

ALAMANEG – BREZHONEG

Here 2024

da Elzasiz, d'ho yezh ha d'ho sevenadur

Niver ar pajennou : **6510**

Eil difaziadur : Lizherennou **ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ**

A, a n. (-,-/P.-s) : **1.** A, a g. ; *das kleine A*, an „a“ munut g., an „a“ skrivet bihan g. ; *das große A*, an „A“ bras g., an „A“ skrivet gant ul lizherenn vras g., ar bennlizherenn „A“ b. ; **2.** [sonerez] A, a, la g. ; *das eingestrichene A*, ar bondon g. ; **3.** [niverenn an tiez er straedou] *Nummer 20*, 20, niverenn 20 ; *Nummer 20a*, eil 20, eil niverenn 20 ; *Nummer 20b*, trede 20, trede niverenn 20 ; **4.** [mat.] A', A *Strich*, A', A kent ; **5.** *etwas von A bis Z erfinden*, drougijinañ udb, ijinañ (forjañ) udb penn-da-benn, sevel udb diwar netra ; *von A bis Z*, *von A bis O*, a-hed-da-hed, penn-da-benn, penn-dre-benn, penn-da-benn an neudenn, eus an eil penn d'egile, eus ur penn d'egile, a-benn-da-benn, war e hed, hed-ha-hed, hed-da-hed, a-bezh, en e bezh, en e bezh pikol, en e bezh-kaer, eus an derou d'an diwezh, a-zeroù da ziwezh, adalek an eil penn betek egile, ag ar penn kentañ d'an echuamant ; *das A und O, a* an derou hag ar fiñvez (Gregor), an derou hag ar fin, an derou hag an termen, an derou hag an diwezh, ar c'homañs hag ar fin, an alfa hag an omega ; **b**) ar c'hraf pouezusañ g., ar c'hraf pennañ g., ar c'hentañ pezh eus udb g., ar penngraf g., ar vudurun b., ar skoulm g., an dalc'h brasañ g., ar poent grevusañ g., ar poent pounnerañ g., an dailh b., ar gempenn b., an amanenn g., ar pep pouezusañ g., ar pep donañ eus udb g., ar pep kentañ g., ar penn g., ar penn kentañ g., ar pezh pouezusañ g., ar pep retañ g., ar pezh retañ g., ar pezh a gont ar muiañ g., ar pezh a zoug g., ar pezh a vern g., an tad g. ; *wer A sagt muss auch B sagen*, arabat labourat evel ur yar dilost - ret eo kas an erv da benn - arabat chom a-sav hanter hent - arabat lezel an arar e-kreiz an erv - ul labour boulc'h 'zo da gas da benn - tost ne dap ket, berr ne skoulm ket - to pa ri ti, pa ri ti to - pa vez ar c'hazh da foetañ, e foetañ diouzhtu eo ar gwellañ - p'en devez un den ur c'hazh da foetañ, koulz eo e foetañ diouzhtu - ar bugel graet, n'eus mui nemet magañ anezhañ.

à araog. : *drei Stück à drei Euro*, tri eus ar re a zo tri euro an tamm.

À n. (-,-) : A bras daoubik warnañ g., A-Umlaut g.

ä n. (-,-) : a munut daoubik warnañ g., a-Umlaut g.

Aa n. (-) : [yezh ar vugale] kakac'h g. ; *Aa machen*, ober kakac'h.

AA¹ n. (-) : [*berradur evit Auswärtiges Amt*] ministrerezh an Diavaez g., ministrerezh an Aferioù diavaez g.

AA² ls. : [*berradur evit Anonyme Alkoholiker*] Alkooleien Dizanav ls., Boesonerien Dizanav ls.

Aachen n. (-s) : [douaroniezh] *[Aquæ Granni / Aquisgranum / Aquisgrana]* Aac'hen b., kér Aac'hen b.

Aal g. (-s,-e) : [loen.] silienn b. [*Iester sili / silioù / siliennou*] ; *europäischer Aal*, *[Anguilla anguilla]* silienn dour dous b. [*Iester silioù dour dous*] ; *der Aal schlüpfte ihm durch die Finger*, ar silienn a ziiflipas a-dre e zaouarn, ziiflipañ a reas ar silienn eus etre e zaouarn, ar silienn a ziiflipas diouzh tre e zaouarn, ar silienn en em riklas a-dre e zaouarn, ziiflipañ a reas ar silienn digantañ, sinklañ a reas ar silienn eus etre e zaouarn, en em ziframmañ a reas ar silienn a-dre e zaouarn, e vizied a rampas diwar ar silienn ; *Aale fangen*, siliaoua, sontañ ; *Aale stechen*, siliaoua, sontañ, pakañ silioù gant ur chrog siliaoua, pakañ silioù gant ur vazh siliaoua, pakañ silioù gant ur morve, pakañ silioù gant ur bac'h, pakañ silioù gant ur vac'h, pilevat ; *einen Aal häuten*, *einen Aal abziehen*, digroc'henañ ur silienn, diskroc'henañ ur silienn, kignat ur silienn ; *Glasaal*, *Älchen*, keuruz str., stlaoñ str. ; *Glasaale fangen*, keurusa ; *Zitteraal*, sili-morzenn str., sili-krenerez str. ; *Seeaal*, *Meeraal*, sili-mor str., sili-bras str., sablienn b. [*Iester sablied*] ; *kleiner Meeraal*, labistr g. [*Iester labisted*], labistr str., kastrouilhenn b. [*Iester kastrouilhenned*], kurzhenn b. [*Iester kurzhenned*] ; *[kegin.] Aal nach Seemannsart*, martolodenn sili b.

Aalbeere b. (-,-n) : [*Iouza*.] kastilhez du str.

Aalbutt g. (-s,-e) : [loen.] teod-ki g.

Aaleisen n. (-s,-) : krog siliaoua g., bazh siliaoua b., morve g., bac'h b./g. ; *zweizinkiges Aaleisen*, pilev g.

aalen V.em. : **sich aalen** (hat sich (ak.) geaalt) : *sich in der Wanne aalen*, ober grallig e-barzh ar gibell, lovrasenniñ en e gibell, en em arouaregiñ en e gibell, en em arwaregiñ en e gibell, pladorenniñ en e gibell, chom pladorennet en e gibell ; *sich in der Sonne aalen*, ober grallig en heol, tommheoliañ, heoliañ, heolata, heoliata, heolikañ, en em arouaregiñ en heol, en em arwaregiñ en heol, sorañ, ober kofig rous, ober kof rous, rouzañ, chom da rouzañ en heol, rouzañ e vegel, c'hoari

krampouezh war an aod, bezañ o tommañ e-kreiz an heol, bezañ e baradoz ar gwrac'hed, c'hoari e lonker-heol.

Aalfang g. (-s) : siliaoua g.

aalförmig ag. : stummet evel ur silienn, heñvel ouzh ur silienn, a-stumm gant ur silienn, e doare ur silienn, e doare sili, a-zoare gant ur silienn, a-zoare gant ar sili, a-seurt gant ur silienn, a-seurt gant ar sili, siliheñvel, naerheñvel.

Aalgabel b. (-,-n) : krog siliaoua g., bazh siliaoua b., morve g., bac'h b./g. ; zweizinkige *Aalgabel*, pilev g. ; mit der zweizinkigen *Aalgabel Fische fangen*, pilevat.

aalglatt ag. : 1. lampr evel ur silienn, riklus evel ur silienn, fibous, libous ; 2. [dre skeud.] libistr tout, gogez, tanav, melus, luban, mitaouik, milis, chaou, kluar, mittenek, flourik.

Aalharke g. (-s,-) : krog siliaoua g., bazh siliaoua b., morve g., bac'h b./g.

Aalkasten g. (-s,-kästen) : kidell silioù b., kavell silioù g. [iester kavelloù silioù, kevell silioù], poulre silioù g., kidell siliaoua b., kavell siliaoua g. [iester kavelloù siliaoua, kevell siliaoua].

Alaprücke b. (-,-n) : krog siliaoua g., bazh siliaoua b., morve g., bac'h b./g.

Aalrechen g. (-s,-) : krog siliaoua g., bazh siliaoua b., morve g., bac'h b./g.

Aalreuse b. (-,-n) : kidell silioù b., kavell silioù g. [iester kavelloù silioù, kevell silioù], poulre silioù g., kidell siliaoua b., kavell siliaoua g. [iester kavelloù siliaoua, kevell siliaoua].

Aalschere b. (-,-n) : krog siliaoua g., bazh siliaoua b., morve g., bac'h b./g.

Aalschlange b. (-,-n) : [loen.] sili-mor str.

Aalstecher g. (-s,-) : krog siliaoua g., bazh siliaoua b., morve g., bac'h b./g. ; zweizinkiger *Aalstecher*, pilev g. ; mit dem zweizinkigen *Aalstecher Fische fangen*, pilevat.

Aalstreif g. (-s,-e) / **Aalstrich** g. (-s,-e) : linenn zu [war kein ur marc'h pe un azen h.a.] b., P. regenn-vul devet b.

Aalsuppe b. (-,-n) : soubenn ar silioù b.

Alteich g. (-s,-e) : siliaoueg b. [iester siliaoueg], poull sili g.

Aalwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] P. buzhug str., preñv-douar g.

a.a.O. [berradur evit am angegebenen Ort] : el lec'h merket.

Aar g. (-s,-e) : [dispredet, sellit ouzh Adler] 1. [loen.] erer g. [iester erered], er g. [iester ered] ; 2. [ardamezouriez] erez b. ; preußischer Aar, erez prusian b.

Aare b. (-) : [stêr] Aar g.

Aargau g. (-s) : der Aargau, Argovia b., Bro an Aar b.

Aas¹ n. (-es,-e) : gagn b., korf marv g., goann b., gonn b. ; sich von Aas ernähren, gagnaoua ; Aas suchen, gagnaoua ; stark verwestes Aas, Aas im fortgeschrittenen Verwesungszustand, Aas im fortgeschrittenen Stadium der Verwesung, gagn o tezañ b., gagn o tistronkañ b., gagn o peuvreinañ b., gagn brein-polu b. ; Aas im Endstadium der Verwesung, gagn o poluañ b. ; wo aber ein Aas ist, da sammeln sich die Geier, e pep lec'h bennak ma vo ur c'horf marv, eno en em zastumo ar guped (ar branc'hagned).

Aas² n. (-es, Äser) : lakepod g., lampon g., hailhevod g., jalod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e ch'enoù g., toull visoù g., paotr lavis g., loen g., loen gars g., pemoc'h badezet g., galjor g. [iester galjored], mab gagn g., mab gast g., mab ar c'hist g., mab ar c'hagn g., kroc'hen gagn g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., higenn b., higenn a baotr g. ; ein mieses Aas, ein fieses Aas, unan gwazh eget ar vosenn, ul lampon g., un hailhevod g., ur jalod g., ul lavagnon g., ul louzaouenn fall b., un turmud g., un

hailhevodeg g., un hailhoneg g., ur maraod g., ur peñsel fall g., ur pikouz fall g., ur gaster g., ur stronk g., ur standilhon g., un diaoul a baotr g., ul lakepod g., ur pezh fall a zen g., un den brein betek mel e eskern g., un dra milliget g., ul loen brein g., ul loen vil g., ul loen lous g., ul loen fall g., ul loen mut g., ur vosenn a zen b., ul lec'hidenn a zen fall b., ur gwir hailhon g., un hailhon echu g., ul lastezenn b., ur paotr e gont a fallagriezh ennañ g., un den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., ur paotr a zo kement si fall 'zo tout ennañ g., ur paotr n'eus netra a vat ennañ g., ur paotr gagn g., ur gwall higolenn b., ur fall lakez g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., ul labous treut g., ul labous kailh g., ul labous kleiz g., ur stronk labous g., ur gwall labous g., un higenn b., un higenn a baotr g., ur bikez b., ur bebrenn b., un diaoulez b., ur baborenn b., ul loen gars g., ur c'hast b., ur renavi g.

aasen V.gw. (hat geaast) : 1. mit seiner Gesundheit aasen, ober diouzh kleñvel, gwallgas (findaoniñ, foeltrañ, drastañ, distresañ, distruij, diskar, euvriñ, rivriñ) e yec'ched, ober gaou (ober noaz) ouzh e yec'ched, lakaat e yec'ched en arvar, en em zifindaoniñ, koll e yec'ched (Gregor) ; 2. P. mit seinem Geld aasen, dismantrañ (koufonañ, fontañ, flutañ, fulhañ, foranañ, foeltrañ, frigasañ, fripañ, fritañ, abuziñ, diviañ, digalzañ, kalkennañ, kalavriñ, malamantiñ, drouziviañ, bevezinñ) e arc'hant, debriñ e draouù, debriñ e stal, debriñ e beadra, debriñ e arc'hant, kas e arc'hant e skuilh hag e ber, bezañ ul liper e drantell eus an-unan, debriñ e gestenn, ober difouliañs, lipat e askorn, lipat e drantenn, foetañ e drantenn, foetañ e drantell, foetañ e gorbilhenn, foetañ e stun, mazaouiñ e zanvez, draillhañ arc'hant, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, ober diskempenn war e arc'hant.

Aasfliege b. (-,-n) : [loen.] kelien glas str.

Aasfressen n. (-s) : gagnaouaerezh g., gagnaoua g.

Aasfresser g. (-s,-) : [loen.] gagnaouaer g., gagnaouer g.

Aasgeier g. (-s,-) : 1. [loen.] gup gwenn g. ; 2. [dre skeud.] P. gagnard g., arloup g., suner arc'hant g., serrer g., skraper a zen g.

Aasinsekt n. (-s,-en) : [loen.] amprevan gagnaouaer g. ; Aas- und Kotinsekten, amprevan gagnaouaer ha kaoc'haer ls.

Aaskäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil gagnaouaer g., P. c'hwil gagnaouer g.

Aaskrähe b. (-,-n) : [loen.] frav g./b., kavan b., bran-dour b., bran zu b.

ab adv. pe araog. + [dat. pe ak.]

I. EN EGOR. a) lusk eus an nec'h d'an traoñ,

b) adalek, adal, eus

II. EN AMZER. adalek, adal, diwar

III. LAMADUR. nemet, da dennañ

IV. Troioù-lavar.

V. ab sein.

VI. Rakverb rannadus.

I. EN EGOR : a) *Hut ab !* diwiskit ho togoù, tennit ho togoù ! lamit ho togoù diwar ho pennoù ! ; *Gewehr ab !* fuzuilh ouzh troad ! ; *ab nach Hause mit dir !* krav d'ar gér ! ; b) *von hier ab*, adalek amañ, ac'hanen ; fünf Schritte vom Wege ab, pemp kammed eus an hent ; *weit vom Wege ab*, teir lev diouzh an hent ; *drei Meilen vom Strand ab*, teir lev diouzh an aod ; [kenw.] *ab Berlin*, kemeret e Berlin ; *ab Fabrik*, kemeret el labouradeg, o kuitaat al labouradeg ; [treuzdougen] *Speisewagen ab Köln*, bagon-zebriñ adalek Kolun b.

II. EN AMZER : *ab acht Uhr*, adalek eizh eur ; *ab heute, von heute ab*, diwar an deiz hiziv, diwar hiziv, adalek hiziv, a-hiziv,

a-vremañ, diwar vremañ ; *ab heute Abend*, a-henozh ; *ab März*, adalek miz Meurzh ; *ab heute ist Schluss damit*, diwar hiziv ez eo fin gant an dra-se ; *von da ab*, a-benn neuze, diwar neuze, a-zrebi neuze, a-zrebin neuze, adalek neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal ar c'houlz-se, diwar ar c'houlz-se, diwar se, goude-henn, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-ziar neuze, a-ziar an deiz-se ; *ab sofort*, *ab jetzt*, evit a-benn kaer, kerkent ha bremañ, a-benn bremañ, diwar vremañ, adal bremañ, pelloc'h, a-belloc'h, a-vremaik, goude-henn, avamañ, en dazont, a-neuze ; *ab dieses Jahr*, *ab diesem Jahr*, diwar ar bloaz-mañ ; *ab meinem fünfzehnten Lebensjahr*, *ab meinem fünfzehnten Lebensjahr*, ur wech ma oan deuet pemzek vloaz ; *ab dem Zeitpunkt*, *wo ...*, adalek ma ..., diwar ar mare ma ... ; *ab einem bestimmten Zeitpunkt ...*, dont a ra ur mare ma ... ; *ab morgen schon*, warc'hoazh kentañ, kerkent ha warc'hoazh, kerkent hag arc'hoazh ; *ab dem dritten Mal ist der Bann gebrochen*, diwar deir gwech e vez torret ar blanedenn.

III. LAMADUR : *von fünf drei ab*, lamomp tri diwar bemp ; *ab Diskonto*, an diskont 'zo da lemel ; *Unkosten ab*, ar mizoù 'zo da dennaañ.

IV. Troioù-lavar : *ab und zu*, *ab und an*, ur wech an amzer, a-wech an amzer, gwech 'zo, ur wech en amzer, gwezh-drewezh, gwech-ouzh-gwech, ur wech pe wech, ur wech pe da wech, ur wechig an amzer, ur wechig dre vare, amzer-hag-amzer, amzer d'amzer, amzer da amzer, pred-ha-pred, mare-mare, mare-ha-mare, bep a vare, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep en amzer, bep un amzer, bep ar wech, a amzer da amzer, amzer hag amzer, ur wech dre vare, gwech an amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, taol-ha-tailh, gwechoù, gwezhhave, gwech ar mare, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vez, gwechoù 'zo, gwezhiennou, gwezhiennou 'zo, dre bep div wech, mareoù a vez, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiou, a-wezhiadoù, a-dachadoù, a-stroñs, a-stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-bennadoù, koulzoù a vez, a-abadennoù, bep eil penn, a-daoaldoù, a-daoiou, a-vareadoù, a-vomandoù, a vare da vare, bep eil mare, a-goulzadoù, a-goulzoù, koulz-ha-koulz, a-rabinadoù, a-bell-dabell, bep pell ha pell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-bellik da bellik, tanav, a-roadou (Gregor) ; *ab und zu muss man schweigen*, tevel a ranker ober a-wechoù ; *auf und ab*, a-hed hag a-dreuz, dre gleuz ha garzh, krec'h ha traoñ, eus an nec'h d'an traoñ, sav-diskenn, sav-disav, ribin-diribin, rabañs-dirabañs, naou-dinaou, sav-diskenn ; *auf und ab gehen*, mont ha dont, pazeal, foetañ ar paveziou / ober kozh botoù (Gregor), monedonea ; *die Preise gehen auf und ab*, sav-diskenn (sav-disav) a zo war ar prizou ; *der Weg geht auf und ab*, sav-diskenn eo an hent, sav-disav eo an hent, ribin-diribin eo an hent, rabañs-dirabañs eo an hent, naou-dinaou eo an hent ; *ab die Post ! und ab die Post !* dav dezhi ! lusket eo an traou ! lañset eo ! ha dao en hent ! ha yao en hent !

V. ab sein, bezañ aet kuit, bezañ kouezhet, bezañ distag ; *das Rad ist ab*, ar rod a zo aet kuit.

VI. Rakverb rannadus a verk :

- a)** al loc'hañ : *abfahren*, loc'hañ, kregiñ da vont kuit ; *abgehen*, mont kuit.
- b)** an disparti : *abtrennen*, *dispartiañ* ; *absondern*, *dispartiañ*.
- c)** al lamadur : *abziehen*, tennañ, lemel.
- d)** ar bihanadur : *abnehmen*, *digreskiñ*, treutaat ; *herabsetzen*, izelaat.
- e)** an disleberidigezh : *ein Kleid abtragen*, kas ur pezh dilhad da bilhoù ; *abwirtschaften*, kas da get.

Abacá b. (-) / **Abaka** g. (-s) : **1.** [louza.] gwez-abaka str. ; **2.** [gwiad.] abaka g.

Abacáhut g. (-s,-hüte) : [dilhad.] tog Manila g.

Abakus g. (-se pe Abaki) : **1.** boulaoueg b. [liester boulaoegoù], bouloù jediñ ls., taolenn-jediñ b., abakenn b. ; **2.** [lisav.] gorre-tog g., abakenn b.

Abalone b. (-,-n) : [loen.] mormilh str., mormilhenn b., ourmel str., ourmelenn b., pesk-ourmel g., skouarn-vor b. [liester skouarniou-mor] ; *ein Zentner Abalonen*, ur c'hat pouez a ourmel g. ; *Abalonen sammeln*, *Abalonen suchen*, ourmela ; *Mensch, der Abalonen sammelt*, ourmelaer g.

abänderbar ag. : daskemmatus, kemmadus, enkemmatus,

reizhadus, ... a c'heller reizhañ, adreizhadus, ... a c'heller

adreizhañ, daralladus, ... a c'heller darallañ.

abändern V.k.e. (hat abgeändert) : **1.** kemmañ, reizhañ, adreizhañ, daskemmañ, argemmañ, neuznevezijñ, treuzneuziañ ; **2.** [polit.] enkemmañ, amantañ.

Abänderung b. (-,-en) : cheñchamant g., neuznevezadur g., kemm g., kemmadenn b., kemmadur g., reizhadenn b., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., treuzfurmidgezh b., treuzfurmurezh b., treuzfurmadur g., treuzneuziadur g., treuzneuziadenn b. ; *eine Abänderung vornehmen*, degas ur cheñchamant, cheñch udb.

Abänderungsantrag g. (-s,-anträge) : [polit.] enkemmad g. ; *einen Abänderungsantrag vorschlagen*, *einen Abänderungsantrag einreichen*, *einen Abänderungsantrag einbringen*, kinnig un enkemmad.

Abänderungsrecht n. (-s) : [polit.] gwir enkemmañ g.

Abänderungsspur b. (-,-en) : [arz, livadur] keuz g. [liester keuzioù].

Abandon g. (-s,-s) / **Abandonnement** n. (-s,-s) : [gwir] dilezidigezh b.

abarbeiten V.k.e. (hat abgearbeitet) : **1.** divraziñ ; **2.** echuiñ ul labour ; **3.** er arbeitet seine Schulden ab, labourat a ra a-benn peurbaeañ e zleou.

V.em. : **sich abarbeiten** (hat sich (ak.) abgearbeitet) : labourat betek mervel warni, relabourat, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, drastañ e gorf gant al labour, ober re, en em zrastañ, en em hersal da labourat, en em greviñ o labourat, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailiañ, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, dirounañ e gorf, lorgnañ e gorf ouzh al labour, bezañ a-lazh-ki gant al labour, lazeriañ e gorf, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, lazhañ e gorf ouzh al labour, labourat a-lazh-korf, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, labourat evel un dall (a-lazh-ki, evel ul loen, evel ur marc'h), tramaillhat evel ul loen, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, bezañ war ar charre, en em darzañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, lorgnañ, forsiñ, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, kiañ d'al labour, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, lardañ, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, ober labour tri, dic'hastañ, bezañ ki war e labour, gwallboaniañ, plantañ e-barzh, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, daoudortañ war an tach, en em arastiñ ouzh al labour, c'hwiñstañ, bouc'halañ, skrabañ, en em yostañ o labourat.

Abart b. (-,-en) : **1.** [bev.] spesad g., gouennad b., seurtad g. ; **2.** isspesad g., spesad bastardet g.

abartig ag. : **1.** amreizh, direizh, dizoare, dinatur, fall ; **2.** P. sot, foll, diskiant, diboell, pitilh, troet, trelatet.

Adv. : P. abominapl, spontus.

Abartigkeit b. (-,-en) : amreizhder g., amreizhded b., direizhder g.

Abasie b. (-) : [mezeg.] ankerzh g.

abätzen V.k.e. (hat abgeäztzt) : daskrignat, kengrignat, skuriañ. **abbalgen** V.k.e. (hat abgebalgt) : kignat, diskroc'henañ, digroc'henañ, dibourc'hañ, dibrennañ [chupenn ul loen], disklipañ.

V.em. : **sich abbalgen** (hat sich (ak.) abgebalgt) : en em gannañ, en em c'hennañ, en em bilat, en em beilhat, en em lopañ, en em zornañ, en em zornata, en em flumañ, en em frotañ, en em gribat, en em stagañ, en em vatañ, en em foetañ, tabutal, chabousat, en em chabousat, riotal, rendaeliñ, daelañ, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em zebrïñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ bec'h etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ butun etrezo.

Abbatiat n. (-s,-e) : [relij.] abadiezh b.

Abbau g. (-s) : 1. dispennadenn b., dispennadeg b., dismantrerezh g., dismantridigezh b., diskaridigezh b., lemel g., lamedigezh b., digenstrollañ g., distaliañ g., freuzidigezh b. ; *Abbau der Strukturen*, diemframmadur g. ; [lu] *Abbau einer Festung*, diskardigezh ur c'hreñvlec'h b. ; 2. digreskidigezh b., lamedigezh b., lamidigezh b. ; *Abbau von Beamten*, digreskidigezh niver ar gargidi b., lamadur postou kargidi g., P. dilardañ g. ; 3. [kenw.] digresk g. ; *Abbau der Preise*, digresk war ar prizioù g., diskenn war ar prizioù g. ; [dre skeud.] *Abbau der Lebenshaltungskosten*, digresk ar c'houst bevañ g., digresk war priz ar bevañ g. ; 4. [mingleuz.] korvoerezh g., korvoadur g., korvoiñ g. ; *Abbau einer Lagerstätte*, korvoerezh ur gwelead g., lakinidigezh ur gwelead da dalvezout b., tennerezh danvez eus ur gwelead g. ; zum *Abbau freigegebene Bergmine*, dalc'h g., dalc'h mingleuz g., mingleuz koñsedet b., koñsedadenn b., mingleuz dindan lañvaz korvoiñ b. ; in vertikaler Richtung betriebener *Abbau*, labour diskroug g. ; 5. [dre astenn.] tamm-labour g., ober g., oberenn b. ; 6. [kimiez] digediadur g., digevanidigezh ar molekul b., torradur ar molekul g. ; 7. [bev.] disvevelaat g. ; *biologischer Abbau*, bezispennadur g., bezisleberadur g. ; 8. [stlenn.] *Abbau der Verbindung*, digennask g., digennaskañ g., digeveñañ g. ; 9. [mezeg., bred.] *geistiger Abbau*, *psychischer Abbau*, disleberadur ar gouesteriou bredel g.

abbaubar ag. : 1. gounezus, gounezadus, korvoadus ; nicht abbaubar, digorvoadus ; 2. dispennadus, disleberus ; biologisch abbaubar, bezispennadus, ... a c'hall disleberiñ en un doare biologel, bezisleberus, breinadus.

abbauen V.k.e. (hat abgebaut) : 1. dispennañ, difregañ, divontañ, disevel, dizastum, lemel, distaliañ, digenstrollañ ; ein Zelt abbauen, plegañ un deltenn, dizober un deltenn, divontañ un deltenn, dastum un deltenn ; eine Eisenbahlinie abbauen, difregañ ul linenn hent-houarn ; irgendwelche Strukturen abbauen, diemframmañ ubd ; [mingleuz.] Pfeiler abbauen, dibeuliañ ; 2. [dre heñvel.] krennañ ; seine Lebenshaltung abbauen, krennañ e zispignoù ; die Arbeitslosigkeit abbauen, deloezañ an dilabour, lakaat an dilabour da goazhañ, lakaat an dilabour da steuziañ ; 3. [melestr.] dic'hoprañ, difredañ, ezfredañ, dizorniañ, digouviañ, digargañ, leiaat ; Personal abbauen, leiaat ar c'hoskor, dic'hoprañ implijidi, difredañ implijidi, dizorniañ implijidi, ezfredañ implijidi, digouviañ implijidi, digargañ implijidi, terriñ postou-labour, koazhañ ar c'hoskor, P. dilardañ ; 4. [mingleuz.] korvoiñ, eztennañ, divngleuziañ, mingleziañ ; Erze abbauen, eztennañ kailh, korvoiñ kailh, divngleuziañ kailh, mingleziañ kailh, gounit kailh ; Kohle abbauen, tennañ glaou eus an douar (eus ar c'hondon), eztennañ glaou, dic'hlaouiñ, kenderc'hañ glaou ; 5.

disleberiñ, puzuilhañ, breinañ, kuzumiñ, dispenn ; 6. [bev.] eznevidañ, katabolekaat, disvevelaat ; 7. [kimiez] digediañ, digenaozañ ; 8. Stress abbauen, distegnañ e spered (Gregor), distennañ e spered, distennañ e nervennou ; 9. [kenwerzh] die Lagerbestände abbauen, digroniañ ar boniadoù ; 10. [arc'hant] die überschüssige Geldmenge abbauen, assugañ refonn ar moneiz, assugañ fonn reñveradek ar moneiz.

V.gw. (hat abgebaut) : 1. der Zirkus baut ab, emañ ar sirk vont kuit, emañ ar sirk o pakañ e stal ; 2. [dre skeud.] diskenn, gwanaat, dinezhañ, mont war fallaat, mont war zisteraat, laoskaat, distanañ, kluouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startjenn, dont da vorediñ, morzañ, dont da vorzañ. **abbauend** ag. : [bev.] eznevidus, katabolekaus **abbaufähig** ag. : [mingleuz.] gounezus, gounezadus, korvoadus.

Abbaufront b. (-,-en) : [mingleuz.] talbenn korvoerezh g., talbenn korvoiñ g., talbenn an troc'h g.

Abbaugerechtigkeit b. (-,-en) : gwir korvoiñ g., lañvaz korvoiñ g.

Abbauhalde b. (-,-n) : terril g., fagnaj g., koc'hieneg b. [lester koc'hienegoù], bern reier didalvez g., berniad reier didalvez g., yoc'h reier didalvez b., yoc'had reier didalvez b., krugell atred b., menez atredoù g.

Abbauhammer g. (-s,-hämmер) : morzhol pigeller g., morzhol-pigell g.

Abbauprodukt n. (-s,-e) : 1. distaoladur g. ; 2. [kimiez] aozad digediañ g., digenaozad g. ; 3. [bev.] eznevidad g. [lester eznevidadoù], katabolit g. [lester katabolitoù].

Abbausohle b. (-,-n) : [mingleuz.] live talbenn an troc'h g., live korvoiñ g., estaj korvoiñ g.

Abbaustrecke b. (-,-n) : riboul mingleuz g., toullenn gorvoiñ b.

abbauwürdig ag. : gounezus, gounezadus, korvoadus ; nicht abbauwürdig, digorvoadus.

Abbé g. (-s,-s) : [relij.] abad g. [lester abaded / ebed].

abbeeren V.k.e. (hat abgebeert) : dirañsañ, dic'hreuniañ.

Abbeeren n. (-s) : dirañsadur g., dirañsañ g.

Abbeermaschine b. (-,-n) : dirañser g. [lester dirañserioù], dic'hreunier g. [lester dic'hreunierou].

abbeißen V.k.e. (biss ab / hat abgebissen) : 1. diframmañ gant an dent ; ein Stück Wurst abbeißen, dantañ kaer ur silzigenn, skeiñ un taol dent gant ur silzigenn ; 2. [dre skeud.] sich lieber die Zunge abbeißen als ..., mont en tan kentoc'h eget ..., bezañ prest da reiñ e groc'hen evit ..., bezañ gwelloch'd'an-unan bezañ dallet eget ... ; P. da beißt die Maus keinen Faden ab, da beißt keine Maus einen Faden ab, un dra asur eo kement-se, ken sur ha graet eo ; mehr abbeißen, als man kauen kann, kemer dreist e grog.

abbeizen V.k.e. (hat abgebeizt) : daskrignat, kengrignat, skuriañ, spurañ.

Abbeizmittel n. (-s,-) : danvez skuriañ g., spuruzenn b., spuruzenn gimiek b., aozad spurañ g.

abbekommen V.k.e. (bekam ab / hat abbekommen) : 1. tennañ, lemel ; 2. kaout, tapout, resev, degouezhout gant an unan ; ich werde schon etwas davon abbekommen, kig pe groc'henn am bezo ; 3. pakañ, tapout ; der Hase hat Schrot abbekommen, ar c'had he deus tapet plom ; der ganze Blumenkohl hat Frost abbekommen, lipet (riñset, distrujet holl-rash-ribus) eo bet ar c'haol-fleur gant ar skorneier ; ich habe eine ordentliche Regendusche abbekommen, paket em eus ur c'lebiadenn a-feson, paket ez eus bet ur reviad dour ganin, ur c'lebiadenn a-zaore am eus bet, un tamm mat a strink am eus bet, strink am eus

bet, tapet em eus strink, tapet em eus ur riñsenn ; *der Passant bekam eine Ladung Splitt ab*, an tremeniad en doa paket ur strink grouan ; *P. er hat was abbekommen*, tapet (paket, kavet) en deus e begement, klevet en deus ur chapeled, tapet en deus pironed, paket en deus pironou, klevet en deus e anv mat, roet eo bet e stal dezhañ, klevet en deus e begement, klevet en deus e holl anvioù, klevet en deus e seizh seurt ruz, klevet en deus ar seizh mil, klevet en deus e bater, bet en deus pater ha prezegenn da selaou, klevet en deus seizh gwirionez an diaoul, klevet en deus anezhi, tapet en deus anezhi, bet en deus anezhi da bakañ ; **4.** *c'hoarvezout droug gant an-unan* ; *er hat ganz schön was abbekommen*, paket en deus ur gwall daol ; *er hat eins abbekommen*, paket en deus ur pezh mell takad, tapet en deus un taol bennak, paket en deus un taol bennak.

abberufen V.k.e. (rief ab / hat abgerufen) : **1.** difredañ, ezfredañ, digargañ, terriñ, amgefridiañ ; *jemanden vom Amt abberufen*, digargañ u.b., lemleñ e garg digant u.b., dizorniañ u.b., terriñ u.b. eus e garg, amgefridiañ u.b. ; *einen Gesandten abberufen*, reiñ urzh d'ur c'hannadour da zistreiñ d'ar vro, kemenn d'ur c'hannadour distreiñ d'e vro ; **2.** [barzh.] gervel ; *Gott berief ihn ab*, galvet e oa bet dirak Doue, e c'halvet en doa Doue davetañ.

Abberufung b. (-,en) : digargadur g., torridigezh b., amgefriadiadur g.

abbestellen V.k.e. (hat abbestellt) : digoumanantiñ diouzh, diskemenn, freuzañ, nullañ, terriñ ; *etwas abbestellen*, freuzañ (nullañ, foeltrañ, terriñ) ar werzh, dislavaret, ober freuzaol, terriñ e varc'had, diskemenn ar werzh, diurzhiadiñ udb.

Abbestellung b. (-,en) : freuzaol g., torridigezh b., digoumanantiñ g., digoumanant g./b., diurzhiadiñ g., diskemenn g.

abbeten V.k.e. (hat abgebetet) : [relig.] lavaret, dibunañ ; *den Rosenkranz abbeten*, lavaret e rozera, lavaret e chapeled, chapelediñ, dic'hreuniañ e chapeled, dibunañ e chapeled.

abbeuteln V.k.e. (hat abgebeutelt) : [Bro-Vavarria / Bro-Aostra] **1.** hejañ, dihejañ, horellañ, horjellañ, dishorellañ, diskogellañ ; **2.** [dre skeud.] kaout an dizober eus, en em zizober eus, en em zifraeañ eus, en em zijabliñ eus, en em zistlabeañ eus, en em zistrobañ eus, en em ziaeasaat eus.

abbezahlen V.k.e. (hat abbezahlt) : **1.** rannbaeañ, paeañ a-lodennoù (a-skodennou, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz, paeañ war dermen ; **2.** peurbaeañ, peurdalañ ; *ich habe alle meine Schulden abbezahlt*, peurbait (peurdalet) em eus va dleoù, en em guitezet em eus.

abbiegen V.k.e. (bog ab / hat abgebogen) : **1.** plegañ, krommañ, gwarañ ; *einen Finger nach hinten abbiegen*, plegañ ur biz war an adrefñ ; **2.** das Gespräch abbiegen, distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz.

V.gw. (bog ab / ist abgebogen) : treiñ, distreiñ ; *vom rechten Wege abbiegen*, diroudennañ, riklañ diwar an hent mat, divarchiñ a-zwar an hent mat, distreiñ diwar an hent mat, mont diwar an hent mat ; [kirri-tan] *nach links abbiegen*, *links abbiegen*, treiñ en dom kleiz, treiñ war e zorn kleiz, treiñ war an tu kleiz, mont war gleiz, mont war an dom kleiz, treiñ a-gleiz, beskellañ a-gleiz, P. plegañ war an tu kleiz, gwiañ war an tu kleiz ; *nach rechts abbiegen*, *rechts abbiegen*, treiñ en dom dehou, treiñ war e zorn dehou, treiñ war an tu dehou, mont war zehou, mont war an dom dehou, treiñ a-zehou, beskellañ a-zehou, dihelliñ, P. plegañ war an tu dehou, gwiañ war an tu dehou ; *die Straße biegt nach Norden ab*, treiñ a ra an hent war-zu an norzh.

Abbiegespur b. (-,en) : [hentoù] forzh evit treiñ a-gleiz pe a-zehou b.

Abbild n. (-s,-er) : skeudenn b., poltred g., taolenn b., patrom g. ; *getreues Abbild*, melezour feal g. ; *sie ist das getreue Abbild ihrer Mutter*, he mamm d'an neudenn eo, pimpatrom he mamm eo, ar vi diwar he mamm eo, he mamm pakret eo, pakret eo d'he mamm, pochet naet eo d'he mamm, honnezh a zo merc'h d'he mamm, honnezh a zo memes tra Doue evel he mamm, patrom-buhez eo d'he mamm, honnezh a zo un heñvel eus he mamm ; *nur ein farbloses Abbild einer Sache sein*, na vezañ nemet un drevez divlaz eus udb g., na vezañ nemet un drevezadenn didalvoud eus udb b., na vezañ nemet un doubl didalvoud eus udb g. (Gregor), na vezañ nemet un divlaz eus udb g.

abbilden V.k.e. (hat abgebildet) : skeudenniñ, taolenniñ, tresañ, neuziañ, deouezañ, derc'heilañ.

Abbildung b. (-,en) : **1.** skeudenn b., asskeudenn b., eilskeudenn b., skeudennaouadur g., linennresadur g. ; *ein Buch mit vielen Abbildungen*, ul levr gant kalz a skeudennou ; *etwas mit Abbildungen versehen*, skeudennaouañ udb, skeudenniñ udb, taolennañ udb ; [gwir] *Rechte an der eigenen Abbildung*, gwir war e skeudennou ; **2.** skeudennadur g., skeudennerez g., skeudenniñ g., skeudennaouiñ g., deouezañ g., deouez g., deouezadur g. ; **3.** [mat.] arloadur g., treuzfurmad g. ; *affine Abbildung*, arloadur keouenn g. ; *lineare Abbildung*, arloadur linennek g., treuzfurmadur linennek g. ; *bijektive Abbildung*, arloadur kesaezhañ g. ; *injektive Abbildung*, arloadur ensaezhat g., arloadur ensaezhañ g. ; *identische Abbildung*, aruniñ g. ; *surjektive Abbildung*, arloadur arsaezhañ g. ; *isometrische Abbildung*, keitventad g.

Abbildungsmäßstab g. (-s,-stäbe) : skeul-vent b.

Abbildungstiefe b. (-,n) : donder sti g.

abbimser V.k.e. (hat abgebimst) : poeñsañ, brikañ, breolimañ, trolimañ.

Abbimsen n. (-s) : brikadur g.

abbinden V.k.e. (band ab / hat abgebunden) : **1.** distagañ, digordennañ, dispenn, diskoulmañ ; *ein Bündel Holz abbinden*, dispenn un hordenn geuneud, difagodiñ un duilh keuneud ; **2.** [mezeg.] eren, serriñ war, stagellañ, sparlañ ; *den Arm abbinden*, lakaat ur spar-berr en-dro d'ur vrec'h, sparlañ ur vrec'h ; *eine Arterie abbinden*, sparlañ ur wazhienn-gas, sparlañ un dalmerenn, eren ur wazhienn-gas, serriñ war ur wazhienn-gas ; **3.** [tonellerezh] *ein Fass abbinden*, kelc'hiañ ur varrikenn, kelc'hiañ un donell, kilhañ ur varrikenn, kerlañ ur varrikenn, eren un donell gant kerloù, lakaat kelc'hioù d'ur varrikenn, lakaat kelc'hioù en-dro d'ur varrikenn.

V.gw. (band ab, hat abgebunden) : **1.** [tekn.] kalediñ, kaletaat, sonnañ ; *der Kalk bindet ab*, kalediñ a ra ar raz ; *schnell abbindender Zement*, simant a galed buan g., simant prim g., simant pront g. ; *schnell abbindender Kleber*, peg prim g. ; **2.** [kegin.] fetisaat.

Abbinden n. (-s) : [tekn.] kaledadur g., kaletadur g., kaledigedz b., sonnadur g. ; *das Abbinden des Gipses*, kaledadur ar plastr g., kaletadur ar raz g., kaledigedz ar plastr b., sonnadur ar plastr g.

Abbindung b. (-,en) : [mezeg.] ereadur g., sparlañ g.

Abbitte b. (-,n) : aspedenn b., pardon g., digarez g., distaoñ g., diskarg g. ; *jemandem für etwas Abbitte tun* (*Abbitte leisten*), goulenn pardon digant u.b. eus udb., goulenn pardon ouzh u.b. eus udb ; *öffentliche Abbitte*, emzigarez foran g. ; *öffentliche Abbitte tun*, *öffentliche Abbitte leisten*, en em zigareziñ a-glev d'an holl, ober « mea culpa », embann e bec'hed.

abbitten V.k.e. (bat ab / hat abgebeten) : *jemandem etwas abbitten*, **a)** goulenn pardon digant u.b. eus ubd. ; **b)** goulenn diskarg eus ubd digant u.b.

abblasen V.k.e. (bläst ab / bries ab / hat abgeblasen) : **1.** c'hwezhañ kuit, c'hwezhañ war, poufal war ; **den Staub abblasen**, c'hwezhañ war ar boultern d'he skarzañ ; **2.** dileuskel ; **Gas abblasen**, dileuskel gaz ; **Dampf abblasen**, dileuskel burezh ; **abblasen lassen**, dic'hwezañ ; **3. die Jagd abblasen**, kornal ar chas [Gregor], kornal d'ar chas, kornal diwezh ar chase ; **4. [dre skeud.] skubañ, nullañ, dislavarout, diskemmenn ; wegen des schlechten Wetters wurde der Ausflug abgeblasen**, abalamour d'an amzer fall e oa bet skubet ar valeadenn.

abblassen v.gw. (ist abgeblasst) : distronkañ, dislivañ, morlivañ, drouglivañ, koll e liv, plombañ, dont liv ar grampouezhenn gentañ war an-unan, dont liv krampouezh Kemper war e c'henou, staenañ, mont e liv dioutañ, gwiskañ liv peñver, gwiskañ liv blin, gwennaat, gwiskañ gwall liv / glazañ (Gregor) ; *du bist ja ganz schön abgeblasst ! te 'vat, 'zo gwennaet !*

abblättern V.k.e. (hat abgeblättert) : **1.** dizeliañ, dizeliennañ, dizeliaouiñ ; **2. follennata, feilhetiñ** ; **3. diskantañ**.

V. gw. (ist abgeblättert) : skarnilañ, skarrañ, diskantañ ; *die Farbe blättert ab*, skarnilañ a ra ar gwiskad liv, diskantañ a ra al liv.

Abblätterung b. (-,en) : diskantadur g., skarnilañ g.

Abbläuterungsmittel n. (-s) : danvez diskantañ g., danvez diskantus g.

ableiben V.gw. (blieb ab / ist abgeblieben) : **1.** P. chom da straniñ ; **2. steuziañ.**

abblendbar ag. : eneptrellus, enepdallus.

Abblende b. (-,n) : [film] arveuz g., klozadur en arveuz g.

abblenden V.k.e. (hat abgeblendet) : **1. die Lampe abblenden**, mouchañ ar gleuzeur ; **2. die Scheinwerfer abblenden**, lakaat gouleier ar c'harr-tan war-draoñ, lakaat gouleier-etre ; **3. [optik] rañvellañ** ; **4. [film] klozañ en arveuz, arveuziñ.**

V.gw. (hat abgeblendet) : lakaat gouleier ar c'harr-tan war-draoñ, lakaat gouleier e garr-tan war-draoñ, lakaat gouleier-etre.

Abblendlicht n. (-s,-er) : [kirri-tan] gouleier-etre str., gouleier war-draoñ ls.

abblitzen V.gw. (ist abgeblitzt) : P. [dre skeud.] *jemanden abblitzen lassen*, kas u.b. da sutal, kas u.b. da rudellat, kas u.b. war ar c'herzed, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat moulc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da dreñ bili d'an aod, kas u.b. da dreñ bili d'an heol, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, reiñ e dus d'u.b., kas u.b. diwar-dro, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da gaolmoc'ha, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da skidañ, kas u.b. da gouziñ, kas u.b. da Gankari-noz, kas u.b. da c'hastiñ, kas u.b. da lusa, kas u.b. da gontañ lus, kas u.b. da bolotresa, kas u.b. da gastrilhesa, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da c'hwendnat panez, kas u.b. da sutal brulu da bark an aod, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. da strakal bezhin e foñs al lenvor, kas u.b. da vrammat, kas u.b. gant ar foeltr, kas u.b. da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da c'hwileta, distekiñ u.b., reiñ e sac'h poell hag all d'u.b., kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da logota da

Venez-Are, reiñ herr d'u.b., reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., reiñ ur c'habestr d'u.b., reiñ ur gabestrenn d'u.b., reiñ e gouign d'u.b., pediñ u.b. da vont da lec'h all da c'hwileta, diarbenn u.b., divorodiñ u.b., distranañ u.b., kas u.b. da bourmen, kas u.b. da vale brav ha kempenn, stlapañ u.b. da vale, kas u.b. da vale / kas u.b. da driñchina (Gregor), kas u.b. da granketa, kas u.b. da vaez, kas u.b. da glask triñchin ; *bei jemandem mit seinem Projekt abblitzen*, tapout e sac'h, bezañ brallet, bezañ refuzet, pakañ (tapout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., bezañ stlapet da vale, bezañ kaset da vale (da driñchina, da fistoulat e lost e lec'h all), kaout heiz, bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout e zigouvi digant u.b., kaout ur c'habestr, kaout ur gabestrenn, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr.

abblocken V.k.e. (hat abgeblockt) : lakaat harp war, harpañ, sparlañ, stankañ, gronnañ, stouvañ, kaeañ ouzh ; [sport] *einen Elfmeter abblocken*, tardañ ur penalti ; *einen Strafstoß abblocken*, tardañ un taol-kastiz ; *den Ball abblocken*, tardañ ar vell, pakañ ar vell.

V.gw. (hat abgeblockt) : **1.** nac'h kendivizout, nac'hañ kendivizout ; **2. [mezeg.] sourdañ.**

abblühen V.gw. (ist abgeblüht) : goeñviñ, gweñviñ, divleuñiañ, divleuñiviñ ; *abgeblühte Rose*, rozenn weñv b. [lester roz gweñv].

abböschen V.k.e. (hat abgeböscht) : dinaouañ ; *einen Damm abböschen*, reiñ tal (kof) d'ur chaoser, reiñ troad d'ur chaoser (Gregor).

Abbrand g. (-s,-brände) : **1.** dilerc'hoù al loskidigezh ls. ; **2. [Inukl.] loskidigezh b., devidigezh b., devadur g., leskiñ derc'hanel g. ; 3. [metalouriez]** **a)** kalamin g. ; **b)** koll danvez gant ar metaloù pa vezont teuzet g.

Abbrandler g. (-s,-) / **Abbrändler** (-s,-) : [Bro-Austria] labourer-douar pulluc'het e di gant ar tan-gwall g.

abbrausen V.k.e. (hat abgebraust) : brelïfsat, strimpañ, gwallc'hiñ dindan an dour o strinkañ ; *den Wagen abbrausen*, ober un tamm gwallc'hiñ d'ar c'harr-tan.

V.gw. (ist abgebraust) : [karr-tan] loc'hañ gant un tizh an diaoul (gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-bost, a-hast-kaer, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken a foeltr, gant tizh ken a finfoeltr, gant tizh ken a foec'h, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, evel ur c'hurunoù, evel un tenn, evel an tan, d'an tan ruz).

abbrechen V.k.e. (bricht ab / brach ab / hat abgebrochen) : **1. terriñ ; ich habe die Spitze meiner Nadel abgebrochen**, diveget em eus va nadoz ; *einen Zweig abbrechen*, distagañ ur skourr, disklosañ ur skourr ; *die Bleistiftspitze abbrechen*, divegañ ur c'hereion ; **2. dismantrañ**, diskar, diskar a-blad, freuzañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, pilat, disac'hañ, dic'hastañ, distrujañ, bannañ d'an traoñ, fontañ, finfontañ ; *ein Haus abbrechen*, dismantrañ (freuzañ, disac'hañ, difregañ, distrujañ, pilat, finfontañ) un ti, diskar un ti a-blad, bannañ un ti d'an traoñ ; **3. [dre astenn] dastum, plegañ, dizober, divontañ** ; *das Lager abbrechen*, sevel ar c'hamp, mont kuit, troñsañ e damm stal ; *ein Zelt abbrechen*, plegañ un deltenn, dizober un deltenn, divontañ un deltenn, dastum un deltenn ; **4. [dre skeud.] terriñ, troc'hañ, dilezel, diskregiñ diouzh, krennañ, lakaat diwezh da, paouez gant, treñ kein da** ; *ein Spiel*

abrechen, ehanañ gant un abadenn c'hoari, terriñ (troc'hañ) un abadenn c'hoari bennak, dilezel un abadenn c'hoari ; *Verhandlungen abrechen*, terriñ (krennañ) ar c'hendivizou, nac'hañ kenderc'hel gant ar c'hendivizou, diskregiñ diouzh an divizoù, troc'hañ berr ; *eine Diskussion kurzerhand abrechen*, sac'hañ ar gaoz, troc'hañ berr, mont dre verr, treiñ d'ar berrañ, krennañ trumm e gaoz ; *einen Streik abrechen*, lakaat diwezh d'un diskrog-labour ; *sein Studium abrechen*, dilezel e studioù, dilezel e studi ; *er musste sein Studium abrechen*, rankout a reas dilezel e studi ; *alle Brücken hinter sich abrechen*, na gaout diank ebet ken, na vezañ distro ebet evit an-unan, terriñ da vat gant an tremened, lakaat diwezh d'e holl zarempredou diagent ; [polit.] *die laufende Session des Parlaments abrechen*, astaliñ ar parlament ; **5. P. sich keinen abrechen**, a) *du wirst dir schon keinen abrechen*, ne vo ket diframmet (dispennet) da anv kaer gant kement-se, kement-se ne ray droug ebet da'z prud vat ; b) *brich dir mal keinen ab ! du sollst dir nur keinen abrechen !* arabat ober lentigoù (kamambre, geizioù, pismigou, ismodou, tailhou, yezhou, tiekoù, chistrou) ! arabat dit ober da fagodenn ! n'a ket d'ober jestrou ! paouez a ober geizoù 'ta ! arabat dit chom da orbidiñ ! arabat dit chom da ardaouiñ ! arabat dit akotriñ ! perak kement a siouleou ? perak kement a gontenañsoù ? perak kement a orimantoù ?

V. gw. (bricht ab / brach ab / ist abgebrochen) : **1.** terriñ, fregiñ, kreviñ, regiñ, difloskiñ, rannañ, broustañ ; **2.** chom a-sav ; *mittin in der Rede abrechen*, chom a-sav e kreiz e brezegenn, chom e deod a-isplih, chom e deod ouzh ar groug, koll penn e neudenn, chom berr war e c'her, koll penn e gudenn, chom ouzh an drez ; *kurzerhand abrechen*, chom krenn a-sav, chom pik a-sav, troc'hañ berr ; *lasst uns abrechen*, peoc'h hag echu bremañ ! ha mat pell 'zo ! ha mat pell 'zo Mari-Jo ! peoc'h gant ar gaoz-se bremañ ! peoc'h gant ar gaoz-se ha fin dre eno ! peoc'h gant ar gaoz-se ha kuit ha fin dre eno ! laoskomp se !

Abbrecher g. (-s,-) : diskroger g. ; *Schulabrecher*, skoliad a zilez e studioù re abred g., diskroger g.

abbremsen V.k.e. (hat abgebremst) : gorrekaat, gorregañ, difonnaat, warbouesaat ; *der Fallschirm bremst die Fallgeschwindigkeit ab*, gorrekaat (difonnaat) a ra an harz-lamm an tizh kouezhañ, gorrekaat (difonnaat) a ra an harz-lamm tizh an diskenn.

V.gw. (hat abgebremst) : krennañ war e dizh, gorregañ e dizh, gorrekaat war e herr, difonnaat, arouarekaat, arwarekaat, lentaat, ardantiñ.

Abbremsen n. (-s) / **Abbremsung** b. (-,en) : gorrekadur g., gorrekaat g.

abbrennen V.k.e. (brannte ab / hat abgebrannt) : **1.** bannañ ; *ein Feuerwerk abbrennen*, bannañ fuzeennou un tan-arvest ; **2.** [tekn.] skuriañ, puraat ; *Metall abbrennen*, skuriañ Metall gant un drenkenn ; *Stahl abbrennen*, puraat dir ; **3.** deviñ, leskiñ, beveziñ, flammañ, luduañ ; *Unkraut abbrennen*, deviñ louzeier, flammañ louzeier, leskiñ louzeier ; *eine Wiese abbrennen*, deviñ geot sec'h ur prad ; *die Stoppelfelder abbrennen*, deviñ ar soul ; *Erdklumpen und Wurzeln abreißen*, um sie dann anzuhäufen und abzubrennen, marrat, troc'hañ losk ; **4.** [Bo-Austria, dispredet] rouzañ, kramenniñ, skarnilañ, spelc'hañ, suilhañ, brunaat ; *abgebranntes Gesicht*, dremm duet gant an heol b., dremm erru du gant an heol b., dremm erru rous gant an heol b., dremm gramennek b., dremm spelc'het b.

V. gw. (brannte ab / hat abgebrannt) : **1.** pulluc'hañ, deviñ penn-da-benn, treiñ e ludu, peurzeviñ, peurleskiñ, luduañ, poluiñ en

tan, garleskiñ ; *das Haus brannte ab*, pulluc'het e voe an ti gant an tan-gwall, peurzevet e voe an ti, peurlosket e voe an ti, devet lip e voe an ti, luduet e voe an ti ; *das Feuer abbrennen lassen*, leuskel an tan da beurzeviñ (da beurleskiñ, da vervel, da vougañ, d'ober e dalarou) ; *das Feuer brennt bis auf die Glut ab*, gleveziñ a ra an tan ; *das Holzscheit brennt langsam ab*, emañ ar penn-kef o leskiñ a-nebeudoüigoù, ar penn-kef a bolu tamm-ha-tamm en tan, emañ an tamm kef o peurzeviñ ; [kimiezh] *unter Zischen abbrennen*, fuc'hañ, strakata ; **2.** [dre skeud.] er ist abgebrannt, rivinet eo e boch gant ar vezh - aet eo war e blankenn lardet - bremañ int aet holl en e revr - bremañ eo aet holl e vadoù en e revr - debret eo e gestenn gantañ - mazaouet en deus e zanvez - kaset en deus e beadra e skuilh hag e ber - debret en deus pep tra, gwir ha font - debret en deus pep tra bekek ar graf diwezhañ - n'eus ket ur gwenneg el loch gantañ ken - n'en deus ket an disterañ moneiz - n'eus mui ur graf el loch gantañ - n'eus ket ur gwenneg toull gantañ ken - n'en deus mui ur gwenneg toull - n'en deus ket daou wenng da deurel ouzh toull ur c'hi ken - n'en deus takenn ebet ken - kras eo an traou gantañ - kras eo - berr eo war e gezeg - erru eo goullo-sec'h e yalch' - erru eo skañv e yalch' - debret en deus e stal - berr eo en e skeuliad - n'en deus ket mui a voulloù - uzet en deus e spilhenn - n'en deus ket a segal ken - bremañ emañ Fañch ar Berr gantañ - dispignet en deus e arc'hant kement ha ken bihan ken en deus debret e holl stal - ne ra na koar na mel - e zanvez a zo aet e bevez ; völlig abgebrannt sein, bezañ er vouilhenn ; **3. P. er ist abgebrannt**, skubet (skaret) en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, skaret en deus douar, aet eo el lev, diskampet eo, aet eo da redek ar c'had.

Abbrennen n. (-s) : **1.** loskadur g., loskidigezh b., losk g., leskidigezh b., leskiñ g., devidigezh b., pulluc'h b., dev g., deverezh g., devadur g., devadeg b., loskadeg b. ; **2.** [labour-douar] difraosterezh dre an tan g., loskadeg b., devadur g., marrerezh g., marradeq b. ; *Bauer, der das Abbrennen praktiziert*, Bauer beim Abbrennen, marrer g. ; *Häue, die beim Abbrennen benutzt wird*, marr b. [liester marroù, mirri] ; *Erdklumpen, der mit der Abbrennhäue herausgerissen wurde*, moudenn-varr b. [liester mouded-marr], moudenn-gign b. [liester mouded-kign] ; *Haufen Erdklumpen vor dem Abbrennen*, kalzenn-varr b.

Abbrennhäue b. (-,n) : [labour-douar] marr b. [liester marroù, mirri] ; *Erdklumpen, der mit der Abbrennhäue herausgerissen wurde*, moudenn-varr b. [liester mouded-marr], moudenn-gign b. [liester mouded-kign].

abringen V.k.e. (brachte ab / hat abgebracht) : **1.** lemel, tennañ, sammäñ ; **2.** [dre skeud.] dizaliañ, dibennadiñ, distreiñ, pellaat ; *jemanden von etwas abringen*, mirout ouzh u.b. a ober udb, herzel ouzh u.b. a ober udb, herzel ouzh u.b. da ober udb, herzel u.b. da ober udb, herzel u.b. a ober udb, mirout ouzh u.b. na rafe udb, mirout ouzh u.b. da ober udb, delc'her u.b. da ober udb, enebiñ ouzh u.b. da ober udb., parraat ouzh u.b. a ober udb, sparlañ ouzh u.b., sparlañ d'u.b., digaloniñ u.b. ouzh udb ; *jemanden von seinem Plan abringen*, argas ur ratozh bennak diwar spered u.b., dizaliañ u.b. da gas e raktres da benn, dibennadiñ u.b. a ober udb., lakaat u.b. da dreïn meno, distreiñ u.b. a ober udb, lakaat u.b. d'ober ur soñj all, ober d'u.b. ober daou c'her eus unan ; *jemanden von seinem Eigensinn abringen*, diaheurtiñ u.b., dibennadiñ u.b., diempenniñ u.b. ; *jemanden von seinem Glauben abringen*, distreiñ (pellaat) u.b. diouzh e feiz, lakaat u.b. da bellaat diouzh e feiz, difeizañ u.b. ; *vom christlichen Glauben abringen*, paganaat, digristenañ, digristenaat ; *jemanden vom Übel abringen*, jemanden vom

Bösen abbringen, diorren u.b. diouzh an droug ; *jemanden von einer Gewohnheit abbringen*, divoazañ u.b. diouzh ubd, dizoniañ u.b. ; *jemanden von seinen schlechten Gewohnheiten abbringen*, didechiñ u.b., eeunañ ar plegoù fall a zo en u.b., P. diouennañ an techoù fall en u.b. ; *jemanden von einem Laster abbringen*, disiañ u.b., eeunañ ar pleg fall a zo en u.b. ; *ich werde ihn von dieser Meinung abbringen*, pouezañ a rin warnañ da gemmañ e vennozh ; *sich von seiner Meinung nicht abbringen lassen*, delc'her mort d'e soñj, pegañ ouzh e vennozh, aheurtiñ en e soñj, kilhourziñ d'e bennad, bezañ ur pennad en an-unan, delc'her start (mat, yud, gwevn) d'e vennozh, na zispegañ diouzh e vennozh, na leuskel diwar e vennozh ; *jemanden von seinem schlechten Umgang abbringen*, dihailhonañ u.b. ; *eine Henne vom Brüten abbringen*, diglochañ ur yar ; *jemanden vom Weg abbringen*, distreiñ u.b. diwar e hent; *jemanden vom rechten Weg abbringen*, divarchiñ u.b., diheñchañ u.b., dihentañ u.b., diroudennañ u.b., distreiñ u.b. ; *die Hunde von der Fähre abbringen*, diroudañ ar chas ; *ein Volk von seiner Kultur und seinen Bräuchen abbringen*, digulturañ ur bobl ; *ein Volk durch gezielte politische Maßnahmen von seiner Sprache abbringen*, seveniñ ur yezhlazh, aozañ ha frammañ ur yezhlazh ; **3.** [petank, kilhou] *da ist immer irgend ein Steinchen, das die Kugel von ihrer Bahn abbringt*, atav e vez ur chrouanenn bennak da ziborzhañ ar voul ; **4.** *einen Satelliten von seiner Umlaufbahn abbringen*, diamestezañ ul loarell, diamerc'hellaat ul loarell ; *von seiner Umlaufbahn abzubringen sein*, bezañ diamerc'helladus, bezañ diamestezadus.

Abbringen n. (-s) : dizalierezh g., dibennaderez g., dibennadiñ g.

abbröckeln V.k.e. (hat abgebröckelt) : bruzunañ, munudañ, diskantañ, lakaat e poultr.

V.gw. (ist abgebröckelt) : **1.** *disac'hañ, puzuilhañ, bruzunañ, dispegañ*, en em zishiliañ, mont a dammou, mont a grennadur, diskolpañ, mont e bruzun, didammañ, tamrañ, mont e poultr, poultrennañ, bezañ bresk, diskantañ, distagañ, draihañ ; *der Putz bröckelt ab*, mont a ra an indu a dammou, mont a ra an indu a grennadur, emaañ an indu o vruzunañ, emaañ an indu o tidammañ, emaañ an indu o tistagañ diouzh ar mein ; **2.** [arc'hant., feuriadur] diskenn un tammig, bezañ war-zigresk.

abbröckelnd ag. : diskolpadus.

Abbröckelung b. (-,en) : bruzunadur g., bruzunerez g., bruzunidigezh b., diskolpañ g., poultrennatur g.

abbrocken V.k.e. (hat abgebrock) : [Su-Bro-Alamagn / Bro-Austria] : kutuilh, dastum.

Abbruch g. (-s,-brüche) : **1.** *dismantridigezh b., diskaridigezh b., freuzerez g., diskaradur g., dispennadur g., distrجادenn b., dismantradur g.* ; *Abbruch des Hauses*, dismantridigezh an ti b., diskaridigezh an ti b., freuzerez an ti g., dismantradur an ti g. ; *die Abtei von Cluny wurde auf Abbruch verkauft*, gwerzhet e voe abati Cluny da vezañ freuzet (evit bezañ pilet) ; **2.** [douar.] *disac'hadeg b., disac'h g.* ; *Abbruch des Ufers*, disac'hadeg ar ribl b., disac'h ar ribl g. ; **3.** [polit.] *torridigezh b., torr g.* ; *Abbruch der diplomatischen Beziehungen*, torridigezh an darempredou Stad (an darempredou diplomatel) b. ; **4.** [dre skeud.] *gaou g.* ; *jemandem großen Abbruch tun*, ober un tamm mat a goll (a c'haou) ouzh u.b., ober ur pezh gaou ouzh u.b., gaouiñ brav u.b., gaouiañ brav u.b. ; *das tat seinem Ruhm keinen Abbruch*, kement-se n'en doa ket dispennet e vrud, ne voe ket diframmet e anv kaer gant kement-se, kement-se ne reas droug ebet d'e vrud vat ; **5.** [retorik] *Abbruch im Satz*, ardav g. ; **6.** [tro-lavar] *das tut der Liebe keinen Abbruch*, un nes-damant n'eo ken, n'eus nemet hanterzroug, n'eo ket marv mil den, ne'n em drubuilhit ket evit ken nebeut a dra, n'emañ

ket ar mor o tot war an douar, ne denn ket da wall dra, ne ra forzh, ne vern, ne denn ket da vraz, ne laz ket, n'eus ket a ziaeñ, n'eus ket a forzh, n'eus forzh a se, ne ra tra, se ne ra mann ebet, n'eo ket tener, n'eo ket strikt, n'eo ket drouk, n'eus nemeur a zroug, gwelloc'h eo eget an eost da vankout, an drasse ne ra ket ! ne rit ket kalz a forzh ! ne rit ket paot a forzh ! forzh ebet ! ne rit forzh ebet ! ne rit ket a forzh ! ne rit ket forzh ! ne rit forzh a netra ! n'eo ket kalz tra ! n'eo ket kalz a dra ! nag evit se ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol !

Abbrucharbeiten Is. : dismantridigezh b., diskaridigezh b., freuzerez g., diskaradur g., dispennadur g., distrجادenn b.

Abbrucharbeiter g. (-s,-) : dispennet g., dismantrer g.

abbruchreif ag. : dirapar, aet dirapar, erru dirapar, flodac'h et, prest da gouezhañ en e boull, darev da gouezhañ en e buch, darev da gouezhañ en e boull, mat da bilat, mat da vezañ bannet d'an traoñ, aet da beñse, en arvar da bilat, a ginnig kouezhañ en e boull, a venn kouezhañ en e boull.

Abbruchstufe b. (-,n) : [douaroriezh] tarroz fraill g.

Abbruchunternehmen n. (-s,-) : embregerezh dismantrañ g.

Abbruchunternehmer g. (-s,-) : diskarer g., freuzer g., dismantrer g.

abbrühen V.k.e. (hat abgebrüht) : **1.** *skotañ* ; **2.** P. [dre skeud.] *er ist abgebrüht*, hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, hennezh n'eo ket tanav e lér, hennezh a zo ur c'hole, kiger a-walc'h eo, un den en ur pezh eo, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo, hennezh zo ur galon dir a zen, a bep seurt buhezioù en deus bet, ur galedenn a zen a zo anezhañ, a bep seurt soubenn en deus bet en e vuhez, hennezh a zo bet ruilhet-diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), gwelet en deus meur a varr-avel, tremenet ez eus bet kalz a draou dreistañ, gwall drubuilhoù en deus bet a-walc'h, mizerioù en deus bet a-walc'h, hennezh en deus bet e lod er bed-mañ, ranket en deus lonkañ anezhi e-pad pell, bec'h a-walc'h en deus bet.

abbrummen V.k.e. (hat abgebrummt) : P. *seine Strafe abbrummen*, dougen ar boan dleet d'e felladenn (Gregor), gouzañv kastiz an toull-bac'h, digoll e felladenn dre gastiz, peurbaeañ e felladenn dre boan, dedalvezout e gastiz ; *er musste seine drei Monate abbrummen*, e dri miz en doa ranket da baeañ.

abbuchen V.k.e. (hat abgebucht) : tennañ, diskontañ ; *von einem Konto abbuchen*, tennañ diwar ur gont-vank bennak.

Abbuchung b. (-,en) : [arc'hant.] lamadenn b., tennadenn b., erlamad g., erlamadur g. ; *Abbuchung per Dauerauftrag*, tennadenn arc'hant d'an termen merket hep rakkemann b., tennadenn emgefrevre b., lamadenn emgefrevre b., treuzkasadenn emgefrevre b.

Abbuchungsauftrag g. (-s,-aufträge) : aotre erlemel diwar ur gont g., aotre ma vefe tennet arc'hant diwar e gont hep rakkemann g., aotre lamadenn emgefrevre g.

abbürsten V.k.e. (hat abgebürstet) : broustañ, barrskubañ, palouerañ, palouerat ; *einen Mantel abbürsten*, palouerat ur vantell ; *den Staub von einem Mantel abbürsten*, diboultnrenañ ur vantell gant ur broust.

abbusseln V.k.e. (hat abgebusselt) : [Bro-Austria, Bro-Vavaria] P. pokat-dibokat da, poketa da, poketal da.

abbüßen V.k.e. (hat abgebüßt) : paeañ [evit ur felladenn], gouzañv, dic'haouiñ, dedalvezout ; *eine Strafe abbüßen*, dedalvezout e gastiz, dougen ar boan dleet d'e felladenn (Gregor), gouzañv kastiz an toull-bac'h, gouzañv evit ur fazi, digoll ur felladenn dre gastiz, peurbaeañ e felladenn dre boan ; *er musste seine drei Monate abbüßen*, e dri miz en doa ranket da baeañ.

Abbüßung b. (-,-en) : dedalvezadur g., dic'haou g., dic'haouadur g., digoll.

Abc n. (-,-) : 1. lizherenneg b., kroaz-Doue b. ; nach dem Abc, hervez urzh al lizherenneg, hervez urzh ar groaz-Doue ; das Abc lernen, deskiñ e lizherennou, deskiñ al lizherenneg ; 2. [dre skeud.] diazezoù kentañ ls., elfennou kentañ ls., rustennou ls. ; das gehört zum Abc der Mathematik, an dra-se a zo unan eus diazezoù kentañ ar jedoniezh, an dra-se a zo unan eus elfennou kentañ ar jedoniezh.

ABC- : ... nukleel, biologel ha kimiek, NBK.

ABC-Alarm g. (-s,-e) : alarm armou NBK g., alarm NBK g.

abcashen V.k.e. (hat abgecasht) : [Bro-Aostria] P. enkefiañ, godellañ.

Abc-Schütze g. (-n,-n) : bugel a zesk lenn g., bugel a zo en ur c'hlas prentiñ g.

ABC-Waffen ls. : [lu] armou NBK ls. [armou nukleel, biologel ha kimiek].

abchecken V.k.e. (hat abgecheckt) : 1. ensellet, kontrollañ, gwiriañ, reoliañ, arnodiiñ, prouadiñ ; 2. etwas mit jemandem abschecken, divizout gant u.b. diwar-benn ubd.

Abdach n. (-s,-dächer) : [tisav.] apoueilh g., baled g., doublet g.

abdachen V.k.e. (hat abgedacht) : 1. tennañ an doenn diwar, disteiñ, didoennañ ; 2. sevel war-naou, lakaat a-zinaou, sershaat ; eine Böschung steil abdachen, lakaat sonn un dinaou, sonnañ un dinaou, sershaat un dinaou.

V.em. : **sich abdachen** (hat sich (ak.) abgedacht) bezañ pouez-traoñ gant an dra-mañ-tra, bezañ lañs-traoñ gant an dra-mañ-tra, bezañ traoñ gant dra-mañ-tra, bezañ war ziribin, bezañ diribin gant dra-mañ-tra, bezañ war-naou, bezañ war gostez, bezañ war rabañs.

Abdachung b. (-,-en) : naou g., dinaou g., pantenn b. [liester pantennoù, pantoù] ; steile Abdachung, dinaou a-serzh g., dinaou sonn g.

abdämmen V.k.e. (hat abgedämmt) : 1. chaoseriañ, fardellañ, bardellañ ; einen Fluss abdämmen, sevel chaoserioù a-hed ur stêr, sevel chaoserioù hed ur stêr, sevel chaoserioù dre hed ur stêr, chaoseriañ war ur stêr, chaoseriañ ur stêr ; 2. [mengleuz.] gwareziñ diouzh an dour-beuz ; ein abgedämmtes Grubenfeld, ur vengleuz gwarezet diouzh an dour-beuz b.

Abdämmung b. (-,-en) : 1. chaoseriadur g., chaoseriañ g. ; 2. chaoser g., bardell b., stankell b., fardell b., stoc'h g.

Abdampf (-es,-ämpfe) : aezhenn diskarzh b., burezh diskarzh b.

abdampfen V.k.e. (hat abgedampft) : diaezhenniñ, kas da aezhenn, kas da vurezh.

V.gw. (ist abgedampft) : 1. diaezhennañ, mont da aezhenn, mont da vurezh, koazhañ, mont e koazh ; 2. P. troc'hañ kuit didrouz-kaer, troc'hañ kuit hep gortoz e begement, mont kuit hep ober brud, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, en em silañ kuit, flipañ, diflipañ, en em dennaañ, en em sachañ, sachañ e dreid, sachañ e skasoù, sachañ e c'har, treiñ e gihoroù, sachañ e gihoroù, kas e gihoroù, tennañ e gihou, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em ziskrapañ, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat, kribat anezhi, kribat er-maez, skarzhañ er-maez, skubañ er-maez, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, ober gardenn, gallout kaout hed e c'har, kemer hed e c'har, gallout kaout hed e votez, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, skarañ douar, skarañ

mibin, mont er gas, mont e chil, kerzhet e chil, trasañ e chil, sachañ e garavelloù, mont da redek ar c'had, dibradañ.

Abdampfen n. (-s) : diaezhennadur g.

Abdampfhahn g. (-s,-hähne) : kog spurjañ g.

abdanken V.gw. (hat abgedankt) : 1. reiñ e zilez, en em zigargañ, emzigargañ, emzicer'hel, dilezel ar veli, dilezel e garg a rieg, ober e zilez a roue, dont er-maez a roue, mont er-maez a roue ; der König dankte ab, ar roue a roas e zilez, dilezel a reas ar roue e gurunenn, ar roue a reas dilez eus e gurunenn, dilezel e gurunenn ; als er als König abdankte, pa reas e zilez a roue ; als er abdankte, pa zilezas ar veli ; 2. [anv-gwan verb nemetken] abgedankt, kaset war e leve, lakaet er-maez a garg, digarget, difredet, ezfredet, digouvet, diskouvet, dizorniet ; abgedankter Offizier, ofiser kaset war e leve g., ofiser lakaet war e dorchenn vihan g.

Abdankung b. (-,-en) : 1. dilez-beli g., emzilez g., dilez g., diskarg g., emzikarg g./b., emzizalc'h g. ; 2. [Bro-Suis] obidoù ls., interamant g., kañvlidoù ls., lidou kañv ls., lid-kañv g., kañv g.

abdarben V.em. : **sich abdarben** (hat sich (dat.) abgedarbt) : dioueriñ, tremen hep ; sich den Bissen vom Munde abdarben, en em lakaat war var a voued, espern diwar e vevañs (Gregor), derc'hel ubd war e bredou.

abdecken V.k.e. (hat abgedeckt) : 1. goleiñ [pennrann golo-], gwareziñ, disglaviñ ; etwas gegen den Regen abdecken, lakaat ubd en disglav, disglaviñ ubd, lakaat ubd goudor diouzh ar glav, sevel un disglavenn evit gwareziñ ubd ; ein Risiko abdecken, kretaat ur riskl ; eine Mauer abdecken, kabellañ ur voger ; mit einer Plane abdecken, ballinañ ; 2. [tennañ] dic'holoiñ [pennrann dic'holo-], dizoleiñ [pennrann dizolo-], disteiñ [pennrann disto-], didoennañ ; 3. [dre heñvel.] den Tisch abdecken, distaliañ (disterniañ, disternañ, sevel, diwiskañ, dieubiñ, dilastrañ, distrollañ, distlabezañ, diac'hubiñ, dijabliñ, distalagenniñ, distaliata, diservijout, diservijañ) an daol, divec'hiañ an daol, sevel an douzier, distaliañ ar stalioù, distaliañ diouzh an daol, distaoliañ, diservijout, diservijañ, distaliañ ; den Mittagstisch abdecken, distaliañ diouzh merenn ; 4. [labour-douar] den Boden mit Stroh abdecken, plouzañ an douar, koloañ an douar ; 5. [dre astenn.] Tiere abdecken, dispenn loened, diskroc'henañ loened, kignat loened, dibrennañ chupenn loened 'zo, disklipañ loened.

Abdecken n. (-s) : [labour-douar] das Abdecken des Bodens mit Stroh, ar plouzañ g., ar c'holoañ g.

Abdecker g. (-s,-) : dispennner-loened g., diskroc'hener-loened g., kigner g. ; Tiere zum Abdecker schicken, gwerzhañ loened d'ar c'hign, gwerzhañ loened da baotred ar c'hign.

Abdeckerei b. (-) : dispennerez b., dispenn g., kignerez b.

Abdeckstift g. (-s,-e) : [kened] bazh liv evit kuzhat an distronkennoù b.

Abdeckstreifen g. (-s,-) : bandenn wareziñ b.

Abdeckung b. (-,-en) : 1. gwiskad g., goloenn b., golo g., goloadur g., goleiñ g. ; Abdeckung mit einer Plane, ballinañ g. ; 2. Abdeckung für warme Speisen, golo-plad g. ; 3. [labour-douar] die Abdeckung des Bodens mit Stroh, ar plouzañ g., ar c'holoañ g.

Abdeckungsquote b. (-,-n) : [armerzh, nevid] feur goleiñ g., feur tregerzhañ g.

abdichten V.k.e. (hat abgedichtet) : stouvañ, kalafetiñ, kalafeltriñ, stoupañ, stankañ, difuiñ, antreusaat, hestankañ ; wieder abdichten, erneut abdichten, adantreusaat ; ein Fass abdichten, kalafetiñ un donell ; ein Leck abdichten, stankañ war an dour, stankañ (kalafetiñ) un toull ; ein Fenster abdichten,

stouvañ an dro d'ur prenestr ; *ein Dach abdichten*, didoullañ un doenn ; *gegen den Schall abdichten*, lakaat da vezañ didreuzus d'ar son, stengaeañ, didrouzañ, disonaat ; etwas mit Pech abdichten, difuiñ ubd gant peg ; eine Naht zwischen hölzernen Schiffsplanken abdichten, kalafetiñ ur grem, stoupañ ur grem g., kalafetiñ ur c'haran etre div regennad bordajennoù war kouc'h ur vag b., stoupañ ur c'haran etre div regennad bordajennoù war kouc'h ur vag b.

abdichtend ag. : stankaus, stankus.

Abdichtung b. (-,-en) : 1. [tekni.] junt g., gwrem g. ; 2. stankadur g., stankañ g., stankerezh g., stouverezh g., stouvadur g., kalafeltriñ g., kalafeltradur g., kalafetadur g., antreusadur g., antreusaat g., hestankañ g., stoubañ g.

abdielen V.k.e. (hat abgedient) : [lu] seine Zeit abdielen, ober e goñje, ober e amzer soudard.

abdingen V.k.e. (hat abgedingt) : [dispredet] 1. marc'hata ; einen Preis abdingen, dont a-benn da gaout un distao war ar priz ; 2. dic'hoprañ, difredañ, ezfredañ, digouviañ, diskouviañ, dizorniañ ; 3. distreiñ u.b. diouzh unan all.

Abdomen n. (-,-/Abdomina) : [mezeg.] kof g.

abdominal ag. : [mezeg.] ... ar c'hof, ... kof, a-gof.

Abdominalbereich g. (-s) : [korf.] rannbarzh ar c'hof b.

Abdominaltyphus g. (-) : [mezeg.] tifoid g., terzhienn difoid g., terzhienn-domm b., [dre fent] terzhienn difoeltr b.

abdönern V.gw. (hat abgedönert) : P. distagañ ur strak, loufañ, pufal, mouziñ, delazhiñ ur strakig moan, distagañ ur strakig moan, aveliñ didrouz, leuskel didrouz diwar an-unan.

abdrängen V.k.e. (hat abgedrängt) : pellaat, distokañ, diarbenn, dizarbenn, kas kuit, kas war-dreñv, hemolc'hiñ, chaseal, bountañ kuit ; jemanden vom Platz abdrängen, distroadañ u.b., didroadañ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., sevel e dreid d'u.b., sevel dindan u.b., diarbenniñ u.b., skarzañ u.b., kemer karg u.b.

abdrehen V.k.e. (hat abgedreht) : 1. distagañ, tennañ, gweañ, terriñ ; einen Knopf abdrehen, distagañ un nozelenn, tennañ kuit un nozelenn ; 2. [dre heïvel.] das Wasser abdrehen, troc'hañ red an dour ; das Gas abdrehen, troc'hañ ar gaz, treiñ an duellenn war an aezhenn, serriñ kog ar gaz (kog an aezhenn-leskiñ).

V.gw. 1. (hat pe ist abgedreht) : [merdead.] treiñ bourzh, cheñch roud, cheñch tu, virañ ; das Schiff dreht ab, ar vag a cheñch hent, treiñ bourzh a ra ar vag, virañ a ra ar vag ; scharf abdrehen, treiñ krenn ; 2. [ist abgedreht] bezañ dic'halloud evit pouenzañ war e imor, na vezañ mui evit an-unan, na vezañ mui evit derc'hel e greñv war an-unan, na vezañ mui evit en em vestroniañ, na c'hallout mui derc'hel plaen e spered, bezañ dic'halloud evit gwaskañ war an-unan, na vezañ mui mestr d'e gorf (war e gorf, d'e imor), na vezañ mui mestr war e imor, na vezañ mui evit derc'hel (evit moustrañ, evit pouenzañ, evit gwaskañ) war e imor, na vezañ mui evit reizhañ barradoù e galon, na vezañ mui evit padout, na vezañ mui evit e izili, bezañ treç'h e gorf war an-unan.

abdresschen V.k.e. (drischt ab / drosch ab / hat abgedroschen) : 1. freilhañ, dornañ ; 2. abgedroschen, milanavezet ; ein abgedroschener Witz, ur fentigell bet klevet sezih kant gwech warn-ugent b. ; abgedroschene Phrasen, komzerezh goullo g., komzoù goullo ls., komzoù aner ls., komzoù didalvez ls., geriouù gwan ls., komzoù divlaz ls., teuc'hadennoù ls.

Abdrift b. (-,-en) : [merdead., nij.] driv g., drivañ g., diruzañ g., diruz g., diruzadur g.

abdriften V.gw. (ist abgedriftet) : 1. drival, drivañ, mont d'an driv, diruzañ, mont gant red an dour, bezañ kaset-degaset a youl-avel hag a-youl-vor ; 2. [dre skeud.] ins Abseits abdriften,

arlezadekaat, koll pep levezon ; 3. die Kontinente driften ab, diruzañ a ra ar c'hевандирю.

Abdriftmesser g. (-s,-) : diruzverker g.

Abdriftwinkel g. (-s,-) : [merdead., nij.] korn驱vañ g., korn diruzañ g.

abdrosseln V.k.e. (hat abgedrosselt) : 1. mougañ, tagañ ; 2. den Motor abdrosseln, a) lakaat ar c'heflusker da dreñ dousik-dousik ; b) lakaat ar c'heflusker da sac'hañ.

Abdruck¹ g. (-s,-drücke) : 1. roud g., louc'h g., louc'hadur g., louc'hadenn b., roudenn b., merk g., roud g., enlouc'hadur g., enlouc'hadur g., enlouc'hadenn b., engwask g., engwaskadur g. ; auf etwas (dat.) einen Abdruck hinterlassen, louc'hañ ubd ; Fingerabdrücke, bizlouc'hadoù ls., louc'hoù ar bized ls., merkoù ar bized ls., roudoù bized ls., louc'hadoù bized ls., louc'hadennoù bized ls. ; in den Fossilien findet man Überreste, Abdrücke und Spuren von Pflanzen und Tieren, er fosiloù e kaver relegoù, moull pe tres plant ha loened ; 2. enlouc'hadur d'ober ur moull g. ; einen Abdruck in Gips anfertigen, enlouc'hañ ubd e-barzh ar plastr d'ober ur moull ; einen neuen Abdruck anfertigen, advoullañ.

Abdruck² (-s,-drücke) : 1. [moull.] embannadur g., moulladur g. ; neuer Abdruck, adembannadur g., advoulladur g., advoulladenn b., advoullañ g. ; 2. [Bro Aostria, tr-I] im letzten Abdruck, tre war an diwezhad, just d'ar poent diwezhañ, krip-hakrap, d'an diwezh-tre, ku-ha-ka.

abdrucken V.k.e. (hat abgedruckt) : [moull.] embann, moullañ, gwaskerellañ, lakaat er moull, lakaat er gouloù ; eine Rede abdrucken, embann (moullañ) ur brezegenn ; separat abgedruckt, mouillet a-ziforc'h, mouillet distag.

abdrücken V.k.e. (hat abgedrückt) : 1. merkañ, enlouc'hañ, engwaskañ ; in Gips abdrücken, enlouc'hañ e-barzh ar plastr d'ober ur moull ; 2. [armoi] die Pistole abdrücken, pouzeñañ war pluenn ar pistolenn, pouzeñañ war draen ar pistolenn ; 3. [dre skeud.] das drückt mir das Herz ab, kement-se a rann va c'halon, mesket eo va spered gant an dra-se, glac'haret (doaniet, enkrezet, trubuilhet, trechale) on gant an dra-se, gwasket eo va c'halon gant an dra-se, an dra-se a laka diaes va c'halon, un diframm eo evidon, ne zistag ket ar soñj-se diouzhiñ, ne lam ket ar soñj-se ganin, ne c'hallañ ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, n'on ket evit kas va soñj diouzh an dra-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet din, nasket on gant an an debr-spered-se, P. an dra-se a ya da greviñ ac'hanon ; 4. seine Freundin abdrücken, amouriñ a-zevri ouzh e vignonez, ober moumounou d'e vignonez, ober moumounerezh d'e vignonez ; 5. [mezeg.] eine Schlagader abdrücken, amwaskañ un dalmerenn.

Abdrückmutter b. (-,-n) : [tekni.] bouster gant sichenn g.

Abdrucksrecht n. (-s,-e) : [moull., gwir] gwir-eiladiñ g.

abducken V.gw. (hat abgeduckt) : [boks] stouiñ evit dizarbenn un taol.

Abduktion b. (-,-en) : 1. [korf.] pelladur g., pellaat g. ; Abduktion und Adduktion, ar pellaat hag an nesaat ; 2. [predet.] poellata dre zisren g.

Abduktionsfraktur b. (-,-en) : [mezeg.] torr arbellaat g.

Abduktionsbewegung b. (-,-en) : [lagadouriezh] fiñv pellaat g., fiñv eztuañ g.

Abduktor g. (-s,-en) : [korf.] pellaer g., kigenn bellaer b.

abdunkeln V.k.e. (hat abgedunkelt) : 1. damsklérijennañ, brizhañ [ar goulou], teñvalaat ; 2. stankañ, kuzhat, amguzhat.

abdünsten V.gw. (ist abgedünstet) : diaezhennañ.

Abdünstung b. (-,-en) : diaezhennadur g.

abduischen V.k.e. (hat abgeduscht) : breliñsat, strimpañ, gwalc'hiñ dindan an dour o strinkañ.

V.em. : **sich abduschen** (hat sich (ak.) abgeduscht) : kaout ur flistradenn, kaout ur vreliñsadenn, mont dindan an dour, kemer ur vreliñsadenn, kemer ur strimpadenn, mont dindan an dour o strinkañ, kemer ur strinkadenn.

abebben V.gw. (ist abgeebbt) : sioulaat, habaskaat, gouzizañ, terriñ, terriñ war an dra-mañ-tra, kouezhañ, mougañ, tevel.

abeisen V.gw. (hat abgeeist) : [Bro-Aostria, dispredet] direviñ, diskornañ, teuziñ.

abelsch- ag. : [mat.] abelian, abelet ; *abelsche Gruppe*, gronnad abelian g., stroll abelet g., stroll kantamsavat g.

Abend g. (-s,-e) : abardaez g., abardaez-noz g., abardaevezh g., abardaevezh-noz g., pardaez g., pardaevezh g., pardaez-noz g., abardaevezhiad g., noz b., nozvezh b., nozvezhiad b., nozvezhiadeg b., kuzh-heol g., endervezh g., enderv g., enderv-noz g., endervezhiaid g., enderviad g., gousper g., selin b., P. teoñ g. ; es *wird Abend*, der Abend bricht ein, emañ ar serr-noz o tont, abardaez eo anezhi, pardaez eo anezhi, emañ an abardaez o tont, abardaeziñ a ra, pardaeziñ a ra, emañ an abardaez oc'h erruot warnomp, serrnoziñ a ra, emañ o serrnoziñ ; wenn es *Abend wird*, wenn der Abend einbricht, bei einbrechendem Abend, mit einbrechendem Abend, da lammig an noz ; es ist später Abend, diwezhataat a ra, pardaeziñ a ra, kozh eo an deiz ; guten Abend ! nozvezh vat ! nozvezh vat dit (deoc'h) ! abardaevezh vat dit (deoc'h) ! abardaevezh laouen d'an holl ! ; gen (gegen) Abend liegen, bezañ lec'hiet er C'huzh-Heol ; gegen Abend, e-tro an enderv, war-dro mareoù an abardaez, e-tro an abardaez, e-tro an noz digor, war-dro serr-noz ; am Abend, diouzh an abardaez, diouzh an abardaez-noz, d'enderv-noz, d'an abardaez, d'abardaez-noz, war an abardaez, war ar pardaez, er pardaevezh, diouzh ar pardaez, da bardaez, d'ar pardaez, d'abardaez, en abardaez, d'enderv, e-tro an abardaez, e-tro an abardaez-noz ; eines schönen Abends, ur pardaevezh ; eines Abends, un deiz bennak diouzh an abardaez, un abardaevezh, un dervezh diouzh an noz ; spät am Abend, am späten Abend, d'ar pardaezh diwezhat, war an diwezhad, war an diwezhadoù, d'ar pardaez-kloz, da serr-noz, war-dro serr-noz ; er kam spät am Abend nach Hause, abardaez mat e oa pa zistroas d'ar gér, pardaez-kloz e oa anezhi pa zistroas d'ar gér ; heute Abend, diesen Abend, a) [dazont] fenoz, emberr d'abardaez, emberr da noz, da noz, hiziv da noz, diouzh an noz, evit an noz ; b) [amzer-vremañ] henozh, en enderv-mañ ; ab heute Abend, a-henozh ; bis heute Abend, a-benn emberr, a-benn emberr da noz, ken emberr ; vom Morgen bis zum Abend, abaoe ar beure betek ar pardaez, a veure da noz, abaoe ar mintin betek an noz, eus ar mintin betek an noz, adalek ar mintin betek an noz, a vintin betek an noz, adalek ar beure betek an noz, abaoe ar beure betek an noz, eus ar beure betek an noz, etre daou benn an deiz, adal gouloù-deiz betek serr-noz, eus an eil sklérijenn d'eben, etre an div sklérijenn, etre daou benn an devezh, eus an eil heol d'egile, eus an eil penn d'an deiz d'egile, eus gouloù-deiz da serr-noz, eus gouloù-deiz betek serr-noz, eus ar sav-heol da guzh-heol, adalek sav-heol betek kuzh-heol, a-sav-heol d'ar c'huzh-heol, a-hed an deiz, a-hed-pad an deiz, hed an deiz, dre hed an deiz, hed-da-hed d'an deiz, hed-ha-hed d'an deiz, a-bad an deiz, a-dro an deiz, e-doug an deiz, a-zoug an deiz, e-pad an deiz gouloù, a-dreuz an devezh, e-pad Doue an deiz, e-pad an deiz Doue, an deiz-Doue, an deiz-Doue-pad, an devezh penn-da-benn, deiz-pad, an devezh-pad, stok an deiz, a-zevezh, e-tro-pad an deiz, an deiz-pad-astenn, dre gavastenn an deiz, abred ha diwezhat ; morgen Abend, warc'hoazh da noz ; gestern Abend, dec'h d'enderv, dec'h da noz, dec'h d'an noz, dec'h d'an abardaez, en neizheur, en

neizheur diwezhañ, an neizheur, neizheur, neizheur-noz, en neizhour, en neizhour diwezhañ, an neizhour, neizhour, neizhour-noz ; vorgestern Abend, kent neizheur ; am nächten Abend, am Abend des folgenden Tages, am Abend des nächsten Tages, antronoz da bardaez, antronoz d'an abardaez, antronoz d'abardaez ; der heilige Abend, ar pellgent g. ; der Abend vor dem Jahrmarkt, ar gousper eus ar foar g. ; am Abend zuvor, am Abend davor, am Abend vorher, d'an derc'hent da noz, d'ar gousper, an nozkent, an deiz kent d'enderv-noz ; am Abend vor der Schlacht, nozkent an emgann, da c'housper an emgann ; sie hatten am Abend vor ihrer Abfahrt alles vorbereitet, nozkent ma kemerjont penn an hent o doa prientet pep tra ; an einem Sonntagabend, ur sulvezh d'abardaez ; jeden Abend, bemnoz, bep noz ; zu Abend essen, koaniañ, bezañ gant e goan, debriñ e goan, pakañ e goan, debriñ koan, bezañ gant koan, lopañ koan, brifañ koan ; zu Abend aßen sie zusammen, koan a voe etrezo ; er hatte hier zu Abend gegessen, amañ e oa bet gant e goan, amañ e oa bet o koaniañ ; jemanden zu Abend einladen, pediñ u.b. da goaniañ, pediñ u.b. d'e goan, pediñ u.b. da chom gant e goan, pediñ u.b. da zont gant e goan, pediñ u.b. da zont da goaniañ / kouviañ u.b. da goaniañ (Gregor) ; um wie viel Uhr essen wir zu Abend ? da bet eur emañ koan ? da bet eur e vo servijet koan ? ; haben Sie schon zu Abend gegessen ? debret eo koan ? ha debret eo koan ganeoc'h ? koaniet eo deoc'h ? P. ha brijet eo koan ganeoc'h ? ha lopet eo koan ganeoc'h ? ; was essen wir zu Abend ? petra 'vo da goan ? petra 'zo da goan ? ; was habt ihr zu Abend gegessen ? petra ho poa bet d'ho koan ? ; habt ihr schon zu Abend gegessen ? ha debret eo koan ganeoc'h ? ha paket eo koan ganeoc'h ? ha lopet eo koan ganeoc'h ? ha brijet eo koan ganeoc'h ? ha aet eo koan ganeoc'h ? ; sobald er zu Abend gegessen hatte, kerkent (kenkent) ha koaniet gantañ, kerkent (kenkent) ha ma oa koaniet gantañ ; nachdem sie zu Abend gegessen hatten, koaniet ganto ; die Kühe zu Abend füttern, koaniañ ar saout ; guten Abend sagen, hetiñ un nozvezh vat ; das Melken am Morgen und das Melken am Abend, ar mare beure hag ar mare noz, ar goro bep penn deiz g., ar goro beure-noz g., ar goro noz-veure g., ar goro noz ha beure g., ar goro da vintin ha da noz g. ; Zusammenkunft am Abend, nozad b., noziad b., nozvezh b., nozvezhiadeg b., beilhadeg b., beilhadenn b., beilherezh g., filaj g., filajerezh g., nozveilh b. ; Teilnehmer an einer Zusammenkunft am Abend, nozveilher g., filajer g., filajour g. ; ein gemütlicher Abend, un nozvezh plijs b., un nozvezh vourrus b. ; Tanzabend, nozvezh dañs b., abardaevezh koroll g., abardaevezhiad koroll g., fest-noz b., bal noz g., dañsadeg noz b., korolladeg noz b., nozad dañs b., nozad dañsadeg b., pante g. ; man soll den Tag nicht vor dem Abend loben, na ganit ket ken abred diouzh ar beure betek-gouzout e c'hwibanfec'h emberr, arabat gwerzhañ ar viou e revr ar yer, arabat gwerzhañ ar vi e revr ar yer, ret eo gortoz an noz evit lavaret eo bet kaer an deiz, dibaot ar yar na goll e vi o kanañ re goude doziñ, a-raok kanañ ar gousperoù e ranker anaout an oferenn-bred, pa c'hoarzh an den re e ouel goude se, arabat ober ar youchadeg a-raok ar varradeg, re uhel e kan ho kilhog, an neb a gan diouzh ar beure a ouel lies d'abardaez ; es ist noch nicht aller Tage Abend, n'omp ket gwerzhet c'hoazh, n'eo ket graet ganeomp c'hoazh, n'eus ket fin deomp c'hoazh, n'eo ket ret stlapañ ar boned war-lerc'h an tog, n'eo ket ret c'hoazh stlepel ar billig goude an trebez.

Abendandacht b. (-,-en) : [relig.] komplidoù ls.

Abendanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant cheuc'h g., dilhad cheuc'h g., dilhad gala g.

Abendaufführung b. (-,en) : abadenn c'hoariva diouzh an noz b., c'hoariadenn diouzh an noz b.

Abendball g. (-s,-bälle) : fest-noz b., bal noz g., dañsadeg noz b., korolladeg noz b., nozad dañs b., nozad dañsadeg b.

Abendblatt n. (-es,-blätter) : [kelaouenn] kazetenn-noz b., kelaouenn-noz b.

Abendbrot n. (es,-e) : koan b., pred koan g., pred-noz g., P. tag teoñ g., talar noter g.; *Abendbrot essen, das Abendbrot einnehmen*, koaniañ, bezañ gant e goan, debriñ e goan, pakañ e goan, debriñ koan, bezañ gant koan, lopañ koan, brifañ koan; *Mensch, der sein Abendbrot einnimmt*, koanier g.; *das Abendbrot zubereiten, aozañ koan, ober koan, fardañ koan, prestañ koan*; *Mutter hat das Abendbrot fertig zubereitet*, darev eo koan gant mammig; *ich werde das Abendbrot zubereiten, aozet e vo koan ganin, graet e vo koan ganin, kempenn a rin koan, prestañ a rin koan*; *zweites Abendbrot einnehmen, fiskoan b., adkoan b., askoan b.*; *ein zweites Abendbrot zubereiten, aozet e vo koan ganin, graet e vo koan ganin, kempenn a rin koan, prestañ a rin koan*; *zweites Abendbrot, fiskoan b., adkoan b., askoan b.*; *sie sind gerade beim Abendbrot*, gant koan emaint, gant ho c'hoan emaint; *ein zweites Abendbrot zu sich nehmen, fiskoaniañ, adkoaniañ, askoaniañ*; *jemanden bitten, zum Abendbrot zu bleiben, jemanden zum Abendbrot da behalten, pediñ u.b. da chom gant e goan, mirout u.b. gant e goan*; *zum Abendbrot gehen, mont da glask e goan, mont d'e goan, mont da goan, mont da glask penn d'e goan, mont da glask penn eus e goan, mont da glask penn eus koan, mont da gaout e goan*, P. mont d'an tag teoñ; *das Abendbrot ist zu Ende, aet eo koan, lopet eo koan ganeomp, debret eo koan ganeomp, paket eo koan ganeomp, brief eo koan ganeomp*; *ich muss das Abendbrot warm stellen, ret eo din lakaat koan war an tan*; *komm zu uns zum Abendbrot ! deus du-mañ gant da goan !*; *jemandem das Abendbrot servieren, koaniañ u.b., reiñ d'u.b. da goaniañ*; *gleich nach dem Abendbrot gehen wir ins Theater, diouzhtu goude koan ez aimp d'ar c'hoariva, kerkent (kenkent) ha debret koan ganeomp ez aimp d'ar c'hoariva, mont a raimp d'ar c'hoariva kentizh hor c'hoan, pa vo bet debret koan ganeomp ez aimp d'ar c'hoariva*; *der Tod ereilte ihn beim Abendessen, mervel a reas trumm a-greiz koan, mervel a reas trumm e-kreiz debriñ e goan*; *zum Abendessen gehen, mont da glask e goan, mont d'e goan, mont da goan, mont da glask penn d'e goan, mont da glask penn eus e goan, mont da glask penn eus koan, mont da gaout e goan*, P. mont d'an tag teoñ; *jemandem das Abendessen servieren, koaniañ u.b., reiñ d'u.b. da goaniañ*; *Abendessen zu zweit, Abendessen in intimer Privatsphäre*, koan penn-ouzh-penn b.

abenddämmerung b. (-,en) : 1. deroù-noz g., digor-noz g., rouz-noz g., rouz an noz g., toullig an noz g., peuznoz b., nozig b., serr-noz g., serr an noz g., serr-deiz g., barvenn-noz b., brizhnoz b., bannwel-noz g., goubannwel-noz g., mare ar rouedoù g., abardaez-noz g., pardaez-noz g., goubanner-noz g., gousper g., lammig an noz g., yaouankiz an noz b., doubl-noz g., kuzh an deiz g., noz b.; *in der Abenddämmerung*, da zigor-noz, da rouz-noz, da rouz an noz, e toullig an noz, da serr an noz, da serr-noz, da lammig an noz, da beuznoz, etre doubl-deiz ha doubl-noz, e-tro an noz digor, war-dro serr-noz, da serr-noz, d'ar serr-noz, da vare serr-noz, e-ser an noz, diouzh an noz, diouzh noz, da vare noz, d'an noz, edan an noz, dindan an noz, etre deiz ha noz, da vare ar rouedoù, d'an abardaez-noz, d'ar pardaez-noz, da bardaez-noz, war ar pardaez-noz, war-dro an noz digor, da droioù koubig, da c'houbannwel-noz; *in der Abenddämmerung eines Sommertages, arselin, en arselin*; 2. [hinouriezh, stere] *bürgerliche Abenddämmerung, zivile Abenddämmerung*, amheol keodedel g.; *nautische Abenddämmerung*, amheol merdeel g.; *astronomische Abenddämmerung*, amheol stereodel g.

abendlang Adv. : e-pad nozvezhioù ha nozvezhioù.

Abendessen n. (-s,-) : koan b., pred koan g., pred-noz g., P. tag teoñ g., talar noter g.; *die Speisekarte für das Abendessen*, ar roll-meuzioù da goan g.; *es ist Zeit zum Abendessen*, emañ koulz koan, emañ poent koan, poent eo mont da goan; *das Abendessen einnehmen*, koaniañ, bezañ gant e goan, debriñ e goan, pakañ e goan, debriñ koan, bezañ gant koan, lopañ

koan, brifañ koan; *Mensch, der sein Abendessen einnimmt*, koanier g.; *das Abendessen zubereiten, aozañ koan, ober koan, fardañ koan, prestañ koan*; *Mutter hat das Abendessen fertig zubereitet*, darev eo koan gant mammig; *ich werde das Abendessen zubereiten, aozet e vo koan ganin, graet e vo koan ganin, kempenn a rin koan, prestañ a rin koan*; *zweites Abendessen, fiskoan b., adkoan b., askoan b.*; *ein zweites Abendessen einnehmen, fiskoaniañ, adkoaniañ, askoaniañ*; *nach dem Abendessen, goude koan, da choude koan, goude bezañ koaniet ganeomp, goude bezañ koaniet, ur wech koaniet ganeomp, ur wech lopet koan ganeomp, pa vo bet debret koan ganeomp*; *zum Abendessen gibt es Fisch, pesked a vo da goan*; *ich muss das Abendessen warm stellen, ret eo din lakaat koan war an tan*; *die Zeit vergeht und man merkt es erst, wenn es darum geht, das Abendessen zuzubereiten*, mont a ra an amzer en-dro ha ne ouzer an ken a vez deuet ar mare da aozañ koan; *komm zu uns zum Abendessen ! deus du-mañ gant da goan !*; *jemanden zum Abendessen einladen, pediñ u.b. da goaniañ, pediñ u.b. d'e goan, pediñ u.b. da zont da goaniañ, kouviañ u.b. da goaniañ*; *jemanden bitten, zum Abendessen zu bleiben, jemanden zum Abendessen da behalten, pediñ u.b. da chom gant e goan, mirout u.b. gant e goan*; *sie sind gerade beim Abendessen, gant koan emaint, gant ho c'hoan emaint*; *das Abendessen ist zu Ende, aet eo koan, lopet eo koan ganeomp, debret eo koan ganeomp, paket eo koan ganeomp, brief eo koan ganeomp*; *wir waren mit dem Abendessen kaum fertig, bec'h debret koan dimp ; sobald wir mit dem Abendessen fertig sind, gehen wir ins Theater, gleich nach dem Abendessen gehen wir ins Theater*, diouzhtu goude koan ez aimp d'ar c'hoariva, kerkent (kenkent) ha debret koan ganeomp ez aimp d'ar c'hoariva, mont a raimp d'ar c'hoariva kentizh hor c'hoan, pa vo bet debret koan ganeomp ez aimp d'ar c'hoariva; *der Tod ereilte ihn beim Abendessen, mervel a reas trumm a-greiz koan, mervel a reas trumm e-kreiz debriñ e goan*; *zum Abendessen gehen, mont da glask e goan, mont d'e goan, mont da goan, mont da glask penn d'e goan, mont da glask penn eus e goan, mont da glask penn eus koan, mont da gaout e goan*, P. mont d'an tag teoñ; *jemandem das Abendessen servieren, koaniañ u.b., reiñ d'u.b. da goaniañ*; *Abendessen zu zweit, Abendessen in intimer Privatsphäre*, koan penn-ouzh-penn b.

abenddämmerung V.gw. (anv-verb hag anv-gwan verb nemetken, rannadus : hat abendgegessen / abendessend / abendzuessen) : [Bro-Austria] *gehen wir mal abendessen ! deomp da goaniañ !*; *habt ihr schon abendgegessen ? debret eo koan ? ha debret eo koan ganeoc'h ? hag aet eo koan ganeoc'h ? ha paket eo koan ganeoch ? koaniet eo deoc'h ?* P. ha lopet eo koan ganeoch ? ha briefeo koan ganeoch ? ha lopet eo koan ganeoch ? ; *um wie viel Uhr wird abendgegessen ? da bet eur emañ koan ? da bet eur e vo servijet koan ? wir gehen abendessen, mont a reomp da glask hor c'hoan, mont a reomp d'hor c'hoan, mont a reomp da glask penn d'hor c'hoan, mont a reomp da gaout hor c'hoan*, P. mont a reomp d'an talar noter, mont a reomp d'an tag teoñ ; *komm zu uns abendessen ! deus du-mañ gant da goan !*

Abendesser g. (-s,-) : koanier g.

abendfüllend ag. : ... a ya an abardaevezh a-bezh gantañ, ... a bad an abardaevezh a-bezh.

Abendgarderobe b. (-,n) : dilhad cheuc'h g./ls., dilhad gala g./ls., dilhad gouel g./ls., dilhad nozvezh g./ls.

Abendgebet n. (-s,-e) : pedenn noz b.; *ins Bett gehen, ohne seine Abendgebete verrichtet zu haben*, mont da gousket hep

Pater na Noster ; *Abend- und Morgengebete*, pateroù daou benn an deiz ls.

Abendgeläute n. (-s) : 1. mouezh ar c'heleier diouzh an abardaez b., son ar c'heleier diouzh an abardaez g., tintadoù ar c'heleier diouzh an abardaez ls. ; 2. keulfe g.

Abendgesellschaft b. (-,en) : nozad b., noziad b., novezhiadeg b., novezh b., beilhadeg b., beilhadenn b., filaj g. ; *an einer Abendgesellschaft teilnehmen*, filajañ ; Anwesender bei einer Abendgesellschaft, filajer g.

Abendglocke b. (-,n) : kloc'h an noz g.

Abendglockenläuten n. (-s,-) : [relij.] añjeluz diouzh an abardaez g.

Abendgymnasium n. (-s,-gymnasien) : kentelioù noz eilderez ls.

Abendhimmel g. (-s) : an oabl diouzh an abardaez g. ; die Sterne haben begonnen, am Abendhimmel zu funkeln, krog eo ar stered da ziwan en oabl, krog eo ar stered da virviñ en oabl.

Abendkasse b. (-,n) : [c'hoariva] kef g.

Abendkleid n. (-s,-er) : gwisk cheuc'h g., gwiskamant cheuc'h g., dilhad cheuc'h g., dilhad gala g./ls., dilhad gouel g./ls., dilhad novezh g./ls. ; im Abendkleid, gwisket cheuc'h.

Abendkleidung b. (-,en) : gwisk cheuc'h g., gwiskamant cheuc'h g., dilhad cheuc'h g., dilhad gala g./ls., dilhad gouel g./ls., dilhad novezh g./ls.

Abendkühle b. (-) : freskadurezh an abardaez b., freskijenn an abardaez b., distan an abardaez g. ; in der Abendkühle, d'an distan.

Abendkurs g.(-es,-e) : kentelioù noz ls.

Abendland n. (-es) : das Abendland, ar c'hornôg g., ar c'hornaoueg g., ar c'hornaouog g., ar C'huzh-heol g.

Abendländer g. (-s,-) : kornôgad g. [liester kornôgiz], kornaouegad g. [liester kornaouegiz].

abendländisch ag. : kornôgel, kornôgat, ... ar c'hornôg, eus ar c'hornôg, eus ar C'huzh-heol, ... ar C'huzh-heol.

abendlich ag. : ... abardaez, gousperel ; abendliche Festveranstaltung, fest-noz b. ; abendliches Beisammensein, nozad b., noziad b., novezh b., novezhiadeg b., beilhadeg b., beilhadenn b., beilherezh g., filaj g., filajerezh g., nozveilh b. ; [relij.] das abendliche Angelusläuten, kloc'h an noz g. ; letztes Läuten nach dem abendlichen Angelusläuten, kloc'h an digoui g., kloc'h ad goude an añjelus noz g.

Abendlüftchen n. (-s) : kleienn b., kleizzenn b.

Abendmahl n. (-s) : [relij.] 1. Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g., eukaristiezh b., pask g., komunion b. ; das Abendmahl nehmen, paskañ, komuniañ, sakramantiñ, kaout Sakramant an Aoter, ober ur gomunion ; zum heiligen Abendmahl gehen, sakramantiñ, paskañ, komuniañ, ober e Bask ; jemandem das Abendmahl spenden, komuniañ u.b., ministrañ ar gomunion d'u.b. ; Abendmahl unter beiderlei Gestalt, komunion dindan ar spesoù b., komunion dindan spesoù ar bara hag ar gwin b., komunion dindan ar skeudoù a'r Sakramant b., komunion dindan an doareù a vara hag a win b., komunion dindan doareù ar bara hag ar gwin b., komunion dindan spurmantoù ar bara hag ar gwin b., komunion edan anad ar bara hag ar gwin b. ; 2. Koan-Fask b. ; das Abendmahl Jesu, das Letzte Abendmahl, ar goan diwezhañ b., ar Goan-Fask b., ar goan-sakr b.

Abendmahlsaal g. (-s) / **Abendmahlssaal** g. (-s) : [relij.] koanlec'h g., kambr-lid b., kambr al lid b., kambr-Fask b.

Abendmahlstisch g. (-es,-e) / **Abendmahltisch** g. (-es,-e) : [relij.] an Daol Sakr b., an Daol Santel b., an Daol Fask b., taol ar Sakramant b.

Abendmahlzeit b. (-,en) : koan b.

Abendmenu n. (-s,-s) / **Abendmenü** n. (-s,-s) : roll-meuziòù da goan g.

Abendnebel g. (-s) : brumenn ar pardaez b.

Abendprogramm n. (-s,-e) : roll an abadennoù noz g.

Abendröte b. (-) / **Abendrot** n.(-s) : kuzh-heol g., deroù-noz g., digor-noz g., rouz-noz g., rouz an noz g., toullig an noz g., peuznoz b., nozig b., serr-noz g., serr-deiz g., barvenn-noz b., bannwel-noz g., goubannwel-noz g., mare ar rouedoù g., abardaez-noz g., pardaez-noz g., goubanner-noz g., gousper g., lammig-an-noz g., yaouankiz an noz b., doubl-noz g., kuzh an deiz g., ruzell ar c'huzh-heol b., ruzder ar c'huzh-heol g. ; Abendrot verspricht schönes Wetter, Abendrot verheiñt schönes Wetter, pa vez ruz an oabl da guzh-heol ez eus reze da gaer, un oabl ruz da guzh-heol a dalv amzer gaer.

abends Adv. : diouzh an abardaez, d'an abardaez, d'abardaez-noz, war an abardaez, war ar pardaez, d'abardaez, en abardaez, d'enderv, d'enderv-noz, da noz ; um acht Uhr abends, da eizh eur diouzh an abardaez, a-benn eizh eur diouzh an abardaez, da eizh eur noz ; er arbeitet abends, labourat a ra war ar pardaez ; zu Hause beteten wir morgens und abends, du-mañ e veze lavaret gras noz-beure, du-mañ e veze lavaret ar bedenn diouzh ar mintin ha diouzh an noz, du-mañ e veze lavaret ar pateroù diouzh ar mintin ha diouzh an noz ; morgens wie abends, beure-noz, noz-veure, noz-beure, noz ha beure, noz ha mintin, diouzh ar mintin ha diouzh an noz.

Abendschule b. (-,n) : kentelioù noz ls., skol-noz b.

Abendschüler g. (-s,-) : perzhiad e kentelioù noz g.

Abendsegler g. (-s,-) : [loen.] nozigell b. [liester nozigelled] ; großer Abendsegler, nozigell voutin b. ; Riesenabendsegler, nozigell vras b.

Abendspitze b. (-,n) : [Bro-Austria] eurvezhioù ar brasañ tremeniri diouzh an abardaez ls.

Abendstern g. (-s) : [stereed.] Gwerelaouen b., Berleven b., Berlaouenn b., Steredenn al Labourer b., P. paotr-saout g.

Abendstille b. (-,n) : sioulder an abardaez g.

Abendstunde b. (-,n) : eur diouzh an abardaez b.

Abendtäschchen n. (-s,-) : sac'hig-dorn g. [liester seierigoù-dorn].

Abendtau g. (-s) : selin b., glizh-noz g., glizhienn b., glizhenn noz b., gouzienn b.

Abendveranstaltung b. (-,en) : abadenn noz b., abadenn diouzh noz b., noziad b.

Abendverkauf g. (-s) : [Bro-Suis] stal-werzh digor diouzh an noz b., gwerzh diouzh an noz b.

Abendvorstellung b. (-,en) : abadenn noz b., abadenn diouzh noz b., noziad b.

Abendwind g. (-s,-e) : [merdead.] avel c'houziz g.

Abendzeit b. (-) : abardaez g., gousper g., pardaez g. ; zur Abendzeit, diouzh an abardaez, d'an abardaez, war an abardaez, d'abardaez, en abardaez, d'enderv, da vare koan.

Abendzusammenkunft b. (-,künfte) : nozad b., noziad b., novezh b., novezhiadeg b., beilhadeg b., beilhadenn b., filaj g.

Abenteuer n. (-s,-) : avanturadenn b., avantur b., tro b., troad b., troiad b., troidenn b., troienn b., tro-gaer b., abadenn b., degouezhadenn b., chañs b. ; er hatte Sehnsucht nach seinem früheren Leben als Korsar und den damit verbundenen Abenteuern, hirnez en doa d'an amzer pa oa kourser ha d'ar chañsou a veze da-heul, trueziñ a rae d'an amzer pa oa kourser ha d'ar chañsou a veze da-heul ; auf Abenteuer ausziehen (ausgehen), mont da redek an avantur, mont da

welet peseurt chañs a zeuio d'an-unan, mont war-lerc'h e chañs, mont da redek ar c'hwitell, mont da redek e reuz, mont da ruilhal e voul, mont da glask e vad, mont da glask e chañs, mont en avantur Doue, mont gant e avel ; *auf der Jagd nach Abenteuern sein*, redek ar c'hwitell, redek ar c'hwitez, friantellat ; *auf galante Abenteuer aus sein*, chaseal klujiri, redek ar glujar, redek an douilhez, klask fred, klask e chañs, redek an akuilhetenn ; *was für ein Abenteuer !* pebezh abadenn ! petore abadenn ! pebezh troiad e oa bet honnezh ! ; *die Abenteuer von Tim und Struppi*, troioù-kaer Tintin ls. ; *die Abenteuer des Robinson Crusoe*, chañsou Robinson Crusoe ls. ; *seine Jugendabenteuer*, abadennoù e yaouankiz ls.

abenteuerlich ag. : avanturus, arvarus, risklus, turmudus, darvoudauek ; *abenteuerliche Fahrt*, beaj arvarus-kenaï b., beaj leun a zarvoudou dic'hortoz b., beaj turmudus b., beaj darvoudauek b. ; *ein abenteuerliches Unterfangen*, un embregadenn her b., un embregadenn hardizh b., un embregadenn ankivil b., ur vrokadenn b., ur riskladenn b., un avanturadenn b., un dezev hardizh g., un dezev risklus g., ur mennad her g., ur raktres arvarus g., un direizhvenn nad g., ur follezhenn b., ur follinaj g.

Abenteuerlichkeit b. (-,-en) : 1. hardison b., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardizhder g., hardizhded b., herder g., herded b. ; 2. diboellder g., dibennaj g., diotaj g., follezh b., follezhenn b. ; 3. estlammusted b., boemusted b., moliac'h g.

Abenteuerlust b. (-) : debron da redek an avantur g., sec'ched a avanturiou g.

abenteuerlustig ag. : her, avanturus.

abenteuern V.gw. (ist geabenteuert) : redek an avantur, redek ar c'hwitell, friantellat ; *er abenteuerte jahrelang herum*, a bep tu en doa redet e-pad bloavezhiou ha bloavezhiou, aet e oa da redek bro (da redek an avantur, da redek ar c'hwitell, da redek hent, da redek hentoù) e-pad bloavezhiou ha bloavezhiou, hennezh en doa roulet ar bed e-pad bloavezhiou ha bloavezhiou, hennezh en doa ruilhet dre an hentoù e-pad bloavezhiou ha bloavezhiou.

Abenteuerroman g. (-s,-e) : romant avanturiou g., romant troioù-kaer g.

Abenteuerspielplatz g. (-es,-spielplätze) : tachenn avanturiou evit ar vugale b., park avantur g.

Abenteuerurlaub g. (-s,-e) : vakansou leun a zarvoudou dic'hortoz ha boemus ls.

Abenteurer g. (-s,-) : avanturer g., klasker-chañs g., spered avanturus a zen g., distaoladenn b. [*llester distaolennou*].

Abenteurertum n. (-s) : avantouriezh b.

aber Adv. : *aber und abermals*, meur ha meur a wech, na pet gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet kant warn-ugent, pet mil warn-ugent, pet gwech warn-ugent, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, kant gwech ha kant all, c'hoazh hag adarre.

Stagell genurzhiañ : hogen, met, mes, nemet, en enep, avat, evelato ; *aber ja ! aber sicher ! ya 'vat, sur 'vat, ya a-dra-sur !* ; *aber nein ! nann 'vat ; nun aber*, hogen, avat, ha padal, koulskoude, evelato ; *nun ist es aber genug*, trawalc'h bremañ ; *ich glaubte, es wäre dort was los gewesen, ich habe mich aber zu Tode gelangweilt*, me a gave din em befe bet plijadur eno, ha padal e oan bet enoet-marv ; *sie wollten mit dem Flugzeug hinfliegen, werden nun aber mit dem Zug fahren müssen*, edont e soñj beajíi dre njerez ha padal e rankint mont gant an tren ; *sie wussten, dass sie die Prüfung bestanden hatten, aber dass sie noch viel arbeiten mussten*, gouzout a ouient e oa deuet an arnodenn ganto, met anat (sklaer) e oa dezho e rankfent strivañ kalet c'hoazh ; *er ist zu*

ihm gegangen, hat ihn aber nicht angetroffen, aet e oa d'e welet, hogen n'en doa ket e gavet - aet e oa d'e welet, nemet n'en doa ket e gavet ; *ich wollte ins Kino, mein Freund aber nicht*, c'hoant am boa mont d'ar sine, va mignon avat ne felle ket dezhañ dont ; *sie nahm sich aber zusammen*, evelato e talc'has ganti ; *Sie aber müssen jedenfalls kommen*, deuet c'hw, a-c'hwel ! ; *wir warteten auf ihn, er kam aber nicht*, gortozet hor boa anezhañ, met (ar pezh 'zo, pezh 'zo, ar pezh eo, pezh eo) ne oa ket deuet ; *gestern regnete es, heute aber scheint die Sonne*, glav a oa bet dec'h, hiziv avat e par an heol - kement a c'hlav ma oa dec'h, ken splann e par an heol hiziv ; *es war schon spät, die Mutter arbeitete aber noch*, diwezhat e oa dija, ar vamm avat a laboure c'hoazh ; *sie ist fleißig, er aber ist faul*, houmañ a zo aketus, hennezh, en enep, a zo lezirek - houmañ a zo aketus, egile, en eskemm, a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-lec'h egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-kichen egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus e-skoaz egile a zo lezirek - houmañ a zo aketus tra ma'z eo lezirek egile - houmañ a zo aketus pa vez lezirek egile - houmañ a zo aketus, hennezh avat a zo lezirek - hi a zo aketus hag eñ a zo lezirek ; *sie kannten ihn nicht, seinen Bruder aber, ne anavezent ket anezhañ*, e vreur, ya ; *er lag wach auf seinem Bett, seine Augenlider aber waren geschlossen*, dihun e oa en e wele, daoust ha kloz e valvennoù - dihun e oa en e wele, da-dra ma talc'he serret e zaoulagad ; *es ist unglaublich, aber dennoch wahr*, digredus eo, met gwir eo memes tra ; *so anständig hatte sie sich aber nicht ausgedrückt*, ha c'hoazh n'he doa ket komzet ken brav-se ; *er war kein guter Läufer, aber doch ein guter Schwimmer*, ne oa ket mat da redek, da nezial ne lavaran ket ; *er fährt nicht mit dem Auto, wohl aber mit der Straßenbahn*, ne'z aio ket gant e garr-tan, gant an tramgarr gant an hini eo ez aio - ne 'z aio ket gant ar c'harr-tan, gant an tramgarr ne lavaran ket ; *er ist nicht in der Wohnung, im Keller aber, n'emañ ket er ranndi, er c'hav emañ* ; *ich habe welche, aber nicht viele, bez' em eus eus outo*, met pas stank ; oder aber, peotramant, a-hend-all, pe, anez-se ; *er will nicht oder aber er kann nicht*, ne venn ket pe ne c'hall ket ; *sie wollten sich gerade prügeln, aber sie hatten einen Lehrer bemerk't*, der plötzlich aufgetaucht war, ez aent d'en em gannañ keneve m'o doa gwelet ur c'heleñner o tiboukañ - ez aent d'en em gannañ, nemet gwelet o doa ur c'heleñner o tiboukañ ; *er ist zwar alt aber darum noch recht kräftig*, start (plom, postek, aes) eo war e dachou c'hoazh daoust dezhañ bezañ kozh, kozh eo a-dra-sur met start eo c'hoazh, hennezh a zalc'h da rodal c'hoazh daoust d'e oad, serzh eo c'hoazh daoust d'e oad, hennezh 'zo serzh d'e oad, kozh-mat eo met e gont a zo ennañ c'hoazh ; *er ist zwar klein aber stark*, n'eo ket bras met e gont a zo ennañ, n'eo ket un den bras nemet eo kreñv, bihan eo da welout met kreñv da c'houzout, n'eo ket bras mes kapop, bihan eo hep da-dra bezañ gwan, bihan eo hep bezañ gwan evit kelo, bihan eo hep bezañ gwan evit an dra-se ; *er ist zwar körperlich klein aber geistig groß*, bihan eo da welout, met bras da c'houzout ; *er vierliert zwar kein Geld*, er macht aber auch keine Gewinne, na koll na gounit ne ra ; *ich bin zwar beschwipst, aber noch lange nicht besoffen*, mard on drev, ned on ket mezv ; *er hatte zwar keine Schulbildung bekommen*, war aber sein Leben lang lernbegierig, evitañ da vezañ dizesk, en doa bet a-hed (hed, dre hed) e vuhez avi ouzh an deskadurezh ; *aber dieses Ziel wurde nicht erreicht*, ar pal-se avat ne oa ket bet tizhet ; *es war zwar ein ärmliches Haus, drin war es aber sauber*, un tiig dister e oa, met dilastez en e ziabarzh.

Ger pouenzañ : *ich aber werde kommen ! me a zeuio ! ; die singt aber schön ! gwashat ma kan brav ! ; es ist aber heiß heute, na tomm eo an amzer hiziv ! na tommat eo hiziv ! tommgrizias eo hiziv, tomm-berv eo hiziv, gwrez a zo hiziv ; es sind aber viele Leute da ! nag a dud amañ ! hag a dud amañ ! hag a hini amañ ! nag a hini amañ ! a bet hini amañ ! tud a zo amañ, nann ! pegement a dud n'eus ket amañ ! ; er sieht aber angegriffen aus, pebezh neuz fall a zo warnañ ! pebezh liv a zo war e ch'enoù ! n'emañ ket en e liv ; er war aber froh ! nag eñ a oa laouen ! ; diese Reihe ist aber nicht schnurgerade, treuflez emañ al linenn-se war a welan ; dieses Schiff ist aber völlig vergammelt, honnezh a zo brein, ar vag-se ; ich gehe aber jetzt, me a zo o vont atav, me a zo o vont bepred. ; aber nein ! feiz nann ! nann 'vat ! ; aber ja ! feiz ya ! ya 'vat !*

Aber n. (-s,-) : abegadenn b., digarez g., arguz g. ; *es ist ein Aber dabei*, un abegadenn a vefe d'ober d'an dra-se, un draig am eus da lavaret en dra-se ; *das Wenn und das Aber bedenken*, pouenzañ mat pep tra, pouenzañ ha dibouenzañ, pouenzañ an eil tu hag egile, ober daou vennozh, ober daou soñj, daousoñjal, sellet ouzh an daou du, sellet ouzh ar rag hag ouzh ar perag, sellet pizh ouzh ar ya hag ouzh an nann, hañvalout ; *ohne Wenn und Aber*, dichipot, didaskagn, n'eus na rag na perag da lavaret war se ; *ohne Wenn und Aber gehorchen*, sentiñ hep troiata, sentiñ didortih, sentiñ war ar ger, sentiñ war an tach, bale kempenn war ar ger, sentiñ ouzh u.b. hep ober ur van, sentiñ hep klemm na gwigour, bale (charreat, kerzhet) moan gant u.b., kerzhet gant un neudenn eun, sentiñ rik ouzh u.b., bezañ sentus evel ur c'bleuz ouzh ur park ; *viele Wenn und Aber*, arguzou e-leizh.

Aberglaube g. (-ns) / **Aberglauben** g. (-s) : brizhkredenn b., treuzkredenn b., gwrac'herezh g., falskredennou ls., gwall gredennou ls., kredennou faos ls., brizh kredennou ls., gaou g., teñvalijenn ar gaou b. ; *sie wollen uns im Aberglauben erhalten und befestigen*, falvezout a ra dezho hon derc'hel atav dindan o lavarioù faos ha tromplus, falvezout a ra dezho hon derc'hel atav e teñvalijenn ar gaou.

abergläubisch ag. : brizhkredennus, treuzkredennus, hegredus.

aberhundert niver. : *hundert und aberhundert*, kant ha kant, kant ha kant ha kant all ; *hundert und aberhundert Leute*, kantadoù ha kantadoù a dud, tud a gantadoù, meur a gant den.

Aberhunderte ls. : kantadoù ha kantadoù, kant ha kant ha kant all.

aberkennen V.k.e. (erkante ab, hat aberkannt) : nac'h, nac'hañ, terriñ, lemel, dianzav, dianzavout ; *jemandem seine Rechte aberkennen*, ezwiriañ u.b. ; *jemandem die Staatsangehörigkeit aberkennen*, tennañ e geodedourelezh digant u.b., lemel ar geodedourelezh digant u.b., ezwiriañ u.b. eus e geodedourelezh.

Aberkenntung b. (-,en) : nac'h g., nac'hadenn b., nac'hidigezh b., lamidigezh b., lamedigezh b., lamadur g., ezwiriadur g., ezwiriañ ; *Aberkenntung der bürgerlichen Ehrenrechte*, lamidigezh ar bri keodedel b., ezwiriadur diouzh ar gwirioù keodedour g., forc'herezh diouzh ar gwirioù keodedour g., lamidigezh ar gwirioù keodedour b., lamadur ar gwirioù keodedour g., divri keodedel g.

abermalig ag. : meur a.

abermals Adv. : c'hoazh, ur wech c'hoazh, c'hoazh ur wech, ur wech ouzhpenn, adarre, arre, en-dro, a-nevez, a-nevez-flamm, a-adwezh, a-retorn, un taol all ; *aber und abermals*, meur ha meur a wech, na pet gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet kant warn-ugent, pet mil warn-

ugent, pet gwech warn-ugent, tremen kant gwech, kant gwech ha kant all, kant ha kant gwech ; *nein und abermals nein* ! nann ha pa lavaran nann ne lavaran ket ya ! nann ha ne rin ket daou c'her eus unan ! nann a lavaran ha n'eus ket dislavar ganin !

abernten V.k.e. (hat abgeerntet) : eostiñ, mediñ ; *die Felder sind abgeerntet*, an eost 'zo bet graet, kenteliet eo bet an eost (Gregor), dastumet eo bet an eost.

Aberranz b. (-) : [skiantou] gouskoevadezh b.

Aberration b. (-,en) : [skiantou] aberradenn b., gouskoevad g. ; [optik] *chromatische Aberration*, aberradenn gromatek b., gouskoevad livel g. ; *sphärische Aberration*, aberradenn sferek b., gouskoevad pelennel g. ; [stered.] *Aberration des Lichts, stellare Aberration*, gouskoevad steredoniel g., aberradenn steredoniel b. ; [bev.] *Chromosomenaberration*, gouskoevad kromozomel g.

Aberregung b. (-) : [fizik] diargrid g.

aberregen V.k.e. (erregte ab / hat aberregt) : [fizik] diargridañ.

Aberschoss g. (-es,-e) / **Aberschösslein** n. (-s,-) : [louza.] taolaj str.

abertausend niver. : *tausend und abertausend Leute*, miliadoù ha miliadoù a dud, mil ha miloù, mil ha mil ha miloù, mil ha mil ha mil all, tud a vil-vern, tud a vilieroù, milieroù ha milieroù a dud, meur a vil den.

Abertausende ls. : miliadoù ha miliadoù, mil ha miloù, mil ha mil ha miloù, mil ha mil ha mil all, a-vil-vern, a-vordilh, a-vilieroù, milieroù ha milieroù ; *Tausende und Abertausende von Menschen*, milieroù ha milieroù a dud, miliadoù ha miliadoù a dud, tud a vil-vern, tud a vilieroù, meur a vil den.

Abertrieb g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.

Aberwitz g. (-es) : brizherezh g., diskianterezh g., diboellegezh b., diskiantegézh b., follentez b., morminechoù ls., belbi g.

aberwitzig ag. : diboell, diskiant, foll, sot, sot-mat, sot-mik.

Aberzeugeschoss n. (-s,-e) / **Aberzeinlein** n. (-s,-) : [louza.] taolaj str.

abessen V.k.e. (iss ab / aß ab / hat abgegessen) : debriñ [diwar ubd, diouzh ubd].

Abessinien n. (-s) : Abisinia b.

Abessinier g. (-s,-) : Abisiniad g.

abessinisch ag. : abisiniat, ... Abisinia, eus Abisinia.

Abessiv g. (-s,-e) : [yezh.] troad abesivel b., abesiv g., troad karitivel b., karitiv g., troad privativel b., privativ g.

abfackeln V.k.e. (hat abgefackelt) : 1. leuskel da beurzeviñ, leuskel da beurleskiñ, leuskel da vernel, leuskel da vougañ ; 2. lakaat da zeviñ, leskiñ, deviñ.

abfädeln V.k.e. (hat abgefädel) : dineudañ.

abfahrbereit ag. : prest da loc'hañ, prest da ziloc'hañ, darev da vont kuit, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da loc'hañ, pare da ziloc'hañ.

abfahren V.k.e. (fährt ab / fuhr ab / hat abgefahren) : 1. kas kuit, charreat ; *Steine abfahren*, charreat mein ; 2. [dre astenn.] eine Strecke abfahren, diheiliañ un hent dre forzh tremen warnañ, gwastañ un hent dre zalc'h tremen warnañ, gwastañ un hent dre fin tremen warnañ ; *dein Reifen ist abgefahren*, da rod a zo lufr, da rod a zo erru lufr, da rod a zo aet da fall ; 3. [dre heñvel.] *jemandes Bein abfahren*, flastrañ gar u.b. [gant e garr].

V. gw. (fährt ab / fuhr ab / ist abgefahren) : 1. diloc'h, diloc'hañ, loc'hañ, mont kuit, distekin, dibradañ, lañsañ, diharpañ, diblas, stagañ da ruihal ; *der Zug fährt eben ab*, bez emañ an tren o loc'hañ (o tiloc'hañ, o vont kuit), stagañ a ra an tren da ruihal, diloc'h eo an tren, dibradañ a ra an tren, dibrad eo an tren, diharpañ a ra an tren ; *der Bus ist leer abgefahren*, ar c'harr-

boutin a zo aet kuit gant den e-barzh, ar c'harr-boutin a zo aet kuit ent gouollo ; **2.** P. *man ließ ihn abfahren*, un distokadenn en doa bet, bet en doa un distro lous, tapet en doa un distro lous, kaset e oa bet da sutal, kaset e oa bet da rudellat, kaset e voe war ar c'herzed, kaset e voe da gac'hat, kaset e voe da gouziñ, kaset e voe da Gankari-noz, kaset e voe da c'hastiñ, kaset e voe da gontañ lus, kaset e voe da bolotresa, kaset e voe da gastrilhesa, kaset e voe da glask brennig da Venez-Are, kaset e voe da dalaregeta, kaset e voe da c'hwitellat, kaset e voe da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kaset e voe da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kaset e voe da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kaset e voe da wriat botoù, kaset e voe da vaez, kaset e voe da dreïñ bili d'an aod, kaset e voe da dreïñ bili d'an heol, kaset e voe da stoupa, kaset e voe da gousket, kaset e voe da gousket d'an heol, kaset e voe d'an heol, roet e voe herr dezhañ, bet en deus bet herr, roet e voe an digouvi dezhañ, roet e voe e begement dezhañ, distouvet e voe, roet e voe e zistag dezhañ, kaset e voe diwar-dro, kaset e voe d'an tus, roet e voe e dus dezhañ, kaset e voe da foar an diaoul, kaset e voe da gaolmoc'ha, kaset e voe da skidañ, kaset e voe da lusa, kaset e voe da c'hennnat panez, kaset e voe da sutal brulu da bark an aod, kaset e voe da strakal brulu, kaset e voe da strakal bezhin e foñs al lenvor, kaset e voe gant ar foeltr, kaset e voe da foar ar c'hwitelou, kaset e voe d'ar foar, kaset e voe da foar an ifern, kaset e voe da foar an tri mil, distoket e voe, roet e voe e sach' poell hag all dezhañ, kaset e voe da aveliñ e loeroù, kaset e voe da beuriñ, kaset e voe da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kaset e voe da droadañ, kaset e voe da logota da Venez-Are, roet e voe ur c'habestr dezhañ, roe e voe ur gabestrenn dezhañ, pedet e voe da vont da lec'h all da c'hwileta, diarbennet e oa bet, divordet e oa bet, distranet e voe, bet en deus bet heiz, kaset e voe da granketa, kaset e voe da glask triñchin, kaset e voe da bourmen, brav ha kempenn e voe kaset da vale, stlapet e voe da vale, kaset e voe da vale / kaset e voe da driñchina (Gregor) ; **3.** er fährt auf sein Lieblingsthema ab, emañ gant e stultenn (e rambre, e albac'henn, e sorc'henn).

Abfahrende(r) ag.k. g./b. : diloc'her g. [*liester diloc'herien*], diloc'herez b. [*liester diloc'herezed*] ; die Abfahrenden und die Ankommenden, al diloc'herien hag an erruerien.

Abfahrt b. (-,en) : **1.** disparti g., loc'hañ g., diloc'hañ g., dilec'h g., diblas g. ; zur Abfahrt ansetzen, bezañ war lusk, bezañ tost da ziloc'hañ ; kurz vor der Abfahrt stehen, bezañ dindan mont kuit ; **2.** diskenn g., diskennidigez b. ; **3.** [Bro-Aostria / Brosuis] treuzpeuriadur goañv g., treuzpeuriñ g.

abfahrtbereit ag. : prest da ziloc'hañ, prest da lañsañ, prest da loc'hañ, darev da vont kuit, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da ziloc'hañ, e-tal da ziloc'hañ, e-doare da ziloc'hañ, pare da ziloc'hañ.

Abfahrtslauf g. (-es,-läufe) : [ski] kevezadeg ski-diskenn b.

Abfahrtsläufer g. (-s,-) : [ski] diskennen g.

Abfahrtsort g. (-s,-e) / **Abfahrtspunkt** g. (-s,-e) : lec'h diloc'hañ g., poent diloc'hañ g.

Abfahrtsschuss g. (-es,-schüsse) : tenn diloc'hañ g.

Abfahrtszeit b. (-,en) : mare mont kuit g., eur disparti b., eur diloc'hañ b., eur loc'hañ kuit b., koulz an dilec'h g.

Abfall¹ g. (-s,-fälle) : **1.** lastez str., stlabez g., dilerc'h g., dilerc'hiadenn b., distao g., distaolad g., dilaosk g., dilaoskad g., bruzunailhou ls., deval g., dispennou ls., karzhioù ls., karzhadenn b., drailhadur g., reputailhou ls., skarzhadur g., skubadur g., krennadur g., kollaj g., torraj g., dic'haolaj g., restadoù ls., P. pailhouroù ls. ; es ist viel Abfall dabei, kalz a goll a zo,

kalz a zistaol a zo ; die Verarbeitung der Agrarprodukte erzeugt große Mengen Abfälle, kalz a zistaol a zo diwar kenderc'hadoù al labour-douar pa vezont oberiet ; radioaktiver Abfall, dilerc'chioù skinoberiek ls. ; radioaktive Abfälle wiederaufbereiten, addanzen dilerc'hiadoù denc'hanel ; Abfälle achtlos in der Natur zurücklassen, lezel lastez a-stlabez war an dispalu ; nicht verwertbare Restabfälle, dilerc'chioù olañ ls. ; schmutzige Abfälle, dreckige Abfälle, klabanastrennou ls., klamastrennou ls., klabanastrenn nad loustoni b., klamastrenn nad loustoni b. ; **2.** [louza.] Abfall von Blüten, diskar bleunioù g., skub bleunioù g. ; der Abfall der Blüten, an divleuñv g., an divleuñvñiñ g. ; den Abfall der Blüten verursachen, divleuniañ, divleuñvñiñ ; Abfall von Früchten, diskar frouezh g., skub frouezh g.

Abfall² g. (-s) : **1.** dilez g., renavierezh g., dinac'h g., dinac'hadenn b. ; [relig] Abfall von Gott, dilez eus ar feiz kristen g. (Gregor), dianzavadur-feiz g. ; **2.** [polit.] disrannidigez b., disrann g. ; [istor] disrannidigez b. ; Abfall der vereinigten Niederlande von der spanischen Regierung, emsavadeg an Izelvroioù b.

Abfallaufbereitung b. (-,en) / **Abfallbehandlung** b. (-,en) : tretañ al lastez g., treterezh al lastez g., danzeadur al lastez g., danzen al lastez g.

Abfallbeseitigung b. (-,en) : dastum ha danzeadur al lastez.

Abfalleimer g. (-s,-) : poubellenn b., pod-lastez g., kelornlastez g., boest-lastez b., P. bailh-kaoc'h g. ; etwas in den Abfalleimer werfen, skeiñ ubd er boubellenn.

abfallen¹ V.gw. (fällt ab / fiel ab / ist abgefallen) : **1.** kouezhañ, en em ziskrougañ, distagañ ; von der Wand abfallen, kouezhañ diouzh (diwar, a-ziar) ar voger ; der Schlamm fällt von den Schuhen ab, distagañ a ra ar fank diouzh ar botoù ; [louza.] die Früchte fallen ab, distagañ a ra ar frouceh diouzh ar gwez ; die Blüten fallen ab, divleuñvñiñ a ra ar gwez, mont a ra ar bleunioù (ar bleuñv) diouzh ar gwez ; die Blumenblätter fallen ab, emañ ar bleuñv o tipluñvañ ; Blätter, die jedes Jahr abfallen, delioù kouezhidik ls., delioù kouezhus ls., delioù dibad ls. ; abgefallene Blätter, delioù kouezhet ls. ; [greun] disgreuniñ, dishiliañ, dihadñ ; das Korn fällt ab, dishiliañ a ra an ed, disgreuniñ a ra an ed, emañ an ed o teuler had, emañ an ed o tiadñ ; P. mir fallen gleich die Füße ab, mir fallen gleich die Beine ab, fontet eo va zreid, porc'hellet eo va divesker, lazhet eo va divesker, mankout a ra va divesker dindanon, mankout a ra va divesker din, va divesker a c'houlenn ehanañ, erru eo skuizh koubloù va diwar, marv eo va diwar ouzhin, va zreid a zo aet lor gant ar skuizhder, skuizhet eo va divesker ouzhin ; **2.** bezañ pouez-traoñ gant ubd, bezañ lañs-traoñ gant ubd, bezañ traoñ gant ubd, bezañ war ziribin, bezañ diribin gant ubd, bezañ war-naou, bezañ war gostez, bezañ war rabañs, bezañ war-ziribañs, bezañ war wintell, bezañ tostalek ; der Acker fällt ab, war e gostez emañ ar park, kostezet eo ar park, rabat a zo gant ar park, dinaou a zo gant ar park, tostalek eo ar park, dichal a zo gant ar park, diribin eo ar park ; der Strand fällt flach ab, damblaen eo an draezhenn, war zamzinaou emañ an draezhenn, war zisvarr emañ an draezhenn, nebeut a zinaou a zo gant an draezhenn, war ildraoñ emañ an draezhenn, ildraoñ a zo gant an draezhenn ; der Hang fällt steil ab, kalz a zinaou a zo gant tor ar menez, a-bik emañ tor ar menez, sonn (serzh, tostalek) eo tor ar menez ; **3.** degouezhout ; P. für dich fällt bei dem Geschäft etwas ab, un dra bennak a zegouezho ganit en afer-se, te a denno splet eus an dra-se ; **4.** [merdead.] kouezhañ a-dreuz ; das Schiff abfallen lassen, lakaat ar vag a-dreuz.

abfallen² V.gw. (fällt ab / fiel ab / ist abgefallen) : 1. treiñ kein da, dilezel ; von einer Partei abfallen, treiñ kein d'ur gostezenn bolitikel ; 2. [relij.] dilezel, dianzavout, dianzav, nac'h, dinac'h, nac'hafñ ; von seinem Glauben abfallen, dianzav (dislavaret) e gredenn, nac'h e feiz, dinac'h e feiz, koll ar feiz ; von Gott abfallen, dilezel ar feiz kristen, dianzavout e feiz, nac'h Doue, dianzav ar feiz, nac'hafñ ar feiz.

Abfallen g. n. (-s) : 1. kouezh g., kouezhadenn b., kouezhadeg b., diskar g. ; das Abfallen der Blätter, kouezh an delioù g., kouezhadeg an delioù b., diskar an delioù g. ; das Abfallen der Äpfel, kouezh an avaloù g. ; das Abfallen der Blüten, an divleuñv g., an divleuñvñ g. ; 2. [merdead.] abatadenn b.

abfallend ag. : 1. stouet, a-stou, war zinaou, war-bouez-traoñ, war-bouez-krec'h, war ziskenn, war ziribin, war-zirabañs, war-ziribis, war-ziskenn, en deval, war an deval, war e gostez, disonn, kouch, tostalek, kostezet, war rabat ; flach abfallend, sanft abfallend, leicht abfallend, damblaen, war zamzinaou, nebeut a zinaou gantañ, war ildraoñ, war zisvarr ; steil abfallend, serzh, sonn ; 2. [sonerez] abfallende Tonleiter, skeulenn diskenn b.

Abfallentsorgung b. (-) : danzeadur al lastez g., danzen al lastez g.

Abfallhaufen g. (-s,-) : bern lastez g., yoc'h lastez b., yoc'h ad lastez b., bruzunailhou ls., kaochigell b.

abfällig ag. : 1. dismegañsus, disprizañsus, faeüs, disprizus, diazaouezus, rok, dichek, digoll, otus, gwintet, dipitus ; 2. pouez-traoñ gantañ, lañs-traon gantañ, traoñ gantañ, diribin, war ziribin, diribin gantañ, war-naou, war gostez, war rabañs, war rabat ; 3. nac'hus, diemsav ; ein abfälliges Urteil, ur mennozh nac'hus g., ur varnadenn nac'hus b. ; abfällige Kritik, pismigerezh g., abegerezh g., pigelloù ls., dispennadenn b., dispennadur g. ; 4. [relij.] renavi, renaviet.

Adv. : gant dismegañs b., gant fae g., gant dispriz g., da washaat ; sich abfällig über etwas äußern, ober goap eus ubd, ober fae eus (ouzh, war) ubd.

Abfälligkeit b. (-,en) : dismegañs b., dismeg g., fae g., dispriz g., disprizañs b., dambriz g., desped g., despezh g., diazaouez b.

Abfallindustrie b. (-) : ijinerezh atoriñ g.

Abfallkorb g. (-s,-körbe) : poubellenn b., pod-lastez g., kelorn-lastez g., boest-lastez b., P. bailh-kaoc'h g. ; etwas in den Abfallkorb werfen, skeiñ ubd er boubellenn.

Abfallprodukt n. (-s,-e) : isprodou g., adkenderc'had g.

Abfallstoffe ls. : dilerch'ioù ls., dilerch'hiadennou ls., skarzhadur g.

Abfallsortierung b. (-) / **Abfalltrennung** b. (-) : an didoueziañ dilerch'ioù g.

Abfalltreimer g. (-s,-) : pod-lastez gant troadikell g., poubellenn gant troadikell b.

Abfallverbrennungsanlage b. (-,n) /

Abfallverbrennungsofen g. (-s,-öfen) : forn bulluc'hañ b., forn deviñ b., forn luduañ b., luduer dilerch'ioù g., dever dilerch'ioù g., luduer lastez g., dever lastez g.

Abfallverwertung b. (-,en) : adaozañ al lastez g., atoradur al lastez g., adaozadur an dilerch'ioù g.

abfangen V.k.e. (fängt ab / fing ab / hat abgefangen) : 1. dastapout, tapout, pakañ, sourpren, daspakañ, sigotañ ; eine Nachricht abfangen, dasklevet (dastapout, daspakañ, sourpren) ur c'helou ; den Ball abfangen, dastapout ar volotenn, daspakañ ar volotenn ; 2. [taol] einen Schlag abfangen, dihellañ un taol, diarbenn un taol, distreiñ un taol, parraut un taol, kaeañ un taol, morzañ un taol ; 3. [sport] jemanden auf der Ziellinie abfangen, jemanden im Ziel abfangen, gounit war

u.b. a veg botez, gounit war u.b. gant treuz ur fri lañs, gounit krip-ha-krap war u.b., gounit ku-ha-ka war u.b., gounit war u.b. a-veg-fri, gounit war u.b. a-veg-troad ; 4. [nij.] ein Flugzeug abfangen, kaeañ ur c'harr-nij, distreiñ ur c'harr-nij diwar e roud, diroudañ ur c'harr-nij, skrapañ ur c'harr-nij, daspakañ un njerez ; 5. skorañ, harpañ, stañsoniñ, speurellañ, pantilhoniñ, sintrañ, tintañ, skoaziañ, reiñ harp da ; 6. [fizik] dastrann, degerc'hañ ; Elektronen abfangen, dastrann elektron, degerc'hañ elektron, degerc'hat elektron ; 7. [kimiez] von einer Pufferlösung abgefangen werden, bezañ skurzet ; 8. [hemolc'h] reiñ taol ar marv d'ul loen gant e gontell chase, reiñ an taol diwezhañ d'ul loen gant e gontell chase, peurgas ul loen gant e gontell chase, peurlazhañ ul loen gant e gontell chase.

Abfangen n. (-s) : [lu, sport] daspak g., daspakkadenn b.

Abfangjäger g. (-s,-) : [lu] karr-nij kaeañ g., kaeer g., daspaker g., njerez daspakañ b.

Abfangrakete b. (-,n) : fuc'hell daspakañ b.

abfärben V.gw. (hat abgefärbt) : 1. dislivañ, koll e liv ; dieses Grün färbt ab, dislivañ a ra al liv gwer-se ; diese Hose färbt ab, ne chom ket ar bragoù-mañ en e liv ; auf etwas (ak.) abfärben, dislivañ war ubd ; 2. [dre skeud.] teurel war, kregiñ war, dislivañ war, levezonañ, efediñ war, gwerediñ war ; seine Umgebung färbt auf ihn ab, levezonet e vez gant e endro, dislivañ a ra e endro warnañ, teurel a ra e endro warnañ, gwerediñ a ra e endro warnañ ; seine Ansichten haben auf dich abgefärbt, dislivet o deus e vennozhioù warnout, kroget o deus e vennozhioù warnout, taolet o deus e vennozhioù warnout.

Abfärben n. (-s) : dislivañ g. ; Abfärben des Berufs auf das Privatleben, Abfärben des Berufs auf den Menschen, treuzvoaz micherel g.

abfasern V.k.e. (hat abgefaser) : pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, difi, dispilhañ, dineudennañ, dineudañ.

V.gw. (ist abgefaser) : pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, en em zispenn, mont e pilpouz, mont e pilhou, dinedenniñ, dispilhañ.

Abfasern n. (-s) : difi g., difiadur g., pilpouzadur g.

abfassen V.k.e. (hat abgefassst) : 1. soupren, pakañ, dastapout, tapout, degouezhout [war u.b.], kouezhañ [war u.b.]

2. skrivañ, skridennañ, kompozañ, sevel, aozañ, geriañ, skridaozañ, grosañ ; einen Brief abfassen, skrivañ (sevel) ul lizher ; einen Kaufvertrag abfassen, grosañ ul lizher-gwerzh, sevel ul lizher-gwerzh, sevel ur gread gwerzhañ ; einen Bericht abfassen, sevel un danevell.

Abfassung b. (-,en) : savidigezh b., skridaozerezh g., skridaozañ g. ; Abfassung einer Klageschrift, savidigezh ur c'hlemm b., skridaozerezh ur c'hlemm g./b., lakidigezh ur c'hlemm dre skrid b.

abfaulen V.gw. (ist abgefault) : das Obst fault ab, kouezhañ a ra ar frouceh gant ar pezhell mañ int.

abfedern V.k.e. (hat abgefedor) : terriñ nerzh ar stok, distroñsañ, distroñsaat, blotaat, morzañ ; die Stöße abfedern, morzañ ar stroñsou ; dieser Wagen ist gut abgefedor, kiberoù mat a zo gant ar c'harr-tan-se, distroñserioù mat a zo d'ar wetur-se.

V.gw. (ist abgefedor / hat abgefedor) : [sport] kemer e lusk, kemer e randon, klask e randon, kemer e lañs, kemer e dizh, kemer e herr, kemer penn herr, kemer lañs, kemer tizh, kemer herr, ober ul lañsadenn, lañsañ.

abfegeñ V.k.e. (hat abgefegt) : 1. skubañ ; den Staub abfegeñ, skubañ an uloc'h (ar boultnenn) ; den Teppich abfegeñ, diboultnennañ ar pallenn ; 2. [loen.] der Hirsch fegt sein Geweih ab, emañ ar c'hav o klask en em zizoher (en em

zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus kroc'hen voulouzek e vrankoù ; **3.** [dre skeud.] P. troc'hañ kuit, en em dennañ, en em sachañ, sachañ e dreid, sachañ e skasouù, sachañ e c'har, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ kuit, en em ziskrapañ, en em riklañ, rankout he c'ribat, kribat anezhi, kribat er-maez, skarhañ er-maez, skubañ er-maez, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, ober gardenn, gallout kaout hed e c'har, kemer hed e c'har, gallout kaout hed e votez, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, skarañ douar, skarañ mibin, mont er gas, mont e chil, kerzhet e chil, trasañ e chil, sachañ e garavelloù, mont da redek ar c'had.

abfeiern V.k.e. (hat abgefeiert) : *etwas abfeiern, digoll udb gant devezhioù vak ouzhpenn, atoriñ eurvezhioù labour ; die geleistete Mehrarbeit abfeiern, die geleisteten Überstunden abfeiern, atoriñ eurvezhioù labour.*

abfeilen V.k.e. (hat abgefeilt) : livnañ, divarbekaat, divarvañ. **abferkeln** V.gw. (hat abgeferkelt) : perc'helliñ, porc'helliñ, moc'hañ, treiñ, teurel, chom, kloñiñ, nodiñ, dispakañ, dozviñ, P. flutañ ; *die Sau hat abgeferkelt, moc'het eo ar wiz, moc'hañ he deus graet ar wiz, porc'hellet eo ar wiz, perc'hellet eo ar wiz, troet eo ar wiz, klodet eo ar wiz, dozvet eo ar vanv, dozvet eo ar wiz, ar wiz he deus dozvet he ferc'hell, flutet he deus ar wiz he moc'h munut, flutet eo ar wiz.*

Abferkeln n. (-s) : [loen.] perc'helliñ g., porc'helliñ g., moc'hañ g., tro b., troadur g., treiñ g. ; *nach dem Abferkeln, war-lerc'h an dro ; das Abferkeln synchronisieren, kempredekaat ar ganedigezhioù.*

abfertigen V.k.e. (hat abgefertigt) : **1.** kas, difraeañ ; *ein Paket abfertigen, kas ur pakad ; Gepäck abfertigen, enskrivañ pakadoù* ; **2.** [polis, maltouterezh] ensellet, kontrollañ ; **3.** [dre astenn] ober war-dro, servijañ, servijout ; *Kunden abfertigen, ober war-dro arvalien, ober diouzh arvalien, servijañ arvalien ; einen Zug abfertigen, leuskel un tren da ziloc'hañ* ; **4.** [dre skeud.] *jemanden kurz abfertigen, kas u.b. da sutal brulu da bark an aod, kas u.b. da rudellat, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. da strakal bezhin e foñs al lennvor, kas u.b. war ar c'herzed, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreïñ bili d'an aod, kas u.b. da dreïñ bili d'an heol, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da gaolmoc'ha, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da skidañ, kas u.b. da gouziñ, kas u.b. da Gankari-noz, kas u.b. da c'hastiñ, kas u.b. da lusa, kas u.b. da gontañ lus, kas u.b. da bolotresa, kas u.b. da gastrilhessa, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. diwar-dro, kas u.b. d'an tus, kas u.b. gant ar foeltr, kas unan bennak da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazaañ, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da logota da Venez-Are, stlapañ u.b. da vale, kas u.b. da vale brav ha kempenn, kas u.b. da bourmen ; **5.** [sport] *sie wurden abgefertigt, tapet o doa ul louzenn, tapet o doa ur pur, tapet o doa ur guchenn, distrilhet e voent brav ha kempenn, distrilhet e voent a-blad-kaer, paket o doa ur chupennad, tapet o doa ur skouarnad, tapet o doa o lip, paket o doa ur strilh, paket o doa un dormad, paket o doa un distrilh,**

lopet e voent, terket e voent, lakaet e voent war o genoù, degaset o doa ur penn leue d'ar gêr, distoket e voent, disperfoelret e voent, krazet naet e voent, minmalet e voent, trec'het e voent treuz-ha-hed, roet e voe dezho un distres eus ar re wellañ, bazhataet e voent, pilet e voent, barrskubet e voent, peurdrec'het e voent, peurfaezhet e voent, dic'hastet e voent, klaviet e voent, razhet e voent, dornet a-blad e voent, diskolpet e voent, flastret rac'h e voent, lamm sonn o doe digant ar skipailh enep, paket o doa o zamm diganto, n'o doa graet nemet ur pleg, lakaet e voen lamm, roet e voe o laz hdezho, dont ar reas ar chrogad da vezañ ur gwir beñse evito.

Abfertigung b. (-,-en) : **1.** kasadenn b., kasadur g., difraeoù ls. ; **2.** [polis, maltouterezh] enselladenn b., kontrollerez g. ; **3.** [Bro-Aostria] digoll g., digollad g., dic'haou g., dic'haouenn b., dic'haouadur g., dic'haouadenn b., garedon g./b., kompezadur g., emglev g., emglevadenn b., treuzvarc'had g., treuzemglev g., pennrok g. ; **4.** [dre skeud.] *seine Abfertigung bekommen, tapout (klevet, pakañ, kavout) e begement, klevet ur chapeled, klevet e anv mat, klevet e holl anvioù, klevet e seizh seurt ruz, klevet ar seizh mil, klevet e bater, selaou pater ha prezegenn, klevet seizh gwirionez an diaoul, tapout pironed, pakañ pironoù, klevet anezhi, tapout anezhi, kaout anezhi da bakañ, bezañ lardet e billig d'an-unan.*

Abfertigungsgebäude n. (-s,-) : [nij.] aergar b.

Abfertigungshalle b. (-,-n) : [nij.] hall enrollañ g., hall enskrivañ g.

Abfertigungsschalter g. (-s,-) : [nij.] dorikell enrollañ b., dorikell enskrivañ b.

abfetten V.k.e. (hat abgefettet) : tennañ an druzoni eus, dizruañ, dilardañ.

abfeuern V.k.e. (hat abgefeuert) : **1.** leuskel [un tenn], diskargañ [un tenn] ; *einen Gewehrschuss auf jemanden abfeuern, leuskel un tenn fuzuilh gant u.b. ; eine Salve auf jemanden abfeuern, leuskel un dennadeg war u.b., leuskel un dennadeg gant u.b., leuskel ur barrad tennou gant u.b., leuskel ur barrad tennou war u.b., diskargañ ur barrad tennou war u.b., tanfoeltrañ ur barrad tennou war u.b., distagañ ur barrad tennou gant u.b. ; Schüsse abfeuern, tennata ; abgefeuerte Kugeln, boledoù tennet ls. ; **2.** tennañ gant ; *sein Gewehr abfeuern, leuskel un tenn fuzuilh, lezel un tenn fuzuilh, ober un tenn fuzuilh, tennañ gant e fuzuilh, diskargañ e fuzuilh ; ein Geschütz abfeuern, tennañ gant ur c'hanol, leuskel un tenn kanol* ; **3. a)** [merdead.] *eine volle Breitseite abfeuern, leuskel e vordead (Gregor) ; b) auf jemanden eine Breitseite abfeuern, [dre skeud.] auf jemanden eine Breitseite abfeuern, skeiñ tachoù gant u.b., hegall u.b., dejanal u.b., dejanal ouzh u.b., dejanal gant u.b., drouk'choapaat u.b., defoeiañ u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., godisat u.b., godisal u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., c'hoari al lu gant u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, chigardiñ, atahinañ, garchennat) u.b., ereziñ u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henou u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an nouc gant u.b., c'hoari an troad leue d'u.b.**

abfieseln V.k.e. (hat abgefieselt) : **1.** [Bro-Aostria] P. krignat ; *einen Knochen abfieseln, krignat un askorn* ; **2.** P. *seine Gegner abfieseln, trec'hiñ brav-bras e enebourien, peurdrec'hiñ e enebourien, dornañ a-blad e enebourien, terkañ e enebourien, teurkañ e enebourien, peurfaezhañ e enebourien, diskolpañ e enebourien, draillhañ e enebourien, frigasañ e enebourien, pladañ e enebourien, flastrañ e enebourien, kinkailhañ e enebourien, pilat e enebourien, [sport] gounit diouzh sour.*

abfinden V.k.e. (fand ab / hat abgefunden) : dic'haouiñ, digoll, dic'hoantañ, reiñ un digoll da, difallañ ; *jemanden mit Geld abfinden*, digredouriñ u.b., daskredekaat u.b., daskevuzañ u.b., dic'haouiñ u.b., digoll u.b., reiñ un digoll arc'hant d'u.b. evit ur gaou bennak bet graet outañ, en em guitezañ gant u.b. ; *ich habe ihn abgefunden*, bremañ on dizle dioutañ, digredouret em eus anezhañ, kuit-ha-kuit omp bremañ, kuit ha par omp bremañ.

V. em. : **sich abfinden** (fand sich ab / hat sich (ak.) abgefunden) : [dre skeud.] *sich mit etwas abfinden*, gouzañv habask ubd, plegañ diglemm d'ubd, soublañ diglemm d'ubd, en em ober diouzh ubd, en em ober gant ubd, asantiñ d'ubd, tremen diouzh ubd, tremen gant ubd, ober e gorniad diouzh e vutun, ober gant ubd evel m'emañ, lakaat e ouel diouzh e avel, ober e samm diouzh e dorchenn, ober e lenn diouzh e prezenn, ober tan diouzh ma vez keuneud, malañ diouzh an dour, bezañ ubd mat d'an-unan ; *ich muss mich damit abfinden*, me a rank ober ganti, me a rank tremen ganti, me a rank en em ober diouti, ret eo din ober gant ar pezh a zo ; *es hat lange gedauert*, bis wir uns damit abfanden, pell eur bet a-raok asantiñ da gement-se ; *sich mit der Armut nicht abfinden*, kiañ ouzh ar seizh dienez ; *sich mit seinem Schicksal abfinden*, hulmañ, plegañ diglemm d'e stad, plegañ diglemm d'e blanedenn, gouzañv habask e stad, gouzañv habask e blanedenn, soublañ diglemm d'e stad,, asantiñ d'e blanedenn, heuliañ e donkadur, dougen e blanedenn hep klemm, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, bezañ laouen ouzh ar boan, karet ar pezh a zo karet gant Doue (Gregor), bezañ diglemm ouzh e blanedenn, dougen bec'h e vuhez hep klemm, dougen e groaz hep klemm, gouzañv poaniou e vuhez hep klemm ; *jeder muss sich mit seinem Schicksal abfinden*, pep hini a rank dougen e blanedenn, bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezet staget, lec'h m'emañ stag ar c'havr e rank peuriñ ; *sich mit dem eigenen Tod abfinden*, gouzañv ar marv, degemer an tremen ; *und würden Sie sich damit abfinden*, dass aus ihnen Sklaven werden, ha gouzañv a rafec'h e teufent d'ober sklaved ?

Abfindung b. (-,en) : digoll g., digollad g., dic'haou g., dic'haouenn b., dic'haouadur g., dic'haouadenn b., garedon g./b., kompezadur g., emglev g., emglevadenn b., treuzvarc'had g., treuzemglev g., penntrok g. ; *jemandem eine Abfindung zahlen*, digredouriñ u.b. ; *Entlassungsabfindung*, digoll ezfredañ g. ; *äußerst üppige Abfindung bei einer Entlassung*, harz-lamm alaouret g.

Abfindungssumme b. (-,n) : gopr digoll g., gopr dic'haouiñ g., garedon g./b., penntrok g.

abflachen V.gw. (ist abgeflacht) : mont war ziskar, sioulaat, habaskaat, gorrekaat, gorregañ e dizh, difonnaat, gouzizañ, terriñ, terriñ war an dra-mañ-tra, kouezhañ, diskenn.

V.k.e. (hat abgeflacht): kompezañ, plaenaat, pladañ, flakaat, liveañ, plaenañ, heñvelaat ; *eine hügelige Straße abflachen*, dic'hraviañ un hent sav-diskenn, digrec'hiañ un hent sav-diskenn.

V.em. : **sich abflachen** (hat sich (ak.) abgeflacht) : pladañ, flakaat, plaenaat, mont war blaenaat, plaenañ.

Abflachung b. (-,en) : 1. dinaou disterik a-walc'h g., diribin disterik a-walc'h g., mesplaen g. ; 2. liveadur g., kompezañ g., kompezidizeh b., plaenaat g., plaenadur g., pladerezh g., flakadur g. ; 3. gorrekadur g., diskar g.

abflammen V.k.e. (hat abgeflammt) : tanañ, suilhañ, gouleskiñ, simuc'hiñ.

abflauen V.gw. (ist abgeflaut) : 1. souchiñ, sioulaat, habaskaat, gouzizañ, terriñ, terriñ war an dra-mañ-tra, kouezhañ, mougañ,

ameniñ, gwanaat, kalmijañ, kalmiñ ; *der Wind flaut ab*, sioulaat a ra an avel, tevel a ra an avel, terriñ a ra war an avel, terriñ a ra an avel, gouzizañ a ra an avel, kouezhañ a ra an avel, habaskaat a ra an avel, war habaskaat emañ an avel, mougañ a ra an avel, abafiñ a ra an avel, ameniñ a ra an avel, ehanañ a ra an avel, gwanaat a ra an avel, kalmiñ a ra an avel, chokiñ a ra, emañ an avel o souchiñ ; *der Wind ist abgeflaut*, gouzizet eo an avel, izelaet eo an avel, kalmet eo an avel, mouget eo an avel, ehanet eo an avel, kalmet eo bremañ, an avel a zo torret warnañ, torret eo an avel, tavet eo an avel ; 2. laoskaat, distanañ, klouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn, dont da vorediñ ; *das Geschäft flaut ab*, n'eus lañs ebet gant an aferioù, mont a ra fall an traouù gant an aferioù, ne dalv tra penaos e ya an aferioù, null eo an aferioù, mont a ra an aferioù da fall, mont a ra an aferioù en tu rekin, digompez e ya an aferioù ; *sein Erfolg flaut nicht ab*, derc'hel a ra d'ober berzh.

abfleischen V.k.e. (hat abgefleischt) : digigañ ; *Leder abfleischen*, parañ lêr.

abfliegen V.gw. (flog ab / ist abgeflogen) : 1. dibradañ, dizouarañ, gorren, dinijal ; *das Flugzeug fliegt ab*, emañ ar c'harr-nij o tibradañ, emañ ar c'harr-nij o tizouarañ, emañ ar c'harr-nij o c'horren ; *das Flugzeug ist gerade abgeflogen*, dibrad eo ar c'harr-nij ; *das Abfliegen und das Landen*, an dibradañ hag an douarañ ; 2. nijal kuit ; *ein Stück des Propellers flog ab*, un tamm eus ar viñs-tro (eus an droellenn) a njas kuit.

V.k.e. (flog ab // ist/hat abgeflogen) : anaoudaduriñ gant ur c'harr-nij ; *eine Strecke abfliegen*, anaoudaduriñ un hentad (un dachennad) gant ur c'harr-nij.

abfließen V.gw. (floss ab / ist abgeflossen) : 1. redek, berañ, diverañ, diruiñ, distilhañ, dishalañ, dinaouiñ, dizourañ ; *das Wasser aus dem Teich abfließen lassen*, skarzhañ (karzhañ, goulloïñ, lakaat goullo, goulmonder, goulmonderiñ) ar stank, digeriñ war ar poull-dour ; *die Jauche aus dem Misthaufen abfließen lassen*, reiñ red d'an hañvouezenn a zeu eus ar bern teil ; 2. goulloïñ.

Abfließen n. (-s) : beradur g., diver g., diruilhad g., diskarg g., dizour g., dinaouadur g.

Abflug g. (-s, -flüge) : 1. [nij.] dibradañ g., dibradadur g., dibrad g., dizouarañ g., disparti g., distok g., dinijal g. ; *kurz vor dem Abflug stehen*, bezañ dindan mont kuit ; 2. [dre skeud.] *den Abflug machen*, a) plegañ e stal, mont en hent, en em lakaat en hent, mont el lev, loc'hañ, diloc'hañ, diflach, diblasañ, dibradañ, lañsañ, digludañ, lavaret yao, kemer foet an nor, skubañ er-maez, pakañ (dastum) e fleütou, pakañ e rabotou, fardañ (danzen, aveiñ, aozaañ, prientiñ) mont kuit, troñsañ (dastum) e damm stal ; b) kouezhañ eus e sav-sonn, kouezhañ diouzh e sav-sonn, ledañ e gorf, mont da bokat d'an douar, lipat pri, mont da lipat pri, kouezhañ en e led (a-hed e gorf, a-hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf) (Gregor), mont war e gement all, ober ur gwall lamm, pakañ ul lamm-stok, serriñ ul lamm-stok, dastum ul lamm-stok, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ àr e zivbab, kouezhañ a-dreuz-kof (a-lamm-gaer, a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henou, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ a-chwen e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henou, tapout (pakañ, dastum, serriñ) ul lamm ouesk, mont e gantolor en aer, mont e limonou a-lost-wint, mont e garavelou er vann, mont da bokat da wreg ar c'hantonier, kaout kann ouzh bugale ar c'hantonier, mont da bokat da vugale ar

c'hantonier, mont da vuзuliañ an dachenn, kouezhañ evel un taol c'hwist, terriñ e c'houzoug, ledañ e gorf, ledañ douar, en em ledañ.
abflugbereit ag. : [nij.] prest da zibradañ, darev da zizouarañ, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da zibradañ, pare da zizouarañ.

Abflughafen g. (-s,-häfen) : [nij.] aerborzh lestrañ g., aerborzh dibradañ g.

Abflughalle b. (-,-n) : [nij.] sal-lestrañ b., hall lestrañ g.

Abflugort g. (-s,-e) : lec'h dibradañ g., poent dibradañ g.

Abflugzeit b. (-,-en) : eur dibradañ b., eur disparti b.

Abfluss g. (-s,-flüsse) : 1. beradur g., ber g., diver g., deverad g., diruilhad g., diskarg g., diskargadur g., skarzhadur g., dishal g., dizour g. ; *dieses Gelände hat keinen Abfluss*, n'eus pouez-traoñ ebet gant an dachenn-se, n'eus lañs-traoñ ebet gant an dachenn-se, n'eus traoñ ebet gant an dachenn-se, n'eus dichal ebet d'an dour gant an dachenn-se ; 2. toull diskarg g., kan-foll g., kan-diskarg g., skorf g., poull-skorf g., rañvell b., distrouilh g., kan-distrouilh g., kan-skarzh g., dinaou g. ; *Wasserabfluss*, toull diskarg g., distrouilh g., toull-distrouilh g., , toull-c'hwer g., riboul g. ; 3. stêr diskarg ul lenn b. ; 4. [hidrometriezh] fonnder g. ; *ein Abfluss von 5 m³ [Kubikmetern]* pro Sekunde, 5 m³ [metrad diñs] fonnder bep eilenn ; 5. [armerzh.] *Kapitalabfluss*, fuadur ar c'hevala g., ezkerzh kevalaoù g.

Abflusscharakteristik b. (-) : hanren ur stêr g. ; *Abflusscharakteristik als Gletscherbach*, hanren skornredel g.

Abflussgebiet n. (-s,-e) : [dour] diazad degemer g., diazad hidrografek g., diazad douradurel g., diazad doureier g.

Abflussgraben g. (-s,-gräben) : touflez g./b., distrouilh g., kan-distrouilh g., kan-skarzh g., riboul-diskarg g., dizourer g. [lester dizourerioù] ; *Abflussgräben ziehen*, disaniañ, gwazhiañ, gouerañ, kaniañ d'an dour.

Abflussloch n. (-s,-löcher) : toull diskarg g., toull an dizour g., toull-ber g., toull-berañ g., toull-dizour g., toull-dizourañ g., toull-c'hwer g. ; *Abflussloch eines Spülbeckens*, toull-dar g., riboul an dar g.

Abflussmenge b. (-,-n) : fonnder ur stêr g., kas ur stêr g., taol g.

Abflussregime n. (-s,-/-s) : hanren ur stêr g. ; *nivales Abflussregime*, hanren erc'hel g.

Abflussreiniger g. (-s,-) : danvez distankañ g., distoc'her g.

Abflussrinne b. (-,-n) : kanol-skarzh b., kan-foll g., kan-diskarg g., kan-distrouilh g., distrouilh g., skorf g., poull-skorf g. ; *Abflussrinnen ziehen*, disaniañ, gwazhiañ, gouerañ, kaniañ d'an dour.

Abflussrohr n. (-s,-e) : 1. kan-dastum g., distrouilh g., kan-distrouilh g., kan-foll g., kan-skarzh g., kan-diskarg g. ; 2. tuellenn-distrouilh b., korzenn-skarzh b. ; *das Abflussrohr verstopt*, stankañ a ra ar gorzenn-skarzh ; *das verstopte Abflussrohr eines Waschbeckens freimachen*, distoc'hañ ur gwal'heris, distankañ ur gwal'heris, distouvañ ur gwal'heris, karzhañ stouv ur gwal'heris, skarzhañ stouv ur gwal'heris.

Abflusswasser n. (-s,-wässer) : dour-koll g., dour-gouez g.

abfohlen V.gw. (hat abgeföhlt) : [loen.] ebeuliañ, ebeuliñ, ealañ, azenañ, treiñ ; *die Stute wird bald abfohlen*, ar gazeg a zo klañv da dreïñ, prest eo ar gazeg da ebeuliñ ; *die Stute hat abgeföhlt*, ebeuliet eo ar gazeg, ebeulet eo ar gazeg, ealet eo ar gazeg, troet eo ar gazeg ; *die Stute starb beim Abfohlen*, chom a reas ar gazeg en ur ober he zro, mervel a reas ar gazeg en ur ober he zro, mervel a reas ar gazeg en ur dreïñ, mervel a reas ar gazeg oc'h ebeuliñ.

Abfolge b. (-,-n) : kenheuilh g., heuliad g., dibun g., dibunadenn b., heuliadenn b. ; *Abfolge von Ereignissen*,

heuliad degouezhioù g. ; *eine Abfolge von Schicksalsschlägen*, un dibunadenn walleuriou b., ur reuziad gwalleuriou g., un heuliad gwalleuriou g., ur strobab reuziou g., ur wiadenn reuziou b.

abfordern V.k.e. (hat abgefordert) : *jemandem etwas abfordern*, goulenn groñs udb digant u.b., goulenn start udb digant u.b., azgoulenn udb digant u.b., arc'hîñ udb da u.b.

abformen V.k.e. (hat abgeformt) : [arz, tekñ.] moullañ.

V.em. : **sich abformen** (hat sich (ak.) abgeformt) : parañ, spisaat ; *das Werk formt sich in seinen großen Zügen ab*, divrazet eo bet an oberenn, gwelet e vez mat dija pennlinennou an oberenn.

Abformen n. (-s) / **Abformung** b. (-,-en) : [arz, tekñ.] moulladur g., moullañ g.

abfragbar ag. : atersadus ; *fernabfragbar*, pellatersadus ; *fernabfragbarer Anrufbeantworter*, responter pellgomz pellatersadus g.

Abfrage b. (-,-n) : [stlenn.] reked g./b.

abfragen V.k.e. (hat abgefragt) : 1. *jemandem etwas (ak.) abfragen*, jemanđen etwas (ak.) abfragen, goulenn udb digant u.b. ; 2. [skol] *einen Schüler abfragen*, lakaat ur skoliad da zibunañ e gentel ; *einen Schüler das Einmaleins abfragen*, *einem Schüler das Einmaleins abfragen*, goulenn digant ur skoliad diskouezh e oar an daolenn-lieskementiñ ; 3. [stlenn.] reketiñ.

abfressen V.k.e. (frisst ab / fraß ab / hat abgefressen) : 1. peuriñ, broustañ ; 2. lonkañ, plaouiañ, kroufañ, kouchañ, porpantiñ, flumañ.

abfretten V.em. **sich abfretten** (hat sich (ak.) abgefrettet) : [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn] *sich mit etwas abfretten*, debriñ e spered gant udb, terriñ e benn gant udb, jahinañ e spered gant udb, kaout gwe oc'h ober udb, igouniañ d'ober udb, en em boaniañ d'ober udb, kemer reuz gant udb, hersal gant udb, en em jabliñ gant udb.

abfrieren V.gw. (fror ab / ist abgefroren) : skornañ, reviñ, sklasañ, kleriñ ; *bei diesem Wind froren mir die Ohren ab*, an avel rip-se a sklase va divskouarn din, gant an avel rip-se e oa va divskouarn o skornañ ; *sich die Füße abfrieren*, tapout riv d'e dreid ; P. *sich einen abfrieren*, *sich den Arsch abfrieren*, kaout e walch a riv, bezañ e revr o skornañ, kaout riv da gac'hat tachoù, bezañ rivet e sac'h, tapout paourenteñ, fritañ gant ar riv, skarnilañ gant ar riv, kaout labour da gaout riv, bezañ seiset gant ar riv, skornañ e doull, kreviñ gant ar riv, sklasañ gant ar riv, bezañ sklaset betek ibil e lagad, bezañ sklaset betek mel e eskern, chom da gleriñ.

abfrottieren V.k.e. (frottierte sich ab / hat sich abfrottiert) : *sich (ak.) abfrottieren*, en em frotañ ; *sich (dat.) den Körper abfrottieren*, frotañ e gorf.

abfühlen V.k.e. (hat abgefühlt) : tastornat, palvata, pavata, toulbapat, merat, teuta, meudikañ, meudata, meuta, dornata, butukañ, talmeta.

Abführen n. (-s) : tastornat g., palvata g., pavata g., toulbapat g., merat g., teut g., teuta g., meudikañ g., meudata g., meuta g., dornata g., butukañ g., talmeta g. ; *durch Abführen*, dre an teut, dre deuta, en ur deuta.

Abfuhr b. (-) : 1. lamerez g., dilamerez g., dastumadeg b., dastum g. ; *Müllabfuhr*, servij al lastez g., paotred al lastez ls. ; *Holzabfuhr mit dem Seilzug*, fundezougerezh g. ; 2. dinac'h groñs g. ; P. *jemandem eine Abfuhr erteilen*, refuziñ u.b., reiñ an digoui d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., distokañ u.b., distekiñ u.b., distoupañ u.b., distranañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., kas u.b. da choukañ, kas u.b. da sutal brulu war Menez-Are, kas u.b. da rudellat, kas u.b. da strakal bezhiñ e

foñs al lennvor, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. war ar c'herzed, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreïñ bili d'an aod, kas u.b. da dreïñ bili d'an heol, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da ganañ, kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da driñchina, kas u.b. da bark an aod, kas u.b. da dreïñ mein da sec'hañ, kas u.b. da bizmoc'ha, kivijañ u.b., distekiñ u.b., reiñ e sac'h d'u.b., reiñ distro d'u.b., kas u.b. da vale, stlapañ u.b. da vale, kas u.b. da vale brav ha kempenn, kas u.b. da bourmen, reiñ herr d'u.b. ; er hat mir eine Abfuhr erteilt, refuzet e voen gantañ ; eine Abfuhr einstecken, sich (dat.) eine Abfuhr holen, bezañ refuzet, kaout e refuz, kaout e zigouvi, kaout heiz, bezañ kaset diwar-dro, bezañ kaset da driñchina, bezañ kaset da bark an aod, bezañ kaset da dreïñ mein da sec'hañ, bezañ kaset da bizmoc'ha, bezañ kivijet, bezañ distoket - tapout e sac'h, poell hag all - bezañ brallet, pakañ e sac'h, tapout un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout herr.

abführen V.k.e. (hat abgeführt) : 1. kas kuit, skarzhañ, diskargañ, lemel ; Gefangene abführen, mont kuit gant prizonidi, kas prizonidi gant an-unan, kas prizonidi d'an toull-bac'h, kundaiñ prizonidi d'an toull-bac'h ; zwei Schupos führten ihn ab, kaset e voe kuit e-kreiz-etre daou archer ; 2. [dre skeud.] das führt zu weit vom Thema ab, arabat mont re bell diouzh ar gér da wriat, emaomp o vont gant an dra-se diwar danvez ar gaoz, pell emañ Yann diouzh e gazeg, emaomp pell diouzh ar gér, emaomp oc'h ober krampouezh gant yod ; 3. eine Summe abführen, paeañ ur somm arc'hant, talañ ; 4. [duvell] er wurde abgeführt, ledet e voe ouzh torgenn, chom a reas war ar rampev, skoet e voe ouzh torgenn, faezhet e voe, roet e voe lamm dezhañ, kouezhañ a reas ouzh torgenn, chom a reas ouzh torgenn ; 9. [fizik] Wärme abführen, distrewiñ gwrez ; 10. [mezeg.] ezvountañ.

V.gw. (hat abgeführt) : 1. [mezeg.] skarzhañ ar bouzelloù, kas d'an traoñ, spurjañ, tanavaat ar c'horf, leuskel ar c'hof, aesaat an difankañ, lakaat ar c'hof da vezañ libr ; 2. difankañ, ober un dilas, ober un dilasenn.

abführrend ag. : 1. [mezeg.] digaledus, mat da skarzhañ ar bouzelloù, mat da danavaat ar c'horf, ... skarzh, ... spurj, ... sklis, mat evit leuskel ar c'hof, ... kas d'an traoñ, laoskus, spurjus, skarzhus, ... ezvountañ ; 2. [korf.] ... ezkas.

Adv. : das wirkt abführrend, an dra-se a zo mat da skarzhañ ar bouzelloù, an dra-se a laosk ar c'hof, an dra-se a laka ar c'hof da vezañ libr, an dra-se a zo mat evit leuskel ar c'hof, an dra-se a ra kas, spurjus eo an dra-se, skarzhus eo an dra-se, an dra-se a zo mat da danavaat ar c'horf.

Abführmittel n. (-s,-) : [mezeg.] spurj g., laoskuzenn b., louzoù-spurj g., louzoù digaledus g., louzoù laoskus g., louzoù spurjus g., louzoù skarzhus g., louzoù-sklis g., louzoù-skarzh g., louzoù mat da skarzhañ ar bouzelloù g., louzoù kas d'an traoñ g., louzoù mat evit leuskel ar c'hof g., louzoù mat da danavaat ar c'horf g., louzoù mat da lakaat ar c'hof da vezañ libr g. ; Abführmittel zu sich nehmen, en em spurjañ, en em skarzhañ.

Abführung b. (-,en) : 1. prizonerezh g., prizonadur g., bac'hidigezh b. ; 2. paeamant g., diendleadur g. ; Abführung

von Geldern, degasadur archant g. ; 3. [mezeg.] skarzhadur ar bouzelloù g., spurjadur g.

Abfüllanlage b. (-,n) : [tekn.] 1. boutailherez b. ; 2. ensac'her g. [iester ensac'herioù], ensac'herez b. [iester ensac'hereziou] ; 3. enboesterez b. [iester enboestereziou].

Abfüllapparat g. (-s,-e) : leunier g. [iester leunieroù].

Abfüllbetrieb g. (-s,-e) : 1. embregerezh boutailhañ g. ; 2. embregerezh ensac'hañ g. ; 3. embregerezh enboestañ g.

abfüllen V.k.e. (hat abgefüllt) : 1. boutailhañ ; er füllt Bier in Flaschen ab, emañ o voutailhañ bier ; 2. ensac'hañ ; 3. enboestañ ; 4. P. jemanden abfüllen, plantañ boeson en u.b., lakaat u.b. da vezañ mezv, mezviñ u.b., pennvezviñ u.b., troñsañ u.b., P. louzaouiñ u.b.

Abfüller g. (-s,-) : leunier g. [iester leunieren].

Abfüllmaschine b. (-,n) : leunierez b. [iester leuniereziou].

abfüttern V.k.e. (hat abgefüttert) : 1. boueta ; die Tiere abfüttern, reiñ boued d'al loened, boueta al loened ; 2. P. paskañ, magañ ; 3. [gwiad.] doublañ ; einen Überzieher abfüttern, doublañ ur porpant, doublañ ur chupenn-hir.

Abfütterung b. (-,en) : bouetadur g. ; Abfütterung der Raubtiere, bouetadur al loened preizh g.

Abgabe¹ b. (-,n) : 1. roidigezh b. ; Abgabe einer Erklärung, roidigezh un displégadenn b. ; 2. dilaoskadenn b., dilaosk g., echodig e, ec'hodadur g. ; radioaktive Abgaben, dilaoskadennou skinoberiek ls. ; 3. dasparzh g., dasparzhidigezh b. ; 4. [Yalc'h] gwerzh b. ; 5. [sport] kas g. ; 6. [gwir] dizarhopañ g.

Abgabe² b. (-,n) : [arc'hant.] taos g., tell b., karg b., kustum g., gwirioù ls., droed g. ; steuerliche Abgaben, Steuerabgabe, tailhoù ls. ; eine zusätzliche Abgabe, un adtaos g. ; öffentlich-rechtliche Abgaben, kemeradurioù dre ret ls. ; einschließlich sämtlicher Steuern und Abgaben, pep taos e-barzh ; inklusive aller Gebühren, Steuern und Abgaben, kargoù e-barzh ; Gebühren, Steuern und Abgaben nicht enthalten, kargoù er-maez, pep taos er-maez.

Abgabeentscheidung b. (-,en) : [gwir] dizarhopañ g., disentez dizarhopañ b. ; eine Abgabeentscheidung treffen, dizarhopañ ul lez-varn diouzh un afer.

Abgabeleistung b. (-,en) : galloudezh arverek b., galloudezh ezkerzh b., galloudezh en ec'hank b.

Abgabenbefreiung b. (-,en) : kuitadurezh b.

abgabenfrei ag. : disammet diouzh pep taos, distaos, didaos, kuit a dailhou, kuit a delloù, kuit a dell, kuit a wirioù, kuit ; abgabenfreier Betrag, arc'hant na vez ket savet tailhou diwaro g.

abgabepflichtig ag. / **abgabenpflichtig** ag. : telladus, taosadus.

Abgabetermin g. (-s,-e) : deiziad diwezhañ evit rentañ ubd g.

Abgang 1. disparti g., diblas g., dilec'h g., kuitadenn b., sortiadenn b. ; Abgang eines Schauspielers, mont kuit ur c'hoarier eus diwar al leurren g. ; Abgang eines Beamten, disparti ur c'hargiad a zeu war e leve g. ; 2. [kenw.] gwerzh b. ; 3. [mezeg.] deveradur g., argasadenn b., skarzhadur g. ; 4. [mezeg.] marv g. ; 5. [post] kasadenn b. ; 6. [Bro-Austria] : divigad g., mank g., toull g.

Abgänger g. (-s,-) : skoliad echu gantañ e amzer-skol (e skoliadur) g., skoliad diskoliet g. ; Kirchenabgänger, dilezer eus ar feiz kristen g., dianzaver e feiz g., nac'her Doue g., nac'her ar feiz g.

abgängig ag. : [Bro-Austria] diank.

Abgängige(r) ag.k. g./b. : [Bro-Austria] diankad g. [iester diankidi].

Abgängigkeitsanzeige b. (-,-n) : [Bro-Aostria] kemennadenn evit adkavout un diankad b., disklériadur un diankadenn g.

Abgangsbahnhof g. (-s,-höfe) : porzh-houarn diloc'hañ g.

Abgangsentschädigung b. (-,-en) : gopr digoll g., gopr dic'haouiñ g.

Abgangsprüfung b. (-,-en) : arnodenn diwezh ar skoliataerezh b., arnodenn diwezh ar skoliadur b.

Abgangswinkel g. (-s,-) : [lu] korn bannañ g.

Abgangszeugnis n. (-ses,-se) : testeni eus diwezh ar skoliataerezh g., testeni eus diwezh ar skoliadur b.

Abgas n. (-es,-e) : aezhenn skarzhet b., gaz diskarzh g., gaz skarzhet g., moged g.

abgasarm ag. : ... a zilaosk nebeut a c'haz diskarzh, ... a skarzh nebeut a c'haz, tost ansaotrus.

Abgasemission b. (-,-en) : ec'hodad aezhennou g.

Abgasentschwefelung b. (-,-en) : disulfuriñ ar gazoù diskarzh g., disulfuradur ar gazoù skarzhet g.

abgasfrei ag. : ansaotrus.

Abgassonderuntersuchung b. (-,-en) : kontroll ar saotradur devoudet gant ar gazoù diskarzh g., kontroll ar saotradur devoudet gant ar gazoù skarzhet g.

Abgaswolke b. (-,-n) : koumouennad gaz diskarzh b., koumouennad gaz skarzhet b.

abgaunern V.k.e. (hat abgegaunert) : etwas abgaunern, P. skrapat udb, skrapañ udb, divorañ udb, kemer udb a-gildorn, flipañ udb a-gildorn, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, ober skrap war udb, robañ udb, pokañ udb.

abgearbeitet ag. : torret ha brevet e gorf gant al labour, uzet e gorf gant al labour, brev, brevet, skuizh-brevet, labezet e gorf, torret gant al labour, brevet gant al labour.

abgeben V.k.e. (gibt ab / gab ab / hat abgegeben) : 1. reiñ, ober dilez eus, dizerc'hel, dilezel, lezel ; er musste seinen Pass bei der Polizei abgeben, ret e oa bet dezhañ lezel e baseporzh gant an archerien ; jemandem etwas abgeben, ober dilez eus udb gant u.b., dilezel udb gant u.b., lezel udb gant u.b. ; jemandem Rechte abgeben, ober aotreou d'u.b., dilezel gwirioù gant u.b. ; sein Eigentum an jemanden abgeben, lakaat e beadra war anv u.b., riklañ e vragoù ; seinen Posten an jemanden abgeben, seine Funktion an jemanden abgeben, lezel an dorm gant u.b. ; einen Brief bei jemandem abgeben, reiñ ul lizher d'u.b. ; einen Brief bei der Post abgeben, postañ ul lizher ; seine Samen abgeben, teuler e had, teurel e had ; 2. [dre heñvel.] seine Stimme für jemanden abgeben, mouezhiañ evit u.b., votiñ evit u.b., reiñ e vouezh d'u.b. ; einen leeren Stimmzettel abgeben, mouezhiañ gwenn ; die abgegebenen Stimmen, ar mouezhioù talvoudek ls. ; 3. ein Dementi abgeben, dianzav ur c'helou, leuskel levrini da redek war-lerc'h gedon unan bennak, dizarnenn brudoù faos, divrudañ ur c'helou ; 4. [gwir] dougen ; ein Urteil abgeben, dougen ur varnedigezh, setañsiñ, dougen ur setañs (Gregor) ; 5. [dre skeud.] seine Meinung abgeben, eine Stellungnahme abgeben, reiñ e aviz da c'houzout, eztaoliñ e soñj, reiñ e vennozh da anaout, displegañ e soñj, en em ziavaezhiñ, diskuliañ peseurt mennozh a zo en e spered, reiñ e vennozh da c'houzout, lavaret e soñj, teuler e vennozh, reiñ e ali, distagañ e glapad ; 6. [tailhoù] seine Steuererklärung online abgeben, pellzisklêriañ ; viel an Steuern abgeben, paeañ ur bern tailhoù ; 7. billig abzugeben, da gaout evit ur priz dister ; 8. [tro-lavar] sie gibt eine gute Mutter ab, danvez ur vamm vat a zo enni ; er wird einen guten Handwerker abgeben, un artizan mat a vo anezhañ, hemañ a raio un artizan mat, danvez (gouenn) un artisan mat a zo ennañ ; 9. es hat Prügel abgegeben, fest ar

vazh a oa bet, chabous (patati, bekilh) a oa bet, fest ar geuneudenn a oa bet, koad a oa bet roet, kabaduñh a oa bet, sevel a reas kign ha frot etrezo, roet e voe saeadoù bazhadoù, roet e voe gwiskadoù bazhadoù, grizhadoù fustadoù a oa bet (Gregor), dont a rejont hag en em gannañ, kannoù a savas etrezo, kannoù a savas ganto ; 10. [sport] den Ball abgeben, ober ur c'has ; 11. eine Arbeit an jemanden abgeben, en em zisammañ eus ul labour war u.b. all ; 12. einen Schuss aus der Pistole abgeben, leuskel un tenn (un dalm, un taol) gant e pistolenn, lezel un tenn gant e pistolenn, diskargañ un tenn gant e pistolenn, distagañ un tenn gant e pistolenn ; Schüsse abgeben, tennata ; 13. ein böses Beispiel für die Kinder abgeben, gwallskoliañ ar vugale, gwallskoueriañ ar vugale, gwallgenteliañ ar vugale, droukskoueriañ ar vugale, droukskoliañ ar vugale, reiñ ar wallskouer d'ar vugale ; 14. eine traurige Gestalt abgeben, bezañ truek da welet, bezañ truek e neuz ; 15. [dre skeud.] P. den Löffel abgeben, lipat (lonkañ) e loa, lonkañ e vabouzenn, lonkañ e chik, lonkañ e deod, lakaat e garnaj en driñs, kreñviñ, kreviñ, talpiñ, pibidañ, c'hwitañ, disgweañ, menel, pakañ, mont er bord all, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vrann diwezhañ, mont d'ar gevred, foeltrañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, serriñ e baiplu, ridañ e baiplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober al lamm, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, sailhañ er bailh, tortañ, pakañ anezhi ; 16. [kimiezh] dileuskel [penrann dilaosk-], teurel [penrann taol-], dilaoskiñ, ec'hodiñ ; Wärme abgeben, dileuskel gwrez, dilaoskiñ gwrez, ec'hodiñ gwrez ; abgegebene Wärme, gwrez dilaosket b.

V. em. : **sich abgeben** (gibt sich ab / gab sich ab / hat sich (ak.) abgegeben) : 1. sich mit etwas abgeben, ober war-dro udb, plediñ gant (war, ouzh) udb, pleal gant udb, pleustrñ gant udb, ober en-dro d'udb, ober diouzh udb, ober ouzh udb, ober evit udb, emellout eus udb ; sich mit Nichtigkeiten abgeben, bagajíñ, reiñ e amzer da draouñ netra, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer, laerezh e amzer) gant disterajou, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer, laerezh e amzer) gant traouñ netra, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, kaout amzer gollet, ober traou à get, bezañ ranell gant disterajou, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer, laerezh e amzer) gant belbiajou, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer, laerezh e amzer) gant abuzeteziou, c'hoari an abuzetez, c'hoari lallaig, c'hoari lallig, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hoc'hien, tremen e amzer o treiñ mein ar stér da sec'hañ, glapezenniñ, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, koll e boan, lugudiñ, c'hwileta, chuchual, chom da velc'hweta, chom da c'hoariellat gant kacherezhioù, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (debriñ e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, abuziñ e amzer, digalzañ e amzer, foranañ e amzer, dismantrañ e amzer, drouziviañ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, chom da vuzhuggenniñ (da lonkañ avel, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ, da lugudiñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horïñ viou, goriñ viou, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, belbiañ, bitrakiñ, na ober glad, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, na vezañ mat nemet da dreñ ar vein da sec'hañ, pismigañ, pismigellat, belbetat, bitellat, firbouchal ; sich mit Kleinlichkeiten abgeben, bezañ strizh a spered, bezañ skars, bezañ taskagn ; 2. sich mit jemandem

abgeben, en em arastiñ gant u.b., pleustrïñ (hentiñ, daremprediñ) u.b., ober emglev (en em glevet, en em ober, en em gordañ) gant u.b., en em luziañ gant u.b., kemer afer ouzh u.b., kaout d'ober gant u.b., kaout d'ober ouzh u.b., stekiñ en u.b., kaout frot gant u.b. ; *sich mit schlechter Gesellschaft abgeben*, en em arastiñ gant tud fall, daremprediñ tud dizonest, gwallhentiñ tud fall, daremprediñ tud fall, hentiñ tud fallakr, en em veskañ gant hailhoned, mont e-touez tud fall, mont wardro tud fall ; *man sollte sich nicht mit schlechter Gesellschaft abgeben*, daremprediñ lamponidi a laka an diaoul da redek, ma tornatait an amann e vezo druz ho kraban ; *man sollte sich besser nicht mit ihm abgeben*, P. hennezh n'eo ket ur stokañ mat, gwelloc'h chom hep stekiñ ennañ, gwelloc'h chom hep kaout frot gantañ ; *sie wusste nicht, mit wem sie sich abgeben wollte*, ne ouie ket ouzh peseurt den edo o vont da gemer afer ; *wer sich mit denen abgibt, ist nicht mehr zu retten*, un den en o melloù a zo un den kollet.

Abgeben n. (-s) : [Bro-Suis, lu] disoudardadur g., disoudardañ g., ezluañ g.

Abgeber g. (-s,-) : fizier g.

abgebrannt ag. : 1. peurzevet, peurlosket, devet-lip, losket poazh ; 2. *er ist abgebrannt*, rivinet eo e boch gant ar vezh - aet eo war e blankenn lardet - bremañ int aet holl en e revr - dispignet en deus e arc'hant kement ha ken bihan ken en deus debret e holl stal - bremañ eo aet holl e vadoù en e revr - debret eo e gestenn gantañ - mazaouiet en deus e zanvez - kaset en deus e beadra e skuilh hag e ber - debret en deus pep tra, gwir ha font - n'eus ket ur gweneg el loch gantañ ken - n'en deus ket an disterañ moneiz - n'eus mui ur graf el loch gantañ - n'eus ket ur gweneg toull gantañ ken - n'en deus mui ur gweneg toull - n'en deus takenn ebet ken - kras eo an traou gantañ - kras eo - berr eo war e gezeg - erru eo goullo-sech' e yalc'h - erru eo skañv e yalc'h - debret en deus e stal - debret en deus pep tra betek ar graf diwezhañ - berr eo en e skeuliad - n'en deus ket mui a voulloù - uzet en deus e spilhenn - n'en deus ket a segal ken - bremañ emañ Fañch ar Berr gantañ - ne ra na koar na mel - e zanvez a zo aet e bevez ; 3. *P. er ist abgebrannt*, skubet (skaret) en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, skaret en deus douar, aet eo el lev, diskampet eo, aet eo da redek ar c'had.

abgebrochen ag. : 1. *abgebrochene Studien*, studioù n'int ket bet kaset da benn ls. ; 2. *abgebrochener Jurist*, studier war ar Gwir n'en deus ket kaset e studioù da benn g.

abgebrüht ag. : P. kaledet ; *er ist abgebrüht*, hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, hennezh n'eo ket tanav e lêr, hennezh a zo ur c'hole, kiger a-walc'h eo, un den en ur pezh eo, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo, a bep seurt buhezioù en deus bet, ur galedenn a zen a zo anezhañ, a bep seurt soubenn en deus bet en e vuhez, hennezh a zo bet ruilhet-diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), hennezh a zo ur galon dir a zen, gwelet en deus meur a varavel, tremenet ez eus bet kalz a draoȗ dreistañ, gwall drubuilhoù en deus bet a-walc'h, mizerioù en deus bet a-walc'h, hennezh en deus bet e lod er bed-mañ, ranket en deus lonkañ anezhi e-pad pell, bec'h a-walc'h en deus bet.

abgedacht ag. : stouet, war zinaou, en deval, war an deval, war ziribin, disonn, kouch.

abgedreht ag. : [Bro-Austria] 1. dre zindan, mitouik, kildrouk, kuzh-ha-muz, kuzh-muz, souchet, gweet e hentoù, korvigellus, korvigellek, kaotelus, lamprek, kudennek, kudennek e galon, ganas, gaou, louarn, fell, kivioul, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, troidellek, touellus, troidellus, lubanus, gwevn, link, abil, futet evel pemp gweneg, kuzhet, skoachet, koachet ; 2.

gwastet, brein, lov, gwallsiek, gwallsiet, diboellet, direizhet, dirollet, dinasket, distres, kousiet ; 3. diskorpul, divorc'hed, digoustiañs, peurzivezh, divezh-ki, divezh-krenn.

abgedroschen ag. : mil anavezet, bet kleet seizh kant gwech warn-ugent, divlaz, goullo, dister ; *ein abgedroschener Witz*, ur fentigell bet kleet seizh kant gwech warn-ugent b., ur fentigell mil anavezet b. ; *abgedroschene Phrasen*, komzerezh goullo g., komzoù goullo ls., komzoù aner ls., komzoù didalvez ls., gerioù gwan ls., komzoù divlaz ls., teuchadennou ls.

abgefahren ag. : 1. dreist, dispar, espar, euzhus mat, disheñvel, a-stroñs, kabidan, fiskal, forzh vat, a'r gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar penn, diouzh ar penn, eus ar gwellañ, P. gagn, n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ, n'emañ ket ar sifern gantañ, fiskal, entanus ; 2. drochik, droch, iskis, pampes, lu.

abgefallen ag. : reneat, renavi, renaviet, skismatek, skismek.

abgefeimt ag. : touet, eus ar re washañ, pomet, ken ez eo, tre, arloupet, echu, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, sakre ..., sapre ..., kaotelus, pakret, brein ; *ein abgefeimter Lügner*, un toull gevier g., ur sac'h gevier g., ur marc'h gevier g., ur gaouier touet g., ur gaouiad eus ar penn g., ur gaouiad diouzh ar penn g., ur penn gaouiad g., ur gaouiad pomet g. ; *ein abgefeimter Schuft*, ur brav a gazh g., ur fripon touet g., ur fripon eus ar penn, ur filouter daonet g., ul lampon touet g., ul lampon eus ar penn g., ul lampon diouzh ar penn g., un hailhevod eus ar re washañ g., ur jalod eus ar re washañ g., ur pezh teil g., ur pezh lous g., un tamm teil g., ur vosenn a zen b., ul lastezenn b., ur paotr e gont a fallagriezh ennañ g., un den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., ur paotr n'eus netra a vat ennañ g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., ur paotr a zo kement si fall 'zo tout ennañ g., unan gwazh eget ar vosenn g., ul loen gars g., ur c'hast b.

Abgefeimtheit b. (-) : gwidre g., tunioù ls., ijin fall g., friponerez g., hailhonerez g., hailhevodaj g., jalodaj g., filouterez g.

abgegriffen ag. : 1. uz, uzet ; *ein abgegriffenes Geldstück*, ur pezh moneiz uzet dre forzh bezañ bet implijet g. ; 2. mil anavezet, bet kleet seizh kant gwech warn-ugent, divlaz, goullo, dister ; *ein abgegriffener Witz*, ur fentigell bet kleet seizh kant gwech warn-ugent b., ur fentigell mil anavezet b.

abgehackt ag. : [doare komz] a-stroñs, stroñs-distroñs, a-frapadoù ; *abgehackt sprechen*, bezañ stroñs gant e gomzoù, lakaat stroñs en e gomzoù, kaozeal evel taolioù horzh, bezañ ur faouter-keuneud eus an-unan ; *laut und abgehackt sprechen*, komz gouez.

abgehängen ag. : [kegin., kig] diazez, diazezet ; *gut abgehängenes Fleisch*, kig diazez g., kig diazezet mat g.

abgehängt ag. : digrap.

abgehärrmt ag. : mantret e galon gant ar glac'har, hanter-varv gant ar glac'har, krignet e galon gant ar glac'har, malet e galon gant ar c'hloaz, o valañ enkrez ha glac'har.

abgehärtet ag. : kaledet, graet ouzh ar boan, kroc'hen ouzh e ober, reut, ur paotr tout en un tamm anezhañ, ur paotr en ur pezh anezhañ, ur galedenn a zen anezhañ, ur galon dir a zen anezhañ.

abgehen V. gw. (ging ab / ist abgegangen) : 1. loc'hañ, diloc'hañ, mont kuit, kuitaat, dilezel, dibradañ, lañsañ, difretañ, difretañ kuit, diblas ; *der Zug geht ab*, emañ an tren o tiloc'hañ (o vont kuit, o tibradañ), dibrad eo an tren ; *der Schüler geht zu Ostern ab*, a-benn gouel Pask e tiskolio ar skoliad da vat, a-benn gouel Pask e tilezo ar skoliad ar skol da vat ; *mit sechzehn ging ich von der Schule ab und blieb zu Hause*, c'hwezek am boa pa oan chomet er gêr eus ar skol, c'hwezek am boa pa'm boa lezet ar skol da chom er gêr ; *von der Bühne*

abgehen, kuitaat al leurenn ; von einem Amt abgehen, dilezel (lezel, kuitaat) ur garg, dont er-maez a garg, mont er-maez a garg ; ein Rad geht ab, ur rod a ya kuit ; der Boden des Fasses geht ab, o tidalañ emaañ ar varrikenn ; der Stiel des Besens geht ab, distroadañ a ra ar skubellenn ; das Furnier geht ab, dispegañ a ra ar plakadur ; die Tapete ist abgegangen, dispeg eo ar paper-moger ; [tro-lavar] ab geht die Post ! und ab geht die Post ! dav dezhi ! lusket eo an traou ! lañset eo ! ha dao en hent ! ha yao en hent !

2. [dre skeud.] treiñ kein da, diskregiñ diouzh, distreiñ diwar, dilezel ; von jemandem abgehen, treiñ kein d'u.b., disleukel u.b., dilezel u.b., lezel u.b. ; er wird von seiner Meinung nicht abgehen, ne zistroio ket diwar e vennozh, ne zistroio ket diwar e veno, ne zilezo ket e vennozh, ne ziskrogo ket diouzh e vennozh, pegañ a raio ouzh e vennozh, derc'hel mort (yud, gwevn, start) a raio d'e vennozh ; er lässt sich nichts abgehen, hennezh a oar mat c'hoari anezhi, hennezh ne ra e ziouer a dra ebet.

3. [dre skeud.] vieles geht ihm ab, ne gompren ket pep tra, kalz a draou a zo dreist e gompren, kalz a draou a chom kuzh dezhañ, ur bern traou a dremen e spered, kalz a draou a zo dreist e spered, ur bern traou a zo dreist e vaner ; es geht mir dadurch nichts ab, an dra-se ne zigaso koll ebet din, ne gollin siseurt gant kement-se.

4. [tro-lavar] auf- und abgehen, mont ha dont, pazeal, foetañ ar paveziou / ober kozh botoù (Gregor).

5. [kenw.] die Ware geht reißend ab, hewerzh eo ar varc'hadourezh-se ken ez eo, ar varc'hadourezh-se a ya er-maez, gwerzh vat a zo d'ar varc'hadourezh-se, an diskrap (arigrap, foar an arigrap, ar beih, ar skrap, prez, kas, klask, mall) a zo war ar varc'hadourezh-se, firbouch a zo en-dro d'ar varc'hadourezh-se, an dud a lamm war ar varc'hadourezh-se, en em skeiñ a ra an dud a-dreuzou war ar varc'hadourezh-se, skeiñ a ra an dud war ar varc'hadourezh-se, an dud a beg war ar varc'hadourezh-se, ar varc'hadourezh-se a gav fred diouzhtu, ar varc'hadourezh-se a vez kalz a fred warno, ar varc'hadourezh-se a gav sav diouzhtu, evel krampouezh ez a an traou-se gant an dud, evel krampouezh e vez gwerzhet an traou-se, herrek e ya an dud d'ar varc'hadourezh-se, an traou-se a ya e skrap.

6. disteurel ; von seinen Forderungen abgehen, disteuler war e c'hoantou, diskanañ, izelaat e c'hoantou, bukañ izeloc'h, ameniñ, ober un tamm krennañ d'e rekedou ; vom Preise abgehen, rabatiñ war ar priz, disteuler war ar priz, kinnig un distaol war ar priz.

7. von der Summe gehen zwei Euro ab, daou euro a zo da ziskontañ diwar an hollad.

8. mont en-dro, c'hoarvezout ; alles ist gut (glatt) abgegangen, aet eo bet pep tra evel war ar ganell, ne oa ket bet a drubuilh, pep tra a zo bet c'hoarvezet evit ar gwellañ, aet e oa an traou mat en-dro, pep tra a oa aet reizh hag en urzh, aet eo bet pep tra reizh hag en urzh, treiñ a reas lenkr an traou, ne oa bet skoilh ebet war an hent, plaen ha brav eo bet aet pep tra, pep tra a zo aet plaen evel an dis, kempenn e oa aet an traou endro, aet eo bet pep tra a het (Gregor).

9. skarnilañ, diskantañ, dislivañ ; diese Farbe geht ab, skarnilañ a ra ar gwiskad liv-se.

10. P. es geht dort ab, du-hont 'vat e strak an traou, draskal a ra, bec'h a zo du-hont, trouz a zo du-hont, du-hont ez eus ur charre, du-hont ez eus patati, du-hont ez eus chabous, du-hont ez eus bekilh, gwall c'hoari a zo du-hont, du-hont ez eus jeu, chao a zo du-hont, kign ha frot a zo du-hont, du-hont ez eus buhezioù.

11. P. was geht ab ? hag a nevez ? hag a nevez ganeoc'h ?

12. [Alamagn / Bro-Aostria] mankout, diankañ, defotiñ, bezañ defotus, faotañ, faziañ, bezañ ezvezant, bezañ diank, ober diouer, ober diank, bezañ diouer ag udb, bezañ dienez ag udb, bezañ dienez udb, fellout.

V. k. e. (ging ab / ist abgegangen) : 1. [tekn.] Schienen abgehen, mont a-hed ul linenn-houarn (mont hed ul linenn-houarn, mont dre hed ul linenn-houarn) evit sellet ouzh stad ar railhennoù (ouzh stad an div roudenn).

2. [lu] der General geht die Front ab, ober a ra ar jeneral gweladeg d'ar soudarded, ober a ra ar jeneral gwel, ober a ra ar jeneral gweloù, ober a ra ar jeneral moustr (Gregor).

abgehetzt ag. : stenn e nervenoù, gwasket, bec'h warnañ, streset, torret ha brevet e gorf gant al labour, uzet e gorf gant al labour, brev, brevet, skuizh-brevet, labezet e gorf, torret gant al labour, brevet gant al labour.

abgehoben ag. : 1. distag diouzh ar bed gwirion, er c'houmoul, gant e hunvreou, en ifernioù, ... a blav e lec'h all, e spered o nijal, azezet war e spered, aet e spered da stoupa, dibrad ; 2. [komzoù] flammik, orbidus, difetis ; 3. [mennozh] diwirion, diveiziadek.

Abgehobenheit b. (-) : dibrad g., diveiziadegezh b.

abgejagt ag. / **abgekämpft** ag. : brev, brevet, divi, eok, tanailhet, darnaouet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-stank, skuizh-lovr, skuizh-brevet, brevet gant ar skuizhder, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, faezh-mouch, kabac'h gant ar skuizhder, marv diwar e sav, gourdant gant ar skuizhder, asik, asiket, flep, mac'homet, broustet e gorf, distronket-holl, brevet e gorf, karzhet e gorf, kaset, distrui, nezet tout e izili dindanañ, eoget (ôget) gant ar skuizhder, distronk, flakik, flak, flaket, diflaket, riñset, dinerzhet, torr, og, eoget, ôget, hernet, erru dilaris, fat, fatik, yost, yostet, diviet, ban, divanet, divanet lip, aet d'an eurvar, torret ha brevet e gorf gant al labour, uzet e gorf gant al labour, labezet e gorf, torret gant al labour, brevet gant al labour, rentet, krevet, gell.

abgekartet ag. : iriennet, kavalihet, punet a-bell zo ; ein abgekartetes Spiel, ur c'havailh bet punet a-bell zo g., un irienn bet punet a-bell zo b., un taol itriket g.

abgeklärt ag. : seder.

Adv. : gant sederoni, gant sederidigezh.

Abgekratzte(s) ag.k. n. : karzh str., karzhioù ls., karzhadenn b., rakadur g., karzhadur g., karzhien g., skrabadenn b., skrabadur b., raskadenn b., paradur g., skarzhadur g., frotadenn b.

abgelaufen ag. : 1. echu, tremenet ; die Frist ist abgelaufen, echu eo an termen ; 2. diamzeret, didalvoud, aet re gozh, aet d'e dermen, diwezhet, ezkreriet, eztalvoud ; der Pass ist abgelaufen, diamzeret (eztalvoud, ezkreriet) eo ar pasport-se, ar pasport-se n'eo ket mat ken ; 3. uzet, uz, poazh, teuc'h, diamzeret ; diese Schuhe sind ganz schön abgelaufen, ar botoù-mañ o deus graet un uzañ mat, teuc'h-mat eo ar botoù-se, poazh eo ar botoù-se, aet eo botoù-se, ar botoù-se o deus graet o reuz, tremen aet eo ar botoù-mañ.

abgelegen ag. : distro, didud, didu, dibleustr, dizarempred, dianket war ar maez, diannez, digevannez, digenvez, digavandenn, distok, distag, diamezeg, dihentad, diamen, gouez, kollet, pell diouzh pep tra ; ein abgelegenes Haus, un ti distro g., un ti diamezek-bras g., un ti digavandenn g. ; ein abgelegener Ort, ul lec'h distro g., ul lec'h digenvez g., ul lec'h digavandenn g., ul lec'h dianket war ar maez g., un distro g. ; in den abgelegenen Orten, el lec'hioù distroañ ; abgelegener Weiler, pennkêr g. ; abgelegenes Nest, difouilh g., lec'h kollet g., toull gouez g., toull kutez g., toull kér g., toull kollet kac'het

gant an diaoul g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., lastez kérig vihan b., bourc'hadenn laou b., kozh lec'h distro g., toullig bro g., trogorn g., Kerneblec'h, Kernetra, Kerneuz, Keribil-Beuz.

Abgelegenheit b. (-) : digenvez g., dizarempred g., digenvezder g., diamended b., distro g./b., pellder g., pellded b., difoul g.

abgelten V.k.e. (gilt ab / galt ab / hat abgegolten) : 1. paeañ en-dro, diendleañ, daskorañ ; 2. [dre skeud.] einen Dienst abgelten, talvezout e skoazell d'u.b., rentañ d'e dro ar servij graet d'an unan, kas an dorzh en-dro d'ar gér d'u.b., distreiñ an dorzh en-dro d'ar gér d'u.b.

Abgeltung b. (-,en) : 1. distro an dorzh en-dro d'ar gér d'u.b. g. ; 2. [Bro-Aostria] digoll g., dic'haou g., dic'haouenn b., digolladur g., dic'haouadur g., dic'haouadenn b., restaolerezh ar frejouù g., divizaouañ g. ; eine Abgeltung zahlen, paeañ un digoll, paeañ un dic'haou.

abgemacht ag. : merket, divizet, lakaet ; zum abgemachten Preis, d'ar priz divizet ; abgemacht ! tonk aze ! ro din da zorn ma vo tonket ! a-du ! asant on ! graet eo ar gra ! graet eo ar stal ! tonket eo ar marc'had ! tonk em dorn ! tonkit em dorn ! taolit ho torn em hini ! ho torn em hini ! dao ! dao dezhi ! dao va den ! darc'haou aze ! graet eo an abadenn ! gwerzhet eo ar moc'h bihan !

abgemagert ag. : kastiz, kastizet, treut, kinviet, treutaet, dishevelebet, dizeriet, diviet, sinac'h, signac'h, karzhet e gorf, kaset, distruj, skarn, koazhet, teuzet, digiget, diskarn, treut-eskern, divag ; ein abgemagertes Gesicht, ur fas kinviet g./b., un dremm distronket b., un dremm dilavet b., ur fas dicheret g./b. ; bis auf die Knochen abgemagert, diflaket, kastiz, digiget, treut-bras, treut-gagn, treut-ki, treut-eskern, treut-kign, digiget, diskarn, distronk, distruj, karzhet, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut evel ar marv, treut-marv, treut evel ur c'hagn, treut evel ur vazh-kloued, diskarn, distronk, karzhet e gorf, distruj, kaset, moan evel un prezenn, moan evel un delienn, tanav evel un delienn, n'eus mann outañ, n'eus netra ken dioutañ, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, n'eus nemet an askorn anezhañ, treut evel ur c'hant tachou ; er ist durch seine Krankheit abgemagert, kastizet eo gant e gleñved, koazhet eo gant ar c'hleñved, draihet eo gant ar c'hleñved, diviet eo e gorf gant ar c'hleñved, karzhet eo e gorf gant ar c'hleñved, kaset eo gant e gleñved, teuzet eo gant ar c'hleñved, fontet eo gant ar c'hleñved ; er ist abgemagert, cheñchet eo, kastizet eo, koazhet eo ; sie ist so abgemagert, dass sie jetzt droht, in ihrem Kleid zu ertrinken, ne spir ket mui en he brozh gant an treut ma'z eo deuet da vezañ.

Abgemessenheit b. (-) : [dre skeud.] elevez b., emzalc'h g., mezh fur b., dalc'h g., azdalc'had g.

abgeneigt ag. : 1. enep, a-enep da ; 2. [dre skeud.] kerterius ; dem Laster abgeneigt sein, kaout erez ouzh ar plegou fall, kaout euzh ouzh ar youloù fall, kaout doñjer ouzh an techoù fall, kaout rukun ouzh ar siou fall, kaout diegi d'an techoù fall ; abgeneigt sein, etwas zu tun, nac'hañ ober udb, bezañ e chal d'ober udb, kaout prederi oc'h ober udb, karnañ d'ober udb, en em derriñ d'ober udb, bezañ drouk gant an-unan ober udb, bezañ garv gant an-unan ober udb, na gaout lañs d'ober udb, na vezañ lamprek evit ober udb, bezañ iskriv gant an-unan ober udb, bezañ bras gant an-unan ober udb, kavout bras (kalz, start, diaes) ober udb ; nicht abgeneigt sein etwas zu tun, bezañ a-du (asant) d'ober udb, na vezañ droug gant an-unan ober udb, bezañ da gant an-unan ober udb, na ober displijadur d'an-unan ober udb.

Abgeneigtheit b. (-) : diegi b., lure g., kerteri b., baleg g., reked g./b., prederi b., erez b., euzh g., hiris g., rukun g., doñjer g., diaezamant g., heg g.

abgenutzt ag. : uzet, uz, aet, aet betek an neudenn, poazh, parev, navet, uzet betek an neudenn, teuc'h betek an neudenn, rouedenn, rouedennet, diamzeret, dirapar, aet da fall ; abgenutzte Kleider, dilhad mod netra ls., dilhad parev ls., libourc'h g., trabidennoù ls., dilhad truilh ls., gagnouù ls., liboudenoù ls., dilhadoù karget a brenester ls., pilhoù ls. ; diese Betttücher sind abgenutzt, poazh eo al liñselioù-mañ, uz eo al liñselioù-mañ, aet eo al liñselioù-mañ, al liñselioù-mañ o deus graet o reuz, rouedenn eo al liñselioù-mañ ; dein Reifen ist abgenutzt, da rod a zo lufr, da rod a zo erru lufr, da rod a zo aet da fall.

Abgenutztheit b. (-) : kozhded b., kozhder g., teuc'hder g., teuc'hded b., poazhder g., poazhded b.

Abgeordnete(r) ag.k. g./b. : [polit.] kannad g., kannader g., kannadez b., dileuriad g., dileuriadez b., depute g., deputeez b., dilennad g., dilenned g., dilennadez b., dibabad g., dibabadez b. ; fraktionsloser Abgeordneter, kannad distrollad g. ; die Abgeordneten der Mehrheitsparteien, kannaded ar muianiver ls. ; Abgeordneter mit auslaufendem Mandat, kannad kimiader g.

Abgeordnetenamt n. (-es,-ämter) : kannadelezh b.

Abgeordnetenbank b. (-,bänke) : [polit.] bank ar gannaded g.

Abgeordnetenhaus n. (-es) / **Abgeordnetenkammer** b. (-) : [polit.] kambr ar gannaded b., kambr an deputed b.

Abgeordnetenmandat n. (-s,-e) : kannadelezh b.

Abgeordnetenwürde b. (-) : kannadelezh b.

abgerissen ag. : 1. [dilhad] e pilhoù, e truilhòù, pilhennek, pilhaouek, trabidennek, aet e pilhoù, aet e truilhòù, roget ; abgerissene Kleidung, libourc'h g., trabidennoù ls., dilhad truilh g./str., gagnouù ls., liboudenoù ls., dilhadoù karget a brenester ls., pilhoù ls., dilhadoù roget ls.

2. [tud] a bilhoù hag a druilhòù, truilhek, pilhennek, pilhaouek ; er macht einen abgerissenen Eindruck, n'eus nemet truilhòù warnañ, a bilhoù hag a druilhòù eo.

3. [komzoù, mennozhioù] diere, diliamm, digempoell, digendalc'h, dibenn, digompez, diblaen, besk, dilokez ; abgerissene Worte, prepoz-dibrepoz g., komzoù hep penn na lost ls., komzoù besk ls., komzoù dilokez ls., komzoù hep poell na dalc'h ls.

4. diskolp ; abgerissener Zweig, skourr diskolp g., skoultr diskolp g., brank diskolp g., barr diskolp g., bod diskolp g.

Abgerissenheit b. (-) : 1. stad truilhek b., stad pilhennek b., stad pilhaouek b. ; 2. [dre skeud.] digempoell g., digendalc'h g.

Abgesandte(r) ag.k. g./b. : dileuriad g., dileuriadez b., kannad g., kannader g., kannadez b., leuriad g., leuriadez b. ; als Abgesandte(r) zu jemandem kommen, dont e kannadur.

Abgesang g. (-s,-gesänge) : 1. lodenn diwezhañ kanaouennoù karantez eus ar Grennamzer b., epodenn b. ; 2. [dre skeud.] an abadenn diwezhañ b., finvezh an abadenn b., angoni b. ; das war der Abgesang des Königsums, kement-se a sone angoni ar rouelezh, kloc'h angoni ar rouelezh e oa an dra-se.

abgeschabt ag. / **abgescheuert** ag. : uz, aet, aet betek an neudenn, uzet betek an neudenn, poazh, teuc'h betek an neudenn, rouedenn, rouedennet, debret, dirapar, parev, navet ; abgescheuertes Tuch, rouedenn b.

abgeschieden ag. : 1. distro, didud, didu, dizarempred, dianket war ar maez, diannez, digevannez, digenvez, digavandenn, distok, distag, diamezeg, dibleustr, dichañs-

bras, gouez, kollet, pell diouzh pep tra ; *eine abgeschiedene Gegend*, ur vro gutez b., ul lec'h distro (digenvet) g., ul lec'h dianket g., ul lec'h kollet g., un dachenn ouez b., un trogorn g., un toull kollet kac'het gant an diaoul g. ; *in den abgeschiedensten Orten*, el lec'hioù distroañ ; *abgeschiedenes Nest*, difouilh g., toull gouez g., toull kutez g., toull kér g., toull kollet kac'het gant an diaoul g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., lastez kérig vihan b., bourc'hadenn laou b., kozh lec'h distro g., lec'h kollet g., toullig bro g., trogorn g., Kerneblec'h b., Kernetra b., Kerneuz b., Keribil-Beuz b. ; **2.** marvet, tremenet, marv ; *sie ist gestern abgeschieden*, dec'h eo e oa marvet, dec'h eo e oa tremenet. Adv. : ez distag, en distro, distok diouzh an dud all, en e bart e-unan, pell diouzh darempred an dud, pell diouzh safar ar bed, pell diouzh ar bed ; *abgeschieden leben*, simudiñ, bevañ en dizarempred, bevañ ez distag diouzh an dud all, chom distok diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, chom en e unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en e zigenvez, tec'hel diouzh an dud, chom pell diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ digavandenn, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor) ; *völlig abgeschieden leben*, bevañ en e unan paour.

Abgeschiedene(r) ag.k. g./b. : *der Abgeschiedene*, an hini marv g. ; *die Abgeschiedene*, an hini varv b. ; *die Abgeschiedenen*, ar re varv ls., an Anaon ls.

Abgeschiedenheit b. (-) : **1.** digenvet g., dizarempred g., digenvetzer g., diamended b. ; **2.** distro g./b., lec'h distro g., lec'h digenvet g., lec'h dianket g., difouilh g., trogorn g. ; **3.** buhez en e unan b., buhez ez distag b., buhez en distro b., buhez digavandenn b., buhez en dizarempred b., buhez distok diouzh an dud all b., buhez en e bart e-unan b., buhez pell diouzh darempred an dud b., buhez pell diouzh safar ar bed b., buhez pell diouzh ar bed b.

abgeschlafft ag. : **1.** brev, brevet, divi, tanailhet, darnaouet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-stank, skuizh-lovr, skuizh-brevet, brevet gant ar skuizhder, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, faezh-mouch, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, asik, asiket, flep, mac'homet, broustet e gorf, distronket-holl, karzhet e gorf, kaset, distruij, brevet e gorf, nezet tout e izili dindanañ, distronk, flakik, flak, flaket, diflaket, dinerzhet, torr, og, eok, eoget (óget) gant ar skuizhder, marv diwar e sav, hernet, erru dilañs, fat, fatik, yost, yostet, diviet, ban, divanet, divanet lip, aet d'an eurvar, rentet, krevet, gell ; **2.** ur morgousket a zen anezhañ, un allazig a zen anezhañ, ur bladorenn anezhañ, lizidant, landreant, laosk, diek, lezirek, disaour, dibreder, dalc'h ebet ennañ, netra ennañ, startijenn ebet ennañ, deltu ebet gantañ, dilañs ennañ, divegon, diegus, mors, gwevn, lizidour, morgousket, kousket evel an naer er goañv, ur vuzhugenn anezhañ, bouk evel ur velc'hwedenn, lugut evel ur velc'hwedenn, gourt, lugudus, luguder, nemet dour irvin en e wazied, nemet dour karotez en e wazhied, tamm mel en e eskern, ur varvadenn anezhañ, ur varvasenn anezhañ, ur veuzelenn anezhañ, ul labaskenn anezhañ, ul luduenn anezhañ, evel un tamm koad, ur gorzenn wak anezhañ, ur c'hrank gwak anezhañ.

abgeschlagen ag. : **1.** [sport] laosket war-lerc'h, dilañs gantañ ; **2.** [polit.] skarzhet, skarzh, lamm, koll ; **3.** [kenw.] faezhet gant e gevezieren, n'emañ ket mui war renk ar re all ;

4. brevet, divi, tanailhet, darnaouet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-stank, skuizh-lovr, skuizh-brevet, brevet gant ar skuizhder, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, faezh-mouch, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, asik, asiket, flep, mac'homet, broustet e gorf, distronket-holl, karzhet e gorf, kaset, distruij, brevet e gorf, nezet tout e izili dindanañ, distronk, flakik, flak, flaket, diflaket, dinerzhet, torr, og, eok, eoget (óget) gant ar skuizhder, marv diwar e sav, hernet, erru dilañs, fat, fatik, yost, yostet, diviet, ban, divanet, divanet lip, aet d'an eurvar, rentet, krevet, gell.

Abgeschlagenheit b. (-) : mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., mantr-kalon g., skuizhder g., skuizhd b., skuizhentez b., skuizhvez b., skuizhoni b., skuizhnez b., grevadurezh b., grevañs b., greventez b., grevidigezh b., loes b., loesti b., flakadur g.

abgeschliffen ag. : lenkr, lenkrus, lufr, levn, lintr, flour.

abgeschlossen ag. : **1.** alc'hwezet, prennet, kloz ; **2.** peurechu, peurc'hraet, klok, pengennet ; *bald abgeschlossen*, *fast abgeschlossen*, damdost echu, hogos echu, peuzechu, pare c'hraet, erru pare echu, erru pare c'hraet, tost echu, damechu, dambrest, pare-echu ; **ein abgeschlossenes Geschäft muss man doch begießen**, ne vez ket graet nep afer war ar sec'h ; *die Gerichtsverhandlung ist abgeschlossen*, klozet eo ar breudoù ; *seine Arbeit ist abgeschlossen*, disoc'h eo e labour, echu eo e labour gantañ ; *abgeschlossene Sache*, *abgeschlossener Fall*, afer glozetz b. ; *erfolgreich abgeschlossen werden*, dont da vat ; **3.** digenvet, distro, dianket, kollet ; *eine abgeschlossene Gegend*, ur vro gutez b., ul lec'h distro (digenvet) g., ul lec'h kollet g., ul lec'h dianket g., un difouilh g., un toull kutez g., un trogorn g., un toull kollet kac'het gant an diaoul g. ; **4.** [tiez] distag, dizalch', distok ; **5.** kloz ; *abgeschlossener Hof*, porzh-kloz g. ; **6.** [mat.] *abgeschlossene Hülle*, glenadur g. ; *abgeschlossener Bogen*, gwarenn serr b. ; *abgeschlossenes Intervall*, entremez serr g. ; *abgeschlossene Fläche*, goreenn serr b. ; *abgeschlossene Menge*, teskad serr g. ; *abgeschlossene Strecke*, regenn serr b.

Adv. : *abgeschlossen leben*, simudiñ, bevañ en dizarempred, bevañ ez distag diouzh an dud all, chom distok diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en e zigenvez, chom pell diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ digavandenn, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor).

Abgeschlossenheit b. (-) : **1.** digenvet g., dizarempred g., digenvetzer g. ; **2.** distro g./b., lec'h distro g., lec'h kollet g., lec'h digenvet g., lec'h dianket g., difouilh g., trogorn g. ; *von der Abgeschlossenheit befreien*, dienezenniñ, digeriñ war ar bed ; **3.** buhez ez distag b., buhez en distro b., buhez digavandenn b., buhez en dizarempred b., buhez distok diouzh an dud all b., buhez en e bart e-unan b., buhez pell diouzh darempred an dud b., buhez pell diouzh safar ar bed b., buhez pell diouzh ar bed b., klozerezh g.

abgeschmackt ag. : **1.** divlaz, disaour, goular, disasun, peñver, dic'houst, flak, digar, milis ; *abgeschmacktes Gerede*, kaoziou lañs ebet ganto ls., kaoziou dister ls., kaoziou patatez ls., kaoziou flak ls., komzoù divlaz ls., komzoù goular ls., komzoù plat ls., plataj g. ; *abgeschmacktes Zeug zusammenschwätzen*, kontañ flugez, kontañ pifoù, glabousañ a bep seurt diotajoù, batouilhat evel piged born, glabousañ a

bep seurt kaotigelloù, kontañ plataj, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikou, dibunañ diotajoù, louadiñ, distilhañ garzaj (garzennaj), pentañ lern, tennañ sikelezonou, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, dornañ kaoziou, dibunañ kaoziou, bezañ kaoziou treuflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henou (ur chaoker-e-spered, un draillher kaoziou) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaoziou ; 2. sot, diboell, diot, amzere, amzreat, direizhpoell, direzon, diskiant, sot-mat, dibenn.

Abgeschmacktheit b. (-) : 1. dijended b., dizereadegezh b., amzereadegezh b., disevended b., disevender g., disevenidigezh b. ; 2. garzaj g., garzennaj g., flugez str., flugezenn b., pifoù ls., boutikl g./b., diotajoù ls., sikelezonou ls., kaotigelloù ls., koñchoù born ls., koñchennoù born ls., kaoziou treuflez ls., plataj g. ; 3. milister g., milisted b.

abgeschrägt ag. : skarvet, a-skav, a-skerb, skelp, skerb, skerbet, beskellet ; *mit abgeschrägten Verbindungsstücken verbinden*, skarvañ.

Abgeschobene(r) ag.k. g./b. : distaoladenn b. [*liest distaolennoù*], dispelled g., forc'ched g., ezperzhied g., raveled g., kakouz g., paria g. ; *die Abgeschobenen*, an distaoladennou ls., an dispelliidi ls., ar bariaed ls., ar forc'hidi ls., an ezperzhidi ls., ar ravalidi ls., ar gakouzien ls.

abgeschuppt ag. : diskant

abgesehen von Adv. : 1. nemet, war-bouez, anez, panevet, keneve, war-vete, war-vetek, betek, sepet ; *die Spritze hatte nichts bewirkt, abgesehen davon, dass nun der Zahn schmerzte*, ar bikadenn n'he doa graet netra nemet kizidikaat an dant ; *er arbeitet jeden Tag, abgesehen von den Sonntagen*, labourat a ra bemdez nemet da Sul, labourat a ra bemdez war-bouez ar Sul ; *von wenigen Ausnahmen abgesehen*, dre-vras, peurliesañ ; *von zwei oder drei Individuen abgesehen*, war-bouez daou pe dri den ; 2. ganz abgesehen von ..., hep kontañ, en tu-hont da ; so was ist eine Schande, ganz abgesehen vom finanziellen Schaden, mez ar chas eo an dra-se, en tu-hont d'ar c'holloù arc'hant ; ganz abgesehen davon, dass ..., en tu-hont ma ... ; ganz abgesehen davon, dass er ein ausgezeichneter Sänger ist, en tu-hont ma'z eo un drugar e glevet o kanañ.

abgesenkt ag. : izelaet, gouzizet, dreistizelaet.

abgespannt ag. : brev, brevet, divi, skuizh, distronket, faezh, faezh-mouch, diviet, ban, divanet, divanet lip, aet d'an eurvar, ôg gant ar skuizhder, skuizh-brevet, skuizh-lazhet, skuizh-stank, brevet gant ar skuizhder, darnaouet, darnaou, hernet, yost, yostet ; *abgespanntes Gesicht*, dremmismantr b., dremm divinet b., dremm distronket b. ; *er sieht abgespannt aus*, distronket eo, distronket eo e zremm, distruj eo e benn, karzhet eo e gorf, doareet fall eo ; *sie macht ja einen abgespannten Eindruck*, sell pebezh liv a zo war he genou, sell pebezh liv a zo warni, tres ar skuizhder a weler war he dremm, liv ar skuizh a zo warni, doare a zo dezhi da vezañ skuizh, ur struj a zo warni, ur struj a zo en he c'herc'henn.

Abgespanntheit b. (-) : skuizhder g., skuizhded b., skuizhentez b., skuizhvez b., skuizhon b., skuizhnezh b., diviadur g., diviañs b., faezhidigezh b., bog b.

abgestanden ag. : 1. avelet, fall ; *abgestandenes Bier*, bier avelet g., bier c'hwezh an aveladur gantañ g., bier blaz an avelet warnañ g. ; *abgestandene Luft*, aer fall g., aer c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued / al louet, an touf) gantañ g., amaer g. ; 2. [ardamezouriez] vaganek.

abgestorben ag. : 1. morzet, kropet, bay, gourt, nodet, seiset, aet gourt, gourdet (Gregor), pistiget ; *mein Bein ist abgestorben*, deuet eo ar c'housk em gar, deuet eo va gar da

vervel ouzhin, me a zo morzet va gar ouzhin, me a zo marv va gar ouzhin, me a zo morzet va gar evel kegel va mamm-gozh, morzet (kropet, bay, gourt, nodet, seiset, soret) eo va gar, sonnet eo va gar ouzhin, aet eo gourt va gar, gourdet eo va gar (Gregor) ; *mein Arm ist abgestorben*, mank eo va brec'h, marv eo va brec'h ouzhin, deuet eo va brec'h da verval ouzhin, morzet eo va brec'h ouzhin ; *meine Hand ist abgestorben*, mank eo va dorm, marv eo va dorm ouzhin, deuet eo va dorm da verval ouzhin, morzet eo va dorm ouzhin ; 2. *ein abgestorbener Baum*, ur sec'henn b., ur grinenn b., ur wezenn varv b.

abgestuft ag. : dereziek, dereziet, rannet e meur a live.

abgestumpft ag. : 1. diveget, diveg, dilemm, dall, taltous, togn, tougnellet, tozon, kloc'het, bouc'h, ratous, soc'h, talsoc'h, tuzum, besk, kizet, dallet, krennet ; 2. [dre skeud.] digas, diseblant, kaledet ouzh poan ar re all, fastet, dizonet, divorc'het, divanier ; *du mit deinen abgestumpften Gefühlen !* paotr digalon (paotr e galon dir, paotr e galon vaen, paotr e galon skornet, paotr e galon morzet evit ar mad, paotr e galon spelc'het, paotr e galon grin, paotr e galon krijet, paotr e galon disec'het pizh, paotr e galon kaledet) ac'hanout !

Abgestumpftheit b. (-) : 1. bouc'hded b., bouc'hder g. ; 2. [dre skeud.] diseblanted b., digasted b., kaleted b.

abgetakelt ag. : P. 1. echu, P. disleber ; 2. [arougez, gast] war an diskar, war an distro ; 3. [arzour] mod kozh, dic'hizet.

abgetragen ag. : uzet, uz, aet, aet betek an neudenn, poazh, uzet betek an neudenn, teuc'h betek an neudenn, navet, rouedenn, rouedennet, diamzeret, parev, dirapar, aet da fall ; *abgetragenes Kleid*, sae barev b. ; *abgetragene Kleider*, dilhad parev ls., dilhad mod netra ls., libourc'h g., trabidennou ls., dilhad truih ls.., gagoù ls., liboudennoù ls., dilhadoù karget a brenester ls., pilhoù ls. ; *abgetragene Flitterkleidung*, aourdruihou ls. ; *diese Schuhe sind ganz schön abgetragen*, ar botoù-mañ o deus graet un uzañ mat, teuc'h-mat eo ar botoù-se, poazh eo ar botoù-se, aet eo ar botoù-se, aet eo ar botoù-se o deus graet o reuz, tremen aet eo ar botoù-se.

abgetrocknet ag. : peursech, dever, disec'h, dizour, kras, hesk, krin, sec'h-koadesk, sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spouse, sec'h-tont, sec'h evel un tamm koad, skarnilek.

abgewinnen V.k.e. (gewann ab / hat abgewonnen) : 1. gounit ; *jemandem beim Spiel Geld abgewinnen*, gounit arc'hant en ur c'hoari diwar-goust u.b. ; 2. [dre skeud.] gounit ; *der Lehrer hat mir Achtung abgewonnen*, va doujañs en deus gounezet ar c'helenner-se, deuet on da gaout doujañs ouzh ar c'helenner-se ; 2. [dre skeud.] kaout plijadur gant, kemer plijadur gant, kemer un tamm plijadur gant, kavout dudi gant, kemer bord e, bourrañ ouzh, bourrañ gant, saouriñ ouzh ; *dem Leben die schönsten Seiten abgewinnen*, c'hoari anezhi, kas warni, ober anezhi, c'hoarigaerat, en em vignoniñ, en em vitoniñ, chom da vignonellat, ober landigedon, kas an ton, kas anezhi, ober bourraplited, na vezañ ur penn trist, kemer ar vuhez dre ar penn mat, kemer an traou dre ar penn mat, fringal, ober e ran, saouriñ ouzh ar vuhez, c'hoari e roll, kemer ar vuhez diouzh an tu mat, tremen kempennik ha brav e damm buhez, bezañ gwell diouzh e vuhez, ren ur vuhez distrafuilh, bevañ en (diouzh) e roll ; *einer Sache Geschmack abgewinnen*, kaout plijadur gant udb, kemer plijadur (kavout dudi) gant udb, kemer un tamm plijadur gant udb, kemer bord en udb, bourrañ ouzh udb, bourrañ gant udb, reiñ udb plijadur d'an-unan, kavout plijus udb, plijout udb d'an-unan, kemer e ebat gant udb, en em hetiñ gant udb, en em blijiout oc'h ober udb, bezañ udb da d'an-unan, ober udb vat da galon an-unan, en em dommañ ouzh udb, bezañ gras d'an-unan kaout udb, bezañ gras ouzh

an-unan ober udb, kavout gras ober udb, kaout ur misi ober udb, saouriñ ouzh udb, saouriñ udb.

abgewogen ag. : kompez, kempouez, poellek, poellek, pouezet mat, avizet.

Abgewogene(s) ag.k. n. : das Abgewogene, ar pezh a zo bet pouezet g.

Abgewogenheit b. (-) : poellegezh b., kompezed spered b., kempouez g.

abgewöhnen V.k.e. (gewöhnte ab / hat abgewöhnt) : digustumāñ [u.b. diouzh udb / u.b. d'ober udb], divoazañ [u.b. diouzh udb / u.b. da ober udb], divoazañ [u.b. diouzh udb / u.b. d'ober udb], dizonañ, distagañ, troc'hañ ur pleg fall, didechiñ ; *jemandem das Rauchen abgewöhnen*, digustumāñ u.b. da vutuniñ, divoazañ u.b. diouzh ar butun ; *jemandem das Trinken abgewöhnen*, divoazañ u.b. diouzh ar boeson, dizonañ ur mezvier, dizonañ Yann lonk, pareañ u.b. diouzh e dech fall da evañ re, ober d'u.b. diskregiñ diouzh ar boeson, ober d'u.b. dilezel ar werenn ; *einem Pferd das Keilen abgewöhnen*, divoazañ ul loen eus ar gwinkel ; *jemandem die bürgerlichen Manieren abgewöhnen*, divourc'hizañ u.b. ; *jemandem seine Unarten abgewöhnen*, didechiñ u.b., eeunañ ar plegou fall a zo en u.b., P. diouennañ an techoù fall en u.b. ; *jemandem die Gaunerei abgewöhnen*, dihailhonañ u.b.

V.em. : **sich abgewöhnen** (gewöhnte sich ab / hat sich (dat.) abgewöhnt) : *sich etwas abgewöhnen*, digustumāñ ober udb, dilezel ur pleg bennak, terriñ ur pleg fall bennak, troc'hañ ur pleg fall bennak, terriñ ur c'hiz fall, divoazañ diouzh udb, en em zivoazañ diouzh udb, distagañ diouzh udb, lavaret kenavo d'udb, diblegañ da ober udb, diskregiñ diouzh udb, terriñ un tech bennak, terriñ ur voaz bennak, trec'hiñ un tech bennak, paouez gant udb, en em zizoher diouzh udb ; *sich seine Unarten abgewöhnen*, terriñ e dechoù fall, trec'hiñ e dechoù fall ; *er hat sich das Lärm abgewöhnt*, hennezh a zo dibleget d'ober trouz ; *sich das Rauchen abgewöhnen*, ehanañ da vutuniñ, divoazañ diouzh ar butun, diskregiñ diouzh ar butun, lavaret kenavo d'ar butun, kuitaat ar butun, paouez gant ar butun ; *er hat sich das Rauchen abgewöhnt*, diskrog eo diouzh ar butun, paouezet eo gant ar butun, kuitaet en deus ar butun, en em zisc'hraet en deus diouzh ar butunerezh ; *er hat sich das Trinken abgewöhnt*, ne ya ket mui d'ar boeson, ned a ket mui d'ar gwin, dilezet en deus ar werenn, diskrog eo diouzh ar werenn.

Abgewöhnung b. (-,en) : divoazadur g., didozelladur g., digustumadur g., didechadur g., dizon g.

abgezehrt ag. : kastiz, kastizet, kinviet, digit, digig, treut-bras, treut-gagn, treut-ki, treut-eskern, treut-kign, digit, diskarn, distronek, distruj, karzhet, diflaket, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut evel ar marv, treut-marv, treut evel ur c'hagn, treut evel ur vazh-kloued, karzhet e gorf, diskarn, distronek, kaset, distruj, skarn, moan evel un drezen, moan evel un delienn, tanav evel un delienn, ... n'eus mann outañ, ... n'eus netra ken dioutañ, ... n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, ... n'eus nemet an askorn anezhañ, treut evel ur c'hant tachoù, diviet, dizeriet, koazhet, teuzet, fontet, divag ; *er ist durch seine Krankheit abgezehrt*, kastizet eo gant e gleñved, kinviet eo gant e gleñved, koazhet eo gant ar c'hleñved, drailhet eo gant ar c'hleñved, karzhet eo e gorf gant e gleñved, kaset eo e gorf gant e gleñved, diviet eo e gorf gant ar c'hleñved, teuzet eo gant ar c'hleñved, fontet eo gant ar c'hleñved ; *ein abgezehrter Kranker*, ur c'hlañvour dishevelebet (Gregor) g., ur c'hlañvour dizeriet g., ur c'hlañvour koazhet g., ur c'hlañvour diviet g. ; *abgezehrtes*

Gesicht, fas kinviet g./b., dremm distronket b., dremm dilavet b., fas dicheret g./b.

abgezweigt ag. : forc'hek, skalfek, forc'hellek.

abgießen V.k.e. (goss ab / hat abgegossen) : 1. skuilhañ, fennañ ; 2. dizourañ ; *die Kartoffeln abgießen*, dizourañ ar patatez, lakaat ar patatez da zizourañ ; 2. [tekn.] moullañ ; *eine Statue in Bronze abgießen*, moullañ un delwenn arem.

Abglanz g. (-es) : 1. adsked g., adskeudenn b., dassked g., dasskedadur g., dameuc'h g., distaoł g., luc'hdistaoł g., enebañs b. ; 2. [dre skeud.] distaoł g., skleur g., bann g. ; *Abglanz seines Ruhmes*, skleur e vrud g. ; *nur der blasse Abglanz von etwas sein*, na vezañ nemet un drevez divlaz eus udb g., na vezañ nemet un drevezadenn didalvoud eus udb b., na vezañ nemet un doubl didalvoud eus udb g. (Gregor), na vezañ nemet un divlaz eus udb g.

Abgleich g. (-es,-e) : keñver g., keñveriadur g., keñveridigezh b., keñveriadenn b., kemm g.

abgleichen V.k.e. (glich ab / hat abgeglichen) : 1. keñveriañ, keverata, paraviziñ, lakaat keñver-ha-keñver, lakaat e kemm, lakaat tal-ouzh-tal, lakaat tal-ha-tal, lakaat e paravis, lakaat e-skoaz ; 2. keidañ ; 3. liveañ ; *den Beton abgleichen*, liveañ ar betoñs ; *mit der Maurerkelle planeben abgleichen*, flouradañ.

abgleiten V.gw. (glitt ab / ist abgeglitten) : 1. rampañ, ruzañ, ruzikal, risklañ, riklañ, dirampañ, lamprañ, linkañ ; 2. [dre skeud.] izelaat, disteraat, kouezhañ, degouezhañ ; *sozial abgleiten*, mont divalav e damm standilhon, izelaat (disteraat) e gendere, mont d'ar baz, mont e vleud da vrenn, mont da raz, kouezhañ diwar lost ar c'harr, kouezhañ eus e stad diaraok, izelaat (disteraat) e stad, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, mont eus ar melchon ruz d'ar brug, kouezhañ eus e renk, koll e renk er gevredigezh, mont da baour, paouraat, na zerchel e droad er par ; *auf die schiefe Bahn abgleiten*, distreiñ (mont, riklañ) diwar an hent mat, tec'hel diwar an hent eeun, divarchañ ag ar gwir hent, dilezel an hent mat, mont diwar an arroudenn vat, treiñ diwar an arroudenn vat, tec'hel diwar an arroudenn vat, treiñ diwar an arroudenn, diahelañ diwar an hent eeun, dizahelañ diwar an hent eeun, diheñchañ diwar an hent eeun, diroudennañ, divarchiñ a-ziar an hent mat, direizhañ, skeiñ war ar gaou, skeiñ war ar c'herreg, faziañ war an hent ; 3. *im Ton abgleiten*, kanañ faos, distonañ ; 4. [dre skeud.] alles gleitet an ihm ab, ne beg netra outañ.

Abgleiten n. (-s) : [dre skeud.] *Abgleiten auf die schiefe Bahn*, divarch g.

Abgott g. (-es,-götter) : 1. falsdoue g., doue faos g., idol g. ; *sie beteten zu Abgöttern*, idoliñ a raent, azeuliñ a raent an idoloù ; 2. [dre skeud.] *er war ihr Abgott*, azeuliñ a rae anezhañ evel Doue, e gehelañ a rae, ober a rae un doue anezhañ, hec'h Aotrou Doue e oa, he doue e oa, douget ken-ha-ken e oa dezhañ, douget e oa dezhañ mui-pegen-mui, karout a rae anezhañ dreist ar barr, karout a rae anezhañ dreistpenn, sot (nay, pitilh, gwrac'h, ran, dall) e oa gantañ.

Abgottboa b. (-,s) : [loen.] boa moustrer g., naer-ejen b.

Abgöttere b. (-) : falsazeulerez g., idolerez g. ; *Abgöttere betreiben*, azeuliñ an doueoù pagan, azeuliñ ar falsdoueed, idoliñ.

abgöttisch Adv. : *jemanden abgöttisch lieben*, karout u.b. dreist ar barr, karout u.b. dreistpenn, azeuliñ u.b. evel Doue, kehelañ u.b., karet u.b. dreistpenn, bezañ pitilh (nay, gwrac'h, sot, ran, dall) gant u.b., ober e zoue eus u.b., dougen u.b., karet bras u.b.

Abgottschlange b. (-,n) : [loen.] boa moustrer g., naer-ejen b.

abgraben V.k.e. (gräbt ab / grub ab / hat abgegraben) : 1. kleuzañ, toullañ, keviañ, distreiñ, plaenaat, izelaat, gouzizañ ; 2. ein Moor abgraben, dizourañ ur palud, disec'hañ ur c'heun ; 3. [dre skeud.] jemandem das Wasser abgraben, distreiñ an dour diwar prad u.b., tennañ an dour diwar prad u.b., toullañ dindan u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., falc'hat e brad d'u.b.

abgrämen V.em. : **sich abgrämen** (hat sich (ak.) abgegrämt) : bezañ enkrezen, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, chalañ, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'heidiñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezañ, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, doaniañ, glac'hariñ, kemer glac'har, en em ambreniñ, en em zoaniañ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebrïñ, en em zrailhañ, en em zaoubenniñ, daoubenniñ, en em reveulziañ, en em drebouliñ, en em drechalañ.

abgrasen V.k.e. (hat abgegrast) : 1. peuriñ, broustañ ; 2. furchal, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e ; 3. [dre skeud.] P. mont a zor da zor (a di da di, eus an eil ti d'egile) [evit gwelet tud 'zo, evit kavout ubd] ; die Trödelläden abgrasen, traoua, mont da draoua ; 4. [dre skeud.] P. ein Thema abgrasen, plediñ gant (ouzh, war) kement kraf 'zo, disec'hañ ur c'hráf bennak, diskejañ ur c'hráf bennak, studiañ pizh ur c'hráf bennak, mont war don ur c'hráf bennak ; 5. diviañ, uzañ.

abgraten V.k.e. (hat abgegratet) : [tekn.] livnañ, divarvañ, divarbekaat.

Abgratmaschine b. (-,n) : [tekn.] divarverez b.

Abgratschrott g. (-s) : [tekn.] divarvadurioù ls.

Abgratwerkzeug n. (-s,-e) : [tekn.] divarver g. [liester divarveriù].
abgreifen V.k.e. (griff ab / hat abgegriffen) : 1. uzañ dre forzh implijout, lakaat uz e ; ein abgegriffenes Geldstück, ur pezh moneiz uzet dre forzh bezañ bet implijet g. ; ein abgegriffener Witz, ur fentigell bet klevet sezih kant gwech warn-ugent b., ur fentigell mil anavezet b. ; 2. P. kregiñ e, lakaat e grabanoù war, astenn e graban war, teurel e graban war, krabanata, kammañ e vizied war, lakaat en e zalc'h, lakaat en tu diouzh an-unan, perc'hennañ, kribañ madou e nesañ, kemer en tu diouzh an-unan, sammañ, kas gant an-unan, skrapañ, divorañ, plouaiañ, delc'her en tu diouzh an-unan, ober e rann eus, ober e lod eus, aloubiñ, ober e gerz eus, riñsañ ; 3. [mezeg.] dornata, merat, tastornat, talmeta ; 4. Bro-Aostria] tastornat, palvata, pavata, toulbapat, merat, teuta, meudikañ, meudata, meuta, dornata, butukañ, talmeta.

abgrenzen V.k.e. (hat abgegrenzt) : 1. bonnañ, bevennañ, termenañ, didermenenañ, dispartiañ ; ein Gelände abgrenzen, bonnañ un dachenn ; jemandes Arbeitsbereich klar abgrenzen, bevenniñ pizh tachenn labour u.b., kantañ u.b. en un dachenn labour resis ; eine Hecke grenzt den Garten gegen das Nachbargrundstück ab, ur c'harzh a verk ar vevenn etre hol liorzh ha tachenn an ti all ; 2. disheñvelaat, diforc'hekaat, lakaat kemm [etre traou 'zo].

V.em. : **sich abgrenzen** (hat sich (ak.) abgegrenzt) : sich gegen jemanden abgrenzen, pellekaat diouzh ubd, pellaat diouzh u.b, mont digant u.b, treiñ diwar u.b, en em zistrollañ diouzh u.b., en em zistagañ diouzh u.b.

abgrenzend ag. : ... bevennañ.

Abgrenzung b. (-,en) : 1. a) [ober] bevennañ g., bevennerez g., bonnerez g., bonañañ g. ; b) [disoc'h] bevennadur g., arbenn g. ; 2. disheñvelaat, diforc'hekaat.

Abgrenzungsbegriff g. (-s,-e) : [predr.] mennozhiad bevennat g., mennozhiad bevenn g.

Abgrund g. (-s,-gründe) : 1. islonk g., isfont g., torrod g., torrgouzoug g., kondon g., toull don g., toull-lonk g., geol g., kleuzenn hudur b., lonk g. ; ein jäher Abgrund, un islonk don-spontus g. ; die Abgründe des Meeres, kondonioù ar mor ls., an abisoù ls., donderioù ar mor bras ls. ; in der Tiefe des Abgrunds, e goueled an islonk, e parfont an islonk, e pennfont an islonk ; bodenloser Abgrund, islonk distrad g., isfont sont ebet dezhañ g. ; jemanden in die Tiefe des Abgrunds stürzen, stlepel u.b. e strad an isfont ; etwas in einen Abgrund stürzen, isfontañ ubd, islonkañ ubd, kondonañ ubd ; in einen Abgrund versinken, koñfontañ, sankañ en un islonk, isfontañ, islonkañ ; am Rand des Abgrunds, war ribl an islonk, war ribl al lonk ; 2. [dre skeud.] islonk g. ; der Diktator brachte das Land an den Rand des Abgrunds, tost e oa bet ar vro da vezañ rivinet da vat gant an diktatour, kaset en doa an diktatour ar vro betek un islonk ma oa o vont da gouezhañ, kivijet e voe ar vro gant an diktatour, lakaet e voe ar vro a-blad gant an diktatour, fontet naet e voe ar vro gant an diktatour ; die bretonische Sprache aus der Tiefe des Abgrunds ziehen, tennañ ar brezhoneg eus e islonk marvus ; die Menschen versinken in einem Abgrund von Gemeinheit, sankañ a ra an dud en un islonk a fallagriezh, koñfontañ a ra an dud en un islonk a fallagriezh, en em deurel a ra an dud d'an dizurzh an hudurañ, en em deurel a ra an dud da wallober ; der Mensch entstammt der Leere und kehrt in den grundlosen Abgrund seines Ursprungs zurück, dont a ra an den a get ha mont a ra da get ; wir treiben dem Abgrund zu, kerzhet a reomp en hent ar collidigezh (Gregor), mont a reomp d'ar baz a-ruilhoù hag a-lammoù bras, gwall ziwezh a vo abbenn nebeut, emaomp war sin mont da goll (mont da beurgoll, mont d'an argoll, mont e drouziwezh), emañ hor stal o vont d'an dour, emaomp o vont da wall fin, kement-se a denno d'ur gwall fin, ar c'hoari-se a denno da zroug ; 3. islonk g., disheñvelder bras g., disheñvelidigezh vras b., diforc'h bras g., diforc'had bras g., diforc'helez vras b., kemm bras g., disheñvel bras g. ; im Bereich der Religion bestand ein Abgrund zwischen den Auffassungen meines Vaters und denen meiner Mutter, va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; es besteht ein Abgrund zwischen dem, was sie sagen und dem, was sie tun, dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù, bras-meurbet eo an disrann etre ar pezh a lavaront hag ar pezh a reont, o oberoù ne gordont tamm ebet gant o lavarou ; ein Abgrund trennt die Führungsschicht vom Volk, un islonk a zisrann an uhelidi diouzh ar bobl.

abgrundhässlich ag. : divalav-mezh, vil-spontus, vil da lazhañ, divalav kenañ-kenañ, divalav-mantrus, ken divalav ma'z eo un doñjer chom war e dro, divalav ken na spont an dud ouzh e welet, divalav ken na souz an dud diwarnañ, divalav da ober d'an dud skrijañ, ur c'hrank-saoz anezhañ, ur penn-sac'h anezhañ, viloc'h eget diaoul ar Yeuc'h ; er ist abgrundhässlich, un doñjer eo tostaat outañ gant an divalav ma'z eo, ken divalav eo ma'z eo un doñjer chom war e dro, divalav-mezh eo, vil-spontus (vil da lazhañ, divalav kenañ-kenañ, divalav-mantrus) eo, divalav eo ken na spont an dud ouzh e welet, divalav eo ken na souz an dud diwarnañ, divalav eo da ober d'an dud skrijañ, ur spont eo gwelet anezhañ, un hiris eo gwelet anezhañ, e zremm a zo ur skrij da welet, pebezhi troñsad den ! sell ar fas vil-se !

abgründig ag. : 1. disont, distrad, direvr, dizeun, islonk, islonkus, don-spontus, don kenañ-kenañ, abisel, sont ebet dezhañ ; 2. didreuzus g., n'eus ket tu da zirouestlañ anezhañ, n'eus ket tu da gavout penn dezhañ, diveizus, digompren, rinek, teñval, kevrinus, kevrinleun, kevrinek, kevrelin, misterius, divinadellek, divinadellus, goloet ; *abgründiges Lächeln*, minc'hoarzh goloet g., minc'hoarzh divinadellek (divinadellus, dizivinus) g.

abgrundtief ag. : 1. disont, distrad, direvr, dizeun, islonk, islonkus, don-spontus, don kenañ-kenañ, abisel, sont ebet dezhañ ; *abgrundtiefer Meer*, mor distrad g., mor na c'heller ket kavout e foñs g., mor na c'heller ket kaout e foñs g., mor islonk g., mont sont ebet dezhañ g. ; 2. divent, dreistmuzul, diroll, bras-divent ; *abgrundtiefer Hass*, kasoni divlas b., kasoni verv b., kasoni an ifern b., kasoni da varv b., kaz ar marv g., kasoni diremed b., kasoni hep distro b., kasoni bras-meurbet b., droug bras-meurbet g., kasoni du b. ; *abgrundties Elend*, dienez ar vrasañ b., brasañ dienez b., paourenteaz an ezhommekañ b., paourenteaz vras b., mizer zu b., mizer ruz b., duañ ezhomm g. ; *ein Blitz abgrundtiefer Bosheit zuckte über sein Gesicht*, ul luc'hedenn a fallagriezh yud a yeas dre e benn.

abgruppieren V.k.e. (gruppierte ab, hat abgruppiert) : [e-keñver gopr] goustaelañ.

abgucken V.k.e. (hat abgeguckt) : 1. [skol] truchañ ; 2. jemandem seine Kunst, sein Handwerk abgucken, sellout pizh ouzh doare-ober un arzour pe un artizan evit kemer skouer diwarnañ goude-se ; 3. du brauchst keine Angst zu haben : ich guck dir nichts ab, kae distrafuilh en noazh : ne glaskin ket sellet.

V.em. : **sich abgucken** (hat sich abgeguckt) : [tro-lavar] sich (dat.) die Augen abgucken, a) dispourbellañ e zaoulagad, astenn e zaoulagad, diskalfañ e zaoulagad, dislontrañ e zaoulagad, diskolpañ e zaoulagad, dislonkañ e zaoulagad, disloagal e zaoulagad, difoukañ e zaoulagad, diboupañ e zaoulagad, disgwennañ e zaoulagad, dispourbellañ, bezañ balch'h e lagad ; b) ober gaou ouzh e zaoulagad, dallañ moulic'hi.

abgürten V.k.e. (hat abgegürtet) : etwas abgürten, dic'hourizañ udb., disenklenñañ udb ; ein Pferd abgürten, disenklenñañ ur marc'h.

Abguss g. (-es,-güsse) : 1. [arz.] moulladur g., moulladenn b. ; einen Abguss anfertigen, ober ur vullandenn ; ein Abguss in Bronze, ur vullandenn arem b., un oberenn arem g., un aremenn b. ; 2. [tekn.] metal-teuz diaoz g.

abhaben V.k.e. (hatte ab / hat abgehabt) : 1. kaout ul lodenn [eus udb], kaout un tamm [eus udb] ; etwas abhaben wollen, kaout c'hoant kaout e damm iveau, goulenn e lod ; 2. er hatte den Hut ab, tennet (lamet, diwisket, filet) en doa e dog, tennet en doa e dog diwar e benn ; 3. kaout an dizober [eus udb], bezañ deuet a-benn da lemel [udb].

abhacken V.k.e. (hat abgehackt) : 1. bouc'haliañ, troc'hañ gant ur vouc'hal, didroc'hañ ; jemandem die Hände abhacken, jemandem die Hand abhacken, dizornañ u.b. ; 2. [dre skeud.] abgehackt sprechen, bezañ stroñs gant e gomzoù, lakaat stroñs en e gomzoù, kaozeal evel taolioù horzh, bezañ ur faouter-keuneud eus an-unan ; laut und abgehackt sprechen, komz gouez.

abhaken V.k.e. (hat abgehakt) : 1. diskregiñ, diskrougañ, distagañ, digrougañ, diskourañ ; ein Bild abhaken, diskregiñ un daolenn ; 2. [dre skeud.] barrennañ, kroaziañ, merkañ, poentañ ; einen Namen auf einer Liste abhaken, barrennañ un anv war ul listenn, merkañ un anv gant un taol kreion war ul listenn.

abhaltern V.k.e. (hat abgehalfert) : 1. divridañ, dirañjennañ, digabestrañ, dibennvestrañ ; ein Pferd abhaltern, dirañjennañ ur marc'h, divridañ ur marc'h, digabestrañ ur marc'h, dibennvestrañ ur marc'h ; 2. P. dic'hoprañ, difredañ, ezfredañ, digouviañ, digargañ, dizorniañ, reiñ e zisentez da.

Abhaltern n. (-s) : [kezeg] divridañ g., dirañjennañ g., digabestrañ g., dibennvestrañ g.

abhalten V.k.e. (hält ab / hielt ab / hat abgehalten) : 1. distreiñ ; jemanden von der Arbeit abhalten, distreiñ u.b. eus (diouzh, diwar) e labour, chom da abuziñ u.b. war e labour, daleañ u.b., abuziñ (ambuziñ) u.b. diwar e labour, distrañsañ u.b. diwar e labour, dilerch'iañ u.b., lakaat u.b. da zebriñ e amzer labour ; jemanden mit seinem dummen Gerede von der Arbeit abhalten, direzoniñ d'u.b., skeiñ langaj gant u.b.

2. [dre skeud.] mirout, herzel, delc'her [d'ober udb], parraat [ouzh u.b. a ober udb] ; jemanden davon abhalten, etwas zu tun, mirout ouzh u.b. a ober udb, herzel ouzh u.b. a ober udb, herzel ouzh u.b. da ober udb, herzel u.b. da ober udb, herzel u.b. a ober udb, mirout ouzh u.b. na rafe udb, mirout ouzh u.b. da ober udb, delc'her u.b. da ober udb, enebiñ ouzh u.b. da ober udb, parraat ouzh u.b. a ober udb, sparlañ ouzh u.b., sparlañ d'u.b., digaloniiñ u.b. ouzh udb ; jemanden von einer Unbesonnenheit abhalten, mirout ouzh u.b. a vezaañ diskiant (diaviz) a-walch' evit ober udb ; er hat vergeblich versucht, sie davon abzuhalten, aner eo bet dezhañ klask he dizaliañ ; was hält dich davon ab ? petra a vir ouzhit ?

3. delc'her ; eine Sitzung abhalten, delc'her kuzul, delc'her e azezoù, divizout, kuziliata, emguziliata, breujata, sezañ, delc'her ur vodadeg, bezañ gant un dalc'h (gant un emvod) ; einen Parteidag abhalten, eine Tagung abhalten, einen Kongress abhalten, derc'hel e azezoù ; ein Kolloquium abhalten, kendaelañ ; dienstags wird hier Markt abgehalten, bep Meurzh e vez dalc'het marc'had amañ, bep Meurzh e vez marc'had amañ ; während die Tagung abgehalten wurde, e-pad an dalc'h (Gregor), e-pad dalc'h ar breudoù, e-kerzh an dalc'h, e-kerzh an dalc'h-azez ; [relij.] einen Gottesdienst abhalten, lavaret an oferenn, oferenniñ, lidañ an oferenn ; [lu] eine Parade abhalten, ober moustr (gwel, gweladeg, gwelou).

Abhaltung b. (-,en) : 1. harz g., skoilh g., sparl g. ; 2. dalc'h g., dalc'hadur g., lid g., lidadur, liderezh g., lidadenn b. ; Abhaltung einer Messe, liderezh g. ; 3. aozadur g., aozerezh g., aozidigezh b.

abhandeln V.k.e. (hat abgehandelt) : 1. marc'hata, prenañ marc'had-mat ; jemandem etwas abhandeln, frapañ udb digant u.b., dont a-benn da c'hounit udb digant u.b. ; jemandem etwas billig abhandeln, frapañ ur marc'had brav gant ur gwerzher ; 2. [dre skeud.] displegañ, merat, dezleañ ; ein Thema abhandeln, displegañ un danvez, displegañ ur c'hraf, dezleañ ur c'hraf ; etwas auf die Schnelle abhandeln, daoulammat udb, dihastañ udb, ober udb diwar vont, ober udb diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, ober udb diwar herr, ober udb gant herr, ober udb gant kalz a herr.

abhandenkommen V.gw. (kam abhanden / ist abhandengekommen) : mont da goll, mont e skouarn ar c'had ; der Schlüssel ist mir abhandengekommen, dianket (kollet) em eus an alc'hwez, diank eo an alc'hwez, kollet eo an alc'hwez, kollet eo va alc'hwez kuit, kollet eo va alc'hwez ganin, aet eo va alc'hwez e skouarn ar c'had, trabuchet eo bet va alc'hwez ganin ; als ich bemerkte, dass das Geld mir abhandengekommen war, p'em boa kavet an diank eus va arc'hant ; neu eingetroffene Information über einen abhandengekommenen Gegenstand, kavarad b., kavarade b.

Abhandenkommen n. (-s) : koll g., kolladenn b., kollidigezh b., diankadenn b., diank g.

Abhandlung b. (-,en) : studiadenn b., studienn b., skridenn b., pleustrad g., dispiegerez h., skrid-displeg g., dispieg g. ; *Abhandlung über Philosophie*, studiadenn a brederouriez b. ; *Abhandlung über die Methode*, dispieg war an hentenn g. ; *Abhandlung über die unmittelbaren Bewusstseinstatsachen*, pleustrad a-zivout roadennoù kentizhek an emouezañ g.

Abhang g. (-s,-hänge) : naou g., dinaou g., roz g., tor g., grav b., gravienn b., deval g., devalenn b., krispenn b., krap g., skrap g., pantenn b. [*lester pantennoù, pantoù*], runell b., runenn b., bri b., diribin g., diskenn g., gwantenn b., krog g. ; *ein steiler Abhang*, un dinaou sonn (serzh) g., ur bantenn sonn (serzh) b., ur roz sonn (serzh) g., un diarnaou g., un diarroz g., ur grapenn b., un tarroz g., ur serzhenn b. ; *am Abhang*, a-grap an dosenn, ouzh tor ar menez, war grap ar run, e-krap an dorgenn, war-bign an dorgenn, war dinaou an dorgenn ; *der Gießbach stürzt den Abhang hinunter*, diruilhal a ra ar froud gant tor ar menez.

abhängen¹ V.k.e. digemm (hat abgehängt) : 1. diskregiñ, diskrougañ, digrougañ, distagañ, diskourrañ, digrapañ, distribilhañ ; *ein Bild abhängen*, diskregiñ un daolenn ; *abgehängt*, digrap ; *Mensch, der etwas abhängt*, diskrouger g. ; 2. [sport] lañsañ war, tapout lañs war, gounit lañs war, gounit hent war, leuskel hent gant ; *er hängte die anderen ab*, tapout a reas lañs war ar re all, gounit a reas lañs war ar re all, laosket en doa ar re all war e lerc'h, gounit a reas hent war re all, leuskel a reas hent gant re all, lañsañ a reas war ar re all ; *sich abhängen lassen*, dilañsañ, kemer dilañs ; 3. [melestr., dre skeud.] *jemanden abhängen*, dilec'hiañ (diblas, diblasañ) u.b. ; 4. [tekn.] diskoublañ, digoublañ, disparañ, diskregiñ ; 5. P. *jemanden abhängen*, lezel u.b. war ar beoz, lezel u.b. e perch, dilezel u.b., lezel u.b. war e revr (e-unanig, war e gement all, a-gostez), disleukel u.b., treiñ kein d'u.b., mont diwar-dro u.b., dispegañ diouzh u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., mont a-zigant u.b., kuitaat u.b., reiñ distro d'u.b., reiñ e sac'h d'u.b. ; *seine Freundin hat ihn einfach abgehängt und gaberte sich einen anderen auf*, e vignonez a lezas anezhañ war ar beoz evit mont gant unan all, e vignonez a droc'has ur jak dezhañ.

abhängen² V.k.d. kemmus (hing ab / hat abgehängt) : 1. von *jemandem abhängen*, bezañ dindan u.b., bezañ e dalc'h u.b., bezañ dindan dalc'h u.b., bezañ dindan perzh u.b., bezañ dindan aotrouniezh (bell) u.b., klevet ouzh u.b. ; es hängt von *Ihrem guten Willen ab*, deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwi a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel ; würde es von *mir abhängen*, pa selaoufen ouzhin, mar bije e dalc'h ganin ; 2. bezañ diouzh, P. depantout ; das hängt vom Wetter ab, diouzh an amzer e vo, an amzer eo a raio ; das hängt davon ab, se a zo hervez ; das hängt ab ! diouzh ma vo an dro e vo ! diouzh ma tegouezho e vo ! se 'zo hervez ma tegouezho ! hervez !

V.gw. (hing ab / ist abgehängt) : 1. [kegin., kig] *abhängen, bis es den Hautgout annimmt*, boutañ, lizañ, linkrañ ; *Wildfleisch abhängen lassen, bis es den Hautgout annimmt*, linkrañ kig-gouez ; [kegin., kig] *das Fleisch hängt ab*, diazezañ a ra ar c'hiñ ; *gut abgehängenes Fleisch*, kig diazez g. ; 2. P. leozenñ, morisañ, ober e voris, ober moris, [dre eilpennster] ober aner.

Abhängen n. (-s) : [kegin., kig] diazezadur g.

abhängigend ag. : *voneinander abhängend*, etredalc'hiat, kevamzalc'h, kevamzalc'hiat.

abhängigig ag. : 1. *abhängig von*, dalc'het da, dalc'het gant, a-zalc'h ouzh, dindan beli u.b., e dalc'h u.b., dindan dalc'h u.b., dindan perzh u.b., dindan u.b., dindan aotrouniezh u.b., sujet da, o klevet ouzh u.b. ; *wir sind von ihm abhängig*, sujet dezañomp, en e zalc'h emaomp ; 2. [mezeg., dramm] *abhängig von*, estoueat ouzh ; *abhängiges Verhalten*, real estoueat g. ; 3. [den kozh] amzalc'hiat ; 4. [mat.] kevamzalc'h ; *affin abhängig*, kevamzalc'h ent-keouenn.

Abhängigkeit b. (-,en) : 1. dalc'h g., amzalc'h g., sujidigezh b., sujite b., depantz b. ; *in Abhängigkeit von*, a-zalc'h ouzh ; *direkte Abhängigkeit*, amzalc'h a-c'hindu g. ; *inverse Abhängigkeit*, amzalc'h a-c'hindu g. ; *von gegenseitigen Abhängigkeiten geprägt*, etredalc'hiat, kevamzalc'h, kevamzalc'hiat ; *saisonale Abhängigkeit*, rannvloaziegezh b. ; 2. [mezeg., dramm] *drammestoue* g., estoue ouzh udb g. ; 3. [preder.] *Abhängigkeit eines Menschen von einem anderen*, abalietidigezh b. ; 4. [polit.] *gegenseitige Abhängigkeit*, etredalc'hiez b., etredalc'hiaidegezh b., kevamzalc'h g., kevamzalc'hiez b. ; *die Abhängigkeit eines Volkes von einer fremden Macht*, sujidigezh ur bobl d'ur Stad estren b. ; 5. [mat.] diazalc'h g.

Abhängigkeitspotenzial n. (-s) : barregezh estoueiat b. ; *Stimulanzien mit Abhängigkeitspotenzial*, fraouaerioù estoueiat ls.

Abhängigkeitssyndrom durch psychotrope Substanzen n. (-s) : drammidigezh b., kaeziadezh b., drammgaeziadezh b., estoue ouzh bredwezherioù g.

Abhängigkeitsverhältnis n. (-ses,-se) : 1. keñver a sujidigezh g., stad a sujidigezh b., sujidigezh b. ; 2. [preder.] abalietidigezh b.

Abhängling g. (-s,-e) : [tisav.] lost-lamp g.

abhärmen V.em. : **sich abhärmen** (hat sich (ak.) abgehärmte) : disec'hañ (en em leuskel da vont, bezañ krignet e galon, bezañ devet e galon) gant ar glac'h, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkreuz ha glac'h, disec'hañ gant ar boan-spered, uzañ gant ar boan-spered, bezañ enkreuzet, bezañ war enkreuz, bezañ un enkreuz war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, chalañ, en em chalañ, en em zaoubenniñ, daoubenniñ, en em reveulziañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkreuz en an-unan, sevel enkreuz gant an-unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezañ, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, nechiñ, nechañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, doaniañ, glac'hariñ, kemer glac'h, en em ambreniñ, en em zoaniañ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em dreboluiñ, en em drechalañ ; *eine abgehärmte Frau*, ur vaouez mantrét (rannet) he c'halon gant ar glac'h, ur vaouez malet he c'halon gant ar gloaz b.

abhärten V.k.e. (hat abgehärtet) : kaletaat, kalediñ ; *den Körper abhärtzen*, kaletaat ar c'horf, tennañ ar sev eus ar c'horf, ober e gorf ; *Wind und Wetter härteten den Hirten ab*, kaletaat a ra ar mësaer (ar bugul) dindan ar glav hag an avel, kaletaat a ra ar mësaer (ar bugul) gant aer ar wallamzer, ober a ra ar mësaer e gorf diouzh glav hag avel.

V.em. : **sich abhärtzen** (hat sich (ak.) abgehärtet) : kaletaat, ober e gorf, ober e galedenn, kalediñ, tennañ ar sev eus e gorf ;

sich gegen Schmerzen abhärteten, kaletaat ouzh an droug, kaletaat ouzh ar boan.

Abhärtung b. (-,-en) : kaletadur g., kaleter g.

abhaspeln V.k.e. (hat abgehaspelt) : dibunañ, divoullañ, dirollañ, kaladuriañ.

Abhaspler g. (-s,-) : dibuner g.

abhauen V.k.e. (hieb ab / P. haute ab // hat abgehauen) : troc'hañ, diskar, pilat.

V.gw. (haute ab / ist abgehauen) : 1. diskampañ, skampañ kuit, fourchiñ, skrabañ kuit, fardiñ kuit, sachañ gantañ, tennañ gantañ, skarañ, mont diwar skizh, ober gaol, fanisañ, diloriñ, kanellat, troc'hañ kuit, diriñsañ kuit, riñsañ, kantenniñ, terriñ e nask, sevel ar c'hamp, foetañ er-maez, skubañ er-maez, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, mont er gas, mont e chil, kerzhet e chil, trasañ e chil, en em dennaañ, treiñ e gihoroù, en em sachañ, sachañ e dreid, sachañ e skasou, sachañ e c'har, sachañ e gihoroù, kas e gihoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinou, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, frapañ gantañ, ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hribat, kribat anezhi, kribat er-maez, skarzhañ er-maez, skubañ er-maez, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn, skubañ ar ouinell, harpañ ar vanell, skarañ douar, skarañ mibin, sachañ e garavelloù, mont da redek ar c'had, ober gardenn, rahouenniñ kuit, skijañ, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, mont d'an tarv, mont d'an tarv-ruz, partial d'an tarv, partial evel un tenn, gallout kavout hed e c'har, kemer hed e c'har, gallout kavout hed e votez, kavout e ribouloù da dec'hel, klask e ribouloù, klask e ribinoù, en em skrabañ, flipat er-maez, c'hwistañ, diskrapañ, en em ziskrapañ, mont d'e dreid, frizañ, kravat, kravat kuit, kravat gantañ, sachañ e revr, sachañ e skasou, skarzhañ, karzhañ, kribañ ; er ist abgehauen, kantennet eo, skubet en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, skaret en deus douar, kravet kuit eo, ranket en deus he c'hribat, kribet en deus anezhi, kribet eo er-maez, diloret en deus an dachenn, riñset en deus an dachenn ; jemanden abhauen lassen, leuskel hed e c'har gant u.b. ; sie hätten ihn zusammengeschlagen, wenn er nicht abgehauen wäre, e wallgaset o dije, paneve ma oa tec'het kuit - e wallgaset o dije, nemet e oa tec'het kuit - e wallgaset o dije, nemet ma oa tec'het kuit ; mit Sack und Pack abhauen, pakañ (dastum) e fleütou, pakañ e rabotoù, fardañ (danzen, aveiñ, aozañ, prentiñ) mont kuit, troñsañ (dastum) e damm stal ; hau ab ! skarzh ac'hanen ! kae er-maez ac'hanen ! distailh ac'hanen ! kerzh roud ! kerzh alese ha kas da revr ganit ! frap ganit ! kerzh diwar va zro ! kae pell diouzhin ! kae pelloc'h ! kae gant da hent ! kerzh gant da hent ! kae kuit ! er-maez ! kerzh kuit ! kerzh alese ! tec'h alese ! skarzh alese ! sach da revr alese ! dilor alese ! kae lark diouzhin ! sach da loa ganit ! sach da dreid ganit ! skarzh kuit ! sach da skasou ganit ! kae da aveliñ da loeroù ! kae da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ ! kae gant ar grug ! kae da grampouesha ! kae da stoupa ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! kerzh d'an diamig ! an diaoul da'z lonkañ (da'z sammo, da'z kaso gantañ) ! d'an diaoul ganit ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! boued ar gounnar ! ar marv da'z reudo hag an diaoul da'z fastro ! kae gant an tanfoeltr ! an diaoul da'z tougo ! me a garfe e vefes aet daouzek kant hanterkant lev dindan an douar ! ra vezi taget ! an tag ra'z tago ! an dag ra'z tago ! an tag dit ! ar moug ra'z mougo ! Doue da'z pendraouilho eus an eil moger d'eben ken e vi erru war ar plaeñ ! kerzh gant an diaoul ! kae da wriat da votoù ! kae d'en em glask e lec'h all ! kae da c'houzout ! sach da revr ganit ! skarzh da gaol ac'halese ! ; haut ab, wenn euch euer Leben was wert ist, pellait buan, m'hoc'h eus damant d'ho puhez - kravit kuit,

m'hoc'h eus damant d'ho puhez - mar ne garit kuitaat, me am bo ho puhez ; hauen wir ab ! dibradomp ac'hanen ! ; 2. pakañ (dastum) e fleütou, pakañ e rabotoù, fardañ (danzen, aveiñ, aozañ, prentiñ) mont kuit, troñsañ (dastum) e damm stal, pakañ e stal, ober e bak, ober e droñsad, koufrañ e draoù, pakañ e draoù, ober e bakadenn, troñsañ e stal, dastum e stal.

abhäufeln V.k.e. (hat abgehäufelt) : diverniañ.

abhausen V.gw. (hat abgehaust) : [Bro-Aostria / Bro-Vavaría] ober freuz-stal, ober freuz-boutikl, foetañ e stal, foetañ e voutikl, ober bank, faziañ, lakaat an alc'hwez dindan an nor, dougen ar gouriz plouz, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, kemer ar boned glas, mont e stal da benn ar c'hoc'h, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hlez, mont e boch gant ar vezh, filañ e stal, mont da raz, mont en douflez ; die Gaststätte hat abgehaust, P.aet eo ar barr-ilav gant ar c'havr.

abhäuten V.k.e. (hat abgehäutet) : diskroc'henañ, digroc'henañ, kignat, dibourc'hañ, dibrennañ chupenn ul loen, disklipañ.

abheben V.k.e. (hob ab / hat abgehoben) : 1. lemel [pennrann lam-], dilemel [pennrann dilam-], tennañ, sevel [pennrann sav-], diskregiñ [pennrann diskrog-], distekiñ [pennrann distok-], distagañ, divoullañ, didammañ, didroc'hañ ; den Deckel abheben, sevel ar goulc'her, sevel ar golo ; den Telefonhörer abheben, diskregiñ ar pellgomzer, diskregiñ ar yevenn, diskourrañ ar yevenn diskourrañ selaouell ar pellgomzer, diskregiñ ; 2. [kegin.] den Rahm abheben, die Sahne abheben, a) digoaveniñ, diennañ, diciennañ ; b) [dre skeud.] ober e fagodenn, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, dibladañ e yalc'h, rontaat e yalc'h, reutaat e yalc'h, ober e eost, lardañ, lartaat, tapout gant an-unan [honnezh a oa tapet ganti, tapout a ra ganto], tapout forzh gwenneien, ober krazadenn, kreskiñ e vern, kreskiñ e voutizell, ober e vloue, ober e ran, ober fortun, redek an dour d'e vilin, ober ur fortun, ober mat, gounit arc'hant evel glay, dastum arc'hant evel ur mengleuzier, gronnañ arc'hant gant ar rozell, berniañ arc'hant gant ar rastell, dastum arc'hant a-vozadoù, ober aour gant morzholioù, ober arc'hant war an oaled, bastañ mat pep tra evit an-unan ; 3. [kenw.] tennañ ; Geld von der Bank abheben, tennañ arc'hant eus an ti-bank ; Geld von seinem Konto abheben, tennañ arc'hant diwar e gont, dibourveañ e gont ; Privatgelder abheben, diengwezhiañ kevalaoù prevez ; 4. [kartou] troc'hañ ; die Karten abheben, troc'hañ ar c'hartoù ; 5. [gwiad] eine Masche abheben, tremen ur mailh, tennañ ur mailh, ober ur mailh nebeutoc'h, diskar ur poent ; 6. disheñvelaat, divoutinekaat, diforc'hekaat ; ein Produkt unverkennbar von der Konkurrenz abheben, divoutinekaat ur c'henderc'had, diforc'hekaat ur c'henderc'had.

V.gw. (hob ab / hat abgehoben) : 1. [nij.] nijal kuit, dibradañ, dizouarañ, gorren ; 2. [merdead.] disflodañ ; das Schiff hebt ab, disflodañ a ra ar vag ; 3. [pellgehentiñ] diskregiñ ; 4. P. a) alkaniñ, glabousañ a bep seurt diotajou, batouilhat evel piged born, direzonniñ, belbiañ, louadiñ, berlobiañ, brellañ, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, kontañ flugez (flugezennoù, pifoù, krakoù, biddenoù, bitrakoù, koñchoù born, koñchennoù born, kaozioù, lerbj), dornañ kaozioù, dibunañ kaozioù, tennañ sikelzonou, glabousañ a bep seurt kaotigelloù, bezañ kaozioù treuflez gant an-unan, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, mont gant kaozioù iskis, trevariañ, trevagoriñ, dizatiñ, mont dreist-penn, gallegañ, gallegat, rambreal, treuzfaltaziañ, treuzkomz, diskiantañ ; b) bezañ kollet (beuzet) en e brederiadennou, mont gant e soñjou iskis, bezañ adarre gant e sorbiennou,

bezañ o lonkañ soñjou, bezañ gant e hunvreou, bezañ en iferniou, bezañ o plavañ e lec'h all, bezañ e spered o nijal, bezañ azezet war e spered, bezañ aet e spered da stoupa, lezel kabestr gant e spered, balafenniñ, soñjal e lec'h all, treiñ e spered e lec'h all, treiñ a bep tu gant avel e hunvreou, na vezañ gant e jeu, mont e spered a-zehou hag a-gleiz, bezañ e soñj war veaj, bezañ disoñj e spered.

V.em. : **sich abheben** (hob sich ab / hat sich (ak.) abgehoben) : *sich abheben (von)*, ober un tarch splann (e-touez traoù all), diferañ (dreist traoù all), disheñvelaaat (diouzh traoù all), disheñveliñ (diouzh traoù all), flammañ (war livioù all), dargemmañ (ouzh traoù all), diskemmañ (ouzh traoù all), divoutinekaat (diouzh traoù all), disheñvelout (diouzh traoù all), dishañvalout (diouzh traoù all), bezañ disheñvel (diouzh traoù all), difediñ (dreist traoù all), diforc'hekaat (diouzh traoù all), diforc'hiñ (diouzh traoù all), diforc'h (diouzh traoù all), droukhañval (diouzh traoù all), en em zifor'chañ (diouzh traoù all) ; *die Berge heben sich am Horizont ab*, sevel a ra splann trolinennou ar meneziou war an drewwmel.

Abheben n. (-s) / **Abhebung** b. (-,en) : 1. lamad g., lamerezh g., dilamerezh g., tennañ g., tennadenn b., savadenn b. ; *die Abhebung von Privatgeldern*, an diengwezhiañ kevalaoù prevez g. ; *Barabhebung*, lamad ouzh gwel g. ; 2. [dre skeud.] moulladenn b., moulladur g. ; 3. [dre skeud.] troc'h g. ; 4. [nij.] das Abheben, an dibradadur g., an dibradañ g., an dizouarañ g.

abheften V.k.e. (hat abgeheftet) : renkañ, lakaat en ur renkell. **abheilbar** ag. : [mezeg.] pareüs, pareadus.

Abheilung b. (-,en) : [mezeg.] 1. pare g., diglañvadur g., pareidigezh b., pareañs b., yac'hidigezh b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellaeñ b., gwelladeg b. ; 2. kleizhennerezh g., kigennerezh g., teñverezh g., kroc'heniñ g. ; 3. pareidigezh b., kur b., mezegañ g., mezegadur g., louzaouerezh g., louzaouiñ g., prederiañ g., prederioù ls.

abhelfen V.k.d. (dat.) (hilft ab / half ab / hat abgeholfen) : 1. remediiñ ouzh, kompezañ, plaennaat, degas remed da ; *einigermaßen abhelfen*, brizhwellaat ; 2. [dre skeud.] diarbenn, parraat, parraat ouzh ; *dem Dringensten abhelfen*, plediñ gant ar pep mallusañ ; *einem Übel abhelfen*, klask remed ouzh un droug bennak, diarbenn ur gwall bennak, parraat un droug bennak ; *einem Missstand abhelfen*, einer Sache abhelfen, parraat ouzh un diemsav ; *der Sache kann abgeholfen werden*, tu 'zo da zegas an dra-se en e stad reizh en-dro, kavet e vo remed d'an dra-se.

abhetzen V.k.e. (hat abgehetzt) : 1. lakaat an tach da, ober an hu war-lerc'h, ober an hu war, lakaat enk war, lakaat kalet da, serrañ a bep tu, serrañ an durkez war, enkañ, enkaat (Gregor) ; 2. machomiñ, faezhañ, diviañ, regas, soulmac'hañ, soulgas.

V.em. : **sich abhetzen** (hat sich (ak.) abgehetzt) : bezañ direzon ouzh al labour, relabourat, labezañ e gorf gant al labour, dirounnañ e gorf, lorgignañ e gorf ouzh al labour, bezañ a-lazh-ki gant al labour, lazeriañ e gorf, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, dic'hwiñtañ, dic'hastañ, bountañ ganti, labourat a laz-h-korf, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, brevañ e gorf o labourat, kiañ outi, en em giañ ouzh al labour, kiañ, kiañ ouz al labour, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, mont a-lazh-korf ganti, bezañ war ar charre, en em darzañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, daoudortañ war an tach, en em arastiñ ouzh al labour, bezañ a-stenn gant e labour, labourat a-nerzh, breviñ e gorf ouzh al labour, lakaat leizh ar vourell, korfañ, reiñ bec'h d'ar c'hanab,

reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, labourat a-drovat, na vouzhañ ouzh al labour, poaniañ tenn.

Anv-gwan verb **abgehetzt** : stenn e nervennou, gwasket, bec'h warnañ, streset, torret ha brevet e gorf gant al labour, uzet e gorf gant al labour, labezet e gorf, brevet gant al labour, torret gant al labour.

Abhilfe b. (-) : remed g. ; einer Sache (dat.) *Abhilfe schaffen*, remediiñ ouzh ubd, remediañ ouzh ubd, degas remed ouzh ubd ; *Abhilfe schaffend*, sikourus, skoazellus, skorus.

abhobeln V.k.e. (hat abgehobelt) : [tekñ.] rabotañ, digoadañ, diwariañ, plaenaat, keizañ ; ein Brett abhobeln, keizañ ur plankenn, rabotañ ur plankenn.

V.em. : **sich abhobeln** (hat sich (ak.) abgehobelt) : [dre skeud.] sevenaat, dic'hrosaat.

Abhobeln n. (-s) : raboterez g., rabotadur g., rabotañ g.

abholbereit ag. : prest ; *abholbereit liegende Briefe*, lizherou o c'hortoz ls.

abhold ag. : a-enep, enep ; er ist der Sache abhold, a-enep an dra-se emañ ; allem Förmlichen abhold, a-enep pep kamambre, a-enep an holl ardoù, a-enep pep doare a don hag a c'heizoù, digompliant, netra dreist gantañ.

abholen V.k.e. (hat abgeholt) : 1. kerc'hat, mont da gerc'hat, dont da glask ; ein Paket am Zoll abholen, kerc'hat ur pakad eus ti ar valtouterien, kerc'hat ur pakad da di ar valtouterien, mont da gerc'hat ur pakad da di ar valtouterien, paeañ ar gwirioù maltouterezh evit ur pakad ; einen Koffer von der Gepäckaufbewahrung abholen, lemel ur valizenn eus ar pakva, kerc'hat ur valizenn eus ar pakva ; jemanden am Bahnhof abholen, mont d'an ti-gar da gerc'hat u.b., mont da glask u.b. en ti-gar ; ihr werdet abgeholt, kerc'het e viot ; sie sind gekommen, mich abzuholen, deuet int da'm c'herc'hat ; der Schulbus holt die Schüler an verschiedenen Haltestellen ab, mont a ra ar c'harr-boutin skol a arsavlec'h da arsavlec'h da zastum ar skolidi ; das in einem einzigen Gang Abgeholte, ar gerc'hadenn b. ; nicht abgeholtes Paket, pakad chomet g., pakad manet g. ; 2. sevel, kerc'hat ; den Leichnam abholen, sevel korf an hini marv, kerc'hat ar c'horf da interiñ.

Abholmarkt g. (-es,-märkte) : stal pak-ha-pae b., stal emservij b.

Abholung b. (-,en) : 1. kerc'hat g. ; *Abholung im Geschäft*, da gerc'hat er stal ; 2. die Abholung des Leichnams, ar sav-korf g.

abolzen V.k.e. (hat abgeholt) : digoadañ ; einen Wald abholzen, lakaat an troc'h en ur c'hood.

Abholzung b. (-,en) : digoaderezh g., digoadadur g., digoadañ g., difardadur g.

Abhöraktion b. (-,en) : [polis] selaouerezh dre guzh g., selaou dre guzh g.

Abhöranlage b. (-,n) : [polis] taol selaou b., stignad selaou dre guzh ar polis g., stignad selaou implijet gant ar polis g.

abhorchen V.k.e. (hat abgehorcht) : 1. selaou dre guzh, spiañ, sigotañ ; 2. [mezeg.] selaouennañ, klevata.

Abhorchen n. (-s) : [mezeg.] selaouennerezh g., selaouennañ g.

Abhorchergerät n. (-s,-e) : ardivink selaou al lu g., selaouenner g.

Abhördienst g. (-es,-e) : servij an enepspierezh g., servij selaou g.

Abhöreinrichtung b. (-,en) : [polis] stignad selaou dre guzh ar polis g., stignad selaou ar polis kuzh g.

abhören V.k.e. (hat abgehört) : 1. lakaat da zibunañ e gentel ; die Schulaufgaben abhören, lakaat ur skoliad da zibunañ e gentel ; 2. [polis] selaou dre guzh, sigotañ, dasklevet ; jemanden abhören, spiañ pellgomzadennoù u.b., dasklevet

pellgomzadenoù u.b. ; *ein Gespräch abhören*, dasklevet ur gaozeadenn, selaou ur gaozeadenn dre guzh, sigotañ ; 3. [skingomz] selaou ; *Rundfunk abhören*, selaou ar skingomz ; 4. [mezeg.] selaouennañ, klevata ; 5. [gwir] *die Zeugen abhören*, klevet an testoù.

Abhören n. (-s) : [mezeg.] selaouennerez g., selaouennañ g.
Abhörgerät n. (-s,-e) : [polis] ardivink selaou ar polis kuzh g., selaouenner g. [*liester* selaouenneriou].

Abhörposten g. (-s,-) : [polis] stignad selaou dre guzh ar polis g., stignad selaou ar polis kuzh g.

abhorrieren V.k.e. (hat abhorriert) / **abhorreszieren** V.k.e. (hat abhorresziert) : argarzhiñ, kaout kasoni ouzh, kasaat, euzhiñ ouzh, kaout euzh ouzh, kaout kaz ouzh, kaout hegaz ouzh, ober faegaegaeg war, glazañ ouzh, kazout, ereziñ enep [u.b.], kaout braouac'h ouzh, braouac'h'ouzh, kaout orrol ouzh, digarout ; *ich abhorriere ihn*, goriñ a ran kaz outañ, kaz am eus ouzh an den-se, onglenn am eus ouzh an den-se, erez am eus outañ, droug d'e lazhañ am eus outañ, doñjer am eus outañ, m'en argarzh, rukun am eus outañ, erez a ra din, mirout a ran greun outañ, mirout a ran greunenn outañ, greun am eus outañ, greunenn am eus outañ, pell emaon diouzh karet anezhañ, ur malis am eus outañ, braouac'h am bez outañ, braouac'h'ouzh a ran outañ, orrol am bez outañ, hennezh a zo kasaus-bras din ; *sie abhorreszierte dieses Gesprächsthema*, se oa ur gaoz heskin dezhia.

abhörsicher ag. : enepselaou.

Abhörstation b. (-,en) : [polis] savlec'h selaou dre guzh ar polis g., savlec'h selaou ar polis kuzh g.

abhungern V.em. : **sich abhungern** (hat sich abgehungert) : 1. *sich (ak.) abhungern*, heuliañ ur reolvoued treutaat ; 2. *sich (dat.) etwas abhungern*, a) heuliañ ur reolvoued treutaat evit koll ubd ; b) espern ubd diwar e vevañs (Gregor), bevañ diwar soubenn an tri zraig evit gallout prenañ ubd.

Abi n. (-s,-s) : [berradur evit Abitur] bachelouriez b. ; *das Abi machen*, mont da glask e vachelouriez, tremen ar vachelouriez ; *das Abi schaffen*, *das Abi bestehen*, ober berzh er vachelouriez, bezañ degemeret er vachelouriez, tapout ar vachelouriez, dont ar vachelouriez gant an-unan, gounit ar vachelouriez, tremen ar vachelouriez gant berzh, bezañ bachelouriet ; *durchs Abi fallen*, *durchs Abi rasseln*, *durchs Abi sausen*, *durchs Abi fliegen*, c'hwitañ e vachelouriez, bezañ korbellet er vachelouriez, bezañ kastellet er vachelouriez, kaout korbell er vachelouriez, ober bouc'h er vachelouriez, bezañ naç'het er vachelouriez, bezañ rasket d'e vachelouriez, degas ur penn leue d'ar gêr evit ar vachelouriez, tapout ar bouc'h er vachelouriez, bezañ bet ur penn leue er vachelouriez, distreiñ eus ar vachelouriez gant ur bouc'h, kaout yod er vachelouriez, bezañ yotaet er vachelouriez, kaout ul louzenn er vachelouriez, pakañ korbell er vachelouriez, kaout ar billig toul er vachelouriez ; *zum Abitur zulassen*, aotren [u.b.] da dremen ar vachelouriez ; *das Gymnasium bereitet die Schüler auf das Abitur vor*, al lise a briant ar skolidi d'ar vachelouriez.

Abirung b. (-,en) : 1. saouzan g., diheñchadur g. ; 2. fazi g. ; 3. diboellerez g., diboelladenn b.

abisolieren V.k.e. (isolierte ab / hat abisoliert) : [tredan.] dibourc'hañ ; *ein Kabel abisolieren*, dibourc'hañ ur fun.

Abitur n. (-s,-e) : bachelouriez b. ; *das Abitur machen*, mont da glask e vachelouriez, tremen e vachelouriez ; *das Abitur bestehen*, *das Abitur schaffen*, ober berzh er vachelouriez, bezañ degemeret er vachelouriez, tapout ar vachelouriez, dont ar vachelouriez gant an-unan, gounit ar vachelouriez, tremen ar vachelouriez gant berzh, bezañ bachelouriet ; *durchs Abitur fallen*, *durchs Abitur rasseln*, *durchs Abitur sausen*, *durchs Abitur fliegen*, c'hwitañ e vachelouriez, bezañ korbellet er vachelouriez, bezañ kastellet er vachelouriez, kaout korbell er vachelouriez, ober bouc'h er vachelouriez, bezañ naç'het er vachelouriez, bezañ rasket d'e vachelouriez, degas ur penn leue d'ar gêr evit ar vachelouriez, tapout ar bouc'h er vachelouriez, bezañ bet ur penn leue er vachelouriez, distreiñ eus ar vachelouriez gant ur bouc'h, kaout yod er vachelouriez, bezañ yotaet er vachelouriez, kaout ul louzenn er vachelouriez, pakañ korbell er vachelouriez, kaout ar billig toul er vachelouriez ; *zum Abitur zulassen*, aotren [u.b.] da dremen ar vachelouriez ; *das Gymnasium bereitet die Schüler auf das Abitur vor*, al lise a briant ar skolidi d'ar vachelouriez.

Abiturfeier b. (-,n) : gouel ar vachelouriez g., gouel ar vachelourien nevez g., riboul ar vachelourien nevez g.

Abiturient g. (-en,-en) : bachelour g.

Abiturientenball g. (-s,-bâle) : nozvezh dañsal ar vachelourien nevez b.

Abiturientenlehrgang g. (-s) : [Bro-Aostria, dispredet] rummad kentelioù ret a-raok bezañ degemeret en ur skol vicherel g.

Abiturium n. (-s) : bachelouriez b.

Abiturklasse b. (-,n) : klas termen g., klas ar vachelouriez g.

Abiturzeugnis n. (-ses,se) : testeni a vachelouriez g., diplom bachelouriez g.

abjagen V.k.e. (hat abgejagt) : 1. *findaoniñ* ; *er hat seinen Hund abgejagt*, faezhet en deus bet e gi dre forzh chaseal, findaonet en doa e gi ; 2. *ein Jagdrevier abjagen*, aozañ un hu war un dachenn chase ; 3. [dre skeud.] P. *jemandem etwas abjagen*, skrapat ubd digant u.b., skrapañ ubd digant u.b., divorañ ubd digant u.b., kemer ubd a-gildorn digant u.b., flipañ ubd a-gildorn digant u.b., rañvat ubd digant u.b., ripañ ubd digant u.b., sigotañ ubd digant u.b., tuniñ ubd digant u.b., c'hwibañ ubd digant u.b., c'hwiblaerezh ubd digant u.b., sammañ ubd digant u.b., ober skrap war ubd, robañ ubd digant u.b., pokañ ubd digant u.b.

abjochen V.k.e. (hat abgejocht) : diyevañ ; *die Ochsen abjochen*, diyevañ an oc'hen (an ejened).

Abk. [berradur evit Abkürzung] : berradur g.

abkacken V.gw. (hat abgekackt / ist abgekackt) : P. 1. [hat] kac'hat, difankañ, fankañ, teilañ, foerat, ober, ober e louz, dozviñ, dozviñ ur vi hep pluskenn, ober un neizh, ober un dilas, ober un dilasenn, lakaat un tamm da yenañ, leuskel ur bouton, leuskel un huanad da gouzeñañ, ober ur gac'hadenn, ober ur blegadenn, ober traoù tev, lakaat un dra bennak da sec'hañ, P. freoziñ, kouziñ ; 2. [ist] kreñviñ, kreviñ, pibidañ, disgweañ, foeltrañ, mont d'an tu all, mont en tu all, mont er bord all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, mont d'ar gevred, foeltrañ, lipat (lonkañ) e loa, lonkañ e vabouzenn, lonkañ e chik, lonkañ e deod, lakaat e garnaj en driñs, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, serriñ e baiplu,

Abiogenese b. (-) / **Abiogenesis** b. (-) : ar genel emdarzh g., ar ganadur diwar netra g., an emgrou g.

Abiotikum n. (-s/-) : [douarouriez] rakkambrian g.

abiotisch ag. : [bev.] anvevedus.

Abiotrophie b. (-) : [mezeg.] abiotrofiez b.

abiotrophisch ag. : [mezeg.] abiotrofiek.

abirren V.gw. (ist abgeirrt) : 1. diankañ, diroudiñ, diheñchañ, divarchiñ ; *vom Wege abirren*, mont diwar an hent, diheñchañ, faziañ war an hent, faziañ diwar an hent, treiñ diwar an hent, saouzaniñ war an hent (Gregor), saouzaniñ en hent, ezaouïñ, kouezhañ war louzaouenn-ar-saouzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem ; 2. [dre skeud.] faziañ.

ridañ e baiplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober al lamm, sailhañ er bailh, tortañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distialiañ diwar ar bed ; 3. [ist] [stlenn.] sac'hañ ; 4. [ist] skuizhañ, diviañ, faezhiñ, fastañ, bogiñ, flakañ, fatikañ ; 5. [ist] fallaat da boaniañ, dont e hast da lentañ ha da yenañ, dont e gred da laoskaat, distanañ d'e gred, klouraat d'an-unan, gwevnaat, dont da vezañ laosk, na vezañ koulz e labour ha ma veze a-raok, diegusaat da labourat, diekaat, marvasenniñ, labaskenniñ ; 6. [ist] c'hwitañ, faziañ, na zont da boursuiñ, dilañsañ, tapout dilañs ; 7. [ist] kouezhañ war e gement all, kouezhañ an alvaon war an-unan, bezañ taolet en alvaon, na vezañ evit disaouzanañ.

abkalben V.gw. (hat abgekalbt) : halañ ; *die Kuh wird bald abkalben*, emañ ar vuoc'h o tevezin, da c'hortoz halañ emañ ar vuoc'h, da c'hortoz hec'h amzer emañ ar vuoc'h, war-nes halañ emañ ar vuoc'h, war ar bord da halañ emañ ar vuoc'h, emañ ar vuoc'h gant droug he leue, emañ ar vuoc'h war droug he leue, droug al leue a zo gant ar vuoc'h.

abkämmen V.k.e. (hat abgekämmt) : 1. broustañ, kribañ ; *einen Hund abkämmen*, broustañ ur c'hi, kribañ ur c'hi ; 2. [lu] diskribellañ ; 3. [dre skeud.] furchal ; *den Wald abkämmen*, furchal ar c'hood, fuketal ar c'hood, ober ar furch er c'hood, ober furch er c'hood, ober furch ha klask er c'hood.

abkämpfen V.k.e. (hat abgekämpft) : skrapat dre stourm, kaout diwar stourm.

anv-gwan verb : **abgekämpft** brev, brevet, divi, eok, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-stank, skuizh-lovr, skuizh-brevet, brevet gant ar skuizhder, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, faezh-mouch, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, asik, asiket, flep, mac'homet, broustet e gorf, distronket-holl, karzhet e gorf, kaset, distruij, brevet e gorf, nezet tout e izili dindanañ, eoget (ôget) gant ar skuizhder, eok, yost, yostet, diviet, ban, divanet, divanet lip, aet d'an eurvar, ôg gant ar skuizhder, darnaouet, darnaou, hernet, torret gant ar skuizhder, rentet, krevet, gell.

V.em. : **sich abkämpfen** (hat sich (ak.) abgekämpft) : labourat a laz'h-korf, bezañ direzon ouzh al labour, relabourat, labezañ e gorf gant al labour, dirounnañ e gorf, lorgignañ e gorf ouzh al labour, bezañ a-lazh-ki gant al labour, lazeriañ e gorf, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, brevañ e gorf o labourat, kiañ outi, kiañ, kiañ ouzh al labour, en em glañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, lopañ, lardañ, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, kordañ da vat gant al labour, mont a-lazh-korf ganti, bezañ war ar charre, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, daoudortañ war an tach, en em arastiñ ouzh al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, bezañ a-stenn gant e labour, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, lakaat leizh ar vourell, korfañ, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, foeltrañ e revr, labourat a-nerzh, na vouzhañ ouzh al labour, uzañ e nerzh, poaniañ tenn.

abkänteln V.k.e. (hat abgekäntelt) : [stammerezh] advailhañ.

abkanten V.k.e. (hat abgekantet) : [tekn.] 1. darnañ, boulc'hañ ; *Teller abkanten*, darnañ asiedoù, boulc'hañ asiedoù ; 2. skerbañ, beskellañ, askerbiñ, aveskellañ, divevenniñ ; *einen Spiegel abkanten*, skerbañ ur melezour ; 3. chafrenañ, divevenniñ, beskellañ, skerbañ, askerbiñ, aveskellañ ; *ein Stück Holz abkanten*, chafrenañ un tamm koad, dizremmañ un tamm koad ; 4. digorniañ ; *einen Tisch abkanten*, digorniañ un daol.

Abkantung b. (-,-en) : 1. darnañ g., boulc'hadur g. ; 2. skerbañ g., beskellañ g. ; 3. chafrenañ g. ; 4. digorniañ g.

abkanzeln V.k.e. (hat abgekanzelt) : skandalat, kas [d'u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], gourdrouz, gourdrouz gant, gourdrouz war-lerc'h, ober brud da, sarmonal, savantenniñ, rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.] ; *jemanden heftig abkanzeln*, kelenn c'hwerv u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., plantañ kentel gant u.b., ober kelenn d'u.b., ober skol d'u.b., sarmonal u.b., savantenniñ u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaiou d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e Benn d'u.b., gwallarniñ u.b., skandalat u.b., noazout u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz u.b., reiñ ur c'houez d'u.b., kivijañ tonenn e Benn d'u.b. / koueziañ e Benn d'u.b. (Gregor).

abkappen V.k.e. (hat abgekappt) : 1. digerniañ ; *die oberen Zweige eines Baumes abkappen*, digerniañ ur wezenn ; [fizik] *die Amplitude eines elektrischen Signals abkappen*, digerniañ un arhent tredanel ; 2. troc'hañ ; *das Tau abkappen*, troc'hañ ar fard (ar fun).

abkapseln V.em. : **sich abkapseln** (hat sich (ak.) abgekapselt) : 1. [louza.] en em zastum, en em vac'hañ, emglozañ ; *der Samen kapselt sich ab*, en em zastum a ra an hadenn en he bolc'h ; 2. [dre skeud.] chom en e gorn, en em serriñ war an-unan (*warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.*), chom en e dortou, chom Kloz war an-unan (*warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.*), ober ar goullo en-dro d'an-unan, tec'hel diouzh an dud, en em dennañ pell diouzh safar ar bed, en em dennañ en distro, bevañ digavandenn, bevañ en dizarempred, chom pell diouzh darempred an dud, en em sparlañ, en em glozañ war an-unan (*warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.*), mont en e grogenn ; *von der Außenwelt abgekapselt leben*, tec'hel diouzh an dud, bevañ en dizarempred, en em dennañ pell diouzh safar ar bed, chom pell diouzh safar ar bed, bevañ pell diouzh safar ar bed, kaout c'hoant chom e-unan-penn, kaout c'hoant chom e-unan-kaer, chom pell diouzh darempred an dud, chom en e gorn, simudiñ, chom distok diouzh an dud all, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bevañ ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en e zigenvez, bevañ en digenvez, ren ur vuhez digevannez, ren ur vuhez digavandenn, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ digavandenn, bevañ outañ e-unan, chom en distro, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor) ; *er kapselt sich ab*, tec'hel a ra diouzh an dud, en em dennañ a ra pell diouzh safar ar bed, chom a ra pell diouzh safar ar bed, bevañ a ra pell diouzh safar ar bed, ober a ra ar goullo en-dro dezhañ, chom a ra Kloz warnañ e-unan, n'en em ro da zen ebet, c'hoant en deus chom e-unan-penn, c'hoant

en deus chom e-unan-kaer, chom a ra pell diouzh darempred an dud, chom a ra en e gorn, simudiñ a ra, chom a ra distok diouzh an dud all, bevañ a ra ez distag diouzh an dud all, mont a ra ez distag, bevañ a ra en e bart e-unan, ren a ra e vuhez en e bart e-unan, ul leue hanter dizonet a zo anezhañ, bevañ a ra en digenvez, bevañ a ra en e zigenvez, un den ennañ e-unan eo, bevañ a ra en distro, bevañ a ra digavandenn, bevañ a ra en dizarempred, bevañ a ra evel ul lean en un tu bennak, bevañ a ra pell diouzh ar bed / bevañ a ra er-maez eus ar bed (Gregor) ; 3. [mezeg.] enkistañ, enkaledenniñ, nozelenniñ.

Abkapselung b. (-,en) : 1. [louza.] emglozañ g. ; 2. digenvez g., dizarempred g., digenvezder g., klozder g., klozed b., emglozadurezh b., emdenn g., emdennañ g., [gwashaus] emsparlañ g. ; *identitäre Abkapselung*, emdenn hennadour g., emdenn hevelebour g. ; *Abkapselung in ethnisch geprägte Parallelgesellschaften*, kumuniezhouriez b. ; *Anhänger einer Abkapselung in ethnisch geprägte Parallelgesellschaften*, kumuniezhour g. ; 3. [mezeg.] enkistadur g., enkistañ g., enkaledennadur g., nozelennadur g., enkaledenniñ g., nozelenniñ g.

abkarren V.k.e. (hat abgekarrt) : 1. karigellañ ; 2. [dre skeud.] P. kas kuit.

abkarten V.k.e. (hat abgekartet) : irienñiñ, kavailhañ, kabaliñ, punañ ; *ein abgekartetes Spiel*, ur c'havailh bet punet a bell 'zo g., un irien bet punet a bell 'zo b., un taol itriket g.

abkassieren V.k.e. (kassierte ab / hat abkassiert) : enkefiañ, godellañ.

V.gw. (kassierte ab, hat abkassiert) : *er hat beim Lotto ganz schön abkassiert*, hennezh a zo bet tapet gantañ el loto, graet en deus e graf gant al loto, graet en deus e ran gant al loto, graet en deus krazadenn gant al loto, graet en deus fortun gant al loto, graet en deus ur fortun gant al loto, graet en deus mat gant al loto, graet en deus e eost gant al loto, graet en deus e fagodenn gant al loto.

Abkassierer g. (-s,-) : rasteller g., serrer g., arloup g., skraper a zen g.

abkaufen V.k.e. (hat abgekauft) : 1. *jemandem etwas abkaufen*, prenañ udb digant u.b. ; *ich habe es ihm abgekauft*, prenet em eus an dra-se digantañ ; 2. [dre skeud.] *jemandem die Courage abkaufen*, lakaat u.b. da lentañ, ober aon d'u.b., abafiñ u.b., lakaat u.b. da foerañ, spontañ (spouronañ, espoluiñ, lor'hañ) u.b., spourailhañ u.b., spontailhañ u.b., braouac'hiñ u.b., teuler spouron e kalon u.b., plantañ aon en u.b., ober (lakaat) aon d'u.b., lakaat aon da sevel e kalon u.b., lakaat aon da sevel gant u.b., reiñ un tamm spont d'u.b., reiñ ur pezh spont d'u.b., [dispredet] estlammiñ u.b. ; 3. [dre skeud.] *er lässt sich jedes Wort abkaufen*, n'eo ket aes diennañ anezhañ (tennañ c'hwibez dezhañ), mil boan hon eus evit diskantañ anezhañ, ur gwall reuz eo evit goro ur gerig bennak dioutañ, n'eo ket gwall aes dibluskañ anezhañ, pizh-brein eo war e gomzoù, hennezh a zo berr da gaozeal, ne larvar ket pikol tra, n'eo ket gwall gaozeüs, sparlet eo e deod ; 4. *das kaufe ich dir nicht ab*, din-me ne roi ket se da grediñ ! petra emaout o fritañ din aze ? c'hwezh ar gaou a zo ganit ! kae da gontañ flugez da lec'h all ! ne roi ket da grediñ se din !

Abkehr b. (-) : 1. dilezadenn b., disparti diouzh g. ; 2. [dre skeud.] digarantez b. ; *Abkehr vom Bösen*, baleg ouzh ar fall g., erez b. (hiris g., rukun g., doñjer g.) ouzh an droug, heg ouzh ar fall g.

abkehren V.k.e. (hat abgekehrt) : 1. skubañ, torchañ, naetaat ; *den Tisch abkehren*, torchañ (naetaat) an daol ; 2. [dre skeud.] *den Blick von etwas abkehren*, a) distreiñ e zaoulagad diouzh udb, distreiñ e sellouù diouzh udb ; b) dissellet ouzh udb, serriñ e

zaoulagad war udb, serriñ an daoulagad war udb, gwil'chañ an daoulagad (Gregor).

V.em. : **sich abkehren** (hat sich (ak.) abgekehrt) : *sich von jemandem abkehren*, treiñ kein d'u.b., dilezel u.b., disleukel u.b., en em yenañ ouzh u.b., dont da yenaat ouzh u.b., mont diwar-dro u.b., distrollañ diouzh u.b., mont a-zigant u.b., kazañ u.b., en em zistagañ diouzh u.b. ; *sich von Satan abkehren*, dilezel Satan, e fougeoù hag e oberoù - treiñ kein d'an diaoul, d'e bompoù ha d'e ardoù - diouennañ ar pec'hed eus e ene - harluañ ar pec'hed eus e ene.

Abkehren n. (-s) : skub g., skuberezh g.

abketteln V.k.e. (hat abgekettelt) / **abketten** V.k.e. (hat abgekettet) : 1. [stammerezh] advailhañ ; 2. dichadennañ, distagañ, dishualañ.

abkippen V.gw. (ist abgekippt) : 1. kouezhañ, tumpañ ; 2. [nij.] diskregiñ.

V.k.e. (hat abgekippt) : tumpañ, bennañ, diskargañ, dinaouiñ.

Abkippen n. (-s) : 1. [nij.] diskrog g. ; *der Strömungsabriss bringt das Flugzeug zum Abkippen*, an dic'hlenadur a ra d'ar c'harr-nij diskregiñ ; 2. tumpañ g., kouezhañ g. ; 3. bennañ g., diskargañ g., dinaouiñ g.

abklaftern V.k.e. (hat abgeklaftert) : kordennañ, berniañ ; *Holz abklaftern*, kordennañ keuneud, kordennañ koad, kordennadiñ keuneud, kordennadiñ koad ; *das Holz wurde abgeklaftert*, graet e voe kordennadoù keuneud / kordennadet e voe ar c'heuneud (Gregor) ; *das Abklaftern des Holzes*, ar c'hordennadiñ keuneud g.

abklappbar ag. : pleg, plegus, hebleg.

abklappern V.k.e. (hat abgeklappert) : furchal, furchata, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e, mont a zor da zor (a di da di, eus an eil ti d'egile) [evit gwelet tud 'zo, evit kavout udb] ; *die Trödelläden abklappern*, traoua, mont da draoua.

abklären V.k.e. (hat abgeklärt) : 1. sklaeraat, spisaat, lakaat sklaer ; 2. [kimiezh] dilaviñ ; *Wein abklären*, dilaviñ gwin ; 3. [dre skeud.] *abgeklärter Mann*, den a boell g., den a skiant g., den a benn g., den poellek g., perc'henn skiant g., spered den g., spered digor a zen g., skiant vat a zen g., lagad eeuñ a zen g., spered diabaf a zen g., spered divisoril a zen g., den ijinet-mat, den a ijin g., spered kompez a zen g., spered poellet a zen g., den avizet g.

Abklärung b. (-,en) : 1. sklaeriadur g., sklaeriadenn b., sklaeridigezh b. ; 2. [kimiezh] dilaverezh g., dilav g.

Abklatsch g. (-es,-e) : 1. *peurheñveladur* g., adskeudenn b. ; 2. [moull.] *kliched* g., luc'hdaolenn b., luc'hskeudenn b., moulldaolenn b. ; 3. *treutzresadenn* b., *treuzeiladur* g., *treutzresadur* g. ; 4. *adro* g., marmouzerezh g., marmouzadur g., komzoù klevet seizh kant gwech warn-ugent ls., teuchadennoù ls. ; *nur ein schwacher Abklatsch einer Sache sein*, na vezañ nemet un drevez divlaz eus udb g., na vezañ nemet un drevezadenn didalvoud eus udb b., na vezañ nemet un doubl didalvoud eus udb g. (Gregor), na vezañ nemet un divlaz eus udb g.

abklatschen V.k.e. (hat abgeklatscht) : 1. kammheñvelout, marmouzañ ; 2. *treuzlinennañ*, *treutzresañ*, *treuzeilañ*, diskalkañ, kalkañ.

Abklatschen n. (-s) : *treuzlinennerezh* g., *treutzreserezh* g., *treuzeilerezh* g., *treuzeiladur* g., *treutzresadur* g.

abklauben V.k.e. (hat abgeklaubt) : *[Bro-Austria] pokañ* ; *die Rosinen aus dem Kuchen abklauben*, pokañ ar rezin-sec'h a zo er gouign.

abklemmen V.k.e. (hat abgeklemmt) : 1. gwaskañ, frikañ, flastrañ ; 2. [tredan] dilugañ, dilugellañ ; 3. [mezeg] klampañ.

Abklingbecken n. (-s,-) : [nukl.] poull diweredekaat g., poull dizoberiekaat g.

abklingen V.gw. (klang ab / ist abgeklungen) : sioulaat, habaskaat, terriñ, terriñ war an dra-mañ-tra, mougañ, distanañ, distanañ d'an dra-mañ-tra, laoskaat, kluouaraat, koll e nerzh, gwevnaat, koll e lañs, koll e startijenn, argizañ, kizañ ; der Gesang klingt ab, emañ ar ganaouenn o vougañ, tamm-hattamm e ya ar ganaouenn war sioulaat ; die Erregung klingt ab, sioulaat a ra an traou, distanañ a ra d'an dud ; seine Wut auf ihn klingt ab, emañ e zroug outañ o terriñ, emañ o treiñ e imor dioutañ, emañ o tidaerñ ; seine Wut auf ihn ist abgeklungen, torret eo e zroug outañ ; seinen Ärger abklingen lassen, difachañ, divroc'hañ ; sein Groll gegen sie ist nicht völlig abgeklungen, chomet eo gantañ un tammig ergan en he c'heñver ; die Krise klingt ab, a) terriñ a ra tamm-ha-tamm war e gaouad kleñved, distanañ (terriñ, sioulaat, esmoliñ, koazhañ, kizañ) a ra tamm-ha-tamm e gaouad kleñved ; b) tamm-hattamm e ya an enkadenn war wellaat, sioulaat a ra an traou ; sein Husten klingt nicht ab, derc'hel a ra ar paz warnañ, ne zistag ket ar paz dioutañ, ne zispeg ket ar paz dioutañ, chom a ra ar waskenn peg outañ ; die Krankheit klingt ab, emañ ar c'leñved o souzañ, emañ ar c'leñved oc'h argizañ.

Abklingenlassen n. (-s) : [nukl.] diweredekaat g., dizoberiekaat g.

abklopfen V.k.e. (hat abgeklopf): 1. den Staub abklopfen, diboultrañ, diboultrennañ ; den Putz von einer Mauer abklopfen, difuilhañ ur voger ; 2. [dre heñvel.] eine Mauer abklopfen, skeiñ a daolioù bihan gant ur voger evit amprouñ he diabarzh, selaouennañ ur vur a daolioù bihan, pigosat war ur voger ; 3. [mezeg.] kiziata ; den Rücken abklopfen, skeiñ a daolioù bihan ouzh ar c'hein, pigosat war ar c'hein ; 4. Haus für Haus abklopfen, mont a di da di c'houlenn an aluzen.

V.gw. (hat abgeklopf) : [son.] der Kapellmeister klopft ab, bleiner al laz-seniñ (bleiner ar penn orkestra) a gemenn da baouez.

abknabbern V.k.e. (hat abgeknabbert) : krignat ; die Knochen abknabbern, krignat an eskern (Gregor) ; etwas vom Brot abknabbern, krignat un tamm eus ar bara.

abknallen V.k.e. (hat abgeknallt) : lazhadegañ, drailhañ, diskar, tanfoeltrañ un tenn gant, bountañ un tenn e, leuskel un tenn war (gant), lazhañ mik gant un tenn, pilañ, P. reiñ polos da ; wer sich röhrt, wird abgeknallt ! tan gant neb a fiñv ! ; jemanden abknallen, reiñ polos d'u.b., toullañ e lér d'u.b., toullañ lér u.b. ; die Hasen werden abgeknallt, lazhet e vez ar gedon forzh pegement, lazhet e vez ar gedon ken-ha-ken, lazhet e vez ar gedon ken-ha-kenañ, lazhet e vez ar gedon mui-pegen-mui, lazhet e vez ar gedon gwazh-pegen-gwazh, lazhadeget e vez ar gedon.

abknappen V.em. : sich abknappen (hat sich abgeknapppt) : er hat es sich (dat.) mühsam abgeknapppt, gallet en doa prenañ an dra-se dre zalc'h espern diwar e vevañs, bevet en doa e-pad pell diwar soubenn an tri zraig evit gallout prenañ an dra-se.

abknapsen V.k.e. (hat abgeknapst) : krignat, krennañ.

V.em. : sich abknapsen (hat sich abgeknapst) : er hat es sich (dat.) mühsam abgeknapst, gallet en doa prenañ an dra-se dre forzh espern diwar e vevañs, bevet en doa e-pad pell diwar soubenn an tri zraig evit gallout prenañ an dra-se.

abkneifen V.k.e. (kniff ab / hat abgekniffen) : skejañ, troc'hañ.

abknicken V.k.e. (hat abgeknickt) : 1. plegañ ha terriñ ; 2. plegañ ; Buchseiten abknicken, digorniañ pajennou, plegañ korniou pajennou 'zo.

V.gw. (ist abgeknickt) : 1. plegañ ha terriñ ; 2. [hentoù] korntroiañ, gaoliñ.

abknipsen V.k.e. (hat abgeknipst) : 1. troc'hañ, skejañ ; 2. [dre skeud.] tennañ ur poltred, luc'hskeudenniñ.

abknöpfbar ag. : ... a c'heller divoutonañ ; abknöpfbarer Kragen, adc'houzougnenn b.

abknöpfen V.k.e. (hat abgeknöpft) : 1. divoutonañ, dinozelañ, dibrennañ ; 2. [dre skeud.] P. jemandem Geld abknöpfen, truant ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., truflañ arc'hant diwar u.b., diwadañ u.b., goro u.b. betek ar gwad, sunañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ (dibluskañ) e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., displuñañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., diorbliñ u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b. ; er hat mir eine Kippe abgeknöpft, touzet 'n deus din un dareadenn.

abknüpfen V.k.e. (hat abgeknüpft) : diliammañ, dieren, dizeren, distagañ ; einen Gehkenken abknüpfen, digrougañ (diskrougañ, diskourrañ) ur grougadenn.

abknutschen V.k.e. (hat abgeknutscht) : 1. pokat-dibokat da, pokedal da ; 2. reiñ ur pok penn-da-benn da, reiñ ur pok martolod da ; 3. reiñ pokou trouz da.

V.em. : sich abknutschen (haben sich (ak.) abgeknutscht) : pokata, poketal, pokedal an eil d'egile, bezañ pok-pok, en em bokat a-leizh o genaouioù, en em lipat, pokañ a-vegad an eil d'egile, bezañ pokoù tomm ganto, P. en em gannañ a daolioù joscenn.

abkochen V.k.e. (hat abgekocht) : poazhañ, lakaat da virviñ, birviñ ; abgekochte Milch, laezh bervet g., laezh poazhet g. ; zur Hälfte abkochen, rollvirviñ ; kurz abkochen, redisañ.

Abkochung b. (-,en) : 1. [ober] bervadur ; 2. [died] bervadenn b. ; eine Abkochung von Salbei zu sich nehmen, evañ dour bervet diwar saoj, evañ ur vervadenn diwar saoj.

abkommandieren V.k.e. (kommandierte ab / hat abkommandiert) : 1. jemanden zu etwas abkommandieren, daveiñ u.b. da ober ubd, kemenn d'u.b. ober ubd, P. sevel u.b. a-zindan e votoù ; 2. jemanden abkommandieren, reiñ urzhoù d'u.b.

Abkomme g. (-n,-n) : diskennad g.

abkommen V.gw. (kam ab / ist abgekommen) : 1. mont diwar, treiñ diwar, riklañ diwar, skeiñ diwar, pellaat diouzh, faziañ diwar, dilezel ; vom Wege abkommen, treiñ diwar e hent, riklañ diwar an hent mat, skeiñ diwar an hent mat, faziañ diwar an hent mat, diheñchañ, divarchiñ a-zivar an hent, mont diwar an hent, diroudañ, diroudenniñ, kouezhañ war louzaouenn-ar-saouzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem ; [kirri-tan] von der Fahrbañ abkommen, mont a-benn e-barzh ar c'leuz ; [dre skeud.] vom rechten Wege abkommen, diroudennañ, riklañ (distreiñ, mont) diwar an hent mat, dilezel an hent mat, divarchiñ a-zivar an hent mat, dihenchañ, tec'hel diwar an hent eeun, divarchañ ag ar gwir hent, tec'hel (mont, treiñ) diwar an arroudenn vat, diaheliñ diwar an hent eeun, mont dre an hent fall ; 2. [dre heñvel.] mont kuit ; er kann nicht abkommen, n'eus ket tu dezhañ da vont kuit, dalc'het eo gant ubd ; 3. [dre skeud.] er ist von seiner früheren Absicht abgekommen, distroet eo diwar e vennozh kentañ, nac'het en deus e vennozh kentañ, cheñch santimant en deus graet, cheñch soñj en deus graet ; von einer Mode abkommen, dilezel ur c'hiz, distreiñ diwar ur c'hiz ; vom Thema abkommen, diskerzhañ, ober un diskerzh, treiñ diwar ar gaoz, distreiñ diwar e gaoz, ober distroioù-kamm, na chom en e erv, tec'hel diwar e erv, tec'hel diwar ar gont, tec'hel diwar an arroudenn, mont diwar e graf, mont diwar ar gont, pellaat diouzh e gezeg,

mont pell diouzh e gazeg, mont pell diouzh ar gêr da wriat, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, P. dibarkañ ; **4.** [lu] kemer e gouch.

Abkommen n. (-s,-) : feur-emglev g., kendivizad g., lizher-emglev g., emglev g., kenemglev g., emglevadenn b., feur-skrid g., skrid-feur g., skrid-emglev g., feur g., feuriad g. ; *bilaterales Abkommen*, emglev daoudu g., kenemglev g. ; *multilaterales Abkommen*, emglev liestuel g. ; *ein Abkommen treffen*, tremen (skoulmañ) ur feur-emglev gant u.b., ober marc'had, feuriañ ; *mit jemandem ein Abkommen über etwas (ak.) treffen*, divizout ubd gant u.b., divizout gant u.b. ober ubd, sevel (skoulmañ, tremen) un emglev etre an-unan hag unan all a-zivout ur c'hraf bennak, emglevet gant u.b. a-zivout ubd ; zu einem Abkommen kommen, ober emglev, erruout mat, en em gordañ, dont d'en em glevet ; *ein Abkommen aushandeln*, kevraouiñ un emglev, moaieniñ un emglev ; [polit.] *Münchner Abkommen*, feur-emglev München g., kuzuliadeg München b. ; die Schengener Abkommen, emglevioù Schengen ls. ; *ein gütliches Abkommen*, un emglev dre gaer g., un emglev hep arguz g. (Gregor).

Abkommenentwurf g. (-s,-entwürfe) : ragemglev g., rakfeur g.

Abkommenschaft b. (-) : [rouez] lignez b., diskennidi ls.

Abkommensrecht n. (-s) : gwir kendivizadel g.

abkömmlich ag. : vak, dibrez, dioueradus.

Abkömmlichkeit b. (-) : vakteb b., dioueradusted b., digarg b.

Abkömmling g. (-s,-e) : **1.** diskennad g. ; **2.** [kimiezh] deverad g., eilkenderc'had g. ; die Abkömmlinge des Morphins, an deveradouù diouzh ar morfin ls.

abkönnen V.k.e. (kann ab / konnte ab / hat abgekonnt) : [rannyezh] P. gouzañv, padout ouzh, pakañ, aveliñ ; er kann sie nicht ab, n'eo ket evit gouzañv anezhi, ne bad ket e spred (e skiant) o welet anezhi, n'eo ket evit padout outi, n'eo ket evit pakañ anezhi, n'eo ket evit aveliñ anezhi, n'eo ket evit ahelañ ganti, n'eo ket evit en em ahelañ ganti, ur malis en deus outi, honnezh a zo kasaus-bras dezhañ ; dieses Gedudel kann ich auf den Tod nicht ab, heg am eus ouzh ar biniaouachou-se ; [boeson] er kann viel ab, dougen a ra plaen.

abköpfen V.k.e. (hat abgeköpft) : einen Baum abköpfen, divegañ ur wezenn, dibennañ ur wezenn, tagosenniñ ur wezenn, penndogiñ ur wezenn, penndloliñ ur wezenn, divleinañ ur wezenn, penndologiñ ur wezenn.

abkoppeln V.k.e. (hat abgekoppelt) : **1.** diskoublañ, digoublañ, disparañ ; **2.** [kirri] distagañañ, diskregiñ, diskourrañ.

abkrageln V.k.e. (hat abgekragelt) : [Bro-Austria] **1.** lazhañ, muntrañ ; **2.** [yer h.a.] ein Huhn abkrageln, gweañ (nezañ) he gouzoug d'ur yar, ober ur moull da c'houzoug ur yar, ober un nez e gouzoug ur penn yar, ober un nez d'ur yar en he gouzoug, divellañ he gouzoug d'ur yar (Gregor), ober ur gwe e gouzoug ur penn yar.

abkratzen V.k.e. (hat abgekratzt) : **1.** raskañ, rakañ, raklañ, peliat, naviñ, rinkat, kignat, daladuriñ, grakañ, skrabañ, krifinat, rac'hañ, roskignat, raskognat, razhañ, raskennañ, diraskañ ; meine Mutter kratzte das Brot richtig ab, um die Butter zu sparen, va mamm a skrabe ar bara evit espern an amanenn, va mamm ne lakae nemet ur raskadenn (ul livadenn) amanenn war ar bara ; den Dreck von etwas abkratzen, naetaat ubd, kempenn ubd, dilastezañ ubd, dilouzañ ubd, difankañ ubd, distlabezañ ubd, dideilañ ubd, dibriañ ubd, digailharañ ubd, distrakiñ ubd, skarzhañ ubd, karzhañ ubd, ober karzhadenn en ubd, digaoç'hañ ubd ; den gröbsten Schmutz von seinen Kleidern und Schuhen abkratzen, en em zigaoç'hañ, en em zigailharañ, en em zibriañ ; das Moos an den Bäumen

abkratzen, raskañ ar man diwar ar gwez ; **2.** Schuhe abkratzen, den Schlamm von Schuhen abkratzen, dizouarañ botoù, dibriañ botoù ; **3.** [tisav.] ripañ ; den Putz abkratzen, dizinduiñ un ti ; den Putz von einer Mauer abkratzen, difuilhañ ur voger. V.gw. (ist abgekratzt) : P. 1. kreñviñ, kreviñ, pibidañ, disgweañ, foeltrañ, mont d'an tu all, mont en tu all, mont er bord all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, mont d'ar gevred, lipat (lonkañ) e loa, lonkañ e vabouzenn, lonkañ e chik, lonkañ e deod, lakaat e garnaj en driñs, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, serriñ e baiplu, ridañ e baiplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober al lamm, sailhañ er bailh, tortañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed ; **2.** diskampañ, skampañ, troc'hañ kuit, diriñsañ kuit, riñsañ, kantenniñ, terriñ e nask, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, mont er gas, mont e chil, kerzhet e chil, trasañ e chil, en em dennañ, treiñ e gilhorouù, sachañ e gilhorouù, en em sachañ, sachañ e dreid, sachañ e skasouù, sachañ e c'har, kas e gilhorouù, tennañ e gilhouù, sachañ e ivinouù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em ziskrapañ, rankout he c'hrabit, kribat anezhi, kribat er-maez, skarzhañ er-maez, skubañ er-maez, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, skarañ douar, skarañ mibin, sachañ e garavelloù, mont da redek ar c'had, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, ober gardenn, gallout kavout hed e c'har, kemer hed e c'har, gallout kavout hed e votez, kavout e ribouloù da dec'hel, klask e ribouloù, klask e ribinoù, en em skrabañ, flipat er-maez, rahouenniñ kuit, kravat, kravat kuit, kravat gantañ, sachañ e revr gant an-unan, sachañ e skasoù gant an-unan, kribañ, mont d'an tarv, mont d'an tarv-ruz, partial d'an tarv, partial evel un tenn ; er ist abgekratzt, kantennet eo, skubet en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, skaret en deus douar, kravet kuit eo, ranket en deus he c'hrabit.

V.em. : sich abkratzen (hat sich abgekratzt) : sich (dat.) etwas abkratzen, skrabañ ubd evit e lemel diouzh an-unan, lemel ubd diouzh an-unan dre gravat.

Abkratzen n. (-s) : grakerezh g., razherezh g., skrab g., skraberezh g., skrabañ g., raskennadur g.

Abkratzer g. (-s,-) : [benveg] kraver g., kraverez b., rask g., rakerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., raklerez b., sklerenn b.

abkriegen V.k.e. (hat abgekriegt) : P. **1.** tennañ, lemel ; **2.** kaout, tapout, resev, degouezhout gant an-unan ; sie hat keinen abgekriegt, n'he deus ket kavet he far, chomet eo dizimez, n'he deus ket kavet fred, n'he deus ket kavet ur gwaz da zimeziñ ganti, manet eo, chomet eo d'ober moereb ; ich werde schon etwas davon abkriegen, kig pe groc'henn am bezo ; **3.** pakañ, tapout ; der Hase hat Schrot abgekriegt, ar c'had he deus tapet plom ; ich habe eine ordentliche Regendusche abgekriegt, paket em eus ur c'blebiadenn, paket ez eus bet ur revriad dour ganin ; [dre skeud.] er hat was abgekriegt, paket (kavet, tapet) en deus e begement, klevet en deus ur chapeled, roet eo bet e stal dezhañ, klevet en deus e anv mat, klevet en deus e holl anviouù, klevet en deus e seizh seurt ruz, klevet en deus ar seizh mil, klevet en deus e bater, bet en deus pater ha prezegenn da selaou, klevet en deus seizh gwirionez an diaoul, tapet en deus pironed, paket en deus pironouù, klevet en deus anezhi, tapet en deus anezhi, bet en deus anezhi da bakañ, klevet en deus e begement ; **4.** c'hoarvezout droug gant an-unan ; er hat eins abgekriegt, paket en deus ur pezh mell takad, tapet en deus

un taol bennak, paket en deus un taol bennak ; *er hat ganz schön was abgekriegt*, paket en deus ur gwall daol.

abkühlen V.k.e. (hat abgekühlt) : 1. lakaat da zistanañ, lakaat da yenañ, lakaat da deurel e dan, lakaat en distan, yenaat, gouyenaat, freskaat, kluaraat, kluarañ, mingliñ, yenañ, distanañ ; *das Wasser abkühlen*, terriñ e dan d'an dour, lakaat an dour da zistanañ, kluarañ ur banne dour ; 2. sioulaat, distanañ, distav, habaskaat, ameniñ, abafñ, dousaat, terriñ ; *jemandes Zorn abkühlen*, plegañ imor u.b., habaskaat buanegezh u.b., ameniñ buanegezh u.b., digounnariñ u.b., dizrougiñ u.b., difuloriñ u.b., dousaat spered u.b., abafñ taeroni u.b., distanañ da soubenn u.b., distanañ kounnar u.b., dousaat fulor u.b., terriñ e zroug d'u.b., terriñ e fulor d'u.b., kompezañ spered u.b., krennañ e ivinou d'u.b.

V.gw. (ist abgekühlt) : 1. yenañ, teurel e dan, terriñ e dan ; *das Badewasser ist nun abgekühlt*, pelloc'h eo yen an dour kibellañ ; *der Haferbrei braucht lange, bis er abgekühlt ist*, pell e vez ar yod kerc'h o teurel e dan ; *nehmt den Kuchen aus dem Ofen, dass er abkühlt*, tennit ar farz er-maez ma torro e dan ; *etwas abkühlen lassen*, lezel ubd da yenañ, leuskel ubd da yenañ, lezel ubd da deurel e dan, leuskel ubd da derriñ e dan ; 2. terriñ d'an-unan, terriñ war an-unan, sioulaat, habaskaat, distanañ d'an-unan/d'an dra-mañ-tra, laoskaat ; *sein Zorn kühlt ab*, distanañ a ra e gounnar, distanañ a ra dezhañ, distanañ a ra d'e soubenn, dousaat a ra dezhañ, rabatiñ a ra dezhañ, didaeriñ a ra, difachañ a ra, divroc'hañ a ra, dizrougiñ a ra, difuloriñ a ra, digounnariñ a ra, terriñ a ra dezhañ, terriñ a ra warnañ, kalmiñ a ra dezhañ, habaskaat a ra dezhañ, sioulaat a ra dezhañ, dont a ra e spered da gompezañ, afliñ a ra dezhañ, ameniñ a ra ; *sein Zorn ist abgekühlt*, torret eo d'e varr imor, rabatet eo dezhañ, gwalc'het eo e gounnar ; *sein Zorn ist noch nicht abgekühlt*, n'eo ket digounnaret c'hoazh, n'eo ket difach c'hoazh, n'eo ket distanet e gounnar c'hoazh, n'eo ket distanet dezhañ c'hoazh, n'eo ket gwalc'het e gounnar c'hoazh, n'eo ket torret d'e varr imor c'hoazh, n'eo ket rabatet dezhañ c'hoazh, n'eo ket uzet e zroug c'hoazh, n'eo ket aet e zroug e puñs an avel c'hoazh, n'eo ket distanet d'e soubenn c'hoazh, n'eo ket diazezet e dorad kounnar c'hoazh, n'eo ket dezhañ, distanañ a ra dezhañ, dont a ra e spered da gompezañ, afliñ a ra dezhañ, ameniñ a ra ; *sein Verhältnis zu ihm hat sich abgekühlt*, deuet eo da yenaat outañ, deuet eo d'en em yenaat outañ ; 3. *sich (dat.) etwas abkühlen*, didanailhañ ubd ; *ich ziehe mir mal die Schuhe aus, um mir die Füße abzukühlen*, ez an da lemel va botou da zidanailhañ va zreid, ez an da lemel va botou da zistanañ va zreid ; 4. V.em. dibers. (hat sich abgekühlt) : [amzer] freskaat, yenaat, gouyenaat, kluaraat, kluarañ, mingliñ, distanañ ; es *kühl sich ab*, freskaat a ra an amzer, yenaat a ra an amzer, yenaat a ra ; *gegen Abend kühlt es sich ab*, d'enderv-noz e vez distanusoc'h, d'enderv-noz e teu ar freskadurezh, diouzh an abardaez e vez freskoc'h an aer ; *warten wir ab, bis es sich abkühlt*, gortozomp ma vo torret an heol, gortozomp ac'hanen ma vo torret an heol, gortozomp ken a vo torret an heol, gortozomp ken na vo torret an heol ; es *hat sich abgekühlt*, yenaet eo an amzer, yenaet eo.

abkühlend ag. : 1. distanus, yenaus, freskaus ; 2. [amzer, avel] sin.

Abkühlgeschwindigkeit b. (-) : tizh yenañ g.

Abkühlung b. (-,-en) : 1. distan g., distanadur g., freskadur g., yenadurezh b., yenadur g., yenerezh g., digresk gwrezverk g. ; 2. [fizik] yenidigezh b. ; 3. [dre skeud.] yenien b., yenijenn b., digarantez b.

Abkühlungsgeschwindigkeit b. (-) : tizh yenañ g.

abkündern V.k.e. (hat abgekündigt) : [relij.] *einen Bischof abkündern*, eskobañ ur beleg, eñvel u.b. da eskob.

Abkündigung b. (-,-en) : [relij.] *Abkündigung eines Bischofs*, eskobañ g., anvidigezh un eskob b.

Abkunft b. (-) : orin g., hil g. ; *von niedriger Abkunft*, a lec'h izel, ganet a lec'h izel, savet a lec'h izel, a ouenn izel, a ouenn zister, dister e ouenn, savet a dud izelek, a wad izel, izelwad ; *von hoher Abkunft*, a lignez uhel, a lec'h uhel, a renk uhel, a ouenn vat, a wad uhel, uhelwad, uhelouenn, bet ganet (bet savet) a lec'h uhel, uhel e lignez, savet a ouenn uhel, uhel e ouenn, graet e voutoudezhañ a-raok e dreid ; *von vornehmer Abkunft*, a renk, a diegezh vat ; *aviäre Abkunft*, orin evnel g.

abkupfern V.k.e. (hat abgekupfert) : P. *etwas abkupfern*, fripañ ubd., skridpreizhañ ubd.

V.gw. (hat abgekupfert) : P. von *etwas abkupfern*, fripañ ubd., skridpreizhañ ubd.

abkuppeln V.k.e. (hat abgekuppelt) : 1. diskoublañ, digoublañ, disparañ ; 2. [kirri] diskregiñ, distagañ, diskourrañ.

abkürzen V.k.e. (hat abgekürzt) : krennañ, berraat, troc'hañ berr, diverrañ ; *den Weg abkürzen*, treziata, skeiñ berroc'h adreuz, mont dre an eeunañ hent (an hent berrañ), mont dre dreuz, mont a-dreuz, mont gant un hent-treuz, troc'hañ berroc'h dre an hentoù-treuz, troc'hañ berr, troc'hañ berroc'h, troc'hañ a-dreuz, klask un hent-treuz da ziverrañ, klask tro da ziverrañ, kemer berroc'h, kemer un hent-treuz, mont gant ur

wenodenn viliner ; eine Diskussion abkürzen, troc'hañ berr, krennañ an diviz.

V.gw. (hat abgekürzt) : 1. treuziata, skeiñ berroc'h a-dreuz, mont dre an eeunañ hent (an hent berrañ), mont dre dreuz, mont a-dreuz, mont gant un hent-treuz, troc'hañ berroc'h dre an hentoù-treuz, troc'hañ berr, troc'hañ berroc'h, troc'hañ a-dreuz, klask un hent-treuz da ziverrañ, klask tro da ziverrañ, kemer berroc'h, kemer un hent-treuz, mont gant ur wenodenn viliner ; 2. skrivañ berr-ha-berr, skrivañ e berr.

Abkürzung b. (-,en) : 1. berradur g., berradurezh b., berradenn b., diverradenn b., krennadar g., diverradur g., diverrañ g. ; 2. teskanv g., sigl g. ; 3. hent-treuz g., hent a-dreuz g., trezhent g., gwenodenn viliner b. ; eine Abkürzung nehmen, treuziata, skeiñ berroc'h a-dreuz, mont dre an eeunañ hent (an hent berrañ), mont dre dreuz, mont a-dreuz, mont gant un hent-treuz, troc'hañ berroc'h dre an hentoù-treuz, troc'hañ berr, troc'hañ berroc'h, troc'hañ a-dreuz, klask un hent-treuz da ziverrañ, klask tro da ziverrañ, kemer berroc'h, kemer un hent-treuz, mont gant ur wenodenn viliner ; nimm die Abkürzung über die Felder, sko a-dreuz dre ar parkeier, kae gant an hentoù-treuz.

Abkürzungspunkt g. (-s,-e) : [yezh.] poent berraat g.

Abkürzungsverzeichnis n. (-ses,-se) : roll ar berraduriou g.

Abkürzungsweg g. (-s,-e) : hent-treuz g., hent a-dreuz g., trezhent g., gwenodenn viliner b.

abküsseñ V.k.e. (hat abgeküsst) : pokat-dibokat da, poketa da, poketal da.

V.em. : sich (gegenseitig) abküsseñ (haben sich (ak.) abgeküsst) : pokata, poketal, pokedal, bezañ pok-pok, en em bokat a-leizh o genaouioù, en em lipat, P. en em gannañ a daolioù jokkenn.

ablackieren V.k.e. (lakierte ab / hat abblackiert) : diwernisañ ; seine Nägel abblackieren, diwernisañ e ivinoù.

Ablad g. (-es) : [Bro-Suis] diskarg g., diskargerezh g., diskargadur g., diskargañ g.

Abladegebläse n. (-s,-) : [labour-douar] aersanailher g. [lester aersanailheroù].

abladen V.k.e. (lädt ab / lud ab / hat abgeladen) : 1. diskargañ, digargañ, disammañ, diboullañ ; aufladen und abladen, deleuñvñ ; einen Wagen abladen, diskargañ ur charr ; Müllabladen verboten ! difennet groñs eo lakaat (diskargañ) lastez amañ ! ; 2. [dre astenn.] eine Last abladen, disammañ, kaout an disamm (an dizober, an distag, distag) eus ubd, frankaat gant ubd ; 3. [dre skeud.] seinen Kummer bei jemandem abladen, disammañ e galon glac'haret d'u.b., divec'hiañ e galon glac'haret d'u.b., digeriñ e galon glac'haret d'u.b.

Abladeplatz g. (-es,-plätze) : diskarg g., diskargva g.

Ablader g. (-s,-) : simiad g. [lester simidi], portezer g., douger-sammoù g., difarder g., dibouller g., choukataer g.

Abladung b. (-,en) : diskarg g., diskargerezh g., diskargadur g., difardañ g., diboullañ g., diskargañ g.

Ablage b. (-,n) : 1. teuliad g., diell b. ; 2. diellerezh g., diellaouiñ g. ; die Ablage machen, diellaouiñ ; 3. mirlec'h g., dastumlec'h g., ti-dastum g., magazenn b. ; Kleiderablage, gwiskva g., kambr-dilhad b. ; 4. [Bro-Suis] den Totoschein zur Ablage bringen, kas ar bilhed loto d'ar burev dastum ; 5. [karrtan] lak-pep-tra g. ; 6. kombod g.

Ablagekorb g. (-s,-körbe) : kestenn lizheroù b., paner lizheroù b., lak-pep-tra g.

Ablagemappe b. (-,n) : 1. renkell dielloù b. ; 2. [dre skeud.] einen Plan in die Ablagemappe geben, lakaat ur raktres

bennak en ankounac'h, teurel ur raktres bennak e puñs an ankounac'h.

Ablagemöbel n. (-s,-) : pezh anneze klenkañ g., gloestr klenkañ g., anneze klenkañ g., prest klenkañ g.

Ablageplatte b. (-,n) : taolig b. [lester taoligoù].

Ablageschale b. (-,n) : lak-pep-tra g.

Ablageschrank g. (-s,-schränke) : pezh arrebeuri klenkañ g.

ablagern V.k.e. (hat abgelagert) : 1. diskargañ ; 2. etrepaouezañ, kledouriñ, magazennañ, sanailhañ, grignoliañ, grignoliñ ; 3. [gwin] leuskel da gozhañ ; 4. [koad, butun] leuskel da sec'hañ ; 5. [douarouriezh] in Schichten ablagern, gweleadiñ.

V.gw. (ist/hat abgelagert) : 1. [gwin] kozhañ, chom da gozhañ ; ist der Wein lange genug abgelagert ? ha chomet eo ar gwin pell a-walc'h da gozhañ ? ; 2. [koad, butun] sec'hañ ; 3. [kegin.., kig] das Fleisch lagert ab, diazezañ a ra ar c'chig.

V.em. : **sich ablagern** (hat sich (ak.) abgelagert) : tevioniñ, gouzediñ, gouelezenniñ, gweleadiñ, lec'hidenniñ, dilaviñ ; der Weinstein lagert sich ab, dilaviñ a ra ar gwin ; in den Wasserröhren lagert sich Kalk ab, krestenniñ a ra ar c'horzennoù dour ; [douarouriezh] sich in Schichten ablagern, gweleadiñ.

Ablagerung b. (-,en) : 1. [gwin] kozhañ g.

2. [koad, butun] sec'hañ g., sechadur g..

3. tevioniñ g., gouelezennadur g., gouelezenniñ g., lec'hidenniñ g., berniadur g., diskargadur o tont eus ar stériou g., dichaladur g.

4. tevion g., gouzed g., daspugn g., koc'hion g., gouelezenn b., gouelezennad b., lec'hid g., lec'hidad g., lec'hidenn b., foersistr g.

5. krestenniñ g.

6. krestenniñ b. ; Ablagerungen von Asche und Rauchkonzentrat in einer Pfeife, kramenn b., krazunell b.

7. [hinouriezh] ardiñvad g., ardiñvañ g. ; Eisablagerung, ardiñvad skorn g.

Ablagerungsgestein n. (-s,-e) : karregad ouelezennek b., roch'atredet b., kendorbezenn b., karregad weleadek b.

Ablagerungssediment n. (-s,-e) : gouelezenn atredet b.

ablaichen V.gw. (hat abgelaicht) : [pesked] teuler greun, teuler e chreun, teuler he greun, greuniñ, parañ, dozvñ

ablandig ag. : ... douar ; ablandiger Wind, avel zouar g., avel a-zouar g., avel dialaetz g., avel diamont g.

Ablass g. (-es,-lässe) : [relij.] induljañs b., distaol g. ; vollkommener Ablass, induljañs leun b. ; Devotionalien mit Ablässen ausstatten, induljañsiñ traezoù sakr.

Ablassbrief g. (-s,-e) : buih induljañs g.

ablassen V.k.e. (lässt ab / ließ ab / hat abgelassen) : 1. dileuskel ; Luft aus einem Reifen ablassen, dic'hwezañ ur rod ; Dampf ablassen, a) dileuskel aezhenn, dileuskel burezh ; b) [dre skeud.] ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh(ig), un diskuizhadenn, un tamm diskrog), distennañ e spered, ober ur pennadig diskuizhaoñ, ober e ziskuizhoù, ober ur ruilh, adsevel e boueziou, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, soc'hañ, ober kein hir, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, kemer arsav, leuskel da vont un tammiñ, diskargañ e spered, disammañ e spered, dideriñ e spered, aveliñ e benn, diskuizhaoñ ; Wasser ablassen, dourenniñ ; 2. den Teich ablassen, das Wasser aus dem Teich ablassen, skarzhañ (karzhañ, goulloïñ, goullonder, lakaat goullo, goullonderiñ) ar stank, digeriñ war ar poull-dour, disec'hañ ur poull, sevel al laerez, sevel ar sklotur ; Wein ablassen, dizentoniñ gwin, treuzskuilhañ gwin ; das Wasser

aus einem Ballasttank ablassen, divalastrañ, dilastrañ ; 3. jemandem von dem Preis fünf Prozent ablassen, rabatiñ pemp dre-gant war ar priz d'u.b., diskontañ pemp dre-gant d'u.b., reiñ pemp dre-gant distaol war priz udb d'u.b., reiñ un distaol a bemp dre-gant d'u.b., aotren ur rabat a bemp dre-gant d'u.b. V.k.d. (lässt ab ließ ab / hat abgelassen) : 1. [dre astenn] disteuler, skañvaat ; von einer Schuld ablassen, disteuler (skañvaat) un dle ; 2. [dre skeud.] dilezel, distreiñ diwar, diskregiñ diouzh, ehanañ udb ; von einem Plan ablassen, distreiñ diwar e ratozh, cheñch mennozh, diskregiñ diouzh e ratozh, argas ur raktres diwar e spered, dibennadiñ ; er ließ von seinem ausschweifenden Leben nicht ab, en em zerc'hel a reas da vambochal ; von seinem Laster ablassen, terriñ e dech fall, terriñ e bleg fall, trec'hiñ e bleg fall, terriñ ur c'hiz fall ; er kann von seinem Laster nicht ablassen, n'eo ket evit e dech, n'eo ket evit mirout, ne ya ket ar gwall dech-se digantañ, n'eo ket evit dilezel e voaz (terriñ e voaz, terriñ e c'hiz fall, en em zizober eus e dech), ne c'hell ket en em zifraeañ (en em zjabliñ, en em zistabezañ, en em zistrobañ) eus e dech, ne c'hell ket troc'hañ e bleg fall, sentiñ a ra ouzh e bleg ; sie ließen nicht von ihrem Gespräch ab, ne dorras ket an diviz ganto ; 3. von jemandem ablassen, paouez ouzh u.b., paouez gant u.b., reiñ peoc'h d'u.b., ehanañ ouzh u.b. ; der Märtyrer war schon halbtot als die Folterknechte von ihm abließsen, ar merzher a oa hanter varv pa voe ehanet outañ.

Ablassen n. (-s) : dilaoskadur g., distaol g., spurj g., spurjadur g. ; **Ablassen auf See**, dilaoskadur war ar mor bras g., distaol war ar mor bras g. ; **Ablassen von Ballastwasser**, divalastradur g., divalastrañ g., dilastreñ g., dilatrañ g.

Ablasshahn g. (-s,-hähne) : kog diskarzh g., kog spurjañ g., kog distaol g., kog skarzhañ g., kog diskas g., spurjer g. [*liester spurjeroù*].

Ablassleitung b. (-en) : korzenn diskarzh b., korzenn spurjañ b., korzenn distaol b., korzenn skarzhañ b., korzenn diskas b.

Ablassloch n. (-s,-löcher) : toull-dizour g., [merdead.] bont-chaos g.

Ablasslochverschluss g. (-es,-verschlüsse) : [merdead.] spit g. [*liester spitoù*].

Ablassrohr n. (-s,-e) : tuellenn diskarzh b., tuellenn spurjañ b., tuellenn distaol b., tuellenn skarzhañ b., tuellenn diskas b.

Ablassung b. (-en) : 1. kas g., kasidigezh b., kasadur g., kasadenn b., ; 2. dilaoskadur g., distaol g. ; 3. [gwin] dizentonnioñ g. ; 4. skarzhadur g., karzhadur g., goulloadur g., spurj g., spurjadur g. ; 5. [kenwerzh] paouez g., paouezidigezh b., arsav g.

Ablassventil n. (-s,-e) : klaped distaol g., klaped skarzhañ g., klaped karzhañ g., klaped diskas g., klaped diskarzh g., klaped spurjañ g., spurjer g. [*liester spurjeroù*], rañvell-goll b.

Ablation b. (-en) : [mezeg.] ezvenadur g., ezvenañ g., dilam g. ; die Ablation von Tumoren, an ezvenañ yoc'hennoù g. ; teilweise Ablation, partielle Ablation, Teilablution , ezvenadur darnel g.

Ablativ g. (-s,-e) : [yezh.] tro-bellaat b., ablativ g.

ablatschen V.k.e. (hat abgelatscht) : uzañ, teuc'hiñ, lakaat uz e ; diese Schuhe sind ganz schön abgelatscht, ar botoù-mañ o deus graet un uzañ mat.

ablatten V.k.e. (hat abgelattet) : dic'houlazhañ.

ablauben V.k.e. (hat abgelaubt) : dizeliañ, dizieliennañ, dizeliaouïñ, foulhezañ.

Ablauf g. (-s,-läufe) : 1. beradur g., diver g., diruilhad g., diskarg g., dizour g.

2. hiris g. ; **Ablauf eines Teiches**, hiris ur stank g., lost ur stank g.

3. loc'hañ g.

4. moradur g. ; **Ablauf eines Schiffes**, moradur ur vag g.

5. [dre skeud.] red g., dibun g., dibunadur g., kerzh g., argerzh g., argerzhad g., argerzhadur g., oberidigezh b. ; **Ablauf der Geschichte**, dibun an istor g., red an istor g., kerzh an istor g. ; **Ablauf der Schlacht**, dibunadur (kerzh, red) an emgann g. ; **der Eroberungsablauf**, dibun an aloubidigezh g. ; **feierlicher Ablauf**, lid g., lidadur g., liderez g. ; **die Abläufe**, an darvoudouù ls., red an darvoudouù g., dibun an darvoudouù g., kerzh an darvoudouù g. ; **der Ablauf der Ereignisse**, red an darvoudouù g., dibun an darvoudouù g., kerzh an darvoudouù g. ; **Betriebsablauf**, kerzh an embregerezh g.

6. kemalenn b., elfenn b., lankad g. ; eine Bewegung in seine einzelnen Abläufe zerlegen, dezlankadañ ur fiñv, elfennañ ur fiñv.

7. [mor] **Ablauf der Flut**, tre g., dichal g.

8. vor **Ablauf dieser Woche**, a-raok dibenn ar sizhun ; vor **Ablauf der nächsten zwei Monate**, a-barzh daou viz amañ ; nach **Ablauf von vierzehn Tagen**, ur pemzektez goude, en ur ober ur pemzektez, dindan ur pemzektez, e-korf ur pemzektez, a-benn ur pemzektez, pa voe fournis ar pemzektez ; nach **Ablauf des Jahres**, e dibenn ar bloaz, ur wech echu ar bloaz ; [sport] vor **Ablauf der vereinbarten Runden siegen**, gounit kent an dibenn.

9. [kenw.] termen g. ; **Ablauf eines Wechsels**, termen lakaet d'u'lizher-tennañ g. ; **Ablauf des Vertrages**, termen ar gevrat g. ; beim **Ablauf des Pachtvertrages**, pa zegouezho an termen.

10. disoc'h g. ; **Ablauf eines Geschäfts**, disoc'h un afer genwerzh g.

11. **Verkehrsablauf**, kas war an hentoù g., ruilherezh g., ruilhadur g., ruilh g., hentred g.

Ablaufberg g. (-s,-e) : [hentoù-houarn] krugell war bouez-traoñ b., tosen war bouez-traoñ g., torgenn war bouez-traoñ b.

Ablaufdatum n. (-s,-daten) : 1. [kenw.] termen darevezh g., deiziad an darevezh g., dibenn darevezh g., deiziad termen g., deiziad diwezhañ g., termen an taladur g., termen an dastaladur g., termen evit paeañ g. ; 2. [Bro-Austria / Bro-Suis] deiziad beveziñ diwezhañ g.

Ablaufdiagramm n. (-s,-e) : [stlenn.] aozlun g., frammlun g. **ablaufen** V.k.e. (läuft ab // lief ab // hat/ist abgelaufen) : 1. [hat/ist] [melestr.] kontrollañ, gwiriañ ; die Strecke ablaufen, ober un droiad war an hent evit gwelet e peseurt stad emañ hennezh ; 2. [hat] [dre skeud.] dont da vezañ trec'h da ; jemandem den Rang ablaufen, dont da vezañ gwelloc'h eget unan all, riñsañ e dreid d'u.b., sevel e dreid d'u.b., sevel dindan u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., dont da vezañ trec'h d'u.b., mont dreist u.b., kemer al levezon war u.b., distroadñañ u.b., kannañ u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer e greñv war u.b., kemer an hol war u.b., kemer lañs war u.b., sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war u.b., skubañ dindan botoù u.b., troc'hañ a-raok d'u.b., troc'hañ dindan u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., kaout ar gounid war u.b., souriñ war u.b., dont da vezañ sour war u.b., dont da vezañ mestroc'h eget unan all, pakañ u.b., tremen dreist u.b., dont da vezañ barrekoc'h eget u.b., dont da gaout muioc'h a ampartiz eget u.b., dont da dalvezout war u.b. ; 3. [hat] seine Schuhe ablaufen, karzhañ e votoù, uzañ e votoù, lakaat uz en e votoù. V.gw. (läuft ab / lief ab / ist abgelaufen) : 1. redek, dinaouiñ, diverañ, distilhañ ; das Wasser läuft ab, redek a ra an dour, an dour a ya kuit ; [mor] **ablaufendes Wasser**, mare trec'h g., mare

a-drec'h g., mare tre g., trec'h g., tre g., dichal g. ; *bei ablaufendem Wasser*, a-dre, a-drec'h, pa vez mare tre, pa vez tre, pa vez ar mor o trec'hiñ, pa vez ar mor o treañ, pa vez ar mor o tichalañ, pa vez ar mor o tiskenn ; *wir haben bei ablaufendem Wasser Muscheln gesammelt*, dastumet hor boa kegin a-drec'h, aet e oamp da gregina a-dre ; 2. [dre heñvel.] dibunañ ; der Film läuft ab, emañ ar film o tremen (o tibunañ) ; das Schlagwerk läuft ab, emañ an horolaj o tistignañ, emañ an horolaj o seniñ ; 3. chom a-sav ; die Uhr läuft ab, emañ an eurier o chom a-sav ; 4. [dre skeud.] *deine Uhr ist abgelaufen*, un den marv out, ned ai ket pell ganti, n'eus warc'hoazh ebet evitout, ne badi ket pell ken, gra bremañ da bak, gra bremañ da bakad, lavar da "in manus", graet ac'h eus da reuziad war an douar ; 5. dont d'e dermen, soetiñ, diwezhiñ, echuiñ, bezañ o tilostañ, dont d'e zibenn, dibennañ, tennañ d'e ziwezh, bezañ tost echu, bezañ tost disoc'h, bezañ o tisoc'h, bezañ damdost echu, bezañ war e bare, bezañ war an echu ; der Vertrag läuft ab, emañ ar gevrat o tilostañ, ar gevrat a denn d'e dermen, soetiñ a ra ar gevrat, erru pare eo ar gevrat ; die Frist läuft morgen ab, warc'hoazh ez echuo (e vo echu, e vo deuet, e vo degouezhet) an termen, warc'hoazh e tegouezho an amzer / warc'hoazh e tegouezho an termen (Gregor) ; die Frist ist abgelaufen, die Laufzeit ist abgelaufen, echu eo an termen, darev eo an termen, degouezhet eo an termen, deuet eo an termen ; die Frist läuft ab, emañ an termen o vont da echuiñ (oc'h echuiñ) ; 6. ezkreriañ, diamzeriñ ; die Garantie auf etwas (ak.) (für etwas) ist abgelaufen, an-dra-mañ-tra a zo e-maez gwarant bremañ, an-dra-mañ-tra n'emañ ket dindan warant ken ; der Pass ist abgelaufen, diamzeret (eztalvoud, ezkreriet) eo ar pasport-se, ar pasport-se n'eo ket mat ken ; 7. jemanden ablaufen lassen, reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., kas u.b. da choukañ, kas u.b. da sutal brulu war Menez-Are, kas u.b. da rudellat, kas u.b. da strakal bezhin e foñs al lennvor, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. war ar c'herzed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da skidañ, kas u.b. da Gankari-noz, kas u.b. da chastiñ, kas u.b. da gouziñ, kas u.b. da gontañ lus, kas u.b. da bolotresa, kas u.b. da gastrilhesa, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'ched war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'ched d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da ganañ, kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da driñchina, kas u.b. da bark an aod, kas u.b. da dreiñ mein da sec'hañ, kas u.b. da bizmoc'ha, kivijañ u.b., distekiñ u.b., reiñ e sac'h poell hag all d'u.b., kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da vale, stlapañ u.b. da vale, kas u.b. da vale brav ha kempenn, kas u.b. da bourmen, reiñ herr d'u.b. ; 8. [dre skeud.] er hat sich (dat.) die Kinderschuhe abgelaufen, aet eo er-maez a vulg, deuet eo er-maez a vulg, deuet eo eus a vulg, n'emañ ket mui oc'h uzañ e vragoù kentañ, deuet eo da vezañ un den, taolet en deus e c'chrom (Gregor), n'eo ket ur bugel ken, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket ganet gant labousig dec'h ; sich (dat.) die Hörner ablaufen, teuler e c'chrom (Gregor), ober e reuz paotr yaouank, ameniñ, furaat, parfetaat, plegañ e santimant, bezañ diwezh gant e reuz paotr yaouank.

Ablaufen n. (-s) : beradur g., never g., diruilhad g., diskarg g., dizour g., dinaouadur g. ; das Ablaufen der Wassermassen, an dichal g.

Ablauffrist b. (-,-en) : termen g.

Ablaufhahn g. (-s,-hähne) : kog g., tuellenn b.

Ablauphaspel b. (-,-n) : dibuner g., estell g., karr-dibuner g., march'-dibuner g., kaladur g., kos g., punour g., traouihl g.

Ablauflänge b. (-,-n) : [tekn., marc'h-houarn] helc'hent g.

Ablauplanung b. (-,-en) : [tekn.] aozadur al labour g., urzhiadur al labour g., kanturzhieren g., kanturzhiañ g.

ablaugen V.k.e. (hat abgelaugt) : koueziañ, lisiviñ, bugadiñ.

ablauschen V.k.e. (hat abgelauscht) : selaou dre guzh, spiañ, sigotañ.

Ablaut g. (-s,-e) : [yezh.] kemmadur vogalenn g., apofoniez g., gwanadur g.

ablauten V.k.e. ha V.gw. (hat abgelautet) : [yezh.] kemmadur vogalenn ar bennrann.

abläuten V.k.e. (hat abgeläutet) : seniñ [an diloc'hañ].

ableben V.gw. (ist abgelebt) : mervel, mont da anaon.

Anv-gwan verb : **abgelebt** eine abgelebte Sitte, ur c'hiz aet da get b., ur c'hiz diamzeret b., ur c'hiz dispredet b., ur c'hiz divoaziet b., ur c'hiz er-maez a voaz b.

Ableben n. (-s) : mervel g., marv g. ; Ableben während eines Orgasmus, P. [dre fent] epektaz g.

ablecken V.k.e. (hat abgeleckt) : lipat ; seinen Teller ablecken, ober ul lip d'e asied ; die Katze hat mir die Hand abgeleckt, ar c'hazh en deus lipet va dorm.

V.em. : **sich ablecken** [dre skeud.] sich (dat.) die Finger ablecken, lipat e vourroù diwar ur meuz bennak, lipat e vourrennoù diwar ur meuz bennak, lipat e vuzelloù, lipat e bav.

Ablecken n. (-s) : lip g., lipat g., lipadenn b.

abledern V.k.e. (hat abgeledert) : lufrañ gant gavrgen.

Abledern n. (-s) : lufrerez g., lufrañ g.

Ablegat g. (-en,-en) : [relif.] adlegad g. [/iester adlegaded].

Ablegemanöver ls. : [merdead.] embregadenn digaeañ b., embregadenn diborzhañ b., embregadenn divourzhiañ b.

ablegen V.k.e. (hat abgelegt) : 1. tennañ kuit, diwiskañ ; eine Last ablegen, teuler ur bec'h war an douar, en em zizober (en em zifraeañ, en em zjabilñ, en em ziaesaat ag ur bec'h, disteuler ur bec'h a-zivar e gein, disammañ ur bec'h, disammañ, difoarañ diouzh ur bec'h, en em zivec'hiañ, devaliñ ur samm ; den Mantel ablegen, tennañ (diwiskañ, lemel) e vantell ; seinen Schleier ablegen, en em zioueliañ ; 2. renkañ ; Briefe ablegen, renkañ lizhiri, diellaouiñ lizheriou ; 3. [dre heñvel.] disteurel ; [kartou] eine Karte ablegen, difouilhāñ (disteurel, pellaat) ur gartenn, P. dilardañ ; abgelegte Karten, difouilh g. ; die Kutte ablegen, en em zivelegiñ, divelegiñ, divanac'hiañ, mont er-maez a veleg, mont er-maez a vanac'h ; Trauer ablegen, die Trauerkleidung ablegen, terriñ e gañv, kuitaat e zilhad kañv, paouez e gañv d'u.b., digañviñ, teurel e vegin ; er hat seinen Adelstitel abgelegt, ober a reas diley eus e lesanv a noblañs ; eine Maschine ablegen, lakaat ur mekanik a-gosteñ, reputuiñ ur mekanik ; Kröten legen ihren Laich in Gewässern ab, nodiñ a ra an tousegi e pouloù-dour ; alte, abgelegte Klamotten, dibourc'h g. ; 4. [dre skeud.] die Kinderschuhe ablegen, erruout en oad a skiant, bezañ echu e vugaleaj, mont er-maez a vulg, dont er-maez a vulg, dont eus a vulg ; er hat seine Kinderschuhe abgelegt, aet eo er-maez a vulg, deuet eo er-maez a vulg, deuet eo eus a vulg, n'emañ ket mui oc'h uzañ e vragoù kentañ, deuet eo da vezañ un den, taolet en deus e c'chrom (Gregor), n'eo ket ur bugel ken, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket ganet gant labousig dec'h ; einen alten Fehler ablegen, troc'hañ ur pleg fall, en em zizober (en em zifraeañ, en em zjabilñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus ur pleg fall ; seine schlechten

Gewohnheiten ablegen, terriñ e dechoù fall, trech'hiñ e dechoù fall ; *die Gewohnheit ablegen*, divoazañ, divoaziañ, en em zivoazañ, terriñ ar voaz ; *er musste diese schlechte Gewohnheit abrupt ablegen*, dizonet-krak e voe diouzh e dech fall ; *seine bürgerlichen Manieren ablegen*, divourchizañ ; *alle Scham ablegen*, staotañ e vezh, kas d'an traofî e lonkad mezh, dont da vezañ divezh ; **5.** [gwir] *Rechenschaft ablegen*, reizhabegañ e emzalc'h, reiñ un displeg, rentañ kont ; *einen Rechenschaftsbericht ablegen*, rentañ kont eus e vererez ; *ein Geständnis ablegen*, *ein Bekenntnis ablegen*, anzav, anzavout, ober un anzavadenn, ober un diskarg eus e dorfedou, anzav e wall, P. dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn, diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfedou ; *Zeugnis ablegen*, reiñ testeni, rentañ testeni, dougen testeni, testeniañ ; *einen Eid ablegen*, ober ul le, touiñ le, touiñ war e le, touiñ dre e le, touiñ war e feiz, feizañ, leañ ; [dre astenn.] *ein Versprechen ablegen*, prometiñ, ober ur bromesa, gouestlañ ober udb ; [relij.] *das Keuschheitsgelübde ablegen*, gouestlañ e werc'hded da Zoue ; *das Armutsgelübde ablegen*, gouestlañ ar baourenteñ ; *die Ordensgelübde auf Lebenszeit ablegen*, ober e leoù hollbad, ober e uestloù didermen, ober e uestloù da viken, ober e uestloù hed-buhez ; **6.** [skol] *eine Prüfung ablegen*, tremen un arnodenn ; *eine Püfung noch einmal ablegen*, adtremen un arnodenn.

V.gw. (hat abgelegt) : **1.** [merdead.] **a)** digaeañ, dizouarañ, diborzchiañ, divourzhiañ ul lestr, dizamariñ, diamariñ, distagañ diouzh ar c'hae ; **b)**驱车, mont a-skign ; **2.** [kimiezh] dilaviñ, tevioniñ, gweleadiñ, goulezenniñ, lec'hidenniñ.

Ablegen n. (-s) : **1.** [merdead.] digaeadur g., digaeañ g., diborzchiañ g., divourzhiañ g., dizamariñ g. ; **2.** [kartoù] difouilh g., difouilhañ g.

Ableger g. (-s,-) : **1.** [louza.] redenn b., skoultr-red g., skoultrig g., koad-red g., skoultr daoubennek g., skourr daoubennek g., nevez str., broñs g., broñsenn b., broust str., broustenn b., bout g., kellid g., kreskenn b., lañsadenn b., lagadenn b., taol g., aztaol g., distaoladenn b., azdiwanaj g., bouilhast str., glastrenn b., bann g. ; *die Ableger abtrennen*, dilagadenniñ ; *Abtrennung der Ableger*, dilagadenniñ g. ; **2.** [Bro-Suis] eilstal b., adstal b. ; **3.** trevadenn b., trevadennad b. ; **4.** [dre fent] diskennad g. [iester diskennidi], distaoladenn b. [iester distaolennoù].

Ablegeraum g. (-s,-räume) : gwiskva g.

Ablegung b. (-,en) : **1.** [melestr.] renkañ g., renkadur g., diellaouiñ g. ; **2.** [louza.] aztaoladur g. ; **3.** [gwir] *Ablegung eines Eides*, touadenn dirak al lez-varn b. ; **4.** *Rechnungsablegung*, daskor kont g.

ablehnbar ag. : nac'hadus, nakadus ; *nicht ablehnbar*, dinakadus, na c'heller ket nac'hiañ.

ablehnen V.k.e. (hat abgelehnt) : nac'h, dinac'h, nac'hiañ, nakañ, nakat, dianzavout, dianzav, dideurel [pennrann didaol-], disteurel [pennrann distaol-], dic'hataat, refuziñ, diarbenn, rac'hwizañ ; *rundweg ablehnen*, *glattweg ablehnen*, *kategorisch ablehnen*, nac'hiañ groñs, nac'hiañ krenn ; *eine Preisverleihung ablehnen*, nac'h ur priz, refuziñ ur priz ; *ein Geschenk ablehnen*, nac'h ur prof, refuziñ ur prof ; *wir können es uns nicht leisten, diesen Vorschlag abzulehnen*, n'omp ket evit disteurel ar c'hinnig-se ; *er hatte das Glas Wein abgelehnt*, n'en doa ket asantet kemer ur banne gwin, refuzet en doa ar banne gwin ; *ich hatte ihm etwas zu trinken angeboten, er hatte es aber abgelehnt*, kinniget em boa ur banne dezhañ met refuzet en doa, kinniget em boa ur banne dezhañ met n'en doa ket kemeret, kinniget em boa da evañ dezhañ met n'en doa ket kemeret ; *jemandes Vorschlag ablehnen*, refuziñ u.b.,

refuziñ kinnig u.b., disteurel kinnig u.b., dinac'h kinnig u.b. ; *meinen Vorschlag, gemeinsam nach Spanien zu fahren, hat sie abgelehnt*, refuzet he deus ac'hanoñ da vont ganin da Vro-Spagn ; *jemandes Bitte ablehnen*, na reiñ e c'houlenn d'u.b., diarbenn goulenn u.b., dizarbenn u.b. eus e c'houlenn, diharpañ u.b. eus e c'houlenn, nac'hiañ e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., ourzal e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn d'u.b., refuziñ u.b. ; *ich kann Ihren Antrag unmöglich ablehnen*, n'on ket evit ho refuziñ, n'em eus nag ar galloud nag ar volontez evit ho refuziñ ; *ein Gnädengesuch ablehnen*, disteurel un amoug da druez ; *er lehnte jede Art der Unterwerfung ab*, fellout a rae dezhañ en em zizober eus a gement a c'hall kabestrañ un den, hennezh a c'houlle en em ren hep sujidgez na sparl ebet, hennezh ne gare ket ar sujidgez ; *er lehnte es ab, mitzukommen*, nac'h a reas mont ganeomp, dinac'h a reas mont ganeomp, ne falvezas ket dezhañ mont ganeomp, ne falvezas ket gantañ mont ganeomp, refuziñ a reas dont ganeomp, rac'hwizañ a reas dont ganeomp ; [gwir] *den Zeugen ablehnen*, nac'h(añ) an test, nac'h u.b. da dest, nac'h u.b. evel test ; *die Zuständigkeit eines Richters ablehnen*, skoniñ kembeli ur barner, en em zigareziñ ag ul lez.

ablehnend ag. : **1.** nac'hus, nac'hek, nac'hel ; *ablehnende Stellungnahme*, ali kontrol g. ; **2.** [dre heñvel.] a-enep ; *sich ablehnend verhalten*, na vezañ a-du, diskouez bezañ a-enep, ourzal ; *ablehnende Haltung*, emzalc'h nac'hus g., enebiezh b. ; *das steigerte erheblich ihre ablehnende Haltung gegen meinen Vorschlag*, kement-se a rae dezhi argilañ kalz muioc'h, kement-se ne reas nemet kreñvaat hec'h emzalc'h nac'hus.

Ablehner g. (-s,-) : nac'her g.

Ablehnung b. (-,en) : nac'h g., nac'hidigez b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinachadur g., nak g., nakadur g., refuz g., refuzadenn b., distaol g., enebadur g., eneberezh g., enebiezh b., rac'hwiz g. ; *kollektive Ablehnung*, nac'hadeg b., enebadeg b. ; *glatte Ablehnung*, *rabiate Ablehnung*, nac'hadenn c'hoñs b., nac'hadenn grenn b. ; *Ablehnung der Religion*, *Ablehnung von Religion*, enebiezh ouzh ar relijon b.

Ablehnungserklärung b. (-,en) : [gwir] skonadenn b., arbennadur skonus g.

Ablehnungsfront b. (-,en) : [polit.] talbenn an nac'herien g. **ablehnen** V.k.e. (hat abgelehrt) : jaojañ.

ableiern V.k.e. (hat abgeleiert) : salmiñ ; *seine Rede ableiern*, dibunañ e brezegenn war don an Anaon (war don ar gousperou, war don ar c'hoant kousket, war don ar c'hampouezh-mouzik) ; *abgeleiertes Lied*, randomenn b., ranell b., kanaouenn bet klevet seizh kant gwech warn-ugent b., ribourtadenn b., bourouell b., kanaouenn Mari-bladenn b.

Ableismus g. (-) : barregouriez b., gwallzifor'hiou a dizh an nammidi ls.

ableisten V.k.e. (hat abgeleistet) : ober, seveniñ, kas da benn, pengenniñ, lakaat klok, kas da vat ; *seinen Wehrdienst bei der Marine ableisten*, ober e goñje war vor.

Ableistung b. (-,en) : sevenidigez b. ; *Ableistung eines Eides*, touadenn dirak al lez-varn b. ; *vorzeitige Ableistung des Wehrdienstes*, diaraogadur an amzer-soudard g.

ableitbar ag. : [yezh.] deveradus.

Ableitbarkeit b. (-) : [yezh.] deveradusted b.

ableiten V.k.e. (hat abgeleitet) : **1.** distreiñ, cheñch tu da, diroudañ ; *einen Bach ableiten*, distreiñ ur wazh-dour, cheñch tu d'ur wazh-red, treiñ ur wazh-dour diwar he red ; **2.** riboulat ; *Wasser ableiten*, riboulat dour ; **3.** diarbenn ; *den Blitz ableiten*, diarbenn ar foelr gant ul lonk-kurun (un harz-kurun), kas ar foelr d'an douar gant harp un diskuruner ; **4.** gougammañ ;

den Wind ableiten, gougammañ an avel ; Lichtwellen ableiten, gougammañ gwagennoù luc'h ; 5. [yezh.] tennañ, deverañ ; von einem Wort ableiten, tennañ eus ur ger bennak, sevel diwar ur ger bennak ; abgeleitetes Wort, deverad g. [lester deveradoù] ; 6. [preder.] dezastum, dezren [ag.v. : dezreet] ; etwas von etwas ableiten, dezastum udb diouzh (diwar, eus) udb all, dezren udb diouzh (diwar, eus) udb all ; 7. sich von etwas ableiten lassen, dont (diskenn, deverañ, dedarzhañ, dinaouiñ, bezañ, deredek) eus udb, deverañ diouzh udb, deredek diouzh udb, ober chadenn gant udb, dont diwar udb. ; abgeleiteter Begriff, keal deveret g. ; 8. [mat.] diarroudañ ; eine Funktion ableiten, diarroudañ ur gevrezhenn ; 9. [fizik] Wärme ableiten, distrewiñ gwrez ; 10. [mezeg.] destrummañ.

V.em : **sich ableiten** (hat sich abgeleitet) : deverañ eus, deverañ diouzh, dont eus, ober chadenn gant, dont diwar ; *sich (ak.) von einem Wort ableiten, deverañ eus ur ger bennak, dedarzhañ eus ur ger bennak ; abgeleitete Sprache, eilyezh b. ableitend ag. :* 1. dezastumus, dezrenus ; 2. [mezeg.] destrummus ; *ableitendes Mittel, destrummuzenn b.*

Ableiter g. (-s,-) : [tekn.] dihenter g. [lester dihenteriou], dirouder g. [lester dirouderiou], gouammer g. [lester gouammeriou].

Ableitung b. (-,en) : 1. diheñchadur g., distro b., distroadur g., diroudañ g., gougammañ g. ; 2. dilaoskadenn b., distaoliadur g. ; *radioaktive Ableitungen, dilaoskadennou skinoberiek ls. ; 3. distao l. ; landwirtschaftliche Ableitungen, distaolioù al labour-douar ls. ; 4. [yezh.] deveradur g., deveradurezh b., deverañ g. ; 5. [yezh.] deveradenn b., dinaouadur g., deverad g., adpennger g., ger deveret g. ; 6. [preder.] dezastum g., dezastumidigezh b., dezren g., dezreadur g., dezastumadur g. ; 7. [mat.] diarroudenn b. ; partielle Ableitung, diarroudenn darnel b. ; erste Ableitung, diarroudenn gentañ b. ; zweite Ableitung, eil diarroudenn b. ; 8. [mezeg.] destrummañ g.*

Ableitungsfunktion b. (-,en) : [mat.] diarroudenn b.

Ableitungskanal g. (-s,-kanäle) : kanol diroudañ b., kan-dour g.

Ableitungsrohr n. (-s,-e) : tuellenn diskarzh b., tuellenn spurjañ b., tuellenn distao b., tuellenn skarzhañ b., tuellenn diskas b.

Ableitungswort n. (-s,-wörter) : deveradenn b., dinaouadur g., deverad g., adpennger g., ger deveret g.

ablenkbar ag. : 1. fiñvus, heloc'h, gougammus ; 2. [dre skeud.] leicht ablenkbar, ... a c'haller distreiñ aes e evezh, ... a vez e spered o nijal evit an disterañ abeg, ... a vez alies o soñjal e lec'h all evit abeg pe abeg, ... a zianc alies diwar e labour evit an disterañ abeg, ... a vez alies er c'houmoul.

ablenken V.k.e. (hat abgelenkt) : 1. diheñchañ, diroudiñ, diroudennañ, distreiñ ; *von der Fährte ablenken, diheñchañ eus an tres, lakaat da goll an tres ; [kilhoù, bouloù] die Kugel ablenken, diborzhañ ar voul ; 2. [fizik] dassignañ ; Strahlen ablenken, amskogañ skinou ; 3. [dre skeud.] distreiñ ; den Verdacht von sich ablenken, distreiñ an diskred diwar an-unan, disteuler an diskred diwar e chouk ; jemandes Aufmerksamkeit ablenken, jemanden ablenken, distreiñ evezh u.b. ; die Aufmerksamkeit der Schüler ablenken, diparfediñ ar skolidi ; jemanden von seinem Leiden ablenken, distreiñ u.b. diwar e zroug ; vom Thema ablenken, treiñ diwar ar gaoz, treiñ diwar ar gont, treiñ diwar e dorchenn, distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz, treiñ kaoz, cheñch kaoz, cheñch neudenn en e nadoz, cheñch tiretenn, cheñch park, lakaat (tennañ) ar gaoz war ur c'hraf all, mont diwar e graf, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, kas ar saout da beuriñ en ur park all, cheñch park d'ar saout, cheñch tu d'e grampouezhenn, mont pell diouzh e gazeg,*

pellaat diouzh e gezeg, mont pell diouzh ar gér da wriat, distreiñ diwar e gaoz ; *jemanden von seinen Sorgen ablenken, distreiñ spered u.b. eus e drubuilhoù, dihenchañ spered u.b. eus e drubuilhoù ; jemanden von seiner Arbeit ablenken, distreiñ u.b. eus (diwar, diouzh) e labour, direnkañ (distresañ, distrañsañ, siguriñ) u.b. e-kerzh e labour, distrañsañ u.b. diwar e labour, abuziñ (ambuziñ) u.b. e-pad e labour, abuziñ (ambuziñ) u.b. diwar e labour, lakaat u.b. da zebrïñ e amzer labour, divarchiñ u.b. ag e labour, lakaat spered u.b. da zivarchiñ, dibarfedïñ u.b. ; sich von der Arbeit ablenken lassen, leuskel e spered da zivarchiñ, disipañ e spered, en em zibarfedïñ, treiñ diwar e labour, distreiñ diwar e labour, diankañ diwar e labour , er lässt sich nicht von der Arbeit ablenken, hemañ, pa vez gant e labour, ne vez ket gant traou all ; sie ließen sich nicht von ihrem Gespräch ablenken, ne dorras ket an diviz ganto.*

Ablenker g. (-s,-) : [tekn.] dihenter g. [lester dihenteriou], dirouder g. [lester dirouderiou], gouammer g. [lester gouammeriou].

Ablenkung b. (-,en) : 1. distroadur g. ; *jemandem Ablenkung von seinen Sorgen verschaffen, distreiñ spered u.b. eus (diwar, diouzh) e drubuilhoù ; 2. [dre skeud.] diduell b., diduadenn b., didu g. ; sich (dat.) Ablenkung schaffen, diduellañ (diduellin) e amzer, kas e amzer gant traou all evit disoñjal e drubuilhoù, freskaat e benn, aveliñ e benn ; er braucht Ablenkung, ezhomm bras en deus da freskaat e benn, ezhomm bras en deus da aveliñ e benn.*

Ablenkungsmänner n. (-s,-) : [lu] tun brezel evit distreiñ evezh an enebourien g., gaouargad g., gaouargadiñ g., fentadenn b., fentañs b.

Ablenkungswinkel g. (-s,-) : korn dehentadur g., korn gougammañ g., korn gwariañ g.

Ablesefehler g. (-s,-) : fazi lenn g.

Ablesegerät n. (-s,-e) : lenner g. [lester lenneroù].
ablesen V.k.e. (liest ab / las ab / hat abgelesen) : 1. lenn ; 2. dastum ; *Beeren ablesen, dastum hugennou, hugenna ; Raupen ablesen, diviskoulañ ; das Ablesen der ersten reifen Erdbeeren hat begonnen, komañset eo ar sivi da reiñ ; 3. [dre skeud.] den Zähler ablesen, sellet ouzh ar c'honter, merkañ sifrou ar c'honter ; die Zähler ablesen, sevel ar c'honteriou ; 4. einen Wunsch an jemandes Augen ablesen, merzout ur c'hoant bennak o parañ e daoulagad u.b., lenn ur c'hoant bennak diwar sellou u.b., anavezout ur c'hoant bennak war u.b. ; jemandem jeden Wunsch von den Augen ablesen, ober brav war-dro u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober sardik d'u.b. ; seinen Kunden jeden Wunsch von den Augen ablesen, ober brav war-dro e bratikou, ober brav d'e bratikou, mont brav d'e bratikou.*

V.gw. (liest ab / las ab / hat abgelesen) : 1. sellet ouzh ar c'honter, merkañ sifrou ar c'honter ; 2. lenn.

Ablesung b. (-) : lenn g. ; [stlenn.] optische Ablesung, luc'henn g., luc'hennerezh g.

ableuchten V.k.e. (hat abgeleuchtet) : 1. sklêrijennañ ; *den Himmel ableuchten, furchal an oabl gant luc'hanneriou ; 2. [mengleuz, treflamm] die Luft in einer Grube ableuchten, gwiriañ ar bec'h metan en aer.*

ableugnen V.k.e. (hat abgeleugnet) : dianzav, dianzavout, dislavaret, nac'h, nac'hañ, dinac'h, dianavezout, dianavezout, dianaout, disteurel ; *ein Verbrechen ableugnen, nac'h un torfed ; das leugne ich ja gar nicht ab, ne lavaran ket ar c'ontrol.*

Ableugnung b. (-,en) : nac'h g., dinac'h g., dinac'hadur g., nac'hadur g., dianzav g., dislavaret g., [dispredet] gwad g.

ablichten V.k.e. (hat abgelichtet) : luc'h'skeudenniñ, luc'heilañ.

Ablichtung b. (-,-en) : luc'hskeudenn b., luc'heilenn b., luc'heilad g., luc'heiladur g.

abliefern V.k.e. (hat abgeliefert) : degas, pourchas, pourvezin, darbariñ, dereiñ.

Ablieferung b. (-,-en) : kasadur g., degasadenn b., degas g.

Ablieferungsschein g. (-s,-e) : lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., kuitañs b., paper-diskarg g.

Ablieferungstermin g. (-s,-e) : termen evit dereiñ ar varc'hadourezh g.

abliegen V.gw. : 1. (lag ab / hat abgelegen) : bezañ digenvez, bezañ distro, bezañ kollet, bezañ dianket ; das Dorf liegt weit ab, distro eo ar gêriadenn, ur gêriadenn zigenvez eo ; 2. (lag ab, ist abgelegen) : mont en e c'hourvez, gourvez ; 3. [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn, boued]. diazezañ.

ablisten V.k.e. (hat abgelistet) : 1. kaout dre finesa, kaout dre widre, kaout dre fil, kaout dre ijin, truflañ, sigotañ ; 2. P. jemandem etwas ablisten, skrapat udb digant u.b., skrapañ udb digant u.b., divorañ udb digant u.b., kemer udb a-gildorn, flipañ udb a-gildorn, rañvat udb digant u.b., ripañ udb digant u.b., sigotañ udb, tuniñ udb digant u.b., c'hwibañ udb digant u.b., c'hwiblaerezh udb digant u.b., sammañ udb digant u.b., ober skrap war udb, pokañ udb digant u.b., robañ udb digant u.b., truflañ udb diwar u.b. ; 3. [dre skeud.] sigotañ, ludañ.

ablocken V.k.e. (hat abgeloockt) : 1. jemandem etwas ablocken, tennañ udb digant u.b., truflañ udb diwar u.b. ; 2. jemandem ein Lächeln ablocken, lakaat ur mousc'hoarzh da barañ war diweuz u.b.

ablösbar ag. : 1. digenstrolladus, distrolladus, distrollus ; 2. [arc'hant.] ... a c'haller peurbaeañ, dastaladus, ardaladus.

ablöschen V.k.e. (hat abgelöscht) : 1. [tan] lazhañ, mougañ, distanañ, didanañ, esteuziñ ; 2. sec'hañ gant paper-splu (gant paper-stoub) ; 3. [kegin.] dilindrenniñ, dilindriñ, glebiañ, P. riñsañ ; den Braten mit Weißwein ablöschen, glebiañ ar c'highrost gant gwin-gwenn ; den Bratensatz mit etwas Essig ablöschen, riñsañ ar baelon gant ul lomm gwinêgr ; voll ablöschen, glebiañ a-rez ; bis zur Hälfte ablöschen, glebiañ a-hanter ; mit wenig Flüssigkeit ablöschen, glebiañ berr.

Ablöschen n. (-s) : [tan] mougadur g., mougerezh g., mougadenn b.

Ablöscher g. (-s,-) : [Bro-Suis] kerseenn b., kerse g., disouezhenn b., distokadenn b., joa vil b., tromplezon b., distagadenn b. ; das Hotelzimmer war ein Ablöscher, dipitet bras omp bet gant kambr an ostaleri.

Ablöse b. (-,-n) : [Bro-Aostria] 1. sammad arc'hant roet d'ar feurmer kozh evit prenañ an arrebeuri hag an dafar a chom war e lerc'h g. ; 2. [sport] sammad da baeañ evit prenañ ur c'hoarier digant ur c'hlub all b.

ablösen V.k.e. (hat abgelöst) : 1. distagañ, dispegañ, dibegañ, distekiñ, distokañ, digaotañ, dieren, dizeren ; Briefmarken ablösen, distagañ (dispegañ, dibegañ) timbroù ; das Zahnfleisch ablösen, dizoleñ gwrizienn un dant, dizoleñ gwrizioù an dent, disklosañ an dant ; ein Gemälde von seiner Leinwand ablösen, dilienañ un daolenn.

2. jemanden in der Arbeit ablösen, eilañ ouzh u.b., derc'hel lec'h u.b., derc'hel plas u.b., kemer lec'h u.b., kemer plas u.b., ober e dro labour goude unan all, amsaviñ u.b. ; eine Schichtmannschaft ablösen, amsaviñ ur skipailh ; die nächste Schichtmannschaft wird uns bald ablösen, a-benn nebeut e teuio an amsaverien da eilañ ouzhomp ; ein Jahr löst das andere ab, ar bloazioù a zeu an eil goude egile (Gregor), ar bloazioù a zeu an eil war-lerc'h egile ; [lu] einen Posten ablösen, cheñch gedour, cheñch (sevel) ar gward, sevel ar ged, mont d'e dro d'ober gward e lec'h unan all ; eine Truppe ablösen, kas ur

bagad soudarded da gemer plas ur bagad all, kas ur bagad soudarded da eilañ ouzh ur bagad all, amsaviñ ur bagad soudarded.

3. eine Hypotheke ablösen, nullañ un dle, peurbaeañ un dle, mougañ un dle, ardalañ un dle ; eine Schuld ablösen, ardalañ un dle, peurbaeañ un dle, en em ziendleañ, diendleañ, mougañ un dle ; eine Rente ablösen, peurbaeañ ul leve, ardalañ ul leve.

4. [bred.] ezdanzen [pennrann ezdanze-] ; eine Übertragung ablösen, ezdanzen un treuzdoug.

V.em : sich ablösen (haben sich abgelöst) : 1. en em eilañ, en em bebeilañ, en em sevel an eil egile ; sie lösten sich (ak.) ab, en em eilañ a raent, en em bebeilañ a raent, en em sevel a raent an eil egile, labourat a raent tro-ha-tro, labourat a raent a-bep-eil ; 2. mont kuit, distagañ, diskregiñ ; der Boden des Fasses löst sich ab, o tidalañ emañ ar varrikenn ; die Tapete löst sich von der Wand ab, dispegañ a ra ar paper diouzh ar voger ; die Briefmarke hat sich abgelöst, diskrog (distag, dispeg) eo an timbr ; 3. [fizik] dic'hlenañ ; die Laminarströmung löst sich ab, dic'hlenañ a ra ar redenn lavnat.

Ablösen n. (-s) : dibegadur g., dibegañ g., dispeg g., dispegañ g. ; das Ablösen der Tapete, dibegadur ar paper-moger g., an dibaperañ g.

Ablösungsumme b. (-,-n) : [sport] sammad da baeañ evit prenañ ur c'hoarier digant ur c'hlub all b.

Ablösung b. (-,-en) : 1. cheñchamant g., savidigezh b., amsav g. ; [lu] Wachablösung, cheñchamant ar gward g., savidigezh ar gward b., savidigezh ar ged b.

2. distagadur g., dibegadur g., dispeg g., dispegañ g. ; Ablösung eines Gemäldes von seiner Leinwand, dilienadur g., dilienañ g. ; [mezeg.] Netzhautablösung, diflorsk al luc'hsae g. 3. erlec'hiadur g., amsav g.

4. [arc'hant.] ardaladur g., diendleadur g., peurbaeamant g.

5. [bred.] ezdanzen g.

Ablösungsanleihe b. (-,-n) : amprest evit peurbaeañ un dle g., amprest ardalañ g.

Ablösungssumme b. (-,-n) : [sport] sammad da baeañ evit prenañ ur c'hoarier digant ur c'hlub all b.

abloten V.k.e. (hat abgelotet) : [merdead.] sonveal, sontañ, gourhedañ.

ablotzen V.k.e. (hat abgelotst) : P. jemandem Geld ablotzen, truantal ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., goro u.b. betek ar gwad, sunañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ (dibuskañ) e yalc'h d'u.b., kignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., diorблиñ u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., truflañ arc'hant diwar u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.

abluchsen V.k.e. (hat abgeluchst) : P. jemandem Geld abluchsen, truantal ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., goro u.b. betek ar gwad, sunañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ (dibuskañ) e yalc'h d'u.b., kignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., dioribliñ u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., truflañ arc'hant diwar u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.

Abluft b. (-,lüfte) : 1. [tekñ.] aer diskarzh g./b., aer saotret g./b. ; 2. [nukl.] aer skarzhet g./b., aer distaolet g./b.

ABM b. (-,-s) [berradur evit Arbeitsbeschaffungsmaßnahme] diarbenn skoazell evit krouiñ postou labour g., darbarou skoazell evit krouiñ postou labour ls.

abmachen V.k.e. (hat abgemacht) : 1. tennañ, distagañ, lemel [pennrann lam-], dispegañ ; das Firmenschild über der Tür

abmachen, tennañ ar skiterr (ar barr-ti) a-zivar an nor ; die Tapete von der Wand abmachen, dispegañ ar paper diouzh ar voger, dibaperañ ar voger ; den Bindfaden von etwas abmachen, dilasañ udb, disifelennañ udb, difiselennañ udb, dieren udb, dizeren udb, lemel ar fiselenn a-zivar udb ; einem Pferd ein Hufeisen abmachen, einem Pferd die Hufeisen abmachen, dishouarnañ ur march' ; den Dreck von etwas abmachen, naetaat udb, kempenn udb, dilastezañ udb, dilouzañ udb, difankañ udb, distlabezañ udb, dideilañ udb, dibriañ udb, digailharañ udb, distrakiñ udb, skarzhañ udb, karzhañ udb, digaoc'hañ udb. ; den gröbsten Dreck von den Kleidern abmachen, dideilañ an dilhad, digailhariñ an dilhad, difankañ an dilhad ; den gröbsten Dreck von den Kleidern und Schuhen der Kinder abmachen, digaoc'hañ ar voused ; den gröbsten Schmutz von seinen Kleidern und Schuhen abmachen, en em zigaoc'hañ, en em zigailharañ, en em zibiañ.

2. renkañ, kompezañ, plaenaat, erruout mat, dont d'en em glevet, skoulmañ un emglev, tonkañ ; eine Sache gütlich abmachen, erruout mat, dont d'en em glevet, renkañ un afer dre gaer, renkañ un afer hep arguz (Gregor) ; abgemacht ! tonk aze ! ro din da zorn ma vo tonket ! a-du ! asant on ! graet eo ar gra ! graet eo ar stal ! tonket eo ar marc'had ! tonkit em dorn ! taolit ho torn em hini ! ho torn em hini ! dao ! dao dezhi ! dao va den ! darc'haou aze ! graet eo an abadenn ! gwerzhet eo ar moc'h bihan ! ; einen Streit abmachen, plaenaat an trouz savet etre tud 'zo, renkañ un diemglev, reizhañ ur rendael, kompezañ ur rendael, kompezañ un disrann, heñvelaat ar mennozhioù.

3. [Bro-Aostria, kegin.] den Salat abmachen, temzañ ar saladenn, terkañ ar saladenn.

Abmachen n. (-s) : dibegadur g., dibegañ g., dispeg g., dispegañ g. ; das Abmachen der Tapete, dibegadur ar papermoger g.

Abmachung b. (-,en) : 1. reizhadur g., emglev g., kenemglev g., emglevadenn b., stal b., gra g., tonkadenn b., marc'had dre gendiviz g., P. renkamant g. ; nach Abmachung, laut Abmachung, diwar ziviz, diwar gendiviz, hervez ar c'hendiviz, diouzh ar c'hendiviz ; sie hatten bei dieser Abmachung den Kürzeren gezogen, n'o doa ket kavet o splet gant an emglev-se ; 2. differadenn b., diviz g. ; Vertragsabmachungen, differadennou ar gevrat ls., divizoù ar gevrat ls.

abmagern V.k.e. (hat abgemagert) : treutaat, lakaat da dreutaat, sinac'hañ, signac'hañ, kinviañ, digigañ.

V.gw. (ist abgemagert) : kastizañ, treutaat, treudiñ, koazhañ, kurzhañ, moanaat, askornekaat, teuзиñ, sinac'hañ, signac'hañ, digigañ, mont treut, koll, mont e dor en e gein, gwerzhañ kig da gaout bara, tristaat, [loened] mizeriñ ; er ist aber richtig abgemagert, dispailhet mat eo, aet ez eus un dro diwarnañ, ne spir ket mui en e zilhad, aet eo gwall skañv, deuet eo da vezañ netra, gwashaet kalz eo, kastizet eo en un doare meurbet spontus, teuzet eo, koazhet eo, treudet mat eo. .

Abmagerung b. (-,en) : treutadur g., treutaat g., kastizadur g., kastizañ g., moanaat g.

Abmagerungs- : ... treutaus, ... treutaat, ... moanaat.

Abmagerungskur b. (-,en) : kur treutaat b., kur moanaat b., kur yuniñ b.

abmagnetisieren V.k.e. (magnetisierte ab / hat abmagnetisiert) : [fizik] diwarellañ, diwarellaat.

Abmagnetisierung b. (-,en) : diwarelladur g., diwarellañ g., diwarellaat g.

abmähen V.k.e. (hat abgemäht) : falc'hat, troc'hañ, spazhañ ; das Gras abmähen, troc'hañ ar geot, falc'hat ar geot, spazhañ geot ; mit einem Sichelheb abgemähtes Schnittgut, stropad g.

abmahnen V.k.e. (hat abgemahnt) : gouzaviñ, ober ur wech div wech [gant u.b.], dec'hervel [u.b.] d'an urzh.

Abmahnung b. (-,en) : gouzav g., gouzavadenn b., dec'halv d'an urzh g.

abmalen V.k.e. (hat abgemalt) : 1. eillivañ ; 2. livañ, taolenniñ, taolennañ, deskrivañ, dezrevell.

abmarken V.k.e. (hat abgemarkt) : bonañ, bevenniñ ; ein Gebiet abmarken, bonañ un dachenn.

Abmarkung b. (-,en) : 1. bonnerez, bonañ ; 2. maen-harz g., maen-bonn g., bonn g., harz g.

Abmarsch g. (-es,-märsche) : [lu] disparti g., loc'hañ g.

abmarschbereit ag. : prest da loc'hañ, prest da ziloc'hañ, darev da vont kuit, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da loc'hañ, pare da vont en hent.

abmarschieren V.gw. (marschierte ab / ist abmarschiert) : mont en hent, en em lakaat en hent, mont kuit, diloc'hañ, loc'hañ.

abmartern V.k.e. (hat abgemartert) : boureviañ, jahinañ, doaniañ, enkreziñ, heskinañ, gaiñañ, burutellañ, merzheriañ.

V.em. : **sich abmartern** (hat sich (ak.) abgemartert) : en em ambreniñ, en em zoaniañ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ, en em chalañ, en em zaoubenniñ, daoubenniñ, en em reveulziañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezaamt, diarbenn nec'h, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, kemer merfeti, kemer glac'har, ober gwad fall, chaokat e ivinoù, debriñ sonjoù, ober tachouù, ober bil, ober biloù, lakaat e wad da dreiñ e gwelien, trikamardiñ e voulien.

abmatten V.k.e. (hat abgemattet) : 1. mac'homiñ, skuizhañ, faezhañ, diviañ, asikañ, drastañ, fatikañ, flakañ, helc'hiñ, lazeriañ, tanailhañ, breviñ ; 2. [tekn.] dilufrañ, moukaat, diflourañ ; 3. P. eine Runde abmatten, ober ur morgouskig, ober ur gouskadennig, ober ur mored berr, ober ur vorenn verr, ober ur jar.

abmehren V.gw. (hat abgemehrt) : [Bro-Suis] votiñ dre sav dorm.

Abmeldeformular n. (-s,-e) : [melestr.] 1. [tud] furmskrid diannezañ g. ; 2. [karr-tan] furmskrid evit diskleriañ ne vez ket implijet ken ur c'harbed bennak g., furmskrid divarilhañ g.

abmelden V.k.e. (hat abgemeldet) : 1. kemenn dispari u.b., reñi da c'houzout ne vo ket mui implijet udb, divarilhañ ; 2. [dre skeud.] P. bei mir ist er abgemeldet ! hennezh n'em bo ket ezhomm mui da skubañ va zi war e lerc'h ! torret eo ar votez etrezomp ! n'em eus afer ebet mui outañ ! ned eo ken un estren evidon bremañ ! echu eo tout etrezomp ! ; 3. [stlenn.] digennaskañ, digevreañ.

V.em. : **sich abmelden** (hat sich (ak.) abgemeldet) : 1. sich bei der Polizei abmelden, kemenn d'an archerien emeur o vont kuit (o treiñ annez) ; 2. [stlenn.] digennaskañ, digevreañ.

Abmeldung b. (-,en) : 1. [pellgomz, skinwel, skingomz] torlizher g. ; 2. diskleriadur an diannezadur g. ; 3. [karr-tan] diskleriadur ne vez ket implijet ken ur c'harbed bennak g., divarilhadur g. ; 4. P. [melestr.] a) [tud] furmskrid diannezañ g. ; b) [karr-tan] furmskrid evit diskleriañ ne vez ket implijet ken ur c'harbed bennak g., furmskrid divarilhañ g. ; 5. [stlenn.] digennask g., digennaskañ g., digevreañ g.

abmergeln V.k.e. (hat abgemergelt) : skuizhañ, faezhañ, breviñ, lazeriañ, findaoniñ, gwallgas ; ein abgemergeltes Pferd, ur marc'h treut-gagn g., ur march' diflaket g., ur sprec'henn b.,

ur marc'h treut-eskern (treut-ki, diflaket, sec'h-karn, karzhet) g., ur gagn b.

abmessen V.k.e. (misst ab / maß ab / hat abgemessen) : 1. mentaň, muzuliaň, metraň, gwalennata, rahouennaň, ober muzul, ober muzulioù, kemer muzul, kemer mentoù udb, jaojaň ; *Stoff abmessen*, muzuliaň mehzer ; *eine Entfernung abmessen*, *eine Strecke abmessen*, muzuliaň un hed bennak, mentaň un hed bennak, muzuliaň ur geit, muzuliaň ur c'heit ; *nach der Schnur abmessen*, kordennaň ; *mit einem Zirkel abmessen*, muzuliaň gant ur c'held'hier, kompaziň ; *etwas nach Metern abmessen*, metraň udb, muzuliaň udb e metradoù ; 2. [dre skeud.] *seine Worte abmessen*, pouenzaň e gomzoù, teuler evezh war e gomzoù, pouenzaň mat pep ger a-raok komz, komz dibab, sellet pizh ouzh e gomzoù, bezaň sevenet pervezh e gomzoù, ober gant komzoù pouezet, ober gant komzoù mistr.

Abmessung b. (-,en) : 1. ment b., mentlizh g., mentlizhad g. ; die Abmessungen eintragen, mentlizhaň ; Plan mit eingetragenen Abmessungen, steuň mentlizhet g. ; mit großen Abmessungen, a vent vras ; mit kleinen Abmessungen, mentet dister ; 2. metradur g., metraň g., muzuliadur g., mentadur g., bindedadur g., pouez g., jaojadur g. ; 3. [dre skeud.] poellegezh b., kompezded spered b. ; 4. [fizik] *kritische Abmessung*, brasted ezik b.

abmildern V.k.e. (hat abgemildert) : c'hwekaat, dousaat, skaňvaat, distanaň, disteraat.

abmischen V.k.e. (hat abgemischt) : [sonerezh, film] den Sound abmischen, unodiň, sonveskaň.

abmontieren V.k.e. (montierte ab / hat abmontiert) : divontaň, distrollaň, digenstrollaň, dibezhiaň, dispenn, diazoň, dizober, lemel [pennrann lam-], distaliaň ; das Ruder eines Schiffes abmontieren, disturiaň ur vag.

Abmontieren n. (-s) : digenstrollaň g., dibezhiaň g., P. divontaň g. ; das Montieren und das Abmontieren, al lakaat hag al lemel, ar staliaň hag an distaliaň.

abmontiert ag. : divontet, distrollet, dibezhiet, dispennet, diazet, divarc'het.

Abmontierung b. (-,en) : distrolladur g., divontaň g., distrollaň g., digenstrollaň g., dibezhiaň g., dispenn g., dizober g., lemel g.

abmoosen V.k.e. (hat abgemoost) : [louza.] 1. daoubennaň ; abgemooster Steckling, brankig bet daoubennet g., skoultr-red g., pourvegn g. ; 2. divanat, divanaň, diginviaň ; den Rasen abmoosen, diginviaň al leton, divanaň al leton.

Abmoosen n. (-s) : [louza.] 1. daoubennaň g. ; 2. divanaň g., diginviaň g.

abmühen V.em. : sich abmühen (hat sich (ak.) abgemüht) : disgwinkal, strivata, poaniaň, trevelliň, kemer charre, ober bec'h, reiň bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantaň bec'h, kemer krevaňs, bec'hiaň, dispac'haň, kabalat, merat, en em zrastaň, en em zibilhonaň, difretaň, diskrapaň, diskrapaň, en em herniň, rankout lonkaň anezhi ; sich mit etwas abmühen, sich abmühen, etwas zu tun, strivata d'ober udb, trevelliň d'ober udb, difretaň d'ober udb, diskrapaň d'ober udb, kiaň ouzh udb, kemer reuz gant udb, kemer charre gant udb, hersal gant udb, en em boaniaň d'ober udb, poaniaň ouzh udb., poaniaň gant udb, kemer fred gant udb, kemer streuvell gant udb, lakaat poan d'ober udb, lakaat e boan d'ober udb, daoubenniň war ul labour, en em derriň d'ober udb, en em zivadeziň d'ober udb, reiň bec'h d'ober udb, ober bec'h oc'h ober udb, kemer bec'h oc'h ober udb, lakaat bec'h evit ober udb, bec'hiaň d'ober udb, en em boursuiň d'ober udb, merat e gorf evit dont a-benn eus udb, [plac'h] aveliň he lostenn evit dont a-benn eus udb., debriň

e spered gant udb, terriň e benn gant udb, jahinaň e spered gant udb., kaout gwe oc'h ober udb, igouniaň d'ober udb, strivata d'ober udb ; sich mit jemandem abmühen, hulmaň u.b., kemer charre gant u.b., kemer reuz gant u.b., kemer streuvell gant u.b., kemer merfeti gant u.b., kemer nec'hamant gant u.b., kemer nec'h gant u.b., kaout nec'h gant u.b., kemer chif gant u.b., kemer trabas gant u.b., klask an tu war u.b., klask e du war u.b., na gaout nemet hegaz gant u.b., kaout koad a-benn (darbar, mizer, c'hoari, d'ober) gant u.b., gouzaň meur a bik gant u.b., gouzaň trubuilhoù gant u.b., reiň u.b. fred d'an-unan, kaout ur gempenn gant u.b., kaout kalz a standur gant u.b., kaout kalz a durlut gant u.b.

abmurksen V.k.e. (hat abgemurkst) : jemanden abmurksen, reiň e stal (e gont) d'u.b., ober e stal (e lod) d'u.b., reiň e stal ouzh u.b., ober e varv d'u.b., lazhaň mik u.b., lazhaň moust u.b., baotaň u.b., diskar u.b., tortaň u.b., ridaň e doull d'u.b., pakaň u.b., dic'hastaň u.b.

abmustern V.k.e. (hat abgemustert) : 1. [lu] disoudardaň, dienrollaň ; 2. [merdead.] dirollaň, lemel diwar roll an dud a vor ; abgemusterter Seemann, martolod diroll g., martolod roet e sac'h dezaň g., martolod taolet er-maez eus ar verdeadurezh g., martolod dic'hopret g., martolod dirollet g., martolod lakaet war e dorchenn vihan g.

V.gw. (hat abgemustert) : [merdead.] reiň e zilez eus ar verdeadurezh, lakaat lemel e anv diwar roll an dud a vor.

Abmusterung b. (-,en) : 1. [lu] dienrolladur g., disoudardaň g. ; 2. [merdead.] dirolladur g.

abnabeln V.k.e. (hat abgenabelt) : [mezeg.] ein Neugeborenes abnabeln, troc'haň gor e vegel d'ur bugel nevez-c'hanet, troc'haň e gordennig-vegel d'ur bugel nevez-c'hanet.

V.em. : sich abnabeln (hat sich (ak.) abgenabelt) : [dre skeud.] sie hat sich von ihrer Mutter abgenabelt, en em yenet eo ouzh he mamm, dispeg eo bremaň diouzh he mamm, yenaet eo ouzh he mamm, yenet eo ouzh he mamm, deuet eo da vezaň yen ouzh he mamm, en em zistaget eo diouzh he mamm.

abnagen V.k.e. (hat abgenagt) : krgnat ; abgenagte Reste, krgnaduriou ls.

abnähen V.k.e. (hat abgenäht) : 1. strishaat, strizhaň, krizaň ; 2. berridaň ha gwriat.

Abnäher g. (-,-) : pleg reizhaň g., kriz g.

Abnahme b. (-,n) : 1. prenidizeh b., pren g., prenadur g. 2. lamidigezh b., lamedigezh b., lamadur g., lamerezh g., dilamerezh g., savadenn b., diskrog g., distag g., distagadur g. ; [relj.] Abnahme Christi vom Kreuz, disammidigezh ar groaz b., diskenn ar C'christ eus ar groaz (Gregor) g. ; [mezeg.] Abnahme eines Beines, troc'hadenn ur c'har b., troc'hadur ur c'har g., dic'haradur g., ambidadur ur c'har g. ; [gwir] Abnahme der Siegel, lamidigezh ar sielloù b.

3. bihanidigezh b., digresk g., digreskaňs b., rabat g., koazh g., koazhadur g. ; Gewichtabnahme, treatadur g., treutaat g., kastizadur g., kastizaň g. ; Abnahme der Kräfte, diheiliadur yec'hed g., gwastadur g., diskar g., disteradur g. ; Abnahme der geistigen Fähigkeiten, disleberadur ar gouesteriou bredel g. ; Abnahme des Flusses, digresk ar stêr g.

4. [kenw.] degemeridigezh b., gwerzh b. ; Abnahme der Ware, a) gwerzhidigezh b. ; b) degemeridigezh ar varc'hadourezh b.

5. [stered.] diskar g., distroenn b., digresk g. ; Abnahme des Mondes, diskar-loar g., diskar al loar g., digresk-loar g., nevez bihan g., moug war al loar g., kozh g.

Abnahmebeamte(r) g. ag.k. g. : gwazour degemerour g., degemerour g.

Abnahmebedingungen ls. : roll ar c'hargoù g., roll an diferadurioù g.

Abnahmeprüfung b. (-,en) : [tekn.] kontroll degemerusted g., gwiriadur degemerusted g.

Abnahmeschein g. (-s,-e) : kemenn degemer g., lizher-diskarg g., skrid-diskarg g.

abnehmbar ag. : distagadus, lem-laka, distrolladus, distrollus, helam, lamadus.

Abnehmbarkeit b. (-) : helamedd b., lamadusted b.

abnehmen V.k.e. (nimmt ab / nahm ab / hat abgenommen) :

1. diskregiñ [pennrann diskrog-], diskrougañ, digrougañ, distagañ, diskourrañ, digrapañ, distribilhañ, tennañ, lemel [pennrann lam-], distaliañ, diharpañ, remuiañ ; *ein Bild abnehmen*, diskregiñ un daolenn ; *den Deckel abnehmen*, tennañ ar golo, dibradañ ar goulc'her, sevel ar golo, dizoleñ ur pod (ur gastelodenn) ; *den Telefonhörer abnehmen*, diskregiñ ar pellgomzer, diskregiñ ar yevenn, diskourrañ ar yevenn, diskourrañ selaouell ar pellgomzer, diskregiñ ; *den Sattel abnehmen*, dizibrañ ur marc'h ; *das Zaumzeug abnehmen*, divridañ ur marc'h, dibenvestrañ ur marc'h, digabestrañ ur marc'h ; *einen Gehängten vom Galgen abnehmen*, digrougañ (diskrougañ) ur groudadenn ; *einen Gehängten vom Baum abnehmen*, diskourrañ ur groudadenn ; *jemandem die Fesseln abnehmen*, distagañ u.b., dichadennañ u.b., digordennañ u.b., dishualañ u.b., diliammañ u.b., dieren u.b., dieren àr u.b., dizeren u.b., dishouarnañ u.b. ; *die Binde von den Augen abnehmen*, divouchañ an daoulagad ; *einem Tier seine Last abnehmen*, disammañ ul loen ; *den Stiel eines Besens abnehmen*, didroadañ (distroadañ, difustañ) ur skubellenn ; [mezeg.] *einen Arm abnehmen*, ambiadañ ur vrec'h, troc'hañ ur vrec'h, divrec'hañ ; *jemandem Blut abnehmen*, kemer ur santilhon gwad diwar u.b., sevel gwad diwar u.b., erlemel gwad diwar u.b. ; *den Verband abnehmen*, tennañ al liennenn diwar ur gouli, tennañ al liend diwar ur gouli, diliennañ ur gouli, dilienennañ ur gouli, divandennañ ur gouli ; [dre skeud.] *die Maske abnehmen*, divasklañ, sevel ar maskl (e vaskl), dizoleñ piv eur e gwirionez, en em reiñ da anaout (Gregor) ; *einer Wespe den Stachel abnehmen*, diflemañ ur wespedenn ; [tekn.] *den Besatz von einem Kleide abnehmen*, diwarnisañ ur vroz (Gregor) ; *einem Messer das Heft abnehmen*, didroadañ ur gontell ; *seinen Hut abnehmen*, diwiskañ (tennañ) e dog, lemel e dog, dizoleñ e benn, digabelliñ, didogañ, filañ e dog, en em zigabellañ, dizoleñ e benn ; *vor jemandem den Hut abnehmen*, diwiskañ e dog evit saludiñ u.b., ober un diskrab d'u.b., diwiskañ e dog d'u.b., diwiskañ e dog dirak u.b., lemel e dog dirak u.b., tennañ e dog d'u.b., reiñ un diwisk-tog d'u.b. ; [gwir] *die Siegel abnehmen*, lemel ar sielloù, sevel ar siell, disiellañ.

2. degemer ; *jemandes Eid abnehmen*, degemer le u.b., kemer le u.b. ; *der Richter nahm ihm den Eid ab*, ar barner a lakeas anezhañ da douïñ war e le, ar barner a gemeras e le ; *eine Truppenparade abnehmen*, ober moustr, ober gwel (Gregor), ober gweladeg, ober gweloù ; *eine Warenlieferung abnehmen*, degemer marc'hadourezh ; *eine Wohnung abnehmen*, ensellet stad ur ranndi.

V.gw. : digreskiñ, mont war zigreskiñ, bihanaat, berraat, koazhañ, mont e koazh, digouezhañ, treutaat, treudiñ, kastizañ, moanaat, koll, koll e guilhder, koll pouez, kurzhañ, gwashaat, tristaat, askornekaat, digigañ, diguilhañ, negezañ, diminuiñ, teuziñ, skarsaat, mont bihan, disteraat, izelaat, nebeutaat, mont war nebeutaat, mont en diminu, mont war ziminu, mont war rabat, divrazañ ; a) [niver] *die Anzahl der Schüler hat abgenommen*, nebeutaet eo ar vugale er skol,

diskennet eo niver ar skolidi, digresket (gouizet, izelaet, disteraet, bihanaet, berraet, koazhet, digouezhet, aet war nebeutaat) eo niver ar skolidi, en diminu eo aet niver ar skolidi, war ziminu eo aet niver ar skolidi, war zigresk emañ niver ar skolidi, diskar a zo war niver ar skolidi, war rabat eo aet niver ar skolidi, nebeutaet eo niver ar skolidi ; b) [pouez] *in einem Monat hat sie sechs Pfund abgenommen*, c'hwech'lur he deus kollet honnezh en ur ober ur mizvezh, c'hwech'lur he deus skañvaet honnezh en ur ober ur mizvezh ; *er hat abgenommen*, hejet en deus e gig, gwerzhet en deus kig da gaout bara, treutaet eo, gwashaet eo, tristaet eo, paouraet eo, skoet en deus kig gant ar mogerioù, skoet en deus kig en traõ, digigañ en deus graet, diguilhañ en deus graet, kollet en deus pouez ; *er hat aber viel abgenommen*, dispailhet mat eo, aet ez eus un dro diwarnañ, aet eo gwall skañv, deuet eo da vezañ netra, gwashaet kalz eo, kastizet eo en un doare meurbet spontus, teuzet eo, koazhet eo, treudet mat eo, ne spir ket mui en e zilhad ; *ich muss ein bisschen abnehmen*, ret eo din moanaat un tamm ; es beunruhigte sie, zu sehen, wie ihre Tochter weiter abnahm, ankeniet e oant o welet o merc'h o kastizañ (o koazhañ) evel ma rae, ankeniet e oant o welet o merc'h o vont treutoc'h-treutañ, ankeniet e oant o welet o merc'h o vont treutoc'h pe dreut ; *das abgesetzte Kalb nimmt ab*, al leue nevez dizonet a ra e goazh, mizeriñ a ra al leue nevez dizonet ; c) [ment, urzh, braster, nerzh] *grünes Holz nimmt beim Trocknen ab*, kurzhañ a ra ar c'hoad dre ma teu da sec'hañ, skarpañ a ra ar c'hoad dre ma teu da sec'hañ ; *abnehmende Reihenfolge*, urzh war zigresk g., urzh digreskiñ g. ; *in abnehmender Reihenfolge*, dre urzh war zigresk, dre urzh digreskiñ ; *im Abnehmen*, en diminu, war ziminu ; *abnehmender Mond*, diskar-loar g., diskar al loar g., digresk-loar g., nevez bihan g., moug war al loar g., kozh g., loar gozh b. ; *der Mond nimmt ab*, digreskiñ a ra al loar, diskar a ra al loar, emañ al loar war he diskar, emañ al loar war an diskar, doujañ a ra al loar ; *bei abnehmendem Mond*, war an diskar, war an digresk, war ar c'hozh ; *bei abnehmendem Mond säen*, hadañ war an diskar, hadañ war ar c'hozh ; *seine Sehkraft nimmt ab*, fallaat a ra e zaoulagad, dont a ra e zaoulagad da vezañ fall, erru eo teñval e zaoulagad, erru eo teñval e lagad, diskediñ a ra e zaoulagad, fallaat a ra e vrennigennou, fallaat a ra e ziv vrennigenn ; *der Schmerz nimmt ab*, distanañ (terriñ, sioulaat, esmoliñ, koazhañ) a ra ar boan, terriñ a ra war ar boan ; *die Tage nehmen ab*, dont a ra an deiz da vezañ berroc'h, emañ an deiz o tiverrañ, mont a ra an deiz war ziveraat, berraet eo an deiz, berraat a ra an deiz, war verraat ez a an deizioù ; d) [live] *das Wasser nimmt ab*, dichalañ a ra an dour, n'eus ket kement a zour ken, digreskiñ a ra an dour, diskenn a ra live an dour, koazhañ a ra an dour.

Abnehmen n. (-s) : 1. prenidigezh b., pren g., prenadur g. ; 2. lamidigezh b., lamedigezh b., lamadur g., lamerez g., dilamerez g., diskrog g., lemel g., distaliañ g. ; 3. digresk g., koazh g., koazhadur g., diskar g., diskaridigezh b. ; im Abnehmen begriffen, war ziskar, war an diskar, war ziminu, en diminu, war zigresk, war zigreskiñ, war rabat, war vihanaat, war verraat, war nebeutaat ; 4. [kenw.] degemeridigezh b. ; 5. [stered.] diskar g., distroenn b. ; *Abnehmen des Mondes*, diskar al loar g., diskar-loar g., digresk-loar g., nevez bihan g.

abnehmend ag. : war ziskar, war an diskar, war ziminu, en diminu, war zigresk, war zigreskiñ, war rabat, war vihanaat, war verraat, war nebeutaat ; *abnehmende Reihenfolge*, urzh war zigresk g. ; *in abnehmender Reihenfolge*, dre urzh war zigresk ; *abnehmender Mond*, diskar-loar g., diskar al loar g., digresk-loar g., nevez bihan g., moug war al loar g., kozh g., loar gozh b. ; *bei*

abnehmendem Mond, war an diskar, war an digresk, war ar c'hozh ; bei *abnehmendem Mond* sāen, hadañ war an diskar, hadañ war ar c'hozh.

Abnehmer g. (-s,-) : prener g., degemerer g., kemerer g. ; einen *Abnehmer* finden, **a)** kavout e berc'henn ; die *Kuh* hat einen *Abnehmer* gefunden, kavet he deus ar vuoc'h he ferc'henn ; diese *Ware* findet keinen *Abnehmer*, ar varc'hadourezh-se a chom da restaañ, ar varc'hadourezh-se a chom da werzhañ ; **b)** kavout sav da ; er hat einen *Abnehmer* für seine *Kuh* gefunden, kavet en deus sav d'e vuoc'h.

Abnehmerland n. (-es,-länder) : bro brener b., bro degemerer b.

Abneigung b. (-,-en) : diegi b., lure g., kerteri b., baleg g., reked g./b., prederi b., divlazamant g., diaezamant g., erez b., euzh g., hiris g., rukun g., doñjer g., heg g., onglenn b., glazentez b., digarantez g./b., digengarantez b., yenijenn b., kaz g., droukc'has b., regred g., hegaz g. ; *Abneigung vor (gegen) Alkohol*, baleg ouzh alkool, erez (hiris, rukun, doñjer, heg) ouzh an alkool, diegi d'an alkool ; *Abneigung gegen jemanden empfinden*, *Abneigung gegen jemanden haben*, eine *Abneigung gegen jemanden hegen*, ereziñ ouzh u.b., glazañ ouzh u.b., kaout erez ouzh u.b. ; *Abneigung gegen jemanden bekommen*, *Abneigung gegen jemanden entwickeln*, *Abneigung gegen jemanden fassen*, kemer heg ouzh u.b., kemer kaz ouzh u.b., kemer hegaz ouzh u.b., kemer erez ouzh u.b., en em gazout ouzh u.b., dont da ereziñ ouzh u.b., dont da c'hlazañ ouzh u.b. ; eine tiefe *Abneigung gegen jemanden hegen*, magañ un tamm mat a gaz en an-unañ e-keñver u.b.

abnippeln V.gw. (ist abgenippelt) : P. kreñviñ, kreviñ, pibidañ, disgweañ, foeltrañ, mont d'an tu all, mont en tu all, mont er bord all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, mont d'ar gevred, lipat (lonkañ) e loa, lonkañ e vabouzenn, lonkañ e chik, lonkañ e deod, lakaat e garnaj en driñs, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, serriñ e baiplu, ridañ e baiplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober al lamm, sailhañ er bailh, tortañ, ober e astern gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed.

abnorm ag. : amreizh, ezreol, direizh, direol, direolie, diordinal ; [mezeg.] *abnormes Lebewesen*, euzhieg g. ; *abnorme Länge*, hirded ezreol b., ushed g. ; *abnorme Körperhaltung*, kammemstumm g., emstumm kamm g., lakadur kamm g., kammakadur g.

abnormal ag. : [Bro-Aostria, Bro-Suis] amreizh, ezreol, direizh, direol, direolie.

Abnormität b. (-,-en) : 1. amreishter g., amreishted b., amreizhded b., direizhded b., ezreolder g. ; 2. [mezeg.] euzhegezh b.

abnötigen V.k.e. (hat abgenötigt) : tennañ dre heg, tunañ ; jemandem ein *Geständnis abnötigen*, rediañ u.b. da anzavout, goro u.b., sachañ (tennañ) un anzav dre heg digant u.b., P. rediañ u.b. da ziskargañ e c'hor.

abnutzen / [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn] **abnützen** V.k.e. (hat abgenutzt / hat abgenützt) : uzañ, teuc'hiñ, lakaat uz e, teuziñ.

V.em : **sich abnutzen** / [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn] **sich abnützen** (hat sich (ak.) abgenutzt / hat sich (ak.) abgenützt) : teuc'hiñ, uzañ, mont da fall, mont dre uz, mont gant an uz, findaoniñ ; *sich mit der Zeit abnutzen*, dont da uzañ gant an amzer, uzañ gant an amzer.

anv-gwan verb : **abgenutzt** / [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn] **abgenützt** aet, aet betek an neudenn, dirapar,

poazh, uzet betek an neudenn, teuch betek an neudenn, navet, rouedennet, rouedenn, parev ; diese *Betttücher sind abgenutzt*, poazh eo al liñselioù-mañ, aet eo al liñselioù-mañ, uz eo al liñselioù-mañ, al liñselioù-mañ o deus graet o reuz, rouedenn eo al liñselioù-mañ ; *dein Reifen ist abgenutzt*, da rod a zo lufr, da rod a zo erru lufr, da rod a zo aet da fall.

Abnutzung b. (-,-en) / [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn] **Abnützung** b. (-,-en) : implij g. uz g., uzadur g. ; *Abnutzung einer Münze*, uzadur ur pezh moneiz g.

Abnutzungsanzeiger g. (-s,-) / [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn] **Abnützungsanzeiger** g. (-s,-) : [tekn.] meneger an uzadur g.

Abnutzungskoeffizient g. (-en,-en) : gwezhiader kozhded g.

Abnutzungskrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] uzadur g., uz g.

Abnutzungskrieg g. (-s,-e) : brezel uzañ g. ; den Feind in einen zermürbenden *Abnutzungskrieg verwickeln*, ober brezel d'an enebourien war api.

Abo n. (-s,-s) : [berradur evit **Abonnement**] kouamanant g./b.

Abolition b. (-) : freuzerezh g., freuzidigezh b., diskardigehz b., torridigezh b., defoulañs b., dismantradur g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzhadur g., skarzherezh g., skubadur g.

Abolitionismus g. (-) : defoulerezh g. ; 1. enepsklaverezh g., enepsklavelouriez b. ; 2. luskad a-enep al louvigezh g. ; 3. luskad a-enep ar c'hastiz-lazh (ar boan a varv) g. ; 4. luskad a-enep bep bac'hidigezh hag a-enep ar gwir kastizel g.

Abolitionist g. (-en,-en) : 1. defouler g. ; 2. enepsklavour g.

Abonnement n. (-s,-s) : kouamanant g./b. ; mein *Abonnement geht zu Ende*, va bloaz kazenenn a zo war an echu, erru pare eo va bloaz kazenenn ; ein *Jahresabonnement*, ur bloaz kazenenn g., ur goumanant vloaz b., ur c'houmanant bloaz g. ; sein *Abonnement kündigen*, sein *Abonnement aufgeben*, digoumanantiñ, digoumanantiñ diouzh ur gazetenn bennak, terriñ e goumanant ; Kündigung eines *Abonnements*, digoumanant g./b. ; ein *Abonnement erneuern*, sein *Abonnement verlängern*, adkoumanantiñ, nevezíñ e goumanant d'ur gelaouenn ; Leser, der sein *Abonnement erneuert* / Leser, der sein *Abonnement verlängert*, adkoumananter g.

Abonnementfernsehen n. (-s) : skinwel da baeñ g.

Abonnement(s)erneuerung b. (-,-en) : adkoumanant g./b.

Abonnement(s)kündigung b. (-,-en) : digoumanant g./b.

Abonnement(s)verlängerung b. (-,-en) : adkoumanant g./b.

Abonent g. (-en,-en) : kouamananter g. ; die Anzahl der Abonennten ist sprunghaft angestiegen, niver ar goumananterien en deus graet ul lamm kaer, kresket kalz ha buan eo pare ar goumananterien.

abonnieren V.k.e. (hat abonniert) : 1. kouamanantiñ da ; eine Zeitschrift abonnieren, kouamanantiñ d'ur gelaouenn ; auf eine Zeitschrift abonniert sein, eine Zeitschrift abonniert haben, bezañ kouamanant d'ur gelaouenn ; eine Zeitschrift erneut abonnieren, adkoumanantiñ d'ur gelaouenn, nevezíñ e goumanant d'ur gelaouenn ; 2. jemanden bei einer Zeitung abonnieren, kouamanantiñ u.b. d'ur gelaouenn.

abordnen V.k.e. (hat abgeordnet) : dileuriañ, dileuriñ, leuriñ, kannadañ, kas, daveiñ ; er wurde von der Regierung als Sonderbeauftragter ins Ausland abgeordnet, dileuriet e oa bet da gannad d'ur vro estren (da vaez bro) gant ar gouarnamant.

Abordnung b. (-,-en) : 1. dileuriadur g., leuriadur g., kannadur g., kannaderezh g., kannadouriez b., kefridiezh b. ; 2. dileuridi ls., strollad kannaded g. ; eine *Abordnung zu jemandem entsenden*, kas kannaded davet u.b., leuriñ kannaded davet u.b.

Aborigine¹ g. (-s,-s) : orinad g., henvroad g., gwirvroad g., kentvroad g.

Aborigine² b. (-,-s) : orinadez b., henvroadez b., gwirvroadez b., kentvroadez b.

Abort¹ g. (-s,-e) : privezioū ls., kambr-aes b., retredoù ls., korn klet g., korn distro g., lec'h distro g., ti bihan g., staol b., gardelop g., P. kominiti b., kambr ar pri melen b.

Abort² g. (-s,-e) : [mezeg.] koll g., kollad g., kolladenn b., kollbugale g., disparti g., diforc'h g., diforc'herezh g., diforc'hidigezh b., diskenn-bugale g., rikladenn b., P. bramm glas g. ; *einen Abort haben*, ober ur c'hollad, ober ur c'holl, ober ur golladenn, kaout un disparti, koll he frouezh, koll he bugel, koll ur c'hrouadur, ober gwall vloavez, diforc'hiñ diwar ur bugel, koll he bloavez, dispartiañ he bugel.

Aborteimer g. (-s,-) : bailh-kaoc'h g. [*[liester bailhoū-kaoc'h]*].

Abortgrube b. (-,-n) : puñs-diskarg g., fozell-vreinañ b., beolvrutug b., poull blezañ g., P. toull-staat g., toull-kaoc'h g.

Abortkübel g. (-s,-) : bailh-kaoc'h g. [*[liester bailhoū-kaoc'h]*].

abortieren V.gw. (hat abortiert) : ober ur c'hollad, ober ur c'holl, ober ur golladenn, kaout un disparti, koll he frouezh, koll he bugel, ober gwall vloavez, diforc'hiñ diwar ur bugel, koll he bloavez ; *abortierter Fötus*, kollad g. [*[liester kollidi, kolladoū]*], kollidig g. [*[liester kollidien]*], sioc'han g. [*[liester sioc'hanned]*].

abortiv ag. : [mezeg.] sioc'hanus, ... sioc'hanañ, P. ... diforc'hañ.

Abortivei n. (-s,-er) : [bev., *Ovum abortivum*] vi troet g., vi sklaer g.

Abortivfötus g. (-/-ses,-se/-fötien) : [mezeg.] krouell sioc'han b.

Abortivum n. (-s, Abortiva) : [mezeg.] sioc'hanuzenn b., danvez diforc'hiñ g., louzoù diforc'hiñ g., hilastaler g.

Abortus g. (-) : *sellit ouzh Abort²*.

Aboulie b. (-) : anyoul b., diyoul b., divennerez g., diyoulegezh b.

abpacken V.k.e. (hat abgepackt) : arbarañ, pakata ; *abgepacktes Brot*, bara ensac'het g. ; *nicht abgepackt*, kinniget a-drak, hep pakadurezh, evel-evel, P. 'vel-'vel ; *verkaufsfertig abpacken*, rakpakañ ; *verkaufsfertig abgepackt*, rakpaket.

abpaschen V.gw. (ist abgepascht) : [Bro-Aostria] P. diskampañ, skampañ kuit, fourchiñ, skrabañ kuit, fardiñ kuit, sachañ gantañ, tennañ gantañ, skarañ, mont diwar skizh, ober gaol, fanisañ, diloriñ, kanellat, troc'hañ kuit, diriñañ kuit, riñsañ, kantenniñ, terriñ e nask, sevel ar c'hamp, foetañ er-maez, skubañ er-maez, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, mont er gas, mont e chil, kerzhet e chil, trasañ e chil, en em dennañ, treiñ e gilhoroū, en em sachañ, sachañ e dreid, sachañ e skasoù, sachañ e c'har, sachañ e gilhoroū, kas e gilhoroū, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, frapañ gantañ, ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hrabit, kribat anezhi, kribat er-maez, skarzhañ er-maez, skubañ er-maez, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn, skubañ ar ouinell, harpañ ar vanell, skarañ douar, skarañ mibin, sachañ e garavelloù, mont da redek ar c'had, ober gardenn, rahuenniñ kuit, skijañ, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, mont d'an tarv, mont d'an tarv-ruz, partial d'an tarv, partial evel un tenn, gallout kavout hed e c'har, kemer hed e c'har, gallout kavout hed e votez, kavout e ribouloū da dec'hel, klask e ribouloū, klask e ribinoù, en em skrabañ, flipat er-maez, c'hwistañ, diskrapañ, en em ziskrapañ, mont d'e dreid, frizañ, kravat, kravat kuit, kravat gantañ, sachañ e revr, sachañ e skasoū, skarzhañ, karzhañ, kribañ.

abpassen V.k.e. (hat abgepasst) : gortoz, gedal ; *eine günstige Gelegenheit abpassen*, gortoz ar c'hrog da vezañ krog, gortoz ken na vo krog ar c'hrog, gedal un dro vat d'en em ginnig, gedal un taol kaer d'en em ginnig, gortoz apoue vat.

abpausen V.k.e. (hat abgepaust) : treutzresañ, treuzeilañ ; *eine Zeichnung abpausen*, treuzeilañ un dresadenn.

Abpausen n. (-s) : treutzresañ g., treuztres g., treuzeilañ g.

abpellen V.k.e. (hat abgepellt) : peliat, dibluskañ, raskañ.

abperlen V.gw. (ist abgeperlt) : perlezenniñ, perlezennañ, pizennañ, pizenniñ, pizañ, paterenniñ, perzañ ; *Blut perl aus der Schramme ab*, gwad a berz eus ar grabisadenn.

abpfeifen V.k.e. (pfiff ab / hat abgepfiffen) : reiñ un taol sutell, sutal udb ; *die Halbzeit abpfeifen*, sutal an ehan-kreiz ; *den Zug abpfeifen*, reiñ aotre d'an tren da vont kuit gant un taol c'hwitell.

V.gw. (pfiff ab / hat abgepfiffen) : 1. reiñ an taol sutell dibenn ; 2. sutal an ehan-kreiz ; 3. sutal ur fazi.

Abpfiff g. (-s,-e) : taol sutell dibenn g.

abpflücken V.k.e. (hat abgepflückt) : 1. kutuilh, dastum ; *die Kirschen abpflücken*, kutuilh ar c'herez ; 2. *einen Kirschbaum abpflücken*, difrouezhañ ur gerezenn, difrouezhañ ur wezenn-gerez.

abpicken V.k.e. (hat abgepickt) : pigosat ; *einzelne Trauben abpicken*, dibab ar rezin greunenn-ha-greunenn, raspaat.

Abpicken n. (-s) : pigosat g. ; *das Abpicken von einzelnen Trauben*, ar raspaerezh g.

abplacken V.em : **sich abplacken** (hat sich (ak.) abgeplackt) : P. strivata, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, en emgiañ ouch al labour, poaniañ, kolierañ, dosañ, turkañ, loeniñ, stardañ outi, stardañ warni, lardañ, daoubenniñ.

abplagen V.em : **sich abplagen** (hat sich (ak.) abgeplagt) : 1. *sich mit jemandem abplagen*, hulmañ u.b., kemer charre gant u.b., kemer reuz gant u.b., kemer streuvell gant u.b., kemer merfeti gant u.b., kemer nec'hamant gant u.b., kemer nec'h gant u.b., kaout nec'h gant u.b., kemer chif gant u.b., kemer trabas gant u.b., klask an tu war u.b., klask e du war u.b., na gaout nemet hegaz gant u.b., kaout koad a-benn (darbar, mizer, c'hoari, d'ober) gant u.b., gouzañv meur a bik gant u.b., gouzañv trubuilhoū gant u.b., reiñ u.b. fred d'an-unan, kaout ur gempenn gant u.b., kaout kalz a standur gant u.b., kaout kalz a durlut gant u.b. ; 2. *sich mit etwas abplagen, sich abplagen, um etwas zu tun*, debrñ e spered gant udb, terriñ e benn gant udb, jahinañ e spered gant udb., kaout gwe oc'h ober udb, igourian d'ober udb, strivata d'ober udb, kemer charre gant udb, kiañ ouch udb, kemer reuz gant udb, hersal gant udb, en em boaniañ d'ober udb, poaniañ ouch udb., poaniañ gant udb, kemer fred gant udb, kemer streuvell gant udb, daoubenniñ war ul labour bennak.

abplatten V.k.e. (hat abgeplattet) : pladañ, flakaat, plaenaat, plaenañ.

Abplattung b. (-,-en) : pladerezh g., liveadur g., kompezañ g., kompezidigezh b., plaenaat g., plaenadur g., flakadur g.

Abprall g. (-s,-e) : dazlamm g., adlamm g., dilamm g., astaol g., adtaol g.

abprallen V.gw. (ist abgeprallt) : 1. dazlammat, adlammat, dasteurel, dilammat ; *[tenn fuzuilh] die Kugel ist an der Mauer abgeprallt*, dastaolet en doa ar voled ouch ar voger ; *durch eine abgeprallte Kugel verletzt*, gloazet dre zastaol ur voled ; 2. *[dre skeud.] alles prallt an ihr ab*, ne beg netra outi, hounnezh ne ra forzh a netra, forzh zo dezhi petra a c'hoarvez, ur plac'h a foeltr forzh an hini eo, ne ra foutre kaer eus ar bed en-dro dezhi, foeltr forzh ne ra eus ar bed en-dro dezhi.

Abpraller g. (-s,-) : 1. [lu] bannadell o tazlammat b. ; 2. [sport] mell o tazlammat b.

abpressen V.k.e. (hat abgepresst) : 1. *jemandem etwas abpressen*, tennañ udb dre heg digant u.b., tunañ udb digant u.b., skrapat udb digant u.b., skrapañ udb digant u.b., divorañ udb digant u.b., kemer udb a-gildorn digant u.b., flipañ udb a-gildom digant u.b., rañvat udb digant u.b., ripañ udb digant u.b., sigotañ udb, tuniñ udb digant u.b., c'hwibañ udb digant u.b., c'hwiblaerezh udb digant u.b., sammañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb digant u.b., robañ udb digant u.b., truflañ udb diwar u.b. ; 5. [mezeg.] *eine Schlagader abpressen*, amwaskañ un dalmerenn.

abprotzen V.k.e. (hat abgeprotzt) : [lu] *ein Geschütz abprotzen*, lemle kilhorou ur c'hanol, lemle redelloù ur c'hanol, lakaat ur c'hanol en e reizh evit tennañ.

abpumpen V.k.e. (hat abgepumpt) : tennañ dour [eus udb] gant ur vangounell, tennañ dour [eus udb] gant ur riboul ; *Wasser abpumpen*, pompañ dour, riboulat dour.

Abpumpen n. (-s) : pompañ g., riboulerezh g., pomperez g. **abputzen** V.k.e. (hat abgeputzt) : 1. torchañ, naetaat, kempenn, dilastezañ, dilouzañ, difankañ, distlabezañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, propaat, purañ, puraat, difallañ, digousi, digousiañ, disaotrañ, distronkiñ, divastrouilhiñ, frotañ, raskañ ; *die Füsse abputzen*, difankañ e dreid, torchañ e dreid ; *ein Kind abputzen*, torchañ ur bugel ; *den Dreck abputzen*, naetaat, kempenn, dilastezañ, dilouzañ, difankañ, distlabezañ, dideilañ ; 2. [tisav.] *ein Gebäu de abputzen*, induañ a-nevez un ti ; 3. [dre skeud.] P. *jemanden abputzen*, kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gerer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kannañ e roched d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarmiñ u.b., skandalat u.b., noazout u.b., kelenn c'herv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz u.b., lardañ e billig d'u.b., reiñ e stal d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., lavaret e begement d'u.b.

V.em : **sich abputzen** : 1. *sich (dat.) die Hände abputzen*, torchañ e zaouarn ; 2. [Bro-Austria] *sich (ak.) abputzen*, en em ziskargañ, en em zidamall, en em wennañ, en em gaeraat.

abquälen V.k.e. (hat abgequält) : boureviañ, jahinañ, doaniañ, enkreziñ, gaiañ, burutellañ, heskinañ, merzheriañ.

V.em : **sich abquälen** (hat sich (ak.) abgequält) : en em ambreniñ, en em zoaniañ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'heidiñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezañ, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, kemer merfeti, kemer glac'har, ober gwad fall, chaokat e ivinoù, debriñ sonjoù, ober tachou, ober bil, ober biou, trikamardiñ e voulienn, bezañ e wad o treiñ da welien, en em zaoubenniñ, daoubenniñ, en em reveuliañ ; *sich mit etwas abquälen*, strivata d'ober udb, trevelliñ d'ober udb, difretañ d'ober udb, diskrapañ d'ober udb, kiañ ouzh udb, kemer reuz gant udb, hersal gant udb, poaniañ ouzh udb., poaniañ gant udb, kemer fred gant udb, kemer streuvell gant udb, lakaat poan d'ober udb, lakaat e boan

d'ober udb, daoubenniñ war ul labour, reiñ bec'h d'ober udb, ober bec'h och ober udb, kemer bec'h oc'h ober udb, lakaat bec'h evit ober udb, bec'hiañ d'ober udb, en em boursuiñ d'ober udb, merat e gorf evit dont a-benn eus udb., [plac'h] aveliñ he lostenn evit dont a-benn eus udb., kaout gwe oc'h ober udb, igouniañ d'ober udb ; *sich (dat.) den Geist abquälen*, debriñ e spered gant udb, terriñ e benn gant udb, jahinañ e spered gant udb., en em zrailhañ, uzañ e spered, divouedañ e benn.

abqualifizieren V.k.e. (qualifizierte ab / hat abqualifiziert) : divrudañ, gwavrudañ, reiñ gwavrud da, dichekal, binimañ.

abrackern V.em : **sich abrackern** (hat sich (ak.) abgerackert) : *sich mit etwas abrackern*, kiañ ouzh udb, kemer reuz gant udb, hersal gant udb, en em wadañ evit udb ; *er rackert sich ab*, er galeouemañ, krugañ a ra ouzh al labour, lakaat a ra kas war e gorf, terriñ a ra e gein, terriñ a ra e revr, foeltrañ a ra e revr, direzon eo ouzh al labour, relabourat a ra, lazhañ a ra e gorf ouzh al labour, labezañ a ra e gorf gant al labour, hennezh a zo kriz ouzh e gorf, friket eo gant al labour, labourat a ra evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), tramailhat evel ul loen, forsiñ a ra, en em darzhañ a ra gant al labour, kefridi a zo warnañ ken ma puf, war ar charre emañ, lopañ a ra, loeniñ a ra, loeniñ a ra e gorf, lorgnañ a ra, kiañ a ra ouzh al labour, kiañ a ra, kiañ a ra outi, kiañ a ra e gorf, turkañ a ra, c'hexzañ a ra e-barzh, poaniañ a ra ken gwazh hag an diaoul kamm, labour tri a ra, dic'hastañ a ra, hennezh a zo ki war e labour, hennezh a blant e-barzh, hennezh a vez atav o ruihal hag o verat e gorf, labourat a ra evel ur c'hi, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober goap eo, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ a ra bec'h d'ar c'hanab, ennañ ez eus ur gounnar labourat, daoudortañ a ra war an tach, en em arastiñ a ra ouzh al labour, breviñ a ra e gorf ouzh al labour, a-stenn emañ gant e labour, c'hwistañ a ra, bouc'halañ a ra, skrabañ a ra, en em zrastañ a ra, en em hersal a ra da labourat, ne vouzh ket ouzh al labour ; *sich als Algen- und Muschelsammler an der Küste abrackern*, c'hwistañ an aod ; *damals musste man sich richtig abrackern*, gwechall e veze ranket skrabañ, gwechall e veze ranket kiañ outi.

Abraham g. : Abraham g. ; Gott stellte Abraham auf die Probe, Doue a lakeas Abraham en amprou, Doue a aprokas Abraham.

abrahmen V.k.e. (hat abgerahmt) : 1. *die Milch abrahmen*, diciennañ al laezh, digoaveniñ al laezh, diennañ al laezh, kignat al laezh, diazoñañ al laezh ; *abgerahmte Milch*, laezh digoavenet g., laezh digoaven g., laezh diennet g., laezh kignet g., laezh treut g., laezh n'eo ket druz g. ; 2. [dre skeud.] *da hat jemand abgerahmt*, unan bennak en deus kemeret ar bouf, unan bennak en deus kemeret an dibab, unan bennak en deus kemeret ar vouedenn, unan bennak en deus kemeret an askorn bras, aet eo ar manam gant unan bennak, sachet en deus unan bennak an dour war e brad ar muiañ ar gwellañ, unan bennak en deus sachet brav dour d'e vilin ar muiañ ar gwellañ, unan bennak en deus sachet brav dour d'e lenn ar muiañ ar gwellañ, unan bennak en deus kaset ar pep gwellañ gantañ, aet eo an dibab gant unan bennak, lakaat en deus unan bennak ar pep gwellañ en tu dioutañ, skrapet en deus unan bennak ar pep gwellañ d'e du, aet eo ar vegenn gant unan bennak.

Abrahmen n. (-s) : diennerez g., digoavenerez g., diciennañ g., digoaveniñ g.

Abrahmlöffel g. (-s,-) : loa-laezh b. ; *breiter Abrahmlöffel*, jochenn b.

Abrakadabra n. (-s) : abrakadabra g., kaoziou diskontierien ls., orogell b., orezonoù ls., strobinnelloù ls., sorserezhou ls., breou g., komzoù hep penn na lost ls.

abrasieren V.k.e. (rasierte ab / hat abrasiert) : 1 lemel, troc'hañ, aotenniñ, razhañ, fal'hat ; 2. diframmañ, diskar rez an douar / lakaat rez ar sol (Gregor), diskar a-benn-font, peuriskar, rezañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, gwastañ, glac'hariñ, drastañ, disac'hañ, dic'hastañ, freuzañ, razhañ.

V.em : **sich abrasieren** (rasierte sich ab / hat sich abrasiert) : sich (dat.) den Bart abrasieren, lemel e varv, troc'hañ e varv, aotenniñ e varv, razhañ e varv, fal'hat e varv.

Abrasion b. (-) : [tekn.] raskennerezh g., reñvierezh g.

Abrasionsfähigkeit b. (-,en) : [tekn.] gouester reñviañ g.

Abrasionswirkung der Brandung b. (-) : [douarouriezh] reñvierezh ar mor g.

abraten V.k.e. (räte ab / riet ab / hat abgeraten) : dialiañ, dizaliañ, diguzuliañ, dibennadiñ, reiñ an dizali ; jemanden von etwas abraten, dizaliañ u.b. diouzh ubd, dibennadiñ u.b. ag ubd ; ich habe ihn davon abgeraten, das zu tun, dialiet (dizaliet, diguzuliet) em eus bet anezhañ d'ober an dra-se, roet em boa dezhañ an dizali d'ober an dra-se, dibennadet (distroet) em boa anezhañ a ober an dra-se.

Abraum g. (-s,-räume) : atredou ls., dismantrou ls., drailhou ls.

Abraumbagger g. (-s,-) : kleuzer g. [liester kleuzeriou], kevieriez b. [lester kevierizioù].

Abraumbetrieb g. (-s,e) : [mengleuz.] korvoerezh dre ziatrediñ g.

abräumen V.k.e. (hat abgeräumt) : renkañ, diatrediñ, distaliañ, disternañ, sevel, diwiskañ, dieubiñ, distlabezañ, diac'hubiñ, dijabliñ, divec'hiañ, distrollañ, distrobañ, distrobellañ, diwarnisañ, distankañ, divorañ, kempenn ; den Tisch abräumen, distaliañ (disterniañ, disternañ, sevel, diwiskañ, dieubiñ, distrollañ, distlabezañ, diac'hubiñ, distlagenniañ, distaliata, dijabliñ, dilastrañ, diservijout, diservijañ) an daol, divec'hiañ an daol, distaliañ ar staliou, distaliañ diouzh an daol, distaoliañ, diservijout, diservijañ, distaliañ, sevel an douzier ; den Mittagstisch abräumen, distaliañ diouzh merenn.

Abraumhalde b. (-,n) : terril g., menez atredou g.

Abraumsalz n. (-es,e) : [kimiezh] holen potas g., hal potas g.

Abräumung b. (-,en) : diatrediñ g., diatredadur g.

abrauschen V.gw. (ist abgerauscht) : P. pakañ e rabotoù, sammañ e revr, diskampañ, troc'hañ kuit, diriñsañ kuit, riñsañ, kantenniñ, terriñ e nask, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, mont er gas, mont e chil, kerzhet e chil, trasañ e chil, en em dennañ, en em sachañ, sachañ e dreid, sachañ e skasou, sachañ e c'har, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em ziskrapañ, rankout he c'hrribat, kribat anezhi, kribat er-maez, skarzhañ er-maez, skubañ er-maez, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, ober gardenn, gallout kaout hed e c'har, kemer hed e c'har, gallout kaout hed e votez, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, skarañ douar, skarañ mibin, sachañ e garavelloù, mont da redek ar c'had ; er ist abgerauscht, kantennet eo, skubet en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, skaret en deus douar, kravet kuit eo, ranket en deus he c'hrribat.

abreagieren V.k.e. (reagierte ab / hat abreagiert) : 1. dilasañ, diskargañ, pellezvannañ, divoustrañ ; seinen Frust an jemandem abreagieren, diskargañ e galonad kounnar war u.b.,

diskargañ (terriñ) e gouunnar war u.b., delammat a-enep u.b., treiñ e imor fall war u.b., bezañ direizhet war u.b., ober sodadennoù war u.b., terriñ e gaouad war u.b. ; 2. [bred.] dianerwezhiañ.

V.em : **sich abreagieren** (hat sich (ak.) abreagiert) : ober un dilas spered, leuskel da vont, diskargañ e spered, disammañ e spered, diderriñ e spered, aveliñ e benn, breddiskargañ, en em zivoustrañ, distennañ e nervenoù.

Abreaktion b. (-,en) : [bred.] 1. breddiskarg g., pellezvannañ g., divoustrañ g. ; 2. dianerwezhiañ g.

abrebeln V.k.e. (hat abgerebelt) : [Bro-Aostria] dirañsañ, dic'hreuniañ, kutuilh ; Trauben vom Weinstock abrebeln, kutuilh rezin.

abrechnen V.k.e. (hat abgerechnet) : 1. diskontañ, dilemel ; die Kosten abrechnen, diskontañ ar mizoù, tennañ kuit ar frejou ; 2. mentelañ, kempouzeañ, reizhañ ; ein Konto abrechnen, mentelañ ur gont, kempouzeañ ur gont ; abgerechneter Scheck, chekenn gempouezet b.

V.gw. (hat abgerechnet) : 1. enkefiañ ; 2. ober ar gont, reizhañ ar c'hontou ; 3. [dre skeud.] talvezout, paeañ, daskor, daskoriñ ; mit jemandem abrechnen, ober e gont (e jeu) d'u.b., ober e stal d'u.b., talarat gant u.b., reiñ e gement all d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e gont d'u.b., ober e lod d'u.b., lazhañ mik u.b., lazhañ moust u.b., pakañ u.b., ridañ e doull d'u.b., tortañ u.b. **Abrechnung** b. (-,en) : 1. [kontouriezh] diskont b., diskontadur g., didennadur g., didennad g. ; gegenseitige Abrechnung, kempouezadur g. ; nach (unter) Abrechnung der Unkosten, goude diskontañ ar mizoù, goude didennadur ar mizoù, ar mizoù lakaet er-maez ; nach Abrechnung aller Unkosten, goude dilemel an holl vizou, an holl frejou (an holl vizoù) lakaet er-maez.

2. kont b.

3. fakturenn dre ar munud b., savad g.

4.[dre skeud.] daskor g., digoll g., distro-gwall g., heñvelboan b., freuz fregañ g., dial g.

Abrechnungsbank b. (-,en) : bank kempouzeañ g.

Abrechnungsbeleg g. (-s,-e) : [kontouriezh] diskarg g., paper-diskarg g., lizher-diskarg g., kuitañs b., paper-kuitezañ g., skrid-diskarg g., akuit g., fakturenning b.

Abrechnungskurs g. (-es,-e) : feur kempouzeañ g.

Abrechnungsstelle b. (-,en) : ofis kempouzeañ g., amaezhva kempouzeañ g.

Abrechnungstag g. (-s,-e) : [kontouriezh] deiz ar glozidigezh g.

Abrechnungstermin g. (-s,-e) : [kontouriezh] deiz ma vez (ma vo) reizhet ar c'hontou g.

Abrede b. (-,n) : 1. emglev g. ; sie trafen eine Abrede, emglev a rejont.

2. etwas in Abrede stellen, arguziñ ouzh ubd, kavout abeg en ubd, arzaelañ ubd, kavout si en ubd, kavout da abegiñ diwar-benn ubd, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h ubd, kavout anv en ubd, gouzout anv en ubd, pismigañ ubd, klask abeg en ubd, kemer abeg en ubd, kavout anv en ubd, gouzout anv en ubd, skeiñ bazhadoù a-zivout ubd., begonata a-zivout ubd, nageniñ a-zivout ubd, stagañ prezenn ouzh ubd, kavout da lavaret en (war) ubd, dianzav ubd, dianzavout ubd, dislavaret ubd, nac'h ubd, nac'hañ ubd, dinac'h ubd, dianavezout ubd, dianavezout ubd, dianaoût ubd ; jemandes Aussage in Abrede stellen, reiñ un dislavart d'u.b., dispenn komzoù u.b., distreiñ ur gaoz, treiñ an traou a-rekin ; das stelle ich ja gar nicht in Abrede, ne lavaran ket ar c'hontrol.

abreden V.k.e. (hat abgeredet) : dinac'h, nac'h, nac'hañ ; er redet das ab, dinac'h a ra kement-se.

V.k.d. (hat abgeredet) : dialiañ, dizaliañ, diguzuliañ ; sie redete mir d'avan ab, dizaliet he doa ac'hanon d'ober an dra-se, diguzuliet he doa ac'hanon d'en ober (Gregor).

V.em : **sich abreden** (hat sich (ak.) abgeredet) : mont skuizh o kaozeal, koll glaour e c'henou, disec'hañ e skevent.

abregen V.em : **sich abregen** (hat sich (ak.) abgeregt) : P. terriñ d'an-unan, terriñ war an-unan, sioulaat, habaskaat, distanañ d'an-unan, ameniñ, afliñ d'an-unan, didaerñ, digounnariñ, dizrougiñ, difuloriñ ; regen Sie sich ab ! goustavit ! ; er regte sich nicht ab, ne zigounnare ket, ne zidaere ket, ne zifulore ket, ne zizrouge ket, ne afle ket dezhañ.

abregnen V.gw. / V.em (hat abgeregnet / hat sich abgeregnet) : glaviañ, glavañ ; die Wolke regnet ab, die Wolke regnet sich ab, glaviañ a ra ar goumoullenn, emañ ar goabrenn o c'hlavañ. **abreiben** V.k.e. (rieb ab / hat abgerrieben) : 1. frotañ, torchañ, taravat, rimiañ ; ein Pferd abreiben, torchañ ur marc'h ; mit Bimsstein abreiben, frotañ gant ur maen-spoue, frotañ gant un tamm maen-poeñs ; 2. malañ, braeañ, toueziañ, meskañ, kemmeskañ, fuilhañ, kejiñ ; Farben abreiben, malañ liv, braeañ danvez liv ; 3. die Zitronenschalen abreiben, raklañ (raskañ, rac'hañ, razhañ) suravalou ; abgeriebene Brotkruste, paladur melen g., dibaladur melen g., digreunadur melen g.

Abreibung b. (-,en) : 1. rimierezh g., tarav g., taravadur g., froterez g., frot g., frotadur g., frotadenn b. ; 2. [livioù] braerez g. ; 3. [loen., kezeg] torchañ g. ; 4. [mezeg.] dornrimiañ g. ; 5. [dre skeud.] P. bazhadoù ls., saeed vazhadoù b., frotadenn b., lord g., lordad g., lordadenn b., fustad g., fustadenn b., pulloc'h g., keuneudennadoù ls., roustadenn b., roustad druz g., pilad g., kempenn g./b., dres g., frot g., prad g., pradadenn b., pred g., predad g., lard g., lardadenn b., lardenn b., lip g., flum g., flumad g., rapenn b., trepan g., toufad g., fraead g., fraeadenn b., kroc'henad g., ognad g. ; eine ordentliche Abreibung, ur fustad a-zoare g. ; jemandem eine Abreibung verpassen, mont d'u.b. a daolioù bazh, kefestañ u.b., gennañ u.b., merat kaer u.b., frigasañ u.b., darc'haouïñ gant u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., gwiskañ ur saeed vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ ur toufad d'u.b., reiñ e rapenn d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ an drell d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saeed vazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lér d'u.b., reiñ un distres d'u.b., difeskinañ u.b., rahouenniñ u.b. a-dailh, koaniañ u.b., terkañ u.b., teurkiñ u.b., dorloïñ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, roustañ u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad druz d'u.b., reiñ ur fraead d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freihad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., ober e jeu d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboul trennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a gogoù berr, kannañ u.b. a-vat, kannañ u.b. a-griz-poazh, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, breviñ u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat, kannañ) u.b., druilhañ u.b., draillhañ u.b., reiñ segal d'u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., ober ur frigasenn ouzh u.b., frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof

da gein, dormata u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sach en dour, broustañ u.b., c'hwistata u.b., fiblañ u.b., rordañ u.b., fraoulat gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., mac'homañ u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lopañ gant u.b., torbilat u.b., trepanañ u.b., reiñ un trepan d'u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, skeltrennañ u.b. ; 6. [dre skeud.] P. teñsadenn b., kroz g., krozadenn b., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g., soroc'h g. ; 7. [arz] frotadur g.

abreichern V.k.e. (hat abgereichert) : [fizik] arheskiñ ; Uran abreichern, arheskiñ uraniom ; abgereichertes Uran, uraniom arhesket g.

abreifen V.k.e. (hat abgereift) : [tonellerez] ein Fass abreifen, digelc'hiañ ur varrikenn, digelc'hiañ un donell.

Abreise b. (-,-n) : dilec'h g., loc'hañ g., diloc'hañ g., disparti g., diblas g. ; die Abreise nach Italien, al loc'hañ war-zu Italia g. ; am Tag nach meiner Abreise, antronoz va disparti ; seine Abreise verschieben, seine Abreise aufschieben, daleañ da vont kuit, daleañ an disparti, pellaat e veaj, ampellañ e veaj, goursezañ mont kuit, goursezañ e veaj.

abreisefertig ag. : prest da loc'hañ, prest da ziloc'hañ, darev da vont kuit, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da loc'hañ, pare da vont en hent ; wir machen uns abreisefertig, emaoomp oc'h en em glask evit mont kuit, emaoomp oc'h en em glask da vont en hent, emaoomp oc'h aveiñ mont kuit, emaoomp o fardañ (o tanzen, oc'h azoañ, o orientiñ) mont kuit, emaoomp oc'h en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vont kuit, stag omp gant darbaroù hor beaj, ober a reomp hor pak da vont en hent.

abreisen V.gw. (ist abgereist) : mont da veajiñ, mont kuit, loc'hañ, diloc'hañ, kimiadiñ ; abreisen nach, loc'hañ war-zu, loc'hañ etrezek, loc'hañ etramek, mont kuit trema, mont kuit da-geñiver ; ich reise morgen ab, warc'hoazh eo an deiz din da vont kuit diouzhoc'h, kimiadiñ a rin warc'hoazh diouzhoc'h.

Abreisende(r) ag.k. g./b. : diloc'her g., diloc'herez b. ; die Abreisenden und die Ankommenden, al diloc'herien hag an erruerien.

Abreiseort g. (-s,-e) : lec'h diloc'hañ g.

abreißbar ag. : distagadus.

Abreißblock g. (-s,-blöcke) : 1. bloc'h-notennou g., bloc'h-notañ g., strobad-notennan g. ; 2. karned seulennek g.

abreißen V.k.e. (riss ab / hat abgerissen) : 1. dic'hastañ, parfoeltrañ, dismantrañ, freuzañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, diskar, diskar a-blad, pilat, disac'hañ, bannañ d'an traoñ, gwintañ d'an traoñ, kas d'an traoñ, teuler d'an traoñ, kalavriñ, distrujañ, dispenn, fontañ, finfontañ, rezañ ; ein Haus abreissen, dismantrañ (freuzañ, difregañ, disac'hañ, dic'hastañ, diskar, distrujañ, pilat, rezañ, fontañ, finfontañ) un ti, bannañ un ti d'an traoñ, gwintañ un ti, diskar un ti a-benn-font, diskar un ti a-blad, diskar un ti rez an douar (Gregor), lakaat un ti a-rez ; dieses Haus muss noch abgerissen werden, an ti-se a zo da vezañ distrujet, an ti-se a zo da vezañ dic'hastet, dont a raio an ti-se en traoñ ; eine Festung abreissen, dismantrañ ur c'hreñvlec'h, dic'hastañ ur c'hreñvlec'h, rezañ ur c'hreñvlec'h, diskar kreoù ha mogerioù ur c'hreñvlec'h, divuriañ ur c'hreñvlec'h (Gregor) ; die rund um das Feld wachsende Hecke abreissen, digaeañ ur park, disklozañ ur park ; 2. diskolpañ, distagañ krenn, dichonkañ, difloskiñ, difronkañ, diskalfañ, disklosañ ; einen Zweig abreissen, dichontrañ ur skourr, diskolpañ ur brank, diskalfañ ur brank, difloskiñ ur skourr, difronkañ ur skourr, disklosañ ur skourr ; er hat das Stück Fleisch abgerissen, deuet eo an tamm kig gantañ ; jemandem die Glieder abreissen, difloskañ e izili d'u.b., diiziliañ u.b. ; 3. regiñ ; ein Blatt abreissen, a) distagañ ur follenn eus ul levr ; b) distagañ un delienn eus

he garenn ; **4.** tennañ, dilemel, diframmañ, difrapañ, skrapañ ; *jemandem etwas abreißen*, diframmañ udb a-dre zaouarn u.b., diframmañ udb digant u.b., dichafantrañ udb digant u.b., difrapañ udb digant (gant) u.b., skrapañ udb ouzh dorn u.b., lemel udb a-dre zivrec'h u.b. ; *der Dieb hat der alten Frau die Tasche aus der Hand abgerissen*, al laer en doa skrapet he sac'h-dorn digant ar vaouez kozh, al laer en doa dichafantrag he sac'h-dorn digant ar vaouez kozh ; **5.** *jemandem die Maske abreißen*, sevel maskl u.b., divasklañ u.b. ; **6.** *dem Baum die Krone abreißen*, diskribellañ ur wezenn ; **7.** *der Hund würde jedem, der zu nahe an ihm vorbeikommt, die Wade abreißen*, an hini a dremenfe re dost e yafe kof e c'har gant ar c'hi.

V.gw. (riss ab / hat abgerissen) : **1.** terriñ, fregiñ, kreviñ, regiñ, c'hwitañ dindan ar bec'h, difloskiñ, rannañ, broustañ ; **2.** ehanañ trumm, chom mik a-sav ; *die Musik reißt ab*, trumm ec'h ehan ar sonerezh, ar sonerezh a chom mik a-sav ; *das Gespräch reißt ab*, ar gaoz a ya da hesk, an diviz a ya d'an hesk, emañ ar gaoz o vougañ (o vigañ), mouget eo ar gaoz, miget eo ar gaoz, en digeflusk emañ an diviz, troc'het eo ar gaoz ; *die Wagenkolonnen reißen nicht ab*, die Blechlawine reißt nicht ab, ne dorr ket an hent gant ar c'hirri ; *der Besucherstrom reißt nicht ab*, ne dorr ket an hent gant ar weladennerien, gweladennerien a zeu forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui), a-hentadoù e teu ar weladennerien, a garradoù e teu ar weladennerien, mach-àr-vac'h e teu ar weladennerien.

Anv-gwan verb **abgerissen** : *abgerissene Kleider*, truilhoù str., pilhoù str., dilhad aet da bilhoù ls., dilhad aet e pilhoù ls., dilhadoù roget ha diroget ls.

Abreißer g. (-s,-) : diskarer g., distruejer g., dismantrer g.

Abreißgeschwindigkeit b. (-) : [nij.] tizh diskregiñ g.

Abreißkalender g. (-s,-) : [deiziadur gant ur strobad follennou a vez distaget unan anezho bemdez] deiziadur seulennek g. **abreiten** V.k.e. : **1.** (ritt ab / hat abgeritten) : difindaoniñ ; *ein Pferd abreiten*, mont a-zifronk-marc'h, difindaoniñ ur marc'h / mont a holl nerzh ur marc'h (Gregor), regas ur marc'h, kas ur marc'h betek penn e nerzh ; **2.** (ritt ab, ist/hat abgeritten) : [lu] *die Front abreiten*, ober moustr (gwel, gwelou) war varc'h (Gregor), ober gweladeg war varc'h.

V.gw. : (ritt ab / ist abgeritten) : mont kuit war varc'h.

abrennen V.gw. (rannte ab, ist abgerannt) : mont kuit d'ar red, redek kuit.

Abri g. (-s,-) : [ragistor] toull-roc'h g.

abrichten V.k.e. (hat abgerichtet) : **1.** pleustriñ, dresañ, reizhañ, embreger, doñvaat, dic'houezañ, doujañ, sevel diouzh e zorn, deskiñ, damesaat ; *einen Hund abrichten*, pleustriñ ur c'hi, dresañ ur c'hi, doujañ ur c'hi, reizhañ ur c'hi, deskiñ ur c'hi ; *zur Jagd abrichten*, deskiñ da chaseal ; **2.** [tekn.] disgwarañ, disgwariañ, diwarañ, digammañ, diweañ, eeunañ, plaenaat ; *ein Brett abrichten*, disgwarañ (disgwariañ, diwarañ, digammañ, diweañ) ur plankenn.

Abrichten n. (-s) : **1.** embregerezh g., pleustridgezh b., pleustradur g. ; **2.** [tekn.] diwarañ g., digammañ g.

Abrichter g. (-s,-) : pleustrer g., dreser g., reizher g., damesaer g.

Abrichthobelmaschine b. (-,-n) : [tekn.] disgwarerez b. [liester disgwarerezioù], plaenaerez b. [liester plaenaerezioù].

Abrichtung b. (-,-en) : pleustrerezh g., pleustradur g., dres g., dresañ g., embregerezh g.

abriegeln V.k.e. (hat abgeriegelt) : **1.** prennañ, krouilhañ, morailhañ, sparlañ, klaviañ, kliksedañ, barrenñañ ; *eine Tür abriegeln*, prennañ (sparlañ, morailhañ, krouilhañ, klaviañ, barrenñañ) un nor ; **2.** stankañ, gronnañ, bardellañ, kelc'hiañ,

sparlañ ; *eine Straße abriegeln*, stankañ (gronnañ, bardellañ, sparlañ) ur staed ; *ein Stadtviertel abriegeln*, kelc'hiañ ur c'harter.

Abriegelung b. (-,-en) : **1.** [polis, lu] bardell b., fardell b., stankell bolis b., bloc'had g., gronnadur g., kelc'hiaudur g. ; **2.** [tredan.] diskoubleresh g., digoublerezh g., digoubladur g., digoublañ g., disparañ g. ; **3.** morailhañ g., krouilhañ, prenneresh, prennañ g.

abringen V.k.e. (rang ab / hat abgerungen) : skrapañ dre stourm, kaout diwar stourm ; *einen Auftrag abringen*, difreuzañ ur marc'had ; *jemandem ein Versprechen abringen*, lakaat u.b. da reñi e c'her (d'ober ur bromesa).

V.em : **sich abringen** (rang sich ab / hat sich abgerungen) : gwaskañ war an-unan (warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.) evit ober udb ; *sich (dat.) ein Lächeln abringen*, gwaskañ war an-unan (warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.) evit mousc'hoarzhin.

Abriss g. (-es,-e) : **1.** diskaradur g., diskaridigezh b., freuzerezh g., freuzidigezh b., dismantradur g., dismantridigezh b. ; **2.** damdresadenn b., berrdaolenn b. ; **3.** diverradur g., diverrañ g., berradur g., krennadar g., berrskrid g., divraz g. ; *im Abriss*, berr-ha-berr, dre verr, e berr-ha-berr, ez berr, e berr gomzoù, e berr gerioù, en ur ger, en ur ger krenn, en ur ger berr, e berr, en ur ger hag ur ger a dalv kant (Gregor) ; **4.** [Bro-Suis, priz] bazhad b. ; *das ist der reinste Abriss !* se zo kignat an dud !

Abrissfirma b. (-,firmen) : embregerezh dismantrañ g.

Abrissgeschwindigkeit b. (-) : [nij.] tizh diskregiñ g.

Abrissstufe b. (-,-n) : [douarouriezh] tarroz fraill g.

Abrovation b. (-,-en) : [gwir] freuzidigezh b., torridigezh b.

abrogieren V.k.e. (hat abrogiert) : [gwir] terriñ, freuzañ.

abrogierend ag. : [gwir] ... freuzañ, ... terriñ.

abrollen V.k.e. (hat abgerollt) : **1.** dibunañ, divoullañ, dirollañ, kaladuriañ ; *Papier abrollen*, dibunañ ur roll paper ; **2.** [kirri-samm] chalbotat, charreat, treuzdougen ; *Güter abrollen*, chalbotat marc'hadourezh.

V.gw. (ist abgerollt) : **1.** dirollañ, dibunañ ; **2.** tremen, mont hebiou ; *die Zeit rollt ab*, tremen a ra an amzer, dont a ra an amzer, mont a ra an amzer hebiou ; **3.** [kart] diloc'hañ, mont kuit.

Abrollen n. (-s) : dibun g., dibunad g., dibunadur g., dirolladur g.

Abroller g. (-s,-) / **Abrollgerät** n. (-s,-e) / **Abrollvorrichtung** b. (-,-en) : diroller g. [liester diollerioù], dibuner [liester dibuneroù].

abrubbeln V.em : **sich abrubbeln** (hat sich abgerubbelt) : *sich (ak.) abrubbeln*, en em frotañ ; *sich (dat.) den Körper abrubbeln*, frotañ e gorf.

abrücken V.k.e. (hat abgerückt) : pellaat, distokañ, tennañ ; *den Tisch vom Fenster abrücken*, pellaat (distokañ) an daol diouzh ar prenest ; *der Schrank steht ein Stückchen von der Wand abgerückt*, emañ an armel distok un tamm diouzh ar voger.

V.gw. (ist abgerückt) : **1.** mont en hent, en em lakaat en hent, mont kuit, diloc'hañ, loc'hañ ; *die Truppe rückt ab*, emañ ar soudarded o vont kuit ; **2.** *von jemandem abrücken*, pellaat diouzh u.b, mont digant u.b, treiñ diwar u.b, en em zistrollañ diouzh u.b., kazañ u.b., en em zistagañ diouzh u.b. ; **3.** *von etwas abrücken*, diskregiñ diouzh udb, dispegañ diouzh udb, tremen hep udb, dilezel udb, lavaret kenavo d'udb, ober e zilez eus udb, en em zistagañ diouzh udb, pellaat diouzh udb., distagañ e galon diouzh udb, disteurel udb, en em gazañ ouzh

edb, treiñ kein da (ouzh) edb, dont da yenaat ouzh edb, en em yenañ ouzh edb, leuskel diwar edb ; er rückt nicht davon ab, ne laosko james diwar an dra-se.

Abruf g. (-s,-e) : 1. terridigezh b., digargadur g., dizorniadur g. ; Abruf eines Ministers, terridigezh ur maodiern eus e garg b., digargadur ur maodiern g. ; 2. [arc'chant] lamad g. ; Kauf auf Abruf, prenadur hervez an ezhommoù g. ; auf Abruf bereit stehen, bezañ e gourc'henn u.b., bezañ e kerz u.b., bezañ en ardemez u.b. ; 3. [stlenn.] galv g., galvadenn b.

abrufbar ag. : [stlenn.] ... a c'haller gervel, ... a c'haller sellet outañ.

abrufbereit ag. : 1. prest da emellout diouzhtu, darev da vont dezhi, e-tailh da emellout diouzhtu, a-du da emellout diouzhtu, e tres da emellout diouzhtu, e tu da emellout diouzhtu, war an tu da emellout diouzhtu, e tro da emellout diouzhtu, pare da vont en hent.

2. [arc'chant] abrufbereite Gelder, arc'chant a c'haller tennañ diouzhtu, arc'chant dibrez g., arc'chant diouzhtu g., arc'chant dizolo g., arc'chant a-benn g.

3. [marc'hadourezh] ... a c'haller kerc'hat, ... a c'haller prenañ diouzhtu.

abrufen V.k.e. (rief ab / hat abgerufen) : 1. kemenn ; den Zug abrufen, kemenn disparti (pe donedigezh) an tren ; 2. [arc'chant] tennañ ; Geld abrufen, tennañ arc'chant ; 3. [stlenn.] gervel ; Daten abrufen, gervel stlennoù ; 4. [marc'hadourezh] kerc'hat ; 5. dec'hervel.

abröhren V.k.e. (hat abgeröhrt) : [kegin.] basañ, trapañ.

abrunden V.k.e. (hat abgerundet) : 1. rontaat, krennañ, krennaat, enboullaat, krommañ ; 2. [dre heñvel.] krennañ, rontaat ; einen Betrag abrunden, krennañ ur sammad ; einen Betrag auf die nächste ganze Zahl abrunden, rontaat ur sammad d'an unanenn ; 3. peurechuiñ ; 4. lufrañ, levnañ ; 5. [tekn.] kantourniñ, heskennat a-dro.

V.em : **sich abrunden** (hat sich (ak.) abgerundet) : rontaat, krennaat, enboullaat.

Abrundung b. (-,en) : 1. rontaat g., rontadur g. ; 2. krennañ g., krennadar g. ; 3. peurechuamant g., peurechuaudur g.

abrupfen V.k.e. (hat abgerupt) : 1. kutuilh, dastum ; 2. tennañ, displantañ.

abrupt ag. : krak, krenn, trumm.

Adv. : a-daoł-trumm, dipadapa, en ur flipad, en un taol-kont, en un taol berr, en un toulpaz, en ur par berr, a-greiz-holl, a-greiz-tout, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-tenn, a-greiz-pep-kreiz, souden, a-daoł-dak, a-drak, a-sav-daoł, prim, a-daoł-herr, a-daoł-krenn, a-daoł-krek, a-benn-krek, a-daoł-tarzh, en un taol trumm, en un taol krak, dre un taol trumm, gant un taol trumm, a-benn-krek, hep rakkemenn, krak, krenn, trumm, brusk, pik, feuls, [dispredet] en ur gaouad ; abrupt abbrechen, tevel mik, troc'hañ berr ; er musste diese schlechte Gewohnheit abrupt ablegen, dizonet-krek e voe diouzh e dech fall ; an dem Tag, wo seine Frau starb, brach sein ganzes Glück abrupt zusammen, e eürusted a voe troc'het feuls deiz marv e wreg ; abrupt stehen bleiben, abrupt innehalten, chom pik, chom pik a-sav, chom krenn a-sav, chom a-sav-pik, chom a-sav klok.

abrüsten V.k.e. (hat abgerüstet) : 1. dizarmañ ; ein Land abrüsten, dizarmañ ur vro ; 2. [merdead.] ein Schiff abrüsten, dibaramantiñ ul lestr, dibaramantiñ ur vag, dibaramantiñ ur vativant, difardañ ul lestr ; das Schiff wurde abgerüstet, chomet e voe ar vag e kostez an aod, dibaramantet e voe ar vag ; 3. [tisav.] disevel ar chafod, divontañ ar chafod, dichafodiñ ; ein Haus abrüsten, dichafodiñ un ti, disevel ar chafod a zo en-dro d'un ti, divontañ ar chafod a zo bet lakaet ouzh un ti.

Abrüstung b. (-,en) : dizarmañ g., dizarmerezh g., dizarmadur g., dizarmadeg b. ; die nukleare Abrüstung, die atomare Abrüstung, an dizarmañ derc'hanel g.

Abrüstungsbassin n. (-s,-s) : lenn dibaramantiñ b.

Abrüstungsbeauftragte(r) ag.k. g./b. : kuzulier dileuriet evit an dizarmañ g., kuzulier dileuriet ouzh an dizarmañ g.

Abrutschen n. (-s) : rikladenn b., rampadenn b. ; [dre skeud.]

Abrutschen auf die schiefe Bahn, divarch g.

abrutschen V.gw. (ist abgerutsch) : 1. rampañ ha kouezhañ, riklañ ha kouezhañ, risklañ, dirampañ, lamprañ, linkañ, lampraat ; 2. tec'hel, divalañ, diruzañ ; unter meinen Füßen rutschte der Sand ab, tec'hel a rae an traezh a-zindan va zreid, divalañ a rae an traezh a-zindan va zreid ; die Leiter ist von der Mauer abgerutscht, tec'het eo ar skeul diouzh ar voger ; abrutschende Sandmassen, diruilhad traezh g. ; 3. [dre skeud.] izelaat, disteraat, kouezhañ, degouezhañ ; sozial abrutschen, mont divalav e gamm standilhon, izelaat (disteraat) e gendere, mont d'ar baz, mont e vleud da vrenn, mont da raz, kouezhañ diwar lost ar c'harr, kouezhañ eus e stad diaraok, izelaat (disteraat) e stad, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, mont eus ar melchon ruz d'ar brug, kouezhañ eus e renk, koll e renk er gevredigezh, mont da baour, paouraat, na zerchel e droad er par ; auf die schiefe Bahn abrutschen, distreñ (mont, riklañ) diwar an hent mat, dilezel an hent mat, tec'hel diwar an hent eeun, divarchañ ag ar gwir hent, mont diwar an arroudenn vat, treiñ diwar an arroudenn vat, tec'hel diwar an arroudenn vat, treiñ diwar an arroudenn, diahelañ diwar an hent eeun, dizahelañ diwar an hent eeun, diheñchañ diwar an hent eeun, diroudennañ, divarchiñ a-zwarz an hent mat, direizhañ, skeiñ war ar gaou, skeiñ war ar c'herreg, faziañ war an hent.

Abruzzen ls. : die Abruzzen, an Abruzzoù ls. ; die Region Abruzzen, rannvro Abruzzo b.

ABS n. (-) : [iberradur evit Antiblockiersystem] reizhiad ABS b., disklomer g.

absacken V.gw. (ist abgesackt) : 1. [njerezh] koll uhelder ; das Flugzeug sackt ab, koll a ra ar c'harr-nij uhelder gant ur stroñs ; 2. [douarouriez] ober e goazh, koazhañ, gwantañ, gouziañ, dont da bukañ, pukañ, flakañ, flodiñ, isfontañ, diazezañ ; der Boden sackt ab, dont a ra an dachenn da goazhañ, dont a ra an douar da bukañ, emañ an douar o tiazazeañ ; der Boden ist abgesackt, deuet eo an douar da bukañ, deuet eo an douar da goazhañ ; 3. [merdead.] sankañ, gouelediñ, mont d'ar strad, mont d'ar goueled, mont d'an deun, ober peñse, peñseañ, soliñ, bezañ lonket gant ar mor, plantañ en dour ; das Schiff sackt ab, emañ al lestr o ouelediñ (o vont d'ar strad, o soliñ, o plantañ en dour) ; 4. [dre skeud.] gwalarmiñ, direizhañ, en em zireizhañ, en em vreinañ, diheñchañ, disleberiñ, en em zisleberiñ, mont war e gement all, bezañ war hent an dirollerezh.

Absacken n. (-s) / **Absackung** b. (-,en) : flakadur g., gwantañ g., gouizadenn b., izelidigezh b., koazhadur g., koazhañ g., koazh g., pukadur g.

Absage b. (-,n) : nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., nak g., refuz g., refuzadenn b., diberzhiañ g., dislavar g., digouvi g., distokadenn b., distro lous b. ; Absage einer Einladung, nac'hadenn da asantiñ d'ur gouviadenn b., distaol ur gouviadenn g. ; jemandem eine Absage erteilen, nac'h e c'houenn ouzh u.b., nac'h e c'houenn d'u.b., refuziñ u.b., diarbenn goulenn u.b. ; er hat mir eine Absage erteilt, refuzet e voen gantañ ; eine Absage hinnehmen müssen, eine Absage einstecken müssen, eine Absage bekommen, eine Absage erhalten, bezañ refuzet,

kaout e refuz, tapout e sac'h, bezañ brallet, pakañ (tapout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout e zigouvi, bezañ kaset da vale (da driñchina, da fistoulat e lost e lec'h all), bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout ur c'habestr, kaout ur gabestrenn, bezañ stlapet da vale, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout heiz, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr.

Absagebrief g. (-es,-e) : lizher digareziñ g., lizher nac'hañ g. **absagen** V.k.e. (hat abgesagt) : nac'h, nac'hañ, dinac'h, nakañ, refuziñ, dislavarout, diskemmenn, disteurel ; eine Einladung absagen, nac'h ur gouviadenn, disteurel ur gouviadenn.

V.k.d. (dat.) (hat abgesagt) : dianzavout, dianzav, diskregiñ diouzh, tremen hep, dilezel, disteurel, ober e zilez eus, treiñ kein da, treiñ kein ouzh, en em zistagañ diouzh, pellaat diouzh, en em gazañ ouzh ; dem Laster absagen, gwellaat e vuhezegezh, distreiñ a-zevri (Gregor), dilezel e dechou fall, lakaat onestiz en e vuhezegezh, argas an droug diouzh e vuhez, en em barfedñ.

V.gw. : 1. diskemmenn un emvod, dislavaret un emvod, nullañ un emgav ; 2. diberzhiañ, embann emdenn.

absägen V.k.e. (hat abgesägt) : 1. heskennat ; 2. [tro-lavar] er ist dabei, den Ast abzusägen, auf dem er sitzt, emañ o kac'hat en e dok hag a-benn nebeut e vo ret dezhañ e lakaat war e benn, emañ oc'h ober e valapa, hennezh a zo enebour da vab e dad, mont a ra a-enep e vara, emañ o tarbariñ ur gwall gudenn dezhañ e-unan, emañ oc'h en em ziharpañ, emañ oc'h ober dezhañ e-unan ar gwashañ taol, emañ o weañ e gordenn, emañ o nezañ e gordenn, mont a ra a-enep e laziou, emañ oc'h ober goap ouzh e laziou, en em antell a raio eñ e-unan, emañ o vont da lakaat e zorn en e zisheol, emañ o vont da lakaat e zorn en e chouloù, emañ oc'h ober noaz outañ e-unan, emañ oc'h ober gaou outañ e-unan, emañ o tommarñ dour d'e skaotañ, emañ o reñ bazh d'e gannañ, emañ o reñ bazh d'e vazhata, emañ o tihiñ ar c'hi da zont d'e dagañ, emañ o sachañ bec'h war e gein, emañ o sachañ ar c'harr war e gein, emañ o kas ar c'harr war e gein, emañ o sachañ ar ch'rvazh war e gein, emañ o sachañ ar moc'h war e dreid, emañ o tennañ tan war e gein, e lêr a zamanto, en e ch'haou e vo pezh a ra bremañ, diwar e goust e vo, emañ o toullañ dindanañ e-unan, emañ o tistreñ an dour diwar e brad, emañ o vont war e blankenn lardet, emañ o kas e garr el lagenn, emañ o freuzañ e stal, emañ o peurfreuzañ e stal, emañ o kas e blouz da ludu, emañ o kaoc'hañ e stal, emañ o kas e stal d'an dour, emañ o foeltrañ e stal, emañ o kas e stal da stalig hag e stalig da netra, emañ oc'h en em lakaat war an teil, emañ oc'h en em lakaat war ar sech, paeañ a ray diwar-bouez e groc'hen (Gregor), emañ o tanzen trubuilhoù a-benn an amzer da zont, emañ o hadañ danvez keuz, emañ o hadañ greun keuz, emañ o hadañ kerse, emañ o hadañ keuz, emañ o prenañ kerse, trabas en do war gement-se, gwall afer en do da gaout abalamour d'an dra-se, afer fall a bako abalamour d'an dra-se, kement-se a raio heg dezhañ.

3. [dre skeud.] P. jemanden absägen, distroadañ u.b., didroadañ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., sevel e dreid d'u.b., sevel dindan u.b., diarbenniñ u.b., skarzhañ u.b. ; [Bro-Suis, tr-l] er stand da mit abgesägten Hosen, nezet brav e oa bet, tapet brav (tapet lous, paket sellet, tapet genaouek, toazet brav) e oa bet, riñset e oa bet e dreid dezhañ, bratellet e oa bet prop ha brav, kabestret (korvigillet, stranet, straniget, devet) e oa bet ha brav, louzet e oa bet brav ha kempenn, kaotet ha peget e oa bet prop ha brav.

absahnen V.k.e. (hat abgesahnt) : 1. diciennañ, diciennañ, kignat, digoaveniñ ; die Milch absahnen, diciennañ (kignat, digoaveniñ) al laezh ; 2. [dre skeud.] rastellat, rozellat.

V.gw. (hat abgesahnt) : rastellat arc'hant, rozellat arc'hant, gounit arc'hant ruz, tapout gant an-unan [honnezh a oa tapet ganti, tapout a ra ganto], tapout forzh gwenneien, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, dibladañ e yalc'h, rontaat e yalc'h, reutaat e yalc'h, ober e ran, ober krazadenn, kreskiñ e vern, kreskiñ e voutizell, ober e vloue, ober fortun, redek an dour d'e vilin, ober ur fortun, fortuniañ, ober berzh, ober struj, ober mat, dastum arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenest, gounit arc'hant bras, bezañ kavet andon an arc'hant, ober e eost (e fagodenn), lardañ, lartaat, ober arc'hant war an oaled, bastañ mat pep tra evit an-unan.

Absahnen n. (-s) : diennerez g., digoavenerez g., diciennañ g., digoaveniñ g.

Absahn'löffel g. (-s,-) : loa-laezh b. ; breiter Absahn'löffel, jochenn b.

Absahner g. (-s,-) : rasteller g., serrer g., arloup g., skraper a zen g.

absammeln V.k.e. (hat abgesammelt) : [Bro-Austria] skarzhañ dre zastum ; Raupen absammeln, dastum biskoul ; einen Acker absammeln, dastum an eost a zo en ur prad.

absatteln V.k.e. (hat abgesattelt) : dizibrañ, disterniañ ; ein Pferd absatteln, dizibrañ ur marc'h ; wir haben abgesattelt, dizibr eo ar c'hezeg.

Absatz g. (-es,-sätze) : 1. seul g./b. ; sich die Absätze abtreten, uzañ seulioù e votoù, lakaat uz e seulioù e votoù, diseuliañ e votoù ; die Absätze seiner Schuhe schief treten, uzañ seulioù e votoù war un tu, lakaat uz en un tu eus seulioù e votoù, ralegiñ, kas e votoù da fall, torkuliñ e votoù ; schief getretene Absätze, seulioù tremen teuch war un tu ls., seulioù ralek ls. ; einen Schuh mit einem Absatz versehen, seuliañ ur votez ; mit einem Absatz ausgestattet, seuliek ; flache Absätze, seulioù plat ls. ; hohe Absätze, seulioù uhel ls. ; Bleistiftabsätze, Pfennigabsätze, seulioù uhel ha moan ls., seulioù pik ls. ; beim Gehen auf die Schuhabsätze drücken, kerzhet (bale) war blad e votoù.

2. rannbennad g., dilinennad g. ; einen Absatz machen, dilinennañ, kregiñ gant ul dilinennad nevez, kregiñ gant ur rannbennad nevez ; Schlussabsatz, rannbennad dibenn g.

3. [gwir] mellad g.

4. [skalierou] pondalez g.

5. [kenw.] fred g., sav g., digor g., diskarg b., disamm g., gwerzh b. ; guten Absatz finden, bezañ hewerzh, bezañ aes kavout sav (fred, digor, diskarg, toull) d'an dra-mañ-tra, mont er-maez, bezañ gwerzh vat d'an dra-mañ-tra, bezañ kas war an dra-mañ-tra, bezañ klask war an dra-mañ-tra, bezañ reked war an dra-mañ-tra ; schlechter Absatz, diwerzh b., fallwerzh b. ; dieses Erzeugnis findet keinen Absatz, ar chenderc'hadsse n'eus ket a werzh dezhañ, an oberiad-se n'eus ket a werzh dezhañ ; den Absatz fördern, herouezañ ar werzh.

6. [kimiezh] goulezenn b., tevion g., dilav g.

Absatzbereich g. (-es,-e) : 1. [kenw.] rann werzh b., rann genwerzhelañ b. ; 2. [botoù] rannbarzh ar seul b.

Absatzbeschlag g. (-s,-beschläge) / **Absatzeisen** n. (-s,-) : minell b. ; Absatzeisen an Schuhen anbringen, minellañ botoù.

Absatzeinbruch g. (-s,-einbrüche) : digresk ar gwerzhioù g.

absatzfähig ag. : hewerzh, ... a c'haller kenwerzhiñ, ... a c'haller kenwerzhelañ, ... a c'haller nevidañ, kenwerzheladus.

Absatzfähigkeit b. (-,en) : kenwerzheladusted b., kenwerzhelezh b.

Absatzföhlen n. (-s,-) : ebeul-gourbloaz g., ebeul dizon g.

Absatzfeld n. (-es,-er) : gwerzhlec'h g.

absatzfördernd ag. : kenwerzhus, gounidus evit ar c'henwerzh, ... herouezañ.

Absatzförderung b. (-,-en) : brudwerzh b., taol gwerzh g., taol brudañ g., arwerzh b., herouezadur g., herouezañ g.

Absatzgebiet n. (-es,-e) : gwerzhlec'h g.

Absatzgelegenheit b. (-,-en) : toull da werzhañ e varc'hadourezh g., tro da werzhañ e varc'hadourezh b.

Absatzgenossenschaft b. (-,-en) : koperativ g., kevelouri b.

Absatzgestein n. (-s,-e) : karregad oulezennek b., roc'h atredek b., kendorbezzenn b.

Absatzkanal g. (-s,-kanäle) : [armerzh.] sanell dasparzhañ b., amredad dasparzhañ g.

Absatzkick g. (-/-s,-s) : [sport, mell-droad] sealad g., taol seal g.

Absatzkrise b. (-,-n) : [kenw.] diwerzh b., fallwerzh b.

Absatzkurve b. (-,-n) : krommenn ar gwerzhioù b.

Absatzmarkt g. (-es,-märkte) : [kenw.] gwerzhlec'h g., nevid g. ; *einen Absatzmarkt erschließen*, kavout un nevid (fred, digor, sav, diskarg, disamm) nevez d'e varc'hadourezh, kavout gwerzh d'e varc'hadourezh, kavout toull da werzhañ e varc'hadourezh, kavout tro da werzhañ e varc'hadourezh ; *monopolistischer Absatzmarkt*, nevid darzalc'het g. ; *Absatzmärkte erweitern*, frankaat an nevid, ledanaat tachenn an nevid, kavout tachennoù nevez da gaout fred d'e varc'hadourezh ; *einen Absatzmarkt erobern*, difreuzañ ur marc'had ; *als einziger Absatzmarkt für die gesamte Erdbeerproduktion der umliegenden Dörfer wäre die Stadt Brest zu klein*, re vihan e veft Kér-Vrest evel marc'had evit diboullañ sivi ar c'hériadennoù tro-dro ; *die Erschließung neuer Absatzmärkte*, gounidigezh nevidouñ nevez b.

Absatzmöglichkeit b. (-,-en) : gwerzh mar karer b. ; *Absatzmöglichkeiten finden*, kavout gwerzh (sav, disamm, fred, diskarg, digor) d'e varc'hadourezh, kavout toull da werzhañ e varc'hadourezh, kavout tro da werzhañ e varc'hadourezh.

Absatznetz n. (-es,-e) : rouedad dasparzhañ b.

Absatzrückgang g. (-s,-rückgänge) : digresk ar gwerzhioù g.

Absatzschwierigkeiten ls. : [kenw.] diwerzh b., fallwerzh b., gwerzh diaes b.

Absatzstelle b. (-,-n) : gwerzhlec'h g., lec'h gwerzhañ g., poent gwerzhañ g.

Absatzstockung b. (-,-en) : [kenw.] diwerzh b., fallwerzh b., gwerzh diaes b.

Absatzstrategie b. (-,-n) : strategiez evit ar gwerzhañ b.

Absatzweg g. (-s,-e) : sanell dasparzhañ b., amredad dasparzhañ g. ; *kurzer Absatzweg*, berrhentad g., rouedad nes b.

absaufen V.gw. (säuft ab / soff ab / ist abgesoffen) : 1. [Bro-Austria / Bro-Vavaria] mervel mouget gant an dour, beuziñ ; 2. [merdead.] sankaañ, goualediñ, mont d'ar strad, mont d'ar gouled, mont d'an deun, ober peñse, peñseañ, soliñ, bezañ lonket gant ar mor, plantañ en dour ; 3. bezañ kollet gant an dour-beuz, beuziñ ; *der Schacht säuft ab*, kollet eo ar vengleuz gant an dour, chagañ a ra (chaget eo, sac'hañ a ra) an dour er vengleuz ; 4. [kirri-tan] *den Motor absaufen lassen*, beuziñ ar c'heflusker.

absaugen V.k.e. (hat abgesaugt) : 1. [gant ur bibenn] pibennañ ; 2. [poultern] sunañ, naetaat gant ur sunerez.

Absaugen n. (-s) : 1. pibennañ g. ; 2. sunerez g.

Absauggerät g. (-s,-e) : sunerez b. [[lester sunerezioù].

abschaben V.k.e. (hat abgeschabt) : 1. raskañ, rakañ, raklañ, raskognat, peliat, rinkat, kignat, daladuriñ, grakañ, skrabañ, krifinat, rac'hañ, razhañ, ripañ ; *meine Mutter schabte das Brot*

richtig ab, um die Butter zu sparen, va mamm a skrabe ar bara evit espern an amanenn ; 2. teuc'hiñ, uzañ, lakaat uz e, nañiñ ; *abgeschabte Hose*, bragoù tremen teuc'h g., bragoù teuc'h betek an neudenn g., bragoù dirapar g., bragoù tremen aet g., bragoù navet g., bragoù parev g.

V.gw. (ist abgeschabt) : teuc'hiñ, uzañ, mont da fall.

Abschaben n. (-s) : rask g., raklañ g., grakerezh g., razherezh g., skrab g., skraberezh g., skrabañ g., ripañ g.

Abschabsel n. (-s) : skrabadenn b., skrabadur g., raskadenn b., rakladur g., livadenn b., karzh str., karzhioù ls., karzhadenn b., karzhadur g., karzhien g., paradur g., skarzhadur g., frotadenn b. ; *auf meiner Schnitte Brot war nur ein Abschabsel Butter*, war va zamm bara ne oa nemet ur skrabadenn (ur raskadenn, ul livadenn) amanenn.

abschaffbar ag. : freuzadus, torradus.

abschaffen V.k.e. (hat abgeschafft) : 1. terriñ, freuzañ, dilemel, lemel, defoulañ, diskar, skarzhañ, karzhañ, gwintañ d'an traon, skubañ ; *die Todesstrafe abschaffen*, defoulañ ar boan a varv, freuzañ ar c'hastiz-lazh, terriñ ar c'hastiz-lazh ; *dieses Gesetz soll anscheinend abgeschafft werden*, keal a zo da derriñ (da nullañ, da freuzañ, da lemel, da zefoulañ) al lezenn-se ; 2. en em zizoher diouzh.

Abschaffung b. (-,-en) : 1. freuzerezh g., freuzidigezh b., defoulañs b., diskaridigezh b., torridigezh b., torradur g., dismantradur g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skubadur g. ; *Abschaffung der Todesstrafe*, freuzerezh ar c'hastiz-lazh g., diskaridigezh ar c'hastiz-lazh b., torridigezh ar c'hastiz-lazh b., defoulañs ar boan a varv b. ; *Abschaffung des Wehrdienstes*, dismantradur (skarzh, skubadur) an amzer soudard ret g./b. ; [istor] *Abschaffung der Privilegien*, freuzidigezh ar brientou b. ; 2. dizober g., dieub g., distag g., disamm g., distlabez g.

abschälen V.k.e. (hat abgeschält) : digoc'hennañ, dibluskañ, kignat, diskroc'hennañ, peliat, raskañ, eskaoutiñ ; *einen Baum abschälen*, *die Rinde eines Baumes abschälen*, digoc'hennañ ur wezenn, dibluskañ ur wezenn, dibluskeniñ ur wezenn, diruskañ ur wezenn, kignat ur wezenn ; *abgeschält*, dirusk, diblusk, digoc'henn, kignet ; *abgeschältes Holz*, koad-kign g., koad-peilh g., keuneud kign g. ; *Eichen zur Herstellung von Lohe abschälen*, peliat kouez, diframmañ rusk diouzh gwez-derv evit ober kivij, kignat derv da c'hounit kivij ; *abgeschälte Rinde zur Herstellung von Lohe*, peilh g., peliadur g. ; *die Brotkruste abschälen*, dibalañ ar bara, digreunennnañ ar bara ; [labour-douar] *den Boden abschälen*, kignat an douar, distonennañ an douar, distoniñ an douar, diskroc'hennañ an douar.

V.em. : **sich abschälen** (hat sich (ak.) abgeschält) : peliat, mont kuit, diskantañ ; *seine Haut schält sich ab*, peliat a ra e groc'hen.

Abschälmethode b. (-) : [ivez Residuenmethode, poelloniezh] hentenn an dilerc'hioù b.

abschalten V.k.e. (hat abgeschaltet) : 1. troc'hañ, digevreañ, disredañ, ezredañ ; *den Strom abschalten*, lazhañ an tredan, troc'hañ an tredan, troc'hañ ar red tredan, digevreañ an tredañ ; 2. lazhañ, herzel ; *eine Maschine abschalten*, lazhañ un ardivink, herzel ur mekanik ; *das Radio abschalten*, lazhañ ar skingomzer ; 3. [tekn.] dizenkrogañ, diantellat, diskoublañ, digoublañ, disparañ.

V.gw. : [dre skeud.] 1. P. mont diank e spered, kaout un diankadenn spered, bezañ aet e spered da stoupa, plavañ e lec'h all, bezañ azezet war e spered ; *ich habe kurz abgeschaltet und konnte nicht mitdenken*, un diankadennig am eus bet ha ne'm ket heuliet ho prederiadennou ; 2.

diskuizhañ e spered, distegnañ e spered (Gregor), distennañ e spered, ober ur ruilh, adsevel e bouzeiou, goulloïñ e spered.

V.em : **sich abschalten** (hat sich (ak.) abgeschaltet) : chom sac'het.

Abschaltreaktivität b. (-,-en) : [nukl.] galloudezh a-zilerc'h b.

Abschaltung b. (-,-en) : 1. troc'h g., troc'hadenn b., troc'hadur g., troc'hañ g. ; 2. diskoublerezh g., digoubladur g., digoublañ. **abschatten** V.k.e. (hat abgeschattet) : 1. [livioù] abgeschattete Farben, livioù dinaouet ls., livioù dereziet ls. ; Farben abschatten, dinaouiñ livioù, dereziañ livioù ls. ; 2. [gouloù] teñvalaat.

abschätzbar ag. : dewerzhadus, prizadus, ... a c'heller prizañ ; schwer abschätzbar, diaes da brizañ.

Abschätzbarkeit b. (-) : dewerzhadusted b., prizadusted b.

abschätzen V.k.e. (hat abgeschätzt) : feuriañ, lakaat ur priz da, ober ur priz da, prizañ, prizachañ, istim, gwallenñañ, jaojañ, tebiñ, barn, dewerzañ, kompodidñ ; ein Haus abschätzen, dewerzhañ un ti, feuriañ un ti, lakaat (ober) ur priz d'un ti ; ein Grundstück abschätzen, dewerzhañ un dachenn, feuriañ un domani, lakaat (ober) ur priz d'un domani ; den Schaden abschätzen, stadañ ar freuz, prizañ ar freuz ; etwas richtig abschätzen, prizout ubd diouzh ma talvez, istimañ ubd d'ar just (Gregor), prizout ubd evel ma'z eo dleet, prizout ubd reizh, skeiñ eeun, skeiñ mat ; nach Augenmaß abschätzen, grob abschätzen, brasprizañ, brasprizout, brasveizañ, braskontañ, brizhkontañ, brasjediñ, brizhjediñ, brasventañ, muchañ, feuriañ d'ar much, dewerzañ a-wel dremm, prizañ a-wel dremm ; den Wert einer Sache nach Augenmaß annähemd richtig abschätzen, skeiñ damdost.

abschätzend ag. : soneüs, fuketer.

Abschätzer g. (-s,-) : istimour g., prizachour g., prizer g., feuraer g.

abschätzig ag. : dismegañsus, disprizañsus, faeüs, disprizus, rok, dichek, otus, gwintet, dipitus ; abschätzige Blicke, sellou faeüs ls., sellou disprizus ls. ; abschätzig über jemanden sprechen, drouklavaret war u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., droukprezeg diouzh u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., gwashaat u.b., ober fae war (eus) u.b., dantañ u.b., flipata u.b., droukkomz eus u.b., droukprezeg diwar-benn u.b., flemmañ u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, gwalc'hiñ gros saeou, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., pilat u.b., lavaret droug eus u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., displuñañ e benn d'u.b., hiboudiñ.

Abschätzung b. (-,-en) : feuriañ g., feuriadur g., prizidigezh b., prizadir g., prizadur g., istimadur g., istim b., istimadenn b., prizach g., prizachadenn b., prizacherezh g., jaojadur g., kompod g. ; eine Abschätzung vornehmen, ober ur prizadur (ur brizachadenn), feuriañ, lakaat ur priz da, ober ur priz da ; vorherige Abschätzung, studi rakwezat g.

abschauen V.k.e. (hat abgeschaut) : [Bro-Aostria] P. von jemandem abschauen, taneal u.b., marmouzañ u.b., prezvellañ u.b., tailhañ u.b., dambreñ u.b.

Abschaum g. (-s) : 1. eon g., spoum g.

2. [dre skeud.] orintud ls., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnouù ls., livastred ls., lagailhoù ls., lorgnez str., truilhenned ls., hailhoned ls., hailhoneged ls., maraoded ls., peñselioù fall ls., standlhoned ls., noueañs b., ravalidi ls., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., skubadur ar bed g., gisti ls., torfedourien en o had ls., tud foei ls., lignez b., tud didalvez ls. ; der Abschaum des Volkes, ar jaloded ls., ar jalodaj g., al livastred ls., al lagailhoù ls., al lorgnez str., an noueañs b., ar breinaj g., ar gañsaj g., al lastez str., ar re n'o deus nag onestiz na magadurezh / ar gomun b. / ar bobl displet b. (Gregor) ; der

Abschaum der Menschheit, stlabez ar bed-holl g., mezh an dud b., ar ravalidi ls., skubadur ar bed g. ; das Land vom Abschaum säubern, dilorañ ar vro.

abschäumen V.k.e. (hat abgeschäumt) : [kegin.] dizeonenniñ, dizeoniñ, dieonennañ, dispoumañ.

Abscheidefläche b. (-,-n) : [fizik, kimiezh] kenngorreenn b. **abscheiden** V.k.e. (schied ab / hat abgeschieden) : 1. didoueziañ, ezennañ, rannañ, dispartiañ, disrannañ, distagañ, digevreañ, digevrediñ ; 2. dourenniñ, deverañ, diskargañ, borc'hañ.

V.gw. (schied ab, ist abgeschieden) : mervel, tennañ e huanad(enn) diwezhañ, rentañ e huanad(enn) diwezhañ, reiñ e huanad(enn) diwezhañ, leuskel e huanad(enn) diwezhañ ; euer Vater ist von dieser Welt abgeschieden, ho tad n'emañ mui ; er ist abgeschieden, rentet en deus e vuhez (e galon, e ene), aet eo d'an tu all, aet eo da (d'an) Anaon, serret en deus e levr, paket eo e dan dezhañ, tremenet eo ; die Abgeschiedenen, ar re varv ls., an Anaon ls.

V.em : **sich abscheiden** (schied sich ab / hat sich (ak.) abgeschieden) : 1. bezañ diskarget, bezañ borc'het, dourenniñ ; 2. en em zistagañ.

Abscheider g. (-s,-) : [tekn.] 1. dastumer g. [liester dastumerioù] ; 2. didouezerez b. [liester didouezerezioù]

Abscheidung b. (-,-en) : [kimiezh] tevion g., goulezenn b., koc'hion g.

abscheren V.k.e. (schor ab, hat abgeschoren) : touzañ.

Abscheu g. (-es) / b. (-) : baleg g., reked g./b., erez b., euzh g., hiris g., rukun g., doñjer g., heug g., divlazamant g., argarzhidigezh b., argazh g., argazherezh g., areuzh g., faegaegaeg b., dic'houst g., hegaz g., onglenn b., regred g., kaz g., braouac'h g., orrol g., kerteri b., diegi b., lure g. ; Abscheu vor jemandem (gegen jemanden) haben, kaout euzh ouzh u.b., euzhiñ ouzh u.b., kaout heug ouzh u.b., heugiñ ouzh u.b., kaout onglenn ouzh u.b., kaout euzh rak u.b. (Gregor), ober faegaegaeg war u.b., argarzhiiñ u.b. (Gregor), kaout braouac'h ouzh u.b., braouac'hiiñ ouzh u.b., kaout orrol ouzh u.b. ; Abscheu davor haben, etwas zu tun, kaout kerteri d'ober ubd, kaout diegi oc'h (da, evit) ober ubd, kaout doñjer oc'h ober ubd, kaout prederi oc'h ober ubd, karnañ d'ober ubd, kaout lure d'ober ubd, kaout rukun oc'h ober ubd ; Abscheu erregend, euzhus, heugus, fallakr, argarzh, argarzhus, spouronus, braouac'hus, estonus, estlamm, estlammus, skrij, skrijus, hirisus, hakr, hudur ; seinen Abscheu überwinden, trech'hiñ e zoñjer ; seinen Abscheu vor etwas loswerden, difastañ diouzh ubd ; jemanden von seinem Abscheu vor etwas heilen, difastañ u.b. diouzh ubd ; das flößt mir Abscheu ein, das erfüllt mich mit Abscheu, hegaz am bez ouzh an dra-se, onglenn am bez ouzh an dra-se, ober a ran faegaegaeg war an dra-se, ne c'hallan ket gwelet an dra-se hep hirisñ ; es gruselt mir vor Abscheu, hichal a ran, hichal a ran gant an hiris, euzhuset on ; seinen Abscheu überwinden, seinen Abscheu bezwingen, terriñ e lure ; so etwas zu hören erregte bei allen Abscheu, an holl a gave un euzh klevet seurt traoù.

abscheuern V.k.e. (hat abgescheuert) : 1. purañ, spurañ ; 2. frotañ, torchañ, taravat, rimiañ, brikañ ; 3. teuc'hiñ, uzañ, lakaat uz e ; 4. rasklañ, kignat, krabisañ, krafignat, diskroc'henañ, skrabañ.

V.em : **sich abscheuern** (hat sich (ak.) abgescheuert) : 1. teuc'hiñ, uzañ, mont da fall ; 2. kignat e groc'hen, krabisañ e groc'hen, krafignat e groc'hen, skrabañ e groc'hen.

abscheuerregend ag. / **abscheulich** ag. : euzhus, euzhus-diremed, diharak, heugus, fallakr, pugnes, argarzh, argarzhus, spouronus, braouac'h, braouac'hus, estonus, estlamm,

estlammus, skrij, skrijus, orrupl, orrol, orrolus, hirusus, didailh, hakr, hudur, gloann, hek, divlas, iskis, kriz, regredus, stramm, digernez, divalav, divalav-mezh, lous-mezhus, hegaz, hegazus, ifam, kasaus, kazus, bosenヌ ; *diese abscheuliche Todsünde*, an argarzh pec'hed marvel-se g. - ar pec'ched marvel ifam-se g. - ar pec'ched marvel-se, m'en argarzh g. ; *abscheuliche Brühe*, banne gwelien divalav g. ; *wie abscheulich ! gwashat ! euzhusat ! ur mezh-e-envel eo an drase ! mezh eo ! un hudur eo ! ; dieses Gesprächsthema fand sie abscheulich*, se oa ur gaoz heskin dezhi.

Abscheulichkeit b. (-,-en) : euzh g., euzhenn b., euzhadenn b., euzhuster g., euzhusted b., divlasted b., divlaster g., krizder g., krizded b., braouac'h g., orrol g., hegasted b., argarzhidézh b., hakrded b. ; *die Abscheulichkeiten des Krieges*, spouronioù ar brezel ls.

abschicken V.k.e. (hat abgeschickt) : kas kuit, postaň ; *eilig abschicken*, dibilhañ, daveiñ.

Abschicken n. (-s) : kas g., kasidigezh b., kasadur g., kasadenn b.

Abschiebehaft b. (-) : bac'hadenn da c'hortoz an argasadenn eus ar vro b., toullbac'hāñ da c'hortoz an argasadenn diouzh ar vro g., azdalc'h da c'hortoz an argasadenn eus ar vro g.

Abschiebehaftgefängnis n. (-ses,-se) : kreizenn azderc'hel melestradurel b.

abschieben V.k.e. (schob ab / hat abgeschoben) : 1. poulzañ, bountaň, pellaat, distokaň, tennaň, kas war-dreñv ; 2. eztiriaň, teuler er-maez eus ar vro, skarzhañ eus ar vro, argas diouzh ar vro, bannaň eus ar vro, ermaeziaň, diavaeziň ; *einen Ausländer abschieben*, eztiriaň un estraňjour, teuler (skarzhañ, argas) un estraňjour er-maez eus ar vro, bannaň un estraňjour eus ar vro, ermaeziaň un estraňjour, diavaeziň un estraňjour ; 3. [dre skeud.] *eine Schuld von sich abschieben*, en em zidamall, en em ziskargaň, en em wennaň, en em gaeraat ; 4. [dre skeud.] *etwas auf jemanden abschieben*, teurel an digarez war u.b., teurel war unan all, teurel ar bec'h (ar garez) war unan all, teurel an tamall d'unan all, lakaat ar bec'h war unan all, en em ziskargaň diwar-goust unan all, en em zisammaň war u.b., lakaat udb war gwall u.b. all.

V.gw. (schob ab / ist abgeschoben) : P. er schob ab, skampaň a reas kuit, diskampaň a reas, troc'hāñ kuit a reas, diriňsaň kuit a reas, riňsaň a reas, kantenniň a reas, terriň a reas e nask, disvantaň kuit a reas, jilgammaň a reas, sachaň a reas e skasou (e dreid, e loaiou, e c'har, e groc'hen, e lêr, e revr) gantaň, hag hennezh da skaraň (da reiň gaol dezhi).

Abschiebung b. (-,-en) : 1. eztiriadur g., argasadenn eus ar vro b., argasadenn diouzh ar vro b., ermaeziadur g. ; 2. [douaroriezh] talbenn frailh g.

Abschiebungshaft b. (-) : bac'hadenn da c'hortoz an argasadenn eus ar vro b., toullbac'hāñ da c'hortoz an argasadenn diouzh ar vro g., azdalc'h da c'hortoz an argasadenn eus ar vro g., [Bro-C'Hall] azdalc'h melestradurel g.

Abschied g. (-s,-e) : 1. kimiad g., kimiadoù ls., dilec'h g., diblas g., disparti g., digouvi g. ; *liebevoller Abschied*, kimiad a garantez g. ; *von seinen Eltern Abschied nehmen*, digouviaň e dud, kimiadiň diouzh e dud, kimiadiň digant e dud, kemer kimiad digant e dud, dispartiaň diouzh e dud, lavaret kenavo d'e dud, lezel e dud, partial eus e dud ; *Abschied nehmen*, ober e gimiadoù, kemer e gimiad, ober e gimiad, kemer kimiad, kimiadiň, kimiadaň, dispartiaň, en em zispartiaň, en em guitaat, lavaret kenavo, ober an disparti, disparaň, dispariň, disparat ; *beide Freunde nahmen voneinander Abschied*, an daou vignon a zisparas ; *bevor wir Abschied nehmen*, a-raok kimiadiň ;

er nahm schweren Herzens von ihr Abschied, hiraezh en doa ouzh he c'huiaat, kargaň a reas e galon ouzh he c'huiaat, keuz bras en doa o vont diganti, start e kavas he lezel, un diframm e voe evitaň he c'huiaat ; *er ist dabei, Abschied zu nehmen*, war e gimiad emaň, war gimiadiň emaň ; *ein letztes Glas zum Abschied einschenken*, diskenn glac'harig da evaň, diskenn ul loaiad diwezhañ a-raok dispartiaň b. ; *einen Besucher beim Abschied bis zur Haustür begleiten*, ober ur paz ki d'ur gweladennen ; *die Stunde des Abschieds hat geschlagen*, deuet eo eur an disparti, erruet eo an disparti, sonet eo evidomp kloc'h an digoui, pred eo deomp kemer hor c'himiad, bremaň emaomp o vont d'ho lezel, n'hon eus mui netra d'ober nemet mont diwar ho tro ; *ohne ein Wort des Abschieds*, hep ur c'henavo ; [tro-lavar] *einen französischen Abschied nehmen*, ober koumanant-noz, mont kuit divalav, ober merouri noz, kas ar c'hazh gant an-unan, troc'hāñ kuit didrouz-kaer, ober Jil diloj ; [Bro-Suis, tro-lavar] *das fällt aus Abschied und Traktanden*, n'emaň ket e-barzh, n'eus ket kistion eus se, n'eus ger a-se (a gement-se), n'eus kaoz (anv) ebet a gement-se, n'eus ditour ebet da se, n'eus keal (meneg) ebet eus an dra-se, n'eus ger a se, n'eus anv ebet a gement-se, n'eus ket a bartant ober se ; 2. ehan da vat g., dilez g., emziskarg g. ; *seinen Abschied nehmen*, dont war e leve, reiň e zilez, reiň e ziskarg, terriň e c'hopr ; *jemandem den Abschied geben*, lakaat u.b. er-maez a garg, terriň u.b. eus e garg, terriň u.b. a garg, lemel u.b. a garg, teurel u.b. a garg, tennaň u.b. a garg, digargaň u.b., dizormiaň u.b.

Abschiedsbesuch g. (-s,-e) : gweladenn evit kimiadiň b.

Abschiedsbrief g. (-es,-e) : lizher kimiadiň g., rakkemenn kimiadiň g.

Abschiedsfeier b. (-,-n) : gouel kimiadiň g.

Abschiedsgesuch n. (-s,-e) : goulenn dont war e leve g., lizher emzilez g.

Abschiedsglas n. (-es,-gläser) : banne glac'harig g., glac'harig g./b., banne partaňs g., loaiad diwezhañ a-raok dispartiaň b. ; *ein Abschiedsglas trinken*, pakaň ur banne glac'harig.

Abschiedsgruß g. (-es,-grüße) : kimiad g., kimiadoù ls., kenavo g. ; *ein letzter Abschiedsgruß*, ur c'henavo diwezhañ g.

Abschiedskuss g. (-es,-küsse) : pok diwezhañ a-raok kimiadiň g., pok kimiadiň g.

Abschiedsrede b. (-,-n) : prezegenn gimiadiň b.

Abschiedsschmerz g. (-es,-en) : glac'har ar c'himiadoù g./b., melkon ar c'himiadoù b., diframm g.

Abschiedsschuss g. (-es,-schüsse) : [bigi-brezel] tenn loc'hāñ g., tenn partaňs g., tenn kimiadiň g.

Abschiedsszene b. (-,-n) : abadenn gimiadoù b., [dre fent.] pardon ar joskennoù g.

Abschiedstränen ls. : daeroù ar c'himadiň ls.

Abschiedstrunk g. (-s,-trünke) : banne glac'harig g., glac'harig g./b., banne partaňs g., loaiad diwezhañ a-raok dispartiaň b. ; *den Abschiedstrunk nehmen*, pakaň ur banne glac'harig.

Abschiedswort n. (-es,-e) : kimiad g., kimiadoù ls., kenavo g. ; *ohne ein Wort des Abschieds*, hep ur c'henavo.

abschießbar ag. : 1. ... a c'heller diskar gant un tenn ; 2. ... a c'heller bannaň ; *in eine Umlaufbahn abschießbar*, amestezadus, amgerc'helladus.

abschießen V.k.e. (schoss ab / hat abgeschossen) : 1. diskar gant un tenn, tanfoeltraň un tenn gant, lazhaň mik gant un tenn, pilat ; [loen., hemolc'h] *einen Vogel im Flug abschießen*, diskar ur labous diwar-nij ; *ein Rebhuhn abschießen*, diskar ur glujar

diwar-nij ; *Weibchen mit Säuglingen bei Fuß dürfen nicht abgeschossen werden*, difenn a zo da dennañ war ar mammoù ; [lu] *einen Panzer abschießen*, distrujañ ur c'harr hobregonet gant un tenn, pulluc'hañ ur c'harr-argad gant un tenn ; *ein Flugzeug abschießen*, diskar ur c'harr-nij d'an douar ; *jemanden abschießen*, leuskel un tenn gant u.b., diskar u.b. gant un tenn, P. toullañ lêr u.b. ; **2.** bannañ ; *eine Rakete abschießen*, bannañ ur fuzeenn ; *einen Satelliten abschießen*, bannañ ul loarell ; *einen Pfeil abschießen*, diwaregañ ur bir, diaskañ ur bir, bannañ ur bir, disvantañ ur bir, tennañ ur bir / leuskel un tenn bir (Gregor), distagañ un tenn bir ; *Pfeile abschießen*, tennañ gant ar wareg, gwaregata, gwareañ ; *Pfeile auf jemanden abschießen*, leuskel saezhioù ouzh u.b., leuskel saezhioù gant u.b. ; *einen Satelliten in eine Umlaufbahn abschießen*, amestezañ ul loarell, amgerc'hellaat ul loarell ; *das Abschießen in die Umlaufbahn*, an amgerc'hellaadur g., an amestezañ g. ; **3.** diskargañ ; *ein Gewehr abschießen*, diskargañ ur fuzuill ; **4.** diframmañ gant un tenn ; *jemandem ein Bein abschießen*, diframmañ e c'har d'u.b. gant un tenn ; **5.** [dre skeud.] P. er hat den Vogel abgeschossen, a) aet eo ar maout (ar c'hog, ar c'hilhog) gantañ, skoet en deus e-barzh, deuet eo gantañ, bez en deus bet pae, graet en deus nav, dibradet en deus ar maout, ar maout en deus bet, graet en deus un taol ruz ; b) [dre eilpennster] sachet en deus ar c'harr war e gein, aet eo da graoña en ur vodenn fall, kouezhet eo en ur gaoc'henn, kouezhet eo en un toul fall, kouezhet eo en ur grenegell, en em lakaet eo en ur blegenn lous, en em fourret eo e kudennoù ; **6.** [dre skeud.] P. man hat ihn abgeschossen, roet eo bet ar skar dezhañ, roet eo bet e gont dezhañ, savet eo bet e loaioudezhañ, roet eo bet e begement da glevet dezhañ, klevet en deus ur chapeled, klevet en deus e anv mat, roet eo bet e stal dezhañ, roet eo bet e bak dezhañ, lardet eo bet e billig dezhañ, riñset eo bet e dreid dezhañ.

V.gw. (schoss ab / hat abgeschossen) : **1.** kouezhañ a-blom (a-serzh, a-bik, a-darzh) ; *die Felswand schießt ab*, kouezhañ a ra ar pored a-blom (a-serzh, a-bik, a-darzh), kouezhañ a ra ar vri a-blom (a-serzh, a-bik, a-darzh) ; **2.** [Bro-Austria / su Bro-Alamagn] dislivañ, koll e liv.

abschilfern V.gw. (hat abgeschilfert) : diskantañ, diskroc'henañ ; *bei Scharlach schilfert die Haut ab*, diskroc'henet a-dammoù e vezet gant an derzhien ruz.

abschilfernd ag. : diskantus.

Abschilferung b. (-) : [mezeg.] diskantadur g.

abschinden V.k.e. (schindete ab / hat abgeschunden) : diskroc'henañ, digroc'henañ, kignat, dibrennañ chupenn ul loen, diskipañ.

V.em. : **sich abschinden** (schindete sich ab / hat sich (ak.) abgeschunden) : er schindet sich ab, direzon eo ouzh al labour, relabourat a ra, labezañ a ra e gorf gant al labour, hennezh a zo kriz ouzh e gorf, er galeou emañ, krugañ a ra ouzh al labour, lakaat a ra kas war e gorf, terriñ a ra e gein, foeltrañ a ra e revr, friket eo gant al labour, labourat a ra evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), tramailhat evel ul loen a ra, en em darzhañ a ra gant al labour, kefridi a zo warnañ ken ma puf, war ar charre emañ, lopañ a ra, loeniñ a ra, loeniñ a ra e gorf, lorgnañ a ra, forsiñ a ra, kiañ a ra ouzh al labour, kiañ a ra, kiañ a ra outi, kiañ a ra e gorf, c'hwezhañ a ra e-barzh, poaniañ a ra ken gwazh hag an diaoul kamm, hennezh a ra labour tri, dic'hastañ a ra, hennezh a zo ki war e labour, hennezh a blant e-barzh, hennezh a vez atav o ruilhal hag o verat e gorf, labourat a ra evel ur c'hi, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober goap, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober an neuz

eo, reiñ a ra bec'h d'ar c'hanab, ennañ ez eus ur gouunnar labourat, daoudortañ a ra war an tach, en em arastiañ a ra ouzh al labour, breviñ a ra e gorf ouzh al labour, a-stenn emañ gant e labour, c'hwiñtañ a ra, bouc'halañ a ra, skrabañ a ra, en em zrastañ a ra, en em hersal a ra da labourat, ne vouzh ket ouzh al labour.

Abschirmdienst g. (-es,-e) : servijoù an enespionerez Is. **abschirmen** V.k.e. (hat abgeschirmt) : **1.** digenvezañ, dispartiañ, disrannañ, lakaat en distro ; **2.** diwall, diogeliñ, goudoriñ, gwaskediñ, gwareziñ ; *ein Risiko abschirmen*, gwareziñ diouzh ur riskl, goudoriñ ouzh ur riskl ; **3.** lakaat en diogel (e surentez, er goudor, e savete, er gwarez, er gwashed, en aior, a du vat), lakaat en ul lec'h klet (Gregor) ; **4.** dousaat, skañaat ; *das Licht abschirmen*, damsklérijennañ, brizhañ ar goulou.

V.em : **sich abschirmen** (hat sich (ak.) abgeschirmt) : chom en e gorn, simudiñ, chom distok diouzh an dud all, bevañ ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en digenvez, chom pell diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ digavandenn, bevañ en dizarempe, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor) ; *sich gegen etwas abschirmen*, en em wareziñ diouzh ubd, en em hobregonañ enep ubd.

Abschirmung b. (-,en) : **1.** digenvez g., dizarempe g., distok g.; **2.** gwarez g., skramm gwarez g. ; *als Abschirmung zwischen Autobahn und Siedlung dienen*, ober skramm etre ar gourhent hag an tiez, skrammañ etre an tiez hag ar gourhent. **abschirren** V.k.e. (hat abgeschirrt) : disterniañ, diharnezañ, distagañ.

Abschirren n. (-s) : disterniañ g.

abschlachten V.k.e. (hat abgeschlachtet) : diskar, lazhañ, lazhadegañ, draillhañ ; *sich gegenseitig abschlachten*, en em zigreviñ, en em lazhadegañ.

Abschlachtung b. (-,en) : lazhadeg b., draillh g.

abschlackern V.em. **sich abschlackern** (hat sich (dat.) abgeschlackert) : [rev] P. sich (dat.) einen abschlackern, hejañ e sac'h, hejañ e gleier, c'hoari hejañ anezhi, brallañ e gloc'h., c'hoari war an noazh, pitouchal, en em bitouchal, c'hoari gant e flip, en em voloïñ, c'hoari bazz-noilh, c'hoari ar vazh-noilh, frotañ e beul.

abschlaffen V.gw. (ist abgeschlafft) : dont da vezañ flakik, dont da vezañ flak, dinerzhañ.

anv-gwan verb **abgeschlafft** : flakik, flak, flaket, diflaket, kabach gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-marv, skuizh-lazhet, skuizh-stank, skuizh-lovr, skuizh-brevet, brevet gant ar skuizhder, skuizh evel ar bleiz, asik, asiket, flep, mac'homet, faezh, faezh-mouch, dinerzhet, brev, brevet, divi, yost, yostet, diviet, ban, divanet, divanet lip, aet d'an eurvar, ôg gant ar skuizhder, darnaouet, darnaou, hernet, torret gant ar skuizhder, rentet, krevet, gell.

Abschlag g. (-s,-schläge) : **1.** diskar g., troc'h g. ; *Abschlag von Eichen*, diskar derv (Gregor) g., troc'h derv g. ; *die Zeit geht im Kreis, der Tod macht den Abschlag*, an amzer a dro, an Ankoù a sko ; **2.** distaoł g., rabat g., diskar war ar priz g., raval war ar priz g., diskenn-priz g. ; *großer Preisabschlag*, distaoł bras g., rabat bras g., diskar bras war ar priz g., raval bras war ar priz g. ; **3.** rannbae b., darnbae b., rakpae g. ; *einen Abschlag zahlen*, meudañ arc'hant ; **4.** *auf Abschlag kaufen*,

prenañ war dermen ; auf *Abschlag* bezahlen, paeañ a-lodennoù ; **5.** [Yalch] *Abschlag*, *Kursabschlag*, isfeuriadur g. ; **6.** [sport] *Ballabschlag*, tenn kas kuit g., tenn pellaat g., tenn dirouestlañ g., diskas g., diskas gant an troad g. ; *Abschlag aus der Hand*, diskas gant an dorn g. ; **7.** [henoniezh] skolp g. **abschlagen** V.k.e. (schlägt ab / schlug ab / hat abgeschlagen) : 1. diskar, pilat ; *einen Baum abschlagen*, diskar ur wezenn, pilat ur wezenn, lakaat ar vouc'hal dindan ur wezenn, bouchaliañ ur wezenn ; 2. krennañ, troc'hañ, terriñ ; *dem Baum wurde vom Blitz die Krone abgeschlagen*, diveget (dibennet) e voe ar wezenn gant ar gurun ; *jemandem den Kopf abschlagen*, dibennañ u.b., dic'housougañ u.b., troc'hañ e benn d'u.b., P. krennañ u.b., lemel e benn digant u.b. a-ziarw e zivskoaz ; *jemandem die Hand abschlagen*, troc'hañ e zorn d'u.b., troc'hañ e zorn diouzh u.b., dizornañ u.b. ; *er ließ ihm die rechte Hand abschlagen*, ober a eure (ober a reas) troc'hañ e zorn dehou dioutañ ; *an etwas (dat.) die Ecken abschlagen*, digorniañ udb ; **3.** palichat ; *Nütse abschlagen*, palichat kraoñ, diskar kraoñ gant ur palich, gwalennata kraoñ, dirañsañ kraoñ ; **4.** divontañ, dispenn ; *ein Gerüst abschlagen*, divontañ ur chafod ; *einem Fass den Boden abschlagen*, didalañ ur varrikenn ; **5.** *Wasser abschlagen*, skuilhañ ur banne dour, dizourañ, ober un dizour, troazhañ, staotañ, dizourañ e gig, teurel dour, cheñch dour war ar buzhug, frigat, ober e bould, ober ur poulladig, ober, [merdead.] cheñch dour war ar pesked, cheñch dour war ar c'hranked, [bevedouriez] dioulañ troazh g. ; **6.** [dre skeud.] nac'h, nac'hañ, dideurel, disteurel, diarbenn, diarbenn, dic'hritaat, refuziñ ; *eine Bitte abschlagen*, nac'h seveniñ ur reked, distekiñ ur reked, diarbenn goulenn u.b., na reiñ e c'houlenn d'u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., nac'hañ e c'houlenn ouzh u.b., refuziñ u.b. ; *rund abschlagen*, nac'hañ groñs, nac'hañ krenn ; **7.** [lu] diarbenn, diarbenn, diharpañ, kas war-dreñv, diboulzañ, distreiñ war e giz ; *den Angriff abschlagen*, diarbenn (distreiñ, sparlañ, terriñ, talañ ouzh, kaeañ ouzh) an argadenn, diarbenn (distreiñ, sparlañ, terriñ, talañ ouzh, kaeañ ouzh) an arsailh, rentañ penn ouzh ur fard, pennañ ouzh ur fard ; **8.** [kenw.] digreskiñ, bihannaat, disteraat, izelaat, diskenn ; **9.** [sport] **a**) *den Ball abschlagen*, adlakaat ar volotenn er c'hoari ; **b**) *den Golfball abschlagen*, bannañ ar volotenn c'holz ; **10.** [tisav.] lemel gant taoliou, skarzhañ ; *den Gipsverputz von einer Wand abschlagen*, diblastrañ ur speurenn, displastrañ ur speurenn ; *den Putz von einer Mauer abschlagen*, difuilhañ ur voger ; **11.** [merdead.] *die Segel abschlagen*, dizeleziñ ar goueloù.

abschlägig ag. : leiel, nac'hus, nac'hek, nac'hel ; *abschlägiger Bescheid*, nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., nak g., refuz g., refuzadenn b. ; *jemandem einen abschlägigen Bescheid erteilen*, na reiñ e c'houlenn d'u.b., diarbenn goulenn u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., nac'hañ e c'houlenn ouzh u.b., refuziñ u.b. ; *abschlägig beschieden werden*, bezañ refuzet, kaout e refuz, tapout e sac'h, bezañ brallet, pakañ (tapout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout e zigouvi, bezañ stlapet da vale, bezañ kaset da vale (da driñchina, da fistoulat e lost e lec'h all), bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout ur c'habestr, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout heiz, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr.

Abschlagsdividente b. (-,-n) : rannenn-c'hounid da c'hortoz b., lodenn-c'hounid da c'hortoz b., ranndal da c'hortoz b.

Abschlagszahlung b. (-,-en) : rannbae b., darnbae b., rannc'hopr g., paeamant a-lodennoù (a-skodennou, miz-hamiz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz) g.

Abschlagtechnik b. (-) : [ragistor] ar benañ a-skolp g.

abschlämmeñ V.k.e. (hat abgeschlämmt) : gwallch'iñ, difankañ, digailharañ, dilaviñ ; *Champagner abschlämmeñ*, dic'housougañ champagn.

abschlegeln V.k.e. (hat abgeschlegt) : [labour-douar] *das Kartoffelkraut abschlegeln*, digorzañ an avaloù-douar gant ur mekanik ; *abgeschlegeltes Kartoffelkraut*, digorزادur g.

Abschegeln n. (-s) : [labour-douar] *das Abschegeln des Kartoffelkrauts*, an digorzerezh ijinel g., an digorzañ ijinel g.

abschleifen V.k.e. (schliff ab / hat abgeschlichen) : 1. levnaat, brikañ, lufrañ, levnañ, lenkrañ, lenkraat, lamprañ, blouc'haat, raskennañ, flouraat, reñviañ, breolimañ, trolimañ ; *grob abschleifen, mit grobem Sand abschleifen*, digrizañ ; *den Rost von einem Messer abschleifen*, diverglañ ur gontell ; *die Glätte von etwas abschleifen*, diflourañ udb ; **2.** uzañ, lakaat uz e, tognañ, dallañ.

V.em : **sich abschleifen** (schliff sich ab / hat sich (ak.) abgeschlichen) : **1.** uzañ, tognañ, dallañ, (dent) tozonañ ; **2.** sevenaat.

Abschleifen n. (-s) : brikadur g.

Abschleifgerät n. (-s,-e) : [tekn.] brikerez b. [liester brikereziou].

Abschleifmittel n. (-s,-) : reñvier g. [liester reñvieroù].

Abschleifung b. (-,-en) : grakerez g., razherezh g., skrab g., skraberezh g., skrabañ g., raskennadur g., reñvierezh g. ; *Abschleifung mit grobem Sand*, **a**) [ober] digrizañ g. ; **b**) [disoc'h] digrizadur g. ; *Abschleifung der Glätte*, diflouradur g., diflourañ g.

abschleißen V.k.e. (schliss ab / hat abgeschlossen) : uzañ, teuc'h'iñ, lakaat uz e, naviñ ; *abgeschlossene Kleidung*, dilhad tremen teuc'h ls., dilhad teuc'h betek an neudenn ls., dilhad poazh ls., dilhad aet ls., dilhad dirapar ls., dilhad parev ls., dilhad navet ls.

abschlepbar ag. : stlejadus.

Abschleppdienst g. (-es,-e) : **1.** servij disac'hañ g., servij stlejañ g. ; **2.** paotred ar garrvac'h ls., paotred ar vac'herezh kirri ls.

abschleppen V.k.e. (hat abgeschleppt) : **1.** stlejañ, ramokañ, disac'hañ ; **2.** kas d'ar vac'herezh kirri, kas d'ar garrvac'h ; *dein Wagen ist abgeschleppt worden*, kaset eo bet da garr-tan d'ar garrvac'h, kaset eo bet da garr-tan d'ar vac'herezh kirri, sammet eo bet da oto gant an archerien, bac'het eo bet da oto gant ar polis ; *Abstellplatz für amtlich abgeschleppte Fahrzeuge*, karrvac'h b., bac'herezh kirri b. ; **3.** *jemanden abschleppen*, sachañ u.b. d'e heul, sachañ u.b. war e lerc'h ; *jemanden für ein Bier in eine Kneipe abschleppen*, sachañ u.b. war e lerc'h en un ostaleri da bakañ ur banne bier.

V.em : **sich abschleppen** (hat sich (ak.) abgeschleppt) : terriñ e gein o tougen ur samm bennak ; *ich habe mich mit dem Koffer abgeschleppt*, *ich habe mich an dem Koffer abgeschleppt*, gwall grog am boa bet o stlejañ ganiñ ar c'hozh valizenn-se.

Abschleppen n. (-s) : **1.** stlejerez g., stlejañ g., ramokerez g., ramokañ g. ; **2.** kas d'ar vac'herezh kirri g., kas d'ar garrvac'h g.

Abschleppfahrzeug n. (-es,-e) : **1.** disac'herez kirri b., ramok g. ; **2.** ramok paotred ar garrvac'h g., karr paotred ar garrvac'h g., karr paotred ar vac'herezh kirri g.

Abschleppseil n. (-s,-e) : fun ramokañ b.

Abschleppstange b. (-,-n) : barrenn ramokañ b.

Abschleppwagen g. (-s,-) : **1.** disac'herez kirri b., ramok g. ; **2.** ramok paotred ar garrvac'h g., karr paotred ar garrvac'h g., karr paotred ar vac'herezh kirri g.

abschließbar ag. : war alc'hwez, ... a c'haller morailhañ, ... a c'heller alc'hwezañ, morailhadus, prennadus.

abschließen V.k.e. (schloss ab / hat abgeschlossen) : 1. alc'hwezañ, morailhañ, prennañ, krouilhañ, serriñ gant an alc'hwez, prennañ ha morailhañ ; *eine Tür abschließen*, alc'hwezañ (morailhañ, prennañ, krouilhañ) un nor, serriñ un nor gant an alc'hwez, alc'hwezañ kloz un nor, prennañ ha morailhañ un nor ; *die Tür ist von innen abgeschlossen*, an nor a zo prennet en diabarzh ; 2. stankañ, stouvañ ; 3. klozañ, peurglozañ, gourfenniñ, diwezhiñ, dibenniñ, klokaat, echuiñ gant, echuiñ, finisañ, peurechuiñ, pengenniñ, degas tre, lakaat klok, disoc'h, kas da benn ; *die Bücher abschließen*, klozañ al levrioù, klozañ ar c'hortou ; *ein Konto abschließen*, peurwiriañ ur gont, renkañ ur gont, echuiñ gant ur gont, klozañ ur gont ; *eine Ausgabe redaktionell abschließen*, klozañ ur gazetenn, klozañ un niverenn ; *ein Fest abschließen*, klozañ ur gouel ; *sein Studium abschließen*, echuiñ e studioù, klozañ e studioù ; *die Gerichtsverhandlung ist abgeschlossen*, klozet eo ar breudoù ; *er hat seinen Wehrdienst abgeschlossen*, peurechuet en deus e amzer soudard, peurechu eo e amzer soudard gantañ ; *er hat seine Arbeit abgeschlossen*, kaset en deus e labour da benn, pengennet en deus e labour, echuet en deus e labour, echu eo e labour gantañ ; *sobald er seine Arbeit abgeschlossen hat*, kerkent ha ma vo distag diouzh e labour, kerkent ha ma vo dispegh diouzh e labour, kerkent ha ma vo distok diouzh e labour ; *ich habe meine Arbeit abgeschlossen*, graet em eus ouzh va labour, pare on diouzh va labour ; *seine Arbeit ist abgeschlossen*, disoc'h eo e labour, echu eo e labour gantañ ; *bald abgeschlossen, fast abgeschlossen*, damdost echu, hogos echu, peuzechu, pare c'raet, erru pare echu, erru pare c'raet, tost echu, damechu, dambrest, pare echu ; *abgeschlossene Sache, abgeschlossener Fall*, afer glozetz b. ; *erfolgreich abgeschlossen werden*, dont da vat ; *etwas erfolgreich abgeschlossen werden*, dont da vat ; *etwas erfolgreich abschließen*, degouezhout da vat gant udb, kas udb da bennvat, disoc'h gant udb ; *etwas nicht abschließen*, darmiñ udb, dilostañ udb, chom e-pign gant udb ; *nicht abgeschlossen werden*, chom darn, chom e darn, chom da restañ, chom o restañ, chom a-blad, chom a-sac'h, chom e-pign, chom a-istribilh, chom a-ispilh, chom e-skourr, chom ouzh torgenn, chom e boulc'h, chom diechu ; 4. skoulmañ, tremen ; *einen Vertrag abschließen*, skoulmañ un emglev, tremen un emglev, ober emglev, feuriañ ; *einen Versicherungsvertrag abschließen*, isskridañ d'ur gevrat kretaat ; *eine Brandversicherung abschließen*, kretaat ouzh an tan ; *ein Geschäft abschließen*, ober afer, ober marc'had, skoulmañ anezhi, tremen ur gra, juntañ ur marc'had, tonkañ ur marc'had, siellañ ur marc'had ; *ein abgeschlossenes Geschäft muss man doch begießen*, ne vez ket graet nep afer war ar sec'h ; 5. bevenniñ, ribleñañ, bordañañ, erienaña.

V.k.d. (schloss ab, hat abgeschlossen) : 1. *mit etwas abschließen*, bezañ bevennet (riblet, bordet, erienet) gant udb ; 2. *mit etwas abschließen*, echuiñ (gant), klozañ (war) ; *mit einem Defizit abschließen*, klozañ war un divigad ; *mit einem Überschuss abschließen*, klozañ war ur reñverad ; 3. *mit etwas abschließen*, echuiñ udb, echuiñ gant udb, finisañ udb, peurechuiñ udb, kas udb da benn, pengenniñ udb, lakaat diwezh (harz, disoc'h) d'udb ; *mit der Vergangenheit abschließen*, peurskubañ an amzer dremenet ; 4. *mit jemandem abschließen*, ober afer gant u.b., skoulmañ ur marc'had gant u.b., skoulmañ anezhi gant u.b.

V.gw. (schloss ab, hat abgeschlossen) : alc'hwezañ, morailhañ, prennañ, krouilhañ, serriñ gant un alc'hwez.

V.em. : **sich abschließen** (schloss sich ab / hat sich (ak.) abgeschlossen) : *sich von der Welt abschließen*, simudiñ,

bevañ ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en digenvez, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, chom pell diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ digavandenn, bevañ en dizarempred, chom distok diouzh an dud all, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor) ; *sich von der Außenwelt abschließen*, en em sparlañ er gêr, en em serriñ er gêr, en em glozañ er gêr.

abschließend ag. : diwezhañ.

Adv. : evit klozañ, evit echuiñ, evit an diwezh, da ziwezhañ, en diwezh.

Abschließung b. (-,en) : 1. [tekn.] difuiñ g., disfuiñ g., disfuaudur g. ; 2. forc'herez g., diforc'hidigez b., forc'hadur g., forc'h g. ; 3. [mat.] glenadur g., serradur g.

Abschluss g. (-es,-schlüsse) : 1. dibenn g., difin b., fin b., diwezh g., klozadur g., disoc'h g., gourfenn g., isu g., penn-diwezhañ g., termen g., echuadur g., peurechuiñ g. ; *der Abschluss der Arbeiten*, dibenn al labourioù g. ; *zum Abschluss*, als Abschluss, evit klozañ, evit an diwezh, da ziwezhañ, en diwezh, evit echuiñ, kement ha klozañ ganti ; *zum Abschluss kommen*, zum Abschluss gelangen, echuiñ, disoc'h, finvezhañ, finisañ, bezañ o tilostañ, dont d'e zibenn, dibennañ, tennañ d'e ziwezh, bezañ tost echu, bezañ tost disoc'h, bezañ damdost echu, bezañ war e bare, bezañ war an echu, soetiñ, gourfenniñ, bezañ krog ar c'hog ; *zum Abschluss bringen*, peurober, peurechuiñ, kas da benn, kundaiñ da benn, kas da vat, lakaat klok, kas betek penn, kas betek pal, degas tre, peurgas, peurseveniñ, peurechuiñ, kas da bennvat, disoc'h gant udb, disoc'h udb, disoc'h d'ober udb, pengenniñ, debengenniñ, finisañ, dibennañ, direstañ, gourfenn, peurglokaat, peuraozañ, barrañ ; *zum krönenden Abschluss*, da beurdogañ ar stal, da dogañ ar bern plouz ; 2. [kenw.] klozadur g., kontou ls., peurwiriadur ar c'hortou g., kontou klozet ls. ; *er macht seinen Abschluss*, emaiñ och' ober e gontoù ; *den Abschluss feststellen*, den Abschluss festlegen, klozañ al levrioù ; *Jahresabschluss*, kontou bloaz ls., budjed ar bloaz tremenet g. ; 3. marc'had g., gra g., afer b., skoulmadur g., skoulmidigez b. ; 4. [mat.] glenadur g., serradur g. ; 5. titl g., diplom g. ; *akademischer Abschluss*, *Hochschulabschluss*, *Universitätsabschluss*, diplom skol-veur g., titl skolveurel g.

Abschlussball g. (-s,-bälle) : bal klozañ g.

Abschlussbilanz b. (-,en) : roll kaout-ha-dleout g., bilañs g., kont b.

Abschlussbuchung b. (-,en) : enskrivadur klozañ g., klozadur ur gont g., stad ar c'hortou b.

Abschlussfeier b. (-,n) : lid klozañ g., gouel klozañ g.

Abschlussfurche b. (-,n) : talar g., talarenn b. ; *die Abschlussfurche ziehen*, talarat.

Abschlussklasse b. (-,n) : klas termen g., klas dibenn-studi g.

Abschlusskundgebung b. (-,en) : abadenn glozañ b.

Abschlussprüfer g. (-s,-) : peurwiriadur ar c'hortou g.

Abschlussprüfung b. (-,en) : 1. arnodenn dibenn-studi b. ; 2. peurwiriadur ar c'hortou g.

Abschlussrechnung b. (-,en) : kont da vat b., kont peurglo b.

Abschlussrede b. (-,n) : prezegenn glozañ b.

Abschlussring g. (-s,-e) : [tekn.] anell serriñ b., anell stankañ b., anell stouvañ b.

Abschlussveranstaltung b. (-,-en) / **Abschlusszeremonie** b. (-,-n) : lid klozañ g., gouel klozañ g.

Abschlusszeugnis n. (-ses,-se) : diplom dibenn-studi g., testeni-studi g.

abschmalzen V.k.e. (hat abgeschmalzt) / [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn] **abschmälzen** V.k.e. (hat abgeschmälzt) : [kegin.] lardañ gant ur un hilienn, hiliennañ, chaousañ ; *Nudeln abschmalzen*, chaousañ toazennou.

abschmecken V.k.e. (hat abgeschmeckt) : 1. tañva, blazañ, blaseta, blasaat, blazata, ober un tañva da, goustiñ, raktañva ; *vorsichtig abschmecken*, moustaña ; eine Speise abschmecken, tañva ur meuz bennak, ober un tañva d'ur meuz bennak, raktañva ur meuz bennak, blazata ur meuñ bennak ; 2. lakaat blaz war, blazañ, temzañ, sasuniñ ; mit Salz wird die Suppe abgeschmeckt, gant holen e vo blazet ar soubenn, holen a lakaio blaz war ar soubenn, gant holen e vo temzet ar soubenn ; etwas mit Essig abschmecken, gwinêgrâ udb., temzañ udb gant gwinêgrâ, sasuniñ udb gant gwinêgrâ.

abschmelzen V.k.e. (schmilzt ab / schmolz ab / hat abgeschmolzen) : teuziñ.

V.gw. (schmilzt ab / schmolz ab / ist abgeschmolzen) : teuziñ.

abschmettern V.k.e. (hat abgeschmettert) : 1. P. jemanden

abschmettern, reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., kas u.b. da choukañ, kas u.b. da rudellat, kas u.b. da sutal brulu war Menez-Are, kas u.b. da strakal bezhin e foñs al lenvor, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. war ar c'herzed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da skidañ, kas u.b. da gouziñ, kas u.b. da Gankari-noz, kas u.b. da c'astiñ, kas u.b. da gontañ lus, kas u.b. da bolotresa, kas u.b. da gastrilhesa, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'ched war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'ched d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botorù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da ganañ, kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da driñchina, kas u.b. da bark an aod, kas u.b. da dreiñ mein da sec'hañ, kas u.b. da bizmoc'ha, kivijañ u.b., distekiñ u.b., reiñ e sac'h poell hag all d'u.b., kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da vale, stlapañ u.b. da vale, kas u.b. da vale brav ha kempenn, kas u.b. da bourmen, reiñ herr d'u.b. ; 2. eine Klage abschmettern, nac'h (nac'hañ, dianzavout, dianzav, disteurel) ur c'hemm ; 3. [sport] ober un tenn kas kuit, ober un tenn pellaat, ober un tenn dirouestlañ, diskas ar yell.

abschmieren V.k.e. (hat abgeschmiert) : 1. [tekñ.] lardañ, eouliñ ; die Naben abschmieren, lardañ ar moelloù rod ; 2. [skol] P. etwas von jemandem abschmieren, kopiañ war u.b., fripañ skridoù unan all, truchañ, eilkskrivañ labour unan all.

V.gw. (ist abgeschmiert): P. [kirri-nijj] diskregiñ.

Abschmieren n. (-s) : [tekñ.] lardadur g., lardañ g.

abschminken V.k.e. (hat abgeschminkt) : lemel ar fard diwar, difardañ, dilivañ, tennañ al livaj diwar, diwezelaañ.

V.em : **sich abschminken** (hat sich abgeschminkt) : 1. sich (ak.) abschminken, lemel ar fard diwar e zremm, difardañ e zremm, dilivañ e zremm, tennañ al livaj diwar e zremm, en em ziwezelaañ ; 2. [dre skeud.] P. sich (dat.) etwas abschminken, kroaziañ war udb, ober e gañv d'udb, ober e ziouer eus udb ; das kannst du dir gleich abschminken ! bez e c'hallez kroaziañ war an dra-se ! bez e c'hallez ober da gañv d'an dra-se ! bez e c'hallez ober da ziouer ! e c'hellez sutal ! bez e c'hellez

sutal ! ; du willst ihn besiegen, das kannst du dir gleich abschminken ! evit bezañ treç'h dezhañ, e c'hellez sutal !

Abschminken n. (-s) : diwezelaañ g.

Abschminkmittel n. (-s,-) : difarder g. [liester difarderioù], diwezelar g. [liester diwezelerioù].

abschmirgeln V.k.e. (hat abgeschmirgelt) : smerilhañ, livnañ gant smerih, brikañ gant lien smerih, brikañ gant paper sabl.

Abschmirgeln n. (-s) : brikadur g., smerilhañ g.

abschnallen V.k.e. (hat abgeschnallt) : divouklañ.

V.gw. (hat abgeschnallt) : 1. bezañ kouezhet e lipenn war e lapenn, kac'hañ en e vragez, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, teuler (lezel) pep tra ouzh an drez, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar sklisenn, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar vasin, lezel pep tra ouzh torgenn ; 2. P. da wirst du abschnallen ! kouezhañ a ri war da gement all, kouezhañ a raio an alvaon warnout ! taolet e vi en alvaon ! souezhet e vi ! ne vi ket evit disauzanañ ! peadra da estlammñ az po ! peadra a vo da bilat ac'hanout ! peadra da vamañ az po ! peadra da vout balpet az po ! mantrañ a ri !

abschnappen V.k.e. (hat abgeschnappt) : plaouiañ war, pakañ krog e.

V.gw. (ist abgeschnappt) : P. kreñviñ, kreviñ, pibidañ, disgweañ, mont d'an tu all, mont en tu all, mont er bord all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, mont d'ar gevred, foeltrañ, lipat (lonkañ) e loa, lonkañ e vabouzenn, lonkañ e chik, lonkañ e deod, lakaat e garnaj en driñs, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, serriñ e baiplu, ridañ e baiplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober al lamm, sailhañ er bailh, tortañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed.

abschneiden V.k.e. (schnitt ab / hat abgeschnitten) : 1. troc'hañ kuit, troc'hañ ; jemandem den Hals abschneiden,

krennañ u.b., dic'houzougañ u.b., toulgouzougañ u.b., dibennañ u.b., troc'hañ e c'houzoug d'u.b. (Gregor), [dre skeud.] tagañ u.b., mougañ u.b., terriñ melloù e c'houzoug d'u.b., nezañ e c'houzoug d'u.b., ober ur moull da c'houzoug u.b. ; einem Tier die Gurgel abschneiden, dic'houzougañ ul loen, troc'hañ e c'houzoug d'ul loen, toulgouzougañ ul loen, diwadañ ul loen ; jemandem die Zunge abschneiden, troc'hañ e deod en e veg d'u.b., dideodañ u.b. ; die Nabelschnur abschneiden, troc'hañ funig ar begel, troc'hañ funig ur babig nevez-c'hanet ; die Haarspitzen abschneiden, divleñchañ ar blev ; einem Hahn den Kamm abschneiden, digribennañ ur c'hilhog, diskribellañ ur c'hilhog ; das Fett vom Fleisch abschneiden, dilardañ ar c'high, tennañ an druzoni eus ar c'high ; etwas glatt abschneiden, etwas sauber abschneiden, troc'hañ c'hwek udb, troc'hañ lip udb ; [kegiñ.] die Flossen eines Fisches abschneiden, diangellañ ur pesk ; Stoppeln mit der Sichel abschneiden, strepañ soul, inglodañ, beoniñ soul ; abgeschnittene Fingernägel, krennajoù ivinoù g. ; 2. [dre astenn.] stankañ ; jemandem den Weg abschneiden, stankañ an hent ouzh u.b., stankañ hent ouzh u.b., stankañ an hent d'u.b., troc'hañ hent d'u.b., troc'hañ dirak u.b., troc'hañ an hent dirak u.b., troc'hañ an hent a-raok u.b., mirout ouzh u.b. da dremen, diarbenn u.b., degouezhout a-dreuz hent gant u.b., bontañ an hent d'u.b. ; einer Armee den Rückzug abschneiden, bontañ an distro d'un armead ; die Zufuhr abschneiden, troc'hañ (stankañ) udb, troc'hañ ar red, stankañ an tremen ; 3. von etwas abschneiden, dispartiañ diouzh udb, dispartiañ eus

edb, digevrediñ eus edb, distrollañ eus edb ; **4.** [mezeg.] ezskejañ, dazbidañ, amnaziñ ; *jemandem einen Arm abschneiden*, ambidañ ur vrec'h d'u.b., troc'hañ ur vrec'h d'u.b., divrec'hañ u.b. ; **5.** [elektronik] digerniañ ; *ein elektrisches Signal abschneiden*, digerniañ un arhent tredan ; **6.** [mat.] *alle Nachkommastellen abschneiden*, krennañ d'an unanenn g. ; *auf die erste Nachkommastelle abschneiden*, krennañ d'an dekedenn g. ; **7.** [dre skeud.] *jemandem das Wort abschneiden*, troc'hañ e gaoz d'u.b., dastroc'hañ e gaoz d'u.b., mont war gaoz u.b., mont war c'her u.b., dastroc'hañ e gomz d'u.b., troc'hañ e gomz d'u.b. / mont war gomz u.b. (Gregor) ; *jemandem die Ehre abschneiden*, reiñ dizenor d'u.b. / *ober dizenor d'u.b. / degas dizenor d'u.b. / koll enor u.b. (Gregor)*, dizeneriñ u.b., kas enor u.b. da ludu, kas da goll enor u.b., kas da fall enor u.b., kailharañ enor u.b., dispenn anv mat u.b., didammañ brud vat u.b., duañ brud vat u.b., louzañ brud vat u.b., gwallañ brud vat u.b., stlejañ anv kaer u.b. e-kreiz ar c'hailhar, druilhañ u.b. er c'hailhar, ruilhañ u.b. er pri, gwashaat u.b., lakaat u.b. duoc'h eget ar siminal, lemel e anv mat digant u.b., falch'hat e brad d'u.b.

V.gw. (schnitt ab / hat abgeschnitten) : **1.** *gut abschneiden*, ober berzh, bezañ en e verzh, na vezañ ur vezh da welet, dont brav gant an-unan ; **2.** *schlecht abschneiden*, bezañ bet ur penn leue, kas ur penn leue d'ar gêr, bezañ gwall zisterik e zisoc'hou, kaout un distokadenn, ober kazeg, chom kazeg, ober kahz e-lec'h mil, mont e daol da gazh, bezañ beleg ; **3.** skeiñ berroc'h a-dreuz, troc'hañ berroc'h dre an hentoù-treuz, mont gant an hentoù-treuz, mont dre an eeuñañ hent (an hent berrañ), troc'hañ dre an hentoù-treuz, klask un hent-treuz da ziverrañ, klask tro da ziverrañ, troc'hañ berr, troc'hañ berroc'h, troc'hañ a-dreuz, mont a-dreuz, kemer un hent-treuz, mont gant ur wenodenn viliner.

V.em : **sich abschneiden** (schnitt sich ab / hat sich abgeschnitten) : krennañ, troc'hañ ; *sich (dat.) die Nägel abschneiden*, krennañ e ivinoù.

Abschneiden n. (-s) : **1.** [elektronik] digerniañ g. ; **2.** [mat.] krennad g. ; *Abschneiden aller Nachkommastellen*, krennad d'an unanenn g. ; *Abschneiden auf die erste Nachkommastelle*, krennad d'an dekedenn g.

Abschneider g. (-s,-) : **1.** malvenn b., grem g., lemm g., barvenn b., silh g., neudenn b., direnn b. ; **2.** troc'herez b. [iester troc'hereziou] ; **3.** [Bro-Austria] hent-treuz g., gwenodenn viliner b..

abschnellen V.k.e. (hat abgeschnellt) : bannañ, diwaregañ, diaskañ.

V.gw. (ist abgeschnellt) : *der Pfeil schnellt ab*, bannet e vez ar bir, diwareget e vez ar bir.

abschnippen V.k.e. (hat abgeschnippelt) : **1.** troc'hañ-didroc'hañ ; **2.** krignat, krennañ.

Abschnitt g. (-es,-e) : **1.** tamm g., rann b., rannad b., dazrann b., troc'had g., pennad g., eilennad g., krennenn b., skejenn b. ; *Straßenabschnitt*, *Streckenabschnitt*, troc'had hent g., tennad hent g. ; *ein genau so langer Abschnitt in seinem Leben*, ur c'heit all eus e vuhez g. ; *Bauabschnitt*, troc'had labourioù savaduriñ g., troc'had labourioù adeladiñ g. ; *der Magentrakt von Wiederkäuern besteht meist aus vier Abschnitten*, pevar sac'h a ya d'ober stomog al lodenn vrasañ eus an daskiried ; **2.** [karnedoù, bilhedoù] seulenn b. ; *Scheckabschnitt*, seulenn chekenn b. ; **3.** [arc'hant] talvoudenn b. ; **4.** [gwir] mellad g., rannbennad g., kevrenn b. ; **5.** [lenn.] arroud g., arroudenn b., arroudennad b., pajenn b., pennad g., rannbennad g., pennadenn b., chabistr g. ; **6.** [lu] tolead g., tachenn b., rann b., dazrann b., takad g. ; **7.**

[mengleuz.] karregenn diskaret b. ; **8.** [mat.] regenn b. ; **9.** [moneizoniezh] *[auf Münzen] der durch eine Linie unter dem Münzbild abgesonderte Abschnitt*, P. der Abschnitt, ar riblenn-draoñ b.

Abschnittsbefestigung b. (-,en) / **Abschnittswall** g. (-s,-wälle) : [henoniezh] kentrell kaeet b.

abschnittsweise Adv. : a bennadoù, a dachennoù.

Abschnitzel n. (-s,-) : [Bro-Austria, su Bro-Alamagn] **1.** krennadur g., krennaj g., tammig g., retailh g., rataillh g., draillhenn b., retailhenn b., rataillhenn b. ; **2.** tammig paper g.

abschnüren V.k.e. (hat abgeschnürt) : **1.** [mezeg.] stagellañ, eren, sparlañ, hualañ ; **2.** rezañ diouzh al linenn, rezañ diouzh ar siblenn, linennañ.

Abschnürung b. (-,en) : **1.** [polit.] blokus g., kaeladur g. ; **2.** [mezeg.] ereadur g.

abschöpfen V.k.e. (hat abgeschöpft) : **1.** [kegin.] abschöpfen, den Schaum abschöpfen, tennañ an eonenn, dizeoniñ, dizeonenniñ, dieonennañ, diskumenniñ, dispoumañ ; *die Suppe abschöpfen*, den Schaum von der Suppe abschöpfen, tennañ an eonenn a-ziar ar soubenn, dizeoniñ ar soubenn, dizeonenniñ ar soubenn, dieonennañ ar soubenn, dispoumañ ar soubenn, diskumenniñ ar soubenn ; *sie schöpft die Fleischsuppe ab*, sie schöpft den Schaum von der Fleischsuppe ab, tennañ a ra an eonenn (ar vervadenn, ar vervenn, ar c'hoz) a-ziar ar soubenn gig ; *das Fett von der Suppe abschöpfen*, dizruzañ ar soubenn ; **2.** [laezh] den Rahm abschöpfen, **a** diciennañ, diennañ, digoavenañ ; **b** [dre skeud.] P. kemer ar bouf, kemer ar vouedenn, kemer an dibab, mont ar manam gant an-unan, kemer an askorn bras, kemer ar vegenn, sachañ brav dour d'e vilin ar muiañ ar gwellañ, sachañ brav dour d'e lenn ar muiañ ar gwellañ, sachañ ar dour war e brad ar muiañ ar gwellañ, kas ar pep gwellañ gant an-unan, mont an dibab gant an-unan, lakaat ar pep gwellañ en tu diouzh an-unan, skrapañ an tammoù gwellañ, sachañ ar pep gwellañ d'e du ; **3.** puïsañ ; *Grundwasser abschöpfen*, puïsañ dour kondon.

Abschöpfen n. (-s) : [kegin.] dizeoniñ g., dizeonenniñ g., dieonennañ g., diskumenniñ g., dispoumañ g.

Abschöpföffel g. (-s,-) : dieonennerez b., loa-sil b., friket b., friketez b. [iester friketeziou], friked b., diskumouer g. [iester diskumoueriou].

abschotten V.k.e. (hat abgeschottet) : **1.** lakaat en distro, digenvezañ, disrannañ, dispartiañ ; *in einer abgeschotteten Welt leben*, tec'hel diouzh an dud, bevañ en dizarempred, en em dennañ pell diouzh safar ar bed, chom pell diouzh safar ar bed, bevañ pell diouzh safar ar bed, kaout c'hoant chom e-unan-penn, kaout c'hoant chom e-unan-kaer, chom pell diouzh darempred an dud, chom en e gorn, simudiñ, chom distok diouzh an dud all, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bevañ ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en e zigenvez, bevañ en digenvez, ren ur vuhez digevannez, ren ur vuhez digavandenn, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ digavandenn, bevañ outañ e-unan, chom en distro, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor) ; [dre skeud.] *abgeschottete Jagdgründe*, peuriñ prevez g. ; **2.** [merdead.] speureennañ, speuriañ ; **3.** [armerzh] gwareziñ diouzh an diavaez.

V.em : **sich abschotten** (hat sich (ak.) abgeschottet) : en em glozañ, emdennañ, emsparlañ, chom en e gorn, en em serriñ war an-unan (*warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.*), chom e tortou an-unan (en e dortou h.a.), simudiñ, chom distok diouzh an dud all, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bevañ

ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en digenvez, chom pell diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ digavandenn, bevañ en dizarempred, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor), en em souchañ war an-unan (*warnañ e-unan, warni hec'unan h.a.*).

Abschottung b. (-,-en) : klozder g., klozeded b., emglozadurezh b., emdenn g., emdennañ g., [gwashaus] emsparlañ g. ; *identitäre Abschottung, Abschottung in die eigene Identität*, emdenn hennadour g., emdenn hevelebour g. ; *Abschottung in ethnisch geprägte Parallelgesellschaften*, kumuniezhouriez b. ; *Anhänger einer Abschottung in ethnisch geprägte Parallelgesellschaften*, kumuniezhou g.

abschrägen V.k.e. (hat abgeschrägt) : 1. divevenniñ, beskellañ, skerbañ, askerbiñ, aveskellañ ; *ein Stück Holz abschrägen, distoc'hennañ un tamm koad ; mit abgeschrägten Verbindungsstücken verbinden, skarvañ* ; 2. [tachenn] dinaouañ. **Abschrägen** n. (-s) : [tekn.] beskellañ g., skerbañ g., askerbiñ g., aveskellañ g.

Abschrägung b. (-,-en) : 1. [ober] beskellañ g., skerbañ g., askerbiñ g., aveskellañ g. ; 2. [plankenn] beskell b., chafren g. ; 3. [toenn] naou g., dinaou g.

abschrammen V.k.e. (hat abgeschrammt) : rasklañ, kignat, krabisañ, krafignat, skrabañ.

V.gw. (ist abgeschrammt) : 1. diskampañ, skampañ kuit, fourchiñ, skrabañ kuit, fardiñ kuit, mont diwar skizh, ober gaol, fanisañ, kanellat, troc'hañ kuit, diriñsañ kuit, riñsañ, kantenniñ, terriñ e nask, sevel ar c'hamp, foetañ er-maez, skubañ er-maez, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, mont er gas, mont e chil, kerzhet e chil, trasañ e chil, en em dennañ, en em sachañ, sachañ e dreid, sachañ e skasoù, sachañ e c'har, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gantañ, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù gantañ, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em ziskrapañ, rankout he c'ribat, kribat anezhi, kribat er-maez, skarzhañ er-maez, skubañ er-maez, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn, skubañ ar ouinell, harpañ ar vanell, skarañ douar, skarañ mibin, sachañ ar c'haravelloù gant an-unan [*e graravelloù gantañ, he c'haravelloù ganti h.a.*], mont da redek ar c'had, rahouenniñ kuit, skijañ, gouunit a veg botez, c'hoari a veg troad, mont d'an tarv, mont d'an tarv-ruz, partial d'an tarv, partial evel un tenn, ober gardenn, gallout kavout hed e c'har, kemer hed e c'har, gallout kavout hed e votez, kavout e ribouloù da dec'hel, klask e ribouloù, klask e ribinoù, en em skrabañ, filpat er-maez, c'hwistañ, diskrapañ, mont d'e dreid, frizañ, kravat, kravat kuit, kravat gantañ, sachañ e revr, skarzhañ, karzhañ, kribañ, skarañ, fanisañ, diloriñ ; *er ist abgeschrammt*, kantennet eo, skubet en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, skaret en deus douar, kravet kuit eo, ranket en deus he c'ribat ; 2. kreñviñ, kreviñ, pibidañ, disgweañ, foeltrañ, mont d'an tu all, mont en tu all, mont er bord all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, mont d'ar gevred, lipat (lonkañ) e loa, lonkañ e vabouzenn, lonkañ e chik, lonkañ e deod, lakaat e garnaj en driñs, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, serriñ e baiplu, ridañ e baiplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober al lamm, sailhañ er bailh, tortañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed.

abschraubbbar ag. : diviñsadus.

abschrauben V.k.e. (hat abgeschraubt) : diviñsañ, diserjantañ ; *abgeschraubt, diviñs, diviñset* ; *dieser Haken kann man schrauben und abschrauben*, ar c'hog-se a zo war viñs.

Abschrauben n. (-s) : diviñsañ g., diserjantañ g.

abschrecken V.k.e. (hat abgeschreckt) : 1. spontañ, efreizhañ, euzhiñ, areuzhiñ, saouzaniñ, ober aon da, goudaviñ, lorc'hiñ ; *sich von nichts abschrecken lassen*, na gaout aon dirak mann ebet - na ober forzh petra d'ober - bezañ ur paotr a foelt forzh - bezañ disaouzan - bezañ ur paotr diouzh an druillh - bezañ ur paotr diskramaile - bezañ ur paotr disaouzan - bezañ ur paotr diramailh - bezañ ur paotr diflav - bezañ un amgrener - na gaout aon rak e anv - na gaout aon rak e skeud - na zoujañ na bev na marv, na Doue na diaou ; 2. [tekn.] *Metallabschrecken*, temzañ metal ; 3. [kegin.] soubañ en dour yen.

V.gw. (hat abgeschreckt) : dibennadiñ.

abschreckend ag. : euzhus, skrijus, efreizhus, didailh, divlas, spontus, hakr, urupailh, doanius, ... goudaviñ, ... dibennadiñ ; *ein abschreckendes Beispiel*, ur skouer da blantañ kentel en holl, ur skouer da genteliañ an holl, ur skouer da spontañ an holl b.

Abschreckung b. (-,-en) : dibennadiñ g., goudaviñ g., dibennaderez g.

Abschreckungsmaßnahme b. (-,-n) : diarbenn dibennadiñ g., diarbenn goudaviñ g., darbar dibennadiñ g., darbar goudaviñ g.

Abschreckungsmittel g. (-s,-) : diarbenn dibennadiñ g., diarbenn goudaviñ g.

Abschreckungsstreitmacht b. (-) : nerzhioù dibennadiñ ls., nerzhioù goudaviñ ls.

Abschreckungswaffe b. (-,-n) : arm dibennadiñ g., arm goudaviñ g.

abschreiben V.k.e. (schrieb ab / hat abgeschrieben) : 1. eilstkrivañ, adskrivañ, deskrivañ ; *etwas sauber abschreiben*, adskrivañ sklaer ha fraezh e damm brouilhed, lakaat udb fraezh ha sklaer dre skrid, skeiñ udb fraezh ha sklaer war ar paper, adskrivañ kempenn udb ; 2. [dre skeud.] *skridbreizhañ, fripañ, goubreizhañ, kopiañ ; fremde Gedanken abschreiben*, tennañ e vennozhioù eus dour puñs unan all, kopiañ diwar levr unan all ; 3. ardalañ ; *eine Maschine abschreiben*, ardalañ ur mekanik ; 4. [kenw.] diskontañ ; *eine Schuld abschreiben*, nullañ (diverkañ) un dle, kuitezañ [u.b.], disammarñ [u.b.] eus un dle, reiñ diskarg [d'u.b.] eus un dle, diskargañ [u.b.], disteuler un dle [d'u.b.], disteuler dle [diwar u.b.], lemel e zle [diwar u.b.], diendleañ [u.b.], reiñ an distaol eus e zle [d'u.b.], ober kuit [u.b.] diouzh e zle, kuitaat [u.b.] diouzh e zle ; 5. [dre skeud.] *P. jemanden abschreiben*, lakaat u.b. en ankounac'h, teuler u.b. e puñs an ankounac'h, treiñ kein d'u.b., na gontañ ken war u.b. ; 6. *kroaziañ* war, ober e gañv da, ober e ziouer eus, koll pep spi da ; *einen Kranken abschreiben*, dizempriñ ur c'hlavnour, na vezañ d'e soñj distro ebet ken evit ur c'hlavnour, barn a-walc'h ur c'hlavnour da verval ; *dieser Arzt hatte meine Mutter schon abgeschrieben*, ar mezeg-se a oa prest da gas va mamm d'ar vered, krediñ a rae ar mezeg-se e oa pare gant va mamm, krediñ a rae ar mezeg-se e oa va mamm war ar fin ; *die Ärzte haben ihn abgeschrieben*, dizempret (dilezet, kondaonet) eo gant ar vezeien ; 7. uzañ dre forzh skrivañ ; *einen Bleistift abschreiben*, divegañ ur c'hlavnour dre forzh skrivañ.

V.gw. : (schrieb ab, hat abgeschrieben) : 1. skridbreizhañ, fripañ, kopiañ, truchañ ; 2. [kouviadenn] diskemenn, digouviañ.

V.em. : **sich abschreiben** (schrieb sich ab / hat sich (ak.) abgeschrieben) uzañ dre forzh skrivañ.

Abschreiben n. (-s) : eilskrivañ g., adskrivañ g., adskrivadur g.

Abschreiber g. (-s,-) : 1. adskriver g., eilskriver g., deskriver g., eilskrivagner g., kopistr g. ; 2. [gwashaus] friper g., goubreizher g., skridbreizher g., trucher g., deskriver g.

Abschreibung b. (-,en) : [arc'chant.] diskont g., diskontadur g., distaoł g., ardaladur g., diendleadur g., peurbaeamant an dleoù g., daskor an dleoù g., peurbaeadur an dleoù g., restaolerezh an dleoù g. ; *steuerliche Abschreibung*, diskont diouzh an tailhou g.

abschreiten V.k.e. (schritt ab // ist/hat abgeschritten) : 1. [muzuliañ] [hat abgeschritten] pazata ; eine Strecke *abschreiten*, pazata un hed bennak ; 2. [lu] [ist/hat abgeschritten] die *Front der Truppen abschreiten*, ober moustr, ober gwel (Gregor), ober gweladeg, ober gwelou, amwelet ar bagadoù soudarded ; 3. [ist abgeschritten] mont kuit a-zoug e gamm.

Abschrift b. (-,en) : 1. eilskrid g., adskrid g., eilad g., eiladur g., eilskrivadenn b., deskrivadenn b., doubl g. ; eine *Abschrift behalten*, miroun un eilad ; [melestr.] *Abschrift beglaubigt*, "an eilskrid-mañ a glot gant ar skrid orin", "eilad testeniet kewir", "eilskrid kewir gant ar skrid orin" ; 2. [gwir] bazh b., eilskrid g.

abschrubben V.k.e. (hat abgeschrubbt) : frotañ, torchañ, taravat, rimiañ, purañ, spurañ, P. digaoc'hañ ; ein *Schwein absengen und abschrubben*, riziañ ur pemoc'h, razhañ ur pemoc'h, P. direunañ ur pemoc'h.

V.em. : **sich abschrubben** (hat sich abgeschrubbt) : en em skrabañ, en em gravat, ober ur frotadenn.

abschuften V.em. : **sich abschuften** (hat sich (ak.) abgeschuftet) : P. bezañ direzon ouzh al labour, relabourat, labezañ e gorf gant al labour, dirounnañ e gorf, lorgignañ e gorf ouzh al labour, bezañ a-lazh-ki gant al labour, lazeriañ e gorf, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, en em zrastañ, en em hersal da labourat, en em greviñ o labourat, labourat betek mervel warni, drastañ e gorf gant al labour, ober re, draihañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terríñ e gein, foeltrañ e revr, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), tramailhat evel ul loen, en em darzañ gant al labour, bezañ war ar charre, bezañ kefridi war an-unan, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lorgnañ, forsiñ, kiañ ouzh al labour, en em gian ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, lardañ, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, ober labour tri, dic'hastañ, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, poaniañ tenn, plantañ e-barzh, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, daoudortañ war an tach, en em arastiñ ouzh al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, c'hwistañ, en em zrastañ, skrabañ, bouc'halañ.

abschuppen V.k.e. (hat abgeschuppt) : 1. diskantañ, diskantenniñ ; *Fische abschuppen*, diskantañ pesked, dibluskañ pesked ; 2. [tekn.] *Metall abschuppen*, digoc'hennañ metal.

V.gw. (hat abgeschuppt) : diskantañ, diskroc'henañ ; bei Scharlach schuppt die Haut ab, diskroc'henet a-dammoù e vezet gant an derzhienn ruz.

V.em. : **sich abschuppen** (hat sich (ak.) abgeschuppt) : diskantañ, diskroc'henañ ; bei Scharlach schuppt sich die Haut ab, diskroc'henet a-dammoù e vezet gant an derzhienn ruz.

Abschuppen n. (-s) : diskantadur g., diskant g., diskantañ g. **abschuppend** ag. : diskantus.

Abschupper g. (-s,-) : [benveg] diskanter g. [liester diskanterioù].

Abschuppung b. (-) : [mezeg.] diskontadur g., diskant g., diskantañ g.

Abschuppungsmesser n. (-s,-) : diskanter g. [liester diskanterioù].

abschürfen V.k.e. (hat abgeschürft) : rasklañ, kignat, krabisañ, krafignat, skrabañ, klisiañ, dirusañ.

V.em. : **sich abschürfen** (hat sich (ak.) abgeschürft) : kignat e groc'hen, krabisañ e groc'hen, krafignat e groc'hen, regiñ e groc'hen, skrabañ e groc'hen, klisiañ e groc'hen, dirusañ e groc'hen, didammañ e groc'hen.

Abschürfung b. (-,en) : krabisadenn b., krafignadenn b., kraf [liester krafiou, krefen] g., krafadenn b., ribiñsadenn b., spinadur g., diruskadur g., graspadur g., garchennadur g., kignadenn b., kignat g., kignadur g.

Abschuss g. (-es,-schüsse) : 1. [arm-tan] tenn g., diskarg g. ; 2. [ijinennoù egor] bannerez g., bannadenn b., bannidigezh b., taolidigezh b. ; 3. diskaridigezh b., diskar g. ; *Abschuss eines Flugzeugs*, diskaridigezh ur c'harr-nij b. ; 4. [hemolc'h] pezh jiber diskaret g. ; 5. P. skarzh labour g., digouvi g. ; 6. [sport] genauer *Abschuss*, tenn sterniet mat g.

Abschussbasis b. (-,basen) : [ijinennoù egor] bannlec'h g., taolva g., sichenn-vannañ b., bannsichenn b., bannva g. ; *Abschussbasis für Raketen*, bannva fuzeennoù g., bannlec'h fuzeennoù g.

abschüssig ag. : 1. serzh, sonn, plom, tenn, diribin ; 2. *abschüssig sein*, bezañ pouez-traoñ gant an dra-mañ-tra, bezañ lañs-traoñ gant an dra-mañ-tra, bezañ traoñ gant an dra-mañ-tra, bezañ war-ziribin, bezañ diribin, bezañ diribin gant an dra-mañ-tra, bezañ war-naou, bezañ war-zinaou, bezañ war gostez, bezañ kostezet, bezañ war rabañs, bezañ war zirabañs, bezañ war-ziribañs, bezañ war-ziribis, bezañ war-soubilh, bezañ war-wintell, bezañ war-ziskenn, bezañ war-bouez traoñ, bezañ kouch, bezañ war ziskenn, bezañ tostalek, bezañ rabat gant an dra-mañ-tra, mont war rabat, bezañ dichal d'an dour gant an dra-mañ-tra ; *abschüssige Tenne*, leur diribin b. ; *abschüssiges Gelände*, douarou arblaen ls. ; der Acker ist *abschüssig*, war-bouez-traoñ emañ ar park, war-bouez-krec'h emañ ar park, war e gostez emañ ar park, kostezet eo ar park, rabat a zo gant ar park, mont a ra ar park war rabat, dinaou a zo gant ar park, tostalek eo ar park, traоñ a zo gant ar park, diribin eo ar park, war-ziribin emañ ar park, war-zinaou emañ ar park, ar park-se a zo dichal d'an dour gantañ, ar park-se a ro dichal d'an dour.

Abschüssigkeit b. (-,en) : 1. dinaou g., diribin g., dichal g., ardraoñ g., pouez-traoñ g., lañs-traoñ g., rabat g., diskennadur g. ; 2. serzhdher g., serzhded b., sonnder g., sonnded b.

Abschussliste b. (-,n) : 1. roll an dud da ziskar g. ; 2. [dre skeud.] roll an dud da skarzañ g.

Abschussrampe b. (-,n) : dinaou-bannañ g.

Abschussturm g. (-s,-türme) : tour-bannañ g.

abschütteln V.k.e. (hat abgeschüttelt) : 1. hejañ, dihejañ, horellañ, horjellañ, dishorellañ, diskogellañ ; den Staub von seinem Mantel *abschütteln*, ober un tamm hej (un tamm difretañ) d'e vantell d'he diboultrennañ ; die Schneestäubchen von seinem Mantel *abschütteln*, ober un tamm hej (un tamm difretañ) d'e vantell da skarzañ ar mouchadoù erc'h diouti ;

den Puder von etwas abschütteln, diboultrañ udb ; *Obst abschütteln*, dihejañ frouezh, hejañ frouezh / horellañ frouezh / horjellañ frouezh (Gregor) ; *die Erde lässt sich leicht von diesen Wurzeln abschütteln*, ar gwiriennoù-se a zizouar aeskenañ ; *die Erde von den Wurzeln abschütteln*, dibriañ ar gwirizioù, dizouarañ ar gwirizioù ; **2.** [dre skeud.] *die Fremdherrschaft abschütteln*, disujañ / en em zilasañ a-zindan mestroni an estrañjourien (Gregor), terriñ yev an estren, en em zisuañ eus an estren, disteuler gwardoniezh an estren, en em zieubiñ diouzh gwask an estren, en em zizoher diouzh sujidegezh an estren, en em zizoher diouzh ar sujidegezh d'an estren, hejañ gwask an estren diwar an-unan ; *das Joch der Ausbeuterklasse abschütteln*, terriñ yev ar renkad korvoer, hejañ yev ar renkad korvoer diwar an-unan ; *seine Fesseln (seine Ketten) abschütteln*, terriñ e ereou (e chadennou), breviñ e ereou (e chadennou), strinkañ a dammoù e ereou dioutañ, dichadennañ, en em zichadennañ ; **3.** [dre skeud.] *einen Tadel abschütteln*, disteuler un tamall diouzh an-unan ; **4.** [dre skeud.] *P. einen Bittsteller abschütteln*, kaout an dizober eus un azgoulenner, en em zizoher (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus un azgoulenner, en em ziaesaat ag un azgoulenner, en em zifreñañ ouzh un azgoulenner ; **5.** *seine Schläfrigkeit abschütteln*, divordoiñ, divorediñ ; **6.** [sport] *jemanden abschütteln*, leuskel hent gant u.b., leuskel u.b. war e lerch, en em zistagañ diouzh u.b., kaout an dizober eus u.b.

Abschütteln n. (-s) : *das Abschütteln von Obst*, an hejadeg frouezh b., an hejañ frouezh g. ; *das Abschütteln der Erde von den Wurzeln*, an dibriañ gwirizioù g., an dizouarañ gwirizioù g.

abschütten V.k.e. (hat abgeschüttet) : **1.** [liñvenn] skarzhañ, diskargañ ; **2.** [legumaj] dizourañ, strilhañ.

abschwächen V.k.e. (hat abgeschwächt) : **1.** gwanaat, dinerzhañ, skañvaat ; **2.** das *Licht abschwächen*, lakaat gouloù bihan, lakaat ar gouloù lutig, brizhañ ar gouloù ; **3.** brizhwellaat ; *abgeschwächte Form*, furm wanaat b. ; *etwas in abgeschwächter Form wiederholen*, dousaat (chwekaat, dic'hwevaat) e gomzoù, klouaraat e gomzoù, rabatiñ war e gomzoù, diskanañ ; **4.** terriñ nerzh udb, distroñsañ, distroñsaat, blotaat, morzañ, souplaat ; *der Aufprall wurde durch das Gras abgeschwächt*, torret e oa bet nerzh ar stok gant ar geot, distroñset e voe e lamm gant ar geot, blotaet e voe e lamm gant ar geot, morzet e voe ar stok gant ar geot, souplaet e voe al lamm gant ar geot ; *die Auswirkungen der Krise abschwächen*, gousteañ an enkadenn ; **5.** ein Gesetz abschwächen, dic'havaat ul lezenn, dousaat ul lezenn, digrizañ ul lezenn, frankaat ul lezenn, distenn ul lezenn, distrihsaat ul lezenn, laoskaat ul lezenn, souplaat ul lezenn. V.em. : **sich abschwächen** (hat sich (ak.) abgeschwächt) : sioulaat, habaskaat, gouizañ, terriñ, terriñ warnañ, kouezhañ, gwanaat, dinerzhañ, skañvaat, laoskaat, distanañ, klouaraat, koll e nerzh, gwevaat, koll e lañs, koll e startijenn, dont da vorediñ.

Abschwächung b. (-en) : gwanadur g., gwanadenn b., gwanidigezh b., skañvadur g., bihanadur g., digresk g., flakadur g., izilaat g., blinaat g., venizion b., sioc'haniadigezh b.

abschwärmen V.gw. : (hat abgeschwärm̄t) : hedaañ evit ar wech diwezhañ, hedaañ evit ar wech diwezhañ,, teurel hed evit ar wech diwezhañ, ; *der Stock hat abgeschwärt*, ar gestenn he deus hedet evit ar wech diwezhañ,, taolet o deus ar gwenan, taolet o deus ar gwenan o hed evit ar wech diwezhañ.

Abschwärmen n. (-s) : [loen.] hedaañ evit ar wech diwezhañ g., hedaañ evit ar wech diwezhañ g., an teurel hed evit ar wech diwezhañ g.

abschwarten V.k.e. (hat abgeschwartet) : **1.** [kig] didonennañ ; **2.** [dre skeud.] *jemanden abschwarten*, strilhañ u.b., ober un hejañ d'u.b., strilhañ e skouarn d'u.b. ; **3.** [koad] *einen Holzblock abschwarten*, lemel ar grustenn diwar ur vilh goad.

abschwätzen V.k.e. (hat abgeschwätz̄t) / [su Bro-Alamagn] **abschwätzen** (hat abgeschwätz̄t) : *jemandem etwas abschwätzen*, dont a-benn da druflañ udb diwar u.b. gant komzoù brav (gant kaozioù brav).

abschweifen V.gw. (ist abgeschweift) : **1.** vom Weg abschweifen, treiñ diwar e hent, riklañ diwar an hent mat, skeiñ diwar an hent mat, faziañ diwar an hent mat, diheñchañ, divarchiñ a-zivar an hent, mont diwar an hent, diroudañ, diroudenniñ, kouezhañ war louzaouenn-ar-sauzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem ; **2.** pellaat ; vom Thema abschweifen, diskerzhañ, ober un diskerzh, treiñ diwar ar gaoz, distreiñ diwar e gaoz, ober distroïou-kamm, na chom en e erv, tec'hel diwar e erv, tec'hel diwar ar gont, tec'hel diwar an arroudenn, mont diwar e graf, mont diwar e gaoz, mont diwar ar gont, pellaat diouzh e gezeg, mont pell diouzh e gazeg, mont pell diouzh ar gêr da wriat, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, P. dibarkañ ; **3.** fablañ, rambreal, alfoiñ, alteriñ, trevariañ, berlobiañ, ambren, trelatañ, mont gant komzoù iskis, bezañ en alfo, raneal, treuzfaltaziañ.

Abschweifung b. (-en) : distroell b., kaoz distroellet b., distro-prezeg g., laeradenn b., tec'hadenn diwar an arroudenn b., diskerzh g. ; *Abschweifungen*, eriunell b., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhhunvre b., treuzfaltazi b., emdouelladur g., sorc'hennerezh g., frenezi b., jaodre g., randon g.

abschwellen V.gw. : (schwillt ab / schwoll ab / ist abgeschwollen) **1.** difoeñviñ, digoeñviñ ; der Fuß schwillt ab, difoeñviñ a ra an troad, digoeñviñ a ra an troad ; **2.** [dre skeud.] digreskiñ, sioulaat, habaskaat, gouizañ, terriñ, terriñ war an dra-mañ-tra, kouezhañ, gwanaat, dinerzhañ, skañvaat, mont en diminu, mont war ziminu, mougañ, peoc'haat, kalmijañ, kalmiñ, abafiiñ, ameniñ, distanañ, mont war sioulaat ; *die Flüsse schwellen ab*, emañ an dour o tigreskiñ er stêrioù, diskenn a ra live an dour er stêrioù, dichalañ a ra an dour er stêrioù ; *das Gebrüll schwillt ab*, mont a ra ar youc'hadeg war sioulaat.

Abschwellen n. (-) / **Abschwellung** b. (-en) : digoeñv g. ; zum *Abschwellen bringen*, digoeñviñ, difoeñviñ.

abschwemmen V.k.e. (hat abgeschwemmt) : **1.** diswalc'hiñ, gwalc'hiñ, riñsañ, karzhañ, ober karzhadenn, skarzhañ ; **2.** lakaat da neuñviñ.

Abschwemmung b. (-) : [douarouriez] gorregnigñerez g.

abschwenken V.k.e. (hat abgeschwenkt) : **1.** diswalc'hiñ, riñsañ, karzhañ, ober karzhadenn, skarzhañ ; **2.** [legumaj] dizourañ, strilhañ.

V.gw. (ist abgeschwenkt) : **1.** diheñchañ ; vom Wege abschwenken, treiñ diwar e hent, riklañ diwar an hent mat, skeiñ diwar an hent mat, faziañ diwar an hent mat, diheñchañ, divarchiñ a-zivar an hent, mont diwar an hent, diroudañ, diroudenniñ, kouezhañ war louzaouenn-ar-sauzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem ; **2.** [lu] cheñch roud.

abschwindeln V.k.e. (hat abgeschwindelt) : etwas abschwindeln, skrapat udb, skrapañ udb, divorañ udb, kemer udb a-gildorn, flipañ udb a-gildorn, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, ober skrap war udb, robañ udb, pokañ udb, truflañ udb ; er hat mir ein kleines Vermögen abgeschwindelt, gennet en deus ac'hanoñ eus un tousegad brav a arc'hant.

abschwirren V.gw. (ist abgeschwirrt) : **1.** pellaat en ur voudal (en ur fraoñval, en ur safroniñ, en ur sardonioñ, en ur soural, en ur vouboual) ; **2.** [bir] pellaat en ur sutal ; **3.** [laboused] nijal kuit gant ur stlakadeg eskell, nijal kuit gant un trouz eskell ; **4.** [amprevaned] nijal kuit en ur fraoñval.

abschwören V.k.d. [dat.] (schwor ab / hat abgeschworen) : **1.** nac'h, dinac'h, nac'hañ, dianzavout, dianzav, dislavaret, disteurel ; *seinem Glauben abschwören*, dianzav (dislavaret) e gredenn, nac'h e feiz, dinac'h e feiz ; **2.** lezel, diskregiñ diouzh, distagañ diouzh, en em zistagañ diouzh, paouez gant, ober diouer eus.

V.k.e. [dat.] (schwor ab / hat abgeschworen) : dianzav, dianzavout, dislavaret, nac'h, nac'hañ, dinac'h, dizanavezout, dianavezout, dianaout, disteurel ; *eine Schuld abschwören*, nac'h un dle.

Abschwörung b. (-,en) : dianzav g., dianzavadur g., dinac'h g., dinac'hadenn b.

Abschwung g. (-s,-schwünge) : **1.** [sport] lamm diwezhañ evit kuitaat ar paramantoù g. ; **2.** [armerzh] resedadur g., resediñ g., enkil g., fallaenn b. ; *monetärer Abschwung*, diwerzhkadur ar moneiz g.

absegeln V.gw. (ist/hat abgesegelt) : [merdead.] **1.** [ist] dizeoriañ, sevel an eor, mont kuit ; **2.** [sport] [hat] echuiñ ar mare bageal dre lien gant un dro diwezhañ.

V.k.e. (hat abgesegelt) : **1.** 10 000 km *absegeln*, dedreuziñ 10 000 km gant ur vag dre lien ; **2.** *die Küste absegeln*, [gant ur vag dre lien] ribleñ an aod, aochañ, kostezañ an aod, kostezañ an douar, chom a-zouar.

absegnen V.k.e. (hat abgesegnet) : reiñ e vennozh da, bennigañ.

absehbar ag. : rakwelus, a c'haller diawelet ; *in absehbarer Zeit*, war verr dermen, kent pell, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell, dizale, hep dale, prestik, a-brest, a-brestik, tuchantik, ne vo ket kozh an dale.

absehen V.k.e. (sieht ab / sah ab / hat abgesehen) : **1.** diawelet, rakwelet, sellat a-bell, ; *das Ende absehen können*, tostaat ouzh e gazeg, kavout beg ar skeul, bezañ pell ganti, bezañ erru pell ganti ; *das war abzusehen*, lakaet e oa da erruout ; **2.** gwelet ; *an den Augen etwas absehen*, lenn udb diwar daoulagad u.b. ; **3.** *von jemandem etwas absehen*, truchañ diwar u.b. ; **4.** [dre skeud.] es auf etwas abgesehen haben, bezañ e-sell da dizhout udb, bezañ e-sell da gaout udb, kouchañ war udb, teurel e c'hoant war udb, c'hoantaat udb, kaout atapi ouzh udb, kaout spi war udb, bezañ e sell war udb, bezañ e alan war udb, bizañ d'udb, bezañ e galon war udb, bezañ hiraezhet d'udb, divizout udb, drouk'choantaat udb, gwall'choantaat udb, bezañ taer war udb ; es auf jemanden abgesehen haben, bezañ e sell war u.b., bezañ e alan war u.b., bizañ d'u.b., kouchañ war u.b., karet droug d'u.b. (ouzh u.b.), pediñ droug d'u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., klask tro war u.b., klask an dro ag u.b., klask en-dro ag u.b., klask tu war u.b., klask an tu war u.b. ; er hat es auf dieses Mädchen abgesehen, aet eo da gouchañ war ar plac'h-se, taolet en deus e c'hoant war ar plac'h-se, c'hoantaat a ra ar plac'h-se, emañ e galon war ar plac'h-se, troet en deus e limon dre du kalon ar plac'h-se, lakaet en deus en e soñj gounit kalon ar plac'h-se, taolet en deus e vrall war ar plac'h-se.

V.gw. (sieht ab / sah ab / hat abgesehen) : **1.** chom hep ober udb, lezel hep, tremen hep ; *wir sollten lieber davon absehen*, n'eo ket a boan deomp ober an dra-se, gwelloc'h e veve deomp chom hep ober an dra-se, furoc'h e veve chom hep ober an dra-se, fall e rafemp ober an dra-se, gwashoc'h eget paouez e rafemp oc'h ober an dra-se ; von einer langfristigen Einnahme

ohne ärztliche Beratung ist abzusehen, arabat kenderchel da gemer al louzoù-se hep ali ar mezeg ; [gwir] von einer Strafe absehen, lezel digastiz (Gregor), chom hep kastizañ, tremen hep kastizañ ; **2.** eseavañ, hezañ, lakaat er-maez, lezel er-maez, lezel a-gostez ; von etwas absehen, na zerc'hel kont eus udb, lezel udb a-gostez, lezel udb er-maez, lakaat udb er-maez, eseavañ udb ; von jemandem absehen, na zerc'hel kont eus u.b., lezel u.b. a-gostez, lezel u.b. er-maez, lakaat u.b. er-maez, eseavañ u.b., hezañ u.b., hezek u.b.

Anv-gwan verb **abgesehen** : [tro-lavar] **1.** abgesehen von ..., nemet, war-bouez, anez, panevet, keneve, hep derc'hel kont eus, o lezel (fdb) a-gostez ; von wenigen Ausnahmen abgesehen, dre-vras, peurliesañ ; die Spritte hatte nichts bewirkt, abgesehen davon, dass nun der Zahn schmerzte, ar bikadenn n'he doa graet netra nemet kizidikaat an dant ; er arbeitet jeden Tag, abgesehen von den Sonntagen, labourat a ra bemdez nemet da Sul, labourat a ra bemdez war-bouez ar Sul ; **2.** ganz abgesehen von ..., hep kontañ, en tu-hont da ; so was ist eine Schande, ganz abgesehen vom finanziellen Schaden, mezh ar chas eo an dra-se, en tu-hont d'ar c'holloù arc'hant ; ganz abgesehen davon, dass ..., en tu-hont ma ... ; ganz abgesehen davon, dass er ein ausgezeichneter Sänger ist, en tu-hont ma'z eo un drugar e glevet o kanañ.

abseifen V.k.e. (hat abgeseift) : soavoniñ.

abseigern V.k.e. (hat abgeseigert) : [mengleuz.] kleuzañ (toullañ) a-sonn.

abseihen V.k.e. (hat abgeseiht) : silañ ; erneut abseihen, adsilañ.

abseilen V.k.e. (hat abgeseilt) : **1.** diskenn [fdb] war-bouez ur gordenn ; **2.** [dre skeud.] P. einen abseilen, kac'hat, difankañ, fankañ, teilañ, foerat, dozviñ, dozviñ ur vi hep pluskenn, ober un neizh, ober un dilas, ober un dilasenn, lakaat un tamm da yenañ, leuskel ur bouton, leuskel un huanad da gouezañ, ober ur gac'hadenn, ober traoȗ tev, lakaat un dra bennak da sec'hañ, kouziñ, freoziñ.

V.em. : **sich abseilen** (hat sich (ak.) abgeseilt) : **1.** diskenn war-bouez ur gordenn ; **2.** [sport] diskenn en desach, diskenn dre sach-fun.

Abseilen n. (-s) : [sport] diskenn dre sach-fun g., diskenn en desach g.

Abseilgerät n. (-s,-e) : diskennerez b. [liester diskennerezioù].

Abseite b. (-,n) : **1.** [tisav.] kostez a-dreñv g. ; **2.** sanailh b., skiber g.

abseit Adv. : [Bro-Austria, sport] der Fußballspieler ist (steht) abseit, e-maez c'hoari emañ ar melldroader, emañ ar melldroader o c'hoari er-maez.

Abseit n. (-s,-s) : [Bro-Austria, sport] e-maez c'hoari g., freuz-c'hoari g.

abseitig ag. : **1.** distok, distag, distro, diamezeg ; **2.** dinatur, fall.

abseits Adv. [+ gen] : **1.** en distro, distok, a-gostez, distag, ez distag, en e bart e-unan ; *abseits der Stadt*, distro diouzh kér, diamen diouzh kér ; sich abseits halten, chom distok diouzh ar re all, chom a-gostez, chom distok diouzh an dud all, chom en e bart e-unan, chom en e doull, chom en e gorn, mont ez distag, simudiñ, bevañ en e zigenvez, bevañ en dizarempred, chom pell diouzh darempred an dud, tec'hel diouzh an dud, chom en dizarempred ; die Kirchen wurden abseits von den Häusern gebaut, savet e veze an ilizoù distag (distok) diouzh an tiez ; sich abseits des Getümmels halten, chom er-maez eus ar veskadeg ; **2.** [sport] der Fußballspieler ist (steht) abseits, e-maez c'hoari emañ ar melldroader, emañ ar melldroader o c'hoari er-maez ; **3.** [dre skeud.] ins Abseits abdriften,

arlezadeakaat, koll pep levezon ; *sich (ak.) im Abseits halten*, chom a-us ar mesk.

Absbeits n. (-,-) : 1. [sport] e-maez c'hoari g., freuz-c'hoari g. ; 2. digenvez g., digenvezder g.

Absbeitsstellung b. (-,-en) : [sport] e-maez c'hoari g., freuz-c'hoari g. ; *sich in Abseitsstellung befinden*, bezañ e-maez c'hoari.

Absence b. (-,-n) : [mezeg.] diankadenn b.

absenden V.k.e. (sendete ab / sandte ab // hat abgesendet / hat abgesandt) : kas kuit, postañ.

Absenden n. (-s) : kas g., kasidigezh b., kasadur g., kasadenn b., postañ g.

Absendenachweis g. (-es,-e) : meneg kasadur g.

Absender g. (-s,-) : kaser g., kemenour g. ; *Absender eines Fernschreibens*, pellskriver g. ; *einen Brief an den Absender zurückgeschicken*, diskas ul lizher d'ar c'haser ; *Rücksendung an den Absender*, distro d'ar c'haser g.

Absendung b. (-,-en) : 1. kasidigezh b., kasadenn b., kas g. ; 2. dileuriadur g., kannadur g., kannaderezh g.

absengen V.k.e. (hat abgesengt) : tanañ, suilhañ, gouleskiñ, simuc'hiñ ; *ein Huhn absengen*, tanañ ur penn-yar, suilhañ ur yar, gouleskiñ ur penn-yar ; *ein Schwein absengen und abschrubben*, riziañ ur pemoc'h, razhañ ur pemoc'h, P. direunañ ur pemoc'h ; *[labour-douar] abgesengtes Feld*, suilhadeg b. [*liester suilhadegi*] ; *Erdklumpen und Wurzeln abreißen, um sie dann anzuhäufen und abzusengen*, marrat, troc'hañ losk.

Absengen n. (-s) : 1. *[labour-douar] difraosterezh dre an tan g., loskadeg b., devadur g., marrerez g., marradeg b. ; Brandreste nach dem Absengen*, grozolioù ls. ; *Bauer, der das Absengen praktiziert*, Bauer beim Absengen, marrer g. ; *Haye, die beim Absengen benutzt wird / Absenghause*, marr b. [*liester marrou, mirri*] ; *Erdklumpen, der mit der Absenghause herausgerissen wurde*, moudenn-varr b. [*liester mouded-marr*], moudenn-gign b. [*liester mouded-kign*] ; *Haufen Erdklumpen vor dem Absengen*, kalzenn-varr b. ; 2. *[kegin., kig] tanañ g., suilhañ g., gouleskiñ g.*

absenken V.k.e. (hat abgesenkt) : 1. izelaat, gouzizañ, dreistizelaat ; 2. *[louza.] eine Pflanze absenken*, plegañ ur brankig evit kaout strujennou dre an douar, plegañ ur brankig en douar evit e lakaat da wriziennañ (Gregor), daoubennañ ur blantenn ; *Reben absenken*, pourvegniñ ; 3. *[tekn.] divoullañ*. V.em. : **sich absenken** (hat sich (ak.) abgesenkt) : 1. stouiñ, plegañ, kostezañ, soublañ ; 2. ober e goazh, koazhañ, gouzizañ, flakañ, flodiñ, pukañ, isfontañ ; *der Boden senkt sich ab*, dont a ra an dachenn da goazhañ, dont a ra an dachenn da bukañ.

Absenken n. (-s) : *[louza.] daoubennañ g. ; Absenken von Reben*, pourvegnadur g., pourvegniñ g.

Absenker g. (-s,-) : 1. brankig bet pleget evit kaout strujennou dre an douar g., drezzenn daoubennek b., skoultr-red g. ; *Absenker eines Weinstockes*, pourvegn g. ; 2. *[dre fent] diskennad g. [*liester diskennidi*]*, distaoladenn b. [*liester distaolennoù*]

Absenkung b. (-,-en) : 1. izeladur g., izelidigezh b., digresk g., dreistzeladur g. ; 2. *[douarouriez]* gwantenn b., gwafleñn b.

absensen V.k.e. (hat abgesenst) : dewilchat, dewilchañ.

absentieren V.em. : **sich absentieren** (absentierte sich / hat sich (ak.) absentiert) : mont kuit.

Absentismus g. (-) : ezvezantiz b., ezveziadegesh b., ezvezañ g.

Absenz b. (-,-en) : 1. *[Bro-Austria / Bro-Suis] ezvesañ b., ezveziadur g.* ; 2. diouer g. ; 3. *[mezeg.] diankadenn b.*

Absenzquote b. (-,-en) / **Absenzrate** b. (-,-en) : feur ezvezañ g.

Absenzentafel b. (-,-n) : taolenn an ezveziadurioù b., taolenn ezvesañs b.

abserbeln V.gw. (ist abgeserbelt) : *[Bro-Suis] langisañ, lañgisal, dizeriañ, kastizañ, negeziñ, jastrañ, izilañ, lazeriañ, divigiñ, serinañ, koazhañ, disec'hañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, ober ruskenn fall, chartiñ, bezañ e langis, kaout paourenteñ, landrenniñ, perianiñ, teuskaat, teuskiñ, mont da skos.*

observieren V.k.e. (servierte ab / hat observiert) : 1. *den Tisch abservieren*, distaliañ (*disterniañ, diservijañ, sevel, diwiskañ, dieubiñ, distlabezañ, diac'hubiñ, dijabliñ*) an daol, divec'hiañ an daol, sevel an douzier ; 2. *jemanden abservieren*, kas u.b. da sutal krak-ha-berr (da ganañ, da driñchina, da dreñ mein da sec'hañ, da bark an aod, da bizmoc'ha), kas u.b. da rudellat, kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. war ar c'herzed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da skidañ, kas u.b. da gouziñ, kas u.b. da Gankari-noz, kas u.b. da c'hastiñ, kas u.b. da gontañ lus, kas u.b. da bolotresa, kas u.b. da gastrilhesa, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat moulc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreñ bili d'an aod, kas u.b. da dreñ bili d'an heol, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kivijañ u.b., kas u.b. d'an tus, kas u.b. da vale, stlapañ u.b. da vale, kas u.b. da vale brav ha kempenn, kas u.b. da bourmen, kas u.b. da logota da Venez-Are ; 3. *jemanden abservieren*, reiñ e stal (e gont) d'u.b., ober e stal (e lod) d'u.b., reiñ e stal ouzh u.b., ober e varv d'u.b., lazhañ u.b. ; 4. P. [sport] distrilhañ brav ha kempenn, distrilhañ a-blad-kaer, lakaat war e c'henou, pladañ, pilat, faezhañ, flastrañ rac'h, daoubenniñ, disparfoeltrañ, distokañ, krazañ naet, minnalañ, trech'hiñ treuz-ha-hed, bazhata, barrskubañ, riñsañ, peurdrec'hiñ, peurfaezhañ, razhañ, dornañ, diskolpañ, klaviañ, lakaat lamm, reiñ e laz da, reiñ un distres eus ar re wellañ da, kas e drougated.

V.gw. (servierte ab, hat observiert) : distaliañ (*disterniañ, diservijañ, sevel, diwiskañ, dieubiñ, distlabezañ, diac'hubiñ, dijabliñ*) an daol, divec'hiañ an daol, sevel an douzier.

Abservieren n. (-s) : *[kegiñ.] diservij g.*

absetzbar ag. : 1. *[gwir] torradus, torridik, digargadus, distaeladus, ... a c'heller terriñ, ... a c'heller digargañ, dizorniadus, ... a c'heller dizorniañ* ; 2. *[kenw.] gwerzhadus ; leicht absetzbare Ware*, marc'hadourez hewerzh b. ; *schlecht absetzbar*, dihewerzh ; *nicht absetzbar*, diwerzhadus, ... a chom da restañ, ... a chom da werzhañ ; 3. *[tailhoù] didennadus*.

Absetzbarkeit b. (-) : 1. *[gwir] digargadusted b., distaeladusted b., torradusted b., dizorniadusted b.* ; 2. *[kenw.] gwerzhadusted b.* ; 3. *[tailhoù] didennadusted b.*

Absetzbecken n. (-s,-) : poull dilaviñ g., poull tevioniñ g., poull goulezenniñ g.

Absetzbewegung b. (-,-en) : *[lu] kiladeg g., diskrog g., souzadenn b.*

absetzen V.k.e. (hat abgesetzt) : 1. *tennañ* ; *den Hut absetzen*, diwiskañ (*tennañ*) e dog, lemel e dog, digabelliñ, didogañ, filañ e dog, en em zigabellañ, dizoleiñ e benn ; 2. *[nij.] Fallschirmjäger absetzen*, dilaoskiñ harzlammerien, digarrnijañ harzlammerien, dozviñ harzlammerien ; 3. lakaat

war an douar ; [lu] *sein Gewehr absetzen*, lakaat e fuzuilh ouzh e droad ; **4.** [dre skeud.] *Zeile absetzen*, kregiñ gant ul linenn nevez, dilinennañ ; **5.** [kenw.] *gwerzhañ*, nevidañ, diboullañ ; *Waren absetzen*, kavout fred (sav, digor, dor zigor, disamm, diskarg) d'e varc'hadourezh, diboullañ e varc'hadourezh, kavout toull da werzhañ e varc'hadourezh, kavout tro da werzhañ e varc'hadourezh ; *seine Ware zu einem guten Preis absetzen*, ober foar vat, ober arc'hant mat eus e varc'hadourezh, kaout arc'hant mat eus e varc'hadourezh, tennañ arc'hant mat eus e varc'hadourezh, sevel arc'hant mat diwar gwerzh e varc'hadourezh ; **6.** [arc'hant.] *didennañ*, tennañ ; *von der Rechnung absetzen*, tennañ kuit diouzh ar fakturenn, diskontañ ; *von der Steuer absetzen*, diskontañ diouzh an tailhou ; **7.** [polit.] *von der Tagesordnung absetzen*, tennañ diwar ar roll-labour ; **8.** [gwir, polit.] *den König absetzen*, lakaat sav dindan ar roue, didronañ ar roue, lakaat ar roue ermaez a garg (Gregor), diskar ar roue, diroueiñ ar roue ; *abgesetzter König*, roue diskaret g., roue lakaet war e dorchenn vihan g. ; *die Regierung absetzen*, distroadañ ar gouarnamant, lakaat sav dindan ar gouarnamant ; **9.** *distaelañ*, eztillañañ, lemel a garg, terriñ eus e garg, terriñ a garg, teurel a garg, digargañ, dizomiañ ; *der Präfekt hat ihn als Bürgermeister abgesetzt*, torret eo bet eus e garg a vaer gant prefed ar Republik ; *einen Beamten absetzen*, distaelañ ur c'hangiad, terriñ ur c'hangiad eus e garg, difredañ ur c'hangiad, ezfredañ ur c'hangiad, dizomiañ ur c'hangiad, digouviañ ur c'hangiad, digargañ ur c'hangiad, lemel ur c'hangiad a garg, lemel e garg digant ur c'hangiad, lakaat ur c'hangiad er-maez a garg, tennañ ur c'hangiad a garg ; *abgesetzt werden*, bezañ lamet e garg dioutañañ, bezañ torret eus e garg, chom war al lann, bezañ lakaet war e dorchenn vihañ ; **10.** [kimiez] *tevioniñ*, goulezenniñ, dilaviñ ; *der Wein setzt Hefe ab*, dilaviñ a ra ar gwin ; **11.** [abadenn] nullañ, tennañ eus roll an abadennoù, freuzañ, dispenn, terriñ ; **12.** [mezeg., louzoù] *ehanañ gant* ; **13.** *sevel* ; *sein Glas absetzen*, sevel e werenn ; **14.** [loen.] *ein Kalb absetzen*, dizoniañ ul leue, forch'hiñ ul leue diouzh e vamm ; *abgesetztes Kalb*, leue dizon g., dizonadenn b., lead g. ; *das Kalb ist noch nicht alt genug, um abgesetzt zu werden*, n'eo ket bras a-walch' al leue da zizonañ ; *das Kalb wurde vor zwei Monaten abgesetzt*, daou viz dizonet eo al leue ; *das abgesetzte Kalb nimmt ab*, al leue nevez dizonet a ra e goazh ; **15.** [merdead.] *jemanden absetzen*, dilestrañ u.b., divagañ u.b., divorañ u.b., douarañ u.b. ; **16.** [treuzdougen] *jemanden irgendwo absetzen*, lezel u.b. tu bennak ; **17.** [sonerezh] *die Töne voneinander abgesetzt spielen*, perlezennañ ur pezh.

V.gw. : **1.** *ohne abzusetzen*, en ur redadenn, hep diskrog, en ur c'hogad, en un treu, hep divridañ, en un taol brid, hep kerc'ha, hep ehanañ, en ur varc'hekadenn ; **2.** [merdead.] *vom Land absetzen*, pellaat diouzh an aod, distagañ diouzh an aod. V.em. : **sich absetzen** (hat sich (ak.) abgesetzt) : **1.** goloiñ, kouezhañ war, en em silañ dindan ; **2.** lec'hidenniñ, tevioniñ, goulezenniñ, gweleadiñ, dilaviñ ; *der Weinstein setzt sich ab*, dilaviñ a ra ar gwin ; *Flüssigkeit mit abgesetztem Bodensatz*, dourenn dilav b. ; **3.** mont da guzhat ; *er hat sich nach Südamerika abgesetzt*, aet eo da guzhat (aet eo da skoachañ, aet eo da goach, aet eo d'en em glenkañ) e Su Amerika, aet eo da glask repu e Su Amerika ; **4.** *sich von etwas absetzen*, ober un tarch splann en udb, bezañ disheñvel-groñs diouzh udb, bezañ disheñvel-razh diouzh udb, diforc'hiñ diouzh udb, flammañ war liviou all, diferañ ; **5.** [dre heñvel.] *sich vom Feinde absetzen*, diskregiñ diouzh an enebourien, distekiñ diouzh an enebourien, distokañ diouzh an enebourien, souzañ ; **6.** [sport] *distokañ, distekiñ* ; *[redadegou] sich vom*

Hauptfeld absetzen, en em zistagañ diouzh an druilhad, leuskel ar strobard war e lerc'h, kemer (gounit) lañs war an druilhad, gounit hent war an druilhad, leuskel hent gant an druilhad, distokañ diouzh an duilhad, distekiñ diouzh an duilhad ; *von den anderen abgesetzt*, distoket diouzh ar re all, distok diouzh ar re all.

Absetzen n. (-s) : [loen.] *dizonadur* g., *dizonidigezh* b., *dizon* g., *divoazañ* g., *forc'herez* g., *forc'hadur* g.

Absetzgefäß n. (-es,-e) : *dilaver* g. [*liester dilaveriou*].

Absetzleiste b. (-,n) : *rizenn* b., *bardell* b., *taledenn* b., *daez* g. ; *mit einer Absetzleiste versehen sein*, bezañ rizennek ; *mit einer Absetzleiste versehen*, *bardellañ*, *rizennañ*.

Absetzung b. (-,en) : **1.** *diskont* g. ; *steuerliche Absetzung*, disamm (diskarg g., skañvadur g.) tailhou g. ; **2.** [polit.] *diskarg* g., *digargadur* g., *eztitladur* g., *dizorniadur* g. ; *Absetzung eines Beamten*, *digargadur* ur c'hangiad ; *Absetzung eines Herrschers*, *skarzhadur* ur roue (ur rieg) g., *diroueañ* g., *karzhadenn* ur roue b., *skarzhadur* (digargadur) ur penniern g. ; **3.** [abadenn] *nulladur* g., *freuz* g., *freuzidigezh* b., *torr* g., *torridigezh* b., *dispenn* g., *dispennerezh* g.

Absetzungs- : ... *dizomiañ*, ... *digargañ*.

absichern V.k.e. (hat abgesichert) : **1.** *gwareziñ*, *gwarediñ*, *diwall*, *rakdiwall*, *suraat*, *diogelaat*, *gouarn*, *mirout* ouzh ; *ein Risiko absichern*, *gwareziñ* diouzh ur riskl, *goudoriñ* ouzh ur riskl ; **2.** *gwarantiñ*, *kretaat*, *diogeliñ*, *asur* ; *die Kaufkraft der Arbeitnehmer absichern*, *gwarantiñ* ar c'hopridi ouzh diskar o galloud-prenañ, *gwareziñ* barr prenañ ar c'hopridi ouzh un digresk ; *etwas vertraglich absichern*, *gwarantiñ* udb dre gevrat.

V.em. : **sich absichern** (hat sich (ak.) abgesichert) : **1.** *kemer kretadur* ; **2.** *kemer diarbennoù* (difennoù, evezhoù, diwallouù), sellet ouzh an nor a-dreñv, rakdiwall, en em virout [ouzh udb], en em wareziñ [diouzh udb] ; *sich nach allen Seiten absichern*, en em wareziñ diouzh pep droug, en em wareziñ diouzh pep gwall ; *sich nach allen Seiten abgesichert haben*, bezañ kuit ha pare diouzh pep droug, bezañ kuit ha pare diouzh pep gwall ; *um sich dagegen abzusichern*, evit en em virout ouzh an dra-se, evit en em wareziñ diouzh an dra-se, evit en em ziwall diouzh an dra-se.

Absicherung b. (-,en) : **1.** *diogelroez* g., *diogel* g., *surentez* b., *goudor* g., *gwarez* g., *gwasked* g. ; *soziale Absicherung*, *gwarez sokial* g., *gwarezerezh* kevredigezhel g. ; **2.** *diogeladur* g., *diogelaat*

Absicht b. (-,en) : *ratozh* b., *rat* b., *mennad* g., *bukad* g., *soñj* g., *mennozh* g., *dezev* g., *amboaz* g., *amkan* g., *aviz* g., *diviz* g., *ampriz* g., *raktres* g., *raktresadenn* b., [preder] *ambredad* g., *ambredenn* b., *ambredañ* g. ; *mit Absicht*, *a-fetepañs*, *a-benn-kefridi*, *a-benn-kaer*, *a-zevri-bev*, *a-ratozh-kaer*, *a-fetekaer*, gant rat vat dezhañ, *a-barfeted*, gant rat, gant rat vat, *a-zevri-kaer*, *a-ratozh*, *a-ratozh-vat*, *dre e ratozh*, *a-youl*, *espresa-kaer*, *a-benvest-kaer*, *a-rat*, *a-befiañs*, *a-venifiañs* ; **sich (ak.) mit Absicht betrinken**, *sich (ak.) mit Absicht besaufen*, en em vezviñ ; *das wurde mit Absicht getan*, se a zo bet goulennet, se a zo bet graet a-ratozh-kaer ; *ich habe es nicht mit Absicht getan*, es war keine Absicht, das war nicht meine Absicht, ne oa ket falvezet din ober kement-se, hep soñj em boa graet an dra-se, me ne oa ger ebet ganiñ d'ober kement-se, hennezh ne oa ket va mennozh ; *ich hatte gar nicht die Absicht*, sie zu kränken, me ne oa ket a gelou ganin da feukañ anezhi, me ne oa ket em santimant feukañ anezhi, me ne oa ket va santimant feukañ anezhi, me ne oa ger ebet ganin da feukañ anezhi, ne oa ket va soñj (va decev, em ratozh) chifañ anezhi, ne oa ket em mennozh he chifañ, n'em boa ket an disterañ rat d'he

chifañ, he chifet 'm eus hep klask e ober ; *strafbare Absicht*, c'hoant seveniñ un torfed g., dezev seveniñ ur felladenn bennak g., dezev fallakr g. ; *seine wahren Absichten verbergen*, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered ; *seine Absichten offenlegen*, dispakañ e jeu, diskuliañ peseurt mennozh a zo en e spered ; *was sind seine Absichten ?* peseurt mennozh a zo en e spered ? petra a zo en e ratozh ober ? ; *feste Absicht*, mennozh start g. ; *üble Absichten*, böse Absichten, droukyoulou Is., droukprederioù Is., drouksoñjou Is. ; *böse Absichten haben*, drouksoñjal, bezañ youloù fall en an-unan, bezañ bizet fall, bezañ tuet fall ; *die Absicht haben*, etwas zu tun, bezañ mennet d'ober udb, bezañ youlet d'ober udb, ratozhiñ ober udb, bezañ en e ratozh ober udb, bezañ e gwel d'ober udb, bezañ er gwel d'ober udb, bezañ e pennad d'ober udb, bezañ en e santimant ober udb, bezañ e santimant ober udb, kaout dezev d'ober udb, ober e zezev d'ober udb, bezañ en e vennozh ober udb, bezañ gant ar soñj d'ober udb, bezañ e soñj ober udb, bezañ en e soñj d'ober udb, kaout soñj d'ober udb, lakaat e soñj d'ober udb, bezañ en e benn d'ober udb, bezañ e-sell d'ober udb, kaout mennozh d'ober udb, soñjal ober udb, bezañ keloù gant an-unan d'ober udb, bezañ anv gant an-unan d'ober udb, bezañ ger gant an-unan d'ober udb, bezañ keal gant an-unan d'ober udb, bezañ kont gant an-unan d'ober udb, bezañ kistion gant an-unan d'ober udb, bezañ en aviz d'ober udb, prederiañ ober udb, mennadiñ udb, kaout udb dindan e soñj, arvennout udb, mennout ober udb, bezañ en e vennad ober udb, aozañ ober udb ; *ich habe nicht die Absicht hinzugehen*, n'emañ ket em mennozh mont di ; von seiner Absicht Abstand nehmen, distreiñ diwar e vennozh, argas ur soñj ; er ist von seiner früheren Absicht abgekommen, distroet eo diwar e vennozh kentañ, naç'het en deus e vennozh kentañ, cheñch santimant en deus graet, cheñch soñj en deus graet ; Sie können doch nicht die Absicht haben, meine Tochter auf die Straße zu setzen, n'eo ket posupl ho piye ar goustañs da blantañ va merc'h er-maez ; wir haben die Absicht, im Speicher zwei Zimmer einzurichten, soñj a zo da sevel div gambr er solier ; ich hatte die Absicht, zu Paul zu gehen, e-sell e oan da vont da di Baol ; ich habe die Absicht, nach Köln zu fahren, dezev am eus da vont da Golun, va soñj a zo mont da Golun, emaoñ e-sell da vont da Golun, emaoñ o soñjal mont da Golun ; in der Absicht, etwas zu tun, en amboaz ober udb, war an amboaz ober udb, a-wel d'udb, en aviz ober udb, e-sell d'ober udb, [dispredet] e kentel d'ober udb ; in dieser Absicht, war an amboaz-se ; in welcher Absicht ? en aviz petra ? ; er tut es in der Absicht, sie loszuwerden, ober a ra kement-se dre an abeg o lakaat er-maez ; sie war in der Absicht gekommen, die Messe zu hören, hi a oa bet aze o klask an oferenn ; Absichten auf etwas haben, bezañ e sell war udb, bezañ e youl kaout udb, bizañ d'udb, bezañ e-sell da dizhout udb, bezañ e-sell da gaout udb, kouchañ war udb, teurel e c'hoant war udb, c'hoantaat udb, kaout atapi ouzh udb, kaout spi war udb, bezañ e alan war udb ; redliche Absichten hegen, bezañ bizet mat, bezañ hep kuzh seurt ebet, bezañ eeun a bep hent, bezañ eeun e pep hent, bezañ eeun a galon, bezañ eeun en e baperiou, bezañ eeun e pep giz, bezañ eeun e pep feur, bezañ eeun ha leal, na vezañ koad tro en an-unan, mont eeun ganti, kaout mennozhioù reizh ha skaer, na vezañ a veskelioù gant an-unan ; wir haben keine andere Absicht, das ist unsere einzige Absicht, n'hon eus ken youl.

absichtlich ag. : mennadel, mennet, ratozhiet, mennozhiet, diarvenn, diarvennel, youlel, graet gant rat dezhañ, graet gant rat vat dezhañ, graet dre rat ha dre vennozh, dre rat ; [gwir] absichtliche Körperverletzungen, taolioù ha gloazioù mennet

Is. ; *absichtliche Handlung*, gread youlel g., gread mennet g., ober sevenet a-zevri (sevenet dre ratozh an-unan, sevenet gant rat vat an-unan) g., ober a-youl g., ober emouziek g. Adv. : a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-benn-kaer, a-zevri-bev, a-barfeted, a-rat, gant rat dezhañ, gant rat vat dezhañ, a-zevrikaer, a-feta-kaer, a-ratozh, a-ratozh-kaer, a-ratozh-vat, dre e ratozh, a-youl, espres-kaer, a-benvest-kaer, a-befriañs, a-venifiañs, a-gentizh-kaer ; ich habe es nicht absichtlich getan, ne oa ket falvezet din ober kement-se, hep soñj em boa graet an dra-se, me ne oa ger ebet ganiñ d'ober kement-se, hennezh ne oa ket va mennozh.

Absichtlichkeit b. (-, -en) : kentpoellad g., ragaoz b., mennadelez b., ambredadelez b., ambredañ g.

Absichtserklärung b. (-, -en) : bann-amkan g., diskleriadur mennad g., diskleriadur mennadoù g.

absichtslos ag. : diratozh, divalis, hep malis, hep gouzout d'an-unan, dre zisoñj / hep soñj (Gregor), dre zievezh, hep rat dezhañ, dre un taol dievezhded, dre zievezhded, hep e c'houzout, hep teurel evezh, hep soñjal, mank a eveshaat.

Absichtssatz g. (-es, -sätze) : [yezh.] lavarenn a verk ar pal b., lavarenn davedel b.

absieben V.k.e. (hat abgesiebt) : kroueriañ, krouerat, silañ, tamouezat, burutellañ, bleutaat, gourneriañ, gournat, grellat, kroelardiñ, rideillat.

absingen V.k.e. (sang ab / hat abgesungen) : 1. kanañ diwar ur skrid-sonerez ; 2. kanañ [ur ganaouenn] en he fezh ; 3. [dre skeud.] eine abgesungene Stimme, ur vouezh raouliet dre zalc'h kanañ b.

absinken V.gw. (sank ab / ist abgesunken) : 1. izelaat, diskenn, digreskiñ, mont en diminu, mont war ziminu, laoskaat, distanañ, kluoaraat, koll e nerzh, gwenvaat, koll e lañs, koll e startijenn ; auf den Meeresgrund absinken, sankañ, goualediñ, mont d'ar strad, mont d'ar goueled, mont d'an deun, mont d'ar foñs, ober peñse, peñseañ, soliñ, koñfontiñ, kondoniñ, fontañ, isfontañ, islonkañ, beuziñ, bezañ lonket gant ar mor, plantañ er mor ; das Schiff drohte, auf den Meeresgrund abzusinken, ar vag a felle dezhi goualediñ, ar vag a venne mont d'ar strad ; 2. [arc'hant., feuriadur] diskenn un tammig, bezañ war-zigresk.

Absinken n. (-s) : digresk g. ; Absinken der Nachfrage, digresk ar gouleñn g. ; Absinken des Wasserspiegels, Absinken des Pegels, izeladur an dour g., izeladur live an dour g.

Absinth g. (-s, -e) : huelenn b.

absitzen V.gw. (saß ab / ist abgesessen) : 1. vom Pferde absitzen, diskenn diwar varc'h, diskenn diwar e varc'h ; [lu] absitzen ! abgesessen ! diskennit ! ; vom Fahrrad absitzen, diskenn diwar e varc'h-houarn ; 2. [Bro-Suis] azezañ.

V.k.e. (saß ab / hat abgesessen) : 1. [dre heñvel.] die Hose absitzen, kas foñs e vragoù da bilhōù, uzañ foñs e vragoù, lakaat uz e foñs e vragoù ; 2. [gwir] eine Strafe absitzen, dougen ar boan dleet d'e felladenn (Gregor), gouzañv kastiz an toull-bac'h, digoll ur felladenn dre gastiz, peurbaeañ e felladenn dre boan, dedalvezout e gastiz ; er musste seine drei Monate absitzen, e dri miz en doa ranket da baeañ.

absohlen V.k.e. (hat abgesohlt) : [tekn.] einen Schuh absohlen, disoliañ ur votez.

absolut ag. : klokoudeuk, klokoudel, peurglok, klok ha kempenn, dizave, absolut, groñs, mik, rik, krenn, diharz, tralen, leun ; 1. [polit.] absolute Monarchie, unpenniezh hollveliek b. ; absolute Macht, absolute Herrschaft, diharzveli b., beli diharz b. ; absolute Mehrheit, muianiver dreistel g. ; absolutes Veto, gouarzh groñs g. ; 2. [fizik] absolutes Vakuum, absolute Leere, peurc'houlo g. ; absolute Steifigkeit, peurreuted b. ; absolute Gleichzeitigkeit, diaser dizave g., diaserded dizave b. ;

absolute Ruhe, paouez dizave g. ; *absolut konvergent*, kengerc'hus ent-dizave ; *absolute Konvergenz*, kengerc' dizave g. ; *absolutes Bezugssystem*, hansod dizave g. ; [stered.] *absolute Helligkeit*, *absolute Sternhelligkeit*, meurez dizave g. ; **3.** [yezh.] *absolute Verwendung*, implij krenn g. ; *in absoluter Verwendung*, ent-kenn ; *absoluter Superlativ*, dreistrez dizave g., dreistrez tralen g. ; *absoluter Begriff*, termen dizave g. ; „*Mensch*“ ist ein *absoluter Begriff*, „*Vater*“ ist ein *relativer Begriff*, den a zo un termen dizave, tad a zo un termen daveek ; **4.** [mat.] *absoluter Nullpunkt*, mann dizave g., mann krenn g. ; *absoluter Abstand*, forc'had dizave g. ; *absolute Unendlichkeit*, anvevenn tralen g. ; *absolutes Maximum*, uc'hegenn dizave b. ; *absoluter Wert*, *absoluter Betrag*, gwerzh dizave g. ; **5.** [hinouriezh] *absolute Luftfeuchtigkeit*, glebor dizave g. ; **6.** [mezeg.] *absolute Ruhe verschreiben*, erskrivañ un diskuizh groñs ; **7.** [kimiezh] *absoluter Alkohol*, alkool peurbur g. ; **8.** [preder.] tralenat, tralenek, tralenel, peurvoudek, peurvoudel, andiazalc'h ; **9.** [kevredadouriezh] *absolute Armut*, dienez vrasañ b., paourenteñ an ezhommekañ b., paourenteñ vras b., paourenteñ du b., paourenteñ ruz b., mizer zu b., mizer ruz b., kernez b., berrentez b., estrenvan b., ankalez g., bouilhenn b., tavantegezh vrasañ b., duañ ezhomm g. ; **10.** [steriouò boutin] jetzt herrscht *absolute Ruhe*, peoc'h a zo bremañ gant pep tra ; das ist *absolute Spitz* ! n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! dreist ! dispar ! biskoazh gwell ! biskoazh bravoc'h tra ! ur marvailh eo ! ; als Näherin ist sie *absolute Spitz*, ne veje ket kavet par dezhi evit gwriat ; die *absolute Wahrheit*, ar wirionez plaen ha netra ken b., ar wirionez diwisk b., ar wirionez penn-da-benn b., ar wirionez eeun-hag-eeun ha penn-da-benn b., ar wirionez diginkl b., ar wirionez diflatr b., ar wirionez digatar b., ar gwir wirionez b., ar wirionez rik b. ; mit *absoluter Sicherheit*, sur ha serten, divarzeze, ken sur ha tra, hep mar na digarez, sigur, difazi, asur-divrall, a-daol-sur, peursur, ha n'eo ket marteze eo ; so kommen Sie mit *absoluter Sicherheit* zu Ihrem Ziel, an hent-mañ a gaso ac'hanoc'h difazi (divank, a-daol-sur) betek ho pal - an hent-mañ a gaso ac'hanoc'h betek ho pal, m'en larvar deoc'h gant gwarant ; das ist der *absolute Wahnsinn*, aze emanar boch ; *absolute Pflicht*, dever strizh g., dever groñs g., red g., redi g., rediezh b. ; in *absoluter Privatphäre*, etre tud nes hepken ; das *absolute Minimum*, ar pep kentañ g. adv : groñs - mik - rik - krak - krenn - a-grenn - war-naet - hep mar - ret-mat - ret-holl - ret a-grenn - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - kousto pe gousto - koustet a gousto - koust pe goust - koust pe ne goust - koustet pe gousto / koustet pe goustet (Gregor) - daoust-pe-zaoust - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehou - a-dreuz pe a-hed ; er wollte *absolut nicht*, ne falveze ket dezhañ a-grenn ; *absolut notwendig*, ret-holl, ret-mat, ret a-grenn, ret-ha-ret, rekis, dav-mat, diciouerus ; das *absolut Notwendige*, ar pep retañ g., ar retañ holl g. ; er muss *absolut kommen*, ret eo dezhañ dont, n'eus ket da dortañ - ret eo dezhañ dont hep lakaat mar - ret eo dezhañ dont hep mank ebet ; ich muss *absolut hin*, dav-mat eo din mont di, ret-mat eo din mont di, dober bras am eus a vont di ; *absolut niemand*, *absolut keiner*, den a-grenn ; *absolut sicher*, sur ha serten, sur ha n'eo ket marteze, divarzeze, ken sur ha tra, ha n'eo ket marteze eo, hep mar na digarez, sigur, difazi, a-daol-sur, asur-divrall, peursur ; es ist jetzt *absolut sicher*, dass er sein Geld bekommt, bremañ eo krog en e arc'hant ; er hatte die strikte Anweisung bekommen, zwei Tage lang *absolut keine Nahrung zu sich zu nehmen*, goulennet e oa bet outañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ chom

daou zevezh hep tamm, goulennet e oa bet outañ ober kof moan e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober bouzellenn voan (bouzelloù moan) e-pad daou zevezh, lavaret e oa bet dezhañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh ; *absolut verboten*, difennet groñs, difennet krenn ; *absolut nicht*, mallozhtouenn tamm ebet, tamm tout ebet, tamm bihan ebet, ket an disterañ, naren, nann 'vat, nann avat, nann da, e giz ebet, a du ebet, nag a-bell nag a-dost, e nep keñver, e keñver ebet, war nep feur, grïñsenn, war nep tro / e nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienn / e nep feson / e nep hent / a nep hent (Gregor) ; das ist *absolut klar*, an dra-se a zo sklaer pezh a c'hall bezañ, se 'zo sklaer evel dour feunteun, se 'zo sklaer evel dour-sav, tremen splann eo, ne dalvez ket lavaret an dra-se, anate eo da welet, splann hag anat eo ; *absolut nicht warm*, tamm tomm ebet ; mir fehlt *absolut nichts*, ne'm eus diouer a netra krenn ; das hilft *absolut nichts*, se 'zo evel palastr ar wrac'h, se 'zo evel palastr ar wrac'h na ra na droug na vad, se 'zo ur blouzenn e-kichenn ur bern plouz.

Absolutbetrag g. (-s,-bezüge) : [mat.] gwerzh dizave g.

Absolute(s) ag.k. n. : [preder.] tralen g., tralenad g., diambleg g.

Absolutheit b. (-) : **1.** dalc'hegezh b., mennerez g., youlegezh b. ; **2.** difaziusted b. ; **3.** [preder.] traleded b.

Absolutheitsanspruch g. (-s,-ansprüche) : [tr-] er hat einen *Absolutheitsanspruch*, krediñ a ra dezhañ bezañ pevare person an Dreinded.

Absolution b. (-) : *absolvenn* b., distaoł g., distaoł d'ar pec'hedou g., diskarg g., gwalc'h g. ; jemandem die *Absolution erteilen*, jemandem *Absolution erteilen*, dibec'chediñ u.b., reiñ an *absolvenn* d'u.b., *absolviiñ* u.b., reiñ d'u.b. an distaoł d'e bec'chedou, distoreul e bec'chedou diwar u.b., gwalc'hiñ u.b. eus e bec'chedou, resteuler, restaoł ; die *Absolution bekommen*, kaout an *absolvenn*, kaout an distaoł eus e bec'chedou ; wer die *Absolution erhält*, ist seines Vergehens quitt, gant an *absolvenn* e vez gwalc'het ar pec'her eus e faot ; jemandem die *Absolution verweigern*, del'cher an *absolvenn* ouzh u.b., nac'h an *absolvenn* ouzh u.b., dinac'h an *absolvenn* ouzh u.b. ; keine *Absolution bekommen*, kaout an *absolvenn* gleiz, kaout korbell, kaout termen, bezañ savet, bezañ dalc'het ; die *Absolution sprechender Priester*, die *Absolution erteilender Priester*, absolver g.

Absolutionsaufschub g. (-s,-aufschübe) : korbell b., P. *absolvenn* gleiz b.

Absolutismus g. (-) : holveliegezh b., unpenniezh holveliek b., renad diharzeliek g. ; aufgeklärter *Absolutismus*, despotegezh sklaerwel b. ; der französische *Absolutismus*, ar Renad Kozh g.

Absolutist g. (-en,-en) : holveliour g.

absolutistisch ag. : holveliel, holveliek, holveliour.

Absolutorium n. (-s, Absolutorien) : [Bro-Aostria, skol-veur] testeni-studi skol-veur g.

Absolutwert g. (-s,-e) : [mat.] gwerzh dizave g.

Absolvent g. (-en,-en) **1.** den en deus heuliet ur rummad kentelioù g. ; **2.** diplomad g. ; eine frischgebackene *Universitätsabsolventin*, un diplomadez nevez-deuet er-maez eus ar Skol-Veur b., P. un diplomadez nevez-difluket eus ar Skol-Veur b.

absolvieren V.k.e. (absolvierte / hat absolviert) : **1.** [relij.] *absolviiñ*, gwalc'hiñ, dibec'chediñ, reiñ an *absolvenn*, distoreul e bec'chedou diwar u.b., reiñ d'u.b. an distaoł d'e bec'chedou,resteuler, restaoł ; **2.** [dre astenn.] kas da benn, pengenniñ, tremen gant berzh ; die *Schule absolvieren*, kas da benn e

amzer skol, kas da benn e studioù, pengenniñ e studioù ; *eine Prüfung absolvieren*, tremen un arnodenn gant berzh.

Absolvierung b. (-,-en) : tremen gant berzh g., tremenidigezh gant berzh b., peurechuamant g.

absonderlich ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, espar, kurius, drol, droch, pampes ; *die absonderlichsten Gedanken wirten in meinem Kopf*, pebezh kemmesk mennozhioù droch em fenn.

Absonderlichkeit b. (-) : esparded b., iskister g., iskisted b., drocherezh g.

absondern V.k.e. (hat abgesondert) : 1. *dispartiañ, didoueziañ, diforc'h, diforc'hiñ, forc'hiñ, disrannañ, digej, digemmañ, digevrediñ, distrollañ, digevreañ, didolpañ* ; *einen Kranken absondern, *dispartiañ ur c'hlañvour diouzh ar re all* ; 2. [kimiezh] *den Wasserstoff vom Wasser absondern, eztennañ an hidrogen diouzh an dour* ; 3. [dre skeud.] *das Gute vom Bösen absondern, *dispartiañ an droug diouzh ar mad, anavezout an droug diouzh ar mad* (Gregor) ; 4. [mezeg.] *ezverañ, ewzagrennañ, diskargañ, teurel [pennrann taol-], dourennaouiñ, borc'hañ ; Eiter absondern, diskargañ lin, teurel lin-brein, goriñ, gwiriñ, dislinañ, diskargañ, direntañ, rentañ, daskoriñ, P. dizourañ ; die Leber sondert Galle ab, teurel bestl a ra an avu ; Schleim absondernd, glaourus ; Eiter absondernd, linus* ; 5. *disteurel [pennrann distaol-], dileuskel [pennrann dilaosk-]*.**

V.em. : **sich absondern** (hat sich (ak.) abgesondert) : emglozañ, chom en e gorn, simudiñ, chom distok diouzh an dud all, ober ar goulo en-dro d'an-unan, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bevañ ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en digenvez, chom pell diouzh darempred an dud, chom pell diouzh safar ar bed, tec'hel diouzh an dud, bevañ pell diouzh safar ar bed, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ digavandenn, bevañ en dizarempred, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor).

Absonderung b. (-,-en) : 1. *dispartiañ g., disparti g., diforc'h g., diforc'had g., diforc'hidigezh b., forc'herezh g., didoueziañ g., didoueziadur g., disrannadur g., disrann g., digejadur g.* ; 2. [mezeg.] *dourennadur g., deveradur g., diskarg g., diskargadur g., ewzagrennadur g., ezveradur g., borc'hañ g. borc'hadur g. ; *blutige Absonderung*, dourwad g., linwad g., borc'had g Wadek g., borc'had g wadigellet g. ; die Milchabsonderung, an ewzagrennadur laezh g., al laezherezh g., al laezhañ g., ar borc'hañ laezh g. ; 3. *distaol g., distaolad g., dilaosk g., dilaoskad g.**

Absonderungs- : [mezeg., bev.] ... borc'hañ.

Absorbanz b. (-) : [optik] lugez g. ; *wahre Absorbanz*, lugez rik g.

Absorber g. (-s,-) : [kimiezh] luger g. [lester lugerioù] ; *Neutronenabsorber*, luger neutron g.

absorbieren V.k.e. (absorbierte / hat absorbiert) : lonkañ, euvriñ, spluliañ, sorbiñ, puñsañ, lugañ, desunañ, kenkizañ ; wieder absorbieren, adeuvriñ ; [fizik, kimiezh] *Strahlen absorbieren, lugañ skinoù ; Gas absorbieren, desunañ gaz ; Kohlenstoffdioxid absorbieren, desunañ dioksidenn garbon.*

Absorption b. (-) : euvridigezh b., euvradur g., spluiadur g., lugadur g., lugañ g., desunañ g. ; [fizik] *Strahlungsabsorption*, lugadur ar skinañ g.

Absorptionskoeffizient g. (-en,-en) : [fizik] lugusted b., desunusted b.

Absorptionslinie b. (-,-n) : [fizik] reg lugañ g.

Absorptionsspektrum n. (-s,-spektren) : [fizik] skalfad lugañ g.

Absorptionsverlust g. (-es,-e) : [fizik] koll dre lugadur g.

Absorptionsvermögen n. (-s) : [fizik] lugusted b., desunusted b.

abspalten V.k.e. (hat abgespalten / hat abgespaltet) : 1. rannañ, disrannañ, digevreañ, digevrediñ, faoutañ, didammañ [fdb diouzh ubd all] ; 2. [fizik] didorbezañ, didoueziañ ; der Atomkern spaltet ein Teilchen ab, distagañ a ra ur rannig dre skiriadur an derc'han.

V.em. : **sich abspalten** (hat sich (ak.) abgespalten / hat sich (ak.) abgespaltet) : digevreañ, digevrediñ, *dispartiañ, en em zispartiañ, distagañ, en em zistagañ* ; eine Minderheit hatte sich von der Partei abgespalten (abgespaltet), ur bianniver en doa en em zispartiet diouzh ar strollad politikel.

Abspaltung b. (-,-en) : 1. dispennadur g., digenstrolladur g., disrann b. ; 2. [fizik] skiriadur g., didorbezerezh g., didouezierezh g., torradur g.

abspänen V.k.e. (hat abgespänt) : rabotañ, digoadañ.

abspannen¹ V.k.e. (hat abgespannt) : 1. disterniañ, distagañ ; *Pferde abspannen, distagañ kezeg, disterniañ kezeg* ; einen Pferdewagen abspannen, disterniañ ur c'harr ; 2. distennañ, disonnañ, distignañ, distrižhañ, distardañ, disvantañ, dizantellañ, leuskel da vont ; die Leine abspannen, distennañ ar sugell, leuskel ar sugell da vont ; 3. [tekn.] distardañ ; ein Werkzeug abspannen, distardañ ur benveg ; 4. mac'homiñ, faezhañ, diviañ ; 5. [tekn.] obankañ ; einen Pylon mit Schrägleinen abspannen, obankañ ur pilier pont ; 6. [tredan.] isvarrañ.

V.em. **sich abspannen** (hat sich (ak.) abgespannt) : lakaat e gorf da zibouzeñañ, diwaskañ e gorf.

Anv-gwan verb **abgespannt** : brevet, brevet, divi, skuizh, faezh, faezh-mouch, mac'hom, diviet, ban, divanet, divanet lip, aet d'an eurvar, ôg gant ar skuizhder, darnaouet, darnaou, hernet, torret gant ar skuizhder, yost, yostet, torret ha brevet e gorf gant al labour, uzet e gorf gant al labour, skuizh-brevet, skuizh-lazhet, skuizh-stank, skuizh-marv, brevet gant ar skuizhder, labezet e gorf, brevet gant al labour, torret gant al labour ; er sieht abgespannt aus, distronket eo, liv ar skuizh a zo warnañ, doareet fall eo ; sie macht ja einen abgespannten Eindruck, sell pebezh liv a zo war he genou, sell pebezh liv a zo warni, honnezh a zo karzhet he bizaj.

abspannen² V.k.e. (hat abgespannt) : distreiñ u.b. diouzh unan all, truflañ, lakaat en tu diouzh an-unan, skrapañ, divorañ, disc'hwelañ ; er hat mir meine Freundin abgespannt, distroet en deus va mignonez diouzhin evit lakaat e grog warni, hennezh 'zo aet war va batoù.

Abspannseil n. (-,-e) : [merdead.] obank g.

Abpannstation b. (-,-en) : [tredan.] isvarrer g. [lester isvarrieroù].

Abspannung b. (-,-en) : 1. disterniañ g., distern g. ; 2. [tekn.] sintradur g., skoradur g., harperez g., pantilhonadur g., pantilhonerez g., speurellañ g., obankañ g., obankadur g. ; 3. [dre skeud.] skuizhder g., skuizhded b., skuizhentez b., skuizhvez b., skuizhoni b., skuizhnezh b. ; 4. [tredan.] isvarrañ g.

absparen V.em. : **sich absparen** (hat sich (dat.) abgespart) : sich (dat.) etwas vom Munde absparen, espern ubd diwar e vevañs (Gregor), bevañ diwar soubenn an tri zraig evit gallout prenañ ubd ; sich für jemanden jeden Bissen vom Mund absparen, sich für jemanden den letzten Bissen vom Mund absparen, en em ziwadañ evit u.b.

abspecken V.k.e. (hat abgespeckt) : [dre skeud.] skañvaat, treutaat, dilardañ.

V.gw. (hat abgespeckt) : 1. dilardaň, treutaat, kastizaň, tristaat, koll, kurzhaň, digigaň, teuziň, esteuziň ; er hat aber richtig abgespeckt, dispailhet mat eo, aet ez eus un dro diwarnaň, duguilhaň en deus graet, digigaň en deus graet ; 2. digreskiň, koazhaň, mont en diminu, mont war ziminu.

abspeichern V.k.e. (hat abgespeichert) : [stlenn.] gwarediň, saveteiň, kadaviň ; eine Datei abspeichern, gwarediň ur restr, gwareziň ur restr, saveteiň ur restr ; Daten abspeichern, enrollaň stlennadoù, enrollaň data, kadaviň stlennadoù, gwarediň stlennadoù, gwareziň stlennadoù, saveteiň stlennadoù, enrollaň roadennoù, ebarzhiň roadennoù, kadaviň roadennoù, euvriň roadennoù.

abspeisen V.k.e. (hat abgespeist) : [dre skeud.] jemanden mit leeren Worten abspeisen, sorc'henniň u.b., bevaň u.b. gant esperaiň ha promesaou goullo, paeaň u.b. gant marvailhou, paeaň u.b. gant ur votez torret, paeaň u.b. gant ur fuzuilh dorret, paeaň u.b. gant diwiskou tog, reiň d'u.b. ar vazh-yod da lipat, hejaň per melen d'u.b. kinnig d'u.b. trouz arc'haunt ha c'hwezh vat d'ober yalc'h ha kofad, bevaň u.b. gant promesaou kaer ha paemantoù laosk.

V.gw. (hat abgespeist) : peurbredaň, echuiň e bred.

abspenstig Adv. ; abspenstig machen, distreiň u.b. diouzh unan all, truflaň, lakaat en tu diouzh an-unan, skrapaň, divoraň, disc'hweletiň ; er hat ihm seine Freundin abspenstig gemacht, distroet en deus e vignonez dioutaň evit lakaat e grog warni, hennez 'zo aet war e votoù.

Abspenstigmachen n. (-s) : disc'hweladur g., skraperezh g.
absperren V.k.e. (hat abgesperrt) : 1. stankaň, bardellaň, fardellaň, sparlaň, bontaň, stoc'haň, troc'haň ; die Straße absperren, stankaň ar straed, stankaň an hent, bardellaň an hent, bontaň an hent, troc'haň an hent, sparlaň an hent ; den Verkehr absperren, stankaň an tremen ; 2. [tredan.] troc'haň ; den Strom absperren, troc'haň an tredan (ar red tredan) ; 3. [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn] alc'hwezaň, morailhaň, prennaň, krouilhaň, reiň un taol alc'hwez da, serriň gant un alc'hwez, prennaň ha morailhaň.

V.gw. (hat abgesperrt) : [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn] alc'hwezaň an nor, morailhaň an nor, prennaň an nor, krouilhaň an nor, reiň un taol alc'hwez d'an nor.

Absperrgitter n. (-s,-) : kloued b., klouedenn [liester klouedennoù, klouediner] b., draf g., kael b., bardell b.

Absperrhahn g. (-s,-hähne) : kog stankaň g.

Absperrkette b. (-,n) : chadenn evit stankaň an tremen b.

Absperrschieber g. (-s,-) : raňvell b., pal-dour b.

Absperrung b. (-,en) : 1. stankadur g., troc'h g., gronnadur g. ; Absperrung des Stromes, troc'h an tredan ; Absperrung des Dampfes, stankadur ar vurezh g., stankadur an aezhenn g. ; 2. fardell b., bardell b., bloc'had g., kloued b., klouedenn [liester klouedennoù, klouediner] b., kael [liester kaeliou, kili] b., draf g. [liester drefen, drififer], endraf g. [liester endrifier] ; 3. renkennad archerien b., steudad archerien b.

Absperrventil n. (-s,-e) : klapedenn stankaň b.

abspiegeln V.k.e. (hat abgespiegelt) : distaoliň, disteurel.

V.em. : sich abspiegeln (hat sich (ak.) abgespiegelt) : melezouriň, en em skeudiň.

abspielen V.k.e. (hat abgespielt) : 1. uzaň ; eine abgespielte Platte, ur bladenn sonerezhet b. ; abgespieltes Stück, ribourtadenn b., kanaouenn Mari-bladenn b. ; 2. [son.] vom Blatte abspielen, c'hoari diwar ur skrid-sonerezhet ; 3. eine Schallplatte abspielen, lakaat ur bladenn sonerezhet da seniň.

V.gw. (hat abgespielt) : [sport] tremen ar vell, kas ar vell, ober ur gasadenn.

V.em. : sich abspielen (hat sich (ak.) abgespielt) : 1. c'hoarvezout, tremen, dibunaň ; ein Ereignis spielt sich ab, un darvoud bennak a zo o c'hoarvezout ; die Szene spielt sich 1936 in Madrid ab, an traou a c'hoarvez e 1936 e Madrid ; 2. [dre skeud.] P. da spielt sich nichts ab ! n'emaň ket e-barzh - n'eus ket kistion eus se - n'eus ger a-se (a gement-se) - n'eus kaoz ebet a gement-se - n'eus ditour ebet da se - n'eus keal (meneg) ebet eus an dra-se - n'eus ger a se - n'eus anv ebet a gement-se - n'eus ket a barlant ober se - dibosupl a-grenn eo - teuteuteut - to-to-to - ta-ta-ta - pop ! pop ! pop !

Abspielgerät n. (-s,-e) : lenner g. [liester lenneriou].

abspinnen V.k.e. (spann ab / hat abgesponnen) : 1. dibunaň, dirollaň ; 2. [dre skeud.] sein Garn abspinnen, ribardennat, dornaň koñchoù born, dornaň koñchennoù born, dibunaň kontou pikous, tariellaň, paribolennat, dibunaň paribolennou.

absplittern V.k.e. (hat abgesplittert) : lakaat da darzhaň, lakaat da strinkaň a-dammoù, diskolpaň, distagaň a-skolp, distagaň a-ziskolp.

V.gw. (ist abgesplittert) : frigasaň, tarzhaň, mont e skolp, mont a-skolp, mont a-ziskolp, mont e tammoù, mont a-dammoù, didammaň, tarzhaň e skolpoù, tarzhaň e tammoù, tarzhaň a-dammoù, terriň a-darzh, bruzunaň, disklopenniň, disklipaň, sklisennaň, sklfennaň, drailhaň, strimpiň, mont e bruzun, skarnilaň, skarraň, diskantaň.

V.em. : sich absplittern (hat sich (ak.) abgesplittert) : frigasaň, tarzhaň, mont e skolp, mont a-skolp, mont a-ziskolp, mont e tammoù, mont a-dammoù, didammaň, tarzhaň e skolpoù, tarzhaň e tammoù, tarzhaň a-dammoù, terriň a-darzh, bruzunaň, disklopenniň, disklipaň, sklisennaň, sklfennaň, drailhaň, strimpiň, mont e bruzun, skarnilaň, skarraň, diskantaň.

Absprache b. (-,n) : emglev g., divizadur g., diferadenn b. ; vorherige Absprache, kentemglev g.

absprachegemäß Adv. : evel ma oa bet divizet.

absprechen V.k.e. (spricht ab / sprach ab / hat abgesprochen) : 1. divizout, diferaň ; die Tagesordnung absprechen, divizout diwar-benn ar roll-labour.

2. [gwir] jemandem durch Urteil die bürgerlichen Ehrenrechte absprechen, tennaň e wirioù keodedour digant u.b. dre ur varnadenn, lemel e wirioù keodedour digant u.b. dre ur varnadenn, ezwiriaň u.b. eus e wirioù keodedour.

3. [gwir] absprechendes Urteil, barnadenn nac'hus b.

4. diskrediň, nagenniň, dinac'h ; jemandem den guten Willen absprechen, diskrediň war youl vat u.b., nagenniň youl vat u.b. ; den Eltern das Eigentumsrecht an ihren Kindern absprechen, den Eltern das Recht absprechen, Eigentümer ihrer Kinder zu sein, dinac'h ouzh ar gerent ez int perc'henn d'o bugale.

V.em. : sich absprechen (spricht sich ab / sprach sich ab / hat sich (ak.) abgesprochen) : en em guzuliaň, en em glevet, en em gordaň, divizout ; sich mit jemandem absprechen, ober emglev gant u.b., divizout gant u.b., en em glevet gant u.b.

abspreizen V.k.e. (hat abgespreizt) : 1. [korf.] distokaň, diskartaň, diskalfaň ; den kleinen Finger abspreizen, diskalfaň e viz bihan ; 2. [tisav.] sintraň, pantilhoniň, skoraň, spekaň.

Abspreizung b. (-,n) : 1. [korf.] pelladur g., pellaat g., distokaň g., diskartaň g., diskalfaň g. ; 2. [tisav.] sintraň g.

absprengen V.k.e. (hat abgesprengt) : 1. lakaat da darzhaň ; Felsblöcke absprengen, lakaat reier da darzhaň, dispenn reier gant taolioù-min, dispenn reier gant tennou-min.

2. douraň ; den Rasen absprengen, douraň al letonenn.

abspringen V.gw. (sprang ab / ist abgesprungen) : 1. lammat, diskenn en ul lamm, lammat en traou, lammat d'an traou ; von

der Straßenbahn abspringen, lammat eus an tramgarr ; mit dem Fallschirm abspringen, harzlammat ; vom Pferd abspringen, lammat a-ziar e varc'h ; von einer Mauer abspringen, lammat diwar ur voger, lammat diwar ur vur ; 2. mont kuit, lammat kuit ; der Knopf springt ab, an nozelenn a ya kuit, an nozelenn a lamm kuit, an nozelenn a ya diwar ar chupenn ; 3. skarnilañ, skarrañ, diskantañ ; 4. [chadenn ur marc'h-houarn] dichadennañ, lammat kuit ; die Kette des Fahrrades ist abgesprungen, dichadennet eo ar marc'h-houarn, lammet kuit eo chadenn ar marc'h-houarn ; 5. von etwas abspringen, dispegañ diouzh ubd, treiñ kein d'ubd ; 7. [sonerezh] abspringende Nebennote, diankenn b.

abspritzen V.k.e. (hat abgespritzt) : 1. lemlel gant dour o strinkañ, strinkañ kuit ; 2. strimpañ, strinkañ ; 3. lazhañ gant ur bikadenn.

V.gw. (hat abgespritzt) : [ezflistrañ e sper, kleuk] P. diskargañ, diskargañ e sac'h, skopañ, strujañ, tufañ, strinkañ, teurel stronk.

V.em. : **sich abspritzen** (haben sich (ak.) abgespritzt) : en em strimpañ.

Absprung g. (-s,-sprünge) : lamm g. ; [sport] lusk g. ; der Anlauf, der Absprung, die Flugphase und die Landung, al lañs, al lusk, an dibrad hag ar c'houezh ;

Absprungfuß g. (-es,-füße) : [sport] troad lusker g.

abspulen V.k.e. (hat abgespult) : 1. diganellañ, dibunañ, divoullañ, dirollañ, kaladuriañ ; Garn abspulen, dibunañ neud ; 2. [dre skeud.] er spult immer die gleichen Sprüche ab, atav an hevelep diskant añañ, atav en devez ar memes kudenn da zibunañ, n'eus ken kaoz gantañ nemet se, atav e vez gant an hevelep kaoz, atav ar memes kaoz gantañ, atav e vez o tistilhañ an hevelep komzoù skuizh, deren a ra atav an hevelep mennozhioù, emañ o valañ e gaoziou skuizh adare, emañ adarre o tibunañ e demzoù skuizh, atav e vez o notenniñ e demzoù skuizh, emañ o tibunañ evel boaz an hevelep glabouserezh (an hevelep komzoù gwrac'h, an hevelep kontou pikous, an hevelep ravaderezh, an hevelep gwrac'herezh, an hevelep gwrac'hajoù), atav e vez gant an hevelep kaoziou skuizh, emañ c'hoazh gant e goñchoù bet klevet sezih kant gwech warn-ugent, malañ a ra diciwezh an hevelep bleud, aet on faezh o klevet e demzoù skuizh, un torr-penn eo din klevet anezhañ o tibunañ atav an hevelep chapeledad temzoù skuizh.

Abspulen n. (-s) : diganellañ g., dibun g., dibunad g., dibunadur g., dibunerez g., dirolladur g.

abspülen V.k.e. (hat abgespült) : gwalc'hiñ, disgwalc'hiñ, riñsañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn da, riboulat, straboullhat ; die Teller abspülen, ober un tremen d'an asiedoù, riñsañ an asiedoù, ober un tamm riñs d'an asiedoù ; mit reichlich Wasser abspülen, riñsañ gant kalz a zour ; sich (dat.) die Finger abspülen, riñsañ e vizied ; sich die eingeseiften Hände abspülen, disoavoniñ e zaouarn.

V.gw. (hat abgespült) : skaotañ, skaotañ al listri, gwalc'hiñ al listri, ober ar skoataj, skaotañ ar staliou, gwalc'hiñ ar staliou, gwalc'hiñ ar stalikerezh, skaotañ an traou, gwalc'hiñ an traou.

Abspülung b. (-en) : 1. gwalc'h g., gwalc'herez g., gwalc'hadurezh b., gwalc'hadur g., gwalc'hidigezh b., gwalc'hadenn b., gwalc'hadeg b., gwalc'hiñ g., disgwalc'hiñ g., bugaderez g., skaotañ g. ; 2. [douaroriezh] gorregrignerezh g.

abstammen V.k.d. (stammte ab / anv-gwan-verb ebet) : 1. diskenn eus, diskenn diouzh, gaoliañ diouzh, bezañ savet a, dont eus, deverañ diouzh, deverañ eus, dont diwar, sevel eus ; er stammt von armen Eltern ab, hennezh a ziskenn eus tud paour, hennezh a ziskenn diouzh un tiegezh paour, hennezh

a zo savet a lec'h izel (Gregor), hennezh a zo savet a dud paour (Gregor), hennezh a zo savet a dud izelek, hennezh a zo dister e ouenn, dont a ra eus un tiegezh ezhommek ; er stammt in direkter väterlicher Linie von Jaxa von Köpenick ab, diskenn a ra war-eeun eus Jaxa a Göpenick dre e dad ; 2. [yezh.] deverañ eus, dedarzhañ eus ; das Wort stammt von ... ab, ar ger-se a zevez eus ..., dedarzhañ a ra ar ger-se eus ..., ar ger-se a zo tennet eus ..., ar ger-se a zo deveret eus ...

Abstammung b. (-,en) : 1. orin g., hil g., lignez b., lignezadur g., nested b., ac'hadur g., sper g., had g., diagentiezh b. ; spanischer Abstammung, a hil spagnat, a orin spagnat, Spagnol a orin, Spagnad a orin ; bretonischer Abstammung, a orin breizhat, Breizhad a orin, Breton a orin ; guter Abstammung, a ouenn vat, a rumm vat, gouennet-mat, diwar ur giez vat, diwar ur gazeg vat, diwar ur gazhez vat, h.a. ; von hoher Abstammung, a lignez uhel, a lec'h uhel, a renk uhel, a ouenn vat, a wad uhel, uhelwad, uhelouenn, bet ganet (bet savet) a lec'h uhel, uhel e lignez, savet a ouenn uhel, uhel e ouenn, graet e voutou dezhañ a-raok e dreid ; er war nicht von adliger Abstammung, ne oa ket a noblañs ; alle festen Bewohner der Bretagne, egal welcher Hautfarbe, Religion, Abstammung oder Sprache sie sind, sind Bretonen, Breizhiz eo an holl dud a chom ingal e Breizh hep diforc'h a liv kroc'hen, a relijon, a orin pe a yezh ; 2. [gwir] maberezh g. ; adoptive Abstammung, advaberezh g. ; matrilineare Abstammung, maberezh mammlignezel g. ; uneheliche Abstammung, maberezh anpriedel g. ; elterliche Abstammung, diagentiezh b.

Abstammungsgemeinschaft b. (-,en) : [bev.] geschlossene Abstammungsgemeinschaft, klad g. [iester kladou].

Abstammungslehre b. (-) : [predr.] lamarkouriezh b., [keleñnadurezh Lamarck], treuzfurmouriezh b.

Abstammungsnachweis g. (-es,-e) : testeni a orin g.

Abstammungsprinzip n. (-s) : gwir ar gwad g.

Abstammungsschein g. (-s,-e) : testeni a orin g.

Abstammungstafel b. (-,n) : gwezenn ar gerentiezh b. [iester gwezennoù ar gerentiezh].

Abstammungsurkunde b. (-e,-n) : testeni a orin g.

Abstand g. (-s,-stände) : 1. [egor] etrehed g., hed g., distag g., distok g., dislank g., esaouenn b., disparti g., tarzh g., gwask g., skarr g., skalf g., skalfenn b., koulzad g., gaol b., keit g./b., pellekadur g. ; einen Abstand messen, muzuliañ un distok, muzuliañ un hed, muzuliañ ur geit, muzuliañ ur c'heit ; zehn Zentimeter Abstand, dek kantrimetrad distok ; die Bäume in 2 m Abstand setzen, lakaat 2 m hed etre ar gwez ; die Bäume wurden in regelmäßigen Abständen gepflanzt, ingal eo bet plantet ar gwez, keit-ha-keit an eil diouzh eben emañ ar gwez ; im gleichen Abstand voneinander, in gleichen Abständen, im gleichen Abstand, keit-ha-keit an eil diouzh egile ; in unregelmäßigen Abständen, ur wech bep pell ha pell, a-bell-da-bell, a-rabinadoù ; in sehr großen Abständen, a-bell-da-bell, bep pell ha pell ; den Abstand halten, derc'hel an distok ; den Abstand verkürzen,bihanaat an distok, bihanaat an esaouenn, bihanaat an etrehed, [sport] adtapout e zilañs ; den Abstand vergrößern, a) brasaat an distok, brasaat an esaouenn, brasaat an etrehed ; b) [dre skeud.] brasaat ar c'hemm ; c) [sport] brasaat e lañs, kreskiñ e lañs ; der Abstand zwischen A und B, an hed etre A ha B, an etrehed adalek A betek B, an etrehed eus A betek B ; [boulou] den Abstand zweier Kugeln zu der Zielkugel messen, muchañ ; 2. [amzer] etrekoulz g. ; den Abstand verkürzen, bihanaat an etrekoulz ; in regelmäßigen Abständen, ingal-ingal ; in gewissen Abständen, in unregelmäßigen Abständen, taol-ha-taol, taol-ha-tailh, mare-mare, mare-ha-mare, bep a vare, a-dachadoù, a-stroñs, a-

stroñsoù, a-stroñsadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-bennadoù, koulzou a vez, a-abadennoù, bep eil penn, a-daoaldoù, a-daolioù, a-lajadoù, a-vareadoù, a-vomandoù, a vare da vare, bep eil mare, a-goulzadoù, a-rabinadoù, bep pell ha pell, a-bell-da-bell, ur wech bep pell ha pell, a-reuziadoù, a-brantadoù, dre gasadennoù, a-roadoù (Gregor) ; **3. mit Abstand**, a-galz, a-vras, war an ampl, pell, war bell, a-hed pell, a-bell, eus pell, e-leizh, eus a-bell, ur flipad, un toullad, ur barr ; **mit Abstand besser**, kalz gwelloc'h, pell gwelloc'h, ur barr gwell, un toullad gwell, gwell ur flipad, un tamm mat gwelloc'h, ur barr en tu all d'ar re all, un hanter gwelloc'h, war an ampl gwelloc'h, kant gwech gwelloc'h ; *er ist mit Abstand fähiger als sein Bruder*; denoc'h eo, ur flipad, eget e vreur - hennez a zo ur barr en tu all d'e vreur ; **4. dilezadur** g. ; *von etwas Abstand nehmen*, pellekaat diouzh ubd, pellaat diouzh ubd, diskregiñ diouzh ubd, tremen hep ubd, ober e zilez eus ubd, ober e ziouer ag ubd, en em zistagañ diouzh ubd, treiñ diwar ubd, en em zistrollañ diouzh ubd, distagañ e galon diouzh ubd, disteurel ubd, en em gazañ ouzh ubd, dilezel ubd, lavaret kenavo d'ubd, treiñ kein da (ouzh) ubd, dont da yenaat ouzh ubd, en em yenañ ouzh ubd, argas ubd ; *von seinen Rechten Abstand nehmen*, dilezel e wirioù, ober an dilez eus e wirioù ; *von seiner Absicht Abstand nehmen*, distreiñ diwar e vennozh, argas e soñj ; **5. [dre skeud.] Abstand zu jemandem halten**, bezañ yen e-keñver u.b., bezañ argil en an-unan en andred u.b., bezañ argilus e-keñver u.b. ; *von jemandem Abstand nehmen*, pellaat diouzh u.b., mont digant u.b., treiñ diwar u.b., en em zistrollañ diouzh u.b., en em zistagañ diouzh u.b. ; **6. genügend Abstand gewinnen**, gortoz, lezel da c'hoiñ, distokañ diouzh an darvoudoù ; *wir müssen noch Abstand gewinnen*, n'omp ket distoket a-walc'h diouzh an darvoudoù, ret eo deomp bezañ muioc'h distoket diouzh an darvoudoù ; **7. [kenw.] freuz-marc'had** g. ; *Abstand zahlen*, paeañ mizoù freuz-marc'had, paeañ mizoù freuztaol, paeañ evit un diskan (Gregor) ; **8. [mat.] a) skarad** g. ; *Winkelabstand*, kornskarad g. ; *mit einem gleichen Abstand zu, mit gleichen Abständen zu*, keitskar diouzh ; **b) euklidischer Abstand**, pellder euklidel g. ; **c) forc'had** g. ; *absoluter Abstand*, forc'had dizave g. ; *Tafelabstand*, forc'had taolenn g.

Abstandhalter g. (-s,-) : **1. [tekn.] distokell** b., speurell b., distoker g. [*liester distokeriou*], poellenn b. ; **2. [mezeg] skarader** g. [*liester skaraderiou*].

Abstandsgeld n. (-s,-er) : dic'herdal g., mizoù freuz-marc'had ls., digoll da baeañ evit un dislavar (evit un diskan, evit un dic'her, evit ur freuztaol) g., dic'haou da baeañ evit un dislavar (evit un diskan, evit un dic'her, evit ur freuztaol) g.

abstandsgleich ag. : keitpell, keit-ha-keit.

Abstandshalter g. (-s,-) : **1. [tekn.] distokell** b., speurell b., distoker g. [*liester distokeriou*], poellenn b. ; **2. [mezeg] skarader** g. [*liester skaraderiou*].

Abstandsmesser g. (-s,-) : [tekn.] menter esaouennoù g. [*liester menteriou esaouennoù*].

Abstandsstück n. (-s,-e) : [tekn.] distokell b., speurell b., distoker g. [*liester distokeriou*], poellenn b.

Abstandssumme b. (-,-n) : **1. digoll** g., dic'haou g. ; **2. priz adkemer** g.

abstatten V.k.e. (hat abgestattet) : kinnig, ober, rentañ ; *Besuch abstatten*, ober ur gwel da, rentañ ur gwel da, rentañ bizit da, ober ur weladenn da, ober ur gweled da, bizitañ, gweladenniñ ; es verlieft kein einziger Monat, ohne dass er uns wenigstens einen Besuch abstattete, ne basee ket ur miz hep dezhañ dont d'hor gwelet ; *sein Bote hat mir heute einen Besuch abgestattet*, deuet eo e gannad da'm c'haout hiziv ; *wir müssen ihm unbedingt einen Besuch abstatten*, arabat chom

hep mont d'e welet ; *er geruhte, uns einen Besuch abzustatten*, prizet en doa dont du-mañ, prizet en doa dont en hon touez, teurvezet e oa bet gantañ dont du-mañ ; *jemandem einen Höflichkeitsbesuch abzustatten*, mont da weladenniñ u.b., ober e c'hourc'hemennoù d.u.b. ; *nutzen Sie die Gelegenheit, um mir einen Besuch abzustatten*, kemerit tro ac'hano evit dont da'm gwelet ; *Dank abzastatten*, trugarekaat, lavaret trugarez ; *Bericht abzastatten*, rentañ kont, daneveliñ.

Abstattung b. (-,-en) : *Abstattung eines Besuches*, gweladenn b., gwel g., gweled g. ; *Abstattung eines Berichts*, rentañ-kont g.

abstauben V.k.e. (hat abgestaubt) : **1. diboultrañ**, diboul trennañ, reiñ un taol torch da, torchañ, ober un tamm diboul trennañ da ; *erneut abstauben*, addiboul trennañ, adtorchañ ; **2. skrabañ**, tunañ, krafignat, korbinat, c'hwipat, ripat, pipat, pokañ.

V.gw. (hat abgestaubt) : [sport] mataat (en em vataat) eus un dro-vat evit plantañ e-barzh, kemer tro eus un degouezh kaer evit lojañ ar vell, kemer e dro eus un degouezh kaer evit plantañ e-barzh.

Abstauben n. (-s) : **1. diboultrañ** g., diboul trennañ g., torchañ g. ; **2. korbinerezh** g., c'hwipat g.

Abstauber g. (-s,-) : **1. [sport] a)** paler a blant ar vell e-barzh da-geñver un taol chañs g. ; **b)** pal plantet e-barzh da-geñver un taol chañs g. ; **3. skraber** g., krafigner g., tuner g., gagnaouer g., toupiner g., liper g., truanter g., trufler g., korbiner g., gouelan g., trutell b., kac'h-moudenn g., krignaskorn g., krigner g., kigner g., sklanker g. [*liester sklankerien*], glout g., truter g., suner g., logagnan g.

Abstaubertor n. (-s,-e) : [sport] pal plantet e-barzh da-geñver un taol chañs g.

abstechen V.k.e. (sticht ab / stach ab / hat abgestochen) : **1. [lazhañ] ein Schwein abstechen**, diwadañ ur porc'hell, toullañ gwad d'un hoc'h, dic'houzougañ ur porc'hell, troc'hañ e c'houzoug d'ur porc'hell, toulgouzougañ ur porc'hell ; **2. [barrikkenn] lakaat war doull** ; **3. [gwin] Wein abstechen**, diveoliañ gwin, dizentoniñ gwin ; **4. [tekn.] redek [metal teuzet]**, lakaat da redek, diskargañ ; **5. [dre heñvel.] den Rasen abstechen**, troc'hañ al leton ; *Soden abstechen*, diskantañ an douar, tennañ kuchennoù leton, troc'hañ mouded glas ; *Torf abstechen*, taouarc'ha, troc'hañ moudennou taouarc'ha (moudennou du, moudennou loc'h) gant an heskenn-brad.

V.gw. (sticht ab / stach ab / hat abgestochen) : [dre skeud.] diforc'h, diforc'hiñ, en em zigemmañ ; *von den anderen abstechen*, bezañ disheñvel krenn diouzh ar re all, diforc'hiñ krenn diouzh ar re all, [livioù] diferañ ; *abstechende Farbe*, liv disheñvel krenn diouzh ar re all g., marell b. ; *diese Farbe sticht von den anderen ab*, disheñvel krenn diouzh ar re all eo al liv-se, diferañ a ra al liv-se, un tarch splann a ra al liv-se e-touez ar re all, flammañ a ra al liv-se war ar re all, gwelet e vez diouzhu al liv-se war-greiz ar re all, diforc'hiñ a ra krenn al liv-se diouzh ar re all.

Abstechen n. (-s) : [gwin] diveoliañ g.

Abstecher g. (-s,-) : hent-distro g., hent-tro g., tro b., distro g./b., kammdro b., hent kammdrois g., kammigell b., troiad b., kildroenn b. ; *einen Abstecher machen*, ober un distro, ober un tamm tro, ober ur gildroenn, reiñ tro d'e hent, klask tro d'e hent, korntroiañ.

abstecken V.k.e. (hat abgesteckt) : **1. spilhennañ**, pikañ ; *ein Kleid abstecken*, spilhennañ ur vroz ; *etwas mit Nadeln abstecken*, pikañ ubd gant spilhoù ; **2. peuliata**, peuliañ, bonañ, bevenniñ, peullinennañ ; *mit Pflöcken abstecken*, pikata ; *ein Grundstück abstecken*, peuliata un dachenn-douar,

bonnañ un dachenn ; *jemand, der Wege oder Grundstücke absteckt, [Geometer], peullinenner g.* ; 3. [dre astenn.] *den Rahmen abstecken, plantañ al loadur ; ein Ziel abstecken, lakaat ur pal da dizhout.*

Abstecken n. (-s) : 1. spilhennañ g., pikañ g. ; 2. peullinennadur g., peullinennañ g. ; *das Abstecken mit Pflöcken, ar piketa g.*

Absteckpfahl g. (-s,-pfähle) / **Absteckstange** b. (-,n) : peullinennañ g., pikerom g., piked g.

Absteckung b. (-,en) : bevennerezh g., bonnerez g., peullinennadur g., peullinennañ g.

abstehen V.k.d. (stand ab / hat abgestanden) : 1. bezañ distok diouzh ; *das Haus steht von der Straße ab, n'eo ket stok an ti ouzh ar straed, distok eo an ti diouzh ar straed ; der Schrank steht von der Wand ab, n'eo ket stok an armel ouzh ar voger, distok eo an armel diouzh ar voger* ; 2. *seine Haare stehen in allen Richtungen ab, sevel a ra diroll e reun war e benn, diroll a-bik emañ e vlev war e benn, houpiñ diroll a ra e vlev en e benn, sevel a ra diroll blev e benn, savet eo diroll e vlev war e benn, sevel a ra diroll e vlev war e benn, hirisñ diroll a ra e vlev är e benn, sevel a ra diroll e reun en e benn, diroll e sav e vlev a-bik en e benn* ; 3. [gwir] tremen hep, dilezel, lezel hep, chom hep, leuskel hep ; *von einer Klage abstehen, tremen hep sevel klemm, chom hep ober klemm* ; 4. [dre skeud.] *von etwas nicht abstehen, derc'hel mort (start, mat, yud, gwenv) d'adb, derc'hel mat d'e grog, pegañ ouzh adb, na zispegañ diouzh adb* ; 5. *sich (dat.) die Beine abstehen, ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, chom da zisec'hañ diwar e dreid, gedal mil bell, reuziñ, morc'hedal, morfontiñ, pilpazañ, chom war vrank, dibasiantiñ o c'hortoz, dibasiantiñ dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, gortoz un hirnezh, hirnezhiñ, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn.*

Anv-gwan verb **abgestanden** : *abgestandenes Bier, bier avelet g., bier c'hwezh an aveladur gantañ g., bier blaz an avelet gantañ g.* ; *abgestandene Luft, aer fall g., aer c'hwezh ar c'hozh (an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued / al louet, an touf) gantañ g.*

abstehend ag. : *balirek, distok ; abstehende Ohren, divskouarn podez ls., divskouarn diskolpet ls., divskouarn distoket ls., divskouarn sparfell ls., divskouarn diflaket ls., divskouarn a-divilh ls. (Gregor) ; umlaufender, abstehender Rand, erien g.*

abstehlen V.k.e. (stiehlt ab / stahl ab / hat abgestohlen) : *laerez, skrapat, skrapañ, divorañ, kemer a-gildorn, flipañ a-gildom, rañvat, ripañ, sigotañ, tuniñ, c'hwibañ, c'hwiblaerez, sammañ, ober skrap war, robañ, pokañ.*

V.em. : **sich abstehlen** (stiehlt sich ab / stahl sich ab / hat sich abgestohlen) : *sich (dat.) die Zeit abstehlen, dioueriñ ur pennad amzer [evit u.b./evit adb]*

absteifen V.k.e. (hat abgesteift) : 1. *stegnañ, stennañ, reutaat, sonnañ, reudiñ* ; 2. *skorañ, harpañ, stañsoniñ, pantilhoniñ, tintañ, skoaziañ, speurellañ, sintrañ, reiñ harp da, skoazellañ g.*

Absteifung b. (-,en) : [mengleuz.] *sintradur g., skoradur g., harperezh g., pantilhonadur g., pantilhonerez g., speurellañ g.*

Absteige b. (-,n) : *ti pikous g., ti a louvigezh g., fouzhti g., fouzhva g., P. ti fall g., ti lous g., [dre fent] Leti an Degemer Mat g.*

absteigen V.gw. (stieg ab / ist abgestiegen) : 1. *diskenn, ober e ziskenn, diskenn, diskenn d'an traoñ, diskenn d'an douar,*

mont d'an douar, pignat d'an traoñ, krapat d'an traoñ, skeuliañ d'an traoñ ; vom Fahrrad absteigen, diskenn diwar e varc'h-houarn ; vom Pferde absteigen, diskenn diwar varc'h, diskenn diwar e varc'h, diskenn a-zivar e varc'h ; in einem Hotel absteigen, ober e ziskenn en un ostaleri (en ul leti), diskenn en ul leti ; bei Freunden absteigen, ober e ziskenn e ti mignoned 'zo, kemer lojeiz e ti mignoned 'zo ; in einen Brunnen absteigen, diskenn en ur puñs ; 2. [dre skeud.] *absteigende Linie, diskennidi ls., lignez b.* ; 3. [sport] *in die zweite Liga absteigen, diskenn en eil rummad* ; 4. [sonerez] *die absteigende Tonleiter singen, kanañ an eizhvedellad war-ziskenn, kanañ ar skeulenn war-ziskenn, diskenn un eizhvedellad* ; 5. [dre skeud.] *auf dem absteigenden Ast sein, bezañ war e ziskar, mont da goll (da get, da netra, war netra, war e benn, da vann, da droadañ, war ziskar, da fall), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont d'ar baz, mont e vleud da vrenn, mont da neuz, mont war e gement all, mont da hesk, mont d'an hesk, islonkañ ; sozial absteigen, mont divalav e damm standilhon, izelaat (disteraat) e gendere, kouezhañ diwar (diouzh, eus) lost ar c'harr, kouezhañ eus e stad diaraok, izelaat (disteraat) e stad, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, mont eus ar melchon ruz d'ar brug, kouezhañ eus e renk, koll e renk er gevredigezh, mont da baour, mont d'ar baz, mont e vleud da vrenn, mont da raz, paouraat, na c'hallout derc'hel e droad er par.*

Absteigen n. (-s) : *diskenn g., diskennidigezh b.*

absteigend ag. : 1. *war zinaou, war ziskenn, war ziribin, en deval, war an deval* ; 2. [dre skeud.] *absteigende Linie, diskennidi ls., lignez b.* ; *absteigende Luftströmung, redenn diskenn b.* ; 3. [sonerez] *die absteigende Tonleiter singen, kanañ an eizhvedellad war-ziskenn, kanañ ar skeulenn war-ziskenn, diskenn an eizhvedellad* ; 4. [stered.] *absteigender Knoten, klom war-zigresk g., klom war-ziskenn g.* ; 5. [korf.] *absteigende Aorta, aortenn a-ziskenn b.* ; *absteigendes Kolon, kolon a-ziskenn g.* ; 6. [dre skeud.] *auf dem absteigenden Ast sein, bezañ war e ziskar, bezañ war an distro, bezañ war an dichal, mont da goll (da get, da netra, war netra, war e benn, da neuz, da vann, da droadañ, war ziskar, da fall), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont d'ar baz, mont e vleud da vrenn, mont da hesk, mont d'an hesk, islonkañ.*

Absteigequartier n. (-s,-e) : 1. *lec'h-lojañ g., diskenn g.* ; 2. *ti pikous g., ti a louvigezh g., fouzhti g., P. ti fall g., ti lous g., [dre fent] Leti an Degemer Mat g.*

Absteiger g. (-s,-) : 1. [sport] *skipailh a ziskenn d'ar rummad a-is g.* ; 2. *ravaled [liester ravalidi] g., den a ya divalav e damm standilhon g., den a zo e gendere och' izelaat (o tisteraat) g., den a ya d'ar baz g., den a ya da raz g., den a zo o kouezhañ diwar lost ar c'harr g., den a zo o kouezhañ eus e renk g., den a zo o koll e renk er gevredigezh g., den a zo o vont da baour g., den na zalc'h ket mui e droad er par g.*

Absteigquartier n. (-s,-e) : [Bro-Austria] 1. *lec'h-lojañ g., diskenn g.* ; 2. *ti pikous g., ti a louvigezh g., fouzhti g., P. ti fall g., ti lous g., [dre fent] Leti an Degemer Mat g.*

abstellen V.k.e. (hat abgestellt) : 1. *lakaat en ul lec'h bennak, tuañ, lojañ, parkañ ; Gepäck abstellen, a) lakaat e bakajoù war al leur, leuriañ e bakajoù ; b) lakaat e bakajoù en ur mirlec'h (er pakva) ; etwas in einem Schuppen abstellen, laborennnañ adb ; sein Rad abstellen, renkañ e varc'h-houarn, lakaat e varc'h-houarn tu bennak ; die Fahrräder in dem Schuppen abstellen, dastum ar marc'hou-houarn el lab, laborennnañ ar marc'hou-houarn ; seinen Wagen abstellen, tuañ e garr, lojañ e garr, lakaat e garr-tan war ar c'hostez, parkañ e garr* ; 2. [dre heñvel.] *troc'hañ, stankañ, lazhañ ; das Wasser abstellen,*

troc'hañ an dour, troc'hañ red an dour ; *den Dampf abstellen*, troc'hañ (stankañ) ar vurezh, troc'hañ (stankañ) an aezhenn ; *den Strom abstellen*, troc'hañ an tredan ; *den Motor (eine Maschine) abstellen*, lazhañ ar c'heflusker (un ardivink) ; 3. [dre skeud.] lakaat diwezh da, lakaat harz da, remedïñ ouzh ; *einen Fehler abstellen*, lakaat diwezh d'ur fazi ; 4. *der Plan ist auf ... (ak.) abgestellt*, ar pal da dizhout gant ar raktres-se a zo ...

Abstellen n. (-s) : 1. lakadur g., lakidigezh b., tuadur g. ; *das Abstellen in einem Schuppen*, al laborennadur g., al laborennañ g. ; 2. [dre heñvel.] troc'hadur g., troc'hañ g., stankañ g., stankadur g.

Abstellgleis n. (-es,-e) : 1. [hentoù-houarn] hent a-gostez g., hent tuañ g., linenn-houarn-porzhiañ b. ; 2. [dre skeud.] *jemanden aufs Abstellgleis schieben*, lakaat u.b. war e glud, teurel u.b. e puñs an ankounach'h, teurel u.b. e poull an ankounach'h, distroadañ u.b., didroadañ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., sevel e dreid d'u.b., sevel dindan u.b., diarbenniñ u.b., skubañ dindan botoù u.b., lakaat u.b. e-maez ar jeu.

Abstellhebel g. (-s,-) : [tekn.] loc'henn lazhañ ar mekanik b.

Abstellkammer b. (-,-n) / **Abstellraum** g. (-s,-räume) : skiber g./b., sanailh b., magazenn b., frankl g., siklud g., sikluttenn b.

Abstellplatz g. (-s,-plätze) : mirlec'h g., dastumlec'h g. ; *Abstellplatz für amtlich abgeschleppte Fahrzeuge*, karrvac'h b., bac'herezh kirri b.

Abstellrost g. (-es,-e) : klouedell b.

Abstellschrank g. (-s,-schränke) : armel renkañ b.

Abstelltisch g. (-es,-e) : taol-servij g.

Abstellung b. (-,en) : 1. lamedigezh b. ; 2. troc'h g., harz g. ; 3. lakidigezh b.

Abstellvorrichtung b. (-,en) : [tekn.] stignad lazhañ an ardivink g.

abstempeln V.k.e. (hat abgestempelt) : 1. siellañ, stampiñ, kachediñ, vizañ ; *Marken abstempeln*, siellañ timbroù, merkañ timbroù ; *einen Pass abstempeln*, vizañ ur paseporzh ; 2. [dre skeud.] *jemanden zum Dummkopf abstempeln*, lakaat u.b. da sot, ober ur genaoueg eus u.b., tremen u.b. da sot ; *jemanden zum Außenseiter abstempeln*, *jemanden als Außenseiter abstempeln*, ober un arlezad eus u.b. ; 3. [mengleuz.] skorañ, sintrañ, stañsoniñ, pantilhonniñ, speurellañ.

Abstempelung b. (-,en) : 1. kachedadur g., stampadur g. ; 2. [mengleuz] sintradur g., skoradur g., harperezh g., pantilhonadur g., pantilhonerezh g., speurellañ g.

absteppen V.k.e. (hat abgestept) : gwriat.

absterben V.gw. (stirbt ab / starb ab / ist abgestorben) : 1. mervel, dizeriañ, mont war zizeriañ, disec'hañ, koazhañ, ober e goazh, negezañ, perianiñ, skoanañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, teuskaat, teuskiñ, mougañ, mont da get, dizaniñ ; *ein abgestorbener Baum*, ur sec'henn b. ; 2. sorañ, morzañ, nodiñ, kropañ, mont gourt, gourdañ ; *mein Bein ist abgestorben*, deuet eo ar c'houesk em gar, deuet eo va gar da verval ouzhin, me a zo morzet va gar ouzhin, me a zo marv va gar ouzhin, me a zo morzet va gar evel kegel va mamm-gozh, morzet (kropet, bav, gourt, nodet, seizet, soret) eo va gar, sonnet eo va gar ouzhin, aet eo gourt va gar, gourdet eo va gar (Gregor) ; *mein Arm ist abgestorben*, mank eo va brec'h, marv eo va brec'h ouzhin, deuet eo va brec'h da verval ouzhin, morzet eo va brec'h ouzhin ; *meine Hand ist abgestorben*, mank eo va born, marv eo va born ouzhin, deuet eo va born da verval ouzhin, morzet eo va born ouzhin ; 3. *der Motor stirbt ab*, mouzañ a ra ar c'heflusker, skoilhañ a ra ar c'heflusker, sac'hañ a ra ar c'heflusker, houbañ a ra ar c'heflusker, streñjañ a ra ar c'heflusker, ar c'heflusker a chom streñjet, chanañ a ra

ar c'heflusker, chanet eo ar c'heflusker, bourdiñ a ra ar c'heflusker ; 4. [mezeg., bev., gwiadoù] marvenniñ ; *Aufreißen einer Wunde und Entfernung abgestorbenen Gewebes*, dazbeaat g. ; *das abgestorbene Gewebe exzidieren*, amnaziñ ar gwiadoù marvennet ; *zum Absterben des Gewebes führen*, marvenniñ ar gwiadoù ; *zum Absterben des Gewebes führend*, marvennus.

Abstich (-es,-e) : 1. toulladur g., toullañ g. ; 2. [tekn.] diskargadur ar metal teuz g., redadur g., redek g. ; 3. [gwin] diveoliañ g., dizentonniñ g.

Abstichstelle b. (-,-n) : [kigerezh] *Abstichstelle am Rachen oder am Hals des geschlachteten Schweins*, bron g.

Abstieg g. (-s,-e) : 1. diskenn g., diskennidigezh b. ; *Abstieg von einer Leiter*, diskeuliadur g. ; [mor] *zyklischer Abstieg des Tidenhubs*, manaenn b. ; [sport] *Abstieg in die zweite Liga*, diskenn en eil rummad g. ; 2. diskar g.

abstillen V.k.e. (hat abgestillt) : dizoniañ, forc'hañ, troc'hañ bronnig da, troc'hañ bronn da ; *das Baby wurde vor zwei Monaten abgestillt*, daou viz dizonet eo ar babig.

V.gw. : ehanañ da reiñ bronn d'ur poupig, dizonañ ur bugel, troc'hañ bronn d'ur poupig, troc'hañ bronnig d'ur poupig, digustumaañ ur babig da zenañ, forc'hañ ur babig.

abstimmen V.gw. (hat abgestimmt) : votiñ, mouezhiañ ; *durch Erheben von den Sitzen abstimmen*, votiñ dre sevel diwar e gador pe dre chom en e goazez ; *über etwas abstimmen lassen*, lakaat da votiñ a-zivout ubd, lakaat da vouezhiañ a-zivout ubd ; *en bloc abstimmen*, mouezhiañ a-vloc'h.

V.k.e. (hat abgestimmt) : [arzoù h.a.] 1. lakaat da genglotañ, parigellañ, jaojañ, koublañ brav, keidañ, lakaat a-unan ; *die Farben aufeinander abstimmen*, lakaat al livioù da genglotañ, parigellañ (jaojañ) al livioù, koublañ brav al livioù, keidañ al livioù an eil diouzh egile ; *aufeinander abgestimmte Farben*, livioù a zegouezh an eil gant egile ls., livioù a glot dereat etrezo ls. ; *nicht aufeinander abgestimmte Farben*, livioù na zeont ket an eil diouzh egile ls., livioù dijaoj ls., livioù a zijaq ls. ; *etwas auf individuelle Bedürfnisse abstimmen*, hinienneaat ubd, hiniennekaat ubd, hiniennelaat ubd ; *auf etwas (ak.) abgestimmt sein*, bezañ kevazas gant ubd, bezañ a-unan gant ubd, bezañ a-bouez gant ubd ; 2. [son.] toniañ, kendoniañ, keidañ, songeidañ ; *die Orchesterinstrumente aufeinander abstimmen*, toniañ binvioù sonerezh ul laz-seniñ an eil gant egile, songeidañ binvioù sonerezh ul laz-seniñ an eil diouzh egile ; *ihre Stimmen sind perfekt aufeinander abgestimmt*, a-vouezh emaint ; 3. [tekn.] kempredañ ; *Maschinen aufeinander abstimmen*, kempredañ mekanikou ; 4. [elektronik, skingomz, skinwel] *ketalmañ* ; *abgestimmt*, ketalm ; 5. *die Produktion auf die Nachfrage abstimmen*, kenfeuriañ ar c'henderc'h diouzh ar goulenn, keidañ ar c'henderc'h diouzh ar goulenn, lakaat ar c'henderc'h a-unan gant ar goulenn, keidañ ar c'henderc'h diouzh ezhommoù ar marc'had, lakaat ar c'henderc'h da glotañ gant ezhommoù ar marc'had ; *abgestimmte Marktwirtschaft*, armerzh kendoniet g.

V.em. : **sich abstimmen** (haben sich (ak.) abgestimmt) : *sich mit jemandem abstimmen*, ober emglev gant u.b., en em glevet gant u.b., en em gordañ gant u.b., feuriañ un emglev gant u.b., bezañ a-vouezh gant u.b.

Abstimmsschärfe b. (-) : [skingomz] selektivelez b., dibaberezh g., diuzelezh b., diuzusted b.

Abstimmung b. (-,en) : 1. mouezhiañ g., voterezh g., dilennadeg b., dilennadenn b., dilennadur g., mouezhiadeg b., mouezhiadenn b., mouezhiadur g., votadeg b., votadenn b. ; *Abstimmung durch Handhebung*, *Abstimmung durch Handzeichen*, *Abstimmung durch Handaufheben*, mouezhiañ

dre sav dorn g., voterezh dre sav dorn g. ; *Abstimmung durch Zuruf*, votadeg (mouezhiadeg) dre youch'hal b., votadeg (mouezhiadeg) dre youch' an holl b. ; *geheime Abstimmung*, mouezhiañ dre vilhedou kuzh g., votadenn (mouezhiadenn) dre vilhedou kuzh b. ; *namentliche Abstimmung*, voterezh war un anv g. ; *Blockabstimmung*, mouezhiañ a-vloc'h g. ; *Briefabstimmung*, *Abstimmung per Brief*, *Abstimmung per Briefwahl*, *Abstimmung auf dem Korrespondenzweg*, mouezhiañ dre lizher g. ; *direkte Abstimmung*, mouezhiañ dihanterat g. ; *indirekte Abstimmung*, mouezhiañ dieeun g., mouezhiañ hanterat g., mouezhiadeg war daou zerez b. ; *zur Abstimmung ! votomp ! votit !* ; *zur Abstimmung schreiten*, mont d'ar mouezhioù ; *wir kommen nun zur Abstimmung*, emaomp o vont da blediñ gant ar vouezhiadeg ; **2.** [elektronik, skingomz, skinwel] **a)** [stad, *Abgestimmtsein*] ketalm g. ; **b)** [ober, *Abstimmen*] ketalmañ g.
Abstimmungsabsicht b. (-,en) : mennad mouezhiañ g., mennad votiñ g.
Abstimmungsergebnis n. (-ses,-se) : disoc'hou ar vouezhiadeg ls.
Abstimmungsniederlage b. (-,en) : drougziwezh da-geñver ur vouezhiadeg g., drouglamm da-geñver ur vouezhiadeg g., lamm da-geñver ur vouezhiadeg g.
Abstimmungssieg g. (-s,-e) : trec'h da-geñver ur vouezhiadeg g.
abstinent ag. : emziouer, dirwestel, emziouer ; *abstinent leben*, tremen hep alkool, tremen hep ket a alkool, bezañ dirwestour.
Abstinenz b. (-) : **1.** emziouer g., emzioueriñ g., emvirout g. ; *Abstinenz von Alkohol*, dirwest g. ; *sexuelle Abstinenz*, emziouer revel g. ; [bred., Freud] *Grundsatz der Abstinenz*, reolenn an emvirout b., pennaeñ an emvirout b. ; **2.** [relij.] vijil g.
Abstinentzler g. (-s,-) : emziouerer g., dirwestour g.
Abstinenzregel b. (-) : [bred., Freud] reolenn an emvirout b., pennaeñ an emvirout b.
Abstinenztag g. (-es,-e) : [relij.] deiz vijil g.
abstoppen V.k.e. (hat abgestoppelt) : [labour-douar] soula, soulañ, skolpiñ.
Abstoppeln n. (-s) : [labour-douar] soulaerezh g., soula g.
abstoppen V.k.e. (hat abgestoppt) : **1.** herzel ; *einen Wagen abstoppen*, herzel ur c'harr, ober d'ur c'harr chom a-sav ; **2.** [sport] *die Zeit abstoppen*, padventañ.
Abstoß g. (-es,-stöße) : **1.** poulzad g., bount g., bountadenn b., bountad g., bountadeg b., taol-bount g. ; **2.** [sport] tenn pellaat g., tenn dirouestlañ g., diskas g., diskas gant an troad g.
abstoßen V.k.e. (stößt ab / stieß ab / hat abgestoßen) : **1.** kas kuit, distekiñ [pennrann distok-], disteurel [pennrann distao-], bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, skarzhañ ; *das Boot vom Ufer abstoßen*, distekiñ ar vag diouzh ar ribl ; *den Ball abstoßen*, bannañ ar volotenn, tennañ pell, dirouestlañ ; *die Nachgeburt abstoßen*, teurel he gwele, teurel he gwisk, diskarzhañ he gwele, diskarzhañ he gwisk ; *den Fötus abstoßen*, ezvountañ ar grouell ; **2.** [dre skeud.] heugiñ, ereiñ ; *einen Freund abstoßen*, reiñ doñjer (regred, baleg) d'ur mignon, degas heug (rukun) d'ur mignon, obererez d'ur mignon, lakaat ur mignon da gaout doñjer ouzh an-unan ; **3.** *sich die Hörner abstoßen*, teuler e c'chrom (Gregor), ober e reuz paotr yaouank, ameniñ, furaat, perfetaat, plegañ e santimant, bezañ diwezh gant e reuz paotr yaouank ; **4.** [gwir] *eine Schuld abstoßen*, en em ziendleañ ; *Waren abstoßen*, gwerzhañ war zistaol, difoarañ diouzh

marçhadourezh 'zo ; **5.** [tekn.] divevenniñ ; *an etwas (dat.) die Ecken abstoßen*, digorniañ udb.

V.gw. (stößt ab // stieß ab // ist/hat abgestoßen) : *das Schiff stößt vom Ufer ab*, emañ ar vag o loc'hañ kuit (o tiaodañ, o tizouarañ), diloc'h eo ar vag.

Abstoßen n. (-s) : [bev.] ezvount g., ezvountad g., ezvountañ g. ; *Abstoßen der Nachgeburt*, diskarzhañ g.

abstoßend ag. : **1.** doñjerus, euzhus, heugus, rukunus, hirusus, erezus, diharak, hakr, hek, hudur, ifamus, regredus, divalav-mezh, lous-mezhus, pugnes ; *ein abstoßender Anblick*, ur gwel doñjerus g. ; *abstoßender Eindruck*, doñjer g., rukun g., baleg g., hiris g., regred g., erez b. ; *er ist abstoßend hässlich*, un doñjer eo tostaat outañ gant an divalav ma'z eo, un heug hag ur rukun eo tostaat outañ gant an divalav ma'z eo, heug ha rukun en deus an den o sellet outañ gant an divalav ma'z eo, ken divalav eo ma'z eo un doñjer chom war e dro, divalav-mezh eo, vil-spontus (vil da lazhañ, divalav kenañ-kenañ, divalav-mantrus) eo da welet, divalav eo ken na spont an dud ouch e welet, ur vraouac'h eo gwelet anezhañ, viloc'h eo eget diaoul ar Yeuc'h, ur c'hrank-saoz a zo anezhañ, ur penn-sac'h a zo anezhañ, divalav eo ken na souz an dud diwarnañ, divalav eo d'ober d'an dud skrijañ, ur spont eo gwelet anezhañ, un hiris eo gwelet anezhañ, e zremm a zo ur skrij da welet, pebezh troñsañ den ! sell ar fas vil-se ! ; **2.** pellaat, ... pellaat ; **3.** [fizik] ... disvountañ ; *abstoßende Kraft*, nerzh disvountañ g. ; *anziehende und abstoßende Kräfte*, nerzhioù dedennañ ha disvountañ ls. ; **4.** [mezeg.] ... disteurel ; **5.** Wasser abstoßend, disgleborus ; *Wasser abstoßender Stoff*, disgleboruz g., disgleboruzenn b.

Abstoßreaktion b. (-,en) : [mezeg.] dazgwered disteurel g., distaol an imboud g., dizigemer g.

Abstoßung b. (-,en) : **1.** distaol g., dizigemer g. ; **2.** [fizik] disvount g.

Abstoßungskraft b. (-,kräfte) : [fizik] nerzh disvountañ g. ; *Anziehungs- und Abstoßungskräfte*, nerzhioù dedennañ ha disvountañ ls.

Abstoßungskrise b. (-,n) : [mezeg.] dazgwered disteurel g.

Abstoßungsphenomen n. (-s,-e) : [mezeg., bev.] anadenn distaol b., anadenn disteurel b., c'hoarvoudenn disteurel b.

Abstoßungsreaktion b. (-,en) : [mezeg.] dazgwered disteurel g., distaol an imboud g., dizigemer g.

abstottern V.k.e. (hat abgestottern) : P. rannbaeañ, paeañ war dermen, paeañ a-lodennou (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz.

abstrahieren V.gw. (abstrahierte / hat abstrahiert) : *von etwas abstrahieren*, lezel udb a-gostez, na zerc'hel kont eus udb.

V.k.e. (abstrahierte / hat abstrahiert) : dezren, dezastum, goubarañ, goubarelaat, goubarekaat ; *etwas von etwas abstrahieren*, dezren udb eus udb all, dezastum udb eus udb all, goubarañ udb diouzh udb all.

abstrahlen V.k.e. (hat abgestrahl) : **1.** [fizik] fennañ, amstrewiñ ; **2.** [tekn.] traezhañ, strinkañ traezh ouzh.

abstrakt ag. : amlun, difetis, diheverz, distrilhet, diverzadus, doareanver, goubar, goubarel, goubarek ; *abstrakte Vorstellung*, mennozh goubarel g. ; *eine abstrakte Idee*, ur mennozh goubarel g. ; *abstrakter Begriff*, meizad goubarel g., meizad difetis g. ; *abstrakte Kunst*, arz diheverz g., arz diskeudenniek g., arz solluniek g., solluniegh b. ; *abstrakte Malerei*, liverezh amlun g., livouriez holluniek g. ; *abstraktes Gemälde*, taolenn solluniek b.

Adv. : er goubar ; *abstrakt denken*, poellata er goubar.

Abstrakte(s) ag.k. : [preder.] goubar g., goubarelezh b. ; das Abstrakte und das Konkrete, ar goubar hag al louer.

Abstraktheit b. (-) : diheverzded b., diheverzder g., difetisted b., goubar g., goubarelezh b. ; die Abstraktheit und die Virtualität, ar c'houbarelezh hag an derc'helez.

Abstraktion b. (-en) : 1. dezren g., difetisadur g., goubaradur g., goubarañ g., goubarad g. ; 2. [arz] solluniegezh b., solluniañ g. ; lyrische Abstraktion, solluniañ lourennek g. b.

Abstraktionsvermögen n. (-s) : galloud dezren g., galloud difetisaat g., galloud goubarañ g.

Abstraktum n. (-s, Abstrakta) : 1. mennozh goubarel g., meizad difetis g. ; 2. [yezh.] ger doareanver g., anv goubar g.

abstrampeln V.em. : sich abstrampeln (hat sich (ak.) abgetrampelt) : 1. troadikellat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi) ; 2. er strampelt sich ab, direzon eo ouzh al labour, relabourat a ra, labezañ a ra e gorf gant al labour, hennezh a zo kriz ouzh e gorf, er galeoȗ emañ, krugañ a ra ouzh al labour, lakaat a ra kas war e gorf, terriñ a ra e gein, foeltrañ a ra e revr, friket eo gant al labour, labourat a ra evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), tramailhat a ra evel ul loen, en em darzhañ a ra gant al labour, kefridi a zo warnañ ken ma puf, emañ war ar charre, e-kreiz ar bec'h emañ, bec'h labour en deus, lopañ a ra, loeniñ a ra, loeniñ a ra e gorf, lorgnañ a ra, forsiñ a ra, kiañ a ra ouzh al labour, kiañ a ra, kiañ a ra outi, kiañ a ra e gorf, c'hwezhañ a ra e-barzh, poaniañ a ra ken gwazh hag an diaoul kamm, hennezh a ra labour tri, dic'hastañ a ra, hennezh a zo ki war e labour, hennezh a blant e-barzh, hennezh a vez atav o ruilhal hag o verat e gorf, labourat a ra evel ur c'hi, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober goap eo, reiñ a ra poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ a ra bec'h d'ar c'hanab, ennañ ez eus ur gounnar labourat, daoudortañ a ra war an tach, en em arastiñ a ra ouzh al labour, breviñ a ra e gorf ouzh al labour, a-stenn emañ gant e labour, c'hwistañ a ra, bouc'halañ a ra, skrabañ a ra, en em zrastañ a ra, en em hersal a ra da labourat, ne vouzh ket ouzh al labour.

Abstreichbrett n. (-s,-er) : sklerenn b., sklipard g., sklisenn-razañ b., sklisenn-divarraf b.

abstreichen V.k.e. (strich ab / hat abgestrichen) : 1. rakañ kuit, raklañ kult ; 2. diskontañ ; 3. [lu, polis] ein Gelände mit dem Scheinwerfer abstreichen, furchal un dachenn gant ul luc'hvanner.

V.gw. (strich ab / ist abgestrichen) : der Vogel streicht ab, al labous a nj kuit.

Abstreicher g. (-s,-) : [benveg] raker g. [liester rakerioù], raklerez b. [liester raklerezioȗ], sklerenn b., raktl g.

Abstreichholz n. (-es,-hölzer) / **Abstreichmesser** n. (-s,-) : [tekñ., labour-douar] sklerenn b., sklipard g., sklisenn-razañ b., sklisenn-divarraf b., karzhprenn g.

abstreifen V.k.e. (hat abgestreift) : 1. en em zizoher eus, raskañ, rakañ, raklañ, peliat, rinkat, kignat, daladuriñ, grakañ, skrabañ, razhañ ; die Schlange streift ihre Haut ab, emañ an naer o tiskantañ, emañ an naer oc'h en em zizoher eus he c'hozh kroc'hen, emañ an naer o cheñch kroc'hen ; abgestreifte Haut einer Schlange, kozh kroc'hen un naer g. ; 2. [dre astenn.] tennañ kuit, diwiskañ, dibourc'hañ ; einen Schleier abstreißen, dioueliañ, tennañ ur ouel ; Handschuhe abstreißen, divanegañ ; [dre skeud.] er hat seine Kinderschuhe abgestreift, aet eo er-maez a vugel, deuet eo er-maez a vugel, deuet eo eus a vugel, n'emañ ket mui oc'h uzañ e vrangoù kentañ, deuet eo da vezañ un den, taolet en deus e c'hrom (Gregor), n'eo ket ur bugel ken, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket ganet gant labousig dec'h ; 3. Beeren abstreifen,

dastum hugenoù gant ur grib, hugenna gant ur grib hugenoù ; 4. [dre skeud.] alte Vorurteile abstreifen, distreiñ diwar e rakvarnoù kozh.

V.k.d. (ist abgestreift) : vom Wege abstreifen, treiñ diwar an hent, diheñchañ, faziañ war an hent (Gregor), faziañ diwar an hent, saouzaniñ war an hent (Gregor), saouzaniñ en hent, ezaouiñ, divarchiñ a-zwar an hent, kouezhañ war louzaouenn-ar-sauzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem, mont diwar an hent.

V.gw. (hat abgestreift) : die Schlange streift ab, emañ an naer o tiskantañ, emañ an naer oc'h en em zizoher eus he c'hozh kroc'hen, emañ an naer o cheñch kroc'hen.

Abstreifer g. (-s,-) : 1. [benveg] kraver g. [liester kraverioù], kraverez b. [liester kraverezioȗ], rask g., rakerez b. [liester rakerezioȗ], raklouer g. [liester raklouerioù], skraber g. [liester skraberioù], kravell b., raker g. [liester rakerioù], raklerez b. [liester raklerezioȗ], raktl g., sklerenn b., difanker g. [liester difankerioù], barr-botoù g., karzhprenn g. ; 2. [benveg] krib hugenoù b. ; 3. [metal.] gavr ruilh divoullañ b.

abstreiten V.k.e. (stritt ab / hat abgestritten) : 1. nagenniñ, arguiñ ouzh, arguiñ a-enep, arvariñ war, kaout douetañs war, kavout abeg e, kavout errof e, dianzav, dianzavout, dislavaret, nac'h, nac'hñ, dinac'h, dinac'hñ, dizanavezout, dianavezout, dianaout, sevel mar war, bezañ war var a ; etwas abstreiten, nac'h groñs udb, dianzav udb ; eine Schuld abstreiten, a) nac'h bezañ kiriek d'un droug bennak, dianzav ur giriegezh bennak ; b) nac'h un dle, nac'h bezañ dastumet un dle bennak, dianzav un dle bennak ; das kann man ihm nicht abstreiten, ne vo ket lamet an dra-se digantañ ; 2. [tro-lavar] er lässt es sich nicht abstreiten, derc'hel mort (yud, start, gwevn) a ra.

Abstrich g. (-es,-e) : 1. [mezeg.] savadenn b., lifrad g., erlamad g., erlamadur g. ; Vaginalabstrich, lifrad gouin g. ; 2. [kenwerzh] diskont g., diskontadur g., didennadur g., didennad g. ; 3. [metal.] kenn g., kenn houarn g., koc'hion str., koc'hien str., kaoc'h-houarn g. ; 4. [dre skeud.] Abstriche machen, ameniñ, diskanañ, plegañ e santimant, rabatiñ war e c'hoantoȗ, krennañ e c'hoantoȗ, dic'hwezañ d'an-unan, kouezhañ e lipenn war e lapenn, dont mat d'ar gêr ; 5. [moull., lodenn dev ul lizherenn] garr b. [liester girri], post g., garenn b.

abströmen V.gw. (ist abgeströmt) : 1. redek, ruilhal, deverañ ; 2. [dre skeud.] mont kuit ; die Menge strömt langsam ab, mont a ra kuit an dud goustadik, goustadik e tiflosk an engroez, goustadik e tical an engroez, difoulañ a ra goustadik ; 3. [merdead.] drival, drivañ, mont gant red an dour, mont d'an driv.

abstrus ag. : rouestlet, dispis, displann, kudenek, fulhet, luziet, kemmesket, amsklaer, amc'houloȗ.

abstufbar ag. : dereziadus.

abstufen V.k.e. (hat abgestuft) : [dre skeud.] skeuliadañ, pazennañ, derezata, dereziañ, renkadiñ, urzhasaat, tregemmañ ; die Arbeit abstufen, pazennañ al labour ; abgestufte Farbtöne, livioȗ dinaouet ls., livioȗ dereziet ls. ; Farbtöne abstufen, dinaouïñ livioȗ, dazlivañ, dereziañ livioȗ ; die Preise abstufen, tregemmañ ar prizioù ; die Löhne abstufen, tregemmañ ar goproù.

V.em. : **sich abstufen** (hat sich (ak.) abgestuft) : der Park von Sans-Souci stuft sich ab, liorzh kastell Sans-Souci a zo anezhi ul liorzh savet war-ziri.

Abstufen n. (-s) : das Abstufen der Farbtöne, dinaouadur al livioȗ, dereziadur al livioȗ g.

Abstufung b. (-en) : 1. skeuliaderez g., pazennadur g., dereziadur g., skeuliad b., skeulenn b., dereziad g., dereziadenn b. ; 2. skeul-renk b., urzhaz g., renkadurezh b., hierarkiez b. ; 3. tregemmañ g. ; 4. derezioȗ ls.

abstumpfen V.k.e. (hat abgestumpft) : 1. [avnenn] dallañ, bouc'hañ, bouc'haat, ratouzañ, kizañ, kizat, talsoc'hañ, taltouzañ, tozonañ, flastraañ ; 2. [beg ur benveg] divegañ, diveglemmañ, tognañ, soc'hañ, ourlañ, tuzumiñ ; die Spitz e eines Messers abstumpfen, tognañ beg ur gontell, diveglemmañ ur gontell ; 3. [maen.] krennañ ; 4. [dre skeud.] digizidikaat, kalediñ, lakaat da vezañ diseblant, krizañ.

V.gw. (ist abgestumpft) : 1. dallañ, dont togn, mont dall, kizañ, bouc'haat, bouc'hañ, ratouzañ, tevaat, soc'hañ, talsoc'hañ, taltouzañ, tozonañ, tuzumiñ ; 2. [dre skeud.] digizidikaat, dont diseblant, dont difrom, kalediñ, krisaat, dont da vezañ dibalamour, koll e lañs, tuzumiñ, morediñ, moreañ, dont da vorzañ, morzañ, fastañ, dont da fastañ, gourdañ ; er ist abgestumpft, fastet eo, dizonet eo, deuet eo da vezañ digas, deuet eo da galediñ ouzh poan ar re all, deuet eo da grisaat ouzh poan ar re all, deuet eo da vezañ diseblant, deuet eo da vezañ divorc'hét (divanier), n'eo ket mui ken troet gant udb, kollet en deus e lañs, morzet eo e spered, deuet eo e spered da vorzañ, deuet eo e spered da c'hourdañ, deuet eo da fastañ.

abstumpfend ag. : diotaus, louadus.

Abstumpfung b. (-,en) : 1. divegadur g., tognadur g. ; 2. [tekn., maen.] krennadir g. ; 3. [dre skeud.] kaletaat g., kalediñ g., kaletadur g., digizidigezh b., difrom g., digasted b., digaster g., diseblanted b., tuzumadur g., gourdadur ar spered g.

Absturz g. (-es,-stürze) : 1. kouezhadenn a-serzh b., lamm g. ; ein Flugzeug zum Absturz bringen, diskar ur c'harr-nij ; Flugzeugabsturz, peñse karr-nij g., gwallreuz aerverdeiñ g., flastradur g., krach g.
2. diribin serzh g., bri serzh b., tor sonn g., torenn b., torrod g., pored g.
3. digreskidigezh trumm b., digresk (diskenn) trumm g., laoskadenn drumm b.
4. droukverzh g., c'hwitadenn grenn b., afochadenn g., tro-wenn b., distokadenn b.
5. [mezhverezh] P. tontonad g., dargreizad g., revriad g., korfad g., sac'had g., toullad g., tognad g., picherad g., soubenn b., rouladenn b.
6. [stlenn.] sac'hadenn b., c'hwitadenn b.

abstürzen V.gw. (ist abgestürzt) : 1. kouezhañ, pakañ lamm, tapout lamm, kaout lamm, tapout un dorosennad ; von einer Brücke abstürzen, kouezhañ diwar ur pont ; von einer Leiter abstürzen, tapout lamm diwar ur skeul.

2. [nij.] mont da bladañ, mont da flastraañ, kouezhañ d'an douar ; in Flammen abstürzen, kouezhañ d'an douar an tan krog ennañ ; die Rakete ist abgestürzt, kouezhet eo ar fuzeenn.
3. ober kazeg, chom kazeg, tapout e lip, tapout un distokadenn.
4. [mezhverezh] P. tapout un tontonad (un dargreizad, ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, meziñ, korfata, klukañ, lapañ, lipat, lonkañ, ober un tortad, ober bos, tapout un tortad, ober pant, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober ur picherad, tapout ur picherad, lakaat un talad, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, pakañ ur soubenn.

5. [stlenn.] sac'hañ, chom sac'het, c'hwitañ.

Absturzgefahr b. (-) : taras da gouezhañ g., dañjer da gouezhañ g., riskl da gouezhañ g. ; bei Absturzgefahr, mard eus tailh da gouezhañ.

absturzgefährdet ag. : e taras da gouezhañ.

Absturzstelle b. (-,n) : 1. [karr-nij] lec'h enstok g., lec'h kouezhañ g. ; 2. [meneziou] lec'h ar gwallzarvoud g.

abstützen V.k.e. (hat abgestützt) : 1. skorañ, sintrañ, pantilhoniñ, spekañ, harpañ, tintañ, stañsoniñ, speurellañ, harpelliniñ ; einen Ast abstützen, harpañ (tintañ, sintrañ) ur skourr, skorañ (stañsoniñ) ur brank, harpañ ur forc'hig en ur skourr ; die Mauer mit einem Balken abstützen, lakaat un treust da skor d'ar voger, lakaat un treust da harpañ ar vur, derc'hel ar voger en he sav war-bouez un treust, skorañ ur voger gant un treust ; mit Strebebalken und Bohlen abstützen, marc'hañ ; 2. [dre skeud.] skoaziañ, harpañ, skoazellañ.

Abstützung b. (-,en) : harp g., harpell b., harzell b., skor g., skoazzell b., speurell b., stañson g., sintr g., sintradur g., sintrañ, skoradur g., harperezh g., harpelliniñ g., pantilhonadur g., pantilhonerez g., speurellañ g.

absuchen V.k.e. (hat abgesucht) : furchal, furchata, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e ; jemandem die Flöhe absuchen, dic'hwenañ u.b. ; jemandem die Läuse absuchen, dilaoüñ u.b.

Absud g. (-s,-e) : [mezeg., died] bervadenn b.

absurd ag. : 1. diskiant, diboell, sot-mat, dibenn, direizhpoell, direzon, ubuek, droch ; 2. [preder.] emsivek.

Absurde(s) ag.k. n. : [preder.] emsiv g., emsivegezh b. ; das Absurde vom Sinnlosen unterscheiden, digemmañ an emsiv diouzh an anster.

Absurdität b. (-,en) : 1. diskianterezh g., brizherezh g., anster g., diboellded b. ; die Absurdität des Lebens, anster ar vuhez g. ; 2. eine Absurdität, un dibennaj g., un diboelladenn b.

Abszess g. (-es,-e) : [mezeg.] gor g., gorad g., goradenn b., pugnez g., apotum g., droug-sant-Kirio g. ; dieser Abszess erregt stechende Schmerzen im Arm, ar gor-se a sko em brec'h a daolioù, ar gor-se a sko taolioù em brec'h, ar gor-se a zegas broudouù lemm da'm brec'h, pistiget e vezañ em brec'h gant ar gor-se ; einen Abszess hervorrufen, degas gor e korf u.b. ; Abszesse hervorrufend, gorus ; für Abszesse anfällig, gorus ; der Abszess platzt, der Abszess bricht auf, der Abszess geht auf, tarzhañ a ra ar gor, dedarzhañ, a ra ar gor, diskargañ a ra ar gor, toullañ a ra ar gor, talpiñ a ra ar gor ; der Abszess fließt aus, dislinañ a ra ar gor ; einen Abszess aufschneiden, flañchañ ur gor ; metastatischer Abszess, pugnez dassezek g. ; steriler Abszess, kalter Abszess, pugnez yen g. ; entzündeter Abszess, warmer Abszess, pugnez gor g. ; ich habe einen Abszess am Finger, goret eo va biz ; [mezeg., gwechall] [durch Subkutaninjektion von Terpentinöl hervorgerufener steriler künstlicher Abszess] künstlicher Abszess, Fixierungsabszess, gor delenañ g.

Abszisse b. (-,n) / **Abszissenachse** b. (-,n) : [mat.] ledenn b., daveenn gentañ b., absisenn b. ; die Abszisse und die Ordinate, al ledenn hag an hedenn ; krummlinige Abszisse, ledenn grommregek b.

Abt g. (-es, Äkte) : [relij.] abad g. [Ilester abaded, abadien, ebed] ; der Vater Abt, an tad-abad g. ; Abt in titulum, abad titlet g.

Abt. [berradur evit : Abteilung] : rann b., rannadur g., kevrenn b.

abtakeln V.k.e. (hat abgetakelt) : ein Schiff abtakeln, dibaramantiñ ul lestr, dibaramantiñ ur vag, dibaramantiñ ur vativant, dic'hreiañ ul lestr, difardañ ul lestr ; das Schiff wurde abtakelt, chomet e voe ar vag e kostez an aod, chomet e oa bet ar vag e kostez an aod, dibaramantet e voe ar vag, dibaramantet e oa bet ar vag.

Anv-gwan verb **abgetakelt** : 1. echu, P. disleber ; 2. [louvizet, gast] war an diskar, war an distro ; 3. [arzour] mod kozh, dic'hizet.

Abtakelung b. (-,en) : dibaramantere zh g., dibaramantiñ g.

Abtasteinrichtung b. (-,-en) : [stlenn.] standilhoner g. [/iester standilhoneriou].

abtasten V.k.e. (hat abgetastet) : 1. tastornat, palvata, pavata, toulbapat, merat, teuta, meudikañ, meudata, meuta, dornata, butukañ, talmeta ; 2. klas, furchal, sontañ, sontele ; 3. [stlenn.] standilhonañ, skanniñ, c'hwilerviñ ; 4. jaojañ, prizañ, istimañ. V.em. : **sich abtasten** (haben sich (ak.) abgetastet) : jaojañ an eil egile, en em jaogañ ; **sich (ak.) auf etwas (ak.) abtasten**, en em jaojañ a-fet ubd.

Abtasten n. (-s) : 1. tastornat g., palvata g., pavata g., toulbapat g., merat g., teut g., teuta g., meudikañ g., meudata g., meuta g., dornata g., butukañ g., talmeta g. ; *durch Abtasten*, dre an teut, en ur deuta ; 2. [mezeg.] *Selbstuntersuchung durch Abtasten*, emdeuta g. ; *sich selbst abtasten*, emdeuta, en em deuta ; 3. [stlenn.] standilhonadur g., standilhonerezh g., standilhonañ g., skanniñ g., c'hwilerviñ g.

Abtaster g. (-,-s) : 1. [tredan] dezranner g., elfenner g. ; 2. [stlenn.] standilhoner g. [/iester standilhoneriou].

Abtastfrequenz b. (-,-en) / **Abtastrate** b. (-,-n) : [stlenn.] talm standilhonañ g.

Abtastung b. (-) : [stlenn.] standilhonadur g., standilhonerezh g., standilhonañ g., skanniñ g., c'hwilerviñ g.

Abtauautomatik b. (-) : [yenerez] direver emgefref g., direverez emgefref b.

abtauchen V.gw. (ist abgetaucht) : 1. mont da guzhat, mont da skoachañ, mont da goach, mont d'en em glenkañ ; 2. [nj.] diskregiñ ; *der Strömungsabriss bringt das Flugzeug zum Abtauchen*, an dic'hlenadur a ra d'ar c'harr-nij diskregiñ ; 3. [boks] stouiñ evit dizarbenn un taol.

abtauen V.k.e. (hat abgetaut) : direviñ, diskornañ, teuziñ. V.gw. (ist abgetaut) : direviñ, diskornañ, teuziñ.

Abtauen n. (-s) : direviñ g.

Abtei b. (-,-en) : abati b., mouster b. ; *Frauenabtei*, abati leanezed b.

Abtei- : abatiel, ... an abati, ... abati.

Abteikirche b. (-,-n) : iliz-abati b., iliz an abati b.

Abteil g./n. (-,-s,-e) : [treniou] kombod g. ; *sie sitzen im Abteil vis-à-vis*, azezet int keñver-ha-keñver er c'homvod.

abteilen V.k.e. (hat abgeteilt) : 1. kombodiñ, rannañ ; *abgeteilter Raum*, kel g., speuren b. [/iester speurinier], loch g., kombod g., disparti g. ; 2. bevenniñ, dispartiañ ; 3. debarzhañ, deverkañ, derannañ, ardaoliñ, dereiñ, reiñ.

Abteilung b. (-,-en) : 1. rann b., rannad b., rannadur g., kevrenn b., kevrennad b. ; *pädagogische Abteilung*, rann ar c'helenn b. ; *Abteilung für Keltologie*, rann ar c'heitieg b. ; 2. gwazadur g., servij g., gwazrann b. ; *Abteilung der Handelsmarine*, gwazadur (servij) ar verdeadurezh a genwerzh g. ; 3. kombod g. ; 4. [lu] kevrenn b., strollad g. ; 5. [stal-werzh] terenn b., egorenn b.

Abteilungschef g. (-,-s) : penn servij g., penn gwazrann g., penn rann g.

Abteilungskoch g. (-s,-köche) : [kegin.] penn rann g.

Abteilungsleiter g. (-,-s) : 1. penn servij g., penn gwazrann g., penn rann g. ; 2. [stal-werzh] penn terenn g., penn egorenn g.

abteilungsweise Adv. : rann-ha-rann, kevrenn-ha-kevrenn ; *abteilungsweiser Streik*, harz-labour tro g., diskrog-labour tro g., ec'hwel tro g.

Abteilwagen g. (-s,-) : bagon gombodek b.

Abteipründe b. (-,-n) : abatiezh b.

abtelefonieren V.gw. (telefonierte ab / hat abtelefoniert) : pellgomz evit diskemenn ur bedadenn, pellgomz evit diskemenn un emvod.

abteufen V.k.e. (hat abgeteuft) : [mengleuz.] *einen Schacht abteufen*, kleuzañ un toll mangleuz, kleuzañ ur poull.

Abteufen n. (-s) / **Abteufung** b. (-,-en) : toullerezh g.

abtippen V.k.e. (hat abgetippt) : skiverezañ, bizskrivañ ; *ich tippe etwas ab*, skiverezañ (bizskrivañ) a ran un eiskrid bennak.

Äbtissin b. (-,-nen) : [relij.] abadez b. ; *Mutter Äbtissin*, mammabadez b. ; *Koadjutorin einer Äbtissin*, kenabadez b.

abtönen V.k.e. (hat abgetönt) : *abgetönte Farben*, livioù dinaouet ls., livioù dereziet ls. ; *Farben abtönen*, dinaouiñ livioù, dazlivaañ, dereziañ livioù.

Anv-gwan verb **abgetönt** : dereziet.

Abtönung b. (-,-en) : dereziadur g., dereziad g., arliv g., dazliv g.

Abtordinarius g. (-,-ordinarien) : [relij.] abad-eskob g. [/iester ebed-eskeb, abaded-eskibien].

abtöten V.k.e. (hat abgetötet) : 1. lazhañ, mougañ, distrauañ ; 2. [mezeg.] *Bazillen abtöten*, dezinfektiñ, dilouediñ, dilouezañ, digontammiñ ; 3. [mezeg.] *einen Zahnnerv abtöten*, tennañ nervenn un dant, ezvevekaat un dant ; 4. *sein Fleisch abtöten, die Sinnenlust abtöten*, kastizañ e gorf, kastizañ e gig.

Abtötung b. (-,-en) : 1. distraujadur g., distraujidigezh b., distraujerezh g. ; 2. [dre skeud.] *Abtötung der Sinnlichkeit*, kastizadur ar c'horf evit trech'hiñ ha sujañ e youlou fall g., kastizadur ar c'high g., sujidigezh e skiantou b., emgastiz g. ; 3. [relij.] *gwanadur g.*, kastizadur g., emgastiz g.

Abtrag g. (-s, Abträge) : 1. atredoù ls. ; 2. [gwir] gaou g., droug g., domaj g.

abtragen V.k.e. (trägt ab / trug ab / hat abgetragen) : 1. diatrediñ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, diac'hubiñ, kas kuit gant an-unan ; 2. diskar, diskar a-blad, freuzañ, difoeltrañ, distrauañ, razhañ, dispenn, diwriziennañ, pilat, bannañ d'an traoñ, dic'hastañ, fontañ, finfontañ ; *ein Gebäude abtragen*, diskar (freuzañ, difoeltrañ, diwriziennañ, pilat, razhañ, rezañ, fontañ, finfontañ) ur savadur ; *einen Steinhaufen abtragen*, diverniañ mein ; *einen Erdwall abtragen*, dgleuziañ, diskar ur c'bleuz, freuzañ ur c'bleuz, fontañ ur c'bleuz, finfontañ ur c'bleuz, dic'hastañ ur c'bleuz ; 3. [douarouriez] krgnat, klothañ ; 4. [dre astenn] *Kleider abtragen*, teuc'hiñ (uzañ, teuziñ) dilhad, kas dilhad da bilhou, lakaat uz en e zilhad ; *abgetragene Kleider*, dilhadou teuc'h ls., dilhadou graet o reuz ganto ls. ; *abgetragene Sachen*, rikou intañvez ls., traoù intañvez ls., gagnou ls. ; 5. *die Speisen abtragen*, distallañ (disterniañ, disternañ, sevel, diwiskañ, dieubiriñ, distrollañ, distlabezañ, diac'hubiñ, distalagenniñ, distaliata, dijabliñ, diservijout, diservijañ) an daol, divec'hiañ an daol, distaoliañ, diservijout, diservijañ ; 6. [arc'hant.] paeañ, paeañ a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz, paeañ war dermen, rannbaeañ ; *seine Schulden abtragen*, diverrañ e zleou tamm-ha-tamm ; *eine Schuld abtragen*, en em ziendlaañ, paeañ un dle ; 7. [dre skeud.] *Dank abtragen*, trugarekaat, lavaret trugarez.

V.em. : **sich abtragen** V.k.e. (trägt sich ab / trug sich ab / hat sich (ak.) abgetragen) : [dilhad.] mont da fall, uzañ, teuc'hiñ, mont gant an uz, mont dre uz.

abträgig ag. : [Bro-Suis] sellit ouzh **abträglich**.

abträglich ag. : noazus, gaouus, gwallus, fall, diampled, dizampled, diemsav ; *der Gesundheit abträglich*, noazus d'ar yec'hed, fall evit ar yec'hed, klañvus, fall d'ar yec'hed, diyec'hed, diyec'hedus, diyac'h, diyac'hus, enepyec'hed, [lec'h] disasun.

Abtragung b. (-,en) : 1. distrujadur g., distrujidgezh b., distrujerezh g., diskaradur g., freuzerezh g., karzh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., razherezh g., diatredadur g.; die Abtragung der Erdwälle, an diskar kleuzioū g.; 2. [arc'hant.] diendleadur g.; 3. [douarouriezh] krgnerezh g., krgnadur g., klothañ g.

abtrampeln V.em. : sich abtrampeln (hat sich (ak.) abgetrampelt) : pilpazañ, pavata, kalemarchiñ.

Abtransport g. (-s,-e) : 1. treuzdougen g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g.; 2. treuzkasadenn b., treuzkasadur g., treuzkas g.

abtransportieren V.k.e. (transportierte ab / hat abtransportiert) : treuzdougen, treuzkas; die Verletzten abtransportieren, dougen ar c'hoazidi kuit.

abtreiben V.k.e. (trieb ab / hat abgetrieben) : 1. argas, kas kuit, skarzhañ, kas er-maez, touch kuit, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal; der Wind treibt die Wolken ab, an avel a skub an oabl, an avel a gas kuit ar c'houmoul; der Wind hat den Ballon weit abgetrieben, ar baloñs a voe kaset pell gant an avel; die Strömung trieb das Schiff vom Kurs ab, diheñchet (diroudet) e voe ar vag gant ar gasenn; 2. [mengleuz.] Gestein abtreiben, ezennañ ar c'haill; 3. [kimiezh] Silber aus Blei abtreiben, puraat arc'hant; Benzol abtreiben, divenzoliñ; 4. [mezeg.] dispartiañ, diforc'h, diforc'hiñ, lakaat da ziforchiñ; ein Kind abtreiben, diforc'hiñ ur vaouez, lakaat ur vaouez da ziforchiñ diwar he bugel, sioc'haniñ ur vaouez, lakaat ur vaouez da zispartiañ diouzh he bugel kent an amzer, ober d'ur vaouez dispartiañ diouzh he c'hrouadur, ober d'ur vaouez koll he c'hrouadur, ober ur rikladenn d'ur vaouez, lakaat ur vaouez da riklañ he bugel, lakaat ur vaouez da goll he bugel; sie hat zwei Kinder abgetrieben, daou vugel he deus dispartiet, diforc'het eo diwar daou vugel, div rikladenn a zo bet graet dezhi, daou vugel he deus riklet; 5. [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn, kegin.] toueziañ, meskañ, kemmeskañ, fulhañ, kejiñ; drei Eigelb abtreiben, basañ (trapañ, trapat, mezañ) tri melen-vi; Eier zu Schaum abtreiben, basañ gwennouù-vi en erc'h, trapañ gwennouù-vi en erc'h.

V.gw. : 1. (trieb ab, hat abgetrieben) : [mezeg.] dispartiañ, diforc'h, diforc'hiñ, terriñ he brazezded, sioc'hanañ ur vaouez; 2. (trieb ab, ist abgetrieben) : [merdead.] drival,驱车, mont d'an driv, mont gant ar red, diruzañ.

Abtreiben n. (-s) : 1. [tekn., metal.] digemmeskadur g.; 2. [kimiezh] das Abtreiben von Benzol, an divenzoliñ g.

abtreibend ag. : [mezeg.] sioc'hanson, ... sioc'hanañ, P. ... diforc'hañ.

Abtreiber g. (-s,-) : diforc'her g.

Abreibung b. (-,en) : 1. argasadenn b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g.; 2. [mengleuz.] korvoerezh g., ezennañ g., ezennerezh g.; 3. [kimiezh] puradur g.; 4. [mezeg.] tor dougen g., tor dougadur g., diforc'hiñ g., diforc'h g., diforc'hidigezh b., rikladenn b., riskladenn b., sioc'hanadur g.; strafbare Abreibung, tor dougen er-maez eus al lezenn g., tor dougadur er-maez eus al lezenn g., tor brazezded er-maez eus al lezenn b., diforc'hiñ difennet hervez al lezenn g.; [gwir, Bro-C'hall] freiwillige Abreibung, tor dougen choazet g., T.D.C. g., tor brazezded youlel g., T.B.Y. g., tor brazezded mennet g., T.B.M. g.; 5. [merdead.] drival g., driv g., diruzadur g.

Abreibungsmittel n. (-s,-) : [mezeg.] sioc'hanuzenn b., danvez diforc'hiñ g., louzoū diforc'hiñ g., hilastaler g.

Abtreibungspline b. (-,n) : [mezeg.] pilulenn sioc'hanañ b., pilulenn diforc'hiñ b., pilulenn an deiz war-lerc'h b.

Abtreibungsversuch g. (-s,-e) : [mezeg.] taol diforc'hiñ g., argeziad diforc'hiñ g.

abtrennbar ag. : rannus, rannadus, distagadus, distrolladus.

abtrennen V.k.e. (hat abgetrennt) : 1. rannañ, disrannañañ, dispartiañ, diemprañ, diframmañ, forc'hiñ, digevreañ, digevrediñ, distekiñ, distrollañ; das Fett vom Fleisch abtrennen, dilardañ ar c'hig, tennañ an druzoni eus ar c'hig; 2. regiñ, diskolpañ, diskalfañ, distagañ, distagañ krenn, didammañ [ludb diouzh udb all]; jemandem die Glieder vom Körper abtrennen, diiziliañ u.b.; 3. diwriat, disgwriat; den Besatz eines Kleidungsstückes abtrennen, divevennañ ur pezh dilhad, dilezennañ ur pezh dilhad; 4. die Karte entlang der Perforation abtrennen, die Karte an der Perforation abtrennen, distagañ ar gartenn hervez ar poentigoù; 5. [labour-douar] die Ableger abtrennen, dilagadenniñ.

Abtrennung b. (-,en) : disparti g., disrann g., diforc'h g., distag g., distagadur g.; [labour-douar] Abtrennung der Ableger, dilagadenniñ g.

abtretbar ag. : dilezadus; nicht abtretbar, andilezadus.

Abtretbarkeit b. (-) : dilezadusted b.

abtreten V.gw. (tritt ab / trat ab / ist abgetreten) : mont kuit; der Richter ließ die Zeugen abtreten, ar barner a roas aotre d'an testoù da vont kuit; von der Bühne abtreten, a) kuitaat al leurenn; b) [dre skeud.] mont diwar-wel, mont en a-dreñv.

V.k.e. (tritt ab, trat ab, hat abgetreten) : 1. leuskel, ober e zilez eus, ober dilez eus, ober an dilez eus, dilezel, dizer'hel, reiñ, lezel; jemandem ein Zimmer abtreten, leuskel ur gambr gant u.b., dilezel ur gambr gant u.b., ober dilez eus ur gambr; er hat mir alles spottbillig abgetreten, lezet en deus pep tra ganin evit ur bouton; jemandem etwas abtreten, ober e zilez eus udb d'u.b.; jemandem ein Recht abtreten, dilezel ur gwir bennak gant u.b., ober e zilez eus ur gwir bennak d'u.b., ober dilez eus ur gwir bennak gant u.b., ober an dilez eus ur gwir bennak gant u.b., lezel ur gwir bennak gant u.b./reiñ ur gwir bennak d'unan all (Gregor); jemandem Rechte abtreten, ober aotreou d'u.b.; seine Ansprüche abtreten, dilezel e wiriou; jemandem etwas wieder abtreten, eilreiñ udb d'u.b.

2. torchañ e dreid; den Schnee abtreten, en em zizober (en em zifraeañ, en em zjabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus an erc'h chomet stag ouzh e votoù, dijabliñ añ (diouzh an) erc'h chomet stag ouzh e votoù; abgetretene Schuhe, botoù teuc'h ls., botoù tremen teuc'h ls., botoù diseuliet ls., botoù graet o reuz ganto ls., botoù aet da fall ls., botoù torkulet ls.

3. seine Absätze abtreten, uzañ seulioù e votoù, lakaat uz e seulioù e votoù, diseuliañ e votoù, kas e votoù da fall, torkuliñ e votoù.

V.em. : sich abtreten (tritt sich ab / trat sich ab / hat sich (ak.) abgetreten) : uzañ, teuc'hiñ.

abtretend ag. : [gwir] dilezer.

Abtretende(r) ag.k. : [gwir] dilezer g., dilezour g. (Gregor).

Abtreter g. (-s,-) : torch-treid g., torch-botoù g.

Abtretung b. (-,en) : dilez g., dilezad g., dilezidigezh b., dilezadenn b., dilezel g., dizalc'h g., dizalc'hidigezh b., roidigezh b.

Abtretungsempfänger g. (-s,-) : dileziad g., dilezadour g.

Abtretungsurkunde b. (-,n) : testeni an dilezadenn g., testeni ar roidigezh g., dilezoù ls.

Abtretungsvertrag g. (-s,-verträge) : skrid dilez g.

Abtrieb g. (-s,-e) : 1. [koadegouriezh] Waldabtrieb, troc'h koad g., diskar gwez g.; 2. [merdead.] drival g.,驱车 g., driv g.; 3.

[treuzpeuriñ] diskenn eus peurvanoù an Alpoù g. ; 4. [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn, kegin.] viou basez en erc'h ls.

Abtrift b. (-,en) : [merdead.] drival g., drivañ g., driv g., diruz d., diruzadur g.

Abtriftmesser g. (-s,-) : diruzverker g. [liester diruzverkeriou]. **abtrinken** V.k.e. (trank ab / hat abgetrunken) : 1. evañ ur banne ; 2. tarlipat, muzevañ.

Abtritt¹ g. (-s,-e) : 1. disparti g., mont kuit g. ; *Abtritt von der Bühne*, disparti eus al leurenn g. ; 2. dilez g. ; *Abtritt eines Ministers*, dilez e garg gant ur maodiern g.

Abtritt² g. (-s) : priveziou ls., kambr-aes b., retredoù ls., korn klet g., korn distro g., lec'h distro g., ti bihan g., staol b., gardelop g., P. kominiti b., kambr ar pri melen b.

abtrocknen V.k.e. (hat abgetrocknet) : sec'hañ, disec'hañ, torchañ, dizourañ ; *wieder abtrocknen*, adtorchañ ; *das Geschirr abtrocknen*, torchañ al listri, terchiñ al listri.

V.em. : **sich abtrocknen** (hat sich abgetrocknet) : sec'hañ, disec'hañ, torchañ ; *sich (dat.) die Hände abtrocknen*, (di)sec'hañ e zaouarn ; *sich (dat.) die Stirn abtrocknen*, ober ur sec'h d'e dal, sec'hañ ar c'hwezenn diwar e dal, sec'hañ e dal, dic'hweziñ e dal, torchañ ar c'hwezenn a bizenn war e dal ; *sich (ak.) nach dem Bad abtrocknen*, sec'hañ e gorf gant ur serviedenn war-lerc'h ar gibelladenn, en em sec'hañ war-lerc'h ar gibelladenn.

Abtrocknen n. (-s) : dingleboradur g., dingleboriñ g., disec'hadur g., dizourennañ g., dizouradur g., sec'hadur g., sec'h g., hesk g., heskadur g., torchañ g.

abtrocknend ag. : disec'hus, heskus., sec'hus.

abtröpfeln / abtropfen V.gw. (ist abgetröpfelt / ist abgetropft) : berañ, diverañ, deverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, beradañ, bilbilhat, strilhañ, redek, dizourañ ; *abtropfen lassen*, lakaat da zizourañ, lakaat da zeverañ ; *das Geschirr abtropfen lassen*, lezel al listri da ziverañ ; *Nudeln abtropfen lassen*, lakaat toazennou d zizourañ.

Abtropfen n. (-s) / **Abtröpfeln** n. (-s) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g., ber g., beradur g.

Abtropfbrett n. (-s,-er) : *Abtropfbrett für Löffel*, parailher g. [liester parailheriou].

Abtropfgestell n. (-s,-e) : *Abtropfgestell für Flaschen*, deverer g. [liester devererioù], deverouer g. [liester deverouerioù].

Abtropfpfanne b. (-,n) : kas g., lichefre g. ; *Inhalt einer Atpropfpfanne*, lichefreadur g.

Abtropfständer g. (-s,-) : kanastell [liester kanastelloù, kenestell].

abtrotzen V.k.e. (hat abgetrotzt) : *jemandem etwas abtrotzen*, truflañ ubd diwar u.b., tennañ ubd dre heg digant u.b., tunaañ ubd digant u.b.

abtrudeln V.gw. (ist abgetrudelt) : *das Flugzeug trudelt ab*, kouezhañ a ra ar c'harr-nij d'an douar en ur droellennañ, diruilhal a ra ar c'harr-nij d'an douar mell-divell.

abtrünnig ag. : disuj, reneat, renavi, renaviet, skismatek, skismek, desfailh, disrannour ; *abtrünnig werden*, dianzav e feiz, nac'h e feiz, nac'h e vadeziant, nac'h e Zoue.

Abtrünnige(r) ag.k. g./b. : renavi g. [liester renavied], renead g. [liester reneaded], desfailh g. [liester desfailhed], nac'her-e-feiz g. [liester nac'herien-o-feiz], nac'her-e-Zoue g. [liester nac'herien-o-Doue], nac'her-e-vadeziant g. [liester nac'herien-o-badeziant], disrannour g. ; [istor] Julian der Abtrünnige, Juluan ar Renavi g.

Abtrünnigkeit b. (-,en) : reneadelez b., renavierezh g., dianzavadur-feiz g., disrannouriez b.

Abts- : [relj.] abadel, ... an abad, ... abad.

Abtsamt n. (-s,-ämter) : [relj.] abadiezh b.

Abtshaus n. (-es,-häuser) : [relj.] ti an abad g.

Abtskoadjutor g. (-s,-en) : [relj.] kenabad g. [liester kenabaded, kenabadien, kenebed].

Abtswürde b. (-) : [relj.] abadiezh b.

Abtsstab g. (-s,-stäbe) : [relj.] bazh-abad, kammell-abad b., gros b.

abtun V.k.e. (tat ab / hat abgetan) : 1. tennañ, dilezel, diwiskañ ; *den Rock abtun*, diwiskañ e borpant ; *als ich ein Mann wurde, tat ich ab, was kindlich war*, pa'z on deuet da vezañ un den, em eus dilezet ar pezh a oa eus ar bugel ; 2. P. *jemanden kurz abtun*, kas u.b. krak-ha-berr diwar e dro, kas u.b. da sutal krak-ha-berr (da driñchina, da dreiñ mein da sec'hañ, da bark an aod, da bizmoc'ha), kas u.b. da rudellat, kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. war ar c'herzed, kas u.b. da ganañ, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da skidañ, kas u.b. da gouziñ, kas u.b. da Gankari-noz, kas u.b. da c'hastiñ, kas u.b. da gontañ lus, kas u.b. da bolotresa, kas u.b. da gastrilhesa, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'ched war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'ched d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kivijañ u.b., kas u.b. d'an tus, kas u.b. da vale, stlapañ u.b. da vale, kas u.b. da vale brav ha kempenn, kas u.b. da bourmen, kas u.b. da logota da Venez-Are ; 3. disteuler ; *einen Einwand abtun*, tremen dreist un enebadenn, na ober (na reiñ) a fed d'un enebadenn, na deuler pled ouch un enebadenn, disteuler un enebadenn ; 4. [dre skeud.] *eine Unsitte abtun*, troc'hañ d'ur pleg fall, trech'hiñ (terriñ) un tech fall ; 5. P. *das ist abgetan*, peurreizhet eo an afer, paket eo an tan ha gwerzhet al ludu, graet ar gra ; *damit ist's noch nicht abgetan*, n'hon eus ket talaret c'hoazh gant an afer-se, n'eo ket c'hoazh hollik echu an afer.

abtupfen V.k.e. (hat abgetupft) : torchañ, sec'hañ, spoueañ, taponañ, steponiñ.

V.em. : **sich abtupfen** (hat sich abgetupft) : torchañ, sec'hañ, disec'hañ ; *sich (dat.) die Stirn abtupfen*, ober ur sec'h d'e dal, sec'hañ e dal, sec'hañ ar c'hwezenn diwar e dal, dic'hweziñ e dal, torchañ ar c'hwezenn a bizenn war e dal.

Abulie b. (-) : [mezeg.] divennerez g., anyoul g.

abulisch ag. : [mezeg.] anyoulek, anyoulel ; *abulischer Patient*, anyouleg g. [liester anyoulegeien].

aburteilbar ag. : barnadus.

aburteilen V.k.e. (hat abgeurteilt) : barn, kondaoniñ ; *endgültig aburteilen*, barn hep engalv, kondaoniñ hep eskemm.

Aburteilung b. (-,en) : barnedigezh b., kondaonidigezh b.

abverdienen V.k.e. (verdiente ab / hat abverdient) : gounit diouzh c'hwezenn e dal, gounit o c'hweziñ.

Abverkauf g. (-s,-verkäufe) : [Bro-Aostria, kenwerzh] peurwerzh b., pilwerzh b., skarzhadeg vras b., arc'hantadur g.

abverkaufen V.k.e. (verkauft ab / hat abverkauft) : [Bro-Aostria, kenwerzh] pilwerzhañ, lakaat e pilwerzh.

abverlangen V.k.e. (verlangte ab / hat abverlangt) : goulenn groñs [digant u.b.], goulenn start [digant u.b.], azgoulenn [digant u.b.] ; *die Pässe abverlangen*, goulenn ar pasportou ; *er verlangt viel von seinen Leuten ab*, ul loufrez eo, sklouf eo, mac'hom eo.

abvieren V.k.e. (hat abgeviert) : [tisav.] karrezañ, karreañ ; *mit der Axt abvieren*, karrezañ gant ar vouc'hal.

Abvierien n. (-s) : karrerezh g., karrezerezh g., karreadur g., karrezadur g.

abwägen V.k.e. (wog ab / wägte ab // hat abgewogen / hat abgewägt) : pouezañ, dibouezañ, pouezañ ha dibouezañ, pouezata, braspouezañ, lakaat e kemm, keñveriañ, hañvalout, daspouezañ, tebiñ, roulat en e benn, ruilhal en e benn, kompodiñ ; *seine Worte vorsichtig abwägen*, lakaat evezh en e gomzoù, dibab e c'herioù, teuler evezh war e gomzoù, pouezañ mat e gomzoù, pouezañ mat pep ger a-raok kaozeal, lakaat dalc'h ha poell en e gomzoù, ober nav zro gant e deod en e c'henou a-raok komz, en em soñjal ervat a-raok lavaret ubd, komz gant preder, ober gant komzoù sevenet pervezh, ober gant komzoù pouezet, ober gant komzoù mistr, komz goude bezañ soñjet mat er pezh a lavaror, ober daou soñj kent komz, komz dibab, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon ; *das Für und Wider abwägen*, pouezañ ha dibouezañ, pouezañ mat pep tra, pouezañ an eil tu hag egile, ober daou vennozh, ober daou soñj, daousoñjal, sellet ouzh an daou du, sellet ouzh ar rag hag ouzh ar perag, sellet pizh ouzh ar ya hag ouzh an nann, hañvalout ; *zwei Lösungsmöglichkeiten gegeneinander abwägen*, lakaat e kemm daou zoare da zirouestlañ ur gudenn, lakaat kemmoñ-ouzh-kemm daou zoare da zirouestlañ ur gudenn, lakaat eskoaz daou zoare da zirouestlañ ur gudenn, roulat en e benn div voaien da zirouestlañ ur gudenn, ruilhal en e benn div voaien da zirouestlañ ur gudenn.

Abwägung b. (-,en) : divizadeg b., divizadenn b., keñveriadur g., heñveladur g., kompod g. ; *nach einer gründlichen Abwägung*, goude prederiañ ervat, goude hirsoñjal, goude hirbrederiañ, goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude evezhiañ pizh, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ soñjet ervat, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kementse (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh an holl selladou, graet daou vennozh, graet daou soñj).

Abwahl b. (-) : blakboliñ g., boulzuañ g., skarzh da-geñver ur vouezhiadeg g., diskaridigez b., diskargadur g.

abwählbar ag. : 1. ... a c'haller blakboliñ, ... a c'haller skarzhañ da-geñver ur vouezhiadeg ; 2. [danvez-skol] diret, diredi.

abwählen V.k.e. (hat abgewählt) : 1. korbellat, boulzuañ, blakboliñ, skarzhañ ; 2. [danvez-skol] dilezel.

abwälzen V.k.e. (hat abgewälzt) : 1. dirollañ ; 2. [dre skeud.] teurel [pennrann taol-], disteurel [pennrann distaol-], kas diwar e dro ; *eine Last abwälzen*, en em zizober (en em zifraeañ, en em zibabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) diouzh ur bec'h, en em ziaesaat ag ur bec'h, disteuler ur bec'h a-ziar e gein, disammañ ur bec'h, en em zisammañ diouzh ur bec'h, en em ziskargañ diouzh ur bec'h, disammañ, difoarañ diouzh ur bec'h, en em zivech'añ, devaliñ ur samm ; 3. azlammat, dastaoliñ ; *eine Preiserhöhung auf die Verbraucher abwälzen*, azlammat ur c'hresk war ar vevezieren ; 4. [gwir] *eine Schuld (eine Beschuldigung) auf einen anderen abwälzen*, teurel war unan all, teurel an digarez war unan all, skeiñ ar bec'h war unan all, skeiñ ar bec'h war kein unan all, teuler ar bec'h war kein unan all, teurel ar bec'h war unan all, teurel ar brall war unan all, teurel ar garez war unan all, kareziñ unan all, lakaat u.b. e gaou, lakaat ar gaou ouzh u.b., teurel ar gaou war u.b.,

teurel gaou war u.b., teurel an tamall d'unan all, teurel un tamall war unan all, kas un tamall ouzh unan all, lakaat ar bec'h war unan all, en em ziskargañ diwar-goust unan all, en em zisammañ war unan all, lakaat ur mank bennak war gont unan all, lakaat ubd war gwall unan all ; *eine Schuld von sich abwälzen*, en em ziskargañ, en em zidamall, en em wennañ, en em gaeraat.

abwandeln V.k.e. (hat abgewandelt) : adaozañ, cheñch, kemmañ, treiñ, treuzkemmañ, argemmañ ; *seine Gedanken abwandeln*, distreiñ diwar e vennozhioù, distreiñ a-ziar e vennozh, distreiñ diwar e veno, cheñch soñj, cheñch mennozh, cheñch santimant, dibennadiñ, dilezel e vennozh, treiñ meno, treiñ e bastell, treiñ penn d'e vazh, treiñ banniel, treiñ kordenn. V.gw. : *auf- und abwandeln (ist auf- und abgewandelt)*, mont ha dont.

abwandern V.gw. (ist abgewandert) : 1. mont kuit ; *ein großer Teil der Landbevölkerung wanderte aus den ländlichen Gebieten in die Städte ab*, un tamm mat eus poblañs ar maeziou a zivaezias ; *aus wirtschaftlichen Gründen abwandern*, mont da-heul e vara, heuliañ e vara ; 2. treuzannezañ ; 3. von etwas abwandern, dilezel ubd, lavaret kenavo d'ubd, kuitaat ubd ; 4. divroañ.

Abwanderung b. (-,en) : 1. divroerezh g., divroadenn b., divroadeg b., divroañ g., fuadur g. ; *Abwanderung von geistigem Kapital*, fuadur ar speredou g. ; *Abwanderung von qualifizierten Arbeitskräften*, fuadur an dud labour stummet g., fuadur an dorniou-labour stummet g. ; 2. treuzannezadur g. ; *Abwanderung der Bevölkerung*, diboblidigez b., dibobladr g. ; *die Abwanderung macht unser Land fertig*, an divroañ a laz hoz bro ; 5. [armerzh.] *Kapitalabwanderung*, fuadur ar c'hevala g., ezkerzh kevalaoù g.

Abwanderungsverlust g. (-es,-e) : bilañs embroañ-divroañ negativel g., mentel embroañ-divroañ leiel b.

Abwandlung b. (-,en) : 1. kemmadur g., kemmadenn b., kemm g., treuzkemm g., treuzkemmadur g., treuzkemmadenn b. ; 2. [yezh.] kemmadur g., dispiegadur g., troadur g. ; 3. argemm g., argemmad g., argemmadur g., argemmenn b., adstumm g., eilstumm g.

Abwärme b. (-) : gwrez dilaosket g., gwrez kollet b., gwrez a-zillerch b., gwrez dilerch b., gwrezad dilerch b.

Abwart g. (-s,-e) : [Bro-Suis] porzhier g., dorojer g., gward kendi g.

abwarten V.k.e. ha V.gw. (hat abgewartet) : chom war vete gwelet, chom war vetek-gouzout, chom war vete-gouzout, gortoz betek-gouzout, gortoz gouzout hiroc'h, gortoz da welet, gortoz, gedal, amzeriñ, amzeriañ, treizhañ diouzh an amzer, chom da c'hortoz ; *etwas (ruhig) abwarten*, lezel an amzer da ober (Gregor), gortoz distrafuilh ar pezh a zo da zont d'an-unan ; *abwarten*, bis ..., gedal ma ..., gortoz ma ... ; *warten wir ab*, bis das Obst reif ist, gortozomp ma vo darev ar frouezh, gortozomp ar frouezh da zareviñ ; *warten wir ab*, bis der Regen aufhört, gedomp ar glav da devel, gortozomp ar glav da devel, gortozomp ma tavo ar glav, gortozomp ac'hanen ma tavo ar glav, gortozomp ken a davo ar glav, gortozomp ken na davo ar glav, gortozomp ken na raio ket glav ken, gortozomp lost ar barrad, gortozomp lost ar barrad ; *warten wir ab*, bis der Sturm vorbei ist ! gortozomp ar barrad amzer da dremen ! gedomp ar barrad amzer da dremen ! ; *warten wir hier das Unwetter ab* ! chomont amañ da c'hortoz ma tremeno ar barrad amzer ! gortozomp amañ ar barrad amzer da dremen ! gedomp amañ ar barrad amzer da dremen ! ne vefe ket gwazh deomp chom amañ da c'hortoz eget mont dindan an amzer fall ; *warten wir*

so lange ab ! gortozomp ac'hanen di ! ; warten wir ab, was daraus wird ! gortozomp da welet ! ; ohne weiter abzuwarten, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleañ hiroc'h, hep gortoz hiroc'h, hep gortoz hiroc'h amzer, hep ken amzeriñ, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ ; P. abwarten und Tee trinken, n'hon eus ken nemet amzeriñ ur pennadig d'ober (nemet diskouez hor seizh pasianted d'ober), gortoz pell gortoz gwell, pa zeu ar mor e teu ar pesked, gant ar mor e teu ar pesked, gant kolo hag amzer e veüra ar mesper ; es bleibt abzuwarten, ob, da c'houzout eo ha ....

Abwarten n. (-s) : gortozerezh g., gortozidigezh b.

abwartend ag. : eine abwartende Haltung annehmen, sich abwartend verhalten, chom war-c'ched, gortoz bete gouzout, gortoz bete gwelet, chom war vete gwelet, chom war vete gouzout, chom war vetek gouzout, gortoz betek gouzout, gortoz gouzout hiroc'h, chom da c'hortoz penaos e troio an traou, chom etre daou, bezañ etre an dour hag ar c'hler, chom en entremar, gortoz, lezel da c'hoiñ, chom (menel) war vordo, treizhañ diouzh an amzer, amzeriñ, amzeriañ, gortoz an degouezhioù da zont ; sich abwartend verhaltende Person, gortozer g., treizher g., koulzelour g., koulzataer g., amzerier g.

abwärts Adv. : 1. d'an traoñ, war-naou, war-draoñ, war-ziskenn, war-ziribin, war-bouez traoñ, war ziaz, war rabat ; der Weg führt abwärts, der Weg geht abwärts, mont a ra an hent war-draoñ (war-ziskenn, war-ziribin, war bouez-traoñ, war rabat), war-naou e ya an hent, war-ziribin emañ an hent, war bouez-traoñ emañ an hent, diribin a zo gant an hent, rabat a zo gant an hent, war-ziskenn emañ an hent, pouez-traoñ a zo gant an hent, lañs-traoñ a zo gant an hent, traoñ a zo gant an hent, dont a ra an hent war ziaz ; abwärts verlaufender Weg, hent dinaou g., hent diribin g., dinaouenn b., diribinenn b., devalenn b., diskenn g. ; nun führte die Straße abwärts, krog e oa an hent da ziskenn ; jetzt geht es abwärts, krog eo an diskenn ; 2. [dre skeud.] mit ihr geht es abwärts, falloc'h-fallañ eo he yec'hed, mont a ra war zizeriañ ganti, mont a ra he nerzh kuit, war fallaat e ya ganti, gwanaat a ra he nerzh, gwashaet eo dezhi, war washaat e ya ganti, emañ oc'h ober ruskenn fall, gwastañ a ra he stad, fallaat a ra, divalavaat a ra.

Abwärtsabhängigkeit b. (-) : [stlenn.] amzalc'h diwar grec'h g.

Abwärtsbewegung b. (-,en) : diskenn g., lusk war-draoñ g.

Abwärtsspirale b. (-,-n) : [armerzh] troellenenn enkilek b.

Abwärtstransformator g. (-s,-en) : [tredan] isvarrerez b. [liester isvarrerezioù].

Abwärtstendenz b. (-,en) / **Abwärtstrend** g. (-s,-s) : tuadur war zigresk g., tuadur war-ziskenn g., enkil g.

Abwärtswandler g. (-s,-) : [tredan] izelaer g. [liester izelaerioù].

abwaschbar ag. : ... a c'heller gwalch'iñ, gwalch'hadus.

Abwasch¹ g. (-es) : skaotaj g., skaotadenn b. ; den Abwasch des Geschirrs besorgen, den Abwasch machen, skaotañ, skaotañ al listri, cholch'iñ al listri, gwalch'iñ al listri, ober ar skaotaj, gwalch'iñ ar staliou, gwalch'iñ ar stalikerezh, skaotañ an traou, gwalch'iñ an traou.

Abwasch² b. (-,en) : [Bro-Austria] dar b.

abwaschbar ag. : gwalch'hus, gwalch'hadus, ... a ya kuit pa vez gwalch'het.

Abwaschbecken n. (-s,-) : dar b.

abwaschen V.k.e. (wäscht ab / wusch ab / hat abgewaschen) : 1. gwalch'iñ, diwalch'iñ, disgwalch'iñ, diverkañ ; eine Beleidigung abwaschen, gwalch'iñ ur flemm ; 2. skaotañ,

cholch'iñ ; das Geschirr abwaschen, skaotañ, skaotañ al listri, cholch'iñ al listri, gwalch'iñ al listri, ober ar skaotaj, gwalch'iñ ar staliou, gwalch'iñ ar stalikerezh, skaotañ an traou, gwalch'iñ an traou, skaotañ ar staliou.

V.em. : **sich abwaschen** a) (wäscht sich ab / wusch sich ab / hat sich (ak.) abgewaschen) : en em walch'iñ ; b) (wäscht sich etwas ab / wusch sich etwas ab / hat sich (dat.) etwas abgewaschen), lemel ube dre walch'iñ ; sich die Schminke vom Gesicht abwaschen, en em ziwezelañ gant dour, diwezelan e zremm gant dour.

Abwaschlappen g. (-s,-) : lapas g., torch g., torch-listri g., torch-skudelloù g., torch-skaotañ g., tarner g., torchouer g., toailhon g.

Abwaschschaaff n. (-s) : [Bro-Austria, dispredet] podez skaotañ b.

Abwaschtisch g. (-es,-e) : deverer g. [liester devererioù], kanastell b.

Abwaschung b. (-,en) : 1. gwalch'h g., gwalch'herezh g., gwalch'hadurezh b., gwalch'hadur g., gwalch'hidigezh b., gwalch'hadenn b., gwalch'hadeg b., gwalch'iñ g., disgwalch'iñ g., bugaderezh g., naetadur g. ; 2. [relij.] emwalc'h g., emwalc'hadenn b.

Abwaschwasser n. (-s,-/-wässer) : dour skaotaj g. ; fettiges Abwaschwasser, gwelienn g., gwalch'hinajoù ls.

Abwasser n. (-s,-wässer) : die Abwässer, an dour-skarzh g., an dour-koll g., an douriou lous ls., an douriou dilerch'ls., an dour-distrouilh g., ar gwelienn g. ; die Abwässer durch einen Treibguttrechen fließen lassen, kaeliañ an dour lous ; industrielle Abwässer, ezverioù greantel ls.

Abwasseraufbereitung b. (-,en) / **Abwasserbehandlung** b. (-,en) : treterezh an dour-skarzh g., danzeadur an douriou skarzh ls., danzen an douriou skarzh g.

Abwasserkanal g. (-s,-kanäle) : kanol-skarzh b., kan-distrouilh g., distrouilh g., kan-skarzh g., kan-skarzhañ g. ; den verstopften Abwasserkanal entschlammen, distoc'hañ ar c'han-skarzh.

Abwasserreinigung b. (-,en) : puradur an douriou lous g., danzeadur an douriou skarzh g., danzen an douriou skarzh g.

Abwassersammelleitung b. (-,en) : kan-dastum g.

Abwasserschacht g. (-s,-schächte) : genou ar c'han-skarzh g.

abwatschen V.k.e. (hat abgewatscht) : [Bro-Austria / Bro-Vavaria] er hat ihn erbärmlich abgewatscht, dispeget en deus bet ur pezh mell flac'had gantañ, plantet en deus bet ur stlafad a-zoare gantañ a-dreuz e c'henou, distaget en deus bet ur flac'had a-zoare gantañ, bountet en deus bet ur pezh mell mojad gantañ, disvantet en doa ur pezh mell flac'had gantañ, plantet en doa ur flac'had gantañ.

abwechseln V.k.e. ha V.gw. (haben abgewechselt) : eilañ, cheñch, eskemmañ, treuzkemmañ.

V.em. : **sich abwechseln** (haben sich (ak.) abgewechselt) : en em eilañ, en em bebeilañ, en em sevel an eil egile ; sie wechselten sich ab, en em eilañ a raent, en em bebeilañ a raent, en em sevel a raent an eil egile, labourat a raent tro-ha-tro, labourat a raent a-bep-eil, labourat a raent an eil goude egile ; Lachen und Niedergeschlagenheit wechselten sich ab, c'hoarzh ha dic'hoarzh a voe a bep eil ; sie wechselten sich schichtweise bei der Betreuung der Kranken ab, dont a rae ar skipailhou a-bep-eil war-dro ar glaïvourien.

abwechselnd ag./Adv. : diouzh tro, bep eil tro, bep eil taol, bep eil, pep eil, a-bep-eil, bep un eil, pep eil taol, pep eil tro, pep eil tro, tro-ha-tro, bep eil gwech, an eil goude egile, pep hini d'e dro, a-bep-eil ; abwechselnde Lagen, abwechselnde

Schichten, gwiskadoù pebeilat ls., gwiskadoù a bep eil ls. ; wir bekamen jeden Tag immer abwechselnd mal Haferbrei mal Kartoffeln, yod kerc'h bep daou zevezh a veze, war eil gant patatez ; die Farben abwechselnd anordnen, pebeilañ al lioviù. **Abwechslung** b. (-,en) : 1. pebeil g., pebeilañ g., pebeiladur g., pebeilad g., cheñchamant g., eskemm g., eskemmadenn b., treuzkemm g., treuzkemmadur g., treuzkemmadenn b., nevezadur g. ; er mag Abwechslung, plijout a ra an nevezadur dezhañ ; 2. diverr-amzer g., dudi g./b., didu g., dihueg g., diduell b., diduamant g., diduadenn b., ebat g., plijadur b.

abwechslungshalber Adv. : evit cheñch un tammig, kement hag ober (kement ha gwelet, kement ha selaou) traou all.

abwechslungslos ag. : digemm.

abwechslungsreich ag. : 1. cheñch-dicheñch, kemmdigemm, keflusk-digeflusk, liesdoare, liesneuz, liesfurm, liesstumm ; abwechslungsreicher gestalten, liesdoareañ, liesseurtaat, diseurtelaat, diseurtekaat, liesaat, liezekaat ; sich abwechslungsreich ernähren, diseurtekaat e vowed, liesseurtaat e vowed ; 2. diduellus, diduant, dudius, diverrus, dihueus, bourrus, plijadurus, plijus.

Abweg g. (-s,-e) : 1. hent-distro g., hent-tro g., tro b., distro b., kammdro b., hent kammdrious g., kammigell b., kildro b. ; 2. [dre skeud.] auf Abwege geraten, mankañ diwar an hent mat, faziañ diwar an hent mat, distreiñ diwar an hent mat, diheñchañ, faziañ war an hent (Gregor), saouzaniñ war an hent (Gregor), saouzaniñ en hent, ezaouiñ, divarchiñ a-zwarz an hent, kouezhañ war louzaouenn-ar-saouzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem ; jemanden auf einen Abweg führen, diheñchañ u.b., diroudañ u.b., divarchiñ u.b.

abwegig ag. : direizh, diwir, faos, fazius, tromplus, treuz, trezenep, a-dreuz, pell diouzh ar gwirvoud, pell diouzh tachenn ar gwirvoud, diveziadek, diazas, ... na glot ket gant ar beziadoù ; seine Überlegung ist abwegig, fazius (tromplus, faos, direizh) eo pezh a soñj.

Abwegigkeit b. (-,en) : direizhded b., diwirded b., faosoni b., fazierezh g., dibennaj g., brizherezh g., diskianterezh g.

Abwehr b. (-,en) : 1. difenn g., difennadeg b., harzadur g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g. ; In Abwehr stehen, bezañ war an difenn ; 2. enesprierez g.

abwehrbereit ag. : [lu] dindan an armou, prest evit en em zifenn, pare d'en em zifenn, war an difenn.

Abwehrbereitschaft b. (-) : [korf, mezeg., bev.] difennoù ar c'horf ls., gwarezoù ar c'horf ls., gwarezoù imunizel ls., gwarezoù ar reizhiad imunekaat ls., difennoù hangae ls., difennoù ar reizhiad hangaeañ ls.

abwehren V.k.e. (hat abgewehrt) : 1. diarbenn, dizarbenn, pellaat, distekiñ, kas war-dreñv ; Besucher abwehren, pellaat gweladennen, distekiñ gweladennen, kas gweladennen diwar-dro ; 2. [dre skeud.] Dank abwehren, nac'h bezañ trugarekaet ; 3. Unheil abwehren, distreiñ ur gwalleur, diarbenn ur gwalleur, parraat un droug bennak ; das Schlimmste abwehren, parraat ouzh ar pep gwashañ, mirout ouzh ar pezh gwashañ a c'hoarvezout ; 4. [lu] einen Angriff abwehren, diarbenn (distreiñ, sparlañ, terriñ, talañ ouzh, kaeañ ouzh) un argadenn, diarbenn (distreiñ, sparlañ, terriñ, talañ ouzh, kaeañ ouzh) un arsailh, rentañ penn ouzh ur fard, pennañ ouzh ur fard ; 5. einen Schlag abwehren, dihellin un taol, diarbenn un taol, distreiñ un taol.

abwehrend ag. : ... emzifenn, diarbennus, diarbennekus, ... diarbenn, sparlus, skoilhus, ... kaeañ, ... sparlañ.

Abwehrfeuer n. (-s,-) : [lu] tennadeg sparlañ b., tennadeg kaeañ b.

abwehrgeschwächt ag. : [mezeg., bev.] hangaezivigek.

Abwehrkampf g. (-es,-kämpfe) : stourm emzifenn g.

Abwehrkraft b. (-,kräfte) : [mezeg., bev.] harzusted b. ; Abwehrkraft gegen Infektionen, harzusted ouzh ar poreoù b. ; Abwehrkräfte, difennoù ar c'horf ls., gwarezoù ar c'horf ls., gwarezoù imunizel ls., gwarezoù ar reizhiad imunekaat ls., difennoù hangae ls., difennoù ar reizhiad hangaeañ ls.

Abwehroffizier g. (-s,-e) : [lu] ofiser eus an enesprierez g.

Abwehrreaktion b. (-,en) : 1. ersav emzifenn g. ; 2. [bev., mezeg.] Abwehrreaktion des Organismus, erwezhiad emzifenn ar bevedeg g.

Abwehrspannung b. (-,en) : [mezeg.] emzifenn kigennel g.

Abwehrspieler g. (-s,-) : [sport] drekor g., difenner g.

Abwehrstoff g. (-s,-e) : [mezeg.] antikor g. ; Abwehrstoffe produzieren, Abwehrstoffe herstellen, Abwehrstoffe erzeugen, parañ antikorfoù.

Abwehrsystem n. (-s,-e) : reizhiad emzifenn b., difennoù ls. ; sein ganzes Abwehrsystem ist zusammengebrochen, e zifenn a zo aet da netra (war netra), e zifenn a zo aet da vann, e zifenn a zo troet e kas, e zifenn a zo kouezhet e kas, e zifenn a zo aet e kas.

abweichen V.gw. (wich ab / ist abgewichen) : 1. diheñchañ, diroudennañ ; vom Wege abweichen, diheñchañ / pellaat diouzh e hent (Gregor), mont (distreiñ, treiñ) diwar an hent, divarchiñ a-zwarz an hent, faziañ (riklañ) diwar an hent mat, skeiñ diwar an hent mat, diroudennañ ; 2. [merdead.] mont d'an driv, drival,驱车； 3. [dre skeud.] bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn ; 4. bezañ direizh, direizhañ, disderc'hel diouzh ; von der Regel abweichen, disderc'hel diouzh ar reolenn ; diese Satzform weicht von der Regel ab, stumm ar frazenn-se a ya a-enep ar reolenn (a zo direizh e-keñver ar reolenn) ; 5. [dre skeud.] vom Thema abweichen, treiñ diwar ar gaoz, distreiñ diwar e gaoz, treiñ diwar e dorhenn, ober distroiù-kamm, na chom en e erv, tec'hel diwar e erv, mont diwar e graf, mont diwar e gaoz, mont diwar ar gont, pellaat diouzh e gezeg, mont pell diouzh e gazeg, mont pell diouzh ar gér da wriat, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, P. dibarkañ ; von der Wahrheit abweichen, treiñ diwar ar wirionez rik, distekiñ diouzh ar wirionez plaen, mont en tu-hont d'ar wirionez, mont dreist ar wirionez, mont dreist dalc'h ; er ist nicht so stark von der Wahrheit abgewichen wie sein Mittäter, n'eo ket aet keit eus ar wirionez hag e genwallar ; 6. [dre skeud.] ihre Meinungen darüber weichen voneinander ab, n'int ket ali war an dra-se, n'int ket eus ar memes aviz war an dra-se, n'emaint ket a-du an eil gant egile war an dra-se, n'emaint ket a-unan e-keñver kement-se, pep hini en deus e soñj war an dra-se, n'emaint ket en ur soñj war an dra-se, n'emaint ket er memes soñj war an dra-se, ne welont ket an traou dre an hevelep lomber.

abweichend ag. : dizunvan, diforc'h, diforc'hus, direizh, amreizh, inkruzum ; leicht abweichende Bedeutung, arster g. ; von der Norm abweichend, forc'hadezh b. ; Person mit abweichendem Verhalten, forc'had g., diarroudennad g. ; voneinander abweichend, kenforc'h, kenforc'hus.

Abweichler g. (-s,-) : gwariadour g., diarroudennad g., disivouder g., disrannad g., dihentad g., dihentadour g.

Abweichlertum n. (-s) : gwariadouriez h., dihentadur g., disivoud g., dihentadouriez h.

Abweichstein g. (-s,-e) : disoc'her g. [lester disoc'heriou], bunt-rod g., disouezher g. [lester disouezheriou].

Abweichung b. (-,en) : 1. diheñchadur g., diroudennadur g., dihentadur g., tec'hadenn diwar an arroudenn b. ; 2. [gwir] disdalc'h g., amreoliadur g., direkizadur g. ; 3. forc'hadezh b.,

forc'hadur g., forc'hadenn b., diforč'h g., diforč'had g., forc'had g., kemm g. ; **zulässige Abweichung**, aotrevarz g., marz faziañ g. ; **4. [stered.] ledkorn** g. ; **5. direzhded** b. ; *in Abweichung von, daoust da, en desped da, en enev da ; 6. adstumm* g., eilstumm g. ; *Abweichung von der Regel*, nemedenn b., ezreol b., ezreolenn b., ezreolder g. ; **7. [mezeg, mellkein] gwariadur** g. ; **8. [merdead.] die Abweichung der Kompassnadel von der geographischen Nordrichtung**, amdennad ar c'hompañ g.
Abweichungsbeobachtung b. (-,-en) : [lu] evezhiadur ar forc'hadoù g., evezhierrehz ar forc'hadoù g.
Abweichungswinkel g. (-s,-) : [fizik] ledkorn g., korn gwariañ g.
abweiden V.k.e. (hat abgeweidet) : peuriñ, broustañ, ober ur peur da ; *die Kühe weiden das Gras ab, ober a ra ar saout ur peur d'ar geot, emañ ar saout o peuriñ ar geot ; Klee abweiden, peuriñ melchon.*
abweisen V.k.e. (wies ab / hat abgewiesen) : **1. argas, dideurel, disteurel, nac'hañ, nac'h, dinac'h, nakañ, refuziñ, dizarbenn, diarbenn, dic'hritaat, distekiñ ; jemandes Antrag abweisen, diarbenn u.b. eus e c'houlenn, diharpañ u.b. eus e c'houlenn, refuziñ u.b., refuziñ kinnig u.b., disteurel kinnig u.b. ; jemanden abweisen, reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., kas u.b. d'an tus, kas u.b. da sutal, kas u.b. da rudellat, kas u.b. war ar c'herzed, kas u.b. da ch'witellat, kas u.b. da ch'witellat mouil'hi da Venez-Are, kas u.b. da ch'witellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da ch'witellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da ch'wileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. diwar-dro, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da gaolmoc'ha, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da skidañ, kas u.b. da gouziñ, kas u.b. da Gankari-noz, kas u.b. da c'astiñ, kas u.b. da lusa, kas u.b. da gontañ lus, kas u.b. da bolotresa, kas u.b. da gastrilhesa, kas u.b. da ch'wennat panez, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. da sutal brulu da bark an aod, kas u.b. da strakal bezhin e fôns al lennvor, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da vrammat, kas u.b. gant ar foeltr, kas unan bennak da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, distekiñ u.b., reiñ e sach' d'u.b., reiñ distro d'u.b., reiñ ur chabestr d'u.b., reiñ ur gabestrenn d'u.b., reiñ e gouign d'u.b., pediñ u.b. da vont da lech all da ch'wileta, kas u.b. da logota da Venez-Are, diarbenn u.b., divisoridù u.b., distranañ u.b., bannañ u.b., kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da bourmen, stlapañ u.b. da vale, kas u.b. da vale brav ha kempenn, kas u.b. da vale / kas u.b. da driñchina (Gregor), reiñ herr d'u.b. ; **ein Gnädengesuch abweisen, disteurel un amoug da druez ; beide Parteien wurden vom Gericht gleichermaßen abgewiesen, el lez-varn e oant bet lakaet kein-ouzh-kein o-daou ; durch Wahl abweisen, blakboliñ, boulzuañ ; von jemandem abgewiesen werden, bezañ refuzet gant u.b., kaout e zigouvi digant u.b., kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout un distokadenn digant u.b. ; mit seiner Klage abgewiesen werden, c'hwitañ gant e glemm dirak al lez-varn, bezañ nac'het e glemm gant al lez-varn, bezañ dizarbennet eus e glemm, bezañ diharpet eus e glemm ; abgewiesener Kläger, dizarbennet g. [lester dizarbennidi] ; einen Angriff abweisen, diarbenn (distreiñ, sparlañ, terriñ, talañ ouzh, kaeañ ouzh) un argadenn, diarbenn****

(distreiñ, sparlañ, terriñ, talañ ouzh, kaeañ ouzh) un arsailh, rentañ penn ouzh ur fard, pennañ ouzh ur fard ; **2. [tekn.] gougammañ** ; *den Wind abweisen, gougammañ an avel.*
abweisend ag. : na'chus, pellaus, diarbennus, rust, dihetus, divourrus ; *Wasser abweisend, dourpellaus, disgleborus ; Wasser abweisendes Mittel, disgleboruz g. [lester disgleborozù], disgleboruz b. [lester disgleboruzzenoù].*
Abweiser g. (-s,-) : **1. [rodoù kirri] disoc'her g. [lester disoc'herioù], bunt-rod g., disouezher g. [lester disouezherioù] ; 2. gouammer g. ; Windabweiser, gouammer avel g.**
Abweisung b. (-,-en) : distaol g., argasadenn b., nac'h g., nac'hidizeh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., nak g., diarbennerezh g., refuz g., refuzadenn b., dizarbenn g. ; *[gwir] Abweisung der Klage, dizarbennadenn b.*
Abweisungsbescheid g. (-s,-e) : dinac'h groñs g.
abwendbar ag. : diredi, ... a c'haller tremen hebiou dezhañ, hepkoradus.
abwenden V.k.e. (wandte ab / wendete ab // hat abgewandt / hat abgewendet) : hepkorïñ, parraat, parraat ouzh, distreiñ, dihellañ, diarbenn, diarbenn, kaeañ ouzh ; *eine Gefahr abwenden, distreiñ un dañjer, diarbenn un dañjer, troc'hañ a-raok an droug, parraat ouzh un dañjer bennak ; wenden Sie die Pest von uns ab ! troit ar vosenn diwarnomp ! harluit ar vosenn eus hon touez ! tec'hit ar vosenn diouzhomp ! ; das Schlimmste abwenden, parraat ouzh ar pep gwashañ, mirout ouzh ar pezh gwashañ a c'hoarvezout ; einen Schlag abwenden, dihellañ un taol, diarbenn un taol, distreiñ un taol, parraat un taol, kaeañ un taol, morzañ un taol ; das Schicksal [von sich / von jemandem] abwenden, terriñ ar blanedenn [diwar an-unan/diwar u.b.], treiñ ar blanedenn [diwar an-unan/diwar u.b.] ; den Kopf abwenden, das Gesicht abwenden, distreiñ e benn ; die Augen abwenden, den Blick abwenden, distreiñ e zaoulagad, distreiñ e sellou ; kein Auge abwenden (von ...), chom e lagad war ..., na dennañ lagad ebet diwar ..., na lemel lagad ebet diwar ..., na dec'hout e zaoulagad diouzh ..., der'hel e zaoulagad war ..., bezañ vigor e lagad war ... ; [yezh.] abgewandte Rede, prezeg beskellek g.
 V.em. : **sich abwenden** (wandte sich ab / wendete sich ab // hat sich (ak.) abgewandt / hat sich (ak.) abgewendet) : dihelliñ, treiñ e gein ; *sich von jemandem abwenden, dilezel u.b., treiñ kein da (ouzh) u.b., dont da yenaat ouzh u.b., en em yenañ ouzh u.b., distagañ e galon diouzh u.b., en em zistagañ diouzh u.b., kazañ u.b., disleukel u.b., disteurel u.b. ; sich vom Irdischen abwenden, mervel d'ar bed, mervel d'an-unan, en em ankounac'haat, dilezel ar bed hag ar joaioù, kuitaat ar bed evit ober pinijenn (Gregor), distagañ e galon (en em zistagañ) diouzh madoù ar bed-mañ, lavaret kenavo d'ar bed lorber, dilezel (bezañ distag diouzh) ar bed, pellaat diouzh chastre ar bed, pellaat e ene diouzh safar ar bed, pellaat diouzh fougeerezioù ar bed, pellaat diouzh fougeoù ar bed, pellaat diouzh safaroù ar bed, pellaat diouzh hemolc'h ar bed, pellaat diouzh fourgas ar bed, pellaat diouzh trouz ha fourgas ar bed ; sich von der Familientradition abwenden, bezañ trech' d'e ouenn, trech'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn ; sich von etwas abwenden, distagañ e galon diouzh udb, en em zistagañ diouzh udb, disteurel udb, en em gazañ ouzh udb, dilezel udb, treiñ kein da (ouzh) udb, lavaret kenavo d'udb, dont da yenaat ouzh udb, en em yenañ ouzh udb ; sie hat sich gefühlsmäßig von ihrer Mutter abgewandt, en em yenet eo ouzh he mamm, yenet eo ouzh he mamm, deuet eo da vezañ yen ouzh he mamm, deuet eo da yenaat ouzh he mamm, dispege eo bremañ diouzh he mamm, diskrog eo bremañ diouzh he mamm, distag**

eo bremañ diouzh he mamm, en em zistaget eo diouzh he mamm, en em ziskroget eo diouzh he mamm.

Abwendung b. (-,-en) : 1. harzadur g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g. ; 2. distag g., diseblanted b., digasted b., digaster g., dilaziegezh b., digarantez b., yenijenn b.

abwerben V.k.e. (wirbt ab / warb ab / hat abgeworben) : 1. *Mitarbeiter abwerben*, disc'huelañ implijidi un embregerezh all, klask tuta implijidi un embregerezh all ; 2. *Wähler abwerben*, klask gounit mouezhierien ur gostezenn all ; 3. *Abonnenten abwerben*, klask koumananterien nevez.

Abwerbung b. (-,-en) : 1. disc'hweladur g., klask tuta implijidi un embregerezh all g. ; 2. klask gounit mouezhierien ur gostezenn all g. ; 3. klask pratikoù nevez g.

abwerfbar ag. : kouezhus, dibad ; *abwerfbares Geweih des Hirsches*, brankoù kouezhus ar c'harv ls., kernel dibad ar c'harv ls.

abwerfen V.k.e. (wirft ab / warf ab / hat abgeworfen) : 1. disteuler ; *seine Fesseln abwerfen*, terriñ ar yev, en em zilas(añ), en em zieubiñ, terriñ e ereoù ; [karv] *das Geweih abwerfen*, koll e vrrankou, divrankañ ; *Hirsch, der sein Geweih abgeworfen hat*, karv divranket g. ; *jedes Jahr wirft der Hirsch sein Geweih ab und setzt dann ein neues auf*, kouezhañ ha kreskiñ adarre a ra brankou ar c'hirvi bep bloaz, kouezhañ ha nevezíñ a ra brankou ar c'hirvi bep bloaz ; [laboused] *Federn abwerfen*, diblúañ, displuñvañ ; *eine Last abwerfen*, en em zizober (en em zifraeañ, en em zibablíñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) diouzh ur bec'h, en em ziaesaat ag ur bec'h, disteuler ur bec'h a-z zwar e gein, disammañ ur bec'h, disammañ, difoarañ diouzh ur bec'h, en em zivec'hiañ, devaliñ ur samm ; [loen.] *einen Körperteil autotomisch abwerfen*, emambidañ ; *die Eidechse kann ihren Schwanz abwerfen*, hedorr eo lost ar glazard, ar glazard a ch'hall en em zizober eus e lost dre emambidañ ; 2. *Kleider abwerfen*, en em ziwiškañ ; 3. teurel d'an traoñ, divarc'hañ ; *das Pferd wirft den Reiter ab*, ar marc'h a daol ar marc'heger d'an traoñ, ar marc'h a ro lamm d'e varc'heger ; 4. [lu] *Bomben abwerfen*, bombezhañ, bombezennañ, dozviñ bombez, digarrniñañ bombez, leuskel bombez ; 5. [nij.] *das Flugzeug wirft Fallschirmjäger ab*, dilaoskiñ (dozviñ) a ra ar c'harr-nij harzlammerien, digarrniñañ a ra ar c'harr-nij harzlammerien ; *Ballast abwerfen*, divalastrañ, dilastrañ ; 6. [arc'hant] *Zinsen abwerfen*, gounit kampi, degas kampi, teurel kampi ; *Nutzen abwerfen*, ober splet, bezañ spletus, bezañ talvoudus, bezañ emzavus, bezañ gounidus, ober fonn, ober ampled ; *seine Geldanlagen werfen Gewinn ab*, P. emañ e vern o kreskiñ ; 7. [luza.] *der Baum wirft seine Blüten ab*, divleuñviñ (divleuniañ) a ra ar wezenn, emañ ar wezenn o koll he bleuñv ; *im Herbst werfen die Bäume ihre Blätter ab*, d'an diskar-amzer e kouezh delioù ar gwez, d'an diskar-amzer e tiwisk ar gwez, d'an diskar-amzer e tizeli (e tizeill) ar gwez ; *der Baum wirft seine Blätter ab*, emañ ar wezenn o tiwiskañ, emañ ar wezenn o teuler he delioù, emañ ar wezenn o tizeliañ ; *abgeworfene Blätter*, delioù kouezhet ls. ; 8. [kartou] *die Herzdame abwerfen*, en em ziskargañ diouzh an damez keur, en em zistlabezañ diouzh an damez keur, en em zisammañ diouzh an damez keur.

V.gw. (wirft ab, warf ab, hat abgeworfen) : *der Hirsch wirft ab*, emañ ar c'harv o koll e vrrankou.

abwerten V.k.e. (hat abgewertet) : 1. didalvoudekaat ; 2. dispriziañ, dibriziañ, dibrizañ, istalvoudekaat, diwerzhekaat, iswerzhekaat, gouwerzhekaat, disteraat, divoniañ.

abwertend ag. : gwashaus, dismegas.

Adv. : gant dismegas b., gant fae g., gant dispriz g., da washaat.

Abwertung b. (-,-en) : 1. didalvoudekadur g. ; 2. dibriziadur g., dispriziadur g., divoniadur g., gouwerzhekadur g., gouwerzhekaat g., istalvoudekaat g., iswerzhekadur g.

abwezend ag. : 1. ezvezant, diank ; *abwesend sein*, ezvezañ, bezañ ezvezant, bezañ diank ; *ich war gerade einen Moment geistig abwesend und habe nicht mitgedacht*, un diankadennig am eus bet ha ne'm ket heuliet ho prederiadenoù ; [gaopaus] *rühmlichst abwesend sein*, bezañ splann e ezvezañs, bezañ merzet splann eur ezvezant, splannañ dre e ezvezañs ; (bei der Arbeit, beim Unterricht) oft *abwesend sein*, ezveziata ; 2. [gwir] desfailh ; *abwesend sein*, desfailhañ ; *bei einer Gerichtsverhandlung abwesender Angeklagter*, desfailher g., desfailh g. [liester desfailh].

Abwesende(r) ag.k. g./b. : 1. ezveziad g. [liester ezveziad], ezveziadez b. ; *die Abwesenden*, ar re ezvezant ls., an dud ezvezant ls., an ezveziad ls. ; *ein Abwesender zieht immer den Kürzeren*, *der Abwesende muss Haare lassen*, gwazh a se d'ar re a vez el lec'h all, mat eo bezañ war al lec'h : lagad a dalv teod, gwelloch' brammañ dirak ar vro eget kreviñ en ur c'horn-tro, kant kleved ne dalv ket ur gweled, un den war al lec'h a dalv daou ezvezant (Gregor) ; 2. [gwir] desfailh g.

Abwesenheit b. (-,-en) : 1. ezvezañs b., ezveziadur g., ezveziadegezh b., ezvezañ g., mank g., mankadenn b. ; *in jemandes Abwesenheit*, en ezvezañs u.b., hep ma vefe u.b. war al lec'h, hep ma vefe u.b. eno ; *in meiner Abwesenheit*, e-keit ma vin oc'h ober va zro, pa vin ezvezant, pa ne vin ket amañ ; *das wurde in seiner Abwesenheit beschlossen*, kemeret e voe an diviz hep ma vije eno ; *wegen mehrfacher ungerechtfertigter Abwesenheiten*, evit bezañ bet ezvezant alies ha diabeg, evit bezañ bet ezvezant meur a wech ha diabeg ; [gaopaus] *durch Abwesenheit glänzen*, bezañ splann e ezvezañs, bezañ merzet splann eur ezvezant, splannañ dre e ezvezañs ; *krankheitsbedingte Abwesenheit*, ehañ kleñved g. ; 2. diouer g., defot g., diank g., mank g., ezeved g. ; *in Abwesenheit von*, e defot ubd, en diouer ag ubd ; *Abwesenheit von Wohnsitz*, anneze ebet er vro ; 3. [gwir] *Abwesenheit vor Gericht*, desfailherezh g., desfailhañ g. ; *in Abwesenheit verurteilen*, barn dre zesfailh ; *Abwesenheit während der Tat*, bezañs en ul lec'h all da vare an darvoud b., digarez diarvar g., diskarg g., allbi g.

Abwesenheitsquote b. (-,-en) / **Abwesenheitsrate** b. (-,-en) : feur ezvezañ g.

Abwesenheitstafel b. (-,-n) : taolenn an ezveziadurioù b., taolenn ezvesañs b.

Abwesenheitsurteil n. (-s,-e) : [gwir] *barnedigezh dre zesfailh* b., barnadenn dre zesfailh b. ; *ein Abwesenheitsurteil fallen*, kondaoniñ dre zefot, kondaoniñ o vezañ desfailh an tamallad, kondaoniñ dre zesfailh, barn dre zesfailh.

abwetten V.k.e. (hat abgewetzt) : naviñ, uzañ, teuc'hiñ, teuc'haat, kas da bilhoù, lakaat uz e ; *abgewetzt*, navet, aet betek an neudenn, poazh, uzet betek an neudenn, parev, teuc'h, teuc'het betek an neudenn, rouedennet, rouedenn, tremen aet, aet da bilhoù, debret, dirapar ; *abgewetzte Stelle*, teuc'hadenn b. ; *abgewetzte Kleider*, dilhad teuc'h ls., dilhad mod netra ls., libourch' g., trabidennoù ls., dilhad truih ls., gagnouù ls., liboudenoù ls., dilhadoù karget a brenester ls., pilhoù ls. ; *abgewetzte Sachen*, rikoù intañvez ls., traou intañvez ls., gagnouù ls.

abwichsen V.em. : **sich abwichsen** (hat sich abgewichst) : *sich (dat.) einen abwichsen*, [kleuk] P. hejañ e sac'h, hejañ e gleier, c'hoari hejañ anezhi, brallañ e gloch', c'hoari war an noazh, pitouchal, en em bitouchal, c'hoari gant e flip, en em voloiñ, c'hoari bazh-noilh, c'hoari ar vazh noilh, frotñañ e beul.

V.gw. (hat sich abgewichst) : [ezflistrañ e sper, kleuk] P. diskargañ, diskargañ e sac'h, skopañ, strujañ, tufañ, strinkañ, teurel stronk.

abwickelbar ag. : 1. ... a c'haller dibunañ, ... a c'haller diollañ ; 2. [mat.] dispakadus.

abwickeln V.k.e. (hat abgewickelt) : 1. dibunañ, diollañ, divoullañ, dirouestlañ, direustliñ, diluziañ, kaladuriañ ; eine Spule abwickeln, dibunañ ur ganell ; einen Strang abwickeln, dibunañ ur gudenn ; Wolle von der Spule abwickeln, dibunañ gloan ; ein(en) Knäuel abwickeln, dibunañ ur bolotennad (ur bellennad), divloueañ ur bolotennad, dic'houstellañ ur bellennad ; 2. [kenw.] ein Geschäft abwickeln, kas un afer da benn, pengenniñ un afer, tonkañ ur marc'had, ober marc'had, skoulmañ anezhi, tremen ur gra ; die laufenden Geschäfte abwickeln, kas ar standur ; 3. renkañ, dirouestlañ, kaout an distag eus, kaout distag eus, kaout an disamm (an dizober, an dieub) eus, frankaat gant ; die Erbschaft abwickeln, renkañ ar susit.

V.em. : **sich abwickeln** (hat sich (ak.) abgewickelt) : 1. dibunañ, diollañ ; 2. [dre skeud.] tremen ; alles wickelt sich reibungslos ab, mont a ra an traou en-dro, mont a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra an traou evel war ur ganell, treiñ (mont, kerzhet) a ra pep tra evel ur ganell, pep tra a c'hoarvez evit ar gwellañ, mont a ra mat an traou en o hent, plaen ha brav e ya pep tra, difazi (distok, diskoilh, a-blaen-kaer) e ya pep tra, pep tra a ya plaen evel an dis, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traou, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra mat ha diroufenn, brav-bras e ya pep tra, mont a ra pep tra a het (Gregor).

Abwickeln n. (-s) : dibun g., dibunad g., dibunadur g., dibunerezh g., dirolladur g.

Abwickelvorrichtung b. (-en) : [tekn.] dibunerez b.

Abwickler g. (-s,-) : [tekn.] dibuner bandenn g., diroller g.

Abwicklung b. (-en) : 1. dirolladur g., dibunadur g., dibunerezh g., dibunañ g. ; Abwicklung von Wolle, dibunadur (dibunerezh) ar gloan (Gregor) ; 2. sevenidigezh b. ; 3. [polit., gwir] dibennfreuzadur g. ; gerichtliche Abwicklung, dibennfreuzadur barnerezhel g. ; sich in Abwicklung befinden, bezañ war zibennfreuzadur ; 4. difredadur g., torr-gopr g. ; 5. [mat.] dispakad g., dispakadur g.

Abwicklungsgeschäft n. (-s,-e) : [kenw.] gwezhiadenn dibennfreuzañ b.

Abwicklungsverfahren n. (-s) : argerzhadur dibennfreuz g.

abwiegen V.k.e. (hat abgewieget) : 1. sioulaat, peoc'haat, distanañ, distav ; 2. jemanden abwiegen, lubaniñ u.b. gant komzoù brav, lubaniñ u.b. gant kaozioù brav, truflennat u.b. gant komzoù flour, lorbiñ u.b. gant e gomzoù flour, alaouriñ an neudenn d'u.b., teurel ludu e daoulagad u.b., sorc'henniñ u.b., bamañ u.b. gant e gomzoù flour, goustelañ spered u.b. gant e gomzoù flour, ober e glufan, ober e gazh gleb.

V.gw. (hat abgewieget) : alaouriñ an neudenn, propikat an traou, disteraat ar c'hudennoù.

abwiegen V.k.e. (wog ab / hat abgewogen) : 1. pouenzañ, pouezata, sammediñ, sammpouezañ, sammata, dibouezañ, braspouezañ ; in der Hand abwiegen, palvata ; das Abgewogene, ar bouezadenn b. ; 2. abgewogene Rede, prezegenn voder b., prezegenn gerreizh (fur, kempouez, pouezet mat pep ger enni) b.

Abwiegen n. (-s) : pouezadenn b., pouezerezh g., pouenzañ g.

abwimmeln V.k.e. (hat abgewimmelt) : P. 1. argas, disteurel, nac'h, dinac'h,izarbenn, diarbenn ; 2. jemanden abwimmeln, kas u.b. da sutal, kas u.b. da rudellat, kas u.b. war ar c'herzed, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouil'hi da

Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreïñ bili d'an aod, kas u.b. da dreïñ bili d'an heol, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. gant ar foeltr, kas u.b. da foar ar diaoul, kas u.b. da gaolmoc'ha, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da skidañ, kas u.b. da gouziñ, kas u.b. da Gankari-noz, kas u.b. da c'hastiñ, kas u.b. da lusa, kas u.b. da gontañ lus, kas u.b. da bolotresa, kas u.b. da gastrilhesa, kas u.b. da foar ar c'hwitelou, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da ganañ, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da vale, stlapañ u.b. da vale, kas u.b. da vale brav ha kempenn, kas u.b. da bourmen, distekiñ u.b.

Abwind g. (-s,-e) : 1. red aer war-ziskenn g., aerredenn war-draoñ b., redenn diskenn b. ; 2. [armerzh] fillidigezh b., flakadur g., flakenn b., falladenn b.

abwinkeln V.k.e. (hat abgewinkelt) : plegañ ; sein Bein abwinkeln, plegañ e c'har.

abwinken V.gw. (hat abgewinkt) : 1. ober ur sin gant e zorn evit na'chañ, ober ur sin dinac'hañ ; 2. na'ch, dinac'h, na'chañ. V.k.e. (hat abgewinkt) : [treuzdougen] einen Zug abwinken, ober sin d'un tren da loc'hañ kuit, reiñ ar sinal diloc'hañ d'un tren.

abwirtschaften V.k.e. (hat abgewirtschaftet) : kas da get, rivinañ, diskar, kas ar stal da stalig hag ar stalig da netra, treiñ ur c'harr bras e karrigell, kas e skuilh hag e ber ; abgewirtschafteter Betrieb, embregerezh war an diskar (o vont da get, en e sach diwezhañ) g.

abwischen V.k.e. (hat abgewischt) : torchañ, terchiñ [pennrann torch-], sec'hañ, disec'hañ, ober ur sec'h da, ober un tremen da, ober un torch da, ober un torchañ da ; noch einmal abwischen, adtorchañ ; mit dem Schwamm abwischen, sec'hañ gant ur spoueenn, tremen ur spoueenn war, spoueañ ; [skol] die Tafel mit dem Schwamm abwischen, diverkañ (torchañ, disfasañ, difasañ) an daolenn gant ur spoueenn, ober un torchañ d'an daolenn ; sich (dat.) die Stirn abwischen, ober ur sec'h d'e dal, sec'hañ e dal, sec'hañ ar c'hezzenn diwar e dal, dic'hweziñ e dal, torchañ ar c'hezzenn a bizenn war e dal ; seine Tränen abwischen, sec'hañ e zaerou, disec'hañ an daerou diwar e zivjod, disec'hañ e zaoulagad ; jemandem die Tränen abwischen, sec'hañ daerou u.b., disec'hañ daerou u.b. ; den Puder von etwas abwischen, diboultrañ ub ; den Staub abwischen, diboultrañ, diboultrennañ, reiñ un taol torch ; den Tisch abwischen, tremen an torch-listri war an daol, ober un torchañ d'an daol ; sich (dat.) den Mund abwischen, torchañ e c'henou ; einem Kind die Schnute abwischen, torchañ e c'henou d'ur bugel ; einem Kind den Speichel vom Mund abwischen, dic'hlaourenniñ ur bugel, divabouzañ ur bugel, sec'hiñ e vabouz d'ur bugel ; den Gören den Arsch abwischen, digaoch'añ ar voused ; einem Kind den Hintern abwischen, torchañ revr ur bugel ; sich (dat.) den Hintern abwischen, en em dorchañ, torchañ e revr.

Abwischen n. (-s) : torch g., torchañ g., sec'h g., disec'hañ g.

abwracken V.k.e. (hat abgewrackt) : [merdead.] dibaramantiñ ; ein Schiff abwracken, dibaramantiñ ul lestr, difardañ ul lestr, chom ur vag e kostez an aod.

Abwackung b. (-,en) : [merdead.] dibaramantiñ g., dibaramantereñ g.

Abwurf g. (-s,-würfe) : 1. dilaoskadur g., dilaoskidigez h., taolidigez h., taoladenn b.; *Abwurf einer Bombe*, taolidigez h ur vombezenn b., taoladenn ur vombezenn b.; 2. distao l g., distaolidigez h.; [karv] *Abwurf des Geweih*s, distao l ar brankou g.; 3. [sport] tenn pellaat gant an dorn g., tenn dirouestlañ gant an dorn g., diskas gant an dorn g.

Abwurffahrwerk n. (-s,-e) : [kirri-nij] redell a c'haller disteurel g., kilhorou helarg ls.

Abwurfstelle b. (-,n) : 1. [kirri-nij] pal da vombezañ g., pal da dizhout g.; 2. [sport] par g., lec'h ma lakaer an troad evit stlepel udb g.; 3. [tekn.] lec'h diskargañ g.

abwürgen V.k.e. (hat abgewürgt) : 1. *jemanden abwürgen*, mougañ u.b., tagañ u.b., kafunañ u.b.; 2. [dre skeud.] *eine Diskussion abwürgen*, troc'hañ berr, krennañ (klozañ) trumm un diviz; 3. [kirri-tan] *den Motor abwürgen*, lakaat ar c'heflusker da vouzhañ, lakaat ar c'heflusker da skoilhañ, ober d'ar c'heflusker skoilhañ, bouriñ, lakaat ar c'heflusker da sac'hañ, harpañ ar c'heflusker.

abyssal ag. : abisel.

Abyssal-Ebene b. (-) : [douarouriezh] plaenenn abisel b., kompezenn abisel b.

abyssisch ag. : abisel.

Abyssus g. (-) : abis g., abisoù ls.

abzählbar ag. : ... a c'haller niveriñ, ... a c'haller kontañ, niveradus.

abzahlen V.k.e. (hat abgezahlt) : paeañ, paeañ a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz, paeañ war dermen, rannbaeañ; *seine Schulden abzahlen*, diverrañ e zleoù tamm-ha-tamm.

abzählbar ag. : 1. niveradus; 2. [mat.] eriñvadus.

abzählen V.k.e. (hat abgezählt) : 1. kontañ, niveriñ, pegementiñ, jedadenniñ; *Geld abzählen*, kontañ arc'hant; *an den Fingern abzählen*, kontañ war e vizied; 2. [mat.] eriñvaiñ; 3. [dre skeud.] *das kann man sich (t-db) an den zehn Fingern abzählen, das kann man sich (dat.) an den fünf Fingern abzählen*, m'en douet, drouksantout a c'haller an dra-se, diawelet a c'haller an dra-se, sellet a c'haller an dra-se a-bell, diskrediñ a c'haller an dra-se, se 'zo anat kerkent, se 'zo skaer, anat eo, anat an dra, kaer eo gouzout, brav eo gouzout, aes eo gouzout, skaer eo gouzout, tremen splann eo; *das kannst du dir an den fünf Fingern abzählen*, n'eo ket diaes da gompreñ, un dra aes da intent an hini eo; *man kann seine Anhänger an den fünf Fingern abzählen*, bez e c'heller kontañ a re a zo a-du gantañ war bemp bizied un dorn, n'eus ket ur boutegad tud ouzh e heul; 3. lemel, diskontañ.

Abzählen n. (-s) : 1. kontañ g., kont b., konterezh g., niveradur g., diniveradur g., niveridigez h. niveradeg b., sifradur g.; *mit abgezählt* *Geld bezahlen*, reiñ ar gont rik, paeañ gwenneg evit gwenneg, paeañ gant ar sammad dik, paeañ gant arc'hant kontet, paeañ dik; 2. lamadur g.

Abzählreim g. (-s,-e) : rimostell b., rimostadenn b., rimodell b., rimadell b.

Abzahlung b. (-,en) : paeamant g., diendleadur g.; *auf Abzahlung kaufen*, prenañ war dermen, prenañ war zle, prenañ war gred, prenañ da vezañ paeet a-lodennoù.

Abzählung b. (-,en) : 1. niveradur g., diniveradur g., niveridigez h.; 2. [mat.] eriñvadur g.

Abzahlungsgeschäft n. (-s,-e) : [kenwerzh] gwerzh war dermen b.

Abzahlungsplan g. (-s,-pläne) : [kenwerzh] dareviadur g.

Abzählvers g. (-es,-e) : rimostell b., rimadell b.

abzapfen V.k.e. (hat abgezapft) : 1. tennañ ; *Wein abzapfen*, tennañ gwin eus ar varrikenn, goro ar varrikenn; [mezeg] *Blut abzapfen*, gwadañ u.b. (Gregor), tennañ gwad u.b., toullañ gwad u.b.; 2. [arc'hant] P. *jemandem Geld abzapfen*, peilhat (kignat) u.b., goro e arc'hant digant u.b., diskantañ (dibluskañ) e yalc'h d'u.b., kignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., diorbliañ u.b., displuñvañ (touzañ, diwadañ) u.b., goro u.b. betek ar gwad, truflañ arc'hant diwar u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerez u.b.; 3. [tekn.] *divontañ*, *distouvañ*; *einen Teich abzapfen*, sevel sklotur ur stank / distankañ ul lenn (Gregor), sevel al laerez, sevel ar sklotur.

abzappeln V.em. : **sich abzappeln** (hat sich (ak.) abgezappelt) : disgwinkal, strivata, poaniañ, trelliñ, merat, ober bec'h, kemer bec'h, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, bec'hiañ, kemer krevañs, poursuiñ, dispac'hañ, kabalañ, en em zrastañ, en em hersal da labourat, difretañ, en em zifretañ, diskrapañ, diskrapañ, en em zibilhonañ.

abzäumen V.k.e. (hat abgezäumt) : divridañ, dirañjennañ, digabestrañ, dibennvestrañ; *ein Pferd abzäumen*, dirañjennañ ur marc'h, divridañ ur marc'h, digabestrañ ur marc'h, dibennvestrañ ur marc'h.

Abzäumen n. (-s) : dirañjennañ g., divridañ g., digabestrañ g.

abzäunen V.k.e. (hat abgezäunt) : kaeliat, garzhañ, kaeañ, klozañ, termenañ.

Abzäunung b. (-,en) : 1. sklotur g., kael b., garzh b., kleuz g.; 2. bloc'had g., stankell bolis b.

abzehren V.k.e. (hat abgezehrt) : kinviañ, lakaat da zizeriañ, dishevelebiñ, kignat, drastañ, skoanañ, dinerzhañ, draillhañ; *ein abgezehrter Kranker*, ur c'hlañvour dishevelebet (Gregor) g., ur c'hlañvour dizeriet g., ur c'hlañvour diviet g., ur c'hlañvour draillhet gant ar c'leñved g., ur c'hlañvour koazhet gant ar c'leñved g., ur c'hlañvour teuzet gant ar c'leñved g., ur c'hlañvour fontet gant ar c'leñved g.; *abgezehrtes Gesicht*, fas kinviet g./b., dremm distronket b., dremm dilavet b., fas dicheret g./b.

V.em. : **sich abzehren** (hat sich (ak.) abgezehrt) : dizeriañ, mont war zizeriañ, kastizañ, koll, digigañ, skoanañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour; *sich vor Kummer abzehren*, dizeriañ (disec'hañ) gant ar glac'har, dizeriañ (disec'hañ) gant ar boan-spered, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkreñ ha glac'har.

Abzehrung b. (-,en) : langis b., krinderzhienn b., kleñved-sec'h g.

Abzeichen n. (-s,-) : medalenn b., merk g., arouez b., spilhenn-arouez b., ardamez g.

abzeichnen V.k.e. (hat abgezeichnet) : 1. eiltresañ; *ein Muster abzeichnen*, eiltresañ ur patrom; 2. [sinañ] lakaat e sin (war udb), tioñviñ, lakaat e argrif (war udb); *auf dem Rand abzeichnen*, sinañ er marz, enmarzañ.

V.em. : **sich abzeichnen** (hat sich (ak.) abgezeichnet) : 1. ober un tarch splann en udb, diferañ, bezañ disheñvel diouzh, disheñvelout diouzh, dishañvelout diouzh, diforc'hiñ diouzh, flammañ war liviou all; 2. [dre skeud.] dont war wel, en em lakaat en heol, en em ziskouez; *sich allmählich abzeichnen*, kemer tres, bezañ o stummañ, en em stummañ, kregiñ da stummañ, divrazañ, stummañ, furmañ, bezañ krog da stummañ, fesonñ, sevel doare d'an dra-mañ-tra, dibouppeniñ; *Schwierigkeiten zeichnen sich ab*, diaesterioù a zo o tont war wel; *eine Gefahr zeichnet sich ab*, diougan a zañjer a zo, sin gwall zañjer a zo, dañjer a zeu war wel, reze a zo a zañjer.

abziehbar ag. : [arc'hant.] didennadus.

Abziehbarkeit b. (-) : [arc'hant.] didennadusted b.

Abziehbild n. (-s,-er) : trespegad g.

Abziehbildverfahren n. (-s,-) : trespegerezh g., trespegañ g.

abziehen V.k.e. (zog ab / hat abgezogen) : 1. lemel [*pennrann lam-*], dilemel [*pennrann dilam-*], tennañ, tennañ kuit, didennañ, pellaat, remuiañ, diwiskañ ; *die Betten abziehen*, tennañ al liñselioù diwar ar gweleou, dispenn ar gweleou, bannañ lenn ha liñsel diwar ar gweleou ; *den Schonbezug der Möbel abziehen*, diwiskañ an arrebeuri ; *den Hut abziehen*, diwiskañ (tennañ) e dog, lemel e dog, digabelliñ, didogañ, filañ e dog, en em zigabellañ, dizoleiñ e benn ; *vor jemandem den Hut abziehen*, diwiskañ e dog evit saludiñ u.b., ober un diskrab d'u.b., diwiskañ e dog d'u.b., reiñ un diwisk-tog d'u.b., diwiskañ e dog dirak u.b., tennañ e dog d'u.b. ; *den Schlüssel abziehen*, tennañ an alc'hwez a-zivar an nor ; *einem Hasen das Fell abziehen*, digroc'henañ (diskroc'henañ, dibourc'hañ, disklipañ, kignat) ur c'had, dibrennañ chupenn ur c'had ; *einen Aal abziehen*, digroc'henañ ur silienn, diskroc'henañ ur silienn, kignat ur silienn ; *ihm wurde bei lebendigem Leibe die Haut abgezogen*, bez' e voe diskroc'henet ent bev ; *frisch abgezogenes unverarbeitetes Fell*, kroc'hen glas g. ; *die Haut vom Fleisch abziehen*, diframmañ ar c'hroc'hen diwar ar c'hang ; *die Fäden abziehen*, dineudenniñ ; *grüne Bohnen abziehen*, dineudenniñ fav-munut ; 2. [dre heñvel.] *ein Rad abziehen*, divontañ ur rod ; 3. [dre astenn] *Wein abziehen*, tennañ gwin eus ar varrikenn, goro ar varrikenn ; 4. *einen Film abziehen*, dizoleiñ ur film, diskulaiñ ur film ; 5. [dre skeud.] *die Gedanken von etwas abziehen*, argas ubd diwar e spered ; 6. P. [dre skeud.] P. *eine Nummer abziehen*, bragal, brageiñ, pauniñ, inkaneañ, rodal, rodal e revr, torodelliñ, pompadriñ dindan sellou an holl, ober pompad, ober lorc'hajou, bezañ digorou gant an-unan, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ stroñs gant an-unan frankik, ruflañ avel ha moged, bezañ digorou gant an-unan frankik, ober tron, bezañ ur bem tron gant an-unan, bezañ modou bras gant an-unan, bezañ modou randonus gant an-unan ; *er zieht eine Schau ab*, emañ oc'h ober tron, kankalat (fougasïñ, brabañsal, paboriñ, tonal) a ra, emañ o poufal, emañ oc'h ober e babor, emañ o c'hoari e baotr, emañ oc'h ober e gañnard ; 7. [tekñ.] brikañ, lintrañ, levnañ, flourañ, kuñvaat ; *das Rasiermesser abziehen*, lemmañ an aotenn, ober ul lemm d'an aotenn ; *diese Messer müssen abgezogen werden*, ar c'hontilli-se ez eo poent diskouez ar vreolim dezho, pred eo adlemmañ ar c'hontilli-se, poent eo adlemmañ ar c'hontilli-se, poent eo breolimañ ar c'hontilli-se, poent eo ober ul lemm d'ar c'hontilli-se, poent eo teneraat lavnennoù ar c'hontilli-se ; *eine Schere abziehen*, tremen ur sizailh war ar vreolim, lemmañ (adlemmañ, breolimañ) ur sizailh, lemmañ ur sizailh ouzh (gant) ar vreolim, ober ul lemm d'ur sizailh ; 8. [arc'hant] didennañ, tennañ, diskontañ, lemel [*pennrann lam-*], dilemel [*pennrann dilam-*] ; *Skonto abziehen*, diskontañ ; *Kosten abziehen*, diskontañ ar mizoù, diskontañ ar frejoù ; *drei Prozent von etwas abziehen*, azderc'hel tri dre gant diwar ubd ; *die Steuern werden direkt vom Lohn abgezogen*, miret (savet, azdalc'het, dalc'het) e vez an tailhoù diwar ar pae, tennet e vez an tailhoù a-zivar ar gopr ; *die Verpflegungskosten sind vom Lohn abzuziehen*, arc'hant ar bod hag ar boued a rank bezañ savet diwar ar pae, priz e vevañs a rank bezañ azdalc'het diwar e bae, miret e vo e vevañs dioutañ ; *ich werde dir einen Arbeitstag vom Lohn abziehen*, me a daolo un devezhiaid labour dit d'an traoñ ; 9. [livioù] *die Farben abziehen*, reiñ lufr d'al livioù ; 10. [kimiez] *eine Flüssigkeit abziehen lassen*, lakaat un dourenn bennak da zilaviñ, lakaat un

dourenn bennak da oulezenniñ ; 11. *trespegañ* ; 12. [moull.] moullañ, lakaat er moull, tennañ, gwaskerellañ, embann, lakaat er gouloù, lakaat er wask ; 13. *die Toilette abziehen*, sachañ war ar c'has dour ; 14. [sport, alpaerezh] *das Seil abziehen*, desachañ ar gordenn ; 15. [armou] *eine Handgranate abziehen*, distignañ ur c'hreunadenn ; 16. [mat.] lemel [*pennrann lam-*], P. diskontañ.

V.gw. (zog ab / ist abgezogen / hat abgezogen) : 1. [ist] mont kuit, mont en e raok, mont a-raok, en em dennañ, en em dapout, pellaat, digludañ ; *sang- und klanglos abziehen*, en em dennañ, kouezhet e vannieloù gantañ - en em dennañ izel e gribell - mont kuit izel e glipenn - mont kuit evel ul laer (hep ober brud, didrouz ha mezhek, hep archer nag urcher, mezhek evel ur yar dilostet, abaf evel ur yar displuñvet) ; [lu] *die Wache zieht ab*, ar gward a ya kuit ; *den Rauch aus etwas abziehen lassen*, divogediñ ubd ; *wie ein begossener Pudel abziehen*, mit langer Nase abziehen, mont kuit evel ur c'hazh gleb, mont kuit toutek evel ur c'hi bihan skandalet gant e vestr, mont kuit ken mezhek ha tra, mont kuit ken mezhus ha tra, mont kuit lostek evel ul louarn bet tapet (bet paket, bet louzet, bet kabestret, bet c'hoariet) gant ur yar, mont d'ar gêr dre roc'h ar skid, mont kuit ken mezhus hag ul louarn bet gennet gant ur yar, mont kuit pinous evel ur c'hog displuñvet, mont kuit abaf evel ur yar displuñvet, mont kuit mezhek evel ur yar dilostet, mont d'e doull ; *unverrichteterdinge abziehen*, mont klapez d'ar gêr, mont glapez d'ar gêr, mont d'ar gêr dre roc'h ar skid, distreiñ e gwenn d'ar gêr, distreiñ gant ur bouch, bezañ graet kazh e-lec'h mil, bezañ graet taol gwenn, bezañ graet tro wenn, bezañ graet un dro wenn, bezañ beleg, bezañ rip, bezañ halegenn, bezañ kazeg o tistreiñ d'ar gêr, bezañ graet kazeg, bezañ graet un tenn gwenn, bezañ graet chat, bezañ graet kazh, bezañ aet an taol da gazh, bezañ graet un dro gazh, bezañ graet un dro c'houollo, bezañ graet tro c'houollo, mont d'ar gêr gak (ez gouullo, ent gouullo, e gwenn), dont gouullo d'ar gêr, dont gouullo en-dro, dont en-dro gant e vazh a-dreñv, dont endro e vazh a-dreñv gantañ, dont ent gouullo en-dro, dont en-dro gant ur sac'h gouullo, dont d'ar gêr gak (ez gouullo, ent gouullo, e gwenn) ; 2. [hat] lakaat e fuzuilh e bant, stegnañ e fuzuilh, enkrogañ e fuzuilh, lakaat e fuzuilh pare da dennañ.

Abziehen n. (-s) : 1. [moull.] moull g., moullañ g., moulladur g., moullerez g., moulladenn b., tennadenn b. ; 2. treuzlinennerez g., treutzreserez g., treuzeiladur g., treutzresadur g. ; 3. *das Abziehen des Felles*, an digroc'hénadur g., an digroc'henañ g. ; 4. [kontilli h.a.] lemmerez g., lemmadur g., lemmidigezh b., lemmañ g., breolimerez g., breolimadur g., breolimañ g. ; 5. [mat.] lamadur g.

Abzieher g. (-s,-) : 1. [korf.] kigenn bellaer b., pellaer g. ; 2. [alkimiez] goubarer g. [liester goubarerien] ; *Abzieher der Quintessenz*, goubarer peurflourenn g. [liester goubarerien beurflourenn], [gwashaus] brizhvindededer g. [liester brizhvindederen].

Abziehfeile b. (-,-n) : livn kuñv g.

Abziehlatte b. (-,-n) : reolenn vañsonat b., reolenn vañsoner b., reol ar mañson b.

Abziehmaschine b. (-,-n) : [moull.] eilskriver g. [liester eilskriverioù], eiladerez b. [liester eiladereziou]

Abziehmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn bellaer b., pellaer g.

Abziehstahl g. (-s,-stähle) : direnn lemmañ b., direnn ar c'higer b.

Abziehstein g. (-s,-e) : maen-lemmañ g., higolenn b., maen-higolenn g.

Abziehung b. (-,-en) : diskontadur g., diskonterezh g., didennadur g., didennad g., lamadenn b.

abzielen V.k.d. (hat abgezielt) : auf etwas (ak.) abzielen, a) bizañ d'ur pal (Gregor), ober dezev da seveniñ ubd, kaout ubd da bal, tennañ d'un amkan bennak ; b) [bruderez] bukañ ubd.

Abzinsung b. (-) : jedadur bremanaat g.

abzirkeln V.k.e. (hat abgezirkelt) : 1. muzuliañ gant ur c'helc'hier, kompañiñ ; 2. [dre skeud.] bevenniñ ; die beiden Großmächte zirkeln ihren Einflussbereich ab, emañ an div c'hourdamani (an div zamani vras) o vevanniñ pizh o c'helc'hioù levezon.

abzischen V.gw. (ist abgezischt) : P. pakañ e rabotoù, sammañ e revr, diskampañ, troc'hañ kuit, diriñsañ kuit, riñsañ, kantenniñ, terriñ e nask, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, mont er gas, mont e chil, kerzhet e chil, trasañ e chil, en em dennañ, en em sachañ, sachañ e dreid, sachañ e skasou, sachañ e c'har, treiñ e gilhorou, sachañ e gilhorou gantañ, kas e gilhorou, tennañ e gilhou, sachañ e ivinoù, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em ziskrapañ, rankout he c'hibat, kribat anezhi, kribat er-maez, skarzhañ er-maez, skubañ er-maez, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn, gounit a veg botez, c'hoari a veg torad, ober gardenn, gallout kaout hed e c'har, kemer hed e c'har, gallout kaout hed e votez, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, skarañ douar, skarañ mibin, mont da redek ar c'had ; er ist abgezischt, kantennet eo, sachet en deus e garavelloù gantañ, skubet en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, skaret en deus douar, kravet kuit eo, ranket en deus he c'hibat ; zisch ab ! kae da lec'h all d'en em rostañ ! skarzh ! kae er-maez ac'hanen ! krib er-maez ! distailh ac'hanen ! kerzh diwar va zro ! kae diwar va zro ! skarzh alese ! sach da revr alese ! dilor alese ! kae pell diouzhin ! kae pelloc'h ! kae kuit ! Er-maez ! kae gant da hent ! kae en hent ! kerzh alese ha kas da revr ganit ! kerzh gant da hent ! kerzh kuit ! kae lark diouzhin ! sach da dreid ganit ! sach da loa ganit ! skarzh kuit ! sach da skasou ganit ! kae da aveliñ da loerou ! kae da strakal bezhin e foñs al lennvor ! kae da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ ! kae d'ar groug ! kae d'ar wedenn ! kae gant ar grug ! kae da grampouesha ! kae da stoupa ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! kae da foar an diaoul ! kae da gaolmoc'ha ! da gac'hat ganit ! kae da skidañ ! kae da gouziñ ! va revr ganit ! kerzh d'an diamig ! ar moug ra'z mougo ! kerzh gant an diaoul ! kae da wriat da votoù ! kae d'en em glask e lec'h all ! kae da c'houzout !

Abzocke b. (-) : tromplerez g., tromplezon b., touell g., touellerez g., bratellerez g. ; das ist eine totale Abzocke ! se 'zo kignat an dud !

abzocken V.k.e. (hat abgezockt) : P. die Touristen abzocken, goro arc'hant digant an douristed, rozellat arc'hant an douristed, riañ an douristed diouzh o arc'hant, tennañ arc'hant digant an douristed, diwadañ an douristed, goro an douristed betek ar gwad, sunañ an douristed, peilhat an douristed, diskantañ (disec'hañ, dibluskañ, skarzhañ, goulloïñ) o yalc'h d'an douristed, krignat an douristed, sunañ o gwenneien digant an douristed, displuñvañ an douristed, dior bliñ an douristed, ober yalc'h diwar-goust an douristed, ober godell diwar-goust an douristed, laerez an douristed, bratellat an douristed, touzañ an douristed ; jemanden im Spiel tüchtig abzocken, peilhañ u.b., skarzhañ yalc'h u.b., krazañ u.b., sac'h-lutañ u.b., lutañ u.b., sklutañ u.b., stunañ u.b., stuntellañ u.b., silchañ u.b., ripañ u.b., supañ u.b., stradañ u.b., diboubañ u.b. ; beim Spielen abgezockt werden, bezañ

sac'hlutet, bezañ sklutet, bezañ riñset, bezañ c'hwendnet, bezañ ripet, bezañ lutet, bezañ diboubet, bezañ supet.

Abzocker g. (-s,-) :igner g., touzer g., trufler g., taper g., paker g., straner g., lapin g., tuner g.

Abzug g. (-s,-züge) : 1. diskont g., diskontadur g., diskonterezh g., didennadur g., didennad g., dilemel g., lamidigezh b., lemel g., diskontañ g., savadenn b. ; Abzug vom Preis, distaoñ g., rabat g., raval g., diskar a briz g., diskar war ar priz g., raval war ar priz g., diskenn-priz g., diskont g. ; unter (nach) Abzug von ..., goude tennañ ..., goude diskontañ ... ; nach Abzug der Unkosten, goude diskontañ ar mizoù, goude didennadur ar mizoù, ar mizoù lakaet er-maez ; in Abzug bringen, diskontañ, tennañ, lemel ; Abzüge vom Arbeitslohn, arc'hant miret (savet) diwar ar pae ls., arc'hant miret (savet) a-ziwar ar gopr ls., diskontoù diwar ar gopr ls., azdalc'had diwar ar gopr g. ; der Gewinn vorbehaltlich einiger Abzüge, an holl c'hounidou war-bouez un nebeud diskontoù ; 2. [lu] Abzug der Truppen, pellidigezh ar soudarded b., disparti ar soudarded g., dilec'h ar soudarded b., mont kuit ar soudarded g. ; 3. [film] Abzug eines Fotos, luc'h-skeudenn tennet eus ur c'hinnenn b., luc'h-taoleññ b. ; 4. [moull.] amprouenn b. ; 5. [tekñ.] sklotur g., laerez b. ; Rauchabzug, a) sunerez voged b., toull ar siminal b., korzenn-siminal b. ; b) divogediñ g. ; 6. [armoù] morailh g., pluenn b., draenenn b., draen g., spletenn b., ki g. [liester kioù] ; 7. treuzlinennadur g., treutzresadenn b., treuzeiladur g., treutzresadur g.

Abzugeisen n. (-s,-) : [hemolch] griped g. ; Spannhebel zum Spannen der Federn von Abzugeisen, stigner gripedoù g.

Abzugfinger g. (-s,-) : [tro-lavar] es juckt ihm am Abzugfinger, hennezh a zo prim da dennañ, hennezh a zo pront da dennañ, hennezh a ya d'e bistolenn evit kement bramm 'zo tout, hennezh a ya d'e bistolenn evit ket ha netra, hennezh ne vez ket pell evit dic'houinañ e bistolenn, hennezh ne vez ket pell evit lakaat e bistolenn da c'hoari, hennezh a zo ur gwall zic'houinour.

abzüglich araogenn (gen.) : ur wech diskontet ubd., goude tennañ ..., goude diskontañ ... ; abzüglich der Unkosten, goude diskontañ ar mizoù, goude didennadur ar mizoù, ar mizoù lakaet er-maez.

Abzugsbügel g. (-s,-) : [arm] pontig g. [liester pontigoù].

abzugsfähig ag. : didennadus.

Abzugsfähigkeit b. (-) : didennadusted b.

Abzugsfeder b. (-,-n) : gwinterell distenn b., pluenn b., draen g., spletenn b.

abzugsfrei ag. : disammet diouzh bep taos.

Abzugsgraben g. (-s,-gräben) : kan-dizourañ g., gwazh dizourañ b., kanol-skarzh b., kan-distrouilh g., distrouilh g., dizourer g. [liester dizourerioù], resienn b., gouer b. [liester gouerioù / goueroù] ; querlaufender Abzugsgraben, treuzkiz g. ; einen Abzugsgraben ziehen, einen Abzugsgraben auswerfen, querlaufende Abzugsgräben ziehen, treuzkizañ, treuzkiziat, treuzkiziñ.

Abzugshahn g. (-s,-hähne) : [tekñ.] ki g. [liester kioù], pluenn b., draen g., draenenn b., spletenn b.

Abzugshaube b. (-,-n) : [tekñ.] tumenn sunañ b.

Abzugskanal g. (-s,-kanäle) : kanol-skarzh b., kan-distrouilh g., distrouilh g., dizourer g. [liester dizourerioù], resienn b., gouer b. [liester gouerioù / goueroù].

Abzugsöffnung b. (-,-en) : toull-distrouilh g., toull skarzhañ g., toull karzhañ g.

Abzugsrohr n. (-s,-e) : tuellenn-distrouilh b., korzenn-skarzh b.

Abzugsseil n. (-s,-e) : [alpaerez] kordenn desachañ b.

Abzugsventil n. (-s,-e) : klaped distaoł g., klaped skarzhañ g., klaped karzhañ g., klaped diskas g., klaped diskarzh g., klaped spurjañ g.

abzupfen V.k.e. (hat abgezupft) : pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, difi, dispilhañ, dineudennañ, dineudañ ; [kegin.] abgezupfte Fischblättchen, deliennoù pesked distaget diouzh ar gwenn-pesked ls.

Abzupfen n. (-s) : difi g., difiadur g., pilpouzadur g.

abzwacken V.k.e. (hat abgezwackt) : 1. piñsat, gwaskañ ; 2. krignat, krennañ.

V.em. : **sich abzwacken** (hat sich abgezwackt) : *sich (dat.) etwas abzwacken, dioueriñ ubd, tremen hep ubd, dizerc'hel diouzh ubd.*

abzwecken V.k.e. (hat abgezweckt) : *etwas auf etwas (ak.) abzwecken, bizañ d'ur pal gant ubd (Gregor), ober dezev da seveniñ ubd gant ubd, kaout ubd da bal gant ubd, tennañ gant ubd d'un amkan bennak.*

V.gw. (ist abgezweckt) : *auf etwas (ak.) abzwecken, bizañ d'ur pal (Gregor), ober dezev da seveniñ ubd, kaout ubd da bal, tennañ d'un amkan bennak.*

Abzweig g. (-s,-e) : skourrad g., forc'h g., gaol b., toull-hent g., kroashent g.

Abzweigbahnhof g. (-s,-bahnhöfe) : [Bro-Aostria / Bro-Suis] porzh-houarn gaoliñ g.

Abzweigdose b. (-,-n) : [tredan.] boest amdreugañ b., boest kennaskañ b.

abzweigen V.k.e. (hat abgezweigt) : 1. [louza.] diskoultrañ, divarrañ, divleñchañ, diskourrañ, divrankañ, noashaat ; *einen Baum abzweigen, diskoultrañ (divarrañ, divleñchañ, diskourrañ, divrankañ, noashaat) ur wezenn* ; [dre skeud.] *Geld für einen bestimmten Zweck abzweigen, mirot arc'hant e sell d'ober ubd resis* ; 2. *etwas abzweigen, skrapat ubd, skrapañ ubd, divorañ ubd, kemer ubd a-gildom, flipañ ubd a-gildom, rañvat ubd, ripañ ubd, sigotañ ubd, tuniñ ubd, c'hwibañ ubd, c'hwiblaerezh ubd, sammañ ubd, ober skrap war ubd, robañ ubd, pokañ ubd.*

V.gw. : 1. dont eus ; 2. gaoliañ, forc'hiñ, skourrañ, komtroiañ, brankañ ; *der Weg zweigt ab, gaoliañ a ra an hent el lec'h-se.*

Abzweigkasten g. (-s,-kästen) : [tredan.] boest amdreugañ b.

Abzweigstelle b. (-,-n) : gaol b., forc'h b., skourrad g.

Abzweigung b. (-,-n) : 1. kroashent g., kroazhent g., kroazlec'h g., kroazru g., hent forc'hek g., gaol b., gaoliadur g., toull-hent g., forc'h-hent b., fourch-hent g., forc'h b., skourrad g. ; 2. [tredan] adlinenn b., amdreugad g. ; 3. [mezeg.] amdreug g., amdreugad g., amdreugañ g. ; *Blatabzweigung, an amdreugañ a'r gwad.*

abzwicken V.k.e. (hat abgezwickt) : troc'hañ, skejañ, tennañ.

abzwingen V.k.e. (zwang ab / hat abgezwungen) : *jemandem etwas abzwingen, truflañ ubd diwar u.b., tennañ ubd dre heg digant u.b., tunañ ubd digant u.b. ; jemandem die Unterschrift abzwingen, sipañ sinadur u.b.*

Abzym n. (-s,-e) : [bev.] abzim g.

a. C. / ante Christum (natum) : kent hor Salver, KHS.

Acajoubaum b. (-,baüme) : [louza.] gwez-kajou str., kroñenn-gajou b.

a capella Chor g. (-es, Chöre) : laz-kanañ a capella g., kor a capella g.

Acar n. (-s,-,-s) : [kegin.] achar str.

Accessoire n. (-s,-s) : prest g., bitrak g., rikoù ls., reizhouù ls.

Acciaccatura b. (-,-s) : [sonerezh] notenn flastret b.

Acedia b. (-) : [relij.] klouarien b.

Acetat n. (-s,-e) : [kimiezh] aketat g.

Aceton n. (-s) : [kimiezh] aketon g.

Aceton-Schnüffler g. (-s,-) : rufler aketon g. [/iester ruflieren aketon].

Acetyl n. (-s) : [kimiezh] aketil g.

Acetylameisensäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn biruvek b.

Acetylen n. (-s) : [kimiezh] aketilen g.

Acetylen- : [kimiezh] ... aketilen, aketilenek.

Acetylenentwickler g. (-s,-) : ganer aketilen g. [/iester ganerioù aketilen].

Acetylenlampe b. (-,-n) : lamp aketilen g./b.

Acetylensauerstoff g. (-s) : [kimiezh] oksiketilen g.

Acetylensauerstoff- : [kimiezh] ... oksiketilenek.

acetylieren V.k.e. (hat acetyliert) : [kimiezh] aketilañ.

Acetylierung b. (-,-en) : [kimiezh] aketilañ g.

ach ! estl. : a ! siwazh ! ach ! allas ! maleürus ! o ! ; **ach wirklich !** n'eo ket gwir alato ! ; **ach komm !** ach kommen Sie ! deus 'ta ! deuit 'ta ! be ! bo ! neuze 'ta ! neuze 'ta 'vat ! ; **ach so !** a ! sell ! ach'anta ! ; **ach was !** tamm ebet ! naren ! ya, war lost al leue ! pu ! puf ! ba ! bac'h ! bo ! chekon ! ta ta ta ! ta ra ta ta ! be ! deus 'ta ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! tavit 'ta ! atoue sur ! atoue za ! ; „**ich bin bald wieder da !**“ - „**ach was !**“, ne vin ket pell gant va zro ! - nann da ! ; **ach übrigens !** p'emaon ganti ! betek p'emaon ganti !

Ach n. (-s,-/-s) : klemmvan g., hivoud g., huanad glac'har g. ; *mit Ach und Krach, gant mil boan, gant poan vras, goude kalz a boan, a boan vras, goude poaniañ a-walc'h, a-bouez poan a-walc'h, dre boan vras, stroñs-distroñs, nemet a-boan, a-grip hag a-grap, bec'h-ha-bech', bec'h-bech', krip-ha-krap, diblaen ; er bestand die Prüfung mit Ach und Krach, a-grip hag a-grap (gant bec'h) e oa deuet a-benn eus e arnodenn, bec'h-bech' e oa bet dezhañ dont a-benn da gaout e arnodenn, krip-ha-krap e oa deuet e arnodenn gantañ.*

Achäne b. (-,-n) : [louza.] aken g. ; *Doppelachäne, diaken g.*

Achat g. (-s,-e) : [danvez] agat g.

Achatstein g. (-s,-e) : [tra] ein Achatstein, un agatenn b.

Achel b. (-,-n) : [louza.] barv g.

Acheron g. (-[s]) : [mojenñ.] Akeron g.

Acheuléen n. (-/-s) : das Acheuléen, ar sevenadur Acheulean g., an Acheulean g.

Achill g. (-es) / **Achilles** g. (-) : Akilles g.

Achillesferse b. (-,-n) : 1. seul Akilles g. ; 2. [dre skeud.] gwiridig g., kaledenn b., klañvenn b., tu gwan g., kizidig g., arroud kizidik g., tu kizidik g., tu gwak g., gor g. ; *jemandes Achillesferse kennen, gouzout pelec'h emañ gwiridig u.b. (kaledenn u.b.), anavezout gwiridig u.b., anavezout klañvenn u.b., anavezout tu gwak u.b., anavezout tu gwan u.b., anavezout kizidig u.b., anavezout arroud kizidik u.b., anavezout tu kizidik u.b. ; ich kenne seine Achillesferse, me a oar ar pleg warnañ, anavezout a ran an tu gwan anezhañ.*

Achillessehne b. (-,-n) : [korf.] stirenn ar seul b.

Achiote b. (-) : [livuzenn] rokou g.

achiral ag. : [kimiezh] aneskidel, akirel.

Achiralität b. (-) : [kimiezh] aneskidelezh b., akirelezh b.

Achondrit g. (-s,-e) : [maenoriezh] akondrit g.

Achote b. (-) : [livuzenn] rokou g.

a. Chr. / ante Christum (natum) : kent hor Salver, KHS.

Achromasie b. (-) : 1. akromategezh b. ; 2. [mezeg.] livangwel g., akromatopsiezh b. ; von Achromasie betroffen, livangwelek ; die Achromasie betreffend, livangwelel, akromatopsek ; 3. anlivegad g., akromiezh b.

Achromat g. (-s,-e) : akromat g., ferenn akromatek b., amkanell akromatek b.

Achromate(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] livangweleg g. [/iester livangweleien].

achromatisch ag. : akromatek ; *achromatisches Objektiv*, akromat g., ferenn akromatek b., amkanell akromatek b. ; *akromatisches optisches System*, reizhiad optikel akromatek b.

achromatisieren V.k.e. (hat achromatisiert) : akromatekaat.

Achromatismus g. (-) : akromategezh b.

Achromatopsie b. (-) : [mezeg.] livangwel g., akromatopsiez b. ; von *Achromatopsie* betroffen, livangwelek ; die *Achromasie* betreffend, livangwelel, akromatopsek.

Achromie b. (-,n) : [mezeg.] anlivegad g., akromiezh b. ; von *Achromie* befallen, anlivegat.

Achsabstand g. (-s,-abstände) : [tekn.] hed etre div ahel g., hed etreahel g., etreahel g., esaouenn etre div ahel b.

Achsbüchse b. (-,n) : [tekn.] kib b., kib-ahel b.

Achsbund g. (-s,-bünde) : [tekn.] breol b.

Achse b. (-,n) : 1. ahel g., gwerzhid b. ; etwas mit einer Achse versehen, ahelañ udb ; eine Achse verlieren, diahelañ, dizahelañ ; der Wagen hat eine Achse verloren, diahelet (dizahelalet) eo ar c'harr ; [kirri] Vorderachse, ahel a-raok g., ahel diaraok g., kilhorou a-raok ls., pont a-raok g. ; [kirri] Hinterachse, ahel a-dreñv g., kilhorou a-drevn ls., pont a-dreñv g. ; die Achse des Wagens ist gebrochen, diahelet (dizahelalet) eo ar c'harr ; die Achse eines Wagens abmontieren, dizahelañ ur c'harr, diahelañ ur c'harr ; waagerechte Achse, horizontale Achse, ahel diazremm g. ; die Achse hat zu viel Spiel, emañ an ahel evel va biz em genoù, laosk eo an ahel, trec'houllo a zo gant an ahel, laoskijenn a zo gant an ahel, gadal eo an ahel, [kleuk] emañ an ahel evel biz Fañch en e revr ; [polit., istor] die Achse Berlin-Rom, an ahel Berlin-Roma g. ; [fizik] optische Achse, ahel optikel g. ; 2. [treuzdougen] Transport per Achse, sammgarrañ g., dezougen dre zouar g. ; 3. [mat.] ahel g. ; Ursprung der X-Achse, orin an ahel X g. ; Symmetriearchse, ahel kemparzh g. ; 4. sich um seine Achse drehen, treiñ war an-unan (warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.) ; sich um die eigene Achse drehen, a) [kirri-tan] ober un dro penn-revr, ober un dro penn-ouzh-revr, pennhalostennat ; b) treiñ war an-unan (warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.), kornigellat ; 5. P. ständig auf Achse sein, na badout neblec'h, na badout e revr e nep lec'h, na badout e revr neblec'h, na c'halloù remziñ neblec'h, na gaout ur revr da azezañ, bezañ holen kras en e revr, bezañ ar vi en e revr, bezañ poazh a revr, bezañ atav war orjal, bezañ bepred en hent, bezañ bepred o ruilhal dre an hentoù, na ober nemet lavigañ, bezañ evel war orjal, bezañ ur breser eus an-unan, bezañ ur breskenner eus an-unan, bezañ bepred war ar bale, bezañ un drapikell eus an-unan, redek e revr, redek ar bed, trabotellat.

Achsel b. (-,n) : 1. [korf.] kazel b. [liester kazeliou, divgazel], skoaz b. [liester skoaziou, divskoaz] ; die Achseln (mit den Achseln) zucken, ober ur c'hruz (ur sav) d'e zivskoaz, ober ur souch d'e zivskoaz, ober un hej d'e skoaz, ober un hej d'e zivskoaz, hejañ e zivskoaz, souchañ e zivskoaz, kruzañ e zivskoaz, skoaziañ e zivskoaz ; 2. jemanden über die Achsel ansehen, sellet ouzh u.b. dreist korn e skoaz, sellet dreist penn e skoaz ouzh u.b., sellet dreist e skoaz ouzh u.b., sellet uhel ouzh u.b., sellet ouzh u.b. diwar e elloù, sellet ouzh u.b. gant fae, sellet ouzh u.b. gant morgañs, sellet ouzh u.b. gant rogoni, sellet a-dreuz ouzh u.b., sellet gant dismegañs ouzh u.b., bezañ lorc'hus ouzh u.b. ; 3. etwas auf die leichte Achsel nehmen, na ober van eus (ouzh) udb, na ober foutre (foutre kaer, foeltr forzh) eus udb, na ober foeltr-kaer gant udb, na ober na forzh na brall gant udb, na ober forzh gant (eus, ag) udb, na ober kaz ag udb, na vezañ gwall nec'het gant udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, na vezañ e chal gant udb.

Achsel- : [korf.] kazelel, ... kazel, ... an divgazel.

Achselband n. (-s,-bänder) : stolikenn-skoaz b., skoazgenn b.

Achselblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] delien gazel b. [liester delioù kazel].

Achseldorn g. (-s,-en/-dörner) : [louza.., *Axillaris spina*] draen kazel g. [liester drein kazel].

Achselfrüse b. (-,n) : [korf.] gwerblenn gazel b.

Achselgrube b. (-,n) : [korf.] poull ar gazel g., toull-kazel g., kazel b. [liester kazeliou, divgazel], pleg ar gazel g.

Achselhaare ls. : [korf.] blev kazel str.

Achselhöhle b. (-,n) : [korf.] poull ar gazel g., toull-kazel g., kazel b. [liester kazeliou, divgazel], pleg ar gazel g.

Achselklappe b. (-,n) : [lu] stolikenn-skoaz b., patenn-skoaz b., skoazgenn b., skoazwisk g.

Achselknospe b. (-,n) : [louza.] broñs kazel g.

achsellos ag. : diahel.

Achselnerv g. (-s,-en,-en) : [korf.] nervenn gelch'plegek b., nervenn ar gazel b.

Achsepolster n. (-s,-) : skoazgenn b.

Achselrebe b. (-,n) : [louza.] taolaj str.

Achse schnur b. (-,schnüre) : [lu] akiulhetenn skoaz b., akiulhetenn-enor b.

Achselstück n. (-s,-e) : 1. stolikenn-skoaz b., patenn-skoaz b., skoazgenn b., skoazwisk g. ; 2. [pezh mezher dindan ar gazel] konson g.

Achseltrieb g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.

Achselvene b. (-,n) : [korf.] gwazhienn ar gazel b.

Achselzucken n. (-s) : kruz skoaz g., hej skoaz g., diskoadazenn b., sav g., souch g. ; etwas mit Achselzucken aufnehmen (quittieren), na lakaat van ebet gant udb, na ober forzh gant udb, na ober van eus udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, na ober foeltr-kaer gant udb, na ober na forzh na brall gant udb, na ober kaz ag udb, na vezañ e chal gant udb, na deuler pled gant udb.

achselzuckend ag. : ... a ra ur c'hruz d'e zivskoaz, ... a hej e zivskoaz, ... a ra un hej d'e skoaz, ... a ra un hej d'e zivskoaz, ... a ra ur sav d'e zivskoaz, ... a ra ur souch d'e zivskoaz.

Adv. : gant ur c'hruz d'e zivskoaz, gant un hej d'e skoaz, gant un hej d'e zivskoaz.

Achsenabstand g. (-s,-abstände) : [tekn.] hed etre div ahel g., hed etreahel g., etreahel g., esaouenn etre div ahel b.

Achsenantrieb g. (-s,-e) : [tekn.] erlusk dre an ahelioù g.

Achsenbruch g. (-s,-brüche) : [tekn.] torr ahel g.

Achsendruck g. (-s,-e) : [tekn.] bec'h war an ahel g., bec'hiad war an ahel g.

Achsenkopf g. (-s,-köpfe) : penn-ahel g.

Achsenkreuz n. (-es,-e) : [mat.] dealf g.

Achsenlager n. (-s,-) : [tekn.] kib b., kib-ahel b. ; etwas mit einem Achsenlager versehen, kibañ udb.

Achsenmächte ls. : [istor] die Achsenmächte, broioù an ahel Roma-Berlin-Tokyo ls., nerzhioù an Ahel ls.

Achsenstab g. (-s,-stäbe) : [korf.] notokordenn b., kordenn gein b.

Achsen symmetrie b. (-) : [mat.] kemparzhiiñ diaskouer g., kemparzhiiñ ahelel g.

Achsflansch g. (-s,-e) : [tekn.] breol b.

Achsgehäuse n. (-s,-) : [tekn.] kib b., kib-ahel b. ; etwas mit einem Achsgehäuse versehen, kibañ udb.

achsigt ag. : ahelek, ahelel.

-achsigt ag. : einachsigt, un ahel dezhañ ; zweiachsigt, daou ahel dezhañ.

Achskasten g. (-s,-kästen) / **Achslager** n. (-s,-) / **Achslagergehäuse** n. (-s,-) : [tekn.] kib b., kib-ahel b. ; etwas mit einem Achslager versehen, kibañ udb.
Achslast b. (-) : [tekn.] bec'hiad brasañ aotreet war bep ahel g., bec'h brasañ aotreet war bep ahel g.
Achsnabe b. (-,n) : [tekn.] moell-karr g. [/iester moelloù-karr, moelloù-kirri], bendell g. [/iester bendelloù, bendilli].
Achsnagel g. (-s,-nägel) : [tekn.] gwiber g.
achsna ag. / **achsparell** ag. : [fizik, tekn.] lezahelel.
Achsstand g. (-s,-stände) : [tekn.] hed etre daou ahel g., hed etreahel g., etreahel g., esaouenn etre div ahel b.
Acht¹ b. (-) : 1. evezh g., pled g., diwall g., damant g., preder g., soursi g., istim b., stad b., man b./g. ; *Acht geben, sich (ak.) in Acht nehmen*, teuler evezh, teuler meiz, teuler pled, diwall, chom war ziwall, chom war e ziwall, chom war evezh, bezañ gant e jeu, beilhañ pizh, kemer e ziwallou, en em eveshaat, en em ziwall, diwall diouzh e gont, eveshaat ; etwas in Acht nehmen, kemer damant (preder) gant udb, kemer soursi (stad) eus udb, soursial ouzh udb, damantiñ d'udb ; *nimm dich in Acht ! taol ple ! taol pled ! ; nehmen Sie sich in Acht*, bezit war evezh na c'hoarvezfe droug ganeoch', diwallit diouzh ho kont ; *wir müssen uns vor ihm in Acht nehmen*, hennezh a zo da ziwall dioutañ, hennezh a zo da ziwall dirazañ ; auf jemanden Acht haben, auf jemanden Acht geben, kemer damant gant u.b., damantiñ d'u.b., kemer soursi eus u.b., soursial ouzh u.b., prederiañ gant u.b., prederiañ ouzh u.b., kemer aket gant u.b., kemer preder gant u.b., ober war-dro u.b., kempen u.b., diwall u.b., ober en-dro d'u.b., ober diouzh u.b., ober ouzh u.b., ober evit u.b., kompren en u.b., teuler evezh d'u.b., evezhiañ ouzh u.b., eveshaat war u.b., eveshaat ouzh u.b., teuler evezh war u.b., teuler evezh ouzh u.b., teuler evezh en u.b. ; sie geben nicht darauf Acht, ne raent van ebet, ne ouezient ket anv, n'o doa ket kemeret o ziwallou ; vor jemandem Acht haben, sich vor jemandem in Acht nehmen, en em ziwall (lakaat evezh, ober evezh, bezañ war ziwall, en em virout) ouzh u.b., diwall dirak u.b., diwall ouzh itrikou u.b., bezañ war evezh gant aon rak u.b., disfiziout ouzh u.b., kaout disfiz diouzh u.b., eveshaat war u.b., lakaat evezh rak u.b. / diwall ouzh u.b. / eveshaat ouzh u.b. (Gregor) ; *nimm dich in Acht vor ihm*, diwall dioutañ, diwall diouzh e itrikou, mat e vo dit en em ziwall dioutañ, evesha outañ, hemañ a zo da ziwall dirazañ ; wenn Sie nicht Acht haben, wenn Sie sich nicht in Acht nehmen, mar ne vennit diwall, mar ne garit diwall ; etwas außer Acht lassen, na zerc'hel kont eus udb, bezañ digaz (digas) ouzh udb, bezañ diseblant ouzh udb, bezañ diseblant dirak udb, na ober van eus udb, na ober na man na mordo eus udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr, disprizañ doujañ d'udb, lakaat udb en ankounach, dic'houszout udb, diwelet udb, sigotañ udb ; 2. forbannerez g., forbannidigez b., forbannadur g. (Gregor) ; in Acht und Bann tun, ober forbann / forbanisañ (Gregor), forbannañ, dispellañ, lakaat en dispell, P. lakaat war bedenn ar Sul.
Acht² b. (-,en) : 1. eizh g. ; eine Acht schreiben, skrivañ un eizh ; mit den Armen eine Acht in der Luft beschreiben, tresañ un eizh en aer gant e zivrec'h ; 2. gwar g. ; das Rad hat eine Acht, gwe a zo aet er rod, gwar a zo aet er rod, gwariet (gwar, gwariet) eo ar rod ; [kartou] eizh g.
acht niver. : eizh ; in acht Tagen, a-benn eiztez, a-benn eiztez amañ ; binnen acht Tagen, binnen acht Kalendertagen, a-barzh ur sizhun amañ, dindan eiztez, e-korf eiztez, a-benn eiztez, a-barzh eiztez, da benn eiztez, war-benn eiztez ; Verschiebung um acht Tage, ampellidigez a-benn eiztez b. ; heute in acht Tagen, hiziv penn sizhun, hiziv e penn sizhun, en

deizh-mañ penn sizhun, a-benn eiztez ac'hann ; Montag in acht Tagen, dilun penn sizhun, dilun e penn sizhun ; binnen acht Tagen, dindan eiztez, e-korf eiztez, a-barzh eiztez ; auf acht Tage hinausschieben, deren (dereniñ, daleañ) a-benn eiztez ; etwa acht, un eizhad g. ; acht Tage, un eizteziad g., un eiztevezh g., un eiztez g. ; er blieb bloß acht Tage hier, ne chomas amañ nemet un eizteziad ; mit acht multiplizieren, eizhkementiñ ; durch acht teilen, eizhviedenniñ ; acht Kleine, eizh vihan ls. ; acht Große, eizh vrás ls. ; acht schöne Pferde, eizh vrav a gezeg ls., eizh marc'h brav ls. ; acht Kinder, eizh bugel ls., eizh a vugale ls. ; um acht, um acht Uhr, da eizh eur ; wir acht, ni hon-eizh ; ihr acht, c'hwí hoc'h-eizh ; diese acht, int o-eizh.
achtbar ag. : doujadus, doujañsus, enorus, din a zoujañs ; achtbar machen, achtbar erscheinen lassen, doujadusaat, lakaat da vezañ doujadus.
Achtbarkeit b. (-) : enorusted b., enoruster g., dereadegezh b., doujadusted b.
achtarmig ag. : eizhskourrek, eizh brank dezhañ ; [loen.] achtarmiger Tintenfisch, oktopod g. [/iester oktopoded], eizhtroadeg d. [iester eizhtroaded].
achte(r,s) ag. : eizhvet ; der Achte des Monats, an eizh eus ar miz ; der achtte Januar, an eizh a viz Genver g.
Achteleck n. (-s,-e) : eizhkogn g., eizhkogneg g. [/iester eizhkognegoù], eizhkorn g., eizhkorneg g. [/iester eizhkornegoù], eizhtueg g. [/iester eizhtuegoù].
achteckig ag. : eizhkogneg, eizhkornek.
achteinhalt Adv. : eizh ... hanter.
achtel ag. : eizhvedenn b. ; ein achtel Morgen, ur bevaren b., un eizhvedenn eus un devezh-arat b.
Achtel n. (-s,-) : 1. eizhvedenn b., hanter palefarzh g. ; zwei Achtel, div eizhvedenn ls. 2. [sonerezh] krogenn b. ; 3. [hinouriez] okta g. ; Bevölkingstärke : 1 bis 2 Achtel, nivlegezh : par da 1 pe 2 okta, nivlegezh : etre 1 ha 2 okta ; 4. [Bro-Austria] eizhvedenn litrad b.
Achtele n. : [Bro-Austria] eizhvedenn litrad b.
Achtelliter n./g. (-s,-) : eizhvedenn litrad b.
Achtfinal n. (-s,-) : eizhvedenn gourfennou b., pevare tro diwezhañ b.
Achtfelnote b. (-,n) : [sonerezh] krogenn b.
Achtpause b. (-,n) : [sonerezh] hanterboent-tav g.
achten V.k.d. (hat geachtet) : teuler evezh war, teuler evezh ouzh, kompren e, kompren ouzh, teuler evezh e, teuler pled da, teuler pled war, teuler pled ouzh, teuler pled gant, teuler perzh ouzh ; auf etwas (ak.) achten, teuler evezh ouzh (war, en, da, gant) udb, denc'hel e spered a-gaer gant udb, sipañ e spered war udb, teuler pled da (gant, ouzh, war) udb, teuler ple d'udb, teuler kont en udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat evezh war (gant, ouzh, da) udb, teuler meiz ouzh (da, war) udb, teuler me ouzh (da, war) udb, ober a fed d'udb, reiñ fed d'udb, ober fed ouzh udb, reiñ a fed ouzh udb, prederiañ gant udb, prederiañ ouzh udb, kemer aket gant udb, kemer preder gant udb, mont diouzh udb, ober forzh gant udb, ober van ouzh udb, ober stad eus udb, denc'hel stad eus udb, denc'hel stad ag udb, denc'hel kont eus udb, denc'hel kont ag udb, bezañ evezhiek war udb, bezañ evezhiek ouzh udb ; ich hatte nicht darauf geachtet, n'em boa ket taolet pled a (ouzh) se, n'em boa ket roet fed d'an dra-se, n'em boa ket taolet kont, n'em boa graet van ebet, n'em boa ket gouezet anv, ne oan ket evezhiek war ar poent-se ; auf den rückwärtigen Verkehr achten, bleinañ en ur deuler evezh ouzh ar c'hirri a zo en adreñ ; darauf achten, etwas zu tun, kemer preder da ober udb ; darauf achten, dass ..., lakaat evezh ma ..., lakaat evezh

na ..., diwall evezh mat ma ..., diwall evezh mat na ..., diwall ma ..., diwall na ... ; *ich werde darauf achten, dass die Milch nicht überkocht*, lakaat a rin evezh na zeufe al laezh d'an tan, teurel a rin evezh na zeufe al laezh war an tan, diwall a rin evezh ma teuio al laezh d'an tan, diwall a rin na zeuio al laezh d'an tan, lakaat a rin evezh evit mirout na zeufe al laezh war an tan, preder am bo da virout na zeufe al laezh war an tan, lakaat a rin prederi na zeuio al laezh d'an tan.

V.k.e. (hat geachtet) : 1. doujañ, doujañ da, kaout doujañs evit, kaout doujañs ouzh, azaoueziñ, azaoueziñ da [udb/u.b.], kaout azaouez ouzh, istim, kaout istim ouzh, dougen bri da [udb/u.b.], dougen doujañs da [udb/u.b.], bezañ azaouezus e-keñver [udb/u.b.], istimañ, prizañ, prizout, revilañ, P. respetiñ, [dispredet] briaat ; *jemanden achten*, sellet ouzh u.b. abennvat, doujañ d'u.b. ; *jemanden hoch achten*, kaout un azaouez dreist ouzh u.b., ober stad vras eus u.b., kaout un istim vras evit u.b., kaout kalz a istim evit u.b., dougen bri d'u.b., dougen doujañs d'u.b., bezañ e doujañs dirak u.b., azaoueziñ u.b., uhelbrizañ u.b., uhelbrizout u.b. ; *ichachte ihn*, bri a zougan dezhañ, doujañs am eus evitañ, istim am eus evitañ ; *er war sehr geachtet*, *er war hoch geachtet*, enoret bras e oa, doujet bras e oa, douget e veze bri dezhañ, e doujañs vras e veze an dud dirazañ, doujañs vras a oa dezhañ, uhelbrizet e oa, stad vras a veze graet anezhañ, un istim vras o doa an dud evitañ ; *sie wurde allgemein geachtet*, istim vras he doa digant an holl dud ; *er wurde von allen geachtet und geschätzt*, deuet dreist e oa gant an holl ; *etwas achten*, sellet udb abennvat ; *etwas gering achten*, ober bihan a forzh eus udb, ober bihan a stad eus udb, ober ruz war udb, na zelc'her (na ober) stad ebet eus udb, ober dismagañs war udb, dismagañsiñ udb, dismagañ udb, disprizañ udb, disprizout udb, ober fae war (ouzh, eus) udb, ober goap eus udb ; *jemanden gering achten*, ober nebeut a stad eus u.b., ober fae war (eus, ouzh) u.b., kaout dispriz evit u.b., disprizañ u.b., kaout dismagañs evit u.b., kaout dismagañs ouzh u.b., dismagañsiñ u.b., ober dismagañs war u.b. ; *den Tod nicht achten*, c'hoarzhin war ar marv, bezañ dispont rak ar marv, bezañ disaouzan rak ar marv, bezañ dizao rak ar marv, bezañ dispouron rak ar marv, disprizañ ar marv, sellet hep doujañs ouzh ar marv, gwelet hep doujañs ar marv o tostaat ; *die Gesetze achten*, kaout doujañs d'al lezennoù, doujañ d'al lezennoù, doujañ d'al lezenn, mirout al lezennoù, mirout al lezenn, seveniñ d'al lezennoù, bezañ doujus d'al lezennoù ; [kr-l] *wer die Tiere nicht achtet, kann nicht menschlich leben*, an hini ne gar ket al loened ne gar ket an dud ivez ; 2. kavout, tremen da, sellet evel, lakaat da, istimañ evel ; *etwas für gut achten*, kavout d'an-unan ez eo mat udb, kavout da udb, kavout mat udb, bezañ mat udb d'an-unan ; 3. *die Mühe nicht achten*, na zamantiñ d'e boan (d'e gorf), bezañ dizamant eus e boan, na gaout damant d'e boan, bezañ ki ouzh e gorf, lakaat e holl nerzh d'ober udb, plantañ e holl nerzh d'ober udb, poaniañ evel an diaoul kamm, ober labour tri, dic'hastañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, kiañ outi, kiañ, kiañ e gorf, kiañ ouzh al labour, en emgiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, bouc'halañ, skrabañ, en em zrastañ, en em hersal da labourat, bezañ kalet ha didruez ouzh e gorf, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, ruilhal ha merat e gorf, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, c'hwezhañ e-barzh, difretañ, diskrapañ, diskrapañ, en em zibilhonañ, daoubenniñ war al

labour, daoudortañ war an tach, en em arastiñ ouzh al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ didruez ouzh an-unan (*outañ e-unan, outi hec'h-unan h.a.*), labourat a-lazh-kor, bezañ direzon ouzh al labour, relabourat, labezañ e gorf gant al labour, dirounnañ e gorf, lorgignañ e gorf ouzh al labour, bezañ a-lazh-ki gant al labour, lazeriañ e gorf, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, labourat a-nerzh, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, strivañ a-zevri-kaer, strivañ parfet, bezañ kefridi war an-unan, strivañ a-dro-vat, bezañ gwir wellañ o labourat, merat, ober bec'h, kemer bec'h, poursuiñ, labourat start, labourat tenn, poaniañ kalet, poaniañ tenn, lakaat bec'h, bec'hiañ, kemer krevañs, na vouzhañ ouzh al labour.

V.em. **sich achten** (haben sich (ak.) geachtet) : *sich gegenseitig achten*, kaout doujañs an eil ouzh egile.

ächten V.k.e. (hat geächtet) : 1. ober forbann / forbanisañ (Gregor), forbannañ, harluañ ; 2. milligañ, ober ruz war, teurel disprizañs war, disprizañ, ober dismagañs war, ober fae war, P. lakaat war pedenn ar Sul ; *ächtet die Atomwaffen !* kasait an armoù nukleel !

Achtender g. (-s,-) : karv eizh korn war e vrankoù g.

achtens Adv. : da eizhvet, d'an eizhvet.

achtenswert ag. : din a zoujañs, doujadus, enorus, dellezus, dellezek a vrud.

Achter g. (-s,-) : 1. [sport] bag eizh roefiver b. ; 2. gwar g. ; das Rad hat einen Achter, gwe a zo aet er rod, gwar a zo aet er rod, gwariet (gwar, gwaret) eo ar rod ; den Achter aus einem Rad herausmachen, diwariañ ur rod.

Achterl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] eizhvedenn litrad b.

Achterbahn b. (-,en) : „eizh bras“ g., trenig kermes sav-disav g., trenig kermes sav-diskenn g., trenig kermes ribin-diribin g., trenig kermes rabañs-dirabañs g., trenig kermes naou-dinaou g., manej ribin-diribin g.

Achterbordseite b. (-,-n) : [merdead.] lez b.

Achterdeck n. (-s,-e) : 1. [merdead.] tilher a-dreñv g., pont a-dreñv g. ; 2. [stered.] Achterdeck des Schiffes, steredeg an Aros b.

Achterklärung b. (-,en) : forbannerezh g., forbannadur g., forbannidigezh b. (Gregor).

achterlei Adv. : eizh seurt ..., ... a eizh seurt ; auf achterlei Art, en eizh doare disheñvel.

Achterliek n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink diavaez b., ravalink olavent b.

achtern Adv. : [merdead.] a-dreñv ; der Wind kam von achtern, avel a-dreñv a oa, a-du e oa an avel ; dem Mast eine leichte Neigung nach achtern geben, drekstouiñ ar wern.

Achtersteven g. (-s,-) : [merdead.] tambod g., rozenn b., stambod g.

Achterstevenknie n. (-s,-) : [merdead.] gourivin piked g., touseg tambod g.

Achterstevenruder n. (-s,-) : [merdead.] stor tambod g.

Achtersystem n. (-s,-e) : [mat.] eizhred g.

achtfach / 8-fach ag. : eizhkement, eizh gwech kement all ; das Achtfache, un eizhkement g.

achtfächig ag. : eizhtuek.

Achtfächner g. (-s,-) : oktaedr g., eizhtueg g.

Achtfüßer g. (-s,-) : [loen.] oktopod g. [liester oktopoded], eizhtroadeg g. [liester eizhtroadeged].

achtgeschossig ag. : ... eizh estaj, ... a eizh estaj, eizh solier dezhañ.

achtgliederig ag. : eizh elfenn dezhañ.

achtgeben V.gw. (gibt acht / gab acht / hat achtgegeben) : sellit ouzh **Acht¹**.

achthaben V.gw. (hat acht / hatte acht / hat achtgehabt) : sellit ouzh **Acht¹**.
achthundert niver. : eizh kant.
achthundertjährig ag. : ... eizh kant vloaz, eizh kant vloaz dezhañ.
achthundertste(r,s) ag. : eizh kantvet.
achthunderttausend niver. : eizh kant mil.
achtjährig ag. : ... eizh vloaz, eizh vloaz dezhañ ; *ein achtjähriges Kind*, ur ch'rouadur a eizh vloaz g.
achtköpfig ag. : **1.** ... eizh den ; **2.** ... eizh penn, eizhpennek.
achtletzte(r,s) ag. : eizhvet diwezhañ.
achtlos ag. : diaked, dievezh, dieneb, diistim, dispriz, disprizus, disprizañsus, divanier, dizamantus, euver, gwallek, lezober, lureek, difoutre ; *achtlos sein*, n'ober ket a van ; *Müll achtlos in der Natur zurücklassen*, lezel lastez a-stlabez war an dispalu.
Achtlosigkeit b. (-) : dievezhiegezh b., diaked g., dispriz g., disprizañsus b., disprizerezh g., divanieramant g., gwallegezh b., lezober g.
achtmal Adv. : eizh gwech ; *acht mal zwei*, eizh gwech daou ; *achtmal so viel*, eizhkement.
achtmalig ag. : eizh, eizh gwech, graet eizh gwech.
Acht-Minuten-Takt g. (-s,-e) : *im Acht-Minuten-Takt*, bep eizh munutenn.
achträderig ag. / **achträdrig** ag. : eizhrodek, ... eizh rod.
achtsaitig ag. : [sonerezh] ... eizh kordenn ; *achtsaitige Lyra*, lourenn eizh kordenn b.
achtsam ag. : evezhiek, evezhius, evezhet, war evezh, evezhiant, aketus, arvezet, pizh.
Achtsamkeit b. (-) : evezh g., evezhded b., evezhiañs b., pled g., evezhiegezh b., aket g., pizhder g., pizhded b.
Achtsamkeitsmeditation b. (-) : prederiañ gant e holl skiant g., darveizañ leun g.
achtsäulig ag. : [tisav.] eizhpeuliek.
achtseitig ag. : **1.** eizhtuek ; **2.** eizh pajenn oc'h ober anezhañ.
Achtsilber / Achtsibler g. (-s,-) : [lenn., yezh.] eizhsilabenn b.
achtsilbig ag. : [yezh., lenn.] eizhsilabennek.
Achtsibler / Achtsilber g. (-s,-) : [lenn., yezh.] eizhsilabenn b.
Achtsitzer g. (-s,-) : karbed eizh plas g.
achtsitzig ag. : ... eizh plas.
achtstellig ag. : ... eizh sifr.
achtstöckig ag. : ... eizh estaj, ... a eizh estaj, eizh solier dezhañ.
achtstrophig ag. : ... eizh poz.
Achtstudentag g. (-es,-e) : devezh labour eizh eurvezh g.
achtständig ag. : ... eizh eurvezh.
Achttagebart g. (-s,-bärte) : *ein Achttagebart*, ur varvenn a eizh devezhiaid b. ; *mit einem Achttagebart*, eizh devezhiaid barv ouzh e elgezh
achttägig ag. : ... eizh devezh.
achttäglich ag. : bep eizhetez.
achttausend niver. : eizh mil.
Achtteiler g. (-s,-) : [skinwel] heuliadenn e eizh rann b., heuliad e eizh rann g., stirad skinwel e eizh rann g., feilheton e eizh rann g. ; [sonerezh, lenn.] eizhpezh g., oktologiezh b.
achtteilig ag. : [skinwel] ... eizh abadenn, ... eizh lodenn.
achtundzwanzig niver. : eizh warn-ugent.
Achtundsechziger g. (-s,-) : **1.** paotr eizh ha tri-ugent vloaz g. ; **2.** [polit., istor] emsaviad eus ar bloaz eizh ha tri-ugent g., paotr eizh ha tri-ugent g.

Achtung b. (-,en) : **1.** evezh g., pled g., diwall g. ; *Achtung ! diwall(it) ! taol(it) pled ! evezh ! chomit war (bezit war) evezh ! taolit (lakait) evezh ! da ziwall ez eus ! bezit gant ho jeu ! ; *Achtung, da kommt die Polizei ! diwallit, erru eo beg-e-dog ! / diwallit, kelien !* ; **2.** doujañs b., douj g., istim b., azaouez g., bri g., eneb g., enebrann b., revil g., respet g., miridigezh b. ; *gegenseitige Achtung*, kendoujañs b. ; *die mangelnde Achtung für jemanden, die fehlende Achtung für jemanden, die fehlende Achtung vor jemandem, die mangelnde Achtung vor jemandem, an dizoujañs e-keñver u.b. ; auf die Achtung der Menschenrechte hinwirken, diogeliñ an doujañs ouzh gwirioù mab-den* ; *die Anerkennung und Achtung der Rechte und Freiheiten aller Bürger sichern, diogeliñ ma vo anavezet ha doujet gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, diogelaat gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, gwarantiñ gwirioù ha frankizioù an holl geodediz ; alle Achtung ! gwellañ gourc'hemennoù ! ; jemandem Achtung schulden, dleout respet d'u.b. ; Achtung gebietend, meurdezus ; Achtung genießen, bezañ doujet, bezañ istimet ; sich Achtung verschaffen, gounit doujañs an dud, gounit istim an dud, tennañ doujañs ouzh (war) an-unan, dougen an dud d'an doujañs ouzh an-unan ; Achtung empfinden für [ak.], Achtung empfinden vor [dat.], Achtung haben vor [dat.], doujañ u.b., kaout doujañs evit u.b., dougen bri d'u.b., dougen doujañs d'u.b., kaout doujañs ouzh u.b., azaouezinj u.b., azaouezinj d'u.b., kaout azaouez ouzh u.b., bezañ azaouezus e-keñver u.b., bezañ e doujañs dirak u.b., sellet ouzh u.b. a-bennvat, ober stad vras eus u.b., kaout istim evit u.b., P. respetiñ u.b., [dispredet] briaat u.b. ; bei jemandem in Achtung stehen, kaout istim u.b., bezañ istimet gant u.b. ; sie erfreute sich allgemeiner Achtung, istim vras he doa digant an holl dud ; er ist in meiner Achtung gesunken, kollet en deus un tamm mat eus an doujañs am boa outañ, kollet en deus ur bechad mat eus an doujañs am boa outañ, koazhet eo an istim am boa evitañ, izelaet eo an doujañs am boa en e geñver ; er bringt ihm keinerlei Achtung entgegen, n'en deus tamm istim evitañ ; aus Achtung vor, dre azaouez ouzh, dre zoujañs evit. **Ächtung** b. (-,en) : forbannerezh g., forbannidigezh b., forbannadur g. (Gregor), ostrakelez b.
achtunggebietend ag. / **Achtung gebietend** ag. : meurdezus
Achtungsapplaus g. (-es,-e) : stlakadeg-daouarn azaouezus b.
Achtungserfolg g. (-s,-e) : disoc'hou enorus ls., brud g./b.
Achtungsverlust g. (-es) : divruderezh g., divrud g.
achtungsvoll ag. : doujus, doujañsus, azaouezus, gant azaouez, gant doujañs ; *sich vor jemandem achtungsvoll beugen*, dougen bri d'u.b., dougen doujañs d'u.b., plegañ gant azaouez d'u.b., soublañ gant azaouez d'u.b., sentiñ gant doujañs ouzh u.b., ober e zivizoù d'u.b.
achtzehn niv. : triwec'h, eitek ; *denken Sie mal, sie ist erst achtzehn !* hag-eñ n'eo nemet triwec'h vloaz ! pa soñjer n'eo nemet triwec'h vloaz ! gwelet n'eo nemet triwec'h vloaz ! ; *er ist achtzehn geworden*, triwec'h bet eo bet, tapet en deus e driwec'h vloaz.
achtzehnhundert niv. : triwec'h-kant.
achtzehnte(r,s) ag. : triwec'hvet, eitekvet.
Achtzeiler g. (-s,-) : [barzh.] eizhadenn b.
achtzeilig ag. : **1.** ... eizh linenn ; **2.** ... eizh gwerzenn.
achtzig niver. : pevar-ugent, eikont ; *zweiundachtzig*, daou ha pevar-ugent, eikont daou ; [tro-lavar] *er geht auf die Achtzig*, emañ o vont d'e bevar-ugent vloaz, ne dle ket bezañ a-bell diouzh pevar-ugent vloaz, erru eo tost d'e bevar-ugent vloaz, n'emañ ket pell diouzh pevar-ugent vloaz, n'emañ ket pell diouzh e bevar-ugent vloaz, a-rez d'e bevar-ugent vloaz emañ, emañ o vont d'ar**

pevarugentvet bloavezhs eus e oad, eñ a ray pevar-ugent vloaz tuchant.

achtziger ag. : *in den achtziger Jahren*, e-pad ar bloavezhiou pevar-ugent.

Achtziger¹ g. (-s,-) : *ein Achtziger*, ur pevarugentvloaziad g. [liester pevarugentvloaziad], un den en e bevar-ugent vloaz g., un den pevar-ugent vloaz g. ; *er wird bald zu den Achtzigern gehören*, krog eo en e bevar-ugentvet bloavezhs, emañ o fourchadiñ skalier ar pevar-ugent vloaz.

Achtziger² g. (-s,-) : 1. gwin eus ar bloaz 1980 g. ; 2. *er ist in den Achtzigern*, un dra bennak war pevar-ugent vloaz en deus, pevar-ugent vloaz bennak en deus, aet eo dreist d'e bevar-ugent vloaz ; 3. *die Achtziger*, ar bloavezhiou pevar-ugent ls.

Achtzigerjahre ls. / **80er-Jahre** ls. : bloavezhiou pevar-ugent ls.

achtzigjährig ag. : ... pevar-ugent vloaz, pevar-ugent vloaz dezhañ.

Achtzigpfennigmarke b. (-,-n) : timbr pevar-ugent pfennig g. **achtzigste(r,s)** ag. : pevarugentvet, eikontvet.

Achtzimmerwohnung b. (-,-en) : ranndi eizh pezh b.

Achtzylinder g. (-s,-) : karr-tan eizh sailh g., karr-tan eizh bailh g.

Achtzylindermotor g. (-s,-en) : keflusker eizh sailh g., keflusker eizh bailh g.

achtzylindrisch ag. : ... eizh sailh g., ... eizh bailh g.

ächzen V.gw. (hat geächzt) : klemmichal, kestal, hirvoudiñ, leñvañ, leuskel huanadoù glac'har, morleñvañ, kluc'hunañ, termal, garmiñ, kouignal, kestal, kunuc'henniñ, gwigourat, kunuc'hañ, kunudañ, gouerouzat, soroc'hal, mousklemm, mousklemmañ, toreañ.

Ächzen n. (-s) : klemmvan g., hirvoud g., hirvoudennou ls., huanadoù glac'har ls., kunuc'hennou ls., klemmuskerez g., klemmuskadenou ls., leñv g., mousklemmoù ls., tote g., siwadenn b., siwadennou ls., gwigour g.

Ächzer g. (-s,-) : 1. klemmvan g., hirvoud g., kunuc'henn b., klemmuskadenn b., leñvadenn b., huanad glac'har g., mousklemm g., siwadenn b., gwigour g. ; 2. huanad g., huanadenn b.

Acidämie b. (-) : [mezeg.] gwadtrenkegezh b.

Acidimeter n. (-s,-) : trenkventer g. [liester trenkventerioù].

Acidimetrie b. (-) : [kimiez] trenkventerezh g.

acidophil ag. : [bev.] trenkennen, akidofil.

Acidophilie b. (-) : [bev.] trenkennen g., akidofiliezh b.

Acidose b. (-) : [mezeg.] akidoz g.

Acker g. (-s, Äcker) : 1. park g., parkad g., tachennad b., maeziad g., trevad b. ; *einen Acker misten*, skignañ (dispenn, fuilhañ, ledñañ, skuilhañ, stlabezañ, teurel) teil war ur park, teilañ (temzañ, trempañ, kardellat) ur park ; *einen Acker jauchen*, fennañ dour-haïvouez war ur park ; *mit einer Walze über einen Acker fahren*, rollañ ur park, roulat douar ur park, ruilhal douar ur park, kranañ ur park, tremen ar roll (ur c'hran douar, ur ruilh, ur ruilher, ur ruilherez) war ur park ; *riesengroßer offener Acker*, maeziad g. ; *weiter Acker*, marez g./b. ; *weiter umzäunter Acker*, trest g. ; *Äcker ohne Erdwälle*, parkou diskloz ls. ; *einen Erdwall um einen Acker errichten*, kleuziañ ur park ; *diesen Acker schaffen wir noch vor Anbruch der Nacht*, a-benn ma vo deuet an abardaez e vo paket ar parkad-se ; *durch diesen Acker fließt ein Bach*, bez' ez eus ur wazh a ya dre ar park-se ; *Acker mit Ecken und Winkeln*, park beskellek g. ; *die Gaststätte ist einen Acker weiter*, an ostaleri 'zo treuz ur park ac'halenn ; *die Wildschweine haben den Acker durchwühlt*, finouc'hellet eo bet ar park gant ar moc'h-gouez ; 2. [dre skeud.] sich vom Acker machen, P. skarzañ, dilorañ an

dachenn, riñsañ an dachenn, kribañ er-maez, kribat er-maez, en em laerezh, mont kuit hep ober brud, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, en em laerezh kuit, en em silañ kuit, flipañ, diflipañ, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, en em ziskrapañ, rankout he c'ribat, kribat anezhi, skarzañ er-maez, skubañ er-maez, en em dennañ, en em sachañ, sachañ e dreid, sachañ e skasou, sachañ e c'har, en em dapout, treiñ e gilhoroù, sachañ e gilhoroù gantañ, kas e gilhoroù, tennañ e gilhoù, sachañ e ivinoù, digludañ, dibridañ.

ackerbar ag. : aradus.

Ackerbau g. (-s) : *der Ackerbau*, al labour-douar g., gounidegezh an douar b., an tiekaat g., ar gounezerez-douar g., ar gounid-douar g. ; *gemischter Ackerbau*, gounidegezh liestrevad b. ; *Ackerbau treiben*, gounit douar, labourat douar, bevañ diwar al labour-douar.

Ackerbaukunde b. (-) : gounezoniezh b., douarc'houniezoriez b., agronomiezh b.

ackerbautreibend ag. / **Ackerbau treibend** ag. : a vev diwar al labour-douar.

Ackerboden g. (-s,-böden) : douar-labour g., douar-gounit g., gounid g., atil g./b., douar-atil g., douar tomm g., douar stuz g., douar bev g., aradurezh b. ; *dort geht der Ackerboden nicht sehr tief*, sodass man seine Zuflucht zu reichlicherer Düngung nehmen muss, eno n'eus ket kalz a doullañ ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus ket kalz a gondon ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus nemet douar krakik (douar bas, douar berr) ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez, eno n'eus nemet bazidi ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez ; *dort geht der Ackerboden sehr tief*, an douaroù du-hont a zo kondon enno, an douaroù du-hont o deus kondon.

Ackerbohne b. (-,-n) : [louza.] fav-gall str., fav-munut str., fav-marc'h str., fav str.

Ackerdistel b. (-,-n) : [louza., *Cirsium arvense*] askolenn-bikoù b., askol-pikoù str., askolenn-zu b., askol-du str., dreinaskol str., dimezelled ls., soudarded ls.

Ackeregge b. (-,-n) : [labour-douar] divoserez b. [liester divosereziou], oged divosañ b.

Ackererde b. (-) : douar prad g., douar-labour g., douar-gounit g., douar-teil g., douar bev g., douar tomm g., douar stuz g., douar-atil g., atil g./b., gounid g.

Ackerfläche b. (-,-n) : gorread labour gounid g., gorread douar-gounit g., gorread douar-labour g., trevidig g. ; *eine Ackerfläche in Grünland umwandeln*, lakaat douar-gounit dindan beuriñ , lakaat douar-gounit edan beurle ; *eine großflächig einheitliche Ackerfläche*, ur pezh mell gorread labour gounid en un dalch g.

Ackerflur b. (-,-en) : douaroù-labour ls., douaroù-gounid ls., douaroù stuz ls.

Acker-Gänsedistel b. (-,-n) : [louza.] laezhegenn b., sikorea laezhek g./b., askol gwenn str., askol mor str., askol aod str., askol-laezhek str.

Ackergauchheil g. (-s,-e) : : [louza.] gleizh b., louzaouenn-ar-gleizh b.

Ackergaul g. (-s,-gäule) : 1. marc'h-tenn g. ; 2. [gwashaus] sprec'henn b.

Ackergerät n. (-s,-e) : benveg labour-douar g., ostih labour-douar g.

Acker-Hellerkraut n. (-s) : [louza.] gwennig b.

Ackerhundskamille b. (-,-n) : [louza.] aouredal g.

Ackerklee g. (-s) : [louza.] troad-gad g., melchon gad str.

Ackerkratzdistel b. (-,-n) : [louza., *Cirsium arvense*] askolenn-bikoù b., askol-pikoù str., askolenn-zu b., askol-du str., dreinaskol str., dimezelled ls., soudarded ls.

Ackerkraut n. (-s) : [louza.] skav-ar-Werc'hez str., agremani g.

Ackerkrume b. (-) : douar-labour g., douar-gounit g., douar-teil g., douar bev g., douar tomm g., douar stuz g., douar-atil g., atil g./b., gounid g.

Ackerland n. (-s) : 1. douar-labour g., douar-gounit g., douar-teil g., atil g./b., douar tomm g., douar stuz g., douar-atil g., gounid g., douar bev g., aradurezh b. ; *Ackerland mit Gras besäen*, lakaat douar dindan c'heot, lakaat douar dindan beuriñ, lakaat douar edan berle ; 2. trevidig g.

Ackermann g. (-s, Ackerleute) : [barzh.] labourer-douar g., gounideg g. [liester gounideien], tieg g. [liester tieien].

Ackermännchen n. (-s,-) : [loen.] hei-e-lost g., strinkerez-dour b., kannerez b., kannerez-dour b., kannerezig-an-dour b., kannerezig-ar-beleg b., foeterezig-an-dour b., foeterig-dour g., dimezell b., beleg g., beleg-laouer g., gwalc'herez b., gwalc'herezig b., lammerig g.

Ackermennig g. (-s,-e) : [louza.] skav-ar-Werc'hez str., agremani g.

Ackermanne b. (-,-n) : [louza.] bent-ki g./b.

ackern V.k.e. (hat geackert) : arat, enandiñ.

V.gw. (hat geackert) : [dre skeud.] poaniañ tenn, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, dic'hwiñtañ, dic'hastañ, bountañ ganti, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, bezañ ar vourell en e gerc'henn, dont e wakol gantañ, ober ur c'hograd bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, krugañ ouch al labour, labourat a-zevri, labourat parfet, bezañ gwir wellaño labourat, gwallgas e gorf gant al labour, en em zuañ el labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouch al labour, en em gjañ ouch al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, mont dizamant dezhi, brevañ e gorf o labourat, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, daoudortañ war an tach, en em arastiñ ouch al labour, breviñ e gorf ouch al labour, lakaat leizh ar vourell, korfañ, c'hwistañ, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), tramaillhat evel ul loen, bezañ direzon ouch al labour, relabourat, labezañ e gorf gant al labour, dirounnañ e gorf, lorgignañ e gorf ouch al labour, bezañ a-lazh-ki gant al labour, lazeriañ e gorf, bezañ kriz ouch e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, labourat a-nerzh, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, lardañ, lopañ, lorgnañ, forsiñ, bouc'halañ, skrabañ, en em zrastañ, en em hersal da labourat, c'hwezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, ober labour tri, dic'hastañ, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, poaniañ tenn, poaniañ kalet, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, bezañ a-stenn gant e labour, ober fonn, reiñ bec'h d'al labour, bezañ kefridi war an-unan, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouch al labour.

Acker-Pfennigkraut n. (-s) : [louza.] gwennig b.

Ackerquecke b. (-,-n) : [louza.] geot lasoù str., geot-red str.

Ackerrade b. (-,-n) : [louza.] lagadig-yar g., pebr gwenn g.

Ackerraute b. (-,-n) : [louza.] flemm-douar g., flemmeter g.

Ackerrain g. (-s,-e) : gwrimenn b., glizenn b., ribl ur park g., goulienn b., gwerenn b., lez ur park g., lezenn ur park b., or ur park g., bevenn ur park b., kleuz g., relach g. ; *seine Kühe auf dem Ackerrain weiden lassen*, gwrimennañ e saout, relachiñ e

saout, gwrimennañ e saout, relachiñ e saout, leurajïñ e saout, lezennañ e saout ; *die Tiere auf dem Ackerrain grasen lassen*, mësa an dro, griziennañ.

Ackerrettich g. (-s,-e) : [louza.] alc'hwezen str., elvezen str., raonell g.

Ackerröte b. (-,-n) : [louza.] [*Sherardia arvensis*] sherardi str.

Ackersalat g. (-s,-e) : [louza.] gwalerig g., dousezig b., dousetez str., yalc'h-ar-person b., louzaouenn-an-oan b.

Ackerschachtelhalm g. (-es,-e) : [louza.] lost-marc'h g., lost-louarn g., c'hwist g., balan-louarn g., lost-hoc'h g.

Ackerschleife b. (-,-n) / **Ackerschleppé** b. (-,-n) : [labour-douar] kompezer g. [liester kompezeriou].

Ackerschlepper g. (-s,-) : traktor g.

Ackerscholle b. (-,-n) : 1. moudenn b. [liester mouded, moudennou], tamm bomm-douar g., tamm boem g. ; 2. [dre skeud.] bro c'henidik b.

Acker-Schwarzkümmel g. (-s,-) : [louza.] niell g.

Ackersenf g. (-s,-e) : [louza.] sezv gouez str.

Ackersmann g. (-s, Ackersleute) : [barzh.] labourer-douar g., gounideg g. [liester gounideien], tieg g. [liester tieien].

Acker-Spark g. (-s) / **Acker-Spörgel** g. (-s,-) : [louza.] nadoz-ar-maeser b., balboc'h g.

Acker-Stiefmütterchen n. (-s,-) : [louza.] boked-an-Dreinded g., louzaouenn-an-Dreinded b.

Acker-Täschelkraut n. (-s) : [louza.] gwennig b.

Ackerveilchen n. (-s,-) : [louza.] boked-an-Dreinded g., louzaouenn-an-Dreinded b.

Ackerwagen g. (-s,-) : karr g., karr-pederrod g.

Ackerwalze b. (-,-n) : ruilher divosañ g., kran douar g., ruilh g., ruilher g., ruilherez b., roll g. ; *mit einer Walze über einen Acker fahren*, rollañ ur park, roulat douar ur park, kramañ ur park, ruilhal douar ur park, tremen ar roll (ur c'hram douar, ur ruilh, ar ruilher divosañ, ur ruilher, ur ruilherez) war ur park.

Ackerwicke b. (-,-n) : [louza.] piz-logod-bihan str.

Ackerwinde b. (-,-n) : [louza.] lavrig g., riel g., troell str., gweerez b. [liester gweerezed], hiviz-ar-Werc'hez b.

Ackerwinkel g. (-s,-) : rann dric'hornek eus ur park ma reer irvi berroc'h eget er peurrest anezhañ b., beskelloù ls.

Acker-Witwenblume b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn ar c'hal b.

Acker-Zinnkraut n. (-s) : [louza.] lost-marc'h g., lost-louarn g., c'hwist g., balan-louarn g., lost-hoc'h g.

a conto Adv. : kement-se o talvezout da rannbae.

Acranier g. (-s,-) : [loen.] kefalokordeg g. [liester kefalokordeg].

Acre g. (-s,-s) : akr g., erv b. ; 7 **Acre**, seizh akr, seizh erv.

Acrobate Reader g. (-s) : [stlenn.] Acrobate Reader g.

Acromion n. (-s, Acromia) : [korf.] kern-skoaz b.

Acryl n. (-s) : akrilik g., materi akrilek g., danvez akrilek g.

Acryl- : ... akrilek.

Acrylatharz n. (-es,-e) : rousin akrilek g.

Acrylfaser b. (-,-n) : gwienn akrilek b.

Acrylglass n. (-es) : gwer akrilek str.

Acrylharz n. (-es,-e) : rousin akrilek g.

Acrylierung b. (-) : [kimiezh] akrilatañ g.

Acrylsäure b. (-,-n) : trenkenn akrilek b.

acte gratuit g. (- -) : [preder.] gread diabeg g.

Actin n. (-s,-e) : [bev.] aktin g.

Actinide ls. : [kimiezh] aktinid str.

Actiniidæ ls. : [loen.] aktinideged ls.

Actinoide ls. : [kimiezh] aktinid str.

Actinium n. (-s) : [kimiezh] aktiniom g.

Actinomycetes ls. : [bev.] aktinomiket str.

Action b. (-) : bervder g., berv g., birvilh g., startijenn b., begon g., kasentez b., fringantiz b., lañs g., deltu g. ; *ein Film mit Action*, ur film birvidik g., ur film gant startijenn g., ur film niñvek g. ; *[filmañ] Action ! treiñ !*

Actionfilm g. (-s,-e) : film birvidik g., film gant startijenn g., film niñvek g.

ActiveX n. : [stlenn.] ActiveX g.

a. D. : 1. *[berradur evit außer Dienst]* war e leve ; 2. *[berradur evit an der Donau]* ... an Danav ; Krems a. D., Krems an Danav b.

A. D. : *[berradur evit Anno Domini* (im Jahre des Herrn)] er bloaz ... goude Hor Salver, g.H.S.

Adabei g. (-s,-s) : [Bro-Austria] chaoker g., brozennour g., teileg g., fringer g., brammer g., bugader g., braller g., braller e gloch'g., breser g., breser kaoc'h g., kagaler g., mailhard g., straker g., poufer g., poc'hon g. [iester poc'honed], brogoier g., brogolier g., pompadier g., foefavour g., toull-ourgouilh g., toull-lorc'h g., ch'wezher g., brabañser g., brageer g., pezh gloriis g., boufon g., pabor g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., konikl g., fougaser g., balpour g., glabouser g., bern trein g., lorc'heg g., lorc'henn b., den a lorc'h g., stadenn b., pomponlig g., P. bern teil g., sac'h-ourgouilh g., sac'h-c'hwezh g., sac'h-moged g., bod-avel g., brammsac'h g., marc'h-kaoc'h g., hejer-e-doull g., kac'her polos g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her kanetinier g.

ad absurdum Adv. : 1. etwas ad absurdum führen, lakaat anat ez eo sot-mat udb ; 2. [preder.] die Reductio ad absurdum, ar poellata dre an emsiv g., ar poellata emsivel g., an diren d'an emsiv g.

ADAC g. (-s) : [berradur evit Allgemeiner Deutscher Automobil-Club] ADAC g., kleub alaman ar vleinerien-girri g.

ad acta Adv. : *ad acta legen*, Klozañ [un afer], lakaat e-barzh an dielloù.

adagio Adv. : [sonerezh] adagio.

Adagio n. (-s,-s) : [sonerezh] adagio g.

Adam g. : 1. Adam g. ; seit Adams Zeiten, a bep memor den / a bep amzer (Gregor), aba 'z eo krouet ar bed, a-hed-ar-wech, abaoe ez eus koun, aba 'z eus koun, a-holl-viskoazh, a-zoug ar wech, e-doug ar wech, a bep mare, a-vepred, a-viskoazh, dalch'mat ; bei Adam und Eva anfangen, klask amzer Noe, mont da glask traou a zo ken kozh hag an douar (traou o deus barv gwenn), ober tro en e gaoz evit mont da glask traou kozh-Noe ; 2. [dre skeud.] den alten Adam ausziehen, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazz d'e daboulin, cheñch bazz d'an daboulin, cheñch bazz war an daboulin, cheñch bazz en daboulin, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), dilezel ar rollajoù kozh, cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor) ; nach Adam Riese, nemet faziañ a rafen, ma ne fazian ket, ma'z eo mat ar gont, diouzh ar jed, diouzh ar much.

Adamismus g. (-) : adamegezh b.

Adamit g. (-en,-en) : adamad g. [iester adamiz].

adamatisch ag. : adamek.

Adamsapfel g. (-s,-äpfel) : aval-gouzoug g., aval ar gouzoug g., bos-gouzoug g., bos-lagout g.

Adamskostüm n. (-s,-e) : im Adamskostüm, en abid ar c'hi, hep strilh dilhad, hep neudenn dilhad en dro dezhañ, na dilhad na mann en dro dezhañ, en e blusk, en e beskig, noazh evel ur pesk, en noazh-bev, noazh evel ur ran, noazh evel ur ranig, noazh-ran, noazh-kaer, en noazh-ran, war e ranig, en e ranig,

en noazh-glan, en noazh-ganet, noazh evel pa oa ganet, en noazh-blouch, en noazh-glez, en noazh-barbilh, en noazh-dibistilh, en noazh-dibourc'h, en noazh-grizilh, en noazh-puilh, en noazh-pourc'h, noazh-bloc'h, diwisk-kaer ; er war im Adamskostüm, war e ranig e oa.

Adaptabilität b. (-) : azasadusted b.

Adaptation b. (-,en) : 1. azasaat g., azasadur g., emazasadur g., akoursadur g. ; 2. [kleweled] azasaat g., heñvelekadur g., azasadenn b., aozidigezh b.

Adapter g. (-s,-) : 1. [tekñ.] kloter g. [iester kloterioù], azasaer g. [iester azasaerioù] ; 2. [tredan] keider g. [iester keiderioù] ; 3. [stlenn.] kendarvaner g. [iester kendarvanerioù], emuler g. [iester emulerioù].

adaptierbar ag. : azasadus.

Adaptierbarkeit b. (-) : azasadusted b.

adaptieren V.k.e. (hat adaptiert) : 1. azasaat, lakaat da glotañ, reizhañ, lakaat klenk, kleñkañ, juntrañ, keidañ, heñvelekaat, aozañ, kempenn ; 2. [Bro-Austria] aozañ, kempenn, annezañ, aveiñ, terkañ ; neu adaptieren, adaveiñ, adterkañ.

V.em. : **sich adaptieren** (hat sich (ak.) adaptiert) : sich an etwas (ak.) adaptieren, en em azasaat ouzh udb, en em ober ouzh udb, boazañ ouzh udb, en em voazañ ouzh udb, en em akoursiñ ouzh udb, en em gustumiñ ouzh udb, mont klenk gant udb, mont ch'wek gant udb, mont kloz gant udb, klozañ gant udb.

Adaption b. (-,en) : 1. azasaat g., azasadur g., emazasadur g., akoursadur g. ; 2. [kleweled] azasaat g., heñvelekadur g., azasadenn b., aozidigezh b.

adaptiv ag. : 1. azasaus ; 2. azasadus.

adäquat ag. : kevazas, dereat, reizh, klenk, a-vod, kenglot, dik.

Adäquanz b. (-) / **Adäquatheit** b. (-) : kevazasted b., dereadelezh b., dereadegezh b., reizhder g., reizhded b.

ad calendas græcas [tro-lavar] : etwas ad calendas græcas verschieben, kas udb da ouel sant Bikenig, gortoz ma ne vo ket a vleuñ el lann evit ober udb, daleañ udb ken na vo lidet gouel sant Bikenig, gortoz betek deiz sant Bikenig evit ober udb, gortoz betek trompilh ar Varn a-raok ober udb, daleañ udb betek bloavezh an erc'h du, daleañ udb betek an deiz goude biken

addieren V.k.e. (hat addiert) : sammañ, kendaspugn, kendastum, ouzhpennañ, holladañ, hollañ.

V.gw. (hat addiert) : sammañ, efediñ ur sammadur, sevel an hollad.

Addieren n. (-s) : sammadur g., sammañ g.

Addiereinrichtung b. (-,en) : [stlenn.] sammer g. [iester sammerioù] ; serielle Addiereinrichtung, sammer a-steud g.

Addierer g. (-s,-) : [stlenn.] sammer g. [iester sammerioù] ; serieller Addierer, sammer a-steud g. ; Paralleladdierer, sammer a-stur g.

Addierglied n. (-s,-er) : [stlenn.] leunsammer g. [iester leunsammerioù].

Addiermaschine b. (-,n) : [tekñ.] sammer g. [iester sammerioù].

Addierwerk n. (-s,-e) : 1. konter g. [iester konterioù], hollader g. [iester holladerioù] ; 2. [stlenn.] sammer g. [iester sammerioù] ; serielles Addierwerk, sammer a-steud g.

Addition b. (-,en) : sammadenn b., sammadur g. ; die Addition gehört zu den Grundrechenarten der Arithmetik, ar sammadur a zo anezhañ unan eus pennoberiadurioù an niveroniezh ; Ergebnis einer Addition, sammad g. ; eine Addition ausführen, eine Addition durchführen, efediñ ur sammadur ; das Pluszeichen (+) wird als mathematischer Operator für die Addition verwendet, an arouezenn mui (+) a

zo niñvader ar sammadur ; *Addition von Vektoren*, sammadur sturiadel g.

Additions- : ... sammadel, ... ouzhpenn.

Additionsmaschine b. (-,-n) : [tekn.] sammer g. [/ester sammerioū].

additiv ag. : sammadel, ouzhpenn ; [mat.] *Additive Gruppe*, stroll sammadel g.

Additiv n. (-s,-e) : [kimiezh] danvez ouzhpenn g., ouzhpennadenn b., ouzhpennad g., arodad g.

Additivität b. (-) : [mat.] sammadezh b. ; *endliche Additivität*, sammadezh vevennek b.

Addukt n. (-s,-e) : [kimiezh] kesodad g., kesodañ g.

Adduktion b. (-,-en) : [korf.] nesadur g., nesaat g. ; *Abduktion und Adduktion*, ar pellaat hag an nesaat.

Adduktionsbewegung b. (-,-en) : [lagadouriezh] fiñv nesaat g., fiñv entuañ g.

Adduktor g. (-s,-en) : [korf.] nesaer g. [/ester nesaerioù], kigenn nesaer b.

ade estl. : *ade ! kenavo ! adeo ! joa deoc'h ! kenavo er joaiou ! kenavo an tazou ! kenavo, ar bed all ! kenavo er bed all !*

Adebar g. : [lesanv ar c'hwibon] aotrou tad-c'hwibon g.

Adel g. (-s) : 1. noblañs b., noblisite b., uhelstad b., tudjentil ls., jentiled ls., breintinien ls. ; *Landadel*, noblañs diwar ar maez b., noblañs a-zivar ar maez b. ; *Amtsadel*, noblañs sae b. ; *Schwertadel*, *Geburtsrechtsadel*, noblañs kleze b. ; von Adel sein, bezañ nobl, bezañ denjentil, bezañ eus an noblañs, bezañ noblañs, bezañ a noblañs ; *imperialer Adel*, noblañs impalaeriel b. ; er gehört dem niederen Adel an, un tammiñ noblañs eo ; *Adel verpflichtet*, ar vertuz a ra ar gwir noblañs (Gregor) ; 2. [dre skeud.] noblded b., haeldorf b., haelder g., uhelder g., uhelded b. ; *Adel der Seele*, noblded a galon b., haeldorf a galon b., haeldorf a spered b., haelder a galon g., haelder a spered g.

Adelheid b. : Adelaida b.

adelig ag. : nobl, jentil, uhelouenn, uhel, uhelwad ; ein Adeliger, un denjentil g. [/ester tudjentil, an dudjentil], ur jentil g., ur breintin g., un noblañs g., un den a noblañs g., un uhelad g. ; es waren Adelige, an dud-se a oa noblañs ; die Adeligen, an dud a noblañs ls., an noblañs b., an noblisite b., an noblisiteoù ls., an noblañsoū ls., an noblañsed ls., an dudjentil ls., ar re nobl ls., ar jentiled ls., ar vrientinien ls., an dud nobl ls., an uhelidi ls. ; nicht adelig, partabl, dinobl, bilen ; *adeliger Gutshof*, maner g., kastell g., noblañs b. ; von adeliger Herkunft, uhelouenn, uhelwad, a lignez uhel, a ouenn uhel, a lec'h uhel, a ouenn vat, a wad uhel, bet ganet (bet savet) a lec'h uhel, uhel e lignez, savet a ouenn uhel, uhel e ouenn, graet e voutoū dezhañ a-raok e dreid ; *Adelige und Nichtadelige*, nobl ha partabl, nobl ha dinobl ; die Nichtadeligen, an dud partabl ls., ar partabl g. ; acht adelige Vorfahren nachweisen können, acht adelige Ahnen nachweisen können, kaout eizh palefarzh noblañs.

Adelieland n. (-s) : [douaroniezh] das Adelieland, Douar Adelie g.

adeln V.k.e. (hat geadtelt) : 1. noblañ / noplaat (Gregor), lakaat da nobl, kas (lakaat) e renk an noblañs, uhelaat da nobl ; 2. degas enor da, meurekaat, noplaat.

Adelphität b. (-) : adelfiezh b.

Adelsbrief g. (-s,-e) : breou noblañs g., lizher noblañs g., lizher noplaat g., parchoū ls.

Adelsbuch n. (-s,-bücher) : roll an noblañsoū g. ; *bretonisches Adelsbuch*, roll noblañsoū Breizh g.

Adelsdiplom n. (-s,-e) : breou noblañs g., lizher noblañs g., lizher noplaat g., parchoū ls.

Adelsprädikat n. (-s,-e) : rannig anv noblañs b., merkig an noblañs dirak an anv-tiegezh g. ; ein Adelsprädikat an seinen Namen anhängen, stagañ ur rannig ouzh e anv.

Adelsstand g. (-es) : brientinelezh b., aristokratiezh b., uhelstad b., noblañs b. ; in den Adelsstand erheben, noblañ / noplaat (Gregor), lakaat da nobl, kas (lakaat) e renk an noblañs, uhelaat da nobl ; Erhebung in den Adelstand, nobladur g., nobladurezh g. / noblidigezh b. (Gregor).

Adelstitel g. (-s,-) : titl noblañs g., lesanv noblañs g. ; er legte seinen Adelstitel ab, ober a reas dilez eus e lesanv noblañs ; er hat seinen Adelstitel und seine adeligen Privilegien aufgrund von unstandesgemäßem Verhalten verloren, kouezhet eo eus e noblañs, kollet en deus e lesanv noblañs, dinoblañ en deus graet ; jemandem den Adelstitel verleihen, noblañ u.b. / noplaat u.b. (Gregor), lakaat u.b. da nobl, kas (lakaat) u.b. e renk an noblañs, uhelaat u.b. da nobl.

Adelung b. (-,-en) : nopladir g., nobladur g., nobladurezh g. / noblidigezh b. (Gregor).

Adenin n. (-s,-e) : [bev.] adenin g.

adenoid ag. : [mezeg.] gwagrennheñvel ; die adenoiden Vegetationen, ar struzhennoù ls.

Adenom n. (-s,-e) : [mezeg.] adenom g.

Adenotomie b. (-) : [mezeg.] struzhennezvenañ g., oberatacadenn ar struzhennoù b.

Adept g. (-en,-en) : 1. dal'hiad g., heulier g., mab speredel g. ; 2. deskoniad g. ; 3. hudstrilhour g., alkimiour g.

Ader b. (-,-n) : 1. [korf.] gwazienn b. [/ester gwaziennoū, gwazhied, gwazhioù] ; *Blutader*, gwazienn-degas b., venenn b. ; *Schlagader*, gwazienn-gas b., arterenn b., gwadkaser g. [/ester gwadkaserioù], talmerenn b. ; die Ader abbinden, sparlañ ar wazhienn-gas, eren ar wazhienn-degas, serriñ war ar wazhienn-degas ; von dicken, hervortretenden Adern durchzogene Hand, dorn gwaziennet tev g., dorn gwazhiennek g. ; [dispredet] jemanden zur Ader lassen, gwadañ u.b. toullañ gwad d'u.b., tennañ gwad digant u.b. ; jemanden wieder zur Ader lassen, gwadañ u.b. a-nevez, gwadañ u.b. en-dro, adwadañ u.b. ; gequetschte Ader, aveladenn b., gwazienn avelet b., gwazienn forset b., gwazienn foulent b. ; *Blut durchpulst die Adern*, momediñ a ra ar gwad er gwazhied ; das Blut kreist (fließt, strömt im Kreislauf) in den Adern, amredañ a ra ar gwad er gwazhied, redek a ra ar gwad hed-da-hed d'ar gwazhied, kaset-degaset e vez ar gwad er gwazhied, treiñ a ra ar gwad er gwazhied, redek ha deredek (treiñ ha distreiñ) a ra ar gwad er gwazhied (Gregor) ; [dispredet] goldene Ader, Goldader, gwazienn wazrudez b., gwazrudez b., ruzderioù ls. ; 2. [dre skeud.] das Blut kocht mir in den Adern, me a ya va gwad e dour, emañ va gwad o viriñ em gwazhied, emañ va gwad o viriñ dindan va ivinoù, me a sav va gwad da'm fenn, birviñ a ra va gwad em gwazhied ; vor Schreck erstarrte ihm das Blut in den Adern, gant ar spont e voe sklaset e wad en e wazhied, gant ar spont e sklasas e wad en e wazhied, gant ar spont e skornas e wad en e wazhied, gant ar spont e sonnas e wad en e wazhied, frimañ a reas e wad gant ar spont, gant ar spont e yenas e wad en e wazhied, sec'hañ a reas gant ar spont, treantet e voe e galon gant ar spont (Gregor) ; es fließt kein Tröpfchen Liebe in deinen Adern, n'eus ket ur beradig gwad a garantez ennout ; eine dichterische Ader haben, bezañ barzh en e had, bezañ donezonet evel barzh, kaout un donezon natur evel barzh ; 3. [mengleuz.] gwazhenn b., gwazhennad b., ruskennad b., ruskenn b., bazenn b., spled g., spledad g. ; 4. P. jemanden zur Ader lassen, goro arc'hant digant u.b., rozellat arc'hant u.b., krignat (kignat, peilhat) u.b., sunañ e wenneien digant u.b.,

displuñvaň (touzaň, diwadaň) u.b., diorblíň u.b., goro u.b. betek ar gwad, diskantaň (disec'haň, skarzhaň, dibluskaň, goulloir) e yalc'h d'u.b. ; 5. [loen., louza.] ritenn b.
Äderchen . (-s,-) : 1. [korf.] gwazhiennig b. ; 2. mangleuz.] gwazhennig b.
aderdurchzogen ag. : gwazhiennek, gwazhiennet, gwazhennus.
Aderhaut b. (-,häuser) : [korf.] tolgennsae b., koroidenn b.
aderhäutig ag. : [korf.] gwazhiennek, gwazhiennet, gwazhennus.
aderig ag. / **adrig** ag. : -gwazhied, gwazhiennek, gwazhennus, gwazhiennek, [mangleuz] splendedeck.
Aderlass g. (-es,-lässe) : 1. [mezeg.] gwadad g., tenn-gwad g., toull-gwad g. ; bei jemandem einen Aderlass vornehmen, gwadaň u.b., tennaň gwad d'u.b., toullaň gwad d'u.b., tennaň gwad digant u.b. ; 2. [dre skeud.] kolloù bras ls. ; die Truppen erlitten einen schweren Aderlass, kolloù bras a voe e-touesk ar soudarded, an arme a ziwas kas kolloù bras.
Aderlassmesser n. (-s,-) : [loenvezegiezh] flemm g.
äfern V.k.e. (hat geädert) : 1. [korf.] gwazhiennaň ; geädert, gwazhiennek, gwazhiennet, gwazhennus ; 2. [koad, maenoniezh] gwazhennaň, brizhenniň, brizhellaň ; geädert, gwazhiennek, gwazhennus, brizhellek, marbrennek, ritennek ; 3. [louza., loen.] ritennaň ; geädert, ritennet, ritennek ; die Flügel der Libelle sind fein geädert, an nadoziou-aer eo ritennet kaer o eskel.
Aderstamm g. (-s,-stämm) : [korf.] mammwazhienn b.
Äderung b. (-,en) : 1. [korf.] gwazhennou ls. ; 2. [louza., maenoniezh] gwazhennou ls., linennou ls., brizhelladur g. ; von einer goldfarbenen Äderung durchzogener schwarzer Marmor, portor g.
Aderverkalkung b. (-,en) : [mezeg.] sklerož ar gwazhied b.
adhärent ag. : 1. stagus, kenstag ouzh, stag ouzh, pegasus, spegus, kenbegus ; 2. [louza., gwiadoù, mezeg.] kendiňvat.
Adhäsion b. (-,en) : 1. peguster g., pegusted b., glenusted b., pegadur g., pegaň g., pegerezh g., peg g., glenaň g., glenadur g. ; 3. [mezeg.] glenell b. ; Adhäsionen bilden, glenellaň.
Adhäisonskraft b. (-,kräfte) : galloud pegaň g., nerzh pegaň g.
Adhäisonsverschluss g. (-es,-verschlüsse) : serr embeg g., prenn embeg g.
ad hoc Adv. : 1. a-ratozh, a-dailh, azas, kevazas ; 2. raktal, war an tach, a-daol-dak, a-drak, a-benn-kaer.
Ad-hoc-Ausschuss g. (-es,-Ausschüsse) : kengor a-ratozh g.
Ad-hoc-Gegenvormund g. (-s,-e/mündner) : [gwir] gward-dibabour da heul g.
Ad-hoc-Kommission b. (-,en) : kengor a-ratozh g.
Ad-hoc-Maßnahme b. (-,n) : diarbenn a-ratozh g., diarbenn azas g., darbar kevazas g.
Ad-hoc-Vormund g. (-s,-e/mündner) : [gwir] gward-bras da heul g.
Adiabasie b. (-) : [fizik] disgwrezelez b., adiabategezh b.
adiabatisch ag. : [fizik] disgwrezel, adiabatek.
adieu ! estl. : kenavo ! adeo ! joa deoc'h ! kenavo er joaioù ! kenavo an tazoù ! kenavo ar bed all ! kenavo er bed all !
Ädikula b. (-, Ädikulä/Ädikulen) : [Henamzer, tisav.] savadurig g.
Ädil g. (-s/-en,-en) : [istor] aedil g. [liester aediled], ofiser a gêr g. / mestr a gêr g. / penn a gêr g. (Gregor).
Ädilität b. (-) : [istor] aediliezh b.
ad infinitum Adv. : hep fin na difin, hep termen.
ad interim Adv. : betek-gouzout, evit c'hoazh, da c'hortoz, da c'hemal, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h,

evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremaň, evit an tremen, evit ur mare, evit un abadenn, bete gwelet, en etretant.
adipös ag. : behinek, behinel, teuc'h, teuc'hek ; adipöse Cellulite, kellulit behinel g.
Adipositas b. (-) : [mezeg.] behinegezh b., teuc'hder g., teuregezh b.
Adipozyt g. (-en,-en) : [bev.] adipokit str., adipokitenn b.
Adipsie b. (-) : [mezeg.] ansec'hed g.
adjazent ag. : [mat.] kefin ; adjazente Mengen, teskadoù kefin ls.
Adjektiv n. (-s,-e) : [yezh.] anv-gwan g., adanv g., adanav doareaň g. ; attributives Adjektiv, stagenn b., doarennener g. [liester doarenneroù], hogozenn b. ; prädiktatives Adjektiv, doarenn b. ; besitzanzeigendes Adjektiv, adanv perc'hennaň g. ; als Adjektiv gebrauchen, adanvaat ; als Adjektiv gebraucht, implijet evel adanv, lakaet da adany, adanvaat
adjektivisch ag. : [yezh.] adanvel, ... adanvaat, ... adanv, ... anv-gwan ; adjektivisches Syntagma, kefebad adanvel g. ; adjektivistisch gebrauchen, adanvaat ; adjektivistisch gebraucht, implijet evel adany, lakaet da adany, adanvaat.
adjektivisieren V.k.e. (hat adjektivisiert) : [yezh.] adanvaat.
Adjektivphrase b. (-,n) : [yezh.] rannfrazenn anv-gwan b., troienn adanv b., troienn adanvel b., troienn anv-gwan b.
Adjektivsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn adanvel b.
Adjektivsuffix n. (-es,-e) : [yezh.] lostger adanvaat g.
Adjektivsyntagma n. (-s,-syntagmen/-syntagmata) : [yezh.] kefebad adanvel g.
adjungieren V.k.e. (hat adjungiert) : stagaň [fdb ouzh fdb all], lakaat ouzhpenn, kengevrediň, ouzhpennaň, stagadenniň.
adjungiert ag. : [mat.] kevyevet ; adjungierte Matrix, oged kevyevet g.
Adjunkt g. (-en,-en) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] eiler g. [liester eilerien], skorer g. [liester skorerien].
Adjunktion b. (-,en) : 1. ouzhpennaň g., stagaň g. ; 2. [preder.] dazeilaad g., dazeilaad disglenat g., dazeilaad enkaelat g.
adjustieren V.k.e. (hat adjustiert) : justaat, keidaň, lakaat da glotaň, skarvaň.
Adjustierung b. (-,en) : 1. keidaň g., skarvaň g. ; 2. [Bro-Aostria] a) lifre g., unwisk g. ; b) gitaj g., stignaj g., aoz g./b., greiamant g., droukwiskadur g. ; er läuft in sonderbarer Adjustierung herum, greiet drol eo, houstet iskis eo, iskis eo an taol anezhaň, gwisket distres eo, pebezh chelgenn a zen, pebezh lousken, pebezh lanfre, gwisket eo evel ur paourkaezh cheulk, hennezh a zo dijaoj gant e zilhad mod netra, gwisket eo evel ur meurlarjez, gwisket eo evel ur forc'h, droukwisket eo gant dilhad mod netra.
Adjutant g. (-en,-en) : eil-a-gamp g., adjudant g.
Adjutum n. (-s, Adjuten) : 1. skoazell-arc'hant b., skoaziadenn b., skorenn b., yalc'had b., pourvez-arc'hant g., sikour-arc'hant b. ; 2. [Bro-Aostria] kevuziad (gopr) ersezat roet d'ur stajiad evit e labour en ul lez-varn g.
Adjuvans n. (-, Adjuvenzien / Adjuventia) : [mezeg.] harper g. [liester harperioù], danvezenn harpat b.
Adlatus g. (-, Adlaten) : 1. [lu] letanant g. [liester letananted] ; 2. [dre skeud.] eiler g. [liester eilerien], skorer g. [liester skorerien].
Adler g. (-s,-) : 1. [loen.] erer g. [liester erered], er g. [liester ered] ; die Fänge des Adlers, die Krallen des Adlers, krabanoù an erer ls., skilfoù an erer ls. ; der Adler schießt auf seine Beute nieder, rabaniň a ra an erer war e breizh, kouezhaň a ra an erer evel ur maen war e breizh ; der Adler schlägt seine Krallen in die Beute, an erer a grog a-leizh skilfoù en e breizh,

an erer a blant e skilfou e korf e breizh ; *der Adler kreist hoch am Himmel*, an erer a blav e don an neñv (uhel-uhel en aer, e lein an neñv, e barr an oabl), an erer a gornigell uhel-uhel en aer, emañ an erer o punañ en amzer ; *Beijjäger mit Adler*, ererour g. [*liester ererourien*] ; **2.** [stered.] steredeg an Erer b. ; **3.** [ardamezouriezh] erez b. [*liester erezed*] ; *nimbierter Adler*, erez skedant b. ; *Adler mit Kranz*, erez talgenek b. ; *gestümmlter Adler*, erezan b. ; *Kaiseradler*, erez veur b. ; *Adler ohne Krallen, unbewaffneter Adler, unbewehrter Adler*, erez digraban b. ; *bekrönter Adler*, erez kurunet b. ; *auffliegender Adler*, erez nijant b. ; *preußischer Adler*, erez prusian b.

Adlerauge n. (-s,-n) : [dre skeud.] lagad lins g. ; *mit Adleraugen sehen*, sellout (ouzh u.b./fdb) gant daoulagad lins (gant daoulagad lemm evel re ar naer e-barzh ar c'hleuz, gant ul lagad ken krak hag hini ur goulm).

Adlerbussard g. (-s,-e) : [loen.] baou rous b. **Adlerfang** g. (-s,-fänge) : [loen., ardamezouriezh] skilf g., kraban b. ; *die Adlerfänge*, krabanoù an erer ls., skilfou an erer ls.

Adlerfarn g. (-s,-e) : [iouza.] raden-glas str., gourraden str., raden bras str.

Adlerfisch g. (-s,-e) : [loen.] malbar g. [*liester malbared*].

Adlerhorst g. (-es,-e) : neizh erer g.

Adlerjunge(s) ag.k. n. : [loen] ererig g. [*liester ereredigoù*].

Adlernase b. (-,-n) : fri sparfell g., fri kamm g., fri kromm g., fri skoul g., fri kaouenn g., fri krogek g., fri bourbonel g., fri begererheñvel g., fri mouchañ gouloù g., P. fri da gac'hat en e chenoù g.

Adlerorden g. (-s,-) : *roter Adlerorden*, urzh an Erer Ruz g.

Adlerrochen g. (-s,-) : [loen.] garvleiz g. [*liester garvleizi*].

Adlerweibchen n. (-s) : [loen.] erez b. [*liester erezed*].

adlig ag. : nobl, jentil, uhelouenn, uhel, uhelwad ; *aus adligem Geblüt*, uhelwad, a wad uhel ; *nicht adlig*, partabl, dinobl, bilen ; *er war nicht von adliger Abstammung*, ne oa ket a noblañs ; *adliger Gutshof*, maner g., kastell g., noblañs b. ; *von adliger Herkunft*, uhelouenn, uhelwad, a lignez uhel, a ouenn uhel, a lec'h uhel, a ouenn vat, a wad uhel, bet ganet (bet savet) a lec'h uhel, uhel e lignez, savet a ouenn uhel, uhel e ouenn, graet e voutou dezhañ a-raok e dreid ; *acht adlige Vorfahren nachweisen können*, *acht adlige Ahnen nachweisen können*, kaout eizh palefarzh noblañs.

Adlige(r) ag.k. g./b. : *ein Adliger*, un denjentil g., ur jentil g., ur breintin g., un noblañs g., un den a noblañs g., un uhelad g. ; es waren *Adlige*, an dud-se a oa noblañs ; *die Adligen*, an dud a noblañs ls., an noblisite b., an noblisiteoù ls., an noblañsou ls., an noblañsed ls., an dudjentil ls., ar re nobl ls., ar jentiled ls., ar vrientinien ls., an dud nobl ls., an uhelidi ls. ; *er war kein Adliger*, ne oa ket a noblañs ; *Adlige und Nichtadlige*, nobl ha partabl, nobl ha dinobl ; *die Nichtadlichen*, an dud partabl ls., ar partabl g.

Administration b. (-,-en) : **1.** [aoazadur] melestradurezh b., amaezhiadurezh b. ; **2.** [ober] melestrerezh g., amaezhierezh g. ; **3.** gouarnamant amerikan g.

Administrator g. (-s,-en) : melestrour g., merour g., amaezhier g.

administrativ ag. : melestradurel, -merañ, -melestriñ.

administrieren V.k.e. (hat administriert) : **1.** amaezhiañ, merañ, melestriñ, gouarn ; **2.** [gwashaus] gouarn (melestriñ) en un doare burevveliek.

Admiral¹ g. (-s,-e/Admiräle) : admiral g., amiral g.

Admiral² g. (-s,-e/Admiräle) : [loen.] *[Vanessa atalanta*, ivez *Pyrameis atalanta*] vanesa du b. [*liester vanesaed du*], vulkan g. [*liester vulkaned*].

Admiralität b. (-) : **1.** amiraliezh b. ; **2.** majorerez g., sturvod ar morlu g., pennrenerezh ar morlu g.

Admiralitäts- : **1.** ... amiraliezh, ... an amiraliezh ; **2.** ... ar majorerez.

Admiralsamt n. (-s,-ämter) : amiraled b.

Admiralsrang g. (-s) : rez a amiral b.

Admiralsschiff n. (-s,-e) : [merdead., lu] lestr amiral g.

Admiralswürde b. (-) : amiraled b.

Admirativ g. (-s,-e) : [yezh.] derez-estlamm g.

Admittanz b. (-) : [tredan.] linkted.

ad notam [tro-lavar] : etwas *ad notam nehmen*, merkañ ubd, kemer merk ag ubd.

Adobe g. (-s) : [tisav.] adobenn b.

Adoleszent g. (-en,-en) : krennbaotr g., krennard g., paotr krenn g., paotr en e grennoad g., Yann Grennard g. ; *die Adoleszenten*, ar re yaouank, ar yaouankizoù ls., ar grenndud ls., ar c'hrenndudigoù ls., ar gennarded ls., an traoù yaouank ls., Yann Grenn g.

Adoleszentin g. (-,-nen) : krennblac'h b., krennardez b., krennarend b., paotrez krenn b., plac'h en he c'hrennoad b.

Adoleszenz b. (-) : krennoad g., oad-krenn g.

Adoleszenzkrise b. (-) : eizikvan ar c'hrennoad g., P. oad diaes g., oad droch g., krennardiag g.

Adolf g. : Adolf g.

Adonis g. : **1.** Adonis g. ; **2.** [tud] brav g., brav a baotr g., paotr a droch g., paotr faro g., farod g., gogez koant g.

adoptieren V.k.e. (hat adoptiert) : **1.** kemer da vugel (da vab, da verc'h), perc'hennañ, advugelañ, advabañ, adverc'hañ ; **2.** degemer ; *Bretonisch als Sprache adoptieren*, mont war ar brezhoneg.

Adoptierende(r) ag.k. g./b. : [gwir] advugeler g., advugelerez b., advaber g., advaberez b., adverc'her g., adverc'herez b.

Adoption b. (-) : [gwir] advugelañ g., advabañ g., adverc'hañ g., advugelerez g., advaberez g., advabadur g., adverc'herezh g., perc'hennadenn b., perc'hennadur g., perc'hennidigezh b. ; [gwir] *Kindesverhältnis durch Adoption*, advaberez g.

Adoptivbruder (-s,-brüder) : advreur g. [*liester advreudeur*].

Adoptiveltern ls. : adtud ls., adkerent ls.

Adoptivfamilie b. (-,-n) : adfamilh b.

Adoptivkind n. (-es,-er) : advugel g. [*liester advugale*]., bugel perc'henet g., krouadur perc'henet g.

Adoptivmutter b. (-,-mütter) : advamm b. [*liester advammoù*].

Adoptivschwester b. (-,-söhne) : adc'hoar b. [*liester adc'hoarezed*].

Adoptivsohn g. (-s,-söhne) : advab g. [*liester advibien*].

Adoptivtochter (-,-töchter) : adverc'h b. [*liester adverc'ched*].

Adoptivvater g. (-s,-väter) : adtad g. [*liester adtadoù*].

Adoptivverwandschaft b. (-) : adgerentiezh b.

Adorant g. (-en,-en) : [arz] pedenner g.

Adposition b. (-,-en) : [yezh.] adstagenn b.

Adrenalin n. (-s) : adrenalín g.

Adrenalin- : ... adrelaninek, ... adrenalín.

Adrenalinpiegel g. (-s,-) : feur adrenalín g.

Adrenalininstoß g. (-es,-stöße) : stokad adrenalín g., diskarg adrenalín g.

adrenergisch ag. : [bev.] adrenerc'h'er.

Adrenozeptor g. (-s,-en) : [korf., bev.] adrenvuzer g. [*liester adrenvuzerioù*].

Adressant g. (-en,-en) : kaser g.

Adressat g. (-en,-en) : degemerer g., donezonad g.

Adressatengruppe b. (-,-n) : [kenwerzh] rummad pal g., bukenn b.

Adressbuch n. (-s,-bücher) : 1. karned chomlec'hioù g., kavlevr g. ; 2. bloazlevr g.

Adressbüchlein n. (-s,-) / **Adressheft** n. (-es,-e) : karned chomlec'hioù g., kavlevr g.

Adresse b. (-,-n) : 1. chomlec'h g., annezelec'h g. ; *an die falsche Adresse geraten*, a) faziañ war an ti, mont d'ur chomlec'h fall ; b) [dre skeud.] mont da graoña en ur vodenn fall, en em fourrañ e kudennoù, kouezhañ en un toull fall ; *seine Adresse aufschreiben*, merkañ e chomlec'h ; *jemandem die Adresse eines Arztes angeben*, ditouriñ ur mezeg d'u.b. ; *an die richtige Adresse kommen*, kavout (kouezhañ war) an den reizh ; *per Adresse*, da reiñ d'u.b. evit unan all, da lezel e ti ... ; 2. [stlenn.] chomlec'h g., enneg g. ; *virtuelle Adresse*, chomlec'h galloudel g., enneg galloudel g. ; 3. [polit.] ateb g., goulenn g., reked b., mennad g.

adressieren V.k.e. (hat adressiert) : 1. lakaat ar chomlec'h war ; 2. kas ; 3. [stlenn.] ennegañ.

Adressiermaschine b. (-,-n) : mekanik da begañ ar chomlec'hioù war ar goloioù-lizher g., chomlec'herez b. [liester chomlec'herezioù].

Adressierung b. (-,-en) : [stlenn.] chomlec'hiadur g., ennegañ g.

Adressraum g. (-s,-räume) : [stlenn.] egorenn chomlec'hioù b., egorenn enneg b.

Adressregister n. (-s,-) : [stlenn.] marilh enneg g.

adrett ag. : strak, kran, cheuc'h, kempenn, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, propik, a neuz, stipet, turgn, gwisket brav, gwisket koant, stad ennañ, stad enni, a droc'h, brav e dreuz, brav he zreuz, paket cheuc'h, paket brav, feul, brintin, frink, gwisket mistr ha mibin ; *adrett gekleidet*, gwisket kempenn, gwisket mistr ha mibin ; *sich adrett anziehen*, en em skizhañ, en em c'hreiañ, en em ginklañ kaer, en em wiskañ brav, en em wiskañ mistr ha mibin, en em lakaat en e granañ, mont war e begement, en em lakaat war e begement, mont en e c'hloria mundi, mont en e c'hloria sifoc'hell, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em lakaat en e faroañ, en em wiskañ en e faroañ, en em wiskañ en e gaerañ gre, en em lakaat en e vrap.

Adria b. (-) : *die Adria*, Mor Adria g.

Adrianopol n. : Adrianopolis b.

adriatisch ag. : ... Adria ; *das adriatische Meer*, Mor Adria g.

Adsorbat n. (-s,-e) : [kimiezh] amsunad g.

Adsorbens n. (-, Absorbenzien/Absorbentia) : [kimiezh] amsunuzenn b. [liester amsunuzennou].

adsorbieren V.k.e. (hat adsorbiert) : [kimiezh] amsunañ.

adsorbierend ag. : [kimiezh] amsunus.

Adsorption b. (-,-en) : [kimiezh] amsunañ g. ; *physikalische Adsorption*, amsunañ fizikel g.

Adsorptiv n. (-s,-e) : [kimiezh] amsunad g.

Adstrat n. (-s,-e) : [yezh.] letaenad b.

Adstringens n. (-, Adstringenzen / Adstringentia) : [mezeg.] startauzenn b., kreuzenn b.

Adstringenz b. (-) : [mezeg.] startausted b., krezunged b.

adstringierend ag. : [mezeg.] startaus, kreuz.

Adular g. (-s,-e) : [maen.] ortoz g.

adult ag. : [mezeg., bev.] oadourel ; *adulte Stammzelle*, bongellig oadourel b.

A-Dur n. (-) : [sonerezh] la major g., la muiañ g.

Advektion b. (-,-en) : [hinouriezh] dizoug g. ; *Advektion und Konvektion*, dizoug ha kendoug.

Advektionsreif g. (-s) : [hinouriezh] rev du g.

Advent g. (-s,-e) : Azvent g., Advent g.

Adventist g. (-en,-en) : [relij.] azventour g.

adventistisch ag. : [relij.] azventour.

Adventivkegel g. (-s,-) : [douarouriezh] adpikern g.

Adventivknospe b. (-,-n) : [louza.] advroñs g.

Adventiwurzel b. (-,-n) : [louza.] adwrizienn b. [liester adwrizoù] ; *Adventiwurzeln bildend*, adwriziennus.

Adventkalender g. (-s,-) : deiziater an Azvent g.

Adventkranz g. (-es,-kränze) : kurunenn skourrou glas an Azvent b.

Adventskalender g. (-s,-) : [Bro-Austria] deiziater an Azvent g.

Adventskranz g. (-es,-kränze) : [Bro-Austria] kurunenn skourrou glas an Azvent b.

Adventsonntag g. (-s,-e) : [Bro-Austria] Sul an Azvent g. ; *die Adventsonntage*, sulioù an Azvent g.

Adventssonntag g. (-s,-e) : Sul an Azvent g. ; *die Adventssonntage*, sulioù an Azvent g.

Adventszeit b. (-) : Azvent g., Advent g.

Adventzeit b. (-) : [Bro-Austria] Azvent g., Advent g.

Adverb n. (-s,-ien) : [yezh.] adverb g., rakverb g. ; *Adverb der Zustimmung*, adverb diogeliñ g. ; *Adverb der Art und Weise*, *Modaladverb*, adverb doareañ g. ; *quantitatives Adverb*, adverb kementad g.

adverbial [yezh.] ag. : ... adverb, adverbel, ... adverbaat, rakverbel ; *adverbiale Bestimmung*, renadenn dieeun b., renadenn ameeun b., renadenn doareañ b., klokaenn amkan ameeun b. ; *adverbialer Ausdruck*, troienn adverb b., troienn adverbel b., rummenn adverbel b. ; *als Adverb gebrauchen*, adverbaat.

Adverbialbestimmung b. (-,-en) : [yezh.] renadenn dieeun b., renadenn ameeun b., renadenn doareañ b.

adverbialisieren V.k.e. (hat adverbialisiert) : [yezh.] adverbaat.

adverbialisierend ag. : adverbaus ; *adverbialisierendes Suffix*, lostger adverbaus g.

Adverbialpartikel b. (-,-n) : [yezh.] rannig adverb b.

Adverbialsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn-doareañ b., islavarenn adverb b.

Adverbialsuffix n. (-es,-e) : [yezh.] lostger adverbaat g., lostger adverbaus g.

Adverbialsyntagma n. (-s,-syntagmen/-syntagmata) : [yezh.] kefabad adverbel g.

Adverbialwendung b. (-,-en) / **Adverbphrase** b. (-,-n) : [yezh.] troienn adverb b., troienn adverbel b., rummenn adverbel b.

adversativ ag. : [yezh.] gourzhel, ... kevenebiñ ; *adversative Konjunktion*, kevarzhell c'hourzhel b., stagell gevenebiñ b. ; *einbeziehende adversative Konjunktion*, kevarzhell engourzhel b. ; *ausschließende adversative Konjunktion*, kevarzhell egourzhel b.

ad vitam æternam : da beurbadout, evit birviken / d'an holl virviken (Gregor), evit bepred, evit ur james, evit an holl viskoazh, evit atav, evit mat, a-viken, da viken, evit biken, evit ur viken, betek biken, da james, da bep birviken, a virviken da james, da virviken james, betnari, a-virviken, da virviken, a-hed an amzeriou.

Advokat g. (-en,-en) : 1. [Bro-Austria / Bro-Suis] alvokad g., breutaer g., advoue g., P. babouez g. [liester babouzeien] ; 2. [dre skeud.] alvokad g., kampion g., difennour g.

Advokatur b. (-,-en) : 1. [Bro-Suis] micher a vreutaer b., stad a vreutaer b. ; 2. kabined breutaer g.

Advokaturbüro n. (-s,-s) : [Bro-Suis] kabined breutaer g.

Advokaturskanzlei b. (-,-en) : [Bro-Austria] kabined breutaer g.

Adynamie b. (-) : [bred., mezeg.] angremm g.

adynamisch ag. : [bred., mezeg.] angremmek, angremmel.
Aeneolithikum n. (-s) : eneoliteg g., kalkoliteg g.
aerob ag. : [bev.] aervevat, aerat.
Aerobic n. (-s) / b. (-) : [sport] aerobik g.
Aerobie b. (-) : [bev.] aervevadegezh b.
Aerobier g. (-s,-) : [bev.] aervevad g. [*liester aervevaded*], aerad g. [*liester aeraded*].
Aerobiote b. (-) : [bev.] aervevadezh b.
Aeroclub g. (-s,-s) : [sport] klub nijerien g., kleub nijerien g.
Aerodynamik b. (-) : 1. aerodinamik g., aernerzhoniezh b. ; 2. [karr-tan] aerodinamism g., anharzusted b.
Aerodynamiker g. (-s,-) : aernerzhoniour g.
aerodynamisch ag. : 1. aerlinennek, aerstummet, anharzhus ; aerodynamisches Profil, aelad anharzhus g. ; aerodynamische Verkleidung, aerstummadur g., gwisk aerstummet g. ; 2. [fizik] aerodinamikel, aerwezel, aernerzhoniel ; aerodynamischer Widerstand, hersad aerwezel g., harz diwar an aer g. ; aerodynamische Kraft, nerzh aerwezel g. ; 3. [sport] aerodynamische Körperhaltung, emlakad arglask tizh g. ; eine aerodynamische Körperhaltung einnehmen, klask tizh.
Aerogramm n. (-s,-e) : aerskrid g., lizher aerbst g.
Aeroklub g. (-s,-s) : [sport] klub nijerien g., kleub nijerien g.
Aerolith g. (-en,-en) : aerolit g., aervaen g., P. maen-kurun g. [*liester mein-kurun*].
Aerologie b. (-) : aerologiezh b.
aerologisch ag. : aerologek.
Aeronaut g. (-en,-en) : aervageer g., aervagour g., aerlestrer g.
Aeronautik b. (-) : 1. aerlestrerezh g., njerezh g. aervageerezh g. ; 2. [greamterezh] aerlestrsavarezh g.
Aeronium g. (-/-s) : [douarouriez] aeronian g.
Aeronom g. (-en,-en) : aeronom g. [*liester aeronomed*].
Aeronomie b. (-) : aeronomiezh b.
aeronomisch ag. : aeronomek.
Aerophagie b. (-) : [mezeg.] aerlonk g.
Aerophobie b. (-) : [mezeg.] 1. [aon rak an aer fresh] avelgaz g. ; von Aerophobie Betroffener, avelgazour g. ; 2. [aon da vont gant ur c'harr-nij] nijarur g. ; von Aerophobie Betroffener, nijarureg g. [*liester nijarureien*].
Aerophon n. (-s,-e) : [sonerezh] c'hwezher g. [*liester c'hwezheriou*], klav dre c'hwezh g., benveg dre c'hwezh g.
Aeroplan g. (-s,-e) : [nij.] karr-nij g., njerez b.
Aeroplankton n. (-s) : plankton aer g., aerblankton g.
Aeroponik g. (-) : [labour-douar] aeroponiezh b.
aerponisch ag. : [labour-douar] aeroponek.
Aeroskop n. (-s,-e) : aeroskop g.
Aerosol n. (-s,-e) : aerosol g.
Aerostat g. (-s/-en,-en) : aervag b.
Aerostatik b. (-) : aerostatik g., aersavoniezh b., savoniezh an aezhennou b.
aerostatisch ag. : aersavoniel.
Aerothermik b. (-) : aerwrez b.
aerothermisch ag. : aerwrezel.
Aérotrain® g. (-/-s,-s) : aerdren g.
Affäre b. (-,-n) : 1. tra g., abadenn b., afer b., plegenn b. ; diese Affäre hat viel Tinte fließen lassen, über diese Affäre wurde viel geschrieben, duet ez eus bet paper gant an istor-se ; die Affäre hat ein Nachspiel, heuliadou a vo gant an afer ; sich geschickt aus der Affäre ziehen, kavout e lank, kavout lank, kavout ar c'hras, sevel e grog, gouzout e ziluziou, terriñ ode war udb, en em sachañ diouzh un abadenn, disac'hañ, en em zisac'hañ a wall blegenn, c'hoari e hent, en em zisac'hañ eus ur grenegell, kavout ar voaien da dennañ e lost eus ar vrae, tennañ e lost eus ar vrae, tennañ e frap, dont war-c'horre,

bezañ barrek, en em lipat, disac'hañ an denn, en em gavout da dennañ e fri a wall afer, kavout war peseurt avel sturiañ e vatinant, en em silañ etre an horzh hag ar genn, sachañ e groc'hen gantañ, sachañ e ibil gantañ, en em zifretaañ, tennañ e spilhenn, tennañ e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ begig e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e damm spilhenn, dibunañ e gudenn, en em dennañ eus an abadenn, tennañ e fri a wall afer, en em dennañ a boan, en em ziluziañ, en em zibab, en em sachañ, en em dreïñ, en em zic'hennañ, tennañ e bleug, tennañ e blegoù, sachañ e graf gantañ, en em dennañ eus ur gwall boull, en em zilammat a nec'hamant ; *jemandem aus der Affäre ziehen*, astenn ar skeul d'u.b., disac'hañ u.b., dibab u.b., tennañ u.b. er-maez eus al lagenn (eus ur bleugenn fall), difallañ u.b., dibeskiñ u.b., divankout u.b., dishualañ u.b., divec'hiañ u.b. ; 2. gwarzh g. ; politisch-finanzielle Affäre, gwarzh politikel-hag-arc'hantel g. ; eine Affäre vertuschen, mougañ ur gwarzh ; 3. amourousted b., karantezig b., tremenadenn b., orged g., orgedig g.
Äffchen n. (-s,-) : 1. marmouzig g. ; geschickt wie ein Äffchen, skañ evel ur marmouz, skañ evel ur gwiñver, meür evel ur gwiñver, meür evel ur silienn, skañ evel ur c'harv, gwevn evel ur gwiñver, gwevn evel ur wennili, bliw evel ur c'hazh-koad, gwevn evel un naer, likant e rodoù ; 2. [dre skeud.] tad an ardoù fall g.
Affe g. (-n,-n) : 1. [loen.] marmouz g. [*liester marmouzed*, marmouzien], simian g. [*liester simianed*] ; Äffin, marmouzez b. mounika b. ; 2. [dre skeud.] flink wie ein Affe, skañ evel ur marmouz, skañ evel ur gwiñver, meür evel ur gwiñver, meür evel ur silienn, skañ evel ur c'harv, gwevn evel ur gwiñver, gwevn evel ur wennili, bliw evel ur c'hazh-koad, gwevn evel un naer, likant e rodoù ; 3. P. vom Affen gebissen sein, c'hoari gant e voned, bezañ kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gantañ, bezañ kollet e spered gantañ, bezañ kollet e benn gantañ, bezañ darngolle e benn gantañ, bezañ paket anezho, mankout ur berv d'an-unan, direzoniiñ, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, bezañ trelatet e spered, bezañ laban, bezañ troet e spered e dour, bezañ aet e spered da stoupa, bezañ deuet da vezañ gwrac'h, bezañ tapet war ar portolof, bezañ droch-pitilh, bezañ sot-plaen, bezañ pampes, bezañ droch-ran, bezañ droch-yar, bezañ droug sant-Koulm o c'hoari gant an-unan, bezañ paket droug sant-Briag, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, bezañ kollet e sternerr ; 4. P. an jemandem einen Affen gefressen haben, bezañ gwrac'h (pitilh, ran, erru nay, trelatet, sot-pitilh, sot-plaen, dall) gant u.b., karout u.b. dreistpenn, karout u.b. dreist ar barr ; 5. P. einen Affen haben, bezañ tomm d'e fri (tommaet d'an-unan, badaouet, abafet, karrigellet, lañset-mat, digadao, kazeg, hanter gazeg, goudommet, loufok, erru gleb e c'henou, lanson, mav, penndommet, ur banne dindan e fri, ur banne war an-unan, ur banne e-barzh e fas, tomm d'e benn, suilhet), bezañ un toulladig gant an-unan, bezañ ar ouenn gant an-unan, bezañ trenk e doull, kaout ur picherad, bezañ savet e vanne d'e benn, bezañ tomm d'e veg ha bec'h d'an-unan o lakaat neud en nadoz, bezañ avel gant e letern, kaout ur mouchig avel en e letern, kaout ur garrigellad, bezañ evet d'an-unan, bezañ ur sac'had gant an-unan, bezañ ganti, bezañ e-barzh, bezañ a-strew, bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, bezañ damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, tarvezv, luron, hanter vezv, un tammig frey, chokolad, sañson, drev, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet), bezañ tomm e glipenn, bezañ mezvet, bezañ tommmedik d'an-unan, bezañ

vedik d'an-unan, bezañ damdomm d'an-unan ; er hat dauernd einen Affen, hennezh a vez mezy-divezv atav, dalc'hamat e vez goret e forn ; P. sich einen Affen kaufen, toulladiñ, lakaat e-barzh, kechañ, piardiñ, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, kargañ e boch, kargañ e doull, sammañ toulladoù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a win, kemer ur c'horfad gwin, tapout un tontonad (un dargreizad, ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, ur pifad, ur foñsad, ur picherad, ur jiletennad, ur chupennad, un tognad, un troñsad, ur senkennad, un tortad, ur garg), lakaat un talad, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober un tortad, ober bos, ober ur pifad, mezviñ, sistra, bezañ o tisammañ diwar ar c'herlou, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lapañ, lipat, lonkañ, evañ en tu all d'e sec'het, evañ leizh e gof ; 6. P. ich glaub', mich laust der Affe ! ich glaub', mich kratzt der Affe ! ne c'hallan ket krediñ, pezh a welan ! n'eo ket gwir alato ! biskoazh kement all pevar lagad d'ar march dall ! biskoazh em buhez kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! sada biskoazh ! un estlamm gwelet ! kur gaer ! ur gur gaer ! ur bam eo ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arrestoù ! peadra a zo da vont balpet ! peadra a zo da vamañ ! ; 7. P. seinem Affen Zucker geben, a) en em reiñ d'e bleugou-natur, en em reiñ d'e arzougoù ; b) bezañ dirollet naet, fraoñval, meskañ ha berviñ, ober ur riboul, turlutañ ; 8. P. vom wilden Affen gebissen sein, c'hoari gant e voned, bezañ kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar Chastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gantañ, bezañ kollet e spered gantañ, bezañ kollet e Benn gantañ, bezañ darngollet e Benn gantañ, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ cheñchet war an-unan, bezañ tec'het e spered, bezañ skañvaet e spered, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, na vezañ mat e Benn, na vezañ mat anezhañ, bezañ klañv e Benn, bezañ laban, bezañ kollet e sterren gant an-unan, bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant ar morzhoul, bezañ skoet e Benn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar Brizh, kaout ul lodenn e park ar Brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ tapet war ar portolof, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ ur sklêrijenn, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ treid leue en e votou, kaout kig leue en e votou, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, bezañ bet lakaet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ eus fin ar sizhun, bezañ eus fin ar bloaz, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ faout e girin, kuzhat al loar en e c'henou, parañ al loar en e c'henou, faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled ; 9. du, böser Affe, du ! marmouz fall ac'hanout ! ; 10. sac'h-soudard g., sac'h-broc'h g., drouin g.

Affekt g. (-s,-e) : 1. [gwir] luskadenn imor b., luskad g., trivli g., luzad g., poulzad g., froudad g., kaouad follezh b./g., barrad follentez g., sodadenn b., folladenn b., luskadenn galon b. ; im Affekt handeln, seveniñ ur felladenn bennak diwar atiz e imor, seveniñ ur felladenn bennak broudet gant e imor, lazhañ diwar-goust oaz-kren, seveniñ un torfed diwar oaz, seveniñ un torfed marc'h-Amon, seveniñ un torfed angerzel, seveniñ un torfed diwar angerzh, ober udb diwar e gounnar, ober udb diwar gounnar, ober udb en e arfleu, ober udb war e euzhenn, ober udb war e folladenn, graet diwar e gounnar, graet diwar gounnar, graet en e arfleu, graet war e euzhenn, graet diwar angerzh, angerzel ; im Affekt begangen, froudadek, graet war e folladenn, graet diwar e gounnar, graet diwar gounnar, graet en e arfleu, graet war e euzhenn, graet diwar angerzh, angerzel ; im Affekt begangener Mord, torfed angerzel g., torfed diwar angerzh g., torfed diwar oaz g. ; 2. [bred.] kantaezad g. ; pathologischer Affekt, kantaezad kleñvedel g.

Affektarmut b. (-) : [bred.] ankantaez g.

Affektbetrag g. (-s,-beträge) : [bred.] pegement kantaezad g.

Affektentzugsyndrom n. (-s,-e) : diouer trivliel g., diouer trivliadel g., negez kantaezel g.

Affekthandlung b. (-,en) : luskadenn imor b., luskad g., sodadenn b., folladenn b., taol follezh g.

affektiert ag. : afetet, ardouüs, orbidus, fesonius, kontenañsus, kamambre, flammik, leun a orbidoù, pompus, pompadus, mistrik, milis, ... a ra tailhoù, ... a blij dezhañ ober lor'chajoù, ... a blij dezhañ ober pompad, ... a blij dezhañ ober pompadou (ober digoroù, ober digorded), stroñs gantañ frankik, modou bras gantañ, ur paotr a-stroñs anezhañ, digoroù gantañ frankik, ur bern tron gantañ, gaolek, klouar, chchu, minaouer ; affektiertes Frauenzimmer, mistrigenn b., orbiderez b., pebrenn b., pompinell b., pompinenn b., poupinell b., toull kamambre g., kamambre b., reuzenn b., penn chchu g., damez b., sac'h-ardoù g., sac'h-kamambre g., mamm an ardoù fall b., beg moan g., segalenn b., Katellig toull-sev b. ; **affektiert reden**, komz en un doare orbidus ; **affektierte Worte**, komzou studiet ls., komzou ampezel ls. ; **affektiertes Benehmen**, geizerezh g., afeterezh g., milisted b., milister g., modou bras ls., modou randonus ls., neuziou ls., minou ls.

Affektiertheit b. (-) : geizerezh g., afeterezh g., milisted b., milister g., modou bras ls., modou randonus ls., neuziou ls., minou ls. ; von seiner Affektiertheit ablassen, diandellat, diardaouïn.

Affektion b. (-,en) : 1. [mezeg] tizhad g., gwaskad g., anaez g. ; beiderseitige Affektion, tizhad daouda g. ; 2. doug g., dougidigezh b., karantez b.

affektiv ag. : 1. kantaezel, kantaezus ; affektive Ambivalenz, amluskegezh kantaezel b. ; affektiver Bereich, domani ar c'hangaezañ g. ; affektive Spannung, tennder kantaezel g. ; affektive Veranlagung, kantaezusted b. ; affektive Störung, strafuilh kantaezel g. ; saisonal-affektive Störung, strafuilh kantaezel liammet gant ar cheñchamantoù koulz-amzer g. ; 2. kantaezek ; affektives Verhalten, emzalc'h kantaezek g. ; affektiver Mensch, fromidig g. [liester fromidien].

Adv. : ent-kantaezel ; etwas affektiv empfinden, kantaezañ udb. ; affektiv veranlagt, kantaezus.

Affektivismus g. (-) : [preder.] kantaezelouriezh b.

Affektivität b. (-) : 1. trividigezh b., kantaezidigezh b., kantaezelezh b. ; 2. kantaezegezh b.

Affektivitätstheorie b. (-) : [bred.] arlakadenn ar gantaezelezh b.

Affektkrampf g. (-s,-krämpfe) : kriadenou gliziennek ls., kriou gliziennek ls.

Affektverschiebung b. (-,-en) : [bred., Freud] treuzlec'hiadur g., treuzlec'hiañ g.

Affektzerfall g. (-s) : [mezeg., bred.] skizoz g.

Affektzustand g. (-s) : [bred.] stad angerzhel b.

äffen V.k.e. (hat geäfft) : taneal, marmouzañ, drezvellañ, tailhañ, dambreziñ, drevezañ, ober goap eus.

affenhähnlich ag. : marmouzheñvel, marmouzek, e doare ur marmouz, e doare ar marmouzed, a-zoare gant ur marmouz, a-zoare gant ar marmouzed, a-seurt gant ur marmouz, a-seurt gant ar marmouzed.

affenartig ag. : 1. simian, marmouzek, marmouzheñvel, e doare ur marmouz, e doare ar marmouzed, a-zoare gant ur marmouz, a-zoare gant ar marmouzed, a-seurt gant ur marmouzed ; 2. [dre skeud.] mit affenartiger Geschwindigkeit, gant un tizh an diaoul, gant tizh ken a foeltr, gant tizh ken a foeltre, gant tizh ken a finfoeltr, gant tizh ken a finfoeltre, gant tizh ken a foec'h, gant tizh ken a foec'h, gant pep tizh, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, d'ar c'haloup, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-bost, a-hast-kaer, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daoi-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, gant tizh ken na yud, gant tizh ken na yude, gant tizh ken na strak, gant tizh ken na strake, gant tizh ken a findaon, gant tizh ken a findaone, gant tizh ken a friz, gant tizh ken a frize, gant tizh ken na ziaoul, gant tizh ken na ziaoule, endra c'hall, endra c'halle, evel an tan, d'an tan ruz.

Affenbrotbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] afrikanischer Affenbrotbaum, [louza.] baobab g./str., baobabez str.

affengeil ag. : dreist, dispar.

Affenhaus n. (-es,-häuser) : pavilhon ar marmouzed g., pavilhon ar marmouzien g., marmouzerezh b.

Affenhitze b. (-) : P. tommder kriz g., pulluc'h b., pulluc'h tan b., fornez b., herrder g., gor g., gor forn g., amzer c'hor b., poazhadur g., poazhidigezh b., tommder kreñv g., tommder berv g., tommder bras (Gregor) g.

affenjung ag. : gwall yaouank, yaouankik.

Affenkäfig g. (-s,-e) : kaoued ar marmouzed b., kaoued ar marmouzien b., marmouzerezh b.

Affenkomödie b. (-,-n) : marmouzerezh g.

Affenliebe b. (-) : karantez diroll b., karantez virvidik b.

Affenmensch g. (-en,-en) : [loen.] marmouz denheñvel g.

Affenpinscher g. (-s,-) : [ki] grifon g. [l'ester grifoned].

Affenschande b. (-) : P. ur mezh-e-envel g., mezh ar chas b.

Affenschwanzbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] dizesper ar marmouzien g.

Affentempo n. (-s) : mit (in) einem Affentempo fahren, frizañ d'an druilh-drask, frizañ d'an druilh-drast, reiñ kentr d'e varc'h, bleinañ gant tizh ar mil diaoul, bleinañ gant un tizh an diaoul (gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daoi-herr, diwar herr, en herr, a-benn-herr, a-bost, a-hast-kaer, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken a foeltr, gant tizh ken a foec'h, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel an tan, d'an tan ruz) ; 3. [dre fent] [tekn.] digrafer g. [l'ester digraferioù], digraferez b. [l'ester digraferioù].

Affenzirkus g. (-/ses,-se) : charre g., karbac'h g., estlamm euzhus g., safar g., brud g./b., bosen b., abadenn b., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., kamaj g., c'hoari gaer g., freuz ha reuz, kabal b., marmouzerezh g. ; was soll der Affenzirkus ? sell aze ur van evit ket ha netra !

Äfferei b. (-,-en) : marmouzezezh g., goapaerez g.

afferent ag. : ... degas, degasat ; afferenter Nerv, nervenn degas b., nervenn santout b. ; afferente Nervenfaser, akson degas g., gwienn-nervenn degas b., gwienn-nervenn santout b., nervwienn degas b., nervwienn santout b.

affichieren V.k.e. (hat affichert) : [Bro-Aostria / Bro-Suis] skritellañ, liketañ.

affig ag. : lu, droch, chin, pampes.

affigieren V.k.e. (hat affigiert) : [yezh.] amc'heriañ g.

Affigierung b. (-,-en) : [yezh.] amc'heriañ g.

Affigkeit b. (-) : doare lu g., doare droch g., doare chin g.

affin ag. : 1. kar, keouenn, nes ; 2. [mat.] keouenn ; **affines** Koordinatensystem, dealf keouenn g. ; **affine** Geometrie,

mentoniezh keouenn b. ; *affiner Raum*, egor keouenn g. ; *affine Abbildung*, *affine Transformation*, arloadur keouenn g. ; *affin unabhängig*, dizalc'h ent-keouenn ; *affin abhängig*, kevamzalc'h ent-keouenn ; **3.** [kimiezh, fizik] krafus [ouzh].
Äffin b. (-,-nen) : marmouez b., mounika b.
Affinerie b. (-,-n) : purerez b.
Affineur g. (-s,-e) : [micher] darever keuz g.
Affinität b. (-,-en) : **1.** nesaelez b., dedennadur g., keouennadur g., lenidigezh b., nesañded b., kengejusted b., kengejuster g., heñvelidigezh b., heñvelder g., heñvelded b. ; **2.** [fizik, kimiezh] krafusted b. ; *Elektronenaffinität*, elektronlenidigezh b. ; **3.** [mat.] keouennadur g.
affirmativ ag. : asantus, diogelus, kadarnaus ; [yezh.] *affirmativer Aussagesatz*, lavarenn kadarnaat b., lavarenn diogeliñ b.
Affirmativsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn kadarnaat b., lavarenn diogeliñ b., frazenn kadarnaat b., frazenn diogeliñ b.
Affix n. (-es,-e) : **1.** [yezh.] amc'her g., kreskenn-c'her b. ; **2.** [mat.] steudenn b.
affixal ag. : [yezh.] amc'herel.
Affodill g. (-s,-e) : [louza.] milad str., kenin g. ; *gelber Affodill*, milad melen str.
Affront g. (-s,-s) : mezhadenn b., mezhekadenn b., dismegañs b., taol dismegañs g., feukadenn b., gwallenad b. ; *einen Affront einstecken müssen*, gouzañv un dismegañs, leuskel un dismegañs direspont, gouzañv komzoù flemmus, gouzañv komzoù pegus, moustrañ war e imor evit leuskel un dismegañs bet graet d'an-unan hep respont, diwaskañ un dismegañs hep ober van, mougañ un dismegañs en e galon ; *das war wohl der größte Affront, den ich je einstecken musste*, honnezh a oa bet ur walennad din-me !
affrontieren V.k.e. (hat affrontiert) : dismegañsiñ, ober un dismegañs da, teurel dismegañs war.
Affusion b. (-,-en) : [mezeg.] arskuilh g.
Afghane g. (-n,-n) : **1.** Afghanistanad g. [lester Afghanistaniz] ; **2.** [kil] levran eus Afghanistan g. [lester levrini eus Afghanistan].
Afghanistan n. (-s) : Afghanistan b.
afokal ag. : [fizik] trastiek ; *afokale Linse*, ferenn drastiek b. ; afokales *Objektiv*, amkanell drastiek b.
à-fonds-perdu-Beitrag g. (-s, -beiträge) : [Bro-Suis / Liechtenstein] *Beitrag à fonds perdu*, skoazell-arc'hant a-berzh-Stad b.
Afrika n. (-s) : Afrika b. ; *das Subsahara-Afrika*, Afrika issahariat b.
Afrikaander g. (-s,-) / **Afrikaaner** g. (-s,-) / **Afrikander** g. (-s,-) : Boer g. [lester Boered].
Afrikaans n. (-) : [yezh.] afrikaans g.
Afrikaner g. (-s,-) : Afrikad g. [lester Afrikiz], Afikan g. [lester Afrikaned].
afrikanisch ag. : afrikat, afrikan, ... Afrika ; [loen.] *afrikanischer Esel*, [*Equus africanus*] azen gouez g. [lester azened gouez, ezen gouez], gouezazen g. [lester gouezazened, gouezesen] ; [sonerezh] *afrikanische Trommel*, tamtam g.
afrikanisieren V.k.e. (hat afrikanisiert) : afrikanekaat ; *afrikanisiert werden*, afrikanekaat.
Afrikanisierung b. (-) : afrikanekadur g., afrikanekaat g.
Afrikanist g. (-en,-en) : afrikanegour g.
Afroamerikaner g. (-s,-) : Afroamerikan g.
africanisch ag. : afroamerikan.
Afrolook g. (-s) : look afro g.
After g. (-s,-) : fræzh g., toull ar revr g., toull diadreñv g., P. toull ar brenn g., lagad a-dreñv g., lagad du g., toull ar bramm g., toull ar yod g., toull ar patatez g., toull kardell g., toull skarzh g., toull flaer g., riboul-ar-patapez g., dibuner g., milin-vrenn b., milin vrammoù b., Kervramm b., siklutenn b., lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv g., prenestr dindan g., gwaleññ b., gwaleññ domm b., lagad g. ; [loened] toull al lost g. ; [mezeg.] *künstlicher After*, adfraezh g.
after- : **1.** a-dreñv ; **2.** a eil dorn ; **3.** droug-, gwall-, brizh-, krak-, dam-, fals-.
Afterbereich g. (-s,-e) : [korf.] garbedenn b.
Afterblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] stipul g., brakteenn b., delienn-droadenn b.
afterblätterig ag. : [louza.] stipulel, stipulek.
Afterbildung b. (-,-en) : brizhouziegezh b., brizhdeskadurezh b.
Afterdarm g. (-s,-därme) : youlc'h g.
Afterflosse b. (-,-n) : [loen.] angell vegel b., askell vegel b.
Afterfurche b. (-,-n) : gwask ar revr g., pleg ar peñsou g., ritenn b., garbedenn b., P. rann b.
Aftergegend b. (-,-en) : [korf.] garbedenn b.
Aftergelehrte(r) ag.k. g./b. : beuz g. [lester beuzed], brizhouizieg g. [lester brizhouizeien].
Afterklaue b. (-e,-n) : [chas] gourivin g.
Afterkorn n. (-s) : [labour-douar] greun munut str., munudajoù greun ls.
Afterkralle b. (-,-n) : [chas] gourivin g.
Afterlehen n. (-s,-) : [istor] barrenn izel b., barrenn izelañ b., dalc'h izel g., dalc'h izelañ g.
Afterlehnsmann g. (-s,-männer/-leute) : [istor] adwaz g. [lester adwizien].
Aftermade b. (-,-n) : [loen.] kest str., kestenn b.
Aftermadenbefall g. (-s) / **Aftermadeninfektion** b. (-) : [mezeg.] oksiuroz g.
Aftermieter g. (-s,-) : kambrer g., eilfeurmer g.
Afterrinne b. (-,-n) : gwask ar revr g., pleg ar peñsou g., ritenn b., garbedenn b., P. rann b.
After-Sales-Management n. (-s) : [kenwerzh] servij goude gwerzh g., gwazerezh goude gwerzh g.
Afterschlag g. (-s,-schläge) : [louza.] taolaj str.
Aftershave n. (-s,-s) : "aftershave" g., gol'had goude aotenniñ g.
Afterspalte b. (-,-n) : gwask ar revr g., pleg ar peñsou g., ritenn b., garbedenn b., P. rann b.
Afterspinne b. (-,-n) : [loen.] kemener g., falc'heg g. [lester falc'heged, falc'heien], falc'hour g. [lester falc'houriñ].
Aftertrieb g. (-s,-e) : [louza.] taolaj str.
Afterwissenschaft b. (-,-en) : brizh skiant b.
Afterzehe b. (-,-n) : [chas] gourivin g.
AG b. (-,-s) : [berradur evit Aktiengesellschaft] kevredad dre gevranou g., KDG g.
Ägäis b. : die Ägäis, Mor Egea g., ar Mor-Enezek g., an Enezvor g., Mor Egaios g.
ägäisch ag. : egean, ... Mor Egea, ... Mor Egaios.
Agalaktie b. (-) : [mezeg.] dilaezh g.
agam ag. : [bev.] agam.
Agame b. (-,-n) : [loen.] agam g. [lester agamed].
Agamie b. (-) : **1.** dizimezed b., dibriedelezh b., dizimez g., dizimezidigezh b. (Gregor) ; **2.** [bev.] agamiezh b.
agamisch ag. : **1.** dizimez ; **2.** [bev.] anrev, anrevel ; *agamische Blumen*, bleuñv anrev str.
Agamogonie b. (-) : ar gouennañ anrevel g.
Agape b. (-,-n) : **1.** hentezkarouriez b., tudkarouriez b., arallgarouriez b. ; **2.** [relig.] kenbred g., agape g. ; **3.** [Bro-Aostria] banne champagn asambles b.

Agargel n. (-s,-s/-e) : [bev.] geloz g.
Agave b. (-,-n) : [louza.] agavez str., agavezenn b.
Agelei b. (-,-en) / **Aglei** b. (-,-en) / **Akelei** b. (-,-en) : [louza.] beskenn-an-Itron-Varia b., kloc'h-glas g.
Agenda b. (-, Agenden) : 1. deiziataer ; 2. [dre skeud.] auf der Agenda stehen, bezañ ur c'hras a vremañ a ranker plediñ gantañ.
agender ag. : [rev] anjender.
Agens n. (-, Agenzien) : 1. [yezh.] renadenn oberour b., klokaenn oberour b., graer an ober g. ; 2. [kimiezh] graer kimiek g., danvez oberius g., gwezher g. [lester gwezherioù] ; 3. [mezeg.] gwezher g. [lester gwezherioù] ; *kausales Agens*, devouder g. [lester devouderioù].
Agent g. (-en,-en) : 1. gwazour g., kourater g. ; 2. spier g. ; eine Partei mit Agenten durchsetzen, kraoñellat ur strollad politikel, kraoñelliñ ur strollad politikel.
Agentie b. (-,-n) : [Bro-Aostria, dispredet] burev g., kouraterezh b., ajañs b., amsez b., amaezva g., ofis g.
agentieren V.gw. (hat agentiert) : [Bro-Aostria] labourat evel kourater, klask arvalien nevez, arglask arvalien, arglask pratikou, dastrann arvalien.
Agentenring g. (-s,-e) : rouedad spieren b. ; *der Agentenring flog auf*, dizoloet ha diskaret e voe ar rouedad spieren.
Agententätigkeit b. (-,-en) : spierezh g.
Agentur b. (-,-en) : 1. [kenwerzh] kourati g., burev-kouraterezh g., kouraterezh b., ajañs b., amsez b. ; 2. [kazetennoù] amsez kelaouiñ b., burev-kelaouiñ g.
Agenturbericht g. (-s,-e) / **Agenturmeldung** b. (-,-en) : primskrid kelaouiñ g.
Ageusie b. (-,-n) : [mezeg.] antañoña g. ; die Ageusie betreffend, antañoña ; von Ageusie betroffen, antañoñaek.
ageusisch ag. : [mezeg.] antañoña, antañoñaek.
Agglomerat n. (-s,-e) : torbezeg g., torpezenn b., torpez str., torpezad g.
Agglomeration b. (-,-en) : [Bro-Suis] tolpad kériong g., tolpad kériong g., tolpadur kériong g., kengériad b.
Agglomerationsgürtel g. (-,-) : tolpad tro g., tro-kér bell b.
agglomerieren V.k.e. (hat agglomeriert) : torbezennañ, torpezañ, tolzennañ, tolpañ.
Agglutination b. (-,-en) : 1. [bev., mezeg.] dazgludañ g. ; 2. [yezh.] syntaktische Agglutination, dazgludad g., dazgludañ g. ; morphologische Agglutination, englenadur g., englenad g., englenañ g. ; durch Agglutination des Artikels, dre englenadur ar ger-mel.
agglutinationsfähig ag. : dazgludadus.
Agglutinationsfähigkeit b. (-) : dazgludadusted b.
agglutinieren V.gw. (hat agglutiniert) : kenbegañ, dazgludañ ; [yezh.] syntaktisch agglutinieren, dazgludañ ; morphologisch agglutinieren, englenañ ; agglutinierter Artikel, ger-mell englenet g.
agglutinierend ag. : 1. [bev., mezeg.] dazgludus ; 2. [yezh.] dazgludadek ; agglutinierende Sprachen, yezhoù dazgludadek ls.
Agglutinin n. (-s,-e) : [mezeg.] aglutinin g.
Agglutinogen n. (-s,-e) : [mezeg.] agglutinogen g.
Aggregat n. (-s,-e) : 1. [tekñ.] tredanerez b. ; Diesel/aggregat, ganer tredan dre ziezel g., tredanerez dre ziezel b. ; Stromaggregat, ganer tredan g., tredanerez b. ; 2. [douaroriezh] kevellstrollad g. ; 3. [armerzh] kevanstroll g. ; 4. [kirri-tan] organ g., benvegenn b. ; 5. [bev., mezeg.] dazad g.
Aggregation b. (-,-en) : 1. daspugnadur g., daspugn g., daspugnerezh g., kendaspugn g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., dastumadur g., serradur g., berniadur g. ; 2. kevellstrolladur g. ; 2. [bev., mezeg.] dazad g., dazadur g., dazañ g.
Aggregationskraft b. (-,-kräfte) : [kimiezh, fizik] nerzh kevelstrollañ g.
aggregativ ag. : 1. kevellstrollus ; 2. [bev., mezeg.] daszus.
Aggregatzustand g. (-s,-zustände) : [fizik] stad ar materi b., stad an danvez b., stumm fizikel g., stad fizikel b.
aggregierbar ag. : [bev., mezeg.] dazadus.
Aggregierbarkeit b. (-) : [bev., mezeg.] dazadusted b.
aggregieren V.gw./V.k.e. (hat aggregiert) : 1. kevelstrollañ ; 2. [bev., mezeg.] dazañ.
aggregierend ag. : [bev., mezeg.] daszus.
Aggression b. (-,-en) : 1. argad g., argadenn b., tagadenn b., atahinerez g. ; 2. tagusted b., argadusted b., argaduster g., atahinusted b.
Aggressionsstau g. (-s,-e) : diarbennerez ar c'hoant tagañ g., arvoustrañ ar c'hoant tagañ g.
Aggressionstrieb g. (-s,-e) : [bred.] luzad argadiñ g.
aggressiv ag. : tagus, argadus, jahinus, atahinus, emgannus ; aggressiv werden, sevel war e elloù (e gentrou), sevel war e dach, sevel e gribell, sevel e gribenn, divanegañ e ivinoù, taeraat ; sie ist aggressiv, honnezh a zo pikez, honnezh a zo un tamm pikez du, honnezh a zo un tamm pikez fall, honnezh a zo un dañvadez, honnezh a zo ur baborez.
Adv. : ent-tagadus, gant tagusted.
Aggressivität b. (-) : tagusted b., argadusted b., gwallargadusted b., argaduster g., atahinusted b.
Aggressor g. (-s,-en) : tager g., argader g., atahiner g. ; [bred.] die Identifikation mit dem Aggressor, an emhevelebiñ ouzh an tager g., an hevelebiñ ouzh an tager g.
agieren V.gw. (hat agiert) : 1. bezañ, en em zelc'her, en em ren ; 2. c'hoari war al leurrenn ; 3. mit den Händen agieren, jestraouïñ, jestrall, dispac'hañ, bezañ fiñvou bras gant an-unan da harpañ e gomzoù.
V.k.e. (hat agiert) : dezerc'hañ, c'hoari ; die komische Alte agieren, c'hoari roll ar farserez kozh.
Ägide b. (-) : 1. [mojenn.] skoed Zeus g. ; 2. [dre astenn.] gwarez g. ; unter der Ägide der Vereinten Nationen, dindan gwarez ar Broadoù-Unanet.
Ägidius g. : Jili g.
agil ag. : dibilh, grif, mibin, gren, koujourn, blim, frev, fresk, eskuit, diliamm, dilu, skañv, divreih, dingleiz ; agil machen, grifaat ; agil werden, grifaat ; agil bleiben, chom grif, chom dibilh.
Agio n. (-s,-s/Agien) : [arc'hant.] agio g., priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b., mizou ouzhpennet ls.
Agiotage b. (-,-n) : 1. [arc'hant.] agioterezh g. ; 3. [Bro-Aostria] trafikerezh eneplezenn gant tikiji mont tre g.
Agioteur g. (-s,-e) : [arc'hant.] agioter g.
Agitation b. (-,-en) : 1. [polit.] propaganda g., politprop g., korzherez g. ; 2. [mezeg.] kefrou g. [lester kefraouioù, kefreier], kefraouiñ g..
Agitator g. (-s,-en) : [polit.] propagandour g., korzhour g., dispac'her g., reveulzier g., penn-dispac'h g., kabaler g., iriennen g., fourgaser g., mesker g., difreter g., P. [gwashaus] hejer-e-doull g. [lester hejerien-o-zoull].
agitatorisch ag. : [polit.] dispac'hus g., kabalus.
agitieren V.gw. (hat agitiert) : [polit.] dispac'hañ, irienniñ, kabaliñ, skignañ propaganda, skignañ korzherez, taeriñ war an dud ; gegen jemanden agitieren, lakaat da drenkañ enep u.b., klask sevel dindan u.b.
agitiert ag. : [mezeg.] kefraouet ; agitierter Patient, kefraouad g. [lester kefraouaded] ; agitiert sein, kefraouiñ.

Agitiertheit b. (-) : [mezeg.] kefrou g. [/iester kefrauiou, kefreier], kefraouiñ g.

Aglei b. (-,-en) / **Agelei** b. (-,-en) / **Akelei** b. (-,-en) : [louza.] beskenn-an-Itron-Varia b., kloc'h-glas g.

Agnes b. : Oana b.

Agnosie b. (-) : [mezeg.] visuelle Agnosie, breddallentez b. ; auditive Agnosie, bredbouzarded b. ; tactile Agnosie, ankounañ-merzerez g.

Agnostiker g. (-s,-) : [preder.] ananavezour g., aknostikour g., aknosteg g. [/iester akhosteien].

Agnostizismus g. (-) : [preder.] aknostikouriez b., aknostegezh b., ananavezouriez b.

agnostizistisch ag. : [preder.] ananavezat, aknostek.

agnoszierer V.k.e. (hat agnosziert) : 1. anavezout, anzav, degemer, derc'hel stad eus, derc'hel stad a, derc'hel kont eus, derc'hel kont a, kaougantañ, angemer ; 2. [Bro-Austria] hennadiñ, pivadiñ ; einen Toten agnoszieren, pivadiñ ur c'horfmarv, savelañ pivelezh un den marv.

Agon g. (-s,-e) : [istor] agon g.

Agonie b. (-) : angoni b., kleñved mervel g., tremenvan b./g., paouezvan g., ankoù g., pasion b. ; die Agonie, an angoni b., ar souflamoù ls., an enkoù ls. ; in der Agonie liegen, bezañ o stourm ouzh ar marv, bezañ o stourm ouzh e ankoù, bezañ o c'houren ouzh ar marv, bezañ edan mervel, bezañ toc'hor da vernel, bezañ darev da vernel, mont d'ar marv, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ war e dremenvan (e par ar marv, er par pellañ, e par e varv, e pred ar marv, e stuz ar marv, en e zigarez diwezhañ), bezañ toc'hor, bezañ toc'hor bras, bezañ gwall doc'hor, bezañ klañv-toc'hor, toc'horaat, tennañ ouzh ar marv, tennañ d'ar marv, bezañ en e angoni, kouezhañ en angoni, mont en angoni, antren en e ankoù, bezañ pell gant, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ war dreuzou ar bed all, bezañ war e wele diwezhañ, ober e gañvoù, bezañ e poent ar marv, bezañ en ampoent da vernel, bezañ o serriñ e levr, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ o roeñvat war gornôg, roeñviñ d'ar maez, bezañ er souflamoù, bezañ en enkoù, bezañ o vont d'ar c'hoar, bezañ war e dermen, bezañ o'ch ober e hakou, bezañ o'ch ober e hakou divezhañ, bezañ o pourchas mervel, bezañ war-nes mervel, bezañ nes da vernel, bezañ gant e dalarou, bezañ war e dalarou, ober e dalarou, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, antren en e basion, mont en e basionou, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war an diwezhañ, bezañ aet betek ar mouch, bezañ o nezañ e sae (e neudenn ziwezhañ, e gevre, he brozh), kaout tro en e chabl, ober e gozh lién, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ ar marv gant an-unan, bezañ war e varv, P. mont diouti, bezañ war ar fin, bezañ pare gant an-unan.

Agonieglocke b. (-,-n) : [relig.] kloc'h an angoni g. ; die Agonieglocke läuten, seniñ an angoni.

Agonist g. (-en,-en) : 1. [istor] kevezer g., perzhiad en un agon g., agonour g. ; 2. [korf.] kigenn c'haler b. ; Agonisten und Synergisten, kigennoù galor ha kigennoù kedaler.

Agoraphobie b. (-) : [mezeg.] agorafobiezh b., foranarur g., arur al lec'hioù foran g. ; an Agoraphobie Leidender, foranarureg g. [/iester foranarureien].

agoraphobisch ag. : foranarurel, foranarurek.

Agraffe b. (-,-n) : kloched g., skrafenn b., kraf g. ; den Champagnerkorken mit einer Agraffe versehen, neudenniñ ur voutailh champagn gant orjal.

Agrafie b. (-,-n) : [mezeg.] anskrivañ g., anskriv g. ; von Agrafie betroffen, anskrivek ; die Agrafie betreffend, anskrivel ; von Agrafie Betroffener, anskriven g. [/iester anskriven].

agrammatisch ag. : [yezh.] ezyezhadurel, ezgramadegel.

agrар ag. : ... an douaroù, ... labour-douar, ... al labour-douar, gounezel, gounidegezhel, gladaozel, koueriadel.

Agrarbehörde b. (-,-n) : kambr al labour-douar b.

Agrarbetrieb g. (-s,-e) : stal labour-douar b., embregerezh labour-douar g., embregerezh gounezel g.

Agrarerzeugnis n. (ses,-se) : kender'had labour-douar g., kender'had an douar g. ; Agrarerzeugnis aus der Pflanzenproduktion, gounezad g.

Agrarerzeugung b. (-) : kender'ch gounezel g.

Agrarfabrik b. (-,-en) : stal labour-douar b., embregerezh labour-douar g., embregerezh gounezel g.

Agrargemeinschaft b. (-) : [Bro-Austria] douar ar gumun g., douaroù ar gumun ls., douaroù boutin ls., boutinoù ls., boutinajouù ls., maez g., fuajouù ls.

Agrargesellschaft b. (-,-en) : kevredigezh diazezet war al labour-douar b.

Agrarier g. (-s,-) : perc'henn fontoù g., perc'henn douaroù g., perc'henn glad g.

Agraringenieur g. (-s,-e) : ijinour gounezoniour g.

agrarisch ag. : ... an douaroù, ... labour-douar, ... al labour-douar.

Agrarkommunismus g. (-) : komunouriez an douaroù b.

Agrarkrise b. (-,-n) : enkadenn war tachenn al labour-douar b.

Agrarland n. (-s,-länder) : tachenn labour-douar b. ; Agrarland in Bauland umwidmen, ober eus un dachenn labour-douar un takad sevel-tiez.

Agrarmarkt g. (-s,-märkte) : marc'had kender'hadou al labour-douar g., nevid al labour-douar g.

Agrarpartei b. (-,-en) : [polit.] strolled koueriadel g.

Agrarpolitik b. (-) : politikerezh war tachenn al labour-douar g., leviadurezh c'hounezel b. ; gemeinsame Agrarpolitik, (GAP), politikerezh boutin evit al labour douar g.

Agrarprodukt n. (-s,-e) : kender'had o tont eus al labour-douar g. ; Agrarprodukt aus der Pflanzenproduktion, gounezad g. ; die Verarbeitung der Agrarprodukte erzeugt große Mengen Abfälle, kalz a zistaol a zo diwar kender'hadou al labour-douar pa vezont oberiet.

Agrarproduktion b. (-) : kender'ch gounezel g.

Agrarreform b. (-) : adaoz an douaroù g., adaoz ar glad b., adreizh an douaroù g., adlodennañ g.

Agrarstruktur b. (-,-en) : stumm an douaroù g.

Agrartechnik b. (-,-en) / **Agrarwesen** n. (-s) : ijinerez ar maeziou g.

Agrarwirtschaft b. (-) : gounidegezh b., gounezerezh-douar g.

Agrarwissenschaft b. (-,-en) : gounezoniezh b., douarc'hounezouriez b., agronomiezh b., labourerezh-douar g.

Agrasel n. (-s,-n) : [Bro-Austria, louza.] P. grenozell b., spezad str., prunjad str.

Agrégation b. (-) : [Bro-C'hall, Bro-Velgia] agregadur g. ; Anwärter auf die Agrégation, danvez agregad g.

Agrégré g. (-s,-s) : [Bro-C'hall, Bro-Velgia] agregad g. [/iester aggregated].

Agrobiologie g. (-n,-n) : gounezvevonieur g., agrobiologour g.

Agrobiologie b. (-) : gounezvevoniezh b., agrobiologiezh b.

agrobiologisch ag. : gounezvevoniel, agrobiologek.

Agrochemie b. (-) : gounezkimiezh b., agrokimiezh b.

Agrochemiker g. (-s,-) : gounezkimouri g., agrokimouri g.

agrochemisch ag. : gounezkimiel, agrokimiek.
Agrokraftstoff g. (-s,-e) : bevdrelosk g., trelosk glas g., gouneztrelosk g.
Agrologie b. (-) : atilouriezh b., agrologiezh b., glennoniezh b., prioniezh b., pedologiezh b.
Agronom g. (-en,-en) : gounezoniour g., gounidegour g., douarc'hounezour g.
agronomisch ag. : gounezoniel.
agropastoral ag. : ... gounit ha magañ.
Agotreibstoff g. (-s,-e) : bevdrelosk g., trelosk glas g., gouneztrelosk g.
Agrumen ls. : fruevez sitroñsheñvel str., agrum str., aouravaleged ls., aouravalegoù ls.
Ägypten n. (-s) : Egipt b.
Ägypter g. (-s,-) : Egiptad g. [*liester Egiptiz*].
ägyptisch ag. : 1. egiptat ; 2. [dre skeud.] ägyptische Finsternis, teñivalijenn beurzu (ken du hag ar pec'hed, du-pod, du-sac'h) b., noz dall b. ; [relij.] ägyptische Plagen, gwalinier Bro-Egipt ls., gloaziou Bro-Egipt ls. ; die zehn ägyptischen Plagen, an dek gwallen a Egipt ls., an dek gloaz a Vro-Egipt ls. ; [ardamezouriez] ägyptisches Kreuz, kroaz krommellek b. ; 3. [yezh.] egiptek.
Ägyptisch n. : [yezh.] egipteg g.
Ägyptologe g. (-n,-n) : egiptour g.
Ägyptologie b. (-) : egiptouriez b.
ah ! estl. : ac'hanta ! o ! ; ah so ! sell 'ta ! ; ah was ! ac'hanta ! o !
äh ! estl. : ac'h ! ec'h ! ac'hamen ! beurk ! be ! foei ! puf ! fec'h ! chê ! ac'h foei ! ec'h, m'en argas ! flaer a zo gant kement-se holl ! (Gregor).
aha ! estl. : ac'hanta ! o ! a !
Aha-Erlebnis n. (ses,-se) : [bred.] gwered eureka g.
Ahasver g. : 1. [Bibl] Asuerus g. ; 2. ar Boudedeo g.
ahistorisch ag. : anistorel.
Ahle b. (-,-n) : minaoued g., poentell b. ; mit einer Ahle durchstechen, minaouediñ.
Ahn g. (-s/-en,-en) / **Ahne¹** g. (-n,-n) : gourdad g., kendad g., hendad g., diagentad g., kar diagent g. ; unsere Ahnen, hor re gent lies, hor re ziagent ls., hor re gozh lies, hon tadoù ls., hon tadoù kozh lies, hon tudou-kozh ls., hor gourdadou lies, hon hendadoù lies, hon diagentidi ls. ; acht adelige Ahnen nachweisen können, kaout eizh palefarzh noblañs.
ahnden V.k.e. (hat geahndet) : kastizañ, punisañ, kas d'al lez-varn ; ein Verbrechen ahnden, kastizañ un torfed ; eine Zu widerhandlung ahnden, kastizañ ur felladenn, punisañ ur felladenn ; eine mit dem Tode zu ahnende Straftat, un torfed kastizadus gant ar boan a varv g., un torfed marvel g., un torfed dellezek eus ar moug hag ar groug g.
Ahndl g. (-s,-n) : [Bro-Austria] tad-kozh g., tata-gozh g., tadig-kozh g., P. papabig charl b.
Ahndung b. (-,-en) : kastiz g., kastizadenn b., kastizadur g., pinjenn b.
Ahne¹ g. (-n,-n) : sellit ouzh **Ahn**.
Ahne² b. (-,-n) gourvamm b., henvamm b., diagentadez b., mamm-gozh b.
ähneln V.k.d. (hat geähnelt) : jemandem ähneln, hañvalout ouzh u.b., hañvalout d'u.b., heñvelout ouzh u.b., seblantout ouzh u.b., bezañ heñvel ouzh u.b., bezañ hañval ouzh u.b., bezañ un tamm heñvel ouzh u.b., tennañ d'u.b., tennañ war u.b., teuler d'u.b., dougen d'u.b., bezañ treset d'u.b., tresañ d'u.b., aparchantañ ouzh u.b., bezañ a-zoare gant u.b., bezañ a-seurt gant u.b., bezañ a-stumm gant u.b.

V.em. : **sich ähneln** (haben sich geähnelt) : bezañ heñvel an eil ouzh egile, tennañ an eil d'egile, dougen an eil d'egile ; die zwei Brüder ähneln sich immer mehr, heñvelaat a ra muioc'h-mui an daou vreur an eil ouzh egile ; sich im Charakter ähneln, bezañ eus an hevelep tremp (eus an hevelep temz, eus an hevelep bleud, eus ar memes bleud, eus ar memes gobari).
ahnen V.k.e. (hat geahnt) : 1. douetiñ, raksantout, gousantout, spurmantiñ, amgrediñ, diawelet, diskrediñ, primveizañ, nadiñ, damwelet, merzout, rakwelet, gwelet, drouksantiñ, drouksantout ; er ahnte seinen nahen Tod, spurmantiñ a rae ar marv o tostaat da zistroadañ anezhañ, santout a rae ar fiñvez o tont, gouzout a rae ne rafe ket ruskenn vat, douetiñ a rae ne rafe ket kozh kroc'hen, drouksantout a rae e varv, drouksantiñ a rae e varv o tostaat ; das lässt ahnen, was uns bevorsteht, kement-se a zamziskouez petra 'zo da zont c'hoazh (peseurt c'hoari 'zo en hent), kement-se a lusk diskouez peseurt c'hoari 'zo en hent ; ich ahnte nicht, was uns bevorstand, ne ouien ket petra a vije gouest da c'hoarvezout, ne welen ket petra a oa en hent dirazomp, ne welen ket petra a oa o tont deomp, ne ouien ket dre belec'h hor boa da dremen ; ich ahnte so etwas, m'en douete, drouksantet em boa an dra-se, diawelet em boa an dra-se, sellet em boa an dra-se a-bell, diskredet em boa an dra-se, e ged e oan eus se, spurmantet em boa an dra-se, e gortoz edon da gement-se, gwelet em boa an dra-se, va drouksant am boa bet e oa an dra-se o tont, douetiñ a raen ; so etwas hatte ich gar nicht geahnt, ne oan ket e-sell a gement-se, ne oan ket e-sell a se, ne oan ket e-sell a gen, ne oan ket e ged a gement-se, ne oan ket e ged a gen, ne oan ket en engortoz a gement-se, n'edon ket e gortoz da gement-se, n'em boa ket douetet kement-se, n'em boa ket gwelet kement-se ; er ahnt, dass es lange dauern wird, bevor er zurückkann, ne wel ket distreiñ ken buan, e zrouksant en deus ne zistroio ket ken buan ; ich ahne, wo er ist, diskrediñ a ran e pelec'h e c'hell bezañ ; 2. [dre skeud.] ihm ahnt nichts Gutes, trechalet eo, gwelet (drouksantout) a ra gwall drubuilhou à tont dezhäñ, un drouksant poanius a bouez war e galon, brizhaon en deus tamm pe damm rak an dazont, damaon en deus tamm pe damm rak an dazont.
Ahnenbild n. (-es,-er) : poltred gourdad g., poltred hendad g.
Ahnenforschung b. (-) : lignezouriez b., ac'hadur g., ac'hadurezh b.
Ahnengalerie b. (-,-n) : palier poltredoù hendadoù g., poltredaoueg hendadoù b.
Ahnengemälde n. (-s,-) : poltred gourdad g., poltred hendad g.
Ahnenkult g. (-s) : kehelerezh an hendadoù g., azeulerezh an hendadoù g.
ahnenlos ag. : didadoù.
Ahnenreihe b. (-,-n) : [istor] gwezenn ar gourdadoù hag ar gourvammoù b. [*liester gwezennoù* ar gourdadoù hag ar gourvammoù].
Ahnentafel b. (-,-n) : gwezenn ar gerentiezh b. [*liester gwezennoù* ar gerentiezh], taolenn-lignez b..
Ahnfrau b. (-,-en) : gourvamm b., henvamm b., diagentadez b., mamm-gozh b.
Ahnherr g. (-n,-en) : gourdad g., hendad g., diagentad g.
Ahnin b. (-,-nen) : gourvamm b., henvamm b., diagentadez b., mamm-gozh b.
Ahnl¹ g. (-s,-n) : [Bro-Austria] tad-kozh g., tata-gozh g., tadig-kozh g., P. papabig charl b.
Ahnl² b./n. / **Ähnl** b./n. : [Bro-Austria] mamm-gozh b., mammig-kozh b., mama-gozh b., nenn b., noun b.

ähnlich ag. : 1. heñvel, hañval, heñvelseurt, kenseurt gant, kennatur gant, a natur gant, a un natur gant, a-stumm gant, stummet ouzh, a-zoare gant, a-seurt gant, par da, re-bar da, tost da, heñvelek ; *halbwegs ähnlich, mehr oder weniger ähnlich*, heñvel pe heñveloc'h, damheñvel, peuzheñvel, leteñvel, heñvelik ; *zwei ähnliche Länder wie Deutschland und Österreich*, div vro er c'houchoù an eil gant eben evel Bro-Alamagn ha Bro-Aostria ls. ; *sie ist ihrer Mutter ähnlich*, tennañ a ra d'he mamm, taolet he deus d'he mamm, un tamm eo heñvel ouzh he mamm, dougen a ra d'he mamm, hañvalout a ra d'he mamm, hañvalout a ra ouzh he mamm, heñvelout a ra ouzh he mamm, ar vi eo diwar he mamm, he mamm pakret eo, pakret eo d'he mamm, pochet naet eo d'he mamm, honnezh a zo poltred he mamm pakret, memes tra Doue eo evel he mamm, honnezh a zo un heñvel eus he mamm, tresañ a ra d'he mamm ; *er sieht seinem Vater ähnlich*, hennezh a zo mab e dad, un tamm eo heñvel ouzh e dad, hennezh n'eo ket bastard ; *er sieht einem Prinzen ähnlich*, stummet eo ouzh ur priñs ; *ähnlich waren sie sich, insofern als beide genauso dreckig waren*, aze e oa an eil c'hoar d'eben gant al loustoni diouto, aze e oa an eil kar d'eben gant al loustoni diouto, dre al loustoni e oant heñvel-mik, ken lous ha ken lous e oant o-div ; *oder etwas Ähnliches*, pe un dra bennak e-giz-se, pe un dra bennak evel-se, pe un dra bennak e-mod-se, pe evel-se, pe e-giz-se, pe e-mod-se ; *einander zum Verwechseln ähnlich sein*, bezañ heñvel evel daou vi (heñvel-mik, heñvel-mil, heñvel-pik, heñvel-petou, heñvel-bev, heñvel-poch, heñvel-buhez, heñvel-vi, heñvel-pent, heñvel-Doue, heñvel-rik, heñvel-pakret, hañval-pakret, hañval-petu, peurheñvel, finhañval), bezañ heñvel evel daou vi moualc'h ; *er ist seinem Vater zum Verwechseln ähnlich*, e dad eo, fri ha lagad - pimpatrom e dad eo - e dad d'an neudenn eo - hennezh a zo poltred e dad pakret - e dad pakret eo - pakret eo d'e dad - patrom-buhez eo d'e dad - heñvel-buhez eo ouzh e dad - heñvel-bev eo ouzh e dad - ar vi diwar e dad eo - ar vi eo diwar e dad - heñvel-poch ouzh e dad eo - pochet naet eo d'e dad ; *dieses Foto ist Ihnen nicht sehr ähnlich*, n'eo ket heñvel-mik ar poltred diouzhoc'h, ar poltred-se n'eo ket gwall fidel ouzhoc'h ; *dieses Foto ist Ihnen sehr ähnlich*, ar poltred-se n'eo ket droukhañval ouzhoc'h, ar poltred-se n'eo ket droukheñvel ouzhoc'h ; *meine Pfeife sieht deiner ähnlich*, va c'horn-me a zo breur da'z hini ; *ähnlich aufgebaut*, savet war ar memes stumm ; 2. hevelep, seurt-se, memes, memp ; *Solches und Ähnliches*, traoù seurt-se ls., traoù eus ar seurt-se ls., traoù ar seurt-se ls., ar seurt traoù ls. ; *ich kann nichts Ähnliches brauchen*, ne welan ket petra a c'halfen ober gant traoù seurt-se, n'em eus ezhomm ebet eus traoù seurt-se ; *er ist mit dem Mädchen verwandt oder so etwas Ähnliches*, karr pe gilhorou eo d'ar plac'h ; *Margarine ist so etwas Ähnliches wie Butter*, ur menestin amanenn (ur meni amanenn, un asez amanenn, un tammig evel an amanenn) eo ar margarin, un dra karr pe gilhorou d'an amanenn eo ar margarin, doare an amanenn a zo gant ar margarin, un doare amanenn a zo eus ar margarin, re-bar d'an amanenn eo ar margarin ; 3. [dre skeud.] heñvel, heñvel dra, memes tra, memes mod ; *mir geht es ähnlich*, heñvel dra eo ganin-me, heñvel eo ganin ; *mir ist Ähnliches passiert*, c'hoarvezet ez eus heñvel tro ganin, c'hoarvezet ez eus heñvel ganin ; *das sieht ihm ähnlich !* bez emañ roud e zorn war an dra-se ! anaout a reer lec'h e zorn ! n'eus nemetañ evit ober traoù seurt-se, se 'zo tre doare an den ; 4. [mat.] *die homologen Seiten zweier ähnlicher Dreiecke*, tuiou kevelep daou dric'horn heñvel ls. ; *zueinander ähnliche Dreiecke*, tric'horniou heñvel ls.

-ähnlich ag. : e doare [fdb], a-zoare gant [fdb], a-seurt gant [fdb], e stumm [fdb].

Ähnlichkeit b. (-,-en) : 1. heñvelder g., heñvelded b., hañvalded b., hañvalder g., heñveledigezh b., heñvelidigezh b., hañvaledigezh b., hevelebiezh b., hevelepter g., hevelepted b., heñvelegezh b. ; *ihr Ähnlichkeit ist verblüffend, ihre Ähnlichkeit ist frappierend*, heñvel-eston int ; *eine gewisse Ähnlichkeit mit jemandem haben*, bezañ heñvel pe heñveloc'h ouzh u.b., kaout un tamm aeridigezh gant u.b., kaout ur serten aer eus u.b., bezañ damheñvel ouzh u.b., tennañ un tamm d'u.b., tennañ e doare pe zoare d'u.b., teuler tamm pe damm d'u.b., dougen d'u.b., bezañ treset d'u.b., tresañ d'u.b. ; *die äußerliche Ähnlichkeit trägt*, se a zo ar pezh eo ar vesperenn d'ar berenn ; 2. peuzheñvelder g., peuzheñvelded b., damheñvelder g., damheñvelded b., kendoare g., kerentiezh b., nesañded b., nesaelez b., nested b., nester g. ; 3. [mat.] heñveliez b.

Ähnlichkeitsbeweis g. (-es,-e) : [mat.] prouadenn an heñveliez b.

Ähnlichkeitsgesetz n. (-es) : [bred.] reolenn an heñvelidigezh b.

Ahnung b. (-,-en) : 1. douetañs b., raksant g., raksantad g., naderezh g., damgeal g., primveizad g. ; *böse Ahnung, düstere Ahnung*, drouksant g., droukziougan g., brizhaon g., damaon g. ; 2. [dre astenn] naoudur g., keal g., alberz g., raksoñj g. ; *ich hatte keine Ahnung davon, ich hatte nicht die geringste Ahnung davon*, ne ouien anv ebet (keal ebet, seurt ebet, doare na netra, ster, ger, grik) eus an dra-se, n'em boa naoudur ebet eus an dra-se, n'em boa anaoudegezh ebet eus an dra-se, biskoazh n'em boa klevet ger eus an dra-se, n'em boa raksoñj ebet, dic'houvez-kaer e oan eus kement-se ; *davon habe ich nachweislich keine Ahnung gehabt*, aes e vo prouiñ e oan dic'houvez-kaer eus kement-se, aes e vo prouiñ e oan en dic'houzout kaer eus kement-se ; *keine blasse Ahnung von einer Sache haben*, na c'houzout anv ebet eus ubd (doare ebet d'ubd, alberz ebet ag (eus) ubd), na c'houzout dare (seurt ebet, kelou, keal, ster, ger, grik, anv) ag (eus) ubd, na c'houzout dare a-zivot ubd, na c'houzout doare na netra d'ubd, na c'houzout netra diouzh ubd, bezañ dic'houvez-krenn eus (war, diwar-benn) ubd, bezañ diouziek-kaer eus ubd, na gompren ur c'heuz en ubd, na gompren foeltr Doue seurt en ubd, na c'houzout ur c'hagnad war-dro ubd. ; *keine Ahnung ! ich habe keine blasse Ahnung davon !* n'ouzon dare ! n'ouzon doare ! n'ouzon ket ur c'hagnad war-dro an dra-se ! ; *er hat eine kleine Ahnung von Musik*, un tamm gouiziadur eus ar sonerezh en deus, gouzout a ra un dra pe dra diouzh ar sonerezh ; *von etwas keine große Ahnung haben*, damanavezout ubd, na c'houzout ur c'hagnad war-dro ubd ; *dieser Schüler hat wirklich null Ahnung*, amzesk-pok eo ar skoliad-se, diouziek-lous eo ar skoliad-se, ar skoliad-se ne gompren ket ur siseurt, ar skoliad-se ne gompren foeltr Doue seurt, ar skoliad-se ne gompren ket ur c'heuz ; *von Tuten und Blasen keine Ahnung haben*, na c'houzout na hent na wenodenn, na c'houzout na ton na son, na c'houzout na tailh na bailh diwar-benn ubd, na gompren notenn en ubd, na gompren ur siseurt en ubd, na gompren foeltr Doue seurt, bezañ divalav (bezañ dic'houvez) war ubd, na gaout raksoñj ebet, na c'houzout na diouzh sou na diouzh diha, na c'houzout tra ebet, na c'houzout na penn na beniad da vann ebet, na gompren tra ebet, na c'houzout dare, na intent takenn, na c'houzout doare na netra, bezañ dall e gazh, bezañ dall e saout ; *ich habe keine Ahnung, wer dieser Kerl ist*, n'ouzon tamm ebat piv eo ar dra-mañ - n'ouzon dare piv eo ar dra-mañ, neudenn ebet - n'ouzon mann eus doare an

den-se ; *keine Ahnung, wann es war !* n'ouzon nag an eur nag an amzer ; *ich habe keine Ahnung, wo er sein mag*, aet eo d'an nouzon pelec'h, aet eo da belec'h din-me ; *ich hatte keine Ahnung, was uns bevorstand*, ne ouien ket petra a vije gouest da c'hoarvezout, ne welen ket petra a oa en hent dirazomp, ne welen ket petra a oa o tont deomp, ne ouien ket dre belec'h hor boa da dremen.

Ahnungslos ag. : dic'housvez, diemouez, diemsiant, diveiz, dirat, dizanaoudek, dianaoudek, dianavez ; *ahnungslos sein*, na c'houzout doare na netra, bezañ dall e gazh (e saout), bezañ diemouez, na welet petra 'zo o tont d'an-unan, bezañ dic'housvez-kaer, bezañ en dic'houszout kaer ; *den Ahnungslosen markieren, den Ahnungslosen mimen*, en em lakaat da zen na oar doare na netra, ober e leue.

Ahnungslosigkeit b. (-) : 1. diouizegezh b., dianaoudegezh b., dic'housvez g. ; 2. diemouez g., diemsiant b., diveiz g.

Ahnungsvormögen n. (-s) : divinerezh g., divin g., divinadur g. **Ahnungsvoll** ag. : ... a spurmant ar pezh a zo o tont.

Ahoi ! estl. : *Boot ahoi !* o, martoloded ! - salud deoch', martoloded !

Ahorn g. (-s,-e) : [louza.] skav-gwraç'h str.

Ahornblatt n. (-es,-blätter) : delienn skav-gwraç'h b. [liester delioù/deil]

Ähre b. (-,-n) : penn-ed g., tañvouez str., tañvouezenn b., tañvouezennad b., toc'had str., toc'hadenn b., lanvenn b. ; *sich zu Ähren auswachsen, in Ähren schießen*, pennañ, dihodiñ, difeuriñ, diveuziñ, tañvouezennañ, evodiñ, pennaouiñ, diodañ / *disac'häñ* (Gregor) ; *eine Ähre entkörnen*, dic'hreuniañ un doc'hadenn ; *die Körner fallen aus den Ähren*, kouezhañ a ra ar greun eus ar pennoù-ed, dishiliañ a ra ar pennoù-ed, emañ ar pennoù-ed o tihadïñ, emañ ar pennoù-ed o teuler had, emañ ar pennoù-ed o thiliañ, emañ ar pennoù-ed o tisgreuniñ ; *der Weizen hat sich zu Ähren ausgewachsen*, *disac'h* (pennet, dihodet, evodet) eo ar gwinizh ; *die Ähren neigen sich dem Boden zu*, bridet eo an toc'had ; *Ähre, die höher gewachsen ist als die anderen*, selaouer g., sellerez b. ; *leere Ähren*, kornlose Ähren, pennoù-ed divoued ls. ; *leere Haferähren*, pennoù-kerc'h divoued ls., pennoù-kerc'h beret ls. ; *volle Ähren, schwere vollkörnige Ähren*, pennoù-ed greuniek ls., pennoù-ed gant o leun a ch'reun ls. ; *der Weizen treibt schöne, volle Ähren*, pennet mat eo ar gwinizh, tañvouezennet mat eo ar gwinizh ; *vom Getreidebrand befallene Ähre*, penn-korbon g. ; *Ähren lesen, Ähren nachlesen*, dastum pennoù-ed, pennaouiñ, tañvoueza, tañvouesa, tañvouezennañ, teskaouiñ, teskaoua, teskata, lanvenniñ, toc'hata, raspaat ; *die nachgelesenen Ähren*, an teskadur g.

Ährenbildung b. (-,-en) : [louza.] evod g., evodiñ g., diodañ g.

Ährenbüschel n. (-s,-) : tesk g., teskad g., teskaouenn b. [liester teskoù, teskaouennou].

Ährenfeld g. (-es,-er) : park dindan winizh g., edeg b., gwinizheg b.

Ährenfisch g. (-es,-e) : [loen.] beleg g. [liester beleien, beleion].

ährenförmig ag. : teskheñvel, stummet evel un doc'hadenn, a-stumm gant un doc'hadenn, e doare un doc'hadenn, e doare un dañvouezenn, a-zoare gant un doc'hadenn, a-zoare gant an tanvouez, a-zoare gant un danvouezenn, a-seurt gant un doc'hadenn, a-seurt gant pennoù-ed.

Ährenlese b. (-,-n) : pennaouerezh g., raspaaerez g., teskaouerezh g., tañvouesaerez g. ; *Ährenlese halten*, pennaouiñ, tañvoueza, tañvouesa, tañvouezennañ, teskaouiñ, teskaoua, teskata, lanvenniñ.

Ährenleser g. (-s,-) : raspaaer g., pennaouer g., tañvouezer g., tañvouesaer g., tañvouezennet g., teskaouer g., lanvenner g., toc'hataer g.

Ährenminze b. (-,-n) : [louza.] bent-ki b.

Ährenschieben n. (-s) : [louza.] evod g., evodiñ g.

ährig ag. : tañvouezennet ; [louza.] ähriges *Christophskraut*, louzaouenn-sant-Kristof b. ; ährige *Rapunzel*, ährige *Teufelskralle*, respoñsez saladenn str., respoñsezenn saladenn b.

Al b. (-) : [berradur evit artificielle Intelligenz] [stlenn.] naouegezh kalvezel b., naouegezh kalvezadel b.

Aids n. (-) : [mezeg.] haza g., azoniad hangaezivig arzeuat g., [kenyezh] sida g. ; *manifestes Aids*, haza anat g. ; *Aids haben*, bezañ gant an haza, bezañ klañv gant an haza, bezañ paket an haza, bezañ kouezhet an haza war an-unan, bezañ dastumet an haza, bezañ stag an haza ouzh an-unan, bezañ dalc'het gant an haza.

Aidshilfe b. (-) : kevredigehz stourm ouzh an haza b.

aidsinfiziert ag. : seropozitivel, gwadveizyaek, dalc'het gant an haza, hazaek.

Aidsinfizierte(r) ag.k. g./b. : den seropozitivel g., gwadveizyaeg g. [liester gwadveizyaaged], hazaeg g. [liester hazaeien].

aidskrank ag. : hazaek, gant an haza, klañv gant an haza, paket an haza gantañ, kouezhet an haza warnañ, dastumet an haza gantañ, stag an haza outañ, dalc'het gant an haza.

Aidskranke(r) ag.k. g./b. : hazaeg g. [liester hazaeien], den klañv gant an haza g.

Aidstest g. (-s,-s/-e) : prouad diournat an haza g.

Aidsvirus n. (-,-viren) : viruz an hangaezig arzeuat denel g., vihad g.

Aiguade b. (-,-n) : dourlec'h g.

Aiguière b. (-,-n) : potev g.

Aikidō n. (-s) : aikido g.

Alioli b. (-) : [kegin.] alioli g.

Air n. (-s,-s) : 1. sonenn b., ton g. ; 2. doare g., tres g., min g., neuz-dremm b.

Airbag g. (-s,-s) : airbag g., torchenn-aer b., torchenn c'hwez b.

Airbrushmalerei b. (-) : aerliverez g.

Airbrushpistole b. (-,-n) : aerliver g. [liester aerliveriou].

Airbus® (-ses/-,-se) : Airbus® g.

AirLand-Battle-Doktrin b. (-) : [lu, istor] doazhadur aer-douar g.

Ais n. (-,-) : [sonerezh] diez b., diezenn b., lemmell b.

Aischylos g. : Aichilos g., Aesc'hulos g.

Aitel g./n. (-s,-) : [pesk / su Bro-Alamagn / Bro-Austria] karpeñig-stêr b. [liester karpigou-stêr].

Ajatollah g. (-[s],-s) : aiatola g. [liester aiatolaed].

à jour [tr-l., Bro-Austria / Bro-Suis] bet hizivaet.

ajourieren V.k.e. (hat ajouriert) : [Bro-Austria] hizivaat, bremaniaat

Ajour-Strumpf g. (-s,-strümpfe) : loer rouedek g., loer rouedig g., P. loer kas ch'oant g.

Akademie b. (-,-n) : 1. skol-veur a deknologiezh b. ; 2. akademiezh b. ; *Mitglied einer Akademie*, akademiad g. [liester akademidi] ; 2. [Henamzer] Akademia b. ; *die Jüngere Akademie*, an Akademia Nevez b.

Akademiker g. (-s,-) : diplomad ur skol-veur bennak g. [liester diplomidi], skolveuriad g. [liester skolveuridi], grazued g. [liester grazuidi].

akademisch ag. : 1. [arz] akademek, akademiek ; *akademische Kunst, akademischer Realismus*, akademegézh b., akademiegezh b., akademidegezh b., arz akademiek g.,

[gwashaus] pomperezh g. ; 2. ... skol-veur, skolveuriel, skolveurel ; *akademischer Abschluss, akademischer Titel*, diplom skol-veur g., titl skolveurel g. ; *akademischer Grad, graz* g., graz skol-veur g. ; *jemandem einen akademischen Grad verleihen*, grazuañ u.b. ; *akademischer Rat*, mestr-prezegener g., mestr-skoazeller g.

Akademismus g. (-) / **Akademizismus** g. (-) : [arz] akademegezh b., akademiegezh b., akademiadegezh b., arz akademiek g., [gwashaus] pomperezh g.

Akanthit g. (-s,-e) : [maenoniezh, kimiezh] argantit g., sulfidenn arc'hant b., arginoz g.

Akanthus g. (-,-) : [louza.] kraban-arzh b.

Akarine b. (-,-n) : [loen.] akarian g.

Akarizid n. (-s,-e) : akarianlazher g. [iester akarianlazheriou], danvez akarianlazh g.

Akarusräude b. (-) : [mezeg.] rogn g., gal g., tagn g., rach g.

Akazie b. (-,-n) : [louza.] akasia g., gwez-akasia str., kasia g., gwez-kasia str., kasiaenn b. ; *falsche Akazie*, robinenn b., gwez-robin str., gwezenn-robin b. ; *deutsche Akazie*, spern-du str., irinenn b., polosenn b.

Akaziengummi n. (-s) : gom Arabia g., gom arabek g.

Akelei b. (-,-en) : [louza.] beskenn-an-ltron-Varia b., kloc'h-glas g.

Akinese b. (-) / **Akinesie** b. (-) : [mezeg.] anfiñv g. ; von *Akinesie betroffener Patient*, anfiñveg g. [iester anfiñveien].

akinetisch ag. : [mezeg.] anfiñvel, anfiñvek.

Akklamation b. (-,-en) : youc'hadeg b., stlakadeg-dauourn b., youadeg b. ; [Bro-Suis / Bro-Austria] *Abstimmung durch Akklamation, Abstimmung per Akklamation*, votadeg (mouezhiadeg, dilennadeg) dre youc'h b.

Akklimatisierung b. (-,-en) : boazadur g., broeladenn b., broeladur g., broelerezh g., broelañ g.

Akklimatisationsfieber n. (-s) : [mezeg.] paludegezh b., malaria g., terzhienn ar paludoù b., terzhienn baludek b., kleñved ar paludoù g. ; *Mittel gegen Akklimatisationsfieber, eneppaludeg g. [iester eneppaludeier]* ; *Akklimatisationsfieber wird von Stechmücken übertragen*, ar moustiked eo a drezoug ar baludegezh.

akklimatisierbar ag. : broeladus.

akklimatisieren V.k.e. (hat akklimatisiert) : broelañ, boazañ, gouennañ ; *wir können keine dieser Pflanzen akklimatisieren, sie gehen alle ein, n'omp ket evit gouennañ hini ebet eus ar plant-se, holl e varvont*.

V.em. : **sich akklimatisieren** (hat sich (ak.) akklimatisiert) : broiañ, broelañ, boazañ.

Akklimatisierung b. (-,-en) : boazadur g., broeladenn b., broeladur g., broelerezh g., broelañ g.

Akklimatisierungsgarten g. (-s,-gärten) : liorzh vroelañ b.

Akkolade b. (-,-n) : 1. [tisav.] gwareg vriataek b., gwareg damblaen-begek b. ; 2. [moull.] briataenn b., briatadur g. ; 3. [tud] briatadenn b., briataerezh g., stardadenn b., briata g.

Akkommmodation b. (-,-en) : 1. [lagadouriez] argeidañ ; 2. [amiegouierz] argestummañ g. ; 3. keiderez g., azasadur g., boazadur g., heñvelekadur g., azasaat g., akoursadur g.

Akkommotionsmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn argeider b.

akkommodieren V.k.e. (hat akkommodierte) : 1. azasaat, reizhañ, keidañ, jaojañ, kendoareañ ; 2. [lagadouriez] argeidañ.

V.em. : **sich akkommodieren** (hat sich (ak.) akkommodierte) : *sich etwas (dat.) akkommodieren, reizhañ e emzalc'h diouzh udb, en em azasaat ouzh udb, en em ober ouzh udb, tremen diouzh udb, ober diouzh udb ; sich den gegebenen Verhältnissen akkommodieren*, ober diouzh m'emañ kont,

ober diouzh m'emañ an dro, en em ober diouzh an degouezhioù, ober diouzh an amzer, en em ober diouzh an amzer, ober diouzh stad an traoù, ober diouzh ma vez, ober diouzh an degouezhioù, ober diouzh ma tegouezh, tremen diouzh an darvoudou.

Akkord g. (-s,-e) : 1. [sonerez] klotad sonioù g., kendon g., frapad notennou g., liesson g., kensonegezh b. ; *einen Akkord anschlagen, c'hoari ur frapad notennou* ; *einen Akkord greifen, biziata ur c'hlotad, choukañ ur c'hlotad* ; *einen Akkord mit einem Fingersatz bezeichnen, bizverkañ ur c'hlotad* ; *gebrochener Akkord, arpejad g., dishiliad g., arpeggio g.* ; *konsonanter Akkord, klotad kensonek g.* ; *dissonanter Akkord, klotad disonek g.* ; *vollkommen Akkord, klotad rik g.* ; *einen Akkord ungebunden (non legato) spielen, perlezennañ ur frapad notennou* ; 2. *im Akkord arbeiten, labourat diouzh ar pezh, labourat diouzh feur, labourat diouzh marc'had, labourat dre varc'had, treziadiñ*.

Akkordarbeit b. (-) : labour diouzh ar pezh g., labour diouzh feur g., labour diouzh marc'had g., labour dre varc'had g., labour treziadek g.

Akkordarbeiter g. (-s,-) : micherour a labour diouzh ar pezh g., micherour diouzh feur g., micherour diouzh marc'had g., micherour dre varc'had g., treziadour g., treziataer g.

Akkordbasis b. (-) : *Einstellung auf Akkordbasis, treziadenn b.*

Akkordbrechung b. (-,-en) : [sonerez] notenn fastret b.

akkordeigen ag. : [sonerez] akkordeigene Töne, nesnotennou ls.

Akkordeon n. (-s,-s) : akordeoñs g., akordeon g., P. boest an diaoul b., soufleoù ls. ; *chromatisches Akkordeon, akordeon kromatek g.* ; *diatonisches Akkordeon, akordeon diatonek g.* ; *die Akkordeonklänge der Tanzkapelle, boubouadeg akordeonoù al laz-seniñ b.*

Akkordeonspieler g. (-s,-) : akordeoñser g., akordeonour g.

Akkordlohn g. (-s,-löhne) : gopr diouzh ar pezh g., gopr diouzh feur g., gopr diouzh marc'had g., gopr dre varc'had g., treziad g.

akkordieren V.k.e. (hat akkordiert) : 1. lakaat da glotañ ; 2. skoulmañ [un emglev], tremen [un emglev], divizout, erruout mat, feuriañ.

V.gw. (hat akkordiert) : bezañ a-du an eil gant egile, kloatañ.

V.em. : **sich akkordieren** (haben sich (ak.) akkordiert) : en em glevet, en em gordañ, ober emglev, erruout mat, dont d'en em glevet, divizout.

Akkordzuschlag g. (-s,-zuschläge) : arc'hopr askorusted g.

akkreditieren V.k.e. (hat akkreditiert) : 1. kretaat ; *jemanden für den Betrag von 8000 Euro akkreditieren, reiñ 8000 euro kred d'u.b.* ; 2. enkredekaat ; *jemanden bei einer Bank akkreditieren, enkredekaat u.b. en ur bank* ; 3. fiziekaat ; *einen Botschafter akkreditieren, fiziekaat ur c'hannadour*.

akkreditierend ag. : enkredour ; *akkreditierende Behörde, pennadurezh enkredour b.*

akkreditiert ag. : enkredekaet ; *der Akkreditierte, an enkredadour g.*

Akkreditierung b. (-,-en) : fiziekadur g., enkredekaat g.

Akkreditiv n. (-s,-e) : 1. [kenw.] lizher-kred g., lizher enkredekaat g., enkredadur g. ; 2. [polit.] lizher fiziekaat g.

akkreszieren V.gw. (hat akkresziert) : [gwir] kreskiñ ; *sein Erbe akkreszierte, kresket e voe lodenn e hêrezh, kresket e voe e susit*.

Akkretion b. (-,-en) : [stered.] dedolzañ g. ; *Entstehung durch Akkretion, furmidigezh dre zedolzañ b.*

Akku g. (-s,-s) : [berradur evit Akkumulator] daspugner tredan g. [liester daspugneroù tredan] ; einen Akku laden, bec'hiañ un daspugner ; einen Akku wieder aufladen, azbec'hiañ un daspugner ; einen Akku entladen, divec'hiañ un daspugner ; entladener Akku, daspugner flak g., daspugner ezvec'h g., daspugner divec'h g. ; der Akku entlädt sich, diskargañ a ra an daspugner, emañ an daspugner o koll e nerzh, flak e ya an daspugner, ezvec'h e ya an daspugner, mont a ra an daspugner war flakaat, mont a ra an daspugner war ezvec'hiañ.

Akkulaufzeit b. (-) : [tekn.] diamzalc'h g.

Akkulturation b. (-) : destuziañ g., destuziadur g.

akkultrieren V.k.e. (hat akkulturiert) : destuziañ.

Akkumulation b. (-,en) : daspugnadur g., daspugn g., daspugnerezh g., kendaspugn g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., dastumadur g., serratadur g., berniadur g.

Akkumulator g. (-s,-en) : daspugner tredan g. [liester daspugneroù tredan] ; einen Akkumulator laden, bec'hiañ un daspugner ; einen Akkumulator wieder aufladen, azbec'hiañ un daspugner ; einen Akkumulator entladen, divec'hiañ un daspugner ; entladener Akkumulator, daspugner flak g., daspugner ezvec'h g., daspugner divec'h g. ; der Akkumulator entlädt sich, diskargañ a ra an daspugner, emañ an daspugner o koll e nerzh, flak e ya an daspugner, ezvec'h e ya an daspugner, mont a ra an daspugner war flakaat, mont a ra an daspugner war ezvec'hiañ.

akkumulieren V.k.e. (hat akkumuliert) : daspugn, dastum, serriñ, serrezh, berniañ.

akkurat ag. : aketus, evezhiel, priminik, pervezh, pizh.

Adv. : pervezh, pizh.

Akkuratesse b. (-) : pervezhidigezh b., pervezhded b.

Akkusativ g. (-s,-e) : [yezh.] akuzativ g., tro-renet b., tro-damall b.

Akkusativobjekt n. (-s,-e) : [yezh.] renadenn en akuzativ b., renadenn en dro-renet b., renadenn dra eeun b., klokaenn amkan eeun b., klokaenn eeun b., renadenn eeun b.

Akme b. (-) : [mezeg., bev.] bog g.

Akne b. (-,n) : [mezeg.] akne g., porbolenn b., burbu str., burbuad str., burbuenn b. ; zu Akne neigend, von Akne befallen, akneek.

A-Kohle b. (-) : [kimiezh] glaou blavaet g.

Akolyth g. (-en/-s,-en) : [relij.] akolist g. [liester akolisted].

Akolythat n. (-s) / **Akolythenamt** n. (-s) : [relij.] akolistiezh b. ; jemanden zum Akolythat beauftragen, akolistañ u.b.

Akonit n. (-s,-e) : [louza.] louzaouenn ar bleiz b.

Akontozahlung b. (-,en) : [kenw.] rannbae b., darnbae b., paeamant a-lodennoù (a-skodenoù, miz-ha-miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz) g.

akotyledon ag. : [louza.] akotyledon.

Akotyledone b. (-,n) : [louza.] akotyledon g. [liester akotiledoned].

akquirieren V.k.e. (hat akquiriert) : akuizitañ, prenañ, kaout evit arc'hant, ober e bouchas eus, gounit, dont da gaout.

V.gw. (hat akquiriert) : arglask arvalien, dastrann arvalien, ostizañ, ober ostizien, arglask danvez pratikoù, arglask marc'hadoù.

Akquirierung b. (-,en) : 1. akuizitadur g., perc'hennidigezh b., prenadenn b., prenidigezh b., pren g., prenadur g., akes g., gounid g., gounidegezh b. ; 2. arglask g., arglaskerezh g. ; Akquirierung von Kunden, arglask arvalien g., ostizerez g.

Akquise b. (-,n) : arglask g., arglaskerezh g. ; Akquise von Kunden, arglask arvalien g., ostizerez g.

Akquisiteur g. (-s,-e) : 1. arglasker arvalien g. ; 2. arglasker bruderezh evit ur gelaouenn g.

Akquisition b. (-,en) : 1. akuizitadur g., perc'hennidigezh b., prenadenn b., prenidigezh b., pren g., prenadur g., akes g., gounid g., gounidegezh b. ; 2. arglask g., arglaskerezh g. ; Akquisition von Kunden, arglask arvalien g., ostizerez g.

Akquisitor g. (-s,-en) : [Bro-Austria] 1. arglasker arvalien g. ; 2. arglasker bruderezh evit ur gelaouenn g.

akquisitorisch ag. : [kenwerzh] a sell ouzh an arglaskerezh, arglaskel ; akquisatorische Fähigkeiten haben, bezañ un arglasker ampart.

Akratie b. (-) : [polit.] anveli b.

Akrie b. (-) : pervezhidigezh b., pervezhded b.

akribisch ag. : aketus, evezhiel, priminik, pervezh, pizh, enk. Adv. : pizh, pervezh.

Akrobat g. (-en,-en) : gwinider g., den ouesk g., c'hoarier-ouesk g., oueskad g., ouesker g. ; der Akrobat kam auf das Netz auf, der Akrobat kam auf dem Netz auf, kouezhañ a reas an ouesker e-barzh ar roued.

Akrobatenstück n. (-s,-e) : tro-ouesk b., oueskadenn b.

Akrobatisch b. (-) : oueskerezh g. ; Sportakrobatisch, jiminis ouesk g. ; Hochseilakrobatisch, fungoroll g.

akrobatisch ag. : ouesk ; akrobatischer Akt, tro-ouesk b., oueskadenn b. ; diese Arbeit ist schon ein akrobatischer Akt, ur pezh labour eus ar re oueskañ an hini eo ; akrobatische Kunststücke, troioù-ouesk ls., oueskadennou ls., souplesaou ls.

Akromegalie b. (-) : [mezeg.] akromegaliezh b.

akromial ag. : [korf.] ... ar gern-skoaz.

Akromion n. (-s, Akromia) : [korf.] kern-skoaz b.

Akronym n. (-s,-e) : [yezh.] gwreskanv g.

Akrophobie b. (-) : [mezeg.] uhelarur g.

Akrophobiepatient g. (-en,-en) : uhelarureg g. [liester uhelarueien].

akrophobisch b. (-) : [mezeg.] uhelarurek.

Akropolis b. (-, Akropolen) : Akropol g., Akropolis g. ; die Akropolis, an Akropol g., an Akropolis g., Gorre-Kêr Aten g.

Akrosom n. (-s,-en) : [bev.] akrozom g.

Akrospore b. (-,n) : konidi str., konidienn b.

Akrostichon . (-s, Akrosticha / Akrostichen) : [barzh.] akrostich g. [liester akrostichou].

akrozephal ag. : [mezeg.] tourbennek.

Akrozephalie b. (-) : [mezeg.] tourbennegezh b.

Akryl- : sellit ived ouzh **Acryl**.

Akrylfaser b. (-,n) : gwienn akrikek b.

Akrylharz n. (-es,-e) : rousin akrikek g.

Akrylsäure b. (-,n) : trenkenn akrikek b.

Akt g. (-s,-e) : 1. ober g., taol g., gread g., gra g., akt g., tro b. ; freiwilliger Akt, gread youlel g., gread mennet g., ober sevenet a-zevri (sevenet dre ratozh an-unan, sevenet gant rat vat an-unan) g., ober a-youl g., ober emouiziek g. ; kriegerischer Akt, taol-brezel g. ; hoheitlicher Akt, gread a riegezh g.; Akt der Tapferkeit, mutiger Akt, Akt außergewöhnlichen Mutes, taol kadarn g. ; Akt der Grausamkeit, taol kriz g. ; sinnloser Akt, diskianterezh g. ; akrobatischer Akt, tro-ouesk b., oueskadenn b. ; diese Arbeit ist schon ein akrobatischer Akt, ur pezh labour eus ar re oueskañ an hini eo ; [relij.] Glaubensakt, Akt des Glaubens, akt a feiz g. ; Akt der Reue, akt a geuz g. ; 2. feierlicher Akt, lid g., lidadeg b., lidadenn b. ; 3. [c'hoariva] arvest g., akt g. ; im ersten Akt, er c'hentañ arvest, en arvest kentañ ; Zwischenaktmusik, sonerezh kinniget e-pad an ehan-c'hoari g. ; 4. [arz] noazhenn b., poltred un den en noazh g., delwenn un den en noazh b. ; ein weiblicher Akt, poltred ur vaouez en

noazh g., delwenn ur vaouez en noazh b. ; **5.** [mezeg.] oberatadenn surjanel b., gwezhiadenn surjanel b. ; *invasiver Akt*, gwezhiadenn drewan b. ; **6.** [Bro-Austria] diell b., teul g., teuliad g., gread g., grad b., akt g., akta g., merk g. ; *alte Akte skartieren*, skarkzañ dielloù kozh.

Aktaufnahme b. (-,-n) : noazhenn b., luc'hskeudenn a ziskouez un den en noazh b.

Aktbild n. (-s,-er) : noazhenn b., poltred un den en noazh g.
Akte b. (-,-n) / [Bro-Austria] **Akt** g. (-es,-e) : diell b., teul g., teuliad g., gread g., grad b., akt g., akta g., merk g. ; *notarielle Akte*, akt noter g., akta noter g., merk noterel g., skrid noter g., akt noteriet g., akta noteriet g., gread noteriet g. ; *die Erstellung von Akten, das Anlegen von Akten*, ar sevel teuliadoù g. ; *eine Akte anlegen*, sevel un teuliad, sevel ur gread ; *eine Akte durchsehen*, *eine Akte einsehen*, *eine Akte prüfen*, ensellet un teuliad ; *eine Akte noch einmal prüfen*, adensellet un teuliad ; *ein Schriftstück zu den Akten legen*, *ein Schriftstück zu den Akten nehmen*, lakaat ur pezh en un teuliad ; *zu den Akten (ad acta) legen*, klozañ [un afer], lakaat e-barzh an dielloù ; *einen Akt aufheben*, *einen Akt annullieren*, terriñ un akta ; *erkennungsdienstliche Akte*, fichenn naouus b.

Aktenberg g. (-s,-e) : bern teuliadoù g., gwrac'hell deuliadoù b., yoc'h teuliadoù b.

Aktenbündel n. (-s,-) : kleurenn b., teuliad g.

Aktendeckel g. (-s,-) : kleurenn b.

Aktenduplikat n. (-s,-e) : eilmek g., eilad g.

Akteneinsicht b. (-) : aotre da lenn un teuliad g.

Aktenkoffer g. (-s,-) : maletern b., maletennig b.

aktenkundig ag. : **1.** [tud] ... a anavez mat an teuliad ; **2.** [fedou] ... a zo enskrivet e-barzh an teuliad, testenius.

Aktenlage b. (-) : *nach Aktenlage*, diouzh pezh a zo en teuliad.

Aktenmappe b. (-,-n) : **1.** kleurenn b., teuliad g. ; **2.** doug-teulioù g., doug-dielloù g., sac'h g., malizennig b., maletern b.

Aktenmensch g. (-en,-en) : skridacher g., paotr e bluenn g., kozh skrivor g., burever g., burokrat g., louf-torchenn g. [*liester loufou-torchenn*].

Aktennotiz b. (-,-n) : notenn lakaet e-barzh an teuliad b., kounskrid g.

Aktenordner g. (-s,-) : renkell b.

Aktenschrank g. (-s,-schränke) : armel an teuliadoù b., fichennaoueg b.

Aktenstoß g. (-es,-stöße) : bern teuliadoù g., gwrac'hell deuliadoù b., yoc'h teuliadoù b.

Aktenstück n. (-s,-e) : diell b., teul g., pezh diell g., pezh teul g. ; *Aktenstücke zusammentragen*, sevel un teuliad.

Aktenstudium n. (-s,-studien) : studi un teuliad g.

Aktentasche b. (-,-n) : doug-teulioù g., doug-dielloù g., sac'h g., malizennig b., maletern b.

Aktenvernichter g. (-s,-wölfe) : draiherez b. [*liester draihereziou*], braeerez b. [*liester braeereziou*], draiher g. [*liester draiheriou*].

Aktenzeichen n. (-s,-) : niverenn an teuliad b., daveenn b., dave g.

Akteur g. (-s,-e) : **1.** [arz] dremmour g., c'hoarier g., aktour g., aktor g. ; **2.** oberour g., oberer g. ; *Zeugen und Akteure der Revolution*, testoù hag obererien an dispac'h ; *sozioprofessioneller Akteur*, oberer sokiomicherel g., kedvicheriad g. [*liester kedvicheriated*], sokiomichered g. [*liester sokiomichereien*] ; **3.** [sport] c'hoarier g., kevezer g., kenstriver g.

Aktfoto n. (-s,-s) / **Aktfotografie** b. (-,-n) : noazhenn b., luc'hskeudenn a ziskouez un den en noazh b.

Aktie b. (-,-n) : kevrann b. ; *Namensaktie*, kevrann war anv b. ; *Aktien besitzen*, *Aktien halten*, piaouañ kevrannoù ; *Aktien begeben*, *Aktien ausgeben*, krouïñ kevrannoù, embann kevrannoù, kinnig kevrannoù ; *Aktien einzahlen*, darbrenañ kevrannoù, adprenañ kevrannoù ; *Aktien zeichnen*, isskridañ da gevranne 'zo ; *Vollaktie*, kevrann beurbaet b. ; *eine Aktie voll einzahlen*, *eine Aktie vollständig einzahlen*, [Bro-Suis] *eine Aktie liberieren*, peurdalañ ur gevranne, peurbaeañ ur gevranne, talañ gwerzh klok ur gevranne ; *eine Aktie hochpuschen*, bountañ ur gevranne war-laez ; *die Aktien tendieren fester*, kanañ a ra (war gresk emañ, bez ez eus kresk) war ar c'hevrannoù ; *die Aktien tendieren schwächer*, diskar (digresk) a zo war ar c'hevrannoù ; *auf den Namen des Inhabers lautende Aktie*, kevrann d'an douger b. ; *Aktien leer verkaufen*, *Aktien in blanco verkaufen*, *Aktien blanko verkaufen*, gwerzhañ dic'houdor kevrannoù ; *mit riskanten Aktien zocken*, brokañ war kevrannoù gwall ankivil.

Aktienbank b. (-,-en) : bank dre gevranne 'zo.

Aktienbesitz g. (-es,-e) : perc'henniezh kevrannoù b., kevrannegezh b.

Aktienbesitzer g. (-s,-) : dalc'her kevrannoù g., douger kevrannoù g., piaouer kevrannoù g., perc'henn kevrannoù g., kevranneg g. [*liester kevranneien*].

Aktienbezugsschein g. (-s,-e) : testeni promesa gevranne 'zo.

Aktienbörsse b. (-) : Yalc'h an talvoudennoù b.

Aktienbuch n. (-s,-bücher) : marih ar gevranneien g.

Aktienclub g. (-s,-s) : stroll postañ g.

Aktieneinzahlung b. (-,-en) : degasadenn kevalaoù nevez b.

Aktieneinziehung b. (-,-en) : digresk niver ar c'hevrannoù g.

Aktiengesellschaft b. (-,-en) : kevredad dre gevranne 'zo g., KDG g.

Aktiengesetz n. (-es,-e) : lezenn a-zivout ar c'hevredadoù dre gevranne 'zo.

Aktienhandel g. (-s) : brokerezh flodus g., arvokerezh flodus g., agioterezh g.

Aktienindex g. (-es,-e/-indizes) : feuriader ar c'hevrannoù g.

Aktieninhaber g. (-s,-) : dalc'her kevrannoù g., douger kevrannoù g., perchenn kevrannoù g., kevranneg g. [*liester kevranneien*].

Aktienkapital n. (-s,-e/-ien) : kevala e kevrannoù g., font sokial g., font kevredigezhel g.

Aktienkaufangebot n. (-s,-e) : [arc'hant.] *öffentliches Aktienkaufangebot*, kinnig prenañ foran g., K.P.F. g.

Aktienkurs g. (-es,-e) : feur ar c'hevrannoù g.

Aktienmakler g. (-s,-) : kourater kevrannoù g.

Aktienmarkt g. (-s,-märkte) : nevid ar c'hevrannoù g., nevid yalc'hel g.

Aktienmehrheit b. (-,-en) : *die Aktienmehrheit übernehmen*, dont gant an-unan ar muianiver a gevranne 'zo, dastum muioc'h eget hanter-kant dre gant eus ar c'hevrannoù war e anv.

Aktin n. (-s,-e) : [bev.] aktin g.

Aktinie b. (-,-n) : [loen.] morvronn str., friz dour b., paourez b., flemmerez b., bronn-vor b., buoc'h-vor b. [*liester saout-mor*], kouilhenn-gazh b., linad-mor str.

aktinisch ag. : [fizik, mezeg.] aktinek ; *nicht aktinisches Licht*, luc'h ankizus g.

Aktinismus g. (-) / **Aktinität** b. (-) : [fizik] aktinegezh b.

Aktinium n. (-s,-) : [kimiezh] aktiniom g.

Aktinologie b. (-) : luc'houriez b., aktinologiezh b.

aktinologisch ag : luc'houriel, aktinologek.

Aktinometer n. (-s,-) : aktinometr g.

Aktinometrie b. (-) : aktinometrieh b.

Aktion b. (-,en) : 1. obererezh g., ober g., oberiadenn b., gread g., oberiantiz b. ; *freiwillige Aktion*, gread youlel g., gread mennet g., ober sevenet a-zevri (sevenet dre ratozh an-unan, sevenet gant rat vat an-unan) g., ober a-youl g., ober emouiziek g. ; *sinnlose Aktion*, diskianterezh g. ; *in Aktion treten*, stagañ ganti, mont war an dachenn, dont war wel, kregiñ gant udb, mont dezhi, mont d'an oberou, mont d'an ober, emellout ; *in voller Aktion*, voll in Aktion, a-greiz pep ober ; 2. taol g., koulzad g., gwechad b., gweziadenn b., kroaziadeg b., stourmad g. ; *Aktionen zivilen Ungehorsams*, stourmdisentidigezh g. ; *die Katholische Aktion*, an Obererezh Katolik g. ; *Polizeiaaktion*, taol polis g. ; 3. [bred., S. Freud] *spezifische Aktion*, gwered spesadek g. ; 4. [Bro-Suis / Bro-Austria, kenwerzh] kinnig dibarek g., kinnig dreistordinal g., gwerzhadenn herouezañ b.

Aktionär g. (-s,-e) : kevranneg g. [*liester kevranneien*], perc'henn kevranou g., kenlodanner g., kenlodeg g. [*liester kenlodeien*].

Aktionärshauptversammlung b. (-,en) : bodadeg veur ar gevranneien b.

Aktionismus g. (-) : 1. difreterezh g., difreterezh diratozh g. ; 2. oberelouriezh b.

Aktionist g. (-en,-en) : oberelour g.

Aktionsart b. (-,en) : [yezh.] arvez g. ; *durative Aktionsart*, arvez padel g. ; *punktuelle Aktionsart*, arvez poentek g.

aktionsfähig ag. : prest da emellout diouzhtu, darev da vont dezhi, e-tailh da emellout diouzhtu, a-du da emellout diouzhtu, e tres da emellout diouzhtu, e tu da emellout diouzhtu, war an tu da emellout diouzhtu, e tro da emellout diouzhtu, pare da vont en hent.

Aktionskomitee n. (-s,-s) : poellgor stourm g., poellgor skoazell g.

Aktionsprogramm n. (-s,-e) : roll-mennadoù g.

Aktionsradius g. (-,radian) : 1. hed-diraez g., hed gwerediñ g. ; 2. talvoudva g., takad obererezh g., tachenad levezon b., takad gwerediñ g., takad efediñ g., kelc'h levezon g.

aktionsunfähig ag. : divarrek da vont dezhi, dic'houest da gregiñ e-barzh.

Aktionsverb n. (-s,-en) : [yezh.] verb oberel g.

aktiv ag. : 1. oberiant, oberiat, oberiek, greant, strivant, birvidik, leun a startjenn, leun a vegon, leun a zeltu, gweredus ; *aktives Mitglied*, ezel oberiat g. ; er ist ein aktiver Politiker, ur politikour oberiant an hini eo ; *politisch aktiv werden*, dont d'ar politikerez ; er ist politisch aktiv, don eo er politikerez, emouestlet eo er politikerez, politikañ a ra ; *aktive Minderheit*, bianniver oberiant g. ; [gwir votiñ] *aktiver Bürger*, keodedour oberiant g. ; bei einer Operation übernimmt der Chirurg die aktive Rolle, während der Patient sich auf die passive Rolle beschränkt, en un oberatadenn emañ ar roll oberiat gant ar surjian, ar roll gouzañvat gant ar c'hlavour ; 2. [lu] *aktiver Offizier*, ofiser war ar vicher g. ; *aktive Dienstzeit*, servij soudard g., amzer tremenet evel soudard g. ; 3. [kenw.] kredek, muiel, reñveradek, war gaout ; *aktive Bilanz*, mentel vuil b., mentel gredek b., mentelad kredek b., taolenn gempouez war gaout b. ; *aktive Handelsbilanz*, mentel genverzh kredek b., mentelad kenverzh kredek b., mentelad kenverzh reñveradek b., mentel vuil ar c'henverzh b., mentel gredek ar c'henverzh b., taolenn gempouez ar c'henverzh war gaout b. ; 4. [fizik] *aktive Komponente*, keddrenn watet b. ; 5. [stlenn.] gweredek ; *die aktive Registerkarte* (den aktiven Reiter, den aktiven Tab) schließen, klozañ an ivinell digor ; 6. [fizik, kimiezh] gweredek, gweredus, gwezhus ; *aktive Konzentration*, bec'h gweredus g. ;

7. [mezeg.] *aktive Immunisierung*, *aktive Impfung*, hangaeañ oberiat g. ; 8. [douarouriez] *aktiver Vulkan*, menez-tan bev g. ; *aktiver Kontinentalrand*, marz kevandirel gweredek g. ; 9. [stered.] *aktive Protuberanz*, tosenn oberiat b. ; 10. [yezh.] *aktiver Wortschatz*, geriaoueg kerzet b.

Aktiv n. (-s,-e) : [yezh.] tu oberiat g., tu-ober g., tu-gra g. ; *im Aktiv stehendes Verb*, verb en tu oberiat g., verb en tu-gra g.

Aktiva ls. : kaoudou ls., fredoù ls. ; *Aktiva und Passiva*, kaoudou ha dleoudou ls., fredoù ha dleoudou ls.

Aktivator g. (-s,-en) : [kimiezh, mezeg.] blivaer g. [*liester blivaerioù*], herouezer g. [*liester herouezerioù*].

Aktivbürger g. (-s,-) : [Bro-Suis] keodedour en oad da votiñ g.

Aktive(r) ag. g./b. : pleustrer g., sporter pleustrer g.

Aktivforderung b. (-,en) : kredouriez b., dle da enkefiañ g. *aktivieren* V.k.e. (hat aktiviert) : 1. lakaat da vont en-dro, loc'hañ, lañsañ, luskañ, lankañ ; *den Druck aktivieren*, lankañ ar moullañ ; 2. [kimiezh, fizik] blivaat ; 3. [fizik, nukl.] oberiekaat ; 4. [bevoniezh volekule] enniñañ ; 5. [arc'hant] dougen en tu fred, enskrivañ war an tu fred ; 6. [stlenn.] gweredekaat.

Aktivierung b. (-,en) : blivaerezh g., blivaat g., blivad g., blivadur g.

Aktivimeter n. (-s,-) : [mezeg.] oberiegezhventer g., aktivimet g.

aktivisch ag. : [yezh.] en tu oberiat, en tu-ober, en tu-gra ; *aktivisch konjugiertes Verb*, verb en tu oberiat g., verb en tu-gra g.

Aktivismus g. (-) : stourmelouriez b., oberelouriez b., stourmerez g., [gwashaus] difreterezh g., difreterezh diratozh g.

Aktivist g. (-en,-en) : oberelour g., stourmer g., emsaver g., kabaler g., [gwashaus] difreter g., fourgaser g. ; *bretonischer Aktivist*, emsaver g., Yann emsaver g. ; [RDA] *Aktivist der ersten Stunde*, stourmer e-touez ar re gentañ g.

Aktivität b. (-,en) : 1. obererezh g., oberiantiz b., ober g., birvidigezh b., greanted b., labourerez g., obiergezh b., obieradegezh b. ; *menschliche Aktivität*, obererez mab-den g. ; *wirtschaftliche Aktivität*, obererez armerzhel g. ; *Sportaktivitäten*, *sportliche Aktivitäten*, obererezhoù sportel ls. ; *sexuelle Aktivität*, oberiez revel b. ; *seine Aktivitäten einstellen*, paouez gant e obererezhoù, P. disterniañ, digolierañ, dispegañ, distagañ ; *seine Aktivitäten einschränken*, bihanaat e obererez, disteraat e obererez ; 2. gwerederez g. ; *vulkanische Aktivität*, gwerederez volkanek g. ; *Phase eruptiver Aktivität*, prantad didarzhañ g. ; *seismische Aktivität*, krenerez douar g. ; *die Sonnenaktivität*, gwerederez an Heol g. ; 3. [kimiezh] bec'h gweredus g. ; 4. skinoberiuster g., skinoberiusted b., skinoberiegezh b. ; 5. [fizik] gweredusted b., gweredegezh b., obiergezh b. ; *optische Aktivität*, gweredegezh luc'honiel b., c'hwelusted luc'honiel b. ; *spezifische Aktivität*, obiergezh tolzel b. ; *chemische Aktivität gelöster Ionen*, gweredusted ionek b.

Aktivitätskoeffizient g. (-en,-en) : [kimiezh] gwezhiader gweredegezh g.

Aktivkohle b. (-) : [kimiezh] glaou blivaet g.

Aktivkonto n. (-s,-konten/-konti) : [kenw.] kont kredek b., kont an arc'hant deuet b., tu fred g., kont-kaoud b.

Aktivposten g. (-s,-) / **Aktivsaldo** g. (-s,-salden/-saldo) : fredoù korvoerez ls., kaoudou ls., mentelad kred b., mentel vuil b., mentel gredek b.

Aktivseite b. (-;-n) : tu fred g., kont-kaoud b. ; *einen Betrag auf der Aktivseite eines Kontos verbuchen*, lakaat ur sammad war tu fred ur gont, kredekaat ur gont gant ur sammad, dougen

ur sammad war tu fred ur gont, enskrivañ ur sammad e fred ur gont.

Aktivurlaub g. (-s,-e) : vakañsoù oberiant ls., vakañsoù sport ls.

Aktivvermögen g. (-) : kaoudouù ls., fredoù ls.

Aktmalerei b. (-) : noazhenn b., poltred livet un den en noazh g.

Aktmodell n. (-s,-e) : plac'h pe baotr o talvezout da batrom en noazh, pozzer noazh g., pozerez noazh b., patrom noazh g.

Aktor g. (-s,-en) : [tekn.] lusker g.

Aktstudie b. (-,-n) : studiadenn arz war ar c'horfoù noazh b., studiadenn arz war ur c'horf noazh b.

aktual ag. : [mat., preder., Aristoteles] gweredel ; *das aktual Unendliche, die aktuale Unendlichkeit*, an anvevenn gweredel g., an anvevenn e gwered g.

aktualisieren V.k.e. (hat aktualisiert) : 1. nevesaat, hizavaat, bremaniaat ; *die Schreibweise der alten Schriften aktualisieren*, bremaniaat doare-skriavañ ar skridoù kozh ; 2. [preder., Aristoteles] gweredelaat.

Aktualisierung b. (-,-en) : 1. bremanadur g., bremaniaat g., hizividur g., hizivaat g. ; 2. [preder., Aristoteles] gweredeladur g., gweredelaat g.

Aktualität b. (-,-en) : 1. kelouù g., darvoud g., nevezinti b. ; 2. bremanelezh b. ; *das hat bis heute nichts an Aktualität eingebüßt, das ist nach wie vor Aktualität*, n'eo ket digoulzet c'hoazh ; 3. [preder., Aristoteles] gweredelezh b., gwerc'helez b. ; *Aktualität und Virtualität*, gweredelezh ha galloudelez, gwerc'helez ha derc'helez.

Aktuar g. (-s,-e) : 1. feurjedour g. ; 2. [Bro-Suis] sekretour ur gevredigezh g.

Aktariat n. (-s,-e) : feurjedouriez b.

aktuarisch ag. : feurjedadef.

aktuell ag. : 1. a-vremañ, diouzh hiziv an deiz, diouzh an deiz a hiziv, bremañ, diouzh bremañ, bremanel, kempredel, kempred, hiziv, er mod 'zo, poentel, o ren, hanveziat, reveziat ; *die aktuellen Preise*, ar prizioù bremañ ls., ar prizioù o ren ls. ; *in seinem aktuellen Zustand*, en e stad a-vremañ ; *diese Frage ist wieder aktuell geworden*, deuet eo ar gaoz-se en-dro warc'horre ; *das ist nach wie vor aktuell, das ist immer noch aktuell*, n'eo ket digoulzet c'hoazh ; *ein aktuelles Problem*, ur gudenn boentel b. ; [polit., breujoù] *die aktuelle Stunde, die Aktuelle*, goulennou diwar-benn ar stad a-vremañ ls. ; *aktuelle Bedeutung*, ster gweredel g. ; 2. [relif.] *aktuelle Gnade*, gras a-vremañ b. ; *aktuelle Sünde*, pec'hed gweredel g., pec'hed resis g.

Aktzeichnung b. (-,-en) : noazhenn b., tresadenn un den en noazh b.

Akumeter n. (-s,-) : [mezeg.] akoumetr g.

Akupressur b. (-,-en) : [mezeg.] dorloerezh dre waskañ g.

Akupunkteur g. (-s,-e) : [mezeg.] nadozwaner g.

akupunktieren V.k.e. (hat akupunktiert) : [mezeg.] nadozwanañ, mezegañ dre nadozwanerezh.

V.gw. : nadozwanañ, bezañ nadozwaner.

Akupunktur b. (-,-en) : [mezeg.] nadozwanerezh g. ; *jemanden durch Akupunktur behandeln*, nadozwanañ u.b., mezegañ u.b. dre nadozwanerezh.

Akupunkturpunkt g. (-s,-e) : [mezeg.] poent nadozwanañ g.

Akustik b. (-) : 1. [fizik] klevedoniezh b., stenoniezh b., sonouriezh b., akoustik g. ; 2. [arz] klev g., klevidikted b. ; *in dieser Kirche ist die Akustik wirklich gut*, skeltr eo an iliz-mañ, heglev eo an iliz-mañ ; *das würde die Akustik in der Kirche verbessern*, heglevoc'h e ve an iliz neuze.

Akustiker g. (-s,-) : klevedoniour g., stenoniour g.

Akustikkoppler g. (-s,-) : [stlenn.] koubler stenel g.

akustisch ag. : 1. [arz] klev, klevedel ; [korf., mezeg.] *akustische Wahrnehmung*, eraeziñ klevedel g., santout klevedel g. ; *akustische Halluzination*, trezerc'h klevedel g. ; 2. [fizik] stenoniel, stenel, klevedoniel ; *akustische Vorsatzlinse*, ekoferenn b. ; *akustischer Koppler*, koubler stenel g. ; *akustische Lotung*, sontadenn stenel b. ; *Filme akustisch untermalen*, stenozañ filmoù ; *akustische Untermalung von Filmen*, stenozañ filmoù g.

akut ag. : 1. mallus, trumm, gwaskus ; *akute Frage*, afer vallus b., afer da renkañ diwar blaen ha barr b., kudenn da renkañ diouzhu b., kudenn waskus b., kraf a vremañ g., kistion vallus b., kudenn grennus b. ; 2. [mezeg.] trumm, prim, a zeu trumm hag a emdro buan, fourradus, taer, lemm ; *die Krankheit ist akut*, ur c'hleñved prim an hini eo, fourradus eo ar c'hleñved-se, ur c'hleñved taer an hini eo ; *akute Bronchitis*, bronkezfo lemm g., bronkit lemm g. ; *akutes Ekzem*, ekzema lemm g. ; *akute Blinddarmentzündung*, *akute Appendizitis*, gwaskad divilhenn g., gwaskad apendikit g. ; *akute Leukämie*, leukemiezh lemm b. ; *akutes rheumatisches Fieber*, remm lemm an arzoù g. ; *akute Schmerzen*, poanioù kriz ls., poanioù disaour ls., poanioù grizias ls., poanioù dreist ls., poanioù divat ls., poanioù kalet ls., poanioù skrijus ls., poanioù garv ls., poanioù terrapl ls., poanioù lemm ls., poanioù gardis ls., poanioù dizesper ls., poanioù dizemper ls., poanioù divlas ls. ; *er befindet sich in einer akuten lebensbedrohlichen Situation*, emañ e vuhez en arvar.

Akut g. (-es,-e) : [moull.] tired lemm g., tired begek g., tired serr g.

AKW n. (-s,-s) : [berradur evit Atomkraftwerk] kreizzenn nukleel b., kreizenn derc'hanel b., tredanva derc'hanel g.

Akzelerator g. (-s,-en) : 1. buanaer g. [liester buanaeroù], herrekaer g. [liester herrekaeroù] ; 2. [nukl.] c'hswimmer rannigoù g. [liester c'hswimmerioù rannigoù], buanaer rannigoù g.

Akzent g. (-s,-e) : 1. taol-mouezh g., pouez-mouezh g., stumm-lavar g., giz prezeg b. ; *er spricht mit hartem Akzent*, pounner eo e bouez-mouezh, komz a ra reut ; *sie unterscheiden sich durch ihren Akzent*, komz a reont disheñvel, komz a reont gant un taol-mouezh disheñvel ; *er spricht Bretonisch mit französischem Akzent*, komz a ra brezhoneg gant an taol galleg ; *mit norddeutschem Akzent sprechen*, kaozeal stumm norzh Bro-Alamagn, kaozeal e-giz norzh Bro-Alamagn ; *mit deutschem Akzent sprechen*, P. draillhañ plouz ; 2. [dre skeud.] *den Akzent auf etwas legen*, pouez-añ (delc'her, forsiñ) war udb, lakaat ar pouez war udb, gouverkañ udb, lakaat udb war wel ; 3. [moull.] tired g. ; *dumpfer Akzent*, tired boud g., tired digor g. ; *spitzer Akzent*, tired begek g., tired lemm g., tired serr g. ; *Setzung der Akzente*, tirederezh g. ; *Akzente setzen*, tirediñ ; *fehlender Akzent*, falscher Akzent, fazi tirediñ g. ; 4. [yezh.] pouez-mouezh g., skoad g. ; *temporaler Akzent*, quantitativer Akzent, skoad padelezh g. ; *melodischer Akzent*, skoad kerzennel g. ; *dynamischer Akzent*, taol-mouezh g., skoad read g. ; *Hauptakzent*, pouez-mouezh kreñvañ g., skoad kreñvañ g. ; *Nebenakzent*, skoad a-eilrenk g. ; *starker Akzent*, skoad kreñ g. ; *schwacher Akzent*, skoad gwan g. ; 5. [sonerezh] pouezad g.

akzentfrei ag. : hep pouez-mouezh estren pe rannyezel.

akzentuieren V.k.e. (hat akzentuiert) : 1. taolmouezhiañ, pouezmouezhiañ, toniañ, skeiñ ar vouez war, pouez añ war ; 2. pouez añ war, delc'her war, forsiñ war, lakaat ar pouez war, gouverkañ udb, lakaat udb war wel, lakaat udb da zont da

splann, splannañ ubd, splannaat ubd, lakaat ubd da vezañ anatoc'h ; 3. [sonerezh] pouezañ war.

V.em. **sich akzentuieren** (hat sich (ak.) akzentuiert) : dont da splann, splannaat, dont da vezañ anatoc'h, anataat.

akzentuiert ag. : 1. [yezh.] taolmouezhiet, pouezmouezhiet, toniet ; 2. [moull.] tiredet.

Akzentsetzung b. (-,en) : [moull.] tirederezh g., tirediñ g. ; *Fehler bei der Akzentsetzung*, fazi tirediñ g.

Akzentierung b. (-,en) : 1. [yezh.] taolmouezhiañ g., tonerezh g., toniadur g., toniañ g. ; 2. [moull.] tirederezh g., tirediñ g. ; 3. [sonerezh] pouezadur g.

Akzept n. (-es,-e) : [kenwerzh] asant g., darbenn g.

akzeptabel ag. : degemerus, degemeradus, gouzañvadus, darbennadus, deraet, ... a c'heller gouzañv, P. lonkadus ; *nicht akzeptabel*, dizegemeradus, dic'houzañvadus, ... na c'heller ket gouzañv, argarzhus, diasantus, diaotreüs, ... n'oufed degemer, ... n'eur ket evit aotren, ... na c'heller ket aotren, ... na c'heller ket degemer, ... na c'heller ket asantiñ dezhañ.

Akzeptabilität b. (-) : degemeradusted b., darbennadusted b.

Akzeptant g. (-en,-en) : [kenw.] tennadour g., darbenniad g.

Akzeptanz b. (-) : asant g.

Akzeptation b. (-,en) : [bank, gwir] darbenn g.

akzeptierbar ag. : degemerus, degemeradus, gouzañvus, darbennadus.

akzeptieren V.k.e. (hat akzeptiert) : asantiñ da, degemer, aprouiñ, darbenn, kaougantañ ; es wurde ohne weiteres akzeptiert, aet eo bet evel va biz em genoù, se a oa deuet evel un tamm farz gant ar paotr kozh, aet eo bet evel dour dre ur sil, aet e oa e-barzh evel toaz er forn ; einen Beschluss akzeptieren, kaougantañ un disentez ; eine Erklärung akzeptieren, degemer un dispiegadenn ; Schecks werden nicht akzeptiert, ne gemerer ket chekennoù ; einen Wechsel akzeptieren, darbenn un dennadenn ; Sterben und Tod akzeptieren, degemer an tremen.

Akzeptor g. (-s,-en) : 1. [arc'hant.] darbenner un dennadenn g. ; 3. [fizik, kimiezh] degemerer g. [liester degemererioù], roadour g. [liester roadourioù] ; Elektronenakzeptor, degemerer elektron g., roadour elektron g.

akzessorisch ag. : a-eilrenk, eilrenk, dibouez, dister.

Akzidens n. (-, Akzidentien / Akzidentia / Akzidenzen) : 1. degouezh g., darvoud g. ; 2. [sonerezh] sonverk deberzelh g.

akzidentell ag. / **akzidentiell** ag. : 1. degouezhus, darvoudus, darvoudel, darvoudekk ; 2. [preder.] darvoudel.

Adv. : [preder.] ent-darvoudel.

Akzise b. (-,n) : [istor] telloù-kér ls., taos-kér g., kustum g.

AL b. (-,s) : [berradur evit Alternative Liste] roll an arallekologourien evit an dilennadegoù g., listenn ekologour arbennour b., listenn ekologour dazeiat b.

à la Adv. : [kegin.] giz, mod.

Alabaster g. (-s,-) : alabastr g., glanvaen g.

alabastern ag. : ... glanvaen, ... alabastr, graet en alabastr.

A-la-carte-Essen n. (-s) : pred diwar ar gartenn g.

Alamanne g. (n,-n) : Aleman g. [liester Alemanted].

alamannisch ag. : 1. aleman ; 2. [yezh] alemanek.

Alarm g. (-s,-e) : alarm g., galv-diwall g., garm-galv g., evezh g., kemenn g. ; *Alarm blasen, Alarm schlagen*, seniñ ar galv-diwall, lakaat an dud war evezh, lakaat an dud war o diwall, gelver d'an evezh ; *Alarm schlagen*, tokañ ; *blinder Alarm*, falsengalv g., galv-diwall evit netra, galv-diwall hep abeg, galv-diwall diabeg ; *Alarm ! war vale ! evezh ! forzh !*

Alarmanlage b. (-,n) : stignad alarmiñ g., reizhiad alarmiñ b., kenreizhiad alarmiñ b., kemenn g. [liester kemennerioù].

Alarmapparat g. (-s,-e) : alarm g. [liester alarmoù], kemenner g. [liester kemennerioù].

alarmbereit ag. : war ziwall, war evezh, war ar pare.

Alarmbereitschaft b. (-) : evezhiegezh b., stad diwall b., stad a evezh b. ; *in Alarmbereitschaft sein*, chom war evezh, chom war ziwall, bezañ war e api, bezañ e ged, bezañ war evezh, bezañ war e evezh, bezañ evezhet, bezañ war an difenn, bezañ war var a zroug, bezañ war ziwall, kemer e ziwallouù, en em ziwall, bezañ war e ziwall, bezañ war e ward.

Alarmglocke . (-,n) : kloc'h-galv g., kloc'h-euzh g.

alarmieren V.k.e. (hat alarmiert) : 1. lakaat war evezh, lakaat war ziwall, gervel d'an evezh, gervel, alarmiñ ; die Feuerwehr alarmieren, gelver ar bomperien, kemenn ar bomperien ; 2. trechalañ, ober chal da.

alarmierend ag. : nec'hus, morc'hedus, trubuilhus, strafuilhus, enkre Zus, chalus, trechalus, chifus, ankenius, doanius, glac'harus, anoazus, prederius, maritellus, nec'hansus, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trekouus, gwaskus.

Alarmschwelle b. (-,n) : gwehiniñ diwall g.

Alarmsignal n. (-s,-e) : arhent diwall g., arhent kemenn g., kloc'h-galv g., galv-diwall g.

Alarmstufe b. (-,n) : derez stad-diwall g.

Alarmsystem n. (-s,-e) : stignad alarmiñ g., reizhiad alarmiñ b., kenreizhiad alarmiñ b., kemenn g. [liester kemennerioù] ; das Alarmsystem auslösen, delankañ ar stignad alarmiñ, delankañ ar reizhiad alarmiñ.

Alarmübung b. (-,en) : pleustradeg stad-diwall b., pleustradeg stad a zifrae b., pleustradeg stad a arvar b.

Alarmvorrichtung b. (-,en) : stignad alarmiñ g., reizhiad alarmiñ b., kenreizhiad alarmiñ b., kemenn g. [liester kemennerioù].

Alarmzustand g. (-es,-zustände) : stad-diwall b., stad a zifrae b., stad a arvar b.

Alaska n. (-s) : Alaska b.

Alaun g. (-s,-e) : [kimiezh] alum g. ; mit Alaun behandeln, alumiiñ.

Alaunbad n. (-es,-bäder) : [kimiezh] alumiiñ g.

Alaunerde b. (-) : [kimiezh] aluminiñ g.

Alaungerber g. (-s,-) : meginer g.

Alaungerberei b. (-,en) : 1. [ober] meginerezh g., megin g. ; 2. [stal] meginerezh b.

Alaungerbung b. (-) : meginerezh g., megin g.

alaunhaltig ag. : [kimiezh] alumek.

Alb¹ b. (-,en) : 1. peurvan-alpenn b., alpenn b., alpaj g. ; 2. [douaroniezh] die Alb, ar Jura g. ; fränkische Alb, Jura frankonian g., Jura Bro-Frankonia g. ; schwäbische Alb, Jura Bro-Swabia g., Jura Swabia g.

Alb² g. (-s,-en) : 1. mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., hurlink g., moustr g., hunvre du g., gwallhunvre g. ; der Alb drückte mich, ur mac'herig am boa bet, ur moustrerig-noz am boa bet, ur gwallhunvre am boa graet, hunvreouù du (hunvreouù fall) am boa bet ; 2. spes g., teuz g., tasmant g., spontailh g., skouer g. [liester skouerioù], spurmant g., bugel-noz g., hoper-noz g. [liester hoperien-noz], moustr g., semeih g. [liester semeihouù], seblant g. [liester seblantouù].

Albaner g. (-s,-) / **Albanier** g. (-s,-) : Albanad g. [liester Albaniz], Albaniad g. [liester Albaniz].

Albanien n. (s) : Albania b.

albanisch ag. : 1. albanat, albaniat, ... Albania ; 2. [yezh] albanek.

Albanisch n. : albaneg g. ; das Albanische, an albaneg g.

Albatros g. (-,se) : [loen.] morc'hup g., albatroz g., [dre fent] amiral g.

Alldruck g. (-s,-drücke) : mac'herig g., mac'her-noz g., hurlink g., moustr g., hunvre du g., moustrerig-noz g., gwallhunvre g.
Albe b. (-,-n) : 1. [relj.] surpilis g., kamz b. ; 2. [loen.] bolog g. ; 3. [louza.] elv gwenn str.

Albedo b. (-) : [fizik] albedo g. [*liester albedoioù*].

Alberei b. (-,-en) : diotaj g., noucherez g., louaderez g., tariell b., fouteuilhenn b., brichinerez g., bleuperez g., garzaj g., garzennaj g., furlakinerez g., marmouzerez g., P. droug-sant-Beulbez g.

albern ag. : genaouek, geolieck, alvaonet, droch, pampes, diskiant, nay, born, loñsek, nigoudouilh, nouch, magn, cheulk, bleup, gloud, louat, brichin, brizh, direzon, glep, gloukes, loukes, darsot, gars, silhek, lallaik, mibilius ; *albernes Lächein*, mousc'hoarzh alvaonet g. ; *albernes Zeug*, diotaj g., noucherez g., bleuperez g., louaderez g., tariell b., fouteuilhenn b., brichinerez g., garzaj g., garzennaj g., mibilaj g., mibiliezh b., rabadiezh b., belbi g., drocherez g., plataj g., P. droug-sant-Beulbez g. ; *albernes Zeug zusammenreden*, kontañ plataj, glabousañ a bep seurt diotajoù, batouilhat evel piged born, glabousañ a bep seurt kaotigelloù, tennañ koñchoù born (koñchoù gwrac'hed, koñchoù gwrac'h kozh, kontoù pikous) eus e gelorn, bezañ kaoziou treuflez gant an-unan, na vezañ na penn na lost gant e gomzoù, dont komzoù besk gant an-unan, kontañ flugez (pifoù, krakoù, bidenoù, bitrakoù, kaoziou, koñchoù born, drocherezh, lerbaj), kontañ flugezennoù, kontañ kantikoù, tennañ sikelzonou, mont gant komzoù iskis, mont gant komzoù brizh, na vezañ nemet traou displet er gaoz gant an-unan, gallegañ, jaodreañ ; *albernes Gewäsch*, glabous g., garzaj g., garzennaj g., plataj g., boutikl g./b., glabouserezh g., kaketerezh g., ragellerezh g., flap g., flaperezh g., flapaj g., flapennaj g., flep g., fistilh g., fistilherezh g., klakenn b., draih g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g., ragach g., ragacherezh g., faragouilh g., raviderezh g., rabardellerezh g., bourouell g., rac'hoan g., rac'hoanerezh g., jaodre g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù ls., komzoù gwrac'h ls., kaoziou gwrac'hed kozh ls., koñchoù gwrac'h kozh ls., koñchoù ls., koñchennoù ls., kontoù pikous ls., paribolennou ls., kaotigelloù ls., storlok g., strak g., kaoziou ls., frazennoù ls., krakou ls., komzerezh goullo g., kaoziou toull ls., kaoziou goullo ls., komzoù goullo ls., komzoù aner ls., gerioù gwan ls., komzoù brizh ls., sikelzonou ls., rimadellerezh g., rimadelou ls., rimostelloù ls., borod g., arabad g., pifoù ls., rambre g., rambreerezh g., diotajoù ls., dibennajou ls., sorc'hennou dibenn ls., babouz g., barboterezh g., daofenn b., fidoriennou ls., koñchoù born ls., koñchennoù born ls., tarielloù ls., flugaj g., flugez str., flugezennoù ls., Bidennoù ls., bitrakoù ls., sotonioù ls., trabellerezh g., randon g., randonerezh g., randonnenou ls., fouteuilhennou ls., drocherezh g.

albern V.gw. (hat gealbert) : kampinodiñ, genaouekaat, glabousañ a bep seurt diotajoù, batouilhat evel piged born, brichinañ, ober e vrchin, ober e c'henaueg, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, jirfollañ, ober e jostram, ober e istrogell, ober e Yann, ober e Juluan, diotal, diotat, noualantiñ, garzenniñ, tariellañ, paribolennat, louadiñ, ober gennou (troioù kamm, bourdou), c'hoari taoliou-bourd, farsal, dibunañ bourdou, reiñ melladoù, ribardennat, bordal, ober baochou, baochal, ober farsoù (farsadenoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, farouellañ, ober furlukinerez, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, ober e baotr fistoulik, chalvantî, ober e rouz, c'hoari e loa, c'hoari al loa, kontañ flugez, kontañ pifoù, dibunañ diotajoù, distilhañ garzaj (garzennaj), kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ

kantikoù, tennañ sikelzonou, pentañ lern, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, dornañ kaoziou, dibunañ kaoziou, glabousañ a bep seurt kaotigelloù, bezañ kaoziou treuflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henou (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, lavaret drocherezh, bezañ ur chaoker kaoziou.

Albernheit b. (-,-en) : diotaj g., noucherez g., louaderez g., bleuperez g., tariell b., fouteuilhenn b., brichinerez g., garzaj g., garzennaj g., mibilaj g., mibiliezh b., rabadiezh b., belbi g., drocherez g., plataj g., P. droug-sant-Beulbez g.

Albigenser g. (-s,-) : Albizad g. ; *Albigenser Krieg*, brezel ar groaz a-enep an Albizig g.

Albinismus g. (-) : albinegezh b., gwennardiezh b. ; *Mensch mit Albinismus*, albineg g. [*liester albineien*], gwennard g. [*liester gwennarded*] ; *Frau mit Albinismus*, gwennardenn b., gwennardez b.

Albino g. (-s,-s) : albineg g. [*liester albineien*], gwennard g. [*liester gwennarded*], gwennardenn b., gwennardez b.

Albino- : ... albinek, ... gwennart.

Albion n. : Preden b., Enez Vreizh b. ; *das perfide Albion*, ar Saoz gwidal g., ar Saoz ganas g., ar Saoz gidas g.

Albit g. (-s,-e) : [maen.] albit g.

Albraum g. (-s,-träume) : mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., gwallhunvre g., hurlink g., moustr g., hunvre du g. ; [bred.] repetitive *Albräume*, wiederkehrende *Albräume*, hurlinkoù arreat ls.

Album n. (-s, Alben) : album g., levr-dastum g.

Albumen n. (-s) : [bev., mezeg.] albumen g.

Albumin n. (-s,-e) : [bev., mezeg.] albumin g.

albuminoid ag. : [bev.] albuminheñvel.

Albuminoid n. (-s,-e) : [bev.] danvezenn albuminheñvel b., albuminoid g.

albuminös ag. : albuminek.

Albuminpapier n. (-s) : paper albumenek g.

Albumose b. (-,-n) : [bev.] albumoz g., proteoz g.

Älchen n. (-s,-) : [loen.] keuruz str., stlaõñ str. ; *Älchen fangen*, keurusa.

Alchemie b. (-) : hudstrilhouriez b., alkimiezh b.

Alchemist g. (-en,-en) : hudstrilhour g., alkimour g.

alchemistisch ag. : alkimiek, alkimiezhel.

Aldehyd g./n. (-s,-e) : [kimiezh] aldehid g.

al dente Adv. : [kegin.] al dente, etre poazh-tanav ha poazh-kalet, poazh-tener, poazh-krenn.

Aldose b. (-,-n) : [bevgimiezh] aldoz g.

aleatorisch ag. : degouezhus, dargouezhel, dargouezhek, arvarek ; aleatorischer Vertrag, kevrat arvarek b.

Alemanne g. (n,-n) : Aleman g. [*liester Alemaned*].

alemannisch ag. : 1. aleman ; 2. [yezh] alemanek ; die alemannische Schweiz, lodenn alemanek Bro-Suis b., Bro-Suis alemanek b.

Aleppo n. : Alep b., Aleppo b.

Alérian g. (-,-s,-s) : [ardamezouriez] erezan b.

alert ag. : dibilh, mibin, gren, koujourn, blim, frev, fresk, eskuit, diliamm, dilu, skañv, divreih, diheut, digleiz.

Aleuronschicht b. (-,-en) : [louza.] koc'henn c'hreun b.

Aleuten ls. : die Aleuten, an inizi Aleout ls., inizi an Aleouted ls., an Aleouted ls.

Alexander g. (-s) : Aleksandr g.

Alexandria n. / **Alexandrien** n. : Aleksandria b.

Alexandriner g. (-s,-) : [barzh.] daouzekveder g. [*liester daouzekvederioù*], aleksandrin g. [*liester aleksandrinoù*]

alexandrinisch ag. : eus Aleksandria ; [louza.] alexandrinische Senna, sena g., sene g.

Alexie b. (-) : [mezeg.] anlenn g., lenndallentez b.
Alfa b. (-) : [louza.] alfa str. ; alfa ernten, alfaa.
Alfalfa b. (-) : [louza.] geot-gall str., geot-dall str., serradel str., luzern str., melchon-gall g.
Alfabauer g. (-n/-s, -n) : alfaaer g.
Alfagras n. (-es) : [louza.] alfa str. ; Alfagras ernten, alfaa.
Alfapapier n. (-s) : paper alfa g.
Alfasammler g. (-s, -) : alfaaer g.
Alge b. (-, -n) : 1. [louza.] bezhin str., goumon g., gwez-mor str., felu g., felu-mor g., glanmor g., gloan-mor g., P. teil-aod g., teil-mor g. ; im Meer lebende Alge, felu-mor g., felu g. ; Algen von der Küste herausholen, galziñ, aocha bezhin, bezañ en aod ; Algen ernten, bezhina, aota, goumona, ober bezhin, ober goumon, mediñ bezhin, troc'hañ bezhin, dastum bezhin, derc'hel bezhin ; Scoubidou® genannter Kran zum Ernten von Algen, skoubidou g. ; Algen aus dem Meer ziehen, divorañ bezhiñ, diboullañ bezhiñ, divorañ goumon, diboullañ goumon ; Steinofen an der Küste zum Verbrennen der Algen [Jodgewinnung], klegeret b. [liester klegeregoù] ; Algen an der Küste sammeln, dastum bezhin a-hed ar c'hostez ; Hebegurt zum Tragen der Algen, laoskenn b., karkan g. ; mit Algen düngen, bezhinañ, goumonañ ; gestrandete Algen, bezhin-rasklenn str., bezhin-torr str., bezhin-peñse str., bezhin flodet str., bezhin-avel str., bezhin-distag str., bezhin-dalc'h str., bezhin disol str., fes g., lanvad bezhin g., goumon-torr g., torraj g., bezhin torraj str., bezhin tonnet str., mareaj bezhiñ g. ; lose schwimmende Algen, bezhin-tonn str. ; Algen zum Verbrennen, bezhin-tan str., keuneud-bezhin g. ; Algen zum Ernten, bezhin-troc'h str., bezhin-med str., goumon-troc'h g. ; die Aufteilung der gestrandeten Algen, ar mare-rann g. ; durch Wellengang oder Sturm abgerissene Algen, bezhin-skign str. ; mit reichen Algenbeständen, bezhinek ; reiche Algenvorkommen begünstigend, bezhinus ; 2. Algen als Düngemittel, Algen zum Düngen, bezhin g., tremp-mor g., tremp-bezhin g., teil-mor g., teil-aod g. ; Algen eignen sich nicht als Düngemittel für Weizenerde, ar bezhin (an teil-mor, an teil-aod) n'eo ket mat da winizh.

Algebra b. (-) : aljebr g., lizherjedoniezh b. ; Buchstabsensymbole der Algebra, arouezioù lizherennel an aljebr ls.

Algebraiker g. (-s,-) : aljebrour g.

algebraisch ag. : aljebrel, aljebrek, lizherjedoniezhel ; algebraische Kurve, krommenn aljebrel b. ; algebraisches Rechnen, riñverezh aljebrel g. ; algebraische Fläche, gorread aljebrel g. ; algebraische Zahl, niver aljebrel g. ; algebraische Erweiterung, erdal aljebrel g. ; algebraische Form einer komplexen Zahl, rezh aljebrel un niver kemplezh g. ; algebraische Identität, arunder heverk g. ; algebraische Funktion vierten Grades, kevrezenn bervac'hel b. ; algebraische Kurve vierten Grades, pervac'hell b. [liester pervac'helloù], krommenn bervac'hel b. ; algebraische Kurve vom Grad 5, pemmaç'hell b. [liester pemmaç'helloù], krommenn bemmaç'hel b. ; algebraische Fläche vierten Grades, gorreenn bervac'hek b., pervac'heg g. Adv. : ent-aljebrel.

Algenbauer g. (-n,-n) : bezhinaer g., goumonaer g., pesketaer bezhin g. ; Algenbauer, der Laminariales erntet, taliae g. ; Hebegurt der Algenbauern, laoskenn b., karkan g.

Algenblüte b. (-, -n) : lanv glas g., morad glas g.

Algen-Diemen g. (-s,-) : bodenn vezhin b., bodennad vezhin b. ; schwimmender Algen-Diemen, kazeg b. [liester kazegennoù], reud g., tolz vezhin b., tolzenn vezhin b. ; einen schwimmenden Algen-Diemen errichten, tolziañ ; einen

schwimmenden Algen-Diemen bis zur Küste manövrieren, milinañ un dolz.

Algendünger g. (-s,-) : tremp-bezhin g., tremp-mor g., teil aod g., teil-mor g., bezhin g.

Algernernte b. (-, -n) : bezhina g., bezhinadeg b., bezhinaerez g., dastumadeg vezhin b., troc'hañ bezhin g. ; wenn die Algernernte im Gange ist, e-pad ar bezhina ; Saisonarbeiter, der bei der Algernernte hilft, pitouilher g. ; auf Algernernte spezialisiertes Schiff, bag vezhina b. ; ein Arbeitstag in (bei) der Algernernte, un devezhiad kerc'hat bezhiñ g. ; Sense für die Algernernte auf See, gilhotin b. ; Scoubidou® genannter Kran zum Ernten von Algen, skoubidou® g.

Algenfeld n. (-s,-er) : bezhineg b. [liester bezhineg], bezhineier, talieg b. [liester taliegi].

Algenfischer g. (-s,-) : bezhinaer g., goumonaer g., pesketaer bezhin g. ; Algenfischer, der Laminariales erntet, taliae g. ; Hebegurt der Algenfischer, laoskenn b., karkan g.

Algengabel b. (-, -n) : krog aod g.

Algenharke b. (-, -n) : rastell-vor b., rastell-aod b.

Algenindustrie b. (-) : bezhineerez g., ijinerez ar bezhin g.

Algenkunde b. (-) : bezhinouriez b., bezhinoniez b.

Algenpest b. (-) : lanv glas g.

Algenpflanze b. (-, -n) : [louza.] bezhinen b.

Algenrechen g. (-s,-) : rastell-aod b., rastell-vor b.

Algensammler g. (-s,-) : bezhinaer g., goumonaer g., pesketaer bezhin g. ; sich als Algen- und Muschelsammler an der Küste abrackern, c'hwistañ an aod.

Algensud g. (-s,-e) : [kegin.] kourbouilhoñs dre vezhin g.

Algenstück n. (-s,-e) : [louza.] bezhinen b.

Algenwald g. (-es,-wälder) : bezhineg b. [liester bezhineg], bezhineier, talieg b. [liester taliegi].

Algenwatte b. (-) : [louza.] bleud-dour g., glandour g., mammenn an dour b.

Algerien n. (-s) : Algeria b.

Algerienfranzose g. (-n,-n) : Pied-noir g. (liester Pieds-noirs), Gall eus Algeria g., Frañsez eus Algeria g.

Algerier g. (-s,-) : Algeriad g. [liester Aljeriz], Algerian g. [liester Algerian].

algerisch ag. : 1. aljeriat, aljerian ; algerischer Weiler, mechta g. [liester mechtaou] ; 2. [frannezeh arabek] aljerianek.

algetisch ag. : [mezeg.] laurek, laurel, laurus.

algid ag. : [mezeg.] riviat ; algide Malaria, malaria riviat g., paludegezh riviat b.

-algie : [mezeg.] -ost b.

Algier n. (-s) : Aljer b.

Algologie g. (-) : bezhinour g., bezhinoniour g.

Algologie b. (-) : bezhinouriez b., bezhinoniez b.

algologisch ag. : bezhinoniel, bezhinouriel.

Algonkium n. (-s) : [henzouarouriez] proterozoeg g.

Algorithmik b. (-) : algoritmik g., treolouriez b.

algorithmisch ag. : algoritmek, treolel ; algorithmische Logik, logik algoritmek g.

Algorithmus g. (-, Algorithmen) : [mat.] algoritm g., treol g. ; wirksamer Algorithmus, treol gwezhius g.

Alhidade b. (-, -n) : [merdead., stered.] alidad g. [liester alidadou].

alias ag. [digemm] : lesanvet, moranvet, lavaret.

Alibi n. (-s,-s) : 1. digarez g. ; 2. [gwir] alibi g.

Alibifunktion b. (-, -en) : arc'hwel a alibi g., arc'hwel a zigarez g.

alienabel ag. : [gwir] aralladus.

Alienabilität b. (-) : [gwir] aralladusted b.

Alienation b. (-, -en) : 1. arallekadur g. ; 2. [gwir] aralladur g.

alienieren V.k.e. (hat alieniert) : 1. arallekaat ; 2 [gwir] arallaat.
Alignement n. (-s,-s) : 1. linennadur g. ; 2. [tisav.] steudad b., regenn b., steud b., renkennad b. ; 3. [peulvanoù] meineg b., steudad meurvein b., steudad vein-meur b. ; die Alignements von Carnac, steudadoù meurvein Karnag ls.
Alimente ls. : leve bevañ g., leve-magañ g. ; er musste Alimente für das Kind zahlen, rankout a reas kenderc'hel d'ar bugel peadra da vevañ.
aliquot ag. : [Bro-Aostria] kenfeurel, kenfeuriek, a-genfeur.
Alisander g. (-s) : [louza.] maseron g., ach ledan str.
Alk g. (-s/-en,-e/-en) : [loen.] god g., godez b., erek g.
Alkali n. (-s, Alkalien) : alkali g., kali g.
Alkalimessgerät n. (-s,-e) : alkalinetr g.
Alkalimetall n. (-s,-e) : alkalieg g. [liester alkaliegu].
Alkalimeter n. (-s,-) : alkalinetr g.
Alkalimetrie b. (-) : [kimiez] alkalinetricezh b.
Alkalinität b. (-) : [kimiez] alkaliegezh b.
alkalisch ag. : [kimiez] alkaliek ; alkalisch machen, alkaliekaat, bazekaat.
alkalisieren V.k.e. (hat alkalisert) : [kimiez] alkaliekaat, bazekaat.
Alkaloid n. (-s,-e) : [kimiez] alkaloid g. ; die Wurzeln liefern ein giftiges Alkaloid, er gwizioù e kaver un alkaloid pistrius.
Alkalose b. (-) : [mezeg.] alkaloz g.
Alkan n. (-s,-e) : [kimiez] alkan g. [liester alkanou].
Alkanolamin n. (-s,-e) : [kimiez] alkanolamin g., aminalkool g.
Alken n. (-s,-e) : [kimiez] alken g. [liester alkenou], olefin g. [liester olefinou].
Alkohol g. (-s,-e) : 1. alkool g., boeson g., gwin-an-tan g., P. zoursilh tan g., boerenn b., char g., char-pebr g., charin-gourd g. ; vom Alkohol benommen, arvezv ; dem Alkohol verfallen, mont war ar boeson, en em deuler da evañ, en em lakaat da voesoniñ, en em lakaat da evañ, en em reiñ da evañ, en em reiñ d'an evañ, en em deuler d'an evañ, en em atahinañ ouch ar boeson, en em deuler d'ar gwin, mont d'ar boeson, mont d'ar gwin, en em reiñ d'ar gwin ha d'e blijadurioù, en em boazhañ oc'h evañ traoȗ yen ; er verfiel immer mehr dem Alkohol, mont a rae gwashoc'h-gwazh d'ar boeson ; ich möchte deinen Schwager nicht schlechtmachen, aber anscheinend hat er ein Problem mit Alkohol, n'eo ket evit kontañ droug (n'eo ket evit lavaret), mes da vreur-kaer a lonk betek re, 'm eus aon ; seitdem habe ich keinen Alkohol getrunken, abaoe n'em eus ket evet a voeson ; keinen Tropfen Alkohol anröhren, tremen hep takenn ; er hat den ganzen Tag keinen einzigen Tropfen Alkohol zu sich genommen, chomet eo divanne a-hed an deiz, chomet eo didakenn a-hed an deiz ; er ist vom Alkohol ganz dumm im Kopf, abafet eo gant ar boeson, brumennet eo e spered gant ar boeson, morzet eo e spered gant ar boeson, pouer ha tuzum eo deuet da vezañ gant ar boeson, aet eo sot gant ar boeson, dibenn eo bremañ, bojardet eo ganz an evaj, kollet eo gant ar boeson ; er war vom Alkohol ganz benebelt, brumennet e oa ha brav, trellet e oa e spered gant an evajoù, lizennet e oa e spered gant ar boeson, dallet kuit e oa gant ar boeson, koc'hennet e oa e spered gant ar boeson, koabrennet e oa e spered gant ar boeson, morzet e oa e spered gant ar boeson, neuñviñ a rae e spered el latar, beuzet e oa e spered el latar ; er riecht nach Alkohol, c'hwezh an taf a zo gantañ, mouezh an taf a zo gantañ, breiñ eo e anal gant ar boeson ; der Alkohol entfaltet seine Wirkung im Körper, ar boeson a labour, ar boeson a ra e dro ; unter dem Einfluss von Alkohol stehend, dre e vezv, dre voeson ; etwas unter Einwirkung von Alkohol tun, ober udb dre e vezv, ober udb dre voeson ; seinen Kummer im Alkohol ertränken, lonkañ evit dic'hlaç'hariñ,

mont da veuziñ er boeson evit tremen e c'hlac'hар, mont da veuziñ er boeson evit dic'hlaç'hariñ, dont da dremen e boan dre ar boeson, klask er boeson un opiom da zisoñjal e c'hlac'hар, beuziñ e c'hlac'hар dre lonkañ, beuziñ e c'hlac'hар er boeson ; seine Schande im Alkohol entränken, beuziñ e vezhadenn ; er huldigt dem Alkohol, plijout a ra e vanne dezhañ, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e vanne, kavout a ra mat e chopinad, hennezh a zistag banneoù, hennezh a chopin start, hennezh a zo ramp e gorzailhenn, hennezh a zo frank e gorzailhenn, hennezh a zo frank e c'hourlañchenn, hennezh a zo frank e c'houzoug, hennezh a zo kreñv war ar boeson, boesoniñ a ra, hennezh a zo kreñv war an evañ, evañ a ra brav, evañ a ra kreñv, hennezh a zo un den reizh da evañ, ne laka ket en e votou, ne daol ket en e votou, ur mignon d'ar gwin eo, brav a-walc'h e ya e vanne gantañ, n'eo ket lipat chadenn ar puñs a ra, evañ a ra hardizh, evañ a ra kaer, unan mat eo da charreat gwin, hennezh a garg e doull, hennezh a zo atahinet d'ar gwin, hennezh a oar distagañ banneoù, ned a ket fall an evañ gantañ, ne vez pell o tiseç'hñ gwer, hennezh a zo un ever fall a zour ; 2. [kimiez] alkool g. ; dreiwertiger Alkohol, trialkool g. ; absakter Alkohol, alkool peurbur g. ; Ethylalkohol, alkool etilek g., etilalkool g., etanol g. ; Aminoalkohol, aminalkool g. ; in Alkohol verwandeln, alkoolekaat ; mit Alkohol versetzen, alkoolekaat.
alkoholarm ag. : nebeud a alkool ennañ, dinerzh, gwan, flak ; alkoholarme Wein, gwin dinerzh g., gwin gwan g., gwin flak g.
Alkoholat n. (-s,-e) : [kimiez] alkoolat g.
Alkoholblutprobe b. (-en) : amprouenn alkool b., alkootest g., kontroll alkoolelez g.
Alkoholdelinquent g. (-en,-en) : blenier evet dezhañ g.
Alkoholeinfluss g. (-es,-einflüsse) : dalc'h an alkool g., krog an alkool war u.b. g. ; unter Alkoholeinfluss sein, bezañ evet d'an-unan ; etwas unter Alkoholeinfluss tun, ober udb dre e vezv, ober udb dre voeson.
Alkoholeinnahme b. (-) : bevezerezh alkool g., euvradur alkool g.
Alkoholeinwirkung b. (-en) : dalc'h an alkool g., krog an alkool war u.b. g. ; etwas unter Alkoholeinwirkung tun, ober udb dre e vezv, ober udb dre voeson.
Alkoholessig g. (-s,-e) : gwinegr alkool g.
Alkoholfahne b. (-n) : c'hwezh an taf b., mouezh an taf g., anal brein gant ar boeson b.
alkoholfrei ag. : dialkool.
Alkoholgegner g. (-s,-) : dirwestour g.
Alkoholgehalt g. (-s,-e) : derez alkoolelez g., derez alkoolel g. ; Alkoholgehalt des Weines, nerzh ar gwin g.
Alkoholgenuss g. (-es) : bevezerezh alkool g., euvradur alkool g. ; übertriebener Alkoholgenuss, übermäßiger Alkoholgenuss, an abuz eus an alkool g., an evañ direizhet g., an evañ re g.
alkoholhätig ag. : alkool ennañ, alkoolek, speredus.
Alkoholhersteller g. (-s,-) : kenderc'her diedou alkookeleg g.
Alkoholika ls. : diedou alkookeleg kreñv ls., boesoniø kreñv ls., P. zoursilh tan g., boerenn b., char g., char-pebr g., charin-gourd g.
Alkoholiker g. (-s,-) : alkookeleg g. [liester alkooleien], etileg g. [liester etileien], boesonier g., ever ingal g., P. penn-boeson g., lagoutaer g., gwinardantaer g., lonker g., korfeg g., mezvier g., pantier g., ivragn g., riñser tasadoù g., skarzher tasadoù g., sac'h gwin g., toull-sistr g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., paotr glout g., glout g., rouler g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g.,

kof dour g., gourlañchenn frank b., gouzoug kam g., gouzoug staen g., reihl g., loker g., plomer g., trezer g., staoter g., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB [kgb = kollet gant ar boeson] g., barrikenn didalet b., mezvier arloupet g., chuker g., toullader g., trezenner g., lip-ar-bont g., lip-e-vanne g., korfader g., P. kecher g., charinker g., piardour g. ; *Anonyme Alkoholiker*, Alkooleien Dizanav ls., Boesonerien Dizanav ls. ; *Alkoholiker, dem nicht mehr zu helfen ist, Alkoholiker, den man nicht retten kann*, alkooleg peurgollet g.

alkoholisch ag. : ... alkool, alkookelek, alkookelel, speredus ; *alkoholische Getränke*, boeson g., diedou alkookelek ls., evajou ls., evajou a c'hall mezviñ ls., P. zoursih tan g., boerenn b., char g., char-pebr g., charin-gourd g. ; *alkoholische Gärung*, goerezh alkookelek g., goriñ alkookelek g. ; *alkoholische Leberzirrhose*, kirroz alkookelel g., kirroz etilek g.

alkoholisierbar ag. : alkookekadus.

alkoholisieren V.k.e. (hat alkoholisiert) : alkookekaat.

alkoholisiert ag. : 1. [evaj] alkool ennañ, alkookelek, speredus ; 2. [den] evet dezhañ ; *stark alkoholisiert*, mezv-mat.

Alkoholisierung b. (-,en) : alkookekadur g., alkookekaat g.

Alkoholkonsum g. (-s) : bevezerezh alkool g., euvradur alkool g. ; *übermäßiger Alkoholkonsum*, abuz eus an alkool g., an evañ direizhet g., an evañ re g. ; *jemandem den Alkoholkonsum untersagen, jemandem den Alkoholkonsum verbieten*, berzañ an alkool ouzh u.b. ; *zahlreiche Verkehrsunfälle sind auf Alkoholkonsum zurückzuführen*, an alkool a zo kiriek da galz a wallzarvoudou war an hentoù.

Alkoholkranke(r) ag.k. g./b. : alkooleg g. [*iester alkookeien*], etileg g. [*iester etileien*], alkookegez b., etilegez b., boesonier g., ever ingal g., boesonierez b., everez ingal b. ; *in eine Klinik für Alkoholranke eingeliefert werden*, bezañ kaset d'ur glinikenn a breder an alkookegezh, P. mont da dreñ ar rod.

Alkoholismus g. (-) : alkookegezh b., etilegezh b., mezventi b., mezverezh g., lonkerezh g., boesoniñ g., droug-sant-Martin g. ; *der Alkoholismus ist eine schlimme Geißel*, ur vosenn spontus eo al lonkerezh, ul lorgnez spontus eo al lonkerezh, ul lvrnez spontus eo al lonkerezh ; *chronischer Alkoholismus*, etilegezh henek b.

Alkoholmessgerät n. (-s,-e) : alkoolventer g. [*iester alkoolventeriou*], etilverker g. [*iester etilverkeriou*], P. c'hwezigell b., soroc'hell b., binioù g.

Alkoholmeter n. (-s,-) / **Alkoholometer** n. (-s,-) : menter ar bec'h alkool en ul likor g. [*iester menteriou ar bec'h alkool en ul likor*], pouezer alkool g. [*iester pouezeriou alkool*].

Alkoholnachweis g. (-es,-e) : gwiriadur an alkookelezh g., gwiriadur an alkoolwadvec'h g., gwiriadur ar gwadvec'h alkool g.

Alkohologe g. (-n,-n) : [mezeg.] alkoolour g.

Alkohologie b. (-) : [mezeg.] alkoolouriez b.

Alkoholpegel g. (-s,-) : alkoolwadvec'h g., gwadvec'h alkool g.

Alkoholproduzent g. (-en,-en) : kenderc'her diedou alkookelek g.

Alkoholrausch g. (-es, Räusche) : mezvidigezh b., mezverezh g., mezvadur g., P. chupennad b., jiletennad b., korfad g., picherad g., pintad g., pifad g., tortad g., revriad g., revrad g., sac'had g., senkennad b., dargreizad g., tontonad g., toullad g., troñsad g., tognad g., talad g.

Alkoholspiegel g. (-s,-) : alkoolwadvec'h g., gwadvec'h alkool g.

Alkoholsucht b. (-) : alkookegezh b., etilegezh b., mezventi b., mezverezh g., lonkerezh g., boesoniñ g., droug-sant-Martin g. ; *Alkoholsucht verkürzt die Lebenserwartung*, ar vezventi a

verra ar vuhez, ar vezventi a ziverr an oad, ar vezventi a ziverr an deizioù.

alkoholsüchtig ag. : sujet d'ar boeson, dalc'het gant ar boeson, boesonier, ever ingal, alkookelek, etilek.

Alkoholsüchtige(r) : ag.k. g./b. : alkooleg g. [*iester alkookeien*], etileg g. [*iester etileien*], alkookegez b., etilegez b., boesonier g., ever ingal g., boesonierez b., everez ingal b. ; *in eine Klinik für Alkoholsüchtige eingeliefert werden*, bezañ kaset d'ur glinikenn a breder an alkookegezh, P. mont da dreñ ar rod.

Alkoholsünder g. (-s,-) : blenier evet dezhañ g.

Alkoholtest g. (-s,-s) : kontroll alkookelezh g., alkootest g., amprouenn alkookelezh b.

Alkoholteströrchen n. (-s,-) : alkoolventer g., etilverker g., P. c'hwezigell b., soroc'hell b., binioù g.

Alkoholverbot n. (-es,-e) : berz kenderc'hiñ ha gwerzhañ diedou alkookelek b., berzidigezh ar boeson b.

Alkoholvergiftung b. (-,en) : alkookegezh b., etilegezh b., P. ur regorfad hini berr g. ; *durch Alkoholvergiftung bedingtes Koma*, koma etilek g.

Alkoholwirkung b. (-) : [kimiezh] soaz alkool b.

Alkoven g. (-s,-) : kombod-gwele g., kuzh-gwele g., speurenn-wele b.

Alkylierung b. (-,en) : alkiladur g., alkilañ g.

Alkyone¹ b. (-) : 1. [mojenn.] Alkyone b. ; 2. [stered.] Alkyone b.

Alkyone² b. (-,n) : [mojenn., ardamezouriezh] morvoualc'h b., moualc'h-vor b.

all ag. / raganv : 1. holl, razh, rac'h, rabezh, kement a zo, tout, bloc'h, pep, glan, gwitibunan ; *alle, alle Leute, alle Welt*, bloc'h an dud, ar bed-holl g., an holl, an holl dud, holl an dud, an dud-holl, razh, razh an dud, rac'h an dud, tout an dud, an dud tout, ar re-holl, an dud holl gwitibunan, kement hini a zo tout, pizh an dud, kement den a zo tout ; *alle ohne Ausnahme, a* tout-razh, holl-razh, holl-razh-ribus, an holl gwitibunan, holl gwitibunan, kement hini a zo anezho, an holl dud tout, hep diskontañ nikun, hep na vank gour, hep faot ebet, holl a-bezh, holl en ur bagad, holl a-gevret, holl d'un dro, holl e-kevret, holl asambles, en ur ser, ser-ha-ser, e-ser, holl a-genstroll, holl a-geñver, holl a-gor, holl a-unan, holl a-unvan, holl a-unstroll, holl asambles hep digarez ebet, tout-pizh-razh, razh a-bezh, pizh an dud, kement den a zo tout ; **b**) an holl hep esevañ nikun, an holl hep hezek den ; *alle ohne Ausnahme kamen, um sich diese Leute anzusehen*, ne oa hini ebet a gement na vije ket bet o rentañ ur gwel d'an dud-se, deuet e oant holl gwitibunan da rentañ ur gwel d'an dud-se, deuet e oant razh a-bezh da rentañ ur gwel d'an dud-se ; *alle Mann hoch*, hep na vank gour, a-bezh, a-bezh-kaer, holl a-bezh, en ur pezh, holl en ur gevret, holl en ur bagad, holl a-gevret, holl d'un dro, holl gwitibunan, kement hini a zo anezho, holl e-kevret, holl asambles, en ur ser, ser-ha-ser, e-ser, holl a-genstroll, holl a-geñver, holl a-gor, holl a-unan, holl a-unvan, holl a-unstroll, liammet evel un hordenn ; *alle unter einen Hut bringen*, lakaat an holl a-unan ; *die Zustimmung aller finden*, *die Zustimmung aller erlangen*, lakaat an holl da sevel a-du ; *alle Stadtbewohner*, kêriz-holl ls. ; *alle Hausbewohner*, an holl diad g., ar familhad a-bezh b., an tiegezhiaid a-bezh g., an holl re a zo o chom e-barzh an ti ls., ar re-holl a zo o chom e-barzh an ti ls. ; *bis auf einen kamen sie alle um*, mervel a reas an holl war-bouez unan, mervel a reas an holl war-vete unan, mervel a reas an holl nemet unan, mervel a reas an holl war-vetek unan, mervel a reas an holl betek unan ; *die Kühe wurden alle geschlachtet, bis auf eine, lazhet e voe ar saout, an holl nemet unan* ; *alle drei, o-zri, o-*

zeir, int o-zri, int o-zeir, holl o-zri a-bezh, holl o-zeir a-bezh ; alle drei weinten, o-zeir e leñvent, o-zri e leñvent ; alle drei waren gleich hübsch, ken koant ha ken koant e oant o-zeir ; alle fünf waren spazieren, o-femp int bet o vale ; das ist alles, n'eus ken ; drei Euro, das ist aber auch alles ! tri euro, hep mui ! tri euro, hepmuiken ! tri euro, hepken ! tri euro, traken ! tri euro, nemetken ! ; alles, was ..., nep tra a ..., kement tra a ..., kement a ..., razh an traou a ..., pep tra a ... ; nehmen alles, was ihr wollt, kasit ganeoc'h kement ha ma karot, kasit ganeoc'h kement a garot, kasit ganeoc'h kement ha ma plij deoc'h, kasit ganeoc'h kement tra 'zo ha ma fell deoc'h, kasit ganeoc'h kement tra zo holl ha ma plij deoc'h ; alles verkaufen, gwerzhañ pep tra ; alle, die dort waren, ar re-holl a oa eno, an holl re a oa eno, an holl a oa eno ; alle, die ihr da seid, kement hini a zo ac'hanoc'h ; er ließ alles, was beim Götzendienst benutzt wurde, vernichten, karzhañ a reas ar vro a gement tra en doa servijet da enoriñ an idoloù, karzhañ a reas ar vro a gement en doa servijet da enoriñ an idoloù ; alles, was ich habe, gehört dir, kement a zo din a zo dit iveau, holl ar pezh a zo din a zo dit iveau, kement tra holl a zo din a zo dit iveau ; man kann doch nicht alles wissen, ne c'heller ket gouzout razh an traou ; ich kann sie nicht mal alle aufzählen, ne c'hallan ket o envel rabezh ; gute Menschen waren sie alle, tud vat e oant rabezh ; alles verkaufen, gwerzhañ pep tra ; wie viel nehmen Sie, wenn ich sie alle kaufe ? wie viel nehmen Sie für alles ? pegement a-vloch ? ; allem zum Trotz, daoust da bep tra ; allen und jedem zum Trotz, en enep d'an holl ; fast alle, peuzholl, damholl, hogos an holl, tost an holl, an holl tost da vat, an holl war-vete nebeut ; wenn auch nicht alle, so doch mindestens ein paar davon, ma n'eo ket an holl, da vihanañ unan bennak anezho ; alle Menschen müssen sterben, mervel a zo ret ; alle singen wie ein Mann, holl e kanont ; sie machten es alle auf diese Weise, an holl en em gemere ganti evel-se, holl en em gemerent ganti evel-se ; wir können keine dieser Pflanzen akklimatisieren, sie gehen alle ein, n'omp ket evit gouennañ hini ebet eus ar plant-se, holl e varvont ; alle wissen es, an dud-holl er goar ; hört mir alle zu ! selaouit bloc'h ! ; man wird sie alle ermorden, bloc'h e vint lazhet ; alle guten Bürger, an holl geodediz vat ls., kement keodedad mat ; all das, das alles, kement-se, kement-se holl, kement-se tout, an traou-se holl, razh an traou-se ; all dies, dies alles, kement-mañ, kement-mañ tout, kement-mañ holl, kement tra a zo holl amañ ; all unsere Mühe ist vertan, aet eo hol labour da labour wenn, kollet hon eus hor poan hag hon amzer oc'h ober al labour-se, un taol bouc'hal (un taol bazh) en dour an hini e oa, skoet hon eus un taol bouc'hal (un taol bazh) en dour, emaomp kazeg ganti, kazh eo an taol, poan gollet e oa, aet eo an tenn er c'bleuz, labour null hon eus graet, graet hon eus labour ven, aet eo an taol da gaoc'h-heiz, aet eo an taol e kas, troet eo an taol e kas, kouezhet eo an taol e kas, troet eo an taol e gwelien, aet eo an taol e gwelien, aet eo an taol er c'harzh, labouret hon eus bet diwar goll, ne dalveze ket ar fred, en aner hon eus strivet, strivoù aner e oa ; mit all seiner Liebe, gant e holl garant, gant tout e holl garant, gant e garant - holl ; wenn all die Leute, die eine Einladung bekommen haben, wirklich erscheinen, ist alles in Ordnung, mar deu ar pezh 'zo lavaret dezho dont e vo mat ; all die, die mich nachahmen möchten, a gement a garo ober eveldon, kement hini a garo ober eveldon ; all die anderen, alle anderen, ar re all kement a zo anezho, ar pep all ; wie alle anderen auch, evel kement den 'zo, evel pep hini ; du machst die Arbeit besser als alle anderen, ober a rez gwell eget den all ebet ; alles, bloc'h an traou, pep tra, kement tra a zo holl, an holl draou, holl an traou, an tout,

razh an traou ; über alles und nichts reden, über alles Mögliche reden, komz diwar-benn ket ha netra, kaozeal dilokez, kaozeal jore-dijore, kontañ kaozioù war ar stank, komz eus traou ha traou all, komz gogez, bezañ komzoù patatez gant an-unan, komz diwar-benn tra-pe-dra, kontañ kaozioù, kontañ pifoù, na c'houzout na kaozeal na tevel, kontañ plataj, bezañ komzoù plat gant an-unan, kontañ pemp pe nav, kontañ pemp ha nav, kontañ pemp ha pevar, komz a-dreuz hag a-hed, komz a-dreuz hag a-dal, komz a-dreuz hag a-benn, bezañ gant e veg abred, bezañ gant e veg a-raok, drailhañ langaj, fistilhañ, raskañ, langajal, glaourenniñ ; alles Existierende, alles Bestehende, kement tra 'zo ; ... und alles, was damit zusammenhangt, ... hag ar rest, ... ha kement 'zo ; alles Notwendige / alles, was nötig ist, kement a zo ret ; all diese Leute, ar re-mañ-holl ; er ärgert sich über alles und jeden, diouzhu e ya droug ennañ, diouzhu e sav droug ennañ, mont a ra droug ennañ evit kement bramm 'zo tout (evit bihan dra, evit un netraig a dra, evit dister abeg, evit an disterañ abeg, diwar-goust netra, diwar ar rambre, evit ket, evit ket ha netra, evit nemeur dra, evit plouz e votoù), gant nebeut a dra ez a en egar, daoubennet e vez gant ket ha netra, mont a ra en egar diwar-benn nebeut a dra, hennezh a vez fumet evit mann ebet ; das wäre alles, setu tout ! n'eus ket ken ! pik echu ! ; ist das alles !? n'eus ken !? ; alle deine Spielsachen, holl da c'hoarielloù ls., da holl c'hoarielloù ls., bloc'h da c'hoarielloù ls. ; alles Beliebige, kement ha ma plij deoc'h, kement tra 'zo ha ma fell deoch, kement tra zo holl ha ma plij deoc'h ; alles Schöne, kaerañ traou a zo (a zo holl) ; alle möglichen Dinge, traou a bep seurt, a bep seurt traou ; aus allen möglichen Dingen gebastelt, graet a bezhioù hag a dammoù ; alles Mögliche unternehmen, ober kement a zo en e c'haloud, ober kement a zo en e holl c'haloud, ober kement ha ma c'hall, ober muiañ ma c'haller, ober ar muiañ ma c'haller, ober herrañ ma c'hall, ober her da ma c'hall, ober e seizh posupl, ober e c'haloud, lakaat e holl spi, ober e seizh gwellañ, ober e walc'h, ober e wir wellañ, ober eus e wellañ ; alles oder nichts, bloc'h pe netra, bloc'h e-giz m'emañ pe netra ; alles oder nichts spielen, alles auf eine Karte setzen, alles aufs Spiel setzen, en em lakaat e-tailh da goll pep tra / c'hoari kuit pe zoubl (Gregor) - c'hoari an taol tu-pe-du - c'hoari tu-pe-du - c'hoari koll pe c'houinit - c'hoari kas tout - brokañ pep tra, sec'h ha glas - lakaat tout e dammoù gwenneien war ar c'haloch - avanturiñ pep tra (Gregor) - risklañ pep tra ; jemandem alles Gute wünschen, karet vad d'u.b., hetiñ (mennout, c'hoantaat, pediñ, reketiñ) kant eurjad d'u.b. ; ich wünsche euch alles Gute ! alles Gute ! gwellañ hetoù ! chañs vat ! berzh deoc'h ! ra zeuio pep tra da vat ganeoc'h ! kant eurjad r'ho heulio ! ra viot eürus ! chañs ha yec'hed deoc'h ! chañs vat a bedan deoc'h ! avantur vat deoc'h ! ; weiterhin alles Gute ! dalc'hit ho krog ! ; und was alles noch ! ha kement tra zo c'hoazh ! ha kement tra 'zo holl ! ; allem und jedem zum Trotz, allen und jedem zum Trotz, daoust da bep tra, daoust d'an avelioù enep, en desped d'an holl gontroliezhoù, en desped d'ar skoselloù lakaet war e hent, a-dreuz drez ha spern, en enep d'an holl ; wir alle, an holl ac'hanomp, kement hini 'zo ac'hanomp ; ihr alle, Sie alle, an holl ac'hanoc'h, kement hini 'zo ac'hanoc'h ; sie alle, an holl anezho, kement hini 'zo anezho ; ich werde es ihnen allen sagen, lavaret a rin an dra-se dezho razh, lavaret a rin an dra-se dezho holl ; hier sind sie alle, setu int-i glan, tout-razh emaint amañ ; 2. bep, pep a ; alle Jahre wieder, bep bloaz, a vloaz da vloaz, eus an eil bloaz d'egile, bep bloaz drouk ha mat ; alle zwei Tage, a bep eil deiz ; alle zwei Jahre, bep eil bloaz, bep daou vloaz ; alle zwei bis drei Jahre, bep daou pe

dri bloaz ; alle vier Jahre, bep pevar bloaz, diouzh an eil pevar bloaz d'egile ; schenk uns allen ein Gläschen ein ! degas dimp pep a vanne ! ; 3. ein für alle Male, ur wech da vat, ur wech evit mat ; 4. auf alle Fälle, bepred - gant a ri - (n'eus) forzh penaos - forzh petailh - petra bennak a vez / erruet pe erruo / bezet pe vez / bezet pe vezet / petra bennak a vez (Gregor) - kousto pe gousto - koustet a gousto - koust pe ne goust - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - daoust pe zaoust - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehoù - a-dreuz pe a-hed - e pep darvoud - e pep degouezh - bezet drouk, bezet mat gant neb a garo - bezet pe vezet ; für alle Fälle, betek gouzout, e ken kaz ; 5. vor allen Dingen, vor allem, kentañ tra zo d'ober eo ..., a-raok pep tra, a-barzh pep tra, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, dreist kement 'zo, da gentañ-holl, da gentañ-rash, da gentañ-unan, da gentañ-tout, kentañ penn, kentañ lañs, kentañ kan, diwar blaen ha barr, dreist-holl, dreist-an-holl, dreist pep tra, a-dreist pep tra, pergen, peurgetket, ispisial, bepred, gant a ri, end-eun ; vor den eigenen Freunden musste er vor allem auf der Hut sein, muiañ m'en doa da ziwall e oa dirak e vignoned ; 6. was es noch alles wird ! pet ha pet all a zo c'hoazh ! ; dort gab es allerlei zu essen : Fleisch, Gemüse, Käse und was weiß ich noch alles, eno e oa forzh pegement a draouù da zebriñ (na pegement a draouù da zebriñ a oa eno) : kig, legumaj keuz ha me 'oar (ha me 'oar-me, ha me 'oar-me petra c'hoazh, ha kement 'zo, ha mil dra all, ha mil ha mil dra all) ; es war alles dabei, um Feuer zu machen, bez' e oa tra-pep-tra evit chwezañ tan ; 7. er ist alles andere als dummm, n'eo ket sot, pell ac'hano (nag a-bell, an tazoù, warbouez kalz, war-nes-tost, kalz a vank, kalz a faot), hennezh n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, n'eo ket speredeck a hanter ; er ist alles, nur kein Pädagoge ! mat eo e pep keñver nemet evel pedagogour ! ; 8. in aller Frühe, abred diouzh ar mintin, mintin-mat, beure-mat, mintin-c'houloù-deiz, abred diouzh ar beure, abred-mat, abred-kaer, abredik diouzh ar beure ; 9. mit aller Deutlichkeit, en un doare splann hag anat, hep na vije tu d'an-unan da vezañ skaeroch' ; 10. für alle Ewigkeit, da viken, evit (betek) biken, da virviken ; 11. was in aller Welt denken Sie sich ? petra an diaoul 'zo o c'hoari ganeoc'h ? ; 12. was hat er alles gesagt ? petra en doa lavaret 'ta ? ; 13. alles in allem, en holl d'an holl, a-benn ar fin, er fin, a-benn fin ar gont, a-barzh fin ar gont, an eil dre egile, an eil da gas egile, unan o tegas egile, an eil e-ser egile, well-wazh, erfond, a-benn-kont ; alles zusammen, en holl, etre-holl, etre tout, gwitibuntamm ; das macht alles zusammen zehn Franken aus, dek lur suis e vo en holl (etre-holl) ; 14. ihr ein und alles, ar pep prizusañ eviti ; 15. da hört doch alles auf ! re 'zo re ! aet on diwar re ! te 'vat a ya er-maez en dro-mañ ! kement-se a ya dreist ar roudenn (an arroudenn, ar yev) ! arabat mont re bell ganti ! arabat mont re lark ganti ! arabat lammat dreist ar c'bleuz memes tra ! arabat lammat dreist ar c'harzh memes tra ! arabat mont dreist an treuzoù memes tra ! arabat mont dreist ar bord memes tra ! arabat mont er-maez eus ar park memes tra ! ; 16. mir ist alles eins, ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - 'ran ket fouth kaer - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - ne ran foeltr forzh ebet - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ives - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van

na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran fouth kaer gant netra - foeltr forzh ne ran - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo - ne ran fouth kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! ; ihm ist alles eins, ur Yann foeltr-forzh a zo anezhañ, ne ra fouth kaer gant netra, ne ra van eus netra, ne ra van gant netra, hennezh a zo disoursi meur ; 17. jetzt ist alles aus ! echu an abadenn ! debret eo koan ! poazh eo ar soubenn ! echu an neizh kegin ! en taol-mañ ez eo echu brav ha kempenn ! emaomp kempenn ganti ! setu ni paket propik ! setu ni tapet ha tapet brav ! en ur soubenn vrav emaomp ! aze emañ ar boch ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! fresk emaomp bremañ ! graet eo hon tro ganeomp ! graet eo ac'hantomp ! graet eo ganimp ! en dro-mañ omp koll ! paket an tan ha gwerzhet al ludu ! e-barzh ar sac'h ! brav emaomp ganti ! ; 18. aller Anfang ist schwer, an neb a sellfe ouzh an erv ed ne c'hounezfe ket - ret eo kregiñ a-raok echuiñ - naet an douar ... pa vez c'hwnnet - ret eo evit ober mat charreat teil kent kardellat - hadañ en daerou, mediñ el levez, al loc'hañ eo an diaesañ - un deroù a zo da bep tra hag e ve da zeskñ debriñ yod gant ul loa koad - gant ar c'hammed kentañ e krog ar veaj hirañ - un deroù a zo eus tout - bez' eus un deroù eus tout ; 19. Ende gut, alles gut, mat eo pep tra oc'h echuiñ mat ; 20. vor aller Augen, dindan lagad an holl, war-wel d'an holl, a-wel d'an holl, a-wel-kaer d'an holl, a-wel hag a-ouez d'an holl, a-wel hag anat d'an holl, e fas ar bed hag e fas an heol (Gregor), dindan sellouù an holl, dindan sell an holl, a-ouez d'an holl, a-ouez an holl, a-ouez an dud ; 21. P. diviet, pare, erru pare, aet, aet da netra, aet war netra, aet e skuilh hag e ber, aet da vann, aet da hesk, aet d'an hesk ; der Wein ist alle, n'eus ket mui a win, n'eus ket a win pelloc'h, diviet eo ar gwin, pare eo ar gwin, aet eo ar gwin, ar gwin a zo aet da netra (war netra), ar gwin a zo aet da vann, erru pare eo ar gwin, echu eo ar gwin ; die Flasche ist alle, skarzhet-rash eo ar voutaiñ ; das Fass Wein ist bald alle, aet eo bas ar gwin er varrikenn, tost echu eo ar varrikenn, emañ ar gwin o vont bihan er varrikenn ; unsere Vorräte sind bald alle, sadorniñ a ra ar pourveziou, prim eo ar pourveziou, ne bado ket pell ar pourveziou ouzhomp, n'eo ket gwall greñ ar bevañs ganeomp, hep dale e vo echu ar bevañs ganeomp, aet omp berr gant hor pourveziou, mont a reomp berr gant ar pourveziou, prestik e vo echu ar bevañs ganeomp, emaomp o vont da zivouedañ, emañ ar bevañs o vont da c'hwitañ, erru eo tanav ar pourveziou, bihanaat a ra ar pourveziou àr-dreñv, emañ ar bevañs o vont bihan, berr a Bourveziou omp, berr e Bourveziou omp, berr war ar Bourveziou omp, en em gavet omp berr gant ar Bourveziou ; unsere Lebensmittelvorräte waren alle, berrek en em gavas ar bevañs ganeomp ; das Brennholz ist alle, n'eus mui tamm keuneud, n'eus mui tamm keuneud ebet, n'eus ket keuneud pelloc'h, echu eo ar c'heuneud ; das Brot ist alle, ne chom mui tamm bara, echu eo ar bara ; mein Tabak ist alle, war yun butun emaon, war yun a vutun emaon, echu eo va butun ; schnell war sein Geld alle, a-barzh nebeut e oa erru goullo-sec'h e yalc'h, a-barzh nebeut e voe disec'het e yalc'h, a-barzh nebeut e voe diskantet e yalc'h ; sind die alle ? - nicht ganz ! n'eus ket mui ? - geus ! ; 22. ich bin alle, eok ha tremen eok on, erru on e penn va nerzh, eok ha divi on, tremen skuizh on ; 23. alles wie gehabt, evel boaz, evel kustum, hervez kustum, evel an ordinal, mont a ra pep tra evel boaz, treiñ a ra ar bed evel kustum, mont a ra an traoù evel boaz. All n. (-s) : 1. kosmoz g., hollved g. ; Reise ins All, beaj dre an egor b. ; 2. [dre heñvel.] hollelezh b., hollad g.

allabendlich ag./Adv. : bemnoz.

Allah g. (-s) : Allah g. ; *Allahu akbar ! Allahou akbar !*

Allantasis b. (-) : [mezeg.] botulegezh b.

allbekannt ag. : brudet a bep tu, brudet bras, forzh vrudet, brudet kenañ, anavezet evel ar bleiz ; *das ist eine allbekannte Sache*, ar brud-se a zo a bep tu, ne gomzer a gen, brud a zo dre-holl, anavezet eo gant an holl.

alldem raganv : kement-se holl ; *bei alldem, trotz alldem*, daoust da gement-se holl, en desped da gement-se holl.

alldeutsch ag. : [istor] hollalamaman, holc'herman ; *alldeutscher Verband*, kevre hollalamaman g., kevre holc'herman g.

Alldeutschtum n. (-s) : [istor] hollalamanegezh b., hollalamouriez b., holc'hermanegezh b., holc'hermanouriez b.

alldieweil stag. isurzh. [dispredet] : peogwir, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa. **alle sellit ouzh all.**

alledem raganv : kement-se holl ; *bei alledem, trotz alledem*, daoust da gement-se holl, en desped da gement-se holl.

Allee b. (-,n) : bali b., rabin b., alez b. ; *Privatallee*, mailh g., paramailh g. ; *Inhalt einer Allee*, rabinad b., baliad b., aleziad b. ; *eine Lindenallee*, un aleziad gwez-tilh b., ur valiad gwez-tilh b., ur vali dilh b., ur valiad tilh b., ur rabinad tilh b., ur vali bordet a goad tilh b., ur vali koad tilh a bep tu dezhi b. ; *eine blumenreiche Allee*, un aleziad vleunioù b.

Allegorie b. (-,n) : skeudennadur g., treuzskeudenn b., heñveladenn b., hañvaladenn b., adammeg b.

allegorisch ag. : skeudennadurel, treuzskeudennel, adammegel.

allegorisieren V.k.e. (hat allegorisiert) : treuzskeudenniñ.

Allegro n. (-s,-s/Allegri) : allegro g.

allein ag./Adv. [digemml] : 1. va-unan, da-unan, e-unan, hec'h-unan, hon-unan, hoch'unan, o-unan, nemetañ, didu, hep nikun, dieil ; *er war ganz allein*, e-unan-penn e oa, den ebet war e dro - e-unan-kaer e oa, den ebet war e dro - e-unan-kaer e oa hep ken all - tro-dro ne oa gour (penn, kristen) nemetañ - en e unan e oa ; *wenn man allein ist*, pa vezet an-unan-penn, p'emeur an-unan ; *ganz allein sein, mutterseelenallein sein*, bezañ en e zigenvez, bezañ en e bart e-unan, bezañ e-unan-penn, bezañ e-unan-kaer, bezañ en e unan, na vezañ den ebet war e dro, bezañ e-unanig, bezañ chomet etre treid ar bed, bevañ pell diouzh darempred an dud, bezañ e-unan evel ul lakez pikez, bezañ evel ur wezenn divarret, bezañ e-unan evel ur c'hi, bezañ e-unan evel ur penn-ki, bezañ digenseurt, bezañ digompagnun ; *das Kind ist ganz allein zu Hause, das Kind ist mutterseelenallein zu Hause*, e-unanik emañ ar babig er gêr, war e-unanik emañ ar babig er gêr ; *sie haben mich ganz allein gelassen*, va lezet o deus em-unan, va lezet o deus va-unan, va lezet o deus va-unanik ; *wir waren allein*, hon-unan e oamp, hon-unanoù e oamp ; *er lebt allein*, emañ o chom e-unan-penn, emañ o chom e-unan-kaer, emañ o chom outañ e-unan, bevañ a ra en e bart e-unan ; *sie wohnt allein*, hec'h-unan e vez en he zi, bevañ a ra en he fart hec'h-unan ; *sie lebt ganz allein*, bevañ a ra outi hec'h-unanik-penn ; *ich bin allein zu Hause*, n'eus ken nemedon er gêr ; *ein Unglück kommt selten allein*, pa erru ur c'holl en ti ec'h erru daou pe dri, un droug a denn egile ; *das Kind läuft schon allein*, mont a ra ar bugel e-unan dija, ar bugel a oar mont e-unan dija, gouest eo ar bugel da vont diskrog dija, an hini bihan a bazi ; *allein kann ich nichts unternehmen*, ac'hanon va-unan ne c'hallan ober netra ; *ich schaffe es schon ganz allein !* emsav on ! erruout a rin me va-unan ! ; *ich habe diese Mauer ganz allein errichtet*, me va-unan am eus savet ar voger-se ; *alleine arbeiten*,

labourat digenvez, poaniañ digenvez ; 2. nemet ..., met ..., hepken, ... hep-mui, ... nemetken, ... hepmuiken, ... hepmukiet, ... paneveken, ... hep netra ken, ... tra ken, ken ..., ken tra nemet ... ; *der Mensch allein kann sprechen und denken*, n'eus nemet an den a gement a ve gouest da gomz ha da soñjal, an den nemetken a zo gouest da gomz ha da soñjal ; *allein der Minister kann entscheiden*, n'eus nemet ar maodiern a gement a c'hallfe kemer an diviz, ar maodiern hepken a c'hallfe kemer an diviz ; *nicht nur dir allein geht es elend*, estregedout o devez poan ; *allein der Gedanke daran bringt mich in Wut*, an disterañ ma soñjan en dra-se ez an e gouez ; *allein der Gedanke daran versetzt mich in Angst*, aon am bez ken soñjal en dra-se, aon am bez ken tra nemet soñjal en dra-se, aon am bez netra nemet soñjal en dra-se, an disterañ ma soñjan en dra-se e sav aon ennon, mann nemet soñjal en dra-se e sav aon ennon, an disterañ ma soñjan en dra-se e ra poan gof din ; *allein der Gedanke daran lässt mich schaudern*, *allein der Gedanke daran lässt mich erschauern*, mont a ra ur sklas drezon mann nemet soñjal, me a vez skrij ganin ken tra nemet soñjal e kement-se ; 3. hogen, mes, met, nemet ; *ich erwartete ihn, allein ich wurde enttäuscht*, o c'hortoz anezhañ edon, hogen dipitet oan bet ; *ich käme gern, allein ich habe keinen Wagen*, dont a rafen laouen, nemet ur c'harr n'em eus ket - dont a rafen gant plijadur, nemet ur c'harr a faot din.

Alleinbesitz g. (-es,-e) : perc'henniezh digen b., unperc'henniezh b., unpiaou g.

Alleinberechtigung b. (-,en) : gwir digen g., gwir peurziwallet g., unwerzh b., unpiaou g.

Alleineigentum n. (-s) : perc'henniezh digen b., unperc'henniezh b., unpiaou g.

Alleinerbe g. (-n,-n) : hêr nemetañ g., hêr nend eus nemetañ g., hêr hep ken all g., legadad an holl vadoù g., laesiad an holl vadoù g., laesiad war an holl vadoù g., laesadour hollek g., laesadour war an holl vadoù g., legader an holl vadoù g., pennhêr g., mab pennhêr g. ; *reicher Alleinerbe*, minor g., pennhêr pinvidik g. ; *durch die Geburt eines zweiten Kindes wurde er als Alleinerbe ausgeschaltet*, dibennet e voe evel pennhêr gant ganedigezh un eil bugel.

Alleinerbin b. (-,nen) : hêrez nemeti b., hêrez nend eus nemeti b., hêrez hep ken all b., legadadez an holl vadoù b., laesiadez an holl vadoù b., laesiadez war an holl vadoù b., laesadourez hollek b., laesadourez war an holl vadoù b., legaderez an holl vadoù b., pennhêrez b.

Alleingang g. (-s,-gänge) : [dre skeud.] im *Alleingang*, dieil, eñ e-unan-penn, en e anv, diouzh e Benn e-unan, hep goulenn skoazell digant ar re all, hep n'en dije den graet tra evit e skoazellañ ; [sport] *einen Alleingang machen*, c'hoari diouzh e Benn e-unan, distokañ diouzh an duilhad, distremen difennourien ar skipailh enep.

Alleingesang g. (-s,-gesänge) : unkan g., unkanad g., solo g.

Alleingespräch n. (-s,-e) : unangomz b.

Alleinhaft b. (-,en) : bac'hadur en ur gell digenvezañ g.

Alleinherrschaft b. (-,en) : unpenniezh b., unveliouiriez b.

Alleinherrschер g. (-s,-) : unpenn g.

alleinig ag. : digen, evit unan hepmuiken, forc'hus, dispellaus ; *alleiniges Eigentum*, perc'henniezh unkerz b., perc'henniezh digen b. ; *alleiniger Importeur*, enporzhier digen g. ; *alleiniges Terrain*, P. peuriñ prevez g. ; *das alleinige Recht auf etwas (ak.) haben*, kaout an unpiaou war udb.

Alleinimporteur g. (-s,-e) : enporzhier digen g.

Alleinrecht n.(-es,-e) : gwir-miret g., gwir peurziwallet g., unwerzh b., unpiaou g., unkerz b.

Alleinsein n. (-s) : digenvez g., digenvezder g., digenvezded b.

alleinstehend ag. : 1. en e-unan, e-unanig, war e-unanig, digeneil, en e bart e-unan, e-unan, digompagnun, digenseurt, en e du e-unan, a-gostez, chomet etre treid ar bed, pell diouzh darempred an dud, chomet e-unan evel ul lakez pikez, e-unan evel ur c'hi, e-unan evel ur penn-ki, evel ur wezenn divarret, distok diouzh an dud all ; 2. dizimez.

Alleinstehende(r) ag.k. g./b. : 1. den a vev e-unan en e di ; 2. dizimeziad g.

Alleinstellungsmerkmal n. (-s,-e) : [bruderezh, kenwerzh] arouez diforc'hus b., merk anat g., merk diforc'hus g., tres diforc'hus g.

Alleinunfall g. (-s,-unfälle) : gwallzarvoud hep tredeour mesket (rouestlet) en afer g.

Alleinverdiener g. (-s,-) : bevour tiegezh g.

Alleinverkauf g. (-s,-verkäufe) : unwerzh b., gwerzh digen b., gwerzh dre u.b. aotreet hepken b., gwerzh peurviret b., kenwerzh peurziwallet g./b.

Alleinvertreter g. (-s,-) : gwerzher digen g., unwerzher g.

Alleinvertretung b. (-,en) : amsez digen g., derc'houezadur digen g.

Alleinvertrieb g. (-s) : unwerzh b., dasparzh miret strizh evit u.b. nemetken g., gwerzh digen b., kenwerzhiñ miret strizh evit u.b. aotreet hepken g., kenwerzh peurziwallet g./b.

allel ag. : [bev.] allel ; *alleles Gen*, genenn allel b.

Allel n. (-s,-e) : [bev.] allelenn b. ; *dominantes Allel*, allelenn drec'hek b. ; *rezessives Allel*, allelenn enkilek b.

allemal Adv. : a-hed ar wech, e-doug ar wech, a-zoug ar wech, bepred, atav ; *ein für allemal*, ur wech evit mat, ur wech da vat.

allenfalls Adv. : [Bro-Suis / Su Bro-Alamagn] 1. gant ar stard, evit ar gwellañ, e gwellañ degouezh, d'ar muiañ, d'an hirañ, d'ar muiañ-holl, d'ar muiañ tout, ar muiañ, d'ar pellañ, d'al liesañ, d'an hirañ-holl, d'an hirañ tout, da hirañ, hep tamm ouzhpenn, hep hini ouzhpenn, d'ar gwashañ-holl, evit ar gwashañ, evit ar muiañ, d'ar gwellañ tout ; *allenfalls noch eine Stunde*, un eurvezh c'hoazh d'ar muiañ-holl ; 2. marteze, marse, emichañs, moarvat, diouzh an dro, diouzh ma vez, diouzh ma vo tro, diouzh ma vo, diouzh ma ve, diouzh ma vo kont, diouzh ma tegouezho, hervez ma tegouezho, hervez ma tegouezho ar bed, diouzh an darvoudoù, hervez ma troio ar stal, hervez stad an traou, mar c'hoarvez ; *das Mittel könnte allenfalls helfen*, sikourus e vo ar remed-se marteze.

allenthalben Adv. : dre-holl, a bep tu ; *allenthalben auf der Welt trifft man Bretonen*, kavet e vez Bretoned dre ar bed-holl.

allerallerkleinst(e)r,s) ag. : *das allerallerkleinst(e) Teilchen*, ar bihanañ tamm eus kement a zo holl g.

allerart Adv. : a bep seurt, a bep giz, a bep natur ; *es gibt ja allerart Leute*, pegen disheñvel e chall an dud bezañ !

allerbest ag. : gwellañ-holl ; *er hat am allerbesten gearbeitet*, hennezh an hini eo en deus strivet ar muiañ ; *das Allerbste*, ar bleuñ str., ar boked g., ar bokedad g., ar vegenn b., ar dibab g., ar diuz g., ar gwir flourdiliz str., ar flourdilizzenn b., ar pep gwellañ g. ; *ich wünsche euch das Allerbste ! gwellañ hetoù ! chañs vat ! berzh deoc'h ! ra zeuio pep tra da vat ganeoc'h ! kant eurvad r'ho heulio ! ra viot eürus ! chañs ha yec'hem deoc'h ! avantur vat deoc'h !*

allerbestens Adv. : evit ar gwellañ, eus ar gwellañ, brav-ral, pase mat, peurvav, fiskal, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, dreist, mat-distailh, mat-dreist, dispar, ervat ; *sie verstehen sich allerbestens*, en em ober a reont brav-ral.

allerchristlichster König g. : [istor] roue Kristen-Meurbet g. [rex christianissimus].

allerdings Adv. : 1. koulz all, padal, evelkent, neoazh, koulskoude, evelato, avat, bepred ; *sie müssen sich allerdings darum kümmern*, bepred eo e tleont pleal gant se ; 2. e gwirionez, evit gwir, a-dra-sur, a-dra-wir, sur-mat ; 3. *allerdings ! feiz ya ! ya da ! sur 'vat ! nebaon ! douetañ ebet ! na petra 'ta ! ya 'vat ! ya tre ! membri ! dam ! eya ! atoue sur ! dam !*

allererste(r,s) ag. : kentañ-holl ; *das allererste Mal*, kentañ biskoazh ; *in allererster Linie*, da gentañ ha dreist pep tra, a-raok pep tra, a-barzh pep tra, da gentañ-holl, da gentañ penn, da gentañ-tout, kentañ penn, kentañ lañs, kentañ kan, kentañ pae, kentañ-razh, da gentañ-razh, da gentañ unan, da gentañ tra, a-gentañ-penn, a-gentañ-razh ; *meine allererste Sorge war es, sie am Leben zu erhalten*, va c'hentañ preder a voe ober va seizh gwellañ evit he derc'hel bev.

allerfrühestens Adv. : d'an abretañ-holl.

allergen ag. : [mezeg.] allergen, allergus.

Allergen n. (-s,-e) : [mezeg.] allergen g. [*liester allergenioù*].

Allergie b. (-,n) : [mezeg.] allergiezh b. ; *Allergie gegen Staub*, allergiezh ouzh ar boultern b. ; *parasitäre Allergie*, allergiezh arvevadel b. ; *makrobielle Allergie*, allergiezh c'haravel b.

allergieauslösend ag. : [mezeg.] allergen, allergus.

Allergietest g. (-s,-s) : [mezeg.] prouad diournat an allergiezhioù g.

Allergiker g. (-,s) : [mezeg.] allergeg g. [*liester allergien*].

allergisch ag. : 1. [mezeg.] allergek ; *gegen Staub allergisch*, allergek ouzh ar boultern ; *auf etwas (ak.) allergisch reagieren*, bezañ allergek ouzh ubd ; *allergische Reaktion*, erweziad allergek g. ; *allergische Reaktion auf Fruktose*, angougemer ouzh ar fruktoz g. ; 2. *manche sind allergisch gegen jede Form von Autorität*, darn 'zo ne c'houllennont ket bezañ mestroniet, darn 'zo ne c'houllont ket bezañ mestroniet, darn 'zo a c'houll en em ren hep sujidgezh na sparlebet, darn 'zo ne vezont ket evit padout ouzh pep stumm a aotrouniezh, darn 'zo a nac'h pep stumm a aotrouniezh.

Allergologe g. (-n,-n) : [mezeg.] allergologour g.

Allergologie b. (-) : [mezeg.] allergologiezh b.

allergologisch ag. : [mezeg.] allergologek.

allergrößte(r,s) ag. : brasañ-holl ; *sie machte sich die allergrößten Sorgen*, nec'het pizh e oa, he gwad a droe a gwelen.

allerhand Adv. : 1. a bep seurt, meur a, niverus, niverek, e-leizh, helaezh, stank, paot a, druz, puilh, forzhik ..., kalzik a ..., kalzik ..., tragaer a ... ; *allerhand Leute waren da*, eno e oa tragaer a dud ; *allerhand Geschichten*, koñchoù a bep seurt, a bep seurt koñchoù ; *ihr werdet allerhand mitmachen müssen*, a bep seurt buhezioù ho po, c'hoari ho po, trenk ha c'hwerv ho po, kejañ a reot gant an trenk hag ar c'hwerv, gwelout a reot a bep seurt re gamm ha re dort, kavout a reot trenk ha c'hwerv, ho telazhoù ho po, gwelout a reot traou briquet ha traou marellet ; *er hat allerhand mitgemacht*, gwelet en deus meur a varr-avel, roulet ar bed en deus bet ; *uns steht noch allerhand bevor*, n'omp ket deuet er-maez eus ar stloagenn - n'eo ket echu c'hoazh gant hon trubuilhoù, pell ac'hano - n'omp ket echu ouzh hon trubuilhoù, pell ac'hano - n'omp ket pare gant hon trubuilhoù, pell ac'hano - n'omp ket deuet c'hoazh er-maez eus al lagenn - n'omp ket barrek c'hoazh - n'emaomp ket deuet c'hoazh ; *ich habe noch allerhand zu tun*, mil maneur am eus d'ober c'hoazh ; *allerhand Zeug(s)*, traou a bep seurt ls., a bep seurt traou ls., traou mesk-ha-mesk ls., traou kej-mesk ls., traou kej-mej ls. ; *dort gab es allerhand zu essen* : *Fleisch, Gemüse, Käse und und was weiß ich noch alles*, eno e oa forzh pegement a draou da zebriñ (na pegement a draou da zebriñ a oa eno) : kig, legumaj keuz ha me 'oar (ha me 'oar-

me, ha me 'oar-me petra c'hoazh, ha kement 'zo, ha mil dra all, ha mil ha mil dra all) ; *obwohl sie schon allerhand besitzen, beklagen sie sich dauernd*, hag-eñ pegement a draou o deus dija e vezont atav o klemm ; *obwohl sie allerhand zu tun haben, sind sie gekommen*, deuet int hag-eñ pegement a draou o devez d'ober ; *dort bekommt man allerhand zu sehen*, eno ez eus peadra da luc'hañ ; **2. allerhand Geld**, un tousegad brav a arc'hant g., arc'hantou bras ls., arc'hant bras g., ur pochad mat a arc'hant g., un dormad (ur poullad) brav a arc'hant g., ur pezhiad moneiz g., ur somm vras a arc'hant b., arc'hant e-leizh g., ur varlennad arc'hant b., ur sammad gouest g., ur sammad bravik a-walc'h g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; **3. [dre skeud.] P. das ist allerhand ! re 'zo re, se 'zo mont re bell ganti, se a zo mont re lark ganti, kemente se a ya dreist ar roudenn (dreist an treuzou, dreist ar bord, dreist an arroudenn, dreist ar yev) ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! sada biskoazh ! sed amañ ur c'hloc'had ! kur gaer ! ur gur gaer !**

Allerheiligen n. (-) : gouel an Hollsent g., an Hollsent g., Kel-ar-goañ g. ; *Allerheiligen und Allerseelen*, gouolioù kala-goañ ls., gouolioù Kel-ar-goañ ls.

Allerheiligenlitanei b. (-) : [relij.] letani ar sent b.

Allerheiligste(s) ag.k. n. : **1. santicul g., neved g. ; 2. [templ Jeruzalem, lec'h ma oa arc'h an Emglev] das Allerheiligste, ar sanctel sanctelañ g. ; 3. [Ilizoù kristen] das Allerheiligste, das allerheiligste Sakrament, Sakramant an Aoter g., ar Sakrament meulet ra vezo g., ar Sakramant benniget g., an eukaristiezh b., ar gomunion b. ; Stationsaltar zur Aufstellung des Allerheiligsten bei Prozessionen, telt g. ; 4. [dre skeud., kambr brevez] sanctel sanctelañ u.b. g., neved g.**

allerhochste(r,s) ag. : uhelañ-holl.

Allerhochste(r) ag.k. g. : [relij.] der Allerhochste, an Uhel-Meurbet g.

allerhochstens Adv. : gant ar stard, d'ar muiañ-holl, d'an hirañ-holl, d'an hirañ, da hirañ, d'ar gwellañ tout ; *allerhochstens zehn*, pa lavaran dek e lavaran mil, dek d'ar muiañ-holl, dek d'an hirañ-holl, dek hep tamm ouzhpenn ; *mein Vater ging allerhochstens einmal im Jahr zur Beichte*, a-vec'h ma veze va zad ur wech ar bloaz o kofes.

allerlei Adv. : a bep seurt, a bep natur, a bep giz, eus kement seurt 'zo, meur a zoare, lies, meur a ; *allerlei Gemüsesorten*, legumajoù a bep seurt ls. ; *Salatallerlei auf Nizzaer Art*, mesklun g. [provañseg lou mesclun], saladenn giz Nisa b. ; *allerlei Schônes*, traou kaer a bep seurt, a bep seurt traou kaer, ur meskad traou kaer g. ; *allerlei Waffen*, armoù a bep seurt ls. ; *allerlei Vereine wurden gegründet*, a bep seurt kevredigezhioù a node er vro ; *allerlei Sorgen*, lies anken ; *allerlei Spaß*, lies pladjur ; *dort gab es allerlei zu essen : Fleisch, Gemüse, Käse und was weiß ich noch alles*, eno e oa forzh pegement a draou da zebriñ (na pegement a draou da zebriñ a oa eno) : kig, legumaj keuz ha me 'oar (ha me 'oar-me, ha me 'oar-me petra c'hoazh, ha kement 'zo, ha mil dra all, ha mil ha mil dra all) ; *sie hat sich allerlei Auskünfte eingeholt*, graet eo ganti he fourvez a ditourou ; *allerlei Bücher wurden über ihn verfasst*, levrioù a bep seurt (a bep seurt levrioù, meur a zoare levr, lies seurt levr) a zo bet savet en e gerz ; *mir schwirrten allerlei Gedanken durch den Kopf*, mennozhioù a dorimelle em spered, mennozhioù a ribote em fenn, mennozhioù a oa o tañsal em fenn, mennozhioù a gorolle kindre-gein em fenn, ur froudad mennozhioù a oa o tarzhañ em spered, ur revriad traou a oa em fenn ; *sich durch allerlei Mittel zu ernähren wissen*, bevañ a-grip hag a-grap, pikognat,

pikagnat, bevañ diwar-bouez e ivinoù, bevañ a-skrap hag a-ziskrap ; *allerlei Mist*, kaoch'haj a bep seurt g.

Allerlei n. (-s,-s) : [kegin.] *Leipziger Allerlei*, masedoan g., liorzhad legumaj b., saladenn legumajoù mesk-ha-mesk b., meskadenn legumaj b., masedoan legumaj g.

allerletzte(r,s) ag. : diwezhañ-holl, olañ ; *als allerletztes Mittel*, d'ar gwashañ-holl, war an diwezhañ, diwezhañ tra d'ober a veve ... ; *zu allerletzt*, da ziwezhañ-holl, war an diwezhad, abenn fin ar gont, war (diouzh) an diwezhadoù, da ziwezhañ tout, erziwezh ; *im allerletzten Augenblick, in allerletzter Minute*, tre war an diwezhad, just d'ar poent diwezhañ, krip-hakrap, d'an diwezh-tre, ku-ha-ka ; *er tut alles im allerletzten Moment*, gortoz a ra atav an diwezhadoù, krip-ha-krap e ra pep tra, gortoz a ra atav betek an diwezhañ rekiz ; *er konnte eben noch in allerletzter Minute aus dem Wagen springen*, just en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-boan en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, gallet en doa krip-ha-krap sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, gallet en doa ku-ha-ka sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan ; *der Allerletzte*, an hini diwezhañ tout g. ; *das ist doch das Allerletzte*, aze emañ ar boch ! biskoazh kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! gwashat ! euzhusat ! kement-se ! betek keit-se ! keit-se ! betek keit all ! keit all !

allerliebste(r,s) ag. : *die Allerliebste*, ar muiañ-karet b. ; *allerliebste Mutter*, mamm a garantez b. ; *am allerliebsten*, dreist pep tra, kentoc'h eget n'eus forzh petra all.

allermeiste(r,s) ag. : *an darn vrasañ* (ar brasniver, an darn vuiañ, ar pep brasañ, ar braz, al lodenn vrasañ, ar c'halz muiañ, ar fonn, ar fonn vuiañ, ar fonn muiañ, an hanter brasañ) eus, ar peurvuañañ eus ; *am allermeisten, in den allermeisten Fällen*, peurvuañañ, an aliesañ, ar fonn vuiañ, ar fonn muiañ, ar peurliesañ ; *dieses Lied gefällt mir am allermeisten*, ar ganaouenn-se a blij din muioc'h eget nep hini all.

allermindestes Adv. : da bep neubeutañ.

allernächste(r,s) ag. : *just e-kichen, tostañ-holl* ; *aus allernächster Nähe auf jemanden schießen*, tennañ a-dost-kaer war u.b., tennañ a-dost-kaer gant u.b., tennañ a-dost-berr war u.b., tennañ a-dost-berr gant u.b., tennañ a-douch-kaer war u.b., tennañ a-douch-kaer gant u.b.

allerneueste(r,s) ag. / **allerneuste(r,s)** ag. : *nevez-flamm-flimin, flamm-flimiant, nevez-flamm, flamm-flimin*, war e gentañ lamm, war e gentañ tro.

Allernötigste(s) ag.k. n. / **Allernotwendigste(s)** ag.k. n. : *das Allernötigste, das Allernotwendigste*, ar pep kentañ g., ar pep retañ g., ar retañ-holl g. ; *das Allernötigste fehlt ihnen, das Allernotwendigste fehlt ihnen*, en diouer a bep tra emaint, aet int berrañ ma c'hallont, ar pep retañ a vank dezho, dibourvez eus pep tra int, dibourvez int a gement tra 'zo, didra emaint, dioueriñ a reont an traou rekisañ, mankout a reont a bep tra, en em gavout a reont en dilez ar brasañ, ne gevont nemet dre an diouer hag an dilez a bep tra, n'o deus tra war o anv (en o c'herz, en o anv), n'o deus kerz e nep tra, n'o deus ket an hanter eus netra, dileve int, diank eo pep tra dezho, pep tra a ra diank dezho, n'o deus ket un diner toull war o anv, n'o deus nag erv nag ant, n'o deus na bod na skod, n'o deus mann dezho, n'o deus netra drezo o-unan, difournis a bep tra int, diarc'hant int, dizanvez int, n'o deus ket daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, n'o deus gwenneg ebet, skañv (diskantet, diblusket, disec'hét, skarzhet, goullo, plat, ridet, moan, treut) eo o yalc'h, deuet eo o yalc'h da bladañ, aet eo o yalc'h d'an hesk, n'eus gwenneg ebet el loch ganto, n'eus gwenneg toull ebet ganto, n'o deus takenn ebet, berr int war o

c'hezeg, izel eo an dour ganto, riñset int, roustet int, n'o deus ket a segal ken, emañ Fañch ar Berr ganto, teusk eo an traou ganto, berrek eo ganto, bihan-bihan eo pep tra ganto.

allerorten Adv. / **allerorts** Adv. : dre-holl, e pep lec'h, e pep tu, a bep tu, e kement lec'h a zo, e kement lec'h a zo holl, n'eus forzh pelec'h, er pevar avel, er seizh avel, d'ar pevar avel, d'ar seizh avel ; *allerorts auf der Welt trifft man Bretonen*, kavet e vez Bretoned dre ar bed-holl.

allerschlimmst- ag. : gwashañ-holl, gwashañ-razh ; das Allerschlimmste, ar pep gwashañ g., ar gwashañ-razh g.

allerschönste(r,s) ag. : ... ar c'haerañ, ar c'haerañ-holl, eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ ; [dre skeud.] P. das Allerschönste kommt erst jetzt, n'hoc'h eus ket gwelet ar pep gwellañ c'hoazh, ar pep gwellañ a zo war-lec'h.

Allerseelen n. (-) : gouel an Anaon g. ; *Allerheiligen und Allerseelen*, gouelioù kala-goañv ls., gouelioù Kel-ar-goañv ls.

allerseits Adv. : eus pep lec'h, eus a bep tu, a bep tu, a bep hent, a bep lec'h, a bep kostez.

allerspätestens Adv. : d'an diwezhatañ-holl, da ziwezhatañ-holl, evit an diwezhatañ-holl.

allerwärts Adv. / **allerwege** Adv. : dre-holl, e pep lec'h, e kement lec'h a zo.

allerweil Adv. : atav, bepred.

Allerwelts- : boutin, standur, eus an ordinaloù.

Allerweltsheil n. (-s) : [louza.] gleizh-glas str., louzaouenn-santez-Veronika b.

Allerweltskerl g. (-s,-e/-s) : paotr start g., bouih g., hinkin g., c'hwi g., ibil g.

Allerweltsname g. (-ns,-n) : anv gwall voutin g. ; das ist ein Allerweltsname, e-barzh ar vro meur a Vari 'zo.

Allerweltweisheit b. (-,en) / **Allerweltswort** n. (-s,-e) : komzoù divlaz ls., komzoù dister ls., boutinou ls., kliched g., orogell b., lavar boutin g., komz voutin b., komz treut b., mennozh kozh g., temzoù skuizh ls., kredenn voutin b.

allerwenigste(r,s) ag. : nebeutañ-holl ; am allerwenigsten, an nebeutañ-holl, kalz nebeutoc'h eget ar re all.

allerwenigtens Adv. : da bep neubeutañ.

Allerwerteste(r) ag.k. g. : diadreñv g., penn-adreñv g., revr g., kab ar revr g., chouk g., feskennoù ls., feskinier ls., divfeskenn ls., peñsoù ls., koazez g., azezou ls., foñs g., siklutenn b., dibuner g., fraezh g., talekon g., an divjod a-dreñv ls., moñselloù ls., bougennou-revr ls. ; setz dich mit deinem Allerwertesten auf den Stuhl, taol da galite war ar gador, taol da revr war ar gador, taol da bouez war ar gador, laka da revr war e c'henou amañ war ar gador, laka ar born war e c'henou amañ war ar gador ; jemandem einen Fußtritt in den Allerwertesten verpassen, jemandem (jemanden) in den Allerwertesten treten, lakaat e votez d'u.b. en e ziadreñv, lakaat e votez d'u.b. el lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv, botezadiñ revr u.b., botezadiñ foñs u.b.

alles sellit ouzh all.

allesamt Adv. : gwitibunan, hep na vankfe hini, tout-razh, tout-pizh-razh, holl-razh, holl-razh-ribus, holl-pizh-razh, razh a-bezh, an holl gwitibunan, holl gwitibunan, kement hini a zo anezho, an holl dud tout, an holl hep diskontañ nikun, an holl hep esevarañ nikun, an holl hep na vankas gour, an holl hep faot ebet, holl a-bezh, holl en ur bagad, holl a-gevret, holl d'un dro, holl e-kevret, holl asambles, an holl en ur ser, an holl ser-hasser, an holl e-ser, holl a-genstroll, holl a-geñver, holl a-gor, holl a-unan, holl a-unvan, holl a-unstroll, holl asambles hep digarez ebet, kement den a zo tout, an dud holl gwitibunan, pizh an dud.

Allesfresser g. (-s,-) : [loen.] hollezad g. [liester hollezaded], hollzebrer g. [liester hollzebreren], jastren [liester jastrened] g. ; als Säugetiere sind die Schweine Allesfresser, ar moc'h a zo bronneged hollzebrer ; das Schwein ist ein Allesfresser, loened jastren a zo eus ar moc'h.

Alleskleber g. (-s,-) : peg hollimplij g., kaot hollimplij g.

Alleskönnner g. (-s,-) : ein Alleskönnner, un diaoul (ur mailh) a baotr g., ur c'hole g., ur maout a zen g., un hinkin g., ur c'hwi g., ur paotr a foeltr forzh g., ur fourdouilh g., ur Yannig ar mil micher g., un tad den g., un den mat-krak g., un dreistijin a zen g., ur spered dreist-dispar a zen g., un ijin dreist-dispar a zen g., un den a zrestijin g., un den dreistbarrek g., un den dreist g., un den ijinus-dreist g., un dañvad g., un houad g., ur c'hi g., un tad den g., ur mestr d'ober g., ur mestr meur g., un tarin g.

Alleswissrer g. (-s,-) : alvokad brezhonek g. - den en deus respont da bep tra g. - par dube g. - brizhouzieg g. [liester brizhouzieien] - paotr a oar pet lost en deus ar yar g. - den a zo muioc'h a gagal eget a c'hlao gantañ g. - den a ra muioc'h a voged eget a dan g. - den taer en e gomzoù ha gwak pa sav kazioz da stagañ ganti g. - den re vras e Benn evit deskiñ tra g. - den teodet hir ha dornez berr g. - den a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer g. - den a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) - penn boultoz : bras ar genoù, bihan al lost g. - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan g. - futuer g. - poufer g. - poc'hon g. [liester poc'honed] - brogoier g. - brogolier g. - pomader g. - brabañser g. - pezh gloriis g. - bugader g. - boufon g. - pabor g. - fougeer g. - brammer g. - braller g. - braller e gloch g. - mailhard g. - breser g. - breser kaoc'h g. - kagaler g. - Yann beg-araok g. - fri-furch g. - fri savet g. - save-fri g. [liester saverien-o-fri] - feker g. - spered kurius a zen g. - fourdouilh g. - lavarer g. - prezeger daonet g. - Yannig ar mil micher g.

alleweil Adv. [Bro-Aostria] / **allezeit** Adv. : bepred, atav.

allfälligg ag. : [Bro-Suis / Bro-Aostria] degouezhus, c'hoavezus, bezus, gallus, ... a c'hell bezañ ; bei allfälligen Widerständen, e ken kaz ma savfe enebiezh.

Allgegenwart b. (-) : hollveañs b. ; das Wunder der Allgegenwart ist mir nicht zuteilgeworden, n'on ket evit bezañ e pep lec'h, n'on ket evit tapout e pep lec'h.

allgegenwärtig ag. : holvezant.

allgemach Adv. [dispredet] : tamm-ha-tamm, tamm-dredamm, a damm da damm, a-sil, dre sil, a-siliq, a-sil-kaer, a-sil-da-sil, sil-ha-sil, a-ruz, a-van-da-van, nebeut-ha-nebeut, a-nebeut da nebeut, a-nebeudoù, a-dammoù, a-dammigoù, a-nebeudoügoù, a-bazenoù, a-dost-da-dost, a-nes-da-nes, bep un tammig, bep a dammig, a raz e raz, pep a nebeut, bep un nebeud, taol-ha-taol, a-zoug-kamm, war bouezig.

allgemein ag. : 1. ... an holl, hollek, hollel, boutin, foran, hollvedel, hollvedek, hollveziadel, hollveziadek, kevredin, peur... ; allgemeine Ansicht, allgemeine Meinung, allgemeine Vorstellung, soñj an holl g. ; die allgemeinen Sicherheitsvorkehrungen, an diarbennoù boas ls. ; sie erfreute sich allgemeiner Achtung, istim vras he doa digant an holl dud ; das ist allgemein bekannt, se a ouier a-walc'h, se a ouier mat, n'emañ ket da c'houzout, brud a zo dre-holl, ar brud-se a zo a bep tu, anavezet eo gant an holl, ne gomzer a gen, an holl er goar ; allgemeiner Nutzen, mad an holl g., laz foran g., laz hollek g. ; allgemeine Unkosten, mizoù hollek ls. ; allgemeine Verbreitung, hollvedeladur g., peurskignadur g. ; allgemeine Unzufriedenheit hervorrufen, ober displijadur d'an holl, displijout d'an holl ; allgemeines Gelächter auslösen, lakaat ur c'hoarzhadeg da darzañ, lakaat ur c'hoarzhadeg da zirollañ, lakaat an dud da c'hoarzhin a-zirroll ; [polit] allegemeine Wahl,

allgemeines Wahlrecht, mouezhiañ hollek g., hollvouezhierezh g. ; *allgemeine Wahlen*, mouezhiadeg hollek b., hollvouezhiadeb g. ; *allgemeine Dienstpflicht*, amzer-soudard hollek ret g./b., servij-soudard hollek dre ret ; [istor] *allgemeine Erklärung der Menschenrechte*, disklériadur hollveziadel gwirioù Mab-den g. ; [mezeg.] *allgemeine Chirurgie*, surjianerezh hollek g. ; *vom Besonderen auf das Allgemeine*, eus ar bihan d'ar bras ; [predet.] *vom Allgemeinen auf das Besondere schließen*, mont dre zezastum eus an hollad d'ar munud ; [fizik] *allgemeine Relativitätstheorie*, arlakadenn ar geñverelezh hollek b. ; [gwir] *allgemeine Amnestie*, distaoladeg b., distaoaliadeg b., diskounadur hollek g. ; *allgemeines Recht*, gwir kevredin g. ; **2.** penn-, pennañ ; *allgemeine Richtlinien*, pennreolennou ls. ; *allgemeine technische Daten*, karakteristikoù teknikel pennañ ls., spisverkou teknikel pennañ ls.

Adv. : **1.** gant an holl, evit an holl, a bep tu, e pep lec'h ; *allgemein bekannt*, noter, mil anavezet, mil vrudet, brudet a bep tu, brudet bras, forzh vrudet, brudet kenañ, anat, anv, stlenn, splann, tremen splann, tremen anat, anavezet d'an holl, anavezet gant an holl, gouezet gant an holl, [dispredet] gnaou ; *man sagt allgemein, dass*, ar brud a zo da lavaret e ..., poz d'an dud e ..., liz d'an dud e ..., war a lavar an dud e ..., war lavar an holl e ..., da lavaras an dud e ..., evel ma lavaras an dud e ..., hervez ar brud e ..., gouez d'an dud e ..., diouzh pezh a lavarer e ..., hervez ar gaoz e ..., diouzh al lavarioù e ..., da lavaras ar gaoz e ..., hervez klevet e ..., hervez kont e ..., war a lavarer e ..., hervez m'emañ ar brud e ..., diouzh ar mod e ..., hervez ar mod e ..., hervez a lavarer e ... ; *allgemein gültig*, a c'hall bezañ implijet e pep lec'h, a c'hall bezañ graet gantañ e pep degoezh ; *allgemein verständlich*, aes da intent gant an holl, diouzh intent an holl, diouzh meiz an holl, en akomod d'an holl, diouzh kement ha ma c'hall kompreñ an holl, en aezamant d'an holl, en ardremez an holl, en amen an holl, e resed an holl ; *er hielt seine Vorträge immer in einfacher Sprache, was allgemein verständlich war*, e brezegennou a veze atav plaen hag aes da gompren ; *allgemein nützlich*, talvoudus d'an holl, a laz hollek, a laz foran ; **2.** dre-vras, en holl, evit an darn vrasañ, gwitibuntamm, peurliesañ, peurvuañ, ordinal, d'an ordinal, evit ar pep brasaañ, evit al lodenn vrasañ, evit ar c'halz muiañ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ ; *wie allgemein üblich*, evel ma vez graet peurliesañ ; **3.** [mezeg.] *allgemein praktizierend*, ... hollegour.

Allgemeinanästhesie b. (-,n) : [mezeg.] dieraesiñ hollek g.
Allgemeinchirurgie b. (-) : [mezeg.] surjianerezh hollek g.
Allgemeine(s) ag.k. n. : **1.** [predet.] hollvedelezh b., hollvedegezh b., hollveziadelezh b., hollveziadegezh b., hollidigezh b., hollelezh b. ; **2. im Allgemeinen**, dre vras, en holl, evit an darn vrasañ, gwitibuntamm, peurliesañ, peurvuañ, ordinal, d'an ordinal, evit ar pep brasaañ, evit al lodenn vrasañ, evit ar c'halz muiañ, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ.

Allgemeinbefinden n. (-s) : [mezeg.] stad hollek b.

allgemeinbildend ag. (-) : [skolioù] ... kelennadurezh hollek, ... stummadur hollek, ... deskadurezh hollek ; [Bro-Austria, liseoù] *Unterstufe der allgemeinbildenden höheren Schulen*, kentañ kelc'hiad studioù an eil-derez g. ; *Oberstufe der allgemeinbildenden höheren Schulen*, eil kelc'hiad studioù an eil-derez g.

Allgemeinbildung b. (-) : stummadur hollek g., deskadurezh hollek b.

allgemeingültig ag. : a dalvoudegezh hollvedel, hollvedel, hollvedek, holveziael, hollveziadek ; *etwas allgemeingültig machen*, hollvedelaat ubd, hollvedekaat ubd, hollveziadelaat

ubd, hollveziadekaat ubd. ; *allgemein gültig werden*, hollvedelaat, hollvedekaat, hollveziadelaat, hollveziadekaat.

Allgemeingültigkeit b. (-) : hollvedelezh b., hollveziadelezh b., hollvedegezh b., hollveziadegezh b., talvoudegezh hollvedel b. ; *etwas (dat.) Allgemeingültigkeit verleihen*, hollvedelaat ubd, hollvedekaat ubd, hollveziadelaat ubd, hollveziadekaat ubd ; *Allgemeingültigkeit erlangen*, hollvedelaat, hollvedekaat, hollveziadelaat, hollveziadekaat ; *Allgemeingültigkeit der Menschenrechte*, hollveziadelezh gwirioù Mab-den b.

Allgemeingut n. (-es,-güter) : **1.** traou anavezet gant an holl ls., kenc'hlañ dizanvezel g., glad dizanvezel an holl g. ; **2.** [istor] douar ar gumun g., douaroù ar gumun ls., douaroù boutin ls., boutinoù ls., boutinajoù ls., maez g., fuajou ls. ; [kevredadouriez] *die Tragödie des Allgemeingutes*, kudennadur ar boutinajoù g.

Allgemeinheit b. (-) : **1.** an dud ls., an holl ls. ; *der Allgemeinheit zugänglich*, digor d'an holl ; **2.** hollegezh b., traou dre vras ls., dispelegadenn dre vras b.

Allgemeinheiten ls. : komzoù dister ls., boutinou ls., klicheoù ls., orogell b., lavarioù boutin ls., komzoù boutin ls., komzoù treut ls.

Allgemeinmedizin b. (-) : mezekniezh hollek b., mezegiezh hollek b.

Allgemeinmediziner g. (-s,-) : medisin hollegour g., hollegour g., mezeg hollegour g.

Allgemeinplatz g. (-es,-plätze) : peuranadurenn b., komzoù divlaz ls., komzoù dister ls., boutinou ls., klicheg g., orogell b., lavar boutin g., komz voutin b., komz treut b., mennozh kozh g., temzoù skuizh ls., kredenn voutin b.

Allgemeinverbindlichkeit b. (-) : hollvedelezh b., hollveziadelezh b., hollvedegezh b., hollveziadegezh b., talvoudegezh hollvedel b. ; *Allgemeinverbindlichkeit der Menschenrechte*, hollveziadelezh gwirioù Mab-den b.

Allgemeinwohl n. (-s) : mad an holl g., mad an dud g., mad ar vroig g., laz foran g., laz hollek g., kenvad g. ; *das Allgemeinwohl und die Einzelinteressen*, mad an holl ha mad an-unan ; *es wurde beschlossen, dass es dem Allgemeinwohl dienen solle*, divizet ez eus bet ma talvezo an dra-se d'an holl, divizet e voe ma talveze an dra-se d'an holl ; *sich für das Allgemeinwohl einsetzen und nicht für das Wohl irgendeines Einzelnen*, klask mad an holl kentoc'h eget mad an den-mañ pe an den-se en e bart e-unan.

Allgewalt b. (-) : holl'challoud g., holl'challoudegezh b., holl'challoudezh b. ; *Gottes Allgewalt*, holl'challoudezh Doue b.

Allheilmittel n. (-s,-) : poultr brav g., louzoù mat evit kement seurt kleñved a zo tout g., louzoù hollbare g., orientan g., peurlouzoù g.

Allheit b. (-) : [predet.] hollelezh b.

allhier Adv. [dispredet] : du-mañ, amañ.

Allianz b. (-en) : [istor] emglev g., kevredadur g. ; *die Heilige Allianz*, an Emglev Santel g. ; *Atlantische Allianz*, pakt atlantel g., feur-emglev Norzh Atlantel g., Aozadur ar feur-emglev Norzh Atlantel (AFNA) g.

allianzfrei ag. : [polit.] disteud, neptu.

Alligator g. (-s,-en) : [loen.] **1.** aligator g. ; **2.** [kerentiad] aligatorideg g. [lester aligatorideged].

Alligatorbirne b. (-,n) : [louza.] avoukez str.

alliieren V.em. : **sich alliiieren** (hat sich (ak.) alliert) : kevrediñ gant, kevrediñ ouzh, en em unaniñ, kengevrediñ, kevreañ, kenemsevel.

Alliierte(r) ag.k. g./b. : [istor] kevredad g. [lester kevredidi], kevredadez b., kengevredad g. [lester kengevredidi],

kengevrededer g., kengevredadez b., unvanad g. [/*lester* unvanidi], unvanadez b. ; die Allierten, ar re unanet ls., ar gevredidi ls., ar broioù kevredet ls., [eil brezel-bed] ar Re Gevredet ls.

Allioli b. (-) : [kegin.] aioli g.

Alliteration b. (-,-en) : [lenn.] kenganez ar c'henzonennou b., kengan war ar c'henzonennou g., klotenn-gensonenn b., kensonerezh g., kengensonadur g.

alliterierend ag. : [lenn.] kenganezel.

alljährlich ag./Adv. : bep bloaz.

Allmacht b. (-, -mächt)e : hollc'halloud g., hollc'halloudegezh b., hollc'halloudezh b., holveli b.

allmächtig ag. : holc'halloudus, holc'halloudek ; *Allmächtiger!* va Doue benniget ! va Doue benniget, mardouen ! mardiac'h ! mardoust ! mardoustac'h ! mardoustik ! pebezh torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerc'hez Vari ! Gwerc'hez sante ! n'eo ket posupl ! Jesuz, va Doue ! va Doue ! Salver Doue ! Salver benniget ! Salver Jesuz 'ta va Doue ! va Doue ! va Doue iver 'ta ! traou Doue ! gwa Doue ! mallozh Doue ! mallozh ene Doue ! mallozh va Doue ! mallozh gast ! mil mallozh Doue ! ; der *allmächtige Dollar*, an dollar holc'halloudus g., an dollar holc'halloudek g., an dollar benniget g. ; [frañmasonerez] der *Allmächtige Baumeister aller Welten*, reizher ar bed, renker ar bed g.

Allmächtige(r) ag.k. g. : holc'halloudeg g. [/*lester* holc'halloudeien] ; [relij.] der *Allmächtige*, an Holc'halloudeg g., an Tad holc'halloudus g. ; *Allmächtiger!* va Doue benniget ! mardouen ! mardiac'h ! mardoust ! mardoustac'h ! mardoustik ! va Doue benniget, pebezh torad filiped ! va Doue benniget, ar vadeziant a-raok an eured ! Gwerc'hez Vari ! Gwerc'hez sante ! n'eo ket posupl ! Jesuz, va Doue ! va Doue ! Salver Doue ! Salver benniget ! Salver Jesuz 'ta va Doue ! va Doue iver 'ta ! traou Doue ! gwa Doue ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mallozh gast ! mallozh ene Doue ! mil mallozh Doue !

allmählich ag. : pazennek ; *allmähliches Vorrücken*, aroakadur pazennek g., pazennegezh b.
Adv. : tamm-ha-tamm, tamm-dre-damm, a damm da damm, a-sil, dre sil, a-silig, a-sil-kaer, a-sil-da-sil, sil-ha-sil, a-ruz, a-vanda-van, nebeut-ha-nebeut, a nebeut da nebeut, a-nebeudou, a-dammou, a-dammigoù, a-nebeudoùigoù, a-bazennou, a-dost-da-dost, a-nes-da-nes, bep un tammig, bep a dammig, a raz e raz, pep a nebeut, bep un nebeud, taol-ha-taol, a-zougg-kamm, war bouezig ; sich *allmählich abzeichnen*, kemer tres, bezañ o stummañ, en em stummañ, kregiñ da stummañ, divrazañ, stummañ, furmañ, bezañ krog da stummañ, fesoniñ, sevel doare d'an dra-mañ-tra, dibouppenniñ.

Allmählichkeit b. (-) : [preder.] pazennegezh b.

Allmeind b. (-,-en) [Bro-Suis] / **Allmend** b. (-,-en) [Bro-Suis] / **Allmende** b. (-,-n) : douar ar gumun g., douaroù ar gumun ls., douaroù boutin ls., boutinoù ls., boutinajoù ls., maez g., fuajoù ls. ; *Nutzungsrechte an den Allmenden*, gwirioù kumunel ls. ; [kevredadouriez] die *Tragik der Allmende*, kudennadur ar boutinajoù g.

Allmendeklemme b. (-) / **Allmendeproblematik** b. (-) : [kevredadouriez] kudennadur ar boutinajoù g.

allmonatlich ag./Adv. : bep miz.

allmorgentlich ag./Adv. : bep mintin.

allnächtlich ag./Adv. : bemnoz.

allochthon ag. : 1. [bev.] ezgenidik ; *allochthon Art*, spesad ezgenidik g. ; 2. [tudoniez] ein *Allochthoner*, un ezgenidig g. ; die *Allochthonen*, an ezgenidien ls.

Allod n. (-s,-e) : [gwir, istor] douar gant ur perc'hennaj leunwir stag outañ g., douar-kuit g. ; *Besitzer eines Allods*, perc'henn douar-kuit g.

allodial ag. : [gwir, istor] ... a sell ouzh an douaroù-kuit.

Allodialbesitzer g. (-s,-) : [gwir, istor] perc'henn douar-kuit g. allofon ag. : [yezh.] arallyezh.

Allofone(r) ag.k. g./b. : [yezh.] arallyezher g., arallyezherez b. **allogam** ag. : [louza.] allogam ; *allogame Pflanze*, allogam g. ; die *allogamen Pflanzen*, an *allogamed* ls.

Allogamie b. (-) : [louza.] allogamiezh b.

allogen ag. : 1. [douarouriez] ezdeuat ; 2. [mezeg.] *allogene Transplantation*, imboud unspesadien g.

Allomorph n. (-s,-e) : [yezh.] arallstumm g.

Allonge b. (-,-n) : stagadenn b., astenn g.

Allongeperücke b. (-,-n) : perukenn hir, perukenn blev rodellet hir b.

Allopath g. (-en,-en) : [mezeg.] allopate g. [/*lester* allopathed].

Allopathie b. (-) : [mezeg.] allopatiezh b.

allopathisch ag. : [mezeg.] allopatek.

allopatrisch ag. : [bev.] daskendiriat.

allophon ag. : [yezh.] arallyezh.

Allophone(r) ag.k. g./b. : [yezh.] arallyezher g., arallyezherez b.

alloplastisch ag. : [bred.] alloplastek, ... allzelviñ.

Allosterie b. (-) : [bev.] allostergezh b.

allosterisch ag. : [bev.] allosterek.

allothigen ag. : [douarouriez] ezdeuat.

Allotria ls. : kabal b., boulorgn g., talabard g., cholori ha jabadao, todion g., sabat g., toumpi b., streuvell b. ; *Allotria treiben*, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober hailhonerez, c'hoari e loen, ober cholori ha jabadao, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj, ober karnaj an droukspered, bostoc'hiñ, bezañ foar (ur sabat, cholori, un todilhon, un todion, un doumpi, ur jabadao) gant an-unan, lakaat fourgas, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), tousmac'hat, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, krial evel un egaret, tounzial, tourzial, todioniñ, sabatiñ, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), ober e zen gars, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ.

Allotropie b. (-) : [kimiezh] allotropiezh b.

allotropisch ag. : [kimiezh] allotropek.

Allotyp g. (-s,-en) : [bev.] allotip g. [/*lester* allotipoù], askenrizhieg g. [/*lester* askenrizhegoù].

Allotypie b. (-) : [bev.] allotipezh b., askenrizh g.

allotypisch ag. : [bev.] allotipek, askenrizhek, askenrizhel.

Allotypus g. (-,-typen) : [bev.] allotip g. [/*lester* allotipoù], askenrizhieg g. [/*lester* askenrizhegoù].

allozentrisch ag. : [bred.] arallgreizat.

Allozentrismus g. (-) : [bred.] arallgreizadezh b.

Allparteienregierung b. (-,-en) : gouarnamant a ya dileuridi eus an holl gostezennou d'en ober g.

Allquantifizierung b. (-) : [preder.] kementadur hollerdalat g.

Allquantor g. (-s,-en) : [preder.] kementader hollerdalat g. [/*lester* kementaderiou hollerdalat], hollerdalader g. [/*lester* hollerdaladeriou].

Allradantrieb g. (-s,-e) : [kirri-tan] mit *Allradantrieb*, peder rod luskañ dezhñ ; *Fahrzeug mit Allradantrieb*, karbed (karr-tan) peder rod luskañ g.

Allroundwissenschaftler g. (-,-) : skiantour barrek war an holl dachennoù g., skiantour liesvarrek g.

allseitig ag. : ... an holl gwitibunan, ... gant an holl, ... eus pep lec'h, ... e pep lec'h, ... eus a bep tu, ... a bep tu, ... tu-ha-tu, ... tu-ouzh-tu, ... a-zre-holl, ... a bep hent, ... a bep lec'h, hollel ; *allseitiger Widerstand*, enebadeg a bep tu b. ; *auf allseitigen Wunsch*, diwar goulenn an holl.

Adv. : a bep tu, tu-ha-tu, tu-ouzh-tu, a-zre-holl ; *allseitig begabt*, barrek war an holl dachennoù ; *allseitig interessiert*, dedennet gant pep tra ; *allseitig informiert*, titouret a bep tu.

Allseitigkeit b. (-) : hollidigezh b.

allseits Adv. : **1.** dre-holl, e pep lec'h, e kement lec'h a zo, a bep tu, tu-ha-tu, tu-ouzh-tu, a-zre-holl ; *allseits bekannt*, noter, mil anavezet, mil vrudet, brudet a bep tu, holvrudet, brudet bras, forzh vrudet, brudet kenañ, anat, anv, anavezet, stlenn, splann, tremen splann, tremen anat, anavezet d'an holl, anavezet gant an holl, gouezet gant an holl, [dispredet] gnaou ; **2.** a bep hent, e pep hent, e pep keñver, e kement stumm a zo holl, e pep feur, e pep giz.

allslawisch ag. : hollslavek, hollslavour ; *allslawische Bewegung*, hollslavegezh b., hollslavouriezh b.

Alltag g. (-s,-e) : **1.** pemdez g., buhez pemdeziek b. ; *die Zwänge des Alltags*, redioù ar vuhez pemdeziek ls., ar chastreoù pemdeziek ls. ; *der graue Alltag*, louedaj ar pemdez g., tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù ls., trepetoù ar vuhez pemdeziek ls., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., al labour standur g., ar standur b., ar sermoul g. ; *der Alltag kehrt zurück*, distreiñ a ra an dud d'o zrepetoù pemdeziek ; **2.** deiz labour g., deiz oberat g., devezh pemdez g.

alltäglich ag. : **1.** bemdez, bep deiz ; *die Zwänge des alltäglichen Lebens*, redioù ar vuhez pemdeziek ls., ar chastreoù pemdeziek ls. ; **2.** boutin, standur, eus an ordinaloù ; *ein nicht alltäglicher Mann*, ul labous iskis a zen g., un den dezhañ e-unan g., un oristal g., un oristal a zen g., un orin a baotr g., ur pichon g.

Alltäglichkeit b. (-) : boutinder g., boutinded b., pemdeziegezh b.

alltags Adv. : war ar pemdez, da bemdez, d'ar pemdez, war ar sizhun.

Alltagsgeschäfte ls. : labour standur g., standur b., sermoul g. ; *die Alltagsgeschäfte führen*, kas ar standur.

Alltagskleid n. (-s,-er) / **Alltagskleidung** b. (-,en) : dilhad sizhun ls., dilhad pemdez ls., dilhad da bemdez ls., pemdezieg g. ; *seine Alltagskleidung anhaben*, bezañ gwisket war e bemdezieg.

Alltagskost b. (-) : tinell b., keusteurenn b., kundu b.

Alltagskultur b. (-) : tolpstuziadur g.

Alltagsleben n. (-s) : tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù ls., trepetoù ar vuhez pemdeziek ls., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., al labour standur g., ar standur b., ar sermoul g.

Alltagsmensch g. (-en,-en) : den a nep hini g., den ordinal g., den eus an ordinaloù g., den boutin g.

Alltagstrott g. (-s) : *der Alltagstrott*, louedaj ar pemdez g., tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù ls., trepetoù ar vuhez pemdeziek ls., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., al labour standur g., ar standur b., ar sermoul g. ; *um aus dem Alltagstrott zu kommen*, evit freskaat e Benn.

allüberall Adv. : dre-holl, e pep lec'h, e kement lec'h a zo tout.

allumfassend ag. : hollek, hollvedel.

Allüren ls. : **1.** doareoù ls., dalc'h g., neuz b. ; **2.** minoù ls.

alluvial ag. : dichaladurel ; *alluvialer Fächer*, kern an atredou b., kern dichaladur b.

Alluvialaufschüttung b. (-,en) / **Alluvialdamm** g. (-s,-dämme) : sav-douar stlej g.

Alluvialebene b. (-,n) : plaenenn dichaladurioù b.

Alluvialwall g. (-s,-wälle) : sav-douar stlej g.

Alluvionen ls. : dichaladur g., dichaladurioù ls., diskargadur o tont eus ar stêriou g., liñvaj g., douar-stlej g. ; *detritische Alluvionen*, dichaladurioù atredel ls.

Allvater g. (-s) : Doue an Tad g.

allverehrt ag. : istimet gant an holl, doujet gant an holl.

Allvoraussicht b. (-) : [relig.] ragouiziegezh b.

allweil Adv. : P. atav, bepred, a-drebäd.

allwissend ag. : hollouziek ; *erstaunlich, wie allwissend diese Wissenschaftler sind !* ar skiantourien-se, na 'vit-se, pebezh tud hollouziek !

Allwissenheit b. (-) : hollouziegezh b.

allwöchentlich ag./Adv. : bep sizhun.

allzeit Adv. : atav, bepred, a-drebäd.

allzu Adv. : **allzu sehr**, **allzu viel**, kalz re, pell re, betek re, un hanter re, re-holl a-bell, re-holl a-galz, re en holl ; *eine allzu umfangreiche Auswahl*, un dibab reñverek g. ; *er würde sich allzu sehr freuen*, re laouenn-holl e vefe ; *er hat es ohne allzu große Anstrengungen geschafft*, deuet eo a-benn hep kiañ re-hollik ; *allzu lang*, re hir en holl ; *allzu oft*, re alies, kalz re alies, alies betek re ; *allzu gelehrt*, gouiziek betek re, re ouiziek-holl ; *allzu bekannt*, re anavezet-holl ; *allzu viel ist ungesund*, netra re Morse n'en deus padet pell, ken gwazh re ha re nebeut, re a vann ne dalv mann, gwelloc'h eo boued da venel evit kof da freuzañ, an hini a erbed e sec'ched a erbed e yec'hed, an hini a ziwall sec'ched a ziwall yec'hed, an hini a gousk war e sec'ched en devez muioch'a yec'hed, nemet sec'ched pe naon vije na zebr tamm ha na ev banne, gwelloc'h un tamm bemdez eget re da veurlarjez, neb a zo re vignon d'e gof a zo enebour da vab e dad, ur c'horf re vaget a ya d'e hanter amzer d'ar vered, ar saout a zebr lann a vez druz o amann ; *dieses Kleid fällt allzu sehr auf*, re welus eo an dilhad-se, ar pezh dilhad-se a zalc'h re an evezh warnañ ; *vor nicht allzu langer Zeit*, n'eus ket pell, n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket gwall bellou, n'eus ket gwall pell 'zo, n'eus ket gwall werso, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket keit-se 'zo, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh ; *ohne allzu lange zu warten*, hep pell gortoz ; *sie hatte keine allzu große Lust*, bei ihm zu bleiben, ne c'houenne ket kaer chom gantañ ; er war nicht allzu böse, ne oa ket gwall zroug, ne oa ket re-holl zroug ; *nicht allzu weit*, dambell ; *er ist von der Arbeit nicht allzu stark beansprucht*, n'eus ket re-holl brez warnañ ; er *trank allzu gern einen Schluck*, hennezh a gave mat re en holl e vanne ; *ihr verwöhnt das Kind allzu sehr*, ar bugel-mañ a zo kollet ganeoc'h, gwastet e vez ar bugel ganeoc'h ; sie beklagen sich nicht allzu sehr, ne glemmont ket re en holl.

allzumal Adv. : **1.** [barzh., dispredet] an holl gwitibunan ; **2.** da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, kentañ penn, kentañ lañs, kentañ kan, a-raok pep tra, a-barzh pep tra, ispisial, dreist-holl ; **3.** bepred, atav.

Allzweck- : ... liesimplij, ... liesarver, ... hollarver.

Allzweckhalle b. (-,n) : sal liesimplij b., sal liesarver b.

Allzweckmaschine b. (-,n) : ijinenn hollarver b.

Alm b. (-,en) : peurvan-alpenn b., alpenn b., alpaj g. ; [magerezh chatal] auf die Almen ziehen, treuzpeuriñ, treuzpeuriñ.

Almabtrieb g. (-s) : treuzpeuriadur goañv g., treuzpeuriñ g.

Almanach g. (-s,-e) : almanag g., kombod g.

Almauftrieb g. (-s) : treuzpeuriadur hañv g., treuzpeuriñ g., an hañviñ tropelloù b.

Almée b. (-,n) : [istor] almeenn b. [liester almeezed].

almen V.k.e. (hat gealmt) : [Bro-Aostria / Bro-Vavaria] Vieh almen, sevel chatal er meneziou, desevel chatal er meneziou, derc'hel chatal er meneziou, sevel miled er meneziou, maesa chatal er meneziou, mësa chatal er meneziou, peuriñ chatal er meneziou, geota chatal er meneziou, pasturiñ chatal er meneziou.

Almer g. (-s,-) : [Bro-Aostria] bugul er meneziou g., maesaer er meneziou g., paotr-saout er meneziou g.

Almhirt g. (-en,-en) : bugul er meneziou g., maesaer er meneziou g., paotr-saout er meneziou g.

Almosen n. (-s,-) : aluzen b., aluzon b., karitez b., diner ar paour g. ; *großzügige Almosen*, aluzenoù fonnus ls. ; *jemanden um ein Almosen bitten*, goulenn an aluzen ouzh u.b., kestal u.b., truantal ouzh u.b. ; *um Almosen bitten*, aluzena, klask an aluzen, goulenn an aluzen, goulenn aluzen ; *ich würde mich schämen, um Almosen zu bitten*, mezh am bije o vont da c'houlenn, mezh e vije din mont da c'houlenn ; *ein Almosen geben*, reiñ aluzen, ober aluzen, reiñ an aluzen, ober an aluzen, aluzeniñ ; *jemandem Almosen geben*, reiñ aluzenoù d'u.b. ; *gibt ihm ein Almosen !* ra vezo aluzen ! ; *er gibt gern Almosen*, aluzenus eo, reiñ a ra alies aluzen d'ar paour ; *Almosen verteilen*, ingalañ aluzenoù ; *Almosen sammeln*, kestal, kestañ, kas an aluzen [d'u.b.] ; *von Almosen leben*, bevañ diwar an aluzen, bevañ diouzh an aluzen, bezañ war an aluzen, bevañ en aluzen, klask an aluzen ; *ich habe nicht immer von Almosen gelebt*, n'on ket bet atav en aluzen ; *etwas als Almosen bekommen*, kaout udb en aluzen ; *Glück bringendes Almosen*, diner ar chañs g. ; *gib der Arme etwas von dem Almosen ab*, so wird er reich, aluzen diwar aluzen a laka ar paour pinvidik ; *das Almosen löscht die Sünden aus*, aluzen a walch' ar pec'hedou.

Almosenbeutel g. (-s,-) : yalc'h-aluzennoù b.

Almosenbruder g. (-s,-brüder) : [relig.] breur kester g.

Almosengeber g. (-s,-) : aluzener g. ; *Johannes der Almosengeber*, sant Yann Aluzener, sant Yann an Aluzener.

Almosenier g. (-s,-e) : [istor] aluzener g.

Almosensammler g. (-s,-) : kester g.

Almukantarat g. (-s,-e) : [stered., merdead.] kelc'h keideror g.

Almutie b. (-,n) : [relig.] aomus g. [liester aomusou].

Aloe b. (-,n) : [louza.] aloez g./str., aloezenn b.

Aloeextrakt g./n. (-s,-e) : [apotikerezh] douhennad aloez g.

Aloe-Vera-Gel n. (-s,-e) : [apotikerezh] gel aloez g.

Alose b. (-,n) : [loen.] aloz g. [liester alozed], alouzenn b. [liester alouzenned].

Alp¹ b. (-,en) : peurvan-alpenn b., alpenn b., alpaj g.

Alp² g. (-es,-e) : sellit ouzh **Alptruck** / **Alptrraum**.

Alpfahrt b. (-,en) : [Bro-Aostria / Bro-suis] treuzpeuriadur goañv g., treuzpeuriñ g.

Alpaufzug g. (-s,-züge) : [Bro-Suis] treuzpeuriadur hañv g., treuzpeuriñ g., an hañviñ tropelloù g.

Alptruck g. (-s,-drücke) / **Alptrraum** g. (-s,-träume) : mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig g., moustrerig-noz g., gwallhunvre g./b., hurlink g., moustr g., moustre g., hunvre du g./b., bomm-noz g. ; *der Alp drückte mich, ich hatte einen Alptruck, ich hatte einen Alptrraum*, ur mac'herig am boa bet, ar moustrerig-noz a oa bet o voustrañ din va feultrin en nozze, ur gwallhunvre am boa graet, hunvreou du (hunvreou fall) am boa bet, moustreal am boa graet, hurlinkañ am boa graet ; *die Bombenangriffe waren ein echter Alptrraum*, ar bombezadegoù a oa gwall bar d'ur wallhunvre, ar bombezadegoù a oa ur gwir hurlink ; [bred.] *repetitive Alpträume, wiederkehrende Alpträume, sich wiederholende Alpträume*, hurlinkou arreat ls.

Alpaka n. (-s,-s) : 1. [loen.] alpaga g. [liester alpagaed] ; 2.

[gwriad.] gloan alpaga g. ; 3. metal arch'antet g.

Alpakawolle b. (-) : [gwriad.] gloan alpaga g.

Alpbestoßung b. (-,en) : peuriñ hañv g., treuzpeuriadur hañv g., an hañviñ tropelloù g.

Alptruck g. (-s,-drücke) : mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., hurlink g., moustr g., hunvre du g./b., gwallhunvre g./b., bomm-noz g. ; *ich hatte einen Alptruck*, ur mac'herig am boa bet, ar moustrerig-noz a oa bet o voustrañ din va feultrin en nozze, ur gwallhunvre am boa graet, hunvreou du (hunvreou fall) am boa bet, moustreal am boa graet, hurlinkañ am boa graet.

Alptrücken n. (-s) : mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., hurlink g., moustr g., hunvre du g./b., gwallhunvre g./b.

Alpe b. (-,n) : peurvan-alpenn b., alpenn b., alpaj g.

Alpen ls. : *die Alpen*, an Alpoù ls., torosad an Alpoù g. ; *jenseits der Alpen gelegen*, lec'hiet en tu all d'an Alpoù, treuzalpat ; *Mensch, der jenseits der Alpen lebt*, trameneziad g. [liester trameneziad] ; *diesseits der Alpen gelegen*, lec'hiet en tu-mañ d'an Alpoù, kizalpat.

Alpenbirke b. (-,n) : [louza.] krakvez str.

Alpenbogen g. (-s) : gwareg an Alpoù b.

Alpendohle b. (-,n) : [loen.] kavan beg melen b.

Alpenfauna b. (-) : loened an Alpoù ls., faona an Alpoù b.

Alpenflora b. (-) : plant an Alpoù str.

Alpenföhni g. (-s,-e) : feun an Alpoùg., avel domm a-ziar ar c'heresteiz g.

Alpengänsekresse b. (-) : [louza.] gwennig b.

Alpenhauswurz b. (-,en) : [louza.] louzaouenn-an-divskouarn b., louzaouenn-an-droug-skouarn b., joberd g., heglev g.

Alpenjäger g. (-s,-) : [lu] alpaer g.

Alpenkette b. (-) : aridennad an Alpoù b.

Alpenklub g. (-s,-s) : kleub alpaerien g.

Alpenkrähe b. (-,n) : [loen.] kavan beg ruz b., bran-beg-ruz b.

Alpenland n. (-[e]ls,-länder) : bro e-barzh an Alpoù b., bro lec'hiet en Alpoù b.

Alpenläärche b. (-,n) : [louza.] gwez-tourmantin str.

Alpenpass g. (-es,-pässe) : ode en Alpoù b.

Alpenpflanze b. (-,n) : plant an Alpoù str.

Alpenrepublik b. (-) : *die Alpenrepublik*, republik Aostria b.

Alpenrose b. (-,n) : [louza.] brug-roz str., gwez-roz str., rododendron str., P. roz doññoñ str.

Alpenschneehuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] brugyar-erc'hegi b. [liester brugyer-erc'hegi].

Alpensegler g. (-,s) : [loen.] glaouer kof gwenn g.

Alpenspitzmaus b. (-,spitzmäuse) : [loen.] minoc'h an Alpoù g.

Alpensport g. (-s) : alpaerez g.

Alpensteinhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] klujar-roch b., klujar-ruz b.

Alpenstrandläufer g. (-s,-) : [loen.] sourouc'han boutin g.

Alpenveilchen n.(-s,-) : [louza.] flammell b., bara-an-hoc'h g.

Alpenvorland n. (-[e]s) : *das Alpenvorland*, ar Ragalpoù ls. ; *das Klima im Alpenvorland*, an hin ragalpat b., an hinad ragalpat b.

Alpha n. (-/-s,-s) : [yezh.] alfa g. ; *das Alpha und Omega*, *das Alpha und das Omega*, an alfa hag an omega, an deroù hag ar fiñvez (Gregor), an deroù hag ar fin, an deroù hag an termen, an deroù hag an diwezh, ar c'homañs hag ar fin.

Alphabet n. (-s,-e) : lizherenneg b., kroaz-Doue b. ; *das griechische Alphabet*, al lizherenneg c'hresianek b. ; *das lateinische Alphabet*, al lizherenneg latin b. ; *das kyrillische*

Alphabet, al lizherenneg kirillek b. ; *das koptische Alphabet*, al lizherenneg koptek b. ; *das Alphabet gut beherrschen*, gouzout mat e lizherennou ; *mein Vater kannte nur ein paar Buchstaben aus dem Alphabet*, va zad ne ouie just ul lizherenn bennak ; *das Alphabet lernen*, deskiñ e lizherennou, deskiñ al lizherenneg ; *Wörter nach dem Alphabet ordnen*, renkañ gerioù hervez urzh al lizherenneg, renkañ gerioù en urzh al lizherennou.

alphabetisch ag. : lizherennek ; *in alphabetischer Reihenfolge*, hervez urzh al lizherenneg, hervez al lizherenneg, diouzh urzh ar groaz-Doue, dre urzh al lizherennou, en urzh al lizherennou ; *Wörter alphabetisch ordnen*, renkañ gerioù hervez urzh al lizherenneg, renkañ gerioù en urzh al lizherennou.

alphabetisieren V.k.e. (hat alphabetisiert) : deskiñ lenn ha skrivañ da, lennekaat, skoliata.

Alphabetisierung b. (-) : deskiñ lenn ha skrivañ g., lennekaat g., skoliata g.

Alphabetzeichen n. (-s,-) : arouezenn eus al lizherenneg b., arouezenn lizherennek b.

Alphablocker g. (-s,-) : [mezeg.] alfadolc'her g. [*liester alfadolc'heriou*].

Alphamännchen n.(-s,-) : [loen.] par rener g.

alphanumerisch ag. : alfaniverek, lizhersifrennel ; *alphanumerische Tastatur*, klavier lizhersifrennel g.

Alphastrahlen ls. : skinou alfa ls.

Alphatier n.(-s,-e) : [loen.] loen rener g.

Alphavirus g. (-,viren) : [mezeg.] alfaviruz g.

Alphaweibchen n.(-s,-) : [loen.] parez renerez g.

Alphorn n. (-s,-hörner) : korn-boud an Alpoù g., hircorn an Alpoù g.

alpin ag. : alpat, alpek, ... an Alpoù ; *Ski alpin*, ski alpat g. ; *die alpinen Skimeisterschaften*, kampionadou ski-diskenn ls.

Alpinismus g. (-) : alpaerezh g.

Alpinist g. (-en,-en) : alpaer g.

Äpler g. (-s,-) : annezed an Alpoù g.

Äplermagronen ls. : [kegin., Bro-Suis] makaroni an Alpoù str.

Alpranke b. (-,-n) : [louza.] bouloù-aerouant ls., chapeled-an-naer g., frond g.

Alpträum g. (-s,-träume) : mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., hurlink g., moustr g., hunvre du g./b., gwallhunvre g./b. ; *ich hatte einen Alpträum*, ur mac'herig am boa bet, ar moustrerig-noz a oa bet o voustrañ din va feultrin en noz-se, ur gwallhunvre am boa graet, hunvreou du (hunvreou fall) am boa bet, hurlinkañ am boa graet, moustreal am boa graet ; *das Leben wurde ihm zum Alpträum*, deuet e oa e vuhez da vezañ un hurlink ; *die Bombenangriffe waren ein echter Alpträum*, ar bombezadegoù a oa gwall bar d'ur wallhunvre, ar bombezadegoù a oa ur gwir hurlink.

Alraun g. (-s,-e) / **Alraune** b. (-,-n) / **Alraunwurzel** b. (-,-n) : [louza.] mandragon b.

als stagell :

- I. Stagell genurzhiañ dirak a.k. pe a.gw. : evel, o vezañ, en e garg a, e-giz, e stumm, evit, da.
- II. Stagell goude un a.gw. pe un adv. en un derez bennak : eget, evit, o vezañ ma.
- III. Stagell isurzhiañ : pa, dre ma, tra ma, endra, e-keit ma, etre ma, diwar-greiz ma, evel pa, e doare pa, a-benn ma.

I. stagell genurzhiañ. *als Arbeiter*, evel (o vezañ) micherour, e kement ha ma'z eo micherour ; *als Gärtner war er für die Blumenbeete zuständig*, ober a rae war-dro ar bleuñvegoù en e vicher a liorzhour ; *er ist bei uns als Gärtner tätig*, liorzhour

emañ ganeomp, emañ oc'h ober liorzhour du-mañ, emañ oc'h ober evel liorzhour du-mañ, emañ och ober evit liorzhour du-mañ, emañ o labourat evel liorzhour du-mañ ; *vorher war er als Briefträger tätig*, a-raok edo oc'h ober paotr al lizherou ; *als Arzt tätig sein*, ober mezeg, ober mezegiezh, bezañ mezeg diouzh e vicher, bezañ mezeg dre vicher, bezañ mezeg dre e vicher, bezañ mezeg a vicher, mezegañ ; *in meiner Funktion als Gesellschafter*, e rezh keveler ; *er fragt den Arzt als Ratgeber*, goulenn a ra e ali ouzh ar mezeg, goulenn a ra kuzul digant ar mezeg ; *er entlarnte sich als Betrüger*, diskouezet e voe anat e oa c'hwib, diskouezet e voe anat e oa ur c'hwiblaer anezhañ ; *als Vormund handeln*, bezañ en e garg a gulator ; *als Mönch verkleidet*, treuzwisket e manac'h, dic'hizet e manac'h ; *als Kind*, e kement ha ma'z eo bugel (Gregor), dre ma'z eo hennezh ur bugel c'hoazh, o vezañ ma'z eo hennezh ur bugel c'hoazh ; *das hat man mir schon als Kind beigebracht*, an dra-se a zo bet desket din a-vihan ; *als Märtyrer sterben*, mervel evel merzher ; *jetzt dient dieses Zimmer als Warenablage*, bremañ emañ ar sal-mañ oc'h ober magazenn, lakaet eo bet ar sal-mañ d'ober magazenn, emañ ar sal-mañ o terc'hel lec'h a vagazenn bremañ, ar sal-mañ a dalvez da vagazenn bremañ ; *dieser Stein könnte als Hammer dienen*, ar maen-se a c'hallo ober evit morzhol, ar maen-se a c'hallo talvezout da vorzhol, ar maen-se a zo mat d'ober morzhol ; *als Hammer nahm er einen Stein*, kemer a reas ur maen e-giz morzhol ; *der gefallene Stamm diente als Brücke*, ar goadenn kouezhet a-dreuz war ar wazh a oa aet d'ober ur pont (a oa aet d'ober evit pont), kef ar wezenn diskaret a oa oc'h ober pont war ar richer (a oa oc'h ober evit pont war ar richer) ; *diese Betttücher kann man nur noch als Lappen benutzen*, al liñselioù-mañ n'int mat nemet d'ober pilhou ; *als Spielzeug hatte jeder ein Schwert bekommen*, bet o doa pep a gleze evel c'hoariell ; *diese Märchen wurden als Buch veröffentlicht*, moulet e voe ar marvailhou-se e stumm ul levр ; *der Drache erschien bald als Schlange*, bald als junges Mädchen, en em ziskouez a rae an aerouant gwech e stumm un naer, gwech e stumm ur plac'h yaouank - en em ziskouez a rae an aerouant gwech dindan everiañs un naer, gwech dindan everiañs ur plac'h yaouank ; *etwas als Erbe bekommen*, kaout ubd da lod, kaout ubd evit e lod, kaout ubd evit e rann.

II. Stagell goude un a.g. pe un adv. en un derez bennak.

a) [derez kevatal] so bald als möglich, ar c'hentañ (an abretañ) ar gwellañ ; sowohl er als auch ich, hennezh kenkoulz ha me, hennezh kenkoulz eveldon ; alle, sowohl Männer als auch Frauen, an holl, ken merc'hed, ken gwazed - an holl, koulz merc'hed evel gwazed.

b) [derez digevatal] (goude an derez uheloc'h pe „anders“) größer als ich, brasoc'h egodon, brasoc'h evidon-me ; er ist dümmer als ich dachte, sotoc'h eo eget ma kave din ; es ist leichter als ich dachte, bez' eo aesoc'h eget ma kave din ; mehr als du denkst, muioc'h eget ma kredez, muioc'h eget ma soñjez, muioc'h eget ma kav dit ; er ist nichts weniger als glücklich, eürus eo ken ez eo - barret eo a levez - ur fouge a zo ennañ - laouen eo, hag en tu-hont iveau - ken laouen ha tra eo ; schöner als je zuvor, bravoc'h eget (evit) biskoazh, bravoc'h eget kent, ken brav ha biskoazh ; er ist anders als sein Bruder, disheñvel eo diouzh e vreur ; er hat mehr als ich, kreñvoc'h eo an traoù gantañ eget ganin-me, muioc'h a aez en deus evidon, muigedon en deus ; es sind mehr als hundert Leute gekommen, deuet ez eus ouzhpenn kant den (tremen kant den, pase kant den, muiget kant den) ; beim Liegen sind seine Schmerzen schlimmer als beim Stehen, poaniañ a ra

gwashoc'h c'hoazh pa vez en e chourvez eget pa vez en e sav ; er hat mehr als genug getrunken, evet en deus ouzhpenn trawalc'h, evet en deus gwalch' e galon, evet en deus ouzhpenn leizh e walch', evet en deus ouzhpenn e walch'.

c) [derez digeatal gant 'zu'] zu .... als dass, re .... evit ; er ist zu jung, als dass er schreiben könnte, re yaouank eo evit gouzout skrivañ ; der Wagen ist zu teuer, als dass er ihn kaufen könnte, re ger eo ar c'harr-tan-se evit ma prenfe anezhañ ; ich bin zu traurig, als dass ich tanzen könnte, re drist on evit dañsal ; die Mauer ist zu hoch, als dass ich darüber springen könnte, gant uhel eo ar voger ne c'hallan ket lammat dreisti, gant uhel eo ar voger ne c'hallan ket gwintañ ul lamm dreisti, gant uhel eo ar vur ne c'hallan ket lammat dreisti.

d) [stagell geñveriañ] umso mehr ... als, muioc'h a-se dre ..., muioc'h c'hoazh dre ma ..., muioc'h c'hoazh ... o vezañ ma, ken meur rak-se pa ..., seul vui ma .... ; umso mehr gilt das für dich, als du älter wirst, ha kement-se a dalv evidout seul vui ma teu oad dit.

e) [evit merkañ ar bevenniñ] insofern als, dre ma, e-skeud ma, o vezañ ma ; die beiden ähneln sich insofern, als beide groß sind, tennañ a reont an eil d'egile e-skeud ma'z int bras int odaou ; ähnlich waren sie sich, insofern als beide genauso dreckig waren, aze e oa an eil c'hoar d'eben gant al loustoni diouto, aze e oa an eil kar d'eben gant al loustoni diouto, dre al loustoni e oant heñvel-mik, ken lous ha ken lous e oant odiv.

III. Stagell isurzhiañ. a) [amzer] pa, dre ma, tra ma, endra, e-keit ma, etre ma, diwar-greiz ma, a-benn ma, a-benn pa, war-benn ma, d'an ampoent ma, en ampoent ma, d'ar mare ma, evel ma ; als ich neunzehn wurde, pa oan deuet d'an oad a naontek vloaz ; als ich kam, war sie da, pa oan degouezhet e oa-hi en ti, d'ar mare ma tegouezhis edo-hi en ti ; als sein Vater starb, war er noch jung, yaouankik e oa c'hoazh pa varvas e dad ; kaum war ich da, als sie kam, kentre ma tegouezhis e teus-hi iveau, a-boan e oan erruet e teus-hi iveau, ne oan ket aet mat e-barzh an ti ma tegouezhas-hi iveau ; als er abdankte, pa zilezas ar veli ; als er weg war, goude ma oa aet kuit ; als er mit dem Essen fertig war, debret hag evet dezhañ ; er fuhr erst, als seine Arbeit fertig war, kaset en doa e labour da benn da gentañ a-raok mont kuit ; damals, als ich in der Schule war, durfte ich kein Bretonisch sprechen, neuze, pa oan er skol, e veze difennet ouzhin komz brezhoneg ; er schlief, als der Brand ausbrach, peget e oa an tan en e di dre ma oa o kousket ; es war schon heller Tag, als sie aufwachten, uhel e oa an deiz dijaik a-benn ma oant dihunet ; als das Meer sich beruhigt hatte, a-benn ma oa torret war ar mor ; als er noch König war, d'ar c'houlk ma'z edo roue, en amzer ma'z edo roue ; es war schon Nacht, als meine Leute eintrafen, va zud e oa noz pa zegouezhjont ; an dem Mittwoch, als er kam, lag unser Vater krank im Bett, d'ar Merc'her ma tegouezhas, e oa dalc'het hon tad en e wele gant ar c'hlafiv ma oa ; gerade zu dem Zeitpunkt, als ..., genau zu dem Zeitpunkt, als ..., gerade als ..., diwar-greiz ma ..., a-greiz ma ..., dres pa ..., eeun-hag-eeun pa ..., krak d'ar mare ma ... ; als wir gerade weg wollten, p'edomp o vont kuit, evel m'edomp o vont kuit ; als ich von der Schule nach Hause zurück war, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit, ur wech chomet er gér eus ar skol e labouris an douar asambles gant va zad ; als ich zum ersten Mal dort war, war der Krieg noch nicht ausgebrochen, kentañ gwech e oan eno (kentañ tro e oan eno) ne oa ket tarzhet ar brezel c'hoazh ; als er seinen Durst gestillt hatte, stand er vom Stuhl auf, gwech torret e sec'ched e savas diwar e gador, ur wech torret e sec'ched e savas diwar e gador ; als ich das Haus verließ, sah ich, wie er

gerannt kam, o tont er-maez eus va zi em boa e welet o teredek ; jung hatte ich vier geschmeidige Glieder und ein steifes, jetzt, wo ich alt bin, habe ich vier steife und ein geschmeidiges, a-benn ma oan yaouank em boa pevar ezel soupl hag unan reut, ha bremañ ma'z on deuet kozh em eus pevar reut hag unan soupl.

b) [martezeadenn] als ob, als, evel pa, e-giz pa, koulz ha pa, stal ha pa, e-doare pa, e-giz pa ; als wäre es wahr, als ob es wahr wäre, evel pa vije gwir ; mir war, als ob ich einen Schädelbruch hätte, me a soñje din (hañval e oa ganin, seblantout a rae din) e oa digrogennet va fenn ; ihr war, als ob sie frei in der Luft schwebte, kavout a rae dezhi edo dibrad diouzh an douar ; mir war, als wäre ich dazu verpflichtet, me a gave din e raen va dever, me a gave din e oa die din en ober ; tu, als ob du zu Hause wärest, gra evel er gér, amañ emaout er gér, amañ emañ da gér ; als wäre er mein Bruder, evel pa vije-eñ ur breur din, koulz ha pa vije bet ur breur din ; du bleibst im Bett liegen, als ob nichts zu tun wäre, chom a rez da gousket evel pa n'az pije netra d'ober, chom a rez da gousket koulz ha pa n'az pije netra d'ober ; sie leben, als wären sie unsterblich und denken nicht an den Tod, bevañ a reont disoñj eus ar marv, evel pa vijent tud divarvel ; es ist als ob, ..., war a seblant e ..., da welet (a-hervez, hervez, evit doare, e-doare, diouzh ar mod, hervez gwelet, hervez ar gwel, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, war a hañval, me 'laka, bete gwelet) e ..., ... 'm eus aon ; es sieht so aus, als wäre er tot, neuz ar marv a zo warnañ - ne ra alamant ebet - ne ra esmae ebet - diskouez a ra bezañ kuit a vuhez - hañvalout a ra bezañ marv - seblantout a ra bout marv - marv eo, 'm eus aon - ne fiñ ket kennebeut ha pa vefe marv ; er tut so, als würde er arbeiten, ober a ra van da labourat, ober a ra an asvan da labourat, ober a ra an ezvan da labourat, ober a ra ar mod da labourat, ober a ra sin da labourat, ober a ra lusk a labourat, ober a ra neuz da labourat, ober a ra an neuz da labourat, ober a ra neuz labourat, ober a ra an neuz labourat, labourat a ra diwar neuz ; er zittert, als ob er krank wäre, krenañ a ra e-doare pa vije klañv ; er gab sich den Anschein, als ob er weggehen wollte, ober a reas ar man e felle dezhañ mont kuit ; er tut nur so als ob, evit ober neuz eo, emañ oc'h ober van, emañ oc'h ober goap, emañ oc'h ober an asvan, emañ oc'h ober an ezvan, emañ oc'h ober an neuz, n'eo ket evel m'en deus an doare da vezañ, kamm ki pa gar, emañ o neuziañ nemetken, emañ oc'h ober tron, muioc'h a ziskouez eget ma'z eo e gwirionez ; er tut so, als ob er krank wäre, digareziñ a ra ez eo klañv, e gi a vez kamm pa gar, hemmañ a vez kamm e gi pa gar, un den klañv eo ha n'en deus droug nemet e penn e viz, un den klañv eo ha n'en deus nemet daou liardad poan e penn e viz, hennezh a zo klemm-klemm, hennezh a vez klemm-diglemm, pebezh klemm-klemm ! e erbediñ a zlefed da sant Diboan, aesoc'h eo klemm evit kaout poan ; so als ob nichts wäre, so als wäre nichts passiert, so als sei nichts geschehen, so als ob nichts geschehen sei, evel mann ebet ; er tut so, als bemerke er nichts, er tut so, als würde er nichts bemerken, ne ra ezvan ebet.

alsbald Adv. : diouzhtu, kerkent, kenkent, a-barzh nemeur, akoubik, a-benn nemeur, a-barzh nebeut, a-benn nebeut, a-benn nebeut amañ, prestik, a-brest, a-brestik, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-raok nemeur amañ, edan berr, ur wech all ha ne vo ket pell, prest, prestik, dambrest, a-brest, a-brestik, bremaik, dizale, tuchant, tuchantik, ne vo ket a-bell, ne vo ket pell an amzer, ne vo ket pell an dale, ne oa ket pell, kent pell, hep pell, pelloc'h, a-barzh pell.

alsbaldig ag. : prim, trumm, buan, dillo.

alsdann Adv. : goude, goudevezh, goude-se, a-c'houde, da c'houde, d'ar goude, war lerc'h se, pelloc'h, neuze, da boursu. **Also** b. (-,n) : [loen.] aloz g. [*liester alozed*], alouzenn b. [*liester alouzenned*].

also Adv. : 1. setu penaos, setu neuze, setu, sed ; also geschah es, setu penaos e c'hoarvezas an traoù ; das also hat er uns erzählt, setu neuze ar pezh a lavaras deomp ; das also habe ich gesehen, sed a welis ; 2. dann ... also ; gant-se, raks-se, e-se, gant an dra-se, kent-se, dre-se, war evel-se ; dann hast du vor nichts Angst also ? war evel-se, n'eus netra a rafe aon dit ? ; 3. vielleicht kommt er also, setu e teuy amañ marteze ; 4. also doch, pep tra o vezañ sellet mat, evit gwir, kuit a c'haou, en holl, erfont, goude-holl.

stag. kenurzh. : en abeg da gement-se, e-se, raks-se, dre-se, gant-se, diwar-se, kent a se, neuze, eta ; ich denke, also bin ich (Descartes), bez' e tezvan, raks-se bez' ez on - meizout a ran, gant-se ez eus ac'hanon ; du hast gelogen, also wirst du bestraft, livet ec'h eus gevier, en abeg da gement-se (e-se, raks-se, dre-se, diwar-se, kent a se, neuze) e vi kastitez.

estl. : eta, enta, 'ta, neuze ; also los ! bec'h dezhi neuze ! sach warni 'ta ! ; also gut ! ac'hanta ! ; also gut, dann gehen wir, koulz eo deomp mont kuit neuze - ma ! kent a se, kerzhomp kuit ! ; P. na also ! ma setu ! la !

alsobald Adv. : diouzhtu, kerkent, kenkent, a-barzh nemeur, akoubik, a-benn nemeur, a-barzh nebeut, a-benn nebeut, a-benn nebeut amañ, prestik, a-brest, a-brestik, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-raok nemeur amañ, edan berr, ur wech all ha ne vo ket pell, prest, prestik, dambrest, a-brest, a-brestik, bremaik, dizale, tuchant, tuchantik, ne vo ket a-bell, ne vo ket pell an amzer, ne vo ket pell an dale, ne oa ket pell, kent pell, hep pell, pelloc'h, a-barzh pell.

Alsterwasser n. (-s) : bier troc'het g., banne berliñj g.

alt ag. : 1. [oad] wie alt ist er ? pe oad eo ? pet vloaz eo ? pe oad en deus ? pet vloaz en deus ? pe oad a zo gantañ ? pegen kozh eo ? ; er ist zehn Jahre alt, dek vloaz eo, en (gant) e zek vloaz emañ, deuet eo d'e zek vloaz, erru eo en e zek vloaz, erruet eo en e zek vloaz, oadet eo a zek vloaz, o ren e zek vloaz emañ ; einundzwanzig Jahre alt sein, bezañ bloaz warn-ugent, kaout e vloaz warn-ugent, bezañ o ren e vloaz warn-ugent ; er ist gut sechzig Jahre alt, er ist locker sechzig Jahre alt, tri-ugent vloaz kreñv eo ; als er einunddreißig Jahre alt war, d'e vloaz ha tregont, pa oa o ren e vloaz ha tregont ; er ist soeben zwanzig Jahre alt geworden, deuet eo d'e ugent vloaz, erru eo en e ugent vloaz, erruet eo en e ugent vloaz ; er wurde hundert Jahre alt, mont a reas da gant vloaz, mont a reas gant e gant vloaz, dont a reas d'an oad a gant vloaz ; du bist so rüstig und gesund, dass du hundert Jahre alt werden kannst, te ach' eus ur sklosenn da vont da gant vloaz ; für wie alt schätzen Sie mich ? pet vloaz on d'ho soñj ? pe oad on, a gav deoc'h ? ; das Fohlen war erst einen Tag alt, an ebeul ne oa ken met un devezh bet ; wir sind gleich alt, kenoad omp hon-dau, memes oad omp ; er ist so alt wie ich, hennezh a zo memes oad ganin, a-oad ganin emañ, en oadoù ganin-me emañ, en oad din-me emañ, kevoad eo ganin, kevoadek eo ganin, kenoad eo ganin ; er ist ungefähr so alt wie er, damoad eo gantañ, en oadoù gantañ emañ ; die beiden sind nicht gleich alt, un tamm oad a zo etrezo o-daou ; keiner weiß, wie alt er ist, ne ouzer oad ebet dezhañ, ne ouzer ket da just (d'ar just) e oad ; an seinem Gesicht sieht man, wie alt er ist, e zremm a ziskouez e oad ; wie alt warst du, als du zum ersten Mal in die Schule gingst ? da be oad e oas aet d'ar skol ? ; die Kinder werden älter, ar vugale e sav oad dezhø, ar vugale e teu oad dezhø, ar vugale a sav en oad, ar vugale a gresk en

oad ; er ist nur wenig älter als fünfzig, er ist nur um ein wenig älter als fünfzig, un dra bennak war hanter-kant vloaz en deus ; er ist ein Jahr älter als ich, hennezh a zo bloaz warnon, bloaz en deus warnon, ur bloaz en deus warnon ; er ist etwas älter als sein Cousin, un tammig oad en deus war e genderv ; er ist fünf Jahre älter als ich, pemp bloaz en deus warnon, pemp bloaz koshoc'h eo egardon ; er ist älter als ich, muioc'h a oad en deus egardon, koshoc'h eo egardon, oadetoc'h eo egardon ; er ist ein bisschen älter als ich, un tammig oad en deus warnon ; sie werden nicht alt, ned eont ket da gozh ; auf seine alten Tage, in seinen alten Tagen, war ar c'hozh, en e gozhni, war e gozhni, diouzh e gozhni, war e ziwezhadoù ; auf meine alten Tage, pa vo erru un tamm mat a oad ganin, pa'm bo paket un tamm mat a oad, pa vin kozh, pa vin bras war an oad, pa vin erru kozh, pa vin erru war an oad ; erst in ihren alten Tagen verrichteten sie diese Arbeit, ne raent al labour-se nemet war ar c'hozh ; so alt ist er, dass er die Treppe nicht mehr hochgehen kann, gant ar c'hozh ma'z eo, n'eo ket mui evit pignat gant an diri.

2. kozh, oadet, hoalek, hoalet, hoalus, deuet war an oad, erru en oad, P. got, kleuz, tiar ; alt geworden, kossaet, deuet kozh, aet kozh, erru kozh ; nun bist du alt, setu-te kozh ; alter Mann, kozhiad g., henraour g., kozh g., kozhig g., paotr kozh g. ; so alt wie Methusalem, so alt wie die Welt, so alt wie die Menschheit, kozh-meurbet, kozh-tre, kozh-kozh, kozh a'r c'hoshañ, kozh-rejis, kozh-bras, kozh-gagn, kozh-douar, ken kozh hag an douar, kozh evel an douar, kozh evel ar bed, kozh-Doue, hirhoalet, hirhoalus, er-maez a oad, er-maez a hoal, kozh-Noe, kozh evel an ebrestel, kozh-ebrestel ; sehr alt, kozh-meurbet, kozh-tre, kozh-kenañ, kozh-bras, kozh-kozh ; er war sehr alt, aet e oa bras war an oad, kozh-bras e oa ; sein Vater war alt geworden, e dad a oa aet kozh, erru kozh e oa e dad ; er war alt geworden, en em gavet e oa kossaet ; plötzlich viel älter wirken, mit einem Schlag viel älter wirken, kossaet en un taol ; er wirkt viel älter, kossaet eo da vat, hennezh 'zo diazezet kalz ; die alten Menschen, die alten Leute, ar re gozh ls., an dud kozh ls., an dud deuet war an oad ls., an dud erru war an oad ls., an dud erru en oad ls., an dud erru oadet ls., an dud oadet ls. ; zwei alte Leute, zwei alte Menschen, zwei ältere Leute, zwei ältere Menschen, daouig kozh ls. ; ein armseliger alter Mann, ein armer alter Mann, ur c'hæezh kozh a zen g., ur paour kaezh kozh g. ; dieser alte Mann, hennezh kozh g. ; der alte Peter, Pêr gozh g. ; der alte Hans, Yann gozh g. ; alte Frau, kozhenn b. [*liester kozhenned*], kozhiadez b. [*liester kozhiadezed*] ; gebrechliche alte Frau, altersschwache Frau, gwrac'h b. [*liester gwrac'ched*], kozhwrac'h b. [*liester kozhwrac'ched*] ; eine unter der Last der Jahre gebückte alte Frau, ur grommenn gozh b., ur grommell gozh b., ur vaouez aet kruget gant an oad b., ur vaouez soukek b., ur vaouez erru tort gant an oad b., ur vaouez krabosek b. ; in diesem Winter sind viele alte Menschen aus unserer Gemeinde gestorben, amañ eo bet digozhet ar barrez er goaïv-mañ, er goaïv-mañ ez eus bet c'hwennet (lipet, sammet, distroadet, skubet, trumpet, skoet) meur a gozhiaid eus ar barrez, ar goaïv-mañ en deus graet ur riñs war kozhidi ar barrez, ar goaïv-mañ en deus graet e rumm war kozhidi ar barrez ; es sterben dieses Jahr mehr alte Menschen als sonst, digozhañ a reer er bloaz-mañ muioc'h eget kustum ; er ist zwar alt aber darum noch recht kräftig, start (plom, postek, aes) eo war e dachou c'hoazh daoust dezhañ bezañ kozh, kozh eo a-dra-sur met start eo c'hoazh, hennezh a zalc'h da rodal c'hoazh daoust d'e oad, serzh eo c'hoazh daoust d'e oad, kozh-mat eo met e gont a zo ennañ c'hoazh ; er ist so alt, dass..., gant ar c'hozh ma'z eo

e ... ; sein älterer Bruder, e vreur henañ, ar breur henañ dezhañ, ar breur koshañ dezhañ, e vreur koshañ ; die älteste Tochter, ar verc'h henañ b., an henaouerez b. ; sein ältester Sohn, e vab henañ g., ar mab henañ dezhañ g., e vab kentañ ganet g., an henaour g. ; die ältesten Geschwister, ar re gentañ ganet eus bugale an tiegezh ls. ; das älteste von fünf Kindern, ar c'hoshañ eus pemp g., ar c'hoshañ a bemp bugel g. ; ein älterer Mensch, un den war an oad g., un den erru war an oad g. ; alte Jungfer, plac'h yaouank kozh b., kozh plac'h yaouank b., plac'h kozhviret b. ; alt genug sein um zu ..., bezañ kozh a-walc'h d'ober udb, kaout oad a-walc'h evit ober udb, bezañ en oad d'ober udb, bezañ deuet en oad d'ober udb ; zu alt sein, um ... zu ..., bezañ a-zivar an oad evit ober udb, bezañ aet diwar an oad evit ober udb, bezañ aet re gozh evit ober udb, bezañ aet er-maez a oad evit ober udb ; meine Eltern sind viel zu alt, pell re gozh eo va zud ; alt werden, a) kozhañ, kosaat, mont war an oad, dont kozh, dont war an oad, mont kozh, mont war an tu all, mont war an diskar, bezañ war an dichal ; jung hatte ich vier geschmeidige Glieder und ein steifes, jetzt, wo ich alt bin, habe ich vier steife und ein geschmeidges, a-benn ma oan yaouank em boa pevar ezel soupl hag unan reut, ha bremañ ma'z on deuet kozh em eus pevar reut hag unan soupl ; ich werde alt, emaoñ o vont kozh, dont a ran kozh, kosaat a ran, erru on kozh, aet on kozh ; b) [maouezed] gwrac'hat, gwrac'hellat, gwrac'henniñ ; c) mont da gozh, dont da gozh, bevañ pell, bevañ kozh, bevañ da gozh, remziñ hir ; er wird langsam alt, o komañs c'hwezhañ en e soubenn emañ, hep dale e c'hello mont da bourmen e gozhni ; er war alt geworden, en em gavet e oa kosaat, aet e oa war an oad, deuet e oa war an oad, deuet e oa kozh ; in Ruhe alt werden, ober kozh kroc'hen ; P. der wird nicht alt, hennezh ne ray ket kozh kroc'hen, dibunet eo e gudenn, ne bado ket pell ken, ned ay ket pell ganti ken, ne vo ket pell e abadenn, hennezh ne vevo ket da gozh, lipet eo, aet eo er sac'h, echu pizh eo ; älter werden, a) [tud deuet] kosaat, mont war gosaat, dont war an oad ; b) [maouezed] gwrac'hat pelloc'h, gwrac'hellat, gwrac'henniñ ; c) [bugale] sevel oad d'an-unan, dont oad d'an-unan, sevel en oad, kreskiñ en oad ; wir werden alle älter, holl e kosaomp ; er wird sichtlich älter, kosaat a ra ; er ist erheblich älter geworden, kosaet eo kalz, er gibt sich für älter aus, als er ist, en em lakaat a ra koshoc'h eget ma'z eo e gwirionez ; meine Alte, va hini gozh b., va hanter hini b., gwamm b., va hanter diegezh g., va hanterenn b., va gwreg b. ; altes Weib, kozhiadez b., kozhenn b., gwrac'h luo b., P. pratenn b., kleuzenn b. ; auf seine alten Tage, in seinen alten Tagen, en e gozhni, war e gozhni, diouzh e gozhni, war e ziwezhadoù ; alter Geizkragen, skragnadenn gozh b.

3. echu, touet, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, gwriennet, kinviet, pomet ; alter Trinker, mezvier echu g., mezvier touet g., mezvier pomet g., mezvier eus ar penn g., mezvier diouzh ar penn g., mezvier kousket-mik en e dech fall g. ; altes Übel, droug kozh g. / droug gwriennet g. / droug kinviet g. (Gregor).

4. [traezhouù] kozh, hen ; altes Brot, bara diazez g., bara diazezet g., bara kras g. ; alte Bücher, levrioù a eil dorm ls., levrioù kozh ls. ; altes Eisen, kozh houarn g., hernaj g., kozh hernaj g., houarnajoù ls., draihajoù-houarn ls. ; altes Zeug, kozhigelloù ls., kozhkailhoù ls., kozhajoù ls., kozhailhoù ls., kozh traoù ls., bitrakoù ls., kacherezh g., kaoc'hajoù ls., traoùajoù ls., rikoù intaïvez ls., traoù intaïvez ls., traoù a get ls., traoù chop ls., turubailhoù ls., draihennouù ls., gagnouù ls., disterajoù ls., disterajigoù ls. ; [gwin] die alten Jahrgänge, die älteren Jahrgänge, die alten Weine, ar gwinioù kozh ls.

5. [hengoun] nach altem Brauch, nach alter Art, in alter Art, wie in alter Zeit, a c'hizh kozh, er c'hiz kozh, evel (diouzh) an henvoaz, hervez al lidoù.

6. ein alter Freund, ur mignon a-gozh g., ur mignon abaoe ez eus kozh amzer, ur mignon a-viskoazh g. ; das ist ein alter Freund von mir, ur mignon kozh eo, a-gozh eo mignon din ; er ist älter im Dienst als ich, muic'h a oad a resevidigezh a zo gantañ eget ganin (Gregor), koshoc'h eo war ar vicher egedor ; [dre skeud.] vom alten Schrot und Korn, a-zoare, a-feson, brudet mat, istimet, a fiziañs, eus ar c'hentañ troc'h, tre, kenañ, a neuz ; alles ist beim Alten geblieben, chomet eo an traoù evel ma oant, n'eus bet cheñchamant ebet, n'eus cheñch mod ebet ; alte Liebe rostet nicht, ar garantez dre ma kossa evel gwin mat 'ya gwelloc'h-gwellañ - n'eus oad ebet evit karet ; P. alter Knabe ! alter Junge ! altes Haus ! kamalad kozh ! paotr ! paotr kozh ! va mignon kozh ! mignon kaer ! va filhor ! fria kozh ! kenderv ! ; alte Schachtel ! alte Hexe ! kozh sorserez kozh ! kozh wrac'h kozh ! gwrac'h kozh ! ; alter Bock ! kozh straker ! loustoñ kozh !astaouer kozh ! bouc'h kozh ! kozh bouc'h ! kozh bouc'h kozh !

7. kozh, hen ; aus alter Zeit, eus puñs an amzer dremenet ; alte Literatur, henlennegezh b. ; die alte Geschichte, an henistor g. ; das alte Testament, an Testament kozh g., al Lezenn Gentañ b., al Lezenn Gozh b. (Gregor) ; die alten Römer, ar Romaned kozh ls., ar Romaniz kozh ls. (Gregor).

8. immer wieder das alte Lied anstimmen, bezañ atav ar memes kaoz gant an-unan, bezañ atav gant an hevelep kaoz, bezañ atav gant e demzou skuizh, bezañ atav o valañ kaoziou skuizh, malañ diziwezh an hevelep bleud, notenniñ atav ar memes tra, kaout atav ar memes kudenn da zibunañ, bezañ evel boaz gant an hevelep glabouserez (gant an hevelep komzoù gwrac'h, gant an hevelep kontou pikous, gant an hevelep ribourtadenn, gant an hevelep bourouell, gant an hevelep ravoderez, gant an hevelep gwrac'herez, gant an hevelep gwrac'hajoù) ; das ist ja ein alter Hut ! traoù kozh n'int ken ! klevet eo bet an dra-se seizh kant gwech wam-ugent ; zum alten Eisen werfen, teuler a-gostez, stlepel d'ar blotoù, teurel d'ar bern, teurel d'ar blotoù, skeiñ er blotoù, stlepel war ar wrimenn, reputuiñ, reputiñ, reputañ, ravalin, lakaat a-stal-gostez, lakaat [u.b.] er-maez eus ar c'hoari, lakaat [u.b.] war e dorchen vihan ; zum alten Eisen gehören, bezañ erru kabac'h gant ar gozhni, bezañ diskaret gant ar gozhni, bezañ graet e reuz gant an-unan ; er ist immer der Alte, Yann eo, Yann e vo - hemañ a zo atav heñvel hag hep kemm ebet - ne cheñcho biken - emañ atav an hevelep hini - hemañ a zo bepred heñvel - hemañ a zalc'h mat d'e stad - chomet eo evel-evel ; [dre skeud.] nicht alt werden, na chom d'ober gwriozou ; wie die Alten sungen, so zwitschern auch die Jungen, e-lech ma'z a diaouloù kozh da gac'hat, ar re yaouank a ya iveau - ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kozh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier.

9. P. *alt aussehen*, a) bezañ gwall luziet en un afer bennak, bezañ gwall strobet en un afer bennak, bezañ e fagodenn ha kant gantañ, bezañ en em vountet en ur gudenn skoemp, bezañ kouezhet en ur gudenn lous, bezañ tapet en ur gaotigell, bezañ tapet en un afer divalav ; b) bezañ faezhet, bezañ trec'het, bezañ kannet, bezañ an tu koll gant an-unan, bezañ koll, bezañ koll gant an-unan.

10. sellit pelloc'h ouzh älder.

Alt¹ g. (-es,-e) : [sonerezh] alto g.

Alt² n. (-s,-) : bier du g., bier malt kreñvik a-walc'h g.

Altan g. (-s,-e) : balkon g., pondalez g., garidou ls.

altangesehen ag. : brudet mat a-gozh, istimet a-gozh.

altangesessen ag. / **altansässig** ag. : annezet er vro abaoe pell.

Altar g. (-s, Altäre) : 1. aoter b. ; die Stufen zum Altar, an diribin da sevel betek an aoter g., derezioù an aoter ls. ; zum Altar emporsteigen, pignat ouzh an aoter ; vor dem Altar stehen, bezañ e-tal an aoter, bezañ dirak an aoter ; sich vor dem Altar beugen, sich vor dem Altar verbeugen, ober ur stouadenn dirak an aoter, daoustouiñ dirak an aoter, stouïñ dirak an aoter ; den Altar decken, gwiskañ an aoter ; den Altar abdecken, diwiskañ an aoter ; vor dem Altar brennt immerwährend ein kleines Licht, ur vouchenn a vez atav war elum dirak an aoter ; er legte seine Opfergabe vor den Altar nieder, lakaat a reas e brof e-tal an aoter, leuskel a reas e brof e-tal an aoter, lezel a reas e brof e-tal an aoter ; Hochaltar, Hauptaltar, aoter-vras b., aoter veur b. ; der eherne Altar, aoter al loskaberzhioù b., an aoter arem b. ; der Hain, in dessen Mitte der Altar errichtet wurde, ..., ar c'hadig m'eo bet savet an aoter en e greiz ... ; Altar am Wegesrand, Altar bei Prozessionen, Stationsaltar zur Aufstellung des Allerheiligsten, telt g. ; [tr-l, relij.] jemanden zur Ehre der Altäre erheben, lakaat u.b. war an aoteriou, lakaat (merkañ, dougen) u.b. war roll ar sent, lakaat (merkañ, dougen) u.b. e-mesk ar sent, santelezhiañ u.b., lakaat u.b. da sant, gwenvidikaat u.b. ; 2. Thron und Altar, iliz ha noblañs ; 3. [stered.] der Altar, steredeg an Aoter b.

Altaraufsatz g. (-es,-aufsätze) : [relij.] stern-aoter g., gorre-aoter g., lein-aoter g.

Altarbekleidung b. (-,en) / **Altarblatt** n. (-s,-blätter) /

Altarbild n. (-s,-er) : [relij.] taolenn-aoter b., stern-aoter g., gorre-aoter g., lein-aoter g.

Altarbrot n. (-s) : [relij.] bara an aoter g.

Altardecke b. (-,n) : liñsel aoter b.

Altardiener g. (-s,-) : kurust g., masikod g., kolist g., korist g., kloareg munut g.

Altargeräte ls. : listri-sakr ls.

Altarglocke b. (-,n) : [relij.] kloc'hig g. [liester kloc'higoù, kleierigoù].

Altarhimmel g. (-s,-) : [relij.] stel g.

altarisch ag. : [yezh.] henarie.

Altarplatte b. (-,n) : [relij.] taol-aoter b.

Altarraum g. (-s,-räume) : [relij.] santual g.

Altarretabel n. (-s,-) : [relij.] stern-aoter g., gorre-aoter g., lein-aoter g.

Altarsakrament n. (-s) : [relij.] Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g., eukaristiezh b., komunion b.

Altarschelle b. (-,n) : [relij.] kloc'hig g. [liester kloc'higoù, kleierigoù].

Altarschrein g. (-s,-e) : [relij.] armel-sakr b., tabernaklenn b.

Altarstein g. (-s,-e) : [relij.] maen-aoter g.

Altartisch g. (-es,-e) : [relij.] taol-aoter b.

Altartuch n. (-s,-tücher) : [relij.] liñsel aoter b.

Altarwein g. (-s) : [relij.] gwin oferenñiñ g.

Altauto n. (-,-s) : karr-tan kozh mat da vezañ kaset da baotr ar c'hozhhouarn g., kozh karr-tan peñse g.

Altazimut n./g. (-s,-e) : [stered.] altazimut g.

altbacken ag. : 1. kras, diazez, diazezet, karnet, sec'h-korn ; altbackenes Brot, bara kras g., bara krazet g., bara kalet g., bara diazez g., bara diazezet g. bara sec'h-korn g. ; das Brot ist altbacken, diazezet eo ar bara, deuet eo ar bara da vezañ kras, ar bara zo deuet kras, ar bara zo aet kras, ar bara zo deuet diazez, sec'h-korn eo ar bara, karnet eo ar bara ; altbacken werden, diazezañ, disaouriñ, mont kras, karnañ, krazañ ; 2. [dre skeud.] mod-kozh, a c'hiz kozh, dibaseet, dilerç'het, dic'hizet ; altbackene Ansichten, mennozhioù mod-kozh, mennozhioù a c'hiz kozh ls.

Altbackenwerden n. (-s) : [kegin., bara] diazezadur g.

Altbau g. (-[e]s,-bauten) : savadur kozh g. ; Altbauten renovieren, Altbauten restaurieren, ratreañ tiez kozh ; einen neuen Dachfirst an einem Altbau montieren, adlivennañ un ti.

Altbauwohnung b. (-,en) : lojeris kozh g.

altbekannt ag. : anavezet a-gozh.

Alt-Berlin n. (-s) : Berlin-Gozh b.

Altbesitz g. (-es,-e) : madoù perc'hennet a-gozh ls.

altbewährt ag. : arroutet, amprouet, a fiziañs.

Altbier n. (-s) : bier du g., bier malt kreñvik a-walc'h g.

Altbretonisch n. : henvrezhoneg g. ; das Altbretonische, an henvrezhoneg g.

altbretonisch ag. : henvrezhonek.

Altbundeskanzler g. (-s,-) : kañseller kozh g., kañseller bet g.

altchristlich ag. : hengristen.

altdeutsch ag. : giz kozh, a-c'hiz-kozh, mod-kozh.

Altdeutsch-Rücken g. (-s) : [sport, neuñv] angellat kein g.

Alte(r) ag.k. g./b. : 1. a) [paotr] kozhiad g., henaour g., kozh g., kozhig g., paotr kozh g., den kozh g. ; b) [plach'] kozhiadez b., kozhenn b., kozhez b., gwrac'h b., boufam b., P. pratenn b., kleuzenn b. ; der Alte [der alte Mann], an hini kozh g., P. an hini tiar g. ; dieser Alte [dieser alte Mann], hennezh kozh g. ; die Alte [die alte Frau], an hini gozh b. ; ein Alter, unan kozh g., ur c'hozhiad g. ; eine Alte, unan gozh b., ur gozhez b., ur gozhenn b., ur gozhiadez b. ; die Alten, ar re gozh ls., an dud deuet war an oad ls., an dud erru war an oad ls., an dud erru oadet ls., an dud oadet ls., an dud hoalet ls., an dud war an oad ls., ar re war an oad ls., [dismegañsus] an traoù kozh ls. ; Alt(e) und Jung(e), ar re vras hag ar re vihan, kozh ha yaouank ; er ist immer der Alte, Yann eo, Yann e vo - hemañ a zo atav heñvel hag hep kemm ebet - ne chencho biken - emañ atav an hevelep hini - hemañ a zo bepred heñvel - hemañ a zalc'h mat d'e stad ; wie die Alten sungen, so zwitschern auch die Jungen, e-lec'h ma'z a diaouloù kozh da gac'hat, ar re yaouank a ya iveau - ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwenn - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwenn - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezwier diwar mezwier ; 2. henamzeriad g., henamzeriadez b., henoadevezhiad g., henoadevezhiadez b. ; die Alten, an

henamzeridi ls., an henamzeriz ls., an henoadvezhidi ls., an henedviz ls. ; [lenn.] *Streit der Alten und der Neuen*, tabut etre an Henvediz hag ar Vremaniz g. ; 3. P. mestr g., patrom g., kunduer g., penn-bras g., sieu g., ostant g., kabiten g., levier g., storier g., pennsturier g., pennrener g., den muiañ g., P. rup g. [*liester ruped*] ; 4. P. *meine Alten*, ma re charl ls. ; *mein Alter*, ma hini charl g., ma añjez g., m'añjez g. ; *meine Alte*, ma hini charl b., ma gwammell b.

Alte(s) ag.k. n. : 1. *das Alte*, an hengoun g. ; *alles ist beim Alten geblieben*, chomet eo an traoù evel ma oant, evel-evel eo chomet an traoù, n'eus bet cheñchamant ebet, n'eus cheñch mod ebet ; 2. *das Alte*, an traoù kozh ls.

altehrwürdig ag. : enorus.

alteingesessen ag. : annezet er vro abaoe pell ; *die Alteingesessenen*, an dud a zo a-vil-bell 'zo ar ouenn anezho er vro.

Alteisen n. (-s) : kozh houarn g., hernaj g., kozh hernaj g., houarnajoù ls., drailhajoù-houarn ls., reputailhoù houarn ls., reputajoù houarn ls.

Alteisenhändler g. (-s,-) : houarnajer g., paotr ar c'hozh-houarn g.

Alteisensammler g. (-s,-) : atorer metalioù g.

Altenglisch n. : hensaozneg g. ; *das Altenglische*, an hensaozneg g.

Altenheim n. (-s,-e) : ti ar re gozh g., ti ar retredidi g., ti-retred g., ospital ar re gozh g., anneze herberc'hiañ evit an dud oadet dalc'het, AHDOD g., P. marvdi g.

Altenpflege b. (-) : skoazell d'an dud oadet b.

Altenpflegeheim n. (-s,-e) : anneze herberc'hiañ evit an dud oadet dalc'het, AHDOD g., P. marvdi g.

Altenpfleger g. (-s,-) : klañvdior servij ar gozhidi g.

Altenteil n. (-s,-e) : 1. lojeiz miret evit ar menajer pa zeuio war e leve g. ; 2. leve hed-buhez g. ; 3. [*dre skeud.*] *sich aufs Altenteil zurückziehen*, dont war e leve.

Altenwohnheim n. (-s,-e) : ti ar re gozh g., ti ar retredidi g., ti-retred g.

Alter n. (-s,-) : 1. oad g., hoal g., hended b. ; *in meinem Alter*, em oad, gant ar c'hozh ma'z on bremañ, gant an oad a zo ganin bremañ, d'an oad emaoñ, d'an oad m'emaon ; *im Alter von*, oadet a ..., hoalet a ..., dezhañ an oad a ..., d'an oad a ..., d'e ... vloaz, en e ... vloaz, da ... vloaz ; *er ist im Alter von 82 Jahren gestorben*, marv eo d'e zaou vloaz ha pevar-ugent ; *im Alter von sechs Jahren konnte ich schon gut lesen*, a-benn an oad a c'hwech' vloaz e ouien lenn mat, d'an oad a c'hwech' vloaz e ouien lenn mat, d'am c'hwech' vloaz e ouien lenn mat, em c'hwech' vloaz e ouien lenn mat ; *in welchem Alter ?* da be oad ? ; *hohes Alter*, hirhoal g., oad kripon g., hiroad g., kozhni b., diskaroad g. / oad diskar g. / pevare oad g. (Gregor), pevare hoal g. ; *im hohen Alter*, war an diskaroad, en e bevare oad ; *im besten Alter*, en e wir wellañ, en e oad kreñv, en e amzer gaerañ, en e vrud wellañ, en e voked, e-kreiz e vrud, e-kreiz e oad, e-kreiz e nerzh, e-kreiz e yec'hed, e-kreiz e ampartiz, e-kreiz e vent, e barr e oad, e barr e nerzh, e barr e hoal, e barr e vrud, en oad flour (gwellañ, flamm, kreiz, parfet), e bleuñv e vrud, en e vourdilhon, e-kreiz e vourdilhon, en e wellañ oad, e kreñv e vrud, e kreñv e nerzh, en oad gour, etre daou oad ; *im besten Alter sterben*, bezañ diskaret en e vleuñv ; *im blühendsten Alter*, e bleuñv e vrud, en e vourdilhon, e-kreiz e vourdilhon, e brud e oad, en e voked, en e vleuñv, yaouank-flamm, yaouank-flour, en e wellañ oad, e kreñv e nerzh, e kreñv e vrud ; *das mittlere Alter*, an oad-kreiz g., an trede hoal g. ; *Mensch im mittleren Alter*, *Mensch mittleren Alters*, den diazez g. ; *er hat ein fortgeschrittenes Alter erreicht*, erru ez

eus un tamm mat a oad dezhañ, paket en deus un tamm mat a oad, deuet eo war an oad, erru eo war an oad, er-maez a hoal emañ, hennezh en deus kalz a oad, oad ur c'hi kaer en deus ; *trotz seines fortgeschrittenen Alters*, daoust d'e oad kaset mat ; *ein hohes Alter erreichen*, bezañ erru un tamm mat a oad d'an-unan, bezañ aet bras war an oad, pakañ un tamm mat a oad, bezañ deuet er-maez a oad, dont da gozh, mont da gozh, remziñ hir ; *über das Alter hinaus sein*, bezañ aet er-maez a oad, bezañ aet diwar an oad, bezañ war an distro, bezañ war an diskar, bezañ war an diskaroad, bezañ war an dichal, bezañ war an tu diskar, mont war an tu all ; *ein in vorgerücktem Alter bekommenes Kind*, un dilerc'hadenn b. [*liester dilerc'hadennou*] ; *mit fortschreitendem Alter ist er hüftenlahm geworden*, erru eo lespos gant an oad ; *das Alter macht uns schwerfällig*, pounneraat a reomp dre goshaat ; *vom Alter gezeichnet*, gwrac'hennet, gwrac'hét gant an oad ; *vom Alter gebückt*, daoudortet gant an oad, krommet gant an oad, erru tort gant an oad, aet kruget gant an oad, chouket dindan bec'h ar bloavezhiou, soukek dindan bec'h ar bloavezhiou, krommet e gein dindan bec'h ar bloavezhiou, erru daougromm gant an oad, daougrommet gant an oad ; *eine vom Alter gebückte Greisin*, ur grommenn gozh b., ur grommell gozh b., ur vaouez aet kruget gant an oad b., ur vaouez aet grilh b., ur vaouez souket dindan bec'h ar bloavezhiou b., ur vaouez chouket dindan bec'h ar bloavezhiou b., ur vaouez soukek b., ur vaouez kozh in he daoubleg b., ur vaouez erru tort gant an oad b., ur vaouez erru daougromm gant an oad b., ur vaouez krabosek b., ur vaouez kozh krommet gant an oad b. ; *das Kind ist seinem Alter voraus*, gwall abred eo ar bugel-se ; *das erforderliche Alter*, an oad rekis g. ; *als er im erforderlichen Alter war*, pa voe deuet en oad ; *für sein Alter ist er schon recht groß*, gwall vras eo diouzh e oad, gwall vras eo d'e oad, gwall vras eo evit e oad ; *er ist im heiratsfähigen Alter*, en e oad dimeziñ emañ, deuet eo d'e oad dimeziñ, kozh a-walch' da zimeziñ eo, oad a-walch' en deus evit dimeziñ, en oad da zimeziñ emañ, en oad da fortuniañ emañ, deuet eo en oad da zimeziñ ; *das zarte Kindesalter*, *das Babyalter*, an oad tener g., an oad kentañ g., an hoal kentañ g. ; *das Jugendalter*, an eil oad g., an oad krenn g., an oad etre daou g., ar c'hrennoad g., an eilvet oad g., an eilvet hoal g. ; *Alter der Vernunft*, oad a rezon g., oad a skiant g., oad a reizh g. ; *Erwachsenenalter*, oad gour g., trede oad g., trede hoal g. ; *im Erwachsenenalter*, ent bras, en oad gour, en e oad gour, d'e oad gour, etre daou oad, e-kreiz daou oad ; *Greisenalter*, *hohes Alter*, kozhni b., diskaroad g., pevare oad g., pevare hoal g., oad kripon g., hirhoal g. ; *reifes Alter*, *reiferes Alter*, oad diazez g. ; *Intelligenzalter*, oad meiz g., oad bred g. ; *kanonisches Alter*, a) oad kanonek g., oad-gour g., oad-kreiz g. ; b) [*dre skeud.*] oad kripon g., hirhoal g., hiroad g. ; *hinfälliges Alter*, oad kripon g. ; [gwir] *das gesetzliche Alter haben*, bezañ en oad rekis ; *man sieht ihm sein Alter nicht an*, n'en deus ket an doare da vezañ ken kozh-se, ne ziskouez ket bezañ en oad-se, da welet ne seblant ket bezañ ken kozh-se, n'eo ket ar stumm gantañ da vezañ ken kozh-se, ne vez ket gwelet warnañ ez eo ken kozh-se, lakaet e vez yaouankoc'h eget ned eo e gwirionez ; *das gefährliche Alter*, tro an oad b., an oad arvarus g. ; *er ist in seinem Alter*, kenoad eo ganin, hennezh a zo memes oad ganin, a oad ganin emañ, en oadoù ganin-me emañ, en oad din-me emañ, eus va oad eo ; *ein Mann in seinem Alter*, un den en e oad ; *guter Wein wird mit dem Alter besser*, dre ma kosha ez a gwin mat war wellaat, dre ma kosha ez a gwin mat gwelloc'h-gwellañ.

2. kozhni b., kozhentez b., diskaroad g., diskar an oad g., trede oad g., trede hoal g. ; *an der Schwelle des Alters stehen*, bezañ en e oad diskar, bezañ war an diskar, bezañ war an distro, bezañ war an dichal, mont war an tu all ; *die Nachbarn sind ihm eine gute Hilfe im Alter gewesen*, milrekouret e voe gant e amezeien en e gozhni, rekouret e voe kalz (e-leizh) gant e amezeien en e gozhni, skoazellel e voe a-zoare gant e amezeien en e gozhni, sikour vat e voe e amezeien dezhañ en e gozhni, un dorm karantezus e voe e amezeien dezhañ en e gozhni, post e voe e amezeien dezhañ en e gozhni, e harpet o doa an amezeien en e gozhni, harpet o doa an amezeien e gozhni ; *im Alter lässt die Geisteskraft nach*, dont a reer da c'hourdañ gant an oad ; *Alter schützt vor Torheit nicht*, n'eo ket ar re goshañ a zo ar re furañ, en ur goshaat ne furaer tamm, ar malis a zeu kent an oad (Gregor), anken ha truez eo kosaat ha tremen hep furaat, [dimeziñ] da bep oad 'vez pilet koad, ur c'hozh kazh a gar logod yaouank, da bep oad e red ar c'hi war-lerc'h ar c'had, ul louarn kozh hag eñ dare gwelet ur yar c'hoazh a garfe, n'eus oad ebet evit karet ; *hohes Alter*, oad kripion g., hirhoal g. ; *bis ins hohe Alter*, betek e gozhni diwezhañ ; *hoch im Alter*, en e gozhni, war e gozhni, war ar c'hozh, er-maez a hoal, war an distro, war an diskar, war an dichal, war an tu diskar ; *für sein hohes Alter ist er noch rüstig*, chomet eo koujourn (bliv eo c'hoazh, gren eo c'hoazh) daoust d'e damm mat a oad (evit e oad) - kozh-kenañ eo a-dra-sur, met galloud en deus en e izili c'hoazh - hennezh a zalc'h da rodal c'hoazh - serzh eo c'hoazh daoust d'e oad - frev eo bepred daoust d'e oad - glas eo evit e hirhoal / glazik eo evitañ da vezañ war an oad (Gregor) - kozh-mat eo met e gont a zo ennañ c'hoazh - kozh-kenañ eo a-dra-sur, met chomet eo koujourn (grif, dibilh) memes tra - gwevn eo c'hoazh daoust d'e oad - chom a ra sonn (plom, start) war e gihorou daoust d'e oad - groñs eo bepred daoust d'e oad - kozh-mat eo met sklosenn en deus c'hoazh ; [kr-l] *die Jugend weiß nicht, das Alter kann nicht*, ar re yaouank n'ouzont ket c'hoazh hag ar re gozh ne c'hallont ket ken ; *wenn die Jugend wüsste und das Alter könnte*, yaouankiz pa oufe, kozhni pa c'hellfe, moliac'hòu a rafe.

älter ag. : 1. koshoc'h, oadetoc'h ; *die Kinder werden älter*, ar vugale e sav oad dezho, ar vugale e teu oad dezho, ar vugale a sav en oad, ar vugale a gresk en oad ; *er ist nur wenig älter als fünfzig*, *er ist nur um ein weniges älter als fünfzig*, un dra bennak war hanter-kant vloaz en deus ; *er ist ein Jahr älter als ich*, hennezh a zo bloaz warnon, bloaz en deus warnon, ur bloaz en deus warnon ; *er ist etwas älter als sein Cousin*, un tammig oad en deus war e genderv ; *er ist fünf Jahre älter als ich*, pemp bloaz en deus warnon, pemp bloaz koshoc'h eo egodon ; *er ist älter als ich*, muioc'h a oad en deus egodon, koshoc'h eo egodon, oadetoc'h eo egodon ; *er ist ein bisschen älter als ich*, un tammig oad en deus warnon ; 2. deuet war an oad, erru war an oad, oadet, hoalet ; *ein älterer Mensch*, un den war an oad g. ; 3. henañ [eus a zaou baotr, eus a ziv verc'h], kosañ [eus a zaou baotr, eus a ziv verc'h] ; *sein älterer Bruder*, e vreur henañ, ar breur henañ dezhañ, ar breur kosañ dezhañ, e vreur kosañ.

Alteration b. (-;-en) : 1. [mezeg.] gwashadenn, fallaenn b., falladenn b. ; 2. [bred., dispredet] tresmae g., reustl g., abaafter g., strafuilh g., trubuilh g./b., trefu g., belbi g., breskenn g., diboell g., saouzan g., troubl g., troublen b., kemmesk bred g., folladenn b. ; 3. [sonerezh] klotad darallet g.

Ältere(r) ag.k. g./b. : 1. den oadet g. ; *die Älteren*, an dud oadet ls., an dud hoalet ls., an dud war an oad ls., ar re war an oad ls. ; 2. bugel henañ [eus a zaou vugel] g., ar c'hoshañ [eus a

zaou baotr] g., ar goshañ [eus a ziv verc'h] b., henaour g., henaourez b. ; *sein Älterer*, e vab henañ g., ar mab henañ dezhañ g., e vab henaour g. ; 3. *Plinius der Ältere*, Plinius an Hen g.

alterfahren ag. : gourdon, embreget.

alterieren V.gw. (hat alteriert) : [dispredet] fromañ, brouezañ, buanekaat, buanegezh, arfleuiñ, distalmiñ, pennfolliñ, tanañ, en em danañ, feulzañ, imoriñ, diskouez imor, mont e fulor, mont e droug, mont e kounnar, mont e feuls, mont e berv, fuloriñ, follañ, taeraat, taeriñ, diodiñ.

V.k.e. (hat alteriert) : [sonerezh] darallañ.

Alterität b. (-) : arallded b.

Altermondialismus g. (-) : arallvedelouriez b.

Altermondialist g. (-en,-en) : arallvedelour g.

altern V.gw. (ist gealtered / ist gealtered) : a) kozhañ, kosaat, mont war an oad, dont kozh, mont kozh, mont war an tu all, bezañ war an dichal, bezañ war an distro, bezañ war an diskar, disleberiñ ; b) [maouezed] gwrac'hat, gwrac'hellat, gwrac'henniñ ; *gealtered*, kosaet, deuet kozh, aet kozh, erru kozh ; *er ist gealtered*, kosaet eo kalz, kosaet-meurbet eo ; *er ist durch seine Krankheit gealtered*, kosaet eo bet gant e gleived.

Altern n. (-s) : kosaat g., koshadur g. ; *biologisches Altern*, argozañ g. ; *das Altern bringt Gebrechlichkeit*, o kosaat ne wellaer tamm, an den dre ma kosha a falla ; *das Altern fällt keinem leicht*, pegen kerse gant an den kozhañ ! anken ha truez eo kosaat ! ; *Altern ist an sich nicht so schlimm, die Gebrechlichkeit aber*, kosaat n'eo netra, fallaat an hini eo.

Alternation b. (-en) : [predet.] dazeilad g.

alternativ ag. : 1. [polit.] enep, arbenour, dazeilat, arallour ; *alternative Kultur*, sevenadur enep g., arallsevenadur g. ; *grün-alternativ*, glas-arbenour, arallekologour, ekologour dazeilat ;

2. dazeilat, keñverek ; *alternative Energie*, energiezh nevezadus b., energiezh dazeilat b. ; *alternative Medizin*, mezegiezh keñverek b., mezekniezh dazeilat b., mezekniezh kevelat b., mezegiezh kuñv b.

Alternativbewegung b. (-) : 1. [polit.] luskad dazeilat g., luskad arallour g. ; 2. [mat.] loc'h pebeilat g.

Alternative b. (-,-n) : 1. entremar g., entremarenn b. ; *vor einer Alternative stehen*, bezañ daoust pe zaoust, en em gavout etre unan pe zaou, bezañ etre daou bleg, bezañ en amzivin, bezañ etre daou, bezañ etre daou soñj, bezañ en entremar, bezañ en entremarenn, etredaouiñ ; 2. dazeilad g., eildoare g., diskoulm all g. ; *eine Alternative zu Pestiziden*, un dazeilad d'an danveziou lazh-arrevaded g. ; *eine Alternative bitten*, kinnig un dazeilad, kinnig un eildoare, kinnig un diskoulm all ; 3. [predet.] dazeilad g. ; *nicht-ausschließende Alternative*, dazeilad disglenat g., dazeilad enkaelat g. ; *ausschließende Alternative*, dazeilad ezkaelat g.

Alternative(r) ag.k. g./b. : [polit.] arbenour glas g., ekologour dazeilat g., arallekologour g., arallour g.

Alternativenergie b. (-,-n) : energiezh nevezadus b., energiezh dazeilat b.

Alternativkosten ls. : [kenwerzh] mizoù hegoulzder g., mizoù diuzañ g., mizoù erlec'hiañ g.

Alternativmedizin b. (-) : mezegiezh keñverek b., mezekniezh dazeilat b., mezekniezh kevelat b., mezegiezh kuñv b.

Alternativszene b. (-,-n) : metoù an arbenourien g., metoù dazeilat g., luskad arallour g.

Alternator g. (-s,-en) : [tredan] alternator g., pebeiler g.

alternd ag. : o kosaat, o kozhañ ; [bev.] argozhat.

Alternforschung b. (-) : [mezeg.] henadoniezh b.

alternieren V.gw. (hat alterniert) : pebeilañ, en em bebeilañ ; mit jemandem alternieren, eilañ ouzh u.b.

alternierend ag. : pebeilat, a bep eil ; [mezeg.] alternierendes Schielen, loakrerezh pebeilat g. ; [fizik, tekn.] alternierende Bewegung, fiñv pebeilat g. ; [mat.] alternierende Reihe, alternierende Folge, alternierende Sequenz, heuliad pebeilat g.

alterprobt ag. : arroutet, amprouet, a fiziañs.

alters Adv. : seit alters, abaoe kozh amzer ; von alters her, a viskoazh, a-holl-viskoazh, a-vepred, a bep mare, evit ar wech, a-hed ar wech, e-doug ar wech, a-zoug ar wech, abaoe ez eus koun, aba 'z eus koun, a bep amzer / en tu-hont da soñj Mabden / a bep memor den (Gregor).

Altersasyl n. (-s,-e) : [Bro-Suis] ti ar re gozh g., ti ar retredidi g., ti-retred g., ospital ar re gozh g., ti-repu evit ar re gozh g., anneze herberc'hiañ evit an dud oadet dalc'het, AHDOD g., P. marvd i g.

altersbedingt ag. : liammet gant an oad, deuet gant an oad, kozhiadel ; [mezeg.] altersbedingte Makuladegeneration, dic'henezañ kozhiadel ar vrizhenn g. ; altersbedingte Involution, atreiñ kozhiadel g.

Altersbeschwerden ls. : poanioù a zeu gant ar gozhni ls., gwanderioù ar gozhni ls.

Alterserscheinung b. (-,en) : ivin an amzer g., ivinoù an amzer ls., roud an amzer g., tres an amzer g., tres an oad g., roud an oad g.

Altersalte b. (-,n) : gwrac'henn b.

Altersforschung b. (-,en) : mezekniezh ar re gozh b., mezekniezh ar gozhidi b., henadouriezh b.

altersgebeugt ag. : soukek, krommet gant an oad, daoudortet gant an oad, erru tort gant an oad, chouket dindan bec'h ar bloavezhiou, krabosek, aet kruget gant an oad ; eine altersgebeugte Frau, ur grommenn gozh b., ur grommell gozh b., ur vaouez aet kruget gant an oad b., ur vaouez soukek b., ur vaouez erru tort gant an oad b., ur vaouez krabosek b.

Altersgenosse g. (-n,-n) : den a oad gant unan all g., den kenoad gant unan all g., den memes oad gant unan all g., den en oadoù gant unan all g., den en oad d'unan all g.

Altersgewichtsrennen n. (-s,-) : [sport, kezeg] redadeg kempouezet b. [gant lañs pe dilañs hervez barregezh al loen].

Altersgrenze b. (-,n) : oad termen g. ; die Altersgrenze erreichen, bezañ deuet d'an oad kosañ aotreet ; die Altersgrenze überschritten haben, bezañ aet a-ziar an oad.

Altersgründe ls. : abegoù oad ls.

Altersgruppe b. (-,n) : rumm oad g., rummad oad g. ; er ist aus meiner Altersgruppe, er memes oadoù emaomp, a oad ganin emañ, kenoad eo ganin, hennezh a zo memes oad ganin, en oadoù ganin-me emañ, en oad din-me emañ, kevoadek eo ganin, kevoad eo ganin.

Altersheilkunde b. (-) : mezekniezh ar re gozh b., mezekniezh ar gozhidi b., henadouriezh b.

Altersheim n. (-s,-e) : ti ar re gozh g., ti ar retredidi g., ti-retred g., ospital ar re gozh g., ti-repu evit ar re gozh g., anneze herberc'hiañ evit an dud oadet dalc'het, AHDOD g., P. marvd i g.

Altershöchstgrenze b. (-,n) : oad termen g. ; die Altershöchstgrenze erreichen, bezañ deuet d'an oad kosañ aotreet ; die Altershöchstgrenze überschritten haben, bezañ aet a-ziar an oad.

Altersklasse b. (-,n) : rummad oad g., bloavezhiad g. ; wir gehören jetzt zur älteren Altersklasse, erru omp e renk ar re gozh, setu-ni kozh ; eine Altersklasse einberufen, gervel ur

bloavezhiad dindan an armou ; [sport] Altersklasse der Junioren, rummad ar yaouankidi g., rummad ar re yaouank g. **Alterskrankheit** b. (-,en) : kleñved an oad kripon g., kleñved kozhiadel g.

Alterspräsident g. (-en,-en) : dean g.

Altersprozess g. (-es) : argerzh ar c'hoshaat g., koshadur g.

Alterspyramide b. (-,n) : pikern an oadoù g., krugell an oadoù b., piramidenn an oadoù b.

Altersrente b. (-,n) : leve kozhni g., pañsion b., retred g./b.

Altersrückbildung b. (-,en) : [mezeg.] atreiñ kozhiadel g.

Altersruhegeld n. (-s,-er) / **Altersruhegehalt** n. (-s,-gehälter) : leve kozhni g., pañsion b., retred g./b.

Altersrunzel b. (-,n) : gwrac'henn b.

altersschwach ag. : 1. henizil, kabac'h, aet kabac'h, erru kabac'h gant ar gozhni, diskaret gant ar gozhni, brevet gant ar gozhni, toc'h, toc'hor, izil, diamzeret-krenn, gourdet gant ar gozhni, deuet gourt gant an oad, kropet gant ar gozhni, pistiget gant ar gozhni, kripon ; dieser Greis ist altersschwach, an den-se a zo aet kabac'h gant an oad en deus, an den-se a zo deuet da vezañ kripon, ur vagadenn eo bremañ, hennezh a zo magadenn, ar c'hozhiaid-se a zo diamzeret-krenn, ar c'hozhiaid-se a zo aet da fall, ar c'hozhiaid-se a zo diskaret gant ar gozhni, hennezh a zo ur c'hozh kripon ; altersschwacher Greis, kripon g. [liester kriponed] ; altersschwache Greisin, gozhenn izil b., P. kleuzenn b., pratenn b. ; 2. [kirri-nij] altersschwacher Vogel, flapell b.

Altersschwäche b. (-) : henizilded b., oad kripon g., kriponerezh g., kabac'hded b., kabac'hder g., gwanderioù ar gozhni ls., eil bugaleaj g. ; an Altersschwäche sterben, mervel dre gozhni, mervel dre gozhjenn ; an Altersschwäche leiden, bezañ diskaret gant an oad, bezañ diskaret gant ar gozhni.

Altersschwachsinn g. (-s) : kabac'hded spered b., envedi gozhiaid b.

alterssichtig ag. : [mezeg.] hirwel dre gozhni, usstiwelek dre gozhni.

Alterssichtigkeit b. (-) : [mezeg.] hirweled dre gozhni g., usstiwelegeth dre gozhni b.

Alterssitz g. (-es,-e) : lec'h ma tremen u.b. e retred (e gozhni) g.

altersspezifisch ag. : arouezius (arouezus) eus un oad bennak, liammet gant un oad bennak.

Altersstarrsinn g. (-s) : aheurterezh ar gozhidi gabac'h g., aheurterezh kozhiadel g.

Altersstruktur b.(-) : pikern an oadoù g., krugell an oadoù b., piramidenn an oadoù b.

Altersstufe b. (-,n) : rumm oad g., rummad oad g., troc'had oad g. ; das menschliche Leben wird in vier Altersstufen eingeteilt : Kindheit, Jugend, Erwachsenenalter, Greisenalter, e buhez an den ez eus pevar oad : ar vugeliezh, an oad krenn, an oad gour hag ar gozhni.

Altersunterschied g. (-s,-e) : diforc'h oad g. ; der Altersunterschied wirkt wie eine Schranke zwischen ihnen, an diforc'h oad a zo evel ur gloued etrezo ; zwischen meinem Vater und meiner Mutter bestehen zehn Jahre Altersunterschied, dek vloaz a zo etre va zad ha va mamm, va zad ha va mamm a zo dek vloaz etrezo ; trotz des Altersunterschieds, en desped d'an oad a oa etrezo ; der Altersunterschied zwischen uns beiden ist recht groß, oad vras a zo etrezomp.

Altersunterstützung b. (-,en) : skorenn gozhni b.

Altersversicherung b. (-,en) : kretadur gozhni g.

Altersversorgung b. (-) : leve kozhni g., pañsion b., retred g./b., goproù kozhni ls., leveoù ls. ; *zusätzliche Altersversorgung*, leve kloakaat g., adleve g.

Altersverteilung b.(-) : pikern an oadoù g., krugell an oadoù b., piramidenn an oadoù b.

altersweitsichtig ag. : [mezeg.] hirwel dre gozhni, usstiwelek dre gozhni.

Altersweitsichtigkeit b. (-) : [mezeg.] hirweled dre gozhni g., usstiwelegezh dre gozhni b.

Alterswerk n. (-s,-e) : oberenn savet gant u.b. pa oa war an oad b.

Altertum n. (-s) : Henamzer g., henamzervezh g., henistor g., henistorvezh g., henoadvezh g., henvarevezh g., henved g. ; *Mensch aus dem Altertum*, henoadvezhiad g., henamzeriad g. ; *Menschenschlag aus dem Altertum*, henouenn b. ; *Erzählung aus dem Altertum*, henzanevell b. ; *Erzähler aus dem Altertum*, henzanevellour g. ; *das klassische Altertum*, an Henamzer klasel g. ; *das griechisch-römische Altertum*, an Henamzer gresian-roman g. ; *das keltische Altertum*, an henamzer keltiek g. ; *das Altertum und die Neuzeit*, an henamzer hag an amzer vremañ.

Altertümer ls. : hendraou ls., hendraezou ls., P. kozhigelloù ls.

altertümlich ag. : 1. eus an Henamzer, henamzerel, henamzeriat, hen-, henistorel, henstumm, a c'hiz kozh ; *altertümliches Wort*, henstumm g., henfurm b.

2. henaek.

3. aet kozh, diamzeriet, diamzeret, digoulzet, dilerc'het, dic'hizet, dibaseet, mod kozh, a c'hiz kozh, giz kozh, aet ermaez eus ar c'hiz, blaz ar c'hozh gantañ, blaz ar c'hozh warnañ, dispredet.

Altertümlichkeit b. (-) : 1. dic'hiz b. ; 2. hended b., hender g., henaeggeh b.

Altertumsforscher g. (-s,-) : henamzerour g., henoniour g.

Altertumsforschung b. (-) / **Altertumskunde** b. (-) : henamzerouiezh b., henoniezh b.

Altertumswert g. (-s) : talvoudegezh deuet d'un dra bennak en abeg d'e hended b.

Altertumswissenschaft b. (-,en) : henamzerouiezh b., henoniezh b.

Altertumswissenschaftler g. (-s,-) : henamzerour g., henoniour g.

Alterung b. (-) : koshaat g., koshadur g. ; *Alterung der Bevölkerung*, koshadur ar boblañs g.

Alterungsprozess g. (-es) : argerzh ar c'hoshaat g., koshadur g.

Älterwerden n. (-s) : koshaat g., koshadur g.

älteste(r, s) ag. : koshaañ, henañ, henaour.

Älteste(r) ag.k. g./b. : 1. *der Älteste*, an hini koshaañ g., an henaour g. ; *der Große da ist der Älteste*, hennezh vras eo ar c'hoshañ ; *nicht immer sterben die Ältesten als erste*, ne 'z eer ket ac'hanen dre oad ; 2. *sein Ältester*, e vab henañ g., ar mab henañ dezhañ g., e vab henaour g. ; 3. *der Älteste*, an dean g., an henaour g.

Ältestenrat g. (-s,-räte) : kuzul ar furien g., kuzul an henaourien g.

Ältestenrecht n. (-s) : [gwir] henañded b., henavelezh b., henaouriez b., droedoù a goshañ ls., gwir an henaour g.

Altflöte b. (-,n) : fleüt alto b.

altfränkisch ag. : [dre skeud.] diamzeret, er-maez a c'hiz, mod-kozh, deuet e traoñ, gotek.

Altfranzösisch n. : [yezh.] henc'halleg g.

altfranzösisch ag. : [yezh.] henc'hallek.

altgedient ag. : arroutet, gourdon, embreget.

Altgerät n. (-s,-e) : benveg kozh g.

altgewohnt ag. : hengounel, henc'hizel, a c'hiz kozh.

Altglas n. (-es) : gwer kozh g., gwer da adaozañ g., gwer da vezañ atoret g.

Altglascontainer g. (-s,-) : endalc'her evit ar gwer kozh g. [liester endalc'herioù evit ar gwer kozh].

altgoidelisch ag. : [yezh.] henc'houzelek.

Altgoidelisch n. : [yezh.] henc'houzeleg g.

Altgold n. (-es) : 1. aour a eil dorn g., aour kozh g. ; 2. aour lufret g., aour flouret g.

altgriechisch ag. : 1. henc'hresian ; 2. [yezh.] henc'hresianek.

Altgriechisch n. : [yezh.] henc'hresianeg g. ; *das klassische Altgriechisch*, an henc'hresianeg klasel g. ; *das Altgriechische*, an henc'hresianeg g.

althergebracht ag. / **altherkömmlich** ag. : deuet a-gozh betek ennomp, kozh-kozh, hengounel, henvoazel, henc'hizel, a c'hiz kozh, ... a zo a-gozh ; *die moderne Sprache auf die althergebrachte aufpropfen*, imboudañ ar yezh arnevez war kef ar yezh henvoazel.

althochdeutsch ag. : [yezh.] henalamanek uhel.

Althochdeutsch n. : [yezh.] henalamaneg uhel g. ; *das Althochdeutsche*, an henalamaneg uhel g.

Altholozän n. (-s) : [douarourieh] holoken izel g.

Altholz n. (-es,-hölzer) : [koataourieh] fusteg kozh b.

Altimetrie b. (-) : uhelventerezh g., altimetriez b.

altimetrisch ag. : uhelventerel, altimetrek.

Altimport g. (-s,-s) : [nij.] uhelborzh g.

Altirisch n. : [yezh.] heniverzhoneg g. ; *das Altirische*, an heniverzhoneg g.

altirisch ag. : [yezh.] heniverzhonek

Altist g. (-en,-en) : alto g., ustenor g.

Altitalienisch n. : [yezh.] italeg g. ; *das Altitalienische*, an italeg g.

Altjahresabend g. (-s,-e) : [Bro-Suis] noz diwezhañ ar bloaz b., noz Kalanna b., nozvezh Kalanna b.

Altjährstag g. (-s,-e) : [Bro-Austria] noz diwezhañ ar bloaz b., noz Kalanna b., nozvezh Kalanna b.

Altjungfer b. (-,n) : plac'h yaouank kozh b., kozh plac'h yaouank b., plac'h kozhviret b., kozhwrac'h b.

altjünferlich ag. : doareou ur plac'h yaouank kozh ganti, kozhwrac'het.

altkeltisch ag. : [yezh.] hengeltiek.

Altkeltisch n. : [yezh.] hengeltieg g. ; *das Altkeltische*, an hengeltieg g.

Altkleider ls. : dilhadoù kozh ls., dilhad kozh ls.

Altkleiderhandel g. (-s) : takonerezh g.

Altkleiderhändler g. (-s,-) : takoner g.

Altkleidersammlung b. (-,en) : dastumadeg dilhadoù kozh b.

altklug ag. : 1. speredet dreist e oad, abred ; 2. [gwashaus] ur beg-melen anezhañ, teilek, kaoc'hек.

Altkornisch n. : [yezh.] hengernevveureg g., hengerneveg g. ; *das Altkornische*, an hengernevveureg g., an hengerneveg g.

altkornisch ag. : [yezh.] hengernevveurek, hengernevek.

Altkymrisch n. : [yezh.] hengembraeg g.

altkymrisch ag. : [yezh.] hengembraek.

Altlast b. (-,en) : 1. dilerc'hioù ekopistrius ls., lastez ekopistrius g., dilerc'hioù dañjerus evit an endro ls., lastez noazus evit an endro g. ; 2. kozh straker g., kozh loufer g., kozh kripon g., kripon pampes g., kripon impopo g., kripon babala g., kripon luo g., glaourenneg g., neudenner g.

ältlich ag. : kozhik a-walc'h.

Altlicht n. (-s,-er) / **Altlichtsichel** b. (-,n) : nevez bihan g.

Altmaterial n. (-s) : dilerch'ioù ls.

Altmaterialsammler g. (-s,-) : atorer g. [*lester atorerien*].

Altmeister g. (-s,-) : 1. [istor] mestr ur c'horfuniad artizaned g. ; 2. [sport] kampion kozh g., kampion bet g.

Altmétall n. (-s,-e) : metal da vezañ adaozet g., metal da vezañ atoret g.

Altmétallcontainer g. (-s,-) : endalc'her evit ar metal da vezañ adaozet (da vezañ atoret) g.

altmodisch ag. : dic'hizet, dic'hiz, dibaseet, mod kozh, kozhik, a-c'hiz kozh, eus ar c'hiz kozh, giz kozh, aet er-maez eus ar c'hiz, er-maez a c'hiz, blaz ar c'hozh gantañ, blaz ar c'hozh warmañ, diamzeret, diamzeriet, aet kozh, digoulzet, dilerch'et, dispredet, divoaziet, er-maez a voaz ; *altmodisch machen*, dic'hizañ ; *altmodisch werden*, bezañ graet e reuz, bezañ graet e reuz gant an dra-mañ-tra, mont er-maez eus ar c'hiz, mont er-maez a c'hiz, dic'hizañ, dont e traoñ, diamzeriñ, kosaat ; *ein altmodischer Hut*, un tog giz kozh g.

Altnordeisch n. : [yezh.] hennorseg g., norseg g. ; *das Altnordische*, an hennorseg g., an norseg g.

altnordisch ag. : [yezh.] hennorsek, norsek.

Altocumulus g. (-, Altocumuli) : altokumuluz str.

Altöl n. (-s) : eoul skarzh g.

Altölkontrolle b. (-) : merañ an eoul skarzh g., mererezh an eoul skarzh g.

Altphobie b. (-) : [mezeg.] uhelarur g.

Altphobiepatient g. (-en,-en) : uhelarureg g. [*lester uhelarueien*].

altphobisch b. (-) : [mezeg.] uhelarurek.

Altorientalist g. (-en,-en) : asiriegour g.

Altorientalistik b. (-) : asiriegouriez b.

Altostratus g. (-, Altostrati) : koc'henn b., altostratuz str.

Altpapier n. (-s) : paper kozh g. ; *das Recycling des Altpapiers*, die Wiederverwertung des Altpapiers, atoradur ar paper g.

Altpapiercontainer g. (-s,-) : endalc'her evit ar paper kozh g.

Altphilologe g. (-n,-n) : henyezhoniour g., henlizheregour g., henfilogour g., studiour skridoù an Henamzer g.

Altphilologie b. (-) : henyezhoniezh b., henlizheregouriez b., henfilologiezh b., studi skridoù an Henamzer g.

altrömisch ag. : henroman.

altrosa ag. digemm : roz-teñval, ruz-roz teñval.

Altruismus g. (-) : allgarantez b., arallgarantez b., arallgarouriez b., diemunaneggeh b., karantez an nesañ b., karantez ar e all b., karantez an hentez b., hentezkarouriez b., tudkarouriez b., diemzamant g.

Altruist g. (-en,-en) : arallgarour g., allgarour g., hentezkarour g., tudkarour g., kar-an-nesañ g., kar-ar-re-all g.

altruistisch ag. : arallgar, allgar, diemunanek, hentezkarour, tudkarour, emginnigus, mat d'ar re all ; [bred., Durkheim] *altruistische Selbsttötung*, emlazh allgar g.

Altsaxofon n. (-s,-e) / **Altsaxophon** n. (-s,-e) : [sonerezh] saksell alto b.

Altschnee g. (-s) : erc'h a-zilerc'h g.

Altsein n. (-s) : kozhded b., kozhder g.

Altsilber n. (-s) : [metal.] 1. arc'hant a eil dorn g., arc'hant kozh g. ; 2. arc'hant lufret g., arc'hant flouret g.

Altsoldat g. (-en,-en) : soudard kozh, soudard bet g.

Altsprache b. (-,-n) : henyezh b.

Altsprachler g. (-s,-) : henyezhoniour g., henlizheregour g., henfilogour g., studiour skridoù an Henamzer g.

altsprachlich ag. : henyezhoniel, henyezel, ... a sell ouzh yezhou an Henamzer.

Altstadt b. (-, -städte) : *die Altstadt*, ar c'harterioù kozh ls., ar gér gozh b. ; *die Gassen der Altstadt*, hentoù strizh ar gér gozh ls.

Altstadtsanierung b. (-,-en) : renevezadeg ar gér gozh b.

Altsteinzeit b. (-) : [douarouriez] paleoliteg g., henoadevezh ar maen g., oadvezh paleolitek g., aodvezh ar maen benet g.

altsteinzeitlich ag. : eus henoadevezh ar maen g., paleolitek.

Altstimme b. (-,-n) : [son.] alto g., krennvouezh uhel b. ; **Altstimme**, krennvouezh izel b.

Altstoffsammler g. (-s,-) : atorer g. [*lester atorerien*].

Alt-Taste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell Erl b.

altestamentarisch ag. / **alttestamentlich** ag. : eus an Testamant Kozh, eus al Lezenn Gozh, ... a sell ouzh an Testamant Kozh, ... a sell ouzh al Lezenn Gozh, hervez an Testamant Kozh, hervez al Lezenn Gozh.

ältüberliefert ag. : hendadel, ... a zo a-gozh.

Alufolie b. (-,-n) : follenn aluminiom b.

aluminieren V.k.e. (hat aluminiert) : [kimiezh] aluminañ.

Aluminium n. (-s) : aluminiom g.

Aluminiumfolie b. (-) : follenn aluminiom b., paper aluminiom g.

Aluminiumlegierung b. (-,-en) : kendeuzad aluminiom g. ; *eine Aluminiumlegierung aushärten*, kaletaat ur c'hendeuzad aluminiom.

Aluminiumoxid n. (-) : [kimiezh] alumin g.

aluminumoxidhaltig ag. : [kimiezh] aluminek.

Alumnat n. (-s,-e) : 1. skol-lojañ b. ; 2. [Bro-Austria] kloerdi g.

Alumne g. (-n,-n) : 1. [skol] diabarzhid g. ; 2. [Bro-Austria] kloareg g. [*lester kloareged / Kloaren / Kloer*].

altväterlich ag. : 1. mod kozh, dispredet, diamzeret ; 2. hendadel ; 3. uheldadel, tadelour ; 4. [dre skeud.] sioulik.

alveolär ag. / **Alveolär-** / **Alveolar-** : [korf.] logigel, ... al logigoù.

Alveolarepithezelle b. (-,-n) : [bev.] pneumokit str.

Alveole b. (-,-n) : [korf.] logig g. [*lester logigoù*] ; 1. [dant] kevig an dant g., kavennig an dant b., logig an dant g. ; 2. [skevent] logig skevent g. [*lester logigoù ar skevent*].

Alveolozyt g. (-en,-en) : [bev.] pneumokit str.

Altvordern ls. : hendadou ls., gourdadoù ls., diagentidi ls.

Altwalisisch n. : [yezh.] hengembraeg g. ; *das Altwalisische*, an hengembraeg g.

altwalisisch ag. : [yezh.] hengembraek.

Altwarenhändler g. (-s,-) : kozhkailher g., troker g., trokataer g., kozhigellour g., takoner g.

Altwarenhandel g. (-s) : kozhkailherezh g., takonerezh g., trokataerezh g. ; *Altwarenhandel treiben*, kozhkailhiñ, gwerzañ kozhigelloù, trokiñ, trokata.

Altwarenladen g. (-s,-läden) : kozhkailherezh b., stalikerez b., stal dilhad kozh b., stal drokataer b., stal gozhigelloù b., takonerezh b.

Altweiberfäden ls. : [loen.] gwennig b., krañch-koukoug g. ; *Altweiberfäden hängen in der Heide rum*, steuñvet eo ar wennig war al lann.

Altweibergeschwätz n. (-es) : P. koñchoù gwrac'hed ls., koñchoù gwrac'h kozh ls., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù ls.

Altweiberknoten g. (-s,-) : skoulm-buoc'h g.

Altweibersommer g. (-s,-) : 1. hañvig-Foar-an-Nec'h g., hañvig ar rozera g., hañvig Foar-Vikael g., hañvig Gouel-Mikael g., lost an hañv g., dilost-hañv g. ; 2. [loen.] gwennig b., krañch-koukoug g. ; *Altweibersommer hängt in der Heide rum*, steuñvet eo ar wennig war al lann.

Altweiberzorn g. (-s) : [louza.] louzaouenn-ar-Werc'hez b., tarzhell-brim b. [*Impatiens noli-tangere*].
Altweltaffe g. (-n,-n) : [loen.] katarinian g. [/iester katarinianed], izelfrieg [/*ester* izelfriedeg].
altweltlich ag. : 1. eus ar Bed Kozh g. [Azia, Afrika hag Europa] ; 2. [loen., *Suidæ*] *altweltliches Schwein*, suideg g. [/*ester* suideged].
Altwerden n. (-s) : koshadur g., koshaat g. ; *Altwerden ist zwar schwer, Verjüngen noch schwieriger.*, n'eo ket aes kozhaat, diaesoc'h eo yaouankañt
Alzheimer g. (-s) / **Alzheimerkrankheit** b. (-) : [mezeg.] kleñved Alzheimer g. ; *der Alzheimer*, kleñved Alzheimer g.
Alzheimer-Patient g. (-en,-en) : [mezeg.] klañvour taget (dalc'het) gant kleñved Alzheimer g.
am [berradur evit **an dem**] am besten, reishañ (kuitañ, gwellañ, furañ) tra d'ober eo ..., reishañ a zo eo ..., kuitañ a zo d'ober eo ..., kuitañ mad a zo d'ober eo ..., gwell eo (ober udb) ; *am Meer*, war vord an aod, war vord ar mor ; *Frankfurt am Main*, Frankfurt ar Main b. ; *am Montag*, da Lun, d'al Lun, dilun ; *am ersten Mai*, da gala-Mae g., da zeiz kala-Mae g., da gala miz Mae g., da gala-hañv, da gelig-an-hañv, d'ar c'hentañ a viz Mae ; *am Leben bleiben*, chom bev ; *er ist am Schreiben*, emañ o skrivañ.
amagnetisch ag. : anwarellek.
Amalgam n. (-s,-e) : 1. [kimiezh] amalgam g. ; 2. [dre skeud.] kemmesk g.
Amalgamation b. (-,en) : [kimiezh] arc'hantbevadur g.
amalgamieren V.k.e. (hat amalgamiert) : 1. [kimiezh] amalgamañ, arc'hantbevañ ; 2. [dre skeud.] kemmeskañ.
Amalgamierung b. (-,en) : 1. [kimiezh] arc'hantbevadur g. ; 2. [yezh.] kontammadur g., kenteuzadur steradel g.
Amaler g. (-s,-) : [mojenn.] die Amaler, an Amaled ls.
Amalie b. : Amalia b.
Amarant g. (-s,-e) : [louza.] 1. amaranakeg g. [/*ester* amaranakeged] ; 2. [*Amaranthus caudatus*] geot gwenn str., lost-louarn g., pasvoulouz g.
amarant ag. / **amarantrot** ag. : ruz-flour.
Amarelle b. (-,n) : [louza.] pabu str., babu str.
Amateur g. (-s,-e) : 1. [sport] amatour g. ; 2. paotr ar ... g., karour g., karer g., den troet gant udb g. ; 3. c'hoarieller g.
Amateur- : ... anvicherel, ... amatour.
amateurhaft ag. : evel un amatour, evel ur c'hoarieller, en ur c'hoariellat.
Amateurismus g. (-) : [sport] amatouriez b.
Amateurliga b. (-,ligen) : kampionad amatourien g.
Amateurmannschaft b. (-,en) : skipailh amatourien g.
Amateursport g. (-s) : amatouriez b., sport amatour g.
Amazonas g. (-) : [stêr] der Amazonas, an Amazon b., Stêr Amazon b.
Amazonas- : ... amazonel, ... an Amazon, ... Amazonia.
Amazonasbecken n. (-s) : das Amazonasbecken, Amazonia b. ; *Klima des Amazonasbeckens*, hinad amazonel b.
Amazonas-Regenwald g. (-s) : koadeg Amazonia b.
Amazone b. (-,n) : 1. [mojenn.] amazonenn b. [/*ester* amazonezed] ; 2. [dre skeud.] marc'hegerez b.
Amazonenaxt b. (-,äxte) : bouc'hal daoudroc'h b.
Amazonenstrom g. : [stêr] an Amazon b., Stêr Amazon b.
Amazonien n. (-s) : Amazonia b.
Amber g. (-s,-) : ambr g., goularz gris g. ; *nach Amber suchen*, goularsa ; *flüssiger Amber*, rousin kalamitenn g. ; *nach Amber duftend*, goularzet ; *weißer Amber*, laezh balum g., gwenn-balum g.
Amberbier n. (-s,-e) : bier goularz g.

amberfarben ag. : ... goularz.
Ambersammler g. (-s,-) : goularsaer g.
Ambiente n. (-) : aergelch g., amva g.
ambig ag. / **ambigue** ag. : amster, amsteriek, amc'houloù, amjestr, forc'hellek, forc'hek, displann, kudennek, touellus, silwink, diasur.
Ambiguität b. (-,en) : forc'hellegezh b., amster g., amsteriegezh b. ; *die Ambiguitäten aufheben, die Ambiguitäten auflösen*, diforc'hellekaat ; *die essenzielle Ambiguität*, ar forc'hellegezh vonel b.
ambipolar ag. : [fizik] uevlein ; *ambipolare Diffusion*, amstrewiñ uevlein g. ; *ambipolarer Transistor*, trañsistor uevlein g.
Ambiposition b. (-,en) : [yezh.] kemmstagenn b.
Ambisexualität b. (-) : meskrev g., meskrevegezh b.
Ambition b. (-,en) : c'hoant sevel g., youl sevel b., egar sevel g., skloufoni b., uhelegezh b., uhelbal g., pal g. ; *Ambitionen haben*, bezañ c'hoantek da sevel, bezañ lusket gant ar c'hoant sevel, bezañ lusket gant ar c'hoant uhelaat, bezañ youl sevel gant an-unan, klask en em uhelaat, bezañ c'hoant errouut en an-unan, bezañ youl sevel en an-unan, klask sevel dreist e renk, klask tizhout un uhelbal ; *es muss unseren Ambitionen gerecht werden*, bez e rank bezañ a-vent gant hon uhelbal.
ambitioniert ag. : 1. [raktres, pal] ... uhelbal ; 2. [den] uhelek, emvennus.
ambitiös ag. : 1. [raktres, pal] ... uhelbal ; 2. [den] uhelek, emvennus.
Ambitus g. (-,,-) : [sonerezh] ambitus g.
ambivalent ag. : 1. amluskek ; 2. daouel ; 3. dislavarus, enep, kontrol, rekin ; 4. daouster, daousteriek.
Ambivalenz b. (-,en) : 1. [bred., mezeg.] amluskegezh b. ; *affektive Ambivalenz*, amluskegezh kantaezel b. ; 2. daouelezh b. ; 3. enebouriezh b., stourmadenn b., enebiezh b. ; 4. daousteriegezh b.
Amblyopie b. (-,ien) : [mezeg.] bouc'hwel g.
Amboss g. (-es,-e) : 1. annev b., anve b. ; *kleiner Amboss*, annevig b. [/*ester* annevigou] ; *auf den Amboss schlagen*, pigosat war an annev ; *das Schwert Caliburn erneut durch den Amboss treiben*, adsankañ ar c'heze Kaledvoulc'h en annev ; 2. [korf.] annev b. ; *die Hörknöchelchen* : *der Hammer, der Amboß und der Steigbügel*, eskemigoù ar c'helevet : ar morzhol, an annev hag ar stleug ; 3. [dre skeud.] *zwischen Hammer und Amboss sein*, bezañ gweget etre div gostezenn, bezañ paket (tapet) etre an horzh hag ar c'henn, bezañ tapet etre an nor hag an draped, bezañ etre lost ar bleiz ha toull e revr, bezañ etre lost an diaoul ha toull e revr, bezañ tapet etre an dour hag ar c'hler, bezañ etre daou bieg lous ; *zwischen Hammer und Amboss geraten*, rankout en em silañ etre an horzh hag ar c'henn ; *lieber Hammer als Amboss sein*, gwelloc'h eo bezañ kiger eget leue.
Ambossbahn b. (-,en) : [tekn.] taol an annev b., plaen an annev g.
Ambosshorn g. (-es,-hörner) : [tekn.] penn un annev gornek g., korn annev g.
Ambra b. (-,s) : ambr g., goularz gris g. ; *nach Ambra suchen*, goularsa ; *nach Ambra duftend*, goularzet.
ambrareich ag. : goularzu.
Ambrosia b. (-) : [mojenn.] boued an Doueed (Gregor) g., ambrozi b.
ambrosisch ag. : ambrozat, c'hwek, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, dibab.
ambulant ag. : red ; *ambulantes Gewerbe*, micher red b., micher valeer b. ; [mezeg.] *ambulante Behandlung*, intentoù er

gêr ls., intentoù er-maez eus an ospital ls. ; *ambulante Medizin*, mezegiezh valeadel b. ; *ambulante Chirurgie*, surjianerezh baleadel g. ; *ambulanter Patient*, gouziviad baleat g. ; *ambulant erworbene Infektionskrankheit*, poread kevredigat g., kleñved kevredigat g.

Ambulanz b. (-,-en) : 1. gwazrann guzuliañ diavaez b. ; 2. [Bro-Suis] ambulañs b., klañvgarr g. ; 3. prederva g., sal-louzaouiñ b. ; 4. klañvdi-red g.

Ambulatorium n. (-s, Ambulatorien) : [Bro-Suis / Bro-Austria] prederva g., ti-louzaouiñ g., liesklinikenn b., klañvdi g.

Ameise b. (-,-n) : [loen.] 1. merien str., merienenn b. ; *Ameisen sind Staaten bildende Insekten*, ar merien a vev a-veuriadou, ar merien a vev e kevredigezhioù aozet, ar merien a zo amprevaned kevredus anezho ; die Ameisen stellen sich geschickt an, wenn es darum geht, größere Gewichte zu ziehen, ar merien a c'hoari mat da stlejañ traou pounner a-walc'h, ar merien a oar en em gemer diouzh stlejañ traou pounner a-walc'h ; ein Schwarm Ameisen, eine Armee von Ameisen, un taolad spontus a verien g. / merien hep fin (Gregor) str., merien a-vordihl (a-druilhadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhou, a-largentez, forzh pegement, na pegement, diouzh an druilh) str., ur bodad merien g., un armead verien b., ur grubuilhad verien b., ur vordihl a verien b. ; eine Kolonne von Ameisen, un dibunadeg verien b. ; in der Küche wimmelt es von Ameisen, merien a zo leizh ar gegin, ar merien a zo leun ar gegin ganto ; geflügelte Ameisen, fliegende Ameisen, merien askellek str., merien eskellek str. ; schwarze Gartenameise, merien du str. ; rote Gartenameise, rotgelbe Knotenameise, merien ruz str. ; Arbeiterameisen, merien labourerez str. ; [lenn., La Fontaine] die Ameise verleiht ihr Geld nicht gern, die Ameise leiht nicht gern, ur verienenn da brestourez ne vez kavet e nep lec'h ; 2. [kerentiad loened] formikideg g. [liester formikideged].

Ameisenäther g. (-s) : [kimiezh] eter merien g., eter formik g.

Ameisenbär g. (-en,-en) : [loen.] merienaeer g. [liester merienaeerd] ; großer Ameisenbär, merienaeer bras g. [liester merienaeered bras].

Ameisenhaufen g. (-,-) : [loen.] merieneg b., turumell verien b., krugell verien b., moudenn-verien b. [liester mouded-merien], krugellad verien b., bodenn-verien b., bodennad-verien b., tuchenn-verien b., yoc'h-verien b., kalzadenn-verien b., neizhiad merien g. ; in einem Ameisenhaufen herumstochern, fourgasiañ ar merien ; das geschäftige Treiben eines Ameisenhaufens, oberiantiz ur grugellad verien b., ar birvih en ur grugellad verien g., ar mesk en ur grugellad verien g., an hei hag ar prez en ur grugellad verien, al lavig en ur grugellad verien g., ar gabal en ur grugellad verien b., ar fourgas en ur grugellad verien g., ar fifil en ur grugellad verien g., al loc'h hag ar morloc'h en ur grugellad verien, ar firbouch en ur grugellad verien g., ar charre en ur grugellad verien g. **Ameisenigel** g. (-s,-) : [loen.] ekidne g. [liester ekidneed].

Ameisenjungfer b. (-,-n) : [loen.] debrer-merien g. [liester debrerien-verien].

Ameisenkolonne b. (-,-n) : [loen.] dibunadeg verien b.

Ameisenkribbeln n. (-s) / **Ameisenlaufen** n. (-s) : [mezeg.] kemenerien ls., debron g., berv b., debradur g., broudadur g., pikadurezh g. ; ich habe Ameisenlaufen in den Fingern, kemenerien a zo em bizied, kemenerien am eus em bizied, kemenerien am eus o wriat em bizied, klevet a ran debron em bizied, tapet em eus debron em bizied, emañ ar verv em bizied, me a sant ar verv em bizied.

Ameisenlöwe g. (-n,-n) : [loen.] debrer-merien g. [liester debrerien-verien].

Ameisensäure b. (-,-n) : [kimiezh] trenkenn formik b., trenkenn vetanoek b.

Ameisenschwarm g. (-s,-schwärme) : [loen.] taol merien g., hed merien g., hedad merien g., barr merien g., bodad merien g.

Ameisenstaat g. (-s,-en) : meuriad merien g., kludad verien b., kevredigezh verien b.

Ameisenzug g. (-s,-züge) : [loen.] dibunadeg verien b.

Amelioration b. (-,-en) : [labour-douar] mataenn an douaroù b., stuziañ g.

ameliори́рован V.k.e. (hat ameliорирован) : lakaat da dalvezout mui, gwellaat, mataat, talvoudekaat, talvoudusaet ; er hat seine Äcker ameliорирован, lakaet en deus e zouaroù da dalvezout mui, gwellaet eo bet e zouaroù gantañ, struet (strujusaet, druzet, drusaet, stuziet, talvoudekaet, talvoudusaet) en deus e zouaroù.

Amelungen ls. : [mojenn.] Amaled ls.

amen estl. : 1. [relig.] amen, e-giz-se bezet graet, evel-se bezet graet, ra vo graet evel-se, evel-se ra vo graet ; „Amen“ antworten, mit Amen antworten, respont “amen” ; 2.

[dre skeud.] er sagt zu allem ja und amen, ne gred ket lavaret ez eo e revr dezhañ, ne gred ket touïñ ez eo e revr dezhañ, sentiñ a ra evel ur c'hi, un ene bouk evel ur goarenn en deus, bouk eo evel ur goarenn, sioul eo evel un oan o vont gant ar c'higer, sentus eo evel ur c'helez oush ur park, heul-heul a spered eo, ur spered heul-heul a zen a zo anezhañ, ur spered sentidik a zen a zo anezhañ, bale moan a ra bepred, charreat moan a ra bepred, kerzhet moan a ra bepred, bale plæn a ra bepred, bale eeun a ra bepred, bale strizh a ra bepred, bale a ra kempenn bepred, mont a ra bepred eeun gant an hent, gouzer ha skabell eo dindan treid an dud, gouzer eo dindan treid an dud, mont a ra da c'houzer dindan treid an dud, plegañ a ra atav da vezañ gwelien.

Amen n. (-,-) : 1. [relig.] amen g., amen, evel-se bezet graet, ra vo graet evel-se ; „Amen“ antworten, mit Amen antworten, respont “amen” ; 2. [dre skeud.] das ist sicher wie das Amen in der Kirche, ken sur ha tra eo, ha n'eo ket marteze eo, divarteze eo, sur-mat eo, ken sur ha graet eo, n'eus na mar na marteze, sur ha serten eo, difazi eo.

Amendment n. (-s,-s) : [polit., gwir] enkemmad g. ; Sous-Amendment, adenkemmad g.

Amenorrhö b. (-,-n) : [mezeg.] ehan amzeroù g., ehan mizioù g.

Americium n. (-s) : [kimiezh] amerikiom g.

Amerika n. (-s) : Amerika b. ; die indigenen Völker Amerikas, an Amerindianed ls., ar pobloù indian ls.

amerikafreundlich ag. : amerikangarour, [polit.] atlantelour.

Amerikakunde b. (-) : amerikanouriez b.

Amerikaner g. (-s,-) : Amerikan g. [liester Amerikaned], Amerikad g. [liester Amerikiz] ; die Leistungsfähigkeit der Amerikaner übertrifft die der Europäer, uheloc'h e vez obieriusted an Amerikaned eget hini Europiz ; die Amerikaner hatten sich zu sehr in Vietnam engagiert, an Amerikaned a oa aet re bell ha re zon ganti e Viêt Nam.

amerikanisch ag. : amerikan, amerikat ; der amerikanische Traum, an hunvre amerikan b. ; amerikanische Kameraeinstellung, talenn amerikan b. ; ein amerikanischer Wagen, un amerikanenn b. ; [loen.] amerikanischer Nerz, vizon Amerika g. ; [yezh.] amerikanek.

amerikanisch-asiatisch ag. : ameraziat ; amerikanisch-asiatisches Kind, bugel ameraziat g., Ameraziad g. [liester Ameraziiz].

amerikanisieren V.k.e. (hat amerikanisiert) : amerikanaat.

Amerikanisierung b. (-) : amerikanadur g., amerikanaat g.
Amerikanismus g. (-, Amerikanismen) : [yezh.] amerikanegadur g.
Amerikanist g. (-en,-en) : amerikanour g.
Amerikanistik b. (-) : studi ar sevenadur amerikan g., amerikanouriezh b.
amerikanistisch ag. : amerikanour.
Amethyst g. (-es,-e) : ametist g. ; *ein Amethyststein*, un ametistenn b.
Ametropie b. (-) : [mezeg.] ametropiez b., mistiwel g.
Ametropie-Patient g. (-en,-en) : mistiweleg g. [*lester* mistiweleien].
Ami g. (-s,-s) : [berradur evit **Amerikaner**] Amerikan g. [*lester* Amerikaned], Amerikad g. [*lester* Amerikiz].
Amid n. (-s,-e) : [kimiezh] amid g. [*lester* amidoù].
Amikt g. (-s,-e) : [relj.] amid g. [*lester* amidoù].
Amin n. (-s,-e) : [kimiezh] amin g.
Aminoalkohol g. (-s,-e) : [kimiezh] aminalkool g.
Aminosäure b. (-,-n) : amindrenkenn b., protid str.
Amixie b. (-) : [bev.] ankeventrac'h g.
Ammann g. (-es,-männer) : 1. [Bro-Suis] prezidant ar c'hanton g. ; 2. [istor] beli g., provost g. ; *Verwaltungsbezirk eines Ammanns*, provostiezh b., beliezh b., senesaliezh b.
Amme b. (-,-n) : magerez b. ; *ein Kind einer Amme anvertrauen*, lakaat ur bugel gant magerez, lakaat ur bugel e magerezh, reiñ magerez d'ur chrouadurig (Gregor) ; *eine Amme suchen*, klask magerez.
Ammenkuh b. (-,kühe) : [loen.] buoc'h vagerez b.
Ammenmärchen n. (-s,-) : koñchoù born ls., koñchennoù born ls., tariell b., kaoziou gwrac'hed kozh ls., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù ls., flugaj g., fidorienn b., kontou pikous ls., paribolennoù ls., tarielloù ls., storlok g., strak g., siklezonoù ls., flugez str., flugezennoù ls., pifoù ls., krakou ls., bidenoù ls., bitrakoù ls., koñchoù ls., koñchennoù ls., sotonioù ls., diotaj g., dibennaj g., rambre g., rimadellerezh g., rimadelloù ls., rimestelloù ls., randon g., randonerezh g., randonenoù ls. ; *Ammenmärchen erzählen*, dornañ koñchoù born, dornañ koñchennoù born, dibunañ kontou pikous, tariellañ, paribolennat, dibunañ paribolennou.
Ammer b. (-,-n) : [loen.] brean g., breanig g., labous plouz kerc'h g.
Ammoniak n. (-s) : [kimiezh] amoniak g. ; *Schwefelsäure kann durch Ammoniak neutralisiert werden*, an amoniak a c'hall neptuiñ an drenkenn sulfurek.
Ammoniak- : ... amoniakek.
ammoniakalisch ag. : [kimiezh] ammoniakek, ... ammoniak.
ammonifizieren V.k.e. (hat ammonifiziert) : [kimiezh] amoniakañ.
ammonifiziert ag. : [kimiezh] amoniaket.
Ammonit g. (-s,-e) : [kimiezh] nitrat amoniom g., danvez-tarzh g., tarzh g., bloskuzenn b.
Ammonit² g. (-en,-en) : [henouennoniezh] amonitenn b. [*lester* amonited].
Ammonium n. (-s) : [kimiezh] amoniom g.
Ammonshorn n. (-es,-hörner) : 1. [henouennoniezh] ammonitenn b. [*lester* ammonited] ; 2. P. [korf.] korn Ammon g., kildroioù tolbezenn gostez an empenn ls.
Amnesie b. (-,-n) : [mezeg.] amneziezh b., digounerezh g., divemor g., ankounañ g., ankoun g., andaskoun g. ; *transiente globale Amnesie*, orc'had ankounel g. ; *psychogene Amnesie*, ankounañ divizel g. ; *selektive Amnesie*, ankoun hanbarus g., ezkounañ g. ; *retrograde Amnesie*, ankoun diabellat g., andaskoun diabellat g. ; *anterograde Amnesie*, ankoun dianesat g., andaskoun dianesat g. ; *er leidet an Amnesie*, divemor a-grenn eo, divemor-pod eo, aet eo digoun, kollet en deus pep eñvor, erru eo divemor, divemoriñ a ra, aet eo e vemor da stoupa, aet eo ankounac'haus, aet eo ankouazhus, aet eo ankouaus, aet eo disoñj, divemor eo aet ; *an Amnesie leidend*, ankounek ; *an Amnesie Leidender*, ankouneg g. [*lester* ankoueneij] ; *Amnesie hervorrufend*, ankouneiat ; *Amnesie hervorrufendes Mittel*, ankouneiad g.
amnesisch ag. : ankounek, ankounel.
Amnestie b. (-,-n) : digesk-kastiz g., distaol-kastiz g., distaoliadenn b., diskounadur g. ; *allgemeine Amnestie*, *Generalamnestie*, distaoladeg b., distaoliadeg b., diskounadur hollek g. ; *der Amnestie zugänglich*, diskounadus.
amnestieren V.k.e. (hat amnestiert) : digastizañ (u.b.), reiñ un distaol kastiz (d'u.b.), diskounaat (udb).
amnestisch ag. : [mezeg.] ankounek, ankounel ; *amnestische Episode*, orc'had ankounel g.
Amniocenteze b. (-,-n) : [mezeg.] amniokentezenn b.
Amnion n. (-s) : [bev., mezeg.] amnion g.
Amnionflüssigkeit b. (-) : [bev., mezeg.] liñvenn amnionel b., dourenn amnionel b.
Amniot g. (-en,-en) : [loen.] amniot g. [*lester* amnioted].
amniotisch ag. : [bev., mezeg.] amniotionel.
Amniozentese b. (-,-n) : [mezeg.] amniokentezenn b.
Amöbe b. (-,-n) : [loen] amibenn b. [*lester* amib, amibed], amoebenn b., amoeb str. ; *die Amöben*, an amoebeged ls.
Amöbenabszess g. (-es,-e) : [mezeg.] pugnez amoebel g.
Amöbenruhr b. (-,-n) : [mezeg.] aloubidigezh ar bouzelloù gant an arveavad *Entamoeba histobatica* b., amoebiaz g., amoeboz g.
amöboid ag. : amoebek.
Amöbozyt g. (-en,-en) : [bev.] amoebokit str.
Amok g. (-s) : amok g., barr follentez gant c'hoant lazhañ g. ; *Amok laufen*, dizatiñ, mont dreist-penn, mont e breskenn, breskenn, follñiñ, pennsodiñ, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), ober un tamm brav a ziroll ; *Amok fahren*, bleinañ evel un diskiantet, frizañ d'an druilh-drask, frizañ d'an druilh-drast, bleinañ evel ur foll, bleinañ gant un tizh an diaoul (gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh-drast, war dorre chouk, gant tizh ar mil diaoul, gant tizh ken a foeltr, gant tizh ken a finfoeltr, gant tizh ken a foec'h, gant tizh ken a findaon).
Amokfahrer g. (-s,-) : bleiner penn-foll g., penn-foll a vleiner g., bleiner foll da stagañ g., bleiner diboellet g., bleiner diskiantet g.
Amokfahrt b. (-,-en) : barr follentez ouzh ar rod-stur g., bleinerezh foll gant c'hoant lazhañ g.
Amoklauf g. (-s,-läufe) : barr follentez gant c'hoant lazhañ g., kaouad follezh b./g.
Amokläufer g. (-s,-) : den foll da stagañ g., diskiantad g., un hanter egaret g., un hanter gounnaret g.
Amokschütze g. (-n,-n) : tennataer foll da stagañ g.
Amor g. (-s) : [mojenn.] Kupidon g., Amor g.
amoralisch ag. : 1. amreol, andivezel ; 2. ambuhezoniek, andivezek.
Amoralismus g. (-) : 1. ambuhezoniezh b., andivezegezh b. ; 2. [preder.] andivezelouriez b.
Amoralist g. (-en,-en) : 1. andivezeg g. ; 2. [preder.] andivezelour g.
amoralistisch ag. : [preder.] andivezelour.
Amoralität b. (-) : andivezelezh b.
Amorbogen g. (-s,-/-bögen) : [korf.] gwareg Kupidon b.
Amorette b. (-) : doueig ar Garantez g., Amourig g.

amorph ag. : 1. dineuz, amneuz, amstumm ; 2. [fizik] amstrinkennek, amorfek.

Amortisation b. (-,-en) : 1. traolañ g., traoladur g. ; 2. ardaladur g., diendleadur g., peurbaeamant an dleoù g., daskor an dleoù g., peurbaeadur an dleoù g., restaolerezh an dleoù g.

amortisieren V.k.e. (hat amortisiert) : 1. traolañ ; 2. ardalañ ; eine Schuld amortisieren, ardalañ un dle, peurbaeañ un dle, goleiñ arch'ant un dle, eeunañ un dle, reizhañ un dle, en em zieubiñ diouzh un dle, en em ziendleañ, en em zizleañ, en em lakaat kuit eus un dle, mougañ un dle.

Amos g. : Hamos g.

amourös ag. : amourous.

Ampel b. (-,-n) : 1. lamp g./b., lutig g. ; 2. gouleier triliv ls., gouleier ls. ; die Ampel stand auf Gelb, die Ampel zeigte Gelb, die Ampel war gelb, orañjez e oa ar gouloù, melen-ruz e oa ar gouloù ; die Ampel stand auf Rot, die Ampel zeigte Rot, die Ampel war rot, ruz e oa ar gouloù ; die Ampel stand auf Grün, die Ampel zeigte Grün, die Ampel war grün, gwer e oa ar gouloù ; die Ampel springt auf Grün, die Ampel schaltet auf Grün, die Ampel schaltet auf Grün um, treiñ a ra ar gouloù da wer.

Ampelanlage b. (-,-n) : gouleier triliv ls.

Ampelkoalition b. (-,-en) : [polit., istor] gouarnamant triliv g. [tu kleiz, tu dehou mui ar re c'hlas].

Ampelkreuzung b. (-,-en) : kroashent gant gouleier triliv g.

Ampelphase b. (-,-n) : mentadur ar gouleier triliv g., kellusk ar gouleier triliv g.

Ampere n. (-[s],-) : [tredan.] amper g. [liester amperioù]

Amperemeter n. (-s,-) : [tredan.] ampermetr g., amperventer g.

Amperestunde b. (-,-n) : [tredan.] ampereur g.

Amperezahl b. (-,-en) : [tredan.] amperadur g.

Ampfer g. (-s,-) : [louza.] triñchin str., trichin str., trechon str. ; stumpfbältiger Ampfer (*Rumex obtusifolius*), kaol-teal str., teal str. ; krauser Ampfer (*Rumex crispus*), kaol-moc'h str. ; kleiner Ampfer, kleiner Sauerampfer, Zwergampfer, wild wachsender Sauerampfer, triñchin-logod str., triñchin-koad str. ; Sauerampfer pflücken, triñchina ; Hainampfer, Blutampfer, ruwad g., teal-ruz str., louzaouenn-an-ltron-Varia b., louzaouenn-ar-Basion b.

Amphetamine n. (-s,-e) : amfetamin g.

Amphibia b. (-,-n) : [loen.] divelfenneg g. [liester divelfenneged], divelfennad g. [liester divelfennaded], batrasian g. [liester batrasianed], amfibian g. [liester amfibianed], ueanalad g. [liester ueanaladed], tousegeg g., raneg g., loen ueanalat g., loen divelfennat g. ; die Klasse der Amphibien, kevrennad an divelfennaded b., kevrennad an amfibianed b. ; zu den Wirbeltieren gehören die Säugetiere, die Vögel, die Reptilien, die Amphibien und die Fische, ar bronneged, an evned, ar stlejviled, an divelfenneged hag ar pesked a ya d'ober isskourrad ar mellkeineged.

Amphibienatmung b. (-) : [loen.] ueanaladezh b., analadur divelfennat g.

Amphibienfahrzeug n. (-s,-e) : ijinenn amfibiek b., karbed dour-ha-douar g.

Amphibienflugzeug n. (-s,-e) : karr-nij dour-ha-douar g.

Amphibientunnel g. (-s,-/-s) : [gwarez an endro] riboul raned g.

amphibisch ag. : amfibiek, amfibian, dour ha douar, divanalek, divelfennat, divelfennek, divelfennel, ueanalat ; amphibische Pflanzen, plant divelfennat str.

Amphibol g. (-s,-e) : [maenoniezh] amfibol g.

Amphibol- : [maenoniezh] ... amfibolek.

amphibol ag. : 1. [yezh.] daousteriek ; 2. [mezeg.] amzurc'hadek ; amphiboles Stadium, pazenn amzurc'hadek b.

Amphibolie b. (-) : [yezh.] daousteriergezh b.

amphibolisch ag. : [yezh.] daousteriek.

Amphibolit g. (-s,-e) : [maenoniezh] amfibolit g.

Amphidromie b. (-) : [moroniezh] amfidromiezh b.

amphidromisch ag. : [moroniezh] amfidromek.

Amphiphyt g. (-en,-en) : [louza.] plant divelfennat str.

Amphipode g. (-n,-n) : [loen.] amfipod g. [liester amfipoded].

Amphitheater n. (-s,-) : kelc'hva g., añfiteatr g., hantergelc'h g.

amphitheatralisch ag. : savet evel ur c'helc'hva, savet evel un añfiteatr.

Ampholyt g. (-s,-e) : [kimiezh] amfolit g. [liester amfolitoù].

Amphore b. (-,-n) : añforenn b., añforennad b., amforenn b., amforennad b.

Amphoter n. (-s,-e) : [kimiezh] amfoter g. [liester amfoteriou].

amphotter ag. : [kimiezh] amfoter.

Amplitude b. (-,-n) : [fizik] ampled g., heled g. ; die Amplitude eines elektrischen Signals abkappen, die Amplitude eines elektrischen Signals modulieren, digerniañ un arhent tredan.

Amplitudenfolge b. (-,-n) : [fizik] pebeilañ heled g.

Amplitudenmodulation b. (-,-en) : [fizik] moduladur ampled g., gouluz heled g., gouluz dre an heled g.

Ampulle b. (-,-en) : 1. [apotikerezh] klogorenn b. ; 2. [korf.] gloestr g. ; Rektumampulle, gloestr ar youlc'h g.

Amputation b. (-,-en) : [mezeg.] ambid g., ambidañ g., ambidadur g., muturniadur g. ; die Phantomglied-Illusion bei Patienten mit Amputationen, kammzerç'h an ambideien g.

amputierbar ag. : [mezeg.] ambidadus.

amputieren V.k.e. (hat amputiert) : [mezeg.] ambidañ, muturniañ, divrec'häñ, dic'harañ ; ihm wurde das Bein oberhalb des Knees amputiert, dreist e c'lin eo bet troc'het e c'har dezhañ ; jemandem das Bein amputieren, dic'harañ u.b. ; jemandem den Arm amputieren, divrec'häñ u.b., troc'hañ e vrec'h d'u.b.

amputiert ag. : [mezeg.] ambidet, ambidek, mank ; er hat ein amputiertes Bein, troc'het ez eus bet ur ur c'har dioutañ, ambidet ez eus bet ur c'har dioutañ, mank eo eus unan eus e zivesker.

Amputierte(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] ambideg g. [liester ambideien], ambidegez b.

Amsel b. (-,-n) : 1. [loen.] moualc'h b. [liester mouilc'hi] ; junge Amsel, moualc'hig b. [liester mouilc'hiigoù] ; die Amsel ruft, die Amsel singt, die Amsel pfeift, sutal a ra ar voualc'h, c'hwitellat a ra ar voualc'h ; die Amsel sitzt auf ihrem Gelege, emañ ar voualc'h o chorïñ he viou, emañ ar voualc'h e gor, emañ ar voualc'h war c'horïñ ; bei den Amseln ist der Schnabel der Männchen gelb, melen eo pigos an tad moualc'h (igos ar mal moualc'h) ; 2. [ardamezouriezh] moualc'henn b.

Amselhorn n. (-s,-hörner) : [louza.] yell g., yell bras g.

Amseljunge(s) ag.k. n. : [loen.] moualc'hig b. [liester mouilc'hiigoù]

Amselmännchen n. (-s,-) : tad moualc'h g. mal moualc'h g.

Amselweibchen n. (-s,-) : mamm voualc'h b., moualc'hez b., [ardamezouriezh nemetken] moualc'henn b.

Amsterdam n. (-s) : Amsterdam b.

Amt n. (-es, Ämter) : 1. karg b., respet g., labour g., amaezh g., stael g., post g., plas g. ; . ein Amt antreten, sein Amt übernehmen, mont e karg, mont en e garg, kemer e garg, dont d'ober e garg ; . jemandem ein Amt übertragen, jemandem ein Amt zuteilen, jemandem ein Amt zuweisen, reiñ ur garg d'u.b.,

aotren u.b., debarzhañ ur garg d'u.b., gervel u.b. d'ur garg, lakaat u.b. en ur garg, daveiñ u.b. d'ur garg, reiñ ur garg en emell d'u.b. ; . *ein Amt bekleiden*, delc'her ur garg bennak, embreger ur garg bennak, bezañ en ur garg bennak ; . *ein hohes Amt bekleiden*, bezañ plaset uhel, bezañ en ur garg vras, bezañ en ur garg varruhel, bezañ en ur garg uhel, delc'her (embreger, seveniñ) ur garg varruhel, delc'her (embreger, seveniñ) un uhelgarg, bezañ uhel e stuz ; . *niedriges Amt*, karg izel b., karg dister b., karg vihan b. ; . *sein Amt ausüben*, *sein Amt üben*, embreger e garg, seveniñ e garg, ober diouzh e garg ; . *jemandem im Amt nachfolgen*, mont en ur garg war-lerc'h u.b., warlerc'hiañ u.b., dont e-lec'h u.b., kemer karg (plas) u.b., kemer lec'h u.b., kemer an dorn war-lerc'h u.b., gwiskañ porpant u.b. ; . *jemandem verbieten*, *ein Amt auszuüben*, *jemanden von einem Amt ausschließen*, serriñ ur garg ouzh u.b. ; . *jemanden in seinem Amt belassen*, *jemanden in seinem Amt bestätigen*, kenderc'hel u.b. en e garg, kenderc'hel u.b. en e blas ; . *jemanden in ein Amt wieder einsetzen*, adlakaat u.b. en e garg (en e renk), dasstaelañ u.b. ; . *im Amt bleiben*, chom en e garg ; . *in seinem Amt wider Pflicht und Treue handeln*, tarwazañ ; . *er blieb nicht lange im Amt*, ne zalc'has ket pell en e garg ; . *er ist dieses Amtes würdig*, dellezek eo da sammañ ar garg-se ; . *sein Amt niederlegen*, *von einem Amt zurücktreten*, [Bro-Austria] *sein Amt zurücklegen*, dilezel e garg, reiñ an dilez eus e garg, lakaat an dilez eus e garg, reiñ e zilez, reiñ e ziskarg, dont er-maez a garg, mont er-maez a garg, en em zigargañ, dispegañ diouzh e garg ; . *aus seinem Amt Zurückgetretener*, *aus seinem Amt Ausgeschiedener*, emzilezer g., emziskarger g. ; . *ich habe genug von diesem Amt*, *ich habe dieses Amt satt*, *ich bin dieses Amtes überdrüssig*, aet on lark er garg-se ; . *Ämter häufen*, berniañ (kaout) meur a garg, berniañ ar respetoù, P. laerez poan ar re zilabour ; . *im Amt, im Amte*, en embreg, e karg, en e garg, o seveniñ e garg ; . *jemanden seines Amtes entheben*, eztitañ u.b., distaelañ u.b., terriñ u.b. eus e garg, terriñ u.b. a garg, lemel u.b. a garg, lemel e garg digant u.b., dilemel e garg digant u.b., teurel u.b. a garg, tennañ u.b. a garg, digargañ u.b., dizormañ u.b. ; . [relij.] *einen Priester seines Amtes entheben*, divelegañ u.b., disakrañ ur beleg, interdizañ ur beleg, terriñ u.b. a veleg ; . [istor] *Käuflichkeit eines Amtes*, gwerzhusted ur garg b. ; *käufliches Amt*, ofis g., karg werzhuz b., karg da brenañ b., karg a werzher b. / karg a brener (Gregor) b.

2. kraft seines Amtes, en e garg a ..., o vezañ e karg eus ..., ez kefridiel ; . **kraft meines Amtes**, *kraft des Amtes*, das ich bekleide, dre ar galloud a zo roet din ; . *von Amts wegen*, diouzh rekis, dre ret, diouzh ret, ez kefridiel, a-berzh-kefridi, a-berzh al lezenn, dre urzh al lezenn.

3. savadur melestradurel g., servij g., gwazadur g., gwazerezh g., burev g., ofis g., amaezhva g. ; . *die kommunalen Ämter*, ar gwazaduriou-kér ls., gwazaduriou ar gumun ls. ; . *das statistische Amt der Stadt*, servij kér ar stadegóù g., servij a ra war-dro ar stadegóù en ti-kér g., gwazadur-kér ar stadegóù ; . *das Amt für Jugendfragen*, ar servij e karg eus aferioù ar re yaouank g., gwazadur ar re yaouank g. ; . *das Auswärtige Amt*, ministrdi an aferioù diavaez, an Diavaez g., ministrerezh an Diavaez g. ; . *Amt für Hydrografie und Ozeanografie*, gwazerezh douradurel ha moroniel g.

4. [relij.] oferenn b., ofis g. ; . *heiliges Amt*, oferenn bred b.

amten V.gw. (hat geamtet) : [Bro-Suis] delc'her ur garg bennak, bezañ e karg, embreger ur garg bennak, bezañ en ur garg bennak ; . *als Bürgermeister amten*, bezañ maer, ober evel maer, ober evit maer.

Ämterhäufung b. (-, -en) : berniadur kargoù g., berniadur respetoù g., ar berniañ respetoù g., ar berniañ leuriaduriou g.

Ämterkauf g. (-s) : [istor] ar prenañ kargoù g.

amtieren V.gw. (hat amtiert) : delc'her ur garg bennak, bezañ e karg, embreger ur garg bennak, bezañ en ur garg bennak ; . *als Bürgermeister amtieren*, bezañ maer, ober evel maer, ober evit maer.

amtlich ag. : kefridiel, ofisiel, a-berzh-Stad, stadel, melestradurel, melestrerezhel, mererezhel, amaezhel ; *das amtlich*, kefridiel eo kement-se, ur c'helou kefridiel an hini eo ; *amtliche Bestätigung*, *amtliche Anerkennung*, kelou (embannadur, kemenn) kefridiel g. ; *amtliche Einführung*, degemeridigezh er Yalc'h b. ; *amtlicher Handel*, feur kefridiel g. ; *amtliches Mitteilungsblatt*, kannadig ofisiel g., kannadig ar c'hemennadennoù kefridiel g. ; *amtliche Anzeige*, *amtliche Mitteilung*, kemennadenn gefridiel b., kemenn kefridiel g., kelaouadenn gefridiel b., kemennadenn hervez lezenn b., kemennadenn a-berzh ul levirezh Stad b., kiminiadezh b., notadur g. ; *amtliche Unterlagen*, *amtliche Schriftstücke*, *amtliche Dokumente*, teulioù amaezhel ls. ; *amtliche Bestätigung*, kefridieladur g. ; [kirri-tan] *amtliche Zulassung*, marilhadur ar c'harbed g. ; *amtlicher Kurs*, feur-eskemm kefridiel g. ; *laut amtlicher Seite*, ent-kefridiel, a-berzh-kefridi, a-berzh kefridiel.

Adv. : ent-kefridiel, a-berzh-kefridi ; *amtlich bestätigen*, *amtlich anerkennen*, kefridielaat ; [gwir] *amtlich bestellt*, anvet a-berzh-kefridi.

amtlicherseits Adv. : a-berzh-kefridi, a berzh kefridiel, ent-kefridiel.

Amtlichkeit b. (-) : kefridiel b., ofisielded b.

Amtmann (-s, -männer/Amtleute) : [istor] uhelgargiad g., sekretour g., provost g., beli g., alouer g. ; *Verwaltungsbezirk eines Amtmanns*, provostiezh b., beliezh b., senesaliezh b.

Amtsadel g. (-s) : noblañs sae b.

Amtsalter n. (-s) : kozhni er garg b., hended b.

Amtsanmaßung b. (-, -en) : [gwir] drougimplij eus e aotrouniezh g., drougimplij eus e garg g., kammarver beli g.

Amtsantritt g. (-s, -e) : donedigezh en e garg b.

Amtsarzt g. (-es, -ärzte) : mezeg kuzulier g.

amtsärztlich ag. : graet gant ar mezeg kuzulier.

Amtsaufklärungspflicht b. (-) : [gwir] pennaenn an argerhat keisiañ b.

Amtsbefugnis b. (-se) : kembeli b., dalc'h war un afer dre e garg g., gwir en un afer dre e garg g., gwir war un afer dre e garg g., beli war un afer dre e garg b.

Amtsbereich g. (-s, -e) / **Amtsbezirk** g. (-s, -e) : bann g., dalc'h g.

Amtsblatt n. (-es, -blätter) : kannadig an ti-kér g.

Amtsbruder g. (-s, -brüder) : kenseurt g., kenvreur g.

amtsbrüderlich ag. : kenvreudeuriek, kenvreurel.

Amtsbrüderlichkeit b. (-) / **Amtsbruderschaft** b. (-) : kenvreudeuriez b., kenvreureiez b.

Amtsdauer b. (-) : 1. embregvezh g. ; 2. pad ar garg g., padelez ar garg b., respetad g. ; *Amtsdauer eines Präfekten*, prefediezh b.

Amtsdeutsch n. : *das Amtsdeutsche*, alamaneg melestradurel g., [dre zismeg] jagouilhaj ar velestradurezh g., safar ar velestradurezh g., luc'haj ar velestradurezh g., brizhyezh ar velestradurezh b., gregach ar velestradurezh g.

Amtsdiener g. (-s, -e) : [Bro-Suis] ofiser-porz g. [Gregor], urcher g.

Amtseid g. (-es, -e) : le a lealded e-keñver ur garg g. ; *jemandem den Amtseid abnehmen*, lakaat u.b. da ober le a

lealded e-keñver e garg, lakaat u.b. da douïñ lealded e-keñver e garg (Gregor).

Amtseinführung b. (-,en) : 1. donedigezh en e garg b., kadoridigezh b., lakidigezh e karg b., lakidigezh en ur garg bennak b., lakadur en ur garg bennak g., enstaeldigezh b., entitladur g. ; 2. [relij.] kadoridigezh b., tronidigezh b.

Amtsermittlungsgrundsatz g. (-es) / **Amtsermittlungspflicht** b. (-) : [gwir] pennaenn an argerzhat keisiañ b.

Amtshauptmann g. (-s,-hauptmänner/-hauptleute) : [istor] uhelgargiad g., sekretour g., provost g., beli g., alouer g. ; *Verwaltungsbezirk eines Amtshauptmanns*, provostiezh b., beliezh b., senesaliezh b.

Amtsenthebung b. (-,en) : digargadur g., digargidigezh b., digadoridigezh b., eztitladur g.

Amtsentsetzung b. (-,en) : [Bro-Suis / Bro-Austria] digargadur g., digargidigezh b., digadoridigezh b., eztitladur g.

Amtsaufklärungspflicht b. (-) / **Amtsermittlungsgrundsatz** g. (-es) / **Amtsermittlungspflicht** b. (-) : [gwir] pennaenn an argerzhat keisiañ b.

Amtsführung b. (-) : gouarnerezh g., melestradur g., meradur g., mererezh g., melestradurezh b.

Amtsgeheimnis n. (-ses,-se) : redi tevel stag ouzh ar garg g., sekred stag ouzh ar garg g., sekred micher g., rin micherel g.

Amtsgebühren ls. : [gwir] mizoù ls.

Amtsgenosse g. (-n,-n) : kenseurt g., kenvreur g.

Amtsgericht n. (-s,-e) : lez-varn ensav b., lez-varn eriol b.

Amtsgeschäfte ls. : trevelloù a-zalc'h ouzh ur garg ls. ; *Übergabe der Amtsgeschäfte*, deroadur ar galloud g., deroadur e c'halloid (e garg) d'unan all g., dilez eus e c'halloid evit e reiñ d'unan all g., dilez eus e garg evit reiñ anezhi d'unan all g.

Amtsgewalt b. (-,en) : aotrouniezh b. ; *Übertragung der Amtsgewalt*, roidigezh ur garg bennak b., kadoridigezh b., lakidigezh en ur garg bennak b., lakadur en ur garg bennak g., deroadur ar galloud g. ; *Missbrauch der Amtsgewalt*, gwallimplij eus e garg g., drougimplij eus e garg (eus aotrouniezh) g., kammarver beli g.

Amtshandlung b. (-,en) : gwezhiadenn velestradurel b.

Amtshilfe b. (-,n) : kenskoazell etre servijoù ar velestradurezh b. ; [gwir] kengor atersiñ g.

Amtsinhaber g. (-s,-) : kargiad titled war ur post-labour g., entitled g. [*liester enttildi*].

Amtskollege g. (-n,-n) : kenseurt g., keveleb g. [*liester kevelebed*].

Amtsmisbrauch g. (-s,-missbräuche) : trozwazerezh g., fellerezh sevenet gant ur c'chargiad g., torfederezh a-berzh ur c'chargiad g., gwall-gundu en e garg b., drougimplij eus e aotrouniezh g., drougimplij eus e garg g., kammarver beli g. ; *Amtsmisbrauch begehen*, trozwazañ.

Amtsniederlegung b. (-,en) : dilez eus e garg g., emzilez g.

Amtspapier n. (-s,-e) : paper ofisiel g. ; *Amtspapier mit Steuermarke*, paper timbr g.

Amtsperiode b. (-,n) : 1. embregvezh g. ; 2. pad ar garg g., padelez ar garg b., respetad g.

Amtsperson b. (-,en) : kargiad g., den-a-lezenn g., P. sae du b.

Amtspflichten ls. : dleadoù stag ouzh ur garg ls. ; *seine Amtspflichten verletzen*, mankout da zleadoù e garg, bezañ disleal e-keñver an dleadoù stag ouzh e garg ; *jemanden seiner Amtspflicht entbinden*, lakaat u.b. war e leve, lakaat u.b. e retred, kas u.b. war e leve, leveañ u.b., pañsioniñ u.b., retrediñ u.b.

Amtsrichter g. (-s,-) : barner stag ouzh ul lez-varn ensav (ouzh ul lez-varn eriol) g.

Amtsrobe b. (-,en) : sae du b., dilhad karg g., robenn b.

Amtsschild n. (-s,-er) : ardamez g. ; *Notar-Amtsschild*, ardamez noter g.

Amtsschimmel g. (-s,-) : burevierezh g., burevveliez b., gorregezh ar velestradurezh b., labour difonn ar velestradurezh g., lugudajoù ar velestradurezh ls., tregaserezh melestradurel g., abuzetez ar velestradurezh b., trabaserezh melestradurel g. ; *den Amtsschimmel reiten*, bezañ paotr lugudajoù ar velestradurezh, bezañ paotr ar paperajou.

Amtsschreiben n. (-s,-) : diell b., teul g., teuliad g., gread g., libell g., espled g. ; *päpstliches Amtsschreiben*, bref g., breou g.

Amtsschreiber g. (-s,-) : grefier g., tablezer g.

Amtssiegel ls. : [gwir] siell a-berzh Stad b., siell ofisiel b. ; *die Amtssiegel anbringen*, lakaat ar siell, siellañ.

Amtssprache b. (-) : 1. yezh kefridiel b., yezh ofisiel b. ; auf *Bundesebene gibt es in der Schweiz vier Amtssprachen*, ar peder yezh vroadel e Bro-Suis a zo yezhoù kefridiel evit ar Stad ; 2. [gwashaus] jagouilhaj ar velestradurezh g., safar ar velestradurezh g., luch'aj ar velestradurezh g., brizhyezh ar velestradurezh b., gregach ar velestradurezh g.

Amtstracht b. (-,en) : sae du b., dilhad karg g., robenn b.

Amtsstunden ls. : [melestradurezh] eurvezhioù digor d'an holl ls.

Amtsträger g. (-s,-) : kargiad g.

Amtsübernahme b. (-,n) : ensammadur ur garg g., mont e karg g., deroadur ar galloud g.

Amtsuntreue b. (-) : [gwir] tarwazerezh g., tarwazañ g. ; eine *Amtsuntreue begehen*, tarwazañ.

Amtsvergehen n. (-s,-) : fellerezh e-keñver e garg g., torfederezh e-keñver e garg g., tarwazerezh g., tarwazañ g., trozwazerezh g., trozwazañ g. ; ein *Amtsvergehen begehen*, trozwazañ, tarwazañ.

Amtsvormund (-s,-e/-münden) : kulator anvet gant ul lez-varn g.

Amtsvorsteher g. (-s,-) : penn gwazann g.

Amtsweg g. (-s,-e) : hent an urhzaz g. ; auf dem *Amtsweg*, dre hent an urhzaz.

Amtsweibel g. (-s,-) : [Bro-Suis] ofiser-porzh g. [Gregor], urcher g.

Amtswohnung b. (-,en) : lojeiz karg g.

Amtszeichen n. (-s,-) : 1. ardamez g., badj g. ; 2. ton linenn g.

Amtszeit b. (-) : 1. embregvezh g. ; 2. kargvezh b., pad ar garg g., padelez ar garg b., respetad g., respet g.

Amtszimmer n. (-s,-) : burev g.

Amulett n. (-s,-e) : ardigell b., tasman g., tilsam b., amuzetez b., grigri g., breved g.

amüsant ag. : diduellus, diduant, diduedus, dihueus, laouenaus, ebat, fentus ; *amüsanter Mensch*, diduer g.

Amusement n. (-s,-s) : fent g., diduell b., diduamant g., didu g., ebat g., diduadenn b., diduañs b., diverrañs b.

Amusie b. (-) : [mezeg.] anson g. ; an *Amusie leidend*, ansonek ; von *Amusie betroffene Person*, ansoneg g. [*liester ansoneien*].

amüsieren V.k.e. (hat amüsiert) : diduellañ, diduiñ, dihuediñ, diverrañ, divuzañ, reiñ diduamant da, reiñ diduell da, reiñ un diduell da, reiñ dudi da.

V.em. : **sich amüsieren** (hat sich (ak.) amüsiert) : diduañ e amzer, dihuediñ e amzer, en em ziduiñ, en em zudiañ, en em ziduellañ, en em zihuediñ, kas e amzer gant dudi, diverrañ,

diverrañ e amzer, en em ziduellañ, kemer berramzer, kemer diverr-amzer, kemer diverrañs, kemer e ebat, kemer e ziduelloù, kaout plijadur, kaout goust, kemer plijadur, kemer un tamm plijadur, kavout ur misi, ober bourrus, ober bournusted, ober bournapl, ober bournaplted, kas bournusted, ober joausted, ebatal, ober joa, bragal, diduiñ, berraat e amzer, farlotañ, gaeaat, en em c'haeaat, c'hoariellat, en em zivuzañ ; *sich gehörig amüsieren, sich köstlich amüsieren, sich prächtig amüsieren, sich prima amüsieren, sich wie Bolle amüsieren, sich wie Bolle auf dem Bock amüsieren, sich wie Bolle auf dem Milchwagen amüsieren, sich vortrefflich amüsieren*, kemer e walch'a blijadur, en em walch'añ a blijadur, kaout ur bern plijadur, kaout ur mor a blijadur, kemer plijadur ruz, ebatal, bragal, c'hwiñstañ, c'hoari anezhi, ober anezhi, kas anezhi, c'hoarigaerat, ober landigedon, fringal, kemer fent, c'hoari e loa, c'hoari al loa, c'hoari e roll, ober e baotr fistoulik, chalvantiñ, c'hoari e baotr, ober un tamm diroll, ober e ran, bezañ ebat d'an-unan ; *ich hatte mir gedacht, ich hätte mich dort köstlich amüsiert, und doch habe ich mich zu Tode gelangweilt*, me a gave din em bije bet ur bern plijadur, ha padal e oan bet enoeet-marv.

Amüsierviertel n. (-s,-) : karter an ebatoù g.
amüisch ag. : dic'honest da dañva an arzoù-kaer, serret e sperd d'an arzoù-kaer, beotian.
Amygdala b. (-, Amygdalæ) : [korf.] korf alamandezek g.
Amyl n. (-s) : [kimiezh] amil g.
Amyl- : [kimiezh] ... amilek.
Amylase b. (-,n) : [bev., kimiezh] amilaz g.
Amylen n. (-s,-e) : [kimiezh] amilen g.
an

I. Araog. heuliet gant an akuzativ pe an dativ a verk :

1. an egor	2. ar c'heñver
3. an amzer	4. an abeg
5. an doare	6. an dasparzh
7. an niverenniñ dre vras.	8. e-lec'h auf.

II. Adv. a) a verk an egor

- b) a verk an amzer
- c) war enaou
- d) gwisket gant

III. Rakverb rannadus

I. Araogenn [ak. pe dat.]

1. en egor :

a) [dat.] *das Bild hängt an der Wand*, bez emañ ar skeudenn a-istribilh ouzh ar voger ; *an mehreren Stellen*, e meur a lec'h ; *Frankfurt an der Oder*, Frankfurt an Oder.

[Bro-Suis / Bro-Aostria / Tirol ar Su / Su-Bro-Alamagn] e-lec'h auf : es liegt am Tisch, emañ war an daol ; er spielt am Klavier, emañ ouzh ar piano ; *am Land*, war ar maez, war ar ploue.

b) [ak.] *an die Wand werfen*, stlepel ouzh ar voger, teuler ouzh ar voger ; *er tritt an ihn heran*, tostaat a ra dezhañ (outañ), mont a ra davetañ ; [dre skeud.] *an jemanden schreiben*, skrivañ d'u.b. ; *der Brief ist an dich*, evidout eo al lizher-se, war da anv emañ al lizher-se ; *ich habe eine Bitte an Sie*, ur reked am bo d'ober ouzhoc'h, ur servij am bo da c'houleñ diganeoc'h ; „*Ode an die Freude*“ des deutschen Komponisten Beethoven, „kanenn d'al Levenez“ gant ar sonaozour alaman Beethoven b., „meulgân d'al Levenez“ gant ar sonaozour alaman Beethoven g.

2. a verk ar c'heñver :

a) [dat.] *er lehrt an der Realschule*, kelenn a ra er skolaj ; *der Pfarrer an der Karlskirche*, person sant Karl g., person iliz sant Karl g. ; *er geht an die Arbeit*, mont a ra dezhi, mont a ra outi,

stagañ a ra d'al labour, stagañ a ra gant al labour, tagañ a ra d'al labour, komañs a ra da labourat, komañs a ra labourat, pegañ a ra war al labour, kregiñ a ra el labour, lugañ a ra el labour, en em reiñ a ra da labourat.

b) [dat.] *es liegt an ihm*, dezhañ da welet ; *die Schuld liegt an Ihnen*, en ho kiriegezh (ho kwallegezh) eo c'hoarvezet kementse, dre ho faot eo ; *was an mir liegt*, evit a sell ouzhin, evit pezh a sell ouzhin, er pezh a sell ouzhin, evidon-me ; *es liegt mir daran*, bernout a ra din / lazout a ra din / kas a zo evidon / kas eo an dra-se din (Gregor), kement-se a vern din, kement-se a laz din ; *es liegt mir am Herzen*, stag eo va c'halon ouzh kement-se ; *du hast an mir schlecht gehandelt*, vil ac'h eus graet din.

c) [dat.] *es ist nichts an dem*, gevier nemet gevier nend int ; *es ist nichts an der Nachricht*, n'eus netra wir er c'helouù-se, n'eus ger gwir ebet er c'helouù-se ; *es ist nichts als Haut und Knochen an ihm*, ar paourkaezh den n'eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, n'eus mui nemet ur spes anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'roc'h'en war e eskern, n'eus mui nemet kroc'h'en war e eskern, an den-se n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'roc'h'en d'o goleiñ, kastiz eo evel un den prest da vernel, hennezh a zo hudur da welet, hennezh zo kastiz evel an Ankoù, hennezh n'eo ket tevoc'h eget un ankoù krgnet, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, treut-keuneudenn eo, dismantre eo evel ur spes, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr ; *diese Stimme kenne ich an ihm nicht*, biskoazh n'em boa klevet anezhañ o komz gant un ton seurt-se ; *wenn Not am Mann ist*, diouzh ret, mar bez ret, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, ma teufe an traouù da vezañ gwall arvarus.

d) an jemanden denken, soñjal en u.b. ; *sich an jemanden erinnern*, kaout soñj diouzh (eus) u.b. ; *es fehlt ihm an Mut*, nerzh-kalon eo a ra diouer dezhañ.

e) an sich, an und für sich, evit gwir, ent sur, e gwirionez, hedha-hed an neudenn, [dispredet] en e henn, e kement ha henn ; *an und für sich ist der Film nicht schlecht, aber ...*, n'eo ket fall ar film a-dra-sur hogen ..., n'eo ket fall ar film anezhañ e-unan (dre natur) hogen ... ; [preder.] *das Ding an sich*, an dra anezhañ e-unan / an dra dre natur (Gregor), an dra evitañ e-unan, ar gourbezoud g.

3. en amzer : [dat.] *an diesem Morgen*, er beure-se ; *an jenem Morgen war es kalt*, evit ar beure e oa yen ; *an diesem schönen Sommertage*, *an diesem schönen Sommertag*, d'an deiz hañv ken kaer-se ; *der Tag, an dem ...*, an devezh ma .... ; [dre heñvel.] *es ist an ihm, die Reihe ist an ihm*, d'e dro bremañ, e dro a zo bremañ ; *es ist an der Zeit*, tremen poent eo, tremen pred eo, kozh poent eo, poent bras eo, despailh a zo, poent eo kabalat, mill mal eo, pase mall eo, erru eo an eur.

4. a verk an abeg : [dat.] *jemanden an seinem Schritt erkennen*, anavezout u.b. diouzh e gerzhed ; *an einer Krankheit leiden*, bezañ dalc'het gant ur c'hleñved, bezañ stag ur c'hleñved ouzh an-unan.

5. a verk an doare : [dat.] *an der Leine führen*, derc'hel en e roll ; *jemanden an der Nase herumführen*, kas u.b. diwarbouez e fri, kas u.b. dre benn e fri ; *an der Krücke gehen*, bale diwarbouez ur vranel, bale diwarbouez ur vazh-loaiek ; *an allen Gliedern zittern*, krenañ gant e holl izili, krenañ en e holl izili, krenañ war e izili, bezañ krog ar c'hen en e holl izili, krenañ penn ha troad, krenañ en e greiz, krenañ war e zivhar, krenañ munut, krenañ anezhi.

6. a verk an dasparzh : [dat.] **a) was haben Sie an Kleidung ?** peseurt dilhad a zo en ho kerz ? peseurt dilhad hoc'h eus da

ginnig ? ; was bekommt er an Taschengeld ? pegement a arch'ant-godell en devez ? pegement a arch'ant-godell a vez roet dezhañ ?

b) [dat.] *jung an*, yaouank a ; *arm an*, paour a, berr ubd gantañ ; *reich an*, kreñv ubd ennañ, puilh ubd ennañ, kreñv en ubd.

c) [dat.] *Mangel an*, diouer a g., mank a g. ; *Überfluss an*, reveur a g., reñver a g., puilhder eus g., dreistfonn a g., puilhentez a b. ; *Vorrat an*, pourvez a g.

7. a verk an niverenniñ dre vras [ak.] : *an tausend Mann*, ur mil den bennak, mil den bennak, ur mil bennak a dud, mil bennak a dud, war-dro mil den, e-tro mil soudard, mil den tost-da-vat, bordik mil den, war vordik mil den, sa mil den, mil den pe war-dro (pe kalz ne fell, pe evel-se, pe dost, pe dostik, well-wazh) ; *das ist wohl an die vier Wochen her*, war-dro (e-tro) peder sizhun 'zo, ur beder sizhun bennak 'zo, peder sizhun bennak 'zo, peder sizhun 'zo tost-da-vat, lod a beder sizhun 'zo, peder sizhun 'zo pe war-dro ; *die Gemeinde zählt an die fünftausend Einwohner*, war-dro da bemp mil den a zo o chom er barrez.

8. e-lec'h auf. [Bro-Suis / Bro-Aostría / Tirol ar Su / Su-Bro-Alamagn] *ich war heute am Wochenmarkt*, bet on bet er marc'had hiziv ; *an der Versammlung wurde diskutiert*, breud 'zo bet e-pad ar vodadeg.

II. Adv. : **a)** a verk an egor. von *hier an*, ac'hanen, adalek amañ. **b)** a verk an amzer. von *Anfang an*, a-zeroù, abaoe ar penn kentañ-holl, abaoe an deroù, abaoe da gomañs, adalek ar penn kentañ, adalek kentañ, adal an deroù ; *er hat es von Anfang an gewusst*, gouzout a ouie adalek kentañ, gouzout a ouie adalek ar penn kentañ, gouzout a ouie adal an deroù ; *von jetzt an, von nun an*, a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloch', adalek (azalek) bremañ, diwar vremañ, adal bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-zrebi neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal ar c'houlz-se, avamañ, diwar ar c'houlz-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, diwar an deiz hiziv, diwar hiziv, a-hiziv, a-c'houdevezh, a-ziar neuze, a-ziar an deiz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se ; *von jenem Tag an*, diwar ar deiz-se ; *von dem Zeitpunkt an, an dem ..., von dem Augenblick an, wo ..., von dem Moment an, wo ..., adal ma ..., adalek ma ..., diwar ar mare ma ... ; ab und an*, ur wech(ig) an amzer, ur wechig dre vare, gwech-hag-amzer, amzer-hag-amzer, amzer d'amzer, amzer da amzer, mare-mare, mare-ha-mare, bep a vare, gwechou 'zo, gwezhiennoù, gwezhiennoù 'zo, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep en amzer, bep un amzer, bep ar wech, a amzer da amzer, amzer hag amzer, ur wech dre vare, a wech da wech, gwech a vez, gwech an amzer, gwech ar mare, gwechou, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhiadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, dre bep taol, taol-ha-taol, taol-ha-tailh, a-daoaldoù, a-daoliou, a-vareadoù, a-vomandoù, a-dachadoù, gwech dre wech, dre bep div wech, mareoù a vez, a-goulzoù, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare, a-bell-da-bell, bep pell ha pell.

c) war enaou, war elum, elum, bev, enaouet ; *das Radio ist an*, war enaou (war elum) emañ ar skingomzer, mont a ra ar skingomzer en-dro ; *das Licht ist an*, war enaou (war elum) emañ ar goulou, bev eo ar goulou, enaouet eo ar goulou, elum eo ar goulou.

d) *mit seinem Pullover an*, war korf e stammenn, e korf e stammenn, gwisket gant ur stammenn.

III. Rakverb rannadus : **a)** a verk an tostaat. *anlanden*, dilestrañ ; *annähern*, tostaat.

b) a verk ul lusk d'an nec'h. *ansteigen*, pignat ; *hinangehen*, pignat.

c) a verk un obererezh o kregiñ. *anbauen*, difraostañ ; *ankurbeln*, reñ lañs ; *anfangen*, kregiñ ; *anbrechen*, boulc'hañ.

Anabaptismus g. (-) : [relij.] advadezouriez b.

Anabaptist g. (-en,-en) : [relij.] advadezour g.

anabaptistisch ag. : [relij.] ... advadezour.

Anabiose b. (-) : [bev.] dazbevusted b., azbevadezh b., adrevuster g.

anabol ag. : [mezeg.] anabolek, ennevidus ; *anbole Wirkung*, gwered ennevidus g.

Anabolie b. (-) : 1. [bev.] ennevidañ, anabolekaat ; 2. [mezeg.] ennevid g., anabolegezh b.

Anabolikum n. (-s, Anabolika) : [mezeg.] enneviduzenn b.

anabolisch ag. : [mezeg.] anabolek, ennevidus.

anabolisieren V.k.e. : [mezeg.] ennevidañ, anabolekaat.

Anabolismus g. (-) : [mezeg.] ennevid g., anabolegezh b.

Anabolit g. (-en,-en) : [bev., mezeg.] ennevidad g., anabolit g.

Anachoret g. (-en,-en) : [relij.] unmanac'h g., penitour g., manac'h digenvez g., lean digenvez g.

Anachoretenleben n. (-s) : [relij.] *das Anachoretenleben*, ar vuhez penitour b., ar vuhez evel manac'h digenvez b., ar vuhez evel lean digenvez b.

Anachoretentum n. (-s) : [relij.] penitouriez b.

Anachronismus g. (-, Anachronismen) : kammameriad g., kammameriadur g. ; *einen Anachronismus begehen*, kammameriañ.

anachronistisch ag. : kammameriet, kammameriek.

anadrom ag. : [loen.] argrec'hus.

anaerob ag. : [bev.] anaervevat.

Anaerobie b. (-) : [bev.] anaervevadegezh b.

Anaerobier g. (-s,-) : [bev.] anaervevad g. [liester aervevaded].

Anaerobiose b. (-) : [bev.] anaervevadezh b.

Anaglyphe b. (-n) : [fizik] anaglif g.

Anaglyphenbild n. (-s,-er) : skeudenn anaglifek b.

Anaglyphenbrille b. (-,n) : lunedoù evit anaglifoù ls., lunedoù anagliptek ls.

Anagoge b. (-) : [preder.] anagogiezh b.

anagogisch ag. : [preder.] anagogek.

Anagramm n. (-es,-e) : ger savet diwar lizherennou treuzlec'hiet g., tregejad g., tregejañ g.

anaklitisch ag. : [mezeg.] gouskorel, anaklitek ; *anaklítische Depression*, diouer triviel g., negez kantaezel g., gouvid gouskorel g., gouvid anaklitek g.

Anakonda b. (-,s) : [loen.] anakonda g. [liester anakondaed].

anakreontisch ag. : [lenn.] ... Anakreon, e-giz Anakreon.

anal ag. : [korf.] fraezel, ... fraez ; [bred.] *anale Phase*, pazenn fraezhel b. ; [mezeg.] *anale Inkontinenz*, dizalc'h war ar fank g., andalc'h fank g., fankandalc'h g. ; [rev] *jemanden anal penetrieren*, enrevriañ u.b., ibiliañ u.b. dre e walenn, flemmañ u.b. dre e lagad adreñv, mont d'u.b. dre e doull-brenn, sodomañ u.b. ; *anal vergewaltigen*, sodomañ dre balfors.

Analekten ls. : [lenn.] teskad pennadoù a bep seurt g., meskadell b.

Analeptikum n. (-s, Analeptika) / **Analeptikon** n. (-s, Analeptika) : [mezeg.] usreer g.

analeptisch ag. : [mezeg.] usreüs, usreer.

Analgesie b. (-) : [mezeg.] diboanadur g., angost g.

Analgetikum n. (-s, Analgetika) : [mezeg.] dic'hoster g., angostuzenn b. ; *ein Analgetikum verschreiben*, erskrivañ un angostuzenn.

analgetisch ag. : diboanius, -diboaniañ, ... da ziboañañ, dic'hostus, hezus, dislaur, dislaurus, enepgost, ouzh ar boan, ouzh an droug.

Analgie b. (-) : [mezeg.] diboanadur g., angost g.

analgisch ag. : diboanius, -diboaniañ, ... da ziboaniañ, dic'hostus, hezus, dislaur, dislaurus, enepgost, ouzh ar boan, ouzh an droug.

Analkanal g. (-s,-kanäle) : [korf.] kanol ar fraezh b.

anallergen ag. : [mezeg.] anallergen.

analog ag. : 1. peusheñvel, damheñvel, heñvelidik, nes, tost ; in analoger Weise, en hevelep doare, en un doare damheñvel ; 2. [yezh.] leteñvel ; 3. [skiantou, stlenn.] kemblac'hel, analogel ; analoger Ton, sten kemblac'hel b. ; analoge Vermittlungsstelle, trec'haoler kemblac'hel g. [liester trec'haolerioù kemblac'hel] ; analoger Verstärker, amplaer kemblac'hel g. ; [stlenn.] analoge Übertragung, treuzkas kemblac'hel g.

Adv. : 1. damheñvel, en hevelep doare, dre heñveladur, dre heñveledigezh, dre hevelebiezh, dre leteñvelañ, dre leteñvelded, dre analogiezh ; 2. [stlenn] a-gemblac'h ; analog arbeiten, analog funktionieren, arc'hwelañ a-gemblac'h.

Analogdaten ls. : [stlenn.] roadennou kemblac'hel ls.

Analog-Digital-Wandler g. (-s,-) : [stlenn.] amdroer kemblac'hel-niverel g.

Analogie b. (-,-n) : 1. peuzheñvelder g., peuzheñvelded b., damheñvelder g., damheñvelded b., heñveladur g., heñveledigezh b., hevelebiezh b., kendoare g., kerentiez b., nesañded b., nesaelez b., nested b., nester g. ; 2. [yezh.] analogiezh b., leteñvelded b., leteñveliezh b., leteñvelañ g., leteñvel g.

3. [skiantou, stlenn.] kemblac'h g.

Analogiewörterbuch n. (-s,-bücher) : tezorus g., geriadur al leteñvelou g.

analogisch ag. : 1. peuzheñvel, damheñvel, heñvelidik, nes, tost ; 2. [skiantou, stlenn.] kemblac'hel, analogel ; 3. [yezh., stlenn.] analogisches Wörterbuch, tezorus g., geriadur al leteñvelou g.

Adv. : 1. damheñvel, en hevelep doare, dre heñveladur, dre heñveledigezh, dre hevelebiezh, dre analogiezh ; 2. [stlenn] a-gemblac'h.

Analogon n. (-s, Analoga) : erlec'hiad g., analogon g.

Analogrechner g. (-s,-) : jederez analogel b., jederez kemblac'hel b.

Analrinne b. (-,-n) : [korf.] gwask ar revr g., pleg ar peñsoù g., ritenn b., garbedenn b., P. rann b.

Analogsignal n. (-s,-e) : sinal analogel g., arhent kemblac'hel g.

Analogsteuerung b. (-,-en) : [stlenn.] kontroll analogel g., lankerezh kemblac'hel g.

Analogübertragung b. (-,-en) : [stlenn.] treuzkas kemblac'hel g.

Analoguhr b. (-,-en) : eurier analogel g., eurier kemblac'hel g.

Analphabet g. (-en,-en) : diskoleg g., anleeg g. [liester anleeien], dilizherenneg g. [liester dilizherenenne], isleeg g. [liester isleelen], amlizherenneg g. [liester amlizherenenne].

Analphabetentum n. (-s) : dilizherennegezh b., anleegezh b., diskolegezh b.

analphabetisch ag. : dilizherennek, anleek, diskolek, isleek, amlizherennek.

Analphabetismus g. (-) : anleegezh b., dilizherennegezh b., diskolegezh b.

Analphase b. (-) : [bred., Freud] pazenn fraezhel b.

anal-sadistisch ag. : [bred.] fraezhel-sadek ; anal-sadistische Stufe, pazenn fraezhel-sadek b.

Analsinus g. (-/-se) : [korf.] god ar fraezh g.

Analverkehr g. (-s) : darempredou rev dre ar fraez ls., revfouzherezh g., sodomañ g.

Analysand g. (-en,-en) : [bredelfennerezh] elfennadour g., bredelfennadour g.

Analysator g. (-s,-en) : [tekñ.] dezranner g. [liester dezrannerioù], elfenner g. [liester elfennerioù] ; [stlenn.] Logikanalysator, dezranner mezoniel g. ; Differentialanalysator, dezranner orgummel g. ; [fizik] Impulshöhen-Analysator, elfenner heled g. ; Spektrumanalysator, elfenner skalfad g.

Analyse b. (-,-n) : 1. gedankliche Analyse, dielfennadur mennozhel, dezrann g., dezrannañ g. ; marxistische Analyse, dezrann marksour g. ; mathematische Analyse, dezrann jedionel g. ; statistische Analyse, dezrann stadegel g. ; reflexive Analyse, dielfennadur predarel g. ; nach genauer Analyse, e dibenn dezrann, goude bezañ sellet a-dost ouzh pep tra ; [yezh.] synchrone Analyse, dezrann kevadegel g. ; 2. [skiantou, tekñ.] dielfennadur g., dielfennerezh g., dielfennadenn b., elfennadur g., elfennerezh g., elfennadenn b. ; eine Analyse vornehmen, eine Analyse ausführen, eine Analyse machen, dielfennañ, elfennañ ; praktische Analyse, dielfennadur trael g. ; Blutanalyse, elfennerezh gwad g. ; multikriterielle Analyse, Analyse anhand mehrerer Kriterien, elfennadur liesdezverk g. ; toxikologische Analyse, elfennadur ar pistriadur g. ; grafologische Analyse, elfennerezh skritur g. ; [fizik] harmonische Analyse, elfennerezh dazuc'hadel g. ; [kimiezh] qualitative Analyse, elfennadur doareadel g. ; 3. [bred.] Psychoanalyse, bredelfennerezh g., bredelfennañ g., bredelfennadenn b., elfennerezh g., elfennadur g., elfennadenn b., elfennañ g.

analysierbar ag. : dezrannadus, elfennadus ; nicht analysierbar, andezrannadus, anelfennadus.

analysieren V.k.e. (hat analysiert) : 1. dielfennañ, elfennañ, dezrannañ, dezvarn ; eine Situation analysieren, dezrannañ ur saviad ; einen Text analysieren, dielfennañ un destenn ; 2. [skiantou, tekñ.] Blut analysieren, elfennañ gwad ; Wasser analysieren, elfennañ dour, P. pouzeñañ dour ; 3. [bred.] jemanden psychoanalysieren, bredelfennañ u.b., ren un elfennerezh war u.b., talarañ spered u.b., imbourc'hiñ spered u.b. ; psychoanalysiert werden, bezañ dindan bredelfennerezh.

Analytik b. (-) : analistik g.

Analytiker g. (-s,-) : 1. dezrannour g. ; Systemanalytiker, dezrannour-goulever g. ; 2. [bred.] elfenner g., bredelfenner g. **analytisch** ag. : 1. dielfennadurel, ... dezrannañ, dezrannel, dezrannek ; analytische Geometrie, mentoniezh dezrannel b. ; analytische Mechanik, loc'honiezh dezrannel b. ; analytische Bibliografie, levrennadur dezrannañ g. ; analytische Methode, hentenn an dielfennañ b., hentenn dezrannel b. ; [predr.] analytisches Urteil, barnad dielfennadurel b., barnad dezrannek b. ; [mat.] analytische Funktion, kevreichenn dezrannel b. ; 2. [bred.] elfennadel, bredelfennadel ; psychoanalytische Untersuchung, bredelfennerezh g., bredelfennañ g., bredelfennadenn b. ; jemanden einer psychoanalytischen Behandlung unterziehen, ren ur bredelfennerezh war u.b. ; einer psychoanalytischen Behandlung unterzogen werden, bezañ dindan bredelfennerezh ; psychoanalytisch behandelter Patient, bredelfennadour g., elfennadour g.

Anämie b.(-) : [mezeg.] anemiezh b., amwad g., langis b. ; perniziöse Anämie, amwad yud g.

anämisch ag. : [mezeg.] anemek, amwadek, amwadel ; anämischer Patient, amwadeg g. [liester amwadeien].

Anamnese b. (-,-n) : titouroù roet gant ar c'hlavnour hag e dud nes diwar argerzh ar c'hleñved ls., danevell diagentou b.

Anamorphose b. (-,-n) : [mat.] amwezañ g.

Ananas b. (-,-se) : [louza.] 1. [froucezh] aval-ananaz g. ; schuppige Rinde der Ananasfrucht, krochen skantek an aval-ananaz g. ; 2. [plant] avalenn-ananaz b., plant-ananaz str. ; 3. [Bro-Austria, dispredet] sivienn jardin b. (sivi jardin str.).

Ananaserdbeere b. (-,-n) : [Bro-Austria, dispredet] sivienn jardin b. (sivi jardin str.).

Ananasgewächs n. (-es,-e) : [louza.] bromeliegh g. [liester bromelieged].

Anapäst g. (-[e]s,-e) : [lenn.] anapest g.

Anaphase b. (-,-n) : [bev.] anafaz g.

Anapher b. (-,-n) : [yezh.] anafor b.

Anaphora b. (-, Anaphorä) : 1. [yezh.] anafor b. ; 2. [relj.] anafor b.

anaphorisch ag. : [yezh.] anaforek.

Anaphylaxie b. (-,-n) : [mezeg.] anafilaksiezh b.

Anarchie b. (-) : 1. anarkiezh b., anveli b., diveli g./b., anveliouriezh b., diveliouriezh b., diren g. ; 2. dirollerezh g., dirollamant g., diroll g., digenurzh g.

anarchisch ag. : dibenn-kaer, diroll, diren, diveli, digenurzh, anurzhiek.

Anarchismus g. (-) : anarkouriezh b., diveliouriezh b., anveliouriezh b., direnouriezh b.

Anarchist g. (-en,-en) : anarkour g., anveliour g., diveliour g., liberter g., libertaer g.

anarchistisch ag. : diviel, direnel, ... anarkour, ... anveliour, ... diveliour.

Anarcho g. (-s,-s) : [berradur evit Anarchist] anarkour g., anveliour g., diveliour g.

Anarchosyndikalismus g. (-) : sindikaliezh anarkour b., anvelic'hweluniadouriezh b., anarkosindikaderezh g.

Anarchosyndikalista g. (-en,-en) : anarkosindikadour g., anvelic'hweluniadour g.

anarchosyndikalistic ag. : anarkosindikadel, anvelic'hweluniadel.

Anästhesie b. (-,-n) : [mezeg.] 1. [Schmerzbetäubung, digizidikadur] dieraезиñ g. ; Allgemeinanästhesie, dieraезиñ hollek g. ; Lokalanästhesie, dieraезиñ lech'iek g. ; Regionalanästhesie, dieraезиñ parzhek g. ; Periduralanästhesie, Epiduralanästhesie, dieraезиñ wardevel g., peridural g. ; 2. [Schmerzunempfindlichkeit, digizidigezh] aneraez g.

anästhesieren V.k.e. (hat anästhesiert) : [mezeg.] dieraезиñ.

Anästhesist g. (-en,-en) : [mezeg.] dieraezour g.

Anästhetikum n. (-s, Anästhetika) : [mezeg.] dieraizer g. [liester dieraizeriou].

anästhetisch ag. : [mezeg.] 1. [unempfindlich, digizidik] aneraezek ; anästhetische Region, parzh aneraezek g. ; 2. [den Schmerz ausschaltend, ... a zigizidika] dieraezus ; 3. [die Anästhesie betreffend, ... a sell ouzh an dieraезиñ] dieraezadel.

Anastigmat n. (-s,-e) : [fizik] anastigmat g.

Anastomose b. (-,-n) : [mezeg.] anastomoz g. ; End-zu-End-Anastomose, termino-terminale Anastomose, anastomoz penn-ouzh-penn g. ; End-zu-Seit-Anastomose, termino-laterale Anastomose, anastomoz penn-ouzh-tu g. ; Seit-zu-Seit-Anastomose, latero-laterale Anastomose, anastomoz tu-ouzh-tu g.

Anathem n. (-s,-e) / **Anathema** n. (-s, Anathemata) : [relj.] anaoue g. ; jemanden mit dem Anathema belegen, anaoueañ u.b., teuel an anaoue war u.b., dougen an anaoue a-enep u.b.

anathematisieren V.k.e. (hat anathematisiert) : [relj.] jemanden anathematisieren, anaoueañ u.b., teuel an anaoue war u.b., dougen an anaoue a-enep u.b.

Anatolien n. (-s) : Anatolia b., Azia-Vihanañ b.

Anatom g. (-en,-en) : [skiantour] korfaduour g.

Anatomie b. (-) : 1. [skiant] korfadurezh b., korfadouriezh b., korfsummadouriezh b., anatomiezh b. ; pathologische Anatomie, kleñvedouriezh neuziadurel b. ; vergleichende Anatomie, keverata korfadurel g., kengorfadurezh b. ; 2. [stumm] korfadur g. ; Lehrbuch der Anatomie, levr korfadouriezh g., levr anatomiezh g. ; 3. [dre astenn.] sal gorfadouriezh b., ensavadur korfadurezh g. ; 4. levr korfadouriezh g., levr anatomiezh g.

anatomieren V.k.e. (hat anatomiert) : diskejañ, pizhskejañ.

Anatomiesaal g. (-s,-säle) : sal gorfadouriezh b.

anatomisch ag. : korfadurel, korfadurezel, ... korfadouriezh b., anatomek ; anatomisches Lehrbuch, levr korfadouriezh g., levr anatomiezh g. ; anatomische Pathologie, neuzkleñvedouriezh b. ; anatomisches Institut, ensavadur korfadurezh g.

Adv. : ent-korfadurel.

Anatomopathologe g. (-n,-n) : [mezeg.] neuzkleñvedour g.

anbacken V.gw. (bäckt an // buk an / backte an // hat angebacken / ist angebacken) : 1. (hat) poazhañ berr ha buan, poazhañ e-pad berr amzer ; 2. (ist) kregiñ, kreienaañ, chom peg ouzh kosteziou pe ouzh foñs ar plad, dont da suilhañ, dantañ ; der Kuchen ist angebacken, suilhet eo ar wastell ; 3. (ist) karnañ, pegañ, stagañ ; der Schnee backt an den Schuhen an, karnañ a ra va botoù a erch, an erch a garn ouzh ar batoù, chom a ra an erch peg ouzh ar batoù, stagañ a ra an erch ouzh ar batoù. V.k.e. (bäckt an // buk an / backte an // hat angebacken) : poazhañ berr ha buan, poazhañ e-pad berr amzer, ober un tamm poazhañ da.

anbaggern V.k.e. (hat angebaggert) : jemanden anbaggern, klask frot ouzh u.b., koata u.b., kanardiñ gant u.b. ; Mädchen anbaggern, chourañ, merc'heta, furikat, logota, plac'heta, c'hwena, redek an douilhez, redek revr, klask fred, klask kailh, liboudennat, kiesa, targasha, klask peñs, lesaat ar merc'hed, lesaat d'ar merc'hed, klask e chañs gant ar merc'hed, pilhaoua, klask friko fourch, kañjoliñ ar merc'hed, kundaiñ merc'hed, friantañ, redek ar merc'hed, chaseal klujiri, redek ar glujar, ober chou d'ar merc'hed, fringal, douseta ; Männer anbaggern, paotreta, redek an akuilhetenn, redek an angouitenn, redek ar baotred, kañjoliñ ar baotred, kañjoliñ, klask kailh, chelpeta, klask fred, targasha, klask he chañs gant ar baotred, frellea, friantañ, friantellat, fringal.

anbahnen V.k.e. (hat angebahnt) : 1. fraeañ (digeriñ, toullañ) an hent, digeriñ klaz ; 2. [dre skeud.] kregiñ gant, stagañ gant, mont e penn eus ; ein Gespräch anbahnen, kregiñ (stagañ) gant ur gaoz, boulc'hañ kaozioù, boulc'hañ ur gaoz, toullañ (digeriñ, rannañ) kaoz, mont e kaoz ; Verhandlungen anbahnen, kregiñ gant an divizoù, stagañ gant ar c'hendivizoù ; Beziehungen anbahnen, skoulmañ darempredou, mont e kehent gant u.b., mont e darempred gant u.b.

V.em. : sich anbahnen (hat sich (ak.) angebahnt) : dont war wel, en em ziskouez.

Anbahnung b. (-) : 1. darbaridigezh b., aozidigezh b., darbaradur g. ; 2. darbarou ls., kempenoù ls., diwalloù ls., diarbennoù ls., pourchasou ls., amparailhoù ls.

anbandeln V.gw. (hat angebandelt) : [Bro-Austria] sellit iveauz ouzh **anbändeln** : 1. P. klask frot ouzh u.b., koata u.b., kanardiñ gant u.b. : a) [paotred] merc'heta, furikat, chourañ, logota, plac'heta, c'hwena, redek an douilhez, redek revr, klask fred, klask kailh, liboudennat, kiesa, targasha, klask peñs, lesaat ar merc'hed, kañjoliñ ar merc'hed, kañjoliñ, kundaiñ merc'hed, lesaat d'ar merc'hed, klask e chañs gant ar

merc'hed, chaseal klujiri, redek ar glujar, pilhaoua, klask friko fourch, friantañ, fringal, redek ar merc'hed, ober chou d'ar merc'hed ; **b**) [merc'hed] paotreta, redek an akuilhetenn, redek an angouitenn, redek ar baotred, klask kailh, chelpeta, klask fred, targasha, klask he chañs gant ar baotred, kañjoliñ ar baotred, kañjoliñ, frellea, friantellat, fringal.

2. [gwashaus] mit jemandem anbandeln, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastilhez, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù u.b., klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., taskagnat ; man sollte besser (lieber) nicht mit ihm anbandeln, gwelloc'h chom hep klask frot outañ.

anbändeln V.gw. (hat angebändelt) : **1.** klask frot ouzh u.b., koata u.b., flouretiñ, chourañ, logota, dousetiñ, kañjoliñ, kañjoliñ u.b., c'hoari koukoug gant u.b., lesaat u.b., ober chiboudou d'u.b., ober askellig d'u.b., ober (kenderc'hel, tailhiñ) al lez, kontañ flourenn(ig) d'u.b., kontañ flourig d'u.b., kontañ lallaig d'u.b., kontañ lallig d'u.b., tennañ plañ d'ur plac'h, douseta, kanardiñ gant u.b., lavaret komzoù kaer (traoù koant) d'u.b. / likaouiñ u.b. / lubaniñ u.b. (Gregor), likaouiñ ouzh u.b., sellit iveau ouzh **anbandeln** ; **2.** [gwashaus] mit jemandem anbandeln, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastilhez, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù u.b., klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., taskagnat ; man sollte besser (lieber) nicht mit ihm anbandeln, gwelloc'h chom hep klask frot outañ.

Anbau¹ g. (-s) : gounezerezh-douar g., gounidegezh b., gounezadur g., gounit g., gounit-douar g. ; intensiver Anbau, gounidegezh askoridik b. ; extensiver Anbau, gounidegezh astennidik b. ; Trockenanbau, gounezerezh sec'h g., gounidegezh sec'h b. ; kommerzieller Anbau, gounidegezh kenwerzel b. ; Anbau von Nährpflanzen, gounezerezh vevidik b. ; der Anbau von Textilpflanzen, der Anbau von Faserpflanzen, ar gounezadurioù gwiadel ls. ; Anbau von Zwischenfrüchten, gounezadur un eost etre g. ; Anbau von Flechtweiden, Anbau von Korbweiden, gounezerezh an aozilh g.

Anbau² g. (-s,-ten) : **1.** savidigezh b., stagidigezh b., kempeg g., kempegad g., kempegañ g. ; **2.** adti g.

anbaubar ag. : [labour-douar] gounidus, atil, aradus, gounezadus, tomm, ... labour, ... gounit.

anbauen V.k.e. (hat angebaut) : **1.** [labour-douar] gounit, ober, lakaat douar dindan, lakaat ; Getreide anbauen, ober gwinizh, gounit gwinizh, lakaat douar dindan winizh, lakaat gwinizh ; Erbsen anbauen, ober piz, gounit piz, lakaat piz ; Kartoffeln anbauen, plantañ avaloù-douar, lakaat avaloù-douar, lakaat douaroù dindan avaloù-douar ; Kohl anbauen, pikäñ kaol, piketa kaol, fourrañ kaol, lakaat kaol ; in Schlägen anbauen, stuziañ, lakaat an eostoù da dreñ, labourat diouzh reol an treñ-eostoù, labourat diouzh reg an trevad, labourat diouzh stuz ar parkeier ; wir haben Korn in einer Brache angebaut, lakaet hon eus ed war-lerc'h douar kozh ; **2.** [tisav.] sevel, stagañ [ur savadur nevez ouzh unan all], kempegañ ; das Pfarrhaus war an die Kirche angebaut, harp e oa ar presbital ouzh an iliz, gwriet e oa ar presbital gant an iliz, touch e oa ar presbital ouzh an iliz, pok-ha-pok e oa ar presbital hag an iliz, stag-ha-stag e oa ar presbital hag an iliz, harp-ouzh-harp (harp-en-harp) e oa ar presbital hag an iliz, dalc'h-ouzh-dalc'h e oa ar presbital hag an iliz, stok-ha-stok e oa ar presbital hag an iliz, penn-ouzh-penn e oa ar presbital hag an iliz.

-anbauer g. (-s,-) : gounezer ... g. ; Getreideanbauer, eder g., gounezer ed g.

anbaufähig ag. : [labour-douar] gounidus, atil, aradus, gounezadus, tomm, ... labour, ... gounit.

Anbaufläche b. (-,-n) : [labour-douar] gorread labour gounid g., gorread douar-gounit g., gorread douar-labour g., gorread douar tomm g., trevidig g., park g. ; dort sind die Anbauflächen ineinander verflochten, eno eo mesket an douaroù ; die Parzellierung der Anbauflächen, dastammadur an douaroù g.

Anbaugebiet n. (-s,-e) : [labour-douar] takad labour gounid g.

Anbaumöbel ls. : arrebeuri lieselfenn ls.

Anbausystem n. (-s,-e) : [labour-douar] reizhiad c'hounidegezh b.

anbefehlen V.k.e. (befiehlt an / befahl an / hat abbefohlen) : **1.** jemandem etwas anbefehlen, reiñ urzh d'u.b. d'ober ubd., gourc'hemenn d'u.b. d'ober ubd., kemenn d'u.b. ober ubd.

2. [mezeg.] lakaat war an ordrenañs.

3. fiziañ, fizout ; der Obhut von jemandem anbefehlen, fiziañ da evezh u.b., fizout d'u.b., fizout en u.b., reiñ an emell [eus u.b.] d'u.b., kargañ u.b. da gemer an emell [eus u.b.].

4. [relij.] seine Seele Gott anbefehlen, erbediñ e ene da Zoue, en em erbediñ da Zoue, en em erbediñ ouzh Doue, ober e c'hourc'hemennou ouzh Doue, gourc'hemenn e ene da Zoue.

anbefohlen ag. : [Bro-Velgia] erbedet ; anbefohlener Preis, priz erbedet g.

anbefeuhten V.k.e. (befeuhtete an / hat anbefeuhtet) : gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, gleborekaat, touilhañ, dousaat.

Anbeginn g. (-s) : pennderoù g., penn kentañ g., deroù g., deraouenn b., tarzh g. ; von Anbeginn, abaoe ar penn kentañ, abaoe ar pennderoù.

anbehalten V.k.e. (behält an / behielt an / hat anbehalten) : [dilhad] mirout war an-unan, chom hep diwiskañ, chom hep tennañ, derc'hel war e dro, derc'hel en-dro d'an-unan.

anbei Adv. : amañ kevret, amañ e-barzh ; anbei zwei Abschriften, amañ kevret (amañ e-barzh) daou eilstkrid ; anbei eine Photographie, amañ kevret ul luc'hskedenn, amañ e-barzh ur poltred.

anbeißen V.k.e. (biss an / hat angebissen) : **1.** boulc'hañ gant un taol dent, kriñat ; **2.** kregiñ e, pegañ e.

V.gw. (biss an / hat angebissen) : **1.** kregiñ e-barzh an higenn, pegañ e-barzh an higenn, pegañ er vouedenn, stagniñ, ober un taol stagn ; der Fisch beißt an, kregiñ (pegañ) a ra ar pesk e-barzh an higenn, kregiñ (pegañ) a ra ar pesk en higenn, pegañ a ra ar pesk er vouedenn, kregiñ a ra ar pesk, pegañ a ra ar pesk, ober a ra ar pesk un taol stagn, stagniñ a ra ar pesk ; bei jemandem beißt ein Fisch an, unan bennak a ra ur stokenn ; die Makrelen beißen nicht an, marvoret eo ar brizhilli ; beißen die Fische an ? pegañ 'ra ? ; **2.** P. sie ist zum Anbeißen hübsch, sie ist zum Anbeißen, koant-distailh eo, kenedus-espar eo, koant eo ken-ha-ken (evel un aelig, da lipat, da lazhañ), koant-kruel eo, koant-ifam eo ; **3.** [dre skeud.] er hat angebissen, peget en deus er vouedenn, kroget en deus e-barzh an higenn, desevet eo bet, dedennet eo bet, lonket en deus ar boued hag an higenn ; **4.** wer angebissen hat, tut nimmer gut, ne vez ket laer un den a hanter - nend eus ket a vrizhlaer - an neb a laer un u a laer ur jav pa gav an tu - an neb a drompl gant spilhou à drompl gant skoedoù.

anbekommen V.k.e. (bekam an / hat anbekommen) : **1.** ein Kleidungsstück anbekommen, dont a-benn gant poan da wiskañ ur pezh dilhad ; **2.** dont a-benn da lakaat (an tan) da gregiñ ; ich bekomme das Feuer nicht an, ar c'hozh tan-se ne c'houenn ket kregiñ, ar c'hozh tan-se n'houll ket kregiñ ; **3.** das

Licht anbekommen, dont a-benn da elumiñ ar gouloù ; **4. den Motor anbekommen**, dont a-benn da lakaat tro er c'hefusker. **anbelangen** V.k.e. (belangte an / hat anbelangt) : sellet ouzh ; was *ihn anbelangt*, evit hennezh, evit a sell outañ, er pezh a sell outañ, evit pezh a sell anezhañ ; was *mich anbelangt*, me eus va ferzh (eus va c'hevrenn) (Gregor), evit a sell ouzhan, evit pezh a sell ouzhan, evit ar pezh a sell ouzhan, evit ar pezh a sell ac'hanon, evidon-me, evit va c'helou, evit va c'helou, en tu diouzhan ; was *seine Eltern anbelangt*, evit a sell ouzh e dud, evit pezh a sell ouzh e dud, evit kelo e dud, evit keloù e dud ; was *dich anbelangt*, evit a sell ouzhit, evit pezh a sell ouzhit, evidout-te, ez keñver, ez andred, evit da gelo, evit da geloù, en tu diouzhit ; was *das anbelangt*, war gement-se, a-zalc'h ouzh an dra-se, evit pezh a sell ouzh an dra-se, a-zivout an dra-se, er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se, diwar-bouez an dra-se, diwar-benn an dra-se, war chabistr an dra-se ; was *die Hygiene anbelangt*, evit a sell ouzh ar yec'ched.

anbellen V.k.e.; (hat angebelt) : *jemanden anbellen*, harzhal ouzh u.b. ; *jemanden wütend anbellen*, harzhal a-razaïlh ouzh u.b., razailhat war u.b. ; *ich konnte am Haus vorbei, ohne angebelt zu werden*, aet e oan hebiou an ti hep d'ar c'hi harzhal.

anberaumen V.k.e. (beraumte an / hat anberaumt) : dibab, merkañ ; *einen Termin anberaumen*, kemer deiz, merkañ un deiziad, deiziañ un emwel, deiziadañ un emwel, lakaat termen d'udb, lakaat devezh evit ober udb, merkañ un arroud ; *der von Ihnen anberaumte Termin*, an deiz a zo bet barnet ganeoc'h g., an deiz bet merket ganeoc'h g., an deiz bet divizet ganeoc'h g., an deiz bet lakaet ganeoc'h.

anbeten V.k.e. (hat angebetet) : azeuliñ, kehelañ, adoriñ ; *den wahren Gott anbeten*, azeuliñ ar gwir Doue ; *Gott anbeten*, azeuliñ Doue, meuliñ e Grouer ; *die Angebetete*, ar muiañkaret g., ar garantez b., ar garedig b., an dousig-koant b.

Anbeter g. (-s,-) : azeulerg., keheler g.

An betracht g. : *in An betracht*, o vezañ ..., dre ma ..., e-skeud ma ..., en abeg da ..., o welout ..., pa welan ..., abalamour da / gant resped evit (Gregor), en askont da, o terc'hel stad eus, e gwel udb, er gwel a, er gwel eus ; *in An betracht der Tatsache* dass, o vezañ ma, dre ma, en abeg ma, dre an abeg ma, e-skeud ma, evel ma, pa, e kement ha ma (Gregor) ; *in An betracht der Sachlage wird Ihnen dieser Fehler teuer zu stehen kommen*, diouzh m'emañ an traou ganeoc'h e kouezho truez ouzhoc'h, diouzh m'emañ an traou ganeoc'h e vo fall-donet ar geusteurenn evidoc'h, staotet he deus ar c'havr en ho lavreg.

Anbetreff g. : *in An betreff*, o vezañ ..., dre ma ..., e-skeud ma ..., en abeg da ..., o welout ..., pa welan ..., abalamour da / gant resped evit (Gregor), en askont da.

anbetreffen V.k.e. (betrifft an / betraf an / hat angetroffen) : sellet ouzh ; was *mich anbetraf*, er pezh (evit pezh) a selle ouzhan, evit a selle ouzhan ; was *mich anbetrißt*, evit a sell ouzhan, evit pezh a sell ouzhan, evidon-me, evit va c'helou, en tu diouzhan ; was *das anbetrißt*, war gement-se, a-zalc'h ouzh an dra-se, evit pezh a sell ouzh an dra-se, a-zivout an dra-se, er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se.

anbetteln V.k.e. (hat angebettelt) : *jemanden anbetteln*, truant ouzh u.b., goulen an aluzen digant u.b.

Anbetung b. (-,en) : azeulerezh g., azeuladur g., azeulidigezh b., azeuladenn b., azeuladeg b., keheladur g., kehelerzh g., kehelidigezh b.

anbetungsvoll ag. : kehelus.

anbetungswürdig ag. : keheladus, azeuladus.

anbiedern V.em : **sich anbiedern** (hat sich (ak.) angebiedert) : *sich jemandem anbiedern*, *sich bei jemandem anbiedern*, *sich an jemanden anbiedern*, flanañ ouzh u.b., tostennat ouzh u.b., tostenniñ ouzh u.b., meveliat, klask frot ouzh u.b., klask pleustriñ u.b., klask e chañs gant u.b., ober ur c'hog war u.b., klask en em dremen ouzh u.b., klask en em dremen diouzh u.b., klask dont mat gant u.b., P. en em lipat ouzh u.b., abostoliñ d'u.b., ober pecherou d'u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b.

Anbiederung b. (-,en) : tostennerezh g., flanerezh g., fistoulerezh g.

Anbiederungsversuch g. (-s,-e) : taol-esae evit tostennat ouzh u.b., taol tostennat g.

anbieten V.k.e. (bot an / hat angeboten) : kinnig, kinnizien, mennout ; *ein Glas Wein anbieten*, kinnig ur werennad win ; *ein zweites Glas Wein anbieten*, adkinnig ur werennad win, kinnig un eil gwerennad win ; *ich hatte ihm etwas zu trinken angeboten*, er hatte es aber abgelehnt, kinniget em boa ur banne dezhañ met refuzet en doa, kinniget em boa ur banne dezhañ met n'en doa ket kemeret, kinniget em boa da evañ dezhañ met n'en doa ket kemeret ; *ich nehme es an, wenn man es mir anbietet*, kemer a rin ma vez roet din ; *eine Stelle anbieten*, kinnig ur post-labour ; *zum Kauf anbieten*, lakaat e gwerzh, lakaat gwerzh war [fdb], lakaat ar werzh war [fdb], lakaat gwerzhidigezh war [fdb], ober gwerzhidigezh war [fdb], gwerzhañ, arwerzhañ, kinnig da brenañ ; *uns wurden Pflaumen zu fünf Euro pro Kilo angeboten*, kinniget ez eus bet deomp prenañ pemp euro an daou lur prun ; *seine Arbeitskraft anbieten*, gwerzhañ e zivrec'h ; *dem Volk Belustigungen anbieten*, reiñ diduell d'ar bobl ; *jemandem bloß tausend Euro anbieten*, degas u.b. e mil euro.

V.em : **sich anbieten** (bot sich an / hat sich (ak.) angeboten) : **1. sich anbieten**, etwas zu tun, **sich anbieten**, um etwas zu tun, kinnig e skoazell evit ober udb, en em ginnig d'ober udb ; **2. wenn sich mir die Gelegenheit dazu anbietet**, pa en em gavin e tro d'en ober, pa gavin an tu d'en ober, pa gavin ar pleg, pa gavin apoue, pa gavin lank, pa gavin va lank, pa gavin va zu, pa gavin va zro, pa gavin va avel, pa'm bo avel, pa'm bo tro, pa gavin abeg d'en ober, pa vo deuet ar c'hazh d'ar razh, ma'm eus apoue ; **es bieten sich zwei Möglichkeiten an**, daou stumm a zo d'en ober, unan a zaou, daou ziskoulm a zo, daou dra a zo posopl, daou dra a c'hallfe bezañ, daou hent a zo gallus.

Anbieter g. (-s,-) : **1. darbarer** g., pourvezer g., purchaser g., kinniger g. ; **2. embregerezh** g. ; **3. [skinwel] chadenn** b.

Anbindehaltung b. (-,en) : [labour-douar, saout] staoliañ nasket g.

anbinden V.k.e. (band an / hat angebunden) : liammañ, kenliammañ, stagañ, stagellañ, kenstagañ, rollañ, naskañ ; *die Kühe anbinden*, naskañ ar saout ; *Erbsen an Stangen anbinden*, perchañ piz.

V.k.d : [dre skeud.] mit jemandem anbinden, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastilhez, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., em glask ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., taskagnat ; *man sollte besser (lieber) nicht mit ihm anbinden*, gwelloc'h chom hep klask frot outañ.

Anv-gwan verb : **angebunden** **1. liammet**, stag, ereet ; **2. [dre skeud.] kurz angebunden sein**, bezañ berr da gaozeal, bezañ ur rasker-melchon, taraniñ, respont en un doare taer, respont krak, respont garv, respont krenn, reiñ ur respont rok, mont

didortilh ha diflaftr dezhi, na lavaret pikol tra, bezañ sparlet e deod, na vezañ gwall gaozeūs.

Anbinderig g. (-s,-e) : [chatal] organell b., peisell b.

Anbindeflock g. (-s,-pflöcke) : seulbenn b., strapenn b., rased g. ; *an den Anbindeflock binden*, seulbennañ, strapennañ, rasediñ.

Anbindung b. (-,en) : [treuzdougen] bretell b., hent kenliammañ g., hent digas g., hent treuzkas g., hent degouezhout g.

Anbiss g. (-es,-e) : 1. debradur g., taol-dent g., krog g. ; 2. [pesk.] stign g., stegn g., taol stagn g., stokenn b.

anblaffen V.k.e. (hat angeblafft) : P. *jemanden anblaffen*, krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwallarniñ u.b., kribañ e benn d'u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperou d'u.b., sarmonal u.b., savantenniñ u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaiou d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., reiñ ur c'houez d'u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor) ober trouz d'u.b., langachiñ u.b., todioniñ war u.b., rendaeliñ u.b., delazhiñ kunujennou taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., leuskel kunujennou ouzh u.b., lavaret traou d'u.b., kanañ salmennou d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., karnajal war u.b., reiñ bazhadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b.

anblasen V.k.e. (bläst an / blies an / hat angeblasen) : 1. c'hwezhañ, c'hwezhañ war, atizañ ; das Feuer anblasen, c'hwezhañ an tan, c'hwezhañ war an tan ; 2. [tekn.] enaouiñ, elumiñ ; den Hochen anblasen, enaouiñ an uhelforn ; 3. [chase] kornal ; die Jagd anblasen, kornal derou an hemolch' ; 4. [dre skeud.] P. *jemanden anblasen*, kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., ober buhez war u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., ober trouz d'u.b., langachiñ u.b., todioniñ war u.b., gwallgaozeal d'u.b., rendaeliñ u.b., mont feuls ouzh u.b., mont a-stroñs d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., karnajal war u.b.

Anblasrohr n. (-s,-e) : [sonerezh] c'hwezher ar binioù g. [liester c'hwezheriou].

anblecken V.k.e. (hat angebleckt) : 1. der Hund bleckte ihn an, diskrognañ a rae ar c'hi o sellet outañ, gourdrouz a rae ar c'hi anezhañ ; 2. [dre skeud.] *jemanden anblecken*, a) sellet du ouzh u.b., ober sellou du (sellou a bevarzek real g., sellou drouk, sellou garv, sellou taer, sellou teñval, sellou put, sellou rous) d'u.b., sellet garv ouzh u.b., sellet toupek ouzh u.b., ober

ur sell a dalvez c'hweç'h real d'u.b., ober sellou a-dreuz d'u.b. / ober sellou a-gorn d'u.b. / ober sellou a-gleiz d'u.b. / ober sellou da zegas gwallavel d'u.b. (Gregor) ; b) dichekal u.b., faeañ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., komz feuls ouzh u.b., komz rok ouzh u.b., komz kalet ouzh u.b., delazhiñ kunujennou war u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., gwallgas u.b., gwallgaozeal d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, kas u.b. d'e doull, mont a-stroñs d'u.b., mont rep ouzh u.b., mont feuls ouzh u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., kannañ e roched d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., teñsañ kaer u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., ober ur rez d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daoù d'u.b.

Anblick g. (-s,-e) : 1. selladur g., sellerez g., gwel g., gweladenn b., gweled g., gweledigezh b., arvest g., arvesterezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., arvestadenn b., taolennad b., taol-lagad g. ; der Anblick seines Sohnes brach dem Vater das Herz, poan a reas gant an tad gwelet e vab ; der Anblick von Blut, ar gwel eus ar gwad o redek g. ; der Anblick von Blut putschte alle richtig auf, ar gwel eus ar gwad a atizas an holl ; beim Anblick von Blut wird ihr schlecht, gant ar gwel eus ar gwad e ya klañv, pa wel gwad o redek e ya klañv ; sein Anblick schüchterte sie ein, kemer a reas abafder ouzh e welet ; beim Anblick von, dre welet ..., o welet .., pa welan ... ; bei ihrem Anblick geriet er jedes Mal außer sich vor Wut, mennout a rae mont e belbi pa wele anezhi, mont a rae diwar e dreid mar gwele anezhi, mont a rae diwar e dreid pa wele anezhi ; ein herrlicher Anblick, ur gwel kaerg, urgweled kaerg, ur gwel eus ar c'haerañ g., un taol-lagad eus ar c'haerañ g., un arvest eus ar c'haerañ g., un daolenn gaer b. ; ein herrlicher Anblick bot sich unseren Augen, ur gwel kaer-meurbet (ur gweled kaer-meurbet, un dremmvro veurdezus, ur gwel eus ar c'haerañ, ur gwel eus an duduiañ, un daolenn gaer) en em lede dirazomp, pebezh taol-lagad kaer war ar vro en em lede dirazomp, un daolenn eus ar re gaerañ en em lede dirazomp ; die Augen labten sich an dem herrlichen Anblick, en em zudiañ a rae an daoulagad o sellet ouzh un dra ken brav, bourrañ a rae an daoulagad o sellet ouzh un dra ken kaer, flouret e veze an daoulagad gant un dra ken kaer, ar gwel eus un dra ken kaer a zudie an daoulagad ; ein herzergreifender Anblick, un arvest teneraus g. ; ein desolater Anblick, ur gwel glac'harus g. ; ein abstoßender Anblick, ein widerlicher Anblick, un arvest doñjerus g., ur gwel doñjerus g. ; sie prallte vor dem entsetzlichen Anblick zurück, ober a reas ur souz a-dreñv o welet un dra ken mantrus ; 2. doare g., tres g., min g., neuz b., dalch' g., feson b., arvez g., gwel g., liv g., diavaez g., everiañs b. ; sie ist ein erfreulicher Anblick, n'eo ket mezh he gwelet, un arvez brav a blac'h eo, ur plac'h a arvez mat eo, un dremm vat a blac'h eo ; er bietet einen elenden Anblick, er bietet einen kläglichen Anblick, er bietet einen jämmerlichen Anblick, liv ar vizer a zo warnañ, truez eo e zoare, hennezh a zo truek e neuz, e welet a zo truez,

hennezh a zo hudur da welet ; das *Viertel* bot einen elenden *Anblick*, feson an dienez a oa gant ar c'halter, liv an dienez a oa war ar c'halter, truez meurbet e oa doare ar c'halter ; *trotz des Anblicks, den er bot*, daoust d'e everiañs ; der *Anblick des Todes ist grauenhaft*, ar marv a zo garv e arvez.

anblicken V.k.e. (hat angeblickt) : sellet ouzh ; *jemanden böse anblicken*, sellet du ouzh u.b., ober selloù du (selloù a bevarzek real g., selloù drouk, selloù garv, selloù taer, selloù teñval, selloù put, selloù rous) d'u.b., terriñ war u.b. ur sell a dalvez ouzhpenn pemp blank (a dalvez c'hwech' real), ober ur sell a dalvez c'hwech' real d'u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., sellet put ouzh u.b., drouklagadiñ u.b., ober selloù a-dreuz d'u.b./ ober selloù a-gorn d'u.b./ ober selloù a-gleiz d'u.b. / ober selloù da zegas gwallavel d'u.b. (Gregor).

anblinken V.k.e. (hat angeblinkt) : [karr-tan] *jemanden anblinken*, gwignal d'u.b. gant gouleier e garr-tan.

anblinzeln V.k.e. (hat angeblinzelt) : *jemanden anblinzeln*, gwignal u.b., gwignal d'u.b., ober lagad luch d'u.b., reiñ un taolig lagad d'u.b., blinkañ ouzh u.b., gwilc'hañ ouzh u.b., distagañ un taol-lagad d'u.b., ober selladou d'u.b., ober luchadennoù d'u.b., teuler luchadennoù ouzh u.b.

anbohren V.k.e. (hat angebohrt) : 1. *toullañ, talarañ, sonteal, sontañ* ; *ein Fass anbohren*, toullañ ur varrikenn, lakaat ur varrikenn e broch, lakaat ur varrikenn e toull, lakaat ur varrikenn war doull, boulc'hañ ur varrikenn ; 2. [merdead.] stradañ, kas d'ar strad, goulediñ.

Anbohren n. (-s) : talaradur g., toullerez g.

Anbordgehen n. (-s) : [merdead.] lestradur g., lestrañ g., bagañ g.

Anbot n. (-s,-e) : [Bro-Aostria] kinnig g.

anbranden V.gw. (ist angebrandet) : 1. [mor] diruilhañ, diruilhal, tarzhañ, emdarzhata, dedarzhañ, freuzañ, fregañ, flastrañ, mordrouzal, grozmolat ; *die Wellen branden gegen die Felsküste an*, tourtet e vez ar c'herreg gant an tarzhioù mor, tarzhañ (freuzañ, fregañ, gourzarzhañ, flastrañ, krozañ, difarleañ) a ra ar mor war ar c'herreg, dedarzhañ a ra ar c'hoummoù dreist d'ar reier, ar gwagennoù a zeu da verval en ur fu'chañ ouzh ar c'herreg ; 2. [dre skeud] dirollañ, diruilhañ.

Anbranden n. (-s) : [mor] adtarzh g., astarzh g., rekas g., tarzh ar gwagennoù g., torr-mor g., krozadenn ar mor b., kroz ar mor g., mordrouz g., morson g., tregern ar mor b., storlok ar mor g., taolioù-mor ls., taolioù ls., fraoñv ar mor g., grozmol an tarzhioù g., kanenn ar mor b., mouezh ar mor b.

anbraten V.k.e. (brät an / briet an / hat angebraten) : [kegin.] rouzañ, rousaat, alaouriñ, resediñ ; *Fleisch anbraten*, rouzañ kig, sonnañ kig, resediñ kig, ober un tamm resediñ d'an c'high, lezel kig da rouzañ ; *dieses Stück Fleisch wurde nicht richtig angebraten*, n'eo ket sonnet an tamm kig-mañ ; *Zwiebeln anbraten*, bis sie schön braun sind, lezel ognon da rouzañ.

Anbraten n. (-s) : rouzañ g. ; das *Anbraten mit Butter*, ar c'heginañ en amanenn g. ; das *Anbraten mit Öl*, ar c'heginañ en eoul g. ; *kurzes Anbraten*, taol rost g., tamm resediñ g.

anbrauchen V.k.e. (hat angebraucht) : P. boulc'hañ.

anbräunen V.k.e. (hat angebräunt) : 1. duañ, kramenniñ, rouzañ ; 2. [kegin.] rouzañ, rousaat, alaouriñ, lakaat da resediñ. **anbrausen** V.gw. (ist angebraust) : degouezhout evel un tarzh avel, erruout a-dizh hag a-dag (d'an druilh, d'an druikh-drask, d'an druikh-drast, evel an tan, d'an tan ruz, a-dizh hag a-dro.), erruout evel ur bleiz.

anbrechen V.gw. (bricht an / brach an / ist angebrochen) : 1. deraouiñ, kregiñ, digeriñ ; die *Erntezeit brach an*, an eost a zeuas ; 2. [gouloù-deiz] deraouiñ, tarzhañ, goulaouiñ, sevel, skleuriñ, merkañ, strinkañ ; der *Tag bricht an*, emañ an deiz o

tarzhañ, emañ ar gouloù-deiz o sevel, emañ an deiz o skleuriñ, emañ an deiz o wennaat, kregiñ a ra an deiz da wennañ, yaouank eo an deiz, sevel a ra ar beure, emañ an amzer war zirouzañ, emañ an deiz o choulaouiñ, emañ an deiz o verkañ, emañ an deiz o strinkañ, setu ma strink an deiz ; der *Tag bricht immer später an*, an deiz a zale bep beure ; bei anbrechendem Tag, da c'houloù-deiz, da sav an deiz, d'an tarzh-deiz, da rouz-beure, da strink an deiz, da darzh an deiz ; der *Tag bricht an und nach und nach erstrahlt die Natur in leuchtenden Farben*, sevel a ra ar beure ha krog eo an traoù da wennaat, sevel a ra ar beure ha tamm-ha-tamm e vez sklérijennet an traoù gant gouloù an deiz ; *warten, bis der Tag anbricht*, gortoz ar splann ; 3. [noz] serriñ, serrnoziñ, digeriñ ; die *Nacht bricht an*, emañ an abardaez o louediñ, yaouank eo an noz, emañ an noz o serriñ, serrnoziñ a ra, emañ an noz o tigeriñ, noziñ a ra, nosaat a ra, nozikaat a ra, rouznoziñ a ra, serriñ a ra an noz, klozañ a ra an noz, emañ an noz o tont, nozik eo, emañ kozh an deiz, erru eo pell an deiz, izelaat a ra an deiz, mont a ra an deiz, nosaat a ra, erru eo an noz, en em gavet eo an noz, degouezhet eo an noz, erru eo noz anezhi, erru eo tost da noz.

V.k.e. (bricht an / brach an / hat angebrochen) : 1. boulc'hañ, dantañ, darnañ, digorniañ, damfregañ ; angebrochener Brotlaib, darn b., torzh voulc'h b. ; nicht angebrochen, divoulc'h ; er hat sein Vermögen ganz schön angebrochen,

boulc'het mat eo e zanvez gantañ, ur boulc'h brav en deus graet en e zanvez, ur voulc'hadenn vrv en deus graet en e fortun, diverret mat en deus e zanvez, aet eo ar c'chant da bevar-ugent gantañ, kaset en deus ar c'chant da bevar-ugent ;

2. freuzañ, dispenn, froc'hañ, frec'hiñ, fourtañ, ober skirioù gant ; einen Hunderteuroschein anbrechen, freuzañ (dispenn, froc'hañ, frec'hiñ, fourtañ) ur bilhed kant euro, ober skirioù gant ur bilhed kant euro.

anbrennen V.k.e. (brannte an / hat angebrannt) : 1. enaouiñ, elumiñ, lakaat an tan da gregiñ e, tanañ ; 2. suilhañ, leuskel da zantañ.

Vgw. (brannte an / ist angebrannt) : karañ, dantañ, gouleskiñ, suilhañ, deviñ, leskiñ, kregiñ, kreienañ, chom peg ouzh kostezioù pe ouzh foñs ar plad ; man tue Butter in die Pfanne, damit das Fleisch nicht anbrennt, lakaat amanenn er billig da virout na stagfe ar c'high ; angebrannt schmecken, bezañ blaz ar grat (al losk, an dev, an dantet, an dantadur, al loskadur, ar suilh, ar suilhet, ar rost) gant ubd, bezañ huerm ; es riecht angebrannt, c'hwezh ar grat (al losk, an dev, an dantet, an dantadur, ar suilh, ar suilhet) a zo amañ, blaz ar moged a zo amañ ; die Milch ist angebrannt, dantet eo al laezh, ferrimet eo al laezh, karet eo al laezh, urzhet eo al laezh ; die Kartoffeln sind arg angebrannt, paredet eo ar patatez ; [kegin.] schwarz anbrennen lassen, karleskiñ.

anbringen V.k.e. (brachte an / hat angebracht) : 1. stagañ, staliañ, sikañ, arloañ, lakaat ; ein Gemälde an der Wand anbringen, stagañ un daolenn ouzh ar voger ; Regale in einem Keller anbringen, astellat ur c'hav ; ein Schloss an einer Tür anbringen, potailhañ un nor, potennañ un nor, lakaat ur potaihl ouzh un nor ; die Bühnendekoration anbringen, sevel ar c'hinkladur, plantañ al loadur ; einen vorderen Teil an einem Kleidungsstück anbringen, kofañ ur pezh dilhad ; am Schaft war eine Klinge angebracht, ul lavnenn en em gave a-eeun gant an troad ; 2. sevel, ober ; eine Klage anbringen, sevel klemm, ober klemm ; 3. [dre skeud.] degas ; etwas Neues anbringen, kaout nevezdedou da lavaret, degas kelou nevez ; ein Zitat anbringen, menegiñ (ober meneg eus) un arroudenn, degas un arroudenn ; 4. eine nicht angebrachte Bermerkung, un evezhiadenn

dizereat b., un evezhiadenn dijaoj b., un evezhiadenn amzere b., [sellit ivez ouzh **angebracht**].

Anbringen n. (-s) : *Anbringen eines Stiels an einen Besen, trodadur ur skubellenn g.; Anbringen eines Griffes an ein Messer, trodadur ur gontell g.*

Anbringung b. (-,en) : stagadur g., stagerezh g., stagidigezh b., staliadur g.

Anbruch g. (-s,-brüche) : 1. deroù g., tarzh g., yaouankiz b.; *Anbruch des Tages, sav an deiz g., gouloù-deiz g., goulaouiñ-deiz g., goulaouig an deiz g., tarzh-deiz g., tarzh an deiz g., tarzhig an deiz g., ruzigenn b., rouz-beure g., strink an deiz g., deroù-deiz g., deroù an deiz g., gwazhenn-an-deiz b., gwenn an deiz g., kelig an deiz g., pellgent g., yaouankiz an deiz b. ; bei(m) Anbruch des Tages, da sav an deiz, da c'houloù-deiz, d'an tarzh-deiz, da rouz-beure, da strink an deiz, da darzh an deiz ; Anbruch der Nacht, deroù-noz g., digor-noz g., rouz-noz g., rouz an noz g., serr an noz g., toullig an noz g., peuznoz b., nozig b., serr-noz g., serr an noz g., serr-deiz g., barvenn-noz b., brizhnoz b., bannwel-noz g., goubannwel-noz g., mare ar rouedoù g., abardaez-noz g., pardaez-noz g., goubanner-noz g., gousper g., lammig-an-noz g., yaouankiz an noz b., doubl-noz g., kuzh an deiz g., noz b. ; bei(m) Anbruch der Nacht, pa erru rez-noz, da beuznoz, da zigor an noz, e toullig an noz, etre doubl-deiz ha doubl-noz, e-tro an noz digor, war-dro an noz digor, war-dro serr-noz, da serr-noz, d'ar serr-noz, da vare serr-noz, e-serr an noz, diouzh an noz, diouzh noz, da vare noz, d'an noz, edan an noz, dindan an noz, etre deiz ha noz, da vare ar rouedoù, d'an abardaez-noz, d'ar pardaez-noz, da bardaez-noz, war ar pardaez-noz, da zigor-noz, da rouz-noz, da rouz an noz, da lammig an noz, da droioù koubig, da c'houbannwel-noz ; unmittelbar nach Anbruch der Nacht, kerkent ha serret an noz ; könnten wir nur vor Anbruch der Nacht zu Hause sein ! mar gallfemp bezañ er gér a-raok an noz e vefe mat ! ; diesen Acker schaffen wir noch vor Anbruch der Nacht, a-benn ma vo deuet an abardaez e vo paket ar parkad-se ; 2. [dre heñvel.] boulc'h g.; Anbruch des Schirkens, boulc'h er vorzherd-hoc'h g.(Gregor).*

anbrüchig ag. : 1. *anbrüchiges Obst, fruezh tezet str., fruezh techet str., fruezh pezhell str., fruezh fouist str., fruezh foust str. ; 2. anbrüchiger Zahn, dant merglet (bruket, revet) g., dant toull brein g. ; anbrüchig werden, tezañ, merglañ, breinañ, bruakañ.*

anbrüllen V.k.e. (hat angebrüllt) : *jemanden anbrüllen, hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunañ u.b., leuskel kunujennou uzh u.b., lavaret traou d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., ober trouz d'u.b., langachiñ u.b., todioniñ war u.b., rendaeliñ u.b., karnajal war u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'herv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., rustoniañ u.b., delazhiñ kunujennou war u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., mont reut d'u.b. ; jemanden wütend anbrüllen, taeraat ouzh u.b.*

V.em. sich gegenseitig anbrüllen (haben sich (ak.) angebrüllt) : en em chaokat, en em vegata, en em gatailhat, en em chakat, bezañ c'hoari etrezo, bezañ butun etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ rust an troc'h ganto, bezañ kroz ganto, bezañ katailh ganto.

anbrummen V.k.e. (hat angebrummt) : 1. *jemanden anbrummen, jarneal gant u.b. / teñsañ gant u.b. (Gregor), teñsañ kaer u.b., krozal ouzh u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e Benn d'u.b., gwalarniñ u.b., ober trouz bras d'u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'herv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., delazhiñ kunujennou war u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teurel ar seizh anvalav war u.b., foulhezañ u.b. a salmennoù, troc'hañ hujaotou gant u.b., bleiziñ u.b., skeiñ kunujennou gant u.b., krial war-lerc'h u.b., teurel ar brall war u.b., kunujañ u.b., karnañ war u.b., dornañ a-enep (ouzh) u.b., razailhat war u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont rep ouzh u.b., mont feuls ouzh u.b., gwallgaozeal d'u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., kannañ e roched d'u.b., paskañ e draou d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b., gourdrouz u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., hujaotal u.b., ober brud d'u.b., soroc'hal d'u.b. ; 2. *der Bär brummte ihn an, diskognal a rae an arzh o sellet outañ, gourdrouz a rae an arzh anezhañ.**

anbrüten V.k.e. (hat angebrütet) : kregiñ da c'horin udb ; angebrütes Ei, vi kofilis (hanter c'hoer, tregor) g., vi gor g.

Ancenis n. : Ankiniz b.

Anchkreuz n. (-es,-e) : kroaz krommellek b.

Anchoïade b. (-) : [kegin., meuz] genougammad g.

Anchovis b. (-) : [loen.] genougamm g. [liester genougammed] ; ein Fass Anchovis, ur baraodad g. ; [kegin.] wie Anchovis einsalzen, genougammañ.

Anchovisfass n. (-es,-fässer) : baraod g., baraodad g.

Anchsymbol n. (-s,-e) : kroaz krommellek b.

Anciennität b. (-) : hended b.

Ancien Régime n. (-) : [istor, Bro-C'hall] das Ancien Régime, ar Renad Kozh g.

Andabate g. (-n,-n) : [Henamzer, Klezeiataer] andabata g. [liester andabataed].

Andacht b. (-,en) : [relij] 1. emzastum g., dastum eus an den ennañ e-unan g., parfetiz b., perfeted b., parfetadur g., devosion b. ; in Andacht versinken, ober ar bedenn a galon / ober un dastum ennañ e-unan / pediñ a galon (Gregor), diskenn en-unan (ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.), en em zastum en-unan (ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.), antren en-unan (ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.), ober un enklask war e goustiañs, diskenn e gouled e galon, diskenn en e galon ; 2. pedenn b. ; seine Andacht verrichten, ober e zevosion ; a) pediñ, lavaret e bedennoù, bezañ gant e bedennoù, lavaret e euriou ; b) kofes ha sakramantiñ (Gregor) ; mit einem Gesicht voller Andacht, parfet e zremm ; voller Andacht beten, pediñ gant parfetiz ; neuntägige Andachtsübung, naved b.lg. ; eine Andacht halten, oferenñiñ, lidañ an oferenñ, en em vodañ evit pediñ.

andächtig ag. : 1. [relij.] deol, devot, parfet ; andächtige Stimmung, aergelc'h a zevosion g., aergelc'h a barfeted g. ; mit andächtigem Gesicht, parfet e zremm.

Adv. : [relīj.] 1. devot, devotamant, gant deoliezh, ent-deol, deol ; die Messe andächtig hören, klevet deol an oferenn, selaou deol an oferenn ; andächtig beten, pediñ gant parfetiz ; 2. [dre astenn.] andächtig zuhören, selaou a-zevri, selaou parfet, bezañ gwir wellaň o selaou, selaou gant evezh bras, selaou glan, selaou gant mil evezh, selaou pizh.

Andachtsbuch n. (-s,-bücher) : [relīj.] ein Andachtsbuch, un euroù g. [liester eureier], ul levr a zevotion g.

andachtsvoll ag. : parfet.

Andalusien n. : Andalouzia b.

Andalusier g. (-s,-) : Andalouzad g. [liester Andalouziz].

andalusisch ag. : andalouzat, ... Andalouzia ; [sonerez] andalusische Kadenz, kaskouezh linennek g.

Andalusit g. (-s,-e) : [maen.] andalouzit g. ; ein Stück Andalusit, un andalouzitenn b.

Andante n. (-s,-s) : [sonerez] andante g.

Andauer b. (-) : padusted b., padelezh b.

andauern V.gw. (hat angedauert) : dreistpadout, trebadout, goubadout, aspadout, padout, kenderc'hel.

Andauern n. (-s) : trebad g., dreistpad g., padusted b., padelezh b., padadur g., peurzalc'husted b., peurzalc'huster g.

andauernd ag. / Adv. : trebadek, trebadus, padus, padel, hirbad, peurzalc'hus, hep diskrog, hep ehan, hep ehanaň, hep paouez tamm, dibaouez, harz-diharz, diehan, diastal, dispan, hep spanaenn, hep distenn, a-drebad, hep disterniaň, taol-hataol, da bep mare, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep arsav, hep remzi ; nach andauerndem feuchtem Wetter, goude ar gleborou a oa bet ; andauerndes Feuer, tennadeg stank (fonnus) ha diastal b. ; andauernd schießen, malaň dir ; von beiden Seiten kam ein heftiges, andauerndes Feuer, an tennoù fuzuilh a yae hag a zeue, n'eo ket diouzh kont - an daou du a denne ha n'eo ket dre gont - eus an daou du e fuc'hе stank an tennoù.

Anden ls. : die Anden, an Andoù ls., aradennad an Andoù b.

Andengans b. (-,gänse) : [loen.] skilwazi an Andoù b. [liester skilwazi an Andoù].

andenken V.gw. (dachte an / hat angedacht) : soñjal, ijinaň ; denk mal an ! soñj 'ta ! ijin 'ta !

Andenken n. (-s,-) : 1. tra-eñvor g., eñvoren b., eñvordra g., kounaenn b. ; Kindheitsandenken, eñvoren eus ar bugaleaj b., kounaenn eus ar bugaleaj b. ; 2. koun g., eñvor g., memor b., soñj g. ; zum Andenken an, e koun (u.b., ubd, eus u.b., eus ubd), e memor (u.b., ubd, eus u.b., eus ubd) ; jedes Jahr, zum Andenken an diesem einen Tag, bep bloaz, da geñver an deizmaň hag e koun anezhaň ; in gutem Andenken bei jemandem stehen, bezañ chomet ar soñj frealzus (plijus) eus an-unan e spered hag e kalon u.b. ; sein Andenken, ar soñj anezhaň g. ; das Andenken an jemanden wachhalten, padusaat ar soñj ag u.b., kenderc'hel ar soñj ag u.b.

andenkwürdig ag. : dellezek a eñvor.

Andentanne b. (-,-n) : [louza.] dizesper ar marmouzien g.

änderbar ag. : daralladus, ... a c'haller darallaň kemmadus, daskemmadus, adreizhadus, ... a c'heller adreizhaň, [polit.] enkemmadus.

Änderbarkeit b. (-) : daralladusted b., kemmadusted b., [polit.] enkemmadusted b.

andere(r,s) ag. : 1. egile, egile all, eben, eben all, un all, un arall, an arall, re all, ar re all ; der eine, der andere, an eil ... egile ... - unan ... egile ... - hennezh ..., egile ... - hemaň ..., henhont ... - unan ..., unan ... ; die eine, die andere, an eil ..., eben ... - unan ..., eben ... - honnezh ..., eben ... - homaň ..., honhont ... - unan ..., unan ... ; die einen und die anderen, an eil re hag ar re all ; er lief von dem einen zum anderen, redek

a rae da gaout hemaň, da gaout henhont ; zu dem einen oder anderen Punkt des Vorhabens, war ur poent be boent eus ar raktres ; die einen gegen die anderen, an eil re a-enep ar re all, an eil re ouzh ar re all, ur re ouzh ar re arall ; einige ... andere ..., lod ..., lod all ... - an eil re ...., ar re all ... ; der eine ist schöner als der andere, kaer pe gaeroc'h int, kaer war gaeroc'h ez int ; einige sind gekommen, andere nicht, lod a oa deuet, lod all ne oant ket - darn a oa deuet, lod all ne oant ket ; viele andere, kalz a re all, paot arall ; ein paar andere, ein paar andere Leute, unan bennak all ; der eine oder der andere, hini pe hini, hemaň-henn, unan pe unan anezho, unan pe egile, den pe zen, unan pe unan, an eil pe egile ; das eine oder das andere, seurt pe seurt, unan pe unan ; entweder das eine oder das andere, pe an eil, pe egile ; jeder andere, pep hini all ; wie jeder andere auch, wie alle anderen auch, evel kement den 'zo, evel pep hini ; wie jeder andere auch muss er sich ernähren und kleiden, kof ha kein en deus da zerc'hel evel ar re all ; das kannst du so gut wie jeder andere, ober a rez an dra-se koulz ha nikun ; du machst die Arbeit besser als jeder andere, du machst die Arbeit besser als alle anderen, ober a rez gwell eget den all ebet ; manch andere, darn all, lod all, darn all a dud, lod all a dud ; er kennt die Gegend besser als jeder andere, anavezout a ra ar vro gwelloc'h eget nikun, anavezout a ra ar vro gwelloc'h eget hini all a gement, anavezout a ra ar vro gwelloc'h eget nep den all ; einer nach dem anderen, an eil war-lerc'h egile, an eil goude egile, unanhag-unan, unan da unan, a unan da unan, a-hini-da-hini, hini-ha-hini, a-unanoù, a-hiniennoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-warlerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, pep hini diouzh tro, pezh-hapezh, tamm dre damm, a bep eil ; 2. all, arall ; auf dem anderen Ufer, war an aod enep, war ar ribl enep ; auf dem anderen Rheinufer, en tu all d'ar Roen, war ribl all ar Roen ; auf der anderen Seite der Mauer, en tu all d'ar voger ; ganz am anderen Ende des Tunnels, er penn all tre d'ar riboul ; am anderen Ende der Stadt wohnen, bezañ o chom er penn all a gêr, bezañ o chom er c'hostez all eus kér, bezañ o chom en tu all eus kér ; ein and(e)rer, unan all, un den all g., un all, un arall ; der andere, an hini all, egile all, an arall ; die andere, an hini all, eben all, an arall ; andere, re all, unanoù, unanoù bennak ; die anderen, ar re all, ar reou all ; andere Leute, tud all ; die anderen Leute, an dud all, ar pep all eus an dud-se ; er wurde erschossen, wie zwanzig andere danach, fuzuilhet e voe evel ugant all d'e choude ; irgendwelche anderen, unnebeud bennak a re all, ur re bennak all, unan all bennak ; wie jeder andere auch, evel kement den a zo, evel pep hini ; jemanden mit jemand anderem in Verbindung setzen, kehentaat u.b. gant unan all, lakaat u.b. kehent gant unan all ; er weiß noch ganz and(e)re Sachen, traoù en dije c'hoazh da zisac'haf, a bep seurt en dije da lavaret c'hoazh hag a-dreuz hag a-hed ; sich auf and(e)re verlassen, fiziout en (war) tud all ; unter and(e)rem, e-mesk traoù all, e-touez traoù all ; sie haben zur Zeit andere Sorgen, n'emaint ket gant se, chalet int gant traoù all ; ich habe ganz and(e)re Dinge erlebt ! goude an holl drubuilhò em eus bet em buhez e vo an dra-se un ebav evidon ! ne vin ket lakaet diaes gant ken nebeut a dra ! ne vin ket lakaet diaes gant ken nebeut all ! n'eo ket marv mil den ! ne'n em drubuilhin ket evit ken nebeut a dra ! n'emaň ket ar mor o tont war an douar ! ne denn ket da wall dra ! n'eus ket a ziaezi ! n'eus ket a forzh ! n'eus forzh a se ! ne ra tra ! se ne ra mann ebet ! kement-se ne vern ket re ! gwelloc'h eo eget an eost da vankout ! ne vo nemet un taňva din ! ; in einem anderen Land als der Bretagne, en ur vro ha n'eo ket Breizh

eo ; sie springen von einem Thema zum anderen, mont a reont eus ar c'hzaz d'ar razh, da gentaň e sav ur gaoz ganto ha goude e sav ur gaoz all ; eins führt zum anderen und ..., so kommt eins zum anderen und ..., eine Sache ergibt die andere und ..., eus an eil kont d'eben e ..., a vihan da vras e ... ; unter anderem (unter anderen Dingen), e-mesk (e-touez) traou all, en o mesk, pa ne vez ken ; neben anderen Überlegungen, neben anderen Erwägungen, etre abegoù all ; 3. disheiñvel ; etwas in einem anderen Licht sehen, gwelet udb un ur c'hiz all ; er ist einer and(e)ren Meinung, n'emaň ket gant an hevelep mennozh (gant an hevelep soñj), n'emaň ket a-du ; obwohl ich anderer Meinung bin als du, ha bezaň na soñjan ket eveldout ; so machen wie jeder andere, ober ar c'hiz ; andere Länder, andere Sitten, pep bro he giz - ken lies broioù, ken lies doareoù - kant sant, kant santimant - un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz (Gregor) - kant bro kant giz - kant parrez, kant iliz - kant plac'h, kant hiviz - kant horolaj, kant eur - seul benn, seul veno - pep hini en deus e benn pa rank en dougen - pep bro he deus he giz ha pep plac'h he hivizh - ken alies gwrac'h, ken alies a geusteur - pep hini e vlaz : logod d'ar c'hazh, eskern d'ar chas - d'ar sparfell ul laouenan, d'ar bleiz un dañvad pe un oan, d'ar c'hazh ul logodenn, hag a re a zebra vez laouen - da bep labous e gan ; 4. estroc'h eget ; andere als du, estroc'h egedout, estregedout ; man muss auch ab und zu etwas anderes als Fleisch essen, estroc'h eget kig a zegouezh d'an den debriñ ; gib mir etwas anderes zu trinken als Wasser, ro din da evaň estreget dour ; ich tue nichts anderes, ne rin nemet se ; 5. nep ... all, ken ..., hini all ; kein anderer als, nep den all nemet ..., ken den nemet ..., hini all ebet panevet ..., den all ebet estreget ..., hini ebet ken nemet ... ; kein anderer als Goethe, Goethe eñ e-unan-kaer, ken mestr nemet Goethe ; kein anderer gefällt mir, hini all estregetaň ne blij din ; ich liebe einen anderen, estregedout a garan ; ich diene keinen anderen Herrn als den König, ne servijan ken mestr nemet ar roue ; andere denken so wie er, estregetaň a soñj an dra-se, estroc'h egetaň a soñj an dra-se ; nichts anderes, netra all, netra all ebet, mann all ebet, ken tra, tra ken, ken, netra ouzhpenn ; ich habe nichts anderes gehört, ne'm eus klevet mann all ebet ; ich hatte nichts anderes erwartet, ne oan ket e-sell a gen, ne oan ket e-sell a netra all ebet ; man spricht von nichts anderem, n'eus ken kont, n'eus brud nemet eus se, ne gomzer a gen, emaň ar brud-se a bep tu (Gregor), klevet e vez anv eus kement-se e pep lec'h, kaoz vras a zo eus an dra-se, war teod an dud emaň, war an teod emaň ; er ist zu nichts anderem nütze, er ist zu nichts anderem fähig, er ist zu nichts anderem zu gebrauchen, n'eo mat da gen ; ich brauche nichts anderes, ne'm eus ezhomm a gen ; nichts anderes als, ken tra nemet, ken tra panevet, ken nemet, ken panevet ; das ist nichts anderes als Gold, n'eo ken tra nemet aour ; es bleibt nichts anderes zu tun, als nach Hause zu gehen, ne chom mui ken tra da ober panevet distreiñ d'ar gér, n'eus ken da ober panevet distreiñ d'ar gér ; keine andere Sprache als Französisch war erlaubt, ne veze aotreet ken yezh nemet ar galleg, ne veze aotreet yezh all ebet estreget ar galleg ; wir haben keine andere Wahl, n'hon eus ken dibab, n'hon eus ken tra d'ober, n'eus ken d'ober, n'eus ket mui da zibab, n'eus ket a zibab ken, n'hon eus diank ebet ken, n'eus mui nemet an dra-se d'ober, ret mat eo deomp ; ich habe keine anderen Wünsche, ne zivizan mui netra, ne c'houlennan ken tra ; mit nichts anderem als einer Schaufel hat er das Loch gegraben, graet en doa an toull hep ken benveg nemet ur bal ; er hatte ihr geschworen, dass er keine andere heiraten würde, touet en doa dezhi n'en dije ken pried ; sich eines anderen

belehren lassen, dont d'ar gér, dont d'an dosenn, dont skiant vat d'an-unan, divanegaň e spered (Gregor), lemle diwar e zaoulagad ar rouedenn deñval lakaet warno, lemle diwar e spered ar rouedenn lakaet warnaň, divanegaň e zaoulagad, sevel skiant d'an-unan, [paotr] en em zivleupaň, [plach] en em zivleupezaň ; sich eines anderen besinnen, em zisvarn, dont d'an dosenn, dont d'ar gér, cheñch soñj, cheñch mennozh, cheñch santimant, dibennadiň, treiň mennozh, treiň meno, treiň diwar e vennozh, distreiň diwar e vennozh, distreiň aziwar e vennozh, distreiň diwar e veno, dont en-dro war e veno, lentaat, lentaň, treiň kordenn, treiň banniel, treiň e bastell, dilezel ur mennozh, cheñch tu d'e grampouezhenn, kemmaň soñj, dilezel ur mennozh, lentaat, lentaň, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiň penn d'ar vazh, treiň penn d'e vazh, trokaň penn d'ar vazh, trokaň penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; 6. und alles and(e)re, ha kement tra 'zo c'hoazh ('zo holl) ; er ist alles andere als dumm, n'eo ket sot, pell ac'hano (nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz, war-nes-tost, kalz a vank, kalz a faot) ; diese Aufgabe verdient alles andere als Lob, a bep seurt a c'halfed lavaret diwar-benn an dever-se met n'eo ket meuleudioù e vo, sur 'vat (pell ac'hano, nag a-bell, an tazoù, war-bouez kalz, war-nes-tost, kalz a vank, kalz a faot) ; 7. [troioù-lavar] am and(e)ren Tage, antronoz ; in and(e)ren Umständen sein, bezaň kelou ganti, bezaň kelou mat ganti, bezaň kelou nevez ganti, bezaň prenet un davañjer nevez, bezaň kelou bugel ganti, bezaň ar soubenn o virviň, bezaň an dud da greskiň ganti, bezaň war he chaosonoù ; sie sind einer wie der andere, tuig 'zo talig, se 'zo tuig ha talig, marv eo ar gwez-avalou ha disec'het plant ar sistr, n'eus ket a gemm etre bara-laezh ha laezhbara, kenkoulz eo an eil hag egile, kenkoulz eo an eil evel egile ; einer um den and(e)ren, diouzh tro, bep eil tro, bep eil taol, bep un eil, a bep eil, tro-ha-tro ; er macht eine Dummheit über die and(e)re, Kerdrubuilh 'zo anezhaří, ne ra nemet sotonioù ha sotonioù, mont a ra a sotoni e sotoni, ober a ra sotonioù gwisk-war-wisk, ne ra nemet yoc'hiň sotonioù nevez àr ar re a-zigent, ober a ra sotonioù bern-war-vern ; es vergeht ein Monat um den and(e)ren, dont a ra (tremen a ra) ar mizioù an eil war-lerch egile ; einmal übers andere, taol-war-daol (Gregor), taol-ha-taol, da bep mare, hep astal, hep arsav, hep spanaenn, diouzh renk, diouzhu ; eins ins andere, well-wazh, an eil dre egile, an eil da gas egile, an eil e-ser egile, goude bezaň sellet pizh ouzh pep tra, gwitibuntamm ; andere Zeiten, andere Sitten, gwechall diouzh gwechall, hiziv diouzh hiziv.

anderenfalls Adv. : peotramant, anez-se, e-giz-all, e-mod-all, mod-all, anez da se, a-hend-all, pe a-hend-all, panevez-se, a-berzh-all, evit ac'hano, en degouezh kontrol.

anderenorts Adv. : e lec'h all.

anderentags Adv. : antronoz.

andererseits Adv. : diouzh an tu all, diouzh un tu all, eus ur perzh all, a-hend-all, a-du-arall, er feson all, eus un tu all ; einerseits .... andererseits ..., diouzh un tu ... diouzh an tu all ... - eus un tu ... eus an tu all ... - eus ur perzh ..., eus ur perzh all ... - diouzh ur c'hostez ..., diouzh ur c'hostez all.

Andergeschwisterkind n. (-es,-er) : kenderv a-berzh kendirvi-gomez g.

andermal Adv. : ein andermal, d'ur c'houlz all, d'ur mare all, ur wech all b., un dro all.

andermalig ag. : graet un eil gwech, nevez, a-nevez, ad-. Adv. : adarre, arre, en-dro, a-nevez, a-adwezh, a-retorn, c'hoazh, ad-, un taol all, un dro all.

ändern V.k.e. (hat geändert) : 1. kemmañ, cheñch, treiñ, argemmañ, daskemmañ, treuzfurmíñ, treuzneuziañ, cheñch aoz da, lakaat kemm e, darallañ, [polit, gwir] enkemmañ ; *ein Kleid ändern, adrenkañ (reizhañ, distremen) ur pezh dilhad ; was kann man schon daran ändern ? petra 'ri ? petra a fell dit ? petra a fell deoc'h ? ; die Beschwerden eines einzigen Lesers können doch nicht Grund genug sein, um die ganze Aufmachung einer Zeitschrift zu ändern, n'eus ket tu da dreïñ doare d'ur gelaouenn evit kelo ul lenner bennak hepken ; einen Gesetzentwurf ändern, enkemmañ un danvez-lezenn, enkemmañ ur c'hinnig lezenn ; die Verfassung ändern, daskemmañ ar Vonreizh ; [lu] seine Stellung ändern, seine Lage ändern, dilec'hiañ ; 2. [dre skeud.] es ist auch nicht ein Jota daran zu ändern, es ist auch nicht das Geringste daran zu ändern, arabat treiñ ur pik ennañ, arabat treiñ ur pik dioutañ ; die Richtung ändern, cheñch tu, cheñch hent, cheñch roud, treiñ diwar e hent, diheñchañ, en em dreïñ da vont war un tu all ; seine Ansicht ändern, en em zisvarn, cheñch soñj, cheñch mennozh, dibennadiñ, treiñ meno, treiñ kordenn, treiñ banniel, treiñ e bastell, cheñch santimant, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel ur mennozh, treiñ mennozh, treiñ diwar e vennozh, cheñch tu d'e grampouezhenn, kemmañ soñj, dilezel ur mennozh, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazu d'e daboulin, cheñch bazu d'an daboulin, cheñch bazu war an daboulin, cheñch bazu en daboulin ; ich werde ihn dazu bringen, seine Meinung zu ändern, pouenzañ a rin warnañ da gemmañ e vennozh.*

V.em. : **sich ändern** (hat sich (ak.) geändert) : kemmañ, cheñch, treiñ, treiñ neu, troc'hañ, argemmañ, bezañ cheñch war an-unan, darallañ ; *sich ständig ändern, sich oft ändern, bezañ cheñch-dicheñch, bezañ kemm-digemm ; das Wetter ändert sich, a) emañ-hi o treiñ da fall, emañ-hi o treiñ ; b) emañ-hi o troc'hañ da vat, emañ-hi o troc'hañ, emañ-hi oc'h en em droc'hañ, emañ an amzer o tont da vrap ; die Zeiten ändern sich, treiñ a ra rod an amzer, cheñch a ra an traou, deuet ez eus cheñchamant, cheñchamantoù a zo bet, bez ez eus kemm er gizioù, pebezh nevezadur a zo en amzer-vremañ e-keñver gwechall ! pebezh kemm etre gwechall hag hiziv ! aet eo ar bed en-dro ! aet eo ar bed war-raok ! ; sich mit der Zeit ändern, argemmañ gant an amzer ; sich positiv ändern, sich zum Besseren ändern, cheñch war well, cheñch ouzh gwell, cheñch war an tu mat, treiñ war well, gwellaat, gwellaat d'an-unan / d'an dra-mañ-tra, mataat, arvataat, mont war well, mont war wellañ, mont war wellaat, bezañ war wellaat, dont da well, dont war well, dont war wellaat, dont war an tu mat, mont gwell-ouzh-gwell, mont gwell-är-gwell, mont gwelloc'h-gwell(añ), mont gwell-pe-well, mont a-raok, mont war a-raok, treiñ da vat, dont da well, mont war-raok.*

andernfalls Adv. : peotramant, anez-se, e-giz-all, e-mod-all, mod-all, anez da se, a-hend-all, pe a-hend-all, panevez-se, paneve-se, panevet-se, panevet da se, a-berzh-all, evit ac'hano, en degouezh kontrol.

andernorts Adv. : e lec'h all.

anderntags Adv. : antronoz.

anders Adv. : 1. peotramant, anez-se, e-giz-all, e-mod-all, mod-all, anez da se, a-hend-all, panevez-se ; *wenn anders, a-hend-all ; 2. en un doare all, disheñvel, diseurt, en un doare disheñvel, d'un tres arall, en dailh all, a-hend-all, e-mod-all, e-giz-all, mod-all ; ich gehe hin, nicht etwa dass ich dazu Lust hätte, aber ich kann nicht anders, mont a rin di, neket ma vijen laouen da vont, met n'eus ket tu din d'ober a-hend-all - neket*

ma vijen laouen da vont di, met n'eus ket tu din d'ober a-hend-all ; anders als durch Kampf, estreget oc'h en em gannañ ; diese Krankheit kann auch anders ausgetilgt werden, galout a ch'aller lazhañ ar c'leñved-se e-giz-all c'hoazh ; das klingt schon ganz anders, kalz gwelloc'h eo ! ; ich kann einfach nicht anders, ne c'hallan ket paraat, n'on ket evit miret a (da) ober an drase, n'on ket evit mirout ; anders vorgehen als, ober disheñvel diouzh ; damals ging er anders vor, d'ar c'houlz-se e rae diseurt diouzh ma ra bremañ ; ich werde anders verfahren, skeiñ a rin gant penn all ar vazh war an daboulin ; anders geschrieben, skrivet disheñvel ; es kommt ganz anders, dic'hortoz-kaer eo pezh a c'hoarvez ; ganz anders als, er c'ontrol da, en eneb da, en eskemm da, e gin da, disheñvel-groñs diouzh, diseurt-groñs diouzh ; in dieser Gegend sprechen die Leute anders als wir, an dud du-hont n'o deus ket ar memes kaoze eveldomp ; er denkt anders als er spricht, ludu en deus da c'holeñ e dan, e deod ne larav ket ar pezh a zo en e galon, lavaret a ra ar penn pellañ diouzh e vennozh, hennezh a oar derc'hel gantañ, hennezh ne larav ket e oferenn war gan, daouarn tomm hag ur galon yen a zo gantañ, lavaret a ra an eneb eus ar pezh a soñj, prezeg a ra a-enep e soñj ; es sich (dat.) anders überlegen, cheñch soñj, cheñch mennozh, cheñch santimant, treiñ meno, treiñ kordenn, treiñ banniel, treiñ e bastell, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dilezel ur mennozh, treiñ mennozh, cheñch tu d'e grampouezhenn, treiñ diwar e vennozh, kemmañ soñj, dilezel ur mennozh, lentaat, lentañ, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazu d'e daboulin, cheñch bazu d'an daboulin, cheñch bazu war an daboulin, cheñch bazu en daboulin ; ich habe es mir anders überlegt, cheñchet em eus santimant, cheñchet em eus soñj, cheñchet em eus mennozh, troet em eus meno, troet em eus kordenn, distroet on diwar va mennozh, distroet on a-ziwar va mennozh, dilezet em eus va mennozh, troet em eus mennozh, troet on diwar va mennozh, kemmet em eus soñj ; anders gesagt, anders ausgedrückt, anders formuliert, gant geriou all, da lavaret eo, eleze, pa lavarin mat, kement ha komz resisoch' (reishoc'h), kenkoulz ha komz resisoch' (reishoc'h), betek komz resisoch' (reishoc'h), pe en un doare all ; wie könnte es anders sein, e-giz m'emañ-hi just / evel just ha rezon ; 3. disheñvel, disharival, diseurt, diforc'h, all ; gestern hat das Fleisch anders geschmeckt, n'edo ket ar c'hiq er blaz-mañ dec'h, ne oa ket ar c'hiq er blaz-mañ dec'h ; sich anders besinnen, em zisvarn, dont d'an dosenn, dont d'ar gêr, cheñch soñj, cheñch mennozh, cheñch santimant, dibennadiñ, treiñ mennozh, treiñ meno, treiñ diwar e vennozh, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dont en-dro war e veno, lentaat, lentañ, treiñ kordenn, treiñ banniel, treiñ e bastell, dilezel ur mennozh, cheñch tu d'e grampouezhenn, kemmañ soñj, dilezel ur mennozh, lentaat, lentañ, cheñch penn d'ar vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazu d'e daboulin, cheñch bazu d'an daboulin, cheñch bazu war an daboulin, cheñch bazu en daboulin ; ich habe es mir anders überlegt, cheñchet em eus santimant, cheñchet em eus soñj, cheñchet em eus mennozh, troet em eus meno, troet em eus kordenn, distroet on diwar va mennozh, dilezet em eus va mennozh, troet em eus mennozh, kemmet em eus soñj ; die Situation wäre anders gewesen, disheñvel e vije bet an traou ; er ist anders als seine Kameraden, disheñvel eo diouzh e gamaladed ; das

Recht, anders zu sein, ar gwir da vezañ disheñvel g. ; völlig anders sein, bezañ rekin an eil d'egile, bezañ disheñvel penn-da-benn, bezañ disheñvel-klok, bezañ disheñvel-groñs, bezañ disheñvel-razh, bezañ disheñvel-krenn ; anders als, en enep da, a-enep da, er chontrol da, diseurt diouzh, disheñvel diouzh ; er wird anders, emañ o cheñch, cheñch a zo o tont warnañ, kemm a zo o tont ennañ, kemmañ a ra tamm-hattamm ; im Land ist manches anders geworden, ned eo ket ar vro hollik heñvel ouzh ar pezh a oa a-raok, ned eo ket ar vro holl-razh evel ma oa a-raok ; P. das ist was ganz anders, se 'zo ur gont all, an dra-se avat 'zo ur c'hoari all, se 'vat 'zo ur jeu all, honnezh a zo un afer all, se 'zo un abadenn all, amañ ez eus ur c'hoari all, setu amañ ur c'hoari all 'vat, ur pezh all eo an dra-se ; jemand anders, unan all, un den all ; niemand anders, nikun a-hend-all, nep den all, hini all a gement, den all a gement ; nirgend anders, e lec'h all ebet, e nep lec'h all ebet ; wie war es doch ganz anders ! cheñchet eo an traou 'vat ! bez ez eus kemm er gizioù ! pebezh cheñchamantoù ! deuet ez eus cheñchamant ! pebezh nevezadur a zo en amzer-vremañ e-keñver gwechall ! ; das ist nun einmal nicht anders ! e giz-se emañ kont - e giz-se emañ an traou - e-mod-se emañ ha n'emañ ket e-mod all - e-mod-se emañ an traou, pa vez kamm ar c'heuneud e vez kamm ar glaou - e-mod-se emañ an traou, pa vez kamm ar c'heuneud ne vez ket eeun ar glaou ; 4. [trolavar] mir wird ganz anders, deuet on da vezañ fall, deuet eo da vezañ diaes din, ne ya ket mat ganin.

andersartig ag. : disheñvel, dishañval, diforc'h.

Andersartigkeit b. (-) : diforc'helez b., disheñvelder g., disheñvelded b., disheñveledigezh b., arallded b. ; das Recht auf Andersartigkeit, ar gwir da vezañ disheñvel g.

andersdenkend ag. : mennozhioù disheñvel gantañ.

anderseits Adv. : diouzh an tu all, diouzh un tu all, eus un tu all, eus ur perzh all, a-hend-all, a-du-arall, er feson all ; einerseits ... anderseits ..., diouzh un tu ... diouzh an tu all ... - eus un tu ... eus an tu all ... - eus ur perzh ..., eus ur perzh all ... - diouzh ur c'hostez ..., diouzh ur c'hostez all...

andersfarbig ag. : a liv disheñvel, ... a zoug ul liv disheñvel.

andersgläubig ag. : arallgredenn, kredennoù disheñvel gantañ, kreañsouù disheñvel gantañ.

Andersgläubigkeit b. (-,en) : arallgredenn b.

Andersheit b. (-) : allder g., allded b.

andersherum Adv. / **andersrum** Adv. : 1. eus an tu all, en tu all, war an tu all, d'an tu all, d'an afferant ; 2. P. heñvelreizh ; er ist andersrum, hennezh a zo paotr an douar melen.

andersrassig ag. : a ouenn disheñvel, arallouenn ; eine Hündin andersrassig belegen, mastinañ ur giez.

Anderssein n. (-s) : allder g., allded b. ; Recht auf Anderssein, gwir da vezañ disheñvel g.

anderssprachig ag. : 1. ... a zo skrivet en ur yezh all ; 2. ... a gomz ur yezh all.

anderswo Adv. : lec'h all, e lec'h all ; hier verderben die Lebensmittel, während anderswo Leute verhungern, boued a zo amañ o vreinañ, ha bezañ tud o vovel gant an naon e lec'h all - boued a zo amañ o chom da goll, ha bezañ tud o vovel gant an naon e lec'h all - boued a zo amañ o vreinañ, pa soñjer e vez tud e broioù all o vovel gant an naon - boued a zo amañ o chom da goll, ha gwelet tud o vougañ gant an naon e broioù all ; mit seinen Gedanken anderswo sein, bezañ e soñj e lec'h all, bezañ en ifernioù, bezañ o plavañ e lec'h all, bezañ e spered o nijal, bezañ azezet war e spered, bezañ aet e spered da stoupa, lezel kabestr gant e spered, balafenniñ, soñjal e lec'h all, treiñ e spered e lec'h all, treiñ a bep tu gant avel e hunvreoù, na vezañ gant e jeu, na vezañ e dreid war an douar, mont e

spered a-zehou hag a-gleiz, bezañ e soñj war veaj, bezañ disoñj e spered.

anderswoher Adv. : eus lec'h all.

anderswohin Adv. : da lec'h all, e lec'h all.

anderthalb Adv. : anderthalb Jahre, bloaz hanter ; anderthalb Stunden, un eurvezh hanter, un eur hanter ; anderthalb Portionen, ul lodenn hanter b. ; [tr-l] auf einen Schelmen anderthalbe, auf einen Schelmen anderthalbe setzen, plantañ ar brasañ reuz a-zivout un afer bennak, ober ar brasañ trouz en-dro d'un afer, teurel pelloc'h eget u.b., skeiñ pelloc'h eget u.b. [n'eus den fin n'en deus e goulz].

anderthalbmal Adv. : ur wech hanter.

Änderung b. (-,en) : kemm g., kemmañ b., kemmañ g., cheñchamant g., cheñch g., argemm g., argemmadur g., argemmad g., daralladur g., [polit.] enkemmad g. ; eine Änderung vornehmen, cheñch ubd, kemm ubd ; Änderungen vorbehalten, nemet cheñchamantoù a vefe, anez na vefe cheñchamantoù, ma n'eus cheñchamant ebet, panevet e vefe cheñchamantoù ; ohne Änderung, hep kemm ; grundlegende Änderung, radikale Änderung, cheñchamant krenn g., troc'h g., kemmoù bras ls., dispac'h g., kaouad avel-gorbell b./g., reveulzi b. ; Änderung an einem Kleidungsstück, distremen g. **Änderungsantrag** g. (-s,-anträge) : [polit.] kinnig enkemmad g., mennad enkemmad g. ; einen Änderungsantrag vorschlagen, einen Änderungsantrag einreichen, kinnig un enkemmad.

Änderungsrecht n. (-s) : [polit.] gwir enkemmañ g.

Änderungsschneider g. (-s,-) : peurficher dilhadoù g., distremener g.

Änderungsschneiderei (-,en) : stal peurfichañ dilhadoù b., stal distremen b.

Änderungsvorschlag g. (-s,-vorschläge) : [polit.] kinnig enkemmad g., mennad enkemmad g. ; einen Änderungsvorschlag einreichen, kinnig un enkemmad.

Änderungswunsch g. (-es,-wünsche) : gouenn kemmañ g.

anderwärtig ag. : all, o tont a lec'h all.

anderwärts Adv. : e lec'h all.

anderweitig ag. : 1. all, en un doare all ; 2. a lec'h all, e lec'h all ; dienstags und mittwochs habe ich keine anderweitigen Verpflichtungen, dienstags und mittwochs habe ich keine anderweitigen Termine, dibrez e vezan d'ar Meurzh ha d'ar Merc'her ; jemanden anderweitig beschäftigen, asstaelañ u.b. ; 3. d'unan bennak all, gant unan bennak all ; 4. ouzhpenn.

Andesit g. (-s,-e) : [maenoniezh] andezit g.

andesitisch ag. : andezitek ; andesitische Lava, lava andezitek g.

andeuten V.k.e. (hat angedeutet) : 1. damvenegiñ, tintal, komz diwar hanterc'her eus, kentskeudenniñ, rakskeudenniñ, amresisaat, mouslavaret ; 2. diskouez ; jemandem den Weg andeuten, poentañ u.b., diskouez d'u.b. an hent mat, lakaat u.b. war an hent mat, henchañ u.b., lavaret d'u.b. dre be hent eo mont d'ul lec'h, diskouez (ardameziñ) an hent d'u.b.

Andeutung b. (-,en) : 1. damc'her g., damveneg g., mouslavaret g., mouskomz b., damgomz b., prezeg-goloet g. ; eine Andeutung fallen lassen, damvenegiñ ubd, ober un damveneg bennak, tintal ubd ; in Andeutungen reden, ober gant komzoù distroet (gant komzoù goloet), mouskomz, hantergomz, kaozeal tanav ; versteckte Andeutungen machen, damgomz, mouskomz, moustamall ; 2. doare g., tres kentañ g., liv g., arliv g., kentskeudennadur g., rakskeudenn b., rakskeudennadur g., damskeud g., disterad g., netraig g., mannig g., c'hwezhig b., mintrad str., reze g. ; die Andeutung eines Lächelns, tres kentañ ur mous'hoarzh (Gregor), doare

(damskeud, liv) ur mousc'hoarzh g., un damc'hoarzh g. ; die Andeutung eines Lächelns huschte über ihre Lippen, tres ur mousc'hoarzh a baras war he muzelloù, ur mousc'hoarzhig skañv a blavas war he diweuz, doare (damskeud, liv, alberz) ur mousc'hoarzh a zeuas ganti, doare (damskeud, liv, alberz) ur mousc'hoarzh a dremenias war he diweuz, ober a reas e-giz mousc'hoarzhin, damc'hoarzhin a reas.

andeutungsweise Adv. : gant komzoù distroet, gant damvenegoù, diwar hanter c'her, gant komzoù goloet, en ur vouskomz, en ur zamgomz, en ur voustamall ; etwas andeutungsweise verstehen, kompren udb diwar hanter c'her ; etwas andeutungsweise erwähnen, damvenegiñ udb, mouslavaret udb.

andichten V.k.e. (hat angedichtet) : ijinañ, forjañ ; jemandem Worte andichten, distresañ (distummañ) komzoù u.b., reiñ da grediñ en dije u.b. lavaret tra pe dra.

andienien V.k.e. (hat angedient) : jemandem etwas andienien, taeriñ war u.b. evit ma rafe udb, tarabazhiñ u.b. evit ma rafe udb.

V.em. : sich andienien (hat sich (ak.) angedient) : 1. sich als Zeugin andienen, kinnig mont da dest ; sich als Vermittler andienien, kinnig mont da hanterour ; sich jemandem als Lakai andienien, kinnig d'u.b. mont da lakez evitañ ; 2. sich jemandem so lange andienien, bis er etwas tut, taeriñ war u.b. evit ma rafe udb, tarabazhiñ u.b. evit ma rafe udb.

andin ag. : andezat.

andocken V.gw. (hat angedockt) : an etwas (dat.) andocken, abourzhañ ouzh udb, kostezañ ouzh udb, mont da stagañ ouzh udb.

andonnern V.k.e. (hat angedonnert) : 1. jemanden andonnern, jarneal gant u.b. / teñsañ gant u.b. (Gregor), kribañ e benn d'u.b., teñsañ kaer u.b., krozal ouzh u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarmiñ u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hewr u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., ober trouz bras d'u.b., delazhiñ kunujennou war u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teurel ar seizh anv divalav war u.b., foulhezañ u.b. a salmennou, troc'hañ hujaotou gant u.b., bleiziñ u.b., skeiñ kunujennou gant u.b., krial war-lerc'h u.b., teurel ar brall war u.b., kunujañ u.b., karnajañ war u.b., dornañ a-enep (ouzh) u.b., razailhat war u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont rep ouzh u.b., mont feuls ouzh u.b., gwallgaozeal d'u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., kannañ e roched d'u.b., paskañ e draou d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b., gourdrouz u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., hujaotal u.b., ober brud d'u.b., soroc'hal d'u.b. ; 2. wie angedonnert da stéhen, chom sebezet mik, bezañ souezhet mik, bezañ souezhet marv, chom skodeget, chom sabatuet, chom sabaturet, bezañ kouezhet ar sabatur war an-unan, chom badet, chom seizet gant ar souezh, chom abaf, chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, bezañ

alvaonet holl, bezañ kalmet, chom bamet, mantrañ, sebeziñ, estlammiñ, stonkañ gant ar sebez.

Andorn g. (-s) : [iouza.] gewöhnlicher Andorn, weißer Andorn, bent-touseg g. ; Stink-Andorn, gwegianen b. [lester gwegianed], linad du str.

Andorra n. (-) : Andorra b.

Andorrane g. (-s,-) : Andoran g.

andorranisch ag. : andoran, ... Andorra.

Andouille b. (-,sorten) : [kegin.] anduilhenn b., anduih str., P. troad morzhol g. ; Andouille aus Guémené, Anduilhenn ar Gemene b.

Andouille-Hülle b. (-,n) : sac'h g. [lester seier], bouzellenn anduih b. [lester bouzelloù anduih].

Andouillette b. (-,s) : [kegin.] anduilhennig b. [lester anduihigoù].

Andrang g. (-s) : bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., mac'h g., engroez g., engroeziad g., tud engroezet ls., tud vostadet ls., diskrap g., hej ha prez, gwask g., gwaskadeg b., houl g., starderezh g., arigrap g., birvih g., keflusk g., dered g., hemolc'h g., firbouch g., peilh g., fard g., fardadeg b. ; es herrschte großer Andrang, bras e oa ar mac'h, bez e oa un houl hag ur mac'h, kalz a hej hag a brez a oa, forzh tud a oa, ur mor a dud a oa, ur stal vras a dud a oa, un tarzh bras a dud a oa, ur garg vras a bobl a oa eno, un trouin tud a oa, un drouin dud a oa, ul lanvad tud a oa, ur chal a dud a oa, ur mac'h a dud a oa, ur bobl a dud a oa, un hemolc'h a dud a oa, un hemolc'h a oa, un taol bras a dud a oa, un taolad bras a dud a oa, un tolbras a dud a oa, ur spont a dud a oa, ur pezhiad tud a oa, ur c'hivistad tud a oa eno, ur mac'h bras a bobl a oa ; der Andrang löst sich auf, dichalañ a ra an engroez, difoulañ a ra.

andrängen V.gw. (sind angedrängt) : dont stank-ha-stank, en em gavout a-vordilh, dont a-vagadoù, arsailhañ, fardiñ, strimpiñ, plaouiañ, deredek, dec'haloupat, delammat, deredek stank ha n'eo ket diouzh kont, en em gavout stank ha n'eo ket dre gont, engroezii.

Andreas g. : Andrev g.

Andreaskreuz n. (-es,-e) : kroaz sant Andrev b. ; [ardamezouriez] lammell b. ; aus Zwillingstreifen gebildetes Andreaskreuz, divlammell b.

andrehen V.k.e. (hat angedreht) : 1. reiñ lañs da, lakaat tro e, lañsañ ; den Motor andrehen, reiñ lañs d'ar c'hefusker, lañsañ ar c'hefusker ; 2. [tredan] enaouiñ, elumiñ, lakaat ; das Licht andrehen, enaouiñ ar gouloù, lakaat ar gouloù, elumiñ ; 3. [kog] treiñ ; 4. [kenw.] jemandem etwas andrehen, difoarañ udb d'u.b., riklañ udb d'u.b., paseal udb d'u.b., bountañ udb gant u.b., bountañ udb war u.b. ; er versuchte, mir seine Ware anzudrehen, edo o klask bountañ e varc'hadourezh ganin, edo o klask bountañ e varc'hadourezh warnon ; P. jemandem schlechte Ware andrehen, gwerzhañ brav poultr d'u.b., fritañ naered e lech silioù d'u.b., sorc'henniñ u.b., gwerzhañ piz e-lech' fav d'u.b.

Andrenen n. (-s) : lañsañ g., enaouadur g., enaouerez g.

anderseits Adv. : diouzh an tu all, diouzh un tu all, eus un tu all, eus ur perzh all, a-hend-all, a-du-arall, er feson all.

andringen V.gw. (drang an / ist angedrungen) : dont stank-ha-stank, en em gavout a-vordilh, dont a-vagadoù, arsailhañ, fardiñ, strimpiñ, plaouiañ, deredek stank ha n'eo ket diouzh kont, en em gavout stank ha n'eo ket dre gont, engroezii.

androgen ag. : [mezeg.] androgen ; androgene Hormone, hormonoù androgen ls.

Androgen n. (-s,-e) : [mezeg.] androgen g. [lester androgenoù / androgeneier].

Androgenese b. (-,-n) : [bev.] androgenez g.
androgenetisch ag. : [bev.] androgenek, androgenel, androgenus.
androgyne ag. : gourwregel, divreizh, hiron, yar ha kilhog war un dro, kog-ha-yar, par-ha-parez, baskarin.
androhen V.k.e. (hat angedroht) : gourdrouz, kinnig ; *jemandem Sanktionen androhen*, kinnig koll d'u.b. ; *jemandem eine Strafe androhen*, gourdrouz ur c'hastiz d'u.b., kinnig koll d'u.b., gourdrouz kastizañ u.b. ; *jemandem den Tod androhen*, gourdrouz ar marv d'u.b., prometiñ ar marv d'u.b., kinnig lazhañ u.b.
Androher g. (-s,-) : gourdrouzer g.
Androhung b. (-,en) : gourdrouz g., kinnig g. ; [gwir] *unter Androhung (+ gen)*, dindan boan a ... (+ anv-kadarn), dindan boan da vezañ ... (+ anv-gwan verb) ; *unter Androhung der Todesstrafe*, dindan boan a varv / dindan boan da vezañ lakaet d'ar marv / dindan boan da goll e vuhez (Gregor), dindan boan da vezañ krouget.
android ag. : 1. denheñvel, android ; 2. gwazheñvel.
Android g. (-en,-en) : robot denheñvel g., android g. [*liester androidoù*].
Androide g. (-en,-en) : robot denheñvel g., android g. [*liester androidoù*].
Androidin b. (-,-nen) : robot plac'hheñvel g.
Andrologue g. (-n,-n) : gourevour g.
Andrologie b. (-) : [mezeg.] gourevouriez h.
andrologisch ag. : [mezeg.] gourevourel.
Andromache b. : [mojenn.] Andromaka b.
Andromeda b. : [stered.] Andromeda b.
Andronym n. (-s,-e) : gouranv g.
Andropause b. (-,n) : [bev.] eizigvan c'hourevel b., P. tro an oad gant ar baotred b.
Androsteron n. (-s) : [mezeg.] androsteron g.
Andruck¹ g. (-s,-drucke) : [moull.] amprouenn b.
Andruck² g. (-s) : [fizik] buanadur ar bouezañs g., c'hwimm ar pouunnerder g.
andrucken V.gw. (hat angedrückt) : kregiñ da voullañ.
andübeln V.k.e. (hat angedübelt) : [tekñ.] ibiliañ, tarvalañ.
andünsten V.k.e. (hat angedünstet) : poazhañ ouzh ar vurezh e-pad berr amzer, poazhañ er vurezh e-pad berr amzer ; *die Zwiebelwürfel glasig andünsten*, lakaat an ognon troc'het e diñsou da resediñ hep rouzañ, lakaat an ognon troc'het e diñsou da veleniñ.
anecken V.gw. (ist angeeckt) : 1. stekiñ ; *mit dem Rad am Bordstein anecken*, mont da stekiñ gant e rod ouzh bord ar riblenn-straed ; 2. P. *er ist bei ihm angeeckt*, feuket en deus anezhañ.
Äneas g. : [mojenn.] Enea g. (Gregor), Æneas g.
Äneide b. (-) : [lennegezh] karm da Æneas g., Æneis b., Ænid b., Eneid b.
aneignen V.em. : **sich aneignen** (hat sich (dat.) angeeignet) : 1. **sich (dat.) etwas aneignen**, lakaat e grabanoù war udb, astenn e graban war udb, teurel e graban war udb, krabanata udb, kammañ e vizied war udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu diouzh an-unan, perc'hennañ udb, kemer udb en tu diouzh an-unan, sammañ udb, kas udb gant an-unan, skrapañ udb, aloubiñ udb, divorañ udb, plaoviañ udb, delc'her udb en tu diouzh an-unan, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, ober e gerz eus udb, en em sezisañ eus udb, kregiñ en udb, lakaat udb war e anv, fripañ udb, kribañ madoù e nesañ, dont da vestr war udb ; **sich (dat.) etwas widerrechtlich aneignen**, aloubiñ udb ; **sich etwas auf unehrliche Weise aneignen**, gounit udb dre falloni, kaout udb dre fallentez ; **sich Land aneignen**, douaraoua g. ; [kenwerzh.] darbrenañ ; 2. [dre skeud.] **sich Bildung aneignen**, magañ e spered, en em zeskiñ, deskiñ, studiañ, en em genteliañ, kemer kelenn, en em stummañ, diorren e spered, stuziañ e spered, en em varrekaat, tapout deskadurezh, pakañ deskadurezh, dastum gouiziadur, amplaat e ouiziadur, prenañ gouiziadur, prenañ deskadurezh, pinvidikaat e spered, en em stuziañ, kreskiñ e anaoudegezh, astenn e zeskadurezh, deskiñ traou ; **sich Kompetenzen aneignen**, barrekaat, prenañ barregezhioù, tapout barregezhioù nevez ; **sich eine Sprache aneignen**, deskiñ ur yezh estren ; es fiel ihr schwer, sich gute Manieren anzueignen, poan he devoe o pakañ an tonioù bras.
Aneignung b. (-,en) : perc'hennadenn b., perc'hennidigezh b., perc'hennadur g., perc'hennañ g., tapadur g., enkrog [war] g. ; *Aneignung von Land*, douaraoua g. ; *widerrechtliche Aneignung*, aloubadur g.
aneinander Adv. : an eil ouzh egile, an eil ouzh eben, ur re ouzh ar re all, an eil d'egile, an eil d'eben, stag-ouzh-stag, stag-ha-stag, kenstag, harp-ouzh-harp, harp-en-harp, stok-ha-stok, dalc'h-ouzh-dalc'h, touch-ha-touch, touchik-touch, penn-ouzh-penn, ribl-ha-ribl, en ur geñver ; *die zwei Häuser wurden aneinander gebaut*, an daou di a oa bet savet pok-hapok, stag-ha-stag (stag-ouzh-stag, krog-ouzh-krog, krog-ha-krog) e oa bet savet an daou di, en ur geñver e oa bet savet an daou di, gwriet e oa bet an daou di an eil ouzh egile, harp-ouzh-harp (harp-en-harp) e oa bet savet an daou di, stok-ha-stok e oa bet savet an daou di, dalc'h-ouzh-dalc'h e oa bet savet an daou di, penn-ouzh-penn e oa bet savet an daou di, ti-ouzh-ti e oa bet savet an daou di ; *zwei aneinander gebaute Häuser*, daou di keñver ls., daou di en ur geñver ls., daou di kenstag ls., daou di ti-ouzh-ti ls. ; *die dicht aneinander gebauten Häuser gingen eins nach dem anderen in Flammen auf*, redek a reas an tan a di da di ; *die Marktbuden wurden aneinander aufgebaut*, savet e voe an tinelloù harp-en-harp ; *die zwei Schiffe hatten aneinander angelegt*, aet e oa an daou lestr pok-ha-pok ; *die Laibe Brot liegen hart aneinander im Backofen*, die Laibe Brot stoßen aneinander im Backofen, afediñ a ra ar choanennou e forn ; *aneinander gefesselt*, stag-ouzh-stag, stag-ha-stag, kenstag, stag an eil ouzh egile ; *aneinander gefügt*, joentr ; *aneinander geklammert*, krap-ouzh-krap, krog-ouzh-krog, krog-ha-krog ; *sie hatten echte große Freude aneinander*, pegen joaus e oant an eil ouzh egile !
aneinanderfügen V.k.e. (hat aneinandergefützt) : juntañ, joentrañ, skarvañ, lakaat a-gevret, strollañ, kenstrollañ, koublañ, kenlakaat, kenstekiñ, kevreañ, kevrediñ, lakaat penn-ouzh-penn, pennegiñ, frammañ an eil ouzh egile, kenstagañ, unaniñ ; *aneinandergefügt*, joentr ; *wieder aneinanderfügen*, adskarvañ, adkenframmañ, adkenstummañ, adstrollañ, adjoentrañ, adkenaozañ, adkenurzhiañ, adjuntañ.
aneinandergeraten V.gw. (gerieten aneinander / sind aneinandergeraten) : tabutal, en em elevata, sevel sach-blev (sach-kreoiñ, krog-blev, bech, fich-blev) etrezo, bezañ c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) an eil gant egile, sevel trouz etrezo, sevel blev etrezo, sevel bec'h etre an dud, en em gannañ a-vat, en em lopañ a-vat, en em zornañ a-vat, en em zornata a-vat, en em flumañ a-vat, en em frotañ a-vat, en em gribat a-vat, en em stagañ a-vat, en em vatañ a-vat, en em foetañ a-vat, en em c'hennañ a-vat, en em lardañ a-vat, en em bouezañ a-vat, en em beuriñ a-vat, en em beliat a-vat, en em beilhat a-vat, en em bilat a-vat, mont d'an taolioù, mont a grogou berr an eil d'egile, sevel kannou etrezo, en em gannañ a-vat, en em gannañ a-griz-poazh ; *sie gerieten aneinander*, saka-maout a savas etrezo, jeu a savas etrezo, treiñ a reas ar jeu e jeu gi, treiñ a

reas an traoù d'ar put, sevel a reas bekilh, sevel a reas kign ha frot etrezo ; *mit jemandem aneinandergeraten*, kaout braoz gant u.b., kaout jeu ouzh u.b., kaout gwall grogad ouzh u.b., kaout ur stokad ouzh u.b.

aneinandergrenzen V.gw. (haben aneinandergegrenzt) : bezañ stok an eil ouzh egile, bezañ stok an eil en egile, bezañ sko an eil ouzh egile, bezañ touch an eil ouzh egile, bezañ pok-ha-pok, bezañ stag-ha-stag, bezañ harp-ouzh-harp, bezañ harp-en-harp, bezañ stok-ha-stok, bezañ harz-ouzh-harz, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz, bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ penn-ouzh-penn.

aneinanderhängen V.k.e. (hat aneinandergehängt) : stagañ an eil ouzh egile, kenstagañ, istribilhañ an eil ouzh egile.

V.gw. (hingen aneinander, haben aneinandergehangen) : bezañ peg an eil ouzh egile, bezañ kenstag, bezañ kevreet an eil gant egile, bezañ liammet start an eil gant egile, bezañ joent.

aneinanderprasseln V.gw. (prasselten aneinander / sind aneinandergeprasselt) : *die Widder prasseln mit vollem Gehörn aneinander*, en em dourtañ a ra ar meot a-daoł herr.

aneinanderreihen V.k.e. (hat aneinandergereiht) : lakaat lost-ouzh-lost, lakaat penn-ouzh-penn, lakaat da genglostañ, rengennañ, steudañ, steudennañ, lakaat a-steud ; *Wörter aneinanderreihen*, kenheuliañ gerioù ; *Sätze aneinanderreihen*, kenheuliañ frazennoù.

Aneinanderreihung b. (-,en) : steudad b., steud b., steudadur g., steudennad b., heuliad g., renk b., renkad b., aridennad b., andennad b., reuziad g., regenn b., regennad b., rezad b., rez b., lostennad b., renkennad b., renkenn b., rizennad b., rumm g., rummad g., chapeledad g., gwidennad b., hedad g., roll g., rollad g., stardigennad b., stlejennad b., stagellad b.

aneinanderrücken V.k.e. (hat aneinandergerückt) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat, kenstekiñ, lakaat stok-ha-stok, lakaat dalc'h-ouzh-dalc'h, lakaat sko an eil ouzh egile ; *aneinandergerückte Betten*, gweleoù touch ls., gweleoù stok-ha-stok ls., gweleoù en ur geñiver ls., gweleoù keñver ls.

V.gw. (sind aneinandergerückt) : tostaat an eil ouzh egile, derc'hel kloz an eil d'egile, mont stok-ha-stok an eil ouzh egile, en em stardañ, en em waskañ an eil egile, en em serriñ.

aneinandersetzen V.k.e. (hat aneinandergesetzt) : lakaat harp-ouzh-harp, lakaat harp-en-harp, lakaat stok-ha-stok, lakaat dalc'h-ouzh-dalc'h, lakaat penn-ouzh-penn, kenstekiñ, kevreañ, kevrediñ, frammañ an eil ouzh egile, lakaat en ur geñver.

aneinanderstoßen V.gw. (stießen aneinander / sind aneinandergestoßen) : 1. stekiñ an eil gant egile, kenstekiñ, en em stekiñ, en em stokañ an eil ouzh egile ; *die Naben der Räder stoßen aneinander*, en em stokañ a ra ar moellou-kirri an eil ouzh egile ; 2. [labour-douar] bezañ stok an eil ouzh egile, bezañ stok an eil en egile, bezañ sko an eil ouzh egile, bezañ touch an eil ouzh egile, bezañ pok-ha-pok, bezañ stag-ha-stag, bezañ harp-ouzh-harp, bezañ harp-en-harp, bezañ stok-ha-stok, bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ harz-ouzh-harz, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz, bezañ en ur geñver.

Anekdotchen n. (-s,-) : danevellig verr b., disterdra g., belbeterezh g., disteraj g., bagaj g., arabenn b.

Anekdot b. (-,n) : 1. hanezenn b., danevellig b., sorbienn b., marvailh g., troad b., tro b. ; *diese Anekdot wurde von allen belacht*, an hanezenn-se a lakeas an holl da c'hoarzhin ; *seine Rede mit Anekdoten spicken*, hanezennañ e brezegenn ; 2. arabenn b., disteraj g., bagaj g., disterdra g., belbeterezh g., mibiliaj g., belbi g., bihan dra g., munud g.

Anekdotenerzähler g. (-s,-) : hanezennet g.

anekdotenhaft ag. : hanezennek.

anekdotisch ag. : 1. hanezennek ; 2. arabennet.

anekeln V.k.e. (hat angeekelt) : dic'houstiñ, reiñ c'hoant d'u.b. da strinkañ diwar e galon (Gregor), degas c'hoant d'u.b. da strinkañ diwar e galon, reiñ heug da, ober heug da, bezañ regred da, bezañ ac'h da (Gregor), degas rukun da, dont da nezial war ar galon, euzhiñ, rukuniñ, ober rukun da, ereziñ, doñjeriñ, heugiñ, tasoniñ ; *die Speisen, die er mir vorbereite*, *ekelten mich an*, rukun am boa o tebriñ ur boued aozet gantañ ; *angeekelt sein*, reketiñ, fastañ, rukuniñ, bezañ heuet, bezañ reketet, bezañ doñjeret, bezañ rukunet, bezañ tason, bezañ sammet e galon a zoñjer, hirisñ, ober hiris, bezañ erru heug ; *er ist von diesen Plätzchen angeekelt*, tasoniñ en deus graet diouzh ar gwispid-se, fastet eo ouzh ar gwispid-se, tason eo diouzh ar gwispid-se, en em gazet eo ouzh ar gwispid-se, eok eo gant ar gwispid-se ; es ekelt mich an, kement-se a ro c'hoant din da strinkañ diwar va c'halon (Gregor), fast am bez evit an dra-se, an heug a sav din pa welan kement-se, heugiñ a ran pa welan kement-se, ne c'hallan ket gwelet an dra-se hep hirisñ, doñjer am bez ouzh an dra-se, un doñjer am bez ouzh an dra-se, doñjer am eus oc'h ober an dra-se, heug a ro din an dra-se, un heug e vez an dra-se din, heug am bez ouzh an dra-se, kement-se a zo regred din, ac'h e vez an dra-se din (Gregor), kement-se a zegas rukun din, baleg (hiris) am bez ouzh kement-se, dislonk am bez pa welan seurt traoù, dont a ra an traoù-se da nezial war va c'halon, sevel a ra va c'halon pa welan kement-se, heugiñ a ra va c'halon pa welan kement-se ; *Porree ekelt mich an*, n'on ket gouest da zebrin pour ; *jetzt ekelt er mich an*, deuet on da heugiñ outañ.

anemogam ag. : [louza.] anemogam.

Anemogamie b. (-) : [louza.] anemogamiezh b.

Anemometer n. (-s,-) : [fizik] anemometr g., avelventer g.

anemometrisch ag. : avelventerel, anemometrek.

Anemone b. (-,n) : [louza.] diskrab g., bleunioù-ar-gwent ls., louzaouenn-an-avel b., kokuloz-gouez g.

Anemotropismus g. (-) : [loen.] aveldesachadur g., avelgerc'h g., avelgerc'hāñ g.

anempfehlen V.k.e. (empfiehlt an / empfahl an / hat anempfohlen) : 1. erbediñ, gourc'hemenn, aliañ ; 2. fiziañ fiziot ; *jemandem etwas anempfehlen*, fiziañ ubd da evezh u.b., fiziot ubd d'u.b., fiziot ubd en u.b., reiñ an emell eus ubd d'u.b., kargañ u.b. da gemer an emell eus ubd.

Anempfehlung b. (-,en) : erbed g., erbedadenn b., erbedenn b., erbederez g., erbedadur g.

Äneolithikum n. (-s) : eneoliteg g., kalkoliteg g.

Anerbe g. (-n,-) : hér g., heritour g., pennhér g.

anerben V.k.e. (hat angeerbt) : hêrezhiñ, heritañ eus, kaout da hêrezh.

Anv-gwan verb : **angeerbt** deuet dre hêrezh, degouezhet dre hêrezh.

Anerberecht n. (-s,-e) : gwir an henaour g., gwir an henaourez g., henañded b. (Gregor).

anerbieten V.k.e. (erbot an / hat anerboten) : kinnig.

Anerbieten n. (-s,-) : kinnig g.

Anergie b. (-) : anergiezh b. ; *Anergie hervorrufend*, anergiezhuz.

anergisch ag. : anergek.

anerkannt ag. : 1. anavezet, brudet mat ; *eine anerkannt gute Küche*, ur c'heginerez brudet mat g., ur gegin brudet evit bezañ mat b. ; *das ist eine anerkannte Tatsache*, un dra anavezet eo ; 2. anzavet ; *anerkannte Rechte*, gwirioù anzavet ls.

anerkanntermaßen Adv. : diouzh pezh a lavar an holl.

anerkennen V.k.e. (erkannte an / anerkannte // hat anerkannt) : [alamaneq skoueriek Bro-Suis] die Schweiz anerkannte den Kosovo / [alamaneq skoueriek Bro-Alamagn] die Schweiz erkannte den Kosovo an, angemeret e voe Stad Gosovo gant Bro-Suis ; 1. anavezout, anzav, degemer, asantiñ da, aprouiñ, ober stad eus, derc'hel stad eus, derc'hel stad a, derc'hel kont eus, derc'hel kont a, kaougantañ, angemer ; etwas als wahr anerkennen, etwas als richtig anerkennen, kemer ubd da wir, degemer ubd da wir ; amtlich anerkennen, offiziell anerkennen, kefridielaat ; einen Beschluss anerkennen, kaougantañ un disentez ; jemanden als König anerkennen, anavezout u.b. da roue, anzav u.b. da roue ; den Standpunkt des Gegners anerkennen, sevel a-du gant savboent e gevezter, reiñ an tu d'e gevezter, anzav savboent e gevezter, degemer savboent e gevezter, asantiñ da savboent e gevezter ; Englisch als Umgangssprache anerkennen, anzav ar saozneg da genyezh, anzav ar saozneg da yezh kehentiñ ; eine Arbeit anerkennen, anavezout talvoudegezh (dellezegezh) ul labour bennak, aprouiñ (ober stad eus, derc'hel stad eus, derc'hel stad ag, derc'hel kont eus, derc'hel kont ag) ul labour bennak ; eine Regierung anerkennen, angemer ur gouarnamant ; jemanden als Herrscher anerkennen, anzav aotrouniezh u.b. ; nicht anerkennen, dianzav, dianzavout, dislavaret, nac'h, nac'hañ, dinach, dianavezout, dianavezout, dianaout, disturel ; ein Gesetz nicht anerkennen, dianzav ul lezenn, dinac'h ul lezenn ; 2. [gwir] gerichtlich, gesetzlich anerkennen, testeniekaat dre skrid gant siell al lez-varn (Gregor), gwiriañ dirak al lez-varn ; die Menschenrechte anerkennen, anzav gwirioù Mab-den ; 3. ein Kind anerkennen, ein Kind als ehelich anerkennen, reizhwiriañ ur bugel, lakaat ur bugel war e anv, anzav ur bugel, anzavout ez eo ur bugel e vugel hervez lezenn, anavezout ur bugel da vab an-unan, anavezout ur bugel da verc'h an-unan, anzav ur bugel, anzav ez eo u.b. e vugel hervez lezenn, asantiñ e veve lakaet ur bugel war e anv ; die eigene Vaterschaft nicht anerkennen, dianzav ur bugel, dianavezout ur bugel ; 4. [kenw.] einen Wechsel anerkennen, degemer ul lizher-tennañ, asantiñ degemer ul lizher-tennañ, angemer ul lizher-tennañ ; 5. [sport] einen Rekord offiziell anerkennen, gwiriañ talvoudegezh ur rekord nevez, marilhañ ez kefridiel ur rekord nevez.

anerkennend ag. : 1. asantus ; 2. anaouudek, trugarezus, trugarekaus ; 3. [gwir] kesouen.

anerkennenswert ag. : dellezus ; es ist lobens- und anerkennenswert, dass er geruht, unter solchen Verhältnissen zu arbeiten, aluzen en deus o labourat en aozioù a seurt-se.

Anerkenntnis 1. b. (-,se) : sellit ouzh **Anerkennung** ; 2. [gwir] n. (-ses,-se) daznaout g.

Anerkenntnisurkunde b. (-,n) : [gwir] skrid kesouen g.

Anerkennung b. (-,en) : 1. anaouudegezh b., kedañavidigezh b., anaouudegezh-vat b., trugarez b. ; Anerkennung finden, bezañ anavezet e zellid (e dalvoudegezh), bezañ aprouet ; Anerkennung klassieren, eostiñ anaouudegezh-vat b., rastellad anaouudegezh-vat ; dass er geruht, unter diesen Verhältnissen zu arbeiten, verdient Lob und Anerkennung, aluzen en deus o labourat en aozioù a seurt-se ; Anerkennung eines Rechtes, anzavadur ur gwir g. ; die Anerkennung und Achtung der Rechte und Freiheiten aller Bürger sichern, diogeliñ ma vo anavezet ha doujet gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, diogelaat gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, gwarantiñ gwirioù ha frankizioù an holl geodediz ; 2. anzav g., anzavadur g., anzavidigezh b., gwirkadur g., talvoudadur g. ; offizielle Anerkennung, amtliche Anerkennung, kefridieladur g. ;

Anerkennung eines Rechtes, anzavadur ur gwir g. ; rechtliche Anerkennung, reizhekadur g., gwiriekadur g., reizhwiriañ g. ; rechtsgültige Anerkennung, kaougantañ g. ; Kindesverhältnis durch Anerkennung, maberezh dre anzavadur tadelezh g. ; 3. Schuldnerkenntnis, lizher-dle g., paper-dle g., kesouen dle g. ; 4. [bred.] daznavezadur g. ; 5. [dre skeud.] alle Anerkennung einstecken, sachañ an dour war e brad, sachañ an dour d'e vilin, sachañ an dour d'e lenn, mont da rodal war bern teil unan all, bragal evel ar mevel e dilhad e vestr, tennañ dour eus puñs ar re all, tennañ gloar eus oberouù ar re all, kemer an enor eus ubd (Gregor).

Aneroid n. (-s,-e) / **Aneroidbarometer** n.g. (-s,-) : aerbouezer aneroid g.

anerziehen V.k.e. (erzog an / hat anerzogen) : jemandem etwas anerziehen, sankañ ubd e penn u.b., plantañ ubd e spered u.b.

Aneurysma n. (-s, Aneurysmata / Aneurismaten) : [mezeg.] darvoll g.

anfachen V.k.e. (hat angefacht) : c'hwezhañ, atizañ, brochañ, broudañ, fichañ, bevaat, dihuniñ, divorzañ, divisorlañ ; die Glut anfachen, flutañ an tan ; die Glut wieder anfachen, bevaat ar glaou ; das Feuer noch einmal anfachen, das Feuer wieder anfachen, bevaat an tan, adc'hwezhañ an tan, dasorc'hiañ an tan, flutañ an tan ; der Wind facht den Brand an, c'hwezhañ a ra an avel an tan-gwall, c'hwezhañ a ra an avel war an tan-gwall, plantañ a ra an avel c'hwezhañ en tan-gwall, atizañ a ra an avel an tan-gwall, arfleuiñ a ra an tan-gwall gant an avel oc'h erruout gantañ ; jeder Windstoß fachte das Feuer erneut an, seul dro ma errue an avel ganto e arfleue ar c'haouadoù tan, ar c'haouadoù tan a arfleue pa errue an avel ganto.

anfahren V.gw. (fährt an / fuhr an / ist angefahren) : 1. loc'hañ, diloc'hañ, mont kuit, diharpañ, distokañ, lañsañ, dibradañ ; der Zug fährt an, diloc'hañ a ra an tren, emañ an tren o vont kuit, dibradañ a ra an tren, diharpañ a ra an tren, distokañ a ra an tren ; der Zug fährt langsam (sachte, sanft, ganz leise) an, an tren a zistok gorrek ; 2. dont, tostaat ; der Wagen kommt angefahren, emañ ar c'harr-tan o tant, emañ ar c'harr-tan o tostaat ; 3. [merdead.] abourzhañ, kostezañ.

V.k.e. (fährt an / fuhr an / hat angefahren) : 1. pilat, ruilhal ; jemanden mit dem Wagen anfahren, pilat (ruilhal) u.b. gant e garr-tan ; 2. mont a-benn e, mont a-stok da, mont a-stok gant, tosiñ, stekiñ, tourtañ ; er hat einen Wagen angefahren, aet eo bet a-benn en un oto, aet eo bet a-stok gant ur c'harr-tan ; 3. charreat ; Kohlen anfahren, charreat glaou ; 4. eine Kurve anfahren, stagañ da gorntroiañ, mont d'ur c'horn-tro, korntroiañ ; eine Kurve zu scharf anfahren, korntroiañ re verr, treiñ re genn ; 5. [kirri-boutin, treuzdougen] mont da, darbariñ (ur gér) ; 6. [dre skeud.] jemanden hart anfahren, jemanden derb anfahren, dichekal u.b., faeañ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hewr u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., komz feuls ouzh u.b., komz rok ouzh u.b., komz kalet ouzh u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., gwallgas u.b., gwallgaozeal d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, kas u.b. d'e doull, mont astroñs d'u.b., mont rep ouzh u.b., mont feuls ouzh u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., kannañ e roched d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., mont rust (dibalamour)

d'u.b., teñsañ kaer u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., ober ur rez d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., kignat fri u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-dao d'u.b.; *ich habe sie ziemlich derb angefahren, sodass ich jetzt ein schlechtes Gewissen habe*, komzoù garv am eus lavaret dezho, ken e chom pik em c'halon - komzoù garv am eus lavaret dezho, ken e sav rebech ennon.

Anfahren n. (-s) : loc'h g., loc'hadur g., loc'hañ kuit g., diloc'hañ g.

Anfahrt b. (-,en) : 1. diraez g., denesadur g., denesidigezh b., tostidigezh b.; *leichte Anfahrt*, diraez aes g.; *baumbepflanzte Anfahrt zum Schloss*, alez ar c'hastell b., mailh ar c'hastell g., paramailh ar c'hastell g., rabin ar c'hastell b.; 2. beaj b., hent g.; *weite Anfahrt*, beaj hir b.

Anfall g. (-s, Anfälle) : 1. barr g., barrad g., stokad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., krogad g., krog g., strañs g., strañsad g., taol-droug g., barrad kleñved g., frapad poan g., taol g., taolad g., gwaskadenn b., gwaskenn b., gwaskad g., reuziad g., strapad g., resmiad g., sourrad g., stagad g., torad g., kasadenn b., lusk g., maread g.; *tetanischer Anfall*, barrad tetaniezh g.; *Fieberanfall*, kaouad terzhienn b./g., strañsad terzhienn g., reuziad terzhienn g., frenezi b., barr terzhienn g. (Gregor), barrad terzhienn g., resmiad terzhienn g., terzhienn foll b.; *bei ihm kommen Fieberfälle oft vor*, stank e vez e varradou terzhienn; *neuralgischer Anfall*, barrad nervost g.; *Nervenanfall*, barrad kleñved nervenoù g., taol nervenoù g.; *hysterischer Anfall*, barrad darfell g.; *Wutanfall*, brouez b., brouezenn b., brouezad b., barrad imor taer g., barrad kounnar g., barrad brouez g., barrad follezh g., loariadenn b., euzhenn b., fourrad droug g., fourrad imor g., fourrad kounnar g., sac'had droug g., korfad droug g., korfad taeroni g., torad taeroni g., kaouad droug b./g., kaouad fulor b./g., kaouad follezh b./g., barrad follez g., taol imor g., taol brouez g., sodadenn b., follaiedenn b., aradenn b., aradennad b., diboelladenn b., fulor g., taol kounnar g., voltenn b.; *Wutanfälle*, barlennadoù taeroni ls.; *Migräneanfall*, barr kernad g., barr poan-benn g.; *Anfall geistiger Umnachtung*, barrad envedi g., barr follentez g., follaiedenn b.; *er hat ab und zu Anfälle*, gwaskadennou (gwaskadoù) en devez a vare da vare, reuziadou en devez; *einen epileptischen Anfall bekommen*, kouezhañ e droug sant-Yann, kouezhañ en arwez, kaout ur barrad droukfell; *sie hatte oft epileptische Anfälle*, honnezh a gouezhe alies en arwez, barradoù droukfell he deveze; *der Anfall ist vorbei*, torret eo ar barr; *plötzlicher Anfall von Zärtlichkeit*, barr teneridigezh g., barrad teneridigezh g., lusk karantez g.

2. *Anfall an Milch*, kementad laezh produet g., dever-laezh g., maread g.; *der Anfall an Milch pro Kuh ist gestiegen*, kresket eo al laezh gant ar saout, kresket eo an dever gant ar saout, kresket eo ar mareadoù gant ar saout, gwellae eo ar saout da reñ laezh, fonnusoc'h eo an dever gant ar saout.

3. [gwir] dereadur g., deroadur g., degouezh g.; *Anfall der Erbschaft*, degouezh an hêrezh g.

anfallen¹ V.k.e. (fällt an / fiel an / hat angefallen) : tagañ, arsailhañ, fardiñ war, strimpiñ war, plaouiañ war, sakiñ war, kargañ war, regarzhiñ da, bale war, mont da, mont ouzh, mont war, mont a-benn da, dont da, dont ouzh; *der Wolf fällt die Herde an*, tagañ a ra ar bleiz an tropell; *jemanden wütend anfallen*, mont feuls ouzh u.b., kargañ war u.b.

anfallen² V.k.d. (fällt an / fiel an / ist angefallen) : 1. degouezhout da hêrezh; 2. dont diwar; *was an Schlacken dabei anfällt*, ar c'haoc'h-houarn deuet diwar al labour-se.

anfallend ag.: *anfallende Arbeiten*, rabinadoù labour (pezhioù labour) evel ma teuont ls.; *die anfallenden Arbeiten auf einem Bauernhof*, ar morloc'h g.

anfällig ag.: kizidik, klañvidik, diyac'h, glac'har, sempl, fouist, fouest, peñver, bresk e yec'hed, flour an temz anezhañ, tener an temz anezhañ; *für eine Krankheit anfällig sein*, bezañ dalc'het alies gant ur c'hleñved bennak, bezañ tuet da dapout ur c'hleñved bennak, tapout aes ur c'hleñved bennak; *für Krankheiten anfällig sein*, kaout ur galon voñselin, bezañ sempl e yec'hed, bezañ bresk e yec'hed, bezañ flour an temz anezhañ, bezañ tener an temz anezhañ, bezañ ur gigenn beñver a zen; *ich bin für Kopfschmerzen anfällig*, techet on d'an droug-penn, techet on d'ar boan-benn.

Anfälligkeit b. (-,en) : kizidigezh e-keñver yec'hed b., sempladurezh b., semplaenn b., kentstummadur g., kenttuadur g., raktued g., doug g., tech g.

Anfallsleiden n. (-s) : [mezeg.] *zerebrales Anfallsleiden*, droukfell g., epilepsiezh b., droug-uhel g., kleñved-uhel g., droug-sant g., droug-sant-Yann g.

anfallweise Adv.: a-frapadoù.

Anfang g. (-s, Anfänge) : pennderoù g., penn-kentañ g., poent-orin g., orin g., deroù g., deroù-kentañ g., deraouenn b., boulc'h g., krog g., tarzh g., digor g., komañs g., komañsamant g., kentaoù ls., treuzoù ls.; *der Anfang und das Ende*, an deroù hag ar siñvez (Gregor), an deroù hag ar fin, an deroù hag an termen, an deroù hag an diwezh, ar c'homañs hag ar fin; *Sommeranfang*, beg an hañv g., deroù an hañv g., boulc'h an hañv g., tarzh an hañv g., diwan an hañv g., treuzoù an hañv ls., digor an hañv g.; *Frühlingsanfang*, diwan an nevezamzer g., beg an nevezamzer g., tarzh an nevezamzer g., deroù an nevezamzer g., boulc'h an nevezamzer g., treuzoù an nevez-amzer ls., digor an nevez-amzer g.; *bei Winteranfang*, zum *Winteranfang*, e-tro ar goañv digor, e digor ar goañv, war treuzoù ar goañv, e toull ar goañv, e boulc'h ar goañv; *Anfang Mai*, e deroù miz Mae, e penn kentañ miz Mae, en digor a viz Mae, en deizioù kentañ miz Mae; *Anfang November*, da gala-goañv, en deroù miz Du; *am Anfang des Monats*, *Anfang des Monats*, en deroù ar miz; *Anfang des zwanzigsten Jahrhunderts*, *am Anfang des zwanzigsten Jahrhunderts*, en deroù an ugentvet kantved, e lodenn gentañ an ugentvet kantved, e penn kentañ an ugentvet kantved; *Schulanfang*, distro-skol g./b.; *im Anfang*, *am Anfang*, zu *Anfang*, *anfangs*, en deroù, da gentañ, d'ar penn kentañ, er penn kentañ, er c'hentaou, da gomañs, a-gomañs, a-gentañ; *gleich zu Anfang*, kerkent (kenkent) ha kroget, kerkent all, rag-eeun, a-benn kaer, raktal, diouzhtu pa grog (pa grogo, pa grogas), diouzhtu-dak, en deroù-tre; *im Anfang war das Wort*, er penn-kentañ e oa ar Ger, er penn-kentañ e oa ar Verb; *von Anfang an*, a-zeroù, abaoe ar penn kentañ-holl, abaoe an deroù, abaoe da gomañs, adalek ar penn kentañ, adalek kentañ; *von Anfang bis Ende*, vom *Anfang bis zum Ende*, eus an deroù d'an diwezh, a-zeroù da ziwezh, a-hed-da-hed, penn-da-benn, penn-dre-benn, penn-da-benn an neudenn, hed-ha-hed, hed-da-hed, a-bezh, eus an eil penn d'egile, eus ur penn d'egile, a-benn-da-benn, war e hed, adalek an eil penn betek egile, ag ar penn kentañ d'an echuamant; *von Anfang bis Ende der Woche waren sie besoffen*, mezv e oant a-gorf-sizhun; *wie der Anfang so das Ende / wie am Anfang, so am Ende*, diouzh an deroù ar finvezh; *das ist der Anfang vom Ende*, deroù an dibenn eo, emaomp o vont e drouziwezh,

emaomp war hent an diskar ; *das ist nur der Anfang, der Kampf geht weiter*, n'omp ken er penn kentañ, kendalc'homp gant ar stourm ; *den Anfängen wehren*, troc'hañ ar c'heantañ droug ; *aller Anfang ist schwer*, an neb a sellfe ouzh an erv ed ne c'hounezfe ket - ret eo kregiñ a-raok echuiñ - naet an douar ... pa vez c'hwennet - ret eo evit ober mat charreat teil kent kardellat - hadañ en daeroù, mediñ el levenez, al loc'hañ eo an diaesañ - un deroù a zo da bep tra hag e ve da zeskñ debriñ yod gant ul loa koad - gant ar c'hammed kentañ e krog ar veaj hirañ - un deroù a zo eus tout - bez' ez eus un deroù eus tout ; *das Geschäft nimmt einen guten Anfang*, kregiñ a ra mat an traoù ; *sich aus kleinen Anfängen emporarbeiten*, sevel e gein (e chouk) dre fin labourat, sevel eus e boull dre fin labourat, dont da vezañ un dra dre forzh labourat / dont da vat gant an-unan dre forzh labourat (Gregor) ; *die Anfänge der Mathematik*, anaoudegezhioù kentañ (diazez) ar matematik ls., diazezoù ar matematik ls. ; *die Anfänge einer großen Liebe*, tarzh ur garantez vras g.

anfangen V.k.e. (fängt an / fing an / hat angefangen) : 1. deraouiñ, kregiñ gant, stagañ gant, mont e penn eus, boulc'hañ, digeriñ, komañs, tagañ ; *wieder anfangen*, adstagañ gant, adkregiñ gant, advoulc'hañ ; *ganz neu anfangen, noch einmal von vorne anfangen, wieder bei Null anfangen*, adkregiñ diwar netra ; *ein neues Leben anfangen*, boulc'hañ ur vuhez nevez, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor) ; *einen Prozess anfangen*, boulc'hañ (digeriñ) ur prosez, mont da brosezañ ; *wie soll ich's anfangen ? n'ouzon ket dre be du kregiñ enni ; eine angefangene Arbeit*, ul labour boulc'h g. ; *mit jemandem Krach anfangen*, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, kint, kign, trabas, kaoz, jeu, noaz) ouzh u.b., klask dael (frot, kastrilhez, heskin, kann, kavailh, arvell) ouzh u.b., klask c'hen e loeroù unan bennak, klask c'hen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., kavaillhañ u.b. ; *etwas von Neuem anfangen*, azderauoiñ ubd, adstagañ gant ubd, adkregiñ gant ubd, adoher ubd ; 2. [dre astenn] *was nun anfangen ?* petra ober bremañ ? ; *er wusste nicht, was er mit ihr anfangen sollte*, aet e oa nec'het ganti ; *mit so wenig Geld kann ich nichts anfangen*, ne c'hallin ober netra gant ken nebeut a arc'hant ; *damit kann ich nichts anfangen*, gant an dra-se ne c'hallan ober netra, gant an dra-se ne c'hallan ober na bleud na brenn, gant an dra-se ne c'hallan ober na sec'h na glas ; *damit kann man nichts anfangen*, se ne dalvez netra, se ne dalvez da get, se n'eo mat da netra, se ne dalvez ket un hollvad, kement-se ne servij da netra, kement-se ne servij da vann ebet, n'eus netra a vat da dennañ eus kement-se, kement-se n'eo mat da vann, didalvez eo an dra-se, kement-se ne zegas netra vat ebet, kement-se ne zegas mann vat ebet, ne c'haller ober na sec'h na glas gant an dra-se, gant an dra-se ne c'haller ober na bleud na brenn, kement-se ne dalvez ket ur bilhenn, kement-se ne dalvez ket ur strak ; 3. *es ist nichts mit euch anzufangen*, c'hwí n'oc'h mat da vann (da netra), n'eus danvez ebet ennec'h, ne gord mann ganeoc'h, ne dizhit ober netra, ne vo graet netra ganeoc'h, c'hwí n'hoc'h eus tu da vann, n'ouzoc'h ober na kriz na poazh, ne c'hallit ober na kriz na poazh, n'ouzoc'h ket ober

un hollvad, ne dalvit ket ar gal, ne dalvezit ket ludu ur c'hornad butun, c'hwí ne rit na bleud na brenn, c'hwí ne rit netra eus nikun, c'hwí ne rit netra eus a nikun, c'hwí ne ouzoc'h ardremez da netra ; 4. *etwas verkehrt anfangen*, en em gemer fall gant ubd, P. kregiñ gant ubd dre ar penn foerell ; *alles verkehrt anfangen*, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, bezañ ur mailh da lakaat spilhoù e revr ar saout, labourat evel ma kac'h ar saout en noz, debriñ e gig a-raok e soubenn, sevel an tour a-raok an aoter, troc'hañ e gerc'h a-raok e foenn, lakaat an arar a-raok ar c'hezeg, lakaat an arar a-raok ar c'hilhorou, stagañ kezeg ouzh lost ar c'harr, lakaat ar c'harr a-raok ar marc'h, tapout skrilhed gant bazh ar yod, skarzhañ al lenn gant un hanaf toull, na gaout an tu, kregiñ a-dreuz, kregiñ bewech dre an tu fall, bezañ distu da labourat, bezañ kleiz da labourat, na gaout neuz ebet da labourat, kemer pep tra dre ar penn fall, brellañ, ober labour beleg, plamoustiñ, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat evel mevel ar person, ober an traoù a-bempou, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, mont da besketa goude ar mare, mont da ourmela goude ar vareaj, klask vioū fresk e neizhioù warlene, klask vioū fresk e neizhioù kozh, teurel mel e-lec'h koar. V.gw. (fängt an / fing an / hat angefangen) : 1. kregiñ, digeriñ, deraouiñ, loc'hañ ; *die Ernte hat angefangen*, emeur krog gant ar mediñ, krog eo an eost, emañ lochet an eost, digor eo ar mediñ, komañset eo an eost ; *heute fängt die Ernte an*, hiziv e tigor ar mediñ ; *die Schule hat wieder angefangen*, adkrog eo ar skol ; *von Neuem anfangen, wieder von vorne anfangen*, dont en-dro d'ar penn kentañ, adkregiñ, kregiñ a-nevez (en-dro, adarre), ober en-dro azalek ar penn kentañ, azderauoiñ, adlakaat ubd war ar stern, P. adkomañs ; *wir müssen wieder ganz von vorn anfangen !* pep tra 'zo da adoher ! ; *die Hitze fängt wieder an*, setu an amzer c'hor o tistreiñ ; *im Jahre, als der Krieg anfing*, er bloavezh ma oa bet digoret ar brezel, er bloavezh ma teraouas ar brezel ; *mein Arbeitstag fängt um neun an*, kregiñ a ran gant va devezh da nav eur, boulc'hañ a ran va devezh da nav eur ; *du fängt aber früh an !* stagañ a rez gwäll abred ! ; *das Wort fängt mit P an*, deraouiñ a ra ar ger gant al lizherenn P ; *er fängt in diesem Beruf an*, nevez eo er vicher, nevez eo war ar vicher-se ; *bei Adam und Eva anfangen*, klask amzer Noe, mont da glask traoù a zo ken kozh hag an douar (traoù o deus barv gwenn), ober tro en e gaoz evit mont da glask traoù kozh-Noe ; *was schlimm angefangen hat, hat auch einen schlimmen Ausgang*, o wall enforniañ e reer kormek ar bara ; 2. deraouiñ gant, kregiñ gant, stagañ gant, mont e penn eus, boulc'hañ, lakaat e boulc'h, tagañ ; *mit einer Arbeit anfangen*, kregiñ (stagañ, deraouiñ) gant ul labour, mont e penn eus ul labour, kregiñ en ul labour, lakaat ul labour war ar stern, boulc'hañ ul labour, boulc'hañ ur pezh labour, lakaat ur pezh labour e boulc'h, toullañ an erv, digeriñ troc'h, digeriñ klaz, tagañ ul labour ; *um sieben Uhr fangen wir mit der Arbeit an*, da seizh eur e stagomp gant al labour, da seizh eur e krogomp da labourat, da seizh eur e sterniomp da labourat ; *früher mit der Arbeit anfangen*, abreataat da labourat ; *morgen fange ich damit an*, arnodïñ a rin warc'hoazh ; 3. *ich weiß nichts damit anzufangen*, n'ouzon ket petra an diaoul ober eus an dra-se ; *mit ihm ist nichts anzufangen*, ne gaver tu mat ebet d'an den-se, hennezh n'eo mat da vann (da netra), n'eus danvez ebet ennañ, ne gord mann gantañ, ne dizhit ober netra, ne vo graet netra gantañ, hennezh n'end eus tu da vann, hennezh ne oar ober na kriz na poazh, hennezh ne c'hall ober na kriz na poazh, hennezh ne ra netra eus nikun, hennezh ne ra netra eus a nikun, ne oar ket ober un hollvad, n'eo mat

nemet da dreïñ (ar) mein da sec'hañ, ne dalv ket ar gal, ne dalvez ket ludu ur c'hornad butun, hennezh ne ra na bleud na brenn, hennezh ne oar ardremez da netra ; **4.** en em lakaat da, en em reiñ da, deraouiñ (+ anv-verb), deraouiñ da, komañs (+ anv-verb), komañs da, kregiñ da, bezañ krog da, stagañ da, en em dapout da ; *die Henne fängt an zu brüten*, en em lakaat a ra ar yar da c'horïñ ; *die Hörner des Kalbes fangen an zu sprießen*, krog eo kerniel al leue yaouank da ziwan war e benn ; *er hat angefangen, Französisch zu lernen*, kroget en deus da zeskiñ galleg, krog eo da zeskiñ galleg, komañset en deus da zeskiñ galleg, komañset eo deskriñ galleg ; *anfangen zu trinken*, en em lakaat da voesonïñ, en em lakaat da evañ, en em reiñ da evañ, en em deuler d'ar gwin, mont d'ar gwin, en em reiñ d'ar gwin ha d'e blijaduriòù ; *zu zittern anfangen*, en em dapout da grenañ, en em lakaat da grenañ, komañs krenañ, komañs da grenañ ; *sie fing an zu weinen*, stagañ a reas da ouelañ ; *die Studenten fingen an zu lachen*, c'hoarzh a savas e-touez ar studierien ; *die Demonstranten fangen an, laut zu schreien*, emañ ar vanifestourien o tigeriñ trouz bras, emañ ar vanifestourien o tiskordañ da youc'hal, komañs a ra ar vanifestourien da youc'hal, komañs a ra ar vanifestourien youc'hal ; *er fing plötzlich an, Blut zu spucken*, dirollañ a reas da deurel gwad, dirollañ a reas da rechetiñ gwad a-leizh e c'henou ; *er fing an, ihnen zu erzählen*, was ihm zugestößen war, komañs a reas kontañ dezho ar pezh a oa erruet gantañ, komañs a reas da gontañ dezho ar pezh a oa erruet gantañ ; *wenn er anfängt, Geschichten zu erzählen*, ist er nicht mehr zu bremsen, pa stag da gontañ istorioù, ne vez pare ebet - pa grog da gontañ traoù, ne vez fin ebet dezañ - pa grog da gontañ traoù, ne vez prenn ebet d'e latenn - pa grog da gontañ istorioù, ne vez mui a harz dezhaf ; **5.** dont, dont d'ober, bezañ krog da ; *es hat angefangen zu regnen*, krog eo ar glac d'ober, deuet ez eus glac, pokañ a ra ar glac, deuet eo ar glac d'ober, deuet ez eus dour d'ober ; *jetzt fängt es an zu regnen*, setu pelloc'h deuet ar glac ; *und nun fing er an zu singen*, ha setu ma krogas da ganañ ; **6.** kregiñ da ; *zu genesen anfangen*, kregiñ da ziglañviñ, frankaat warnañ, bezañ krog e yec'hed da zistreiñ dezhaf, bezañ o tont war c'horre, sevel diwar gleñved, en em gavout war e yec'hed, en em gavout.

Anfänger g. (-s,-) : deraouad g. [*liester deraouadi / derouaded*], deraouer g. [*liester deraouerien*], deskard g. [*liester deskarded*], deskad g. [*liester deskidi*] ; *blutiger Anfänger*, neveziad g. [*liester nevezidi*], neveziant g. [*liester nevezianted*], unan glas e vegel g., glazard g., belostig g., gwidor g., gwidorig g. ; *er ist noch ein blutiger Anfänger*, nevez eo c'hoazh war ar vicher, nevez eo c'hoazh er vicher, n'en deus ket uzet e vrangoù kentañ c'hoazh, n'en deus ket kollet e hini glas c'hoazh, war e gentañ lamm emañ c'hoazh, war ar boulc'h kentañ emañ, war e dro gentañ emañ, war e daol kentañ emañ.

Anfängerkurs g. (-es,-e) / **Anfängerkursus** g. (-,-kurse) : rummad kentelioù evit an deraouidi g., kentelioù difraostañ ls., kentelioù enhentañ ls., kentelioù kentradiñ ls.

anfänglich ag. : kentañ, deraouus.

Adv. : en deroù, da gentañ, d'ar penn kentañ, er penn kentañ, e beg an afer, war an abred, da gomañs, a-gentañ, a-gomañs. **anfangs** Adv. : **1.** en deroù, da gentañ, d'ar penn kentañ, er penn kentañ, e beg an afer, war an abred, da gomañs, a-gentañ, a-gomañs ; **2.** [Bro-Suis] *anfangs Jahr, anfangs des Jahres*, e deroù ar bloaz, en deroù-bloaz, e penn kentañ ar bloaz, e beg ar bloaz, e digor ar bloaz, war dreuzou ar bloaz nevez.

Anfangs- : .... kentañ, penn..., ... deraouiñ, ... deroù, deraouus.

Anfangsbedingungen ls. : [fizik] amveziadoù deroù ls.

Anfangsbuchstabe g. (-n,-n) : lizherenn gentañ b., lizherenn-dal b., tallizherenn b.

Anfangsgebot n. (-es,-e) : priz embann g.

Anfangsgehalt n. (-s,-gehälter) : gopr evit kregiñ gant ar vicher g.

Anfangsgeschwindigkeit b. (-,-en) : [fizik] tizh deroù g.

Anfangsgründe ls. : diazezoù kentañ ls., rustennoù ls.

Anfangsklappe b. (-,-n) : [filmañ] stlak deroù g.

Anfangskurs g. (-es,-e) : rummad kentelioù evit an deraouidi g., kentelioù difraostañ ls.

Anfangsmutation b. (-,-en) b. : [yezh.] kemmadur g. ; *sellit ouzh Mutation*.

Anfangspreis g. (-es,-e) : priz deroù g.

Anfangspunkt g. (-s,-e) : poent-orin g., pennderou g., penn-kentañ g., orin g., pennorin g., hil g., poent kentañ g., egin g., andon b., mammenn b., kaoz b., arbenn g., abeg g.

Anfangsschwierigkeit b. (-,-en) : diaezamantoù evit kregiñ ls.

Anfangsstadium n. (-s,-stadien) : stad deraouiñ b., stad deroù b., prantad kentañ g. ; *Anfangsstadium der Verwesung*, derez kentañ an dispeuriñ g. ; *Aas im Anfangsstadium der Verwesung*, gagn o linkrañ b.

Anfangszeit b. (-,-en) : penn kentañ g., deroù g., kentaoù ls., prantadoù kentañ ls. ; *in der Anfangszeit der Kirche*, e kentaoù an Iiz. ; *die Anfangszeit des Gottesdienstes war ihnen egal*, ne oant ket merfetiet gant eur an oferen.

anfärben V.k.e. (hat angefärbt) : livañ, reiñ liv da ; [mezeg.] *die Venen mit einem Kontrastmittel anfärbten*, demeraat ar gwazhied.

anfasen V.k.e. (hat angefast) : [tisav.] divevenniñ, beskellañ, skerbañ.

anfassen V.k.e. (hat angefasst) : **1.** kemer, kemer krog e, kregiñ e ; *einen Korb am Henkel anfassen*, kemer ur bouteg dre ar dourgenn, kemer krog e dourgenn ur bouteg ; **2.** stekiñ ouzh [pennrann stok-], stekiñ e zorn ouzh [pennrann stok-], lakaat e zaouarn war, touch, touch ouzh, touch da ; *bitte, das Brot nicht anfassen !* na stokit ket ho torn ouzh ar bara, mar plij ! na lakait ket ho taouarn war ar bara, mar plij ! na gemerit ket ar bara gant ho taouarn, mar plij ! na douchit ket ar bara ouzh ho taouarn ! arabat touch d'ar bara ! arabat touch ouzh ar bara ! ; *fass mich nicht an !* na stok ket ennon ! na stok ket ouzhin ! na stok ket da zorn ouzhin ! na douch ket ac'hanon ! na lak ket da grabanou lous warnon ! ; *Kind, das alles anfasst*, ivinou drouk ls., firbouch g., firboucher g., fourdouilh g., c'hwiletaer g., c'hwilier g., futuer g. ; *alles anfassen*, futual ; *Ringelpiez mit Anfassen*, **a)** dañs-tro g., dañs-ront g., koroll-tro g., koroll krog-ha-krog g., brall-kamm g. ; **b)** herlinkadeg b., soterezh g. ; **3.** [dre skeud.] mont dezhi, en em gemer ganti ; *eine Sache verkehrt anfassen*, na gaout an tu diouzh ubd, na c'houzout diouzh ubd, kregiñ a-dreuz gant ubd, kregiñ en ul labour bennak dre an tu fall, ober ar rekin, bezañ distu da labourat, bezañ kleiz da labourat, na gaout neuz ebet da labourat, kemer ubd dre ar penn fall, en em gemer fall ganti, na gaout an ardremez mat ; *er fasst es geschickt an*, setu unan a oar ar stek, ar stek en deus, an neuz en deus, an tu en deus, gouzout a ra mat diouti, ardremez en deus, gouzout a ra an tres (an taol, ar stok, an ardremez), gouzout a ra an arroud, an doare en deus d'en em gemer ganti ; *jemanden mit Glacéhandschuhen anfassen*, ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., mont dre gaer d'u.b., mont dre gaer gant u.b., mont dre du d'u.b., mont dre du gant u.b., tremen diouzh u.b., mont hegaret d'u.b., mont d'u.b. gant evezh bras (gant mil evezh, gant evezh mat),

mirout a feukañ u.b., mont dre sil (a-silik, gant moder, dre voder, dre vrv) d'u.b. ; *jemanden rau anfassen*, mont rust (dre vil) d'u.b., mont vil d'u.b., mont rust (dibalamour) ouzh u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont rep ouzh u.b., mont feuls ouzh u.b., mont a-daoñ d'u.b., ober un dañs hep soner gant unan bennak, c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., ober ur rez d'u.b., divouzellañ u.b., strilhañ u.b., ober un hejañ d'u.b., hejañ start u.b., hejañ didruez u.b., dihorellañ u.b. penn-kil-ha-troad, strilhañ u.b. e-giz ur wezenn bilhouù, ober ur strilh d'u.b. e-giz d'ur wezenn bilhouù, strilhañ u.b. evel ma vez graet gant gwinizh er chouer ; *ich weiß nicht, wie ich ihn anfassen soll*, n'ouzon ket an tu war an den-se.

anfauchen V.k.e. (hat angefaucht) : 1. [loen.] *jemanden anfauchen*, pufal ouzh u.b., fuc'hañ ouzh u.b. ; 2. [dre skeud.] *jemanden anfauchen*, jarneal gant u.b. / teñsañ gant u.b. (Gregor), teñsañ kaer u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leou-Doue war u.b., teurel ar seizh anv divalav (ar brall) war u.b., foulhezañ u.b. a salmennouù, troc'hañ hujaotou gant u.b., bleiziñ u.b., skeiñ kunujennoù gant u.b., kunujañ u.b., krial war-lerc'h u.b., karnajañ war u.b., dornañ a-enep (ouzh) u.b., razailhat war u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont rep ouzh u.b., mont feuls ouzh u.b., gwallgaozeal d'u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., kannañ e gouez d'u.b., kannañ e roched d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b.

anfaulen V.gw. (ist angefault) : bezañ krog da vreinañ, linkrañ, breinañ, treiñ da fall, tezañ, damvreinañ, breinaat, pezhellaat ; *angefaultes Fleisch*, kig bountet g., kig gwastet g., kig fetis g., kig blaz ar gouez warnañ g., kig c'hwezh kreñv gantañ g., kig lizennet g., kig lizet g., kig o linkrañ ; *die Zwiebeln sind angefault*, krog eo ar breinañ en ognon, damvrein eo an ognon ; *angefaultes Obst*, froucezh tezet str., froucezh techet (Gregor) str., froucezh pezhell str., froucezh fouist str., froucezh fouest str., froucezh damvrein str. ; *angefaulter Zahn*, dant revet g., dant brein g., dant fall g., dant bruket g., dant merglet g.

anfechtbar ag. : daelus, breautas, strivadus, ... a c'heller breautaat, ... a c'hall sevel breud diwar e benn.

Anfechtbarkeit b. (-) : daelusted b., breutausted b.

anfechten V.k.e. (ficht an / focht an / hat angefochten) : 1. arguziñ ouzh, arguziñ a-enep, nagenniñ, arvariañ war, kabout douetañs war, kabout abeg e, kabout errol e, strivañ diwar-benn, sevel mar war, arzaelañ ; *ein Urteil anfechten*, arguziñ ouzh ur varnadenn, strivañ diwar-benn ur varnadenn ; *ein Testament anfechten*, arguziñ a-enep un testamant ; 2. [dre skeud.] enkreziñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ober anken da, ober diaez da, ober enk da, azrec'hiñ, ankeniañ, doaniañ, glac'hariñ, gloazañ kalon u.b., chagrinañ, chagrinañ, gwaskañ, melreañ, morfontiñ, poaniañ, reuziañ, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, strafuilhañ, lakaat mesk [e spered u.b.], lakaat nec'hamant [e spered u.b.], strabouilhat, trebouliñ, trekouiñ, niñval, gwanañ, gwalañjeriñ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, prederiañ, trechalañ, bec'hiañ, begañ, kargañ war, grevañ, marittelañ, degas predadoù anken da, chifañ, rec'hiñ, trefuañ, reiñ safar da, degas poan-galon (enkrez) da,

kalonizañ, ranngaloniñ, margaloniñ, bezañ bec'h da, lakaat c'hwen e loeroù u.b. ; *ihn ficht nichts an*, distag eo ouzh pep tra ha netra ne c'hell derc'hel anezhañ - ne ra ket kaz a netra - ne ra na forzh na brall eus ar re all - disaouzan eo - dizaon eo - dizaonik eo - ne ra foeltr-kaer eus pep tra - ur paotr a foeltr forzh an hini eo - hennezh n'en devez aon dirak mann ebet - ne ra ket forzh petra d'ober - hennezh a zo ur paotr diouzh an druih - hennezh a zo ur paotr diskramailh - hennezh a zo ur paotr disaouzan - hennezh a zo ur paotr diramaillh - hennezh a zo ur paotr diflav - hennezh a zo un amgrener - ne zouj na bev na mary, na Doue na diaoul ; 3. *was ficht ihn an ?* petra 'zo o c'hoari gant an penn pikous-se ? petra 'zo peg ennañ ? petra 'zo peget ennañ ? war beseurt louzoù en deus staoet ? war beseurt louzaouenn fall en deus staoet ? war beseurt louzoù en deus kerzhet ? war beseurt louzaouenn en deus kerzhet ? war beseurt geotenn en deus kerzhet ?

Anfechtung b. (-,en) : dael b., rendael b., arguz g., nagenneresh g., striv g.

anfeinden V.k.e. (hat angefeindet) : tagañ, flemmañ.

V.em. : **sich anfeinden** (hat sich (ak.) angefeindet) : *sich mit jemandem anfeinden*, kemer hegaz ouzh u.b., sevel trouz (sevel droukrañs, sevel ur gwall zistok) etre an-unan hag unan all, mont e droug ouzh u.b., derc'hel imor ouzh u.b., bezañ e droukrañs gant u.b.

Anfeindung b. (-,en) : tagadenn b., lañchennad b., teodad g., flipad g., flipadenn b., aerouantelez h., gourvenn g., enebiezh b., eneberezh g., enebouriezh b., onglenn b., hegaz g.,erez b., digarantez b., droukrañs b.

anferkeln V.k.e. (hat angeferkelt) : mardoziñ, tarasiñ, tarasañ, libistrañ, kac'higelliñ, kaoc'hañ, moc'hajiñ, moc'hellat, bousoc'hañ, bodoc'hañ, batrouzañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, porc'hellat, pemoc'hañ.

anfertigen V.k.e. (hat angefertigt) : sevel, ober, prientiñ, molumiñ, oberiañ, obrietañ, prestañ, fardañ, aozañ ; *eine Karte anfertigen*, sevel ur gartenn ; *ein Werkstück anfertigen*, oberiañ ur pezh ; *ein Kunststück anfertigen*, arzijinañ, afesoniiñ ; *sich (dat.) einen Anzug anfertigen lassen*, lakaat ober un dilhad penn-da-benn ; *ein mit größter Sorgfalt angefertigtes Kleidungsstück*, un dilhad kodardennet g., ur pezh dilhad rafiolet g. ; *einen Teig aus halb Buchweizen- und halb Weizenmehl anfertigen*, ober (aozañ, fardañ) toaz gant bleud ed-du ha gwinizh daouhanter ; *ein maßgerecht angefertigter Stuhl*, ur gador graet diouzh ar moull b. ; *die Reinschrift des Manuskripts wird gerade angefertigt*, emañ an dornskrid war skriverezañ, emañ an dornskrid o skriverezañ ; *schlecht und recht anfertigen*, feuzañ, skarvañ, talfasañ.

Anfertigung b. (-,en) : savidigezh b., prienterezh g., prientadur g., obererezh g., oberouriezh b., oberidigezh b., obriadienn b., obriadir g., obriadurezh b., obrietañs b., obriiez b., obriataerezh g., aozerez b. ; *Anfertigung einer Bilanz*, savidigezh ur bilañs b., saveladur ur ventel g.

anfeuchten V.k.e. (hat angefeucht) : gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, doureñnañ, gleborekaat, moeltrañ, mouestaat, mouestañ, touilhañ, soubouilhañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, dousaat ; *mit Wein anfeuchten*, gwinaat, gwinañ ; *mit Wein angefeucht*, abiet gant ar gwin ; *einem Kranken die Zunge anfeuchten*, souplaat e deod d'ur c'hlañvour ; *einem Kranken die Lippen anfeuchten*, souplaat e uzelloù d'ur c'hlañvour, dispelc'hiñ diweuz ur c'hlañvour ; [dre skeud.] *sich die Kehle anfeuchten*, distanañ e c'hourlañchenn, glebiañ e c'hourlañchenn, glebiañ e gorzailhenn, glebiañ e voslagout, gwalc'hiñ e gorzailhenn, soubilhañ e gorzailhenn, eouliañ

e gorzailhenn, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, disec'hiñ e lañchenn, disec'hiñ e c'hourlañchenn, tarzhañ unan, dourata e bironenn, klukañ ur banne, lopañ unan.

Anfeuchten n. (-s) : glebierezh g., glebiañ g.

Anfeuchter g. (-s,-) : leizher g., glebier g., glebigell b., delter g.

Anfeuchtung b. (-) : leizhañ g., dourerez g., glebierez g., glebaj g., glebiadur g., glebiadenn b., glebiañ g., gouzourañ g., dispelc'hiñ g., mouestadur g., soubouilh g.

anfeuern V.k.e. (hat angefeuert) : 1. enaouiñ, elumiñ ; *den Ofen anfeuern*, lakaat an tan e-barzh ar forn, c'hwezhañ an tan er fornigell ; 2. [dre skeud.] atizañ, broudañ, brochañ, bevaat, truchañ, isañ, flemmañ, tommañ kalon u.b., tanañ kalon u.b., lakaat berv [en u.b.], lakaat birvilh [en u.b.], bountañ, reiñ kas da, lakaat kas e, kalonekaat, kennerzhañ ; *anfeuernde Worte*, komzoù entanus, komzoù broudus ls.

Anfeuern n. (-s) / **Anfeuerung** b. (-,en) : 1. enaouadur g., enaouerez g. ; 2. [dre skeud.] atiz g., broud g., trucherez g., kalonekadur g.

anfixen V.k.e. (hat angefixt) : *jemanden anfixen*, dougen (atizañ, poulzañ, broudañ, truchañ, bountañ, hegäl) u.b. d'en em zammañ, kefluskañ u.b. d'en em zammañ.

anflehen V.k.e. (hat angefleht) : *jemanden anflehen*, aspediñ u.b., gourfedîñ u.b., pediñ start u.b., erbediñ u.b. ; *Gott um Vergebung seiner Sünden anflehen*, goulenn digant Doue pardon eus e holl bec'hedoù, goulenn ouzh Doue pardon eus e holl bec'hedoù ; *Gott anflehen*, erbediñ Doue.

Anflehung b. (-,en) : gourfedenn b., aspedenn b., azgoulenn g., erbedenn b.

anfletschen V.k.e. (hat angefletscht) : *der Hund fletschte ihn an*, diskrognał a rae ar c'hi o sellet outañ, gourdrouz a rae ar c'hi anezhañ.

anfliegen V.k.e. (flog an / hat angeflogen) : [nijer.] *einen Flugplatz anfliegen*, ober un arsav (pradañ) en un aerborzh bennak ; [kompagnuezh kirri-nijj] *einen Flugplatz regelmäßig anfliegen*, *einen Flugplatz anfliegen*, darbariñ un aerborzh. V.gw. (flog an / ist angeflogen) : 1. stagañ gant ar pradañ ; 2. tostaat war nij ; 3. [dre skeud.] *Wissen ist ihm angeflogen*, mat a zesk eo, aes a zesk eo, deskiñ a ra ken aes ha tra (aes-kenañ, aezet-kaer, hep reiñ bec'h, evel un dudi), deskiñ a ra a-aes-vat, deskiñ a ra aes-ral, deskiñ a ra propik, deskiñ a ra ken bravik ha tra, deskiñ a ra brav-bras, deskiñ a zo un ebat evitañ, gouenn a zo ennañ da zeskiñ ; 4. *was fliegt dich an ?* petra 'zo o c'hoari ganit ? petra a c'hoarvez ganit ? petra 'zo peg ennout ? petra 'zo peget ennout ? war beseur louzoù ec'h eus staotet ? war beseur louzaouenn fall ec'h eus staotet ? war beseur louzoù ec'h eus kerzhet ? war beseur louzaouenn ec'h eus kerzhet ? war beseur geotenn ec'h eus kerzhet ?

anflößen V.k.e. (hat angeflößt) : 1. degas war-neuñv, tranellañ ; 2. [stér] degas gantañ, dichaladuriñ.

Anflug g. (-s,-flüge) : 1. doare g., tres kentañ g., liv g., arliv g., damskeud g., disterad g., netraig g., mannig g., c'hwezhig b., mintrad str. ; *Anflug von Bart*, doare ur barv g., tres kentañ ur barv g., liv ur barv g., marblev str., blev-foll str., ur barvig dister-holl g., azblev ouzh e elgez str. ; *ein Anflug von Spott*, un dister goap g., un disterad goap g., un netraig goap g., ur mannig goap g., liv ar goap g., un arliv a c'hoap g. ; *ein Anflug von Bitterkeit*, c'hwezh an trenk b. ; *sie ließ den Anflug eines Lächelns durchblicken*, tres ur mousc'hoarzh a baras war he muzelloù, un hanter vousc'hoarzh a blavas war he diweuz, doare (damskeud, liv, alberz) ur mousc'hoarzh a zeugas ganti, doare (damskeud, liv) ur mousc'hoarzh a dremenras war he diweuz, ober a reas e-giz mousc'hoarzhin ; 2. barr g., barrad

g., stokad g., bouilhad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., krogad g., strañs g., strañsad g., birvilh g., taol-droug g., taol g., taolad g., gwaskadenn b., reuziad g., strapad g. ; *in einem Anflug von Heiterkeit*, o nijal gant ar stad (al levezenez) a zo en an-unan, birvilh al levezenez ennañ, paket gant ur barrad levezenez, ur barrad levezenez peg outañ ; *ein Anflug von Wehmut*, *ein Anflug von Schwermut*, ur vorenñ b., ur barrad melkoní g. ; *ein Anflug von Eifersucht*, ur pistig gwarizi g. ; 3. [kirri-nijj] tostadur g., nesadenn b.

Anflugverfahren n. (-s,-) : [kirri-nijj] argerzhadur tostaat g.

Anflugweg g. (-s,-e) : [kirri-nijj] hent tostaat g.

anfordern V.k.e. (hat angefordert) : arc'hiñ, goulenn, darvennout.

Anforderung b. (-,en) : 1. goulenn g., ezhomm g., darvenn g., darvennad g. ; *den gerechten Anforderungen der öffentlichen Ordnung in einer demokratischen Gesellschaft genügen*, kloñañ gant an ezhommoù reizh a sell ouzh an urzh foran en ur gevredigezh demokratel ; *er stellt an sich selbst hohe Anforderungen*, strizh eo evitañ e-unan ; 2. [dre astenn.] skod g.

Anforderungsprofil n. (-s,-e) : *Anforderungsprofil am Arbeitsplatz*, barregezhioù rekis evit ur post-labour ls., aelad micherel rekis g.

Anfrage b. (-,n) : 1. goulenn g., goulennadenn b. ; *auf Anfrage*, n'eus nemet goulenn d'ober, diwar c'houenn ; *auf jemandes Anfrage hin*, war goulenn u.b., diwar goulenn u.b., diouzh goulenn u.b., hervez goulenn u.b. ; 2. [polit.] *eine Anfrage an den Minister richten*, gelver war ar maodiern ; *schriftliche Anfragen*, goulennou dre skrid ls. ; *mündliche Anfragen*, goulennou dre gomz ls.

anfragen V.k.e. ha V.gw. (hat angefragt) : klask gouzout, en em zaveiñ, kemer ketel, mont da c'houenn (da glask) titouroù, klask disaouzan, klask ditour ; *bei jemandem anfragen*, [Bro-Suis] *jemanden anfragen*, goulenn udb digant u.b.

anfressen V.k.e. (frisst an / fraß an / hat angefressen) : boulch'añ gant un taol dent, krignat ; *die Meeresluft frisst das Eisen an*, kregiñ a ra aer ar mor en houarn ; *von den Motten angefressen werden*, tartouzañ, gaozanañ ; *von den Motten angefressen*, gaozanet, tartouzet.

anfressend ag. : krignus, daskrignus

Anfressung b. (-) : krign g., krignerezh g.

anfreunden V.em. : **sich anfreunden** (hat sich (ak.) angefreundet) : 1. *sich mit jemandem anfreunden*, dont da vezañ mignon gant u.b., skoulmañ liammoù a vignoniezh gant u.b., ober mignonaj gant u.b., ober mignoniezh gant u.b., ober kamaradiaj gant u.b., ober kamaradiezh gant u.b., kemer u.b. da vignon, kamalata gant u.b., kamaladiñ gant u.b., mignonij gant u.b., mignonañ ouzh u.b., kamaradiañ gant u.b., kenohaloañ gant u.b., ober anaoudegezh vat gant u.b. ; 2. *sich mit einem Gedanken anfreunden*, en em ober diouzh udb, boazañ ouzh udb, tremen tamm-ha-tamm diouzh udb, bezañ douget muic'h-mui evit udb, bezañ troet muic'h-mui gant udb, dont da vezañ tomm ouzh udb.

anfrieren V.gw. (fror an / ist angefroren) : reviñ, skornañ, riellañ, klerañ.

anfügen V.k.e. (hat angefügt) : stagañ, ouzhpennañ, skarvañ ; [stlenn.] *angefügte Datei*, restr stag b.

Anfügung b. (-,en) : skarvadur g., stagerezh g., stagidigezh b. ; *unter Anfügung des Briefes*, gant al lizher amañ kevet (amañ e-barzh).

anfühlen V.k.e. (hat angeführt) : stekiñ ouzh, stekiñ e zorn ouzh, lakaat e zaouarn war, touch, touch ouzh, touch da.

V.em. : **sich anfühlen** (hat sich (ak.) angeführt) ; bezañ ... da douchañ ; *sich zart anführen*, bezañ flour, bezañ a douch flour, bezañ flour da douchañ.

Anfuhr b. (-,en) : treuzdougen g., degasadur g., karreat g., charre g.

anführen V.k.e. (hat angeführt) : **1.** kas, ren, bleniañ, sterniañ, heñchañ ; *den Tanz anführen*, kas ar c'horoll en-dro ; *einen Ringeltanz anführen*, pennañ un dañs, ober ar jav ; *ein Heer anführen*, bezañ e penn un arme ; *eine Mannschaft anführen*, sterniañ ur skipailh ; [sport] *das Feld anführen*, bezañ e penn an druilhad ; **2.** [dre heñvel.] menegiñ, ober meneg eus, kinnig, degas, ober kaoz eus ; *eine Stelle (ein Zitat) anführen*, menegiñ un arroudenn, ober meneg eus un arroudenn, degas un arroudenn ; *ein Beispiel anführen*, kinnig (reiñ, degas) ur skouer ; *jemandes Worte anführen*, degas gerioù u.b. ; *etwas als Argument anführen*, kemer ubd da arguzenn, arguziñ gant ubd, reiñ ubd da arguzenn ; *er hat unbestreitbare Argumente angeführt*, kinniget en doa arguzennou difazi (reizh, disi, direndaelus, diziarbennus, andizarbennadus, diflach), kinniget en doa arguzennou na c'haller ket toullañ dindano ; *seine schlechte Gesundheit als Ausrede anführen*, digareziñ e nebeut a yec'hed, reiñ e nebeut a yec'hed da zigarez ; *alle erdenklichen Ausreden werden angeführt, damit das Bretonische draußen vor der Tür bleibe*, kant rezon gwiroch eget ar wirionez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prennañ an nor ouzh ar brezhoneg), kant digarez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prennañ an nor ouzh ar brezhoneg) ; *einzeln anführen*, goubarzhelañ ; **3.** [dre skeud.] *jemanden anführen*, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e ve noz da greisteiz, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., lakaat da grazañ, reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennou, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., kontañ poulc'hennou d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., finesiñ ouzh u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouc'hiñ, tizhout, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, punañ, gwalldapout) u.b., klaviañ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhonriñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ trejuoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henou, tremen lost al leue dre c'henou u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henou d'u.b., c'hennat u.b., raskañ u.b., strobellañ u.b. ; *sich anführen lassen*, bezañ kaset diwar-bouez e fri, bezañ kaset dre veg e fri, kouezhañ el las, kouezhañ en toull, mont er griped, mont er sac'h, lonkañ poulc'hennou, lonkañ poulc'had, bezañ punet ; *es macht den Deutschen nicht viel Ehre, dass einen anführen so viel heißt als einen betrügen*, (Lichtenberg), n'eo ket gwall enorus evit an Alamaned e talvezfe an dro-lavar „ren unan bennak“ en o yezh kement ha touellañ anezhañ ; **4.** [dre skeud.] *den Reigen anführen*, reiñ an ton, kas an traou, bezañ e penn an traou, bezañ e penn an abadenn, bezañ e penn ar jeu.

Anführer g. (-,s,-) : kasour g., kaser g., rener g., penn g., kabiten g., mestr g., marc'h-blein g., marc'h-kleur g., marc'h-kulier g., marc'h-ambilh g., storier g., ambrouger g., paotr a-raok g., bleiner g., ambilher g., den muiañ g., pennrener g. ; *jemanden zum Anführer wählen*, lakaat u.b. e penn an traou, lakaat u.b. da varc'h-blein (da varc'h-kleur, da rener, da gabiten, da vestr) ; *wer ist der Anführer ?* piv a zo e penn ? piv a zo ar mestr ? gant piv emañ an damani ? ; *der Anführer sein*,

bezañ e penn an traou, bezañ e penn ar jeu, bezañ e penn an abadenn, kas ar penn hag an troc'h ; *der Anführer muss Bescheid wissen*, ret eo bezañ sturiet gant unan a oar ; *Anführer eines bretonischen Clans*, mac'htiern g. ; *Anführer beim Ringeltanz*, jav g.

Anführung b. (-,en) : **1.** meneg g., kinnig g. ; *Anführung einer Gesetzesstelle*, meneg eus un arroudenn (eus ur pennad) eus al lezennaoueg g. ; **2.** larav g.

Anführungsstrich g. (-s,-e) / **Anführungszeichen** n. (-s,-) : klochedig g., kroched g., skrabig g., daouask g. ; *in Anführungszeichen setzen*, lakaat etre daouaskou ; *öffnende Anführungszeichen*, daouaskou digeriñ ls. ; *schließende Anführungszeichen*, daouaskou klozañ ls. ; *Anführungszeichen unten !* daouaskou en traou ! ; *Anführungszeichen oben !* daouaskou ouzh krec'h ! ; *Anführungszeichen !* digoromp an daouaskou ! ; *in Anführungsstrichen*, **a**) etre daouaskou ; **b**) [dre skeud.] war a lennan, war a glevan, evel ma vez lavaret, evel ma oa bet lavaret ; *deutsche Anführungszeichen*, klochedigoù alaman ls. ; *doppelte deutsche Anführungszeichen*, daousoc'h g. ; *öffnendes einfaches Anführungszeichen*, skilf digeriñ g. ; *schließendes einfaches Anführungszeichen*, skilf prennañ g., skilf klozañ g. ; *öffnendes doppeltes Anführungszeichen*, daouskilf prennañ g., daouskilf klozañ g. ; *französische Anführungszeichen*, klochedigoù gall ls. ; *englische Anführungszeichen*, klochedigoù saoz ls.

anfüllen V.k.e. (hat angefüllt) : leuniañ, peurleuniañ, peurgargañ, barreuniañ, leuniañ chouk, kargañ chouk, barrañ, stankañ, kargañ, aspourvezañ.

anfunkeln V.k.e. (hat angefunkt) : *jemanden anfunkeln*, sellet du ouzh u.b., ober sellouù du (sellouù a bevarzek real, sellouù drouk, sellouù garv, sellouù taer, sellouù teñval, sellouù put, sellouù rous) d'u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., ober ur sell a dalvez c'hwech' real d'u.b., ober sellouù a-dreuz d'u.b. / ober sellouù a-gorn d'u.b. / ober sellouù a-gleiz d'u.b. / ober sellouù da zegas gwallavel d'u.b. (Gregor).

Angabe b. (-,n) : **1.** meneg g., menegadur g., disklériadur g. ; **2.** roadenn b., titour g., ditour g., dave g., daveenn b., stlenn g., kemennadur g., kemennadenn b. ; *technische Angaben*, titouroù teknikel ls., roadennou teknikel ls. ; [gwir] *falsche Angaben*, testeni faos g., testeni gaouius g., faltesteni g. ; *nach seinen Angaben*, diouzh e glevet, war e glevet, gouez dezhañ, poz dezhañ, liz dezhañ, war a larav ; *auf seine Angaben hin*, diwar e ditouroù, diwar e zitouroù ; *genaue Angaben*, titouroù resis ls., diferadennou ls. ; *genauere Angaben*, resisadurioù ls. ; *um genauere Angaben bitten*, goulenn resisadurioù ; *genauere Angaben bekommen Sie vom ihm*, evit gouzout hiroc'h goulennit outañ, evit gouzout pelloc'h goulennit outañ, hennezh a roy resisadurioù deoc'h ; **3.** [stlenn.] roadenn b., stlenn g., stlennad g., dataenn b. [liester data] ; **4.** pompadoù ls., roufl g., brabañs g., brabañserez g., taol brabañserez g., gloriusted b., lorc'hig moan g., bragerez g., fougerezh g., fougasesrez g., gloar b., glabouserez g., glabous g., glabouserez g., pouferez g., poc'honerez g., kañfarderez g., kankal g., bugaderez g., bugad g., c'hwezh hag avel, digorded b., digorouù ls., modoù bras ls., modoù randonus ls. ; *das ist reine Angabe*, lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - emañ o poufal - hennezh a ra muioc'h a voged eget a dan - ur poufer (ur pompadur, ur foënvour, un toull-ourgouilh, un toull-lorc'h, ur c'hwezher) an hini eo - digorouù a zo gantañ frankik - stroñs a zo gantañ frankik - kement-se n'eo nemet modouù randonus - ur paotr a-stroñs eo - emañ oc'h ober

tron - re uhel e gan e gilhog - ar yar p'he deus dozvet a rank kanañ - emañ o teilit dirak an dud ; **5.** fent g., fentiz b.

angaffen V.k.e. (hat angegafft) : *jemanden angaffen*, genaouiñ ouzh u.b., genaouegiñ ouzh u.b., sellet ouzh u.b. gant e c'henou.

angängig ag. : **1.** greüs, gallus, posupl, beiadus ; **2.** es ist nicht angängig zu ..., ne vez ket aotreet ober udb, n'eo ket mat ober udb, dizereat eo ober udb, ne jaoj ket ober udb.

angeben V.k.e. (gibt an / gab an / hat angegeben) : **1.** ober meneg eus, menegiñ, lavaret, diskleriañ ; *eine Anschrift angeben*, reiñ ur chomlec'h da anaout ; *seinen Namen angeben*, lavaret e anv ; *etwas genau angeben*, diferañ udb, taolenniñ (skeudenniñ, diskriavañ, displegañ, pishaat) brav udb, kontañ udb a-grenn hag e pep gwirionez ; *dem Finanzamt seine Einkünfte angeben*, diskleriañ e c'hounidoù d'an tailhou, diskleriañ e c'hounidoù d'an dailhanterezh ; *jemandem die Adresse eines Arztes angeben*, ditouriñ ur mezeg d'u.b. ; *als Grund angeben*, reiñ da zigarez evit reizhabegañ e ober ; *den Gegenstand eines Briefes angeben*, reiñ da c'houzout divoud ul lizher.

2. [sonerezh] *den Takt angeben*, mentadañ, bommañ ar vent, bommañ ar mentad (Gregor), reiñ ar mentad ; *den Ton angeben*, *den Kammerton angeben*, *den Stimmton angeben*, reiñ an ton ; [dre skeud] *den Ton angeben*, reiñ an ton, ober e renkoù, c'hoari e vestr, tailhañ e vestr, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, kas ar penn hag an troc'h, bezañ e penn an traou, bezañ e penn ar jeu, bezañ e penn an abadenn, bezañ an damani gant an-unan.

3. [gwir] diskleriañ, diskuliañ, flatrañ, hiboudiñ, toupinañ, flatoullat ; *jemanden bei der Polizei angeben*, diskuriañ u.b. d'ar polis, diskleriañ u.b. d'ar polis.

4. diskouez, merkañ, dewerzhañ, lakaat ; *das Datum angeben*, merkañ an deiziad ; *am angegebenen Ort*, el lec'h merket ; *am angegebenen Tag*, an deiz merket, an deiz dediet, an deiz lakaat ; *kein einziger Sack wies das angegebene Gewicht auf*, *kein einziger Sack brachte das angegebene Gewicht auf die Waage*, ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h war ar pouez merket ennañ, ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h a bouez warnañ, sac'h ebet a boueze just, sac'h ebet a rae Krak ar pouez, amskañ e oa an holl seier ; *die Volumen werden in Kubikmetern angegeben*, dewerzhet e vez an ec'honennoù dre vetroù-diñs ; *die Geburtenziffer prozentual angeben*, dewerzhañ feur-genel ar boblañs dre un dregantad ; [mat.] *die Position von etwas angeben*, dealfañ udb.

5. diogeliñ, kadarnaat, lavaret, souten, arlavarout.

V.gw. (gibt an / gab an / hat angegeben) : fringal, kankalat, lorc'henniñ, flipata, poufal, poufal gevier, teilit, ober teil, en em uhelaat, lorc'hañ, en em ourgouilhiñ, kemer ourgouilh, ober e vraz, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, en em ambridañ, c'hoari e baotr, brabañsal, paboriñ, ober e babor, tonal, bezañ pompus en e gomzoù, ober e fouse, ober fouse gant e ouziegezh, bragal, brageiñ, dougen roufl, dougen randon, en em rollañ, fouseal, klogoriñ, bugadiñ, ober bugad, debriñ mel, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ruflañ avel ha moged, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh ar genoù (*gantañ leizh e c'henou*, *ganti leizh he genoù h.a.*), rodal, rodeal, pompadïñ, ober pompad, ober e bompad, ober e rvas gaoliad, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, en em gontañ, sachañ dour d'e foenneg, ober un tamm fousas ; *er gibt an*, emañ oc'h ober tron, kankalat a ra, emañ o poufal, ur poufer (ur

pompader, ur foënvour, un toull-ourgouilh, un toull-lorc'h, ur c'wezher, ur brogoier) an hini eo, stroñs a zo gantañ frankik, digoroù a zo gantañ frankik, fougasoù a zo gantañ leizh e c'henou, ur paotr a-stroñs eo, re uhel e gan e gilhog, ar yar p'he deus dozvet a rank kanañ, un teileg eo, hennezh a zo ur brabañser, ur pezh gloriis a zo anezhañ, hennezh a zo ur boufon, hennezh a zo ur pabor, uhel eo e glipenn gantañ, ur fougeer an hini eo, re fin eo da zoublañ ha re c'hrs da baramantiñ, emañ o teilit dirak an dud, emañ o sachañ dour d'e foenneg ; *er tut es nur um anzugeben*, ober a ra an dra-se kement ha paboriñ ; *ich will nicht angeben*, aber ..., ..., kuit a fouge ; *er gibt an wie eine Tüte Mücken*, *er gibt an wie zehn Sack Seife*, poufal a ra gevier, c'wezetz eo dezhañ, lorc'hou a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, kement a lorc'h a zo ennañ evel pa vije pevare person an Dreinded, lorc'h a zo ennañ kement ha pa vije pevare person an Dreinded, c'wezetz eo evel un touseg, c'wezetz eo gant ar vrasoni, n'eus nemet fouge anezhañ, c'wezetz eo gant al lorc'h, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, ur fougeer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foënvet a ourgouilh, foënvet eo gant an ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hlod'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, en em lakaat a ra trech d'an holl, hennezh a zo un torkad lorc'h ennañ, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar cherc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, c'wezetz eo gant an avel / leun eo e benn a c'hlouisted / karget eo a vended / leun a avel hag a voged eo / pennboufet eo gant an ourgouilh / ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor), leun a fouse hag a lorc'h eo, hennezh a zo lorc'hou ennañ, hennezh en deus lorc'h en e doull, hennezh en deus lorc'h en e foñs, tel a zo gantañ, fierdroch eo, fier-lor eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, ober a ra kalz a del gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a del egét a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'wez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, hennezh zo c'wezetz e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o rodal e revr, emañ o c'wezhañ en e drompilh, hennezh a zo brasoni tout, leun a lorc'h eo, en em gavout a ra, douget eo dezhañ e-unan, plantañ a ra c'wez ennañ e-unan, fouse a zo ennañ evel un targazh er ribod, rok (otus, gloriis, tonius, bras) eo an tamm anezhañ, bras eo an tamm gantañ, emañ e leue o treiñ ennañ, un tamm tro a zo ennañ, foërviiñ a ra gant an ourgouilh, c'wezaiñ a ra gant an ourgouilh, c'wezaiñ a ra gant al lorc'h.

V.em. : **sich angeben** (gibt sich an / gab sich an / hat sich (ak.) angegeben) ; **sich als ... (für ...) angeben**, en em lakaat da ..., reiñ da gredin (da intent) e vedet udb, fougasiñ ez eur udb.

Angeber g. (-s,-) : **1.** fringer g., brabañser g., pezh gloriis g., brageer g., farod g., boufon g., pabor g., fougaser g., balpour g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., breser g., breser kaoc'h g., kagaler g., bugader g., mailhard g., bogolier g., kañfard g., konikl g., straker g., poufer g., poc'hon g. [*lester poc'honed*], pompader g., foënvour g., toull-ourgouilh g., toull-lorc'h g., c'wezher g., gedonaer g., brogoier g., teileg g., bern teil g., gaoleg g. [*lester gaolein*], moliac'hour g., torodell g., hejer-e-doull g., bern trein g., lorc'heg g., lorc'henn b., stadenn b., pomponlig g., den a lorc'h g., P. sac'h-ourgouilh g., sac'h-c'wez g., sac'h-moged g., bod-avel g., brammsac'h g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., kac'her polos g., kac'her

kanetinier g., fougaser brein g., koantat pabor g., tad an ardoù fall g., geizer g., neuzier g., ardaouer g., bombarder g., orbider g., kamambre g., kozh toull kamambre g., sigoter g. ; *er ist ein Angeber*, ur bern tron a vez gantañ - digorou a vez gantañ frankik - hennezh a ra muioc'h a vaged eget a dan - hennezh a blij dezhañ fougasiñ - ur poufer (ur pompader, ur foeñvour, un toull-ourgouilh, un toull-lorc'h, ur c'hwézher, ur bern teil) an hini eo - n'eo nemet un aotrou bihan - stroñs a vez gantañ frankik - ur paotr a-stroñs eo - re uhel e gan e gilhog - ar yar p'he deus dozvet a rank kanañ - re fin eo da zoublañ ha re c'hos da baramantiñ - o teilat e vez dirak an dud ; **2.** flatrer g., diskulier g.

Angeberei b. (-,-en) : frink g., fentiz b., pompadoù ls., roufl g., brabañs g., fougaserez g., gloar b., glabouserez g., glabous g., brabañserez g., taol brabañs g., taol brabañserez g., gloriusted b., lorc'hig moan g., bragerez g., fougerezh g., pouferez g., poc'honerez g., kañfarderez g., kankal g., tonerez g., c'hwézher hag avel, bugaderez g., bugad g., glabouserez g., moliac'h g., modoù bras ls., modoù randonus ls. ; *aus reiner Angeberei* dre c'hlousted.

angeberisch ag. : fougasus, lorc'hek, lorc'hus, c'hwézher, ourgouilhus, brabañsus, glorius, pompus, pompadus, boufon, teilek, fougëüs, moliac'hus, brasaet dezhañ, P. mok.

Adv. : gant brabañs, gant fougaserez, gant gloar, gant brabañserez, evit brabañsal, gant bragerez, gant glabous, gant glabouserez, gant fougerezh, gant pouferez, gant kañfarderez, gant kankal, gant c'hwézher hag avel, gant modoù bras, gant modoù randonus.

Angebete(r) ag.k. g./b. : *die Angebetete*, ar muiañ-karet g., ar garantez b., ar garedig b., an dousig-koant b. ; *der Angebetete*, ar c'haredig g., ar c'hariad g., ar c'harantez g., an oriad g., ar muiañ-karet g., an dousig-koant g.

Angebinde n. (-s,-) : [dispredet] donezon g./b., prof g., profadenn b., ro g., roadenn b.

angeblich ag./Adv. : mard eo, war a lavar, gouez dezhañ, a-hervez, hervez, sañset, war a seblant, hervez kont, diouzh ar mod, hervez ar mod, hervez ar gaoz, hervez ar vrud, hervez an dailh, hervez doare, war a hañval, lavaret, diouzh e glevet, war e glevet, war e veno, diwar-c'horre, seurtanvet, war a gonter, hervez a lavarer, fent ; *du warst nicht dort, angeblich !* ne oas ket eno, a lavarez ! ; *er ist angeblich krank, klañv eo, sañset - klañv eo, mard eo - klañv eo war a lavar - klañv eo, hervez ; ein angeblicher Koch*, ur meni keginer g. - ur c'heginer mard eo g. - ur c'heginer, seurtanvet gantañ e-unan g. ; *er kam, um angeblich über ihre Tochter zu sprechen*, dont a reas diwar-benn komz ganti eus he merc'h, war a lavare ; *aus angeblichem Zeitmangel war er nicht gekommen*, ne oa ket deuet e sigur ma n'en doa ket a amzer da zioueriñ, ne oa ket deuet war-zigarez n'en doa ket a amzer da zioueriñ, ne oa ket deuet war-zigarez e vanke amzer dezhañ, ne oa ket deuet e-skeud ma n'en doa ket a amzer da zioueriñ, ne oa ket deuet war-sin ma n'en doa ket a amzer da zioueriñ ; *ein angeblicher Revolutionär*, ur c'hrakdispac'h g., ur brizhdispac'h g., ur dispac'h bouk g., un dispac'h bihan boazh g., un dispac'h tremenet dre ar ridell g., un dispac'h diwar-c'horre g. ; *angebliche Partisanen*, tammoù rezistanted ls. ; *jeder Sack sollte angeblich hundert Pfund enthalten*, sañset e oa kant lur e pep sach'.

angeboren ag. : a-ouenn, enganet, ganedigel, kenganet, kenganel ; *angeborene Blindheit*, dallentez enganet b., dallentez c'hanedigel b. ; *angeborene Debilität*, labanded c'hanedigel skañv b. ; *angeborene Schwäche*, izilded c'hanedigel b. ; *angeborene Kenntnisse, angeborenes Wissen*,

gouizegezh enskuilhet (gant Doue) b. ; *es ist ihm angeboren*, an dra-se a zo en e wad, e-giz-se emañ, un tech a ouenn eo, natur eo dezhañ bezañ e-giz-se, ne ra nemet heuliañ e ouenn, ar ouenn a denn, diouzh e ouenn e ra / en dailh-se ez a ganti / an dra-se a denn d'e natur / an dra-se a denn d'e had (Gregor), evel-se eo an dailh anezhañ, evel-se eo an dro anezhañ, an dra-se a zo ennañ, an danvez a zo ennañ da vezañ e-giz-se, e-giz-se eo dre natur, en e had emañ an dra-se, ar pleg a zo gantañ da vezañ e-giz-se ; *der Spieltrieb ist den Kindern angeboren*, a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari, natur eo d'ar vugale karet c'hoari, ar vugale a zo douget dre natur da c'hoari ; [preder., Descartes] *angeborene Ideen [ideæ innatæ]*, mennozhioù enganet ls., kealioù enganet ls.

Angeborenheit b. (-) : enganegezh b., enganeted b.

Angebot n. (-es,-) : kinnig g., kinnigadenn b., kinnig kenwerzh g. ; *unsere Angebote sind vielfältiger geworden*, war liesaat (war ziseurtelaat, war liesseurtaat, war liezekaat) eo aet hor c'hinnigoù ; *günstiges Angebot, interessantes Angebot*, kinnig deurus g. ; *erstes Angebot*, kentañ priz kinniget g. ; *festes Angebot*, kinnig evit mat (da vat) g. ; *höheres Angebot*, priz uheloc'h kinniget g., imboud g., dreistkresk g. ; *ein Angebot machen*, ober ur c'hinnig ; *ein höheres Angebot machen*, imboudañ, lakaat uheloc'h priz, teuler war u.b., teuler war ar priz, lakaat kresk war u.b., teuler kresk war u.b., skeiñ war u.b. ; *ein Angebot annehmen*, degemer ur c'hinnig, asantiñ d'ur c'hinnig, darbenn ur c'hinnig ; *jemandes Angebot annehmen*, reiñ respont vat d'u.b. ; *jemandes Angebot ablehnen*, *jemandes Angebot zurückweisen*, refuziñ u.b., refuziñ kinnig u.b., disteurel kinnig u.b., nac'h kinnig u.b., dinac'h kinnig u.b. ; *mein Angebot, gemeinsam nach Spanien zu fahren, hat sie abgelehnt*, refuzet he deus ac'hanon da vont ganin da Vro-Spagn ; *wir können es uns nicht leisten, dieses Angebot abzulehnen*, n'omp ket evit disteurel ar c'hinnig-se ; *die Nachfrage übersteigt das Angebot*, emañ ar gouenn dreist d'ar c'hinnig ; *das Gesetz von Angebot und Nachfrage*, savelenn ar c'hinnig hag ar gouenn b., savelenn ar pourchas hag ar gouenn b. ; *in diesem Geschäft steht der Kunde einem so überreichen Angebot gegenüber, dass er einfach nicht mehr weiß, wo ihm der Kopf steht*, er stal-se ne oar ket ar prener dibab etre kement all a draou a ginniger dezhañ ; *ein breites Angebot an Produkten*, un dibab bras a werzhadennoù g. ; *geben Sie mir das Beste, was sie im Angebot haben*, roit din ar pep gwellañ a zo ganeoc'h, roit din ar pep bravañ a zo ganeoc'h ; *das ist mein letztes Angebot*, a) [prener] ne'z in ket dreist ar priz-se, ne'z in ket pelloc'h eget ar c'hinnig-se ; b) [gwerzher] ne'z in ket dindan ar priz-se.

Angebotskurve b. (-,-n) : [armerzh] krommen ar c'hinnig b.

Angebotttheorie b. (-) : teorienn ar c'hinnig b., damkaniezh ar c'hinnig b.

angebracht ag. : 1. reizh, mat, dereat, a-zoare, prop, stummet diouzh, anvet evit, azas, kevazas, dik, erbedet, fur, poellek, jaojapl, a-jaoj ; *angebracht sein*, dereout, degouezhout, kloatañ, kouchañ, parañ, jaojiñ ; *etwas für angebracht halten*, kavout d'an-unan ez eo ar c'houlz hag ar poent mat evit ober ube ; *teue es so, wie du es für angebracht hältst*, gra hervez da faltazi, gra diouzh da vod, gra diouzh da santimant ; *ein Besuch bei deinen Eltern wäre jetzt angebracht*, prop e vefe dit mont da welet da dud, dereat e vefe dit mont da welet da dud, a-zere e vefe dit mont da welet da dud, dereat e vefe dit mont da welet da dud, dereat eo ma'z afes da welet da dud, n'eo ket arabat dit mont da welet da dud, mat e vefe dit mont da welet da dud ; *bei Bauchschmerzen ist Kamillentee angebracht*, oush ar boan-gof e vez mat evañ dour diwar gramamaïlh, dour diwar

gramamaillh a zo mat ouzh ar boan-gof ; eine nicht angebrachte *Bermerkung*, un evezhiadenn dizereat b., un evezhiadenn dijao b., un evezhiadenn amzere b. ; 2. *anvgwan ar verb anbringen*.

angebrannt ag. : rouzet, suilhet, suilh, krazet, goulosket, grilhet-kreñv ; *angebrannt schmecken*, bezañ blaz ar grat (al losk, an dev, an dantet, an dantadur, al loskadur, ar suilh, ar suilhet, ar rost) gant ubd, bezañ huerm ; es *riecht angebrannt*, c'hwezh ar grat (al losk, an dev, an dantet, an dantadur, ar suilh, ar suilhet) a zo amañ, blaz ar moged a zo amañ ; die *Milch ist angebrannt*, dantet eo al laezh, ferrimet eo al laezh, karet eo al laezh, urzhet eo al laezh ; die *Kartoffeln sind arg angebrannt*, paredet eo ar patatez ; eine *angebrannte Pfanne reinigen*, distagañ ar c'hiren eus ur gastelodenn.

Angebrannte(s) ag.k. : [kegin.] kreien g., krign g. ; das *Angebrannte entfernen*, distagañ ar c'hiren eus ur gastelodenn.

angebrütet ag. : gor ; *angebrütetes Ei*, vi kofilis g., vi hanter c'horet g., vi tregor g., vi gor g.

angebunden ag. : 1. liammet, stag, ereet ; 2. [dre skeud.] *kurz angebunden sein*, bezañ berr da gaozeal, bezañ ur rasker-melchon eus an-unan, taraniñ, respont en un doare taer, respont krank, respont garv, respont krenn, reiñ ur respont rok, mont didortihl ha diflatr dezhi, na lavaret pikol tra, bezañ sparlet e deod, na vezañ gwall gaozeüs.

angedeihen lassen V.k.e. (lässt angedeihen, ließ angedeihen, hat angedeihen lassen) : reiñ ; *jemandem eine gute Erziehung angedeihen lassen*, desevel mat u.b., diorren mat u.b., reiñ un deskadurezh vat d'u.b., skoliañ mat u.b., kenteliañ mat u.b., [dispredet] reiñ d'u.b. ur vagadurezh vat, reiñ d'u.b. un diorroaur mat ; *seinen Kindern eine gute Ausbildung angedeihen lassen*, lakaat e vugale war ar studi ; *jemandem gute Pflege angedeihen lassen*, intent (soursial) mat ouzh u.b. ; *jemandem seine Unterstützung angedeihen lassen*, reiñ harp d'u.b., reiñ skoazell d'u.b.

Angedenken n. (-s) : koun g., soñj g., memor b., eñvor b.

angeduselt ag. : P. drev, digadao, kazeg, hanter gazeg, goudommet, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henouù, ur banne e-barzh e fas, badaouet, damvezv, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhevzv, tarvezv, luron, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, tommedik dezhañ, evedik dezhañ, damdomm dezhañ, hanter vezv, un tammig frev, tommet dezhañ, tommt d'e benn, penndommet, chokolad, sañson, abafet, a-strew, suilhet, tomm e glipenn ; er ist dauernd *angeduselt*, hennezh a vez mezv-divezv atav, dalc'hmat e vez goret e forn.

angeekelt ag. : heuget, doñjeret, rukunet ; *angeekelt sein*, reketiñ, fastañ, rukuniñ, bezañ heuget, bezañ reketet, bezañ doñjeret, bezañ rukunet, bezañ tason, bezañ sammet e galon a zoñjer, hirisniñ, ober hiris, bezañ erru heug ; er ist von diesen *Plätzchen angeekelt*, tasoniñ en deus graet diouzh ar gwispid-se, fastet eo ouzh ar gwispid-se, tason eo diouzh ar gwispid-se, en em gazet eo ouzh ar gwispid-se, eok eo gant ar gwispid-se.

angefault ag. : bountet, linkr, pezhell, blaz ar gouez warnañ, damvrein ; *angefaultes Fleisch*, kig bountet g., kig gwastet g., kig fetis g., kig blaz ar gouez warnañ g., kig c'hwezh kreñv gantañ g., kig lizennet g., kig lizet g. ; die *Zwiebeln sind angefault*, krog eo ar breinañ en ognon, damvrein eo an ognon ; *angefaultes Obst*, frouezh tezet str., frouezh techet (Gregor) str., frouezh pezhell str., frouezh fouist str., frouezh fouest str., frouezh damvrein str. ; *angefaulter Zahn*, dant revet g., dant brein g., dant fall g., dant bruket g., dant merglet g.

angegammelt ag. : P. hanter vrein, tezet, techet, pezhell, fouist, fouest.

angegangen ag. : bountet, linkr, gwastet, fetis, lizennet, lizet ; *angegangenes Fleisch*, kig bountet g., kig gwastet g., kig fetis g., kig blaz ar gouez warnañ g., kig c'hwezh kreñv gantañ g., kig lizennet g., kig lizet g.

angegossen ag. : [dre skeud.] *das Kleid sitzt ihr wie angegossen*, ar vroz-h-se a ya brav diouti, ar vroz-h-se a zegouez kenañ dezhi, ar vroz-h-se a zo bet dibabet dezhi, ar vroz-h-se a zo rik-ha-rak diouti ; *wie angegossen passen*, mont evel ur vanegenn lardet.

angegraut ag. : blev louet dezhañ, louet e vlev, blev glas dezhañ, blev gris dezhañ ; *leicht angegraut*, briket.

angegriffen ag. : skuizh, faezh, faezh-mouch, distruij, distronek, distronet, divinet, yost, yostet, diviet, ban, divanet, divanet lip, aet d'an eurvar, brev, brevet, divi, doareet fall ; *angegriffen aussehen*, bezañ liv ar skuizh warnañ, bezañ liv ar skuizh en e gerc'henn, diskouez bezañ skuizh, bezañ liv an diyac'h warnañ, bezañ ul liv war e c'henouù, bezañ neuz fall warnañ, bezañ morlivet, kaout un aer skuizh, bezañ doareet fall, bezañ karzhet e vizaj ; *seine Gesundheit ist angegriffen*, e yec'hed a zo o c'hoari da fall, aet eo e yec'hed digantañ.

Angegriffenheit b. (-) : skuizhder g.

angehalten ag. : [tr.I] *angehalten sein, etwas zu tun*, bezañ dalc'het d'ober ubd, rankout ober ubd, bezañ dleet d'an-unan ober ubd, bezañ dle d'an-unan ober ubd, bezañ rediet d'ober ubd, bezañ endalc'het d'ober ubd.

angehaucht ag. : [dre skeud.] livet un tammig, ul liv dister warnañ ; *marxistisch angehaucht*, marksidik, dezhañ ul liv marksour, damvarksour.

angehäuft Adv. : a-vern, a-verniouù, en e vern, en o bern, a-yoch'.

angeheiratet ag. : deuet da vezañ nes (da vezañ kar) dre zimeziñ ; *angeheirateter Neffe*, niz da-heul g. ; *das ist eine angeheiratete Tante*, honnezh a zo moereb da-heul din, honnezh zo ur voereb-kaer din ; *angeheiratete Familie*, familihgäer b.

angeheiter ag. : drev, digadao, kazeg, hanter gazeg, goudommet, tommedik dezhañ, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henouù, ur banne e-barzh e fas, badaouet, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, tommedik dezhañ, evedik dezhañ, damdomm dezhañ, damvezv, abafet, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhevzv, tarvezv, luron, hanter vezv, un tammig lipet, un tammig frev, lañset, lanson, mav, penndommet, tommet, suilhet, chokolad, sañson, tomm e glipenn, a-strew, mezvet ; er ist *angeheiter*, digadao eo, kazeg emañ, hanter gazeg emañ, goudommet eo, tommedik eo dezhañ, loufok eo, bez' emañ ar ouenn gantañ, erru eo gleb e c'henouù, tomauet eo dezhañ, tommedik eo dezhañ, evedik eo dezhañ, damdomm eo dezhañ, tomm eo d'e fri, tomm eo e glipenn, badaouet eo, suilhet eo, hennezh en deus ur mouchig avel en e letern, ur banne a zo e-barzh e fas, lañset eo, abafet eo, ur banne a zo dindan e fri, erru eo lous e fri, ur banne a zo warnañ, savet eo e vanne d'e benn, trenk eo e doull, un tammig lipet eo, damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhevzv, tarvezv, luron, hanter vezv, un tammig frev, lanson, mav, penndommet, chokolad, sañson) eo, a-strew emañ ; er ist dauernd *angeheiter*, hennezh a vez mezv-divezv atav, dalc'hmat e vez goret e forn.

angehen V.k.e. (ging an // ist/hat angegangen) : 1. goulenn ; er ging mich um *Geld an*, goulenn a reas arc'hant diganin, aet e oa da glask davedon ; 2. mont da ; das *Pferd geht das Hindernis an*, mont a ra ar marc'h d'ar skoilh ; eine Sache

kompliziert angehen, klask tro da ziverrañ, ober ul luz evit kas udb da benn, kaout un doare luziet da gas udb da benn ; *ein heikles Thema angehen*, stagañ gant ur c'hráf bubuik, reiñ avel d'ar c'had, digeriñ ur gaoz gwall skoemp, en em arastiñ ouzh ur c'hráf bubuik ; **3. jemanden hart angehen, jemanden scharf angehen**, dichekal u.b., faeañ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'herv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., komz feuls ouzh u.b., komz rok ouzh u.b., komz kalet ouzh u.b., delazhiñ kunujennou war u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., gwallgas u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentou, lakaat u.b. en erv, kas u.b. d'e doull, mont a-stroñs d'u.b., mont rep ouzh u.b., mont feuls ouzh u.b., gwallgaozeal d'u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., kannañ e roched d'u.b., paskañ e draou d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., teñsañ kaer u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daoł d'u.b. ; *jemanden wütend angehen*, mont feuls ouzh u.b., kargañ war u.b. ; **4. sellet ouzh ; das geht sie an**, kement-se a sell outo, ar re-se o deus da welet, deuriet int ; *das geht Sie nichts an*, n'hoc'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhoch' ! kement-se ne sell netra ouzhoch' ! n'eo ket ho afer eo ! an dra-se n'eo ket ho stal eo ! kement-se n'eo ket ho stal eo, n'eo ket ho patatez ! pep hini e vutun ! n'eo ket ho tra eo ! emellit eus ar pezh a sell ouzhoch' ! diwallit d'en em luziañ gant traoù n'hoc'h eus ket karg anezho ! lezit ar re all da ziluziañ o gwiad ! chomit war ho treuzou ! chomit hep lakaat ho fri en dra-se ! na sankit ket ho fri en dra-se ! n'ay ket ho fri aze ! emellit eus ar pezh a sell ouzhoch' ! n'it ket da emellout eus kement-se ! n'it ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan deoch lakaat ho fri en dra-se ! n'hoc'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket en ho kerz emellout eus kement-se ! n'ho peus ket da welet war gement-se ! mirit a lakaat ho fri en afer-se ! petra a sell an dra-se ouzhoch' ? ; *das geht mich nicht(s) an*, n'em eus netra da welet gant an dra-se, kement-se ne sell ket ouzhin, kement-se ne sell netra ouzhin, n'eo ket va afer eo, an dra-se n'eo ket va stal eo ; *was mich angeht*, me eus va ferzh (eus va c'hevrenn) (Gregor), evit a sell ouzhin, evit pezh a sell ouzhin, evit ar pezh a sell ouzhin, evidon-me, evit va c'helio, en tu diouzhin ; *was seine Eltern angeht*, evit a sell ouzh e dud, evit pezh a sell ouzh e dud, evit kelo e dud ; *was dich angeht*, evit a sell ouzhit, evit pezh a sell ouzhit, evidout-te, ez keñver, ez andred, evit da gelo, en tu diouzhit ; *was das angeht*, war gement-se, a-zalc'h ouzh an dra-se, evit pezh a sell ouzh an dra-se, a-zivout an dra-se, er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se, diwar-bouez an dra-se, diwar-benn an dra-se, war chabistr an dra-se, pa vez anv eus se ; *aus Gründen, die mich allein angehen*, evit abegoù a sell ouzhin ; *was die Hygiene angeht*, evit a sell ouzh ar yec'hed ; *was geht dich das überhaupt an* ? petra a sell an dra-se ac'hanout ? kae da zirouestlañ da neud ! soursi ouzh da grampouezh ! soursi ouzh da bemp krampouezhenn ! diwall d'en em luziañ gant

traou n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzou ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-mañ ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'eo ket da batatez ! pep hini e vutun ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhit ! kement-se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! ha forzh a zo dit-te ?!

V.gw. (ging an / ist angegangen) : **1. gegen etwas angehen**, stourm ouzh udb, kas a-enep udb, kaeañ ouzh udb ; *gegen jemanden angehen*, ober afer d'u.b., arsailhañ u.b., bale war u.b., mont a-raok war u.b., mont d'u.b., mont ouzh u.b., mont war u.b., mont a-benn d'u.b., mont a-benn ouzh u.b., mont da stagañ gant u.b., lammat war u.b., mont da stourm ouzh u.b., dont d'u.b., dont ouzh u.b. ; **2. kregiñ ; der Ofen geht an**, kregiñ a ra an tan er forn, krog eo an tan er forn, lug eo an tan er forn ; **3. der Motor geht an**, kregiñ a ra ar c'heflusker da vont en-dro ; **4. es langsam angehen lassen**, mont dousik dezhi, mont dousik ganti ; **5. [dre heñvel.] [louza.] kregiñ ; die Pflanze geht an**, kregiñ a ra ar blantenn, krog eo ar blantenn ; **6. das geht gerade noch an**, justik-justik eo, tu 'zo d'en em ober gant kement-se met justik eo ; **das geht an**, mat eo, mont a ra ; **das geht nicht an**, dizereat eo kement-se, ne vez ket graet seurt traoù, seurt traoù ne vezont ket graet, an dud fur ne reont ket a draou evel-se, n'eo ket mat ober traoù ar seurt-se, seurt traoù ne jaojont ket ouzh un den a-feson, ne jaoj ket ober seurt traoù ; **7. bezañ krog da vreinañ**, mont da fall ; **das Fleisch geht an**, krog eo ar c'hiq da vreinañ, emañ ar c'hiq o votañ, emañ ar c'hiq o lizañ ; **8. diese Schuhe gehen sehr schwer an**, diaes eo lakaat ar botaù-se en e dreid.

angehend ag. : *ein angehender Gelehrter*, un danvez gouizieg g. ; *die angehenden Schüler*, an danvez skolidi ls. ; *eine angehende junge Dame*, un dimezell tost da vat b. ; P. *ein angehender Fünfziger*, un den hanter-kant vloaz bennak dezhañ g., un hanter-kant vloaz den bennak g., un hanter-kant vloaz bennak a zen g., un den a-rez da hanter-kant vloaz g., un den sa hanter-kant vloaz g., un den war-dro hanter-kant vloaz g.

angehören V.k.d. (gehörte an / hat angehört) : **1. bezañ kenezel eus, bezañ lod eus, aparchantañ ouzh ; er gehört dem Ausschuss an**, e-barzh ar bodad-labour emañ, hennezh a zo ezel eus ar bodad ; *das alles gehört der Vergangenheit an*, an traoù-se n'eus ket mui anezho, P. aet eo an holl draou-se da droadañ ; *dieser Brauch gehört der Vergangenheit an*, ar c'his-e n'emañ mui, P. aet eo ar c'his-se da droadañ ; **2. bezañ da, bezañ tra [udb/u.b.]**.

angehörig ag. (+ dat.) : ... a zo ezel eus udb ; *einer Partei angehörig*, ... a zo kenezel ur strollad politikel ; *die dem Fußballverein angehörigen Jugendlichen*, izili yaouank ar c'heub mell-droad ls.

Angehörige(r) ag.k. g./b. : **1. kar g. ; die nahen Angehörigen**, ar gerent-tost ls., ar gerent-nes ls., an neskerent ls., an dudnes ls., ar re nes ls., an aparchanted ls. ; *Ihre Angehörigen*, ho tud-nes ls. ; *die nächsten Angehörigen*, ar re gerentañ ls., ar gerent tostañ ls., ar gerent nesañ ls., an tostañ kerent ls., an nesañ kerent ls. ; *es sei denn, man gehört zu den nächsten Angehörigen des Beschuldigten*, nemet nes-tost e vefed d'an hini tamallet ; *er hat seine Angehörigen aus den Augen verloren*, kollet en deus an alberz diouzh e gerentiezh, kollet en deus an

alberz eus e gerentiezh ; **2.** ezel g., kenezel g., implijad g. ; *die Angehörigen eines Betriebes*, implijidi un embregerezh ls. ; *Angehöriger eines Naturvolkes*, kentidig g., henstuzad g.

angekeucht adv. : P. *angekeucht kommen*, degouezhout berr e anal, erruout dialan, erruout tenn e anal, degouezhout gant e anal o kinnig mankout.

Angeklagte(r) ag.k. g./b. : enkabled g. [*liester enklabidi*], enklabledez b., tamallad g. [*liester tamallidi*], tamalladez b., kehuzed g. [*liester kehuzidi*], kehuzedez b., emzifennar g., emzifennerez b., difenner g., difennerez b. ; *nicht zur Verhandlung erschienener Angeklagter*, desfailher g., desfailh g. ; *die Angeklagten vor Gericht vertreten*, difenn ar gehuzidi ; *den Angeklagten anhören*, klevet difennou an tamallad ; *den Angeklagten freisprechen*, anzav digablus un tamallad ; *es sei denn, man gehört zu den nächsten Angehörigen des Angeklagten*, nemet nes-tost e vefed d'an hini tamallet.

angekommen ag. : erru, degouezhet.

angekränkelt ag. : klañvidik ; [dre skeud.] von *Skepsis angekränkelt*, an disfiz o c'hoari e reuz gantañ, deuet disfiz dezhañ, an disfiz o krgnat e spered.

Angel b. (-,n) : **1.** gwallen-besketa b., gwallen b., perchenn b., bazh-higenn b. [*liester bizhier-higennou*] ; *einen Fisch mit der Angel fangen*, higennañ ur pesk, linennañ ur pesk, gwanañ ur pesk ; *mit der Angel wippen*, disvantañ ; **2.** mudurun b., marc'h-dor g., marc'h g., gwip g., meginer g. [*liester megineriou*, *meginerou*], meud-dor g., draen an nor g. [*liester drein an nor*], koubledenn b., koubled g. ; *eine Tür aus den Angeln heben*, divarc'hañ un nor, divudurunañ un nor, dibradañ un nor ; *aus den Angeln gehoben sein*, bezañ divarc'het, bezañ divudurunet, bezañ dibradet ; *die Tür dreht sich in den Angeln*, an nor a dro war he marc'h, an nor a dro war he marc'hou, an nor a dro war he muduruno ; *die Angeln der Tür quietschen*, gwigourat (chourikal) a ra an nor war he mudurunoù, „gwiik !“ a ra an nor. ; *mit Angeln versehen*, mudurunañ ; **3.** [kleweled] perchenn glevell b. ; **4.** [kontilli] steudenn b. ; **5.** [dre skeud.] zwischen *Tür und Angel*, war ar prim, war an tizh, diwar dremen, diwar vont, diwar mont ha hanter vont, e toull an nor, war an treuzoù, dres a-raok mont kuit ; **6.** [tr-I] *man soll die Finger nicht zwischen Tür und Angel stecken*, arabat lakaat da benn en draf gant aon e chomfe da benn a-dreñv e gwask ; **7.** [dre skeud.] *das Schulwesen aus den Angeln heben*, lakaat an dindan war-varr en deskadurezh Stad, lakaat an traoù bep eil penn en deskadurezh Stad, eilpennañ an traoù en deskadurezh Stad, daoubenniñ pep tra en deskadurezh Stad, lakaat an traoù war o c'hemant all en deskadurezh Stad, didanfoeltrañ kement tra zo en deskadurezh Stad, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) en deskadurezh Stad.

angelangen V.K.d. (*gelangte an / ist angelangt*) : erruout, degouezhout, tizhout, en em gavout, disoc'h ; *am Ziel angelangen*, en em gavout e penn e veaj, dont da benn e veaj, erruout e termen (e penn) e veaj, erruout war al lec'h, erruout er pal (Gregor), bezañ e penn e veaj, pakañ penn e veaj, bezañ e penn e hent, porzhiañ, tizhout pal e veaj ; *er konnte es kaum erwarten, am Reiseziel anzugelangen*, hiraezh en doa d'en em gavout e penn e veaj ; *am Ende seiner Reise angelangt sein*, bezañ e penn e veaj ; *man ist an dem Punkt angelangt, dass sogar das Arbeitsrecht in Frage gestellt wird*, mont a reer bremañ betek lakaat gwir al labour e bili-bann.

Angelausrüstung b. (-) : rikoù pesketa ls., reizhou pesketa ls.

Angeld n. (-es,-er) : [kenwerzh, istor] diner Doue g., diner arrez g., arrez g.

angelegen ag. : *sich (dat.) etwas angelegen sein lassen*, bezañ e chal oc'h ober udb, lakaat e boan da zont a-benn eus udb, lakaat e striv da gaout udb, kas ober udb, tennañ e vennozh d'ur pal bennak, trevelliñ d'ober udb, strivañ d'ober udb, en em vertuziñ d'ober udb, lakaat e youl d'ober udb, lakaat e nerzh d'ober udb, stagañ a-zevri gant udb, stardañ d'ober udb, lakaat poan d'ober udb, lakaat e boan d'ober udb, lakaat e holl boan hag e holl aket d'ober udb, en em boaniañ evit ober udb, poaniañ ouzh udb, poaniañ d'ober udb, kemer poan gant udb, kemer poan d'ober udb, kemer fred gant udb, kemer streuvell gant udb, igouniañ d'ober udb, plediñ gant (ouzh, war) udb, pleal gant udb, plediñ d'ober udb, bec'hiñañ d'ober udb, en em boursuiñ d'ober udb, pleustrñ d'ober udb, em lakaat e spi d'ober udb, teuler e spi d'ober udb, kemer an tregas d'ober udb, kemer poell da zont a-benn eus udb, kemer poellad da zont a-benn eus udb, kemer poellad d'ober udb, lakaat poellad d'ober udb, lakaat e striv d'ober udb, poellañ (poellaat) d'ober udb, poelladiñ d'ober udb, aketiñ d'ober udb, kemer charre gant udb, prederiañ gant udb, ober evit udb.

Angelegenheit b. (-,en) : afer b., tra g., kudenn b., gra g., jeu b., kaoz b., kaz g., istor g. ; *eine wichtige Angelegenheit*, un afer a bouez bras b. ; *dringende Angelegenheit*, afer dizale b., afer vallis b., afer breset b. ; *das ist eine private Angelegenheit*, prevez eo an afer-se, un dra brevez eo ; *eine persönliche Angelegenheit*, un afer brevez b. ; *das ist Pauls Angelegenheit*, tra Baol eo, afer Baol eo, jeu Baol eo, kement-se a sell ouzh Paol ; *traurige Angelegenheit*, plegenn vec'hius b. ; *das ist eine sehr traurige Angelegenheit*, truez vrais eo ar c'haz-se, un afer vantrus an hini eo, un druez eo an afer-se, an afer-se a zo ur goustiañs ; *eine verzwickte Angelegenheit*, *eine vertrackte Angelegenheit*, ul luziatez g., ur rouestladell b., un afer luziet a-walc'h b., un afer gwall rouestlet b., ur gudenn gwall ziaeas da zirouestlañ b., ur gwiad gwall iriennet g., ul luziadell ruz b., ur gudenn fulhet naet b., ur gwall gudenn b. ; *wegen einer Geldangelegenheit*, evit un istor arc'hant ; *eine Angelegenheit behandeln*, pleustrñ war ur gudenn, plediñ gant ur gudenn ; *eine Angelegenheit erledigen*, renkañ un afer, kas un afer da benn, kaout an dizober eus un afer, skarat ur gudenn, reiñ lamm d'ur gudenn bennak, reiñ un disentez d'ur gudenn, frankaat gant un afer ; *die Angelegenheit wurde im Handumdrehen erledigt*, ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer, renket e voe an afer en un netra, renket e voe an afer ken prim ha tra, ne voe ket pell ar frapad ; *er hat die Angelegenheit in null Komma nichts erledigt*, hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn ; *das ist eine verwinkelte Angelegenheit*, ur gwall luziadenn an hini eo, sed aze ul luz dezhi, gwall iriennet eo ar gwiad, mesket a-walc'h eo neudennou an afer, un afer diaes da zirouestlañ an hini eo, gwall luziet eo an afer, gwall gemmesket eo an afer, ur gudenn fulhet an hini eo, un afer fulhet an hini eo, un afer hep penn na revr an hini eo, un afer hep penn ebet an hini eo ; *eine üble Angelegenheit*, ur gudenn lous b., ur gaoc'henn b., ur gaotigell b., un afer liboudennek b. ; *das ist eine heikle Angelegenheit*, un afer gazus an hini eo, un afer hegazus (hegaz, hegus) an hini eo, un afer diaes da zirouestlañ an hini eo, un afer skoemp (amjestr) an hini eo, ur gwall c'hoari an hini eo, ur gwall afer an hini eo, n'eo ket ur gudenn aes, ur gudenn lous an hini eo ; *in welcher Angelegenheit kommen Sie ?* en abeg da betra oc'h deuet ? ; *die öffentlichen Angelegenheiten*, an aferioù foran ls. ; *an der Gestaltung der öffentlichen Angelegenheiten seines Landes mitwirken*, kemer perzh e gouarnerezh e vro, perzhiañ e gouarnerezh e vro ; *die*

auswärtigen Angelegenheiten, an Aferioū diavaez, an Diavaez g., an Aferioū a-ziavaez-bro ls. ; *sich in fremde Angelegenheiten einmischen*, en em vellañ ag aferioū ar re all, emellout eus traoù na sellont ket ouzh an-unan, mont da beuriñ e park u.b. ; *kümmere dich um deine eigenen Angelegenheiten !* kae da zirouestlañ da neud ! soursi ouzh da grampouezh ! soursi ouzh da bemp krampouezhenn ! diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoū ! n'eo ket da dra eo ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'eo ket da batatez ! pep hini e vutun ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhit ! kement-se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! petra a sell an dra-se ac'hantoū ? ; [dre skeud.] *eine zweischneidige Angelegenheit*, ur gontell daoudroc'h b.

angelegendlich¹ ag. : groñs, fraezh, diarvar, fraezh ha sklaer, distag, krenn, strizh.

Adv. : 1. start, groñs, strizh ; *angelegendlich empfehlen*, aliañ groñs, aliañ start ; 2. en ur seurt degouezh.

angelegendlich² araog. (gen.) : da-geñver, da-dal, a-geñver, war-zigarez, gant ; *angelegendlich seines Geburtstages*, da-geñver e zeiz-ha-bloaz ; *sie war hier angelegendlich der Beerdigung ihres Schwagers*, amañ e oa bet gant marv he breur-kaer.

angelegt ag. : [dre skeud.] *breit angelegt*, groß angelegt, uhelbal, bras e ampled.

angeleint ag. : ouzh ar stag.

angelenkt ag. : joentret, koublet, kenvillek ; *angelenktes Blatt*, pal joentret b., pal koublet b., pal kenvillek b.

anglernt ag. : 1. damberzhek ; *anglernter Arbeiter*, micherour damberzhek g. ; 2. [gouiziegezh] diazezet fall ; 3. desket, tapet, prenet, piaouekaet, ... n'eo ket enganet.

Angelernte(r) ag.k. g./b. : micherour damberzhek g., micherourez damberzhek b.

Angelräte ls. : prestoù pesketa ls., rikoū pesketa ls., reizhoū pesketa ls., stalabard pesketa g., traouegezh pesketa b., traouerezh pesketa g.

Angelhaken g. (-s,-) : higenn b. ; *großer Angelhaken*, bac'h b. ; *großer Angelhaken zum Fangen von Meeraalen und Rochen*, higenn-grap evit ar silioù-mor hag ar raeed b. ; *mit großen Haken angeln*, bac'hauïñ ; *Schenkel des Angelhakens*, pav an higenn g. ; *Bogen des Angelhakens*, kamm an higenn g. ; *Öse des Angelhakens*, Öhr des Angelhakens, lagad an higenn g. ; *Plättchen des Angelhakens*, palv an higenn g. ; *Kopf des Angelhakens*, penn an higenn g. ; *die scharfe Spitze des Angelhakens*, beg lemm an higenn g. ; *den Fisch vom Angelhaken lösen*, *den Angelhaken vom Mund des Fisches herausziehen*, diglaviañ ar pesk, disklaviañ ar pesk, dispegañ an higenn diouzh genoū ar pesk, diwanañ ur pesk, dishigenniñ ar pesk, disklaouiñ ar pesk ; *sich vom Angelhaken lösen*, *vom Angelhaken loskommen*, diglaviañ, disklaviañ ; *einen Angelhaken beködern*, boueta un higenn, paskañ un higenn, emorsañ un higenn ; *nicht beködter Angelhaken*, higenn divoued b. ; *einen Fisch mit einem Angelhaken fangen*, higennañ ur pesk ; *etwas mit einem Angelhaken versehen*, higennañ udb. ; *einen Haken an einer Angelschnur anbringen*, talinkañ, higennañ ul linenn-besketa ;

das Fangen mit einem Angelhaken, an higennadur g., an higennañ g.

Angelhaspel b. (-,n) : kanell b.

Angelköder g. (-s,-) : boued g., bouedenn b.

Angelleine b. (-,n) : linenn-besketa b. ; *Schnurhalter für eine Angelleine*, Holzrahmen zum Aufrollen der Angelleine, kantol g., pantol g., kadoan b., toel g. ; *die Angelleinen aus Nylon verschlingen sich (ak.) nicht*, al linennoū pesketa nilon ne vez ket a we enno, al linennoū pesketa nilon ne reont ket kegi, al linennoū pesketa nilon ne ya ket tro enno, al linennoū pesketa nilon ne gorvigellont ket, al linennoū pesketa nilon n'emweont ket, al linennoū pesketa nilon a chom distro ; *die Angelleine zum Einholen und Ermüden des Fisches wieder kurz aufrollen*, leuskel e ganell da zistreñ a-enep ; *Angelleine zum Fangen von Meeraalen und Rochen*, linenn-grap evit ar silioù-mor hag ar raeed b.

angeln V.k.e. ha V.gw. (hat geangelt) : 1. higennañ, linennañ, pesketa gant ur walenn, bac'hauïñ, gwanañ pesked, [dre fent] garchennat ouzh ar pesked ; *mit einer Rute angeln*, pesketa gant ur walenn ; *mit einer Fliegenrute (einer Spinnrute) angeln*, lazhetra gant kelien, pesketa gant kelien ; *mit großen Haken angeln*, bac'hauïñ ; *auf offenem Meer angeln*, linenniñ ; *beruflich auf offenem Meer angeln*, ober al linenn, ober ar vicher linenn ; *ich habe einen riesigen Thunfisch geangelt*, higennet (gwanet) em eus ur mell ton, higennet (gwanet) em eus ur moñs ton ; *angeln gehen*, mont da besketa ; *vom Angeln zurückkehren*, dont eus pesketa, erruout eus pesketa ; *ohne Angelschein angeln*, bigriañ pesked ; 2. *nach etwas angeln*, klask tapout udb., klask tizhout udb.

V.em. : **sich angeln** (hat sich (dat.) geangelt) : *sich (dat.) jemanden angeln*, krapañ u.b., lakaat e grabanoù war u.b., darbodiñ u.b., lakaat e grog war u.b., digochiñ u.b., diskochañ u.b., pesketa u.b. ; *sie hat sich (dat.) einen reichen Mann geangelt*, lakaet he deus he c'hog war un den leveet mat ; *wo hast du den Kerl bloß geangelt* ? pelec'h an diaoul ac'h eus digochet ar paot-se ?

Angeln n. (-s) : pesketa gant ur walenn g. ; *Angeln ohne Angelschein*, bigrierezh pesked g., bigriañ pesked g. ; *Privatgewässer*, *Angeln für Unbefugte verboten*, pesketa miret g. ; *beim Angeln einen Fang machen*, ober ur stokenn.

angeloben V.k.e. (gelobte an / hat angelobt) : 1. touiñ, grataat, gouestlañ, feizañ, leañ ; 2. [Bro-Aostria] *jemanden angeloben*, lakaat u.b. da douiñ lealded, kemer ledoued u.b. ; *der Bundespräsident wurde heute feierlich angelobt*, lidet e voe hiziv le a feizleunder prezident Republik Kevreadel Aostria.

Angelöbnis n. (-ses,-se) : gouestl g., ledoued [liester ledouedoù, leoùdoued] g., le g., touadenn b., touadell b., tou g.

Angelobung b. (-,en) : [Bro-Aostria] gouestl g., ledoued [liester ledouedoù, leoùdoued] g., le g., touadenn b., touadell b., tou g., le a feizleunder g., lid al leañ g.

Angelologie b. (-) : [relij.] aeloniezh b.

Angelpartie b. (-,n) : tro-besketa b., troiad pesketa b., abadenn-besketa b., pesketaerezh g.

Angelpunkt g. (-s,-e) : 1. koubledenn b., koubl str., mudurun b., paoell g. ; 2. [dre skeud.] *der Angelpunkt*, ar c'hraf pouezusañ g., an dailh b., ar gempenn b., ar vudurun b., ar skoulm g., an dalc'h brasañ g., an amanenn g., ar c'hentañ pezh eus udb g., ar poent grevusañ g., ar poent pounnrañ g., poent grevusañ ar pep pouezusañ g., ar penn g., ar penn kentañ g., ar pezh pouezusañ g., ar pep retañ g., ar pezh retañ g., ar pezh a gont ar muiañ g., ar pezh a zoug g. ; *der Angelpunkt des Problems*, mudurun an afer b. ; *dort ist*

natürlich der Angelpunkt ! aze emaň an dalc'h, eno emaň ar skoulm, ouzh ar poent-se emaň holl an dalc'h, eno emaň ar gempenn, aze emaň mudurun an afer, aze emaň an dailh, eno emaň ar c'hoari, hennezh eo ar penn ; 3. [treuzdougen] Luftfahrtangelpunkt, kedlec'h aerhentel g., klom aerhentoù g., kroazva aerhentel g. aerborzh kemmarsav g.

Angelrolle b. (-,-n) : kanell b.

Angelrute b. (-,-n) : gwalenn-besketa b. [*liester gwalennouè-pesketa, gwalinier-pesketa*], gwalenn b. [*liester gwalennouè, gwalinier*], bazh-higenn b. [*liester bizhier-higennouè*], laz b., perchenn da besketa b. ; *Spitze einer Angelrute, penn-gwalenn g.*

Angelsachse g. (-,-n) : Angl-ha-Saoz g., Angl-ha-Sakson g. **angelsächsisch** ag. : angl-ha-saoz, angl-ha-sakson ; [*yezh*] hensaoznek.

Angelsächsisch n. : [*yezh*] hensaozneg g. ; *das Angelsächsische, an hensaozneg g.*

Angelsaison b. (-,-s) : mare ar pesketa g. ; *die Angelsaison ist eröffnet*, krog eo mare ar pesketa, emaň digor ar pesketa ; *die Eröffnung der Angelsaison, der Beginn der Angelsaison*, digoradur ar pesketa g.

Angelschein g. (-,-e) : autre pesketa g., kartenn besketa b. ; *ohne Angelschein angeln*, bigriañ pesked.

Angelschnur b. (-,-n/-schnüre) neudenn besketa b., linenn-besketa b. ; *einen Haken an einer Angelschnur anbringen*, talinkaň, higennaň ul linenn-besketa ; *Schnurhalter für eine Angelschnur, Holzrahmen zum Aufrollen der Angelschnur*, kantol g., pantol g., kadoan b., toel g. ; *die Angelschnuren aus Nylon verschlingen sich (ak.) nicht*, al linennouè pesketa nilon ne vez ket a we enno, al linennouè pesketa nilon ne reont ket kegi, al linennouè pesketa nilon ne ya ket tro enno, al linennouè pesketa nilon ne gorvigellont ket, al linennouè pesketa nilon n'emweont ket, al linennouè pesketa nilon a chom distro ; *die Angelschnur zum Einholen und Ermüden des Fisches wieder kurz aufrollen*, leuskel e ganell da zistreiñ a-enep ; *Angelschnur zum Fangen von Meeraalen und Rochen*, linenn-grap evit ar silioù-mor hag ar raeed b.

Angelsport g. (-s) : pesketa gant ur walenn g.

Angelus g./n. (-,-) / **Angelusgebet** n. (-s) : [*relig.*] aňjeluz g.

Angelusläuten n. (-s) : [*relig.*] son an aňjeluz g., kloc'h ad an aňjeluz g. ; *das morgendliche Angelusläuten*, kloc'h an deiz g. ; *das mittägliche Angelusläuten*, kloc'h ar c'heisteiz g. ; *das abendliche Angelusläuten*, kloc'h an noz g. ; *letztes Läuten nach dem abendlichen Angelusläuten*, kloc'h an digouvi g., kloc'h ad goude an aňjeluz noz g.

angelweit Adv. : digor-frank, digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer, digor war e hed ; *die Tür steht angelweit auf, die Tür steht sperrangelweit auf*, digor-frank (digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer) eo an nor, digor eo an nor war he hed.

Angelzubehör n./g. (-s,-e) : prestou pesketa ls., rikoù pesketa ls., reizhoù pesketa ls., stalabard pesketa g., traouegezh pesketa b., traouerezh pesketa g.

angemessen ag. : reizh, mat, dereat, a-zoare, prop, azas, kevazas, dik, jaojabl, a-jaoj, kenglot, diouzh an ezhomm a zo, klok ; *angemessener Begriff*, termen kevazas g. ; *angemessene Maßnahme*, darbar kevazas g. ; *angemessener Preis*, priz dereat g., priz reizh g. ; *angemessen sein*, dereadekaat, dereout, klothaň, faotaň, degouezhout, kouchaň, paraň, jaojiň ; *es für angemessen halten, etwas zu tun*, kavout mat ober udb ; *ich halte es für angemessen, dass du deinen Eltern einen Besuch abstattest*, prop e vefe dit mont da welet da dud, dere e vefe dit mont da welet da dud, a-zere e vefe dit mont da welet da dud, dereat eo ma'z afes da welet da dud,

dereat e vefe dit mont da welet da dud, mat e vefe dit mont da welet da dud ; *ich mag Häuser, die eine solche angemessene Höhe haben*, an uhelled tiez-se a gavan brav ; *dort bekommst du die angemessene medizinische Behandlung*, du-se e vi mezeget diouzh an ezhomm ac'h eus ; *einer Sache (dat.) angemessen*, diouzh udb., azas ouzh udb, a-zoare evit udb, o klothaň ouzh udb ; *um angemessene Kleidung wird gebeten, bitte angemessen gekleidet erscheinen*, dilhad dereat ret.

Angemessenheit b. (-) : dereadegezh b., dereadelezh b., azasted b., kevazasted b., reizhded b., jaoj g., jaojadur g., kenglotadur g., rikelez b., diktad b.

angenehm ag. : c'hwek, plijus, plijadurus, plijadus, plijadurezhus, amc'hraus, bourrus, festus, ebat, hetus, brav, kaer, dereat, dudius, gradus, gratis ; *angenehme Worte*, komzou amc'hraus ls. ; *angenehmes Wetter*, amzer hinon b., amzer sasun b., amzer vrav b., amzer gaer ; *es ist angenehm warm*, tomm-brav eo ; *angenehme Menschen*, tud amc'hraus ls., tud sichant ls., tud vorruss ls. ; *angenehm kühl*, distan un dudi ; *ein angenehmer Tag*, un devezh festus g., un devezh brav g., un devezh kaer g. ; *ein angenehmer Ort*, ul lec'h kevannezus g., ul lec'h brav g., ul lec'h dudius g., ul lec'h c'hoarzhus g., ul lec'h seder b., ul lec'h bourrus g., ul lec'h hetus g. ; *zu zweit hinzugehen ist doch angenehmer*, kevannezusoc'h eo bezaň daou evit mont di ; *dieser Mantel trägt sich angenehm*, gwisket gwak e vezant gant ar vantell-maň ; *angenehme Stimme*, mouezh fraezh ha plijus da glevet, mouezh pouezet mat b., mouezh heson b., mouezh flour b., mouezh hetus b., mouezh kaer b. ; *angenehme Abwechslung*, diverr-amzer plijus g., didiadaenn bliju b. ; *sehr angenehm !* laouen on oc'h ober anaoudegezh ganeoc'h ! ; *ich wünsche Ihnen einen angenehmen Sonntag*, hetiň a ran deoc'h ur sulvezh plijus, hetiň a ran deoc'h ur sulvezh plijadurus ; *er fällt angenehm auf*, difediň a ra ; *er ist angenehm im Umgang*, plijus eo ober gantaň, plijus eo da zarempidiň, un den a zegemer mat eo (Gregor), aes eo mont e darempred gantaň, aes eo mont e kehent gantaň, aes eo denesaat outaň, aes eo tostaat outaň, aes eo en gordaň gantaň, hennezh a zo ur spered aes dezhaň, brav eo kaout d'ober gantaň, brav eo kaout d'ober outaň, hennezh a oar pleustriň gant an holl, amc'hraus eo, sichant eo, bez' eo un den bourrus, bez' eo un den a emglev, hennezh a zo un den aes ober gantaň, hennezh a zo un den aes en em ober gantaň, tro aes a zo ennaň, tro vat a zo ennaň, bourraň a reer gantaň ; *auf angenehme Art*, ent-plijus ; *ich bin angenehm überrascht*, souezhet on war an tu mat, kerse war vat a zo ganin ; *es ist angenehm, bei Sonnenschein spazieren zu gehen*, ebat e vez pourmen pa vez heol, kavout a ran gratis pourmen pa vez heol, nag eo gradus pourmen pa vez heol ; *das Angenehme mit dem Nützlichen verbinden*, labourat evit e blijadur kenkoulz hag ober, kemer dudi gant e labour kement hag ober ; *das Leben war angenehm und süß*, brav e oa bevaň ; *sich (dat.) das Leben angenehm machen*, en em vignoniň, en em vitoniň ; *sich (dat.) das Leben angenehmer gestalten*, bourrusaat e vuhez, lakaat aezamant en e vuhez ; *ein angenehmes Leben führen*, ren ur vuhez sasun.

angenommen ag. : 1. [anv] forjet ; 2. [bugel] kemeret da vugel, perc'hennet, advabet, adverc'het.

Stagell : *angenommen er hat Recht*, lakaomp e ve ar gwir gantaň, goulakaomp e ve ar gwir gantaň, lakaomp e kaz e ve ar gwir gantaň, kemeromp ar c'haz e ve ar gwir gantaň.

angepasst ag. : 1. kensus, heulius ; 2. diouzh an ezhomm a zo, azas ouzh, a-zoare evit, klok, o klothaň ouzh ; *dort bekommst du die angepasste medizinische Behandlung*, du-

se e vi mezeget diouzh an ezhomm ach eus ; *den Bedürfnissen angepasst*, doareet diouzh an ezhommou, hervez an ezhommou, diouzh an ezhomm a zo ; *seine Fahrweise war nicht der Witterung angepasst*, ne oa ket e zoare da vleinañ diouzh an amzer a oa, diazas e oa e zoare da vleinañ ouzh an amzer a oa.

Angepasstheit b. (-) : 1. kensentegezh b. ; 2. azasaegezh b.
Anger g. (-s,-) : 1. peurvan g., prad g., pradenn b., douar-leton g., douar leton g., park leton g., park-tirien g., geoteg b., foenneg b., gwimenn b., pratell b. ; 2. douar ar gumun g., douaroù boutin ls., boutinoù ls., maez g. ; 3. leurgér b., leur b. ; *Kirchanger*, plasenn an iliz b., leurenn dirak an iliz b.

Angerblümchen n. (-s,-) : [louza.] tro-heol b., tommeheolig g.
angeregt ag. : 1. birvidik, buhezek, startijenn ennañ, begon ennañ, deltu gantañ ; *eine angeregte Debatte*, ur vreutadeg entanet b., ur vreutadeg leun a virvilh b., ur vreutadeg virvidik b., ur breud birvidik g. ; 2. [fizik] argridet ; *angeregter Zustand*, stad argrid b. ; *im angeregten Zustand*, argridet, en argrid.

angereichert ag. : 1. pinvidikaet ; 2. [fizik, kimiezh] arfonnet ; *angereicherter Brennstoff*, danvez loskus arfonnet g., losk arfonnet g. ; *angereichertes Uran*, uraniom arfonnet g. ; 3. [bev., mezeg.] *mit Vitaminen angereichert*, vitaminet.

angerissen ag. : P. [dre skeud.] drev, digadao, kazeg, hanter gazeg, goudommet, tommedik dezhañ, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e chenoù, ur banne e-barzh e fas, badaouet, damvezv, krakvezv, suilhet, rousvezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, tommedik dezhañ, evedik dezhañ, damdomm dezhañ, gouvezv, brizhvezv, tarvezv, luron, hanter vezv, un tammig lipet, un tammig frev, tommet dezhañ, tommet d'e benn, tomm e glipenn, penndommet, chokolad, sañson, abafet, a-strew ; *er ist dauernd angerissen*, hennezh a vez mezv-divezv atav, dalc'hamat e vez goret e forn.

Angerling g. (-s,-e) : [kabell-touseg] rozig g. [liester rozigoù], agarik g. [liester argariked].

Angers n. : Ansker b., Kér-Ansker b., P. Añje b., Kér-Añje b.
angeröhrt ag. : feuket, chifet, anoazet.

angesagt ag. : 1. priziet, brudet brav, diouzh ar c'hiz, er c'hiz, cheuc'h, war an ton ; 2. *das Frühstück ist angesagt*, poent lein eo ; 3. *jetzt ist Handeln angesagt, jetzt ist handeln angesagt*, bremañ eo stagañ ganti, bremañ eo mont dezhi, ar c'houlz hag ar poent eo evit mont d'an ober ; 4. reizh, mat, dereat, a-zoare, prop, azas, dik, erbedet, fur, poellek ; *bei Bauchschmerzen ist Kamillentee angesagt*, ouzh ar boan-gof e vez mat evañ dour diwar gramamaill.

angesäert ag. : peuzdrenk, skildrenk, kildrenk, goudrenk, trenkik, piltrenk, sur.

angesäuselt ag. : P. *er ist angesäuselt*, digadao eo, loufok eo, kazeg emañ, hanter gazeg emañ, bez' emañ ar ouenn gantañ, goudommet eo, tommedik eo dezhañ, erru eo gleb e chenoù, tommaet eo dezhañ, tomm eo d'e benn, tomm eo d'e fri, erru eo lous e fri, badaouet eo, ur banne a zo e-barzh e fas, lañset eo, abafet eo, mezvet eo, suilhet eo, lanson eo, mav eo, ur banne a zo dindan e fri, savet eo e vanne d'e benn, ur banne a zo warnañ, trenk eo e doull, hennezh en deus ur mouchig avel en e letern, damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, tarvezv, luron, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, hanter vezv, un tammig lipet, un tammig frev, penndommet, chokolad, sañson) eo, evedik eo dezhañ, damdomm eo dezhañ, tomm eo e glipenn, a-strew emañ ; *er ist dauernd angesäuselt*, hennezh a vez mezv-divezv atav, dalc'hamat e vez goret e forn.

angeschimmelt ag. : louet, louedet, tuf, moeltr.

angeschlagen ag. : 1. diaes, kinglañv, damblañv, peuzklañv, dihet, klañv-diglañv, klañv-diaes, kozh-fall, kozh klañv, gweget ; *sich angeschlagen fühlen*, bezañ dihet, bezañ kinglañv, bezañ divegon ; [sport, boks] *schwer angeschlagen*, badaouet ; 2. brechet, darnet, dantet, nodet, faoutet, ur faout ennañ ; *angeschlagene Tassen*, tasoù brechet (darnet, dantet, nodet, faoutet) ls. ; *angeschlagene Kartoffeln*, patatez darnet str. ; *angeschlagenes Obst*, froucezh goloet a vloñsou str., froucezh goloet a vloñsadennou str., froucezh bloñset str., froucezh bronduet str., froucezh brondu str., froucezh kotiset str. ; *angeschlagene Eier*, viou brechet ls., viou darnet ls., viou brizhfaoutet ls. ; 3. [gwiad.] *der Schuss wird nicht gleichmäßig angeschlagen*, gwall iriennet eo ar gwiad.

angeschmutzt ag. : lous un tamm, un tammig lous.

angeschrieben ag. : [dre skeud.] *bei jemandem gut angeschrieben sein*, bezañ war lizheroù u.b., bezañ war paperou u.b., bezañ war kaieroù u.b., bezañ deuet mat d'u.b., bezañ deuet mat gant u.b., bezañ erru mat gant u.b., bezañ priziet gant u.b., bezañ e mañch u.b., bezañ e gras u.b. ; *bei jemandem schlecht angeschrieben sein*, na vezañ deuet mat d'u.b., na vezañ deuet mat gant u.b., bezañ sellet treuz gant u.b., bezañ erru fall gant u.b., bezañ gwelet fall gant u.b.

Angeschuldigte(r) ag.k. g./b. : enkabled g. [liester enkablidij], enklabledez b., tamallad g. [liester tamallidi], tamalladez b.

angeschwollen ag. : gloevennet, gloev, koeñvet, boufet, bourr, foëñvet.

angesehen ag. : doujet, istimet, brudet, a-zoare, arwarzhek ; *er war hoch angesehen*, enoret bras e oa, doujet bras e oa, douget e veze bri dezhañ, e doujañs vras e veze an dud dirazañ, doujañs vras a oa dezhañ, uhelbrizet e oa, stad vras a veze graet anezhañ, un istim vras o doa an dud evitañ ; *bei jemandem schlecht angesehen sein*, na vezañ deuet mat d'u.b., na vezañ deuet mat gant u.b., bezañ sellet treuz gant u.b., bezañ erru fall gant u.b., bezañ gwelet fall gant u.b., na vezañ war lizheroù u.b., na vezañ war kaieroù u.b., na vezañ war paperou u.b. ; *er war nicht besser angesehen als sie*, ne oa ket deuetoc'h egeto ; *er war nicht so gut angesehen wie er*, ne oa ket deuet kenkoulz hag eñ ; *wie ich gehört habe, ist er jetzt ein angesehener Herr*, aotrou eo bremañ, a-hervez.

angesengt ag. : rouzet, suilhet, sulh, krazet, goulosket, grilhet-kreñv.

angesessen ag. : annezet, diazezet.

Angesicht n. (-s,-er) : dremm b., eneb g., enebañs b., bizaj g./b., fas g., min g., neuz b., neuz-dremm b., penn g., stumm g. ; *nur von Angesicht kennen*, n'anavezout nemet kement ha gwelet ; *jemandem ins Angesicht sehen*, sellet a-benn ouzh u.b., sellet a-dal ouzh u.b., reiñ penn d'u.b., sellet eeun ouzh u.b., sellet eeun ouzh dremm u.b., sellet ouzh u.b. e-kreiz e zaoulagad, sellet ouzh u.b. etre e zaoulagad (Gregor), bezañ e barv u.b., sellet a-blik e daoulagad u.b., sellet pizh ouzh u.b. ; *von Angesicht zu Angesicht*, dremm-ouzh-dremm, keñver-ha-keñver, a-dal-penn, tal-ouzh-tal, tal-ha-tal, penn-ouzh-penn, beg-ouzh-beg, hen-ha-hen, etre hen-ha-hen, dirak pevar lagad, fri-ouzh-fri, P. fas-hafas, fas-ouzh-fas ; *jemandem von Angesicht zu Angesicht gegenüberstehen*, bezañ rag-enep d'u.b., bezañ rag-tal d'u.b., bezañ a-dal d'u.b., bezañ a-dal-penn d'u.b., gwelet u.b. a-dal-penn, bezañ en tu all d'u.b., bezañ war-eeun d'u.b., bezañ fas d'u.b., bezañ paravis d'u.b., bezañ a-geñver d'u.b., bezañ keñver-ha-keñver gant u.b., bezañ keñver-ouzh-keñver gant u.b., bezañ penn-ouzh-penn gant u.b., chom penn-ouzh-penn gant u.b., bezañ tal-ouzh-tal gant u.b., bezañ en ur geñver gant u.b. ; *im Schweiße seines Angesichts*, diouzh c'hwezenn e zremm, diouzh c'hwezenn e dal, diwar c'hwezenn e dal, gant

c'hwezenn e dal, gant c'hwezenn e zremm, ouzh c'hwezenn e dal, ouzh c'hwezenn e zremm, o c'hweziñ, gant bech e zivrec'h ha lazh e gorf; [Bibl] im Schweiße deines Angesichts sollst du dein Brot essen, gounit a ri da vara diouzh c'hwezenn da dal, gounit a ri da vara c'hwezenn da dal.

angesichts araog. (gen.) : 1. rag-enep da, rak-tal da, a-wel da ; *angesichts des Feindes*, a-wel d'an enebourien, an enebourien o vezañ war-wel, dirak an enebourien, dre welet an enebourien, pa welas an enebourien, pa zeuas an enebourien war-wel ; 2. en abeg da, dre an abeg da ; *angesichts des schlechten Wetters*, abalamour (en abeg, dre benn) d'an amzer fall, en arbenn (a-ziarbenn, en askont, dre an arbenn) d'an amzer fall, dre-benn an amzer fall ; *angesichts der Tatsache*, dass, o vezañ ma, dre ma, en abeg ma, dre an abeg ma, e-skeud ma, en damani ma, en avani ma, a-gaoz ma, evel ma, pa, e kement ha ma (Gregor).

angespannt ag. : 1. war evezh, evezhiek ; 2. stignet, a-stign, tenn, start ; *die Beziehungen der beiden zueinander waren sehr angespannt*, tenn e oa an traou etre an daou, start e oa an traou etre an daou, fall e oa an traou etre an daou, P. tarzhet e oa ar soubenn etre an daou, trenket e oa ar soubenn etre an daou, troet e oa an traou d'ar put etre an daou ; *die Beziehungen wurden angespannt*, krog e oa an traou da stardañ etrezo, an traou etrezo a oa deuet da vezañ tennoc'h-tennañ ; 3. [kezeg] sterniet.

Adv. : a-zevri, parfet, gwir wellañ, gant mil evezh, gant evezh bras.

angestammt ag. : 1. deuet dre hêrezh, hendadel ; *angestammer Besitz*, douaroù al lignez ls., douaroù ar familh ls., douaroù an hendadoù ls. ; 2. [dre skeud.] *angestammtes Revier*, peuriñ prevez g.

Angestellte(r) ag.k. g./b. : implijad g., implijadez b., mevel g., matezh b., gwezhou g., P. roched wenn b. ; *kaufmännischer Angestellter*, implijad a genwerzh g. ; *leitender Angestellter*, sternet ren g. ; *die leitenden technischen Angestellten*, ar bennezh b. ; *leitender technischer Angestellter*, sternet eus ar bennezh g., ezel eus ar bennezh g. ; *die Angestellten*, an implijidi ls. ; *Angestellter des öffentlichen Dienstes*, implijad gopret gant ar stad g., kargiad g., mevel ar gouarnamant g. ; *Angestellter in der Warenannahme*, degemerour g., kendouezour g. ; *die Angestellten verbeamten*, *die Angestellten den Beamten gleichstellen*, amaezhia dekaat an implijidi ; *Angestellter ohne festen Vertrag*, implijad hep kevrat didermen g. ; *diese Angestellten, die in ihren Büros eine ruhige Kugel schieben*, ar re a zo bertimet brav er burevioù ls.

Angestelltengewerkschaft b. (-,-en) : sindikad an implijidi g., c'hweluniad an implijidi g., uniad an implijidi g.

Angestelltenverband g. (-es,-verbände) : sindikad an implijidi g., c'hweluniad an implijidi g., uniad an implijidi g.

Angestelltenverhältnis n. (-ses,-se) : statud a implijad g., dezvad a implijad g.

Angestelltenversicherung b. (-,-en) : kretadur an implijidi g., asurañs an implijidi b.

angestrengt ag. : 1. skuizh, faezh, faezh-mouch, distronket, yost, yostet, diviet, ban, divanet, divanet lip, aet d'an eurvar, brev, brevet, divi ; 2. aketus, fonnus ; *angestrengte Aufmerksamkeit*, evezh ingal g.

Adv. : a-zevri, parfet, a-lazh-ki, gwir wellañ, gant aket, kalet.

angetan ag. : 1. gwisket gant ; *er war angetan mit Jeans und T-Shirt*, paket e oa en ur bragoù jeans hag un t-shirt ; 2. reizh, mat, dereat, a-zoare, stummet diouzh, azas, dik ; *das Wetter ist dazu nicht angetan*, n'eo ket un amzer d'ober an dra-se, n'eo ket stummet an amzer diouzh ober an dra-se ; 3. bamet,

boemet, desevet ; *sie hat es ihm angetan*, gounezet (desevet, piket) he deus e galon.

Angetraute(r) ag.k. g./b. : P. *meine Angetraute*, va hini gozh b., va hanter hini b., gwamm b., va hanter diegezh g., va hanterenn b., va gwreg b. ; *mein Angetrauter*, va hini kozh g., va fried g.

angetrunken ag. : 1. drev, digadao, kazeg, hanter gazeg, goudommet, tommedik dezhañ, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henouù, ur banne e-barzh e fas, badaouet, damvezv, krakvezv, rousvezv, gouvezy, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, evedik dezhañ, damdomm dezhañ, suilhet, brizhvezv, tarvezv, luron, hanter vezv, un tammig frev, lañset, abafet, lanson, mav, penndommet, tommet, chokolad, sañson, a-strew, badaouet-mat, tomm e glipenn, mezvet ; *er ist angetrunken*, digadao eo, kazeg emañ, hanter gazeg emañ, loufok eo, bez' emañ ar ouenn gantañ, erru eo gleb e c'henouù, tommaet eo dezhañ, tomm eo d'e benn, tomm eo d'e fri, tommedik eo dezhañ, evedik eo dezhañ, damdomm eo dezhañ, un tammig lipet eo, erru eo lous e fri, tomm eo e glipenn, badaouet eo, lañset eo, suilhet eo, abafet eo, ur banne a zo dindan e fri, ur banne a zo e-barzh e fas, ur banne a zo warañ, trenk eo e doull, savet eo e vanne d'e benn, hennezh en deus ur mouchig avel en e letern, damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezy, brizhvezv, tarvezv, luron, hanter vezv, un tammig frev, lanson, mav, penndommet, chokolad, sañson) eo, n'emañ ket diwar zour, n'emañ ket diwar an dour, a-strew emañ ; *er war ganz schön angetrunken*, meur a lipadenn a oa tremenet dre doull e c'houzoug ; *er ist dauernd angetrunken*, hennezh a vez mezv-divezv atav, dalc'hmat e vez goret e forn ; 2. *angetrunkene Flasche*, boutailhad voulc'het b. ; *noch nicht angetrunkene Flasche*, boutailh divoulc'h b.

angewandt ag. : 1. dedalvezadel, arnodel, pleustrek, embregel ; *angewandte Physik*, fizik arnodel g. ; *angewandte Wissenschaften*, skiantou pleustrek ls., skiantou dedalvezadel ls., skiantou embregel ls. ; *angewandte Forschung*, imbourc'h dedalvezadel g. ; *die angewandte Kunst*, an arzoù pleustrek ls., an arzoù kinklañ ls. ; 2. [gwir, tekñ.] lakaet da dalvezout ; *nicht angewandt*, n'eo ket bet lakaet da dalvezout.

angewidert ag. : heuget, doñjeret, rukunet ; *angewidert sein*, reketiñ, fastañ, rukuniñ, bezañ heuget, bezañ reketet, bezañ doñjeret, bezañ rukunet, bezañ tason, bezañ sammet e galon a zoñjer, hirisñ, bezañ erru heug ; *er ist von diesen Plätzchen angewidert*, tasoniñ en deus graet diouzh ar gwispid-se, fastet eo ouzh ar gwispid-se, tason eo diouzh ar gwispid-se, en em gazet eo ouzh ar gwispid-se, eok eo gant ar gwispid-se.

angewiesen ag. : e dalc'h ; *sie ist finanziell auf sich selbst angewiesen*, n'eus den ebet da c'hounit eviti, n'eus den ebet da c'hounit dezhi ; *auf jemanden angewiesen sein*, bezañ e dalc'h u.b., bezañ dindan dorn u.b., na c'hallout tremen hep u.b.

angewittert ag. : diamzeret, distrujet gant an amzer a ra hag a dremen ; *angewitterter Granit*, maen rous g.

angewöhnen V.k.e. (gewöhnte an / hat angewöhnt) : boazañ, boaziañ, kustumiañ, akoursiñ ; *wieder angewöhnen*, adkustumiañ, advoaziañ.

V.em. : **sich angewöhnen** (gewöhnte sich an / hat sich angewöhnt) : *sich (dat.) etwas angewöhnen*, boazañ ouzh ubd, en em voazañ ouzh ubd, en em akoursiñ ouzh ubd, en em gustumiñ ouzh ubd, en em ober gant ubd, en em ober ouzh ubd, en em ober diouzh ubd, kustumiañ ouzh ubd ; *sich (dat.) etwas wieder angewöhnen*, advoaziañ ouzh ubd, adkustumiañ ouzh ubd.

Angewöhnen n. (-s) : boazadur g., tozelladur g., kustumadur g.
Angewohnheit b. (-, -en) : boaz g./b., boazamant g., kustum g., kustumāns b., akoursañs b., akustumañs b., giz b., tech g., pleg g., arver g., tozell b., boazadur g., tozelladur g., tu g. ; eine gute Angewohnheit, ur pleg mat g. ; schlechte Angewohnheit, tech fall g., boaz fall g./b., giz fall b., pleg fall g., kammvoaz b./g., droukpleg g., gwallbleg g., gwalldech g., droukkustum g. ; ich habe die Angewohnheit, abends im Bett zu lesen, kustumiañ a ran lenn bemnoz e-barzh va gwele, boas on da lenn bemnoz e-barzh va gwele, nes eo din lenn bemnoz e-barzh va gwele, me a oar lenn bemnoz e-barzh va gwele, kustum on da lenn bemnoz e-barzh va gwele, kemeret em eus an atapi da lenn bemnoz e-barzh va gwele, emañ ar voaz ganin da lenn bemnoz e-barzh va gwele ; sein Vater hatte die Angewohnheit, uns ab und zu einen Besuch abzustatten, bez' e ouie e dad dont du-mañ ur wech an amzer, e dad a gustume dont du-mañ ur wech an amzer, edo ar voaz gant e dad da zont da welet ac'h'anomp ur wech an amzer, nes e oa d'e dad dont da welet ac'h'anomp ur wech an amzer.

Angewöhnung b. (-, -en) : boazadur g., boazañ g., boaziañ g., tozelladur g., kustumadur g. emazasadur g., azasadur g.

angewurzelt ag. : wie angewurzelt dastehen, chom difiñv evel ur peul en ur c'heuz, chom evel ur peul, chom evel ur maen en ur c'heuz, chom notet, na flachañ takad, na fiñval tamm, na ober fiñvañ ebet.

angezeigt ag. : reizh, mat, dereat, a-zoare, prop, azas, dik, [mezeg] enneget.

angezogen ag. : 1. gwisket, dilhadet, paket ; er ist ganz neu angezogen, gwisket eo razh a-nevez, gwisket eo e nevez penn-kil-ha-troad ; er ist ganz unmöglich angezogen, greiet drol eo, houstet iskis eo, iskis eo an taol anezhañ, gwisket distres eo, gwisket dibalamour eo, gwisket dilokez eo, dilhad mod netra a zo gantañ, dilhad dibalamour a zo gantañ, ur paotr difurlu (diharak, dijaõ, diskrelu, diskramailh) eo, gwisket eo evel ur spontailh brini, gwisket eo evel ur forc'h, meurlarjez a zo gantañ, gwisket eo forzh penaos, gwisket dotu eo, gwisket droch eo, ur meurlarjez a zo anezhañ, ur vaskaradenn a zo anezhañ, ur jak a zo anezhañ, droukwisket eo gant dilhad mod netra ; anständig angezogen, gwisket dereat, gwisket onest, gwisket kempenn, [merc'hed] gwisket modest ; unpassend angezogene Frau, maouez dijaõ b., maouez digran b., maouez gwisket n'eus forzh penaos b., maouez gwisket forzh penaos b., maouez fallwisket b., maouez gwisket fall b. ; lächerlich angezogene Frau, loukezenn b., stramm g. ; lächerlich angezogener Mensch, meurlarjez g. [liester meurlarjezoù], maskaradenn b. [liester maskaradennou], stramm g., jak g., termaji g. ; leicht angezogen, dünn angezogen, gwisket skañv ; einer, der so leicht angezogen ist, kann nur frieren, an hini a vez ken diwisk-se (a vez gwisket ken nebeut, a vez gwisket ken skañv) en devez riv ; sie sind wie vornehme Herren angezogen, lakaet int en (evel) aotrounez, gwisket (paket) int evel aotrouien, gwall gaer int ; sie sind wie vornehme Damen angezogen, lakaet int en itronezed ; sie ist immer elegant angezogen, honnezh a zo ur plac'h fich, honnezh a zo ur plac'h fichef, honnezh a zo ur plac'h nifl, honnezh a vez gwisket kempenn atav, honnezh a vez dilhadet kempenn atav, honnezh a zo paket cheuc'h atav, honnezh a zo paket brav atav, bepred e vez gwisket mistr ha mibin, bepred e vez gwisket koant, honnezh a zo ur bompinell anezhi, honnezh a zo ur bompinenn anezhi ; städtisch angezogen, levittennek, gwisket gant dilhad pastellek, gwisket giz kér, gwisket mod kér ; städtisch angezogene Frau,

[gwashaus] mokérenn b. [liester mokérenned] ; sonntäglich angezogen, gwisket evel da Sul, gwisket evel d'ar Sul, stipet evel da Sul, stipet evel d'ar Sul, an dilhad Sul gantañ, en e zilhad Sul, en e zilhad suliek, war e sulieg, gwisket war e sulieg, gwisket en e sulieg ; wenn sie sonntäglich angezogen waren, pa vezent gwisket en o sulioù, pa vezent gwisket en o sulieg ; sie hat sich sexy angezogen, greiet eo evel un dommderenn, gwisket evel ma'z eo e savo d'ar baotred, gwisket eo da gas koad d'ar baotred, emañ oc'h ober he c'hañfardez ; ganz weiß angezogen, gwennhollwisket ; gut angezogen, keitet, fich, fichef, fichef kran, gwisket kran, dilhadet mat, e-grei, greiet cheuc'h, gwisket mistr ha mibin, gwisket koant, faro, brav, gwisket brav, gwisket kaer, fichef kaer, gwisket en e vrv, gwisket en e gaerañ, paket brav, stipet ; er ist gut angezogen, eñ a zo keitet dezhañ, gwisket kran eo, dilhad kaer a zo gantañ, dilhadet mat eo, lakaet e-grei eo, e-grei emañ, greiet cheuc'h eo, gwisket mistr ha mibin eo, fichef kaer eo ; sauber angezogen, ordentlich angezogen, gwisket kempenn, gwisket mistr, dilhadet mat ; er ist schlecht angezogen, gwisket divalav eo, fallwisket eo, gwisket fall eo ; er ist geschmacklos angezogen, e zilhad n'o deus na stumm na neuz ; nach der neuesten Mode angezogen, gwisket diouzh ar c'his nevez, gwisket diouzh ar c'his ; er lag voll angezogen auf seinem Bett, gourvezet e oa dilhad hag all (dilhad ha razh, dilhad ha tout) war e wele ; sie sind nicht besser angezogen als die anderen, n'int ket gwisketoc'h eget ar re all, ken digran int hag ar re all ; 2. douget [d'udb], taolet [d'udb, gant ubd], troet [gant ubd], dedennet [gant ubd] ; sie fühlen sich davon angezogen, an dra-se en deus dedenn evito, dedennet int gant an dra-se ; sich von einer unwiderstehlichen Macht angezogen fühlen, bezañ galvet gant ur gouestl didrec'hus ; 3. mit angezogenen Beinen sitzen, bezañ puchet, bezañ kluchet, bezañ war e gluchoù, bezañ en e gluch, bezañ e kluch, bezañ war e buchoù, bezañ en e buch, bezañ war e buch, bezañ àr e flutigoù, bezañ flutet, bezañ ramblet, bezañ azezet gant e bavioù pleget dindan ar chorf ; mit angezogenen Beinen schlafen, kousket en e zaougromm, kousket rodellet evel ur c'hi.

angießen V.k.e. (goss an / hat angegossen) : 1. [plant] doura, glebiañ ; 2. [te] lakaat e glec'h, glec'hiañ, distrempañ, fardañ, lakaat da zistrempañ, lezel da c'hlec'hiañ ; 3. [tekñ.] skuilhañ, fennañ, moullañ ; 4. diese Hose sitzt Ihnen wie angegossen, ar bragoù-mañ a ya brav-kenañ diouzhoc'h, ar bragoù-se a zo bet dibabet deoc'h, ar bragoù-se a zo graet diouzhoc'h.

Angina b. (-, Anginen) : [mezeg.] huegfo g., huegad g., skinañs b., gorank g., koeñv-gouzoug g., tanijenn-gouzoug g., droug-gouzoug g., gouzougad g.

Angina Pectoris b. (-) : [mezeg.] kevenkez kalon g., kevenkez bruched g.

Angiographie b. (-, -n) : [mezeg.] angiografiezh b., angiografiñ g., gwazhiedluniñ g.

angiokarp ag. : [louza.] angiokarp.

Angiokarp n. (-s,-e) : [louza.] angiokarp g. [liester angiokarpou].

Angiologe g. (-n,-n) : [mezeg.] gwazhiedour g., angiologour g.

Angiologie b. (-) : [mezeg.] gwazhiedouriezh b., angiologiezh b.

angiologisch ag. : gwazhiedouriel, angiologek.

Angiom n. (-s,-e) : [mezeg.] angiom g. ; Lungenangiom, angiom ar skevent g. ; Hirnangiom, Gehirnangiom, angiom an empenn g.

Angiosperme b. (-, -n) : [louza.] kuzhadeg g. [liester kuzhadeg], angiosperm g. [liester angiospermed].

Angiospermie b. (-) : [louza.] kuzhadegezh b., angiospermiezh b.

angleichen V.k.e. (glich an / hat angeglichen) : 1. lakaat da glotañ gant, jaojañ, keidañ, kementiñ, kevatalañ, lakaat kevatal, kendoniañ [traoù], azasaat ; die Gehälter an die Lebenskosten angleichen, lakaat ar goproù war renk koust ar bevañ g., askevarzhañ ar goproù diouzh ar prizioù, steudañ ar goproù war ar prizioù ; eine Währung an eine andere angleichen, steudañ ur moneiz war unan all ; eine Währung neu angleichen, assteudañ ur moneiz ; die Produktion an die Nachfrage angleichen, die Produktion der Nachfrage angleichen, keidañ (reizhañ) ar c'henderc'h diouzh ar goullenn, keidañ (reizhañ) ar c'henderc'h ouzh ezhommou ar marc'had ; 2. ingalañ, heñvelaat, hevelebekaat, enteuziñ, entoueziañ.

V.em. : **sich angleichen** (glich sich an / hat sich (ak.) angeglichen) : 1. kenglotañ, keidañ ; 2. heñvelaat ouzh, en em heñvelaat ouzh, hevelebekaat, enteuziñ, entoueziañ ; 3. **sich etwas (dat.) angleichen**, mont diouzh udb, en em ober diouzh udb.

Angleichung b. (-,-en) : 1. kevatalerezh g., keidadur g. ; Angleichung der Preise, keidadur ar prizioù g. ; Angleichung der Löhne, kevatalerezh ar goproù g., keidadur ar goproù g. ; 2. askevarzhadur g., steudadur g., azasadur g. ; Angleichung der Gehälter an die Lebenskosten, Angleichung der Löhne an die Preisentwicklung, ibiliadur ar goproù ouzh koust ar bevañ g., skeul wint ar goproù b., askevarzhadur ar goproù diouzh koust ar bevañ g. ; Angleichung der Wechselkurse, askevarzhadur ar feurioù-eskemm g., assteudadur ar feurioù-eskemm g., steudadur ar moneiz g. ; 3. enteuzadur g., enteuzidigezh b., entouezierezh g., hevelebidigezh b.

Angler g. (-s,-) : 1. pesketaer g., pesketaour g., lazhetaeur g., pesker g. ; 2. [kleweled] Angler, Tonangler, paotr ar berchenn g.

Anglerartikel ls. / **Anglerausrustung** b. (-) : traezou pesketa ls., rikoù pesketa ls., reizhou pesketa ls., prestou pesketa ls., stalabard pesketa g., traouegezh pesketa b., traouerezh pesketa g.

Anglerfisch g. (-es,-e) : [loen.] 1. [Lophius piscatorius] boultoz g., mordouseg g., touseg-mor g., mari-vorgan b. ; Anglerfische fangen, tousegeta ; 2. [Antennarius] pesk-ran g.

Anglerstiefel g. (-s,-) : botez-kenou b.

Anglesey n. : Mon b.

angliedern V.k.e. (hat angegliedert) : stagañ, kenstagañ, enframmañ, enstrollañ, kenvreuriañ.

Angliederung b. (-,-en) : stagerezh g., stagidigezh b., stagadur g., kenstagadur g., kenvreuriadur g.

Anglikaner g. (-s,-) : anglikan g.

anglikanisch ag. : anglikan ; anglikanische Kirche, Iiz Anglikan b.

Anglikanismus g. (-) : anglikaniezh b.

anglisieren V.k.e. (hat englisiert) : saoznekaat.

V.em. : **sich englisieren** (hat sich (ak.) englisiert) : saoznekaat.

Anglisierung b. (-) : saoznekadur g.

Anglist g. (-en,-en) : saoznegour g.

Anglistik b. (-) : studioù ar saozneg ls. ; Anglistik studieren, studiañ ar saozneg.

Anglizismus g. (-, Anglizismen) : saoznegadur g.

anglofon ag. : saozneger.

Anglomane g. (-n,-n) : saozazeuler g.

Anglomanie b. (-) : saozazeulerezh g.

Anglonormannen ls. : Anglnormaned ls.

anglonormannisch ag. : angl-ha-norman.

anglophil ag. : saozkar.

Anglophile(r) ag.k. g./b. : saozkarour g., saozkarourez b.

Anglophilie b. (-) : saozkarouriez b.

anglophob ag. : saozkas.

Anglophobe(r) ag.k. g./b. : saozkasour g., saozkasourez b.

Anglophobie b. (-) : saozkasouriez b.

anglophon ag. : saozneger.

anglotzen V.k.e. (hat angeglotzt) : jemanden anglotzen, genaouiñ ouzh u.b., genaouegiñ ouzh u.b., sellet ouzh u.b. gant e c'henou, chom da alvaoniñ ouzh u.b., lugnañ u.b.

anglühen V.k.e. (hat angeglüht) : entanañ, tanañ.

V.gw. (ist angeglüht) : entaniñ.

Angorakaninchen n. (-s,-) : [loen.] lapin blevek g.

Angorakater g. (-s,-) : targazh blevek g.

Angorakatze b.(-,-n) : kazh blevek g.

Angorawolle b. : gloan angora g.

angreifbar ag. : 1. tagadus, ... a c'heller tagañ, ... a c'heller argadiñ ; 2. daelus, bretaus, strivadus, abegadus.

angreifen V.k.e. (griff an / hat angegriffen) : 1. argadiñ, tagañ, mont da, mont ouzh, mont war, dont da, dont ouzh, arsailhañ, bale war, sailhañ war, dilammat war, sakiñ war, kargañ war, regarzhiñ da, regarzhiñ ouzh, atahinañ, mont a-benn da, mont a-benn ouzh, mont a-raok war, ober un argadenn, emgannañ, krapañ ouzh, klask penn ouzh ; den Feind angreifen, arsailhañ an enebourien, bale war an enebourien, mont a-raok war an enebourien, luskañ un argad, distagañ un argadenn, mont da stagañ gant an enebourien, mont a-benn ouzh an enebourien, lammat war an enebourien, dilammat war an enebourien, mont da stourm ouzh an enebourien, mont d'an enebourien, dont d'an enebourien, dont ouzh an enebourien, emgannañ an enebourien ; den Feind dauernd angreifen, heskinat an enebour ; mit der blanken Waffe angreifen, skeiñ gant ar beg ha gant al lemm, skeiñ a-feuk hag a-faout, skeiñ a-feuk hag a-droc'h ; sie griffen das Land aus allen Seiten an, sailhañ (dilammat) a rejont tu-ha-tu war ar vro ; morgen werden wir die Engländer angreifen, warc'hoazh e skoio an tan etre ar Saozon ha ni ; im Sturzflug angreifen, argadiñ a-bik ; jemanden angreifen, en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., en em lakaat ouzh u.b., stagañ boutoniou war portant u.b., lammat war boutoniou u.b. ; jemanden mit wilder Wut angreifen, jemanden wütend angreifen, mont a-razailh ouzh u.b., mont feuls ouzh u.b., en em gemer a-razailh ouzh u.b., en em lakaat a-razailh ouzh u.b. ; den Feind frontal angreifen, tagañ an enebour a-dal ; in offener Gefechtsordnung angreifen, argadiñ a-skign ; jemanden ohne Vorwarnung angreifen, mont d'u.b. evel ur c'hi d'ur paotr kozh, kregiñ en u.b. a-raok harzhal, bezañ prim : an taol kerkent (kenkent) hag ar gomz, bezañ buan da skeiñ, mont diouzhu d'an taoliou, dantañ kent harzhal, bezañ taer e bav, kregiñ mut en u.b. ; wenn uns irgendwelche Leute angreifen, bekommen sie es mit mir zu tun, e ken kaz ma teufe unan bennak da dagañ ac'hanomp e respontin anezho (ez in dezho) ; jeder, der vorbeikam, wurde vom Hund angegriffen, ar c'hi a lamme gant kement den a dremene, ar c'hi a grape ouzh kement den a dremene, ar c'hi a lamme war gement den a dremene ; sich gegenseitig angreifen, en em dagañ.

2. [Bro-Austria] kemer, kemer krog e, kregiñ e, stekiñ ouzh [pennrann stok-], stekiñ e zorn ouzh [pennrann stok-], P. touch, touch ouzh, touch da.

3. [dre skeud.] krignat, kregiñ e, kengrignat, daskrignat ; der Rost greift das Eisen an, emañ an tamm houarn o vont gant ar mergl, emañ ar mergl o krignat an houarn, ar mergl a grog en

houarn, emaň ar mergl o taskrignat an houarn ; die Säure hat das Eisen angegriffen, devet eo an houarn gant an drenkenn. **4.** en em arastiň ouzh, en em gemer ouzh, en em lakaat gant, en em lakaat ouzh, tagaň, kavailhaň, kas a-enep ; jemanden verbal angreifen, en em gemer ouzh u.b. dre gomz, kavailhaň u.b., tagaň u.b. dre gomz, lammat war boutonioù u.b. ; er wurde in den Zeitungen angegriffen, taget e voe e-barzh ar c'helpourennoù, taget e voe gant ar c'helpourennoù, ar c'helpourennoù o doa chaoket a-enep dezhaň, er c'helpourennoù e veze kaset a-enep dezhaň, er c'helpourennoù e kased a-enep dezhaň, ar c'helpourennoù a gase a-enep dezhaň.

5. boulc'haň ; er hat sein Vermögen ganz schön angegriffen, boulc'het mat eo e zanvez gantaň, ur boulc'h brav en deus graet en e zanvez, ur voulc'hadenn vrav en deus graet en e fortun, diverret mat en deus e zanvez, aet eo ar c'hat da bevar-ugent gantaň, kaset en deus ar c'hat da bevar-ugent.

6. angegriffen aussehen, bezaň liv ar skuizh war an-unan, bezaň liv ar skuizh en e gerc'henn, diskouez bezaň skuizh, bezaň liv an diyac'h war an-unan, bezaň ul liv war e c'henou, bezaň neuz fall war an-unan, bezaň morlivet, kaout un aer skuizh ; seine Gesundheit ist angegriffen, e yec'hed a zo o c'hoari da fall, aet eo e yec'hed digantaň.

7. es geschickt angreifen, kaout an tu diouti, gouzout diouti, bezaň stummet diouti, gouzout an tres (ar stok, an taol, an ardremez, an arroud), dont brav ubd gant an-unan, kaout ardremez, gouzout c'hoari ganti, kaout an doare d'en em gemer ganti.

angreifend ag. : tagus.

Angreifer g. (-s,-) : **1.** tager g., argader g., atahiner g., arsailher g., alouber g. ; Widerstand gegen die Angreifer, stourm ouzh an alouberien g., stourm ouzh an alouber g. ; die Angreifer zurückdrängen, kas an dagerien war o c'his, diarbenn an dagerien, disvountaň an argaderien war o c'his, diskas an argaderien, bountaň kuit an dagerien, rebellaň an dagerien ; **2.** [sport] argader g. ; die Angreifer und die Verteidiger, an argaderien hag an difennerien ; **3.** [bred.] die Identifizierung mit dem Angreifer, an emhevelebiň ouzh an argader g., an hevelebiň ouzh an argader g.

angrenzen V.k.d (an + ak.) (hat angegrenzt) : harziň ouzh, bezaň stok (stag, sko, harp, harz) ouzh, bezaň stok e, bezaň sko e, bezaň harp e, bezaň a-stok ouzh, skeiň war, bezaň stag-ouzh-stag, bezaň touch ouzh, bezaň dalc'h-ouzh-dalc'h, bezaň douar-ouzh-douar, bezaň harp-ouzh-harp, bezaň harp-en-harp, bezaň harz-ouzh-harz, bezaň harz-e-harz, bezaň harz-ha-harz, bezaň e-harz ouzh.

angrenzend ag. : stok (stag, sko, harp, harz) ouzh, stok e, sko e, harp e, a-stok ouzh, harzant, touch, stok-ha-stok, dalc'h-ouzh-dalc'h, stok-ouzh-stok, skoaz-ouzh-skoaz, amezek, kefin ; ein Haus mit angrenzendem Garten, un ti gant ul liorzh outaň g., un ti gant ul liorzh e-harz outaň g.; zwei angrenzende Felder, daou bark skoaz-ouzh-skoaz lies ; alle angrenzenden Grundstücke eines Geländes, holl ardamezioù un douar ls. ; [korf.] das angrenzende Gewebe, ar gwiadou kefin ls.

Angriff g. (-s,-e) : **1.** argad g., argadenn b., arsailh g., arsailhadenn b., arsailhadeg b., tagadenn b., tagadeg b., stokadeg b., tagerezh b., fard g., disailhadenn b., tourtad g., dilammadenn b. ; Angriff mit Sturmleitern, skeuliadeg b. ; wütender Angriff, regarzherez g., razailh g. ; bewaffneter Angriff, argadenn armet b. ; rollender Angriff, arsailh diehan taol-ha-taol g., arsailh diehan a-daoladou g. ; zum Angriff antreten, en em dolpaň evit mont d'an arsailh ; zum Angriff blasen, zum Angriff schlagen, seniň argad ; zum Angriff ansetzen, zum Angriff übergehen, luskaň un argad, digeriň

brezel, bellaň, digeriň an emgann, kregiň da vat gant ar brezel, stagaň da vat gant ar brezel, kregiň da vrezelekaat, argadiň, mont dezhi, tagaň, kregiň gant un emgann, argadenniň, distagaň un argadenn, ober un dagadenn, mont d'an arsailh, arsailhaň an enebourien, bale war an enebourien, diruilhal war an enebourien, lakaat ar poultr da grozal, disailhaň ; wir werden morgen zum Angriff übergehen, warc'hoazh e skoio an tan ; den Angriff abschlagen, den Angriff abweisen, den Angriff abwehren, den Angriff zurückschlagen, diarbenn (distreiň, sparlaň, terriň, talaň ouzh, kaeaň ouzh) an argadenn, diarbenn (distreiň, sparlaň, terriň, talaň ouzh, kaeaň ouzh) an arsailh, rentaň penn ouzh ur fard, penniaň ouzh ur fard, kas an dagerien war o c'his, disvountaň an argaderien, diskas an argaderien, diarbenn an dagerien, bountaň kuit an dagerien ; der Angriff stoppte, der Angriff kam nicht voran, an argadenn a chomas a-sav, sac'haň a reas an argadenn ; zum Angriff ! argad ! war-raok ! d'an arsailh ! ; Luftangriff, Fliegerangriff, aerargad g., argadenn dre aer b. ; Seeangriff, argadenn dre vor b. ; Bodenangriff, argadenn dre zouar b. ; **2.** [dre skeud.] eine Arbeit in Angriff nehmen, stagaň gant ul labour bennak, stagaň d'ul labour bennak, mont e penn eus ul labour bennak, kregiň en ul labour, kregiň gant ul labour, sterniaň d'ober ubd, digeriň troc'h, digeriň klaz, kregiň gant e c'hwel, lakaat ubd war ar stern, lakaat ubd war ar portolo, en em dreiň da ober ubd, tagaň ul labour, embreger ul labour bennak, en em lakaat ouzh un tamm labour, en em gemer ouzh un tamm labour ; wir müssen es ernsthaft in Angriff nehmen, ret eo deomp stagaň ganti a-zevri ; ich habe diese Arbeit in Angriff genommen, staget on d'ober al labour-se, stag on gant al labour-se, krog on gant al labour-se, komaňset on gant al labour-se.

angriffig ag. : [Bro-Suis] tagus, argadus, jahinus, atahinus, stourmus, kannus, stourmidik.

Angriffsfläche b. (-,-n) : jemandem eine Angriffsfläche bieten, reiň krog d'u.b, reiň peg d'u.b. ; er bietet uns keine Angriffsfläche, ne gaver klav ebet warnaň, n'eus netra da gaout krog warnaň, n'eus netra da gaout peg ennaň, ne beg netra outaň, pep tra a ramp warnaň ; der Wind findet wenig Angriffsfläche, nebeut a grog en devez an avel, nebeut a beg en devez an avel.

Angriffsfront b. (-,-en) : talbenn tagaň g.

Angriffsgeist g. (-s,-er) : spered stourmidik g., spered tagus g., spered argadus g., spered jahinus g., spered atahinus g., tagusted b., argadusted b., atahinusted b.

Angriffskrieg g. (-s,-e) : brezel argadiň g.

Angriffslust b. (-) : tagusted b., argadusted b., atahinusted b. **angriffslustig** ag. : tagus, argadus, jahinus, atahinus, stourmus, kannus, stourmidik ; sein Hund ist angriffslustig geworden, e gi a zo deuet da vezaň tagus.

Angriffspunkt g. (-s,-e) : jemandem einen Angriffspunkt bieten, reiň krog d'u.b, reiň peg d'u.b.

Angriffsspiel n. (-s,-e) : [sport] doare c'hoari stourmidik g.

Angriffsspieler g. (-s,-) : [sport] argader g.

Angriffswaffe b. (-,-n) : arm arsailh g., arm tagaň g., arm-sko g., arm skeiň g., klav skeiň g., benveg skeiň g.

Angriffswelle b. (-,-n) : argadadeg b., arsailhadeg b., argadadegoù ls., arsailhadegoù ls.

angrissen V.k.e. (hat angegrinst) : jemanden angrissen, c'hoarzhin yud ouzh u.b., risignal ouzh u.b., richanaň ouzh u.b., skrignal ouzh u.b., ober ur c'hoarzh gadal d'u.b. (Gregor).

angst ag. : mir wird angst, sevel a ra aon ganin, kregiň a ra aon ennon, kemer a ran aon, dont a ra morc'ched din, emaon o serriň ar gwali avel ; manch einer wurde angst und bange, sevel a reas aon gant meur a hini ; ihm ist angst und bang(e),

bihan eo e galon, krenañ a ra gant an aon, en aon hag en enkreñ emañ, skoet eo gant an derzhienn-skeud, hennezh a zo c'hwen en e loeroù, hennezh a glev c'hwen en e loeroù, hennezh a sant c'hwen en e loeroù, hennezh a sav c'hwen en e loeroù, savet ez eus flaer en e loeroù, hennezh a zo flaer en e vragoù, krizañ a ra e chouk, hennezh a zo moan e foñs, hennezh a zo moan e revr, o foerañ emañ, dindan e aon emañ, gant e aon emañ, war aon emañ, diwar aon emañ, bec'h a zo warnañ, e bec'h emañ, bec'h a zo war e chaosoù, n'eo ket c'hwezet dezhañ, diaes eo evel en ur roched reun, moan eo an traoù gantañ, moan eo e revr gantañ, moan eo e wadegenn, sec'hañ a ra gant ar spont, kaoc'h tomm a zo en e vragoù, melre a zo gantañ, aoniñ a ra.

Angst b. (-, Ängste) : 1. aon g., anken b., enkreñ g., estrenvan b., ankalez g., doujañs b., erez b., morc'hed g./b., estlamm g., from g., spont g., hirvoud g., lorc'h g., lure g., treant g., doan b., euzh g., nec'h g., balc'heg g., prederi b., P. daf g., P. pafenn b.; *große Angst*, milaon g., aon bras g., aon ruz g., aon du g., korfad aon b., revriad aon g., brozhad spont b.; *panische Angst*, spont bras g., spouron g., barr spouron g., barrad spouron g., kasadenn spouron b., korfad spouron g., kaouad spouron b./g., braouac'h g., kaouad aon bras g./b., korfad aon bras g., aon du g., milaon g., aon ruz g., skrap g., diskrap g., skamp g., skampadeg b., spontadeg b., breskenn b., trefu g., trefuadeg b., pennfoll g., pennfollerez g.; *von panischer Angst ergriffen*, pennfollet dall, seizhfollet, spouronet, braouachet, euzhuset, euzhet, areuzhet, skodailhet; *Angst haben*, kaout aon, kaout enkreñ, kaout nec'h, aoniñ, bezañ bihan e galon, kaout doan, bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ diwar aon, bezañ war aon, bezañ dindan e aon, bezañ en aon, bezañ en aon hag en enkreñ, bezañ gant e aon, kaout euzh, kaout from, kaout balc'heg, kaout prederi; *Angst haben, etwas zu tun*, kaout aon d'ober udb, kaout aon oc'h ober udb, kaout lure d'ober udb, kaout nec'h d'ober udb, bezañ aon gant an-unan ober udb, doujañ ober udb, doujañ d'ober udb, doujañ a ober udb, kaout balc'heg ober udb; *er hat Angst hinabzustürzen*, aon en deus da gouezhañ, aon a zo gantañ kouezhañ, doujañ a ra kouezhañ, doujañ a ra a gouezhañ, doujañ a ra da gouezhañ, doujañ a ra na gouezhfe; *er ist mit der bloßen Angst davongekommen*, kuitezel eo bet gant ur spontadenn, tremenet eo bet gant un tamm mat a aon, tremenet eo bet gant ar spont, en em dennet eo bet gant un tamm mat a aon, en em dennet e oa gant muioc'h a aon eget a chloaz, en em dennet eo bet gant muioc'h a spont eget a chloaz, kuites eo bet gant un tamm mat a aon; *vor etwas (dat.) Angst haben*, kaout aon rak (ouzh, a-roak, dirak) udb, kaout nec'h rak udb, foerañ dirak udb, doujañ udb; *er hat vor nichts Angst*, hennezh n'en deus aon dirak mann ebet - hennezh a zo dir war e fas - hennezh a zo dir war e dal - hennezh ne zouj na bev na marv, na Doue na diaoul - hennezh n'eus ket poultr war e zaoulagad; *dann hast du vor nichts Angst also ?* war evel-se, n'eus netra a rafe aon dit?; *er hat keine Angst vor seinen Eltern*, dizouj eo e keñver e dud, ne gren ket dirak e dud, n'en deus doujañs ebet ouzh e dud; *ich habe große Angst vor ihm*, aon bras (aon ruz, milaon) am eus razañ, braouac'hiañ a ran outañ; *jemandem Angst einjagen*, stravagañ u.b., drec'hiñ u.b., fromañ u.b., spontañ (spouronañ, espoluiñ, lorc'hiañ, lorc'hiñ, spourailhañ, braouac'hiañ, efreizhañ, strabouilhat, spontailhañ) u.b., euzhiñ u.b., areuzhiñ u.b., teuler spouron e kalon u.b., bamañ u.b. gant ar spont, plantañ aon en u.b., lakaat aon da sevel gant e kalon u.b., lakaat aon da sevel gant e spont, reiñ ur pezh spont d'u.b., estlammiañ u.b., ober ur c'hofad aon d'u.b., kas ul lorc'had d'u.b., ober from d'u.b., ober aon d'u.b.,

lakaat aon d'u.b., ober spont d'u.b.; *jemanden in Angst versetzen*, spouronañ u.b., spourailhañ u.b., spontailhañ u.b., braouac'hiañ u.b., espoluiñ u.b., spontañ u.b., lorc'hiañ u.b., estlammiañ u.b., lakaat gwad u.b. da dreïñ e gwelien; *jemanden in Angst und Schrecken versetzen*, *jemandem schreckliche Angst einflößen*, *jemandem fürchterliche Angst einflößen*, *jemandem schreckliche Angst machen*, *jemandem fürchterliche Angst machen*, stravagañ u.b., teuler spouron e kalon u.b., plantañ spont en u.b., lakaat spont en u.b. (aon en u.b., aon d'u.b.), spontañ u.b., spouronañ u.b., espoluiñ u.b., lorc'hiañ u.b., efreizhañ u.b., euzhiñ u.b., areuzhiñ u.b., drec'hiñ u.b., reiñ spont d'u.b., ober from d'u.b., ober ur c'hofad aon d'u.b., kas ul lorc'had d'u.b., lakaat aon da sevel gant u.b., plantañ ur c'horfad aon gant u.b., strabouilhat u.b., spourailhañ u.b., spontailhañ u.b., braouac'hiañ u.b., estlammiañ u.b., teuler spouron e kalon u.b., esmaeañ u.b., fromañ u.b., ober spont d'u.b.; *Angst und Schrecken verbreiten*, stravagañ an dud, spontailhañ an dud, teurel ar spont, teurel ar spouron, strewiñ ar spont, skignañ ar spont, skuilhañ ar spont, fennañ ar spont, lakaat ar spouron e pep lec'h, teuler spouron e kalonoù an holl, lakaat ar spont e-touez an dud; *ein Klima der Angst schaffen*, *ein Klima der Angst verbreiten*, lakaat brizhaon da ren; *in Angst geraten*, *Angst bekommen*, *Angst kriegen*, sevel (kregiñ) aon en an-unan, sevel aon gant an-unan, kemer aon, kemer spont, kemer from, dont aon d'an-unan, aoniñ, mont bihan e galon, kregiñ doan en an-unan, serriñ ar gwall avel, bezañ erru bec'h war an-unan, bezañ deuet bec'h war an-unan, bezañ savet bec'h war an-unan, bezañ kouezhet bec'h war an-unan, dont morc'hed d'an-unan, komañs spontañ, komañs da spontañ; *er bekam Angst*, aon a savas ennañ, sevel a reas aon gantañ, ar spont a grogas ennañ; *von Angst gepackt*, kroget aon ennañ; *seine Angst überwinden*, mestroniañ e aon, gwaskañ war e anken; *jemandes Angst beschwichtigen*, frankaat war u.b., dispontañ u.b., distrauilañ u.b.; *vor Angst ohnmächtig werden*, semplañ gant an aon; *vor lauter Angst*, aus lauter Angst, dre e spont, dindan e spont, gant e aon; *aus Angst gehorchen*, sentiñ dre aon; *in rasender Angst*, pennfollet, seizhfollet; *vor Angst schlittern*, bezañ euzhuset; *vor Angst zittern*, krenañ gant aon, krenañ gant an aon (gant ar spont, gant al lorc'h), skrijañ gant ar spont, flojañ gant an aon, bezañ war gren; *ich zittere doch nicht vor Angst, sondern vor Kälte*, riv am eus, neket aon; *Zittern vor Angst*, kridiennoù aon ls.; *die Angst schnürt ihm die Kehle zu*, skoulmet eo e gorzailhenn gant an aon, gwasket eo e gorzailhenn gant an aon, en em waskañ a ra e gorzailhenn gant an aon, sklaset eo e deod gant an aon, gwasket eo gant an anken, warnañ ez eo enk gant an aon a zo savet ennañ, sonnet eo gant an aon, stegnet eo gant an aon, stennet eo gant ar spont, sklaset eo gant ar spont, emañ a-stign gant an aon, karget eo gant an enkreñ; *vor lauter Angst konnte er kein einziges Wort hervorbringen*, sklaset e oa e deod gant an aon; *keine Angst, ich tue es nicht!* nebaon, ne rin ket! - na vezit ket war aon, ne rin ket! - na zoujit ket, ne rin ket! - n'ho pet ket a aon, ne rin ket! - n'hoc'h eus ket ezhomm da gaout aon, ne rin ket!; *tun Sie es ohne Angst!* na zoujit ket en ober!; *aus Angst davor, abzustürzen*, gant aon rak kouezhañ, gant aon da gouezhañ, gant aon e kouezhfe, gant aon na gouezhfe, en (gant) aon a gouezhañ, en aon da gouezhañ, en aon e kouezhfe, en aon na gouezhfe, rak aon na gouezhfe, da aon na gouezhfe, en avantur na gouezhfe, betek-gouzout e kouezhfe, betek-gouzout na gouezhfe, gant euzh a gouezhañ; *er ist zwischen Angst und Vertrauen hin und her gerissen*, en enkreñ hag er fiziañs e vez taol-distaol; *aus Angst jemanden zu beleidigen*, gant doan da feukañ u.b.;

aus Angst gesehen zu werden, gant aon rak bezañ gwelet ; aus Angst vor der Strafe, gant aon rak bezañ kastizet, rak aon da vezañ kastizet ; aus Angst vor den Dieben, en aon rak al laeron, gant aon d'al laeron, gant aon rak al laeron ; aus Angst um sein Leben, gant aon ag e vuhez ; aus Angst vor Schlimmerem, gant aon a wazh ; die Angst vor der Hölle, an aon rak an ifern g., an aon rak mont d'an ifern g. ; aus Angst, dass ..., rak aon ma ..., gant aon ma ... ; und wie oft hat man mir das Baden verboten, aus Angst, ich könnte ertrinken ! pet gwech ivez ez eus bet difennet ouzhin mont da gouronkañ gant aon da vezañ beuzet ! ; er bekommt es mit der Angst zu tun, er kriegt es mit der Angst zu tun, moan eo an traou gantañ, moan eo e revr gantañ, moan eo e wadegenn, n'eo ket c'hwezet dezhañ, diaes eo evel en ur roched reun, sevel a ra aon ennañ, sevel a ra aon gantañ, kemer a ra aon, kemer a ra from, kregiñ a ra aon ennañ, kregiñ a ra doan ennañ, dont a ra aon aon dezhañ, emañ o serriñ ar gwall avel, deuet ez eus morc'hed dezhañ, sec'hañ a ra gant ar spont, bec'h a zo warnañ, bec'h a zo war e chaosou, e bec'h emañ, lakaet e vez e wad da dreïñ e gwelien ; wenn ich nur daran denke, bekomme ich Angst, der bloße Gedanke daran versetzt mich in Angst, aon am bez ken soñjal en dra-se, aon am bez ken tra nemet soñjal en dra-se, aon am bez netra nemet soñjal en dra-se, an disterañ ma soñjan en dra-se e sav aon ennon, mann nemet soñjal en dra-se e sav aon ennon, an disterañ ma soñjan en dra-se e ra poan gof din ; jemanden von seinen Ängsten befreien, disaouzanañ u.b., divec'hiañ u.b. diouzh e anken, divec'hiañ u.b. eus e anken, kas an aon diwar spered u.b. ; in Angst schwaben, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ skoet gant an anken, bezañ gwasket gant an anken ; wir lebten in ständiger Angst, dalc'hmat e vezed en aon ; die Angst, ins Krankenhaus zu müssen, lässt ihm nicht los, mont d'ar c'hlavdi, ouzh an dra-se en deus aon dalc'hmat ; seine Angst los sein, bezañ tennet ar sponterezig diouzh an-unan, bezañ torret e aon war an-unan, bezañ aet an anken diwar e galon ; Angst überwältigte ihn, ur barrad anken a denijas warnañ, santout a reas ar spont o tremen dre e izili a houlennoù herrus, lammat a reas krenadenn ar spont war e galon, ur grenadenn en doa bet, ur barr spont a zeugas warnañ, un taol hiris a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ar spont, koñfontañ a reas gant aon ha spont ; Angst macht vernünftig, an aon eo boulc'h ar furnez ; 2. [bred., Freud] enkrez g. ; automatische Angst, enkrez heulret g.

Angstanfall g. (-s,-anfälle) : barr aon g., barrad anken g., barr enkrez g., kasadenn aon b., korfad aon g., kaouad aon b./g.

angstbefallen ag. : aon ennañ, spontet, spouronet, braouac'het, skodailhet, euzhuset, euzhet, areuzhet, enkrezet e galon, o sec'hañ gant ar spont, skoet gant an anken, gwasket gant an anken, nec'het-marv, doujus.

Adv. : dre e spont, dindan e spont, war enkrez, un enkrez war e spered, doaniek, gant kalz a enkrez.

angsteinflößend ag. : enkreseiat.

angsterfüllt ag. : aon ennañ, spontet, spouronet, braouac'het, skodailhet, euzhuset, euzhet, areuzhet, enkrezet e galon, o sec'hañ gant ar spont, skoet gant an anken, gwasket gant an anken, nec'het-marv, doujus, [bezañ] dindan e aon.

Adv. : dre e spont, dindan e spont, war enkrez, un enkrez war e spered, doaniek, gant kalz a enkrez.

angsterregend ag. : spontus, spouronus, sebezus, braouac'h, braouac'hus, estonus, euzhus, euzhik, efreizhus, doanius, estlamm, estlammus, fromus, hek, reuzus, terrupl, ankenius, enkrezes, nec'hus, morc'hedus, chalus, estrenvanus, pennfollus,

rechus, trabasus, tregasus, trevellus, trefuus, trubuilhus, strafuilhus, gwaskus.

angstfrei ag. : dianken, dizaon, dispont.

Angstgefühl n. (-s,-e) : santad a aon g. ; ich glaubte, ich wäre gegen jedes Angstgefühl gefeit, me a gave din e oan en tu all da bep krenadenn ; unerklärliches Angstgefühl, santad esper a aon g.

Angsthase g. (-n,-n) : toull-foer g., skider g., kac'her er goudor g., kac'her g., kac'h-aonig g., digalon g., klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar beliet b., yar dibluñvet g., yarzour b., kabon g., kozh kabon g., kazh born g., kazh aonik a zen g., kazh gleb a zen g., foerer g., kloquarenn b., krener-e-revr g. [liester krenerien-o-revr], revr aonik a zen g., krener gwak g., krener g. ; ein Angsthase sein, bezañ eus gouenn ar c'had, bezañ gant kleñved ar sachañ skasoù, ruiilhañ gwad gad en e wazhied, bezañ ur c'hac'her er goudor, na vezañ e revr d'an-unan, na grediñ lavaret ez eo e revr d'an-unan, na grediñ touïñ ez eo e revr d'an-unan, bezañ aonik, bezañ spontik evel ur c'had, lammat dirak e skeud, kaout aon rak e skeud, kaout doan rak e skeud, kaout aon ouch e skeud, tec'hout a-raok e skeud, bezañ gant an derzhien-skeud, kaout aon rak e anv, bezañ ur c'hozh yar eus an-unan, bezañ ur yar dilostet eus an-unan, bezañ ur yar beliet eus an-unan, bezañ ur yar-zour eus an-unan, bezañ ur yar dibluñvet eus an-unan, bezañ ur c'hazh born eus an-unan, bezañ ur c'hazh aonik eus an-unan, bezañ ur c'hazh gleb eus an-unan, bezañ ur foerer eus an-unan, bezañ ur c'hirener e revr eus an-unan, bezañ ur c'hirener gwak eus an-unan, bezañ flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vrangoù, bezañ ur c'hiren-e-revr eus an-unan, bezañ un toull-foer, bezañ ur revr aonik a zen eus an-unan, bezañ kabon ; Angsthase ! makez krener gwak ! pezh digalon ! pezh digalon ac'hanout ! ; verdampte Angsthassen ! pezhioù digalon ! pezhioù digalon ac'hanoc'h ! ; er ist nicht gekommen, so ein Angsthase ! n'eo ket deuet ! an digalon !

Angsthysterie b. (-) : [bred.] darfell enkrez g.

ängstigen V.k.e. (hat geängstigt) : 1. spontañ, spouronañ, espoluiñ, lorc'hañ, efreizhañ, drec'hiñ, reiñ spont da, ober spont da, spourailhañ, spontailhañ, euzhiñ, areuzhiñ, braouac'hiñ, lakaat aon da sevel gant, lakaat aon da, plantañ aon gant, estlammiiñ, aoniñ ; 2. [dre astenn.] reiñ tregas da, ankeniañ, degas trubuilh (fleuskeur) da, reiñ safar da, lakaat trubuilh e, reiñ (degas) poan spered da, degas doan e, doaniañ, lakaat da gaout nec'hamant, lakaat diaes, divarc'hañ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkäñ, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], trechalañ, trefuiñ, enkreziñ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ.

V.em. : **sich ängstigen** (hat sich (ak.) geängstigt) : 1. sevel (kregiñ) aon en an-unan, kemer aon, mont bihan e galon, dont aon d'an-unan, estlammiiñ, lorc'hañ, serriñ ar gwall avel, bezañ deuet morc'hed d'an-unan, kaout nec'h, kaout estrenvan, estrenvaniñ, bezañ skoet gant an anken, bezañ gwasket gant an anken, aoniñ, bezañ en aon hag en enkrez, kaout euzh, kaout doan, kaout balc'heg, kaout prederi ; 2. [dre astenn.] nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, en em chalañ, en em lakaat e poan, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezañ, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, bezañ lakaat diaes e spered, bezañ sammet e spered, bezañ erru bec'h war an-unan, bezañ nec'het, bezañ morc'hedus, bezañ bec'h war an-unan, bezañ chalet, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ melre gant an-unan, bezañ strafuilhet, bezañ diaes e benn,

morc'chediñ (Gregor), bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ prederiet, bezañ darbaret, bezañ bec'hiet e galon, bezañ lizennet e galon hag e spered gant aon hag enkreñ, bezañ en trubuilh, bezañ enkrezet, bezañ diaes e galon, kaout nec'h, kaout tregas, kaout nec'hamant, kemer nec'hamant, kaout poan spered, kemer safar, en em ambreniñ, en em zoaniañ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em zaoubenniñ, daoubenniñ, en em revealziañ, en em drechalañ, bezañ bec'h war e spered, bezañ karget e vazh a spern.

ängstlich ag. : 1. ankeniet, tamponnus, prederiek, aonik, aonus, maraonik, doanik, balc'hek, doaniek, spontidik, spontik, beizik, enkrezet, war enkrez, un enkrez war e spered, flav, kufun, kufunek, digalon, doujus, krener, spontet, dindan e aon, gouez, dizoñv, P. pafennek ; *ängstliche Mutter*, mamm ankeniet b., mamm damponnus b. ; *ängstliches Gefühl*, rouzaon g., brizhaon g., damaon g., doan b., balc'heg g., prederi b., lure g. ; 2. ankenius, arvarus, estlamm ; *ängstliche Lage*, plegen ankenius b., plegen arvarus b. ; 3. *ein ängstlich gehütetes Geheimnis*, ur c'hevrin dalc'het kuzh gant ar brasañ evezh g., ur sekred dalc'het kuzh gant aket bras.

Ängstlichkeit b. (-) : 1. aon g., doan b., balc'heg g., prederi b. ; 2. nec'h g., enkrez g., chal g., trubuilh g., strafuilh g., estlamm g.

angstlos ag. : dianken, dizaon, dispont.

Angstlosigkeit b. (-) : dianken g.

Angstmacherei b. (-) : sponterezh g., trechalerezh g.

Angstmeier g. (-s,-) : *sellit ouzh Angstpeter*.

Angstneurose b. (-,-n) : [mezeg.] neuroz anken g.

Angstpeter g. (-s,-) : kac'her er goudor g., klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar beliet b., yar dibluñvet b., yar-zour b., kozh kabon g., kazh born g., kazh aonik a zen g., kazh gleb a zen g., foerer g., toull-foer g., klouarenn b., krener e revr g., krener gwak g., krener g., revr aonik a zen g. ; *Angstpeter ! makez krener gwak ! pezh digalon ! pezh digalon ach'anout !*

Angstpsychose b. (-,-n) : psikoz g., aon kleñvedel g.

Angstreiser g. (-s,-) : [louza.] advount g., advountenn b.

Angströhre b. (-,-n) : P. [dre skeud.] tog-kern-uhel g., tog foñs uhel g., tog foñs hir g., pod-hir g., podenn-hir b.

Ångström n. (-s) : [unannenn hirder] ångström g., angström g., angstreum g., Å.

Angstschauder g. (-s,-) : kridienn aon b.

Angstschrei g. (-s,-e) : garmadenn a spont b., kriadenn a spont b.

Angststörung b. (-,-en) : [mezeg.] barr enkrez g.

Angstschweiß g. (-es,-e) : c'hwezenn a spont b.

Angstrraum g. (-es,-träume) : mac'herig g., mac'her-noz g., moustrerig-noz g., gwallhunvre g.

Angstzustand g. (-s,-zustände) : stad a aon b., barr aon g., barrad anken g., barr enkrez g., kasadenn aon b., korfad aon g., kaouad aon b./g., bern aon g.

angstvoll ag. : stravaget, spontet, spouronet, braouac'het, skodailhet, euzhuset, euzhet, areuzhet, enkrezet, war enkrez, un enkrez war e spered, doaniek, gant kalz a enkrez.

Angstzustände ls. : barroù aon ls., barradoù anken ls., korfadoù aon ls., kaouadoù aon ls., bernioù aon ls., kasadennoù aon ls. ; *bei einem Kind müssen Angstzustände gründlich behandelt werden*, ne zeer morse lezel ur bugel war e gasadennoù aon.

angucken V.k.e. (hat angeguckt) : arvestiñ ouzh, sellet ouzh, skeiñ un taol-lagad war, teuler ur sell war, chom da welet, chom da sellet ouzh, P. lugerniñ ouzh, krakañ, lugnañ, P.

degochiñ ; *jemanden angucken*, rigadella war u.b., sellet pik ouzh u.b. ; P. *jemanden verliebt angucken*, ober lagad(ig) d'u.b., ober al lagad dous d'u.b., ober lagad bihan (lagad mignon, lagad flour) d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., ober lagadig ouzh u.b., ober selloù doñv ouzh u.b., ober selloù milliour ouzh u.b., teuler gwic'hadennoù milliour d'u.b., ober lagadigoù ouzh u.b., luc'hañ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., ober selloù sant Langis d'u.b. (Gregor) ; *das ist nicht nur zum Angucken da*, se n'eo ket evit ar c'helien eo bet graet.

V.em. : **sich angucken** (hat sich angeguckt) : 1. *sich (dat.) etwas angucken*, arvestiñ ouzh udb, sellet ouzh udb, skeiñ un taol-lagad war udb, teuler ur sell war udb, ober ur sell war udb, chom da welet udb, chom da sellet ouzh udb, bizitañ udb ; *sich (dat.) eine Fernsehsendung angucken*, chom da welet un abadenn skinwel, chom da sellet ouzh un abadenn skinwel ; *ich habe mir lange das Meer angeguckt*, chomet e oan pell da arvestiñ ouzh ar mor ; *ich habe ihn mir jetzt lange genug angeguckt*, peadra 'm eus gwelet anezhañ ; *ich habe mir die Pferde lange genug angeguckt*, peadra em eus gwelet ar c'hezeg evel-se bremañ ; *sich das Fleischstück gierig angucken*, sellet a-druez ouzh an tamm kig ; P. *guckt euch mal den Kerl an ! lugnit 'ta an nostand !* ; P. *guck dir mal die Tussi an ! degoch ar voazenn jeun !* ; 2. *sich (ak.) angucken*, ober ur sell an eil ouzh egile, sellet an eil ouzh egile.

Angucken n. (-s) : arvesterezh g., arvestidigezh b., sellerezh g., arvestadur g., gweledigezh b., gwele g. ; *verliebtes Angucken*, flourad selloù g., selladoù tener ls., selloù milliour ls., selloù sant Langis ls.

Angurie b. (-,-n) : [louza.] sukrin-dour str., pastekez str., pastekezenn b.

angürten (hat angegürtet) / **angurten** (hat angegurtet) V.k.e. : gourizañ.

anhaben V.k.e. (hat an / hatte an / hat angehabt) : 1. bezañ gwisket gant, bezañ dindan, dougen, bezañ paket e ; *sie hat ein schönes Kleid an*, bez emañ dindan ur vrozha kaer, gwisket he deus ur vrozha kaer, ur vrozha kaer a zo war he zro, ur vrozha kaer a zo en-dro dezhi, dougen a ra ur vrozha kaer ; *sie hatte ein gelbes Kleid an*, ur sae velen a oa en he c'herc'henn ; *die Kleidungsstücke, die Sie anhaben*, an dilhad a zo en-dro deoc'h ls., an dilhad a zo dindanoc'h ; *die Uniform anhaben*, bezañ gwisket e soudard ; *sie hatte ihr Nachthemd an*, war he hiviz-noz edo, bez' e oa he hiviz-noz drezi, paket e oa en he hiviz-noz ; *seine Alltagskleidung anhaben*, bezañ gwisket war e bemdezieg ; *ein zerfetztes altes Kleid anhaben*, *ein lumpiges altes Kleid anhaben*, bezañ e gerç'hen ul labaskenn karget a brenester ; *er hatte Handschuhe an*, war e zaou zorn e oa manegoù, maneget e oa, manegoù a oa en e zaouarn ; *er hatte eine Jacke an*, en e chupenn e oa, paket e oa en ur chupenn ; *er hatte einen Mantel an*, ur vantell a oa en-dro dezhañ, dindan ur vantell e oa, paket e oa en ur vantell ; *eine Hose anhaben*, bezañ e bragoù ; *Lederschuhe anhaben*, dougen botoù-lêr, mont gant botoù-lêr ; *Hausschuhe anhaben*, bezañ war blad e chaosonioù, bezañ kofignonoù en e dreid, bezañ war e chaosonioù ; *kein Hemd anhaben*, bezañ diroched ; *keine Jacke anhaben*, bezañ dichupenn ; *er hat zu weite Schuhe an*, flokignal a ra e dreid en e votoù ; *Strümpfe anhaben*, *Socken anhaben*, bezañ loeret ; *er hat kaum etwas an*, n'en deus tost netra en e gerç'henn ; *sie hatten nichts an*, ne oa dilhad na mann en dro dezho, war o ranig e oant, en o flusk e oant, bez e oant diwisk-kaer (en abid ar c'hi, noazh-putiran, noazh-pilh, noazh-bev, noazh-bloc'h, noazh-kaer, noazh-pidibourc'h, noazh-dibourc'h, noazh-pourc'h, noazh-

puijh-pourch', en o ranig, en noazh-bev, noazh evel raned, noazh-ran, en noazh-ran, en noazh-glan, en noazh-ganet, noazh evel pa oant ganet, en noazh-blouc'h, en o feskg, noazh evel ar pesked, en noazh-glez, en noazh-barbilh, en noazh-dibitilh, en noazh-dibourc'h, en noazh-grizilh, en noazh-puilh, en noazh-pourc'hen, hep strilh dilhad, hep neudenn dilhad en o zro, neudenn dilhad en dro dezho, na dilhad na mann en o zro, na dilhad na mann en dro dezho) ; 2. [dre skeud.] er kann mir nichts anhaben, n'en deus krog ebet warmon, n'en deus ket a grog ennon, n'en deus ket a grog warmon, n'en deus ket a beg ennon, n'en deus perzh ebet ennon ; man kann ihm nichts anhaben, niemand kann ihm etwas anhaben, ne gaver klav ebet warnaň, n'eus netra da gaout krog warnaň, n'eus netra da gaout peg ennaň, ne beg netra outaň, pep tra a ramp warnaň ; was seine Geldschuld betrifft, können wir ihm nichts anhaben, ur c'hog ramp a zo war hennezh ; ihr Spott konnte ihm nichts anhaben, lezel a rae o goapaerezh da vont gant an avel, ne rae van ebet eus o goapaerezh, ober a rae fae war o goapaerezh ; 3. jemandem etwas anhaben wollen, karet droug d'u.b., pediň droug d'u.b., klask an dro ag u.b., klask an dro ag u.b., klask en-dro ag u.b., bezaň e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., kinnig tagaň u.b., fellout d'an-unan ober gaou ouzh u.b.

anhaften V.gw. (hat angehaftet) : pegaň, chom peg, englenaň ; [kegin.] dantaň, karaň, kregiň, kreienaň, chom peg ouzh kostezioù pe ouzh foňs ar plad ; die Kartoffeln haften unten im Topf an, dantaň a ra ar patatez, karet eo an avaloù-douar.

Anhaften n. (-s) : daspegadur g., kenbegerez g., kenbegadur g., pegerez g., pegadur g.

anhaftend ag. : stagus, kenstag ouzh, stag ouzh, pegasus, spagus, kenbegus.

anhaken V.k.e. (hat angehakt) : 1. lakaat e pign, ispilhaň, skourraň ; 2. krafaň, skrafaň, bac'haň, klochedaň, sparraň, krafaň e ; 3. klaviaň ; einen Fisch anhaken, klaviaň ur pesk, disvantaň ; 4. [dre skeud.] kochaň, askaň, hoskiň ; Zahlen anhaken, merkaň sifrouň gant un taol kreion.

Anhaken n. (-s) : krogidigezh b.

Anhalt¹ g. (-s,-e) : 1. harp g., skor g. ; 2. lec'h-ehan g., lec'h-arsav g.

Anhalt² n. (s) : 1. Anhalt b., Bro-Anhalt b. ; 2. [dre skeud.] er ist aus Anhalt, pizh eo evel ul Leonad, ul Leonad an hini eo, hennezh zo stag e groc'hen ouzh e gein, hennezh zo tost e groc'hen d'e gein, pizh-pemoc'h eo, pizh eo evel ar moc'h, pizh eo evel un touseg, pizh-gagn eo, ur c'hog sec'h a zo anezhaň, ur c'hráf-naon eo, hennezh a zo ur Yannig sec'h a gein, hennezh a zo kras e revr, hennezh a zo start war an distag, hemaaň a zo start war e arc'hant, hemaaň a zo tost, hemaaň a zo tost d'e chakot, hemaaň a zo tost d'e wenneien, hemaaň a zo azezet war e ch'odelloù, hennezh a zo tost da douzaň kein ul laouenn-dar, hennezh a zo tost da gignat ur c'hwennenn, hennezh a zo ur preň, hennezh a zo tost evel ur preň, hennezh ne vez ket buan da ziskravaň diouzh e wenneien, hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhaň da zebriň, pizh-euzhus eo, n'emaň ket ar c'his gantaň da stagaň e chas gant chapeledoù silzig, hennezh a zo kevnidet e yalc'h, hennezh e chom e wenneien da verglaň en e yalc'h, hennezh n'eo ket tenn gwenn e revr, klaň e vez pa rank foetaň ul liard toull, moan eo e vizied, armerzhaň a ra a gement tu 'zo ha ne ro netra da zen, hennezh a zo troet war an dastum, hennezh a zo troet war ar serr, hemaaň a zo tagn, hennezh 'zo segal ! segal !

anhalten V.gw. (hält an / hielt an / hat angehalten) : 1. chom a-sav, chom a-bik, chom a-boz, menel a-sav, chom en e sav,

harpaň, herpel, ober un harp, ober un ehan, herzel, hezaň, ehanaň, tardaň, arsaviň, paouez, spanaat, pozaň, loc'haň ; der Zug hält an, chom a ra an tren a-sav, ehanaň a ra an tren, arsaviň a ra an tren, ober a ra an tren un arsav, harpaň a ra an tren, loc'haň a ra an tren ; das Auto hielt plötzlich an, ar c'harrtan a chomas pik a-sav, ar c'harr-tan a chomas krenn a-sav, ar c'harr-tan a chomas a-sav klok, ar c'harr-tan a chomas a-sav-pik ; der Pferdewagen hält an, strafjiiň a ra ar c'harr ; die Arbeit hält an, paouez a ra al labour / spanaat a ra al labour (Gregor), ehanaň a ra al labour.

2. dreistpadout, trebadout, goubadout, aspadout, padout, kenderc'hel ; der Regen hält an, padout a ra ar glac, kenderc'hel a ra ar glac, n'eus distag ebet d'an amzer fall, derc'hel a ra d'ober glac ; der Regen wird den ganzen Tag anhalten, ne davo ket ar glac feteiz ; es sieht so aus, als ob der Regen noch lange anhalten wolle, keal da badout a zo gant ar glac ; anhaltender Beifall, strakadeg-daouarn hir ha fonnus (hir ha stank, hir ha puilh) b.

3. angehalten sein, etwas zu tun, bezaň dalc'het d'ober udb, rankout ober udb, bezaň dleet d'an-unan ober udb, bezaň dle d'an-unan ober udb, bezaň rediet d'ober udb, bezaň endalc'het d'ober udb.

4. goulenn ; um die Hand eines Mädchens anhalten, goulenn dorm ur plac'h yaouank, goulenn ur plac'h yaouank da zimeziň, goulenn ur plac'h yaouank da eurediň, ober ar goulennouù, goulenn ur plac'h da bried digant he zud, goulenn ur plac'h evit pried digant he zud.

V.k.e. (hält an, hielt an, hat angehalten) : 1. delc'her, delc'her war, moustraň war ; den Atem anhalten, die Luft anhalten, delc'her e alan, derc'hel kloz war e anal, delc'her (moustraň) war e alan, chom hep tennaň e anal, menel an alan en an-unan (e anal ennaň, hec'h anal enni h.a.).

2. herzel, lakaat da chom a-sav, delc'her a-sav, tardaň ; die Zöllner haben die Lastwagen angehalten, ar valtouterien o doa harzet ar c'hirri-samm ; ein Auto anhalten, ober d'ur c'harr-tan chom a-sav, mirot ouzh ur c'harr-tan a vont pelloc'h, herzel ur c'harr-tan, tardaň ur c'harr-tan ; jemanden anhalten, delc'her u.b. a-sav, lakaat harz d'u.b.

3. [dre skeud.] P. halt mal die Luft an ! a) astal da laïchenn ! ro peoc'h ! ro peoch din ! peoch d'am fenn ! tav d'am fenn ! tav da glakenn ! lez da strak ! lez da storlok ! lez da chaok ! lez da fourgas ; b) arabat skeiň diwar re ! arabat mont re bell ganti ! arabat mont re lark ganti ! arabat mont en tu all d'ar wirionez !

4. [dre heñvel.] prizonaň, herzel ; einen Dieb anhalten, prizonaň ul laer (Gregor), herzel ul laer.

5. jemanden zur Arbeit anhalten, dougen (atizaň, bountaň, poulzaň, brochaň, flemmaň, broudaň) u.b. da labourat, reiň bod d'u.b. da labourat, ketfluskaň u.b. da labourat, reiň bodenn d'u.b. da labourat, reiň hol d'u.b. da labourat, arabadiň war u.b. labourat, kannajal u.b. da labourat ; jemanden zum Lernen anhalten, kennerzhaň (dougen, aliaň) u.b. da zeskiň, erbediň d'u.b. deskiň, tuaň u.b. war an deskiň, arabadiň war u.b. deskiň, tommaň c'hoant deskiň u.b., reiň hol d'u.b. da zeskiň, reiň bodenn d'u.b. da zeskiň, reiň bod d'u.b. da zeskiň.

6. jemandem etwas anhalten, delc'her udb dirak u.b.

V.em. : **sich anhalten** (hält sich an / hielt sich an / hat sich angehalten). 1. [Bro-Aostria] sich (ak.) an etwas (ak.) anhalten, delc'her mort (yud, start, gwevn) d'fdb, delc'her krog (peg) en udb, pegaň ouzh udb, krapaň ouzh udb ; 2. sich (dat.) etwas anhalten, delc'her udb dirak an-unan.

Anhalten n. (-s) : 1. trebad g., dreistpad g., padusted b., padelezh b., padadur g., peurzalc'husted b., peurzalc'huster g. ; 2. paouezidigezh b. ; 3. [merdead., maltouterezh] **Anhalten**

eines Schiffes zur Überprüfung der Ladung, enselladur g., ensellerezh g.

anhaltend ag./Adv. : trebadek, trebadus, padus, peurzalc'hus, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, harz-diharz, diehan, diastal, dispan, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, dispanaus, a-drebad, taol-ha-taol, da bep mare, hep ec'hoaz, hep didorr, hep arsav, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi ; *das Obst hat durch die anhaltende Dürre Schaden gelitten*, ar frouezh a zo en em gavet gwazh eus ar sec'hor, ar frouezh a zo bet gwazh eus ar sec'hor ; *anhaltender Beifall*, strakadeg-daouarn hir ha fonnus (hir ha stank, hir ha puilh) b. ; *von beiden Seiten kam ein heftiges, anhaltendes Feuer*, an tennoù fuzuilh a yae hag a zeue, n'eo ket diouzh kont - an daou du a denne ha n'eo ket dre gont - eus an daou du e fuc'he stank an tennoù ; *anhaltendes Fieber*, terzhienn diouzhu b.

Anhaltepunkt g.(-s,-e) : lec'h-ehan g., lec'h-arsav g.

Anhalter g. (-s,-) : c'hoarier biz-meud g., bizmeutaer g. ; *per Anhalter fahren*, c'hoari biz-meud, bizmeuta, redek e revr, beajîñ dre samm ; *einen Anhalter mitnehmen*, sevel u.b. diwar an hent ; *als Anhalter mitgenommen werden*, kavout samm war an hent.

Anhaltspunkt g.(-s,-e) : 1. krog g., peg g., harp g. ; 2. [dre skeud.] sturiadur g., sturiad g., kemennadur g., merk g., spisverk g. ; *als Anhaltspunkt*, deoc'h da c'houzout diouti, evit ho titouriñ, kement ha reiñ da c'houzout, kement ha kelaouiñ, kement ha diskouez.

anhand araogenn (+ gen) : dre hantererezh ubd, gant harp ubd, war-bouez ubd.

Anhang g. (-s,-hänge) : 1. ouzhpennadenn b., stagadenn b., pezh stag g., teul stag g. ; *als Anhang beifügen*, lakaat a-grevet, lakaat e-barzh, lakaat evel stagadenn, lakaat da stagadenn, stagañ, stagadenniñ ; 2. dalc'hidi ls., feizidi ls., stagidi ls., hil g., smala b.

Anhängeadresse b. (-,n) : tikedenn gant ar chomlec'h b., tikedenn chomlec'h evit ar pakadou b.

anhängen V.k.e. (hat angehängt) : 1. stagañ ; *einen Waggon anhängen*, stagañ ur wagon ouzh an tren ; *den Wohnwagen anhängen*, stagañ ar gavaran ouzh ar c'harr-tan ; *ein Adelsprädikat an seinen Namen anhängen*, stagañ ur rannig ouzh e anv ; *seinen Namen an den Ehenamen anhängen*, stagañ e anv-tiegezh ouzh an anv priedel ; [stlenn.] *angehängte Datei*, restr stag b. ; 2. [dre skeud.] tamall, teurel war ; *jemandem etwas anhängen*, tamall ubd d'u.b., lakaat ubd war chouk u.b., teuler ar bec'h war u.b. ; 3. *der Katze die Schelle anhängen*, na vezañ sac'h an diaoul, komz didortih (displeg, didro, fraezh, distlabez, distag, diflatr, diguzh, eeuun ha didroell, berr ha groñs, berr ha krenn) diwar-benn ubd, mont didroidell dezhi, lavaret an traou ken diflatr ha tra, dispakañ ar wirionez plaen hep kambr a-dreñv, na glask tro d'ober e anv eus ubd, na gaout treuzoù ebet war e zor d'ober e anv eus ubd. ; 4. *er hat mir seine Krankheit angehängt*, klañvet on dioutañ, serret em eus droug dioutañ, roet en deus e gleñved din.

V.gw. : (hängt an / hing an / hat angehangen) : 1. bezañ stag ; *diesem Verhalten hängt das Odium der Korruptionsabsicht an*, ar c'hoant ifamus da brenañ grad vat tud 'zo gant arc'hant a zo arouez(i)us eus e emzalc'h (a ziskouez mat piv eo) ; 2. [polit. h.a.] *jemandem anhängen*, bezañ evit u.b. / bezañ douget evit u.b. / sevel gant u.b. (Gregor), sevel krog u.b., sevel lamm u.b., bezañ dalc'hiad u.b., bezañ a-du gant u.b., bezañ en tu gant u.b., bezañ en un tu gant u.b., bezañ eus tu u.b., kensantout gant u.b., bezañ a-sav gant u.b. ; *einer Ansicht anhängen*,

tuañ gant ur mennozh ; 3. [kegin.] karañ, dantañ, gouleskiñ, suilhañ, deviñ, leskiñ, kregiñ, kreienañ, chom peg ouzh kostezioù pe ouzh foñs ar plad ; *die Kartoffeln hängen unten im Topfan*, dantañ a ra ar patatez, karañ a ra an avalouù-douar ; *Reis, der nicht anhängt*, riz dibeg g.

Anhängen n. (-s) : krogidizeh b., krog g., krogadur g.

Anhänger g. (-s,-) : 1. adkarr g., karr-stlejet g., karr-stlej g., karr g., ramok g. ; *Anhänger eines Sattelschleppers*, ramok karr-samm hanter-stlej g., ramok sammgarr g. ; 2. tikedenn b. ; 3. stribilhon g., ispilhenn b., istrabilhenn b., bravig g. ; *runder Anhänger*, kelc'h-medaleñn g. ; 4. aduad g. [*liester aduidi*], dalc'hiad g. [*liester dalc'hidi*], kensanter g., skorer g., harper g., bamad g., heulier g., mab speredel g., diskibl g., kredennour g., feizad g., kevrenneg g. [*liester kevrenneien*] ; *sie wissen, wer ihre Anhänger sind*, gouzout a ouzont pere eo o zud, gouzout a ouzont pere a zo evito ; *begeisterter Anhänger*, entanad g., bamad g., dalc'hiad grizias g. ; *bedingungsloser Anhänger*, dalc'hiad divrall g., dalc'hiad a-grenn g., harper divrall g., difenner divrall g., estlammer divrall g., margredour g., bamad g., gredeg g., benniger g. ; *Anhänger der Aristokratie*, orientineler g. ; *seine Anhänger*, tud eus e berzh ls. ; *man kann seine Anhänger an den fünf Fingern abzählen*, bez e c'heller kontañ a re a zo a-du gantañ war bemp bized un dorn, n'eus ket ur boutegad tud ouzh e heul ; *die Anhänger der Revolution*, hil an dispach g. ; *Anhänger der Mitte*, kreizour g., [gwashaus] tra bechar g. ; *die vehementesten Anhänger des Sozialismus*, die glühendsten Anhänger des Sozialismus, die überzeugtesten Anhänger des Sozialismus, an dud dougetañ d'ar sokialouriez hls. ; *Anhänger der Rassentrennung*, hanbarzhour g. [*liester hanbarzhourien*] ; 5. [sport.] skorer g., skoazeller g., harper g., bamad g. [*liester bamidi*].

Anhängerkupplung b. (-,en) : [karr-tan] stignad koublañ evit an adkarr g., koubler g.

Anhängerschaft b. (-,en) : dalc'hidi ls., feizidi ls., hil g.

Anhängerwagen g. (-s,-) : karr-stlejet g.

Anhängerzug g. (-s,-züge) : [Bro-Suis] sammgarr-ramoker g.

Anhängeschloss n. (-es,-schlösser) : kadranas g., krabotinell b.

anhängig ag. : 1. e-kroug, a-ispilh, a-zistribilh, e-skourr ; 2. *einen Prozess gegen jemanden anhängig machen*, sevel ur prosez ouzh u.b., poursuiñ u.b. dirak al lez-varn, keisiañ u.b. er barnerezh, keisiañ u.b. el lez-varn, kas u.b. dirak al lez-varn, kas u.b. er barnerezh, kas u.b. dirak ar varn, boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., lakaat ur prosez war chouk u.b., arhopañ al lez-varn, sezisañ ar justis a-enep u.b., digeriñ afer a-enep u.b., mont en afer a-enep u.b. ; *anhängige Rechtssache*, *anhängiges Rechtsverfahren*, *anhängiges Strafverfahren*, *anhängiger Fall*, gread en eriol g., afer e-skourr b.

anhänglich ag. : feal, leal, emroüs, emouestlet.

Anhänglichkeit b. (-,en) : fealded b., fealder g., lealder g., lealded b., lealentez b., emaberzh g., emzinac'h g., emnac'h g., emroüsted b., emroüster g., emroidizeh b., emouestlerez g., emginnig g., stagidizeh [ouzh] b.

Anhängling g. (-s,-e) : [tisav.] lost-lamp g.

Anhangsangabe b. (-,n) : notenn b. ; *ergänzende Anhangsangabe*, ouzhpennadenn b., notenn ouzhpenn b., adnotenn b.

Anhängsel n. (-s,-) : 1. ispilhenn b., istrabilhenn b., bravig g., divilhenn b., divilhon g., stribilhon g. ; 2. [dre skeud.] bec'h g., samm g.

anharmonisch ag. : [mat., fizik] ankemblac'hek.

Anharmonizität b. (-) : [mat., fizik] ankemblac'hegezh b.

Anhauch g. (-es,-e) : 1. analadenn b., analad b., huanad g., huanadenn b., c'hwezhadenn b. ; 2. [dre skeud.] doare g., tres kentañ g., liv g., damskeud g., disterad g., netraig g., mannig g., c'hwezhig b., liv skañv g., liv lusennek g., seblant g.

anhauchen V.k.e. (hat angehaucht) : 1. spinañ gant ur c'hwezhadenn ; 2. c'hwezhañ war ; er haucht seine kalten Finger an, c'hwezhañ a ra en e vizied, c'hwezhañ a ra war e vizied ; 3. [dre skeud.] angehaucht, livet un tammig, ul liv dister warnañ ; marxistisch angehaucht, marksidik, dezhañ ul liv marksour, damvarksour.

anhauen V.k.e. (hieb an / hat angehauen) : 1. reiñ an taolioù bouc'hal kentañ da ; 2. [mengleuz.] boulc'hañ ur wazhenn ; 3. P. jemanden anhauen, peilhat (kignat) u.b., goro e arc'hant digant u.b., diskantañ (dibluskañ) e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., displuñañ (touzañ, diwadañ, laerezh) u.b., diorblin u.b., goro u.b. betek ar gwad, debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b. ; 4. einen Fisch anhauen, klaviañ ur pesk, klaouiñ ur pesk, disvantañ, gwanañ ur pesk, higennañ ur pesk.

anhäufeln V.k.e. (hat angehäufelt) : 1. berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, lakaat en ur yoc'h, lakaat en ur bern, hogennañ, kalzañ, kalzennañ ; 2. [labour-douar] arc'henañ, douarañ ; Kartoffeln anhäufeln, damit sie den Mondstrahlen nicht ausgesetzt werden und dadurch grün werden, douarañ patatez, kuit d'al loar da c'hlasveziñ anezho - arc'henañ avalou-douar, kuit d'al loar d'o glasveziñ - sevel douar ouzh an avalou-douar, kuit d'al loar d'o glasveziñ ; nicht angehäufelt, diarc'h'en ; Erde um einen Baum anhäufeln, douarañ ur wezenn.

anhäufen V.k.e. (hat angehäuft) : 1. berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat a-vernioù, lakaat bern-war-vern, kalzañ, krugellañ, goustelliñ, lakaat en ur bern, lakaat en ur yoc'h, lakaat a-yoc'h, dastum, daspugn, kendaspugn, daspun, kalzañ, kalzennañ, gronnañ, tolpañ, tolzennañ, hogennañ, tesiñ, danzen [penrann danze-], rozellat ; angehäufte Erde, douar kalzet g. ; ungleichmäßig angehäuft, berniet digompez ; angehäuft, a-vern, a-vernioù, en e vern, en o bern, a-yoc'h ; Geld anhäufen, heoliañ arc'hant, gwrac'hellat paper, sevel arc'hant, teñzoriañ, teñzoriata, kuzhiadañ, rozellat aour hag arc'hant, dastum aour hag arc'hant, gronnañ arc'hant, berniañ arc'hant, berniañ arc'hant gant ar rastell, danzen arc'hant, tolpañ arc'hant, rozellat arc'hant, rastellat arc'hant, berniañ ; Reichtümer anhäufen, dastum danvez, dastum pinvidigezhoù bras, ober berzh, ober struj, ober mat, gronnañ madoù, tolpañ madoù, berniañ madoù, berniañ madoù gant ar rastell, ober fortun, ober ur fortun, fortuniañ, kreskiñ e vern, dastum, tolpañ, krabanata, berniañ, rozellat madoù bras, rastellat madoù bras ; einen Schatz anhäufen, dastum teñzor, dastum un teñzor ; Verluste anhäufen, na gaout nemet koll war goll ; [relij.] Sünden auf Sünden anhäufen, yoc'hañ pec'chedou ; 2. [gwir] Strafen anhäufen, daspugn kastizoù.

V.em. : **sich anhäufen** (hat sich angehäuft) : 1. ober bern, mont d'ober bern, mont d'ober ur bern, mont d'ober bernioù, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoù, gorjañ, tolzennañ, berniañ, gwrac'hellat, kalzañ, krugellañ, yoc'hiñ ; die heruntergerollten Steine haben sich (ak.) hier und da angehäuft, ar vein a ruilhe a zo berniet digompez du-mañ ha du-hont ; der Dreck häuft sich an, sevel a ra al loustoni, berniañ a ra al loustoni, mont a ra al loustoni d'ober bern ; den Dreck sich anhäufen lassen, lezel al loustoni da sevel ; 2. durch kluge Geldanlagen hat er sich (dat.) ein ansehnliches

Vermögen angehäuft, deuet eo pinvidik diwar-goust an arc'hant, deuet eo pinvidik dre dennañ gounid eus e arc'hant, mat eo bet an eost gantañ diwar e bostadurioù arc'hant.

Anhäufer g. (-s,-) : bernier g., dastumer g.

Anhäufung b. (-,-en) : 1. daspugnadur g., daspugn g., daspugnerezh g., kendaspugn g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., dastumadur g., serrat g., berniadur g. ; 2. yoc'h b., yoc'had b., berniad g., krugelladur g., tolzennad b., tolzennadur g., strobad g., kalzad g., kalzenn b., kalzadenn b. ; Wolkenanhäufung, gronnad koumoul g. ; nichts gegen die Anhäufung des Drecks unternehmen, lezel al loustoni da sevel.

anheben V.k.e. (hob an / hat angehoben) : 1. sevel, dibradañ, gorren, uhelaat ; [dre astenn.] das geistige Niveau anheben, P. uhelaat al live ; 2. keraat, kreskiñ, muiaat ; die Löhne anheben, dazgwerzhekaat ar goprou, lakaat kresk war ar goprou, kreskiñ ar goprou, reiñ un astenn d'ar goprou ; die Preise um 50 % anheben, lakaat ar prizioù da greskiñ eus 50 %, degas (teuler) 50 % a gresk war ar prizioù ; 3. kreñvaat, garvaat ; 4. ledanaat, frankaat, larkaat ; 5. stagañ gant, kregiñ gant, deraouiñ.

V.k.d. (hob an / hat angehoben) : [dre skeud.] stagañ gant, kregiñ gant ; der Chor hob mit dem Lied an, al laz-kanañ a stagas gant ar ganaouenn.

Anhebung b. (-,-en) : 1. kresk g., kreskidigezh b., kreskadur g., uheladur g., uhelidigezh b., keraouez b., muiadur g. ; Anhebung der Löhne und Gehälter, dazgwerzhekadur ar goprou g., kreskadur ar goprou g. ; Anhebung der Preise, kreskadur ar prizioù g. ; Anhebung des Lebensstandards, uhelidigezh ar barr bevañ b. ; 2. ledanadur g. ; 3. kreñvadur g.

anheften V.k.e. (hat angeheftet) : krafañ, skrafañ, bac'hañ, klochedañ, kenstagañ.

anheimeln V.k.e. (hat angeheimelt) : das Zimmer heimelt mich an, ar gambr-se a zegas soñj din eus va hini (eus va zi), en em sellet a ran er gambr-se evel er gêr, er gêr emaoñ er gambr-se.

anheimelnd ag. : c'hwek, Bourrus, kevannezus.

anheimfallen V.k.d. : (fällt anheim / fiel anheim / ist anheimgefallen) : 1. jemadem anheimfallen, degouezhout (mont) gant u.b., degouezhout d'u.b., en em gavout gant u.b., kouezhañ d'u.b., kouezhañ gant u.b. ; erbloses Gut fällt dem Staat anheim, madoù dishêr a zegouezh gant ar (d'ar) Stad, madoù dishêr en em gav gant ar Stad, madoù dishêr a gouezh d'ar Stad ; 2. der Vergessenheit anheimfallen, mont diwar spered an dud, mont da goll, mont da get, bezañ lakaat en ankounac'h, mont e puñs an avel, kouezhañ e puñs an ankounac'h, kouezhañ e poull an ankounac'h, mont en disirrit, mont da goll ; dieses Ereignis fällt langsam der Vergessenheit anheim, tamm-ha-tamm e teuz (e steuz) an eñvor eus an darvoud-se, tamm-ha-tamm e ya ar c'houn eus an darvoud-se da get, tamm-ha-tamm e kouezh an eñvor eus an darvoud-se e puñs an ankounac'h, tamm-ha-tamm e ya an eñvor eus an dra-se e puñs an avel, an eñvor eus an darvoud-se en em vrumann tamm-ha-tamm e spered an dud.

anheimgeben V.k.e. (gibt anheim / gab anheim / hat anheimgegeben) : fiziout da, fiziout e, reiñ da, dereiñ da, lakaat etre daouarn u.b.

V.em. **sich anheimgeben** (gibt sich anheim / gab sich anheim / hat sich (ak.) anheimgegeben) : [relij.] sich Gott anheimgeben, lakaat e holl fiziañs en Aotrou Doue, en em reiñ a-grenn da Zoue.

anheimstellen V.k.e. (hat anheimgestellt) : dizerchel, reiñ, fiziout e, kontañ war, en em erbediñ ouzh, ober e c'hourc'hemennoù ouzh ; dem eigenen Ermessen

anheimstellen, direidian ; er stellt es ganz meinem Ermessen anheim, er stellt es ganz meinem Belieben anheim, va lezel a ra em diviz, tremen a raio diouzh va diviz, lezel a ra ac'hanon d'ober va roll, lezel a ra pep frankiz ganin d'ober va giz, lizher digor a zo ganiñ, lezet e vezan em madober, n'em eus luz ebet, diliamm on d'ober pezh a garan ; das stelle ich Ihnen anheim, das stelle ich Ihrer Entscheidung anheim, fiziout a ran ennoc'h evit se, erbediñ a ran kement-se d'ho koustiañs, kontañ a ran warnoc'h evit reiñ un disentez, deoc'h-c'hwi da welet, en em erbediñ a ran ouzhoc'h, ober a ran va gourc'hemennou ouzhoc'h, ho lavar a rin / diouzh ho tiviz a rin (Gregor), hervez ho lavar e rin ; es bleibt (es ist) Ihnen anheimgestellt, es zu tun, deoc'h d'ober pezh a garit, frankiz a-walc'h hoc'h eus d'en ober ma karit, en ho kerz emañ en ober, c'hwi a raio ho santimant, diampech a-walc'h oc'h evit en ober m'ho pefe c'hoant (Gregor), n'eo ket ken ret ha mervel.

anheischig ag. : [tro-lavar] sich anheischig machen, etwas zu tun, diskleriañ bezañ barrek d'ober udb, reiñ e c'her d'ober udb, gouestlañ ober udb.

anheizen V.k.e. (hat angeheizt) : 1. tommañ, goriñ, gwreziñ, gwiriñ ; es ist angeheizt, tommet eo an ti ; 2. [dre skeud.] die Stimmung anheizen, lakaat empenn an dud da dommañ ha da virviñ, lakaat birvih en dud ; jemanden gegen jemanden anheizen, sevel u.b. a-enep u.b., sonnañ u.b. a-enep u.b.

anherrschen V.k.e. (hat geherrscht) : jemanden anherrschen, mont a-benn-kaer d'u.b., mont reut ouzh u.b., mont dak ouzh u.b., mont rep ouzh u.b., daeañ (faeañ, dichekal, hegall) u.b., klask penn ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., ober brud d'u.b., gourdrouz u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz warlerc'h u.b., komz kalet ouzh u.b., komz feuls ouzh u.b. ; die Kinder anherrschen, lezenniñ ar vugale.

anheuern V.k.e. (hat angeheuert) : tuta, enrollañ, rollañ.

V.k.d (hat angeheuert) : 1. bei jemandem anheuern, mont e koumanant (koumanantiñ) gant u.b. ; 2. [merdead.] enrolloñ, lestrañ, mont war ar roll, kemer roll.

anheulen V.k.e. (hat angeheult) : hudal ouzh, yudal ouzh ; der Wolf heult den Mond an, yudal a ra ar bleiz ouzh al loar, hudal a ra ar bleiz ouzh al loar.

anhexen V.k.e. (hat angehext) : degas un droug bennak d'u.b. dre sorserezhòu ; jemandem Impotenz anhexen, skoulmañ an akiulhetenn.

Anhieb g. (-s,-e) : 1. taol g. ; auf Anhieb, a-bokan-kaer, diwar an taol kentañ, war an taol, en taol kentañ, kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daoł-trumm, dipadapa, en ur flipad, en un netra, ken prim ha tra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en ur ober un netra, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, a-benn-krak, en un taol lagad, ken buan ha lavaret „chou“ d'ar yar, en ur red, ken aes ha tra, aes-kenañ, aezet-kaer, hep reiñ bec'h, evel un dudi, a-aes-vat, ken aes all, aes-ral, propik, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, ken habask ha tra, ken lip ha tra, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, evel dour dre ur sil, plaen ha brav, plaen evel an dis, war blaen, ribus, en un taol dorn, en un taol krenn, amzer sutal, a-raoñ kaout amzer da lavaret „ba“, en un toulpaz, en ur par berr, en un taol berr, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), krak, krenn, pik, [dispredet] en ur gaouad ; die Angelegenheit wurde auf Anhieb erledigt, ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, renket e voe an afer ken prim ha tra, ne voe ket hir an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer ; er hat die Angelegenheit auf Anhieb erledigt,

hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn ; 2. [pesketa] klaviañ g., klaouiñ g. ; den Anhieb setzen, klaviañ ur pesk, klaouiñ ur pesk, disvantañ, gwanañ ur pesk, higennañ ur pesk.

anhimmeln V.k.e. (hat angehimmelt) : 1. jemanden anhimmeln, karout u.b. dreist ar barr, karout u.b. dreistpenn, azeuliñ u.b. evel Doue, kehelañ u.b., karet u.b. dreistpenn, bezañ pitilh (nay, gwrac'h, sot, ran, dall) gant u.b., ober e zoue eus u.b. ; 2. jemanden anhimmeln, sellet brav ouzh u.b., parañ e sellou war u.b., debriñ u.b. gant e zaoulagad, sellet gant esmae ouzh u.b., bamañ ouzh (dirak, gant) u.b., bamañ d'u.b., bourrañ gwalc'h e galon o sellet ouzh u.b., lonkañ u.b. gant e zaoulagad.

anhin Adv. : [Bro-Suis] bis anhin, betek neuze, betek-henn, betek bremañ, betek amañ, bete-vremañ, evit c'hoazh, ken bremañ, ken neuze ; man konnte bis anhin nicht herausfinden, wo dieser Pharao bestattet wurde, n'eus ket bet kavet evit c'hoazh pelec'h eo bet beziet ar faraon-se.

Anhöhe b. (-,-n) : krec'h g., krec'henn b., krec'hienn b., kern b., tuchenn b., turumell b., tarroz g., krug b., krugell b., tosenn b., torosenn b., torgenn b., tunienn b., motenn b., uhel g., uhelenn b., uheladenn b., reuzeulenn b., roz g., run g./b., runell b., runenn b., menezig g., tuchennig b., sav g., bos g., bosenn b., gorreouù ls., pign g. ; auf halber Anhöhe, ouzh hanter krec'h, en hanter ar grec'henn, en hanter bign ar menez, hanter grec'h, hanter-sav ; er ließ sein Schloss auf einer Anhöhe bauen, lechiet en doa e gastell war un uhelenn ; [lu] eine Anhöhe besetzt halten, bezañ savlechiet war an uhel.

anholen V.k.e. (hat angeholt) : [merdead.] terkañ, ardantiñ, sachañ, sachañ war, halañ, palankiñ ; das Tau anholen, sachañ ar fard, sachañ war ar fard ; eine Schot anholen, halañ war ur skout ; die Segel anholen, bordañ al lien, palankiñ al lien.

Anhören n. (-s) : [merdead.] terkadur g., terkañ g.

anhören V.k.e. (hat angehört) : 1. selaou ; 2. [gwir] selaou, atersiñ ; den Angeklagten anhören, klevet difennoù an tamallad ; 3. [dre skeud.] merzout, gwelet ; man hört ihm an der Stimme an, dass ..., diouzh e lavar e weler e ... (e vez merzet e ...).

V.em. : **sich anhören** (hat sich (dat.) angehört) : 1. sich (dat.) etwas anhören, selaou udb ; sich (dat.) etwas erneut anhören, adselaou udb ; hör dir das an, selaou ar c'homzoù-mañ ; sich (dat.) jemandes Argumente anhören, klevet difennoù u.b. ; deine Beschimpfungen will ich mir nicht länger anhören, ne badfen ket pelloc'h da glevet da langaj, ne badfen ket pelloc'h da glevet da gunujennoù ; was man sich nicht alles anhören soll ! sed amañ ur c'hloc'had ! ; jetzt reicht's, ich habe es mir lange genug angehört, erru 'm eus klevet trawalch' ; es war für alle eine Schande, sich so etwas anhören zu müssen, an holl a gave un euzh klevet seurt traoù ; 2. seblantout, hañvalout, diskouez bezañ ; es hört sich an, als ob ..., pa vez klevet kement-se e vele tu krediñ .... ; es hört sich viel verheißen an, an dra-se a zo diougan kelou mat deomp - an dra-se a zo ur sin vat deomp - seblant vat eo - keal a gelou mat a zo - sin vat a zo gant an dra-se - mont a raio an traoù evel ur ganell, war a seblant - mont a raio pep tra diroufenn (lampr) en-dro, war a seblant - mont a raio pep tra diroufenn en-dro, 'm eus aon - mont a raio klok an traoù, evit doare.

Anhören n. (-s) / **Anhörung** b. (-,-en) : selaouidigezh b., [gwir] selaouerez g. ; nach Anhören der Parteien, goude bezañ selaouet ar c'hevrennoù enep ; Anhörung der Zeugen, selaouerez an testou g., kleverezh an testou g.

Anhörungsverfahren n. (-s) : [gwir] enklask foran g.

anhübschen V.k.e. (hat angehübscht) : propikat, koantaat.
anhupen V.k.e. (hat angehupt) : P. *jemanden anhupen*, kornal ouzh u.b., komal war u.b.
V.em. : **sich anhupen** (haben sich (ak.) angehupt) : P. kornal an eil ouzh egile, kornal an eil war egile.
anhusten V.k.e. (hat angehustet) : *jemanden anhusten*, pasaat war-zu u.b., peukañ war-zu u.b., peukal war-zu u.b., poursal war-zu u.b., peudal war-zu u.b.
Anhydrid n. (-s,-e) : [kimiezh] anhidridenn b.
Anhydrobiose b. (-) : [bev.] andourvevadezh b.
Anilin n. (-s) : [kimiezh] anilin g.
Anilinfarben ls. : lioviù anilin ls.
animalisch ag. : loenek, ... loen, ... loened, ... al loened.
Animateur g. (-s,-e) : kasour g., buhezour g., lusker g., animatour g., ambilher g.
Animation b. (-,en) : 1. kas en-dro g., luskañ g., buheziñ g., buhezerezh g., buhezadur g., diduiñ g., bevaat g., ambilhañ, ambilherezh g. ; 2. abadenn b., oberiantiz b., diduamant g., diduadenn b., didu g. ; 3. [film] bliverezh g., blivañ g.
Animationsfilm g. (-s,-e) : blividenn b.
Animationskomitee n. (-s,-s) : skipailh e karg eus an ambilhañ g., bodad buheziñ g.
Animierdame b. (-,n) : brouderez b., lorberez a vicher b., gast kas c'hoant b., chafouerez b.
animieren V.k.e. (hat animiert) : 1. bevaat, buhezañ, luskañ, buhezekaat, reiñ kas da, lakaat kas e, ambilhañ ; 2. birvilhañ, lakaat birvilh en u.b. ; *er ist animiert*, birvilh a zo ennañ, leun a c'hred eo, startijenn virvidik a zo gantañ, begon en deus, hennezh a zo bev ar gwad en e wazhied, deltu a zo gantañ ; *jemanden zu etwas animieren*, dougen (atizañ, poulzañ, brochañ, broudañ, kas) u.b. d'ober ubd, hegall u.b. d'ober ubd, degas c'hoant d'u.b. d'ober ubd, reiñ hol d'u.b. d'ober ubd, reiñ bodenn d'u.b. d'ober ubd, reiñ bod d'u.b. d'ober ubd, truchañ u.b. d'ober ubd, alejiñ u.b. d'ober ubd, treinañ u.b. d'ober ubd, chafoulat u.b. d'ober ubd ; 3. [film] blivañ.
animierend ag. : broudus, annouguis, atizus ; *animierend wirken*, broudañ, brochañ, atizañ, flemmañ, bevaat.
Animierkneipe b. (-,n) / **Animierlokal** n. (-s,-e) : boest-noz gant lorberez a vicher b., boest-noz gant gisti kas c'hoant b., P. toull-noz gant chaoulerez g.
Animiermädchen n.(-s,-) : brouderez b., lorberez a vicher b., gast kas c'hoant b., chafouerez b.
animiert ag. : startijenn ennañ, leun a vegon, deltu gantañ, virvidik.
Animismus g. (-, Animismen) : eneouriez b., animegezh b.
Animist g. (-en,-en) : animegour g.
animistisch ag. : animegour.
Anion n. (-,en) : [fizik] anion str., anionenn b.
anionisch ag. : [fizik] anionel, anionek.
Anis g. (-s,-e) : [louza.] aniz str. ; grüner Anis, aniz glas str. ; mit Anis aromatisieren, anizañ.
Anis-Egerling g. (-s,-e) : [kabell-touseg] dünnfleischiger Anis-Egerling, rozig ar c'hoadoù g. [liester rozigou ar c'hoadoù].
Anisette g. (-/-s,-s) : gwin-aniz g.
anisodont ag. : [bev.] heterodontek.
anisotrop ag. : [bev., fizik] hanahielek.
Anisotropie b. (-) : [bev., fizik] hanahelegezh b.
Anispflanze b. (-,n) : [louza.] anizenn b.
Anissamen g. (-s,-) : [louza.] anizenn b.
Anisschnaps g. (-es,-schnäpse) : lambig aniz g., P. meleneg g., melenog g.
Anjou n. : das Anjou, Anjev b.

ankämpfen V.k.d. (hat angekämpft) : stourm ouzh, gouren ouzh, kiañ ouzh, enebiñ ouzh, pennañ ouzh, ober an harp ouzh, harpañ ouzh, harpañ a-enep, difenn ouzh ; gegen alle Hindernisse ankämpfen, kiañ outi, kiañ ouzh ar seizh dienez, kiañ ouzh ar mor diaes hag an avel a-benn ; wir haben hart gegen den Wind ankämpfen müssen, ranket hor boa stourm ouzh an avel diroll, ranket hor boa gouren ouzh an avel diroll ; gegen den Schlaf ankämpfen, enebiñ ouzh ar c'hoant kousket, difenn ouzh ar c'housted.
Ankarren n. (-s) : karreat g.
Ankauf g. (-s,-küufe) : pren g. ; Ankauf und Verkauf, pren ha gwerzh.
ankaufen V.k.e. (hat angekauft) : prenañ, akuizitaañ.
V.em. : **sich ankaufen** (hat sich angekauft) : prenañ ; sich in einem Dorf ankaufen, prenañ douarou en ur barrez / prenañ un ti en ur barrez.
Ankäufer g. (-s,-) : prener g., akuiziter g.
Ankaufspreis g. (-es,-e) : priz-koust g., priz-prenañ g.
Ankaufsstelle b. (-,n) : lec'h prenañ g.
Ankauf- und Verkaufgeschäft n. (-s,-e) : stal fiziañ-gwerzhañ b.
Anke g. (-n,-n) : 1. [loen.] dluzh roz str., dluzh-mor str. ; 2. P. Kilpenn g., chouk-kil g.
Anker g. (-s,-) : 1. eor g., pigell b. ; Steinanker, maeneor g., penn-maen g., maen-mouilh g., kiez b., maen evac'h g., maen evarn g. ; vor Anker gehen, krapañ an eor, lakaat an eor, eoriñ, eoriañ, eoriañ ar vag, teuler an eor (Gregor), lakaat ar vag war hec'h eor, lakaat ar vag war eor, lakaat ar vag war he chadenn ; den Anker fallen lassen, teuler an eor er mor, teuler ar bigell er mor, eoriñ, lakaat an eor, krapañ an eor ; das Schiff liegt vor Anker, eoriet (eoret) eo ar vag, emañ ar vag war hec'h eor, emañ ar vag war eor, emañ ar vag o pouenzañ war hec'h eor, emañ ar vag war he chadenn, emañ ar vag o chom da baouez en ere he raijenn ; vor Anker liegendes Schiff, bag er fes b., bag war hec'h eor b., bag war eor b., bag war he chadenn b. ; den Anker lichten, den Anker hieven, den Anker aufholen, den Anker einholen, sevel an eor, sevel ar bigell, dizeoriañ, digrapañ an eor ; vor Anker treiben, arat, stlejañ e eor ; der Anker schlept, der Anker schliert, riklañ a ra an eor, arat a ra an eor, emañ ar vag o stlejañ hec'h eor ; der Anker sitzt fest, krog eo an eor e-barzh ar vein, dalc'h eo an eor e-barzh ar vein, karreget eo an eor, dalc'h eo an eor, emañ dalc'h an eor ; Haltekraft eines Ankers, krap un eor g. ; Flunke des Ankers, loa an eor b. ; 2. [stlenn.] eor g. ; 3. [tredan.] dereed g., amred dereet g. ; der Induktor und der Anker, an dereer hag an dereed ; 4. [dre skeud.] bazh saveteiñ b. ; 5. [tisav.] eor-moger g.
Ankerarm g. (-s,-e) : [merdead.] der Ankerarm, biz an eor g., brec'h an eor b., dant an eor g.
Ankerbalken g. (-s,-) : [merdead.] pezhioù an eor ls.
Ankerbetung b. (-,s) : [merdead.] peul-strapenn g., peul-eren g.
Ankerbewicklung b. (-,en) : [tekn.] pellennadur dereed g.
Ankerboje b. (-,n) : [merdead.] boue-amariñ g., boue-stagañ g., krog-mor g.
Ankerfaden g. (-s,-fäden) : 1. [loen.] stagell b. ; 2. [meskl] stagell b., blev-meskl str., stoub-moukled g.
Ankergrund g. (-es,-gründe) : [merdead.] fes g., lec'h eoriañ g., eorva g., eorlec'h g.
Ankerhaken g. (-s,-) : [merdead.] loa b. [liester loaiou].
Ankerhemmung b. (-,en) : [tekn., horolajerez] achaperez b.
Ankerkette b. (-,n) : [merdead.] die Ankerkette, chadenn an eor b., raijenn an eor b.

Ankerklüse b. (-,-n) : [merdead.] skobank g., toull an eor g.
Ankerkreuz n. (-es,-e) : [ardamezouriezh] kroaz eoriek b.
ankern V.gw. (hat geankert) : 1. krapañ an eor, lakaat an eor, eoriañ, eoriñ, teuler an eor (Gregor), lakaat ar vag war hec'h eor, lakaat ar vag war eor, lakaat ar vag war he chadenn ; das Schiff hatte vor der Küste geankert, eoriet e oa al lestr e-tal an aod ; das Schiff hatte ziemlich weit weg von der Küste geankert, un tammig kreizet diouzh an aod e oa al lestr ; 2. bezañ eoriet, bezañ eoret, bezañ war e eor, bezañ war eor, pouzeñañ war e eor.
Ankern n. (-s) : eoriadur g., eoriañ g.
Ankerplatz g. (-es,-plätze) : [merdead.] fes g., lec'h eoriañ g., eorva g., eorlec'h g.
Ankerring g. (-s,-e) : [merdead.] der Ankerring, organell an eor b. ; die Kabeltaue an den Ankerring stechen, intalinkañ ar funioù.
Ankerrute g. (-s,-n) : [merdead.] gwalenn an eor b., pav an eor g., korf an eor g.
Ankerschaft g. (-s,-schäfte) : 1. [merdead.] pav an eor g., gwalenn an eor b., korf an eor g. ; 2. [tekñ.] gwalenn dereed b.
Ankerschraube b. (-,-n) : tenn-foñs g.
Ankerspill n. (-s,-e) : [merdead.] gwindask g.
Ankerspule b. (-,-n) : [tekñ.] kanell dereed b.
Ankerstich g. (-s,e) : skoulm intalinkañ g., klom intalinkañ g. ; einfacher Ankerstich, skoulm-kador g.
Ankerstock g. (-s,-stöcke) : joal b. ; den Ankerstock anbringen, den Ankerstock aufklappen, joalañ an eor ; den Ankerstock abnehmen, den Ankerstock herunterklappen, dijolañ an eor.
Ankerstromkreis g. (-es,-e) : [tredan] amred dereed g.
Ankertau n. (-s,-e) : [merdead.] chabl g.
Ankeruhr b. (-en) : [savadur istorel] horolaj ti Anker e Vienna g.
Ankerwinde b. (-,-n) : [merdead.] gwindask g., gwinter g.
anketten V.k.e. (hat angekettet) : stagañ ouzh ur chadenn, chadennañ, chenjenniñ, rañjennañ.
V.em. : sich anketten (hat sich (ak.) angekettet) : en em chadennañ.
Ankettung b. (-,-en) : chadennerezh g., chadennadur g.
Ankick g. (-s,-e) : [Bro-Aostria / Bro-Suis] taol-kregiñ g., luskadenn b., luskenn b., lusk g., luskad g., lañs g., lañsadenn b., gwint g., atiz g., broud g., brouderezh g., keflusk g., brall g., bole g.
ankitten V.k.e. (hat angekittet) : mastikañ, kalafetiñ.
ankläffen V.k.e. (hat angekläßt) : jemanden ankläffen, chilpat ouzh u.b.
Anklage b. (-,-n) : klemm g., tamall g., tamalladenn b., karg b., enkabladur g., enkablidigezh b., kehuz g., tamalladur g. ; Anklage gegen jemanden erheben, sevel klemm a-enep u.b., lakaat klemm a-enep u.b., enkablañ u.b., breutaat a-enep u.b., lakaat u.b. dindan gehuz ; Anklage auf Leben und Tod, klemm lakaet evit goulenn ar c'histiz a varv a-enep un torfedour g. ; unter Anklage stellen, tamall, lakaat dindan gehuz, kehuzañ ; er wird unter Anklage gestellt, tapet e vez e kaoz.
Anklageakte b. (-,-n) / **Anklageakt** g. (-es,-e) : [gwir] skrid-tamall g.
Anklagebank b. (-,-bänke) : 1. [gwir] kador a varnedigezh b., bank an damallidi g. ; 2. [dre skeud.] P. auf der Anklagebank sitzen, bezañ bet lakaet war bedenn ar Sul, bezañ tapet e kaoz, bezañ dindan lagad an holl, na vezañ anv nemet eus an-unan, bezañ kaoz vras eus an-unan, bezañ dindan teod an dud, bezañ war teod an dud, bezañ ar gaoz war e lerc'h, bezañ chaok diwar e Benn, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e Benn, bezañ e-kreiz ar gaoz, magañ ar gaoz.
Anklagebänkchen n. (-s,-) : [istor] skabellig an tamallad b.
Anklageerhebung b. (-,-en) : [gwir] goulenn tamallerezh g., goulenn kehuzañ g.
Anklagegründe ls. : [gwir] diazezoù an tamall ls., karg b., kargoù ls., penn kehuz g.
Anklagekammer b. (-,-n) : [gwir] kambr damall b.
anklagen V.k.e. (hat angeklagt) : [gwir] kehuzañ, tamall, enkablañ ; jemanden des Diebstahls anklagen, tamall u.b. a laeroñsi, tamall ul laeroñsi d'u.b. ; er wurde des Diebstahls angeklagt, tamallet e oa bet da vezañ laer ; jemanden vor Gericht anklagen, sevel ur prosez ouzh u.b., kehuzañ u.b. dirak al lez-varn, poursuiñ u.b. dirak al lez-varn, kas u.b. dirak al lez-varn, lakaat ur prosez war chouk u.b., sezisañ ar justis, arhopañ al lez-varn, enkablañ u.b., breutaat a-enep u.b. ; Angeklagte(r), enkabled g. [liester enkablidi], enkabledezh b., tamallad g. [liester tamallidi], tamalladez b., kehuzed g. [liester kehuzidi] ; ein Angeklagter, un enkabled g., un tamallad g., ur c'hehuzed g., un difenner (Gregor) g. ; sich selbst anklagen, en em damall, emdamall, en em gareziñ ; fälschlich anklagen, falstamall, tamall e faos, tamall e gaou, kareziñ e gaou.
anklagend ag. : tamallus, ... kehuzañ, ... tamall.
Anklagepaket n. (-s,-e) : [gwir] kengehuz g., kendamalladur g.
Anklagepunkt g. (-s,-e) : [gwir] diazezoù an tamall ls., kargou ls., penn kehuz g. ; ich finde immer noch keinen Anklagepunkt gegen sie, ne gavan ket muiget a-raok un abeg d'he barn.
Ankläger g. (-s,-) : [gwir] klemmer g., tamaller g., kehuzer g. ; öffentlicher Ankläger, ministrerezh publik g.
Anklagerede b. (-,-n) : [gwir] prezegenn damall b. [liester prezegennou tamall].
anklägerisch ag. : tamallus, ... kehuzañ, ... tamall.
Anklageschrift b. (-,-en) : [gwir] skrid-tamall g., lizher-tamall g.
Anklagesenat g. (s,-e) : [gwir] kambr damall b.
Anklageverfahren n. (-s,-) : [gwir] argerzhad tamall g., argerzhad kehuzañ g.
anklammern V.k.e. (hat angeklammert) : 1. klochedañ, stagañ ; 2. ispihañ diwar-bouez gwaskoù ; die Wäsche anklammern, lakaat ar c'houez da sec'hañ, lakaat ar gannadenn da sec'hañ ouzh ur siblenn, ispihañ ar c'houez ouzh an orjalenn diwar-bouez gwaskoù.
V.em. : sich anklammern (hat sich (ak.) angeklammert) : sich an etwas (dat.) anklammern, kregiñ (krapañ, pegañ) en udb, chom a-grap ouzh udb, kregiñ ouzh udb, en em zerc'hel ouzh udb, delc'her peg (spieg) en udb, delc'her krog en udb, delc'her mat en udb, kregiñ start en udb, kregiñ peg (spieg) en udb, krapinellañ ouzh udb.
Anklang g. (-s,-klänge) : 1. dasson g., heklev g. ; 2. [yezh.] kenganez b., kengan g., klotenn-gensonenn b., kensonerezh g. ; 3. [son.] kendon g. ; 4. [dre skeud.] Anklang finden, bezañ degemeret mat gant an dud, ober berzh, ober brud, plijout d'an dud ; keinen Anklang finden, chom dieded, chom direspond, na vezañ en e verzh, na ober berzh, c'hwitañ war e daol, c'hwitañ e graf, ober kazh, ober flagas, ober kazeg, chom kazeg, chom berr, chom dre an hent, mont a-dreuz gant e hent, bezañ kazeg ganti, menel war e c'houlenn, menel warni, na dalvezout mann e gaoz ; 5. kounaenn b., marsoñ g. ; das Theaterstück enthält viele Anklänge an Brecht, er pezh-c'hoari-se e kaver un heklev kreñv eus mennozhioù ha stil Brecht ; Anklänge von Stolz empfinden, santout un doare fouge o tarzhañ en e galon, santout un doare lorc'h o tarzhañ en e galon.
ankleben V.k.e. (hat angeklebt) : pegañ, daspegañ, skritellañ, liketañ, kenbeñañ ; Plakate ankleben, liketañ, pegañ skritelloù ; wieder ankleben, adpegañ.

V.k.d. (ist angeklebt) : bezañ peg, chom peg, englenañ ; *der Teig ist an der Schüssel angeklebt*, peget eo an toaz ouzh ar gaoter.

Ankleben n. (-s) : daspegadur g., kenbegerezh g., kenbegadur g., pegerezh g., pegadur g., pegañ g. ; *das Ankleben von Plakaten*, ar pegañ skritelloù g., al liketañ g.

anklebend ag. : stagus, pegasus, spegus, kenbegus, daspegeus.

anklecksen V.k.e. (hat angekleckst) : P. saotrañ, tarchañ, kousiañ, bastrouilhañ, balbouzañ, bodoc'hañ, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, ober glabousou war, ober mastar war ; *etwas bunt anklecken*, brikañ udb, briailhañ udb, brikemardiñ udb.

Ankleidekabine b. (-,-n) : logell wiskañ b.

ankleiden V.k.e. (hat angekleidet) : *jemanden ankleiden*, gwiskañ u.b. ; *wieder ankleiden*, adwiskañ ; *jemanden mit einer Sultane ankleiden*, soutanenniñ u.b.

V.em. : **sich ankleiden** (hat sich (ak.) angekleidet) : en em wiskañ.

Ankleider g. (-s,-) : gwiskour g.

Ankleideraum g. (-s,-räume) : gwiskva g.

anklicken V.k.e. (hat angeklickt) : klikañ war, dibab, diuz, diuzañ, dilenn.

anklingeln V.gw. (hat angeklingelt) : P. *bei jemandem anklingeln*, pellgomz d'u.b.

anklingen V.gw. (klang an / ist angeklungen) : 1. dasseniñ, tregerniñ, fraoñval ; 2. kenganañ, kendoniañ ; 3. [dre skeud.] kregiñ gant ; *die mit A anklingenden Wörter*, ar gerioua grog gant al lizherenn A ; 4. diskouez heñvelidigezh gant, bezañ rebar da, tennañ da ; *dieses Lied klingt an ein Kirchenlied an*, ar ganaouenn-se a denn tamm-pe-damm d'ur c'hantik, ar ganaouenn-se a ziskouez heñvelidigezh gant ur c'hantik, rebar eo ar ganaouenn-se d'ur c'hantik.

V.k.e. (klang an / hat angeklungen) : *eine Saite anklingen (lassen)*, lakaat ur gordenn da seniñ, lakaat kordenn ur benveg sonerezh da fraoñval.

anklopfen V.gw. (hat angeklopft) : 1. skeiñ ouzh an nor, pokañ war an nor ; 2. [dre skeud.] *bei jemandem anklopfen*, sontañ an dachenn, furchal e kalon u.b., furchal kalon u.b., amprouiñ u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b., mont e-barzh bouzellen u.b., palvata u.b. war e nav zu, fuketal e kalon u.b., furchal betek e kreiz kalon (betek e kreiz spered) u.b. (Gregor), seniñ ar c'hlloc'h d'u.b., klask diskuliañ toradur-spered u.b.

anknabbern V.k.e. (hat angeknabbert) : krignat.

anknacksen V.k.e. (hat angeknackst) : *jemandes Zuversicht anknacksen*, divarc'hañ (abafiñ, strafuilhañ) u.b., lakaat mesk e spered u.b., lakaat nec'hamant e spered u.b., strafuilhañ spered u.b. ; *jemandes Stolz anknacksen*, diskar al lorç'h a zo en u.b., flastrañ al lorç'h a zo en u.b., dilorc'hañ u.b., difougeañ u.b., diskar ourgouilh u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., krennañ e douchenn d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b.

V.em. : **sich anknacksen** (hat sich (ak.) angeknackst) : regiñ, fregañ, faoutañ, digeriñ faoutou (flaouiadennoù, boulc'hou, jeloù, jelennoù) en dra-mañ-tra, skarnilañ, skarrañ.

Anv-gwan verb : **angeknackst** : diaes, kinglañ, damblañ, peuzklañ, dihet, klañv-diglañ, klañv-diae, kozh-fall, kozh klañv, gweget.

anknipsen V.k.e. (hat angeknipst) : treiñ an trec'haoler, lakaat gouloù, pouezañ war bouton ar gouloù ; *Licht anknipsen*, enaouiñ ar gouloù, elumiñ ar gouloù, elumiñ.

anknopfen V.k.e. (hat angeknöpft) : boutoniñ, nozelenniñ, prennañ.

anknüpfen V.k.e. (hat angeknüpft) : 1. liammañ, kenliammañ, stagañ, kenstagañ, eren, keneren ; 2. [dre skeud.] *jemandem ein Gespräch anknüpfen*, digeriñ kaoz gant u.b., mont e kaoz gant u.b., boulc'hañ kaoziou gant u.b., boulc'hañ ur gaoz gant u.b., toullañ kaoz gant u.b., stagañ gant ar gaoz ; *er versuchte, mit meinem Vater ein Gespräch anzuknüpfen*, klask a rae kaoz ouzh va zad ; *Beziehungen anknüpfen*, skoulmañ darempredou, mont e kehent gant tud 'zo, mont e darempred gant tud 'zo ; [kenw., polit.] *Verhandlungen anknüpfen*, kregiñ gant an divizoù, stagañ gant ar c'hendivizoù, stagañ gant ar barlantadeg, boulc'hañ ar barlantadeg.

V.k.d. (hat angeknüpft) : *mit jemandem anknüpfen*, skoulmañ darempredou gant u.b., mont e kehent gant u.b., mont e darempred gant u.b.

V.em. : **sich anknüpfen** (hat sich (ak.) angeknüpft) : *an den Kaiser Barbarossa knüpfen sich viele Sagen an*, ur bern mojennoù a denn d'an (a bled gant an) impalaer Barv-Ruz.

Anknüpfungspunkt g. (-s,-e) : abeg da zigeriñ kaoz g., abeg evit digeriñ kaoz g., digarez evit boulc'hañ ur gaoz b.

anknurren V.k.e. (hat angeknurrt) : *der Hund knurrte ihn an*, diskrognal a rae ar c'hi o sellet outañ, gourdrouz a rae ar c'hi anezhañ.

anködern V.k.e. (hat angeködert) : 1. boueta, paskañ, stronkañ ; *die Sardinen anködern, damit sie hochkommen*, boueta ha sevel ar sardin ; *mit Rogen angeköderte Sardinen*, sardin greun str. ; 2. hoalañ, loaviñ, dedennañ, friantaat.

V.gw. (hat angeködert) : [Angelhaken] paskañ an higenn, emorsañ an higenn, boueta an higenn ; [Falle] boueta an antell.

Ankohlung b. (-) : karbonekadur g., glaouennadur g., glaouenniñ g., glaouañ g.

ankommen V.gw. (kam an / ist angekommen) : 1. erruout, degouezhout, en em gavout, disoc'h ; *in der Stadt ankommen*, erruout e kér, degouezhout e kér, en em gavout e kér, disoc'h e kér ; *Sie sind also angekommen, lieber Freund*, setu c'hweta er vro, va mignon - en em gavet oc'h, va mignon ; *der Zug ist eben angekommen*, o paquez erruout emañ an tren, an tren ne ra nemet erruout ; *am Ziel ankommen*, en em gavout e penn e veaj, dont da benn e veaj, pakañ penn e veaj, erruout e termen (e penn) e veaj, erruout war al lec'h, erruout er pal (Gregor), porzhiañ ; *lass mich wissen, an welchem Tag du an kommst*, degas ar c'helou din eus an dervezh ma tleo dit en em gavout ; *gesund und wohlbehalten ankommen*, degouezhout yac'h ha dibistig (hep gaou na tro fall ebet, dinamm a bep mac'hagn, hep namm na kignadenn) - degouezhout bev, yac'h ha diampech - degouezhout bev, yac'h ha kempenn - porzhiañ mat ; *Ihr Paket ist gestern mit der Post bei mir angekommen*, degouezhet eo ho kasadenn dec'h ganin, en em gavet eo ho kasadenn dec'h ganin, bet em eus ho kasadenn dec'h ; *mein Brief ist bei ihm angekommen*, erruet eo va lizher gantañ, en em gavet eo va lizher gantañ, degouezhet eo va lizher gantañ ; *gerade richtig ankommen, zur rechten Zeit ankommen*, degouezhout e koulz vat, degouezhout e koulz brav, degouezhout mat, dont e ratre, degouezhout krak d'ar c'houlz, dont d'e goulz, dont d'e vare, erruout e poent hag en amzer, erruout e poent hag e mare, erruout mat, degouezhout pa zere, erruout pa vez ret, degouezhout krak d'ar poent, erruout d'an ampoent, degouezhout a-blom, P. degouezhout ku-ha-ka ; P. *wir*

kommen gut bei ihm an, deuet mat omp gantañ, erru mat omp gantañ, war e lizheroù emaomp, war e gaieroù emaomp, en e c'hras emaomp, en e vañch emaomp, [dre skeud.] en un tu ganeomp emañ ; *sein Buch kam bei der Kritik gut an*, barnadenoù mat a zo bet diwar-benn e levr, degemeret mat e voe e levr gant ar skridvarnourien ; *sein Buch kam bei den lesern gut an*, e levr en doa graet berzh ; *egal, wie es bei den Leuten ankommt*, droug pe vad 'vo gant den.

2. bezañ evit ; *er kann nicht gegen ihn ankommen*, n'eo ket gouest da c'hoari gantañ, n'eo ket evitañ, n'eo ket barrek evitañ, n'eo ket barrek warnañ, n'eo ket gouest dezhañ, n'eo ket gouest outañ ; *gegen etwas nicht ankommen*, na vezañ evit udb, na c'hallout trec'hiñ war udb, na c'hallout talvezout war udb, na c'hallout souriñ war udb, na c'hallout bezañ trec'hiñ war udb.

V.k.e. (kam an, ist angekommen) : *Erinnerung kommt mich an*, dont a ra koun din, koun am eus en-dro ; *ihn kommt das Grauen an*, skrijañ a ra o welet un dra ken euzhus ; *der Entschluss kam ihn hart an*, diaes e kavas an diviz-se.

V.k.d. (kam an / ist angekommen) : **ankommen auf (+ ak.)**: **1.** *er ist sofort dabei, wenn es darauf ankommt, Menschenleben zu retten*, dont a ra diouzhu, pa vez tud da saveteiñ ; **2.** *es kommt uns darauf an, zu ...*, bernout a ra deomp / lazout a ra deomp (+ anv-verb) (Gregor), ar pezh a vern (a gont) evidompni eo (+ anv-verb) ; *es kommt ihm nicht auf Geld an*, n'eo ket un afer a arc'hant evitañ, n'eo ket an arc'hant a gont evitañ ; *es kommt ihm nicht auf den Preis an*, ne ra ket a forzh pegement paeañ ; *darauf soll es nicht ankommen ! pe vern ? / pe laz ? / pe forzh 'zo ?* (Gregor), forzh a se ! se ne ra mann ebet ! kent a se ! se ne ra mann ! se ne ra mann ebet ! nag evit se ! n'omp ket war-bouez an dra-se ! ; *es ist der erste Schritt, auf den es ankommt*, al loc'hañ eo an diaesañ - an neb a sellfe ouzh an erv ed ne c'hounezfe ket - ret eo kregiñ a-raok echuiñ - naet an douar ... pa vez c'hwennet - ret eo evit ober mat charreat teil kent kardellat - hadañ en daeroù, mediñ el levezel, al loc'hañ eo an diaesañ - un derou à zo da bep tra hag e ve da zeskñiñ debriñ yod gant ul loa koad - gant ar c'hammed kentañ e krog ar veaj hirañ - un derou à zo eus tout - bez' ez eus un derou eus tout ; *auf das Wie kommt es an*, kemenerien omp tout met an daill eo a zoug - ober hag ober 'zo - an tu eo an hanter eus al labour - n'eus labour na c'haller da verraat en ur gemer dre ar penn mat - labour digoret mat hanter c'hraet, bec'h sammet hanter zouget - o lakaat ar ber ouzh ar ribod e teuer abred da gaout faot [faot = naon] - o trougiforniañ e reer kornek ar bara - an doare d'en em gemer ganti eo hag a zoug ; **3.** *es kommt mir nicht auf fünf Minuten an, auf fünf Minuten mehr oder weniger kommt es mir nicht an*, n'on ket war-bouez pemp munut ; **4.** P. bezañ diouzh, depantout ; *es kommt darauf an*, se 'zo hervez, se 'zo diouzh ma vo, se 'zo diouzh ma tegouezho, se 'zo hervez ma tegouezho, diouzh ma vo an dro e vo, diouzh ma tegouezho e vo, se 'zo hervez ma tegouezho, hervez ! ; *das kommt aufs Wetter an*, diouzh an amzer e vo, an amzer eo a rao.

Ankommende(r) ag.k. g./b. / **Ankömmling** g. (-s,-e) : degouezhiad g., erruer g., den nevez erru g., den nevez degouezhet g., nevezdeuad g. [*liester nevezdeuidi*] ; *die Abreisenden und die Ankommenden*, al diloc'herien hag an erruerien.

ankönnen V.gw. : [tro-lavar] *dagegen können wir nicht an*, kement-se n'emañ ket en hon dalc'h, n'hon eus krog ebet en dra-se, n'hon eus ket a grog en dra-se, n'hon eus ket a beg en dra-se, en dic'halloud emaomp, er blodoù emaomp.

ankoppeln V.k.e. (hat angekoppelt) : **1.** stagañ, koublañ ; *Wagen ankoppeln*, stagañ bagonioù an eil ouzh eben ; **2.** [labour-douar] rollañ, koublañ ; *Kühe ankoppeln*, stagañ saout an eil ouzh eben, rollañ saout, koublañ saout (Gregor).

Ankopplungsmanöver n. (-s,-) : embregadenn goublañ b.

ankoten V.k.e. (hat angekotzt) : *jemanden ankoten*, **a)** reiñ c'hoant d'u.b. da strinkañ diwar e galon (Gregor), degas c'hoant d'u.b. da strinkañ diwar e galon, reiñ heug d'u.b., ober heug d'u.b., bezañ regred d'u.b., bezañ ac'h d'u.b. (Gregor), degas rukun d'u.b., dont da neuial war kalon u.b. ; **b)** dislonkañ (bruilhiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ) war u.b., dislonkañ (bruilhiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ) ouzh u.b.

Ankou g. : Ankoù g. ; *der Ankou gilt als personifizierter Tod, an Ankou eo personadur ar marv ; der Ankou ist der Zuarbeiter des Todes*, an Ankoù eo oberour ar marv.

ankratzen V.k.e. (hat angekratzt) : **1.** krabisat, krafignat, ribiñsat, skrabañ ; **2.** P. *jemanden ankratzen*, darbodiñ u.b., krapañ en u.b., lakaat e grabanoù war u.b.

ankreiden V.k.e. (hat angekreidet) : **1.** merkañ gant un tamm kleiz ; **2.** P. [dre skeud.] *das werde ich ihm schon ankreiden*, an distro am bo ! m'en talvezo dezhañ ! en em zigoll a rin warnañ ! mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h ! gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h ! n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se ! n'eo ket graet an drase da vanach ! koustañ a ray ker dezhañ ! koustañ a ray ker d'e lér ! fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ, nebaon ! staotet he deus ar c'havr en e lavreg ! me a lardo e billig dezhañ !

Ankreis g. (-es,-e) : [mat.] kelc'h ezkaet g.

ankreuzen¹ V.k.e. (hat angekreuzt) : merkañ gant un taol kreion, merkañ gant ur groaz, barrennañ, kroaziañ.

ankreuzen² V.gw. (hat pe ist angekreuzt) : [merdead.] *gegen den Wind ankreuzen*, loveal, louviadal, tennañ treuziouù.

Ankreuzen n. (-s) : [merdead.] loveadur g.

ankriegen V.k.e. (hat angekriegt) : **1.** *ein Kleidungsstück ankriegen*, dont a-benn gant poan da wiskañ ur pezh dilhad ; **2.** dont a-benn da lakaat (an tan) da gregiñ ; *ich kriege das Feuer nicht an*, ar c'hozh tan-se ne c'houlenn ket kregiñ, ar c'hozh tan-se n'houli ket kregiñ ; **3.** *das Licht ankriegen*, dont a-benn da elumiñ ar goulouù ; **4.** *den Motor ankriegen*, dont a-benn da lakaat tro er c'heflusker.

ankündigen V.k.e. (hat angekündigt) : **1.** kemenn, degemenn, reiñ da c'houzout, rakkemenn, kentkemenn, notenniñ, bannañ, reiñ avel da ; *seinen Besuch ankündigen*, kemenn emeur o tont, kas kemenn emeur o tont ; *den Tag seines Besuchs ankündigen*, degas ar c'helou d'u.b. eus an dervezh ma leo d'an-unan en em gavout ; *seine Verlobung ankündigen*, embann e bromesa a briedelezh (Gregor) ; *die Ausgangssperre ankündigen*, seniñ keulfe ; [skinwel, skingomz] *eine Sendung ankündigen*, kinnig un abadenn ; **2.** ditourañ, spurmantiñ, seblantout, ragaroueziañ, diouganañ ; *die Turteltaube kündigt den Frühling an*, ditourañ a ra an durzhunell an amzer vrv ; *diese Wolken kündigen schlechtes Wetter an*, ditourañ a ra ar c'houmoul-se amzer fall, spurmantiñ a ra ar c'houmoul-se amzer fall, feson amzer fall a zo gant ar c'houmoul-se ; *diese Schäfchenwolken kündigen gutes Wetter an*, ditourañ a ra an oabl kaouledet-se amzer vrv, diougan a ra an oabl kaouledet-se amzer vrv, an oabl kaouledet-se a zo diougan amzer gaer, feson amzer gaer a zo gant ar oabl kaouledet-se, reze da gaer a zo gant ar oabl kaouledet-se, seblant amzer vrv eo an oabl kaouledet-se ; *diese kalten Regentropfen kündigen Schnee an*, glaverc'h eo an takennoù yen-mañ, bouederc'h eo

an takennoù yen-mañ ; dieser Tag kündigt den Beginn einer neuen Epoche an, an deiz-se a zo anezhañ deroù un amzer nevez ; 3. [dre hefvel.] das kündigt nichts Gutes an, keal a geloù fall a zo, an dra-mañ a zo ur sin fall deomp, kement-se a zo gwall sin deomp (Gregor), gwall geloù a zo da gaout gant an dra-se.

V.em. **sich ankündigen** (hat sich (ak.) angekündigt) : 1. kemenn emeur o tont ; 2. en em kinnig ; 2. dont war wel, tostaat. **Ankündigung** b. (-,-en) : 1. kemenn g., kemennadenn b., kemennadur g., embann g., notadur g., notenn b., kelou g. ; vorherige Ankündigung, rakkemenn g. ; Streikankündigung, rakkemenn diskrog-labour g. ; gerichtliche Ankündigung, devennadur a-berzh al lez-varn g., devennadenn a-berzh al lez-varn b., kemenn groñs a-berzh al lez-varn g., paper-galv a-berzh al lez-varn g., galvskrid a-berzh al lez-varn g. ; 2. raksin g., rakarouez b., kentarouez b., diougan g., seblant g. ; 3. [skingomz, skinwel] kinnig g., kinnigadur g.

Ankündigungseffekt g. (-s,-e) : efed kemenn g.

Ankunft b. (-,künfte) : degouezh g., donedigezh b., donedadeg b., monedigezh b. ; bei seiner Ankunft, pa'z erruas, pa zegouezhas, p'en em gavas ; wir wurden bei unserer Ankunft mit Salven beschossen, pakañ a rejomp diganto barradoù tennoù p'en em gavjomp ; bis zur Ankunft seines Vaters, da zeport ma'z erruo e dad, da chortoz e dad da zont ; kurz nach seiner Ankunft, ur pennadig goude ma oa degouezhet ; jemanden von seiner baldigen Ankunft benachrichtigen, degas ar c'heloù d'u.b. eus an dervezh ma tleo d'an-unan en em gavout ; ich freue mich über die Ankunft deiner Mutter, me a zo aes e vefe deuet da vamm, me a gav gras gwelet da vamm, laouen eo ganin gwelet da vamm, brav eo ganin gwelet da vamm, me a zo kontant o welet da vamm, laouen eo ganin dre ma'z eo deuet da vamm, brav eo ganin dre ma'z eo deuet da vamm, da eo ganin dre ma'z eo deuet da vamm.

Ankunftshalle b. (-,en) : hall degouezhout g.

Ankunftstafel b. (-,-n) : taolen an euriouù degouezhout b.

Ankunftszeit b. (-,-en) : eur degouezhout b., eur erruout b. **ankuppeln** V.k.e. (hat angekuppelt) : stagañ, koublañ ; Wagen ankuppeln, stagañ bagonioù an eil ouzh eben.

ankurbeln V.k.e. (hat angekurbelt) : 1. kamblañ, kampilhal, plantañ tro e ; den Motor ankurbeln, reiñ lañs d'ar c'heflusker, lakaat en-dro ar c'heflusker, plantañ tro er c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da vont en-dro, lakaat ar c'heflusker da dreñi, lañsañ ar c'heflusker, luskañ ar c'heflusker, enluskañ ar c'heflusker, enloc'hiañ ar c'heflusker, lakaat tro er c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da labourat ; 2. [dre skeud.] reiñ lañs (lusk) da, reiñ kas d'edb, degas startijenn da, broudañ, brochañ, bountañ, luskañ war-raok, erluskañ, atizañ, flemmañ, bevaat, lakaat plom en e sav, arabadiñ war, tommañ kalon u.b. ; etwas wieder ankurbeln, reiñ ul lusk nevez d'edb, adlañsañedb, azlañsañedb ; den Verkauf ankurbeln, kentraouiñ ar gwerzhañ ; die Wirtschaft wieder ankurbeln, azlañsañ an armerzh, adlañsañ an armerzh, aznerzhañ an armerzh.

Ankurbeln n. (-s) / **Ankurbelung** b. (-,-en) : 1. loc'hidigezh b., loc'herezh g. ; 2. [dre skeud.] Ankurbelung der Wirtschaft, azlañs an armerzh g., adlañs an armerzh g.

ankuscheln V.em. : **sich ankuschen** (hat sich (ak.) angekuschelt) : sich an jemanden ankuschen, souchañ etre divrec'h u.b., tamolodiñ etre divrec'h u.b., souchañ ouzh korf u.b., ober e vounounig, klask noih.

Ankylose b.(-,-n) : [mezeg.] ankilos g., skoulmadur g.

ankylosiert ag. : ankirozet, strumet, sonnet, skoulmek, skoulmet.

ankylosierend ag. : [mezeg.] ankiloszus.

anlächeln V.k.e. (hat angelächelt) : jemanden anlächeln, c'hoarzhin ouzh u.b., mousc'hoarzhin ouzh u.b., minc'hoarzhin ouzh u.b., gwenc'hoarzhin ouzh u.b. ; sie lächelte ihn wehmütig an, ur minc'hoarzh leun a velkoni a zonezonas dezhañ ; jemanden freundlich anlächeln, mousc'hoarzhin ouzh u.b. gant madelez, mousc'hoarzhin c'hwek ouzh u.b.

anlachen V.k.e. (hat angelacht) : c'hoarzhin [ouzh u.b.] ; das Kind lacht seine Mutter an, ar bugel a c'hoarzh ouzh e vamm. V.em. **sich anlachen** (hat sich (dat.) angelacht) : P. sich (dat.) jemanden anlachen, klask frot ouzh u.b., koata u.b., flouretiñ, chourañ, logota, dousetiñ, c'hoari koukoug gant u.b., lesaat u.b., ober chiboudou d'u.b., ober askellig d'u.b., ober (kenderc'hel, tailhiñ) al lez, kañjoliñ u.b., kontañ flourenn(ig) d'u.b., kontañ flourig d'u.b., tennañ plañ d'ur plac'h, kontañ lallaig d'u.b., kontañ lallig d'u.b., douseta, lavaret komzoù kaer (traou koant) d'u.b. / likaouiñ u.b. / lubaniñ u.b. (Gregor), likaouiñ ouzh u.b. ; sie hat sich einen reichen Liebhaber angelacht, lakaet he deus he c'hrog war un amourouz leveet mat.

Anlage b. (-,-n) : 1. doug g., tech g., pleg g., danvez g., gouenn b., gobari g., ijin g., imor b., temz g., temz-spered g., temz-korf g., pleg natur g., doug natur g., tro natur b., kentstummadur g., kenttuadur g. ; gute Anlagen haben zu ..., bezañ danvez en an-unan evit..., bezañ stummet diouzh udb, bezañ dornet mat evit ..., bezañ donezonet evit udb, bezañ gouenn en an-unan da ... ; er hat eine besondere Anlage für Musik, ur boulc'h soner a-feson eo ; Anlagen zu Fremdsprachen haben, bezañ ur mailh (diskouez ampartiz, bezañ akuit) war ar yezhoù estren, bezañ danvez en an-unan evit ar yezhoù estren, bezañ gouenn en an-unan da zesk evit pezh a sell ouzh ar yezhoù estren, bezañ mat a zesk evit pezh a sell ouzh ar yezhoù estren ; Anlage zum Geiz, tech da vezañ pizh g., doug da vezañ pizh g. ; Anlagen zum Guten, doug d'ober ar mad g.

2. kroudigezh b., savidigezh b., aozadur g., stalierezh g. ; Anlage einer Fabrik, savidigezh ul labouradeg b. ; Anlage von Gärten, kroudigezh liorzhou b., aozadur liorzhou g.

3. enstaliadenn b., staliadur g., kenreizhiad b., reizhiad b., stignad g., stignadur g., stignadell b., gwikefre b., trevnad g., aveadur g., avead g., steuñvenn b. ; diese Stadt ist in der Anlage sehr modern, savet eo bet ar gêr-mañ en un doare modern-kenañ ; eine automatische Anlage, un enstaliadenn emgefrie b., un enstaliadenn emgefreet b. ; Radioanlage, skingaslec'h g., skingaser g. [liester skingaseriou].

4. liorzh-kêr g., gourliorzh b., kenliorzh g. ; öffentliche Anlage, liorzh foran b. ; Grünanlage, glasvezeg b., takad glas g., tachenn c'hlas b., esaou glas g.

5. [arc'hant.] postadur g., postañ g., postadenn b., engouestladur g., fiziadur g. ; ertraglose Anlage, postadur andedaol g., postadur marv g. ; leistungsstarke Anlagen, postadurioù uhelaskor ls., postadurioù gouraskor ls. ; leistungsschwache Anlagen, postadurioù amaskor ls. ; zinsbringende Anlage, produktive Anlage, postadur dedaolus g., postadur bev g., postadur war gampi ; unproduktive Geldanlage, postadur andedaol g., postadur marv g. ; Festgeldanlage, Terminanlage, postadur war dermen g. ; Geld in schlechte Anlagen stecken, postañ (engouestlañ) fall e arc'hant ; feste Anlage, postadur didermen g. ; eine Anlage für sein Geld suchen, klask fred d'e arc'hant ; durch kluge Geldanlagen hat er sich (dat.) ein ansehnliches Vermögen angehäuft, deuet eo pinvidik diwar-goust an arc'hant, deuet eo pinvidik dre dennañ gounid eus e arc'hant, mat eo bet an eost

gantañ diwar e bostadurioù arc'�ant ; [Luksembourg] Spezialfonds für gemeinsame Anlagen, font postaň a-stroll g.
6. ouzhpennadenn b., stagadenn b., pezh stag g., teul stag g. ; in der Anlage, er pezh stag, er stagadenn ; als Anlage, amaň kevret, amaň e-barzh.
7. Anlagen, aveadurioù ls. ; Sportanlagen, aveadurioù sport ls. ; die Hafenanlagen, aveadurioù ar porzh ls. ; Hotelanlage, kevaniad letiel g.
8. Embryonalanlage eines Organs, eginenn un organ b.
Anlageberater g. (-s,-) : kuzulier-arc'�ant g.
Anlagefläche b. (-,n) : gorre harp g.
Anlagefonds g. (-) : font postaň g.
Anlageinvestition b. (-,en) : postadur kevala sonn g.
Anlagegut n. (-s,-güter) : kevala sonn g. ; Anlagegut ohne Vermögenswert, Anlagegut ohne unmittelbare Rentabilität, angwerzh g.
Anlagekapital n. (-s,-ien) : kevala postaň g., kevala postet g., kevala sonn g., kevala klaviet g., kevalaoù padel ls.
Anlagekosten ls. : mizoù staliaň ls., mizoù diazezaň ls.
Anlagenausrustung b. (-,en) : [stlenn.] kefluniad g., kefluniadur g., kenneuzziadur g.
Anlagengeneration b. (-,en) : [stlenn.] remzi g., rumm g.
Anlagensoftware b. (-,s) : [stlenn.] prestiant g.
Anlagepolitik b. (-,en) : politikerezh postaň g.
Anlagevermögen n. (-s,-) : kevala sonn g., arch'�ant postet g., fred klaviet g., kevala klaviet g. ; bewegliches Anlagevermögen, kevala heloc'hel g.
anlanden V.gw. (ist angelendet) : 1. [merdead.] kostezaň, douaraň ; 2. [kirri-nij] leuriaň, pradaň ; 3. [douarouriezh] dichaladuriň.
 V.k.e. (hat angelendet) : dilestraň, divagaň, douaraň.
Anlandung b. (-,en) : 1. [merdead.] kostezadur g., douaradur g. ; 2. [kirri-nij] leuriadur g., pradaň g. ; 3. [douarouriezh] dichaladur g., dichaladuriň g.
anlangen¹ V.k.e. (hat angelangt) : [dre skeud.] was dies anlangt, evit a sell ouzh an dra-se, er pezh a sell ouzh kementse.
 V.gw. (ist angelangt) : erruout, degouezhout, tizhout, diraez, diazezaň ; auf dem Gipfel anlangen, tizhout penn (lein, kern, kribenn, barr) ar menez g.
anlangen² V.gw. (hat angelangt) : [su Bro-Alamagn] 1. stekiň ouzh, stekiň e zorn ouzh, lakaat e zaouarn war, touch, touch ouzh, touch da ; langt da nicht an, na stokit ket ho torn ouzh an dra-se ! na lakait ket ho taouarn war an dra-se ! na gemerit ket an dra-se gant ho taouarn ! na douchit ket an dra-se ouzh ho taouarn ! arabat touch d'an dra-se ! arabat touch ouzh an dra-se ! ; 2. reiň un taol-skoaz, reiň (dougen, teuler) dorn, reiň un taol dorn, kregiň e-barzh.
 V.k.e. (hat angelangt) : [su Bro-Alamagn] stekiň ouzh, stekiň e zorn ouzh, lakaat e zaouarn war, touch, touch ouzh, touch da.
Anlass g. (-es, Anlässe) : digarez g., dougad g., abeg g., kantabeg g., atiz g., broud g., degouezh g., degouezhadenn b., tro b., tu g., lec'h g., apoue b., labour g., perzh g., pennabeg g., kaoz b., pennkaoz g., diazezadenn b., perag g., rezon b., enaoudigezh b. ; die Ursache und der Anlass, an arbenn hag an abeg ; ein Anlass zum Feiern, un digarez mat evit c'hoari las g., un digarez a-feson evit ober bos g., labour ober bos g., un abeg da riboulat g., un abeg evit riboulat g. ; Anlass zu etwas geben, bezaň abeg d'ldb, bezaň kaoz d'ldb, bezaň arbenn d'ldb, bezaň kiriek d'ldb, degas ubd, degas ubd war e lerc'h, tennaň ubd war e lerc'h, devoudaň ubd, reiň lec'h d'ldb, reiň tro d'ldb ; Anlass zu Gerede geben, magaň ar chaok hag ar stran, reiň lec'h da vrudailhou ; das gab Anlass,

über ihn zu tratschen, pezh a roas lec'h da vrudailhou diwar e benn ; das gibt zu Missbrauch Anlass, kement-se a roio dor zigor (a roio lec'h, a roio bod, a roio bodenn, a roio laňs) da wallimplijoù 'zo, kement-se a roio dor zigor (a roio lec'h, a roio bod, a roio bodenn, a roio laňs) da reñverioù 'zo ; es gibt keinen Anlass zur Sorge, n'eus ket lec'h da nec'hiň, n'eus ket ezhomm da nec'hiň ; es gab Anlass, etwas zu tun, un digarez e oa bet evit ober ubd, tro a voe roet d'ober ubd, kement-se a voe abeg a-walc'h evit ober ubd, kement-se a roas lec'h d'ober ubd ; dieser Schüler gibt Anlass zu großen Hoffnungen, ar skoliad-se a zo diwanouù ennaň ; bei diesem Anlass, da-geñver an dra-se, e-skeud-se, war-zigarez an dra-se ; er hat Anlass zur Klage, lec'h en deus da glemm, labour en deus da glemm, perzh en deus da glemm, abeg en deus da glemm, peadra en deus da glemm ; ich habe ihm gegenüber Anlass zur Klage, abegoù am eus a-enep dezhaň ; er hat allen Anlass, ihm böse zu sein, mil abeg (lies abeg) en deus da gaout droukraňs outaň, gwir abeg en deus da gaout droukraňs outaň, abegoù sonn en deus da gaout droukraňs outaň, lec'h en deus da gaout droukraňs outaň, labour en deus da gaout droukraňs outaň, peadra en deus da gaout droukraňs outaň ; ohne sichtbaren Anlass, hep abeg anat, hep digarez anat ; ohne allen Anlass, hep abeg, hep gwir abeg, hep rag na perag, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh, hep ket a wir, diabeg ; beim geringsten Anlass, war an disteraň digarez - diwar an disteraň digarez - diwar an disteraň tra - war-bouez un neudenn vrein - evit ya, evit nann - diwar ya pe nann - evit nemeur dra - e-skeud an disteraň abeg - evit an disteraň bramm - evit mann ebet - evit an disteraň mann - gant nebeut a dra ; beim gerinsten Anlass würde er Ihnen einen Messerstich versetzen, hennezh a gontellfe ac'hanoc'h ken aes ha tra e-skeud an disteraň abeg ; aus welchem Anlass ? a be berzh kement-se ? evit peseurt abeg ? evit pe bennkaoz ? en askont (en arbenn, dre an arbenn) da betra ? pe evit abeg ? / pe dre 'n abeg ? / pe diwar-benn tra ? (Gregor), en abeg (abalalour) da betra ? trapenn da betra ? diwar-benn petra ? pe evit tra ? evit petra ? perak tra ? ; er verstand nicht, aus welchem Anlass diese Leute zu ihm kamen, ne gomprene ket ar pezh a rae d'ar re-se dont d'e welet, ne gomprene ket ar pezh a oa kaoz d'ar re-se dont d'e welet ; aus irgendeinem Anlass, evit abeg pe abeg, evit un abeg pe abeg, evit un digarez pe zigarez, evit un abeg bennak, war-bouez un digarez bennak, war digarez pe zigarez, diwar abeg pe abeg, diwar digarez pe zigarez ; dem Anlass entsprechend, diouzh an drovezh, diouzh ar blegenn, azas ouzh an drovezh, azas ouzh ar blegenn.
anlassen V.k.e. (lässt an / ließ an / hat angelassen) : 1. chom hep tennaň (ur pezh dilhad bennak) ; den Mantel anlassen, chom dindan e vantell.
2. lezel war elum, lezel war enaou, lezel bev ; das Radio anlassen, lezel ar skingomzer da vont en-dro ; du hast die Lichter deines Wagens angelassen, chomet eo gouleier da wetur war enaou ganit.
3. den Motor anlassen, lakaat en-dro ar c'heflusker, reiň laňs d'ar c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da vont en-dro, lakaat ar c'heflusker da dreiň, laňsaň ar c'heflusker, luskaň ar c'heflusker, enluskaň ar c'heflusker, enloc'haň ar c'heflusker, plantaň tro er c'heflusker, lakaat tro er c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da labourat ; den Motor wieder anlassen, adlaňsaň ar c'heflusker.
4. jemanden hart anlassen, dichekal u.b., faeaň u.b., lavarout e begement d'u.b., rannaň e damm d'u.b., kontaň e damm d'u.b., reiň e stal d'u.b., komz feuls ouzh u.b., komz rok ouzh u.b., komz kalet ouzh u.b., malaň gros d'u.b., hejaň e laou

d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, kas u.b. d'e doull, kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., teñsañ kaer u.b., kannañ e gouez d'u.b., kannañ e roched d'u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerp u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarmiñ u.b., gourdrouz u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., mont dak (reut, rep) ouzh u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober ur rez d'u.b.

5. [tekn., metal.] disgwerañ.

V.em. : **sich anlassen** (lässt sich an / ließ sich an / hat sich (ak.) angelassen) : *das Geschäft lässt sich gut an*, kregiñ a ra mat an traou ; *es lässt sich gut an*, keal a geloù mat a zo - sin vat a zo gant an dra-se - mont a raio an traou evel war ur ganell, war a seblant - treiñ (mont, kerzhet) a raio pep tra evel ur ganell, war a seblant - mont a ra klok an traou, evit doare - mont a raio pep tra diroufenn (lampr) en-dro, 'm eus aon - mont a ra mat an traou en o hent evit doare ; *es lässt sich übel an*, keal a geloù fall a zo, an dra-mañ a zo ur sin fall deomp, kement-se a zo gwall sin deomp (Gregor), gwall geloù a zo da gaout gant an dra-se.

Anlassen n. (-s) : 1. loc'herezh g., loc'hidigezh b., lañsañ g. ; 2. [metal.] disgweradur ar metal g., disgwerañ g.

Anlasser g.(-s,-) : lañser g. [*liester lañserioù*], lañserez b. [*liester lañserezioù*], loc'her g. [*liester loc'herioù*], lusker g. [*liester luskerioù*], ardivink-lusker g. ; *den Anlasser betätigen*, sachañ war al lañserez, reiñ lañs d'ar c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da vont en-dro, lañsañ ar c'heflusker, lakaat tro er c'heflusker.

Anlasshebel g.(-s,-) : linier loc'hañ g. [*liester linieroù loc'hañ*]. **anlässlich** araog. (gen.) : da-geñver, da-dal, a-geñver, war-zigarez, gant ; *anlässlich seines Geburtstages*, da-geñver e zeiz-ha-bloaz ; *sie war hier anlässlich der Beerdigung ihres Schwagers*, amañ e oa bet gant marv he breur-kaer.

Anlassofen g. (-s,-öfen) : [metal.] forn disgwerañ b.

anlasten V.k.e. (hat angelastet) : *jemandem etwas anlasten*, teuler [ar bec'h] war u.b., tamall ubd d'u.b., lakaat ubd war chouk u.b. ; *jemandem etwas anlasten, was er nicht gemacht hat*, falstamall u.b., tamall u.b. e faos, tamall u.b. e gaou, kareziñ u.b. e gaou.

Anlauf g. (-s,-läufe) : 1. lañs g., lañsadenn b., random g., herr g., penn herr g., gwint g., frañchiz b., tizh g., red-lusk g., redadenn lusk b. ; *der Weitspringer nimmt seinen Anlauf*, al lammer a-hed a gemer e lañs (e dizh, e random, e lusk, e herr, e benn-herr, penn herr, herr, tizh, lañs, e frañchiz) a-raoak lammat, al lammer a-hed a glask e random, al lammer a-hed a ra ul lañsadenn, lañsañ a ra al lammer a-hed ; *ich hatte nicht genug Anlauf genommen*, ne oan ket lañset a-walc'h, dilañs a oa ganin ; *Platz genug zum Anlaufnehmen*, frañchiz a-walc'h b. ; *der Anlauf, der Absprung, die Flugphase und die Landung*, al lañs, al lusk, an dibrad hag ar c'houezh ; 2. taol-esae g., taol-arnod g., taol-arnodiñ g. ; *im ersten Anlauf*, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diwar an taol kentañ, war an taol, en taol kentañ, d'an arnod kentañ, ribus, en un taol berr, en un taol-kont ; *erst nach mehreren Anläufen konnte er seine Arbeit zu Ende*

bringen, ret e oa bet dezhañ adkregiñ meur a wech evit kas e labour da benn, ret e oa bet dezhañ mont dre veur a wech ganti, graet en doa al labour-se dindan meur a wech, ret e oa bet dezhañ en em gemer dre veur a wech ; *beim letzten Anlauf gelang es ihm*, d'an arnod diwezhañ e teuas a-benn eus e daol, d'an arnod diwezhañ e teuas a-benn da dennañ e daol ; *zwei Anläufe unternehmen*, en em gemer dre ziv wech, adkregiñ dre ziv wech.

Anlaufbahn b. (-,en) b. : 1. [kirri-tan, kirri-nij] leurenn kemer tizh b., leurenn loc'hañ b., roudenn kemer tizh b., roudenn loc'hañ b. ; 2. [sport] roudenn randon b.

anlaufen V.gw. (läuft an / lief an / ist angelaufen) : 1. kregiñ, loc'hañ ; *die Produktion läuft an*, emeur o kregiñ gant ar c'henderc'hañ ; *der Film läuft an*, kregiñ a ra ar film ; *der Motor läuft an*, kregiñ a ra ar c'heflusker da dreñ (da labourat), stagañ a ra ar c'heflusker da dreñ ; *unter Last anlaufen, belastet anlaufen*, loc'hañ karget ; *wenn die Sache einmal angelaufen ist*, pa vo lusket an traou.

2. [dre astenn.] pignat, kreskiñ, uhelaat ; *der Fluss läuft an*, emañ ar stêr o tic'hlanñañ, uhelaat a ra an dour er stêr ; *hoch angelaufene Schulden*, bern dle g., dleoù forzh pegement ls., dleoù ken-ha-ken ls., dleoù ken-ha-kenañ ls., dleoù mui-pegen-mui lies, dleoù gwazh-pegen-gwazh ls.

3. deredek, delammat, dec'halaupat ; *angelaufen kommen*, dont d'ar red, deredek, delammat, dont en ur redek, dont en ur red, dont en un taol red, dont en ur redadenn, degouezhout diwar red, degouezhout en ur bostañ, erruout war red, dec'halaupat, dont diwar-herr, denijal ; P. [dre skeud.] *schlimm (übel) anlaufen*, lakaat an tamm e-kichen an toull, lakaat troad al leue en e c'henou, kouezhañ en un toull fall, en em fourrañ e kudennoù, mont da graoña en ur vodenn fall.

4. P. rot *anlaufen*, mont ruz, ruziañ, sevel ar ruz en e benn, sevel ur ruzder en an-unañ, mont ruzder en an-unañ, dont ruz evel kribenn (evel kribell) ur c'hilhog, ruziañ evel ur c'hlaouenn dan, ruziañ betek e zivskouarn, sevel ar ruz d'e zivjod, dont ruz evel ur gerezenn da Vezheven ; *der Kopf läuft dem Lügner rot an*, ar gaouiad a sav ar ruz d'e benn, ruziañ a ra ar gaouiad gant ar vezh, ruz-glaou e teu ar gaouiad, dont a ra ar gaouiad ruz evel kribenn (evel kribell) ur c'hilhog, ruziañ a ra ar gaouiad evel ur c'hlaouenn dan, ruziañ a ra ar gaouiad betek e zivskouarn, ruz e teu penn ar gaouiad gant ar vezh ; *der Kopf war dem Lügner rot angelaufen*, ar gaouiad a oa aet ruz, ar gaouiad a oa aet ruz e benn, ruzder a oa aet er gaouiad.

5. dont glizh war, glizhenniñ, lizenniñ ; *die Fenster laufen an*, dont a ra dour (glizh, lizenn) war gwer ar prenest, glizhenniñ a ra an aezhenn war gwer ar prenest ; *anlaufen lassen*, lizennañ ; *meine Brillengläser sind angelaufen*, meine Brille ist angelaufen, lizennet eo gwer va lunedoù, gleb eo gwer va lunedoù, dour a zo war gwer va lunedoù, lizenn a zo war gwer va lunedoù, glizh a zo war gwer va lunedoù ; *eine angelaufene Scheibe*, ur werenn c'hlizhennek (c'hlizhus, lizennet) b.

6. louediñ ; *das Brot läuft an*, emañ ar bara o louediñ, dont a ra blev war ar bara, erru ez eus blev war ar bara.

7. [metal] diflouriñ ; *Metall anlaufen lassen*, pousañ metal.

8. merglañ.

9. [sport] kemer e lañs (e dizh, e random, e herr, e frañchiz, penn herr, herr, tizh, lañs), klask e random, ober ul lañsadenn, lañsañ.

10. *jemanden anlaufen lassen*, reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., reiñ e dus d'u.b., kas u.b. da sutal, kas u.b. da rudellat, kas u.b. war ar c'herzed, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war

gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreïñ bili d'an aod, kas u.b. da dreïñ bili d'an heol, kas u.b. da stoupa, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. diwar-dro, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da gaolmoc'ha, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da skidañ, kas u.b. da gouziñ, kas u.b. da Gankari-noz, kas u.b. da c'hastiñ, kas u.b. da lusa, kas u.b. da gontañ lus, kas u.b. da bolotresa, kas u.b. da gastrilhesa, kas u.b. da c'hennnat panez, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da sutal brulu da bark an aod, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. da strakal bezhin e foñs al lenvor, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da vrammat, kas u.b. gant ar foeltr, kas unan bennak da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, distekiñ u.b., reiñ e sac'h d'u.b., reiñ distro d'u.b., reiñ ur c'habestr d'u.b., reiñ ur gabestrenn d'u.b., reiñ e gouign d'u.b., pediñ u.b. da vont da lec'h all da c'hwileta, kas u.b. da logota da Venez-Are, diarbenn u.b., divorodiñ u.b., distranañ u.b., bannañ u.b., kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da bourmen, stlapañ u.b. da vale, kas u.b. da vale brav ha kempenn, kas u.b. da vale / kas u.b. da driñchina (Gregor), reiñ herr d'u.b.

V.k.e. (läuft an / lief an / hat angelauen) : [merdead.] *einen Hafen anlaufen*, **a)** dasporzhiañ, ehanan en ur porzh-mor, ober ur paouez en ur porzh-mor, harpañ en ur porzh, porzhiañ, dont en aod, paouez en ur porzh / douarañ en ur porzh (Gregor) ; **b)** darbariñ ur porzh-mor, daremprediñ ur porzh-mor ; **c)** tostaat ouzh, mont war-zu, mont etramek, ober roud war-zu, skeiñ war-zu, skeiñ etrezek, ober hent etrezek, klipenn war-zu ; *das Schiff läuft den Hafen an*, emañ ar vag o tostaat ouzh (o vont war-zu) ar porzh, al lestr a ra roud war-zu ar porzh, skeiñ a ra ar vag war-zu ar porzh, emañ ar vag oc'h ober hent etrezek ar porzh ; **d)** *diese Küste kann nicht angelauen werden*, an aod-se n'eus ket a dostaat dezhi.

Anlaufhafen g. (-s,-häfen) : porzh-ehan g., ehanborzh g., ehanlec'h g., porzh-ehanañ g.

Anlaufstelle b. (-,n) b. : [dre skeud.] lec'h emgav g., lec'h degemer g.

Anlaufzeit b. (-,en) b. : **1.** amzer aozañ b., amzer brentiñ b., darbaridigezh b., aozidigezh b., darbardadur g., darbarou ls., kempennou ls., diwallou ls., diarbennoù ls., pourchasou ls. ; **2.** [kefusker] tommerez g., prantad tommañ g.

Anlaut g. (-es,-e) : [yezh.] soniad kentañ g.

anlauten V.gw. (hat angelautet) : kregiñ [gant ur soniad bennak].

anläuten V.gw. (hat angeläutet) : [dre astenn.] *bei jemandem anläuten*, pellgomz d'u.b.

V.k.e. (hat angeläutet) : [dre astenn.] *jemanden anläuten*, pellgomz d'u.b.

Anlautmutation b. (-,en) / **Anlautpermutation** b. (-,en) : [yezh.] kemmadur g. ; sellit ouzh **Mutation**.

Anlautreim g. (-s,-e) : [lenn.] kenganez b.

anlegbar ag. : [armežh.] *anlegbarer Preis*, priz stor g.

Anlegeboje b. (-,n) : [merdead.] boue-amariñ g., boue-stagañ g., krog-mor g.

Anlegebrücke b. (-,en) b. : adkae g., kae dilestrañ g., kae divagañ g.

Anlegegebühr b. (-,en) b. : kaeaj g.

Anlegedauer b. (-) : [merdead.] dasporzhiadur g.

Anlegehafen g. (-s,-häfen) : porzh-ehan g., ehanborzh g., porzh ehanañ g.

anlegen V.k.e. (hat angelegt) : **1.** lakaat ; *ein neues Kleid anlegen*, lakaat ur vroz nevez, gwiskañ ur vroz nevez, lakaat ur gwiskamant nevez ; *sie legt ihren Schmuck an*, lakaat a ra he bravigoù ; *einem Pferde Zügel anlegen*, lakaat ar c'habestr e penn ur marc'h, kabestrañ ur marc'h, penvestrañ ur marc'h ; *Sporen anlegen*, lakaat kentrou ; *jemandem Handschellen anlegen*, lakaat grizilhonoù (kefiou dorn, manegoù-houarn) d'u.b., lakaat grizilhonoù ouzh daouarn u.b., lakaat ar c'hefioù ouzh daouarn u.b., lakaat ar c'hef war daouarn u.b., potailhañ e zaouarn d'u.b., grizilhonañ u.b., kefdornañ u.b., kefiañ u.b., manikiñ u.b. ; *einen Verband anlegen*, aozañ ur gouli (Gregor), lienañ (lienennañ, bandenniñ, bevenniñ, lurellañ, pakañ, palastrañ) ur gouli, lakaat ul lien war ar gouli ; [mezeg.] *eine Schiene anlegen*, sklisouiñ (sklisennañ, stellenñañ) un ezel ; *Vorräte für den Winter anlegen*, ober pourveziou a-benn ar goañv, gorren pourveziou a-benn ar goañv, kadaviñ pourveziou a-benn ar goañv, boniañ pourveziou a-benn ar goañv ; *Brennholzvorräte für den Winter anlegen*, pourvezañ an ti a geuneud a-benn ar goañv, pourchas keuneud a-benn ar goañv, pourvezañ keuneud a-benn ar goañv ; *neue Vorräte anlegen*, adpourvezañ an ti, aspourvezañ an ti ; [dre heñvel.] *Kohlen anlegen*, glaoua an tan, boueta an tan gant glaou ; *Holz anlegen*, boueta an tan, lakaat keuneud e-barzh an tan ; *Feuer an ein Haus anlegen*, lakaat an tan war un ti, c'hwezhañ (lakaat, strinkañ, bountañ) an tan en un ti, lakaat an tan-gwall en un ti, tangwallañ un ti, tanflammañ un ti, entanañ un ti, lakaat an tan war u.b. ; [dre astenn.] *Maßstab an etwas anlegen*, lakaat ubd da glotañ gant ur real bennak, lakaat ubd da glotañ gant un dezverk bennak, skoueriañ ubd (Gregor) ; [dre skeud.] *Hand anlegen*, reiñ (dougen, teuler) dorn, reiñ un taol dorn, kregiñ e-barzh, mont dezhi, stagañ ganti, pegañ e-barzh al labour, en em lakaat da labourat, en em stagañ da labourat, kregiñ el labour, kregiñ gant al labour, kregiñ e-barzh.

2. aozañ, kempenn, sevel, adeiladiñ, batisañ, edifiañ, konstru, konstriuiñ, staliañ, diazezañ ; *einen Ziergarten anlegen*, tresañ steuñ ul liorzh-dudi ; *Beete anlegen*, ober ervennou ; *eine Datei anlegen*, krouiñ ur restr ; *eine Bahnlinie anlegen*, sevel ul linenn hent-houarn, diazezañ ul linenn hent-houarn ; *eine neue Straße anlegen*, sevel un hent nevez ; *Maulwürfe legen Gangsysteme an*, gozed a c'haran an douar da sevel rouedadou garidennou ; *eine Akte anlegen*, sevel un teuliad.

3. [kenw.] postañ, engouestlañ ; *Geld verzinslich anlegen*, *Geld zinsbringend anlegen*, *Geld gewinnbringend anlegen*, postañ (engouestlañ) archant war gampi, tennañ korvo eus e archant, postañ arc'ant war astenn, reiñ arc'ant war gampi, lakaat arc'ant war gampi, lakaat arc'ant da dalvezout, lakaat arc'ant e talvoudegezh ; *Geld langfristig anlegen*, klaviañ kevelaoù, postañ arc'ant war hir dermen ; *kurzfristig anlegen*, postañ (engouestlañ) war verr dermen ; *sein Vermögen vorzeitig aufbrauchen, statt gewinnbringend anlegen*, debriñ e ed diwar e c'har, debriñ e ed en glas, debriñ e eost diwar e c'har, dispign e arc'ant e-lec'h postañ anezho ; *angelegtes Geld*, arc'ant postet g., postadur dedaolus g., postadur bev g. ; *nicht angelegtes Geld*, arc'ant sec'h g., arc'ant louedet g., arc'ant laosk g., kevala marv g.

4. V.k.e. / V.gw. (hat angelegt) : bukañ, bantañ, bizañ d'udb/d'u.b., bizañ war ubd/u.b., kouchañ, poentañ [e arm] war ubd/u.b., eeunañ [e arm] war ubd/u.b., kemer e gouch, skoaziañ ; *anlegen, das Gewehr anlegen*, skoaziañ e fuzuilh, kemer e gouch, bukañ e fuzuilh, bantañ e fuzuilh ; *auf*

jemanden anlegen, bukañ u.b., bukañ e arm war u.b., poentañ e arm war u.b., eeunañ e arm war u.b., bizañ d'u.b., bizañ war u.b., kemer e gouch war u.b., kouchañ ur re bennak (Gregor).

5. [moull.] marzañ ; *einen Bogen anlegen*, marzañ ur follenn.

6. es darauf anlegen, etwas zu tun, lakaat e ijin d'ober ubd.

7. [dre skeud.] P. die Ohren anlegen, **a)** bale moan, kerzhet moan, bale plaen, bale strizh, bale kempenn, charreat moan, plegañ touchenn, koazañ, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, skrampañ dirak u.b., diskenn e vrugou, stouiñ e dal dirak u.b., yariñ gant u.b., lentañ ouzh u.b., kailhañ dirak u.b. ; **b)** diskouez bezañ emskiantek ouzh e faot, diskouez bezañ emouez ouzh e vankadenn, diskouez bezañ leun a geuz, diskouez bezañ morc'hedus, bezañ e lost en e c'harbedenn, bezañ pinous, bezañ lostek, bezañ toutek.

8. [merdead.] die Wanten anlegen, kabellañ.

V.gw. : (hat angelegt) : [merdead.] abourzhañ ; *in einem Hafen anlegen*, dasporzhiañ, ehanañ en ur porzh-mor, ober ur paouez en ur porzh-mor, harpañ en ur porzh, porzhiañ, dont en aod, paouez en ur porzh / douarañ en ur porzh (Gregor) ; *an der Küste anlegen*, aochañ, dont en aod ; *am Kai längsseits anlegen*, kaeañ, kostezañ ouzh ar c'hae, lakaat e vag en abourzh ; *unter Segeln am Kai anlegen*, kostezañ ouzh ar c'hae dindan ouel ; *die zwei Schiffe hatten aneinander angelegt*, aet e oa an daou lestr pok-ha-pok ; *an einem Schiff anlegen*, abourzhañ ul lestr, kostezañ ouzh ur vag.

V.em. : **sich anlegen** (hat sich (ak./dat.) angelegt) : **1.** (ak.) : *sich mit jemandem anlegen*, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred) ouzh u.b., klask dael (frot, kastrilhez, heskin, kann) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., klask penn ouzh u.b., kaout jeu ouzh u.b., kaout ur stokad ouzh u.b., kaout gwall grogad ouzh u.b. ; *man sollte sich besser (lieber) nicht mit ihm anlegen*, gwelloc'h chom hep klask frot outañ ; **2.** (dat.) : *sich Vorräte an Zucker anlegen*, ober pourvezañs sukr, pourchas sukr ; *sich neue Vorräte anlegen*, adpourvezañ an ti, aspourvezañ an ti ; *sich ein finanzielles Polster anlegen*, heoliañ arch'ant, gwrac'hellat paper, sevel arc'hat, teñzoriañ, kuzhiadañ, rastellat arc'hat, dastum aour hag arc'hat, gronnañ arc'hat, berniañ arc'hat, danzen arc'hat.

Anlegen n. (-s) / **Anlegemanöver** n. (-s,-) : [merdead.] kostezadur g., abourzhañ g., kaeañ g., amariñ g.

Anlegeplatz g. (-es, -plätze) : [merdead.] kae dilestrañ g., kae divagañ g., kae lestrañ g., adkae g., kal g., abourzh g.

Anleger g. (-s,-) : **1.** [arch'ant] poster g., fizour g. ; *institutionelle Anleger*, posterien ensavadel ls. ; **2.** [merdead.] kae-dilestrañ g., kae divagañ g., kae-lestrañ g. ; *sich samt Boot mit dem Bootshaken an den Anleger heranziehen*, sparrañ, goafañ ; **3.** [moull.] **a)** [micherour] marzer g. [/lester marzerien] ; **b)** [benveg] marzer g. [/lester marzeriou].

Anlegerclub g. (-s,-s) : stroll postañ g.

Anlegesteg g. (-s,-e) / **Anlegestelle** b. (-,en) b. : [merdead.] kae dilestrañ g., kae divagañ g., kae lestrañ g., adkae g., kal g., abourzh g., lec'h kaeadeus g., ponton g. [/lester pontonoù].

Anlegezeit b. (-,en) : [merdead.] dasporzhiadur g.

Anlegung b. (-,en) : **1.** lakadur g., lakiñigezh b. ; *Anlegung von Siegeln*, sielladur g. ; **2.** [merdead.] kostezadur g., abourzhañ g., kaeañ g., amariñ g.

anlehnen V.k.e. (hat angelehnt) : **1.** harpañ ; *die Leiter an die Wand anlehnen*, harpañ (lakaat) ar skeul ouzh ar voger,

harpañ ar skeul er voger, skeuliañ ar voger, lakaat ar skeul a-harp ouzh ar voger, lakaat ar skeul harp ouzh ar voger, lakaat ar skeul en harz ouzh ar voger ; **2.** damzigeriñ, kornzigeriñ, tarzhdigeriñ, gouzigeriñ, digeriñ ur seblantig, reiñ un tarzh da ; *das Fenster leicht anlehnen*, digeriñ ur seblantig ar prenestr, reiñ un tarzh d'ar prenestr, damzigeriñ ar prenestr, kornzigeriñ ar prenestr, tarzhdigeriñ ar prenestr, gouzigeriñ ar prenestr ; *die Tür ist nur angelehnt*, damzigor eo an nor, kornzigor eo an nor, tarzhdigor eo an nor, gouzigor eo an nor, digor ur seblantig eo an nor.

V.em. : **sich anlehnen** (hat sich (ak.) angelehnt) : **1.** en em harpañ, harpañ, en em skorañ, en em fontañ ; *sich (ak.) mit dem Rücken an die Mauer anlehnen*, harpañ e gein ouzh ar voger, alkodiñ ouzh ar vur, keinañ ouzh ar voger ; *eine an den Fels angelehnte Festung*, ur wikadell harp ouzh ar roc'h b., ur wikadell stok ouzh ar roc'h b., ur wikadell sko ouzh ar roc'h b. ; **2.** [dre skeud.] *sich eng an ein Vorbild anlehnen*, ober pizh diouzh ur skouer bennak, heuliañ (drevezañ) pizh ur patrom bennak.

Anlehnung b. (-,-en) : harp g., skor g., skoazell b. ; *Anlehnung mit dem Rücken*, keinañ g.

anlehungsbedürftig ag. : ... en deus ezhomm bezañ skoazellet.

anleieren V.k.e. (hat angeleiert) : *etwas anleiern*, prientiñ un drogamm bennak, itrikañ un taol-gwidre bennak, nezañ ur gordenn bennak, goriñ un taol bennak, gwiadiñ itrikoù, atizañ un irienn bennak, punañ un irienn bennak (ur steuenn bennak), irienniñ, kavailliañ, steuñviñ un irienn bennak, penefiañ.

Anleihe b. (-,-n) b. : **1.** amprestadenn b., prestadenn b., amprest g., prest g., endalc'henn b. ; *kurzfristige Anleihe*, amprestadenn war verr dermen b., prest war verr dermen g. ; *langfristige Anleihe*, amprestadenn war hir dermen b., prest war hir dermen g. ; *öffentliche Anleihe*, amprest Stad g. ; *kündbare Anleihe*, amprest ardaladus g., amprest dastaladus g. ; *unkündbare Anleihe*, *untilgbare Anleihe*, amprestadenn startaet b., amprestadenn diardaladus b. ; *toxische Anleihe*, amprest pistrius g. ; *eine Anleihe auflegen (begeben)*, *eine Anleihe ausgeben*, embann un amprest ; *eine Anleihe aufnehmen*, ober (kemer) un amprest ; *eine Anleihe gewähren*, asantiñ d'un amprest, reiñ an amprest goulenet ; *eine Anleihe zeichnen*, isskridañ d'ur brestadenn, asantiñ d'ur brestadenn, sinañ un amprest ; *eine Anleihe tilgen*, peurbaeañ un amprest, ardalañ un amprestr ; **2.** [dre fent] goubreizhadenn b.

Anleiheablösung b. (-,-en) : ardaladur un amprestadenn g.

Anleiheausstattung b. (-,-en) : kevrat amprestiñ b., diferadennou stag ouzh un amprestadenn ls.

Anleiheemission b. (-,-en) : embannidigezh un amprestadenn b.

Anleihegeber g. (-s,-) : prester g.

Anleihekapital n. (-s) : amprest dre endalc'hennou g., kevalaoù amprestet ls.

Anleihemarkt g. (-es,-märkte) / **Anleihenmarkt** g. (-es,-märkte) : nevid an endalc'hennou g., marc'had an endalc'hennou g.

Anleihestücke ls. : talvoudennoù ls.

anleimen V.k.e. (hat angeleimt) : **1.** pegañ, spegañ, kaotañ, englenañ [ouzh] ; **2.** P. [dre skeud.] *jemanden anleimen*, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, kontañ poulc'hennou d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., lakaat da grazañ, reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennou, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., finesiñ

ouzh u.b., tennañ sikelzonou d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouch'iñ, punañ, tizhout, toazañ, bratellat, flemmañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louaniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujou e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henou, tremen lost al leue dre c'henou u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henou d'u.b.

anleiten V.k.e. (hat angeleitet) : 1. kelenn, reizhañ, stummañ, diskouez ; *jemanden anleiten*, kelenn u.b., reizhañ u.b. ; *jemanden zum Guten anleiten*, diskouez hent ar mad d'u.b. ; 2. kas, ren, bleniañ, sterniañ, heñchañ ; *eine Mannschaft anleiten*, sterniañ ur skipailh.

Anleitung b. (-,en) : 1. titouroù ls., kemenn g., kemennadurezh b., sturiadur g., kemennadur g., ali g., kuzul g. ; *technische Anleitung*, titouroù teknikel ls. ; 2. sterniadur g., sturierezh g., renerez g., renadur g., renidigezh b., ren g., sturiadur g. ; *Anleitung des Personals*, sterniadur ar choskor g. ; 3. [relj.] [*Franz von Sales*] *Anleitung zum frommen Leben*, [*Frañsez a Sal*] an nor ag ar vuhez devot b., an nor d'ar vuhez devot b.

anlernen V.k.e. (hat angelern) : stummañ, reizhañ ; *einen Lehrling anlernen*, stummañ ur mous war e vicher ; *angelerner Arbeiter*, micherour damberzhек g. ; *angelert werden*, deskiñ micher.

Anv-gwan verb **angelernt** 1. damberzhек, stummet war ar vicher ; *angelerner Arbeiter*, micherour damberzhек g. ; 2. [gouizegezh] diazezet fall ; 3. desket, n'eo ket enganet.

Anlernen n. (-s) : stummadur ouzh ar stern g.

anlesen V.k.e. (liest an / las an / hat angelesen) : lenn derou udb.

V.em. : **sich anlesen** (liest sich an / las sich an / hat sich angelesen) : *sich (dat.) etwas anlesen*, deskiñ udb diwar-c'horre dre lenn.

anleuchten V.k.e. (hat angeleuchtet) : goulaouiñ (en tu gouzañ nemetken e brezhoneg), sklérijennañ ; *die historischen Gebäude werden nachts angeleuchtet*, goulaouet e vez ar savadurioù istorel e-pad an noz, dindan c'houloù e vez ar savadurioù istorel e-pad an noz.

anliefern V.k.e. (hat angeliefert) : degas da di ar prener, dereiñ er gêr, pourchas.

Anlieferer g. (-s,-) : deroer g., pourvezer g., pourchaser g., kaser g., degaser g., dezouger g.

Anlieferung b. (-,en) : degasadenn er gêr b., deroadur er gêr g.

anliegen V.gw. (lag an / hat angelegen) : 1. harziñ ouzh, bezañ stok (stag, sko, harp, a-stok) ouzh, bezañ stok e, skeiñ war, bezañ stag-ouzh-stag, bezañ touch ouzh, bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ douar-ouzh-douar ; *sein Haus liegt an unserem an*, emañ sko (pok-ha-pok) e di ouzh hon hini, ti-ha-ti emaomp o chom, stok-ha-stok emaomp o chom ; 2. [dre heñvel.] kloñañ, degouezhout mat ; *diese Bluse liegt an*, ar flotantenn-se a glor brav, ar flotantenn-se a zegouezh brav ; 3. eng *anliegende Hose*, bragoù strizh g., bragoù peg ouzh ar c'horf g. ; [dre fent, rev] eng *anliegende Männerhose*, bragoù barrennet g. ; 4. [blev] bezañ pladet, bezañ lakaet plaen, bezañ levnaet.

V.dib. : kontañ, bernout, lazout, bezañ kaz da, bezañ kaz evit, bezañ a bouez evit ; es *liegt mir an, zu ...*, a bouez eo evidon ..., pezh a gont evidon eo ..., ar pezh a vern (a laz) din eo ....

V.k.e. (lag an / hat angelegen) : das Schiff liegt Ost an, emañ ar vag o vont war-zu ar reter.

Anliegen n. (-s,-) : 1. nesaelez b., nester g. ; 2. [dre skeud.] reked g., goulenn g., azgoulenn g., pedenn b. ; *ein Anliegen haben*, kaout udb da c'houlenn, kaout ur bedenn (ur reked) da ober.

anliegend ag. : 1. amañ kevret, amañ e-barzh ; 2. [dilhad.] peg, reut en-dro d'ar c'horf, stegn en-dro d'ar c'horf ; *ein eng anliegendes Kleid*, ur vrozeg peg ouzh ar c'horf b. (reut en-dro d'ar c'horf, stegn en-dro d'ar c'horf) ; eng *anliegende Hose*, bragoù strizh g., bragoù peg ouzh ar c'horf g. ; [dre fent, rev] eng *anliegende Männerhose*, bragoù barrennet g. ; 3. stok (stag, sko, harp) ouzh, stok e, a-stok ouzh, harzant, touch, skoaz-ouzh-skoaz, stok-ha-stok, dalc'h-ouzh-dalc'h, stok-ouzh-stok ; zwei *anliegende Felder*, daou bark skoaz-ouzh-skoaz ls., daou bark douar-ouzh-douar ls. ; 4. [blev] pladet, lakaet plaen, levnaet ; 5. [mat.] *anliegende Winkel*, korniou kefin ls.

Anlieger g. (-s,-) : karteriad g. [*liester karteriz*], annezed ar c'harter g., ruad g. [*liester ruiz*], straedad g. [*liester straediz*], ribler g. ; [hent] frei für Anlieger, Anlieger frei, nemet annezidi.

Anliegerstaat g. (-es,-en) : 1. [mor] Stad arvorat b., Stad arvorek ; 2. [lenn, stêr] Stad c'hlannat b. ; 3. bro harzant b., bro ribler b.

Anliegerverkehr g. (-s) : tremen-distremen annezidi ar c'charter g. ; Anliegerverkehr frei, nemet annezidi.

anlocken V.k.e. (hat angelockt) : hoalañ, loaviñ, lubaniñ, dedennañ, desachañ, dastrann, bodenniñ, friantaat ; die Schmetterlinge fühlen sich vom Licht angelockt, dedennet eo ar balafened gant ar gouloù ; am Paternoster werden zusätzliche Köder befestigt, um Fische besser anlocken zu können, lakaet e vez muic'h a voued ouzh ar gordenn higennoù evit desachañ gwelloc'h ar pesked ; Köderbrei ins Meer werfen, um die Makrelen anzulocken, teurel stronk d'ar brizhilli, teurel strouilh d'ar brizhilli, stronkañ evit sevel ar brizhilli, ober strouilh evit sevel ar brizhilli ; Fische mit Licht anlocken, goulaoueta.

anlöten V.k.e. (hat angelötet) : soudañ.

anlügen V.k.e. (log an / hat angelogen) : gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., lavaret gevier da, kontañ gevier da, reiñ gevier da grediñ da, troadañ (livañ, pentañ, displañtañ, dornañ, gwriat, paskañ, disac'hañ, dibunañ, pennegiñ, dispakañ, aozañ, steuñviñ, fentañ) gevier da, tennañ karotez da, tennañ ur garotezenn da, kontañ karotez da, kontañ poulc'hennou da, kontañ poulc'had da, reiñ poulc'had da grediñ da, gwiskañ bonedoù da ; du hast mich angelogen, livet (pentet, troadet, gwriet, dornet, displantet, pasket, disac'het, dibunet, penneget) ec'h eus gevier din, gwisket ec'h eus bonedoù din, gaouiet on bet ganit, kontet ec'h eus karotez din, tennet ec'h eus karotez din, tennet ec'h eus ur garotezenn din, kontet ec'h eus poulc'hennou din, kontet ec'h eus poulc'had din, roet ec'h eus din poulc'had da grediñ ; sein Bruder hatte ihn nicht angelogen, n'eo ket gaou en doa klevet gant e vreurl.

anluven V.gw. (hat angeluvt) : [merdead.] dont d'an avel, lofiñ.

Anluven n. (-s) : [merdead.] lofiñ g., trelofadenn b.

Anm. [berradur evit **Anmerkung**] : evezhiadenn b.

Anmache b. (-) : 1. merc'hetaerez g., plac'hetaerez b., merc'heta g., plac'heta g. ; 2. paotretaerez g., paotreta g.

anmachen V.k.e. (hat angemacht) : 1. lakaat, istrabilhañ, stagañ, sikañ ; 2. [kegin.] fardañ, prientiñ, aozañ, terkañ ; eine Soße anmachen, fardañ ul lipig, prientiñ ur chaous, aozañ un hilienn ; Salat anmachen, terkañ (sasuniñ, temziñ) ar saladenn ; etwas mit Senf anmachen, sezvañ udb ; 3. Feuer

anmachen, kregiñ tan, ober tan, c'hwezhañ tan, enaouiñ un tantad ; das Feuer wieder *anmachen*, das Feuer noch einmal *anmachen*, adc'hwezhañ an tan, dasorc'hiñ an tan ; *sich* (dat.) eine Zigarette *anmachen*, tanañ ur sigaretenn, flammañ ur sigaretenn, lakaat ur vogedenn ; *sein Feuerzeug anmachen*, tennañ tan eus e zirenn ; etwas *anmachen*, c'hwezhañ an tan en ubd, lakaat an tan en ubd, tangwallañ ubd, tanflammañ ubd, flammañ ubd, entanañ ubd, tanañ ubd, strinkañ an tan war ubd, bountañ an tan war ubd (en ubd), leskiñ ubd ; **4.** enaouiñ, lakaat war elum, lakaat da vont en-dro, elumiñ ; *Licht anmachen*, enaouiñ ar gouloù, kregiñ ar gouloù, elumiñ, elumiñ ar gouloù ; **5.** lorbiñ, likaouiñ ouzh, likaouiñ, friantaat, debochiñ ; *ein Mädchen anmachen*, lorbiñ ur plac'h, koata ur plac'h, chourañ, tromplañ ur plac'h, ober lez d'ur plac'h, kañjoliñ ur plac'h, kontañ flourig d'ur plac'h, kanardiñ gant ur plac'h, ober sellou „deudik“ d'ur plac'h, ober sellou milliouur d'ur plac'h, teuler gwilc'hadennou milliouur d'ur plac'h, ober selladoù tener d'ur plac'h, flouretiñ ur plac'h, likaouiñ ouzh ur plac'h, likaouiñ ur plac'h, lesaat ur plac'h, lesaat d'ur plac'h, tennañ plañ d'ur plac'h ; *sich anmachen lassen*, reiñ ton d'ur c'hañjoler, kemer kraoñ digant ur c'hañjoler ; P. sie macht mich total an, honnez a gas koad din ; **6.** [tekn.] *Beton anmachen*, meskañ (ober, fardañ) beton.

Anmacherin b. (-,nen) : enaouidell b. [liester enaouidelled], enaouerez b., kañfardez b., kañfardenn b., debocherez b., tommderenn b.

anmahnen V.k.e. (hat angemahnt) : aspediñ, gouzav, gouzaviñ, dec'hervel [u.b.] d'an urzh.

anmalen V.k.e. (hat angemalt) : livañ ; *bunt anmalen*, marigellañ, marellañ, brikañ, brizhellañ, brizhañ, brikaillhat, brikemardiñ ; P. *sich (ak.) wieder anmalen*, en em bentaañ.

anamarlen V.k.e. (hat angemarlt) : [merdead.] lasañ.

Anmarlen n. (-s) : [merdead.] lasañ g.

Anmarsch g. (-es,-märsche) : kerzhadeg tostaat b., tostidigezh b., nesadur g. ; die Polizei ist im Anmarch, emañ an archieren o tont.

anmarschieren V.gw. (marschierte an / ist anmarschiert) : bezañ o kerzhout, bezañ o tostaat.

Anmarschstraße b. (-,n) / **Anmarschweg** g. (-s,-e) : [lu] hent tostaat g., hent denesaat g.

anmaßen V.em. : **sich anmaßen** (hat sich (dat.) angemaßt) : **1.** *sich (dat.) etwas anmaßen*, aloubiñ ubd, kemer ubd e gaou, lakaat e grabanoù war ubd, astenn e graban war ubd, teurel e graban war ubd, krabanata ubd, kammañ e vizied war ubd, lakaat ubd en e zalc'h, lakaat ubd en tu diouzh an-unan, perc'hennañ ubd, kemer ubd en tu diouzh an-unan, delc'her ubd en tu diouzh an-unan, ober e rann eus ubd, ober e lod eus ubd, ober e gerz eus ubd, kregiñ en ubd, lakaat ubd war e anv ; **2.** *sich anmaßen, etwas zu tun*, bezañ dichek (hardizh, her, balc'h, difoutre, digoll, dibalamour) a-walc'h evit ober ubd, kaout ar gobari d'ober ubd, krediñ ober ubd, ober ubd ken dijen ha tra, ober ubd ken dichek ha tra, kaout an divergontiz (an hardizhegezh, an herder) d'ober ubd / kaout un tal divezh a-walc'h (bezañ ken divezh) evit ober ubd / krediñ hep mezh ober ubd (Gregor) ; er hat sich angemaßt, so etwas zu behaupten, aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajou ; er hat sich angemaßt, so etwas zu tun, aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajou ; darüber maße ich mir kein Urteil an, gwell eo din derc'hel em genoù pezh 'zo em soñj, diwar-benn an dra-se n'oufen dougen ur varnedigezh, gwelloc'h eo ganin derc'hel kloz war va soñjoù a-zivout an dra-

se, gwelloc'h eo ganin tremen hep displegañ va mennozh a-zivout an dra-se.

anmaßend ag. : orbidus, otus, gwintet, dichek, digoll, balc'h, rok, glorius, tonius, gobius, emfizius, lorc'hus, fier, faeüs, c'hwezet, morgant, uhel, leun a avel, avel gantañ leizh e Benn, rok ha morgant ; *anmaßend sein*, bezañ c'hwezet, bezañ lorc'hoù en an-unan da vougañ, bezañ lorc'h don en an-unan, mont gant ar prun, bezañ kement a lorc'h en an-unan evel pa vijed pevare person an Dreinded, bezañ lorc'h en an-unan kement ha pa vijed pevare person an Dreinded, dougen roufl, dougen randon, na vezañ nemet ur sac'h ourgouilh eus an-unan, bezañ e galon foëvet a ourgouilh, kaout lorc'h en e foñs, bezañ ur fougeer brein eus an-unan, bezañ c'hwezet gant al lorc'h, bezañ foëvet gant an ourgouilh, bezañ ur pezh lorc'h en an-unan, bezañ ur reuz en an-unan, bezañ uhel ar c'haoc'h en e doull, bezañ uhel ar c'haoc'h en e revr, bezañ savet ar cherch en e c'houzoug, bezañ uhel an tamm en an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ lorc'hoù en an-unan, bezañ lorc'h en e doull, bezañ lorc'h en e foñs, bezañ teil gant an-unan, bezañ fier-droch, bezañ fier-lor, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, bezañ c'hwezet gant an avel / bezañ pennboufet gant al lorc'h (Gregor), en em lakaat trech d'an holl, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, en em gontañ, en em ambridañ.

Adv. : gant lorc'h, gant fouge, lorc'h ennañ, fouge ennañ.

Anmaßung b. (-,en) : **1.** rogentz b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., morganted b., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., fouge g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herezh b., lorc'hig moan g., emfiziañs b., revalc'hder g., emvenn g., modoù bras ls., modoù randonus ls. ; **2.** alouberezh g. ; *Gewaltanmaßung*, drougimplij eus e aotrouniezh g., kammarver beli g.

Anmeldebeamte(r) ag.k. : ofiser-porzh g., porzhier g.

Anmeldebescheinigung b. (-,en) : testeni an enskrivadur g.

Anmeldebestätigung b. (-,en) : testeni ar chomlec'h diskleriet g.

Anmeldeformular n. (-s,-e) : furmskrid enskrivañ g.

Anmeldefrist b. (-,en) : **1.** deziad diwezhañ evit enskrivañ g. ; **2.** deziad diwezhañ evit an diskleriadur kemedel g.

Anmeldegebühr b. (-,en) : mizoù enskrivañ ls.

anmelden V.k.e. (hat angemeldet) : **1.** kemenn, notenniñ, degas kemennadurezh [d'u.b. eus ubd] ; *seinen Besuch anmelden*, kemenn emeure o tont, kas kemennadurezh emeure o tont ; **2.** [melestr.] diskleriañ ; beim Zoll anmelden, diskleriañ d'ar maltouterezh ; haben Sie etwas anzumelden ? petra hoc'h eus da ziskleriañ ? ; eine Geburt anmelden, diskleriañ e vulg d'an ti-kér, mont da gaierañ ur bugel, lakaat anv ur bugel en ti-kér, mont d'an ti-kér da ziskleriañ ginivelezh e vulg, kas e dog d'ar bern, envel ur bugel, reiñ anv ur bugel en ti-kér ; Konkurs anmelden, diskleriañ freuz-stal e embregerezh, anzav freuz-stal e embregerezh, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, dougen ar gouriz plouz, dougen ar boned glas, sankañ e gontell er c'hluez, sankañ e gontell er voger ; **3.** enskrivañ ; ein Kind in der Schule anmelden, enskrivañ ur bugel er skol, lakaat anv e vulg er skol ; **4.** goulenn ; [dispredet] ein Telephonesprach anmelden, goulenn ur bellgomzadenn ; **5.** [gwir] ein Recht anmelden, lakaat ur gwir bennak da dalvezout, ober meneg eus ur gwir bennak ; **6.** [kenw.] ein Patent anmelden, lakaat ur gavadenn da vezañ marilhet, goulenn breou (testeni, lizher-testeni) evit ur gavadenn.

V.em. : **sich anmelden** (hat sich (ak.) angemeldet) : 1. kemenn emeur o tont ; 2. lakaat e anv, mont war ar renk, emstrivañ ; *sich zu einem Examen anmelden, sich für ein Examen anmelden*, emstrivañ d'un arnodenn, lakaat e anv evit tremen un arnodenn, mont war ar renk evit un arnodenn.

Anmeldepflicht b. (-,-en) : diskleriadur ret g.
anmeldepflichtig ag. : ... a ranker diskleriañ.

Anmelder g. (-s,-) : [melestr.] disklerier g.

Anmeldeschluss g. (-es,-schlüsse) : deiziad diwezhañ evit enskrivañ g.

Anmeldung b. (-,-en) : 1. kemenn g., kemennadenn b., kemennadur g., kemennadurezh b., notadur g., notenn b. ; 2. [melest.] diskleriadur g. ; *Anmeldung eines Fremden*, diskleriadur chomlec'h nevez un divroad g. ; *Anmeldung einer Geburt*, diskleriadur ganedigezh ur bugel en ti-kér g. ; *Anmeldung des Konkurses*, diskleriadur ar freuz-stal g. ; 3. [gwir] *Anmeldung einer Forderung*, diskouezadur an testeniou evit harpañ ur goulenn arc'hant dirak al lez-varn g. ; 4. [kenw.] enskrivadur g., marilhadur g. ; *Anmeldung eines Patents*, goulenn breoù (goulenn testeni, goulenn lizher-testeni) evit ur gavadenn g., marilhadur ur gavadenn g. ; *Anmeldung beim Handelsregister*, enskrivadur e-barzh marilh ar genverzh g., marilhadur evel embregerezh kenverzh g. ; 5. [armerzh.] *Ausgangsanmeldung für Waren*, diskleriadur ezporzh g.

anmerken V.k.e. (hat angemerkt) : 1. notennaouiñ, notennañ, merkañ ; 2. merzout, remerkout, gwelet ; *man merkt ihm an, dass er müde ist*, tres ar skuizhder a weler war e zremm, neuze ar skuizhder a zo war e zremm, liv ar skuizh a zo en e gerc'henn, liv ar skuizh a zo warnañ, stumm skuizh a zo warnañ, un neuze skuizh en deus, un aer skuizh en deus, un aer skuizh a zo warnañ, aer ar skuizhder a zo warnañ, doare a zo dezhañ da vezañ skuizh, gwelet e vez warnañ ez eo skuizh, dremmoù skuizh a zo dezhañ, skuizh eo da welet, diskouez a ra bezañ skuizh ; *man merkt ihm den Rausch an*, anat eo e vanne warnañ, anat eo warnañ ez eo mezy ; *man merkt ihm seinen Ärger an*, parañ a ra e fulor war e dal, ar stumm a zo gantañ da vezañ kounnaret, gwelet e vez anat warnañ pegen kounnaret eo, anat eo warnañ emañ e fulor, gwelet e vez ur bod-sperrn e-kreiz e dal ; *er lässt sich seinen Ärger anmerken*, diskouez a ra splann e fulor, diskouez a ra e zipit ; *er lässt sich seinen Ärger nicht anmerken*, derc'hel a ra kuzh e fulor ; *er ließ ihr nicht anmerken, wie sehr er sie liebte*, ne ziskouezas dezhimerk ebet eus e garantez en hec'h andred ; *jemandem seine Freude anmerken lassen*, diskouez e levez d'u.b.

Anmerker g. (-s,-) : notennour g.

Anmerkung b. (-,-en) : evezhiadenn b., notenn b., notennadur g., remark g., spisc'her g., spisc'heriad g. ; *zusätzliche Anmerkung*, adnotenn b., notenn ouzhpenn b. ; *etwas mit Anmerkungen versehen*, notennaouiñ ubd., notennañ ubd, spisc'heriañ ubd. ; *erläuternde Anmerkung*, notenn displegañ b. ; *zusätzliche Anmerkung*, ergänzende Anmerkung, ouzhpennadenn b., notenn ouzhpenn b., adnotenn b.

anmessen V.k.e. (misst an / maß an / hat angemessen) : 1. muzuliañ, mentañ, metrañ ; 2. [dre skeud.] *angemessener Preis*, priz dereat g.

anmieten V.k.e. (hat angemietet) : kemer [ur ranndi] e feurm, feurmñ [ur ranndi digant u.b.].

anmit Adv. : [Bro-Suis] gant an traoù-se, gant an dra-se, gant-se, [lizher] gant al lizher-mañ.

anmotzen V.k.e. (hat angemotzt) : *jemanden anmotzen*, langajal u.b., pec'hiañ war u.b., dichekal u.b., hopal war u.b., huchal leoù-Doue war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., kunujenniñ

u.b., hujaotal u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., letaat u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., ober trouz d'u.b., langachiñ u.b., todioniñ war u.b., rendaeliñ u.b., kanañ salmennoù d'u.b., karnajal war u.b., chikanal u.b., chikanañ u.b., huerniñ u.b., ober ar seizh seurt gant u.b., ober a bep seurt anvioù gant u.b., reiñ anvioù d'u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., foulhezañ u.b. a salmennoù, troc'hañ hujaotoù gant u.b., bleiziñ u.b., skeiñ kunujennoù gant u.b., krial war-lerc'h u.b., argarzhiñ u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., leuskel leoù spontus gant u.b.

anmustern V.k.e. (hat angemustert) : [merdead.] rollañ, lakaat war roll an dud a vor.

Anmut b. (-) : neuz-vat b., hoalusted b., hoaluster g., hoalerez g., hoaladur g., dudi g./b., chalm g., pliusted b., bourrusted b., mistrded b., mistrder g., koantiri b., koantiz b., kened b., boem b., boemerezh g., liantiz b. ; *mit Anmut*, dre feson, gant koantiri, brav ha kempenn, gant liantiz ; *sie bewegt sich mit einer solchen Anmut*, pebezh koantiz en he c'herzed.

anmuten V.gw. (hat angemutet) : hañvalout, seblantout.

V.dibers. (hat angemutet) : *es mutet ihn heimlich an*, krediñ a ra dezhañ bezañ er gér, krediñ a ra dezhañ bezañ en e vro, kement-se a zegas soñj dezhañ eus e vro.

anmutig ag. : neuziet-kaer, heneuz, diskarg, sichant, boemus, dudius, hoalus, strak, kran, cheuc'h, mistr, gwisket mistr ha mibin, gwisket koant, koant, brav, bravik, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, bourrus, plijus, plijadurus, paket brav, liant ; *anmutiges Pferd*, jav liant g.

anmutlos ag. : displret, dizoare.

anmutsvoll ag. : neuziet-kaer, sichant, boemus, dudius, hoalus, strak, kran, cheuc'h, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, bourrus, plijus, plijadurus, liant.

Anna b. : 1. Anna b. ; *die Königin Anna*, Anna Breizh b. ; 2. [relij.] *die heilige Anna*, santez Anna b., an Itron santez Anna b. ; *das Anna-Lied*, kanenn santez Anna b. ; *Anna selbdritt*, Anna, Maria hag ar mabig Jezuz ; *der Gedenktag der heiligen Anna*, *der Annatag*, gouel santez Anna g. ; *Ehre und Ruhm der heiligen Anna !* klo d'ez eus e vro bepred d'an Itron santez Anna !

annageln V.k.e. (hat angenagelt) : tachañ, poentennañ, stagañ war-bouez tachou ; *wieder annageln*, neu annageln, adtachañ, astachañ ; [dre skeud.] *wie angenagelt im Sessel sitzen*, bezañ stag ouzh e azezenn.

annagen V.k.e. (hat angenagt) : krignat.

annähen V.k.e. (hat angenähigt) : gwriat ; etwas fest annähen, pikañ ubd, gwriat start ubd ; *wieder annähen*, adwriat.

annähern V.k.e. (hat angenähert) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat, [mennozhioù] heñvelaat.

V.em. : **sich annähern** (hat sich (ak.) angenähert) : tostaat, dedostaat, nesaat, denesaat, [mennozhioù] heñvelaat ; *sie nähern sich einander an*, tostaat a reont an eil ouzh egile, nesaat a reont an eil ouzh egile, denesaat a reont an eil ouzh egile.

Annähern n. (-s) : [mezeg.] *Wundbehandlung durch Annähern der Wundränder*, devriañ g.

annähernd ag./Adv. : 1. tost, tostik, damdost, kazi, kazimant, a-rez da, lod a, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war un nebeud, war nemeur a dra, war vetek nebeut, war-hed nebeut, a-hed bihan dra, war 'n hed un dra bennak, kichenik, prestik, war-vete nebeut, war-nes nebeut, pare, war-dost da, tost-da-

vat, bordik, war vordik, war-vord, peuzvat, sa, war-dro, pe-seik, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe un dra bennak e-giz-se, pe un dra bennak e-mod-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur ... bennak, tost pe dost, burzhud, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile, e-ser, mui pe vihanoc'h, mui pe vui, muioc'h pe vui, mui pe nebeutoc'h, muioc'h pe nebeutoc'h, tamm-pe-damm, kalz pe nebeut ; *annähernd* *tausend Mann*, ur mil den bennak, war-dro mil den, e-tro mil soudard, mil den tost-da-vat, bordik mil den, war vordik mil den, sa mil den, mil den pe-seik, mil den pe war-dro (pe kalz ne fell, pe evel-se, pe paot ne faot, pe dost, pe dostik, well-wazh) ; 2. diwar-dro, arnesadek, nesaet ; *annähernder Wert*, talvoudegezh tost da vat b., talvoud nesaet g., talvoud arnesadek g., talvoud diwar-dro g. ; *den Wert einer Sache nach Augenmaß annähernd richtig abschätzen*, skeiñ damdost.

Annäherung b. (-,-en) : 1. tostdigezh b., tostadur g., nesadur g., denesadur g., arnesadur g., denesaddenn b. ; 2. brasjedadur g., brasjedadenn b., hogoster g. ; 3. [dre skeud.] unvanidigezh b.

Annäherungsarbeiten ls. : [lu] labouriò tostaat ls.

Annäherungsversuch g. (-s,-e) : *einen Annäherungsversuch machen*, klask kaoz ouzh u.b., klask frot ouzh ur plac'h bennak, koata u.b., klask pleustriñ ur plac'h, klask e chañs, ober ur c'hog war ur plac'h bennak ; *sie hatte ihn bei seinen Annäherungsversuchen ermuntert*, roet he doa ton d'e ardoù, kemeret he doa kraoñ digantañ.

annäherungsweise Adv. : tost, tostik, damdost, kazi, kazimant, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war nemeur a dra, war vetek nebeut, war-hed nebeut, a-hed bihan dra, war 'n hed un dra bennak, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-nes nebeut, pare, war-dost da, tost-da-vat, war-dro, pe-seik, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur ... bennak, tost pe dost, burzhud, e-ser.

Annäherungswert g. (-s,-e) : talvoudegezh tost da vat b., talvoud nesaet g., talvoud arnesadek g., talvoud diwar-dro g.

Annahme b. (-,-n) : 1. kemeridigezh b. ; [gwir] *Annahme eines Kindes*, *Annahme als Kind*, *Annahme an Kindes statt*, advugelañ g., advabaañ g., advabadur g., adverc'hañ g., advugelerezh g., advaberezh g., advercherezh g., perc'hennadenn b., perc'hennadur g., perc'hennidigezh b. ; *Kindesverhältnis durch Annahme an Kindes statt*, advaberezh g.

2. [lec'h] degemerva g., kendouezva g. ; *Gepäckannahme*, draf ar pakadoù g., pakva g., dorikell ar pakadoù b. ; *Warenannahme*, degemerva ar varc'hadourezh g., kendouezva varc'hadourezh g.

3. asant g., asantadur g., asantadenn g., degemeridigezh b. ; *Annahme eines Angebotes*, asant g., asantadur g., asantadenn g. ; [polit.] *Annahme eines Gesetzes*, degemeridigezh ul lezenn b. ; [kenw.] *darbenn* g. ; *Annahme eines Wechsels*, *darbenn ul lizher-tennañ g.* ; *Protest mangels Annahme*, protest g. (Gregor), gourzhleñvad a-wall *darbenn* g., gourzhleñvad a-wall *taladur* g.

4. [dre skeud.] kredenn b., martezeadenn b., martezead g., marteze g., marse g., goulakadenn b., goulakadur g., lakadenn b., lakadur g., tebadenn b., ersol g., ersoliañ g. ; *eine irrite Annahme*, ur gredenn fazius b. ; *in der Annahme dass ...*, o krediñ e ... ; *Grund zu einer Annahme haben*, kaout abeg da grediñ ubd.

Annahmefrist b. (-,-en) : termen degemer g.

Annahmestelle b. (-,-en) : 1. burev gwiriañ g. ; 2. ekolec'h adaozañ g. ; 3. dastumlec'h g. ; 4. *Lotto-Annahmestelle*, lec'h gwerzañ ha dastum bilhedou loto g.

Annahmeverweigerung b. (-,-en) : [post] nac'hadenn da zegemer ur gasadenn b.

Annalen ls. : danevell ar bloaz b., bloazdanevell b., levr-bloaz g., bloazlevr g.

Annalist g. (-en,-en) : bloazdanevellowr g.

Annamit g. (-en,-en) : Anamad g. [liester Anamiz].

annamatisch ag. : anamat.

Annatag g. (-s,-e) : *der Annatag*, gouel santez Anna g., gouel an Itron santez Anna g.

Annatto g./n. (-s) : [livuzenn] rokou g.

Annattostrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] rokouenn b. [liester rokouenn], gwez-rokou str., gwezenn-rokou b.

Ännchen n. : Annaig b.

annehmbar ag. : degemerus, degemeradus, talvoudek, gouzañvus, darbennadus, ... a c'heller gouzañv, P. lonkadus.

Annehmbarkeit b. (-) : degemeradusted b., degemeraduster g., degemerusted b., degemeruster g., darbennadusted b.

annehmen V.k.e. (nimmt an / nahm an / hat angenommen) :

1. kemer ; *als Schüler annehmen*, degemer da skoliad ; *an Kindes Statt annehmen*, kemer da advugel, advugelañ u.b.

2. degemer, darbenn, kemer, bezañ asant gant, aprouiñ, asantiñ da, kaougantañ ; *würden Sie mein Buch annehmen* ? kemer a reoch (a reot) va levr ? asantiñ a reot kemer va levr ? ; *ein Geschenk annehmen*, asantiñ kemer ur prof ; *eine Einladung annehmen*, degemer ur bedadenn, asantiñ d'ur gouviadenn ; *einen Vorschlag annehmen*, degemer (bezañ asant gant) ur c'hinnig, darbenn ur c'hinnig ; *jemandes Angebot annehmen*, *jemandes Antrag annehmen*, reiñ respont vat d'u.b. ; *einen Auftrag annehmen*, asantiñ kas ur gefridi da benn, grataat kas ur gefridi da benn ; *einen Beschluss annehmen*, kaougantañ un disentez ; *eine Erklärung annehmen*, degemer un displegadenn ; *Schecks werden nicht angenommen*, ne gemeret ket chekennou ; *eine Religion annehmen*, degemer ur feiz bennak, dont da sevel gant ur relijon bennak, sevel en tu gant ur relijon bennak ; *eine Lohnarbeit annehmen*, feurmñ e zivrec'h ; *ich hatte ihm etwas zu trinken angeboten*, er hatte es aber nicht angenommen, kinniget em boa ur banne dezhañ met n'en doa ket kemeret ; *ich nehme es an, wenn man es mir anbietet*, kemer a rin ma vez roet din ; *etwas widerrechtlich annehmen*, aloubiñ ubd ; [kimiez] *Farbe annehmen*, kemer liv ; [arc'hant] *einen Wechsel annehmen*, degemer ul lizher-tennañ ; *eine Resolution annehmen*, degemer ur mennad ; *ein Gesetz annehmen*, degemer ul lezenn ; *es wurde ohne weiteres angenommen*, aet eo bet evel va biz em genoù, tremenet e oa dihop, aet eo don e-barzh, se a oa deuet evel un tamm farz gant ar paotr kozh, aet eo bet evel dour dre ur sil, aet e oa e-barzh evel toaz er forn.

3. [dre skeud.] *Vernunft annehmen*, deskiñ skiant, dont meiz d'an-unan (e veiz dezhañ, he meiz dezhi h.a.), dont meiz en an-unan, dont poell d'an-unan, dont poell en an-unan, dont skiant d'an-unan, dont d'e veiz, dont en an-unan (ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.), sevel skiant d'an-unan, diabafañ, disodiñ, diseitegañ, dilouadiñ, dizheurtiñ, furaat, siriusaat, dont en e stern, kreskiñ a spered, dont d'ar gêr, dont d'an doseñ, en em barfedîñ, parfetaat, parfediñ ; *keine Vernunft annehmen wollen*, aheurtiñ, ober e benn du, ober e benn fall, c'hoari e benn fall, ober e benn kalet ; *wir wollen hoffen*, dass er mit der Zeit *Vernunft annehmen wird*, emichañs e tigoro e spered gant an oad, pechañs e teuio d'ar gêr gant an oad,

emichañs e teuio en e stern gant an oad, emichañs e teuio d'en em barfediñ gant an oad, pechañs e parfedo gant an oad, emichañs e parfetao gant an oad.

4. tapout, pakañ, kemer ; Form annehmen, Gestalt annehmen / beginnen, feste Gestalt anzunehmen, kemer tres, divrazañ, bezañ o stummañ, stummañ, en em stummañ, fesoniñ, kregiñ da stummañ, bezañ krog da stummañ, sevel doare d'an dramañ-tra, dibouppeniñ ; *eine Form annehmen, eine Gestalt annehmen*, gwiskañ un neuz bennak, dont un neuz bennak war an-unan / war an dra-mañ-tra ; *eine andere Gestalt annehmen*, cheñch aoz ; *das Gerücht nimmt Gestalt an*, muioc'h-mui a nerzh a zo gant ar brud-se, ar brud-se a gemer kred ; *seine wahre Gestalt wieder annehmen*, distreiñ d'e wir neuz ; *ich habe die Gewohnheit angenommen, abends im Bett zu lesen*, kemeret em eus ar boaz da lenn bemnoz e-barzh va gwele, boas on bremañ da lenn bemnoz e-barzh va gwele, me a oar lenn bremañ bemnoz e-barzh va gwele, kustum on bremañ da lenn bemnoz e-barzh va gwele ; *schlechte Manieren annehmen*, tapout (pakañ) plegou fall ; *internationale Ausmaße annehmen*, etrebroadelañ, etrebroadelaat ; *gewaltige (riesige) Ausmaße annehmen*, riesige Ausmaße annehmen, dont a vihan da vras-divuzul, dont da vezañ bras-divuzul ; *eine Haltung annehmen*, kemer un neuz ; *eine abwartende Haltung annehmen*, chom war vete gwelet, chom war vetek-gouzout, gortoz betek-gouzout, gortoz gouzout hiroc'h, chom da c'hortoz penaos e troio an traou, chom etre daou, bezañ etre an dour hag ar c'hler, gortoz, lezel da c'hoiñ, chom (menel) war vordo, treizhañ diouzh an amzer, amzeriñ, amzeriañ, gortoz an degouezhioù da zont ; *ein angenommener Name, ul lesanv g., ur moranv g., un anv pluenn g., un anv forjet (Gregor) g.* ; *eine gönnerhafte Miene annehmen*, c'hoari ar gwarezer, bezañ feson ur gwarezer warnañ.

5. [sport] den Ball mit Gefühl annehmen, den Ball butterweich annehmen, morzañ ar vell, mougañ ar vell.

6. lakaat da, anavezout evit ; als Grundsatz annehmen, lakaat e penn kont, talvezout d'an-unan da ziazec d'udb, lakaat da bennaenn, loc'hañ diwar ubd evit ober ubd, kemer harp war ubd evit ober ubd ; *als seinen Herrn annehmen*, anavezout evit e vestr, anavezout evit e aotrou, anzav da vestr, anzav da aotrou ; *etwas als wahr annehmen, etwas als richtig annehmen*, kemer ubd da wir, degemer ubd da wir.

7. goulakaat, krediñ, argrediñ, arlakaat, tebiñ, martezeañ, lakaat, raklakaat, kemer ; etwas als Hypothese annehmen, goulakaat ubd ; *ich nehme an, dass ...*, me a gredfe a-walc'h din ma ..., kemer a ran e ... ; *angenommen er hat Recht, nehmen wir einmal an, dass er Recht hat*, lakaomp e ve ar gwir gantañ, goulakaomp e ve ar gwir gantañ, lakaomp e kaz e ve ar gwir gantañ, kemeromp ar c'haz e ve ar gwir gantañ, kemeromp e ve ar gwir gantañ ; *das muss man doch wohl annehmen*, abeg a-walc'h 'zo da grediñ ez eo gwir kement-se. V.em. : **sich annehmen** + (gen.) (nimmt sich an / nahm sich an / hat sich (ak.) angenommen) : ober war-dro, pleustrïñ gant, plediñ gant, pleal gant, klevet ouzh [u.b.], prederiañ gant, kaout preder ouzh [u.b.], kemer preder gant, bezañ e preder gant [udb], kaout preder gant [udb], kundu, kundaiñ, kemer kur a, magañ ; *er nimmt sich meines Prozesses an*, ober a ra war-dro va frosez, pleustrïñ a ra gant va frosez, pleal a ra gant va frosez, plediñ a ra gant va frosez, kundaiñ a ra va frosez ; *sich der Armen annehmen*, prederiañ gant ar beorien ; *sie nahmen sich mit Hingabe der verzweifelten Witwe an*, aketus e oant bet ouzh glac'har hag enkrez an intaïvez ; *solange sie krank ist, werde ich mich ihrer annehmen*, me en em gargo d'ober

war he zro keit ha ma pado he c'hleñved, me en em gargo d'he c'hempenn keit ha ma pado he c'hleñved, kemer a rin kur aneziñ keit ha ma pado he c'hleñved, prederi am bo outi keit ha ma pado he c'hleñved ; *kein Mensch nahm sich seiner an*, den ne veze war e dro.

annehmlich ag. : 1. aez, hoalus, dudius, c'hwek, plijus, plijadurus, plijadurezhus, Bourrus, festus ; 2. degemerus, degemeradus, darbennadus.

Annehmlichkeit b. (-,-en) : 1. aested b., bourrusted b., douster g., hoaluster g., hoalusted b., dudi g., trugar b., plijuster g., plijusted b., da g. ; *die Annehmlichkeiten des Lebens*, douster ar vuhez g. ; 2. aezamant g., aez g., kletadurezh b. ; *ein Haus mit allen Annehmlichkeiten ausstatten*, aveiñ un ti gant an holl aezamantoù ; 3. lañs g., splet g., emsav g., gounid g., gounidegezh b., madelezh b., mad g.

annektieren V.k.e. (hat annektiert) : [polit.] stagañ, trevañ, destagañ.

Annekierung b. (-,-en) : [polit.] trevañ g., stagerezh g., stagidigezh b., destagadur g.

Anneliden ls. : [loen.] annelid str., preñved gwalennek ls. ; *kiemenlose Anneliden*, divrenkeged ls.

Annexion b. (-,-en) : [polit.] trevañ g., stagerezh g., stagidigezh b., destagadur g.

Annexionismus g. (-s) : destagadouriezh b.

Annexionist g. (-en,-en) : destagadour g.

annexionistisch ag. : destagadour.

Annihilator g. (-s,-en) : [mat.] mannelaer g. [liester mannelaeriu].

annihilatorisch ag. : [mat.] ... mannelaer.

annihilieren V.k.e. (hat annihiert) : 1. kas da get (da netra, war netra, da neuz, da vann), dismantrañ holl-razh, peurvantrañ, distrujañ naet, goullonderiñ, heskiñ, peurgas, netraiñ, netraekaat, neantekaat, rivinañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, gwintañ d'an traouñ, dizober, fontañ, finfontañ, luduañ ; 2. freuzañ, nullañ, terriñ, foeltrañ, diwiriekaat, didalvesaat, dizervaat, didalvoudekaat ; 3. [mat.] mannelaat.

Anniversar n. (-s,-e) / **Anniversarium** n. (-s, Anniversarien) : [relij.] servij deiz-ha-bloaz g., oferenn penn-bloaz b.

anno Adv. : er bloaz ; *anno dazumal*, gwechall, gwechall gozh, meur a warlene a zo ; *von anno dazumal*, kozh-ebestel.

Anno Domini (A.D.) Adv. : er bloaz ... goude Hor Salver (g.H.S.).

Annonce b. (-,-en) : kemennadenn b., enmoulladur g. ; *eine Annonce in einer Zeitung aufgeben*, lakaat enmoullañ ur gemennadenn en ur gazetenn.

annoncieren V.k.e. (hat annonciert) : kemenn, degemenn, embann.

Annuale n. (-s,-) : [relij.] oferenn bemdez hed ur bloaz evit neb a zo aet d'an anaon (Gregor) b.

annualisieren V.k.e. (hat annualisiert) : bloaziekaat.

Annualisierung b. (-,-en) : bloaziekadur g., bloaziekaat g.

annuell ag. : [iouza.] bloaziek ; *annuelle Pflanze*, plant bloaziek str.

Annuität b. (-,-en) : skod bloaz g., paeadenn vloaz b., bloaztal g.

Nullator g. (-s,-en) : [mat.] mannelaer g. [liester mannelaeriu].

annullierbar ag. : torradus, freuzadus ; *nicht nullierbar*, anfreuzadus.

Nullierbarkeit b. (-) : torradusted b., freuzadusted b.

annullieren V.k.e. (hat nulliert) : dislavaroù, diskemmenn, didalvoudiñ, nullañ, freuzañ, foeltrañ, dispenn, terriñ, diwiriañ, diwiriekaat ; *einen Akt nullieren*, terriñ un akta ; *einen Befehl*

annullieren, nullañ un urzh, dislavarout un urzh roet en a-raok, diskemann un urzh roet en a-raok, distreiñ diwar ur gourc'hemenn, terriñ un urzh ; *eine Hochzeit annullieren*, freuzañ un eured ; *eine Ehe annullieren*, freuzañ un dimeziñ, dispenn un dimeziñ, terriñ un dimeziñ, dizimeziñ daou bried, dizeurediñ daou bried ; **2.** [mat.] mannelaat.

Annulierung b. (-,-en) : freuzidigezh b., freuz g., dispenn g., dispennerezh g., torr g., terridigezh b., diwiriekadur g. ; *Annulierung einer Hochzeit*, freuz-eured g.

Annulierungsverfahren n. (-s,-) : [gwir] keinad terriñ g.

Anode b. (-,-en) : [fizik] anod g. [liester anodoù].

anöden V.k.e. (hat angeödet) : enoeiñ, borodiñ, arabadiñ, darnaouiñ, nec'hañsiñ, terriñ e benn da, tarabazhiñ, hegaziñ, chigardiñ, ereziñ, bardellat.

Anodenbatterie b. (-,-en) : batiri anodek g., daspugner anodek g. [liester daspugneriou anodek].

Anodenkreis g. (-es,-e) : [fizik] amred anodek g.

Anodenspannung b. (-,-en) : [fizik] tredanvarr anodek g.

Anodenstrom g. (-s,-ströme) : [fizik] tredan anodek g.

anodisch ag. : [fizik] anodek.

Anodisation b. (-,-en) : [fizik] anotadur g., anotaat g.

anodisieren V.k.e. (hat anodisiert) : [fizik] anotaat.

Anodisieren n. (-s) : [fizik] anotadur g., anotaat g.

Anolyt g. (-en/-s, -el/-en) : [fizik] anolit g.

anomal ag. : ezreol, direizh, amreizh, direolie, espar, dreistordinal.

Anomalie b. (-,-n) : ezreolder g., amreishter g., amreishted b., direizhder g., amreizhder g. ; [stered.] *exzentrische Anomalie des Himmelskörpers*, gwariadenn ezkreizadel ar blanedenn b.

anomalistisch ag. : nesheolvanel, anomalistik ; *anomalistisches Jahr*, bloavezl nesheolvanel g., bloavezl anomalistik g.

Anomie b. (-) : anomiezh b.

anomisch ag. : anomek ; [bred., Durkheim] *anomische Selbsttötung*, emlazh anomek g.

anonym ag. : **1.** dizanv ; *anonym bleiben*, chom dizanv ; **2.** disin ; *anonymer Brief*, lizher disin g., lizher bastard g. ; *er ist der anonyme Briefschreiber*, eñ an hini eo a gas lizhiri bastard, eñ an hini eo a gas lizhiri disin ; *in anonymer Form*, hep reiñ e anv, ent-dizanav.

Adv. : ent-dizanav, hep reiñ e anv.

anonymisieren V.k.e. (hat anonymisiert) : lakaat da vezañ dizanavez ; *die Gesichter auf einem Bild anonymisieren*, dispisaat dremmou an dud war ul luc'hskeudenn.

Anonymisierung b. (-) : *die Anonymisierung eines Fotos*, an dispisaat g.

Anonymität b. (-) : dizanvded b., dizanvder g., dizanv g., dizanvegezh b. ; *seine Anonymität bewahren*, chom dizanav ; *um Wahrung der Anonymität bitten*, *um Anonymität ersuchen*, goulenn chom dizanav ; *seine Anonymität lüften*, *seine Anonymität aufgeben*, diskuliañ e anv gwirion ; *jemandes Anonymität enthüllen*, diskuliañ anv u.b., dizoleiñ anv u.b., reiñ an dizolo war u.b.

Anopheles-Mücke b. (-,-n) : [loen.] anofel g. [liester anofeled].

Anophthalmie b. (-) : [mezeg.] anoftalmiezh b., dilagadegezh b.

Anorak g. (-s,-s) : anorak g., chupenn anorak b.

anordnen V.k.e. (hat angeordnet) : **1.** renkañ, urzhiañ, urzhiata, kenurzhiañ, kenaizañ, kenstrollañ, kenstummañ, klenkañ, reizhañ, rezañ ; *künstlerisch anordnen*, *geschmackvoll anordnen*, arenkañ ; *in Reihen anordnen*, renkañ, lakaat a-renk, lakaat war-renk, lakaat a-renkennadou, steudañ ; *dichotomisch anordnen*, divrannañ ; *etwas zufällig*

anordnen, etwas *regellos anordnen*, diforzhekaat udb ; *neu anordnen*, adaozañ, adkempenn, adenkañ, adurzhiañ ; [louza.] *gegenständig angeordnete Blätter*, delioù keñverek ls. ; **2.** [dre heñvel.] gourc'hemenn, ordren, urzhiañ, urzhiata, reoliañ, dferañ, dekrediñ, divizout ; *die Mobilmachung anordnen*, gervel an holl d'an arme, kemenn galvadeg an holl d'an armoù, dekrediñ ar c'halvadeg veur ; *eine Arbeit anordnen*, reiñ urzh d'ober ul labour bennak, gourc'hemenn ober ul labour bennak ; *einen anderen an seiner Stelle abordnen und bevollmächtigen*, isdileuriañ u.b. ; **3.** [dre skeud.] aozañ ; *eine Versammlung anordnen*, aozañ ur vodadeg ; **4.** [sport, rugby] *angeordnetes Gedränge*, meskadeg urzhet b. ; **4.** [mat.] urzhiañ.

Anordnung b. (-,-en) : **1.** urzh g., urzhiadur g., renkadur g., kenaozadur g., kenaozerezh g., kenaozidigezh b., kenaozadenn b., aozadur g., kenstummadur g., kenurzh g., kenurzhiañ, kenurzhierezh g., kenstroll g., kenstrollad g., kenstrolladur g., kempennadur g., klenkadur, klenkerezh g., steuñvenn b. ; *künstlerische Anordnung*, *geschmackvolle Anordnung*, arenkadur g., kempennerezh g., kempennadur g. ; *Anordnung eines Hauses*, doareoù un ti ls. ; [kimiezh] *die Anordnung der Atome in einem Molekül*, lakadur an atom en ur volekulenn g. ; **2.** gourc'hemenn g., kemenn g., urzh g. ; *Nichtbefolgung einer Anordnung*, nac'h sujañ g. ; **3.** erverkadur g., erbedadenn b., erbed g., erbedadur g., kemennadur g., reolenn b., reizhenn b., reoliadur g., reolennadur g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhennadur g., ordrenañs b., arest g., diferadenn b., urzhreolenn b., krennlezenn b., deved b., dekred g., divizad g. ; *Anordnung des Präfekten*, diferad prefedel g.

anorektal ag. : [mezeg.] *fraezhyoulc'hel* ; *anorektale Inkontinenz*, dizalc'h war ar fank g., andalc'h fank g., fankandalc'h g.

anorektisch ag. : [mezeg.] anilbouedek, disnaonel, disnaonek.

Anorexia b. (-) / **Anorexie** b. (-) : [mezeg.] anoreksiezh b., anilboued g., disnaon g. ; *psychogene Anorexie*, disnaon bredel g.

anorganisch ag. : [kimiezh] anorganek, anvev, anvevel ; *anorganische Chemie*, meingimiezh b. ; *Spezialist auf dem Gebiet der anorganischen Chemie*, meingimouri g.

anormal ag. : direizh, amreizh, ezreol, direol, direolie, espar, dreistordinal.

Anormalität b. (-,-en) : ezreolder g., amreishter g., amreishted b., direizhder g., amreizhder g.

Anosmie b. (-) : [mezeg.] anc'hwesha g.

Anovulation b. (-) : [bev.] andozv g.

Anoxie b. (-) : [mezeg., bev.] anoksiezh b., diouer a oksigen g.

anoxisch ag. : [mezeg., bev.] anoksek.

anpacken V.k.e. (hat angepackt) : **1.** pegañ war, kregiñ e, tapout krog e, kaout krog e ; *eine Arbeit anpacken*, pegañ war un tamm labour, stagañ gant ul labour, en em lakaat ouzh un tamm labour, en em gemer ouzh ul labour ; *eine schwere Arbeit anpacken*, en em arastiñ ouzh un tamm labour diaes ; *jemanden brutal anpacken*, kregiñ ganus en u.b. ; [dre skeud.] *ein heikles Thema anpacken*, reiñ avel d'ar c'had, en em arastiñ ouzh ur c'hraf bubuik, stagañ gant ur c'hraf bubuik, digeriñ ur gaoz gwall skoemp ; **2.** *bei etwas anpacken*, reiñ un taol-skoaz evit ober udb, reiñ (dougen, teuler) dorn evit ober udb, reiñ un taol dorn evit ober udb, kregiñ e-barzh ; **3.** [dre skeud.] P. mont d'u.b./d'udb, en em gemer ; *jemanden hart anpacken*, kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, kas u.b. d'e doull, skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b.,

kavailhañ u.b., delazhiñ kunujennou war u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krgnat fri u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., paskañ e draou d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., kannañ e roched d'u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., mont rep (dak, reut) ouzh u.b., teñsañ kaer u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarmiñ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daoil d'u.b., gourdrouz u.b., ober un dañs hep soner gant unan bennak, langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b. ; *jemanden falsch anpacken*, mont d'u.b. a-c'hin d'e vlev, mont dre heg d'u.b. ; *er packt es falsch an*, n'en deus ket an doare d'en em gemer ganti, ne oar ket an tu d'ober an dra-se, n'en deus ket an ardremez mat, emañ o tebriñ e gig a-raok e soubenn, emañ o sevel an tour a-raok an aoter, emañ o troc'hañ e gerc'h a-raok e foenn, lakaet en deus an arar a-raok ar c'hilhorou, lakaet en deus an arar a-raok ar c'hezeg, mont a ra war e benn, ne oar ket en em gemer diouzh ober an dra-se, lakaet en deus lost ar c'harr a-raok, kregiñ a ra ganti dre ar penn foerell, kregiñ a ra ganti dre an tu fall, emañ oc'h ober ar rekin. **anpassbar** ag. : azasadus.

Anpassbarkeit b. (-) : azasadusted b.

anpassen V.k.e. (hat angepasst) : 1. azasaat, kevazasaat, lakaat da glotañ, lakaat da genglotañ, reizhañ, lakaat klenk, klenkañ, juntrañ, keidañ, jaojañ, kendoareañ ; *ein Kleid anpassen*, lakaat klenk ur pezh dilhad, lakaat c'hwек ur pezh dilhad ; *die Produktion der Nachfrage anpassen*, kenfuriañ ar c'henderc'h diouzh ar goulenn, keidañ (reizhañ) ar c'henderc'h ouzh ar goulenn, keidañ (reizhañ) ar c'henderc'h ouzh ezhommoù ar marc'had ; *den Kraftaufwand der gewünschten Leistung anpassen*, lakaat bech'diouzh ar strivou a zo d'ober ; 2. [loen., louza.] broelañ, gouennañ ; 3. [gwir h.a.] *dem Einzelfall anpassen*, hiniennaat, hiniennekaat, hiniennelaat.

V.em. : **sich anpassen** (hat sich (ak.) angepasst) : heñvelaat, en em heñvelaat, hevelebekaat, enteuziñ, entouzeziañ, en em akustumiañ gant an dud, emzereadekaat, kendoareañ ; *sich etwas (dat.) anpassen*, reizhañ e emzalc'h diouzh ubd, en em azasaat ouzh ubd, en em ober ouzh ubd, boazañ ouzh ubd, en em voazañ ouzh ubd, en em akoursiñ ouzh ubd, en em gustumiñ ouzh ubd, mont klenk gant ubd, mont c'hwек gant ubd, mont diouzh ubd, tremen diouzh ubd, ober diouzh ubd, mont kloz gant ubd, klozañ gant ubd. ; *sich der Umgebung anpassen*, tremen diouzh ar bed en-dro d'an-unan, en em ober diouzh e endro nevez (diouzh e amva nevez), en em ober gant e endro nevez, boazañ ouzh e endro nevez, azasaat ouzh ar metou ; *sich den Umständen anpassen*, *sich den gegebenen Verhältnissen anpassen*, ober diouzh m'emañ kont, ober diouzh m'emañ an dro, en em ober diouzh an degouezhioù, ober diouzh an amzer, en em ober diouzh an amzer, ober diouzh stad an traoù, ober diouzh ma vez, ober diouzh an degouezhioù, ober diouzh ma tegouezh, ober diouzh an darvoudou, tremen diouzh an darvoudou ; *wir werden uns den Umständen anpassen*, ober a raimp diouzh ma troio an traoù, ober a raimp diouzh ma vo kont, graet e vo diouzh ma vo, graet

e vo diouzh ma vo an dro, graet e vo diouzh ma tegouezh, graet e vo hervez ma tegouezh, graet e vo diouzh an degouezhioù, graet e vo diouzh an darvoudou ; *sich dem geistigen Niveau seiner Zuhörer anpassen*, en em lakaat e resed e selaouerien, en em lakaat en ardremez e selaouerien, en em lakaat en akomod d'e selaouerien ; *sich der neuen Zeit anpassen*, arnevesaat, modernaat, nevesaat, bremaniaat ; *sich der Wetterlage anpassen*, doujañ d'an amzer, ober gant an amzer a ra ; *sie haben es nicht fertig gebracht, sich der neuen Zeit anzupassen*, n'o doa ket gouezet kordañ gant an amzer nevez.

Anpassung b. (-,en) : 1. keiderez g., keidañ g., keidadur g., boazadur g., heñvelekadur g., azasaat g., azasadur g., emazasadur g., akoursadur g., kenglotadur g., klotadur g., broeladenn b., broeladur g. ; *Anpassung eines Textes*, keiderez un destenn g., adaozadur un destenn g. ; *auf dem Weg der Anpassung*, dre geiderez, dre azasadur, dre voazadur, dre heñvelekadur ; *Anpassung an die Umwelt*, azasadur d'ar metou g. ; *mangelnde soziale Anpassung*, diazasted kedvuhezel b. ; *die mangelnde Anpassung an die Nachfrage*, an diazasted ouzh ezhommoù an nevid b. ; *Anpassung der Löhne an die Preisentwicklung*, ibiliadur ar goproù ouzh koust ar bevañ g., skeul wint ar goproù b., askevarzhadur ar goproù diouzh koust ar bevañ g. ; 2. [mat.] keidadur g. ; *lineare Anpassung*, keidañ linennek g.

anpassungsfähig ag. : gouest d'en em azasaat, azasadus ; *anpassungsfähig machen*, broellañ, boazañ, gouennañ, azasaat.

Anpassungsfähigkeit b. (-,en) : azasted b., azaster g., azasadusted b., azasaduster g., gouestoni azasaat b., barregezh d'en em voazañ b., galloudezh an azasadur b., azasaerezh g. ; *Anpassungsfähigkeit eines Motors*, gouestoni azasaat ur c'heflusker b., azasausted ur c'heflusker b. ; *mangelnde Anpassungsfähigkeit*, diazasted b., diazaster g.

Anpassungsschwierigkeiten Is. : diaezamantoù evit en em azasaat.

anpassungsunfähig ag. : anazasadus.

Anpassungsunfähigkeit b. (-) : anazasadusted b., anazasaduster g., diazasted b., diazaster g.

Anpassungsvermögen n. (-) : azasadusted b.

anpeilen V.k.e. (hat angepeilt) : [merdead.] *den Süden anpeilen*, skeiñ etrezek ar su (d'ar su, diouzh kostez ar su, etramek ar su), ober hent etrezek ar su, treiñ d'ar su (etrezek ar su, etramek ar su), pennañ war-zu ar su.

anpfählen V.k.e. (hat angepfählt) : [labour-douar] heujiñ, tintañ, perchañ, harpañ gant ur perch, peuliañ, harpañ gant ur peul, paluc'hat, peisellat, peiselliñ.

Anpfählen n. (-s) : [labour-douar] perchañ g., heujiñ g., peuliañ g. ; *das Anpfählen im Weinberg*, ar paluc'hadur g., ar paluc'hat g., ar peisellat g., ar peiselliñ g.

anpfeifen V.k.e. (pifff an / hat angepfiffen) : 1. dizarbenn, skandalat, rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], kas [d'u.b.] ; 2. [sport] *das Spiel anpfeifen*, sutal an taol-kregiñ.

Anpfiff g. (-s,-e) : 1. [sport] taol sutell kregiñ g., taol sutell digeriñ g., taol c'hwitell kregiñ g., taol c'hwitell digeriñ g. ; 2. P. teñsadenn b., kroz g., krozadenn b., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., langachadenn b. ; *er musste einen Anpfiff einstecken*, klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperou war an ton bras, gourdrouzet c'hwек e oa bet, klevet en doa e jeu, kroz en doa

Klevet, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, klevet en doa ur chapeled, klevet en doa e anv mat, roet e voe e stal dezhañ, storlok en doa klevet, klevet en doa e holl anviou, klevet en doa e seizh seurt ruz, klevet en doa ar seizh mil, klevet en doa e bater, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, lavaret e voe e begement dezhañ, rannet e voe e damm dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kannet e voe e roched dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, klevet en doa ur vuhez, malet e voe gros dezhañ, koueziet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, savet e voe e loaioudezhañ, roet e voe e begement da glevet dezhañ, roet e voe e stal dezhañ, roet e voe e bak dezhañ, tapet en doa e gouez, tapet en doa pironed, paket en doa pironou, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, tabutet e voe, klevet en doa trouz.

anpflanzen V.k.e. (hat angepflanzt) : 1. plantañ, pikañ, piketa, fourrañ, lakaat ; *Kohl anpflanzen*, pikañ kaol, piketa kaol, fourrañ kaol, lakaat kaol ; *Kartoffeln anpflanzen*, plantañ avaloù-douar, lakaat avaloù-douar, lakaat douar dindan avaloù-douar ; *Reben anpflanzen*, plantañ gwini ; 2. [labour-douar] gounit, ober, lakaat douar dindan udb.

Anpflanzung b. (-,en) : 1. plantañ g., planterezech g., pikañ g. ; 2. plantadenn b., plantadeg b., planteg b., planteiz g.

anpflocken / anpflocken V.k.e. (hat angepflockt / hat angepflockt) : ibiliañ, strapennañ, rasediñ, suañ, seulbennañ ; *Vieh anpflocken*, suañ chatal, rasediñ chatal, strapennañ chatal, seulbennañ chatal.

anpicken V.k.e. (hat angepickt) : beketal, pigosat, bekañ, bekat.

anpinkeln V.k.e. (hat angepinkelt) : P. ein Tier pinkelt jemanden an, staotañ a ra ul loen ouzh u.b.

anpinseln V.k.e. (hat angepinselt) : 1. livañ ; 2. tresañ gant liv, skrivañ gant liv.

anpirschen V.em. : sich anpirschen (hat sich (ak.) angepirscht) : 1. sich einem Tier anpirschen, tostaat sioul-sibouroun (sioul-ser, a bazioù kazh, a bazoù kazh, sioul-ribouleñ evel ul laer, didrouz evel un naer, a-dakot, a-davik, plarik, dre souch ha sioul, kempennik, sioul evel ul logodenn) ouzh ul loen bennak, tostaat ouzh ul loen bennak evel ar c'hazh war an erc'h ; 2. sich jemandem anpirschen, dont a-benn da dostaat dre sil ouzh u.b., en em silañ dre guzh betek u.b.

anpisSEN V.k.e. (hat angepisst) : P. 1. ein Tier pisst jemanden an, staotañ a ra ul loen ouzh u.b. ; 2. jemanden anpisSEN, dismantrañ spered u.b., ober grimoù d'u.b., degas fleuskeur d'u.b., daoubenniñ u.b., lakaat u.b. diaes en e benn, terriñ e benn d'u.b., bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ un amerdour, bezañ un torr-penn, bezañ ur c'holl-skiant, bezañ ur gwir bistri evit u.b., bezañ ur pezh hek evit u.b., bezañ un dismantr spered, bezañ hegaz, hegaziñ u.b., chigardiñ u.b., ereziñ u.b., dichekal u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., gaiañ u.b., ouroulat d'u.b., burutellañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., borodiñ u.b., tarabazhiñ u.b., arabadiñ u.b., atahinañ u.b. ; 3. jemanden anpisSEN, kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., karnajal war u.b., bleiziñ u.b., hujaotal u.b., troc'hañ hujaotoù gant u.b., huerniñ u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., dichekal u.b., hopal war u.b., huchal leoù-Doue war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor,

kunujañ u.b., kunujenniñ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., letaat u.b., lavaret traou d'u.b., ober trouz d'u.b., langachiñ u.b., todioniñ war u.b., rendaeliñ u.b., kanañ salmennoù d'u.b., chikanal u.b., chikanañ u.b., ober ar seizh seurt gant u.b., ober a bep seurt anviou gant u.b., reiñ anviou d'u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., foulhezañ u.b. a salmennoù, skeiñ kunujennoù gant u.b., krial war-lerc'h u.b., argarzhiñ u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., leuskel leoù spontus gant u.b.

Anpöbelei b.(-,en) : pilbegad g., chikan g., broc'h g., tabut g., dael b., trouz g., krogadeg b., meskadenn b., meskadeg b.

anpöbeln V.k.e. (hat angepöbelt) : jemanden anpöbeln, en em gemer ouzh u.b., klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastilhez, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., taskagnat.

anpochen V.gw. (hat angepocht) : skeiñ [ouzh udb, ouzh un nor].

Anprall g. (-s,-e) : stok g., enstok g., stokad g., stokadenn b., sak g., sakad g.

anprallen V.gw. (ist angeprallt) : stekiñ, tosiñ ; an etwas (ak.) anprallen, tosiñ udb, mont a-stok gant udb, mont a-stok d'udb, mont a-benn en udb.

anprangern V.k.e. (hat angeprangert) : [dre skeud.] jemanden öffentlich anprangern, lakaat u.b. war bedenn ar Sul, lakaat an hu war u.b., teurel ar bec'h war u.b., tamall u.b. a-ouez d'an holl, teurel an dismegañs war u.b.

anpreien V.k.e. (hat angepreit) : [merdead.] hopal war, hopal da ; ein Schiff anpreien, hopal war ur vag, hopal d'ur vag.

anpreisen V.k.e. (pries an / hat angepriesen) : meuliñ, kanmeuliñ ; seine Ware anpreisen, ober fougasoù gant e varc'hadourezh ; die Ware zu sehr anpreisen bedeutet, dass sie nicht leicht verkäuflich ist, re ginnig marc'hadourezh a zo ur merk n'eo ket hewerzh ; die Vaterlandsliebe anpreisen, prezeg karantez ar vro.

Anpressdruck g. (-s) : [tekn., fizik] nerzh gwaskañ g., nerzh pouzeañ g.

Anprobe b. (-,n) : esaeadenn b.

anproben / anprobieren V.k.e. (hat angeprobt // probierte an / hat anprobiert) : esaeañ, esa ; erneut anprobieren, neu anprobieren, adesaeañ ; ein Damenkleid anprobieren, esaeañ ur sae.

Anprobieren n. (-s) : esaeañ g., esaeadenn b. ; erneutes Anprobieren, adesaeañ g.

anpumpen V.k.e. (hat angepumpt) : P. jemanden anpumpen, truantal ouzh u.b., sunañ u.b., goro arc'hant digant u.b., goro u.b., sunañ gwenneien digant u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ (dibuskañ) e yalc'h d'u.b., krignat u.b.

anpussten V.k.e. (hat angepusst) : 1. c'hwezhañ, c'hwezhañ war, atizañ ; das Feuer anpussten, c'hwezhañ an tan, c'hwezhañ war an tan ; 2. puste mich nicht mit deinem Zigarettenrauch an ! kerzh diwar va zro gant da voged butun !

anquatschen V.k.e. (hat angequatscht) : jemanden anquatschen, komz ouzh u.b., kaozeal ouzh u.b., mont ouzh u.b.

Anrainer g. (-s,-) : [Bro-Aostria / Bro-Vavaria] karteriad g. [liester karteriz], annezed ar c'harter g. [liester annezidi ar c'harter], ribler g., ruad g. [liester ruiz], straedad g. [liester straediz].

Anrainerstaat g. (-es,-en) : 1. [mor] Stad arvorat b., Stad arvorek ; 2. [lenn, stêr] Stad c'hlannat b. ; 3. bro harzant b., bro ribler b.

Anrand g. (-s) / **Anrang** g. g. (-s) : [Bro-Aostria] lañs g., lañsadenn b., randon g., herr g., penn herr g., gwint g., frañchiz b., tizh g., red-lusk g., redadenn lusk b. ; *Anrand nehmen, einen Anrand nehmen*, kemer e lañs (e dizh, e randon, e lusk, e herr, e benn-herr, penn herr, herr, tizh, lañs, e frañchiz), klask e randon, ober ul lañsadenn, lañsañ.

Anranzer g. (-s,-) : P. teñsadenn b., krozadenn b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g.

anrasen V.gw. (ist angerast) : *anrasen, angerast kommen*, dont d'an tan ruz (a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'ar pevar lamm, d'an daoulamm ruz, d'an daoulamm mut, gant un tizh an diaoul, gant tizh ar mil diaoul, gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, a-benn-herr, a-bost, a-hast-kaer, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken a foeltr, gant tizh ken a finfoeltr, gant tizh ken a foec'h, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon).

anraten V.k.e. (räf an / riet an / hat angeraten) : *jemandem etwas anraten, aliañ d'u.b. ober udb, aliañ u.b. d'ober udb, kelenn u.b. d'ober udb, erbediñ udb d'u.b., erbediñ udb ouzh u.b., gourc'hemenn udb d'u.b. ; auf sein Anraten hin, war (diwar, diouzh, dre) e ali, diouzh e gelenn, diwar e ziviz, war e c'her, dre (war, diwar) e atiz.*

Anraten n. (-s) : kuzul g., ali g., erbed g., erbedenn b. ; *auf jemandes Anraten, dre (diouzh, war, diwar) ali u.b., diouzh kelenn u.b., diwar diviz u.b., war ger u.b, dre (war, diwar) atiz u.b.*

anrauchen V.k.e. (hat angeraucht) : 1. mogediñ, mogidellañ ; 2. eine Pfeife anrauchen, kramenniñ ur c'horn-butun, krazunelliñ ur c'horn-butun ; 3. eine Zigarre anrauchen, tanañ ur segalenn.

Anraunzer g. (-s,-) : P. teñsadenn b., kroz g., krozadenn b., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g.

anrechenbar ag. : da vezañ kontet, da vezañ dalch'et kont anezhañ, arzodadus.

anrechnen V.k.e. (hat angerechnet) : 1. *jemandem etwas anrechnen, lakaat udb war kont u.b., fakturenniñ udb d'u.b., fakturiñ udb d'u.b. ; Kosten auf ein Konto anrechnen, arzodiñ mizoù d'ur gont ; auf ein Konto anzurechnende Kosten, mizoù da arzodiñ d'ur gont ls. ; 2. [dre skeud.] lakaat e penn-kont, lakaat e-barzh, delc'her kont eus, teuler kont ouzh, reiñ pouez da, reiñ fed da, reiñ a fed da, ober fed da ; wir rechnen es ihnen hoch an, anaoudek-bras omp en o c'heñver a gement o deus graet evidomp, gouzout a ouzomp (dougen a reomp) grad vat dezho a gement o deus graet, en o dle e vimp biken evit ar pezh o deus graet evidomp, ur maen gwenn a zleomp dezho, kant trugarez a zleomp dezho ; es ist ihm hoch anzurechnen, dass er geruht, unter solchen Verhältnissen zu arbeiten, aluzen en deus o labourat en aozioù a seurt-se ; 3. als Fehler anrechnen, kontañ evel fazi, ober ur rebech eus udb, lakaat (udb) war roll ar fazioù, rebech udb d'u.b.*

Anrechnung b. (-,-en) : 1. fakturenniñ g., fakturiñ g., fakturadur g., [kont vank] arzodadur g. ; 2. lakidigezh e penn-kont b., lakidigezh e-barzh b. ; 3. [kenwerzh] didennadur g., didennad g., P. diskontadur g., diskont g. ; 4. *in Anrechnung, da dalvezout.*

Anrecht n.(-s,-e) : gwir g. ; *ein Anrecht auf etwas (ak.) haben, kaout gwir war udb. ; er hat kein Anrecht darauf, n'en deus dre wir perzh ebet en dra-se, n'en deus gwir ebet war an dra-se, an dra-se n'eo ket dleet dezhañ.*

Anrede b. (-,-n) : 1. prezegenn b. ; *feierliche Anrede, hareng g. ; eine feierliche Anrede halten, distagañ un hareng, harengañ* ; 2. galvad g. ; 3. [dre heñvel.] titl g., lesanv g.

Anredefall g. (-s) : [yezh.] vokativ g., tro-c'helver b., tro-c'halviñ b.

anreden V.k.e. (hat angeredet) : *jemanden anreden, komz ouzh u.b., kaozeal ouzh u.b., mont ouzh u.b., toullañ kaoz ouzh u.b., klask kaoziou gant u.b. ; jemanden per du anreden, komz (kaozeal, mont) dre "te" ouzh u.b., mont dre "te" d'u.b., mont dre "te" gant u.b., lavaret "te" d'u.b, teal u.b. ; er redet mich mit Sie an, mont a ra ouzhin dre "c'hwi" ; jemanden bretonisch anreden, mont ouzh u.b. e brezhoneg, mont d'u.b. e brezhoneg.*

anregen V.k.e. (hat angeregt) : 1. reiñ an taol-kregiñ, reiñ lañs (lusk, ul lañsadenn) da, reiñ kas d'udb, broudañ, brochañ, bountañ, luskañ, kefluskañ, flemmañ, atizañ, kentraouiñ, divisorilañ, divisoraañ, truchañ, reiñ al lañs kentañ da, degas c'hoant da, enaouiñ, elumiñ, arabadiñ war, poulzañ, divorediñ, awenañ, birvilhañ, lakaat birvilh en u.b., erluskañ, reiñ kas da, lakaat kas e, bevaat, buhezekaat, bividikaat ; *etwas wieder anregen, reiñ ul lusk nevez d'udb ; Literatur muss die Gefühle anregen, digant al lennegezh e c'hortozer from ; sein Vortrag regte uns an, broudet (kentraouet) e voemp gant e brezegenn, degas a reas e brezegenn startijenn deomp, tommet en doa hor c'halonou gant e brezegenn* ; 2. *angeregte Unterhaltung, angeregte Diskussion, diviz entanet g., breutadeg entanet b., kaoz leun a virvilh b., kaoz virvidik b., kaoz vras etre tud 'zo b., kaoz kaer etre tud 'zo b., tabut g., trouz g., breutadeg taer b. ; 3. [dre astenn.] einen Plan anregen, reiñ ali da gas ur raktres bennak da benn, kinnig ur raktres ; 4. [fizik] argridañ ; ein Atom anregen, argridañ un atomenn.*

anregend ag. : atizus, broudus, kentraous, fraouaus, annouguis, lañsus, luskus, imbroodus, awenekaus, awenus, mouskinnigus, bevaus, buhezekaus, bividik, dec'halvus ; [mezeg.] *anregendes Mittel, louzoù broudañ g., louzoù atizus g., danvez broudañ g., danvez nerzh g., brouduzenn b., kentrigad g., kentrigenn b., atizenn b., kentraouer g. [liester kentraouerioù], fraouer g. [liester fraouerioù].*

Anreger g. (-s,-) : brouder g., atizer g., awener g., enaouer g., annouger g., pennluskur g., lañsadenn gentañ b.

Anregung b. (-,-en) : 1. atiz g., atizerez g., broud g., broudad g., broudadur g., brouderezh g., keflusk g., trucherez g., intrudu g., lañs g., lañsadenn b., lusk g., emlusk g., emluskerez g., annougerezh g., enaoudigezh b. ; *die Anregung geben, reiñ an taol-kregiñ, flemmañ, reiñ lañs da, broudañ, luskañ, reiñ lusk da, reiñ al lañs kentañ da ; auf seine Anregung hin, war e intrudu, war (diwar, diouzh, dre) e ali, diouzh e gelenn, diwar e ziviz, war e c'her, dre (war, diwar) e atiz ; 2. [fizik] argrid g.*

Anregungsmittel n. (-s,-) : louzoù broudañ g., louzoù atizus g., danvez broudañ g., brouduzenn b., kentrigad g., kentrigenn b., atizenn b.

anreiben V.k.e. (rieb an / hat angerieben) : 1. rimiañ, ruzañ, frotañ, taravat ; 2. [livioù] malañ, braeañ, toueziañ, meskañ, kemmeskañ, fulhañ, kejñ ; *Farben anreiben, malañ liv.*

anreichern V.k.e. (hat angereichert) : 1. pinvidikaat, arfonnañ ; *angereicherter Brennstoff, danvez loskus arfonnet g., losk arfonnet g. ; angereichertes Uran, uraniom arfonnet g. ; Uran anreichern, arfonnañ uraniom ; mit Vitaminen angereichert,*

vitaminet ; **2.** [douaroū] temzañ, trempañ, drusaat, lardañ ; *mit Mist anreichern*, gardennañ teil, temzañ (trempañ, kardellat, lardañ) gant teil, teilañ, teilekaat, andevarat ; *einen Acker mit Jauche anreichern*, fennañ dour-hañvouez war ur park, teuler hañvouez war ur park, hañvoueañ ur park ; *mit Algen anreichern*, *mit Tang anreichern*, bezhinañ, goumonañ ; *einen Acker mit Asche anreichern*, *einen Acker mit Düngemitteln anreichern*, luduañ ur park, strewiñ ludu war ur park, teuler ludu war ur park ; **3.** [bev.] *mit Sauerstoff anreichern*, oksigenañ.

Anreicherung b. (-en) : [nukl.] arfonnañ g. ; [bev.] *Anreicherung mit Sauerstoff*, oksigenañ g., oksigenadur g.

anreihen V.k.e. (hat angereiht) : **1.** renkañ, lakaat a-renk, lakaat war-renk, lakaat a-renkennadoù, regennañ, steudañ ; **2.** [perlez] strobañ / strollañ (Gregor), rollañ ; **3.** braswriat, krafañ. **Anreim** g. (-s,-e) : [barzh.] kenganez b., klotenn-gensonenn b., kensonerez g.

Anreise b. (-n) : **1.** beaj dont b., hent dont g. ; **2.** degouezh g., donedigezh b. ; *du wirst wohl deine Anreise verschieben müssen*, ret e vo dit diwezhataat da zont, ret e vo dit daleañ da zont.

anreisen V.gw. (ist angereist) : **1.** bezañ o tont ; **2.** degouezhout, erruout.

Anreisetag g. (-es,-e) : deiz degouezhout g., dervezh ma tleo d'u.b. en em gavout g.

anreißen V.k.e. (riss an / hat angerissen) : **1.** regiñ un tammig, damfregañ ; **2.** boulc'hañ ; *er hat sein Vermögen ganz schön angerissen*, boulc'het mat eo ezanvez gantañ, ur boulc' brav en deus graet en ezanvez ; **3.** klaviañ, klaouiñ ; *einen Fisch anreißen*, klaviañ ur pesk, klaouiñ ur pesk, disvantañ, gwanañ ur pesk, higennañ ur pesk ; **4.** [kenwerzh] hoalañ, loaviñ, lubaniñ, dedennañ, sorc'henniñ, bountañ udb war u.b. ; **5.** [tekn.] **a)** merkañ, tresañ, linennañ ; *Linien anreißen*, tresañ linennou, linennañ ; **b)** [engraverezh] divouedañ ; **6.** *ein Thema anreißen*, damvenegiñ udb, divleviñ udb (Gregor), komz diwar dremen eus udb, komz diwar nij eus udb, komz diwar vont eus udb, komz eus udb diwar mont ha hanter vont, spinac'hañ ar materi ; **7.** *ein Zündholz anreißen*, frotañ un alumetezenn, rimiañ un alumetezenn ouzh he boest, tanañ ur chimikenn, enaouiñ un alumetezenn, trekiniñ un alumetezenn. Anv-gwan verb **angerissen** : P. [dre skeud.] drev, digadao, kazed, hanter gazeg, goudommet, loufok, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henou, badaouet, ur banne e-barzh e fas, suilhet, damvezv, abafet, krakvezv, rousvezv, gouvezy, brizhvezv, tarvezv, luron, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, tommet dezhañ, tommekid dezhañ, tommet d'e Benn, penndommet, chokolad, sañson, a-strew, tomm e glipenn ; *er ist dauernd angerissen*, hennez a vez mezv-divezv atav, dalc'hmat e vez goret e forn. **Anreißer** g. (-s,-e) : [tekn.] treser g. [liester treserien].

anreißerisch ag. : *anreißerische Reklame*, bruderezh a daol trañch, bruderezh safarus g., bruderezh morzhol g.

anreiten V.k.e. (ritt an / hat angeritten) : **1.** tostaat [ouzh udb] war-varc'h ; **2.** [lu] tagañ war-varc'h ; **3.** *ein Pferd anreiten*, pleustriñ (dresañ, reizhañ, embreger, doñvaat, dic'houzeañ) ur marc'h.

V.gw. (ritt an / kam angeritten) : tostaat war-varc'h ; *angeritten kommen*, dont war-varc'h.

Anreiz g. (-es,-e) : **1.** atiz g., broud g., hoal g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g., krampinell b., chalm g. ; *einen Anreiz ausüben*, atizañ, isañ ; *einen Anreiz in sich fühlen*, santout ur broud en e greiz, bezañ dedennet (troet) gant

u.b./fdb, bezañ douget d'u.b./fdb, bezañ lusket gant ur broud diabarzh ; **2.** digarez g., abeg g., tro b., lec'h g.

anreizen V.k.e. (hat angereizt) : broudañ, brochañ, bountañ, luskañ, atizañ, flemmañ, bevaat, kentraouiñ, truchañ, feulzañ, imoriñ, divisorzañ, divisorilañ, erluskañ, luskañ war-raok, degas c'hoant da, hilligañ, ober hillig da ; *Literatur muss die Gefühle anreizen*, digant al lennegezh e c'hortozer from.

anreizend ag. : atizus, broudus, annougus, lañsus, luskus, tennus.

Anreizmittel n. (-s,-) : broud g., brouderezh g., atiz g., hillig d'ar spered g.

Anrempe diebstahl g. (-s,-diebstähle) : laerezh a-skrap dre vountañ war an dud g.

anrempe�n V.k.e. (hat angerempelt) : P. **1.** bountañ, bountañ war, reiñ un taol-peuk da, peukañ, stekiñ ouzh, tourtañ, tosiñ, mont a-stok gant, mont a-stok da, mont a-benn e ; **2.** *jemanden anrempe�n*, en em gemer ouzh u.b., klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastilhez, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., taskagnat.

anrennen V.gw. (rannte an // kam angerannt / ist angerannt) :

1. deredek, delammat, dec'haloupat ; *angerannt kommen*, dont d'ar red, deredek, dont en ur redek, dont en ur red, dont en un taol red, dont en ur redadenn, dont d'ar red, degouezhout en ur bostañ, degouezhout diwar red, erruout war red, dec'haloupat, delammat, dont diwar-herr, denijal ; **2.** gegen etwas anrennen, **a)** stekiñ (tosiñ) ouzh udb, tourtañ udb ; **b)** tagañ udb, arsailhañ udb, bale war udb, fardiñ (strimpiñ) war udb, plaouiañ war udb ; *die Feinde rannten gegen unsere Linien an*, an enebourien a ziruilhas war hol linennou ; **3.** [dre skeud.] übel anrennen, degouezhout digoulzik (en digoulz, d'ur c'houlz fall, e gwall amzer), kouezhañ paour, erruout a greiz-peb-kreiz, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz.

V.k.e. (rannte an / hat angerannt) : **1.** *jemanden anrennen*, stekiñ (tosiñ) ouzh u.b., tourtañ u.b. ; **2.** tagañ, arsailhañ, fardiñ (strimpiñ) war, plaouiañ war, bale war ; *die Feinde rannten unsere Linien an*, an enebourien a ziruilhas war hol linennou.

Anritte b. (-n) : **1.** kanastell [liester kanastelloù, kenestell] b., listrier g. [liester listrieroù], beselier g. [liester beselieroù / beseliri], besier g. [liester besieroù], taol-servij b., kredañs b., palier g. [liester palieroù], dresouer g. [liester dresoueroù] ; **2.** adkegin b.

Anrichtezimmer n. (-s,-) : adkegin b.

anrichten V.k.e. (hat angerichtet) : **1.** servijout, kas war an daol ; es ist angerichtet, prest eo koan, prest eo ar pred, staliet eo pep tra, deuit d'ho koan, ouzh taol ! ; **2.** [kegin.] dresañ ; *den Reis kranzförmig anrichten*, dresañ ar riz war-gelc'h ; *den Braten auf die Schüssel anrichten*, dresañ ar rost war ar plad ; *die Suppe anrichten*, aozaañ soubenn ; **3.** [kenwerzh] *Fleischstücke für den Verkauf anrichten*, parañ tammoù kig ; **4.** [dre heñvel.] *Schaden anrichten*, domajañ, domajiñ, devoudañ freuz, degas reuz, plantañ (hadañ) freuz ha reuz, ober droug, freuzañ, diframmañ, draillhañ, gwastañ, glac'hariñ, gwatalañ, dismantrañ, lakaat an dismantre, lakaat (plantañ) freuz, ober e reuz, ober e freuz, ober freuz, degas freuz, ober gaou, ober distruj, teuler ar wast ; *er hätte keinen großen Schaden angerichtet*, n'en dije ket graet ur pikol droug ; *das Unwetter hat in den Gärten und Feldern schlimme Verwüstungen angerichtet*, gwallaozet (gwatalet) eo bet al liorzhou hag ar parkeier gant an taolad amzer fall, lakaat en deus ar barrad gwallamzer al liorzhou hag ar parkeier en un

dizalbad spontus, glac'haret eo bet al liorzhōù hag ar parkeier gant an taolad amzer fall ; *der Sturm hat erhebliche Schäden angerichtet*, glac'haret (gwatalet) eo bet ar vro gant ar gorventenn, bras eo an droug a zo c'hoarvezet e-kerzh ar gorventenn, drastus (gwall wastus, gwallreuzus, reuzus) eo bet an taol gwallamzer, gwallou a-leizh a zo bet degaset gant ar gorventenn, ar gorventenn he deus taolet ar wast war ar vro, kribet rust eo bet ar vro gant ar gorventenn, bras eo ar gwallou devoudet gant ar gorventenn, bras eo ar c'holloù degaset gant ar gorventenn ; *ein wüstes Durcheinander anrichten*, *ein furchtbare Chaos anrichten*, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz, hadañ freuz ha reuz, degas reuz, lakaat reuz ; *ein Blutbad anrichten*, lazhañ a-vras, lazhadegañ, beuziñ ur vro er gwad, skuilhañ gwad a-liñvadou ; 3. [goapaus] *da haben Sie ja was Schönes angerichtet !* ma, prop eo ! bremañ emaomp kempenn ganti ! setu aze ur gempenn ! c'hw'i 'oar anezhi 'vat ! diouzh ar c'hentañ ! eus ar c'hentañ ! sell aze ul luz dezhi ! brav emaomp ganti ! sed aze un taol-kaer ! un taol-kaer hoc'h eus graet aze ! setu aze ur soubenn vrav ! aze emañ ar boch ! fresk omp bremañ ! gounezet hon eus hon devezh !

Anrichtetisch g. (-es,-e) : taol-servij b., kredañs b.

Anrichtezimmer n. (-s,-) : adkegin b.

Anrichten n. (-s) : arenkadur g., terkerezh g. ; *das Anrichten von Fleischstücken für den Verkauf*, ar paradur g., ar parañ g. **anriechen** V.k.e. (roch an / hat angerochen) : musa, musat, c'hweshaat, c'hwesha, ruflañ, fronal, frondiñ.

Anriss g. (-es,-e) : 1. [tekn.] raktres g., raktresad g., raktresañ g., raktresadur g., raklinennad b., raklinennadur g. ; 2. [sport] roeñvad kreñv b., roeñvadenn greñv b. ; 3. [douarouriezh] resed g. ; *präkambrische Anrisse*, resedoù rakkambrian ls.

Anritt g. (-s,-e) : 1. [kezeg] embregerezh g., pleustridigezh b. ; 2. [dre astenn.] degouezh war varc'h g., donedigezh war varc'h b. ; 3. [lu] tagadenn war-varc'h b.

anritzen V.k.e. (hat angeritzt) : krabisat, krafignat, ribiñsat, skrabaañ ; *die Haut leicht anritzen*, grasiñ ar c'hoc'h'en, krabisat ar c'hoc'h'en diwar-c'horre, krabisat ar c'hoc'h'en a-ziarw-c'horre, krafignat ar c'hoc'h'en diwar-c'horre, krafignat ar c'hoc'h'en a-ziarw-c'horre, ribiñsat ar c'hoc'h'en diwar-c'horre, ribiñsat ar c'hoc'h'en a-ziarw-c'horre, klisiañ ar c'hoc'h'en, spinañ ar c'hoc'h'en ; *das Brot vor dem Backen anritzen*, bruskenniñ ar bara ; *angeritztes Brot*, bara bruskennet g.

anrollen V.k.e. (hat angerollt) : 1. bountañ war, ruilhal ; 2. chalbotat, charreat, treuzdougen.

V.gw. (ist angerollt) : 1. dont en ur c'harr-tan ; 2. kregiñ da ruilhal ; 3. mont en hent, en em lakaat en hent, diloc'hañ, loc'hañ kuit, mont kuit.

anrosten V.gw. (ist angerostet) : merglañ.

anrösten V.k.e. (hat angeröstet) : krazañ, grilhañ, suilhañ.

anrüchig ag. : skoemp, amjestr, arvarus, disur, douetus, brudet fall, gwallvrudet, gwall-e-vrud, hudur, pebret lik, lik, lor, born, orgedus, gadal, ramp, dizabolu, brein, skeudik, diskramail, dibrenn, kras, serzh ; *ein anrüchiges Haus*, un ti born g., un ti gwallvrudet g., un ti gwall-e-vrud g., un ti da ziwall outañ g. ; *in anrüchigen Kneipen verkehren*, redek an touolloù fall.

Anräuchigkeit b. (-) : hudurniezh b., hudurnez b., likaouerezh g., gadaliezh b., loudouriez b., lousterioù ls., librenteñ b., likenteñ b.

anrücken V.k.e. (hat angerückt) : bountañ, bountañ war, kas, lakaat kichen-ha-kichen, lakaat chouk-ha-chouk.

V.gw. (ist angerückt) : tostaat, denesaat ; *feindliche Truppen rücken an*, soudarded enebour a zo o tostaat.

anrudern V.k.e. (hat angerudert) : etwas *anrudern*, roeñvat war-zu ubd, mont a-roeñv war-zu ubd, mont a-roeñvat war-zu ubd, mont a-dao roeñvoù war-zu ubd, mont diwar roeñvoù war-zu ubd.

V.gw. (ist angerudert / kam angerudert) : 1. tostaat a-roeñv, tostaat a-roeñvat, tostaat a-dao roeñvoù ; 2. [merdead.] kostezañ a-dao roeñvoù, kostezañ a-roeñv, kostezañ a-roeñvat, abourzhañ a-dao roeñvoù, abourzhañ a-roeñv, abourzhañ a-roeñvat.

Anruf g. (-s, Anrufe) : 1. [pellgomz] pellgomzadenn b., galv g., galvadenn b. ; [dispredet] *Anruf im Ortsverkehr*, pellgomzadenn en diabarzh kér b. ; [dispredet] *Anruf im Fernverkehr*, pellgomzadenn en diavaez kér ; *einen Anruf entgegennehmen*, diskregiñ ar pellgomzer ; 2. galv g., galvad g., galvadur g., galvadenn b., hop g., hopad g., hopadenn b., youc'hadenn b., huch g., huchadenn b. ; 3. kemenn groñs g., gourc'hemenn g., urzh g.

Anrufbeantworter g. (-s,-) : responder pellgomz g. [liester responderioriù pellgomz], boest komz b. ; *fernabfragbarer Anrufbeantworter*, *Anrufbeantworter mit Fernabfrage*, responder pellgomz pellatersadus g. ; *eine Nachricht auf dem Anrufbeantworter hinterlassen*, lezel ur giminiadezh er responder ; *Anrufbeantworter mit Aufzeichnungsfunktion*, responder-enroller g.

anrufen V.k.e. (rief an / hat angerufen) : 1. gervel ; *ein Schiff anrufen*, hopal d'ur vag, huchal d'ur vag ; *die Feuerwehr anrufen*, gelver paotred an tan ; *die Polizei anrufen*, gelver ar polis ; *er rief mich um Hilfe an*, gelver a reas ac'hanoñ war e sikour ; 2. jemanden anrufen, pellgomz d'u.b. ; *ich werde Sie anrufen*, ho kelver a rin, gelver a rin ac'hanoç'h ; und Sie werden mich oder meinen Bruder anrufen ? ha me pe va breur eo a c'halvot ? ; *er soll mich heute Abend anrufen*, emañ da bellgomz din fenoz ; *jemanden noch einmal anrufen*, adpellgomz d'u.b. ; 3. [dre skeud.] zum Zeugen anrufen, kemer u.b. da dest, kemer u.b. evit test, gervel u.b. da dest (Gregor) ; 4. das Gericht anrufen, arhopañ al lez-varn, sevel un eriol ; *ein höheres Gericht anrufen*, teuler galv, ober galv, mont war c'halv, teurel engalv eus ur varnadenn, engervel ; 5. [relif] aspediñ ; Gott anrufen, goulenn sikour digant Doue, pediñ Doue ; 6. den Himmel zum Zeugen anrufen, gervel (kemer) an Neñv da dest, touïñ dre an Neñv.

Anrufer g. (-s,-) : kengomzer g. [liester kengomzerien], pellgomzer g. [liester pellgomzerien].

Anrufung b. (-,en) : 1. galv g., galvad g. ; 2. [relif] galvadenn b., aspedenn b. ; *auf die vorgetragenen Anrufungen einer Litanei mit einem Gebetsruf antworten*, respont ouzh ul letaniou, respont d'ul letaniou ; 3. [gwir] arhop g., arhopadenn b.

Anrufungsformel b. (-,n) : garm aspediñ g., lavarenn aspediñ b.

Anrufweiterschaltung b. (-,en) : dasparzh pellgomzadennoù g.

Anrufzeichen n. (-s) : soniri bellgomz b., sonerezh pellgomz g.

Anrufzentrale b. (-,n) : kreizenn bellgomz b.

anröhren V.k.e. (hat angerührt) : 1. stekiñ ouzh [pennrann stok-], stekiñ e zorn ouzh, lakaat e zaouarn war, touch, touch ouzh, touch da ; noch einmal anröhren, adstekiñ ; bitte, das Brot nicht anröhren ! na stokit ket ho torn ouzh ar bara, mar plij ! na lakait ket ho taouarn war ar bara, mar plij ! na gemitit ket ar bara gant ho taouarn, mar plij ! na douchit ket ar bara ouzh ho taouarn ! arabat touch d'ar bara ! arabat touch ouzh ar bara ! ; *röhre mich nicht an*, na stok ket ennon ! na stok ket

ouzhin ! na stok ket da zorn ouzhin ! na douch ket ac'hanon ! na lak ket da grabanoù lous warnon ! ; *seht zu, dass nichts angerührt wird*, diwallit na vefe stoket ouzh mann ebet ; *leicht anröhren*, spinañ, klisiañ, rezañ ; *keinen Tropfen Alkohol anröhren*, tremen hep takenn ; **2.** meskañ, diveskañ, basañ, mezañ, merat, dorloïñ, embreger, distrempañ ; *Gips anröhren*, distrempañ plastr, diveskañ plastr ; *eine Majonäse anröhren*, sevel ur maionez ; *Mehl mit Wasser anröhren*, distrempañ bleud gant dour, diveskañ bleud gant dour.

anröhrend ag. : fromus, teneraus, tenerus, esmaeüs, trivlius.
ans = *an das*.

Ansaat b. (-) : haderezh g., hadañ g.

ansäen V.k.e. (hat angesät) : lakaat an here war, lakaat had war, hadañ [ur pezh douar], lakaat [ur pezh douar] dindan had.

Ansage b. (-,-n) : kemenn g., kemennadenn b. ; *Ansage eines Besuches*, kemenn ur weladenn g., kemenn emañ u.b. o tont g. ; *[kartouù] die Ansage haben*, bezañ e dro da zibab al liv, bezañ e dro da zibab ar rummad kartoù ; *[skingomz] Ansage im Rundfunk*, **a)** kinnig g., kinnigadur g. ; **b)** kemennadenn b. ; *eine Ansage durchgeben*, ober ur gemennadenn er skingomz, skingas ur gemennadenn ; *[eur] Zeitansage*, horolaj dre gomz g.

ansagen V.k.e. (hat angesagt) : **1.** kemenn, degemenn, reiñ da ch'houzout, reiñ da anaout, rakkemenn, kentkemenn, notenniñ, bannañ, reiñ avel da ; *seinen Besuch ansagen*, kemenn emeur o tont, kas kemenn emeur o tont ; *den Tag seines Besuchs ansagen*, degas ar c'helou d'u.b. eus an dervezh ma tleo d'an-unan en em gavout ; *[sellit iveau ouzh angesagt]* ; **2.** *[skinwel, skingomz] eine Sendung ansagen*, kinnig un abadenn.

ansägen V.k.e. (hat angesägt) : kregiñ da heskennat, heskennat un tamm, boucl'hañ gant an heskenn.

Ansager g. (-s,-) : **1.** *[skingomz, skinwel] kinniger* g., displesger g., komzer g., komzour g. ; **2.** *[cabared] kasour* g., buhezour g., lusker g., animatour g., ambilher g.

ansammeln V.k.e. (hat angesammelt) : berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, dastum, daspugn, kendaspugn, bodañ, tolpañ, strollañ, tolzennañ, gronnañ, danzen *[penrann danze]*, hogennañ ; *Geld ansammeln*, heoliañ arc'hant, gwrac'hellat paper, sevel arc'hant, teñzoriañ, kuzhiadañ, rastellat arc'hant, gronnañ arc'hant, danzen arc'hant, tolpañ arc'hant, rozellat arc'hant, berniañ arc'hant, berniañ.

V.em. : **sich ansammeln** (haben sich (ak.) angesammelt) : **1.** mont d'ober ur bern, mont d'ober bern, mont d'ober berniou, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoù, gorjañ, tolzennañ, kalzennañ, gronnañ, ober bern, krugellañ, yoc'hiñ, berniañ ; *der Dreck sammelt sich an*, sevel a ra al loustoni, berniañ a ra al loustoni, mont a ra al loustoni d'ober bern ; **2.** en em vodañ, bodañ, en em dolpañ, en em strollañ, en em zastum, kuilhañ ; *die Menge hatte sich auf dem Hof angesammelt*, gorjellet e oa an dud leun ar porzh, engroezet e oa an dud er porzh, bostet e oa an dud er porzh.

Ansammlung b. (-,-en) : **1.** dastumadur g., daspugnadur g., daspugn g., daspugnerezh g., kendaspugn g., serradur g., bern g., berniad g., berniadur g., tolzenn b., tolzennad b., tolp g., tolpad g., druih g., druihad g., maread g., touesk g. ; *[mezeg.] Eiteransammlung*, hogennad lin b. ; **2.** engroez g., pobl b., strolladenn b., strollad g., stroll g., bodad g., bodenn b., bodennad b., kuchenn b., kuchennad b., kudenn b., tolp g., tolpad g., tolpadeg b., emvodadeg b., toullad tud g., druih bras g., tud engroezet ls., tud vostadet ls. ; *eine Ansammlung Neugieriger*, ur guchennad klapazeien b., un tolpad klapazeien g., un tolpad tud kurius g., ur bodad klapazeien g., ur vodenn

glapezeien b., ur vodennad klapazeien b. ; *die Menschenansammlung löst sich auf*, en em zivodañ a ra an engroez, divodañ a ra an engroez, en em zidolpañ a ra an engroez ; *die Menschenansammlung löst sich langsam auf*, dichalañ a ra an engroez, difoulañ a ra ; **3.** *[douarouriezh] pochad* g. ; *Wasseransammlung*, pochad dour g.

Ansa peduncularis b. (-) : *[korf.] kizenn troad an empenn* b. **ansässig** ag. : annezet, diazezet, o chom ; *sich ansässig machen*, ober e anneze, dont d'ober e anneze, dont da chom en un tu bennak, diazezañ en un tu bennak, en em ziazezañ en un tu bennak, en em staliañ en un tu bennak, kevannezañ en un tu bennak, annezañ, dont da lec'hiañ en un tu bennak ; *in einem Gastland ansässiger Ausländer*, annezour g. *[liester annezourien]*, estren annezour g. *[liester estrenien annezour]* ; *die an der Küste ansässigen Ligurer waren ausgezeichnete Fischer und kühne Seeräuber*, al Ligured eus an aod e oa anezho, pesketaerien ampart ha morlaeron her, al Ligured eus an aod a oa pesketaerien ampart ha morlaeron her.

Ansässige(r) ag.k. g./b. : annezed g. *[liester annezidi]*, annezer g., annezadez b., annezerez b.

Ansässigkeit b. (-) : **1.** *gwirioù an annezidi* ls. ; **2.** fed da vezañ annezed g.

Ansatz g. (-es, Ansätze) : **1.** deroù g., penn kentañ g., lañs g., randon g., herr g., penn herr g. ; *auf den ersten Ansatz*, diwar an taol kentañ, ribus, war an taol, en taol kentañ, en un taol-kont ; *in den ersten Ansätzen steckenbleiben*, chom berr (boud) diouzhtu, chom dre an hent kerkent (kenkent) ha kroget, na vont pelloch'eg eteg an deroù, chom boud kerkent (kenkent) ha kroget ; *die ersten Ansätze zu dieser Arbeit*, an ervenn gentañ eus al labour-se b. ; *das Problem ist nicht einmal im Ansatz gelöst*, n'eo ket prest ar gudenn da ziluziañ, kalz a faot - n'eo ket c'hoazh dibunet ar gudenn, na tost da vezañ - ar gegeliad-se a chom da nezañ ; **2.** *[louza.] taol* g., struj str. ; **3.** *[kimiezh]* **a)** gouelezenn b., gouelezennad b., goueledenn b., lec'hidad g., lec'hidenn b., maskloù ls., dilavadur g., dilav g., gwaskadur g., koc'hien str., gwelead g., dichaladur g., tevaj g. ; **b)** angevezh g., ragaozad g. ; **4.** *[tekn.] pezh ouzhpennet* g., astell b., astenn g., astellenn b., klaouenn b., klaoutenn b., sutell b., skarv g., junt g., tarval g. ; **5.** *[sonerezh]* sutell b., beg-sutell g. ; **6.** *[tisav.] baleg* g., balir g. ; **7.** *[korf.] a)* lostennig ar vouzelenn dall g., divilhenn breñvek b. ; **b)** poent enlenañ g. ; **c)** *Halsansatz*, traoñ ar gouzoug g. ; **8.** *[kenwerzh]* prizadur g., prizachadenn b. ; **9.** *[mat.]* kevatalennadenn b. ; *mathematischer Ansatz*, denesadur jedoniel g.

Ansatzpunkt g. (-,-e) : **1.** poent moned g., poent deraouiñ g. ; **2.** elfenn b. ; **3.** *[tekn., fizik]* poent harp g.

Ansatzrohr n. (-,-e) : korzenn genstagañ b., korzenn skarvañ b., korzenn juntañ b., penn-korzenn g.

Ansatzstelle b. (-,-n) : *[korf.]* poent enlenañ g.

Ansatzstück n. (-,-e) : *[tekn.]* astell b., astenn g., astellenn b., klaouenn b., klaoutenn b., sutell b., skarv g., junt g.

ansatzweise Adv. : evit ur pezh, gant kemm ha ment, mui pe vui, tamm pe damm, muioc'h pe vui, muioc'h pe nebeutoc'h, mui pe nebeutoc'h, mui pe vihanoc'h, e keñver pe geñver, e poent pe boent, tu pe du, e tu pe du, en tu pe du, en un doare bennak, en ur mod, en ur mod bennak, en un tu, en ur c'hiz, en un doare, en un tu bennak, e feson pe feson, mod pe vod, e mod pe vod ; *ansatzweise zustimmen*, bezañ a-du betek ur poent a zo (betek ur serten poent, betek ur par).

ansäuferbar ag. : *[kimiezh]* trenkikadus, trenkadus.

ansäuern V.k.e. (hat angesäuert) : **1.** goellañ, lakaat goell e ; **2.** *[kimiezh]* trenkikaat, trenkekaat, goudrenkaat, trenkaat, aketeakaat.

ansäuernd ag. : [kimiezh] trenkaus, trenkikaus.

Ansäuerung b. (-,en) : [kimiezh] trenkikaat, trenkaat g., trenkekaat g.

ansaufen V.em. : **sich ansaufen** (säuft sich an / soff sich an / hat sich angesoffen) : *sich (dat.) einen ansaufen*, toulladiñ, lakaat e-barzh, kechañ, piardiñ, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, kargañ e boch, kargañ e doull, sammañ toulladoù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a win, kemer ur c'horfad gwin, tapout un tontonad (un dargreizad, ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, ur pifad, ur foñsad, ur picherad, ur jiletnnad, ur chupennad, un tognad, un troñsad, ur senkennad, un tortad, ur garg), lakaat un talad, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober un tortad, ober bos, ober ur pifad, mezviñ, peurvezviñ, sistra, bezañ o tisammañ diwar ar c'herlou, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lapañ, lipat, lonkañ, evañ en tu all d'e sec'hed, evañ leizh e gof.

ansaugen V.k.e. (hat angesaugt) : sunañ, chutellat, chugal ; *das Herz saugt das Blut an und stößt es dann aus*, ar galon a sun ar gwad ha diboullañ a ra anezhañ war-lerc'h, ar galon a sun ar gwad ha strinkañ a ra anezhañ war-lerc'h, ar galon a riboul hag a ziriboul ar gwad ; *einen Saugschlauch durch Ansaugen mit dem Mund füllen*, elumiñ ur gorzenn evit pibennañ.

V.em. : **sich ansaugen** (hat sich (ak.) angesaugt) : *sich an etwas (ak. pe dat.) ansaugen*, kregiñ peg en udb, chom a-grap ouzh udb.

Ansaugen n (-s) : chugerezh g., chut g., sunerezh g., sun g., sunadenn b., sunad g.

Ansaugrohr n. (-s,-e) : [tekñ.] tuellen degas b.

ansäuseln V.gw. : c'hwezhañ skañv.

V.em. : **sich ansäuseln** (hat sich angesäuselt) : [dre skeud.] *sich (dat.) einen ansäuseln*, damvezviñ.

ansausen V.gw. (kam angesaust) : *angesaust kommen*, erruout evel ur bleiz, erruout a-diz hag a-dag, degouezhout evel un tarzh avel.

anschaffen V.k.e. kemmus pe digemm (schuf an / schaffte an // hat angeschaffen / hat angeschafft) : 1. pourchas, prenañ, akiuzitañ, gouunit ; *sie hat mir Kleider angeschafft*, pourvezet he doa da'm gwiskañ ; *Rindvieh anschaffen*, saouta, en em saouta, prenañ saout ; *Möbel anschaffen*, prenañ (akiuzitañ) pezhioù arrebeuri ; 2. [kenw.] *Deckung anschaffen*, gwarantiañ.

V.em. : **sich anschaffen** (digemm) (hat sich (dat.) angeschafft) : 1. *sich etwas anschaffen*, pourchas udb, providañ udb, en em warnisañ ag udb, prenañ udb, akiuzitañ udb, gouunit udb ; *sich Rindvieh anschaffen*, saouta, en em saouta, prenañ saout ; *er hat sich Vieh angeschafft*, prenet en deus loen ; 2. kemer, kavout ; *sich Kinder anschaffen*, kemer bugale en e garg ; *sich eine Freundin anschaffen*, kavout ur vignonez, kavout fred, kavout karedig, P. ober ur vonami.

V.gw. : *anschaffen gehen*, en em wallañ, gastaouiñ, louvigezhiñ, labourat evel gast war ribr an hent, ober he forc'h, ober e bezh lêr.

Anschaffung b. (-,en) : 1. perc'hennidigezh b., prenadenn b., prenidigezh b., pren g., prenadur g., prenadezh b., akes g. ; *die Anschaffung einer Waschmaschine hat ihr das Leben erleichtert*, kavet he doa kerse war vat abaoe m'he doa prenet ur walc'herez, kerse war vat a oa ganti bezañ prenet ur walc'herez, kerse war vat a oa eviti bezañ prenet ur walc'herez, kavet he doa gratis bout prenet ur walc'herez, kavet he doa gras bezañ prenet ur walc'herez, gras e oa dezhi bezañ prenet ur walc'herez, da e oa ganti abaoe m'he doa prenet ur walc'herez, ar walc'herez he doa prenet he doa lakaet

aezamant en he buhez, ar walc'herez he doa prenet a oa bet un disamm kaer eviti, un distaal poan e oa bet eviti ar walc'herez he doa prenet, bourrusaet he doa he buhez o prenañ ar walc'herez-se ; 2. pourvezadur g. ; 3. [arc'hant.] pourvezadur g. ; 4. [tekñ.] enstaliadur g., staliadur g. ; 5. louvigezh b., gastaouerez g.

Anschaffungskosten ls. : 1. mizoù prenañ ls. ; 2. mizoù enstaliañ ls., mizoù stalian ls.

Anschaffungspreis g. (-es,-e) : [kenwerzh] priz prenañ g.

Anschaffungswert g.(-es,-e) : [kenwerzh] gwerzh prenañ g.

anschalten V.k.e. (hat angeschaltet) : enaouiñ, kregiñ, lakaat war elum, lakaat war enaou, elumiñ ; *Licht anschalten*, enaouiñ ar gouloù, kregiñ ar gouloù, elumiñ, elumiñ ar gouloù.

anschärfen V.k.e. (hat angeschärt) : [tekñ.] lemmañ, breolimañ, teneraat.

anschaubar ag. : ... a c'heller sellet outañ.

anschauen V.k.e. (hat angeschaut) : 1. arrestiñ ouzh, gweladuriñ, sellet ouzh, chom da welet, chom da sellet ouzh ; *jemanden anschauen*, rigadella war u.b., sellet pik ouzh u.b., digeriñ e zaoulagad war u.b. ; *jemanden verschlagen anschauen*, sellet a-gorn (a-gorn-lagad, a-dreuz, gant freilh e lagad, a-skizh) ouzh u.b., ober ur sell a-gorn d'u.b. ; *jemanden verächtlich anschauen*, sellet ouzh u.b. gant fae ; *ich habe ihn mir jetzt lange genug angeschaut*, peadra 'm eus gwelet anezhañ ; 2. [preder.] santout diouzh, nadiñ.

V.em. : **sich anschauen** (hat sich angeschaut) : 1. *sich (dat.) etwas anschauen*, arrestiñ ouzh udb, sellet ouzh udb, skeiñ un taol-lagad war udb, teuler ur sell war udb, ober ur sell war udb, chom da welet udb, chom da sellet ouzh udb, bizitañ udb ; *sich (dat.) eine Fernsehsendung anschauen*, chom da welet un abadenn skinwel, chom da sellet ouzh un abadenn skinwel ; *ich habe mir lange das Meer angeschaut*, chomet e oan pell da arrestiñ ouzh ar mor ; 2. [dre skeud.] padout gant udb, damasantiñ d'udb, gouzañ udb ; 3. *sich (ak.) anschauen*, ober ur sell an eil ouzh egile, sellet an eil ouzh egile.

V.gw. : *da schau einer an ! schau an ! gabell ! ganas ! ga ! gagn ! alato ! atoue ! daonet ! foeltr ! foute ! tanfoeltr ! fidamdoe ! fidamdoistik ! fidam ! fidambiche ! fidamble ! fidambue ! fidamchig ! fidamdoulla ! fidadaoula ! fidamdoule ! fidedoule ! fidamdoullig ! fidamdoukou ! fidamdoumen ! fidamdouen ! fidamdoupik ! fidamdousik ! fidamdoustac'h ! fididouic'h ! fidambutun ! fidampret ! fidanderv ! fidandouchenn ! fidazomen ! fidezouar ! fidezouchenn ! fidezoupenn ! fidou ! fidoue ! fidouenn ! fidouac'h ! fidoupenn ! fidoustach ! fidoustik ! fedam ! fedadouac'h ! fedamdouac'h ! fedamdoule ! fedamzoupenn ! fedamdousig ! fedamdoustek ! fedazouilher ! jarnigodik ! feiz da'm botoù ! feiz da'm daou vloaz ! feiz da'm distag ! feiz da'm douchig ! vantremorgenn ! vantredistag ! nondedistag ! nondedie ! nondegast ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mardiac'h ! mardoust ! mardoustac'h ! mardoustik ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! gast ar c'hast ! putenn ar c'hast ! gast a vicher ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! dampret vin ! daonet e vin !*

daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va ch'azh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va ch'azh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad kroc'hen kurunoù ! non de va ene !

Anschauen n. (-s) : sellerez g., arvestidigezh b., arvestadur g., arvesterezh g., gweledigezh b., gweled g. ; [relig.] das selige Anschauen Gottes, ar weledigezh wenvidik b.

anschaulich ag. : 1. sklaer, anat, eztaolus, just-ha-just, fraezh, meizadus ; *anschaulich machen*, livañ, taolenniñ, reiñ un doare eus udb, poltreziñ, pourtreziñ (Gregor), lakaat war zizolo, reiñ an dizolo [war udb], lakaat war wel, lakaat war ziskouez, roudennañ just-ha-just ; *anschaulich beweisen*, prouiñ dre ziskouez ; 2. nadel, nadek, nadidik, primveizek.

Anschaulichkeit b. (-) : sklaerde g., splannder g., eztaolusted b., meizadusted b., meizaduster g.

Anschauung b. (-,en) : 1. arvesterezh g., arvestidigezh b., gweledigezh b., gweled g. ; *der Buchhändler schickt ein Buch zur Anschauung*, kas a ra al levrier ul levr evit ma rafemp ur sell ennañ, kas a ra ar marc'hadour-levrioù ul levr evit ma skofemp un taol-lagad ennañ ; 2. soñj g., kredenn b., mennozh g., meno g., meizadenn b., danzead g., savboent g., gweladur [eus] g., gweledva g., sellboent g., sellad g. ; *meiner Anschauung nach*, da'm soñj, da'm meno, war va meno, hervez va meno, evit va c'heloù, evidon-me, me a gav din, war va soñj, war a gredan / war a soñjan (Gregor) ; *religiöse Anschauungen*, kreañsou ls. ; 3. [predet.] naderez g., nad g., nadadenn b., damgeal g., primveizad g., anaoud kentizhek g., mennozhiadur g., meizadur g. ; 4. [relig.] Anschauung Gottes, gwel gwenvidikaus g., gwel kevrinek g., gwel Doue g., gwel a Zoue g.

Anschauungskraft b. (-) : santadur g., naderez g., damgeal g.

Anschauungsmaterial n. (-s) : teuliadoù ls., teulioù ls.

Anschauungsvermögen n. (-s) : santadur g., naderez g., damgeal g.

Anschauungsunterricht g. (-s) : kelennadurezh pleustrek dre welet b.

Anschauungsweise b. (-,n) : meizadur g., mennozhiadur g.

Anschein g. (-s,-e) : doare g., neuz b., tres g., diavaez g., diavaeziou ls., enebañs b., man b./g., neuz-korf b., neuz-dremm b., neuziad b., neuziadur g., seblant g., spes g., spurmant g., stumm g., arvez g., gobari g., gwel g., gweled g., aer g., aeridigezh b. ; *den Anschein haben*, ... zu sein, bezañ an doare (an neuz) gant an-unan da vezañ ..., bezañ doare war an-unan da vezañ ..., bezañ doare d'an-unan da vezañ ..., kaout ar gobari da vezañ ..., diskouez bezañ ..., hañvalout bezañ ..., kaout doare da vezañ ..., seblantout (+ anv-gwan), stummañ (+ anv-gwan), stummañ da vezañ ..., bezañ treset da vezañ, bezañ neuz war an-unan da vezañ ... ; es hat den Anschein, als ob der Regen noch lange dauern werde, [Bro-Suis] es macht den Anschein, als ob der Regen noch lange dauern werde, keal da badout a zo gant ar glav ; sein Bett war nur ein Anschein von Bett, e wele ne oa nemet spes ur gwele ; sich den Anschein geben als ob, ober neuz ober udb, ober neuz d'ober udb, ober an neuz ober udb, ober an neuz d'ober udb, ober udb diwar neuz, ober van d'ober udb, ober an ezvan d'ober udb, ober ar mod d'ober udb, ober udb evit ar gwel, ober lusk a ober udb, ober sin a ober udb ; er gibt sich den Anschein, als ob er rau wäre, n'eo ket ken drouk m'en deus doare da vezañ, taer eo da welout ha laosk da c'houzout, diskouez a ra bezañ droukoc'h eget ma'z eo e gwirionez, n'eo ket ken taer

ha m'en deus an doare da vezañ, emañ o neuziañ bezañ drouk nemetken, emañ oc'h ober tron, muioc'h a ziskouez eget ma'z eo e gwirionez ; alle geben sich den Anschein, als ob sie einig wären, an holl a vez plaen diwar-chorre ; er gibt sich nur den Anschein, so zu sein, emañ oc'h ober van, emañ oc'h ober goap, emañ oc'h ober an asvan, emañ oc'h ober an neuz, n'eo ket evel m'en deus an doare da vezañ, kamm ki pa gar, emañ o neuziañ nemetken, emañ oc'h ober tron, muioc'h a ziskouez eget ma'z eo e gwirionez ; er gab sich den Anschein, als ob er weggehen wollte, ober a reas ar man e felle dezhañ mont kuit ; dem Anschein nach, da welet, din da welet, war a seblant, a-hervez, hervez, evit doare, doare 'zo, e-doare, diouzh ar mod, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, war a hañval, hervez gwelet, hervez ar gwel, evit ur gwel, diwar ur gwel, diouzh e welet, bete gwelet, diwar-chorre, diwar-benn, en diavaez, me 'laka, diouzh an doare, diouzh feson, 'm eus aon ; dem Anschein nach wollen sie sich nicht unterwerfen, ne welan ket e vefe lusk ganto plegañ, ne welan ket e vefe lusk ganto da blegañ, ne welan ket e luskfent da blegañ ; allem Anschein nach, hervez pep doare, evit doare, e-doare, hervez doare, hervez ar vrud, hervez ar gaoz, diouzh al lavarioù, hervez a laverar, hervez ar mod, hervez kleet, hervez kont, moarvat, emichañs, pechañs, diouzh ar mod, diouzh doare, diouzh an doare, diouzh feson, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, hervez gwelet, hervez ar gwel, evit ur gwel, diwar ur gwel, diouzh e welet, da welet, din da welet, bete gwelet, war a seblant, war a hañval, hervez an dailh, hervez doare, me 'laka, 'm eus aon, da grediñ ez eus e ..., kredapl, peadra 'zo da grediñ e ... ; allem Anschein nach wollen sie uns den Rücken kehren, lusk a zo ganto treiñ kein deomp, lusk a zo ganto da dreiñ kein deomp, luskañ a reont da dreiñ kein deomp.

anscheinen V.k.e. (schien an / hat angeschienen) : goulouaiñ (en tu gouzañv nemetken : bezañ goulouet), sklérjennañ.

anscheinend ag. / **anscheinlich** ag. : hervez ar gwel, da welet.

Adv. : hervez pep doare, hervez doare, hervez ar mod, evit doare, e-doare, moarvat, emichañs, pechañs, diouzh doare, diouzh an doare, diouzh feson, diouzh ar mod, diwar-chorre, diwar-benn, en diavaez, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, hervez gwelet, hervez ar gwel, evit ur gwel, diwar ur gwel, diouzh e welet, da welet, diouzh gwelet, din da welet, bete gwelet, hervez ar vrud, hervez ar gaoz, diouzh al lavarioù, war a gonter, hervez a laverar, hervez kleet, hervez kont, war a seblant, war a hañval, me 'laka, 'm eus aon, da grediñ ez eus e ..., kredapl, peadra 'zo da grediñ e ..., hervez an dailh, doare 'zo ; anscheinend soll der Krieg dieses Jahr zu Ende gehen, krediñ a reer e vo diwezh d'ar brezel er bloaz-mañ ; anscheinend wollen sie sich nicht unterwerfen, ne welan ket e vefe lusk ganto plegañ ; anscheinend wurde es häufig benutzt, evit doare e servije alies, evit doare e servije kalz ; anscheinend wird der Regen noch lange dauern, keal da badout a zo gant ar glav ; anscheinend ist es warm dort, treset eo da vout tomm eno, hañval e vefe e vez tomm eno ; ich möchte deinen Schwager nicht schlechtmachen, aber anscheinend hat er ein Problem mit Alkohol, n'eo ket evit kontañ droug (n'eo ket evit lavaret), mes da vreur-kaer a lonk betek re, 'm eus aon.

anscheißen V.k.e. (schiss an / an angeschissen) : 1. P. jemanden anscheißen, krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e Benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hewr u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz u.b., bezañ

e brete ouzh u.b., delazhiñ kunujennoù war u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krgnat fri u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., savantenniñ u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., stagañ boutoniuò war porpant u.b., lammat war boutoniuò u.b., en em arastin ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., reiñ ur c'houez d'u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor), ober trouz d'u.b., langachiñ u.b., todioniñ war u.b., rendaeliñ u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., lavaret traou d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouih d'u.b., pouilhañ u.b., karnajal war u.b., reiñ bazhadoù d'u.b., darc'hauïñ bazhadoù d'u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., mont dak (reut, rep) ouzh u.b. ; *er wurde angeschissen*, tapet en doa pironed, paket en doa pironoù, klevet traou en doa graet, klevet en doa ur vuhez, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, ur guchenn en doa klevet, klevet en doa e santa maria, gourdrouzet c'hwek e oa bet, klevet en doa ar gousperoù war an ton bras, klevet en doa e jeu, ur guchenn en doa paket, kroz en doa klevet, storlok en doa klevet, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, klevet en doa ur chapeled, klevet en doa e anv mat, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt ruz, klevet en doa ar seizh mil, klevet en doa e bater, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draou dezhañ, lavaret e voe e begement dezhañ, rannet e voe e damm dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kannet e voe e roched dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, koueziet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, klevet en doa ur vuhez ; 2. P. *jemanden anschießen*, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., lakaat da graziañ, reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., finesiñ ouzh u.b., tennañ siklezoñou d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouc'hiñ, punañ, tizhout, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwendnat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henou, tremen lost al leue dre c'henou u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall

d'u.b., touzañ e c'henou d'u.b. ; *er wurde angeschissen*, nezet brav e oa bet, tapet brav (tapet lous, paket sellet, tapet genaouek, toazet brav) e oa bet, riñset e oa bet e dreid dezhañ, bratellel e oa bet prop ha brav, kabestret (korvigellet, stranet, straniget, devet) e oa bet ha brav, louzet e oa bet brav ha kempenn, kaotet ha peget e oa bet prop ha brav.

anschicken V.em. : **sich anschicken** (hat sich (ak.) angeschickt) : *sich gerade anschicken, etwas zu tun, fardañ ober udb, bezañ war-dost d'ober udb, bezañ e termen d'ober udb, luskañ d'ober udb, bezañ a-wel d'ober udb, bezañ edañ ober udb, bezañ e-tro d'ober udb, bezañ e-tro d'ober udb, bezañ tost d'ober udb, bezañ o vont d'ober udb, bezañ war-bouez ober udb, bezañ war ober udb, bezañ war-nes ober udb, bezañ war ar mare d'ober udb, bezañ war bar d'ober udb, bezañ e par d'ober udb, bezañ war ar pare d'ober udb, bezañ war-sin ober udb, bezañ en ambroug d'ober udb, bezañ war an dare d'ober udb, bezañ war-zarev d'ober udb, bezañ war an tre d'ober udb, bezañ en ampoent d'ober udb, bezañ e-tal ober udb, bezañ e-tal d'ober udb, danzen ober udb, aozañ ober udb, bezañ o tiblasañ ober udb, pourchas ober udb, en em bourceas d'ober udb, alej ober udb, prientiñ ober udb, aveiñ ober udb, en em sterniañ d'ober udb, en em lakaat a-du (e tailh, e tres, e tu, war an tu, e tro, e doare, e par) d'ober udb, bezañ war var d'ober udb, bezañ war an taol d'ober udb, bezañ o nodiñ ober udb ; *sich zur Reise anschicken*, ober e bak da vont en hent, fardañ (prientiñ, aozañ, danzen) mont kuit, ober e zarbaroù a-raok mont da veajiñ, en em gempenn evit mont da veajiñ, ober e renkouù a-benn mont en hent, bezañ war vont kuit, prientiñ mont da veajiñ ; *sich zum Gehen anschicken*, bezañ war vont kuit, luskañ da vont kuit, bezañ o nodiñ mont kuit, sirañ e votoù, lardañ e dreid ; *als er sich zum Gehen anschickte*, pa voe war-nes mont kuit.*

anschieben V.k.e. ha V.gw. (schob an / hat angeschoben) : bountañ, bountañ war, poulzañ.

Anschlieber g. (-s,-) : 1. bounter g. [*liester bounterien*] ; 2. [dre skeud.] annouger g., deraouer g., atizer g., lusker g., krouer g., diazezer g., enaouer g., diaraoger g., degaser g., kentrador g., kentrader g., desezer g., enhenter g., lañsadenn gentañ b.

anschienen V.k.e. (hat angeschielt) : 1. sellet a-gorn ouzh ; 2. [dre skeud.] lugerniñ ouzh, dislugerniñ ouzh, stereddeniñ ouzh, luchañ ouzh, glaourenniñ war-lerc'h, c'hoantaat kenañ.

anschießen V.k.e. (schoss an / hat angeschossen) : 1. gloazañ gant un tenn ; *der Jäger hat den Eber nur angeschossen*, n'eo bet nemet gloazet an tourc'h-gouez gant tenn an hemolc'her ; 2. ein Gewehr anschließen, leuskel un nebeud tennoù gant ur fuzuilh evit esaeañ anezhañ.

V.gw. (schoss an // ist angeschossen / kam angeschossen) : 1. arsailhañ, fardiñ, strimpñ, plaouañ ; 2. [lu, sport] tennañ da gentañ ; 3. [kimiez] zu Kristallen anschließen, in Kristallen anschließen, kristalinekaat ; 4. [dre skeud.] er kam angeschossen, degouezhout a reas evel un tarzh avel, erruout a reas evel un tarzh-kurun, erruout a reas a-dizh hag a-dag (d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, evel an tan, d'an tan ruz, a-dizh hag a-dro), erruout a reas evel ur bleiz, erruout a reas a-herr ; 5. P. *er ist angeschossen*, ur banne a zo dindan e fri, trenk eo e doull, lous eo e fri, erru eo lous e fri, ur banne a zo e-barzh e fas, goudommet eo, ur banne a zo warnañ, savet eo e vanne d'e benn, tommet eo dezhañ, tommek eo dezhañ, digadao eo, kazeg emañ, hanter gazeg emañ, loufok eo, bez' emañ ar ouenn gantañ, erru eo gleb e c'henou, suilhet eo, a-strew emañ, mezvet eo.

anschiffen V.k.e. (hat angeschifft) : degas gant ur vag.

V.gw. (ist angeschifft) : abourzhañ.

anschimmen V.gw. (ist angeschimmelt) : louediñ ; das Brot schimmelt an, emañ ar bara o louediñ, dont a ra blev war ar bara, erru ez eus blev war ar bara.
anschirren V.k.e. (hat angeschirrt) : ein Zugpferd anschirren, aveñi ur marc'h, sterniañ ur marc'h.

Anschiss g. (-es,-e) : P. langaj g., pironed ls., skandal g., teñsadenn b., kroz g., krozadenn b., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g., langachadenn b. ; er hat Anschiss gekriegt, klevet traou en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e santa maria, gourdrouzet c'hwek e oa bet, klevet en doa ar gousperou war an ton bras, klevet en doa e jeu, kroz en doa klevet, storlok en doa klevet, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, klevet en doa ur chapeled, klevet en doa e anv mat, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt ruz, klevet en doa ar seizh mil, klevet en doa e bater, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draou dezhañ, lavaret e voe e begement dezhañ, rannet e voe e damm dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kannet e voe e roched dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, koueziet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, klevet en doa ur vuhez, tapet en doa pironed, paket en doa pironou, bet en doa pater ha prezegenn da selau.

Anschlag g. (-s, Anschläge) : 1. stok g., stokadenn b., skoadenn b. ; 2. tintad g., son g. ; 3. doare-c'hoari g. ; der Anschlag eines Pianisten, doare-c'hoari ur pianoour g. ; 4. [moull.] bizskriverezh g. ; 5. [moull., dre astern.] arouezenn b. ; 6. skritell b., liketenn b., parchenn b. ; durch Anschlag veröffentlichen, kemenn d'an holl dre skritelloù, embann dre skritelloù, liketañ, skritellañ ; einen Anschlag machen, pegañ ur skritell, liketañ, skritellañ ; 7. priziadur g., prizadur g., istimadur g., istim g., taosadur g., rakpriz g., divizad g. ; in Anschlag bringen, lakaat e penn-kont, lakaat e-barzh, delc'her kont (eus ub) ; in Anschlag kommen, bezañ dalc'het kont eus an dra-mañ-tra, bezañ lakaet e penn-kont, bezañ lakaet e-barzh ; 8. gwaldaol g., mestaol g., arnod drouklazhañ g., arnod muntrañ g., mesbukad g., raktres g., mennad g. ; einen Anschlag verüben, falvezout d'an-unan lemel e vuhez digant u.b. (Gregor), klask lazhañ u.b., sevениñ ur gwaldaol, ober ur gwaldaol ; ein geheimer Anschlag, ur irienn b., ur c'havaillh g., ur stign g. ; blinder Anschlag, gwaldaol dall g. ; gezielter Anschlag, gwaldaol resis e bal g. ; die Anschläge der I.R.A., gwaldaolioù an I.R.A. ls., mesbukadoù an I.R.A. ls. ; der Chefplaner der Terroranschläge, empennar ar gwaldaolioù g. ; einen Mordanschlag auf den König planen, irienniñ lazhañ ar roue ; im ganzen Land herrschten nun Anschläge, Gewalt und Terror, dre ar vro ne oa neuze nemet stign ha laz ; Anschlag mit einer Plastikbombe, plastikañ g., plastikadur g. ; sich zu einem Anschlag bekennen, anzav ez eur kiriek d'ur gwaldaol, sammañ atebgezh ur gwaldaol, reiñ da c'houzout ez eur aozur ur gwaldaol, reiñ da anavezout ez eur oberer ur gwaldaol, reiñ da anavezout ez eus bet c'hoarvezet ur gwaldaol en anv an-unan ; er lieferte uns Informationen über die Anschläge, die wir ausführen sollten, eñ a ditoure an taolioù da ober ; 9. [lu] Gewehranschlag, kemeridigezh ar c'houch b. ; das Gewehr in Anschlag bringen, kemer e gouch, skoaziañ e fuzuilh, bukañ e fuzuilh, bantañ e fuzuilh, lakaat e fuzilh en he bant ; im Anschlag, en e vant, buket ; mit dem

Revolver im Anschlag, e revolver en e vant gantañ, buket e revolver gantañ ; 10. [sport, tennañ] emlakad g. ; der liegende Anschlag, emlakad an tenner gourvezet g., ar gourvez evit tennañ g. ; der stehende Anschlag, emlakad an tenner en e sav g., ar sav evit tennañ g. ; der kniende Anschlag, emlakad an tenner ginet g. ; der sitzende Anschlag, emlakad an tenner azezet g., an azez evit tennañ g., ar c'hoazez evit tennañ g. ; 11. [tekn.] dantenn b., ask g. ; 12. [prenestr, dor] harz g., bunt g., harp g. ; 13. [mat.] heled g. ; 14. [mor] tarzh g., rekas g., adtarzh g., astarzh g. ; 15. [chas] harzh g., harzhadenn b. ; 16. tag g., tagadenn b., tagerez g. ; 17. [c'hoari koukoug] Anschlag Anna ! setu Anna, yod ! ; 18. [merdead.] Anschlag eines Segels, amur g. ; 19. [pesketa] klaviañ g., klaouiñ g. ; den Anschlag setzen, den Anschlag machen, klaviañ ur pesk, klaouiñ ur pesk, disvantañ, gwanañ ur pesk, higennañ ur pesk.

Anschlagbock g. (-s.-böcke) : harz g., bunt g., harp g.

Anschlagbett n. (-s.-er) : taolenn skritellañ b., taolenn ditouriñ b., taolenn gelaouiñ b., taolenn ar skritelloù b., panell skritellañ b., taolenn ar c'hemennadennoù b.

anschlagen V.k.e. (schlägt an / schlug an / hat angeschlagen) : 1. tachañ, stagañ ; ein Brett anschlagen, tachañ ur plankenn ; 2. [dre heñvel.] liketañ, skritellañ, pegañ ; Plakate anschlagen, liketañ, pegañ skritelloù ; das Anschlagen, ar skritellerezh g., ar skritellañ g., ar liketañ ; 3. skeiñ ; das Feuerzeug anschlagen, tennañ tan gant an direnn ; 4. die Glocke anschlagen, gobediñ ar c'hloch ; 5. [dre skeud.] einen Ton anschlagen, cheñch ton e vrouezh, komz war un ton bennak ; einen ergreifenden Ton anschlagen, komz war un ton trefius ; einen anderen Ton anschlagen, komz war un ton all, a) (einen milderden Ton anschlagen) diskanañ, habaskaat, plegañ e santimant, ameniñ. b) (einen höheren Ton anschlagen) kaozeal reutoc'h, mont rustoc'h ouzh u.b., gorren e vrouezh, kas ton, komz war an notenn vras / komz war an noten uhelañ / komz groñs (Gregor) ; leise Töne anschlagen, mont dousik dezhi, mont dousik ganti ; 6. [kirri] den Wagen anschlagen, stagañ an adkarr ouzh ar c'harr a-raok ; 7. [lu] das Gewehr anschlagen, kemer e gouch, bukañ e arm, bantañ e fuzuilh, skoaziañ e fuzuilh ; 8. feuriañ, lakaat ur priz da, ober ur priz da, prizañ, priziañ, prizachañ ; 9. [tekn.] skeiñ, stekiñ ; 10. dantañ, darnañ, boul'chañ, brizhfaoutañ, dizeunañ, nodiñ ; angeschlagene Tassen, tasou brechet (darnet, dantet) ls. ; Kartoffeln beim Ausmachen anschlagen, darnañ patatez, darnañ avalou-douar ; angeschlagene Kartoffeln, patatez darnet str. ; angeschlagenes Obst, frouezh goloet a vloñsou str., frouezh goloet a vloñsadennou str., frouezh bloñset str., frouezh kotiset str. ; angeschlagene Eier, viou brechet ls., viou darnet ls., viou brizhfaoutet ls. ; 11. einen Fisch anschlagen, klaviañ ur pesk, klaouiñ ur pesk, disvantañ, gwanañ ur pesk, higennañ ur pesk.

V.gw. (schlägt an // schlug an // ist / hat angeschlagen) : 1. (ist angeschlagen) tarzhañ, terriñ, skeiñ, stekiñ ; mit dem Kopf an die Wand anschlagen, stekiñ e benn ouzh ar voger, skeiñ e benn ouzh ar voger, tosiñ e benn gant ar voger ; [merdead.] die Wellen schlagen an, terriñ a ra ar bernioù dour, dirollañ a ra an tonnoù, dedarzhañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra an tonnoù ; anschlagende Welle, bern dour g., gwazh b., gwagenn-drais b., taol-mor g., barr-mor g., taol-ratre g., sparkad g., rolladenn-vor b., rolladennad-vor b., ruihadenn b., tarzh-mor g., tarzh g., tarzh-ruilh g., bomm mor g., toenn-vor b. ; 2. (hat angeschlagen) : die Glocke schlägt an, seniñ a ra ar c'hloc'h, ar sonerezh a ya en-dro, klevet a reer ar sonerezh ; 3. (hat angeschlagen) : der Hund schlug an, stagañ (diskordañ, dirollañ, disvantañ) a reas ar c'hi da harzhal, kregiñ a reas ar

c'hi d'ober brud ; **4.** [mezeg.] (hat angeschlagen) : das Heilmittel schlägt an, emañ al louzoù oc'h efediñ, emañ al louzoù oc'h ober efed, pegañ a ra al louzoù, labourat a ra al louzoù, kregiñ a ra al louzoù ; **5.** [tekn.] (hat angeschlagen) : die Pumpe schlägt an, emañ ar blommenn o kemer he lañs, lañs a zo o tont er blommenn.

anschlägig ag. : poellek, avizet, fur, ijinus, ijinet-mat, leun a ijin, abil.

Anschlagliek n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink uhelañ b., ravalink laez b.

Anschlagmittel n. (-s,-) : [merdead.] funienn b. ; etwas mit einem Anschlagmittel hochziehen, funiañ ubd.

Anschlagsäule b. (-,-n) : kolonenn skritellañ b.

Anschlagtafel b. (-,-n) : taolenn skritellañ b., taolenn ditouriñ b., taolenn gelaouiñ b., taolenn ar skitelloù b., panell skritellañ b., taolenn ar c'hemennadennoù b.

Anschlagwinkel g. (-s,-) : skouer b., skouer-gornventer b.

Anschlagzettel g. (-s,-) : skritell b., liketenn b., parchenn b., skrid-brudañ g., paperenn vruderez b.

anschleichen V.em. : sich anschleichen (schlich sich an / hat sich (ak.) angeschlichen) : tostaat sioul-sibouroun (sioul-ser, sioul evel ul logodenn, a bazioù kazh, a bazoù kazh, didrouz evel un naer, sioul-riboull evel ul laer, a-dakot, a-davik, dre souch ha sioul, plarik, kempennik), dont evel ar c'hazh war an erc'h ; angeschlichen kommen, tostaat sioul-sibouroun (sioul-ser, sioul evel ul logodenn, a bazioù kazh, a bazoù kazh, sioul-riboull evel ul laer, didrouz evel un naer, a-dakot, a-davik, dre souch ha sioul, plarik, kempennik), dont evel ar c'hazh war an erc'h.

anschleifen¹ V.k.e. (schliff an / hat angeschliffen) : **1.** lufrañ, levnañ ; **2.** lemmañ, breolimañ, teneraat.

anschleifen² V.k.e. (schleifte an / hat angeschleift) : ruzañ, stlejañ.

anschleimen V.em. : P. sich anschleimen (haben sich (ak.) angeschleimt) : en em lipat an eil ouzh egile, klufaniñ an eil d'egile, lubanïñ an eil d'egile, lubanïñ an eil ouzh egile, lorc'hañ an eil egile, flodañ an eil d'egile, fousegal an eil egile, lavaret komzoù brav an eil d'egile, reiñ mel (reiñ pour) an eil d'egile, reiñ mel an eil d'egile gant al loa-bod, plantañ kaol an eil gant egile.

anschleppen V.k.e. (hat angeschleppt) : stlejañ.

anschließbar ag. : [tekn.] kennaskadus, kevreadus.

anschließen V.k.e. (schloss an / hat angeschlossen) : **1.** stagañ, kenstagañ, keneren, kennaskañ ; **2.** [tredan] kevreañ, lugellañ, skourrañ, P. lugañ ; an die Netzstromversorgung angeschlossen, skourret ouzh ar rouedad tredan ; **3.** [dour, tredan, gaz] an das Netz anschließen, gougediañ ouzh ar rouedad, skourrañ ouzh ar rouedad ; an das Stromnetz anschließen, gougediañ ouzh ar rouedad tredan, skourrañ ouzh ar rouedad tredan, kennaskañ ouzh ar rouedad tredan ; an Starkstrom anschließen, lugañ ouzh an uhelvarr ; **4.** [skingomz] adskignañ ; angeschlossen alle europäischen Sender, adskignet e vez an abadenn gant an holl skingaslec'hioù en Europa.

V.em. : sich anschließen (schloss sich an / hat sich (ak.) angeschlossen) ; **1.** bezañ harzant, bezañ harp ouzh, bezañ gwriet gant, bezañ touch ouzh, bezañ a-stok ouzh, bezañ stok e, bezañ pok-ha-pok, bezañ stag-ha-stag, bezañ harp-ouzh-harp, bezañ harp-en-harp, bezañ stok-ha-stok, bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz, bezañ harz-ouzh-harz, bezañ da-heul ; etwas schließt sich an eine Straße an, ubd en em gav a-eeun gant ur straed ; im Acker, der sich an das Haus anschloss, er park a oa da-heul an ti ; **2.**

dont just war-lerc'h, dont kerkennt goude ; dem Vortrag schloss sich eine Diskussion an, ur gaozeadenn a oa bet goude ar brezegenn, da boursu ar brezegenn e oa bet ur gaozeadenn ; **3.** degouezhout war, kouezhañ war, skeiñ war ; die Goethe-Straße schließt sich an die Mozart-Straße an, emañ ar straed Goethe war-lerc'h ar straed Mozart, ar straed Goethe a zegouezh war ar straed Mozart, ar straed Goethe a sko war ar straed Mozart, ar straed Goethe a gouezh war ar straed Mozart ; **4.** sevel a-du gant, entuañ gant ; sich der Meinung eines anderen anschließen, fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., harpañ komzoù u.b., skorañ komzoù u.b., harpañ lavarou u.b., skorañ lavarou u.b., tuiñ gant u.b., entuañ gant u.b., asantiñ gant u.b., asantiñ gant kaoz u.b., mont en avel u.b., sevel (mont) a-du gant u.b., en em lakaat en tu gant u.b., dont a-du gant u.b., dont (mont, sevel) en tu gant u.b., sevel en un tu gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b., bezañ gounezet gant mennozh u.b. ; **5.** mont gant, en em strollañ gant, kevrediñ gant, emgejañ, en em unaniñ gant ; sich dem Tanz anschließen, mont d'an dañs ; andere Leute schlossen sich unserer Gruppe an, tud all en em gavas en hon touez, tud all a zeuas en hon touez ; sich einer Tantine anschließen, tontinañ ; schließen Sie sich unserer Protestaktion an ! en em unanit ganeomp evit enebiñ !

V.gw. : serriñ mat ; das Fenster schließt nicht an, ar prenest ne chom ket harp oush e fram, n'eus ket tu da serriñ mat ar prenest, hek eo ar prenest.

anschließend ag. : **1.** touch, e-kichen, stag, harp, harz, sko, stok, harzant, da-heul ; das anschließende Zimmer, ar gambr douch b., ar gambr e-kichen b. ; ein Haus mit anschließendem Garten, un ti gant ul liorzh outañ g. ; **2.** strizh, peg ; ein eng anschließender Pullover, ur stammenn peg oush ar c'horf, ur stammenn strizh b. ; **3.** a zeu kerkennt goude.

Adv. : goude-se, da c'houde, a-c'houde se, d'ar goude, war-lerc'h, a-benn goude, goudevezh, a-c'houdevezh, war lerc'h se, war-lerc'h, pelloc'h, da boursu ; anschließend fragten sie ihn, ob er Lust auf einen Spaziergang hätte, goude-se e c'houlennjont outañ hag-eñ e vije plijet da vont da bourmen.

Anschluss g. (-es, Anschlüsse) : **1.** kenstagadur g., kenstagidigezh b., gougediañ g., gougediadur g., kevreadur g., liamm g., kenere g., stagidigezh b. ; im Anschluss an (ak.), a-eeun gant ubd, da-heul ubd ; **2.** [dre heñvel.] Anschluss an das Stromnetz, gougediadur oush ar rouedad tredan g. ; elektrischer Anschluss, kevreadur tredan g., lugelladur g., skourradur g., staliadur tredan g. ; Anschluss an die öffentliche Kanalisation, gougediadur oush ar rouedad karioù-skarzh g. ; **3.** [treuzdougen] kevreadur g., kenere g., keneren g., kenglotadur euriadoù an treniouù g. ; der Zug hat Anschluss nach ..., kevreet eo an tren-mañ gant unan all a ya da ... ; den Anschluss erreichen, pakañ, tapout an tren kenere ; den Anschluss verfehlen, **a** c'hwitañ an tren kenere, mankout an tren kenere ; **b** [dre skeud.] chom e toull ar c'hae, c'hwitañ war e grog, chom e fri hebioù, chom war ar c'hlud, chom e fri war ar gloued, kouezhañ war e fri, chom tarluch, ober flagas, chom da c'hlaourenniñ, bezañ kazeg ganti, menel war ar marc'had, c'hwitout, menel warni ; ihr habt den Anschluss verpasst und jetzt ist es zu spät, neuze e oa deoc'h ober se, ha neket bremañ ; **4.** [dre skeud.] an jemanden Anschluss suchen, klask mont e darempred gant u.b., klask mont e kehent gant u.b., klask nesaat oush u.b. ; **5.** [polit., istor] stagadur g., destagadur g., stagerez g., stagidigezh b., entuadur g. ; der Anschluss Österreichs, destagadur Bro-Austria oush ar Reich alaman g., stagidigezh Bro-Austria oush ar Reich alaman g., unaniezh Alamagn hag Austria en ur Stad b., an schluss g. ; **6.** im

Anschluss *daran*, war se, war gement-se, a-c'houdevezh, ac'hann da c'houde, diwar-neuze, war ar gaoz-se, neuze, da-heul an dra-se, war-bouez kement-se, da boursu, da heul ; *gleich im Anschluss* *daran*, trumm goude, trumm da-c'houde, tamm ebet goude, kerken (kerkent) goude, kerken war-lec'h, kerken all, raktal goude, ken buan, diouzhu da c'houde, peuzkerken, peuzkenken, prest goude, prestik goude, neuze-souden, souden-goude, nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, nebeut a amzer war-lec'h, damdost goude, damc'houde, dambrest, dambrestik goude, damnes goude, akoubik goude, un tachad goude, berramzer war-lec'h, un herrad bennak àr-lec'h, ne voe ket pell an dale, dindan un nebeud amzer, tostik goude, dizale goude, ur pennadig goude, a-barzh nemeur goude, a-benn un nebeut goude, nebeut amzer goude, ur predig goude, un netraig goude, ur manniq amzer goude, ur poulzadic goude.

Anschlussautobahn b. (-,-en) : gourhent liammañ g., gourhent gougediañ g., gourhent kenere g.

Anschlussbahn b. (-,-en) : 1. hent-houarn gougediañ g. ; 2. tren kenere g.

Anschlussbahnhof g. (-,-bahnhöfe) : kemmarsav g., ti-gar kenere g.

Anschlussbogen g. (-s,-/-bögen) : krommenn juntañ b.

Anschlussdose b. (-,-en) : [tredan.] boest kennaskañ b., tap tredan g., lugell b.

Anschlussdraht g. (-s,-drähte) : [tredan] orjalenn gevreañ b., orjalenn gennaskañ b.

Anschlussflug g. (-s,-flüge) : njij kenere g., karr-nij kenere g.

Anschlussgeleise n. (-es,-) / **Anschlussgleis** n. (-es,-e) : hent-houarn gougediañ g.

Anschlusskabel n. (-s,-) : [tredan] fun gevreañ b., fun kennaskañ g.

Anschlusskarte b. (-,-en) : tiked treutztreniañ g., bilhed kenere g.

Anschlusskasten g. (-s,-kästen) : [tredan.] boest kennaskañ b.

Anschlussklemme b. (-,-en) : [tredan.] bonn kevreañ g., bonn kennaskañ g.

Anschlusskontakt g. (-s,-e) : [tredan.] fichell b.

Anschlussleitung b. (-,-en) : [tredan.] linenn gevreañ b., linenn gennaskañ b.

Anschlussnummer b. (-,-n) : [stlenn.] niverenn c'hougediañ b., niverenn borzh b.

AnschlusschnippeL g./n. (-s,-) / **Anschlusschnipsel** g./n. (-s,-) : penn-korzen g.

Anschlussstation g. (-,-en) : [treuzdougen] kemmarsav g., arsavlec'h kenere g.

Anschlussstelle b. (-,-en) : 1. kejlec'h g. ; 2. [gourhent] treuzforzher g.

Anschlussstöpsel g. (-s,-e) : [tredan.] bonn kevreañ g.

Anschlussstück n. (-s,-e) : [tekn.] astell b., astenn g., astellenn b., klaouenn b., klaoutenn b., sutell b., skarv g., junt g.

Anschlussstutzen g. (-s,-) : penn-korzen g.

Anschlusstechnik b. (-) : kennaskeg b.

Anschlusswert g. (-s,-e) : [tredan.] galloudezh enstaliet b., galloudezh hegerz b.

Anschlusszug g. (-s,-züge) : tren kenere g.

anschmachten V.k.e. (hat angeschmachtet) : P. [dre skeud.] *jemanden anschmachten*, ober (tailhiñ) al lez d'u.b., ober askellig d'u.b., kañjoliñ u.b., chourañ, lorbiñ u.b., tromplañ u.b., kontañ flourig d'u.b., kanardiñ gant u.b., ober sellou „deudik“ d'u.b., ober sellou milliour d'u.b., teuler

gwil'hadennoù milliour d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., flouretiñ u.b., likaouiñ oush u.b., likaouiñ u.b., tennañ plañ d'ur plac'h, lesaat u.b., lesaat d'u.b.

anschmeicheln V.em. : sich **anschmeicheln** (hat sich (ak.) angeschmeichelt) : sich bei jemandem *anschmeicheln*, tostennat oush u.b., tostenniñ oush u.b., fistoulat e lost dirak u.b., flanañ oush u.b., meveliat, hejañ per melen d'u.b., kañjoliñ u.b., lavaret fougeoù d'u.b., klask en em dremen oush u.b., klask en em dremen diouzh u.b., klask dont mat gant u.b., P. en em lipat oush u.b., abostoliñ d'u.b., ober pecheroù d'u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b.

anschmeißen V.k.e. (schmiss / hat angeschmissen) : P. reiñ lañs da, lakaat da vont en-dro ; den Motor *anschmeißen*, reiñ lañs d'ar c'hefusker, lakaat ar c'hefusker da vont en-dro, lakaat ar c'hefusker da dreñi, lañsañ ar c'hefusker, luskañ ar c'hefusker, plantañ tro er c'hefusker, lakaat tro er c'hefusker, lakaat ar c'hefusker da labourat ; schmeiß schon den Grill an ! c'hwهز tan er regezer !

anschmieden V.k.e. (hat angeschmiedet) : riñvediñ, soudañ.

anschmiegen V.k.e. (hat angeschmiegt) : stardañ, pegañ, stagañ.

V.em. : sich **anschmiegen** (hat sich (ak.) angeschmiegt) : sich an jemanden *anschmiegen*, souchañ etre divrec'h u.b., tamolodiñ etre divrec'h u.b., souchañ oush korf u.b., ober e voumounig, klask noilh.

anschmiegSam ag. : 1. koulouch, mitaouik, cherisus, flurous, cherus, chourus, dorlotus, tener, noilh, noilhik ; *anschmiegSames Kind*, bugel noilhik g. ; 2. gwevn.

anschmieren V.k.e. (hat angeschmiert) : 1. induañ, lindrenniñ, lindrñ, lakaat lipadennoù leue oush, bastrouilhañ, palastrañ, mastariñ ; 2. [dre skeud.] P. *jemanden anschmieren*, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., lakaat da grazañ, reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostou leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., finesiñ oush u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouchiñ, punañ, tizhout, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ trejuòu e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henou, tremen lost al leue dre c'henou u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henou d'u.b. ; einen Betrüger *anschmieren*, doublañ un trompler ; angeschmiert sein, bezañ tapet sellet.

Anschmierung b. (-,-en) : 1. lardigennererezh g., lenkraat g. ; 2. bastrouilhadur g., bastrouilhaj g., lipadennoù leue ls. ; 3. [dre skeud.] gwidre g., korvigell b., ijin g., tun g., finesa b., tro-bleg b., taol-gwidre g., touellerez g., bratellerez g., stranerez g., ardivinkoù ls.

anschnallen V.k.e. (hat angeschnallt) : bouklañ, serriñ, prennañ ; den SicherheitsgürteL *anschnallen*, prennañ e c'houriz surentez ; sich **anschnallen**, lakaat e c'houriz surentez.

Anschnallen n. (-s) : bouklañ g.

Anschnallpflicht b. (-) : redi prennañ e c'houriz surentez g.

anschnauen V.k.e. (hat angeschnauzt) : *jemanden anschauen*, langachiñ u.b., todioniñ war u.b., ober trouz d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., kannañ e roched d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., rendaeliñ u.b., ober buhez war u.b., ober

ur vuhez war u.b., teñsañ u.b., hopal war u.b., ober kroz d'u.b., krozal d'u.b., krozal u.b., dirollañ war u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gourmachiñ u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., tabutal u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daoł d'u.b., mont dak (reut, rep) ouzh u.b., bezañ e brete ouzh u.b., delazhiñ kunujennou war u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krgnat fri u.b., gwalarniñ u.b., skandalat u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerw u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz u.b.; er wurde angeschnauzt, tapet en doa pironed, paket en doa pironou, klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, klevet en doa trouz, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e santa maria, klevet en doa ar gousperou war an ton bras, gourdrouzet c'hwek e oa bet, klevet en doa e jeu, kroz en doa klevet, storlok en doa klevet, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, klevet en doa ur chapeled, klevet en doa e anv mat, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt ruz, klevet en doa ar seizh mil, klevet en doa e bater, bet en doa pater ha prezegenn da selaou, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, tapet en doa trouz, tapet en doa kroz, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, lavaret e voe e begement dezhañ, rannet e voe e damm dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kannet e voe e roched dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, koueziet e voe e benn dezhañ, kribet e voe e benn dezhañ, kivijet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur voseñ, klevet en doa ur vuhez.

V.em. **sich gegenseitig anschauen** (haben sich (ak.) gegenseitig angeschauzt) : en em chaokat, en em vegata, en em gatailhat, en em chakat, bezañ c'hoari etrezo, bezañ butun etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ rust an troc'h ganto, bezañ kroz ganto, bezañ kataih ganto.

Anschauzer g. (-s,-) : [dre skeud.] P. langaj g., pironed ls., skandal g., gourdrouz g., teñsadenn b., kroz g., krozadenn b., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerw b., trouz g., teñsadur g., teñsadurezh b.

anschneiden V.k.e. (schnitt an / hat angeschnitten) : 1. boulc'hañ ; das Brot anschneiden, boulc'hañ ar bara ; angeschnittenes Brot, bara boulc'h g. ; noch nicht angeschnittenes Brot, bara divoulc'h g. ; angeschnittener Brottib, darn b., torzh voulc'h b. ; wieder anschneiden, advoulc'hañ ; 2. skejañ, kochañ, askañ ; eine Pinie anschneiden, skejañ (kochañ, askañ) ur wezenn-bin ; 3. [sport] den Ball anschneiden, reiñ tro d'ar vell, plantañ tro er vell ; 4. [dre skeud.] boulc'hañ kaozioù diwar-benn, boulc'hañ ur gaoz diwar-benn, tennañ ar gaoz war, toullañ kaoz diwar-benn, lakaat ar gaoz war ; ein Thema anschneiden, lakaat ar gaoz war un danvez bennak, tennañ ar gaoz war ur c'hraf bennak, digeriñ ur gaoz bennak ; ein heikles Thema anschneiden, en em arastiñ ouzh ur c'hraf bubuik, stagañ gant ur c'hraf bubuik, reiñ avel d'ar c'had, digeriñ ur gaoz gwall skoemp.

Anschmitt g. (-s,-e) : boulc'h g., boulc'hadur g., boulc'hadenn b., frapad g., drailh g.

Anschovis b. (-,-) : [loen.] genougamm g. [liester genougammed].

anschrauben V.k.e. (hat angeschraubt) : stardañ ur viñs, stardañ udb gant ur viñs ; wieder anschrauben, adviñsañ ; ganz fest anschrauben, peurstardañ, stardañ mort.

anschreiben V.k.e. (schrieb an / hat angeschrieben) : 1. skrivañ, enskrivañ, notenniñ, merkañ ; an die Tafel anschreiben, skrivañ ouzh an daolenn ; 2. kas ul lizher da ; 3. jemandem etwas anschreiben, lakaat udb war gont u.b., arzodiñ udb da gont u.b., fakturenniñ udb d'u.b., fakturiñ udb d'u.b., lakaat prenadennoù u.b. war ar c'hoch, lakaat u.b. war ar c'hoch ; anschreiben lassen, ober skodenn ; 4. [dre skeud.] bei jemandem gut angeschrieben sein, bezañ war lizheroù u.b., bezañ war kaieroù u.b., bezañ deuet mat d'u.b., bezañ deuet mat gant u.b., bezañ erru mat gant u.b., bezañ priziet gant u.b., bezañ e mañch u.b., bezañ e gras u.b. ; 5. [mat] ezkaeañ.

Anschreiben n. (-s,-) : 1. kelc'hligher g. ; 2. lizher emginnig g., lizher enskrivañ g.

anschreien V.k.e. (schrie an / hat angeschrien) : jemanden anschreien, hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., youc'hal war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., leuskel kunujennou ouzh u.b., lavaret traoù d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., ober trouz d'u.b., langachiñ u.b., todioniñ war u.b., rendaeliñ u.b., karnajal war u.b. ; die Kinder anschreien, huchal war ar vugale, youc'hal war ar vugale, harzhal ouzh ar vugale, ober trouz d'ar vugale ; jemanden rabiat anschreien, taeraat ouzh u.b. ; er schrie sie an, woraufhin sie das Zimmer verließ, kement en doa huchet warni ma'z eas kuit en ur strapañ an nor war he lerch.

V.em. **sich gegenseitig anschreien** (schrien sich an / haben sich (ak.) angeschrien) : en em chaokat, en em vegata, en em gatailhat, en em chakat, bezañ c'hoari etrezo, bezañ butun etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ rust an troc'h ganto, bezañ kroz ganto, bezañ kataih ganto.

Anschrift b. (-,en) : 1. chomlec'h g. ; 2. skritell b., liketenn b., parchenn b.

Anschröt n. (-s,-e) : [gwiad.] gwrimenn b., bevenn b., lezenn b.

Anschub g. (-s,-schübe) : bount g., bountadenn b., bountad g., bountadeg b., taol-bount g.

Anschubfinanzierung b. (-,en) : skoazell arc'hant evit reiñ lañs d'ur raktres b.

anschuldigen V.k.e. (hat angeschuldigt) : jemanden anschuldigen, tamall u.b. war ur gaou, kareziñ u.b., enkablañ u.b., kas un tamall ouzh u.b., teurel un tamall ouzh u.b., kas un tamall war u.b., teurel un tamall war u.b., teuler an tamall d'u.b., teuler ar vallin war u.b., teurel ar brall war u.b., teurel ar bec'h war u.b., teurel ar garez war u.b. ; angeschuldigt werden, bezañ tapet e kaoz.

Anschuldigung b. (-,en) : tamall g., tamalladenn b., tamalladur g., tamallerezh g., tamallidigezh b., klemm g., karez b., enkabladur g., enkablidigezh b. ; falsche Anschuldigung, falstamall g., klemm hep abeg g., karez toull b., tamall gaouiat g.

anschüren V.k.e. (hat angeschürt) : 1. [tan] brochañ, c'hwezhañ, c'hwezhañ war, broudañ, flutañ ; 2. [dre skeud.] broudañ, brochañ, bountañ, atizañ, arabadiñ war, flemmañ, bevaat.

Anschuss g. (-es,-schüsse) : 1. [sport] taol-kas g., tenn digeriñ g. ; 2. [hemolc'h] gloazadenn da-heul un tenn arm-tan b. ; 3. [kimiezh] tevion strinkenoù g.

anschwärmen V.k.e. (hat angeschwärmpt) : jemanden anschwärmern, karout u.b. dreist ar barr, karout u.b. dreistpenn, azeuliñ u.b., kehelañ u.b., bezañ tik (angoulet, lorc'het, touillet, pennadet) gant u.b., sodiñ gant u.b., amoediñ gant u.b., lakaat

e voemann gant u.b., kaout joa ouzh u.b., bezañ pitilh (nay, gwra'ch, sot, ran, dall) gant u.b.

anschwärzen V.k.e. (hat angeschwärzt) : 1. duañ ; 2. [dre skeud.] *jemanden anschwärzen*, duañ u.b., drouklivañ u.b., lakaat u.b. duoc'h eget ar siminal, gwashaat u.b., ober divalav d'u.b., glabousañ u.b., dismagañsiñ u.b., dispenn u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., mezhekaat u.b., flemmañ u.b., dantañ u.b., flipata u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., lavaret droug eus u.b., kaketal u.b., dispenn brud u.b., divrudañ u.b., dispenn u.b. da dud all, didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., diskar u.b., droukkomz (gwallgomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, gwalch'iñ gros saeoù, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., displuñvañ e benn d'u.b., drouklavaret war u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., droukprezeg diouzh u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'h'iñ diwar-benn u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., lañchennañ u.b., komz drouk diouzh u.b., fallgomz ag u.b., gwallgomz ag u.b., chupennañ war u.b., dispenn chupenn u.b., glabousat u.b., astenn e deod diwar-benn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., teodata diwar-benn u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., teurel war u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., hiboudiñ.

Anschwärzung b. (-,-en) : [dre skeud.] duerezh g., gragailh g., droukprezeg g., droukkomz b., fallgomz b., gwallgomz b., gwallvruderezh g., divruderezh g., flipataerezh g., hiboudou Is., kaoz b., kaozioù Is., lañchennad b.

anschweigen V.k.e. (schwieg an / hat angeschwiegen) : *jemanden anschweigen*, nac'h komz ouzh u.b.

V.em. : **sich anschweigen** (schwiegen sich an / haben sich (ak.) angeschwiegen) : nac'h komz an eil ouzh egile, tevel, chom mut.

anschweißen V.k.e. (hat angeschweißt) : soudañ.

anschwellen¹ V.gw. (schwillt an / schwoll an / ist angeschwollen) : 1. koeñviñ, foëñviñ, c'hwezañ, gloevenniñ ; [mezeg.] *die Backe ist angeschwollen*, koeñvet (foëñvet) eo ar jod ; *meine Hand schwillt an*, c'hwezañ a ra va dorn, koeñviñ a ra va dorn, foëñviñ a ra va dorn ; *rund um die Wunde war das Gewebe entzündet und angeschwollen*, fulor ha koeñv a oa en-dro d'ar gouli ; *sein Fuß ist ganz schön angeschwollen*, e droad a zo c'hwezet evel un touseg, krog mat eo ar c'hoëñv en e droad ; *die Kuh verlangt laut, gemolken zu werden* : *ihr Euter ist angeschwollen*, blejal a ra ar vuoc'h war he laezh rak krogned eo he zezh ; *eine Kuh vor dem Verkauf auf dem Viehmarkt nicht mehr melken, damit ihr Euter anschwillt*, leuskel ur vuoc'h da grognañ a-raok kas anezhi d'ar foar ; 2. c'hwezañ, kreskiñ, mont war-gesk, amplaat, brasaat ; *der Bach schwillt an*, c'hwezañ a ra ar stêr, koeñviñ a ra ar stêr, uhelaat a ra an dour er stêr, kreñvaat a ra an dour er stêr, brasaat a ra an dour er stêr, kreskiñ a ra ar stêr ; *der Bach schwillt wieder an*, koeñviñ a ra ar stêr a-nevez, c'hwezañ a ra ar stêr a-nevez ; *der Bach schwillt stark an*, remouliñ a ra ar stêr, kreñv e teu an dour da vezañ er stêr, kresk an doureier er stêr a zo bras, kreskiñ kalz a ra ar stêr ; *durch den Regen angeschwollener Wildbach*, froud koeñvet gant ar glaveier b. ; *durch die Regenfälle schwollen die Bäche an*, ar glaveier a ra d'ar stêriou koeñviñ, ar glaveier a ra d'ar stêriou kreskiñ ; *das Rauschen des Wassers schwillt an*, kreskiñ a ra hiboud ar

richer, c'hwezañ a ra kan ar richer, foëñviñ a ra hiboud ar richer, war greñvaat e ya hiboud ar richer, war bounneraat e ya hiboud ar richer, war c'rosaat e ya hiboud ar richer.

anschwellen² V.k.e. digemm (hat angeschwellt) : lakaat da goeñviñ, c'hwezañ, kreskiñ, foëñvañ, stignañ.

Anschwellen n. (-s) / **Anschwellung** b. (-,-en) : 1. kreskidigezh b., c'hwez g., c'hwezerezh g., c'hwazadur g., koeñv g., koeñvadenn b., foëñv g., foëñvadur g., bouf g. ; 2. [stêriou] dourgresk g., kresk-dour g., kreskañs b., koeñv g. ; starkes *Anschwellen des Wassers*, remoul g. ; **neues Anschwellen des Wassers**, adkoeñv g. ; 3. [mezeg.] koeñv g., koeñvenn b., koeñvadenn b., koeñvadur g., c'hwez g., c'hwazerezh g., c'hwazadur g., foëñv g., foëñvadur g. ; *Anschwellung der Lymphknoten*, gwerbl b. ; *Anschwellen des Euters*, koeñv an tezh g. ; 4. amplaat g., ampladur g., amplidigezh b., fonnadur g.

anschwemmen V.k.e. (hat angeschwemmt) : 1. [koad] kas war-neuñ, tranellañ ; 2. [traezh] charreat ; 3. goulezenniñ ; *angeschwemmtes Land*, dichaladur g.

V.gw. (ist angeschwemmt / kam angeschwemmt) : bezañ charreet gant kas an dour ; *angeschwemmt Seetang*, bezhin-rasklenn str., bezhin-tonn str., bezhin-torr str., fes g., lanvad bezhin g., goumon-torr g., torraj g., bezhin tonnet str., mareaj bezhiñ g.

Anschwemmung b. (-,-en) : dichaladur g., diskargadur o tont eus ar stêriou g.

anschwimmen V.gw. (schwamm an / ist angeschwommen) : gegen etwas *anschwimmen*, neuial a-enep ubd.

V.k.e. : (schwamm an / hat angeschwommen) etwas *anschwimmen*, mont war-zu ubd war-neuñ.

anschwindeln V.k.e. (hat angeschwindelt) : *jemanden anschwindeln*, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., lakaat da grazañ, reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskaiñ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., finesiñ ouzh u.b., tennañ siklezonou d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouc'hiañ, punañ, tizhout, flemmañ, toazañ, bratellat, stranañ, strangañ, skobardiñ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., ch'wennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louarniñ u.b., kouilhonij u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henou, tremen lost al leue dre c'henou u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., touzañ e c'henou d'u.b., kontañ karotez d'u.b., tennañ karotez d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da grediñ d'u.b.

anschwitzen V.k.e. (hat angeschwitzt) : [kegin.] lezel da rouzañ, lakaat da resediñ ; *hell anschwitzen*, lakaat da veleniñ ; *die Zwiebelwürfel hell anschwitzen*, lakaat an ognon troc'het e diñsoù da resediñ hep rouzañ, lakaat an ognon troc'het e diñsoù da veleniñ un tammig.

ansegeln V.k.e. (hat ansegelt) : [merdead.] etwas *ansegeln*, mont gant e vag dre lien war-zu ubd, tostaat ouzh ubd, mont war-zu ubd, ober roud war-zu ubd, skeiñ war-zu ubd.

V.gw. (ist ansegelt / kam ansegelt) : tostaat dindan goulioù displateg, tostaat e holl ouelioù gantañ digor, tostaat skoud a-raok, tostaat lark kaer, tostaat dindan lien, tostaat dispak e holl ouelioù, tostaat savet e holl ouelioù.

ansehbar ag. : ... a c'heller sellet outañ.

ansehen V.k.e. (sieht an / sah an / hat angesehen) : 1. sellet ouzh, sellet sa(g), gweladuriñ, arrestiñ, chom da welet, chom da sellet ouzh, P. lugerniñ ouzh, lugnañ, krakañ ; *jemanden ansehen*, rigadella war u.b., sellet pik ouzh u.b., digeriñ e zaoulagad war u.b. ; *sieh mich an ! sell ouzhin !* ; *jemanden schief ansehen*, sellet a-gorn (a-gorn-lagad, a-dreuz, gant freih e lagad) ouzh u.b., ober ur sell a-gorn d'u.b., sellet dreist penn e skoaz ouzh u.b., sellet ouzh u.b. gant ur vourrenn, sellet gant disfiziañs ouzh u.b. ; ; *jemanden böse ansehen*, delazhañ selloù taeret (selloù egaret, selloù fuloret, selloù rous) ouzh u.b., troc'hañ selloù taeret (selloù egaret, selloù fuloret, selloù rous) ouzh u.b., ober selloù a bevarzek real ouzh u.b., ober ur sell a dalvez pevarzek real d'u.b., ober ur sell a dalvez c'hwech' real d'u.b., troc'hañ ur fall sell àr u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet a-gleiz ouzh u.b., ober selloù du (drouk, taer, teñval, garv, rous, treut, a-dreuz, put) ouzh u.b., troc'hañ selloù du ouzh u.b., sellet rous ouzh u.b., sellet drouk ouzh u.b., sellet yud ouzh u.b., sellet du ouzh u.b., sellet put ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., drouklagadiñ u.b. ; *jemanden mit offenem Mund ansehen*, bamañ ouzh u.b., sellet a-bann ouzh u.b., genaouegiñ ouzh u.b., chom war e gement all o sellet ouzh u.b., chom da sellet ouzh u.b. gant e c'henou, estlammien ouzh u.b. ; *jemanden verächtlich ansehen*, sellet ouzh u.b. gant fae ; *jemanden fröhlich ansehen*, ober dremmoù laouen ouzh u.b. ; *jemanden von der Seite ansehen*, *jemanden verstohlen ansehen*, sellet a-gorn (dre guzh, dre zindan, dre laer, a-viziez, a-dreuz) ouzh u.b. sellet a-gorn-lagad ouzh u.b., ober ur sell a-gorn d'u.b., sellet gant freih e lagad ouzh u.b., sellet dindan e dav (dindan e dao) ouzh u.b., blinkañ etrezek u.b. ; *ein Mikroskop erlaubt, Objekte stark vergrößert anzusehen*, ar mikroskop a gresk a-zoare an traou a seller outo ; *ich habe ihn mir jetzt lange genug angesehen*, peadra 'm eus gwelet anezhañ ; 2. merzout, gwelet ; *man sah ihnen ihren Hochmut an*, diouzh an neuz anezho e oa fouge en dud-se ; *man sieht ihm sein Alter nicht an*, n'en deus ket an doare da vezañ ken kozh-se, ne ziskouez ket bezañ en oad-se, da welet ne seblant ket bezañ ken kozh-se, ne vez ket gwelet warnañ emañ ken kozh-se, n'eo ket anat warnañ emañ ken kozh-se, lakaet e vez yaouankoc'h eget ned eo e gwirionez ; *man sieht ihm an, wie besorgt er ist*, gwelet e vez ur bod-spern e-kreiz e dal, gwelet e vez warnañ pegen prederiet eo, kaer eo gwelet diouzh e neuz pegen prederiet eo ; *man sieht ihm an, dass er krank ist*, e liv a ziskouez ez eo klañv, e liv a ziskuith ez eo klañv, gwelet e vez warnañ ez eo klañv, kaer eo gwelet diouzh e neuz ez eo klañv ; *man sieht ihm an, dass er müde ist*, tres ar skuizhder a weler war e zremm, neuz ar skuizhder a zo war e zremm, liv ar skuizh a zo en e gerc'henn, liv ar skuizh a zo warnañ, stumm skuizh a zo warnañ, un neuz skuizh en deus, un aer skuizh en deus, un aer skuizh a zo warnañ, aer ar skuizhder a zo warnañ, doare a zo dezhañ da vezañ skuizh, gwelet e vez warnañ ez eo skuizh, dremmoù skuizh a zo dezhañ, skuizh eo da welet, diskouez a ra bezañ skuizh ; *man sieht ihm an, dass er besoffen ist*, anat eo e vanne warnañ, anat eo warnañ ez eo mevz ; *man sieht den Bäumen an, dass der Frühling begonnen hat*, deuet eo an nevez er gwez, gwelet e vez liv an nevezamzer war ar gwez, gwelet e vez war ar gwez ez eo erru an nevezamzer ; 3. [dre heñvel.] *mit anderen Augen ansehen*, gwelet en un doare disheñvel, teuler ur sell disheñvel war (ouzh) ... ; *etwas im günstigen Licht ansehen*, na welet nemet an tu mat eus udb ; 4. [dre skeud.] *jemanden über die Schulter ansehen*, sellet ouzh u.b. dreist korn e skoaz, sellet dreist penn e skoaz ouzh u.b., sellet dreist e skoaz ouzh u.b., sellet uhel ouzh u.b., sellet ouzh u.b. diwar e elloù, sellet ouzh u.b. gant

fæ, sellet ouzh u.b. gant morgañs, sellet ouzh u.b. gant rogoni, sellet a-dreuz ouzh u.b., sellet gant dismagañs ouzh u.b., bezañ lorc'hus ouzh u.b. ; 5. [dre skeud.] *kantverzhout evel, ober [fdb eus u.b.], ober [fdb gant u.b.], sellet evel, tremen evel, lakaat da, lakaat da dremen da, kavout, derc'hel da, derc'hel evit, kemerev evit, kontañ ; wofür siehst du mich an ? da betra ec'h eus c'hoant lakaat ac'hanon da dremen ? da betra e lakaez ac'hanon da dremen ? petra e vefen war da veno ? evit piv e kemerez ac'hanon ? piv on-me a gav dit ? piv on-me, c'hivistim ? ; ich sah es als meine Pflicht an, ober a raen un dlead eus an dra-se, me a gave din e oa dle din en ober ; bei jemandem hoch angesehen sein, bezañ istimet bras gant u.b. (Gregor), bezañ doujet gant u.b., kontañ kalz evit u.b. ; angesehene Leute, tud istimet, tud doujet ls.*

V.em. : **sich ansehen** (sieht sich an / sah sich an / hat sich angesehen) : 1. *sich (dat.) etwas ansehen*, arrestiñ ouzh udb, sellet ouzh udb, skeiñ un taol-lagad war udb, chom da welet udb, chom da sellet ouzh udb, dewelañ udb, bizitañ udb, teuler ur sell war udb, ober ur sell war udb ; *sich etwas mit dem Viewer ansehen*, dewelañ udb ; *sich (dat.) etwas flüchtig ansehen*, ober un damsell ouzh udb, hantersellet ouzh udb, damsellet ouzh udb ; *sich (dat.) etwas genau ansehen*, sellet ha disellet ouzh udb, sellet-disellet ouzh udb, sellet mat ouzh udb, sellet pizh ouzh udb, sellet pif ouzh udb, sellet a-dost ouzh udb, ober ur gompren d'udb, ober un tamm kompren d'udb, kompren udb, kompren en udb, kompren war udb, kompren d'udb, chom da gompren en udb ; *sieh dir das mal an ! deus da welet ! sell 'ta !* ; *er sah sich (dat.) die Brunneneinfassung genau an*, chom a reas da gompren e mein bardell ar puñs ; *sich etwas näher ansehen*, sellet a-dostoch' ouzh udb ; *sich etwas aus der Nähe ansehen*, sellet a-dost ouzh udb ; *sich etwas aus nächster Nähe ansehen*, sellet a-dost-berr (a-gichenik, a-ziadost, a-harz, a-grenn-dost, berr) ouzh udb ; *sich (dat.) eine Aufführung ansehen*, arrestiñ ouzh un abadenn ; *sich (dat.) eine Fernsehsendung ansehen*, chom da welet un abadenn skinwel, chom da sellet ouzh un abadenn skinwel ; *ich will mir morgen die Stadt ansehen*, c'hoant 'm eus mont warc'hoazh e kér da deuler ur sell (da deuler un taol-lagad, d'ober ur gwele) ; *sich das Fleischstück gierig ansehen*, sellet a-druez ouzh an tamm kig ; *alle ohne Ausnahme kamen, um sich diese Leute anzusehen*, ne oa hini ebet a gement na vije ket bet o rentañ ur gwele d'an dud-se, deuet e oant holl gwitibunan da rentañ ur gwele d'an dud-se, deuet e oant razh da rentañ ur gwele d'an dud-se ; 2. [dre skeud.] padout gant, damasantiñ da, gouzañ ; 3. *das sieht sich gut an*, brav eo da welet ; *das sieht sich wie Seide an*, sez eo da welet, sez eo hervez ar gwele, feson sez a zo gant an danvez-se ; 4. *sich (ak.) gegenseitig ansehen*, einander ansehen, ober ur sell an eil ouzh egile, sellet an eil ouzh egile ; 5. en em lakaat, en em gontañ ; *sich als Held [dispredet : als Helden] ansehen*, em em lakaat haroz, en em gontañ haroz, ober un haroz eus an-unan, ober un haroz gant an-unan.

V.gw. : *sieh mal einer an ! dal 'ta ! sell 'ta ! ; seht mal an ! tê ! tie ! dal ! ac'hanta ! sellit 'ta ! gabell ! ganas ! ga ! gagn ! alato ! atoue ! daonet ! foeltr ! foute ! tanfoeltr ! fidamdoule ! fidamdoustik ! fidam ! fidambiche ! fidambie ! fidambue ! fidamchig ! fidamdoulla ! fidadaoula ! fidamdoule ! fidedoule ! fidamdoullig ! fidamdoukou ! fidamdoumen ! fidamdouen ! fidamdoupik ! fidamdousik ! fidamdoustac'h ! fididouic'h ! fidambutun ! fidampret ! fidanderv ! fidandouchenn ! fidazomen ! fidezouar ! fidezouchenn ! fidezoupenn ! fidou ! fidouenn ! fidouach ! fidoupenn ! fidoustac'h ! fidoustik ! fedam ! fedadouac'h ! fedamdouac'h ! fedamdoule ! fedamzoupenn ! fedamdousig ! fedamdoustek ! fedazouilher !*

jarnigodik ! feiz da'm botoù ! feiz da'm daou vloaz ! feiz da'm distag ! feiz da'm douchig ! vantremorgenn ! vantredistag ! nondedistag ! nondedie ! nondegast ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mardiac'h ! mardoust ! mardoustach ! mardoustik ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! gast ar c'hast ! putenn ar c'hast ! gast a vicher ! gast alato ! double barriekenn ! seizh kant barriekennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! dampret 'vin ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereou ! daonet 'vo mil va ereou ! daonet 'vo chipot-holen va mammogozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! non de va ene !

Ansehen n. (-s) : 1. sellerez g., arvesterez g., arvestidigez b., arvestadur g., gweled g., gweledigez b., dewelañ g. ; das Ansehen kostet nichts, ar gweled ne goust netra ; 2. gwel g. ; jemanden von Ansehen kennen, anavezout u.b. evit ur gwel (diwar ur gwel, kement ha gwelet, diouzh e welet, diwar welet, a-wel) ; 3. [dre skeud.] brud g./b., istim b., doujañs b., doujadusted b., anv kaer g., respet g., bri g., azaouez g., lorchañs b. ; hohes Ansehen genießen, bezañ istimet bras (Gregor), bezañ doujet, bezañ doujañs vras d'an-unan, kaout brud vat, bezañ brud vat gant an-unan ; sein Ansehen behaupten, derc'hel e renk, derc'hel e bar, derc'hel e droad er par, [plac'h] derc'hel uhel he banniel ; sein Ansehen verlieren, koll istim an dud, koll e anv mat, skuilhañ e skudellad ; die Pardons verlieren an Ansehen, die Pardons büßen an Ansehen ein, an diskar a zo deuet war ar pardoniou ; wieder zu Ansehen kommen, adkavout e anv mat, gounit en-dro istim an dud ; jemandes Ansehen beschmutzen, ruilhañ u.b. er pri, druilhañ u.b. er c'hailhar, lakaat u.b. duoc'h eget ar siminal, divrudañ (kaillharañ, gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., ober anv fall ouzh u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., gwashaat u.b., mastariñ enor u.b., stlabezañ enor u.b., terriñ keuneud war kein u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn (saotrañ) brud u.b., ober un diframm e sae u.b., ober ur freg e brud vat u.b., duañ brud vat u.b., louzañ brud vat u.b., diframmañ u.b., ober gaou ouzh anv mat u.b. ; 4. damant g., istim b. ; ohne Ansehen der Person, hep sellet ouzh nikun, hep sellet ouzh ar renk, hep ober stad eus ar renk, hep derc'hel stad eus ar renk, hep derc'hel stad a'r renk, hep derc'hel kont eus ar renk, hep derc'hel kont a'r renk, hep kemm evit den, hep ober istim eus ar renk, ne oa kaz piv a vije, n'eus kaz piv a vefe.

ansehnlich ag. : 1. bras, pouezus, a bouez, pouezek, enorus ; ein ansehnliches Vermögen, madoù e-leizh ls., ur madoù bras g. ; ein ansehnlicher Betrag, eine ansehnliche Summe, un tousegad brav (un dornad mat) a arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., ur pezhiad moneiz g., ur somm vras b., ur sammad gouest g., ur sammad bravik a-walc'h g., ur varlennad arc'hant b., arc'hantouù bras ls., arc'hant bras g., arc'hant mat g., ur yalc'hadig vat a arc'hant b., un dornad brav a arc'hant g., ur poullad brav a arc'hant g., arc'hant e-leizh g., ur guchenn vrap a arc'hant b., un tamm brav a arc'hant g., un tamm mat a arc'hant g., un tammig brav a beadra g., ur bechad mat a

archant g., un dailhenn vat a arc'hant b., peadra en arc'hant g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; zusammen bildeten wir eine ansehnliche Gruppe, ur guchenn vat a oa ac'homp ; 2. brav, a neuz vat.

Ansehnlichkeit b. (-) : 1. pouez g., pouezusted b., pouezuster g. ; 2. braventez b., braviri b.

Ansehung b. (-) : doujañs b., damant g., istim b., respet g., bri g., azaouez g. ; in Ansehung der Person, gant respet evit e renk / gant respet evit e garg (Gregor) ; in Ansehung der Sache, dre ma'z eo ken pouezus an afer, gant doujañs evit an afer.

anseilen V.k.e. (hat angeseilt) : funiañ, kordennañ.

V.em. : sich anseilen (hat sich (ak.) angeseilt) : funiañ, kordennañ, en em gordennañ, en em stagañ.

Ansein n. (-s) : elum g.

ansingen V.k.e. (hat angesengt) : gouleskiñ, suilhañ, krazañ, rouzañ, rousaat, paredenniñ, simuc'hiñ ; angesengt, rouzet, suilhet, suilh, krazet, goulosket.

V.gw. (ist angesengt) : gouleskiñ, suilhañ, krazañ, rouzañ.

ansetzen V.k.e. (hat angesetzt) : 1. lakaat ; Stoff ansetzen, lakaat un tamm entof (war udb) ; an einem Kleid ein Verlängerungsstück ansetzen, lakaat ur verridenn d'ur vroz, astenn ur vroz, berridañ ur vroz, hentañ ur vroz ; eine Leiter ansetzen, skeuliañ, kemer ur skeul, ober gant ur skeul, skeuliañ ur voger, skeuliata ur voger, harpañ ur skeul en ur vur (ouzh ur voger), lakaat ur skeul a-harp ouzh ur voger ; Blutegel ansetzen, gwadañ u.b. gant gelaoued, lakaat gwaderezed da wadañ u.b. ; Sporen ansetzen, kentraouiñ e varc'h, reiñ kentr d'e varc'h, reiñ ul taol kentr d'e varc'h ; die Trompete ansetzen, stagañ an drompilh ouzh e c'henou, klotañ an drompilh ouzh e c'henou ; trinken, ohne das Glas anzusetzen / trinken, ohne die Flasche anzusetzen, evañ dispegl genoù.

2. stagañ gant ; ein letztes Würfspiel ansetzen, stagañ gant un taol diñsoù diwezhañ.

3. isañ ; einen Hund auf ein Tier ansetzen, isañ ur c'hi warlerc'h ul loen bennak ; Polizisten auf jemanden ansetzen, kas archerien war u.b. d'e gemer.

4. merkañ ; eine Frist ansetzen, lakaat termen d'ober udb, lakaat an termen d'ober udb ; den Beginn eines Festes ansetzen, merkañ an eur ma krogo ar gouel ; den Wert ansetzen, merkañ talvoudegez udb, feuriañ udb ; einen Preis zu niedrig ansetzen, prizañ re izel udb, isprizañ udb.

5. kontañ ; für die Reise muss man vier Stunden ansetzen, evit ar veaj e ranker kontañ gant peder eurvezh hent.

6. aozañ ; Essig ansetzen, terkañ (fardañ, aozañ) gwinegr ; eine Bowle ansetzen, aozañ gwin gant louzeier c'hwezh vat, fardañ gwin gant louzoù frondus.

7. dont en an-unan / en dra-mañ-tra, dont war an unan / war an dra-mañ-tra ; [louza.] Blätter ansetzen, dont delioù enni, deliaouiñ ; Blüten ansetzen, dont bleuñv enni, bleuniañ, bleuñviñ ; Früchte ansetzen, frouezhañ, frouezhiñ, dont frouezh enni, krouiñ ; unter Einwirkung von Sauerstoff und Feuchtigkeit setzt das Eisen Rost an, diwar oksidadur (diwar labour an oksigen hag ar glebor) e teu mergl war an houarn ; Sahne ansetzen, diennañ, koaveniñ ; [mezeg.] Fett ansetzen, lartaat, lardañ, dont da vezañ lart, tevaat, gwellaat ; Patina ansetzen, merglenniñ, dilufrañ ; einen Film ansetzen, koc'hennañ, krestenenniñ, kramenniñ, dont da gramenniñ ; die Kaffeekanne hat einen Film angesetzt, kramennet eo ar grek, krestenennek eo ar grek ; der Apfelwein hat Schimmel angesetzt, savet ez eus bleuñv war ar sistr, goloet a vleuñv eo ar sistr ; ein Bäuchlein ansetzen, tapout kof, sevel un tammig kof d'an-unan, sevel kof ouzh an-unan, bezañ o kofañ, bezañ erru ur c'horfad kig en an-unan, bezañ erru gros, bourouniñ, dont da vezañ teurennek

(kofek, begeliek, bigofek, teurek, bourounek, bidonek, bouzellek, bouzellennek, teurbelek, tourgof, kofellek), kemer tro, dont tro en an-unan, torekaat, tonellañ ; [dre skeud.] P. Speck ansetzen, lardañ, lartaat, dont ur ch'orfad kig en an-unan, dont da vezañ tev (teurennek), strujañ, profitañ, kreñvaat, darc'hauoiñ ; unser Schwein will keinen Speck ansetzen, hor pemoch ne ra skritur vat ebet.

8. [boued] lakaat war an tan, lakaat da boazhañ.

9. [gouren] bei jemandem einen Armhebel ansetzen, klaviañ brec'h u.b. ; [krog berzet] beim Ringen eine Manschette ansetzen, klask gant ur c'hraf stankañ e dreuz-gouzoug (sutell e c'houzoug) d'eeneber.

V.gw. (hat angesetzt) : 1. zu etwas ansetzen, bezañ war-dost d'ober udb, bezañ war ober udb, bezañ e termen d'ober udb, bezañ a-wel d'ober udb, bezañ edañ ober udb, bezañ dindan ober udb, bezañ e-tro d'ober udb, bezañ tost d'ober udb, bezañ war ober udb, bezañ war-nes ober udb, bezañ war ar bord d'ober udb, bezañ prest d'ober udb, bezañ war-sin ober udb., bezañ o vont d'ober udb, bezañ en ambroug d'ober udb, bezañ war an dare d'ober udb, bezañ war-zarev d'ober udb, bezañ war an tre d'ober udb, bezañ en ampoent d'ober udb, bezañ e-tal ober udb, bezañ e-tal d'ober udb, bezañ war ar mare d'ober udb, bezañ war bar d'ober udb, bezañ e par d'ober udb, bezañ war ar pare d'ober udb, bezañ e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) d'ober udb, bezañ war var d'ober udb, bezañ en toull tostañ d'ober udb, bezañ o tanzen ober udb, pourchas ober udb, en em bourchas d'ober udb, alej ober udb, prientiñ ober udb, aveñiñ ober udb, en em sterniañ d'ober udb, bezañ o sterniañ ober udb, bezañ war an taol d'ober udb, bezañ o tiblañañ ober udb, bezañ war-bouez ober udb, bezañ e-kichen ober udb, bezañ o fardañ ober udb, kinnig ober udb ; die Maschine setzt zur Landung an, war bradañ emañ an nijerez ; zum Sprung ansetzen, a) [sport] kemer e lañs a-raok lammat, kemer e frañchiz evit lammat, kemer herr a-raok lammat, kemer e random, klask e random, ober ul lañsadenn, lañsañ ; b) [loen] en em zastum evit lammat, kouchañ, pladañ ouzh an douar a-raok lammat, lañsañ, bezañ war lammat ; die Feinde setzen zum Sturm auf die Stadt an, emañ an enebourien war var da sailhañ war gêr ; zum Angriff ansetzen, luskañ un argad, digerñ brezel, bellañ, digerñ an emgann, lakaat ar poultr da grozal, kregiñ da vat gant ar brezel, stagañ da vat gant ar brezel, kregiñ da vrezelekaat, mont d'an arsailh, argadiñ, mont dezhi, tagañ, kregiñ gant un emgann ; 2. noch einmal ansetzen, mont gwashoch'-gwashañ d'u.b., peusiñ (fardiñ, strimpñ) en-dro war u.b. ; 3. [louza.] krouiñ, furniñ ; die Früchte setzen an, krouiñ a ra ar froucezh, ar froucezh a zo o krouiñ ; 4. [boued] dantañ, karañ, kregiñ, kreienañ, chom peg ouzh kosteziou pe ouzh foñs ar plad.

V.em. : sich ansetzen (hat sich (ak.) angesetzt) : [kimiezh] goulezenniñ, lec'hidenniñ.

Ansetzung b. (-, -en) : 1. [milginoù] skarvadur g. ; 2. [dre astenn.] aozidigezh b. ; 3. [dre skeud.] prizadur g., prizachadenn b., prizacherezh g., feuriadur g.

Ansetzungspunkt g. (-s, -e) : poent krog g., poent peg g., poent krapañ g.

Ansichreibßen n. (-s) : perc'hennidigezh b., perc'hennadur g., perc'hennañ g., alouberez g., skraperez g.

Ansicht b. (-, -en) : 1. arvesterezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., selladur g., sellerezh g., gweled g., gweledigezh b. ; der Buchhändler schickt ein Buch zur Ansicht, kas a ra al levrier ul levr evit ma rafemp ur sell warnañ, kas a ra ar marc'hadour-levrioù ul levr evit ma skofemp un taol-lagad warnañ.

2. gwel g., gweled g., arvest g., taolennad b. ; *Ansicht von vorn*, gwel a-dal g. ; *Ansicht von der Seite*, gwel a-gostez g. ; *photographische Ansicht*, luc'hskedenn b.

3. soñj g., kredenn b., mennozh g., meno g., savboent g., sellboent g., sellad g., gweladur [eus] g., meizadur g., mennozhiaudur g., danzead g., aviz g., ali g., gweledva g., doare-gwelet g., santimant g. ; seine Ansicht darlegen, displegañ e soñj ; *festgefahrenre Ansicht*, *festgelegte Ansicht*, letenn b. ; entschiedene Ansichten, feste Ansichten, soñjou krenn ls. ; eine Ansicht haben, kaout ur soñj war udb, kaout ur gredenn ; eine Ansicht vertreten, difenn ur mennozh, difenn ur savboent ; eine verkehrte Ansicht, ur falskredenn b., ur mennozh fazius g., ur soñj fazius g., ur gwall aviz g. ; *politische Ansichten*, mennozhioù politikel ls., menoioù politikel ls., soñjou politikel ls., kredenn politikel b. ; seine politischen Ansichten offen kundtun, embann e vennozhioù politikel, embann e gredenn politikel ; *jemandes Ansicht teilen*, bezañ ali gant u.b., bezañ a-du gant u.b., asantiñ gant kaoz u.b., bezañ a-untu gant u.b. ; auf jemandes Ansichten eingehen, fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., harpañ komzoù u.b., skorañ komzoù u.b., harpañ lavarou u.b., skorañ lavarou u.b., mont (sevel) a-du gant u.b., mont en avel gant u.b., en em lakaat (dont, mont, sevel) en tu gant u.b., dont a-du gant u.b., sevel en un tu gant u.b., sevel krog u.b., sevel lamm u.b., tuañ gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b. ; nach Ansicht mancher, nach Ansicht einiger, hervez lod, hervez tud 'zo ; meiner Ansicht nach, da'm soñj, da'm meno, da'm feson, din, me a gav din, a gav din, kavout a ra din, hervez va meno, hervez va soñj, hervez va santimant, diouzh va danvez, war va meno, war va soñj, hervez va c'hredenn, war a gredan / war a soñjan (Gregor), evit va c'helou, evidon-me ; nach Ansicht der Gelehrten, hervez lavar an dud ouziek, diouzh savboent an dud ouziek ; seiner Ansicht nach, poz dezhañ, gouez dezhañ, liz dezhañ ; allgemeine Ansicht, soñj an holl g. ; ich neige zu der Ansicht, dass er Recht hat, tuet on da soñjal emañ ar gwir gantañ ; ich bin ganz Ihrer Ansicht, aviz ac'hanc'h on, ali on ganeoc'h, a-du emaon ganeoc'h, emaon plom er soñj ganeoc'h, en ur soñj emaon ganeoc'h, asantiñ a ran gant ho kaoz ; sie waren etwa gleicher Ansicht, sie waren ungefähr gleicher Ansicht, damali e oant an eil gant egile ; er ist der Ansicht, dass ..., hennezh a soñj dezhañ e ..., hennezh a ra e gont e ..., d'e soñj (d'e veno) e ..., hennezh a venn e ..., hennezh a ra aviz gantañ e ..., hennezh a zifenn e ..., hennezh a gav dezhañ e ..., hennezh en deus ur gredenn e ..., hennezh a gred dezhañ e ..., hennezh a gred gantañ e ... ; man war der Ansicht, dass dieser Schriftsteller ketzerische Meinungen vertrat, kavout a raed e oa c'hwezh ar fagodiri gant ar skrivagner-se ; ich bin der Ansicht, dass wir so vorgehen müssen, me a gred eo mat ober evel-se, kavout a ra din eo evel-se e tleomp ober ; nach Ansicht der älteren Leute, hervez kredenn ar re gozh, diouzh lavarioù ar re gozh ; entgegengesetzte Ansicht, ali kontrol g., ali enep g. ; verschiedener Ansicht sein, na vezañ tamm ebet eus ar memes aviz, na vezañ a-du an eil gant egile, kaout pep hini e soñj, na vezañ a-unan, na vezañ en ur soñj, na vezañ er memes soñj, na welet an traou dre an hevelep lomber ; ihre Ansichten gingen immer mehr auseinander, mont a rae o doareou-gwelet war zisheñvelaat ; verbreitete Ansicht, soñj boutin g., kredenn voutin b. ; das ist eine weit verbreitete Ansicht, se a zo ar soñj a vez kredet ar muiañ, se a zo ur savboent a zo boutin d'ul lodenn vras eus an dud, ur savboent eo a vez klevet aliesik a-walc'h, ur gredenn voutin eo ; wir sind der einhellenigen Ansicht, dass die Situation gefährlich ist, an holl

ac'hanomp gwitibunan a soñj dezho e vo start an abadenn (ez eo gwall arvarus hon doare), an holl ac'hanomp gwitibunan a zifenn e vo start an abadenn (ez eo gwall arvarus hon doare), kordañ a ra hor mouezhioù evit lavaret e vo start an abadenn, en ur soñj emaomp evit lavaret e vo start an abadenn ; *persönliche Ansicht*, savboent personel g. ; *mit seiner Ansicht zurückhalten*, derc'hel gant an-unan, derc'hel kloz war e vennozh, derc'hel kloz war e soñjoù, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, moustrañ war e soñjoù, derc'hel en e c'henou pezh 'zo en e spered, bezañ kuzhet, bezañ un den goloet, bezañ ur c'holzenneg, chom en e zistag, chom war e dreuzoù ; *er ist kategorisch in seinen Ansichten*, un den en ur pezh eo, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo ; *religiöse Ansichten*, kreañsou ls.

ansichtig ag. : *einer Sache ansichtig werden*, dizoleñ udb, merzout udb.

Ansichtskarte b. (-,-en) : kartenn-bost b.

Ansichtskartensammlung b. (-,-en) : dastumad kartennou-post kozh g.

Ansichtssache b. (-,-en) : savboent g., afer a c'houst b. ; *das ist reine Ansichtssache*, pep hini diouzh e zoare, diouzh ho plaz eo, pep hini e vlez, hervez ho koust an hini eo, pep hini e soñj, pep hini e c'his.

ansiedeln V.k.e. (hat angesiedelt) : 1. ensezañ, diazezañ, annezañ, trevadenniñ, entrevadañ, entrevadiñ ; *Fabriken irgendwo ansiedeln*, ensezañ greantioù en ul lec'h bennak ; *wieder einsiedeln*, *erneut ansiedeln*, adensezañ ; *Fabriken irgendwo wieder ansiedeln*, adensezañ greantioù en ul lec'h bennak ; 2. [louza., loen.] *eine Pflanzenart wieder ansiedeln*, adenplantañ ur spesad ; *die Biber wieder in der Bretagne ansiedeln*, addegas an avanked e Breizh ; *Wildtiere irgendwo wieder ansiedeln*, loenediñ ul lec'h bennak.

V.em. : **sich ansiedeln** (hat sich (ak.) angesiedelt) : ober e anneze, diazezañ, en em ziazezañ, kevannezañ, annezañ ; *sich in einem Land ansiedeln*, ober e anneze en ur vro, diazezañ en ur vro, en em ziazezañ en ur vro, en em staliañ en ur vro, dont da lec'hiañ en ur vro, dont en ur vro da chom da vat, kevannezañ en ur vro, trevadenniñ ur vro, annezañ en ur vro.

Ansiedler g. (-s,-) : trevadenner g., trevidig g., entrevad g., kolon g.

Ansiedlung b. (-,-en) : 1. ploue g., trevadenn b., bilajenn b. ; 2. enseزادur g., anneزادenn b., entreزادur g., diaزادenn b., diaزادur g., diaزادadeg b. ; *Ansiedlung eines Werkes*, enseزادur ur greanti g. ; 3. trevadur g., trevadennerezh g., entreزادur g., pobladur g., poblidigezh b., tudidigezh b., poblañ g., tudañ g. ; *dörfliche Ansiedlung*, kériadennaat g.

Ansinnen n. (-s) : goulenn start g., darvenn g., darvennad g. ; *an jemanden das Ansinnen stellen*, goulenn digant u.b. ober udb a ra diegi dezhañ, dougen u.b. d'ober udb a zisplij dezhañ, broudañ u.b. d'ober udb displijus evitañ.

Ansitz g. (-es,-e) : [hemolc'h] 1. spi g., par g. ; *auf den Ansitz gehen*, en em lakaat e spi, mont e spi (e par, war api, en api, en aspi), en em lakaat war-c'hed ; 2. gwere g.

ansitzen V.gw. (saß an / hat angesessen) : [hemolc'h] bezañ e spi, bezañ e par, bezañ war api, bezañ en api, bezañ war-c'hed.

Anv-gwan verb **angesessen** : annezet, diazezet.

ansonst Adv. : [Bro-Aostria / Bro-Suis] / **ansonsten** Adv. : peotramant, anez-se, e-giz-all, e-mod-all, mod-all, anez da se, a-hend-all, pe a-hend-all, panevez-se, paneve-se, panevet-se, panevet da se, a-berzh-all, evit ac'hano, en degouezh kontrol, ken.

anspannen V.k.e. (hat angespannt) : 1. stegnañ, stignañ, bantañ, reutaat, reudiñ, sonnaat, argrezañ ; 2. sterniañ, aveiñ ; *Ochsen zu zweit anspannen*, rollañ ejened, rollañ oc'hen, sterniañ ur c'houblad ejened, sterniañ ejened a-zauioù, sterniañ ejened a-zAU, sterniañ ur yevad ejened, sterniañ ur yevad oc'hen, lakaat ur c'houblad ejened ouzh ar yev, koublañ ejened ; *ein Pferd anspannen*, sterniañ ur marc'h ouzh ur c'harr, aveiñ ur marc'h, sterniañ ur c'harr, stagañ ur marc'h war ur c'harr ; 3. [dre skeud.] stegnañ ; *mit angespannten Kräften*, a-holl-nerzh e gorf ; *alle Kräfte anspannen*, kendastum e holl nerzh, dastum e holl nerzh, dastum an holl nerzh a zo gant an-unan, reudiñ ; *Anspannen aller Kräfte*, daspugnerezh an holl nerzhioù g. ; *seinen Geist anspannen*, en em zastum, dastum e soñjoù, tolpañ e soñjoù, teuler evezh, sipañ e spered ; 3. die Beziehungen der beiden zueinander waren sehr angespannt, tenn e oa an traou etre an daou, start e oa an traou etre an daou, fall e oa an traou etre an daou, P. tarzhet e oa ar soubenn etre an daou, trenket e oa ar soubenn etre an daou, troet e oa an traou d'ar put etre an daou ; die Beziehungen wurden angespannt, krog e oa an traou da stardañ etrezo, an traou etrezo a oa deuet da vezañ tennoc'h-tennañ ; die Lage spannt sich an, ar gor a zeu da vegañ, rustaat (gwashaat) a ra an traou, stardañ a ra an traou, pebr a zo e-barzh ar soubenn, war washaat (war drenkaat) e ya an traou, treiñ a ra an traou d'ar put, emañ ar jeu o treiñ e jeu gi, emañ an traou o korboniñ, krog eo ar soubenn da drenkañ, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn, dont a ra an traou da vezañ stegnetoch'-stegnetañ ; die Lage hat sich angespannt, deuet eo tenn an traou, deuet eo start an traou.

Anspannung b. (-,-en) : 1. stegnadur g., stignadur g., reutidigezh b., reutadur g., reutadenn b., reudadur g., reudadenn b. ; 2. sterniadur g., sterniañ g. ; 3. striv g., strividenn b., bec'hadenn b., tarvadenn b., stres g.

anspeien V.k.e. (spie an / hat angespien) : 1. jemanden anspeien, skopañ ouzh u.b. ; 2. [dre skeud.] jemanden anspeien, hual (huataat, hupal) u.b., hupal war u.b., krial hu war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b., lakaat an hu war u.b., choual war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal u.b., dejanal gant u.b., dejanal ouzh u.b.

Anspiel n. (-s,-e) : deroù an abadenn g., deroù ar c'hoari g., tenn digeriñ g.

anspielen V.gw. (hat angespielt) : 1. kregiñ da c'hoari ; 2. [dre skeud.] auf etwas (ak.) anspielen, damvenegiñ udb, ober un damveneg bennak, menegiñ udb gant komzoù distroet, komz diwar hanter c'her eus udb, mouskomz eus udb, damgomz eus udb, hantergomz eus udb, tintal udb, mouslavaret udb, kaozeal tanav diwar-benn udb.

anspielend ag. : damvenegus.

Anspielung b. (-,-en) : [dre skeud.] damc'her g., damveneg g., mouskomz b., damgomz b., prezeg-goloet g., mouslavar g. ; *in versteckten Anspielungen*, gant komzoù distroet (goloet), gant komzoù troidellek, gant damvenegoù, en ur vouskomz, en ur zamgomz, en ur hantergomz, dre dro, diwar hanter c'her ; *wem gilt diese Anspielung* ? evit tagañ piv eo ar c'homzoù distroet-se ? da biv e talvez ar c'homzoù distroet-se ? da biv eo ar c'homzoù distroet-se ? ; *alle politischen Anspielungen aus einer Schrift ausmerzen*, tennañ eus ur skrid kement a denn netraig d'ar politikerezh.

anspinnen V.k.e. (spann an / hat angesponnen) : 1. anneuiñ, steuñviñ ; 2. eine Freundschaft anspinnen, skoulmañ liammoù a vignoniezh ; eine Unterhaltung anspinnen, toullañ (digeriñ, rannañ) kaoz, mont e kaoz, stagañ (kregiñ) gant ar gaoz, boulc'hañ kaozioù.

V.em. : **sich anspinnen** (spann sich an / hat sich (ak.) angesponnen) : *eine Liebesgeschichte spinnt sich an, karantez a zo o tiwan etrezo, karantez a zo o tiwanañ etrezo, sevel a ra karantezoù etrezo.*

anspitzen V.gw. (hat angespitzt) : **1.** begañ, inotiñ ; *einen Bleistift anspitzen*, begañ ur c'hereion, lemmañ ur c'hereion ; *den Bleistift erneut anspitzen*, advegañ e greion, adlemmañ e greion ; *einen Stock anspitzen*, inotiñ penn ur vazh ; **2.** lakaat bole e divesker u.b., lakaat mani en u.b., ober tan d'u.b., reiñ herr d'u.b., reiñ kas d'u.b., lakaat kas en u.b. ; **3.** dougen, atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, reiñ gred da, poulzañ, hegal, bountañ, truchañ, alej ; *jemanden zu etwas anspitzen*, broudañ u.b. d'ober udb, dougen u.b. d'ober udb, kas u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, hegal u.b. d'ober udb, bountañ u.b. d'ober udb, reiñ bod d'u.b. d'ober udb, reiñ bodenn d'u.b. d'ober udb, reiñ hol d'u.b. d'ober udb, truchañ u.b. d'ober udb, alejiñ u.b. d'ober udb, treinañ u.b. d'ober udb, chafoulat u.b. d'ober udb.

Anspitzen n. (-s) : begañ g., inotiñ g.

Anspitzer g. (-s,-) : beger-kreionoù g. [*/iester begeriouè kreionoù*].

Ansporn g. (-s,-e) : broud g., brouderezh g., atiz g., trucherez g., annougerezh g., keflusk g., hillig d'ar spered g.

anspornen V.k.e. (hat angespornt) : **1.** kentraouiñ ; *ein Pferd ansporten*, reiñ kentr d'ur marc'h, kentraouiñ ur marc'h, touch ur marc'h gant ar c'hentrou, gwanañ ur marc'h gant ar c'hentrou, postañ ur marc'h, poursuiñ ur marc'h, presañ war ur marc'h, reiñ kentrou (ar c'hentrou) d'ur marc'h (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] dougen, atizañ, broudañ, brochañ, bevaat, erluskañ, arabadiñ war, kennerzhañ, reiñ gred da, reiñ ul lañsadenn da, kadarnaat, truchañ, annouezh [*pennrann annoug-*], aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, flemmañ, kentraouiñ, degas c'hoant da, divorzañ, divorfilañ, alej, tuañ, karnajal, divorediñ, reiñ kalonegezh da, tommañ kalon u.b., luskañ war-raok, reiñ kas da, lakaat kas e ; *jemanden zur Arbeit anspornen*, reiñ ton d'u.b. evit labourat, reiñ gred d'u.b., dougen (atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, kentraouiñ, kefluskañ, alej) u.b. da labourat, tuañ u.b. war al labour, arabadiñ war u.b. labourat, karnajal u.b. da labourat, reiñ hol d'u.b da labourat, reiñ bodenn d'u.b. da labourat, reiñ bod d'u.b. da labourat ; *Literatur muss die Gefühle anspornen*, digant al lennegezh e c'hortozer from ; *jemanden anspornen*, c'hoari war u.b., pouzeañ war u.b., bountañ war u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, kargañ war u.b., ober war u.b., poursuiñ war u.b., mont d'u.b. dre guzulioù ; *das hat ihn angespornt*, diwar an taol-se ez eo bet broudet.

ansporwend ag. : atizus, broudus, annouguis, lañsus, luskus.

Ansporner g. (-s,-) : kentraouer g., atizer g., brouder g., annouger g., enaouer g., lusker g., ambilher g.

Ansprache b. (-,-n) : prezegenn b. P. peurlok g., orogell b. ; *kurze Ansprache*, berrbrezegenn b., prezegenn verr b. ; *eine Ansprache halten*, ober ur brezegenn, prezeg(enniñ), distagañ ur brezegenn, displegañ ur brezegenn, dibunañ e orogell, ober e damm orogell, orogellat ; *feierliche Ansprache*, hareng g. ; *eine feierliche Ansprache halten*, distagañ un hareng, harengañ.

ansprechbar ag. : **1.** dibrez, vak, a c'haller komz outañ ; **2.** [mezeg.] tout e intentamant gantañ ; **3.** degemerus, hegarat, a zegemer mat, aes mont e darempred gantañ, aes c'hoari gantañ, aes mont e kehent gantañ, aes denesaat outañ, aes tostaat outañ, aes e zaremprediñ.

ansprechen V.k.e. (spricht an / sprach an / hat angesprochen) : **1.** komz ouzh, toullañ kaoz ouzh, kaozeal

ouzh, klask kaoziou gant ; *die Leute höflich ansprechen*, komz brav ouzh an dud ; *jemanden freundlich ansprechen*, komz c'hwек ouzh u.b. ; *jemanden zudringlich ansprechen*, c'hoari (derc'hel, forsiñ, pouzeña, taeriñ) war u.b. ; *Literatur muss die Gefühle ansprechen*, digant al lennegezh e c'hortozer from ; *jemanden um Geld ansprechen*, goulen arc'hant digant u.b., mont da glask davet u.b. ; *jemanden auf Deutsch ansprechen*, *jemanden Deutsch ansprechen*, mont d'u.b. en alamaneg, mont ouzh u.b. en alamaneg, komz en alamaneg ouzh u.b. ; *jemanden Französisch ansprechen*, mont e galleg d'u.b., mont e galleg ouzh u.b., komz e galleg ouzh u.b. ; *sich nicht wagen*, *jemanden anzusprechen*, na grediñ komz ouzh u.b., kildroenniñ en-dro d'u.b. ; *er schleicht um sie herum, wagt aber nicht sie anzusprechen*, emañ aze o kildroenniñ en-dro dezhi ha ne gred ket kaozeal outi ; [kenwerzh.] *eine Gruppe gezielt ansprechen*, bukañ ur rummad tud ; **2.** *ein Problem ansprechen*, lakaat ar gaoz war ur gudenn, tennañ ar gaoz war ur gudenn, lakaat ur gudenn war an doubier, pleustriñ war ur gudenn, plediñ gant ur gudenn ; *ein heikles Thema ansprechen*, en em arastiñ ouzh ur c'hraf bubuik, stagañ gant ur c'hraf bubuik, reiñ avel d'ar c'had, digeriñ ur gaoz gwall skoemp ; **3.** [dre skeud.] lakaat da ; *etwas als überholt ansprechen*, lakaat udb da ziamzeret, lakaat udb da aet er-maez eus ar c'hiz, lakaat udb da zic'hizet, ober eus udb un dra dic'hizet ; **4.** [hemolc'h] harzhal ouzh ; *der Hund spricht das Wild an*, emañ ar c'hi oc'h harzhal ouzh ar penn-jiber ; **5.** plijout, dedennañ, hoalañ ; *dort fand er nichts, was ihn ansprach*, eno ne gavas netra diouzh e zoare, eno ne gavas netra d'e c'hiz.

V.gw. (spricht an / sprach an / hat angesprochen) : [dre skeud.] **1.** plijout, dedennañ, hoalañ ; *der Artikel spricht nicht an*, n'eus mann ebet e-barzh ar pennad-skrid-se, dizanvez eo ar pennad-mañ ; **2.** [sonerezh] *das Klavier spricht schwer an*, n'eo ket aes c'hoari war ar piano-se, ar piano-mañ ne sent ket mat ouzh ar bized, hek eo ar piano-se ; **3.** bezañ respontus ; *gut ansprechende Bremsen*, frouenoù respontus-kenañ ls., stardereziou respontus-kenañ ls. ; *der Patient spricht auf das Mittel nicht an*, *das Mittel spricht beim Patienten nicht an*, al louzoù-se ne ra tamm vad ebet d'ar c'hlañvour, al louzoù-se n'en deus efed ebet war ar c'hlañvour ; *das Messgerät spricht auf die kleinsten Schwankungen an*, uskizidik (respontus-kenañ, santidik-kenañ) eo ar meneger.

Ansprechen n. (-s) : [tekñ.] *direktes Ansprechen über Sprechanlagen*, kengomz g., kengomzerezh g.

ansprechend ag. : dedennus, hoalus, lubanus.

Ansprechpartner g. (-s,-) : keveler g., kendivizer g., divizer g., kengomzer g. ; *repräsentativer Ansprechpartner*, kendivizer derc'houezus g.

Ansprechzeit b. (-,-en) : [stlenn.] amzer respont b.

ansprengen V.gw. (ist angesprengt / kam angesprengt) : erruout d'ar c'haloup, degouezhout d'an tizh bras.

anspringen V.k.e. (sprang an / hat angesprungen) : sailhañ war, sailhañ gant, arsailhañ, fardiñ war, strimpñ war, plauziañ war, sakiñ war, lammat war, lammat gant, lammat da ; *ein großer Wachhund sprang ihn an*, ur pezh mell meurgi a lammas gantañ.

V.gw. (sprang an / ist angesprungen) : **1.** loc'hañ, diloc'hañ, mont en-dro ; *der Motor springt nicht an*, mouzhañ a ra ar c'heflusker, mouzhet eo ar c'heflusker, ourzal a ra ar c'heflusker, boudañ a ra ar c'heflusker, n'eus ket tu reiñ lañs d'ar c'heflusker, ar c'heflusker ne loc'h ket, ar c'heflusker ne ya ket en-dro, n'eus ket tu da lakaat tro er c'heflusker, arakiñ a ra ar c'heflusker, bouc'h eo ar c'heflusker, bourdet eo ar c'heflusker, houbet eo ar c'heflusker, gludet emañ ar

c'heflusker, sac'het eo ar c'heflusker ; *sofort anspringen*, loc'hañ diwar an taol kentañ, loc'hañ ribus, mont en-dro ken bravik ha tra, mont en-dro ken aes ha tra, mont en-dro a-aes-vat, mont propik en-dro ; **2. auf etwas (ak.) anspringen**, ersavïñ ouzh ubd.

anspritzen V.k.e. (hat angespritzt) : flistrañ dour (strimpiñ dour) war, skeiñ ur strinkadenn war, lakaat dour da zelammat gant, sparfañ.

Anspruch g. (-s, Ansprüche) : **1.** gwir g. ; alle Menschen haben ohne Unterschied Anspruch auf gleichen Schutz durch das Gesetz, par eo an holl dirak al lezenn ha gwir o deus da vezañ diwallet ganti ; **auf etwas Anspruch haben**, kaout gwir war ubd ; **er hat keinen Anspruch darauf**, n'en deus dre wir perzh ebet en dra-se, n'en deus gwir ebet war an dra-se, an dra-se n'eo ket dleet dezhañ ; **die Familie hat Anspruch auf Schutz durch Gesellschaft und Staat**, gwir en deus an tiegezh da gaout gwarez ar gevredigezh hag ar Stad ; **Anspruch auf einen wirksamen Rechtsbehelf haben**, kaout gwir da gaout digoll gwirion dirak ul lez-varn ; **erworbene Ansprüche**, gwirioù bet a-bell ls. ; **Ansprüche geltend machen**, lakaat gwirioù da dalvezout, mont diouzh gwirioù 'zo ; **seine Ansprüche abtreten**, dilezel e wiroù ; **2. arvennad g., darvennad g., darvenn g., diarc'had g., arc'hadur g., diarc'hadur g., reked b., c'hoant g. ; Anspruch auf etwas (ak.) erheben**, goulenn e wir war ubd, arch'hiñ ubd, arvennout ubd, kaout dezo war ubd ; **Gehaltsanspruch**, arch'hadur kresk war e c'hopr g. ; **ein Anspruch gegen jemanden**, arch'ant da gaout digant u.b. g. ; **übertriebene Ansprüche**, rekedou re uhel ls., rekedou dividoder ls., rekedou dreistmuzul ls. ; **er übertreibt seine Ansprüche**, mont a ra re bell (re lark) gant e rekedou ; **man sollte seine Ansprüche nicht übertreiben**, ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark) ganti ; **seine Ansprüche herabschrauben**, seine Ansprüche zurückschrauben, diskanañ, izelaat e c'hoantoù, bukañ izeloc'h, rabatiñ war e rekedou, plegañ e santiman, ameniñ, dont mat d'ar gêr ; **er hat seine Ansprüche zurückgeschraubt**, deuet mat eo d'ar gêr ; **Ansprüche fallen lassen**, ober e zilez eus arvennadoù 'zo, dilezel arvennadoù 'zo, dispegañ diouzh arvennadoù 'zo ; **der hat vielleicht Ansprüche**, hennezh a stag e chas gant deliou kael ; **er stellt hohe Ansprüche an sich selbst**, strizh eo evitañ e-unan ; **du nimmst doch den ganzen Tisch in Anspruch !** an daol a-bezh a ya ganit ! ; **Quittung über den Ausgleich aller Ansprüche**, kuitañs peurreizhañ b. ; **3. [bred.] diarc'h g. ; Triebanspruch**, diarc'h luzadel g. ; **4. etwas für sich in Anspruch nehmen**, ober e vad eus ubd, amc'houlenn ubd, en em harpañ war ubd, en em skorañ war ubd, en em fontañ war ubd ; **dieses Recht kann nicht in Anspruch genommen werden**, ar gwir-mañ ne c'haller ket daveiñ dezhañ, ne c'haller ket lakaat ar gwir-mañ da dalvezout, ar gwir-mañ ne c'haller ket amc'houl anezhañ ; **5. die Aufmerksamkeit in Anspruch nehmen**, tennañ (delc'her) evezh u.b., sachañ an evezh war an-unan ; **seine Forschungsarbeiten haben ihn stark in Anspruch genommen**, maread amzer en doa tremenet oc'h ober e enklaskoù ; **ich bin sehr in Anspruch genommen**, prez labour a zo ganin, never a-walc'h a zo warnon, war vec'h emaoñ, gwall zalc'het on gant va labour, dre brez e vezan dalc'hmat, dalc'hmat e vez traoù ganin war ar ramp, labour am eus war ar portolo, dall on gant al labour, gwall sammet on gant va labour, herr labour a zo warnon, sammet eo va c'hein gant al labour, foullet on gant al labour, foulmac'het on gant al labour, labour spontus 'm eus, e-kreiz ar bec'h emaoñ, bec'h labour am eus, labour am eus dreist-penn, penndallet on gant al labour, ampleret on ken ez

on gant al labour, okupet-fin on, foul a zo warnon, labour a zo en arrelaj, mezv on evel ar yer en eost, mac'homet on gant al labour, leun a gefridi on, re garrad am eus, dalc'het on gant an eur, dalc'het on gant an amzer, friket on gant al labour, debret on gant al labour, P. bec'h a zo war va lasenn ; **6. diese Arbeit nimmt mich sehr in Anspruch**, an dra-se a daol labour ganin, ampleret on gant al labour-se ; **diese Arbeit nimmt mich voll und ganz in Anspruch**, va holl amzer a ya gant al labour-se, gwall zalc'hus eo al labour-se, ur gwall labour eo, debret e vezaañ gant al labour-se, al labour-se a sorb tout va amzer, al labour-se a sorb va holl amzer, sorbet e vezan gant al labour-se, gwall sorbus eo al labour-se, ampleret on ken ez on gant al labour-se ; **diese Arbeit hat uns beide genauso lang in Anspruch genommen**, ni hon-div a zo bet keit-ha-keit o kas al labour-se da benn ; **diese Arbeit nimmt den größten Teil meiner Zeit in Anspruch**, mont a ra ar braz eus va amzer gant al labour-se ; **das nimmt zu viel Zeit in Anspruch**, se zo re hir da ober.

anspruchsberrechtigt ag. : [gwir] gwirek ; nicht mehr anspruchsberrechtigt sein, na gaout mui a wiroù war ubd, na gaout a wir ken war ubd.

Anspruchsberichtigte(r) ag.k. g./b. : perc'henn-gwir g. [liester perc'henn-gwir], gwireg g. [liester gwireien].

Anspruchsdenken n. (-s) : speredegezh a skoridi b., tro-spered ur bugel re vounouet b., tro-spered ur bugel savet e-barzh ur goloenn b., tro-spered ur bugel savet e-barzh ar plu b., tro-spered ur bugel mignet b., tro-spered ur bugel kollet b., tro-spered ur bugel gwastet b., tro-spered ur bugel droukdesket b., tro-spered ur bugel droukkelennet b., tro-spered ur golladenn b.

anspruchslos ag. : **1.** difouge, dilorc'h, izelek, eleviek, simpl, uvel, dich'loar, dispied ; **2. [louza., loen.]** aes ober war e dro, dilabour, diskuizh, karantezus d'ober war e dro ; **3. [film]** diduellus ha netra mui, diverrus ha setu tout, plijus ha netra ken.

Anspruchslosigkeit b. (-) : eeunded b., elevez b., uvelded b., izelded b., izelder g., izelegeth b., difouge g., emzalc'h g., mezh-c'hanet b.

Anspruchsteller g. (-s,-) : [gwir] menner g.

Anspruchstellerin b. (-,nen) : [gwir] mennerez b.

Anspruchstellung b. (-,en) : [gwir] mennadenn b.

Anspruchsverjährung b. (-,en) : [gwir] ezwiriadur g.

anspruchsvoll ag. : **1.** ... a c'houenn kalz, strizh, darvennus, rankus, mac'hom, sklouf, loufres ; **ein anspruchsvoller Mensch**, ul loufrez g., un den sklouf g., un den mac'hom g., un den rankus g., un den darvennus ; **er ist sich selbst gegenüber sehr anspruchsvoll**, strizh eo evitañ e-unan ; **2. labourus**, ... a daol labour, dalc'hus, bec'hius, kargus, gwall sorbus ; **ein anspruchsvoller Boden**, un douar rankoudus g., un douar labourus g. ; **anspruchsvolle Arbeit**, labour gwall sorbus g. ; **3. figus**, pismigus, milzin, blizidik, blizik, pitilh, pitouilh, friant ; **4. uhelbal**, uhelek, hefil.

Ansprung g. (-s, Ansprünge) : lañs g., randon g., herr g., penn herr g., gwint g.

anspucken V.k.e. (hat angespuckt) : **jemanden anspucken**, skopañ ouzh u.b., skopañ etre e zaoulagad d'u.b., skopañ e-kreiz e zaoulagad d'u.b., krañchat e-kreiz bizaj u.b., krañchat war u.b. en e fas ; **beim Sprechen spuckt er die Leute an**, skopigellat a ra pa vez o komz, sklabousat a ra pa vez o komz, ur flistrer a zo anezhañ, skop-skop eo pa vez o komz.

anspülen V.k.e. (hat angespült) : **1. soubañ, glebiañ, dourañ, douraat** ; **2. [douarouriezh, stériou] degas gantañ, dichaladuriñ**.

anstacheln V.k.e. (hat angstachelt) : 1. dougen, atizañ, broudañ, brochañ, bevaat, kennerzhañ, reiñ gred da, reiñ ul lañsadenn da, degas c'hoant da, aliañ, erbediñ, truchañ, bountañ, poulzañ, erluskañ, luskañ war-raok, kentraouiñ, divisorilañ, divisorzañ, alej, tuañ, engervel, reiñ ton da, reiñ kalonegezeh da, arabadiñ war, tommañ kalon u.b., reiñ kas da, lakaat kas e ; *Literatur muss die Gefühle anstacheln*, digant al lennegezeh e c'hortozer from ; der Wein hatte seinen Dichtergeist angstachelt, broudete voe e awen gant ar gwin ; jemanden zur Arbeit anstacheln, reiñ ton d'u.b. evit labourat, reiñ gred d'u.b., dougen (atizañ, broudañ, brochañ, flemmañ, kennerzhañ, aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, kentraouiñ, kefluskañ, alej) u.b. da labourat, arabadiñ war u.b. labourat, reiñ hol d'u.b. da labourat, reiñ bod d'u.b. da labourat, reiñ bodenn d'u.b. da labourat, tuañ u.b. war al labour ; 2. jemanden anstacheln, c'hoari war u.b., kargañ war u.b., ober war u.b., poursuiñ war u.b., bountañ war u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, mont d'u.b. dre guzulioù, pouzeañ war u.b., truchañ u.b. d'ober udb, alejiñ u.b. d'ober udb, treinañ u.b. d'ober udb, chafoulat u.b. d'ober udb.

Anstalt b. (-,en) : 1. ensavadur g., diazezadur g. ; öffentlich-rechtliche Anstalt, diazezadur foran g., diazezadur publik g. ; hydrotherapeutische Anstalt, kreizenn dourgurañ b. ; 2. skol b. ; eine Anstalt besuchen, pleustriñ ur skol ; 3. [gwir] Strafanstalt, karc'hар g., ti-kastiz g., toull-bac'h g., prizon g. ; 4. ti ar re sot g., ti ar re foll g., folldi g., bredospital g., ospital ar re sot g., ospital ar re foll g., P. Kerwazi b., kabanoù ls. ; er gehört in eine Anstalt, mat eo da vezañ sparlet, P. mat eo da gas d'ar c'habanoù, mat eo da dreïñ ar rod, mat eo da gas da Gerwazi, dibollet eo da stagañ, foll-mik eo, foll-bras eo, foll-magn eo, foll-tremenet eo, hennezh a zo gars da stagañ, hennezh a zo gars da bennaskañ, hennezh a zo sot da stagañ, hennezh a zo mat da stagañ, foll da stagañ eo, foll da genstrizhañ eo, diskiant da stagañ eo, morfoll eo, stagapl eo. **Anstalten** ls. : Anstalten treffen, Anstalten machen, ober e gempennou, ober e bourchasou, ober e bourchas, ober e renkoù, en em zoareañ, en em brientiñ, en em lakaat e par, ober (kemer) e ziarnenoù, bezañ stag gant darbarou 'zo, kemer e ziwallou, ober e ziwallou, ober e zifennou, ober e gempennou, rakkempenn ; er macht Anstalten zum Gehen, emañ o'ch en em glask evit mont kuit, emañ o'ch en em glask da vont en hent, emañ o'ch aveiñ mont kuit, emañ o fardañ (o tanzen, o'ch aveiñ, o'ch aozañ, o'rientiñ) mont kuit, war gimiadiñ emañ, war e gimiad emañ, emañ o nodiñ mont kuit, emañ o'ch en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro, e doare) da vont kuit, emañ war vont kuit, stag eo gant darbarou e veaj, ober a ra e bak da vont en hent, ober a ra e renkoù a-benn mont en hent, emañ o sirañ e votou, emañ o lardañ e dreid.

Anstaltsarzt g. (-es, ärzte) : mezeg an ensavadur g.

Anstaltgeistliche(r) ag.k. g. : aluzener g.

Anstaltskleidung b. (-,en) : 1. gwisk g., gwiskamant g. ; 2. gwiskamant prizoniad g.

Anstand g. (-[e]ls) : 1. dereadegezeh b., dereadelezh b., buhezegezeh vat b., moraliezh b., doareou mat ls., afesonded b., sevender g., sevended b., sevenelezh b., kourtezi b., feson b., elevez b., evezhegiezh b. ; den Anstand wahren, doujañ d'ar vuhezegezeh vat, doujañ d'an dereadegezeh, chom war an arroudenn, na ober tra a-enep ar vuhezegezeh vat, ren ur vuhez vat, kas ur vuhez vat ; die Regeln des Anstandes, an doareou mat ls., ar vuhezegezeh vat b., an dereadegezeh b. ; gegen den Anstand verstoßen, mont a-enep ar vuhezegezeh vat, bezañ amzere e emzalc'h, bezañ amzereat ; aus Anstand, dre

zereadegezeh ; mit Anstand, gant dereadegezeh, gant un dereadegezeh vrás, gant onestiz (Gregor), gant doujañs hag onestiz, e doare ; er besitzt nicht den geringsten Anstand, ur vezh eo gwelet penaos en em ren an den-se, hennezh a zo mezh-an-dud.

2. mordo g., lugud g., tarç'hwezherezh g., termerez g., argred g., argrederezh g., termadenn b., lure g., entremar g., diegi b., diaezamant g. ; keinen Anstand nehmen, etwas zu tun, ober udb hep diegi, ober udb hep chom da dermal, na vezañ gwall chalet (nec'het) d'ober udb, na vezañ seizhaleetoc'h evit ober udb.

3. an etwas (dat.) Anstand nehmen, bezañ feuket gant udb.

4. enebadur g. ; Anstand gegen etwas erheben, sevel e vouezh a-enep udb, sevel klemm a-enep udb, enebiñ dre gomz ouzh udb.

5. [hemold'h] spi g., par g. ; auf den Anstand gehen, en em lakaat e spi, mont e spi (e par, war api, en api, en aspi), en em lakaat war-c'ched.

anständig ag. : dereat, eeun, reizh, reizh hag eeun, reizh a galon, a-feson, tre, a-zoare, a-dailh, modet mat, aparchant, etapl, gwir, prepos, prop, enorus, fur, onest, a vuhezegezeh vat, jaojapl, a-jaoj, leun a zereadelezh ; ein anständiges Benehmen, un emzalc'h dereat (seven, fur) g. ; in allen Orten, die ihr besuchen werdet, erwarten wir von euch ein anständiges Benehmen, ret e vo deoch' bezañ seven dre lec'h ma tremenot ; in anständiger Weise, en un doare dereat, gant onestiz (Gregor), gant doujañs hag onestiz, en un doare seven, gant dereadegezeh, gant dereadelezh, gant un dereadegezeh vrás, ent prop ; ein anständiger Mensch, un den evel m'eo dleet g., un den evel 'zo dleet g., un den dereat g., un den a-zoare g., un den a-dailh g., un den a-feson g., un den modet mat g., un den a neuz g., un den da blijout g., un den onest g., un den reizh hag eeun g., un den reizh a galon g., un den reizh-meurbet g., un den prop g., un den tre g. ; anständige Leute, tud keizh ls., tud vat ls., tud onest ls., tud reizh ls., tud tre ls., tud kenañ ls., tud modet mat ls., tud a-zoare ls. ; auf anständige Art und Weise, en onestiz, gant onestiz, ent prop ; es ist doch anständiger, durch die Tür hereinzutreten als durchs Fenster zu steigen, dre an nor eo klokoc'h mont e-barzh eget dre ar prenest.

Adv. : dereat, en onestiz, gant onestiz, a-zoare, a-jaoj, gant dereadegezeh, gant dereadelezh ; anständig angezogen, gwisket dereat, gwisket onest, gwisket kempenn, [merc'hed] gwisket modest ; so anständig hatte sie sich aber nicht ausgedrückt, ha c'hoazh n'he doa ket komzet ken brav-se ; er sollte sich anständiger benehmen, mat e vefe dezhañ en em zelc'her gant muioc'h a zoare ; er wird anständig bezahlt, paeet peuzvat eo, paeet dereat eo ; nüchtern benimmt er sich anständig, besoffen wird er aber gleich mies, diwar an dour n'eus ket ur ger evitañ, met pa vez mezy en devez ijin fall leizh e gorf ; er benimmt sich anständiger als sein Bruder, azoareoc'h eo eget e vreur ; jemanden anständig behandeln, ober mat ouzh u.b., bezañ dereat e keñver u.b. ; und zum guten Schluss eine Tasse Kaffee, um das Essen anständig zu beenden, hag ur banne kafe da gerniañ ar pred.

anständigerweise Adv. : etwas anständigerweise machen, bezañ dereat a-walc'h evit ober udb, bezañ prop a-walc'h evit ober udb.

Anständigkeit b. (-) : dereadegezeh b., dereadelezh b., afesonded b., sevended b., onestiz b., buhezegezeh vat b.

Anstandsbesuch g. (-s,-e) : gweladenn a sevended b.

Anstandsdame b. (-,n) : ambrougerez b., amheulierez b., P. kiez b. ; ältere Anstandsdame, duegna b. [liester duegnaed]

Anstandsgefühl n. (-s,-e) : kuñvder g., kuñvded b., kuñvelezh b., kuñvnez b., dilikatiri b., santidigezh b., klouarder g., klouarded b., elevez b., evezhegiezh b., stek g., finded b., finder g., mezh-natur b., mezh-dleet b., mezh-fur b., sevended b.

anstandshalber Adv. : dre sevended.

anstandslos ag. : 1. digudenn, divec'h, dinec'h ; 2. hep termal, hardizh, her, balc'h, hep diegi, brav-mat ; 3. ken aes (ken dichipot, ken distrafuilh) ha tra, didrabas-kaer, hep ober sezih soñj, ken aes all, koulz all, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, evel dour dre ur sil, evel un dudi, plaen ha brav, plaen evel an dis, digomplimant, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep kamambre, diardoù, netra dreist ; *der Händler hat das defekte Gerät anstandslos zurückgenommen*, hep chipotal en doa ar marc'hadour askemeret an ardivink siek ; *es ging anstandslos durch*, aet eo bet evel va biz em genoù, se a oa deuet evel un tamm farz gant ar paotr kozh, se a oa aet e-barzh evel toaz er forn, aet eo bet evel dour dre ur sil.

Anstandsregeln ls. : reoladegezh b., reolennoù an dereadegezh ls., doareoù mat ls., buhezegezh vat b.

Anstandsrock g. (-s,-röcke) : 1. gwiskamant lid g. ; 2. lostenn b., lostenn-zindan b.

Anstandsvorschriften ls. : reoladegezh b., reolennoù an dereadegezh ls.

Anstandswauwau g. (-s,-s) : ambrouger g., ambrougerez b., amheulier g., amheulierez b., P. kiez b., ki g. ; *den Anstandswauwau spielen*, ober ki.

anstandswidrig ag. : dizereat, amzereat, amzere, dizoare, feukus, divalav, boufon.

anstapeln V.k.e. (hat angestapelt) : kalzañ, kalzennañ, berniañ, lakaat en ur yoc'h, yoch'añ, gwrac'hellat, lakaat avern, lakaat bern-war-vern, krugellañ, goustelliñ, lakaat en ur bern, hogennañ.

anstarren V.k.e. (hat angestarrt) : *jemanden anstarren*, dislugherniñ ouzh u.b., parañ e sellou ñ ouzh u.b., parañ e zaoulagad war u.b., bezañ e sellou ñ parañ war u.b., sellet a-bann ouzh u.b., sellet a-bik ouzh u.b., sellet par ouzh u.b., derc'hel e zaoulagad par war u.b., daoulagata u.b., debriñ u.b. gant e sellou, chom da alvaoniñ ouzh u.b., na zispegañ e zaoulagad diwar u.b., na dec'hout e sellou ñ diwar u.b., na vont e zaoulagad diwar u.b. ; *er starre das Mädchen an*, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h, hemañ a lugerne e zaoulagad war ar plac'h, sellet a rae pik ouzh ar plac'h, ne denne lagad ebet diwar ar plac'h, ne dec'he ket e sellou ñ diwar ar plac'h, ne'z ae ket e zaoulagad diwar ar plac'h, P. krakañ a rae ar vilhez, lugnañ a rae ar filhenn ; *er starre mich an*, dislugherniñ a rae ouzhin, e sellou ñ a blave warnon, e zaoulagad a bare warnon, e zaoulagad a chome paret warnon, chom a rae e lagad warnon, ne denne lagad ebet diwarnon, ne lame lagad ebet diwarnon, derc'hel a rae e zaoulagad warnon, e sellou ñ a bare warnon, sellet a rae a-bann ouzhin, sellet a rae a-bik ouzhin, sellet a rae par ouzhin, derc'hel a rae e zaoulagad par warnon, daoulagata a rae ac'hanon, ne zibare ket e zaoulagad diwarnon, ned ae ket e sellou ñ diwarnon, ne dec'he ket e zaoulagad diouzhin, ne dec'he ket e sellou ñ diwarnon, e zaoulagad a oa a-spi ganiñ, e zaoulagad a oa a-spi warnon ; *jemanden mit offenem Mund anstarren*, genaouiñ ouzh u.b., alvaoniñ ouzh u.b. ; *ich starre dich an. Na und ?* ur c'hi ne ra van ebet dirak ar Pab !

anstatt araog. + (gen.) : e plas, e-lec'h, evit ; **anstatt meines Onkels**, e plas (e-lec'h) va eontr, evit va eontr ; **anstatt deiner**, ez lec'h, ez plas, ma vefen te, ma vefen-me ac'hantout (Gregor).

anstatt zu, anstatt dass stag. isurzh. : e-lec'h, e-lec'h ma, e plas, e plas ma, kentoc'h eget ; **anstatt dass er sein Versprechen hielt**, e-lec'h derc'hel d'e c'her ; **anstatt zu Hause zu bleiben**, kentoc'h eget chom er gêr, e-lec'h chom er gêr, e plas chom er gêr.

anstauben V.gw. (ist angestaubt) : poultrennañ.

anstauen V.k.e. (hat angestaut) : chaoseriañ, stankañ, bardellañ, sparlañ, fardellañ.

V.em. : **sich anstauen** (hat sich (ak.) angestaut) : 1. mont d'ober ur bern, en em vodañ, en em dolpañ, en em strollañ ; 2. stankañ ; 3. [dour] lennañ, stankennañ ; 4. [santimantou] mont war gresk, kreskiñ, sevel.

anstaunen V.k.e. (hat angestaunt) : etwas **anstaunen**, estlammiñ ouzh ubd, bamiñ ouzh (da, dirak, gant) ubd, sebezañ ouzh ubd, sellet a-bann ouzh ubd.

Anstauung b. (-,-en) : 1. dastumadur g., daspugnadur g., bern g., berniad g., tolzenn b., tolzennad b., tolpg g., tolpad g., druill g., druillhad g., maread g. ; 2. chaoseriadur g., chaoseriañ g.

anstechen V.k.e. (sticht an / stach an / hat angestochen) : 1. flemmañ, broudañ, gwanañ, pikañ, pistigañ ; *mit der Gabel ein Stück Fleisch anstechen*, pikañ un tamm kig gant e fourchetez ; 2. [dre heñvel.] toullañ, lakaat e toull, lakaat e broch ; *ein Fass anstechen*, toullañ ur varrikenn, lakaat ur varrikenn e broch, lakaat ur varrikenn e toull, lakaat ur varrikenn war doull, boulc'hañ ur varrikenn ; 3. *angestochenes Obst*, frouezh preñvedet (preñvedek) str. ; 4. [dre skeud.] *er ist angestochen*, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan a zo en e benn, paseet en deus ar Chastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, darngollet eo e benn gantañ, faout eo e girin, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klapiv e benn, n'eo ket mat gant e benn, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, mankind a ra ur berv dezhañ, mankind a ra ul loaiad dezhañ, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, kollet eo e sterenn gantañ, hennezh a zo tapet war ar portolof, aet eo ganto, laban eo, un tammig lod en deus e park ar Brizh, ul lodenn en deus e park ar Brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, lakaet eo bet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, paket en deus anezho, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket ur sklerijenn, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreñ ar rod, dougen a ra bannie sant Laorañs, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan diwezhat, eus fin ar sizhun eo, eus fin ar bloaz eo, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, toull eo e vurutell, gwelet e vez al loar en e c'henou, kuzhat a ra al loar en e c'henou, parañ a ra al loar en e c'henou, mankind a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled.

Ansteckärmel g. (-s,-) : milgin faos b., berrvañch g., advañch g.

anstecken V.k.e. (hat angesteckt) : 1. spilhennañ, brochañ, beriañ, pikañ ; *den Braten anstecken*, lakaat ar c'high-rost ouzh

ar ber, beriañ ar c'hig-rost ; etwas mit einer Nadel anstecken, spilhennañ udb, pikañ udb gant ur spilhenn.

2. lakaat ; einen Ring anstecken, lakaat ur walenn en e viz, lakaat ur walenn war e viz, lakaat ur walenn d'e viz, lakaat ur walenn ouzh e viz, lakaat ur walenn war e zorn, gwalenniñ e viz ; das gegenseitige Anstecken der Trauringe, eskemm ar gwalinier g.

3. [barrikkenn] toullañ, lakaat e toull, lakaat e broch.

4. tangwallañ, tanflammañ, entanañ, tanañ ; etwas anstecken, c'hwezhañ an tan en udb, lakaat an tan en udb, tangwallañ udb, tanflammañ udb, flammañ udb, entanañ udb, tanañ udb, strinkañ an tan war udb, bountañ an tan war udb (en udb), leskiñ udb ; jemandes Haus anstecken, c'hwezhañ an tan war u.b. ; ein Haus anstecken, lakaat an tan e-barzh un ti ; seine Pfeife anstecken, tanañ e gorn-butun ; eine Zigarette anstecken, tanañ ur sigaretenn, lakaat ur vogedenn ; ein Zündholz anstecken, frotañ un alumetezenn, rimiañ un alumetezenn ouzh he boest, tanañ ur chimikenn, enaouiñ un alumetezenn, trekiniñ un alumetezenn.

5. [mezeg.] kontammiñ, ampoezioniñ ; jemanden anstecken, trezougen ur c'hleñved d'u.b., kontammiñ u.b. ; er hat mich angesteckt, klañvet on dioutañ, serret em eus droug dioutañ, roet en deus e gleñved din ; mit der Pest anstecken, bosenniñ ; jemanden mit Lepra anstecken, lovrañ u.b., lovriñ u.b.

ansteckend ag. : 1. kontammus, binimus, pegus, spegus, stagus, poreüs, tredizhus ; ansteckende Krankheit, kleñved tredizhus g., kleñved-red g., kleñved pegus g., kleñved spegus g., kleñved stagus g., kleñved kontammus g., kleñved poreüs g., pore g., poread g. ; eine ansteckende Krankheit haben, bezañ skoet gant ur c'hleñved stagus ; die schwarze Pest war eine furchtbare und höchst ansteckende Krankheit, ar vosenn zu a zo bet ur pore spouts ha spegus-kenañ, ar vosenn zu a oa ur c'hleñved mernentus g. ; 2. entanus ; 3. [dre skeud.] spegus ; Fröhlichkeit ist ansteckend, spegus eo al laouenidigezh ; seine Verdrießlichkeit war ansteckend, spegus e oa e imor fall.

Anstecker g. (-s,-) : spilhennig b. [*liester* spilhennouigou, spilhouigou], medalenn b., brochennig b. [*liester* brochoùigou].

Anstecknadel b. (-,-n) : 1. spilhenn frondenn b. [*liester* spilhennou frondenn, spilhou frondenn], spilhenn gravatenn b. [*liester* spilhennou kravatenn, spilhou kravatenn], brochenn b. [*liester* brochoù] ; 2. spilhenn-alc'hwez b.

Ansteckung b. (-,-en) : [mezeg.] tredizh g., tredizhañ g., tredizhad g., kontammadur g., kontammerezh g., tapadur g. ; vor Ansteckung ungeschützt, en arvar da vezañ kontammet, en ardizh ar c'hontammadur ; Ansteckung durch direkten Kontakt, tredizh dre stekiñ eeun g. ; Ansteckung durch indirekten Kontakt, tredizh dre stekiñ ameeun g. ; Verhaltensregeln und -empfehlungen zum Schutz vor einer Ansteckung, jestrouù gwarez ls., jestrouù-gwareziñ ls.

Ansteckungsfähigkeit b. (-) : [mezeg.] tredizhusted b., kontammusted b., binimusted b., pegusted b., spegusted b., stagusted b., poreüsted b., viruzelez b.

Ansteckungsgefahr b. (-,-en) : dañjer da vezañ kontammet g., dañjer da vezañ tredizhet g.

Ansteckungsherd g. (-es,-e) : annon pore g., poent-kreiz an tredizh g., poent-kreiz ar c'hontammadur g.

Ansteckungspotenzial n. (-s,-e) : [mezeg.] tredizhusted b., kontammusted b., binimusted b., pegusted b., spegusted b., stagusted b., poreüsted b., viruzelez b.

Ansteckungsschutz g. (-es) : [mezeg.] enepkleñvedoniezh b., diarbenn kleñved g., ergurañ g.

anstehen V.gw. (stand an // hat angestanden / [su Bro-Alamagn] ist angestanden) : 1. bezañ tost ; Frühstück steht an, poent lein eo.

2. dereout ; das steht mir nicht an, kement-se n'emañ ket em dalc'h, n'eo ket va afer eo, kement-se ne sell ket ouzhin, er blotoù emaon, emaon er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se, en dic'halloud emaon ; es stünde Ihnen nicht an, es zu tun, n'ho piñe ket karg evit ober an dra-se, ne vije ket en dalc'h ganeoc'h d'en ober, n'ho piñe perzh ebet en dra-se.

3. padout ; es wird noch lange anstehen, bis ..., pell amzer a vezo a-barzh ma ..., ur pouzlad mat a amzer a vezo a-barzh ma ..., a-benn ma .... e vo erru kozh an diaoul en ifern, a-benn ma .... e vo aet kalz a amzer hebiou, a-benn ma .... en devo harzhet meur a gi ; etwas anstehen lassen, lezel udb ouzh an drez, lezel udb ouzh torgenn, leuskel udb e-skourr, leuskel udb a-blad, chom udb e-pign (a-revr, en arrelaj, a-istrilibh, a-isplih) gant an-unan, chom e-pign gant udb ; eine Schuld steht noch an, un dle a chom c'hoazh da baeañ ; die anstehenden Arbeiten, al labour manet e-kroug g., al labour manet e-isplih g., al labour chomet (manet) war vordo g., al labour manet e darn g., al labour manet e-skourr g., al labour manet a-stlej g., al labour chomet e darn g., al labour chomet darn g., al labour chomet e krog g., al labour a zo c'hoazh ouzh an drez g., al labour chomet e-pign g., al labour chomet war vann g., al labour chomet er vann g., al labour chomet a-sac'h g., al labour chomet e boulch g., al labour a chom da restañ g., al labour a chom o restañ g., al labour chomet a-istrilibh g. ; die anstehenden Arbeiten erledigt haben, bezañ emsav gant e labour, P. bezañ barrek.

4. gortoz e dro en ul lostad tud, ober lostig-al-louarn, lostenniñ ; nach Brot anstehen, gortoz e dro en ul lostad tud evit prenañ bara, ober lostig-al-louarn evit prenañ bara, lostenniñ dirak ti ar bараer.

5. etwas steht an, udb a chom a-isplih (a-stlej, a-zistrilibh, e-skourr, e-perch) ; etwas steht bei jemandem an, a) u.b. en deus un afer da renkañ, u.b. en deus un afer da gas da benn ; b) u.b. a vennad udb, u.b. a zo en e vennozh ober udb, u.b. en deus dezev d'ober udb, u.b. a zo e dezev d'ober udb, u.b. a zo e gwel d'ober udb, u.b. a zo er gwel d'ober udb, u.b. a zo gant ar soñj d'ober udb, u.b. a zo e soñj ober udb, u.b. a zo en e soñj d'ober udb, u.b. a zo e santimant ober udb, u.b. a zo en e santimant ober udb, u.b. a zo e pennad d'ober udb, u.b. en deus soñj d'ober udb, u.b. a laka e soñj d'ober udb, u.b. a zo en e Benn d'ober udb, u.b. a zo e sell d'ober udb, u.b. en deus mennozh d'ober udb, u.b. a soñj ober udb, u.b. a zo kelou gantañ d'ober udb, u.b. a zo ger gantañ d'ober udb, u.b. a zo keal gantañ d'ober udb, u.b. a zo kont gantañ d'ober udb, u.b. a zo kistion gantañ d'ober udb, u.b. a zo meneg gantañ d'ober udb, u.b. a zo en aviz ober udb, u.b. a breder ober udb, u.b. a zo e vennad ober udb, u.b. a venn ober udb.

6. [gwir] bezañ war ar roll-labour, bezañ war roll an devezh, bezañ da ober.

7. bezañ e spi, spiañ ; auf Wild anstehen, bezañ e spi war ar jiber, bezañ war-c'ched eus ar jiber, bezañ e par (war api, en api).

8. [mengleuz] bezañ a-rez an douar, dont war-wel, resediñ ; anstehendes Gestein, reier a-rez an douar ls., sourn g., resed g.

9. nicht anstehen : na chom da dermal ; ich stehe nicht an, Ihnen zu sagen, dass ..., ne vin ket sac'h d'an diaoul evit lavaret deoc'h e ..., n'em eus ket aon da lavaret deoc'h e-kreiz ho kenoù e ..., lavarout a rin deoc'h hep klask tro e ..., ne vin ket seizhdaleetoc'h evit lavaret deoc'h e ...

ansteigen V.gw. (stieg an / ist angestiegen) : **1.** pignat, sevel, mont war-grec'h, krapañ ; *der Pfad steigt an*, pignat a ra an hent war-grec'h (war-laez, d'al laez, d'an nec'h), mont a ra an hent war-grec'h (war-sav, war-bign), war sevel e ya an hent, sav a zo gant an hent, pouez-krec'h a zo gant an hent, an hent a zo krap gantañ, krec'h a zo gant an hent, war-grec'h emañ an hent ; **2.** kreskiñ, uhelaat ; *das Wasser ist um einen Meter angestiegen*, pignet (uhelaet) eo an dour eus ur metrad ; *das Wasser im Fluss steigt an*, koeñviñ a ra ar stêr ; *das Wasser im Fluss steigt wieder an*, adkoeñviñ a ra ar stêr ; *das Wasser im Fluss steigt stark an*, remouliñ a ra ar stêr, kreñv e teu an dour da vezañ er stêr, kresk an doureier er stêr a zo bras, kreskiñ kalz a ra ar stêr ; *der Pegel des Sees ist nach heftigen Regenfällen deutlich angestiegen*, goude ar barradoù glav puilh eo brasaet al lenn ; *die Anzahl der Abonnennten ist sprunghaft angestiegen*, niver ar goumananterien en deus graet ul lamm kaer, kresket kalz ha buan eo pare ar goumananterien ; *der Preis ist nicht ganz auf zehntausend Euro angestiegen*, ne oa ket aet ar priz da zek mil euro leun.

Ansteigen n. (-s) : **1.** pignidigezh b., pignadur g., savidigezh b., gorroidigezh b., krapadenn b., kraperezh g. ; **2. [stêr]** dourgesk g., kresk-dour g., kreskañs b. ; *Ansteigen des Wasserstands*, kresk an dour g., kresk live an dour g. ; *starkes Ansteigen des Wassers*, remoul g. ; *die Flut ist das zweimal täglich erfolgende Ansteigen des Wasserstandes des Meeres*, al lanv eo ar mare dont el laez a c'hoarvez div wech bemdez, al lanv eo lusk war-grec'h ar mor a c'hoarvez div wech bemdez. **ansteigend** ag. : war gresk, war greskiñ, war-grec'h ; *ansteigender Weg*, hent war-bouez krec'h g. ; *ansteigender Hang*, sav g., grav g., pouez-krec'h g. ; [mezeg.] *schnell ansteigendes Fieber*, kaouad terzhienn b./g., barrad terzhienn g., taol terzhienn g., barr terzhienn g. (Gregor), terzhienn foll b., resmiad terzhienn g. ; [sonerezh] *ansteigende Tonleiter*, skeulenn bign b.

anstelle / an Stelle araog. + von pe gen. : **1.** e plas, e lec'h, evit ; **2. [dre skeud.]** *an seiner Stelle*, en e lec'h, en e blas, ma vijen eñ, ma vijen-me anezhañ.

anstellen V.k.e. (hat angestellt) : **1.** harpañ, lakaat ; *eine Leiter anstellen*, harpañ (lakaat) ur skeul ouzh ur voger, skeuliañ ; **2. [dre heñvel.]** goprañ, gopra, enfredañ, freta, engouestlañ, implijout, reñ implij da, ober koumanant ouzh ; *fest anstellen*, goprañ da vat, goprañ gant ur gevrat didermen, kevrategañ ; *ich habe sie als Sekretärin angestellt*, choazet em eus anezhi da sekretourez, kemeret em eus anezhi da sekretourez ; *als Sekretärin angestellt sein*, ober evit sekretourez ; *er hatte einen Alten als Schäfer angestellt*, kemeret en doa graet unan kozh da ziwall an deñved ; **3.** ober, seveniñ ; *etwas Dummes anstellen*, ober ur sotoni, ober un dra diboell, ober un dra amoet, ober ur beulkeaj bennak (Gregor), direzonïñ ; [dre fent] *da hast du was Schönes angestellt !* ma, prop eo ! deuet eo brav ganit ! setu aze ur gempenn ! diouzh ar c'hentañ ! gounezet ac'h eus da zevezh ! ; **4.** ober ; *ich hätte beinahe etwas Irreparables angestellt*, darbet eo bet din ober ur maleur, tost-kaer eo bet din ober ur maleur, war-hed un netra em bije graet ur maleur ; *etwas geschickt anstellen*, ober udb gant ampartiz, c'hoari mat d'ober udb, dont brav udb gant an-unan, kaout an tu diouzh udb, bezañ stummet diouzh udb, ober udb a-dailh, bezañ ampart diouzh udb, bezañ gourdon ouzh udb ; **5.** *einen Vergleich anstellen*, ober ur geñveriadenn, lakaat daou dra keñver-ha-keñver, keñveriañ daou dra an eil gant egile ; **6.** *theoretische Überlegungen anstellen*, damkanañ, arlakaat ; *Betrachtungen anstellen*, prederiañ ; *Betrachtungen über etwas [ak. dewelerez] anstellen*, en em gompren war udb,

kompren en udb, kompres ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, derch'el e spered a-gaer gant udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouzeñañ war udb. ; **7. damit ist nichts anzustellen**, kement-se ne zegasfe gounid ebet, blev da gaout, an dra-se ne dalvez ket ar fred, n'eus mad ebet da dennaañ eus kement-se, poan gollet e vefe ober war-dro, kenkoulz ribotat dour, null e vefe deomp ober war-dro, ne dalvez ket ar fred ober war-dro ; **8. das Radio anstellen**, lakaat (enaouiñ, elumiñ) ar skingomz, enaouiñ (elumiñ) ar skingomzer, lakaat ar skingomzer en-dro, lakaat ar skingomzer da vont en-dro ; **9. das Bügeleisen anstellen**, lakaat an houarn da dommañ ; **10. [gwir] eine Klage anstellen**, ober klemm, sevel klemm, arhopañ al lez-varn, sezisañ ar justis ; *Ermittlungen anstellen*, ditourañ un afer, ren imbourc'hioù.

V.em. : **sich anstellen** (hat sich (ak.) angestellt) : **1.** ober, en em gemer, ober e gont, en em dreiñ ; *man stelle sich so oder so an*, n'eus forzh petra 'vez graet, gant a reer, petra bennak ma reer ; *das nächste Mal werden sie sich geschickter anstellen*, a-benn ar wech all en em gemerint gwelloc'h ; *sich geschickt anstellen*, diskouez bezañ ampart, en em lakaat a-du d'ober udb, gouzout an tres (an taol, ar stok, an ardremez, an arroud, ar stek), kaout ardremez, kaout an doare d'ober udb, en em gemer mat ganti, c'hoari mat ; *stell dich nicht so dämlich an !* paouez da c'hoari da baotr hualet ! pezh kropet ac'hanout ! pebezh glaouch ! te 'zo mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn ! ; *er stellt sich ungeschickt an*, en em gemer a ra fall ganti, disneuz eo d'ober an dra-se, hennezh n'en deus ket an tu, diskouez a ra bezañ dizampart, n'en deus ket an ardremez mat, ne oar ardremez ebet, ne oar ket ar mod d'ober an dra-se, n'en deus ket an tu diouzh an dra-se, ne oar ket diouzh an dra-se, ne oar ket en em lakaat diouzh ober an dra-se, ne oar ket en em gemer diouzh ober an dra-se, distu eo da labourat, kleiz eo da labourat, n'en deus neuz ebet da labourat, ne oar ket an dibun eus e labour, meudek eo, kregiñ a ra a-dreuz ganti, kregiñ a ra e-barzh dre an tu fall, kregiñ a ra e-barzh dre ar penn fall ; [su Bro-Alamagn / Bro-Aostria] *sich deppert anstellen*, bezañ mañchek, bezañ meudek, bezañ kleiz da labourat, bezañ dizampart da labourat ; *die Ameisen stellen sich geschickt an, wenn es darum geht, größere Gewichte zu ziehen*, ar merien a c'hoari mat da stlejañ traoù pounner a-walch', ar merien a oar en em gemer diouzh stlejañ traoù pounner a-walch' ; *wie wird er sich bloß anstellen, um seinen Plan durchzuführen ?* daoust penaos e teuio a-benn eus e daol ? penaos bennak e raio evit tennañ e daol ? penaos 'ta e kemero e du evit tennañ e daol ? penaos e raio e gont 'ta ? ; **2. sich anstellen als ob**, ober van da, ober an neuz da, ober an neuz, ober neuz da, ober neuz, ober ar mod da, ober e gamm ; *er stellt sich nur so rau an*, n'eo ket ken drouk m'en deus doare da vezañ, taer eo da welout ha laosk da c'houzout, diskouez a ra bezañ droukoc'h eget ma'z eo e gwirionez ; *sich dumm anstellen*, ober al leue, ober an alvaon, brichinañ, ober e vrchin, ober e c'henaoueg, ober an amid ; *sich dumm anstellen, um etwas zu erfahren*, ober an azen evit kaout kerc'h ; **3. sich anstellen**, c'hoari an toull kamambre, ober e fagodenn, ober kalz a chiboudou, ober ismodou, ober he fompinenn, ober he fompinell, ober he reuzenn, ober he febrenn, ober he stipadenn, ober geizoù, ober tiekoù, ober tresou, ober ardoù,

ober jestroū, bezañ ardoù gant an-unan, ober astrafoù, ober pismigoū, ober yezhoū, ober minoū ; *stell dich nicht so an !* ne dalv ket ar boan ober kement-se a zigoroù ! arabat dit c'hoari mamm (tad) an ardoù fall ! na ra ket lentigoù e-giz-se ! paouez d'ober geizioù ! arabat dit chom da orbidiñ ! perak kement a orimantoù ? perak kement a siouleoū ? perak kement a gontenañsoū ? perak kement a vodoù ?

Anstellerei b. (-) : [dre skeud.] kamambre g., kamambreoū ls., chiboudoū ls., mignerez g., termaj g., tailhoū ls., yezhoū ls., yekoù ls., arvezioù ls., orimantoù ls., siouleoū ls., kontenañsoū ls.

anstellig ag. : ampart, diampech, reizh, apert, tuet-mat, tuek, tuapl, eskuit, akuit, diliamm, divorf, friol, dilu, divreih, digleiz, dorn-dis, dornet dis, dornet mat, dornet akuit, gourdon, gwevn, ousk, link, mailh, treset, abil, pipi, skañv ha flour e zorn, soutil.

Anstelligkeit b. (-,en) : ampartiz b., eskuited b., eskuiter g., lec'h-dont g., chemet g., chem. g., fil g., gwevnder g., gwevnded b., mailhder g., mailhded b., mailhoni b., ousketed b., ouskter g., soutilded b., soutilder g. ; *diese Arbeit erfordert höchste Anstelligkeit*, ur pezh labour eus ar re ouskañ an hini eo.

Anstellung b. (-,en) : 1. post labour g., karg b., gourc'hwel g., implij g., labour g. ; 2. gopradur g., engouestladur g., koumanant g., enfredadur g. ; 3. [tekn.] enloc'herez g., enloc'hadur g., loc'herez g., loc'hadur g., loc'h g., lañsadur g., lañserez g.

Anstellungsschreiben n. (-s,-) : lizher enfredañ g.

Anstellungsvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat labour b., kevrat enfredañ b., koumanant g.

anstemmen V.k.e. (hat angestemmt) : harpañ ; *die Füße anstemmen*, en em harpañ war e zaoudroad.

V.em. : **sich anstemmen** (hat sich (ak.) angestemmt) : *sich mit den Schultern gegen etwas anstemmen*, bountañ war udb gant e zivskoaz, keinañ udb.

ansteuern V.k.e. (hat angesteuert) : [merdead.] tostaat ouzh, mont war-zu, mont etramek, ober roud war-zu, skeiñ war-zu, skeiñ etrezek, ober hent etrezek, klipenn war-zu ; *das Schiff steuert den Hafen an*, emañ ar vag o tostaat ouzh (o vont war-zu) ar porzh, al lestr a ra roud war-zu ar porzh, skeiñ a ra ar vag war-zu ar porzh, emañ ar vag och' ar ober hent etrezek ar porzh.

Anstich g. (-s,-e) : 1. [barrikenn] lakidigezh e toull b., lakidigezh e broch b., toulladur ur varrikenn g. ; 2. [metal.] *Anstich eines Hochofens*, diskagadur ar metal teuz eus an uhelforn g. (Gregor), redadur g., redek g., teuzredadur g.

Anstieg g. (-s,-e) : 1. kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., gorroadur g., gorroidigezh b., gorroerezh g., uhelidigezh b., uheladur g., savidigezh b. ; *plötzlicher Anstieg der Geburtenziffer*, bomm genel g., barr genel g., trummesk ar feur genel g., tarzhidigezh ar feur genel b. ; [stérioū] dourgesk g., kresk-dour g., kreskañs b., koeñv g. ; *starker Anstieg des Wassers*, remoul g. ; *neuer Ansstieg des Wassers*, adkoeñv g. ; *Anstieg des Wasserstands*, kresk an dour g., kresk live an dour g. ; *Beginn des zyklischen Anstiegs des Gezeitenhubs*, torr-mor g., digor-mor, teñv g. ; *Anstieg des Kulturniveaus*, uhelidigezh live ar stuziadur b., uhelidigezh al live sevenadurel b. ; *der Anstieg der Arbeitslosigkeit*, kresk an dilabour g. ; [louza.] *Saftanstieg*, nevez g., sav sap g. ; 2. pouez-krec'h g., krap g. ; 3. sav g., savenn b., krec'h g., krec'henn b., grav b., gravienn b., pign g. ; *steiler Anstieg*, krapenn b., tarroz g., pign tenn g., pign serzh g.

anstieren V.k.e. (hat angestiert) : 1. *jemanden anstieren*, sellet a-bann ouzh u.b., sellet a-bik ouzh u.b., sellet par ouzh u.b., derc'hel e zaoulagad par war u.b., daoulagata u.b., debriñ

u.b. gant e selloū ; 2. [dre skeud.] lugerniñ ouzh, dislugerniñ ouzh, steredenniñ ouzh, luchañ ouzh, glaourenniñ war-lerc'h, c'hoantaat kenañ.

V.em. : **sich anstieren** (haben sich (ak.) angestiert) : en em zebrïñ an eil egile gant o selloū, sellet a-bann an eil ouzh egile, sellet a-bik an eil ouzh egile, sellet par an eil ouzh egile, daoulagata an eil egile.

anstiften V.k.e. (hat angestiftet) : 1. ibiliañ ; 2. [dre skeud.] bezañ kiriek da, bezañ kaoz da, bezañ abeg da, degas ; *ein Unheil anstiften*, bezañ abeg d'un droug (d'ur walleur) bennak ; 3. dougen, atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, reiñ gred da, poulzañ, hegal, bountañ, truchañ, alej, alejiñ ; *jemanden zu etwas anstiften*, broudañ u.b. d'ober udb, dougen u.b. d'ober udb, kas u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, hegal u.b. d'ober udb, bountañ u.b. d'ober udb, reiñ bod d'u.b. d'ober udb, reiñ bodenn d'u.b. d'ober udb, reiñ hol d'u.b. d'ober udb, truchañ u.b. d'ober udb, alejiñ u.b. d'ober udb, treinañ u.b. d'ober udb, chafoulat u.b. d'ober udb ; *ein Verbrechen anstiften*, broudañ d'ober un torfed, hegal d'ober un torfed, reiñ hol d'ober un torfed, bountañ d'ober un torfed, atizañ d'ober un torfed ; 4. [goapaus] *P. da haben Sie was Schönes angestiftet !* ma, prop eo ! setu aze ur gempenn ! c'hwi 'or anezhi 'vat ! bremañ emaomp kempenn ganti ! sell aze ul luz dezhi ! brav emaomp ganti ! gounezet hoc'h eus ho tevezh !

anstiftend ag. : entanus, broudus, imbrodus, atizus, annouguis, mouskinnigus, dec'havlus.

Anstifter g. (-s,-) : annouger g., atizer g., brouder g., enaouer g., entaner g., pennlusker g., keflusker g., lusker g. ; *Anstifter zur Immoralität*, pil-atav g.

Anstiftung b. (-,en) : atiz g., broud g., brouderezh g., annougerezh g., trucherezh g. ; *Anstiftung zu Rassenhass*, atizerezh d'ar gasoni ouennelour g.

anstimmen V.k.e. (hat angestimmt) : 1. stagañ gant ; *ein Lied anstimmen*, stagañ gant ur ganaouenn, stagañ war ur ganaouenn, stagañ da ganañ ur ganaouenn, teuler ur ganaouenn, boulch'añ ur ganaouenn, distagañ ur ganaouenn, dispakañ ur ganaouenn, dont gant ur ganaouenn, leuskel ur ganaouenn ; *er hat ein Lied angestimmt*, krog eo da ganañ ; *er hat das Kredo aus voller Brust angestimmt*, eñ 'n deus skoet ur genn e revr ar C'hredo (Emile Emault) ; *ein Loblied auf Gott anstimmen*, kanañ meuleudioù da Zoue ; *ein wildes Geschrei anstimmen*, digeriñ ur c'harnaj spontus, digeriñ trouz bras, diskordañ da youc'hal, disvantañ da youc'hal ; *ein feierliches Geläute anstimmen*, boleañ, boleañ ar c'hleier, brimbalat ar c'hleier, seniñ a-gloc'had, lakaat ar c'hleier da vrallañ a-vole-vann, lakaat ar c'hleier da gellazhañ, lakaat ar c'hleier da seniñ en daou du, lakaat ar c'hleier war vole, lakaat ar c'hleier da seniñ a-herr, lakaat ar c'hleier en o c'haerañ bole, seniñ ar c'hleier d'an druillh ; 2. [dre skeud.] *einen anderen Ton anstimmen*, komz war un ton all a) diskanañ, rabatiñ, plegañ e santimant, ameniñ ; b) mont rustoc'h ouzh u.b., komz reut, komz war an notenn vrás / komz war an noten uhelañ / komz groñs (Gregor).

anstinken V.k.e. (stank an / hat angestunken) : dic'houstiñ, reiñ c'hoant d'u.b. da strinkañ diwar e galon (Gregor), degas c'hoant d'u.b. da strinkañ diwar e galon, reiñ heug da, ober heug da, bezañ regred da, bezañ ac'h da (Gregor), degas rukun da ; *jetzt stinkt er mich an*, deuet on da heugiñ outañ.

V.gw. (stank an / hat angestunken) : 1. *er kann gegen ihn nicht anstinken*, ur c'hozh netra (un netraig) eo eñ e-skoaz dezhañ, n'eo nemet ur c'hoariell e-skoaz dezhañ, didalvez eo e-skoaz hemeañ, hennezh ne c'hall ket bezañ lakaet e kemm outañ, n'eo nemet un tañva dezhañ, hennezh n'eo nemet ur

skubadenn e-skoaz dezhañ, un den a netra eo e par dezhañ, na par na tost dezhañ eo, n'eo mann ebet e-skoaz dezhañ, n'eo ket evit hanterañ outañ, un didalvez eo e-skoaz dezhañ, un netraig eo en e geñver, n'eo netra e-tal dezhañ, un netra eo e par dezhañ, un netra eo pa vez lakaet e kemm gantañ, un netra eo pa vez lakaet en ur geñver gantañ, un netra eo pa vez lakaet keñver-ha-keñver gantañ, n'eo ket gour e-keñver hennez, eñ a zo nebeut a dra en e geñver, n'eo war-dost par dezhañ ; **2. gegen den Wind ansticken**, klask tapout (klask pignat) re uhel, bezañ re vras e c'haoliad, kac'hat uheloc'h eget e revr.

anstoppen V.k.e. (hat angestoppt) : skarvadur.

Anstoppen n.(-s) : skarvadur g.

Anstoß g. (-es, Anstöße) : 1. stok g., stokad g., stokadenn b., taol g., asoupadenn b., asoupadur g., peuk g., peukadenn b., peus g., taol-peuk g., taol ilin g., ougnad g., tos g., sak g., sakad g.

2. [dre heñvel.] luskadenn b., luskenn b., lusk g., luskad g., lañs g., lañsadenn b., gwint g., atiz g., broud g., brouderezh g., keflusk g., brall g., bole g., taol-kregiñ g.; *den Anstoß zu etwas geben*, reiñ an taol-kregiñ d'udb, reiñ al lusk d'udb, reiñ ar brall d'udb, reiñ lañs (lusk) d'udb, broudañ udb, luskañ udb, reiñ al lañs kentañ d'udb, brac'hitellat udb, bezañ al lañsadenn gentañ, lakaat udb e bole, reiñ bole d'udb, plantañ bole en udb, lakaat bole en udb.

3. [dre astenn.] skoilh g., harz g., diarbenn g.

4. [dre skeud.] ohne Anstoß, distok, hep arguz, didrouz, dre gaer, ken aes ha tra, aes-kenañ, aezet-kaer, hep reiñ bech, evel un dudi, a-aes-vat, ken aes all, ken lip ha tra, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, ken habask ha tra, propik, bravbras, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, evel dour dre ur sil, plaeñ ha brav, plaeñ evel an dis, war blaen, hep skoilh war an hent, diskoilh, hep nep arbenn, a-blaen-kaer, distrobell, kuit a zroug, hep gaou na tro fall ebet.

5. feuk g., feukadenn b., droukskouer b., gwallskouer b. ; *Anstoß erregen*, feukañ, chifañ ; um keinen Anstoß zu erregen, bete-gouzout a zroukskouer ; *Anstoß nehmen*, kemer beu, kemer beuñ, kemer beuz ; an einer Sache *Anstoß nehmen*, bezañ feuket gant udb, kavout togn udb, kavout drol udb, broc'hañ abalamour d'udb, pignat war e varch' bras en abeg d'udb, chifañ o klevet (o welet) udb, en em gemer abalamour d'udb (evit udb), kavout bras udb, kavout kasaus udb ; *leicht Anstoß nehmen*, bezañ aes da feukañ, bezañ anoazus ; er nimmt leicht Anstoß, den eo d'en em gemer evit nebeut a dra, aes eo da feukañ, feukañ a ra buan, gwiridik eo, feukidik eo, anoazus eo, gwall wiridik eo e lér, tik eo, ne vez ket pell e revr o vont gantañ war e chouk, ne vez ket pell o vont e breskenn, n'eo ket pell evit pignat war e varch' bras, mont a ra buan da di vouzhig, ur beg kamm a zo anezhañ ; an einer Kleinigkeit *Anstoß nehmen*, en em gemer evit nebeut a dra ; *Stein des Anstoßes*, tra gasaus g., asoup g. / bunt g. (Gregor), maen-bunt g., maen-skoilh g., tra feukus g., droukskoilh g., abeg da faziañ g., abeg da fazi g. ; ein Stein des Anstoßes sein, bezañ un dra gasaus, mont a-enep ar vuhezegezh vat, bezañ un asoup / bezañ ur bunt (Gregor), bezañ ur maen-stok, bezañ un dra feukus, bezañ un droukskoilh, bezañ un abeg da faziañ, bezañ abeg da fazi, bezañ kiriek da zrougeuriou'zo.

6. [sport] taol kregiñ g., tenn digeriñ g.

7. [tekn.] kenstrollad g., strolladenn b.

8. *Anstoß an der Hose*, bandenn diabarzh evit gwareziñ traoñ garrennou ur re vragoù b., lietenn wareziñ e traoñ garrennou ar bragoù b.

9. [Bro-Suis] nester g. ; mit Anstoß an etwas (ak.), war bevenn udb.

10. Anstoß am Brot, boulc'higenn b., afedenn b., ambouchenn b., bouch g., bogenn b., bronn ar bara b. ; *Brot mit Anstoßstelle*, bara boulc'higennet g., bara afedet g.

11. [tisav.] skarvadur g.

anstoßen V.k.e. (stößt an / stieß an / hat angestoßen) : 1. bountañ, bountañ war, poulzañ, stekiñ, tosiñ ; ohne anzustoßen, distok, distokad ; 2. die Gläser anstoßen, stekiñ ar gwer, trinkañ, strinkañ ; mit Champagner anstoßen, evañ ar champagn ; 3. [tekn.] juntañ, joentrañ, skarvañ.

V.gw. (stößt an / stieß an / ist/hat angestoßen) : 1. (hat) : an etwas (ak.) anstoßen, bezañ harp ouzh udb, bezañ touch ouzh udb, bezañ stok ouzh, bezañ a-stok ouzh, bezañ stok en udb, bezañ sko ouzh udb ; 2. [dre heñvel.] (ist) : an die Wand anstoßen, stekiñ (tosiñ) ouzh ar voger, stekiñ er voger, skeiñ er voger, mont a-stok gant ar voger, mont a-stok d'ar voger ; (ist) mit dem Kopf an die Wand anstoßen, (hat) sich (dat.) den Kopf an die Wand anstoßen, stekiñ e benn ouzh ar voger, skeiñ e benn er voger, tosiñ e benn gant ar voger ; 3. [dre astenn] (hat) : er stößt mit der Zunge an, berr eo un tamm e deod da gaozeal, dalc'het eo un tamm en e gomz, dalc'het eo un tamm en e c'her, un dalc'h en devez en e gomz, stag eo e deod ouzh e vrouzelloù ; 4. (ist) feukañ, chifañ ; mit ihrer Bemerkung ist sie beim Direktor angestoßen, feuket he deus ar rener gant hec'h evezhiadenn ; 5. (hat) anstoßen, mit den Gläsern anstoßen, stekiñ ar gwer, trinkañ, strinkañ ; auf das Wohl von jemandem anstoßen, trinkañ da yec'hed u.b., evañ da yec'hed u.b., lavaret yec'hedou d'u.b., sevel ur yec'hed d'u.b., sevel yec'hedou d'u.b., yec'hediñ d'u.b., ober yec'hed d'u.b., ober yec'hedou d'u.b.

anstoßend ag. : stok (a-stok, stag, sko, harp) ouzh, stok e, harzant, touch, skoaz-ouzh-skoaz, dalc'h-ouzh-dalc'h, stok-ha-stok, stok-ouzh-stok ; das anstoßendes Zimmer, ar gambr douch b., ar gambr e-kichen b. ; an die Hecke anstoßend, stok ouzh ar c'hae, stok er c'hae, a-stok ouzh ar c'hae ; ein Haus mit anstoßendem Garten, un ti gant ul liorzh outañ g. ; zwei anstoßende Felder, daou bark skoaz-ouzh-skoaz ls., daou bark douar-ouzh-douar ls. ; [mat.] anstoßende Winkel, korniouù kefin ls.

Anstößer g. (-s,-) : [Bro-Suis] karteriad g. [liester karteriz], annezed ar c'halter g. [liester annezedi ar c'halter], ribler g., ruad g. [liester ruiz], straedad g. [liester straediz].

anstoßerregend ag. / **anstößig** ag. : dizereat, amzereat, amzere, dizoare, diwisk, lous, kleuk, garzenn, hudur, druz, kras, vil, feukus, divalav, skoemp, boufon, dizonest, a wallskouer, distres, dijaoj ; anstoßiger Ausdruck, komzoù diwisk (lous, hudur, druz, dizereat, amzereat, dizoare, gros, distres, distrantell, dizonest, dibrenn, vil, pebret lik, ramp, kras) ls., ger lous g., gwall c'her g., skolpad g., komzoù vil ls., komzoù noazh ls., viltañsou ls., komzoù a wallskouer ls. ; anstoßige Geste, jestr dijaoj g. ; er empfand es als anstoßig, von seinen Untergebenen zurechtgewiesen zu werden, bras e voe gantañ (iskriv e voe gantañ) bezañ kenteliet gant e isurzhidi, kavet en doa bras (kalz, start, diaes) bezañ kenteliet gant e isurzhidi, drouk e voe gantañ e vefe bet kenteliet gant e isurzhidi, kavet en doa drouk e vefe bet kenteliet gant e isurzhidi.

Anstoßigkeit b. (-) : amzereadegezh b., dizereadegezh b., viloni b., divalavamant g., dizonestiz b., koll-mezh g., skolpad g., pitaouerez g.

anstrahlen V.k.e. (hat angestrahlt) : 1. strinkañ e vannoù war ; 2. [dre skeud.] jemanden anstrahlen, sellet ouzh u.b. gant an daoulagad o verviñ gant ar stad a zo en an-unan.

Anstrahlung b. (-,en) : gouloueresh g., goulouadur g., goulouuiñ g., sklêrijennadur b., sklêrijenniñ g.

anstreben V.k.e./V.gw. (hat angestrebt) : 1. etwas anstreben, kavailhañ da gaout udb, klask tizhout udb, hiraezhiñ d'ldb, strivañ da gaout udb, en em vertuziñ da gaout udb, igouniañ da gaout udb, lakaat e youl da gaout udb, lakaat e nerzh da gaout udb, bizañ d'ldb, bizañ da dizhout udb, lakaat e striv da dizhout udb, tennañ e vennozh d'ur pal bennak ; *ein Amt anstreben*, kavailhañ evit kaout ur garg ; 2. gegen etwas anstreben, stourm a-enep udb, strivañ ouzh udb.

anstreichen V.k.e. (strich an / hat angestrichen) : 1. gwisponat, livañ ; *ein Haus anstreichen*, gwisponat un ti ; mit der Farbwalze anstreichen, livañ gant ur roll ; eine Wand grob anstreichen, lakaat lipadennoù leue ouzh ur voger ; schwarz anstreichen, livañ e du ; eine Mauer weiß anstreichen, livañ ur voger e gwenn, gwennañ ur vur ; sein Haus neu (frisch) anstreichen, adober livadur e di.

2. trekiniñ, rimiañ ; ein Zündholz anstreichen, trekiniñ un alumetezenn, rimiañ un alumetezenn ouzh he boest, tanañ ur chimikenn, enaouiñ un alumetezenn, frotañ un alumetezenn, elumiñ un alumetezenn.

3. islinennañ ; einen Satz anstreichen, islinennañ ur frazenn. 4. [dre skeud.] merkañ ; rot anstreichen, lakaat ur groaz en nor, merkañ mat, islinennañ ; diesen Tag streiche ich schwarz an, an devezh-mañ a zo da lakaat e-touez ar re washañ em buhez, ra vezo milliget an deiz-hont ! ; [tro-lavar] das will ich dir anstreichen, m'en talvezo dit ! en em zigoll a rin warnout ! an distro am bo ! mirout a rin dit un annoar diwar va buoc'h ! gouarn a rin dit ul leue eus va buoc'h ! n'eo ket d'ur manac'h eo ec'h eus graet an droug-se ! n'eo ket graet an dra-se da vanach' ! koustañ a ray ker dit ! koustañ a ray ker da'z lêr, nebaon ! me a lardo da billig dit ! fall-daonet e vo ar geusturenn evidout, nebaon ! staotet he deus ar c'havr ez lavreg !

Anstreichen n. (-s) : gwisponadur g., livadur g., liverezh g., livaj g.

Anstreicher g. (-s,-) : gwisponer g., liver g.

anstrengen V.k.e. (hat angestrengt) : 1. stignañ, stegnañ, antell, antellañ, bantañ ; 2. [dre skeud.] seinen Geist anstrengen, sipañ e spered, poelladiñ, poellata, poellañ, tolpañ e soñjou, dastum e soñjou, en em zastum, lakaat e boell (e spered) da strivañ, kemer poell (Gregor), kemer poellad ; sein Hirn anstrengen, ober luskoua spered, lakaat e holl skiant da c'hoari, lakaat e empenn da labourat, lakaat e spered da labourat, kemer poell da zont a-benn eus udb, lakaat meiz da gompreñ udb, diverglañ e spered ; von ihm kann man wohl nicht verlangen, dass er sein Hirn ein bisschen anstrengt, n'eo ket hennezh a zafe betek penn e spered, n'eo ket hennezh a rafe ul lusk bennak evit mont betek penn e spered, n'eo ket hennezh a zafe lark en e spered, n'eo ket hennezh a lakafe e holl skiant da c'hoari ; sein Gehör anstrengen, sevel e skouarn, astenn e skouarn, digeriñ e skouarn, tanavaat e skouarn ; seine Fantasie anstrengen, reiñ lusk d'e faltazi, reiñ lañs d'e faltazi, lakaat e holl faltazi da c'hoari ; 3. [gwir] einen Prozess gegen jemanden anstrengen, sevel prosez ouzh u.b., prosezañ ouzh u.b., prosezañ a-enep u.b., digeriñ ur prosez a-enep u.b., lakaat ur prosez war chouk u.b., boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., ober prosez d'u.b., digeriñ afer, mont en afer ; ein Verfahren anstrengen, sevel un eriol.

V.em. : **sich anstrengen** (hat sich (ak.) angestrengt) : strivañ, bec'hiñ, ober bec'h, kemer bec'h, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, merat, poaniañ, bec'hiañ, kemer krevañs, kemer grevañs, kemer reuz, stardañ d'ober udb, breañ,

toulbabañ, forsiñ, trevelliñ, poursuiñ, labourat start, labourat tenn, labourat a-striv, c'hwistañ, poaniañ kalet, poaniañ tenn, kiañ ; sich eifrig anstrengen, strivata ; sich doppelt anstrengen, doublañ d'ober strivoù, doublañ da labourat, poaniañ hag aspoaniañ ; sich vergebens anstrengen, sich umsonst anstrengen, displegañ un nerzh dic'halloud, strivañ en aner, bezañ ven e holl strivoù, redek ar c'had, goro an tarv, skeiñ piz gant Kastell an Tarv, skeiñ e benn e-barzh ur c'helez, ribotat dour ; sich tüchtig anstrengen, sich mächtig anstrengen, kiañ outi, kiañ, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, mont dizamant dezhi, kregiñ du el labour, labourat tenn, labourat a-nerzh, labourat start, poaniañ war e labour, poaniañ kalet, poaniañ tenn, gwall boaniañ, c'hwistañ, en em zrastañ, en em hersal da labourat, difretañ, diskrapañ, diskrapañ, en em zibilhonañ, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, lardañ, lopañ, tramailhat, bec'hiñ, daoudortañ war an tach, en em arastiñ ouzh al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, bezañ a-stenn gant e labour, strivañ a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour, kordañ da vat gant al labour ; sich gemeinsam anstrengen, ober ur c'henstriv ; wenn du dich anstrengst, schaffst du es, pa boagni e teui-a-benn ; sich geistig anstrengen, poelladiñ, poellañ, tolpañ e soñjou, dastum e soñjou, en em zastum, poellata, lakaat e boell (e spered) da strivañ, sipañ e spered, kemer poell (Gregor), kemer poellad ; sich anstrengen müssen, um etwas zu tun, kaout bec'h oc'h ober udb, kaout poan oc'h ober udb, kaout mizer oc'h ober udb, kaout d'ober o klask ober udb, kaout abadenn oc'h ober udb, kaout c'hoari oc'h ober udb, kaout gwe oc'h ober udb, kaout deur gant udb, ober udb deur d'an-unan, kaout poan gant udb, bezañ darev d'an-unan ober udb, bezañ poan gant an-unan ober udb.

anstrengend ag. : start, skuizhus, skuizhant, faezhus, grevus, kalet, diaes, poanius-bras, tenn, reut, torrus, torrus d'ar c'horf, brevus, sammus, terridik, lazhus, mac'hom, divius, drastus, labourus, gloazus, bec'hius, kargus, pounner, start ; das Gehen im Sand ist anstrengend, ar c'herzhed en traezh a zo skuizhus ; der Weg zurück erwies sich anstrengender als der Weg dorthin, tennoc'h e voe an distro eget ar mont ; das ist nicht sehr anstrengend, n'eo ket ul laz'h ; nicht so anstrengend, didorroc'h, dilashoch' ; dieser Weg ist für die Pferde nicht so anstrengend, dilashoch' (didorroc'h) e vo an hent-se evit ar c'hezeg ; eine anstrengende Arbeit, ul labour start (grevus, kalet, diaes, poanius, gloazus, reut, torrus, torrus d'ar c'horf, brevus, sammus, terridik, pounner) g., un torr-korf g., ul labour dreist-penn g., un uz tud g., ur glogorenn g., ur vourelenn b., ul laz'h tud g., ul lazherezh g., ul labour lazhus g., ul labour tenn g., ul laz'h-korf g., un aner g., ul laz'h g., ur c'houez g., un disec'h-tud g., ur c'hole d'ober g., charre g., chastre g., un diaoul a labour g., un diaoulez a vicher b., ur gwall grogad g. ; Ort, wo die Arbeit besonders anstrengend ist, toull ar c'hi g. ; ein anstrengender Arbeitstag, un devezh mac'hom g., ur gwall zevezh g. ; es ist ganz schön anstrengend, diesen Hügel zu besteigen, micher a-walch' eo krapañ gant an dorgenn-mañ, labour krapañ a vez gant an dorgenn-mañ, ur gwall grogad eo krapañ gant an dorgenn-mañ, diaes-ral eo krapañ gant an dorgenn-mañ, ur gwall reuz eo krapañ gant an dorgenn-mañ, koustañ a ra d'ar c'horf krapañ gant an dorgenn-mañ, un abadenn eo krapañ gant an dorgenn-mañ, krapañ gant an dorgenn-mañ n'eo ket ul lein debret, kavout a ra an den da gochañ o krapañ gant an dorgenn-se, kavout a ra an den da gochañ ouzh an dorgenn-se, kavout a ra an den da gochañ gant an dorgenn-se, n'eo ket ur pardon krapañ gant an dorgenn-mañ, n'eo ket ur c'hoari krapañ gant an dorgenn-mañ,

c'hwezadennoù a zo da dapout pa bigner gant an dorgenn-se, un torr-alan eo ar grapenn-mañ, un torr-anal eo ar grapenn-mañ, ar grapenn-se a zo ul laz ; *ist das aber anstrengend !* nag a boan !

Anstrengung b. (-,-en) : striv g., strivad g., strivadenn b., poan b., bec'h g., bec'hadenn b., aket g., pled g., bourell b., bre g., forsadenn b., forzhadur g., tarvadenn b., taol diskrap g., frap g., frapadenn b., lusk g. ; *körperliche Anstrengung*, bec'hadenn b. ; *intensive und heftige Kraftanstrengung*, *gewaltige Anstrengung*, strivoù hir ha kalet ls., forsadenn b., taol diskrap g. ; *geistige Anstrengung*, striv spered g., poellad g. ; *gemeinsame Anstrengung*, kenstriv g., kenstriverezh g., strivadeg b. ; *vergebliche Anstrengungen*, *zwecklose Anstrengungen*, labour ven g., labour wenn g., labour hegoll g. ; *seine Anstrengungen verdoppeln*, doublañ d'ober strivoù ; *die letzte Anstrengung*, ar frap diwezañ g. ; *noch eine letzte Anstrengung und wir haben's geschafft*, ur frapad c'hoazh hag e teuimp a-benn, ur frapad c'hoazh hag e kavimp beg ar skeul ; *er hat es ohne allzu große Anstrengungen geschafft*, deuet eo a-benn hep kiañ re-hollik.

Anstrich g. (-s,-e) : 1. gwisk g., gwiskad g., livad g., livadenn b., livaj g., livadur g., indu g., lindrenn b., pentur g. ; 2. neuz b., dalc'h g., doare g., seblant g. ; *sich einen vornehmen Anstrich geben*, bezañ un ton en an-unan, ober ton ; 3. [sonerezh] taol gwareg-rebed g. ; 4. louch'g., louch'hadur g., enlouch'had g.

Anströmkante b. (-,-n) : [nij., merdead.] lez darrur g.

anstückeln V.k.e. (hat angestückelt) : skarvañ.

Anstückeln n. (-s) : skarvadur g., skarvañ g.

Ansturm g. (-s, Anstürme) : 1. arsailh g., arsailhadenn b., arsailhadeg b., argad g., argadadenn b., argadenn b., argadeg b., tagadenn b., tagadeg b., tourtag g. ; 2. bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., hemolc'h g., mac'h g., birvih g., engroez g., diskrap g., peilh b., fard g., arigrap g., lanvad tud g., hemolc'h a dud g., taol bras a dud g., taolad bras a dud g. g., tolp bras a dud g., mor a dud g., stal vras a dud b., karg vras a bobl b., tarzh bras a dud g., trouin tud g., trouin ded b., chal a dud g., mac'h a dud g., pobl a dud b., froud tud g., engroeziad b., dered g., firbouch g., fardadeg b. ; 3. barr g., stokad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., krogad g., straÑs g., straÑsad g., strapad g., barrad g., alfo g. **anstürmen** V.gw. (ist angestürmt) : 1. *anstürmen gegen (ak.)*, arsailhañ, fardiñ (strimpñ) war, plaoüiañ war, bale war ; *der Stier stürmte gegen das Pferd an*, an tarv a beusas war ar marc'h ; *die Feinde stürmten gegen unsere Linien an*, an enebourien a ziruilhas war hol linennou, an enebourien a zilammas war hol linennou, an enebourien a emgannas hol linennou ; 2. [dre skeud.] *er kam angestürmt*, degouezhout a reas evel un tarzh avel, erruout a reas evel un tarzh-kurun, erruout a reas a-dizh hag a-dag (d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, evel an tan, d'an tan ruz, a-dizh hag a-dro,), erruout a reas evel ur bleiz, erruout a reas a-herr.

Anstürmer g. (-s,-) : arsailher g., argader g.

ansuchen V.gw. (hat angesucht) : [Bro-Austria] *bei jemandem um etwas ansuchen*, ober ur reked ouzh u.b., reketiñ udb digant u.b., goulenn digant u.b. ober evitañ evit kaout udb, goulenn e skoazell digant u.b.

Ansuchen n. (-s,-) : [Bro-Austria] goulennadenn b., goulennadeg b., reked g. lizher-goulenn g., lizher-azgoulenn g., aspedenn b., azgoulenn g., goulenn g., skrid-goulenn g., sinadeg b., mennad g., mennadenn b., ervennadeg b., plased g. [liester plasedou] ; *auf mein Ansuchen*, diwar va goulenn, diwar va reked, diwar va mennad.

Antagonismus g. (-) : eneberezh g., enebouriez b., gourzhenebiezh b., gourzhenebadur g.

Antagonist g. (-en,-en) : 1. enebour g., eneber g., kevezer g. ; 2. [korf., mezeg.] a) kigenn c'hourzhaler b. ; b) dant keñverek g.

antagonistisch ag. : gourzhenebus, gourzhenebadek.

antaillieren V.k.e. (taillierte an / hat antailliert) : *eine Jacke antaillieren*, dargreizañ ur chupenn.

antanzan V.gw. (ist angetanzt / kam angetanzt) : P. diskouez e fri, en em ziskouez, erruout, dont ; *jemanden bei sich antanzan lassen*, goulenn groñs e teufe u.b. diouzhtu da gaout an-unan, goulenn groñs e teufe u.b. diouzhtu davet an-unan.

Antarktis b. : *die Antarktis*, Antarktika b., an Antarktik g. ; *die Grenze der Antarktis*, ar vevenn antarktikel b.

antarktisch ag. : suahelek, antarktikel, pennkreisteizel, ... Antarktika, ... a denn da Antarktika ; *antarktischer Zirkumpolarstrom*, morfroud antarktikel trobennahelat b.

Antarktisgebiet n. (-s,-e) : tiriad antarktikel g. ; *französische Süd- und Antarktisgebiete*, tiriadoù aostrel antarktikel gall ls.

antasten V.k.e. (hat angetastet) : 1. stekiñ ouzh, stekiñ e zorn ouzh, lakaat e zaouarn war, touch, touch ouzh, touch da ; 2. [dre skeud.] ober gaou ouzh ; *jemandes Rechte antasten*, aloubiñ war gwirioù u.b. ; *jemandes Ehre antasten*, gwallañ enor u.b., dilufrañ enor u.b., stekiñ ouzh enor u.b., ober gaou ouzh enor u.b. / ober dismägeñs d'u.b. en e enor / ober gaou ouzh u.b. en e anv vat (Gregor), ober gaou ouzh anv mat u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., ober anv fall ouzh u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., bihanaat brud vat u.b., duañ brud vat u.b., louzañ brud vat u.b., binimañ u.b., ober un diframm e sae u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b., kailharañ brud u.b., diframmañ brud vat u.b., terriñ keuneud war kein u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., lemel e anv mat digant u.b., falç'hat e brad d'u.b.

antauchen V.k.e. (hat angetaucht) : [Bro-Austria] *etwas antauchen*, bountañ udb, reiñ lusk d'udb, reiñ lañs d'udb, reiñ fiñv (berv, buhez, startijenn) d'udb, lakaat udb e brall, reiñ brall d'udb (Gregor), lakaat udb e bole, reiñ bole d'udb, plantañ bole en udb, lakaat bole en udb, lakaat herr en udb, lakaat tizh en udb, lakaat kas en udb, lakaat lusk (fiñv, berv, buhez) en udb, ober ul lañsadenn d'udb, beavaat udb, luskañ udb

V.gw. [Bro-Austria] : P. ober un taol bount, ober ur vountadenn.

antauen V.gw. (ist angetaut) : kregiñ da ziskornañ.

Antazidum n. (-s, Antazida) : [mezeg.] eneprenkeg g. [liester eneprenkegeier], louzoù eneprenkek g.

antebrachial ag. : [korf.] arvrec'hel, ... an arvrec'h.

antediluvianisch ag. : rakliñvadel, kozh-Noe, kozh evel an ebrestel, kozh-ebrestel, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, kozh-gagn.

Anteil g. (-s,-e) : 1. lodenn b., kenlodenn b., kementad g., kevranne b., rann b., rannad b., lod g., keitrann b., keitannad b. ; *Stimmenanteil*, dregantad mouezhioù g. ; *Verlustanteil*, dregantad koll g. ; *jeder bekommt seinen Anteil an der Beute*, roet e vo da bep hini e rann eus ar preizh, pep hini en do e lod er preizh ; *er hat seinen Anteil bekommen*, e lod en deus bet ; *jedem seinen Anteil geben*, reiñ e dra da bep hini, reiñ e lod da bep hini ; *jemandem seinen Anteil zukommen lassen*, lodañ u.b. ; [gwir] *rechtlicher Anteil*, lodenn a zegouezh dre wir b., dlead g. ; *erbrechtlicher Anteil*, rann urvel b. ; *die Anteile einer Erbschaft auslösen*, teuler kemblac'h war al lodennou ; *der Anteil, der ihm zukommt*, al lodenn a zegouezh dezhbañ b. ; 2. [arc'hant.] kenlodennou g., kevranou g. ; 3. [dre heñvel.] kenober g., kenobererezh g., perzh g., lod g. ; *an etwas (dat.) Anteil haben*,

kaout lod en udb, bezañ kevrann en udb ; **4.** skod g., skodad g., skodenn b., skodennad b., tamm g., lod g. ; *seinen Anteil bezahlen, seinen Anteil zahlen, herzel e lod, paeañ e lod, talañ e skodenn* ; *Anteil an der Zeche, skodenn b. ; seinen Anteil an der Zeche bezahlen, skodenniñ, talañ e skodenn* ; *jeder bezahlt seinen Anteil an der Zeche, boutinañ a reont* ; *Anteil der Kosten und Aufwendungen, keitrann vizoù b., keitrannad vizoù b. ; 5. [dre skeud.] Anteil nehmen an (dat.), kemer perzh (lod) e, kaout lod e ; an jemandes Unglück Anteil nehmen, kemer perzh (lod) e glac'har (e poan) u.b., kemer ranngalon gant u.b., kendrueziñ ouzh u.b., kendrueziñ da boanioù u.b., kaout truez ouzh u.b. gant ar poaniou en devez, kompren d'u.b. ; an jemandes Freude (dat.) Anteil nehmen, ober levez gant u.b., ober bournus gant u.b., kemer perzh (kemer lod) e levez gant u.b. ; an jemandes Glück Anteil nehmen, kemer lod (bezañ lodek) e levez gant u.b., kompren d'u.b. ; an jemandes Trauer Anteil nehmen, bezañ a-gengañv gant u.b. ; in jedem Menschen stecken gute und böse Anteile, hor mad hag hor fall hon eus holl.*

Anteilfischer g. (-s,-) : pesketaer war e lod g. ; *eine Arbeit als Anteilfischer annehmen, mont war e lod da besketa.*

Anteilhaber g. (-s,-) : piaouer lodennou g., dalc'her kenlodennou g., kenloddeg g., kenlodennad g.

anteilig ag. : **1.** kenfeurel, kenfeuriek, a-genfeur ; *der anteilige Urlaub, an ehanou labour a-genfeur gant an amzer labour ls., an ehanou labour diouzh an amzer labour ls. ; der anteilige Gewinn, ar gounidoù a-genfeur gant an arc'hant postet ls., ar gounidoù diouzh an arc'hant postet ls. ; 2. keitunnel ; anteiliger Betrag, keitrann b., keitrannad b. ; anteilige Besteuerungsgrundlage, azez kemedel keitunnel g.*

anteilos ag. : diseblant, dic'houst, dibled, difrom, kluar, diflach, digaz, ... na ra na man na mordo.

anteilmäßig ag. : kenfeurel, kenfeuriek, a-genfeur ; *anteilmässige Befriedigung, digoll a-genfeur g., paeamant a-genfeur g.*

Adv. : a-genfeur.

Anteilnahme b. (-,-n) : **1.** perzh g., lod g. ; **2.** kengañv g., kendruez b.

Anteilschein g. (-s,-e) : *[arc'hant.] kevrann b., titl kenlodennou g., lodenn gevredad b.*

anteilmäßig ag. : kenfeurel, kenfeuriek, a-genfeur, keitunnel ; *anteilmässige Befriedigung, digoll a-genfeur g., paeamant a-genfeur g. ; anteilmäßige Verteilung, dasparzh a-genfeur g. ; anteilmäßiger Betrag, keitrann b.*

Adv. : a-genfeur.

Anteilsumme b. (-,-n) : font postet en ur c'hevredad e gougemenn g., gougemenn g.

antelefonieren V.k.e. (hat antelefoniert) : P. pellgomz da.

Antenatalogie b. (-) : [mezeg.] rakganedouriezh b., mezekniezh rakganadel b.

Antenne b. (-,-n) : **1.** *Fernsehantenne, stign skinwel g., rastell ar pellwel b. ; 2. [skingomz] stign g., stegn g. ; Rahmenantenne, stign framm g. ; 3. [loen.] korn g., tastornell b., korn-talmeta g., korn-tastorn, mourrenn [liester mourrennoù, mourrouù] b., brec'hell b., brec'h b., brec'h-santout b. ; die Antennen der Langusten, mourrennoù ar grilhed-mor ls. ; tactile Kommunikation durch das Betasten mit den Antennen, kehentiñ tastornellel g., kehentiñ dre an tastornelloù g. ; keulenförmiges Ende einer Antenne, penn batarazheñvel un dastornell g. ; [amprevaned] gekämmte Antennen, kammförmige Antennen, tastornelloù kribinek ls.*

Antenneninstallateur g. (-s,-e) : stignour g.

Antennenkrebs g. (-es,-e) : [loen.] krank-traezh g.

Antennenschüssel b. (-,-n) : stign parabolek g., parabolenn b.

Antennenweiche b. (-,-n) : [tekn.] rakdibaber g.

Antependium n. (-s, Antependien) : [relij.] diaraog aoter g., paramant aoter g.

anterograd ag. : [mezeg.] ... dianesat ; *anterograde Amnesie, ankoun dianesat g., andaskoun dianesat g.*

anteroinferior ag. : g. : [mezeg.] ... araok-izelañ.

anterointernal ag. : g. : [mezeg.] ... araok-diabarzh.

anterolateral ag. : g. : [mezeg.] ... araok-diavaez.

anteroposterior ag. : g. : [mezeg.] ... araok-adreñv.

anterosuperior ag. : g. : [mezeg.] ... araok-uhelañ.

Anteversion b. (-) : [korf., mezeg.] rakc'hwelad g.

Antezedens n. (-, Antezedenzen) : raganadenn b., rakveziad g.

Antezedenzien ls. : **1.** *stumm lies Antezedens ; 2. [mezeg.] diagentou ls.*

Anthere b. (-,-n) : [louza.] anter g.

Anthologie b. (-,-n) : dastum g., dastumad g., dastumadenn b., dibab g., antologiezh b.

Anthrokose b. (-) : [mezeg.] antrakoz b.

Anthrax g. (-) : [mezeg.] serk g., gourhesked g. [liester gourheskidi], burbuenn yud b. ; *Zungenanthrax beim Vieh, viskler g.*

Anthrazit g. (-s,-e) : antraktit g.

anthrazit ag. / **anthrazitfarben** ag. / **anthrazitfarbig** ag. : el liv d'an antraktit, kenliv gant an antraktit, a-liv gant an antraktit, a-zoug liv an antraktit.

anthropisch ag. : denien, devoudet gant an den.

anthropisieren V.k.e. (hat anthropisiert) : denoniañ g.

Anthropisierung b. (-,-en) : denoniañ g.

Anthropobiologie b. : denvetoniezh b., antropobiologiezh b.

anthropobiologisch ag. : antropobiologek, denvevoniel.

Anthropogenese b. (-) / **Anthropogenie** b. (-) : [bev.] denadur g., denc'heneliezh b.

Anthropogeographie b. (-) : antropogeografiezh b., dendouaroniezh b.

anthropoid ag. : denheñvel.

Anthropoide g. (-n,-n) : loen denheñvel g., hominideg g. [liester homoniged], stummden g. [liester stummdened]

Anthropologe g. (-en,-en) : antropologour g., denoniour g.

Anthropologie b. (-) : antropologiezh b., denoniezh b. ; *physische Anthropologie, denoniezh korfel b. ; Kulturanthropologie, denoniezh sevenadurel b. ; philosophische Anthropologie, denoniezh prederouriezhel b.*

anthropologisch ag. : denoniel, antropologek.

Anthropometrie b. (-) : korfvuzulierezh g.

anthropometrisch ag. : ... korfvuzulierezh.

Anthropomorphismus g. (-) : denheñvelouriezh b., denervannañ g.

anthropomorphisch ag. : denervannadel.

Antroponomastik b. (-) : denanvouriezh b.

Anthroponym n. (-s,-e) : denanv g.

Anthroponymie b. (-) / **Anthroponymik** b. (-) : denanvouriezh b.

Anthropophage g. (-n,-n) : debrer-tud g., denzebrer g.

Anthropophagie b. (-) : denzebrerezh g.

anthropophil ag. : dengerc'h, dengerc'hek.

Anthropophilie b. (-) : dengerc'h g., dengerc'hegezh b.

Anthropopithecus erectus g. (-) : antropopitek g. [liester antropopiteked].

Anthroposop g. (-en,-en) : antroposofour g.

Anthroposophie b. (-) : antroposofiezh b.

anthroposophisch ag. : antroposofel, ... antroposofiezh.
Anthropozentrismus g. (-) : dengrezelouriez b., denkreizouriez b.
anthropozentrisch ag. : dengreizel.
Anthropozentrist g. (-en,-en) : dengrezelour g.
Anthropozentristin b. (-nen) : dengrezelourez b.
anthropozentristisch ag. : dengrezelour.
Antialkohol- : ... enebalkoolegezh.
Antialkoholiker g. (-s,-) : dirwestour g.
antialkoholisch ag. : enebalkoolek.
antiallergisch ag. : [mezeg.] eneballergek.
Antiallergikum n. (-s, Antiallergika) : [mezeg.] eneballergeg g. [liester eneballergeier].
antiamerikanisch ag. : enebamerikan.
Antiamerikanismus g. (-) : enebamerikanouriez b.
Antiatom n. (-s,-e) : [fizik] gourzhatom str.
Anti-Atomkraft-Bewegung b. (-) : [polit.] emsav enepderc'hanel g., luskad enepderc'hanel g.
Antibabypille b. (-,n) : pilulenn dishiliañ b., pilulenn hilastaliñ b., P. pilulenn b. ; *Gesetz zur Antibabypille*, lezenn a-zivout ar bilulenn b.
antibakteriell ag. : [mezeg.] enepbakteri.
Antibiotikatherapie b. (-) : [mezeg.] bevastalgurañ g.
Antibiotikum n. (-s, Antibiotika) : bevastaler g.
antibiotisch ag. : [mezeg] bevastaler.
Antiblockiersystem n. (-s,-e) : reizhiad ABS b., disklomer g.
antibürgerlich ag. : enepbourc'hiz.
antichambrieren V.gw. (hat antichambriert) : 1. gortoz bezañ degemeret ; 2. [dre skeud.] lubaniñ u.b., loavañ u.b.
Antichrist¹ g. (-[e]s) : Antekrist g.
Antichrist² g. (-en,-en) : enepkristen g.
antichristlich ag. : enepkristen.
Anticodon n. (-s,-s) : [bev.] antikodon g.
antidemokratisch ag. : enepdemokratek, enepgwérinek.
Antidepressivum n. (-s, Antidepressiva) : louzoù a-enep an diwask g., enepgouvideg g. [liester enepgouvideier].
Antidiabetikum n. (-s, Antidiabetika) : [mezeg.] enepdiabeteg g. [liester enepdiabeteier].
antidiabetisch ag. : [mezeg.] enepdiabetek.
Antidot n. (-s,-e) / **Antidoton** n. (-s, Antidota) : [mezeg.] digontamm g., dibusun g.
Antidrift- : [merdead.] ... enepdriv.
antienglisch ag. : saozkas.
Antifa b. (-) : [berradur evit **Antifaschismus**] enepfaskouriez b.
Antifa- / antifa- : ... enepfaskour.
Antifaltencreme b. (-,s) : [louzoù] traet eneproufennou g., koavon eneproufennou g.
Antifaschismus g. (-) : enepfaskouriez b.
Antifaschist g. (-en,-en) : enepfaskour g.
antifaschistisch ag. : enepfaskour.
Antifon b. (-,en) : [relif.] antifonenn b., kan-ha-diskan g., kan a bep eil g.
Antigen n. (-s,-e) : [mezeg.] antigen g.
antigen ag. : [mezeg.] antigenek, antigenel, antigenus.
antihaftbeschichtet ag. : [armoù kegin] enepkarañ, gant ur gwisk dispeguis, dispeguis.
Antihaftbeschichtung b. (-,en) : gwisk enepkarañ g., gwisk dispeguis g.
Antiheld g. (-en,-en) : enephazor g. [liester enephazor].
Antihistamin n. (-s) : antihistamin g.
Anti-Hooligan-Gesetz n. (-es) : lezenn enepdraster b.
Antihumanglobulin n. (-s) : [bev.] antiglobulin g.

Antiimperialismus g. (-) : enebimpalaerouriez b.
Antiimperialist g. (-en,-en) : enebimpalaerour g.
antiimperialistisch ag. : enebimpalaerour.
antiinflammatorisch ag. : [mezeg.] enepfo, eneptanijenn ; *antiinflammatorisches Mittel*, louzoù eneptanijenn g., enepfoeg g. [liester enepfoeier].
antiinflationär ag. : enepmonc'hwez.
antik ag. : ... an Henamzer, eus an Henamzer, henamzerel, henamzeriat, klasel, hen- ; *die antike Welt*, an hened g., an Henamzer g. ; *antike Literatur*, henlennegezh b. ; *antikes Schriftstück*, henskrid g., skrid eus an Henamzer g. ; *das antike Pentathlon*, ar pempton klasel g., ar pentatlon klasel g. ; *antikes Kunstwerk*, traezenn arz eus an Henamzer b., oberenn arz eus an Henamzer b., henoberenn b. ; *antikes Gebäude*, hensavadur g. ; *antike Erzählung*, henzanevell b. ; *er ist in der antiken Mythologie bewandt*, hennezh a zo kreñv war (a oar mat diouzh, a zo akuit-mat war, a zo kalet war) gwengelouriez an Henamzer, hennezh a oar anezhi war tachenn gwengelouriez an Henamzer, hennezh a zo ur mailh war tachenn gwengelouriez an Henamzer, hennezh a zo ki war tachenn gwengelouriez an Henamzer, hennezh a zo un tad den (ur mestr) war tachenn gwengelouriez an Henamzer, anaouekte tre eo eus (war, war-dro) gwengelouriez an Henamzer, barrek eo war gwengelouriez an Henamzer, barregezh en deus war gwengelouriez an Henamzer, gouziek eo war gwengelouriez an Henamzer, don eo war gwengelouriez an Henamzer, ifam eo war gwengelouriez an Henamzer, un den mat-krak eo war tachenn gwengelouriez an Henamzer.
antikatholisch ag. : enepkatolik.
Antikapitalist g. (-en,-en) : [polit.] enepkevalaour g.
antikapitalistisch ag. : [polit.] enepkevalaour.
Antikathode b. (-,n) : [tredan.] gourzhkated g.
Antike b. (-) : 1. Henamzer b., henamzervezh g., hened g. ; *die Welt der Antike*, an hened g., an Henamzer b. ; *die Antike und die Moderne*, an henamzer hag an amzer vremañ ; *Schriftsteller aus der Antike*, henskrivagner g. ; *Erzähler aus der Antike*, henzanevellour g. ; *die griechische Kultur der Antike*, sevenadurezh c'gresian an Henamzer b. ; 2. henoberenn b., hendra g. [liester hendraezou, hendraou].
Antikensammlung b. (-,en) : dastumadeg pezhioù arz eus an Henamzer b., dastumadeg henoberiou b., dastumadeg henoberennou b., dastumadeg hendraezou b., dastumadeg henderiou b.
Antikfilm g. (-s,-e) : film istorel g., film meur g., peplom g.
antiklerikal ag. : enepkloer.
Antiklerikale(r) ag.k. g./b. : enepkloer g., enepkloerez b., enepkloerour g., enepkloerourez b., P. debrer beleien g., debrerez veleien b., chaoker beleien g., chaokerez veleien b.
Antiklerikalismus g. : enepkloeregezh b., enepkloerelezh b.
antiklinal ag. : [douarouriez] antiklinal.
Antiklinale b. (-,n) / **Antikline** b. (-,n) / **Antiklinorium** n. (-s, Antiklinorien) : [douarouriez] antiklinal g. [liester antiklinalioù].
Antiklopftmittel n. (-s,-) : [karr-tan] danvez enepstrakus g., danvez eneptarzh g.
Antikoagulans n. (-, Antikoagulantia / Antikoagulanzien) : [mezeg.] enepkaouleder g. [liester enepkaoulederioù].
Antikolonialismus g. (-) : eneptrevadennouriez b., eneptrevadenniñ g.
Antikolonialist g. (-en,-en) : eneptrevadennour g.
antikolonialistisch ag. : eneptrevadennour.
Antikominternpakt g. (-s) : [istor] pakt enepkomintern g.

Antikommunismus g. (-) : enepkomunouriezh b., enepkomunegezh b. ; *primitiver Antikommunismus, vulgärer Antikommunismus*, enepkomunouriezh klañvidik b.

Antikommunist g. (-en,-en) : enepkomunour g.

antikommunistisch ag. : enepkomunour.

Antikonzeption b. (-) : [mezeg.] hilastalerezh g., hilastaliñ g., dihadañ g., dishiliañ g., enephiliañ g., enephiliadur g., enepkoñsev g.

Antikonzeptionsmethode b. (-,n) : hentenn hilastaliñ b.

Antikörper g. (-s,-) : [mezeg.] antikorf g. ; *kompletter Antikörper*, antikorf klok g. ; *divalente Antikörper, zweiwertige Antikörper*, antikorfoù daoulenus ls. ; *Antikörper produzieren, Antikörper herstellen, Antikörper erzeugen, parañ antikorfoù ; blockierender Antikörper, antikorf tolc'hus g. ; Rhesus-Antikörper, antikorf rezuz g. ; spezifische Antikörper, antikorfoù spesadel* ls. ; *im Serum enthaltene Antikörper, antikorfoù gwadveiz* ls.

Antikrebs- : [mezeg.] ... enepkrankrek.

Antillen ls. : *die Antillen, an Antilhez ls., enezeg an Antilhez b. ; Bewohner der Antillen, Antilhad g. [liester Antilhiz].*

Antilope b. (-,n) : antilopenn b. [liester antiloped, antilopenned] ; *bei den Antilopen schwingen die Hörner nach hinten aus, kernel gwariet en adreñv o deus an antiloped.*

Antimarxismus g. (-) : enepmarksouriezh b.

Antimarxist g. (-en,-en) : enepmarksour g.

antimarxistisch ag. : enepmarksour.

Antimaterie b. (-) : [fizik] antimateri g., gourzhdanvez g.

Antimilitarismus g. (-) : enepmilouregezh b., enebarmeerehz g.

Antimilitarist g. (-en,-en) : enebmilouregezhour b., enebarmeour g.

antimilitaristisch ag. : enebmilouregezhour, enebarmeour, enepmilourel.

Antimon n. (-s) : antimoan g., stibiom g. ; *Legierung von Antimon und Blei oder von Antimon und Zinn, regul g.*

Antimonglanz g. (-es) : stibiom g., sulfidenn antimoan b.

Antimyotikum n. (-s, Antimyotika) : [mezeg.] foueastaler g. **antimyotisch** ag. : [mezeg.] foueastaler.

Antinatalismus g. (-) : enepgenelouriezh b.

Antinatalist g. (-en,-en) : enepgenelour g.

antinatalistisch ag. : enepgenelour ; *antinatalistische Politik, politikerezh enepgenelour g.*

antinational ag. : divroadel, enepbroadel.

Antinationalismus g. (-) : enepbroadelerezh g., enepbroadelouriezh b.

Antinationalist g. (-en,-en) : enepbroadeler g., enepbroadelour g.

Anti-Nazi-, antinazistisch ag. : ... enepnazi.

Antineutron n. (-s,-en) : [fizik] gourzhneutron str.

Antinomie b. (-) : 1. enepoellad g., enepreizhenn b., eneppennaenn b., gourzhebiezh b. ; 2. [Kant, preder.] kenenebiezh ar poell b.

antinomisch ag. : eneppennaennek, gourzhebek.

antinuklear ag. : [bev.] enepderc'hanel.

Antinuklearismus g. (-) : [polit.] enepderc'hanelouriezh b.

Antinuklearist g. (-en,-en) : [polit.] enepderc'hanelour g.

antinuklearistisch ag. : [polit.] enepderc'hanelour.

Antiochia n. / **Antiochien** n. : Antioc'heia b.

Antioxidans n. (-, Antioxidanzien / Antioxidantien) /

Antioxidationsmittel n. (-s,-) : [kimiezh] eneboksider g. [liester eneboksideriou].

antioxidativ ag. : [kimiezh] ... eneboksider.

antiparallel ag. : gourzhkenstur.

Antiparallele ag.k. ls. / **Antiparallelen** ls. : gourzhkensturiennoù ls.

Antiparallelität b. (-) : gourzhkensturded b.

antiparasitär ag. : ... enebarvedad.

Antiparasitikum n. (-s,-parasitika) : enebarvedadeg g. [liester enebarvedadeir].

antiparasitisch ag. : ... enebarvedad.

antiparlementarisch ag. : ... enepparlamentel.

Antiparlementarismus g. (-) : enepparlantouriezh b.

Antipassat g. (-s,-e) : avel distro g.

Antipathie b. (-) : digarantez g./b., erez b. [ouzh] ; *gegenseitige Antipathie, digengarantez b. ; Antipathie gegen jemanden bekommen, kemer heg ouzh u.b., glazañ ouzh u.b., kemer kaz ouzh u.b., kemer hegaz ouzh u.b., kemer erez ouzh u.b., en em gazout ouzh u.b. ; eine tiefe Antipathie gegen jemanden hegen, magañ un tamm mat a gaz en an-unañ e-keñver u.b.*

antipathisch ag. : erezus.

antipatriotisch ag. : enepbrogar.

Antipatriotismus g. (-) : enepbrogarouriezh b.

Antiperistaltikum n. (-s, Antiperistaltika) : [mezeg.] louzoù c'hwedus g. louzoù-c'hwediñ g., c'hweduzenn b.

Antipersonenmine b. (-,n) : [lu] min enepden g.

Antiphlogistikum n. (-s,-phlogistika) : [mezeg.] louzoù eneptanijenn g., enepfoeg g. [liester enepfoeier].

antiphlogistisch ag. : [mezeg.] enepfo, eneptanijenn.

Antiphon b. (-,en) / **Antiphone** b. (-,n) : [relig.] antifonenn b., kan-ha-diskan g., kan a bep eil g.

Antiphrase b. (-,n) : [yezh.] eilpennster g., tro-lavar eilpennsteriek b.

Anti-Pilz-Mittel n. (-s,-) : foueastaler g. [liester foueastaleriou].

Antipode g. (-n,-) : 1. [douar.] annezad tu gin an douar g., an hini a zo o chom treid ouzh treid ganeomp en tu all d'ar bed g. ; 2. [dre skeud.] kontrol-bev g., eneb-kaer g. ; *wir beide sind in allem Antipoden, ni hon daou n'eus netra voutin etrezomp.*

Antipodin b. (-,nen) : 1. [douar.] annezadez tu gin an douar b. ; 2. [dre skeud.] *sie ist seine politische Antipodin, n'eo ket tamm ebet eus an hevelep liv politikel hag eñ.*

antippen V.k.e. (hat angetippt) : 1. V.k.e. : stekiñ skañv ouzh, spinañ ; 2. [dre skeud.] boulic'hañ ; *ein Thema antippen, damvenegiñ udb, divleviñ udb (Gregor), komz diwar dremen eus udb, komz diwar nj eus udb, komz diwar vont eus udb, komz eus udb diwar mont ha hanter vont, spinac'hañ ar materi.*

Antiprisma n. (-s,-prismen) : gingengereg g. [liester gingengeregoù].

Antiprotektionismus g. (-) : [kealiadurezh] enepgwarezzelouriezh b.

Antiprotektionist g. (-en,-en) : [kealiadurezh] enepgwarezzelour g.

antiprotektionistisch ag. (-) : [kealiadurezh] enepgwarezzelour.

Antiproton n. (-s,-en) : [fizik] gourzhproton str.

Antipsychiater g. (-s,-) : [mezeg.] gourzhbredvezeg g.

Antipsychiatrie b. (-) : gourzhbredvezekniezh b., enepbredvedisinerezh g., enepbredvezegerezh g., eneppskiatriegh b.

Antipsychotikum n. (-s,-psychotika) : [mezeg.] eneppsikożeg g. [liester eneppsikożer].

antipsychotisch ag. : [mezeg.] eneppsikoz.

antipyretisch ag. : enepterzhien.

Antipyretikum n. (-s,-pyretika) : antipyretik g., enepterzhieneg g. [liester enepterzhienneier], louzoù torr-terhienn g., louzoù ouzh an derhienn g., louzoù

enepterzhien g., louzoù diderzhienヌ g., remed ouzh an derzhien g. / louzoù a gas an derzhien en he roud (Gregor) g.
Antiqua b. (-) : [moull.] araouezenn roman b.
Antiquar g. (-s,-e) : marc'hadour levrioù kozh g., kozhlevrier g., hendraour g., hendraezour g., kozhigellour g.
Antiquariat n. (-s,-e) : 1. stal levrioù kozh b. ; 2. [kenwerzh gant levrioù kozh] kozhlevrierez g.
antiquarisch ag. : degouezh, eildorn, a eil dorn, kozh, prenet diwar ar berchenn uhelañ, prenet dre zegouezh.
Antiquark n. (-s,-s) : [fizik] gourzhkwarz g.
antiquieren V.gw. (hat antiquiert) : diamzeriñ, dispredañ.
V.k.e. (hat antiquiert) : lakaat da ziämzeret, lakaat da zispredet.
antiquiert ag. : dic'hizet, dic'hiz, dibaseet, mod kozh, a c'hiz kozh, eus ar c'hiz kozh, giz kozh, aet diouzh ar c'hiz, aet er-maez eus ar c'hiz, er-maez a c'hiz, blaz ar c'hozh gantañ, blaz ar c'hozh warnañ, diamzeret, diamzeriet, aet kozh, digoulzet, dilerc'het, dispredet, divoaziet, er-maez a voaz, kozh-Noe, kozh-douar, na dalvez mui, deuet en traoñ.
Antiquität b. (-,en) : hendra g. [/iester hendraezoù, hendraouù], kozhigell b. ; *Antiquitäten*, hendraouù ls., hendraezoù ls., henderioù ls., kozhigelloù ls. ; auf Antiquitätenbummel gehen, nach Antiquitäten suchen, traoua, mont da draoua.
Antiquitätengeschäft g. (-s,-e) / **Antiquitätenladen** g. (-s,-läden) : stal hendraezoù b., stal kozhigelloù b., stal henderioù b. ; die Antiquitätenläden abklappern, traoua, mont da draoua.
Antiquitätenhandel g. (-s,-) : kenwerzh gant hendraezoù g./b., kenwerzh gant kozhigelloù g./b., kenwerzh gant henderioù g./b.
Antiquitätenhändler g. (-s,-) : hendraour g., hendraezour g., hendedour g., marc'hadour traoù kozh g., kozhigellour g.
antirachitisch ag. : [mezeg.] eneplec'h.
Antiradar : [lu] ... enepradar.
Antiradargerät n. (-s,-e) : enepradar g.
Anti-Randalierer-Gesetz n. (-es) : lezenn enepdraster b.
Antirakete b. (-,n) / **Antiraketenrakete** b. (-,n) : [lu] enepfuc'hell b., fuc'hell enepfuc'hell b.
Antiraucher g. (-s,-) : enepbutuner g.
Antirassismus g. (-) : enepgouennelouriez b.
Antirassist g. (-en,-en) : enepgouennelour g.
antirassistisch ag. : enepgouennelour.
Antireflexbelag g. (-s,-beläge) : gwiskad enepdassked g., gwiskad enebadsked g.
Antireflexglas n. (-es) : gwer enebadsked g.
antireflexiv ag. : [mat.] gourzhasplegat ; *antireflexive Relation*, daveadur gourzhasplegat g.
antireligiös ag. : enepreligiwel.
Antirepublikanismus g. (-) : eneprepublikanouriez b.
antiresonant ag. : [fizik] gourzhassonat.
Antiresonanz b. (-) : [fizik] gourzhasson g.
Antirutschmittel n. (-s,-) : diramper g. [/iester diramperiou].
Antischuppenshampoo n. (-s,-s) : champouenn enepkenn g.
Antisemit g.(-en,-en) : enepyuzevour g.
antisemitisch ag. : enepyuzev.
Antisemitismus g. (-) : 1. [doarenn] enepyuzevegezh b. ; 2. [kealiadurezh] enepyuzeviezh b., enepyuzevouriezh b. ; der Antisemitismus nahm stark zu, kreñv e teuas da vezañ an enepyuzevouriez.
antiseparatistisch ag. : enepdisrann.
Antisepsis b. (-) : [mezeg.] antimikrobiezh b., antiseptiezh b., dilesterezh g., dilestañ g.
Antiseptikum n. (-s, Antiseptika) : [mezeg.] antiseptik g., enepmikrob g., digontamm g., enepbreiner g. [/iester

enepbreineriou], dilester g. [/iester dilesteriou] ; *Antiseptikum für den Mund- und Rachenbereich*, genolc'h g.
antiseptisch ag. : [mezeg.] antimikrobel, antiseptik, antiseptikel, enepbreinus, ... enepbreinañ, dilestus, digontammus, ... dilestañ ; *antiseptische Eigenschaften*, perzhioù dilestañ ls. ; *antiseptisch machen*, dilestañ.
Antiserum n. (-s,-seren/-sera) : [mezeg.] antigwadvez g.
antisozial ag. : enepkevredat.
Antispastikum n. (-s, Antispastika) : [mezeg.] louzoù antispasmodek g., louzoù enepkridek g.
antispastisch ag. : [mezeg.] antispasmodek, enepkridek.
Antisprichwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] krennlavar falset g.
antistatisch ag. : a-enep an elektregezh statikel, ouzh an tredan diasavel.
Antistrahlungs- : ... enepskinadoù.
Antistreik- : ... enebec'hwel, ... a-enep an harz-labour, ... a-enep an diskrog-labour..., a-enep an harzoù-labour, ... a-enep an diskrogoù-labour.
Antisymmetrie b. (-) : gouzhkemparzh g.
antisymmetrisch ag. : [mat.] gourzhkantamsavat, gouzhkemparzhek.
Antiteilchen n. (-s,-) : [fizik] antipartikulen b., gourzhrannig b.
Antiterreinheit b. (-,en) : unvez enepsponterien b., unvez enepsponterezh b.
Antithese b.(-,n) : enepezzenn b., (Hegel) gourzhdod g., gourzhdodiñ g. ; *These*, *Antithese*, *Synthese*, dodiñ, gourzhdodiñ, kendodiñ.
antithetisch ag. : enepezzenn, (Hegel) gourzhdodek.
Antitoxin n. (-s,-e) : [mezeg.] louzoù digontammiñ g., eneppoezon g., digontamm g., antitoksin g.
Antituberkulosenmittel n. (-s,-e) : [mezeg.] eneptorzhelleq g. [/iester eneptorzhellegeier], louzoù eneptorzhellek g.
Antitussivum n. (-s,-tussiva) : [mezeg.] eneppazeg g. [/iester eneppazegeier], louzoù eneppazeg g., louzoù ouzh ar paz g., louzoù mat ouzh ar paz g., lazh-paz® g.
Antitypie b. (-) : [preder.] digenlec'hiaduster g.
Antivalenz b. (-,en) : [preder.] dazeilad ezkaelat g.
Antivenin n. (-s,-e) / **Antivenom** n. (-s,-e) : [mezeg.] vaksin enepbinim g.
antiviral ag. : [mezeg.] enepviruz.
Antivirenprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] programm enepvirus g., diviruzer g. [/iester diviruzeriou], meiant diviruzañ g.
Antiziganismus g. (-) : enepstiganiezh b., enepstiganouriez b
Antizionismus g. (-) : enepzionouriez b.
Antizionist g. (-en,-en) : enepzionour g.
antizionistisch ag. : enepzionour.
Antizipation b. (-,en) : 1. ragarveziad g., diawelad g., rakwelad g. ; 2. [retorik] erloezañ g. [/iester erloezañou].
antizipieren V.k.e. (hat antizipiert) : diarbenn g., rakverzout, rakprederiañ, ragarveziñ, ragempentiñ, diawelout, rakwelout.
antizyklisch ag. : eneptravezhielk.
antizyklonal ag. : uhelvanel.
Antizyklone b. (-,n) : adakelc'hwidenn b., uhelvan g.
Antlitz n. (-es,-e) : dremm b., bizaj g./b., penn g., eneb g., enebañs b., fas g., P. bailh g. ; von Tränen durchfurchtes Antlitz, dremm kaniet gant an dareoù b., dremm arroudennet gant an daeroù b., dremm kleuzet gant an daeroù b., dremm klavet gant an daeroù b. ; [dre astenn.] das Antlitz der Erde, gorre an Douar g., dremm an douar b. ; eine Rasse vom Antlitz der Erde tilgen, diouennañ ur seurtad loened, kas da get ur ouenn loened.

Anton g. : 1. Anton g. ; 2. P. blauer Anton, frag glas g., frag labour g.

antönen V.k.e. (hat angetönt) : [Bro-Austria / Bro-Suis] V.k.e. : damvenegiñ, tintal.

Antonia b. / Antonie b. : Antoneta b.

Antonius g. : Anton g.

Antoniusfeuer n. (-s) : [mezeg.] droug sant Anton g., druilhegezh b., ergotegezh b., tan sant Marsel g., tan gouze g.

Antoniuskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] linad c'hwezet str., betonig b.

Antoniuskreuz n. (es,-e) : kroaz stummet evel un T b., kroaz sant Anton b.

Antonomasie b. (-,-n) : [yezh.] gourzhanvad g.

antonym ag. : [yezh.] enepster ; *reich und arm sind antonym*, pinvidik ha paour a zo enepster ; *antonyme Wörter*, enepsterioù ls., gerioù enepster ls.

Antonym n. (-s,-e) : [yezh.] enepster g. ; *Antonyme*, enepsterioù ls., gerioù enepster ls.

Antonymie b. (-) : [yezh.] enepsteriezh b.

antymisch ag. : [yezh.] enepster.

antörnen V.k.e. (hat angetörnt) : P. teogiñ, boemañ.

V.gw. (hat angetörnt) : P. teogiñ, boemañ, treantiñ.

antraben V.gw. (ist angetrabi) : kregiñ da drotañ, kregiñ da dusañ.

Antrag g. (-s, Anträge) : 1. mennad g., kinnig g., goulenn g., reked b., mennadenn b. ; *einen Antrag stellen*, ober ur c'hinnig, kinnig ur mennad, goulenn ubd ; *im Parlament einen Antrag einbringen*, kinnig ur mennad-lezenn d'ar breudoù ; *jemandes Antrag ablehnen*, *jemandes Antrag abweisen*, dizarbenn u.b. eus e c'houlenn, diharpañ u.b. eus e c'houlenn, refuziñ u.b., refuziñ kinnig u.b., disteurel kinnig u.b. ; *auf Antrag von*, diwar c'houlenn u.b. , diwar ginnig u.b., diwar reked u.b. ; *jemandes Antrag unterstützen*, harpañ goulenn u.b., skorañ goulenn u.b. ; *etwas aufgrund eines Antrags erlangen*, impetrañ ubd ; *Heiratsantrag*, goulennadeg b., goulenn dimeziñ g., goulennouù ls. ; *ich kann Ihren Antrag unmöglich ablehnen*, n'on ket evit ho refuziñ, n'em eus nag ar galloud nag ar volontez evit ho refuziñ ; [gwir] reked g., mennadenn b. ; *Antrag auf Schadenersatz*, mennadenn dic'haou b., mennadenn digoll b., goulenn digoll eus ar gaou bet graet ouzh an-unan kaset d'al lez-varn g. ; *Antrag auf Wiederaufnahme des Verfahrens*, azgalv azgwelout g. ; [tro-lavar] *einem Antrag stattgeben*, degemer ur c'hinnig, asantiñ d'ur c'hinnig, asantiñ d'ur reked, seveniñ ur reked, grataat ur c'hinnig, reiñ e c'hrad d'ur c'hinnig ; *jemandes Antrag annehmen*, reiñ respont vat d'u.b. ; *einem Antrag nicht stattgeben*, disteurel ur reked, naç'h ur c'hinnig ; [kenw.] *einen Antrag machen*, ober ur c'hinnig ; *seinen Antrag zurückziehen*, *seinen Antrag zurücknehmen*, nullañ e ginnig, tennañ e ginnig ; 2. skrid-goulenn g.

antragen V.k.e. (trägt an / trug an / hat angetragen) : 1. degas ; 2. [dre skeud.] kinnig.

Antragsformular n. (-s,-e) : furmskrid goulenn g.

antragstellend ag. : ... a reket.

Antragsteller g. (-s,-) : 1. goulennner g., ervenner g., saver ar mennad g., saver ar skrid-goulenn g., reketer g., kester g., menner g. ; *befriedigter Antragsteller*, impetrer g. ; 2. [gwir] keisier g., reketer g., menner g. ; zu *Ungunsten vieler Antragsteller*, zuungunsten vieler Antragsteller, war wall kalz a vennerien, war goll kalz a vennerien, diwar-goust kalz a vennerien, e mizoù kalz a vennerien, e gaou kalz a vennerien.

Antragstellung b. (-,en) : [gwir] mennadenn b., reked g.

Antransport g. (-s,-e) : degouezh ar varc'hadourezh g.

antrauen V.k.e. (hat angetraut) : unaniñ dre liammoù ar briedelezh, dimeziñ, eurediñ, prietaat ; *rechtmäßig angetraute Ehefrau*, pried reizh b.

antreffen V.k.e. (trifft an / traf an / hat angetroffen) : en em gavout gant, degouezhout gant, kejañ gant, kavout ; *er ist zu ihm gegangen, aber hat ihn nicht angetroffen*, aet e oa d'e welet, hogen n'en doa ket e gavet ; *ich habe unterwegs keine Menschenseele angetroffen*, ne'm eus kavet kristen war va hent.

antreiben V.k.e. (trieb an / hat angetrieben) : 1. bountañ, poulzañ, fonnusaat, hastañ, reiñ kas d'udb, lakaat kas e, erluskañ, kefluskañ, luskañ, loc'hañ, lakaat herr e, lakaat tizh e ; 2. *Pferde antreiben*, kelastrennañ kezeg, lakaat striv e kezeg 'zo, poursuiñ kezeg, reiñ skourjez da gezeg 'zo, postañ kezeg, postal kezeg, touch kezeg gant ar foet, skourjezañ kezeg, skourjezata kezeg, presañ war kezeg 'zo ; *sein Pferd antreiben*, postañ e varc'h, postal e varc'h, poursuiñ e varc'h, presañ war e varc'h ; *Ochsen mit dem Stachelstock antreiben*, broudañ ejened, broudañ oc'hen ; 3. [tekn.] reiñ lusk da, kas en-dro, poulzañ, erluskañ, luskañ, luskañ war-raok, lakaat tro e, plantañ tro e, kefloc'hañ ; *den Motor antreiben*, reiñ lusk d'ar c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da labourat ; *eine Rolle antreiben*, kefloc'hañ ur pole ; 4. [louza.] *Pflanzen antreiben*, hastizañ plant, abretaat plant, ober da blant 'zo kreskiñ buanoc'h ; 5. [dre skeud.] broudañ, kentraouiñ ; *jemanden zur Arbeit antreiben*, dougen (atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, poulzañ, truchañ, bountañ, alej) u.b. da labourat, reiñ bod d'u.b. da labourat, kefluskañ u.b. da labourat, reiñ gred d'u.b., arabadiñ war u.b. labourat, tuañ u.b. war al labour ; 6. stardañ, juntañ, joentrañ, skarvañ.

V.gw. (trieb an // ist angetrieben / kam angetrieben) : 1. *Holz treibt an*, koad-peñse a ya da-gaout (da-geñver) an aod, kaset e vez ar c'had-peñse gant an avel hag ar mor war-zu an aod, koad flodet a zeu da-gaout an aod ; 2. [louza.] kregiñ da vroñsañ, kregiñ da vroustañ, kregiñ da vouilhasiñ, kregiñ da lagadenniñ, kregiñ da sapiñ.

antreibend ag. : ... kefluskañ, ... kefloc'hañ, kefluskus, ... erluskañ, erluskus, ... bount, ... luskañ.

Antreiber g. (-s,-) : 1. atizer g., annouger g., brouder g., enaouer g., kentraouer g., lusker g., keflusker g. ; 2. [gwashaus] loufrez g., den sklouf g., den mac'hom g.

antreten V.gw. (tritt an / trat an / ist angetreten) : mont, tostaat ; [lu] zum *Appell antreten*, mont d'an engalv, mont d'an engalvadeg, en em vodañ evit ar c'halvadeg, mont war-renk evit ar c'halvadeg ; *er ist nicht zum Appell angetreten*, emañ diank ; *antreten ! angetreten !* an holl war-renk ! ; zum *Angriff antreten*, stagañ gant un argadenn ; [sport] zum *Wettkampf antreten*, mont war ar renk evit ar genstrivadeg, kemer perzh er genstrivadeg ; *gegeneinander antreten*, kevezañ, keñveriañ ; im *Finale antreten*, [hervez ar sport] c'hoari ar gourfenn, redek ar gourfenn ; [petank] in zwei Dreiergruppen gegeneinander antreten, c'hoari tri-ha-tri ; *nicht antreten*, diskregiñ, embann emdenn, P. dispegañ.

V.k.e. (tritt an / trat an / hat angetreten) : 1. kregiñ gant ; *ein Amt antreten*, mont en e garg, kemer e garg, dont d'ober e garg ; *eine Reise antreten*, mont kuit, loc'hañ, diloc'hañ, kemer penn an hent, mont el lev, sterniañ da vont, mont kuit, mont en hent, kemer e hent, en em lakaat en hent ; *jemandes Nachfolge antreten*, kemer an dorn war-lerc'h u.b., gwiskañ porpant u.b., kemer lec'h u.b., kemer plas u.b. ; *er hat die Nachfolge seines Vaters angetreten*, kendalc'het en deus gant labour e dad, kemeret en deus plas e dad, gwisket en deus porpant e dad, kemeret en deus an dorn war-lerc'h e dad,

kemeret en deus lec'h e dad ; **2.** [dre skeud.] eine Erbschaft antreten, degouezhout un hêrezh gant an-unan (d'an-unan), degemer un hêrezh ; eine Erbschaft mit dem Vorbehalt der Rechtswohlthat des Inventars antreten, degemer un hêrezh gant inventor gwenn ; **3.** [gwir] den Beweis antreten, degas ar brouenn, prouïñ ; **4.** [lu] den Rückzug antreten, kiladegañ, kiladennañ, tennañ àr-dreñv, tennañ a-gil, mont war-gil, souzañ, mont war-dreñv, argilañ, kilañ.

Antrieb g. (-s,-e) : **1.** lusk g., erlusk g., keflusk g., kefloc'hadur g., kefloc'h g., gwint g., stlejerez g., nerzh poulzañ g., nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., gremm loc'hañ g. ; *Motorantrieb*, erlusk kefluskerel g. ; *elektrischer Antrieb*, erlusk tredanel g., keflusk dre nerzh an tredan g. ; *Antrieb durch Atomenergie*, erlusk nukleel g., erlusk derc'hanel g. ; *hydraulischer Antrieb*, erlusk dourrenel g., keflusk dre nerzh an dour g. ; **2.** [dre skeud.] broud g., brouderezh g., keflusk g., keflusker g., emlusk g., emluskerezh g., lañs g., luskenn b., luskadenn b., lusk g., luskad g., lañsadenn b., gwint g., atiz g., broud g., trucherez g. ; *auf Antrieb von*, bountet gant, diwar (war, dre) atiz u.b., dre (war, diwar) ali u.b., dre guzul u.b. (Gregor), war ger u.b., keflusket gant ; *aus freiem Antrieb*, *aus eigenem Antrieb*, eus e Benn e-unan, anezhañ e-unan, diouzh e Benn e-unan, drezañ e-unan, dre e Benn e-unan, hep nep redi, hep red, a c'herad vat, a youl vat ; **3.** einer Sache einen Antrieb geben, reiñ lañs en-dro d'un afer, reiñ lusk d'un afer ; **4.** [relig.] erster Antrieb des Weltlaufs durch Gottes Willen, raklusk g.

Antriebs- : ... kefluskañ, ... kefloc'hañ, ... kefluskus, ... erluskus, ... bount, ... luskañ.

Antriebsachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel luskañ g., ahel kefloc'hañ g., marbr treuzkas g.

Antriebsaggregat n. (-s,-e) : mekanik-kefluskañ g., keflusker g. [iester kefluskeriou].

Antriebskraft b. (-,-kräfte) : nerzh erluskus g., nerzh poulzañ g., nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., gremm loc'hañ g.

Antriebsmaschine b. (-,-n) : erluskus g. [iester erluskusou], mekanik-kefluskañ g., lusker g. [iester luskeriou], luskerez b. [iester luskerezou], poulzell b., keflusker g. [iester kefluskeriou].

Antriebsrad n. (-s,-räder) : rod luskañ b. ; vier Antriebsräder, peder rod luskañ ls.

Antriebsriemen g. (-s,-) : lêrrenn gefloc'hañ b., lêrrenn dreuzkas b., lêrrenn rod b.

Antriebsschwäche b. (-) : [bred.] digasted b., dinerzh g., dilañs g., lizidanded b., lezouregezh b.

Antriebsstange b. (-,-n) : [tekn.] brec'henn gefluskañ b.

Antriebssystem n. (-s,-e) : reizhiad erluskus b., mod erluskus g., erluskus g. [iester erluskusou].

Antriebswelle b. (-,-n) : [tekn.] ahel luskañ g., ahel kefloc'hañ g., marbr treuzkas g.

antrinken V.k.e. (trank an / hat angetrunken) : **1.** boulc'hañ, kregiñ da evañ ; angetrunkene Flasche, boutailhad voulc'het b. ; noch nicht angetrunkene Flasche, boutailh divoulc'h b. ; **2.** [dre heñvel.] angetrunken sein, bezañ tomm d'e fri (tommet d'an-unan, lañset mat, ur banne dindan e fri, karrigellet, drev, badaouet, goudommet, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, erru gleb e c'henou, ur banne e-barzh e fas, suilhet, penndommet, karrigellet, abafet), bezañ un toulladig gant an-unan, bezañ ar ouenn gant an-unan, bezañ trenk e doull, kaout e damm tortad, kaout ur picherad, bezañ tomm d'e veg ha bec'h d'an-unan o lakaat neud en nadoz, bezañ avel gant e letern, kaout ur garrigellad, bezañ evet d'an-unan, bezañ damdomm d'an-unan, bezañ tommedik d'an-unan, bezañ

vedik d'an-unan, bezañ ur sachad gant an-unan, bezañ ganti, bezañ e-barzh, bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, kaout ur mouchig avel en e letern, bezañ damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhevzv, tarvezv, luron, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, lanson, mav, chokolad, sañson, frev), bezañ tomm e glipenn, bezañ a-strew, bezañ savet e vanne d'e benn, bezañ ur banne warnañ, bezañ mezvet ; *er ist dauernd angetrunken*, hennezh a vez mezv-divezv atav, dalc'hmat e vez goret e forn.

V.em. : **sich antrinken** (trank sich an / hat sich (dat.) angetrunken) : P. *sich einen Rausch antrinken*, *sich einen antrinken*, *sich einen Zopf antrinken*, kargañ un tammig re, mezviañ, mezviñ, puñsal ar pintoù, pintal, bezañ o tisammañ diwar ar c'herlou, ober pant, ober (lakaat, distagañ, tapout) ur c'horfad, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, korfata, klukañ, lapañ, lipat, lonkañ, ober ur picherad, tapout ur picherad, lakaat un talad, ober un tortad, ober bos, lakaat tenn war e vegel, drevaat, ober ur pifad, tapout ur pifad, pakañ un toullad, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ un troñsad, ober un troñsad, pakañ ur revriad, lakaat un talad, mont e-barzh, toulladiñ, lakaat e-barzh, kechañ, piardiñ, kargañ e boch, kargañ e doull, sammañ toulladoù, kargañ, tapout un tontonad (un dargreizad, ur revriad, ur sac'had, un toullad, ur foñsad, ur jiletennad, ur chupennad, un tognad, un troñsad, ur senkennad, un tortad, ur garg), pakañ unan, sistra ; *sich Mut antrinken*, pakañ ur banne startijenn, kemer ur banne startijenn.

Antritt g. (-s,-e) : **1.** kammed kentañ g./b. ; **2.** [dre skeud.] deroù g. ; *Antritt der Regierung*, donedigezh ar gouarnamant er galloud b. ; *Antritt einer Erbschaft*, degemeridigezh un hêrezh b. ; *Urlaubsantritt*, deroù ar vakañsoù g., deroù an ehan gopret g. ; **3.** [dre astenn.] pazenn gentañ b., pazenn bondalez b. ; *Treppenantritt*, genoù ar skalier g. ; **4.** derez g. ; **5.** skeul verr b. ; **6.** [sport] sprint g.

Antrittsbesuch g. (-s,-e) : gweladenn da-geñver donedigezh u.b. en e garg b.

Antrittsrede b. (-,-n) : prezegenn u.b. da-geñver e zegemeridigezh en ur garg bennak b.

Antrittsstufe b. (-,-n) : genoù ar skalier g.

Antrittsvorlesung b. (-,-n) : [skol-veur] kentel solenn u.b. da-geñver e zegemeridigezh en e garg a gelennner b.

antrocknen V.gw. (ist angetrocknet) : sec'hañ.

antun V.k.e. (tat an / hat angetan) : **1.** ober, seveniñ ; *jemandem Gutes antun*, ober vad d'u.b., ober mil vad d'u.b., ober kant vad d'u.b. ; *jemandem Böses antun*, ober noaz (divalav, droug, vil, fall) d'u.b., ober gaou ouzh u.b., blesañ u.b., drougober e-keñver u.b. ; *jemandem ein Unrecht antun*, ober gaou ouzh u.b., gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., dougen gwall d'u.b., ober an anoaz d'u.b., ober divalav d'u.b., ober droug d'u.b., ifamañ u.b., blesañ u.b. ; *Ehre antun*, degas enor, bezañ enorus, bezañ un enor, bezañ ur merk enorus evit u.b. ; *jemandem Gewalt antun*, *jemandem Zwang antun*, mont dre nerzh (dre heg) ouzh u.b., mont dre heg d'u.b., mont dre vil (dre nerzh) d'u.b., mont dre greñv ouzh u.b., ober ar c'hreñv gant u.b., ober ar c'hreñv war u.b., bezañ taer ouzh u.b., mont feuls ouzh u.b., soukadiñ u.b., choukadiñ u.b., ganuzañ u.b., anjorniñ u.b., ober kriz d'u.b., boufoniñ u.b., palforsiñ u.b. ; *sich Zwang antun*, *sich Gewalt antun*, gwaskañ war an-unan (warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.) evit ober udb., kemer an tu kreñv war e ziegi, en em derriñ d'ober udb, en em rediañ d'ober udb, en em balforsiñ d'ober udb, ober udb en desped d'an-unan, ober udb daoust d'an-unan, ober udb en enep d'an-unan, ober udb enep e youl, ober udb a-enep e youl, ober udb

a-enep e c'hoant, ober udb a-gasoni, mousrañ war e zieg (e gerteri, e lure), ober udb dre heg ; **2.** [dre skeud.] desev, strobineañ, diduellañ ; *diese Melodie hat es uns angetan*, desevet omp bet gant an ton flour-se, diduellet (strobinelet) omp bet gant an ton-se ; P. er hat es ihr angetan, graet en deus ur stokenn, krog emaañ-eñ ; **3.** *seinen Sonntagsrock antun*, lakaat e zilhad-Sul.

V.em. : **sich antun** (tat sich an / hat sich angetan) : P. *sich (dat.) etwas antun, [er hat sich etwas angetan]* en em lazhañ, lakaat diwezh d'e vuhez, lakaat termen d'e vuhez, en em zistrujañ, en em forsiñ war gein an Aotrou Doue, en em wallañ, en em ober.

Antwerpen n. (-s) : Antwerpen b. [Belgia, galleg Anvers].

Antwort b. (-,en) : respont b./g., eilger g., eilgeriad g., eilgeriadenn b. ; *rasche Antwort*, eneprespont g., enepstourm g., respont pront g., respont krak-ha-berr g., respont berr-ha-krenn g., respont en ur ger krenn g. ; *schlagfertige Antwort*, eilger g., eilgeriad g., eilgeriadenn b. ; *abschlägige Antwort*, nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., refuz g., refuzadenn b. ; *eine treffende (bündige) Antwort geben*, reiñ ur respont berr a gouezh (a beg) mat, reiñ ur respont disklipet brav, reiñ ur respont berr eus ar c'uentañ, kavout an ibil da lakaat en toull ; *eine zutreffende Antwort*, ur respont a dap g. ; *kreist die zutreffende Antwort ein !* kelc'hit ar respont dereat ! ; *eine unzureichende Antwort*, ur respont na skoulm ket g., ur respont na dap ket g., ur respont a skoulm re verr g., ur respont re verr g., ur respont re skort g. ; *diese Antwort wurde als naiv belächelt*, ur respont ken eeuunik a lakeas an dud da vous'hoarzhin ; *seine Antwort fällt falsch aus*, skeiñ a ra hebiou gant e respont, e respont a sko hebiou ; *eiskalte, verletzende Antwort*, bazhad b., respont dichipot g., respont flipatus g. ; *überall bekamen sie die gleiche Antwort*, e kement lech'ma o devoa goulennet e veze graet an hevelep respont dezho ; *die Antwort auf jede Frage führt zur nächsten Frage*, un aters a doull d'unan all ; *eine Antwort auf seine Frage bekommen*, kaout ur respont d'e c'houleñ ; *er verlangte von ihnen eine unverzügliche Antwort*, goulenn a reas groñs outo respont prim ; *jemandem eine Antwort zukommen lassen*, kas respont d'u.b. ; *Antwort auf einen Brief*, diskriv g., diskriavadenn b. ; *sich eine Antwort ausdenken*, prederiañ penaos respont ; *die Antwort kam wie aus der Pistole geschossen*, respont a reas dak, respont a reas krenn-ha-krenn, respont a reas krak-ha-krenn, respont a reas en ur ger krenn, respont a reas diouzhu-dak, distreñi a reas e grampouezhenn d'an hini all, respont a reas dak-diouzhu, hag eñ dak dezho, stlepel a reas e respont evel ur bir, ne voe ket gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ dezho diouzhu-dak, reiñ a reas ur freilhad dezho ; *jemandem freche Antworten geben*, eilgeriañ ouzh u.b., divegañ, begeal, respont diflatr d'u.b., respont difeson d'u.b. ; *ich brauche klare Antworten*, ne blij ket din mont diwar martezeou, karout a rafen bezañ respontet gant komzoù sklaer ; *ich brauche eine klare Antwort*, ne blij ket din mont war ur marteze, ur respont diabeg am eus c'hoant kaout, karout a rafen bezañ respontet gant komzoù diabeg ; *in Antwort auf (ak.)*, da-heul ..., evit respont ..., evit ober respont da .. (Gregor) ; *nie um eine Antwort verlegen sein, auf alles eine Antwort haben*, kavout ibil da bep toull, kavout ibil da stouvañ, kaout respont da bep tra, bezañ lemm e douchenn, na vezañ morse e chal o klask gouzout ar pezh a ranker respont ; *die Antwort schuldig bleiben*, chom hep respont, lezel udb direspont, chom hep rentañ e respont, na respont netra, na respont ger ; *er bleibt mir jede Antwort schuldig*, ne vezan ket respontet gantañ ; *er konnte darauf keine Antwort geben*,

chom a reas boud da reiñ un dispieg, e chal e oa o klask gouzout ar pezh a ranke respont ; *Rede und Antwort stehen, reizhabegañ e emzalc'h, reiñ un dispieg a-zivout e emzalc'h, reiñ an abalamour eus e emzalc'h ; um Antwort wird gebeten*, kasit ho respont, mar plij - kasit ur respont, mar plij - diskrivit, mar plij ; *warum machst du das ? - wer blöd fragt, kriegt eine blöde Antwort*, perak e rez an dra-se ? - d'ober d'ar sod goulenn ha d'ar fur tevel / perak e rez an dra-se ? - me da berago bremaik ! ; *die Antwort ist nicht ganz richtig aber du bist ganz nah dran*, ne skoez ket fall ! skoet ac'h eus damdost ! n'emaout ket pell diouzh ar wirionez (diouzh an diskoulm) ! erru out tost d'ar gér ! erru out tost ! ; *keine Antwort ist auch eine Antwort*, neb na lavar ger a zo asant, neb na lavar grik a asant ; [relij.] *die Antworten sprechen und nicht singen*, respont war-blaen ; *die Fragen und Antworten des Katechismus*, goulennou ha respontou ar c'hatekiz. **Antwortbrief** g. (-s,-e) : diskriv g., diskriavadenn b., respont g. **Antwortcoupon** g. (-s,-s) : paperenn-respont b. **antworten** V.gw. (hat geantwortet) : respont, eilgeriañ, diskriavañ, reiñ ur respont ; *jemandem antworten*, respont d'u.b., respont ouzh u.b., respont u.b., eilgeriañ udb d'u.b. ; *keiner antwortete ihm*, ne responte den anezhañ ; *antworten Sie mir !* respontit ac'hanon ! ; *ehrlich antworten*, respont gant frankiz, respont mat ; *hätte sie mir nicht ehrlich geantwortet, wäre ich sofort zu ihren Eltern gegangen*, n'he dije ket respontet mat din e vijen aet da gaout he zud diouzhu ; *lächelnd antworten*, respont gant ur mousc'hoarzh war e c'henou, respont gant ur mousc'hoarzh war e vuzelloù, respont gant laouenidigezh ; *antworten Sie mir mit Ja oder Nein*, lavarit din ya pe nann ; *schlagfertig antworten*, reiñ ur freilhad d'u.b., respont krak-ha-berr, respont berr-ha-krenn, respont en ur ger krenn, kavout an ibil da lakaat en toull, kavout ibil da stouvañ, distreñi e grampouezhenn d'u.b., bezañ prim a deod, respont a-dak, respont krenn-ha-krenn, respont krak-ha-krenn, na vankout dafar d'an-unan evit respont, na vezañ kavet berr da respont, na vezañ gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ d'u.b. ; *du hast treffend geantwortet*, poellus e oa da respont, diveget mat e oa da respont, disklipet brav e oa da respont, deuet eo an traouù kloz ganit ; *frech antworten, unhöflich antworten*, gwallrespont, respont divergont, respont difeson, respont dickek, divegañ, begeal, respont ken dickek ha tra, respont diflatr ; *jemandem respektlos antworten, jemandem unhöflich antworten*, respont u.b., gwallrespont u.b. ; *er antwortete ihm herablassend*, respont a reas dezhañ gant ur c'homzoù fier ; *er hat ausweichend geantwortet*, chomet eo e respont en entremar, respontet en deus bet hebiou, skoevus e oa e respont ; *schneidend antworten, schroff antworten, barsch antworten, bissig antworten*, respont trenk, taraniñ, respont en un doare taer, respont krak, respont garv, respont krenn, respont bresk, respont teuc'h, respont a-grenn, reiñ ur respont rok ; *nichts mehr zu antworten wissen*, chom berr da respont, bezañ gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ d'u.b., chom lug, chom boud da respont, bezañ e chal o klask gouzout ar pezh a ranker respont ; *auf etwas (ak.) antworten*, respont d'udb ; *auf eine Frage antworten*, eilgeriañ ur goulenn, respont ouzh ur goulenn, respont d'ur goulenn ; *ich weiß nicht recht, wie ich auf Ihre Frage antworten soll, ich weiß nicht recht, was ich Ihnen antworten soll*, lakaet on diaes evit respont ac'hanc'h, e chal emaoñ o klask gouzout ar pezh a zlean respont deoc'h ; *jemandem ohne Umschweife antworten*, respont groñs d'u.b., respont krak d'u.b. ; *wenn Sie auf meine Fragen antworten wollen*, mar bez o faltazi da'm respont (da respont da'm goulennou) ; [relij.] „Amen“ antworten, mit Amen antworten,

respont „amen“ ; auf die vorgetragenen Anrufungen einer Litanei mit einem Gebetsruf antworten, respont ouzh ul letanioù, respont d'ul letanioù ; dem Messe lesenden Priester antworten, respont an oferenn, respont ouzh an oferenn ; dem Messe lesenden Priester sprechend und nicht singend antworten, respont war-blaen.

Antwortgerät n. (-s,-e) : responder g. [liester responterioù].

Antwortkarte b. (-,-n) : kartenn-diskrivañ b., kartenn-respont b.

Antwortrede b. (,-n) : prezegenn respont b.

Antwortschein g. (-s,-e) : paperenn diskrivañ b., paperenn respont b.

Antwortschreiben g. (-s,-) : diskriv g., diskrivadenn b., respont g.

Antwortzeit b. (-,-en) : [stlenn.] amzer respont b.

Anulus fibrocartilagineus g. (-) / **Anulus fibrosus tympani** g. (---) / **Anulus tympanicus** g. (-) : [korf., mezeg.] gwalenn an daboulin b.

Anurie b. (,-n) : [mezeg.] azdalc'h troazh g.

Anus g. (-, Ani) : [korf.] fraezh g. ; P. toull ar revr g., toull diadrefiv g., toull ar brenn g., milin ar brenn b., lagad a-dreñv g., lagad du g., toull ar bramm g., toull ar yod g., toull ar patatez g., toull kardell g., toull skarzh g., toull flaer g., riboul-ar-patazez g., riboul an dar g., dibuner g., genou ar revr g., milin-vrenn b., milin vrammoù b., Kervramm b., Kerdarzhell b., siklutenn b., born g., lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv g., letern g., prenestr dindan g., gwalenn b., gwalenn domm b., lagad g. ; [evit al loened] toull al lost g. ; äußere Gegend um den Anus, garbedenn b.

Anusbereich g. (-s,-e) / **Anusgegend** b. (-,-en) : [korf.] garbedenn b.

anvertrauen V.k.e. (vertraute an / hat anvertraut) : 1. fiziout da, fiziout e, lezel [fdb gant u.b.] ; **anvertrautes Gut**, fiziad g., fiziadur g., traõù bet fiziet en u.b., madoù lakaet e tredeog (Gregor) ls. ; **jemandem etwas anvertrauen**, lakaat udb e miridigezh u.b., fiziout udb en u.b., fiziout udb war u.b., reiñ udb da virout d'u.b., reiñ ar gouarn eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. an emell eus udb, reiñ d'u.b. an emell d'ober udb, reiñ udb en emell d'u.b., erbediñ udb d'u.b., gourc'hemenn udb d'u.b., lakaat udb etre daouarn u.b., lakaat udb e fiziadur gant u.b., lezel udb e fiziadur gant u.b. ; *ich vertraue Ihnen meinen Sohn an*, fiziout a ran va mab deoc'h, fiziout a ran va mab ennnoch', fiziout a ran va mab d'hoc'h evezh, reiñ a ran deoc'h an emell eus va mab, kargañ a ran ac'hanoç'h da gemer an emell eus va mab, erbediñ a ran va mab deoc'h, lakaat a ran va mab etre ho taouarn, lezel a ran va mab ganeoc'h ; *sie wurden uns anvertraut*, ni hon eus an diwall anezho, ni hon eus ar gouarn anezho ; *ein Kind einer Pflegemutter anvertrauen*, lakaat ur bugel gant magerez, reiñ magerez d'ur c'hrouadurig (Gregor), lakaat ur bugel e magerez ; **jemandem eine Aufgabe anvertrauen**, fiziout ur gefridi en u.b., reiñ ur gefridi d'u.b., reiñ ur pezh labour d'ober d'u.b., daveiñ u.b. d'ober udb., kargañ u.b. d'ober udb, fiziout ur garg en u.b., reiñ d'u.b. an emell eus udb, reiñ an emell d'ober udb d'u.b., reiñ udb en emell d'u.b., reiñ kefridi d'ober udb. d'u.b., kefridiañ u.b. ; 2. diskulian, lavaret ; schwört mir, dass ihr geheim halten werdet, was ich euch anvertraut habe ! touti din mirout klenk, ar pezh am eus diskuliet deoc'h ! ; **jemandem seinen Kummer anvertrauen**, lavaret e nec'hañs d'u.b.

V.em. : **sich anvertrauen** (vertraute sich an / hat sich (ak.) anvertraut) : *sich jemandem anvertrauen*, en em fiziout en u.b., diskulian e sekredou d'u.b., digeriñ (diskulian, dizoleñ) e galon d'u.b., dispakañ frank e galon d'u.b., fiziout gant u.b.

anverwahrt ag. : [Bro-Aostria, dispredet] amañ kevret, amañ e-barzh, amañ stag.

anverwandt ag. : kar.

anvisieren V.k.e. (visierte an / hat anvisiert) : 1. **jemanden anvisieren**, bukañ u.b., bukañ e arm war u.b., poentañ e arm war u.b., eeunañ e arm war u.b., bizañ d'u.b., bizañ war u.b., kouchañ ur re bennak (Gregor) ; 2. [dre skeud.] **etwas anvisieren**, bezañ e gwel d'ober udb, bezañ er gwel d'ober udb, bizañ d'udb, kaout dezev d'ober udb, ober e zezev d'ober udb, bezañ en e vennozh ober udb, bezañ en e vennad ober udb, mennout ober udb, kaout udb dindan e soñj, mennadiñ udb, arvennout udb, bezañ gant ar soñj d'ober udb, bezañ e soñj ober udb, bezañ en e soñj d'ober udb, kaout soñj d'ober udb, lakaat e soñj d'ober udb, bezañ en e benn d'ober udb, bezañ e-sell d'ober udb, kaout mennozh d'ober udb, soñjal ober udb, bezañ kelou gant an-unan d'ober udb, bezañ ger gant an-unan d'ober udb, bezañ kistion gant an-unan d'ober udb, bezañ kont gant an-unan d'ober udb, bezañ keal gant an-unan d'ober udb, bezañ en aviz ober udb, prederiañ ober udb.

Anwachs g. (-es) : 1. kreskidigezh b., kreskadur g., kresk g., kreskadurezh b., kreskañs b. ; 2. dour bras g., dourgesk g.

anwachsen V.gw. (wächst an / wuchs an / ist angewachsen) : 1. kreskiñ, bountañ gwrizioù, ober gwrizioù, asteñvañ ; *die Pflanze wächst an*, emañ ar blantenn o vountañ gwrizioù, emañ ar blantenn oc'h ober gwrizioù, sevel a ra gwrizioù ouzh ar blantenn, krog eo ar blantenn ; *das Pflanzfreis wächst an*, teñvañ a ra an imboudenn, kregiñ a ra an imboudenn, krog eo an imboudenn ; 2. [dre astenn] brasaat, kreñvaat, kreskiñ, mont war-gesk ; *der Bach war dergestalt angewachsen*, dass er die Mühle über den Haufen warf, ar stêr a oa aet ken bras ma voe taolet ar vilin d'an traoñ ganti, kement e oa piguet ar stêr ken e voe taolet ar vilin d'an traoñ ganti ; *die Flut wächst an*, mare lanv 'zo, emañ ar mor oc'h erruout.

Anwachsen n. (-s) : 1. kreskidigezh b., kreskadur g., kresk g., kreskadurezh b., kreskañs b. ; 2. [stêr] dourgesk g. ; starkes Anwachsen, remoul g. ; 3. [mezeg.] das Anwachsen des Transplantats, teñvadur an imboudenn g.

anwachsend ag. : o kreskiñ, war gesk.

anwählen V.k.e. (hat angewählt) : **jemanden anwählen**, pellgomz d'u.b., ober niverenn bellgomz u.b. ; **etwas anwählen**, ober niverenn bellgomz udb.

Anwalt g. (-s, Anwälte) : 1. breutaer g., alvokad g., alvokad breutaer g., advoue g., difenner g., difennour g., P. babouze g. [liester babouzeien] ; *die Richter und die Anwälte*, an dud a lezenn ls. ; *bestellter Anwalt*, breutaer a-berzh-kefridi g. ; *beratender Anwalt*, alvokad-kuzulier (Gregor) ; *prozessführender Anwalt*, alvokad breutaer g., pleder g. ; *nichtplädierender Anwalt*, advoue g. ; *als Anwalt zurücktreten*, en em ziskargañ eus un afer ; *durch das Versagen des Anwalts haben wir den Prozess verloren*, kollet eo bet ar prosez dre wall ar breutaer ; *schlechter Anwalt*, fragwürdiger Anwalt, alvokad loull g., tamm alvokad g., kozh alvokad g. brizhalvokad g., alvokadig g., lastez alvokad g., truek a alvokad g. ; 2. [dre astenn.] Staatsanwalt, prokulor g. ; 3. [dre skeud.] alvokad g., difenner g., difennour g., kampion g., diwaller g., diwallour g.

Anwaltsbüro n. (-s,-s) : kabined breutaer g., studi vreutaer b., kuzulva g.

Anwaltschaft b. (-) : breutaerien ls., alvokaded ls., korfuniad ar vreutaerien g., korf an alvokaded g., breutaouriez b.

Anwaltskammer b. (-) : kuzul Urzh an Alvokaded g., bardell al lez b., bardell ar varn b. ; *Präsident der Anwaltskammer*, pennvreutaer g.

Anwaltskanzlei b. (-,-en) : kabined breutaer g., studi vreutaer b., kuzulva g.

Anwaltsknife ls. : alvokaderez g. ; *Anwaltsknife anwenden*, alvokadiñ.

Anwaltskosten ls. : mizoù breutaer ls.

Anwaltspraxis b. (-) : kabined breutaer g., studi vreutaer b., kuzulva g.

Anwaltsrolle b. (-,-en) : roll ar vreutaerien g. ; *sich in die Anwaltsrolle eintragen lassen*, lakaat marilhañ e anv war roll ar vreutaerien.

anwandeln V.k.e. (hat angewandelt) : [dre skeud.] es *wandelt mich die Lust an, etwas zu tun*, sevel a ra c'hoant ennon d'ober udb, treiñ a ra em fenn ober udb, deuet ez eus c'hoant din ober udb.

Anwendung b. (-,-en) : barr g., barrad g., stokad g., bouilhad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., krogad g., strañs g., strañsad g., taol-droug g., taol g., taolad g., gwaskadenn b., gwaskad g., kasadenn b., reuziad g., strapad g., sodadenn b., folladenn b., alfo g., bann g. ; *Anwendung von Zärtlichkeit*, barr teneridigezh g., barrad teneridigezh g., lusk karantez g. ; *Anwendung von Edelmut*, barrad haeldorf a galon g., alfo a haeldorf g., strañsad haeldorf a galon g. ; *Willensanwendung*, dam'choant g., brizhyoul b., krakyoul b. ; *Anwendung übler Laune*, gwidre g. ; *Anwendung von Mitleid*, bann trugarez g., bann truez g. ; *eine Anwendung von Mutlosigkeit*, eine *Anwendung von Entmutigung*, ur fallgalonadenn b. ; *eine Anwendung von Entmutigung überkam mich*, ur fallgalonadenn a grogas ennon, ur fallgalonadenn a gouezhas warnon, ur fallgalonadenn a savas ennon, ur fallgalonadenn a zenijas warnon, ur fallgalonadenn a zejas warnon ; *eine Anwendung von Furcht überkam ihn*, ur barrad anken a zenijas warnañ, santout a reas ar spont o tremen dre e izili a houlennoù herrus, lammat a reas krenadenn ar spont war e galon, ur grenadenn en doa bet, ur barr spont a zejas warnañ, ur gasadenn spont a zejas warnañ, un taol hiris a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ar spont, konfortañ a reas gant aon ha spont ; *aus einer plötzlichen Anwendung heraus*, diwar froudenn, dre froudenn. **anwärm'en** V.k.e. (hat angewärmt) : mingliñ, tommañ, digrizañ ; *das Bett anwärmen*, tommañ ar gwele gant ar billig-wele, pilligañ ar gwele ; *Wein auf Zimmertemperatur anwärmen*, kambrañ gwin, klouaraat gwin, digrizañ gwin ; *Wasser anwärmen*, digrizañ dour, mingliñ dour, dirivañ dour.

Anwärmung b. (-) : tommadur g., mingladur g. ; *Anwärmung eines Bettes mit der Bettflanne*, pilligadur ur gwele g.

Anwärter g. (-s,-) : 1. pleustrer g., goulennar g., emstriver g., goulenniad g. ; 2. *Offiziersanwärter*, danvez ofiser g. ; *der Anwärter auf den Thron*, an emvenner roue g., ar roue da zont g., pennhêr ar rouantelez g., an danvez roue g.

Anwartschaft b. (-, -en) : 1. emstriverezh g., emginnig g. ; 2. emvennadur g. ; *Anwartschaft auf den Thron*, emvennadur da bignat war an tron g.

anwedeln V.k.e. (hat angewedelt) : [chas] degemer en ur hejañ (en ur fistoulat, en ur fichañ) e lost, ober hast ouzh, ober fistoulig da, ober fistoul da, ober e fistoulig da, ober e fistoul da.

anwehen V.k.e. (hat angeweht) : 1. c'hwezhañ, c'hwezhañ war ; 2. [dre skeud.] *eine Erinnerung weht mich an*, bez ez eus ur c'houn o tont war va spered, un eñvorenn a zenij war va spered, un eñvorenn a zeu war va spered.

anweisen V.k.e. (wies an / hat angewiesen) : 1. *jemanden in einer Arbeit anweisen*, reizhañ u.b. war ul labour, diskouez d'u.b. penaos ober ul labour bennak, merkañ ul labour d'u.b., deskiñ e vicher d'u.b., deskiñ micher d'u.b. ; 2. [dre heñvel.] gourc'hemenn, urzchiañ, kemenn, merkañ, spisañ ; 3. [dre astenn.] dileuriañ, dileuriñ, kannadiñ ; 4. [kenw.] *zur Zahlung anweisen*, urzhtalañ, ordren paeañ, reiñ kemenn da baeañ, reiñ urzh da baeañ ; 5. *eine Summe anweisen*, treuzkas ur somm arc'hant, merkañ ur somm war ur chekenn ; 6. [dre skeud.] *er ist auf mich angewiesen*, em dalc'h emañ, dindan va dorn emañ, ne c'hall ket tremen hepdon.

Anweisung b. (-,-en) : 1. displégadur g., diskleriadur g., kemenn g., kemennadur g., kemennadenn b., kemennadurezh b., kelenn g. ; *und jetzt meine Anweisungen für heute*, ha setu bremañ penaos e vo ret kas an devezh en-dro, ha setu ar c'helennoù a rankot heuliañ hiziv ; *jemandem Anweisungen geben*, merkañ d'u.b petra en deus d'ober ; *die Anweisungen beachten*, *die Anweisungen befolgen*, ober diouzh ar c'hemenn ; *ich werde seine Anweisungen befolgen*, ober a rin diouzh ma lavar din ; 2. gourc'hemenn g., urzh g., diviz g., sturiadur g., kemenn g., kemennadur g., lavar g. ; *jemandes Anweisungen befolgen*, ober lavarioù u.b., ober lavar u.b., plegañ da gemennadurioù u.b., ober diouzh kemennou u.b. ; *er hielt sich an die Anweisungen des Briefes*, delc'her a reas pizh d'al lizher, delc'her a reas pizh da chourc'hemennou al lizher, delc'her a reas rez da chourc'hemennou al lizher, delc'her a reas rez da erbedoù groñs al lizher, delc'her a reas pizh da erbedoù groñs al lizher, heuliañ a reas rez gourc'hemennou al lizher ; *auf Anweisung des Arztes*, diwar diviz ar mezeg, dre gemenn ar mezeg ; *eine auf schriftliche Anweisung des Arztes zubereitete Arznei*, ul louzoù aozet diwar ordrenañs ur mezeg g. ; *er hatte die strikte Anweisung bekommen, zwei Tage lang absolut keine Nahrung zu sich zu nehmen*, goulennet e oa bet outañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ chom daou zevezh hep tamm, goulennet e oa bet outañ ober kof moan e-pad daou zevezh, goulennet e oa bet outañ ober bouzellenn voan (bouzelloù moan) e-pad daou zevezh, lavaret e oa bet dezhañ chom hep debriñ groñs e-pad daou zevezh ; *gerichtliche Anweisung des Aufenthaltsorts*, rediezh da chom el lech merket gant al lez-varn b. ; 3. [kenw.] *paper-arc'hant* g., chekenn b. ; *eine Anweisung ausstellen*, sevel ur chekenn, tennañ ur chekenn.

Anweisungsbefugte(r) ag.k. g./b. : talurzhier g. [*liester talurzhieren*].

Anweisungsbetrag g. (-s,-beträge) : somm merket war ar chekenn b.

Anweisungsempfänger g. (-s,-) : degemerer ar chekenn g., taladour g.

anwendbar ag. : 1. arveradus, implijus, dedalvezadus, ... a c'heller ober gantañ, lakaus, sevenadus ; *anwendbar sein auf (ak.)*, bezañ azas ouzh, gallout bezañ arveret evit, gallout bezañ implijet evit, bezañ implijus gant, bezañ arveradus gant, bezañ arveradus evit ; *leicht anwenbar*, aes da implijout, hebleustr ; *nicht anwendbar*, dizedalvezadus ; 2. [poelloniezh] ardaolus.

Anwendbarkeit b. (-,-en) : arveradusted b., dedalvezadusted g., gallusted da vezañ implijet b.

anwenden V.k.e. (wandte an / wendete an // hat angewandt / hat angewendet) : 1. ober gant, merat, embreger, arverañ, implijout, dedalvout, dedalvezout, ober implij eus, ober implij a, ober arver a, ober arver eus, mont dre, mont gant, uzañ, labourat gant, boaziañ ; *eine Sprache anwenden*, ober gant ur yezh, implijout ur yezh, merat ur yezh, embreger ur yezh ;

unsere Sprache muss unbedingt in allen Bereichen ständig angewandt werden, ezhomm a zo da verat hor yezh dalc'hemat war bep tachenn ; eine Regel anwenden, arveraň ur reolenn, dedalvout ur reolenn, dedalvezout ur reolenn, lakaat ur reolenn er pleustr, ober gant ur reolenn, implijout ur reolenn, lakaat ur reolenn da dalvezout ; das Gesetz anwenden, lakaat al lezenn da dalvezout, dedalvezout al lezenn, seveniň d'al lezenn ; falsch anwenden, implijout a-dreuz, ober gwäll implij eus, ober un implij fall eus, kammarveraň ; etwas richtig anwenden, ober un implij mat eus udb, implijout ervat udb ; eine List anwenden, mont dezhi dre finesa (dre widre, dre fil, dre ijin, dre gammadroiu), mont a-dreuz ganti, korvigellaň ; etwas maßlos anwenden, etwas unmäßig anwenden, reober gant udb, embregaň divoder udb ; Gewalt anwenden, mont dre nerzh ganti/gant u.b., mont dre heg ganti/gant u.b., bezaň taer, bezaň feuls, ober gant an nerzh, mont dre greň ouzh u.b., ober ar c'hreň gant u.b., ober ar c'hreň war u.b. ; Gewalt gegen Sachen darf angewandt werden, gwir hoc'h eus da vont gant feulster d'an traou divuhez ; sich auf etwas (ak.) anwenden lassen, kloataň gant udb, kengloataň gant udb, kordaň gant udb, degouezhout gant udb, jaojaň ouzh udb, kouchaň ouzh udb ; 2. [dre skeud.] alle Mittel anwenden, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober bec'h bras, bezaň mat pep tra d'an-unan, mont dezhi a-daoł-dak, mont dezhi hep damant, mont dizamant dezhi, kemer e du evit bezaň trec'h, kemer e du evit bezaň gounit, lakaat an diaoul e pevar, ober e seizh gwellaň, ober e walch', klask e walch' en em ziluziaň anezhi, bale war ar mor, en em akečiň e pep doare, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e c'halloud, lakaat e holl spi, ober e seizh posupl ; die äußersten Mittel anwenden, mont dezhi hep doujaň na bev na marv, na Doue na diaoul - mont dezhi a-holl-nerzh - kemer e du (mont dezhi) gwashaň ma c'haller - c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar - mont dezhi par ma c'haller - mont dezhi pellaň ma c'haller.

Anv-gwan verb **angewandt** 1. arnodel, pleustrek, embregel, dedalvezadel ; *angewandte Physik*, fizik arnodel g. ; *angewandte Wissenschaften*, skiantou pleustrek ls., skiantou dedalvezadel ls., skiantou embregel ls. ; *angewandte Forschung*, imbourc'h dedalvezadel g. ; *die angewandte Kunst*, an arzoù kinklaň ls. ; 2. lakaet da dalvezout ; *nicht angewandt*, n'eo ket bet lakaet da dalvezout.

Anwender g. (-s,-) : [stlenn.] arveriad g. [/iester arveriad], implijer g.

anwenderfreundlich ag. : 1. aes da arveraň, aes da implijout, dornataus, akomod, hebleustr, hedenn, aes da embregaň, aes da embreger, aes da zornata, aes da vaneaň, aes da gas, embregadus, embregus, dilu, ampletus ; 2. [stlenn.] kovlus.

Anwenderfreundlichkeit b. (-) : [stlenn.] kovlusted b.

Anwendung b. (-,en) : arver g., implij g., ober g., uz g., dedalvezadur g., arloadur g., arload g. ; *die Anwendung von ...*, an ober gant ... g. ; *vorschriftsmässige Anwendung*, arver diouzh (hervez) ar c'hemennadurioù g., implij diouzh (hervez) ar c'hemennadurioù g. ; *bei etwas Anwendung finden / bei etwas zur Anwendung kommen*, bezaň azas ouzh un arver bennak, bezaň implijet diouzh ma vez evit ober udb, gallout bezaň implijet evit ober udb ; *bereit zur Anwendung*, prest da arveraň, prest da implijout ; [gwir] *die Anwendung des Gesetzes verlangen*, goulenn ma veve arveret al lezenn, goulenn ma veve lakaet al lezenn da dalvezout (ma veve graet implij eus al lezenn, ma veve lakaet al lezenn er pleustr, ma veve lakaet al lezenn en arver), goulenn ma veve lakaet al lezenn e talvoud ; [mezeg.] *lokale Anwendung*, arloadur

lec'hiiek g. ; *vorbeugende Anwendung eines Serums*, arver erguradel ur gwadveiz g.

Anwendungsbereich g. (-s,-e) : talvoudva g., tachenn dedalvout b.

anwendungsbereit ag. / **anwendungsfertig** ag. : implijadus, arveradus, e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrav, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh, prest da arveraň, prest da implijout, pare da arveraň, pare da implijout, prest d'an implij, gwezhiadek.

Anwendungsforschung b. (-,en) : imbourc'h dedalvezadel g.

Anwendungsgebiet n. (-s,-e) : talvoudva g., tachenn dedalvoud b.

Anwendungsmöglichkeiten ls. : dedalvezadurioù ls. ; *die Anwendungsmöglichkeiten des Lasers*, dedalvezadurioù al laser ls.

Anwendungsprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] arload g., meziant arloaň g., prestiant g., goulev arloaň g.

Anwendungssoftware b. (-,s) : [stlenn.] arload g., meziant arloaň g., prestiant g., goulev arloaň g.

Anwendungsvorschrift b. (-,en) : skrid arveraň g., kemennadurioù implij ls., mod implij g., mod-arver g., doare implijout g., displeg-implij g., doare-ober g.

anwerben V.k.e. (wirbt an / warb an / hat angeworben) : 1. gouestlaň, gouestlaouiň, engouestlaň, enrollaň en arme, gopraň, gopraat, tuta ; Söldner anwerben, gouestlaouiň brezelidi, sevel un arme c'houestlaouidi ; *einen Rekruten anwerben*, enluaň un danvez soudard, enrollaň ur soudard, rollaň ur soudard, arouzeň ur soudard ; 2. tuta, enfredaň ; *Personal anwerben*, tuta ; *Arbeiter anwerben*, tuta micherourien, klask tud da labourat.

Anwerbung b. (-,en) : 1. engouestl g., engouestladur g., enrolladur g., enrollidigezh b., enroll g., tutadur g., tuta g., tutaerezh g. ; 2. [gwashaus] dastrannerezh g., dastrann g.

anwerfen V.k.e. (wirft an / warf an / hat angeworfen) : 1. loc'haň, laňsaň, luskaň, lankaň ; *den Motor anwerfen*, reiň laňs d'ar c'heflusker, lakaat en-dro ar c'heflusker, plantaň tro er c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da vont en-dro, lakaat ar c'heflusker da dreïn, laňsaň ar c'heflusker, luskaň ar c'heflusker, enluskaň ar c'heflusker, enloc'haň ar c'heflusker, lakaat tro er c'heflusker, lakaat ar c'heflusker da labourat ; *den Motor wieder anwerfen*, adlaňsaň ar c'heflusker ; 2. [sport] lakaat er c'hoari gant un tenn digeriň.

V.gw. (wirft an / warf an / hat angeworfen) : [sport] kregiň, digeriň ar c'hoari, reiň an taol-kregiň, reiň an taol kentaň, reiň an tenn digeriň.

Anwert g. (-s) : [Bro-Austria / Bro-Vavaria] istim b., azaouez g., bri g., stad b.

Anwesen n. (-s,-) : domani g. ; *das Anwesen war ihm auf dem Erbweg zugefallen*, e susit en doa bet an domani.

anwesend ag. : bezant, war al lec'h ; *die Anwesenden*, an dud a zo war al lec'h ls., an dud a zo amaň ls., ar berzhidi ls., ar berzhiaied ls., ar vezanted ls. ; *es waren so viele Leute gekommen, dass ich mir die Namen der Anwesenden nicht merken konnte*, ne oan ket evit derc'hel soňj eus anvioù an dud a oa deuet, d'an niver a oa anezho (gant an niver a oa anezho) ; *anwesend waren Politiker jeder Couleur*, eno e oa politikourien a bep liv ; *der hier anwesende Herr Müller wird es Ihnen sagen*, an aotrou Müller, aze, el lavaro deoc'h, an aotrou Müller-maň el lavaro deoc'h ; *der hier anwesende Kilian*, Kilian-maň / Kilian, aze / Kilian, amaň ; P. [dre fent] *er ist nicht ganz anwesend*, aet eo e spered da stoupa, er c'houmoul emaň, emaň e spered o nijal, azezet eo war e spered, lezel a ra kabestr gant e spered, balafenniň a ra, en ifernioù emaň, emaň o lonkaň soňjoù, soňjal a ra e lec'h all, treiň a ra e spered

e lec'h all, mont a ra e spered a-zehou hag a-gleiz, n'emañ ket ganti, n'emañ ket ganeomp, n'emañ ket gant e jeu, e soñj a zo war veaj, disoñj eo e spered, treiñ a ra a bep tu gant avel e hunvreoù.

Anwesenheit b. (-) : bezañs b., perzh g. ; *erwünschte Anwesenheit*, bezañs c'hoantaet b. ; *Anwesenheit von Zeugen*, testoù war al lec'h ls., bezañs testoù war al lec'h b. ; *in Anwesenheit von Zeugen*, dirak testoù, testoù o vezañ war al lec'h ; *in jemanedes Anwesenheit*, e bezañs u.b., dirak u.b. ; *in seiner Anwesenheit*, dirazañ, en e zirak, en e vezañs ; *in meiner Anwesenheit*, dirazon, em dirak, em bezañs ; *in Anwesenheit der Königin*, dirak ar rouanez, ar rouanez o vezañ war al lec'h, e bezañs ar rouanez ; *er hatte ihnen seine Anwesenheit zugesichert*, prometet en doa dezho ne vankfe ket, prometet en doa dezho ne c'hvitfe ket da zont.

Anwesenheitsgelder ls. : jedoueroù bezañs ls., jedennoù bezañs.

Anwesenheitskontrolleur g. (-s,-e) : piker g.

Anwesenheitsliste b. (-,-en) : roll ar vezant g., roll ar berzhidi g., roll ar berzhiaed g., roll ar vezanted g., follenn-sinañ b.

Anwesenheitspflicht b. (-) : bezañs dre ret b., bezañs ret b., perzh dre ret g.

Anwesenheitsprämie b. (-,-en) : arc'hopr aket g., arc'hopr aketusted g.

Anwesenheitstafel b. (-,-n) : taolenn vesañs b.

anwesig ag. : [Bro-Velgia] bezant, war al lec'h.

anwidern V.k.e. (hat angewidert) : areuzhiñ, dic'houstiñ, reiñ c'hoant d'u.b. da strinkañ diwar e galon (Gregor), degas c'hoant d'u.b. da strinkañ diwar e galon, reiñ heug da, ober heug da, bezañ regred da, bezañ ac'h da (Gregor), degas rukun da, dont da nezial war ar galon, tasoniñ, euzhiñ, doñjeriñ, heugiñ, rukuniñ, ober rukun da ; *angewidert sein*, reketiñ, fastañ, rukuniñ, bezañ heugeit, bezañ reketet, bezañ doñjeret, bezañ rukunet, bezañ tason, bezañ sammet e galon a zoñjer, hirisñ, ober hiris, bezañ erru heug ; *er ist von diesen Plätzchen angewidert*, tasoniñ en deus graet diouzh ar gwispid-se, fastet eo ouzh ar gwispid-se, tason eo diouzh ar gwispid-se, en em gazet eo ouzh ar gwispid-se, eok eo gant ar gwispid-se ; *Porree widert mich an*, n'on ket gouest da zébriñ pour ; *das widert mich an*, kement-se a ro c'hoant din da strinkañ diwar va c'halon (Gregor), dont a ra an traou-se da nezial war va c'halon, sevel a ra va c'halon pa welan kement-se, heugiñ a ra va c'halon pa welan kement-se, m'en argarzh, fast am bez evit an dra-se, an heug a sav din pa welan an dra-se, doñjer (un doñjer) am bez ouzh an dra-se, doñjer am eus oc'h ober an dra-se, heug a ro (un heug e vez) din an dra-se, heug am bez ouzh an dra-se, kement-se a ro regred din, kement-se a zegas rukun din, baleg (hiris) am bez ouzh kement-se, dislonk am bez pa welan an dra-se, ne c'hallan ket gwelet an dra-se hep hirisñ ; *jetzt widert er mich an*, deuet on da heugiñ outañ, kemeret em eus erez outañ, erru on heuget outañ, erru on onglennet outañ, kazet em eus anezhañ.

anwidernd ag. : rukunus, fastus, doñjerus, heugus, regredus, ifamus.

anwinkeln V.k.e. (hat angewinkelt) : plegañ.

Anwohner g. (-s,-) : karteriad g. [liester karteriz], annezed ar c'harter g. [liester annezidi ar c'charter], ribler g., ruad g. [liester ruiz], straedad g. [liester straediz].

Anwuchs g. (-es, Anwühse) : 1. kreskidigezh b., kreskadur g., kresk g., kreskadurezh b. ; 2. [dre heñvel.] koad med g.

Anwurf g. (-es, Anwürfe) : 1. [tisav.] indu g., fulh g., chek g. ; 2. [sport] taol-kregiñ g., taol kentañ g., tenn digeriñ g. ; 3. [karr-

tan] loc'herezh ar c'heflusker g. ; 4. [dre skeud.] kunujenn b., dismogañs b., feuk g., feukadenn b., mezhadenn b.

anwurzeln V.k.e. (hat angewurzelt) : plantañ.

V.gw. (ist angewurzelt) : 1. [louza.] bountañ gwrizioù, ober gwrizioù, sevel gwrizioù ouzh ar blantenn-mañ-plantenn, kreskiñ e wrizioù en douar, kemer gwrizioù, gwriennañ, kregiñ, bezañ krog ; *meine Rosen sind angewurzelt*, krog eo va roz ; *meine Rosen sind nicht angewurzelt*, n'eo ket kroget va roz ; 2. [dre skeud.] *da stehen wie angewurzelt*, chom evel ur peul en ur c'hlez, chom notet, menel eno evel un den notet, chom diflach evel ur santig koad, chom a-varv evel ur santig koad, chom diflach evel ur peul, chom evel ur maen en ur c'hlez, chom evel an iliz e-kreiz ar barrez ; *er saß wie angewurzelt auf seinem Stuhl*, hennezh a oa e-giz staget war e gador.

Anxiolytikum n. (-s, Anxiolitika) : [mezeg.] anksiolitik g., dienkrezer g. [liester dienkrezeriou].

anxiolytisch ag. : [mezeg.] ... enebenkrez, ... dienkrezer.

Anzahl b. (-) : niver g., pegementad g., savad g., kementad g., kont b., klotad g. ; *eine große Anzahl von Leuten*, un niver bras a dud g., nouspegement a dud g., ur spont a dud g. ; *eine gewisse Anzahl von Leuten*, un niver a dud g., hiniennoù ls. ; *die Anzahl der Christen wurde immer größer, die Anzahl der Christen vermehrte sich*, muiaat a rae ar gristenien ; *ihre Anzahl wächst von Tag zu Tag, Tag für Tag steigt ihre Anzahl*, niverusaat a reont a zeiz da zeiz, stankaat a ra bemdez an niver anezho ; *eine beträchtliche Anzahl an Arbeitsplätzen*, un niver dreistkont a bostoù-labour g. ; *die Anzahl der Schüler hat zugenumommen*, kresket eo ar skolidi, kresket eo niver ar skolidi ; *die Anzahl der Schüler ist gesunken*, nebeutaet eo ar vugale er skol, diskennet eo niver ar skolidi, digouezhet eo niver ar skolidi ; *die Anzahl der Soldaten verringern*, digreskiñ niver ar soudarded ; *die Anzahl der Bewohner ist um die Hälfte zurückgegangen*, niver an annezidi a zo aet war hanter ; *die Anzahl der Leute, die lesen können, ist stark gestiegen*, stankaet kaer eo ar gouzout lenn ; *die Anzahl der Verkehrsunfälle steigt*, liesaat (liesaat, niverusaat, muiaat, stankaat) a ra ar gwallzarvoudoù war an hentoù ; *die Anzahl der Abonennten ist sprunghaft angestiegen*, niver ar goumananterien en deus graet ul lamm kaer, kresket kalz ha buan eo pare ar goumananterien ; *die Anzahl der eingesetzten Arbeiter verdoppeln*, doublañ ar vicherourien ; *die Anzahl der Stadtbewohner übertrifft jetzt die der Landbewohner*, muioc'h a dud a zo e kêr bremañ eget war ar maez ; *wie hoch ist die Anzahl der Falschmeldungen in einer Zeitung ?* a bet ar c'heloù toull a vez embannet en ur gazetenn ? ; *wie groß ist die Anzahl der Leute, die das können !* a bet den (hag a bet den, hag a bet hini, nag a bet den, nag a bet hini) a oar ober an dra-se ! ; *je nach Anzahl der Kinder*, hervez an niver a vugale o deus.

anzahlen V.k.e. (hat angezahlt) : arreziñ, reiñ ur rannbae, rannbaeañ, reiñ arc'hant da dalvezout.

Anzahlung b. (-,-en) : diner Doue g., diner arrez g., arrez g., pae bourev g., rannbae b., darnbae b., rakpae g. ; *Anzahlung leisten*, *eine Anzahlung leisten*, *eine Anzahlung machen*, arreziñ, meudañ arc'hant, reiñ diner Doue, lakaat ur rannbae, reiñ arc'hant da dalvezout, rannbaeañ.

anzapfen V.k.e. (hat angezapft) : 1. *ein Fass anzapfen*, toullañ ur varrikenn, lakaat ur varrikenn e broch, lakaat ur varrikenn e toull, lakaat ur varrikenn war doull, boulc'hañ ur varrikenn ; *noch nicht angezapftes Fass*, barrikenn divoulc'h b. ; 2. [gwez] askañ, askennañ, kochañ ; 3. [tredan] laerezh, distreiñ dre guzh, diroudañ ; 3. [pellgomzadennoù / polis] selau dre guzh, sigotañ, spiañ pellgomzadennoù u.b. ; 4. [titouroù] truflañ.

Anzapfung b. (-,-en) : 1. lakidigezh e broch b., lakidigezh e toull b. ; 2. [dre skeud.] goubreizherezh g., fripañ g. ; 3. [tredan] kemeridigezh dre guzh b., laerezh g., bogoderezh g.

Anze b. (-,-n) : [kezeg] limon g., kleur g.

Anzeichen n. (-s,-) : arverk g., merk g., raksin g., ragarouez b., kentarouez b., diougan g., seblant g., ster g., titenn b., ditour g., ragazon g., reze g. ; diese *Erignisse waren Anzeichen der kommenden Revolution*, preveudi an dispac'h da zont e oa an darvoudou-se, an darvoudou-se a oa ur spurmant ag an dispac'h a zegouezhas, an darvoudou-se a ziskouez e oa an dispac'h o tont, an darvoudou-se a oa beg an dispac'h a dostae, gouenn dispac'h a oa gant an darvoudou-se, santet e veze diouzh an dispac'h da zont gant an darvoudou-se, ur ragabaddenn eus an dispac'h e oa an darvoudou-se, kentskeudenniñ a rae an darvoudou-se an dispac'h da zont, an darvoudou-se a oa ur spurmant ag an dispac'h da zont ; [mezeg.] die ersten Anzeichen der Krankheit, merkoù kentañ ar c'hléñved ls., arouezioù kentañ ar c'hléñved ls., diwan ar c'hléñved g., sinoù ar c'hléñved da zont ls., diouganou ar c'hléñved da zont ls., ragazon g. ; man wittert bei solchen Reden Anzeichen von Rassismus, e prezegennou a seurt-se e klever blaz ar gouennelerezh, e prezegennou a seurt-se e klever blazenn ar gouennelerezh ; Anzeichen von Müdigkeit zeigen, Anzeichen von Ermüdung zeigen, Anzeichen von Müdigkeit erkennen lassen, diskouez bezañ skuizh ; er lässt Anzeichen von Müdigkeit erkennen, e liv a ziskouez ez eo skuizh, e liv a ziskuith ez eo skuizh, gwelet e vez warnañ ez eo skuizh, kaer eo gwelet diouzh e neuz ez eo skuizh, tres ar skuizhder a zo war e zremm, tres ar skuizhder a weler war e zremm, neuz ar skuizhder a zo war e zremm, liv ar skuizh a zo en e gerc'henn, liv ar skuizh a zo warnañ, stumm skuizh a zo warnañ, un neuz skuizh en deus, un aer skuizh en deus, un aer skuizh a zo warnañ, aer ar skuizhder a zo warnañ, doare a zo dezhañ da vezañ skuizh, dremmoù skuizh a zo dezhañ, skuizh eo da welet, diskouez a ra bezañ skuizh ; man sieht bei ihm Anzeichen einer Genesung, a-wel eo da vezañ pare.

anzeichnen V.k.e. (hat angezeichnet) : einen Text anzeichnen, ober remerkou e marz un destenn (Gregor), skriavañ evezhiadennou e marz un destenn.

Anzeige b. (-,-n) : 1. kemennadenn b., kemenn g., kel g., keal g., notadur g., notenn b. ; *amtliche Anzeige*, kemennadenn gefridiel b., kemenn kefridiel g., kelaouadenn gefridiel b., kemennadenn hervez lezenn b., kemennadenn a-berzh ul levierenzh Stad b., kimiadiadezh b., notadur g. ; *schriftliche Anzeige*, kemennadenn dre skrid b., lizher-kemenn g., kemenn dre skrid g. ; *gewerbliche Anzeige*, *kommerzielle Anzeige*, kemennadenn genwerzel b. ; 2. [gwir] *gerichtliche Anzeige*, espled g. (Gregor) ; 3. [gwir] *strafrechtliche Anzeige*, engalv da zont dirak al lez-varn g. ; 4. klemm g., diskuilh g., diskuliadenn b., diskuliadur g., flatrerezh g., gragailh g. ; gegen jemanden Anzeige erstatten, lakaat klemm enep u.b., sevel klemm enep u.b., ober klemm enep u.b. ; eine Anzeige bei der Polizei erstatten, diskuliañ ubd d'ar polis, ober an diskuilh ; Anzeige erstatten, lakaat klemm ; Anzeige gegen "Unbekannt", klemm a-enep un den dianavez g. ; *verleumderische Anzeige*, diskuliadur falstamallus g. ; 5. enmoulladur g. ; *kleine Anzeige*, meneg e-barzh ar gazetenn g., kemennadenn verr b. ; 6. *Heiratsanzeige*, lizher-eured g. ; 7. *Geburtsanzeige*, lizher-ganedigezh g. ; 8. [stlenn.] diskwel g. ; 9. [tekn.] meneger g. [liester menegeriou], merker g. [liester merkeriou], jaoj g.

Anzeigebrett n. (-s,-er) : 1. taolenn-skritellañ b., taolenn ar c'hemennadennou b. ; 2. [tekn.] taolenn gontrolliñ b.

Anzeigegerät n. (-s,-e) : heweler g. [liester heweleriou].

Anzeiginstrument n. (-s,-e) : [tekn.] meneger g. [liester menegeriou], merker g. [liester merkeriou], jaoj g.

Anzeigekonsole b. (-,-n) : [stlenn.] penel gwereañ g.

Anzeigelampe b. (-,-n) / **Anzeigeleuchte** b. (-,-n) : lutig g., goulou-test g., goulou-evezhiañ g., goulou diwall g., goulou galv g., gweler g. [liester gweleriou].

anzeigen V.k.e. : 1. diskleriañ, diskuliañ, flatrañ, toupinañ ; der Behörde anzeigen, dem Gericht anzeigen, diskleriañ (diskuliañ) d'ar justis ; ich zitterte bei dem Gedanken, dass er mich anzeigen könnte, es grauste mir bei dem Gedanken, dass er mich anzeigen könnte, krenañ a raen gant ar soñj e tiskuillhe va zaol ; 2. [dre heñvel.] kemenn ; in der Zeitung die Geburt seines Sohnes anzeigen, kemenn er gelaouenn ganedigezh e vab ; in aller Förmlichkeit anzeigen, notenniñ ; 3. [stlenn.] diskwel, diguzhat, gwereañ ; 4. merkañ, diskouez ; der Zähler zeigt den Stromverbrauch an, ar c'honter a verk ar bevezerezh tredan ; die Uhr zeigt zehn nach acht an, an horolaj a verk eizh eur dek ; die Preise anzeigen, merkañ ar prizioù.

Anzeigenabteilung b. (-,-en) : rann ar c'hemennadennou b.

Anzeigenannahme b. (-,-n) : burev bruderezh g.

Anzeigenblatt n. (-s,-blätter) : kazetenn digoust b., kazetenn gemennadennou b.

Anzeigenkunde g. (-n,-n) : kemenner g.

Anzeigenteil g. (-s,-e) : rubrik ar c'hemennadennou g.

Anzeigenvermittlungsbüro n. (-s,-s) : ajañs-vrudañ b., amsez vrudañ b.

Anzeigenwerber g. (-s,-) : gwazour un ajañs-vrudañ g., gwazour un amzez vrudañ g.

Anzeigepflicht b. (-,-en) : 1. diskuliadur dre ret g. ; Verletzung der Anzeigepflicht, kuzherezh g., skoacherezh g., golo g., goloadeurezh b. ; 2. diskleriadur dre ret g.

anzeigepflichtig ag. : 1. ... a ranker diskuliañ ; 2. ... a ranker diskleriañ.

Anzeiger¹ g. (-s,-) : 1. [kirri-tan] meneger g. [liester menegeriou], merker g. [liester merkeriou] ; Geschwindigkeitsanzeiger, meneger an tizh g., takimetrik, tizhventer g. [liester tizhventeriu] ; 2. Richtungsanzeiger, blinker g. [liester blinkerioù] ; 3. [tredan.] konter g. [liester konteriou], jaoj g. ; elektrischer Anzeiger, jaoj elektrik g. ; Stromanzeiger, konter tredan g. ; 3. merker g. [liester merkeriou], kemenner g. [liester kemenneriou].

Anzeiger² g. (-s,-) : kannadig g., kelaouenn b., kazetenn b.

Anzeiger³ g. (-s,-) : diskulier g., flatrer g.

Anzeigetafel b. (-,-n) : panell b., panell ditouriñ b., panell skritellañ b., taolenn ditouriñ b., taolenn gelaouiñ b., taolenn ar skritelloù b.

anzestral ag. : henaek, hendadel.

Anzestralität b. (-) : [predér.] henaeggezh b., hendadelezh b.

anzetteln V.k.e. (hat angezettelt) : 1. [gwiad.] steuñviñ ; 2. [dre skeud.] ein Komplott anzetteln, punañ (atizañ, sevel, kempenn) un irienn, irienniñ, gwiadiñ itrikoù, atizañ iriennoù, punañ steuñviñ, kavalhañ, itrikañ, trokellat, steuñviñ iriennoù, sevel komplidi, antellañ e aferioù, nezañ kordennou, nezañ kerdin, penefiañ, lakaat an toaz e go, itrikañ un taol-ganas bennak, mont dezhi dre gavailh ; ein Verbrechen anzetteln, irienniñ lazhañ u.b., prientiñ ur muntr, prientiñ un torfed, kempenn un torfed.

Anzettler g. (-s,-) : atizer g., annouger g., entaner g., kabaduiller g., kabaler g., irienner g.

anziehbar ag. : 1. desachadus, dedennadus ; 2. [dilhad.] ... a c'heller gwiskañ, gwiskapl.

anziehen V.k.e. (zog an / hat angezogen) : 1. desachañ, dedennañ ; der Magnet zieht den Nagel an, ar warell (ar maen-touch) a zedenn an tach, ar magnet a zesach an tach ; das Licht zieht die Schmetterlinge an, dedennet e vez ar balafenned gant ar gouloù ; seine Blicke wurden von dem feschen Mädel, das in der Nähe saß, angezogen, dedennet e voe e selloù gant ar goantenn azezet nepell dioutañ (war-bouez nebeut dioutañ), dedennet e voe e selloù gant ar goantenn azezet en e vetoù ; Kapital anziehen, desachañ kevalaoù ; Geld zieht Geld an, e lec'h emañ ar mor emañ ar pesked, d'ar mor e ya ar pesked, an arc'hant a c'hounez an arc'hant, gant arc'hant eo e c'hounezer arc'hant, segal a zegas segal ; 2. stardañ, startaat ; die Schraube anziehen, stardañ ar viñs ; ganz fest anziehen, peurstardañ, stardañ mort ; die Handbremse anziehen, stardañ ar frouen-dorn, lazhañ ar c'har ; 3. stegnañ, stignañ ; das Seil anziehen, stegnañ (stignañ) ar fun ; die Bremse anziehen, stegnañ ar starderez ; etwas wieder anziehen, adstignañ ubd ; 4. tennañ ; die Zügel anziehen, tennañ war ar rañjennou ; 5. [dre skeud.] bei jemandem die Zügel straffer anziehen, delc'her berroc'h war sugelloù u.b., delc'her berr war (gant) u.b., stardañ e nask d'u.b., stardañ ar senkenn war u.b. ; 6. plijout, dedennañ, hoalañ ; das Theater zieht ihn an, plijout a ra dezhañ ar c'hoariva, douget eo d'ar c'hoariva, taolet eo d'ar c'hoariva, dedennet eo (troet eo, taolet eo) gant ar c'hoariva ; sie fühlen sich davon angezogen, an dra-se en deus dedenn evito, dedennet int gant an dra-se ; sich vom eigenen Geschlecht erotisch angezogen fühlen, kaout hoal revel evit tud eus e rev ; die Gegensätze ziehen sich an, ar pennoù enep a zo douget an eil d'egile ; 7. gwiskañ, lakaat, houstañ ; wieder anziehen, adwiskañ, adlakaat ; ein Kind anziehen, gwiskañ ur bugel ; jemanden elegant anziehen, gwiskañ brav u.b., fichañ kaer u.b., fichañ brav u.b. ; sie zog ihm die Kleider seines Bruders an, gwiskañ a reas dezhañ dilhad e vreur ; nichts anzuziehen haben, na gaout netra da lakaat en e gerc'henn, na gaout netra da wiskañ, P. na gaout na graf na digraf ; einen Pulli über das Hemd anziehen, lakaat ur stammenn dreist e roched ; einen Pulli verkehrt herum anziehen, lakaat ur stammenn e gin ; ein Kleid anziehen, gwiskañ ur vroz, lakaat ur gwiskamant, lakaat ur pezh dilhad dindan an-unan, lakaat ur pezh dilhad en-dro d'an-unan, lakaat ur pezh dilhad en-dro d'e gorf ; seine Hose anziehen, gwiskañ e vragou (ul lavreg), bragezañ, lavregañ, P. klenkañ e benn a-dreñv en e vragou ; die Schuhe anziehen, lakaat e votouù en e dreid, botaouiñ (arc'henañ) e dreid, arc'henañ, en em votaouiñ, gwiskañ e votouù ; jemandem Schuhe anziehen, botaouiñ u.b., gwiskañ e votouù d'u.b., lakaat e votouù d'u.b., arc'henañ u.b. ; jemandem die Schuhe erneut anziehen, advotaouiñ u.b., gwiskañ e votouù en-dro d'u.b., adarc'henañ u.b. ; er hat keine Schuhe anzuziehen, n'en deus ket ur botoù da lakaat en e dreid ; Handschuhe anziehen, gwiskañ e vanegoù, lakaat e vanegoù en e zaouarn, manegañ ; seine Strümpfe anziehen, gwiskañ e dreid gant e loeroù, lakaat e loeroù en e dreid, gwiskañ e loeroù en e dreid ; dicke, warme Socken anziehen, gronnañ e dreid ; etwas Warmes anziehen, lakaat ur c'hloanenn, gwiskañ ur c'hloanenn, en em wiskañ ouzh ar riv, lakaat gloanaj en-dro d'an-unan, lakaat ur c'hloanenn en-dro d'e gorf ; seine Sonntagskleider anziehen, lakaat Sul, gwiskañ e zilhad Sul, mont war e sulieg, en em wiskañ war e sulieg ; einem Kind die Hose wieder anziehen, advragezañ ur bugel, gwiskañ e vragou en-dro d'ur bugel ; jemanden unmöglich anziehen, jemanden lächerlich anziehen, drouwkiskañ u.b., fagodenniñ u.b., gitañ u.b., houstañ u.b. ; er ist ganz neu angezogen,

gwisket eo razh a-nevez, gwisket eo e nevez penn-kil-hatroad ; er ist ganz unmöglich angezogen, greiet drol eo, houstet iskis eo, iskis eo an taol anezhañ, gwisket distres eo, gwisket dibalamour eo, gwisket dilokez eo, dilhad mod netra a zo gantañ, dilhad dibalamour a zo gantañ, ur paotr difurlu (diharak, dijaoj, diskrelu, diskramailh) eo, meurlarjez a zo gantañ, gwisket dotu eo, gwisket eo evel ur forc'h, gwisket eo evel ur spontailh brini, ur meurlarjez a zo anezhañ, ur vaskaradenn a zo anezhañ, ur jak a zo anezhan, gwisket eo n'eus forzh penaos, gwisket eo forzh penaos, gwisket eo forzh peseurt mod, drouwkisket eo gant dilhad mod netra ; sie sind wie vornehme Herren angezogen, lakaet int en (evel) aotrounez, gwisket (paket) int evel aotrouien ; sie ist immer elegant angezogen, honnezh a zo ur plac'h fichef, honnezh a zo ur plac'h nifl, honnezh a vez gwisket kempenn atav, honnezh a zo paket cheuc'h atav, bepred e vez gwisket mistr ha mibin, bepred e vez gwisket koant, honnezh a zo ur bompinell anezhi, honnezh a zo ur bompinenn anezhi ; gut angezogen, fich, gwisket kran, e-grei, greiet cheuc'h, faro, paket brav ; er ist gut angezogen, eñ a zo keitet dezhañ, gwisket kran eo, dilhad kaer a zo gantañ, gwisket mistr ha mibin eo, lakaet e-grei eo, e-grei emañ, greiet cheuc'h eo ; schlecht angezogen, fall, gwisket distres ; er lag voll angezogen auf seinem Bett, gourvezet e oa dilhad hag all (dilhad ha razh, dilhad ha tout) war e wele ; er war so angezogen wie alle Männer in der Gemeinde, gwisket e oa evel holl wazed ar barrez ; anständig angezogen, gwisket dereat, gwisket onest, gwisket kempenn, [merc'hed] gwisket modest ; leicht angezogen, dünn angezogen, gwisket skañv ; einer der so leicht angezogen ist, kann nur frieren, an hini a vez ken diwisk-se (a vez gwisket ken nebeut, a vez gwisket ken skañv) en devez riv ; sellit iveau ouzh angezogen.

V.em. : **sich anziehen** (zog sich an / hat sich (ak.) angezogen) : en em wiskañ, gwiskañ e zilhad, lakaat e zilhad, lakaat e zilhad en-dro d'an-unan, en em bourc'hañ ; sich sonntäglich anziehen, lakaat Sul, gwiskañ e zilhad Sul, mont war e sulieg, en em wiskañ war e sulieg ; sich wieder anziehen, en em adwiskañ ; sich flott anziehen, sich kess anziehen, sich schmuck anziehen, sich adrett anziehen, en em skizhañ, en em chreian, en em ginklañ kaer, en em wiskañ brav, en em wiskañ mistr ha mibin, en em lakaat en e granañ, mont war e begement, en em lakaat war e begement, mont en e c'hloria mundi, mont en e c'hloria sifoc'hell, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em lakaat en e faroañ, en em wiskañ en e faroañ, en em wiskañ en e gaerañ gre, en em lakaat en e vrap ; ich hatte mich warm angezogen, en em wisket em boa ouzh ar riv, lakaet em boa ur bern dilhad dindanon, doublet mat e oan ouzh ar wallamzer, lakaet em oa gloanaj en-dro din, lakaet em oa ur c'hloanenn en-dro da'm c'horf ; sich je nach Wetterlage entsprechend anziehen, en em wiskañ diouzh an amzer a ra ; zieh dich an ! gwisk da zilhad ! ; er zieht sich an, en em wiskañ a ra ; sich schnell und ohne besondere Sorgfalt anziehen, sich auf die Schnelle anziehen, en em wiskañ buan-ha-buan, en em wiskañ prim-ha-prim, lammat en e vragou, en em silañ dre hast en e zilhad, en em houstañ, en em endrammañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller.

V.gw. (zog an / hat angezogen) : 1. gorren, keraat, uhelaat, kreskiñ ; die Preise ziehen an, gorren (keraat, uhelaat, kreskiñ) a ra ar prizou ; die Börse zieht an, kanañ a ra ar Yalc'h, kresk a zo gant ar Yalc'h, kresk a zo er Yalc'h ; 2. die Pferde zogen an, ar c'hezeg a lakeas leizh ar vourell.

Anziehen n. (-s) : 1. das Anziehen der Handbremse, starderezh ar frouen-dorn g., stardadur ar frouen-dom g., stegnadur ar frouen-dorn g.; 2. das Anziehen der Kurse, kresk ar feuriou g.; 3. das Anziehen von Kleidern, ar gwiskañ dilhadoù g.; nichts zum Anziehen haben, na gaout netra da lakaat en e gerc'henn, na gaout netra da wiskañ, P. na gaout na graf na digraf.

anziehend ag. : 1. dedennus, hoalus, lubanus, tennus; 2. [fizik] anziehende Kraft, nerzh dedennañ, nerzh desach g.; anziehende und abstoßende Kräfte, nerzhioù dedennañ ha disvountañ ls.

Anzieher g. (-s,-) : 1. korn-botoù g.; 2. [korf.] kigenn nesaer b., nesaer g. [lester nesaerioù].

Anziehsachen ls. : dilhad ls., dilhadoù ls.; meine Anziehsachen, va zammoù dilhad ls., va zammigoù traoù ls., va zammoù traoù ls.

Anziehung b. (-,en) : 1. dedenn g., dedennerezh g., desach g., hoal g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerez g., hoaladur g.; auf jemanden eine Anziehung ausüben, dedennañ u.b., desachañ u.b.; 2. desach g., sach g., dedennadur g.; 3. [tekn.] stardadur g., starderezh g., stardadenn b., stegnerezh g.; Anziehung einer Schraube, starderezh ur viñs g.

Anziehungsbereich g. (-s,-e) / **Anziehungsfeld** n. (-es,-er) : maezienn desach b., maezienn dedennañ b., tachenn desach b., tachenn dedennañ b.

Anziehungskraft b. (-,kräfte) : 1. [fizik] nerzh dedennañ g., nerzh desach g., gwered ar pounnerder g.; Anziehungskraft der Erde, nerzh dedennañ an Douar g.; Anziehungskraft der Sonne, dedennerezh an Heol g.; Anziehungs- und Abstoßungskräfte, nerzhioù dedennañ ha nerzhioù disvountañ ls.; 2. dedennusted b., hoal g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerez g., hoaladur g., dedenn g., dedennerezh g.

Anziehungspunkt g. (-s,-e) : [dre skeud.] pol desach g., pol dedennañ g., dedenn g., blein dedennañ g.

anzipfen v.k.e. (hat angezipt): [Bro-Austria] jemanden anzipfen, arabadiñ (fachañ, borodiñ, garchennat, garchennat ouzh, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ, chikanal, chikanañ, dipitañ, feulzañ, jabliñ, siguriñ, ařjinañ, kontroliañ, fourgasiniñ, isañ) u.b., gwanikenriñ u.b., hegaziñ u.b., chigardiñ u.b., ereziñ u.b., dichekal u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., gaiañ u.b., ouroulat d'u.b., burutellañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober heg d'u.b., ober diaez d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellañ u.b., tarabaziñ u.b., pismigañ u.b., regennañ u.b., taeraat u.b., buanekaat u.b., atahinañ u.b., ober displijadur d'u.b., reiñ displijadur d'u.b., c'hoari ar c'ontrol ouzh u.b., andellat ouzh u.b., distrellañ u.b., terriñ e Benn d'u.b., skeiñ war elvaj u.b., lakaat gwad u.b. da dreïñ e gwelien, terriñ e revr d'u.b., bezañ ur chilper eus an-unan, lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, kas u.b. betek ar par pellañ, lakaat u.b. da bennsaoutiñ, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ ur c'holl-skiant, bezañ ur gwir bistri, bezañ ur pezh hek, bezañ ur poezon, bezañ un dismantre spered, bezañ hegaz.

anzischen V.k.e. (hat angezischt) : 1. c'hwibanan ouzh, fuc'hañ ouzh, pufal ouzh, c'hwitellat ouzh; 2. [dre skeud.] dizarbenn [u.b.], skandalat [u.b.], rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], kas [d'u.b.].

anzüchten V.k.e. (hat angezüchtet) : 1. [plant] gounit, desevel, diorren; Bäume anzüchten, magañ gwez, desevel gwez, diorren gwez; 2. [bev.] Gewebe anzüchten, lakaat gwiadoù da diñvañ.

Anzug g. (-s, Anzüge) : 1. gwisk g., gwiskamant g., dilhad g., dilhad penn-da-benn g., ur re zilhad g., P. un abid; der Anzug passt mir, ar porpant-se a glot brav, ar porpant-se a zo diouzhin, an dilhad-mañ a zegouezh brav din (a ya mistr din, a zegouezh mat din), dereout a ra an dilhad-se ouzhin, dereout a ra an dilhad-se din, an dilhad-mañ a zere ouzh va ment, an dilhad-mañ a jaoj ouzhin; dieser Anzug sitzt (passt) ihm wie angegossen, ar gwiskamant-sa a zegouezh kenañ dezhañ, ar gwiskamant-se a zo rik-ha-rak dioutañ, ar gwiskamant-se a ya brav-kenañ dioutañ, ar gwiskamant-se a zegouezh mat dezhañ, ar gwiskamant-se a zo bet dibabet dezhañ; einen Anzug zuschneiden, kemenañ ur gwiskamant, tailhañ ur gwiskamant; sich (dat.) einen Anzug anfertigen lassen, lakaat ober un dilhad penn-da-benn; 2. [dre skeud.] es ist Gefahr im Anzug, gwall arvarus e teu da vezañ, da ziwall ez eus, treiñ a ra an traoù d'ar put, emañ ar jeu o treiñ e jeu gi, emañ an traoù o korboniñ, ar gor a zeu da vegañ, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn; ein Gewitter ist im Anzug, feson arnev a zo ganti, arnev a zo ganti, feson arnev a zo war an amzer, arnevñ a ra an oabl, goriñ a ra an arnev, arnevek eo an amzer, arnevet eo an amzer, en em zastum (sevel) a ra an arnev, luskañ a ra kuruniñ, emañ an amzer o nodiñ kuruniñ, stummañ a ra d'ober arnev; 3. [lu] die Truppen sind im Anzug auf ... (ak.), tostaat a ra ar bagadou soudarded ouzh ...

anzüglich ag. : 1. krakik, bouilh, kailh; anzügliche Blicke, sellou krakik ls., daoulagad bouilh ls., daoulagad kailh ls., daoulagad krakik ls.; 2. dizereat, diazaouez, skoemp, divergont, lous, loudour, hudur, diwisk ha druz, liboudennek, a wallskouer, hakr, pebret lik, lik, ramp, lampr, dibrenn, dizolo, diskramailh, kras, brein, serzh, P. dizabolu; anzügliche Reden führen, bezañ dizereat (diazaouez, skoemp, divergont, lous, hudur, diwisk ha druz, distres, distrantell, hakr, pebret lik, gadal, lik, ramp, lampr, diskramail, dibrenn, dizolo, kras, serzh) e gomzoù; anzügliche Geschichten, koñchennoù kras ls., koñchennoù lous ls., kaoziou kras ls.; anzügliche Witze, bidoc'haj g., tezennoù kras ls., tourc'haj g., luc'haj g., luc'hajoù ls., loustajoù ls., koñchennoù kras ls., diskramailherezh g., tezennoù dizabolu ls.; anzügliche Äußerungen, komzoù kras ls., komzoù kleuk ls., komzoù dibrenn ls., komzoù diskramailh ls., komzoù dizolo ls., komzoù lampr ls., komzoù serzh ls., tourc'haj g., luc'haj g., luc'hajoù ls., loustajoù ls., diskramailherezh g.; anzügliche Lieder, soniou brein ls., soniou lous ls., soniou hudur ls., soniou dizabolu ls., kanaouennou lik ls., kanaouennou kras ls., kanaouennou divalav ls., kanaouennou distrantell ls., kanaouennou pebret lik ls., diskramailherezh g.; wo hast du denn diese anzüglichen Lieder her? e peseurt poull-hanvouez out bet o pesketa soniou ken hudur? ; 3. dihegar, dihetus, displijus, flemmus, hek, pik; anzüglicher Mensch, den skoemp g.

Anzüglichkeit b. (-,en) : komzoù diazaouez ls., komzoù dihegar ls., komzoù dihetus ls., skolpad g., pitaouerezh g., diskramailherezh g.

anzünden V.k.e. (hat angezündet) : enaouiñ, tanañ, elumiñ, c'hwezañ, kregiñ, tangwallañ, tanflammañ, entanañ, lakaat an tan war, flammañ; wieder anzünden, noch einmal anzünden, adenouiñ; ein Streichholz anzünden, enaouiñ un alumetezenn, elumiñ un alumetezenn, entanañ un alumetezenn, frotañ un alumetezenn, tanañ un alumetezenn, rimiañ un alumetezenn ouzh he boest, tanañ ur chimikenn, trekiniñ un alumetezenn; seine Pfeife anzünden, tanañ e gorn-butun, lakaat an tan war e gorniad butun, flammañ e gorn-butun, lakaat ur vogedenn; eine Zigarette anzünden, tanañ ur sigaretenn, flammañ ur sigaretenn, lakaat ur

vogedenn ; ein Feuer anzünden, ober ur c'haouiadenn dan, ober tan, lakaat an tan da gregiñ, enaouiñ un tantad, elumiñ un tantad, c'hwezhañ (enaouiñ) an tan, kregiñ an tan, kregiñ tan ; das Feuer wieder anzünden, das Feuer noch einmal anzünden, adc'hwezhañ an tan, dasorc'híñ an tan ; den Docht anzünden, tanañ ar boulc'henn ; eine Kerze anzünden, kregiñ ur c'houlaouenn, kregiñ gouloù, enaouiñ ur c'houlaouenn ; sein Feuerzeug anzünden, tennañ tan eus e zirenn ; etwas anzünden, c'hwezhañ an tan en udb, c'hwezhañ an tan war udb, lakaat an tan en udb, tangwallañ udb, tanflammañ udb, flammañ udb, entanañ udb, tanañ udb, strinkañ an tan war udb, bountañ an tan war udb (en udb), leskiñ udb ; jemandes Haus anzünden, c'hwezhañ an tan war u.b. ; er befiehlt, den Scheiterhaufen anzuzünden, gourc'hennem a ra ma vo enaouet ar geuneudeg, kemenn a ra ma vo enaouet ar buched.

V.em. : sich anzünden (sich selbst verbrennen), en em zistrujañ dre an tan.

Anzünden n. (-s) : elumadur g., elumiñ g., enaou g., enaouadur g., enaouiñ g., enaouerezh g., enaoudigezh b., entan g., entanadur g.

Anzünder g. (-s,-) : 1. [den] elumer g., enaouer g. [*liester enaouerien*] ; 2. [tekn.] enaouer g. [*liester enaouerioù*], entaner g. [*liester entanerioù*], tanerez b.

Anzündung b. (-) : elumadur g., enaou g., enaouadur g., enaouerezh g., enaoudigezh b., entanadur g.

anzwecken V.k.e. (hat angezweckt) : P. stagañ gant tachoumeud.

anzweifeln V.k.e. (hat angezweifelt) : etwas anzweifeln, arvariñ war udb, chom war var eus udb, kaout un tamm douetañs (kaout disfiz) diouzh udb, diskrediñ udb, diskrediñ war udb, douetiñ war udb, lakaat udb en arvar, nagenniñ udb, sevel mar war udb, bezañ war var ag udb, arzaelañ udb.

anzwinkern V.k.e. (hat angezwinkert) : jemanden anzwinkern, gwignal u.b., gwignal d'u.b., ober lagad luch d'u.b., reiñ un taolig lagad d'u.b., blinkañ ouzh u.b., gwic'hhañ ouzh u.b., distagañ un taol-lagad d'u.b., ober selladou d'u.b., ober lagadig d'u.b., ober luchadennoù d'u.b.

AOK b. : [berradur evit allgemeine Ortskrankenkasse] kef kentañ kretadur kleñved g., kef surentez sokial ar c'horn-bro g. **äolisch** ag. : ... an avel ; äolische Erosion, avelgrignerezh g., krgnerezh dre an avel g., labour an avel g.

Äolsharfe b. (-,n) : [sonerez] telenn-went b.

Äon g. (-s,-en) : hoalad g.

Äonen ls. : [dre skeud.] kantvedou ls., peurbadelezh b., peurbad g., hirbad g., hollbadelezh b., treamzerelezh b. ; für die Äonen der Äonen, evit kantvedou ar c'chantvedou, a-hollviskoazh da virviken, a-viskoazh da viken.

Aorist g. (-es,-e) : [yezh.] amzer dremenet amresis b.

Aorta b. (-, Aorten) : [korf.] aortenn b., gwazienn-veur b. ; die linke Herzkammer führt das Blut in die Aorta, gant ar c'hofig kleiz e vez kaset ar gwad en aortenn ; aufsteigende Aorta, aortenn a-sevel b. ; absteigende Aorta, aortenn a-ziskenn b.

Aortenbifurkation b. (-,en) : [korf.] forc'h b.

Aortenbogen g. (-s,-/-bögen) : [korf., Arcus aortæ] kammell an aortenn b., gwareg an aortenn b.

Aortenisthmusstenose b. (-) : [mezeg.] goudag an aortenn g.

Aortenklappe b. (-,n) : [korf.] klapedenn an aortenn b., sac'hell an aortenn b., gwask an aortenn g./b.

Aortenklappenstenose b. (-) / **Aortenstenose** b. (-) : [mezeg.] strishadur aortek g., isvoll klapedenn an aortenn g.

Aortitis b. (-) : [mezeg.] aortennfo g.

Aostatal n. (-s) : Traonienn Aosta b.

Apache g. (-n,-n) : Apache g. [*liester Apacheed*].

Apagoge b. (-,-n) : [preder.] apagogiezh b.

apagogisch ag. : [preder.] apagogeck ; apagogischer Beweis, emsiv g. ; das apagogische Beweisen, an dienadur dre an emsiv g., an dienaat emsivel g.

Adv. : dre an emsiv.

Apanage b. (-,-n) : [istor] argouroù roue g., pennaj g.

apart ag. : sichant, dudius, hoalus, boemus, strak, kran, cheuc'h, mistr, mistr ha mibin, a-stroñs, a-stok, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, paket brav ; er ist apart, un dalch mat a zo warnañ, stad a zo ennañ, un den a droc'h eo, brav eo e dreuz, ur paotr lipet eo, neuz vat a zo ennañ ; apart aussehen, kaout neuze.

Apartheid b. (-) : apartheid g., disparzh ar gouennoù g.

Apartheidpolitik b. (-) : politikerezh diazezet war an apartheid g.

Apartment n. (-s,-s) : ranndi ur gambr enni b., studio g.

Apartmenthaus n. (-es,-häuser) : leti-annez g.

Apartmentwohnung b. (-,-en) : ranndi ur gambr enni b., studio g.

Apatosaurus g. (-, Apotosaurier) : [saorian] apatosao g. [*liester apatosoed*].

Apathie b. (-) : 1. diersav g., digasted b., dinerzh g., dilañs g., lizidanted b., landreantiz b., luguderezh g., mored g., morzidigezh b. ; 2. [preder.] digizidigezh b., digasted ene b. ; 3. [mezeg.] ankewant g.

apathisch ag. : 1. lizidant, diek, dilamprek, lezirek, disaour, labaskennek, dibalamour, dibredar, diboan, dibouez, bouk, dinerzh, digas, dilañs, divegon, gwevn, landreant, laosk, diegus, mors, morzet, lizidour, kousket, morgousket, lugut, lugudus, luguder, distaouel, glac'hар, klouar, abaf, digalon da labourat, lugut da labourat, lezirek d'al labour, gwak, divalav, gourt, lent ; er ist apathisch, n'eus tamm sap ennañ, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, en em leuskel a ra da vont, ur morgousket a zen eo, un allazig a zen a zo anezhañ, hennezh a zo ur bladorenn, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, landreant, disaour, laosk, gwak) eo, n'eus ket a wad en e wazhiennou, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startjenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, divegon eo, gwevn eo, diegus eo, mors eo, gwad mors a zo ennañ, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur goarenn, gourt eo, lugudus eo, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur veuzelenn, ur glouarenn, ur gouskadenn, ul lugudenn) anezhañ, hennezh a zo ul luduenn, hennezh a zo evel un tamm koad, hennezh a zo ur gorzenn wak anezhañ, hennezh a zo c'hrank gwak anezhañ ; 2. [mezeg.] ankewantek ; apathischer Patient, ankewanteg g. [*liester ankewanteien*].

Apatit g. (-s,-e) : [maenoriez] apatit g.

APEC b. (-) : Kevredad Kenlabour Ekonomikel Azia-Meurvor Habask g.

Apennin g. / **Apennen** ls. : der Apennin, die Apenninen, an Apenninou ls.

aper ag. : [Bro-Austria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn] kuit a erc'h ; die Straßen sind aper, n'eus ket a erc'h war an hentoù.

aperiodisch ag. : 1. amvareadek ; 2. [skiantou] antrovezh, antrovezhiek.

Aperiodizität b. (-) : 1. amvareadegezh b. ; 2. [skiantou] antrovezhiegezh b.

Aperitif g. (-s,-s/-e) : banne digor-pred g., banne digor-kalon g., P. pitif g. ; *einen Aperitif trinken*, pakañ ur pitif, pakañ ur banne digor-kalon.

apern V.gw. (hat geapert) : [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn] teuзиñ, diskornañ, direviñ, diloc'hiñ ; *der Boden hat geapert*, n'eus ket ken a erc'h war an douar.

Apéro g./n. : [Bro-Suis] banne digor-pred g., banne digor-kalon g., P. pitif g.

Apertur b. (-,en) : 1. [korf., mezeg.] digor g. ; 2. [optik] igorad g. ; *Apertur der Blende*, igorad ar rañvell g. ; *Apertur des Verschlusses*, igorad ar stanker g. ; *fotometrische Apertur*, igorad luch'eventadel g.

apetal ag. : [louza.] dibetalennek ; *apetale Pflanze*, dibetalenneg g. [liester dibetalenneged].

Apetalen ls. : [louza.] dibetalenneged ls.

apexien ag. : [mezeg.] kernel, a-gern.

Äpfel g. (-s, Äpfel) : 1. aval g., P. gregojenn b. [liester gregojennoù], gregoj str., zerasin g. [liester zerasined], zer str. ; *die Äpfel sind noch nicht reif*, c'hoazh eo glas an avalou ; *die Äpfel reifen lassen*, lezel an avalou da veleniñ ; *Äpfel pfücken*, avalaoua, eostiñ avalou, kutuñ avalou ; *Äpfel suchen*, *Äpfel auflesen*, avalaoua ; *Äpfel essen*, drailhañ avalou, debriñ avalou, chaokat avalou ; *in einen Äpfel reinbeißen*, jogañ un aval ; *einen Äpfel schälen*, kignat un aval, peliat un aval ; *das Kerngehäuse eines Apfels entfernen*, *einen Apfel entkernen*, *einen Apfel ausstechen*, digrekañ un aval ; *Äpfel auspressen*, gwaskañ avalou ; *Winterapfel*, aval goañv g., aval mir g., aval goañvek g., aval-kuzh g. ; *Mostapfel*, aval-sistr g. ; *grauer Kurzstielpfäl* [Malum *curtipendulum*], aval koupandu g. ; *Apfel der Sorte "Katzenkopf/Tête de Chat"*, aval "penn-kazh" g. ; *medischer Apfel*, *Apfel aus Medien*, sedrez str. ; *Äpfel mit säuerlichem Geschmack*, *bittersüße Äpfel*, avalou c'hwerv-dous ls. ; *rot oder braun gefleckte Äpfel mit säuerlichem Geschmack*, avalou c'hwerv-brizh ls. ; *wild wachsende Äpfel*, avalou-moc'h ls., avalou put ls. ; *die heruntergefallenen Äpfel verfaulen auf dem Boden*, emañ an avalou kouezhet o koll war an douar, chom a ra an avalou kouezhet da goll war an douar, emañ an avalou kouezhet o vreinañ war an douar ; *die verfaulten Äpfel von den gesunden trennen*, *die faulen Äpfel aussortieren*, divreinañ an avalou, skarzhañ an avalou mouest ; *das Verfaulte an einem Apfel abschneiden*, divreinañ un aval ; *gebratene Äpfel können einem nicht schaden*, an hini a zebr avalou poazh biken askorn na gac'ho ; *er schnitt den Apfel mitten durch*, troc'hañ a reas an aval dre an hanter ; 2. *Adamsapfel*, aval ar gouzoug g., aval-gouzoug g., bos-gouzoug g., bos-lagout g. ; 3. *Augapfel*, toull al lagad g. ; 4. *Erdapfel*, aval-douar g. ; 5. *Reichsapfel*, boulenn an impalaeriezh b. ; 6. *Pferdeapfel*, abon g., kaoc'h-kezeg g., kaoc'h-març'h g., bouzoul str., bilienn gezeg b., gwregon str., P. fiez glas str. ; *Pferdeäpfel aufsammeln*, kaoc'h-kezeka, abona, P. dastum fiez glas. ; 7. *der Apfel fällt nicht weit vom Stamm*, ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwenn - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwenn - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - diwar ki, ki, diwar kazh, kazh, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent

pe a liv - merch d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merch d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merch diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traou, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier ; 8. *in den sauren Apfel beißen müssen*, rankout lonkañ anezhi, bezañ ret d'an-unan kiañ outi (Gregor), evañ ar c'halirad c'hwerv, kavout trenk ha c'hwerv, kaout e zelazhoù, bezañ tapet d'ober udb, ober udb gant dic'houst, ober udb gant diegi (lure, kerteri, dic'hred, glac'har, reked), ober udb a-enep ar galon (a-enep e galon, en desped d'e varv), ober udb e diegi, ober udb d'e zieg, ober udb en desped d'an-unan, ober udb daoust d'an-unan, ober udb en enep d'an-unan, ober udb a-enep e youl, ober udb enep e youl, ober udb a-enep e c'hoant, ober udb en ur c'hinañ, ober udb a-gasoni, ober udb a-rekin, ober udb a-enep e c'hrad, bezañ bras gant an-unan ober udb, kaout damant d'ober udb (oc'h ober udb) ; *da mussten wir in den sauren Apfel beißen*, hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiscañ ; 9. *die Äpfel aus Nachbars Garten schmecken am besten*, kastilli a-zibell o deus tourioù uhel, an dimeziou a-bell ned int nemet tourioù ha kestell, atav e kavomp eost an amezeg gwelloc'h eget hon hini ; 10. [kr-I] *man soll nicht Äpfel mit Birnen vergleichen*, arabat eo lakaat peñsel burell ouzh limestra, arabat peñseliat burell gant limestra, arabat lakaat ar maout da zañvad, arabat ober un dañvad eus ar maout.

Apfelanbau g. (-s) : gounezerezh avalou g.

Apfelausstecher g. (-s,-) : digreker g. [liester digrekeriou].

Apfelbauer g. (-n/-s,-n) : gounezer avalou g.

Apfelbaum g. (-s,-bäume) : avalenn b., gwez avalou str., gwezenn avalou b., P. mamm an avalou b., mamm ar sistr b. ; *der Bienenschwarm hat sich auf dem Apfelbaum niedergelassen*, barret eo ar gwenan ouzh ar wezenn avalou, barret eo an hed er wezenn-avalou, aet eo ar gwenan da skourrañ ouzh ar wezenn avalou, aet eo ar gwenan da skourrañ er wezenn avalou, bodet eo ar gwenan war ar wezenn avalou, gorjet eo an taol gwenan war ar wezenn avalou, gorjellet eo an taol gwenan war ar wezenn avalou, bolzet eo ar gwenan war ar wezenn avalou ; *der Apfelbaum wird von der Last seiner Früchte erdrückt*, ar wezenn avalou a zo he bec'h a avalou enni (ganti), avalou bec'h ar wezenn a zo, pladet e vez ar wezenn gant he bec'h a avalou, plegañ a ra barrou ar wezenn-avalou edan o bec'h pounner a vrouezh, plegañ a ra skourrou ar avalenn gant o samm vrouezh, plegañ a ra skourrou ar avalenn gant pouez an avalou, o bec'h a avalou a laka ar skourrou da grommañ war-zu an douar ; *mit Apfelbäumen bepflanzt*, dindan avalenned.

Apfelblüte b. (-,n) : 1. bleuñv avalou str. ; 2. bleuñvadeg ar gwez avalou b.

Apfelbranntwein g. (-s,-e) : lambig g., dour melen g., hini melen g., calvados® g.

Apfelbutzen g. (-s,-) : [louza.] krek g., krak g., rañgn g., kalonenn b., kalon aval b.

Äpfelchen n. (-s,-) : [louza.] avalig g. [liester avalouigoù], aval munut g.

Apfelernte b. (-) : mare an avalou g., dastumadeg an avalou b., avalaoua g., avalaouadeg b.

Apfelessig g. (-s,-e) : gwinegr sistr g.

Apfelgarten g. (-s,-gärten) : avalenneg b. [liester avalennegi, avalennegoù].

Apfeliriegs g. (-es,-e) : [louza.] krek g., krak g., rañgn g., kalonenn b., kalon aval b.

Apfelhäcksler g. (-s,-) : malouer avaloù g. [/iester malouerioù avaloù].
Apfelhain g. (-s,-e) : avalenneg b. [/iester avalennegi, avalennegoù].
Apfelhaut b. (-,häuser) : pel avaloù g., pluskenn un aval b., plusk avaloù str.
Apfekern g. (-s,-e) : [louza.] splus avaloù str., plusk avaloù str., greun avaloù str., had avaloù str., mellenn aval b.
Apfekorn g. (-s) : lambig g., dour melen g., hini melen g., calvados® g.
Apfelkrapfen g. (-s,-) : [kegin.] bignez avaloù str.
Apfelkuchen g. (-s,-) : [kegin.] gwastell avaloù b.
Apfelmaische-Kuchen g. (-s,-) : margenn b., masad g. ; *den Apfelmaische-Kuchen keltern, den Apfelmaische-Kuchen pressen, den Apfelmaische-Kuchen auspressen*, stardañ ar masad, gwaskañ ar vargenn.
Apfelmost g. (-[e]s, -e) : sistr g.
Apfelmühle b. (-,n) : milin-avalоù b. ; *Trichter der Apfelmühle*, kern ar vilin-avalоù b.
Apfelmus n. (-es, -e) ; yodenn avaloù b., yod avaloù g.
äpfeln V.gw. (hat geäpfelt) : [kezeg] aboniñ.
Apfelperlein g. (-s,-e) : sistr pikant g., sistr bouilh g., sistr spoum g., sistr strink eon g., sistr klogorek g.
Apfelplantage b. (-,n) : [louza.] avalenneg b. [/iester avalennegi, avalennegoù].
Apfelpresse b. (-,n) : gwaskell d'ober sistr pe chug-avalоù b., gwaskell avaloù b.
Apfelsaft g. (-s,-säfte) : chug-avalоù g., dourenn-avalоù b., dour-avalоù g.
Apfelsaftschorle b. (-,n) : chug-avalоù astennet gant dour nez g.
Apfelsäure b. (-,n) : trenkenn avaloù b.
Apfelschale b. (-,n) : pel avaloù g., pluskenn un aval b. ; *Apfelschalen*, plusk avaloù str.
Apfelschaumwein g. (-s,-e) : sistr pikant g., sistr bouilh g., sistr spoum g., sistr strink eon g., sistr klogorek g.
Apfelschimmel g. (-s,-) : [loen.] marc'h glas-marellet g., marc'h glas g., marc'h pechar g.
Apfelschnaps g. (-es,-schnäpse) : lambig g., dour melen g., hini melen g., calvados® g.
Apfelschnecke b. (-,n) : [loen.] maligorn dour g.
Apfelschnitte b. (-,n) : bignez avaloù str.
Apfelschorf g. (-s) : [louza.] gal an avaloù g.
Apfelschorle b. (-,n) : chug-avalоù astennet gant dour nez g.
Apfelsekt g. (-s,-e) : sistr pikant g., sistr bouilh g., sistr spoum g., sistr strink eon g., sistr klogorek g.
Apfelsine b. (-,n) : [louza.] aval-orañjez g., orañjez str., orañjezenn b., aouraval g., aval-Spagn g. ; *die Apfelsinen mit einem scharfen Messer schälen und dabei die weiße Haut entfernen, peliat an orañjez betek ar vouedenn ; eine Apfelsine auspressen, den Saft aus einer Apfelsine pressen, gwaskañ un orañjezenn evit kaout e chug, chugañ un orañjezenn, dichugañ un orañjezenn, deverañ un orañjezenn.*
Apfelsinenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-orañjez str., orañjezenn b., aouravalenn b.
Apfelsinenkern g. (-s,-e) : [louza.] splus orañjez str., greun orañjez str., had orañjez str.
Apfelsinenstück n. (-s,-e) : [louza., kegin.] oeñs g.
Apfelsorte b. (-,n) : gouenn avaloù b.
Apfelstiell g. (-s,-e) : lostig an aval g., lost an aval g.
Apfelstrudel g. (-s,-) : gwastell avaloù ha rezin sec'h b.
Apfeltasche b. (-,n) : [kegin.] pastez-avalоù g.

Apfeltorte b. (-,n) : [kegin.] tartez avaloù str. ; *eine Apfeltorte, un dardezenn avaloù b., un dourenn avaloù b., un dourtell avaloù b., ur pastez avaloù g. ; hausgemachte Apfeltorte, tardezenn avaloù an ti b.*
Apfelwein g. (-s,-e) : sistr g., [dre fent] gwad-aval g. / gwad avaloù g., P. chargregoj g., zoursih hir ; *herber Apfelwein, trockener Apfelwein, sistr sec'h g., sistr kalet g., halbtrockener Apfelwein, sistr c'herv-brizh g., sistr damsec'h g. ; moussierender Apfelwein, sistr pikant g., sistr bouilh g., sistr spoum g., sistr strink eon g., sistr klogorek g. ; ölicher Apfelwein, sistr eoulek g., sistr eoulet g., sistr druz g. ; schwerer Apfelwein, sistr tarv g. ; bitterer Apfelwein, sistr kreñv g., sistr kalet g., sistr kriz da evañ g., sistr skouarn g., sistr tri lonk hag un houpadig g., sistr a dri lonk hag un astenn gouzoug g. ; richtig gegorener Apfelwein, fertig gegorener Apfelwein, sistr poazh-mat g., sistr goet-mat g. ; starker Apfelwein, sistr kreñv g., P. sistr tarv g. ; eine Schale Apfelwein, ur volennad sistr b., ur bolad sistr g. ; dieser Apfelwein ist ungenießbar, ar sistr-se n'eo ket mat da evañ, re fall eo ar sistr-se da evañ, n'eur ket evit evañ ar sistr-se, ar sistr-se n'eus ket a evañ dezhañ ; dieser Apfelwein schmeckt sauer, kreñv eo ar sistr-mañ, kalet eo ar sistr-se, kriz eo ar sistr-se da evañ, trenk eo ar sistr-se, sistr skouarn eo, sistr tri lonk hag un houpadig an hini eo, sistr a dri lonk hag un astenn gouzoug an hini eo ; dieser Apfelwein schmeckt ekelhaft, ar sistr-mañ a zo fall-donet ; dieser Apfelwein schmeckt ausgezeichnet, ar sistr-mañ a zo hini mat, ar sistr-mañ a zo beuz, hemañ a zo sistr mat, hemañ a zo sistr blein, ar sistr-mañ a zo re vat, sistr kabidan eo, manam sistr eo ; schaler Apfelwein, sistr avelet g., sistr c'hwezh an aveladur gantañ g., sistr c'hwezh an avelet gantañ g., sistr blaz an avelet warnañ g. ; der Apfelwein schmeckt schal, der Apfelwein hat Luftgeschmack, blaz an aveladur a zo gant ar sistr, blaz an avelet a zo gant ar sistr ; dieser Apfelwein hat eine schöne Farbe, livet mat eo ar sistr-mañ ; dieser Apfelwein ist leicht trübe, un tammo eo bouc'h liv ar sitr-mañ ; auf Flaschen gezogener Apfelwein, sistr boutailh g., sistr stouvet g. ; schlechter Apfelwein, chiboudenn b., chiboud g., bidrouilh g., P. sistr lotez g. ; mit Wasser vermischter (gestreckter, verdünnter) Apfelwein, gepanschter Apfelwein, dousistr g., gouezsistr g., sistr bihan g., sistr hir g., sistr pemzek g., P. sistr lotez g. ; versüßtes Apfelwein- und Schnapsgemisch, erwärmer Apfelwein mit einem Schuss Schnaps und Zucker, flip g. ; der bei der Herstellung des Apfelweins gewonnene Vorlauf, ar vamm sistr b., ar flour eus ar sistr g., ar sistr flour g. ; Apfelwein zapfen, disistrañ ur varrikenn, P. goro ur varrikenn sistr ; Apfelwein keltern, gwaskañ ar sistr, gwaskañ ar vargenn, stardañ ar masad, lakaat ar waskadenn dindan ar waskell ; Apfelwein saufen, sistrailhañ ; einen Schluck Apfelwein trinken, dourañ e gorzailhenn gant ur banne sistr ; Apfelwein trinken, sistra ; er trinkt für sein Leben gern Apfelwein, un toull sistr a zo anezhañ, hemañ 'zo paotr ar sistr, ur bleiz sistr eo, un ever mat a sistr eo ; um Apfelwein bitten, sistra ; um Apfelwein Bittende(r), sistraer g., sistraerez b. ; Apfelwein einschenken, diskenn sistr er gwer, diskenn ur volennad sistr, diskenn ur werennad sistr ; jemandem Apfelwein einschenken, sistra u.b. ; der Apfelwein wird zäh, der Apfelwein wird ölig, der Apfelwein wird schleimig, eoulenniñ a ra ar sistr, eouliñ a ra ar sistr ; mein Apfelwein wird ölig, komañset eo va sistr da eouliañ, komañset eo va sistr eouliañ, krog eo va sistr da eouliañ ; der Apfelwein wird schwarz, duañ a ra ar sistr ; sich an der Oberfläche des Apfelweines bildende Kahlhefen, louedenn ar sistr b., blev war ar sistr str., gwele ar sistr g. ; auf der Hefe ruhender*

Apfelwein, sistr war e vamm g., sistr war e wele g. ; der Apfelwein hat Schimmel angesetzt, der Apfelwein ist schimmelig geworden, savet ez eus bleuñv war ar sistr, goleet a vleuñv eo ar sistr ; dieser Apfelwein wurde durch Abstich von der Hefe getrennt, ar sistr-mañ a zo diwar e vamm, ar sistr-mañ a zo diwar e wele ; Apfelwein klärt sich langsam, goustadik e tilav ar sistr ; geklärter Apfelwein, sistr dilavet g.

Apfelweinbrenner g. (-s,-) : poazher-sistr g.

Apfelweinessig g. (-s,e) : gwinégr sistr g.

Apfelweinindustrie b. (-) : sisrerezh g., ijinerezh ar sistr g.

Apfelweinkellerei b. (-,en) / **Apfelweinkelerei** b. (-,en) : sisrerezh b.

Apfelweingegend b. (-,en) : bro sistr b.

Apfelweinproduzent g. (-en,-en) : sistrer g.

Apfelweinsäufer g. (-s,-) : sistrialher g., toull-sistr g.

Apfelweintrinker g. (-s,-) : sisraer g.

Apfelwickler g. (-s,-) : [loen.] charlig g. [/iester charliged].

Aphagie b. (-) : [mezeg.] anlonk g.

Aphärese b. (-,n) : [yezh.] rakroc'h g., apoherezenn b., aferezenn b.

Aphasie b. (-) : [mezeg.] ankomzg., anlavarout g., simud g.

Aphasiker g. (-s,-) : [mezeg.] ankomzeg g. [/iester ankomzeien].

aphasisch ag. : [mezeg.] ankomzek, ankomzel.

Aphelium n. (-s) : [stered.] pellheolvan g., heolbellvan g., afelienn b.

Aphodill g. (-s,-e) : milad str., kenin g. ; gelber Aphodill, milad melen str.

aphon ag. : [mezeg.] anvouezhiek.

Aphonie b. (-) : [mezeg.] anvouezh g.

Aphorismus g. (-, Aphorismen) : aforism g., berrsturienn b., setañs b., berrlavarenn b., sturienn b., stor g., ger-stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., pennlavar g.

Aphrodisiakum n. (-s, Aphrodisiaka) : orgeteiaid g., louzoù orgedus g., P. louzoù kas c'hoant g.

aphrodisierend ag. / **aphrodisisch** ag. : orgeteiat, P. kas c'hoant.

Aphthe b. (-,n) : [mezeg.] burbu str., borb g., aftenn b. [/iester aftoù] ; ein Auftreten von Aphthen, un dispuilhad aftoù g., ur frapad aftoù g.

Aphthenseuche b. (-,n) : [mezeg.] terzhienn vurbuennek b., terzhienn aftus b., pore aftus g.

aphthös ag. : [mezeg.] aftus.

Aphthose b. (-) : [mezeg.] aftoz b.

apikal ag. : [mezeg.] kernel, a-gern, -kern.

Apikalknospe b. (-,n) : [iouza.] broñs penn g.

Apikalpol g. (-s) : [bev.] der Apikalpol der Zellen, blein kern ar ch'elligoù g.

Aplanat n. (-en,-en) / **Aplanat** g. (-s,-e) : [optik] aplaneteg g. [/iester aplanetegoù].

aplanatisch ag. : [optik] aplanetek ; aplanatische Abbildung, skeudenn aplanetek b.

Aplanatismus g. (-) : aplanetegzh b.

Aplasia b. (-) / **Aplasie** b. (-) : [mezeg.] angwe g.

aplasisch ag. : [mezeg.] angweel, angweek.

aplazental ag. : diblakenta, didorzhien ; aplazentales Tier, diblakenteg g. [/iester diblakenteged].

Aplomb g./n. (-s) : 1. dilentegezh b., hardizhañs b., hardizhder g., hardizhded b., hardizhegezh b., dijen g., difoutre g. ; 2. divrallded b., emfiziañs b., disaouzan g., dilentegezh b. ; 3. [dañs klasel] stabilder g., divrallded b.

Apnoe b. (-,n) : apne g.

Apnoetauchen n. (-s) : [sport] splujerezh war apne g.

Apnoetaucher g. (-s,-) : [sport] apneour g.

Apo b. (-) / **APO** b. (-) ; [berradur evit außerparlamentarische Opposition] emzav ar studieren e Miz Mae 1968 e Bro-Alamagn ar Ch'ornog g.

Apoabside b. (-) : [stered.] astrbellvan g.

APOCHROMAT g. (-en,-en) / **APOCHROMAT** n. (-s,-e) : [optik] apokromat g.

apochromatisch ag. : [optik] apokromatek.

Apodie b. (-) : [loen.] didroadegezh b.

apodiktisch ag. : 1. dizistro, dizistroadus, direndael, didabut, dreistdael, diarvarus, divrall, serzh, sonn evel ur roc'h ; 2. andizarbennadus, ... na c'heller ket dizarbenn, diflach, skarus, kendrec'hus, diciarbennus, anataus, ... na c'haller ket toullañ dindanañ, ... na c'haller ket diarbenn, didorrus, diarvar, diarvarus.

Apoenzym n. (-s,-e) : [bev.] apoenzim g.

Apodosis b. (-, Apodosen) : [yezh.] eilorad g., ategenn b.

apogam ag. : [iouza.] apogamek.

Apogamie b. (-) : [iouza.] apogamiezh b.

Apogäum n. (-s, Apogäen) : [stered.] douarbellvan g., pellvan g., mog g., apogeenn b. ; der Mond befindet sich im Apogäum, emañ al loar en he fellvan, emañ al loar en he mog.

Apokalypse b. (-) : 1. [relij.] Apokalips g. ; die Visionen der Apokalypse, gweledigezhioù an Apokalips ; 2. [dre skeud.] apokalips g., diskaridigezh b., gwallreuz g., reuz g., prendenn g., reuziad g., mougenn b., gourmet g., braouac'h g., spouron g., debaillh g.

Apokalyptik b. (-) : [relij.] 1. holl skridoù apokaliptek ls. ; 2. apokaliptouriezh b.

Apokalyptiker g. (-s,-) : [relij.] apokaliptour g.

apokalyptisch ag. : 1. [relij.] ... an Apokalips, apokaliptek ; 2. [relij.] apokaliptour ; 3. [dre skeud.] apokaliptek, foeltrus, distrus, dismantrus, dispennus, gwastus, drastus, gwallreuzus, reuzus.

Apokope b. (-,n) : [yezh.] losttroc'h g., apokopenn b., apokoptenn b.

apokopieren V.k.e. (hat apokopiert) : [yezh.] losttroc'h'añ.

apokopiert ag. : [yezh.] losttroc'h'et.

apokryph ag. : 1. [relij.] amwir, apokrif ; 2. [dre skeud.] fals, faos, diwir, diwirion, andiles.

Apokryph n. (-s,-en) / **Apokryphon** n. (-s, Apokrypha/Apokryphen) : [relij.] skrid apokrif g.

apolar ag. : [kimiezh] anvleinel ; apolares Ende, penn anvleinel g.

apolitisch ag. : dibolitikel, anpolitikel, na ruz na gwenn ; apolitische Einstellung, anpolitikerez g.

Apoll g. (-s/-) : [mojenn.] Apollon g.

apollinisch ag. : ... a denn da Apollon, apollinian.

Apollo g. (-s/-, -s) : [mojenn.] Apollon g.

Apolog g. (-s,-e) : fablenn skouerius b.

Apolet g. (-en,-en) : 1. difenner (Gregor) g., didamallour g., kantrezher g. ; 2. [relij.] apolet g. [/iester apologeted].

Apoletik b. (-) : [relij.] 1. difennouriez b., didamallouriez b. ; 2. apoletik b. ; konstruktive Apoletik, apoletik savel b., apoletik yaek b. ; destruktive Apoletik, apoletik diskar b., apoletik nac'hek b.

apoletisch ag. : 1. difennour, difenn, didamall, kantrezhus ; 2. [relij.] apoletek.

Apologie b. (-) : kantrezhadenn b., difennadenn b.

Apomorphin n. (-s) : [kimiezh] apomorfin g.

Aponeurose b. (-) : [korf.] lienstirenn b. ; Plantaraponeurose, lienstirenn ar sol b. ; Palmaraponeurose, lienstirenn ar palv b.

Aponeurosis epicranialis b. (-) : [korf.] kokenn lienstirennек b.
Aponeurosis palmaris b. (-) : [korf.] lienstirenn ar palv b.
Aponie b. (-) : [preder.] aponiezh b.
apophatisch ag. : [relj.] apofatek.
Apophthegma n. (-s, Apophthegmen / Apophthegmata) : lezenn b., sturienn b., stur g., ger-stur g., lavarenn-stur b., larvar-stur g., sturlavar g., krennlavarenn b., reolskrid g., sturreolenn b.
apophysär ag. : ... baleg.
Apophyse b. (-,n) : [korf., loen., louza., douarouriezh] baleg g.
apoplektisch ag. : [mezeg.] orc'hadek ; *apoplektischer Insult*, lamm-kalon g., taol-gwad g., arsav kalon g., droug-ar-moug g., orc'had empenn g., argrad g., darvoud gwazhiedel empenn g., DGE g., gwallzarvoud gwazhienn en empenn g., GGE g., gwadliñv empenn g., enfrou empenn g. [*liester enfraouioù empenn*] ; *Apoplexie beim Vieh*, vourlogod g.
Apoplex g. (-,-e) / **Apoplexie** b. (-,n) / **Apoplexia cerebri** b. (-) : [mezeg.] lamm-kalon g., taol-gwad g., arsav kalon g., droug-ar-moug g., orc'had empenn g., argrad g., darvoud gwazhiedel empenn g., DGE g., gwallzarvoud gwazhienn en empenn g., GGE g., gwadliñv empenn g., enfrou empenn g. [*liester enfraouioù empenn*] ; *Apoplexie beim Vieh*, vourlogod g.
Apoprotein n. (-s,-e) : apoprotein str./g.
Aporie b. (-,n) : [preder.] aporiezh b., poelldiaester g., poellbec'h g.
Aposiopese b. (-,n) : [retorik] ardav g.
Apostasie b. (-) : [relj.] dilez eus ar feiz kristen (Gregor) g., renavierezh g., nac'hidigezh b. ; *eine Apostasie vollziehen*, nac'h e feiz, nac'h e Zoue.
Apostat g. (-en,-en) : [relj.] nac'her-e-feiz g. [*liester nac'herien-o-feiz*], nac'her-e-Zoue g. [*liester nac'herien-o-Doue*], nac'her-e-vadezant g. [*liester nac'herien-o-badeziant*].
Apostel g. (-s,-) : [relj.] abostol g. [*liester ebestel, abostole*] ; Völkerapostel, abostol ar baganen g.
Apostelamt n. (-s, ämter) : [relj.] abostoliezh b.
Apostelbrief g. (-s,-e) : [relj.] abostol g. ; *die Apostelbriefe*, ližherou an ebestel ls., an abostolou ls.
Apostelfürst g. (-en) : *der Apostelfürst Petrus*, sant Pêr, priñs an ebestel g.
Apostelgeschichte b. (-,n) : [relj.] *die Apostelgeschichte*, Oberou an Ebestel hervez sant Lukaz ls., an Aktou ls.
Apostelkreuz n. (-es,-e) : rod-heol b., kroaz-rod b.
Apostelkuchen g. (-s,-) : [kegin.] briochenn b., [Bro-Leon] pastež g.
a posteriori Adv. : a posteriori, a-c'houdevezh, goudevezh, er goudevezh, war-lerc'h, goude arnodiñ, goude an arnodad.
Apostille b. (-,n) : 1. [gwir] apostilhenn b. ; *die Haager Apostille*, apostilhenn Den Haag b. ; 2. marznotenn b.
Apostolat n./g. (-s,-e) : [relj.] 1. [ober] abostolerezh g. ; 2. [karg] abostoliezh b.
Apostolikum n. (-s) : [relj.] simbol an Ebestel g., kredenn an Ebestel b., ar gredo b.
apostolisch ag. : [relj.] abostolik, abostolek ; *der Apostolische Stuhl*, ar sich abostolik g., ar sichenn abostolik b., ar Sez-Santel b., sez ar bibien g., kador sant Pêr b. ; *das Apostolische Glaubensbekenntnis*, simbol an Ebestel g., kredenn an Ebestel b., Kredo b. (ar Gredo) ; *der Apostolische Vikar*, ar vikel abostolek g. ; *Apostolischer Nuntius*, noñs abostolek g. ; *Apostolische Präfektur*, prefedelezh abostolek b. ; *Apostolischer Präfekt*, prefed abostolek g.

Apostolizität b. (-) : [relj.] abostolegezh b.
Apostroph g. (-s,-e) : [yezh.] virgulenn-grec'h b., skrab g., soc'h g.
apostrophieren V.k.e. (hat apostrophiert) : 1. lakaat ur virgulenn-grec'h da, lakaat ur skrab da ; 2. menegiñ, rakvenegiñ, ober meneg eus, ober anv eus, lavaret anv diwar-benn, ober keal eus, reiñ keal eus, envel, ober dave da, kounaat, tintal, toullañ eus, trinkañ ur ger [diwar-benn udb], reiñ koun eus, ober koun eus ; 3. doareañ, adanviñ, ober [eus u.b. udb] ; *jemanden als Ignoranten apostrophieren*, ober un diouizieg eus u.b. ; 4. komz gant respet ouzh u.b., kaozeal gant doujañs ouzh u.b., mont gant azaaouez ouzh u.b.
Apotheke b. (-,n) : apotikerezh b., ti an apotiker g., ti al louzaouer g., stal-apotiker b. ; *Notdienstapotheke*, *Apotheke mit Bereitschaftsdienst*, apotikerezh diouzh tro b.
apothekenpflichtig ag. : da gaout en un apotikerezh nemetken, gwerzhet en apotikerezhioù hepken.
Apotheker g. (-s,-) : apotiker g., louzaouer g.
Apothekergewicht n. (-s,-e) : pouez munut g.
Apothekerwaage b. (-,n) : bindedou ls.
Apothema n. (-s,-themata) : [mat.] apotem g.
Apotheose b. (-,n) : 1. douedadur g. ; 2. kanmeul g., kanmeulerezh g., kanmeuladur g., meuleudigezh b., meuleudi b., uhelvruderezh g. ; 3. [diwezh ur pezh-c'hoari] boked g.
Appalachen ls. : *die Appalachen*, an Appalachoù ls.
Appalachen- : ... an Appalachoù.
appalachisch ag. : appalachek ; *appalachisches Relief*, torosennadur appalachek g.
Apparat g. ([e]s,-e) : 1. ardivink g., mekanik g., benveg g., gwikefre b., ijin g., ijinenn b., ostih g. ; 2. [dre skeud.] *kritischer Apparat eines Textes*, *textkritischer Apparat*, notennaoueg b. ; 3. benvegadur g., reizhadi b., organ g. ; *Parteapparat*, aozadur ur gostezenn bolitikel g., holl organoù ur gostezenn bolitikel ls., framm a-bezh ur gostezenn bolitikel g., benvegadur ur strollad politikel g. ; *der Wirtschaftsapparat*, an aozadur armerzhel g. ; *der Justizapparat*, ar benvegadur barn g. ; *der Verwaltungsapparat*, ar benvegadur amaezhiañ g., ar benvegadur melestrin g. ; 4. [korf.] benvegad g., organ g. ; 5. [pellgomz] pellgomzer g. ; *wer ist am Apparat ?* piv 'zo er penn all ? ; 6. [mezeg.] steudell b. ; *orthopädischer Apparat*, steudell korfeeunañ b. ; *Immobilisationsapparat*, steudell stabilaat b. ; *mit Apparaten versorgen*, *mit einem Apparat versorgen*, steudellañ ; 7. [bred., Freud] *psychischer Apparat*, *seelischer Apparat*, benvegad bred g.
Apparatebau g. (-s) : mekanikerezh g., treloc'herez g.
Apparatemedizin b. (-) : mekanoterapiezh b.
Apparatschik g. (-s,-s) : aparatchik g. [*liester aparatchiked*], apparatchik g. [*liester apparatchiked*].
Apparatur b. (-,en) : aveadur g., benvegadur g. ; [mezeg.] *orthodontische Apparatur*, steudell denteeunañ b.
Appartement n. (-s,-s) : 1. [leti] heuliad kambroù g., heuliad g. ; 2. ranndi b. ; *ein Appartement*, ur c'hambroù g., ur ranndi b.
Appel g. (-s, Äppel) : [Bro-Alamagn an norzh] aval g. [sellit ouzh **Äppel**].
Appell g. (-s,-e) : 1. galv g., galvadenn b. ; *an jemanden einen Appell richten*, gelver u.b. da ober udb, ober ur c'halvadenn d'u.b., goulenn sikour digant u.b. ; [istor] *Appell vom 18. Juni*, galv de Gaulle da genderc'hel gant ar stourm g., galv an 18 a viz Mezheven 1940 g. ; *auf seinen Appell hin*, war e c'halv ; 2. galvadeg b., galv g. ; *beim Appell fehlen*, bezaañ diank d'ar c'halvadeg ; *zum Appell antreten*, mont d'an engalv, mont d'an engalvadeg, en em vodañ evit ar c'halvadeg, mont war-renk

evit ar c'halvadeg ; *er ist nicht zum Appell angetreten*, emaň diank ; *keiner fehlte beim Appell*, nikun ne vanke d'ar c'halvadeg ; *den Appell abhalten*, ober ar galv ; **3.** skrid-galv g., paper-galv g.

Appellant g. (-en,-en) : [gwir] engalver g.

Appellation b. (-, -en) : [Bro-Suis, gwir] engalv g.

Appellationsgericht n. (-s,-e) / **Appellationsgerichtshof** n. (-s,-höfe) : [gwir] lez-varn galv b., lez-engalv b., lez azgwelout b. ; *im Rechtsbereich des Appellationsgerichts*, e dalc'h al lez engalv ; *das gehört zum Rechtsbereich des Appellationsgerichts*, das fällt in den Rechtsbereich des Appellationsgerichts, e dalc'h al lez engalv emaň ar prosezmäň.

Appellativ n. (-s,-e) : [yezh.] apelativ g.

appellieren V.gw. (hat appelliert) : *an die Solidarität mit der dritten Welt appellieren*, ober ur c'halvadenn evit skoazellaň an Trede Bed ; *an jemandes Gefühle appellieren*, mont d'u.b. dre e galon, ober ur c'halvadenn da galon u.b.

Äppelkahn g. (-s,-kähne) : *alter Äppelkahn*, kozh bag vrein b., kozh penton g., skuit g., skuitenn b., silwinkenn b., kokedig g., krogenn ourmel b., bag c'hadal b., bag lespos b.

Appendix¹ g. (-/es, Appendizes/-e) : apendiks g., stagadenn b.

Appendix² b. (-, Appendices) : [korf.] *Appendix vermiformis*, divilhenn ar sac'henn b., divilhenn brefivek b., divilhenn ar vrouzellenn-dall b., preñvenn b., lostennig ar vrouzellenn-dall b. ; *Appendix epididymis*, divilhenn an argell b.

Appendizitis b. (-, Appendiziten) : [mezeg.] divilhennfo g., apendikit g., tanijenn ar vrouzellenn-dall b., gwentl mut g., tanijenn-breñvenn b., laerez-vut b. ; *akute Appendizitis*, gwaskad divilhenn g., gwaskad apendikit g.

Appenzell n. (-s) : [Bro-Suis] **1.** kér-Appenzell b., Appenzell b. ; **2.** kanton Appenzell g.

Appertisation b. (-) : apertadur g., apertaat g.

appertisieren V.k.e. (hat appertisiert) : apertaat.

Apperzeption b. (-) : **1.** [predr., Leibniz] spisverzerezh g. ; **2.** [bred., mezeg.] erzalc'herez g., erzalc'hériñ g. ; *thematischer Apperzeptionstest*, prouad ezvannaň temek g., prouad ezvannaň dodennek g.

apperzeptiv ag. : [bred., mezeg.] erzalc'hel.

Appetit g. (-s) : ilboued g., c'hoant debriň g., goust g., naon g., differ g., P. debron jave g. ; *Appetit haben*, bezaň ilboued gant an-unan, kaout ilboued, kaout naon, bezaň digor bras e galon, bezaň digor e skrin, bezaň digor e straed, debriň c'hwek, debriň kreñv, kavout mat e voued, bezaň yac'h ar galon gant an-unan ; *mit gesundem Appetit essen*, debriň kalonek, debriň a-greiz-kalon, debriň naonek, debriň dibismig, debriň sasun, debriň c'hoantek, debriň c'hwek, debriň a galon zigor, debriň gant kalon zigor, debriň a galon yac'h, debriň gant differ, mont a galon yac'h war ar boued, mont a galon yac'h d'e voued, debriň a galon vat, kavout mat e voued, kavout blaz gant e voued, kaout goust, kavout mat e geusteurenn, bezaň a-zevri gant e bred, gouzout pakaň e voued, pegaň war ar boued, tennaň mat d'e damm, bezaň digor e straed, bezaň digor e galon, pakaň boued, debriň a-leizh e zent ; *er hat einen gesunden Appetit*, hennezh a oar pakaň e voued, hennezh a zo yac'h e galon, hennezh a zo digor e galon, hennezh a ya a galon yac'h war ar boued, hennezh a zo digor e straed, hennezh a ya a galon yac'h d'e voued, hennezh a gav mat e voued, hennezh a zo kreñv war ar chaokat, debriň a ra ken a ra, ur malouer mat en deus, hennezh a ra kof bras, pilat a ra boued a-c'hoari-gaer, hennezh ez a brav a-walc'h e voued gantaň, nag e vez debret c'hwek e voued gantaň ! ; *keinen*

Appetit haben, bezaň serret e galon, bezaň kollet an debriň gant an-unan, bezaň kollet ar c'hoant debriň gant an-unan, bezaň sinac'h, bezaň signac'h ; *er bekommt wieder Appetit*, dont a ra ilboued dezhaň en-dro, un tammig goust a zo deuet dezhaň en-dro ; *ohne Appetit essen*, pismigaň, pismigaň e voued, bezaň serret e galon, taňva e voued gant begig e dead, mouzhaň ouch ar boued, ourzal ouch e voued, ober begoù ouch ar boued, debriň gant nebeut a c'houst, chom da vlasaat ur meuz bennak, na zont don e zent e-barzh, pitouilhat, tramouilhat e voued, pignotat, pigosat, P. damantin d'e naon ; *guten Appetit !* kalon vat deoc'h ! diskenn mat deoc'h ! taol vat deoc'h ! sachit ganeoc'h ! krogit e-barzh ! skoit e-barzh ! debit a galon zigor ! debit a galon vat ! debit a galon yac'h ! merenn (lein, koan h.a.) vat ra vezzo ! ; *die Mutter bekam Appetit auf Äpfel*, ar vamm he doa bet ur c'hoantadenn avalou ; *Appetit auf Sex*, c'hoant revel g., c'hoantad revel g., c'choantegezh revel b., c'choantegezhioù ls., friantiz b., libido b., c'hoant fouzhaň g., c'hoant maouez g., c'hoant plac'h g., c'hoant paotr g., c'hoant gwaz g., orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., kastr ar c'hig g., c'hwiti, goudig, c'hoant friko fourch g. ; *meiner Freundin ist der Appetit auf Sex vergangen*, va dousig koant a zo aet ar friantiz diouti ; *Appetit erregen*, den Appetit anregen, bezaň ilbouedus, bezaň naonus, degas ilboued, degas c'hoant debriň, tommaň ar c'hoant debriň, reiň goust da zebriň, divouedaň ar c'hof, digeriň ar galon, reiň digor d'ar galon, digeriň ar skrin, degas naon, reiň (degas) c'hoant debriň, hilligaň ar staon ; *unbändiger Appetit*, lontegezh b., skloufoni b., kloukerezh g., gloutoni b., marlonkerezh g., marlonkter g., marlonkted b., marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., naonegezh b., naon ruz g., naon du g., naon-ki g., naon bleiz g., naon rankles g., morserezh g. ; *seinen Appetit zügeln*, renabliň gant e voued ; *den Appetit verlieren*, koll ar debriň, koll ar c'hoant debriň ; *jemandem den Appetit verschlagen*, jemandem den Appetit verderben, terriň e c'hoant debriň d'u.b., terriň e ilboued d'u.b., dic'houstiň u.b., divlazaň u.b., dic'hoantaat u.b. da zebriň / lemel ar c'hoant debriň digant u.b. / reiň heug (doñjer) d'u.b. / degas heug (regred) d'u.b. (Gregor), serriň kalon u.b. ; *ich möchte Ihnen dabei den Appetit nicht verderben*, lavarout a ran an dra-se gant respet d'ar boued benniget-mañ ; *er macht ihm damit Appetit*, emaň o lakaat c'hoant da sevel ennaň, emaň o lakaat c'hoant e-kichen ezhomm ; [kr-] der Appetit kommt beim (mit dem) Essen, a) o tebriň e teu ar c'hoant debriň, an debr a zegas c'hoant debriň, tammoù bihan hag allies a garg ar c'hof ha pa ve diaes ; b) [dre skeud.] seul vui en deus an den seul vui e fell dezhaň kaout - seul vui, seul c'hoazh - kalon an den a zo c'hoantus - n'o deus ket hanter Morse - ro un troad dezhaň hag e truflo tri all.

appetitanregend ag. : ilbouedus, blizin, friant, ... a domm ar c'hoant debriň, ... a ro goust da zebriň, ... a zivoued ar c'hof, ... a zigor ar galon, ... a ro digor d'ar galon, ... a zegas naon, ... a ro (a zegas) c'hoant debriň, ... a hillig ar staon, naonus ; *appetitanregend sein*, digeriň ar galon.

Appetithäppchen n. (-s) : pismigerezh g., lipaj g., abuzetez b., P. kaoc'herez g., skarzh-dent g.

appetithemmend ag. : ... a dorr ar c'hoant debriň, torr-ilboued, ... a serr ar galon, torr-naon.

appetitlich ag. : ilbouedus, friant, blizin, ... a domm ar c'hoant debriň, ... a ro goust da zebriň, ... a zivoued ar c'hof, ... a zigor ar galon, ... a ro digor d'ar galon, ... a zegas naon, ... a ro (a zegas) c'hoant debriň, ... a hillig ar staon, naonus ; *etwas appetitlich finden*, kavout blaz gant udb., bezaň udb da c'houst an-unan (diouzh goust an-unan), reiň udb goust d'an-unan d'e zebriň ; *das nicht appetitlich*, ur vogedenn a sav diwar ar

meuz-se ! ; das sieht nicht gerade appetitlich aus, rukunus a-walch eo da welet.

appetitos ag. : diilboued, disnaonek, sinac'h, signac'h, serret e galon dezhañ, kollet an debriñ gantañ, [mezeg.] anilbouedek.

Appetitlosigkeit b. (-) : anilboued g., diilboued g., disnaon g.

Appetizer g. (-s,-) : [mezeg.] ilboueder g. [/iester ilbouederiou], brouder ilboued g. [/iester brouderiou ilboued], atizer ilboued g. [/iester atizeriou ilboued], enaouer ilboued g. [/iester enaoueriou ilboued]

Appetitzügler g. (-s,-) : torr-ilboued g., torr-naon g.

applanieren V.k.e. (hat applaniert) : kompezañ, planaat.

applaudieren V.k.e. (hat applaudiert) : jemanden applaudieren, strakal e zaouarn d'u.b., tarzhañ e zaouarn d'u.b., stlakañ e zaouarn d'u.b., stlakadegañ u.b.

V.gw. (hat applaudiert) : strakal (stlakañ, strakañ, tarzhañ) e zaouarn, stlakadegañ ; kaum tritt er auf und schon beginnt der Saal zu applaudieren, trawalc'h e vez dezhañ mont war al leurenn evit ma krofge an dud er sal da strakal o daouarn, n'en devez nemet mont war al leurenn d'ober evit ma strakfe an dud er sal o daouarn, an disterañ ma ya war al leurenn e krog an dud da strakal o daouarn, kregiñ a ra an dud da strakal o daouarn ken gwelet anezhañ o vont war al leurenn.

Applaus g. (-es,-e) : strakadeg daouarn b., stlakadeg daouarn b., strak-daouarn g. ; *stürmischer Applaus*, strakadeg daouarn da vezevenniñ ar pennoù b., strak-daouarn fonnus g., youc'hadennoù a-leizh korzenn ha strakadeg daouarn entanet, youc'hadennoù tanijennet ls., strakadeg daouarn ha youc'hadennoù forzh pegement, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-ken, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-kenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù kenañ-kenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken na foeltr, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù mui-pegen-mui, strakadeg daouarn forzh pegement ha youc'hadennoù a-leizh korzenn.

Applet n. (-s,-s) : [stlenn.] arload g., goulev arloañ g., prestiant g., meziant arloañ g.

Applikation b. (-,en) : 1. arver g., implij g., ober g., uz g. ; 2. dedalvezadur g., dedalvezad g. ; 3. arloadur g., arload g. ; 4. [stlenn.] arload g., goulev arloañ g., prestiant g., meziant arloañ g. ; 5. [disprede] aket g.

applizieren V.k.e. (hat appliziert) : 1. arverañ, implijout, implij, ober implij eus, ober implij a, ober implij gant, ober implij diouzh, ober gant, ober arver eus, ober arver a ; 2. arloañ, ledañ ; Sprühgerät zum Applizieren von Kupfersulfat, sulfaterez b. [/iester sulfatereziou] ; 3. [dilhad.] gwriat ; Verzierungen applizieren, gwriat kinkladurioù war ur pezh dilhad ; 4. stagañ, pegañ ; 5. [mezeg.] jemandem eine Arznei applizieren, reiñ ur remed d'u.b., diounit ur remed d'u.b., reiñ ul louzoù d'u.b., medisiniñ u.b., louzaouiñ u.b. ; jemandem eine Spritze in den Unterarm applizieren, ober ur bikadenn d'u.b. en e arvrec'h, ober ur pik d'u.b. en e arvrec'h, pikañ arvrec'h u.b. ; jemandem eine psychoanalytische Behandlung applizieren, ren ur bredelfennerez war u.b.

Applikatur b. (-,en) : [sonerez] bizverkadur g.

Appoggiatur b. (-, Appoggiaturen) / **Appoggiatura** b. (-, Appoggiaturen) : [sonerez] notenn vresk b., breskenn b.

apportieren V.k.e. (hat apportiert) : [chas, hemolc'h] degas.

Apposition b. (-,en) : [yezh.] kenlakadenn b., kenlakadur g., lezger g. ; *enge Apposition*, lezger g. ; *weite Apposition*, lezgerienn b.

apprehendieren V.k.e. (hat apprehendiert) : [preder.] dec'havaelañ.

Apprehension b. (-,en) : 1. intent kentizek g., meizañ kentizek g., dec'havael g., dec'havaelañ g. ; [preder.] *Apprehension und Verstand*, dec'havaelañ und kengavaelañ ; 2. brizaon g., damaon g., doan b., balc'heg g., prediri b.

apprehensiv ag. : 1. [preder.] dec'havaelek ; 2. doanik, balc'hek.

Appreteur g. (-s,-e) : kaoter g.

appretieren V.k.e. (hat appretiert) : [gwiad.] ampezañ, kaotañ, strogañ ; *Leinen appretieren*, kaotañ lien ; *Garn appretieren*, kaotañ neud.

Appretur b. (-,en) : [gwiad.] 1. ampez g., kaot g., pask g. ; die Appretur nehmen, diampezañ, digaotañ ; 2. aoz b./g., aozadur g., ficherezh g.

Approval b. (-,en) : 1. asant g., aotre g., darbenn g. ; 2. aotre da voullañ g., aotreadur g. ; 3. degemeridigezh en urzh ar vezeged b., degemeridigezh en urzh an apotikerien b.

approbativ ag. : [bred.] kemmouezh, kemmouezhius.

Approbativität b. (-) : [bred.] kemmouezhiusted b.

approbieren V.k.e. (hat approbiert) : 1. aotren ; [relij.] ein Buch approbieren, aotren ul levр ; 2. degemer en urzh ar vezeged, degemer en urzh an apotikerien.

approbiert ag. : 1. ezel eus urzh ar vezeged g., ezel eus urzh an apotikerien g. ; 2. von der kirchlichen Obrigkeit approbiert, nihil obstat, aotreet gant pennadurezhioù an lliz.

Approximant g. (-en,-en) : [yezh.] kensonenn dre dostaat b.

Approximation b. (-,en) : [mat.] arnesad g., arnesadur g., arnesaat g.

approximativ ag. : peutzost, peuznes, tostik, arnesadek, diwar-dro, nesaet, brasjet, brasprizet, amresis, amspis, amstrizh ; *approximative Zahl*, sifr diwar-dro g.

Adv. : war-dost da ..., tost da ..., ... tost-da-vat, tostik da ..., e-tro ..., damdost da ..., kazi ..., a-rez da ..., bordik ..., war vordik ..., peuzvat ..., sa ..., lod a ..., ... tamm-pe-damm, hogos ..., hogozik ..., ... war-bouez nebeut, ... war-bouez nebeut a dra, ... war-nes nebeut a dra, ... war nebeut a dra, ... war vetek nebeut, ... war-hed nebeut, kichenik ..., ... prestik, ... war un nebeud, ... war-vete nebeut, ... war nemeur a dra, ... a-hed bihan dra, ... war 'n hed un dra bennak, war-dro ..., ... pe dost, ... pe distik, ... pe war-dro, ... pe evel-se, ... pe kalz ne fell, ... well-wazh, ur ... bennak, e-ser ...

approximieren V.k.e. (hat approximiert) : arnesaat, braskontañ, brasjediñ, brasprizañ ; *den Schaden approximieren*, stadañ ar freuz, prizañ ar freuz.

aprägnatisch ag. : [bred.] angwerch'hadek.

Aprägnatismus g. (-) : [bred.] angwerch'hadegezh b.

Apraktiker g. (-s,-) : [mezeg.] andigoneg g. [/iester andigoneien].

apraktisch ag. : [mezeg.] andigonel, andigonek ; *apraktische Störungen*, strafuilhoù andigone l.

Apraxie b. (-,n) : [mezeg.] anoheriañ g., andigon g. ; *Apraxien*, strafuilhoù andigone l.

Après-Ski n. (-,s) : 1. diduelloù kinniget goude un devezh skiañ l. ; 2. [dilhad] botbez feuret b., goudeski g.

Aprikose b. (-,n) : abrikez str., brikez str.

Aprikosenbaum g. (-s,-bäume) : gwez-abrikez str., gwez-brikez str., abrikezenn b., brikezenn b.

Aprikosenhälfte b. (-,n) : jod abrikez b. [/iester jodoù abrikez].

Aprikosenmarmelade b. (-) : [kegin.] koñfitur abrikez g.

April g. (-s,-e) : Ebrel g., miz Ebrel g. ; *der erste April*, kala-Ebrel g., deiz kala-Ebrel g., kala miz Ebrel g., pesk-Ebrel g., ar pesk-Ebrel g., devezh ar pesk-Ebrel g. ; *am ersten April*, da gala-Ebrel, gant kala-Ebrel ; *von Dezember bis Ende April*,

adalek Kerzu betek Ebrel echu ; *jemanden in den Aprilschicken*, tapout u.b. d'ar pesk Ebrel, tapout u.b. da besk Ebrel.
April- : ebrelek, ... Ebrel.
Aprilglocke b. (-,-n) : [louza.] fœon str., jonkilhez str., boked laezh-ribot g., roz-kamm melen str.
Aprilscherz g. (-es,-e) : pesk Ebrel g., kogig Ebrel g.
Aprilwetter n. (-) : kaouadoù Miz Ebrel ls., kontelloù Miz Ebrel ls., morzholioù Miz Ebrel ls. ; [krennlavarioù : Ebrel gant e gontelloù a gign ar saout hag al leueoù, Miz Ebrel gant e vorzholioù a zo ken gwazh hag an Ankoù, Miz Ebrel gant e vorzholioù a lazh al leueoù en o mammou, Miz Ebrel strizhennek a lazh an ebeul hag ar gazeg] ; [tro-lavar] *Weibergunst ist wie Aprilwetter*, karantez ar merc'hed a zo e-giz ar pell, pa soñjer nebeutañ ez a gant an avel - biskoazh chañs vat n'eus bet o karet ar merc'hed - a-viskoazh ez eus bet lavaret n'eus chañs vat ebet o karet ar merc'hed - karet ar merc'hed a denn peurviañ da wall fin - ar merc'hed a dro ken buan.
a priori Adv. : a priori, a-gentouez, diouzhu-kaer, diouzhu-dak, a-benn-kaer, rag-eeun, raktal, diwar blaen ha barr, kent arnodiñ, a-raok an arnodad.
apriorisch ag. : [preder.] agentouezel.
Apriorismus g. (-) : [preder.] agentouezouriez b.
Apriorist g. (-en,-en) : [preder.] agentouezour g.
aprioristisch ag. : [preder.] agentouezour.
apropos Adv. : 1. p'emaon ganti, p'emaomp ganti, betek p'emaon ganti, betek p'emaomp ganti ; 2. *apropos* ..., p'emaon gant ..., p'emaomp gant ..., betek p'emaon gant ..., betek p'emaomp gant ...
aprotisch ag. : [kimiezh] anprotonek.
Aprotischsein n. (-s) : [kimiezh] anprotonegezh b.
aprotonisch ag. : [kimiezh] anprotonek.
Apside b. (-,-n) : 1. [tisav.] adreñv-keur g., penn-chantele g. ; 2. [stered.] eizhaman g., apsid g.
Apsidenlinie b. (-,-n) : [stered.] ahel an eizhamanoù g., ahel an apsidouù g.
Apsis b. (-, Apsiden) : [tisav.] adreñv-keur g., penn-chantele g.
Apsiskalotte b. (-,-n) : [tisav.] lost-forn g.
apter ag. : [loen.] diaskell, dieskell.
Apyrexie b. (-,-n) : [mezeg.] diderzhienn b., angwrester g.
Aquädukt g. (-[e]s,-e) : pont-dour g., dourbont g., pont-kanol g.
Aquakultur- : ... dour, ... mor, dour-, mor-.
Aquakultur b. (-) : dour'hounezerezh g.
Aquakulturbauer g. (-n/-s,-n) : dourc'hounezer g.
Aquakulturunternehmen n. (-s,-) : douratant g., atant-mor g., moratant g.
Aquamarin g. (-s,-e) : maen-dour-mor g.
aquamarinblau ag. : glas-dour-mor.
Aquanaut g. (-en,-en) : danvoraer g.
Aquaphobie b. (-) : [mezeg., bred.] dourarur g., arur an dour g. ; von *Aquaphobie* Betroffener, dourarureg g. [iester dourarureien] ; die *Aquaphobie* betreffend, dourarurel, dourarurek.
Aquaplaning n. (-s) : [kirri-tan] rikladenn war ur pallennad dour b., riklañ war ul lennad dour g., riklañ war dour a ballenn g., riklañ war ur pallennad dour g.
Aquarell n. (-s,-e) : dourlivadur g.
Aquarellfarbe b. (-,-n) : dourliv g.
aquarellieren V.gw. (hat aquarelliert) : dourlivañ.
Aquarellmaler g. (-s,-) : dourlivour g.
Aquarellmalerei b. (-,-en) : dourlivadur g., dourlivañ g.
Aquarium n. (-, Aquarien) : lestr-pesked g., doureg b., akwariom g.

Aquatinta b. (-, Aquatinten) : akwatint b.
Äquationsteilung b. (-) : [bev.] mitoz atalus g.
Äquativ g. (-s,-e) : [yezh.] kevrez g., troad ekwativel b., troad hañvalaat b.
Äquator g. (-s) : keheder g., linenn ar gedevez b., linenn ar c'heheder b., roudenn-an-heol b., linenn-an-heol b., gouriz ar bed g. ; *thermischer Äquator*, keheder termek g. ; den Äquator passieren, treuziñ ar c'heheder ; die Tropen liegen auf beiden Seiten des Äquators, a bep tu eus ar c'heheder emañ an trovanou ; der Staat Ecuador liegt am Äquator, emañ Bro-Ecuador war linenn ar c'heheder ; *Himmelsäquator*, keheder oableg g.
äquatorial ag. : kehederel, ... ar c'heheder ; äquatoriales Milieu, metou kehederel g. ; [stered.] äquatoriale Montierung, lunedenn gehederel b., kehederell b.
Äquatorialklima n. (-s) : hinad kehederel b., hin gehederel b.
Äquatorialwald g. (-s,-wälde) : koadeg kehederel b.
Äquatorialwulst g. (-es,-wülste) / b. (-,-wülste) : [stered.] bourled kehederel g.
Äquatortaufe b. (-,-n) : kentañ tremenidigezh ar c'heheder b., kentañ tremenidigezh al linenn b. (Gregor), kentañ tremenidigezh linenn ar c'heheder b.
Aquavit g. (-s,-e) : akwavit g.
Aquifer g. (-s) : [douarouriez] doureg g. [iester douregoù].
Äqui- : keit-, ken-, kev-.
äquidistant ag. : keitpell, keit-ha-keit.
Äquidistanz b. (-,-en) : keitpellder g.
Äquilibrist g. (-en,-en) : silwinkad g. [iester silwinkaded / silwinkidi].
äquimolar ag. : [kimiezh] keitvol.
Äquimolekularität b. (-) : [kimiezh] keitvol g.
äquinoktial ag. : kedezel, ... ar gedevez.
Äquinoktialgegenden ls. : broioù ar gedevez ls.
Äquinoktialjahr n. (-s,-e) : bloaz kedezel g.
Äquinoktiallinie b. (-) : linenn ar gedevez b.
Äquinoktialstunde b. (-) : eur gedezel b.
Äquinoktium n. (-s, Aquinoktien) : kedezel b., keidel b.
Äquipartition b. (-) : [fizik] keitdasparzh g.
Äquipartitionstheorem n. (-s) : [fizik] delakadenn keitdasparzh ar gremm b.
äquipollent ag. : [preder.] kevarzh.
Äquipollenz b. (-) : [preder.] kevarzhder g.
äquipotential ag. / äquipotenzial ag. : keitvarr.
Aquitanien n. : Akitania b.
äquivalent (+ dat.) ag. : par da, kevatal da (ouzh, gant), keittalvoudek gant, kendalvoudek, kendalvoud, kevelep (da, gant) ; sie sind äquivalent, talvezout a ra an eil kement hag egile, kendalvoud int, par int an eil d'egile.
Äquivalent n.(-s,-e) : kevatal g., keittalvoud g., par g., keveleb g. [iester kevelebed] ; [yezh.] Äquivalent eines Wortes, Äquivalent eines Ausdrucks, kenster g. ; [mezeg.] Ventilationsäquivalent, Atemäquivalent, kevatal gwentadurel g. ; [fizik] mechanisches Wärmeäquivalent, kevatal treloc'hel ar wrez g.
Äquivalentdosis b. (-,-dosen) : [fizik] höchstzugelassene Äquivalentdosis, keittalvoud ar c'hemantad uhelañ degemerus g.
Äquivalentkonzentration b. (-,-en) : [kimiezh] feur reolded un dileizhenn g.
Äquivalenz b. (-,-en) : kevatalder g., keittalvoud g., pader g. ; logische Äquivalenz, formale Äquivalenz, kevatalder logik g., kevatalder reizhpoulloniezhel g.

Äquivalenzklasse b. (-,-n) : [mat.] dere kevatalder g. ; Vertreter einer Äquivalenzklasse, Repräsentant einer Äquivalenzklasse, derc'haller g. [*lester* derc'halleriou] ; Repräsentation einer Äquivalenzklasse, derc'halladur g. ; eine Äquivalenzklasse vertreten, eine Äquivalenzklasse repräsentieren, derc'hallañ.

Äquivalenzrelation b. (-) : keñver a bader g.

Ar n. (-s,-e) : arad g., ar g. ; *drei Ar*, tri ar ls. ; etwa vier Ar, ul lodenn-var b.

Ara g. (-s,-s) : [loen.] ara g. [*lester* araed].

Ära b. (-, Ären) : hoalad g., amzervezh g., marevezh g., oadvezh g., aodvezhiad g. ; die christliche Ära, an hoalad kristen g., ar marevezh kristen g., an amzervezh kristen g.

Araber g. (-s,-) : 1. Arab g. ; 2. [loen.] marc'h arab g. [*lester* kezeg arab].

arabesk ag. : rikamanet, tortigellet, gweadennet.

Arabeske b. (-,-n) : arabeskenn b.

Arabica-Kaffee g. (-s) : 1. [kegin.] arabika g., kafe arabika g. ; der ausgezeichnete Geschmack des Arabica-Kaffees, der vorzügliche Geschmack des Arabica-Kaffees, gwellentez ar c'hafe arabika b., madelez kruel ar c'hafe arabika b., vertuz kruel ar c'hafe arabika g./b. ; 2. [louza.] kafeenn arabika b., gwez-kafe arabika str.

Arabien n. (-s) : Arabia b.

arabisch ag. : arab, [yezh.] arabek ; arabische Ziffern, sifrou arab ls., sifrou berr ls. / sifrou Indez ls. (Gregor) ; arabisches Gummi, gom Arabia g., gom arabek g. ; [istor, polit.] die Vereinigten Arabischen Emirate, an Emirelezhiou Arab Unanet ls., an Emirelezhiou ls. ; der arabische Frühling, an nevezamzer arab b. ; [tisav] arabischer Bogen, gwareg houarn-marc'h b., gwareg en houarn marc'h b.

Arabisch n. : [yezh.] arabeg g.

arabischsprachig ag. : arabek.

Arabischsprachige(r) / Arabischsprechende(r) ag.k. g./b. : arabeger g., arabegerez b.

arabisieren V.k.e. (hat arabisiert) : arabekaat.

Arabisierung b. (-) : arabekadur g., arabekaat g.

Arabismus¹ g. (-, arabismen) : [yezh.] arabegadur g.

Arabismus² g. (-) : [polit.] arabouriez b.

Arabist g. (-en,-en) : [yezh.] arabegour g.

Arabistik b. (-) : [yezh.] studioù an arabeg ls.

Arabität b. (-) : arabegezh b.

Arachisnuss b. (-, -nusse) : [louza.] kraoñ-marmouz str., kakaouetez str., pistachenn-douar b., arachidez str., arachidenn b. [*lester* arachidoù].

Arachnide b. (-,-n) : [loen.] araknidenn b. [*lester* araknided, araknid].

Arachnoidea b. (-) : [korf.] kevnidegenn b.

Arachnologe g. (-n,-n) : araknidour g.

Arachnologie g. (-n,-n) : araknidouriez b.

Aragonien n. (-s) : Aragon b.

Aragonier g. (-s,-) : Aragonad g.

ragonisch ag. : aragonat, ... Aragon.

Aral-See g. (-s) : der Aral-See, Mor Aral g.

Aramäer g. (-s,-) : Aramean g.

aramäisch ag. : [yezh.] arameek.

Aramäisch n. : [yezh.] arameeg g. ; das Aramäische, an arameeg g.

Aramid n. (-s,-e) : [kimiezh] aramid g.

Araneologe g. (-n,-n) : kevnidour g.

Araneologie g. (-n,-n) : kevnidouriez b.

Ärämometer n. (-s,-) : areometr g., menter ar bec'h alkool en ul likor g. [*lester* menterioù ar bec'h alkool], hidrometr g., pouezer alkool g. [*lester* pouezerioù alkool], pouezer siros g. [*lester* pouezerioù siros].

Äräometrie b. (-) : areometriezh b.

äräometrisch ag. : areometrek.

Ärar n.(-s,-e) : 1. madoù Stad ls. ; 2. [Bro-Austria] teñzor publik g.

Araukarie b. (-,-n) : [louza.] gwez-araokaria str. ; chilenische Araukarie, dizesper ar marmouzien g.

Arbeit b. (-,-en) : 1. labour g., labourerezh g., oberiadegezh b., maneur g., micher b., fred g., trevell g., trepetoù ls., implij g., c'hwil g., c'hwel g., gourc'hwel g., tailh g./b., feur g., krog g., lug g., jeu b., post g., mailh g., bre g., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] c'hoari g., P. bezogn b., vous ?, lañj ? ; gute Arbeit, labour vat g. ; eine gute Arbeit, ul labour mat g. ; hervorragende Arbeit, ausgezeichnete Arbeit, gut gemachte Arbeit, labour paket mat g. ; erfolgreiche Arbeit, labour froucehus g. ; gute Arbeit leisten, saubere Arbeit verrichten, ober e labour gant aket, ober labour vat, kaout ur maneur mat, ober mat e bost ; er hat gute Arbeit gemacht, er hat gute Arbeit geleistet, er hat saubere Arbeit verrichtet, n'en deus ket kollet e bemp gwenneg, n'en deus ket laeret e bemp gwenneg ; die Art von Arbeit, die zu erledigen ist / die Art der Arbeit, die zu erledigen ist, ar rizh labour da seveniñ g. ; saubere Arbeit, labour gempenn g. ; eine saubere Arbeit, ul labour kempenn g. ; [goapaus] eine saubere Arbeit ! ma, prop eo ! pebezh stalbez ! biskoazh bravoch' tra ! bravat stad ! diouzh ar c'hentañ ! te 'oar anezhi, te ! ; Arbeit, die wenig einbringt, labour dreut g. ; wenig Lohn für viel Arbeit, kalz a labour ha nebeut a c'hounidegezh ; er macht die Arbeit von zweien, labour daou a ra ; dort ist Arbeit für zehn Mann, du-hont ez eus krog evit dek ; das ist keine Arbeit für Kinder, n'eo ket ul labour evit ar vugale, n'emañ ket al labour-se diouzh ar vugale, n'eo ket ar vugale evit c'hoari al labour-se ; gemeinsame Arbeit, Gemeinschaftsarbeit, Zusammenarbeit, Teamarbeit, kenlabour g., kenlabourerezh g., kenstriv g., strivadeg b., kenober g., kenobererezh g., kevelerezh g., labour a-stroll g., labour a-gevret g., labour a-bare g., labour e boutin g., labouradeg b., labour stroll g. ; die Arbeit organisieren, frammañ al labour ; etwas in Arbeit haben, kaout ubd war ar stern, kaout ubd war ar portolo, kaout ubd war ar billig, kaout ul labour bennak war ober ; grobe Arbeit verrichten, ober un tamm brizhlabourat, brizhlabourat, ober un tamm plamoustiñ, talfasat (divrazañ) al labour, mordokiñ e labour, ober an traou a-bempoù, lakaat bara panenn er soubenn, bezañ ul labourer gros eus an-unan ; dieses Projekt befindet sich zur Zeit in Arbeit, ar raktres-se a zo war ar stern, ar raktres-se a zo war ar billig ; er ist stolz auf seine Arbeit, hennezh a zo c'hwezet dezhañ (a zo un tamm tro ennañ) gant al labour en deus graet ; das Gros der Arbeit ist erledigt, ar pep brasañ 'zo graet, P. an hanter brasañ 'zo graet ; ich habe den Großteil der Arbeit erledigt, graet em eus ar pep brasañ, P. graet em eus an hanter brasañ ; die anstehenden Arbeiten erledigt haben, bezañ emsav gant e labour, P. bezañ barrek ; die anstehenden Arbeiten, al labour manet e-kroug g., al labour manet e-isplih g., al labour chomet (manet) war vordo g., al labour manet e darn g., al labour manet e-skourr g., al labour manet a-stlej g., al labour chomet e darn g., al labour chomet darn g., al labour chomet e-perch g., al labour chomet e krog g., al labour a zo c'hoazh ouzh an drez g., al labour chomet e-pign g., al labour chomet war vann g., al labour chomet er vann g., al labour chomet a-sac'h g., al labour chomet e boulc'h g., al labour a chom da restañ g., al labour a chom o restañ g., al labour chomet a-istrilibh g. ; zusätzliche Arbeit, Mehrarbeit, labour

ouzhpenn g., dreistlabour g. ; *ein Stück Arbeit*, un taol labour g., ur c'hogad labour g., ur c'houlzad g., ur bountad labour g., ur prantad labour g., ur gasadenn labour b., un tennad labour g., ur frap g., ur frapad labour g., un tachad labour g., ur pennad labour g., ur reuziad labour g. ; *ein schweres Stück Arbeit*, un taol-nerzh g. ; *ein großes Stück Arbeit*, un tamm mat a labour g., un tachad mat a labour g., ur frapad mat a labour g., ur pezhiad labour g., ur c'houlzad mat g., ur reuziad g. ; *ein Stück Arbeit im Voraus fertig machen*, lañsañ war e labour, ober ur bountad labour (ur frapad labour, ur gasadenn labour, ur prantad labour, ur reuziad labour, ur c'hogad labour, ur c'houlzad, un tennad labour, ur pennad labour, un taol labour) en a-raok ; *das letzte Stück Arbeit*, ar frap diwezhañ g. ; *er macht jeden Tag ein Stück Arbeit*, ober a ra bemdez ur reuz a labour ; *er ist mit Eifer bei der Arbeit*, kemer a ra oaz da labourat, labourat a ra gant intampi ; *er ist mit Arbeit überhäuft*, debret eo gant al labour, labour en deus dreistpenn, gwallsammet eo gant e labour, sammet eo e gein gant al labour, mac'homet eo gant al labour, foulet (foulmac'het, penndallet, ampleret, beuzet, friket) eo gant al labour, okupet-fin eo, labour spontus en deus, e-kreiz ar bec'h emañ, bec'h labour en deus, herr labour a zo warnezhañ, dever a zo warnañ, foul a zo warnezhañ, foul a zo warnañ, dre brez emañ, prez labour a zo warnañ, emañ war vec'h, dalc'het eo gant an eur, dalc'het eo gant an amzer, dall eo gant al labour, gouzañv a ra labour, re garrad en deus, mezv eo evel ar yer en eost, labour a zo en arrelaj gantañ, ur bern traoù a zo gantañ war ar ramp, labour en deus war ar portolo, P. bec'h a zo war e lasenn ; *die Arbeit hat viel Mühe gekostet*, an dra-se en doa taolet labour ganeomp, bec'h hor boa bet oc'h erruout gant al labour-se, ur gwall grogad e oa bet, ur gwall reuz e oa bet kas an dra-se da benn, an dra-se a zo bet diaes-ral da ober, ni a oa koustet d'hor c'horfoù ober al labour-se, gwe hor boa bet o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor boa bet o kas al labour-se da benn, kant poan ha kant all hor boa bet o kas al labour-se da benn, d'ober hor boa bet evit kas al labour-se da benn, un abadenn hor boa paket gant al labour-se, gwall abadenn hor boa bet gant an dra-se, ne voe ket bihan an abadenn, tomm (tenn, rust) e voe an abadenn, mizer hor boa bet o kas al labour-se da benn, ober se ne oa ket bet ullein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e oa bet, an dra-se a oa bet ur c'hole d'ober, start e oa bet al lasenn, ne oa ket bet ur brav ober al labour-se, ne oa ket bet un ebat kas al labour-se da benn, ne oa ket bet tra aes kas al labour-se da benn, mil boan a voe oc'h ober an dra-se, kavet hor boa da gochañ o kas al labour-se da benn, kavet hor boa da gochañ ouzh al labour-se, kavet hor boa da gochañ gant al labour-se, krog hor boa bet d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor boa bet d'ober an dra-se, gwall grog hor boa bet d'ober an dra-se, kavet hor boa krog d'ober an dra-se, kavet hor boa krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavet hor boa gwall grog d'ober an dra-se, peadra da vrammsac'hat hor boa bet o kas al labour-se da benn, abadenn hor boa bet o kas da benn an dra-se, kerse e oa bet gant hor c'hostoù embréger al labour-se, ne oa ket bet ur c'hoari ober seurt labour, ne oa ket bet ur pardon ober seurt labour, micher a-walc'h e oa bet kas al labour-se da benn, honnezh a oa bet micher a-walc'h, n'eo ket bihan a boaniou hor boa bet, chastre hor boa bet evit kas al labour-se da benn, ur gwall zevezh hor boa bet d'ober, c'hwezadennoù hor boa tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e oa bet ha direunañ lost an diaoul ; *jemandem bei der Arbeit helfen*, sikour u.b. war e labour, darbariñ u.b., darbariñ d'u.b., rein darbar d'u.b. ; *ich werde seine Arbeit übernehmen*, me a rajo

evitañ ; *bei der Arbeit sein*, bezañ o c'hounit, bezañ war e labour, bezañ o labourat, bezañ gant e labour, bezañ gant e feur, bezañ er wakol, bezañ ar vourell en e gerc'henn, chaokat ar weskenn ; *seine Kinder zur Arbeit schicken*, lakaat e vulage el labour ; *voll bei der Arbeit sein*, bezañ krog en e labour, bezañ a-lazh-ki gant e labour, labourat a-zevri-kaer, labourat parfet ; *zur Arbeit gehen, zur Arbeit fahren*, mont d'e zevezh, mont da c'hounit, mont d'al labour, mont da labourat, mont war e labour, P. mont d'ar mailh ; *ich betraue Sie mit der Durchführung dieser Arbeit*, reiñ a ran deoc'h an emell da gas al labour-se da benn ; *Arbeit macht das Leben süß*, Faulheit stärkt die Glieder, el labour emañ ar yec'hed, gwelloc'h koulskoude tec'hel - anez labourat, brec'h didorr ; *die menschliche Größe entsteht durch Arbeit*, al labour a beurc'hra an den ; *Arbeit und Gebet machen das Leben süß*, al labour hag ar bedenn a vag hag a ya'ha an den ; *beim Essen bist du tüchtiger als bei der Arbeit*, gwelloc'h out da zebriñ eget da labourat, te a zo kreñvoc'h war an debriñ eget war al labour ; *Arbeit habe ich genug*, n'eo ket al labour a vank din, n'eo ket al labour a ra diouer din, war va gwalch' emaon, ne zioueran ket a labour, feuret a-walc'h on, feur a-walc'h am eus, fred a-walc'h am eus d'ober, peadra am eus d'ober, n'eo ket mank a labour am eus, labour am eus pezh a garan ; *hier findet jeder Arbeit*, amañ ez eus krog evit pep hini, pep hini a gavo c'hwil amañ, pep hini a gavo krog amañ, amañ ez eus peadra da beuriñ evit pep hini, pep hini a gavo da beuriñ amañ ; *in der Heimat gibt es immer weniger Arbeit*, koazhañ a ra al labour er vro ; *gleicher Lohn für gleiche Arbeit*, hevelep labour, hevelep gopr - par war ar gounidoù mar greont par o micher ; *in seiner Arbeit erfahren sein*, bezañ arroutet (bezañ ki, bezañ doazh, bezañ ifam) war e vicher, bezañ dornet d'e vicher, gouzout diouzh e vicher ; *eine Stunde Arbeit*, [padelezh] un eurvezh labour b., [kementad labour] un eurvezhiaid labour b. ; *ein Jahr Arbeit, Arbeit für ein Jahr*, ur bloavezhiad labour g. ; *vergebliche Arbeit, zwecklose Arbeit*, labour ven g., labour wenn g., labour hegoll g. ; *unnütze Arbeit*, labour aner g., labour diwar goll g., labour null g., kac'herezh g. ; *eine zwecklose Arbeit verrichten*, ober ul labour ven, ober ul labour didalvez, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hoc'henn, chom da c'hoariellat gant kac'herezhiou, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhou, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, klask an doare da dreïñ an avel diwar-bouez ur sugell, treiñ ar c'hi (ar c'hazh) dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, tremen e amzer o treiñ ar mein da sec'hañ a-benn ma teuy glav ; *jemandem die Arbeit vorkauen*, kinnig bara chaoket (boued pasket, pesked dizreinet) d'u.b., paskañ e labour d'u.b., paskañ e voued d'u.b., chaokat e vara d'u.b., dizreinañ e besked d'u.b. ; *mir gefiel diese Arbeit so sehr und trotzdem wurde ich entlassen*, skarzhet e voen, me hag a blije din kement al labour-se ; *diese Arbeit ist zeitraubend und nimmt mich voll und ganz in Anspruch*, va holl amzer a ya gant al labour-se, gwall zalc'hus eo al labour-se, ur gwall labour eo, debret e vezañ gant al labour-se, al labour-se a sorb tout va amzer, gwall sorbus eo al labour-se, an dra-se a daol labour ganin ; *Arbeit am laufenden Band*, labour en ur chadennad g., labour diouzh ar chadenn, labour a-steud g. ; *sich (ak.) an eine Arbeit machen*, stagañ gant ur pezh labour bennak, pegañ war ur pezh labour bennak, mont e penn eus ul labour bennak, mont d'ul labour bennak, kregiñ gant ul labour bennak, kregiñ en ul labour bennak, en em lakaat ouzh un tamm labour, en em gemer ouzh un tamm labour, kregiñ en ervenn ; *sich an die Arbeit machen*, stagañ gant al labour, stagañ ganti, stagañ d'al

labour, lugañ el labour, pegañ war al labour, pegañ ouzh al labour, mont e penn eus e labour, tagañ d'al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ e-barzh, kregiñ enni, bezañ krog ganti, mont dezhi, mont outi, komañs da labourat, komañs labourat, digeriñ troc'h, digeriñ klaz, sterniañ da labourat, kregiñ en ervenn, kregiñ el labour, kregiñ gant ul labour, luskañ da labourat, en em reiñ da labourat ; *sich an die restliche Arbeit machen*, ober ar frap diwezhañ ; *es ist Zeit, sich an die Arbeit zu machen*, poent eo difretañ ; *ran an die Arbeit !* bec'h d'al labour ! kravat paotred ! bec'h dezhi ! krogomp enni ! kerzhit d'ho jeu ! ret eo komañs ! deomp dezhi ! deomp ganti ! deomp outi ! stagomp ganti ! ; *er hat sich an die Arbeit gemacht*, komañset eo gant e labour, krog eo gant e labour, emañ lug, el lug emañ ; *sich wieder an die Arbeit machen, die Arbeit wieder aufnehmen*, adlakaat ar vourell en e gerc'henn, adkregiñ da labourat, distreiñ d'e feur, adkregiñ gant al labour, adstagañ gant al labour, adpegañ war al labour, mont dezhi en-dro, adstagañ ganti, en em reiñ adarre da labourat, en em lakaat a-nevez da labourat, adstagañ da labourat, en em adlakaat da labourat, kemer e labour en-dro ; *sich murrend an die Arbeit machen, sich widerwillig an die Arbeit machen*, mouzhañ ouzh al labour ; *eine schwere Arbeit anpacken*, en em arastiñ ouzh un tamm labour diaes ; *die Arbeit aufnehmen*, kregiñ gant e labour, kregiñ gant e c'hwel, kemer e labour, komañs labourat, komañs da labourat, kregiñ el labour, lugañ el labour, pegañ war al labour, luskañ da labourat ; *hast du die Arbeit wieder aufgenommen ?* krog out adarre ? lug emaout adarre ? el lug emaout adarre ? ; *eine mehrmals unterbrochene und wieder aufgenommene Arbeit*, ul labour graet dre brez ha dre reuz g. ; *die Arbeit einstellen, diskregiñ diouzh al labour*, ehanañ gant al labour, dilabourat, digolierañ ; *Unterbrechung der Arbeiten, Einstellung der Arbeiten, Aussetzung der Arbeiten*, astal al labourioù g. ; *sich (dat.) die Arbeit mit jemandem halbe-halbe aufteilen*, labourat gant u.b. war zaouhanter ; *eine Arbeit erlig abfertigen (erledigen)*, kaoc'hañ al labour, daoulammat al labour, dihastañ al labour, ober al labour diwar vont, ober al labour diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempou, ober al labour diwar herr, ober al labour gant herr, ober al labour gant kalz a herr, tarvañ (moc'hāñ, moc'hatañ, moc'hajiñ, moc'hellat, mac'hagnañ, bousoc'hañ, bodoc'hañ, batrouzañ, bresañ, kac'hidelliñ, kilbouc'hiñ, mastoc'hañ, mordokiñ, tafaniñ, talfasat, tasneuziñ, toufañ, strabouilhat, tourc'hañ, kouilhourañ, porc'hellat, porc'hellañ, pemoc'hañ, bastardiñ) al labour, ober udb a-flav, kalamarç'henniñ, mac'homañ al labour, ober un tamm mac'homañ d'al labour, ober ul labour dreist-penn-biz ; *seiner Arbeit nachgehen*, ober war-dro e labour, labourat war-dro e draou, bezañ gant e labour, bezañ gant e feur, ober e damm turgn, en em reiñ d'e labour ; *er geht seiner Arbeit recht nachlässig nach*, n'eo ket gwall ruz war al labour, diankañ a ra alies diwar e labour, laosk eo da labourat, lugut eo da labourat, hennezh a zo pouer da labourat, mont a ra pouer gant al labour, buzhugenniñ a ra e labour, ober a ra e labour dreist-penn-biz, n'eus moned ebet gantañ, n'eo ket lamprek warni, alabistriñ a ra en e labour, eñ a labour alabistr, al labour hag eñ n'int ket ostizien gaer ; *in der Arbeit nachlässig werden*, diegusaat da labourat ; *ich weigere mich nicht zu arbeiten*, ne ziferan ket va labour ; *sich vor der Arbeit drücken*, souzañ rak al labour, souzañ dirak al labour, tec'hel diwar al labour, tec'hel a-raok al labour, kilañ rak al labour, kilañ dirak al labour, treiñ diwar ar bec'h, plijout ar pesked dizreinet (boued pasket, bara chaonet) d'an-unan, kavout mat labour pasket, lammat pa weler an tamm ha tec'hel pa weler ar bec'h, na vezañ lamprek warni,

alabistriñ en e labour, labourat alabistr, na vezañ moned ebet gant an-unan, bezañ lugut da labourat, bezañ pouer da labourat, mont pouer gant al labour, bezañ laosk da labourat, mouzhañ ouzh al labour, ober aner, bezañ labour c'hraet ebet gant an-unan, karet labour c'hraet, bezañ ganet d'un deiz Sadorn, bezañ gourt da labourat, kavout an douar gwall izel diouzh e vent, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat, sachañ war an ibil a-dreñv, ober an nebeutañ ar gwellañ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdibooan, yeuiñ, sellet ouzh an heol, ober e gorf didalvez, erbediñ e revr, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, na ober ur siseurt, lakaat e zaouarn an eil en egile, chom didalvez, chom da velc'hweta, ober e zidalvez, bezañ skoet (grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, chom da selaou ar mouil'chi o foerat, chom da sellet ouzh an oaobl o tremen, bezañ ganet skuizh ; *sich nach Arbeit umsehen, Arbeit suchen*, klask fred, klask labour, klask krog, klask c'hwil, klask e vara, freta, klask peadra da beuriñ, P. klask sav ; *Arbeit finden*, kavout fred, kavout lug, kavout c'hwil, P. kavout sav ; *er konnte nirgends Arbeit finden*, ne gave krog e nep lech ; *eine neue Arbeit finden*, adkavout labour ; *seine Arbeit verlieren, koll e blas, koll e labour* ; *jemandem Arbeit besorgen, jemandem Arbeit beschaffen*, titouriñ ur post-labour d'u.b., kavout fred d'u.b., reiñ fred d'u.b., reiñ krog d'u.b. ; *Arbeit beschaffen*, degas labour, delc'her labour [d'an dud] ; *befristete Arbeit*, etrekarg b., etreadeg b., labour termenet e bad g., labour amzeriat g., labour etreadegat g. ; *seinen Lebensunterhalt aus eigener Arbeit bestreiten, von seiner Hände Arbeit leben*, bevañ diwar poan e zivrec'h, bevañ diwar-bouez e zaouarn, bevañ diwar-bouez e zivrec'h, gounit e vara diwar-bouez e zivrec'h, gounit e damm diwar-bouez e zivrec'h, na gaout nemet pouez e zivrec'h da vevañ e dud ; *mit ganzem Herzen bei der Arbeit sein, mit Herzblut bei der Arbeit sein*, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, labourat a-galon ; *keine Arbeit scheuen*, na zamantiñ d'e boan (d'e gorf), bezañ dizamant eus e boan, na gaout damant d'e boan, lakaat e holl nerzh da labourat, plantañ e holl nerzh da labourat, poaniañ evel an diaoul kamm, ober labour tri, dic'hastañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, kiañ outi, kiañ, kiañ e gorf, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, kordañ da vat gant al labour, bezañ kalet ha didruez ouzh e gorf, bezañ kriz ouzh e gorf, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, ruilhal ha merat e gorf, labourat evel ur c'hi, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, c'hwezhañ e-barzh, en em zrastañ, en em hersal da labourat, difretañ, diskrapañ, diskrapañ, en em zibilhonañ, bou'halañ, skrapañ, daoubenniñ war al labour, daoudortañ war an tach, en em arastiñ ouzh al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, bezañ a-stenn gant e labour, na vouzhañ ouzh al labour, labourat a-dro-vat, labourat a-nerzh, bezañ didruez ouzh an-unan (*outañ e-unan, outi hec'h-unan h.a.*), labourat a-lazh-korff, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, dirounnañ e gorf, lorgignañ e gorf ouzh al labour, bezañ a-lazh-korff gant al labour, lazeriañ e gorf, bezañ kriz ouzh e gorf,

gwallgas e gorf gant al labour, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, strivañ a-zvri-kaer, strivañ parfet, bezañ kefridi war an-unan, bezañ ur marc'h-labour (ur jav-labour, ur c'hi labour, ki d'al labour, ur bleiz labour), bezañ paotr a-raok, bezañ ousesk da labourat, bezañ ki ouzh e gorf (ouzh e boan), mont dizamant dezhi, poaniañ a-lazh-korf, gwall boaniañ, poaniañ tenn, poaniañ kalet, labourat start, labourat tenn, merat, ober bec'h, kemer bec'h, poursuiñ, bec'hiañ, kemer krevañs, reiñ bec'h d'al labour ; vor Arbeit völlig erschöpft sein, bezañ brevet gant al labour, bezañ torret gant al labour ; eine schwere Arbeit, eine anstrengende Arbeit, ul labour start (grevus, kalet, diaes, poanius, gloazus, tenn, brevus) g., un diaoul a labour g., un diaoulez a vicher b., ur gwall grogad g., ur vourellenn b. ; unkomplizierte Arbeit, labour rez g. ; Ort, wo die Arbeit besonders anstrengend ist, toull ar c'hi g. ; Reparaturarbeiten, Ausbesserungsarbeiten, Instandsetzungsarbeiten, labourioù ratreañ ls., labourioù adaozañ ls., labourioù dresañ ls., labourioù kempenn ls. ; Räumungsarbeiten, a) labourioù diatrediñ ls. ; b) labourioù skarzañ ls. ; persönliche Arbeiten, labourioù personnel ls. ; Dränarbeiten, labourioù dizourañ ls. ; gemeinnützige Arbeiten, labourioù evit mad an holl ls., labourioù a laz foran ls. ; die Arbeiten am Haus, al labourioù war-dro an ti ls. ; anfallende Arbeiten, rabinadoù labour (pezhioù labour) evel ma teuont ls. ; die anfallenden Arbeiten auf einem Bauernhof, ar morloc'h g. ; körperliche Arbeit, physische Arbeit, labour korf g., pouez an divrec'h g. ; geistige Arbeit, labour-spered g., labour kefredel g., micher-spered b. ; körperliche Arbeit schließt geistige Arbeit nicht aus, labour korf ne harz ket labour spered ; gigantische Arbeit, labour ramzel g., labour a hir amzer g. ; monotone, repetitive Arbeit, labour borodus g., labour fastus g., labour arabadus g. labour enoeüs g., labour standur g. ; unnötige Arbeit, labour aner g., labour wenn g., labour ven g., poan gollet b., strivoù aner ls. ; schleppend vorangehende Arbeit, labour lugudus g. ; gut vorangehende Arbeit, labour fonnus g. ; Feldarbeit, labour war ar parkeier g. ; Heimarbeit, labour graet er gér g. ; Schwarzarbeit, labour kuzh g., labour du g. ; Fließbandarbeit, labour a-steud g., labour diouzh ar chadenn g., labour ouzh ar chadenn g., labour en ur chadennad g. ; Handarbeit, a) labour dorn g., labour korf g. ; b) pezh-labour graet gant an dorn g., oberenn artizanel b. ; Kopfarbeit, labour spered g., labour kefredel g., micher spered b. ; die Arbeit in den modernen Werken ist eintönig, fastus eo oberiadegezh micherourien ar greantiou arnevez ; eine Arbeit beenden, peurechuiñ ul labour, echuiñ ul labour, disoc'h gant ul labour, direstañ ul labour, peurober e feur, kas da benn ul labour, lakaat ul labour klok, talarat, ober ouzh e labour, ober diouzh e labour ; ein Jahr würde nicht ausreichen, um eine solche Arbeit zu Ende zu führen, ne vefe ket trawalc'h gant ur bloavezhs evit peurechuiñ un hevelep trevell (evit sevel un hevelep labour, evit peurgas un hevelep labour da benn, evit kundaiñ un hevelep labour da benn, evit ober ouzh un hevelep labour, evit ober diouzh un hevelep labour, evit erruout gant ur seurt labour), ne vefe ket trawalc'h gant ur bloavezhs evit lakaat al labour-se klok ; in seiner Arbeit vorwärtskommen, mit seiner Arbeit vorankommen, amplediñ gant e labour ; er ist mit seiner Arbeit ganz schön vorangekommen, graet en deus ur boulc'h mat d'al labour, emsav eo en e labour, emsav eo e-barzh e labour, emsav eo gant e labour ; sei die Arbeit auch schwer, sie muss geschafft werden, bez e ranker kas al labour-se da benn, goude ha ma ve diaes en ober - goude ha ma'z eo gwall ziaeas al labour-se d'ober e ranker kas anezhañ da benn - n'eus forzh pe c'hoari eo, c'hwia raio al labour-se - da ziaeas ma'z eo

al labour-se d'ober, bez e ranker kas anezhañ da benn ; diese Arbeit macht uns zu schaffen, bec'h hon eus oc'h erruout gant al labour-se ; er hat sich schon lange bei der Arbeit nicht blicken lassen, pell zo n'eo ket deuet war e labour ; belanglose, unbedeutende Arbeit, c'hoariell b., tamm labour dister g., belbiajou ls. ; eine ehrenamtliche Arbeit, ul labour dic'hopr g., ul labour a youl vat g. ; Tag der Arbeit, gouel al Labourerien g., gouel al Labour g., gouel ar c'hentañ a viz Mae g., gouel kala-Mae g. ; [gwir] Zwangsarbeit, labour forset g., galeou ls., labour ret g. ; [istor] Verpflichtung zu unbezahlten Arbeiten an den öffentlichen Straßen, devezhioù aner ls., devezhioù hent-bras ls. 2. oberenn b., pezh-labour g., labour g., oberiad g., oberiadur g. ; eine gelungene Arbeit, ul labour aet da vat g., ul labour a-zaore g. ; erhabene Arbeit, uhelvos g. ; eingelegte Arbeit, marelладur g. / marelлerezh g. (Gregor), enskantadenn b., enskantadur g. ; gestochene Arbeit, kizelladur g., kizellerez g. ; Handarbeit, pezh labour graet gant an dorn g., labour dorn g. 3. [skol] labour g. dever g., priziadenn b., test g. ; eine schriftliche Arbeit, ur briziadenn dre skrid b., un test dre skrid g., ul labour dre skrid g. ; eine Hausarbeit, ul labour d'ober er gér g., labour-skol g. ; eine Doktorarbeit, un dezenn doktorelezh b. 4. ober g., Oberiañs b., Oberiezh b. ; Arbeit und Zubehör, Oberiañs ha danvez, Oberiezh ha danvezioù, ober ha danvezioù. 5. [fizik] labour g. ; virtuelle Arbeit, labour derc'hel g. ; entgegengerichtete Arbeit, negative Arbeit, labour herzel g. 6. [dre skeud.] der Wein ist in Arbeit, emañ ar gwin e go. 7. [krennlavarioù] wie die Arbeit, so der Lohn, bez' ez po gopr da labour - da c'hopr a vez o pozoù diouzh da labour - labourit a-dreuz, labourit a-hed, temzit ervañ hag ho po ed - gra vad hag e kavi mad, diouzh ma ri e kavi ; jede Arbeit ist ihres Lohnes wert, pep labour a zo din eus e c'hopr, pep labour a verit e c'hopr, pep labour a zellez bezañ gopret, pep labour a c'houlenn koumanant, dre he beg e tozv ar yar, degouezhout a ra d'an dud paeañ ar re a labour evito, diouzh he dent e vez goroet ar vuoc'h, an hini a vez oc'h aozañ yod en deus an tamm kentañ evit e lod ; ohne Arbeit kein Lohn, mar ne labourer ket ne vez ket a c'hopr - ne gouezh Morse aour e godell un den dilabour - diwar c'hoari ne zeu netra d'ar gér - ret eo labourat pe bihanaat ar skudellad - ret eo hadañ a-raok eostiñ - ar gwellañ bara da zebriñ a vez gounezet en ur c'hweziñ - da-heul al labour emañ ar boued - kazh maneget n'eo ket mat da logota - neb na laka poan hag aket n'en devezo madoù na boued - teil ha c'hwenn, ha labour ouzhpenn - teil ha c'hwenn, ha gra ar pezh a gari ouzhpenn - nep a zo re vak, re zibredet, en dezo poan gant an amzer - nep a labour start hag a-galon, ne varvo biken gant an naon - anez labourat n'ho po tamm - labourit a-dreuz, labourit a-hed, temzit ervañ hag ho po ed - n'eus poan aes ebet - poaniañ pe moaniañ. **arbeiten** V.gw. (hat gearbeitet) : 1. labourat, bezañ o c'hounit, gounit, bezañ war e labour, bezañ o labourat, maniañ, poaniañ, trepetiñ, trevelliñ, ober e damm turgn, bezañ war e vicher, chaokat ar weskenn, bezañ krog en e labour, peuriñ, P. skrabañ, bazengiñ, c'hwilañ ; eins von beiden : arbeiten oder sich einschränken, unan a zaou : poaniañ pe moaniañ ; bei jemandem als Aupair-Mädchen arbeiten, labourat en un ti bennak evit boued ha bod ; für jemanden arbeiten, bezañ e gopr gant u.b. ; an Wochen-, Sonn- und Feiertagen arbeiten, labourat Sul-ouel-pemdez, labourat Sul ha gouel hag oberad ; an Wochen- und Sonntagen arbeiten, labourat war ar Sul hag war ar pemdez ; alleine arbeiten, labourat digenvez, poaniañ

digenvez ; *im Team arbeiten, gemeinsam arbeiten*, labourat a-gevret, labourat en ur ser, labourat en ul lod, labourat ez kumun, ober ur c'henstriv, labourat boutin, labourat e boutin, labourat a-stroll, labourat a-bare, labourat a-bareadoù ; *am Fließband arbeiten*, labourat a-steud, labourat en ur chadennad, labourat diouzh ar chadenn ; *nachts arbeiten, in der Nacht arbeiten*, labourat diouzh an noz ; *am Tag arbeiten, tagsüber arbeiten*, labourat war an deiz ; *im Akkord arbeiten*, labourat diouzh ar pezh, labourat diouzh feur, labourat diouzh marc'had, labourat dre varc'had, treziadiñ ; *im Tagelohn arbeiten*, mont diouzh an deiz, devezhiañ, devezhia, mont war zevezh, bezañ war zevezh, labourat diouzh an deiz, chom war zevezh ; *P. arbeiten bis einem der Kopf raucht, rastlos arbeiten*, labourat hep didorr, bezañ direzon ouzh al labour, relabourat, c'hweziñ dour ha gwad (an dour hag ar gwad), c'hwistañ, dosañ, kiañ, kiañ ouzh al labour, kiañ outi, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, kolierañ, korfañ, lardañ, lopañ, lorgnañ, loeniñ, loeniñ e gorf, poaniañ tenn, turkañ, dirounnañ e gorf, lorgignañ e gorf ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, gwallgas e gorf gant al labour, bezañ kriz ouzh e gorf, bezañ a-lazh-ki gant al labour, lazhañ e gorf ouzh al labour, labourat a-lazh-korff, labourat a-nerzh, stardañ outi, stardañ warni, c'hvezhañ e-barzh, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, bezañ kefridi war an-unan, [plac'h] aveliñ he lostenn, bezañ ur gaerell anezhi ; *an etwas (dat.) arbeiten*, kaout udb war ar stern, kaout udb war ar billig, labourat war udb ; *an etwas (dat.) wieder arbeiten*, adlabourat war udb ; *es wird zur Zeit an einem neuen Gesetz gearbeitet*, un danvez-lezenn a zo war ar stern, un danvez-lezenn a zo war ar billig ; *es wird daran gearbeitet*, emeur ganti ; *mit leerem Magen ist nicht gut arbeiten*, ur sac'h goulo ne chom ket en e sav ; *jeder, der arbeitet, hat das Recht auf gerechte und befriedigende Entlohnung*, an neb a labour en deus gwir da vezañ paeet reizh ha mat ; *er arbeitet bei uns als Gärtner*, emañ oc'h ober liorzhour du-mañ, liorzhour eo ganeomp ; *bei wem arbeitet er ?* e ti biv emañ o labourat ? gant piv emañ e gopr ? ; *profitabel arbeiten*, labourat fruezhus, labourat gant fruezhs, tennañ splet (gounid, ampled, korvo, e vad, fruezhs) eus e labour ; *mit Unterbrechungen arbeiten*, labourat dre gasadennoù, labourat a-bennadoù, labourat a-frapadou ; *er arbeitet ohne Unterbrechung*, er arbeitet pausenlos, labourat a ra didroc'h, labourat a ra ent-didroc'h, labourat a ra hep diskrog, labourat a ra hep ren tenn-anal ebet, labourat a ra hep digeinañ, labourat a ra hep didorr, labourat a ra diastal, labourat a ra dispan, n'eus ket a boz dezhañ, a-blaen emañ gant e labour, labourat a ra hep distag nag ehan, ober a ra e labour en ur c'hrogad ; *jeder von uns hat mehr oder weniger für ihn gearbeitet*, graet hon eus holl krogad pe grogad evit an dense ; *schwer arbeiten, hart arbeiten, fleißig arbeiten*, labourat c'hwek, labourat gant gred, labourat dillo, labourat start, stardañ outi, stardañ warni, labourat tenn, poaniañ kalet, poaniañ tenn, tramailhat, lardañ, lopañ, kordañ da vat gant al labour, kiañ, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ outi, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, poaniañ, gwall boaniañ, daoudortañ war an tach, en em arastiñ ouzh al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, bezañ a-stenn gant e labour ; *am heutigen Morgen wird fleißig gearbeitet*, er mintiñ-mañ e vounter ganti ; *tüchtig arbeiten*, bezañ fonnus d'al labour, plantañ startijenn gant e labour, fonnañ, na vouzhañ ouzh al labour, labourat c'hwek, labourat a-dro-vat, bezañ war ar charre, labourat gant dillo, labourat dillo, kaout dillo da labourat, bezañ prim en e labour, bezañ prim gant e labour, ampletiñ gant e labour, kregiñ du el labour,

labourat gant gred bras, bezañ gredus da labourat, lakaat gred evit labourat, lakaat kalz a jourdoul d'ober e labour ; *eifrig arbeiten*, kemer oaz da labourat, labourat gant intampi ; *übereifrig arbeiten*, lakaat ar bouc'h war an ti ; *er arbeitet so viel wie zwei zusammen*, er arbeitet für zwei, labour daou a ra ; *er arbeitet schnell*, hennezh 'zo mendro ennañ, hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur jav labour, ur c'hi labour, ki d'al labour, ur c'hwister), hennezh a zo oues da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (ul loen), ne vez ket da ziwezhañ oc'h ober e labour, hennezh n'eo ket un didalvez, hennezh n'eo ket ul lezober, hennezh a ra fonn, hennezh a daol fonn, hennezh a fonn, hennezh en devez fonn, hennezh a ra bec'h d'al labour, labour tri a ra, labourat a ra c'hwek, hennezh a zibolotenn labour, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a labour plaen ha buan, pezhiadoù labour a ra e berr amzer, labourat a ra fonnus, fonnus eo d'al labour, ampl eo da labourat, prim eo en e labour, prim eo gant e labour, ampletiñ a ra gant e labour, ne chom ket an traou war stlej gantañ, hennezh a blant startijenn gant e labour, hennezh a ra labour d'e zevezh, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, pront e vez d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, hennezh a labour gant dillo, ne chom ket al labour a-revr (en arrelaj, a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, ar paotr-se a zo ur c'habaler, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwech, seizh vloaz d'ober pezh 'zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh 'zo d'ober ; *wie ein Berserker arbeiten*, dic'hustañ, dic'hastañ, bountañ ganti, labourat evel ul loen, tramailhat evel ul loen, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, lakaat leizh ar vrouell, sachañ hardizh warni, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, ober labour tri, dic'hastañ, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, labourat evel ur c'hi, ruilhal ha merat e gorf, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, korfañ, en em zrastañ, en em hersal da labourat, skrabañ, bouc'halañ ; *arbeiten, dass die Späne fliegen*, labourat ken na strak, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ kefridi war an-unan, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, labourat a-lazh-ki ; *ich werde mal ein bisschen arbeiten*, mont a ran d'ober ur reuziad labour (ur c'hrogad labour, ur frapad labour) ; *die arbeitende Klasse*, renkad al labourizien b., ar renkad oberiant b. ; *wir haben für nichts und wieder nichts gearbeitet*, aet eo hol labour da labour wenn, kollet hon eus hor poan hag hon amzer oc'h ober al labour-se, un taol bouc'hal (un taol bazh) en dour an hini e oa, skoet hon eus un taol bouc'hal (un taol bazh) en dour, emaomp kazeg ganti, katz eo an taol, poan gollet e oa, aet eo an tenn er c'bleuz, labour null hon eus graet, graet hon eus labour ven, aet eo an taol da gaoc'h-heiz, aet eo an taol e kas, troet eo an taol e kas, kouezhet eo an taol e kas, troet eo an taol e gwelien, aet eo an taol e gwelien, aet eo an taol er c'harzh, labouret hon eus bet diwar goll, ne dalveze ket ar fred, en aner hon eus strivet, strivou aner e oa, kement-se ne dalvez ket ur bilhenn (ur c'horn-butun, ur spilhenn, ur bramm, un taol-botez, ur felc'h-ki, ur vrennigenn), se ne dalvez ket un aval put.

2. [dre skeud.] *mit Händen und Füßen arbeiten*, difretañ d'ober udb, diskrapañ d'ober udb, ober bec'h bras, diskrapañ, en em zibilhonañ, ober an diaoul hag e bevar, merat, daoubenniñ war al labour.

3. *jemandem in die Hand arbeiten*, toullañ (ober) evit u.b., eilañ u.b., reiñ lañs d'u.b.

4. mont en-dro, arc'hwelañ, labourat, treiñ, kerzhout, bale ; *der Motor arbeitet regelmässig*, treiñ a ra ar c'heflusker en un doare ingal, plaen e labour ar c'heflusker ; [dre skeud.] das Schiff arbeitet bei stürmischer See, emañ ar vag o stourm ouzh ar mor diroll ; *der Most arbeitet*, emañ ar fro e go ; *der Teig arbeitet*, emañ an toaz e go, goiñ a ra an toaz, emañ an toaz o labourat ; *das Holz arbeitet*, emañ ar c'hood o kemer gwar, gwar a zo o vont er c'hood, distummañ a ra ar c'hood, labourat a ra ar c'hood, ne chom ket marv ar c'hood ; [stlenn.] analog arbeiten, arc'hwelañ a-gemblaç'h.

5. [arc'hant.] *das Kapital arbeiten lassen*, postañ arc'hant da zegas gounid ; *arbeitendes Kapital*, arc'hant postet g.

V.em. : **sich arbeiten** (hat sich (ak.) gearbeitet) ; **1. sich totarbeiten, sich müde arbeiten**, labourat betek mervel warni, bezañ direzon ouzh al labour, labezañ e gorf gant al labour, dirouonnañ e gorf, lorgignañ e gorf ouzh al labour, bezañ a-lazhki gant al labour, labourat a-lazh-korf, lazeriañ e gorf, bezañ kriz ouzh e gorf, en em lazhañ o labourat, lazhañ e gorf, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, lardañ, kordañ da vat gant al labour, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, poaniañ tenn, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, terriñ e gorf gant al labour, en em zrastañ, en em hersal, en em hersal da labourat, en em greviñ o labourat, drastañ e gorf gant al labour, ober re, draihañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, c'hwezhañ e-barzh, daoudortañ war an tach, en em arastin ouzh al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ war ar charre, bezañ kefridi war an-unan, en em darzhañ gant al labour ; *er hat sich müde gearbeitet*, kement en deus labouret ken eo skuizh bremañ, kement en deus graet o labourat ma'z eo skuizh bremañ, skuizh eo bremañ goude re labourat, skuizh eo bremañ goude labourat re ; **2. sich durch den Urwald arbeiten**, digeriñ hent dre ar c'hoadeier gouez, fraeañ un hent dre ar c'hoadoù gouez ; **3. sich nach oben arbeiten**, dont a-benn dre hed poaniañ (dre forzh strivañ, dre ser poaniañ, war-bouez strivañ, dre zalc'h strivañ, dre fin poaniañ, war-bouez kemer poan, a-bouez poaniañ, dre e aket, a-sour labourat, dre hir boaniañ).

Arbeiten n. (-s) : labourerezh g., obriadegezh b., labour g. ; *gemeinsames Arbeiten*, kenlabour g., kenlabourerezh g., kenstriv g., strivadeg b, kenober g., kenobererezh g., kevelerezh g., labour a-stroll g., labour a-gevret g., labouradeg b., labour stroll g.

arbeitend ag. : ... a labour, ... o labourat, ... labourer ; *die arbeitende Klasse*, ar renkad labourer b., P. renkad al labourerien b.

Arbeiter g. (-s,-) : micherour g., labourer g., gounider g., gwezhour g., oberour g., P. dilhad glas g., c'hwiler g. ; *ein schlechter Arbeiter*, *ein unfähiger Arbeiter*, un truek a vicherour g. ; *erfahren Arbeiter*, micherour arroutet war e vicher (skiant prenet dezhañ, akuit war e vicher, gourdon ouzh e labour, embreget, doazh ouzh e labour, kalet war e vicher) g., micherour dornet d'e vicher g. ; *fachgelernter Arbeiter*, micherour bet stummet war e vicher g., micherour perzhek g. ; *Facharbeiter*, *spezialisierter Arbeiter*, *qualifizierter Arbeiter*, *gelernter Arbeiter*, micherour arbennik g., micherour grazuet g., micherour perzhek g. ; *angelerner Arbeiter*, micherour

damberzhek g. ; *ungelehrter Arbeiter*, micherour hep stummadur war ar vicher g., darbarer g. ; *hoch qualifizierter Arbeiter*, *hoch befähigter Arbeiter*, micherour gourferzhek g. ; *organisierter Arbeiter*, micherour ezel eus ur sindikad g. ; *Landarbeiter*, devezhour g., mevel g., micherour-douar g., gounideg g. ; *die Solidarität unter den Arbeitern fördern*, annouezh d'ar c'hengred etre ar vicherourien [pennrann annoug-], reiñ lañs d'ar c'hengred etre ar vicherourien ; *Arbeiter einstellen*, goprañ (tuta) micherourien ; *Gastarbeiter*, labourer enbroet g., micherour estren g., labourer divroat g. ; *die Arbeiter*, al labourerien ls., al labourizien ls., an oberizien ls., ar vicherourien ls. ; *entlassener Arbeiter*, ezfreded g. ; *die entlassenen Arbeiter*, an ezfredidi ls.

Arbeiteraktionär g. (-s,-e) : goprad kevranneg g., goprad kenlodener g., goprad kenlodeg g.

Arbeiterameise b. (-,-n) : [loen., merien] labourerez b.

Arbeiterannahmestelle b. (-,-n) : burev tuta g.

Arbeiteranwerbung b. (-,-en) : tutadur g., tuta g.

Arbeiterausschuss g. (-es,-ausschüsse) : poellgor micherourien g.

Arbeiteraussperrung b. (-,-en) : lock-out g., ezkael g., ezkaelañ g., skarzhadur ar vicherourien eus an embregerezh evit ur mare g.

Arbeiterausstand g. (-es,-ausstände) : harz-labour g., diskrog-labour g.

Arbeiterbewegung b. (-,-en) : emsav micherour g.

Arbeiterbiene b. (-,-n) : [loen., gwenan] labourerez b., gwenan bleuniaouerez str. ; *fächelnde Arbeiterbiene*, Fächlerin, gwenterez b. [liester gwenterez].

Arbeiterfamilie b. (-,-en) : tiegezh micherour g.

Arbeiterfrage b. (-) : kudenn sokial ha politikel ar vicherourien b.

Arbeiterführer g. (-s,-) : marc'h-blein ar vicherourien g., marc'h-kleur ar vicherourien g., bleiner ar vicherourien g.

Arbeitergewerkschaft b. (-,-en) : sindikad micherour g., c'hweluniad micherour g., uniad micherour g.

Arbeiterin b. (-,-en) : [tud, merien ha gwenan] labourerez b. ; [gwenan] fächelnde Arbeiterin, Fächlerin, gwenterez b. [liester gwenterez].

Arbeiterinternationale b. (-) : [istor, polit.] die sozialistische Arbeiterinternationale, Etrebroadelenn Sokialour ar Vicherourien b., Etrebroadel Sokialour ar Vicherourien g.

Arbeiterkind n. (-es,-er) : bugel micherour e dad g.

Arbeiterklasse b. (-) : renkad vicherour b., renkad al labourizien b., renkad ar vicherourien b.

Arbeiterkultur b. (-) : stuziadur ar vicherourien g., sevenadur micherour g.

Arbeitermangel g. (-s,-mängel) : diouer a labourerien g.

Arbeitermassen ls. : die Arbeitermassen, ar yoc'hou labourer ls., ar yoc'hou micherour ls.

Arbeiterpartei b. (-,-en) : kostezenn bolitikel micherour b.

Arbeiterpriester g. (-s,-) : [relig.] beleg micherour g., beleg labourer g.

Arbeiterschaft b. (-) : micherourien ls., labourizien ls.

Arbeitersiedlung b. (-,-en) : kêrig vicherourien b., karter micherourien g., keoded vicherourien b.

Arbeiter-und-Bauern-Staat g. (-es) : [istor, RDA] Stad ar vicherourien hag ar gouerien b.

Arbeiterviertel n. (-s,-) : karter micherourien g.

Arbeiterwohlfahrt b. (-) : kenwarez micherour g.

Arbeiterzug g. (-s,-züge) : tren micherourien g.

Arbeitgeber g. (-s,-) : enfredet g., gopraer g., goprer g., patrom g., implijer g. ; *Spannungen in den Beziehungen*

zwischen Arbeitgebern und Arbeitnehmern, tennderioù etre implijerien hag implijidi ls. ; sich gegen seinen Arbeitgeber auflehnen, a) mont a-enep e implijer, rebarbiñ ouzh e implijer ; b) [doare ar gilstourmerien da welet an traou] mont a-enep e vara ; die Arbeitgeber waren zerstritten, ne oa nag unvaniezh na kengred etre an implijerien.

Arbeitgeber- patromel, ... implijer, ... an implijerien, ... patromed.

Arbeitgeberanteil g. (-s,-e) : skodenn implijer b., kargoù an implijer ls., kargoù ar goprer ls.

Arbeitgeberbeiträge ls. : skodenn implijer b., kargoù an implijer ls., kargoù ar goprer ls.

Arbeitgeberschaft b. (-) : gopraerien ls., gopreren ls., patromed ls., implijerien ls., patromelezh b., patromiez b.

Arbeitgeberseite b. (-) : gopraerien ls., gopreren ls., patromed ls., implijerien ls.

Arbeitgeberorganisation b. (-,en) / **Arbeitgeberverband** g. (-s,-verbände) / **Arbeitgebervereinigung** b. (-,en) : aozadur implijerien g., uniad patromed g., kengevread patromel g.

Arbeitgeberzuschuss g. (-es,-zuschüsse) : arroz b.

Arbeitnehmer g. (-s,-) : goprad g. [liester gopridi], implijad g., gwezhour g. ; die Kaufkraft der Arbeitnehmer absichern, gwarantiñ ar c'hopridi ouzh diskar o galloud-prenañ, gwareziñ barr prenañ ar c'hopridi ouzh un digresk ; Spannungen in den Beziehungen zwischen Arbeitgebern und Arbeitnehmern, tennderioù etre implijerien hag implijidi ls. ; die Arbeitnehmer am Gewinn des Unternehmens beteiligen, deuriadekaat ar c'hopridi ouzh buzadoù an embregerezh ; Gewinnbeteiligung der Arbeitnehmer, deuriadekadur ar c'hopridi ouzh buzadoù an embregerezh g., perzhiadekadur ar c'hopridi e buzadoù an embregerezh g., perzhiadegezh ar c'hopridi er buzadoù b., lodegezh ar c'hopridi b. ; die mit kurzfristigen Engagements eingestellten Arbeitnehmer im Showgewerbe, spanaerien an arvestoù ls. ; entlassener Arbeitnehmer, ezfreded g. ; die entlassenen Arbeitnehmer, an ezfredidi ls. ; illegaler Arbeitnehmer, labourer kuzh g., labourer dirgel g.

Arbeitnehmeranteil g. (-s,-e) : skodenn implijad b., kargoù an implijad ls.

Arbeitnehmerbeiträge ls. : skodenn implijad b., kargoù an implijad ls.

Arbeitnehmerschaft b. (-) : gopridi ls., implijidi ls.

Arbeitnehmerseite b. (-) : gopridi ls., implijidi ls.

Arbeitsablauf g. (-s,-abläufe) : dibunadur al labour g.

arbeitsam ag. : oberiant, taolet-bras d'al labour, fonnus, labourus, lamprek, diskuizh, stummet da labourat, itik d'al labour ; ein arbeitsames Leben, ur vuheziad labour b., ur vuhez a labour b. ; er hat ein hartes arbeitsames Leben geführt, hennezh a zo bet foulent (foulmac'het) a-walc'h, hennezh a zo bet pounner a-walc'h e vuhez.

Arbeitsamkeit b. (-) : oberiantiz b., aket g., gred g.

Arbeitsamt n. (-s,-ämter) : ti al labour g., amaezh al labour g., [Bro-C'hall] pol implij g., P. ti an dilabour g., ti ar pae-dilabour g. ; internationales Arbeitsamt, amaezh etrebroadel al labour g.

Arbeitsanleitung b. (-,en) : kemannadur e-keñver al labour g.

Arbeitsantritt g. (-s,-e) : 1. deroù en ur garg bennak g. ; 2. deroù an devezh labour g.

Arbeitsanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad labour g./ls.

Arbeitsatmosphäre b. (-) : aergelc'h war al lech'h labour g.

Arbeitsauffassung b. (-) : emzalc'h e-keñver deverioù e vicher g.

Arbeitsaufnahme b. (-) : adstag gant al labour g.

Arbeitsaufteilung b. (-,en) : dastammadur al labour g.

Arbeitsaufwand g. (-s,-aufwände) : kementad labour g., labourusted b. ; ein umfangreicher Arbeitsaufwand, ur pezh mell labour g.

arbeitsaufwändig ag. / **arbeitsaufwendig** ag. : labourus, ... a daol labour, ... a ro kalz a labour, bec'huis, kargus ; nicht so arbeitsaufwendig wie, dilabourusoc'h eget.

Arbeitsausfall g. (-s,-ausfälle) : ehan labour evit ur mare g., troc'h labour g. ; dieser Arbeitsausfall bedeutet für mich Mehrarbeit in den nächsten Tagen, an troc'h labour-se a dalvezo kement a labour ouzhpenn ganin.

Arbeitsausschuss g. (-es,-ausschüsse) : bodad labour g., kengor g.

Arbeitsbedingungen ls. : aozioù labour ls., stuioù labour ls. ; befriedigende Arbeitsbedingungen, aozioù labour dereat ls., stuioù labour dereat ls. ; Verbesserung der Arbeitsbedingungen, gwellidigezh an aozioù labour b.

Arbeitsbeginn g. (-s) : deroù an devezh labour g.

Arbeitsbelastung b. (-,en) : karg labour b. ; erhebliche Arbeitsbelastung, labour gwall sammus g.

Arbeitsbereich g. (-s,-e) : tachenn labour b.

Arbeitsbericht g. (-s,-e) : danevell obererez b.

Arbeitsbeschaffung b. (-) : krouiñ postoù labour g., kavout labour g.

Arbeitsbeschaffungsmaßnahme b. (-,n) : diarbenn skoazell evit krouiñ postoù labour g., darbaroù skoazell evit krouiñ postoù labour ls.

Arbeitsbescheinigung b. (-,en) / **Arbeitsbestätigung** b. (-,en) : testeni labour g.

Arbeitsbesuch g. (-s,-e) : gweladenn evit an aferioù b., gweladenn labour b.

Arbeitsbiene b. (-,n) : [loen.] gwenan labourerez str., gwenan bleuniaouerez str. ; fächernde Arbeitsbiene, Fächlerin, gwenterez b. [liester gwenterez].

Arbeitsbörse b. (-,n) : ti al labour g.

Arbeitsbreite b. (-,n) : [labour-douar] Arbeitsbreite einer Mähmaschine, treuziad ur vederez g.

Arbeitsbuch n. (-s,-bücher) : [istor] levrig micherour g.

Arbeitsdatei b. (-,en) : [stlenn.] restr labour b., restr darbar b.

Arbeitsdauer b. (-) : pad al labour g., padelezh al labour b.

Arbeitsdienst g. (-es) : [istor, nazi, Vichy] servij al labour ret g., SLR g.

Arbeitseifer g. (-s) : gred g., mendro g., tizh g., amdizh g., oaz g., jourdoul g., begon g., lañs g., startjenn b., kasentez b., tan g., entan g., intampi g., herrder g., difrae g., deouï g., herr g. ; mehr Arbeitseifer an den Tag legen, poaniañ gant muic'h a dizh d'ober e labour.

Arbeitseinheit b. (-,en) : 1. unvez labour b. ; 2. [fizik] unanenn-labour b.

Arbeitseinstellung b. (-,en) : harz-labour g., diskrog-labour g., dilezadeg-labour b.

Arbeitseinteilung b. (-) : dasparzhidigezh al labour b., dasparzh al labour g., ingaladur al labour g., ingaladur ar gwezhiennou labour g.

Arbeitsende n. (-s,-n) : diwezh an devezhiaid labour g.

Arbeitsentgeld n.(-s) : gopr g.

Arbeitserlaubnis b. (-,se) : aotre-labour g., karten labour b.

Arbeitserleichterung b. (-,en) : skañvadur al labour g., aesaat al labour g.

Arbeitsessen n. (-s,-) : pred aferioù g.

Arbeitsexemplar n. (-s,-e) : [levr] skouerenn labour b.

arbeitsfähig ag. : gouest da labourat.

Arbeitsfähigkeit b. (-,-en) : gouested da labourat b., gouestoni da labourat b.

Arbeitsfeld n. (-s,-er) : tachenn labour b., domani labour g.

Arbeitsfläche b. (-,-n) : gorreenn labourat b., gorre labourat g., taol-labour b. ; *Arbeitsfläche vor einem traditionellen Backofen, aoter-forn b.*

Arbeitsflucht b. (-) : ezvezantiz b., ar souzañ rak al labour g., an tec'h a-raok al labour g., ar sachañ war an ibil berr g., ar sachañ war an ibil berraat g., ar sachañ war an ibil a-dreñv g., terzhienn an didalvez b., terzhienn al leue b.

arbeitsfrei ag. : dilabour ; *arbeitsfreier Tag, devezh dilabour g. ; arbeitsfrei bekommen, kaout amzer vak, kaout koñje.*

Arbeitsfreudigkeit b. (-) : gred g.

Arbeitsfriede g. (-ns) / **Arbeitsfrieden** g. (-s) : peoc'h war an dachenn sokial g.

Arbeitsgang g. (-s,-gänge) : 1. lankad labour g., gweziadenn b. ; *in einem einzigen Arbeitsgang, en un tennad, en ur sachad ; 2. argerzhadur al labour g., oberiadur g.*

Arbeitsgebiet n. (-s,-e) : tachenn labour b., domani labour g.

Arbeitsgedächtnis n. (-ses) : [mezeg., bred.] rahouennad kounaat b.

Arbeitsgemeinschaft b. (-,-en) : stollad labour g., kevelerez g., kumuniezh labour b. ; *Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland (A.R.D.), kompagnunezh skinwel ar c'hentañ chadenn alaman ARD b.*

Arbeitsgenehmigung b. (-,-en) : aotre-labour g., kartenn labour b.

Arbeitsgerät n. (-s,-e) : benveg labour g., ostih labour g., klav labour g., prest labour g., ardivink labour g., gwikefre labour b., ijin labour g., ijinenn labour b., mekanik labour g.

Arbeitsgericht n. (-s,-e) : lez-varn an aferioù micherel b.

Arbeitsgesetzbuch n. (-s,-bücher) : [gwir] dezveg al labour b., kod al labour g.

Arbeitsgestaltung b. (-) : aozadur al labour g., urzhiadur al labour g.

arbeitsgierig ag. : prez warnañ da labourat ; *arbeitsgierig sein, kaout itik d'al labour.*

Arbeitsgruppe b. (-,-en) : stroll labour g., stollad labour g., laz labourerien g., jav g./b. ; [polit.] *interfraktionelle Arbeitsgruppe, fraktionsübergreifende Arbeitsgruppe, etrestrollad labour g.*

Arbeitshygiene b. (-) : [skiant.] yec'hedouriez al labour b.

Arbeitsimmigrant g. (-en,-en) : labourer enbroet g., micherour estren g., labourer divroat g.

arbeitsintensiv ag. : labourus, bec'hius, kargus, ... a ro kalz a labour, trevellus, ... a daol labour ; *arbeitsintensive Industrie, industriezh dorniou-labour b.*

Arbeitsinvalid g. (-n,-n) : divarreg g. [*liester divarreien*].

Arbeitskampf g. (-s,-kämpfe) : stourm war an dachenn sokial g.

Arbeitskittel g. (-s,-) : saro g., tavañjer gorfec b., tavañjer gorfec b., flotantenn b., kaldrav g.

Arbeitskleid n. (-s,-er) / **Arbeitskleidung** b. (-,-en) : dilhad labour g./ls., frag glas g., frag labour g., frag g.

Arbeitsklima n. (-s) : aergelc'h war al lec'h labour g.

Arbeitskollege g. (n,-n) : kamalad labour g., kenseurt g.

Arbeitskollektiv n. (-s,-e) : stroll labour g., stollad labour g., laz labourerien g., jav g./b.

Arbeitskraft b. (-,-kräfte) : 1. dorn-labour g. ; *Arbeitskräfte, dorniou-labour ls., tud labour ls. ; Arbeitskräfte für die Landwirtschaft, dorniou labour-douar ls. ; , fuadur an dorniou-labour stummet g. qualifizierten Arbeitskräften, fuadur an tud labour stummet g., fuadur an dorniou-labour stummet g. ; dieses Land hat eine große Arbeitskraftreserve, dieses Land hat einen großen Bestand an Arbeitskräften, ar vro-se a zo anezhi ur mirad bras a zorniou-labour ; seine Arbeitskraft anbieten, gwerzhañ e zivrec'h ; man verkauft seine Arbeitskraft, nicht seine Seele, gwerzhañ a c'heller an divrec'h, ne c'heller ket gwerzhañ an ene ; 2. [dre astenn.] labourer g., micherour g. ; polyvalente Arbeitskraft, micherour liesvarrek g.*

Arbeitskräftemangel g. (-s,-mängel) : diouer a labourerien g., diouer a zorniou-labour g., oldud war tachenn al labour g.

Arbeitskreis g. (-es,-e) : stollad labour g., bodad labour g.

Arbeitslager n. (-s,-) : kamp labour forset g., kamp-labour g.

Arbeitslast b. (-) : bec'h labour g. ; *damit keiner überlastet wird, muss die Arbeitslast gerecht verteilt werden, evit ma ne vo den e gwask (evit n'en devo den re garrad) eo mat lakaat pep tra en e blas hag ar bec'h e-kreiz ar c'hrevazh, evit ma ne vo den e gwask ez eo mat ingalañ ar gweziennoù labour en un doare reizh.*

Arbeitsleben n. (-s) : buhez vicherel b., buhez oberiant b.

Arbeitsleistung b. (-,-en) : askor g., askorad g., askorusted b. ; *Arbeitsleistung eines Winters, goañvezhiad g. ; er wusste wohl, dass er, was die Arbeitsleistung betraf, keinem nachstand, ne grene ket evit ober e lod dirak n'eus forzh peseurt den ; die Arbeitsleistung erhöhen, askorusaat kenderc'h al labour, askorusaat ar c'henderc'hiñ ; dadurch werden wir unsere Arbeitsleistung verdoppeln, mont a raio neuze an hanter buanoch' al labour en-dro.*

Arbeitslied n. (-s,-er) : kan labour g.

Arbeitslohn g. (-s,-löhne) : gopr g., pae g./b.

Arbeitslohnsätze ls. : feurioù gopr ls.

arbeitslos ag. : dilabour, difred, hep labour, en dic'hwel, en dilabour ; *er ist arbeitslos, emañ dilabour, dilabour eo, emañ hep labour, en dic'hwel emañ, en dilabour emañ, war kein ar wiz emañ, chomet eo war al lann, war ar beoz emañ ; arbeitsloser Matrose, martolod diroll g.*

Arbeitslose(r) ag.k. g./b. : den dilabour g. ; *die Arbeitslosen, an dilabouridi ls., an dud dilabour ls.*

Arbeitslosengeld n. (-s,-er) / **Arbeitslosenhilfe** b. (-,-n) : gopr skoazell an dilabour g., pae-dilabour g./b., skorenn-dilabour b.

Arbeitslosenquote b. (-,-n) / **Arbeitslosenrate** b. (-,-n) : feur dilabour g. ; *steigende Arbeitslosenraten, kresk an dilabour g. ; sinkende Arbeitslosenraten, digresk an dilabour g.*

Arbeitslosenunterstützung b. (-,-en) : gopr skoazell an dilabour g., pae-dilabour g./b., skorenn-dilabour b.

Arbeitslosenversicherung b. (-,-en) : asurañs dilabour b., kretadur dilabour g.

Arbeitslosenzahlen ls. / **Arbeitslosenziffer** b. : niver an dud dilabour g.

Arbeitslosigkeit b. (-) : dilabour g., dic'hwel g. ; *die Arbeitslosigkeit ist eine schwere Geißel für die jungen Leute, ur c'hontamm eo an dilabour evit ar yaouankiz ; Jugendarbeitslosigkeit, dilabour e-touez ar re yaouank g. ; konjunkturelle Arbeitslosigkeit, dilabour stag ouzh an degouezhadoù g. ; zyklische Arbeitslosigkeit, dilabour kendroel g. ; verdeckte Arbeitslosigkeit, dilabour skoachet g., dilabour kuzhet g. ; friktionelle Arbeitslosigkeit, vorübergehende Arbeitslosigkeit, dic'hwel taravel g., dilabour taravel g. ; der Anstieg der Arbeitslosigkeit, kresk an dilabour g. ; der Rückgang der Arbeitslosigkeit, digresk an dilabour g. ; die Arbeitslosigkeit eindämmen, kabestrañ an dilabour ; die Arbeitslosigkeit abbauen, die Arbeitslosigkeit senken, die Arbeitslosigkeit verringern, deloezañ an dilabour, lakaat an*

dilabour da goazhañ, lakaat an dilabour da gilañ, lakaat an dilabour da steuziañ.

Arbeitsmangel g. (-s,-mängel) : diouer a labour g.

Arbeitsmarkt g. (-s,-märkte) : nevid al labour g.

Arbeitsmaterial n. (-s) : 1. dafar labour g. ; 2. dafar skol g.

Arbeitsmedizin b. (-) : mezegjezh al labour b. ; *Facharzt für Arbeitsmedizin*, mezeg al labour g.

Arbeitsmediziner g. (-s,-) : mezeg al labour g.

Arbeitsmensch g. (-en,-en) : [dre skeud.] loen-labour g., marc'h-labour g., marc'h-kleur g., jav-labour g., ki-labour g., bleiz-labour g., poanier g., den a boan g., oberer g., paotr a-raok g., gwall labourer g., kier g., doser g.

Arbeitsmethode b. (-,n) : doare labourat g., hentenn labourat b., hentenn labour b.

Arbeitsminister g. (-s,-) : ministr al labour g.

Arbeitsministerium n. (-s,-ministerien) : 1. [karg] ministrezh al labour g. ; 2. [sez] ministrezh al labour b.

Arbeitsmittel ls. : dafar labour g.

Arbeitsmobiliar n. (-s) : annezoù labour ls.

Arbeitsmoral b. (-) : emzalc'h e-keñver deverioù e vicher g., c'hoant labourat g. ; *die Arbeitsmoral sinkt*, fallaat a ra an dud da boaniañ, diegusaat a ra an dud da labourat.

Arbeitsnachweis g. (-es,-e) : 1. ti al labour g., [Bro-C'hall] pol implij g., P. ti an dilabour g., ti ar pae-dilabour g. ; 2. testeni labour g.

Arbeitsniederlegung b. (-,en) : harz-labour g., diskrog-labour g., dilezadeg-labour b.

Arbeitsoberfläche b. (-,n) : [stlenn.] takad labour g.

Arbeitsopfer n. (-s,-) : gouzañvad ur gwallzarvoud labour g., gwallzarvoudad labour g.

Arbeitsordnung b. (-) : reolennadur al labour g.

Arbeitsorganisation b. (-) : 1. aozadur al labour g., urzhiadur al labour g. ; 2. *internationale Arbeitsorganisation*, Aozadur Etrebroadel al Labour g.

Arbeitsort g. (-s,-e) : lec'h labour g.

Arbeitspapiere ls. : 1. teuliad labour g. ; 2. teuliad micher g.

Arbeitspause b. (-,n) : diskuizhadenn b., ehan diskuizhañ g.

Arbeitspensum n. (-s,-pensa/-pensen) : kementad labour da gas da benn g.

Arbeitspferd n. (-s,-e) : [loen.] march'h-labour g., jav-labour g., marc'h-tenn g., marc'h pouunner g.

Arbeitspferderasse b. (-,n) : [loen.] gouenn bounner b.

Arbeitsplan g. (-s,-pläne) : steuñv labour g., steuñvad labour g., roll-labour g.

Arbeitsplanung b. (-) : aozadur al labour g., urzhiadur al labour g., kanturzhieren g., kanturzhiañ g.

Arbeitsplatte b. (-,n) : gorreenn labourat b., gorre labourat g., taol-labour b. ; *Arbeitsplatte vor einem traditionellen Backofen*, aoter-forn b.

Arbeitsplatz g.(-es,-plätze) : gourc'hwel g., post-labour g., lec'h labour g., plas g., implij g. ; *jemandem einen Arbeitsplatz beschaffen, jemandem einen Arbeitsplatz besorgen, titouriñ ur post-labour d'u.b., kavout fred d'u.b. ; sich von seinem Arbeitsplatz entfernen*, mont diwar e labour ; *ein sicherer Arbeitsplatz*, ur post-labour asur g. ; *Sicherheit des Arbeitsplatzes, surentez al labour b. ; Sicherheit am Arbeitsplatz, surentez war al lec'h labour b. ; Ausbildung am Arbeitsplatz*, stummadur war ar post-labour g., stummadur ouzh ar stern g. ; *eine beträchtliche Anzahl an Arbeitsplätzen*, un niver dreistkont a bostoù-labour g.

Arbeitsplatzbeschreibung b. (-) : taolennadur ar post-labour g.

Arbeitsplatzwechsel g. (-s,-) : cheñchamant post-labour g.

Arbeitsposition b. (-,en) : emlakad labour g.

Arbeitsprobe b. (-,n) : tañva eus e varregezhioù g.

Arbeitsprogramm n. (-s,-e) : steuñv labour g., steuñvad labour g., roll-labour g.

Arbeitsquantum n. (-s) : lodenn labour b., P. lodenn, taolad labour g. ; *das zu leistende Arbeitsquantum schaffen*, bezañ lodenn ; *die Hälfte des zu leistenden Arbeitsquants, schaffen*, bezañ hanterlodenn.

Arbeitsraum g. (-s,-räume) : burev g., sal-labour b., sal labourat b.

Arbeitsrechner g. (-s,-) : [stlenn.] urzhiataer burev g., urzhiataer dilec'hiadus g.

Arbeitsrecht n. (-s) : gwir al labour g., lezennadur al labour g., lezennoù al labour ls., dezveg al labour b., kod al labour g. ; *man ist an dem Punkt angelangt, dass sogar das Arbeitsrecht in Frage gestellt wird*, mont a reer bremañ betek lakaat gwir al labour e bili-bann.

arbeitsrechtlich ag. : ... a denn da wir al labour.

arbeitsreich ag. : fonnus, leun a labour ; *ein arbeitsreiches Leben*, ur vuhez a labour b., ur vuheziad labour b.

Arbeitsregelung b. (-,en) : reolennadur al labour g.

Arbeitsrentabilität b. (-) : ampletusted al labour b., askorusted al labour b., spletusted al labour b., spletuster al labour g. ; *auf höchste Arbeitsrentabilität bedacht sein*, labourat gant interest.

Arbeitsrhythmus g. (-,-rhythmen) : talm al labour g., fonnuster al labour g. ; *den Arbeitsrhythmus erhöhen*, uhelaat talm al labour, fonnusaat al labour.

Arbeitsrichter g. (-s,-) : barner e lez-varn an aferiou micherel b.

Arbeitsruhe b. (-) : diwezh an devezhiaid labour g.

arbeitsscheu ag. : didalvez evel ur c'hi, didalvez-ki, o vreirañ en e leziregezh, lezirek evel ur martolod, lezirek evel ur bleiz, lor evel un targazh, un toull diboan anezhañ, yeuek, ganet d'un deiz Sadorn, ganet skuizh, gourt da labourat, lugut da labourat, feneant da labourat, lezirek d'al labour, re izel an douar diouzh e vent, skoet (grevet) gant terzhienn an didalvez, skoet (grevet) gant terzhienn al leue, digalon da labourat, gwak, diboan, lezirek, disaour, pladek, dibreder, skoerivek, feneant, landreant, didalvez, lezober, diegus, mors, diel, dilamprek, labaskennek, lifret, hualec, euver, flai, sadornek, landregennek, landrennek, landrennus, lantous, laosk, lizidant, gourt o labourat, lor, lureüs, ven ; *er ist arbeitsscheu*, n'eo ket gwall ruz war al labour, al labour hag eñ n'int ket ostizien gaer, hennezh a zo ganet skuizh.

Arbeitsschicht b. (-,en) : skipailh labour g., kouch labourerien g., pare vicherourien b., laz micherourien g., rouladenn b.

Arbeitsschiedsausschuss n. (-es,-ausschüsse) : kuzul an aferiou micherel g. ; *Mitglied des paritätischen Arbeitsschiedsausschusses*, c'hwelvarner g. ; *den Arbeitsschiedsausschuss betreffend*, c'hwelvarnel.

Arbeitsschiedsgericht n. (-s,-e) : lez-varn an aferiou micherel b. ; *das Arbeitsschiedsgericht betreffend*, c'hwelvarnel.

Arbeitsschluss g. (-es) : diwezh an devezh labour g.

Arbeitsschritt g. (-s,-e) : lankad labour g., gwezhiaidenn b. ; *[tr-l] in einem Arbeitsschritt, in einem einzigen Arbeitsschritt, in nur einem Arbeitsschritt*, en un tennad, en ur sachad.

Arbeitsschutz g. (-es) : dizarbenn ar riskloù war al lec'h labour g.

Arbeitssitzung b. (-,en) : emvod labour g.

Arbeitsspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor bev g., memor vev b., memor bresk g., memor vresk b.

Arbeitssperre b. (-,-n) : lock-out g., ezkael g., ezkaelañ g., skarzhadur ar vicherourien eus an embregerezh evit ur mare g.

Arbeitssprache b. (-,-n) : yezh a vez graet ganti war al lec'h labour b.

Arbeitsstätte b. (-,-n) : lec'h labour g.

Arbeitsstelle b. (-,-n) : post labour g., lec'h labour g., plas g., karg b., implij g., stael g. ; *freie Arbeitsstelle*, karg c'houlo b. ; *seine Arbeitsstelle aufgeben*, diskouez e seulioù, lezel e bost labour, mont diwar e labour, diskregiñ diouzh e labour ; *eine neue Arbeitsstelle finden*, adkavout labour ; *die Arbeitsstelle wird bald frei*, hep dale (a-benn nebeut) e vo vak (dibourvez, goullo) ar post-labour-se, vakiñ a raio ar post labour-se a-benn nemeur, libr e vo ar post labour-se a-benn nemeur.

Arbeitsstellung b. (-,-en) : emlakad labour g.

Arbeitsstillstand g. (-s,-stände) : ehan al labour g., dilabour g.

Arbeitsstockung b. (-,-en) : ehan al labour evit ur mareig g.

Arbeitsstück n. (-s,-e) : pezh da fesoniñ g.

Arbeitsstunde b. (-,-n) : 1. [padelezh] eurvezh labour b. ; 2. [kementad labour] eurvezhiad labour b., eurvezhiad b.

Arbeitssuche b. (-) : klask labour g., klask gourchwel g.

Arbeitssuchende(r) ag.k. g./b. : klasker labour g., klaskerez labour b., klasker gourchwel g., klaskerez c'hourchwel b.

Arbeitstag g. (-s,-e) : 1. deiz labour g., deiz oberat g., deiz pemdez g., deiz labouret g. ; *die Arbeitstage*, an oberad g., ar pemdez g. ; *an Arbeitstagen*, war ar pemdez, da bemdez, d'ar pemdez, war ar sizhun, war an oberad, d'an deizioù oberat, d'an oberad, àr an oberad, en oberad, war lodenn oberat ar sizhun ; *kommen Sie an einem Arbeitstag vorbei*, deuit d'un deiz oberat ; 2. [Tag Arbeit] devezh labour g., devezhiaid labour g., devezh g. ; *ein anstrengender Arbeitstag*, *ein harter Arbeitstag*, un devezh mac'hom g., ur gwall zevezh g. ; *ein ausgefüllter Arbeitstag*, un devezhiaid mat a labour g. ; *ein Arbeitstag reicht schon aus*, un devezhiaid labour a vo a-walc'h ; *da der Arbeitstag nicht ausreicht, muss er auch noch nachts arbeiten*, lakaat a ra an noz da astenn an deiz, kemer a ra war an noz evit hiraat an deiz ; *mein Arbeitstag fängt um neun an*, kregiñ a ran gant va devezh da nav eur, boulc'hañ a ran va devezh da nav eur ; *der hat lange Arbeitstage*, hennezh a labour kalz d'e zevezh ; *ich werde dir einen Arbeitstag vom Lohn abziehen*, me a daolo un devezhiaid labour dit d'an traon ; *ein langes Sirenengeheul meldete ihnen das Ende des Arbeitstages*, un taol c'hwitelerez hir a gemennas dezho e oa echu o devezhiaid labour.

Arbeitstagung b. (-,-en) : emvod labour g.

Arbeitstakt g. (-s,-e) : 1. talm al labour g., fonnuster al labour g. ; *den Arbeitstakt erhöhen*, uhelaat talm al labour, fonnusaat al labour ; 2. [keflusker] kadañs b., talm g., kellusk g.

arbeitstätiq ag. : gropet, oberiant.

Arbeitstätigkeit b. (-,-en) : micher b., labour g.

Arbeitsteam n. (-s,-s) : strollad labour g., laz labourerien g., jav g./b. ; *ihr Arbeitsteam ist groß genug*, jav a-walc'h emaint.

arbeitsteilig ag. : rannet al labour ennañ.

Arbeitsteilung b. (-) : rannadur al labour g. ; *geschlechtliche Arbeitsteilung*, rannadur al labour hervez ar reizh g. ; *Arbeitsteilung durch Berufsspaltung*, rannadur micherel al labour g. ; *Arbeitsteilung durch Spezialisierung*, rannadur teknikel al labour g., rannadur kalvezel al labour g. ; *die gesellschaftliche Arbeitsteilung*, rannadur kevredadel al labour g. ; *internationale Arbeitsteilung*, rannadur etrebroadel al

labour g. ; *funktionale Arbeitsteilung*, dastammadur al labour

g.

Arbeitstempo n. (-s,-s/-tempi) : talm al labour g., fonnuster al labour g. ; *das Arbeitstempo erhöhen*, uhelaat talm al labour, fonnusaat al labour ; *sein Arbeitstempo beschleunigen*, ober muioc'h a fonn, teuler muioc'h a fonn ; *er legt ein gutes Arbeitstempo an den Tag*, hennezh 'zo mendro ennañ, hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur jav labour, ur c'hi labour, ki d'al labour, ur c'hwister), hennezh a zo ouesk da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (evel ul loen), ne vez ket da ziwezañ oc'h ober e labour, hennezh n'eo ket un didalvez, hennezh n'eo ket ul lezober, hennezh a ra fonn, hennezh a daol fonn, hennezh a fonn, hennezh en devez fonn, hennezh a ra bec'h d'al labour, labour tri a ra, labourat a ra c'hwek, hennezh a zibolotenn labour, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a labour plaen ha buan, pezhadoù labour a ra e berr amzer, labourat a ra fonnus, fonnus eo d'al labour, ampl eo da labourat, prim eo en e labour, prim eo gant e labour, dillo en devez da labourat, ampletñ a ra gant e labour, ne chom ket an traou war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, pront e vez d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, hennezh a labour gant dillo, ne chom ket al labour a-revr (en arrelaj, a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, ar paotr-se a zo ur c'habaler, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh 'zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh 'zo d'ober.

Arbeitstier n. (-s,-e) : [dre skeud.] doser g., kier g., loen-labour g., marc'h g., marc'h-labour g., marc'h-kleur g., jav-labour g., ki-labour g., bleiz-labour g., poanier g., den a boan g., paotr a-raok g., gwall labourer g.

Arbeitstisch g. (-s,-e) : taol-labour b., burev g., eskemmez g.

Arbeitstitel g. (-s,-) : [moull.] titl da c'hortoz g.

Arbeitstreffen n. (-s,-) : emvod labour g.

Arbeitsüberlastung b. (-) : prez labour g., relabour g., foul g. ; *die stressige Arbeitsüberlastung ist vorbei*, difoulet omp.

Arbeitssuchende(r) ag.k. g./b. : klasker labour g., klaskerez labour b., klasker gourchwel g., klaskerez c'hourchwel b.

arbeitsunfähig ag. : dic'houest da labourat.

Arbeitsunfähigkeit b. (-) : dic'houested da labourat b., dic'houested vicherel b., divarregezh b. ; *dauernde Arbeitsunfähigkeit*, dic'houested da labourat padus b., dic'houested da labourat didermen b., dic'houested vicherel trebadek b. ; *vorübergehende Arbeitsunfähigkeit*, dic'houested da labourat amzeriat b., dic'houested vicherel dibad b., dic'houested da labourat padennek b. ; *vollständige Arbeitsunfähigkeit*, dic'houested da labourat hollel b., dic'houested vicherel hollel b. ; *teilweise Arbeitsunfähigkeit*, dic'houested da labourat darnel b., dic'houested vicherel darnel b.

Arbeitsunfähigkeitsbescheinigung b. (-,-en) : testeni an dic'houested da labourat g.

Arbeitsunfall g. (-s,-unfälle) : gwallzarvoud labour g., gwallzarvoud war al lec'h labour g., darvoud labour g. ;

Verhütung von Arbeitsunfällen, diarbennadur ar gwallzarvoudou labour g., dizarbenn ar gwallzarvoudou war al lec'h labour g.

Arbeitsunterbrechung b. (-,-en) : ehan labour g., troc'h labour g. ; diese Arbeitsunterbrechung bedeutet für mich Mehrarbeit in den nächsten Tagen, an troc'h labour-se a dalvezo kement a labour ouzhPenn ganin.

Arbeitsunterlage b. (-,-n) : teuliad labour g.

Arbeitsverdienst g. (-es,-e) : gopr g., pae g./b.

Arbeitsvereinfachung b. (-) : eeunadur al labour g.

Arbeitsverfahren n. (-s,-) : doare-ober g.

Arbeitsverhältnis n. (-ses,-se) : 1. betriebliche Arbeitsverhältnisse, aozioù labour ls., stuzioù labour ls. ; 2. gourc'hwel g., implij g., labour g. ; Nachweis eines Arbeitsverhältnisses, testeni labour g.

Arbeitsverlust g. (-es,-e) : koll labour g.

Arbeitsvermittlung b. (-,-en) / **Arbeitsvermittlungsbüro** n. (-s,-s) / **Arbeitsvermittlungsstelle** b. (-,-n) : burev enfredañ g.

Arbeitsvermögen n. (-s) : galluster labourat g., gouestoni labourat b.

Arbeitsversäumnis n. (-ses,-se) : ezvezantiz b., ezvezan̄s diabeg diouzh al lec'h labour b.

Arbeitsverteilung b. (-) : dasparzhidigezh al labour b., dasparzh al labour g., ingaladur al labour g., ingaladur ar gwechennoù g., ingaladur ar gwezhiennou labour g.

Arbeitsvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat labour b., feur-emglev g., koumanant g. ; befristeter Arbeitsvertrag, kevrat termenet he fadelezh b. ; unbefristeter Arbeitsvertrag, kevrat didermen he fad b. ; fiktiver Arbeitsvertrag, implij diwirion g., implij faltaziek g.

Arbeitsverweigerung b. (-,-en) : nac'h labourat g., dinac'h labourat g.

Arbeitsvorgang g. (-s,-vorgänge) : argerzhadur al labour g., oberiadur g.

Arbeitsweise b. (-,-n) : mod oberiañ g., doare labourat g., hentenn labourat b., hentenn labour b.

Arbeitswelt b. (-) : bed al labour g.

Arbeitswerkzeug n. (-s,-e) : benveg labour g., ostih labour g., klav labour g.

Arbeitswert g. (-s,-e) : [armerzh.] talvoud labour g., P. gwerzh ar boan g.

Arbeitswiederaufnahme b. (-) : an adkrog gant al labour g., an adkrog labour g.

arbeitswillig ag. : taolet-bras d'al labour, tuet mat da labourat, labourus, lamprek, dik, diskuizh, itik d'al labour, stummet da labourat ; er ist arbeitswillig, levezon en deus da labourat, c'hoant en deus da labourat, c'hoantek eo da labourat, tuet mat eo da labourat.

Arbeitswoche b. (-,-n) : sizhunvezh labour b., sizhunvezhiad b.

Arbeitswut b. (-) : kounnar labourat b., araj labourat g., terzhienn Stakhanov b., egar labourat g.

arbeitswütig ag. : un araj labourat ennañ, labourus, lamprek, dik, diskuizh, itik d'al labour, stummet da labourat.

Arbeitszeit b. (-,-en) : amzer labour b., euriou labour ls., euriadur labour g. ; eine vernünftige Begrenzung der Arbeitszeit, un amzer-labour bevennet poellek g. ; die Arbeitszeit verkürzen, berraat an amzer labour, digreskiñ an euriou labour ; eine Verkürzung der wöchentlichen Arbeitszeit bei vollem Lohnausgleich, ur berradur eus an eurvezhioù labour sizhuniek hep krennadar war ar gopr g., un digresk eus an eurvezhioù labour sizhuniek hep krennadar war ar gopr g. ; durchgehende Arbeitszeit, labour diehan, labour diastal g., labour dispan g., labour didroc'h g., devezh didroc'h g. ;

gleitende Arbeitszeit, implij amzer rikl-dirikl, implij amzer cheñch-dicheñch g., euriadur labour hebleg g. ; die Länge der Arbeitszeit, ampled an eurvezhioù labour g.

Arbeitszeiteinteilung b. (-,-en) : dasparzhidigezh an amzer labour b., dasparzh an amzer labour g., ingaladur an amzer labour g.

Arbeitszeitverkürzung b. (-,-en) / **Arbeitszeitverringerung** b. (-,-en) : digreskadur an amzer labour g., rabat labour g.

Arbeitszeug n. (-s) : 1.dafar evit gallout labourat g., binviadur g., ostilherezh g., binvioù ls., benvegou ls., binviji ls., ostilhou ls., klaviou ls. ; 2. dilhad labour g./ls., frag glas g., frag labour g., frag g.

Arbeitszeugnis n. (-ses,-se) : testeni labour g.

Arbeitszimmer n. (-s,-) : burev g., sal-labour b., sal labourat b., kambr-studi b.

Arbitrage b. (-,-n) : 1. [arc'hant.] gwerzhañ ha prenañ war un dro er Yalc'h, arvokerezh g. ; 2. [gwir] tredeogiezh b., tredeogiñ g.

arbiträr ag. : tidel, tidek.

Adv. : a-did.

Arbitrarität b. (-) : [yezh.] tidegezh b.

arbitrieren V.k.e. : 1. [arc'hant.] gwerzhañ ha prenañ war un dro er Yalc'h, arvrokañ ; 2. [gwir, Bro-Suis] ober tredeog, tredeogiñ.

Arboreal n. (-s,-e) : [bev.] taread gwezat g.

arboreal ag. : gwezat, ... er gwez ; die arboreale Fortbewegung, an dilech'iañ er gwez g.

Arbovirose b. (-,-n) : [mezeg., louza.] arboviroz g.

Arbovirus n. (-, Arboviren) : [mezeg., louza.] arboviruz g.

Arbuse b. (-,-n) : [louza.] sukrin-dour str., sukrinenn-zour b., pastekez str., pastekezenn b.

Archaeoceti ls. : [henloen] henvorviled ls.

archaisch ag. : 1. a stumm kozh, henstumm, henamzerel, henaek, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, kozh-Noe, mil gozh, kozh-gagn, kozh-bras, a c'hiz kozh, dispredet, diamzeret, aet kozh ; [labour-douar] in archaischer Baumerziehung kultivierte Reben, gwini-krap str. ; 2. henstuzel ; archaisches Volk, pobl henstuzel b., henstuzidi ls.

Archaismus g. (-, Archaismen) : 1. henaegezh b. ; 2. ger a c'hiz kozh g., kozhjenn b., henadur g., henstumm g., henstuz g., henfurm b.

Archäo- : hen-, arkeo-.

Archäoanthropologe g. (-en,-en) : arkeoantropologour g., henzenonior g.

Archäoanthropologie b. (-) : arkeoantropologiezh b., henzenoniezh b.

Archäobotanik b. (-) : henlouzawouriezh b.

Archäobotaniker g. (-s,-) : henlouzawour g.

Archäologe g. (-n,-n) : henonior g., hendraour g., hendraezour g., arkeologour g.

Archäologie b. (-) : henonioriezh b., henoniezh b., hendraouriezh b., hendraezouriezh b., arkeologiezh b.

archäologisch ag. : henoniel, hendrael, hendraouriezhel, hendraezouriezhel, arkeologek ; archäologischer Fund, dizoloadenn henoniel, dizoloadenn arkeologek b., kavadenn henoniel b., kavad arkeologek g. ; archäologische Luftbildprojektion, archäologische Flugprospektion, henoniezh diwar-nij b. ; archäologische Hinterlassenschaften, aspadennoù henoniel ls. ; archäologische Stätte, lec'hienn henoniel b., lec'hienn arkeologek b.

Archäopalynologie b. (-) : henbollenouriezh b.

Archäopteryx g./b. (-,-e/Archäopteryges) : [loen.] arc'hæopteriks g., arkæopteriks g.

Archäozoologie b. (-) : henloenoniezh b., arkeozoologiezh b.
archäozoologisch ag. : henloenoniel, arkeozoologek.

Arche b. (-,-n) : arc'h b. ; *Arche Noah*, arc'h Noe (Gregor) b. ; die Arche Noah überstand die Sintflut, arc'h Noe ne beñseas ket el Liñvadenn-Veur.

Archetyp g. (-s,-en) / **Archetypus** g. (-,-typen) : kentpatrom g., pimpatrom g.

Archidiakon g. (-s/en,-e/-en) : [relij.] arc'havieler g., arc'hdagon g., arriagon g.

Archidiakonat n. (-s,-e) : [relij.] 1. [karg] arc'hdagoniezh b. ; 2. [bann] arriagondi g., arc'hdiazonelezh b., arriagonelezh b.

archidiakonisch ag. : [relij.] arc'hdagonel.

Archigenese b. (-) / **Archigenesis** (-) : ar genel emdarzh g., ar ganadur diwar netra g., an emgrou g.

Archimedes g. : Arkimedes g.

archimedisch ag. : ... Arkimedes, arkimedel ; *archimedisches Prinzip*, *archimedisches Gesetz*, pennaenn Arkimedes b., savelenn Arkimedes b., bount arkimedel g.

Archipel g. (-s,-e) : enezeg b. [*liester enezegou, enezegi*], blokad inizi g. ; der Kerguelen-Archipel, Inizi Kergelenn ls.

Architekt g. (-en,-en) : 1. tisavour g., savour-tiez g., arkitektour g., adeiladour g. ; 2. [predier.] der Große Architekt, renker ar bed g., reizher ar bed g., an demiurg g., spered urzhier ar chosmoz g., pennaozour ar bed g.

Architektonik b. (-,-en) : adeiladezh b.

architektonisch ag. : tisavouriezhel, architektonek, adeiladel, adeiladourel, ... adeiladur ; der architektonische Aspekt, an adeiladezh b.

Architektur b. (-,-en) : 1. [skiant hag arz] tisavouriezh b., savouriezh b., adeiladouriezh b., adeiladur g., adeiladiñ g. ; die griechisch-römische Architektur, ar savouriezh gresian-roman b., an adeiladouriezh gresian-roman b. ; modulare Architektur, adeiladiñ mollek g. ; 2. [doare ur savadur] adeiladezh b. ; 3. [gennad greantel] adeiladerezh g.

Architrav g. (-s,-e) : [tisav.] isrizenn b., isdaez g., gourzreust g., arbeul g.

architraviert ag. : *architraviertes Kranzgesims*, gourzreust rizennek g.

Architravgesims n. (-es,-e) : [tisav.] gourzreust rizennek g.

Archiv n. (-s,-e) : 1. dielloù ls., teilioù ls. ; 2. diellaoueg b. [*liester diellaouegoù*], kambr an dielloù b., dielldi g., ti an dielloù g., sanailh an dielloù b.

Archivar g. (-s,-e) : diellour g., dieller g., teulier g., manac'h-diellour g.

Archivbild n. (-s,-er) : polred diellet g., polred diellaouet g., polred tennet eus an dielloù g., diellskeudenn b.

Archivexemplar n. (-s,-e) : skouerenn diellet b., skouerenn diellaouet b.

Archivgebäude n. (-s,-) : dielldi g., ti an dielloù g.

archivieren V.k.e. (hat archiviert) : diellaouiñ, diellañ.

Archivierung b. (-) : diellerezh g., diellaouiñ g.

Archivkunde b. (-) : diellouriezh b.

Archivraum g. (-s,-räume) : kambr an dielloù b., sal an dielloù b., sanailh an dielloù b. ; *Archivraum einer Kirche*, kambr an eneoù b.

Archivolte b. (-,-n) : [tisav.] rizenn-volz b.

Archosaurier g. (-s,-) : arkosaorian g. [*liester arkosaorianed*].

Arcosolium n. (-s, Arcosolien) : [tisav.] logell-vez b.

Arcus lipoides cornea g. (-) / **Arcus senilis cornea** g. (-) : [mezeg.] gwalenn lipoidal b.

ARD b. (-) : [berradur evit Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland] kompagnunezh skinwel ar c'hentañ chadenn alaman b.

Ardennen ls. : die Ardennen, an Ardennoù ls.

Are b. (-,-n) : [Bro-Suis] arad g., ar g. ; drei Aren, tri ar ls. ; etwa vier Aren, ul lodenn-varr b.

Areal n. (-s,-e) : 1. tachenn b., takad g. ; *ungeweihtes Areal eines Friedhofs*, bered du b. ; diese Gebäude stehen auf einem zehn Hektar großen Areal, dek hektar a zo dindan ar savadurioù-se ; 2. [loen., louza.] spesadva g.

Areallinguistik b. (-) : yezhdouaroniezh b.

areallinguistisch ag. : douaryezhoniezhel.

Area striata b. (- -) : [korf.] *primäre Sehrinde, primärer visueller Cortex* leur rizennek b.

Areflexie b. (-) : [mezeg.] andamoug g.

Arekanuss b. (-,-nüsse) : [louza.] kraoñ arek str. [Areca catechu].

areligiös ag. : direlijion.

Arena b. (-, Arenen) : 1. stourmva g., stourmlec'h g., aren g., leur-emlazh b. ; 2. redva g., redlec'h g. ; 3. [Bro-Aostria] c'hoariva dindan an amzer g., c'hoariva dido g., c'hoariva e ti Mari C'hlaziouù g., c'hoariva war ar frank g. ; 4. [dre skeud.] lis g. ; die politische Arena, lisoù ar politikerezh ls., metou ar bolitikourien g.

Arenavirus n./g. (-,-viren) : [bev.] arenaviruz g.

Areopag g. (-s) : 1. [istor] Areopagos g., Areospagos g. ; 2. Menez Ares g., torgenn Ares b. ; 2. [bremañ, gwir] Areopagos g., Areospagos g., lez-veur Bro-C'hres b.

arg ag. : 1. fall, drouk, gwall ; sein ärgerster Feind, e washañ enebour g. ; er ist ein arger Fuchs, ul louarn a zen eo hennezh, hennezh a zo fin evel kaoc'h louarn, hennezh a zo finoc'h evit kaoc'h louarn, hennezh a zo fin evel ul louarn, ul louarn fin eo hennezh, hennezh a zo louarn, ul louarn daoudroadek eo, hennezh a zo leun e sac'h a widre, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, meret eo bet e bleud tanav, hennezh a zo tro en e laezh, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, hemañ en deus fil, hennezh a zo finesus, ul louarn a zen a zo anezhañ, hemañ a zo tro en e gordenn, diouzh ar mintin eo, darbet e oa bet dezhañ mont da louarn, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, hennezh a zo itrikoù tout, un ebeul eo hennezh, ur fousin eo hennezh, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, finesaoù a zo ouzh en ober, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'h ad korvigelloù a zo gantañ, pegen louarn eo hennezh ! ; er hat mich in eine arge Lage gebracht, gwall luziet en deus ac'hanon, lakaet en deus ac'hanon gwall nec'het ; vor dem Ärgsten bewahren, mirout ouzh ar pep gwashañ a zegouezhout, mirout ouzh (diarbenn, parraat) ar gwashañ ; die Dinge liegen im Argen, fall e ya an traoù ; es ist ärger denn je, gwashoc'h eo bremañ eget biskoazh, gwazh eo bremañ eget biskoazh, biskoazh em buhez kement all, biskoazh gwashoc'h c'hoazh ; was das Ärgste ist, 'zo gwashoc'h ; ein Schelm, wer Arges dabei denkt, goloet a vezh ra vezo nep piv bennak a soñj e droug (Gregor), gwa nep a soñj e droug ; 2. [relij.] der Arge, Paolig g., Gwilhou gozh (Gregor) g., Paol Gornek g., Paol lostek g., an drougael g., an droukspered g., an diaoul g., ar spered lous g., an Aerouant g., an Enebour g., Satanas priñs an ifern g., Satanas priñs an tenebroù g., Yann ar pennkêr dianaou g., tad ar gaou g., ar paotr kozh g.

Adv. : gwall, en un doare garv, kalz ; jemanden arg mitnehmen, gwall boaniañ u.b., gwallaoozañ u.b. ; P. man hat ihn arg zugerichtet, hennezh en deus tapet e stal 'vat, lakaet eo bet

en ur gwall stad 'vat, gwallaøzet eo bet brav ha kempenn, pizh ha prop eo bet diboultrennet e borpant dezhañ, hennezh a zo bet gwall gempennet 'vat, kempennet mat eo bet evit doare, kempennet en un doare brav eo bet, kivijet ha kigeret eo bet, trepanet eo bet ha prop, aozet eo bet ganto, dorloet eo bet, hennezh a zo hudur da welet ; *arg denkend*, bizet fall, mennet fall, droukyoulet ; *die Krankheit hat ihn arg mitgenommen*, gwall skoet eo bet gant ar c'hleñved-se, gwall dizeriet eo gant e gleñved, koazhet eo gant ar c'hleñved, draillhet eo gant ar c'hleñved, diviet eo e gorf gant ar c'hleñved, teuzet eo gant ar c'hleñved, fontet eo gant ar c'hleñved ; es tat ihm arg weh, droug en doa braouach', braouac'h d'an droug en doa ; es (zu) arg treiben, ober ar seizh diaoul hag e benn, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, c'hoari e loen, kas warni, mont un tammig re bell ganti, mont un tammig re lark ganti, c'hoari e reuz, ober e freuz hag e reuz, bezañ ur reuz en an-unan, c'hoari e gi (Gregor) ; jemandem arg mitspielen, ober divalav d'u.b., ober lous d'u.b., ober divalav gant u.b., ober vil d'u.b., ober divalaverezh d'u.b., ober divalaventez d'u.b., c'hoari un taol fobiez d'u.b., c'hoari un taol kamm d'u.b., c'hoari un dro-gamm d'u.b., c'hoari un dreuflezenn d'u.b., tennañ un dreuflezenn d'u.b., ober un dreuflezenn d'u.b., ober an dall (ur gwall dro, un dro fall, un dro lous, un dro divalav, un dro vil) d'u.b., c'hoari an dall (un dro divalav, un dro lous, un dro-dall, an troad leue) d'u.b., c'hoari an noch gant u.b., tennañ un dro-dall (un dro-bleg) d'u.b., c'hoari un taol gast d'u.b., gwalldapout u.b., straniñ u.b. ; *arg strafen*, kastizañ en un doare garv, bezañ garv, kondaoniñ d'ur c'hastiz garv ; er ist noch arg jung, yaouankik eo c'hoazh ; *die Kartoffeln sind arg angebrannt*, paredet eo ar patatez ; *sich arg freuen*, bezañ laouen-bras, bezañ laouen ken-ha-ken, bezañ dirollet gant al levezel, bezañ laouen mui-pegen-mui, bezañ ouzhpenn laouen, bezañ war ar pevarzek-kant, na vezañ evit e levezel, bezañ fest en an-unan, bezañ digor d'an-unan, bezañ barret a levezel, bezañ e galon barreun gant al levezel, bezañ e galon barr gant al levezel, bezañ e galon barr a levezel, bezañ e galon barr a joa, bezañ en e laouenañ, bezañ e-kreiz e levezel, bezañ beuzet el levezel, bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol.

Arg n. (-s) : drouglezh b., droukrañs b., fallentez b., fallagriezh b., falloni b. ; ohne Arg sein, na soñjal e droug, na vennout drougober, na vennout droug ebet, na vezañ na si na gwri en an-unan, na vezañ diwar an-unan na rag na perag, na vezañ a we en an-unan, bezañ diwidre, bezañ dizrouk, bezañ divalis, na vezañ tamm drougiezh en an-unan, na vezañ drougiezh ebet en an-unan, na vezañ an disterañ droukrañs en an-unan, bezañ ront a galon, bezañ frank ha ront, bezañ frank ha libr, bezañ didro, na vezañ ger evit an-unan, bezañ eeun en e baperiou, bezañ eeun e pep giz, bezañ eeun e pep feur, bezañ eeun ha leal, bezañ onest evel ur pirc'hirindour, na vezañ koad tro en an-unan, bezañ eeun a galon, kaout mennozhioù reizh ha sklaer, bezañ frank a galon, bale gant un neudenn eeun, na vezañ neudenn gamm ebet en an-unan, bezañ ur paotr diouzhtu eus an-unan, bezañ ur paotr raktal eus an-unan, na vezañ koad-tro en an-unan, na vezañ a veskelloù gant an-unan, mont eeun ganti ; kein Arg dabei finden, na soñjal e droug (Gregor), na welet droug ebet en dra-se, na welet malis ebet en dra-se.

Arganbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-argan str.

Arganfrucht b. (-,früchte) : [louza.] kraoñ-argan str.

Arganol n. (-s,-e) : eoul argan g., argan g.

Argantan n. (-s) : [dispredet, metal.] maillechort g., mailhchor g.

Argentinien n. (-s) : Arc'hantina b.

Argentinier g. (-s,-) : Arc'hantinad g.

argentinisch ag. : arc'hantinat, arc'hantel ; *die argentinische Republik*, ar Republik Arc'hantel b.

Argentit g. (-s) : [kimiezh] argantit g., sulfidenn arc'hant b., arginoz g.

Ärger g. (-s) : 1. kontroliezh b., hegaz g., kerseenn b., heg g., bulari g., kinte g., dipit g., deur g., enebiezh b., fleuskeur g., jeu b., chav g., stourm g., maritell b., reuz g., rev g., trabas g., tregas g., trabaserezh g., trevell g., chigarderezh g., trubuilh g., strafuilh g., darbar g., kerse g., displijadur b., luziasenn b., rouestl g., chastre g., chane g. ; eine Menge Ärger, P. peadra da vrammsac'hat g, amerdamantou ls. ; eine Menge Ärger kommt auf uns zu, es liegt Ärger in der Luft, bez 'vo jeu ! karzhañ a ra ar vouch etrezo, emañ ar soubenn o trenkañ, trenkañ a ra an traou, krog eo ar sistre da drenkañ, emañ ar jeu o treiñ e jeu gi, krog eo ar soubenn da drenkañ, bec'h a vo abenn nebeut, tomm e vo d'hor chupenn a-benn nebeut, trenket eo ar soubenn ! c'hwezh ar rost (ar suilh, ar suilhet) a zo amañ ! war evezh, tudoù ! da ziwall ez eus ! c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn ! treiñ a ra an traou d'ar put ! tost eo an tan d'ar stoub ! ar gor a zeu da vegañ ! strak a vo ! amañ ez eus ur gwall soubenn da gaout ! chabous a vo a-benn nebeut ! patati a vo a-benn nebeut ! bekiliñ a vo ! emañ an traou o korboniñ ! stardañ a ra an traou ! amañ e tarzh an traou ! freuz ha reuz a vo amañ a-benn nebeut ! Ärger kriegen, kaout gwe ; wenn wir jetzt Ärger haben, dann ist er daran schuld, mar hon eus trubuilhou, eñ eo a zo kiriek ; sie wurde schnell diesen Ärger los, an trabasse ne badas ket pell ganti ; das wird Ärger geben, es wird gleich Ärger geben ! bremaik 'vo bec'h ! bremaik 'vo reuz ! ; sie werden sich damit Ärger einhandeln, emaint o tarbariñ ur gwall gudenn dezho o-unan, emaint oc'h en em lakaat dindan vec'h, emaint o sachañ ar c'harr war o c'hein, emaint o sachañ ar moc'h war o zreid, emaint o sachañ bec'h war o c'hein, emaint o tennañ tan war o c'hein, emaint o tanzen trubuilhou a-benn an amzer da zont, emaint o hadañ danvez keuz, emaint o hadañ greun keuz, emaint o hadañ kerse, emaint o hadañ keuz, emaint o prenañ kerse, emaint o prenañ keuz, emaint o prenañ morc'hed, emaint o tanzen trubuilh ; deswegen werdet ihr noch Ärger bekommen, trabas ho po war gement-se, gwall afer ho po da gaout abalamour d'an dra-se, afer fall a bakot abalamour d'an dra-se, kement-se a raio heg deoc'h ; dieser Winter brachte uns viel Ärger, ur goañvezhiad trubuilhou hor boa bet ; dein Sohn wird dir großen Ärger bringen, te a dapo ur friad lous gant da vab, darbar az po da walc'h gant da vab, trubuilh az po gant da vab, braoz az po gant da vab, deur az po gant da vab, chati az po gant da vab, da vab a roio deur dit, kavout a ri da gochañ gant da vab, da badout az po gant da vab, luziasennou az po gant da vab, krog az po gant da vab, krog a-walc'h az po gant da vab, gwall grog az po gant da vab, kavout a ri krog gant da vab, kavout a ri krog a-walc'h gant da vab, kavout a ri gwall grog gant da vab ; sich (dat.) Ärger machen, kemer dipit, en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'heidiñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont e benn e gin, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezañ, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, kemer merfeti, doaniañ, chaokat e ivinoù, kemer nec'hamant / kemer nec'h / kemer chif (Gregor), nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, chifañ, en em ambreniñ, en em zoaniañ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zraillhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ ; Ärger machen, reiñ neud da zirouestlañ - ober

troioù kamm a bep seurt - reiñ koad a-benn - ober troioù a bep seurt, reoù gamm ha reoù dort - lakaat an dud da gaout a bep seurt soubenn gant an-unan (da gaout trenk ha c'herv) - ober grimmoù - reiñ darbar - noualantiñ - reiñ koad-tro d'u.b. - reiñ blev gwenn d'u.b. - reiñ bec'h d'u.b. - ober bec'h d'u.b. - lakaat bec'h war u.b. - reiñ dibun d'u.b. - kagalat - ober e Yann Gerdrubuilh - reiñ safar - reiñ fred - reiñ deur - lakaat (c'hwezhañ) trubuilh - c'hoari e fri-butun - lakaat c'hwen e loeroù u.b. - lakaat c'hwen e loeroù ar re all - jabliñ an dud - maritellañ an dud - trabasat an dud - tregasiñ an dud - eogiñ an dud - trevelliñ an dud - trubuilhañ an dud - c'hoari e baotr ; *seid brav und macht eurer Mutter keinen Ärger !* bezit fur d'ho mamm ! [yezh ar vugale] bezit koko da vamm ! ; *mit ihm gibt es nur Ärger, n'eus nemet hegaz gantañ, ne vez nemet displijadur gantañ, n'eo mat nemet da lakaat poultr e soubenn ar re all ; ich habe viel Ärger damit, koad a-benn (darbar, mizer, d'ober, deur, c'hoari) am bez gant an dra-se, atapi am bez gant an dra-se, diaes e kavan an dra-se, an dra-se a ro blev gwenn din, darbariñ a ra ac'hanon, da badout em bez gant an dra-se, kavout a ran da gochañ ouch an dra-se, kavout a ran da gochañ gant an dra-se, krog am bez gant an dra-se, krog a-walc'h am bez gant an dra-se, gwall grog am bez gant an dra-se, kavout a ran krog gant an dra-se, kavout a ran gwall grog gant an dra-se, luziasennoù am bez gant an dra-se, peadra da vrammsac'hat am bez gant an dra-se, kement-se a ro deur din, chati am bez gant an dra-se, ur gwall reuz eo din an dra-se, bez' e rankan gouzañ meur a bik gant an dra-se, an dra-se a ro (a ra) fred din, ur gempenn am bez gant an dra-se, kalz a standur a vez gant an traou-se ; er hat eine Menge Ärger, e walch'a chane en deus, c'hwen a zo en e loeroù, hennezh a glev c'hwen en e loeroù, hennezh a sant c'hwen en e loeroù, hennezh a sav c'hwen en e loeroù, burutellet eo gant a bep seurt trubuilhoù, burutellet eo gant un euzh a drubuilhoù, e zelazhoù en deus, burutellet eo gant ur morad a dormant, e-kreiz ar stokadoù emañ, beuzet eo en ur morad a dormant, o c'houzañ ezwär emañ, o c'houzañ esgoar emañ, o tougen kañvoù emañ, emañ o tremen a-dreuz prez ha spern, e-kreiz ar poanioù emañ ; 2. kounnar b., imor b., imor fall b., chif g., droug g., droukrañs b., desped g., brouez b., fum g., fach g., arfleu g., floun g., broc'h g., kintou Is., razailh g. ; *jemandes Ärger zerstreuen, sioulaat kounnar u.b. ; seinen Ärger verbeißen, seinen Ärger in sich (hinein)fressen, kas e gi d'e lochenn, gwaskañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, moustrañ war e galon, derc'hel war e zroug, derc'hel war e imor, derc'hel kuzh (chom hep diskouez) e zesped, chaokat e ivinoù, derc'hel (moustrañ) war e zesped, dougen e groaz e-lec'h he ruzañ, dougen e blanedenn ha kiañ outi, dougen e blanedenn hep fallgaloniñ ; seinen Ärger abklingen lassen, difachañ, divroc'hañ ; der Ärger steigt in ihm hoch, ur c'horfad droug a zo o sevel ennañ, hennezh a ya ur sac'had droug ennañ, hennezh a ya ur c'horfad droug ennañ, sevel a ra droug en e gorf, trenkañ a ra e spered outañ, ne harz ket mui e wad, sevel a ra ar gwad d'e Benn, emañ e wad o vont e dour, sevel a ra broc'h ennañ, komañs a ra da c'harvaat ; deuet ez eus tro en e voned, emañ o c'hinañ ; er ist ägerlich, chifet eo, fachet eo, broc'het eo, biskañ a ra, anoaziñ a ra, anoazet eo, krugañ a ra, flikañ a ra, n'emañ ket e holl voc'h er gér gantañ, kollet en deus e vuoc'h vrizh, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, imoret fall eo, gwallimoret eo, en imor fall emañ, en e loariad emañ, aoz fall a zo ennañ, troet fall eo, hennezh 'zo troet fall ar bramm en e gof, ur bramm a-dreuz a zo gantañ en e gof, war e du fall emañ, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, fumet eo, troet eo e breñv, en e Benn fall emañ, emañ e Benn e gin, n'eo ket flour gantañ hiziv, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourrennoù, n'eo ket eeun e vourròu, n'eo ket troet mat, o c'hoëvñiñ emañ, koeñvet eo e boch, kintou a zo ennañ, o c'hinañ emañ, en e Benn fall emañ, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, rekin eo, kamm eo e vlevenn, onglennet eo, mouzhet eo, o voushañ emañ, diaes eo en e Benn, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus àr an heol, fas rous a zo outañ, ober a ra e Benn du ; auf jemanden ägerlich sein, bezañ savet en egar a-enep u.b., bezañ droug bras en an-unan a-enep u.b., kaout kounnar (kaout droug, bezañ kounnaret, goriñ droukrañs, magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh, kaout broc'h, bezañ broc'h, bezañ onglennet, bezañ broc'h en an-unan) ouzh u.b., bezañ e droukrañs gant u.b., mouzhañ ouzh u.b., bezañ mouzhet ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel droug ouzh u.b., derc'hel imor diwar u.b., bezañ e droug ouzh u.b., bevañ e drougiezh gant u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., kaout yenien ouzh u.b., bevañ e drougiezh ouzh u.b., bevañ e droukrañs gant u.b. ; [dre skeud.] *der ägerliche Augenblick*, mare ar vazhad g., ar mare da baañ g., mare ar gont g. ;**

ober sodadennoù war u.b., terriñ e gaouad war u.b. ; aus (vor) Ärger, gant e imor, gant desped, diwar e zesped, dre zesped (Gregor) ; [dre skeud.] es liegt Ärger in der Luft, es gibt Ärger im Paradies, trenket eo ar soubenn.

ägerlich ag. : 1. hek, hegaz, hegazus, hegus, fachus, arfleus, eretus, dipitus, kasaus, kazus, chifus, chastreüs, chaneüs, anoazus, heskinus, maritellus, amblijus, trabasus, tregasus, trevellus, trubuilhus, gwaskus, strafuilhus, atahinus, displijus, goular ; wie ägerlich ! pegen kasaus eo an dra-se ! pebezh bisk ! pegen biskenn ! boued kounnar ! fulorus eo ! dipitus-bras eo ! se 'zo hek 'vat ! o ! se a zo kazus ! ; das finde ich ägerlich, ne gavan ket drol an dra-se, un dra hek eo ; mir ist etwas Ägerliches passiert, ur gwall abadenn a zo degouezhet ganin ; 2. mouzhet, chifet, anoazet, fachet, broc'het, kontrollet, daoubennet, chifanet, imoret fall, gwallimoret, en imor fall, aoz fall ennañ, fumet, en e Benn fall, treuflez, rekin, troet e breñv, hegazet, troet fall, troet fall ar bramm en e gof, ur bramm a-dreuz gantañ en e gof, war e du fall, en e loariad ; ägerlich werden, kemer dipit, broc'hañ, fachañ, brouezañ, fumañ, arfleuñ, fachañ, mont en egar, mont droug en an-unan, biskañ, anoaziñ, krugañ, flikañ, buanekaat, buanegezh, distalmiñ, pennfollniñ, tanañ, en em danañ, feulziñ, ginañ, taeraat, taeriñ, trenkañ ar spered ouzh an-unan (e spered outañ, he spered outi h.a.), imoriñ ; er fängt an, ägerlich zu werden, ur c'horfad droug a zo o sevel ennañ, sevel a ra kintoù ennañ, mont a ra kintoù ennañ, hennezh a ya ur sac'had droug ennañ, hennezh a ya ur c'horfad droug ennañ, sevel a ra droug en e gorf, trenkañ a ra e spered outañ, ne harz ket mui e wad, sevel a ra ar gwad d'e Benn, emañ e wad o vont e dour, sevel a ra broc'h ennañ, komañs a ra da c'harvaat ; deuet ez eus tro en e voned, emañ o c'hinañ ; er ist ägerlich, chifet eo, fachet eo, broc'het eo, biskañ a ra, anoaziñ a ra, anoazet eo, krugañ a ra, flikañ a ra, n'emañ ket e holl voc'h er gér gantañ, kollet en deus e vuoc'h vrizh, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, imoret fall eo, gwallimoret eo, en imor fall emañ, en e loariad emañ, aoz fall a zo ennañ, troet fall eo, hennezh 'zo troet fall ar bramm en e gof, ur bramm a-dreuz a zo gantañ en e gof, war e du fall emañ, n'eo ket eeun e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, fumet eo, troet eo e breñv, en e Benn fall emañ, emañ e Benn e gin, n'eo ket flour gantañ hiziv, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourrennoù, n'eo ket eeun e vourròu, n'eo ket troet mat, o c'hoëvñiñ emañ, koeñvet eo e boch, kintou a zo ennañ, o c'hinañ emañ, en e Benn fall emañ, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, rekin eo, kamm eo e vlevenn, onglennet eo, mouzhet eo, o voushañ emañ, diaes eo en e Benn, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus àr an heol, fas rous a zo outañ, ober a ra e Benn du ; auf jemanden ägerlich sein, bezañ savet en egar a-enep u.b., bezañ droug bras en an-unan a-enep u.b., kaout kounnar (kaout droug, bezañ kounnaret, goriñ droukrañs, magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh, kaout broc'h, bezañ broc'h, bezañ onglennet, bezañ broc'h en an-unan) ouzh u.b., bezañ e droukrañs gant u.b., mouzhañ ouzh u.b., bezañ mouzhet ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel droug ouzh u.b., derc'hel imor diwar u.b., bezañ e droug ouzh u.b., bevañ e drougiezh gant u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., kaout yenien ouzh u.b., bevañ e drougiezh ouzh u.b., bevañ e droukrañs gant u.b. ; [dre skeud.] *der ägerliche Augenblick*, mare ar vazhad g., ar mare da baañ g., mare ar gont g. ;

ärgerlich machen, fachañ, arabadiñ, borodiñ, garchennat, garchennat ouzh, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ, chikanal, chickanañ, dipitañ, ereziñ, feulzañ, jabliñ, gwanikenniñ, hegaziñ, chigardiñ, ereziñ, tregasiñ, eogiñ, imoriñ, inzrougiñ, tarabazhiñ, heskinañ, gaiañ, ouroulat da, klask trabas (ouzh u.b.), burutellañ, chifañ, hegal, hegañ, harellet.

ärgern V.k.e. (hat geärgert) : *jemanden ärgern*, arabadiñ (fachañ, borodiñ, garchennat, garchennat ouzh, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ, chikanal, chickanañ, dipitañ, feulzañ, jabliñ, siguriñ, añjinañ, kontroliañ, fourgasin, isañ) u.b., gwanikenniñ u.b., hegaziñ u.b., chigardiñ u.b., ereziñ u.b., dichekal u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., gaiañ u.b., ouroulat d'u.b., burutellañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober heg d'u.b., ober diaez d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerch d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellet u.b., tarabazhiñ u.b., pismigañ u.b., regennañ u.b., taeraat u.b., buanekaat u.b., atahinañ u.b., ober displijadur d'u.b., reiñ displijadur d'u.b., c'hoari ar c'ontrol ouzh u.b., andellat ouzh u.b. ; *aufhören, jemanden zu ärgern*, diandellat ouzh u.b. ; *jemanden mit etwas ärgern*, chaneñ u.b. gant udb ; *das ärgert mich*, kement-se a ra desped din, kement-se a ra heg din, kement-se a laka achanon da viskañ, kement-se a ra displijadur din, kement-se a ro displijadur din, kemer a ran displijadur o welet an dra-se, kazus eo ganin gwelet an dra-se, kasaus e kavan an dra-se, dipitus e kavan an dra-se, iskriv eo ganin gwelet an dra-se, kavout a ran bras an dra-se, kavout a ran bras (kalz, start, diaes) gwelet an dra-se ; *es ärgert ihn, wenn er unterbrochen wird*, ne gav ket a-zoare e ve troc'het e gomz dezhañ, ober a ra heg dezhañ pa vez troc'het e gomz dezhañ ; *es ärgerte sie, so etwas zu sehen*, heg a rae dezhi gwelet an dra-se, kazus e oa ganti gwelet an dra-se ; *es hat ihn furchtbar geärgert, dass seine Untergebenen ihn zurechtwiesen*, bras e voe gantañ (iskriv e voe gantañ) bezañ kenteliet gant e isurzhidi, kavet en doa bras (kalz, start, diaes) bezañ kenteliet gant e isurzhidi, drouk e voe gantañ e vefe bet kenteliet gant e isurzhidi, kavet en doa drouk e vefe bet kenteliet gant e isurzhidi ; [Bibl hervez Luther] *ärgert dich dein rechtes Auge, so reiß es aus*, mard eo ho lagad dehou degouezh a bech'ed evidoch', tennit-hañ.

V.em. : **sich ärgern** (hat sich (ak.) geärgert) : 1. fachañ, kemer dipit, kemer displijadur, kaout displijadur, sevel kintoù en an-unan, mont kintoù en an-unan, brouezañ, fumañ, mont en egar, mont droug en an-unan, biskañ, anoaziñ, krugañ, flikañ, buanekaat, buanegezh, arfleuiñ, distalmiñ, pennfolliñ, tanañ, en em danañ, feulziñ, ginañ, taeraat, taeriñ, trenkañ ar spered ouzh an-unan (e spered outañ, he spered outi h.a.), fuloriñ, chifañ ; *sich fürchterlich ärgern*, magañ kounnar ; *sich über jemanden ärgern*, taeriñ ouzh u.b. ; *sich über etwas ärgern*, taeriñ ouzh udb, krugañ ouzh udb, anoaziñ diwar udb, biskañ abalamour d'udb, kavout bras udb, kavout kalz udb, kemer displijadur o welet udb, bezañ un tamm kintoù en an-unan abalamour d'udb ; *sich über das Wetter ärgern*, taeriñ ouzh an amzer ; *er hat sich furchtbar darüber geärgert, dass seine Untergebenen ihn zurechtwiesen*, bras e voe gantañ (iskriv e voe gantañ) bezañ kenteliet gant ar re a oa dindanañ, kavet en doa bras (kalz, start, diaes) bezañ kenteliet gant ar re a oa dindanañ, drouk e voe gantañ e vefe bet kenteliet gant ar re a oa dindanañ, kavet en doa drouk e vefe bet kenteliet gant ar re a oa dindanañ ; *sich grün und gelb ärgern*, *sich furchtbar ärgern*, *sich schwarzärgern*, fachañ ruz, bezañ fuloret naet, bezañ fuloret ran, bezañ fuloret ruz, bezañ e fulor ruz, bezañ ruz gant ar gouunnar, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz,

bezañ krog an tan en e benn, bezañ fuloret mik, bezañ brizhdu, bezañ en imor santel, bout e gwalarm, gwalarmiñ, birviñ gant ar gouunnar, bezañ en ur fulor, mont klañv, bezañ ar c'herch o tommañ d'an-unan (e gerch o tommañ dezhañ, he c'herch o tommañ dezhi h.a.), bezañ ar c'herc'h o krazañ d'an-unan (e gerch o krazañ dezhañ, he c'herc'h o krazañ dezhi h.a.) ; er ärgerte sich grün und gelb über seine Armut, eñ a doue e walch gant e baourente, taeriñ a rae ouzh e baourente ; er ärgert sich über jede Kleinigkeit, er ärgert sich über alles und jeden, diouzhtu e ya droug ennañ, diouzhtu e sav droug ennañ, mont a ra droug ennañ evit kement bramm 'zo tout (evit bihan dra, evit un netraig a dra, evit dister abeg, evit an disterañ abeg, diwar-goust netra, diwar ar rambre, evit ket, evit ket ha netra, evit nemeur dra, evit plouz e votou), gant nebeut a dra ez a en egar, daoubennet e vez gant ket ha netra, mont a ra en egar diwar-benn nebeut a dra, hennezh a vez fumet evit mann ebet ; *ärgern Sie sich nicht !* na grozit ket 'ta ! na daerit ket kement all ! ; 2. *sich gegenseitig ärgern*, en em heskinañ.

Ärgernis n. (-ses,-se) : 1. hegaz g., kerseenn b., heg g., desped g., chif g., brouez b., fum g., arfleu g., hegaster g., hegasted b., jabl g., chastre g., kontroliez b., tregas g., trabas g., trevelliñ g., stourm g., enebiezh b. ; *an einer Sache Ärgernis nehmen*, bezañ feuket gant udb, broc'hañ abalamour d'udb, pignat war e varc'h bras en abeg d'udb, chifañ o klevet (o welet) udb, en em gemer abalamour d'udb (evit udb), kavout kasaus udb ; *Erregung öffentlichen Ärgernisses*, dismeg ouzh ar vuhezegezh vat g. ; 2. diaezamant g., displijadur g., kerseenn b., trubuilh g., chigarderez g. ; *Ärgernis geben*, reiñ neud da zirouestlañ, reiñ darbar (bec'h, koad a-benn, safar), degas reuz (nec'hamant, trubuilh, kudennoù, trabas, tregas, trechal, trevelliñ), kagalat, daoubenniñ, bezañ ur reuz en an-unan (gant an-unan), c'hoari e doull-freuz, bezañ trabasus, tregasiñ, eogiñ, trabasat, trevelliñ, bezañ chastre gant an-unan, ober diaez [d'u.b.], ober enk [d'u.b.], reiñ koad-tro [d'u.b.], lakaat bec'h [war u.b.], reiñ fred [d'u.b.], reiñ dibun [d'u.b.], danzen darbar [d'u.b.], reiñ plouz da chaokat [d'u.b.], reiñ raou [d'u.b.], ober fred [d'u.b.], ober bec'h [d'u.b.], reiñ bec'h [d'u.b.], teuler bec'h [gant u.b.], lakaat c'hwen e loeroù u.b., darbariñ [u.b.].

Argheit b. (-,-en) : drougiezh b., fallentez b., fallagriezh b., falloni b.

Arginin n. (-s,-e) : [bev.] arginin g.

Arglist b. (-,-en) : douilh g., ijin fall g., felloni b., taol ganas g., gwidre b., korvigell b., kammigell b., drougiezh b., gwallsort g., ingenn b., yudazerez g., judazerez g., korvigellerez g., troidellegezh b., troidellerez g., soucherez g., skoacherez g., dislealded b., trubardiz b., trubarderez g., malis g./b., strobineñ b., strobineñerez g., taol-yud g., finesa b., ard g., ardivinkou ls., taol gast g., tro lous b.

arglistig ag. : 1. fell, ganas, yudas, gwidreüs, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kivioul, beskellek, pezhell e galon gant ar fallagriezh, kordet a fallagriezh, kordet e gorf a fallagriezh, kordet fall, korvigellet e galon a fallagriezh, drougiezh, dizeeun, kamm, malisius, karget a valis, malis en e gorf, troidellek, troidellus, strobineñus, gwidilus, gwidal, kudenek, kudenek e galon, douilhek ; *recht arglistig sein*, bezañ ul loen brein a zen, bezañ un toull visoù, bezañ ur paotr lavis, bezañ un dra milliget, bezañ ul loen vil a zen, bezañ ul loen lous, bezañ ul loen fall eus an-unan, bezañ ur valis en an-unan, bezañ ur gwall hini, bezañ ul loen vil a zen, bezañ vis ar gordenn en an-unan, na vezañ ur banne gwad onest en e wazhied, bezañ ur pezh fall eus an-unan, bezañ ur pezh fallakr eus an-unan, bezañ ur gwall ibil a zen g., na vezañ un

neudenn eeun oc'h ober an-unan, na vezañ un neudenn eeun en an-unan, bezañ un neudenn gamm (un neudenn torret) en e wiadenn, bezañ kordet a fallagriezh, na vezañ ur vlevenn gristen war an-unan, bezañ kement si fall 'zo tout en an-unan, na vezañ netra a vat en an-unan, bezañ kordet e gorf a fallagriezh, bezañ kordet fall, bezañ korvigellet e galon a fallagriezh, kaout ardoù ouzhPenn unan, bezañ kivioul, bezañ beskelloù gant an-unan, bezañ beskelloù e-kreiz e barkeier, bezañ pezhell e galon gant ar fallagriezh, na vezañ nemet fallagriezh en an-unan ; arglistig vorgehen, displegañ e holl ardoù ; arglistige Worte, komzoù gwidreüs, komzoù korvigellus ; [gwir] arglistige Täuschung, douih g., fallagriezh b. / tromplerezh g. (Gregor), tromplezon b., touellerezh g. bratellerezh g., truflerezh g., skobarderezh g., skobardiñ g., korvigellerezh g., troidellegezh b., troidellerezh g., tro lous b., tro gamm b., P. taol fobiez g., taol kamm g., P. gastaj g., P. taol gast g., P. taol ganas g., P. barad g. ; 2. faeüs, godiser, gogeer, flemmus, hek, pik.

Arglistigkeit b. (-) : yudazerezh g., judazerezh g., korvigellerezh g., troidellegezh b., troidellerezh g., soucherezh g., skoacherezh g., dislealded b., trubarderezh g. felloni b., taol ganas g., gwidre b., korvigell b., drougiezh b., gwallsort g., ingenn b., malis g./b., strobineerezh g., taol-yud g.

arglos ag. : diwidre, didro, didroidell, ront a galon, frank ha ront, frank ha libr, eeun a galon, dizrouk, divalis, hep malis, frank a galon, farlaot, digor e spered, ledan e spered, lavariant, kaozeüs, hegarat, darempredus, kevredus, dibrenn, ur paotr diouzhtu anezhañ, ur paotr raktal anezhañ, tamm drougiezh ennañ, hep drougiezh, hep an disterañ droukrañs ; argloser Spott, goapaerezh hep malis g. ; er ist völlig arglos, n'eus drougiezh ebet ennañ, n'eus tamm malis ennañ, n'eus ger evitañ.

Adv. : hep soñjal e droug, hep malis, hep mennout drougober, hep mennout droug.

Arglosigkeit b. (-) : eeuended-kalon b., diwidre g.

Argon n. (-s) : [kimiezh] argon g.

Argonaut g. (-en,-en) : [mojenn.] Argonaot g. [liester Argonaoted].

Argonnen ls. / **Argonne Wald** g. : die Argonnen, der Argonne Wald, an Argonne b. [Bro-C'hall].

Argot g./n. (-s,-s) : [yezh.] jagouilhaj g., safar g., luc'haj g., brizhyezh b., gregach g., langaj g. ; Argot aus La Roche-Derrien, tunodo g., luc'haj ar Roc'h-Derrien g.

Argotausdruck g. (-s,-ausdrücke) : [yezh.] gerienn luc'haj b., troienn luc'haj b.

Argotspezialist g. (-en,-en) : [yezh.] luc'hajour g.

Argument n. (-s,-e) : 1. arguzenn b., breutaenn b. ; stichhaltiges Argument, arguzenn reizhpoeill b. ; Stichhaltigkeit eines Arguments, reizhpoeillegezh un arguzenn b. ; entscheidendes Argument, ausschlaggebendes Argument, arguzenn skarus b. ; unumstößliches Argument, arguzenn na c'heller ket diarbenn b., arguzenn solut b., arguzenn na c'haller ket toullañ dindani b., arguzenn diflach b. ; er hat unbestreitbare Argumente angeführt, kinniget en doa arguzennou difazi (reizh, disi, direndaelus, diziarbennus, andizarbennadus, diflach), kinniget en doa arguzennou na c'haller ket toullañ dindano ; er ist für solche Argumente unzugänglich, serr eo ouzh arguzennou a-seurt-se ; fadenscheiniges Argument, arguzenn isol b., arguzenn doull b., arguzenn dreuzenep b. ; das ist kein Argument, dieses Argument hinkt, dieses Argument trifft nicht zu, an arguzenn-se ne dalv ket, an arguzenn-se ne splet ket, gwall gamm (dijaoj, digompez, amzere, toull, isol, treuzenep) eo an arguzenn-se, an arguzenn-

se ne bar ket, diwar-goust un neudenn eo an arguzenn-se ; es gibt Argumente dafür und dagegen, mat ha fall eo war un dro ; sich mit Argumenten wappnen, lakaat biroù en e glaouier, prientiñ e arguzennou, dastum arguzennou, klask e zifennou ; Argumente ins Feld führen, Argumente ins Treffen führen, degas arguzennou solut ; ein Argument widerlegen, dispenn un arguzenn, didalañ un arguzenn, diskolpañ un arguzenn, diskar un arguzenn ; sich (dat.) jemandes Argumente anhören, kleet difennoù u.b. ; etwas als Argument vorbringen, kemer udb da arguzenn, arguziñ gant udb, reiñ udb da arguzenn ; alle erdenklichen Argumente werden vorgebracht, damit das Bretonische draußen vor der Tür bleibe, kant rezon gwiroc'h eget ar wirionez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prennañ an nor ouzh ar brezhoneg), kant digarez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prennañ an nor ouzh ar brezhoneg) ; eine Zusammenstellung von Argumenten, un arguzeg b., ur roll arguzennou b. ; ich werde mein Argument mit einer Geschichte veranschaulichen, kontañ a rin un istor deoc'h bremañ, kement a skoueraat va frepoz ; [mat.] Argument der komplexen Zahl, arguzenn ar c'hemplezh b. ; 2. [stlenn.] arventenn werc'hek b.

Argumentarium n. (-s, Argumentarien) : [Bro-Suis / Bro-Austria] arguzeg b., roll arguzennou b.

Argumentation b. (-,en) : arguzerezh g., arguzennerezh g., arguzennadur g., arguzenniñ g., breutaerezh g. ; seine politische Argumentation nach links verschieben, kleizekaat e brezeg ; an seiner Argumentation feilen, lakaat biroù en e glaouier, prientiñ e arguzennou, dastum arguzennou, klask e zifennou ; unfundierte Argumentation, arguzennou disols, arguzennou toull ls., arguzennou treuzenep ls. ; die Argumentation ist in sich unschlüssig, anskarus eo ar arguzeg-se.

Argumentationsfehler g. (-s,-) : fazi arguziñ g., fazi poellata g., arguzerezh fazius g., si-poell g.

argumentativ ag. : ... arguziñ, ... arguzenniñ, gant arguzennou ; argumentativ gut, diazezet war arguzennou solut.

argumentieren V.gw. (hat argumentiert) : arguziñ, arguzenniñ ; mit Widerspruchsbeweisen argumentieren, mit indirekten Beweisen argumentieren, poellata dre an emsiv, prouïñ dre an emsiv ; durch langes Argumentieren, dre arguzennou a-walc'h, dre forzh arguziñ ; mit etwas argumentieren, kemer udb da arguzenn, arguziñ gant udb, reiñ udb da arguzenn.

Argumentierer g. (-s,-) : 1. arguzer g. ; 2. [istor, tezenou] Für-Argumentierer, arguzenner g. ; Gegen-Argumentierer, responder g.

Argus g. : [mojenn.] Argus g., Argos g.

Argusaugen ls. : Argusaugen haben, bezañ ken krak e lagad hag hini ur goulm, bezañ krak e zaoulagad evel re un naer er c'bleuz ; etwas mit Argusaugen beobachten, a) na skuienzañ nepred o sellet ouzh udb ; b) chom e lagad war udb, na dennañ lagad ebet diwar udb, na lemleñ lagad ebet diwar udb, na dec'hout e zaoulagad diouzh udb, derc'hel e zaoulagad war udb, bezañ digor e lagad war udb, na zispegañ e zaoulagad diwar udb, na dreïñ e zaoulagad diwar udb, na ehanañ da sellet ouzh udb.

Argyrie b. (-) : [mezeg.] argiriezh b., argiroz g.

Argyrismus g. (-) : [mezeg.] argantegezh b.

Argyrose b. (-) : [mezeg.] argiroz g., argiriezh b.

Argwohn g. (-s) : diskred g., disfiz g., disfiziañs b., droukfiziañs b., drouzkiskred g., douetañs b., damgred g., gwallziskred g., amgred g., amgredoni b., amgredenn b. ; bei jemandem Argwohn erregen (erwecken), lakaat diskred da sevel en u.b., lakaat u.b. da gaout diskred, bezañ a-dreuz hent u.b., bezañ a-dreuz gouloù u.b., bezañ e gouloù u.b., lakaat droug da sevel en u.b. ; Argwohn gegen jemanden hegen,

kaout droug ouzh u.b., diwall (disfiziout) ouzh u.b., kaout diskred war u.b., diskrediñ war u.b., douetiñ war u.b., diwall dirak u.b. ; *Argwohn schöpfen*, sevel diskred en an-unan, dont da gaout diskred.

argwöhnen V.k.e. (hat geargwöhnt) : douetiñ, raksantout, spurmantiñ, amgrediñ, diawelet, diskrediñ, disfiziout, sevel mar war, bezañ war var a.

argwöhnisch ag. : diskredik, disfizius, amgred, diskredik, amgredik, amgredonius, amgredenn ; *sie war argwöhnisch geworden, deshalb war sie gekommen, um nachzusehen*, douetet he doa un dra bennak, setu perak e oa deuet da welet.

Ariadnefaden g. (-s) : [mojenn.] neudenn Ariadne b.

Arianer g. (-s,-) : [relij.] ariat g. [liester ariated], dalc'hiad ARIUS g.

Arianismus g. (-) : [relij.] ariadegezh b.

arianisch ag. : [relij.] ariat, ... a sell ouzh dalc'hidi ARIUS hag ouzh o c'hredennou.

arid ag. : krin, hesk, kras, dezerhel, dizourek, treut ; *arides Klima*, hinad krin b., hinad dezerhel b. ; *semiarides Klima*, hinad damgrin b.

Aridität b. (-) : krinder g., krinded b.

Arie b. (-,n) : [sonerezh] aria b., ton g., tonenn b. ; *kurze Arie*, frapadig sonerezh g.

Arier g. (-s,-) : Arian g. [liester Arianed].

Arierparagraph g. (-en) : [istor, nazi.] lezenn a-enep ar Yuzevien b.

arisch ag. : 1. arian ; [nazi.] *die arische Rasse*, ar ouenn arian b. ; 2. [yezh.] ariek.

arisieren V.k.e. (hat arisiert) : [nazi.] arianaat.

Aristokrat g. (-en,-en) : breintin g., denjentil g., uheliad g.

Aristokratie b. (-,n) : breintinelezh b., breintiniezh b., noblañs b., aristokratiezh b.

aristokratisch ag. : breintinel, ... an noblañs.

Aristophanes g. : Aristofanes g.

Aristoteles g. : Aristoteles g.

Aristoteliker g. (-s,-) : aristotelour g., aristotelad g.

aristotelisch ag. : aristotelek, ... Aristoteles ; *die aristotelische Kosmologie*, ar vedonezh aristotelek b. ; *die aristotelische Täuschung*, *die aristotelische Illusion*, kammzer'h Aristoteles g. ; [lennegezh, ch'haariva] *die drei aristotelischen Einheiten*, reolenn an teir unded b.

Aristotelismus g. (-) : aristotelouriez b., aristotelegezh b.

Arithmetik b. (-) : [mat.] aritmetik g., niveroniezh b., [a-wechoù e brezhoneg] jedoniezh b. ; *die Subtraktion gehört zu den Grundrechenarten der Arithmetik*, al lamadur a zo anezhañ unan eus pennoberiadurioù an niveroniezh.

Arithmetik-Buch n. (-s,-Bücher) : [mat.] levr niveroniezh g., levr aritmetik g.

Arithmetiker g. (-s,-) : aritmetikour g., niveroniour g., niverour g.

arithmetisch ag. : [mat.] aritmetikel, niveroniel, [a-wechoù e brezhoneg] jedoniel ; *Differenz der arithmetischen Folge*, argammed an heuliad niveroniel g. ; *arithmetische Reihe*, argammedadur niveroniel g. ; *arithmetisches Mittel*, keitad niveroniel g. ; *arithmetische Funktion*, kevreibenn niveroniel b. ; *arithmetischer Ausdruck*, riñvenn niveroniel b.

Arithmologie b. (-) : [mat.] aritmologiezh b.

Arithmometer g. (-s,-) : aritmometr g.

Arkade b. (-,n) : [tisav.] bolz-wareg b., gwareg-volz b. ; Arkaden, trepas dindan bolzioù-gwareg g., trepas dindan gwaregoù-bolz b.

Arkadien n. (-s) : Arkadia b.

arkan ag. : rinek.

Arkanum n. (-s, Arkana) : kevrin g., tra guzh g., kuzhiadenn b., sekred g., rin g., moliačh g., mister g.

Arkatur b. (-,en) : [tisav.] gwaregadur g.

Arkebuse b. (-,n) : akebut b., akebutenn b., skloped g. ; *mit einer Arkebuse erschießen*, arkebutaň, sklopedaň.

Arkebusenschuss g. (-es,-schüsse) : tenn akebut g., talmad akebut b., akebutad b., sklopedad g.

Arkebusenschütze g. (n,-n) / **Arkebusier** g. (-s,-e) : akebuter g., sklopeder g.

Arkosol n. (-s,-ien) : [tisav., istor] logell-vez b.

Arktik g. (-s) : Mor Arktikel g., Meurvor skornek Arktika g., Meurvor Arktika g., Meurvor Arktikel g.

Arktis b. (-) : *die Arktis*, Arktika b., an Arktik g. ; *die Grenze der Arktis*, ar vevenn arktikel b.

arkatisch ag. : arktikel, pennhanternozel, ... an Arktik, ... an norzh, ... norzh ; *arkitischer Ozean*, *arktische See*, Mor Arktikel g., Meurvor skornek Arktika g., Meurvor Arktika g., Meurvor Arktikel g.

arm ag. : 1. paour, tavantek, ezhommek, berrek, reuzeudik, divadou, dizanvez, morfontus, truilh, truilhek, berr an arc'hant gantaň, berr gant an arc'hant, berr en arc'hant, diskrog, dister, munut, kaezh, P. deurch, drik, [dre fent] didrantell ; *seine Mutter ist arm*, paour eo e vamm, ur c'haezh vaouez eo e vamm, ur gaezhez a vaouez eo e vamm, kaezh eo e vamm, ur baourez kaezh eo e vamm ; *die armen Leute*, ar c'haezh tud ls., ar c'heizh tud ls., an dud keizh ls., ar beorien gaezh ls., ar bevien gaezh ls., an dud paour ls., ar re baour ls., ar geizh ls., ar reuzeudien ls., an drueged ls., an davanteien ls., an ezhommeien ls., ar gorked ls., an druated ls., an dud dister ls., an dud dibourvez ls. ; *arm sein wie eine Kirchenmaus, blutarm sein, bettelarm sein, arm sein wie Hiob*, bezañ paour-razh, bezañ paour-kollet, bezañ paour-ran, bezañ paour-noazh, bezañ paour-glad, bezañ paour-glan, bezañ paour-glas, bezañ paour-du, bezañ paour-du e revr, bezañ o tuañ gant ar vizer, bezañ du da lazhañ, bezañ paour da lazhañ, bezañ paour da chikañ gant ar mailh, bezañ paour eus ar paouraň, bezañ paour a'r paouraň, bezañ paour-Dieu, bezañ paour-Lazar, bezañ paour-Job, bezañ paour evel Job war e vern teil, bezañ ken paour ha Job / bezañ paour-glez (Gregor), bezañ paour evel ur razh (evel ur razh dour, evel ur razh iliz, evel ur razh touzet), bevañ truilh, bezañ reuzeudik evel ur pesk war an traezh, bezañ reuzeudik-meurbet e stad, bezañ reuzeudik evel ur c'hi, bezañ reuzeudik evel ar mein, bezañ maleürus evel ar mein, bezañ paour evel ur c'hi, na gaout ur roched da wiskaň, na gaout un hiviz da lakaat war he c'hein, stlejañ an diaoul dre e lost ; *sie sind alle gleich arm*, par int holl en dienez, ken paour ha ken paour eo an holl ; *arm machen*, kas da baour, paouraat, paourisaat, kas war ar plaen, kas d'ar bern, teurel war an douar noazh, lakaat diskrog war an noazh ; *das wird mich doch nicht arm machen !* n'eo ket ur rivin ! n'eo ket ur gernez ! ; *arm werden*, dont da vezañ paour, paouraat, kouezhañ e levitenn war e votoù, kouezhañ an dienez war an unan, mont da baour, paourekaat, tredebedelaat, pevarebedelaat, mont da baour, kouezhañ en toull izelañ, dont da vezañ paour evel Job ; *wer arm ist, muss sparsam leben*, ar paour a vank dezhañ malañ munut, nebeut e ranker dispign pa ne c'hounezer ket kalz ; *sollen die Armen noch ärmer werden !* ar paour da baouraat ! ar re baour da baouraat ! ; *ein armes Land*, ur vro dreut b., ur vro baour b. ; 2. [dre heñvel.] *arm an Geist*, *geistig arm*, diskiant, skañv e benn, inosant, nouch ; 3. *ärmer Boden*, douar paour g., douar treut g. ; 4. [dre astenn.] kaezh, paour ; *ärmer Wicht*, *ärmer Teufel*, *ärmer Schlucker*, *ärmer Kerl*, hers-mizer g. [liester herserien-vizer],

paourkaezh siwazh g., paourkaezh den g., paourkaezh paotr g., paourkaezh treu g., paourkaezh tra dreut g., pikouz g., trueg g. [*lester trueged*], reuzeudig g. [*lester reuzeudien*], ezhommeg g. [*lester ezhommeien*], tavanteg g. [*lester tavanteien*], denjentil laou g., laoueg g. [*lester laoueien*] ; armer Tropf, paourig kaezh [*lester peorien geizh*] g. (Gregor) ; armes Kind, kaezh bihan g., kaezh bugel g., paourkaezh bugel g., kaezhig bihan g., bugel kaezh g. ; armes Kerlchen, armes kleines Kerlchen, paourig g. ; armes Ding, armes kleines Ding, paourezig b., kaezhez vihan g., kaezhezig vihan g. ; die armen Kinder, ar c'heizh vugale ls., ar vugale gaezh ls. ; mein armes Kind ! kaezh Doue ! paourig ! ; die arme Frau, ar baourez kaezh b. ; ein armer Greis, ein armer alter Mann, ur c'haezh kozh a zen g., ur paour kaezh kozh g. ; mein armer Hans ! paour kaezh Yann ! ; ich armer Mensch ! [paotr] kaezh 'zo ac'hanon ! ar c'haezh 'zo ac'hanon ! paourkaezh ac'hanon ! [plac'h] kaezhez 'zo ac'hanon ! ar gaezhez 'zo ac'hanon ! ; der arme Narr, an diod kaezh g. ; die armen Tiere verkommen von Tag zu Tag mehr, al loened paour ne reont nemet koll bemdez, ar paour kaezh loened ne reont nemet koll bemdez ; 5. ein armes Leben führen, mizeriñ, morfontiñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourenteze ha mizer, bevañ-bevaik, bevañ-bevaik-bevetez, bevañ truilh, krakvevañ, bevata, darnvevañ, bevañ moan, bevañ togn, bitañ, lainañ, treuzvevañ, reuziñ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourenteze vras, kaout ur vuhez treut, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, c'hoari gant glac'hariig, hersal mizer, hersal e vizer, stlejañ an diaoul dre e lost, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourenteze, fritañ paourenteze, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, ober ur bevañ bihan, mont d'ar jol vihan, justinañ, bezañ berr (bezañ tanav, na vezañ druz, na vezañ hir) ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berrek an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, spinañ gant an dienez, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, jastrañ gant an dienez, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout bec'h o lakaat an daou benn da skoulmañ, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ er baourenteze, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourenteze an ezhommekañ), bevañ paour ha dibourvez, bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez du, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; 6. [istor] der arme Konrad, [kevre kouerien eus ar XVI^{vet} kantved] Yann Gouer g., Yann Beizant g., Pipi Gouer g. ; 7. [kegin.] arme Ritter, bara dre laezh g., bara dostel g.

Arm g. (-s,-e) 1. brec'h b. ; muskulöse Arme, divrec'h kigenet ls., divrec'h kigennek ls. ; ein kräftiger Arm, ur vrec'h kreñv b., ur vrec'h danvez enni b., ur vrec'h a zo houarn b. ; fleischige Arme, dicke Arme, divrec'h kuilh ls. ; mit fleischigen Armen, brec'hiet kuilh ; linker Arm, brec'h kleiz b., brec'h fall b. ; mit dem linken Arm kann er nicht sägen, n'eo ket evit heskennat gant e vrec'h fall ; jemandem den Arm reichen, bieten, kinnig e vrec'h d'u.b., ober kazel d'u.b. ; jemandem die Arme entgegenstrecken, astenn e zivrec'h a-du gant u.b. ;

Schmerzen im Arm, brec'had b., ur vrec'had b. ; einen Korb am Arm tragen, bezañ ur baner gant an-unan war koubl ar vrec'h, bezañ ur baner gant an-unan war pleg ar vrec'h, bezañ ur baner gant an-unan er vrec'h ; ein Bündel Heu unter dem Arm tragen, dougen ur gazeliad foenn ; ein Buch unter dem Arm tragen, bezañ ul levr gant an-unan dindan ar gazel ; er hatte sein Buch unter den Arm geklemmt, e levr a oa gantañ dindan e gazel ; jemandes Arm nehmen, kregiñ e brec'h u.b., lakaat e zorn war brec'h u.b., kregiñ e kazel u.b., kazeliañ u.b. ; jemandem den Arm geben, kazeliañ u.b. ; Arm in Arm, kazel-ha-kazel, kazel-ouzh-kazel, brec'h-ouzh-brec'h, brec'h-habrec'h, kazi-kazel ; Arm in Arm mit jemandem gehen, kazeliañ u.b., kazeliañ gant u.b., mont kazel-ha-kazel gant u.b., mont kazel-ouzh-kazel gant u.b., mont brec'h-ouzh-brec'h gant u.b. ; die Arme verschränken, kroaziañ e zivrec'h ; mit verschränkten Armen, an divrec'h e pleg, pleget e zivrec'h, plezhennet e zivrec'h ; die Arme ausstrecken, gourhedañ e zivrec'h, astenn e zivrec'h, digeriñ e zivrec'h, displegañ e zivrec'h ; mit nach vorne gestreckten Armen, astennet e zivrec'h en e raok gantañ ; mit ausgestrecktem Arm, a-benn brec'h ; [polit, istor] mit nach vorne getrecktem Arm, oc'h ober ar salud hitlerour ; zum Hitlergruß den rechten Arm schräg nach oben strecken, ober ar salud hitlerour ; [sport] mit gestreckten Armen, e zivrec'h war astenn gantañ ; die Arme ausbreiten, digeriñ e zivrec'h, astenn e zivrec'h, gourhedañ, displegañ e zivrec'h ; die Arme in die Hüften stemmen, lakaat e zaouam war e zivgroazell, bezañ an daou zorn gant an-unan war ar c'horniou-klin (e zaou zorn gantañ war e gorniou-klin, he daou zorn ganti war he c'horniou-klin h.a.) ; mit beiden Armen in der Luft herumwirbeln, treiñ ar vilin ; jemandem etwas aus den Armen reißen, lemel udb a-dre zivrec'h u.b., diframmañ udb a-dre zivrec'h u.b., difrapañ udb digant (gant) u.b., skrapañ udb diouzh divrec'h u.b. ; mit Armen und Beinen um sich schlagen, jesträuñ, daoubenniñ, distagañ taolioù a-gleiz hag a-zehou evel un diaoul, en em zifretañ, difretañ, ober dispac'hioù, dispac'haf, en em vaniañ, difelpañ, loeniñ, diskrapañ, fichañ, rigasat ; mit den Armen herumfuchteln, difretañ e zivrec'h ; die Arme frei haben, bezañ dieub e zaouarn ; etwas mit beiden Armen kräftig ziehen, sachañ war udb a-nerzh e zivrec'h, sachañ a-nerzh-brec'h war udb ; etwas mit beiden Armen hochheben, sevel udb a-nerzh e zivrec'h, sevel udb a-nerzh-brec'h, sevel udb a-grog-brec'h, sevel udb diwar-bouez e zivrec'h, sevel udb war-bouez e zivrec'h, dibradañ udb a-grog-brec'h, dibradañ udb diwar nerzh e zivrec'h, houpañ udb, choupañ udb ; etwas mit einem Arm hochheben, sevel udb a-nerzh e vrec'h, sevel udb diwar-bouez e vrec'h, sevel udb a-benn brec'h, dibradañ udb a-benn brec'h ; sich mit der Kraft der Arme und ohne Beinunterstützung aufraffen, en em zibradañ a-nerzh e zivrec'h, sevel a-harzoù, sevel war-bouez e harzoù, sevel diwar-bouez e harzoù ; sich mit der Kraft der Arme und ohne Beinunterstützung nach oben ziehen, pignat a-nerzh e zivrec'h, pignat a-harzoù, pignat war-bouez e harzoù, pignat diwar-bouez e harzoù ; sie hatte das Kind auf den Arm genommen, sie hielt das Baby in den Armen, dougen a rae ar c'hrouadur war he divrec'h, dougen a rae ar c'hrouadur war klin he divrec'h, dougen a rae ar c'hrouadur war koubl he divrec'h, dougen a rae ar c'hrouadur war pleg he divrec'h ; ein Kind auf den Arm hochnehmen, choupañ ur bugel, ober choup d'ur bugel, ober choupig d'ur bugel ; sich jemandem in die Arme werfen, en em deuler a-vriad etre divrec'h u.b., kouezhañ etre divrec'h u.b. ; jemanden in seine Arme schließen, jemanden mit beiden Armen umfassen, jemanden in die Arme nehmen, stardañ u.b. war poull (ouzh

poull) e galon, stardaň u.b. ouzh e askre, stardaň u.b. ouzh e vruched, stardaň u.b. ouzh an-unan, briata u.b., brec'hata u.b., brec'hataat u.b., brec'hataezh u.b., stardaň u.b. etre e zivrec'h, stardaň u.b. en e zivrec'h, strizhaň u.b., kregiň a-dro-vriad en u.b., kregiň a-vriad en u.b., kemer u.b. a-dro-vriad, moustraň u.b. etre e zivrec'h ; *mit den Armen schlenkern*, braňsellat e zivrec'h en ur vale, mont en un doare freilhek, difretaň e zivrec'h ; *mit herunterhängenden Armen*, e zivrec'h a-ispihl ; *mit vollen Armen*, a-vriad, a-vriadoù ; *die Kinder kommen*, die Arme voll Blumen, ar vugale a zeu ganto bleunioù a-vriadoù ; *ein Arm voll*, ur vriad b., ur vrec'hiad b., ur gazeliad b. ; *ein Arm voll Blumen*, ur vriad vleunioù b., ur vrec'hiad vleunioù b. ; *Arme voll Blumen*, briadoù bleunioù, brec'hiadoù bleunioù ; *ein Arm voll Kohlblätter*, ur gazeliad kaol b. ; *zwei Arm voll Stroh*, div vriad kolo b. ; *sie weinte sich in meinen Armen aus*, gouelaň a reas dourek ouzhin ; [korf.] Oberarm, paler g., humerus g. ; Unterarm, arvrec'h b. ; *einen Arm verlieren*, mognaň ; *jemandem einen Arm abreißen*, mognaň u.b., divrec'haň u.b. ; [mezeg.] *jemandem den Arm amputieren*, divrec'haň u.b., troc'haň e vrec'h d'u.b. ; *sich (dat.) den Arm auskugeln*, *sich (dat.) den Arm verrenken*, gweaň (distresaň, divoestaň, diazozaň, divarc'haň, diflach, diempraň, divellaň) e vrec'h, dilec'chiaň eskern e vrec'h, ober ur gwe d'e vrec'h ; [relij.] *Gottes Arm*, brec'h Doue b. ; *der machtvolle Arm Gottes*, brec'h c'haloudus an Aotrou Doue b. ; [ardamezouriez] *rechter Arm mit Schwert*, brec'h ouzh dehou b. ; *linker Arm mit Schwert*, brech' ouzh kleiz b. ; 2. [dre skeud.] *jemanden mit offenen Armen empfangen*, degemer u.b. a-dro-vriad, degemer u.b. a-vriad-kaer, degemer u.b. an divrec'h digor bras, ober min mat ouzh u.b., ober min mat d'u.b., ober fas vat d'u.b., ober stad eus u.b. (d'u.b.), ober degemer mat d'u.b., ober un degemer a'r gwellaň d'u.b., mont brav d'u.b., ober chalantiz d'u.b., ober brav d'u.b., ober flourig d'u.b. ; *jemandem unter die Arme greifen*, a) kazeliaň u.b. ; b) [dre skeud.] reiň brec'h (un tamm skoaz, skoaz, skoazzell, un tamm skoazzell, un taol skoaz) d'u.b., skoaziaň u.b., dougen dorm d'u.b., teurel dorm d'u.b., reiň dorm d'u.b., astenn ar skeul d'u.b., disac'haň u.b., dibab u.b., tennaň u.b. er-maez eus al lagenn (eus ur blegenn fall), difallaň u.b., dibeskiň u.b., divankout u.b., divec'haiň u.b., dishualaň u.b. ; *einen langen Arm haben*, bezaň hiroc'h e vrec'h eget e vaňch, bezaň hir e vrec'h, kaout penn-brec'h, bezaň hir e askell, bezaň ur stekiň mat a zen abalamour d'e zarempredoù, gouzout brav keinaň, bezaň mat da geinaň, bezaň keinet mat, bezaň kreň e gein, bezaň kreň e chouk ; *jemandem in den Arm fallen*, tapout krog e brec'h u.b. evit herzel anezhaň, delc'her war brec'h u.b., sparlaň d'u.b. ; P. *jemanden auf den Arm nehmen*, riňsaň e dreid d'u.b., ober ur genaoueg eus u.b., ober an diod gant u.b., ober ar sod gant u.b., diodiň u.b., sodiň u.b., c'hoarzhin goap war (ouzh, ag, da, diouzh) u.b., kemer dihued gant u.b., kaout un taol c'hoarzhin diwar-goust u.b., goapaat (godisat, dejanal, gogeal) u.b., droukc'hoapaat u.b., defoeiaň u.b., godisal u.b., dejanal gant u.b., dejanal ouzh u.b., ober foei d'u.b., godisal diwar-goust u.b., ober fent gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejaň e gerc'h d'u.b., ober (stagaň) goap ouzh u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., c'hoari al lu gant u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., skeiň tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpaň tammoù bihan gant u.b., hegall u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., aňjinaň u.b., tunaň u.b., heskinaň (hegaziň, chigardiň, atahinaň, garchennat) u.b., gaiň u.b., ouroulat d'u.b., burutellaň u.b., ereziň u.b.,

garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre chenoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaoziou diwar-benn u.b., lakaat u.b. da blomaň kelien (kaňvaled), paskaň lus d'u.b., reiň kaňvaled (kelien) da blomaň d'u.b., lakaat da grazaň, reiň kelien (kaňvaled, poulc'hennoù, poulc'had, silioù, lostou leue) da lonkaň d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., pentaň lern d'u.b., finesiň ouzh u.b., deviň u.b., bouc'haň u.b., nezaň u.b., gennaň u.b., flemmaň u.b., gludaň u.b., louzaň u.b., puniň u.b., riňsaň u.b., tizhout u.b., toazaň u.b., klaviaň u.b., pakaň u.b., tapout u.b., kaotaň ha pegaň u.b., divleupaň u.b., gwaskaň u.b., rouzaň e gased d'u.b., bezaň gant u.b., ober gant u.b., P. frotaň kaoc'h ouzh genoù u.b. ; *sie werden begreifen*, dass man sie auf den Arm genommen hat, kompren a raint ez eus graet ganto ; *du willst mich wohl auf den Arm nehmen*, bremaň ez ez ennon botoù-koad ha tout, krakoù eo a gontez din ; *man hat mich auf den Arm genommen*, kaotet ha peget on bet, divleupet on bet ; *die Beine unter die Arme nehmen*, ober botoù kazel, lakaat e seilioù en e c'hadoll, lakaat aer en e gilhorou, treiň e gilhorou, kanellat, en em sachaň, sachaň e dreid, sachaň e skasou, sachaň e c'har, sachaň e gilhorou, kas e gilhorou, tennaň e gilhou, sachaň e ivinoù, frapaň e zivesker diouzh ul lec'h bennak, fiseliň, mont d'ar red-tan (d'ar red-tan-ruz, d'ar red-tan-put, dre lamm ha dre red, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'an druih, d'an druih-drask, d'an druih-drast, gant pep tizh, endra c'haller, evel an tan, d'an tan ruz), frizaň d'an druih-drast, redek evel un tenn (evel an avel), redek evel ur c'had, redek evel an tan, redek ken e strink an tan war e lerc'h, regiň hent, reiň kentr d'e varc'h, dipadapaň, bezaň ramp gant an-unan, skeiň kaoc'h en avel, teurel kaoc'h en avel, feraň, ober gaol, firitellat, ober gar, reiň gaol dezhi, mont d'ar post, postal, mont d'ar pimperlamm, mont d'an daoulamm, daoulammat ; er nahm die Beine unter die Arme und ist gerannt, so schnell er nur konnte, sage ich euch ! m'ho pije gwelet anezhaň o kravaň gantaň ! hag eñ da redek, mar gouie, me lar deoch' ! ; 3. [dre heňvel.] brec'henn b., brec'h b., brank g. ; *mit einem Arm versehen sein*, bezaň brec'hek b., bezaň brec'hiet ; *die Arme eines Leuchters*, brec'hioù ur c'chantolor ls., skourrou ur c'chantolor g., brankoù ur c'chantolor lies, barrou ur c'chantolor ls. ; *der Arm dieser Lampe ist schwenkbar*, sturiadus eo ar gleuzeur-se, durc'hadus eo ar gleuzeur-se ; *Meeresarm*, gwazhenn-vor b., brec'h-vor b., kanol b., korzenn b., raz g., strizh-mor g., brec'henn b., stêr-vor b. ; *Flussarm*, brec'henn-stêr b., brec'h-stêr b., gwazhenn-stêr b., gwazh-stêr b. ; [stêriou] *der Fluss teilt sich in zwei Arme*, gaoliň a ra ar stêr, gaolaň a ra ar stêr, forch'aň a ra ar stêr, fourchiň a ra ar stêr, skalfaň a ra ar stêr ; [stêriou] *toter Arm*, brec'h vach ur stêr b., brec'h varv ur stêr b. ; 4. [eor] *dant* g., biz g. ; *die Arme des Ankers*, dent an eor ls., bizied an eor ls.

Armada b. (-,-s / Armaden) : 1. [merdead., lu] armada b. [liester armadaoù] ; 2. [dre skeud.] druilhad g., aradennad b.

armamputiert ag. : divrec'het, divrec'h, ambidet ur vrec'h dioutaň, mank eus ur vrec'h, mogn, mankart ; *ein armamputierter Mensch*, un den mogn g., ur mogn g., ur mankard g., ur mank g. ; *eine Armamputierte*, ur vankell b.

Armagnac g. (-/-s,-s) : [died] armagnag g. [liester armagnagoù].

Armatur b. (-,-en) : 1. [kirri-tan] bizell b., lanker g. ; 2. tuellennoù ls., tuellinier ls. ; 3. [tekn.] framm g., frammadur g., gwiskadur g. ; 4. [fizik] armadur g., induktad g., dereed g.

Armaturenbeleuchtung b. (-,-en) : gouleier an daolenn-stur ls.

Armaturenbrett n. (-es,-er) : taolenn-stur b., [nij.] taolenn leviañ b.

Armaturenfabrik b. (-,-en) : tuellennererez b.

Armaturenhersteller g. (-s,-) : tuellenner g.

Armaturentafel b. (-,-n) : taolenn-stur b., [nij.] taolenn leviañ b.

Armauflage b. (-,-n) : harpell-vrec'h b., harp-brec'h g., brenk g., brec'h [ur gador-vrec'h] b., iliner g., helmoer g.

Armausschnitt g. (-s,-e) : toull-milgjin g.

Armband n. (-s,-bänder) : tro-vrec'h b., kelc'henn-vrec'h b., lagadenn-vrec'h b., chadennig-vrec'h b., gwalenn- vrec'h b.

Armbandanhänger g. (-s,-) : stribilhon g.

Armbanduhr b. (-,-en) : eurier-brec'h g., P. montr-brec'h g., P. montr-arzorn g.

Armbeuge b. (-,-n) : 1. [korf.] klin brec'h g., pleg ar vrec'h g., koubl ar vrec'h g., serr-brec'h g. ; 2. [sport] pradañ-dibradañ gant harp war an daouarn g., sav-korf diwar-bouez an divrec'h g., P. pompadenn b. ; *Liegestütze und Armbeugen machen*, ober saviou-korf diwar-bouez e zivrec'h, pradañ-dibradañ, P. ober pompadennou, pompañ.

Armbinde b. (-,-n) : 1. brec'henn b., lietenn b. ; 2. [mezeg.] enhelp g., matezh-vrec'h b.

Armblatt n (-s,-blätter) : [gwriad.] konson g.

armblütig ag. : [louza.] nemeur/vleuniet.

Armbruch g. (-s,-brüche) : torradur brec'h g., torr brec'h g.

Armbrust b. (-,-brüste,-e) : arbalastr g., fustwareg b., krozwareg b. ; *ich soll mit meiner Armbrust auf das liebe Haupt des eigenen Kindes zielen !* (Schiller), hag emaoch o chortoz diganin e vukfen va arbalastr war penn va bugel ken karet ! ; *die Säule der Armbrust, der Träger der Armbrust, der Schaft der Armbrust, fust an arbalastr g. ; mit der Armbrust schießen, arbalastrāñ.*

Armbruster g. (-s,-) : [micherour] oberour arbalastroù g., arbalastrer g.

Armbrutschütze g. (-n,-n) : [soudard] arbalastrer g., fustwareger g., kroazwareger g.

Ärmchen n. (-s,-) : brec'hig b.

armdick ag. : ken tev hag ar vrec'h.

Armdücken n. (-s) : [sport] c'hoari plegañ pognez g., c'hoari plegañ ar pognez g., c'hoari pognez g., c'hoari terrīñ ar pognez g. ; *komm, wir wollen beim Armdücken unsere Kräfte messen, deus 'ta da blegañ ar pognez ouzhin-me.*

Arme(r) ag.k. g./b. : paour g. [liester peorien / pevien], paourez b., kaezh g., kaezhez b., reuzeudig g. [liester reuzeudien], reuzeudigenn b., tavanteg g. [liester tavanteien], tavantegez b., ezhommeg g. [liester ezhommeien], ezhommegez b., Fañch ar Moan g. ; *Arme und Reiche, alle waren gekommen, bras ha bihan, holl e oant deuet - bras ha munut, holl e oant deuet - peorien ha pinvidien, holl e oant deuet - paour ha pinvidik, holl e oant deuet ; die Armen sowohl als auch die Reichen, Arme sowie Reiche, ken paour, ken pinvidik ; die Armen, ar c'haezh tud ls., ar c'heizh tud ls., an dud keizh ls., ar beorien gaezh ls., ar bevien gaezh ls., ar baourizion ls., an dud paour ls., an dud dibourvez ls., ar re baour ls., ar paour [anv hollek] g., ar geizh ls., ar reuzeudien ls., an drueged ls., an davanteien ls., an ezhommeien ls., ar gorked ls., an druated ls., an dud dister ls. ; die neuen Armen, an nevezpeorien ls. ; verschämter Armer, paour mezhek g., paour mezhus g. ; du Ärmste ! va faourkaezh den ! kaezh 'zo ac'hanout ! ar c'haezh 'zo ac'hanout ! ; du Ärmste ! ar gaezhez 'zo ac'hanout ! ar baourez kaezh 'zo ac'hanout ! va faourez kaezh ! ; einem Armen etwas aus Mitleid spenden, reiñ udb d'un ezhommeg war an aluzen ; alles, was sie besaßen, teilten*

sie mit den Armen, kement o doa a rannent gant ar beorien, kement o doa a rannent ouzh ar beorien, kement o doa a lakaent boutin gant ar beorien, kement o doa a lodennent gant ar beorien, kement o doa a lodent gant ar beorien, kement tra o doa a oa daouhanter etre ar beorien hag i, kement o doa a ziouerent d'ar beorien, kement o doa a ziouerent gant ar beorien, holl o leve a ziouerent d'ar beorien, rannañ a raent o madoù gant ar beorien ; sollen die Armen noch ärmer werden ! ar paour da baouraat ! ar re baour da baouraat ! ; nur die Ärmsten zeigen gem ihren Reichtum, n'eus nemet al laoueien a ziskouez o gwenneien ; die Ärmsten unter den Ärmsten, ar beorien du ls., ar bevien gaezh ls., ar re baourañ e-touesk ar re baourañ ls. ; den Armen wird keine Beachtung geschenkt, ne vez ket sellet ouzh ar beorien, ne vez graet van ebet eus ar beorien, ne vez ket graet van ouzh ar beorien, ar paour ne gan den e glodou ; den Armen Gutes tun, sich der Armen annehmen, prederiañ gant ar beorien.

Armee b. (-,-n) : 1. arme b., armead b., lu g. [liester luioù, luoz], armouù ls. ; *sich bei der Armee melden, mont da soudard, mont dindan an armouù, emouestlañ el lu, emrollañ el lu, en em rollañ el lu ; die Grande Armée, an Arme Veur b. ; die Rote Armee, an Arme Ruz b. ; Luftstreitkräfte der nationalen Volksarmee, aeroù an R.D.A. g. ; geheime Armee, arme guzh b. ; eine Armee aufstellen, eine Armee auf die Beine bringen, sevel un arme, dastum un arme, dastum soudarded ; eine Armee wieder ausbauen, adsevel un arme ; eine Armee besiegen, douarañ un arme, dic'hastañ un arme ; junge Männer in die Armee einziehen, soudardañ paotred yaouank ; eine Armee vernichten, dismantrañ un arme, diskolpañ un arme, frigasañ un arme, pladañ un arme ; eine Armee straff aufbauen, frammañ mat un arme ; Armee mit einer klaren Befehlsstruktur, arme frammet mat b. ; kurz nach seiner Entlassung aus der Armee, nebeut goude (damc'houde, prest goude) ma teuas eus a soudard ; 2. [dre skeud] eine Armee von Ameisen, un taolad spontus a verien g. / merien hep fin (Gregor) str., merien a-vordihl (a-druihadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhoù, a-largentez, forzh pegement, na pegement, diouzh an druihl) str., ur bodad merien g., un armead verien b., ur grubuilhad verien b., ur vordihl a verien b.*

Armee- sellit iveau ouzh **Heeres-**.

Armeeangehörige(r) ag.k. g./b. : armeour g., milour g., soudard g.

Armeebefehl g. (-s,-e) : kemennadenn an arme b.

Armeebereich g. (-s,-e) : 1. milourva g. ; 2. tachenn an arme b.

Armeeführung b. (-) : gourc'hemannerezh milourel g.

Armeegeneral g. (-s,-e/-generale) : jeneral a arme g.

Armeekorps n. (-,-) : rannarme b., korf-arme g.

Armeelieferant g. (-en,-en) : pourvezar an arme g.

Armeezelt n. (-es,-e) : tinell-vrezel b.

Ärmel g. (-s,-) : 1. milgin g./b., mañch g., brec'h b., brec'hegenn b., P. piastenn b. [liester piastennoù] ; *ein Paar Ärmel, ur milginoù g., ur mañchoù g. ; kurze Ärmel, milginoù berr ls., berrvañchoù ls. ; lange Ärmel, milginoù hir ls. ; die Ärmel hochschlagen, die Ärmel hochkrepeln, die Ärmel aufschlagen, die Ärmel aufstreifen, die Ärmel aufkrepeln, die Ärmel hochstreifen, die Ärmel hochziehen, troñsañ e vilginoù, krizañ e vilginoù, troñsañ e zivrec'h (Gregor), sevel e ziv vilgin ; mit hochkrepelten Ärmeln, troñset e vilginoù gantañ ; die Ärmel abschneiden, divañchañ udb ; Inhalt eines Ärmels, mañchad g., milginad g./b. ; mit Ärmeln versehen sein, bezañ mañchek, bezañ milginek ; ohne Ärmel, divilgin, divañch ; weiter Ärmel, flokenn b. ; der rechte Ärmel seines Hemdes war am Ellbogen zerrissen, roget e oa ilin dehou e roched ; die*

Ärmel werden nach unten weiter, mont a ra ar milginoù war zigeriñ, en arfrank emañ pennoù ar milginoù, pennoù arfrank a zo gant ar milginoù ; 2. [ardamezouriez] Ärmel, [altertümlich geschnittener Ärmel], marvilgin b. ; 3. [dre skeud.] etwas aus dem Ärmel schütteln, etwas aus den Ärmeln schütteln, ober ubd war an tomm (diwar sav, war an tach, a-daol-dak, war an taol, war an tizh, war an trumm, war ar prim), kavout en un taol-kont (kavout gant un taolad spered) petra 'zo d'ober, bezañ diouzhu-kaer ubd dindan dorn gant an-unan ; das Geld lässt sich nicht aus dem Ärmel schütteln, ne gresk ket an aour war ar raden, ne gaver ket an aour war ar raden, da louarn kousket ne zeu tamm boued, ar gwellañ bara da zebriñ 'vez gounezet en ur c'hweziñ, neb na laka poan hag aked n'en devezo madoù na boued, an hini 'neus ket c'hoant kaout naon ne chom ket re bell war e skaoñ, ne zivero ket mel eus ar mogeriou, ne gouezh ket an aour eus beg ar gwez, o c'hortoz ar geot da greskiñ e varv ar saout gant an naon, ret eo gouzañv da gaout skiant ha labourat tenn da c'hounit arc'hant ; 4. P. die Ärmel hochkrepeln, troñsañ e vilginoù, stagañ ganti, mont dezhi, lakaat eoul kalon, pegañ e-barzh ; jetzt heißt es Ärmel hochkrepeln, bremañ eo lakaat eoul kalon ! bazhad dezhi ! sachomp warni ! koad dezhi ! dao dezhi ! deomp dezhi ! deomp ganti ! deomp outi !

Ärmelaufschlag g. (-s,-aufschläge) : kil ar vilgin g., distroenn b., troñsenn b., troñs g.

Ärmelausschnitt g. (-s,-e) : toull-milgin g., kazel b. [liester kazelioù].

Ärmelbrett n. (-es,-er) : [tekn.] plankenn da feriñ g.

Armeleuteessen n. (-s) : tinell dreut b., keusteurenn dreut b., pred Koraiz g.

Arme-Leute-Sarg g. (-s,-Särge) : P. sparl-moch'h g.

ArmeleutevierTEL n. (-s,-) : karter peorien g., karter paour g., fouennaoueg b., lastez kér b., P. Kervidon b., Kerfoukenn b.

Ärmelkanal g. (-s) : der Ärmelkanal, Mor Breizh g. ; die Bretagne wird vom Atlantischen Ozean und dem Ärmelkanal umspült, riblennet eo Breizh gant ar Meurvor Atlantel ha Mor Breizh ; Verkehr durch den Ärmelkanal, [Durchfahrt] tremenerez bigi dre Vor Breizh g., [Überfahrt] treizhadennou treuz Mor Breizh ls.

Ärmelkanalverkehr g. (-s) : [Durchfahrt] tremenerez bigi dre Vor Breizh g., [Überfahrt] treizhadennou treuz Mor Breizh ls.

Ärmelloch n. (-s,-löcher) : toull-milgin g.

ärmellos ag. : divilgin, divañch.

Ärmelschlitz g. (-es,-e) : faout traoñ ar vilgin g., skej traoñ ar vilgin g., skalf traoñ ar vilgin g.

Ärmelschoner g. (-s,-) / Ärmelschützer g. (-s,-) : berrvañch gwareziñ g., advañch g.

Ärmelstreifen g. (-s,-) : galoiñs g., P. peñsel g.

Armenanwalt g. (-s,-anwälte) : alvokad ar beorien g., alvokad paeet gant ar skoazell sokial g.

Armenarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg ar skoazell bublik g.

Armenbüchse b. (-,n) : kef g., gwifl g.

Armengrab n. (-s,-gräber) : bez boutin g., P. toull ar re baour g.

Armenhaus n. (-es,-häuser) : 1. ospis g., ospiti g., ti ar re baour g., herberc'hdi g., ti-repu evit ar beorien g., repu peorien g. ; 2. [rannvro] das Armenhaus des Staates, paourañ rannvro ar Stad b.

Armenien n. (-s) : Armenia b.

Armenier g. (-s,-) : Armeniad g. [liester Armeniz].

armenisch ag. : ... Armenia, armeniat, [yezh.] armeniek ; [mezeg., kimiezh] armenische Tonerde, bolus g., bouliermini g., douar siellek g., kourrez Armenia g.

Armenisch n. : [yezh.] armenieg g.

Armenkasse b. (-,n) : burev ar madobererez g.

Armenküche b. (-) : soubenn voutin b.

Armenpflege b. (-) : skoazell bublik b.

Armenrecht n. (-s) : skoazell sokial justis b.

Armenviertel n. (-s,-) : karter peorien g., karter paour g., fouennaoueg b., lastez kér b., P. Kervidon b., Kerfoukenn b.

Armenwesen n. (-s) : skoazell bublik b.

Armesünder g. (-s,-) : [dre skeud.] paourkaezh den g., paourkaezh tra dreut g., reuzeudig g. [liester reuzeudien], trueg g. [liester trueged], tavanteg g. [liester tavanteien], ezhommeg g. [liester ezhommeien], kork g., truant g.

Armesündergesicht n. (-s,-er) : [dre skeud.] dremm rust ha ganas b., penn truant g.

Armesünderglocke b. (-,n) / Armesünderglöckchen n. (-s,-) : kloc'h an anaon a veze sonet pa veze lakaet ur c'hondaonad d'ar marv g.

Armesünderstuhl g. (-s,-stühle) : [dre skeud.] auf dem Armesünderstuhl sitzen, bezañ bet lakaet war bedenn ar Sul, bezañ tapet e kaoz, bezañ dindan lagad an holl, na vezañ anv nemet eus an-unan, bezañ kaoz vrás eus an-unan, bezañ dindan teod an dud, bezañ war teod an dud, bezañ ar gaoz war e lerc'h, bezañ e-kreiz ar gaoz, magañ ar gaoz, bezañ chaok diwar e Benn, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e Benn.

Armflor g. (-s,-e) : brec'henn gañv b., lietenn gañv b., beginn b.

Armfüßer g. (-s,-) / Armfüßler g. (-s,-) : [loen.] brakiopod g. [liester brakiopoded], brec'htroadeg g. [liester brec'htroadaged].

Armgas n. (-es,-e) : [kimiezh] aezhenn izelvec'h b.

Armhebel g. (-s,-) : [gouren] klav ouzh ar vrec'h g. ; bei jemandem einen Armhebel ansetzen, klaviañ brec'h u.b.

Armhöhle b. (-,n) : toull-kazel g., kazel b.

armieren V.k.e. (hat armiert) : [tekn.] houarnañ, houarnwiskañ, hobregonañ ; armierter Beton, beton houarnet g.

Armierung b. (-,en) : 1. houarnadur g., houarwisk g., houarnaj-frammañ g. ; 2. Armierung von Festungen, armadur ar c'hreñvlec'hioù g. ; 3. Armierung von Schiffen, paramantadur (paramanterezh) ar bigi g. ; 3. framm g., frammad g., stern g., frammadur g., enframmadur g. ; Armierung von Maschinen, frammadur ar mekanikou g.

Armierungseisen n. (-s,-) : houarnadur g., houarn simant-krefvaet g.

Armilla b. (-, Armillen) / Armillarsphäre b. (-,n) : [stered.] pellenn gelc'hiaouek b.

Arminianer g. (-s,-) : [relij.] arminiad g. [liester arminiz].

arminianisch ag. : [relij.] arminiek.

Arminianismus g. (-) : [relij.] arminiegezh b.

Armkachel b. (-,n) : [istor, lu] ilinwisk g.

Armknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn-brec'h g.

armlang ag. : keit hag ar vrec'h.

Armlänge b. (-,n) : 1. hirder ar vrec'h g. ; 2. hirder ar vilgin g.

Armlehne b. (-,n) : harpell-vrec'h b., harp-brec'h g., brenk g., brec'h [ur gador-vrec'h] b., iliner g., helmoer g. ; Sessel mit einer fehlenden Armlehne, Sessel mit fehlenden Armlehnen, kador-vrec'h divrec'h b.

Armlechter g. (-s,-) : 1. kantolor skourrek g., kantolor-barrek g., kantolor-brec'hek g. ; zentrale Säule eines Armleuchters, gwaleññ ur c'hangolor-barrek b. ; 2. [dre skeud.] bajaneg g. [liester bajaneien], kouilhon g., beulke g., patatezenn b., patoenn b., impopo g., panezenn b., genaoueg g. [liester genaoueien], genaoueg echu g., podig g., pothouarn g.,

glaourenneg g., pampez g., nouch g. [*liester nouched*], loñseg g. [*liester loñseged*], genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelen g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*liester alvaoned*, *alvaoneien*], houperig g., pennsod g., diskiant g., darsod g., geolie g., beg don g., begeg g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., amoed g., keuneudenn b., kanuchenn b., penn-bazh g., penn-skod g., louad g., buzore g., balteg g. [*liester balteien*], diod g., inosant g., sod g., penn luch g., magn g., penn sot g., penn azen g., penn beuz g., penn peul g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beg leue g., barged g., loukez g., kloukez g., gogez g., bleup g., jaodre g., bourjin g.

ärmlich ag. : paour, paourik, dister, tavantek, berrek, ezhommek, reuzeudik, munut, truilh, tru, truek ; *ärmliche Kleider*, dilhad mod netra ls. ; *ein ärmliches Haus*, un tammig ti bihan divalav g., un ti dister g., un ti paourik g., un toullig ti g. ; *ärmliche Behausung*, foukenn b., klotenn b., kozh ti g., ti dister g., neizh touseg g., ti-gutez g., ti brein g., lastez ti g., tamm toull ti g., toull lous g., foukenn hudur b., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., kozh toull brein g. ; *eine ärmliche Behausung haben*, bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous, bezañ kludet en un neizh touseg, bezañ ur baourente vras en e di ; *ich staunte über die saubere Ordnung, die in so einem ärmlichen Haus herrschte*, souezhet e voen o welet koulz neuz en un ti ken paour ; *er führt ein ärmliches Dasein*, emañ o ren ur vuhez divalav, emañ o ruzañ anezhi, reuzeudik eo pe ne vezo den, reuzeudik eo mar boe den, reuzeudik eo mard eus bet biskoazh un unan, reuzeudik-meurbet eo e stad, reuzeudik eo ken ez eo, emañ o c'hoari gant glac'harig, emañ o hersal mizer, hersal a ra e vizer, emañ o stlejañ an diaoul dre e lost, emañ o fritañ paourente, emañ o fritañ laou, n'eo ket kreñv an arc'hat gantañ, n'eo ket kreñv an traou gantañ, n'eo ket druz (tanav eo, berr eo, n'eo ket hir) ar peuriñ gantañ, berr eo an traou gantañ, n'en deus ket da zioueriñ, gwall just eo an arc'hat gantañ, berr eo ar stal gantañ, hennezh eo tenn ar bed gantañ, ken just ha fri ar c'hazh e vez an traou gantañ, treut eo ar peuriñ gantañ, c'hwezh an dienez a zo gantañ, emañ o spinañ gant an dienez, krog eo an dienez ennañ, mizeriñ a ra, emañ o tisec'hañ gant an dienez, reuziñ a ra, bevañ-bevaik a ra, bevañ-bevaik-bevetez a ra, bevañ a ra truilh, krakvevañ a ra, bevata a ra, darnvevañ a ra, bitañ a ra, lainañ a ra, treuzvevañ a ra, hennezh a zo lakaet da beuriñ, bevañ a ra er baourente vras, ur vuhez treut en deus, bevañ a ra moan (en ezhomm, togn), gweañ a ra anezhi, emañ o chaokat mizer, emañ o fritañ mizer gant paourente, ober a ra ur bevañ bihan, mont a ra d'ar jol vihan, justinañ a ra, ober a ra e dammig silvidigezh, emañ o tuañ gant ar vizer, emañ o tuañ anezhi, emañ o punc'hiñ, mil boan en deus o skoulmañ an daou benn, bec'h en deus o skoulmañ ganti, bec'h en deus o lakaat an daou benn da skoulmañ, bec'h en devez o sec'hañ an eil dorn gant egile, bec'h en devez o walch'iñ an eil dorn gant egile, tenn eo warnañ, ur vriad leun hag un ere berr a zo gantañ, en em vevañ a ra divalav, bevañ a ra divalav, bevañ a ra er baourente, morfontiñ a ra.

Adv. : dister ; **ärmlich gekleidet**, gwisket dister, gwisket gant dilhad mod netra, gwisket evel ur paour kaezh cheulk.

Ärmlichkeit b. (-) : paourente b., dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., bihanetz b., tavantegezh b., ezhommegezh b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b., morfont g., morfontadur g., P. Fañch ar Moan g., kiez ar bed b.

Ärmling g. (-s,-e) : berrvañch gwareziñ g., advañch g.

Armloch n. (-s,-löcher) toull milgin g., toull mañch g.

armlos ag. : divrec'h, mank eus e ziv vrec'h, mank eus e zivrec'h, mogn.

Armmolch g. (-s,-e) : [*loen.*] sirenideg g. [*liester sirenideged*].

Armmuskel g. (-s,-n) : kigenn vrec'h b.

Armorica n. (-s) / **Armorika** n. (-s) : Arvorig b.

Armorianer g. (-s,-) : Arvorigad g. [*liester Arvorigiz*].

armorikanisch ag. : arvorigat, ... Arvorig ; *das Armorikanische Massiv*, torosad Arvorig g.

Armpolster n. (-s,-) : 1. [dilhad.] skoazgenn b. ; 2. bourell war brec'h ur gador b.

Armprothese b. (-,-n) : [mezeg.] faos brec'h b., brec'h faos b., osod brec'h g.

Armreif g. (-s,-) / **Armreifen** g. (-s,-) : tro-vrec'h b., lagadenn-vrec'h b., kelc'henn-vrec'h b., kelc'h-brec'h g., gwalenn-vrec'h b. ; *einen Armreif ziselieren*, kizellañ un dro-vrec'h.

Armröhre b. (-,-n) : brec'hwisk g.

Armschiene b. (-,-n) : 1. brec'hwisk g. ; 2. [mezeg.] askloedenn b., astell b., stellenn b., sklisenn b. (Gregor).

Armschlinge b. (-,-n) : [mezeg.] enchelp g., matezh-vrec'h b. [*liester matezhouù-brec'h*].

Armschwinge b. (-,-n) : [laboused] pluñv brec'h str.

armselig ag. : 1. paour, dister, tavantek, berrek, ezhommek, reuzeudik, truezus, morfontus, teusk, truilh ; *ein armseliger alter Mann*, ur c'haezh kozh a zen g., ur paour kaezh kozh g. ; *armseliger Schüler*, paourkaezh skoliad g. ; *armseliges Loch*, kozh ti g., neizh touseg g., foukenn b., klotenn b., ti-gutez g., ti brein g., lastez ti g., tamm toull ti g., toull lous g., foukenn hudur b., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., kozh toull brein g., kozh lochenn b., toull kambr g. ; *in einem armseligen Loch wohnen*, bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un neizh touseg, bezañ kludet en un toull lous, bezañ ur baourente vras en e di ; *in armseligen Verhältnissen leben*, kaout ezhomm, bezañ ezhomm gant an-unan, ruzañ anezhi, bezañ berr (na vezañ druz, na vezañ hir, bezañ tanav) ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ just an arc'hat gant an-unan, bezañ berr an traou gant an-unan, bezañ berrek an traou gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traou ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, fritañ paourente, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hat gant an-unan, na vezañ kreñv an traou gant an-unan, krakvevañ, bevata, darnvevañ, bitañ, lainañ, treuzvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourente vras, bevañ divalav, mizeriñ, disech'añ gant an dienez, langisañ gant paourente ha mizer, morfontiñ, reuziñ, bevañ-bevaik, bevañ-bevaik-bevetez, bevañ truilh, kaout ur vuhez treut, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ anezhi, c'hoari gant glac'harig, hersal mizer, hersal e vizer, stlejañ an diaoul dre e lost, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourente, ober ur bevañ bihan, mont d'ar jol vihan, justinañ, bezañ treut an traou gant an-unan, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, jastrañ gant an dienez, punc'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o lakaat an daou benn da skoulmañ, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walch'iñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourente, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrashañ, e-kreiz ar baourente an ezhommekañ), bevañ paour ha

dibourvez, bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez du, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; 2. [dre skeud.] vil, disples, skars.

Armselige(r) ag.k. g./b. : kaezh g. [*liester keizh*], kaezhez b., reuzeudig g. [*liester reuzeudien*], reuzeudigenn b., treu g., tru g., tavanteg g. [*liester tavanteien*], tavantegez b., ezhommeg g. [*liester ezhommeien*], ezhommegez b., trueg g. [*liester trueged*], truegez b., maleüruz g., maleüruzez b., paourkaezh g., paourez kaezh b., paourkaezh tru g., mizerig g. ; die Armseligen, ar geizh ls., ar geizh-Doue ls., ar reuzeudien ls., ar beorien ls., an drueged ls., an davanteien ls., an ezhommeien ls., an dud ezhommek ls., an dud dibourvez ls., ar gorked ls., an druanted ls., ar valeüruzien ls., an dreued ls., an drued ls., ar beorien gaezh ls.

Armseligkeit b. (-) : 1. paourentezez b., dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., ezeved g., bihanez b., tavantegezh b., ezhommegezh b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b., morfont g., morfontadur g., P. Fañch ar Moan g., kiez ar bed b. ; 2. [dre skeud.] skarsder g., displesdoni b., viloni b.

Armsessel g. (-s,-) : kador-vrec'h b., kador-gazelielk b., kador vrec'hek b.

Armsignal n. (-s,-e) : [hentoù-houarn] 1. arhent semaforek g. ; 2. semafor g. [*liester semaforiou*].

Armstuhl g. (-s,-stühle) : kador-vrec'h b., kador-gazelielk b., kador vrec'hek b.

Armstumpf g. (-s,-stümpfe) : brec'h voñs b.

Armstütze b. (-,-n) : harp-brec'h g., harpell-vrec'h b., brenk g., aspled g., iliner g., helmoer g.

Armsündermiene b. (-,-n) : [dre fent] penn toutek g., penn keuzidik g.

Armut b. (-) : 1. paourentezez b., paouregezh b., dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., ezeved g., bihanez b., tavantegezh b., ezhommegezh b., kernez b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b., morfont g., morfontadur g., diouer g., berrentezez b., P. Fañch ar Moan g., kiez ar bed b., pavitez b., P. taouen g. ; *geistige und materielle Armut*, berrentezez speredel ha danvezel b. ; *Armut ist sein Los*, ar baourentezez eo e lod ; *in Armut leben*, bezañ en dienez, bevañ en dienez, bevañ er baourentezez, kaout ezhomm, bezañ ezhomm gant an-unan, duñ gant ar vizer, bevañ paour ha dibourvez ; *trotz Armut in glücklicher Ehe leben*, fritañ paourentezez er billig a garantez ; *an Armut sterben*, mervel gant an dienez, mervel gant ar vizer, kreviñ gant an dienez hag ar vizer, bezañ dismantret gant ar vizer ; *bittere Armut, absolute Armut*, dienez vrasañ b., paourentezez an ezhommekeñ b., paourentezez vras b., paourentezez du b., paourentezez ruz b., mizer zu b., mizer ruz b., kernez b., berrentezez b., estrenvan b., bouilhenn b., tavantegezh vrasañ b., duañ ezhomm g. ; die Menschen, die in bitterer Armut leben, ar beorien du ls., ar bevien gaezh ls. ; sie tragen ihre bittere Armut mit Würde, bevañ a reont e-kreiz ur baourentezez a'n ezhommekeñ met karget a zellidoù int, bevañ a reont gant neuz e-kreiz ur baourentezez a'n ezhommekeñ ; *in Armut geraten*, kouezhañ er baourentezez, kouezhañ an dienez war an-unan, kouezhañ e levitenn war e votoù, mont da baour, erruout war an noazh (war ar raden), mont d'ar bern ; sie haben genug Geld, um vor Armut sicher zu sein, arc'hant a-walc'h o deus evit mirout ouzh an dienez ; sich mit der Armut nicht abfinden, sich gegen die Armut wehren, kiañ ouzh ar seizh dienez, klask an doare da sevel eus e baourentezez ; er ärgerte sich grün und gelb über seine Armut, eñ a doue e walc'h gant e baourentezez, taeriñ a rae ouzh e baourentezez ; Armut und Hungersnot hängen eng zusammen, c'hoarezed eo

ar gernez hag an naonegezh ; für diese Leute war ihre kümmerliche Lage auf die herrschende Armut im eigenen Land zurückzuföhren, lakaat a rae an dud-se o stad fall da heuliad ar baourentezez a rene en o bro, evit an dud-se e kleve o stad fall ouzh ar baourentezez a rene en o bro ; Armut ist keine Schande, paourentezez n'eo ket dizenor, paourentezez n'eo ket pec'hed ; Armut ist keine Schande, doch weiter kommt man ohne sie, bezañ paour n'eo ket pec'hed, gwelloc'h koulskoude tec'hel - dorn leun, diogel e berc'henn - ar pinvidig en deus e vadoù da barañ ar bec'h diwarnañ ; Armut ist ein schlimmer Gast, an ezhomm a ra ar pec'hed - erru ur gont a vezh, ez a ar paour e gouez - tremen pa vez, tremen pa na vez, ha tremen ordinal 'zo re ; seine Armut beklagen, klemm war e baourentezez ; in größter Armut leben, mizeriñ, morfontiñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentezez ha mizer, reuiziñ, bevañ-bevaik, bevañ-bevaik-bevetez, bevañ truillh, krakvevañ, bevata, darmvevañ, bitañ, lainañ, treuzvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentezez vras, kaout ur vuhez treut, bezañ en ezeved, bevañ moan (en ezhomm, togn), bevañ paour ha dibourvez, gweañ (ruzañ) anezhi, c'hoari gant glac'hariig, hersal mizer, hersal e vizer, stlejañ an diaoul dre e lost, chaokat mizer, fritañ mizer, fritañ mizer gant paourentezez, fritañ paourentezez, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traou gant an-unan, ober ur bevañ bihan, mont d'ar jol vihan, justinañ, bezañ berr (bezañ treut, bezañ tanav, na vezañ hir, na vezañ druz) ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ gwall just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traou gant an-unan, bezañ berrek an traou gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traou ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ treut an traou gant an-unan, ober e dammig silividigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, jastrañ gant an dienez, punec'híñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o lakaat an daou benn da skoulmañ, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sech'añ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'híñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourentezez ruz, bezañ en dienez ruz, gouzañv an duañ ezhomm, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentezez a'n ezhommekeñ), bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez du, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; jemandem aus der Armut helfen, dibaouraat u.b. ; die Opfer der neuen Armut, ar beorien du ls. ; Sparen schützt vor Armut, an arboellentez a stank an hent ouzh ar baourentezez, ar foranerezh a gas an den da baour ; 2. [dre skeud.] *geistige Armut*, paourentezez a galon b. (Gregor), paourentezez speredel b., paourentezez a spredel b., skarsder a spredel g., strizhder a spredel g., bouc'hded b., bouc'hder g., teuc'hded b., teuc'hder g., tuzumder g., tuzumded b., diskiantegesh b., skañvlezh b., lourdiz b., lourdoni b., berrboelgezh b., berrboelded b., skañvadurezh b., skañvbennegezh b., skañvbennidigezh b., brellentez b. ; 3. [relig.] *evangelische Armut*, paourentezez hervez an Aviel b.

Armutschkerl n. -s,-n) : [Bro-Aostria] P. paourkaezh den g., paourkaezh tra dreut g., reuzeudig g. [*liester reuzeudien*], trueg g. [*liester trueged*], tavanteg g. [*liester tavanteien*], ezhommeg g. [*liester ezhommeien*], kork g., truant g.

Armutsgelübde n. (-s) : [relīj.] gouestl a baourenteze g. ; das *Armutsgelübde* ablegen, gouestlañ ar baourenteze, ober goiunez a baourenteze.

Armutsgrenze b. (-,n) : treuzoù ar baourenteze ls., gwehin ar baourenteze g.

Armutszeugnis n. (-ses,-se) : 1. testeni a baourenteze g., testeni a davantegezh g. ; 2. [dre skeud.] *damit stellt er sich ein Armutszeugnis aus*, oc'h ober an dra-se e tiskouez splann pegen divarrek eo, gant an dra-se e tegas ur brouenn anat eus e zivarregezh.

Armverband g. (-s,-verbände) : liennenn a lakaer en-dro d'ur vrec'h klañv b., magadenn b.

Armvoll g. (-,-) : briad b., brec'hiad b., kazeliad b. ; *ein Armvoll Blumen*, ur viad vleuniouù b., ur vrec'hiad vleuniouù b. ; *ein Armvoll Kohlblätter*, ur gazeliad kaol b. ; *zwei Armvoll Stroh*, div viad kolo b.

Armzug g. (-s,-züge) : [sport] *Armzug beim Kraulen*, kraoladenn b. ; *Armzug beim Brustschwimmen*, briadenn b., angelladenn b.

Arnika b. (-,s) : [louza.] arnika-menez g.

Aroche b. (-,n) : [louza.] kaol-gwenn str., kaol-Herodez str.

Aroma n. (-s,-s) : 1. c'hwezh vat b., frond g. ; *ein Aroma schnuppern*, ruflañ ur c'hwezh vat ; 2. fronder g. [liester fronderiou] ; 3. [kimiezh] arom g.

Aromatherapie b. (-) : [mezeg.] aromaterapiez b.

aromatisch ag. : 1. frondus. ; 2. [kimiezh] aromatek ; 3. [kegin.] *aromatische Buttermischung*, amanenn kenaozat g.

aromatisieren V.k.e. (hat aromatisiert) : 1. frondañ, saourañ ; *mit Anis aromatisieren*, anizañ ; 2. [kimiezh] aromatizañ.

Aron g. (-s,-s) / **Aronstab** (-[e]s,-stäbe) / **Aronwurz** b. (-,en) : [louza.] boued-naer g., boued-naered g., boued-an-naer g., louzaouenn-an-naer b., troad-leue g., goulouauenn-goar b., goulouauenn b. ; *italienischer Aronstab*, troad-leue melen g., troad-leue-Italia g. ; *gefleckter Aronstab*, boued-naered mouk g., boued-naered brizh g., troad-leue g.

Arpeggiatur b. (-,en) : [sonerezh] arpejadoù ls., dishiliadoù ls.

Arpeggio n. (-s,-s/Arpeggien) : [sonerezh] arpejad g., dishiliad g., arpeggio g. ; *als Arpeggio spielen*, arpejañ, dishiliadiñ.

Arpitänisch n. : [yezh.] arpitaneq g., galleg-ha-provañseg g. **arpitanisch** ag. : [yezh.] arpitaneq, galleg-ha-provañsek.

Arrak g. (-s,-s,-e) : [boeson] arak g.

Arrangement n. (-s,-s) : 1. arenkadur g., aozadur g., kempenn g., kempennerezh g., kempennadur g., urzhiadur g., kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhierezh g., kenstummadur g., fichadennoù ls. ; 2. kompezadur g., emglev g., emglevadenn b., treuzvarc'had g., treuzemglev g., P. renkamant g. ; 3. [sonerezh] kempennadur g. ; *repetitives Arrangement*, arreadur g.

Arrangeur g. (-s,-e) : [sonerezh] kempenner g.

arrangieren V.k.e. (hat arrangiert) : 1. aozañ, prientiñ ; *ein Fest arrangieren*, aozañ an traoù evit ur gouel, prientiñ ur fest ; *für jemanden ein Treffen mit jemandem arrangieren*, lakaat tud d'en em welet, prientiñ un emwel, renkañ un emgav ; 2. kempenn, renkañ, kenstummañ, azasaat, fichañ, kenurzhiañ, parañ, arenkañ ; 3. [sonerezh] kempenn.

V.em. : **sich arrangieren** (hat sich (ak.) arrangiert) : 1. *sich mit jemandem arrangieren*, en em renkañ gant u.b., en em gordañ gant u.b., en em glevet gant u.b. ; 2. en em azasaat, en em ober ; *sich mit etwas arrangieren*, en em ober diouzh ubd, tremen gant ubd.

Array n./g. (-s,-s) : [stlenn.] amred rakkeweriet g., adeiladezh b. ; *systolischer Array*, *systolisches Array*, adeiladezh sistolek b.

Array-Prozessor g. (-s,-en) : [stlenn.] kewerier sturiadel g.

Arrest g. (-es,-e) : 1. dalc'h g., bac'hidigezh b., arestoù ls. ; [lu] *leichter Arrest*, inchaj g., devezh kloz g., devezhioù kloz ls. ; *strenger, scharfer, verschärfter Arrest*, bac'hidigezh strizh b., toull-bac'h strizh g., karc'haridigezh strizh b. ; *Stubenarrest haben*, bezañ dalc'het kloz en e gambr, bezañ inchajet ; *einen Tag Stubenarrest bekommen*, tapout (pakañ) un devezh kloz, tapout (pakañ) un devezh inchaj ; *jemandes Stubenarrest beenden*, dizinchajñ u.b. ; *unter Arrest stellen*, dastum, herzel, sezisañ, bac'hañ, karc'hariañ, prizonañ, delc'her e kastiz, lakaat en arestoù ; 2. [gwir] sezi g. ; *mit Arrest belegen*, sezisañ.

Arrestbefehl g. (-s,-e) : [gwir] urzh kraouiañ g.

Arrestlokal n. (-s,-e) / **Arreststube** b. (-,n) : sal bolis b., kell vac'hañ b.

Arrestvollzug g. (-s) : [gwir] karc'haridigezh b., hanren argaezel g.

Arrestzelle b. (-,n) / **Arrestzimmer** n. (-s,-) : sal bolis b., kell vac'hañ b.

arretieren V.k.e. (hat arretiert) : 1. dastum, herzel, sezisañ, bac'hañ, karc'hariañ, prizonañ, delc'her e kastiz, lakaat en arestoù, lakaat harz war ; 2. [tekn.] klaviañ, tolc'hañ.

Arretierung b. (-,en) : 1. bac'hidigezh b., harzidigezh b., serriñ g. ; 2. [tekn.] stignad harzañ g., stignad skoilhañ g. ; 3. klaviañ g., tolc'hañ g., harzañ g., skoilhañ g.

Arrhythmie b. (-,n) : [mezeg.] migorvez g.

arrhythmisch ag. : [mezeg.] 1. [a sell ouzh] migorvezel ; 2. [klañv] migorvezek.

Arrieregarde b. (-,n) : drekward g.

Arrieregardismus g. (-) : drekwardouriezh b.

Arrieregardist g. (-en,-en) : drekwardour g.

arrieregardistisch ag. : drekwardour.

arrivieren V.g.w. (ist arriviert) : ober berzh, ober e hent er vuhez, ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, dont brav gant an-unan, errouot.

arriviert ag. : erru, kouezhet diwar lost ar c'harr.

Arrivierte(r) ag.k. g./b. : den erru g., den gwintet g., julod nevez g., aotrou kouezhet diwar lost ar c'harr g., brizhaotrou g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., paour astennet g.

arrogant ag. : brasonius, c'hwezet, foëñvet, revalc'h, rok, rouflus, glorius, tonius, gobius, orbidus, otus, gwintet, dichek, digoll, balc'h, emfizius, lorc'hus, faeüs, randomus, grobis, fier, morgant, uhel, leun a avel, avel gantañ leizh e Benn, leun a valc'hder ; *arrogantes Frauenzimmer*, pennsac'henn b., pebrenn b., balc'henn b., gwall itron b., plac'h rok ha morgant b.

Arroganz b. (-) : rogentez b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., morganted b., gloriusted b., gloar b., fae g., brabañs g., fouge g., brasoni b., pouferez g., poc'honerezh g., koeñv g., brazentez b., avelaj g., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herez b., lorc'hig moan g., emfiziañs b., revalc'hder g., modoù bras ls., modoù randomus ls. ; *mit Arroganz, voller Arroganz*, rok, gant rogoni.

Arondierung b. (-,en) : [Bro-Suis, labour-douar] adlodennañ an douaroù g., adlodennadur an douaroù g.

Arsch g. (-s, Ärsche) : 1. P. revr g., siklutenn b., foñs g., dibuner g., fraezh g., kab ar revr g., krap ar revr g., Kerdarzhell b., Kervramm b., born g., penn-born g., tal-kein g., lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv g., toull ar patatez g., riboul-arpatatez g., riboul an dar g., milin ar brenn b., milin vrammoù b.,

milin-vrenn b., bailh ar brenn g., planedenn b., koumanant kérizelañ g., letern g., penn a-dreñv g., lagad g., lagad du g., lagad a-dreñv g., prenest dindan g., gwaleñ b., gwaleñ domm b., an divjod a-dreñv ls., moñselloù ls., bougennou-revr ls., torzhouù ls., penn fourchellek g., pofer g., P. perier g., louis g. ; mit dem Arsch wackeln, hejañ e revr, rodal e revr, gweañ e revr ; auf den Arsch fallen, tapout ul lamm-revr, serriñ ul lamm-revr, dastum ul lamm-revr, kouezhañ war e foñs, kouezhañ war e revr ; auf den Arsch zu fallen ist schmerhaft, ul lamm-revr a dalv nav ; einen schön geformten Arsch haben, bezañ adrefñvet brav, bezañ kaerbeñsek, bezañ kaer e feskennou, bezañ klnet kaer ; Mann, der einen dicken Arsch hat, peñseg g. [liester peñseien], feskenneg g. [liester feskenneien], terseg g. [liester terseien] ; Frau, die einen dicken Arsch hat, peñsegez b., feskennegez b., tersegez b. ; sie hatte einen dicken Arsch, honnezh a oa pounner he foñs, honnezh he doa ur revr dev, peñsek (feskennek, tersek) e oa, ur beñsegez a oa anezhi ; den Gören den Arsch abwischen, digaoc'hñ ar voused, torchañ revr ar voused ; sich (dat.) den Arsch wischen, en em dorchañ, torchañ e revr ; jemandem einen Fußtritt in den Arsch verpassen, jemandem (jemanden) in den Arsch treten, lakaat e votez d'u.b. en e ziadreñv, lakaat e votez d'u.b. el lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv, botezadiñ revr u.b., botezadiñ foñs u.b. ; jemanden in den Arsch ficken, enrevriañ u.b., mont d'u.b. dre e doull-brenn ; 2. [dre skeud.] er hat Feuer am Arsch, redek a ra evel pa vije krog an tan en e seulioù (e plouz e votoù, e lost e chupenn, e lost e roched), redek a ra e-giz pa vije an tan war e lerc'h, redek a ra evel pa vije Gwilhoù Gozh o klask lipat e revr dezhañ, redek a ra ken na strink tan war e lerc'h, skeiñ a ra kaoc'h en avel, teurel a ra kaoc'h en avel, krog eo an tan en e fourch ; ihm geht der Arsch auf Grundeis, ihm geht der Arsch mit Grundeis, ur revriad aon a zo ennañ, daf en deus, emañ o kac'hat ar marv, emañ o flaeriañ gant an aon, n'eo ket gwall fier, moan eo e revr, moan eo e foñs, emañ o foerañ, kaoc'h tomm a zo en e vragoù, sec'hañ a ra gant ar spont, ur c'horfad mat a aon a zo ennañ, santout (klevet) a ra c'henen e loeroù, sevel a ra c'henen e loeroù, c'henen a zo en e loeroù, savet ez eus flaer en e loeroù, hennezh a zo flaer en e vragoù, mont a ra bihan e galon, bihan eo e galon, bec'h a zo warnañ, bec'h a zo war e chaosou, e bec'h emañ, skoet eo gant an derzhien-skeud ; man muss nicht stärker furzen wollen, als der Arsch vermag, arabat c'hwitellat uheloc'h eget ar genoù ; sich (dat.) den Arsch aufreißen, terriñ e revr, foeltrañ e revr, en em foeltrañ ; er hatte sich den Arsch aufgerissen, um ihren Betrieb wieder flottzumachen, en em foeltret en doa en o servij evit adlakaat o embregerezh en e blom ; der Motor ist im (am) Arsch, aet eo ar c'heflusker er sach', ar c'heflusker en deus graet e reuz, er sach' emañ ar c'heflusker, foeltret eo ar c'heflusker, sach'het eo ar c'heflusker da vat, echu eo gant ar c'heflusker ; der Urlaub ist im (am) Arsch, aet eo ar vakañsou ñ da gaoc'h-heiz, aet eo ar vakañsou e lost ar c'had, aet eo ar vakañsou er c'harzh, troet eo ar vakañsou e gwelien, aet eo ar vakañsou e gwelien, echu eo gant ar vakañsou ; er sieht aus wie ein Arsch mit Ohren, vil eo evel ur revr, ur c'hrank-saoz a zo anezhañ, ur penn-sac'h a zo anezhañ, un doñjer eo tostaat outañ gant an divalav ma'z eo, ken divalav eo ma'z eo un doñjer chom war e dro, divalav-mezh eo, vil-spontus (vil da lazhañ, divalav kenañ-kenañ, divalav-mantrus) eo, divalav eo ken na spont an dud ouzh e welet, divalav eo da ober d'an dud skrijañ, ur spont eo gwelet anezhañ, un hiris eo gwelet anezhañ, ur vraouac'h eo gwelet anezhañ, e zremm a zo ur skrij da welet, pebezhi troñsad den, viloc'h eo eget diaoul ar Yeuc'h ; den Arsch voll bekommen,

tapout ur peñsad (ur revriad, ur feskennad, un dersad, ur pradad, ur pred, war e feskennou, war e beñsoù) ; jemandem den Arsch versohlen, jemandem den Arsch verbläuen, jemandem den Arsch voll hauen, peñsata u.b., feskennata u.b., tersata u.b., pradañ u.b., pradañ e revr d'u.b., reiñ ur peñsad d'u.b., reiñ un dersad d'u.b., reiñ ur revriad d'u.b., reiñ d'u.b. war e feskennou, torchañ u.b., frotañ u.b., roustañ u.b., skubañ kaer u.b., tommañ e beñsoù d'u.b., kenkizañ e beñsoù d'u.b., reiñ ur feskennad d'u.b., reiñ war an divfeskenn d'u.b. / reiñ d'u.b. war ar peñsoù / reiñ d'u.b. war e dersou (Gregor) ; setz dich endlich auf deinen Arsch, taol da revr lec'h bennak, taol da bouez lec'h bennak, laka da revr war e c'henou, laka ar born war e c'henou, azez 'ta war da bofer ; 3. jemandem in den Arsch kriechen, lipat e revr d'u.b., gouzout brav ober pleg-kein dirak u.b., plegañ e livenn-gein dirak u.b., ober kudoù (lardañ e grampouezhenn) d'u.b., sirañ e votoù d'u.b., lipat e votoù d'u.b., ober moumounerez d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., tostennat ouzh u.b., tostenniñ ouzh u.b., meveliat, flanañ ouzh u.b., displeataat (fistoulat e lost) dirak u.b., plegañ d'u.b. da vezañ gwelien, mont da c'houzer dindan treid u.b., bezañ gouzer dindan treid u.b., gouzout brav ober ar c'hi gaol dirak u.b., ober fistoul d'u.b., ober fistoulig d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., kañjoliñ u.b., stlejañ dirak u.b., skrampañ (bezañ gwevn) dirak u.b. (Gregor), diskenn e vrangoù evit komz ouzh u.b., ober ar manegoù dirak u.b., gwiskañ e vanegoù war an tu gin evit komz ouzh u.b., ober e gi gaol, ober evel ar chas, gouzout brav ober chiboudig dirak u.b., lubaniñ u.b., klask en em dremen ouzh u.b., klask en em dremen diouzh u.b., klask dont mat gant u.b., P. en em lipat ouzh u.b., abostoliñ d'u.b. ; er hat den Arsch zugeknifft, serret en deus e revr, lipet en deus e loa, lonket en deus e vabouzenn, paket en deus anezhi, paket en deus, serret en deus e doull, serret en deus e baraplu, ridet en deus e baraplu, serret en deus e baiplu, ridet en deus e baiplu, graet en deus e lamm gwashañ (e vramm diwezhañ, e astenn gar diwezhañ), aet eo d'ar gevred, sailhet eo er bailh, kollet en deus e c'hwitell, kollet en deus e groc'hen, kreñvet eo, krevet eo, disgweet eo, pibidañ en deus graet, foeltret eo, torret en deus e neudenn, troet en deus e lagad, graet en deus e dro, tremenet eo dreist kae ar vuhez, aet eo d'ar c'hae, distaliet eo diwar ar bed, aet eo d'an tu all, aet eo er bord all ; [dre skeud.] P. jemandem Zucker in den Arsch blasen, reiñ kaol d'u.b., trejoù hag all - reiñ pour gwaziennou hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreistpenn - hilligañ u.b. - ober moumounerez d'u.b. - frotañ skant d'u.b. en e gein - frotañ e askell d'u.b. - kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - sirañ e votoù d'u.b. - lipat e votoù d'u.b. - lorc'hañ u.b. ; sich auf den Arsch setzen, a) terriñ e revr, foeltrañ e revr, en em foeltrañ, labourat tenn, mont da vat-kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezh ; b) chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, bezañ kouezhet ar sabatur war an-unan, chom badet, bezañ sabaturet, bezañ sabatuet ; er hat den Arsch offen, paket en deus anezho, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan a zo en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, darngollet eo e benn gantañ, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, toull eo e vurutell, aet eo ganto ; einen kalten Arsch kriegen¹, sich den Arsch abfrieren, kaout e

walch' a riv, bezañ e revr o skornañ, kaout riv da gac'hat tachoù, kreviñ gant ar riv, tapout paourenteñ, bezañ rivet e sac'h, fritañ gant ar riv, skarnilañ gant ar riv, bezañ seiset gant ar riv, skornañ e doull, kaout labour da gaout riv, bezañ sklaset betek ibil e lagad, bezañ sklaset betek mel e eskern, sklasañ gant ar riv, chom da gleriñ ; *einen kalten Arsch kriegen*, mervel, serriñ e revr, leuskel e vramm diwezhañ, mont d'ar gevred, serriñ e doull ; *leck mich am Arsch ! d'an diaoul ganit !* an diaoul da'z kaso gantañ ! kae gant ar grug ! kae da grampouesha ! kae da stoupa ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! bount da fri e toull va revr ! va revr ganit ! ; *Hummeln im Arsch haben*, na badout neblec'h, na badout e revr e nep lec'h, na badout e revr neblec'h, na gaout ur revr da azezañ, bezañ atav war orjal, bezañ atav o fichfical (o lavigañ), bezañ atav o lammat, bezañ ar fistoul en an-unan, bezañ un tarlasker (ur breser, ur breskenner, ur revr bervet, un turmud, un drapikell, ur mesker) eus an-unan, bezañ un toull-reuz, bezañ lavig atav gant an-unan, bezañ kermenerien en e dreid, bezañ mesk en an-unan, bezañ birvih en an-unan, na vezañ evit e izili, bezañ poazh a revr, na c'hallout remziñ neblec'h, bezañ holen kras en e revr ; *kein Arsch in der Hose, aber „la Paloma“ pfeifen* ! teod hir ha piti berr ! penn boultoz : bras ar genoù, bihan al lost ! hemañ 'zo taer gant e gomz ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti ! hennez a zo uhel ar c'haoc'h en e revr ! arabat c'hwitellat uheloc'h eget ar genoù ; *beweg mal deinen Arsch !* dibrouillh da revr ! dibilh ! dibun ! gra diampech ! hast buan 'ta ! hast a-fa ! gra buan ! gra da ziampesch ! gra da ziampechoù ! difrae ! traoū dezhi ! kentroū ! ; **4.** er wohnt am Arsch der Welt, emañ o chom pell an diaoul, emañ o chom en ur c'hozh lec'h distro, emañ o chom en un distro, emañ o chom en un difouilh, emañ o chom en ur vro ouez, emañ o chom en un toull kutez, emañ o chom en un toull kollet kac'het gant an diaoul g., emañ o chom en un toull gouez, emañ o chom en ul lec'h digenvez, emañ o chom en ur c'hozh lec'h distro, emañ o chom en un toull kēr, emañ o chom en un toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue, emañ o chom en ur vourc'hadenn laou, emañ o chom en ul lec'h kollet, emañ o chom e Kerneblec'h, emañ o chom e Kernetra, emañ o chom e Kerneuz, emañ o chom e Keribil-Beuz, emañ o chom war ar beoz ; **5.** P. das passt wie der Arsch auf den Eimer, kement-se a zo evel ur c'hi en iliz (evel ur c'hazh er ribod, evel ul leue war ur c'hrazavzh, evel ur c'harlantez a bompad war un alar oc'h arat) ; **6.** P. sich in den Arsch beißen, kaout keuz ruz d'adb, kaout keuz bras d'adb, kaout desped bras d'adb, kaout dipit bras d'adb, kaout keuz ruz (sevel keuz ruz d'an-unan, sevel morched vras d'an-unan) da vezañ graet adb, na vezañ e geuz en e vañch, bezañ morchedus, kaout mil geuz o vezañ graet adb.

Arschbacke b. (-,n) : feskenn b. [/iester feskennou, feskinier], peñs g., klun b., ters b., P. moñsell b., pastell b., torzh b. ; [drefent] die Arschbacken, an divjod a-dreñv ls., ar moñselloū ls., ar bougennoū-revr ls. ; die Hemdszipfel sind zwischen seinen Arschbacken eingeklemmt, stag eo an doubier ouzh an daol.

Arschfick g. (-s) : enrevriadur g.

Arschficker g. (-s,-) : [gwashaus] enrevrier g., pich kaoc'h g., pich melen g., pich pri g.

Arschfickerei b. (-) : enrevriadur g.

Arschgesicht n. (-s,-er) : P. penn dotu g., penn-beuz g., penn-kastiz g.

Arschkriecher g. (-s,-) : lip-revr g., liper botoù g., fistouler g., tostennen g., flaner g., fistouler g., ki-gaol g., teod tanav a baotr g.

Arschkriecherei b. (-,en) : P. tostennerez g., fistoulerez g., flanerez g., mevelegezh b., displedadurezh b., displedoni b., lubanerez vil g., moumounerez g., kudoù ls.

Arschkriecherin b. (-,nen) : tostennerez b., fistoulerez b., flanerez b., teod tanav a blac'h b., P. liperez-revr b., lip-revr a blac'h b., liperez votoū b.

Arschlecken n. [tr-l, Bro-Austria] P. ums Arschlecken, warbouez un netra, war-bouez netra, war-bouez mann, kichenik, prestik, war vetek nebeut, war-hed nebeut, war-bouez nebeut ; ums Arschlecken wäre es zu einem Unfall gekommen, ne oa bet nemet treuz un neudenn ne oa c'hoarvezet gwall, ne oa bet nemet treuz ul linenn all ne oa c'hoarvezet gwall.

ärschlings Adv. : P. a-bennbouzell.

Arschloch n. (-s,-löcher) : **1.** toull ar revr g., toull diadreñv g., toull ar brenn g., milin ar brenn b., lagad a-dreñv g., lagad du g., toull ar bramm g., toull ar yod g., toull ar patatez g., toull kardell g., toull skarzh g., toull flaer g., riboul-ar-pataitez g., riboul an dar g., dibuner g., fraezh g., genoù ar revr g., milin-vrenn b., milin vrammoū b., Kervramm b., Kerdarzhell b., sikluttenn b., born g., lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv g., letern g., prenest dindan g., gwalenn b., gwalenn domm b., lagad g., lagad du g. ; **2.** lorgnez g. ; *Arschloch ! foerouz ! revreg ! tarrevreg ! un den brav a ran ganit ! paourkaezh den ! penn joskenn ! penn klok ! kakouz ! tamm kakouz ! fri lous ! ; dieses dicke Arschloch nimmt aber viel Platz ein, ar revreg-mañ a ya plas gantañ, ar revrieg-mañ a stouplas 'vat, ar revreg-mañ a gemer kalz a blas 'vat.*

Arschrize b. (-,n) / **Arschschlitz** g. (-es,-e) / **Arschspalte** b. (-,n) : gwask ar revr g., pleg ar peñsoù g., ritenn b., garbedenn b., P. rann b.

Arschtritt g. (-s,-e) : taol troad e revr u.b. g. ; jemandem einen Arschtritt verpassen, lakaat e votez d'u.b. en e ziadreñv, lakaat e votez d'u.b. el lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv, botezadiñ revr u.b., botezadiñ foñs u.b.

Arsen n. (-s) : [kimiezh] arsenik g., orpimant g., orpimant-gwenn g.

Arsenal n. (-s,-e) : [lu] **1.** arsanailh g., armaoueg b., armdi g. ; das Brester Marinearsenal, arsanailh ar morlu e Brest g. ; **2.** [dre skeud.] arsanailhad g., stalikerez g.

Arsenblende b. (-) : [maen.] orpimant g.

arsenhaltig ag. : arsenik ennañ.

Arsenhydrid n. (-s) : [kimiezh] arsin g.

Arsenid n. (-s,-e) : [kimiezh] arsenidenn b.

Arsenik n. (-s) : arsenik g., orpimant-gwenn g.

Arsenit n. (-s,-e) : [maenoniezh] arsenit g.

Arsensäure b. (-,n) : [kimiezh] trenkenn arsenik b.

Arsenwasserstoff g. (-s,-e) / **Arsin** n. (-s,-e) : [kimiezh] arsin g.

Aschanti b. (-) / **Aschantinuss** b. (-,nüssse) : [Bro-Austria, dispredet, louza.] kraoñ-marmouz str., kakaouetez str., pistachenn-douar b. [/iester pistachennoù-douar], arachidez str., arachidenn b. [/iester arachidoù].

Asperl n. (-s,-) : [Bro-Austria, frouezh] mesper str., mesperenn b.

Art. [berradur evit Artikel] mellad g.

Art b. (-,en) : **1.** natur b., anien b., gouenn b., tremp g., temz g., tailh b., stumm g., tro b., tu g. ; das ist so seine Art, a ouenn eo dezhañ ober seurt traoū, e-giz-se emañ, en dailh-se emañ, en dailh-se ez a ganti / an dra-se a denn d'e natur / an dra-se a denn d'e had (Gregor), ar stumm a zo gantañ d'ober seurt traoū, evel-se eo an dailh anezhañ, evel-se eo an dro anezhañ, an dra-se a zo ennañ, an danvez a zo ennañ da vezañ e-giz-se, e-giz-se eo dre natur, en e had (en e wad) emañ an dra-

se, ar pleg a zo gantañ da vezañ e-giz-se ; von gleicher Art sein wie, bezañ kenseurt gant.

2. [dre astenn.] doare g., doarenn b., mod g., feson b., giz b., stumm g., stummad g., lank g., tailh b., tu g., aoz g./b., moaien b./g. ; sie war empört über die Art, wie ihr Bruder behandelt wurde, enoeiñ a reas o welet ober ar seurt tra d'he breur ; auf diese Art, en doare-se, e-giz-se, giz-se, e-giz-mañ, er c'hiz-mañ, er c'hiz-se, evel-se, evel-mañ, evel-henn, er stumm-se, evel-se, evel-mañ, mod-se, en dailh-se (Gregor), dre an hent-se, en hent-se, en aoz-se, er stad-mañ, er stad-se, er feson-se, er mod-se ; auf jene Art, e-giz-hont, evel-hont ; auf diese eine Art, en doare-mañ-doare, e-giz-mañ-giz ; auf diese oder jene Art, en doare-mañ pe en doare-hont ; auf die eine oder andere Art, auf irgend eine Art, mod pe vod, e mod pe vod, dre hent pe hent, a-dreuz pe a-hed, stag pe zistag, e doare pe zoare, en un doare pe zoare, en ur c'hiz pe c'hiz, e stumm pe stumm, e giz pe c'hiz, en ur mod bennak, en un tu bennak, evit ur perzh, en ur c'heñver bennak, forzh penaos, bern penaos, n'eus forzh penaos, forzh petailh, forzh peseurt mod, n'eus kaz e pezh feson, tu pe du, dre an nor pe dre ar prenestre, ne vern dre be hent, ne vern pe dre hent ; auf unterschiedliche Arten, auf unterschiedliche Arten, e meur a zoare, e meur a c'hiz, e lies doare ; auf jede Art und Weise, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, e pep stad, e pep mod, e pep doare, e kement feson a zo, e kement stumm 'zo tout, e pep seurt feson, e pep seurt stumm, mod pe vod, e mod pe vod, dre hent pe hent, a-dreuz pe a-hed, e pep giz, e doare pe zoare, en un doare pe zoare, en ur c'hiz pe c'hiz, e pep keñver, e pep hent, forzh penaos, e pep feur, e stumm pe stumm, e giz pe c'hiz, en un tu bennak, e feson pe feson, dre an nor pe dre ar prenestre, ne vern pe dre hent, ne vern dre be hent ; auf eine gewisse Art, en ur mod, en un tu, en ur c'hiz, en ur stumm ; Sie haben auf eine gewisse Art Recht, gwir a lavarit, en ur c'hiz ; in seiner Art, auf seine Art, en e vod, en e c'hiz ; sie beten sogar auf ihre Art, pediñ a reont zoken en o giz ; wir machen es auf unsere Art, ni a rao hor giz ; nach alter Art, in alter Art, a c'hizh kozh, er c'hiz kozh, evel (diouzh) an henvoaz, hervez al lidoù ; sie hatten noch nie ein Wunder solcher Art erlebt, n'o doa ket gwelet hevelep burzhud biskoazh ; ein Jahr würde nicht ausreichen, um eine Arbeit dieser Art zu Ende zu führen, ne vefe ket trawalc'h gant ur bloavezhs evit peurechuiñ un hevelep trevell (evit sevel un hevelep labour, evit peurgas un hevelep labour da benn, evit kunduiñ un hevelep labour da benn, evit ober ouzh un hevelep labour, evit ober diouzh un hevelep labour, evit erruout gant ur seurt labour), ne vefe ket trawalc'h gant ur bloavezhs evit lakaat al labour-se klok ; er war in solcher Art überrascht, dass ..., gant ar souezhet ma oa e ... ; nach deiner Art, diouzh da c'hiz, diouzh da stumm, ez stumm, diouzh da zoare, diouzh da vod, diouzh da yezh, hervez da yezh, ez yezh, diouzh an dailh ac'hanout / diouzh an dailh ma'z ez ganti (Gregor) ; auf keine Art und Weise, tamm ebet, neudenn ebet, e doare ebet, a nep metoù, dre nep metoù, dre nep doare, e nep doare, e nep mann, e nep stumm, e nep stad, e mod ebet, e stumm ebet, nag a-bell nag a-dost, e nep feson / e nep giz / e feson ebet / e giz ebet (Gregor) ; die Art und Weise, an tu hag ar paramant ; die Art und Weise, wie man etwas tut, an doare d'ober ubr g., an doare ober g., an tu g. ; die Art und Weise, wie man es tut, an doare d'en em gerner ganti g. ; es hängt von der Art und Weise ab, wie man es tut, ober hag ober a zo ; die Art und Weise, wie man bei der Ernte vorgeht, macht den Unterschied, an eostiñ eo a ra, evit kaout eost mat en ur park e ranker e genteliañ ervat ; die Art und Weise, in der er lebte, die Art und Weise, wie er lebte, ar c'hiz ma

veve ; die Art und Weise, wie man sät, an doare da hadañ g. ; die Art und Weise, wie man Meerwasser entsalzt, ar voaien da zisallañ an dour mor b., ar mod da zisallañ an dour mor b., an doare da zisallañ an dour mor g. ; sie einigen sich über die Art und Weise, wie sie ihre Missetat am besten durchführen können, en em glevet a reont war an tu gwellañ da gas o falloni da benn ; auf anständige Art und Weise, en onestiz, gant onestiz ; nach Art von, giz ..., e giz ..., e doare ..., e stumm ..., e tailh ...., evel ... ; die Art der Bildung wählen, die seinen Kindern zuteilwerden soll, dibab an doare deskadurezh a vo roet d'e vugale ; auf welche Art ? penaos ? pegiz ? pe e tailh ? petailh ? pe e giz ? pe e feson ? e pe zoare ? e pe stumm ? dre be hent ? pe dre hent ? dre be c'hiz ? pe war c'hiz ? dre besourt doare ? dre benaos ? P. peseurt mod ? ; [dre skeud.] das ist doch keine Art ! n'eo ket mat ober an dra-se ! sell aze ur c'hiz ! se n'eo ket doareou ! an dud fur ne reont ket a draou a seurt-se ! n'ec'h eus dalc'h ebet ! evel ma vefe graet seurt traou ! seurt traou ne vezont ket graet ! ne jaoj ket ober seurt traou ! n'eo ket mat ober traou ar seurt-se ! seurt traou ne jaojont ket ouzh un den a-feson ! ne faot ket ober an dra-se, allato ! ; jeder soll nach seiner Art selig werden, pep hini a vev hervez e blijadur, pep hini a vev evel ma plij gantañ, pep hini a vev diouzh ma plij gantañ, pep hini en e ziviz, pep hini diouzh e ziviz, pep hini diouzh e roll, pep hini en e roll, pep hini a ra e c'hiz, pep hini en e c'hiz, pep hini a gav mat evel ma ra.

3. gouenn b., seurt g., siseurt g., rumm g., rummad g., rummenn b., stumm g., spes g., spesad g., tremp g., goradenn b., darn b., gobari g., had g., sper g., orin g., rañs b., rizh g., rizhenn b., neuzeñn b. ; Menschen eurer Art dürfen den König nicht ansprechen, ho rumm tud, tud kenseurt ganeoc'h, an dud eus ho rañs) ne gomzont ket ouzh ar roue ; diese Art von Mensch, diese Art Mensch, ar siseurt tud g. ; diese Art von Frau (diese Art Frau) kann ich nicht leiden, n'on ket evit aveliñ ar stumm merc'ched-se (an darn merc'hedou-se, ar siseurt merc'ched, an orin merc'hedou-se), n'on ket evit ahelañ gant ar stumm merc'ched-se, n'on ket evit ahelañ gant merc'ched eus ar seurt, n'on ket evit en em ahelañ gant an darn merc'hedou-se, malis am bez ouzh ar stumm merc'ched-se, an orin merc'hedou-se a zo kasaus-bras din ; diese Art Tulpe, diese Art von Tulpe, ar seurt tulipez-se g., ar seurtad tulipez-se g., ar ouenn dulipez-se b. ; Nachrichten dieser Art, ur seurt kelou, keleier eus ar seurt ; er ist ganz aus der Art geschlagen, er schlägt aus der Art, falset (forset) eo bet e natur (Gregor), dilignezet eo, aet eo da fall, trec'het en deus e ouenn, trec'het eo d'e ouenn, trec'het en deus gouenn, torret en deus ar ouenn ; er schlägt nicht aus der Art, er ist nicht aus der Art geschlagen, n'eo ket bastard ; von der gleichen Art sein, von gleicher Art sein, bezañ eus ar memes seurt, bezañ eus ar memes gobari ; ... aller Art, ... jeder Art, ... a bep seurt, ... a bep giz ; Waffen jeder Art, Waffen aller Art, armou a bep seurt ls. ; die Art von Arbeit, die zu erledigen ist / die Art der Arbeit, die zu erledigen ist, ar rizh labour da seveniñ g.

4. [bevoniezh] spesad g. ; die Art ist die Grundeinheit der biologischen Systematik, ar spesad eo rummad diaez rummatadur ar bevin ; die Arten einer Gattung spezifizieren, isrummañ ur genad etre spesadoù, spesadekaat ; die Art eines einzelnen Tieres spezifizieren, spesadiñ ul loen ; diese Art stirbt aus, ar spesad-se a ya da get ; vom Aussterben bedrohte Art, spesad war steuziañ g., spesad en arvar g., spesad en arvar da vont da get da vat g., spesad en disherit g., spesad o vont da get g. ; die ausgestorbenen Arten, ar spesadoù aet da get ls. ; Austerben einer Art, steuziadur ur spesad g. ;

sporadische Arten, spesadoù skignek ls. ; *geschützte Art*, spesad gwarezet g. ; *Darwin schrieb das Buch „über die Entstehung der Arten“*, gant Darwin eo bet skrivet al levr “*a-zivout orin ar spesadoù*” ; *polytypische Art*, spesad liesrizhek g. ; *verwandte Arten*, spesadoù keouenn ls. ; *wissenschaftliche binäre Bezeichnung einer Art*, daouanvad spesadel g. ; *fossile Art*, henspesad g. ; *bissige Art*, spesad kroger g.

5. [dre skeud.] menestin g., doare g., meni g., asez g., seurt g., siseurt g. ; *Margarine ist eine Art von Butter*, ur menestin amanenn (ur meni amanenn, un asez amanenn, un tammig evel an amanenn, ur seurt amanenn, kenseurt gant an amanenn) eo ar margarin, un dra karr pe gilhoroù d'an amanenn eo ar margarin, doare an amanenn a zo gant ar margarin, kendoare gant an amanenn eo ar margarin, un doare amanenn a zo eus ar margarin, re-bar d'an amanenn eo ar margarin ; *es ist so eine Art Landhaus*, un doare maner eo - ur seurt maner eo - un asez maner eo - ur maner eo, pe n'ouzon ket petra ; *eine Art Koffer*, ur menestin koufr g. ; *Unart*, pleg fall g. ; *Wesensart*, natur g., perzh g., doare g., anien b., hennad g., neuzenn b. ; *Denkart*, doare da welet an traou g., stumm-spêred g., doare-soñjal g., mod dezevout g. ; *Getreideart*, seurt ed g. ; [sonerezh] *Tonart*, tonegezh b., reizhiad tonek b. ; [tr-] *eine vulgäre Art haben*, bezañ neuziet fall ; *eine vornehme Art Mensch sein*, bezañ neuziet diouzh ar gwellañ ; *er ist sehr vornehm in seiner Art*, un dalch mat a zo warnañ, stad a zo ennañ, un den a stad eo, un den a neuz eo, tres kaer a zo warnañ, doare-vraz en deus, un den a droch eo, brav eo e dreuz, neuz vat a zo ennañ, hennezh a zo ur poñsin.

6. [kr-l] *Art lässt nicht von Art*, ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kash - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traou, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezwier diwar mezwier.

Artbildung b. (-,en) : [bev.] *biologische Artbildung*, spesata g. ; *stattfindende Artbildung*, spesata war ober g.

Art Brut g./n. (-, -) : [arz] arz diaoz g.

Art déco g./n. (-, -) : [arz] arzoù kinklañ ls.

Artefakt n. (-s,-e) : 1. artefakt g., kalvezad g. ; [henoniezh] *die Herstellung von Steinartefakten durch die Abschlagtechnik*, ar beñañ a-sklop g. ; 2. [mezeg.] daraozad g.

arteigen ag. : spesadek, rummek.

arten V.gw. (ist geartet) : dougen da, tennañ da ; *er artet nach seiner Mutter*, ar vi diwar e vamm eo, tennañ (dougen) a ra d'e vamm ; *er ist nach der Mutter geartet*, taolet en deus d'e vamm, kostezenn e vamm en deus dalc'het ; *er ist gut geartet*, ur galon vat a zo en e greiz / hennezh en deus ur galon vat / natur vat a zo ennañ / un imor vat en deus (Gregor).

Artenbildung b. (-,en) : [bev.] *biologische Artenbildung*, spesata g. ; *stattfindende Artenbildung*, spesata war ober g.

Artengruppenkombination b. (-,en) : [louza.] kenstroll struj g.

artenreich ag. : kalz a spesadoù ennañ, kreñv ar spesadoù ennañ.

Artenkonstanz b. (-) : [bev.] diemdroadouriez b.

Artenschutz g. (-es) : [bev.] kendalc'h ar spesadoù g., gwarez ar spesadoù g.

Artenschutzbkommen n. (-s,-) : [bev.] kendivizad a-zalc'h ouzh gwarez ar spesadoù g.

Artensterben n. (-s) : [bev.] spesadoù o vont da get ls. ; *massives Artensterben*, steuziadur yoc'hek spesadoù 'zo g.

Artentstehung b. (-,en) : [bev.] *biologische Artentstehung*, spesata g. ; *stattfindende Artentstehung*, spesata war ober g.

Artenvermehrung b. (-) : [bev.] liesadur ar spesadoù g.

Artenvielfalt b. (-) : [bev.] bevliesseurte b., liesseurte ar spesadoù b., bevdiseurtelezh b., bevdiseurtegezh b.

Arterhaltung b. (-) : [bev.] mirerezh ar spesad g., gwarez ar spesad g.

Arteria bulbis urethrae b. (-) / **Arteria bulbi penis** b. (-) : [korf.] talmerenn an ognonenn galc'h b.

Arteria choroidea b. (-) : [korf.] talmerenn dolgennek b.

Arteria coeliaca b. (-) : [korf.] kef ar poullkreuz g.

Arteria communicans b. (-, Arteriae communicantes) : [korf.] talmerenn dreuzkiz b.

Arteria glutaea inferior b. (-) : [korf.] talmerenn izelañ ar peñ b.

Arteria lienalis b. (-) : talmerenn ar felc'h b.

Arteria lingualis b. (-) : [korf.] talmerenn an teod b.

Arteria nutricia b. (-) : [korf.] talmerenn vagañ b.

Arteria occipitalis b. (-) : [korf.] talmerenn gilpenn g.

Arteria ophthalmica b. (-) : [korf.] talmerenn al lagad b.

Arteria recurrens b. (-) : [korf.] talmerenn gilreder b.

Arteria splenica b. (-) : [korf.] talmerenn ar felc'h b.

Arteria suprarenalis b. (-) : [korf.] talmerenn us-lounezh b.

Arteria tibialis b. (-) : [korf.] talmerenn a-skin b.

Arteria transversa faciei b. (-) : [korf.] talmerenn dreuz an dremm b.

Arteria tympanica b. (-) : [korf.] talmerenn an daboulin b.

Arteria urethralis b. (-) : [korf.] talmerenn ar c'han-troazh b.

Arteria uterina b. (-) : [korf.] talmerenn ar grozh b., talmerenn ar mammog b.

Arteria vertebralis b. (-) : [korf.] gwazienn ar mellkein b.

Arterie b. (-,n) : [korf.] talmerenn b., gwazienn-gas b. [lester gwazhied-kas], arterenn b., gwadkaser g. ; *perforierende Arterien*, talmerennou trebarzher ls. ; *rückläufige Arterie*, talmerenn gilreder b. ; *Begleitarterie*, talmerenn ambrouger b. ; *peripherie Arterien*, talmerennou trobarzh ls. ; *Austrittspunkt einer Arterie*, poent nodiñ un dalmerenn g. ; *eine Arterie abbinden*, sparlañ ur wazhienn-gas, sparlañ un dalmerenn.

arteriell ag. : ... arterenn, talmerel ; *arterielles Blut*, gwad talmerel g. ; *arterielle Pulsation*, poulzadennoù talmerel ls. ; *arterielle Hypotonie*, iswask talmerel g. ; *arterielle Hypertonie*, uswask talmerel g. ; [mezeg.], *Claudicatio intermittens* peripherie arterielle Verschlusskrankheit, migerzed g., gougammerezh spanaenek g., klofadur spanaenek g.

Arterienverkalkung b. (-,en) : [mezeg.] arterioskleroz g., skleroz an talmerennou g. ; *Patient, der an Arterienverkalkung leidet*, arteriosklerozeg g. [lester arteriosklerozeien].

Arteriographie b. (-,n) : [mezeg.] arteriografiezh b.

Arteriole b. (-,n) : [korf.] talmerennig b.

Arteriosklerose b. (-,n) : [mezeg.] arterioskleroz g., skleroz an talmerennou g. ; *Patient, der an Arteriosklerose leidet*, arteriosklerozeg g. [lester arteriosklerozeien].

arteriosklerosisch ag. : [mezeg.] 1. [a sell ouzh] arteriosklerozel ; 2. [paket ganf] arteriosklerozek.

artesisch ag. : artezian, stink ; *artesischer Brunnen*, puñs artezian g. ; *artesische Quelle*, stivell b.

artfremd ag. : arallouenn, dispesadel, diseurt, digustum, divoas, iskis.

artgemäß ag. : evel ma zere ouzh natur ur spesad bennak.

Artgenosse g. (-n,-n) : kenouennad g., kenseurt g., den kendere g.

artgerecht ag. : evel ma zere ouzh natur ur spesad bennak ; *Gras ist die artgerechte Ernährung für Kühe*, ar geot eo gwir voued ar saout.

Artgewicht n. (-s,-e) : pouezder rummel g.

artgleich ag. : heñvel o natur.

Arthritis b. (-) : [mezeg.] kenvellad g., artrit g., poan-izili b. ; *Patient, der an Arthritis leidet*, artriteg g. [*liester artriteien*].

arthritisch ag. : [mezeg.] artritek, artritel ; *arthritische Erkrankung*, artritegezh b.

Arthrodese b. (-,-n) : [mezeg.] klaviadur ur c'henvell g. ; *eine Arthrodese vornehmen*, klaviañ ur c'henvell.

Arthrodie b. (-) : [mezeg.] kenvell plaen g.

Arthropode g. (-n,-n) : [loen.] mellbaveg g. [*liester mellbaveged*], melleg g. [*liester melleged*], kevrenneg g. [*liester kevrenneged*], artropod g. [*liester artropoded*].

Arthroskop n. (-s,-e) : [mezeg.] artroskop g.

Arthroskopie n. (-s,-e) : [mezeg.] artroskopiez b.

arthroskopisch ag. : [mezeg.] artroskopek.

Arthrose b. (-,-n) : [mezeg.] artroz g. ; *Patient, der an Arthrose leidet*, artrozeg g. [*liester artrozeien*].

arthrotisch [mezeg.] 1. [a sell ouzh] artozel ; 2. [paket ganf] artozek.

Arthur g. : Arzhur g. : *Sagenkreis um König Arthur*, kelc'h arzhuriek g., kelc'hiad arzhuriek g. ; *Arthurs Krönung zum König*, kurunidigezh ar roue Arzhur b.

arthurianisch ag. : arzhuriek ; *arthurianischer Erzählkreis*, kelc'h arzhuriek g., kelc'hiad arzhuriek g.

Artifizialismus g. (-) : [bred.] kalvezadelouriezh b., kalvezadouriezh b.

artifiell ag. : alvezel, kalvezadel, artifisiel ; [stlenn.] *artifizielle Intelligenz*, *artifizielle Intelligenz*, naouegezh artifisiel b., naouegezh alvezel b.

artig ag. : koant, koantik, jentil, moutik, sichant, fur, kourtes, seven, tro aes ennañ, aes ober outañ, tro vat ennañ, prop, sentus, reizh, [e yezh ar vugale] koko, menon ; *recht artig sein*, bezañ gwall fur, bezañ gwall barfet, bezañ fur evel un ael (evel ur santig pri, evel ur santig plastr), bezañ pozet ; *seid artig und macht eurer Mutter keinen Ärger !* bezit fur d'ho mamm ! [yezh ar vugale] bezit koko da vamm ! ; *aus ihnen mache ich noch artige Kinder*, me a raio anezho bugale fur ; *jemandem viel Artiges sagen*, kontañ flourennig (flourig) d'u.b., lavaret komzoù kaer d'u.b. / lavaret traoū koant d'u.b. / reñ lorc'h d'u.b. / lubaniñ u.b. / likaouiñ u.b. (Gregor), likaouiñ ouzh u.b., komz brav ouzh u.b., ober ur steud gourc'hemenoù d'u.b., ober e glufan, ober e gazh gleb ; *artiger werden*, sentusaat, furaat, reishaat ; *artiger machen*, sentusaat, furaat, reishaat.

Adv. : 1. fur, gant furnez ; *artig sitzend*, azezet fur ; 2. gant dereadegezh ; *man empfing ihn artig*, degemeret e voe gant onestiz / degemeret e voe gant kourtezi (Gregor), degemeret e voe gant doujañs hag onestiz, degemeret e voe gant un dereadegezh vras, graet e voe stad dezhañ.

-artig ag. : e doare [fdb], a-zoare gant [fdb], a-seurt gant [fdb].

Artigkeit b. (-,-en) : komzoù kaer ls., traoū koant ls., dereadegezh b., doareou mat ls., afesonded b., sevender g., sevended b., sevenelezh b., kourtezi b., feson b. ; *er sagte ihr*

Artigkeiten, komz a reas brav outi, lavaret a reas traoū koant dezhi, mont a reas dezhi gant komzoù kaer, sichtant e voe outi.

Artikel g. (-s,-) : 1. pennad-skrid g., pennad g. ; *eingeschobener Artikel*, pennad-skrid berr g. ; *einen Artikel bearbeiten*, ober ur c'hempenn d'ur pennad-skrid ; *einen Artikel beschneiden*, *einen Artikel kürzen*, tennañ traoū eus ur pennad-skrid, ober un tamm krennañ d'ur pennad-skrid, berraat ur pennad-skrid ; *einen Artikel schreiben*, sevel ur pennad, sevel ur pennad-skrid ; *Artikel verfassen*, flutañ pennadoù-skrid, dozviñ pennadoù-skrid ; *Leitartikel*, pennad-stur g., pennad-talbenn g. ; *Fortsetzung eines Artikels*, kendalc'h ur pennad g., dilerc'h ur pennad g. ; *eine Reihe von Artikeln*, ur rummad pennadoù g. ; *vierspältiger Zeitungsartikel*, pennad-skrid kinniget war pevar bann g. ; 2. merkad g., reizhenn b., mellad g., poent g. ; *Geheimartikel*, merkad (diviz) kuzh un emglev g. ; 3. [kenw.] traezenn b. [*liester traezoū*], traezad g., bevezad g., tra g., pezh g., kenderc'had g., produoberiet g., produadur g., oberiadenn b., aozad g., marc'hadourezh b., tamm marc'hadourezh g., gwerhadenn b. ; *gängige Artikel*, traezoū hewerzh ls., traezoū aes da werzhañ ls., traezoū gwerzh vat dezho ls., marc'hadourezh aes da werzhañ b. ; *ein dankbarer Artikel*, un draezenn hewerzh b. ; *Promotionsartikel*, *Reklameartikel*, *Werbeartikel*, traezad herouez g., herouezad g. [*liester herouezadoù*] ; *Gebrauchsartikel*, traezenn (marc'hadourezh) evit ar pemdez b., diankajoū ls. ; *Massenartikel*, traezad yoc'h g., traezenn (marc'hadourezh) aozet a-steud (aozet a-zruilhadoù, aozet a-zruilh, aozet a-druijhadoù) b., traezenn (marc'hadourezh) aozet diouzh an druih b. ; *Rabatte auf alle Artikel*, [Bro-Suis] *Rabatte auf allen Artikeln*, distaoł war an holl draezoū g. ; *Artikel von geringem Wert*, mataragoù ls., bitrakoù ls., sikludoù ls. ; *Artikel aus ihren Kartons auspacken*, digartonañ traezoū, digartoñsañ traezoū ; *der Zahlungsbetrag für die gekauften Artikel*, sav ar prenadennoù g. ; 4. [yezh.] ger-mell g. ; *bestimmter Artikel*, ger-mell strizh g., ger-mell resis g. ; *unbestimmter Artikel*, ger-mell amstrizh g., ger-mell amresis g. ; *partitiver Artikel*, *Teilungsartikel*, ger-mell rannañ g., ger-mell lodenner g. ; *agglutinierter Artikel*, ger-mell englenet g. ; *der Artikel verschmilzt mit dem Substantiv*, englenañ a ra ar ger-mell ouzh an anv-kadarn ; *auf Bretonisch wird der Buchstabe K jedes Mal verändert, wenn er nach einem bestimmten oder unbestimmten Artikel steht*, bepred e kemm al lizherenn K e brezhoneg goude ur ger-mell resis pe amresis ; 5. [relj.] *Glaubensartikel*, artikl a feiz g., penngredenn b., kredenn a feiz b. ; 6. [gwir] mellad g., merkad g., rannbennad b., kevrenn b. ; *Artikel 1*, mellad kentañ g. ; 7. *Wörterbuchartikel*, mellad ur geriadur g.

Artikelreihe b. (-,-n) / **Artikelserie** b. (-,-n) : rummad pennadoù g.

artikular ag. : mellel, kenvellel, ... kenvell, ... kenveliañ, ... ar c'henvelloù.

Artikulation b. (-,-en) : 1. [soniadoniezh] kevaotadur g., kevaotañ g. ; 2. distagadur g., distilh g., distilhañ g., soniañ g. ; *verwaschene Artikulation*, distagadur laosk g. ; *jemandes Artikulationsfähigkeiten fördern*, gwellaat doare distagañ u.b., barrekaat u.b. da zistagañ mat.

artikulatorisch ag. : ... distilhañ, ... kevaotañ.

artikulieren V.k.e. (hat artikuliert) : 1. distilhañ, distagañ, komz fraezh ; 2. displegañ [e vennozhioù], gwiskañ [e vennozhioù] gant komzoù, lakaat gerioù [war e vennozhioù], ezteulel [e vennozhioù], geriañ [e vennozhioù] ; 3. [soniadoniezh] kevaotañ ; *einen Sprachlaut artikulieren*, kevaotañ ur son.

V.em. : **sich artikulieren** (hat sich (ak.) artikuliert) : 1. diskuliañ e vennozh, en em ziavaeziñ ; 2. [komzoù] bezañ skaer ha fraezh, bezañ distilhet skaer ha fraezh, bezañ distaget skaer ha fraezh.

Artillerie b. (-,-n) : kanolierezh g. ; verladene Artillerie, kanolierezh douget g., kanolierezh treuzdouget g.

Artilleriebeschuss g. (-es,-beschüsse) : kanoliadeg b.

Artillerieflieger g. (-s,-) : karr-nij a vez graet gantañ evit reoliañ tennoù ar c'hanolierezh g.

Artilleriegeschoss n. (-es,-e) / **Artilleriegranate** b. (-,-n) : 1. obuz g., penn obuz g. ; die Artilleriegranate schlägt ein, tarzhañ a ra an obuz ; eine Artilleriegranate hatte ihm das Gesicht zerrissen, ur penn obuz en doa finfontet e fas ; schwere Artilleriegranate, schweres Artilleriegeschoss, P. potarn g. [lester potarnou] ; Beschuss mit schweren Artilleriegeschossen, P. potarnaj g. ; etwas mit schweren Artilleriegeschossen beschießen, P. potarnañ ured ; das schrille Pfeifen des herannahenden Artilleriegeschosses wird immer lauter, c'hwiteladenn an obuz a zalc'h da bounneraat, c'hwiteladenn an obuz a zalc'h da c'hrrosaat.

Artillerieregiment n. (-s,-er) : [lu] rejmant konolierezh g.

Artilleriestellung b. (-,-en) : kanollec'h g., savenn ganolierezh b., strollad kanolioù g., stellad kanolioù g.

Artillerist g. (-en,-en) : kanolier g., bombezer g.

artilleristisch ag. : ... kanolierezh.

Artischocke b. (-,-n) : [louza.] artichaod str., artichaodenn b., askol-debriñ str., penn-artichaod g., kardon str., kardonenn b. ; spanische Artischocke, askol-du str. ; körbchenförmiger Hauptblütenstand der Artischocke (Hauptkorb), mammenn b. ; körbchenförmige Nebenblütenstände der Artischocke (Nebenkörbe), askelloù ls. ; das Heu der Artischocken, der Bart der Artischocken, blev an artichaod str. ; [kegin.] Artischocken mit Vinaigrette und Pfeffer, artichaod gant hilienn bebr str.

Artischockenabfälle ls. : plusk artichaod str.

Artischockenboden g. (-s,-böden) : foñs artichaod g. ; [kegin.] Artischockenböden tourieren, turgnañ foñsou artichaod.

Artischockenfeld n. (-s,-er) : artichaodeg b. [lester artichaodegi].

Artischockenherz n. (-ns,-en) : [kegin.] kalonenn artichaod b.

Artischockenstrunk g. (-s,-strünke) : treujenn artichaod b.

Artist g. (-en,-en) : 1. kerzher-ouesk g., silwinkad g. ; 2. gwinider g., ouesk g.

artistisch ag. : 1. arzel ; 2. ouesk.

Artois n. : das Artois, Artez b., Bro-Artez b.

Artus g. : Arzhur g. ; Sagenkreis um König Artus, kelc'h arzhuriek g., kelc'hiaid arzhuriek g.

Artushof g. (-s) : lez ar roue Arzhur b.

Artusroman g. (-s) : [lenn.] mojenn ar roue Arzhur b., kelc'h arzhuriek g., kelc'hiaid arzhuriek g., romant ar Roue Arzhur g., romantoù an Daol Grenn ls.

Artusrunde b. (-b) : marc'heien an Daol Grenn ls.

Artussage b. (-) : [lenn.] mojenn ar roue Arzhur b., kelc'h arzhuriek g., kelc'hiaid arzhuriek g., romant ar Roue Arzhur g., romantoù an Daol Grenn ls.

artverschieden ag. : disheñvel o natur.

artverwandt ag. : kar.

Artwärme b. (-) : [fizik] gwrezder rummel b.

Artwiderstand . (-s,-widerstände) : [fizik] harz rummel g.

Artwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] anv-gwan g.

Arznei b. (-,-en) : louzoù [lester louzeier] g., remed g., dramm g., [dispredet] medisinerezh g., [dispredet] mezegiezh b., [dispredet] triakl g. ; heilsame Arznei, louzoù (remed) efedus g. ; eine äußerst wirksame Arznei, ul louzoù mat-asur g. ; eine

Arznei gegen Durchfall bei Menschen und Tieren, ul louzoù ouch ar foerell koulz d'an dud evel d'al loened g., ul louzoù mat ouch ar foerell koulz d'an dud evel d'al loened g. ; diese Arznei wirkt auf die Verdauung, gwerediñ a ra al louzoù-se war an ismoradur ; diese Arznei tut mir gut, diese Arznei tut mir wohl, al louzoù-se a ra vad din ; bittere Arznei, louzoù c'hwerv g., mezegiezh c'hwerv b. ; eine Arznei verordnen, eine Arznei verschreiben, reñ ul louzoù bennak da gemer, reñ un ordrenañs (Gregor) ; eine Arznei verabreichen, reñ louzoù da lonkañ, reñ ur remed, medisiniñ ; eine auf schriftliche Anweisung des Arztes zubereite Arznei, ul louzoù aozet diwar ordrenañs ur mezeg g. ; eine Arznei einnehmen, lonkañ ul louzoù bennak, euvriñ un dramm bennak, en em louzaouiñ, kemer ul louzoù bennak.

Arznei-Beinwell g. (-s) : [louza.] skouarn-azen b., louzaouenn-ar-skevent b.

Arzneibuch n. (-es,-bücher) : marlh an danveziou louzaouiñ g., real apotiker b., kodeks an danveziou louzaouiñ g.

Arznei-Ehrenpreis g. (-es) : [louza.] gleizh-glas str., louzaouenn-santez-Veronika b.

Arznei-Eibisch g. (-es,-e) : [louza.] malv-gwenn str., kaol-malv-gwenn str.

Arznei-Engelswurz b. (-,-en) / **Arznei-Engelwurz** b. (-,-en) : [louza.] talbot-liorzh str.

Arzneiflächchen n. (-s,-) : bured b.

Arznei-Haarstrang g. (-s,-stränge) : [louza.] lost-hoch'g.

Arzneikunde b. (-) : farmakologiezh b., apotikouriez b.

Arzneimittel n. (-s,-) : louzoù [lester louzeier] g., remed g., dramm g., [dispredet] medisinerezh g., [dispredet] mezegiezh b., aozad apotikel g., danvez louzaouiñ g. ; Arzneimittel zur Unterdrückung der Immunabwehr, louzoù enepdistao g. ; ein Arzneimittel gegen Durchfall bei Menschen und Tieren, ul louzoù ouch ar foerell koulz d'an dud evel d'al loened g., ul louzoù mat ouch ar foerell koulz d'an dud evel d'al loened g. ; ein äußerst wirksames Arzneimittel, ul louzoù mat-asur g. ; die Wirksamkeit dieses Arzneimittels wird jetzt untersucht, imbourc'het e vez bremañ hag efedus eo al louzoù-se ; dank dieser Arzneimittel konnte ich das Fieber loswerden, dre nerzh an drammoù-se em boe distag eus an derzhien ; jemandem ein Arzneimittel gegen Kopfschmerzen verschreiben, ergemann ul louzoù ouch ar boan-benn d'u.b., erskrivañ ul louzoù ouch ar boan-benn d'u.b. ; jemandem ein Arzneimittel verabreichen, reñ louzoù da lonkañ d'u.b., reñ ur remed d'u.b., medisiniñ u.b., louzaouiñ u.b. ; ein Arzneimittel einnehmen, lonkañ ul louzoù bennak, euvriñ un dramm bennak, en em louzaouiñ, kemer ul louzoù bennak ; jemandem zu viele Arzneimittel verabreichen, drammañ u.b. ; zu viele Arzneimittel einnehmen, en em zrammañ ; ein Arzneimittel in geringen Mengen einnehmen, kemer nebeut-tre eus ul louzoù bennak, euvriñ nebeut-tre eus un dramm bennak ; die Arzneimittel musste ich aus meiner eigenen Tasche bezahlen, al louzeier a oa chomet em c'hont din-me ; von diesem Arzneimittel bekommte ich Brennen im Magen, poazhañ va c'halon din a ra al louzoù-se, devadur am bez gant al louzoù-se, me a zev va c'halon gant al louzoù-se, kalonlosk (kalondev) am bez gant al louzoù-se ; Eigenherstellung von Arzneimitteln, mestrangevezh b.

Arzneimittelforschung b. (-,-en) : enklaskoù farmakologiezh ls., enklaskoù apotikouriez ls., imbourc'hiou apotikouriez ls., imbourc'hiou farmakologiezh ls.

Arzneimittelgesetz n. (-es,-e) : lezenn a-zivout an danveziou louzaouiñ b.

Arzneimittelhersteller g. (-s,-) : unvez produiñ danveziou louzaouiñ b.

Arzneimittelkunde b. (-) : apotikouriez b., farmakologiezh b.
Arzneimittellehre b. (-) : studi al louzeier g.
Arzneimittelmissbrauch g. (-s,-missbräuche) : drougimplij an danveziòù louzaouiñ g.
Arzneimittelsucht b. (-) : drammgaezh g., drammgaezhiazedh b.
Arzneimittelwirkung : gwered ul louzoù g., efed ul louzoù g.; unerwünschte Arzneimittelwirkung, kammwered ul louzoù g.
Arzneipflanze b. (-n) : louzaouenn b. [Iester louzoù, louzeier].
Arzneischrank g. (-s,-schränke) / **Arzneischränkchen** n. (-s,-) : armelig an danveziòù louzaouiñ b., armel al louzeier b.
Arzneiträgerstoff g. (-s,-e) : ambrougenn b.
Arzneitrank g. (-s,-tränke) : dramm g., braoued g.
Arzneiverordnung b. (-,en) / **Arzneiverschreibung** b. (-,en) : ordrenañs b., roll al louzeier da gemer g.
Arzt g. (-es, Ärzte) : mezeg g., medisin g., medisinour g., sourzien g., gwellaeer g., louzaouer g., doktor g., major g. [Iester majorien]; verschreibender Arzt, erskriver g., mezeg erskriver g.; dienstabender Arzt, Dienstarzt, Notfallarzt, mezeg diouzh tro g.; [Bro-Suis, Liechtenstein] selstdispensierender Arzt, mezeg-apotiker g.; als Arzt wirken, als Arzt tätig sein, als Arzt praktizieren, mezegañ, medisinior g., ober mezegiezh, ober mezeg; den Arzt (nach dem Arzt) rufen, lavaret d'ar mezeg dont, kemenn d'ar mezeg dont, gelver ar mezeg; den Arzt zu einem Kranken rufen, gelver ar mezeg war-dro ur c'hlavnour, gelver ar mezeg da-vete ur c'hlavnour, gelver ar mezeg da gaout ur c'hlavnour, kemenn d'ar mezeg dont da welet ur c'hlavnour, kemenn ar mezeg; der Arzt ist bei ihm, emañ ar medisin war e dro; der Arzt war bei ihm, bet eo ar mezeg war e dro; den Arzt konsultieren, en em gavout gant ar medisin; den Arzt zu einem Kranken holen, mont da gerc'hat ar medisin da gaout ur c'hlavnour, klas ar mezeg war-dro u.b.; zum Arzt laufen, postañ da glask ar medisin, redek da gerc'hat ar mezeg; zum Arzt gehen, mont da gaout ar mezeg; jemandem den Namen eines Arztes angeben, jemandem die Adresse eines Arztes angeben, ditouriñ ur mezeg d'u.b.; Assistenzarzt, mezeg eiler g., mezeg skoazeller g.; regelmäßig von einem Arzt untersucht werden, bezañ dindan vedisin; Augenarzt, lagadour g., medisin an dreñn (Gregor) g., oftalmologour g., medisin an daoulagad g.; Facharzt, mezeg arbennigour g.; Lungenarzt, medisin ar skevent g., analadour g.; Zahnarzt, dentour g., mezeg-dent g., P. tenner-dent g.; behandelnder Arzt, Hausarzt, Leibarzt, mezeg a ra ordinal war-dro u.b. g., mezeg boas g., mezeg kentañ g.; praktischer Arzt, Arzt für Allgemeinmedizin, mezeg hollegour g.; sie ist mit einem Arzt verheiratet, honnezh a zo gwreg d'ur mezeg; eine auf schriftliche Anweisung des Arztes zubereite Arznei, ul louzoù aozet diwar ordrenañs ur mezeg g., ur vestragevezh b. [Iester mestrangevezhioù].
Arztberuf g. (-s,-e) : micher vezeg b., micher a vezeg b.; Ausübung des Arztberufes, embreg mezegel g.
Ärztebesteck n. (-s,-e) : troussenn vezeg b., troñsenn vezeg b.
Arztbesuch g. (-s,-e) : gweladenn vezegel b., gweladenn vezeg b.
Ärztekammer b. (-n) : Kuzul Urzh ar Vezeien g.
Ärztekollegium n. (-s,-kollegien) : kengor mezegel g.
Ärzteschafft b. (-) : mezeien ls., korfuniad ar vezeien g., korf ar vezeien g., urzh ar vezeien g.
Ärzteteam n. (-s,-) : korf ar vezeien g.
Arztfrau b. (-,en) : gwreg d'ur mezeg b.
Arzthelfer g. (-s,-) : eiler mezegel g., skoazeller mezegel g.

Ärztin b. (-,nen) : mezegez b., medisinez b., medisinourez b., gwellaeerez b.; praktische Ärztin, mezegez hollek b., mezegez-familh b., mezegez hollegourez b.
ärztlich ag. : ... ar mezeg, ... ar vezegiezh, mezegel; ärztliche Praxis, a) pratikoù ar mezeg ls.; b) kabined mezegiezh g., studi-vezeg b., studi vedisin b., kuzulva g., ti ar mezeg g.; c) embreg mezegel g.; ärztliche Handlung, ärztliche Leistung, gwezhiaeddenn vezegel b.; ärztliche Anordnung, ärztliche Verordnung, ärztliche Verschreibung, ordrenañs ar medisin b. (Gregor), roll al louzeier da gemer g.; ärztliches Zeugnis, ärztliches Attest, ärztliche Bescheinigung, testeni mezeg g., testeni ar mezeg g.; ärztliches Zeugnis, betreffend Verhinderung, einer gerichtlichen Vorladung Folge zu leisten, esoni b.; ärztliche Versorgung, skoazell ar vezegiezh b., predererezh g., prederiadir g.; ärztliche Behandlung, intentou ls., louzaouadur g., mezegadur g., louzaouerez g., mezegañ g., louzaouiñ g., treterezh g., predererezh g., prederiadir g., kur b., louzaouadenn b.; in ärztlicher Behandlung stehen, unter ärztlicher Betreuung stehen, bezañ dindan vedisin, bezañ dindan vezegadur; ärztliche Beratung, kuzuliadenn vezegel b., kuzuliadur mezegel g., kuzuliadenn yec'hed b.; von einer langfristigen Einnahme ohne ärztliche Beratung ist abzusehen, arabat kendrec'hel da gemer al louzoù-se hep ali ar mezeg; auf ärztlichen Rat, auf ärztliche Weisung, war ali ar mezeg; jemanden ärztlich behandeln, mezegañ ur c'hlavnour, medisinior ur c'hlavnour, intent ouzh ur c'hlavnour, prederiañ ur c'hlavnour, prederiañ ouzh ur c'hlavnour, soursial ouzh ur c'hlavnour, ober war-dro ur c'hlavnour, bezañ war-dro ur c'hlavnour, ober diouzh ur c'hlavnour, plediñ gant ur c'hlavnour, pleal gant ur c'hlavnour, damañtiñ ur c'hlavnour, louzaouiñ ur c'hlavnour; sich ärztlich behandeln lassen, bezañ mezeget, goullenn digant ur mezeg ober war e dro; ärztliche Untersuchung, bizit medisin g., enselladenn yec'hed b., gwel d'ar mezeg g., imbourc'h mezegel g., arnodenn yec'hed b., kuzuliadenn e ti ar mezeg b.; ärztliche Untersuchung vor der Eheschließung, testeni rakeurediñ g.
Arztpraxis b. (-,praxen) : kabined mezegiezh g., studi vedisin b., studi vezeg b., kuzulva mezeien g., ti ar mezeg g.
Arztsekretärin b. (-,nen) : sekretourez vezegel b.
As n. (-) : [Son.] la bouc'h g., la blot g.; As-Dur, la blot major g., la bouc'h muiañ g.; As-Moll, la blot minor g., la bouc'h leiañ g.
Asbest g. (-[e]s,-e) : amiant g., asbest g.
Asbestanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad amiant g., dilhad asbest g.
Asbestdichtung b. (-,en) : joentr amiant g., junt asbest g.
Asbestose b. (-) : [mezeg.] abestoz g.
Asbestzement g. (-es,-e) : fibrosimant g., simant mesket gant asbest g.
Asch¹ g. (-s, Äsche) : [loen.] somon feunteun g., ombrenn b. [Iester ombred].
Asch² g. (-s, Äsche) : pezel b., pod g.
Aschantinuss b. (-,nüssle) : [Bro-Austria] kraoñ-marmouz str., kakaouetez str., pistachenn-douar b., arachidez str., arachidenn b. [Iester arachidoù].
Aschbecher g. (-s,-) : ludueg b., pod-ludu g., plad-ludu g.
aschblond ag. : [blev.] melenc'hris, melen-louet.
Äsche b. (-n) : [loen.] somon feunteun g., ombrenn b. [Iester ombred].
Asche b. (-n) : 1. ludu g.; heiße Asche, glühende Asche, ludu brout g.; Asche ausschütten, feltrañ ludu; Kartoffeln in glühender Asche backen, lakaat avaloù-douar da boazhañ e-mesk ar regez, poazhañ avaloù-douar er broud; lauwarme

Asche, ludu klouar g. ; *in Schutt und Asche legen*, pulluc'hañ, kas da ludu, luduañ, foeltrañ evel ludu, ober ludu eus ; *zu Asche werden*, luduañ, treiñ da ludu, treiñ e ludu, pulluc'hañ, mont da ludu, mont e ludu, poluiñ en tan ; *es brennt ohne zu Asche zu werden*, deviñ a ra hep pulluc'hañ ; *etwas zu Asche verbrennen*, treiñ ubd e ludu, pulluc'hañ ubd, luduañ ubd, leskiñ poazh ubd ; *mit Asche bedecken*, luduañ, goleñ gant ludu ; *sich mit Asche bedecken*, luduañ ; *das Feuer mit Asche zudecken*, pakañ an tan, kafunañ an tan, goleñ an tan, ober un tamm moug d'an tan gant ludu ; *aus der Asche erstehen*, wie ein Phönix aus der Asche steigen, adsevel eus al ludu, dasorc'hñ, adsevel eus e relegoù ; [dre fent] *sich (dat.) Asche aufs Haupt streuen*, goleñ e benn a ludu, kaout mil geuz ; *ausgelaugte Asche*, koarad g., stloag g. ; *einen Kessel mit ausgelaugter Asche bestreichen*, koaradenniñ ur chaodouron ; *nach Asche suchen*, ludua ; *Asche als Dünger*, ludu-tan g., ludu g. ; *einen Acker mit Asche düngen*, luduañ ur park ; *so fein wie Asche*, ken munut ha ludu ; *Asche zu Asche, Staub zu Staub*, ned oc'h nemet poultr ha distreiñ a reot e poultr ; [hengoun] *Asche des Johannisfeuers*, ludu tantad Sant-Yann g., ludu tantez Sant-Yann g., ludu tantad gouel Yann g. ; *Versteigerung der Asche des Johannisfeuers*, embann al ludu g. ; 2. relegoù ls., ludu g. ; *Friede seiner Asche ! peoc'h d'e relegoù ! peoc'h d'e une ! Doue d'e bardono !* ; 3. [dre skeud.] *das Feuer glimmt unter der Asche fort*, glaou bev a zo c'hoazh dindan al ludu, traoù kuzhet evel an tan dindan al ludu a zo en hent, ur c'hoari bennak a zo en hent, un dra bennak a zo e gor.

Asheimer g. (-s,-) : ludueg b., pod-ludu g.

Aschekegel g. (-s,-) : [douarouriezh] kern tanveneziek b., kern volkanek b.

Aschekratzer g. (-s,-) : kammellenn-forn b., rozell-gamm b., rozell-forn b. ; *den Backofen mit dem Aschekratzer säubern*, skarzañ ar forn gant ar rozell-gamm, rozellat ar forn.

Aschenbahn b. (-,en) : [sport] roudenn balumet b., roudenn e Rotgrand® b.

Aschenbecher g. (-s,-) : ludueg b., pod-ludu g., plad-ludu g.

Aschenbrödel n. (-s) : 1. [kontadenn] Luduennig b. ; 2. [dre skeud.] luduenn b. [liester luduenned].

Aschenbrot [kegin.] fouas g. [liester fouasoù, fouisi], sulugenn b., bara ludu g., bara oaled g.

Aschenbrothändler g. (-s,-) : fouaser g.

Ascheneimer g. (-s,-) : ludueg b., pod-ludu g.

Aschenfall g. (-s,-fälle) : ludueg b., pod-ludu g., log al ludu b.

Aschenfalltür b. (-,en) : trapig al ludueg g.

Aschengehalt g. (-s) : bec'h ludu g.

Aschenhändler g. (-s,-) : luduaer g.

Aschenkasten g. (-s,-kästen) : ludueg b., pod-ludu g., log al ludu b.

Aschenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-al-ludu b.

Aschenkreuz n. (-es,-e) : [relij.] *femandem das Aschenkreuz spenden*, luduañ tal u.b. ; *die Spendung des Aschenkreuzes*, luduadur an tal g.

Aschenkrug g. (-s,-krüge) : jarl-ludu g.

Aschenkuchen g. (-s,-) : [kegin.] fouas g. [liester fouasoù, fouisi], sulugenn b., bara ludu g., bara oaled g.

Aschenkuchenhändler g. (-s,-) : fouaser g.

Aschenpflanze b. (-,n) : [louza.] louzaouenn-al-ludu b.

Aschenplatz g. (-s,-plätze) : 1. tachenn vell-droad palumet b., tachenn vell-droad e Rotgrand® b. ; 2. leur-dennis palumet b., leur balumet b., leur-dennis e Rotgrand® b., leur e Rotgrand® b.

Aschenputtel n. (-s) : 1. [kontadenn] Luduennig b. ; 2. [dre skeud.] luduenn b. [liester luduenned].

aschenreich ag. : luduek.

Aschenregen g. (-s,-) : glav a ludu g., ludu o kouezhañ evel glav g.

Aschentuch n. (-s,-tücher) : sildrouerez b., liñsel stloagerez b.

Aschentuff g. (-s,-) : [maen.] kinerit g.

Aschentuffgestein n. (-s,-e) : [maen.] karregad kineritek b.

Ascher g. (-s,-) : ludueg b., pod-ludu g., plad-ludu g.

Äscher g. (-s,-) : [meginerezh] palemer g. [liester palmeriou].

Äscherbock g. (-s,-böcke) / **Äschergestell** n. (-s,-e) : [meginerezh] chalfestr g. [liester chalfestroù].

Aschermittwoch g. (-s,-e) : [relij.] Merc'her-al-Ludu g., Merc'her-Meur g.

äschern V.k.e. (hat geäschert) : [meginerezh] palemiñ.

Äschern n. (-s) : [meginerezh] palemiñ g.

Äschertuch n. (-s,-tücher) : sildrouerez b., liñsel stloagerez b.

aschfahl ag. : [penn] morlivet, glaslivet, droulivet, livet fall, gwäll-livet, glas, distronk, karzhet e vizaj.

aschfarben ag. / **aschfarbig** ag. : louet, glas, gris, a-liv gant al ludu, ... liv ludu.

aschgrau ag. : 1. louet, glas, gris, a-liv gant al ludu, ... liv ludu ; *aschgraues Gesicht*, dremm staenet b. ; 2. [dre skeud.] *das geht ins Aschgrae*, *das geht bis ins Aschgrae*, re 'zo re, moull 'zo da bep tra, bout 'zo moull da bep tra, bez ez eus moull da gement tra 'zo, ur gont a zo da bep tra, ur gont a zo d'an holl draoù, ur somm a zo da bep tra ha pa veve da zebriñ yod, ur ritenn ez eus, ur ritenn a zo da bep tra, ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark, betek re) ganti, gant kement-se ez eer dreist ar roudenn (dreist an arroudenn, dreist ar pal, dreist an treuzoù, dreist ar bord), gant kement-se ez eer er-maez eus ar park, gant kement-se ez eer er-maez, gant kement-se ez eer dreist ar yev, gant kement-se ez eer dreist-penn.

aschig ag. : luduek.

Aschkenase g. (-n,-n) / **Aschkenasi** g. (-, Aschkenasim) : Yuzev achkenaz g., Achkenaz g. [liester Achkenazed].

aschkenasisch ag. : achkenaz.

Aschkuchen g. (-s,-) : [kegin.] fouas g., sulugenn b.

Aschkuchenhändler g. (-s,-) : fouaser g.

Aschplatz g. (-es,-plätze) : [tennis] leur-dennis palumet b., leur balumet b., leur-dennis e Rotgrand® b., leur e Rotgrand® b.

äschylisch ag. : die Äschylischen Tragödien, trajediennoù Aichilos ls., trajediennoù Aesc'hulos ls.

Äschylus g. : Aichilos g., Aesc'hulos g.

ASCII-Code g. (-s,-s) / **ASCII-Zeichensatz** g. (-es,-sätze) : [stlenn.] kod ASCII g., boneg ASCII b. [liester bonegoù ASCII].

Ascorbat n. (-s) : [kimiezh] askorbat g.

Ascorbinsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn askorbek b.

Ascospore b. (-,n) : [louza.] askospor str.

Aseität b. (-) : [preder, relij.] aseitidigezh b.

Asemantizität b. (-) : [yezh.] hepsteriezh b.

asemantisch ag. : hepster.

äsen V.gw. (hat geäst) : peuriñ, broustañ ; *das Wild äst*, bez emañ ar jiber o peuriñ.

äsend ag. : 1. o peuriñ ; 2. [ardamezouriezh] peurant.

Asepsis b. (-) : [mezeg.] aseptiezh b., anlest g., anlestegezh b.

Aseptik b. (-) : [mezeg.] aseptizañ g., aseptizadur g., anlestañ g.

aseptisch ag. : [mezeg.] aseptek, anlestek, ... anlestañ g. ; *aseptische Behandlung*, intentou en un endro divikrob.

Äser liester evit Aas.

Aserbaidschan n. : Azerbaidjan b.

Asexualismus g. (-) : anrevegezh b.
Asexualität b. (-) : anrevelezh b.
asexuall ag. : hep reizh, ansekset, anrevel, anrevek, anrev ; die asexuelle Vermehrung, die asexuelle Fortpflanzung, ar gouennañ anrevel g.
Asexuelle(r) ag.k. g./b. : anreveg g. [liester anreveien].
Asialie b. (-) : [mezeg.] anhalv g.
Asiat g. (-en,-en) / **Asiate** g. (-n,-n) : Aziad g., Reterad g.
asiatisch ag. : aziat ; das asiatische Russland, lodenn aziat Bro-Rusia b. ; [loen.] asiatische Hornisse, c'hwiilorez aziat b. [liester c'hwiilorezed aziat] ; asiatischer Esel, azen bras Azia g., damazen g. [liester damazened, damezen].
Asien n. (-s) : Azia b.
asilbisch ag. : [yezh.] ansilabennek.
Askanier g. (-s,-) : [istor] unan eus lignez an Askanied g. ; die Askanier, Ti Askania g.
Askari g. (-s,-s) : [douar., lu] askari g.
Askaris b. (-, Askariden) : [loen., mezeg.] lenkernenn b. [liester lenkernenoù, lenkern].
Askese b. (-) : emgastiz g., gwanidigezh ar c'horf b., embleustrerezh g., askez g., askezegezh b. ; in Askese leben, bevañ en diouerded.
Asket g. (-en,-en) / **Asketiker** g. (-s,-) : askezour g., penedour g., emgastizer g., embleustrer g. ; wie ein Asket leben, bevañ evel ur manach digenvez, bezañ vijil gant an-unan bemdez.
asketisch ag. : emgastizus, askezek, askezel ; asketische Lebensweise, askezegezh b.
Asklepios g. : [mojenn.] Asklepios g., Eskulap g.
Asklepiosstab g. (-s,-stäbe) : bazu Asklepios b., naerwialenn b.
Askorbinsäure b. (-,-n) : trenkenn askorbek b.
Äskulap g. : [mojenn.] Asklepios g., Eskulap g.
Äskulapstab g. (-s,-stäbe) : bazu Asklepios b., naerwialenn b.
Äsop g. : Aisopos g., Ezop g. ; Äsops Fabeln, mojennoù Aisopos ls., fablennoù Aisopos ls.
äopisch ag. : Äsopische Fabeln, fablennoù (mojennoù) Aisopos ls.
Asozialität b. (-) : diskevredadezh b.
asozial ag. : oreliat, diskevredat, amgevredigezhel, digevredigezhel, disokial.
Asoziale(r) ag.k. g./b. : oreliad g. [liester oreliidi], disokialad g. [liester disokialidi], distaoladenn b. [liester distaolennou], spered amgevredigezhel a zen g., diskevredad g. [liester diskevredaded].
Asparagin n. (-s) : [bevgimiezh] asparagin g.
Asparaginsäure b. (-) : [bevgimiezh] trenkenn aspartek b.
Aspartam® n. (-s,-e) : [kimiezh] aspartam® g.
Aspe b. (-,-n) : 1. [louza.] kren str., krenerez b., gwez-kren str., gwez-koad-kren str., [lenn.] bondih str. ; 2. [koad, prenn] koad-kren g., kren g.
Aspekt g. (-s,-e) : 1. sellad g., tu g., stumm g., doare g., arvez g., gwel g., gweled g., rezh g., everiañs b., neuz b. ; der architektonische Aspekt, an adeladezh b. ; quantitativer Aspekt, arvez kementadel g., kementadelezh b., kementadegezh b. ; wenn wir alle Aspekte in Betracht ziehen, ma vez dalc'het kont eus an holl selladoù, ma vez taolet pled ouzh pep tra, ma vez taolet kont ouzh pep tra ; wir werden alle Aspekte dieser Frage betrachten, tu ebet eus an afer ne vo lezet a-gostez, dalc'het e vo kont eus holl selladoù an afer ; unter diesem Aspekt betrachtet, er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se ; 2. [stereodouriez] unter günstigem Aspekt geboren sein, bezañ bet ganet dindan ur blanedenn vat ; 3. [yezh.] arvez g. ; Verbalaspekt, stumm ar verb g., arvez ar verb g. ; atelischer Aspekt, arvez anleunel g. ; imperfektiver Aspekt, arvez darnveradel g.
aspektisch ag. : [yezh.] arvezel.
Aspenholz n. (-es) : koad kren g., kren g.
Asperges n. (-) : [relig.] asperjez g. ; das Asperges geben, teuler an asperjez, asperjeziñ.
Aspergill n. (-s,-e) : [relig.] sparf g., barr dour benniget g.
aspermatisch ag. : [mezeg.] disper.
Aspersion b. (-,-en) : [relig.] sparfadur g.
Asphalt g. (-s,-e) : asfalt g., ter-douar g., ter g., ter-du g., koultron g., bitum g. ; die Risse in der Straßendecke mit Asphalt ausgießen, skuilhañ ter e faoutou ar straed.
Asphaltdecke b. (-,-n) : gwiskad asfalt g., gwiskad ter-douar g., terad g. ; die Risse in der Straßendecke mit Asphalt ausgießen, skuilhañ ter e faoutou ar straed.
Asphaltfertiger g. (-s,-) : [tekn., hentoù] peuraozer g. [liester peuraozeriou], peurdererez b. [liester peurderereziou], peurgoultronerez b. [liester peurgoultronereziou].
asphaltieren V.k.e. (hat asphaltiert) : terañ, terdouarañ, asfaltañ, bitumiñ, koultronak, terduek.
Asphaltierung b. (-) : terañ g., terdouarañ g., terdouarerez g., asfaltañ g., asfaltadur g., bitumadur g., bitumiñ g.
asphaltisch ag. : asfaltek, bitumek, bitumus, terdouarek, koultronek, terduek.
Asphaltpappe b. (-,-n) : kartoñs asfalt g.
Asphaltstraße b. (-,-n) : hent ter-douar g., hent koltarek g.
asphärisch ag. : [optik, mezeg.] anpellennegezh b.
Asphärität b. (-) : [mezeg.] anpellennegezh b.
Asphodelos g. (-) / **Asphodelosblüte** b. (-,-n) / **Asphodill** g. (-s,-e) : [louza.] milad str., kenin g.
asphyktisch ag. : [mezeg.] angwentek, angwente.
Asphyxia b. (-) / **Asphyxia** b. (-) : [mezeg.] angwent g., asfiksiezh b., moug g.
Aspik n. (-s,-e) : [kegin.] kaoulenn b., sun-koazhet g., aspig g. ; Lachs in Aspik, aspig eog g. ; Eier in Aspik, viou er gaoulenn ls.
Aspirant g. (-en,-en) : 1. emstriver g. ; 2. [lu] danvez ofiser g.
Aspiration b. (-,-en) : 1. [yezh.] kemmadur dre c'hwezhañ g., c'hwezhadur g. ; 2. [mezeg.] a) sungarzhañ g. ; b) sunañ dre enanalï ; 3. striv g., strividenn b.
Aspirationslipektomie b. (-) : [mezeg.] behinsunañ g.
aspirierbar ag. : [yezh.] c'hwezhaus.
aspirieren V.k.e. (hat aspirieren) : [yezh.] c'hwezhañ, c'hwezhadenniñ ; aspirierte Mutation, kemmadur dre c'hwezhañ g., kemmadur dre c'hwezhadenniñ g., c'hwezhadur g. ; das aspirierte H, an H c'hwezhet g.
Aspirin® n. (-s) : aspirin® g. ; ich brauche Aspirin, ich habe es bitter nötig, aspirin am eus ezhomm, terrupl on ezhommek.
Aspirin® n. (-s) / b. (-) / **Aspirintablette** b. (-,-n) : kached aspirin® g., moustrad aspirin® g. ; zwei Aspirin, zwei Aspirintabletten, daou gached aspirin® ls., daou voustrad aspirin® ls., daou aspirin® ls.
Aspisviper b. (-,-n) : [loen.] aspig g. [liester aspiged], gwiber aspig b.
Ass¹ n. (-es,-e) : 1. [kartoù] born g. [liester berniel, bornioù], bid g., P. louz g. ; das Karoass, das Karo-Ass, ar born karo g. ar bid karo g., al louz karo g. ; das Ass ist die höchste Karte, ar born a zo mestr war ar c'hartoù all ; vier Asse, ur pevarad berniel g. ; Ass beim Spiel Manille, manilhig g., born manilh g. ; 2. [dre skeud.] pout g., chadenn den b., mailh g., c'hwl g., dañvad g., houad g., maout a zen g., ki g., kole g., tad den g., mestr d'ober g., tarin g., tarinez b., pabor g., paborenn b., beuf g., hinkin g. ; er ist ein Ass, hennezh a zo ur pout, ur mailh eo,

ur c'hwil eo, ur maout a zen eo, ki eo, hennezh a zo ur c'hole, hennezh a zo ur chadenn den, hennezh a zo dreist, hennezh a zo ur pabor, hennezh a zo ur beuf, hennezh a oar an dibenn eus an dra ; **er ist ein Ass im Fahren**, hennezh a oar kas e garr-tan, ur mailh (un tad den, ampart-tre) eo evit bleniañ, da vleinañ eo ur mestr, ur mailh eo da vleniañ, ur blenier arrouet eo, tarin eo da vleinañ, un hinkin eo da vleinañ, dornet akuit eo da vleinañ, dreist eo da vleinañ, ur gwall vlenier eo, solut eo da vleinañ.

Ass² n. (-es,-e) : [Bro-Aostria] gor g., gorad g., goradenn b., pugnez g., apotum g., droug-sant-Kirio g.

Assagai g. (-/-s,-s/-e) : sagae b. [*liester sagaeoù*], goafig g., goaf-bann g., speg g., dared g., flemm g., javelinenn b.

Assekurant g. (-en,-en) : kretaer g., asurour g., asurañsour g.

Assekuranz b. (-,-en) : kretadur g., asurañs b.

Assekuranzschein g. (-s,-e) : testeni kretadur g., kevrat kretadur b., lizher kretadur g., lizher kreatait g.

Assekurat g. (-en,-en) : kretaad g. [*liester kretaidi*], kretaad g. [*liester kretaidi*].

Assel b. (-,-n) : [loen.] 1. [urzhad] izopod g. [*liester izopoded*] ; 2. [Oniscidea] moc'h-koad str., laou-dar str., gwrac'h-lann b.

Assembler g. (-s,-) : [stlenn.] 1. kunteller g. [*liester kuntelleriouù*] ; 2. areg kuntellañ g.

Assemblersprache b. (-,-n) : [stlenn.] areg kuntellañ g.

assemblieren V.k.e. (hat assembliert) : 1. kevreañ, strollañ, kenstrollañ, bodañ ; 2. [stlenn.] kuntellañ ; *ein Programm assemblieren*, kuntellañ ur goulev.

Assemblieren n. (-s) : [stlenn.] kuntellerez g., kuntellañ g.

Assemblierer g. (-s,-) / **Assemblierprogramm** n. (-s,-e) : [stlenn.] kunteller g. [*liester kuntelleriouù*].

Assemblierung b. (-) : [stlenn.] kuntellerez g., kuntellañ g.

assertorisch ag. : diogelus.

Asservat n. (-s,-e) : [gwir] pezh prouiñ g., prouenn gendrec'hiñ b.

Asservatenkammer b. (-,-n) : mirlec'h ar prouennou kendrec'hiñ g., mirlec'h ar pezhioù prouiñ g.

Assessor g. (-s,-en) : 1. [gwir] advarner g. ; 2. kelenner deraouad g.

Assi g. (-s,-s) : 1. skoazeller g., eiler g., skorer g., harper g., darbarer g. ; 2. oreliad g. [*liester oreildi*], disokialad g. [*liester disokialidi*], distaoladenn b. [*liester distaolennoù*], diskevredad g. [*liester diskevredaded*], spered amgevredigezhel a zen g., sklanker g. [*liester sklankerien*], foreant g. [*liester foreanted*], truilheg g. [*liester truilheien*], pilhaoueg g. [*liester pilhaoueien*], labaskenn b. [*liester labaskenned*], chelgenn a zen b., lousken g. [*liester louskened*], lanfre g. [*liester lanfreidi*], denjentil laou g., paourkaezh cheulk g., paourkaezh den g., beg-lor g., laoueg g. [*liester laoueien*].

assibilieren V.k.e. (hat assibiliert) : [yezh.] c'hwibanusaat.

Assignat¹ n. (-s,-e) : [istor, Dispac'h gall] asignal g. [*liester asignalouù*].

Assignat² g. (-en,-en) : [arc'hant] endleed g. [*liester endleidi*].

Assimilation b. (-) : 1. heñvelekadur g., hevlebekadur g., hevlebidigezh b., enteuzadur g., enteuzidigezh b., enteuzadur g., entouezierezh g. ; 2. [bev., mezeg.] bevelaat g. ; 3. [yezh.] deheñveladur g., deheñvelaat g.

Assimilationismus g. (-) : [polit.] enteuzelouriez h.

Assimilationist g. (-en,-en) : [polit.] enteuzelour g.

assimilationsfähig ag. : 1. heñvelekaus, enteuzadus ; 2. [bev.] beveladus.

assimilatorisch ag. : [bev.] ... bevelaat ; *assimilatorische Funktion*, archwel bevelaat g.

assimillierbar ag. : 1. heñvelekaus, enteuzadus ; *nicht assimillierbar*, dienteuzadus ; 2. [bev.] beveladus ; *nicht assimillierbar*, anveveladus.

assimilieren V.k.e. (hat assimiliert) : 1. heñvelaat, hevelebekaat, heñvelekaat, enteuziñ, entoueziañ ; *die Ausländer wurden assimiliert*, deuet e oa an estrañjourien da vezañ heñvel ouzh tud ar vro, enteuziñ a reas an estrañjourien, dont a reas an estrañjourien da heñvelaat ouzh tud ar vro ; *die Ausländer assimilieren*, enteuziñ an estrenien ; *die Ausländer ließen sich assimilieren*, en em heñvelaat a reas an estrañjourien ouzh tud ar vro ; *sie wollen die Elsässer assimilieren*, c'hoant o deus e kolffe Elzasiz o yezh hag o sevenadur ; 2. [bev., mezeg.] bevelaat.

assimiliert ag. : heñvelekaet ; *assimilierte Einwanderer*, enbroiz enteuzet ls.

Assimierung b. (-) : 1. heñvelekadur g., hevlebekadur g., hevlebidigezh b., enteuzadur g., enteuzidigezh b., enteuzadur g., entouezierezh g. ; 2. [bev., mezeg.] bevelaat g. ; 3. [yezh.] deheñveladur g., deheñvelaat g.

assimilierungsfähig ag. : 1. heñvelekaus, enteuzadus ; 2. [bev.] beveladus.

Assisen ls. : [Bro-Suis, gwir] touidi ls.

Assistant g. (-en,-en) : skoazeller g., eiler g., skorer g., harper g., darbarer g. ; *technischer Assistant*, dormataer g., darbarer g., embregataer g., skoazeller embreger g. ; *pharmazeutisch-technischer Assistant*, darbarer apotikerezh g., darbarer apotiker g. ; [skol-veur] außerplanmäßiger Assistant, arsoaziad g. [*liester arsoaziad*].

Assistenz b. (-,-en) : skoazell b., harp g., skor g., gwared g., gwarederezh g. ; *unter Assistenz von*, gant harp (sikour, skoazell) u.b./udb.

Assistenzarzt g. (-es,ärzte) : enklañdiour g., medisin-ospital g., diabarzhad g. [*liester diabarzhad*], mezeg arsoaziad g.

Assistenzprofessor g. (-s,-en) : mestr prezegennet g., arsoaziad g. [*liester arsoaziad*], kelenner arsoaziad g.

assistieren V.k.e. (hat assistiert) : 1. eilañ, skoazellañ, skorañ, reñi harp da ; 2. [dre astenn.] arvestiñ ouzh.

Assonanz b. (-,-en) : [yezh.] kengan g., kenganez ar vogalennou b.

assortieren V.k.e. (hat assortiert) : pourvezañ.

assortiert ag. : [kenwerzh.] pourvezet ; *reich assortiertes Lager*, magazenn pourvezet mat b.

Assortiment n (-s,-e) : dibab g.

Assoziation b. (-,-en) : 1. kevredigezh b., breuriez b., kevredad g. ; 2. [preder.] kenstrolladur mennozhioù g., strobad mennozhioù g., kenstroll mennozhioù g., strollata skeudennadurioù g., strottatad g. ; 3. [bred.] strottata g., strottatad g., strottatadur g., kevredadur g., kevrediñ g., kenstroll g. ; *der Begriff der Assoziation in der Psychoanalyse*, meizad ar strottata er bredelfennerez g. ; [Sigmund Freud] *freie Assoziation*, frankstrottata g. ; 4. [louza.] kenstroll struj g. ; 5. [mezeg., bev.] *mikrobielle Assoziation*, kevredadur garvevien g. ; 7. [kimiezh] *molekulare Assoziation*, kevredadur molekul g.

Assoziationismus g. (-) : [preder.] strottataoriezh b.

Assoziationist g. (-en,-en) : [preder.] strottataour g.

Assoziationsfreiheit b. (-) : [polit.] frankiz kevrediñ b.

Assoziationskette b. (-,-n) : [bred.] chadennad strottata b.

Assoziationspsychologie b. (-) : [bred.] bredoniezh strottataour b.

Assoziationsrelation b. (-,-en) : [yezh.] keñver strottatadel g.

Assoziationsvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat kevrediñ b.

assoziativ ag. : 1. strottatadel, ... strottata ; 2. [mat.] strottatat ; 3. [stlenn.] assoziative Desktopsuche, arglask strottatadel g. ;

4. [yezh.] assoziative *Relation*, assoziative *Beziehung*, keñver strollatadel g. ; 5. [bred.] assoziative *Bindung*, ere scrollata g. ; assoziativer *Komplex*, kemplezh scrollata g. ; assoziative *Verknüpfung*, assoziative *Verbindung*, liamm scrollata g.

Assoziativgesetz n. (-es) : [mat.] reolenn gediañ b.

Assoziativität b. (-) : kenstrollusted b., strottatadezh b.

Assoziativspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor scrollatadel b./g. **assozieren** V.k.e. (hat assoziert) : kenstrollañ, keveliñ, unaniñ, kevrediñ, kenlodegañ.

assoziert ag. : kevelet, kevredet, kevelek, unanet, kenlodek ; assoziierter *Staat*, Stad kevelek b.

assyntisch ag. : [douarouriezh] kadomian ; *Aassyntische Orogenese*, orogeniezh gadomian b.

Assyrien n. (-s) : Asiria b.

Assyrier g.(-s,-) : Asiriad g. [liester Asiriiz].

assyrisch ag. : 1. ... Asiria, asiriat ; 2. [yezh.] asiriek.

Ast g. (-es, Äste) : 1. brank g., skourr g., barr g., skoultr g. ; ein durrer Ast, ur brank sec'h g., ur grinenn b. ; der Stamm gabelt sich in zwei Äste, mont a ra ar c'chef d'ober daou skourr ; der Vogel ließ sich auf einem Ast (auf einen Ast) nieder, al labous a blavas war ur skourrig, al labous a gludas war ur barr, al labous en em stignas war ur barr, al labous a bintas war ur barr, al labous a vralkas (a varras) ; einen Ast (ab)stützen, harpañ (tintañ, sintrañ) ur skourr, skorañ (stañsoniñ) ur brank, harpañ ur forc'hig en ur skourr ; sich in Äste teilen, gaoliñ, brankañ, bodenniñ, brec'hennaouiñ, forc'hañ, skoultrenniñ, skourrañ, ober brankou ; von Ast zu Ast hüpfen, piklammatt a skourr da skourr ; 2. [dre astenn.] ein Brett mit vielen Ästen, un tamm plankenn bosek (ulmennek) g., un tamm plankenn koad-tro ennañ g. ; 3. [korf.] Ast der Arteria profunda brachii, talmerenn delta b. ; 4. [tro-lavar] er ist dabei, den Ast abzusägen, auf dem er sitzt, emañ o kac'hat en e dok hag abenn nebeut e vo ret dezhañ e lakaat war e benn, emañ oc'h ober e valapa, hennezh a zo enebour da vab e dad, mont a ra a-enep e vara, emañ o tarbariñ ur gwall gudenn dezhañ e-unan, emañ oc'h en em ziharpañ, emañ oc'h ober dezhañ e-unan ar gwashañ taol, emañ o weañ e gordenn, emañ o nezañ e gordenn, mont a ra a-enep e laziou, emañ oc'h ober goap ouzh e laziou, en em antell a raio eñ e-unan, emañ o vont da lakaat e zorn en e zisheol, emañ o vont da lakaat e zorn en e chouloù, emañ oc'h ober noaz outañ e-unan, emañ oc'h ober gaou outañ e-unan, emañ o tommañ dour d'e skaotañ, emañ o reiñ bazh d'e gannañ, emañ o reiñ bazh d'e vazhata, emañ o tihuniñ ar c'hi da zont d'e dagañ, emañ o sachañ bec'h war e gein, emañ o sachañ ar c'harr war e gein, emañ o kas ar c'harr war e gein, emañ o sachañ ar c'hravazh war e gein, emañ o sachañ ar moc'h war e dreid, emañ o tennañ tan war e gein, e lêr a zamanto, en e c'haou e vo pezh a ra bremañ, diwar e goust e vo, emañ o toullañ dindanañ e-unan, emañ o tistreiñ an dour diwar e brad, emañ o vont war e blankenn lardet, emañ o kas e garr el lagenn, emañ o freuzañ e stal, emañ o peurfreuzañ e stal, emañ o kas e blouz da ludu, emañ o kaoc'hañ e stal, emañ o kas e stal d'an dour, emañ o foeltrañ e stal, emañ o kas e stal da stalig hag e stalig da netra, emañ oc'h en em lakaat war an teil, emañ oc'h en em lakaat war ar sech, paeañ a ray diwar-bouez e groc'hen (Gregor), emañ o tanzen trubuilhoù abenn an amzer da zont, emañ o hadañ danvez keuz, emañ o hadañ greun keuz, emañ o hadañ kerse, emañ o hadañ keuz, emañ o prenañ kerse, trabas en do war gement-se, gwall afer en do da gaout abalamour d'an dra-se, afer fall a bako abalamour d'an dra-se, kement-se a raio heg dezhañ ; 5. sich (dat.) einen Ast lachen, c'hoarzhin a-vegad, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ (sailhañ) da c'hoarzhin, rampañ e chenoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant

an-unan, c'hoarzhin daou leizh e veg, c'hoarzhin leizh e zent, c'hoarzhin gwallch e galon (evel roñseed, a-grez-kalon, a-bouez-penn, a-strak, leizh e gof, leizh e gorf, leizh e c'henou, leizh e veg, leizh e jave, leizh e gorzenn, leizh e vouezh, a-leizh e gorzailhenn, a-leizh genoù), dic'hargadennañ, ober pezhioù c'hoarzhadennou, bezañ c'hoarzh gant an-unan, taraniñ o c'hoarzhin, kristilhañ, c'hoarzhin leizh e vegin ; auf dem absteigenden Ast sein, bezañ war e ziskar, bezañ war an distro, bezañ war an dichal, mont da goll (da get, da netra, war netra, war e benn, da vann, da beurgoll, da droadañ, war ziskar, da fall), dont a-dreñv, treiñ da fall, mont d'ar baz, mont d'ar bern, mont da neuz, mont war e gement all, mont e skuiñ hag e ber, mont e blouz da ludu, mont e vleud da vrenn, mont da hesk, mont d'an hesk, islonkañ.

AStA g. (-s,-/-s/ Asten) : [berradur evit Allgemeiner Studentenausschuss] poellgor ar studieren g.

astabil ag. : [tredan.] anstabil ; astabile Kippstufe, astabil Multivibrator, gwint vannstabil b.

Astasie b. (-) : [mezeg.] ansav g. ; von Astasie betroffen, ansavek ; die Astasie betreffend, ansavel ; von Astasie betroffener Patient, ansaveg g. [liester ansaveien].

astatisch ag. : [fizik] angwastat, astatek.

Astatizität b. (-) : [fizik] angwastadezh b., astategezh b.

Ästchen n. (-s,-) : brankig g., skourrig g., barrig g., briñsenn b., briñsad str., bleñch g.

asten V.gw. (hat geastet) : P. dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, poaniañ tenn, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, lakaat ar vourell en e gerc'henn, bezañ ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gantañ, ober ur c'rogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, krugañ ouzh al labour, labourat a-zevri, labourat parfet, bezañ gwir wellañ o labourat, gwallgas e gorf gant al labour, en em zuañ el labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, mont dizamant dezhi, brevañ e gorf o labourat, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf, daoudortañ war an tach, en em arastiñ ouzh al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, lakaat leizh ar vourell, korfañ, c'hwistañ, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), bezañ direzon ouzh al labour, tramaillhat evel ul loen, labezañ e gorf gant al labour, dirounnañ e gorf, lorgignañ e gorf ouzh al labour, bezañ a-lazh-ki gant al labour, lazeriañ e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, labourat a-nerzh, bezañ war ar charre, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, lardañ, lopañ, lorgnañ, forsiñ, skrabañ, bouc'halañ, en em zrastañ, en em hersal da labourat, c'wezhañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, ober labour tri, dic'hastañ, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, en em foeltrañ, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gouñnar labourat en an-unan, bezañ a-stenn gant e labour, ober fonn, reiñ bec'h d'al labour, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

ästen V.gw. (hat geäst) : gaoliñ, brankañ, bodenniñ.

Aster b. (-,-n) : [louza.] aster g., bokedou-stered ls.

Astereognosie b. (-) : [mezeg.] ankounañ-merzerez g.

Asterisk g. (-s,-e) / **Asteriskus** g. (-, Asterisken) : [moull.] stereedennig b.

asternal ag. : [korf.] anklerennel ; asternale Rippe, kostenn anklerennel b. [liester kostou anklerennel], kostenn distag diouzh ar glerenn b. [liester kostou distag diouzh ar glerenn],

falskostenn b. [/iester falskostoù], berrgostenn b. [/iester berrgostoù].

Asterngewächs n.(-es,-e) : [louza.] astereg g. [/iester astereged], kompozeg b. [/iester kompozeged].

Asteroid g. (-en,-en) : [stered.] asteroidenn b. ; erdnaher Asteroid, douargroazier g. [/iester douargroazieròù], asteroidenn douargroazier b.

astfrei ag. : reizh, rez ; astfreies gerades Holz, koad reizh g., koad rez g.

Astgabel b. (-,-n) : skalf g., gaol b., kavaz g. ; kleine Astgabel, die bei der Beseitigung des Gestrüpps mit der Sichel benutzt wird, ficheil b. forc'hell b. ; aus einer Astgabel gefertigte gabelförmige Schleuder, flech g., taclerez-vein b., [dre fazi] talm b., batalm b.

Astgewirr n. (-s) : greoñenn skourrou b., greoñennad skourrou b.

Asthenie b. (-) : [mezeg.] asteniezh b., asikter g., morgoñv g. ; von Asthenie betroffen, asikek ; die Asthenie betreffend, asikel.

Asthениker g. (-s,-) : [mezeg.] asikeg g. [/iester asikeien], morgoñveg g. [/iester morgoñveien].

asthenisch ag. : asik, asikek, asikel ; asthenische Form einer Krankheit, furn asikel ur c'leñved b.

Asthenosphäre b. (-) : [stered.] astenosfer g.

asthenosphärisch ag. : [stered.] astenosferek.

Ästhét g. (-en,-en) : kenedelour g., blizig g. [/iester bliziged].

Ästhetik b. (-) : 1. [neuz] kenedelezh b. ; die Ästhetik eines Werkes, kenedelezh un oberenn b. ; 2. [preder.] kenedoniezh b. ; 3. [intentoù korf] kenedouriezh b. ; 4. [arzoù] arzoniezh b., arzouriezh b.

Ästhetiker g. (-s,-) : [preder.] kenedoniour g.

ästhetisch ag. : kenedel, arzoniel, brav, koant, kenedus ; etwas ästhetisch gestalten, heneuziañ udb.

ästhetisieren V.k.e. (hat ästhetisiert) : kenedekaat.

Ästhetisierung b. (-,en) : kenedekadur g.

Ästhetizismus g. (-) : 1. [preder.] kenedelouriezh b. ; 2. [arz] kenedeladurezh b.

Ästhetizist g. (-en,-en) : [preder., arz] kenedelour g.

Asthma n. (-s) : astma g., berranal g./b., P. amezeg an Ankou g. ; an Asthma leiden, kaout berranal ; dieses Asthma macht mir zu schaffen, diaezamant am bez gant ar berranal (gant ar verranal) a vez ingal warnon, bec'hiet on gant ar verranal ; ich habe es jetzt mit Asthma zu tun, berranal on deuet da vezañ, berranal am eus bremañ.

Asthmaanfall g. (-s,-anfälle) : barrad astma g., stokad berranal g.

Asthmatiker g. (-s,-) : astmateg g. [/iester astmateien], berranaleg g. [/iester berranaleien], den berranalek g., termer g. ; die Asthmatischer, an dud verranalek ls., an astmateien ls., ar verranaleien ls. ; das Klettern fällt den Asthmatischen schwer, ar sevel gradioù a zo diaes d'ar re a zo berr o anal.

asthmatisch ag. : astmatek, berranalek, berranal, peus, P. berr warnañ evel ul louz.

ästig ag. : 1. ulmennek, skoulmek, skodek, torzhellek, bosek, koad-tro ennañ ; 2. bleñchennek, bleñchek, bodennek, barrek, skoultek, skourrek, skarvennek, toupek, brankek ; ästiger Stängel, garenn skoultrek b.

astigmatisch ag. : [mezeg.] astigatek, amstiwelek, amstiwelei.

Astigmatismus g. (-) : 1. [fizik] amstiegezh b. ; 2. [mezeg.] amstiwel g. ; an Astigmatismus Leidender, amstiweleg g. [/iester amstiweien].

ästimeren V.k.e. (hat ästimierte) : priziañ, prizañ, feuriañ.

Ästivation b. (-,-en) : 1. [loen.] kousk hañv g., hañvaat g. ; 2.

[louza.] rakvleuniadur g.

Astknorren g. (-s,-) / **Astknoten** g. (-s,-) : ulmenn b., skod g., flosk g.

Astloch n. (-[e]s,-löcher) : toull ulmenn g., toull skod g.

astlos ag. : diskoultr.

Astrachan¹ n. : [douaroniezh] Astrakan b.

Astrachan² g. (-s,-s) : [dre astenn.] feur astrakan b., astrakan g.

astral- : ... sterennel, ... astrel.

astrein ag. : 1. [koad] reizh, rez ; 2. [dre skeud.] die Sache ist nicht ganz astrein, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, koad-tro zo en afer-se, amsklaer eo en afer, vi pe labous zo gant ar yar ; P. astrein ! dispar ! disi ! direbech eo ! biskoazh gwell ! n'eman ket c'hwezh ar preñved gant an dra-se ! n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! difestur eo !

Astrobiologe g. (-n,-n) : astrrevonieur g., astrobiologour g.

Astrobiologie b. (-) : astrrevoniezh b., astrobiologiezh b.

astrobiologisch ag. : astrrevoniel, astrobiologiek.

Astroblem n. (-s,-e) : [douarouriezh] astroblem g.

Astrochemie b. (-) : astrokimiez b.

Astrochemiker g. (-s,-) : astrokimior g.

astrochemisch ag. : astrokimiek.

Astrodynamik b. (-) : astrodinamik g., sternezhoniezh b.

astrodynamisch ag. : sternezhoniel.

Astrolab n. (-s,-e) / **Astrolabium** n. (-s, Astrolabien) : astralab g., steredlec'hier g.

Astrolog g. (-en,-en) / **Astrologe** g. (-n,-n) : steredour g., hudsteredour g.

Astrologie b. (-) : steredouriezh b., hudsteredouriezh b., astrologiezh b.

astrologisch ag. : steredouriel, ... steredouriezh, steredouriezhel, ... hudsteredouriezh, hudsteredouriezhel ; astrologisches Zeichen der Jungfrau, azon ar Werchez g.

Astromechanik b. (-) : loc'honiezh an astroù b.

Astrometer n. (-s,-) : astrometr g.

Astrometrie b. (-) : astrometriezh b.

astrometrisch ag. : astrometrek.

Astronaut g. (-en,-en) : astraer g., astronaot g., kosmonaot g., sterdead g. [/iester sterdeidi], egoraer g., spaaser g., spasionaot g., P. martolod an egor g.

Astronautik b. (-) : sterdeadurezh b., astraerez g.

Astronautikforscher g. (-s,-) : sterdeadurour g.

astronautisch ag. : sterdeadurel.

Astronavigation b. (-,en) : merdeadur steredoniel g., merdeadur diouzh ar stered g.

Astronom g. (-en,-en) : steredoniour g., astronomour g.

Astronomie b. (-) : steredoniezh b., astronomiezh b. ; klassische Astronomie, astrometriezh b. ; beobachtende Astronomie, steredoniezh arselladel b.

astronomisch ag. : 1. ... steredoniezh, steredoniel, steredel, ... astronomiezh, astronomel ; astronomisches Objekt, korf kosmek g. ; astronomische Koordinaten, daveennoù steredoniel ls. ; astronomische Abenddämmerung, amheol steredel g. ; astronomische Morgendämmerung, skleur steredel g. ; astronomische Navigation, merdeadur steredoniel g., merdeadur diouzh ar stered g. ; astronomischer Horizont, dremmwel steredoniel g. ; 2. [dre skeud.] divent, dreistmentek, dreistment, bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-kenañ, bras-divuzul, bras-ec'hon, bras-

pikol ; *astronomische Summe, astronomisch hohe Summe*, arch'ant bras g., arc'hantou bras ls.
 Adv. : 1. ent-steredoniel ; 2. [dre skeud.] dijaoj, egorant, divent, abominapl, spontus, evel n'onn doare petra, dreistkont, dreistkemm, dispar, dreist, eston, gwall, kenañ-kenañ, mantrus, euzhus ; *astronomisch groß, bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-kenañ, bras-dijaoj, bras-eston, bras-spontus, bras-euzhus, bras-mantrus, bras-pitoaiapl, bras-abominapl ; astronomisch hohe Summe, arch'ant bras g., arc'hantou bras ls.*
Astrophysik b. (-) : astrofizik g., fizik steredel g.
Astrophysiker g. (-s,-s) : astrofizikour g.
astrofizisch ag. : astrofizikel.
astrukturell ag. : anemframmel.
Astschere b. (-,-n) : benerez b. [*lester benereziou*], gweltre b., diskourrer g. [*lester diskourrioù*].
Aststummel g. (-s,-) / **Aststumpf** g. (-s,-stümpfe) : brog g., brogenn b. ; [ardamezouriez] *Stamm mit Aststummeln*, eilhon g.
Ästuar n. (-s,-e/Ästuarien) : [douar.] aber b./g.
Ästuar- : ... aberel, ... an aberiou.
Ästuarmilieu n. (-s,-s) : metoù aberel g.
Asturien n. (-s) : Asturiez b., Bro-Astur b.
Äsung b. (-,-en) : [hemolc'h] peuraj g.
Astwerk n. (-s,-e) : brankoù ls., barradur g., pennad-barroù g. ; *Rückstände des Astwerks, diskoultrou ls.*
ASU b. (-,-s) : [*berradur evit Abgassonderuntersuchung*] kontroll ar saotradur devoutet gant ar gazoù diskarzh g., kontroll ar saotradur devoutet gant ar gazoù skarzhet g.
Asyl n. (-s,-e) : minic'hi g./b., lec'h a frañchiz g., repu g., bodenn b., bod politikel g., golo g., [dispredet e brezhoneg] repel g. ; *jemandem Asyl gewähren, reiñ golo d'u.b., reiñ kuzh ha golo d'u.b., reiñ bara ha golo d'u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ bodenn d'u.b., reiñ gwarez ha skoazell d'u.b., reiñ goudor d'u.b., reiñ toenn d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., reiñ degemer d'u.b., kemer u.b. en (dindan) e warez, reiñ repu (diogel) d'u.b., repuiñ u.b., dougen minic'hi d'u.b., reiñ minic'hi d'u.b., reiñ digor d'u.b., reiñ flojenn d'u.b., reiñ flosk d'u.b., bodenniñ u.b. ; *jemanden um Asyl bitten, goulenn bod (digor, golo, lojeris) digant u.b. ; Asyl suchen, klask repu ; Asyl genießen, Asyl bekommen, kavout bod, kavout golo, kaout herberc'h ; politisches Asyl, bod politikel g., repu politikel g.*
Asylant g. (-en,-en) : goulennner repu g., klasker repu g., goulennner bod g., klasker bod g.
Asylland n. (-es,-länder) : bro repu b.
Asylantrag g. (-s,-anträge) : goulenn repu g.
Asylbewerber g. (-s,-) : goulennner repu g., klasker repu g., goulennner bod g., klasker bod g.
Asylland n. (-es,-länder) : bro repu b.
Asylrecht n. (-s,-e) : 1. [istor] gwir minic'hi g., gwir degemer g., gwir da zougen minic'hi g. ; *jemandem Asylrecht gewähren, dougen minic'hi d'u.b., reiñ minic'hi d'u.b., reiñ repu d'u.b. ; 2. [gwir, polit.] gwir minic'hi g., gwir-repuiñ g., bod politikel g. ; Asylrecht genießen, kaout gwir da repuiñ, kaout bod politikel.*
Asylsuchende(r) ag.k. g./b. : goulennner repu g., goulennerez repu b.
Asylwerber g. (-s,-) : [Bro-Austria] goulennner repu g., klasker repu g., goulennner bod g., klasker bod g.
Asymbolie b. (-) : [bred.] diarouezñ g.
Asymmetrie b. (-,-n) : 1. amskouer g., ankemparzh g., digemparzh g. ; [kimiezh] *molekulare Asymmetrie*, digemparzh molekulel g. ; 2. [mat.] ankemparzhder g.
asymmetrisch ag. : 1. amskouer, n'eo ket kenlinennek ; 2. [mat.] ankemparzhék ; 3. [kimiezh] digemparzh, digemparzhék ; *asymmetrisches Kohlenstoffatom, atomenn garbon digemparzh b. ; asymmetrisch substituierter Kohlenstoff, karbon eskidel g., karbon digemparzh g.*
asymptomatisch ag. : [mezeg.] diazon.
Asympote b. (-,-n) : [mat.] kehelc'henn b., eeunenn gehelc'h b. ; *vertikale Asympote, kehelc'henn a-zerc'h b. ; horizontale Asympote, kehelc'henn a-zremm b.*
Asympotenkurve b. (-,-n) : [mat.] krommenn gehelc'h b.
asymptotisch ag. : [mat.] kehelc'hat ; *asymptotische Kurve, skour parabolek g.*
 Adv. : ent-kehelc'hat.
asynchron ag. : angoubred.
Asynergie b. (-) : ankedal g.
aszendent ag. : pign, war gresk, war greskiñ, war-grec'h, war-bign, a-sevel, argrec'hus.
Aszendent g. (-en,-en) : 1. hendad g., gourdad g., diagentour g., diagentiad g. [*lester diagentidi*], kar diagent g. ; 2. [steredouriez] *Stier Aszendent Löwe, tarv askenn leon.*
 at [*berradur evit Atmosphäre*] [fizik] atmosfer g.
 at [*stlenn.*] krogenn b., arouezenn @ [e ti] b., P. lost marmouz g.
A.T. [*berradur evit Altes Testament*] Testament Kozh g., Lezenn Gozh b. (Gregor).
ataktisch ag. : [mezeg.] ankedreel, ankredeek.
ataraktisch ag. : [mezeg.] hezoniek, hezoniel, hezonius.
Ataraxie b. (-) : 1. [mezeg.] hezoni b. ; 2. [preder.] ataraksia b., ataraksiezh b., emdidrubiulh g.
Atariktikum n. (-s, Atariktika) : [mezeg.] dienkrezer g., hezonizenn b.
Atavismus g. (-, Atavismen) : urvegezh b., hêrelezh b., hirrhêrerezh g., pellhêrezh b.
atavistisch ag. : urvek.
Ataxie b. (-) : [mezeg.] ankedre g., digenurzh loc'hadel g. ; von Ataxie betroffener Patient, ankredeeg g. [*lester ankredeeien*].
Atelier n. (-s,-s) : 1. [arzou] atalier g. ; 2. mañsard g., mañsardenn b., kambr dindan an doenn b.
Atelieraufnahme b. (-,-n) : luc'hskedenn arz b.
Atelierfenster n. (-s,-) : velux® bras g., lukan vras b., lomber bras g., oued vras b.
Atelierwohnung b. (-,-en) : mañsard g., mañsardenn b., kambr dindan an doenn b.
Atelinæ ls. : [loen.] atelineged ls.
atelisch ag. : [yezh.] anleunel ; atelischer Aspekt, arvez anleunel g.
Atelilität b. (-) : [yezh.] anleunelezh b.
Atem g. (-s) : 1. anal b., alan b., chwezh g. ; *übelriechender Atem, anal vrein b., anal flaerius b., anal drenk b. ; schwacher Atem, alan (anal) verr b., alan (anal) denn b., alan (anal) izel b. ; pfeifender Atem, analadur chwitellus g. ; außer Atem, dianalet / dielc'het (Gregor), dianalet ha miget, berranalet, dialan, berranal gantañ, berr e anal, tenn e anal, berr warnañ, gant e anal o kinnig mankout, o tielc'hat, krog an diankadell ennañ, diflak, dihostet, dirouf, o ticelc'hat, o tiflakañ, o tiroufal, o trech'wezhañ, o tihostal, o tiflakañ, kollet e anal gantañ, manket e anal dezhañ, berr war e gezeg ; außer Atem sein, berranalañ, dialaniñ, diflakañ ; ich bin völlig außer Atem, me a zo bouc'h vat, va anal a c'hwit din, va anal a vank din, dianalet ha miget emaoñ, aet eo berr warnon ; außer Atem ankommen, degouezhout berr e anal, erruout dialan, erruout tenn e anal, degouezhout gant e anal o kinnig mankout ; mit keuchendem Atem, dialan, dianal, dielc'het / dianalet (Gregor), dianalet ha miget, berranal gantañ, berr**

warnañ, berr e anal, tenn e anal, e anal o kinnig mankout, kollet e anal gantañ, c'hwitet (manket) e anal dezhañ, ar berralan warnañ, o verranalañ, berr war e gezeg, berr war e sparł, krog an diankadell ennañ, diflak, dihostet, dirouf, o tichelpañ, o tich'wezhañ, o tiroufal, o trec'wezhañ, berranalet ; nach Atem ringen, dihostal, mougañ, tagañ, dielc'hat, dirouf, dic'wezhañ, trec'wezhañ, trealañ, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr war e sparł, berranalalañ, bezañ dianalet, diadaviñ, bezañ tenn an anal d'an-unan (*tenn e anal dezhañ, tenn hec'h anal dezhi h.a.*), bezañ berr war an-unan, bezañ e anal o kinnig mankout, bezañ berr e anal, bezañ ar berralan gant an-unan, bezañ ar berranal war an-unan, stambouchañ, bac'hellat, simuc'hiñ, bezañ izel e alan, berraat war an-unan, chom berranalet, diflakañ, kaout poan o kavout e anal ; der Atem geht ihr langsam aus, a-nebeudoù e verra warni ; außer Atem geraten, außer Atem kommen, berraat war an-unan, koll e alan, mont berr e anal, tapout an dirouf, mont berr, dialanañ, dianalañ, dizanalañ, berranalalañ, diflakañ, dielc'hat, bezañ dielc'het, bezañ dianalet, termal, peusiñ, simuch'hiñ ; er kommt außer Atem, er gerät außer Atem, berraat a ra warañ ; ich gerate sofort außer Atem, me a ya berr warnon diouzhtu, me a vez berr warnon diouzhtu, me a c'hwit va alan din diouzhtu ; jemanden außer Atem bringen, jemandem den Atem rauben, jemandem den Atem nehmen, dianalañ u.b., mougañ e anal d'u.b., troc'hañ e anal d'u.b., terriñ anal u.b. ; den Atem raubend, mousgus, mouk, tagus, bac'h, touforek, lug, bec'hius, bouc'h, blot, mac'h, monk ; laufen bis einem der Atem wegbleibt, sich außer Atem laufen, dielc'hat o redek, redek betek bezañ dianal / redek ken na goller an alan (Gregor), redek betek koll an alan, redek betek dianalañ, redek betek tapout an dirouf, redek betek berranalalañ ; mein Atem rasselt, va alan a zo o c'hwitellat ennon ; dazu braucht man einen guten (einen langen) Atem, ret eo kaout anal evit ober an dra-se, ret eo kaout anal hir evit ober an dra-se, ret eo e ve hir e anal evit ober an dra-se, ret eo e ve whel e anal evit ober an dra-se ; Atem holen, Atem schöpfen, a) kemer e anal, ober un tenn anal, tennañ e alan, sachañ e anal, alanat ; b) [dre astenn] ehanañ, diskuižhañ, dic'wezhañ, ober un ehan, kemer un tamm ehan, lakaat un higenn, ober un dizalaniñ, ober un dizanaliñ, ober un tamm sawkein (un tamm diskuiž, un diskuižig, un diskuižhadenn, un tamm diskrog), kaout e alan en-dro, lakaat ur poz, diblegañ e gein, digeinañ, soc'hañ, ober kein hir, diwaskañ e gorf, lakaat e gorf da zibouezañ, ober ur gourvez, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur pennadig diskuižhañ, ober e ziskuižou, adsevel e boueziou, ober ur ruilh, kavout e reposz, kemer e reposz, repoziañ, kemer arsav ; tief Atem holen, kargañ e vruched gant un analadenn hir, analañ hir, tennañ pounner e alan ; ohne Atem zu holen, hep dianalañ ; wieder zu Atem kommen, kaout e anal en-dro, frankaat war an-unan, dont e-barzh ; sie kommt wieder zu Atem, frankaet eo warni, emañ ar sparł oc'h astenn warni ; er kam schwer wieder zu Atem, poan en doa bet o kavout e anal ; jemanden wieder zu Atem kommen lassen, reiñ un tamm anal d'u.b., lezel u.b. da yariñ, leuskel u.b. da zianalañ ; den Atem anhalten, den Atem verhalten, delc'her e alan, derc'hel kloz war e anal, delc'her (moustrañ) war e alan, chom hep tennañ e anal, menel an alan en an-unan (e alan gantañ, hec'h alan ganti h.a.) ; mit fliegendem Atem, dianalet, dianal, o tiadaviñ, o trec'wezhañ, o trealañ, o tiroufal, o vac'hellat, och'halpiñ, berr (tenn) e anal dezhañ, berranal gantañ, o verranalañ, e anal o kinnig mankout ; jemanden in Atem halten, bezañ atav war gein u.b., ober buhez (gwall vuhez) d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., terriñ e vuhez d'u.b., mazaouiñ e vuhez d'u.b., iferniñ gant u.b., ober

ur vuhez poanius-meurbet d'u.b., reiñ dibun d'u.b., na baouez ouzh u.b., na reiñ tamm anal ebet d'u.b., na leuskel u.b. da zianalañ, lakaat kalet d'u.b., ober charre d'u.b., ober buhezioù d'u.b., ober gwallamzer d'u.b. ; er hält mich dauemd in Atem, hennezh a zo un tourmant labourat gantañ, un uz eo labourat gantañ, hennezh a zo un debr-spered, hennezh a zo un ifern a zen, ur brav n'eo ket labourat gant hennezh ; man sollte sich davor hüten, den Atem eines Kranken zu inhalieren, n'eo ket mat chom en anal un den klañv ; das benimmt mir den Atem, das verschlägt mir den Atem, a) [ster rik] un torr-alan eo an dra-se, un torr-anal eo an dra-se, stankañ a ra an dra-se va zreuz-gouzoug (sutell va gouzoug) din, troc'hañ a ra an dra-se va alan din, mougañ a ra an dra-se va alan din, peusiñ a ran gant an dra-se, chom a ra va anal ennon ; b) [dre skeud.] un estlamm gwele ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ, peadra a zo da vout balpet, chom a ran abafet-lip, stabanet on, badaouet on o welet an dra-se, menel a ran seiset ha dianal, chom a ra balc'h va genouù o welet kement-se, kement-se a daol ac'hanson en alvaon, gouest eo da bilat ac'hanc'h, peadra a zo da bilat un den, distroadet on penn-kil-ha-troad gant an dra-se, distroadet glez on gant an dra-se, ha pa gouezfe an neñv warnon ne vefe ket gwashoch ; 2. [dre skeud.] der Atem des Windes, c'hwenz an avel g., aezhenn an avel b., anal an avel b. ; 3. [dre skeud.] den Fluggesellschaften geht durch den Kauf immer teurerer Maschinen der Atem aus, dielc'hat a ra ar c'homagnunezhioù kirri-nij o prenañ njerezioù keroc'h-kerañ.

Atemäquivalent n.(-s,-e) : [mezeg.] kevatal gwentadel g.
atembar ag. : analadus, ... a c'heller analañ ; nicht atembar, dianaladus.

Atembeklemmung b. (-,-en) : berranal g./b., moug g., mougadenn b., mougadell b.
atembenehmend ag. / **atemberaubend** ag. : 1. un estlamm gwelet, skodegus, saezhus, sabatuus, sabaturus, badaouus, sebezus, bamus, boemus, estlammus, marzhus, marzh, moliac'hust ; 2. torr-anal ; eine atemberaubende Steigung, ur sav torr-anal g.

Atembeschleunigung b. (-) : buanadur an analañ g.

Atembeschwerden ls. : [mezeg.] mic'hwez g., berranal g./b., simuc'h g., diankadell b., dirouferez b., dielc'h g., trec'wezgh g., dihost g., dihosterezh g., moug g., poan evit analañ b., bec'h evit analañ g., P. amezeg an Ankoù g. ; ich leide unter Atembeschwerden, diaezamant am bez o tennañ va alan.

Atemfluss g. (-es) : [mezeg.] ec'hongas analadel g., ec'hongas gwentadurel g., ec'hongas ar gwentadur g.

Atemfrequenz b. (-) : korvez analañ b.

Atemfunktion b. (-,-en) : [bev.] arc'hwel analañ g.

Atemgerät n. (-s,-e) : benveg enanalniñ g., dewenter g. [lester dewenteriou] ; [sport] Tauchen ohne Atemgerät, splujerezh war apne g.

Atemgeräusch n. (-es,-e) : trouz an analat g. ; [mezeg.] brummendes Atemgeräusch, ronk sonus g.

Atemgymnastik b. (-) : jiminias analat-dianalat g.

Atemholen n. (-s) : analadur g., analidigezh b. ; er hat Schwierigkeiten beim Atemholen, poan en deus evit analañ b., bec'h en deus evit analañ, poan en deus o kaout e alan, izel eo e alan dezhañ.

Atemi g. (-,-) : [sport] atemi g. [lester atemioù].

Ateminsuffizienz b. (-) : [mezeg.] skorted analañ b.

Atemkreislauf g. (-s) : [mezeg.] amred gwentañ g.

Atemlähmung b. (-) : moug g., mougerez g., mougadur g., asfiksiezh b., angwent g.

atemlos ag. : berr warnař, dianal, dielc'het, berranal gantař, tenn e anal, e anal o kinnig mankout, gant e anal o kinnig mankout, dielc'het / dianalet (Gregor), dianalet ha miget, o verranal, berr e anal, kollet e anal gantař, c'hwitet (manket, troc'het) e anal dezhař, ar berralan warnař, berr war e gezeg, berr war e sparl, krog an diankadell ennař, diflak, dihostet, dirouf, o tichelpař, o tic'hwezhař, o tiroufal, o trech'wezhař, o tihostal, peus, tuzum, o tiflakař, o tialanař, o tianalař, o tizanalař.

Atemlosigkeit b. (-) : mic'hwezh g., asfiksiezh b., angwent g., moug g., mougerez g., mougadur g., berralan b./g., dianal g., dihosterezh g., diankadell b., dirouferez b., dielc'het g., dihost g., dihosterezh g., trech'wezh g., simuc'h g., berrder g., P. amezeg an Ankoù g. ; bis zur Atemlosigkeit, betek ma vez (ma vo) berraet warnař.

Atemluft b. (-) : aer analadus b./g.

Atemmaske b. (-,-n) : benveg enanalni g., maskl analař g., maskl oksigen g.

Atemnot b. (-) : michwezh g., diankadell b., dirouferez b., dielc'het g., dihost g., dihosterezh g., trech'wezh g., asfiksiezh b., angwent g., mougadur g., mougerez g., mougadell b., moug g., P. amezeg an Ankoù g.

Atempause b. (-,-n) : ehan g., tenn alan g., tenn anal g., tamm diskuizh g., diskuizh(ig) g., diskuizhadenn b., tamm diskrog g., tamm dizalani g., tamm dizanalni g., ruilh g., rank g., kalmijenn b., pennad digeinař g., pennad didorr g., pennad ehan g. ; jemandem eine Atempause gönnen, reiř un tamm anal d'u.b., lezel u.b. da yariň, leuskel u.b. da adnerzhař, leuskel u.b. da zont e-barzh, leuskel u.b. da ziskuizhař, leuskel u.b. da zianalař, leuskel u.b. da gemer e anal, leuskel u.b. d'ober un tamm anal, paouez ur pennad gant u.b. ; den Pferden eine Atempause gönnen, diskuizhař e gezeg, leuskel e gezeg da zianalař, leuskel e gezeg da adnerzhař, leuskel e gezeg da zont e-barzh, leuskel e gezeg d'en em nerzhař endro, leuskel e gezeg da gemer nerzh en-dro ; jemandem keine Atempause gönnen, bezař atav war chouk u.b. ; sich eine Atempause gönnen, eine Atempause einlegen, kemer e anal, ober un tamm anal, ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh(ig), un diskuizhadenn, un tamm diskrog, un tenn-anal), kemer arsav, ober un dizalani, ober un dizanalni, ober e ziskuizhou, ober ur pennadig diskuizhař, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, lakaat un higenn, ober ur ruilh, adsevel e boueziou, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezař, diblegař e gein, digeinař, soc'hař, ober kein hir, ehanař, ober un ehan, diwaskař e gorf ; um eine Atempause bitten, goulenn rank, goulenn termen.

atemporal ag. : anamzer.

Atemporalität b. (-) : anamzer g.

Atemrhythmus g. (-,-rhythmen) : [mezeg.] korvez analař b.

Atemschutzgerät n. (-,-e) : benveg enanalni g.

Atemschutzmaske b. (-,-n) : benveg enanalni g., maskl analař g., maskl gwarez g., maskl oksigen g.

Atemspende b. (-) : [mezeg.] daskor-anal g.

Atemstillstand g. (-,-stillstände) : apne g., ehan analat g.

Atemtrakt g. (-,-e) : [korf.] benvegad analař g.

Atemübung b. (-,-en) : jiminas analat-dianalat g.

Atemwege ls. : 1. [korf.] forzhioù analař ls., hent an analař g., hent analař g. ; 2. [mezeg.] Verstopfung der Atemwege, Obstruktion der Atemwege, Blockierung der Atemwege, steviadur ar forzhioù analař g., stankadur ar forzhioù analař g. ; Verschleimung der Atemwege, daskomprad analadel g. ;

Brummen in den Atemwegen, [brummendes Atemgeräusch] ronk sonus g.

Atemwegserkrankung b. (-,-en) : [mezeg.] anaez stag ouzh ar forzhioù analař g. ; obstruktive Atemwegserkrankung, skorted gwentadur steviadel b.

Atemwegsobstruktion b. (-) : [mezeg.] steviadur ar forzhioù analař g., stankadur ar forzhioù analař g., daskomprad analadel g.

Atemzug g. (-s,-züge) : 1. tenn alan g., tenn anal g., analadenn b., analad b., huanad g., huanadenn b., c'hwezhadenn b. ; in den letzten Atemzügen liegen, bezař en e amzer diwezhař, bezař war e dermen, bezař aet betek ar mouch, bezař en e gleñved diwezhař, bezař en e bore diwezhař, bezař oc'h ober e dalaroù, bezař war e dalaroù, bezař gant e dalaroù, bezař war e veskelloù, bezař gant e veskelloù, tennař e viskilli, bezař o vont da baseal, bezař en e basion, mont en e basionou, bezař o vont da bakař, bezař paket, bezař war e dremenvan, bezař toc'hor, bezař toc'hor bras, bezař gwall doc'hor, bezař klařiv-toc'hor, toc'horaat, tennař ouzh ar mary, tennař d'ar mary, bezař en e angoni, kouezhař en angoni, mont en angoni, antren en e ankoù, antren en e basion, bezař en e amzer diwezhař, bezař war e amzer diwezhař, bezař war an diwezhař, bezař o nezař e sae, bezař o nezař he brozh, bezař o serriň e levr, roeñviň d'ar maez, bezař en e sach diwezhař, bezař e par ar marv, bezař er par pellař, bezař e pred ar marv, bezař pell ganti, bezař en e ziwezhař kleñved, bezař war dreuzoù ar bed all, bezař dindan dalc'h ar mary, bezař o kinnig mervel, bezař e poent ar marv, bezař en ampoent da vovel, bezař ar marv tost d'e seulioù, bezař rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezař gant ar marv, bezař war e varv, bezař ar marv gant an-unan, bezař en enkoù (Gregor) ; er liegt in den letzten Atemzügen, ne zaleo ket da vovel, tostaat a ra e dermen, aet eo betek ar mouch ; den letzten Atemzug tun, tennař e huanadenn diwezhař, rentař e huanadenn diwezhař, reiř e huanadenn diwezhař, leuskel e huanadenn diwezhař, ober e huanadenn diwezhař, tennař e huanad diwezhař, rentař e huanad diwezhař, rentař e analad diwezhař, reiř e huanad diwezhař, leuskel e huanad diwezhař, ober e huanad diwezhař ; letzter Atemzug, diwezhař mouch a vuhez g., stank an anal g., huanad diwezhař g., huanadenn diwezhař b., analad diwezhař b. ; 2. in einem Atemzug, im gleichen Atemzug, im selben Atemzug, en un analad, war un analad, er memes amzer, en hevelep amzer, war ar memes taol, war un dro, war an dro, en un troc'h, en un taol, en ur ser.

Atemzyklus (-,-zyklen) : kor an analař g.

Äthan n. (-s,-) : [kimiezħ] etan g.

Atheismus g. (-) : andoueouriez b., dizouadegezh b., dizoueadelezh b.

Atheist g. (-en,-en) : andoueour g., dizouead g., nac'her-Doue g., den dizoue g.

atheistisch ag. : andoueat, andoue, dizoue ; er wurde atheistisch erzogen, savet dizoue e voe, savet eo bet en un doare andoue.

Athen n. : 1. Aten b., Atena b., Atenas b. ; 2. [kr-l] Eulen nach Athen tragen, klask kerc'hat (klask kargař) dour gant ur bouteg, klask skarzhař ul lenn gant un hanaf toull, klask tennař amanenn eus gouzoug ur c'hi, tennař panez eus gouzoug ur c'hi, treiř ar c'hi (ar c'hashz) dre e lost, treiř ar viell, treiř ar bis, klask an doare da dreiř an avel diwar-bouez ur sugell, klask treiř an avel d'u.b., tremen e amzer o treiř mein da sec'hař, mont da laerezh al loar, klask pegař al loar, klask tapout al loar gant e zent, klask pakař ar bleiz gant un taol boned, klask lakaat ur bramm war beg un ibil, klask spazhař

mel'hwed, klask serriñ ar bed en ur glorenn vi, ribotat dour, goro un tarv, skeiñ piz gant Kastell an Tarv, skeiñ e benn e-barzh ur c'bleuz.

Athener g. (-s,-) : Atenad g. [liester Ateniz].

Äther g. (-s) : 1. [kimiezh] eter g. ; 2. [dre skeud., barzh.] ebr g., neñv g., oabl b. ; etwas über den Äther schicken, etwas in den Äther schicken, radiosignañ udb, skignañ udb ; 3. [Henamzer] der Äther, ar pempvet bonvoud g.

ätherisch ag. : 1. dizanvezel, aezhennek, lusennek, skañv, oabrek, neñvel, eus an neñv ; 2. [kimiezh] eterek, aezhidik ; ätherisches Öl, eoul esañs g., irad g.

ätherisieren V.k.e. (hat ätherisiert) : [mezeg.] eteriñ.

Ätherisieren n. (-s) : [mezeg.] eteriñ g.

Ätherismus g. (-) : [mezeg.] etergezeh b.

atherman ag. : [fizik] disgwrez.

athermisch ag. : angwrez, angwrezel ; athermische Wirkung, dazgwered angwrezel g.

Atherom n. (-s,-e) : [mezeg.] aterom g., kist soavek g.

Ätheromanie b. (-) : eteromania g., eteromaniezh b., eteroboazenn b., eteroboemenn b., sujidigezh d'an eter b., estoue ouzh an eter g., etergæzhiadezh b.

Atherosklerose b. (-n) : [mezeg.] ateroskleroz g.

atherosklerotisch ag. : [mezeg.] 1. [a sell ouzh] aterosklerozel ; 2. [paket gant] aterosklerozek ; atherosklerotische Plaque, aterom g.

Äthersucht b. (-) : eteromania g., eteromaniezh b., eteroboazenn b., eteroboemenn b., sujidigezh d'an eter b., estoue ouzh an eter g., etergæzhiadezh b.

Athetose b. (-) : [mezeg.] atetoz g.

Äthiopien n. (-s) : Etiopia b.

Äthiopier g. (-s,-) : Etiopiad b.

äthiopisch ag. : etiopiat.

Athlet g. (-en,-en) : atletour g., goureñour g.

Athletik g. (-en,-en) : atleterezh g., goureñelezh b.

athletisch ag. : atletek, ... atleterezh, goureñel, ... goureñelezh.

Athrepsie b. (-) : [mezeg.] atrepsiezh b.

Äthylen n. (-s) : etilen g.

Äthylalkohol g. (-s,-e) : alkool etilek g.

Ätiologie b. (-) : 1. [preder.] kaozoniezh b., abegoniezh b., arbennoniezh b. ; 2. [mezeg.] arbennouriezh b.

ätiologisch ag. : arbennel ; ätiologischer Faktor, parenn arbennel b.

Atjar n. (-/-s,-/-s) : [kegin.] achar str.

Atlant g. (-en,-en) : [tisav.] atlant g. [liester atlantoù].

Atlantiaden lies / Atlantiden ls. : [stered.] die Atlantiaden, die Atlantiden, ar Pleiades ls., ar Pleiadezed ls., ar Yar hag hec'h evned ls., Yarig-hec'h-evned b., ar Yarad-Poñined b., ar Yar Wenn b., ar Yarig wenn he c'hwech'evn b.

Atlantik g. (-s) : Atlantik g., Meurvor Atlantel g. ; das Überfliegen des Atlantiks, treuzidigezh an Atlantik war-nij b.

Atlantikcharta b. (-) : [istor] Karta Atlantel b.

Atlantiker g. (-s,-) : [polit.] atlantelour g.

Atlantikfestung b. (-en) : [istor, eil brezel-bed] enserradenn atlantel b. ; die eingeschlossene Atlantikfestung Lorient, sankenn an Orient b., enserradenn an Orient b., chakot an Orient g.

Atlantikpakt g. (-s) : pakt atlantel g., feur-emglev Norzh Atlantel g., Aozadur ar feur-emglev Norzh Atlantel (AFNA) g.

Atlantikstaaten ls. : bloc'h atlantel g., aliañs atlantel b.

Atlantiksturmtaucher g. (-s,-) : [loen.] tort boutin g.

Atlantiküberflug g. (-s,-flüge) : der Atlantiküberflug, treuzidigezh an Atlantik war-nij b.

Atlantikwall g. (-s) : [istor, nazi.] moger an Atlantik b.

Atlantizismus g. (-) : [polit.] atlantelouriezh b.

Atlantis n. / **Atlantiserdeil** g. : Atlantis b.

atlantisch ag. : atlantel, atlantek ; Atlantischer Ozean, Meurvor Atlantel g. ; die Bretagne wird vom Atlantischen Ozean und dem Ärmelkanal umspült, riblennet eo Breizh gant ar Meurvor Atlantel ha Mor Breizh ; Atlantische Allianz, pakt atlantel g., feur-emglev Norzh Atlantel g., Aozadur ar feur-emglev Norzh Atlantel (AFNA) g.

Atlantizismus g. (-) : [polit.] atlantelouriezh b.

Atlas¹ g. (-) : [mojenn.] Atlas g.

Atlas² g. (-/ses,-se) : kartennaoueg b., atlas g.

Atlas³ g. (-/ses,-se) : [gwriad.] satin g.

Atlas⁴ g. (-) : [meneziou] der Atlas, an Atlas g.

atlasartig ag. : satinheñvel, e doare ar satin, a-zoare gant ar satin, a-seurt gant ar satin.

Atlasgrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig an Atlas g.

Atlas-Mannstreu g. (-s) : [louza.] askol brizh str.

atmen V.gw. (hat geatmet) : analat, analañ, tennañ e anal, sachañ e alan, dianalañ, dizalaniñ, dianaliñ ; tief atmen, kargañ e vruched gant un analadenn hir, analañ hir, tennañ pounner e alan, ruflañ an aer, ruflañ an avel ; die Luft hier kann man kaum atmen, amañ n'eus ket tu da dennañ e alan amañ n'eus ket tu da gaout e anal ; wenn ich atme, pa sachan va alan ; solange er noch atmet, tra ma c'hwezho un tamm alan ennañ, tra ma teuio alan dioutañ c'hoazh ; ich atme nur schwer, poan am eus o kaout va alan, izel eo va alan din, poan am eus o tianalañ, o trech'wezhañ emaon, erreet eo va anal din ; er atmet noch ein bisschen, dont a ra anal c'hoazh dioutañ, c'hwezhañ a ra c'hoazh un tamm anal ennañ ; er atmet nur noch sehr schwach, erru eo gwall izel e anal ; rasselnd atmen, ronkellañ.

Atmosphäre b. (-,-n) : 1. [fizik] atmosfer g. ; Druck von einer Atmosphäre, gwask kevalta da un atmosfer g. ; Druck von zehn Atmosphären, gwask dek atmosfer g. ; 2. [Douar] aergelc'h g. ; die Erdatmosphäre, die Atmosphäre der Erde, aezhkkelc'h an Douar g., aergelc'h an Douar g. ; Verunreinigung der Atmosphäre, saotradur an aergelc'h g. ; in die Atmosphäre geraten, enaergelc'hiañ ; Ionisation der Luftmoleküle in der Atmosphäre, ionadur an aergelc'h g. ; 3. [astroù] aezhkkelc'h planedennel g., gazkelc'h g. ; die gasförmige Atmosphäre eines Planeten, aezhkkelc'h ur blanedenn g. ; die Atmosphäre der Sonne, aezhkkelc'h an Heol g. ; 4. [hinouriez] die untere Atmosphäre, an aergelc'h izel g. ; die mittlere Atmosphäre, an aergelc'h kreiz g. ; die obere Atmosphäre, an aergelc'h uhel g. ; 5. [dre skeud.] aergelc'h g., amva g., endro g. ; gesellige Atmosphäre, aergelc'h plijus g. ; Großstadtatmosphäre, aergelc'h ur gêr vras g., aergelc'h ar c'hélioù bras g. ; Treibhausatmosphäre, aergelc'h tomm betek re g.

Atmosphärendruck g. (-s,-drücke) : aerwask g.

Atmosphärenüberdruck g. (-s,-drücke) : bar g.

atmosphärisch ag. : atmosferek, aergelc'hel, ... aergelc'h, ... an aergelc'h ; atmosphärische Störungen, direizhennoù atmosferek ls., strafuilhou aergelc'h ls., direizhadenoù aergelc'h ls. ; die atmosphärische Zirkulation, an aerred g.

Atmung b. (-) : analadur g., analerezh g., analañ g., tenn alan g., tenn anal g., analidigezh b. ; künstliche Atmung, daskor-anal g., adanalerezh g. ; Ausatmung, ezanaladur g., dianaladur g. ; Einatmung, enanaladur g. ; Amphibienatmung, ueanaladezh b., analadur divelfennad g. ; Hautatmung, analañ kroc'henel g., treaezhenniñ g. ; Kiemenatmung, analadur dre ar brenkoù g., douranalañ g., analañ dourel g. ;

Gewebeatmung, analaň gwiadel g. ; **Zellatmung**, analaň kelligel g. ; **die Lungenatmung**, an analaň dre ar skevent g.

Atmungs- : ... analadel, ... analaň.

atmungsaktiv ag. : [gwiad.] ... na zalc'h ket gwrez ha c'hezenn ar c'horf.

Atmungsapparat g. (-s,-e) : [korf.] benvegad analaň g.

Atmungsgerät n. (-s,-e) : [korf.] benveg enanaliiň g.

Atmungsinsuffizienz b. (-) : [mezeg.] skorted analaň b.

Atmungsorgane ls. : [korf.] benvegad analaň g., benveg analaň g.

Atmungszyklus (-,zyklen) : kor an analaň g.

Atoll n. (-s,-e) : atoll g., gwalenn gouralek b., kouraleg walenn g.

Atom n. (-s,-e) : atom str., atomenn b. ; *Energieniveau eines Atoms*, live atomel g. ; *das Atom spalten*, dispenn an atomenn, skiriaň an derc'han ; *ein Molekül besteht aus mehreren Atomen*, ur volekulenn a zo ur c'henstrollad atom ; *die Anordnung der Atome in einem Molekül*, lakadur an atom en ur volekulenn g. ; *Elektronenwolke eines Atoms*, koskor elektron un atomenn g. ; [fizik] *ein Atom anregen*, argridaň un atomenn.

Atomangriff g. (-s,-e) : argadenn nukleel b., tagadenn derc'han b.

Atomantrieb g. (-s) : erlusk nukleel g., erlusk derc'han b., erluskaň nukleel g., erluskaň derc'han b.

atomar ag. : ... atom, ... atomenn, atomek, nukleel, atomel, derc'han b. ; *in der atomaren Zusammensetzung des Wassermoleküls kommt auf zwei Wasserstoffatome ein Sauerstoffatom*, kenstroll div atomenn hidrogen gant un atomenn oksigen a ya d'ober ur volekulenn dour, en ur volekulenn dour ez eus div atomenn hidrogen ouzh un atomenn oksigen, ur volekulenn dour ez eus enni div atomenn hidrogen hag un atomenn oksigen ; *atomare Aufrüstung*, derc'hanekadur g., derc'hanekaat g. ; *die atomare Abrüstung*, an dizarmaň derc'han b. ; *atomar betriebenes U-Boot*, lestr-spluj dre erlusk derc'han b. ; [fizik] *atomare Masseneinheit*, unanenn tolz atom b. ; *atomare Struktur*, luniad atomel g.

Atombatterie b. (-,n) : pod nukleel g., pod derc'han b., pod atomel g.

Atombau g. (-es) : [kimiezh] luniadur un atomenn g.

Atombindung b. (-,en) : [kimiezh] ere kenamsav g.

Atombombardierung b. (-,en) : [lu] bombezadenn atomek b., bombezadenn derc'han b.

Atombombe b. (-,n) : [lu] bombezenn atomek b., bombezenn derc'han b., bombezenn A b.

Atombombenexplosion b. (-,en) : [lu] tarzhadenn ur vombezenn atomek b., tarzhadenn ur vombezenn derc'han b.

atombombensicher ag. : [lu] gwarezet diouzh tarzhadennoù ar bombezennou àtomek, gwarezet diouzh tarzhadennoù ar bombezennou derc'hanel, ... disderc'haniň.

Atombombenversuch g. (-s,-e) : [lu] taol-esae derc'han b.

Atombomber g. (-s,-) : [karr-nij, lu] bombezer atomel g. [lester bombezeroù atomel], bombezer derc'han b. [lester bombezeroù derc'hanel].

Atombunker g. (-s,-) : [lu] goudor disderc'haniň g.

Atomenergie b. (-,n) : [fizik] gremm atomek g., gremm derc'han b., energiezh nukleel b., energiezh atomek b., tredan derc'han b. ; *Antrieb durch Atomenergie*, erlusk nukleel g., erlusk derc'han b.

Atomexplosion b. (-,en) : [lu] tarzhadenn atomek b., tarzhadenn nukleel b., tarzhadenn derc'han b.

Atomforscher g. (-s,-) : [fizik] atomour g., arbennigour war ar fizik nukleel g., derc'hanour g.

Atomforschung b. (-,en) : [fizik] imbourc'h derc'han b., atomouriez b., derc'hanouriez b.

Atomgesetz n. (-es,-e) : [gwir, polit.] lezenn a-zivout implij ar gremm nukleel b., lezenn a-zivout implij ar gremm derc'han b.

atomgetrieben ag. : [fizik] dre erlusk nukleel, dre erlusk derc'han b. ; *atomgetriebenes U-Boot*, lestr-spluj dre erlusk derc'han b.

Atomgewicht n. (-s,-e) : [kimiezh] tolz atomenn g.

Atomgewichtsbestimmung b. (-,en) : [kimiezh] didermenadur tolz an atomenn g., didermenadur an tolz atomek g.

Atomhülle b. (-,n) : [fizik] gwiskad elektron g.

Atomigkeit b. (-) : [kimiezh] atomennder g.

atomisch ag. : derc'han b., atomek, atomel, nukleel.

atomisieren V.k.e. (hat atomisiert) : 1. glizhenniň ; 2. bruzunaň, puzuilhaň ; 3. pulluc'haň.

Atomismus g. (-) : [predr.] atomouriez b.

Atomist g. (-en,-en) : [predr.] atomour g.

Atomistik b.(-) : [predr.] atomouriez b.

atomistisch ag. : 1. [predr.] atomour, atomouriez b. ; *atomistischer Materialismus*, danvezelouriez b. ; 2. [armerzh.] *atomistischer Markt*, diskejennegezh an nevid b.

Atomizität b. (-) : [kimiezh] atomennder g.

Atomkern g. (-s,-e) : [kimiezh, fizik] derc'han g., nukleüz an atomenn g., kevrañ greiz un atomenn b., lodenn greiz un atomenn b. ; *den Atomkern spalten*, digevanaň an atomenn, terriň an atomenn, skiriaň an derc'han ; *der Atomkern spaltet sich und strahlt dabei Radioaktivität aus*, digevanaň a ra an derc'han en ur leuskel skinadoù.

Atomkommissariat n. (-n) : komiseriezh e karg eus an energiezh atomek b.

Atomkontrolle b. (-,n) : kontroll an energiezh nukleel g.

Atomkraft b. (-) : gremm atomek g., gremm derc'han b., energiezh nukleel b., energiezh atomek b., tredan derc'han b., [lu] nerzh atomek g. ; *Atomkraft ? Nein, danke*, an derc'han ? n'em eus ket ezhomm ; *die zivile Nutzung der Atomkraft*, an derc'han trevoreul g.

Atomkraftgegner g. (-s,-) : 1. enebour an nerzh nukleel g. ; 2. enebour an energiezh nukleel g. ; 3. enebour an armou hag an energiezh nukleel g., enepderc'hanelour g.

Atomkraftwerk n. (-s,-e) : kreizenn nukleel b., tredanova derc'han b., kreizenn derc'han b.

Atomkrieg g. (-s,-e) : brezel atomek g., brezel nukleel g.

Atommacht b. (-,mächte) : bro armou nukleel en he dalc'h b., damani derc'han b.

Atommasse b. (-,n) : [kimiezh] tolz atomenn g.

Atommeiler g. (-s,-) : reaktor nukleel g., dazgwedered derc'han b., pod atomel g.

Atommödell n. (-s,-e) : [kimiezh] delvan atom g.

Atommüll g. (-s) : dilerc'hioù skinoberiek ls., lastez skinoberiek str. ; *große Mengen an Atommüll werden erzeugt*, dilerc'hiadoù skinoberiek a vez produet a gementadoù bras ; *Atommüll wiederaufbereiten*, addanzen dilerc'hiadoù derc'han b.

Atommnummer b. (-,n) : [fizik, kimiezh] niverenn atom b.

Atomphysik b. (-) : [fizik] fizik atomel g., fizik nukleel g., fizik derc'han b., derc'hanouriez b.

Atomphysiker g. (-s,-) : [fizik] arbennigour war ar fizik atomel g., derc'hanour g.

Atompilz g. (-es,-e) : kabell-touseg atomek g.
Atomprogramme für Militärzwecke ls. : die Atomprogramme für Militärzwecke, an derc'han milourel g.
Atomrakete b. (-,-n) : fuc'hell derc'hanel b., fuzeenn nukleel b.
Atomreaktor g. (-s,-en) : reaktor nukleel g., dazgwedered derc'hanel g., pod atomel g.
Atomschutz g. (-es) : disderc'haniñ g.
Atomschutzkeller g. (-s,-) : gouדור disderc'haniñ g.
Atomspaltung b. (-,-en) : skiriadur an derc'han g., skiriadur derc'hanel g., torradur an atom g., digevanidigezh an atom b., digevanañ an atom g.
Atomsperrvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev evit lakaat harz da emastenn an armoù nukleel er bed g., feur-emglev dispaotañ g., feur-emglev diwar dispaotadur an armoù nukleel g.
Atomsprengkopf g. (-es,-köpfe) : [lu] penn tarzh nukleel g.
Atomstreitkräfte ls. : [lu] arsanailh derc'hanel g.
Atomstreitmacht b. (-,-mächte) : 1. bro armoù nukleel en he dalc'h b. ; 2. [lu] barr skeiñ derc'hanel g., nerzhioù brezel atomek ls., nerzhioù brezel derc'hanel ls., nerzhioù brezel nukleel ls., [Bro-C'hall] barr skeiñ g., nerzh dibennadiñ g.
Atomstromerzeuger g. (-s,-) : ganer gremm derc'hanel g., ganer energiezh nukleel g.
Atomstruktur b. (-,-en) : [kimiezh] luniad atomel g.
Atomsymbol n. (-s,-e) : [kimiezh] arouez kimiek b.
Atomtest g. (-s,-s) : [lu] taol-esae nukleel g.
Atomteststoppabkommen n. (-s,-) : feur-emglev a-zivout ehan an taolioù-esae nukleel g.
Atomtriebwerk n. (-s,-e) : erlusker nukleel g., erlusker derc'hanel g.
Atomuhr b. (-,-en) : horolaj atomek g.
Atomumwandlung b. (-,-en) : [kimiezh] treuzkemmadur an atom g.
Atomversuch g. (-s,-e) : [lu] taol-esae nukleel g.
Atomwaffe b. (-,-n) : [lu] arm nukleel g., arm derc'hanel g. ; ächitet die Atomwaffen ! kasait an armoù nukleel ! ; die Atomwaffen, an armoù nukleel ls., an derc'han milourel g. ; ein Land mit Atomwaffen ausrüsten, derc'haneaat ur vro.
atomwaffenfrei ag. : atomwaffenfreie Zone, tachenn hep armoù nukleel enni b.
Atomwaffensperrvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev evit lakaat harz da emastenn an armoù nukleel er bed g., feur-emglev dispaotañ g., feur-emglev diwar dispaotadur an armoù nukleel g.
Atomwaffentest g. (-s,-s) / **Atomwaffenversuch** g. (-s,-e) : [lu] arnod derc'hanel g., arnod nukleel g.
Atomwirtschaft b. (-) : greanterezh tredanderc'hanel g., greanterezh nukleel g.
Atomwolke b. (-,-n) : koumoul skinoberiek str.
Atomzeitalter n. (-s) : marevezh atomel g., oadvezh derc'hanel g.
Atomzerfall g. (-s) / **Atomzerträumerung** b. (-) : digevanidigezh an atomenn b., digevanidigezh an derc'han b.
atonal ag. : amdonel ; **atonale Musik**, sonerezh amdonel g.
Atonalität b. (-) : amdonelezh b.
Atonie b. (-) : [mezeg.] antant g.
atonisch ag. : [mezeg.] diek ; *atonische Beschaffenheit der Wunde*, gouli diek g.
Atopie b. (-) : [mezeg.] atopiez b.
atopisch ag. : [mezeg.] atopek.
à tout prix [tr-l] : koustet a gousto - kousto pe gousto - koust pe ne goust - koustet seul a gousto - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - daoust-pe-zaoust - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehou - a-dreuz pe a-hed
atoxisch ag. : anpistri, dibistri.
atraumatisch ag. : [mezeg.] andaraezus.
Atresie b. (-,-n) : [mezeg.] anvoll g.
Atrium n. (-s, Atrien) : 1. atriom g., patio g. ; 2. [korf., kalon] kentez b.
Atriumhaus n. (-es,-häuser) : ti gant un atriom g., ti gant ur patio g.
Atrophie b. (-) : [mezeg.] atrofiezh b., skoanadur g., isteñv g. ; *Narbenatrophie*, isteñv kleizhennel g.
atrophisch ag. : [mezeg.] isteñvel, isteñvek, isteñvus ; *atrophische Leberzirrhose*, kirroz isteñvel g., kirroz isteñvus g.
Atropin n. (-s,-e) : [kimiezh, louza.] atropin g.
Atropinvergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] atropegezh b.
Atroxität b. (-,-en) : euzhadenn b., euzhuster g., euzhusted b.
ätsch ! estl. : graet mat eo evitañ ! dleet-mat eo dezhañ ! a zo mat ! bevez eo ! kement-se n'eo ket bet laeret gantañ ! meritet en deus ! n'en deus nemet ar pezh a zellez ! bez en deus bremañ gopr e labour ! mat a zo graet dezhañ ! kac'het en deus en e dok ha ret eo dezhañ bremañ e lakaat war e benn ! kaoz eo mał eus bremañ kouezhet ur bec'h warnañ ! tampil evitañ ! n'en deus nemet lakaat en e gichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warnañ ! ; ätsch bâtsch schleckerbatz! rask, rask, rask, hep e bask !
Attaché g. (-s,-s) : prezour kannaddi g.
Attachement n. (-s,-s) : fealded b., fealder g., lealder g., lealed b., lealentez b., doug g., dougidigezh b., karantez b., istim b., joa b., stagidigezh b.
attachieren V.k.e. (hat attachiert) : 1. kevrennañ, liammañ, stagañ ; 2. dileuriañ, dileuriñ, kannadiñ ; 3. kevreañ gant.
Attachment n. (-s,-s) : 1. [stlenn.] restr stag [ouzh ur postel] b. ; 2. [korf., mezeg.] parodont g., amzantenn b.
Attacke b. (-,-n) : 1. argadenn b., argad g., argadeg b., tagadenn b., tagadeg b., tagerezh g., arsailh g. ; zur Attacke blasen, zur Attacke schlagen, seniñ argad ; 2. [mezeg.] barr g., barrad g., stokad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., krogad g., krog g., strañs g., strañsad g., taol-droug g., barrad kleñved g., frapad poan g., taol g., taolad g., gwaskadenn b., gwaskenn b., gwaskad g., reuziad g., strapad g., resmiad g., sourrad g., stagad g., torad g., kasadenn b., lusk g.; maread g. ; Panikattacke, barr aon g., barrad anken g., barr enkrez g., kasadenn aon b., korfad aon g., kaouad aon b./g. ; transitorische ischämische Attacke, darvoud heskwadel ardeuzat g.
attackieren V.k.e. (hat attackiert) : argadiñ, tagañ, arsailhañ.
Attentat n. (-s,-e) : 1. gwaldaol g., mesbukad g. ; der Drahtzieher des Attentats, empennar ar gwaldaol g. ; ein Attentat verüben, seviñ (ober) ur gwaldaol, kas ur gwaldaol da benn ; 2. arnod drouklazhañ g., arnod muntrañ g. ; ein Attentat auf jemanden planen, irienniñ lazhañ u.b., punañ (prientiñ) ur gwaldaol bennak a-enep u.b., falvezout d'an-unan lemel e vuhez digant u.b. (Gregor), klask lazhañ u.b.
Attentäter g. (-s,-) : 1. spoter g., sevener ur gwaldaol g. ; 2. muntrer g., lazher g., drouklazher g.
Attentismus g. (-) : gortozerezh g.
Attentist g. (-en,-en) : gortozer g.
attentivistisch ag. : gortozer.
Attest n. (-s,-e) : testeni g., skrid-testeni g., lizher-testeni g. ; *ärztliches Attest, medizinisches Attest*, testeni mezeg g.
attestieren V.k.e. (hat attestiert) : testeniekaat, testeniañ.
Attich g. (-s,-e) : [louza.] boulskav str., treskav str., skav-bihan str., skiliav str.

Attika¹ n. : [douaroniezh] Atika b.
Attika² b. (-, Attiken) : [dre astenn., tisav.] tog atika g., togenn atika b.
Attikawohnung b. (-,en) : [Bro-Suis / tisav.] ranndi leur-doenn b.
Attila¹ g. : [istor] Attila g.
Attila² b. (-,s) : [lu] dolman g.
attisch ag. : atikat, eus Atika, ... Atika, [yezh.] atikek ; [dre skeud.] *attisches Salz*, ampartiz spered b., lemmded spered b., finesa b., spered lemm g., taolioù spered ls., bommoù spered ls., fentigellerez g., farserezh g., farsellerez g., taoladoù spered ls. (Gregor).
Attitüde b. (-,n) : 1. emzalc'h g., tro-spered b. ; 2. *Attitüden*, ardoù ls., chiriboujouù ls., kludajoù ls., tresoù ls., orbidoù ls., geizoù ls., chistroù ls., tiekoù ls., andelloù ls., yekoù ls.
Attizismus g. (-) : doare skrivañ ha komz Atika g., atikegadur g.
Attosekunde b. (-,n) : atoeilenn b.
Attraktion b. (-,en) : 1. dedenn g., dedennerezh g., desach g., blein desach g., blein dedennañ g. ; 2. hoal g. ; 3. diduell b.
Attraktor g. (-,en) : [mat., fizik] hoaler g. [*liester hoaleriouù*] ; *seltsamer Attraktor, chaotischer Attraktor*, hoaler espar g.
attraktiv ag. : hoalus, dedennus, lubanus, koant, brav, bravik ; *sie ist noch ziemlich attraktiv*, chomet eo Mari Vrav.
Attraktivität b. (-,en) : hoalusted b., hoaluster g., dedennusted b., hoalerez g., hoal g., dudi g./b., chalm g., plijusted b., mistrded b., koantiri b., koantz b., kened b., boem b., boemerezh g. ; *die touristische Attraktivität eines Landes*, touristelez ur vro b.
Attrappe b. (-,n) : tap g., drevezadenn b., touell g., trell-lagad b., touellenn b., lorb g., falsad g., seblant g.
Attribut n. (-,e) : 1. arouez b., doare g., doaread g., penndoare g., ardamez g. ; 2. [yezh.] a) stagenn b., anv-gwan-doareañ g. ; b) renadenn b. ; *Attribut zum Adjektiv*, renadenn-anv-gwan b. ; 3. [stlenn.] doarenn b. ; *Bildschirmattribut*, doarenn skramm b.
attributiv ag. : [yezh.] *attributives Adjektiv*, stagenn b., doarenn b., doareenner g. ; *attributives Relativpronomen*, adanav stagañ g.
Attrition b. (-) : 1. [relij.] damgeuz g., damazrek g. ; 2. [mezeg.] tarav g., taravad g.
atü [berradur evit **Atmosphärenüberdruck**] bar g.
Atypie b. (-,n) : amrizhegezh b.
atypisch ag. : amrizhek, dispesius, diseurt, dibatrom, gouskoev.
at-Zeichen n. (-s,-) : [stlenn.] krogenn b., arouezenn @ [e ti] b., P. lost marmouz g.
Atzel b. (-,n) : [loen.] pig b.
Ätzbarkeit b. (-) : daskrignusted b., daskrignadusted b.
atzen V.k.e. (du atzt / hat geatzt) : paskañ, boueta, begadiñ, reiñ begadoù da ; *junge Vögel atzen*, begadiñ labousedigoù.
ätzen V.k.e. (hat geäetzt) : 1. krignat, daskrignat, kengrignat ; *die Säure hat das Eisen geäetzt*, devet eo an houarn gant an drenkenn ; 2. leskiñ.
ätzend ag. : 1. daskrignus, kengrignus, krignus ; 2. [dre skeud.] flemmus, put, hek, kazus ; ätzender Spott, komzoù flemmus, flemm(adenn)ouù ls., komzoù pegus ls., komzoù put ls., komzoù hek ls. ; P. *das ist echt ätzend*, emaomp e-barzh ar galeoù, ur groaz pounner eo an dra-se, ur gwir bistri eo an dra-se, an dra-se a zo diaes-meurbet da gundaiñ, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, start eo al lasenn, un uz eo an dra-se, un tourmant eo ober an dra-se, un uz spered eo an dra-se, ur c'hol-skiant eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, ur brav n'eo ket ober an dra-se, n'eo ket un ebat kas al labour-se da benn.
Ätzfigur b. (-,en) : engravadur dre zour-kreñv g.
Ätzgas n. (-es,-e) : gaz daskrignus g., gaz kengrignus g.
Ätzkalk g. (-s) : raz-bev g., raz-kriz g.
Ätzkraft b. (-) : daskrignusted b.
Ätzkünstler g. (-s,-) : arzour a labour gant dour-kreñv g., engraver dre zour-kreñv g. [*liester engraverien dre zour-kreñv*].
Ätzmittel n. (-s,-) : danvez daskrignus g., danvez kengrignus g., loskuzenn b.
Ätnadel b. (-,n) : engraver dre zour-kreñv g. [*liester engraveriouù dre zour-kreñv*].
Ätnatron n. (-s) : hidroksidenn sodium b., soda g.
Ätzstift g. (-es,-e) : [mezeg.] kreion nitrat arc'hant g.
Atzung b. (-,en) : bouetadur g.
Ätzung b. (-,en) : 1. engraverezh dre zour-kreñv g. ; 2. kengrignerezh g. ; 3. [mezeg.] loskadur g., loskidigezh b.
Ätzwasser n. (-s) : dour-kreñv g., dour-ardant g.
au ! estl. : aiaou ! aiou ! oei ! aou ! ; *au Backe ! kern va buoc'h ! fidamdoue ! fidamoustik ! fidam ! fidambiche ! fidambie ! fidambue ! fidamchig ! fidamdoulla ! fidadaoula ! fidamdoule ! fidedoulle ! fidamdoullig ! fidamdoukou ! fidamdoumen ! fidamdouen ! fidamdoupik ! fidamdousik ! fidamdoustac'h ! fididouich ! fidambutun ! fidampret ! fidanderv ! fidandouchenn ! fidazomen ! fidezouar ! fidezouchenn ! fidezoupenn ! fidou ! fidoue ! fidouenn ! fidouach ! fidoupenn ! fidoustach ! fidoustik ! fedam ! fedadouach ! fedamdouac'h ! fedamdoule ! fedamzouenn ! fedamdousig ! fedamdoustek ! fedazouilher ! jarnigodik ! feiz da'm botoù ! feiz da'm daou vloaz ! feiz da'm distag ! feiz da'm douchig ! vantremorgenn ! vantredistag ! nondedistag ! nondedie ! nondegast ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! daonet vo chipot-holen va mamm gozh ! daonet vo kroc'hen mil va ene ! foeltr ! foute ! tanfoeltr ! daonet 'vin ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz !
Au b. (-,en) : peurvan g., prad g., pradenn b., park-tirien g., douar leton g., park leton g., geoteg b., foenneg b., gwimenn b.
AU b. (-) : [berradur evit **Abgasuntersuchung**] kontroll ar saotradur devoudet gant ar gazoù diskarzh g., kontroll ar saotradur devoudet gant ar gazoù skarhet g.
aua ! estl. : aiaou ! aiou ! oei ! aou !
Aua : [tro-lavar] er hat Aua, boubou en deus, boubouig en deus.
Aubergine b. (-,n) : [louza.] berjinez str.
aubergine ag. digemm / **auberginefarben** ag. : el liv d'ar berjinez, berjinez.
Auberginenkaviar g. (-s) : [kegin.] kaviar berjinez g.
Aubrit g. (-s,-e) : [stered.] aobrit g.
auch Adv. : 1. iveau, c'hoazh ; auch seinen Bruder kenne ich, e vreur a anavezan iveau, e vreur a anavezan c'hoazh ; die Schwiegermutter kommt auch, ar vamm-gaer a zeuio iveau ; auch der kleinste Fehler darf nicht übersehen werden, arabat disoñjal an disterañ fazi zoken ; ich werde entweder in Berlin oder in Leipzig studieren oder vielleicht auch in Dresden, studiañ a rin pe e Berlin pe e Leipzig pe c'hoazh e Dresden ; das fehlte auch noch ! hag an dra-se war ar marc'had ! hag an dra-se war ar priz ! hag an dra-se war ar bern ! hag an dra-se war an holl ! ; ohne auch nur zu antworten, hep ober an disterañ respont ; sei es auch nur ..., wenn auch nur ..., ha pa ne vije ken nemet ... ; nicht nur ... sondern auch ..., neket hepken ... met iveau ..., esteget ... hogen ... iveau, en tu all ma ..., en tu-hont ma ..., ouzhpenn ma ... ; sie ist nicht nur schön sondern auch reich, koantik eo ha pinvidik zokennoc'h,*

koantik eo en tu-hont ma'z eo pinvidik, koantik eo estr ma'z eo pinvidik, koantik eo ouzhpenn ma'z eo pinvidik, koantik eo-hi ha pinvidik war ar marc'had (ha gwellañ 'zo : pinvidik eo, hag ouzhpenn 'zo : pinvidik eo, ha c'hoazh eo pinvidik), koantik eo ha pinvidik gant an dra-se ; *nicht nur er, sondern auch sie*, ket hennezh hepken, honnezh iveau ; *nicht nur der Schuldirektor hat es gesagt, sondern auch der Klassenlehrer*, lavaret e oa bet an dra-se neket hepken gant rener ar skol met iveau gant ar penngelenn ; *du auch, te iveau ; du auch nicht, te iveau, te kennebeut, te nemat ; auch du nicht, te iveau ! na te kennebeut !* ket te zoken ! na te naket ! na te koulz-all ! ; *ich auch nicht, na me kennebeut all, me iveau, na me koulz all, na me naket, me nemat ; ich gehe auch nicht hin*, ned in ket iveau, ned in ket kennebeut, ned in ket koulz-all, ned in ket naket ; *das glaube ich auch nicht, an dra-se ne gredan ket ken bihan, an dra-se ne gredan ket kennebeut ; auch mein Bruder wird nicht kommen, va breur ne zeuio ket kennebeut, va breur ne zeuio ket iveau, va breur ne zeuio ket koulz-all, va breur ne zeuio ket naket ; sie haben nicht weiter danach gefragt, ihre Nachbarn auch nicht*, n'o doa ket klasket gouzout hiroc'h kennebeut ha ma rae o amezeien ; *ich hatte nichts gehört, meine Nachbarn auch nicht, ne'm boa klevet netra na va amezeien kennebeut ; sie sprechen nicht und lachen auch nicht, ne gomzont na ne c'hoarzhont ; ich habe euch gesagt, dass ich heute nicht arbeiten will und ich werde es auch nicht tun, lavaret em eus deoc'h ne labourin ket hiziv, na ne rin ; diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen*, delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torront an aveliou bras, delc'her a ra ar gwez-se an douar estr ma torront an aveliou bras, delc'her a ra ar gwez-se an douar en tu-hont ma torront an aveliou bras ; *die Möbelstücke waren nicht nur in einem elenden Zustand, sie waren auch noch furchtbar teuer, ouzhpenn ma oa an arrebeuri-se en ur stad fall-put e oant ker-du ; ich hatte auch die Kosten zu bezahlen, hag ouzhpenn-se, bez' e oa ret din paeañ ar mizoù.*

2. [ger pouenzañ] ; *das ist auch wahr, ra vin dall ma n'eo ket gwir an dra-se, d'an diaoul da'm lonkañ ma n'eo ket gwir, ar wirionez plaen ha netra ken eo, gwir-Bater (gwir-bev, gwir diarvar) eo kement-se, gwir eo evel ar Bater ; er tat es auch, ha graet en deus bet an dra-se, ha ne c'hwitas ket d'en ober ; er tut es ja auch, setu dres pezh emañ oc'h ober ; so sieht er auch aus, hag ar stumm a zo gantañ d'ober seurt traoù, hag an neuz a zo warnañ da vezañ e giz-se ; so ist es auch, e-giz-se emañ, e-giz-se emañ kont, evel-se emañ an traou ; er wartete auf seinen Bruder, der dann auch kam, gortoz a rae e vreur hag hennezh a zeugas evit gwir ; das hat auch niemand behauptet, den n'en deus lavaret kement-se.*

3. *auch so einer ! ur seurt hini eo iveau !*

4. stag. isurzh. : **auch wenn**, ha, mat ha pa, mat ha ma, ha pa, forzh ha pa, daoust pegen, daoust ha pegen, ne vern pegen, n'eus forzh pegen, pegen bennak, pegement bennak ma, ha pa ... zoken, ha bezañ e, hag-eñ pegen, ha goude ma, na pa, nag e, na bout e, ha posupl, na posupl ; *auch wenn es regnet, ha glav a rafe, ha pa rafe glav, forzh ha pa rafe glav, ha bezañ e rafe glav, na pa rafe glav, nag e rafe glav, na bout e rafe glav, ha posupl e rafe glav* ; *auch wenn er mir seinen Wagen umsonst schenken würde, nähme ich ihn nicht an, ha goude e rofe din e garr-tan evit netra, n'er c'hemerfen ket - na bout e rofe din e garr-tan evit netra, n'er c'hemerfen ket* ; *auch wenn Sie König sind, müssen Sie die Leute rücksichtsvoll behandeln, pegement bennak ma'z oc'h roue e rankit doujañ an dud, bezañ roue ne ro ket deoc'h ar gwir da vezañ direspet e keñver an dud* ; *ich setze mich hierhin, auch wenn es*

*Schlangen gibt, azezañ a rin amañ, mat ha ma'z eus naered ; der Hund wird das Stück Fleisch schon essen, auch wenn es stinkt, ar c'hi a zebro an tamm kig-se, ha pa vefe flaerius - ar c'hi a zebro an tamm kig-se, flaerius ha pa vefe ; auch wenn es einigen nicht gefällt, drouk pe vat gant neb a garo ; **wer auch**, n'eus forzh piv, piv bennak, neb piv bennak, daoust piv ; *wer auch immer (es sein mag), n'eus forzh piv e vefe, piv bennak e ve, piv bennak e vefe, neb piv bennak e vefe, daoust piv e vo* ; *wer er auch (immer) ist, ne vern piv eo, ne ra forzh piv eo, piv bennak e vefe, daoust piv eo, petore den bennak e ve, petore den bennak e vefe* ; *wer Sie auch sind, piv bennak oc'h* ; **was auch, a** petra bennak, pezh bennak, daoust petra, n'eus forzh petra ; *was auch geschehen mag, bezet a vezo, deuet a zeufe, n'eus forzh penaos e vo ar bed, mat ha ma ve, deuet ar bed evel ma c'hallo, erruet pe erruo (pe erruet), c'hoarvezet a c'hoarvezo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, c'hoarvezet pezh a garo, pezh bennak a c'hoarvezo, ne vern petra a c'hoarvezo, koustet a gousto, kousto pe gousto, koust pe ne goust, forzh petra a vefe, n'eus forzh petra a c'hoarvezfe, daoust petra a c'hoarvezo, foeltr petra 'vo, petra bennak a c'hoarvezfe, dre hent pe hent, a-gleiz pe a-zehou, a-dreuz pe a-hed* ; *was auch immer das Risiko war, n'eus forzh pe dailh a oa* ; *was immer man auch sagt, das Spiel ist bei Kindern eine natürliche Veranlagung, kaer 'zo (kaer 'zo lavaret), a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari* ; *was immer wir auch tun, n'oufet pe rafed, kaer hor bo ober, kaer hor bo, kaer hon eus ober, kaer hon eus* ; *was immer wir auch tun, wir müssen zuversichtlich bleiben, gant ma raimp, ne gollomp ket fiziañs* ; *was du auch immer tun kannst, gant a ri, kaer az po ober, kaer az po* ; *was immer er auch tat, grafe pe rafe, grafe pezh a rafe, kaer en doa ober, kaer en doa* ; *was immer ich auch tue, n'oufen pe rafen, kaer em eus ober, kaer em eus, kaer em bo ober, kaer em bo* ; *was mir auch zustoßen mag, daoust petra a vezo, daoust d'ar pezh a c'hoarvezo ganin, pezh bennak a c'hoarvezo ganin, petra bennak a oufe c'hoarvezout ganin* ; **b** ... und was auch immer, ... hag all hag all ; **wenn auch nicht alle, so doch mindestens ein paar davon, ma n'eo ket an holl, da vihanañ unan bennak anezho** ; **wenn er auch so reich ist, so reich er auch ist**, ne vern pegen pinvidik e chall bezañ, n'eus forzh pegen pinvidik e vefe, daoust ha pegen pinvidik e vez, daoust pegen pinvidik e vez / pegen pinvidik bennak e vefe (Gregor) ; *so reich ich auch bin, bezañ ma'z on pinvidik, ha me bezañ pinvidik, petra bennak ma'z on pinvidik, evidon da vezañ pinvidik* ; **so aufgeblasen er auch sei**, n'eus forzh pegen c'hwezigell dezhañ da vezañ ; **so stark er auch sei, so stark er auch ist**, n'eus forzh pegen kreñv e vefe, n'eus forzh pegen kreñv eo ; *wenn es mir auch teuer zu stehen kommt, meine Kinder werden die Schule besuchen, skoliañ a lakain ober va bugale ha goude ma koustfe ker din* ; **wie hoch auch immer das Risiko war, n'eus forzh pe dailh a oa** ; **wie dem auch sei, wie auch immer**, foeltr petra vo, ne ra forzh penaos vo an traou, forzh petra vo, n'eus forzh penaos, forzh petailh, forzh peseurt mod, daoust-pe-zaoust, bezet pe vezet, bezet na vezet, bezet a vezo, bezet pe vezo, bezet pezh a garo, evel ma vo e vo, c'hoarvezet a c'hoarvezo, c'hoarvezet pezh a garo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, deuet a zeuy, koustet a gousto, e feson pe feson, mod pe vod, e mod pe vod, dre hent pe hent, a-dreuz pe a-hed ; **wie dem auch sei, er hat recht**, ar gwir 'zo gantañ, feiz ! - ar gwir zo gantañ n'eus forzh penaos - bezet a vezo (bezet pe vezet, daoust-pe-zaoust), gantañ emañ ar gwir ; **wie dem auch sei, keiner kommt an mir vorbei**, den ne dremeno em raok, forzh penaos ! ; **wie auch immer, er machte sich auf den Weg**, daoust petra oa, mont a reas en hent ; **so***

stark er auch ist, er schafft es nicht, gant bras eo e nerzh ne dizh ket, daoust pegen bras eo e nerzh ne dizh ket, daoust ha pegen bras eo e nerzh ne dizh ket, ne dizh ket hag-eñ pegen bras eo e nerzh ; **sosehr wir uns auch bemühen, wir werden es nicht verhindern können**, n'oufemp ket, kaer hor be, mirout ouzh an dra-se ; *und sei die Welt auch so blind und so verrückt, wir kämpfen weiter*, da zall, da foll ma'z eo ar bed, ni a gendalc'ho da stourm ; *wäre es auch wahr*, ha pa vefe gwir an dra-se, forzh ha pa vefe gwir an dra-se, ha bezañ e vefe gwir an dra-se, na posopl Doue 'vefe gwir ! ; *und sei die Arbeit auch schwer, sie muss geschafft werden*, goude ha ma'z eo gwall ziaes al labour-se d'ober e ranker kas anezhañ da benn - n'eus forzh pe c'hoari eo, c'hwi a raio al labour-se - da ziaes ma'z eo al labour-se d'ober, bez e ranker kas anezhañ da benn - al labour-se, nag e vije diaes d'ober, a ranker kas da benn ; **wie dem auch sei, wie dem auch immer**, foeltr petra 'vo, ne ra forzh penaos 'vo an traou, ne ra forzh penaos emañ an traou, forzh petra 'vo, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, daoust-pe-zaoust, bezet pe vezet, bezet na vezet, bezet a vezo, bezet pe vezo, bezet pezh a garo, evel ma vo e vo, c'hoarvezet a c'hoarvezo, c'hoarvezet pezh a garo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, deuet a zeuy, deuet a zeufe, koustet a gousto ; *ich schaffe es, welche Schwierigkeiten sich mir auch immer in den Weg stellen sollten*, dont a raio ganin, ne vern pe ziaester a gavin war va hent - dont a raio ganin, ne vern peseurt diaesteriou a gavin war va hent - dont a raio ganin, pe ziaester bennak a gavin war va hent ; *aus welchen Gründen auch immer*, n'eus forzh peseurt abegoù a vefe, daoust peseurt abegoù a zo, peseurt abegoù bennak a vefe.

Audienz b. (-,-en) : 1. degemer g., degemeradenn b. ; *jemandem Audienz geben, jemandem Audienz gewähren, jemandem Audienz erteilen, jemanden in Audienz empfangen, jemanden zur Audienz zulassen*, selaou ur re (Gregor), asantiñ degemer u.b., grataat degemer u.b., asantiñ komz ouzh u.b., asantiñ selaou u.b. ; *jemanden um eine Audienz bitten, gouleñn bezañ klevet gant u.b., gouleñn digant u.b. bezañ klevet* ; 2. dalc'h g., breujoù ls., breudoù ls.

Audimax g. (-) : P. [berradur evit Auditorium maximum] selaouva meur g., [skol-veur] kelc'hva meur g.

Audiodeskription b. (-,-en) : klevzeskrivadur g.

Audiogramm n. (-s,-e) : [mezeg.] klevdresenn b., audiogram g.

Audiographie b. (-) : [mezeg.] klevdresennañ g., audiografiez b.

audiographisch ag. : [mezeg.] klevdresennel, audiografek.

Audiologe g. (-n,-n) : [mezeg.] klevedour g.

Audiologie b. (-) : [mezeg.] klevedouriez b.

audiologisch ag. : [mezeg.] 1. klevedel ; *audiologischer Befund*, amc'hwil klevedel g. ; 2. [a sell ouzh ar glevedouriez] klevedouriel.

Audiometer n. (-s,-) : [mezeg.] klevventer g., audiometr g.

Audiometrie b. : [mezeg.] klevventerezh g., audiometrieh b. **audiometrisch** ag. : [mezeg.] klevventerel, audiometrek.

Audiovision b. (-) : kleweled g., klev-gwel g.

audiovisuell ag. : klewelet, klev-gwel ; *audiovisuelle Landschaft*, kleweledva g.

Audit n. (-s,-s) : audit g., arc'hwil g. ; *ein Audit vornehmen*, arc'hwiliañ.

auditiv ag. : klevedel ; *auditive Wahrnehmung*, eraeziñ klevedel g., santout klevedel g.

Auditor g. (-s,-en) : [Bro-Suis, gwir] ministrerez publik el lez-varn milourel g., ministrerez publik e lez-varn an arme g.

Auditorium n. (-s, Auditorien) : 1. selaouva g., [skol-veur] kelc'hva g. ; 2. selaouerien ls.

Aue b. (-,-n) : 1. peurvan g., prad g., pradenn b., park-tirien g., douar leton g., park leton g., geoteg b., foenneg b., gwimenn b. ; 2. [douarouriez] kompezenn dichaladurel b., plaeñenn dichaladurel b.

Auenflora b. (-) : *die Auenflora*, ar plant glannat str., plant ar glannoù str.

Auenwald g. (-s,-wälder) : glanngoad g.

Auer g. (-s,-) : [loen.] gourejen g. [liester gourejened], ejen-meur g. [liester ejened-meur, oc'hen-meur].

Auerhahn g. (-s,-häne) : [loen., par *Tetrao urugallus*] skilgog bras g. [liester skilgegi bras], skilgog meur g. [liester skilgegi meur].

Auerhenne b. (-,-n) : [loen., parez *Tetrao urugallus*] yar gouez b. [liester yer gouez], yar raden b. [liester yer raden], brugyar b. [liester brugyer].

Auerhuhn n. (-s,-hühner) : [loen., *Tetrao urugallus*] skilgog bras g. [liester skilgegi bras], skilgog meur g. [liester skilgegi meur] ; *das Auerhuhn baumt auf*, mont a ra ar skilgog en un taol-nij da gludañ en ur wezenn.

Auerochs g. (-en,-en) / **Auerochse** g. (-n,-n) : [loen.] gourejen g. [liester gourejened], ejen-meur g. [liester ejened-meur, oc'hen-meur].

auf

I. Araogenn

1. en egor

a) a verk ur cheñchamant lec'h (ak.) : e-barzh, da, war, war-zu, etrezek, da-geñver, etramek

b) hep cheñchamant lec'h (dat.) : war, e, e-barzh

2. en amzer (ak.) : a-benn, da, e, evit, betek

3. a verk an doare : e, a, war, da, gant, eus

4. a verk un heuliadenn : ouzh, (di)war, e, da, gant

5. troiòù-lavar

II. Adverb

III. Von ... auf

IV. Stagell isurzhiañ : auf dass

V. Rakverb rannadus

I. Araogenn.

1. en egor : a) a verk ur cheñchamant lec'h (ak.). *auf den Schrank legen*, lakaat war gorre ar pres ; *er ging auf die Straße*, mont a reas war ar straed, mont a reas er straed ; *er ging auf den Hof*, mont a reas war ar porzh ; *er ging auf die Wiese*, mont a reas d'ar foenneg ; *er ging aufs Land*, mont a reas war ar maez ; *aufs Gymnasium kommen*, kregiñ gant al lise, dont el lise ; *auf die Küste zu*, etrezek (war-zu, da-geñver, da-gaout, da gavout, etramek) an aod ; *sie kommt auf mich zu*, dont a ra war va arbenn, dont a ra en arbenn din (davedon, war-zu ennon, war-du ennon, etrezek ennon, etramek ennon, da'm c'heñver, da'm diambroug, a-ziarbenn din, da gej ouzhin, da'm c'haout), mont a ra penn hent din (war-benn hent din, da benn hent din, da benn an hent din) ; *er kommt auf euch zu*, dont a ra etrezek ennoc'h, dont a ra en ho trezek, dont a ra war-zu ennoc'h, dont a ra tremazoc'h ; *auf jemanden schießen*, leuskel un tenn war u.b., leuskel un tenn gant u.b., lezel un tenn war u.b., lezel un tenn gant u.b., tennañ war u.b., distagañ un tenn gant u.b., reiñ un tenn d'u.b. ; *das Zimmer geht auf den Garten*, ar gambr a sko war al liorzh ; *auf die Erde fallen*, kouezhañ war an douar ; *auf den Kopf fallen*, kouezhañ war e benn ; [dre skeud.] *auf jemandes Seite treten*, sevel a-du gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., difenn krog u.b., sevel krog u.b., difenn krog u.b., sevel lamm u.b., pouezañ a-

du gant u.b., mont en tu gant u.b., mont en un tu gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b. ; auf den Gedanken kommen, etwas zu tun, dont ar mennozh d'an-unan da ober udb, ober e vennozh ober udb, dont spered d'an-unan da ober udb ; aufs Tapet bringen, lakaat udb war an doubier, lakaat (tennañ) ar gaoz war udb, dispakañ udb, degas udb war an daol ; naß bis auf die Haut, toullet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, gleb-holl, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, neudenn sec'h ebet dindanañ, treuzet gant ar glav, ken gleb hag un touilh, trempet betek e eskern, trempet evel bara soubenn ; den Becher bis auf die Neige leeren, evañ ar c'halirad c'herv betek ar berad diwezhañ.

b) hep cheñchamant lec'h (dat.) : auf dem Schrank liegen, bezañ war gorre ar armel ; er sitzt auf dem Dach, kludet eo war an doenn ; er sitzt auf dem Boden, azezet eo war an douar (war al leur), war gab e revr emañ, emañ war genou e revr war an douar (war al leur) ; er ist auf dem Feld, emañ o labourat er parkeier ; er ist auf dem Hof, emañ war ar porzh ; er ist auf der Straße, emañ e-barzh ar straed ; auf hoher See, war ar mor don, war ar mor bras, en donvor, er c'heinvor ; auf Posten stehen, bezañ ouzh gward ; auf dieser Seite, en tu-mañ ; [dre heñvel.] sie ist auf ihrem Zimmer, auf der Post, auf dem Büro, auf dem Schloss, en he c'hambr, en ti-post, er burev, er c'hestell emañ ; er ist auf der Jagd, emañ o chaseal, emañ oc'h hemolc'hiñ ; sie ist auf dem Markt, aet eo d'ar marc'had ; auf dem Lande, war ar maez, war ar ploue ; das Holz schwimmt auf dem Wasser, neuñviñ (gourneuñviñ, neuennat, neuñvennat, flodañ) a ra ar c'hood war gorre (war-benn, war-varr) an dour ; die Muscheln, die beim Abwaschen, auf dem Wasser schwimmen, sind ungenießbar, ar meskl a sav war-benn an dour pa vezont gwalc'het, n'int ket mat ; auf dem Wege, auf der Reise, o veajíñ, war an hent, e-kerzh ar veaj ; auf dem Klavier spielen, seniñ ar piano, seniñ gant ar piano, c'hoari gant (war) ar piano, c'hoari piano ; auf frischer Tat ertappen, tapout war an taol (war e ched, war ar fed, war an tomm, war e daol fall), tizhout war an tomm, pakañ e droug, tapout o trougober, tapout o wallober / tapout war an taol-fed (Gregor), souren àr an tarch, souren àr an tomm, tapout dre c'haou, pakañ dre c'haou ; etwas auf dem Herzen haben, bezañ predieret gant udb, kemer feur war-dro udb, bezañ stouvet (gwasket) en abeg d'udb, bezañ mouget e galon en abeg d'udb ; etwas auf dem Gewissen haben, bezañ gwasket e goustiañs gant udb ; früh auf den Beinen sein, bezañ mintin-mat war vale, sevel mintin-mat ; auf der Stelle, diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-kenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kerkent, kerkent all, a-benn-kaer, prestik, hep dale tamm, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloch', hep daleañ hiroc'h, hep gortoz hiroc'h, hep gortoz hiroc'h amzer, hep ken amzeriñ, hep ken amzeriañ, hep goursezañ pelloch', hep mui goursezañ, war-eeun-ten, rag-eeun, war an taol, war al lec'h, ribus, pront, eskuit, timat, kentizh, war an tomm, war an tach, a-daol-dak, a-drak, kerkent ha bremañ, tomm-ha-tomm, hardizh, a-daol-trañch, a-droc'h-trañch, a-droc'h-mogn, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep tardañ, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, bremañ a-benn.

2. en amzer (ak.) :

es geht auf vier Uhr, da beder eur e ya, peder eur e vo a-benn nebeut, tost da beder eur eo bremañ ; in der Nacht von Montag auf Dienstag, en nozvezh etre dilun ha dimeurzh ; auf Ostern, a-benn an amzer Fask, a-benn gouel Pask ; sich auf zwölf Jahre bei der Kriegsmarine verpflichten, sinañ ur respet a

zaouzek bloavez ar moraerez ; auf lange Zeit, war hir dermen, evit pell amzer, evit hir amzer ; auf einen Augenblick, evit ur reuziad berr, evit ur frapadig ; auf den ersten Blick, evit ar c'hentañ gwel, d'ar c'hentañ gwel, gant ar sell kentañ, evit ur gwel, diwar ur gwel, hervez ar gwel, diouzh ur gwel, diwar welet ur wech, kerkent (kenkent) ha gwelet, ribus, diwar-c'horre, a-zivar-c'horre, diwar an taol-lagad kentañ, d'an taol-lagad kentañ, war an taol, diouzhtu ; auf seine alten Tage (in seinen alten Tagen), en e gozhni, war e gozhni, diouzh e gozhni, war e ziwezhdou ; auf meine alten Tage, pa vo erru un tamm mat a oad ganin, pa'm bo paket un tamm mat a oad, pa vin kozh, pa vin bras war an oad, pa vin erru kozh, pa vin erru war an oad ; auf immer, d'ar bed all, evit atav, evit bepred, evit mat, evit birviken, da viken, da virviken, evit ur james ; auf drei Jahre, evit tri bloaz ; bis auf weiteres, da c'hortoz gouzout hiroc'h, da c'chedal, o c'hortoz gouzout hiroc'h, betek-gouzout, war-vete gouzout, betek diwezhatoc'h.

3. a verk an doare : auf diese Weise, en doare-se, (e-)giz-se, er c'hiz-se, en dailh-se (Gregor), er stumm-se, evel-se, mod-se, en hent-se, dre an hent-se ; auf folgende Art, e-giz ma vo diskouezet deoc'h diouzhtu ; auf Deutsch, en alamaneg ; auf alle Fälle, bepred - gant a ri - n'eus forzh penaos - forzh penaos - erruet pe erruo / bezet pe vezo / bezet pe vezet (Gregor) - petra bennak a vefe - kousto pe gousto - koustet a gousto - koust pe ne goust - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - daoust pe zaoust - e pep darvoud - e pep degouezh - bezet drouk, bezet mat gant neb a garo - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehou - a-dreuz pe a-hed ; aufs Neue, en-dro, a-nevez, adarre ; aufs Geratewohl, auf gut Glück, en avantur Doue, well-wazh, diouzh ma teuio, evel ma teu e teu, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, bourlik-habourlok ; auf mein Wort, war va ger, war va feiz, m'en tou, m'en tou ruz, m'en tou ruz-glaou-tan, m'en tou dre an neñv, m'en tou dre va le, e feiz m'en tou ; aufs Wort glauben, krediñ u.b. war e c'her ; auf Treu und Glauben, hep soñjal e droug, a-fiziañs kaer, gant ar brasañ fiziañs ; auf der Hut sein, bezañ war evezh, bezañ war ziwall ; auf meine Kosten, diwar va c'houst, em mizoù va-unan ; auf Abruf, diouzh an ezhomm, diwar c'houlenn, diwar goumanant ; auf Kredit, war zle, war gred ; aufs Erste, a) evit kregiñ, evit poent. b) a-daol-herr, a-daol-kenn, a-daol-trumm, en ur flipad, dipadapa, a-greiz-holl, a-greiz-tout, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-tenn, a-greiz-pep-kreiz, a-benn-krak, a-daol-krak, a-daol-tarzh, krenn, krak, trumm, pik. c) en ur c'hograd, stag-penn, a-stag-penn, en ul lonkad, hep diskrog, en un taol, en un analad, hep distekiñ ; auf einmal, a) a-daol-trumm, a-daol-herr, en ur flipad, dipadapa, a-daol-kenn, a-daol-tarzh, en un taol berr, a-benn-krak, a-greiz-holl, a-greiz-tout, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-tenn, a-greiz-pep-kreiz, souden, a-daol-dak, a-drak, en un taol, en un taol trumm, dre un taol trumm, gant un taol trumm, en un taol kont, en un taol krenn, en un taol krak, en un taol buan, a-sav-daol, a-droc'h-taol, a-droc'h-mogn, a-droc'h-trañch, a-daol-trañch, prim, brusk, krak, krenn, pik, trumm, dre spont, en ur freilhad ; b) en ul lamm, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, diehan, diastal, dispan, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, en un tenn, en un tennad, en ur sachad, en un troc'h, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep arsav, diouzh ur sach, hep remzi ; er hatte alle Kerzen auf einmal ausgeblasen, lazhet en doa flammennoù an holl c'houlaouennou en ur c'hwezhadenn ; [dre skeud.] auf einen Zug austrinken, evañ en ul lonkadenn (en un taol-lonk, en ul lonkad), ober toull flokon, ober toull foulin, ober toull founih, sec'hiñ ar pod war an taol

kentañ ; aufs Höchste, ken-ha-ken, ken ma'z eo, dreistpenn, dreistkemm, dreist pep tra, mui-pegen-mui, betek ar par pellañ ; aufs Angenehmste, en un doare eus ar plijusañ, en un doare plijus-meurbet.

4. a verk un heuliadenn (ak.) : *Brief auf Brief*, lizhiri (lizheroù) lerc'h-ouzh-lerc'h ; *Schlag auf Schlag*, taol-ha-taol, taol-war-daoł ; *Wein auf Bier*, gwin goude (war-lerc'h) bier ; *auf deine Bitte*, war (diouzh, diwar, hervez) da c'houlenn ; *auf Befehl*, dre (diouzh) urzh u.b., dre gemenn u.b., diouzh kemenn u.b. ; *auf deinen Rat*, diwar da ali, war da ali, war (dre) da atiz, war da c'her, dre da guzul, diwar da erbedoù ; *auf solche Worte hin ...*, goude un hevelep komzoù ; *auf einen Wink*, diwar ur sin, war ur sin ; *auf jemandes Empfehlung hin*, a) dre erbed u.b., en erbed u.b., dre hanterouriezh (hantererez) u.b., gant moainen u.b., dre voaien u.b., dre zorn u.b., dre c'hrad u.b. ; b) diwar ali u.b., war ali u.b., war (dre) atiz u.b., war ger u.b., dre guzul u.b., diwar erbedoù u.b., aliet gant u.b. ; *auf Ihre Gefahr (hin)*, en ho riskl, pirlih ha fortun (Gregor) ; *auf solches Benehmen, auf solches Betragen*, o vezañ peseurt doare a zo gantañ ; *Hoffnung auf etwas*, spi da gaout udb ; *auf etwas antworten*, respont d'udb ; *auf den Fall dass*, e ken kaz ma ... ; *stolz auf*, lorc'h ennañ gant, c'hwezet gant (udb) ; *eifersüchtig auf*, gwarizius ouzh, oazus ouzh (Gregor) ; *böse auf*, droug ennañ a-enep (u.b.).

5. troioù-lavar : *auf ein Wort !* un draig am eus da lavaret deoc'h ! ; *auf Ihr Wohl !* yec'hed ! yec'hed deoc'h ! yec'hed mat deoc'h ! yec'edoù ! yec'hed d'an holl ! d'ho yec'hed ! d'ho krasoù mat ! da skrin ho kalon ! d'ho tied ! ; *auf Leben und Tod !* a) ez vev pe ez varv, leal atav ! b) hep damant d'ar vuhez ! neuñviñ pe veuзиñ, unan a zaou ! ; *auf Wiedersehen !* d'ar c'hentañ gweled ! d'ar wech all ! ken ar wech all ! ken a vi gwelet ! kenavo ! kenavezo ! ken evit an deizioù ! kenavo forzh peur ! ken ar c'hentañ ! ken ar c'hentañ gweled ! kenavo ar c'hentañ ! kenavo ar wech all ! kenavo ar c'hentañ gweled ! kenavo an distro ! kenavo ar c'hentañ tro ! kenavo evit an deizioù ! joa deoc'h ! P. keno ! ken a vezò ar c'hentañ gweled ! (Gregor) ; *auf Morgen !* ken warc'hoazh ! ; *auf ihn !* bec'h dezhañ ! dao dezhañ ! ; *auf jemanden warten*, gortoz u.b., gedal u.b. ; *das Wort Stadt endet auf dt*, echuiñ a ra ar ger "Stadt" gant "dt" ; *auf jemanden vertrauen*, lakaat e fiziañs en u.b., lakaat e spi en u.b., lakaat e esperäns en u.b., ober font war u.b., esperout en u.b. / lakaat e esper en u.b. (Gregor) ; *hoffen auf* (ak.), kaout spi e ... [+ verb displegeit], kaout spi da ... [+ anv-verb], gortoz (u.b./udb) gant spi bras ; *wir hoffen auf seinen Besuch*, spi hon eus e teuio d'hor gwelet, goanag hon eus e teuio d'hor gwelet, esper hon eus e teuio d'hor gwelet, emaomp o c'hortoz (o c'chedal) anezhañ da zont, e-sell anezhañ emaomp, war c'hortoz e welet emaomp, en gortoz emaomp e teuio, en gortoz emaomp anezhañ ; *sich auf etwas* (ak.) *verlassen*, fiziout en (war) udb, kaout fiziañs en udb, lakaat (magañ) fiziañs en udb ; a) *auf etwas* (ak.) *pochen*, arc'hiñ udb, mennout ma vefe graet udb, arvennout udb, diarc'hañ udb, na ziskregiñ diouzh udb, delc'her mort (start, yud, gwevn) d'udb, na zistreiñ war udb, pegañ ouzh ur goulenn, pegañ ouzh e c'houlenn ma vije graet udb, goulenn start udb, lakaat imor d'ober udb, kaout youl ma vefe graet udb, pegañ ouzh e vennozh, chom mort war e soñj, na leuskel diwar e vennozh ; *auf die Zahlung pochen*, poursuin war un dleour da baeañ e zle, goulenn groñs ma vefe paeet an dle ; b) lakaat rok udb da dalvezout, ober meneg eus udb gant rogoni, ober dave d'udb gant rogetez, menegiñ rok udb, fougeal gant udb, debriñ mel gant udb, bezañ lorc'h en an-unan gant udb, bezañ c'hwezet d'an-unan gant udb, ober stad vrás eus udb ; *auf etwas* (dat.) *bestehen*,

delc'her mort (start, yud, gwevn) d'udb, na ziskregiñ diouzh udb, na zistreiñ war udb, pegañ ouzh ur goulenn, pegañ ouzh e c'houlenn ma vije graet udb, lakaat imor d'ober udb, kilverziñ, penverziñ, kaout youl ma vefe graet udb, pegañ ouzh e vennozh, chom mort war e soñj, na leuskel diwar e vennozh ; es darauf ankommen lassen, lezel ar voul da dreñ diouzh he diviz, kemer ar bed evel ma teu, kemer an traoù evel ma teuont, kemer an traoù evel m'emaint, fiziout er chañs, chom da welet penaos e troio an traoù ; es darauf absehen, etwas zu tun, bezañ e zezev ober udb, ober e zezev (bezañ mennet) d'ober udb, ober dezev da seveniñ udb ; Wert auf etwas (ak.) legen, ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb, ober kaz eus udb, bezañ pouezus bras udb d'an-unan ; sich auf etwas (ak.) verstehen, bezañ arroutet (ur mailh, barrek) war udb, bezañ stummet diouzh udb, bezañ gourdon d'ober udb, bezañ doazh d'ober udb, bezañ kalet war udb ; das liegt auf der Hand, anat eo da welet, splann eo ; dem kommt es auf tausend Franken nicht an, mil lur suis a zo belbiajou (mibiliajou) evitañ, ne ra forzhu eus ur mil lur suis bennak, mil lur suis ? kement-se ne laz (ne vern) ket dezhañ, mil lur suis n'int nemet sıkludoù evitañ, n'eo ket war-bouez mil lur suis ; in der atomaren Zusammensetzung des Wassermoleküls kommt auf zwei Wasserstoffatome ein Sauerstoffatom, kenstroll div atomenn hidrogen gant un atomenn oksigen a ya d'ober ur volekulenn dour, en ur volekulenn dour ez eus div atomenn hidrogen ouzh un atomenn oksigen, ur volekulenn dour a zo enni div atomenn hidrogen hag un atomenn oksigen ; auf einen Freien kamen zwei Sklaven, ouzh un den libr e oa daou sklav ; es hat etwas auf sich, un dra a bouez eo, pouez a zo gant kement-se ; er hat etwas auf sich, danvez a zo ennañ ; es soll eine Million auf sich haben, anv a vefe a-hervez eus ur milion, ger a zo eus ur milion ; es hätte nichts auf sich, dass ..., ne dennfe ket da vraz ma ..., ne vefe ket ur gwall afer ma ..., ne vefe ket kalz tra ma ..., ne vefe ket kalz a dra ma ...

II. Adverb

auf und ab gehen, mont ha dont, pazeal, foetañ ar paveziou / ober kozh botoù (Gregor), monedonea ; das Auf und Ab, ar monedone g., ar monedonea g., ar pignat hag an diskenn, an diskennou hag ar saviou, al lusk sav-disav g., al lusk sav-diskenn, al loc'h hag ar morloc'h, [dre skeud.] ar gwelladenou hag ar falladenou ; auf und davon fliegen, nijal kuit ; [dre skeud.] sich auf und davon machen, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, en em ziskrapañ, flipañ, diflipañ, rankout he c'ribat, kribat anezhi, kribat er-maez, skarzhañ er-maez, skubañ er-maez, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn, mont kuit hep ober brud, fardañ kuit, diboufañ, ober gaol ; [dre heñvel.] mein Vater war noch auf, ne oa ket aet va zad da gousket c'hoazh, war vale edo va zad c'hoazh, war ar bale edo va zad c'hoazh ; er ist früh auf, hennezh a ziblouz abred, sevel a ra mintin mat, disouchañ a ra beure mat (Gregor), war vale (war ar bale) e vez abred a-walc'h ; auf geht's ! yao ! emaomp lañset ! - yao en hent ! - yao gant an hent ! - yao el lev ! - yao kuit ! - deomp en hent ! - dao dezhi ! - dav dezhi ! - dalc'hit tomm ! ; auf zum Fest ! rip d'ar fest ! ; auf in den Kampf ! a) argad ! war-raok ! d'an arsailh ! bec'h dezhi ! rousin dezhi ! dao d'ar pigos ! dao d'an draillh ! dao dezho ! forzh warno ! ; b) [dre fent] war-raok ! deomp dezhi ! dalc'hit tomm ! bec'h dezhi ! rousin dezhi ! auf sein, a) bezañ war ar bale, bezañ war vale, bezañ dihun ; nicht auf können, na vezañ evit sevel eus e wele, na vezañ evit sevel a-zwarz al leur ; meine Mutter ist wohl auf,

serzh (yac'h-pesk) eo va mamm ; **b)** das Brot ist auf, erru pare eo ar bara, n'eus ket mui a vara, ar bara a zo aet da netra, ar bara a zo aet war netra, ar bara a zo aet da vann, echu eo ar bara. ; **c)** bezañ digor bezañ dibrenn, bezañ diskloz ; um acht ist die Schule auf, da eizh eur e tigor ar skol ; [dre astenn] die Tür stand weit auf, digor-frank (digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer) e oa an nor, digor e oa an nor war hec'h hed.

III. von .... auf

von Jugend auf, abaoe ma oa ur paotr yaouank anezhañ, abaoe e yaouankiz, a-yaouank ; von klein auf, von früh auf, abaoe an oad kentañ, a-yaouank, a-yaouank-flamm, a-vihan, a-vihanik, abaoe ma oa un den anezhañ, abaoe ma oa bihanik, abaoe e oad tener ; von unten auf, eus penn an traoñ betek an nec'h, eus an traoñ betek al laez, adalek ar goueled betek allein.

IV. Stagell isurzhiañ : auf dass, evit, evit ma ; [Bibl] du sollst Vater und Mutter ehren, auf dass es dir wohl ergehe und du lange lebest auf Erden, da dad, da vamm a enori ha da vuhez a astenni - da dad, da vamm a enori evit pell amzer ma vevi - tad ha mamm a enori ma roy Doue hirhoal dit.

V. Rakverb rannadus a verk :

1. al lakaat war udb : auflegen, lakaat (war udb).
2. an durc'hadur etrezek an nec'h : aufgehen, sevel ; aufsteigen, pignat ; aufliegen, nijal kuit ; auf ! aufstehen ! sav ! savit ! war-sav ! sevel !
3. an digoradur, an deroù : aufmachen, digeriñ ; aufblühen, [bleunioù] digeriñ, en em zispakañ, dispakañ ; aufwachen, dihuniñ, divisorilañ, divisorzañ, divorediñ, digousket.
4. peursevenidigezh an ober : aufbrauchen, diviañ, uzañ ; aufhören, ehanañ, paouez, chom a-sav ; aufräumen, renkañ, klenkañ, distlabezañ, kempenn, ober un tamm renk ; aufessen, skubañ, lonkañ e asiedad, lipat misr e asiedad.

Auf n. : das Auf und Ab, das Auf und Nieder, ar monedone g., ar monedonea g., ar pignat hag an diskenn, an diskennou hag ar saviou, al lusk sav-disav g., al lusk sav-diskenn, al loc'h pebeilat g., al loc'h hag ar morloch', [dre skeud.] ar gwelladennou hag ar falladennou.

aufarbeiten V.k.e. (hat aufgearbeitet) : 1. adkempenn, lakaat en e reizh, lakaat a-ratre, freskañ ; ein Kleid aufarbeiten, adkempenn ur pezh dilhad ; ein Gemälde aufarbeiten, freskaat un daolenn ; 2. kas da benn, lakaat klok, pengenniñ ; einen Stoß Akten aufarbeiten, kas da benn ur bern teuliadoù, studiañ ur bern teuliadoù ; 3. studiañ, dielfennañ.

aufatmen V.gw. (hataufgeatmet) : 1. tennañ e alan, sachañ e alan ; 2. [dre skeud.] bezañ disammet e galon, bezañ disammet e spered, bezañ frankaet war an-unan, bezañ divec'hiet e galon, bezañ divec'hiet e spered, mont ur bec'h bras diwar an-unan, mont ur bec'h bras diwar e gein, kavout gras o santout ar bec'h o vont diwar e galon.

aufbacken V.k.e. (bäckt auf // buk auf / backte auf // hat aufgebacken) : lakaat er forn e-pad berr amzer.

aufbahren V.k.e. (hat aufgebahrt) : sebeliañ, archediñ, marskaoniañ, lakaat war ar varskañv.

Aufbahrung b. (-,en) : lakidigezh war ar varskañv b., marskaoniañ g., archediñ g.

Aufbahrungshalle b. (-,n) / **Aufbahrungsräume** g. (-s-räume) : kañvlec'h g., chapel-biledou b., chapel wenn b., chapel gañv b., chapel b. ; einen Aufbahrungsräume einrichten, sevel ur chapel wenn b.

Aufbau g. (-[e]s,-bauten) : 1. savidigezh b., saverezh g., savadur g., savadurezh b., adeiladur g., montadur g., konstruidigezh b. ; modularer Aufbau, adeiladiñ mollek g., saverezh molladel g., saverezh a-volladoù g. ; Aufbau einer

zerstörten Kirche, adsavadur un iliz dismantret g. ; im Aufbau begriffen sein, bezañ boulc'het mat al labourioù evit sevel udb, bezañ kroget mat al labourioù evit sevel udb, bezañ war ober ; Aufbau einer Maschine, montadur un ardivink, montaj ur mekanik ; Wiederaufbau, adsavadur g., adsavidigezh b. ; 2. [dre skeud.] framm g. frammadur g., frammadur g., enframmadur g., struktur b. [liester strukturioù], kenframm g., kenframmadur g., neuziadur g., urzhiadur g., aozadur g., urzhaz g., reizhadur g., reizhadurezh b. ; Aufbau des Staates, urzhiadur ar Stad g., aozadur ar Stad g. ; Aufbau des Schulwesens, urzhiadur (aozadur) an deskadurezh-Stad g. ; Aufbau der Persönlichkeit, luniatadur ar bersonelezh g. ; 3. [yezh., preder.] struktur b. [liester strukturioù] ; die Beschreibung des strukturellen Aufbaus der menschlichen Sprache, deskrivadur strukturelour ar yezh g. ; 4. [dre astenn.] steuñv g., steuñvenn b., framm g. ; Aufbau einer Dichtung, kenaozidigezh ur varzhoneg b., kenaozerezh ur varzhoneg g. ; Aufbau eines Romans, framm ur romant g. ; 5. [skinwel] Aufbau eines Fernsehbildes, kevanaozadur ur skeudenn skinwel b. ; 6. [merdead.] Aufbauten eines Schiffes, dreistframmoù ur vag ls., savadurioù diwar-c'horre (a-ziwarc'horre, a-uc'h pont) ur vag ls., kestell ls., kastilli ls., kastelloù ls., kastellad g. ; Schiffsrumpf ohne Aufbauten, krogenn sec'b b., klorenn sec'b b. ; 7. [kar-tan] karroñsadur g., kludell b. ; 8. [molekulenn] kenstalad g. ; 9. Aufbau der Materie, luniad an danvez g.

Aufbauarbeit b. (-,en) : 1. savidigezh b., savadur g., montadur g., adeiladur g. ; 2. aozadur g., frammadur g.

aufbauchen V.em. : sich aufbauchen (hat sich (ak.) aufgebaut) : koeñviñ, foëñvañ, koeñvadenniñ, c'hwezañ, gloevenniñ, labourat.

aufbauen V.k.e. (hat aufgebaut) : 1. sevel, savelañ, frammañ, frammata, kenframmañ, kenurzhiañ, adeiladiñ, batisañ, edifiañ, konstru, konstruiñ, savaduriñ, reizhaduriñ, steuñviñ, diazezañ, krouiñ, lakaat e plas ; wieder aufbauen, neu aufbauen, adsevel, adreizhañ, adurzhiañ, adenkañ, adframmañ ; ein Zelt aufbauen, displegañ (sevel, stignañ, staliañ) un deltenn, teltañ, tinellañ ; die Marktbuden wurden aneinander aufgebaut, savet e voe an tinelloù harp-en-harp ; ein Haus wieder aufbauen, adsevel un ti, sevel un ti e boull, pënseliat un ti ; sie bauten die Mauern des Hauses wieder auf, sevel a rejont eus o foul mogerioù an ti ; ein Land wieder aufbauen, adlakaat plom ur vro, adlakaat ur vro en he flom ; ein Netzwerk aufbauen, ein Beziehungsnetz aufbauen, sevel ur rouedad, aozañ ur rouedad ; ein Gerüst aufbauen, sevel ur chafod ; das Rippenwerk eines Schiffes aufbauen, lakaat ur vag war he c'hood-kamm ; moralisch aufbauen, divezekaat ; das sozialistische System aufbauen, adeiladiñ ar renad sokialour, savelañ ar renad sokialour, diazezañ ar renad sokialour ; eine Armee straff aufbauen, frammañ mat un arme, kenurzhiañ strizh un arme ; eine Koalition von Parteien aufbauen, kenurzhiañ strolladoù en un talbenn politikel ; eine Geschichte aufbauen, steuñviñ un danevell, frammañ un danevell ; seine Meinung auf etwas (dat.) aufbauen, diazezañ e vennozh war udb, kemer sol war udb, ober font war udb, fontañ e vennozh war udb, soliañ e vennozh war udb, pantilhoniñ e vennozh gant udb, en em fontañ war udb ; straff aufgebaut, gut aufgebaut, frammet mat, kenurzhiet mat, kenurzhiet strizh, urzhiet strizh, urzhiadur start ; schlecht aufgebaut, frammet laosk, frammet fall ; ähnlich aufgebaut, savet war ar memes stumm ; [c'hoariva] die Ausstattung aufbauen, Kulissen aufbauen, plantañ al loadur ; 2. [mezeg.] das Gewebe wieder aufbauen, dazluniañ ar gwriad.

Aufbaukurs g. (-es,-e) : kentelioù emvarrekaat ls.
aufbaumen V.gw. (hat aufgebaumt / ist aufgebaumt) : 1. [laboused] kludañ, barrañ, brankañ ; das Auerhuhn baumt auf, mont a ra ar skilgog en un taol-nij da gludañ en ur wezenn ; 2. [loened all] pignat a-lammoù en ur wezenn, pignat a-lemmen en ur wezenn.

aufbüäumen V.em. : **sich aufbüäumen** (hat sich (ak.) aufgebäumt) : 1. gwintañ, disgwinkal, kabliñ, darlammat ; das Pferd bäumt sich auf, sevel a ra ar marc'h war e bavioù a-dreñv, gwintañ a ra ar marc'h, kabliñ a ra ar marc'h, darlammat a ra ar marc'h ; 2. **sich aufbüäumende hohe Dünungswelle**, houladenn b. ; 2. rebarbiñ, rebardinañ, en em rebardinañ, rebekat, en em reudiñ ; **sich gegen jemanden aufbüäumen**, en em sevel ouzh u.b., en em zispac'hañ ouzh u.b., rebarbiñ ouzh u.b.

Aufbüäumen n. (-s) : gwintadenn b., gwinterezh g.

Aufbauorganisation b. (-,-en) : framm g., frammadur g. ; **Aufbauorganisation eines Unternehmens**, framm un embregerezh g.

Aufbauplan g. (-s,-pläne) : 1. steuñv greantelaat g., steuñv diorren g. ; 2. [tisav.] tres g.

Aufbaupräparat n. (-s,-e) : louzoù adnerzhañ g., louzoù da reiñ nerzh en-dro g., louzoù kreñvaus (nerzhекaus, nerzhus) g., louzoù-kreñvaat g.

Aufbauprinzip n. (-s,-ien) : berrdres kenframmañ g.

aufbauschen V.k.e. (hat auggebauscht) : 1. chwezañ, foëñvañ, stambouchañ ; der Wind bauscht die Segel auf, an avel a chwez ar gouelioù, an avel a ronta ar gouelioù, rontaat a ra ar gouelioù gant an avel, c'hwezet e vez gouelioù ar vag gant an avel, dont a ra reut ar gouelioù gant an avel, emañ an avel o koeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o foëñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o c'hwezañ gouelioù ar vag, kregiñ a ra an avel er gouelioù ; 2. [dre skeud.] amplaat, c'hwezañ, kreskiñ ; etwas aufbauschen, ober trouz bras en-dro d'un afer bennak, lakaat war ar barr, mont amplik gant ubd (d'ubd), c'hwezañ ubd, stambouchañ ar wironez a-zivout ubd, c'hwezañ ar wironez a-zivout ubd, lavaret amploc'h eget justoch' a-zivout ubd, poufal gevier, lakaat da grazañ, broudañ ubd / kreskiñ ubd (Gregor) ; etwas mächtig aufbauschen, ober gwelien gant ubd, ober ur bern charre en-dro d'ubd, ober ur bern charre gant ubd ; 3. seine Haare aufbauschen, poufal e vlev ; aufgebausches Haar, blev poufet str., blev troñset str., blev c'hwezet str., kog g. [liester kig].

V.em. : **sich aufbauschen** (hat sich (ak.) aufgebauscht) : 1. c'hwezañ, gloevenniñ, koeñviñ, foëñviñ, sach'hellañ, flotañ, boufañ ; die Segel bauschen sich im Wind auf, c'hwezet e vez gouelioù ar vag gant an avel, emañ an avel o koeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o foëñviñ gouelioù ar vag, dont a ra reut ar gouelioù gant an avel, emañ an avel o c'hwezañ gouelioù ar vag, kregiñ a ra an avel er gouelioù ; 2. sac'higellat ; das Wams bauscht sich auf, sac'higellet eo ar porpant.

Aufbauschule b. (-,-n) : skol deskadurezh eil-derez herrek b., skol stummadur eil-derez d'an daoulamm b.

Aufbauseminar n. (-s,-e) : staj emvarrekaat g., stag barrekaat g.

Aufbaustudium n. (-s,-studien) : stummadur skol-veur kenglokaat g.

aufbegehren V.gw. (begehrte auf / hat aufbegehrt) : ober genoù, rebarbiñ, rebardinañ, en em rebardinañ, rebekat, ourzal, ginañ, nagenniñ, en em reudiñ, frinkal, ober an nagenn, kaout e nagenn.

Aufbegehren n. (-s) : enebadenn b., enebadeg b., enebadur g., rebarb g., klemm g., klemmadenn b., eneplavar g.,

arbennadenn b., gourzhbonn g., gouzhbonnadur g., sav mouezh g., nagenn b.

aufbehalten V.k.e. (behält auf / behielt auf / hat aufbehalten) : 1. den Hut aufbehalten, mirout e dog, derc'hel e dog, derc'hel e dog war e benn ; die Brille aufbehalten, derc'hel e lunedoù war e fri ; 2. derc'hel digor ; die Tür aufbehalten, derc'hel digor an nor ; 3. [dispredet] mirout, lakaat a-gostez, klenkañ, dastum, gorren.

aufbekommen V.k.e. (bekam auf / hat aufbekommen) : 1. dont a-benn da zigeriñ ; 2. [deverioù skol] kaout da ober.

aufbereiten V.k.e. (bereitete auf / hat aufbereitet) : [tekn.] aozañ, danzen [pennrann danze-], rakstummañ, stuziañ ; Erze aufbereiten, danzen kailh, danzen kailhennoù, treuzfurmuiñ kailh, treuzfurmuiñ kailhennoù ; Eisenerz aufbereiten, danzen kailh houarn ; aufbereitet Kohle, glaou danzeet str., glaou aozet str. ; wieder aufbereiten, addanzen, adaozañ ; Wasser aufbereiten, puraat dour.

Aufbereiter g. (-s,-) : [dour] puraer g. [liester puraerioù].

Aufbereitung b. (-,-en) : 1. aoz b., aozadur g., aozerezh g., aozidigezh b., adaozidigezh b., danzeadur g., danzen g., addanzeadur, addanzen g., orientadur g., orienterezh g., ragaoz b., puradur g., puraat g., fichañ g., ficherezh g. ; thermische Aufbereitung, danzeadur gwrezel g. ; 2. [kleweled] adaozañ g., adaozadur g.

Aufbereitungsanlage b. (-,-n) : kreizenn adaozañ b., kreizenn addanzen b.

aufbersten V.gw. (birst auf / barst auf / ist aufgeborsten) : tarzhañ, dedarzhañ.

aufbessern V.k.e. (hat aufgebessert) : 1. gwellaat, difallañ, mataat ; sein Image aufbessern, adsevel (difallañ) e vrud, adreiñ lufr d'e anv, reiñ muioc'h a lufr (a sked) d'e anv-kaer. ; 2. [dre skeud.] kreskiñ, muiaat, talvoudekaat, talvoudusaat.

V.em. : **sich aufbessern** (hat sich (ak.) aufgebessert) : gwellaat, mataat.

Aufbesserung b. (-,-en) : 1. gwellidigezh b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellaeñ b., gwelladeg b., matadenn b., mataenn b. ; 2. [dre skeud.] muiadur g., kreskadurezh, kreskadur g., kresk g., kreskadeg b., kreskidigezh b. ; Aufbesserung der Gehälter und Löhne, kreskadurezh ar goprou b., kresk war ar goprou g., kreskadeg war ar goprou b.

aufbewahren V.k.e. (bewahrte auf / hat aufbewahrt) : mirout, lakaat a-gostez, klenkañ, dastum, gorren ; einen Gegenstand aufbewahren, mirout ubd, bezañ fiziet ubd d'e evezh ; etwas kühl aufbewahren, delc'her (dastum, gorren) ubd er c'hlouar, delc'her (dastum, gorren) ubd en distan, mirout ubd en distan ; trocken aufbewahren, mirout en ul lec'h sec'h, dastum en ul lec'h sec'h, gorren en ul lec'h sec'h ; gut aufbewahrt, klenk, kuzhet kloz, alc'hwezet kloz ; etwas unter Schloss und Riegel aufbewahren, etwas hinter Verschluss aufbewahren, etwas unter Verschluss aufbewahren, delc'her ubd dindan brenn, delc'her ubd dindan alc'hwez ; ich habe nichts, worin ich es sicher aufbewahren könnte, ne'm eus netra evit lakaat an drase en diogel (e surentez, er goudor, e savete) ; bewahre das Buch auf ! chom al levr ganit ! mir al levr ! mir al levr ez kerz ! dalc'h al levr ganit ! dalc'h al levr ez kerz ! kendalc'h al levr evidout !

Aufbewahrer g. (-s,-) : mirer g.

Aufbewahrung b. (-,-en) : 1. kendalc'h g., kendalc'hidigezh g., mir g., mirerezh g., miridigezh b., dastumadur g. ; das Silberstück wurde zur Aufbewahrung in ein Tuch eingewickelt, miret e voe ar pezh arc'hant gronnet en ul lien ; etwas zur Aufbewahrung geben, reiñ ubd da virout ; 2. [hent-houarn]

Gepäckaufbewahrung, a) [ober] mirerezh pakadoù g. ; b) [lec'h] pakva g., gouarndi g., fizlec'h g., mirlec'h g., mirva g., mirerezh pakadoù b. ; einen Koffer von der Gepäckaufbewahrung abholen, lemel ur valizenn eus ar pakva, kerc'hat ur valizenn eus ar pakva.

Aufbewahrungsfrist b. (-,-en) : termen mirout g.

Aufbewahrungsgebühr b. (-,-en) : mizoù mirerezh ls.

Aufbewahrungskammer b. (-,-n) : mirva g., mirlec'h g., mirerezh b., dastumlec'h g., sanailh b.

Aufbewahrungskosten ls. : mizoù mirerezh ls.

Aufbewahrungsort g. (-es,-e) : mirva g., mirlec'h g., mirerezh b., dastumlec'h g., sanailh b.

Aufbewahrungsraum g. (-s,-räume) : 1. [dilhad] gwiskva g. ; 2. [boued] kambr-voued b., sanailh b. ; 3. mirva g., mirlec'h g., mirerezh b., dastumlec'h g., sanailh b.

Aufbewahrungsschein g. (-s,-e) : skrid-degemer g.

aufbieten V.k.e. (bot auf / hat aufgeboten) : 1. pediñ, embann ; zur Eheschließung aufbieten, kas (skrivañ) an embannoù-dimeziñ, ober embannoù ; 2. [lu] engervel, sevel ; Truppen aufbieten, sevel bagadoù soudarded ; 3. seine ganze Kraft aufbieten, displegañ e holl nerzh, mont dezhi a-holl-nerzh e gorf, ober ur forsadenn, forsiñ ; [dre skeud.] all(e) seine Kraft aufbieten, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e challooud, ober kement a zo en e holl challooud, mont dezhi gwashañ ma c'haller, mont dezhi par ma c'haller, mont dezhi pellañ ma c'haller, dastum e holl nerzh, plantañ e holl nerzh d'ober ubd, lakaat e holl nerzh d'ober ubd ; alles aufbieten, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e challooud, ober kement a zo en e holl challooud, ober bec'h bras, ober kement ha ma c'haller, ober gwellañ ma c'haller, ober gwellañ ma c'haller, ober pezh ma c'haller, ober e challooud, lakaat e holl spi, ober e seizh posupl (e wir wellañ, e seizh gwellañ), ober diouzh e wellañ-holl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, bale war ar mor, ober diouzh e wellañ, ober evit ar gwellañ (Gregor), en em aketiñ e pep doare, lakaat an diaoul e pevar, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller ; seine ganze Beredsamkeit aufbieten, diskouez e holl helavarded.

Aufbietung b. (-,-en) : 1. galv g., engalvadenn b., galvadeg b. ; [istor] Aufbietung des ganzen Volkes, galvadeg veur b. ; 2. [dre skeud.] unter Aufbietung aller Kräfte, a-nerzh, a-holl-nerzh, hardizh.

aufbinden V.k.e. (banf auf / hat aufgebunden) : 1. dilasañ, dilas, disifelennañ, dizeren ; das Schuhband aufbinden, dilasañ e votez, dilas ur votez, dibrennañ al las ; 2. [dre astenn.] troñsañ, dastum ; das Haar aufbinden, dastum e vlev, pakañ e vlev ; 3. reiñ da grediñ ; jemandem etwas aufbinden, lakaat u.b. da zegemer ubd da wir, lezel ubd da grediñ d'u.b., reiñ ubd da grediñ d'u.b., lavaret ubd d'u.b. gant falsentez ; jemandem eins aufbinden, jemandem einen aufbinden, jemandem einen Bären aufbinden, reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù) da blomañ d'u.b., lakaat da grazañ, reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, poulc'had, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., lakaat u.b. da lonkañ silioù (lostoù leue), tennañ sikelzonoù d'u.b., chwennat u.b., bratellat (stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ) u.b., bountañ ar c'henn d'u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujuòù e-lec'h bleñchoù d'an hini 'zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., sorc'henniñ u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., gwiskañ bonedoù d'u.b., gwerzhañ brav poultr d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., pentañ lern d'u.b., finesiñ ouzh u.b., paskañ lus d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da

lonkañ d'u.b., tennañ karotez d'u.b., tennañ ur gaer a garotezenn d'u.b. ; sich etwas aufbinden lassen, plomañ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù), lonkañ kelien, lonkañ poulc'had, lonkañ poulc'hennoù, lonkañ lostoù leue ; sich keine Lügen aufbinden lassen, na vezañ dall e saout (pemoc'h e leue, den da blomañ kelien), gouzout pet favenn a ya d'ober nav, na vezañ den da lonkañ kañvaled (kelien, silioù, lostoù leue, poulc'hennoù, prun), na vezañ hegredik, bezañ diaes da douellañ, na vezañ tanav e lér, na vezañ den da lonkañ (da evañ, da blomañ, da dreizhañ) kement gaou a laverer.

aufblähen V.k.e. (hat aufgebläht) : 1. c'hwezañ, foëñvañ, stambouc'hañ, koeñviñ ; der Wind bläht die Segel auf, an avel a c'hwetz ar gouolioù, an avel a ronta ar gouolioù, rontaat a ra ar gouolioù gant an avel, c'hwetzet e vez gouolioù ar vag gant an avel, dont a ra reut ar gouolioù gant an avel, emañ an avel o koeñviñ gouolioù ar vag, emañ an avel o foëñviñ gouolioù ar vag, emañ an avel o c'hwezañ gouolioù ar vag, kregiñ a ra an avel er gouolioù ; sein Bauch bläht sich auf, deuet eo e gof da c'hwezañ, stambouc'hañ a ra e gof, reutaat a ra e gof ; die Kuh ist aufgebläht, stambouc'het eo ar vuoc'h, houbet eo ar vuoc'h, bourdet eo ar vuoc'h, koeñvet eo ar vuoc'h, foëñvet eo ar vuoc'h ; 2. [dre skeud.] so aufgebläht er auch sei, n'eus forzh pegen c'hwezigell dezhañ da vezañ ; er ist aufgebläht, c'hwetzet eo dezhañ, lorc'hou a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, mont a ra gant ar fru, kement a lorc'h a zo ennañ evel pa vije pevare person an Dreinded, lorc'h a zo ennañ kement ha pa vije pevare person an Dreinded, c'hwetzet eo evel un touseg, c'hwetzet eo gant ar vrasoni, c'hwetzet eo gant al lorc'h, n'eus nemet fouge anezhañ, kollet eo gant gloar, ur fougeer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foëñvet a ourgouilh, foëñvet eo gant an ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, en em lakaat a ra treç'h d'an holl, hennezh a zo un torkad lorc'h ennañ, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, c'hwetzet eo gant an avel / leun eo e benn a c'hlriusted / karget eo a vended / leun a avel hag a voged eo / pennbouef eo gant an ourgouilh / ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor), leun a fouge hag a lorc'h eo, hennezh a zo lorc'hou ennañ, hennezh en deus lorc'h en e doull, hennezh en deus lorc'h en e foñs, teil a zo gantañ, fier-droch eo, fier-lor eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwetz a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, hennezh zo c'hwetzet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o rodal e revr, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, hennezh a zo brasoni tout, leun a lorc'h eo, en em gavout a ra, douget eo dezhañ e-unan, plantañ a ra c'hwetz ennañ e-unan, fouge a zo ennañ evel un targazh er ribod, rok (otus, glorius, tonius, bras) eo an tamm anezhañ, bras eo an tamm gantañ, emañ e leue o treiñ ennañ, un tamm tro a zo ennañ.

V.em. : **sich aufblähen** (hat sich (ak.) aufgebläht) : 1. koeñviñ, foëñvañ, stambouc'hañ, gloevanniñ, sac'hellañ ; 2. P. [dre skeud.] er bläst sich auf wie ein Frosch, emañ o poufal gevier, c'hwetzet eo dezhañ, en em c'hwezañ a ra, c'hwetzet eo evel un touseg, c'hwetzet eo gant ar vrasoni, c'hwetzet eo gant al lorc'h, mont a ra gant ar prun, mont a ra gant ar fru, kement a lorc'h a zo ennañ evel pa vije pevare person an Dreinded, lorc'h a zo

ennañ kement ha pa vije pevare person an Dreinded, n'eus nemet fouge anezhañ, kollet eo gant gloar, lorc'hoù a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, ur fougeer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foëñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, en em lakaat a ra trec'h d'an holl, hennezh en deus lorc'h en e foñs, hennezh en deus lorc'h en e doull, leun a fouge hag a lorc'h eo, hennezh a zo lorc'hoù ennañ, fier-droch eo, fier-lor eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, bras eo an tamm gantañ, c'hwezet eo gant an avel / pennboufet eo gant al lorc'h (Gregor), ober a ra kalz a deil gant nebeut a chouzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ober a ra teil, teil a zo gantañ, pennboufet eo gant an ourgouilh, foëñvet eo gant an ourgouilh, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o c'hwezañ en e drompilh, ober strakal e skourjez (e foët) a ra (Gregor), foëñviñ a ra gant an ourgouilh, c'hwezañ a ra gant an ourgouilh, c'hwezañ a ra gant al lorc'h.

Aufblähung b. (-,en) : 1. stambouc'h g. ; 2. koeñvadenn b., koeñv g., koeñvenn b., bronn b. ; 3. [mezeg.] stambouc'hadenn b., loufouù ls., avel dianaou g., aveloù ls., avel drenk g.

aufblasbar ag. : ... a c'heller c'hwezañ, ... c'hwez ; **aufblasbare Gummipuppe**, poupinell c'hwez b.

aufblasen V.k.e. (bläst auf / blies auf / hat aufgeblasen) : 1. c'hwezañ, foëñvañ, koeñviñ ; *seine Nasenlöcher aufblasen*, fronellañ, fronellat, froñsal ; *einen Luftballon aufblasen*, skeiñ un tamm c'hwez en ur c'hwezigell, plantañ un tamm c'hwez en ur c'hwezigell, c'hwezañ ur c'hwezigell, lakaat c'hwez en ur c'hwezigell ; *aufgeblasener Ball*, mell c'hwezet b. ; *wieder aufblasen*, adc'hwezañ ; *gut aufgeblasen*, bouroun ; *nicht aufgeblasener Ball*, mell dic'hwez b. ; 2. [dre skeud.] so *aufgeblasen er auch sei*, n'eus forzh pegen c'hwezigell dezhañ da vezañ ; *er ist vor Stolz aufgeblasen*, c'hwezet eo dezhañ, lorc'hoù a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, mont a ra gant ar fru, kement a lorc'h a zo ennañ kement ha pa vije pevare person an Dreinded, lorc'h a zo ennañ kement ha pa vije pevare person an Dreinded, c'hwezet eo evel un touseg, c'hwezet eo gant ar vrasoni, c'hwezet eo gant al lorc'h, n'eus nemet fouge anezhañ, kollet eo gant gloar, ur fougeer brein a zo anezhañ, leun a fouge hag a lorc'h eo, hennezh a zo lorc'hoù ennañ, fier-droch eo, fier-lor eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foëñvet a ourgouilh, foëñvet eo gant an ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, en em lakaat a ra trec'h d'an holl, hennezh en deus lorc'h en e foñs, hennezh en deus lorc'h en e doull, c'hwezet eo gant al lorc'h, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, bras eo an tamm gantañ, c'hwezet eo gant an avel / pennboufet eo gant al lorc'h (Gregor), teil a zo gantañ, ober a ra kalz a deil gant nebeut a chouzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, pennboufet eo gant an ourgouilh, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o c'hwezañ en e drompilh, ober strakal e skourjez (e foët) a ra (Gregor), foëñviñ a ra gant an ourgouilh, c'hwezañ a ra gant al lorc'h.

e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o c'hwezañ en e drompilh, ober strakal e skourjez (e foët) a ra (Gregor).

V.em. : **sich aufblasen** (bläst sich auf / blies sich auf / hat sich (ak.) aufgeblasen) : [dre skeud.] poufal gevier, pompadriñ, ober re vras gaoliad, en em ambridañ, dougen roufl, dougen randon, en em rollañ, bragal, brageiñ, rodal, klogoriñ, mont gant ar prun, mont gant ar fru, ober teil ; *er blässt sich auf wie ein Frosch*, emañ o poufal gevier, c'hwezet eo, lorc'hoù a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, mont a ra gant ar fru, kement a lorc'h a zo ennañ evel pa vije pevare person an Dreinded, lorc'h a zo ennañ kement ha pa vije pevare person an Dreinded, c'hwezet eo evel un touseg, c'hwezet eo gant ar vrasoni, n'eus nemet fouge anezhañ, kollet eo gant gloar, ur fougeer brein a zo anezhañ, leun a fouge hag a lorc'h eo, hennezh a zo lorc'hoù ennañ, fier-droch eo, fier-lor eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foëñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, en em lakaat a ra trec'h d'an holl, hennezh en deus lorc'h en e foñs, hennezh en deus lorc'h en e doull, c'hwezet eo gant al lorc'h, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, bras eo an tamm gantañ, c'hwezet eo gant an avel / pennboufet eo gant al lorc'h (Gregor), teil a zo gantañ, ober a ra kalz a deil gant nebeut a chouzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, pennboufet eo gant an ourgouilh, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o c'hwezañ en e drompilh, ober strakal e skourjez (e foët) a ra (Gregor), foëñviñ a ra gant an ourgouilh, c'hwezañ a ra gant al lorc'h.

Aufblascheinrichtung b. (-,en) : [tekñ.] enc'hwezer g. [liester enc'hwezeriou].

Aufblasen n. (-s) : c'hwezadur g., c'hwezadenn b., c'hwezañ g., enc'hwezadur g., enc'hwezadenn b., enc'hwezañ g.

Aufblasevorrichtung b. (-,en) : [tekñ.] enc'hwezer g. [liester enc'hwezeriou].

aufblättern V.k.e. (hat aufgeblättert) : follennata.

aufbleiben V.gw. (blieb auf / ist aufgeblieben) : 1. chom digor ; 2. chom war ar bale, chom war vale, novezchiañ, beilhañ, chom war zihun ; *er war die ganze Nacht aufgeblieben*, chomet e oa war ar bale a-hed an noz, chomet e oa war ar bale hed an noz, chomet e oa war ar bale dre hed an noz, chomet e oa war vale a-hed an noz.

Aufblende b. (-,n) : [film] diveuz g., digoradur en diveuz g.

aufblenden V.gw. (hat aufgeblendet) : [karr-tan] 1. lakaat e c'houleier war-grec'h ; 2. distagañ un wignadenn, gwignal.

V.k.e. (hat aufgeblendet) : 1. *die Scheinwerfer aufblenden*, lakaat e c'houleier war-grec'h ; 2. [film] digeriñ en diveuz.

Aufblendung b. (-,en) : [film] diveuz g., digoradur en diveuz g.

aufblicken V.gw. (hat aufgeblickt) : 1. sellet d'an nec'h, sellet er vann, gorren e zaoulagad ; *von der Zeitung aufblicken*, sevel e zaoulagad diwar e gazetenn ; 2. [dre skeud.] zu jemandem aufblicken, bezañ bamet gant u.b., bamañ ouzh u.b.

aufblinken V.gw. (hat aufgeblinkt) : 1. blinkata, gwic'hata ; 2. [karr-tan] distagañ un wignadenn, gwignal.

aufblitzen V.gw. (hat/ist aufgeblitzt) : 1. [gouleier] (hat) luc'hañ, luc'heidiñ, lugerniñ evel ar brogon ; 2. [dre skeud.] (ist) dont trumm, tarzhañ ; *dieser Gedanke blitzte bei mir auf*, tarzhañ a

reas ar mennozh-se em soñj, tarzhañ a reas ar mennozh-se em spered, treiñ a reas ar mennozh-se dre va fenn, dont a reas din a-greiz-holl ar mennozh-se em fenn (war va spered), tremen a reas ar soñj-se dre va spered.

Aufblitzen n. (-s) : luc'hed digroz str., brogon str., dared str., gwabrigol str., gwabriol str., taran g.

aufblühen V.gw. (ist aufgeblüht) : 1. mont e bleuñv, mont en e vleuñv, mont e fleur, dont e fleur, bleuniañ, bleunviñ, en em zispakañ, dispakañ, diflukañ, diglorañ, begañ, bokediñ, digeriñ, dinodiñ ; wieder aufblühen, advleuniañ ; die Blume blüht auf, digeriñ (diflukañ, en em zispakañ, diglorañ, dinodiñ, digeriñ) a ra ar vleunienn ; eine frisch aufgeblühte Rose, ur rozenn war an digor str. ; 2. [dre skeud.] ober berzh, spletusaat, bleuniañ, bleuñviñ ; wieder aufblühen, adsevel, dihuniñ, advleuniañ ; wieder aufblühend, oc'h adsevel, oc'h adc'henel, oc'h azbevañ ; schon bei der ersten Begegnung blühte in ihren Herzen eine tiefe gegenseitige Freundschaft auf, raktal m'en em weljont e tiwanas etrezo mignoniezh tost.

Aufblühen n. (-s) : digoradur g., bleuniadur g., bleuñvidigezh b., bleuñvadeg b., bleuñvadur g., difluk g. ; 2. [dre skeud.] bleuñvidigezh b., prespolite b. ; etwas zum Aufblühen bringen, reiñ digor d'ldb, reiñ tro d'ldb da vleuniañ.

aufbocken V.k.e. (hat aufgebockt) : blodañ, tintañ ; wieder aufbocken, erneut aufbocken, advlodrañ ; ein Auto aufbocken, blodañ ur c'harr-tan, sevel ur c'harr-tan gant ur c'hog-krik ; ein Fass aufbocken, tintañ ur varrikenn, skurziñ ur varrikenn.

aufbohren V.k.e. (hat aufgebohrt) : digeriñ gant un doulerez ; jemandem den Schädel aufbohren, trepanañ u.b.

aufbranden V.gw. (ist aufgebrandet) : 1. [mor] diruilhañ, diruilhal, tarzhañ, emdarzhata, dedarzhañ, freuzañ, fregañ, flastrañ, difarleañ ; die Wellen branden gegen die Felsen auf, toutret e vez ar c'herreg gant an tarzhioù mor, tarzhañ (freuzañ, fregañ, gourzarzhañ, flastrañ, krozañ, difarleañ) a ra ar mor war ar c'herreg, dedarzhañ a ra ar c'hoummoù dreist d'ar reier, ar gwagennou a freg en ur fuc'hañ ouzh ar c'herreg ; 2. [dre skeud] dirollañ, diruilhañ.

Anbranden n. (-s) : [mor] torr-mor g., krozadenn ar mor b., kroz ar mor g., taolioù-mor ls., taolioù ls.

aufbrauchen V.k.e. (hat aufgebraucht) : mont gant an-unan, diviañ, uzañ, debriñ, plaouiañ, lonkañ, beveziñ, kuzumiñ, dispign, fritañ ; sein Vermögen vorzeitig aufbrauchen, statt gewinnbringend anlegen, debriñ e ed diwar e c'har, debriñ e ed en glas, debriñ e eost diwar e c'har, dispign e arc'hant e-lec'h postañ anezho ; sein ganzes Geld wurde aufgebraucht, um Lieferanten und Arbeiter zu bezahlen, aet eo tout e archant etre paeañ e bourchaserien hag e vicherourien.

V.em. : **sich aufbrauchen** (hat sich (ak.) aufgebraucht) : bezañ o vont da get, bezañ erru pare, bezañ o vont da netra, bezañ o vont war netra, mont e skuih hag e ber, dishiliañ, dont da vezañ enk, dont da vezañ bruzun, dont da vezañ prim, mont dre uz, mont gant an uz, uzañ, mont da fall, mont da vann, mont da neuz, mont da hesk, mont d'an hesk.

aufbrausen V.gw. (ist aufgebraust) : 1. dont berv en an-unan/en dra-mañ-tra, kregiñ da virviñ ; das Meer braust auf, diaezañ a ra ar mor, rustoc'h e teu ar mor da vezañ, dirollañ a ra ar mor, mont a ra droug er mor, foll e teu ar mor da vezañ, fourrañ a ra ar mor, rustaat a ra ar mor, mont a ra ar mor war rustaat, dont a ra ar mor da fuloriñ ; 2. [dre skeud.] brouzezañ, buanekaat, buanegezh, arfleuiñ, distalmiñ, feulziñ, pennfolliñ, tanañ, en em danañ, pignat war e varc'h bras, mont droug en e gentrou, sevel war e gentrou, sevel war e elloù, sevel war e dach, sevel droug en e gorf, sevel droug en an-unan, mont droug en an-unan, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar

march' glas, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, follañ, dispakañ e gouunnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e serch, loeniñ ruz, taeriñ ruz, kounnariñ ruz, mont droug en e goukoug, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, mont e kounnar, mont e volc'h diwar e lin, sevel ar grug en an-unan, krugañ, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedou, mont dreist-penn, lammat dreist-penn, mont ar revr war ar chouk gant an-unan [e revr war e chouk gantañ / he revr war he chouk ganti h.a.], mont droug en e doull, mont droug en e revr, mont malis en e doull, mont malis en e revr, taeriñ gant ar fulor, mont e berv gant ar gouunnar, bezañ gounezet gant ar gouunnar, mont er-maez eus e groc'hen, mont diwar e gement all, mont e-barzh blev kriz, sevel broc'h en an-unan, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, glazañ, en em c'hlazañ, broc'hañ, mont en egar, taeraat, diodiñ ; sofort aufbrausen, bezañ buanek (kruk, brouzek, brouezus, imorus, feuls, kleiz, diribin, taer, taerus, nervus, prim, pront), bezañ taer da vont droug en an-unan, mont buan ar revr war ar chouk gant an-unan [e revr war e chouk gantañ / he revr war he chouk ganti h.a.], mont buan dreist-penn, lammat buan dreist-penn, bezañ buan da vont droug en an-unan, bezañ buan da daeriñ, bezañ tomm e benn, bezañ ur penn tomm, bezañ brizh, bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ froudennek, bezañ tost e dog d'e benn, bezañ prim da fuloriñ, kaout gwad mui eget bihan, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o virviñ en e wazhied, bezañ ur paotr diouzhtu, bezañ fourradus, bezañ taer da vrouezañ, bezañ rust an troc'h gant an-unan, bezañ ur spered intampius a zen, bezañ ur den bouilhus (Gregor) ; er brauste gegen die Nachbarn auf, mont a reas e fulor gant an amezeien, kounnariñ a reas ouzh e amezeien, mont a reas droug ennañ ouzh e amezeien, sevel a reas droug ennañ ouzh e amezeien, arfleuiñ a reas ouzh an amezeien, drougiñ a reas ouzh an amezeien, drougiñ a reas gant an amezeien, drougiñ a reas a-enep an amezeien, egariñ a reas ouzh an amezeien, kemer a reas droug ouzh an amezeien, tanañ a reas ouzh an amezeien, antren a reas en arfleu ouzh an amezeien, mont a reas en arfleu ouzh an amezeien.

Aufbrausen n. (-s) : 1. brouez b., brouezad b., brouezenn b., barrad imor taer g., barrad fulor g., barr kounnar g., ernez b., aradenn b., aradennad b., taerder g., taerded b., taerjenn b. ; 2. [kimiezh] bouilh g.

aufbrausend ag. : 1. buanek, buanekaus, kruk, brouzek, brouezus, imorus, barradek, barradus, loarie, loariet, kleiz, tev e gloenn, bouilhus, feuls, diribin, taer, taerus, tik, nervus, prim, pront, buan da vont droug ennañ, tomm e benn dezhañ, ur penn tomm anezhañ, brizh, uhel an dour en e eien, uhel an eien ennañ, froudennek, tost e dog d'e benn, prim da fuloriñ, ur paotr diouzhtu anezhañ, fourradus, taer da vont droug ennañ, taer da vrouezañ, rust an troc'h gantañ, ur spered intampius a zen anezhañ, un den bouilhus anezhañ, buan da daeriñ, direzon ; 2. [kimiezh] bouilhus.

aufbrechen V.k.e. (bricht auf / brach auf / hat aufgebrochen) : 1. terriñ, freuzañ, difoeltrañ, foeltrañ, drailhañ, dic'hastañ, forzhañ ; eine Tür aufbrechen, forzhañ un nor, divarc'hañ un nor hep digeriñ anezhi, skeiñ un nor en ti, bountañ un nor en ti / terriñ un nor (Gregor), digrogennañ un nor ; das Siegel aufbrechen, terriñ ar siell, disiellat, lemel ar siell ; einen Geldschrank aufbrechen, einen Tresor aufbrechen, einen Safe aufbrechen, forzhañ ur c'houfr, digrogennañ ur c'houfr, digrogennañ un armel-houarn, grimandellañ ur c'houfr, grimandellañ un armel-houarn, dibotailhañ ur c'houfr,

dibotailhañ un armel-houarn ; das *Pflaster aufbrechen*, dibavezañ un hent, lemel ar pavezad ; das *Eis aufbrechen*, terriñ ar skorn ; 2. [tekn.] einen Schacht aufbrechen, kleuzañ un toull mangleuz ; 3. [hemolc'h.] distripañ, divouzellañ, difastañ, disklipañ, skarzhañ ; ein Reh aufbrechen, divouzellañ ur youc'h ; 4. [lu] die Front aufbrechen, ober un toull-freuz e linennou an enebourien, freuzañ linennou difenn an enebourien ; 5. [labour-douar] den Unterboden aufbrechen, arat don, difontañ ur park, plomañ an douar, plomañ, palvoziñ, endonañ un dachenn, kondonañ, kondonarat, kondonarat un dachenn-douar.

V.gw. (bricht auf / brach auf / ist aufgebrochen) : 1. diglorañ, tarzhañ, didarzhañ, digeriñ, diflukañ ; die Knospe bricht auf, diglorañ a ra ar vroñsenn, bouilhasañ a ra ar vroustenn, broustañ a ra ar greskenn, broñsañ a ra ar bouilhas, diflukañ a ra ar vroñsenn.

2. [dre skeud.] plegañ e stal, mont en hent, mont gant e hent, kemer penn an hent, en em lakaat en hent, mont el lev, loc'hañ, diloc'hañ, diflach, diblasañ, dibradañ, lañsañ, digludañ, lavaret yao, kemer foet an nor, mont kuit, mont pare, mont en e roud, mont a-raok, mont en e dro ; wieder aufbrechen, adkemer penn an hent, advont gant e hent, mont en e roud adarre ; die Gesellschaft bricht auf, ar gouvidi a ya kuit, ar gouvidi a ya pep hini d'e du, diflach (digludañ, dibradañ) a ra ar gouvidi ; warum wollt ihr so früh vor Sonnenaufgang aufbrechen ? da betra mont en hent keit-mañ a-raok an deiz ? da betra mont en hent keit-mañ a-barzh deiz na tarzhenn ? ; warum wollt ihr so früh am Morgen aufbrechen ? da betra mont en hent ken beure ? da betra mont en hent ken mintin-se ? da betra mont en hent kentizh ? ; er wollte gerade aufbrechen, edo o fardañ mont en e dro, dindan mont kuit e oa, war e gimiad e oa, edo o vont kuit (oc'h en em gempenn evit mont kuit, war-nes mont kuit, o fardañ mont kuit, o tanzen mont kuit, oc'h aveiñ mont kuit, oc'h aozañ mont kuit, o orientiñ mont kuit, war ar mare da vont kuit, o nodiñ mont kuit, war bar da vont kuit, war ar pare da vont kuit, e par da vont kuit, o sirañ e votou, o lardañ e dreid) ; wir müssen jetzt aufbrechen, poent eo deomp mont bremañ, poent eo deomp mont gant an hent, poent eo deomp kemer penn an hent, pred eo deomp mont kuit ; es ist höchste Zeit aufzubrechen, poent bras eo mont en hent (mont kuit, kemer foet an nor), tremen poent eo kemer penn an hent ; wir brechen auf ! emaomp kuit ! aet omp ! ; brecht ihr jetzt auf ? aet oc'h ? ; ich muss jetzt aufbrechen, sonst komme ich noch zu spät nach Hause, gwelloc'h eo din mont d'ar gér bremañ gant aon (en aon, rak aon) na c'halfen ket errouut abred a-walc'h.

3. [gor] tarzhañ, toullañ, talpiñ, didarzhañ, diskargañ ; das Geschwür bricht auf, tarzhañ a ra ar gor, didarzhañ, a ra ar gor, diskargañ a ra ar gor, toullañ a ra ar gor, talpiñ a ra ar gor ; [dre skeud.] eine alte Wunde wieder aufbrechen lassen, nevezñ poan u.b., denevezñ poan u.b.

Aufbrechen n. (-s) : 1. torr g., torradur g., torridigezh b., brev g., brevadur g., brevidigezh b., brevadenn b., freuzerez g. ; 2. disparti g., loc'hañ g. ; 3. [louza.] difluk g. ; das Aufbrechen der Knospen, difluk ar broñs g.

aufbretzeln V.em. sich aufbretzeln (hat sich (ak.) aufgebretzelt) : en em biñfañ, en em geuriñ, en em gintiñ, en em stipañ, en em jolisañ.

aufbringen V.k.e. (brachte auf / hat aufgebracht) : 1. dastum, strollañ, bodañ, tolpañ, sevel, lakaat a-sav ; Gedmittel aufbringen, dastum arc'hant ; das nötige Geld leicht aufbringen, dastum aes-tre kement a arc'hant a zo ezhomm ; die Kosten aufbringen, goleiñ ar frejoù, herzel ouzh ar mizoù, paeañ ar

mizoù (Gregor), delc'her ar mizoù en e gont, derc'hel ar mizoù en e du e-unan, resteurel (digoll) ar mizoù, digoll eus ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg, divizaouañ, respont evit ar frejoù ; 2. [dre skeud.] den Mut aufbringen, etwas zu tun, sevel a-walc'h a galon d'an-unan evit ober udb, dastum nerzh-kalon a-walc'h evit ober udb ; die Kühnheit aufbringen, etwas zu tun, kaout hardison (hardizhegezh) a-walc'h d'ober udb, ober udb ken dijen ha tra, ober udb ken dichek ha tra, kemer hardizhegezh d'ober udb, kaout kribell a-walc'h evit krediñ ober udb ; 3. kavout, degas ; Gründe aufbringen, degas abegoù, tennañ digarezioù, reiñ abegoù 'zo da zigarez ; Verständnis aufbringen, bezañ komprenuis e-keñver u.b., diskouez komprendigezh evit u.b. (Gregor), reiñ e c'hrad vat d'u.b. ; eine Stiefmutter bringt selten die gleichen Gefühle für fremde Kinder auf, wie für eigene, dibaot lezvamm a gar bugale all keit hag he re, dibaot eo e garfe ul lezvamm bugale all keit hag he re ; 4. digeriñ, dont a-benn da zigeriñ ; er bringt den Schrank nicht auf, n'eo ket evit digeriñ ar pres, n'eus ket tu dezhañ da zigeriñ an armel ; 5. ein Gerücht aufbringen, skignañ ur brud, lakaat ur brud da redek, gwentañ ur vrud en avel, lakaat gedon da redek, leuskel gedon da redek, sevel ur voltenn, skignañ ur vrozenn, brozennat, dozviñ un istor e-touez an dud, sevel ur vrud ; 6. jemanden aufbringen, fachañ u.b., lakaat u.b. da fuloriñ, imoriñ u.b., gwanikenniñ u.b., inzrougijñ u.b., ereziñ u.b., taeraat u.b., buanekaat u.b., arfleuiñ u.b., lakaat u.b. da follañ, lakaat u.b. da sodiñ, lakaat u.b. da daeriñ, lakaat u.b. da arfleuiñ, lakaat u.b. da egariñ, arfleuiñ kounnar u.b., lakaat u.b. da vont e gouez, gouezañ u.b., lakaat u.b. da vont dreist-penn, lakaat droug en u.b., lakaat droug da vont en u.b., flammañ u.b., frroudennañ u.b., lakaat u.b. da flikañ, ober d'u.b. koll e benn, lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, kas u.b. betek ar par pellañ, lakaat u.b. da vont er-maez eus e groc'hen, lakaat u.b. da vont diwar e gement all ; aufgebracht sein, bezañ fuloret naet, bezañ fuloret ran, bezañ fuloret mik, bezañ fuloret ruz, bezañ fachet-fin, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ arfleuet ruz, bezañ brizh-du, bezañ droug ruz en an-unan, bezañ droug ruz gant an-unan, bezañ droug en e goukoug, bezañ en arfleu, bezañ en imor santel, bout e gwalarn, gwalarniñ, bezañ gwallimoret, bezañ en e loariad, bezañ imoret fall, bezañ en imor fall, bezañ un imor en an-unan, bezañ aet ar revr war ar chouk gant an-unan [e revr war e chouk gantañ, he revr war he chouk ganti h.a.], bezañ droug en e doull, bezañ droug en e revr, bezañ malis en e doull, bezañ malis en e revr, bezañ fioun en an-unan, loeniñ, fuloriñ, follañ, kounnariñ, diodiñ, bezañ tro en e voned, bezañ aet tro en e voned, bezañ broc'h en an-unan, bezañ tommet, bezañ e fulor ruz, bezañ en ur fulor, bezañ ur sac'had droug en an-unan, bezañ ur c'horfad droug en an-unan, bezañ ur sac'had droug en e gorf, bezañ ur c'horfad taeroni gant an-unan, bezañ gouez, bezañ arloupet, bezañ egaret, bezañ en egar, bezañ leskidik, bezañ bervet, bezañ fachet, bezañ mouzhet, mouzhañ, bezañ ar c'herc'h o tommañ d'an-unan [bezañ e gerc'h o tommañ dezhañ, bezañ he c'herc'h o tommañ dezhi h.a.], bezañ ar c'herc'h o krazañ d'an-unan [bezañ e gerc'h o krazañ dezhañ, bezañ he c'herc'h o krazañ dezhi h.a.] ; 7. jemanden gegen jemanden aufbringen, pennadiñ u.b. enep u.b., sevel u.b. a-enep u.b., sonnañ u.b. a-enep u.b., arfleuiñ ub. a-enep u.b., frroudennañ u.b. a-enep u.b., isañ u.b. a-enep u.b., ravoltiñ u.b. a-enep u.b. ; das Volk gegen den König aufbringen, sevel ar bobl a-enep ar roue, ravoltiñ ar bobl a-enep ar roue ; er hat die Leute gegen sich aufgebracht, troet eo bremañ meno an dud a-enep dezhañ, lakaet en deus an dud da vezañ a-enep dezhañ, hennezh

emañ bremañ an holl e droug outañ, bremañ eo kruget an holl outañ, bremañ eo mouzhet an holl outañ, bremañ o deus an holl dud droug outañ, bremañ eo aet an holl e droug outañ, bremañ eo arloupet an holl warnañ, bremañ eo savet an holl en e enep ; **8.** [merdead., lu] *ein Schiff aufbringen*, pakañ vag a-daoñ-nerzh, kemer ur vag da breizh.

Aufbringung b. (-,-en) : **1.** [lu] engalvadeg b., savidizeh b. ; **2.** [merdead., bag] tapadenn b., kemeridizeh b., pakadur g.

Aufbruch g. (-s,-brüche) : **1.** torradur g., freuzerezh g. ; **2.** derou g., lañs nevez g., azginivelezh b., loc'h g. ; *Aufbruch einer Nation*, dihun ur vroad g., azginivelezh ur vroad b., adsav ur vroad g. ; **3.** [jiber] bouzelloù ls., kourailhou ls. ; **4.** disparti g., ermaeziadenn b., loc'hadeg b. ; *nach dem großen Aufbruch in die Ferien ist die Stadt wie leer gefegt*, erru eo didud kér gant diloc'hadeg ar vakañsourien, erru eo dibobl kér gant ermaeziadeg ar vakañsourien ; *die Gäste sind im Aufbruch begriffen*, war gimiadiñ emañ ar gouvidi, dindan mont kuit emañ ar gouvidi, war o c'himiad emañ ar gouvidi, emañ ar gouvidi o vont kuit (oc'h en em gempenn evit mont kuit, war-nes mont kuit, o fardañ mont kuit, o tanzen mont kuit, oc'h aveiñ mont kuit, oc'h aozañ mont kuit, o prentiñ mont kuit, war ar mare da vont kuit, o nodiñ mont kuit, war bar da vont kuit, war ar pare da vont kuit, e par da vont kuit, o sirañ o botoù, o lardañ o zreid).

Aufbruchstimmung b. (-) : **1.** birvih g., difreterezh g., berv g., kas g., strafuïlh g., turlut g., lavig g., fourgas g., kabab b., fifil g., firbouch g., dever g., charre g., trekou g., bec'h g. ; *revolutionäre Aufbruchstimmung*, birvih an dispac'h g. ; **2.** startijenn b., kasentez b., fringantiz b., lañs g., begon g., deltu g., spered nevez o tont war wel g.

aufbrühen V.k.e. (hat aufgebrüht) : ober ur berv da, skaotañ ; Tee aufbrühen, fardañ te.

aufbrummen V.k.e. (hat aufgebrummt) : P. *jemandem etwas aufbrummen*, bountañ ubd gant u.b., barn u.b. d'ubd, reiñ ur c'hastiz bennak d'u.b., kondaoniñ u.b. d'ur boan bennak, reiñ ur binijenn bennak d'u.b. ; *jemandem fünf Jahre Gefängnis aufbrummen*, plantañ u.b. en toull-bac'h evit pemp bloaz, bountañ pemp bloavez h toll-bac'h gant u.b. ; *jemandem eine Gefängnisstrafe aufbrummen*, bountañ toull gant u.b. ; *jemandem eine Strafarbeit aufbrummen*, bountañ ur binijenn gant u.b. ; *jemandem eine brutale Arbeit aufbrummen*, bountañ un tamm ampoezon labour gant u.b. ; *ihm wurde das Reinigen der Latrinen aufgebrummt*, bountet e voe an difankañ priveziou gantañ ; *jemandem Hausarrest aufbrummen*, bountañ inchaj gant u.b., inchaiñ u.b., derc'hel u.b. en inchaj, delc'her u.b. er gér, rediañ u.b. da chom er gér.

aufbrüsten V.em. : **sich aufbrüsten** (hat sich (ak.) aufgebrüstet) : en em ambridañ, mont gant ar prun, mont gant ar fru, pompadriñ, ober re vras gaoliad, bragal, brageiñ, dougen roufl, dougen randon, rodal, en em rollañ, pauniñ ; *er brüstet sich auf*, c'hwezet eo dezhañ, mont a ra gant ar prun, mont a ra gant ar fru, kement a lorc'h a zo ennañ evel pa vije pevare person an Dreinded, lorc'hoù a zo ennañ kement ha pa vije pevare person an Dreinded, lorc'hoù a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, c'hwezet eo evel un touseg, c'hwezet eo gant ar vrasoni, n'eus nemet fouge anezhañ, kollet eo gant gloar, ur fougeer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foëñvet a ourgouilh, foëñvet eo gant an ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, en em lakaat a ra treç'h d'an holl, hennezh en deus lorc'h en e foñs, hennezh en deus lorc'h en e doull, leun a fouge hag a lorc'h eo, hennezh a zo lorc'hoù ennañ, fier-droch eo, fier-lor eo, fier-ruz eo, fier-sot

eo, leun a gagal eo, c'hwezet eo gant al lorc'h, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuzennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, bras eo an tamm gantañ, c'hwezet eo gant an avel / pennboufet eo gant al lorc'h (Gregor), ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, teil a zo gantañ, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, pennboufet eo gant an ourgouilh, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o c'hwezañ en e drompilh, ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor), foëñviñ a ra gant an ourgouilh, c'hwezañ a ra gant an ourgouilh, c'hwezañ a ra gant al lorc'h.

aufbügeln V.k.e. (hat aufgebügelt) : **1.** feriñ, feriñ da, distennañ, houarniñ ; *eine Hose aufbügeln*, feriñ ur re vragoù, feriñ d'ur re vragoù ; **2.** [dre skeud.] arneveziñ, arnevesaat, modernaat.

aufbürdnen V.k.e. (hat aufgebürdet) : **1.** kargañ, sammañ, gwallsammañ ; *jemandem etwas aufbürdnen*, sammañ ubd war chouk u.b. ; *sich (dat.) die ganze Last einer Verantwortung aufbürdnen*, kemer luz war ar c'hein, kemer luz war e gein ; **2.** [dre skeud.] P. *jemandem eine Schuld aufbürdnen*, teurel war u.b., teurel ar bec'h war u.b., lakaat ubd war gont u.b., teuler an tamall (ar garez) war u.b., kas un tamall ouzh u.b.

aufbürsten V.k.e. (hat aufgebürstet) : broustañ, barrskubañ, palouerañ, palouerat, kempenn gant ur broust.

aufdämmen V.k.e. (hat aufgedämmt) : sevel ur chaoser, chaoseriañ, fardellañ, bardellañ.

aufdämmern V.gw. (ist aufgedämmert) : **1.** diwanañ, diwan, tarzhañ, strinkaañ, skleuriñ, goulaouiñ ; *der Tag dämmert im Osten auf*, emañ an deiz o tarzhañ, emañ ar gouloù-deiz o sevel, emañ an deiz o c'houlaouiñ, emañ an deiz o verkañ, emañ an deiz o skleuriñ, yaouank eo an deiz, sevel a ra ar beure, emañ an amzer war zirouzañ, kregiñ a ra an deiz da wennañ, emañ an deiz o wennaat, setu ma strink an deiz, nozik eo c'hoazh ; **2.** [dre skeud.] *jetzt dämmert's mir auf*, dont a ra va skiant tamm-ha-tamm da sklaeraat, savet ez eus bremañ un tamm sklerijenn em spered, dont a ra da vezañ sklaeroch evidon ; *in ihm dämmerten Zweifel auf*, sevel a reas douetañsou en e spered, dont a reas disfiz (diskred, douetañs) dezhañ, diwanañ a reas disfiz ennañ, kellidañ a reas disfiz ennañ, sevel a reas disfiz ennañ.

aufdecken V.k.e. (hat aufgedeckt) : **1.** astenn, ledañ ; *das Tischtuch aufdecken*, dresañ (gwiskañ, staliañ) an daol, lakaat an doubier war an daol ; **2.** [dre astenn.] dizoleiñ ; *teilweise aufdecken*, damzizoleiñ ; *die Betten aufdecken*, tennañ al liñselioù diwar ar gweleou, dispenn ar gweleou, bannañ lenn ha liñsel diwar ar gweleou ; *ein Verbrechen aufdecken*, dizoleiñ un torfed (ur muntr, ur garez) ; *ein Komplott aufdecken*, dizoleiñ un irien ; [kartoù] *eine Karte aufdecken*, diskuliañ ur gartenn, diskouez anat ur gartenn ; **3.** [dre skeud.] diskuliañ, diskouez anat ; *einen Skandal aufdecken*, diskuliañ ur gwarzh, diskuliañ un afer wallskouerius ; *die Karten aufdecken*, sein Spiel aufdecken, dispakañ e jeu, diskuliañ eus peseurt spered ez eur buhez, diskuliañ splann peseurt mennozh a zo en e spered, diskouez peseurt spered a geflusk an-unan, diskouez d'an dud petra zo o treiñ en e benn, mont eeun ouzh an dud, diskouez d'an dud peseurt jeu a zo gant an-unan, mont gant ar wirionez plaen ha netra ken, mont gant an eeun, mont eeun ganti, na vezañ a veskelloù gant an-unan, na glask kuzhat ar

pod, mont didro dezhi, mont didroidell dezhi, mont dezhi hep kuzh seurt ebet.

Aufdecker g. (-s,-) : sacher-evezh g., diskulier g.

Aufdeckung b. (-,-en) : dizoloadur g., diskuliadur g., diskulierezh g., diskuliadenn b., diskuilh g. ; *Aufdeckung eines geplanten Anschlags*, dizoloadur un irienn, dizoloadur ur c'havaiih.

aufdonnern V.k.e. (hat aufgedonner) : 1. kinklañ, fichañ, stipañ, kempenn, pinfañ ; 2. fagodenniñ, droukwiskañ.

V.em. : **sich aufdonnern** (hat sich (ak.) aufgedonner) : en em biñfañ, en em geuriñ, en em gintiñ, en em stipañ, en em jolisañ ; *sie donnert sich auf*, en em wiskañ a ra evel un dommderenn ; *sie ist aufgedonner*, gwisket evel ma'z eo e savo d'ar baotred, gwisket eo da gas koad d'ar baotred, emañ oc'h ober he c'hañfardez, gwisket eo evel un dommderenn, gwisket eo evel ur grampouezhenn bardon, keitet eo, aveet eo, dreket eo.

aufdrängen V.k.e. (hat aufgedrängt) : *jemandem etwas aufdrängen*, gourlakaat ubd d'u.b., bountañ ubd war u.b., forsiñ ubd war u.b., palforsiñ u.b. d'ober ubd, forsiñ u.b. d'ober ubd, rediañ u.b. d'ober ubd, rediañ u.b. da zegemer ubd, sujañ u.b. d'ober ubd.

V.em. : **sich aufdrängen** (hat sich (ak.) aufgedrängt) : 1. emellout hep bezañ bet pedet d'en ober, ober war-dro traou ar re all hep bezañ bet aotreet, sankañ e fri en un tu bennak, c'hoari e veg a-raok, en em lakaat war-wel, hegaziñ an dud, tregasiñ an dud, eogiñ an dud, hegall an dud, hegall ouzh an dud, bezañ un torr-revr, bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ un amerdour, garchennat an dud, garchennat ouzh an dud, trubuilhañ an dud, arabadiñ an dud, andellat ouzh an dud, abuziñ an dud ; 2. *etwas drängt sich jemandem auf*, ober un dra bennak a zo deuet da vezañ ur redi evit u.b.

aufdrehen V.k.e. (hat aufgedreht) : 1. *den Hahn aufdrehen*, digeriñ ar c'hog ; *den Gashahn aufdrehen*, digeriñ war ar gaz, digeriñ kog ar gaz (kog an aezhenn-leskiñ) ; *das Wasser aufdrehen*, digeriñ war an dour ; 2. *das Licht aufdrehen*, enaouiñ (elumiñ) ar gouloù ; 3. *die Uhr aufdrehen*, sevel e boueziou d'un eurier ; 4. *eine Schraube aufdrehen*, distardañ ur viñs, diviñsañ ; 5. diweañ, disgweañ, divouklañ, dinezñañ, digorvigellañ ; 6. rodellañ ; [blev.] *Haarsträhnen zum Wellen auf Papilloten aufdrehen*, parpilhotañ blev.

aufdrieseln V.k.e. (hat aufgedrieselt) : difuilhañ, dirouestlañ, diveskañ, diluziañ ; *ein Fadengewirr aufdrieseln*, digemmeskañ ur gudenn neud ; *Gestricktes aufdrieseln*, distammañ gloanaj, divailhañ gloanaj ; *Gestricktes aufdrieseln, um die Wolle wiederzuverwerten*, difi gloan, difiañ gloan, diboubañ gloan ; *Aufdrieseln von Strickzeug*, distammadur g., distamman g., divailhañ g. ; *Gestricktes aufdrieseln, um die Wolle wiederzuverwerten*, difi gloan, difiañ gloan, diboubañ gloan ; *Aufdrieseln von Strickzeug zum Zweck der Wiederverwertung der Wolle*, diboubadur g., difiadur g. ; 2. [dre skeud.] *ein kompliziertes Knäuel von Problemen aufdrieseln*, diluziañ ur gudenn, difuilhañ ur gudenn luziet, diskoulmañ ur gudenn.

Aufdruck g. (-s,-e) : roud g., louc'h g., louc'hadur g.,

louc'hadenn b., roudenn b., merk g., enlouc'had g., enlouc'hadur g., enlouc'hadenn b., engwask g., engwaskadur g.

aufdrucken V.k.e. (hat aufgedruckt) : louc'hañ, enlouc'hañ,

engwaskañ, lakaat ur merk war.

aufdrücken V.k.e. (hat aufgedrückt) : 1. merkañ, engravañ, enlouc'hañ, engwaskañ, louc'hañ, pouezañ war, gwaskañ war ;

sein Siegel aufdrücken, lakaat e siell, lakaat e gached, siellañ,

kachediñ ; 2. *eine Tür aufdrücken*, bountañ war un nor evit

digeriñ anezhi ; 3. [dre skeud.] *etwas (dat.) seinen Stempel aufdrücken*, lakaat lec'h e zorn war ubd.

aufdübeln V.k.e. (hat aufgedübelt) : ibiliañ, tarvalañ.

aufeinander Adv. : an eil war egile, an eil war eben, pok-ha-

pok ; *die zwei Wagen sind aufeinander geprallt*, aet eo bet an daou garr-tan da stekiñ an eil ouzh egile, aet eo bet an daou garr-tan an eil a-benn en egile (an eil a-benn ouzh egile) ; *die zwei Mannschaften prallen aufeinander*, ober a ra an daou skipailh saka-maout, saka-maout a zo bremañ etre an daou

hardizh, tagus, dalc'hus, atahinus, harelus, anus, amerdour ; *ich möchte gern wissen, ohne aufdringlich zu sein, wo Sie gestern waren*, c'hoant am befe gouzout pelec'h e oac'h dec'h kuit da guriuziñ ac'hanoc'h - n'eo ket evit goulenn diganeoc'h, mes pelec'h e oac'h dec'h ? ; *jemandem aufdringlich werden*, direnkañ u.b., arabadiñ u.b., borodiñ u.b., garchennat u.b., garchennat ouzh u.b., tarabazhiñ u.b., andellat ouzh u.b., pouezañ war u.b., bountañ war u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., terriñ e benn d'u.b., hegaziñ u.b., chigardiñ u.b., ereziñ u.b., atahinañ u.b., heskinañ u.b., gaiañ u.b., ouroulat d'u.b., burutellañ u.b., hegall u.b., hegall ouzh u.b., abuziñ u.b., harellat u.b. ; *aufdringlicher Mensch*, abuzer g., garchenn g., garchenner g., andeller g., jabolur g., bourouell g., hegazer g., chigarder g., atahiner g., heskiner g., heskin g., trabaser g., tregaser g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., brammsac'h g., kac'her g., chilper g., genegell g., ostant g., direnker g., mall-e-gas g., den anus g. ; *aufdringliche Art*, hegasted b., hegaster g., tregaserezh g., trabaserezh g., heskinerezh g., heskin g., doareoù heskinus ls. ; 2. [c'hwezh] re greñiv, bec'hiek, tagus, diaezus ; 3. [liv.] re welus, re heverk, trellus.

Aufdringlichkeit b. (-) : hegasted b., hegaster g., tregaserezh g., trabaserezh g., heskinerezh g., heskin g., doareoù heskinus ls., harellerezh g., anusted b.

Aufdringling g. (-s,-e) : garchenn g., garchenner g., andeller g., jabolur g., bourouell g., hegazer g., chigarder g., trabaser g., tregaser g., trubuilher g., heskiner g., heskin g., atahiner g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., brammsac'h g., kac'her g., chilper g., genegell g., neb 'zo antreet a-enep gwir g. (Gregor), neb na oa ket bet pedet da zont g., ostant g., direnker g., mall-e-gas g., den anus g., anus a zen g.

aufdröseln V.k.e. (hat aufgedröselt) : 1. difuilhañ, dirouestlañ, diveskañ, diluziañ, digenweañ, digorvigellañ, dinezañ, disgweañ, diweañ ; *ein Fadengewirr aufdröseln*, digemmeskañ ur gudenn neud ; *Gestricktes aufdröseln*, distammañ gloanaj, divailhañ gloanaj ; *Aufdröseln von Strickzeug*, distammadur g., distamman g., divailhañ g. ; *Gestricktes aufdröseln, um die Wolle wiederzuverwerten*, difi gloan, difiañ gloan, diboubañ gloan ; *Aufdröseln von Strickzeug zum Zweck der Wiederverwertung der Wolle*, diboubadur g., difiadur g. ; 2. [dre skeud.] *ein kompliziertes Knäuel von Problemen aufdröseln*, diluziañ ur gudenn, difuilhañ ur gudenn luziet, diskoulmañ ur gudenn.

Aufdruck g. (-s,-e) : roud g., louc'h g., louc'hadur g., louc'hadenn b., roudenn b., merk g., enlouc'had g., enlouc'hadur g., enlouc'hadenn b., engwask g., engwaskadur g.

aufdrucken V.k.e. (hat aufgedruckt) : louc'hañ, enlouc'hañ, engwaskañ, lakaat ur merk war.

aufdrücken V.k.e. (hat aufgedrückt) : 1. merkañ, engravañ, enlouc'hañ, engwaskañ, louc'hañ, pouezañ war, gwaskañ war ;

sein Siegel aufdrücken, lakaat e siell, lakaat e gached, siellañ,

kachediñ ; 2. *eine Tür aufdrücken*, bountañ war un nor evit

digeriñ anezhi ; 3. [dre skeud.] *etwas (dat.) seinen Stempel aufdrücken*, lakaat lec'h e zorn war ubd.

skipailh, saka-maout a sav etre an daou skipailh, krog-ha-krog (krog-ouzh-krog) emaň bremaň an daou skipailh ; *unsere zwei Armeen prallten aufeinander*, saka-maout a savas etre ni ha lu an enebourien, ur c'hogad hor boe gant lu an enebourien, ur pegad hor boe gant lu an enebourien ; *Holzscheite ordentlich aufeinander stapeln*, lakaat an etivi brav pennek-ha-pennek, lakaat an etivi klenk, lakaat hanoch faoutet brav pennek-ha-pennek, lakaat koad hanoch faoutet brav pennek-ha-pennek, pennegiň an etivi, pennegiň hanoch faoutet, pennegiň koad hanoch faoutet ; [tud pe traou] *aufeinander folgen, aufeinanderfolgen, en em heuliaň, en em eilaň, en em warlerc'hiaň, pebeilaň, ober chadenn ; dicht aufeinander folgen, dicht aufeinanderfolgen, Schlag auf Schlag aufeinander folgen, Schlag auf Schlag aufeinanderfolgen*, en em heuliaň lerc'h-ouzh-lerc'h ; *aufeinander folgend, da heul, diouzh renk, renk-ha-renk, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hed-ha-hed, stag-ouzh-stag, diouzhu, kenheuilh, lerc'hiadek* ; *an mehreren aufeinander folgenden Tagen, an mehreren aufeinander folgenden Tagen, (e-pad) meur a zevezh diouzh renk.*

Aufeinanderfolge b. (-n) : kenheuilh g., heuliad g., dibun g., dibunadenn b., heuliadenn b.

aufeinanderfolgen V.gw. (sind aufeinandergefolgt) : [tud pe traou] en em heuliaň, en em eilaň, en em warlerc'hiaň, pebeilaň, ober chadenn ; *dicht aufeinanderfolgen, Schlag auf Schlag aufeinander folgen, en em heuliaň lerc'h-ouzh-lerc'h.*

aufeinanderfolgend ag. : 1. da heul, diouzh renk, renk-ha-renk, lerc'h-lerc'h, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, a-heul, hed-ha-hed, stag-ouzh-stag, diouzhu, kenheuilh, lerc'hiadek ; *rasch aufeinanderfolgende Schwangerschaften, brazezdedoù lerc'h-ouzh-lerc'h ls., brazezdedoù re stank ls. ; an mehreren aufeinander folgenden Tagen, (e-pad) meur a zevezh diouzh renk* ; 2. [bred.] kenheuilh, lerc'hiadek ; 3. [stlenn.] *aufeinanderfolgende Zustandsübergänge, ardreuzadoù kenheuilh ls.*

aufeinandergetürmt ag. : arosodet, dreistlakaet.

aufeinanderlegbar ag. : arosodadus, dreistlakadus.

aufeinanderlegen V.k.e. (hat aufeinandergelegt) : lakaat an eil war egile, lakaat an eil war eben, berniaň, kalzaň, kalzennaň, yoc'haň, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, lakaat en ur yoc'h, hogennaň, arosodiň, dreistlakaat.

aufeinanderliegen V.gw. (lagen aufeinander / haben aufeinandergelegen) : bezaň an eil war egile, bezaň an eil war eben, bezaň pok-ha-pok, bezaň bern-war-vern, bezaň a-vern.

aufeinanderliegend ag. : arosodet, dreistlakaet, pok-ha-pok.

aufeinanderpassen V.k.e. (hat aufeinandergepasst) : lakaat da glotaň mat an eil gant egile.

V.gw. (haben aufeinandergepasst) : kloataň an eil gant egile, kordaň an eil gant egile, kouchaň an eil ouzh egile, jaojaň an eil ouzh egile, dereout an eil ouzh egile, bezaň an eil diouzh egile.

aufeinanderplatten / aufeinanderprallen V.gw. (sind aufeinandergeplatt / sind aufeinandergeprallt) : stekiň an eil ouzh egile, mont da stekiň an eil ouzh egile, mont an eil a-benn d'egile, mont a-benn-kaer an eil ouzh egile, mont a-benn-kaer (a-benn-kas) an eil en egile, en em dourtaň penn-ouzh-penn (tal-ouzh-tal, a-benn-kaer), en em derkaň, ober saka-maout, kenstekiň ; *die zwei Wagen sind aufeinandergeprallt, aet eo bet an daou garr-tan da stekiň an eil ouzh egile, aet eo bet an daou garr-tan an eil a-benn en egile, (an eil a-benn ouzh egile) ; die zwei Mannschaften prallen aufeinander, ober a ra an daou skipailh saka-maout, saka-maout a zo bremaň etre an daou skipailh, saka-maout a sav etre an daou skipailh,*

krog-ha-krog (krog-ouzh-krog) emaň bremaň an daou skipailh ; *unsere zwei Armeen prallten aufeinander, saka-maout a savas etre ni ha lu an enebourien, ur c'hogad hor boe gant lu an enebourien, ur pegad hor boe gant lu an enebourien.*

aufeinanderpressen V.k.e. (hat aufeinandergepresst) : stardaň ; *die Lippen aufeinanderpressen, bezaň genoù treut gant an-unan, bezaň genoù treut d'an-unan, stardaň e vezelloù, stardaň e garvanoù* ; *aufeinanderpresste Lippen, genoù treut g.*

aufeinandersetzbar ag. : arosodadus, dreistlakadus.

aufeinandersetzen V.k.e. (hat aufeinandergesetzt) : lakaat an eil war egile, lakaat an eil war eben, berniaň, kalzaň, kalzennaň, yoc'haň, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, lakaat en ur yoc'h, hogennaň, arosodiň, dreistlakaat.

aufeinanderstapeln V.k.e. (hat aufeinandergestapelt) : lakaat an eil war egile, lakaat an eil war eben, berniaň, kalzaň, kalzennaň, yoc'haň, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, lakaat en ur yoc'h, hogennaň, arosodiň, dreistlakaat ; *Dinge gleich gerichtet aufeinanderstapeln, berniaň traou pennek-ha-pennek, lakaat traou a-vern en ur benneg, pennegiň traou a-vern.*

Aufeinanderstapeln n. (-s) : berniadur g., berniaň g., kalzaň g., kalzennaň g., yoc'haň g., gwrac'hellat g., hogennaň g., arosod g., arosodadur g.

aufeinanderstellen V.k.e. (hat aufeinandergestellt) : lakaat an eil war egile, lakaat an eil war eben, berniaň, kalzaň, kalzennaň, yoc'haň, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, lakaat en ur yoc'h, hogennaň.

aufeinanderstoßen V.gw. (stießen aufeinander / sind aufeinandergestoßen) : stekiň an eil ouzh egile, kenstekiň, mont da stekiň an eil ouzh egile, mont an eil a-benn en egile, mont an eil a-benn ouzh egile, mont a-benn-kas an eil en egile, en em dourtaň penn-ouzh-penn (tal-ouzh-tal, a-benn-kaer), en em derkaň, ober saka-maout ; *die zwei Mannschaften stoßen aufeinander, ober a ra an daou skipailh saka-maout, saka-maout a zo bremaň etre an daou skipailh, krog-ha-krog (krog-ouzh-krog) emaň bremaň an daou skipailh* ; *unsere zwei Armeen stießen aufeinander, saka-maout a savas etre ni ha lu an enebourien, ur c'hogad hor boe gant lu an enebourien, ur pegad hor boe gant lu an enebourien.*

aufeinandertreffen V.gw. (trafen aufeinander / sind aufeinandergetroffen) : [sport] kevezaň, keñveriaň.

Aufenthalt g. (-s,-e) : 1. arsav g., ehan g., paouez g., harp g., harz g., restadenn b., chomadenn b., chomadur g., chomidizeh b., tremen g., tremenadenn b., tard g. ; *Anfangs- und Enddatum des Aufenthalts, deiziadoù ar chomadenn ls. ; therapeutischer Aufenthalt, chomadenn yachadel b. ; Sprachaufenthalt, staj evit deskiň ur yezh g., chomadenn evit deskiň ur yezh b. ; der Zug hat hier zehn Minuten Aufenthalt, dek minutenn arsav a vo gant an tren amaň, ehanaň a raio an tren dek minutenn amaň ; ein längerer Aufenthalt, ur chomadenn hirik a-walc'h b., ur chomadur hirik a-walc'h g. ; ein kurzer Aufenthalt, un tard g., un dremenadenn verr b. ; ohne Aufenthalt, hep arsav, hep ehanaň, hep chom a-sav, en un tennad, en ur sachad, en un tennad-hent ; ein von schriftstellerischer Tätigkeit geprägter Aufenthalt, ur chomadenn skrivaň b. ; ein von schöpferischer Tätigkeit geprägter Aufenthalt, ur chomadenn grouiň b. ; für einen so kurzen Aufenthalt dort brauchst du doch keine Wohnung zu mieten, kelo an nebeudig amzer ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiiň ul lojeiz, evit an nebeudig amzer ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmiiň ul*

lojeiz, evit an hed (evit ar c'heit) ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmīñ ul lojeiz ; **2.** annezelc'h g., anneze g.

Aufenthalter g. (-s,-) : [Bro-Suis] estrañjour a labour e Bro-Suis gant un autre termenet da chom er vro g.

Aufenthaltsdauer b. (-) : pad ar chomadenn g., padelezh ar chomadenn b.

Aufenthaltserlaubnis b. (-) / **Aufenthaltsgenehmigung** b. (-,en) : [estrañjourien] autre da chom er vro g., autre chom g., teul chom g., kartenn chom b., autre-annezañ g.

Aufenthaltsort g. (-s,-e) : annezelc'h g. ; *seinen Aufenthaltsort frei wählen*, dibab e anneze en e frankiz ; [gwir] gerichtliche Anweisung des Aufenthaltsortes, rediezh da chom el lec'h merket gant al lez-varn b.

Aufenthaltsraum g. (-s,-räume) : sal dudi b., sal distenn b., sal vevañ b.

Aufenthaltsstittel g. (-s,-) : teul chom g., kartenn chom b.

Aufenthaltsverbot n. (-s,-e) : berz chom g., berz annezañ g. ; von einem Aufenthaltsverbot betroffen sein, bezañ difennet groñs ouzh an-unan bezañ en ul lec'h bennak, kaout difenn da chom en ul lec'h bennak.

Aufenthaltswechsel g. (-s,-) : cheñchamant anneze g.

auferlegen V.k.e. (erlegte auf / hat auferlegt) : reiñ, kargañ, sammañ ; jemandem eine Strafe auferlegen, kondaoniñ u.b. d'ur boan a gorf / reiñ ur binijenn d'u.b. (Gregor), kastizañ u.b., kondaoniñ u.b., punisañ u.b., bountañ ur binijenn gant u.b. ; eine Kollektivstrafe auferlegen, kastizañ a-stroll ; jemandem einen Tribut auferlegen, lakaat truaj war u.b. ; jemandem eine Verpflichtung auferlegen, reiñ un endalch'groñs d'u.b. da seveniñ, endelch'er u.b. d'ober udb, delc'h'er u.b. d'ober udb, kargañ u.b. eus udb, kargañ u.b. d'ober udb ; ein strenges Sprechverbot wurde ihnen auferlegt, difenn groñs o doa da gomz ; Sie haben mir da eine schwere Last auferlegt, taolet hoc'h eus ur bec'h pouunner war va c'hein, taolet hoc'h eus ur bec'h pouunner war va chouk ; jemandem eine Steuer auferlegen, enderc'hel u.b. d'un dell.

V.em. **sich auferlegen** (erlegte sich auf / hat sich (dat.) auferlegt) : em em rediañ (d'ober udb) : sich (dat.) eine strenge Disziplin bei Essen und Trinken auferlegen, kaout un dalc'h strizh war an debriñ hag an evañ.

auferstehen V.gw. (ersteht auf / aufersteht // erstand auf / auferstand // ist auferstanden) : **1.** dasorc'híñ, dont a varv da vev, sevel a varv da vev, divervel ; Christus ist auferstanden, distroet eo Jezuz Krist a varv da vev (Gregor), savet eo ar C'hrist a varv da vev, dasorc'het eo Jezuz Krist ; von den Toten auferstanden, dasorc'het a-douez ar re varv ; **2.** dasorc'híñ, adsevel ; auferstanden aus Ruinen, adsavet (dasorc'het) eus e zismantrou, savet eus e boull ; sollte Ys wieder auferstehen, wird Paris untergehen, pa ziveuzo Iz e veuzo Pariz ; **3.** [dre skeud.] du bist ja wieder auferstanden ! evel pa'z pije ur vuhez nevez !

Auferstehung b. (-) : **1.** adsav g., adsavidigezh b., dasorc'h g., dasorc'hidigezh b. ; die Auferstehung Japans nach der Niederlage im zweiten Weltkrieg, adsavidigezh Japan goude an drouiziwezh en eil brezel-bed b. ; die nationale Auferstehung, an adsav broadel g. ; **2.** dasorc'h g., dasorc'hidigezh b., divarvidigezh b. ; die Auferstehung Jesu Christi, Dasorc'hidigezh ar C'hrist b. ; die Auferstehung der Gestorbenen, dasorc'h ar c'horfoù g.

Auferstehungsfest n. (-es,-e) : gouel an dasorc'hidigezh g.

Auferstehungsgedanke g. (-ns) : derc'had dasorc'hel g.

auferwecken V.k.e. (erweckte auf / hat auferweckt) : dihuniñ, divordoiñ, divoriñ, divorediñ, divorenniñ, divorgousket, dihuniñ

eus e gousk ; jemanden zum Leben auferwecken, lakaat u.b. bev adarre, reiñ buhez da unan marv, dasorc'híñ u.b., adreiñ buhez d'u.b., adreiñ ar vuhez d'u.b., degas buhez en-dro d'u.b., degas buhez en-dro en u.b., lakaat u.b. da sevel a varv da vev, ober d'u.b. sevel a varv da vev.

Auferweckung b. (-) : dasorc'hidigezh b., adsavidigezh b. aufessen V.k.e. (isst auf / aß auf / hat aufgegessen) : **1.** peurzebriñ, echuiñ ; **2.** pipañ, floupañ, kordañ.

auffächern V.k.e. (hat aufgefächert) : **1.** isrannañ, azrannañ, eilrannañ, speureennañ, kombodiñ, rannañ e meur a rummad dispartiet krenn ; **2.** displegañ (renkañ, arenkiñ) evel un aveler pe ul lost paun ; seine Spielkarten auffächern, displegañ e gartoù evel un aveler ; **3.** frammañ sklaer, urzhiañ sklaer.

V.em. **sich auffächern** (hat sich (ak.) aufgefächert) : en em isrannañ,

Auffächern n. (-s) : kombodadur g., isrnadur g.

auffädeln V.k.e. (hat aufgefädelt) : strobañ, strolañ, rollañ ; Perlen auffädeln, rollañ perlez, strobañ perlez / strolañ perlezennoù (Gregor), rollañ paterennoù, strobañ paterennoù, strolañ paterennoù ; Perlen wieder auffädeln, adrollañ perlez, adstrobañ perlez, adstrollañ perlezennoù, adrollañ paterennoù, adstrobañ paterennoù, adstrollañ paterennoù.

Auffädeln n. (-s) : strobadur g., strobañ g. ; das Auffädeln von Perlen, ar strobañ (ar strolañ, ar rollañ) perlez g., ar strobañ (ar strolañ, ar rollañ) paterennoù g.

auffahren V.gw. (fährt auf / fuhr auf / ist aufgefahren) : **1.** pignat war e varc'h bras, mont droug en e gentrou, sevel war e gentrou, sevel war e elloù, sevel war e dach, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e serch, loeniñ ruz, taeriñ ruz, kounnariñ ruz, mont droug en e goukoug, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, mont e kounnar, mont e volc'h diwar e lin, sevel ar grug an un-anan, sevel ar grug d'an-unan, krugañ, mont àr e biñsedou, mont dreist-penn, lammat dreist-penn, mont ar revr war ar chouk gant an-unan, mont droug en e doull, mont droug en e revr, mont malis en e doull, mont malis en e revr, taeriñ gant ar fulor, taeraat, buanekaat, buanegezh, arfleuiñ, broueziñ, feulziñ, distalmiñ, pennfolliañ, tanañ, en em danañ, diodiñ, mont er-maez eus e groc'hen, mont diwar e gement all, mont e-barzh blev kriz, sevel broc'h en an-unan, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, glazañ, en em c'hlazañ ; **2.** mont a-benn da, mont da stekiñ ouzh, tosiñ, stekiñ ; der Bus ist auf einen Pkw aufgefahren, aet eo ar c'harr-boutin da stekiñ ouzh ur c'harr-tan, aet eo ar c'harr-boutin a-benn d'ur c'harr-tan ; **3.** pignat ; gen Himmel auffahren, pignat en neñv (Gregor) ; **4.** der Bergmann fährt auf, emañ ar mangleuzier o pignat d'al laez ; **5.** sailhañ (lammat) a-sonn (Gregor), sailhañ (lammat) a-bik, disailhañ, piklammat, gourlammat, draskal, draskañ, ober ur skamp, ober ul lamm trumm diwar e aon, sevel evel un tenn, dihoubañ, diflukañ, ober ul lamm krenn, lammat krenn ; plötzlich auffahren, sevel a-rafol ; er fuhr aus dem Schlaf auf, dihuniñ a reas dre spont, dihuniñ a reas en ul lamm, dihuniñ a reas a-daol, dihuniñ a reas a-stroñs, divisorilañ a reas neuze-soudan, sevel a reas a-rafol, dihuniñ a reas en un taol trumm ; erschreckt aus dem Schlaf auffahren, dihuniñ dre spont, dihuniñ en ul lamm, dihuniñ a-daol, dihuniñ a-stroñs, sevel a-rafol ; aus seiner Träumerei auffahren, dihuniñ en un taol-trumm (a-daol, a-stroñs) eus e soñjezonou ; **6.** tostaat, erruout ; die Wagen fahren auf, tostaat a ra ar c'hirri ouzh an ti ; **7.** [merdead.] ein Schiff fährt auf, skeiñ ar a ur vag, mont a ra ur vag da skeiñ,

mont a ra ur vag da douch ; *sein Schiff fuhr auf Felsen auf und riss sich dabei ein Leck in den Rumpf*, digoret en doa e vag o skeiñ war ar c'herreg, toullet e voe e vag o skeiñ war ar c'herreg ; **8. die Tür fährt auf**, trumm e tigor an nor, a-rafol (a-flav, a-dal, a-stroñs) e tigor an nor.

V.k.e. (fährt auf / fuhr auf / hat aufgefahren) : **1.** degas, charreat ; *Erde auffahren*, degas (charreat) douar ; **2. [lu] ein Geschütz auffahren, lakaat ur c'hanol pare da dennañ ; **3. [mengleuz.] kleuzañ, keviañ** ; **4. [dre astenn.] freuzañ, difoeltrañ, foeltrañ, drailhañ, dic'hastañ.****

Auffahren n. (-s) : piklamm g., gourlamm g., draskadenn b., lamm krenn g., lamm trumm g.

auffahrend ag. : **1.** [kirri] stoker ; *ein auffahrendes Fahrzeug*, ur c'harr tos-tos, un tos-tos g. ; **2.** buanek, kruk, brouezez, brouezus, imorus, bouilhus, feuls, kleiz, tik, diribin, taer, taerus, nervus, prim, pront, buan da vont droug ennañ, tomm e benn dezhañ, ur penn tomm anezhañ, brizh, uhel an dour en e eien, uhel an eien ennañ, froudennek, tost e dog d'e benn, prim da fuloriñ, ur paotr diouzhtu anezhañ, fourradus, taer da vont droug ennañ, taer da vrouezañ, rust an troc'h gantañ, ur spered intampius a zen anezhañ, un den bouilhus anezhañ, buan da daeriñ.

Auffahrt b. (-en) : **1.** pignidigezh b. ; **2. [relij., Bro-Suis] a)** Yaou-Bask g., gouel pignidigezh Hor Salver d'an Neñv g., an Asañsion b. ; **b)** pignidigezh Hor Salver d'an Neñv b. (Gregor) ; **3. [dre heñvel.] savenn** b., sav g., krapenn b., krec'h g., krec'henn b., pign g. ; **4. [tivsav., dirak ur c'hestell]** krapenn b., dinaou g., skramp moned g., krapennig voned b., dinaou denesaat g. ; **5. denesadur** g., denesidigezh b., tostidigezh b. ; **6. [gourhent]** bretell c'hourhent b., hent-barzh gourhent g.

Auffahrunfall g. (-s,-unfälle) : stokadeg-kirri b., kenstokadeg b.

auffallen V.gw. (fällt auf / fiel auf / ist aufgefallen) : **1.** kouezhañ war ; **2. [dre skeud.] sachañ** evezh an dud war an-unan, difediñ, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, tennañ sellou an dud war an-unan, lakaat an dud da sellat ouch an-unan, bezañ ar sell ouch an-unañ, bezañ dindan sellou an holl, sebezïñ, skeiñ an daoulagad, skeiñ gant lagad u.b., souezhañ, [livioù] diferañ ; *er muss immer auffallen*, n'eo ket evit ober evel ar re all, atav e vez o c'hoari e oristal, atav e klask difediñ dreist ar re all ; *er fällt angenehm auf*, difediñ a ra ; *er fiel unangenehm auf*, gant e emzalc'h dizoare en doa tennet evezh an dud warnañ, ne oa ket chomet war an ton, e emzalc'h ne oa ket bet a-zoare, peadra 'zo da lavaret diwar-benn e emzalc'h ; *in dem Stimmenwirrwarr fiel ihre Stimme auf*, klevet e veze he mouez war-greiz tout an dud ; *es fiel mir auf, dass ..., pezh en doa souezhet ac'hanon eo e ... ; als ich das Haus betrat, fiel mir sofort auf, dass man meine Sachen durchsucht hatte*, diouzhtu o tont em zi, e ouezis e oa bet tud o furchal va zraou ; **3. [dre astenn.] fällt dir nichts an ihm auf ?** ne gaves ket netra iskis gant hennezh ? ; *ein kleines Detail war mir aufgefallen*, taolet 'm boa fed war un draig ; *dieses Kleid fällt allzu sehr auf*, re welus eo an dilhad-se, ar pezh dilhad-se a zalc'h re an evezh warnañ ; *er ist mir sofort aufgefallen*, sachet en doa va evezh diouzhtu, tennet en doa va evezh diouzhtu, dalc'het en doa va evezh diouzhtu.

auffallend ag. : **1.** gwelus, heverk, sebezuñ, dic'hiz, iskriv, amc'hiz, loukes, souezhus, tremen anat ; *dieses Kleid ist zu auffallend*, re welus eo an dilhad-se, ar pezh dilhad-se a zalc'h re an evezh warnañ ; *die Kraft ist die auffallendste Qualität des Stieres*, an nerzh a zo doare an tarv, an nerzh a zo perzh arouezius (arouezus) an tarv, a ouenn eo d'an tirvi bezañ kreñv,

lod an tirvi eo bezañ kreñv ; **2. [fizik] auffallendes Licht**, luc'h dehaezat g.

auffällig ag. : gwelus, heverk, sebezuñ, iskriv, loukes, amc'hiz, souezhus ; *auffällige Kleidung*, dilhad a denn evezh an dud warno ls., dilhad iskriv ls., dilhad loukes ls. ; *dieses Kleid allzu auffällig*, re welus eo an dilhad-se, ar pezh dilhad-se a zalc'h re an evezh warnañ ; *auffällige von der Norm abweichende Verhaltensweise*, forc'hadezh b., real forc'hat g. ; *sich auffällig machen*, na vezañ war an ton, sachañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, tennañ sellou an dud war an-unan.

Auffälligkeit b. (-,en) : esparded b.

auffaltbar ag. : displegus.

auffalten V.k.e. (hat aufgefaltet) : displegañ, diblegañ, digeriñ ; *ein einmal gefaltetes Blatt auffalten*, dizaoublegañ ur follenn. V.em. : **sich auffalten** (hat sich (ak.) aufgefaltet) : **1.** digeriñ ; **2. [douaroriezh]** roufenniñ.

Auffangbecken n. (-s,-) : **1. [tekn.] poull-kronniañ** g., poull krogniañ an dour glav g., stroller g. [liester strollerioù] ; **2. [dre skeud.] dastumlec'h g.**, lec'h dastum g., dastumer g. [liester dastumerioù].

auffangen V.k.e. (fängt auf / fing auf / hat aufgefangen) : **1.** *einen Ball auffangen*, pakañ ur volotenn diwar njij (diwar lamm), plomañ ur volotenn ; **2.** terriñ nerzh ar stok, distroñsañ, distroñsaat, blotaat, distreiñ, diarbenn, kaeañ, morzañ ; *einen Schlag auffangen*, diarbenn un taol, terriñ nerzh un taol, dihelliñ un taol, distreiñ un taol, morzañ un taol ; **3.** skrapañ, tapout, soupreñ, daspakañ, sigotañ ; *Briefe auffangen*, daspakañ lizhiri, sigotañ lizhiri, skrapañ lizhiri, distreiñ lizhiri, pakañ lizhiri / soupreñ lizhiri (Gregor) ; **4. [dre skeud.] Flüchtlinge auffangen**, degemer repuidi ; **5.** dastum, degemer, kronniali, krognañ ; *das Regenwasser auffangen*, krognañ an dour glav, kronniali an dour glav, krognañ an dour glav, degemer an dour glav, dastum an dour glav ; *das Rieselwasser auffangen*, krognañ an dour-gouez, kronniali an d'isech', dastum an dour-gouez, dastum an d'isech'.

V.em. : [Bro-Suis] **sich auffangen** (fängt sich auf / fing sich auf / hat sich (ak.) aufgefangen) : adkavout e gempouez spered, adkavout e gempouez bred.

Auffanggurt g. (-s,-e) : harnez surentez g.

Auffanglager n. (-s,-) : kamp repuidi g., kreizzenn degemer b., framm degemer g.

Auffangschale b. (-,n) : [kegin.] kas g., lichefre g. ; *Inhalt einer Auffangschale*, lichefread g.

Auffangstelle b. (-,n) : kreizzenn degemer b., framm degemer g.

auffärben V.k.e. (hat aufgefärbt) : adlivañ, livañ en-dro, freskaat al liv.

auffassen V.k.e. (hat aufgefasst) : **1.** dastum, sevel ; **2. [dre skeud.] meizañ**, kompreñ, intent ; *er fasst den Rat falsch auf*, kompreñ a ra ar c'huzul roet dezhañ a-dreuz, kompreñ (kemer, intent, klevet) a ra pig e lec'h bran.

Auffassung b. (-en) : soñj g., kredenn b., mennozh g., meno g., aviz g., savpoent g., doare-gwelet g., gweladur [eus] g., meizadenn b., meizadur g., danzed g. ; *im Bereich der Religion bestand eine tiefe Kluft zwischen den Auffassungen meines Vaters und denen meiner Mutter*, va zad ha va mamm a oa dishenvelidigezh vras etrezo a-fet relijon ; *nach Auffassung mancher, nach Auffassung einiger*, hervez lod, hervez tud 'zo ; *meiner Auffassung nach*, da'm soñj, da'm meno, da'm feson, evit va c'heloù, evidon-me, me a gav din, hervez va meno, hervez ma soñj, hervez va santimant, diouzh va danvez, war va meno, war va soñj, war a gredan / war a

soñjan (Gregor) ; *ich bin ganz Ihrer Auffassung*, aviz ac'hanoc'h on, ali on ganeoc'h, a-du emaon ganeoc'h, emaon plom er soñj ganeoc'h, en ur soñj emaon ganeoc'h ; *eine Auffassung der Geschichte*, ur gweladur eus an istor g. ; *ihrer Auffassungen darüber gehen auseinander*, n'int ket ali war an dra-se, n'int ket eus ar memes aviz war an dra-se, n'emaint ket a-du an eil gant egile war an dra-se, n'emaint ket a-unan e-keñver kement-se, n'emaint ket en ur soñj war an dra-se, n'emaint ket er memes soñj war an dra-se, pep hini en deus e soñj war an dra-se, ne welont ket an traou dre an hevelep lomber ; *er ist der Auffassung, dass ...*, hennezh a soñj dezhañ e ..., hennezh a ra e gont e ..., d'e soñj (d'e veno) e ..., hennezh a venn e ..., hennezh a ra aviz gantañ e ... ; *die Naturalisten sind der Auffassung, dass die Welt als rein naturhaftes Geschehen zu begreifen ist*, an naturelourien a intent an natur evel un domani kloz.

Auffassungsfähigkeit b. (-,-en) : meizerezh g., meiz g., intenterezh g., intentegezh b., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., anaoudadurezh b.

Auffassungsgabe b. (-) : spered g., skiant b., meiz g., poell g., speredegezh b., komprenezon b., komprenz g. ; *schnelle Auffassungsgabe*, bouilhded a spered b., lemmded a spered b., primded a spered b. ; *eine rasche Auffassungsgabe haben*, bezañ lemm a spered, bezañ speredet lemm, bezañ buan a spered.

Auffassungstest g. (-s,-s) : [bred.] *thematischer Auffassungstest*, prouad ezvannañ temek g., prouad ezvannañ dodennek g.

Auffassungsvermögen n. (-s) : meizerezh g., meiz g., intenterezh g., intentegezh b., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., anaoudadurezh b.

auffierbar ag. : [merdead.] helarg.

auffieren V.k.e. (hat aufgefiert) : [merdead.] leuskel da vont goustadik, chokiñ, largañ ; *eine Schot auffieren*, chokiñ ur skout, largañ ur skout.

Auffieren n. (-s) : [merdead.] largañ g.

auffindbar ag. : ... a c'heller kavout, kavadus, dinoadus ; *schwer auffindbar*, difret ; *nicht auffinbar*, digavadus, diank, kollet da vat, kollet kuit, n'eus ket moaien d'e gavout ken, na c'heller ket kavout, andinoadus ; *sie sind nicht auffindbar*, n'eus ket a gav dezho, ne zeuer ket a-benn da ziskoachañ anezho, puchet eo Paolig warno, aet int e skouam ar c'had ; *wiederauffindbar*, adkavadus.

auffinden V.k.e. (fand auf / hat aufgefunden) : dizoleiñ, kavout, kavadennañ, diskochañañ, diboufañ, dinoiñ, diguzhat, dibuchañañ ; *das Buch ist nirgends aufzufinden*, ne zeuer ket a-benn da ziskoachañañ al levr, puchet eo Paolig war al levr, aet eo al levr e skouarn ar c'had ; *sie sind nirgends aufzufinden*, n'eus ket a gav dezho.

Auffindung b. (-,-en) : dizoloadenn b., kavadenn b., dizoloidigezh b., dinoadur g., dinoerez g., dinoiñ g. ; [relj.] *Auffindung des Heiligen Kreuzes*, kavidigezh ar Groaz b.

auffischen V.k.e. (hat aufgefischt) : 1. pesketa, tennañ er-maez eus an dour ; 2. [dre skeud.] P. diskochañañ, diboufañ, ober ur stokenn, diskochañañ, digochañañ, dineizchañañ, pesketa ; *wo hast du den Kerl bloß aufgefischt ?* pelec'h an diaoul ac'h eus digochet ar paotr-se ?

aufflackern V.gw. (ist aufgefleckert) : 1. flamminañ, flammañ, flaminennin, entanañañ, teuler flammoù ; 2. [dre skeud.] tarzhañ en-dro, adkregiñ ; *jemandes Schmerz wieder aufflackern lassen*, neveziñ poan u.b., deneveziñ poan u.b.

aufflammen V.gw. (ist aufgefiammt) : 1. flamminañ, flammañ, flaminennin, flammflamminañ, flammichañañ, entanañañ, teuler

flammoù, tanflammañ, elumiñ ; *das Feuer wieder zum Aufflammen bringen*, bevaat an tan, adchwezhañ an tan, dasorc'hñ an tan ; *jedem Windstoß flammt das Feuer wieder auf*, seul dro ma errue an avel ganto e arfleue ar c'haouadoù tan, ar c'haouadoù tan a arfleue pa errue an avel ganto ; 2. [dre skeud.] tarzhañ, dirollañ, diskordañ, strakal ; *wieder aufflammen*, adneveziñ, kaout nerzh en-dro ; *wieder aufflammand*, oc'h adsevel, oc'h adc'henel, oc'h azbevañ.

Aufflammen n. (-s) : flammerezh g. ; *das Feuer wieder zum Aufflammen bringen*, bevaat an tan, adchwezhañ an tan, dasorc'hñ an tan.

aufflattern V.gw. (ist aufgefleckt) : nijal kuit en ur flapañ e zivaskell, nijal kuit en ur zivaskellañ, nijal kuit en ur zispafalat e zivaskell

aufflechten V.k.e. (flicht auf / flocht auf / hat aufgeflochten) : diblezhañ, diblezhenniñ, diblañsoniñ, dinac'henniñ, digandenniñ.

auffliegen V.k.e. (flog auf / ist aufgeflogen) : 1. [loened] nijal kuit, dizouarañ, kemer e nij, kregiñ da nijal, dinijal ; von *einem Busch auffliegen*, divodañ ; 2. [karr-nij] pignat, dibradañ, dinijal ; 3. [dre astenn.] tarzhañ, sklisennañ ; 4. [dre skeud.] die Tür fliegt auf, trumm e tigor an nor, a-rafol (a-flav, a-dao, a-stroñs) e tigor an nor ; 5. [dre skeud.] bezañ dizoloet, bezañ tapet ; der Agentenring flog auf, dizoloet ha diskaret e voe ar rouedad spieren ; 6. [dre skeud.] bezañ nullet, mont da gaoc'h-heiz, mont e lost ar c'had, treiñ e gwelien, mont e gwelien, mont er c'harzh, mont an tenn er c'hleuz, bezañ skubet ; *auffliegen lassen*, nullañ, skubañ.

Auffliegen n. (-s) : [laboused] dinijal g., dinijadeg b.

auffliegend ag. : [ardamezouriezh] nijant ; *auffliegender Adler*,erez nijant b.

aufflimmern V.gw. (ist aufgeflimmert) : flamminañ, flammañ, flaminennin, skediñ-diskediñ, strinkellikat, lugerniñ, luc'hñañ, steredenniñ, lintrañ, lagadenniñ.

Aufflug g. (-s,-flüge) : [laboused] dinijal g., dinijadeg b.

auffordern V.k.e. (hat aufgefordert) : 1. kemenn, gourc'hemann ; *jemanden auffordern, etwas zu tun*, kemenn d'u.b. ober udb, poursuiñ war u.b. d'ober udb, stourm ouzh u.b. evit ma rafe u.b., derc'hel war u.b. evit ma rafe udb, c'hoari war u.b. evit ma rafe udb, pouezañ war u.b. evit ma rafe udb, bountañ war u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, kargañ war u.b. evit ma rafe udb, karnajal u.b. d'ober udb, arabadiñ war u.b. ober udb, ober gwask war u.b. evit ma rafe udb, ober ouzh u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, ober war u.b. a-benn e lakaat d'ober udb, taeriñ war u.b. evit ma rafe udb, ober ur wech div wech gant u.b. ; *wir müssen sie auffordern, uns die Tür zu öffnen*, ret e vo kemenn dezho digeriñ an nor deomp, ret e vo gouleñn groñs diganto ma vo digoret an nor deomp ; *sie forderten ihn auf mitzukommen*, graet e voe dezhañ dont ganto, e rediañ a rejont da vont ganto ; 2. pediñ, kouviañ, goulenn digant u.b. ober udb ; zum *Tanzen auffordern*, zum *Tanz auffordern*, pediñ da zañsal, pediñ d'ober un dro zañs gant an-unan ; *als er sie zum Tanzen aufforderte, holte er sich (dat.) einen Korb*, paket en doa un torkad kerc'h pa oa aet d'he fediñ d'ober un dro zañs gantañ, roet he doa e gouign dezhañ pa oa deuet d'he fediñ d'ober un dro zañs gantañ ; 3. [gwir] gourgervel [pennrann gourgalv-] ; *jemanden auffordern, etwas zu tun*, gourgervel u.b. d'ober udb.

auffordernd ag. : kalonekaus, kennerzhus, atizus, annouguis, broudus, lañsus, luskus ; *er nickte ihr auffordernd zu*, ober reas ur sin kalonekaus dezhi gant e benn.

Aufforderung b. (-,en) : 1. kemenn g., gourc'henn g., gourc'hemennidigezh b., devennadur g., devennadenn b., ped g., pedadenn b., kouvi g. ; *gerichtliche Aufforderung*, gourgalv g., devennadur a-berzh al lez-varn g., devennadenn a-berzh al lez-varn b., kemenn groñs a-berzh al lez-varn g., paper-galv a-berzh al lez-varn g., galvskrid a-berzh al lez-varn g. ; [arc'hant.] *Aufforderung zu weiteren Einzahlungen, Aufforderung zu Nachschüssen*, goulennadenn arc'hant b., galv da gevalaoù g. ; 2. galv g., galvadenn b. ; *die Aufforderung zum Gebet*, ar galv da bediñ g. ; *Aufforderung zur Wahl*, galv da votiñ g.

aufforsten V.k.e. (hat aufgeforstet) : koadañ, lakaat dindan goad ; *wieder aufforsten*, adkoadaañ, adlakaat dindan goad ; *mit Nadelbäumen aufforsten*, lakaat dindan gwez-rousin, lakaat dindan rousineged, rousinekaat.

Aufforstung b. (-,en) : koadañ g., koaderezh g., koadadur g. ; *Aufforstung mit Nadelbäumen*, rousinekadur g.

auffressen V.k.e. (frisst auf / fraß auf / hat aufgefressen) : 1. peurzebrin ; 2. pipañ, floupañ, kordañ, alfiñ, plumiñ, flumañ, plauiañ, gorjañ, tagañ, treizhañ, razhañ, kroufañ, kouchañ, porpantiñ ; *ein Tier lebendig auffressen*, floupañ ul loen kriz-bev (kriz-poazh, kriz-past) ; 3. [dre skeud.] debriñ, ragnat, krignat.

V.em. : **sich auffressen** (fraßen sich auf / haben sich (ak.) aufgefressen) : [dre skeud.] *sie fressen sich (ak.) gegenseitig auf*, aze ez eus sach-disach, emañ an debr hag an dag etrezo, emaint ganti laz-ha-lazh, emaint ganti sach-da-sach.

auffrischen V.k.e. (hat aufgefrischt) : 1. freskaat, distanañ ; 2. [dre skeud.] nevesaat, adneveziñ, freskaat, adlivañ ; *ein Gemälde auffrischen*, freskaat un daolenn ; *sein Make-up auffrischen*, en em adwezelaañ, adlivañ e zremm, en em addremmlivañ, P. en em bentañ a-nevez ; 3. [mezeg.] *eine Wunde auffrischen*, deneveziñ ur gouli, dazbevaat ur gouli ; [dre skeud.] *die Wunde immer wieder auffrischen*, gwaskañ diehan (ingal-ingal) war ar gwiridig (war ar c'hizidig, war an arroud kizidik, war ar glaivenn), gwaskañ hep astal war ar gor ; 4. [dre skeud.] addegas da soñj ; *jemandem das Gedächtnis auffrischen*, degas soñj d'u.b. eus kement a zo c'hoarvezet, degas d'u.b. da goun kement a zo c'hoarvezet, freskaat e spered u.b. traou gros-ankounach'aet, freskaat e spered u.b. traou ñ damankounac'haet.

V.gw. (ist aufgefrischt/ hat aufgefrischt) : *der Wind frischt auf*, fourrañ a ra an avel, freskaat a ra an avel, gwashaat a ra an avel, rustaat a ra an avel, emañ an avel o chlazañ, emañ an avel o kreskiñ, kreskiñ a ra an avel, kargañ a ra an avel, war greñvaat ez a an avel, lañsañ a ra an avel, glaziñ a ra an avel ; *in Böen auffischende Winde*, avel hag a chwezh a gaouadoù kreñv g., avel hag a chwezh a-stroñs g., avel rizennek g., ravalioù ls.

V.em. : **sich auffrischen** (hat sich (ak.) aufgefrischt) : distanañ. **Auffrischung** b. (-,en) : 1. freskadurezh b., sinadurezh b., distan g. ; 2. [dre skeud.] nevesadur g.

Auffrischungsimpfung b. (-,en) : [mezeg.] dianvaksinadur g., ensinklad assav g., ensinkladenn assav b.

aufführbar ag. : [c'hoariva] ... a c'heller kinnig war al leurenn, c'hoariadus.

Aufführbarkeit b. (-) : c'hoariadusted b.

aufführen V.k.e. (hat aufgeführt) : 1. sevel ; *ein Gerüst aufführen*, sevel ur chafod ; 2. *eine Show aufführen*, reiñ un arvest da welet ; *ein Schauspiel aufführen*, kinnig ur pezh-c'hoari, leureennañ ur pezh-c'hoari ; *ein Theaterstück aufführen*, dezerc'hañ ur pezh, c'hoari pezh, displegeañ ur pezh-c'hoari ; *ein Theaterstück erneut aufführen*, adc'hoari ur pezh, adkinnig ur

pezh-c'hoari, adleureennañ ur pezh-c'hoari ; [dre skeud.] *ein Theater aufführen*, c'hoari an toull kamambre, bezañ ur charre spontus gant an-unan, ober e reuzenn, ober he fompinenn, ober he fompinell, ober he febrenn, ober he stipadenn, ober geizoù, ober tiekoù, ober ardoù, ober minoù, ober jestroù, bezañ ardoù gant an-unan, ober ismodoù, ober tresoù, ober astrafoù, c'hoari tad an ardoù fall, c'hoari an asavandenn gant u.b., c'hoari ur gomedien dirak u.b. ; 3. *einen Zeugen aufführen*, kinnig (diskouez) un test ; 4. *bei den oben aufgeföhrt Zahlen handelt es sich um Näherungswerte*, ar sifroù meneget amañ a-us n'int nemet sifroù diwar-dro ; *einzeln aufführen*, marilhañ dre ar munud, marilhañ diouzh ar munud, niverenniñ, reiñ ar roll, dibunañ hini-ha-hini (a-hini-da-hini).

V.em. : **sich aufführen** (hat sich (ak.) aufgeführt) : [dre skeud.] en em ren, en em zelc'her, en em c'houarn, kundu, kundaiñ, realiñ ; *sich gut aufführen*, bezañ direbech e emzalc'h, bezañ mat e gundu.

Aufführung b. (-,en) : a) [arvest] abadenn b., c'hoariadenn b., dezerc'had g. ; *sich (dat.) eine Aufführung ansehen*, arvestiñ ouzh un abadenn ; *Uraufführung*, abadenn (c'hoariadenn) gentañ b., leurennadur kentañ g., kentaenn b. ; b) [ober] leurennadur g., dezerc'hadur g. ; *komische Aufführung eines Bühnenstückes*, dezerc'hadur komek g. ; *tragische Aufführung eines Bühnenstückes*, dezerc'hadur tragek g.

Aufführungsrecht n. (-s,e) : [c'hoariva] gwir da ginnig ur pezh c'hoari war al leurenn g., gwir da ginnig un abadenn sonerezh g.

Aufführungssaal g. (-s,-säle) : sal arvest b.

auffüllen V.k.e. (hat aufgefüllt) : 1. leuniañ, kargañ barr, barrañ, barrleuniañ, peurleuniañ, peurgargañ, leuniañ chouk, kargañ chouk, rezañ ; *wieder auffüllen*, aspourvezañ, adpourvezañ ; *Benzin auffüllen*, den Benzintank auffüllen, ober e garg a zourtan, lakaat leun a zour-tan, leuniañ ar penton dour-tan, kemer ul leuniadenn, adouilhañ ; *Reserven auffüllen*, kloakaat e bourveziou ; *die Lagerbestände auffüllen*, aspourvezañ ar boniadoù, adpourvezañ ar boniadoù ; *ein Konto auffüllen*, pourvezañ ur gont ; *seine Kasse auffüllen*, dibladañ e yalc'h, rontaat e yalc'h, reutaat e yalc'h ; 2. [gwin, barrikenn] adouilhañ ; 3. [tisav.] atrediñ ; *einen Graben auffüllen*, peurgargañ ur foz, stankañ ur foz.

Auffüllen n. (-s) / **Auffüllung** b. (-,en) : 1. leunidigezh b. ; 2. [gwin, barrikenn] adouilhañ g. ; *Gießkanne zum Auffüllen der Weinfässer*, adouilher g. [liester adouilheroù].

auffurchen V.k.e. (hat aufgefurcht) : ervenniñ, ervennañ, erviñ, aïchañ.

auffüttern V.k.e. (hat aufgefüttert) : magañ, sevel.

Aufgabe b. (-,n) : 1. roadenn b., roidigezh b., kas g., kasidigezh b., kasadur g. ; [pakva] *Aufgabe des Gepäcks*, roidigezh ar pakadoù b.

2. dever g., dlead g., kefridiezh b., kefridi b., emell g., karg b., micher b., feur g., gwezhienn labour b., tamm labour g., pezh labour g., labour g., arc'hwel g., obererezh g., poellad g. ; *die Aufgaben gerecht verteilen*, kempouezañ ar c'hreffadioù, kempouezañ ar c'hargoù ; *vordringliche Aufgabe*, kefridi da gas da benn da gentañ-penn b., kefridi da gas da benn a-raok pep tra b., kefridi da gas da benn a-barzh pep tra b., kefridi da gas da benn da gentañ ha dreist pep tra b. ; *jemandem eine Aufgabe stellen*, jemanden mit einer Aufgabe betrauen, jemandem eine Aufgabe anvertrauen, fizout ur gefridi en u.b., reiñ ur gefridi d'u.b., reiñ ur pezh labour d'ober d'u.b., daveiñ u.b. d'ober udb., kargañ u.b. d'ober udb, fizout ur garg en u.b., reiñ d'u.b. an emell eus udb, reiñ an emell d'ober udb d'u.b., reiñ udb en emell d'u.b., reiñ kefridi d'ober udb. d'u.b., kefridiañ

u.b. ; eine umfangreiche Aufgabe, un embregadenn veur b. ; seine Aufgabe in einem Zug erledigen, ober e labour en ur c'hogrog ; sich zur Aufgabe machen, etwas zu tun, kemer poellad d'ober udb, lakaat poellad d'ober udb, lakaat e striv d'ober udb ; ich betraue Sie mit dieser Aufgabe, reiñ a ran deoc'h an emell da gas ar gefridi-se da benn ; seine Aufgabe besteht darin, dass ..., roet ez eus bet karg dezhañ [d'ober udb], emañ en e garg [ober udb], e poellad a zo [ober udb], kemennet ez eus bet dezhañ [ober udb], endalc'het eo [d'ober udb], ret eo dezhañ [ober udb], dleet eo dezhañ [ober udb], dle eo dezhañ [ober udb], pezh en deus d'ober eo ..., e gefridi a zo [d'ober udb], e gefridi eo [ober udb], e garg eo [ober udb], dezhañ eo [ober udb], daveet eo bet [d'ober udb.] ; das ist es, was ich als schwierigste Aufgabe empfinde / das ist es, was ich als schwerste Aufgabe empfinde, setu diaesañ a gavan da ober ; er ist nicht imstande, die ihm zugewiesenen Aufgaben zu erfüllen / er ist seiner Aufgabe nicht gewachsen, n'eo ket lodenn, n'eo ket evit kas e gefridi da benn, n'eo ket evit seveniñ e gefridi, n'eo ket evit pengenniñ e gefridi ; die Aufgabe des Herzens besteht darin, Blut durch den Körper zu pumpen, obererezh ar galon a zo lakaat ar gwad da redek er gwazhied ; es ist Aufgabe des Lehrers, so etwas zu erklären, d'ar c'helenner eo dispregañ an dra-se, karg ar c'helenner eo dispregañ an dra-se, micher ar c'helenner eo dispregañ an dra-se ; seine Aufgabe erfüllen, ober e gefridi, ober e labour ; der Bürgermeister nimmt in seiner Gemeinde Aufgaben der öffentlichen Verwaltung wahr, emañ ar maer en emell eus mont en-dro aferioù kevredik ar gumun, karget eo ar maer da verañ aferioù kevredik ar gumun ; eine knifflige Aufgabe, un uz spered g., ur c'holl-skiant g., ur gwir bistri g., un torr-spered g., un debr-spered g., un dismantr-spered g., un torr-penn g. ; 3. poelladenn b., labour skol g., skoulmadell b., skoulmad g. ; schriftliche Aufgabe, dever g. ; mündliche Aufgabe, kentel da zesiñ b. ; mathematische Aufgabe, Matheaufgabe, kudenn b., skoulmad g. ; seine Aufgaben machen, ober e zevierioù.

4. [lu] taktische Aufgabe, prantad gourdonerezh kadoniel g., pleustradenn war ar gadoniezh b.

5. [kenw.] a) urzhiad g. ; laut Aufgabe, hervez (diouzh) hoc'h urzhiad ; b) paouez g., paouezidigezh b., arsav g. ; Geschäftsaufgabe, paouez kenwerzh g.

6. dilez g., dilezidigezh b., dilezel g., dilaosk g. ; Aufgabe eines Rechtes, dilez eus ur gwir bennak g. ; Aufgabe eines Gutes, dilez eus un domani ; Aufgabe der bretonischen Sprache, dilez ar brezhoneg g., dilezidigezh ar brezhoneg b. ; die Feinde zur Aufgabe einer Stellung zwingen, diboufañ an enebourien eus ur savlec'h dalc'het ganto ; Aufgabe landwirtschaftlich genutzter Flächen, dichounid g.

7. [sport] dilez g., dilezadenn b., emdenn g., emdennadenn b. ; Sieg durch Aufgabe des Gegners, trec'h dre zilez ar c'hevezer g. ; durch Aufgabe des Gegners gewinnen, durch Aufgabe des Gegners siegen, gounit dre emdenn an eneber, bezañ trec'h dre zilez ar c'hevezer, bezañ trec'h dre emdenn an eneber g.

8. [metal.] mouchal g.

9. [stlenn.] poellad g., trevell g. ; zusammenhängende Aufgaben, poelladou diazalc'h ls., trevelloù diazalc'h ls.

aufgabeln V.k.e. (hat aufgegabelt) : 1. P. diskochañañ, diboufañ, digochañañ, dineizhañ, pesketa ; ich habe mir eine aufgegabelt, graet em eus ur stokenn ; seine Freundin machte mit ihm Schluss und gabelte sich einen anderen auf, e vignonez a lezas anezhañ war ar beoz evit mont gant unan all, e vignonez a droc'has ur jak dezhañ ; sie hat sich (dat.) einen reichen Mann aufgabelt, lakaet he deus he c'hog war un den leveet mat ; 2. Stroh aufgabeln, gwintañ forc'hadoù plouz, gwintañ

krogadoù plouz, dibradañ forc'hadoù plouz, gwintañ plouz a-forc'hadoù, dibradañ plouz a-forc'hadoù, dibradañ plouz a-grogadoù, forc'hañ plouz.

Aufgabelung b. (-,-en) : [korf.] forc'h b. ; Aufgabelung der Lufttröhre, forc'h ar vriant b.

Aufgabenbereich g. (-s,-e) / **Aufgabengebiet** n. (-s,-e) : dalc'h g., kembeli b., karg b., tachenn an oberiantiz b.

Aufgabenheft n. (-s,-e) : kaier poelladennoù g., kaier deverioù g., kaier labour-skol g., deiziataer labour-skol g.

Aufgabenkreis g. (-es,-e) : kembeli b., dalc'h g., karg b., tachenn an oberiantiz b.

Aufgabenstellung b. (-,-en) : [labour-skol] kudenn da ziskoulmañ b., skoulmad g.

Aufgabenverteilung b. (-,-en) : dasparzhidigezh ar c'hefridioù b., dasparzh ar c'hefridioù g., ingaladur ar c'hefridioù g., ingaladur ar gwezhiennou labour g. ; eine gerechte Aufgabenverteilung muss sein, evit ma ne vo den e gwask (evit n'en devo den re garrad) eo mat lakaat pep tra en e blas hag ar bec'h e-kreiz ar c'havazh, evit ma ne vo den e gwask ez eo mat ingalañ ar gwezhiennou labour en un doare reizh.

Aufgabeschein g. (-s,-e) : paper-diskarg g., skrid-diskarg g.

Aufgabestation b. (-,-en) : ti-gar kargañ ha kas g.

Aufgabestempel g. (-s,-) : siell ti-post al lec'h kas b.

Aufgang g. (-s,-gänge) : 1. [stered.] pignidigezh b., loc'h war-bign g. ; Aufgang eines Gestirns, pignidigezh un astr b., loc'h war-bign un astr g. ; 2. Sonnenaugang, sav-heol g., tarzh-heol g., sav an deiz g., sevel-heol g. ; 3. [ti] skalieroù ls., diri g. ; 4. [dre astenn.] Sav-Heol g., reter g. ; 5. digoradur g. ; 6. [douar.] diskronadeg b., diloc'h g.

aufgebauscht ag. : c'hwezet, boufant, bolzennus.

aufgeben V.k.e. (gibt auf / gab auf / hat aufgegeben) : 1. reiñ ; sein Gepäck aufgeben, reiñ e bakadoù da vezañ marilhet ; einen Brief aufgeben, postañ ul lizher.

2. goulenn, urzhiañ ; eine Annonce in einer Zeitung aufgeben, lakaat enmoullañ ur gemennadenn en ur gazetenn ; [kenw.] eine Bestellung aufgeben, ober un urzhiad ; eine große Bestellung aufgeben, sevel un urzhiad bras, ober un urzhiad bras.

3. kas.

4. ober e zilez eus, ober dilez eus, dilezel, lezel, dileuskel, dioueriñ, dizerc'hel, dizerc'hel diouzh, dispregañ diouzh, diskregiñ diouzh, ober e ziouer eus, ober e gañv da, lavaret kenavo [d'udb], kroaziañ war, kuitaat, treiñ kein da, ankounac'haat, chanañ, ehanañ gant, mont diouzh, kimiadiñ diouzh, leuskel, lezel e perch, leuskel a-gostez, lezel a-dreuz, lezel a-dreuz-foran, lezel a-stal-gostez, nac'h ; seinen Beruf aufgeben, nac'h e vicher, diskregiñ diouzh e vicher ; er gab ziemlich schnell diese Arbeit auf, ne oa ket chomet gwall bell war ar vicher, lezel a reas buan a-walch' ar vicher, buan a-walch' e tilezas ar vicher, mont a reas buan a-walch' diwar ar vicher-se ; den Lehrerberuf aufgeben, mont er-maez a gelenner, dont er-maez a gelenner, dont eus a gelenner, reiñ e zilez a gelenner ; sie gab ihre Stellung als Dienstmädchen auf und wurde Näherin, mont a reas er-maez a vatezh evit dont da wrierez ; seine Stelle aufgeben, dilezel e garg, reiñ e zilez eus e garg, lakaat e zilez, mont kuit eus e garg, diskouez e seulioù, reiñ e davañjer ; sie gaben auf halber Strecke auf, treiñ a rejont diwar hanter hent ; er musste sein Studium aufgeben, rankout a reas dilezel e studi ; etwas zugunsten jemandes aufgeben, ober e zilez eus udb e gounid u.b., ober dilez eus udb gant u.b., dilezel udb gant u.b. ; ein Recht aufgeben, ober dilez eus ur gwir bennak, dilezel ur gwir bennak, lezel ur gwir da goll ; seine Stelle aufgeben, reiñ (lakaat) e zilez, dilezel e garg, diskouez

e seulioù ; *sein Geschäft aufgeben*, dilezel e genwerzh (e goñvers), dispegañ diouzh (kuitaat) an aferiouù, dont war e leve, distaliañ, disterniañ, disternañ, riklañ e vragoù ; *sein Nest aufgeben*, kasaat (kazañ, dilezel) e neizh, dineizhañ ; *aufgegebenes Nest*, neizh kasaet g. ; *aufgegebene Steingrube*, mangleuz nac'het b. ; *sein Amt freiwillig aufgeben*, reiñ e zilez eus e garg, en em ziskargañ eus e garg, en em zigargañ eus e garg, dilezel e garg, lezel e garg, dispegañ diouzh e garg, dont er-maez a garg, mont er-maez a garg ; *er hat das Trinken aufgegeben*, ne ya ket mui d'ar boeson, ned a ket mui d'ar gwin, dilezet en deus ar werenn, diskrog eo diouzh ar werenn ; *diese alten Sitten wurden aufgegeben*, aet eo ar gizioù kozh-se d'an traoñ, aet eo ar gizioù kozh-se war o c'hostez, aet eo ar gizioù kozh-se er c'hostez, aet eo ar gizioù kozh-se er-maez ; *das Rauchen aufgeben*, ober e gaïv d'ar butun, lavaret kenavo d'ar butun, kuitaat ar butun, dispegañ diouzh ar butun ; *gib nicht auf ! dalc'h da droad er par !* ; *es ist jetzt nicht an der Zeit, den Kampf aufzugeben*, n'emañ ket ar mare da zispegañ.

5. [dre skeud.] *eine Meinung aufgeben*, nach ur mennozh, argas ur mennozh diwar e spered, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ diwar ur meno, dilezel ur mennozh, cheñch mennozh, dibennadiñ, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; *eine Meinung nicht aufgeben*, derc'hel mort (yud, gwevn) d'ur mennozh, pegañ ouzh e vennozh, aheurtiñ, na zispegañ (na ziskregiñ) diouzh e vennozh ; *etwas aufgeben*, dilezel ubd, dioueriñ ubd, dispegañ diouzh ubd, diskregiñ diouzh ubd, ober e ziouer eus ubd, lavaret kenavo d'ubd, ober e gaïv d'ubd ; *die Hoffnung aufgeben*, koll spi, laoskaat, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat ; *und trotzdem geben wir die Hoffnung nicht auf*, neoazh hon eus goanag, ha padal hon eus goanag ; *er gibt die Hoffnung auf, je befördert zu werden*, ne wel ket mui kaout sav en e garg ur peur bennak ; *seine Illusionen aufgeben*, diskanañ, disorc'henniñ, koll spi, koll esper, distreiñ diwar e emdouelloù, dilezel e emdouelloù, kavout kerse, disouezhiñ ; *einen Kranken aufgeben*, dizempriñ ur c'hlavnour, na vezañ d'e soñj distro ebet ken evit ur c'hlavnour, barn a-walch' ur c'hlavnour da vervel ; [c'hoari divinout] *ich gebe das Raten auf, ich gebe es auf, faezh on !*

6. reiñ da soñjal ; *sein Benehmen gibt mir Rätsel auf*, e emzalc'h a ro din da soñjal, e emzalc'h a laka ac'hann en amzivin, kavout a ran iskis e emzalc'h, kavout a ran drol e emzalc'h, ne gomprenan ket ar poell eus e emzalc'h, ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompreñ ennañ, n'ouzon ket pet kompreñ a zo ennañ, ne gomprenan ket perak e ra seurt traou, n'ouzon ket perak ez eo ken trist an doare gantañ (perak n'en deus ket a gundu, perak e talc'h ar seurt kundu-se) (Gregor), ne gomprenan ket e pe stumm en em ren.

7. [dre skeud.] *den Löffel aufgeben*, lipat (lonkañ) e loa, lonkañ e vabouzenn, lonkañ e chik, lonkañ e deod, lakaat e garnaj en driñs, kreñviñ, kreviñ, talpiñ, pibidañ, c'hwitañ, disgweañ, menel, pakañ, mont er bord all, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, mont d'ar gevred, foeltrañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, serriñ e baiplu, ridañ e baiplu, terriñ e neuden, ober e lamm gwashañ, ober al lamm, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hæ, distaliañ diwar ar bed, sailhañ er bailh, tortañ, pakañ anezhi, pakañ ; *den Geist aufgeben*, a) mervel, rentañ e spered, daskor e spered, mont da Anaon, mont d'an Anaon,

paeañ e zle d'an Ankoù, tremen, tennañ e huanad(enn) diwezhañ, rentañ e huanad(enn) diwezhañ, reiñ e huanad(enn) diwezhañ, leuskel e huanad(enn) diwezhañ, ober e huanad(enn) diwezhañ ; b) [dre fent, adivinkoù] diferlinkañ, terriñ, mont da fall, mont e tammoù, mont e skolp, mont e diframm, dismantrañ, mont da skos, diwikefreañ, dizeeunañ, mont da neuz (Gregor), mont er sac'h, chom sac'het, findaoniñ, freuzañ.

V.gw. (gibt auf / gab auf / hat aufgegeben) : 1. lezel e zivrec'h da gouezhañ, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, plegañ touchenn, koazhañ, kodianañ, kodianañ gant u.b., kac'hat en e vragez, lezel pep tra ouzh torgenn, dilezel ar stourn, chom a-dreuz gant e hent, lezel pep tra war e revr, reiñ e zilez, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar sklisenn, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar vasin, leuskel, dispegañ, lakaat an alc'hwez dindan an nor ; *er möchte aufgeben*, c'hoant en deus da leuskel, c'hoant en deus da zispegañ ; *Mensch, der schnell aufgibt*, brizhyouleg g., krakyouleg g., pleger g., spered bouk a zen g., lopagn g. ; *er hatte zwar angefangen, gab aber bald auf*, kroget e oa met n'en doa ket kendalc'het ; 2. [sport] diskregiñ, embann emdenn, P. dispegañ ; *das Rennen aufgeben*, mont er-maez eus ar redadeg, leuskel.

V.em. **sich aufgeben** (gab sich auf, hat sich (ak.) aufgegeben) : *sich selber aufgeben*, en em zianavezout, ober dilez eus an-unan (anezhañ e-unan, anezhi hec'h-unan h.a.).

Aufgeben n. (-s) : *Aufgeben der Briefe*, postadur g., postañ g.

Aufgeber g. (-s,-) : kaser g.

aufgeblätzt ag. : 1. stambouc'het ; *die Kuh ist aufgeblätzt*, stambouc'het eo ar vuoc'h, houbet eo ar vuoc'h, boudet eo ar vuoc'h, koeñvet eo ar vuoc'h, foeñvet eo ar vuoc'h ; 2. [dre skeud.] *er ist aufgeblätzt*, c'hwetzet eo dezhañ, lorc'hoù a zo ennañ da vougañ, lorc'hoù a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, mont a ra gant ar fru, kement a lorc'hoù a zo ennañ evel pa vije pevare person an Dreinded, lorc'hoù a zo ennañ kement ha pa vije pevare person an Dreinded, c'hwetzet eo evel un touseg, c'hwetzet eo gant ar vrasoni, n'eus nemet fouge anezhañ, kollet eo gant gloar, ur fougeer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, foeñvet eo gant an ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hlloc'h evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veulliñ, en em lakaat a ra treç'h d'an holl, hennezh en deus lorc'hoù en e foñs, hennezh en deus lorc'hoù en e doull, c'hwetzet eo gant al lorc'hoù, hennezh a zo un torkad lorc'hoù ennañ, ur pezh lorc'hoù a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herch en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, c'hwetzet eo gant an avel / leun eo e benn a c'hloriusted / karget eo a vended / leun a avel hag a voged eo / pennboufet eo gant an ourgouilh / ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor), leun a fouge hag a lorc'hoù eo, hennezh a zo lorc'hoù ennañ, fierdroch eo, fier-lor eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwetzet a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, teil a zo gantañ, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, hennezh zo c'hwetzet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o rodal e revr, emañ o c'hwetzhañ en e drompilh, hennezh a zo brasoni tout, leun a lorc'hoù eo, en em gavout a ra, douget eo dezhañ e-unan,

plantañ a ra c'hwez ennañ e-unan, fouge a zo ennañ evel un targazh er ribod, rok (otus, glorius, tonius, bras) eo an tamm anezhañ, bras eo an tamm gantañ, emañ e leue o treiñ ennañ, un tamm tro a zo ennañ.

Aufgebläheit b. (-) : stambouc'helez b., stambouc'h g., stambouc'hadenn b., gloevenn b., foëñvadenn b.

aufblasen ag. : 1. stambouc'het, foëñvet, koeñvet, c'hwezet, boufet, bourr ; 2. [dre skeud.] balc'h, otus, gwintet, lorc'hus, rok, fier, faeüs, dichek, digoll, uhel, glorius, tonius, c'hwezet, moliac'hus, pompolik, c'hwezigell, leun a avel, avel gantañ leizh e benn ; *aufblasener Mensch*, boufantig g., pompolig g., paltoked g. [*liester paltokeded*], toull-lorc'h g., bod-avel g., sac'h-c'hwezh g., P. brammsac'h g. ; *aufblasener Stil*, stil c'hwezet g., stil stambouc'het g., stil pompolik g.

Aufblasenheit b. (-) : 1. stambouc'helez b., stambouc'h g., stambouc'hadenn b., gloevenn b., foëñvadenn b. ; 2. [dre skeud.] fouge g., c'hwez g., pouferezh g., poc'honerezh g., fougerezh g., fougaserezh g., gloar b./m., glabouserezh g., glabous g., lorc'hentez b., lorc'herezh g., avel g.

Aufgebot n. (-s,-e) : 1. embannoù ls., enkant g., bann g. ; *Aufgebot eines Brautpaars*, embannoù-dimeziñ ls. ; *das Aufgebot aushängen*, skrivañ an embannoù, ober an embannoù, kas an embannoù, embann, lakaat e anv da zimeziñ ; *das Aufgebot erneut aushängen*, adkas an embannoù ; *das Aufgebot anmelden*, *das Aufgebot bestellen*, lakaat an embannoù ; *die Bekanntmachung des Aufgebots*, *das Bestellen des Aufgebots*, an embannoù ls. ; 2. [dre skeud.] dastumadeg b., tolpad g. ; *ein starkes Aufgebot von Polizeikräften*, un tolpad mat a archerien g., archerien a-vern war al lec'h ls. ; *unter Aufgebot aller seiner Kräfte*, en ur zastum e holl nerzh, a-holl-nerzh, a-holl-nerzh e gorf, a-nerzh, hardizh ; [lu] *das letzte Aufgebot*, ar bagad diwezhañ g. ; [filmoù, skinwel] *ein tolles Staraufgebot*, ul leurennad dispar b. ; 3. [istor] *militärisches Aufgebot*, bann g.

Aufgetobregister n. (-s,-) : kaier an embannoù g.

aufgebracht ag. : fuloret naet, fuloret ran, fuloret mik, fuloret ruz, fachet-fin, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, brizh-du, droug ruz ennañ, en imor santel, e gwalarn, tommet, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, e revr war e chouk gantañ, droug en e doull gantañ, droug en e revr gantañ, malis en e doull gantañ, malis en e revr gantañ, fioun ennañ, kounnaret, kounniriek, broc'h ennañ, broc'het, onglennet, aet tro en e voned, e gerch'o o tommañ dezhañ, e gerch'o o krazañ dezhañ, arfleuet ; *schnell aufgebracht*, barradek, barradus, loarieck, loariet, tev e glopenn, buanek, brouzek, brouezus, imorus, tik, taer, feuls, kleiz, arloupet, egaret, leskidik ; *gegen jemanden aufgebracht sein*, bezañ savet en egar a-enep u.b., bezañ droug bras en an-unan a-enep u.b., bezañ arloupet a-enep u.b., kaout kounnar (kaout droug, bezañ kounnaret, bezañ kounniriek, goriñ droukrañs, magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh, derc'hel droug) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., mouzhañ ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel imor diwar u.b.

aufgedreht ag. : startjenn ennañ, deltu gantañ, leun a vegon. **aufgedunsen** ag. : 1. gloevennet, gloev, koeñvet, toazennek, toazek, pennboufet, boufet, bourr, foëñvet ; *wegen des Kortisons hat er ein aufgedunses Gesicht*, gwall goeñvet eo e benn gant ar c'hortizon, bouff eo e vizaj gant ar c'hortizon, foëñvet eo e fas gant ar c'hortizon ; 2. [dre skeud.] brasonius, c'hwezet, foëñvet, revalc'h, rok, rouflus, gobius, orbidus, otus, gwintet, dichek, digoll, balc'h, glorius, tonius, emfizius, lorc'hus, lorc'hek, faeüs, grobis, leun a fouge hag a lorc'h, lorc'houèn ennañ,

lorc'h en e doull, lorc'h en e foñs, teil gantañ, fier, fier-droch, fier-lor, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, groñs, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, rouflus, randomus, uhel, leun a avel, avel gantañ leizh e benn, c'hwezet gant al lorc'h, c'hwezet dezhañ, foëñvet gant an ourgouilh, brasaet dezhañ, P. mok ; so *aufgedunsen er auch sei*, n'eus forzh pegen c'hwezigell dezhañ da vezañ.

Aufgedunsenheit b. (-) : stambouc'h g., stambouc'hadenn b., gloevenn b., foëñvadenn b.

aufgehängt ag. : a-istrabilh, a-skourr, e-skourr, a-ispilh, e-pign, istrabilhet, istrabilh, ispilh, e-krap, a-grap, e-kroug.

aufgehen V.gw. (ging auf / ist aufgegangen) : 1. sevel, dont war wel ; *die Sonne geht auf*, emañ an heol o sevel, sevel a ra an heol, saludiñ a ra an heol, tarzhañ a ra an heol, tarzhañ a ra an deiz, sevel a ra ar gouloù-deiz, emañ an deiz o c'houlaouiñ, emañ an deiz o verkañ, sevel a ra ar beure ; *die Sonne geht immer früher auf*, emañ tarzh-an-deiz oc'h abrettaat, emañ tarzh-an-deiz o veureaat da sevel, emañ tarzh-an-deiz o veureekaat ; *der Mond geht auf*, emañ al loar o sevel a-uc'h an drewwel, dont a ra al loar d'ober he mestr.

2. [dre heñvel.] goiñ, labourat, c'hwezañ, koeñviñ ; *der Teig geht auf*, sevel a ra an toaz, mont a ra an toaz e go, goiñ a ra an toaz, koeñviñ a ra an toaz, c'hwezañ a ra an toaz, labourat a ra an toaz, e go emañ an toaz ; *aufgegangener Teig*, toaz go g., toaz c'hwezet g. ; *der Teig ist aufgegangen*, goet eo an toaz ; *dank der Wirkung der Hefe geht der Teig auf*, ar goell a laka an toaz da c'hwezañ, ar goell a laka an toaz e go.

3. [louza.] diwanañ, diwan, diflukañ, broustañ, bouilhasiñ, lagadenniñ, sapiñ, broudañ, divroudañ, dideñviñ, joliñ, korzenniñ, teñvañ, nodiñ, divisorilañ, eginañ, strujañ, poulzañ, diboulzañ, dont, sevel, labourat, dizouarañ, kellidañ, reiñ kellid, brageziiñ ; *der Samen geht auf*, diwanañ a ra an had, kellidañ a ra ar greun, dizouarañ a ra an had, labourat a ra an had ; *der Weizen geht auf*, diwanañ a ra ar gwinizh ; *die Kartoffeln sind alle gleichzeitig aufgegangen*, ar patatez a zo diwanet ingal ; *die Saat geht nicht gleichmäßig auf*, ne ziwan ket an had heñvel-heñvel, ne ziwan ket an had heñvel-heñvel, ne zeu ket an had da ziwanañ heñvel-heñvel, an had ne ziwan ket ingal, an had ne ziwan ket keit-ha-keit ; *die Saat geht auf*, kroget eo an ed da c'hlazañ, diwanañ a ra ar gwinizh, dizouarañ a ra ar gwinizh, krog eo an ed da gorzenniñ, emañ an ed o reiñ kellid (o kellidañ, o vroudañ, o tont, o sevel, o labourat) ; *die Saat ist aufgegangen*, diwan eo an had ; *der Taumelloch und die gute Saat gehen beide vermischt auf*, an dreog a gresk mesk-hamesk gant ar greun mat.

4. digeriñ ; *da die Tür jetzt verriegelt ist, wird sie nicht mehr aufgehen*, evit pa'z eo sparlet an nor bremañ ne zigoro ket mui ; *die Tür geht auf*, digeriñ a ra an nor ; *der Vorhang geht auf*, sevel a ra ar stign (ar rideoz) ; *die Jagd geht auf*, digor eo bremañ mare ar chase (mare an hemolc'h).

5. digoulmañ, diskoulmañ ; *der Knoten geht auf*, diflipañ a ra ar skoulm, distardañ a ra ar skoulm, laosk e ya ar skoulm, diskoulmañ a ra ar gordenn, difrapañ a ra ar gordenn ; *die Naht geht auf*, distardañ a ra ar gwri, emañ ar gwri o tigeriñ, ar gwri ne zalc'h ket mui (a ya kuit), diflipañ a ra ar gwri, dineudañ a ra ar gwri, en em ziskoulmañ a ra ar gwri, disgwriat a ra ar gwri ; *ihm sind die Schuhbänder aufgegangen*, dilas eo e votou, dizereet eo lasou e votou, dilaset eo e votou, diskoulm eo lasou e votou, dibrenn eo lasou e votou.

6. *ihm gehen die Augen auf*, [Bro-Suis / Bro-Austria] *ihm geht der Knopf auf*, dibikouzañ a ra e zaoulagad, kregiñ a ra da gompreñ, dont a ra meiz dezhañ tamm-ha-tamm, emañ e zaoulagad o tigeriñ, divanegiñ a ra e zaoulagad, krog eo da

zivogediñ e spered, krog eo d'en em zivleupañ ; *ein Licht geht mir auf*, savet ez eus bremañ un tamm sklérjenn em spered, dont a ra da vezañ sklaeroc'h evidon, dont a ra va skiant tamm-ha-tamm da sklaeraat ; *ihm ging das Herz auf*, ur galonad a savas ennañ (en e greiz), teneraat a reas d'e galon ; *die Bedeutung des Geschehens ging ihm auf*, neuze e komprenas pegen pouezus e oa an darvoud-se.

7. P. *auf geht's*, a) krog e-barzh ! krogit e-barzh ! ale ! sach ganit 'ta ! sachit warni ! dav (traoù, koad, beuz, bazhad, moged, fisel, sifel) dezhi ! bec'h dezhi ! rousin dezhi ! dalc'hit tomm ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! stardit ho kalonoù ! lakaït striv ennec'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! h.a. ; b) aet omp ! emaomp kuit !

8. [dre skeud.] bleuñviñ ; er geht ganz in der Musik auf, en em reiñ (en em uestlañ) a ra korf hag ene d'ar sonerezh, en em reiñ a ra a-grenn d'ar sonerezh, gant ar sonerezh emañ e benn, n'eus nemet ar sonerezh a gont evitañ, sorc'hennet eo gant ar sonerezh, touallet eo gant ar sonerezh, hennezh a zo e albac'henn gant ar sonerezh, atapiet kenañ eo gant ar sonerezh, n'eo atapiet nemet gant ar sonerezh, nesañ tra d'e galon eo ar sonerezh, nesañ tra dezhañ eo ar sonerezh, lakaat a ra e voemenn gant ar sonerezh, jourdoul eo evit ar sonerezh ; er geht in seiner Arbeit auf, undi d'e spered ha d'e galon eo ober war-dro e labour, un drugar eo dezhañ ober war-dro e labour, e labour e laka da vleuñviñ.

9. teuziñ, mont da goll, kendeuziñ ; *in Schall und Rauch aufgehen*, mont e moged, mont da netra ; *in Flammen aufgehen*, peurzeviñ, peurleskiñ, pulluc'hañ, bezañ boued d'an tan-gwall ; *der Wagen ging in Flammen auf*, kregiñ a reas an tan er c'harr, pegañ a reas an tan er c'harr ; alles, was im Haus war, ging in Flammen auf, netra ne voe saveeteus traoù an ti, holl draoù an ti a voe pulluc'het ; die dicht aneinander gebauten Häuser gingen eins nach dem anderen in Flammen auf, redek a reas an tan a di da di.

10. [mat.] vier geht in zwölf auf, rannapl eo daouzek dre bevar, daouzek a c'hall bezañ rannet dre bevar, pevar a zo anezhañ ur ranngementenn eus daouzek ; die Division geht auf, rik eo ar rannadur ; die Rechnung geht glatt auf, rik eo ar gont ; eine in eine andere aufgehende Zahl, ur ranngementenn b., un niver ranngement g.

11. [gor] tarzhañ, didarzhañ, toullañ, talpiñ, diskargañ ; ein Geschwür geht auf, ur pugnez a zidarzh, ur pugnez a darzh, ur gor a darzh, ur gor a doull, ur gor a dalp, ur gor a ziskarg (Gregor).

Aufgehen g. (-s) : 1. [gwir] Aufgehen der leichteren in der schwereren Strafe, tolpadur ar barnedigeziou g. ; 2. [toaz] das Aufgehen des Teigs, go g., goerez g., goadur g., goidigezh b., goadenn b., goiñ g.

aufgehoben ag. : 1. freuzet, nullet, torret ; aufgeschoben ist nicht aufgehoben, ar pezh a zo ampellet n'eo ket kollet - gortoz pell, gortoz gwell - gedal n'eo ket koll - an hini a c'hed en devez - pa zeu ar mor e teu ar pesked - gant ar mor e teu ar pesked - gant kolo hag amzer e veüra ar mesper - an distro am bo - mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h - gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h - n'em eus ket talaret gantañ c'hoazh - n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se - n'eo ket graet an dra-se da vanac'h - koustañ a ray ker dezhañ - koustañ a ray ker d'e lêr - me a lardo e billig dezhañ - fall-daonet e vo ar geusturenn evitañ, nebaon ! - staotet he deus ar c'havr en e lavreg ! ; besser aufgeschoben als aufgehoben, gortoz pell, gortoz gwell - dale a ra vat a-wechoù

(Gregor) - an hini a c'hed en devez - pa zeu ar mor e teu ar pesked - gant ar mor e teu ar pesked - gant kolo hag amzer e veüra ar mesper ; 2. [dre skeud.] gut aufgehoben, klet, asur, diogel, en diogel, e surentez, er goudor, e savete, er gwarez, er gwasked, en aior, a du vat, en ul lec'h klet ; er ist gut aufgehoben, pasturet mat e vez, graet e vez brav dezhañ, en e voued leun emañ, en e vleud emañ, intentet mat e vez outañ, kempennet brav e vez.

aufgeien V.k.e. (hat aufgegeit) : [merdead.] die Segel aufgeien, kargañ ar gouolioù, pakañ al lien, farleañ ar gouolioù, ferlinkiñ ar gouolioù, serriñ al lienoù.

aufgeilen V.k.e. (hat aufgegeilt) : P. sie geilß mich auf, mont a ra va lost war sav ganti, sevel a ra serzh din ganti, koad a sav din ganti, honnezh a gas koad din.

V.em. : **sich aufgeilen** (hat sich (ak.) aufgegeilt) : lakaat e lost da vont war sav, lakaat sevel serzh d'an-unan.

aufgeklärt ag. : lennek, anaoudek, araokour, sklaerwel ; ein aufgeklärtes Publikum, tud ouziek (lennek) ls., arvesterien anaoudek ls., selaouerien anaoudek ls., lennerien anaoudek ls. ; aufgeklärter Absolutismus, despotegezh sklaerwel b.

Aufgeklärtheit b. (-) : mennozhioù araokour ls., araokouriez b.

aufgeknöpft ag. : 1. [dilhad] dispak, dibrenn, divoutonet ; 2. [dre skeud.] kaozeüs, lariant, dibrenn, farlaot.

aufgekratzt ag. : mesk ennañ, broudet, fou, fou dezhañ, fringus, dizoac'het ; er ist völlig aufgekratzt, hemañ a zo mesk ennañ, ne zoug ket mui an douar anezhañ, emañ an traoù war ar pevarzek-kant gantañ, n'eo ket evit e levez, fest a zo ennañ, en e laouenañ emañ, digor eo dezhañ, en e zour hag en e c'heot emañ, en e voued emañ, en e voued leun emañ, ken laouen ha tra eo, laouen eo evel an heol, ken laouen hag an heol eo.

Aufgeld n. (-es,-er) : 1. arrez g. ; 2. [arc'hant.] agio g., priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b., mizoù ouzhpennet ls., dreisttaos g. ; 3. [istor] diner Doue g., diner arrez g., arrez g.

aufgelegt ag. : 1. imoret tu pe du, tuet, douget, troet ; er ist immer gleich aufgelegt, hennezh a zo un den plaen ; er ist gut aufgelegt, war e du emañ, war e du mat emañ, loariet mat eo, e godin emañ, troet mat eo, en imor vat emañ, aoz vat a zo ennañ, hiziv eo flour gantañ, tuet mat eo, emañ e holl voc'higoù er gêr gantañ, imoret mat eo, emañ e saout er gêr, emañ e voc'h er gêr, emañ e vuoc'h vrizh er gêr, a dro vat emañ, en e charreou emañ, en e benn mat emañ, en e vad emañ, a-dro-vat emañ, en e blom emañ, en e devezhioù mat emañ ; er ist schlecht aufgelegt, en e benn fall emañ, o c'hoefñiñ emañ, koeñvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, troet fall eo, hennezh 'zo troet fall ar bramm en e gof, ur bramm a-dreuz a zo gantañ en e gof, tuet fall eo, imoret fall eo, gwallimoret eo, en imor fall emañ, loariet eo, en e loariad emañ, war e du fall emañ, emañ e benn e gin, n'eo ket flour gantañ hiziv, n'emañ ket war e du, brizh eo, a-dro-fall emañ, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, n'emañ ket e saout er gêr, n'emañ ket e voc'h er gêr, n'emañ ket e vuoc'h vrizh er gêr, kollet en deus e vuoc'h vihan pik du, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, n'eo ket brav kaozeal ouzh e visaj hiziv, emañ e roched e gwask e revr, emañ e leue a-dreuz gantañ, aet eo e leue a-dreuz gantañ, emañ e leue a-dreuz en e gof, emañ e leue a-dreuz ennañ, bout ez eus kogus àr an heol, fas rous a zo outañ, kamm eo e levèv, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourrennoù, n'eo ket eeun e vourròù, rekin eo, n'emañ ket en e charreou ; sie ist schlecht aufgelegt, n'eo ket eeun he mouroun ; er ist nicht besonders gut

aufgelegt, n'eo ket gwall imoret-mat, bout ez eus kogus àr an heol, n'eo ket imoret gwall vat, n'eo ket troet gwall vat ; *sie ist nicht zum Tanzen aufgelegt*, n'eo ket tuet (douget, troet) da zañsal, n'he deus ket lañs da zañsal, n'he deus ket a c'hoant dañsal ; *ich war nicht zum Lachen aufgelegt*, n'em boa ket a c'hoant c'hoarzhin ; *aufgelegt sein, etwas zu tun*, bezañ prest (darev, e-tailh, e-doare, e-tal, pare, troet, e tres, a-dro-vat, en e du vat, a-du-vat, e-doare-vat, e tro) d'ober udb, kaout lañs d'ober udb, bezañ a-du (bezañ laouen, bezañ kontant) d'ober udb, bezañ kontant a ober udb., asantiñ ober udb, grataat ober udb, bezañ mat d'an-unan ober udb ; *er arbeitet, wenn er dazu aufgelegt ist*, labourat a ra pa gar (pa dro en e benn, pa dro ennañ) ; *je nachdem, wie man aufgelegt ist*, diouzh an tuet mat pe fall ma vezet, diouzh an troet mat pe fall ma vezet ; *ein zu Scherzen aufgelegter Junge, ein zu Streichen aufgelegter Junge*, ur paotr farsar g., ur farsar a baot g.

2. anat, anat da welet, din da welet, sklaer, splann, hewelus, peursklaer, dizolo ; *das ist ein aufgelegter Unsinn*, n'eus forzh petra, forzh petra, n'eus penn na lost gant an dra-se, sot-mat eo kement-se, direzon eo kement-se, sotoni tout, flugez eo se, pifoù tout !

aufgelöst ag. : 1. fuloret naet, fuloret ran, fuloret mik, fuloret ruz, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, brizh-du, droug ruz ennañ, en imor santel, e gwalarm, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, e revr war e chouk gantañ, droug en e doull gantañ, droug en e revr gantañ, malis en e doull gantañ, malis en e revr gantañ, fioun ennañ, tommet, kounnaret, kounniriek, broc'h ennañ, broc'het, onglennet, aet tro en e voned, e gerch'o tommañ dezhañ, e gerch'o krazañ dezhañ ; 2. brevet, brev, eok, yost, yostet, diviet, ban, divanet, divanet lip, aet d'an eurvar, tanailhet, darnaouet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-stank, skuizh-lovr, skuizh-brevet, brevet gant ar skuizhder, skuizh evel ar bleiz, torret gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, faezh betek skoulm e ene, faezh-mouch, kabac'h gant ar skuizhder, gourdet gant ar skuizhder, asik, asiket, flep, mac'homet, brevet e gorf, nezet tout e izili dindanañ, eoget (ôget) gant ar skuizhder, eok, broustet e gorf, distronket holl, rentet, krevet, gell, karzhet e vizaj ; 3. a-fuilh, dispac'het, foutouilhek, disparbuilhet, dispak ; *mit aufgelöstem Haare*, dispac'het e vlev / foutouilhek e vlev / disparbuilhet e vlev (Gregor), dispak e vlev, war e benn-kuch. ; 4. *in aufgelöster Ordnung*, a-stlabez, a-drak, pep hini diouzh e roll, pep hini en e hent, en dizurzh ; 5. *in Tränen aufgelöst*, dour (an daer, daerou, an daeroù) en e zaoulagad, daerou leizh e zaoulagad, leun dour e zaoulagad, beuzet en e zaerou, beuzet e zaoulagad, beuzet en ur mor a zaerou, an daerou o veuziñ e zaoulagad, e zaoulagad beuzet gant an daerou, a-dreuz e zaerou, dre e zaerou, e-kreiz gouelañ, en ur ouelañ, o ouelañ, dre e ouelvan, o tougen gouelvan bras (Gregor), liv ar garm warnañ, gouel-dour-dispenn ; 6. [sonerezh] derik ; *aufgelöstes H*, si derik g.

aufgeputzt ag. : aveet, dreket, keitet.

aufgeräumt ag. : 1. renket, kempenn, klenk, klenk ha kempenn, klenket, distlabezet ; *sorgfältig aufgeräumt*, renket pervezh, renket brav, regennet ; *ein sauber gehaltenes und sorgfältig aufgeräumtes Haus*, un ti turgn g., un ti kempenn g., un ti kempenn ha dilastez g. ; 2. [dre skeud.] drant, gwiv, sart, seder, gae, gailhart, didorr, diskuizh, divrev, war e du, war e du mat, loariet mat, troet mat, en imor vat, aoz vat ennañ, tuet mat, e holl voc'higoù er gér gantañ, imoret mat, e saout er gér, e voc'h er gér, e vuoch'r vrizh er gér, a dro vat, e godin, en e charreou, en e benn mat, en e blom, fresk, gardis, bagol, bagos, gwiv, joaus, jolis, koujourn, may.

Aufgeräumtheit b. (-) : imor vat b., gwivded b., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., kasentez b., fringantiz b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., drantiz b., dranted b., dranter g., dredved b., dredver g., drevidigezh b., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., gaeded b., gaeder g., gaederi b., gaeoni b., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g., joausted b., jolistied b.

aufgeraut ag. : [mor] rust, houlek, houlus, pilhennek, gwagennek, houlennek, draih ennañ, gros, treboulet, lourt, pounner, garv.

aufgeregt ag. : 1. fringus, mesk ennañ, birvilh ennañ, kabalus, penndommet, bervet, birvilhet ; *sie waren alle aufgeregt*, eno e oa ur charre, ne oa nemet reuz gant an holl, tri mil enervet e oa an holl ; *schrecklich aufgeregt sein*, bezañ e reuz hag e treuz, kaout reuz ha treuz ; 2. trevariет, o turmudañ, mantret, trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, don estonet, skoelfet, alvaonet, trefuet, en trubuilh, trubuilhet, strafuilhet ; *ich war ganz aufgeregt*, klañv e oan aet, en ur strafuilh bras e oan, mesk a oa ennon, trevariет e oa va fenn, mantret tout e oan, trelatet e oan, treboulet e oan, trechalet e oan, strabouilhet e oan, trefuet tout e oan, don estonet e oa va c'halon, dall e oan aet, trejebouiliñ am boa graet, skoelfet (skoelfet, trelatet, alvaonet holl, trefuet holl) e oan.

Aufgeregtheit b. (-) : trefu g., strafuilh g., troublien b., turmud g., breskenn g., brouez b., fum g., arfleu g., fioun g., kinte g., razailh g., hegazerezh g., hegasteri b., reuz g., diboell g., kas g.

aufgerieben ag. : torret ha brevet e gorf gant al labour, uzet e gorf gant al labour, brev, brevet, skuizh-brevet, labezet e gorf, torret gant al labour.

aufgeschlossen ag. : 1. dialc'hwezh, dibrenn, digor, diskloz ; 2. [dre skeud.] farlaot, digor e spered, dibrenn e galon, ledan e spered, lavariant, heresevus, heselaouous, kaozeüs, hegarat, hegar, darempredus, kevredus, dibrenn, ouesk, tro aes ennañ, aes ober outañ ; *aufgeschlossen sein*, bezañ ledan e spered, bezañ digor e spered, bezañ ur spered digor a zen, kaout ur spered digor, bezañ farlaot, bezañ tro aes en an-unan, bezañ tro vat en an-unan, bezañ un den aes ober outañ, bezañ un den a oar en em ober.

Aufgeschlossenheit b. (-) : digorded spered b., digoradur spered g., heresevuster g., heresevusted b., heselaouuster g., heselaouusted b., darempredusted b., kevredusted b., lavariantiz b., hegarated b., oueskded b., oueskter g.

aufgeschmissen ag. : P. *aufgeschmissen sein*, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankeniòù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ e-kreiz ar gwashañ droukverzh, bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'het, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'het, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ riñset, bezañ, tapet genaouek, bezañ paket propik, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, chom berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel

d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traoū gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ en ur soubenn vrap, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ tapet e droug, bezañ bec'h war e spered, bezañ karget e vazh a spern ; *er ist völlig aufgeschmissen*, ur vriad leun hag un ere berr a zo degouezhet gantañ, ne oar ket petra ober ken, ne oar ket ken petra ober, lutet eo, chom a ra berr, ne oar ket mui e pe bark lammat, ne oar ket pelec'h lammat (eus pe goad ober loaioū, eus pe goad ober ibil, gant pe goad ober ibil, gant pe goad ober gennoù, gant pe goad ober tan, na tu na tro d'en em dennaañ), ne oar ket mui pelec'h skeiñ e benn, ne oar ket re vat petra ober, ne gav na tu na paramant, ne oar mui pe sant pediñ, chom a ra luget da zirouestlañ e neud, ne oar ket mui gant pe goad ober ibil, ne oar ket ouch pe du (a be du, war be du, pe e tu) treiñ, ne oar ket war be droad pouenzañ, diaes eo en e votoū, ne oar ket mui war peseurt tu en em deuler, emaañ e penn e spered hep gouzout petra ober, gwall nec'het eo o c'houzout petra da ober, chom a ra en diaskren, war vordo emaañ, chom a ra war vordo, menel a ra war vordo, chom a ra da arvariañ, chom a ra war an entremar, boud eo, en em gavout a ra boud, ne oar ket e ziluzioù, ne oar ket ober ganti, ne oar ket war peseurt avel sturiañ e vatinant, ne oar ket penaos ober diouti, ne oar ket penaos en em lipat, ne oar ket penaos tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (penaos tennañ e lost eus ar vrae), en entremar emaañ.

aufgeschosSEN ag. : lank, freilhennek, moan, mistr ; *ein lang aufgeschosser Mensch*, un diskrouger anduilh g., ur ramz treut-gagn g., un dreustel b., ur skiffenn a baotr b., ur c'horf mat a zen g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer, ul lañsenn a baotr b., ul lañsadenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ur vazh wisket b., ur firitelleg g. [*liester firittelien*], ul langouineg g. [*liester langouineien / langouineged*], ur skarinieg g. [*liester skarineien / skarinaged*], ur skrilh g., ur gaoleg g. [*liester gaolizien*], ul louaneig g. [*liester louaneien*], ul lank g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., un tamm mat a zen g., ur freilhenneg g. [*liester freilhenneien*], ur markol den g., ur moanard g., ur fourcheg g. [*liester fourcheien*], ur pezh jelkenn a baotr b., ur sklipard g., ur skrifelleg g. [*liester skrifelleien*], ur peulvan g. (Gregor), P. ul lahir g., ur paotr toulet uhel g. ; *hoch aufgeschosSEN*, mistr, skañv, mibin, lank, hirvoan, sinkl, skip, fin.

aufgesetzT ag. : *aufgesetztes Lächeln*, glasc'hoarzh g., c'hoarzh c'hewerv (glas, plat, gwenn, ginet) g.

aufgestellt ag. : [Bro-Suis] 1. hegarat, hegar, brav e bleustriiñ, plijus da zaremprediiñ, darempredus, emc'hraus, soubl, kevredus, tro aes ennañ, tro vat ennañ, aes ober outañ, aes en em ober outañ, sichant, doñv, aes en em ober gantañ, aes ober gantañ ; 2. drant ha bagol, drant, gwiv, gwiv evel ur c'chant tachoù, gwiv evel ul labous, drant evel ul labous, sichant evel heol miz Mae, bliñ, sart, seder, drev, leun a startijenn, bevuhezek, bev-buhez, bev-bividik, bev-kann, bev-kel, buhezek, bevek, leun a vuhez, bliñ, blim, divisorfil, divisorfil-kaer, birvih ennañ, bouilhus, bouilh, birvidik, prim, mibin, dizoac'hett, feul, gardis, gwiv, monedus, divank, fiñvus, startijennek, fou, fou dezhañ, fringus, friant, leun a friantiz, leun a vegon, begon ennañ, bouljant, bouljus, laveant.

aufgewärmt ag. : astomm.

aufgeweckt ag. : 1. monedus, friol, c'hwek, eskuit, dihun, dilu, diskuijh, divisorfil, diabaf, dingleiz, bagol, bagos, dibikouz, gwiv, bliñ, abred, divreih, frink, gardis, koujourn, digourdi, abil, buan

a spered, bouilh, soutil ; *ein aufgeweckter Junge*, ur frellad g., ur spered lemm a baotr g., ur paotr lemm g., un tamm paotr lemm a spered g., un tamm paotr speredet lemm g., un tamm paotr lemm e spered g., ur paotr lemm e zaoulagad g., ur paotr dihun a spered g., ur paotr divisorfil-kaer g., un tamm paotr divisorfil g., un tamm paotr n'eus ket a wad mors ennañ g., un tamm paotr friol g., ur friol a baotr g., un tamm paotr c'hwek g., un tamm paotr dilu g., un tamm paotr abred g., un tamm paotr eskuit g., ul lammerig g. ; *ein aufgewecktes Tier*, ul loen digousk ha soutil g., ul loen dihun a-fet spered g. ; *aufgeweckt werden*, dic'hourdañ ; *er ist nicht sehr aufgeweckt*, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, un tamm mat a wad mors a zo ennañ ; 2. *aufgeweckte Augen*, daoulagad krak ls., daoulagad lemm ls., daoulagad bouilh ls., daoulagad bev ls., daoulagad berv enno ls., daoulagad bliv ls.

Aufgewecktheit b. (-) : monedusted b., moneduster g., lemmed spered g., skiant b., meiz g., poell g., speredegezh lemm b., divreih g., digoradur spered g., bouilhded b., ijin g., gardisted b., gardister g., gwivded b., gwivder g. ; *Aufgewecktheit der Augen*, krakter an daoulagad g., krakted an daoulagad b., bouilhded an daoulagad b., bliived an daoulagad b., lemmed an daoulagad b.

aufgeweicht ag. : disgwalch'et, trempl, distrempl, trempet, distrempet, kemeret an trempl gantañ ; *aufgeweichter Weg*, hent distrempl g., hent kemeret an trempl gantañ g., hent disgwalch'et gant ar glaveier g. ; *der Regen hat die Wege aufgeweicht*, distrempet (distrempl, disgwalch'et) eo an hentoù gant ar glav.

aufgewöhlt ag. : 1. trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, trefuet, don estonet e galon, trejebole, daoubennet ; 2. [mor] *aufgewöhlt* See, mor rust g., mor bras g., mor houlek g., mor houles g., mor pilhennek g., mor diroll g., mor dirollet g., mor dichadennet g., mor fuloret g., mor kounnaret g., mor direizhet g., mor gwall wagonnek g., mor houlennek g., mor a dri zarzh g., mor divergont g., mor draih ennañ g., mor fall g., mor gros g., gwall vor g., mor treboulet g., mor lourt g., mor pounner g., mor garv g. ; *die See war aufgewöhlt und die Schiffe blieben im Hafen*, ar bigi a chomas er porzh, re a vor a oa.

aufgezogen ag. : startijenn ennañ, deltu gantañ, leun a vegon.

aufgießen V.k.e. (goss auf / hat aufgegossen) : silañ, glec'hiañ, glec'hiañ ; *Tee aufgießen*, lakaat te e glec'h, glec'hiañ te, fardañ te, lakaat te da zistrempañ, lezel te da c'hlec'hiañ, silañ te, distrempañ te (Gregor).

Aufgießen n. (-s) : glec'hiaudur g., glec'hiañ g.

aufgleisen V.k. (hat aufgegleist) : [Bro-Suis, dre skeud.] *etwas aufgleisen*, kas ubd en-dro, reiñ lañs d'ubd, luskañ ubd, lakaat ubd da vont en-dro, reiñ lusk d'ubd, reiñ ar brall d'ubd, boulc'hañ ubd, toullañ d'ul labour bennak.

aufgliedern V.k.e. (hat aufgegliedert) : frammañ, frammata, kenframmañ, steuñviñ ; *etwas in etwas* (ak.) *aufgliedern*, lodennañ ubd en ubd. ; *weiter aufgliedern*, isrannañ, azrannañ, eilrannañ ; *in Kategorien aufgliedern*, rummañ, rummennañ.

V.em. : **sich aufgliedern** (hat sich aufgegliedert) : *sich* (ak.) *in etwas* (ak.) *aufgliedern*, mont ubd d'ober an dra-mañ-tra, bezañ lodennet en ubd.

Aufgliederung b. (-en) : lodennerezh g., dasparzh g. ; *Kostenaufgliederung*, dasparzh ar frejou g., dasparzh an dispignoù g., kroueriadur ar frejou g., kroueriañ ar frejou g. ; *Aufgliederung in Kategorien*, rummañ g., rummennañ g.

aufglimmen V.gw. (glomm auf / ist aufgeglommen) : 1. deviñ hep flammoù, skleuriñ ; 2. [dre skeud.] adkavout e startijenn, adkavout un tamm nerzh, adkavout e vegon.

aufgraben V.k.e./V.gw. (gräbt auf / grub auf / hat aufgegraben) : kleuzañ, kleuziañ, dizouarañ ; *um einen Baum*

aufgraben, dizoleiñ gwrizioù ur wezenn (Gregor), disklosañ (disevel, displantañ) ur wezenn.

aufgreifen V.k.e. (griff auf / hat aufgegriffen) : **1.** pakañ, tapout, kregiñ e, tapout krog e, skrapañ, herzel ; *jemanden aufgreifen*, teuler an dorn war u.b., tapout krog en u.b., kregiñ en u.b. (Gregor) ; **2.** [dre skeud.] *einen Gedanken aufgreifen*, ober (tennañ) e vad eus ur mennozh bennak, ober e c'hounid eus ur mennozh bennak, ober e c'hounidegezh eus ur mennozh bennak.

aufgrund araogenn (gen.) : en abeg da, a-ziarbenn da, abalamour da, palamour da, en arbenn da, en arbenn a, en arbenn eus, war ziarbenn, a-ziarbenn da, en askont da, dre an arbenn da, dre an arbenn eus, dre benn, dre-benn, dre benn da, dre an abeg da, dre berzh, kelo, da-heul, gant ; *aufgrund der Tatsache, dass, pa'z eo gwir e, peogwir e, diwar-benn ma*, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa, o vezañ ma, en askont ma, en abeg ma, dre berzh ma, dre abeg ma, dre an abeg ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, betek ma, betek pa, war-zigarez ma, war-zigarez ma ne, war-zigarez e, war-zigarez ne, a gement ha ma ; *aufgrund von Krankheit, dre-benn kleñved*.

Aufguss g. (-es,-güsse) : **1.** glec'h g., glec'hiadur g. ; **2.** ensil g., ensilerezh g., ensiladur g., enskuilh g., enskuilhadur g., enskuilhadenn b. ; **3.** glec'hiadenn b., aozad plantel g., dour diwar blant g. ; **4.** [kegin., gwastell] lindriñ g., lindrenniñ g. ; **5.** [dre skeud.] P. *ein zweiter Aufguss*, un adro eus ul levr g.

Aufgussbeutel g. (-s,-) : sac'hadic te g., glec'hier g. [/*lester glec'hieroù*/], boul de b.

Aufgussgefäß n. (-s,-e) : pod-tizan g.

Aufgusstierchen n. (-s,-) : [*loen. : blevaneged, skourjezeged hag amoeb*] kentloen a c'hall bevañ en dour glec'h (en ur c'hlec'hiadenn) g.

aufhaben V.k.e. (hat auf / hatte auf / hat aufgehabt) : P. **1.** *einen Hut aufhaben*, bezañ e tog, bezañ toget (kabellet, kabellek, togek), bezañ un tog gant an-unan er penn, bezañ an tog war ar penn gant an-unan [*er dog war e benn gantañ, he zog war he fenn ganti h.a.*] ; *die Mütze aufhaben*, bezañ ar gasketenn war ar penn gant an-unan [*er gasketenn war e benn gantañ, o c'hasketennoù war o fennou ganto h.a.*] ; *er spürt nicht mehr, dass er einen Hut aufhat*, ne glev mui e dog war e benn ; **2.** [dre skeud., skolioù] kaout d'ober, kaout da zeskiñ, kaout da skrivañ ; *er hat ein Gedicht auf*, ur varzhoneg en deus da zeskiñ ; **3.** *sie hatte ein Auge auf und das andere zu*, hi he doa ul lagad digor hag un all prennet ; *er hat seine Jacke auf*, digor eo e chupenn gantañ, dibrenn eo e chupenn gantañ, divoutonet eo e chupenn gantañ.

V.gw. (hat auf / hatte auf / hat aufgehabt) : P. bezañ digor ; *der Laden hat heute auf*, digor eo ar stal hiziv.

aufhacken V.k.e. (hat aufgehackt) : pigellat, marrbigellat.

Aufhacken n. (-s) : pigellerez g.

aufhaken V.k.e. (hat aufgehakt) : distagañ, diglochedañ, diskregiñ, diskourrañ.

aufhalsen V.k.e. (hat aufgehalst) : kargañ, sammañ ; *jemandem etwas aufhalsen*, sammañ ubd war chouk u.b., stropañ ubd ouzh u.b.

V.em. **sich aufhalsen** (hat sich (dat.) aufgehalst) : *sich (dat.) etwas aufhalsen*, kemer ubd war e chouk, sammañ ubd ; *sich (dat.) die ganze Last einer Verantwortung aufhalsen*, kemer luz war e gein.

aufhalten V.k.e. (hält auf / hielt auf / hat aufgehalten) : **1.** *das Geschäft aufhalten*, chom digor ar stal gant an-unan ; *die Hand zum Betteln aufhalten*, astenn e zorn, goullenn an aluzen.

2. mirout, stankañ, daleañ, abuziñ, dilerch'añ, dilerch'añ, herzel, derch'hel, derch'hel a-sav, kaeañ ouzh ; *den Straßenverkehr aufhalten*, mirout ouzh ar c'hirri a dremen, stankañ an tremenerezh ; *wir wurden bei der Arbeit aufgehalten*, dilerch'iet omp bet gant hol labour, dilañset omp bet war hol labour, kavet hor boa lug ; *jemanden aufhalten*, derch'hel u.b., derch'hel u.b. a-sav, daleañ u.b., abuziñ u.b., ambuziñ u.b., dilerch'añ u.b., lakaat u.b. da zebriñ e amzer, dilañsañ u.b., lakaat u.b. diwezhat ; *jemanden bei der Arbeit aufhalten*, dilañsañ u.b. war e labour ; *jemanden mit seinem dummen Gerede bei der Arbeit aufhalten*, direzoniñ d'u.b., skeiñ langaj gant u.b. ; *auf diesem Weg wurden wir immer wieder von tiefen und breiten Schlammlöchern aufgehalten*, dastroc'het e oa an hent gant krenegelloù don ha ledan a lakae ac'hanomp da goll amzer, dastroc'het e oa an hent gant krenegelloù don ha ledan a zalc'he ac'hanomp a-sav ; *zwei Dinge können nicht aufgehalten werden : das Meer und der Tod*, daou dra a zo ha na c'haller herzel outo : ar mor hag ar marv ; *die Zeit kann man nicht aufhalten*, ne c'haller ket herzel ouzh an amzer a dremen, tremen (dont) a ra an amzer hag ar vuhez a ziverr, an deizioù a dremen a zo o c'hen alies a gammend a reomp etrezek hor bez, ar marv a zedosta bemdez, kammed-ha-kammed ez a pep den d'ar vered, a-van-da-van ez a merenn da goan, tamm-ha-tamm ez a ar verc'h da vamm ; *nichts kann den Fortschritt aufhalten*, an araokaat n'eus tra evit herzel outañ, an araokaat n'eus tra evit kaeañ outañ, an araokaat n'eus tra ebet evit e herzel, an araokaat n'eus harz ebet dezhañ, an araokaat n'eus harz ebet outañ, an araokaat n'eus ket a zalc'h dezhañ, an araokaat ne c'hell tra derc'hel anezhañ, an araokaat ne c'hell tra herzel outañ, an araokaat ne harz tra dirazañ, an araokaat ne c'hell tra sparlañ dezhañ ; *die Nachhut der Armee versuchte den Feind aufzuhalten*, gward a-dreñv al lu a glaske lentaat an enebourien ; *nichts kann ihn aufhalten*, hennezh ne bad seurt outañ, hennezh ne bad mann ebet outañ, n'eus tra evit herzel outañ, n'eus tra evit kaeañ outañ, n'eus tra ebet evit e herzel, n'eus harz ebet dezhañ, n'eus harz ebet outañ, n'eus eneb ebet dezhañ, n'eus ket a zalc'h dezhañ, netra ne c'hell derc'hel anezhañ, ne c'hell tra herzel outañ, ne harz tra dirazañ, ne c'hell tra sparlañ dezhañ, hennezh n'en devez aon dirak mann ebet, ur paotr a foellr forzh a zo anezhañ, ne ra ket forzh petra d'ober, ur paotr diouzh an druill eo hennezh, ur paotr diskramailh eo hennezh, netra ne stourn outañ, ne souz dirak netra, netra ne harp outañ ; *er wird sich von nichts aufhalten lassen*, ne souzo dirak netra ; *jetzt kann ihn nichts mehr aufhalten*, n'eus ket a zalc'h dezhañ ken, n'eur ket even derc'hel anezhañ ken.

3. *jemanden im Fall aufhalten*, terriñ nerzh e gouezhadenn d'u.b., bloataat lamm u.b.

V.em. : **sich aufhalten** (hält sich auf / hielt sich auf / hat sich (ak.) aufgehalten) : **1.** chom a-sav, daleañ, dilerch'añ, chom da staliañ, warlerch'añ ; *ohne sich von keinem aufhalten zu lassen*, hep daleañ nemeur e nep lec'h ; *sich unterwegs aufhalten lassen*, chom d'abuziñ war an hent, chom da gonoc'hañ e ti u.b., chom da staliañ e ti u.b., chom da lostigellat e ti u.b., chom da gozhañ tu bennak ; **2.** [dre heñvel.] chom ur pennad-amzer (un herrad amzer) en ul lec'h bennak, chemel (pennrann chom-) ; *sich in Hamburg aufhalten*, chom ur pennad (un herrad amzer) e Hamburg ; *wir dürfen uns ruhig hier schon ein bißchen aufhalten*, amzer hon eus da zaleañ ; *er hat sich lange bei ihr aufgehalten*, bet eo bet pell ha hir en he zi, chomet eo bet pell ha hir en he zi, chomet eo bet e-pad pell en he zi, chomet eo pell da gonoc'hañ en he zi, [dre fent] graet en deus ur respet en he zi, graet en deus respet en he

zi ; sich kurz in einer Kneipe aufhalten, ober un tammig dale en un davarn ; **3.** [dre skeud.] klakenniñ, katellat, dic'hourdañ e latenn, diverglañ e deod, glaourenniñ, diroufennañ e deod, fistilhañ, raskañ, draillhañ langaj, langajal, grakal ; sie halten sich über dein Benehmen auf, emaint o klakenniñ diwar-benn da emzalc'h, emaint o fistilhañ diwar-benn da emzalc'h.

aufhängen V.k.e. (hat aufgehängt) : **1.** istribilhañ, ispilhañ, lakaat ent istribilh, lakaat a-istribilh, lakaat a-ispilh, skourrañ, krougañ, lakaat a-grap, lakaat e-krap, lakaat e-skour, lakaat e-kroug ; Gemälde aufhängen, istribilhañ (ispilhañ) taolennoù, lakaat taolennoù ent istribilh (a-ispilh) ; die Wäsche zum Trocknen aufhängen, lakaat ar bugad da sec'hañ, sec'hañ ar c'houez, lakaat ar walc'hadenn da sec'hañ, istribilhañ ar walc'hadenn ouzh ar siblenn, istribilhañ ar bugad ouzh ar siblenn, lakaat ar gannadenn da sec'hañ ouzh an neud ; **2.** krougañ, tagañ, stagañ ouzh ar groug, skourrañ ; den Verbrecher aufhängen, krougañ an torfedour, skourrañ an torfedour ; sie hätten dich doch aufhängen sollen, gwell e vije ganin e vijes bet krouget, ken dezho bezañ da grouget ! ; wir hätten ihn doch an Ort und Stelle aufhängen sollen, lealoc'h e vije bet deomp e grougañ end-eueñ eno ; jemanden mit kurzem Strang aufhängen, krougañ berr u.b.

V.em. : **sich aufhängen** (hat sich (ak.) aufgehängt) : en em grougañ, mont ouzh ar skour, mont ouzh ar groug, mont ouzh ar stag ; er hat sich aufgehängt, en em grouget eo.

Aufhängen n. (-s.) : **1.** ispilhadur g., krogidigezh b., krog g., krogadur g. ; **2.** kroug b., krougadenn b., krougerezh g.

aufhängend ag. : a-istribilh, a-skour, a-ispilh, e-pign, a-grap, e-krap, istribilhet, istribilh, ispilh.

Aufhänger g. (-s.-) : **1.** krog g., stagell b. ; **2.** er wollte sie gerne ansprechen, er wusste nur noch keinen Aufhänger, c'hoant bras en doa da gomz ganti met ne wele ket penaos boulc'hañ ar gaoz.

Aufhängung b. (-,en) : **1.** ispilhadur g., krogidigezh b. ; **2.** kroug b., krougadenn b., krougerezh g. ; **3.** [tekn.] federnde Aufhängung, distroñserezh g., kiberoù stign-distign ls., distroñsierioù stign-distign ls., gwinterelloù ls.

aufhaspeln V.k.e. (hat aufgehaspelt) : dibunañ.

aufhauen V.k.e. (haut auf / hieb auf // hat aufgehauen) : askañ, boulc'hañ, diskolpat, digeriñ.

V.gw. (haut auf / hieb auf // ist aufgehauen) : tosiñ, stekiñ.

aufhäufeln V.k.e. (hat aufgehäufelt) : **1.** ober berniou bihan ; sie hatten die Kleidungsstücke aufgehäufelt, graet o doa berniou bihan gant an dilhad ; **2.** [labour-douar] arc'henañ, douarañ ; Kartoffeln aufhäufeln, douarañ patatez, arc'henañ avalou-douar, sevel douar ouzh ar patatez.

aufhäufen V.k.e. (hat aufgehäuft) : berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, lakaat en ur yoc'h, kalzañ, krugellañ, goustelliñ, lakaat en ur bern, dastum, daspugn, kendaspugn, hogennañ, tesiñ ; sie hatten die Kleidungsstücke aufgehäuft, dastumet o doa an dilhad en un douez.

V.em. : **sich aufhäufen** (haben sich (ak.) aufgehäuft) : ober bern, mont d'ober ur bern, mont d'ober berniou, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoù, berniañ, gwrac'hellat, kalzañ, krugellañ.

Aufhäufung b. (-,en) : **1.** dastumadur g., daspugnadur g., krugelladur g., kendaspugn g., berniadur g. ; **2.** yoc'h b., yoc'had b., berniad g., krugelladur g., hogenn b.

aufhebbar ag. : [gwir] torradus, freuzadus, loezadus ; nicht aufhebbar, anfreuzadus.

Aufhebbarkeit b. (-) : [gwir] loezadusted b., torradusted b., freuzadusted b.

Aufhebemuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn uhelaer b. ; Aufhebemuskel am Zäpfchen im Hals, kigenn ar ouel staon b. **aufheben** V.k.e. (hob auf / hat aufgehoben) : **1.** sevel, dastum, serriñ, gorren, dibradañ, dibouezañ, disevel, houpañ, choupañ ; etwas vom Boden aufheben, disevel ubd diouzh an douar, distekiñ ubd diouzh an douar, loc'hañ ubd diouzh an douar, dizouarañ ubd, sevel ubd diwar an douar, dibradañ ubd ; das Kind vom Boden aufheben, sevel ar bugel diwar al leur, disevel ar bugel ; einen Stein aufheben, sevel ur maen diwar an douar, dastum ur maen, serriñ ur maen, gorren ur maen, dibradañ ur maen ; die Augen aufheben, sellet d'an nec'h, gorren e zaoulagad.

2. [dre skeud.] klozañ, lakaat disoc'h da ; die Tafel aufheben, reiñ da c'houzout ez eo echu ar pred, sevel diouzh taol, didaoliañ, distaoliañ, mont diouzh taol, diservijañ an daol, sevel an douzier ; die Sitzung aufheben, echuiñ an emvod, klozañ an dalc'h, klozañ an dalc'h-azez, lakaat disoc'h d'an emvod, klozañ an emvod ; die Sitzung ist aufgehoben, klozet eo an dalc'h, echu eo an abadenn (an emvod, an dalc'h-azez) ; [lu] die Blockade aufheben, lemel ar c'haeladur ; die Belagerung einer Stadt aufheben, disezizañ ur gêr, dic'hourizañ ur gêr, dic'hronnañ ur gêr, digelc'hiañ ur gêr, digilhañ ur gêr, sevel ar seziz (ar sich) a-zirak ur gêr (Gregor). **3.** diskemmenn, freuzañ, nullañ, foeltrañ, terriñ ; einen Vertrag aufheben, ober freuzaol, terriñ e varc'had, nullañ ur gevrat, terriñ al lizher ; ein Urteil aufheben, terriñ ur varnedigezh, digadarnaat ur varnedigezh ; einen Akt aufheben, terriñ un akta ; seinen Arbeitsvertrag als Knecht aufheben, terriñ e c'hopr ; eine Ehe aufheben, freuzañ un dimeziñ, dispenn un dimeziñ, terriñ un dimeziñ, dizeimeziñ daou bried, dizeurediñ daou bried ; eine Beschlagsnahme aufheben, desezisañ madoù 'zo, nullañ un dalc'h bet savet war madoù u.b., sevel ar c'hog (an dalc'h, ar seziz) diwar u.b. ; die Steuern für etwas aufheben, die Gebühren für etwas aufheben, eztaosañ ubd, didaosañ ubd ; den Lohnstopp aufheben, diskornañ ar goprou g. ; ein Gesetz aufheben, terriñ (freuzañ, nullañ, eztalvoudegañ) ul lezenn ; die Indexierung für etwas aufheben, dizibiliañ ubd ; die Zweideutigkeit aufheben, diforc'hellekaat ; Zweifel aufheben, diskoulmañ arvarioù, lakaat aes spered u.b. ; die Entfremdung aufheben, diarallekaat ; machen und aufheben, ober ha dizober, sevel ha disevel ; aufgeschoben ist nicht aufgehoben, ar pezh a zo ampellet n'eo ket kollet - gortoz pell, gortoz gwell - gedal n'eo ket koll - an hini a c'ched en devez - pa zeu ar mor e teu ar pesked - gant ar mor e teu ar pesked - gant kolo hag amzer e veüra ar mesper - an distro am bo - mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h - gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h - n'em eus ket talaret gantañ c'hoazh - n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se - n'eo ket graet an dra-se da vanac'h - koustañ a ray ker dezhañ - fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ, nebaon ! - me a lardo e billig dezhañ ! - koustañ a ray ker d'e lér ! - staotet he deus ar c'havr en e lavreg ! ; besser aufgeschoben als aufgehoben, gortoz pell, gortoz gwell - dale a ra vat a-wechoù (Gregor) - an hini a c'ched en devez - pa zeu ar mor e teu ar pesked - gant ar mor e teu ar pesked - gant kolo hag amzer e veüra ar mesper ; eine Kontosperrre aufheben, distankañ war ur gont-vank, diskornañ ur gont-vank, disparlañ ur gont-vank ; den Fluch aufheben, terriñ ar blanedenn, terriñ (treiñ) ar blanedenn, terriñ ar strobineñ, terriñ ar breou, distrobañ, distrobinellañ, disorsañ, diskoulmañ an akiulhetenn, diavelañ / diachantañ / diskontañ / digej ar bater (Gregor) ; [relig.] die Exkommunikation aufheben, sevel an eskumunugenn diwar u.b.

4. mirout, delc'her, delc'her gant an-unan, kenderc'hel, restañ, lakaat a-gostez, tuañ, gorren, gouarn, sevel, dastum ; *hebe das Buch auf ! chom al levr ganit ! mir al levr ! dalc'h al levr ganit ! kendalc'h al levr evidout !* ; *Geld aufheben*, restañ arc'hant, ober yalc'h a-dreñv, lakaat arc'hant a-gostez, tuañ arc'hant, gorren arc'hant, arrelajiñ arc'hant, kostezañ arc'hant, gouarn arc'hant, ober boujedenn, sevel arc'hant ; *sich (dat.) einen Notgroschen für schlechte Zeiten aufheben*, lakaat ur blankig bennak en armerzh, lakaat ur blank bennak a-gostez, mirout un azdov en ti, mirout ur skudellad laezh a-benn koan, d'ar beure eo goro ar c'havr evit ober soubenn d'an noz, mirout udb a-benn antronoz, mirout ur gwenneg bennak a-benn antronoz ; *den besten Bissen für zuletzt aufheben, etwas für den Schluss aufheben*, miret un dra vat evit an tamm diwezhañ, na zebrñ ar vegenn kent an erienenn ; [dre skeud.] *er ist gut aufgehoben*, pasture mat e vez, graet e vez brav dezhañ, en e voued leun emañ, en e vleud emañ, intentet mat e vez outañ, kempennet brav e vez.

5. [mat.] einen Bruch aufheben, eeunaat ur rann, diren ur rann, diren ur rann d'he rezhien eeunañ.

V.em. : **sich aufheben** (hoben sich auf / haben sich (ak.) aufgehoben) ; **sich aufheben, einander aufheben**, en em gempouezañ, nullañ (terriñ, dispenn) an eil egile ; *zehn minus zehn hebt sich auf*, dek nemet dek a zo mann ; [preder.] *die Gegensätze heben sich auf*, dispenn a ra an eneboù an eil egile.

Aufheben n. (-s) : 1. gorroadur g., gorroidigezh b., gorroerezh g., gwinterezh g., savidigezh b. ; [relij.] *Aufheben der Hostie*, gorreoù ls., gorre-Doue g., gorre g. ; 2. [dre skeud.] pouez g., priz g., stad b., bern g., forzh g. ; *viel Aufhebens von etwas machen*, ober ur bern reuz en-dro d'udb, ober ur bern charre en-dro d'udb, ober ur bern charre gant udb, ober stad vras eus udb, ober kalz a drouz en-dro d'udb, ober trouz bras en-dro d'udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, bezañ washoc'h an trouz eget ar gloaz, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, tousmac'hat en askont d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, toumpial en askont d'udb, tourrial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, karnajal en abeg d'udb, ober kalz a reuz evit netra, ober un eured gant netra ; *ohne viel Aufhebens*, dichipot, didaskagn ; 3. [preder., Hegel] hontkrontroliez b.

aufhebend ag. : [gwir] ... freuzañ, ... terriñ, harzus, disloezus, ... digadarnaat, ... dizervaat.

Aufheber g. (-s,-) : *die Macher und die Aufheber*, an oberourien hag an dizoberourien.

Aufhebung b. (-en) : 1. savidigezh b., gorroadur g., gorroidigezh b., gorroerezh g. ; *Aufhebung des Leichnams*, savidigezh ar c'horf b., sav-korf g. ; [polit.] *Aufhebung einer Sperr*, savidigezh ur c'haeladur b., lamidigezh ur c'haeladur b., digaelata g. ; *Sitzungsaufhebung*, klozadur an dalc'h g. ; 2. freuzidigezh b., freuz g., terridigezh b., torradur g., nulladur g., dizervadur g., dizervaat g., dizervadenn b., lamedigezh b. ; *Aufhebung der Zollschanzen*, freuzidigezh ar c'hili maltoutel b. ; *Aufhebung der Ehe*, freuz-dimeziñ g. ; *Aufhebung der Indexierung*, dizibiliadur g., dizibiliañ g. ; *Aufhebung der Belagerung*, disezizañ g., diseziz g. ; *Aufhebung der Beschlagnahme*, disezizañ g., diseziz g. ; *Aufhebung der Pfändung*, disezizañ g., diseziz g. ; *Aufhebung eines Gesetzes*, terridigezh ul lezenn b., torradur ul lezenn g., nulladur ul lezenn g. ; *Aufhebung eines Haftbefehls*, terridigezh un urzh-herzel b.,

nulladur un urzh-herzel g. ; *Aufhebung eines Urteils*, terridigezh ur varnadenn (ur varnedigezh) b., digadarnadur ur varnedigezh g. ; *Aufhebung eines Vertrags*, torr-lizher g., terridigezh ur gevrat b., freuztaol g., nulladur ur c'hontrad g., terridigezh al lizher b. ; *Aufhebung des Lohnstopps*, diskornadur ar goprou g. ; *Aufhebung einer Kontosperr*, disparladur ur gont-vank g. ; *Aufhebung der bürgerlichen Ehrenrechte*, lamedigezh ar bri keodedel b., ezwiriadur diouzh ar gwirioù keodedour g., forc'herezh diouzh ar gwirioù keodedour g., lamadur ar gwirioù keodedour g., lamedigezh ar gwirioù keodedour b., divri keodedel g. ; *Aufhebung der Entfremdung*, diarallekadur g., diarallekaat g. ; 3. [preder., Hegel] hontkrontroliez b.

Aufhebungsklausel b. (-,-n) : diferadenn disloezus b.

Aufhebungsverfahren n. (-s,-) : [gwir] keinad terriñ g.

Aufhebungszeichen n. (-s,-) : [sonerezh] derikell b. ; *C mit Aufhebungszeichen*, do derik g.

Aufhezeug n. (-s,-e) : [maen-milin] marc'h-dour g.

aufheften V.k.e. (hat aufgeheftet) : 1. stagañ, krafañ, klochedañ ; 2. [dispredet, dre skeud.] *jemandem etwas aufheften*, lakaat u.b. da zegemer udb da wir, lezel udb da grediñ d'u.b., reiñ udb da grediñ d'u.b., lavaret udb d'u.b. gant falsentez.

aufheißen [verb digemm] V.k.e. (hat aufgeheiñt) : sevel, gwintañ, gorren, gwerniañ, lakaat a-wel, displegañ a-wel ; *Flagge, heißt auf !* savit ar banniel !

aufheitern V.k.e. (hat aufgeheitert) : 1. sederaat, sioulaat ; 2. [dre skeud.] digrizañ, digoumouliñ, divoreennañ, diroufennañ [ital u.b.], diroufennañ [dremm u.b.], sartaat, mavaat, laouenaat, lakaat laouen, sederaat, gaeaat, bouilhaat, joausaat, drevaat, gwivaat, birvilhañ, degas [u.b.] war e du, tommañ ar galon ; *die Leute aufheitern*, lakaat bourrapl en dud, lakaat un tamm cholori e-touez an dud, birvilhañ an dud, tommañ kalonoù an dud.

V.em. : **sich aufheitern** (hat sich (ak.) aufgeheitert) : 1. *der Himmel heitet sich auf*, skarzhañ a ra an amzer, toullwennañ (sevel, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, yac'haat, divoriñ, tavadenniñ, spisaat, sklaeradenniñ, fraeschaat, sklaeriañ, dizoleiñ) a ra an amzer, sederaat a ra an amzer, splannaat a ra an oabl, dont a ra an amzer da vat, digoumoulañ a ra an oabl, digostiñ a ra an oabl, dont a ra ur spanaenn war an amzer, dispakañ a ra an amzer, sklaeraat a ra an amzer / splannaat a ra an amzer (Gregor), P. stagañ a ra an amzer da zibluskenniñ ; *der Himmel hat sich aufgeheiter*, karzhet eo an amzer, dispak eo an amzer, digoc'henn eo an amzer, fraezh eo an oabl, karzhet eo an oabl ; 2. [dre skeud.] digrizañ, digoumouliñ, divoreennañ, diroufennañ, sartaat, mavaat, dont da laouenaat, dont da sederaat, gaeaat, joausaat, en em c'haeaat, bouilhaat, drevaat, gwivaat ; *das Gesicht des Jungen heiterte sich auf*, ar paotr e sartaas e zremm, dremm ar paotr a vavaas.

aufheiternd ag. : sederaus, birvilhus.

Aufheiterung b. (-en) : 1. [amzer-c'hlav] spanaenn b., tavadenn b., kaeradenn b. ; 2. [oabl koumoulek] bravadenn b., fraeshaenn b., sklaeraenn b., sklaeradenn b., splannadenn b., splannaenn b., sederaenn b., spisadenn b., barr-heol g., gorenn-heol b. ; *Aufheiterung des Wetters am Samstag*, c'hoarzhadenn ar Werc'hez b. ; 2. [dre skeud.] diduell b., diduamant g., didu g., diduadenn b., digrizadur g., laouenidigezh b., drantiz b., drevidigezh b.

aufheizen V.k.e. (hat aufgeheizt) : 1. tommañ, goriñ, gwiriñ ; *den Ofen aufheizen*, goriñ ar forn, gwiriñ ar forn ; 2. [dre skeud.] entanañ.

V.em. : **sich aufheizen** (hat sich (ak.) aufgeheizt) : 1. tommañ ; 2. [dre skeud.] entanañ.

aufhelfen V.k.d (dat.) (hilft auf / half auf / hat aufgeholfen) : *jemandem aufhelfen*, sikour u.b. da sevel e revr, sikour u.b. da sevel diwar e c'hourvez, lakaat u.b. da sevel, sevel u.b. a-ziar an douar, dizouarañ u.b., sevel u.b. a zo bet kouezhet, sevel u.b. en e sav, reiñ sikour d'u.b. da sevel eeuun war e elloù (Gregor), lakaat u.b. en e sav ; *dem gestürzten Radfahrer aufhelfen*, sikour an hini a zo kouezhet a-ziar e varc'h-houarn da sevel diwar an douar ; *sie half der alten Dame vom Sessel auf*, sikour a reas an intron gozh da sevel he foñs diwar ar gador-vrec'h, sikour a reas an intron gozh da zihoubañ diouzh ar gador-vrec'h ; ; *hilf deinem kleinen Bruder wieder auf !* kerzh da sevel da vreur bihan.

aufhellen V.k.e. (hat aufgehellit) : 1. sklaeraat, dislivañ ; *aufgehelltes Haar*, blev dislivet str., blev sklaeraet str. ; 2. [dre skeud.] eine Frage aufhellen, dirouestlañ ur gudenn, diluziañ ur skoulmad, dibunañ ur gudenn, sklaeraat un afer, kavout an deun eus un afer bennak, teuler sklérjenn war un afer bennak, kavout penn diouzh lost d'un afer bennak ; *jemandes Stimmung aufhellen*, reiñ kalon d'u.b., reiñ nerzh-kalon d'u.b., lakaat kalon e kof u.b., kourajiñ u.b., lakaat u.b. war e du, degas u.b. war e du, degas u.b. da vad, kas u.b. da vad, adsevel e boueziou d'u.b., reiñ ton d'u.b., reiñ kalonegezh d'u.b., kalonekaat u.b., kadarnaat u.b., kennerzhañ u.b., reiñ gred d'u.b., tommañ kalon u.b., adsevel deltu u.b.

V.em. : **sich aufhellen** (hat sich (ak.) aufgehellit) : 1. der Himmel hellt sich auf, skarzhañ a ra an amzer, dispakañ a ra an heol, sederaat a ra an amzer, dont a ra an amzer da sevel, toullwennañ (sevel, digoumoulañ, sklaeriañ, dizoleiñ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, spisaat, divorañ, fraeshaat) a ra an amzer, splannaat a ra an oabl, sklaeraat a ra an amzer / splannaat a ra an amzer (Gregor), P. stagañ a ra an amzer da zibluskenniñ ; 2. dont da vezañ sklaeroc'h, sklaeraat.

Aufhellen n. (-s) : 1. dislivañ g. ; 2. sklaeridigez b.

Aufheller g. (-s,-) : danvez gwennañ g., danvez sklaeraat g., gwezher gwennañ g., gwezher sklaeraat g., gwenner g., disliver g. ; optischer Aufheller, gwenner optikel g.

Aufhellung b. (-,en) : 1. sklaeridigez b. ; 2. [dre skeud.] sklaeridigez b., diskleriadenn b., sklérjenn b., spisadur g., sklaeriadenn b., sklaeriadur g.

aufhetzen V.k.e. (hat aufgehetzt) : 1. isañ, atizañ, dispac'hañ ; *jemanden aufhetzen*, bountañ (sankañ, lakaat, plantañ, fourrañ, chwezhañ) pennadoù en u.b., c'hwezhañ pennadoù e spered u.b., froudennañ u.b. ; *ich möchte euch wohl gegen keinen aufhetzen*, ne fell ket din froudennañ ac'hanc'h a-enep hemañ pe henhort ; *jemanden gegen jemanden aufhetzen*, sevel u.b. a-enep u.b., sonnañ u.b. a-enep u.b., arfleuiñ ub. a-enep u.b., froudennañ u.b. a-enep u.b., isañ u.b. a-enep u.b., bountañ (sankañ, lakaat, plantañ, fourrañ, chwezhañ) pennadoù en u.b. enep u.b., c'hwezhañ pennadoù e spered u.b. enep u.b. ; 2. [dre skeud.] atizañ, broudañ, brochañ, truchañ, arabadiñ war.

Aufhetzen n. (-s) : isadennoù ls., isañ g., atizañ g.

Aufhetzer g. (-s,-) : atizer g., annouger g., brouder g., enaouer g., entaner g.

aufhetzerisch ag. : entanus, tanus.

aufheulen V.gw. (hat aufgeheult) : 1. yudal, youc'hhal, houal, hupal ; 2. tarzhañ da ouelañ, dirollañ da zifronkañ, dougen gouelvan bras (Gregor) ; 3. [tekñ., keflusker] skordañ.

Aufheulen n. (-s) : das Aufheulen der Sirenen, bouderez ar c'hwitellerezou g., klemmadennoù ar c'hwitellerezou ls., leñvadenoù ar c'hwitellerezou ls., mouezh klemmichus ar c'hwitellerezou b.

aufhissen V.k.e. (hat aufgehisst) : sevel, gwintañ, gorren, gwerniañ, lakaat a-wel, displegañ a-wel.

aufhocken V.k.e. (hat aufgehockt) : 1. lakaat war e gein, choukañ, choukata, sammañ war e zivskoaz ; 2. [dre skeud.] man hockt ihm alles auf, lakaet e vez pep tra war e gein, lakaet e vez pep tra war e chouk, hennezh a zo mat e gein / brav e oar keinañ / kein mat en devez (Gregor).

aufhöhen V.k.e. (hat aufgehöht) : uhelaat, dreistuhelaat, gorren.

aufholen V.k.e. (hat aufgeholt) : 1. adtapout, tizhout en-dro ; verlorene Zeit wieder aufholen, adtapout an abuzou amzer (an amzer gollet, an dale) ; seinen Rückstand aufholen, adtapout e zilañs ; 2. [merdead.] sevel, gorren ; den Anker aufholen, sevel an eor, sevel ar bigell, dizeoriañ, digrapañ an eor ; die Segel aufholen, goueliañ, lakaat da ouel, difarleañ ar gouelioù, differlinkiñ ar gouelioù, mont da ouel, sevel al lien-gouel, sevel ar gouelioù, sevel al lien, gorren al lien-gouel, astenn e lien, astenn ar ouel, stignañ ar gouelioù, sevel al lienaj d'an nec'h, gorren ar gouelioù, dispakañ ar gouelioù, hiñsiñ ar gouelioù, dispakañ (digeriñ, sevel, hiñsiñ) e holl ouelioù, sevel e holl ouelioù d'al laez ; [merdead.] aufholbares Schwert, angell c'houstilh b.

V.gw. (hat aufgeholt) : [sport] lañsañ war unañ all, gounit tachenn, luskañ war-raok.

aufholend ag. : [mezeg] o tont war c'horre, diglañvour, o tiglañvriñ, o pareañ, o peurbareañ, war e bare, peuzpare, war wellaat.

Aufholjagd b. (-,en) : redadeg poursuiñ b.

Aufholleine b. (-,n) : [merdead.] tenn-gwrac'h g.

aufhorchen V.gw. (hat aufgehorcht) : sevel e skouarn, astenn e skouarn, digeriñ e skouarn, tanavaat e skouarn ; dieses Gerausch ließ ihn aufhorchen, an trouz-se a lakaas anezhañ da sevel e skouarn, an trouz-se a reas dezhañ astenn e skouarn.

aufhören V.gw. (hat aufgehört) : 1. paouez, ehanañ, dihanañ, tevel, terriñ, arsaviñ, harpañ, herzel, astalañ, spanaat, chanañ, diskregiñ diouzh, dispegañ diouzh, distagañ diouzh, diskulzhañ [a ober udb], disterniañ, echuiñ gant, chom a-sav, menel a-sav, klozañ gant ; das Gehupe wollte nicht aufhören, ne ehane ket ar c'hornioù-boud da vlejal ; der Regen hört auf, emař glav oc'h ehanañ, terriñ a ra war ar glav, tevel a ra ar glav, divanneañ a ra ar glav, spanaat a ra ar glav, arsaviñ a ra ar glav, arsaviñ a ra ar glav a gouezhañ, ehanañ a ra ar glav ; warten wir ab, bis der Regen aufhört, gedomp ar glav da devel, gortozomp ar glav da devel, gortozomp ma tavo ar glav, gortozomp achanen ma tavo ar glav, gortozomp ken a davo ar glav, gortozomp ken na davo ar glav, gortozomp ken na raio ket glav ken, gortozomp lost ar barr ; der Regen hat aufgehört, tavet eo ar glav, ehanet eo ar glav, astalet eo ar glav, troc'het eo seizenn an diaoul, spanaet eo ar glav, torret eo war ar glav ; der Regen wollte nicht aufhören, diehanañ a rae ar glav, didav e oa ar glav, didorr e chomas ar glav ; wenn der Regen nur endlich aufhörte ! gant ma zeuio da zivanneañ ! ; die Schüsse hatten aufgehört, tavet e oa an tennou ; wann wird dieser Krieg aufhören ? pegoulz e tiwezho ar brezel-se ? pegoulz e vo diwezh d'ar brezel-se ? mit dem Schmollen aufhören, diourzal, diourziñ, dibennadiñ, divouzhañ, divouzhat ; mit dem Lachen aufhören, dic'hoarzhin, tevel a c'hoarzhin, tevel da c'hoarzhin, tevel e c'hoarzh, ehanañ a c'hoarzhin, ehanañ da c'hoarzhin, paouez a c'hoarzhin, paouez da c'hoarzhin, paouez gant e c'hoarzh, arsaviñ da c'hoarzhin ; er hatte aufgehört zu lachen,

dic'hoarzhet e oa ; er hörte auf zu zittern, terriñ a reas ar c'hren warnañ, digrenañ a reas ; mit dem Weinen aufhören, diouelañ, ehanañ da ouelañ, tevel a ouelañ, tevel da ouelañ, tevel e zaeroù, ehanañ a ouelañ, ehanañ da ouelañ, paouez a ouelañ, paouez da ouelañ, paouez gant e zaeroù, arsaviñ a ouelañ, arsaviñ da ouelañ ; das Weinen hörte auf, dont a reas harz d'ar oueladenn ; schließlich hörte er auf zu weinen, hag hennezh a zeus ha ne leñve ket ken, hag hennezh a zeus na leñve ket ken ; sein Herz hat aufgehört zu schlagen, mik eo e galon, c'hwitet eo e galon ; einmal diese Größe erreicht, hören sie auf zu wachsen, erruet betek ar barr-se, ne greskont mui ; mit dem Boxen [definitiv] aufhören, dilezel ar manegoù ; hör auf mit dem Quatsch ! lez da storlok ! lez da strak ! lez da c'hlabous ! lez da chaok ! lez da fourgas ! tav da glakenn ! serr da c'henou din gant ar gaoz-se ! peoc'h gant ar gaoz-se ! ro peoc'h din gant an dra-se ! ; hört auf mit eurem Gequatsche ! hört auf mit dem Schwatzen ! lezit ho storlok ! lezit ho chaok ! lezit ho klabous ! tavit ho klakenn ! astalit ho lañchenn ! tavit gant ho klabous ! ; hört auf mit dem Geschrei ! tavit gant ho stlankou ! ; hört doch endlich auf mit dem Krach ! roit peoc'h a-barzh ar fin ! didrouizt da'm fenn a-barzh ar fin ! ; hört auf mit dem Gejammer ! ehan gant da geinvan ! tav da glemmoù ! da erbediñ a zlefed da sant Diboan ! ro peoc'h gant da glemmicherezh ! lez da glemmicherezh a-dreuz ! tav, klouarig ! tav, kunuc'henn ! paouez (ehan, tav) a ober da druantoù ! lez da druantoù ! paouez gant da yezhoù fall ! tav din gant da druantoù ! n'eo ket dav dit damantiñ evel-se ! ; hört auf zu weinen ! tav a ouelañ ! tav da ouelañ ! tav da zaeroù ! ehan a ouelañ ! ehan da ouelañ ! paouez a ouelañ ! paouez da ouelañ ! paouez gant da zaeroù ! arsav a ouelañ ! arsav da ouelañ ! ; hört auf zu grinsen ! hört auf mit dem Grinsen ! dihan da risignal ! paouez a risignal ! paouez da risignal ! diskuizh a risignal ! arsav a risignal ! arsav da risignal ! ehan da risignal ! ehan a risignal ! ; hört auf zu lachen, paouez a c'hoarzhin, paouez da c'hoarzhin, diskuizh a c'hoarzhin, arsav a c'hoarzhin, arsav da c'hoarzhin, ehan da c'hoarzhin, ehan a c'hoarzhin ; hört auf zu meckern, lez da rebechoù ; hört auf, mich zu befummeln ! chom fur gant da zaouarn ! ehan ta da herlinkat ac'hanoù ! ; ich weiß nicht, ob ich weitermache oder aufhöre, n'ouzon ket hag-eñ e kendalc'hin pe e paouezin da labourat ; ihr solltet lieber aufhören ! gwell eo deoc'h paouez ! ; seine Schmerzen wollen nicht aufhören, hennezh ne ya ket ar poaniou dioutañ ; aufhören zu rudern, arsaviñ är e roeñv ; er hört [kurz] auf zu arbeiten, harpañ a ra da labourat, diskregiñ a ra diouzh e labour, distagañ a ra diouzh e labour, astalañ a ra gant e labour ; er hört [definitiv] mit der Arbeit auf, disterniañ (disternañ) a ra, dispegañ a ra diouzh e labour, lezel a ra e labour, digolierañ a ra, distagañ a ra ; er hat mit der Arbeit aufgehört, diskrog eo diouzh e labour ; mit dem Lärm aufhören, didrouzañ, ehanañ d'ober trouz ; mit dem Bellen aufhören, tevel da harzhal, tevel da speuñial ; die Liebe hört niemals auf, ar garantez ne baouez biken, menel ne fell ket d'ar garantez gwech ebet ober ; er hat nicht aufgehört zu schreiben, sowohl auf Deutsch als auch auf Englisch, n'en deus ket paouezet a skrivañ, ken en alamaneg ken e saozneg ; er hatte aufgehört, Bretonisch zu sprechen, dihanet e oa da gomz brezhoneg, lezet en doa ar brezhoneg, paouezet e oa a ober gant ar brezhoneg ; ihre Liebe zu ihm hat aufgehört, kazet he deus anezhañ, paouezet eo a garet anezhañ ; seine Liebe zu seiner Muttersprache hat aufgehört, en em gazet eo ouzh e yezh-vamm, en em yenet eo ouzh e yezh-vamm, yenet eo ouzh e yezh-vamm, deuet eo da vezañ yen ouzh e yezh-vamm, deuet eo da yenaat ouzh e yezh-vamm, erru eo dispeg e galon

diouzh e yezh-vamm, erru eo diskrog diouzh e yezh-vamm, erru eo distag e galon diouzh e yezh-vamm, en em zistaget eo diouzh e yezh-vamm, en em ziskroget eo diouzh e yezh-vamm ; 2. [dre skeud.] da hört alles auf ! da hört sich doch alles auf ! aze emañ ar boch ! re 'zo re, aet on diwar re, en taol-mañ on gwasket evel un torch-listri, va revr gant an dra-se, en taol-mañ eo aet al loa dreist ar skudell, te 'vat a ya er-maez en dro-mañ ! re bell holl ez it ganti ! kement-se a ya dreist ar roudenn (dreist an arroudenn, dreist ar yev, dreist an trezuòù, dreist ar bord) ! se a zo mont re bell ganti ! se a zo mont re lark ganti ! arabat lammat dreist ar c'bleuz memes tra ! arabat lammat dreist ar c'harzh memes tra ! arabat mont er-maez eus ar park memes tra ! bremañ emaomp kempenn ganti ! setu ni paket propik ! sell aze ul luz dezhi ! brav emaomp ganti ! en ur soubenn vrav emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'haser 'vat ! gounezet hon eus hon devezh !

Aufhören n. (-s) : arsav g., ehan g., paouez g., harz g., paouezidigezh b., distag g., span g., spanaenn b., diwezh g., dilost g., fin g., dibenn g.

aufhussen V.k.e. (hat aufgehusst) : [Bro-Aostralia] atizañ, broudañ, brochañ, bountañ, truchañ, arabadiñ war.

aufjagen V.k.e. (hat aufgejagt) : [hemolc'h] kas, sevel, difourkañ, dichedañ, dibuchañ, difouchañ, diboufañ ; einen Hasen aufjagen, kas ur c'had, sevel ur c'had gant an-unan, sevel ur c'had, difourkañ ur c'had, dichedañ ur c'had, dibuchañ ur c'had.

aufjammern V.gw. (hat aufgejammert) : leuskel un huanad, tennañ un huanad, leuskel un huanadenn, huanadiñ, hirvoudiñ, ober un taol klemm, ober un taol damant, ober ur glemmadenn, lezel un taol klemm, lezel un taol damant, lezel ur glemmadenn, leuskel ur glemmadenn.

aufjauchzen V.gw. (hat aufgejauchzt) : grouifal gant ar blijadur, tridal gant al levenez a zo en an-unan, tridal e galon hag e gorf gant ar joa, nijal gant al levenez ken e youc'h an-unan, tridal gant al lid (Gregor).

aufjaulen V.gw. (hat aufgejault) : yudal, chalpat, garmiñ, speuñial.

Aufjaulen n. (-s) : speuñierezh g., speuniadenn b.

Aufkauf g. (-s, -käufe) : 1. prenadenn a-vras b., pren a-vras g. ; 2. rastellerezh g.

aufkaufen V.k.e. (hat aufgekauft) : 1. prenañ a-vras ; 2. rastellat.

Aufkäufer g. (-s, -) : 1. prener g. ; 2. rasteller g., riñser g., serrer g., arlouper g., bernier g.

aufkehren V.k.e. (hat aufgekehrt) : ober ur skub da, skubañ.

Aufkehren n. (-s) : skub g., skuberezh g.

aufkeilen V.k.e. (hat aufgekeilt) : klaviañ, gennañ ; einen Stiel aufkeilen, ober d'un troad chom start e lagadenn ur benveg gant ur c'henn, sankañ mat un troad e lagadenn ur benveg gant ur c'henn, bountañ ur c'henn en un troad, gennañ un troad, klaviañ un troad.

aufkeimen V.gw. (ist aufgekeimt) : 1. diwanañ, diwan, diflukañ, broustañ, bouilhasiñ, lagadenniñ, sapiñ, broudañ, divroudañ, dideñviñ, joliñ, korzenniñ, teñvañ, nodiñ, divisorilañ, eginañ, strujañ, poulzañ, diboulzañ, dont, sevel, labourat, dizouarañ, kellidañ, reiñ kelliad, brageziñ ; der Samen ist aufgekeimt, diwan eo an hadenn ; 2. [dre skeud.] diwanañ, diwan, dont, dinodiñ, sevel, kellidañ, dideñvañ, sapiñ ; in mir keimten Zweifel auf, sevel a reas douetañsou em spered, dont a reas disfiz (diskred, douetañs) din, diwanañ a reas disfiz ennon, kellidañ a reas disfiz ennon, sevel a reas disfiz ennon ; ein Gedanke keimte in ihm auf, dideñviñ a reas ur soñj en e

spered, dinodiñ a reas ur soñj en e benn, diwanañ a reas ur soñj en e benn, sapiñ a reas ur soñj en e spered.

Aufkeimen n. (-s) : 1. diwanidigezh b., diwan g., kellidoù g., dideñ g., eginadur g., bragezadur g. ; 2. [dre skeud.] tarzh g., diwanidigezh b., sapiñ g.

aufklaffen V.gw. (hat aufgeklafft) : bezañ digor-frank (digor-ledan, digor-bras).

Aufklang g. (-s,-klänge) : digoradur g., deroù g.

aufklappbar ag. : hesav, pak-dispak, astenn-diastenn, pleg-displeg, displegus ; [karr-tan] distoennus, to-disto ; mit aufklappbarem Verdeck, to-disto.

aufklappen V.k.e. (hat aufgeklappt) : dispakañ, dispelañ ; sein Messer aufklappen, digeriñ e gontell, dispakañ lavnenn e gontell ; [karr-tan] distoennañ, digapotennañ, digeriñ ; das Verdeck eines Autos aufklappen, lemel kuit telenn ur c'harrtan, diskenn telenn ur c'harr-tan, distoennañ ur c'harr-tan, digopotennañ ur c'harr-tan ; [merdead.] den Ankerstock aufklappen, joalañ an eor.

aufklären V.gw. (hat aufgeklärt) : das Wetter klart auf, der Himmel klart wieder auf, skarzhañ a ra an amzer, toullwennañ (dispakañ, sevel, digoumoulañ, skaeriañ, dizoleñ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, spisaat) a ra an amzer, sederaat a ra an amzer, splanaat a ra an oabl, skaeraat a ra an amzer / splannaat a ra an amzer (Gregor), digoumoulañ a ra an oabl, digostiñ a ra an oabl, P. stagañ a ra an amzer da zibluskenniñ. V.k.e. (hat aufgeklärt) : [merdead.] kempenn, lakaat urzh e, renkañ, ober un tamm renk da, urzhiañ, lakaat war e reizh.

aufklären V.k.e. (hat aufgeklärt) : 1. [lu] anaoudaduriñ, anavezadenniñ, ober ged-tro ; das Gelände aufklären, anaoudaduriñ an dachenn, ober un anaoudadenn ; 2. [dre skeud.] die Menschen aufklären, kelenn an dud, digeriñ ar speredou, kelaouiñ ha kizidikaat an dud, emskiantekaat an dud ; die Geister aufklären, skaeraat ar speredou, sklérjenñañ ar speredou ; jemanden aufklären, sklérjenñañ u.b. ; jemanden über einen Irrtum aufklären, digeriñ e zaoulagad d'u.b., digochennañ e zaoulagad d'u.b., dizallañ u.b., dizallañ spered u.b., dibikouzañ u.b., dibikouzañ spered u.b., didouellañ u.b., didromplañ u.b. / difaziañ u.b. (Gregor), diskouez (displegañ) e fazi d'u.b. ; 3. dirouestlañ, diluziañ, diveskañ, dibunañ, skaeraat, lakaat skaer, sklérjenñañ, diskoulmañ, skarat war, gwentañ, gwiriañ, teuler sklérjenn war, teuler sklérjenn war, kavout penn da ; jemanden damit betrauen, etwas aufzuklären, reiñ ubd da ziluziañ d'u.b., reiñ ubd da zirouestlañ d'u.b. ; einen Mord aufklären, kavout penn ha lost d'un torfed, kavout ar rak hag ar perak (ar penn hag ar penaos) eus ur muntr, gwiriañ ur muntr ; eine Frage aufklären, dirouestlañ ur gudenn, diluziañ ur skoulmad, diluziañ ur gwiad, dibunañ ur gudenn, skaeraat un afer, sklérjenñañ un afer, teuler sklérjenn war un afer, kavout ar poell eus ubd, kavout an deun eus un afer bennak, gwentañ ubd, lakaat skaer un afer.

V.em. : **sich aufklären** (hat sich (ak.) aufgeklärt) : skaeraat ; es klärt sich auf, skarzhañ a ra an amzer, dispakañ a ra an heol, splannaat a ra an oabl, digoumoulañ a ra an oabl, digostiñ a ra an oabl, dispakañ a ra an amzer, toullwennañ (sevel, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, yac'haat, spisaat, divorañ, fraeshaat, skaeriañ, dizoleñ) a ra an amzer, sederaat a ra an amzer, skaeraat a ra an amzer / splannaat a ra an amzer (Gregor), P. stagañ a ra an amzer da zibluskenniñ ; der Himmel hat sich aufgeklärt, karzhet eo an amzer, dispak eo an amzer, digoc'henn eo an amzer, fraezh eo an oabl, karzhet eo an oabl ; die Situation klärt sich auf, skaeraat a ra an traou.

A.g.v. : **aufgeklärt** : kelaouet ha kizidikaet, emskiantekaet ; ein aufgeklärtes Publikum, tud ouziek (lennek) ls., arvesterien anaoudeks ls.

Aufklärer g. (-s,-) : 1. [preder.] hollboellour g., sklérjennour g. ; 2. karr-nij anaoudaduriñ g., njerez anavezadenniñ b. ; 3. [lu] diaraoger g., gwastadour g., sklérjenner g., anaouder g.

Aufklärung b. (-,-en) : 1. diskuliadur g., diskoulm g., difuilhañ g., diluziañ g., dirouestlañ g., skaeradiadur g., skaeridigezh b. ; 2. [istor] sklérjidezh b., skaeradiadenn g., sklérjenn b., sklérjennadur g., sklérjennouriez b. ; das Zeitalter der Aufklärung, ar Sklérjenn b., kantved ar Sklérjennadur g., kantved ar Sklérjenn g., kantved ar sklérjennouriez g. ; die Vordenker der Aufklärung, ar Filozoferion ls. ; 3. [lu] anaoudadenn b., anaouderezh g., ged-tro g., anavezadenn b. ; zur Aufklärung vorausgeschickt werden, mont da welet petra 'zo en hent dirak an arme, mont da anaoudaduriñ an dachenn, mont da anavezadenniñ ; 4. [amzer] bravadenn b., fraeshaenn b., kaeradenn b., skaeraenn b., splannadenn b., tavadenn b., spisadenn b., spanaenn b.

Aufklärungen ls. : [hinouriez] oabl lostat g.

Aufklärungsbuch n. (-es,-bücher) : levr emskiantekaat g., levr kelaouiñ-kizidikaat diwar-benn an darempredou rev g.

Aufklärungsfilm g. (-s,-e) : film emskiantekaat g., film kelaouiñ-kizidikaat diwar-benn an darempredou rev g.

Aufklärungsfiegerei b. (-) : [lu] njerez anavezadenniñ g., njerez anaoudenniñ g.

Aufklärungsflug g. (-s,-flüge) : [lu] njiadenn anaoudaduriñ b., njiadenn anavezadenniñ b.

Aufklärungsflugzeug n. (-s,-e) : [lu] njerez anavezadenniñ b., njerez anaoudenniñ b., karr-nij anavezadenniñ g., karr-nij anaoudenniñ g.

Aufklärungskampagne b. (-,-n) : koulzad kelaouiñ-kizidikaat g., koulzad emskiantekaat g.

Aufklärungspflicht b. (-,-en) : [mezeg.] endalc'h kelaouiñ ha kizidikaat g.

Aufklärungsquote b. (-,-n) : [polis] dregantad an aferiou dirouestlet g.

Aufklärungssatellit g. (-en,-en) : loarell arsellet g.

Aufklebeadresse b. (-,-n) : [post] tikedenn chomlec'h embeg b.

aufkleben V.k.e. (hat aufgeklebt) : pegañ, spegañ ; Marken aufkleben, timbrañ ; wieder aufkleben, adpegañ.

Aufkleben n. (-s) : pegerez g., pegadur g., pegañ g.

Aufkleber g. (-s,-) : pegenn b., pegsun g., tikedenn embeg b.

Aufklebezettel g. (-s,-) : tikedenn embeg b.

aufklinken V.k.e. (hat aufgeklinkt) : tennañ ar c'hliker, distegnañ.

V.gw. (hat aufgeklinkt) : die Tür klinkt auf, digeriñ a ra an nor.

aufknacken V.k.e. (hat aufgeknackt) : 1. terriñ ; eine Nuss aufknacken, terriñ ur graoñenn ; 2. [karr-tan, armel-houarn] forzhañ, digeriñ dre dorradurezh, digeriñ dre enfreuz ; einen Safe aufknacken, einen Tresor aufknacken, einen Geldschrank aufknacken, forzhañ ur c'houfr, digrogennañ ur c'houfr, digrogennañ un armel-houarn, grimandellañ ur c'houfr, grimandellañ un armel-houarn, dibotailhañ ur c'houfr, dibotailhañ un armel-houarn.

Aufknäueln n. (-s) : pellennadur g., pellenniñ g. ; das Aufknäueln der Wolle, ar pellenniñ gloan g., pellennadur ar gloan g.

aufknöpfen V.k.e. (hat aufgeknöpft) : seine Jacke aufknöpfen, dibrennañ (dinozelañ, dinozelennañ, divoutonañ, digeriñ) e borpant ; den Kragen seines Hemdes aufknöpfen, dibrennañ kolier e roched.

Anv-gwan verb **aufgeknöpft** : 1. [dilhad] dispak, dibrenn ; 2. [dre skeud.] kaozeūs, lariant, dibrenn, farlaot.

Aufknöpfen n. (-s) : dinozelañ g., dinozelennañ g., dibrennañ g., divoutonañ g.

aufknoten V.k.e. (hat aufgeknotet) : diskoulmañ, digeriñ [ur skoulm], dizober [ur skoulm], dilas, dilasañ, dispenn [ur skoulm], freuzañ [ur skoulm].

aufknüpfen V.k.e. (hat aufgeknüpft) : 1. istribilhañ, ispilhañ, lakaat ent istribilh, lakaat a-ispilh ; 2. stagañ ouzh ar groug, krougañ, tagañ ; 3. diskoulmañ, digeriñ, dizober, dilas, dilasañ, dizeren ; einen Knoten aufknüpfen, digeriñ (diliammañ) ur skoulm, dizober ur skoulm [pennrann disc'hra-], digeriñ (diliammañ) ur c'hlav, dizober ur c'hlav [pennrann disc'hra-], dispenn ur skoulm, freuzañ ur skoulm ; einen Knoten wieder aufknüpfen, einen Knoten noch einmal aufknüpfen, addigeriñ (addiliammañ) ur skoulm, addizober ur skoulm [pennrann addisc'hra-], addispenn ur skoulm, adfreuzañ ur skoulm ; [ereerez-hud] die Nestel aufknüpfen, diskoulmañ an akuilhetenn.

V.em. : **sich aufknüpfen** (hat sich (ak.) aufgeknüpft) : en em grougañ, mont ouzh ar skourr, mont ouzh ar groug.

aufkochen V.gw. (ist aufgekocht) : rollvirviñ ; das Wasser aufkochen lassen, lakaat an dour da rollvirviñ ; etwas kurz aufkochen lassen, ober un tamm bihan a virviñ d'ldb, reiñ un tamm bihan a virviñ d'ldb, na ober nemet ur berv d'ldb, ober ur berv pe zaou d'ldb, reiñ ur berv pe zaou d'ldb, ober ur vervađenn pe ziv d'ldb, reiñ ur vervađenn pe ziv d'ldb ; etwas kurz aufkochen lassen und sofort aus dem Wasser ziehen, lemel ubd eus an dour kerkent hag ar vervađenn gentañ ; etwas kurz aufkochen lassen und sofort vom Feuer nehmen, lemel ubd a-ziwar an tan kerkent hag ar vervađenn gentañ.

V.k.e. (hat aufgekocht) : birviñ, lakaat da virviñ, ober ur berv da ; etwas noch einmal aufkochen, advirviñ ubd.

Aufkochung b. (-) : bervadur g., berverezh g., bervadenn b., berv g.

aufkohlen V.k.e. (hat aufgekohlt) : [metal.] glaouzirañ.

Aufkohlung b. (-) : [metal.] glaouziradur g., glaouzirañ g.

Aufkohlungsmittel n. (-s,-) : [metal.] glaouzir g.

aufkommen V.gw. (kam auf/ ist aufgekommen) : 1. sevel ; vom Boden aufkommen, sevel en e sav (Gregor), mont en e sav ; ein Wind kommt auf, sevel a ra ur bannach' avel, sevel a ra an avel, fourrañ a ra an avel, kargañ a ra an avel, setu Keravel, degouezhet eo an aotrou Geravel ; Nebel kommt auf, emañ ur vogenn o tont, dont a ra latar ; wieder aufkommen, sevel a-nevez (adarre, en-dro) ; die aufkommenden Tränen ließen meine Stimme versagen, va mouezh a zeusas d'en em c'holeiñ gant an daeroù o pignat da'm daoulagad ; wieder aufkommend, o tont en-dro.

2. [dre skeud.] er kommt wieder auf, sevel a ra war-c'horre, sevel a ra war-c'horre an dour, dont a ra war-c'horre e vech, sevel a ra diwar gleñved, sevel a ra e gein, en em gavout a ra, distreiñ a ra e yec'hed / yac'haat a ra / gwellaat a ra dezhañ / frankaat a ra warnañ (Gregor), war wellaat emañ, mont a ra war wellaat, difallañ a ra, dont a ra e yec'hed war wellaat, dont a ra d'e yezh ; gegen jemanden nicht aufkommen können, na vezañ evit u.b., na vezañ barrek war u.b., na vezañ gouest da c'hoari gant u.b.

3. eine Mode kommt auf, en em ledañ a ra ur c'hiz nevez, dont a ra ur c'hiz nevez war-wel ; neue Staaten kommen in Osteuropa auf, dont a ra stadoù nevez war-wel e reter Europa, savet e vez stadoù nevez e reter Europa ; mir kommen Zweifel auf, sevel a ra douetañsou em spered, dont a ra disfiz (diskred, douetañs) din, diwanañ a ra disfiz ennon, kellidañ a ra disfiz

ennon, sevel a ra disfiz ennon ; ein Wunsch kam in ihm auf, un santimant a zeusas dezhañ ; eine Idee kam in ihm auf, diwanañ a reas ur mennozh en e benn, dinodiñ a reas ur mennozh en e empenn, ur soñj a dremen as dre e spered, ur soñj a darzas en e spered, dont a reas ur mennozh en e soñj, dont a reas ur mennozh en e spered, treiñ a reas ur mennozh dre e benn, dont a reas dezhañ ur mennozh en e benn (war e spered) ; der Tod ihres Vaters ließ Traurigkeit in ihr aufkommen, marv he zad a enaouas tristidigezh enni, marv he zad a engalvas tristidigezh enni ; Freude kommt auf, diwanañ a ra al levez ; Reue kam in ihm auf, keuz a savas ennañ, keuz a savas gantañ, kemer a reas keuz, keuz a savas dezhañ, keuz a grogas ennañ, keuz a zeusas dezhañ, keuz a denijas warnañ, keuz a gouezhas gantañ, islonket e voe e galon gant ar c'heuz, morc'hed a savas dezhañ, morc'hed a grogas ennañ, morc'hed a zeusas dezhañ.

4. paeañ, digoll, dic'haouiñ, kaout mizoù gant, herzel ouzh mizoù ubd ; für ein Kind aufkommen müssen, bezañ ur bugel en e garg, bezañ ur bugel war e garg, P. kaout ur bugel war an dorzh ; für jemandes Unterhalt aufkommen, bastañ da ezhommoù u.b., fonnañ da ezhommoù u.b., pourvezñ da ezhommoù u.b. ; für den Lebensunterhalt der Familie aufkommen, magañ e re, magañ e dud, bevañ e dud, lakaat ar pod da virviñ ; sie muss für die Ausgaben ihres Sohnes aufkommen, mizoù he devez gant he mab ; wir kommen für den Schaden nicht auf, n'eus digoll ebet da c'hortoz diganeomp evit un droug a seurt-se ; für den Schaden aufkommen müssen, paeañ diwar-bouez e yalch, dougen an toaz d'ar forn ; er wird dafür aufkommen müssen, warnañ an hini e kouezho ar bec'h ; er kann für sich selbst aufkommen, gouest eo da c'hounit e vuhezegezh, e-tailh emañ d'en em vevañ e-unan, e-tailh emañ d'en em bouchas e-unan, e doare emañ da bourvezañ (da vastañ) d'e ezhommoù, e tro emañ da c'hounit e vara (e voued, e damm, e damm kreun, e damm bruzun, e c'hopr), e tu emañ d'ober e dammig treuz ; für die Kosten aufkommen, paeañ ar mizoù (Gregor), del'her ar mizoù en e gont, derc'hel ar mizoù en e du e-unan, resteurel (digoll) ar mizoù, digoll eus ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg, herzel ouzh ar mizoù, divizaouañ, respont evit ar frejoù, kemer ubd en e vizou, kemer ubd war e gouest, kemer ubd en e garg ; für die Reisekosten komme ich auf, ar veaj a vo em frejoù din-me, me a zalc'ho mizoù ar veaj em c'hont, herzel a rin ouzh mizoù ar veaj, war va c'houst e vo frejoù ar veaj ; [gwir] er musste für die Gerichtskosten aufkommen, kondaonet e voe d'ar mizoù, barnet e voe da baeañ ar frejoù justis.

5. kouezhañ ; der Akrobant kam auf das Netz auf, der Akrobant kam auf dem Netz auf, kouezhañ a reas an ouesker e-barzh ar roued ; sie ist ungeschickt aufgekommen und hat sich verletzt, kouezhet fall e oa goude lammat ha gloazet e voe.

6. [merdead.] en em ziskouez, dont war wel, dont a-wel.

Aufkommen n. (-s,-) : 1. emziskouezidigezh b., tarzherezh g., donedigezh b., stummidgezh b., furmidigezh b., stummadur g., dedarzh g. ; Nebelaufkommen, barr amzer vrumennek g., mougnen b. ; 2. [arc'hant.] hollad g. ; 3. [tailhoù] enkefiadur g., enkefiadoù ls.

Aufkömmling g. (-s,-e) : julod g., brizhaotrou g., paour astennet g., den erru g., unan kouezhet diouzh lost ar c'harr g.

aufkratzen V.k.e. (hat aufgekratzt) : 1. kravat (skrabañ) betek ma red ar gwad ; 2. krabisat, krafignat, kriñsat, ribiñsat, skrabañ ; 3. [gwiad.] kribinañ, rañvellañ, inkardañ, breuzat ; Tuch mit der Kardätsche aufkratzen, pommelliñ mezher ; 4. [dre skeud.] lakaat war e du, laouenaat, gwivaat, bouilhaat, adlakaat en e blom, reiñ startijenn da, reiñ begon da.

V.em. : **sich aufkratzen** (hat sich (ak.) aufgekratzt / hat sich (dat.) etwas aufgekratzt) : en em gravat (en em skrabañ) betek ar gwad.

Anv-gwan verb **aufgekratzt** : [dre skeud.] mesk ennañ, broudet ; er ist völlig aufgekratzt, hemaañ a zo mesk ennañ, ne zoug ket mui an douar anezhañ, emaañ an traoù war ar pevarzek-kant gantañ, n'eo ket evit e levez, fest a zo ennañ, en e laouenañ emaañ, digor eo dezhañ, en e zour hag en e c'heot emaañ, en e voued emaañ, en e voued leun emaañ, ken laouen ha tra eo, laouen eo evel an heol, ken laouen hag an heol eo.

aufkreischen V.gw. (hat aufgekreischt) : yodal, you'hal, gwi'hal, gragailhat, karnajal.

aufkrempeñ V.k.e. (hat aufgekrempt) : troñsañ, krizañ ; die Ärmel aufkrempeñ, troñsañ e vilginoù, krizañ e vilginoù, troñsañ e zivrec'h (Gregor), sevel e ziv vilgin ; mit aufgekrempten Ärmeln, troñset e vilginoù gantañ.

V.em. : **sich aufkrempeñ** (hat sich (dat.) etwas aufgekrempt) : troñsañ ; sich (dat.) die Ärmel aufkrempeñ, troñsañ e zivrec'h (Gregor), troñsañ e vilginoù, krizañ e vilginoù, sevel e ziv vilgin.

Aufkrempeñ n. (-s) : troñsañ g.

aufkreuzen V.gw. (ist aufgekreuzt) : 1. diskouez e fri, en em ziskouez, dont, erruout ; 2. [merdead.] loveañ, loveal, leviata, louviadal, tennañ treziou, tennañ bourzhiadoù.

aufkriegen V.k.e. (hat aufgekriegt) : 1. dont a-benn da zigeriñ ; hast du versucht, die Tür aufzukriegen? ha klasket ec'h eus digeriñ an nor ? ; wir kriegen die Tür nicht auf, n'eus ket moaien da zigeriñ an nor ; 2. [deverioù skol] kaout da ober.

Aufkünden V.k.e. (hat aufgekündet) / **aufkündigen** V.k.e. (hat aufgekündigt) : 1. nullañ, terriñ ; einen Mietsvertrag aufkündigen, terriñ al lizher-feurm / terriñ ar c'hontrad-feurm (Gregor), terriñ e goumanant ; er hat den Vertrag aufgekündigt, nullet en deus ar c'hontrad, torret en deus ar gevrat ; einen Waffenstillstand aufkündigen, terriñ un dreverz (Gregor), terriñ un arsav-brezel ; jemandem den Dienst aufkündigen, terriñ (lemel) e garg digant u.b., dic'hoprañ u.b., kas kuit u.b., terriñ al lizher-marc'had ; 2. [dre skeud.] jemandem die Freundschaft aufkündigen, terriñ pep darempred a vignoniezh gant u.b., treiñ kein d'u.b., fontañ an traoù etre an-unan hag unan all, dilezel u.b., disleukel u.b., bezañ torret ar votez etre an-unan hag unan all, bezañ echu tout etre an-unan hag unan all.

Aufkündigung b. (-en) : 1. torridigez b., torr g., torr-lizher g., diskoulmidigez b. ; 2. dilez g., dilezadenn b., dilezidigez b., parti g.

aufkupfern V.k.e. (hat aufgekupfert) : kouevrañ.

Aufkupfern n. (-s) / **Aufkupferung** b. (-) : kouevradur g., kouevrañ g.

aufachen V.gw. (hat aufgelacht) : laut (hell) aufachen, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, dibalediñ, distankañ, distignañ, disvantañ, sailhañ, didalmañ) da c'hoarzhin, dirollañ gant ar c'hoarzh, foeltrañ da c'hoarzhin, kristilhañ, c'hoarzhin a-strak, dic'hargadenniñ, ober un taol c'hoarzh ; kollernd aufachen, sklokal da c'hoarzhin ; er lachte laut auf, un taol c'hoarzh a strimpas er-maez eus e galon.

Auflachen n. (-s) : lautes Auflachen, bommoù c'hoarzh ls., taolioù c'hoarzh ls., c'hoarzhadeg b., dic'hargadennoù ls., c'hoarzhadenoù ls.

aufladbar ag. : [tredan.] azbec'hiadus.

auladen V.k.e. (lädt auf / lud auf / hat aufgeladen) : 1. kargañ, darbariñ ; auladen und abladen, deleuñviñ ; einen Wagen auladen, kargañ ur c'harr ; Holz auf den Wagen auladen, kargañ koad war ar c'harr, darbariñ koad war ar c'harr ; Heubündel auf einen Erntewagen auladen, ober ur c'harrad ;

sich (dat.) eine große Verantwortung aufladen, kemer luz war e gein ; die Verantwortung auf sich (ak.) aufladen, sammañ an atebegesh ; er lud sich (dat.) den Sack auf, skeiñ a reas ar sac'h war e chouk, lakaat a reas ar sac'h war e chouk, houpañ a reas ar sac'h ; sich (r-db) etwas Störendes aufladen, en em jabliñ gant udb ; 2. [tredan] bec'hiañ ; eine Batterie aufladen, kargañ ur pod-tredan, bec'hiañ ur pod-tredan ; wieder aufladen, azbec'hiañ, askargañ, adkargañ ; einen Akku wieder aufladen, azbec'hiañ un daspugner ; [dre skeud.] seine Batterien aufladen, diskuižhañ e spered, distegnañ e spered (Gregor), distennañ e spered, ober ur ruilh, adsevel e boueziou, goulloñiñ e spered.

Aufladen n. (-s) : kargerezh g.

Auflader g. (-s,-) : karger g., simiad g. [liester simidi], douger sammoù g., portezer g., choukataer g.

Auflage b. (-,-n) : 1. karg b., taos g., tell b. ; 2. [moull.] moulladenn b., moulladur g., tennadenn b., embannadenn b. ; vermehrte Auflage, tennadenn kresket b. ; limitierte Auflage, moulladenn bonnet b. ; eine neu bearbeitete Auflage, eine überarbeitete Auflage, un embannadenn azgwelet ha reizhet b., un embannadenn azveret b. ; Zeitung mit hoher Auflage, kazetenn mouillet a-vras b. ; mit einer Auflage von dreitausend Stück, in einer Auflage von dreitausend Stück gedruckt, mouillet tri mil skouerenn anezhañ ; 3. [gwir] kemann g., gourchenn g., gourgalv g., endalc'h g., diferadenn b., diferadur g. ; 4. sichenn b., troad g., solenn b., sol g., skor g., harp g. ; 5. die Auflage haben, etwas zu tun, bezañ endalc'het d'ober udb ; jemandem Auflagen machen, jemandem etwas zur Auflage machen, bountañ diferadurioù war u.b., gourlakaat diferadurioù d'u.b., merkañ divizoù d'u.b. ; mit der Auflage etwas zu tun, en diviz ma vo graet udb, war an diviz ma vo graet udb.

Auflagebalken g. (-s,-) : [tsav.] gwiflenn b.

Auflagebock g. (-s,-böcke) : marc'h-koad g.

Auflagefläche b. (-,-n) : 1. gorre harp g. ; 2. tal plaen ur joentr g.

Auflagehöhe b. (-,-n) / **Auflagenhöhe** b. (-,-n) : tennadenn b., moulladenn b., niver ar skouerennou mouillet g.

auflagenschwach ag. : dister niver ar skouerennou anezhañ a zo bet mouillet.

auflagenstark ag. : bras niver ar skouerennou anezhañ a zo bet mouillet, mouillet a-vras ; auflagenstarke Zeitung, kazetenn mouillet a-vras b.

Auflagepunkt g. (-s,-e) : [tekn., fizik] poent harp g.

Auflager n. (-s,-) : [tekn.] sichenn b., skor g., harp g., gorre harp g.

auflandig ag. : [merdead.] auflandiger Wind, avel vor g., avel vaez g., avel c'houziz g.

Auflanger g. (-s,-) : [merdead.] esker b.

aulassen V.k.e. (lässt auf / ließ auf / hat aufgelassen) : 1. dilezel, ober dilez eus ; ein Recht auflassen, ober dilez eus ur gwir, dilezel ur gwir ; [mengleuz.] ein Bergwerk auflassen, dilezel ur vngleuz, serriñ ur vngleuz ; aufgelassener Steinbruch, mengleuz nac'het b. ; 2. [dre astenn.] eine Tür auflassen, leuskel (lezel) digor un nor ; 3. den Hut auflassen, chom gant an-unan an tog war ar penn, delc'her e dog war e benn.

Auflassung b. (-,-en) : dilez g., dilezadenn b., dilezidigez b. ; Auflassung einer Hypothek, disleadur g.

Auflassungsurkunde b. (-,-en) : akta noter g., gread noteriet g.

auflasten V.k.e. (hat aufgelastet) : kargañ, sammañ udb war chouk u.b. ; jemandem etwas auflasten, sammañ udb war chouk u.b.

auflauern V.k.d (dat.) (hat aufgelauert) : *jemandem auflauern, spiañ u.b., gedal u.b., evezhiañ u.b., bezañ e spi war u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b.*

auflauernd ag. : spius.

Auflauf g. (-s,-läufe) : 1. tolp g., tolpad g., tolpadeg b., druilhad g., bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., hemolc'h g., birvih g., mac'h g., engroez g., diskrap g., emvodadeg b., gwask g., gwaskadeg b., houl g., karnaj g., kabaduñh b. ; 2. [kegin.] souflez b., gwastell-c'hwezh b., gwastell c'hwezhet b., farz g. ; *Auflauf mit Backpflaumen, farz prunev g. ; Auflauf mit Rosinen, farz rezin g. ; der Auflauf ist zusammengefallen, puket eo ar souflez, deuet eo ar souflez da goazhañ.*

Auflaufbremse b. (-,-n) : [karr-tan] starderez dre anniñ b.

auflauen V.gw. (läuft auf, lief auf, ist aufgelaufen) : 1. c'hwezañ, koeñviñ, foëniñ ; *die Ader läuft auf, koeñviñ a ra ar wazhienn* ; 2. [kegin.] sevel, goiñ ; *der Teig läuft auf, sevel (goiñ) a ra an toaz* ; 3. [merdead.] das Schiff läuft auf, mont a ra ar vag da skeiñ, skeiñ a ra ar vag, mont a ra ar vag da douch ; *das Schiff lief auf eine Klippe auf, mont a reas ar vag da skeiñ war ar garreg* ; 4. [mor] sevel, aochañ, brasaat ; *sie wurden von der auflaufenden Flut eingekreist, ar mor a goulmas endro dezho, ar mor a drugas anezho, kejet e voent gant ar mor.*

Auflaufform b. (-,-en) : [kegin.] moull soufleziou g., kasenn b.

Auflaufförmchen n. (-s,-) : [kegin.] ramikin g.

auflauschen V.gw. (hat aufgelauscht) : sevel e skouarn, astenn e skouarn.

aufleben V.gw. (ist aufgelebt) : 1. adsevel, dihuniñ, buhezeakañ, dasorc'hiñ, bevaat, bevekaat, divorediñ ; *wieder aufleben, advevañ, divervel, ragainañ, ragagnat ; er lebt wieder auf, emañ o tont da zen adarre, emañ o tivatorelliñ, emañ ar vuhez oc'h addont ennañ, o ragagnat emañ, o ragainañ emañ ; etwas wieder aufleben lassen , reiñ ul lusk nevez d'udb, azbevaat udb, azbevekaat udb, aznerzañ udb, adlañsañ udb, adluskañ udb ; neu aufleben, kemer begon, ragainañ, ragagnat* ; 2. kreskiñ, adkregiñ, tarzhañ en-dro.

Aufleben n. (-s) : ataol g., ragain g., adkrog g., adlañs g., dasorc'hidigezh b. ; *ein erneuertes Aufleben des Terrorismus, aтаol (ragain) ar sponterezh g.*

auflecken V.k.e. (hat aufgeleckt) : lipat, lapañ ; *die Katze leckt die Milch auf, emañ ar c'hazh o lipat al laezh, emañ ar c'hazh o lapañ al laezh (Gregor) ; Stück aufgeleckter Nahrung, lip g., tamm boued lipet g.*

auflegen V.k.e. (hat aufgelegt) : 1. lakaat ; *einem Pferd den Sattel auflegen, dibrañ ur marc'h, lakaat an dibr war ur marc'h / lakaat an dibr war gein ur marc'h (Gregor) ; eine Platte auflegen, lakaat ur bladenn war an troer-pladennou, lakaat ur bladenn da dreïñ, lakaat ur bladenn ; Make-up auflegen, en em wezelañ ; Rot auflegen, livañ e ruz, lakaat liv ruz ; den Arm auflegen, harpañ e vrec'h ouzh udb, lakaat e vrec'h war udb ; die Hände auflegen, um die Hautflechte zu heilen, spinañ diouzh an daroued en ur pourmen an dorm warno, lakaat an daouarn war u.b. evit spinañ ouzh an daroued, astenn an daouarn war u.b. evit spinañ diouzh an daroued ; ein Pflaster auflegen, palastrañ ur gouli, lakaat ur palastr war ur gouli ; Steuern auflegen, lakaat un dell (Gregor), sevel tailhou ; [pellgomz] (den Hörer) auflegen, adskourrañ selaouer ar pellgomzer, advarc'hañ selaouer ar pellgomzer, skourrañ ar pellgomzer ; [relij.] jemandem die Hände auflegen, lakaat e zaouarn war benn u.b., lakaat e zaouarn war u.b., sakriñ u.b. / kroaziañ u.b. (Gregor).*

2. staliañ, displegañ, dispakañ ; *Waren auflegen, staliañ marc'hadourezh / displegañ e varc'hadourezh (Gregor) ; die Karten auflegen, diskouez e gartoù, dispakañ e gartoù war an*

daol ; *ein zusätzliches Gedeck auflegen, staliañ an daol evit unan ouzhpenn ; das Tischtuch auflegen, lakaat an doubier war an daol, toaliñ an daol, touzierañ an daol.*

3. [arc'hant.] eine Anleihe auflegen, embann un amprest ; *Aktien auflegen, embann un isskridadur.*

4. [moull.] embann ; *ein Buch auflegen, embann ul levr ; neu auflegen, adembann ; eine Subskription auflegen, embann ur rakprenadenn.*

5. [merdead.] ein Schiff auflegen, dibaramantiñ ur vag, difardañ ul lestr, dic'hreiañ ul lestr (Gregor).

6. [tekn.] enskantañ, marellañ.

7. enaskañ ; *einen Pfeil auflegen, enaskañ ur saezh, enaskañ ur bir.*

V.em. : **sich auflegen** (hat sich (ak.) aufgelegt) : 1. daouilinañ, helmoiñ [ouzh], brenkañ [war], alkodiñ, bruchiñ, asplediiñ ; 2. *das Pferd legt sich auf, diaes eo ar marc'h-se da ren, kintus eo ar marc'h-se, sifel eo ar marc'h-se.*

Auflegung b. (-,-en) : [moull.] embannadur g., embannerez g., embannidigezh b., embann g. ; *Auflegung einer Subskription, embannidigezh ur rakprenadenn b.*

auflehnen V.em. : **sich auflehnen** (hat sich (ak.) aufgelehnt) :

1. en em harpañ [war, ouzh], en em skorañ [war] ; *sich mit den Ellbogen auflehnen, bezañ branket, bezañ alkodet, bezañ bruchedet, bezañ daouilinet, bezañ aspledet, en em asplediiñ, daouilinañ* ; 2. disujañ, rebarbiñ, rebardinañ, en em rebardinañ, ourzal, rebekat, en em reudañ ouzh, kabalat, darsaviñ, rebellañ, P. en em ravoltiñ ; *sich gegen jemanden auflehnen, ober ouzh u.b., en em zispac'hañ ouzh u.b., darsaviñ ouzh u.b., disujañ d'u.b., mont enep u.b., sevel enep u.b., sevel a-enep u.b., en em sevel enep u.b., en em sevel a-enep u.b., en em sevel ouzh u.b., treiñ enep u.b., mont en enep d'u.b., rebarbiñ ouzh u.b., rebekat ouzh u.b., rebellañ enep u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b., P. en em ravoltiñ ouzh u.b., ravoltiñ ouzh u.b. ; sich gegen seine Eltern auflehnen, en em zispac'hañ ouzh e ded, en em sevel ouzh e ded, en em sevel a-enep e ded, disujañ d'e ded, mont enep e ded, sevel enep e ded, sevel a-enep e ded, treiñ enep e ded, mont en enep d'e ded, ober ouzh e ded, rebarbiñ ouzh e ded, rebekat ouzh e ded, rebellañ ouzh e ded, talañ ouzh e ded, mont abenn-kaer d'e ded, ober pezh d'e ded, ober ouzh e ded, derc'hel meiz ouzh e ded, derc'hel penn d'e ded, derc'hel penn ouzh e ded, rentañ penn ouzh e ded, ober penn d'e ded, pennekaat ouzh e ded, pennañ ouzh e ded, pennañ d'e ded, daeañ (faeañ, dichekal, hegal) e ded, en em aroziñ ouzh e ded, em glask ouzh e ded, klask penn ouzh e ded, mont a-benn d'e ded, reiñ fas d'e ded, diarbenn e ded, arbenniñ ouzh e ded, herzel ouzh e ded, harpañ ouzh e ded ; *sie wagte es nicht, sich gegen ihren Vater aufzulehnen, ne grede ket mont ouzh he zad ; sich gegen seinen Arbeitgeber auflehnen, a) mont a-enep e implijer, rebarbiñ ouzh e implijer ; b) [doare ar gilstourmerien da welet an traou] mont a-enep e vara ; es gibt Leute, die sich ewig auflehnen, darn'zo ne c'houllent ket bezañ mestroniet, darn'zo ne c'houllent ket bezañ mestroniet, darn'zo a choull en em ren hep sujidgezh na spar ebet.**

Auflehnung b. (-,-en) : emsavadenn b., emsav g., disujidigezh b., kabab b., kabalañ b., rebarbadenn b.

auflesen V.k.e. (liest auf / las auf / hat aufgelesen) : 1. dastum, dastum diwar al leur, dastum diwar an douar, serriñ, sevel ; *Ähren auflesen, pennouiñ, tañvoueza, teskaouiñ, teskata ; Äpfel auflesen, avalaoua ; Steine auflesen, diveinañ, dastum mein, serriñ mein* ; 2. *jemanden von der Straße auflesen, tennañ u.b. eus ar vouilhenn, dibeskiñ u.b., divankout u.b., difallañ u.b. ; 3. diskooachañ, digochiñ, diboufañ, dineizhañ,*

pesketa ; wo hast du den Kerl bloß aufgelesen, pelec'h an diaoul ach'eus digochet ar paotr-se ?

aufleuchten V.gw. (ist aufgeleuchtet / hat aufgeleuchtet) : flammañ, flammañ, flaminennin, flammflamminañ, flammichañ, entanañ, teuler flammoù ; seine Augen leuchten auf, luc' hedenoù a strink eus e zaoulagad, gwivaat a ra e zaoulagad ; die Lampe leuchtete kurz auf, un tarzhad gouloù a strinkas diouzh al lamp, ul lugern a strinkas diouzh al lamp ; er leuchtete vor Freude auf, al levez a skedas war e dal, al levez a strinkas dioutañ.

auflichten V.k.e. (hat aufgelichtet) : 1. distankañ, rouesaat ; den Wald auflichten, distankañ ar gwez er c'hood, rouesaat ar c'hood ; 2. die Farben auflichten, tanavaat al livioù, skaeraat al livioù.

aufliefern V.k.e. (hat aufgeliefert) : degas.

aufliegen V.dibers. (lag auf / hat aufgelegen) : es liegt mir auf ..., endalc'het on [d'ober udb], din-me eo [d'ober udb].

V.gw. : 1. bezañ astennet, bezañ gourvezet ; 2. ihm lag er auf, hegaziñ (chigardiñ, garchennat) a rae anezhañ, ereziñ a rae anezhañ, garchennat a rae outañ, oc'h arabadiñ anezhañ edo, oc'h ober buhez warnañ edo.

V.em. : sich aufliegen (lag sich auf / hat sich (dat.) aufgelegen) : sich (dat.) den Rücken aufliegen, bezañ trouskennet e gein (bezañ trouskennoù oush e gein, bezañ deuet trouskennoù war e gein) dre forzh chom astennet (gourvezet), dont e gein da gignat.

Auflieger g. (-s,-) : [treuzdougen, berradur evit Sattelauflieger] ramok karr-samm hanter-stlej g., ramok sammgard g.

auflisten V.k.e. (hat aufgelistet) : renabliñ, listennañ, katalogañ, rolladañ, rolladennañ, rollañ ; beim Auflisten etwas vergessen, bezañ mank ; die Schüler auflisten, sevel renabl ar skolidi ; die Ausgaben auflisten, renabliñ an dispignoù.

Auflistung b. (-,en) : 1. listennañ g., listennadur g., marilhadur g., marilherezh g., kaieradur g., enskrivadur g., enskriverezh g., enroll g., enrolladur g. ; 2. listenn b., listennad b., renabl g., roll g., rolladur g.

auflockern V.k.e. (hat aufgelockert) : 1. distardañ, diserriñ, laoskaat, distignañ, distartaat, distrizhañ ; einen Knoten auflockern, distardañ ur skoulm ; 2. blotaat, boukaat, rouesaat, blodañ, bouljal, bruzunañ, munudañ, gwakaat ; die Erde auflockern, ober un tamm meskañ d'an douar, blotaat, (boukaat, munudañ, rouesaat, blodañ, bouljal, bruzunañ, freskaat, furchal) an douar, meskañ douar, kignat an douar ; 3. [izili] dic'hourdañ, divisorzañ, divavañ, digropañ, dic'hourdañ, direudañ.

V.em. : sich auflockern (hat sich (ak.) aufgelockert) : 1. laoskaat, fraostaat ; die Sitten lockern sich auf, gwall laosk e teu an doareoù-bevañ (ar vuhezegezh) da vezzañ ; 2. blodañ, blotaat, boukaat, rouesaat, gwakaat ; der Boden lockert sich auf, war vlodaañ e ya an douar, mont a ra an douar war vlotaat, mont a ra an douar war voukaat, mont a ra an douar war rouesaat ; 3. [izili] en em zic'hourdañ, dic'hourdañ e izili, en em zivorzañ, en em zireudiñ, en em zigropañ.

Auflockerung b. (-,en) : 1. [labour-douar] blodadur g., rouesaat g., blotaat g. ; 2. [sport] gwevnadur g., soupladur g., divavadur g., digros g. ; 3. laoskadur g.

auflodern V.gw. (ist aufgelodert) : 1. flammañ, flammañ, flaminennin, flammflamminañ, flammichañ, entanañ, teuler flammoù, tanflammañ, elumiñ ; die Flammen lodern auf, flammañ (flammañañ) a ra an tan, an tan a daol flammoù, sevel a ra flammoù, dihoubañ a ra ar flammoù ; bei jedem Windstoß loderten die Flammen wild auf, ar c'haouadouù tan a arfleue pa

errue an avel ganto ; 2. [dre skeud.] tarzhañ, dirollañ, diskordañ, strakal ; Widerstand lodert auf, emañ an enebiezh o kreskiñ, emañ enebiezh o sevel, rustaat a ra an enebiezh ; 3. peurzeviñ, peurleskiñ, pulluc'hañ, mont e moged.

Auflodern n. (-s) : flammerezh g. ; das Feuer wieder zum Auflodern bringen, bevaat an tan, adc'hwezhañ an tan, dasorc'hiñ an tan.

auflohen V.gw. (ist aufgehoht) : flammañ, flammañ, flaminennin, flammflamminañ, flammichañ, entanañ, teuler flammoù, tanflammañ.

auflösbar ag. : 1. [kimiezh] dileizhadus, enteuzadus, enteuzus, teuzus, teuzadus ; 2. [kudenn, mat.] dirouestlus, diskoulmadus, ... a c'heller diskoulmañ ; 3. [polit., gwir] ... a c'heller divodañ, loezadus.

Auflösbarkeit b. (-) : 1. [kimiezh] dileizhadusted b., teuzusted b., teuzuster g., enteuzadusted b., enteuzaduster g. ; 2. [kudenn, mat.] diskoulmadusted b. ; 3. [polit., gwir] loezadusted b.

auflösen V.k.e. (hat aufgelöst) : 1. dispenn, dizober ; sein Haar auflösen, diskoulmañ e vlev, dispakañ e vlev ; mit aufgelöstem Haare, dispac'hett e vlev / foutouilhek e vlev / disparbuilhet e vlev (Gregor), dispak e vlev, war e benn-kuch ; Gestricktes auflösen, distammañ gloanaj, divailhañ gloanaj ; Gestricktes auflösen, um die Wolle wiederzuverwerten, difi gloan, difiañ gloan, diboubañ gloan ; irgendwelche Strukturen auflösen, dienframmañ udb.

2. [dre skeud.] diskoulmañ, dirouestlañ, diluziañ, dilasañ ; einen Knoten auflösen, digeriñ (dizober, diliammañ, dispenn, freuzañ) ur skoulm ; ein Rätsel auflösen, diskoulmañ un divinadell, kavout penn d'udb, kavout penn ha lost d'udb, kavout lost d'ur gudenn, dirouestlañ udb, dibunañ ur gudenn ; die Zweideutigkeit auflösen, diforc'hellekaat ; die Entfremdung auflösen, diarallekaat.

3. divodañ, divandennañ, dispenn, dismantrañ, distrewiñ, diazoñañ, distrobañ, fontañ ; ein Heer auflösen, divodañ un arme, dic'hoprañ soudard ; in aufgelöster Ordnung, a-stlabez, a-drak, pep hini diouzh e roll, pep hini en e hent, en dizurzh ; eine Demonstration auflösen, divodañ ur vanifestadeg ; [gwir] eine Gesellschaft auflösen, dispenn ur gevredigezh (Gregor), dismantrañ ur gevredigezh, divodañ ur gevredigezh ; eine Firma auflösen, dibennfreuzañ ur c'hevredad ; eine Heirat auflösen, freuzañ un dimeziñ, dispenn un dimeziñ, terriñ un dimeziñ, dizimeziñ daou bried, dizeurediñ daou bried.

4. [mat.] einen Bruch auflösen, eeunaat ur rann, diren ur rann, diren ur rann d'he rezhienn eeunañ ; eine Gleichung auflösen, diskoulmañ ur gevatalenn, diskoulmañ un atalad.

5. teuziñ, enteuziñ, dileizhañ ; Zucker in Wasser auflösen, dileizhañ sukr en dour.

6. Ersparnis für konsumtive Ausgaben auflösen, diarboellañ.

7. [fizik, douarouriez] digevanañ.

8. [sonerez] disentezañ ; a) eine Dissonanz auflösen, disentezañ un disonegezh ; b) aufgelöst, derik ; aufgelöstes H, si derik g.

V.em. : sich auflösen (hat sich (ak.) aufgelöst) : 1. teuziñ, enteuziñ, dileizhañ, steuziañ, steuziñ ; das Stück Zucker hat sich aufgelöst, teuzet eo an tamm sukr, dourdeuzet eo an tamm sukr, dileizhet eo an tamm sukr ; Zucker löst sich in Wasser auf, dileizhañ a ra ar sukr pa vez lakaet en dour ; 2. koazhañ, divorenniñ, distrewiñ ; der Nebel löst sich auf, koazhañ a ra ar vrummenn, emañ ar vrummenn o teuziñ, distrewiñ a ra ar vrummenn, sevel a ra ar vrummenn ; die Wolken lösen sich auf, diskolpañ a ra ar c'hoabr, diskolpañ a ra ar c'houmoul,

dismantrañ a ra ar chogus, dismantrañ a ra an hurennoù, dismantrañ a ra ar c'houmoul, distrewiñ a ra ar c'houmoul ; die Dunkelheit löst sich auf, distrewiñ a ra an deñvalder ; [dre skeud.] seine Liebe zu ihr löste sich nach und nach in Luft auf, e garantez eviti a goazhas gorrek ; die Sitten lösen sich auf, laosk e teu an doareoù-bevañ (ar vuhezegezh) da vezañ ; die Menschenansammlung löst sich auf, en em zivodañ a ra an engroez, divodañ a ra an engroez, en em zidolpañ a ra an engroez ; die Menschenansammlung löst sich langsam auf, dichalaña a ra an engroez, difoulañ a ra ; 3. mont dibrenn, mont dilas, difrapañ, diskoulmañ ; meine Schnürsenkel haben sich aufgelöst, lasoù va botoù a zo aet dibrenn, aet dilas eo va botoù, dilas eo va botoù, dilaset eo va botoù, diskoulm eo lasoù va botoù, diskoulmet eo lasoù va botoù, dizereet eo lasoù va botoù, dibrenn eo lasoù va botoù ; das Seil löst sich auf, difrapañ a ra ar gordenn ; 4. sich in Tränen auflösen, gouelañ druz / dougen gouelvan bras / daeraouiñ meurbet (Gregor) ; 5. puzziulhañ, dispenn, en em zispenn, diemprañ, digevanañ, difloskiñ, disklosañ ; die traditionelle Gesellschaft löst sich auf, emañ ar gevredigezh hengounel o tiemprañ g., emañ ar gevredigezh hengounel o tifloskiñ, emañ ar gevredigezh hengounel o tisklosañ ; 6. [engroez, manifestadeg, lu] divandennañ, difloskiñ ; das Gedränge löst sich auf, difoulañ a ra, dichalaña a ra an engroez ; die Demonstration hat sich aufgelöst, diflosket eo ar vanifestadeg ; 7. [dre skeud.] sich in Rauch auflösen, mont e moged, mont da netra ; sich in Luft auflösen, mont gant an avel, nijal gant an avel, steuziañ, steuziñ, disparisañ ; es hat sich in Luft aufgelöst, aet eo an dra-se e puñs an avel, steuziet eo an dra-se hep leuskel na roud na tres (na roud na liv), n'eus c'hwezh ebet ken eus an dra-se, n'eus liv (ster, skeud, ditour, anad, ardremez) ebet ken eus an dra-se, n'eus doare ebet ken d'an dra-se, aet eo an dra-se d'an nouzon pelec'h, aet eo an dra-se da belec'h dinme ; sich in Wohlgefallen auflösen, a) echuiñ mat evit an holl ; b) [dre skeud.] steuziañ, steuziñ, disparisañ, teuziñ, fatañ, diankañ, mont da get, mont e teuz, mont da netra, mont d'ar baz, mont da foar an diaoul, nijal kuit, mont da beurgoll ; das Buch kann sich nicht einfach in Wohlgefallen aufgelöst haben, ne c'hall ket al levr bezañ aet kuit gant an avel, n'eus ket a gav d'al levr, ne zeuer ket a-benn da ziskoachañ al levr, puchet eo Paolig war al levr, aet eo al levr e skouarn ar c'had ; den Pulli musst du wegwerfen, bevor er sich in Wohlgefallen auflöst, gwelloc'h e vefe dit teurel da stammenn d'ar blotou a-raok dezihi mont a-dammoù (mont a-bilhennou, mont e pilhou, mont e truilhou, mont e pilpouz).

Auflösen n. (-s) : 1. diskoulmadur g., dilas g. ; 2. diaozadur g., dispennadenn b., dispennadur g., dismantridigezh b., torridigezh b. ; Auflösen von Strickzeug zum Zweck der Wiederverwertung der Wolle, diboubadur g., diifiadur g. ; 3. [polit., gwir] divodadur g., digouviadur g., loezadur g., loezañ g. ; 4. [kimiezh] teuzadur g., dileizhadur g., dileizh g., dileizhañ g.

auflösend ag. : 1. enteuzus, dileizhus, ... dileizhañ, ... dileizher ; 2. [gwir] ... freuañ, ... terriñ, harzus, disloezus.

Auflösung b. (-,en) : 1. diskoulmadur g. ; Auflösung eines Knotens, digoradur ur skoulm g., diskoulmadur g. ; 2. Auflösung eines Vereins, dispennadenn ur gevredigezh b. dispennadur ur gevredigezh g., dismantridigezh ur gevredigezh b., loezadur ur gevredigezh g., loezañ ur gevredigezh g. ; 3. divodadur g., digouviadur g., loezadur g. ; Auflösung des Parlaments, divodadur ar Parlament g., loezadur ar Parlament g. ; 4. tec'hadeg b., drouziwezh g. ; ein

Heer in völliger Auflösung, un arme divandennet b., un arme tec'hout a-raok he fenn (Gregor) ; 5. Auflösung eines Vertrags, torridigezh ur gevatr b., torradur ur gevatr g., freutzao g. ; Trennung ohne Auflösung des Ehebandes, disrann a gorf g. ; Frauen und Männer haben bei der Eheschließung, während der Ehe und bei deren Auflösung gleiche Rechte, gwirioù par a zo d'ar wazed ha d'ar merc'hed e-keñver an dimeziñ, e-pad ar briedelezh hag e-keñver an dibriediñ ; 6. [dre skeud.] Auflösung der Sitten, filidigezh ar vuhezegezh b. / laoskentez an doareoù-bevañ b. (Gregor), dileberidigezh an doareoù-bevañ b., disolited b., dirollamat g. ; die Auflösung der traditionellen Gesellschaft, difloskadur ar gevredigezh hengounel g., difloskadur ar gevredigezh hengounel g., disklosañ ar gevredigezh hengounel g., dienframmadur ar gevredigezh hengounel g. ; Auflösung der Strukturen, diemframmadur g. ; 7. Auflösung eines Rätsels, diskoulm un divinadell g., diskoulm g. (dirouestl g., diskoulmadur g.) ur gudenn ; 8. [kimiezh] enteuzadur g., enteuzidigezh b., teuzidigezh b., teuzadenn b., teuzadur g., steuziadur g., steuzidigezh b., dileizhadur g., dileizh g., dileizhañ g., dileizhenn b., dispenn g., dipennadur g., digediadur g. ; Auflösung eines Körpers, digenaozadur ur c'horf g., digediadur ur c'horf g. ; Auflösung einer Flüssigkeit, dielfennadur un dourenn g. ; 9. [optik] diarunañ g. ; axiale Auflösung, diarunusted ahelel b. ; Bildauflösung, diarunusted b. ; Bildschirm mit sehr hoher Auflösung, skramm diarunusted gouruhel g. ; 10. [sonerezh] disentez b. ; Auflösung der Dissonanz, disentez an disonegezh b. ; 11. [douarouriezh] digevarnidigezh b., digevanañ g. ; 12. [gwir, kenwerzh] dibennfreuz g., dibennfreuzadur g. ; 13. Auflösung der Entfremdung, diarallekaat g. ; 14. Auflösung von Ersparnissen für konsumtive Ausgaben, diarboell g., diarboelladur g. ; 15. [bred.] Auflösung der Widerstände, lamidigezh an harzderioù b., lamedigezh an harzderioù b.

Auflösungsgrenze b. (-,-n) : [optik] bevenn an diarunusted b.

Auflösungsklausel b. (-,-n) : diferadenn disloezus b.

Auflösungsmittel n. (-,-s) : 1. enteuzer g. [liester enteuzerioù], dileizher g. [liester dileizherioù] ; 2. [mezeg.] ambrougenn b.

Auflösungsrate b. (-,-n) : [kimiezh] tizh dileizhañ g.

Auflösungsrechnung b. (-,en) : jedadur analitek g., jedadur dezrannel g.

Auflösungsrecht n. (-s) : [gwir] gwir loezañ g.

Auflösungston g. (-s,-töne) : [sonerezh] notenn disentezus b.

Auflösungsvermögen n. (-s) : [fizik, optik] galloud diarunañ g., diarunusted b.

Auflösungszeichen n.(-s,-) : [sonerezh] derikell b. ; C mit Auflösungszeichen, do derik g.

aufmachen V.k.e. (hat aufgemacht) : 1. digeriñ [pennrann digor-], diglozañ, diseriñ, disklozañ, igeriñ [pennrann igor-], distankañ, distouvañ ; wieder aufmachen, addigeriñ [pennrann addigor-] ; ein Buch aufmachen, digeriñ ul levr ; den Mund aufmachen, diseriñ e veg, diseriñ e chenoù, diseriñ e rann, diglozañ e vuzelloù, digeriñ e vuzelloù, P. digeriñ e ogell ; jemandem die Tür aufmachen, digeriñ war ar yer ; halb aufmachen, zur Hälfte aufmachen, hanterzigeriñ, kornzigeriñ, damzigeriñ ; die Schnur von etwas aufmachen, dilasañ udb, disifelennañ udb, disiselennañ udb, dieren udb, dizeren udb, lemel ar fiselenn aziwar udb ; er hat eine eigene Bäckerei aufgemacht, aet eo da varae ; 2. dispakañ ; ein Paket aufmachen, dizober ur pakad, digeriñ ur pakad ; 3. distouvañ, didafañ ; eine Flasche aufmachen, distouvañ ur voutailh, didafañ ur voutailh ; 4.

Strickzeug wieder aufmachen, dishiliañ stamm, fregañ stamm ; eine Strickarbeit wieder aufmachen, dishiliañ ul labour-stamm, fregañ ul labour-stamm ; 5. [merdead.] das Besteck aufmachen, poentañ ar gartenn ; 6. [dre skeud.] kinklañ, fichañ, stipañ, kempenn ; sie ist elegant aufgemacht, aet eo war he fegement, en he c'haerañ emañ ; schön aufgemacht, un diskouez kaer dezhañ ; 7. [Bro-Suis, dre skeud.] ein Büro aufmachen, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober ur bern reuz en-dro d'ldb, ober ur bern charre en-dro d'ldb, ober ur bern charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober kalz a reuz evit netra, ober trouz bras en-dro d'un afer bennak, lakaat war ar barr, mont amplik gant udb, mont amplik d'ldb, c'hwezañ udb, lavaret amploc'h eget justoc'h a-zivout udb, lakaat da grazañ a-zivout udb, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, broudañ udb / kreskiñ udb (Gregor).

V.gw. (hat aufgemacht) : digeriñ.

V.em. : **sich aufmachen** (hat sich (ak.) aufgemacht) : mont en e sav, mont en hent, en em lakaat en hent, kemer penn an hent, kemer e hent, kemer foet an nor ; [merdead.] *ein leichter Wind macht sich auf, sevel a ra ur mouchig avel, sevel a ra ur bannac'h avel ; der Wind macht sich auf, sevel a ra an avel, fourrañ a ra an avel, kargañ a ra an avel, setu Keravel, degouezhet eo an aotrou Geravel.*

Aufmacher g. (-s,-) : 1. pennad-stur g., pennad-talbenn g. ; 2. [skinwel] keloù kentañ un abadenn geleier g.

Aufmachung b. (-,-en) : 1. digoradur g., digoridigezh b., igoridigezh b. ; 2. oberouriezh b., stumm diaavaez g., diskouez g., diskouezadur g., arbarad g. ; *Aufmachung eines Buches, kenneuziadur ul levr b. ; der Aufmachung entsprechend gelingt der Verkauf, e-keñiver ar fichañ ar gwerzhañ, e-keñiver stipañ eo gwerzhañ, e-keñiver fichañ eo gwerzhañ ; die Aufmachung der Zeitschrift wurde etwa verbessert, un tamm gwelladenn a zeus a stumm diaavaez ar gelaouenn, un tamm gwelladenn a zeus a diskouezadur ar gelaouenn ; die Beschwerden eines einzigen Lesers können doch nicht Grund genug sein, um die ganze Aufmachung einer Zeitschrift zu ändern, n'eus ket tu da dreïñ doare d'ur gelaouenn evit kelo ul lenner bennak hepken ; eine zu hübsche Aufmachung der Ware bedeutet, dass sie nicht leicht verkäuflich ist, re fichañ marc'hadourezh a zo ur merk n'eo ket hewerzh, re ginklañ marc'hadourezh a ziskouez n'eo ket hewerzh ; 3. [dre skeud.] atorn g., bravegezh g., braveri b. ; in großer Aufmachung, in schönster Aufmachung, en e gaerañ, en e vrap, en e granañ, stipet ha lipet, stipet evel da Sul, en e faro, gwisket-klok, gwisket en e gaer, gwisket evel da Sul, an dilhad Sul gantañ, gwisket gant e zilhad bravañ, gwisket kempenn ha dilastez, aet war e begement, gwisket cheuc'h, gwisket mistr ha mibin, gwisket koant, gwisket kran, gwisket en e chloria mundi, gwisket en e chloria sifoc'hell, en aotrou, en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, gwisket mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en e faroañ, gwisket en e gaerañ gre, gwisket en e faroañ, gwisket faro, greiet, fichez kaer ; er liebt prunkvolle Aufmachung, sevel a ra plu war e dog, plijout a ra dezhañ ober lor'chajoù, plijout a ra dezhañ ober pompad, plijout a ra dezhañ ober e bompad, plijout a ra dezhañ ober pompadou (ober digorou, ober digorded), digorou a vez gantañ frankik, stroñs a vez gantañ frankik, ur paotr a-stroñs eo, ur bern tron a vez gantañ, modoù bras a vez gantañ frankik ; das ist nur äußere Aufmachung, ober a reont muioc'h a voged eget a dan, kaoziou nemet kaoziou nend int, digorou kaer nemet digorou kaer nend int, digorded n'eo ken, pompadou n'eo ken, kement-se n'eo nemet modoù randomus ; 4. [gwashaus] gitaj g., stignaj g., aoz*

g./b., greiamant g., droukwiskadur g. ; er läuft in einer merkwürdigen Aufmachung herum, greiet drol eo, houstet iskis eo, iskis eo an taol anezhañ, gwisket distres eo, pebezh chelgenn a zen, pebezh lousken, pebezh lanfre, gwisket eo evel ur paourkaezh cheulk, hennezh a zo dijaoj gant e zilhad mod netra, gwisket eo evel ur meurlarjez, gwisket eo evel ur forc'h, droukwisket eo gant dilhad mod netra.

aufmalen V.k.e. (hat aufgemalt) : livañ, tresañ, adlivañ.

Aufmarsch g. (-es,-märsche) : dibunadeg b., dibunadur g., dibunerezh g., kerzhadeg b. ; *Truppenaufmarsch, dispak g., dispiegerezh soudarded er gwel eus ar stourm g. ; strategischer Aufmarsch, tolpadur soudarded g., kengreizadur soudarded g.*

aufmarschieren V.gw. (ist aufmarschiert) : 1. dibunadegañ, dibunañ ; 2. en em zisplegañ, dispakañ ; 3. en em vodañ, en em dolpañ ; 4. mont d'al linenn-dan, mont war linenn an tan, mont d'e savlec'h stourm.

aufmaschen V.k.e. (hat aufgemascht) : azmailhañ, advailhañ, mailhañ en-dro.

aufmascherln V.k.e. ((hat aufgemascherlt) : [Bro-Austria] kinklañ, fichañ, stipañ, pinfañ, gitañ, greiañ, reiñ muioc'h a lufr (a sked) da.

V.em. **sich aufmascherln** (hat sich (ak.) aufgemascherlt) : [Bro-Austria] en em ginklañ, en em stipañ, en em binfañ, en em fichañ kaer, en em geuriñ, en em gintiñ, en em jolisañ, mont en e chloria mundi, mont en e chloria sifoc'hell, en em fichañ en e vrapañ, en em wiskañ en e granañ, en em wiskañ en e gaerañ, en em wiskañ en e gaer, en em wiskañ en e faro, en em lakaat e-grei, en em lakaat en e vrap, en em chreiañ brav, mont war e begement, en em lakaat war e begement, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em wiskañ en e faroañ, en em wiskañ en e gaerañ gre.

aufmauern V.k.e. (hat aufgemauert) : [tisav.] uhelaat, gorren.

aufmeißeln V.k.e. (hat aufgemeißelt) : trepanañ, digeriñ gant ur gizell.

aufmerken V.gw. (hat aufgemerkt) : selaou, sevel e skouarn, astenn e skouarn, digeriñ e skouarn, tanavaat e skouarn.

V.k.e. (hat aufgemerkt) : etwas aufmerken, notennañ udb, merkañ udb, skriavañ udb.

aufmerksam ag. : 1. evezhiek, evezhet, evezhius, war evezh, evezhiant, spiek, aketus, arvezet, goubec'h, pizh, pervezh, pozet, prederius, skeltr, heresevus, heselaous ; aufmerksame Schüler, skolidi evezhiek ls. ; du warst nicht aufmerksam genug, ne veze ket taolet evezh ganit, n'az poa ket graet evezh, n'az poa ket kemeret da ziwalou, dievezh e oas bet, ne oas ket gant da jeu, ne oas ket war evezh, ne oas ket war da evezh, n'az poa ket dalch'et digor da lomberiou, n'az poa ket dalch'et digor da vrennigenou, n'az poa ket digoret mat da ziv vrennigen ; auf etwas aufmerksam werden, merkañ udb, merzout udb, teurel perzh eus udb, teurel kont eus udb, remerkout udb, spurmantan udb, skeiñ e lagad war udb, en em rentañ kont eus udb, teuler fed war udb, bezañ sachet e evezh gant udb, bezañ dalc'het e evezh gant udb ; ich war darauf, aufmerksam geworden, merket (merzet) em boa an dra-se, taolet em boa fed war an dra-se ; 2. jentil, chwek, hegarat, hegar, karadek, karantezus, amc'hraus, sichant, sev, bourrus, dizrouk, doñv, kuñv, servijus.

Adv. : gant evezh, gant pled, gant steud, gant arrest, gant preder ; ein Bild aufmerksam betrachten, arvestiñ pizh ouzh ur skeudenn, sellet gant evezh bras ouzh ur skeudenn, sellet gant pled ouzh ur skeudenn, chom da sellet pell amzer ouzh ur skeudenn, sellet-disellet ouzh ur skeudenn, sellet pizh ouzh ur

skeudenn, sellet pif ouzh ur skeudenn, studiañ pizh ur skeudenn, kompreñ ur skeudenn, kompreñ en ur skeudenn, kompreñ war ur skeudenn, chom da gompren en ur skeudenn, ober ur gompren d'ur skeudenn, ober un tamm kompreñ d'ur skeudenn, evezhiañ ur skeudenn ; *jemanden auf etwas aufmerksam machen*, sachañ (tennañ) evezh u.b. war udb, lakaat u.b. war evezh ouzh udb. ; *auf sich aufmerksam machen*, sachañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, tennañ sellouù an dud war an-unan, lakaat an dud da sellet ouzh an-unan ; *aufmerksam zuhören*, selaou pizh, sigotañ, selaou gant pled, selaou gant preder, selaou gant arvest, reiñ steud d'ar gaoz, selaou gant steud, selaou gant evezh bras ; *jemandem aufmerksam zuhören*, en em stagañ da selaou pizh ar pezh a lavar u.b., selaou glan u.b., selaou u.b. gant evezh bras, selaou u.b. gant mil evezh, selaou u.b. gant steud, selaou u.b. gant arvest, selaou u.b. gant pled, digeriñ e zivskouarn d'u.b. ; *aufmerksam zusehen*, sellet pizh, sellet pif, ober pled ; *etwas aufmerksam verfolgen*, heuliañ udb gant evezh bras, reiñ steud d'u.b.

Aufmerksamkeit b. (-,en) : 1. evezh g., evezhded b., evezhiañs b., pled g., evezhiegezh b., aket g., pizhder g., pizhded b. ; die *Aufmerksamkeit auf sich lenken*, sachañ evezh an dud war an-unan, kreizañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, lakaat an dud da sellet ouzh an-unan, bezañ ar sell ouzh an-unañ, bezañ dindan sellouù an holl, tennañ sellouù an holl war an-unan ; seine *Aufmerksamkeit auf einen Gegenstand richten*, kreizañ e evezh war udb, teuler evezh ouzh udb, sellet gant evezh ouzh udb, delc'her e evezh war udb, chom da gompren en udb, sellet pizh ouzh udb ; *jemandes Aufmerksamkeit ablenken*, distreiñ evezh u.b. ; die *Aufmerksamkeit der Schüler ablenken*, diparfedîñ ar skolidi ; *etwas (dat.) Aufmerksamkeit schenken*, sellet udb a-bennvat ; *etwas (dat.) keine Aufmerksamkeit schenken*, na ober van eus udb, na ober van ouzh udb, na deuler evezh ouzh udb, na ober seblant ebet ag udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr ; *etwas (dat.) wenig Aufmerksamkeit schenken*, ober bihan a forzh eus udb, ober bihan a stad eus udb, ober nebeut a stad eus udb, derc'hel nebeut a stad eus udb, derc'hel nebeut a stad ag udb, derc'hel nebeut a gont eus udb, derc'hel nebeut a gont ag udb, na ober kalz a van eus udb, na ober kalz a van ouzh udb, na ober kalz a seblant ag udb ; *angestrengte Aufmerksamkeit*, *gleichbleibende Aufmerksamkeit*, evezh ingal g., evezh kendalc'hus g., evezh didroc'h g. ; *spontane Aufmerksamkeit*, trummevezh g. ; [bred.] *gleichschwebende Aufmerksamkeit*, evezh war vordo g. ; *bewusst gelenkte Aufmerksamkeit*, mennevezh g. ; 2. kompreñ b., hegarated b., amc'hrausted b., servijusted b., preder g. ; *stetige Aufmerksamkeit*, *beharrliche Aufmerksamkeit*, preder aketus g. ; *jemandem Aufmerksamkeit schenken*, ober ur gompren d'u.b., ober un tamm kompreñ d'u.b. ; *jemandem große Aufmerksamkeit erweisen*, mont d'u.b. gant evezh bras, kemer kalz a breder gant u.b., bezañ servijus (hegarat, karadek-bras) e-keñver u.b., ober lid (ober brav, ober stad vrás) d'u.b., dougen bri d'u.b., dougen doujañs d'u.b., bezañ evezhiek-bras ouzh u.b., kaout prederi ouzh u.b. ; *jemandem Aufmerksamkeiten erweisen*, bezañ a-evezh war u.b., bezañ damantus e-keñver u.b., kaout prederi ouzh u.b., diskouez chastre gant u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., kempenn brav u.b., lakaat e amzer hag e boan e ser u.b., ober tost war-dro u.b., damantiñ d'u.b., damantiñ u.b., kaout damant d'u.b., pleal gant u.b., plediñ gant (ouzh) u.b., intent ouzh u.b., soursial ouzh u.b., kemer preder

gant u.b., kemer charre gant u.b., prederiañ u.b., ober evezh d'u.b.

Aufmerksamkeitsdefizit n. (-s,-e) : [bred.] divig evezhiañ g. **Aufmerksamkeitsspanne** b. (-,-n) : [bred.] gouested chom war evezh b.

aufmischen V.k.e. (hat aufgemischt) : P. *jemanden aufmischen*, kalkennata u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., reiñ ur fraead d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ un toufad d'u.b., reiñ e rapenn d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., roustañ u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad druz d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboul trennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e gamm lip d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a gogoù berr, kannañ u.b. a-vat, kannañ u.b. a-griz-poazh, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, breviñ u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b. a daolioù, sevel akiulhetenn diwar u.b., bazhatañ kaer (fustañ, pilat) u.b., ober bleud gant u.b., ober butun gant u.b., ober ur frigasenn ouzh u.b., frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, dornata u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sach' en dour, pilat u.b. evel pilat c'hwez, dornañ u.b. evel pilat c'hwez, lopañ u.b., lopañ war u.b., lopañ gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., torbilat u.b., trepanañ u.b., reiñ un trepan d'u.b., muntrañ u.b. a daolioù.

aufmöbeln V.k.e. (hat aufgemöbelt) : 1. dresañ, kempenn, difallañ, talfasat, talfasañ ; 2. degas war-c'horre, sevel e bouzeziou (e gein) da, reiñ skoazell d'u.b. evit dezhañ sevel e gein en-dro, degas war e du, degas da vad, kas da vad, difallañ, bouilhaar, adlakaat en e blom, reiñ startijenn da, reiñ begon da, sershaat, ragainañ, ragagnat ; so ein Trunk möbelt einen wieder auf, ur banne a seurt-se a zegas nerzh deoc'h en-dro (a ro startijenn deoc'h, a ro begon deoc'h, a ro kalon deoc'h, a zegas buhez ennec'h), ur banne a seurt-se a lakfe un askorn torret en e blas, setu aze ur banne hag a ra vad d'an den.

aufmontieren V.k.e. (montierte auf / hat aufmontiert) : sevel, frammañ, montañ.

aufmotzen V.k.e. (hat aufgemotzt) : P. addresañ, treuzfichañ, gwellaat ; einen Motor aufmotzen, kreskiñ galloudezh ur motor, kreskiñ galloudezh ur c'heflusker, kreskiñ perzh-galloud ur c'heflusker.

aufmucken V.gw. (hat aufgemuckt) : rebarbiñ, rebardinañ, en em rebardinañ, rebekat, ourzal, en em reudañ, frinkal, ginañ, souzañ, rual el limonoù, divergontiñ, talmañ, karnañ, chaokat e c'houstell, difronkañ ; er wagt es nicht aufzumucken, bale a ra moan, kerzhet a ra moan, mont a ra eeun gant an hent, ne gred ket gwikal, bez e rank charreat moan, rankout a ra kerzhet gant an neudenn eeun, mont a ra klenk gant e hent, mont a ra tre gant e hent, kerzhet a ra gant an neudenn war-eeun, ne gred ket diserriñ e rann ; gegen jemanden aufmucken, rebarbiñ ouzh u.b., mont enep u.b., sevel enep u.b., treiñ enep

u.b., mont en enep d'u.b. ; *ohne aufzumucken*, hep rak na perak, hep peragiñ, hep lavaret grik a-enep, hep enebiezh, hep enebiñ, hep rebarbiñ, hep lavaret tra a-enep, hep arguz (Gregor), hep difronkañ, hep klemm na gwigour, hep karnañ.

aufmuntern V.k.e. (hat aufgemuntert) : 1. laouenaat, sartaat, mavaat, drantaat, drevaat, sederaat, digrizañ, frevaat, gwivaat, birvilhañ, dihueñ, degas [u.b.] war e du ; 2. *jemanden aufmuntern*, reiñ kalon d'u.b., reiñ nerzh-kalon d'u.b., lakaat kalon e kof u.b., kourajin u.b., lakaat u.b. war e du, degas u.b. war e du, degas u.b. da vad, kas u.b. da vad, adsevel e bouezioù d'u.b., reiñ ton d'u.b., reiñ kalonegezh d'u.b., kalonekaat u.b., kadarnaat u.b., kennerzhañ u.b., reiñ gred d'u.b., tommañ kalon u.b., adsevel deltu u.b., sershaat u.b., broudañ u.b., bouilhaar u.b., birvilhañ u.b., lakaat birvih en u.b., derc'hel deltu u.b., ragainañ u.b., ragagnat u.b. ; *seine Worte haben ihn aufgemuntert*, e gomzoù a oa bet ur gennerzh evitañ, e gomzoù o doa roet kennerzh dezhañ, e gomzoù o doa roet kalon dezhañ, e gomzoù o doa roet nerzh-kalon dezhañ, e gomzoù o doa lakaet kalon en e gof, e gomzoù o doa degaset anezhañ war e du, e gomzoù o doa degaset anezhañ da vad, e gomzoù o doa kaset anezhañ da vad, e gomzoù o doa adsavet e bouezioù dezhañ, e gomzoù o doa roet ton dezhañ, e gomzoù o doa kalonekaet anezhañ, e gomzoù o doa kennerzh anezhañ, e gomzoù o doa tommet e galon dezhañ, e gomzoù o doa adsavet e zeltu dezhañ.

aufmunternd ag. : kalonekaus, kennerzhus, atizus, annouguis, broudus, lañsus, luskus, birvilhus.

Aufmunterung b. (-en) : kalonekadur g., kennerzh g./b., broud g.

aufmüufig ag. : archus, amjestr, treuz, dizouj, kivioul, hek, responter.

aufnähen V.k.e. (hat aufgenäht) : gwriat, bordañ, erienañ, gouremenniñ, gouremiñ, erioniñ.

Aufnahme b. (-n) : 1. degemer g., degemeridigezh b., darbenn g., resevidigezh b., enstrolladerezh g., emezeladur g., kenezeladur g., kenvreuriadur g. ; *um Aufnahme bitten*, goulenn digor, goulenn degemer, goulenn disglav, goulenn goudor, goulenn dor zigor, klask digor ; *er fand eine gute Aufnahme*, degemeret mat e voe, graet e voe lid dezhañ, degemeret e voe e doare, degemeret e voe a-zoare ; *Aufnahme im Krankenhaus*, darbenn er c'hlañvdi g., degemeridigezh er c'hlañvdi b., ospitaladur g., klañvdiadur g., klañvdiañ g. ; *Aufnahme im Hotel*, darbenn el leti g., degemeridigezh el leti b. ; *Aufnahme in der Schule*, degemeridigezh er skol b. ; *Aufnahme eines Wortes*, degemeridigezh ur ger b. ; *feierliche Aufnahme*, degemeridigezh war an ton bras (war an ton uhelañ, gant lid bras, gant kalz a zidampar, gant kalz a zistalac'h, gant kaiz a zigoradur, gant kalz a zigorded, gant kalz a zigorou, gant foet bras) b. ; 2. *in Aufnahme bringen*, reiñ lañs, reiñ lusk d'adb, brudañ adb, lakaat adb diouzh ar c'his, skignañ adb ; 3. *Aufnahme eines Protokolls*, savidigezh ur rentañ-kont b., savidigezh ur skrid-gwiriañ b. ; 4. [kenw.] *Aufnahme des Warenlagers*, renabl g. ; 5. [filmoù, luc'hskdeudennoù] skeudtapadur g., skeudtapout g., fiñvskeudennadur g., talenn b., enrolladur g., enroll g., luc'hwezañ g. ; *eine Aufnahme machen*, tennañ ur poltred, klichediñ, filmañ ; *Achtung ! Aufnahme ! diwallit !* film war ober ! ; *Nahaufnahme*, talenn nes b. ; *Großaufnahme*, brastalenn b. ; 6. [son] *Tonaufnahme*, sonenrolladur g., sonenskrivadur g., enrolladur g., enroll g. ; 7. kliched g., luc'hdaolenn b., luc'hskdeudenn b. ; 8. [fizik] *Aufnahme von Wärme*, lugadur gwrez g., lugañ gwrez g. ; 9. komprenezon b. ; 10. [armerzh] *Fusion durch Aufnahme*,

goudeuzadur g., goudeuziñ g. ; 11. [ospital] *die Aufnahmen und die Entfassungen*, an entieren hag an eztieren ; 12. [geodeziezh] *magnetische Aufnahme*, savle gwarell g. ; *eine geodätische Aufnahme vornehmen*, *eine geodätische Vermessung vornehmen*, savleañ.

Aufnahmeantrag g. (-s,-anträge) : goulenn evit bezañ degemeret g., goulenn enskrivadur g.

Aufnahmeapparat g. (-s,-e) : 1. [film] kamera g. ; 2. [son] sonenroller g., sonenskriver g., sonenskriverez b.

Aufnahmebedingungen ls. : divizoù evit bezañ degemeret ls., diferadurioù evit bezañ degemeret ls.

aufnahmefbereit ag. : 1. [fizik] lugus, desunus ; 2. digor e spered, heresevus, heselaouus. ; 3. degemerus, darbennus.

Aufnahmебüro n. (-s,-s) : [klañvdi] darbennva g.

aufnahmefähig ag. : 1. [fizik] lugus, desunus ; 2. [bred.] digor e spered, heresevus, heselaouus ; *dieses Kind ist nur begrenzt aufnahmefähig*, gwall zister eo barr merzout ar bugel-se, gwall zister eo gouester naoudel ar bugel-se ; 3. degemerus, darbennus.

Aufnahmefähigkeit b. (-) : 1. [fizik] lugusted b., desunusted b. ; 2. barr degemer g., barregezh herbec'hiañ b., barr darbenn g., barregezh darbenn b. ; 3. [bred.] heresevuster g., heresevusted b., heselaouuster g., heselaouusted b. ; *geistige Aufnahmefähigkeit*, barr merzout g., gouester naoudel g., merzerezh g., merzidigezh b., merzout g. ; 4. degemerusted b., darbennusted b.

Aufnahmegerbäude n. (-s,-) : [Bro-Suis] ti degemer g., hall degemer g., burev degemer g.

Aufnahmegerbühr b. (-en) : mizoù degemer ls., mizoù darbenn ls.

Aufnahmekapazität b. (-en) : barr degemer g., barregezh herbec'hiañ b., barr darbenn g., barregezh darbenn b.

Aufnahmelager n. (-s,-) : kreizenn degemer b.

Aufnahmeland n. (-es,-länder) : bro degemer b.

Aufnahmeleriter g. (-s,-) : [film, skinwel, skingomz] pennardoer g., ardoer g.

Aufnahmeleritung b. (-en) : [skingomz, skinwel, filmañ] ardoorezh g., ardeiñ g.

Aufnahmeplatte b. (-en) : [poltred] kliched g.

Aufnahmeprüfung b. (-en) : arnodenn degemer b., arnodenn darbenn b., arnodenn mont tre b.

Aufnahmepult n. (-s,-e) : letrin enrollañ g., penel enrollañ g.

Aufnahmerraum g. (-s,-räume) : studio enrollañ g., studio filmañ g., studio ardeiñ g.

Aufnahmerezeption b. (-,en) : [mezeg.] darbennva g.

Aufnahmeritual n. (-s,-el,-ien) : lid degemer g. ; *erniedrigendes Aufnahmeritual in den Hochschulen und Streitkräften*, bizuterezh g.

Aufnahmetaste b. (-en) : stokell enrollañ b.

Aufnahmewagen g. (-s,-) : karr-tan kelaoua g., karr filmañ g., karr skeudtapout g., karr enrollañ g.

Aufnahmезентrum n. (-s,-zentren) : ti-degemer g., kreizenn degemer b.

Aufnahmsgebäude n. (-s,-) : [Bro-Austria] ti degemer g., hall degemer g., burev degemer g.

Aufnahmsprüfung b. (-en) : [Bro-Austria] arnodenn degemer b., arnodenn darbenn b.

aufnehmen V.k.e. (nimmt auf / nahm auf / hat aufgenommen) :

1. dastum, serriñ, sevel ; *einen Stein vom Boden aufnehmen*, dastum ur maen, sevel ur maen diwar an douar (Gregor) ; *Heu mit der Gabel aufnehmen*, gwintañ forc'hadoù foenn, dibradañ forc'hadoù foenn, gwintañ foenn a-forc'hadoù, dibradañ foenn a-forc'hadoù, forc'hadoù foenn ; [dre skeud.] *den Handschuh*

aufnehmen, sevel ar vaneg, degemer an dae, asantiñ d'an dae, degemer an diafiadenn.

2. [dre heñvel.] degemer, herberc'hiañ, bodenniñ, repuiñ, enstrolladañ, kenvreuriañ, darbenn, resev, entiañ ; *jemanden für eine Nacht bei sich aufnehmen*, degemer u.b. en e di kelo un novezh ; *keiner hat sich bereit erklärt, sie aufzunehmen*, den ne oa falvezet dezhañ degemer anezho, den ne oa falvezet gantañ degemer anezho ; *die Bedürftigen aufnehmen*, repuiñ ar re baour ; *in ein Krankenhaus aufnehmen*, darbenn en ur c'hlavdi, degemer en ur c'hlavdi, entiañ ; *er wurde sofort von uns aufgenommen*, degemeret e voe diouzhtu en hon niver, degemeret e voe diouzhtu en hon touez ; *jemanden freundlich aufnehmen*, degemer mat u.b., ober lid d'u.b., ober degemer vat d'u.b., reiñ un degemer kalonek d'u.b., reiñ un degemer c'hwек d'u.b., degemer u.b. kalonek ; *jemanden bei sich aufnehmen*, reiñ gwasked d'u.b., reiñ bod (bodenn, repu, goudor, kuzh, golo) d'u.b., degemer u.b. en e di, reiñ digor d'u.b., reiñ dor zigor d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., reiñ degemer d'u.b., bodenniñ u.b. ; *jemanden in einen Verein aufnehmen*, degemer u.b. en ur gevredigezh, asantiñ e teufe u.b. da vezañ ezel ur gevredigezh ; *in einen Mönchorden aufgenommen werden*, bezañ resevet da vanach' ; *ein Tier aufnehmen*, degemer ul loen.

3. gronnañ, dastum, degemer ; *die Festhalle kann 10 000 Besucher aufnehmen*, e sal ar gouelioù e c'heller gronnañ dek mil a dud, sal ar gouelioù e c'heller gronnañ dek mil a dud enni ; *der Saal kann unmöglich so viele Leute aufnehmen*, re vihan eo ar sal diouzh an niver 'zo anezho.

4. [dre skeud.] kemer, degemer ; *sie hat den Tod ihres Vaters gefasst aufgenommen*, chom a reas difrom (distrafuilh, disaouzan, diflach) o klevet e oa marvet he zad, ne reas van ebet o klevet e oa marvet he zad, ne reas esmae ebet o klevet e oa tremenet he zad, ne reas seblant ebet o klevet e oa tremenet he zad ; *etwas als Scherz aufnehmen*, kemer ubd a berzh vat / kemer ervat ubd (Gregor) ; *etwas als Bekleidung aufnehmen*, kemer ubd a berzh fall (a wall berzh), gwallgemer ubd (Gregor), kavout bras ubd, kavout togn ubd, kavout kalz ubd, en em gemer (bezañ feuket, bezañ chalet) abalamour d'ubd, anoaziñ diwar ubd ; *alles, was auf ihn zukam, nahm er mit Gelassenheit auf*, degemer vat a rae atav da gement tra a c'hoarveze gantañ, degemer vat a rae atav da gement a c'hoarveze gantañ, degemer a rae atav kement tra a a c'hoarveze gantañ hep dibarfediñ, degemer a rae atav kement tra a a c'hoarveze gantañ war e barfeted, degemer a rae atav kement tra a a c'hoarveze gantañ ken difrom ha tra, laouen e veze e pep degouezh ; *etwas für wahr aufnehmen, etwas für richtig aufnehmen*, kemer ubd da wir, degemer ubd da wir.

5. [dre skeud.] kregiñ gant, stagañ gant, boulc'hañ, digeriñ, tagañ, komañs, komañs da, mont e penn eus ; *wieder aufnehmen*, adstagañ gant, adkregiñ gant, advoulc'hañ ; *sein Studium wieder aufnehmen*, adkregiñ gant e studioù, adstagañ gant e studioù ; *den Kampf wieder aufnehmen*, stagañ a-nevez gant ar stourm, stagañ gant ur c'hograd all, adkregiñ da stourm, adkregiñ gant ar stourm ; *jemandes Verfolgung aufnehmen*, fardiñ war-lerc'h u.b., frammañ war-lerc'h u.b., kregiñ d'ober klask war u.b. (da zispenn roudoù u.b., da redek war-lerc'h u.b., da gas war-lerc'h u.b., da redek u.b.) ; *der Hund nimmt die Fährte des Rehs auf*, kregiñ a ra ar c'hi da zispenn roudoù ar yourc'h ; *die Jagd aufnehmen*, kregiñ gant ar chase, komañs chaseal, komañs da chaseal ; *sein gewohntes Leben wieder aufnehmen*, distreiñ d'e blegoù kozh, distreiñ d'e lamm, mont da-heul en-dro e blegoù kozh, mont da-heul e blegoù kozh, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch,

distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn, adkavout e glud ; *die Arbeit aufnehmen*, kregiñ gant e labour, kregiñ en e labour, kregiñ gant e c'hwel, kemer e labour, komañs labourat, komañs da labourat, en em lakaat da labourat, mont e penn eus e labour, en em reiñ da labourat, lugañ el labour, pegañ war al labour, stagañ gant al labour, stagañ da labourat, stagañ ganti ; *die Arbeit wieder aufnehmen*, adlakaat ar vourell en e gerç'henn, adkregiñ da labourat, adpegañ war al labour, distreiñ d'e feur, adkregiñ gant al labour, mont dezhi en-dro, adstagañ gant al labour, adstagañ ganti, en em reiñ adarre da labourat, en em lakaat a-nevez da labourat, adstagañ da labourat, en em adlakaat da labourat, kemer e labour en-dro ; *die Arbeit wieder aufgenommen haben*, bezañ adarre war e labour, bezañ adkrog da labourat, bezañ lug adarre, bezañ el lug adarre ; *hast du die Arbeit wieder aufgenommen ?* krog out adarre ? emaout lug adarre ? el lug emaout adarre ? ; *eine mehrmals unterbrochene und wieder aufgenommene Arbeit*, ul labour graet dre brez ha dre reuz g. ; *mit jemandem Kontakt aufnehmen*, skoulmañ (mont e) darempred gant u.b., mont da welet u.b., mont da-gaout u.b., mont da-geñver u.b., mont da gavout u.b., mont davet u.b., mont d'u.b., mont etrezek u.b., mont war-dro u.b., jubenniñ u.b. ; *Verhandlungen aufnehmen*, kregiñ gant ar c'hendivizou, stagañ gant ar c'hendivizou, digeriñ kendivizou ; *Gespräche mit jemandem aufnehmen*, Verhandlungen mit jemandem aufnehmen, digeriñ kendivizou gant u.b. ; *die Beziehungen zu einem Freund wieder aufnehmen*, daremprediñ ur mignon a-nevez ; *den Faden wieder aufnehmen*, adkavout e neudenn, bezañ adkavet ar poell gant an-unan, bezañ adkavet penn an neudenn gant an-unan ; *das Gespräch wieder aufnehmen*, adstagañ gant ar gaoz, adkregiñ da gomz.

6. stourm ouzh, tagañ, en em glask ouzh, mont da ; Siegfried nahm es mit dem Drachen auf, Siegfried az eas d'an aerouant, Siegfried a dagas an euzhvil, Siegfried a sailhas war an euzhvil, Siegfried en em glaskas ouzh an euzhvil ; ich kann es nicht mit ihm aufnehmen, n'on ket evit c'hoari outañ (gantañ), n'on ket evit keñveriañ outañ, n'on lur ebet dezhañ, ne c'hallan ket c'hwistañ gantañ ; sie können es nicht mit uns aufnehmen, n'int ket a-bouez diouzhimp-ni, ne spletont ket ouzhimp, n'int ket evidomp, n'int lur ebet deomp, ne c'hallont ket c'hwistañ ganeomp ; bei einem Wettrennen könnten sie es nicht mit uns aufnehmen, n'int ket kap da redek diouzhimp-ni.

7. [gwir] stadañ ; *ein Protokoll aufnehmen*, sevel ur skrid-gwiriañ (ur skrid-tamall, ur rentañ-kont), paperañ ouzh u.b. ; *einen Verkehrsunfall aufnehmen*, sevel ur skrid-gwiriañ (ur stadad) diwar-benn ur gwallzarvoud ; *ein Testament aufnehmen*, sevel (lakaat dre skrid) testament u.b. ; *ein Verfahren wieder aufnehmen*, azgweler ur prosez.

8. renabliñ, katalogañ, rolladañ, rolladennañ ; *ein Warenlager aufnehmen*, ober renabl, renabliñ ar varc'hadourezh.

9. amprestiñ ; *einen Kredit aufnehmen*, isskridañ d'un amprest ; *eine Anleihe aufnehmen*, amprestiñ arc'hant digant u.b., ober un amprest ; *eine Hypothek aufnehmen*, lakaat dle ; *ein verzinsliches Darlehen aufnehmen*, kemer ur prest war gampi g., kemer ur prest diwar interest, kemer ur prest àr interest.

10. enrollañ, lerc'hwezañ ; *erneut aufnehmen*, adenrollañ, adlerc'hwezañ ; [poltredu] *einen Film aufnehmen*, enrollañ ur film, filmañ ; [sonerezh] sonenrollañ ; *auf Langspielplatte aufnehmen*, enrollañ war ur bladenn vikroirvi, enskrivañ war ur bladenn vikroirvi.

11. [fizik] *Hitze aufnehmen*, lugañ gwrez ; [bev.] *in sich aufnehmen*, bevelaat ; [geom.] *einen Grundriss aufnehmen*, sevel ur bras tres.

12. [merdead] *Ballastwasser aufnehmen*, balastrañ, lastrañ.

13. [stammerezh] *eine Masche wieder aufnehmen*, adober ur poent en ul labour stamm, adober ur c'hrat stamm (ur mailh stamm), sevel ur poent ; *Maschen an etwas (dat.) wieder aufnehmen*, advailhañ ub, azmailhañ ub, mailhañ en-dro, lakaat e stamm war e reizh, sevel e boentoù.

Aufnehmer g. (-s,-) : [norzh Bro-Alamagn] leien g., liñselrouez b., serpilherenn b.

äufnen V.k.e. (hat geäufnet) : [Bro-Suis, arc'hant] **1.** lakaat da labourat, lakaat da dalvezout, postañ ; **2.** dastum.

aufnicken V.k.e. (hat aufgenockt) : enaskañ ; *einen Pfeil aufnicken*, enaskañ ur saezh, enaskañ ur bir.

aufnötigen V.k.e. (hat aufgenötigt) : *jemandem etwas aufnötigen*, rediañ u.b. d'ober ub, rediañ u.b. da zegemer ub.

aufopfern V.k.e. (hat aufgeopfert) : aberzhañ.

V.em. : **sich aufopfern** (hat sich (ak.) aufgeopfert) : *sich für jemanden, für etwas aufopfern*, aberzhañ e vuhez evit u.b./evit ub, en em uestlañ d'ub/d'u.b., en em reiñ d'ub/d'u.b.

aufopfernd ag. : *sich aufopfernd*, emroüs, emouestlus, dizamant d'e boan, dizamant d'e gorf ; *sie hat ihn in aufopfernder Liebe gepflegt*, intentet he deus bet outañ gant kalz a garantez (hep damantiñ d'he foan).

Aufopferung b. (-,en) : emaberzh g., emzinac'h g., emnac'h g., emroüster b., emroüster g., emroidigezh b., emouestladur g., emouestlerez h g., emginnig g., profusted b.

aufopferungsfreudig ag. : emroüs, emouestlus, prest atav d'en em reiñ en holl d'an holl (Gregor), prest atav d'en em reiñ korf hag ene, dizamant d'e boan, dizamant d'e gorf.

aufpacken V.k.e. (hat aufgepckt) : **1.** kargañ, sammañ ; *jemandem etwas aufpacken*, sammañ ub war chouk u.b. ; **2.** dibakediñ, dispakañ, dibakañ, dic'hronnañ, disac'hañ.

aufpäppeln V.k.e. (hat aufgepäppelt) : adlakaat en e blom, degas war-c'horre, degas war e du, degas da vad, kas da vad, sevel e bouezioù (e gein) da., reiñ skoazell d'u.b. evit dezhañ sevel e gein en-dro, difallañ, bouilhaar, dibaouraat, bevaat, reiñ startijenn da, reiñ begon da, adnerzhañ, nerzhañ, ragainañ, ragagnat, sardikaat, sershaat, divorfilañ ; *junge Kaninchen aufpäppeln*, distekiñ lapined bihan.

aufpassen V.k.d (dat.) (hat aufgepasst) : *jemandem aufpassen*, bezañ war c'het (war evezh) eus u.b., gedal u.b. V.gw. (hat aufgepasst) : **1.** [dre skeud.] diwall, teuler evezh, teuler perzh, teuler pled, teuler ple, teuler meiz, teuler me, teuler kont, bezañ war e evezh, bezañ evezhet, bezañ war e ziwall, bezañ war-sav, bezañ gant e jeu, beilhañ pizh, en em ziwall, kemer e ziwallou ; *pass bloß auf !* taol ple ! taol pled ! ; *pass auf, dass du nicht fällst !* taol pled rak kouezhañ ! laka meiz a gouezhañ ! laka meiz rak kouezhañ ! diwall rak kouezhañ ! diwall da gouezhañ ! taol evezh da gouezhañ ! taol evezh na gouezhi ! laka evezh na gouezhi ! taol evezh na gouezhfas ! laka evezh na gouezhfas ! diwall na gouezhfas ! evesha a gouezhañ ! taol pled kouezhañ ! taol pled ne gouezhfas ! taol pled e kouezhfas ! ; *pass auf, dass ich dich nicht erwische !* taol evezh mar tapan ac'hanout ! laka evezh na vi paket ganin ! laka evezh na'm bo krog ennout ! ; *pass auf, dass deine Handschuhe dir nicht herunterfallen*, diwall da gouezhañ da vanegoù, diwall da goll da vanegoù ; *scharf aufpassen*, diwall mat, teuler evezh bras, bezañ war e evezh, bezañ evezhet, bezañ war e ziwall ; *pass gut auf dich auf !* bez war evezh na c'hoarvezfe droug ganit ! diwall diouzh da gont ! ; *aufgepasst ! aufpassen !* diwallit ! taolit pled ! evezh ! chomit war (bezit war) evezh ! taolit (lakait) evezh ! da ziwall ez eus ! bezit gant ho jeu ! dalc'hit digor ho lomberiou ! dalc'hit digor ho prennigenou ! digorit mat ho tiv vrennigenn ! ; *wenn*

Sie nicht aufpassen, mar ne vennit diwall, mar ne garit diwall ; wenn du aufgepasst hättest, wäre so was nicht passiert, mar karjes bezañ taolet evezh, ne vije ket c'hoarvezet ; du hast nicht aufgepasst, ne veze ket taolet evezh ganit, n'az poa ket graet evezh, n'az poa ket taolet pled, n'az poa ket taolet kont, n'az poa ket kemeret da ziwallou ; wenn ich ihnen sage, dass sie aufpassen sollen, dann machen sie es nur noch schlimmer, pa lavaran dezho teuler pled e reont gwashoc'h c'hoazh ; das nächste Mal werden wir besser aufpassen, kentañ tro e vo diwall, kentañ tro e vo taolet evezh ; Vorsicht ! Pass auf deinen Kopf auf ! diwall da benn ! ; er passt auf, wo er hintritt, dibab a ra e hent, kontañ a ra e gammemoù, mont a ra a-zoug-kamm (a zoug e gamm, a doug e gamm), war spilhou emañ, klask a ra e hent.

2. evezhiañ, eveshaat, eveshaat war, eveshaat ouzh, evezhiañ ouzh, gedal, gouarn, diwall, diogelaat, gwelet war, derc'hel war, teuler evezh war, teuler evezh ouzh, komprep e, teuler evezh en, teuler evezh da [edb], bezañ war evezh eus, teuler pled da [edb], teuler pled war, teuler pled ouzh, teuler pled gant, bezañ a-evezh war [u.b.] ; *auf die Kinder aufpassen*, diwall ar vugale, evezhiañ ar vugale, eveshaat war ar vugale, eveshaat ouzh ar vugale, derc'hel war ar vugale, derc'hel tost war ar vugale, bezañ war evezh eus ar vugale, teuler evezh d'ar vugale, evezhiañ ouzh ar vugale, teuler evezh er vugale, bezañ a-evezh war ar vugale, P. mësa ar vugale ; *pass auf die Milch auf*, diwall al laezh, evesha al laezh, laka evezh na zeufe al laezh d'an tan, taol evezh na zeufe al laezh war an tan, diwall na zeuio al laezh d'an tan, laka evezh evit mirout na zeufe al laezh war an tan.

V.k.e. (hat aufgepasst) : *der Dose einen Deckel aufpassen*, lakaat war war ar voest ur goulc'her a glot mat, lakaat war ar voest ur goulc'her a ziazet mat.

Aufpasser g. (-s,-) : **1.** evezhier g., diwallier g., evezhiad g., evezhiant g., eveshaer g., enseller g., gouarnier g., gouarnour g., gedour g., gward g., mirer g., [dispredet] piker g., merker g. ; **2.** flatrer g. ; **3.** [skol] mestri-studi g., evezhier g., evezhiad g. *[liester evezhidi]*, evezhiant g. *[liester evezhianted]*, P. krib b. *[ar grib]*, krib ar skolaj b.

aufpeitschen V.k.e. (hat aufgepeitscht) : **1.** *jemanden aufpeitschen*, isañ u.b., dispac'hañ u.b., bountañ (sankañ, plantañ, fourrañ, c'hwexhañ) pennadoù en u.b., pennadiñ u.b., atizañ u.b., bevaat u.b., broudañ u.b., brochañ u.b., truchañ u.b., arabadiñ war u.b., divorediñ gwad u.b. ; **2. aufgepeitschte See**, mor rust (bras, houlek, houlus, pilhennek, diroll, dirollet, dichadennet, fuloret, kounnaret, direizhet, gwall wagennek, houlennek, a dri zarzh, divergont, draihlennañ, gros, lourt, pouunner, garv) g. ; *die See war aufgepeitscht und die Schiffe blieben im Hafen*, ar bigi a chomas er porzh, re a vor a oa.

aufpeppen V.k.e. (hat aufgepeppt) : P. addresañ, treuzfichañ, fichañ, stipañ, pinfañ, gwellaat, difallañ, mataat, adsevel, adreiñ lulr da, reiñ muioc'h a lulr (a sked, a nerzh, a vuhez, a vegon, a gasetez, a startijenn) da ; *eine langweilige Konferenz aufpeppen*, reiñ muioc'h a startijenn d'ur brezegenn evit ma ne veve ket borodus betek re.

aufpflanzen V.k.e. (hat aufgepflanzt) : **1.** plomañ, plantañ, lakaat, lakaat a-wel, diskouez a-wel ; *eine Fahne aufplanzen*, plantañ ur banniel ; **2. das Seitengewehr aufpflanzen, lakaat ar vaionetezenn ouzh kanol e fuzuilh ; *mit aufgepflanztem Bajonet*, e vaionetezenn ouzh kanol e fuzuilh, e vaionetez e penn e fuzuilh, e vaionetez klenket war e fuzuilh.**

aufpicken V.k.e. (hat aufgepickt) : **1.** beketal, pigosat, bekañ, bekatal, begata, pigellat, pikañ ; *Körner aufpicken*, pigosat greun ; **2.** digeriñ a daolioù pigosat

aufpflügen V.k.e. (hat aufgepflügt) : [labour-douar] freuzāñ, plomañ, treiñ [an douar], distreiñ [an douar], digeriñ [an douar], difontañ, plomañ, palvoziñ, endonañ, kondonañ, kondonarat.

aufpfropfen V.k.e. (hat aufgepfropft) : [louza.] lagadiñ, imboudañ ; das Edelreis eines Pfirsichbaumes auf den Stamm eines Pflaumenbaumes aufpfropfen, imboudañ pechez war brun ; [dre skeud.] die moderne Sprache auf die althergebrachte aufpfropfen, imboudañ ar yezh arnevez war kef ar yezh henvoazel.

Aufpfropfen n. (-s) : [louza.] imboud g., imboudadur g., lagaderezh g.

aufplatzen V.gw. (ist aufgeplatzt) : 1. tarzhañ, dedarzhañ ; jemanden so heftig auspeitschen, dass die Haut aufplatzt und Blut spritzt, tennañ korreenn d'u.b. ; 2. [gwri] disgwriat ; die Nähte der Tasche sind aufgeplatzt, disgwriet eo ar sac'h ; 3. [louza.] dihiliañ.

Aufplatzen n. (-s) : [louza.] dihil g.

aufplatzend ag. : [louza.] dihilus.

aufplustern V.k.e. (hat aufgeplustert) : [laboused] sein Gefieder aufplustern, c'hezeañ e bluñv, houpiñ.

V.em. : **sich aufplustern** (hat sich (ak.) aufgeplustert) : 1. [laboused] c'hezeañ e bluñv, houpiñ ; 2. [dre skeud.] en em ambridañ, mont gant ar prun, mont gant ar fru, bezañ kement a lorc'h en an-unan evel pa vijed pevare person an Dreinded, bezañ lorc'h en an-unan kement ha pa vijed pevare person an Dreinded, pauniñ, brageiñ, torodelliñ, lorc'henniñ, en em ourgouilhiñ, kemer ourgouilh, ober e vraz, brabañsal, paboriñ, ober e babor, tonal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouziegez, lorc'haf, fougeal, ober e fouge, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, en em ambridañ, debriñ mel, c'hoari e baotr, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, en em gontañ, rual gant an avel, bezañ fougasouñ gant an-unan leizh ar genou, c'hoari e gankaler, bezañ gant an-unan an ton hag ar pardon, c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hroris, bezañ c'hezezt d'an-unan, bezañ bras (otus) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, ober teil, poufal, pompadriñ, ober re vras gaoliad, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ al leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hezezt e bluñv, bezañ sonn e gribell, en em c'hezeañ, ober fougeou, c'hezeañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, dougen rouf, dougen randon, rodal, en em rollañ, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, c'hezeañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfar, ober e baotr, ober e varc'h-kaoc'h, klogoriñ, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dintel re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, skeiñ war e daboulin, c'hezehañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ c'hezezt evel un touseg, bezañ c'hezezt gant ar vrasoni, bezañ kollet gant gloar, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ lorc'hou en an-unan, bezañ lorc'h en e doull, bezañ lorc'h en e foñs, bezañ teil gant an-unan, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ c'hezezt gant al lorc'h, bezañ foëñvet gant an ourgouilh, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor), foëñviñ gant an ourgouilh, c'hezeañ gant an ourgouilh, c'hezeañ gant al lorc'h ; pluster dich nur ruhig auf ! gra da fouge !

Aufplustern n. (-s) : 1. [laboused] c'hezezadur ar pluñv g., houpiñ g. ; 2. [tud] c'hezezadenn a lorc'h b.

aufpolieren V.k.e. (polierte auf / hat aufpoliert) : 1. [tekn.] adlufrañ, adlintrañ ; 2. [dre skeud.] sein Image aufpolieren, adsevel (difallañ) e vrud, adreiñ lufr d'e anv, reiñ muioc'h a lufr (a sked) d'e anv-kaer ; seine Finanzen aufpolieren, sevel e chouk, sevel e gein, sevel eus e boull, addont war-c'horre, adsevel war-varr.

Aufpolieren n. (-s) : [tekn.] adlufrañ g., adlintrañ g.

aufpolstern V.k.e. (hat aufgepolstert) : bourellañ, bourellañ a-nevez, matarasennañ, matarasañ.

Aufpolsterung b. (-,-en) : bourelladur g., bourellañ g., matarasennadur g., matarasennañ g., matarasañ g.

aufprägen V.k.e. (hat aufgeprägt) : louc'hañ, enlouc'hañ, lakaat ur merk war.

Aufprall g. (-s,-e) : stok g., stokad g., stokadenn b., enstok g., sak g., sakad g., stroñs g., dazlamm g. ; der Aufprall gegen den Pfosten war gewaltig, nerzh ar stok ouzh ar peul a oa bet spontus ; durch die Wucht des Aufpralls, gant herr ar stok, gant nerzh ar stok ; die Wucht des Aufpralls dämpfen, morzañ herr ar stok, morzañ nerzh ar stok ; beim Aufprall wurde er aus dem Schiff ins Meer geschleudert, durch die Wucht des Aufpralls wurde er ins Meer geschleudert, gant ar stroñs (gant herr ar stroñs) e skoas war e benn er mor, gant ar stroñs (gant herr ar stroñs) e oa bet torimellet er mor ; durch den Aufprall erlitten einige Passagiere einen schweren Schock, gwall stroñset e voe un nebeud treizhidi gant nerzh ar stok ; der Aufprall wurde durch das Gras gedämpft, torret e oa bet nerzh ar stok gant ar geot, blotaet e voe e lamm gant ar geot, morzet e voe ar stok gant ar geot, souplaet e voe al lamm gant ar geot ; Aufprall eines Steines auf das Wasser beim Steinehüpfen, kristinenn b. [iester kristinennoù].

aufprallen V.gw. (ist aufgeprallt) : adlammat, dazlammat, dilammat, stekiñ ouzh, stekiñ ; dumpf gegen etwas aufprallen, tosiñ ubd gant un trouz teñval, stekiñ ubd gant un trouz teñval, mont a-stok gant ubd gant un trouz teñval, mont a-stok d'ubd gant un trouz teñval, mont a-benn en ubd gant un trouz teñval.

Aufprallen n. (-s) : stok g., enstok g., sak g., stroñs g., dazlamm g.

Aufprallkissen n. (-s,-) : airbag g., torchenn-aer b., torchenn c'hez b.

Aufpreis g. (-es,-e) : astenn g., priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b., gourfriz g., dreistpriz g. ; einen Aufpreis bezahlen, paeañ un astenn.

aufpressen V.k.e. (hat aufgepresst) : louc'hañ, enlouc'hañ, koagañ, koagenniñ, galfrezañ, darsankañ.

aufprobieren V.k.e. (probierte auf / hat aufprobiert) : esaeañ ; einen Hut aufprobieren, esaeañ un tog.

aufprotzen V.k.e. (hat aufgeprotzt) : [lu] ein Geschütz aufprotzen, stagañ ur c'hanol war ur redelloù.

aufpumpen V.k.e. (hat aufgepumpt) : einen Reifen aufpumpen, skeiñ un tamm c'hevez en ur vandenn-rod, c'hezehañ avel en ur vandenn-rod, plantañ un tamm c'hevez en ur vandenn-rod, c'hezeañ ur vandenn-rod, c'hezeañ ur rod, lakaat c'hevez en ur vandenn-rod ; einen Reifen wieder aufpumpen, adc'hewezañ ur vandenn-rod ; gut aufgepumpt, bouroun ; nicht aufgepumpt, dic'hwez.

Aufpumpen n. (-s) : c'hezezadur g., c'hezezadenn b., c'hezeañ g.

aufputschen V.k.e. (hat aufgeputscht) : broudañ, brochañ, atizañ, pistaañ, degas war e du, degas da vad, kas da vad, difallañ, divorediñ [gwad u.b., spered u.b.], reiñ kas da, lakaat kas e, reiñ startijenn da, reiñ begon da, fraouaat, kentraouiñ ; der Anblick von Blut putschte alle richtig auf, ar gwel eus ar

gwad a atizas an holl ; eine aufgeputzte Gruppe, ur vandennad pennoù bervet b., ur vandennad tud dibuellet b., ur vandennad tud egaret b.

aufputschend ag. : pistus, fraouaus, broudus, kentraouus, gremmus, enluskus ; *aufputschende Parole*, lugan enluskus g.

Aufputschmittel n. (-s,-) : [sport] louzoù pistañ g., pistuzenn b., louzoù ouzh an taolioù-dinerzh g., louzoù broudañ g., fraouaer g., louzoù gremmus g. ; *süchtig machende Aufputschmittel*, *Sucht erzeugende Aufputschmittel*, fraouaerioù estoueiat ls.

Aufputz g. (-es) : 1. kinklerezh g., atorn g., bravegezh g., brageriz g., bravderiou ls., braveriou ls., fich g., pinferez g., stiperez g., ficherez g. ; 2. [gwashaus] gitaj g., stignaj g.

aufputzen V.k.e. (hat aufgeputzt) : kinklañ, fichañ, stipañ, kempenn, pinfañ.

V.em. : **sich aufputzen** (hat sich (ak.) aufgeputzt) : en em c'hereiañ brav, en em fichañ, en em gempenn, mont war e begement, en em lakaat war e begement, mont en e c'hloria mundi, mont en e c'hloria sifoc'hell, en em stipañ, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em wiskañ en e faroañ, en em wiskañ en e gaerañ gre, en em lakaat en e vrap ; *aufgeputzt sein*, bezañ aveet, bezañ dreket, bezañ keitet, bezañ en e c'hloria mundi, bezañ en e c'hloria sifoc'hell, bezañ en e faroañ, bezañ gwisket en e gaerañ gre, bezañ gwisket en e faroañ, bezañ gwisket faro, bezañ fichek kaer.

aufquellen¹ V.gw. (quillt auf / quoll auf / ist aufgequollen) : 1. mammenniñ, eienennañ, strinkañ, flistrañ, plomañ, diflipañ, difukañ, diflukañ, disailhañ, delammat, strimpiñ ; 2. c'hwezañ, koeñviñ, foëñviñ ; *aufgequollenes Bein*, gar c'hwezet b., gar foëñvet b.

aufquellen² V.k.e. (digemm : hat aufgequellt) : [kegin.] lakaat da resediñ.

aufraffen V.k.e. (hat aufgerafft) : dastum buan, skrapañ.

V.em. : **sich aufraffen** (hat sich (ak.) aufgerafft) : 1. en em zibradañ gant poan vras ; *sich mit der Kraft der Arme und ohne Beinunterstützung aufraffen*, en em zibradañ a-nerzh e zivrec'h, sevel a-harzoù, sevel war-bouez e harzoù, sevel diwar-bouez e harzoù ; *sich vom Sessel aufraffen*, dihoubañ diouzh e gador-vrec'h, sevel e foñs diwar e gador-vrec'h, sevel e revr diwar e gador-vrec'h ; 2. ober un tamm sach d'e galon, stardañ e galon, lakaat striv an-an-unan, kregiñ du en e galon, sevel kalon d'an-unan, dont en an-unan (ennañ e-unan h.a.), sevel war e elloù a-nevez, en em galonekaat, kemer kalon (Gregor) ; *sich zu einer Tat aufraffen*, ober e soñj d'ober ubd, plediñ d'ober ubd, lakaat e soñj d'ober ubd, lakaat e spered d'ober ubd, lakaat ubd war e spered, lakaat en e benn (ober e vennozh, divizout) ober ubd ; *raff dich auf ! strih da c'henen ta !* mat e vefe dit en em zifraeañ ! poent e vefe dit divorfilañ ! poent e vefe dit didortañ ! na chom ket dißflach evel ur santig koad ! laka un ene er c'horf-se ! enaou ar c'horf-se ! laka striv ennout ! ; *ich kann mich nicht dazu aufraffen, in die Schule zu gehen*, diegi (kerteri, lure, prederi) am eus o vont d'ar skol, e chal emaon da vont d'ar skol, n'on ket lamprek evit mont d'ar skol, n'em eus ket lañs da vont d'ar skol, drouk eo ganin mont d'ar skol, garv eo ganin mont d'ar skol, en em derriñ a ran da vont d'ar skol, karnañ a ran da vont d'ar skol ; *er konnte sich nur schwer dazu aufraffen, in die Schule zu gehen*, n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - en em derriñ a rae da vont d'ar skol - drouk e oa gantañ mont d'ar skol - garv e oa gantañ mont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - ne oa ket lamprek evit mont d'ar skol - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel

ur c'hi o vont d'ar groug - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol - ne'z eas ket a galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol.

aufrragen V.gw. (hat aufgeragt / ist aufgeragt) : bezañ en e sav ; über etwas (dat.) *aufragen*, balirañ a-us d'edb, sevel dreist d'edb, sevel a-us d'edb.

aufrahmen V.gw. (hat aufgerahmt) : diennañ, koaveniñ.

aufrappeln V.em. : **sich aufrappeln** (hat sich (ak.) aufgerappelt) : 1. *sich vom Sessel aufrappeln*, dihoubañ diouzh e gador-vrec'h, sevel e foñs diwar e gador-vrec'h, sevel e revr diwar e gador-vrec'h ; 2. difallañ, adsevel, dont da vad, adkavout e aez hag e blaen, adkavout e blom (e zalc'h, e gempouez), dont en an-unan (ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.), distreiñ d'e goch, sevel e gein en-dro, digeinañ, dont war e du en-dro, sevel war e elloù a-nevez, sevel war-c'horre an dour, dont war-c'horre e vec'h, dont en-dro war e du, adsevel war gorre e vec'h, dont en e stern.

aufrauen V.k.e. (hat aufgeraut) : 1. garvaat, rustaat ; 2. krifinat, krabisañ, spinac'hañ ; 3. [gwiad.] gloanañ ; ein Gewebe *aufrauen*, gloanañ un entof.

Aufrauen n. (-s) : [gwiad.] gloanañ g.

aufräufeln V.k.e. (hat aufgeräufelt) : [rannyeh.] dizober, dispenn ; *Gestricktes aufräufeln*, distammañ gloanaj, divailhañ gloanaj ; *Aufräufeln von Strickzeug*, distammadur g., distammañ g., divailhañ g. ; *Gestricktes aufräufeln, um die Wolle wiederzuverwerten*, difi gloan, difiañ gloan, diboubañ gloan ; *Aufräufeln von Strickzeug zum Zweck der Wiederverwertung der Wolle*, diboubadur g., difiadur g.

aufräumen V.k.e. (hat aufgeräumt) : kempenn, distlabezañ, renkañ, klenkañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, divorañ, diac'hubiñ, distaliñ, disterniañ, disternañ, dijabliñ, distrobañ, distrobellañ, distrollañ, dizeriñ, urzhiata, lakaat an traou war o zu, regennañ, ober renkou, ober un tamm renk, ober un tamm renkañ ; *die Wohnung aufräumen*, ober un tamm renk d'ar ranndi, ober un tamm renkañ er ranndi, kempenn e ranndi, ober war-dro an ti, ober e charreou, distlabezañ an ti, klenkañ an ti, ober e gempenn, ober e diegezh, eeunaat traou e diegezh, lakaat an traou war o zu, lakaat an traou war o rez, lakaat reizhded en e diegezh, bezañ war ar maneuroù, bezañ gant trepetou an ti, chom en-dro d'an ti, bezañ war ar venaj ; *sein Zimmer aufräumen*, renkañ e gambr, kempenn e gambr ; *seine Sachen aufräumen*, renkañ e draou ; *sorgfältig aufgeräumt*, renket pervezh, renket brav, regennet, renket pizh ; *ein sauber gehaltenes und sorgfältig aufgeräumtes Haus*, un ti turgn g., un ti kempenn g., un ti kempenn ha dilastez g.

V.k.d. (hat aufgeräumt) : 1. *mit der Vergangenheit aufräumen*, peurskubañ an amzer dremenet ; *mit einer Sache gänzlich aufräumen*, dilorañ an dachenn diouzh ubd, peurriñsañ ubd, kaout an dizober (an disamm, an dieub) eus ubd, kaout an distag eus ubd, frankaat da vat gant ubd, kaout distag eus ubd, kas ubd diwar hent hag eus e c'houloù, skarat ar gudenn, reiñ lamm d'ur gudenn bennak, reiñ un disentez d'ur gudenn, skarat war ubd ; *mit dem, was der Idolatrie gedient hatte, räumte er gänzlich auf*, karzhañ a reas ar vro a gement tra en doa servijet da enoriñ an idoloù ; 2. *die Seuchen räumen unter der Bevölkerung auf*, da-heul ar c'heñvedou-red e ra ar marv e reuz war an dud, gant ar c'heñvedou-red e vez c'hwennet (lipet, sammet, distroadet, skubet, trumpet, skoet) meur a hini.

V.gw. (hat aufgeräumt) : [dre skeud.] dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn ; *gründlich aufräumen*, skarzhañ al leurenn, karzhañ pep tra, skarzhañ pep tra, peurriñsañ, ober karzhadenn, divorañ pep tra, distrobañ ul lec'h diouzh pep tra, dilojañ ul lec'h eus ar pezh a zo ennañ, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn, ober riñs-ti.

Aufräumung b. (-en) : 1. naetadur g., kempenn g., renkidigezh b., renkadur g., klenkadur g., klenkerezh g., urzhidigezh b., urzhierezh g. ; 2. [kenwerzh] skarzhadeg vras b., difoar b., pilwerzh b., dibennwerzh b., peurwerzh b. ; 3. diatredadur g., diatrediñ g.

Aufräumungsarbeiten ls. : labouriou diatrediñ ls., labouriou kempenn ls.

aufrechnen V.k.e. (hat aufgerechnet) : 1. lakaat war gont u.b. ; *jemandem etwas aufrechnen*, lakaat ubd war gont u.b., fakturenniñ ubd d'u.b., fakturiñ ubd d'u.b. ; 2. *etwas gegen etwas aufrechnen*, kempouezañ ubd gant ubd all.

aufrecht Adv. : 1. a-blom, en e blom, sonn, dres, sonn ha dres, a-zerc'h, a-bik, d'ar pik, a-serzh, a-darzh, en e sav sonn, en e sav plom, a-sonn ; *aufrecht stehen*, bezañ plom en e sav, bezañ en e blom, chom plom en e sav, bezañ sonn en e sav, bezañ sonn ha dres en e sav, delc'her en e sav, P. bezañ sonn war e barlochoù, bezañ start war e arzelloù, bezañ start war e gilhoroù, bezañ plom war e gilhoroù, bezañ sonn war e bipedoù, bezañ krog start en e zourar, bezañ start war e dreid ; *das Baby steht aufrecht*, emañ ar babig oc'h ober e sant bihan ; *nicht aufrecht stehen*, bezañ disonn, bezañ amskouer, disonniñ ; *aufrecht stellen*, lakaat a-blom, lakaat en e blom ; *aufrecht halten*, derc'hel plom, derc'hel e plom, derc'hel en e blom, mirout en e sav.

ag. : 1. serzh, sonn, pik, a-bik, a-blom, sont, dres, plom ; *aufrechte Position, aufrechte Stellung, aufrechte Lage, aufrechte Haltung*, sav g., sonnder g., diazerc'h g., diazerc'hded b. ; 2. [dre skeud.] didro, didroidell, diroufenn, dispieg, disgwe, virjin, didres, distag, onest, gwirion, reizh, reizh hag eeuñ, reizh a galon, reizh-meurbet, leal, eeuñ, frank, diouzhtu, prop.

aufrechterhalten V.k.e. (erhält aufrecht / erhielt aufrecht / hat aufrechterhalten) : 1. [dre skeud.] derc'hel en e blom, derc'hel plom, derc'hel en e sav, mirout en e sav, derc'hel, mirout, kenderc'hel, kendelc'her a-sav, kendelc'her gant, lakaat da badout, ober diouzh pad, ober diouzh padout, derc'hel e ratre (e ratre vat, e stad vat, e ratre brav, a-blom), ober gwardoniezh war, gwarediñ ; *die Gemeinsamkeit der Sprache ist die Klammer, welche in den drei Ländern das Zugehörigkeitsgefühl aufrechterhält*, ar yezh eo a ere an teir bro kenetrezo ; *eine Sprache aufrechterhalten*, derc'hel ur yezh, derc'hel ur yezh en he sav, kenderc'hel bev ur yezh, delc'her (mirout) bev ur yezh ; *den Frieden aufrechterhalten*, mirout ar peoc'h, delc'her ar peoc'h en e sav, kendelc'her a-sav ar peoc'h, lakaat ar peoc'h da badout, derc'hel ar peoc'h en e blom ; *das friedliche Miteinander aufrechterhalten*, kendelc'her ar peoc'h etre an dud ; *die Disziplin aufrechterhalten*, lakaat ur c'henurzh strizh da ren ; *den Status quo aufrechterhalten*, derc'hel d'ar stad 'zo ; *die Ehre seines Vaterlandes aufrechterhalten*, derc'hel plom enor e vro ; [tekn.] *normale Druckverhältnisse aufrechterhalten*, gwaskaozañ ; 2. *das lässt sich nicht aufrechterhalten*, n'eus ket tu da zifenn an dra-se, n'eus ket tu da gendelc'her a-sav an dra-se.

Aufrechterhaltung b. (-) : kendalc'h g., kendalc'hidigezh g., dalc'h g., dalc'hidigezh b., gwardoniezh b., gwarez g., mir g., mirerez g., miridigezh b., diwallerez g. ; 2. [dre skeud.] *Aufrechterhaltung der öffentlichen Ordnung*, kendalc'h an

urzh foran g., gwardoniezh (dalc'hidigezh) an urzh vat b., [polis] kérreizhañ g.

Aufrechtsehen n. (-s) : [fizik, optik] gweled ginet war an tu mat g., gweled war an tu mat g.

aufrecken V.k.e. (hat aufgerekkt) : sevel ; *den Kopf aufrecken*, sevel e bigos, sevel e benn.

V.em. : **sich aufrecken** (hat sich (ak.) aufgerekkt) : sevel, sevel e gein, sevel krenn en e sav, diblegañ e gein, digeinañ, soc'hāñ, ober kein hir, digrommañ, eeunañ e gein, sevel en e goazez, sevel en e azez, plomañ, sevel a-blom, distouïñ e gorf, sonnaat e gorf, sonnañ e gorf, sevel war e dach.

aufreden V.k.e. (hat aufgeredet) : *P. jemandem eine Ware aufreden*, gwerzhañ brav poultr d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., sorc'henniñ u.b., difoarañ ur varc'hadourezh d'u.b., bountañ ur varc'hadourezh gant u.b., bountañ ur varc'hadourezh war u.b., truchañ un arval.

aufregen V.k.e. (hat aufgeregt) : 1. dougen, atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, reiñ gred da, aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, kentraouiñ, alej, truchañ, tuañ, reiñ ton da, reiñ kalonegezh da, divisoriañ, divisorilañ ; 2. strafuilhañ, trekouïñ ; *das Meer aufregen*, lakaat ar mor da verniañ, ober d'ar mor berniañ ; 3. *jemanden aufregen*, arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ, fromañ, nec'hafñsiñ, añjinañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., chigardiñ u.b., ereziñ u.b., dichekal u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., tarabazhiñ u.b., ereziñ u.b., taeraat u.b., buanekaat u.b., trekouïñ u.b., lakaat berv en u.b., lakaat birvih en u.b.

V.em. : **sich aufregen** (hat sich (ak.) aufgeregt) : arfleuiñ, distalmiñ, pennfolliñ, tanañ, en em danañ, fromañ, brouezañ, buanekaat, buanegezh, feulzañ, imoriñ, diskouez imor, mont e fulor, mont e droug, mont e kounnar, mont e feuls, mont e berv, fuloriñ, follañ, taeraat, taerñ, diodriñ, ober bil, ober biloù ; *sich über etwas aufregen*, mont droug (kounnar, imor) en an-unan en abeg d'ubd, buanekaat abalamour d'ubd, mont e gouez (en imor) abalamour d'ubd, mont e egar en abeg d'ubd, sevel fulor en an-unan en abeg d'ubd, kounnariñ gant ubd, fuloriñ war ubd, feulziñ abalamour d'ubd ; *regen Sie sich nicht so auf ! na gounnarit ket kement all !*

Anv-gwan verb **aufgeregt** : 1. fringus, birvih ennañ, mesk ennañ, birvihel ; 2. trevariet, o turmudañ, mantret, trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, don estonet, skoelfet, alvaonet, trefuet, from, fromet ; *ich war ganz aufgeregt*, klañv e oan aet, en ur strafuilh bras e oan, mesk a oa ennon, trevariet e oa va fenn, mantret tout e oan, trelatet e oan, treboulet e oan, trechalet e oan, strabouilhet e oan, trefuet tout e oan, don estonet e oa va c'halon, dall e oan aet, trejebouliñ am boa graet, skoelfet (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan, berv a oa ennon ; *sie waren alle aufgeregt*, eno e oa ur charre, ne oa nemet reuz gant an holl, un trekou bras a oa gant an holl.

aufregend ag. : fromus, entanus, gwall zedennus, trekouus, trivlius, trivliadus.

Aufregung b. (-,en) : buanegezh b., kas g., strafuilh g., turlut g., birvih g., turmud g., from g., fromadur g., fromadenn b., keflusk g., difreterez g., bec'h g., berv g., monedone g., mesk g., meskadeg b., trekou g., hemolc'h g., an hej hag ar prez, lavig g., ar c'has-digas g., kabal b., fourgas g., fifil g., al loc'h hag ar morloc'h, firbouch g., dever g., charre g., reuz g., diboell g., diskrap g., troubl g., troublen b., trefu g., strafuilh g. ; *helle*

Aufregung, turmud g., esmae g., trefu g., from bras g., birvih g., strafuulh bras g., reuz g., trubuilh g./b., charre g., mesk g., meskadeg b., berv g., kas bras g., trekou bras g.; *ich war in heller Aufgerung*, me a verve war va izili, e reuz hag e treuz e oan, reuz ha treuz am boa, klañv e oan aet, en ur strafuulh bras e oan, en ur c'has bras edon, mesk a oa ennon, trevariet e oa va fenn, mantret tout e oan, trelatet e oan, treboulet e oan, trechalet e oan, strabouilhet e oan, trefuet tout e oan, don estonet e oa va c'halon, dall e oan aet, trejebouliñ am boa graet, skoelfet (skoelfet, trelatet, alvaonet holl, trefuet holl) e oan, berv a oa ennon; *jemanden in Aufregung bringen, jemanden in Aufregung versetzen*, lakaat birvih en u.b., lakaat berv en u.b., lakaat strafuulh da sevel en u.b., strafuulhañ spered u.b., lakaat nec'hamant e spered u.b., ober d'u.b. mont en imor, lakaat mesk e spered u.b.; *es gibt keinen Grund zur Aufregung*, n'eus ket peadra d'en em danañ; *nach der Aufregung muss man einen Dämpfer aufsetzen*, ret eo distanañ goude re virvilhañ.

aufreiben V.k.e. (rieb auf / hat aufgerieben) : **1.** braeañ, malañ; *Farben aufreiben*, braeañ (malañ) danvez liv; **2.** [lu] faezhañ, breviñ, uzañ, minmalañ, barrskubañ, riñsañ, peurdrec'híñ, peurfaezhañ, dic'hastañ, klaviañ, razhañ, dinerzhañ, domañ, pilat, flastrañ, drastañ, pladañ, diskolpañ; *sie wurden aufgerieben*, distrilhet e voent brav ha kempenn, distrilhet e voent a-blad-kaer, tapet o doa o lip, paket o doa un strlh, paket o doa un distrlh, lakaet e voent war o genou, drastet e voent, distoket e voent, disparfoeltret e voent, krazet naet e voent, minmalet e voent, trech'et e voent treuz-ha-hed, roet e voe dezho un distres eus ar re wellañ, bazhataet e voent, peurdrec'het e voent, peurfaezhet e voent, pilet e voent, barrskubet e voent, dic'hastet e voent, klaviet e voent, razhet e voent, dormet e voent, flastret rac'h e voent, lamm sonn o doe digant o enebourien, lakaet e voent lamm, roet e voe o lazch dezho, pladet e voent, diskolpet e voent; **3.** [dre skeud.] debríñ, ragnat, krignat; **4.** diruskañ, krabisat, krafignat, krifinat, ribiñsat, spinañ, grapsiñ, kliisiañ, flemmikañ, roudennrañ.

V.em. : **sich aufreiben** (rieb sich auf / hat sich aufgerieben) : **1.** diruskañ, krabisañ; *er hat sich (ak.) aufgerieben*, en em grafignet eo, tapet en deus ur grabisadenn, kignet en deus e groc'hen, disklipet eo e groc'hen; *er hat sich (dat.) die Hand aufgerieben*, kignet en deus e zorn, disklipet eo e zorn; **2.** uzañ e nerzh; *er rieb sich (ak.) auf*, kaset en doa e yec'hed da get gant al labour, torret ha brevet en doa e gorf gant al labour, uzet en doa e gorf gant al labour; **3.** mont dre uz, uzañ, mont gant an uz, uzañ gant ar froterez, mont da fall.

aufreibend ag. : **1.** spinus; **2.** [dre skeud.] stresus, lazhus, ul lazch; *eine aufreibende Arbeit*, ul labour sammus (brevus, torrus, torrus d'ar c'horf, terridik, drastus, pounner) g., un torrkorf g., un uz tud g., ul lazherezh g., ul lazch tud, ul lazch-korf g., ul lazch g., ul labour lazhus g., ul labour tenn g., ur glogorenn str., ur vourellenn b., un aner g., ur c'houez g., un disec'h-tud g., ur c'hole d'ober g., charre g., chastre g.

Aufreiber g. (-s,-) : [tekñ.] trogleuzer g. [*liester trogleuzerioù*], bilh g.

Aufreibung b. (-) : **1.** faezhidigezh b., flakteb., skuizhnez b.; **2.** [lu] uzadur g., brevidigezh b.

aufreihen V.k.e. (hat aufgereiht) : **1.** lakaat a-linenn; **2.** listennañ, renabliñ, rollañ; **3.** *Perlen aufreihen*, rollañ perlez, strobañ perlez / strolañ perlezennoù (Gregor), rollañ paterennoù, strobañ paterennoù, strolañ paterennoù; *Perlen wieder aufreihen*, adrollañ perlez, adstrobañ perlez, adstrolañ perlezennoù.

V.em. : **sich aufreihen** (haben sich (ak.) aufgereiht) : en em lakaat a-renk, en em lakaat war-renk, mont a-renkad, en em lakaat a-renkennadoù, en em lakaat a-regennadoù, sevel renkoù.

aufreißen V.k.e. (riss auf / hat aufgerissen) : **1.** parfoeltrañ, dismantrañ, freuzañ, difreuzañ, diframmañ, difregañ, fregañ, diofoeltrañ, regiñ, rufanañ, diaoulat, distripat, disoulañ, freuzañ gant un diaoul; *der Pflug reißt den Boden auf*, an arar a rog an douar; *das Straßenpflaster aufreißen*, dibavezañ ur straed, lemel ar pavezad; *einen Sack aufreißen*, freuzañ ur sac'h evit e zigeriñ; **2.** digeriñ rust; *einen Brief aufreißen*, digeriñ ul lizher, digachediñ ul lizher (Gregor); *das Fenster aufreißen*, digeriñ rust ar prenest; **3.** *ein Mädchen aufreißen*, ober lez d'ur plac'h, koata ur plac'h, chourañ, kañjoliñ ur plac'h, kontañ flourig d'ur plac'h, tennañ plañ d'ur plac'h, kanardiñ gant ur plac'h, ober sellou „deudik“ d'ur plac'h, ober sellou milliour d'ur plac'h, teuler gwic'hadennoù milliour d'ur plac'h, ober selladoù tener d'ur plac'h, floretiñ ur plac'h, likaouiñ ur plac'h, likaouiñ ouzh ur plac'h, lesaat ur plac'h, lesaat d'ur plac'h; **4.** [dre skeud.] vor Staunen die Augen aufreißen, dispourbellañ (diskolpañ, divarc'hañ, diskalfañ, dislontrañ, dislonkañ, disloagal, difoupañ, diboupañ, disgwennañ, chom dislontret) e zaoulagad gant ar souezh, dispourbellañ, bamañ ken na chom dispourbellet e zaoulagad, bezañ balc'h e lagad; *mit breit aufgerissenen Augen ansehen*, dispourbellañ e zaoulagad ouzh u.b.; *den Mund aufreißen*, rontaat e c'henou, digeriñ frank e c'henou, rampañ e c'henou, disleviñ e c'henou, foranañ e c'henou, reiñ muzul d'e c'henou, chom a-bann, chom da sellet gant e c'henou, mont e genou, bezañ (chom) balc'h e c'henou, chom da c'henaouiñ, chom genaouek, dic'henaouiñ [dirak ubd, ouzh ubd], genaouiñ ouzh ubd, chom ar forn digor gant an-unan, chom ar beol digor gant an-unan, chom e c'henou digor gant an-unan war c'hwec'h eur (war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter); *Mund und Augen aufreißen*, rontaat e zaoulagad hag e c'henou, chom da sellet gant e c'henou, chom pof, bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom beg, bezañ e beg, chom da zigeriñ e glap, rampañ e c'henou, chom batet e c'henou, chom sabaturet, chom manet, chom da luchañ ouzh ubd evel ar yer ouzh an erc'h, bezañ troc'het e c'hwitell d'an-unan, bezañ ken bras e zaoulagad ha brammoù saout, bezañ ken bras e zaoulagad ha pentoniou, chom da vamañ evel ur genaoueg, chom genaoueg, bezañ tapet lopes, chom abaf evel uryar displuñvet; [ardamezouriez] *Delfin mit aufgerissenem Maul*, delfin vaganek g.; **5.** silabrenniñ, silienniñ, fraillhañ, skarillañ, skarrañ, skarnilañ, spinac'hañ, skalfañ; **6.** [mezeg.] *eine Wunde aufreißen*, regiñ (digeriñ a-nevez) ur gouli; *eine Wunde aufreißen und das nekrotische Gewebe entfernen*, deneveziñ ur gouli, dazbeaat ur gouli; **7.** [dre skeud.] *eine alte Wunde aufreißen*, gwaskañ war ar glaïvenn (ar c'hisidig, an arroud kizidik, ar gwiridig, ar gor, ar galedenn); *das Maul aufreißen*, brabañsal, paboriñ, ober e babor, tonal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouziegezh, lorc'háñ, fougeal, ober e fouge, debriñ mel, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, en em ambridañ, rual gant an avel, bezañ fougasou gant an-unan leizh e c'henou, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrubis, bezañ c'hwewzet d'an-unan, bezañ bras (dichek, otus, uhel) an

tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, ober teil, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, pompadïñ, ober re vras gaoliad, bezañ un tamm brav en an-unan, treñ al leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeoù, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, brageiñ, dougen roufl, dougen randon, rodal, en em rollañ, ober pompadou, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, c'hoari e baotr, klogoriñ, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dittal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'h her evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ lorc'h ou en an-unan, bezañ lorc'h en e doull, bezañ lorc'h en e foñs, bezañ teil gant an-unan, bezañ fier-droch, bezañ fier-lor, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ foërvet gant an ourgouilh, bezañ pennbouf gant an ourgouilh (Gregor), foërviv gant an ourgouilh, c'hwezañ gant an ourgouilh, c'hwezañ gant al lorc'h ; **8. [mat.] tresañ ; einen Plan aufreißen, raktresañ, sevel un tres, sevel ur raktres.**

V.gw. (riss auf / ist aufgerissen) : fregañ, regiñ, freuzañ ; der Sack reißt auf, fregañ a ra ar sac'h, freuzañ a ra ar sac'h ; die Haut reißt auf, spinac'hañ (skalfañ, skarrañ) a ra ar c'hoc'h'en ; die Wunde reißt wieder auf, digeriñ a ra ar gouli en-dro, gwadañ a ra ar gouli a-nevez, diwadañ a ra ar gouli a-nevez ; die Wolken reißen auf, diskolpañ a ra ar c'hoabr, diskolpañ a ra ar c'houmoul, dismantrañ a ra ar c'hogus, dismantrañ a ra an hurennoù, dismantrañ a ra ar c'houmoul, distrewiñ a ra ar c'houmoul.

V.em. : **sich aufreißen** (riss sich auf / hat sich aufgerissen) : **1. diruskañ, krabisañ ; er hat sich (dat.) die Hand aufgerissen, kignet en deus e zorn ; er hat sich (dat.) die Hand blutig aufgerissen, disklipet en deus e zorn, disklipet eo e zorn ; 2. sich (ak.) aufreißen, regiñ, en em zrailhañ ; 3. [dre skeud.] sich (dat.) den Hintern aufreißen, sich (dat.) den Arsch aufreißen, terriñ e revr, foeltrañ e revr, en em foeltrañ ; er hatte sich den Arsch aufgerissen, um ihren Betrieb wieder flottzumachen, en em foeltret en doa (foeltret en doa e revr) en o servij evit adlakaat o embregerezh en e blom.**

Aufreißen n. (-) : **1. [mezeg.] Aufreißen einer Wunde und Entfernung nekrotischen Gewebes, dazbevaat g. ; 2. [labour-douar] disoulerez g., disoulañ g., rufanañ g., diaoulat g., distripat g., torr-eost g.**

Aufreißer g. (-s,-) : P. ki gaol g., paotr kailh g., flemmer g., gastaouer g., marc'h-limon g., pitaouer g., chibouter g., paotr leun a c'hwiti g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g., godiser merc'hed g., abuzer merc'hed g., abuzour merc'hed g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g.

Aufreißerin b. (-,nen) : paotretaez b., farlaodenn b., enaoudell b. [*liester enaoudelled*], enaouerez b., kañfardez b., kañfardenn b., debocherez b., tommdrenn b.

aufreiten V.em. : **sich aufreiten** (ritt sich auf / hat sich (ak.) aufgeritten) : bloñsañ e revr o chom re bell war varc'h.

aufreizen V.k.e. (hat aufgereizt) : **1. atahinañ, dougen, atizañ, broudañ, brochañ, kennerzhañ, reiñ gred da, aliañ, erbediñ, bountañ, poulzañ, hegall, kentraouiñ, divorfilañ, divorzañ, alej,**

truchañ, tuañ, reiñ kalonegezh da, reiñ ton da ; *Literatur muss die Gefühle aufreizen*, digant al lennegezh e c'hortozer from ; **2. jemanden aufreizen, lorbiñ u.b., tromplañ u.b., kañjoliñ u.b., kontañ flourig d'u.b., tennañ plañ d'ur plac'h, koata ur plac'h, chourañ gant u.b., kanardiñ gant u.b., ober sellou „deudik“ d'u.b., ober sellou milliour d'u.b., teuler gwic'hadennoù milliour d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., flouretiñ u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., lesaat u.b., lesaat d'u.b. ; 3. jemanden aufreizen, arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ) u.b., tarabazhiñ u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., chigardiñ u.b., ereziñ u.b., dichekal u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., hegal u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellañ u.b., feulzañ u.b., atahinañ u.b.**

aufreizend ag. : **1. arfleus, erezus, hegazus, hegaz, hegus, atahinus, atizus, heskinus, ifamus, kampagnus, trabasus, tregasus, trevellus ; 2. atizus, ... kas c'hoant ; aufreizendes Mädchen, loskadenn b. ; sie hat sich aufreizend angezogen, greiet eo evel un dommerenn, gwisket evel ma'z eo e savo d'ar baotred, gwisket eo da gas koad d'ar baotred, emañ oc'h ober he c'hañfardez.**

Aufreizung b. (-,en) : atahin g., atahinerez g., heg g., heskin g., heskinadeg b., heskinerez g.

aufribbeln V.k.e. (hat aufgeribbelt) : [rannyezh.] dizober, dispenn, disgweañ, divailhañ ; *Gestricktes aufribbeln, distammañ gloanaj, divailhañ gloanaj ; Gestricktes aufribbeln, um die Wolle wiederzuverwerten, difi gloan, difiañ gloan, diboubañ gloan* ; *Aufribbeln von Strickzeug zum Zweck der Wiederverwertung der Wolle, diboubadur g., difiadur g.*

Aufribbeln n. (-s) : [rannyezh.] dispennadur g., distammañ g., distammadur g., divailhañ g. ; *Aufribbeln von Strickzeug zum Zweck der Wiederverwertung der Wolle, diboubadur g., difiadur g.*

Aufrichtbügel g. (-s,-) : [mezeg., dafar gwele] *Aufrichtbügel für Pflegebetten, stleug g.*

Aufrichte b. (-,n) : [Bro-Suis] fest an ti nevez b./g. [pa vez echu ar braslabourioù], fest ar savadeg b./g., fest lein an ti nevez b./g., fest ar boked b./g., savadeg b. [*liester savadegoù*].

Aufrichtemuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn desonner b.

aufrichten V.k.e. (hat aufgerichtet) : **1. etwas aufrichten, lakaat ubd a-blom, lakaat ubd war e zres, lakaat ubd en e blom, lakaat ubd en e sav, sevel ubd en e blom, plomañ ubd, dresañ ubd, addresañ ubd, sonnañ ubd, sonnaat ubd, distouiñ ubd, adsevel ubd, troadañ ubd, eeunañ ubd, gwintañ ubd, didortañ ubd ; etwas wieder aufrichten, adlakaat ubd en e sav, adlakaat ubd en e blom ; den Körper aufrichten, dizaoublegañ, diblegañ, mont diwar e zaoubleg, digrommañ, digammañ, digeinañ, ober un digeinañ, sevel e gein, ober ur sav kein, sevel en e goazez, sevel en e azez, plomañ, sevel a-blom, distouiñ, distouiñ e gorf, disoublañ, sonnaat e gorf, sonnañ e gorf, eeunañ e gein, sevel war e dach, sevel en e sav ; den Kopf aufrichten, ober ur sav d'e benn, ober ur savadenn d'e benn, sevel e benn, gorren e benn, sevel e gribell, sevel e bigos, sonnaat e benn ; jemandem den Kopf aufrichten, sevel e benn d'u.b. ; ein Denkmal aufrichten, sevel un delwenn, sevel ur maen-koun ; 2. [dre skeud.] jemanden in seinem Kummer aufrichten, sevel e bouezioù d'u.b., lakaat u.b. war e du, frealziñ u.b. ; 3. [polit.] sevel, diazezañ, krouiñ, amparañ ; eine Diktatur aufrichten, diazezañ (sevel, savelañ) un diktatouriez ; heimlich planen, das Königreich wieder aufzurichten, irienniñ adsevel ar rouantelez.**

V.em. : **sich aufrichten** (hat sich (ak.) aufgerichtet) : 1. sevel e gein, ober ur sav kein, sevel krenn en e sav, sevel en e sav, diblegañ e gein, digeinañ, soc'hañ, ober kein hir, ober un digeinañ, digrommañ, diblegañ, eeunañ e gein, sevel en e goazez, sevel en e azez, plomañ, sevel a-blom, disoublañ, distouiñ, distouiñ e gorf, sonnaat e gorf, sonnañ e gorf, sevel war e dach, diharpañ diouzh ubd, sonnañ ; *sich wieder aufrichten*, dizaoublegañ, diblegañ, mont diwar e zaoubleg, digeinañ, ober un digeinañ, ober ur sav kein, digrommañ, disoublañ, distouiñ, distouiñ e gorf, eeunañ e gein, sevel e gein ; 2. houpiñ, hirisñ ; bei eintretender Gänsehaut richten sich die Haare auf, pa dap an den kroc'hen naer e teu e vlev da hirisñ ; 3. gwintal, skourrañ ; 4. [merdead.] digosteziñ ; das Schiff richtet sich langsam aus seiner Schräglage wieder auf, goustadik e tigosteziñ ar vag ; 5. [dre skeud.] sevel e gein endro, digeinañ, sevel war e elloù a-nevez, adkavout e aez hag e blaen, adkavout e blom (e zalc'h, e gempouez), dont en anun (ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.), distreiñ d'e goch, sevel e chouk, sevel eus e boull, dont war e du en-dro ; 6. [ardamezouriez] aufgerichteter Löwe, leon savant g.

Aufrichten n. (-s) : sonnadur g., dres g., savadur g.

Aufrichter g. (-s,-) : [mezeg., dafar gwele] Aufrichter mit Griff für Pflegebetten, stleug g.

Aufrichtermuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn desonner b.

aufrichtig ag. : didro, didroell, didroidell, diroufenn, dispieg, disgwe, virjin, didres, distag, diouzhtu, karantek, onest, gwirion, gwir, gwiriek, reizh, reizh hag eoun, eoun, eoun a galon, reizh a galon, reizh-meurbet, leal, jurdik, frank, dret, diflatr, raktal, farlaot, digamm, digammwidre, diwidre, divalis, hep malis, kewer, digor e spered, ledan e spered, lavariant, kaozeüs, hegarat, darempredus, kevredus, dibrenn, onest, prop ; dies ist ein aufrichtiger Mensch, setu un den rik, setu un den gwir, setu un den gwirion, hennezh a ya gant an eoun, hennezh a zo un den reizh hag eoun, hennezh a zo un den reizh a galon, hennezh a zo un den eoun a galon, hennezh a zo un den reizh-meurbet, hennezh a zo ur paotr diouzhtu, n'eus ket koad-tro ennañ, n'eus ket a veskelloù gantañ ; mein aufrichtiges Beileid ! va gourc'hemennou doujus a gengañ ! va gwellañ gourc'hemennou a gengañ ! gant va c'halonekañ kengañvou ! es tut ihm aufrichtig Leid, keuz ruz en deus, keuz bras en deus, mil geuz en deus, desped bras en deus, n'emañ ket e geuz en e vañch ; Sie tun mir aufrichtig leid, truez am eus deoc'h, ho klemm a ran, klemm a ran deoc'h ; seine Worte klingen aufrichtig, liv ar wirionded a zo gant e gomzoù.

Aufrichtigkeit b. (-) : gwirionded b., gwirionder g., eeunder b., eeunder g., eeunder a galon g., spered a eeunder g., onestiz b., onested b., frankiz b., gwirionez b., didroellerezh g., kewered b. ; das sage ich Ihnen in aller Aufrichtigkeit, ez-leal el lavaran an dra-se deoc'h, gant pep onestiz (e pep onestiz) el lavaran deoc'h, em askre e lavaran an dra-se deoc'h, a-wir-galon e lavaran an dra-se deoc'h ; die Aufrichtigkeit einer Aussage anerkennen, anavezout gwirionez un testeni.

Aufrichtung b. (-,en) : sonnadur g., dres g., savadur g.

aufriegeln V.k.e. (hat aufgeriegelt) : disparlañ, divisorailhañ, divarennäñ, dibrennañ, diglañchediñ, diglikedañ ; die Tür aufriegeln, disparlañ an nor, divisorailhañ an nor, divarennäñ an nor, dibrennañ an nor, diglañchediñ an nor.

Aufriss g. (-es,-e) : 1. [tisav.] raktres g., tres g., tresadenn b., patrom g. ; 2. damdresadenn b., berrdaolenn b.

aufritzen V.k.e. (hat aufgeritzt) : diruskañ, krabisñañ.

V.em. : **sich aufritzen** (hat sich (ak./dat.) aufgeritzt) : diruskañ, krabisñañ ; ich hatte mir (dat.) das Bein aufgeritzt, me a oa dirusket va gar.

aufrollen V.k.e. (hat aufgerollt) : 1. dibunañ, dirollañ ; ein Pergament aufrollen, dirollañ ur barchenn ; 2. [dre skeud.] eine Frage aufrollen, lakaat ar gaoz war ur c'hraf bennak, lakaat ur c'hraf bennak war an doubier ; 3. rollañ, roltañ, roltiñ, rodellañ, polotenniñ, punañ, ober un tamm pun da, bloueañ, pellenñiñ, kuilhañ, kranennañ ; erneut aufrollen, adpunañ ; 4. [lu] tagañ dre ar c'hostez.

Aufrollen n. (-s) : 1. dibun g., dibunad g., dibunadur g., dirolladur g., gweddennerezh g. ; 3. rolladur g., pun g., punerezh g., punadur g., gweadur g., gweddennerezh g. ; erneutes Aufrollen, adpunañ g. ; Holzrahmen zum Aufrollen der Angelleine, kantol b., pantol b., kadoan b.

aufrücken V.gw. (ist aufgerückt) : 1. bezañ uhelaet e zerez-karg, bezañ lakaet en un derez-karg uheloc'h, kaout sav en e garg, bezañ savet uheloc'h en e garg, bezañ anvet war well, uhelaat, krapañ, enraokaat, tapout galosoù, sevel e rez, sevel e renk, sevel e karg ; er ist aufgerückt, sav en deus bet en e garg, aet eo en ur garg uheloc'h, savet eo dreist e renk ; 2. dicht aufrücken, en em lakaat stank-ha-stank, serriñ (dastum) ar renkoù.

Aufrückung b. (-,en) : sav en e garg g., savidigezh b., enraog g., avañs b.

Aufruf g. (-s,-e) : 1. galv g., galvadenn b., enkant g., bann g. ; gemeinsamer Aufruf, kengalv g., galvadeg b. ; der Aufruf zum Gebet, ar galv da bediñ g. ; Aufruf zum Krieg, galv d'ar brezel g. ; Aufruf zum Kampf, galv d'an emgann g. ; Aufruf zur Demonstration, galv da vanifestiñ g., galvadenn evit mont da vanifestiñ b. ; auf seinen Aufruf hin, war e c'halv ; 2. galvadeg b., galv g., galv g. ; beim namentlichen Aufruf fehlen, bezañ diank d'ar c'halvadeg. ; keiner fehlte beim Aufruf, nikun ne vanke d'ar galv ; 3. skrid-galv g., paper-galv g.

aufrufen V.k.e. (rief auf / hat aufgerufen) : 1. gelver ; die Namen der Schüler aufrufen, gervel ar skolidi dre o anviouù, ober ar galv ; mein Name wurde gerade aufgerufen, klevet em eus galv din ; [gwir] eine Sache im Gericht aufrufen, gervel ur gaoz ; die Zeugen aufrufen, gelver an testoù, gelver an testoù da zont ; die Parteien aufrufen, gelver ar c'hevrennou ; zum Kampf aufrufen, gervel d'an emgann ; 2. Schüler aufrufen, ober goulennou ouzh skolidi 'zo ; 3. zu einer Demonstration aufrufen, gervel da vanifestiñ, ober ur c'halvadenn evit mont da vanifestiñ ; zu Spenden für jemanden aufrufen, sevel arc'hant evit u.b., dastum arc'hant evit u.b., ober ur c'halvadenn evit dastum arc'hant evit u.b.

aufrufend ag. : [stlenn.] galver ; aufrufendes Programm, goulev galver g.

Aufrupaket n. (-s,-e) : [stlenn.] duilh gervel g.

Aufruhr g. (-s,-e) : emsav g., emsavadeg b., emsavadenn b., emsaverezh g., emzispac'h g., dispac'h g., dispac'hadeg b., ravolt b., rebellded b., harzerezh g., kabal b., kabalañ b., turmud g., taol-freuz g., taol-dispac'h g., taol-reuz g., taol-strap g., fourgas g., taol fourgas g., bec'h g., kabaduñ b., krogadeg b., brete g., taol-bec'h g., tabut g., sabat g., cholori g., boulorgn g., talabard g., streuvell vras b., todilhon g., todion g., toumpi b., brud b./g., toumi b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, keusteurenn b., bosenn b., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., karbac'h g., estlamm g., termaji g., foar b., mesk g., meskadeg b., meskadenn b., hemolc'h g., birvilh g., berv g., diskrap g., keflusk g., bioc'henn b., trefu g., difreterezh sokial g., trubuilh g., rouestl g. ; Aufruhr stiften, plantañ reuz, degas trouz, plantañ (hadañ) freuz ha reuz, lakaat reuz, kabaduñhañ,

c'hwezhañ trubuilh er vro, c'hoari e gi ; *in Aufruhr*, e prez, war brez ; *das ganze Land ist in hellem Aufruhr*, birvilh a zo gant an dud er vro a-bezh, emañ ar bobl o virviñ, sevel a ra ur pezh pigell er vro a-bezh, turmud a sav er bobl, kabal a sav er bobl, ur freuz hag un dispac'h a zo er vro a-bezh, ur charre a zo er vro a-bezh, e reuz hag e treuz emañ an dud er vro a-bezh, reuz ha treuz o deus an dud er vro a-bezh.

aufröhren V.k.e. (hat aufgeröhrt) : 1. treiñ, meskañ, fourgasin ; *die Suppe aufröhren*, treiñ (meskañ) ar soubenn ; 2. [dre skeud.]

Erinnerungen aufröhren, degas koun, degas soñj ; *den alten Quark wieder aufröhren*, malañ komzoù skuizh, bezañ adarre gant e demzoù skuizh, lakaat a-nevez ar gaoz war un darvoud ken kozh hag an douar, adkregiñ gant un afer a zo barv gwenn ganti, meskañ kozh kaoc'h, meskañ kozh teil, diveskañ teil kozh.

Aufrührer g. (-s,-) : dispac'hер g., kabaduillher g., kavailher g., revealzier g., rebell g., darsavad g., penn-dispac'h g., kabaler g., iriennher g., emsaviad g. [*liester emsavidi, emsaviaded*], emsaver g., emzispac'hер g., fourgaser g., hutin g.

aufrührerisch ag. : dispac'hus g., kabalus, kavailhus, desfaillh, emsavet, disent ouzh ar pennadurezhioù, rebell, darsavel ; *aufrührerische Gruppe*, kavailh g., kavailhad g.

Aufrührstimmung b. (-) : turmud g., difreterezh sokial g., fourgas g. ; *im Volk herrschte eine Aufrührstimmung*, ar bobl a oa o virviñ, sevel a rae ur pezh pigell, turmud bras a oa savet e-kreiz an dud.

aufrunden V.k.e. (hat aufgerundet) : 1. rontaat, krennañ, krennaat, enboullaat, krommañ ; 2. krennañ, rontaat ; [mat.] *eine Summe aufrunden*, krennañ ur sammad, rontaat ur sammad d'an unanenn.

aufrüsten V.k.e. (hat aufgerüstet) : armañ ; *wieder aufrüsten*, armañ en-dro, armañ a-nevez, adarmañ ; *das Land rüstet weiter auf*, derc'hel a ra ar vro da armañ, en em zerc'hel a ra ar vro da armañ ; *jemanden moralisch aufrüsten*, reiñ kalon d'u.b., reiñ nerzh-kalon d'u.b., lakaat kalon e kof u.b., kourajin u.b., lakaat u.b. war e du, degas u.b. war e du, degas u.b. da vad, kas u.b. da vad, adsevel e bouezioù d'u.b., reiñ ton d'u.b., reiñ kalonegezh d'u.b., kalonekaat u.b., kadarnaat u.b., kennerzhañ u.b., reiñ gred d'u.b., tommañ kalon u.b., adsevel deltu u.b.

Aufrüstung b. (-,en) : armerezh g., armañ g. ; *nukleare Aufrüstung*, atomare *Aufrüstung*, derc'hanekadur g., derc'hanekaat g.

aufrütteln V.k.e. (hat aufgerüttelt) : [dre skeud.] dihuniñ eus e vored, broudañ, atizañ, lemmaat ar spered ; *jemanden aufrütteln*, strilhañ u.b., ober un hejañ d'u.b., lakaat bole e divesker u.b., hejañ leziregezh u.b., horjellat u.b., didortañ u.b., dihuniñ u.b. eus e vored, dihuniñ spered morgousket u.b., mont feuls ouzh u.b., mont a-stroñs d'u.b.

Aufrüttler g. (-s,-) : dihuner g. [*liester dihunerien*].

aufs [berradur evit **auf das**] : war ar.

Aufsage b. (-,n) : 1. torr g., torr-lizher g., torridigezh b., digouvi g., freuzidigezh b. ; 2. [dre skeud.] *Aufsage der Freundschaft*, torridigezh al liammoù a vignoniezh b. ; 3. [dre astenn.] kemenn g., kemennadenn b.

auf sagen V.k.e. (hat aufgesagt) : 1. dislavaret, terriñ, digouviañ, reiñ an digouvi da ; 2. reiñ e zilez ; 3. [dre skeud.] *jemandem die Freundschaft auf sagen*, treiñ kein d'u.b., troc'hañ an darempredoù a vignoniezh etre an-unan hag unan all, lakaat diwezh d'e vignoniezh gant u.b., fontañ an traou etre an-unan hag unan all ; 4. [dre astenn.] dibunañ ; *seine Lektion auf sagen*, dibunañ e gentel ; *ein Gedicht auf sagen*, dibunañ ur

varzhoneg ; *ein Gedicht stockend aufsagen*, azenañ ur varzhoneg.

Aufsagen n. (-s) : dibunadur g.

Aufsagung b. (-,en) : torr g., torridigezh b., torr-lizher g., digouvi g., freuzidigezh b.

aufsammeln V.k.e. (hat aufgesammelt) : dastum, serriñ ; *samme sie alle sorgfältig auf*, dastum anezho tost, serr anezho tost, bez evezhet da serriñ anezho tost ; *einzeln aufsammeln*, pennaouiñ.

aufsässig ag. : 1. amjestr, amsent, disuj, disent, treuz, dizouj, kivioul, hek, rebell, nagennus, responter ; *manche sind aufsässig*, darn 'zo ne c'houllont ket bezañ mestroniet, darn 'zo ne c'houllont ket bezañ mestroniet, dam 'zo a c'houll en em ren hep sujidigezh na sparl ebet ; *er ist aufsässig*, hennezh a zo ur penn-treuz, hennezh a zo ur spred kamm, hennezh a zo un abeger, hennezh a zo un teod abegus a zen, hennezh a zo un arzaeler, ur spred rekin eo, hennezh a zo ur penn tortis, hennezh a vez atav e trouz gant unan bennak, hennezh a zo hek, hennezh a zo heg en e gorf ; 2. *jemandem aufsässig sein*, magañ (goriñ) droukrañs ouzh u.b., kaout (delc'her) drougiezh ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel imor diwar u.b.

Aufsässigkeit b. (-) : amsentidigezh b., disentidigezh b., disujidigezh b., nagennusted b.

aufsatteln V.k.e. (hat aufgesattelt) : dibrañ, lakaat an dibr war.

Aufsatz g. (-es,-sätze) : 1. pennad-skrid g., skridaozadenn b., skridaozad g., skrivadenn b., danevell b., displegerezh g., skrid-displeg g. ; *einen Aufsatz schreiben*, sevel ur skridaozadenn, sevel ur skridaozad, sevel un danevell ; *einen Aufsatz oberflächig lesen*, *einen Aufsatz nur kurisorisch lesen*, *einen Aufsatz kurisorisch überfliegen*, braslenn ur skridaozadenn, lenn ur skridaozadenn diwar niñ, lenn ur skridaozadenn d'an trotig, lenn ur skridaozadenn war ar prim, lenn ur skridaozadenn dreist-penn-biz, lenn ur skridaozadenn a-flav, follennata ur skridaozadenn, lenn laeraaddenou eus ur skridaozadenn, kemer un alberz eus ur skridaozadenn, lenn ur skridaozadenn en ur c'haoliata ar pajennoù, tremen dreist ur skridaozadenn / lenn ur skridaozadenn en ur dremen (Gregor) ; *der Aufsatz ist sehr gut, nur dass am Anfang die Gliederung fehlt*, mat-kenañ eo ar skridaozadenn-mañ, nemet n'eo ket bet kinniget ar steuñvenn er pennad kentañ ; *einen Aufsatz gründlich verhauen*, c'hwitañ penn-da-benn ur skridaozenn ; 2. [tisav.] *rizenn* b., *taledenn* b., *gouriblenn* b., *gouribl* g., *togenn* b., *tog* g. ; 3. [siminal] *ribot* g. ; 4. [mekanik] *goloenn* b. ; 5. *den Filteraufsatz über die Kaffeekanne stülpen*, lakaat ar sil war ar grek ; 6. *Tafelaufsatz*, gorre-kreiz g., lestr-meur g., lestr-taol g., lestr-kreiz g., kreiztaol g. ; 7. *Aufsatz für Wagenwand*, adch'orzh b. [*liester adch'orziou / adch'ierzier*].

Aufsatzthema n. (-s,-themen/-thematia) : danvez ar skridaozadenn g., dodenn ar skridaozadenn b.

aufsaugbar ag. : euvradus, spluiadus.

aufsaugen V.k.e. (sog auf / saugte auf // hat aufgesaugt / hat aufgesogen) : 1. euvriñ, sorbiñ, spluañ, sunañ, desunañ, puñsañ, lonkañ, pibennañ ; *wieder aufsaugen*, adeuvriñ ; *Wasser mit dem Schwamm aufsaugen*, spoueañ dour ; *Wasser aufsaugen*, euvriñ (sorbiñ, spluañ, puñsañ, lonkañ) dour ; *der Boden saugt das Wasser auf*, puñset (euvret, lonket) e vez an dour gant an douar ; [relig.] *Gottes Worte gierig aufsaugen*, bezañ naonek da gomzoù Doue ; 2. [aer, gaz] enanalaañ.

Aufsaugen n. (-s) : 1. euvradur b., euvridigezh b., lonkadur g., sunerezh g., sun g., sunadur g., sunadenn b., spluiadur g. ; 2. [aer, gaz] enanaladur g.

aufsaugend ag. : euvrus, splu, spluius.

Aufsaugung b. (-) : 1. sunerezh g., sunadenn b., euvridigezh b., euvradur g., spluiadur g., sorbadur g., lonkadur g., treant g. ; 2. [aer, gaz] enanaladur g.

aufs beste Adv. : gwellikañ ma c'haller, gwellañ ma c'haller, diouzh e wellañ-holl, a wellañ ma c'haller, gwalc'h-kalon.

aufschaben V.k.e. (hat aufgeschabt) : diruskañ, krabisat, krafignat, kriñnat, ribiñsat, spinañ, grasiñ, klisiañ, flemmikañ, roudennañ.

aufschabend ag. : spinus.

aufscharren V.k.e. (hat aufgescharrt) : skrabañ-diskrabañ, kravellat, skrabellat ; die Hühner scharren die Erde auf, skrabañ-diskrabañ a ra ar yer an douar, kravellat a ra ar yer, skrabellat a ra ar yer.

aufschauen V.gw. (hat aufgeschaut) : 1. sellet d'an nec'h ; 2. [dre skeud.] zu jemandem aufschauen, bezañ bamet gant u.b., bamañ ouzh u.b.

aufschaufeln V.k.e. (hat aufgeschaufelt) : dastum gant ur bal, berniañ, yoc'hañ, lakaat a-vern, lakaat en ur yoc'h.

aufschäumen V.gw. (ist aufgeschäumt) : 1. eonenniñ, eoniñ, birviñ, spoumañ, krozañ, bouilhañ, chumenniñ ; die See schäumt auf, deñved a zo war ar mor, eonenniñ a ra ar mor, laezh a zo war ar mor, gwennañ a ra ar mor, ar gazeg c'hlas a hej he moue eonennus ; 2. [dre skeud.] fumañ, lammat gant ar gounnar, bezañ e chenoù oc'h eonenniñ gant ar gounnar, babouzañ kement a fulor a zo en an-unan, bezañ eon etre an dent gant ar fioun a zo en an-unan, fuc'hañ ken a eonenn e chenoù, fuc'hañ gant ar vuanegesh.

aufscheuchen V.k.e. (hat aufgescheucht) : espoluiñ, spontañ, sevel, difourkañ, dichedañ, dibuchañ, diskochañañ, diboufañ, difouchañ ; ein Reh aufscheuchen, spontañ ur yourch' ; einen Hasen aufscheuchen, sevel ur c'had, difourkañ ur c'had, dibuchañ ur c'had ; einen Hasen aus seinem Lager aufscheuchen, dichedañ ur c'had, divusañ ur c'had ; Rebhühner aufscheuchen, dibradañ klujiri ; das Wild aufscheuchen, spontañ kement penn-jiber a zo ; der Hund scheucht das Wild auf, emañ ar chi'o tichedañ (o tivusañ, o tiboufañ, o tiskoachañ) ar jiber ; die Hunde haben ein Kaninchen aufgescheucht, ar chas ez eus savet ur c'honikl ganto ; Fische aufscheuchen, fistoulat pesked ; den Hirsch wieder aufscheuchen, adlañsañ ar c'harv.

aufscheuern V.k.e. (hat aufgescheuert) : purañ, spurañ, onestaat.

V.em. : **sich aufscheuern** (hat sich aufgescheuert) : diruskañ, krabisañ, didammañ ; ich hatte mir die Beine aufgescheuert, me a oa dirusket (krabiset, krafignet, didammet) va divesker.

aufschichten V.k.e. (hat aufgeschichtet) : gweleadañ, gweleadiñ, berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, krugellañ, goustelliñ, kalzañ, kalzennañ, krugellañ, lakaat en ur bern, lakaat en ur yoc'h, hogennañ, tesiñ ; Heu aufschichten, kalzennañ foenn ; Holz zum Raummeter aufschichten, ensterañ keuneud ; Dinge gleich gerichtet aufschichten, berniañ traou pennek-ha-pennek, lakaat traou a-vern en ur benneg, pennegiñ traou a-vern ; Heringe aufschichten, lakaat harinked gwisk-war-wisk.

V.em. : **sich aufschichten** (hat sich (ak.) aufgeschichtet) : gweleadañ, gweleadiñ.

Aufschichtung b. (-, -en) : gweleadiñ g., berniadur g., yoc'hadur g., yoc'h b., yoc'had b., berniad g., hogenn b., krugelladur g. ; Aufschichtung zum Raummeter, ensterañ g.

aufschieben V.k.e. (schob auf / hat aufgeschoben) : kas da ziwezhatoc'h, goursezañ, daleañ, daveiñ, diferañ, diferañ ober udb, dilerc'hiañ, dilerc'hañ, pellaat, ampellañ, apellañ, tardañ,

teuler termen d'ober udb, deren, dereniñ, warlerc'hiañ, asteurel, deport, diwezhataat, apellañ d'ober udb, kas da belloc'h, lezel a-benn diwezhatoc'h, lezel d'ober ; einen Termin aufschieben, kas un emgav da belloc'h, kas un emgav da ziwezhatoc'h ; das Fälligkeitsdatum aufschieben, astenn an termen darevezh ; eine Versammlung auf einen späteren Zeitpunkt aufschieben, daveiñ un emvod, kas un emvod da belloc'h ; seine Abreise aufschieben, daleañ da vont kuit, daleañ an disparti, pellaat e veaj, ampellañ e veaj, goursezañ mont kuit, goursezañ e veaj ; alles aufschieben, lakaat an traoù da hirbadout, [bred.] dijaniñ ; [skoazell] aufgeschobener Kaffee (Caffè sospeso), banne kafe kenskoazell g. ; aufgeschobene Baguette, bagetenn war c'hortoz b., bagetenn santig du b. ; besser aufgeschoben als aufgehoben, gedal n'eo ket koll, an distro am bo, mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h, gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h, n'em eus ket talaret gantañ c'hoazh, n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se, n'eo ket graet an dra-se da vanac'h, koustañ a ray ker dezhañ, koustañ a ray ker d'e lêr, fall-daonet e vo ar geusturenn evitañ, nebaon ! staotet he deus ar c'havr en e lavreg ! me a lardo e billig dezhañ ! bremaik e ray ur c'hoarzh all ! diwall diouzh da gont ! ; aufgeschoben ist nicht aufgehoben, ar pezh a zo ampellet n'eo ket kollet - gortoz pell, gortoz gwell - an hini a c'hed en devez - dale a ra vat a-wechoù - pa zeu ar mor e teu ar pesked - gant ar mor e teu ar pesked - gant kolo hag amzer e veüra ar mesper.

Aufschieben n. (-s) : [bred., Prokrastination] extremes Aufschieben, dijaniñ g.

aufschiebend ag. : astalus, daleüs, ampellus, goursezus, ... ampellañ, ... gousezañ ; aufschiebendes Veto, veto astalus g., gouarzh astalus g., gouarzh goursezus g. ; aufschiebende Bedingung, diviz astalus g.

Aufschieber g. (-s, -) : dijanier g., torter g., tastorner g., termer g., dandoner g., amzerier g., hejer g., derener g., daleer g.

Aufschieberitis b. (-) : P. dijaniñ g.

Aufschiebling g. (-s, -e) : [tisav.] gouribl g., gouriblenn b., gourlost g.

Aufschiebung b. (-, -en) : daleerezh g., daleadur g., daleidigezh b., goursez g., goursezadur g., dale g., warlerc'hierenzh g.

aufschießen V.gw. (schoss auf / ist aufgeschossen) : 1. kreskiñ, sevel ; 2. lang aufgeschossener Mensch, diskrouger anduilh g., ramz treat-gagn g., pikol den g., troc'had mat a zen g., paotr troc'het mat g., ment vrap a baotr b., paotr sav mat dezhañ g., paotr a droc'had mat g., langouiner g., lank g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer g., lañsadenn b., paotr korfet evel ur gouarc'henn g., pezh pikol den bras g., bazh wisket b., treustell b., skilfenn a baotr b., korf mat a zen g., langouineg g. [Iester langouineien / langouined], skarineg g. [Iester skarineien / skarineged], skrilh g., gaoleg g. [Iester gaolizien], louaneg g. [Iester louaneien], sklipard g., skrifelleg g. [Iester skrifelleien], tamm mat a zen g., freilhenneg g. [Iester freilhenneien], markol den g., moanard g., pezh jelkenn a baotr b., peulvan g. (Gregor), skeul vabu b., paluc'henn b., P. lahir g., paotr toulet uhel g. ; 3. strinkañ, dihoubañ, disailhañ, diflukañ ; 4. [merdead.] derc'hel a-benn, dont d'an avel, treiñ beg al lestr d'an avel.

V.k.e. : (schoss auf / hat aufgeschossen) : 1. digeriñ gant un tenn, digeriñ gant un darzhadenn ; 2. [merdead] kuilhañ ; eine Leine aufschießen, kuilhañ ur gordenn, kuilhañ ur bos, kuilhañ ur fard ; für das Aufschießen zuständiger Matrose, kuilher g.

Aufschlag g. (-s, -schläge) : 1. skog g., stok g., stokad g., stokadenn b., enstok g. ; 2. [dilhad] troñsenn b., distroenn b.,

troñs g. ; **3.** *Rockaufschlag*, kil ar chupenn g. ; **4.** [kartou] kartenn ar pod b., distroñsenn b. ; **5.** [kenwerzh] gourfriz g., dreistpriz g., kresk-priz g., keradur g., kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b., keraerez g., priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b. ; **6.** [tennis] taol kregiñ g., servij g. ; *Aufschläge ins Netz wuchten*, plantañ servijoù e-barzh ar roued, lojañ servijoù e-barzh ar roued ; **7.** [gwiad.] steuenn b., steuñvenn b. ; **8.** [louza.] [gwez yaouank deuet en un doare naturel str.], gwezenn yaouank deuet en un doare naturel b.

aufschlagbar ag. : [karr-tan] to-disto, distoennus.

aufschlagen V.k.e. (schlägt auf / schlug auf / hat aufgeschlagen) : **1.** *Eis aufschlagen*, terriñ ar skorn, toullañ ar skorn ; **2.** *ein Ei aufschlagen*, terriñ ur vi ; **3.** digeriñ, igeriñ ; *die Augen aufschlagen*, digeriñ e zaoulagad ; *ein Buch aufschlagen*, digeriñ ul levr ; *schlägt Seite elf auf, schlägt die Seite elf auf*, digorit ho levriou er pajenn unnek ; *ein Bett aufschlagen*, lakaat pallenn ar gwele war a-dreñv, dizoleñ ur gwele, diazoñañ ur gwele, freuzañ ur gwele, difreuañ ur gwele, dispenn ur gwele ; **4.** *das Zelt aufschlagen*, dispelañ (sevel, stignañ, staliañ) un deltenn, teltañ ; **5.** *seinen Wohnsitz in Rom aufschlagen*, ober e zemeurañs e Roma / menel e Roma (Gregor), lakaat e gêr e Roma, ober e anneze e Roma, dont da chom e Roma, annezañ e Roma, diazezañ e Roma, en em ziazezañ e Roma, en em staliañ e Roma, kevannezañ e Roma, dont da annezañ e Roma, dont d'ober e anneze e Roma, ober e azez e Roma ; **6.** *ein Baugerüst aufschlagen*, staliañ e gamp, kampiñ, dispelañ e deltoù, diazezañ e gamp (Gregor), kludañ ; **8.** [paun] *Pfau mit aufgeschlagenem Rad*, paun o rodal g. ; **9.** [dre heñvel.] *die Ärmel aufschlagen*, troñsañ e vilginoù, krizañ e vilginoù, troñsañ e zivrec'h (Gregor), sevel e ziv vilgin ; *mit aufgeschlagenen Ärmeln*, troñset e vilginoù gantañ ; **10.** strinkañ, dihoubañ, disailhañ, diflukañ ; **11.** [kartou] *eine Karte aufschlagen*, diskuliañ ur gartenn, diskouez anat ur gartenn ; *das offen aufgeschlagene elfte Blatt beim Ecarté*, an distroñsenn b., kartenn ar pod b. ; [divinouriezh] *die Karten aufschlagen*, tennañ ar c'hartoù, lavaret (tennañ) e blanedenn d'u.b., lavaret e avantur-vat d'u.b. (Gregor) ; **12.** [kegin.] *die Sauce mit Butter aufschlagen*, sevel an hilenn gant amanenn.

V.em. : **sich aufschlagen** (schlägt sich auf / schlug sich auf / hat sich aufgeschlagen) : *sich (dat.) das Knie aufschlagen*, gloazañ e c'hlín ; *er hat sich (dat.) die Augenbraue aufgeschlagen*, gloazet en deus e abrant.

V.gw. (schlägt auf // schlug auf // ist aufgeschlagen / hat aufgeschlagen) : **1.** (ist) : *die Flamme schlug auf*, a-greiz-holl e strinkas ar flamm ; *mit dem Kopf auf den Tisch aufschlagen*, stekiñ (tosiñ) e benn ouzh an daol ; **2.** [lu] (ist) : *das Geschoss schlägt auf*, dazlammat a ra ar vannadell ; **3.** [kenw.] (hat) : *keraat ; der Kaufmann schlägt auf*, ar marc'hadour a laka kresk war e brizioù, ar marc'hadour a gresk e brizioù, ar marc'hadour a ginnig prizoù uheloc'h ; **4.** [tennis] (hat) : *bannañ an taol kentañ, servijout* ; **5.** (ist) *die Tür schlägt auf*, trumm e tigor an nor, digeriñ a ra an nor a-daol-trumm, a-rafoll (a-flav, a-daol, a-stroñs) e tigor an nor.

Aufschlagen n. (-s) : **1.** [bannadell] dazlamm g. ; **2.** [dilhad] troñsañ g.

aufschlagend ag. : [sonerezh] *aufschlagende Zunge*, añchenn eun b.

Aufschläger g. (-s,-) : [sport, tennis] servijer g.

Aufschlagfest n. (-es,-e) : fest ar savadeg b./g., fest lein an ti nevez b./g., fest ar boked b./g., savadeg b.

Aufschlagpunkt g. (-s,-e) : lec'h skogañ g., poent enstok g. ; [petank] *die Kugel so werfen, dass sie am Aufschlagpunkt liegen bleibt*, pokañ, teurel ar voul en doare ma chomo el lec'h ma kouezho.

Aufschlagstelle b. (-,-n) : lec'h skogañ g., poent enstok g.

Aufschlagzünder g. (-s,-) : [lu] darskoer g. [liester darskoerioù] ; *Granate mit Aufschlagzünder*, obuz darskeñ g. ; *Geschoss mit Aufschlagzünder*, bannadell darskeñ b.

aufschließen V.k.e. (schloss auf / hat aufgeschlossen) : **1.** *die Tür aufschließen*, dizalc'hwezañ (dialc'hwezañ, dibrennañ) an nor ; *das Vorhängeschloss an einer Tür aufschließen*, digadranañañ un nor, divorailhañ un nor ; **2.** *jemandem sein Herz aufschließen*, digeriñ (diskuliañ, dizoleiñ) e galon d'u.b. ; **3.** [mengleuz] *ein Flöz aufschließen*, dizoleiñ ur wazhienn(ad). V.gw. (schloss auf / hat aufgeschlossen) : **1.** *jemandem aufschließen*, digeriñ war u.b. ; **2.** [lu] en em lakaat stank-hastank, serriñ (dastum) ar renkou.

V.em. : **sich aufschließen** (schloss sich auf / hat sich aufgeschlossen) : en em ziavaeziñ ; *sich (ak.) jemandem aufschließen*, digeriñ (diskuliañ, diskargañ, dizoleiñ, disammañ) e galon d'u.b.

aufschlingen V.k.e. (schlang auf / hat aufgeschlungen) : **1.** didortilhañ ; *einen Knoten aufschlingen*, dizober ur skoulm, digeriñ ur skoulm, dispenn ur skoulm, diliammañ ur skoulm, freuzañ ur skoulm ; **2.** [dre skeud.] *etwas aufschlingen*, mont a vegadoù bras gant udb, lonkañ udb a-rafoll, debriñ alfant udb, gourlonkañ udb, debriñ lamprek udb, debriñ naonek udb, plaouiañ udb, kroufañ udb, kouchañ udb, porpantiñ udb, flumañ udb, floupañ udb, kordañ udb, lonkañ udb en ur genaouad, lonkañ udb en ur geolad, debriñ udb en un taol-lonk, pipañ udb diwar dizh, plumiñ udb, alfiñ udb.

aufschlitzen V.k.e. (hat aufgeschlitzt) : skejañ, frailhañ, diwriat, disgwriat, regiñ, diregiñ, troc'hañ ; *jemandem den Bauch aufschlitzen*, toullgofañ u.b., difreuañ e vouzelouù en e gof d'u.b., didorañ u.b., divouzellañ u.b. / distripañ u.b. (Gregor), disklipañ u.b. ; *der Tiger schlitzt seiner Beute den Bauch auf*, an tigr a zifast e breizh ; *mit aufgeschlitztem Bauch*, didor, toullgofet, difreuzet dezhañ e vouzelouù en e gof ; *einem Tier den Bauch aufschlitzen*, distripañ ul loen, divouzellañ ul loen, difastañ ul loen, disklipañ ul loen, didorañ ul loen ; *eine Matratze aufschlitzen*, freuzañ ur vatarazenn.

Aufschlitzen n. (-s) : *aufschlitzen des Bauches*, toullgof g.

Aufschlitzer g. (-s,-) : gwader g., toullgofer g. ; *Jack der Aufschlitzer*, Yann an Toullgofer g.

aufschluchzen V.gw. (hat aufgeschluchzt) : leuskel un huanad, tennañ un huanad, leuskel un huanadenn, huanadiñ, hirvoudiñ, ober un taol klemm, ober un taol damant, ober ur glemmadenn, lezel un taol klemm, lezel un taol damant, lezel ur glemmadenn, leuskel ur glemmadenn.

Aufschluss g. (-es,-schlüsse) : **1.** digoradur g., digoridigezh b. ; **2.** diskliériadur g., titouroù ls., sklaeriadenn b., skléridigezh b., sklérijenn b., sklérijennadur g., sklaeriadur, sklaeridigezh b. ; *Aufschluss über etwas verlangen*, goulenn sklaeridigezhioù a-zivout udb (Gregor) ; *jemandem Aufschluss über etwas geben*, reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, daveiñ udb d'u.b., kemenn udb d'u.b., reiñ ditour d'u.b. eus udb, reiñ keal d'u.b. eus udb, ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb, kelenn u.b. a-zivout udb ; *die vorher gehörten Erklärungen geben uns Aufschluss über die Ursachen des Vorfalls*, diwar a zo bet displateget deomp diaraok e kompreñomp bremañ perak eo c'hoarvezet kement-se ; **3.**

[douarouriezh] resed g. ; *Gesteinaufschluss*, resed roc'hellek g. ; *prákambrische Aufschlüsse*, resedoù rakkambrian ls. ; 4. [mengleuz.] lakidigezh ur gwelead war zizolo b.

aufschüsseln V.k.e. (hat aufgeschlüsselt) : 1. lodennañ, lodañ, ingalañ, rannañ, dasparzhañ, kroueriañ ; [kontouriezh] die Ausgaben aufschüsseln, kroueriañ an dispignoù ; 2. dispegañ, diskleriañ.

Aufschlüsselung b. (-,en) : renkadur g., rummatadur g. ; [kontouriezh] *Aufschlüsselung der Ausgaben*, kroueriadur an dispignoù g., kroueriañ an dispignoù g. ; *Kostenaufschlüsselung*, dasparzh ar frejoù g., dasparzh an dispignoù g., kroueriadur ar frejoù g., kroueriañ ar frejoù g.

aufschlussreich ag. : kentelius, keleñnus, diogel, diskulius, ... diskuliañ ; *aufschlussreicher Gesichtsausdruck*, neuz diskulius b. ; *aufschlussreicher Versprecher*, fazienn dre gomz diskulius b. ; *das Verhältnis der drei Wirtschaftssektoren zueinander ist eines der aufschlussreichsten Merkmale der erreichten Entwicklungsstufe eines Landes*, kenfeur an tri gennad armerzel a zo unan eus merkoù diogelañ diorroadur ur vro.

aufschmeißen V.k.e. (schmiss auf / hat aufgeschmissen) : P. [dre skeud.] eine Tür aufschmeißen, digeriñ rust un nor, divarc'hañ un nor hep digeriñ anezhi, skeiñ un nor en ti, bountañ un nor en ti / terrif un nor (Gregor).

aufschnallen V.k.e. (hat aufgeschnallt) : divouklañ ; *seinen Gürtel aufschnallen*, divouklañ e c'houriz.

aufschnappen V.k.e. (hat aufgeschnappt) : 1. tapout, pakañ, plomañ, plouuañ ; 2. [dre skeud.] deskriñ diwar ar grib, klevet dre zegouezh ; ich konnte nur Gesprächsfetzen aufschnappen, n'em oa gallet klevet nemet bommoù eus ar gaozeadenn.

V.gw. (ist aufgeschnappt) : divantañ, distegnañ ; *die Feder schnappt auf*, divantañ (distegnañ) a ra ar winterell, dizantellañ a ra ar winterell, difrapañañ a ra ar winterell.

aufschneiden V.k.e. (schnitt auf / hat aufgeschnitten) : 1. digeriñ gant un troc'h, skejañ, troc'hañ, skorchañ, flañchañ, faoutañ, skalfañ ; *einen Abszess aufschneiden*, flañchañ ur gor ; *einen Furunkel aufschneiden*, flañchañ un hesked, faoutañ un hesked ; *ein neues Buch aufschneiden*, troc'hañ pajennoù ul levr nevez ; *Geflügel aufschneiden*, troc'hañ laboused-porz e tammou, troc'hañ laboused-porz a dammoù, didammañ laboused-porz, dispenn laboused-porz ; *Fleisch dünn aufschneiden*, skejenniñ kig.

V.gw. (schnitt auf / hat aufgeschnitten) : 2. er schneidet auf, emañ oc'h ober tron, emañ oc'h ober pompad, emañ oc'h ober e bompad, kankalat a ra, emañ o poufal, emañ o flipata, emañ oc'h ober bugad, emañ o vugadiñ, ur poufer (ur foënvour, un toull-ourgouilh, un toull-lorçh, ur c'hwezher, ur brogoier, ur pomader) an hini eo, stroñs a zo gantañ frankik, ur paotr astroñs eo, re uhel e gan e gilhog, ar yar p'he deus dozvet a rank kanañ, un teileg eo, hennezh a zo ur brabañser, ur pezh gloriis a zo anezhañ, hennezh a zo ur boufon, hennezh a zo ur pabor, uhel eo e gipenn gantañ, ur fougeer an hini eo, re fin eo da zoublañ ha re c'hos da baramantiñ, emañ o teilate dirak an dud, emañ o pomradiñ, emañ oc'h ober un tamm fougas.

Aufschneider g. (-s,-) : fringer g., lorç'heg g., lorç'henn b., den a lorç'h g., stadenn b., pomponiug g., brabañser g., brageer g., pezh gloriis g., boufon g., pabor g., fougeer g., balpour g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., brammer g., bogolier g., kañfard g., konikl g., bugader g., straker g., poufer g., poc'hon g. [liester poc'honed], pomader g., foënvour g., toull-ourgouilh g., toull-lorçh g., gedonaer g., brogoier g., bogolier g., c'hwezher g., breser g., breser kaoc'h g., kagaler

g., teileg g., bern teil g., gaoleg g. [liester gaolein], moliac'hour g., braller g., braller e gloch g., mailhard g., bern trein g., torodell g., P. sac'h-ourgouilh g., sac'h-c'hwezh g., sac'h-moged g., bod-avel g., brammsac'h g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., hejer-e-doull g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g., tad an ardoù fall g., ardaouer g., bombarder g., orbider g., kamambre g., kozh toull kamambre g., sigoter g., fougaser brein g., koantat pabor g.

Aufschneiderei b. (-,en) : pompadou ls., roufl g., brabañs g., fougasesrezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., taol brabañs g., taol brabañserezh g., gloriusted b., lorç'hig moan g., bragerezh g., fougeerezh g., pouferezh g., poc'honerezh g., kañfarderezh g., kañfardiz b., gwaskonerezh g., kankal g., c'hwezh hag avel, bugaderezh g., bugad g., moliac'h g., taol moliac'h g. ; aus reiner Aufschneiderei, dre c'hlorusted.

aufschneiderisch ag. : teilek, otus, fougeüs, moliac'hus, fougasus, lorç'hek, lorç'hus, c'hwezet, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, gloriis, boufon, dichek, digoll, uhel, faeüs, pomponiik, pompus, pompadus, c'hwezigell, ur fougaser (ur brabañser, ur pezh gloriis, ur poufer, ur pomader, ur straker, ur beg-a-raok, ur glabouser, ur bugader) anezhañ, brasaet dezhañ, P. mok.

aufschnellen V.k.e. (hat aufgeschnellt) : bannañ d'an nec'h. V.gw. (ist aufgeschnellt) : adlammat, dazlammat, lammat d'an nec'h.

Aufschmitt g. (-s,-e) : 1. flañchadenn b., flañch g., skejadenn b., skejadur g. ; 2. [kegin.] kilhevardon g., deliennoù kig-moc'h ls. ; *kalter Aufschmitt*, deliennoù kig-moc'h yen ls. ; *Platte mit kaltem Aufschmitt*, pladad deliennoù kig-moc'h yen g.

aufschnüffeln / aufschnuppern (hat aufgeschnüffelt / hat aufgeschnuppert) : V.k.e. : P. [dre skeud.] diskochañ, diboufañ, dizoleñ.

aufschnüren V.k.e. (hat aufgeschnürt) : dilasañ, disifelennañ, difiselennañ, dieren, dizeren, dibrennañ ; *seine Schuhe aufschnüren*, dilasañ e votoù, diskoulmañ lasoù e votoù, dibrennañ e votoù ; *ein Paket aufschnüren*, lemel ar fiselenn a-zwarz ur pakad.

aufschrammen V.k.e. (hat aufgeschrammt) : krabisat, krafignat, ribisat, spinañ, grapsiñ, klisiañ, diruskañ, rifiñ.

V.em. : **sich aufschrammen** (hat sich aufgeschrammt) : diruskañ, krabisañ ; ich hatte mir (dat.) die Beine aufgeschrammt, me a oa dirusket (krabiset, krafignet) va divesker.

aufschrammend ag. : spinus.

aufschrauben V.k.e. (hat aufgeschraubt) : 1. biñsañ, ibilhouarnañ, serjantañ, bouloniñ ; 2. [dre astenn.] diviñsañ, diserjantañ.

aufschrecken¹ V.k.e. [digemm] (hat aufgeschreckt) : er schreckte ihn auf, a) spontañ a reas anezhañ, espoluiñ a reas anezhañ, efreizhañ a reas anezhañ, euzhiñ a reas anezhañ, areuzhiñ a reas anezhañ, lorç'hiñ a reas anezhañ ; b) huchañ a reas evit e zihuniñ, strilhañ a reas anezhañ evit e zihuniñ, strilhañ a reas e c'hwen dezhañ, ober a reas un tamm hej dezhañ evit e zihuniñ, ober a reas un hejañ dezhañ evit e zihuniñ.

aufschrecken² V.gw. (schreckt auf / schrickt auf // schrak auf / schreckte auf // ist aufgeschreckt / ist aufgeschrocken) : gourlammat, piklammat, draskal, draskañ, ober ur skamp ; er schrak aus dem Schlaf auf, dihuniñ a reas dre spont, dihuniñ a reas en ul lamm, dihuniñ a reas a-daol, dihuniñ a reas astroñs, divorfilañ a reas neuze-souden, sevel a reas a-rafoll, dihuniñ a reas en un taol trumm.

Aufschrei g. (-s,-e) : kriadenn skiltr b., chouadenn skiltr b., skrij g., sav mouezh g.; *kollektiver Aufschrei*, kriadeb g.

aufschreiben V.k.e. (schrieb auf / hat aufgeschrieben) : 1. notennař, merkaň, deskrivaň, dougen [war ur skor paper], kaieraň ; *seine Adresse aufschreiben*, merkaň e chomlec'h, skrivaň e chomlec'h ; *er schreibt sich das auf*, notenniň (merkaň mat) a ra an dra-se ; *einen Namen aufschreiben*, skrivaň un anv war un tamm paper, dougen un anv war un tamm paper ; *seinen Namen aufschreiben*, merkaň e anv, skrivaň e anv ; *schreibt auf, was euch gerade einfällt*, lakait war ar paper ar pezh a zeu war ho soňj ; 2. *der Polizist schreibt ihn auf*, ober a ra an archer ur skrid-tamall dezhaň, emaň an archer o sevel ur skrid-tamall dezhaň, emaň an archer o paperaň outaň.

aufschreien V.gw. (schrie auf / hat aufgeschrien) : 1. estlammaň, sailhaň ur griadenn digant an-unan, dont trumm ur griadenn gant an-unan, ober estlammou ; 2. leuskel ur griadenn skiltr, teuler ur griadenn skiltr, teuler un taol-kri, leuskel un taol-kri, teuler ur c'hi, ober ur c'hi, leuskel ur c'hi, rifal, krial forzh ; *laut aufschreien*, leuskel ur garm a souezh, leuskel ur garm a zisplijadur, enebiň uhel ha kreňv ; *vor Angst aufschreien*, skrijal, leuskel ur griadenn a euzh ; *vor Freude aufschreien*, estlammiiň gant joa ; *überrascht aufschreien*, estlammiiň gant souezh.

Aufschrift b. (-,en) : 1. chomlec'h g. ; 2. tikedenn b., skritellig b., skritell b., liketenn b., parchenn b. ; *mit einer Aufschrift versehen*, tikedenniň, skritellat ; 3. enskrivadur g., enskrid g., enskrivadenn b., bomm-skrivadur g.

Aufschub g. (-s,-schübe) : ampelladur g., goursez g., goursezadur g., astenn amzer g., daleerezh g., daleidigezh b., daleadur g., astal g., warlerc'hierezh g., dilerc'hidgezh b., termen g. ; *jemandem einen Aufschub gewähren* (bewilligen), astenn termen d'u.b., reiň termen d'u.b., reiň un tamm amzer d'u.b. ; *um Aufschub bitten*, goulen termen ; *ohne Aufschub*, hep dale, dizale, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, kerkent, kenkent, raktal.

Aufschubsperiode b. (-,n) : 1. [mezeg.] amzer c'horiiň b., padelezh ar goriiň b., enkelez g., daleaňs b., mared engortoz g., prantad enkelez g. ; 2. [bred.] prantad enkelez g.

aufschürfen V.k.e. (hat aufgeschürt) : diruskaň, krabisat, krafignat, krifinat, ribiňsat, spinaň, grapsiň, rifiň, flemmikaň, roudennaň, klisiaň, kignat.

V.em. : **sich aufschürfen** (hat sich aufgeschürt) : diruskaň, krabisaaň, didammaň ; *ich hatte mir* (dat.) *die Beine aufgeschürt*, me a oa dirusket (krabiset, krafignet, kignet, roget) va divhar ganin ; *sich* (dat.) *das Knie aufschürfen*, kignat penn e c'hlín.

aufschürfend ag. : spinus.

aufschürzen V.k.e. (hat aufgeschürzt) : 1. troňsaň ; 2. [merdead.] farleaň, pakaň, ferlinkiň, serriň ; *ein Segel aufschürzen*, serriň (farleaň, pakaň, ferlinkiň) ur ouel.

aufschütteln V.k.e. (hat aufgeschüttelt) : hejaň, stroňsaň, strilhaň, hejaň-dihejaň.

aufschütten V.k.e. (hat aufgeschüttet) : 1. skuilhaň, fennaň, diskargaň ; 2. *Kohlen aufschütten*, forniaň glaou, ifornaň glaou, boueta gant glaou ; 3. savennaň ; *einen Damm aufschütten*, savennaň, sevel ur savenn, chaoseriaň ; *aufgeschüttet oder ausgehoben*, e savenn pe e kavenn.

Aufschüttmasse b. (-,n) : savenn b., douar atredin b.

Aufschüttung b. (-,en) : 1. yoc'had b., berniad g., yoc'hadur b., berniadur g., hogenn b., krugelladur g. ; 2. douaraň g. ; 3. plaenadenn b., savenn b., sav g., savenn-douar b., sav-douar g., sav-mein g., chaoser g./b., rizenn b. ; 4. [douarouriezh]

atredadur g. ; *Sedimentaufschüttung*, atredadur gouelezennek g., atredadur gouelezennel g.

aufschwätzen / aufschwäzen V.k.e. (hat aufgeschwätz / hat aufgeschwäzt) : P. [dre skeud.] 1. *jemandem eine Ware aufschwätzen, jemandem eine Ware aufschwäzen*, gwerzaň brav poultr d'u.b., gwerzaň piz e-lec'h fav d'u.b., sorc'henniň u.b., difoaraň ur varc'hadourezh d'u.b., bountaň ur varc'hadourezh gant u.b., bountaň ur varc'hadourezh war u.b. ; 2. *das lasse ich mir nicht aufschwätzen, din-me ne vo ket roet se da grediň*.

aufschweißen V.k.e. (hat aufgeschweißt) : 1. soudaň ; 2. digeriň gant un houarn soudaň.

aufschwellen¹ V.k.e. [digemm : hat aufgeschwellt] : lakaat da goeňviň, foëvaň, c'hwezaň.

aufschwellen² V.gw. (schwillt auf / schwoll auf / ist aufgeschwollen) : koeňviň, foëvaň, koeňvadenniň, c'hwezaň, glovenniň.

aufschwemmen V.k.e. (hat aufgeschwemmt) : 1. diwalc'hiň, diswalc'hiň ; 2. [dichaladur] charreat ; 3. [dre skeud.] *aufgeschwemmt*, koeňvet, toazennek, pennboufet, boufet ; *aufgeschwemmtes Gesicht*, dremm koeňv enni b. (Gregor), dremm koeňvet b., dremm c'hwezet b.

aufschwingen V.em. : **sich aufschwingen** (schwang sich auf / hat sich (ak.) aufgeschwungen) : 1. *sich zu etwas aufschwingen*, gounit war e zieg i d'ober udb, trech'iň war e lure d'ober udb, kemer e greňv war e gerteri d'ober udb, lakaat en e benn (ober e vennozh, divizout) ober udb. ; 2. kemer e lusk, kemer e laňs, kemer e randon, klask e randon, kemer e dízh, kemer e herr, kemer penn herr, kemer laňs, kemer tizh, kemer herr, ober ul laňsadenn, laňsaň ; [labous] *sich zu etwas aufschwingen*, kemer e nj etrezek udb, kemer e nj da-gefíver udb, kemer e nj etramek udb.

V.gw. : digeriň, igeriň.

Aufschwung g. (-s) : 1. laňs g., laňsadenn b., laňs-krec'h g., randon g., herr g., penn herr g., gwint g., tizh g., lusk g. ; *Aufschwung der Seele*, lusk an ene g., luskou an ene ls. ; 2. [dre skeud.] lammgorsk g., adlaňs g., azlaňs g., luskadenn b., luskenn b., lusk g., luskad g., laňs g., laňsadenn b., enraog g., aroakadenn b., gwint g., atiz g., broud g., brall g., bole g., berzh g., taol-kresk g., kreskadenn b. ; *das Geschäft nimmt einen ungeahnten Aufschwung*, den n'en dije kredet e rafe an afer kement a verz h ; *industrieller Aufschwung*, dibradadur greantel g., lammgorsk greantel g. ; *wirtschaftlicher Aufschwung*, lammgorsk an armerzh g., lammgorsk armerzhel g., kresk ekonomikel g., laňs en armerzh g., azlaňs an armerzh g., azlaňs armerzhel g., diloc'h armerzhel g., enraog armerzhel g., enraog an armerzh g., dibradadur armerzhel g. ; *schneller Wirtschaftsaufschwung*, trummgresk g., lamm g. ; *in vollem Aufschwung sein*, bezaň laňs en dra-maň-tra forzh pegement, bezaň laňs en dra-maň-tra ken-ha-ken, bezaň laňs en dra-maň-tra mui-pegen-mui, bezaň laňs en dra-maň-tra ken-ha-kenaň, bezaň laňs en dra-maň-tra kenaň-kenaň, trummgreskiň.

aufsehen V.gw. (sieht auf / sah auf / hat aufgesehen) : zu *jemandem aufsehen*, a) sevel e zaoulagad etrezek u.b., sevel e zaoulagad da sellet ouzh u.b., sevel e zaoulagad da-gefíver u.b., sevel e zaoulagad etramek u.b. ; b) [dre skeud.] azaouezaň u.b., doujaň u.b., revilaň u.b.

Aufsehen n. (-s) : sebez g., esmae g., trouz bras g., souezhadeg b. ; *Aufsehen erregen*, a) sachá evezh an dud war an-unan/war an dra-maň-tra, esmaeaň, sebeziň ; b) ober trouz bras ; *das wird großes Aufsehen erregen*, kement-se a raio trouz bras ; *Aufsehen erregend*, heverk, sebezus ; jedes

Aufsehen vermeiden, chom hep sachañ an evezh war an-unan, chom didrouz, chom sioul, na vont war-wel, chom en e doull ; *um kein unliebsames Aufsehen zu provozieren*, betegouzout a zroukskouer ; *viel Aufsehen(s) von etwas machen*, ober ur bern reuz en-dro d'udb, ober ur bern charre en-dro d'udb, ober ur bern charre gant udb, ober stad vras eus udb, ober kalz a drouz en-dro d'udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober gwelien gant udb, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, tousmac'hat en askont d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, toumpial en askont d'udb, tourrial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, ober kalz a reuz evit netra, karnajal en abeg d'udb.

aufsehenerregend ag. : heverk, sebezus, eveshaus, disheñvel.

Aufseher g. (-s,-) : 1. gward g., evezhier g., evezhiad g., evezhiant g., eveshaer g., diwaller g., gedour g., enseller g., [dispredet] piker g., merker g. ; 2. [skol] mestr-studi g., evezhier g., evezhiad g., evezhiant g., P. krib b. [ar grib], krib ar skolaj b.

aufsetzen V.k.e. (hat aufgesetzt) : 1. lakaat ; *den Hut aufsetzen*, lakaat e dog en e benn, lakaat e dog war e benn, gwiskañ e dog, goleiñ e benn, kabellañ e benn, togañ e benn, lakaat e dog ; *den Hut wieder aufsetzen*, adwiskañ e dog, adlakaat e dog war e benn ; *den Hut schief aufgesetzt*, riklik eo e dog gantañ, lakaet en deus e dog a-dreuz war e benn, a-we en deus lakaet e dog ; *jemandem einen Hut aufsetzen*, togañ u.b., kabellañ u.b. ; *seine Brille aufsetzen*, lakaat e lunedoù war e fri, lakaat e lunedoù, gwiskañ e lunedoù ; *einem Standbild einen Kopf aufsetzen*, pennañ un delwenn ; *einer Säule ein Kapitell aufsetzen*, togañ ur golonenn ; *dem Kirchturm eine Spitze aufsetzen*, begañ un iliz ; *die Turmspitze muss noch aufgesetzt werden*, chomet eo an tour da vegañ, beg an tour a chom da lakaat, chomet eo beg an tour da lakaat ; *jemandem den Lorbeerkrantz aufsetzen*, kuruniñ u.b. a lore ; [relij.] *eine Dornenkrone wurde ihm aufgesetzt*, kurunet e voe a spern, ur gurunenn spern a voe lakaet dre heg war e gern ; *dem Esel einen Packsattel aufsetzen*, basañ an azen ; *einen Kranken im Bett aufsetzen*, sevel ur c'hlañvour en e goazez war e wele, sevel ur c'hlañvour en e azez war e wele, lakaat ur c'hlañvour en e azez war e wele ; [karv] *ein neues Geweih aufsetzen*, dont brankouè nevez d'al loen-mañ-loen ; *jedes Jahr wirft der Hirsch sein Geweih ab und setzt dann ein neues auf*, kouezhañ ha kreskiñ adarre a ra brankouè ar c'hirvi bep bloaz, kouezhañ ha neveziñ a ra brankouè ar c'hirvi bep bloaz ; 2. *Garben aufsetzen*, semennañ / pempenniñ / pempaat / ober pempennou / kroazelliñ ed / kalborniñ (Gregor), kakuadañ ; 3. *ein Stockwerk aufsetzen*, lakaat un estaj ouzhpenn war un ti, dreistlakaat un estaj war un ti, degas un ti en un estaj ouzhpenn ; 4. *irgendeine Miene aufsetzen*, gwiskañ un neuz bennak ; *eine ernste Miene aufsetzen*, gwiskañ un neuz parfet ; *eine freundliche Miene aufsetzen*, mousc'hoarzhin, minc'hoarzhin, gwiskañ ur penn hegarat, ober min mat ouzh u.b., ober min mat d'u.b., ober fas vat d'u.b. ; *eine wütende Miene aufsetzen*, gwiskañ ur gouunnar ; *eine beleidigte Miene aufsetzen*, stummañ e c'henou, stummañ un dremm feuket, gwiskañ un dremm feuket, gwiskañ un neuz feuket, ober penn maout, kemer un aer feuket, dont ar stumm warnañ da vezañ feuket, ober penn du, bezañ ur bod-spern war e dal, ober e benn

mouzh, dont tres c'hoant kac'hat war an-unan, ober beg a-dreuz, ober ur beg kastrilhez, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begouè, ober mourrennoù du, ober mourrouè, bezañ kloz e veg evel ur gokouzenn ; *seinen Trotzkopf aufsetzen*, ourzal, ober penn kozh, ober fas koad, ober fas trenk, ober ur penn pesk, ober kozh vin, mouzhañ, mont e mouzh, astenn e vezelloù, mouspenniñ, moulbenniñ, mouskleniñ, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begouè, ober beg a-dreuz, ober e vezell gamm, ober e veg kamm, ober begouè kamm, ober ur penn-mouzh, ober penn-mouzh, ober penn maout, ober mourrouè, ober mourrennoù du, mourrennañ, ober e benn mouskenn, c'hoari e benn bihan, kammañ e veg, mont kamm e c'henou, stummañ e c'henou, ober ur fri minaoued, pennboufiñ, bout e gwalarn, gwalarmiñ, ober minouè, bezañ e Kervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, bezañ e ti mouzhig, bezañ en toull mouzhig, bezañ teusk e c'henou, sourral, sourennañ, ober e benn bihan, c'hoari e benn fall, ober e benn fall ; *ein bitteres Lächeln aufsetzen*, ober ur mousc'hoarzh c'hwerw, mousc'hoarzhin gant c'hwerwoni ; 5. [sonerezh] *die Finger aufsetzen*, biziata ; 6. P. *einen Dickkopf aufsetzen*, *seinen Kopf aufsetzen*, aheurtiñ, en em bennadiñ, en em empennañ, en em aheurtiñ, ober e benn kalet, kilverziñ, bezañ pennek (penvers, kilvers, dibleg, aheurtet, mennidik, empennadet, kilhours, start, beuz, klopennek, moulbenn, moulbennek, ginet, kuladus, ourzet, youlek), bezañ tev e voned, bezañ kalet a benn, bezañ kalet e benn, bezañ penn kalet, bezañ pennek evel ur march'h-koad, bezañ pennek evel ur mul, bezañ eus Kerbennek, bezañ ur march'h-mul a zen eus an-unan, bezañ diaes ober outañ ; 7. *jemandem Hömer aufsetzen*, doganiñ u.b., doganañ u.b., ober kornioù d'u.b., ober kerniel d'u.b., ober ur boned d'an dogan, tailhañ ur boned d'u.b., koefañ u.b. ; 8. *das setzt allem die Krone auf !* biskoazh kement all ! ; a) biskoazh gwell ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh bravoc'h tra ! sada biskoazh ! biskoazh oueskoc'h ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestou ! ur bam eo ! peadra a zo da vout balpet ! peadra a zo da vamañ ! ; um der Sache die Krone aufzusetzen¹, evit peurdogañ ar stal, da beurdogañ ar stal, da dogañ ar bern plouz ; b) [gwashaus] bremañ emaomp kempenn ganti ! aze emañ ar boch ! brav emaomp ganti ! setu ni paket propik ! en ur soubenn vrav emaomp ! kur gaer ! ur gur gaer ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! sell aze ul luz dezhi ! gounezet hon eus hon devezh ! ; um der Sache die Krone aufzusetzen², evit ma vefe ar gwall en e varr, evit peurdogañ ar stal, da beurdogañ ar stal, da dogañ ar bern plouz ; 9. [dre heñvel.] skrivañ, skridennañ, lakaat dre skrid, skeiñ war ar paper, grosañ ; *eine Bittschrift aufsetzen*, lakaat ur reked dre skrid, skridennañ ur reked ; *einen Vertrag aufsetzen*, sevel ur gevrat, grosañ ur gevrat ; *einen Kaufvertrag aufsetzen*, grosañ ul lizher-gwerzh, sevel ul lizher-gwerzh, sevel (grosañ) ur gread gwerzhañ ; 10. [dre skeud.] *einen Dämpfer aufsetzen*, mont dousikoc'h dezhi ; *seinen Wünschen einen Dämpfer aufsetzen*, izelaat (krennañ, moustrañ war) e c'hoantou ; *jemandem einen Dämpfer aufsetzen*, sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., distav u.b., habaskaat u.b. ; nach der Aufregung muss man einen Dämpfer aufsetzen, ret eo distanañ goude re virvilhañ ; 11. [merdead.] *die Segel aufsetzen*, goueliañ, lakaat da ouel, difarleañ ar gouelioù, differlinkiñ ar gouelioù, mont da ouel, sevel al lien-gouel, gorren al lien-gouel, astenn e lien, astenn ar ouel, stignañ ar gouelioù, sevel al lienaj d'an nec'h, gorren ar gouelioù, dispakañ ar gouelioù, sevel ar gouelioù, hiñsiñ ar gouelioù, sevel al lien, dispakañ (digeriñ, sevel, hiñsiñ) e holl oueliou, sevel e holl oueliou d'al laez.

V.gw. (hat aufgesetzt) : 1. pradañ, leuriañ, douarañ ; das Flugzeug setzte zu hart auf, re rust e touaras ar c'harr-nij ; auf dem Flugdeck eines Flugzeugträgers aufsetzen, pontañ ; mit einem weichen Aufsprung auf der Erde aufsetzen, leuriañ distroñs ; 2. brankañ ; der Hirsch setzt auf, brankoù nevez a zo o tont war penn ar c'harv, emañ ar c'harv o vrankañ a-nevez. V.em. : **sich aufsetzen** 1. (hat sich (ak.) aufgesetzt) : sich aufsetzen, sevel en e goazez, sevel war e goazez, sevel en e azez, en em lakaat en e azez, mont en e goazez, koazezañ, choukiñ ; 2. sich (dat.) etwas aufsetzen, (hat sich etwas aufgesetzt) : lakaat ubd war e benn ; sich eine Haube aufsetzen, koefañ, en em goefañ.

aufseufzen V.gw. (hat aufgeseufzt) : leuskel un huanad, tennañ un huanad, leuskel un huanadenn, huanadiñ, hivoudiñ, ober un taol klemm, ober un taol damant, ober ur glemmadenn, lezel un taol klemm, lezel un taol damant, lezel ur glemmadenn, leuskel ur glemmadenn.

Aufsicht b. (-,-en) : evezhidigezh b., evezhiererezh g., evezhiadenn b., kontroll g., enselladenn b., ensellerezh g., ensell g., enselladur g., engweladenn b., gouarnidigezh b., gouarnerezh g., diwallerezh g., diwall g., gwardoni b., gwardoniezh b., [polit.] goulevierezh g. ; jemanden unter Aufsicht stellen, lakaat u.b. dindan ward, lakaat u.b. dindan evezh, eveshaat (evezhiañ) ouzh u.b., eveshaat (derc'hel) war u.b., derchel tost war u.b., bezañ war evezh ouzh u.b. ; unter jemandes Aufsicht stehen, bezañ dindan evezh u.b. ; sie stehen unter unserer Aufsicht, ni hon eus an diwall anezho, ni hon eus ar gouarn anezho ; das Geschäft steht unter Aufsicht, gward a zo bet lakaet war ar stal, mësaet eo ar stal, evezhiet e vez ar stal.

Aufsichtsamt n. (-s, ämter) : kontrolliezh b.

Aufsichtsbeamte(r) ag.k. g. : kontroller g., evezhier g., evezhiad g., eveshaer g., evezhiant g., enseller g., gward g.

Aufsichtsbefugnis b. (-,-se) : galloud gouleviañ g.

Aufsichtsbehörde b. (-,-n) : pennadurezh kontrollañ b., pennadurezh gouleviañ b., aotrouniezh kembeliek b.

Aufsichtsführende(r) ag.k. g./b. : 1. kontroller g., gourseller g., evezhier g., evezhiad g., eveshaer g., evezhiant g., enseller g., gward g. ; 2. [skol] mestr-studi g., evezhier g., evezhiad g., evezhiant g., P. krib b. [ur griib], krib ar skolaj b.

Aufsichtsführung b. (-) : gward g., evezhiererezh g., kontroll g.

Aufsichtsperson b. (-,-en) : kontroller g., gourseller g., evezhier g., evezhiad g., eveshaer g., evezhiant g., enseller g., gward g.

Aufsichtspersonal n. (-s) : koskor evezhiañ g., gwarded ls.

Aufsichtspflicht b. (-,-en) : dlead evezhiañ g., endalc' evezhiañ g., redi evezhiañ g.

Aufsichtsrat¹ g. (-,-räte) : kuzul merañ g., kuzul evezhiañ g., poellgor evezhiañ g.

Aufsichtsrat² g. (-,-räte) : ezel eus ar c'huzul merañ g., ezel eus ar c'huzul evezhiañ g., ezel eus ar poellgor evezhiañ g.

Aufsichtsratsvorsitzende(r) ag.k. g./b. : prezidan ar c'huzul evezhiañ g., prezidenteñ ar c'huzul evezhiañ b.

aufsitzen V.gw. (saß auf // hat aufgesessen / ist aufgesessen) : 1. (hat) : im Bett aufsitzen, bezañ en e goazez war e wele, bezañ en e azez war e wele ; 2. (ist) : mont war, pignat war, sevel war ; der Reiter saß auf und ritt davon, sevel a reas ar marc'heger war e jav hag eñ kuit (hag eñ a-raok, hag eñ gant e hent) ; hinten aufsitzen, mont war an talier, sevel war an talier, sevel war lost ar marc'h ; jemanden hinten aufsitzen lassen, sevel (lakaat) u.b. war talier e varc'h ; auf dem Rücksitz des Motorrads aufsitzen, mont a-fourch war azezenn a-dreñv ar marc'h-tan ; 3. [merdead.] (hat) : a) mont da skeiñ, mont da

douch, stekiñ ouzh strad ar mor ; b) chom sac'het goude stekiñ ouzh strad ar mor, chom sko ; 4. (ist) : jemandem aufsitten, bezañ nezet brav gant u.b., bezañ tapet brav gant u.b., bezañ tapet lous gant u.b., bezañ paket sellet gant u.b., bezañ tapet genaouek gant u.b., bezañ gwalldapet gant u.b., bezañ toazet brav gant u.b., bezañ riñset an treid d'an-unan gant u.b. /e dreid dezhañ, he zreid dezhi h.a.], bezañ bratellet gant u.b., bezañ devet gant u.b., bezañ stranet gant u.b., bezañ straniget prop ha brav gant u.b., bezañ kabestret ha brav gant u.b., bezañ louzet brav ha kempenn gant u.b., bezañ kaotet ha peget prop ha brav gant u.b. ; 5. [dre skeud.] jemanden aufsitten lassen, dilezel u.b., disleukel u.b., lezel u.b. war e revr (e-unanig, war e gement all, a-gostez), lezel u.b. e perch, treiñ kein d'u.b., mont diwar-dro u.b., dispegañ diouzh u.b., mont a-zigant u.b. ; seine Freundin ließ ihn aufsitzen und gabeltet sich einen anderen auf, e vignonez a zilezas anezhañ evit mont gant unan all, e vignonez a droc'has ur jak dezhañ.

Aufsitzer g. (-s,-) : [Bro-Aostria] c'hvitadenn b., afochadenn g., kac'hadenn b., louzenn b., distokadenn b., flagas g., droukverzh g., afer fall b., taol fall g., tro fall b., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b., chupennad b.

Aufsitzerpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant ardrigat str., plant epifit str.

Aufsitzstein g. (-s,-e) : maen-pignouer g., pignouer g. [liester pignaouerioù].

aufspalten V.k.e. (hat aufgespaltet / hat aufgespalten) : faoutañ, rannañ, diskolpañ, dizoublañ, regiñ, skalfañ, diskalfañ, frailhañ ; [kimiez] das Atom aufspalten, digevanañ an atomenn, terriñ an atomenn, skiriañ an derc'han ; [stêr] der Fluss spaltet seinen Lauf auf, emwaziennañ a ra ar stêr, ar stêr a rann e meur a wazh disheñvel, ar stêr a rann e meur a vrec'henn-zour.

V.em. : **sich aufspalten** : (hat sich (ak.) aufgespaltet / hat sich (ak.) aufgespalten) : en em rannañ, en em lodennañ, skalfañ, frailhañ.

Aufspaltung b. (-,-en) : 1. [fizik] digevanidigezh b., skiriadur g. ; 2. [dre skeud.] disrann g./b., disrannadur g., disranniezh b., dizunvaniezh b., diflosk g., difloskadur g.

aufspannen V.k.e. (hat aufgespannt) : 1. antellañ, stegnañ, stignañ, bantañ, displegañ, dispakañ, astenn, reultaat, reudiñ, sonnaat ; eine Leine aufspannen, stegnañ ur siblenn ; alle Segel aufspannen, digeriñ (dispakañ, difarleañ, diperlinkiñ) e holl ouelioù ; den Regenschirm aufspannen, digeriñ e zisglavier, difoupañ e zisglavier ; aufgespannter Regenschirm, disglavier digor g., disglavier difoupet g. ; [dre skeud.] wenn der mit dir spricht, musst du einen Regenschirm aufspannen, skopigellat a ra pa vez o komz, sklabousat a ra pa vez o komz, ur flistrer a zo anezhañ, skop-skop eo pa vez o komz ; 2. [dre skeud.] mildere Saiten aufspannen, mont dousikoc'h dezhi, diskanañ, ameniñ, plegañ e santimant, diskar e gribell, habaskaat d'an-unan, bihanaat e c'hoantou.

aufsparen V.k.e. (hat aufgespart) : mirout, espern, arboellañ, armerzh ; das Beste bis zuletzt aufsparen, etwas bis zu guter Letzt aufsparen, mirout ar pep gwellañ (ar bouf, an askorn bras, ar vouedenn) evit ar fin, mirout un dra vat evit an tamm diwezhañ (Gregor), na zebriñ ar vegenn kent an erienenn.

aufspeichern V.k.e. (hat aufgespeichert) : sanailhañ, grignoliañ, daspugn, daspun, hogennañ, magazennañ.

Aufspeicherung b. (-,-en) : dastumadur g., daspugnadur g., daspugn g., daspugnerezh g., kendaspugn g., sanailhadur g.

auf sperren V.k.e. (hat aufgesperrt) : 1. disparlañ, dibrennañ, distankañ, digeriñ war ; 2. [dre skeud.] die Augen aufsperren, rontaat e zaoulagad, dispourbellañ e zaoulagad, dispourbellañ,

diskolpañ e zaoulagad, dislontrañ e zaoulagad, disloagal e zaoulagad, divarc'hañ e zaoulagad, diskalfañ e zaoulagad, dislonkañ e zaoulagad, difoupañ e zaoulagad, diboupañ e zaoulagad, disgwennañ e zaoulagad, astenn e zaoulagad, bezañ balc'h e lagad ; *den Mund aufsperren*, rontaat e c'henou, digeriñ frank e c'henou, rampañ e c'henou, reiñ muzul d'e c'henou, chom a-bann, chom da sellet gant e c'henou, mont e genou, bezañ (chom) balc'h e c'henou, chom da c'henaouiñ, chom genaouek, chom ar forn digor gant an-unan, chom ar beol digor gant an-unan, chom e c'henou digor war c'hwec'h eur (war nav eur, war nav eur hanter, war greisteiz hanter), chom ar genou digor gant an-unan war nav eur hanter ; *mit aufgesperrtem Mund*, balc'h e c'henou, e c'henou war c'hwec'h eur gantañ, digor e c'henou war nav eur hanter gantañ, rampet e c'henou gantañ ; *weit aufgesperrt*, digor-frank, digor-bras, digor-ledan, digor frank-kaer, digor war e hed.

aufspielen V.gw. (hat aufgespielt) : 1. kregiñ da seniñ, stagañ da seniñ ; zum Tanz aufspielen, seniñ da zañsal, seniñ evit pediñ an dud da zañsal ; 2. [kartoù, domino] digeriñ, kregiñ. V.em. : **sich aufspielen** (hat sich (ak.) aufgespielt) : c'hoari e legon, dougen randon, c'hoari e baotr, c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, en em ambridañ, ober e aotrou (e vraz, e c'hrubis, e vorgant, e baotr, e galite), klogoriñ, bugadiñ, lakaat e droad er par, ober brasoni, bragal, brageiñ, dougen roufl, en em rollañ, lakaat kegel e vamm en e gein, bezañ kegel e vamm-gozh oc'h ober gwaleñn-gein d'an-unan, ober hec'h itron, bezañ un ton en an-unan, bezañ un ober gant an-unan, en em gavout, en em gontañ, en em zougen, bezañ sonn evel ur pipi, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ sonn evel ul lakez pikez, jingellat ; er will sich als den Herrn aufspielen, klask a ra c'hoari e vestr, klask a ra tailhañ e vestr warnomp, klask a ra ober e renkou war bep tra, ur c'hoziñ arloup a zo anezhañ, klask a ra ober al lezenn d'ar re all, klask a ra ober lezennou, fellout a ra dezhañ lezenniñ, klask a ra fontañ mestr ; sich zum Richter aufspielen, en em lakaat da varner, en em dremen da varner ; sich als Chef aufspielen, en em dremen da vestr, lezenniñ, c'hoari e lezenner, bezañ troc'h-holl, klask ober lezennou, klask ober al lezenn d'ar re all, klask lezenniñ.

aufspießen V.k.e. (hat aufgespießt) : 1. [jahn] jemanden aufspießen, peuliñ u.b., peulveriañ u.b., beriañ u.b. penn-dre-benn ; 2. [dre astenn.] jemanden aufspießen, toullgofañ u.b., brochañ u.b., treuzdidreuziñ u.b., enklavañ u.b. ; 3. [kegin.] lakaat ouzh ar ber, enberiañ, beriañ, beraouañ ; Kröten aufspießen, beraouañ tousegi ; 4. pikañ gant ur spilhenn, pikañ gant ur fourchetez ; mit der Gabel ein Stück Fleisch aufspießen, pikañ un tamm kig gant ur fourchetez.

Aufspießen n. (-s) : 1. [jahn] peulveriadur g. ; 2. beriadur g.

aufspreizen V.k.e. (hat aufgespreizt) : astenn, dispakañ, ledña.

V.em. : **sich aufspreizen** (hat sich (ak.) aufgespreizt) : torodelliñ, bragal, brageiñ, dougen roufl, dougen randon, en em rollañ, lorc'henniñ, en em ourgouiliñ, ober e vraz, kemer ourgouiliñ, pompadriñ, ober re vras gaoliad, ober pompad, rodal evel ur paun, bezañ c'hwetzet e bluñv, bezañ sonn e gribell, bezañ fier-ruz, bezañ fier-lor, bezañ fier-droch, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ lorc'h en an-unan evel en ur c'hog war ur bern teil, ober e aotrou (e vraz, e c'hrubis, e vorgant, e baotr, e galite), ober brasoni, lakaat kegel e vamm en e gein, bezañ kegel e vamm-gozh oc'h ober gwaleñn-gein d'an-unan, ober hec'h itron, bezañ un ton en an-unan, bezañ un ober gant an-unan, en em gavout, en em gontañ, en em zougen, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ sonn evel ul lakez pikez, bezañ sonn evel ur pipi.

aufsprengen V.k.e. (hat aufgesprengt) : lakaat da darzhañ, terriñ.

aufsprießen V.gw. (spross auf / ist aufgesprossen) : diwanañ, dont, dizouarañ, kellidoñ, korzenniñ, broudañ, bouilhasañ, broñsañ, broustañ, divisoriañ, eginañ, sevel, labourat ; die Saat ist aufgesprossen, diwan eo an had ; das Getreide sprießt auf, krog eo an ed da c'hlazañ, dizouarañ a ra an ed, krog eo an ed da gorzenniñ.

aufspringen V.gw. (sprang auf / ist aufgesprungen) : 1. sailhañ (lammat) a-sonn (Gregor), sailhañ (lammat) a-bik, piklammat, gourlammat, draskal, draskañ, ober ur skamp, sevel evel un tenn, sevel en ul lamm, sevel a-daol, sevel a-stroñs, dihoubañ, disailhañ, diflukañ, ober ul lamm krenn, lammat krenn ; vom Stuhl aufspringen, piklammat a-ziar e gador, draskal (draskañ) a-ziar e gador ; 2. während der Fahrt aufspringen, lammat e-barzh an tren tra m'emañ hennezh o ruilhal ; 3. tarzhañ, dedarzhañ, diskolpañ, dihiliañ ; die Frucht springt auf, tarzhañ (dedarzhañ, dihiliañ) a ra ar frouezhenn ; 4. spinac'hañ, skalfañ, skarillañ, skarrañ, skarnilañ, frailhañ, streañ ; seine Lippen springen auf, dont a ra e vuzelloù da spinac'hañ (da skalfañ, da skarrañ, da skarnilañ) ; er hat aufgesprungene Hände, paket en deus skalfou (spinac'h) en e zaouarn, deuet ez eus skarroù dezhañ en e zaouarn, skarnilet (skarnilek, skalfet, spinac'het) eo e zaouarn ; 4. adlammat, dazlammat, dilammat ; auf etwas (dat.) aufspringen, dazlammat war ubd.

Aufspringen n. (-s) : 1. lamm g., sailh g., sailhadenn b., sailherezh g., adlamm g., dazlamm g., piklamm g., gourlamm g., draskadenn b., lamm krenn g. ; 2. [dre heñvel.] spinac'h g., spinac'hadur g., skalf g., skarrañ g., frailhañ g. ; 3. [louza.] dihil g.

aufspringend ag. : [louza.] dihilus.

aufspritzen V.gw. (ist aufgespritzt) : strinkañ, distrinkañ, flistrañ, plomañ, diflipañ, diflukañ, difukañ, disailhañ, delammat, diflistrañ, strimpiñ, tarzhañ, dedarzhañ, flinkañ, saflikañ.

V.k.e. (hat aufgespritzt) : strinkañ ; Farbe aufspritzen, pentañ gant ur bistolenn.

Aufspritzen n. (-s) : distrink g., distrinkadur g., strink g., strinkadenn b., strinkad g., strinkadur g., strinkerezh g., saflik g., difluk g., flistradenn b., flistradur g., flistr g., flistrad g., flistrerezh g.

aufsprossen V.gw. (sprosst auf / ist aufgesprossen) : [louza.] diwanañ, dont, dizouarañ, kellidoñ, korzenniñ, broudañ, bouilhasañ, broñsañ, broustañ, labourat ; die Saat ist aufgesprossen, diwan eo an had ; das Getreide sprosst auf, kroget eo an ed da c'hlazañ, dizouarañ a ra an ed, krog eo an ed da gorzenniñ.

aufsprudeln V.gw. (ist aufgesprudelt) : strinkañ, flistrañ, plomañ, delammat, diflukañ, diflipañ, diflukañ, disailhañ, strimpiñ, birviñ, bouilhañ, bourbouilhañ, klogorennäñ, klogoriñ.

aufsprühbar ag. : strinkadus.

aufsprühen V.gw. (ist aufgesprüht) : fulenniñ, elfenniñ, strinkañ fulennou.

V.k.e. (hat aufgesprüht) : pentañ gant ur bistolenn, pentañ gant ur vombell (un difruer), strinkañ, flistrañ, strimpiñ.

Aufsprung g. (-s,-sprünge) : 1. lamm g., sailh g., sailhadenn b., adlamm g., dazlamm g., piklamm g., gourlamm g. ; 2. [sport, mij.] leuriañ g., adkouezh g. ; mit einem weichen Aufsprung auf der Erde aufsetzen, leuriañ distroñs.

aufspulen V.k.e. (hat aufgespult) : [gwiad.] pellennañ, kanellañ, punañ, ober un tamm pun da ; Garn aufspulen, kanellañ (pellennañ, punañ) neud.

Aufspulen n. (-s) : kanellañ g., punañ g.

aufspunden V.k.e. (hat aufgespundet) : divontañ, distouvañ, distouvellañ.

Aufspunden n. (-s) : divonterezh g., distouvañ g., distouverezh g., distouvadur g.

aufspürbar ag. : dinoadus ; *nicht aufspürbare Krankheit*, kleived andinoadus g.

aufspüren V.k.e. (hat aufgespürt) : diguzhat, diskouchañ, dinoiñ ; *man hat den Dieb aufgespürt*, kavet eo bet roud al laer ; *ein Tier aufspüren*, dispenn roudou ul loen ; [mezeg.] *eine Krankheit aufspüren*, dinoiñ ur c'hleñved, diournat ur c'hleñved, deznaouiñ ur c'hleñved.

Aufspüren n. (-s) : [mezeg.] dinoadur g., dinoerezh g., dinoiñ g.

aufstacheln V.k.e. (hat aufgestachelt) : [dre skeud.] 1. *das Volk aufstacheln*, poulzañ ar bobl d'en em sevel, hegal ar bobl d'en em sevel ; 2. broudañ, brochañ, luskañ, flemmañ, atizañ, bevaat, truchañ, kentraouiñ, divisorilañ, divisorzañ, arabadiñ war, reiñ kas da, lakaat kas e ; *Literatur muss die Gefühle aufstacheln*, digant al lennegezh e c'hortozer from ; *jemanden aufstacheln*, bountañ (sankañ, lakaat, plantañ, fourrañ, c'wezhañ) pennadoù en u.b., c'wezhañ pennadoù e spered u.b.

aufstampfen V.gw. (hat aufgestampft) : tripal, trepikal, mac'hellañ, pilpazañ, pigosat gant e dreid ; vor *Wut aufstampfen*, tripal gant ar fulor, tripal gant ar vuanegesh ; mit dem Fuß aufstampfen, skeiñ e droad en douar, lopañ gant e droad war al leur, lopata gant e droad, pigosat gant e droad, pokañ.

Aufstampfen n. (-s) : tripadurezh b., tripadur g., triperezh g., toumpi b., pilpazerezh g., pavataerezh g., kalemarc'h b./g., draskadennou Is., mac'herezh g.

Aufstand g. (-s,-stände) : 1. emsav g., emsavadeg b., emsavadenn b., emsavarezh g., emzispac'h g., dispac'h g., dispac'hadeg b., taol-freuz g., taol-dispac'h g., kabab b., kabaland b., taol-nerzh g., taol-strap g., fourgas g., taol fourgas g., harzerezh g., ravolt b., rebellded b., darsav g., darsaverezh g. ; *einen Aufstand unterdrücken*, *einen Aufstand niederschlagen*, *einen Aufstand niederwalzen*, plegañ ur ravolt, mougañ ur ravolt, mougañ un emsavadeg, mougañ an diroll, drastañ un emsavadeg, flastrañ un emsavadeg ; *einen Aufstand blutig unterdrücken*, beuziñ un emsavadeg er gwad ; *der Aufstand im Warschauer Ghetto*, Emsavadeg Ghetto Warszawa b. ; [istor Breizh] *Aufstand gegen die neue Steuer auf Stempelpapier*, emsavadeg ar paper timbr b., emsavadeg ar Bonedoù Ruz b. ; *der Aufstand der Geusen*, *der niederländische Aufstand*, [1568-1648] emsavadeg ar Gorked b., emsavadeg an Izelvroiou b. ; *das Signal zum Aufstand geben*, *das Zeichen zum Aufstand geben*, sevel banniel an dispac'h ; 2. tabut g., cholori g., boulorgn g., streuvell vras b., talabard g., termaji g., todilhon g., todion g., sabat g., toumpi b., brud b./g., tourni b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, keusteurenn b., bosenn b., jabadao g., fourgas g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., karbac'h g., estlamm g., kabadulh b., foar b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., hemolc'h g., birvilh g., berv g., diskrap g., kabab b., keflusk g., kalz a hej hag a brez ; *was für ein Aufstand ! pebezh termaji !* ; *wegen etwas einen Aufstand machen*, ober ur bern reuz endro d'edb, ober ur bern charre en-dro d'edb, ober ur bern charre gant ubd, ober gwelien gant ubd, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ober kalz a drouz evit nebeut a dra, ober kalz a drouz evit ken nebeut all, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober c'hoari gaer gant traou a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz,

ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'edb, tousmac'hat en askont d'edb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'edb, ober kalz a reuz evit netra, ober ur van evit nebeut a dra, tounzial en askont d'edb, tounzial en abeg d'edb, kas karbac'h en askont d'edb, kas trouz en arbenn d'edb, kas safar abalamour d'edb, ober cholori (talabao) en arbenn d'edb, karnajal en abeg d'edb, ober e zen gars en abeg d'edb ; *nun macht doch wegen solchen Kinkerlitzchen nicht so einen Aufstand !* sell aze ur van evit ket ha netra !

aufständisch ag. : emsavet, emsavadegel, disent ouzh ar pennadurezhioù, desfailh, rebell, darsavet, dispac'hus, dispac'hel, darsavel ; *aufständische Gemeinde*, kumun emsavet b., kumun rebell b., kumun darsavet b.

Aufständische(r) ag.k. g./b. : emsaviad g. [*liester emsavidi*, emsaviaded], emsavadez b., emsaver g., emsaverez b., emzispacher g., emzispac'herez b., dispac'h g., dispac'herez b., rebell g. [*liester rebelled*], darsavad g., darsaver g., darsaverez b.

aufstapeln V.k.e. (hat aufgestapelt) : berniañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, krugellañ, goustelliñ, lakaat en ur bern, lakaat en ur yoc'h, daspugn, daspun, kalzañ, kalzennañ, hogennañ, tesiñ ; *wieder aufstapeln*, advernian, adlakaat a-vern, adlakaat en ur yoc'h, adwrac'hellat.

Aufstapeln n. (-s) : berniadur g., berniañ g., kalzañ g., kalzennañ g., yoc'hañ g., gwrac'hellat g., hogennañ g.

Aufstapelung b. (-,en) : dastumadur g., daspugnerezh g., daspugn g., daspugnadur g., sanailhadur g.

aufstauen V.k.e. (hat aufgestaut) : stankañ, chaoseriañ, fardellañ, bardellañ ; *Wasser aufstauen*, stankañ red an dour d'ober ul lenn, lakaat an dour da lennañ, lakaat an dour da stankennañ.

V.em. : **sich aufstauen** (hat sich (ak.) aufgestaut) : 1. en em zastum, en em strollañ, en em dolpañ ; 2. [dour] lennañ, stankennañ.

aufstechen V.k.e. (sticht auf / stach auf / hat aufgestochen) : 1. digeriñ, toullañ, treuziñ ; 2. [mezeg.] *ein Geschwür aufstechen*, tarzhañ ur gor (ur pugnez) d'u.b.

aufstecken V.k.e. (hat aufgesteckt) : 1. plantañ ; *eine Kerze auf den Leuchter aufstecken*, lakaat ur c'houlaouenn war ar c'chantolor, lakaat ur c'houlaouenn er c'chantolor ; *eine Schutzkappe auf etwas (ak.) aufstecken*, kabellañ ubd ; 2. plantañ ; *eine Fahne aufstecken*, plantañ ur banniel ; 3. [dre heñvel.] pakañ, dastum ; *das Haar aufstecken*, pakañ (dastum) e vlev war e benn ; 4. spilhennañ, brochañ, beriañ, lakaat ouzh ar ber ; 5. P. es aufstecken, kac'hañ en e vragez, kemer e sac'h, diskouez e sulioù, teuler (lezel) pep tra ouzh an drez, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar sklisenn, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar vasin, lezel pep tra ouzh torgenn, dispegañ ; 6. [dre skeud.] *jemandem ein Licht aufstecken*, a) P. lakaat u.b. en e renk, delc'her u.b. en e renk, ober un dres d'u.b., dihopañ u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, lakaat u.b. en e blas, kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., ober kelenn d'u.b., ober skol d'u.b., lakaat u.b. brav en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., krennañ e douchenn d'u.b., c'wezhañ e fri d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaiou d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., c'hoari buhez war u.b.,

ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., ober ur rez d'u.b. ; **b)** P. lakaat spered u.b. war an tres, sklêrijennañ u.b., reiñ un tamm sklêrijenn d'u.b., degas un tamm sklêrijenn d'u.b. ; *ich muss ihm ein Licht aufstecken*, gwelloc'h eo din lakaat e spered war an tres, ret eo din reiñ un tamm sklêrijenn dezhañ, ret eo din degas un tamm sklêrijenn dezhañ.

Aufstecken n. (-s) : *Aufstecken eines Stiels auf einen Besen*, troadadur ur skubellenn g. ; *Aufstecken eines Griffes auf ein Messer*, troadadur ur gontell g.

aufstehen V.gw. (stand auf / ist aufgestanden // hat aufgestanden) : 1. [ist] sevel, sevel en e sav, mont en e sav, sevel war e dreid, dihoubañ, plomañ ; *vom Sitzen aufstehen*, sevel diwar e goazez, sevel diwar e azez, sevel e revr, sevel e foñs, dihoubañ diouzh e gador-vrec'h, sevel diwar e gador ; *vom Liegen aufstehen*, sevel diwar e c'hourvez, sevel eus e c'hourvez ; *von der Hocke aufstehen*, dibuchañ, sevel diwar e buch ; *wieder aufstehen*, sevel a-nevez ; *nach einem Sturz wieder aufstehen*, adsevel en e sav, P. adkavout e dreid ; *steh auf ! sav !* ; *er stand nie wieder auf*, er stand nie mehr auf, ne savas biken goude ; *stehen Sie auf !* it en ho sav ! savit en ho sav ! savit ! war-sav ! ; *aufstehen !* poent eo sevel ! pred eo sevel ! war-sav ! sav ! savit ! poent eo dibradañ ! poent eo didoullañ ! poent eo didortañ ! sevel ! ; *er machte einen vergeblichen Versuch aufzustehen*, klask a reas ober ur savadenn ; *fallen und schnell wieder aufstehen*, kouezhañ hag en em zastum buan, kouezhañ hag adsevel buan, kouezhañ ha sevel buan en e sav ; *wieder aufstehen*, en em zastum, sevel en-dro war-lerc'h kouezhañ ; *vom Knen wieder aufstehen*, dibennglinañ, dizaoulinañ ; *vom Stuhl aufstehen*, sevel diwar e gador, sevel diouzh e gador, dibradañ diwar e gador, dibradañ diouzh e gador, sevel e foñs diwar e gador, sevel e revr diwar e gador, diharpaañ diouzh e gador ; *vom Tisch aufstehen*, sevel diouzh taol, sevel eus taol, mont diouzh taol, didaoliañ, distaoliañ ; 2. [ist] [goude kousket] sevel, dihuniñ ; *vom Bett aufstehen*, diweleïñ, sevel, sevel ag e wele, sevel eus e wele, sevel diouzh e wele, sevel diwar e wele, dibradañ diouzh e wele, dibradañ diwar e wele, dihoubañ diouzh e wele, lemel ag e wele, didoullañ, digludañ, dibradañ, diblouzañ, dichoukañ, dic'hwnenañ, strilhañ e c'wen, didortañ, diglozañ, strimpiañ, ober fraõv-lostenn ; *er kann nicht mehr vom Bett aufstehen*, n'a ket diwar e wele mui ; *früh aufstehen*, diblouzañ abred, sevel mintin, sevel mintin-mat, dibradañ abred, didoullañ abred, didortañ abred, bezañ abred war vale, bezañ abred war ar bale, bezañ abred war-sav, bezañ beureek, bezañ mintinek, bezañ abred da sevel, sevel abred diouzh ar mintin, sevel abred-mat (abred-kaer, abredik diouzh ar mintin, a-vintin mat, mintinik, e-koulz bras), bezañ un dihuner abred ; *wir schafften es nie, früh aufzustehen*, ne dape ket ganimp sevel abred kammed ; *unter der Voraussetzung, dass wir früh aufstehen, vorausgesetzt[,] man steht früh auf*, war-bouez sevel mintin-mat ; *du bist aber frühzeitig aufgestanden*, gwall veureek out hiziv, gwall vintinek out hiziv ; *früher aufstehen als sonst*, beureaat da sevel, mintinaat da sevel, sevel mintinoc'h, sevel beureoc'h, beureeka ; *spät aufstehen*, sevel diwezhat, chom da sac'hañ en e wele, ober grallig en e wele, diveureiñ, chom da ziveureiñ, ober kousk-mintin, chom d'ober laou, ober laou, chom da vreinañ war e c'holc'ched, chom da flaeriañ, chom da vuzuliañ lin, chom da lipat an tomm, kousket hed ar mintinvezh, kousket betek pell an deiz / betek uhel an deiz (Gregor), chom d'ober teil tomm en e wele, ober teil, ober teil tomm, chom da vagañ ar c'wen war e wele, sevel e mare vrap, kemer ar c'hraz ; *er steht immer als Erster auf*, ar beureañ hini e vez atav, ar mintinañ e vez atav ; *beim ersten Hahnenschrei*

aufstehen, sevel da gan ar c'hilhog, bezañ war-sav da gan ar c'hilhog, sevel da chouloù-deiz, sevel kerkent (kenkent) ha goulouù-deiz, sevel kerkent ha tarzh an deiz, sevel kerkent hag an deiz, sevel gant an deiz ; *nachts aufstehen, um einen Kranken zu pflegen*, sevel war-dro ur c'hlañvour ; *wer früh aufsteht, nutzt seinen Tag*, abred ne goll gwech ebet ; *beim Aufstehen am Morgen*, da goulz sevel, a-sav-gwele, pa saver, d'an dihun, en ur sevel, o sevel, en ur lemel ag e wele, kerkent ha savet ; *heute fiel es mir schwer, vom Bett aufzustehen*, poan ar c'hi am boa bet o sevel er mintin-mañ, mil pinijenn am boa bet o sevel er mintin-mañ, [dre fent] start e oa bet ar sav-korf hiziv vintin ; *na, aufgestanden ?* savet ar big diwar he neiz ? ; 3.[dre skeud.] [ist] en em sevel, en em zispac'hañ, emzispac'hañ, dispac'hañ, bezañ desfailh, kabaduilhañ, kilverziñ, kilbenniñ, disujañ, rebarbiñ, rebardinañ, en em rebardinañ, ourzal, rebekat, en em reudañ ouzh, kabalat, darsaviñ, rebellañ, P. en em ravoltiñ ; *gegen jemanden aufstehen*, ober ouzh u.b., en em zispac'hañ ouzh u.b., darsaviñ ouzh u.b., disujañ d'u.b., mont enep u.b., sevel enep u.b., sevel a-enep u.b., en em sevel enep u.b., en em sevel a-enep u.b., en em sevel ouzh u.b., treiñ enep u.b., mont en enep d'u.b., rebarbiñ ouzh u.b., rebekat ouzh u.b., rebellañ ouzh u.b., rebellañ enep u.b., P. en em ravoltiñ ouzh u.b., ravoltiñ ouzh u.b. ; *gegen den König aufstehen*, sevel a-enep ar roue, ravoltiñ a-enep ar roue ; 4. [dre skeud.] [ist] P. *er ist mit dem linken Fuß aufgestanden, er ist mit dem falschen Fuß aufgestanden*, savet eo war an tu enep, aet eo ar moch war ar gwinizh du gantañ, loariet eo, broc'h a zo ennañ, aet ez eus tro en e voned, n'emañ ket en e benn mat, n'emañ ket e holl voc'h er gêr gantañ, n'emañ ket e holl voc'higoù er gêr gantañ, kollet en deus e vuoc'h vrizh, n'emañ ket en e charreòù, imoret fall eo, gwaliomoret eo, en imor fall emañ, en e loariad emañ, aoz fall a zo ennañ, n'eo ket eeun e vouroun, en e benn fall emañ, emañ e benn e gin, n'eo ket flour gantañ hiziv, n'eo ket plaen e bastell war e revr, fumet eo, troet eo e breñv, troet fall eo, hennezh 'zo troet fall ar bramm en e gof, ur bramm a-dreuz a zo gantañ en e gof, war e du fall emañ ; 5. [hat // (Bro-Suis, Bro-Austria) ist] bezañ digor ; *die Tür stand weit auf*, digor-frank (digor-bras, digor frank-kaer, digor-ledan) e oa an nor, digor e oa an nor war hech' hed ; 6. [hat // (Bro-Suis, Bro-Austria) ist] bezañ a-sav ; *der Tisch steht nicht fest auf, der Tisch steht nur mit drei Beinen auf dem Boden auf*, distabil eo an daol, distrantell eo an daol, brallus eo an daol, horjellus eo an daol, charigell eo an daol, gadal eo an daol, kamm eo an daol, a-silwink emañ an daol, n'eo ket blod an daol, horjellat a ra an daol, brallañ a ra an daol, an daol ne chom ket plaen, P. rangouilh eo an daol, mezv eo an daol.

aufsteigen V.gw. (stieg auf / ist aufgestiegen) : pignat, sevel, uhelaat, sevel er vann, krapañ, dihoubañ, gorren ; *das Flugzeug steigt auf*, pignat a ra ar c'harr-nij en nec'h, gorren a ra ar c'harr-nij ; *in einen höheren Dienstrang aufsteigen*, bezañ uhelaet e zerez-karg, bezañ lakaet en un derez-karg uheloc'h, kaout sav en e garg, bezañ savet uheloc'h en e garg, bezañ anvet war well, uhelaat e karg, krapañ, pignat e karg, tapout galõñsou, sevel e rez, sevel e renk, sevel e karg ; *er ist in einen höheren Dienstrang aufgestiegen*, sav en deus bet en e garg, aet eo en ur garg uheloc'h, savet eo dreist e renk, uhelaet eo bet e zerez-karg, lakaet eo bet en un derez-karg uheloc'h, savet eo bet uheloc'h en e garg, anvet eo bet war well, uhelaet eo bet, tapet en deus galõñsou, savet eo e rez, savet eo e renk, savet eo e karg, pignet eo e karg, pignet eo er c'hargoù, uhelaet eo e karg ; *zum Pfarrer aufsteigen*, mont eus kure da berson ; *sozial aufsteigen*, gesellschaftlich aufsteigen, sevel gant skeul an

urzhaz kevredigezhel, sevel e renk, sevel war-varr, mont eus ar menez d'ar foenneg, mont eus al lanneg d'ar park, mont eus ar brug d'ar melchon ruz, uhelaat e stad, uhelaat e gendere ; *beruflich aufsteigen*, uhelaat, mont war well, bezañ anvet war well, krapañ, pignat, sevel, mont en ur garg uheloc'h, sevel dreist e renk, kaout sav en e garg, kaout avañs en e garg ; [sport] *in die erste Liga aufsteigen*, pignat er rummad kentañ ; *Verwandter in aufsteigender Linie*, diagentiad g. ; *Perlen steigen im Sekt auf*, eonenniñ (bouilhañ) a ra ar gwin spoum, birviñ a ra ar gwin spoum ; *Rauchwolken steigen auf*, bouilhadoù moged a ya e laez, bouilhadoù moged a ya d'an nec'h, bouilhadoù moged a ya d'an uhel ; *Erinnerungen steigen auf*, traou ankounac'haet a sav war eñvor u.b., traou ankounac'haet a zeu da goun d'u.b., traou ankounac'haet a zeu da soñj d'u.b., ur froudad eñvoriou a ya hebiou, ar spered a grog da eñvoriñ ; *all diese Erinnerungen steigen in ihm auf*, an holl draoù-se a sav war e eñvor ; *ein Gefühl der Ruhe stieg in ihr auf*, kalm a zeus d'he spered ; *ein Gefühl der Zuneigung stieg in ihm auf*, ur pik a santas en e galon, mont a reas ur pik en e galon ; *Zweifel steigt in mir auf*, sevel a ra douetañsou em spered, dont a ra disfiz (diskred, douetañs) din, diwanañ a ra disfiz ennon, kellidañ a ra disfiz ennon, sevel a ra disfiz ennon.

Aufsteigen n. (-s) : 1. pignidigez b., pignadur g., savidigez b., gorroidigez b., krapadenn b., kraperezh g. ; 2. [dre skeud.] araokadur war tachenn e vicher g., sav en e garg g., tremenidigez en ur garg uheloc'h b., savidigez dreist e renk b., enraog g., enraokaat g., savidigez b., avañs b., pignadur g.

aufsteigend ag. : ... war gresk, ... war greskiñ, ... war-grec'h, ... pign, ... sav, ... a-sevel, ... strink, ... a-strink ; *aufsteigende Luftströmung*, redenn bign b., redenn sav b., aerredenn war-grec'h b., red aer war-grec'h g. ; *Verwandter in aufsteigender Linie*, diagentiad g. ; *aufsteigende Linie*, lignez diagentel b. ; [stered.] *aufsteigender Knoten*, klom war-grec'h g. ; [korf.] *aufsteigende Aorta*, aortenn a-sevel b. ; *aufsteigendes Kolon*, kolon a-sevel g. ; [dour] strink, a-strink ; *aufsteigende Quelle*, stivell b. ; [sonerezh] *aufsteigende Tonleiter*, skeulenn bign b.

Aufsteiger g. (-s,-) : 1. [mell-droad] skipailh a bign er rummad a-us g., skipailh a ya d'ar rummad a-us, skipailh herouezet g. ; 2. *sozialer Aufsteiger*, herouezed g. [liester herouezidi], den erru g., den gwintet g. ; 3. [gwashaus] paotr-mac'hom g., bleiz g., fistouler g., lesaour g., tostenner g., flaner g., goprad gwall droet gant ar c'hoant sevel g., sacher d'e du g., krimpidig g. [liester krimpidien], remzadour g., julod nevez g., aotrou kouezhet diwar lost ar c'harr g., brizhaotrou g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., paour astennet g.

aufstellen V.k.e. (hat aufgestellt) : 1. lakaat en e sav, lakaat war e zres, plomañ, troadañ, dresañ ; *stell den Stuhl wieder auf !* sav ar gador ! ; etwas wieder aufstellen, adlakaat udb en e sav, adlakaat udb en e blom ; *eine Vase aufstellen*, lakaat ul lestr en e sav ; *ein Zelt aufstellen*, displegañ (sevel, stignañ, staliañ) un deltenn, teltañ, tinellañ ; *ich hatte sie so aufgestellt, dass sie weder auf die eine noch auf die andere Seite umkippen konnten*, kempouezet em boa anezho en hevelep doare ma ne gouezhint na war un tu na war egile ; 2. lakaat en ur plas bennak, klenkañ, reizhlec'hiañ, urzchiañ, urzhiata ; *in Reihen aufstellen*, renkañ, lakaat a-renkoù, lakaat war-renkoù, lakaat a-renkennadoù, regennañ, steudañ, linennañ, arenkiñ, lakaat a-steudoù, lakaat a-steudadennou ; *in gerader Linie aufstellen*, lakaat a-linenn ; *in Viererreihe aufgestellt*, steudet pevar-ha-pevar, renket dre bevaroù ; *zu neunt aufgestellt*, jeweils zu neunt aufgestellt, renket nav-ha-nav, renket dre

navioù ; *in Zweierreihe aufgestellt*, steudet daou-ha-daou ; wieder aufstellen, eillec'hiañ ; gut aufgestellt, klenk, arenket brav ; 3. sevel, staliañ, sternatañ, amparañ, lakaat e plas ; die Bühnendekoration aufstellen, sevel ar c'hinkladur, plantañ al loadur ; ein Standbild aufstellen, sevel un delwenn, lakaat un delwenn en he flas ; ein Denkmal aufstellen, sevel un delwenn (ur maen-koun) ; das Programm des Festivals aufstellen, raktaolenniñ dibunadur ar festival ; die Satzung eines Vereins aufstellen, die Statuten eines Vereins aufstellen, sevel reizhennoù ur gevredigez, sevel dezvad ur gevredigez, reizhennañ ur gevredigez ; ein Projekt aufstellen, sevel ur raktres ; 4. montañ, gwikefreañ ; eine Maschine aufstellen, montañ ur mekanik ; Fallen aufstellen, lakaat gripedoù, stignañ rouedoù, aozañ stignoù, antellañ lasoù, antell gripedoù (Gregor), antellañ gripedoù, stignañ gripidi, stignañ antelloù, stignañ pejoù, bantañ trapoù, pechañ ; 5. [kenw.] sevel, savelañ, ober ; eine Rechnung aufstellen, sevel ul lizher-dle (ur fakturenn), fakturenniñ ; 6. [gwir] Zeugen aufstellen, lakaat testoù e goulouù, reiñ testoù da anaout, dizoleiñ (degas, diskouez) testoù ; 7. einen Beweis aufstellen, degas (diskouez) ur brouenn ; 8. ein Unfallprotokoll aufstellen, sevel ur skrid-gwiriañ diwar-benn ur gwallzarvoud, paperañ (stadañ) ur gwallzarvoud ; 9. [polit.] Kandidaten aufstellen, kinnig danvez kannaded, lakaat danvez kannaded war ar renk ; 10. [sport] einen Rekord aufstellen, mont dreist ar rekord diwezhañ, skeiñ ur rekord d'an traoñ, pilat ar rekord diwezhañ, savelañ ur gourc'hoù, gourc'haouiñ, parfoeltrañ ur gourc'hoù ; 11. [lu] ein Heer aufstellen, sevel un arme, dastum un arme, dastum souarded ; Wachen aufstellen, lakaat gwarded, staelañ gwarded, lakaat gedourien d'ober gward, lakaat gedourien e spi ; 12. sevel, danzen [pennrann danze] ; eine Theorie fü etwas aufstellen, eine Theorie zu etwas aufstellen, sevel un damkaniezh diwar-benn udb., danzen un damkan ; eine Hypothese aufstellen, danzen ur c'houlakadenn, goveliañ ur c'houlakadenn, goulakaat udb.

V.em. **sich aufstellen** (stellte sich auf / hat sich (ak.) aufgestellt) : en em renkañ, en em arenkiñ ; *sich zu Paaren aufstellen*, sich paarweise aufstellen, en em lakaat daou-ha-daou, en em barañ ; *sich in einer Reihe aufstellen*, mont a-renkad ; *sich in Viererreihen aufstellen*, en em renkañ war bevar (dre bevaroù, a-bevaroù, pevar-ha-pevar), en em arenkiñ war beder renk, en em lakaat war beder renk ; *sich in Zweierreihen aufstellen*, en em renkañ war zaou (dre zaouioù, a-zaouioù, daou-ha-daou), en em arenkiñ war ziv renk, en em lakaat war ziv renk, en em lakaat war ziv regenn ; *sich rund um jemanden aufstellen*, sich um jemanden herum aufstellen, mont war-gelc'h en-dro d'u.b., en em gelc'hiañ en-dro d'u.b., bodañ en-dro d'u.b., en em vodañ en-dro d'u.b.

Aufstellen n. (-s) : sonnadur g., dres g., savadur g. ; *Aufstellen eines Standbilds*, savidigez un delwenn b.

Aufsteller g. (-s,-) : 1. [skor daranvíñ] diskouezer g. [liester diskouezeriou] ; 2. aveer g. [liester aveerien] ; 3. [Bro-Suis] kelou eus ar c'haerañ g., kelou a'r c'haerañ g., kelou laouen g., tro-vat b., tro-vrat b., misi g., degouezh kaer g., taol-degouezh kaer g., bevez g.

Aufstellung b. (-en) : 1. montadur g., montadenn b. ; *Aufstellung einer Maschine*, montadur ur mekanik g., montadenn ur mekanik b. ; 2. savidigez b., aozerezh g., amparadur g., amparañ ; [lu] *Aufstellung einer Truppe*, savidigez un arme b. ; [polit.] *Aufstellung eines Programms*, savidigez ur programm b., aozerezh ur programm g. ; 3. [sport] *Aufstellung einer Mannschaft*, aozidigez ur skipailh b., kenaozerezh ur skipailh g., kenaozidigez ur skipailh b. ; 4.

listenn b., renabl g., roll g., listennad b.; *statistische Aufstellung*, taolenn stadegel b.; **5.** diskouezadur g., kinnigadur g.; **6.** arenkamant g., klenkadur g., klenkerezh g., urzhidigezh b., urzhierezh g.; **7.** *Aufstellung nehmen*, en em lakaat, en em bostañ; *Aufstellung nehmen lassen*, lakaat, postañ; **8.** [relij.] *die Aufstellung der Reliquien*, diskouezadur ar relegeier g.

aufstemmen V.k.e. (hat aufgestemmt) : brankodiñ, harpañ, skoriañ, skoaziañ, skoazellañ.

V.em. : **sich aufstemmen** (hat sich (ak.) aufgestemmt) : en em harpañ ouzh, en em skorañ ouzh.

aufstempeln V.k.e. (hat aufgestempelt) : timbrañ, merkañ, engravañ, enlouc'hañ, engwaskañ, louc'hañ.

aufsticken V.k.e. (hat aufgestickt) : brodañ, nadoziñ, pikañ.

Aufstieg g. (-s,-e) : **1.** savidigezh b., pignidigezh b., kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., gorroadur g., gorroidigezh b., gorroerezh g., uhelidigezh b., uheladur g., savidigezh b.; **2.** krapañ g., krapadenn b., krapadeg b., pignadenn b., pignerezh, pignadur g., pignadeg b., sevel g.; **3.** [sport] *Aufstieg in die erste Liga*, pignadur er rummad kentañ g.; **4.** [dre skeud.] *Aufstieg der Wirtschaft*, lañs war tachenn an armerzh g., lammgresk greantel g., lammgresk armerzhel g.; **5.** *Aufstieg im Amt*, herouezañ micherel g., araokadur war tachenn e vicher g., sav en e garg g., tremenidigezh en ur garg uheloc'h b., savidigezh dreist e renk b., enraog g., enraokaat g., savidigezh b., avañs b., pignadur g.; *beruflicher Aufstieg*, herouezañ micherel g.; *sozialer Aufstieg*, herouezañ kevredigezhel g., P. berzh-mat kevredigezhel g.; **5.** [douarouriezh] *der Aufstieg von Magmen*, ar sav magma g.

Aufstiegschance b. (-,-n) : diarsell araokadur war tachenn e vicher g.

Aufstiegsrunde b. (-,-n) : [sport] poull c'hwennat evit pignat d'ar rummad a-us g., poull skarzañ evit pignat d'ar rummad a-us g.

Aufstiegsspiel n. (-s,-e) : [sport] match dispartiañ evit pignat d'ar rummad a-us g.

aufstöbern V.k.e. (hat ausgestöbert) : **1.** spontañ, sevel, difourkañ, dchiedañ, dibuchañ, diboufañ, difouchañ, divusañ, diskochañañ; *ein Reh aufstöbern*, spontañ ur yourch'; *Rebhühner aufstöbern*, dibradañ klujiri; *einen Hasen aufstöbern*, sevel ur c'had, difourkañ ur c'had, dchiedañ ur c'had, dibuchañ ur c'had, divusañ ur c'had; *das Wild aufstöbern*, spontañ kement penn-jiber a zo; *die Hunde haben ein Kaninchen aufgestöbert*, ar chas ez eus savet ur c'honikl ganto; *der Hund stöbert das Wild auf*, emañ ar c'hi o tichedañ (o tivusañ, o tiboufañ, o tiskoachañañ) ar jiber; **2.** [dre skeud.] kavout, diskochañañ, pesketa, diguzhañ, duguzhat, diboufañ, difouchañ, difoupañ, dizoleiñ, dineizhañ, kavout an disaouzan eus ubd.; *jemanden aufstöbern*, diboufañ e neizh d'u.b., dineizhañ u.b., diskochañañ u.b., difouchañ u.b., diboufañ u.b.

aufstocken V.k.e. (hat aufgestockt) : **1.** kas en un estaj ouzhpenn, lakaat un estaj ouzhpenn [war ur savadur], gorren, dreistuhelaat, uhelaat; **2.** [kenwerzh] uhelaat; **3.** adpourveziñ; *die Lagerbestände aufstocken*, adpourveziñ ar boniadoù.

Aufstocken n. (-s) : uhelidigezh b., uheladur g., uhelaat g., dreistuheladur g., savidigezh b., gorreadur g., gorreidigezh b., gorren g.

Aufstockung b. (-,-en) : [armerzh.] *Aufstockung der Finanzmittel*, askouezhad kelliadsteuñ g.

aufstöhnen V.gw. (hat aufgestöhnt) : leuskel un huanad, tennañ un huanad, leuskel un huanadenn, huanadiñ, hirvoudiñ, ober un taol klemm, ober un taol damant, ober ur glemmadenn,

lezel un taol klemm, lezel un taol damant, lezel ur glemmadenn, leuskel ur glemmadenn.

aufstöpseln V.k.e. (hat aufgestöpselt) : distouvañ, divontañ.

Aufstoß g. (-es,-stöße) : **1.** breugeud g., breugeudenn b., beuk g., beugisadenn b., bregas g., breze g., avel g., avel drenk g., hik g.; **2.** stok g., stokad g., stokadenn b., enstok g.

aufstoßen V.k.e. (stößt auf / stieß auf / hat aufgestoßen) : **1.** digeriñ rust, digeriñ en ur vountañ warnañ, bountañ, heurtañ; *die Läden aufstoßen*, bountañ war ar stalafioù evit digeriñ anezho; *die Tür aufstoßen*, heurtañ an nor evit he digeriñ; **2.** *Sprudelwasser stößt uns auf*, dour nez a ra d'an den breugeudiñ, dour nez a laka an den da vreugeudiñ.

V.gw. (stößt auf // stieß auf // hat aufgestoßen / ist aufgestoßen) : **1.** (ist) : *das Schiff stößt auf*, skeiñ a ra ar vag war strad ar mor, mont a ra ar vag da douch; **2.** [dre heñvel.] (hat / ist) : breugeudiñ louet, breugeudiñ, lezel ur breugeud, leuskel ur breugeud, distagañ ur breugeud, divegal, beugisal, ober beuk, leuskel ur beuk, beugal, bregasiñ, beurleugeusat, tarlonkañ, ober un hik, hikat, P. ober bekez; *es stößt ihm auf*, er muss aufstoßen, dont a ra dezhañ dour kreñv en e c'henouù, kalondev en deus, kalon devet en deus, tanijenn en deus en e ziabarzh; **3.** (ist) : darvezout, c'hoarvezout, degouezhout, en em gavout; **4.** (hat) stekiñ, tosiñ.

Aufstoßen n. (-s) : [mezeg.] kalondev b., breugeud g., breugeudenn b., beug g., beugisadenn b., bregas g., breze g., avel g., avel drenk g.

Aufstoßer g. (-s,-) : breugeud g., breugeudenn b., beug g., beugisadenn b., bregas g., breze g., avel g., avel drenk g.

aufstrebend ag. : **1.** lañs ennañ forzh pegement, lañs ennañ ken-ha-ken, lañs ennañ mui-pegen-mui, lañs ennañ ken-ha-kenañ, lañs ennañ kenañ-kenañ, war vec'h; **2.** c'hoantek da sevel, lusket gant ar c'hoant sevel, lusket gant ar c'hoant uhelaat, youl-sevel gantañ, c'hoant errouot ennañ, youl-sevel ennañ, egar sevel ennañ.

aufstreichen V.k.e. (strich auf / hat aufgestrichen) : **1.** ledañ, astenn; *Honig aufstreichen*, ledañ mel war e dann bara; **2.** [dre heñvel.] *das Haar aufstreichen*, dastum e vlev war an a-dreñv.

aufstreifen V.k.e. (hat aufgestreift) : troñsañ; *die Ärmel aufstreifen*, troñsañ e vilginoù, krizañ e vilginoù, troñsañ e zivrec'h (Gregor), sevel e ziv vilgin; *mit aufgestreiften Ärmeln*, troñset e vilginoù gantañ.

Aufstreifen n. (-s) : troñsañ g.

Aufstrich g. (-s,-e) : **1.** [boued druz] gwiskad g., troc'had g.; **2.** [sonerezh] taol gwareg g.; **3.** [moull., lodenn voan ul lizherenn] tanavenn b.

aufstülpfen V.k.e. (hat aufgestülpft) : troñsañ, sevel bordou ubd.; *seinen Hut aufstülpfen*, sevel erienn e dog, troñsañ erienn e dog; *den Kragen seines Mantels aufstülpfen*, sevel gouzougenn e vantell, sevel gouzoug e vantell.

aufstutzen V.k.e. (hat aufgestutzt) : sonnañ; *den Schnurrbart aufstutzen*, sonnañ e vorrouù (e vorrennoù); *er hat sich den Schnurrbart aufgestutzt*, daou lost mailhard a zo dindan e fri, sonnet en deus e vorrouù.

V.gw. (hat aufgestutzt) : selaou gant souezh, sellet gant souezh; *das Pferd stutzt auf*, ar marc'h a sonn e zivskouarn, ar marc'h a reud e zivskouarn, ar marc'h a blom e zivskouarn.

aufstützen V.k.e. (hat aufgestützt) : harpañ, skorañ, skoaziañ, sintrañ, pantilhoniiñ.

V.em. : **sich aufstützen** (hat sich (ak.) aufgestützt) : en em harpañ [war], en em skorañ [war]; *sich auf einen Ellbogen aufstützen*, helmoñ war un ilin, ilinañ; *sich mit den Ellbogen auf*

den Tisch aufstützen, alkodiñ daoulin e zivrec'h war an daol, bezañ branket ouzh taol, brankodiñ ouzh taol, brenkañ ouzh taol, bezañ alkodet ouzh taol, bezañ bruchet ouzh taol, bezañ bruchedet ouzh taol, bezañ daoulinet war an daol, bezañ aspledet war an daol, bezañ en e orloc'h ouzh taol, bezañ war e orloc'h ouzh taol.

aufsuchen V.k.e. (hat aufgesucht) : 1. mont da welet, mont da gavout, mont davit, gweladenniñ, bizitañ ; *den Notar aufsuchen, noteriañ* ; *einen schattigen Platz unter einem Baum aufsuchen*, mont da zisheoliañ dindan ur wezenn, mont en disheol dindan ur wezenn ; *zum Laichen suchen Kröten Gewässer auf*, nodiñ a ra an tousegi e poullou-dour ; *die Toilette aufsuchen*, mont d'ar priveziou, mont d'al lec'h distro, mont d'ar gambr-aes, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, mont war vaez (da gac'hat, da zifankañ, da droazhañ, a-gostez, da buchañ, da blegañ, d'ober, en distro, d'ober e aezamant), mont d'al lec'h ma ya ar person hep e gure ; *ich muss dringend die Toilette aufsuchen !* a) [klein] P. krognat on gant ar c'hoant dizourañ ; b) [groß] P. poent eo din mont kar ar c'hoz a zo o komañs turiañ ; 2. klask, furchal, imbourc'hiñ.

Aufsuchung b. (-,en) : imbourc'h g., imbourc'hadenn b., imbourc'herezh g., furcherezh g., furchadenn b., enklask g., enklaskerezh g., ensrch g.

Aufsummierbarkeit b. (-) : sammadezh b.

auftakeln V.k.e. (hat aufgetakelt) : [merdead.] *ein Schiff auftakeln*, greiañ ul lestr, paramantiñ ul lestr, fardañ ul lestr ; *ein Schiff wieder auftakeln*, adc'hreiañ ul lestr, adparamantiñ ul lestr, adfardañ ul lestr.

V.em. : **sich auftakeln** (hat sich (ak.) aufgetakelt) : en em zrouwkiskañ, en em c'hreiañ, en em c'hitañ.

Auftakeln n. (-s) : [merdead.] paramanterezh g., greiañ g.

Auftakelung b. (-) : [merdead.] 1. paramanterezh g., greiañ g. ; 2. paramantoù ls., fardaj g., greiamant g.

Auftakt g. (-s,e) : 1. [sonerezh] digorell b., digorenn b., raksonadenn b. ; 2. [dre skeud.] deroù g., ragabadem b. ; *den Auftakt geben*, reiñ lañs da, reiñ lusk da, kas en-dro, lakaat da vont en-dro, luskañ, reiñ ar brall da (Gregor), lakaat e bole, reiñ bole da, plantañ bole e, lakaat bole e, kentradiñ ; *diese Ereignisse bildeten den Auftakt zur Revolution*, prevedui an dispac'h da zont e oa an darvoudou-se, an darvoudou-se a oa ur spurmant ag an dispac'h a zegouezhas, an darvoudou-se a ziskouze e oa an dispac'h o tont, an darvoudou-se a oa beg an dispac'h a dosta, gouenn dispac'h a oa gant an darvoudou-se, santet e veze diouzh an dispac'h da zont gant an darvoudou-se, ur ragabadem eus an dispac'h e oa an darvoudou-se, kentskeudenniñ a rae an darvoudou-se an dispac'h da zont, an darvoudou-se a oa ur spurmant ag an dispac'h da zont.

auftanken V.k.e. (hat aufgetankt) : leuniañ.

V.gw. . (hat aufgetankt) : 1. lakaat leun a zour-tan (a direoul), leuniañ ar veol eoul-maen, P. leuniañ ar feunteun ; 2. [dre skeud.] P. *wieder auftanken*, adsevel e boueziou, diskuizhañ e spered, distegnañ e spered (Gregor), diderriñ, ober un tamm diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober e ziskuizhòù, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, lakaat un higenn, ober un ehan, diblegañ e gein, digeinañ, soc'hañ, ober kein hir, lakaat e gorf da zibouezhañ, ober ur ruilh, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, kavout e repoz, kemer e repoz, repozñ, kemer arsav, ober ur gourvez, ober ur pennadig diskuizhañ, diskuizhañ.

auftauchen V.gw. (ist aufgetaucht) : 1. divoriñ, divorañ, dizourañ, dont war wel, diveuziñ ; *wieder auftauchen*¹, adsevel

war-c'horre, adsevel war gorre an dour ; *das U-Boot tauchte auf*, divoriñ a reas al lestr-spluj, dont a reas al lestr-spluj war-c'horre ; *der Otter tauchte auf*, dizouriñ a reas an dourgi, dont a reas an dourgi war-c'horre ; *wenn die Stadt Ys nun einmal wieder auftaucht, wird Paris untertauchen*, pa ziveuzo Kêr-lz e veuzo Pariz ; 2. [dre skeud.] diflukañ, difoupañ, difourkañ, digoupiñ, disailhañ, diflipañ, diboukañ, dibouchañ, diskochañañ, disoc'h, tarzhañ, diguzhañ, dihoubañ, dispakañ, dispakañ e benn, diskouez beg e fri, dont war wel, en em ziskouez, anataat, anadiñ, erzerc'hañ, en em gavout ; *plötzlich tauchte er auf*, en em ziskouez a reas a-dao-trumm, diflukañ (difoupañ, disailhañ, diboukañ, difourkañ, delammat, dibouchañ, diflipañ, dispakañ) a reas a-greiz-holl ; *wieder auftauchen*², addont war wel, en em ziskouez a-nevez, en em ziskouez adarre, en em ziskouez endro, distreiñ ; *plötzlich wieder auftauchen*, difoupañ a-nevez, disailhañ a-nevez, diflukañ a-nevez ; *sie wollten sich gerade prügeln, aber sie hatten einen Lehrer bemerk*t, der plötzlich aufgetaucht war, ez aent d'en em gannañ keneve m'o doa gwelet ur c'helener o tiboukañ ; *wenn mein Bruder nicht aufgetaucht wäre, wäre ich erstickt*, panevet ma oa erruet va breur e oan bet mouget ; *Schwierigkeiten tauchen auf*, diaesterioù a zo o tont war wel.

Auftauchen n. (-s) : 1. diveuz g., diveuzadenn b., divorañ g. ; 2. difluk g.

auftauen / auftaun V.k.e. (hat aufgetaut) : 1. teuziñ, diskornañ, direviñ ; 2. [kegin.] diskornañ ; 3. [dre skeud.] *Forderungen auftauen*, mont dousikoch'dezhi, ameniñ.

V.gw. (ist aufgetaut) : 1. teuziñ, diskornañ, direviñ, diloc'hiñ ; *der Boden ist aufgetaut*, diskom eo an douar, diskomet eo an douar, direvet eo an douar ; es taut etwas auf, un tamm diskornañ a ra ; 2. diourzal, diourziñ, digriziñ, digoumouliñ e dal, distennañ ; *endlich taut er auf*, emañ o tigrizañ (distennañ a ra) a-benn ar fin.

Auftauen n. (-s) / **Auftauung** b. (-) : diskorn g., diskornadur g., diskornañ g., teuz an erc'h g., direv g., diloc'h g.

Auftauvorgang g. (-s,-vorgänge) : diskornadur g., diskornañ g.

aufteilbar ag. : keitrannadus, rannus, rannadus, herann, herannus, dastammadus.

aufteilen V.k.e. (hat aufgeteilt) : dazlodañ, lodennañ, lodañ, kenlodennañ, rannañ, didammañ, diemprañ, dizoublañ, keitrannañ, kevrennañ, kombodañ, darnaouiñ, dibezhiañ, dastammañ, tammata, gennadiñ ; *etwas unter sich aufteilen*, lodennañ ubd etre an holl, ober boutin-boutin gant ubd, rannañ ubd etre an holl, darnaouiñ ubd, rannañ ubd kenetrezo ; *etwas auf verschiedene Personen aufteilen*, lodennañ ubd etre meur a zen ; *etwas zu gleichen Teilen aufteilen*, reiñ kement-ha-kement eus ubd da bep hini ; *das Erbe aufteilen*, die Erbschaft aufteilen, rannañ ar susit ; *in Gruppen (ak.) aufteilen*, strolladenniñ ; *eine Bodenfläche aufteilen*, lodennañ un dachenn [evit sevel tiez h.a.] ; *neu aufteilen*, adlodennañ ; *die Zimmer aufteilen*, kombodañ un ti, kombodañ ur ranndi ; *die Kelten waren in Stämme aufgeteilt*, rannet e oa ar Gelted e meuriadoù ; *etwas zeitlich aufteilen*, dazkoulzañ ubd ; *sich (dat.) die Arbeit mit jemandem halbe-halbe aufteilen*, labourat gant u.b. war zaouhanter ; *sie haben den Kuchen unter sich (ak.) aufgeteilt*, rannet o deus ar wastell etrezo ; *teilt die Bonbons unter euch auf !* grit boutin-boutin gant ar madigoù ! c'hwia raio boutin-boutin gant ar madigoù ! ; *etwas neu aufteilen*, addasparzhan ubd, adingalañ ubd ; [farmerzh.] *die Arbeit funktional aufteilen*, dastammañ al labour ; [mat.] *in Grade aufteilen*, dereziañ, rannañ e dereziou.

Aufteilung b. (-,en) : 1. lodennerez g., lodennadur g., lodennañ, kenlodennerez g., rann b., rannadur g., rannidigezh b., rannerez g., rannañ g., keitrannadur g.,

rannañ g., dasparzhidigezh b., dasparzh g., dasparzhadur g., dasparzhañ g., ingaladur g., ingalerezh g., ingalidigezh b., ingalañ g., darnaouiñ g., diempradur g., kevrennadar g., kombodadur g., dastammadur g., gennadiñ g.; *ausgewogene Aufteilung, ausgeglichene Aufteilung, gleichmäßige Aufteilung*, dasparzh kempouez g.; *anteilmäßige Aufteilung*, dasparzh a-genfeur g.; *Aufteilung von Vermögenswerten, ingal (ingaladur) madoù g., ingaladenn vadoù b.*; *Aufteilung des Grundbesitzes, lodennerezh an domani g., lodennadur an domani g.*; *Aufteilung des Hauses, kombodadur an ti g.*; *die Aufteilung der Gewinne, rannadur ar gounidou g.*; *die Aufteilung vornehmen, ober ar rann, rannañ [armerzh.] die funktionale Aufteilung der Arbeit, dastammadur al labour g.*; **2. [amzer] zeitliche Aufteilung, daskoulzañ g.**; **3. [mat.] parzhadur g.**

auftischen V.k.e. (hat aufgetischt) : **1.** lakaat war an daol, diazezañ war an daol, servjañ; *eiskalt auftischen, servijout yensklas, servijout yen-skorn*; **2. [dre astenn.] was für eine Eselei will er uns schon wieder auftischen?** petore leue a daolo deomp en taol-mañ? ; *alte Geschichten auftischen, lakaat ar gaoz war un afer mil gozh, adlakaat un afer mil gozh war an doubier, adlakaat un afer mil gozh war an daol, distilhañ komzoù skuizh, malañ kaozioù skuizh, dibunañ temzoù skuizh, notenniñ e demzoù skuizh, P. meskañ kozh kaoc'h, meskañ kozh teil, digeriñ adarre gobidelloù kozh.*

Auftrag (-s, Aufträge) : **1.** kefridi b., kefridiezh b., emell g., karg b., taol-kefridi g., poellad g.; *jemandem einen Auftrag erteilen, einen Auftrag an jemanden vergeben, fiziout ur gefridi en u.b., reiñ ur gefridi d'u.b., kargañ u.b. d'ober udb, lakaat u.b. d'ober udb, fiziout ur garg en u.b., reiñ an emell d'ober udb d'u.b., reiñ kefridi d'u.b. d'ober udb, kefridian u.b., leuriñ u.b.*; *einen Auftrag definieren, savelañ ur gefridi; einen Auftrag neu definieren, adsavelañ ur gefridi; einen Auftrag ausführen, einen Auftrag erledigen, einen Auftrag ausrichten, seveniñ (ober) ur gefridi, kas ur gefridi en-dro, kas ur gefridi da benn, ober ouzh e gefridi, ober diouzh e gefridi, degouezhout da vat gant e gefridi, degouezhout ganti da vat; er hat seinen Auftrag erledigt, kaset en deus e gefridi da benn, sevenet en deus e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi, graet eo e gefridi gantañ, par en em gav an traou gantañ, degouezhet eo da vat gant e gefridi; mein Auftrag erschöpft sich darin, die Briefe zu registrieren, n'eus bet roet ken karg din d'ober panevet da varilhañ al lizheroù, n'eus bet kemennet din ken tra nemet marilhañ al lizheroù; er wurde dem ihm erteilten Auftrag nicht gerecht, ne voe ket lodenn, ne voe ket evit kas e gefridi da benn, ne voe ket evit seveniñ e gefridi, ne voe ket evit pengenniñ e gefridi; ich bin froh, wenn ich diesen Auftrag quitt bin, ich bin froh, wenn ich diesen Auftrag hinter mir habe, disammet e vo va spered pa 'm bo kaset ar gefridise da benn, divec'hiet e vin pa vin degouezhet da vat gant ar gefridi-se; einen Auftrag erfolgreich abschließen, degouezhout da vat gant e gefridi; es gelang ihm nicht, seinen Auftrag auszurichten, chom a reas berr gant e gefridi; ich betraue Sie mit der Durchführung dieses Auftrages, reiñ a ran deoc'h an emell da gas ar gefridi-se da benn; im Auftrag(e) von, dre (diouzh) urzh u.b., dre gemenn u.b., diwar c'houlenn u.b., en anv u.b., a-berzh u.b., eus perzh u.b., dre gannadur u.b. / dre gemennadurezh u.b. (Gregor); *Auslagen im Auftrag eines Kunden tätigen, mizañ gant un arval*; **2. [kenw.] urzhiad g., urzh-prenañ g.**; *einen Auftrag an jemanden vergeben, urzhiañ udb digant u.b.*; *einen Auftrag ausführen, seveniñ ur c'houlennadenn (ur c'hemann, ul lizher-gwerzh, un urzhiad, un urzh-prenañ, un urzh-werzañ)*; *Aufträge an Zulieferer vergeben, Aufträge**

*outsourcen, Aufträge fremdvergeben, eilkevratïñ¹; Aufträge als Zulieferer ausführen, eilkevratïñ²; einen Auftrag rückgängig machen, freuzañ ar werzh, nullañ al lizher-gwerzh, ober freuztaol, terriñ e varc'had, foeltrañ ar werzh; Aufträge hereinholen, kavout prenerien; einen Auftrag reinholen, einen Auftrag an Land ziehen, den Auftrag bekommen, tapout ur marc'had; einen Auftrag abringen, difreuzañ ur marc'had; Siemens® hat bei der Ausschreibung den Auftrag erhalten, aet eo ar marc'had war zebarzh gant Siemens®, aet eo an debarzh gant Siemens®; 3. etwas in Auftrag geben, kas kemennadurezh d'ober udb / kemenn ober udb (Gregor), ordren udb; der Triumphbogen wurde 1806 von Kaiser Napoleon I. in Auftrag gegeben, e 1806 e lakeas an impalaer Napoleon lañ sevel ar Volz-Enor; **4. öffentliche Aufträge, Aufträge der öffentlichen Hand, urzhiadou foran ls.**; **5. [lu] kefridi b., kefridiezh b.**; *seinen Auftrag ausführen, seveniñ e gefridi, kas e gefridi en-dro, degouezhout da vat gant e gefridi, ober ouzh e gefridi, ober diouzh e gefridi*.*

Auftragebürste b. (-,-n) : broust g.; *Auftragebürste für Schuhcreme, broust koarañ g.*

auftragen V.k.e. (trägt auf / trug auf / hat aufgetragen) : **1.** die Speisen auftragen, diazezañ ar pladoù war an daol / servjañ ar pladoù / lakaat ar pladoù war an daol (Gregor); **2.** Farbe auftragen, ledañ ur gwiskad pentur, livañ; *dieser Farbstoff lässt sich leichter auftragen, ar pentur-se a led gwelloc'h; Druckerschwärze auf etwas (ak.) auftragen, Druckfarbe auf etwas (ak.) auftragen, huzañ udb; Make-up auftragen, en em wezelañ*; **3.** Vergoldung auftragen, alaouriñ; **4. astenn, ledañ, lakaat, arloañ [fdb ouzh]**; *wir müssen eine dickere Schicht Zement auftragen, ret eo tevaat ar gwiskad simant; Fett auf die Crêpe-Platte auftragen, larjezañ ar billig; Parfüm auftragen, glizhenniñ porfum; Vaseline auf etwas (ak.) auftragen, vazelinañ udb*; **5. [dre astenn.] jemandem eine Arbeit auftragen, endelc'her u.b. d'ober udb, fiziout ur gefridi en u.b., reiñ kefridi d'u.b. d'ober ul labour, kemenn d'u.b. ober udb, fiziañ ul labour en u.b., lakaat u.b. d'ober udb, daveiñ u.b. d'ober udb., kargañ u.b. d'ober udb / reiñ karg d'u.b. d'ober udb (Gregor); **6. [dre skeud.] Grüße an jemanden auftragen, kas e wellañ gourc'hemannou d'u.b., daveiñ e wellañ gourc'hemannou d'u.b.****

V.gw. (trägt auf / trug auf / hat aufgetragen) : [dre skeud.] zu **1. dick auftragen, amplaat an traou, kreskiñ an traou, mont re amplik ganti, mont gwall amplik ganti, c'hwezañ an traou, lakaat war ar barr, lammat dreist ar c'harzh, mont er-maez, mont dreist ar roudenn (dreist an arroudenn, dreist ar yev), mont dreist an treuzou, mont dreist ar bord, mont dreist-penn, mont diwar an arroudenn, mont dreist ar pal ganti, tremen ar pal, skeiñ diwar re, mont re bell ganti, mont re lark ganti, mont amplik dezhi, mont amplik ganti, lammat dreist ar c'helez, mont er-maez eus ar park, lavaret amploch eget justoc'h, lakaat da graziañ, lavaret amplik, lavaret un tamam ampl, relavaret, reober, relakaat, regreskiñ, regemer, c'hwezañ ar wirionez, stambouc'hañ ar wirionez, mont en tu all d'ar wirionez, mont betek re; er hat zu **2. dick aufgetragen, aet eo re bell ganti, aet eo re lark ganti, aet eo er-maez eus ar park, aet eo dreist ar roudenn (dreist ar yev, dreist an arroudenn, dreist an treuzou, dreist ar bord), lammet eo dreist ar c'helez, aet eo dreist-penn, aet eo amplik mat ganti, lakaet en deus da graziañ.****

Auftragen n. (-s) : *die Gerichte vor dem Auftragen kosten, ober un tañva d'ar meuziòù a-raok diazezañ anezho war an daol (Gregor), rakaña ar meuziòù.*

Auftraggeber g. (-s,-) : **1.** urzhier g., roer urzhioù g., kefridier g., kemennour g., roer kefridi g., leurer g., arval g., praktik g., debarzher g., devunner g., gougemener g.; *mitbeteiligter Auftraggeber, kenleurer g.*; **2. [bruderezh] kemenner g.**

Auftragnehmer g. (-s,-) : leuriad g., debarzhadour g., gratadour g. ; *mitbeteiligter Auftragnehmer*, kenleuriad g. ; *die Verantwortung des Auftragnehmers*, atebgevezh an embreger b.

Auftragsbestätigung b. (-,-en) : kadarnadur an urzhiad g.

Auftragsbuch n. (-es,-bücher) : karned urzhiadoù g., kaier an urzhiadoù g.

Auftragserteilung b. (-,-en) : urzhiadiñ g.

auftragsgemäß ag. : evel ma oa bet urzhiadet.

Auftragshersteller g. (-s,-) : eilkevratour g.

Auftragskiller g. (-s,-) : goprlazher g., lazher gopret g., lazher diwar c'hopr g., muntrer diwar c'hopr g., drouklazher diwar c'hopr g., drouklazher gopret g., lakepod g.

Auftragslage b. (-,-n) : stad an traou war tachenn an urzhiadoù b., stad kaier an urzhiadoù b.

auftragslos ag. : digarg.

Auftragsmörder g. (-s,-) : goprlazher g., lazher gopret g., lazher diwar c'hopr g., muntrer diwar c'hopr g., drouklazher diwar c'hopr g., drouklazher gopret g., lakepod g.

Auftragspolster n. (-s,-) : tremen a-walc'h a urzhiadoù, urzhiadoù tremen a-walc'h ls.

Auftragsproduzent g. (-en,-en) : eilkevratour g.

Auftragsrückgang g. (-s,-rückgänge) : digresk war tachenn an urzhiadoù g., laoskadur an urzhiadiñ g.

Auftragssperre b. (-,-n) : boikot g., boikotiñ g., kaeladur ouzh an urzhiadoù g.

Auftragsstreichung b. (-,-en) : freuztaol g., diskemenn an urzhiad g., freuz marc'had g.

auftragsweise Adv. : diwar urzhiad.

Auftragszettel g. (-s,-) : paperenn urzhiadiñ b., skrid urzhiadiñ g.

Auftragverarbeiter g. (-s,-) : eilkevrate g. ; **a**) *Aufträge an einen Auftragverarbeiter vergeben / b)* *Aufträge als Auftragverarbeiter ausführen, eilkevratiiñ.*

auftreffen V.gw. (trifft auf / traf auf / ist aufgetroffen) : stekiñ, tosiñ, kouezhañ.

Auftreffen n. (-s) : **1.** enstok g. ; **2. [sport]** *Auftreffen nach einem Sprung, kouezh g.*

Auf treffpunkt g. (-s,-e) : poent enstok g.

Auf treffwinkel g. (-s,-) : korn enstok g.

aufreiben V.k.e. (auftrieb / hat aufgetrieben) : **1.** *Staub aufreiben, stiepel poultrenn, lakaat poultrenn da sevel (da nijal), sevel poultrenn gant an-unan ; 2. [hemolch'] spontañ, sevel, difourkañ, dichedañ, dibuchañ, diboufañ ; Wild aufreiben, sevel jiber gant an-unan, kas (sevel, diskochañañ, diboufañañ) jiber ; 3. P. strollañ, bodañ, tolpañ, dastum ; Geldmittel aufreiben, dastum arc'hant ; das nötige Geld leicht aufreiben, dastum aes-trement a arch'ant a zo ezhomm ; 4. [dre skeud.] jemanden aufreiben, diboufañ e neizh d'u.b., diskochañañ u.b., dineizhañ u.b. ; wo hast du denn Erdbeeren zu dieser Jahreszeit aufgetrieben, pelec'h out bet o tineizhañ sivi er mare-mañ eus ar bloaz ; wie man es heutzutage nirgends aufreiben kann, seurt na gaver ken ; Waren aufreiben, diskochañañ (diboufañañ, pesketa, digochañañ, dineizhañañ) marc'hadourezh ; das ist nicht mehr aufzutreiben, digavadus eo, n'eus ket moaien da gaout ken, an dra-se a zo seurt na gaver ken ; schwer aufzutreiben, difret ; sie sind nirgends aufzutreiben, n'eus ket a gav dezzo ; 5. [mezeg.] koeñviñ, koeñvadenniñ, foëñviñ, c'hwezañ, stambouc'hañ ; 6. [louza.] bountañ da greskiñ buanoc'h ; 7. [toaz] lakaat da vont e go, lakaat da c'hwezañ.*

V.gw. (trieb auf / ist aufgetrieben) : **1.** [mezeg.] *koeñviñ, koeñvadenniñ, foëñviñ, c'hwezañ, stambouc'hañ ; sein Bauch war aufgetrieben, stambouc'het e oa e gof, foëñvet e oa e gof ; 2. [merdead.] mont da skeiñ, mont da douch.*

Aufreiben n. (-s) : [mezeg.] *stambouc'h g., stambouc'hadur g.*

auf trennen V.k.e. (hat aufgetrennt) : dizober, diwriat, disgwriat, disgwriañ, dispenn ; *eine Naht auf trennen*, dizober ur gwri, diwriat krefen, disgwriat krefen, disgwriañ krefen, dispenn ur gwri ; *aufgetrennt*, disgwri ; es ist dies kein Riss, die Naht hat sich nur aufgetrennt, n'eo ket ur rog an hini eo, un disgwiadur ne lavaran ket.

auf treten V.k.e. (tritt auf / trat auf / hat aufgetreten) : *eine Tür auf treten*, skeiñ (bountañ) un nor en ti, divarc'hañ un nor a daolioù treid.

V.gw. (tritt auf / trat auf / ist aufgetreten) : **1.** kerzhout, mont warraok ; *fest auf treten*, mont a gammédou asur, mont disaouzan, mont hardizh ; **2. [mezeg.] a** [porbolennou] dispuilhañ ; *Papeln treten auf*, krugennou a zispulih ; **b**) [kleñved, terzhienn] erzer'hañ, anataat, dont war wel, anadiñ ; *diese Seuche tritt selten auf*, ral a wech e vez gwelet ur pore a seurt-se ; *epidemisch auftretende Krankheit*, kleñved darreuziat g. ; *wiederholt auftretend, arreadek, arreat, astroat, retolz* ; *wiederholt auftretender Schnupfen*, sifern retolz g. ; *das Fieber tritt bei ihm wieder auf*, an derzhienn a adstag wamañ, an derzhienn a adkrog ennañ, an derzhienn a zistro dezhañ ; **3. [dre skeud.]** dont war al leurenn, c'hoari war al leurenn ; *der Schauspieler tritt auf*, en em ziskouez (pignat, mont, dont) a ra ar c'hoarier war al leurenn ; *als Blasinstrumentalisten zu zweit auf treten*, seniñ daou-ha-daou ; *zum ersten Mal auf treten*, ober e dro gentañ war al leurenn, deraouiñ, c'hoari evit ar wech kentañ ; *kaum tritt er auf und schon beginnt der Saal zu applaudieren*, trawalc'h e vez dezhañ mont war al leurenn evit ma krogfe an dud er sal da strakal o daouarn, n'en devez nemet dont war al leurenn d'ober evit ma strakfe an dud er sal o daouarn, an disterañ ma ya war al leurenn e krog an dud da strakal o daouarn, kregiñ a ra an dud da strakal o daouarn ken gwelet anezhañ o tont war al leurenn ; **4.** *darvezout, c'hoarvezout, degouezhout, en em gavout, dichañsañ, erruout ; periodisch auf treten, sporadisch auf treten*, dont war-wel mare-mare, c'hoarvezout mare-mare ; *falls Schwierigkeiten auf treten*, ma sav bec'h, ma teu ubd a-dreuz deomp, ma kavomp lug, ma teufe ubd da gontroliañ ac'hanomp, mar c'hoarvezur rouestl bennak ; *in diesem Land treten Erdbeben gehäuft auf*, ur vro eo hag a vez kren-douar enni alies ; *das Bretonische verfügt über Dualformen für paarweise auftretende Körperteile*, un daouader a zo e brezhoneg evit lodennou ar c'horf a zo div elfenn ouzh o ober ; **5. [gwir h.a.]** *vor Gericht auf treten*, mont dirak ar varn, mont dirak al lez-varn ; *als Kläger auf treten*, sevel prosez d'u.b., mont da glemmer en un afer a justis ; *als Zivilkläger auf treten*, mont da gevrenn geodedel ; *als Vermittler auf treten, als Mediator auf treten, als Dritter auf treten, als dritte Partie auf treten*, dont da dredeog.

Auf treten n. (-s) : **1.** *neuz g., doare g., tres g., derc'h g., eneañ b., neuz-korf b., neuziad b., neuziadur g., spes g., gwel g., gweled g., seblant g., spurmant g., stumm g., diskouez g. ; ein sicheres Auftreten haben, Sicherheit im Auftreten haben, bezañ disaouzan, kaout un neuz distag, bezañ silent, na vezañ gwall lent anezhañ, na gaout aon rak e anv (rak e skeud), bezañ dizaon (dispont, hardizh, her), mont dezhi gant asurred, kaout nerzh-kalon, na vezañ moan e galon, kaout blev war e jave, na vezañ poultr war e zaoulagad, kaout gwad dindan e ivinoù, na redek gwad irvin en e wazhied, na redek gwad panez en e wazhied, bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, kaout kribell, bezañ hardizh ouzh an dud, bezañ den (liester bezañ tud) ; ein schneidiges Auftreten haben, ein stolzes Auftreten haben, ein forsches Auftreten haben, kaout tres ; 2. *degouezh g., dedarzh g., c'hoarvezadur g. ; [yezh.] gemeinsames Auftreten zweier lexikalischer Einheiten [Kookkurenz], kenreveziadenn b. ; 3. [mezeg.] a* [porbolennou] dispuilh g., dispuilhad g., dispuilhadur*

g., dispuilhañ g., frapad g.; *ein Auftreten von Papeln*, un dispuilh krugennek g., un dispuilhad krugennou g.; *ein Auftreten von Aphthen*, un dispuilhad afoù g., ur frapad afoù; **b)** [kleñved, terzhienn] erzerch'ad g.

Auftrieb g. (-s,-e) : 1. lusk g., lañs g., lañs-krec'h g.; *der Industrie einen neuen Auftrieb geben*, **a)** reiñ ul lusk nevez d'ar greamerezh, reiñ ul lañs nevez d'ar greamerezh, degas ur startijenn nevez e-barzh ar greamerezh; **b)** reiñ lañs (lusk) a-nevez d'ar greamerezh, broudañ a-nevez ar greamerezh, luskañ a-nevez ar greamerezh, atizañ a-nevez ar greamerezh, reiñ lañs en-dro d'ar greamerezh, degas startijenn en-dro e-barzh ar greamerezh; 2. [fizik] nerzh pignat g.; *dynamischer Auftrieb*, kludiant g.; *statischer Auftrieb*, neuñvusted b.; 3. [labour-douar] derou an treuzpeuriñ war-zu ar meneziou g.; 4. [dre skeud.] *jemandem neuen Auftrieb geben*, adsevel e bouzeziou d'u.b.

Auftriebserhöhung b. (-,en) : [karr-nij] kreskadur kludiant g.

Auftriebskraft b. (-,kräfte) : 1. [karr-nij] nerzh pignat g., nerzh dibradañ g.; 2. [fizik] *dynamische Auftriebskraft*, kludiant g.; *statische Auftriebskraft*, neuñvusted b.

Auftriebsverlust g. (-es,-e) : [karr-nij] koll nerzh pignat g.

Auftritt g. (-s,-e) : 1. donedigezh b., antreadenn b.; *Auftritt eines Schauspielers*, donedigezh ur c'hoarier war al leurenn b., antreadenn ur c'hoarier b.; 2. [mezeg.] **a)** [porbolenoù] dispuilh g., dispuilhad g., dispuilhadur g., dispuilhañ g., frapad g.; *Auftritt von Papeln*, dispuilh krugennek g., dispuilhad krugennou g.; *ein Auftritt von Aphthen*, un dispuilhad afoù g., ur frapad afoù g.; **b)** [kleñved, terzhienn] erzerch'ad g.; 3. abadenn b.; 4. [dre astenn.] rannarvest g.; *zweiter Auftritt des dritten Aktes*, eil rannarvest an trede arvest, eil lodenn an trede arrest; 5. [dre skeud.] tabut g., trouz g., jeu b., rendael b., gourdrouz g., rev g., kroz g., krozadenn b., diskrap g., diskrog g., distok g., arguz g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., sach-kreofiñ g., krog-blev g., fich-blev g., krogouù ls., patati g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., krogadeg b., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., stag g.; *es kam zwischen ihnen zu einem peinlichen Auftritt*, trouz bras (jeu, sach-blev, sach-kreofiñ, fich-blev, krog-blev, krogouù, chabous, patati, pigell, reuz, blev, bec'h, tabut, butun, ur gourdrouz bras, kroz) a savas etrezo, sevel a reas kign ha frot etrezo, sevel a reas bekiliñ etrezo, dont a rejont hag en em gannañ, kannoù a savas etrezo, kannoù a savas ganto; 6. *der Auftritt bei einer Treppe*, ar varlenn b.

aufrocknen V.k.e. (hat aufgetrocknet) : sec'hañ, disec'hañ.

V.gw. (ist aufgetrocknet) : sec'hañ, disec'hañ.

auftrumpfen V.gw. (hat aufgetrumpft) : 1. c'hoari ur benngartenn, c'hoari un atoud; 2. c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober re vras gaoliad, pompadïñ; 3. mont dezhi a-dal-dak, mont dezhi hep damant, mont dizamant dezhi; *jetzt werde ich erst mal auftrumpfen*, an tu o devo da vezañ balpet ganin.

auftun V.k.e. (tat auf / hat aufgetan) : 1. digeriñ; *den Mund auftun*, digeriñ e veg (e c'henou), P. diserrañ e rann, digeriñ e logell; *den Mund nicht auftun*, na lavaret (na rannañ, na faoutañ, na seniñ, na saniñ, na wikal, na dintal, na zihostal) grik, na rannañ ger, na zic'hwezhañ ger, na zihostal ger, na dintal ger, na zaouhanteriñ ur ger, na zihostal ur ger, na zistagañ an disterañ ger, na faoutañ ur ger, na rannañ un dister ger, na lavaret an disterañ ger, na lavaret ger, na lavaret un dister ger zoken, na lavaret un hanter c'her zoken, na leuskel ur wikadenn, na leuskel gwik ebet, na zigeriñ e c'henou, na zigeriñ e veg, na lavaret poz ebet, na lavaret na ger na mik, na lavaret na grik na mik, na ober na mik na mak, na drinkañ ur ger, na zistagañ ur grik, na ziserriñ grik, na ziserriñ e rann, na ziserriñ e c'henou, na zivegañ grik, na lavaret na deus na meus, tevel mik, tevel krenn; *ohne den Beute*

aufzutun, hep reiñ ur siseurt, hep miz, hep dispign na diner na mezell (Gregor); 2. P. [dre astenn.] lakaat; *Suppe auftun*, lakaat soubenn en asied; 3. kavout, diskochañañ; *ein gutes Lokal auftun*, diskochañañ un ostaleri a-feson.

V.em. : **sich auftun** (tat sich auf / hat sich (ak.) aufgetan) : 1. digeriñ; [Bibl] *das Meer tut sich vor ihnen auf*, digeriñ a ra ar mor dirazo; 2. [dre skeud.] torodelliñ, bragal, brageiñ, dougen roufl, dougen randon, en em rollañ, lorc'henniñ, en em ourgouilhiñ, ober e vraz, kemer ourgouilh, pompadïñ, ober re vras gaoliad, ober pompad, rodal evel ur paun, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, bezañ fier-ruz, bezañ fier-lor, bezañ fier-droch, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ lorc'h en an-unan evel en ur c'hog war ur bern teil, ober e aotrou (e c'hroris, e vorgant, e baotr, e galite), ober brasoni, ober hec'h itron, bezañ un ton en an-unan, bezañ un ober gant an-unan, en em gavout, en em gontañ, en em zougen.

auftürmen V.k.e. (hat aufgetürmt) : lakaat an eil war egile, lakaat an eil war eben, berniañ, kalzañ, kalzennañ, yoc'hañ, gwrac'hellat, lakaat a-vern, lakaat bern-war-vern, lakaat en ur yoc'h, hogennañ, arosodiñ, dreislakaat, krugellañ, goustelliñ, lakaat en ur bern, tesiñ.

V.em. : **sich auftürmen** (haben sich (ak.) aufgetürmt) : 1. kalzennañ, en em verniañ, ober bern, mont d'ober bern, mont d'ober ur bern, mont d'ober bernioù, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoù, berniañ, gwrac'hellat, kalzañ, krugellañ, sevel; 2. en em dolpañ, en em vodañ; *Wolken türmen sich auf*, en em zastum a ra koumoul war an amzer; 3. [dre skeud.] *immer neue Schwierigkeiten türmten sich vor ihm auf*, bec'h a save diehan war e hent, bec'h a gouezhe diehan warnañ.

Auf-und-ab-Gehen n. (-s) : monedone g., donemonea g.

auf- und abrennen V.gw. (rannte auf und ab / ist auf- und abgerannt) : faoñval, meskañ ha berviñ, turlutañ; *die Mädchen rennen dauernd auf und ab*, ar merc'hed ne reont nemet faoñval, ar merc'hed ne reont ken nemet redek a-zehou hag a-gleiz, meskañ ha berviñ a ra ar merc'hed, turlutañ a ra ar merc'hed.

aufwachen V.gw. (ist aufgewacht) : 1. divorfilañ eus e hun, divorediñ, divisoriñ, divorenniñ, divorgousket, dihuniñ, digousket, digeriñ e lagad, digeriñ e zaoulagad, digeriñ e leterniou pikouzet, P. dibiochiñ; *es war schon heller Tag, als sie aufwachten*, uhel e oa an deiz dijaik a-benn ma oant dihunet; *er will nicht aufwachen*, n'eus ket a zihun dezhañ; *als ich aufwachte*, o tihuniñ, en ur zihuniñ, pa zihunis, da'm dihun; *wenn ich aufwache*, pa zihunan, da'm dihun; 2. *aus seinem Irntum aufwachen*, didouellañ, dibikouzañ, [paotr] en em zivleupañ, [plac'h] en em zivleupezañ, bezañ dizallet, digeriñ e zaoulagad, digoc'hennañ e zaoulagad, terriñ d'an-unan, difaziañ, dizallañ; 3. *[etrebroadelenn] wacht auf, Verdampte dieser Erde!* war-sav, tud daonet an Douar!; 4. [dre skeud.] dic'hourdañ.

Aufwachen n. (-s) : dihun g.; *beim Aufwachen*, o tihuniñ, en ur zihuniñ, pa zihunan, pa zihunas, d'e zihun, d'an dihun; *gleich nach dem Aufwachen*, kerkent ha dihunet.

aufwachsen V.gw. (wächst auf / wuchs auf / ist aufgewachsen) : kreskiñ, kreskaat, sevel.

Aufwachsen n. (-s) : kresk g., kreskidigezh b., kreskadurezh b., kreskadur g., kreskañs b.

aufwägen V.k.e. [digemm ha kemmus : wägte auf / wog auf // hat aufgewägt / hat aufgewogen] : kempouezañ.

aufwallen V.gw. (ist aufgewallt) : 1. *das Wasser wallt auf*, bourbouilhañ (birviñ) a ra an dour; 2. *sein Blut wallt auf*, birviñ a ra e wad en e gorf.

Aufwallen n. (-s) : [kimiezh] bouilh g.

aufwallend ag. : [kimiezh] bouilhus.

Aufwallung b. (-,-en) : 1. brouez b., brouezenn b., barrad imor taer g., barrad fulor g., barr kounnar g., ernez b., aradenn b., aradennad b., taerder g., taerded b., taerjenn b. ; 2. trefu g., entan g., birvih g., berv-kalon g., gred g., jourdoul g., startijenn b., begon g., kasentez b., fringantiz b., lusk g., goursav g., bervder g., trelat g., trelaterezh g., birvidigezh b., mezvadur g., treflamm g., turmud g., bomm fromel g. ; *freudige Aufwallung*, joa diroll b., hast diroll g.

Aufwand g. (-[e]s,-wände) : 1. dispign g., frejoù ls., mizoù ls., ezkefiadur g., ergoust g. ; *mit großem Aufwand*, gant mizoù bras ; *hoher Finanzaufwand*, ergoust uhel g. ; *niedriger Finanzaufwand*, ergoust izel g. ; *Aufwand von Kraft*, dispign nerzh g. ; *Aufwand von Zeit*, dispign amzer g., koll amzer g., abuz amzer g. ; [fizik] *Aufwand von Energie*, dispign (implij g., bevezerezh g.) energiezh g. ; *mit großem Aufwand von*, gant implij divuzul udb, gant kalz a ..., gant ... forzh pegement, gant ... sof-kont, gant ... dreistkont, gant ... dizamant, gant ... frank-eston, gant ... ken-ha-ken, gant ... ken-ha-kenaň, gant ... kenaň-kenaň, gant ... mui-pegen-mui, gant ... a-dropiti.

2. lorc'hajoù ls., lorc'haj g., pompadou ls., pompad g., digorou ls., digorded b., digoradur g., digoraj g., roufl g., ton g., modoù bras ls., modoù randomus ls., didampar g., lid g., distalac'h g., fougeoù ls., trein g./b., foet bras g., ton bras g. ; *großen Aufwand treiben*, ober trein, bezaň frank an traou gant an-unan, kas e vuhez war don (war an ton bras), bevaň war an ton bras, ober ritenn, na sec'haň e fri gant deliou kaol, ober brasoni, ober anezhi, c'hoari anezhi, c'hoarigaerat, ober landigedon, kas an ton, kas anezhi, bezaň atav o kas warnezi, ober Bourraplde, bezaň ebat e zoare, bevaň kaer, bezaň brav e zoare, derc'hel tinell gaer, lakaat ar ber war ar billig, mont da-heul (redek war-lerc'h) an ebatoù, redek an ebatoù, rouliň an ebat, riotal, roulat, roulat an ebatoù, ebatň, pitaouat, bevaň gant kadaňs ; *er liebt den Aufwand*, sevel a ra plu war e dog, plijout a ra dezhaň ober lorc'hajoù, plijout a ra dezhaň ober lorc'haj, plijout a ra dezhaň ober pompad, plijout a ra dezhaň ober e bompad, plijout a ra dezhaň ober pompadou (ober digorou, ober digorded), digorou a vez gantaň frankik, modoù randomus a vez gantaň frankik, stroňs a vez gantaň frankik, ur paotr a-stroňs eo, ur paotr a-drolle (a drolle) eo, ur bern tron a vez gantaň.

Aufwändgesetz n. (-es,-e) : [istor, gwir] lezenn war an dispignou a-stroňs b., lezenn war an dispignou a-lorc'h b.

aufwändig ag. : 1. koustus, mizus, kargus, dispignus ; 2. ... a c'houenn kalz a amzer evit bezaň kaset da benn, dalc'hus, daletoc'h, daleüs, amzerus, a hir amzer, un abuz tud anezhaň, kargus.

Adv. : gant kalz a fouge, gant digoroù kaer, gant pompad, a-stroňs, a-stok, gant sked, gant lid bras, war an ton bras, gant kalz a zidampar, gant kalz a zistalac'h, gant kalz a zigoradur, gant kalz a zigorded, gant kalz a zigoroù, gant foet bras, war ton ar c'hramponiez gwinizh, graet gant un drein vras, gant modoù bras, gant modoù randomus.

Aufwandsentschädigung b. (-,-en) : digoll eus ar mizoù g.

Aufwands- und Ertragsrechnung b. (-,-en) : [kontouriez] kont disoc'h b.

aufwärm'en V.k.e. (hat aufgewärmt) : 1. [kegin.] astommaň, adtommaň, dianouediň, tommaat, P. rastommaň ; Speisen aufwärm'en, astommaň meuziòu ; aufgewärmt, astomm, adtomm, astommet, adtommet ; 2. [dre skeud.] aufgewärmtter Kohl, un adro eus ul levr g., traou bet klevet seizh kant gwech warn-ugent lies ; alte Geschichten aufwärm'en, lakaat ar gaoz war un afer mil gozh, adlakaat un afer mil gozh war an doubier, adlakaat un afer mil gozh war an daol, P. meskaň kozh kaoc'h da flaeriaň, diveskaň teil kozh, meskaň kozh teil, digeriň addar gobidelloù kozh ; wozu

sollten wir diese alten Geschichten wieder aufwärm'en ? perak degas an traou-se war-chorre ?

V.em. : **sich aufwärm'en** (hat sich (ak.) aufgewärmt) : 1. en em dommaň, tommaň d'an-unan, ober un tomm, ober un dommadenn, ober un tommaň, terriň e riv ; um dich aufzuwärm'en, evit tommaň dit, da dommaň dit ; sich am Kaminfeuer kurz aufwärm'en, ober un tommaig ouzh aer an tan ; sich mit Tanzen aufwärm'en, terriň e riv en ur zaňsal ; 2. [sport] eouliaň e izili, divisoriaň e zivesker, trevelliň un tamm bennak, ober un tamm divisoriaň d'e zivesker, dihunaň e zivesker, divavaň e zivesker, lakaat e wad da labourat, en em zigropaň, digropaň e izili, diroufennaň e zivesker, divisorilaň e zivesker, dirennaň e zivesker, dic'hourdaň e zivesker, digros e zivesker, en em dommaň.

Aufwärm'en n. (-s,-) : [kegin.] astommaň g., adtommaň g. aufwärmend ag. : tommus.

Aufwärmung b. (-,-en) : [amzer] tommadenn b.

Aufwartefrau b. (-,-en) : plac'h-ti b. [liester plac'hezed-ti], plac'h ar c'hempenn b. [liester plac'hezed-tiegezh], plac'h ar c'hempenn b. [liester merc'hed ar c'hempenn], kempennerez b.

aufwarten V.k.d (dat.) (hat aufgewartet) : jemandem mit etwas aufwarten, gallout kinnig udb d'u.b. ; womit kann ich Ihnen aufwarten ? petra a chalfern ober evdoch ? ; jemandem aufwarten, a) servijaň u.b. ; b) ober e chourchennenoù d'u.b.

Aufwärter g. (-s,-) : servijer g.

Aufwärterin b. (-,-en) : plac'h ar c'hempenn b., plac'h tiegezh b., matezh b.

aufwärts Adv. : 1. [bezaň lec'hiet] uheloc'h ; flussaufwärts, uheloc'h war vord ar stêr ; 2. [mont] flussaufwärts, a-enep red an dour ; 3. war-laez, d'an nec'h, ouzh krec'h, da laez, d'al laez, war-laez, d'al lein, etrezek an uhel, etramek an uhel, da-geñver an uhel, war-sav, war-bign, war-grec'h ; der Weg führt aufwärts, pignat a ra an hent war-grec'h (war-laez, d'al laez, d'an nec'h), mont a ra an hent war-grec'h (war-sav, war-bign), war sevel e ya an hent, sav a zo gant an hent, pouez-krec'h a zo gant an hent, an hent a zo krap gantaň, krec'h a zo gant an hent, war-grec'h emaň an hent ; 4. [dre skeud.] es geht wieder aufwärts, gwelloc'h ez a an traou, war wellaat e ya an traou, war well e ya an traou, gwelloc'h-gwell e ya an traou, difallaň a ra an traou ; es geht wieder aufwärts mit ihm, emaň o tont da grec'h, gwellaat a ra dezhaň, war wellaat emaň, mont a ra war wellaat, o tifallaň emaň, emaň ar yec'ched o tont dezhaň en-dro, frankaat a ra warnaň, en em gavout a ra, o sevel diwar gleñved emaň, o tistagaň diouzh kleñved emaň, emaň o tont e-barzh, dont a ra e yec'ched war wellaat, emaň o tont da vad, emaň oc'h adsevel e bouzeioù.

Aufwärtsabhängigkeit b. (-) : [stlenn.] amzalc'h diwar draoň g.

Aufwärtsanalyse b. (-,-n) : [stlenn.] debrannaň argrec'hus g.

Aufwärtsbewegung b. (-,-en) : 1. lusk war-bign g., lusk war-grec'h g. ; 2. [armerzh] laňs g., azlaňs armerzel g., adsav an nevid g.

Aufwärtsentwicklung b. (-) : 1. araokadennoù ls. ; 2. [armerzh] laňs armerzel g., emastenn g., lammgresk g. ; 3. [prizioù] kresk g.

aufwärtsgebogen ag. : krommet war-bign, krommet war-laez ; aufwärtsgebogene Nase, fri gwintez g. / fri war varc'h g. (Gregor), fri distroňset g. ; aufwärtsgebogener geringelter Schwanz, lost bigornek g.

aufwärtsgerichtet ag. : argrec'hus, war-grec'h, war-bign, war-sav, war-laez.

Aufwärtshaken g. (-s,-) : [boks] uppercut g., taol war-grec'h g., groñjad b.

Aufwärtstendenz b. (-,-en) / **Aufwärtstrend** g. (-s,-s) : tuadur war ch'resk g., hewerzhkadur g.

Aufwartung b. (-,-en) : jemandem seine Aufwartung machen, mont da weladenniñ u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b.

Aufwasch g. (-s) : 1. [traoù da skaotañ] skaotaj g. ; 2. [ar skaotañ] skaotaj g. ; den Aufwasch des Geschirrs besorgen, den Aufwasch machen, skaotañ, skaotañ al listri, cholc'hiñ al listri, gwallc'hiñ al listri, ober ar skoataj, gwallc'hiñ ar stalioù, gwallc'hiñ ar stalikerezh, skaotañ an traou, gwallc'hiñ an traou ; 3. P. [tro-lavar] das ist ein Aufwasch, an traou-se a zo da lakaat asambles (er memes rummad) hag e-giz-se e vo graet div dro en unan (hag e-giz-se e vo lazhet div c'had gant un tenn, hag e-giz-se e vo lazhet div voualch gant ur maen, hag e-giz-se e vo graet un doubladenn). **aufwaschen** V.k.e. (wäscht auf / wusch auf / hat aufgewaschen) : 1. skaotañ ; 2. uzañ dre forzh gwallc'hiñ ; 3. [tro-lavar] das ist ein Aufwaschen, an traou-se a zo da lakaat asambles (er memes rummad) hag e-giz-se e vo graet div dro en unan (hag e-giz-se e vo lazhet div c'had gant un tenn, hag e-giz-se e vo lazhet div voualch gant ur maen, hag e-giz-se e vo graet un doubladenn).

Aufwaschlappen g. (-s,-) : leien g., liñsel-rouez b., lapas g., serpilherenn b.

aufwecken V.k.e. (hat aufgeweckt) : 1. dihunañ, digousket, divordoiñ, divoriñ, divorediñ, divorenniñ, divorgousket ; 2. [dre skeud.] dic'hourdañ, divisorzañ, divisorfilañ, dilabaniñ, diziodiñ, disodiñ, diseitegañ, dilouadiñ, diveupañ [ur paotr], diveupezañ [ur plac'h], P. diseitegañ, dingleizañ ; ein aufgewecktes Kind, ur spered lemm a vuget g., ur bugel speredet lemm g., ur bugel lemm g., ur bugel eskuit g., ur bugel divisorfil g., ur bugel dihun a spered g., ur friol a vuget g., ul lammerig g., ur bugel lemm e zaoulagad g. ; aufgeweckter werden, dic'hourdañ, divisorzañ, divisorfilañ.

Aufwecker g. (-s,-) ; [den, micher] dihuner g. [liester dihunerien].

aufweichen V.k.e. (hat aufgeweicht) : 1. disgwallc'hiñ, diwallc'hiñ, distrempañ ; aufgeweichter Weg, hent distremp g., hent kemeret an tremp gantañ g., hent disgwallc'het gant ar glaveier g. ; der Regen hat die Wege aufgeweicht, distrempet (disgwalc'het, diwallc'het) eo an hentoù gant ar glav ; 2. blodañ, blotaat, gwakaat, boukaat ; Mittel zum Aufweichen, danvez boukaus g., danvez blotaus g.

V.gw. (ist aufgeweicht) : 1. blotaat, gwakaat, boukaat ; 2. laoskaat, blotaat, distardañ, distartaat, distrizhañ.

aufweichend ag. : blotaus, boukaus.

Aufweichung b. (-) : blodadur g., blotaat g., gwakaat g., boukaat g.

aufweisen V.k.e. (wies auf / hat aufgewiesen) : diskouez ; der Mond weist dunkle Flecken auf, tammoù mergl a zo war al loar, merglennoù a zo war al loar, duet eo al loar a-blasoù ; sein Körper weist keine Spuren von Misshandlungen auf, e gorf n'eo na duet na ruziet e nep lec'h ; seine Bildung weist Lücken auf, mankoù en deus ; der Kanal weist einen hohen Wasserstand auf, bras eo an dour er ganol ; ein Defizit aufweisen, diskouez ur c'holl (un dic'hounid, un divigad) ; die Ladung weist ein Fehlgewicht von mehreren Zentnern auf, ar gargañ a vank dezhi meur a gant-lur war ar pouez, meur a gant-lur mank a zo er gargañ ; kein einziger Sack wies das angegebene Gewicht auf, ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h war ar pouez merket ennañ, ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h a bouez warnañ, sac'h ebet a boueze just, sac'h ebet a rae krak ar pouez, amskañv e oa an

holl seier ; was Breite und Länge betrifft, weisen die Nasen der Menschen große Unterschiede auf, friou an dud a vez kalz a gemm etre o ment ; gute Referenzen aufzuweisen haben, bezañ ditouret mat ; Nachteile aufweisen, bezañ displetoù en e ser ; große soziale Unterschiede aufweisend, digevarzh, digevarhel ; das Land weist einen Geburtenüberschuss auf, trec'h eo ar bev war ar marv er vro ; die Kasse weist einen Fehlbetrag von dreihundert Euro auf, tri c'hant euro mank a zo er c'hef ; die Übersetzung weist Fehler auf, mankoù a zo en droidigezh ; Schweine weisen eine gute Schlachtausbeute und ein ausgezeichnetes Fleisch-Knochen-Verhältnis auf, ar moc'h a ra un dispenn mat.

aufwenden V.k.e. (wandte auf / wendete auf // hat aufgewandt / hat aufgewendet) : 1. dispign, implijout, lakaat, diyalc'hañ, ezkefiañ ; Geld aufwenden, dispign arc'hant, implijout arc'hant, ezkefiañ archant, digeriñ dispignou, kemer dispignou, kemer frejou, P. mougañ grifou, frotañ grifou, mañchañ grifou ; er hat für den Bau seines Schiffes viel Zeit aufgewendet, lakaet en doa kalz a amzer da sevel e vag, dispignet en doa kalz a amzer o sevel e vag, roet en doa kalz a nerzh ; 2. [dre skeud.] alle Mittel aufwenden, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober bec'h bras, ober e seizh gwellañ, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, bale war ar mor, ober e seizh posupl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e c'halloud, lakaat e holl spi, bezañ mat pep tra d'an-unan, en em aketiñ e pep doare, kemer e du evit dont a-benn, lakaat an diaoul e pevar.

aufwendig ag. : 1. koustus, mizus, kargus ; 2. ... a c'houlenn kalz a amzer evit bezañ kaset da benn, a hir amzer, daletoc'h, daleüs, amzerus, un abuz tud anezhañ, kargus.

Adv. : gant kalz a fouge, gant digoroù kaer, gant pompad, a-stroñs, a-stok, gant sked, gant lid bras, war an ton bras, gant kalz a zidampar, gant kalz a zistalac'h, gant kalz a zigoradur, gant kalz a zigorded, gant kalz a zigorou, gant foet bras, war ton ar c'hrampouezh gwinizh, grael gant un drein vras, gant modou bras, gant modoù randonus.

Aufwendung b. (-,-en) : 1. implij g., dispign g. ; 2. dispign g., diyalc'hadur g., ezkefiadur g., [gwir] impign g.

Aufwendungen ls. : dispignou ls., ezkefiadurou ls., diyalc'haduriou ls., mizoù ls., [gwir] impignou ls. ; Luxusaufwendungen, impignou a-stroñs ls., impignou a-lorc'h ls. ; Aufwendungen für bezogene Leistungen, mizoù evit gougor gwazadoù ls., mizoù evit ar pourchas servijoù ls. ; Anteil der Kosten und Aufwendungen, keitrann vizoù b., keitrannad vizoù b.

aufwerfen V.k.e. (wirft auf / warf auf / hat aufgeworfen) : 1. kleuziañ, kleuzañ, toullañ, krouiziñ ; einen Graben aufwerfen, kleuziañ ur foz, krouiziñ ur foz ; 2. einen Damm aufwerfen, sevel ur chaoser, savennañ, sevel ur savenn, chaoseriañ ; Furchenkämme aufwerfen, Erdbalken aufwerfen, ervenniañ an douar, ervennañ an douar, erviñ an douar ; 3. [dre heñvel.] die Lippen aufwerfen, ober mourroù, ober mourrennoù, ober mourrennoù du, ober beg a-dreuz (beg kamm), ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, kammañ e veg, mont kamm e c'henou, ober e vezell gamm, stummañ e c'henou, mouskleniñ ; aufgeworfene Nase, fri gwintez g. / fri war varc'h g. (Gregor), fri distroñset g. ; 4. [dre skeud.] eine Frage aufwerfen, lakaat ar gaoz war udb, lakaat udb war an doubier ; eine heikle Frage aufwerfen, en em arastiñ ouzh ur c'hraf bubuik, stagañ gant ur c'hraf bubuik, reiñ avel d'ar c'had, digeriñ ur gaoz gwall skoemp ; 5. digeriñ rust ; 6. seine Karten aufwerfen, bannañ e gartoù war an daol.

V.em. : **sich aufwerfen** (wirft sich auf / warf sich auf / hat sich (ak.) aufgeworfen) : en em lakaat da, en em dremen da ; *sich zum Richter aufwerfen*, en em lakaat da varner, en em dremen da varner.

aufwerten V.k.e. (hat aufgewertet) : 1. prizekaat, talvoudekaat, talvoudusaat, [moneiz] uswerzhekaat, [traezoù] hewerzhekaat, gwerzhekaat ; *der Dollar wurde aufgewertet*, lakaet e voe an dollar war e renk, kresket e voe talvoudegezh an dollar, uswerzhekaet e voe an dollar ; 2. [dre skeud.] reiñ muioc'h a lufr (muioc'h a sked) da, brudañ, lakaat da lugerniñ ; [dre skeud.] *sein Image aufwerten*, adsevel (difallañ) e vrud, adreiñ lufr d'e anv, reiñ muioc'h a lufr (a sked) d'e anv-kaer.

V.em. : **sich aufwerten** (hat sich (ak.) aufgewertet) : 1. talvoudekaat, talvoudusaat, prizekaat, hewerzhekaat, gwerzhekaat ; 2. reiñ muioc'h a lufr (a sked) d'e anv-kaer.

aufwertend ag. : 1. talvoudekaus ; 2. [yezh.] gwellaus.

Aufwertung b. (-,-en) : 1. kresk gwerzh g., dazgwerzhkadur g., uswerzhkadur g., uswerzhekaat g. ; 2. prizekadur g., talvoudekadur g., gwerzhkadur g.

aufwickeln V.k.e. (hat aufgewickelt) : 1. polotenniñ, punañ, ober un tamm pun da, rollañ, roltiñ, poellañ, bloueañ, goustelliñ, gweañ, gwedennañ, kaladuriañ, pelleniñ, steuñviñ, kuilhañ, rollañ, rodellañ ; *erneut aufwickeln*, adpunañ ; *Papier zu einer Rolle aufwickeln*, kranennañ paper ; *ein Seil aufwickeln*, punañ ur gordenn, kuilhañ ur fun, ober un tamm pun d'ur gordenn, rollañ ur gorden ; *ein aufgewickeltes Seil*, ur rollad kerdin b. ; *die Kettfäden auf einen Kettabaum aufwickeln*, steuñviñ, steuñviñ ar wiad, stignañ neudennou ar steuñvenn war ur garvan ; *das Garn innerhalb der Netznadel aufwickeln*, kargañ an nadoz ; 2. [blev] parpilhotañ ; 3. [dre astenn.] digorvigellañ ; *einen Faden aufwickeln*, dirouestlañ (diluziañ) un neudenn ; [dre skeud.] den Knäuel aufwickeln, diluziañ ar gudenn, difuilhañ ar gudenn, dirouestlañ ar gudenn, diskoulmañ ar gudenn, difuilhañ ur wiad ; 4. dibunañ, divoullañ, dirollañ ; 5. dibakediñ, dispakañ, dibakañ, dic'hronnañ, disac'hañ.

Aufwickeln n. (-s) : 1. rolladur g., pun g., punerezh g., punadur g., punañ g., gweadur g., gwedennerezh g. ; *erneutes Aufwickeln*, adpunañ g. ; 2. [dre astenn.] dibun g., dibunad g., dibunadur g., dirolladur g.

Aufwickelvorrichtung b. (-,-en) : dibuner g., estell g., karr-dibuner g., marc'h-dibuner g., kaladur g., kos g., punour g., puner g., traouih g.

Aufwicklung b. (-,-en) : 1. rolladur g., pun g., punadur g., gweadur g., gwedennerezh g. ; 2. [dre astenn.] dirolladur g., dibunadur g., dibun g.

Aufwiegelei b. (-,-en) : atahin g., atahinerezh g., kabaduill b., kavaih g., kabal g., kabalañ g., irienn b.

aufwiegeln V.k.e. (hat aufgewiegelt) : *jemanden aufwiegeln*, poulzañ u.b. d'en em sevel, hegal u.b. d'en em sevel, atizañ u.b. ; *jemanden gegen jemanden aufwiegeln*, pennadiñ u.b. enep u.b., sevel u.b. a-enep u.b., sonnañ u.b. a-enep u.b., arfleuiñ ub. a-enep u.b., froudennañ u.b. a-enep u.b., isañ u.b. a-enep u.b.

aufwiegen V.k.e. (wog auf / hat aufgewogen) : kempouezañ ; *das ist nicht mit Gold aufzuwiegen*, talvezout a ra an dra-se muioc'h eget e bouezad aour ; *das eine wiegt das andere auf*, kempouez a zo etrezo.

Aufwiegler g. (-,-) : atizer g., annouger g., atahiner g., hegazer g., chigarder g., entaner g., kabaduillher g., kabaler g., heskiner g., heskin g., tager g., iriennen g., fourgaser g., toull reuz g., dismantr-spered g., fich-trubuilh g., paotr an draihl g., paotr ar beilh g., kef-tan g., penn-tan g., emsaviad g. [liester emsavidi, emsaviaded], difreter g., mesker g., dizurzhier g.,

korzhour g., P. [gwashaus] hejer-e-doull g. [liester hejerien-o-zoull] ; *er ist ein Aufwiegler*, n'eo mat nemet da blantañ freuz ha reuz.

aufwieglerisch ag. : dispac'hus, kabalus, kavailhus.

Aufwind g. (-es,-e) : 1. redenn bign b., redenn sav b., aerredenn war-grec'h b., red aer war-grec'h g. ; 2. [dre skeud.] avel a-du g., avel vat g., lañs g., adlañs g. ; *Aufwind bekommen*, kaout avel a-du.

aufwinden V.k.e. (wand auf / hat aufgewunden) : 1. punañ, ober un tamm pun da, rollañ, roltañ, roltiñ, gweañ, gwedennañ, sevel, gwintañ, steuñviñ, kuilhañ ; *das Seil aufwinden*, punañ (rollañ, kuilhañ) ar gordenn (ar fun) ; 2. [dre astenn.] digweañ, didortilhañ.

aufwirbeln V.k.e. (hat aufgewirbelt) : 1. stlepel, lakaat da sevel (da nijal) ; *der Wind wirbelt die Blätter auf*, an delioù a blav, douget gant an avel - kaset-digaset e vez an delioù gant an avel - taolet-distaolet e vez an delioù gant an avel - dibradañ a ra an delioù gant an avel - an delioù sech a heuilh bountadennou an avel - gant fourradoù an avel e koroll an delioù sech' ; 2. [dre skeud.] viel Staub aufwirbeln, ober ur bern reuz en-dro d'udb, ober ur bern charre en-dro d'udb, ober ur bern charre gant udb, ober trouz bras, ober reuz, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober un trouz ar mil diaoul en-dro d'udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, loeniñ, ober ur vosenn, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, ober e zen gars.

V.gw. (ist aufgewirbelt) : troidellañ, troiata, troenniñ, troellañ, troiellat, nijal-dinijal.

aufwischen V.k.e. (hat aufgewischt) : frotañ, torchañ, sec'hañ, gwalc'hiñ ; *den Fußboden aufwischen*, den Fußboden feucht aufwischen, gwalc'hiñ al leur.

V.gw. (hat aufgewischt) : tremen al leien.

Aufwischlappen g. (-s,-) : leien g., liñsel-rouez b., serpilherenn b., lapas g., frotouer g. [liester frotouer], sec'her g. [liester sec'heriou], taraver g. [liester taraveriou], tarner g. [liester tarneriou], torchouer g. [liester torchoueriou], toailhon g., torch g., pilh g., pilhenn b., pilhot g., liboudenn b., gwalc'houerig g. [liester gwalc'houerouigoù].

aufwogen V.gw. (hat aufgewogt) : *die See wogt wild auf*, emañ rust (bras, houlek, lourt, pounner, garv) ar mor, meskañ a ra ar mor, draihl a zo er mor, pilhennek eo ar mor, rust (dirollet, fuloret, kounnaret, gros) eo ar mor, gwall vor a zo, gwall wagennek eo ar mor, treboulet eo ar mor, berniañ a ra ar mor, ratre a zo gant ar mor, mor a dri zarzh a zo, ruziañ a ra ar mor, c'hwezañ a ra ar mor, direizhet eo ar mor, dichadennet eo ar mor, draihl a zo er mor, gwinkal a ra ar gazeg c'has ; *die See wogte wild auf und die Schiffe blieben im Hafen*, ar bigi a chomas er porzh, re a vor a oa.

Aufwölbung b. (-,-en) : bolzennadur g.

Aufwuchs g. (-es,-wüchse) : plantadeg yaouank b.

aufwöhlen V.k.e. (hat aufgewöhlt) : 1. c'hwiliañ, turlutañ e, dispac'hañ, firbouchañ e, furchal e, furchata e, turmuch e, c'hwiliañ e, brellañ e, furgutañ e, fojal, fojañ, fojiñ, gozellat ; *die Erde aufwöhlen*, turiañ, finouc'hellañ, gozellat ; *von Maulwürfen aufgewöhlt* Erde, fojadur g. ; 2. [dre skeud.] trelatañ, fourgasian, lakaat berv en u.b., lakaat birvilh en u.b. ; *sie war ganz aufgewöhlt*, en ur strafuill bras edo, berv a oa enni, trevariet e oa he fenn ; *diese Nachricht hat mich zutiefst aufgewöhlt*, badaouet e oan bet o klevet an dra-se, dall e oan aet pa 'm boa klevet se, trejebouliñ am boa graet pa 'm boa klevet ar c'helou, aet e oa ar c'helou-se betek bouedenn va c'halon, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan pa 'm

boa klevet ar c'helou-se, ar c'helou-se en doa graet din stonkañ gantar strafuilh, pebezh bazhad am boa bet gant ar c'helou-se ; *ich bin zutiefst aufgewühlt*, trelatet on, treboulet on, trechalet on, strabouilhet on, trefuet on, don estonet eo va c'halon, trevariet eo va fenn, baduellet on ; *viel Staub aufwühlen*, ober ur bern reuz en-dro d'udb, ober ur bern charre en-dro d'udb, ober ur bern charre gant udb, ober trouz bras, ober reuz, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober un trouz ar mil diaoul endro d'udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, loeniñ, ober ur vosenn, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, ober e zen gars ; **3. das Meer ist aufgewühlt**, emañ rust (bras, houlek) ar mor, meskañ a ra ar mor, draillh a zo er mor, pilhennek eo ar mor, rust (dirollet, fuloret, kounnaret, direizhet, dichadennet, diaes, gouez, gros, garv, lourt, pounner) eo ar mor, gwall vor a zo, treboulet eo ar mor, gwall wagennek eo ar mor, berniañ a ra ar mor, ratre a zo gant ar mor, mor a dri zarzh a zo, follañ a ra ar mor, ruziañ a ra ar mor, gwinkal a ra ar gazeg c'las ; *die See war aufgewühlt und die Schiffe blieben im Hafen*, ar bigi a chomas er porzh, re a vor a oa.

Aufwurf g. (-s,-würfe) : savenn b., savenn-douar b., sav-douar g., tuchenn b., tosenn b., krug b., turumell b.

aufzählen V.k.e. (hat aufgezählt) : **1.** diniveriñ, kontañ, ezrevell, niveriñ, pegementiñ, jedadenniñ, renabliñ, reiñ ar roll, dibunañ hini-ha-hini (a-hini-da-hini) ; *beim Aufzählen etwas vergessen*, bezañ mank ; *ich kann sie nicht mal alle aufzählen*, ne c'hallan ket o envel rabezh ; **2. ist das Handgeld aufgezählt, nimmt das Gewissen Fersengeld**, vad graet, buan ankounac'haet - echu ar pardon, ankouaet ar sant - kenavo d'ar sant pa vez graet ar mirakl.

aufzähliend ag. : ... ezrevell.

Aufzählung b. (-,en) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b.

Aufzählung b. (-,en) : niveradur g., diniveradur g., niveridigezh b., dibunadur g., dibunidigezh b., ezrevelladur g.

Aufzählungsliste (-,en) : roll-niveriñ g.

Aufzählungspunkt g. (-s,-e) / **Aufzählungszeichen** n. (-s,-) : [moull.] padellig b. [*liester padelligoù*].

aufzäumen V.k.e. (hat aufgezäumt) : **1.** harnezañ, sterniañ, bridañ, raijennañ, kabestrañ ; **2. [dre skeud.] etwas verkehrt aufzäumen**, P. kregiñ gant udb dre ar penn foerell ; *das Pferd beim Schwanz aufzäumen*, lakaat an arar a-raok ar c'hezeg, lakaat lost ar c'harr a-raok, debriñ e gig a-raok e soubenn, sevel an tour a-raok an aoter, troc'hañ e gerch'a-raok e foenn, lakaat an arar a-raok ar c'hilhorou, labourat evel ma kac'h ar saout en noz, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, bezañ maout da lakaat spilhou e revr ar saout, stagañ kezeg ouzh lost ar c'harr, lakaat ar c'harr a-raok ar march', tapout skrilhed gant bazu ar yod, skarzhañ al lenn gant un hanaf toull, brellañ, ober labour beleg, plamoustiñ, ober labour denjentil, ober labour intañvez, labourat evel mevel ar person, ober an traou a-bempoù, labourat forzh penaos, labourat n'eus forzh penaos, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hzaz dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, mont da besketa goude ar mare, mont da ourmela goude ar vareaj, klask vioȗ fresk e neizhioù warlene, klask vioȗ fresk e neizhioù kozh.

aufzehren V.k.e. (hat aufgezehrt) : **1.** debriñ, plaouiañ, lonkañ, beveziñ, kuzumiñ, dispign, fritañ, teuziñ, drastañ ; **2. der Kummer zehrt ihn auf**, krignet e vez e galon gant ar glac'har, malet e vez e galon gant ar gloaz, emañ o valañ enkreñ ha glac'har, disec'hañ a ra gant ar glac'har, disec'hañ a ra gant ar boan-spered.

aufzeichnen V.k.e. (hat aufgezeichnet) : **1.** tresañ, linennañ, arroudennañ ; *die Geschichte einer Einrichtung aufzeichnen*, sevel istoradur un ensavadur ; **2. notennañ** ; **3. enrollañ**, enskrivañ, marilhañ, kaierañ, aktiñ ; *etwas vorher aufzeichnen*, ragenrollañ udb, rakvarilhañ udb, rakkaierañ udb ; *eine Sendung vorher aufzeichnen*, ragenrollañ un abadenn ; **4. [tekn.] lerc'hwezañ**, P. enrollañ ; *das Licht aufzeichnen*, lerc'hwezañ al luc'h.

Aufzeichner g. (-s,-) : [tekn.] treser g. [*liester treserien*].

Aufzeichnung b. (-,en) : **1.** tresadenn b. ; **2. notenn b.**, harpmemor g. ; **3. enrolladur g.**, marilhadur g., marilherezh g., kaieradur g., enskrivadur g., enskriverezh g. ; **4. die Aufzeichnung einer Sendung**, ragenrolladur un abadenn g. ; *die Wiedergabe einer Aufzeichnung*, un abadenn derenet b., un abadenn war-zilerch b. ; *als Aufzeichnung senden, in einer Aufzeichnung senden*, skignañ war-zilerch ; **5. [tekn.] lerc'hwezadur g.** lerc'hwezañ g., P. enrolladur g., enrollañ g. ; *die Aufzeichnung des Lichtes*, lerc'hwezadur al luc'h g., lerc'hwezañ al luc'h g.

Aufzeichnungen ls. : eñvorennoù ls.

aufzeigen V.k.e. (hat aufgezeigt) : diskuliañ, diskouez.

Aufziehbrücke b. (-,n) : pont-gwint g., pont-gwinter g., pont-gwinteiz g., dor-winterez b., porzh-gwint g.

aufziehen V.k.e. (zog auf / hat aufgezogen) : **1.** sevel ; *die Fahne aufziehen*, gwintañ (gwerniañ, sevel) ar banniel ; *den Vorhang aufziehen*, sevel ar rideoz, digeriñ ar rideoz, divouchañ ar prenestr, [c'hoariva] sevel ar ouel ; *die Segel aufziehen*, goueliañ, lakaat da ouel, difarleañ ar gouelioù, differlinkiñ ar gouelioù, mont da ouel, sevel al lien-gouel, gorren al lien-gouel, astenn e lien, astenn ar ouel, stignañ ar gouelioù, sevel al lienaj d'an nec'h, gorren ar gouelioù, dispakañ ar gouelioù, sevel ar gouelioù, hiñsiñ ar gouelioù, sevel al lien ; **2. [dre skeud.] andere Saiten aufziehen**, mont (komz) rustoch' d'u.b., stardañ ar senklemn war u.b., derc'hel reutoc'h war u.b., derc'hel strishoc'h war u.b. ; *gelindere Saiten aufziehen*, komz war un ton jentiloc'h, mont dousikoch' dezhi, diskanañ, ameniñ, plegañ e santimant, diskar e gribell, habaskaat d'an-unan, bihanaat e c'hoantou, teuler dour en e laezh ; **3. [dre heñvel.] seine Uhr aufziehen**, adsevel e bouezioù d'e eurier, bantañ e eurier ; *die Gewichte einer Pendeluhr aufziehen*, sevel pouezioù un horolaj ; *einen Fotoapparat wieder aufziehen*, adantellañ ul luc'hskedunner ; **4. den Hahn des Gewehrs aufziehen**, stegnañ ki ar fuzuñ ; **5. ein Konkurrenzunternehmen aufziehen**, sevel un embregerezh kevezet ; **6. P. jemanden aufziehen**, skeiñ tachou gant u.b., hegall u.b., dejanal u.b., dejanal ouzh u.b., dejanal gant u.b., droukc'hoapaat u.b., defoeiañ u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., godisat u.b., godisal u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., c'hoari al lu gant u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, chigardiñ, atahinañ, garchennat) u.b., ereziñ u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henou u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genou u.b., c'hoari an nouch gant u.b., c'hoari an troad leue d'u.b. ; **7. sevel, desevel, diorren, stummañ, reizhañ, gorren, magañ, kundu, kundaiñ** ; *ein Kind aufziehen*, desevel (diorren, kundaiñ) ur bugel ; *ein Baby aufziehen*, digrotañ ur poupig ; **8. digeriñ** ; *die Schublade aufziehen*, sachañ war (digeriñ) ar diretenn ; *die Flasche aufziehen*, divontañ (distouvañ) ar voutailh ; *die Schleife aufziehen*, dizober (digeriñ, dispenn, diliammañ) ar skoulm, dizober ar skoulm [pennrann disc'hra-] ; *Gestricktes aufziehen*, distammañ gloanaj, divailhañ gloanaj ; *Maschen eines Netzes aufziehen*, divailhañ ur roued ; **9. Karten auf Leinwand aufziehen**, kreñvaat kartennoù gant ul lien ; *ein Gemälde auf Leinwand aufziehen*, lienañ un daolenn ; *ein*

Gemälde erneut auf Leinwand aufziehen, azlienañ un daolenn ; neues Aufziehen eines Gemäldes auf Leinwand, azlienadur g. ; Spezialist für das neue Aufziehen von Gemälden auf Leinwand, azliener g. ; Stickerei aufziehen, stegnañ ur pezh broderezh ; 10. distammañañ, divailhañ ; Gestricktes aufziehen, distammañañ gloanaj, divailhañ gloanaj ; 11. Perlen aufziehen, rollañ perlez, strobañ perlez / strolañañ perlezennoù (Gregor), rollañ paterennoù, strobañ paterennoù, strolañañ paterennoù ; Perlen wieder aufziehen, adrollañañ perlez, adstrobañañ perlez, adstrollañañ perlezennoù.

V.gw. (zog auf / ist aufgezogen) : **1. ein Gewitter zieht auf, goriñ** (en em zastum, sevel) a ra an arnev ; **Wolken ziehen auf, sevel a ra koumoul** ; **2. Nebel zieht auf, emañ ur vogenn o tont, dont a ra latar, kouezhañ a ra ar vrumenn** ; **3. [lu] die aufziehende Wache, ar soudarded o vont d'ober gward ls.**

Aufziehfeder b. (-,-n) : [tekñ., eurieroù] saver-pouezioù g. [liester saverioù-pouezioù].

Aufziefenster n. (-s,-) : prenestr saoz g., prenestr sav-disav g., prenestr gorre-gouziz g.

Aufziehleine b. (-,-n) : senkenn digeriñ b. ; *selbsttätige Aufziehleine*, senkenn digeriñ emgefreak b., senkenn digeriñ emlusk b.

Aufziehrädchen n. (-s,-) / **Aufziehschraube** b. (-,-n) / **Aufziehvorrichtung** b. (-,-en) : [tekñ., eurieroù] saver-pouezioù g. [liester saverioù-pouezioù].

Aufzucht b. (-) : [labour-douar] **1. magañañ g., magerezh g., sevel g. ; die Aufzucht dieser Tiere verlangt Fingerspitzengefühl, die Aufzucht dieser Tiere ist äußerst schwierig, al loened-se a zo tener da sevel** ; **2. plant str. ; 3. loened yaouank ls.**

aufzucken V.gw. (ist aufgezuckt) : tridal, trivliañ, skrijal, gourlammat, piklammat, draskal, draskañañ, trivliañañ, trefremiñ.

Aufzucken n. (-s) : piklamm g., gourlamm g., draskadenn b., trid g., triviadenn b., trefremadenn b.

Aufzug¹ g. (-s,-züge) : **1. pignerez b., pign g., saverez b., uhelaer g. ; den Aufzug holen, den Aufzug rufen, den Aufzug kommen lassen, gouleñn ar bignerez, gervel ar bignerez ; jemandem den Aufzug zurückschicken, adkas ar bignerez ; hydraulischer Aufzug, pignerez dre zour b. ; elektrischer Aufzug, pignerez tredan b. ; 2. [dre heñvel.] dibunadeg b., ambrougadeg b., amheuliadeg b. ; Aufzug zu Pferde, marc'hekadeg b. ; 3. [c'hoariva] arvest g. ; zweiter Aufzug, eil arvest g.**

Aufzug² g. (-s) : gitaj g., stuz g., aoz g./b., greiamant g., droukwiskadur g.

Aufzugmonteur g. (-s,-e) : pignerezour g.

Aufzugsgeschosstür b. (-,-en) : dor ar pondalez b.

Aufzugskabine b. (-,-n) : logell ar bignerez b.

Aufzugsschacht g. (-s,-schächte) : log ar bignerez b., log ar saverez b., toull ar bignerez g., toull ar saverez g.

Aufzugsschachttür b. (-,-en) : dor ar pondalez b.

Aufzugstechniker g. (-s,-) : pignerezour g.

aufzupfen V.k.e. (hat aufgezupft) : *einen Knoten aufzupfen, digeriñ (dizober, diliammañañ) ur skoulm, dispenn ur skoulm, freuñañ ur skoulm.*

aufzwängen / aufzwingen V.k.e. (zwängte auf / zwang auf // hat aufgezwängt / hat aufgezwungen) : **1. lakaat e-barzh dre nerzh ; 2. [dre skeud.] jemandem etwas aufzwingen, forsiñ udb war u.b., rediañ u.b. d'ober udb, palforsiñ u.b. d'ober udb, forsiñ u.b. d'ober udb, sujañañ u.b. d'ober udb, rediañ u.b. da zegemer udb, gourlakaat udb d'u.b., bountañañ udb war u.b. ; er wollte mir seine Meinung aufzwingen, bountet en deus warmon evit ma savfen a-du gantañañ ; jemandem seinen Willen aufzwingen, ober e zorn d'u.b.**

V.em. **sich aufzwingen** (zwang sich auf / hat sich (ak.) aufgezwungen) : *etwas zwingt sich jemandem auf, ober un dra bennak a zo ur redi evit u.b.*

aufzwirbeln V.k.e. (hat aufgezwirbelt) : sonnañ ; *seinen Schnurrbart aufzwirbeln, sonnañ e vorroù (e vorrennoù) ; er hat sich den Schnurrbart aufgezwirbelt*, daou lost mailhard a zo dindan e fri, sonnet en deus e vorroù.

Augapfel g. (-s,-äpfel) : **1. boul al lagad b., boul-lagad b., toull al lagad g., bivig g., mab-lagad g., mab al lagad g., pupilhenn b., ibil-lagad g., ibil al lagad g., mammenn-lagad b., mammenn al lagad b. ; sein Augapfel, mab e lagad g., mammenn e lagad b., ibil e lagad g. ; 2. er hütet sie wie seinen Augapfel, mont a rafe en tan kentoc'h eget koll anezhi, e groc'hen a rofe eviti, gwelloc'h e veve dezhrañ bezañ dallet eget koll anezhi, ken nes eo dezhrañ ha mabouë e zaoulagad.**

Augapfelnerv g. (-s/-en,-en) : [korf.] nervenn al lagad b., nervenn oftalmek b.

Auge n. (-s,-n) :

I. Lodenn eus an dremm : lagad, dremm

II. Benveg ar gweled : lagad

III. Dre skeudenn-lavar

IV. Krennalavarioù

V. Louza.

VI. Steriouù all

I. lodenn eus an dremm : lagad g., P. bernigenn b. [liester bernigennoù], brennigenn b. [liester brennigennoù], letern g., prenestr g., kantolor g., lomber g., lukenn b. [liester lukennoù, lumiratoù, lutoù, dremm b.] ; *große Augen, daoulagad bras ls., daoulagad vrás ls. ; runde Augen, daoulagad ront ls. ; blaue Augen, daoulagad glas ls., daoulagad c'hlás ls. ; er hat blaue Augen, daoulagad glas a zo en e benn, daoulagad c'hlás a zo en e benn, daoulagad c'hlás a zo outañañ, hennezh a zo glas e zaoulagad ; himmelblaue Augen, blaugrüne Augen, daoulagad pers ls. ; dunkelblaue Augen, daoulagad glas-du ls. ; schwarze Augen, daoulagad c'hlás-mouar ls., daoulagad glas-mouar ls., daoulagad du ls. ; kleine schwarze Augen, daoulagad polos ls. ; zwei dunkle Augen, ur re zaoulagad du g. ; grüne Augen, daoulagad gwer ls., daoulagad wer ls., daoulagad glas-gwer ls., daoulagad c'hlás-gwer ls. ; meergrüne Augen, daoulagad glas-beler ls., daoulagad c'hlás-beler ls. ; kleine rote Augen, daoulagad moc'h ls. ; glasige Augen, daoulagad disked ls., daoulagad gwerennet ls. ; vom Schleier des Todes getrübte Augen, daoulagad marvennet ls., daoulagad gwerennet ls., daoulagad koc'hennet gant ar marv g. ; heterochrome Augen, verschiedenfarbige Augen, daoulagad brizh ls. ; graugrünes Auge, lagad arc'hant g. ; lachende Augen, daoulagad c'hoarzher ls. ; Schlitzäugen, skaflagadou ls., daoulagad voan ls., daoulagad moan ls. ; er hat Schlitzäugen, strizh eo e zaoulagad, moan eo e zaoulagad, daoulagad doare an Azilz a zo en e benn ; mit geröteten Augen, dirañset e zaoulagad, ruz e zaoulagad ; mit rot geweinten Augen, ruz e zaoulagad gant en deus grael o ouelañ, ruziet e zaoulagad gant an daerou ; seine aus Schlafmangel hohl glotzenden Augen, e zaoulagad aet don en e benn gant an diouer a gousked ls. ; verklebte Augen, daoulagad pikous ls., daoulagad pikouzek ls. ; meine Augen verkleben, dont a ra va daoulagad da bikouzañañ ; sie hat Butter in den Augen, sie hat verklebte Augen, daoulagad pikous he deus, daoulagad pikouzek he deus, ur bikouzez a zo anezhi ; er hat verklebte Augen, er hat Butter in den Augen, ur pikouz a zo anezhañañ, ur pikouzeg a zo anezhañañ, daoulagad pikous en deus, daoulagad pikouzek en deus ; Mann mit verklebten Augen, pikouz g. [liester pikouzed], pikouzeg g. [liester pikouzeien] ; Frau mit verklebten Augen, pikouzez g.*

[iester pikouzezed] ; scharfe Augen, daoulagad krak ls., daoulagad lemm ls., daoulagad splann ls., daoulagad talarek ls. ; scharfe Augen haben, bezañ lagadek, bezañ daoulagad vat d'an-unan, bezañ lemm e zaoulagad, bezañ splann a lagad ; scharfsichtige Augen, daoulagad lemm (krak, bliv, bouih, lins, kash, krak evel re an naer er c'bleuz) ls., daoulagad splann ls., daoulagad evel re ar goulm (Gregor) ls. ; scharfe, unruhige, funkelnde Augen, daoulagad lemm hag hedro ls. ; blau umränderte Augen, daoulagad distronk ls., daoulagad distronket ls., daoulagad labiennet ls., daoulagad koarennet ls., daoulagad karzhet dindano ls. ; starre Augen, daoulagad difiñ ls., daoulagad sonn ls. ; tränende Augen, daoulagad dourennek (dourennet, o tourenniñ, o tizourañ, beuzet) ls., daoulagad war flos gant an daeroù (Gregor) ls. ; sie hatte Tränen in den Augen, an daeroù a veuze he daoulagad, beuzet e oa he daoulagad, deuet e oa an dour en he milinoù ; scheele Augen, daoulagad likorn ls., daoulagad luch ls. ; ein Kind mit blauen Augen, ur bugel glas e zaoulagad g., ur bugel lagad glas g., ur bugel dremmet glas g., ur bugel lagadet glas g. ; mit verglasten Augen, a) terzhienek e zaoulagad [evel re un den klañv] ; b) disked e zaoulagad [evel re un den marv], koc'hennet e zaoulagad gant ar marv ; wenn meine Augen dann verglasen, pa zeuio da'm sell gwerenniñ, pa zeuio da'm daoulagad gwerenniñ ; ihre Augen verschleieren sich, ihre Augen trüben sich, setu he daoulagad o tont da goc'hennañ, brumenniñ a ra he daoulagad ; verschleierte Augen, daoulagad koc'hennet ls. ; die Augen fallen mir vor Müdigkeit zu, emañ ar c'housk o trech'iñ warnon, emaon o reiñ bornig, dallet on gant ar c'hoant kousket, marv eo va daoulagad gant ar c'hoant kousket, bec'hiet eo va daoulagad gant ar morgousk, klozañ a ra va daoulagad gant ar morgousk, emañ va frenester o vont da glozañ, mont a ran gant ar c'housked ; ihm fallen schon die Augen zu, setu e zaoulagad o klozañ, setu e zaoulagad o serriñ ; dank Muskeln können sich die Augen bewegen, kigennoù eo a embreg al lagad ; die transparenten Medien des Auges, meteier treuzwelus al lagad ls. ; das Weiße im Auge, gwenn al lagad g. ; man sieht nur das Weiße in seinen Augen, ne weler ken nemet gwennoù e zaoulagad, ne weler nemet ar gwenn eus e zaoulagad ; die Augen niederschlagen, soublañ e zaoulagad, plegañ e zaoulagad, sellat war-draoñ, sellat a-bouez-traoñ, sellat davit bro ar saout ; verweinte Augen, daoulagad an daer enno ls., daoulagad dourennet (beuzet) ls., daoulagad an dour enno ls., daoulagad ruziet gant an daeroù ; verweinte Augen haben, bezañ ruziet e zaoulagad gant an daeroù ; stechende Augen, durchbohrende Augen, daoulagad talarek ls. ; lüsterne Augen, daoulagad krakik ls., daoulagad visoù ls., daoulagad bouih ls. ; die Augen tränen mir, dourenniñ (dizourañ) a ra va daoulagad, dourenniñ (dizourañ) a ra va daou brenestr ; ihr Auge feuchtete sich, ihre Augen wurden feucht, an daeroù a chebliañ he daoulagad, pignat a reas daeroù d'he daoulagad, daeroù a savas en he daoulagad, dourenniñ a reas he daoulagad, sevel a reas dour d'he milin, dont a reas an dour en he milinoù, dont a reas an dour war he milin, sevel a reas dour d'he daoulagad, dont a reas an dour en he daoulagad, dont a reas an dour war he daoulagad ; die Augen quellen ihm aus dem Kopf, dispourbellek eo e zaoulagad (Gregor), dislontret (divarc'het, disloaget) eo e zaoulagad, daoulagad kaouenn en deus, daoulagad evel pentonioù en deus, hennezh a zo bourbellek, ur bourbell eo, ur bourbelleg eo, daoulagad boulek evel kanetennou a zo en e benn, daoulagad voulek a zo en e benn, daoulagad brennig a zo en e benn, daoulagad glesker en deus, emañ e zaoulagad o tislontrañ en e benn, emañ e zaoulagad o tispourbellañ en e benn ; hervortretende Augen, daoulalagad brasbourbell ls., daoulagad boulek ls., daoulagad voulek ls.,

daoulagad brennig ls. ; tief liegende Augen haben, bezañ lonket tout e zaoulagad, bezañ sanket don e zaoulagad en e benn, bezañ kleuzet e zaoulagad, bezañ koñfontet e zaoulagad ; verstörte Augen, daoulagad riboulek ls., daoulagad skrebeilhet ls., daoulagad skoerj ls., daoulagad mesket ls., daoulagad skoelf ls., daoulagad diskelfet ls. ; die Augen offen halten, chom dibrenn e zaoulagad ; die Augen öffnen, a) digeriñ e zaoulagad, diglozañ e zaoulafad, dibrennañ e zaoulagad, P. digeriñ e brenester ; b) [dre skeud.] digeriñ an daoulagad, divanegañ an daoulagad, dizallañ ; die Augen weit aufreißen, rontaat e zaoulagad, dispourbellañ (dislontrañ, divarc'hañ, diskalfañ, difoupañ, diboupañ, disgwennañ, diskolpañ) e zaoulagad, diflukañ e zaoulagad, difoupañ e zaoulagad en e benn, dislonkañ e zaoulagad en e benn, astenn e zaoulagad, bezañ balc'h e lagad, dispourbellañ, disloagal e zaoulagad ; mit weit geöffneten Augen, dibrenn e zaoulagad, dipoupet e zaoulagad, dispourbell e zaoulagad, balc'h e lagad, disloaget ; jemanden mit breit aufgerissenen Augen ansehen, dispourbellañ e zaoulagad ouzh u.b. ; die Augen schließen, serriñ e zaoulagad, prennañ e zaoulagad, klozañ e zaoulagad, P. klozañ e brenester, serriñ e brenester ; die Augen kneifen, prennañ start e zaoulagad, klozañ start e zaoulagad ; mit halb geschlossenen Augen, damserr e zaoulagad, damgloz e zaoulagad ; sie hatte ein Auge auf und das andere zu, hi he doa ul lagad digor hag un all prenet ; blutunterlaufene Augen, daoulagad aet ruz-gwad ls. ; P. ein blaues Auge haben, bezañ bloñset (bronduet, persduet) e lagad ; jemandem ein blaues Auge schlagen, duañ e lagad d'u.b. ; seine Augen hin und her rollen, die Augen (mit den Augen) rollen, ruilhal e zaoulagad en e benn, ruilhal ha diruilhal e zaoulagad en e benn, ruilhal-diruihal e zaoulagad en e benn, bezañ e zaoulagad o riboulat en e benn, bezañ e zaoulagad o rigadelliñ en e benn, bezañ e selloù o treiñ e-kreiz e doulluò-lagad, ober ruilhou lagad ; jemandem die Augen aussstechen, broudañ e zaoulagad d'u.b., skarzhañ touolloù e zaou gantolor d'u.b., pochañ e zaoulagad (tarzhañ e zaoulagad, tolluañ e zaoulagad, brochañ e zaoulagad) en e benn d'u.b. (Gregor) ; er ist auf seinem linken Auge erblindet, sein linkes Auge ist erblindet, kollet eo gantañ ar gwel en e lagad kleiz ; jemandem ein Auge wegnehmen, jemandem ein Auge einschlagen, jemandem ein Auge aussstechen, borignal u.b., bornañ u.b., bornian u.b., dilagadan u.b. ; jemandem etwas in die Augen streuen, findallañ u.b. gant ubd., stlepel ubd d'u.b. a-dreuz e zaoulagad ; zum Auge gehörig, lagadel ; die Augen tun ihm weh, poan en deus en e zremm ; man sah, wie die Augen der Katzen in der Dunkelheit glänzten, gwelet e veze daoulagadou ar c'hizhier o lugerniñ en deñvalijenn ; Bosheit blitzte kurz in seinen Augen, ul luc'chedenn a fallagriez a yeas dre e benn ; seine Augen blitzten vor Wut, leun a dan e oa e zaoulagad, rous e oa e zaoulagad, berviñ (flamminañ, tanflammiñ) a rae e zaoulagad gant an droug a oa ennañ, e zaoulagad a skede enno luc'chedenoù kounnar, fulor a luc'he en e zaoulagad, sellou targazh a oa gantañ, daoulagad skoelf a oa en e benn, mesket e oa e zaoulagad, en e lagad e lugerne ar gounnar, tanflammiñ a rae e zaoulagad gant an droug ; seine Augen blitzzen, luc'chedenoù a strink eus e zaoulagad ; guck, wie seine Augen blitzzen, sell ouzh ar bervig en e zaoulagad ; blitzende Augen, funkelnnde Augen, daoulagad luc'chedus ls., daoulagad lufr ls., daoulagad birvidig ls., daoulagad bouih ls., daoulagad skoelf ls., daoulagad mesket ls., daoulagad leun a dan ls., sellou targazh ls., daoulagad ar bervig enno ls.

II. Benveg ar gweled : lagad g. ; das Auge ist das Sinnesorgan des Sehens, skiantenn ar gweled eo al lagad ; seine Augen ausruhen und entspannen, diskuizañ e zaoulagad ; schlechte Augen haben, bezañ belbich, bezañ fall e zaoulagad, bezañ

pikous e zaoulagad, bezañ aet izel e zaoulagad, bezañ teñval e zaoulagad, bezañ teñval e weled, bezañ dremm verr gant an-unan, bezañ berrwel, bezañ fall e vernigenou ; *scharfe Augen haben*, bezañ krak e zremm, bezañ lemm e lagad, kaout daoulagad lemm, bezañ lemm e zaoulagad, bezañ bliv e zaoulagad, bezañ bouilh e zaoulagad, bezañ krak e zaoulagad / bezañ bev e zaoulagad (Gregor), bezañ lufr e zaoulagad, bezañ birvidik e zaoulagad ; *gute Augen haben*, bezañ dremm vat gant an-unan, bezañ mat e zaoulagad, bezañ dibikouz e zaoulagad ; *seine Augen schonen*, armerzh e zaoulagad ; *sich (dat.) die Augen verderben*, ober gaou ouzh e zaoulagad, gwallgas (skuizhañ) e zaoulagad, dallañ mouilch'i ; *die Augen gen Himmel richten*, sellet d'an nec'h, sellet war-zu an nec'h, sellet er vann, gorren e zaoulagad etrezek an oabl, sevel e zaoulagad trema an neñv ; *seine Augen auf etwas (ak.) richten*, treiñ e sellou war-zu udb, treiñ e zaoulagad (e sellou) ouzh udb, sellet a-du udb, parañ e zaoulagad war udb, parañ e sellou ouzh udb ; *die Hand über die Augen decken*, lakaet e zorn dirak e zaoulagad ; *mit den Augen suchen*, klask gant e zaoulagad ; *etwas im Auge haben*, bezañ e sell war udb, bezañ e sell d'ober udb, bezañ e soñj d'ober udb, bezañ lakaet e spered en udb ; *einen eventuellen Ehepartner habe ich schon lange im Auge*, un danvez pried a zo em gouloù abaoe pell ; *er hat sie im Auge*, honnezh a zo en e c'houloù, aet eo da gouchañ warni, taolet en deus e c'hoant warni, he c'hoantaat a ra, emañ e galon warni, troet en deus e limon dre du he c'halon, lakaet en deus en e soñj gounit he c'halon, taolet en deus e vrall warni ; *alles im Auge behalten*, *seine Augen überall haben*, gwelout pep tra, kaout ur c'hil-lagad, kaout ul lagad war bep tra, bezañ an daoulagad furcher en e benn ; *mit eigenen Augen, a-lagad* ; *ich habe es mit eigenen Augen gesehen*, gwelet em eus an dra-se gant va daoulagad va-unan, gwelet em eus an dra-se gant an daou lagad a zo em fenn, gwelet em eus an dra gant va daoulagad o-daou ; *jemandem gerade (tief, fest) in die Augen sehen, jemandem gerade (tief, fest) in die Augen schauen*, sellet a-benn ouzh u.b., sellet a-dal ouzh u.b., reiñ penn d'u.b., sellet eeuñ ouzh u.b., sellet eeuñ ouzh dremm u.b., sellet ouzh u.b. e-kreiz e zaoulagad, sellet ouzh u.b. etre e zaoulagad (Gregor), bezañ e barv u.b., sellet a-bik e daoulagad u.b., sellet pizh ouzh u.b. ; *er konnte keinem in die Augen sehen*, ne oa evit reiñ penn da gristen ebet ; *im Auge behalten, nicht aus den Augen verlieren*, chom e lagad war ..., na dennæn lagad ebet diwar ..., na lemlel lagad ebet diwar ..., na dec'hout e zaoulagad diouzh ..., derc'hel e zaoulagad war ..., bezañ digor e lagad war ... ; *seine Augen an etwas (dat.) weiden, sich (dat.) die Augen an etwas weiden*, bamañ ouzh (dirak, gant) udb, bamañ d'ldb, bourrañ leizh e walch' o sellet ouzh udb, bourrañ gwalc'h e galon o sellet ouzh udb, na skuizhañ nepred o sellet ouzh udb ; *mit den Augen verschlingen*, sellet brav ouzh udb, parañ e sellou war udb, debriñ u.b. gant e zaoulagad, sellet gant esmae ouzh udb, lonkañ udb gant e zaoulagad ; *ein Auge auf jemanden, auf etwas (ak.) haben*, bezañ e lagad war u.b. / war udb, bezañ digor e lagad war u.b. / war udb ; *mit bloßem Auge, [Bro-Suis] von Auge*, gant an daoulagad a zo en e benn, d'ar sell diglav, gant an daoulagad hepken, hep lunedenn, dre daol-lagad, dre vuchañ, diwar welet, da welet, diwar ur gwel, evit ur gwel ; *vor meinen Augen*, dindan va daoulagad, dindan va sellou, dirazon ; *vor jemandes Augen*, war-wel d'u.b., a-wel d'u.b., a-wel-kaer d'u.b. ; *vor aller Augen*, dindan lagad an holl, war-wel d'an holl, a-wel d'an holl, a-wel-kaer d'an holl, a-wel hag a-ouez d'an holl, a-wel hag anat d'an holl, e fas ar bed hag e fas an heol (Gregor), dindan sellou an holl, dindan sell an holl, a-ouez d'an holl, a-ouez an holl, a-ouez an dud ; *jemandem unter die Augen treten*, mont dirak daoulagad u.b., en em ziskouez d'u.b., mont e fas u.b. / mont dirak u.b. (Gregor) ; *jemandem etwas vor Augen führen*, roudennañ just-ha-just udb d'u.b., diskouez sklaer hag anat udb d'u.b. ; *den Augen entziehen*, tennañ a-zindan daoulagad an dud, kuzhat ouzh daoulagad an dud ; *in die Augen fallen, in die Augen springen, in die Augen stechen*, bezañ anat da welet, bezañ splann hag anat ; *jemandem in die Augen stechen*, plijout d'u.b. diwar ar c'hentañ gwel, sachañ diouzhtu evezh u.b. war an-unan, ober ur stokenn ; *unter vier Augen*, ent prevez, tal-ouzh-tal, dirak pevar lagad, penn-ouzh-penn, beg-ouzh-beg, etre hen-ha-hen, hen-ha-hen, fri-ouzh-fri ; *ich möchte Sie unter vier Augen sprechen*, me a garfe ho kwelet hoc'h-unan, me a garfe komz ouzhoc'h ent prevez, me a garfe komz ouzhoc'h penn-ouzh-penn (e kuzulig) ; *Aug'in Auge*, en ur sellet rag-eeun an eil ouzh egile, a-dal-penn, fri-ouzh-fri, dremm-ouzh-dremm ; *Auge in Auge stehen*, bezañ dremm-ouzh-dremm (keñver-ha-keñver, tal-ouzh-tal, tal-ha-tal, penn-ouzh-penn, beg-ouzh-beg, dirak pevar lagad, etre hen-ha-hen,

tec'h eus va gouloù ! tec'h a'm fas ! ; *so weit das Auge reicht*, betek pennig an dremmwel / a-zremmwel / keit ha ma c'haller gwelet / ken hir ha ma tizh al lagad / ken hir ha tra / hirañ ma c'haller gwelet (Gregor), pellañ ma c'heller gwelet en diabell, betek koll gwel, keit ha ma tap al lagad, pellañ ma toug ar sellou, keit ha ma c'hall pakañ hon daoulagad, keit ha ma c'hall an daoulagad gwelet, bete keit ha ma tap ar sellou, a-hed-gwel ; *man sieht nicht die Hand vor den Augen*, ne vez ket gwelet palv an dom, ne weler banne, ne weler ket gour, ne weler ket ur c'heuz ; *vor Augen sehen*, gwelet dirak an-unan (dirazañ) ; *sie hatten es eilig diesen Schuft nicht mehr vor Augen zu sehen*, mall bras a oa ganto dont a-zirak daoulagad an hailhon-se ; *ein herrlicher Anblick bot sich unseren Augen*, ur gwel kaer-meurbet (ur gweled kaer-meurbet, un dremmvro veurdezus, ur gwel eus ar c'haerañ, un daolenn gaer) en em lede dirazomp, pebezh taol-lagad kaer war ar vro en em lede dirazomp, un daolenn eus ar re gaerañ en em lede dirazomp ; *die Augen labten sich an dem herrlichen Anblick*, en em zudiañ a rae an daoulagad o sellet ouzh un dra ken brav, bourrañ a rae an daoulagad o sellet ouzh un dra ken kaer, flouret e veze an daoulagad gant un dra ken kaer, ar gwel eus un dra ken kaer a zudie an daoulagad ; *mit verstohlenem Auge blicken*, sellet a-gorn-lagad, sellet gant fraih al lagad, sellet a-gorn (dre zindan, dre laer, dre guzh, a-viziez, a-dreuz) ouzh ..., sellet dindan e dav (dindan e dao) ouzh ... ; *kein Auge abwenden von*, chom e lagad war ..., na dennañ lagad ebet diwar ..., na lemlel lagad ebet diwar ..., na dec'hout e zaoulagad diouzh ..., derc'hel e zaoulagad war ..., bezañ digor e lagad war ... ; *seine Augen an etwas (dat.) weiden, sich (dat.) die Augen an etwas weiden*, bamañ ouzh (dirak, gant) udb, bamañ d'ldb, bourrañ leizh e walch' o sellet ouzh udb, bourrañ gwalc'h e galon o sellet ouzh udb, na skuizhañ nepred o sellet ouzh udb ; *mit den Augen verschlingen*, sellet brav ouzh udb, parañ e sellou war udb, debriñ u.b. gant e zaoulagad, sellet gant esmae ouzh udb, lonkañ udb gant e zaoulagad ; *ein Auge auf jemanden, auf etwas (ak.) haben*, bezañ e lagad war u.b. / war udb, bezañ digor e lagad war u.b. / war udb ; *mit bloßem Auge, [Bro-Suis] von Auge*, gant an daoulagad a zo en e benn, d'ar sell diglav, gant an daoulagad hepken, hep lunedenn, dre daol-lagad, dre vuchañ, diwar welet, da welet, diwar ur gwel, evit ur gwel ; *vor meinen Augen*, dindan va daoulagad, dindan va sellou, dirazon ; *vor jemandes Augen*, war-wel d'u.b., a-wel d'u.b., a-wel-kaer d'u.b. ; *vor aller Augen*, dindan lagad an holl, war-wel d'an holl, a-wel d'an holl, a-wel-kaer d'an holl, a-wel hag a-ouez d'an holl, a-wel hag anat d'an holl, e fas ar bed hag e fas an heol (Gregor), dindan sellou an holl, dindan sell an holl, a-ouez d'an holl, a-ouez an holl, a-ouez an dud ; *jemandem unter die Augen treten*, mont dirak daoulagad u.b., en em ziskouez d'u.b., mont e fas u.b. / mont dirak u.b. (Gregor) ; *jemandem etwas vor Augen führen*, roudennañ just-ha-just udb d'u.b., diskouez sklaer hag anat udb d'u.b. ; *den Augen entziehen*, tennañ a-zindan daoulagad an dud, kuzhat ouzh daoulagad an dud ; *in die Augen fallen, in die Augen springen, in die Augen stechen*, bezañ anat da welet, bezañ splann hag anat ; *jemandem in die Augen stechen*, plijout d'u.b. diwar ar c'hentañ gwel, sachañ diouzhtu evezh u.b. war an-unan, ober ur stokenn ; *unter vier Augen*, ent prevez, tal-ouzh-tal, dirak pevar lagad, penn-ouzh-penn, beg-ouzh-beg, etre hen-ha-hen, hen-ha-hen, fri-ouzh-fri ; *ich möchte Sie unter vier Augen sprechen*, me a garfe ho kwelet hoc'h-unan, me a garfe komz ouzhoc'h ent prevez, me a garfe komz ouzhoc'h penn-ouzh-penn (e kuzulig) ; *Aug'in Auge*, en ur sellet rag-eeun an eil ouzh egile, a-dal-penn, fri-ouzh-fri, dremm-ouzh-dremm ; *Auge in Auge stehen*, bezañ dremm-ouzh-dremm (keñver-ha-keñver, tal-ouzh-tal, tal-ha-tal, penn-ouzh-penn, beg-ouzh-beg, dirak pevar lagad, etre hen-ha-hen,

hen-ha-hen, fri-ouzh-fri) ; *jemandem Auge in Auge gegenüberstehen*, bezañ rag-enep d'u.b., bezañ rag-tal d'u.b., bezañ a-dal d'u.b., bezañ a-dal-penn d'u.b., gwelet u.b. a-dal-penn, bezañ en tu all d'u.b., bezañ war-eeun d'u.b., bezañ fas d'u.b., bezañ paravis d'u.b., bezañ a-geñver d'u.b., bezañ keñver-ha-keñver gant u.b., bezañ keñver-ouzh-keñver gant u.b., bezañ penn-ouzh-penn gant u.b., chom penn-ouzh-penn gant u.b., bezañ tal-ouzh-tal gant u.b., bezañ en ur geñver gant u.b. ; *an den Augen absehen (ablesen)*, dass ..., gwelet splann e zaoulagad u.b. e ... ; *einen Wunsch an jemandes Augen ablesen*, merzout ur c'hoant bennak o parañ e daoulagad u.b., lenn ur c'hoant bennak diwar selloù u.b., anavezout ur c'hoant bennak war u.b. ; *jemandem jeden Wunsch von den Augen ablesen*, ober brav war-dro u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober sardik d'u.b. ; *seinen Kunden jeden Wunsch von den Augen ablesen*, ober brav war-dro e bratikou, ober brav d'e bratikou, mont brav d'e bratikou ; *sich die Augen aus dem Kopf weinen, sich die Augen aus dem Kopf heulen*, gouelañ a-walc'h-kalon, blejal evel ul leue, gouelañ evel ul leue, gouelañ dourek (druz, forzh, gwalch' e galon, a-nerzh e galon, leizh e galon, leun e galon, evel ur vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladou, tenn, leizh e gof), sklankat, skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh (stank, druz, c'hwerv), skuilhañ ur mor a zaeroù, leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e walc'h, gouelañ e-leizh e varv, ober ur c'hofad garmiñ, garmiñ evel ur vadalen, dont tev an dour eus e zaoulagad, dougen gouelvan bras (Gregor) ; *sein Auge bricht, teñvalaat a ra da welet*, erru eo teñval e lagad, diskediñ a ra e zaoulagad, fallaat a ra e vernigennoù ; *meine Augen trüben sich, brumenniñ a ra va daoulagad, va daoulagad 'zo deuet da deñvalaat, teñvalaat a ra va daoulagad da welet, teñvalaat a ran da welet, me eo erru teñval va gweled, me eo erru teñval va daoulagad ; schwarz vor den Augen sehen*, mont en tu all, bezañ o vont da fatañ (da fatikañ, da semplañ), mezevelliñ e benn, bezañ badet, bezañ savet ur vorenn d'e zaoulagad, bezañ e benn o vadinellañ, bezañ e zaoulagad evel koc'hennet a vogidell, bezañ aet fall ken e fell d'an-unan kouezhañ, bezañ deuet da vezañ fall, mennout mankout ; *schlaftrunkene Augen haben, ermüdete Augen haben*, bezañ distronket (dislivet, koarennet, labiennet, beuzet, distroñset) e zaoulagad gant ar choant kousket, bezañ karzhet e zaoulagad dindano ; *die ganze Nacht kein Auge zutun*, chom hep serriñ ul lagad a-hed an noz, chom hep serriñ ul lagad hed an noz, na serriñ lagad ebet a-hed an noz, na serriñ lagad ebet dre hed an noz ; *nur mit halbem Auge schlafen, na ober nemet hanter gousket, kousket evel ki milin.*

III. Dre skeudenn-lavar : *jemandem schöne Augen machen*, P. *mit den Augen klappern*, ober lagad(ig) d'u.b., ober al lagad dous d'u.b., ober lagad bihan (lagad flour, lagad mignon) d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., ober lagadig ouzh u.b., luch'añ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., ober sellou doñv ouzh u.b., ober sellou milliour ouzh u.b., teuler gwic'hadennoù milliour d'u.b., ober lagadigoù ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., ober sellou sant Langis d'u.b. (Gregor) ; *seine Augen sind größer als sein Magen*, brasoc'h eo e chenoù eget e gof, brasoc'h eo e sellou eget e vouzelou, o kemer dreist e grog emañ ; *mit offenen Augen durch die Welt gehen*, bezañ dibikous e zaoulagad, na vezañ dall e saout, gwelet skaer, na vezañ pikous e zaoulagad, gwelet bouilh, bezañ splann a lagad ; *große Augen machen*, rontaat e zaoulagad - bezañ souezhet mik - chom war e gement all - kouezhañ war e gement all - chom digor-bras e zaoulagad, alvaonet-holl - stonkañ gant ar sebez - bezañ kalmet - estlammien - sebeziñ - mantrañ - chom bamet ; *ein gutes Auge haben*, kaout ul lagad eeun, bezañ mat da vuchañ, gouzout an taol, gouzout

labourat dre vuchañ, bezañ domet mat ; *die Augen gehen ihm auf, es fällt ihm wie Schuppen von den Augen*, emañ e zaoulagad o tigeriñ, komañs a ra e zaoulagad digeriñ, krog eo e spered da zigeriñ, kregiñ a ra da gompreñ, divanegañ a ra e spered (Gregor), krog eo d'en em zivleupañ, dibikouzañ (divanegañ) a ra e zaoulagad, digoc'hennañ a ra e zaoulagad, lemlel a ra diwar e zaoulagad ar rouedenn deñval lakaet warno, lemlel a ra diwar e spered ar rouedenn lakaet warnañ, dont a ra meiz dezhañ tammha-tamm, n'eo ket dall e gazh ken, krog eo da zivogediñ e spered, dizallañ a ra ; *er schläft mit offenen Augen*, gwelout a ra pep tra, ul lagad en deus war bep tra, kousket a ra evel ki milin, kousket a ra e zaoulagad digor ; *einen Schleier vor den Augen haben*, bezañ evel pa vije ur vorenn dirak e zaoulagad, bezañ savet ur vorenn d'e zaoulagad, bezañ e zaoulagad evel koc'hennet a vogidell ; *jemandem Sand in die Augen streuen*, alaouriñ an neudenn d'u.b., teurel ludu e daoulagad u.b., trellañ (lubaniñ) u.b., reiñ kañvaled (kelien) da blomañ d'u.b., lakaat da grazañ, reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennou, poulc'had, silioù, lostou leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., fritañ naered e-lech silioù d'u.b., reiñ ludu e-lech' butun d'u.b., gwerzañ brav poultr d'u.b., gwerzañ piz e-lech' fav d'u.b., ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, reiñ treujou e-lech' bleñchoù d'an hini 'zo bras e chenoù, sorc'henniñ u.b., reiñ da grediñ d'u.b. kalz muioc'h eget ma'z eo gwir ; *jemandem die Augen öffnen*, didouellañ u.b., difaziañ u.b., digoc'hennañ daoulagad u.b., dizallañ u.b., dizallañ spered u.b., dibikouzañ u.b., dibikouzañ spered u.b., divleupañ ur gwaz bennak, divleupezañ ur vaouez bennak, sklérijennañ u.b., disorbiñ u.b., divisorodiñ u.b., dileueiñ u.b., disaoutiñ u.b., dilouadiñ u.b., disodiñ u.b., divouchañ u.b., lemlel diwar daoulagad u.b. ar rouedenn deñval lakaet warno, lemlel ar rouedenn taolet war spered u.b., dilabaniñ u.b., diziodiñ u.b., P. diseitegañ u.b., dingleizañ u.b. ; *seinen Augen nicht trauen*, bezañ diskredik war ar pezh a wel e zaoulagad, diskrediñ ar pezh a wel an-unan ; *um ihrer schönen Augen willen*, evit ober pljadur dezh, abalamour e plij din kement-se he daoulagad, dre bep karantez eviti (Gregor), dre garantez eviti ; *der Lump sieht ihm aus den Augen, ihm schaut der Schelm aus den Augen*, daoulagad abil a zo en e benn, daoulagad lampon a zo en e benn, daoulagad ul lampon a zo en e benn, ar stumm a zo war e zremm da vezañ un hailhon, parañ a ra splann e hailhonerezh en e zaoulagad, gwelet e vez warnañ ez eo un hailhon, brasañ hailhon a zebr bara eo hennezh, n'eus nemet korvigell en e gof ; *ein Auge bei etwas zudrücken*, na sellet berr ouzh udb, lezel da gas, lezel da vont, lezel da fritañ, leuskel da vont, lezel da dremen, na vezañ re amsellus ouzh udb, pardoniñ, bezañ kompreñus, chom hep klask abeg en u.b., lezel digastiz u.b. ; *beide Augen zudrücken*, disellet ouzh udb, serriñ an daoulagad war udb, gwic'haf an daoulagad (Gregor) ; *mit dem rechten Auge in die linke Westentasche gucken*, luchañ, gwic'haf, loakriñ, gwelet treuz, blinkañ, bezañ luch e zaoulagad, bezañ tarluch, louiziñ ; *einem Toten die Augen zudrücken*, *einem Toten die Augen schließen*, *einem Toten die Augen zumachen*, serriñ e zaoulagad d'un den marv, klozañ e vizaj d'un den marv ; *die Augen vor den Tatsachen verschließen*, stankañ e zaoulagad, serriñ an daoulagad, na vennout gwelet ; *ein wachsames Auge auf etwas haben*, chom e lagad war udb, bezañ digor e lagad war udb, na dennañ lagad ebet diwar udb, derc'hel tost war udb ; *er hat ein Auge auf sie geworfen*, honnezh a zo en e chouloù, aet eo da gouchañ warni, taolet en deus e ch'hoant warni, he ch'hoantaat a ra, emañ e galon warni, troet en deus e limon dre du he ch'halon, lakaet en deus en e soñ gounit he ch'halon, taolet en deus e vrall warni ; *etwas vor Augen haben*, lakaat udb

e penn-kont, lakaat udb e-barzh, teuler kont eus udb, eveshaat ouzh udb, eveshaat war udb, reiñ pouez d'udb, reiñ fed d'udb, reiñ a fed d'udb, ober fed d'udb, teuler perzh ouzh udb, teurel evezh ouzh udb, teuler pled gant (war, da) udb, teurel fed ouzh udb, ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb ; *ihrer Augen strahlten vor Zufriedenheit*, seder e oa he daoulagad gant ar stad a oa enni ; *ihrer Augen erstrahlten vor Glück*, ur sederaenn a baras en he daoulagad ; *ganz Auge sein*, bezañ digor e zaoulagad, sellet gant evezh bras, sellet gant mil evezh ; *ein Auge für etwas haben*, kaout skiant udb, bezañ ampart war udb ; *jemandem ein Dorn im Auge sein*, bezañ e gouloù u.b., bezañ war hent u.b., bezañ a-dreuz hent u.b., bezañ evel un draen e kig u.b. ; *da blieb kein Auge trocken*, ha c'hoarzhet hor boa ken na ruihe an daeroù, c'hoarzhin da ouelañ hor boa graet, c'hoarzhin-ouelañ hor boa graet, c'hoarzhet hon eus bet kement ha ken brav ken e save daeroù en hon daoulagad, gouelañ hor boa graet gant ar c'hoarzh ; *bei dieser Dunkelheit musste man die Augen in die Hand nehmen, wenn man etwas erkennen wollte*, ne veze gwelet tost banne ebet gant an teñval ma oa, ne weled tost tamm (tost seurt ebet, tost netra, tost banne, tost berad) gant an teñval ma oa, ne oa ket tu da welet palv e zorn zoken ; *der Gefahr ins Auge sehen*, talañ ouzh an dañjer ; *der Realität ins Auge sehen*, gwelet an traou evel m'emaïnt ; *ins Auge fallen*, skeiñ an daoulagad, souezhañ ; *ein Auge riskieren*, teurel ur sell war udb dre guzh, ober ur sell war udb dre laer, ober ur sell ouzh udb dre guzh, ober un tamm sell ouzh udb dre laer, ober ur gwel d'udb dre guzh, ober un taol-sell war (ouzh) udb dre laer ; P. *das geht ins Auge*, gwallfinvezhiñ a raio an dra-se, droukfinvezhiñ a raio an dra-se, gwall ziwezh (drouziwezh, gwallfinvezh) a vo gant an dra-se, un distag c'herv (ur gwall zistag) a zo da gaout gant an dra-se ; *mit einem blauen Auge davonkommen*, tennañ e frap, en em dennañ gant muioc'h a aon eget a chloaz, en em dennañ gant muioc'h a spont eget a chloaz, tremen gant an aon, tremen gant ar spont, sachañ foñs e vragoù gant an-unan, tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (tennañ e lost eus ar vrae) hep re a zroug, en em dennañ a boan hep re a zroug, en em dennañ brav, bezañ bet tomm d'an-unan, bezañ bet tomm d'e chupenn, bezañ bet tomm d'e lêr, bezañ chomet war zarbedig, bezañ manet war zarbedig.

IV. Krenlavariou : das Auge des Herm macht das Pferd feist, lagad ar mest a lard ar marc'h hag a laka ed barr an arch' ; *Aug' um Auge, Zahn um Zahn*, krog evit krog, lin evit lin ha stoub evit stoub - losk evit losk, gouli evit gouli - taol evit taol - kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - ivin ouzh ivin - lagad evit lagad - da gagh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo ; *aus den Augen, aus dem Sinn*, aet diouzh lagad, aet diouzh spered, marv out, ankounac'haet ; *vier Augen sehen mehr als zwei*, daou louarn kamm a zo trech da unan eeun - daou louarn kamm a ro bec'h da unan eeun - kordenn a dri gor a vec'h a dorrer ; *das passt wie die Faust aufs Auge*, n'eus na penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na revr d'an dra-se, an dra-se n'en deus na penn na lost, an dra-se n'en deus na penn na troad, an dra-se ne vern da netra, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat, kement-se a zo evel ur c'hi en iliz (evel ur c'hzaz er ribod, evel ul leue war ur c'hravazh, evel ur c'harlantez a bompad war un alar oc'h arat) ; *den Splitter in des Nächsten Auge sehen*, aber nicht den Balken im eigenen, gwelout pelec'h eo kouezhet ar c'bleuz e park an nesañ, perak e sellez-te ouzh ar blouzenn a zo el lagad da amezeg ha ne welez ket an treust a zo ez hini-te ? ar gaoter oc'h ober goap ouzh ar pod-houarn, klev ar gaoter o sarmonal d'ar pod-houarn ! podez verenn a ra goap ouzh podez koan hag emaint o-div war ar memes tan ! ar billig o tamall ar pod-houarn, sell ouzh da votoù (ouzh da seuilou) hag e weli toull da

loeroù - war stad ar re all neb a gomzo, en em sellet, hag e tavo - war stad re all neb a gomzo mar kar en em sellet a davo - na damallit ket ar re all mar n'och ket hoc'h-unan didamall.

V. [louza.] a) broñs g./str., broñsenn b., broust str., bouilhas g., kreskenn b., lañsadeñ b., lagadenn b., lagad g., taol g., taolad g., taoladenn b., poulz str., poulzenn b., bos g., sapadur g., bouton g. ; *Kartoffelauge*, kellid avaloù-douar str., poulz avaloù-douar str., poulzenn aval-douar b., lagadenn b., bount g., lagad g., bagud str., bagudenn b. ; *die Kartoffelaugen entfernen*, divagudiñ avaloù-douar, digelligañ avaloù-douar, divountañ patatez ; *Blütenauge*, broñs bleuñv g., broust bleunienn str., lagadenn vleunienn b. ; *Ausbruch der Augen*, broñsadur g., broñsañ g., taoladur g., sapadur g. ; *die überschüssigen Augen entfernen*, dilagadenniñ ; *die Entfernung der überschüssigen Augen*, an dilagadenniñ g. ; b) *Okulationsauge*, lagad g. [liester lagadoù].

VI. [loen.] die mit Augen verzierte Schleppe des männlichen Pfaus, lost lagadennek ar paun g. ; *Pfauenauge* [*Inachis io*], paun an deiz [liester pauned an deiz].

VII. Steriou all : Suppenaugen, daoulagad ar soubenn ls., lagadoù druzoni ls., lagadoù soubenn ar c'hi g. ; *Tauwerkauge*, strob g., lagadenn ur gordenn b. ; [lu] *Augen rechts !* pennou a-zehou ! ; [diñsou] bid g. ; [tekn.] lagad g., lagadenn b. ; *das Auge eines Hammerkopfes*, lagad ur morzhol g. ; [viot] kellienn vi b. ; [gwiaid.] lufr g. ; [hinouriez] *das Auge des Wirbelsturms*, lagad ar gelc'hwidenn g.

Äugelchen n. (-s,-) / **Äugelein** n. (-s,-) : lagadig g. ; *jemandem Äugelchen machen*, ober lagad (al lagad dous, lagad bihan, lagad flour, lagad mignon) d'u.b., ober lagadigoù ouzh u.b., ober sellou doñv ouzh u.b., luc'hañ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., ober lagadenn ouzh u.b.

äugeln V.gw. (hat geäugelt) : *nach jemandem äugeln*, sellet a-gorn (dre guzh, dre zindan, dre laer, a-viziez, a-dreuz, dindan e dav, dindan e dao) ouzh u.b., sellet a-gorn-lagad ouzh u.b., ober ur sell a-gorn d'u.b., ober un damsell d'u.b., sellet gant freih e lagad ouzh u.b., blinkañ etrezek u.b.

V.k.e. (hat geäugelt) : [louza.] lagadiñ ; *Obstbäume äugeln*, imboudañ gwez-frouezh, lagadiñ gwez-frouezh ; *Rosen äugeln*, lagadiñ roz.

Augen- : ... lagadel, ... a-lagad, ... al lagad, ... an daoulagad, ... ar gweled.

äugen V.gw. (hat geäugt) : P. lugnañ ; *durch das Fenster äugen*, lugnañ dre ar prenest.

Augenabstand g. (-s,-abstände) : hed etre an daou lagad g., distok etre an daou lagad g.

Augenarzt g. (-es,-ärzte) : lagadour g., medisin an dremm (Gregor) g., oftalmologour g., medisin an daoulagad g.

augenärztlich ag. : lagadourel.

Augenaufschlag g. (-s,-schläge) : blinkadell b., blinkerezh g., gwil'had g., gwil'hadenn b., gwil'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., gwign-lagad g., gwilgadenn b., gwilgadur g., luchadenn b.

Augenbad n. (-s,-bäder) : [mezeg.] gwalc'h an daoulagad g., gwalc'hherezh an daoulagad g.

Augenbewegung b. : loc'h lagadel g., loc'h lagad g., loc'h an daoulagad g.

Augenbewegungsner g. (-s,-en,-en) : [korf., dritter Hinnerv] : nervenn lagadloc'hadel b.

Augenbinde b. (-n) : mouch g., lién-mouch g. ; *mit einer Augenbinde*, mouchet e zaoulagad dezhañ, mouchet ul lagad dezhañ ; *die Augenbinde abnehmen*, divouchañ an daoulagad, divouchañ al lagad, divandennañ an daoulagad, divouchañ u.b., lemel ar mouch diwar an daoulagad.

Augenblick g. (-[e]s,-e) : predig g., predig-amzer g., pennadig-amzer g., taol-lagad g., mare g., koulz g., maread g., frap g., frapad g., frapadig g., herraad g., herraad amzer g., istant g., andred g., par g., poent g., poulzad g., prantad g., pred g., pred-amzer g., predad g., rabinad b., tachad g., sachad g., ampoent g., arroud g., begad g., berrig amzer g., berrig a amzer g., krapad g., krapadig g., toulpaz g., P. momed g. ; *ein kurzer Augenblick der Freude*, ur mareig a blijadur g. ; *der gegenwärtige Augenblick*, ar mare g. ; *jeden Augenblick*, tro-pe-dro, ur mare pe vare, da bep mare, e pep mare, da bep koulz, da bep frap, forzh pegoulz, n'eus forzh peur, abred ha diwezhat, da bep momed, da bep taol, da seul daol, [dispredet] e pep kentel ; *er muss jeden Augenblick kommen*, ne vo ket seizhdaleetoch' o tont, ne vo ket ur begad o tont amaň, ne zaleo ket o tont, bez e c'hall en em gavout n'eus forzh peur, forzh peur e c'hall degouezhout, darev eo d'erruout, bez' e c'hallomp bezaň war c'hortoz d'e welet o tont ; *im günstigen Augenblick*, e koulz hag e kentel, e pred hag e kentel, e poent hag en amzer, e koulz vat, e koulz brav, e poent hag e koulz, e poent hag e mare, krak d'ar c'houlz vat, a-blom, P. ku-ha-ka ; *in diesem Augenblick*, àr an drebad-se ; *genau in diesem Augenblick*, gerade in diesem Augenblick, dres d'an ampoent, d'ar pred-se krak, just-ha-just d'ar mare-se ; *in diesem konkreten Augenblick*, genau in diesem Augenblick, gerade in diesem Augenblick, *in eben diesem Augenblick*, dres d'an ampoent, d'ar pred-se krak, just a-walch' d'ar mare-se, just-ha-just d'ar mare-se ; *im rechten Augenblick kommen*, degouezhout e koulz vat, degouezhout e koulz brav, degouezhout mat, dont e ratre, degouezhout krak d'ar c'houlz, dont d'e goulz, dont d'e vare, erruout e poent hag en amzer, erruout e poent hag e mare, erruout mat, degouezhout pa zere, erruout pa vez ret, degouezhout krak d'ar poent, erruout d'an ampoent, dont en ampoent, degouezhout a-blom, P. degouezhout ku-ha-ka ; *für den Augenblick, jetzt im Augenblick*, evit diouzhtu ; *im Augenblick*, evit c'hoazh, evit bremaň, evit ar mare, evit ar pred, evit ar c'houlz, a-benn bremaň, war-benn bremaň, bremaň, en eur hiziv, evit an tremen ; *im ersten Augenblick*, war an taol ; *jetzt ist der Augenblick gekommen, um es zu tun / jetzt ist der Augenblick gekommen, es zu tun*, deuet eo ar c'houlz d'ober an dra-se, erru eo ar c'houlz d'ober an dra-se, bremaň eo en ober, bremaň emaň ar c'houlz vat, bremaň eo mont dezhi ; *der kritische Augenblick*, ar pred eizik g. ; *bis zu diesem Augenblick*, betek neuze, betek ar c'houlz-se, betek ar mare-se ; *Sie werden sich bloß einen kurzen Augenblick gedulden müssen*, n'ho po nemet ur poulzadig (ur berrig amzer, ur berrig a amzer, un netraig a amzer, ur mannig a amzer, ur frapadig, ur momedig) da c'hortoz, n'ho po nemet ur begadig da c'hortoz ; *die letzten Augenblicke*, ar meroù diwezhaň ls. ; *im allerletzten Augenblick*, tre war an diwezhad, just d'ar poent diwezhaň, krip-ha-krap, ku-ha-ka, d'an diwezh-tre ; *er tut alles im allerletzten Augenblick*, gortoz a ra atav an diwezhadoù, krip-ha-krap e ra pep tra, gortoz a ra atav betek an diwezhaň rekiz ; *bis zum letzten Augenblick warten*, gortoz betek an diwezhaň rekiz ; *einen Augenblick später*, goude un abadenn, nebeud goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude ; *Augenblick mal !* gortozit un nebeud ! gortozit ur pennad ! gortozit ur pennadig bihan ! gortozit un herraadig ! gortozit ! chomit da c'hortoz un tammig ! amzer ! war-bouez ! - pep ! pep ! - hep ! hep ! ; *einen Augenblick bitte ! ich bin gleich fertig !* mar karit va gortoz m'em bo en ur c'heit graet an dra-se ; *ich habe das Haus nicht mal einen Augenblick verlassen*, n'on bet pennad ebet eus ar gér, n'on bet pennad ebet diouzhtu an ti ; *von dem Augenblick an, wo ...*, adal ma ..., adalek ma ..., diwar ar mare ma ...

augenblicklich ag. : 1. bremaň, a vremaň, amzeriat ; 2. o ren bremaň.

Adv. : 1. evit c'hoazh, evit ar mare, evit ar pred, evit ar c'houlz, d'ar c'houlz-maň, evit bremaň, a-benn bremaň, war-benn bremaň, bremaň, en eur hiziv, evit an tremen ; 2. diouzhtu, diouzhtu-kaer, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh, raktal, kerkent, kenkent, kerkent all, a-benn-kaer, prestik, hep dale tamm, hep ket a zale, hep an disteraň dale, hep dale ken, hep ken dale, hep dale pelloc'h, hep daleaň hiroc'h, hep gortoz hiroc'h, hep gortoz hiroc'h amzer, hep ken amzeriaň, hep ken amzeriaň, hep goursezaň pelloc'h, hep mui goursezaň, war-eun-ten, rag-eun, war an taol, war al lech', ribus, kentizh, pront, eskuit, timat, kerkent ha bremaň, war an tach, a-daol-dak, war an tomm, tomm-ha-tomm, hardizh, a-daol, a-daol-traňch, a-droc'h-traňch, a-droc'h-mogn, hep ober seizh soňj, hep tardaň, prim-ha-prim, war ar plas, diwar blaen ha barr, dindan peder munutenn, en ur berrig amzer, en ur berrig a amzer.

Augenblicklichkeit b. (-) : primded b., trummed b.

Augenblicksleistung b. (-) : [fizik] galloudezh predel b.

Augenblinzeln n. (-s) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., luchadennoù ls., malgudennerezh g.

Augenbraue b. (-,n) : abrant b. [liester abrantou, divabrant], gourrenn g., souchenn-lagad b., bargurenn b., mourrenn-lagad [liester mourrennoù-lagad, mourrou-lagad] b., mourrenn [liester mourrennoù, mourrou] b. ; *buschige Augenbrauen*, abrantou foutouilhek ls., abrantou fuilh evel ur vodenn-spern ls., divabrant foutouilhek ls. ; *mit buschigen Augenbrauen*, abrantek ; *zusammengewachsene Augenbrauen*, sparl g., divabrant stag ls. ; *zusammengewachsene Augenbrauen haben*, bezaň sparlet e dal, bezaň talbennet ; *geschwungene Augenbrauen*, geschweifte Augenbrauen, divabrant gwar ls., gourrennoù gwar ls. ; *die Augenbrauen hochziehen*, ober ur c'hruz d'e abrantou, sevel ar gourrennoù (e c'hourrennoù) (Gregor) ; *die Augenbrauen runzeln*, krizaň e dal, kabridaň e dal, ober ur bod spern, krizaň e fri, roufennaň e dal, rizennaň e dal, ober gourrennoù du, diskouez ur min rok, mouspenniň, moulbenniň, ober penn kozh, ober koad, ober fas trenk, ober ur penn pesk, ober kozh vin, bezaň krizet e dal, bezaň roufennet e dal, bezaň rizennet e dal, bezaň prederiet e dal ; *er hat sich (dat.) die Augenbraue aufgeschlagen*, gloazet en deus e abrant.

Augenbrauenbogen g. (-s,-/-bögen) : [korf.] gwareg-abrant b., baleg an abrant g., askorn an abrant g., baleg us-pod g.

Augenbrauenstift g. (-[e]s,-e) : [gwezelad] kreion abrantou g., kreion malvennoù g., „eye-liner“ g., traoù du ls.

Augenbrauenwölbung b. (-,en) : gwareg-abrant b., askorn an abrant g.

Augenbrauenwulst g. (-es,-wülste) / b. (-,-wülfste) : [korf.] baleg us-pod g., baleg us-pod-lagad g., gwareg-abrant b., baleg an abrant g., askorn an abrant g.

Augenbutter b. (-) : pikouz g., koar g. ; *Stückchen Augenbutter*, pikouzenn b. ; *sich die Augenbutter wegwischen*, dibikouzaň e zaoulagad, dibikouzaň e ziv vernigenn, dibikouzaň e leternioù, dibikouzaň e brenester, dibikouzaň e gantolorioù ; *Augenbutter verklebt seine Augenlider*, peget eo e zaoulagad gant ar pikouz.

augenbutterfrei ag. : dibikouz.

Augendeckel g. (-s,-) : P. malvenn b., kroc'hen-lagad g. ; *mit den Augendeckeln klappern*, ober lagad(ig) d'u.b., ober al lagad dous d'u.b., ober lagad bihan (lagad flour, lagad mignon) d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., ober lagadig ouzh u.b., luc'haň ouzh u.b., lugerniň ouzh u.b., ober sellou doňv ouzh u.b., ober sellou millour ouzh u.b., teuler gwilc'hadennou millour d'u.b., ober lagadigoù

ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., ober sellou sant Langis d'u.b. (Gregor).

Augendiener b. (-,-en) : mevelerezh g.

Augendrüsen **schleim** g. (-s,-e) : pikouz g., koar g. ; Stückchen Augendrüsen **schleim**, pikouzen b. ; sich den Augendrüsen **schleim** wegwischen, dibikouzañ e zaoulagad, dibikouzañ e ziv vernigenn, dibikouzañ e leternioù, dibikouzañ e brenester, dibikouzañ e gantolorioù ; Augendrüsen **schleim** verklebt seine Augenlider, peget eo e zaoulagad gant ar pikouz.

augendrüsen **schleimfrei** ag. : dibikouz.

Augenzündung b. (-,-en) : [mezeg.] oftalmiezh b., lagadfo g.

augenfällig ag. : 1. anat, tremen anat, tremen splann ; 2. gwelus, heverk.

Augenfarbe b. (-,-n) : liv an daoulagad g.

augenförmig ag. : stummet evel ul lagad, heñvel ouzh ul lagad, a-stumm gant ul lagad, e doare ul lagad, a-zoare gant ul lagad, a-seurt gant ul lagad.

Augenfundus g. (-,-) : [korf.] deun al lagad g.

Augenglas n. (-es,-gläser) : lunedenn-fri b., lunedenn b., lunedoù-fri ls.

Augengläser ls. : [Bro-Austria] lunedoù ls.

Augenheilkunde b. (-) : oftalmologiezh b., lagadouriez b.

Augenhintergrund g. (-s,-hintergründe) : [korf.] deun al lagad g.

Augenhöhe b. (-) : 1. live an daoulagad g. ; in Augenhöhe, a-geñver an daoulagad, a-live gant an daoulagad ; 2. [dre skeud.] auf Augenhöhe mit jemandem verkehren, mont troad-ouzh-troad gant u.b., bezañ keñver-ha-keñver gant u.b., bezañ en dalvoudegezh d'u.b, bezañ re-bar ouzh u.b., c'hoari par-ouzh-par gant u.b.

Augenhöhle b. (-,-n) : [korf.] poull al lagad g., pod al lagad g., poull-lagad g., pod-lagad g. ; die Augenhöhlen, pouloù an daoulagad g., bourbell an daoulagad g. ; unterhalb der Augenhöhle gelegen, ... is-pod.

Augenhöhlenboden g. (-s,-böden) : [korf.] speur draoñ ar pod-lagad b.

Augenhornhaut b. (-,häute) : [korf.] sae al lagad b., raksae b., konsae b.

Augenkammer b. (-,-n) : [korf.] kambr al lagad b. ; vordere Augenkammer, kambr a-raok al lagad b. ; hintere Augenkammer, kambr a-dreñv al lagad b.

Augenkammerwasser n. (-s) : [korf.] dour al lagad g.

Augenklappe b. (-,-n) : mouch g., mouch dall g.

Augenkonturenstift g. (-[e]s,-e) : [gwezelad] kreion abrantou g., kreion malvennoù g., „eye-liner“ g., traoù du ls.

Augenkrankheit b. (-,-n) : lagadad g., droug lagad g.

Augenkreis g. (-es,-e) : [optik, Ramsden'scher Kreis, Biot'scher Kreis] mab eztreu g.

Augenlicht n. (-es) : gweled g. ; den Verlust des Augenlichts erlebte er als Katastrophe, ur gwallzaroud mantrus e voe evitañ koll ar gweled, ur pezh mantrus e voe evitañ koll ar gweled ; das Augenlicht verlieren, koll ar gweled, koll ar gweled ; jemandem das Augenlicht wiedergeben, dizallañ u.b., reiñ ar gweled en-dro d'unan dall ; er hat sein Augenlicht zurückgewonnen, deuet eo ar gweled dezhañ en-dro, askavet en deus ar gweled, dizallet eo.

Augenlichtflechte b. (-) : [mezeg.] kevresae viruzel greunennek al lagad b., trakom g.

Augenlid n. (-s,-er) : malvenn b., kroc'hen-lagad g. ; Augenbutter verklebt seine Augenlider, peget eo e zaoulagad gant ar pikouz ; er lag wach auf seinem Bett, seine Augenlider

aber waren geschlossen, dihun e oa en e wele, daoust ha kloz e valvennoù - dihun e oa en e wele, da-dra ma talc'he serret e zaoulagad.

Augenlinse b. (-,-n) : [korf.] strinkenn al lagad b., gwerenn al lagad b., ferenn-lagad b., ferenn b.

augenlos ag. : dilagad.

Augenmaß n. (es,-e) : much g. ; gutes Augenmaß haben, kaout ul lagad eeun, bezañ splann a lagad, bezañ mat da vuchañ, gouzout an taol, gouzout labourat dre vuchañ, bezañ dornet mat ; nach Augenmaß, a-vuch, d'ar much, hep sellet pizh, dre daol-lagad, dre vuchañ, hep gouzout da vat, well-wazh, an eil dre egile ; nach Augenmaß abschätzen, brasprizañ, brasprizout, brasveizañ, braskontañ, brizhkontañ, brasjediñ, brizhjediñ, brasventañ, muchañ, feuriañ d'ar much, dewaterhañ a-wel dremm, prizañ a-wel dremm ; den Wert einer Sache nach Augenmaß annähernd richtig abschätzen, skeiñ damdost.

Augenmeridian g. (-s,-e) : [korf.] kreistegelc'h g. ; die senkrechten Augenmeridiane, ar c'hireistegelc'hioù ls.

Augenmerk n. (-s) : evezh g. ; sein Augenmerk auf etwas (ak.) richten, sein Augenmerk auf etwas (ak.) lenken, teuler pled d'ldb, bezañ sachet e evezh gant ub, kreizañ e evezh war ub, sellet gant evezh ouzh ub, delc'her e evezh war ub, chom da gompren en ub, sellet pizh ouzh ub.

Augenmigräne b. (-,-n) : [mezeg.] kernad lagadel b.

Augenmittel n. (-s,-) : kolir g., takennou evit an daoulagad ls.

Augenmuschel b. (-,-n) : [optik] lagadenn b.

Augenmuskel g. (-s,-n) : kigenn lagad b. ; die extrinsischen Augenmuskeln, die äußereren Augenmuskeln, kigennou diavaez al lagad ls. ; äußerer gerader Augenmuskel, kigenn eeun kostezel al lagad b. ; die intrinsischen Augenmuskeln, die inneren Augenmuskeln, kigennou diabarzh al lagad ls.

Augennerv g. (-s,-en) : nervenn ar gweled b., nervenn weled b.

Augenoperation b. (-,-n) : oberatadenn diouzh ul lagad b., oberatadenn diouzh an daoulagad b.

Augenoptiker g. (-s,-) : lunedour g.

Augenpaar n. (-s,-e) : [korf.] ein Augenpaar, un daoulagad g.

Augenpol g. (-s,-e) : [korf.] blein ar voul lagad g.

Augenränder ls. : tro an daoulagad b.

Augenring g. (-s,-e) : [optik] kelc'h lagadel g.

Augenringe ls. : distronkennoù ls., distronk str.

Augenringmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn gelc'hennek al lagad b.

Augenschatten ls. : distronkennoù ls., distronk str.

Augenschein g. (-s) : 1. enselladenn b., taol-lagad g., taol-sell, gwele g. ; etwas in Augenschein nehmen, sellet pizh ouzh ub, ensellet ub, arsellet ub, sellet-disellet ouzh ub ; 2. [Bro-Suis, gwir] richterlicher Augenschein, gweled-barn g. ; 3. neuz g., tres g., seblant g. ; nach dem Augenschein, dem Augenschein nach, dre daol-lagad, dre vuchañ, diwar welet, da welet, din da welet, a-vuch, d'ar much, war a seblant, a-hervez, hervez, evit doare, doare 'zo, e-doare, hervez ar mod, diouzh ar mod, hervez an dailh, hervez doare, war a hañval, hervez gwelet, hervez ar gwele, evit ur gwele, diwar ur gwele, diouzh e welet, bete gwelet, diwar-c'horre, diwar-benn, en diavaez, me 'laka, diouzh an doare, diouzh feson, 'm eus aon ; er gibt sich den Augenschein, evit ober neuz eo, emañ oc'h ober van, emañ oc'h ober goap, emañ oc'h ober an asvan, emañ oc'h ober an ezvan, emañ oc'h ober an neuz, n'eo ket evel m'en deus an doare da vezañ, kamm ki pa gar, emañ o neuziañ nemetken, emañ oc'h ober tron, muioc'h a ziskouez eget ma'z eo e gwirionez ; es hat den Augenschein, dass / als / als ob ..., hervez pep doare e ..., hervez kont e ..., evit doare e..., diouzh ar mod e ...,

hervez ar mod e..., hervez an dailh e..., hervez doare e..., diouzh doare e..., diouzh an doare e..., diouzh feson e..., hervez ar gwel e..., da welet e..., war a seblant e..., war a hañval e..., da grediñ ez eus e ..., peadra 'zo da grediñ e ... ; etwas nach dem bloßen Augenschein urteilen, mont d'udb diouzh e welet, fiziout war an diavaez, barn udb diouzh e welet (diouzh an diavaez anezhañ).

augenscheinlich ag. : [dre skeud.] splann, anat, anat da welet, peursklaer, hewelus ; das ist augenscheinlich, splann hag anat eo an dra-se, anat eo da welet, tremen anat eo, tremen splann eo. Adv. : 1. a-dra-sklaer, anat dit ! anat deoc'h ! ; 2. diwar welet, da welet, din da welet, a-vuch, d'ar much, diwar ur gwel, diouzh e welet, evit ur gwel, war a seblant, a-hervez, hervez, evit doare, e-doare, doare 'zo, diouzh ar mod, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, war a hañval, hervez gwelet, hervez ar gwel, evit ur gwel, bete gwelet, diwar-c'horre, diwar-benn, en diavaez, me 'laka, diouzh an doare, diouzh feson, 'm eus aon.

Augenscheinlichkeit b. (-) : anadurezh b., anad g.

Augenscheinseinnahme b. (-,n) : [gwir] richterliche Augenscheinseinnahme, gweled-bam g., gweled-barmer g.

Augenschirm g. (-s,e) : 1. [tog] erien g. ; 2. [tekñ.] skramm gwareziñ g. ; 3. [tokarn] dremmwisk g. ; 4. [kepi] lérbenn g.

Augenschleier g. (-s,-) : gouelig-dremm b. [liester gouelioùgou-dremm].

Augenschleim g. (-s,e) : pikouz g., koar g. ; Stückchen Augenschleim, pikouzenn b. ; sich den Augenschleim wegwischen, dibikouzañ e zaoulagad, dibikouzañ e ziv vernigenn, dibikouzañ e leterniou, dibikouzañ e brenester, dibikouzañ e gantlorioù ; Augenschleim verklebt seine Augenlider, peget eo e zaoulagad gant ar pikouz.

augenschleimfrei ag. : dibikouz.

Augenschmaus g. (-es) : plijadur evit an daoulagad b., dudi evit an daoulagad g., un drugar sellet outañ b., ur brav e welet g., ur chalm sellet outañ g., ur voem sellet outañ b. ; die blühende Wiese ist ein wahrer Augenschmaus, n'em eus gwelet biskoazh un dra gaeroc'h eget ar prad-se en e vleuñ evit plijout da'm daoulagad ; die Berglandschaften dieses Landes sind ein echter Augenschmaus, ur bam evit an daoulagad eo meneziou ar vro-se, un dudi evit an daoulagad eo meneziou ar vro-se, un drugar evit an daoulagad eo meneziou ar vro-se, ur voem evit an daoulagad eo meneziou ar vro-se, ur yec'ched evit an daoulagad eo meneziou ar vro-se, n'eus netra gaeroc'h eget meneziou ar vro-se evit plijout d'an daoulagad, gwashat ma vez brav meneziou ar vro-se !

Augenschmerzen ls. : lagedad g., droug lagad g. ; vom Wind verursachte Augenschmerzen, taol-avel fall g.

Augenschwelling b. (-,en) : [mezeg.] denedeo g.

Augenspiegel g. (-s,-) : [mezeg.] oftalmoskop g., retinoskop g.

Augenspiegelung b. (-,en) : [mezeg.] oftalmoskopiezh b.

Augenstar g. (-s) : [mezeg.] banne g., glazenn b.

Augenstern g. (-s,e) : 1. boul al lagad b., toull al lagad g., bivig g., mab-lagad g., mab-al-lagad g., pupilhenn b., ibil-lagad g., mammenn-lagad b. ; 2. er hütet sie wie seinen Augenstern, mont a rafe en tan kentoc'h eget koll anezhi, e groc'hen a rofe evit, gwelloch e vefe dezhañ bezañ dallet eget koll anezhi.

Augentäuschung b. (-,en) : 1. touellwel g., kammzerch gweled g. ; 2. [liverezh] trell-lagad g., touell-lagad g.

Augentropfen ls. : kollir g., takennoù evit an daoulagad ls.

Augentrost g. (-es) : [louza.] sivi-red str.

Augenwasser n.(-s) : imor dourek b.

Augenweh n. (-s) : lagedad g.

Augenweide b. (-,n) : plijadur evit an daoulagad b., dudi evit an daoulagad g., un drugar sellet outañ b., ur brav e welet g., ur

chalm sellet outañ g., ur voem sellet outañ b. ; die blühende Wiese ist eine wahre Augenweide, n'em eus gwelet biskoazh un dra gaeroc'h eget ar prad-se en e vleuñ evit plijout da'm daoulagad ; die Berglandschaften dieses Landes sind eine echte Augenweide, ur bam evit an daoulagad eo meneziou ar vro-se, un dudi evit an daoulagad eo meneziou ar vro-se, un drugar evit an daoulagad eo meneziou ar vro-se, ur voem evit an daoulagad eo meneziou ar vro-se, ur yec'ched evit an daoulagad eo meneziou ar vro-se, n'eus netra gaeroc'h eget meneziou ar vro-se evit plijout d'an daoulagad, gwashat ma vez brav meneziou ar vro-se !

Augenweite b. (-,n) : gvelvaez g., maezienn ar gweled b., maez ar gweled g., hed-gwel g., diraez-gweled g., doug ar gweled g. ; in Augenweite, a-hed gwel d'u.b., war-hed-gwel d'u.b.

Augenwimper b. (-,n) : malgudenn b., malgud str., barvenn daoulagad b., blevenn daoulagad b., malvenn b.

Augenwink g. (-s,-e) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., gwign-lagad g., gwilgadenn b., gwilgadur g., luchadenn b.

Augenwinkel g. (-s,-) : freih al lagad g., korn al lagad g. ; eine dicke Träne perlte aus ihrem Augenwinkel, un daeraouenn dev a bizenne e korn he lagad.

Augenwinkelarterie b. (-,n) : [korf.] talmerenn an ank lagad b.

Augenwischerei b. (-,en) : trell g., neuz b., azvan g., c'hwezh hag avel, avelaj g., falsentez b., troioù pilpous ls., fentiz b., glabouserezh g., glabous g., kankal g., teilerezh g. ; das ist reine Augenwischerei ! kement-se n'eo nemet modoù ! n'eo nemet c'hwezh hag avel ! avelaj tout !

Augenzahl b. (-,en) : [diñsoù] niver a boentoù g., niver a videoù g.

Augenzahn g. (-s,-zähne) : dant-lagad g., ankadt g.

Augenzeuge g. (-n,-n) : test a-lagad g., test diwar wel g., test diwar welet g., test gant e zaoulagad g.

Augenzeugenbericht g. (-s,e) : danevell un test a-lagad b.

Augenzwinkern n. (-s) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., gwign-lagad g., gwilgadenn b., gwilgadur g., luchadennou ls., malgudennerezh g.

augenzwinkernd Adv. : en ur wignal, gant gwignadennou, gant luchadennou.

Augenzwinkernde(r) ag.k. g./b. : gwigner g., gwignerez b.

Augiasstall (-s,ställe) : 1. [mojenn.] marchosioù Augias ls., krevier Augias ls., marchosioù Augeias ls., krevier Augeias ls. ; 2. [dre skeud.] den Augiasstall ausmisten, ober ur skarzh da bep viloni (d'an dispected spered), skarzañ marchosioù Augias, ober karzhadenn e marchosioù Augias, karzañ krevier Augias, peurriñsañ an dachenn, dilorañ an dachenn.

äugig ag. : dremmet, lagadet ; ein blauäugiges Mädchen, ur plac'h glas he daoulagad b., ur plac'h dremmet glas b., ur plac'h lagadet glas b. ; großäugig, lagadek, bourbellek, daoulagad vrais dezhañ ; großäugiger Mensch, lagadeg g. [liester lagadeien], bourbell g. [liester bourbelled], bourbelleg g. [liester bourbelleien].

Äuglein n. (-s,-) : lagadig g.

Augmentation b. (-,en) : [sonerezh] kreskadur g.

Augmentativ n. (-s,-e) / **Augmentativum** n. (-s, Augmentativa) : [yezh.] kresker g.

Augmentativaffix n. (-es,-e) : [yezh.] amc'her kreskiñ g.

Augmentativpräfix n. (-es,-e) : [yezh.] rakger kreskiñ g.

Augmentativsuffix n. (-es,-e) : [yezh.] lostger kreskiñ g.

Augsburg n. (-s) : Augsburg b. ; [istor, relij.] *Augsburger Konfession* [1530], disklériadur Augsburg diwar-benn ar feiz adreizhet g.

Augspleiß g. (-es,-e) : [merdead.] strob g., lagadenn ur gordenn b.

Augur g. (-s-en,en) : 1. [istor, Henamzer, beleg] aogur g. [liester aogured] ; die Auguren betreffend, aogurel, ... aogur ; 2. [mojenn.] urisinour g., divinour g., diouganer g.

Augurenlächeln n. (-s) : [dre skeud.] minc'hoarzh a genouizegezh g.

augurieren V.k.e. (hat auguriert) : diouganiñ.

August¹ g. : 1. August g. ; 2. der dumme August, [sirk] ar furlukin g., ar rampono g., Yann blev g., buoc'hig an Aotrou Doue b., Fañch ar peul g., Yann banezenn g., Yann ar Peul g., Yann ar peul karr g., Yann yod g., Yann traped g., an arvailh g. [liester arvailhien] ; den dummen August spielen, ober ar rampono, ober ar farouell, diotal, ober e rouz.

August² g. (-s,-e) : Miz Eost g., Eost g. ; der erste August, kala-Eost g., deiz kala-Eost g., kala miz Eost g., ar c'hentañ a viz Eost g. ; am ersten August, gant kala-Eost, da gala-Eost ; der fünfzehnte August, Hantereost g. ; Mitte August, da hanter-Eost, gant hanter-Eost.

Augustfeier b. (-n) : [Bro-Suis] gouel kala-Eost g.

Augustin g. : Eosten g., Aouston g., Augustin g.

Augustiner g. (-s,-) / **Augustinermönch** g. (-s,-mönche) : [relij.] aogustinad g. [liester aogustiniz], chaloni-manac'h sant Augustin g.

Augustineronne b. (-n) : [relij.] Aogustinadez b. aogustinisch ag. : [relij.] aogustinat.

Augustinus g. : Eosten g., Aouston g., Augustin g. ; die Bekenntnisse des heiligen Augustinus, anzavadoù sant Eosten Is.

Augusturlauber g. (-s,-) : eostad g. [liester eostidi].

August-Vollmond g. (-s,-e) : kann Eost g.

Auktion b. (-,-en) : gwerzh diouzh ar c'hresk b., gwerzañ diouzh ar c'hresk g., foar enkantiñ b., gwerzh d'an uhelañ priz b., gwerzh d'an uhelañ diner b., gwerzh d'an diwezhañ diner b., gwerzh d'an diwezhañ imboud b., gwerzh en enkant b., gwerzh dre enkant b., gwerzh e santaol b., gwerzh dre savtaol b., ekant g., enkant g., imboud g., gwerzhidigezh b. ; *Auktion zwecks Auflösung einer ungeteilten Rechtsgemeinschaft*, gourmec'had g. ; *jemanden bei einer Auktion überbieten*, lakaat war unan all en un imboud, teuler war u.b., lakaat kresk war u.b., teuler kresk war u.b., skeiñ war u.b. ; *jemanden bei einer Auktion mehrmals hintereinander überbieten*, lakaat kresk war gresk ; *bei einer Auktion ein Gebot abgeben*, teurel war ubd ; *ein bei einer Auktion ersteigerter Tisch*, un daol bet prenet eus ur werzh b., un daol bet prenet da-gefiver ur werzh b. ; *Kerzenauktion*, gwerzh diouzh ar gouloù b., gwerzh diouzh ar mouch b., gwerzhidigezh dre ar gouloù b. ; [gwir] *gerichtliche Auktion*, gwerzh da-heul un disentez varnerez b., gwerzhadeg b. ; [labour-douar] *elektronische Auktion*, marc'had diouzh an dremm g.

Auktionator g. (-s,-en) : prizachour g., komiser prizacher g., enkanter g., imbouder g., embanner g.

auktionieren V.k.e. (hat auktioniert) : enkantiñ, gwerzañ diouzh ar c'hresk ; bei brennender Kerze auktionieren, gwerzañ diouzh ar gouloù, gwerzhidigezh dre ar mouch.

Auktionsgebäude n. (-s,-) : 1. ti ar gwerzhadegoù g., ti ar gwerzhidigezhioù g. ; 2. [merdead.] koc'hu ar pesked g. ; 3. [labour-douar] *Auktionsgebäude mit elektronischer Preisangabe*, marc'had diouzh an dremm g.

Auktionshaus n. (-es,-häuser) : ti ar gwerzhadegoù g., ti ar gwerzhidigezhioù g.

Aula b. (-,-s / Aulen) : sal ar gouolioù b., selaouva g.

A-Umlaut g. (-s,-e) : [yezh.] A daoubik warnañ g., a daoubik warnañ g., A-Umlaut g., a-Umlaut g.

Aumônière b. (-,-n) : yalc'h-aluzennou b.

Au-pair g. (-s,-s) : diabarad g. ; bei jemandem als Au-pair arbeiten, labourat en un ti bennak evit bod ha boued, bezañ diabarad e ti u.b., bezañ diabaradez e ti u.b., bezañ diabarad gant u.b., bezañ diabaradez gant u.b.

Au-pair b. (-,-s) / **Au-pair** n. (-s,-s) : diabaradez b. ; bei jemandem als Au-pair arbeiten, labourat en un ti bennak evit bod ha boued, bezañ diabaradez e ti u.b., bezañ diabaradez gant u.b.

Au-pair-Junge g. (-n,-n) / **Aupairjunge** g. (-n,-n) : paotr a labour evit bod ha boued b., diabarad g. ; bei jemandem als Au-pair-Junge arbeiten, labourat en un ti bennak evit bod ha boued, bezañ diabarad e ti u.b., bezañ diabarad gant u.b.

Au-pair-Mädchen n. (-s,-) / **Aupairmädchen** n. (-s,-) : plac'h a labour evit bod ha boued b., diabaradez b. ; bei jemandem als Au-pair-Mädchen arbeiten, labourat en un ti bennak evit bod ha boued, bezañ diabaradez e ti u.b., bezañ diabaradez gant u.b.

Au-pair-Stelle b. (-,-n) / **Aupairstelle** b. (-,-n) : labour evit bod ha boued g., plas diabar g., plas diabaradez g., plas diabarad g., labour diabar g.

Aura b. (-, Auren) : 1. aergelc'h g., amva g., [henvrezhoneg] arwarzh g. ; von der Aura eines Geheimnisses umgeben sein ; 2. [mezeg.] aora g.

aural ag. : klevedel ; aurale Wahrnehmung, eraeziñ klevedel g., santout klevedel g.

Auray n. : An Alre b

Aureole b. (-,-n) : 1. rod-heol b., kelc'hienn b., kelc'h g., rod b., rodenn b., lizenn b. ; die Sonne hat eine Aureole, kelc'hiet eo an heol, ur c'heilc'h (ur rod, ur rodenn, ul lizenn) a zo en-dro d'an heol, ur c'heilc'h (ur rod, ur rodenn, ul lizenn) a zo war an heol, ur c'heilc'h (ur rod, ur rodenn, ul lizenn) a zo deuet en-dro d'an heol ; 2. [relij.] kurunenn b., skleur-gelc'h b., kelc'h a santelezh g., rod-heol b. ; etwas mit einer Aureole umgeben, rodheoliañ ubd, kelc'hiañ ubd.

Aurifrisium n. (-s, Aurifrisien) : [gwiad.] orfeilh g. ; mit Aurifrisien verziert, orfeilhet.

Aurignaciens n. (-) : [ragistor] aorignakian g., sevenadur Aurignac g., sevenadur aorignakian g.

Aurikel b. (-n) : [louza., Primula auricula] boked-laezh an Alpoù g.

Auriphrygium n. (-s) : [gwiad.] orfeilh g. ; mit Auriphrygium verziert, orfeilhet.

Aripigment n. (-s) : [maen.] orpimant g.

Aurora (-) : [mojenn.] Aorora b., Aurora b.

Aurora-falter g. (-s,-) : [loen., Anthocharis cardamines] yarig ar beler-prad b., gwennig orañjez g.

A-Urteil n. (-s,-e) : [preder.] lavarenn doare A b. aus

I. Araogenn (dat.).

1. en egor	2. en amzer
3. a verk an danvez	4. a verk an abeg
5. a verk an doare	

II. Adverb : aus, aus und ein, von ... aus ...

- III. Rakverb rannadus a verk :
1. an orin
2. an ezteurel

3. ez eo peurechu un ober

I. Araogenn : 1. en egor ; eus, a, dimeus, diouzh, diwar, diwar-du, diwar-zu, diwar-greiz, a-vetoù, a-vesk, e-touez ; aus dem Haus kommen, dont (mont) er-maez eus an ti ; aus der Stadt kommen, dont eus kér ; aus der Türkei kommen, dont eus Bro-Durkia, bezañ eus Bro-Durkia, bezañ genidik eus Bro-Durkia, bezañ dedarzhet diouzh Bro-Durkia ; der Zug aus Berlin, an tren en arzont a Verlin g., an tren en arzont eus Berlin g., an tren o tont a Verlin g., an tren o tont eus Berlin g. ; er ist aus Berlin, eus Berlin eo, dedarzhet eo diouzh Berlin, genidik eo eus Berlin ; er kam mit dem Wagen aus Berlin, dont a reas gant e garr diwar-du Berlin ; jemanden aus dem Haus werfen, stlepel u.b. er-maez eus an ti ; aus dem Fenster sehen, sellet dre ar prenest ; aus der Hinterlassenschaft, eus an hêrezh, deuet dre hêrezh ; aus dem Gebüschen herausstürzen, diboukañ eus kreiz ar strouezh, diboukañ eus touez ar strouezh, diboukañ a-greiz ar strouezh, diboukañ a-douez ar strouezh, diboukañ a-vetoù ar strouezh ; plötzlich aus der Menschenmenge heraustreten, diflukañ diwar-greiz an engroez, redek eus an engroez ; etwas aus der Hand geben, diskregiñ diouzh ubd ; aus der Tiefe des Abgrundes, eus donder(ioù) an islonk, eus parfont an islonk, eus pennfont an islonk, eus parfint font an islonk ; aus dem Bretonischen übersetzen, treiñ diwar ar brezhoneg ; aus Hunderten einen wählen, dibab unan e-touez kantadoù a dud all ; aus einer Tasse trinken, evañ gant un tas, evañ diouzh un tas, evañ eus un dasenn ; etwas aus einem Buch lernen, deskriñ ubd diwar ul levr, deskriñ ubd diwar lenn ; Wasser aus einem Brunnen schöpfen, tennañ dour eus ur puñs ; aus einer Pfeife rauchen, butunat e gorn, mogediñ ur c'hornad butun (Gregor) ; Stelle aus einer Rede, arroudenn eus ur brezegenn b. ; [dre skeud.] aus dem Sinne kommen, mont diwar ar spered ; aus der Fassung geraten, aus der Haut fahren, diboellañ gant e gounnar, diboellañ gant e fulor, breskenn, folliñ, pennfolliñ, follañ, sodiñ, mont e benn e gin, mont e breskenn, mont da vreskenn, mont er-maez eus e groc'hen, mont diwar e gement all, mont ar revr war ar chouk gant an-unan, mont droug en e doull, mont droug en e revr, mont malis en e doull, mont malis en e revr, mont dreist-penn, lammat dreist-penn, mont e volc'h diwar e lin, mont tro en e voned, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, glazañ, en em c'hlazañ, mont malis en an-unan, mont seizh mil malis don en e gorf, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e serch, loeniñ ruz, taeriñ ruz, kounnariñ ruz, mont e gouez (en egar, en imor, e feuls, e berv, e kounnar, e droug) ; er ist aus guter Familie, un den a diegezh vat eo, un den savet a diegezh vat eo ; ich habe es aus erster Hand, me zo sur eus ar pezh a lavaran, a berzh-vat (a hent vat) e teu ar c'heleier-se, diarvar on diwar-benn kement-se ; was wird aus mir ? ha petra 'vo ganin ? ha petra e teuin-me bremañ ? petra e teuin da vezañ ? petra 'vezo ac'hanon ? ; aus ihnen mache ich noch artige Kinder, me a raio anezho bugale fur ; aus ihm wird nichts, ne ray mann vat ebet, n'en deus tu da vann, ne oar ober na kriz na poazh, ne c'hall ober na kriz na poazh, ne oar ket ober un hollvad, ne oar ardremez da netra ; die Furcht spricht aus ihm, ar spont an hini eo a laka anezhañ da gaozeal e-giz-se ; [kr-l] aus den Augen, aus dem Sinn, aet diouzh lagad, aet diouzh spered, marv out, ankounac'haet ; aus dem Regen in die Traufe kommen, gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un ounner, mont a zrouk da wazh (Gregor), eskemm ur marc'h born gant unan dall, dimeziñ an naon gant ar sec'hed, mont eus ti al louarn da di ar bleiz, kouezhañ eus ar billig en tan, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, mont eus ar melchon ruz d'ar brug, kouezhañ eus an derzhien domm en droug-sant, bezañ sot evel Bille o redek en dour a-raok ar glav, mont war

ur marc'h da Bariz ha distreiñ war un azen da Vreizh ; aus Kindern werden Leute, gant kolo hag amzer e veüra ar mesper - ar froucezh gwellañ a-raok dareviñ a zo bet trenk, c'hwerp, put-ki ; er wollte aus seinem Sohn einen Volksschullehrer machen, c'hoant en doa d'ober ur sklaer gant e vab ; aus nichts wird nichts, n'eo ket gant dour sklaer e vez lardet ar moc'h, ne saver mann diwar an netra, gant netra ne reer netra, gant netra ne reer mad / gant netra ne reer tra (Gregor).

2. en amzer ; ein Märchen aus alten Zeiten, ur vojenn eus an amzer wechall b. ; aus der Zeit von ..., eus marevezh ... ; aus meiner Jugendzeit, eus va amzer yaouank.

3. a verk an danvez ; eine Uhr aus Gold, un eurier aour g. ; eine Mappe aus schwarzem Leder, ur sac'h lêr du g. ; aus Silber sein, bezañ arc'hant, bezañ en arc'hant ; aus reiner Seide sein, bezañ bet graet gant seis digemmesk, bezañ seizh-holl ; aus reiner Wolle sein, bezañ gloan-holl ; dieses Hauses wurde aus großen Quadersteinen gebaut, mellou mein-benerezh a zo aet d'ober an ti-se ; die Möbel waren aus Eichenholz, e derv e oa an arrebeuri.

4. a verk an abeg ; aus diesem Grunde, en abeg da se, dre an abeg-se, abalamour da se, dre berzh an dra-se ; aus Überzeugung, dre gredenn start ; aus Mangel an, dre ziouer a ; aus Versehen, dre zisoñj / hep soñj (Gregor), dre zievezh, defot teuler evezh, hep rat dezhañ, dre un taol dievezhded, dre zievezhded, hep rat, hep gouzout d'an-unan, hep e c'houzout, hep teurel evezh, hep soñjal, mank a eveshaat ; aus Furcht, dass ..., gant aon a (da, rak) + anv-verb, en aon a + anv-verb, gant (en, rak, da) aon na ..., gant aon e ... ; etwas aus Zorn tun, etwas aus Wut tun, ober ubd diwar e gounnar, ober ubd diwar gounnar, ober ubd en e arfleu, ober ubd war e euzhenn, ober ubd gant e imor, ober ubd en ur barr kounnar ; aus reiner Verzweiflung, dre zizesper / gant dizesper (Gregor) ; aus Liebe, dre garantez ; aus Liebe zu ihr, abalamour dezhi / eviti / dre bep karantez eviti (Gregor), dre garantez eviti ; er ist aus Inkompetenz gescheitert, c'hwitet eo o vezañ ma'z eo divarrek, ar pezh a zo kiriek dezhañ da vezañ c'hwitet eo ez eo divarrek, c'hwitet eo dre berzh e zivarregezh.

5. a verk an doare ; aus Leibeskäften schreiben, huchal ken na spont ar brini, huchal a-bouez-penn, huchal a-bouez e benn, huchal a-leizh korzenn, huchal a-leizh e gorzaihenn, huchal eus holl nerzh e gorzenn, huchal evel ur bleiz, you'hal evel ur broc'h, you'hal evel ur bleiz skaotet, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn ; aus vollem Halse lachen, c'hoarzhin a-leizh genoù, c'hoarzhin leizh e c'henou, c'hoarzhin gwalch' e galon, c'hoarzhin leizh e zent, c'hoarzhin a-greiz-kalon, c'hoarzhin a-strak, c'hoarzhin leizh e jave, c'hoarzhin leizh e gorzenn, c'hoarzhin evel roñseed, rampañ e c'henou ; aus dem Kopf hersagen, dibunañ dre eñvor, dibunañ dindan eñvor, dibunañ dre 'n eñvor, dibunañ a-zindan eñvor ; aus dem Stegreif hersagen, ober e brezegenn war an taol, ober e brezegenn war an tomm, ober e brezegenn war an tach, sevel e brezegenn a-dao-dak, ober e brezegenn diwar sav ; aus eigenem Antrieb handeln, ober diouzh e benn e-unan, ober ubd hep nep redi (a c'hrad vat, a youl vat).

II. Adverb : er ist aus, aet eo d'ober un droiad, n'emañ ket en ti evit ar mare ; [Bro-Austria] der Wein ist aus, n'eus ket mui a win, diviet eo ar gwin, pare eo ar gwin, aet eo ar gwin, ar gwin a zo aet da netra, ar gwin a zo aet war netra, ar gwin a zo aet da vann, echu eo gant ar gwin ; der Film ist aus, echu eo ar film, disoc'h eo ar film, fin a zo gant ar film, fin eo d'ar film, fin eo ar film ; das Lied ist aus, a) echu eo ar ganaouenn, fin a zo gant ar ganaouenn, fin eo d'ar ganaouenn, fin eo ar ganaouenn ; b) das Lied ist aus ! (Heine) paket an tan ha gwerzhet al ludu ! e-barzh

ar sach ! echu an abadenn ! en dro-mañ eo graet ganeomp ! debret eo koan ! poazh eo ar soubenn ! setu ni paket propik ! en ur soubenn vrap emaomp ! aze emañ ar boch ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor chases 'vat ! fresk emaomp bremañ ! echu an neizh kegin ! graet eo ar stal ! echu ar Bater ! echu tout ! en taol-mañ ez eo echu, brav ha kempenn ! ; die Zeit ist aus ! an amzer roet deoc'h a zo aet hebiou ! ; das Feuer ist aus, marv eo an tan ; das Licht ist aus, marv eo ar gouloù ; Licht aus ! lazhit ar gouloù ! ; es ist alles aus ! echu eo an abadenn ! graet eo ar stal ! gwerzhet al ludu ha paket an tan ! echu ar Bater ! e-barzh ar sach ! debret eo koan ! poazh eo ar soubenn ! echu an neizh kegin ! en taol-mañ ez eo echu brav ha kempenn ! setu ni paket propik ! setu ni tapet ha tapet brav ! en ur soubenn vrap emaomp ! aze emañ ar boch ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor chases 'vat ! fresk emaomp bremañ ! graet eo hon tro ganeomp ! graet eo ac'hanoomp ! graet eo ganimp ! en dro-mañ omp koll ! ; das Spiel ist aus ! graet eo ar gra ! ; der Traum ist aus ! aus der Traum ! aet eo an hunvre e puñs an avel, kouezhet eo an hunvre en e boull, kement-se ne oa nemet un touell, echu ar pardon, echu eo ar fest-noz, aet eo an hunvre da stoupa ; zwischen uns ist alles aus, es ist aus zwischen uns, fontet eo an traou etrezomp, torret eo ar votez etrezomp, echu eo tout etrezomp, n'hon eus afer ebet mui an eil ouzh egile ; es ist aus mit der Kirche ! echu eo gant an lliz ! ; es ist aus mit mir, tapet em eus va lip, lipet on, en taol-mañ ez eo graet va zro ganin, un den echu a zo ac'hanon, echu pizh on, dibunet em eus va chudenn, kollet on ha kollet brav, en taol-mañ ez eo echu ganin, en dro-mañ bepred emañ graet ganin, en dro-mañ ez eus fin din, en dro-mañ bepred on paket, en dro-mañ bepred on kutuilhet, graet eo ac'hanon, graet eo ganin, graet eo va barv din en taol-mañ, sklaer eo va abadenn, setu graet an dro da viken, emañ ar marv ganin, pare eo ganin, en dro-mañ on koll, straket eo va chraofenn, tapet on evel ur razhenn er griped, kutuilhet on, emaon riñset ! ; ich war überzeugt, dass es mit mir aus war, kavout a rae din e oan kollet ; auf etwas aus sein, bezañ gwrac'h (pitilh, nay, sot, ran, dall, troet-kenañ, tik, stran) gant udb, bezañ ruz war udb, bezañ paket preñv udb, bezañ tapet preñv udb, bezañ tik war udb, bezañ tik ouzh udb, bezañ her war udb, kaout ur c'hog bras ouzh udb, mont dreist-penn gant udb, bezañ ur bouch' gant udb ; auf Ehren aus sein, redek gant gred war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek d'an enorioù, bezañ naonek d'an enorioù, kouvetñañ enorioù, trac'hoantaat enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, bezañ troet gant an enorioù (gant ar chloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ lorç'het gant an enorioù, bezañ angoulet gant an enorioù, karet an enor hag ar renk ; auf galante Abenteuer aus sein, chaseal klujiri, redek ar glujar, redek an douilhez, klask fred, klask e chañs, redek an akiulhetenn ; sie sind immer auf Krawall und Streit aus, ne c'houennont nemet pil ha laz ; bei jemandem aus- und eingehen, bezañ mignon bras d'u.b., diskenn alies e ti u.b., hentiñ ti u.b. ; [dre skeud.] nicht ein noch aus wissen, na c'houzout petra ober ken, bezañ lutet, na c'houzout mui e pe bark lammat, na c'houzout pelec'h lammat (eus pe goad ober loaiou, eus pe goad ober ibil, gant pe goad ober ibil, gant pe goad ober gennoù, gant pe goad ober tan, na tu na tro d'en em dennañ), chom berr, na c'houzout mui pelec'h skeiñ e Benn, na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, na c'houzout mui pe sant pediñ, na c'houzout ouzh pe du (a be du, war be du, pe e tu) treiñ, chom luget da zirouestlañ e neud, bezañ e penn e spered hep gouzout petra ober, bezañ gwall nec'het o c'houzout petra da ober, na c'houzout war be droad pouezañ, bezañ diaes en e votou, na c'houzout mui war peseurt tu en

em deuler, chom en diaskren, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout war peseurt avel sturiañ e vatinant, na c'houzout penaos en em lipat, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout penaos tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (tennañ e lost eus ar vrae), bezañ en entremar ; jahraus, jahrein, a vloaz da vloaz, eus an eil bloaz d'egile ; [sport] aus ! er-maez ! „out“ ! ; von hier aus, adalek amañ, ac'hanen, avamañ ; von da aus, alese, alehont, ac'halehont, ac'halese, avaze, ac'hano, ac'haleno, aleno ; von meinem Fenster aus sehe ich das Gebirge, va frenestr a zistro ouzh ar meneziou, dre va frenestr e welan ar meneziou ; von meinem Versteck aus, eus va chuzh ; von diesem Standpunkt aus, diouzh (hervez) ar savboent-se ; von Haus aus, a-vihanik ; von Haus aus arm, savet a lec'h izel (Gregor), savet a dud izelek, o tont eus un tiegezh ezhommek ; von Grund aus, penn-da-benn, penn-dre-benn, penn-da-benn an neudenn, en holl d'an holl, penn-kil-ha-troad, gléz, en e had, hed an neudenn, leizh an neud, betek mel e eskern, leizh ar gudenn, leun ; von mir aus, evit pezh a sell ouzhin, evidon-me, kent a se ; von mir aus kann er das tun, daoust dezhañ d'en ober pe get, me ne ran ket van ! - gray ma karo, ne laz ket din – mat ! gray ma karo ! - bezet, gray ma karo, pe laz din - kent a se, gray ma karo ! - gray mar c'hoarzh outañ ! ; von mir aus können wir spazieren gehen, deomp da bourmen mar karez (mar karit, mar c'hoarzh ouzhit, mar c'hoarzh ouzhoc'h).

III. Rakverb. 1. a verk an orin ; ausgehen, mont er-maez ; auswandern, divroañ ; ausgraben, dizouarañ ; ausziehen, eztennañ ; ausströmen, disleuskel.

2. a verk an ezteurel ; aussprechen, ezteurel, displegañ ; ausschwatzen, diskuliañ ; ausstellen, diskouez.

3. a verk ez eo peurechu un ober ; ausrauchen, peurutuniñ, kas da ludu ; ausführen, kas da benn, lakaat klok, pengenniñ, seveniñ ; austrinken, riñsañ (disec'hañ, heskiñ, peurlipat) e werenn ; ausschöpfen, diviañ, skubañ.

Aus n. (-,-) : 1. [sport] der Ball geht ins Aus, mont a ra ar vell er-maez, mont a ra ar vell d'ar wrimenn ; Schuss ins Seitenaus, tenn er wrimenn g. ; ins Aus spielen, den Ball ins Aus kicken, skeiñ er wrimenn ; den Ball ins Aus klären, diskas er wrimenn ;

2. [sport] diwezh ar c'hoari g., fin an abadenn b. ; 3. dibenn g., fin b., diwezh g., finvezh b., termen g. ; das soziale Aus, finvezh evel oberer ar gedvuhez b. ; das Aus für etwas, fin udb b., diwezh udb g. ; ich war der Meinung, dass es für mich das Aus bedeutete, me a gave din e oan kollet, me a soñje din e oan kollet.

Ausagieren n. (-s) : [bred.] ar mont d'an ober g.

ausarbeiten V.k.e. (hat ausgearbeitet) : 1. sevel, empennañ, danzen [pennrann danze-], aozañ ; eine Karte ausarbeiten, sevel ur gartenn, danzen ur gartenn ; einen Entwurf ausarbeiten, sevel ur raktres, danzen ur raktres ; neu ausarbeiten, adsevel, addanzen [pennrann addanze-], adaozañ ; 2. kas da benn, lakaat klok, peurober, P. peurlipat, peurvegañ ; sorgfältig ausarbeiten, bis ins Einzelne ausarbeiten, kinklañ, peurober brav-kenañ, lipat ha peurlipat, turgnañ, peurgribañ, flourañ, kalfichat, peurvegañ, degas ar vistradenn.

Ausarbeitung b. (-,en) : 1. peurober g., peuraoz g., peuraozañ g., peurobererezh g., oberouriez b., micherouriez b., danzeadur g., danzen g. ; 2. schriftliche Ausarbeitung, skridaozadur g., skridaozadenn b., skridaozidigezh b.

ausarten V.gw. (ist ausgeartet) : 1. treiñ da fall, tennañ da fall, mont war fallaat, bezañ krog ar sist da drenkañ, dont al laezh da drenkañ, korboniñ ; es artet in Streit aus, krog eo ar sist da drenkañ, treiñ a ra an traou d'ar put, emañ ar jeu o treiñ e jeu gi, krog eo ar soubenn da drenkañ, emañ an traou o korboniñ, savet

ez eus bekilh, savet ez eus kign ha frot etrezo, dont a ra al laezh da drenkañ ; **2.** bezañ fall e emzalc'h, en em zelc'her fall, gwallgunduiñ, direizhañ, na gaout stumm ebet, bezañ dizereat e emzalc'h, bezañ dibropoz, lezel e spered da zivarchiñ ; **3.** en em zisleberiñ, dilignezañ, dinaturiñ, breinañ, bastardaat, bastardiñ, en em zireizhañ.

Ausartung b. (-) : disleberidigezh b., dilignezadur g., skoanadur g., divarch g.

ausästen V.k.e. (hat ausgeästet) : diskoultrañ, diskourrañ, krennañ, divarrañ, divrankañ, divleñchañ, dic'harzhañ, bouskalmiñ, diorblíñ, riñsañ, dilañsañ, noashaat.

Ausästung b. (-,en) : diskoultr g., diskoultrañ g., diskourradur g., divarr g., divarrerezh g., dic'harzherezh g., diorblañ g., divrankañ g.

ausatmen V.gw. (hat ausgeatmet) : **1.** dianalañ, dich'wezhañ, dic'hwazeañ e skevent, c'hwezhañ e anal, c'hwezhañ, ec'hanalañ ; **laut ausatmen**, pifigañ, dic'hwazeañ, dihostal ; **einatmen und ausatmen**, enanalalañ hag ec'hanalañ, P. analan ha dianalañ ; **2.** [dre skeud.] diwaskañ e gorf, ober un tamm sav-kein (un tamm diskuijh, un diskuijh(ig), un diskuijhadenn, un tamm diskrog, un tenn-anal), ober e ziskuijhòù, ober ur pennadig diskuijhàñ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, lakaat un higenn, diblegañ e gein, digeinañ, soc'hañ, ober kein hir, lakaat e gorf da zibouzeañ, ober ur ruilh, adsevel e bouzeioù, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, kemer arsav, ober ur gourvez, diskuijhàñ, ehanañ, ober un ehan.

Ausatmung b. (-) : ezanaladur g., dianaladur g., dianaladenn b., dic'hwazeañ g., dic'hwehzadenn b., echanaladur g., ec'hanalañ g., ec'hanaladenn b.

Ausbackteig g. (-s,-e) : [kegin.] bas fritañ g.

ausbaden V.k.e. (hat ausgebadet) : **1.** skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, diswalch'iñ, riñsañ ; **2.** [dre skeud.] es ausbaden müssen, kouezhañ ar bec'h war an-unan, kaout mizoù, koustañ ker d'an-unan, bezañ en e'chaou, paeañ diwar-bouez e groc'hen, en em gavout gwazh eus ubd, en em gavout gwazh ag ubd, en em gavout diaes eus ubd, damantiñ eus ubd, dougen an toaz d'ar forn, pakañ ; *er wird es ausbaden müssen*, warnañ an hini e kouezho ar bec'h ! ; *die sollen doch jetzt bitte das Ganze selbst ausbaden*, ra vezo war o reuz, ra vezo kement-se evit o choll, dezho eo bremañ da voustrañ war o chalon, dezho d'en em zibab bremañ, dezho eo bremañ da zirouestlañ o neud, kac'het o deus en o zokoù ha ret eo dezho bremañ o lakaat war o fennou, kaoz int ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warno, n'o deus nemet lakaat en o c'hichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warno.

ausbaggern V.k.e. (hat ausgebaggert) : **1.** kleuziañ, toullañ, keviañ, kavañ, krouiziñ, poullañ, karzhañ, skarzhañ ; **2.** [merdead.] ravanelliñ, trechañ ; *Sand ausbaggern*, ravanelliñ traezh, trechañ traezh.

Ausbaggern n. (-s) : **1.** kleuzadur g., kleuzidigezh b., kavadur g., toulladur g., keviadur g., krouizadur g., karzh g., skarzh g., karzhañ g., skarzhañ g. ; **2.** [merdead.] ravanellerezh g., ravanelliñ g., trech g.

ausbalancieren V.k.e. (balancierte aus / hat ausbalanciert) : **1.** kempouezañ, keidañ, balañsiñ ; *die Waage ausbalancieren*, kempouezañ ar bouezerez ; **2.** kementadiñ mat.

Ausbancierien n. (-s) : kempouezadur g., kempouezidigezh b., kempouezerezh g.

ausbaldowern V.k.e. (baldowerte aus / hat ausbaldowert) : **1.** kavout, diskochañ, pesketa, diguzhañ, diguzhat, diboufañ, difoupañ, dizoleñ, dinezhañ ; **2.** ijinañ, imbroudiñ, itrikañ, iriennañ, steuñviñ, forjañ.

ausbalgen V.k.e. (hat ausgebalgt) : kignat, diskroc'henañ, digroc'henañ, dibourc'hàñ, dibrennañ chupenn ul loen, disklipañ.

Ausbau¹ g. (-[e]s) : **1.** peuraozadur g. ; [tisav.] labouriou peurechuiñ ls., eillabourioù ls. ; *Roh- und Ausbau*, braslabourioù hag eillabourioù ; *Gestaltung des inneren Ausbaues*, tiouriez b. ; **2.** [gwin] *Ausbau des Weines*, dareviñ g.

Ausbau² g. (-[e]s,-bauten) : astenn g., astennadur g. ; **2.** [tekn.] distrolladur g., digenstrollañ g., divontañ g., lemel g., distaliañ g. ; *der Aus- und Einbau*, al lemel hag an adlakaat ; **3.** [mengleuz.] koadadur g. ; **4.** kreñvadur g., stabiladur g., nerzhadur g., startadur g.

Ausbauarbeiten ls. : labouriou peurechuiñ ls., eillabourioù ls.

ausbauchen V.k.e. (hat ausgebaucht) : bolzenniñ, bolzañ.

V.em. **sich ausbauchen** (hat sich ausgebaucht) : bolzenniñ, bolzañ, krommaat, kofañ, baotañ, c'hwezañ, koeñviñ, foëñviñ.

Ausbauchung b. (-,en) : [tisav.] bolzenn b., bolzennadur g., bolzadur g., kof g. ; *Ausbauchung eines Säulenschafts*, kof ur fust g.

ausbauen¹ V.k.e. (hat ausgebaut) : **1.** peuraozañ, peurechuiñ ; **2.** astenn, brasaat, diorren, startaat, kreñvaat, stabilaat ; **3.**

kempenn, renkañ, danvezañ ; *seine Rede ausbauen*, reiñ tres (ton, tro) d'e brezegenn ; **4.** [mengleuz.] *einen Stollen ausbauen*, lakaat koadaj e-barzh ur riboul, koataat un doulenn-vngleuz, koadañ un doulenn-vngleuz ; **5.** [lu] kreñvaat, sonnataat, startaat ; *eine Stellung ausbauen*, kreñvaat ul lech' ; *eine Armee wieder ausbauen*, adsevel un arme ; **6.** [dre skeud.] *den Vorsprung ausbauen*, brasaat ar c'hemm ; **7.** [gwin] dareviñ ; *den Wein ausbauen*, dareviñ ar gwin.

ausbauen² V.k.e. (hat ausgebaut) : [tekn.] divontañ, dispenn, divarc'hàñ, lemel, distaliañ, digenstrollañ ; *das Ruder eines Schiffes ausbauen*, disturiañ ur vag ; *zur Wiederverwertung bestimmte ausgebaute Natursteine*, diwanouù ls.

ausbaufähig ag. : **1.** azasadus, terkadus ; **2.** gwelladus ; **3.** [sportour, skoliad] danvez ennañ evit mont pelloc'h, ... a zo tu da ziorren anezhañ.

ausbedingen V.k.e. (bedang aus / hat ausbedungen) : diferañ, divizout.

V.em. : **sich ausbedingen** (bedang sich aus / hat sich ausbedungen) : *sich (dat.) etwas ausbedingen*, mirout ubd evit an-unan, lakaat ubd da ziferadenn.

ausbeinen V.k.e. (hat ausgebeint) : [kegin.] diaskornañ ; *Hühnerschenkel ausbeinen*, diaskornañ morzedou yer ; *ausgebeinte Hühnerschenkel*, morzedou yer diaskornet ls.

Ausbeinen n. (-s) : [kegin.] diaskornañ g.

ausbeißen V.k.e. (biss aus / hat ausgebissen) : diframmañ gant e cent.

V.em. : **sich ausbeißen** (biss sich aus / hat sich ausgebissen) : **1.** *sich (dat.) einen Zahn ausbeißen*, terriñ un dant ; **2.** [dre skeud.] *sich (dat.) die Zähne an etwas (dat.) ausbeißen*, tapout un enkenn,

bezañ e penn e spered hep gouzout petra ober evit dont a-benn eus ubd, bezañ gwall nec'het o chouzout penaos dont a-benn eus ubd, chom e fri war ar gloued, chom e fri hebiou, kouezhañ war e fri, chom tarluch, chom boud, bezañ lutet, en em gavout boud, na chouzout mui gant pe goad ober ibil, na chouzout e zilizioù, na chouzout ober ganti, na chouzout penaos ober diouti, na vezañ evit ubd, ober kazeg, ober taol gwenn, ober tro c'houlio, ober un dro c'houlio, ober tro wenn, ober un dro wenn, ober un tenn gwenn, ober chat, ober un dro gazh, ober kazh, chom kazeg, bezañ ubd ouzhpenn d'an-unan, na zont a-benn eus un taol bennak, bezañ null ganti, bezañ ubd dreist e vaner (dreist e

nerzh), chom berr war udb, chom berr d'ober udb, chom dre an hent.

ausbeizen V.k.e. (hat ausgebeizt) : tanezañ, leskiñ, tanañ, tanadeviñ.

Ausbesserer g. (-s,-) : krafer g., talfaser g., dreser g., peñselier g., aozer g., takoner g.

ausbessern V.k.e. (hat ausgebessert) : *etwas ausbessern*, ober un tamm kraf en udb, krafañ udb, peñseliat udb, ober ur steredenn en udb, ober un tamm dresañ d'udb, dresañ udb, didoullañ udb, ober un dres d'udb, talfasat udb, talfasañ udb, renkañ udb, kempenn udb, daboniñ udb, chafränsiñ udb, arlec'houïñ udb, feuzañ udb, pennadañ udb, diregiñ udb, takonañ udb, fichañ udb, tammañ udb, greiañ udb, krafañ udb, rapariñ udb, difallañ udb ; *ich musste dein Hemd an mehreren Stellen ausbessem*, ret e oa bet din ober meur a steredenn ez roched ; *die Wäsche ausbessern*, didoullañ an dilhad, peñseliat an dilhad, steredenniñ an dilhad, takonañ an dilhad, dresañ an dilhad ; *Socken ausbessern*, paseadenniñ berrloeroù, didoullañ berrloeroù, pennadañ berrloeroù, ober un tamm kraf e berrloeroù, peñseliat berrloeroù, ober ur steredenn e berrloeroù, takonañ berrloeroù, dresañ berrloereier, freselat berrloeroù, krafañ berrloeroù ; *die Füße von Socken ausbessern*, pennadañ berrloeroù, troadañ loeroù ; *Socken grob ausbessern*, chafatañ loeroù ; *Netze ausbessern*, didoullañ rouedoù, fichañ rouedoù, kempenn rouedoù, tailhañ rouedoù, divoullañ rouedoù, dresañ rouedoù ; *Keramik ausbessern*, krafañ priaj ; *ein Gemälde ausbessern*, renkañ (dresañ, difallañ, aozañ, fichañ) un daolenn, ober un dres d'un daolenn ; *den vorderen Teil eines Kleidungsstückes ausbessern*, diaraogiñ ur pezh dilhad ; *diese Hose kann man noch ausbessern*, ar bragoù-se a zo mat da zresañ c'hoazh ; *Fehler ausbessern*, reizhañ fazioù ; *die Straße wird ausgebessert*, war ratreañ emañ an hent ; *etwas notdürftig ausbessern*, brizhwellaat udb, turlutañ war-dro udb, talfasat udb evit ur pennad, brazdresañ udb, renkañ udb e-giz 'z eus tu, kalfichat udb, skarvañ udb ; *den Gipsverputz eines Zimmers ausbessern*, adplastrañ ur gambr ; *einen Weg ausbessern*, ingalañ un hent, degas un hent e ratre vat, lakaat un hent e ratre, ratreañ un hent, takonañ un hent, peñseliat un hent, didoullañ un hent, aozañ un hent, fichañ un hent, terkañ un hent fall, diskoadellañ un hent, gwellaat un hent, kempenn un hent ; *einen Wandteppich durch Stoßnähte ausbessern*, gwriat plaen un tennaris, gouremiñ plaen un tennaris.

Ausbesserung b. (-,en) : **1.** azgwri g., kraf g., steredenn b., paseadenn b., dabon g., peñsel g., dreserezh g., aozerezh g., adaozerezh g., dresadur g., adaozadur g., adaozidigezh b., ratreadur g., ratreañ g., arlec'houdur g., arlec'houerezh g., kempenn g., kempennerezh, kempennidigezh b. ; *Ausbesserung einer Mauer*, ratreadur ur voger g. ; *Ausbesserung des Giptsverputzes*, adplastradur g., adplastrañ g. ; *Ausbesserung eines Wandteppichs durch Stoßnähte*, gwrierezh plaen un tennaris g., gouremadur plaen un tennaris g. ; **2.** takonadur g., takonerezh g., takonañ g., peñseliat g., peñselierezh g., daboniñ g., talfas g., talfaserezh g., talfasadur g., talfasañ g.

Ausbesserungsarbeiten lies : labourioù adaozañ ls., labourioù dresañ ls., labourioù kempenn ls., labourioù peñseliat ls., labourioù ratreañ ls.

ausbesserungsbedürftig ag. : ... a rank bezañ dreset, ... a rank bezañ adaozet, ... a rank bezañ kempennet, ... a rank bezañ peñseliet, ... a rank bezañ ratreet.

Ausbesserungsstück n. (-s,-e) : takon g., peñsel g., dabon g., tapis g.

Ausbesserungswerk n. (-s,-e) : [treniou] chanter trezerc'hel ha ratreañ g.

ausbetten V.k.e. (hat ausgebettet) : **1.** tennañ eus e wele ; **2.** dizouarañ, diveziañ, dizinteriñ ; *eine Leiche ausbetten*, dizouarañ (diveziañ, dizinteriñ, toullañ war) korf un den marv.

ausbeugen : V.k.d (dat.) (hat ausgebeugt) : klask an dro diwar, treiñ diwar, tremen hebiou da ; *einer Schwierigkeit ausbeugen*, klask an dro diwar ur gudenn, tremen dreist ur gudenn (Gregor), tremen hebiou d'ur gudenn, treiñ diwar ur gudenn, treiñ diwar ar bec'h, lammat dreist ar sperm, lammat dreist an drez, lammat dreist ar c'harzh, sigotañ ur gudenn ; *einem Wagen auf der Straße ausbeugen*, treiñ diwar ur c'harr, tec'hel diwar ur c'harr, tec'hel diwar hent ur c'harr, diwall diwar hent ur c'harr, mirout a vezañ ruilhet gant ur c'harr.

ausbeulen V.k.e. (hat ausgebeult) : **1.** digoagañ, digoagenniñ, divosigernañ ; *einen zerdrückten Hut ausbeulen*, retolziñ un tog ; **2.** [dilhad.] distummañ, difurmañ.

V.em. **sich ausbeulen** (hat sich (ak.) ausgebeult) : **1.** distummañ, difranañ ; *dieser Hut beult sich aus*, an tog-mañ a goll e stumm, emañ an tog-mañ o tistummañ, emañ an tog-se o tot da vezañ diforch, emañ an tog-se o fraostaat, emañ an tog-se o tifranañ ; *ausgebeulter Hut*, tog difranet g. ; **2.** sac'higellat ; *das Wams beult sich aus*, sac'higellet eo ar porpant.

ausbeutbar ag. : korvoadus ; *nicht ausbeutbar*, digorvoadus.

Ausbeute b. (-,n) : **1.** preizh g., preizhadenn b. ; **2.** ampled g., fonn g., froucezh g., askor g., askorad g. ; *die Ausbeute erhöhen*, askorusaat ar c'henderch'iñ ; **3.** [arc'hant.] gounid g., gounidegezh b., askor g., askorad g., korvo g. ; **4.** [dre skeud.; polit.] korvoerezh g., mac'homerezh g.

ausbeuteln V.k.e. (hat ausgebeutelt) : **1.** hejañ, stroñsañ, strilhañ ; *die Tischdecke ausbeuteln*, ober un tamm hejañ d'an doubier, ober un tamm strilh d'an doubier ; **2.** [dilhad.] distummañ, difurmañ ; **3.** *jemanden ausbeuteln*, goro e arc'hant digant u.b., rozellat arc'hant u.b., riañ u.b. diouzh e arc'hant, diwadañ u.b., goro u.b. betek ar gwad, sunañ u.b., peilhat u.b., diskantañ (disec'h'añ, dibluskañ, skarzhañ, goulloïñ) e yalc'h d'u.b., kigrnat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuruñañ u.b., diorbliñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b., bratellat u.b., touzañ u.b., diarc'hantañ u.b. ; *jemanden beim Spiel tüchtig ausbeuteln*, peilhañ u.b., kigrnat u.b., skarzhañ yalc'h u.b., krazañ u.b., sac'h'lutañ u.b., lutañ u.b., sklutañ u.b., stunañ u.b., stuntellañ u.b., sil'chañ u.b., ripañ u.b., supañ u.b., stradañ u.b., diboubañ u.b., c'hwendnat u.b. ; **4.** *jemanden ausbeuteln*, atersiñ u.b., goro u.b., diennañ u.b., dibluskañ u.b., diskantañ u.b., ober goulennoù forzh pegement ouzh u.b.

V.em **sich ausbeuteln** (hat sich (ak.) ausgebeutelt) : *[seinen Beutel leeren]* goulloïñ e yalc'h, skarzhañ e yalc'h, P. dibluskañ e yalc'h.

ausbeuten V.k.e. (hat ausgebeutet) : **1.** korvoiñ, lakaat dindan gorvo, tennañ korvo eus, tennañ gounid eus ; *etwas regelrecht ausbeuten*, dreistkorvoiñ udb, ober e vad ar muiañ ar gwellañ eus udb, tennañ ar brasañ korvo eus udb ; *die Bodenschätze ausbeuten*, korvoiñ pinvidigezhioù ar c'hondon ; *ein Kohlenflöz ausbeuten*, lakaat ur wazhennad c'hlau da dalvezout, etzennañ glaou eus ur wazhenn, lakaat ur wazhennad c'hlau dindan gorvo, tennañ korvo eus ur wazhennad c'hlau, korvoiñ ur wazhennad c'hlau, divengleuziañ ur wazhennad c'hlau, mengleuziañ ur wazhennad c'hlau, gounit glaou ; *Bodenschätze im Tagebau ausbeuten*, mengleuziañ en amzer vrás, mengleuziañ dindan an amzer vrás, mengleuziañ dindan an deiz, mengleuziañ en dizolo, mengleuziañ war ar frank ; *nicht ausgebeutet*, digorvo ; **2.** [dre

skeud.] *jemanden ausbeuten*, mac'homañ (gwaskañ, mac'hañ, sunañ, korvoiñ) u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b. ; *ausgebeutet werden*, bezañ dizonet, bezañ korvoet gant tud all ; *die Arbeiter ausbeuten*, korvoiñ al labourerien ; *ausgebeutete Klasse*, renkad korvoet b.

Ausbeuter g. (-s,-) : korvoer g., suner g., suner arc'hant g., mac'homer g., kigner g., kigner g., arloup g., skraper a zen g., loufrez g. ; *die Ausbeuter und die Ausgebeuteten*, ar gorvoerien hag ar gorvoidi.

Ausbeuterklasse b. (-) : renkad korvoer b., renkad korvoiñ b. ; *das Joch der Ausbeuterklasse abschütteln*, terriñ yev ar renkad korvoer.

Ausbeutung b. (-,en) : 1. korvoerezh g., korvoadur g., korvoiñ g. ; *regelrechte Ausbeutung*, dreistkorvoadur g., dreistkorvoiñ g. ; 2. [polit.] korvoerezh g., mac'homerezh g., debr-tud g., korvoiñ g. ; *die kapitalistische Ausbeutung der Arbeiterklasse*, *die kapitalistische Ausbeutung der Proletarier*, ar c'horvoerezh kevalaour diwar-goust al labourizien g., korvoerezh kevalaour ar broleterien g. ; *die Ausbeutung des Menschen durch den Menschen*, korvoerezh an den gant an den g.

Ausbeutungskolonie b. (-,n) : trevadenn gorvoiñ b.

ausbezahlen V.k.e. (bezahlte aus / hat ausbezahlt) : peurbaeañ ; *pünktlich, aufs Härcchen ausbezahlen, auf den Cent genau ausbezahlen, auf den letzten Cent ausbezahlen, auf Heller und Pfennig ausbezahlen*, paeañ rik-ha-rík war an ivinoù, paeañ rik-ha-rak, paeañ blank ha liard, paeañ gwenneg evit gwenneg, paeañ betek an diner ruz / paeañ betek an diwezhañ diner (Gregor), peurbaeañ e zle, paeañ betek ar graf diwezhañ, na azeñañ war e votoù.

Ausbezahlung b. (-,en) : peurbaeadur g., restaladur g.

ausbiegen V.k.e. (bog aus, hat ausgebogen) : disgweañ, diweañ, digammañ, digrommañ, diwarañ, eeunañ.

ausbilden V.k.e. (hat ausgebildet) : 1. stummañ, reizhañ, aozañ, doareañ, furmiñ, kelenn, deskoniañ, skoliañ, skoliata, skolaat, gobariañ, diorren, barrekaat, gouestaat ; *jemanden beruflich ausbilden*, *einen Arbeiter ausbilden*, stummañ ur micherour war e vicher, stummañ ur micherour ouzh ur vicher, reizhañ ur micherour war e vicher, deskñi d'ur micherour ober e labour ; *man kann einen ausgebildeten Facharbeiter nicht mit einem ungelernten Hilfsarbeiter gleichstellen*, n'eus ket tu da lakaat heñvel ur gwir vicherour (ur micherour perzhek) ouzh un darbarer, un darbarer hag ur mañsoner n'int ket ur c'hement, an darbarer n'eo ket mañsoner, ret-mat eo lakaat kemm etre ur mañsoner hag un darbarer ; *sie hat sich als Schneiderin ausbilden lassen*, bet eo bet o teskiñ bezañ kemenerez ; *jemanden ausbilden*, reiñ deskadurezh d'u.b. ; *jemanden nach den eigenen Bedürfnissen ausbilden*, ober u.b. diouzh e zorn ; 2. [lu] *ausgebildet werden*, ober e glasoù ; 3. *voll ausgebildete Form*, stumm peurechu g. ; 4. dispakañ ; *die kleinen Weizenpflanzen bilden Nebensprossen aus*, brankañ a ra ar gwinizh, ober a ra ar gwinizh bodadoù, strujañ a ra ar gwinizh, kefiañ a ra ar gwinizh, bodenniñ a ra ar gwinizh.

V.em. **sich ausbilden** (hat sich (ak.) ausgebildet) : 1. dont da, mont da, treiñ da, krouiñ, sevel, furmiñ, stummañ ; *die Larve bildet sich zum Schmetterling aus*, an nimfenn a dro da valafenn . 2. [micher] en em stummañ ouzh ur vicher.

ausbildend ag. : ... stummañ.

Ausbilder g. (-s,-) : 1. stummer g., kentelier g., kelenner g. ; 2. [lu] gourdoner g.

Ausbildner g. (-s,-) : [Bro-Suis / Bro-Aostria] 1. stummer g., kentelier g. ; 2. [lu] gourdoner g.

Ausbildung b. (-,en) : 1. furmadur g., furmidigezh b., stummerezh g., stummidigezh b., stummadur g., savidigezh

b. ; 2. stummadur g., stummadurezh b., stummerezh g., stummañ g., deskamant g., deskardiñ g., diorroadur g., magadur g., kellenerezh g., deskoni b., deskadur g., deskadurezh b., desk g. ; *praktische und theoretische Ausbildung*, stummadur embregel ha damkanel g. ; *qualifizierende Ausbildung*, *Ausbildung für eine bessere berufliche Qualifikation*, stummadur perzhekaat g. ; *seinen Kindern eine gute Ausbildung angedeihen lassen*, lakaat e vugale war ar studi ; *er ist von seiner Ausbildung her Lehrer*, kelenner eo a (dre e, diouzh e) stummadur ; *beschleunigte Ausbildung*, stummadur herrek g., stummadur d'an daoulamm g. ; *Ausbildung am Arbeitsplatz*, stummadur war ar post-labour g., stummadur ouzh ar stern g. ; *Ausbildung des Geistes*, stummadur (diorroadur, magadur, deskadur) ar spered g., deskadurezh ar spered b. ; *sie hat eine Ausbildung als Schneiderin bekommen*, bet eo bet o teskiñ bezañ kemenerez ; *Facharzt in der Ausbildung*, diabarzhad g. ; *um eine Glühbirne auszutauschen, braucht man doch keine Ausbildung als Elektriker*, evit cheñch ur glogorenn n'eo ket ret bezañ tredaner a vicher ; 3. [lu] gourdonerezh g.

Ausbildungsbeihilfe b. (-,n) : skorenn stummerezh b.

Ausbildungsberuf g. (-s,-e) : 1. micher a c'houlenn ur stummadur b. ; 2. micher stummañ b., micher stummer b., stummerezh g.

Ausbildungsbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh ur greizenn stummañ dezhañ g.

ausbildungsfähig ag. : danvez ennañ evit mont pelloc'h, ... a zo tu da ziorren anezhañ ; *er ist ausbildungsfähig*, tu'zo da ziorren anezhañ.

Ausbildungsförderung b. (-,en) : skorenn stummerezh b.

Ausbildungskompagnie b. (-,n) : [lu] kevrenn c'hourdonañ b., kompagnunezh c'hourdonañ b.

Ausbildungsleiter g. (-s,-) : rener staj g., rener stummadur g. ; *er wäre der ideale Ausbildungsleiter*, hennez a veritef ren ar staj.

Ausbildungsoffizier g. (-s,-e) : ofiser stummer g., ofiser gourdoner g.

Ausbildungsplatz g. (-es,-plätze) : post deskard g.

Ausbildungsstand g. (-es) : live stummadur g.

Ausbildungsstätte b. (-,n) : kreizenn stummañ b. ; [dre skeud.] *eine Ausbildungsstätte für Wissenschaftler*, ur vagerezh tud ouiziek b.

Ausbildungsvergütung b. (-,en) : gopr deskard b.

Ausbildungsvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat stummadur b.

Ausbildungszeit b. (-,n) : prantad stummadur g.

Ausbildungszentrum b. (-,zentren) : kreizenn stummañ b.

Ausbildungsziel n. (-s,-e) : pal ar stummadur g.

Ausbiss g. (-es,-e) : [douarouriez] resed g.

ausbitten V.em. : **sich ausbitten** (bat sich aus / hat sich (dat.) ausgebeten) : 1. *sich (dat.) ein Buch ausbitten*, amprestañ ul levr ; 2. goulenn groñs ; *ich bitte mir Ruhe aus ! va feoc'h a c'houllennan !* ar peoc'h a fell din ! roit peoc'h din ! ; 3. sevel a-enep, enebiñ ouzh ; *das möchte ich mir ausbitten*, sell aze ur c'his ! se n'eo ket doareoù ! paouezit ouzhin, mar plij ! n'on ket evit gouzañv un emzalc'h a seurt-se ! ; *das möchte ich mir ausgebeten haben*, spi 'm eus e vo e-giz-se neuze.

ausblasen V.k.e. (bläst aus / blies aus / hat ausgeblasen) : 1. lazhañ dre c'hwezhañ ; *das Feuer ausblasen*, lazhañ an tan, mougañ an tan ; *ein Streichholz, ausblasen*, c'hwezhañ un alumetezenn ; *die Kerze ausblasen*, c'hwezhañ ar c'houlaouenn-goar, c'hwezhañ e fri d'al lutig, lazhañ al lutig, c'hwezhañ e fri d'ar c'houlaouenn-goar, mouchañ ar gouloù, divouchañ ar gouloù, divouchañ ar c'houlaouenn-goar, mouchañ ar c'houlaouenn-goar ; *er hatte alle Kerzen auf einmal ausgeblasen*, lazhet en doa flammennoù an holl c'houlaouennouù en ur c'hwezhadenn ; 2. goullonderiñ dre c'hwezhañ ; *ein Ei ausblasen*,

ober daou doullig e kloenn ur vi evit e zivouedañ dre c'hwezhañ e-barzh ; **3.** [tekni.] *Glas (aus)blasen*, c'hwezhañ gwer ; **4.** [dre skeud.] *überall etwas ausblasen*, embann udb war ar groaz, embann (skignař) udb d'ar seizh avel, trompilhañ udb ; **5.** P. *jemandem das Lebenslicht ausblasen*, lemel e vuhez digant u.b., lazhañ (peurgas) u.b., ober e stal (e afer, e lod) d'u.b., ober e varv d'u.b., gweañ e c'houzoug d'u.b.

ausbleiben V.gw. (blieb aus / ist ausgeblieben) : **1.** bezañ ezvezant, chom hep dont, fellout, mankout, dizerc'hel ; **2.** mit der Zahlung ausbleiben, kaout dale evit paeañ ; **3.** [tredan] der Strom bleibt manchmal aus, troc'hiou tredan a vez a-wechoù, a vare da vare e vez stanket red an tredan, a-wechoù e c'hwit an tredan ; **4.** [dre skeud.] das konnte nicht ausbleiben, tonket e oa an dra-se, da c'hoarvezout e oa, lakaet e oa da c'hoarvezout.

Ausbleiben n. (-s) : ezvesañs b., diank g., dizalc'h g.

ausbleichen V.k.e. (bleichte aus / blich aus // hat ausgebleicht / hat ausgebliechen) : dislivañ, dilivañ, gwennañ, gwennaat, dilufrañ, diskediñ.

Ausbleichen n. (-s) : dilufrañ g., dilufradur g., diskediñ g., dislivañ g., diflammañ g., gwennadur g. ; das Ausbleichen der Korallen, gwennadur ar c'houral g.

ausblenden V.k.e. (hat ausgeblendet) : **1.** [film, poltred] troc'hañ ; **2.** [kleweled] lakaat da steuziañ en arveuz, lakaat da echuiñ en arveuz, arveuziñ.

V.em. : **sich ausblenden** (hat sich (ak.) ausgeblendet) : [kleweled] mont diwar skign.

Ausblick g. (-s,-e) : **1.** gwel g., digor g., diabellweled g., gweled g., taol-lagad g. ; *Ausblick auf das Tal*, gwel war an draoñienn g., digor war an draoñienn g., taol-lagad war an draoñienn g. ; ein herrlicher Ausblick auf die Landschaft bot sich unseren Augen, ur gwel kaer-meurbet (ur gweled kaer-meurbet, un dremmvro veurdezel, ur gwel eus ar c'haerañ, ur gwel eus an dudiusañ, un daolenn gaer) en em lede dirazomp, pebezh taol-lagad kaer war ar vro en em lede dirazomp, un daolenn eus ar re gaerañ en em lede dirazomp ; die Augen labten sich an dem herrlichen Ausblick, en em zudiañ a rae an daoulagad o sellet ouzh ur gweledva ken brav, bourrañ a rae an daoulagad o sellet ouzh ur gweledva ken kaer, floret e veze an daoulagad gant ur gwel ken kaer, ar gwel eus ur c'horn-bro ken kaer a zudie an daoulagad ; **2.** diawelad g., diarsell g.

ausblicken V.gw. (hat ausgeblickt) : nach jemandem ausblicken, klask u.b. gant an daoulagad, klask u.b. a-dao-lagad.

Ausblühung b. (-,en) : **1.** [louza.] divleuñv g., divleuniañ g., goeñvadur g., gweñvadur g., goeñvadurezh b., gweñvadurezh b., goeñverezh g., gweñverezh g., goeñvidigezh b., gweñvidigezh b. ; **2.** [kimiez] ec'huz g., ec'huziñ g.

ausblühen V.gw. (hat ausgeblüht) : divleuñviñ, divleuniañ, goeñviñ, gweñviñ.

ausbluten V.gw. (ist ausgeblutet / hat ausgeblutet) : **1.** [ist] diwata, diwadañ, diwadañ holl, diwadañ betek penn ag e wad ; ein Tier ausbluten lassen, leuskel ul loen da ziwadañ ; ausgeblutet, diwad ; [dre skeud.] das Land ist ausgeblutet, dinerzhet eo ar vro, diwadet eo ar vro, goroet eo bet ar vro betek ar gwad, gwadsunet eo bet ar vro ; **2.** [hat] ehanañ da wadañ, paouez a ziwadañ ; die Wunde hat ausgeblutet, paouezet eo ar gouli a ziwadañ.

V.em. **sich ausbluten** (hat sich (ak.) ausgeblutet) : [dre skeud.] (sich finanziell ganz verausgaben) en em ziwadañ.

Ausblutung b. (-,en) : diwata g., diwadañ g.

ausbogen V.k.e. (hat ausgebogen) : krouiziñ.

ausbohren V.k.e. (hat ausgebohrt) : toullañ, talarin, divouedañ, poullañ, trogleuziñ.

ausbomben V.k.e. (hat ausgebombt) : distrujañ gant ur vombezadeg, distrujañ gant bombezadegoù, rezañ gant

bombezadegoù ; ein Ausgebombter (ag.k.), un den lakaet war an hent gant ur vombezadeg g., droukreuziad ur vombezadenn g., reuzied ur vombezadeg [iester reuzidi ar bombezadegoù] g. **ausbooten** V.k.e. (hat ausgebootet) : **1.** dilestrañ, divagañ ; **2.** [dre skeud.] distroadañ, diskouviañ, dic'hoprañ, skubañ, lakaat er porzh, lakaat 'barzh ar porzh, teuel er porzh, bannañ er maez, lakaat e-maez ar jeu, reiñ herr da ; einen Beamten ausbooten, skarzhañ ur c'hangiad ; ausgebootet werden, chom e toull ar c'hae, chom war ar c'hlud, bezañ lakaet war e dorchenn vihan, bezañ dirollet, bezañ kaset kuit, chom war al lann, bezañ lakaet war kein ar wiz, bezañ taolet er porzh, bezañ lakaet 'barzh ar porzh, bezañ lakaet e-maez ar jeu.

ausborgen V.k.e. (hat ausgeborgt) : reiñ e prest, prestañ ; ich borge ein Buch aus, reiñ a ran ul levr e prest, prestañ a ran ul levr. V.em. : **sich ausborgen** (hat sich ausgeborgt) : sich (dat.) etwas ausborgen, amprestañ udb.

ausbrechen V.k.e. (bricht aus / brach aus / hat ausgebrochen) : **1.** dismantrañ, diskar, freuzañ, difregañ, fregañ, difoeltrañ, pilat, bannañ d'an traõ, diframmañ, terriñ, distrujañ ; [mengleuz.] Steine ausbrechen, eztennañ mein ; einen Gang ausbrechen, eztennañ kement ha ma c'haller eus ur wazhennad ; **2.** [tekni.] Zähne aus dem Zahnräder ausbrechen, dizantañ ar graouenn, dizantañ ar pagnon, dizantañ ar rodig dentek ; **3.** dislonkañ ; **4.** [ardamezouriez] ausgebrochener Sparren, kebrenn fautek b.

V.gw. / V.k.d. (bricht aus / brach aus / ist ausgebrochen) : **1.** mont er-maez dre nerzh, difoupañ, diflukañ, diflipañ, diboukañ, dibouchañ, strinkañ er-maez, tec'hout, achap, delammat, disailhañ ; aus dem Gefängnis ausbrechen, en em zivac'hañ, tec'hel diouzh ar vac'h, achap eus ar prizon, delammat eus an toull-bac'h, tec'hout eus an toull-bac'h ; der Fluss ist aus seinem Bett ausgebrochen, dic'hlanneñ (distanket, dileuniet, dinaoziet, diskarget) eo ar stêr, aet eo ar stêr a-zioc'h ar riz, deuet eo ar stêr er-maez eus he gwele, doureier ar stêr a zo savet dreist he naoz ; **2.** kregiñ da zislonkañ, didarzhañ a ra ar Vesuv ; der Ausschlag bricht aus, dispuilhañ a ra ar burbu, burbuenniñ a ra ar c'horf, darouedenniñ a ra ar c'horf ; **3.** aus dem alten Trott ausbrechen, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor), ober un dichap, ober un dichapadenn, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch doare bevañ ; **4.** das Pferd bricht aus, ar marc'h a ra ul lamm-treuz, ar marc'h a ra ur gammigell, treizlammat a ra ar march' ; **5.** [dre skeud.] kregiñ, tarzhañ, dedarzhañ, dirollañ, diskordañ, en em zisvantañ, strakal, dichadennañ ; als der Brand ausbrach, kam es zur Panik, pa grogas an tan-gwall e savas skrap - kerkent ha ma voe krog an tan, an holl a voe strafihel - kerkent ha ma voe lug an tan-gwall e pegas ar spont en dud ; er schließt, als der Brand ausbrach, peget (kroget) e oa an tan en e di dre ma oa o kousket ; vom ausgebrochenen Feuer völlig vernichtet werden, vom ausgebrochenen Feuer verschlungen werden, bezañ pulluc'het gant an tan-gwall ; in Flammen ausbrechen, entanañ, kregiñ, teuler flammoù, flammañ, flammañ en un taol-kont, flaminenniñ ; eine Revolution brach aus, dispac'h a savas ; ein Krieg bricht aus, tarzhañ a ra ur brezel, ur brezel a ya da zigeriñ, digoret e vez ur brezel, dirollañ a ra ur brezel, diruilhat a ra ur brezel, sevel a ra brezel ; als der Krieg ausbrach, pa zirollas ar brezel ; der Krieg war ausgebrochen, tarzhet e oa ar

brezel, en em gavet e oa ar brezel, degouezhet e oa ar brezel, erru e oa ar brezel, kroget e oa ar brezel ; *wer hätte schon gedacht, dass ein Krieg plötzlich ausbrechen würde*, den ebet n'en dije kredet e teuje souden ar brezel da chwezañ ; *das Gewitter bricht aus*, dedarzañ a ra ar barr-arnev, tarzhañ a ra an amev, dirollañ a ra ar barr arnev, dislonkañ a ra ar barr-arnev, en em zisvantañ a ra ar barr-arnev ; *ein Streit brach aus*, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, un tamm pigell, ur pezh pigell, bekilh) etrezo, sevel a reas kign ha frot etrezo, strakal a reas an traou, war daerñ ez eas an arguz etrezo, dont a rejont hag en em gannañ, kannoù a savas etrezo, kannoù a savas ganto ; *eine Grippeepidemie ist ausgebrochen*, ar grip a zo o redek nevez 'zo ; *die Krankheit bricht aus*, dispuilhañ a ra ar c'hléñved ; *die Masern sind beim Kind ausgebrochen*, dispuilhet eo ar ruzell d'ar bugel ; *der Regenschauer bricht aus*, pokañ a ra ar glav ; *ein wildes Durcheinanderwogen brach aus*, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann) etrezo, strakal a reas an traou, sevel a reas ur c'hemmesk spontus e touez an dud ; *in Tränen ausbrechen*, difronkañ, leuskel ul leñv, leuskel ul leñvadenn, dirollañ da leñvañ (da ouelañ), tarzhañ da leñvañ (da ouelañ), disvantañ da leñvañ (da ouelañ), dibalediñ da leñvañ (da ouelañ), distankañ da leñvañ (da ouelañ), diskordañ da leñvañ (da ouelañ), stagañ da leñvañ (da ouelañ), bezañ gounezet gant an huanadoù hag an daeroù ; *der Jubel brach los*, al levenez a ziollas ; *sie brachen in Freude aus*, sie brachen in Jubel aus, o levenez a ziollas ; *in lautes Gelächter ausbrechen*, dic'hargadenniñ, dirollañ (diskordañ, tarzhañ, distagañ, dibalediñ, distankañ, disvantañ, distignañ, sklokal, sailhañ, didalmañ) da c'hoarzhin, dirollañ gant ar c'hoarzh, kristilhañ, foeltrañ da c'hoarzhin, c'hoarzhin a-strak, c'hoarzhin a-zroll, ober un taol c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e ch'henou, ober ur mellad c'hoarzhadenn ; *ein lautes Gelächter brach aus*, sevel a reas c'hoarzhadeg, ur c'hoarzhadeg a zedarzas, ur c'hoarzhadeg a strinkas, ur mellad c'hoarzhadeg a zedarzas, ur mellad c'hoarzhadeg a ziollas, c'hoarzhou a flistras ; *in Tränen ausbrechen*, difronkañ, leuskel ul leñv, leuskel ul leñvadenn, dirollañ da leñvañ (da ouelañ), tarzhañ (disvantañ, dibalediñ, distankañ, diskordañ, stagañ) da leñvañ, bezañ gounezet gant an huanadoù hag an daeroù ; *in Zorn ausbrechen*, *in Wut ausbrechen*, belbiañ, dibalediñ, mont e belbi, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinou, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, feulziñ, mont er-maez eus e groc'hen, difronkañ, mont en un euhenn, mont diwar e gement all, pennsodíñ, mont en arfleu, en em zrougiñ, mont e rud, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, mont e serch, loeniñ ruz, taeriñ ruz, kounnariñ ruz, dont gouez, dont da dommañ d'an-unan, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, koll e bothouarn bihan, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e kounnar, mont en ur gounnar ruz, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, meriendañ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouzeañ, feulziñ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, razailhat, loariañ, imoriñ, taeraat, diodiñ, buanekaat, buanegezh, arfleuiñ, pennfoliñ, tanañ, en em danañ, fumañ, kounnariñ, egariñ, diskiantañ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), mont e-barzh blev kris, hejañ e gi, mont droug en e gentrou (en e goukoug), sevel war e gentrou, sevel war e ellou, sevel war e dach, sevel droug en e gorf, sevel en e wezenn

uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedou, mont e wad e dour, mont ur barr kounnar en an-unan, mont e revr war e chouk, mont droug en e doull, mont droug en e revr, mont malis en e doull, mont malis en e revr, sevel droug en an-unan, sevel droug en e gorf, mont dreist-penn, lammat dreist-penn ; *er brach in Wut gegen seine Nachbarn aus*, mont a reas e fulor gant an amezeien, kounnariñ a reas ouzh e amezeien, mont a reas droug ennañ ouzh e amezeien, sevel a reas droug ennañ ouzh e amezeien, arfleuiñ a reas ouzh an amezeien, drougiñ a reas ouzh an amezeien, drougiñ a reas gant an amezeien, drougiñ a reas a-enep an amezeien, kemer a reas droug ouzh an amezeien, egariñ a reas ouzh an amezeien, tanañ a reas ouzh an amezeien, antren a reas en arfleu ouzh an amezeien, mont a reas en arfleu ouzh an amezeien ; **6.** dont ; *ihm brach der kalte Schweiß aus*, deuet e oa un aezhenn yen warnañ, deuet e oa un aezhenn yen drezañ, ur c'hwezenn-yen a oa deuet warnañ, ur c'hwezenn-yen a redas a-hed e groc'hen, ur c'hwezenn-yen a redas hed e groc'hen, ur c'hwezenn-yen a redas dre hed e groc'hen, ur c'hwezenn-yen a darzas àrnezañ ; *mir bricht der Schweiß aus*, dont a ra ur c'hwezenn dreiston (ennon, warnon, drezon).

Ausbrechen n. (-s) : **1.** deroù g., tarzhidigezh b. ; **2.** dislonkadenn b. ; **3.** merkou kentañ ur c'hléñved ls., diwan ur c'hléñved g. ; **4.** [kezeg] lamm-treuz g. ; **5.** tec'hel g. ; **6.** ezennerezh g.

Ausbrecher g. (-s,-) : divac'had g. [/iester divac'hidi], tec'had g. [/iester tech'idi].

ausbreiten V.k.e. (hat ausgebreitet) : astenn, skignañ, displegañ, diblegañ, dispakañ, dirollañ, ledañ, lakaat war e led, lakaat en e led, lakaat a-led, ober ul led da, gourledañ, diversiañ, strewiñ, amplaat, c'hoalat, [barzh.] diruillhat ; *der Baum breitet seine Zweige weit aus*, ar wezenn a skign (a strew, a ziruñ) pell he skourrou, dispak-kaer eo korf ar wezenn, strewiñ a ra ar wezenn he barrou digor ; *eine Decke ausbreiten*, displegañ ur pallenn, ledañ ur pallenn ; *ein Bettluch auf dem Boden ausbreiten*, astenn ul liñsel war ar douar ; *die Wäsche auf der Wiese ausbreiten*, pradañ al liñselioù war ar pradouer ; *die Wäsche zum Trocknen ausbreiten*, astenn dilhad, dalledañ dilhad ; *Heu ausbreiten*, dispakañ foenn, dispac'hñ foen, ledañ foenn, astenn foenn, lakaat foenn a-skign, lakaat foenn war-skign, skignañ foenn, diregennañ foenn, diversiañ foen, lakaat foenn war e led, ober ul led d'ar foenn ; *Mist ausbreiten*, skignañ (dispenn, fuilhañ, c'hoalat, ledañ, skuilhañ, stlabezañ, teurel) teil war ur park, gardennañ teil, teilañ (temzañ, trempañ) ur park ; *Waren ausbreiten*, staliañ (displegañ, dispakañ) marc'hadourezh ; *seine Flügel ausbreiten*, digeriñ (dispakañ, displegañ) e zivaskell ; *mit ausgebreiteten Flügeln*, dispak e zivaskell, dispieg e zivaskell ; *die Arme ausbreiten*, digeriñ e zivrec'h, astenn e zivrec'h, gourhedañ, displegañ e zivrec'h ; *böse Exempel breiten nach und nach ihr Gift aus*, spegus eo ar skouer fall, stagus eo ar skouer fall.

V.em. : **sich ausbreiten** (hat sich (ak.) ausgebreitet) : **1.** en em skignañ, en em stlabezañ, en em strewiñ, en em skuilhañ, emledañ, en em ledañ, gourledañ, ec'honaat, astenn, en em astenn, emastenn, bezañ war emastenn, dont a vihan da vras, frankaat, amplaat, gounit tachenn, luskañ war-raok, [fizik] treledañ, [plant] ledañ ; *sich auf das ganze Land ausbreiten*, en em strewiñ dre ar vro a-bezh, en em skuilhañ dre ar vro a-bezh ; *die Krankheit hat sich ausgebreitet*, en em skignet (en em ledet) eo ar c'hléñved, deuet eo ar c'hléñved d'en em ledañ kaer (Gregor) ; *das Unkraut breitet sich aus*, ledañ a ra al louzeier fall ; *das Licht breitet sich in Form von Wellen aus*, dre wagonnoù e

treled al luc'h ; *sich ungehemmt ausbreitend, sich unaufhaltsam ausbreitend*, morgazhek ; **2.** digeriñ, en em astenn ; *das weite Meer breitet sich vor ihnen aus, digeriñ a ra ar mor bras dirazo, dirazo en em zispleg ar mor bras, gwel ebet ne welont nemet ar mor digor.*

Ausbreiten n. (-s) / **Ausbreitung** b. (-) : emastenn g., emled g., led g., astenn g., astennidigezh b., emledigezh b., amplaat g., ampladur g., amplidigezh b., brudadur g., dispakerez g., dispak g., dispieg g., dispiegerezh g., emzispleg g., emzisplegadur g., emzisplegerez g., skign g., skignerez g., skignadur g., stlabez g., stlabezerez g., strewadur g., strewerez g., fenn g., skuilh g., skuilhadeg b., skuilhadur g., skuilherezh g., treled g., ledad g. ; *Ausbreitung von Schall*, emastenn an trouz (ar son) g., treled ar sten g. ; *Ausbreitung des Lichts*, treled al luc'h g. ; *wellenförmige Ausbreitung*, treled gwagennel g. ; [mezeg.] *Ausbreitung einer Epidemie*, treled un darreuziad g.

Ausbreitungsgeschwindigkeit (-,-en) : [fizik] tizh treledaañ g.

ausbrennen V.k.e. (brannte aus / hat ausgebrannt) : **1.** pulluc'hiñ, peurzeviñ, peurleskiñ, bevezíñ ; **2.** eine Wunde ausbrennen, tanezañ ur gouli, tanañ ur gouli, leskiñ (tanadeviñ) ur gouli.

V.gw. : (brannte aus / ist ausgebrannt) : **1.** pulluc'hiñ, peurzeviñ, peurleskiñ ; *das Haus brannte aus*, pulluc'het e voe an ti gant an tan-gwall, peurzevet e voe an ti gant an tan-gwall, peurlesket e voe an ti gant an tan-gwall, devet-lip e voe an ti, luduet e voe an ti ; **2.** mervel, mougañ, soetiñ ; *die Kerze brennt aus*, deuet eo pare ar gouloù, peurzeviñ a ra ar gouloù, darev eo ar c'houlaouenn da echuiñ, emañ ar c'houlaouenn o vervel, emañ ar c'houlaouenn o soetiñ, emañ ar c'houlaouenn oc'h ober he zalaroù ; *das Feuer ausbrennen lassen*, lezel an tan da vervel ; *das Feuer brennt aus*, emañ an tan war e dalaroù, emañ an tan o vervel, emañ an tan o soetiñ, emañ an tan o vougañ.

ausbringen V.k.e. (brachte aus / hat ausgebracht) : **1.** lemel, eztennañ ; **2.** einen Trinkspruch auf jemanden ausbringen, evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedou d'u.b., sevel yec'hedou d'u.b., yec'hediñ d'u.b. ; **3.** [merdead.] mouilhañ ; *die Netze ausbringen*, mouilhañ ar rouedoù ; *Langleinen bei zurückkehrender Flut ausbringen*, mouilhañ kerdin-higennoù a-lanv, mouilhañ higennoù a-lanv.

Ausbringen n. (-s) : [merdead.] mouilhañ g. ; *das Ausbringen und das Einholen*, ar mouilhañ hag ar gorren.

Ausbruch g. (-s,-brüche) : **1.** deroù g., tarzh g., tarzhidigezh b. ; *zum Ausbruch kommen*, tarzhañ, kregiñ, dedarzhañ, dichadennañ, dirollañ ; *vor Kriegsausbruch*, kent tarzh ar brezel ; **2.** barr g., barrad g., fourrad g., kaouad b./g. ; *Zornausbruch*, barr imor g., barrad fulor g., barr kounnar g., fourrad droug g., fourrad imor g., fourrad kounnar g., kaouad droug b./g., kaouad fulor b./g., taol imor g., sodadenn b., folladenn b., barrad follezh g., loariadenn b., aradenn b., aradennad b., euzhenn b. ; *Zornausbrüche*, barlennadoù taeroni ls. ; [bred.] *Neigung zu emotionalen Ausbrüchen*, doug darluskel g. ; **3.** [douarouriezh] dislonkadenn b., didarzhadenn b., didarzh g. ; *eruptiver Ausbruch*, dislonkadenn mein-teuz b. ; **4.** merkoù kentañ [ur c'leñved] ls., diwan [ur c'leñved] g. ; [porbolennou] dispuilh g., dispuilhad g., dispuilhadur g., dispuilhañ g., frapad g. ; *Ausbruch von Papeln*, dispuilh krugennek g., dispuilhad krugennou g. ; *ein Ausbruch von Aphthen*, un dispuilhad aftoù g., ur frapad aftoù g. ; *die Krankheit kommt zum Ausbruch*, dispuilhañ a ra ar c'leñved ; *die Masern sind beim Kind zum Ausbruch gekommen*, dispuilhet eo ar ruzell d'ar bugel ; **5.** [lu] dilammadenn b., disailhadeg b., disailhadenn b., ermaeziadenn b. ; **6.** tec'hadenn b., achapadenn b., achapadeg b. ; *gelungener Ausbruch*, *erfolgreicher Ausbruch*, tec'hadenn deuet da vat b. ; **7.** [gwin] froud g. ; **8.** [iouza] *Ausbruch der Augen*,

broñsadur g., broñsañ g., taoladur g., sapadur g. ; **9.** *lyrischer Ausbruch*, kasadenn lourennek b.

Ausbruchsversuch g. (-s,-e) : taol-achap g., taol-tec'hel g., argeziad tec'hel g.

ausbrühen V.k.e. (hat ausgebrüht) : skaotañ.

ausbrüten V.k.e. (hat ausgebrütet) : **1.** goriñ, diglorañ, dec'horiñ, lakaat da ziglorañ, lakaat da zinodiñ ; *Eier ausbrüten*, goriñ viou, dec'horiñ viou, diglorañ viou ; **2.** [dre skeud.] ijinañ, prientiñ un drogamm bennak en e benn, itrikañ, nezañ ur gordenn bennak, goriñ un taol bennak, gwiadiñ itrikoù, atizañ un irienn bennak, punañ un irienn bennak (ur steuenn bennak), irienniñ, kavailhañ, steuñviñ un irienn bennak, penefiañ, lakaat an toaz e go ; **3.** [mezeg.] *eine Krankheit ausbrüten*, bezañ o c'horïñ ur c'leñved bennak, bezañ o vagañ ur c'leñved bennak, bezañ mut e gleñved evel glaou bev dindan al ludu, bezañ klañv gant ur c'leñved mut, bezañ had ur c'leñved bennak en e wad.

Ausbrüten n. (-s) : goradur g.

ausbuchen V.k.e. (hat ausgebucht) : ezrollañ, skarzhañ, diverkañ, P. raskañ.

ausbuchten V.k.e. (hat ausgebuchtet) : krouiziñ.

V.em. : **sich ausbuchten** (hat sich (ak.) ausgebuchtet) : bezañ krouizet.

Ausbuchung b. (-,-en) : **1.** [aod] pleg-mor g., bae g., ouf g., krouizadur g., hoskad g. ; **2.** [harzoù] balegenn b.

ausbuddeln V.k.e. (hat ausgebuddelt) : **1.** dizouarañ, toullañ war ; **2.** [dre skeud.] diskouachañ, diboufañ, difoupañ, digochiñ.

ausbügeln V.k.e. (hat ausgebügelt) : **1.** peurferiñ, peuristennañ, lemel ar plegou d're feriñ ; *die Knitter ausbügeln*, kempenn ar rodelloù d're feriñ, lemel ar rouffenoù d're feriñ, lemel ar jogadennoù d're feriñ ; **2.** [dre skeud.] adtapout, kempouzeñañ ; **3.** kompezañ, renkañ, didrenkañ ar soubenn, reizhañ, heñvelaat.

ausbuchen V.k.e. (hat ausgebuht) : *jemanden ausbuchen*, hual (huataat, hupal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., huperiñ warlerc'h u.b., lakaat an hu war u.b., ober an hu war u.b., ober hu war u.b., ober an hu ouch u.b., ober hu ouch u.b., ober an hu hag an hop war u.b., ober an hu hag ar you war u.b., c'hwibanat ouch ub, choual war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal ouch u.b., dejanal gant u.b., dejanal u.b. ; *er wurde ausgebuht*, sevel a reas an hu warnañ a-berzh an holl, an hu hag an hop a zirollas warnañ, an hu hag ar you a zirollas warnañ, huataet e voe gant an holl.

Ausbund g. (-[e]s,-bünde) : gwiad g./b., skouer-dreist b., patrom g., pimppatrom g. ; *ein Ausbund von Tugend, ein Ausbund von Tüchtigkeit*, gwellañ den a zebr bara g., gwellañ den 'zo o vale g., gwellañ den a daol troad war an douar g., gwellañ den dindan tro an heol g., gwellañ den dindan an Nefñ g., ur gwiad perzhioù mat oc'h ober anezhañ g., gwir batrom ar vertuz g., ur skouer a vertuz b.

ausbürgern V.k.e. (hat ausgebürgert) : *jemanden ausbürgen*, lemel e wirioù keodedour (keodedad) digant u.b., forc'hafñ u.b. diouzh e wirioù keodedour (diouzh e wirioù keodedad), lemel e geodedourelezh (e geodedadelezh) digant u.b., ezwiriañ u.b. eus e geodedourelezh (eus e geodedadelezh), divroadañ u.b. ; *ausgebürgert werden*, bezañ forc'het diouzh e wirioù keodedour, bezañ forc'het diouzh e wirioù keodedad, kemer ar gouriz plouz, leuskel ar gouriz plouz, dougen ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz.

Ausbürgerung b. (-,-en) : lamadur ar gwirioù keodedour (ar gwirioù keodedad) digant u.b., divroadur g., divroadaañ g.

ausbürsten V.k.e. (hat ausgebürstet) : broustañ, barrskubañ, palouerañ, palouerat, kempenn gant ur broust ; *einen Mantel*

ausbürsten, palouerat ur vantell ; den Staub aus einem Mantel ausbürsten, diboultnrenañ ur vantell gant ur broust.

ausdampfen V.gw. (ist ausgedampft) : 1. aezhenniñ, diaezhennañ, mont da aezhenn, mont da vurezh ; 2. [kegin.] koazhañ, mont e koazh.

Ausdauer b. (-) : kendalc'helez b., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., kendalc'h g., kendalc'h-ober g., dalc'hegezh b., dalc'husted b., dalc'hidigezh b., dalc'hamant g., padusted b., pegadur g., kalete g., kadarni b., dalc'h g., poell g. ; *der hat Ausdauer, kalet eo ouzh ar skuizhder, padusted en deus ; Ausdauer zeigen, diskouez dalc'hamant ; das ist kein schnelles Pferd, es hat aber Ausdauer, n'eo ket lijer ar marc'h, met padus eo - n'eo ket ur marc'h herrek, met padus eo - n'eo ket ampl ar marc'h, met padus eo.*

ausdauern V.gw. (hat ausgedauert) : [dispredet] trebadout, hirbadout, dreistpadout, derc'hel, kenderc'hel.

ausdauernd ag. : padus, trebadel, trebadek, dalc'hus, dalc'hek, hezalc'h, kendalc'hus, gouzañvus, hirboanius, patient, hirbasiant, didro, diskuizhus, kalet ouzh ar skuizhder g. ; *er ist außerordentlich ausdauernd, kalet eo ouzh ar skuizhder, ne skuizh morse (nepred), ne zeu morse da skuizhañ, ur c'hendalc'her a-feson eo, hennezh e vez dalc'hamant gantañ.*

ausdehnbar ag. : astennus, astennadus, astenn ennañ, war astenn, war astenn-diastenn, gwenv, orjalus, govelius, stirus, mezell, frankadus, [fizik] arledadus, deledus.

Ausdehnbarkeit b. (-) : 1. gwevnderg., gwevnded b., astennuster g., astennadusted b., orjaluster g., goveluster g., stiruster g., mezeldler g., mezellded b., mezelladusted b., mezelladuster g. ; 2. [fizik] arledaduster g., deleduster g.

ausdehnen V.k.e. (hat ausgedehnt) : 1. astenn, stiral, skignañ, dienkañ, brasaat, ledanaat, distrizhañ, larkaat, ec'honaat, kreskiñ ; *sein Tätigkeitsfeld ausdehnen, ledanaat tachenn e obererezhioù ; 2. dardennañ ; Handschuhe ausdehnen, distegnañ manegoù, ledanaat manegoù ; 3. [dre skeud.] seinen Weg ausdehnen bis ..., hiraat e hent betek ..., kas e hent betek ..., astenn e hent betek ..., reiñ tro d'e hent betek ... ; 4. eine ausgedehnte Kundschaft, un niver bras (un toullad mat) a arvalien g. ; 5. seine Macht ausdehnen, astenn e c'halloud, astenn e veli, kreskiñ e veli, kreskiñ e c'halloud ; 6. im ausgedehnten Sinne, dre astenn-ster ; 7. [fizik] arlediñ ; 8. [mezeg, bevfïnvouriez] dehirañ ; die Wirbelsäule in der Längenachse ausdehnen, dehirañ al livenn-gein g.*

V.em. : **sich ausdehnen** (hat sich (ak.) ausgedehnt) : 1. en em skignañ, en em ledañ, emledañ, gourledañ, en em zistenn, dienkañ, brasaat, hiraat, distrizhañ, ec'honaat, stiral, astenn, en em astenn, emastenn, bezañ war emastenn, frankaat ; *sich auf etwas anderes (ak.) ausdehnen, gwiskañ war udb all, en em astenn war udb all ; die Staaten dürfen sich nicht auf Kosten anderer Nationen ausdehnen, arabat d'ar Stadoù emastenn e gaou da vroadou all, arabat d'ar Stadoù emastenn war-bouez ober gaou ouzh broadou all ; das Herz dehnt sich aus und zieht sich zusammen, strizhañ ha distrizhañ a ra ar galon ; 2. [fizik] arlediñ, deledañ ; 3. [dre skeud.] ober evel un deveradenn eoul, ober evel un veradenn eoul, bezañ skignet (enkantet) buan, redek evel keloù an tan, redek buan a di da di, dont a vihan da vrás.*

Ausdehnung b. (-,en) : 1. ec'honder g., ec'honded b., lijor g., braster g., gorread g., ment b., mentelezh b. ; *große Ausdehnung, ec'honegezh b. ; Ausdehnung eines Gartens, ec'honder ul liorzh g., gorread ul liorzh g. ; 2. emled g., emledadenn b., astenn g., emastenn g., astennidigezh b., astennadur g., emledigezh b., dispelegerezh g., dispelegidezh b., ledad g., frankadur g., ledanadur g. ; Ausdehnung eines Kolonialreiches, emled*

trevadennel g., emastenn trevadennel g. ; *Ausdehnung eines Stadtgebiets, emastenn ur gér g. ; das römische Reich hatte zu dieser Zeit seine größte Ausdehnung erreicht, neuze e oa an Impalaeriezh Roman en he brasañ ; 3. [kimiezh, fizik] arledadur g., arledañ g., deled g. ; Ausdehnung der Gase, arledadur an aezhennoù g., deled an aezhennoù g. ; Raumausdehnung, arledadur ec'honel g. ; 4. [iouza., korf., bev.] a) [ober] azledañ ; b) [disoc'h] azledad g. ; Ausdehnung des Plasmas, azledad ar plasma g. ; 5. [mezeg., bevfïnvouriez] dehirañ g. ; Ausdehnung der Wirbelsäule in der Längsachse, dehirañ al livenn-gein g. ; 6. [mat.] astennad g.*

Ausdehnungsfrage b. (-,n) : [tekn.] junt emledañ g., junt arledañ g., joentr emledañ g., joentr arledañ g., junt arlediñ g., joentr arlediñ g.

Ausdehnungsgefäß n. (-es,-e) : [fizik] lestr deledañ g., lestr arlediñ g.

Ausdehnungskraft b. (-,kräfte) : [fizik, kimiezh] nerzh deledañ g., nerzh arledañ g.

Ausdehnungsmesser g. (-s,-) : arledventer g. [liester arledventerioù].

Ausdehnungskoeffizient g. (-en,-en) : gwezhiader arlediñ g.

Ausdehnungsvermögen n. (-s) : deleduster g., arledadusted b., astennadusted b., emleduster g.

ausdekoriert ag. : [Bro-Austria] enoret gant an holl vedalinier a c'hall bezañ, enoret gant an holl vedalenoù a c'hall bezañ.

ausdenken V.k.e. (dachte aus / hat ausgedacht) : 1. ijinañ, imbroudiñ, itrikañ, iriennañ, steuñviñ, forjañ, drougijinañ, faltaziañ, empentiñ ; 2. mennozhiañ, meizañ, dec'hmeagañ ; *eine Hypothese ausdenken, danzen ur c'houlakadenn, goveliañ ur c'houlakadenn, goulakaat udb ; [tro-lavar] das ist nicht auszudenken, un dra digopren eo.*

V.em. : **sich ausdenken** (dachte sich aus / hat sich (dat.) ausgedacht) : 1. ijinañ, imbroudiñ, itrikañ, iriennañ, steuñviñ, forjañ, drougijinañ, krediñ, kavout d'an-unan, emskeudenniñ, meizañ, faltaziañ, empentiñ, empennañ, dec'hmeagañ, pennsoñjal ; *sich (dat.) etwas ausdenken, ijinañ udb, lakaat udb en e benn, lakaat udb en e spered, riklañ da grediñ udb ; 2. sich (dat.) eine Ausrede ausdenken, tennañ un digarez ki (un digarez toull) eus e gelorn, tennañ un digarez, fentañ un digarez ; sich (dat.) eine Lüge ausdenken, fentañ ur gaou, tennañ ur garotezenn, paskañ ur gaou, aozañ ur gaou, steuñviñ ur gaou ; sich eine Antwort ausdenken, prederiañ penaos respont, forjañ ur respont ; 3. du darfst dir ausdenken, was du wünschst, gra da zibab ha graet e vo pep tra diouzh da c'hoant.*

ausdeuten V.k.e. (hat ausgedeutet) : displegañ, diskleriañ, dazlenn, digejañ, degopren, dezintent, deveizañ, desteriañ.

Ausdeutung b. (-,en) : displegadur g., diskleriadur g., dazlennadur g., digejadur g., desteriadur g., deveizadur g.

ausdienen V.gw. (hat ausgedient) : kas e amzer soudard da benn ; *ausgedienter Soldat, soudard dic'hopret (bet, war e leve, kozh, echu e amzer gantañ g. ; ausgedientes Kleid, dilhad teuc'h g., dilhad aet da fall g. ; dieses Kleid hat ausgedient, ar pezh dilhad-se a zo graet e rezug gantañ, ar pezh dilhad-se en deus bet e rezug.*

ausdifferenzieren V.gw. (hat ausdifferenziert) : disheñvelin, disheñvelaaat, diforc'hekaat, droukhañval.

ausdifferenziert ag. : diforc'hek.

Ausdifferenzierung b. (-,en) : disheñveledigezh b., diforc'hidigezh b., diforc'hadur g., diforc'hekadur g., diforc'hekaat g., diforc'h g., diforc'hiñ g., diforc'had g., diforc'hidigezh b., forc'herezh g., kemm g., disparzh g., disheñvelaaat g., disheñveladur g.

ausdingen V.k.e. (dang aus/ hat ausgedungen) : diferiñ, divizañ.

V.em. : **sich ausdingen** (dang sich aus/ hat sich (ak.) ausgedungen) : ober gopr eost, ober marc'had eost, ober koumanant eost, koumanantiñ.

ausdiskutieren V.k.e. (diskutierte aus / hat ausdiskutiert) : etwas ausdiskutieren, breutaat holl selladoù udb, divizout diwar-benn holl selladoù udb, mont war don udb.

V.gw. : sie haben ausdiskutiert, echu eo o c'hendiviz ganto.

ausdorren V.gw. (ist ausgedort) : sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, spelc'hiñ, skarnilañ, krazañ, krinañ, goeñviñ, serinañ gant an avel, disaouriñ.

ausdörren V.k.e. (hat ausgedörrt) : sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, spelc'hiñ, skarnilañ, krazañ, disabrañ, krinañ, riñsañ, rostañ, tanailhañ, deviñ, [avel] serinañ, [avel] skarinañ.

V.gw. (ist ausgedörrt) : sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, spelc'hiñ, skarnilañ, krazañ, krinañ, goeñviñ, serinañ gant an avel ; etwas gegen seine ausgedörrte Kehle tun, distanañ e c'hourlañchenn, glebiañ e c'hourlañchenn, glebiañ e gorzailhenn, glebiañ e vos-lagout, gwalch'hiñ e gorzailhenn, soubilhañ e gorzailhenn, eouliañ e gorzailhenn, glebiañ e lañchenn, disec'hiñ e c'hourlañchenn, tarzhañ unan, klukañ ur banne, dourata e bironenn, lopañ unan ; eine ausgedörrte Kehle haben, bezañ krog an tan en e gorzailhenn, kaout ar virvidig, bezañ ar virvidig war an-unan, bezañ tapet ar virvidig, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e chouzoug, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ gwall zisec'het d'an-unan riboul-ar-patazez (dezhañ e riboul-ar-patazez, dezhi he riboul-ar-patazez h.a.), tagañ gant ar sec'ched, talpiñ gant ar sec'ched, bezañ tarodiñ gant ar sec'ched, bezañ darev gant ar sec'ched, bezañ balbet gant ar sec'ched, bezañ itiket gant ar sec'ched, bezañ disec'het milk, bezañ pifidet gant ar sec'ched, bezañ taget gant ar sec'ched, bezañ dare gant ar sec'ched, bout helc'het gant ar sec'ched, bezañ kras gant ar sec'ched, bezañ disec'h gant ur sec'ched a'r brasañ, bezañ war e sec'ched, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'ched, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ prest da bintañ gant ar sec'ched, bezañ darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ spelc'het ha poazhet gant ar brasañ sec'ched, bezañ marv gant ar sec'ched, ruziañ gant ar sec'ched, krugañ gant ar sec'ched, mervel gant ar sec'ched, bezañ dirañvet gant ar sec'ched, bezañ skarnilet e deod gant ar sec'ched, bezañ spelc'het e deod gant ar sec'ched.

ausdrehen V.k.e. (hat ausgedreht) : 1. divouedañ ; auf der Drehbank ausdrehen, trogleuziñ ; 2. [dre heñvel.] eine Schraube ausdrehen, distardañ ur viñs ; 3. das Licht ausdrehen, lazhañ (mougañ, steuziañ, steuziñ) ar gouloù.

ausdreschen V.k.e. (drischt aus / drosch aus / hat ausgedroschen) : 1. dornañ ; das Getreide ausdreschen, dornañ an ed ; Buchweizen, ausdreschen, ambleudiñ ed-du ; das Ausdreschen des Buchweizens, an ambleudadeg ed-du b. ; 2. [dre skeud.] jemanden ausdreschen, reiñ deñiv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., reiñ an drell d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saeed vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ un toufad d'u.b., reiñ e rapenn d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saeed vazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lér d'u.b., roustañ u.b., skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ

kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad druz d'u.b., reiñ ur fraead d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ Bourr d'u.b., diboul trennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e gamm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a gogou berr, kannañ u.b. a-vat, kannañ u.b. a-griz-poazh, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, breviñ u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazzata kaer (fustañ, pilat) u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lopañ gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., torbilat u.b., trepanañ u.b., reiñ un trepan d'u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, ober bleud gant u.b., ober butun gant u.b., ober ur frigasenn ouzh u.b., frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, dornata u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, pilat u.b. evel pilat c'hwez, dornañ u.b. evel pilat c'hwez.

Ausdruck¹ 1 g. (-s,-drücke) : 1. bomm g., bomm-lavar g., larvar g., lavarenn b., tro-lavar b., komzenn b., troienn b., troenn b., gerienn b., termen g., anavad g. ; kurzer und knapper Ausdruck, berrlavar g., troienn genn b. ; kerniger Ausdruck, tro-lavar nerzhus b. ; gebräuchlicher, fester Ausdruck, tro-lavar voutin b., troienn sonnet b. ; veralterter Ausdruck, tro-lavar na implijer ket mui er yezh a vremañ b., tro-lavar diamzeret b., tro-lavar gozhik b., henstumm g. ; bildhafter Ausdruck, tro-lavar skeudennel b., treuzskeudenn b., treuzskeudennadur g., skeudenn-lavar b., leterc'had g. ; metaphorischer Ausdruck, troienn leterc'hadek b. ; volkstümlicher Ausdruck, tro-lavar boblek b. ; interaktioneller Ausdruck, troienn estlammañ b. ; der passende Ausdruck, an termen kevazas g. ; Ausdruck der Zuneigung, ger karantezu g. ; nach dem rechten Ausdruck suchen, klask ar gerioù a glot ar gwellañ, klask ar gerioù dik ; Triftigkeit eines Ausdrucks, diktet un dro-lavar b. ; 2. diskouezadur g., erzerch'ad g., erzerch'adur g. ; seinen Gedanken Ausdruck verleihen, displegañ e vennozhioù, gwiskañ e vennozhioù gant komzoù, lakaat gerioù war e vennozhioù, ezteurel e vennozhioù, geriañ e vennozhioù ; was klar gedacht ist, kommt klar zum Ausdruck, pouezit mat ho komzoù hag e vo sklaer ha fraezh pezh a laravot ; zum Ausdruck bringen, displegañ, diskleriañ, dispakañ, komz diwar-benn ober udb, mouezhiañ, ezteurel, ezaoliñ, reiñ da anaout, reiñ da welet, diskouez, decheriañ, diavaeziñ, erzerch'iañ ; etwas plastisch (bildlich, visuell) zum Ausdruck bringen, hewelaat udb ; mit Worten zum Ausdruck bringen, geriañ ; sie wollten ihre Missbilligung klar zum Ausdruck bringen, fellout a rae dezho merkañ sklaer ne oant ket a-du ; jemandem gegenüber seine Dankbarkeit zum Ausdruck bringen, dougen grad vat d'u.b., gouzout grad vat d'u.b., dougen grad d'u.b., gouzout grad d'u.b., diskouez e anaougezgh-vat d'u.b., diskouez bezañ anaoudek ouzh u.b. ; seine Freude voll zum Ausdruck bringen, diskouez e levezel a-leun ; er hat nie den Wunsch zum Ausdruck gebracht, dass er aufhören wollte, n'eus bet mouezh ebet dezhañ da ehanañ, n'eus bet anv ebet gantañ da ehanañ, n'eus bet ger ebet gantañ da ehanañ ; seine Freude zum Ausdruck bringen, bezañ laouen ouzh an dud, diskouez e levezel, diavaeziñ e levezel, ezteuler e levezel, ober joasted ; 3. ein Lied mit Ausdruck singen, lakaat kalon (santadoù) en e ganaouenn ; 4. [yezh.] adverbialer Ausdruck, troienn adverb b., troienn adverbial b., rummenn adverbial b. ; verbaler Ausdruck, troienn anv-verb b., troienn verbel b. ; 5. [dre astenn.] emzalc'h g., ezaoli g. ; Gesichtsausdruck, dremmvez b., min g., neuz b., aer g., aeridigez b., seblant g., neuz-dremm b., enebrezh b., liv

g., tres g., stumm g.; *der Ausdruck ihres Gesichtes*, al liv (an tres, ar stumm) a zo war he dremm, an neuz a zo ganti war he dremm, he dremmvez b.; *verräterischer Gesichtsausdruck*, *aufschlussreicher Gesichtsausdruck*, neuz diskulius b.; *seine Augen bringen seinen Schmerz zum Ausdruck*, liv ar boan a zo war e zremm, diouzh e zremm e weler e c'houzañ kalz, e zaoulagad a ziavaez e boan; *künstlerischer Ausdruck*, eztaol arzel g.; *schöngeistiger Ausdruck*, eztaol lennegel g.; **6.** [poelloniezh] riñvenn vezoniel b.; *der zu definierende Ausdruck*, an despized g.; *der definierende Ausdruck*, an despizer g., an termener g.; **7.** [mat.] *mathematischer Ausdruck*, bomm jedoniel g.; *arithmetischer Ausdruck*, riñvenn niveroniel b.

Ausdruck² g. (-s,-drucke): embannadur g., moulladur g.
ausdrückbar ag.: **1.** diavaezius; **2.** [komzoù] eztaoladus, dezgeriadus.

ausdrucken V.k.e. (hat ausgedrückt): moullañ.

ausdrücken V.k.e. (hat ausgedrückt): **1.** gwaskañ, mac'hañ, flastrañ, frigasañ, frikañ; *eine Zitrone ausdrücken*, gwaskañ ur suraval evit kaout e zour, tennañ an dourenn eus ur suraval (Gregor), dichugañ ur suraval, deverañ ur suraval; **2.** lazhañ; *seine Zigarette ausdrücken*, lazhañ e sigaretenn; **3.** [dre skeud.] eztaoliñ, ezteurel, diskouez, mouezhiañ, diavaeziñ, dispakañ, geriañ, dec'heriañ, erzerc'hañ, reiñ da anaout, reiñ da welet; *seine Freude ausdrücken*, diskouez e levenez, diavaeziñ e levenez, ezteuler e levenez, bezañ laouen ouzh an dud, ober jousted; *sein herzliches Beileid ausdrücken*, kinnig e c'hourc'hemennoù doujus a gengañ; *etwas deutlich ausdrücken*, pishaat udb, spisaat udb, ezteuler udb en un doare fraezh ha sklaer, lavaret udb fraezh ha distag, lavaret udb sklaer ha fraezh; *seine Gefühle ausdrücken*, geriañ e santadoù; *etwas euphemistisch ausdrücken*, *etwas beschönigend ausdrücken*, chwekaat udb, dicharvaat udb; *etwas eindeutig ausdrücken*, ezplekaat udb; *peripherastisch ausgedrückt werden*, bezañ dec'heriet gant un droadell; *wenn ich es so ausdrücken darf*, mar kredan lavaret.

V.em.: **sich ausdrücken** (hat sich (ak.) ausgedrückt): komz; *sich fein ausdrücken*, bezañ dibabet en e gomzoù, komz brav, ober gant komzoù tonius, ober gant komzoù mistr, dibab e gomzoù; *er drückt sich immer sehr gewählt aus*, ne ra nemet gant ul langaj mistr, ne ra nemet gant komzoù sevenet pervezh, ne ra nemet gant komzoù pouzet, hennezh a oar dibab e gomzoù; *sich gut ausdrücken*, komz brav, komz aes; *sich geschickt ausdrücken*, *sich gewandt ausdrücken*, bezañ helavar e brezeg, bezañ teodet kaer, bezañ latennet kaer, bezañ un teod helavar d'an-unan, bezañ emparlet mat, bezañ ur mestr kaozeer eus an-unan, bezañ ur gwir brezeger eus an-unan, bezañ ur c'homzer brav eus an-unan, bezañ un den a lokañs eus an-unan, bezañ ur c'homzer flour eus an-unan, bezañ un distager kaer eus an-unan, bezañ ur chaozeer brav eus an-unan, bezañ ur beger mat, bezañ un teod kaer a zen; *sich kurz und bündig ausdrücken*, distagañ komzoù rik; *sich für jemanden verständlich ausdrücken*, en em lakaat en ardremez u.b., en em lakaat en akomod d'u.b.; *sich für seine Zuhörer verständlich ausdrücken*, en em lakaat e resed e selaouerien, en em lakaat en ardremez e selaouerien, en em lakaat en akomod d'e selaouerien; *sich klar und deutlich ausdrücken*, ezteuler (eztaoliñ) e soñj en un doare fraezh ha sklaer, komz fraezh ha distag, komz distagell, komz gant gerioù resis ha sklaer, roudennañ just-ha-just e soñj; [bugel] *sich unbeholfen ausdrücken*, bezañ stardellennet, ober ur genoù kropet, bezañ teuk da gaozeal; *sich vulgär ausdrücken*, kaozeal gast, kaozeal vil, bezañ lourt e barlant, bezañ lous e c'henoù, bezañ un teod lous a zen eus an-unan, bezañ ur

genoù lous a zen eus an-unan, bezañ ur beg vil a zen eus an-unan, bezañ boull e grouer, bezañ re libr en e gomzoù, bezañ libr ha lous en e gomzoù, lardañ e gomzoù gant gerioù gros; *sich anständig ausdrücken tut nicht weh!* distummañ 'rafe da c'henoù komz brav ouzh an dud?; *wenn ich mich so ausdrücken darf*, mar kredan lavaret; *anders ausgedrückt*, gant gerioù all, da lavaret eo, eleze, pa lavarin mat, kement ha komz resistoc'h (reishoc'h), kenkoulz ha komz resistoc'h (reishoc'h), betek komz resistoc'h (reishoc'h), pe en un doare all; *sich vorsichtig ausdrücken*, lakaat evezh en e gomzoù, dibab e c'herioù, teuler evezh war e gomzoù, pouezañ mat e gomzoù, pouezañ mat pep ger a-raok kaozeal, ober nav zro gant e deod en e c'henoù a-raok komz, lakaat dalc'h ha poell en e gomzoù, en em soñjal ervat a-raok lavaret udb, komz gant preder, ober gant komzoù sevenet pervezh, ober gant komzoù pouezet, ober gant komzoù mistr, komz goude bezañ soñjet mat er pezh a lavaror, ober daou soñj kent komz, komz dibab, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjou, beilhañ war e galon, sellet pizh ouzh e gomzoù, gwiskañ e gomzoù.

Ausdrücken n. (-s): eztaol g., geriañ g.

Ausdrücker g. (-s,-): [metal.] **1.** [micherour] difornier g. [liester difornieren]; **2.** [ardivink] difornier g. [liester difornieren].

ausdrücklich ag.: groñs, fraezh, just-ha-just, strizh, krenn, krak, krenn-ha-krak, sklaer, spis, dispieg, ezpleg; *ausdrücklicher Befehl*, urzh groñs g., urzh strizh g., gourc'henn groñs g.; *jemandem ausdrücklich befehlen*, *etwas zu tun*, gourc'henn groñs d'u.b. ober udb.; *ausdrückliches Verbot*, difenn groñs g., difenn strizh g.; *ausdrücklich verboten*, difennet groñs, difennet krenn; *ich wiederhole es ausdrücklich noch einmal*, me a zalc'h hag a sin.

Ausdrückmaschine b. (-,n): [metal.] difornier g. [liester difornieren].

Ausdrückmaschinist g. (-en,-en): [metal., micherour] difornier g. [liester difornieren].

Ausdruckmittel ls.: [yezh.] loazioù ls.; *die Ausdrucksmittel einer Sprache*, loazioù ur yezh ls.

Ausdrucksart b. (-,en): doare da gaozeal g., distilherezh g., distilh g., distag g., dispiegerezh g., frazennadur g., frazennerezh g., lavar g., lavarerezh g., doare da ezteuler e santimant g.

ausdruckslos ag.: divuhez, divey, diene, amlavar, [arz] dinerzh.

Ausdrückstange b. (-,n): [metal.] difornier g. [liester difornieren].

ausdrucksvoll ag.: **1.** skeudennus; **2.** buhezek, leun a vuhez, helavar, eztaolus, fraezh; *ein ausdrucksvoller Blick*, ur sell leun a vuhez g., ur sell helavar g., ur sell eztaolus g.

Ausdrucksweise b. (-,n): doare da gaozeal g., distilherezh g., distilh g., distag g., dispiegerezh g., frazennadur g., frazennerezh g., lavar g., lavarerezh g., doare da ezteuler e santimant g.; *seine Ausdrucksweise verfeinern*, glanaat e yezh; *gemäß der üblichen Ausdrucksweise, nach der üblichen Ausdrucksweise*, tro ma lavarer, e-giz ma vez lavaret.

ausduften V.gw. (ist ausdeduftet): aveliñ, koll e c'hwezh vat.

ausdünnen V.k.e. (hat ausgedünnt): **1.** distankañ, distankaat, tanavaat, rouesaat; *jemandem das Haar ausdünnen*, ober un tamm distankañ da vlev u.b.; *sich (dat.) das Haar ausdünnen lassen*, lakaat distankaat e vlev; [iorzh] *Gemüse ausdünnen*, ober un tamm distankañ (un tamm tanavaat, un tamm rouesaat, un tamm fraostaat) d'al legumaj; **2.** *ein Stück Holz ausdünnen*, keizañ ur goadenn.

Ausdünnung b. (-,en): [iorzhouriezh] tanavaat g., rouesaat g., distrujerezh g., distankaat g., rouesaenn b.

ausdünsten V.k.e. (hat ausgedünstet): [c'hwezh] *einen Geruch ausdünsten*, sevel ur c'hwezh bennak diwar an dra-mañ-tra, leuskel ur c'hwezh bennak, dont ur c'hwezh bennak

diouzh an dra-mañ-tra, teurel ur c'hwezh bennak, gwentañ ur frond bennak.

V.gw. (hat ausgedünstet / ist ausgedünstet) : diaezhennañ.

Ausdünstung b. (-,en) : 1. aezhenn b., mogedenn b., diaezhennadur g., burezh b., banne c'hwezh g., fulor g. ; ungesunde *Ausdünstungen*, fulor noazus g., mogedennoù noazus ls., afenn noazus b., afenn flaerius b., flaeriañ b., aezhenn flaerius b., mouz g.

auseinander Adv. : an eil diouzh egile, an eil diouzh eben, dijoent ; sie sind weit auseinander, pell emaint an eil diouzh egile ; der Schrank bricht auseinander, ar pres a zo o tibezhiañ, emañ ar pres o tiemprañ, mont a ra an armel e diframm, dismantrañ a ra an armel ; er kann schlecht die Farben auseinander halten, diaes eo dezhañ anaout al livioù, diaes eo dezhañ diverzout al livioù ; das Stück Fleisch fällt auseinander, dibezhiañ a ra an tamm kig, mont a ra an tamm kig e diframm, mont a ra an tamm kig a-dammoù ; die zwei Städte liegen 100 Km auseinander, ur c'hat kilometrad bennak a zo etre an div gêr-se ; die Gehöfte liegen weit auseinander, an atantou a zo pell an eil diouzh egile ; eine Karte auseinander falten, dispakañ ur gartenn, displegañ ur gartenn ; die Zeitung auseinander falten, dispakañ ar gelaouenn ; die Hände auseinander falten, dijontoañ e zaouarn, disjontoañ e zaouarn ; einen Motor auseinander bauen, digenstrollañ ur c'heflusker ; die Kiefer weit auseinander reißen, dijavediñ ; das Feuer auseinander schüren, dispac'hañ an tan ; auseinander streuen, strewiñ, stlabezañ, skignañ, feltrañ, fennañ, foulhezañ ; alles lief fluchtartig auseinander, skampañ a reas kuit pep hini diouzh e du, ha dillo e tec'has an holl a-stlabez ; die Verbündeten gingen auseinander, ar re unanet a zispartias an eil diouzh egile, pellaat a reas ar re unanet an eil diouzh egile (Gregor) ; die Demonstranten gingen auseinander, ar vanifesterien en em strewas, ar vanifesterien a zivodas (en em zivodas) ; [dre skeud.] ihre Meinungen darüber gehen auseinander, n'int ket ali war an dra-se, n'int ket eus ar memes aviz war an dra-se, n'emaint ket a-du an eil gant egile war an dra-se, n'emaint ket a-unan e-keñver kement-se, n'emaint ket en ur soñj war an dra-se, n'emaint ket er memes soñj war an dra-se, pep hini en deus e soñj war an dra-se, ne welont ket an traou dre an hevelep lomber ; die Ansichten der Sachverständigen gehen auseinander, ar brizachourien n'int ket a ali an eil gant egile, ar brizachourien n'emaint ket eus ar memes aviz, ar brizachourien n'emaint ket a-du an eil gant egile, ar brizachourien n'emaint ket a-unan e-keñver kement-se, pep hini eus ar brizachourien en deus e soñj, ar brizachourien ne welont ket an traou dre an hevelep lomber ; die Aussagen der Zeugen gehen weit auseinander, an testeniou ne glotont (ne gordont) tamm ebet an eil gant egile, n'eo ket kellavar an testou, an testou n'emaint ket a-vouezh, an testou ne ganont ket ar gousperou war an hevelep ton ; im Bereich der Religion gingen die Auffassungen meines Vaters und die meiner Mutter weit auseinander, va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijon ; ihre Ansichten gingen immer mehr auseinander, mont a rae o doareoù-gwelet war zisheñvelaat ; seine Gründe auseinander setzen, reizhabegañ e ober, displegañ ar rag hag ar perag eus e ober ; sich auseinander setzen, tabutal an eil gant egile a-zivout un diemglev, breutaat, arguziñ ; sich mit etwas auseinander setzen, en em gompren war ubd, lakaat meiz da gompren ubd, chom da gompren ubd, chom da gompren en ubd, soñjal war ubd., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn ubd, prederiañ war ubd, prederiañ ubd, prederiañ en ubd, en em bleustríñ war ubd, poelladiñ war ubd.

auseinanderbauen V.k.e. (hat auseinandergebaut) : digenstrollañ, distrollañ, divontañ, dizober, dibezhiañ, difloskiñ, disklosañ, diemprañ.

auseinanderbrechen V.gw. (bricht auseinander / brach auseinander / ist auseinandergebrochen) : dibezhiañ, difloskiñ, disklosañ, mont e diframm, mont a-dammoù, diemprañ, difoeltrañ, dismantrañ ; der Schrank bricht auseinander, ar pres a zo o tibezhiañ, emañ ar pres o tiemprañ, mont a ra an armel e diframm, dismantrañ a ra an armel ; [dre skeud.] die Regierung bricht auseinander, ar gouarnamant a gouezh en e boull.

auseinanderbreiten V.k.e. (hat auseinandergebreitet) : astenn, skignañ, displegañ, dispakañ, ledrañ.

auseinanderbringen V.k.e. (brachte auseinander / hat auseinandergebracht) : distrollañ, didolpañ, digevreañ, distokañ, disjuntrañ, disjontañ, dispartiañ an eil diouzh egile, dizunvaniñ, dizunaniñ.

auseinanderdrehen V.k.e. (hat auseinandergedreht) : diweañ, disgweañ, divouklañ, dinezañ, digovigellañ ; die Stränge eines Seils auseinanderdrehen, disgorañ ur gordenn, digordennañ.

auseinanderfallen V.gw. (fällt auseinander / fiel auseinander / ist auseinandergefallen) : dibezhiañ, difloskiñ, disklosañ, mont e diframm, mont a-dammoù, diemprañ, difoeltrañ, drailhañ, dismantrañ, digevreañ, dispenn, diferlinkañ ; das Stück Fleisch fällt auseinander, dibezhiañ a ra an tamm kig, mont a ra an tamm kig e diframm, mont a ra an tamm kig a-dammoù ; wenn Kartoffeln zu lange kochen, fallen sie auseinander, ar patatez a chom re bell da boazhañ a vez diamzeret (a vez dispennet, ne chomont ket en o fezh, a ya e mignoc'henn) ; auseinanderfallendes Auto, karr-tan diferlinket g.

auseinanderfalten V.k.e. (hat auseinandergefaltet) : dispakañ, displegañ, diblegañ, dizaoublegañ ; eine Karte auseinanderfalten, dispakañ ur gartenn, displegañ ur gartenn ; die Zeitung auseinanderfalten, dispakañ ar gelaouenn, displegañ ar gelaouenn, digeriñ ar gelaouenn.

auseinanderfitzen V.k.e. (hat auseinandergefetzt) : dirouestlañ, direustliñ, difuilhañ, diluziañ, dinezañ, digej, digemmeskañ, distrobellañ, diveskañ, didoueziañ, digenweañ, disgweañ, digovigellañ.

auseinanderfliegen V.gw. (flog auseinander / ist auseinandergeflogen) : en em strewiñ, tarzhañ, sklisennañ, terriñ a-darzh, diskolpañ.

Auseinanderfliegen n. (-s) : tarzh g., tarzhadenn b., tarzhadur g., tarzhad g., diskolp g. ; durch Auseinanderfliegen, dre ziskolp.

auseinandergehen V.gw. (ging auseinander / ist auseinandergegangen) : 1. dispartiañ, digevrediñ, divodañ, en em zivodañ, en em strewiñ, en em zispartiañ, divandenniñ, mont pep hini d'e du, mont pep hini war e du, mont pep hini diouzh e du, mont pep hini en e avel, en em skuilhañ ; die Verbündeten gingen auseinander, ar re unanet a zispartias an eil diouzh egile, pellaat a reas ar re unanet an eil diouzh egile (Gregor) ; die Demonstranten gingen auseinander, ar vanifesterien en em strewas, ar vanifesterien a zivodas (en em zivodas, a zivandennas), ar vanifestadeg a zifloskas ; geht auseinander ! freuzit ! pep hini d'e du ! ; 2. difediñ, diforc'hîñ ; 3. dibezhiañ, difloskiñ, disklosañ, mont e diframm, mont a-dammoù, dismantrañ, diemprañ, difoeltrañ, drailhañ, digevreañ, dispenn, disjontañ, distrollañ ; 4. [dre skeud.] ihre Meinungen darüber gehen auseinander, n'int ket ali war an dra-se, n'int ket eus ar memes aviz war an dra-se, n'emaint ket a-du an eil gant egile war an dra-se, n'emaint ket en ur soñj war an dra-se, n'emaint ket er memes soñj war an dra-se, pep hini en deus e soñj war an dra-se, n'emaint ket a-unan e-keñver kement-se, ne welont ket an traou dre an hevelep lomber ; die Ansichten

der Sachverständigen gehen auseinander, ar brizachourien n'int ket a ali an eil gant egile, ar brizachourien n'int ket eus ar memes aviz, ar brizachourien n'emaint ket a-du an eil gant egile, ar brizachourien n'emaint ket a-unan, pep hini eus ar brizachourien en deus e soñj, ar brizachourien ne welont ket an traoù dre an hevelep lomber ; die Aussagen der Zeugen gehen weit auseinander, an testenioù ne glotont (ne gordont) tamm ebet an eil gant egile, n'eo ket kellavar an testoù, an testoù n'emaint ket a-vouezh, an testoù ne ganont ket ar gousperoù war an hevelep ton ; im Bereich der Religion gingen die Auffassungen meines Vaters und die meiner Mutter weit auseinander, va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijon ; ihre Ansichten gingen immer mehr auseinander, mont a rae o doareoù-gwelet war zisheñvelaat.

auseinanderhalten V.k.e. (hält auseinander / hielt auseinander / hat auseinandergehalten) : 1. dispartiañ, kombodiñ, rannañ e meur a rummad dispartiet krenn ; 2. difuilhañ, dirouestlañ, diveskañ, diluziañ ; 3. diforc'h, digemmañ, diverzout, , disheñvelaat, dilenn, difarantiñ ; er kann schlecht die Farben auseinanderhalten, diaes eo dezhañ anaout al liviouù, diaes eo dezhañ diverzout al liviouù ; 4. distokañ, rampañ ; beim Gehen die Beine auseinanderhalten, bezañ kravazhek.

Auseinanderhalten n. (-s) : 1. disparti g., dispartiañ g., disrannadur g., disrannañ g., rann b., disrann g., distag g., distagadur g., distroll g., rannadur g., rannidigezh b., rannerezg h. ; 2. disheñvelidigezh b., diforc'hidigezh b., diforc'hadur g., diforc'hekadur g., diforc'hekaat g., diforc'h g., diforc'hiñ g., diforc'had g., diforc'hidigezh b., forc'herez g., kemm g., disparzh g., digemmañ g., diverzhour g.

auseinanderklaffen V.gw. (hat auseinandergeklafft) : 1. bezañ digor-frank, digor-ledan, bezañ digor-bras, dic'henaouiñ ; 2. bezañ kalz a gemm (kemm bras, kalz a ziforc'h, diforc'h bras) etrezo, bezañ disheñvel-krenn an eil diouzh egile, na vezañ da dostaat, bout kemm a-yoc'h etrezo ; ihre Worte und Taten klaffen weit auseinander, dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberou.

auseinanderklamüsern V.k.e. (klamüser auseinander / hat auseinanderklamüser) : dirouestlañ, diluziañ, diveskañ, dibunañ, skaeraat, lakaat skaer, sklêrijennañ, diskoulmañ, teuler sklêrijenn war.

auseinanderlaufen V.gw. (läuft auseinander / lief auseinander / ist auseinanderlaufen) : skampañ kuit pep hini diouzh e du, tec'hel pep hini d'e du, en em strewiñ, en em skuilhañ, divodañ d'ar red, en em zivodañ d'ar red, divandenniñ d'ar red ; alles lief fluchtartig auseinander, skampañ a reas kuit pep hini diouzh e du, ha dillo e tec'has an holl a-stlabez.

Auseinanderlaufen n. (-s) : tec'hadeg b., skampadeg b.

auseinanderlegen V.k.e. (hat auseinandergelegt) : 1. distrollañ, digevreañ, divontañ, dispartiañ, displegañ, ledañ, digengreizañ ; 2. [dre skeud.] displegañ, diskleriañ.

Auseinanderlegung b. (-,en) : digengreizañ g.

auseinanderliegen V.gw. (lag auseinander / hat auseinandergelegen) : bezañ pell an eil diouzh egile ; die zwei Städte liegen 100 Km auseinander, ur c'hat kilometrad bennak a zo etre an div gêr-se ; die Gehöfte liegen auseinander, an atantou a zo pell an eil diouzh egile.

auseinandernehmen V.k.e. (nimmt auseinander / nahm auseinander / hat auseinandergekommen) : digenstrollañ, distrollañ, divontañ, dizober, dibezhiañ, difloskiñ, disklosañ, diemprañ, disjoentañ, digevreañ, divodañ, dizastum, dispenn, goullonderiñ.

auseinandergerommen ag. : divonet, distrollet dibezhiet, dispennet, diaozet, divarchet, diskloset ; auseinandergerommene Puppe, poupinell diskloset b.

auseinanderreißen V.k.e. (riß auseinander / hat auseinandergerissen) : diframmañ, diskalfañ, dispenn, freuzañ, palefarzhiñ, difloskiñ, disklosañ, diemprañ ; Strohballen auseinanderreißen, divoutellañ kolo.

auseinanderrollen V.k.e. (hat auseinandergerollt) : dibunañ, divoullañ, dirollañ, dirodellañ ; die Schlange rollt ihren Körper auseinander, die Schlange rollt sich auseinander, an naer en em zirodell.

Auseinanderrollen n. (-s) : dibun g., dibunad g., dibunadur g., dirolladur g.

auseinanderrücken V.k.e. (hat auseinandergerückt) : esaouïñ, lakaat hed etre, distokañ ; Dinge auseinanderrücken, lakaat hed etre traou 'zo, distokañ traou 'zo.

V.gw. (sind auseinandergerückt) : pellaat an eil diouzh egile, mont an eil digant egile, en em zistrollañ an eil diouzh egile, en em zistagañ an eil diouzh egile.

auseinandersetzen V.k.e. (hat auseinandergesetzt) : 1. dielfennañ ; 2. [dre skeud.] displegañ, diskleriañ ; seine Gründe auseinandersetzen, reizhabegañ e ober, displegañ ar rag hag ar perag eus e ober.

V.em. : sich auseinandersetzen (hat sich (ak.) auseinandergesetzt) : 1. tabutal an eil gant egile a-zivout un diemglev, breutaat, en em vreutaat, daelañ, arguziñ ; 2. sich mit etwas auseinandersetzen, en em gompren war udb, lakaat meiz da gompren udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb, poelladiñ war udb.

Auseinandersetzung b. (-,en) : 1. dielfennadur g. ; 2. breud g., breutadenn b., breutadeg b., breujad g., breujoù ls., breutaerezh g., breudvell g., striv g., dael b., daelerezh g., rendael b. ; Auseinandersetzung über das dialektische Verhältnis von Theorie und Praxis, daelerezh damkambembreg g. ; das kann zu polemischen Auseinandersetzungen führen, kement-se a c'hall sevel breud ha tabut diwar e benn ; 3. [dre skeud.] rendael b., tabut g., saka-maout g., pegad g., kabaduñ b., mesk g., meskadeg b., frigas g., kann b., brete g., taol-bec'h g., tousmac'h g. mesk g., meskadenn b., krogadeg b. ; es kam zu einer Auseinandersetzung mit den feindlichen Truppen, saka-maout a savas etre ni ha lu an enebourien, ur c'hogad hor boa bet gant lu an enebourien, ur pegad hor boa bet gant lu an enebourien ; es kam zu einer heftigen Auseinandersetzung, tomm e voe ar soubenn ; Auseinandersetzung zwischen Volksgruppen, diemglev etregenel g. ; 4. broc'hadenn b., broc'h g., broc'had g., broc'hadeg b., diskrap g., dispeoc'h g., fachiri b., fachoni b., fach g., facherezh g., facheriz b., fachezon b., chifoni b., fulihadeg b., tabut g., tabuterezh g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., krogadeg b., gourdrouz g., breud g., breutadeg b., striv g., diemglev g., dizemglev g., sinkan b., kabal b., kabalad b., kavailh g., distok g., dael b., frot g., jeu b., chav g., stag g., reuz g., rendael b., rev g., c'hoari g., chabous g., hennon g., arvell g., debr g., brouilhes g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., gwall intent g., glaster g., glazentez b., luz g., jel g., noaz g., tatin g., tousmac'h g., diframm g., sach-blev g., sachkreñ g., arguz g., arguzerezh g., brete g., salamantenn b., kevenebadur g., kevenebiezh b. ; eheliche Auseinandersetzung, trouz etre ar piedou g., bech' etre ar piedou g., patati etre ar piedou g., patati e-barzh an ti g., chabous g., salamantenn b.

auseinanderstieben V.gw. (stob auseinander / stiebte auseinander // ist auseinandergestoben / ist auseinandergestiebt) : skampañ kuit pep hini diouzh e du, tec'hel pep hini d'e du, en em strewiñ d'ar red, en em skuilhañ d'ar red, divodañ d'ar red, en em zivodañ d'ar red, divandenniñ d'ar red ; die Menge stob auseinander, an dud en em strewas, divandenniñ a reas an dud, an dud a zivodas, pep hini a yeas d'e du ; alles stob fluchtartig auseinander, ha dillo e skampas kuit pep hini diouzh e du, ha dillo e tec'has an holl a-stlabez, ha dillo e tec'has an holl a-drefu.

auseinanderstreuen V.k.e. (hat auseinandergestreut) : strewiñ, stlabezañ, skignañ, feltrañ, fennañ, foulhezañ, skuilhañ, distrewiñ, fulhañ.

Auseinanderstreuung b. (-,en) : skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerez g., stlabezerez g., fenn g., skuil g., skuilhadeg, skuilherezh g.

auseinandertreiben V.k.e. (trieb auseinander / hat auseinandergetrieben) : divodañ, distrollañ.

auseinanderwerfen V.k.e. (wirft auseinander / warf auseinander / hat auseinandergeworfen) : strewiñ, skignañ, stlabezañ, dispac'hañ, lakaat pep eil penn, eilpennañ.

auseinanderwinden V.k.e. : (wand auseinander / hat auseinandergewunden) : diweañ, disgweañ, divouklañ.

auseinanderwirren V.k.e. (hat auseinandergewirrt) : dirouestlañ, diluziañ, difuilhañ, dibunañ, direustliñ, difuilhañ, dinezañ, digej, digemmeskañ, distrobellañ, diveskañ, didoueziañ, disgweañ, digenweañ, digorvigellañ ; ein Wollknäuel auseinanderwirren, dirouestlañ (difuilhañ, dibunañ) ur gudennad c'hoan.

auserkoren anv-gwan ar verb **auserkiesen** ; die Auserkorenen (ag.k.), ar re zibabet, ar re ziuzet, ar re zilennet, an dibab g. / an diuz g. / an dilenn g. (Gregor), an dibabidi ls., [dre fent] an dibabadoù ls. ; die Auserkorene (ag.k.b.), ar muiañ-karet g.

auserkiesen V.k.e. (erkor aus / hat auserkoren) : dibab, dilenn, diuz, diuzañ.

auserlesen V.k.e. (erliest aus / erlas aus / hat auserlesen) : dispar, pase mat, peurvrat, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, eus ar penn, diouzh ar penn, dreist, mat-dreist, mat-distailh, eus an diuz, eus ar gurunenn, eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r choaz, a'r blein, a'r boulc'h, kentañ troch', a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, eus an dispar, eus an troc'h kentañ, dreistdibab, dibab, a-zibab, fin, fiskal, cheuch, dilenn, diuz, diuzañ ; auserlesene Früchte, frouezh eus an dibab (diouzh an dibab, dreistdibab, a-zibab, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, a'r gwellañ, a'r blein, a'r boulc'h, a'r choaz, kentañ troc'h), frouezh eus an diuz / frouezh eus an dilenn (Gregor), frouezh dibab str.

Auserlesenheit b. (-) : peurvad g., perfeted b., dreistelezh b., dreisted b., perzhded uhelañ b., gwellentez b., finder g., finded b.

ausersehen V.k.e. (ersieht aus / ersah aus / hat ausersehen) : dibab, dilenn, diuz, diuzañ, tonkañ.

auserwählen V.k.e. (erwählte aus / hat auserwählt) : dibab, dilenn, diuz, diuzañ, debarzh, tonkañ, aroueziñ ; das auserwählte Volk, ar bobl dilennet b. ; die Auserwählten (ag.k.), ar re zibabet, ar re ziuzet, ar re zilennet, an dibab / an diuz / an dilenn g. (Gregor), ar barfeded ls., [dre fent] an dibabadoù ls. ; Versammlung der Auserwählten, bodadeg ar barfeded b. ; die Auserwählte (ag.k.b.), ar muiañ-karet g. ; die Auserwählte seines Herzens, dousig e galon b. ; [relij.] die Auserwählten und die Verdammten, an anaon vat hag anaon an ifern.

Auserwählung b. (-,en) : dibabidigezh b.

ausessen V.k.e. (isst aus / aß aus / hat ausgegessen) : 1. kas e bred da benn ; 2. [dre heñvel.] peurzebriñ, pipañ, peurgas, peurlipat, razhañ, ober ar riñs war, skarzhañ ; seinen Teller ausessen, lonkañ kement tra 'zo en e asied, riñsañ e asied, skarzhañ e asiedad, skubañ e asiedad, pipañ e asiedad, lipat mistr e asiedad, peurlipat e asiedad, echuiñ e asiedad, peurgas e asied, mont an holl asiedad gant an-unan, razhañ e asiedad, debriñ e asiedad razh a-grenn, mont tout an asiedad gant an-unan, goulloïñ e skudell, goullonderiñ e skudell.

ausfachen V.k.e. (hat ausgefacht) : kombodiñ ; einen Schrank ausfachen, kombodiñ un armel.

ausfäichern V.gw. (ist ausgefäichert) : gaoliñ, brankañ, bodenniñ, brec'hennaouiñ, forc'hañ, skoultnenniñ, skourrañ, ober brankou ; der Fluss fäichert in ein Delta aus, ar stêr a rann e meur a wazh disheñvel d'ober un delta, ar stêr a rann e meur a vrec'henn-zour d'ober un delta ; breit ausgefäichertes Delta, weit ausgefäichertes Delta, delta brec'hennaouek g.

V.k.e. (hat ausgefäichert) : kombodiñ, rannañ e meur a rummad.

V.em. **sich ausfäichern** (hat sich ausgefäichert) : gaoliñ, brankañ, bodenniñ, brec'hennaouiñ, forc'hañ, skoultnenniñ, skourrañ, ober brankou.

ausfädeln V.k.e. (hat ausgefädelt) : 1. dineudenniñ, lemel kuit eus an nadoz ; 2. Perlen ausfädeln, disneudañ perlez, distrobañ perlez, disneudañ paterenoù, distrobañ paterenoù, distrollañ paterenoù.

V.gw. (ist ausgefädelt) : 1. dineudenniñ, mont kuit eus an nadoz ; 2. distrobañ ; die Perlen fädeln aus, disneudennañ a ra ar perlez, distrobañ a ra ar c'harkan perlez, disneudennañ (distrobañ) a ra ar paterenoù ; die Perlen des Rosenkranzes fädeln aus, distrobañ a ra ar chapeled.

V.em. **sich ausfädeln** (hat sich (ak.) ausgefädelt) : 1. dineudenniñ, mont kuit eus an nadoz ; 2. [karr-tan] diboukañ, cheñch forzh, cheñch banell ; rechts ausfädeln, gwaskañ war an tu dehou.

ausfahrbar ag. : ... a c'haller plegañ, pleg-dibleg, pak-dispak, gwiapl, empakus ; [nij.] ein ausfahrbares Fahrgestell, ur c'hilhorou douarañ hesav g., ur c'hilhorou douarañ pleg-displeg g., ur c'hilhorou douarañ sav-disav g., ur c'hilhorou douarañ gorre-gouziz g., ur c'hilhorou douarañ pleg-displeg g., ur c'hilhorou douarañ pak-dispak g., ur redell gwinteris (gwintus, empakus) g., ur redell gwiñt g., ur redell gwinter g., ur redell gwinteiz g., ul leurier empakus (gwinteris, gwintus) g., ul leurier gwiñt g., ul leurier gwinter g., ul leurier gwinteiz g.

ausfahren V.gw. (fährt aus / fuhr aus / ist ausgefahren) : 1. [karbed] mont er-maez, mont d'ober un dro ; 2. [merdead.] kuitaat ar porzh, diboukañ ; 3. [mengleuz.] aus dem Schacht ausfahren, adpignat war-chorre ; 4. [karr-nij] dispakañ e leurier, dispakañ e redell, dispakañ e gihorou .

V.k.e. (fährt aus / fuhr aus / hat ausgefahren) : 1. das Kind ausfahren, kas ur bugel d'ober un droiad en e garrigell ; 2. [dre astenn.] diheiliañ, uzañ, diofeltrañ, foeltrañ, fontañ, finfontañ ; die Geleise ausfahren, diheiliañ ar roudennou dre forzh ruilhal warno ; ausgefahrenre Straße, hent diheiliet gant ar c'hirri g., hent skoasellek g., hent toull-didoull (skosellek, torosennek, torosennus, turumellek, digompez, dizingal, rust, garv, stroñsus, distractell, fontet, diblaen, displaen, digempenn) g. ; ausgefahrenre Wege, a) hentoù diofoltret ls., hentoù foeltret gant ar charreouls, hentoù diheiliet gant ar c'hirri ls., gwall hentoù ls., hentoù fall ls., hentoù rust ha diaes ls., hentoù bleiz ls., hentoù sodellek ls., hentoù fontet ls. ; b) [dre skeud.] hentoù pilet ls., hentoù kannet ls., gwenodenn ar c'hi b., al leur gozh b., fankigell ar gardennou boutin b. ; 3. dispakañ ; die Katze fährt ihre Krallen aus,

divanegañ a ra ar c'hazh e skilfou, dispakañ a ra ar c'hazh e skilfou, dispakañ a ra ar c'hazh e ivinoù.

Ausfahrt b. (-,en) : 1. dor-maez b., dor ezkerzh b., hent-maez g., hent ezkerzh g., bretell mont er-maez b., ezkerzh gourhent g., isuenn b., difourk g. ; *Achtung ! Ausfahrt ! diwallit ! kirri a ya er-maez dre amañ, diwallit ! kirri-samm o vont-dont !* ; 2. pourmenadenn gant ur c'harr-tan b., ermaeziadenn b. ; 3. [merdead.] *Ausfahrt aus einem Schifffahrtskanal*, diboukañ g., dibouk g.

Ausfahrtschild n. (-es,-er) / **Ausfahrtsschild** n. (-es,-er) : 1. panell mont er-maez eus ar gourhent b., panell ezkerzh gourhent b. ; 2. panell „kirri a ya er-maez dre amañ“ b., panell „kirri-samm o vont-dont“ b.

Ausfall g. (-s,-fälle) : 1. kouezh g. ; *Ausfall der Haare*, koll blev g., kouezh ar blev g., disleviñ g. ; 2. [lu] dilammadenn b., disailhadeg b., disailhadenn b., tagadenn b., argadenn b., ermaeziadenn b. ; 3. [klezeiaterezh] taol feuk g., feukadenn b., taol entok g. ; *einen Ausfall im Fechten tun*, reiñ un taol entok d'u.b. gant ijin / reiñ un taol feuk d'u.b. / feukañ u.b. (Gregor), skeiñ gant ar beg ; 4. [lu] koll g. ; *die Truppe hatte viele Ausfälle*, kolloù bras a oa bet gant ar rejmant ; 5. [kenwerzh] olgounid g., koll g., disgwerzhad b., disavad g. ; 6. [dre skeud.] disoc'h g., froucezh g. ; *Ausfall der Anleihe*, disoc'h an amprest g. ; 7. [tekn.] sac'hadenn b., chanad g., falladur g. ; *ohne Ausfälle*, hep sac'hañ, hep c'hwitañ, hep houbañ, hep streñjañ, hep chanañ ; 8. [sport] dilez g., emdenn g. ; *Sieg durch Ausfall des Gegners*, trech dre zilez g. ; *durch Ausfall des Gegners gewinnen*, *durch Ausfall des Gegners siegen*, gounit dre emdenn an eneber, bezañ trech dre zilez ar c'hevezar, bezañ trech dre emdenn an eneber g.

ausfallanfällig ag. : [tekn.] fillidik, fellat.

ausfallen V.gw. (fällt aus / fiel aus / ist ausgefallen) : 1. kouezhañ ; *die Zähne fallen ihm aus*, koll a ra e zent ; *die Haare fallen ihm aus*, disleviñ a ra, divleviñ a ra, koll a ra e vlev, dont a ra da vezañ moal, moalaat a ra ; *dem Hund fallen die Haare am Schwanz aus*, disleviñ a ra lost ar c'hi, divleviñ a ra lost ar c'hi, dibaniñ a ra lost ar c'hi, koll a ra lost ar c'hi e vlev, dont a ra lost ar c'hi da vezañ moal, moalaat a ra lost ar c'hi ; 2. *das Korn fällt aus*, dishiliañ a ra an ed, disgreuniñ a ra an ed, emañ an ed o teuler had, emañ an ed o thiadiñ ; 3. [lu] disailhañ, strinkañ er-maez ; *die Belagerungen fallen aus*, ar re sichet a glask freuzañ ar gronnadur gant un argadenn ; 4. [dre astenn.] bezañ nullet, bezañ freuzet ; *die Sitzung fällt aus*, ne vo ket eus an dalc'h-azez (eus an emvod) ; 5. [dre skeud.] echuiñ, kaout isu mat pe fall, kaout un disoc'h mat pe fall ; *das Fest ist gut ausgefallen*, ar gouel en doa graet berzh ; *zum Nachteil ausfallen*, treiñ da fall ; *die Ernte fällt gut aus*, fonnus eo an eost ; *wenn der Prozess zu Ihren Gunsten ausfällt*, mar hoc'h eus isu mat d'ho prosez, mar hoc'h eus un disoc'h mat d'ho prosez, mar disoc'h ho prosez da vat ganeoch, mar deu ho prosez da vat ganeoch ; 6. *gegen jemanden ausfallen*, reiñ anviou d'u.b., ober ar seizh seurt gant u.b., ober a bep seurt anviou gant u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., foulhezañ u.b. a salmennou, troc'hañ hujaotou gant u.b., bleiziñ u.b., skeiñ kunujennoù gant u.b., krial war-lerc'h u.b., huchal leoù-Doue war u.b., tagañ u.b., kunujañ u.b., diskargañ ur regennad mallozennoù war u.b., diskargañ ur regennad ledouedoù war u.b., diskargañ ul las kunujennoù war u.b. ; 7. [tredan, gaz] c'hwitañ ; *der Strom ist ausgefallen*, c'hwitet eo an tredan ; *bei mir ist die Gasversorgung ausgefallen*, du-mañ eo c'hwitet ar gaz ; [keflusker] c'hwitañ, chom sac'het, chom a-sac'h, sac'hañ, bourdiñ, chom Bourdet, chom gludet, chom houbet, houbañ, streñjañ, chom streñjet, chanañ ; *die Bremse war ausgefallen*, deuet e oa ar starderez da c'hwitañ ; 8. [iskrim] rampañ, feukañ ; 9. *als Erbe ausfallen*, koll e wir war an hêrezh ;

als Gesamterbe ausfallen, bezañ dibennet ; 10. *seine Antwort fällt falsch aus*, skeiñ a ra hebiou gant e respont, e respont a sko hebiou.

ausfällen V.k.e. (hat ausgefällt) : 1. [kimiezh] goulezenniñ, dierc'hiñ ; *eine Lösung ausfällen*, dierc'hiñ un dilezhenn ; 2. [Bro-Suis] dougen, barn da, lakaat ; *über jemanden das Todesurteil ausfällen*, barn u.b. d'ar c'hastiz-lazh, barn u.b. d'ar marv.

ausfallend ag. : [optik] eztreat ; *ausfallender Strahl*, skin eztreat g.

ausfällend ag. / **ausfällig** ag. : kunujennus, dismegañsus, dipitus.

Ausfallpforte b. (-,n) : addor b., dor guzh b., postern g.

Ausfallrate b. (-,n) : [tekn.] feur fellel g.

ausfallsicher ag. : [tekn.] suraet diouzh ar falladurioù, sur, solius ; *ausfallsicher sein*, mont en-dro hep fellel, mont en-dro hep mankout, mont en-dro hep c'hwitañ.

Ausfallstraße b. (-,n) : hent evit mont er-maez eus kér g.

Ausfallswinkel g. (-s,-) : [fizik] korn disvannañ g.

Ausfalltor n. (-s,-e) : addor b., dor guzh b., postern g.

Ausfällung b. (-,en) : [kimiezh] 1. dierc'hadur g., goulezennadur g., tevionadur g. ; 2. dierc'had g., goulezenn b., goulezennad b., koc'hien str., lec'hidad g., lec'hidenn b., tevaj g., tevion g., dilav g.

Ausfallzeit b. (-,en) : amzer dilabour b., amzer gollet b., padelezh ar c'hlaviadur b.

ausfasern V.k.e. (hat ausgefasert) : pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, difi, disipilhañ, dineudennañ, dineudañ, dishiliañ, c'hoalat, tilhenniñ.

V.gw. : pilhoustennañ, pilpouzañ, en em zispenn, dineudenniñ, dishiliañ, en em zishiliañ, disipilhañ.

V.em. : **sich ausfasern** (hat sich (ak.) ausgefasert) : pilhoustennañ, pilpouzañ, mont e pilpouz, en em zispenn, dineudenniñ, dishiliañ, en em zishiliañ, mont e pilhoù, disipilhañ.

Auffasern n. (-s) / **Auffaserung** b. (-) : difi g., difiadur g., pilpouzadur g.

ausfassen V.k.e. (hat ausgefasst) : dont da gaout, kaout, kavout, tapout, resev, degemer, opten, gounit ; *er hat einige Vorstrafen aufgefasst*, n'eo ket glan a dorfed, n'eo ket gwenn e roll ; *der Angeklagte fasste eine saftige Strafe aus*, kondaonet strizh e voe an enkabled.

ausfechten V.k.e. (ficht aus / focht aus / hat ausgefochten) : 1. kas da benn, pengenniñ, skarat, skarat war ; *einen Streit ausfechten*, skarat un diemglev, skarat war un diemglev bennak, diskoulmañ un diemglev da vat ; *ein Duell ausfechten*, duveliñ, en em gannañ e duvell, tennañ d'an duvell, c'hoari an duvell ouzh u.b. ; 2. [iskrim] *einen Gang mit jemandem ausfechten*, arsailhañ u.b.

ausfegen V.k.e. (hat ausgefegt) : *etwas ausfegen*, reiñ un taol skubell da leur ubd ; *den Schmutz aus dem Zimmer ausfegen*, ober un taol skub d'ar gambr, reiñ un taol skub d'ar gambr ; *nur die Laufzonen im Haus ausfegen*, na skubañ nemet gwenodenn ar c'hi.

ausfeilen V.k.e. (hat ausgefeilt) : 1. livnañ, lufrañ ; 2. [dre skeud.] kinklañ, peurober brav-kenañ, lipat ha peurlipat, turgnañ, flourañ, kalfichat, rikamaniñ, peurgribañ, peurvegañ, degas ar vistradenn ; *einen Text ausfeilen*, turgnañ ur pennad-skrid, lipat ur pennad-skrid, lipat ha peurlipat ur pennad-skrid, flourañ ur pennad-skrid, kalfichat ur pennad-skrid, rikamaniñ e bennad-skrid, peurgribañ ur pennad-skrid ; *seinen Stil ausfeilen*, glanaat e stil.

ausfertigen V.k.e. (hat ausgefertigt) : 1. sevel, aozaañ, grosaañ, skridennañ ; *einen Wechsel ausfertigen*, sevel ul lizher-tennañ, skridennañ ul lizher-tennañ ; *eine Urkunde ausfertigen*, sevel un akta, grosaañ un akta ; *einen Vertrag ausfertigen*, sevel ur gevrat, grosaañ ur gevrat ; 2. [gwir] haneilañ.

Ausfertiger g. (-s,-) : sevener g. ; *Ausfertiger amtlicher Abschriften*, haneiler g. ; *Ausfertiger bei der Gerichtskanzlei*, haneiler er gref g. ; *Ausfertiger von Zustellungurkunden*, espledier g. ; *Ausfertiger von Fahrplänen*, euriadurour g.

Ausfertigung b. (-,-en) : 1. sevendigezh b. ; *die schriftliche Ausfertigung*, ar skridaozerezh g., ar skridaozañ g. ; 2. [gwir] gros g., eilskrid g., eilad g., haneiladenn b. ; *eine Ausfertigung des Urteils*, un haneiladenn eus ar varnadeñ b. ; *rechtskräftige Urteilsausfertigung*, haneiladenn erounidek ar varnadeñ b. ; *in doppelter, dreifacher Ausfertigung*, div / teir skouerenn anezhañ ; *für die Richtigkeit der Ausfertigung*, evit testeniekaat eo heñvel ar skouerenn ouzh ar patrom orin, evit testeniekaat eo kewir an eilad gant ar skrid orin, evit testeniekaat eo kewir an eilad ; *vollstreckbare Ausfertigung*, bazh b.

ausfinden V.k.e. (fand aus / hat ausgefundene) : kavout.

V.em. : **sich ausfinden** (fand sich aus / hat sich (ak.) ausgefundene) : en em zibab, en em dennañ, en em bakañ, dirouestlañ e neud, dibrouilhañ e lasenn, dibunañ e gudenn, en em embreger, kavout penn d'e draou.

ausfindig ag. : *ausfindig machen*, kavout, diskochañañ, pesketa, diguzhañ, diguzhat, diboufañ, difoupañ, dizoleiñ, dineizhañ, kavout an disauzan eus udb, dinoiñ, diournat ; *ich werde schon Zeugen ausfindig machen, um herauszubekommen, ob es wahr ist*, kavout a rin testoù da c'houzout ha gwir eo an drasse ; *er konnte das Buch nicht ausfindig machen*, c'hwitañ a reas war al levr, kollet-naet e oa al levr gantañ, peurgollet e oa al levr gantañ ; *ich kann mein Buch nicht ausfindig machen*, ne zeuan ket a-benn da ziskoachañañ va levr, puchet eo Paolig war va levr, aet eo va levr e skouarn ar c'had ; *sie sind nirgends ausfindig zu machen*, n'eus ket a gav dezho.

ausflechten V.k.e. (flieht aus / flocht aus / hat ausgeflochten) : 1. leuniañ gant traouè plezhet ; *den Rahmen des Korbes ausflechten*, gweañ gwial en-dro da stern ar bouteg ; 2. diblansonaañ, diblezhañañ, diblezhennañ, dinazhennañ ; *seine Zöpfe ausflechten*, diblansonaañ e vlev, diblezhennañ e vlev, diblezhañañ e vlev, dinachenniñ e vlev, dinazhennañ e vlev

ausflicken V.k.e. (hat ausgeflickt) : *etwas ausflicken*, ober un tamm kraf en udb, krafañ udb, didoullañ udb, peñseliat udb, ober ur steredenn en udb, ober un tamm dresañ d'udb, takonañ udb, talfasat udb, renkañ udb, kempenn udb.

ausfliegen V.gw. (flog aus / ist ausgeflogen) : 1. nijal kuit, kasaat e neizh ; 2. [dre skeud.] troc'hañ kuit didrouz-kaer, troc'hañ kuit hep gortoz e begement, mont kuit hep ober brud, en em laerez kuit, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, flipañ, diflipañ, en em silañ kuit, en em dennañ, en em sachañ, sachañ e dreid, sachañ e skasou, sachañ e c'har, treiñ e gilhorou, sachañ e gilhorou gantañ, kas e gilhorou, tennañ e gilhou, sachañ e ivinou, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, en em ziskrapañ, rankout he c'ribat, kribat anezhi, kribat er-maez, skarzhañ er-maez, skubañ er-maez, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn.

V.k.e. (flog aus / hat ausgeflogen) : kas kuit gant ur c'harr-nij.

ausfließen V.gw. (floss aus / ist ausgeflossen) : 1. redek, berañ, deverañ, diruilh, dishalañ, silhañ, dizourañ ; 2. [mezeg.] diskargañ, dislinañ ; *der Eiter fließt aus*, berañ a ra al lin ; *der Abszess fließt aus*, dislinañ a ra ar gor.

Ausfließen n. (-s) : silhadenn b., dizour g.

ausflippen V.gw. (ist ausgeflippt) : P. dizatiñ, brizhañ, mont dreist-penn, mont e gouez, alfoiñ, ober e baotr fistoulk, chalvantin, c'hoari e baotr, bezañ troet en un tarv, mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'char, mont e belbi (e

berlobi), mont dibenn, ober un tamm diroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ diroll, bezañ dirollet, bezañ perchennet gant an diaoul, kas warnezi, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e Benn, c'hoari e loen, diaoulat, ober jabadao, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, ober un trouz an diaoul, ober un todion an diaoul, krial evel un egaret ; *er flippt aus*, koll a ra mik e Benn, mont a ra dreist-penn, mont a ra dibenn, mont a ra tok-tok, paket en deus anezho, e spered a droc'hoilh, ar barr en deus kemeret anezhañ ; *sobald er ihn sieht, flippt er aus*, ar gweled anezhañ e laka da sodiñ..

Ausflippen n. (-s) : dizaterezh g.

ausflocken V.k.e. (hat ausgeflockt) : malzennañ.

V.gw. (ist ausgeflockt) : malzenniñ, touppenniñ, kalzennañ, pouloudañ, pouloudenniñ, kaoulediñ.

Ausflockung b. (-,-en) : [kimiezh] malzennañ g., malzennadur g.

Ausflockungsmittel n. (-s,-) : [kimiezh] danvez malzennañ g.

Ausflucht b. (-,flüchte) : remistenn b., risklenn b., digarez g., digarez ki g., digarez toull g., falszigarez g., lank g., dispieg g., luz g., kidroenn b., sigur g. ; *Ausflüchte*, esprejoù ls. ; *leere Ausflüchte*, remistennoù ls., risklennoù ls., digareziou ki ls., digareziou toull ls., diagarezioù war-bouez un neudenn vrein ls., digarezioù ken teñval hag an noz ls., digarezioù goullo lies, kantikou seurezed ls., fariennoù ls., digarezioù didalvoud ls., falszigarezioù ls., fall digarezioù ls. ; *das sind nur Ausflüchte*, respont eo ha respont n'eo ket, n'eo ket eeuñ ar gont gantañ ; *Ausflüchte suchen*, klask tro en e gaoz, klask kornioù-tro en e gaoz, ober kant tro d'ar pod, tortilhañ, chom da chaokat e c'henou, ober tro gant e gaoz, reiñ tro d'e gomzoù, reiñ tro d'e larvar, klask troioù-pleg, klask troioù, klask troidelloù, klask digarezioù, mont a gildroennoù d'u.b.

ausfluchten V.k.e. (hat ausgefluchtet) : peullinennañ.

Ausfluchten n. (-s) : peullinennadur g., peullinennañ g.

Ausflug g. (-s,flüge) : 1. baleadenn b., tro b., tro-vale b., troiad b., troad b., ergerzh g., ergerzhadeg b., ermaeziadenn b., kenkadenn b., kenkad g. ; *Reitausflug*, kenkadenn war varc'h b. ; *einen Ausflug machen*, baleadenniñ ; 2. [dre skeud.] diskherzh g., distro-prezeg g., tec'haden b.

Ausflügler g. (-s,-) : baleadennner g., baleer-bro g.

Ausflugsdampfer g. (-s,-) : bag pourmen war stêriou b., bag pourmen war vor b.

Ausflugslokal g. (-s,-e) : preti touristed g.

Ausflugsort g. (-es,-e) : lec'hiaid touristel g., lec'h bale g.

Ausflugsziel n. (-s,-e) : pal an dro-vale g., pal ar valeadenn g.

Ausfluss g. (-es,flüsse) : 1. beradur g., diver g., diruilhad g., diskarg g., dishal g., dizour g. ; 2. toull diskarg g., toull an dizour g., toull-ber g., toull-berañ g., toull-dizour g., toull-dizourañ g., skorf g., rañvell b., distrouilh g., kan-foll g., kan-distroutilh g., kan-skarzh g., dinaou g., riboul an dar g. ; 3. [mezeg.] diskargadur g., flus g. ; *vaginaler Ausfluss*, amzeriou gwenn ls. ; *Nasenausfluss*, beradur fri g. ; *eitriger Ausfluss*, dislinadur g., dislinañ g. ; 4. [tekñ.] diskargadur g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g. ; 5. [dre skeud.] disoc'h g., frouezh g.

Ausflussmenge b. (-,-n) : fonnder ur stêr g., kas ur stêr g.

Ausflussrohr n. (-s,-e) : 1. kan-dastum g., kan-distroutilh g., kan-foll g., kan-skarzh g. ; 2. tuellenn-distroutilh b., korzenn-skarzh b.

Ausflussventil n. (-s,-e) : klaped distaol g., klaped skarzhañ g., klaped karzhañ g., klaped diskas g., klaped diskarzh g., klaped spurjañ g.

ausfolgen V.k.e. (hat ausgefolgt) : [Bro-Aostria] reiñ, dereiñ.
ausforschen V.k.e. (hat ausgeforscht) : 1. furchal, imbourch'iñ, sontañ, son teal, fuketal ; 2. [Bro-Aostria] kavout, diskouchañ, dinoiñ, dioumat ; die Verantwortlichen konnten nicht ausgeforscht werden, ne voe ket kavet piv oa ar re giriek.

ausfragen V.k.e. (hat ausgefragt) : atersiñ, goulennata, goulennata ouzh, kuriuziñ, kuriuzennañ, ober e bezh kurius, peragiñ ; jemanden gründlich ausfragen, atersiñ u.b., goro u.b., diennañ u.b., dibluskañ u.b., diskantañ u.b., ober goulennou forzh pegement ouzh u.b., ober goulennou ken-ha-ken ouzh u.b., ober goulennou ken-ha-kenañ ouzh u.b., ober goulennou kenañ-kenañ ouzh u.b., ober goulennou mui-pegen-mui ouzh u.b., peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., kuruziennañ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b. ; jemanden über etwas (ak.) ausfragen, atersiñ u.b. a-zivout udb, ober d'u.b. goulenn diwar-benn udb, goulenn ouzh u.b. a-zivout udb, goulennata u.b. a-zivout udb, goulennata u.b. diwar-benn udb ; nach gründlichem Ausfragen gaben ihm die Jugendlichen zu, dass sie den Diebstahl begangen hatten, gant a reas o atersiñ e anzavas ar re yaouank o laeroñsi.

ausfransen V.k.e. (hat ausgefranst) : pilhoustennañ, pilpouzañ, dispenn, difi, dispilhañ, dineudennañ, tilhenniñ, dishiliañ ; ausgefranastes Fädchen, ausgefrantes Faserstückchen, pilhoustenn b.

V.gw. (ist ausgefranst) : pilhoustennañ, pilpouzañ, mont e pilpouz, en em zispenn, dineudenniñ, dishiliañ, en em zishiliañ, mont e pilhoù, dispilhañ.

V.em. : sich ausfransen (hat sich (ak.) ausgefranst) : pilhoustennañ, pilpouzañ, mont e pilpouz, en em zispenn, dineudenniñ, dishiliañ, en em zishiliañ, mont e pilhoù, dispilhañ.

Ausfransen n. (-s) : difi g., difiadur g., pilpouzadur g.

ausfräsen V.k.e. (hat ausgefräst) : [tekn.] frezañ.

ausfressen V.k.e. (frisst aus / fräß aus / hat ausgefressen) : 1. lonkañ, plaouiañ, kroufañ, kouchañ, porpantiñ, flumañ ; 2. P. etwas ausgefressen haben, bezañ aet a-enep al lezzenn e doare pe zoare, bezañ graet ur gwaldaol bennak, na vezañ glan a dorfed (a garez).

ausfrieren V.gw. (fror aus / ist ausgefroren) : 1. skornañ penn-da-benn ; 2. skornañ ; 3. bezañ treuzet gant ar riv, bezañ treantet gant ar riv.

ausfugen V.k.e. (hat ausgefugt) : [tekn.] chikañ, chekañ.

Ausfuhr b. (-) : ezporzh g., ezporzhiaidur g., ezporzhieresh g., ezporzhiañ g., diborzhiaidur g., ermaeziadenn b., ermaeziadur g., divroañ g. ; die Ausfuhr fördern, reiñ skoaz d'an ezporzhiaidurioù ; massive Ausfuhr, ermaeziadeg b. ; sichtbare und unsichtbare Ausfuhr, ezporzhadurioù hewel ha disgwel ls.

Ausfuhrabteilung b. (-,en) : servij an ezporzhiaidurioù g., gwazrann an ezporzhiaidurioù b.

ausführbar ag. : 1. ezporzhius, ezporzhiadus ; 2. sevenus, sevenadus, diraezus, greadus, greüs, graus, ... a c'hall bezañ graet, ... a c'heller seveniñ, ... a c'heller ober ; nicht ausführbar, anerounezadus, ... na c'heller ket kas da benn, dic'hraus, dic'hreüs.

Ausführbarkeit b. (-) : sevenusted b., sevenadusted b., diraezusted b., greüsted b., greüster g., greadusted b.

Ausfuhrbestimmungen ls. : reolennadur an ezporzh g.

Ausfuhrbewilligung b. (-,en) : lañvaz ezporzhiañ g., aotre ezporzhiañ g.

ausführen V.k.e. (hat ausgeführt) : 1. den Hund ausführen, kas ar c'hi d'ober e dro, ober un dro gant e gi, mont da boumen e gi, mont da vale e gi, mont da gantron e gi.

2. ezporzhiañ ; einführen und ausführen, enporzhiañ hag ezporzhiañ ; Waren ausführen, ezporzhiañ (diborzhiañ, divroañ,

disvroat, ermaeziañ) marchadourezh, kas marc'hadourezh ermaez eus ar vro ; wieder ausführen, adezporzhiañ.

3. kas da benn, kas da vat, embregañ, embreger, lakaat klok, kas en-dro, seveniñ, kefleuniañ, ober ouzh, ober diouzh ; einen Auftrag ausführen, a) [kenwerzh.] seveniñ ur c'houennadenn (ur c'hemenn, ul lizher-gwerzh, un urzhiad, un urz-h-prenañ, un urzherzhañ) ; b) seveniñ e gefridi, kas e gefridi en-dro, ober ouzh e gefridi, ober diouzh e gefridi, degouezhout da vat gant e gefridi, degouezhout ganti da vat ; er hat seinen Auftrag ausgeführt, kaset en deus e gefridi da benn, sevenet en deus e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi, graet eo e gefridi gantañ, par en em gav an traoù gantañ, degouezhet eo ganti da vat ; es gelang ihm nicht, seinen Auftrag auszuführen, chom a reas berr gant e gefridi ; einen Vertrag ausführen, kefleuniañ ur gevrat ; einen Plan ausführen, kefleuniañ ur steuñv, erounit ur steuñv, seveniñ ur steuñv ; er lieferte uns Informationen über die Anschläge, die wir ausführen sollten, eñ a ditoure an taolioù da ober ; etwas sorgfältig ausführen, peurlipat udb, lipat ha peurlipat udb, turgnañ udb, flourañ udb, peurgribañ udb, peurvegañ udb ; einen Bau ausführen, sevel un ti bennak ; nicht bis zum Ende ausführen, darmiñ ; nicht bis zum Ende ausgeführt werden, chom darn, chom e darn, chom da restañ, chom o restañ, chom a-blad, chom e-pign, chom a-istrabilh, chom a-ispih, chom e-skourr, chom a-sac'h, chom ouzh torgenn, chom diechu, chom e boulc'h ; [sport] ein Rad ausführen, rodal ; [gwir, polit.] ein Gesetz ausführen, erounit ul lezenn.

4. ein Thema ausführen, displegañ ur c'hrat bennak.

5. seveniñ ; einen Befehl ausführen, heuliañ (seveniñ, sekutiñ) un urzh, sentiñ ouzh ur c'hemenn, sentiñ ouzh ur gourc'hemenn, delc'her d'ur gourc'hemenn.

6. [mat.] eine Addition ausführen, eine Addition durchführen, efediñ ur sammadur.

ausführend ag. : 1. [mezeg.] digaledus, mat da skarzhañ ar bouzelloù, ... skarzh, ... spurj, ... sklis, ... kas d'an traoñ ; 2. [polit.] ausführende Gewalt, galloud seveniñ g., galloud erounit g., galloud oberiañ g., erounid g. ; ausführende Instanz, ensav erounit g. ; 3. [film] ausführender Produzent, produer leuret g.

Ausführende(r) ag.k. g./b. : [c'hoariva] c'hoarier g., dezerc'her g.

Ausführer g. (-s,-) : 1. ezporzhier g., diborzhier g. ; 2. sevener g., erounezer g.

Ausfuhrerlaubnis b. (-,se) / **Ausfuhr genehmigung** b. (-,en) : lañvaz ezporzhiañ g., aotre ezporzhiañ g.

Ausfuhrhafen g. (-s,-häfen) : porzh ezporzhiañ g.

Ausfuhrindustrie b. (-,n) : greanterezh ezporzhiañ g.

Ausfuhrkredit g. (-s,-e) : kred ezporzhiañ g.

Ausfuhrland n. (-es,-länder) : bro ezporzhier b.

ausführlich ag. : dre ar munud, diouzh ar munud, resis, spis, pizh, pervezh, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, klok, dik, penn-da-benn, penn-dre-benn ; ausführlicher Bericht, danevell dre ar munud b.

Adv. : amplik, war an ampl, pizh-ha-pizh ; eine ausführlich dokumentierte Forschungsarbeit, ur studiadenn dafaret sonn b. ; ausführlich erzählen, kontañ dre ar munud (diouzh ar munud, pizh-kenañ, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, dre gement munud a zo holl, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, pizh-kempenn, gant kement kraf a zo, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir), kontañ a-grenn hag e pep gwirionez, dezrevellañ dre ar munud, danevellañ dre ar munud petra a zo bet, displegañ just-ha-just petra a zo bet, displegañ dre ar munud petra a zo bet, ober un danevell glok eus an darvoudou, ober un danevell gloz eus an darvoudou,

kontaň mat pep tra, kontaň pervezh pep tra, dezrevellaň pizh-ha-pizh.

Ausführlichkeit b. (-) : resister g., dikted b., pervezhded b.

Ausfuhrlizenz b. (-,en) : lañvaz ezporzhiaň g., aotre ezporzhiaň g.

Ausführung b. (-,en) : 1. oberiezh b., sevenidigezh b., sevenadenn b., seveniň g., erounidigezh b., erounezerezh g., erounezadur g., oberouriezh b., micherouriezh b., aozerezh g. ; *Ausführung eines Befehls*, sevenidigezh un urzh b. ; *Ausführung einer beauftragten Mission*, embregerezh ur gefridi g. ; *in Ausführung*, war ober, war ar stern, war ar portolof ; *zur Ausführung bringen*, lakaat er pleustr, lakaat da dremen er pleustr, seveniň, treiň ar c'homzoù en oberoù, kas da vat, kas da benn, pengenniň, lakaat klok, kas en-dro ; *er hat seinen Auftrag zur Ausführung gebracht*, kaset en deus e gefridi da benn, sevenet en deus e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet eo e gefridi gantaň, par en em gav an traou gantaň, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi, degouezhet eo ganti da vat ; *die letztwilligen Verfügungen eines Erblassers zur Ausführung bringen*, efediň un testament ; *zur Ausführung kommen*, tremen er pleustr, bezaň lakaat er pleustr, dont eus ar c'homzoù d'an oberoù, bezaň kaset en-dro ; *mangelhafte Ausführung*, *unsachgemäße Ausführung*, kammaoz g., si fardaň g., si oberiezh g. ; [kenw.] *Ausführung eines Auftrags*, sevenidigezh un urzhiađ b. ; 2. [dre astenn.] danevell b., rentaň-kont g. ; *schriftliche Ausführung*, rentaň-kont dre skrid g., dispiegadenn dre skrid b. ; *vernünftige Ausführung*, reizheizad g. ; *sie folgte mit spöttischer Miene den Ausführungen des Vortragenden*, goap a oa ganti o selauo dispiegadurioù ar prezegener ; 3. [kenwerzh] perzhded b. ; 4. patrom g., handelv b., stumm g. ; 5. evezhiadenn b.

Ausführungsbestimmung b. (-,en) : diferadur evit kas da benn udb g. ; *Ausführungsbestimmungen erlassen*, merkaň an doare da lakaat udb da dremen er pleustr, merkaň an doare da lakaat udb er pleustr, bevenniň pizh sevenidigezh udb.

Ausführungsgang g. (-s,-gänge) : [korf] san diveraň b., kanol degorzher b., kanol degorzhaň b. ; *Ausführungsgang der Leber*, san vestl b.

Ausführungshierarchie b. (-,n) : [stlenn.] urhzaz erounit g.

Ausführungsschein g. (-s,-e) : [arc'hant.] kel gwezhiadenn g.

Ausführungsverordnung b. (-,en) : [gwir] devredad erounit g.

Ausfuhrvergütung b. (-,en) : skoazell d'an ezporzhiaň b.

Ausfuhrvolumen n. (-s) : ampled an ezporzhiađou g.

Ausfuhrwaren ls. : marchadourezh da vezaň ezporzhiet b., ezporzhiađou ls.

Ausfuhrzoll g. (-s,-zölle) : gwirioù ezporzhiaň ls., deverioù ezporzhiaň ls.

ausfüllen V.k.e. (hat ausgefüllt) : 1. leuniaň, kargaň, leunaat, kargaň barr, barraň, barrleuniaň, peurleuniaň, peurgargaň, leuniaň chouk, kargaň chouk, rezaň ; *einen Graben ausfüllen*, leuniaň ur foz, stankaň un douvez, kargaň un douflez ; *einen Scheck ausfüllen*, ober (skrivaň, leuniaň, sevel, tennaň) ur chekenn ; *ein Formular ausfüllen*, leuniaň ur furmskrid, leuniaň ur fichenn, leuniaň ur baperenn, kargaň ur furmskrid ; *einen Fragebogen ausfüllen*, leuniaň ur roll-goulennou, respont d'ur roll-goulennou, kargaň ur roll-goulennou ; *Lücken ausfüllen*, stankaň touolloù ; 2. [karg] ober, seveniň ; 3. *seine Zeit mit etwas ausfüllen*, tremen e amzer gant udb ; *ein ausgefüllter Arbeitstag*, un devezhiađ mat a labour g. ; 4. *jemanden voll ausfüllen*, reiň (seveniň) e c'hoantou d'u.b., dic'choantaň u.b., bastaň (distanaň) da c'hoantou u.b., reiň e c'houlenn d'u.b., reiň e vennad d'u.b., seveniň goulenn u.b., ober e ziviz ouzh u.b., [dre fent] reiň e zic'hoant d'u.b.

ausfüllend ag. : gourleunius.

Ausfüllung b. (-,en) : 1. kargadur g., leuniadur g. ; 2. sevenidigezh b., gwalc'h g.

ausfüttern V.k.e. (hat ausgefüttert) : 1. magaň, lardaň, blouc'haat, lartaat ; 2. [dre heñvel.] doublaň, feuraň ; *mit Stroh ausfüttern*, plouzaň ; *mit Stroh ausgefüttert*, plouzet.

Ausfütterung b. (-,en) : 1. bouetadur g., paskadur g., bouetadenn b., bouetadurezh b. ; 2. doubladur g., doubleür g.

Ausgabe b. (-,n) : 1. dispign g., diyalc'hadur g., ezkefiadur g. ; *eine Ausgabe machen*, dispign arc'hant, kaout miz, kaout frejoù, koustamantiň, kemer frejoù, kemer dispign, ezkefiaň arc'hant ; *unvernünftige Ausgaben*, dispignou dijaoj ls., dispignou foll ls., dispignou divuzul ls., difouliaňsou ls., kalavr arc'hant g., dispignou direzon ls., dismantre euzhus a arc'hant g., dispignou divoder ls., gwallzispignou lies, droukzispignou ls., kolladennoù ls. ; *unüberlegte Ausgaben*, dispignou direizh ls., dispignou diaviz ls. ; *Luxusausgaben*, dispignou a-lorc'h ls., dispignou a-stroňs ls., mizoù bras ls., P. lorc'hajoù ls. ; *Einnahmen und Ausgaben*, savadoù ha dispignou ; *unsere Ausgaben übersteigen unsere Einnahmen*, draillhaň a reomp muioc'h a arc'hant eget na c'hounezomp, tennaň a reomp muioc'h eget na lakaomp ; *die Ausgaben auflisten*, renabliň an dispignou ; *die Ausgaben werden bei den Gemeinkosten verbucht*, arzodet e vo an dispignou da gont ar mizoù hollek, an dispignou a zo da arzodiň da gont ar mizoù hollek ; *die Ausgaben ins Rechnungsbuch übertragen*, eildougen an dispignou el levr kontou ; *seine Ausgaben einschränken*, krennaň e zispignou, krennaň war e zispign, krennaň war e zispignou, krennaň war an dispignou, bihanaat e zispignou, tremen gant nebeutoc'h c'hoazh, emzioueriň, arbenniň e arc'hant, moustraň war e yac'h, bihanaat e brenaiou, mont d'ar jol vihan, justinaň ; *die Ausgaben steigen immer weiter*, kreskiň ha kreskiň a ra an dispignou ; *seine Ausgaben nach seinen Einnahmen richten*, ober dispignou diouzh e c'hounidoù, ober e zispign diouzh e c'hounidigezh, reizhaň e zispign diouzh e c'hounidigezh, lakaat e ouel diouzh e avel, ober e samm diouzh e dorchenn, ober e lenn diouzh e drezen ; *man sollte seine Ausgaben nach seinen Einnahmen richten*, diouzh e aez eo kas ar saout er-maez, diouzh an aez eo kas ar saout er-maez, nebeut e ranker dispign pa ne c'hounezer ket kalz, ar paour a vank dezhaň malan munut, gant ar pezh a vez e vez graet an eured ; *die Ausgaben auf einen längeren Zeitraum verteilen*, daskoulzaň an dispignou ; *Auflösung von Ersparnissen für konsumtive Ausgaben*, diarboell g., diarboelladur g. ; *Ersparnisse für konsumtive Ausgaben auflösen*, diarboellaň ; *diese Kosten machen die Hälfte unserer Ausgaben aus*, ar mizoù-se a zo an hanter eus hon dispignou anezho, ar mizoù-se a ya d'ober an hanter eus hon dispignou ; *die Ausgaben bestreiten*, bastaň d'an dispignou, goleiň an dispignou, pourchas arc'hant an dispignou, pourvezaň arc'hant an dispignou, darbariň arc'hant an dispignou, paeaň, diyalc'haň, herzel ouzh ar mizoù ; *laufende Ausgaben*, dispignou (mizoù, frejoù) boutin ls. ; *öffentliche Ausgaben*, dispignou an arc'hant foran ls. ; *abzugsfähige Ausgaben*, dispignou hag a c'hall bezaň tennet eus diskleriadur ar gounidoù ls. ; *die Ausgaben aufschlüsseln*, kroueriaň an dispignou ; *Aufschlüsselung der Ausgaben*, kroueriađur an dispignou g., kroueriaň an dispignou g. ; *mit Ausgaben verbunden*, koustus, mizus, diarc'hantus, dispignus ; *sie muss für die Ausgaben ihres Sohnes aufkommen*, mizoù he devez gant he mab ; *wie hoch werden die Ausgaben sein* ? betek pegeit ez aio an dispignou ? bete pegeit ez aio an dispign ? da begement e savo an dispign ? ; *diese Ausgaben haben ein großes Loch in seinen Geldbeutel gerissen*, an dispignou-se o deus graet ur boulch en e yalc'h, an dispignou-se

o deus graet ur voulc'hadenn en e yalc'h ; *Ausgaben* tätigen, digeriñ dispignou, kemer dispign ; **2.** [dre astenn.] gwerzh g., gwerzhañ ; *Ausgabe von Fahrkarten*, bilhederezh g. ; **3.** [moull.] moulladenn b., moulladur g., tennadenn b., embannadenn b., embannadur g. ; *die neueste Ausgabe*, an niverenn nevez embannet b., an embannadenn ziwezhañ b., ar voulladenn ziwezhañ b. ; *limitierte Ausgaben*, moulladenn bonnet b. ; *zweite Ausgabe*, eilmoulladur g. ; *die zehnte Ausgabe*, an dekvet embannadur g. ; *neu bearbeitete Ausgabe*, überarbeitete *Ausgabe*, embannadur azgwelet ha reizhet g., embannadur azveret g. ; *historisch-kritische Ausgabe*, embannadur burutellet g. ; *gemeinsame Ausgabe*, kenembannadur g. ; *zweisprachige Ausgabe*, embannadur divyeyzhek g. ; *eine Ausgabe redaktionell abschließen*, klozañ ur gazetenn, klozañ un niverenn ; *die erste gedruckte Ausgabe*, *die Erstausgabe*, an embannadur orin g. ; *die Ausgabe letzter Hand*, an embannadur diwezhañ azgwelet ha reizhet gant an aozer g. ; *von X zusammengestellte Ausgabe*, embannadur savet gant X ; *Extraausgabe*, embannadur a-ziforçh g., embann ouzhpenn g., embannadenn dreistordial b., adniverenn b. ; **4.** [stlenn.] ec'hank g., ec'hankañ g. ; *Eingabe/Ausgabe*, enank/ec'hank ; *Ein-Ausgabe-Werk*, reizhiad BIOS b., reizhiad enank-ec'hank b., reizhiad e-barzh/er-maez b.

Ausgabebereig g. (-s,-e) : fakturenn b., tiked kefierz g., tiked kef g. ; [kontouriez] *Ausgabebereiche kontieren*, kroueriañ dispignou.

Ausgabedaten ls. : [stlenn.] ec'hankadoù ls.

Ausgabedatum n. (-s,-daten) : **1.** [moull., timbroù] deiziad embann g. ; **2.** [tikedoù] deiziad ar werzh g.

Ausgabeeinheit b. (-en) / **Ausgabegerät** n. (-s,-e) : [stlenn.] unvez diskas b., unvez maez b., stagad diskas g., stagad maez g., organ ec'hankañ g., unvez ec'hankañ b.

Ausgabemodus g. (-,-modi) : [stlenn.] mod ec'hankañ g.

Ausgabenbericht g. (-s,-e) : notenn vizoù b.

Ausgabenkürzung (-,en) / **Ausgabensenkung** (-,en) : krennadur an dispignou g., ar chennañ war an dispignou g.

Ausgabeschalter g. (-s,-) : dorikell b., draf g., gwicched b.

Ausgang g. (-s,-gänge) : **1.** digériadenn b., ermaeziadenn b., ermaeziadur g., ezkerzh g. ; *das Mädchen hat Ausgang*, hiziv emañ devezh dilabour (devezh vak, devezh amzer vak) ar vatezh, plach'a vale eo ar vatezh hiziv ; *einen Ausgang machen*, [Bro-Suis] *in den Ausgang gehen*, ober un dro(iad), mont dabournen, ober ur bourmenadenn, ober un dro-vale, digériadenniñ, digériañ, digériñ.

2. [soudarded] amzer vak g. ; *er hatte bis sechs Ausgang*, un diskarg en doa betek c'hwech' eur, amzer vak en doa betek c'hwech' eur.

3. [dre astenn.] hent-maez g., isuenn b., isu g., toull distank g., difourk g., ezkerzh g., ermaez g., dor ezkerzh b. ; *wo ist der Ausgang ?* pelec'h emañ an nor evit mont er-maez ?, pelec'h emañ an nor ezkerzh ?, pelec'h emañ an difourk ? ; *kein Ausgang !* hent dall ! tremen ebet ! ; *das Haus hat Ausgang nach zwei Straßen*, sko ouzh div straed emañ dorioù an ti-se, skeiñ a ra dorioù an ti-se war div straed ; *die Zuschauer stürmten panikartig zu den Ausgängen*, an arvesterien a skampas bount-divount warzu an dorioù ezkerzh, an arvesterien a skampas a-drefu warzu an dorioù ezkerzh, an arvesterien en em daolas a-rafolk war-zu an dorioù.

4. [dre skeud.] dibenn g., echuadur g., echuamant g., isu g., disoc'h g., disoc'had g., diskoulm g. ; *der Ausgang des Romans*, diwezh ar roman g., fin ar roman g., an diskoulm eus istor ar romant g. ; *der Ausgang des Krieges*, diskoulm ar brezel g., isu ar brezel g. ; *der Ausgang des Krieges bleibt ungewiss*, *der Ausgang des Krieges ist noch ungewiss*, koll-gounit e chom ar brezel ;

Ausgang der Verhandlungen, disoc'h an divizoù g., disoc'h ar chendivizoù g., isu ar chendivizoù g. ; *fataler Ausgang*, unglücklicher Ausgang, gwallfinvezh b., drouziwezh g., dibenn mantrus g., diwezh prendennus g., gwall isu g. ; *präfaschistischer Ausgang der französischen Revolution*, protofaschistischer Ausgang der französischen Revolution, disoc'h kentfaskour an dispach gall g. ; *was schlimm angefangen hat, hat auch einen schlimmen Ausgang*, o wall enforniañ e reer kornek ar bara.

5. [armerzh.] ez- ; *Warenausgang*, ezkerzh marc'hadouezh g. ; *Kassenausgang*, ezkef g., ezkefiadur g., ezkefiad g.

Ausgangsanmeldung für Waren b. (-,en) : [armerzh.] disklériadur ezporzh g.

Ausgangsbasis b. (-,basen) : diazez deraouiñ g., bon loc'hañ g.

Ausgangsbeschränkungen infolge der COVID-19-Pandemie

ls. : kenfinañ g., kenfinadur g., P. kazamadur er gêr g., kazarnañ er gêr g., koufrañ er gêr g., kraouiañ g., kufunañ g.

Ausgangserlaubnis b. (-,se) : autre mont er-maez g.

Ausgangsgesteine n. (-s,-e) : [douaroriezh] karregad vamm b.

Ausgangsimpedanz b. (-,en) : [fizik] luzzed diskas b.

Ausgangsleistung b. (-,en) : [fizik] galloudezh diskas b.

Ausgangsmaterial n. (-s,ien) : danvez krai g., danvez diaoz g., materi krai g., materi diaoz g.

Ausgangsprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] goulev deraouek g.

Ausgangspunkt g. (-s,-) : poent-derouù g., poent loc'hañ g., lec'loc'hañ g., penn hent g., diazez deraouiñ g., bon loc'hañ g.

Ausgangssperre b. (-,n) : **1.** keulfe g. ; *lauter Ankündigung der Ausgangssperre*, keulfe g. ; *die Ausgangssperre ankündigen*, die Ausgangssperre ertönen lassen, seniñ keulfe ; *die Ausgangssperre verhängen*, kalaat keulfe e kér ; **2.** [lu e Bro-Suis] inchaj g., dalc'hidigezh er c'hazarn b. ; *über jemanden Ausgangssperre verhängen*, jemandem Ausgangssperre erteilen, inchaijñ u.b., derc'hel u.b. en inchaj, delcher u.b. er c'hazarn ; *Ausgangssperre haben*, bezañ inchajet, bezañ dalc'het er c'hazarn.

Ausgangssprache b. (-,n) : [yezh.] yezh kein b.

Ausgangsstellung b. (-,en) : **1.** [lu] bon loc'hañ g., savlec'h loc'hañ g. ; **2.** [sport] lakadur deraouiñ g., emlakadur deraouiñ g., lakadur loc'hañ g., emlakadur loc'hañ g.

Ausgangstoff g. (-s,-e) : danvez krai g., danvez diaoz g., materi krai g., materi diaoz g.

Ausgangsstrahl g. (-s,-en) : [fizik] skin eztreuat g.

Ausgebackene(s) ag.k. n. : [kegin.] fritell b.

ausgebaucht ag. : kofek, bolzennek, bolzek.

ausgebaut ag. : terket.

ausgeben V.K.e. (gibt aus / gab aus / hat ausgegeben) : **1.** dispign, ezkefiañ, digefiañ, drailhañ, skuilhañ, diyalc'hañ, flipañ, dismantrañ, foeltrañ, debriñ, flutañ, fontañ, chaokat, lipat, mougañ, frotañ ; *Geld ausgeben*, dispign arc'hant, dilouediñ e arc'hant, reiñ aer d'e arc'hant, na leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, flipañ e arc'hant, dismantrañ e arc'hant, foeltrañ e arc'hant, foetañ arc'hant, dispign, kemer frejoù, kemer dispign, digeriñ dispignou, ober dispignou, P. mougañ grifoù, frotañ grifoù, mañchañ grifoù ; *er gibt viel aus*, kalz a arc'hant a ya gant hennezh ; *sein Geld für nichtige Dinge ausgeben*, dispign e arc'hant war gac'herezh, foranañ e wenneien e belbeterezh, ober kolladennoù ; *sein Sohn hatte sein ganzes Geld ausgegeben*, peurzispignet e voe pep tra gant e vab, touzet en doa e vab e wenneien betek an hini diwezhañ, e vab en doa peurdeuzet e voneiz ; *er hat sein ganzes Geld bis zum letzten Pfennig ausgegeben*, touzet en deus e wenneien betek an hini diwezhañ, touzet en deus e c'hrifou betek an hini diwezhañ, diskantet (diblusket) en deus e yalc'h, disic'het en deus e yalc'h, skarzhet en deus e yalc'h, goulloet en

deus e yalc'h, deuet eo e yalc'h da bladañ, n'en deus ket ur genneg mui en e gokezenn, kras eo, kras eo an traoù gantañ, debret en deus tout e wenneien, e holl wenneien a zo aet en e revr, dispignet en deus e arc'hant kement ha ken bihan ken ez eo aet e yalc'h d'an hesk, peurzispignet en deus e arc'hant, peurdeuzet en deus e voneiz ; *er gibt alles, was er verdient, sofort wieder aus*, dispign a ra dre ma c'hounez, dispign a ra bep ma c'hounez, dispign a ra a-gentizh ma c'hounez, dispign a ra a-feur ma c'hounez, dispign a ra e-keñver ma c'hounez, foranañ a ra diouzhtu kement a c'hounez ; *ohne einen Pfennig (einen Cent, einen Kreuzer) auszugeben*, hep diyalc'hañ, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep dispign un disterañ genneg toull, evit un hollvad, kuit a arc'hant, evit netra ; *alles, was ich bei mir habe, muss ausgegeben werden*, kement a zo ganin a rank bout dispignet ; *obwohl er reich ist, gibt er wenig aus*, goude dezhañ bezañ pinvidik ne zispign ket kalz a arc'hant, ha goude dezhañ bezañ pinvidik ne zispign ket kalz a arc'hant, bevañ a ra hep nemeur a zispign goude dezhañ bezañ pinvidik ; *sie hat bloß zehn Euro ausgegeben*, n'eus aet nemet dek euro diganti, n'eus aet nemet dek euro eus e yalc'h, dispignet he deus dek euro hep-mui, dismantret he deus dek euro nemetken, flipet he deus dek euro hepmuiken, foeltret he deus dek euro nemetken ; *das Geld der Kasse ausgeben*, touzañ ur gelienn er c'hef, kemer arc'hant e genlodeien en tu diouzh anunan, touzañ e vignoned (Gregor), tuañ arc'hant e genlodeien, sachañ archant e genlodeien d'e du, truflañ, trufennat, trutal ; *Unsummen ausgeben*, ober dispignoù dijaoj, ober difouliañs, ober dispignoù foll, foetañ arc'hant, ober un dismantr euzhus a arc'hant, dismantrañ arc'hant bras, ober dispignoù direzon, ober dispignoù divoder, ober gwallzispignoù, ober drouzkispignoù, ober kolladennou ; *P. jemandem einen ausgeben*, gwalc'hiñ e gorzhailhenn d'u.b., paeañ da evañ d'u.b., paeañ ur banne d'u.b., lakaat ur banne d'u.b. ; *jemandem ein paar Drinks ausgeben*, soubilhañ e gorzhailhenn d'u.b., gwalc'hiñ e gorzhailhenn d'u.b., eouliañ e gorzhailhenn d'u.b., glebiañ bos-lagout u.b. ; *eine Runde ausgeben*, paeañ pep a vanne, paeañ pep a lomm, paeañ pep a lonkadenn, P. kabaliñ ; 2. [dre astenn.] lodennañ, lodañ, ingalañ, ober an ingal, rannañ, reiñ, darbar, darbariñ, dasparzhañ ; 3. [kartou] die Karten ausgeben, ober an dom, reiñ ar ch'artou, ingalañ ar ch'artou, ober an ingal ; *du gibst aus ! dit d'ober ! ; es ist falsch ausgegeben worden*, freud-dorn a zo ; *falsch ausgeben*, ober freuz-dorn ; 4. [lu] die Parole ausgeben, lavaret ar ger a vrezel, reiñ arouez ar ged (Gregor) ; 5. embann, moullañ ; [arc'hant.] Banknoten ausgeben, embann bilhedou-bank ; *ausgebende Bank*, bank embanner g. ; *Aktien ausgeben*, krouiñ kevrannoù, embann kevrannoù, kinnig kevrannoù ; *eine Anleihe ausgeben*, embann un amprest ; 6. kemenn ; *eine Sturmwarnung ausgeben*, kemenn ur barrad gwallamzer ; 7. *jemanden als etwas / als jemanden ausgeben*, jemanden für etwas / für jemanden ausgeben, lakaat u.b. da udb/u.b., tremen u.b. da udb/u.b., ober udb/u.b. eus u.b.

V.em. : **sich ausgeben** (gibt sich aus / gab sich aus / hat sich (ak.) ausgegeben) : [dre skeud.] *sich für etwas ausgeben, sich als etwas ausgeben*, reiñ da grediñ e vefed udb, lavaret bezañ udb, en em lakaat udb, en em reiñ evit udb, en em dremen da udb ; *er gibt sich für einen Arzt aus, er gibt sich als Arzt aus*, reiñ a ra da grediñ e vefe mezeg, lavaret a ra bezañ mezeg, en em lakaat a ra mezeg, en em reiñ a ra evit ur mezeg, en em dremen a ra da vezeg ; *er gibt sich für älter aus, als er ist*, en em lakaat a ra koshoc'h eget ma'z eo e gwirionez.

Ausgeber g. (-s,-) : [relij.] arboeller g., pourvezer g.

Ausgebeutete(r) ag.k. g./b. : korvoed g. [liester korvoidi], korvoedez b.

ausgebrannt ag. : 1. peurlosket, peurzevet, pulluc'het, pulluc'h, devet-lip, losket poazh ; 2. [dre skeud.] brevet, brev, eok, tanailhet, darnaouet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-stank, skuizh-lovr, skuizh-brevet, brevet gant ar skuizhder, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, torret gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, kabac'h gant ar skuizhder, gourdet gant ar skuizhder, asik, asiket, flep, mac'homet, broustet e gorf, distronet-holl, karzhet e gorf, kaset, distruj, brevet e gorf, yost, yostet, diviet, ban, divanet, divanet lip, aet d'an eurvar, faezh-mouch, nezet tout e izili dindanañ, rentet, krevet, gell, eoget (öget) gant ar skuizhder.

Ausgebranntsein n. (-s) : [mezeg.] divennerezh dre uz g. ; *Syndrom des Ausgebrantseins*, azoniad an divennerezh micherel dre uz g.

ausgebucht ag. : plas ebet ken ennañ, plas ebet ken da werzhañ, peurleun ; *das Hotel ist ausgebucht*, holl gambreier al leti a zo prometet, n'hon eus ket a blas ken evit ho lojañ, peurleun eo al leti.

ausgebufft ag. : 1. gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, troidellus, kudennek, kudennek e galon ; *er ist ausgebufft wie selten einer*, hennezh a zo ul louarn mard eus hini, hennezh a zo ul louarn ma'z eus unan, hennezh a zo itrikoù tout, hennezh a zo gwriet a finesaoù, hennezh a zo kordet a finesaoù, hennezh a zo ur c'harrad finesaoù gantañ, hennezh en deus kement fil a zo, n'eo ket doare mat, temzet fall eo, koad-tro a zo ennañ, koad a-dreuz a zo ennañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, un dra bennak kamm a zo en e gordenn, gwe (tro) a zo en e gordenn, gwidre an diaoul a zo en e gorf, finoc'h eo eget kaoc'h louarn, hennezh a zo leun e sac'h a widre, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo beskelloù gantañ, hennezh a zo fil ennañ, hemañ en deus fil, hennezh a zo finesus, ul louarn a zen a zo anezhañ, hemañ a zo tro en e gordenn, hennezh a zo beskelloù e-kreiz e barkeier, hennezh a zo ur minor-plouz, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, diouzh ar mintin eo, meret eo bet e bleud tanav, ur Fañch an Itrikou a zo anezhañ, darbet e oa bet dezhañ mont da louarn, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelou a zo gantañ, un ebeul eo hennezh, un founi eo hennezh, ur sakre den kordet eo, pegen louarn eo hennezh ! ; 2. *das ist ja ausgebufft*, n'eus ket doare vat gant kement-se, feson fall a zo gant an afer, n'emañ ket kement-se diouzh ar reizh, koad-tro a zo en afer-se, amsklaer eo en afer, c'hwezh ar rost a zo gant an afer, c'hwezh ar suilhet a zo gant an afer, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, ned a ket klok, ned a ket diroufenn an traoù, un ibil bennak a zo a-dreuz, pig pe vran a zo.

Ausgebur b. (-en) : frouezh g. ; *die Ausgebur einer krankhaften Fantasie*, frouezh ur faltazi diroll ha klañv g. ; *Ausgebur der Hölle*, mab an diaoul g., boued an diaoul g., mevel an diaoul g., lakez an diaoul g., andon an diaoul b., tamm an diaoul g., sac'h an diaoul g., kef-ifern g., kef an ifern g. ; *er ist eine Ausgebur der Hölle*, mil diaoulerezh a zo en e sac'h.

ausgedacht ag. : punet a-bell, nezet a-bell ; *das ist ein ausgedachter Streich*, ur gwalldaol bet punet a-bell 'zo an hini eo, ar gordenn-se a zo bet nezet a-bell 'zo.

ausgedehnt ag. : 1. ampl, bras-ec'hon, ec'hon, frank, ledan, diere, distrob, ledek, mentek, frankiz dindanañ, kalz a ec'honder dindanañ ; *ausgedehnte Bucht*, bae digor g., pleg-mor ec'hon g., pleg-mor ledan g. ; *die Gemeinde ist weit ausgedehnt*, ar gumun a zo frankiz dindani, ar gumun a zo kalz a ec'honder dindani ; 2. *im ausgedehnten Sinne*, dre astenn-ster.

ausgedient ag. : *ausgedienter Soldat*, soudard disluet g., soudard dic'hopret g., soudard bet g., soudard war e leve g., soudard kozh g., soudard echu e amzer gantañ g. ; *ausgedientes Pferd*, marc'h graet e amzer gantañ g. ; *ausgedientes Kleid*, dilhad teuc'h g., dilhad graet e reuz gantañ g., dilhad aet da fall g.

Ausgedinge n. (-s,-) : [Bro-Aostria] leve g.

ausgedortag / ausgedörrt ag. : sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spoue, spelc'het, disec'het-pizh, krinet, krin, krak, skarnilek, skarnilet, dic'hlasvez, hesk, kras, devet, gay, sec'h-koadesk, sec'h-tont, sec'h evel un tamm koad, sec'h evel ur roc'h ; *ausgedörrtes Buschwerk*, krin str. ; *ein ausgedörter Baum bringt ganz bestimmt nicht viele Äpfel hervor*, en ur wezenn sec'h n'oufe ket bezañ kalz a avalou ; *etwas gegen seine ausgedörte Kehle tun*, distanañ e c'hourlañchenn, glebiañ e c'hourlañchenn, glebiañ e gorzailhenn, glebiañ e vos-lagout, gwalch'iñ e gorzailhenn, soubilhñ e gorzailhenn, eouliañ e gorzailhenn, glebiañ e lañchenn, disec'h'iñ e c'hourlañchenn ; *eine ausgedörte Kehle haben*, bezañ krog an tan en e gorzailhenn, kaout ar virvidig, bezañ ar virvidig war an-unan, bezañ tapet ar virvidig, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e c'houzoug, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ gwall zisec'het d'an-unan riboul-ar-pataitez (*dezhañ e riboul-ar-pataitez, dezhi he riboul-ar-pataitez h.a.*), tagañ gant ar sec'ched, talpiñ gant ar sec'ched, bezañ tarodiñ gant ar sec'ched, bezañ darev gant ar sec'ched, bezañ balbet gant ar sec'ched, bezañ itiket gant ar sec'ched, bezañ disec'het mik, bezañ pifidet gant ar sec'ched, bezañ taget gant ar sec'ched, bezañ dare gant ar sec'ched, bout helc'het gant ar sec'ched, bezañ kras gant ar sec'ched, bezañ disec'h gant ur sec'ched a'l brasañ, bezañ war e sec'ched, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'ched, bezañ trantellet e vrouelloù gant an itik, bezañ prest da bintañ gant ar sec'ched, bezañ darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesech', bezañ spelch'et ha poazhet gant ar brasañ sec'ched, bezañ marv gant ar sec'ched, ruziañ gant ar sec'ched, krugañ gant ar sec'ched, mervel gant ar sec'ched, bezañ dirañvet gant ar sec'ched, bezañ skarnilet e deod gant ar sec'ched, bezañ spelch'et e deod gant ar sec'ched.

ausgefallen ag. : 1. digunvez, digustum, divoas, divoutin, ral, rouez ; 2. [dre astenn.] iskis, brizh, stultennus, dreistordinal, droch, espar, arsot, arziot, drol, droch, koumoulek ; *ausgefallene Idee*, *ausgefallener Einfall*, pennad g., stultenn b., sorchenn b., soñj droch g., mennad koumoulek g. ; *ausgefallene Geschichten erzählen*, reiñ paribolennoù drol da glevet.

ausgeglichen ag. : 1. [hin] digriz, klouar, kerreizh ; 2. [temz-spered] kempouezet, habask, pozet, poellek, kompez, diazezet, ingal, unvan e demz-spered, kempouez e youloù, plom, poellet mat, plaen, fur ; *er ist ausgeglichen*, *er hat ein ausgeglichenes Wesen*, hennezh a zo un den plaen ; 3. *ausgeglichener Kampf*, stourmad kompez g. ; 4. kempouez ; *ausgeglichener Haushalt*, *ausgeglichenes Budget*, kellidsteuñ kempouez g. ; *ausgeglichene Verteilung*, *ausgeglichene Aufteilung*, dasparzh kempouez g. ; *ausgeglichene Streuung*, strewadur kempouez g.

Ausgeglichenheit b. (-) : 1. kempouez g. ; 2. [temz-spered] ingalder a spered g., ingalder a imor g., poellegezh b., kompezded spered b., plom g. ; *seelische Ausgeglichenheit*, kempouez bred g. ; 3. [hin] kerreizhded b., klouarded b.

ausgehen V.gw. (ging aus / ist ausgegangen) : 1. mont er-maez, digériadenniñ, digériañ, digériñ, mont tu bennak, mont eus ar gêr, na chom er gêr, emaeziañ, sortial, diankañ, ober un emaeziadenn ; *aus- und eingehen*, mont ha dont, antreal ha sortial ; 2. leer ausgehen, kaout gour, bezañ beleg, ober kazh, ober flagas, ober tro c'houollo, ober taol gwenn, ober tro wenn, ober un dro wenn, ober un dro gazh, ober kazeg, chom kazeg, bezañ kazeg ganti, c'hwitañ war e daol, soetiñ war e daol, ober chat, c'hwitañ e graf, menel warni, menel war ar marc'had, c'hwitout, menel war e c'houlenn, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent, ober un tenn gwenn, bezañ aet e daol da gazh, ober bouc'h, degas ur penn leue d'ar gêr, tapout ar bouc'h, bezañ bet ur penn leue, distreiñ gant ur bouc'h, kaout ul louzenn, tapout ul louzenn, tapout ur guchenn, tapout ur pur, kaout ar billig toull, dont goullo d'ar gêr, dont goullo en-dro, dont ent goullo en-dro, dont en-dro gant ur sac'h goullo ; 3. [dre heñvel.] diviañ, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont da neuz, mont da hesk, mont d'an hesk, c'hwitañ, skarsaat, skortaat, dont da vankout ; *die Ware geht aus*, erru pare eo ar varc'hadourezh, emañ ar pourveziou o vont da netra, emañ ar pourveziou o vont war netra, emañ ar pourveziou o vont da vann, war-nez mankout emañ ar pourveziou ; *das Brot geht aus*, dont a ra ar bara da vezañ enk, dont a ra ar bara da vezañ bruzun, deuet eo ar bara da vezañ prim, ne bado ket pell ar bara ouzhomp, prim eo ar bara, hep dale e vo echu ar bara ganeomp, prestik e vo echu ar bara ganeomp, erru eo tanav ar bara, berr a vara omp, berr e bara omp, berr war ar bara omp, aet omp berr gant ar bara, mont a reomp berr gant ar bara, en em gavet omp berr gant ar bara, war-nes mankout emañ ar bara, dont a ra ar bara da ziviañ ; *die Wochenvorräte gehen aus*, sadorniñ a ra ar pourveziou, prim eo ar pourveziou, ne bado ket pell ar pourveziou ouzhomp, hep dale e vo echu ar bevañs ganeomp, prestik e vo echu ar bevañs ganeomp, emaomp o vont da zivouedañ, emañ ar bevañs o vont da c'hwitañ, war-nes mankout emañ ar pourveziou, emañ ar bevañs o vont bihan, aet omp berr gant hor pourveziou, mont a reomp berr gant hor pourveziou, erru eo tanav ar pourveziou, bihanaat a ra ar pourveziou àr-dreñv, berr a Bourveziou omp, berr e pourveziou omp, berr war ar pourveziou omp, en em gavet omp berr gant ar pourveziou ; *überraschend ging den Feiernden der Wein aus*, ar gwin en em gavas berr e-kreiz ar riboul, ar gwin en em gavas berr e-kreiz ar gouel ; *der Brunnen wird nie ausgehen*, ar vammenn ne c'hwito biken, biken ned aio ar vammenn da hesk, biken nend aio ar vammenn da zisec'h, biken ne zisec'ho ar vammenn-se ; *und was machen wir dann, wenn uns das Geld ausgeht* ? petra a raimp neuze mar deu an arc'hant da vankout ; *und ziemlich schnell ging ihm das Geld aus*, hag a-barzh nebeut e oa erru goullo-sech e yalc'h, hag a-barzh nebeut e voe diskantet e yalc'h, hag a-barzh nebeut e voe disec'het e yalc'h ; 4. mervel, mougañ, migañ, soetiñ ; *das Feuer geht aus*, emañ an tan war e dalaroù, emañ an tan o verval, emañ an tan o soetiñ, emañ an tan o vougañ ; *das Licht geht aus*, erru eo pare ar goulou, migañ a ra ar goulou ; *die Kerze geht aus*, darev eo ar c'houlaouenn da echuiñ, emañ ar c'houlaouenn o verval, emañ ar c'houlaouenn o soetiñ, emañ ar c'houlaouenn o'ch ober he zalaroù ; *die Kerze ist ausgegangen*, marv eo ar gantol, marvet eo ar gantol, miget eo ar goulou, aet eo ar c'houlaouenn da soetiñ ; *ausgegangene Zigarette*, sigaretten aet dienaou b., sigaretten aet didan b. ; *der Motor geht aus*, mouzhañ a ra ar c'heflusker, skoilhañ a ra ar c'heflusker, sac'hañ a ra ar c'heflusker, houbañ a ra ar c'heflusker, streñjañ a ra ar c'heflusker, ar c'heflusker a chom streñjet, chanañ a ra ar c'heflusker, chanet eo ar c'heflusker, bourdiñ a ra ar

c'heflusker ; **5.** die Geduld geht mir aus, erru on e penn va sezih pasianted ; **6.** ihm geht die Luft aus, koll a ra e alan, dialanañ a ra, erru eo dielc'het, erru eo dianalet, termal a ra, c'hwitañ a ra e anal dezhañ, berraat a ra warnañ ; **der Atem geht ihr langsam aus**, a-nebeudoù e verra warni ; **die Haare gehen ihm aus**, disvleviñ a ra, divleviñ a ra, koll a ra e vlev, dont a ra da vezañ moal, moalaat a ra ; **dem Hund gehen die Haare am Schwanz aus**, disvleviñ a ra lost ar c'hi, divleviñ a ra lost ar c'hi, dibaniñ a ra lost ar c'hi, koll a ra lost ar c'hi e vlev, dont a ra lost ar c'hi da vezañ moal, moalaat a ra lost ar c'hi ; **den Fluggesellschaften geht durch den Kauf immer teurerer Maschinen der Atem aus**, dielc'hat a ra ar c'homagnunezhioù kirri-nij o prenañ njerezioù keroc'h-kerañ ; **7.** [dre astenn.] echuiñ, disoc'h ; **das geht gut aus**, mat eo pep tra oc'h echuiñ mat, un disoc'h mat a zo gant an dra-se, dont a ra an dra-se da vat ; **das geht noch schlecht aus**, das wird nicht gut ausgehen, gwallfinvezhiñ a raio an dra-se, droukfinvezhiñ a raio an dra-se, an dra-se a echo fall, gwall ziwezh (drouziwezh, gwallfinvezh) a vo gant an dra-se, un distag c'herv (ur gwall zistag) a zo da gaout gant an dra-se, ar c'hoari-se a denno da zroug, kement-se a denn da wall fin, kement-se a zo techet da wall fin, kement-se a denn d'ur gwall fin, kement-se a denno da wall fin, kement-se a denn d'ur gwall fin, emañ an traouù o treiñ war an tu a-enep, emañ ar jeu o treiñ e jeu gi, krog eo ar soubenn da drenkañ ; **er möchte wissen, wie das Ganze für ihn ausgehen wird**, emañ e gouign e go ; [yezh.] auf einen Vokal ausgehen, echuiñ gant ur vogalenn ; **8.** [dre skeud.] er geht auf Abenteuer aus, mont a ra da redek an avantur, mont a ra da redek e reuz, mont a ra war-lerc'h e chañs, mont a ra da glask e chañs, mont a ra en avantur Doue, mont a ra gant e avel ; **9.** dont (diskenn, deverañ, dedarzhañ, dinaouiñ, bezañ) eus, deredek diouzh, evoriñ eus, dont diwar ; **die Staatsgewalt geht vom Volke aus**, youl ar bobl eo diauez aotrouniezh ar veli gevredik ; **die Initiative geht von ihm aus**, eñ a zo er penn kentañ eus an dra-se ; **die Stelle, von der der Schmerz ausgeht**, al lec'h m'emañ an droug g., lec'h an droug g. ; **10.** [relig.] der Sohn geht vom Vater aus, sevel (dont, dinaouiñ) a ra ar mab eus an tad (Gregor) ; **11.** goulakaat, arlakaat, tebiñ, martezeañ, lakaat, rakkakaat, kemer ; **wenn wir davon ausgehen**, ma vez lakaet an dra-se e penn-kont, ma vez lakaet an dra-se e-barzh, ma vez dalch'et kont eus ar selladou-se, ma vez kroget gant an dra-se ; **wir gehen davon aus, dass ...**, d'hor soñ ..., war hor meno ..., lakaat a reomp e ... ; **gehen wir davon aus, dass er Recht hat**, lakaomp e ve ar gwir gantañ, goulakaomp e ve ar gwir gantañ, lakaomp e kaz e ve ar gwir gantañ, kemeromp ar c'has e ve ar gwir gantañ, kemeromp e ve ar gwir gantañ.
V.em. [Bro-Aostria] **sich ausgehen** ; bezañ a-walc'h, bezañ trawalc'h, skoulmañ, tapout, spletin, spiriñ, bezañ pezh a gar, bezañ peadra a-walc'h, bastañ da ; es geht sich aus, peadra a-walc'h 'zo, trawalc'h 'zo ; **das Geld geht sich aus**, archant a-walc'h 'zo ; **die Zeit geht sich aus**, amzer a-walc'h 'zo ; es geht sich noch aus, dass wir den Zug erreichen, n'omp ket re ziwezhat evit pakañ an tren ; **im Leben geht sich nicht alles aus**, er vuhez ne ya ket pep tra plaen ha brav en-dro, er vuhez ne ya ket pep tra plaen evel an dis ; es gehen sich noch ein paar Stunden Sonnenschein aus, un nebeud eurvezhiou heol a chom c'hoazh.

Ausgehen n. (-s) : **1.** ermaeziadenn b. ; **2.** [dre heñvel.] diviadur g., steuziadur g.

ausgehend ag. : **1.** war e fin, war an diwezhad, war e ziwezhadoù, oc'h echuiñ, war e bare, war e ziwezh, war e zibenn ; **das ausgehende zwanzigste Jahrhundert**, an ugentvet kantved oc'h echuiñ g. ; **im ausgehenden zwanzigsten Jahrhundert**, e fin an ugentvet kantved, e dilost an ugentvet kantved, e diwezh an ugentvet kantved, e lost an ugentvet

kantved, e dibenn an ugentvet kantved, war dibenn an ugentvet kantved, war dilost an ugentvet kantved, war an diwezh eus an ugentvet kantved, da zibenn an ugentvet kantved ; **2. die Ein- und Ausgehenden**, an entierien hag an eztieren.

Ausgehende(s) ag.k. n. : [douarouriezh] resed g.

ausgehöhl ag. : **1.** divouedet ; **2.** kleuz, toull, goullo, krouis, kev, kleuziek, kavarnek ; **ausgehöhltes Ufer**, klot g., tornaoed kev g. ; **2. [skiantoù] vakuolek**, keviaouek, kavennek.

ausgehungert ag. : marnaoniek, marnaonek, marnaoniet, naonek, naoniek, diwalc'hét, arloupet, blank e gof, dare gant an naon, diviet gant an naon, divag ; **ausgehungert sein**, krazañ gant an naon, duañ gant an naon, bezañ darev gant an naon, bezañ dare gant an naon, bezañ diviet gant an naon, ruziañ gant an naon, klevet kleier an Naoned, bezañ broudet gant an naon, bezañ marv gant an naon, kaout ur c'hofad naon, kaout naon du, kaout naon ruz, kaout un naon-ki, bezañ erru blank e gof, bezañ erru moan e vouzelouù, bezañ moan e gof, bezañ goullo e gof, kaout ur vouzellenn laosk, kaout ur vouzellenn voan, bezañ du e zent, kaout un ilboued bras, bezañ dalc'het gant an naon, santout e breñv, bezañ o vougañ gant an naon, bezañ marnaon(i)ek, bezañ laosk war e vegel, kaout naon da zebrñ bili, bezañ divouedet gant an naon, tortañ gant ar granig, bezañ naon du krog en an-unan, tremen gant e naon, bezañ arloupet ; **die Kühe sind ausgehungert**, krignat a ra ar saout ar mogerioù.

Ausgehungerter(r) ag.k. g./b. : naoneg g. ; **die Ausgehungerter**, ar re naoniet ls., an naoneien ls.

Ausgehuniform b. (-,en) : gwiskamant soudard evit mont ermaez g., gwiskamant kran g., gwiskamant cheuc'h g.

Ausgehverbot n. (-s,-e) : inchaj g. ; **jemandem Ausgehverbot erteilen**, inchajin u.b. er gér, darchel u.b. en inchaj ; **Ausgehverbot haben**, bezañ inchajet.

ausgeklügelt ag. : hefil, tri mil gempennet, graet gant kalz a ijin, gourjinekaet.

ausgekocht ag. : [dre skeud.] dre zindan, kildrouk, kuzh-hamuz, kuzh-muz, souchet, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, gwidreüs, ganas, gaou, beskellek, kuzhet, skoachet, koachet ; **das ist ein ausgekochter Schuft**, n'eus nemet kildro ennañ, un den a gant tro eo, gwidre an diaoul a zo en e gorf, n'eo ket onest e c'hoari, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue James, n'eo ket virjin e zaoulagad, ur skoachet a zen a zo anezhañ, ur c'holzennenek a zen a zo anezhañ, ur c'hoachet a zen a zo anezhañ, ur c'huzhet a zen a zo anezhañ, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, koad a-dreuz a zo ennañ, un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, ur vilizenn a zo anezhañ, ur souchadenn a zo anezhañ, ur souchet a zen a zo anezhañ, c'hoari a ra e vlez, c'hoari a ra e vitaouig, dre zindan eo, kildrouk eo, kuzh-hamuz eo, kuzh-muz eo, hennezh a zo ur yudaz, hennezh a zo ur gwasker, hennezh a zo ganas, troidellus eo, beskellek eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù.

ausgekügelt ag. : gweet, distreset, divoestet, diaozet, divarc'het, diempret, dilec'het, dilec'hiet, dioeñset, diglokedet ; **er hat sich die Schulter ausgekügelt**, diskaoaziet eo.

ausgelassen ag. : **1.** birvidik, birvih ennañ, fo ennañ, fo en e benn, friant, frink, jirfoll, foll, leun-barr a vuhez, bouilh, diroll, gwiv, startijenn ennañ, deltu gantañ, leun a vegon ; **ausgelassen fröhlich**, drev ; **ausgelassener Tanz**, dañs diroll g. ; **ausgelassene Freude**, levenez b. / lid g. (Gregor), kalonad levenez b., jousted b., hast g., joa b., trid g., sourlevez b., laouenidigezh b. ; **die Jugend ist ausgelassen**, war orjal emañ

ar re yaouank, lavig a vez atav gant ar re yaouank, mesk a zo er re yaouank, foll eo ar yaouankiz ; *die Kinder sind ausgelassen*, diroll eo ar vugale, fraoñval a ra ar vugale, meskañ ha berviñ a ra ar vugale, ar vugale a ra ur riboul, turlutañ a ra ar vugale ; **2. seder** ; *ausgelassene Stimmung*, sederoni b., sederidigezh b.

Ausgelassenheit b. (-) : birvidigezh b., bividigezh b., berv g., turmud g., friantiz b., friantaj g., gwivded b., gwivder g. ; *die Ausgelassenheit war total*, an dud a oa o nijal gant al levenez, peuzfoll e oa an dud gant ar joa, dirollet e oa an dud gant al levenez, barr e oa al levenez.

ausgelatscht ag. : P. *ausgelatschte Schuhe*, botoù tremen teuch'ls., botoù graet o reuz ganto ls., gagnou ls., botoù aet da fall ls., botoù torkulet ls., botoù diseuliet ls.

ausgelaugt ag. : **1. [douar] ausgelaugte Böden**, douaroù diwadet ls., douaroù disec'het ls., douaroù skuizh ls. ; **2. ausgelaugte Asche**, koarad g., stloag g. ; *einen Kessel mit ausgelaugter Asche bestreichen*, koaradenniñ ur chaodouron ; **3. [dre skeud.] divi, asik, asiket, flep, faezh, faezh-mouch, eoget, ôget, ôg, eok, fat, fatik, flak, flaket, diflaket, riñset, flakik, yost, yostet, diviet, ban, divanet, divanet lip, aet d'an eurvar, dinerzh, torr, torret gant ar skuizhder, marv diwar e sav, kaset, distruj, karzhet, torret ha brevet e gorf gant al labour, brevet gant al labour, uzet e gorf gant al labour, brev, brevet, skuizh-brevet, labezet e gorf, torret gant al labour ; ausgelaugt sein**, bezañ skuizh-brein (skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-stank, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, skuizh-marv, faezh-mouch, skuizh-faezh), bezañ asik, bezañ asiket, bezañ flep, bezañ mac'homet, bezañ faezh, bezañ erru dilañs, bezañ distronk, bezañ kaset, bezañ distruj, bezañ flak, bezañ flaket, bezañ flakik, bezañ diflaket, bezañ riñset, bezañ dinerzhet, bezañ torr, bezañ og, bezañ eok, bezañ brevet, bezañ brev, bezañ brevet gant ar skuizhder, bezañ hernet, bezañ torret gant ar skuizhder, bezañ marv diwar e sav, bezañ fastret gant ar skuizhder, bezañ yost gant ar skuizhder, bezañ rentet, bezañ diviet, bezañ ban, bezañ divanet, bezañ divanet lip, bezañ aet d'an eurvar, bezañ krevet, bezañ gell, gouzañv skuizhder, bezañ karzhet e gorf, bezañ torret ha brevet e gorf gant al labour, bezañ uzet e gorf gant al labour, bezañ labezet e gorf, bezañ brevet gant al labour, bezañ torret gant al labour ; *er ist ausgelaugt*, aet eo faezh, karzhet eo e gorf ; *ich bin ausgelaugt*, skuizh on, ken ez on - skuizh on, biskoazh skuishoc'h.

ausgelernt ag. : echu e amzer deskard gantañ.

ausgemacht ag. : **1. es ist ausgemacht**, dass ..., divizet ez eus bet e ... ; *ausgemacht !* tonkit aze ! roit din ho torn ma vo tonket ! darc'hau aze ! a-du ! asant on ! ali on ganeoc'h ! ; *das ist eine ausgemachte Sache*, graet eo ar gra ; **2. touet**, eus ar penn, diouzh ar penn, eus ar re washañ, arloupert, echu, peurechu, pomet, daonet, sakre ..., sapre ..., pakret, brein ; *ein ausgemachter Dummkopf*, ul loukez echu g., ur genaoueg peurechu g., un tamm mat a c'henaoeug g., ur genaoueg klok g. ; *eine ausgemachte Idiotin*, ur sodez echu b., ur sodez peurechu b., ur sodez rik b. ; *ausgemachte Idioten*, sodien echu ls., sodien beurechu ls., sodien rik ls. ; *ein ausgemachter Esel*, un azen touet g. ; *ein ausgemachter Lügner*, un toull gevier g., ur sac'h gevier g., ur marc'h gevier g., ur gaouier touet g., ur gaouiad eus ar penn g., ur gaouiad diouzh ar penn g., ur penn gaouiad g., ur gaouiad pomet g. ; *ein ausgemachter Schuft*, ul labous treut g., ul labous kailh g., ul labous kleiz g., ur stronk labous g., ur gwall labous g., un hailhevod g., ur jalod g., ul lavagnon g., ul louzaouenn fall b., un hailhevodeg g., un hailhoneg g., ur peñsel fall g., ur pikouz fall g., ur gaster g., ur stronk g., ur

standilhon g., un diaoul a baotr g., ul lakepod g., un higenn b., un higenn a baotr g., ur pezh fall a zen g., un den brein betek mel e eskern g., ur fall lakez g., un noazour g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., un dra milliget g., ul loen brein g., un toull visoù g., ur paotr lavis g., ul loen vil g., ul loen lous g., ul loen fall g., ul loen mut g., ur vosenn a zen b., ul lec'hidenn a zen fall b., ul lastezenn b., unan gwazh eget ar vosenn g., ur paotr e gont a fallagriezh ennañ g., un den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., ur paotr a zo kement si fall 'zo tout ennañ g., ur paotr n'eus netra a vat ennañ g., ur paotr gagn g., ur gwall higolenn b., ur sapre lampon g., ul lampon eus ar penn g., ul lampon diouzh ar penn g., ul loen gars g., ur c'hast b., ur maraod g., ur gwir hailhon g., un hailhon echu g.

ausgemergelt ag. : kastiz, kastizet, kinviet, digitet, digig, treut-bras, treut-gagn, treut-ki, treut-eskern, treut-kign, digitet, diskarn, distronek, distruj, karzhet, diflaket, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut evel ar marv, treut-marv, treut evel ur vazh-kloued, treut evel ur c'hagn, diskarn, distronek, distruj, skarn, moan evel un drezenn, moan evel un delienn, tanav evel un delienn, ... n'eus mann outañ, ... n'eus netra ken dioutañ, ... n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, ... n'eus nemet an askorn anezhañ, treut evel ur c'hat tachoù, karzhet e gorf, kaset, distruj ; *ein ausgemergeltes Gesicht*, ur fas kinviet g./b., un dremm distronek b., un dremm dilavet b., ur fas dicheret g./b.

ausgemistet ag. : **1. skarzh, riñset** ; **2. P. lutet, sac'hlutet, sklutet, supet, riñset, c'hwennet, ripet, diboubet.**

ausgenommen¹ ag. : [pesked, yer] divouzellet, difastet ; *ausgenommenes Huhn*, penn-yar divouzellet g., penn-yar difastet g.

ausgenommen² [stagell] : war-bouez, war-vete, war-vetek, betek, estreget, estrevit, nemet, panevet ; *Anwesende ausgenommen*, war-bouez (estreget, estrevit) ar re a zo deuet, nemet ar re a zo amañ, och' esevañ ar re a zo deuet ; *er widerspricht allen, ausgenommen dem Vater*, vreataat a ra ouzh an holl, nemet ouzh e dad (war-bouez ouzh e dad) - arguñiñ a ra ouzh an holl, nemet ouzh an tad (war-bouez ouzh e dad) ; *alle waren da, ausgenommen der Sohn*, deuet e oa an holl, war-bouez ar mab ; *wir werden kommen, ausgenommen es regnet*, dont a raimp, nemet glav a rafe.

ausgepicht ag. : **1. kalafetet gant pech** ; **2. [dre skeud.] ein ausgepichter Kerl**, ur paotr gwriet a finesaoù g., ul louarn kozh g., ur paotr itrikouù tout (leun a widre, finoc'h evit kaoc'h-louarn) g., Fañch an Itrikouù, un ebeul g., ur fouin g., ur sapre den kordet g., ur paotr fil ennañ g., ur paotr finesus, ur finesaer g., ul louarn a zen g., ur paotr tro en e gordenn g., un higenn a zen b., un hinkin a zen g. [*liester hinkined a dud*] ; **3. er hat eine ausgepichte Kehle**, plijout a ra dezhañ e vanne, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e vanne, kavout a ra mat e chopinad, hennezh a zo ramp e gorzailhenn, hennezh a zo frank e gorzailhenn, hennezh a zo frank e c'hourlañchenn, hennezh a zo frank e c'houzoug, kreñv eo war ar boeson, evañ a ra brav, ne laka ket en e votoù, ne daol ket en e votoù, ur mignon d'ar gwin eo, brav a-walc'h e ya e vanne gantañ, n'eo ket lipat chadenn ar puñs a ra, unan mat eo da charreat gwin, troet eo da voesoniñ, hennezh a zo un ever fall a zour, hennezh a zo ur plomer, hennezh a zo ur c'hof dour, dizonet eo bet e Miz Eost, hennezh a zo kreñv war an evañ, ned a ket fall an evañ gantañ, hennezh ne vez ket pell o tisech'añ gwer, en em boazhañ a ra oc'h evañ traouè yen.

ausgepowert ag. : 1. brev, brevet, divi, eok, tanailhet, darnaouet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-stank, skuizh-lovr, skuizh-brevet, brevet gant ar skuizhder, skuizh evel ar bleiz, faezh betek skoulm e ene, faezh-mouch, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, yost, yostet, diviet, ban, divanet, divanet lip, aet d'an eurvar, asik, asiket, flep, mac'homet, broustet e gorf, distronket holl, karzhet e gorf, kaset, distrui, brevet e gorf, nezet tout e izili dindanañ, eoget (ôget) gant ar skuizhder, rentet, krevet, gell ; 2. teuc'h, uzet, aet da fall ; 3. kaset da baour, paouraet, kaset war ar plaen, lakaet war ar plaen, kaset d'ar bern, taolet war an douar noazh.

ausgeprägt ag. : 1. bras-meurbet ; eine ausgeprägte Persönlichkeit, ur bersonelezh kreñv b. ; eine ausgeprägte Persönlichkeit besitzen, bezañ un den dioutañ e-unan, kaout ur bersonelezh kreñv ; ein ausgeprägtes Geschmack für etwas haben, bezañ angoulet evit ubd ; 2. ausgeprägte Gesichtszüge, dremm trolinennet spis b., tailh spis an dremm (Gregor) b.

ausgerechnet Adv. : dres, end-eueun ; ausgerechnet, als, krak d'ar mare ma, just d'ar mare ma, diwar-greiz ma, a-greiz ma, dres pa, eeun-hag-eeun pa, d'ar just e-giz ma ; ausgerechnet an diesem Tag, krak en devezh-se - en devezh-se, dres-mat - en devezh-se, eeun-hag-eeun - en devezh-se, eeun-mat - just avat en devezh-se - just-ha-just en devezh-se - en devezh-se, ken just ha fri ar chazh ; ausgerechnet du musst mir das erzählen ! ha te an hini eo a gred kontañ an dra-se din !

ausgereift ag. : darev, azv, pañvrek, michot, eok, eost, meür ; das Getreide ist ausgereift, darev eo an ed ; ausgereifter Kompost, rotel ble g. ; die Erbsen sind jetzt ausgereift, klor a-walc'h eo ar piz ; das Geschwür ist ausgereift, brein eo ar gor, fuloret eo ar gor, fumet eo ar gor, war-nes diskargañ emañ ar gor, prest eo ar gor da ziskargañ e lin, savet eo ar gor ; ausgereifter Mist, verrotteter Mist, teil brein-mat (kozh, yen, poazh, dispeureut, ble, dismuniert) g.

ausgerenkt ag. : gweet, distreset, divoestet, diaozet, divarc'het, diempret, dilec'het, dilec'hiet, dioeñset, diglokedet.

ausgerichtet ag. : 1. durc'haet, troet ; nach Osten ausgerichtetes Haus, ti o skeiñ war ar sav-heol g., ti troet war-zu ar sav-heol g., ti troet etrezek ar sav-heol g., ti troet war-zu ar sav-heol g., ti durc'haet d'ar sav-heol g. ; nach Süden ausgerichtetes Haus, ti e dalbenn tro ouzh ar c'hereisteiz g., ti en aer vat g., ti o skeiñ war ar c'hereisteiz g., ti troet war-zu ar c'hereisteiz g., ti troet etrezek ar c'hereisteiz g., ti troet d'ar c'hereisteiz g., ti dihell d'ar c'hereisteiz g., ti dihell d'an heol g., ti tro ouzh ar c'hereisteiz g., ti tro etrezek ar c'hereisteiz g., ti durc'haet d'ar c'hereisteiz g. ; nach Norden ausgerichtetes Haus, ti e dalbenn tro ouzh an hanternoz g., ti en aer enep g., ti durc'haet d'an norzh g. ; 2. auf den Eigenbedarf ausgerichtete Landwirtschaft, labour-douar bevidik g. ; eine auf Stimmenfang ausgerichtete Politik, ur politikerezh dilennelour g.

ausgeruht ag. : diskuizh, didorr ; entspannt und ausgeruht, skañv e spered ha didorr e gorf.

Ausgeschiedene(r) ag.k. g./b. : aus seinem Amt Ausgeschiedener, emzilezer g., emzikrager g.

ausgeschlafen ag. : 1. diskuizh, kousket e walc'h gantañ, dihunmat ; er ist noch nicht richtig ausgeschlafen, n'eo ket digousket mat c'hoazh, mor-mor eo c'hoazh, hanter-gousket eo c'hoazh, etre kousked ha dihun emañ c'hoazh, pikouz a zo gant e zaoulagad ; 2. [dre skeud.] ijinus, ijinet-mat, gwidreüs, beskellek, korvigellus, fin, dibikouz ; er ist ein ausgeschlafener Kerl, n'eo ket ur paotr hualet, itrik en deus, ur spered ijinus a zen eo, un tamm paotr abil eo, ur paotr digleiz eo, n'eus nemet korvigell en e gorf, un den leun a ijin eo, un den a gant tro eo,

hennez a oar e ziluzioù, forzh kaer a zo e sach e graf gantañ bepred, hennezh a zo gouest da gavout ar poell e pep kudenn, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, hennezh a zo Fañch an itrikuòù, hennezh a zo digaot dezhañ, hennezh a zo divreihl dezhañ, hennezh a zo paotr an itrikuòù.

ausgeschlossen ag. : 1. skarzhet kuit, lakaet er-maez, diberzh, esevet, ezlakaet, forc'het ; 2. [dre skeud.] es ist ausgeschlossen, dass ..., n'eus anv ebet e ... ; es ist nicht ausgeschlossen, dass ..., e c'hall bezañ e ... ; es ist ausgeschlossen, dibosupl a-grenn eo ! n'eus ger a-se ! n'eus anv ebet a gement-se ! n'eus kistion eus se ! n'eus ket a barlant ober se ! ne c'hall ket bezañ ! e nep giz ! e nep keñver ! e keñver ebet ! war nep feur ! e nep tu ! seurt-Doue ! e nep doare ! mallozhtouenn tamm ebet ! tamm tout ebet ! ket an disterañ ! naren ! nann 'vat ! nann avat ! nann da ! e giz ebet ! grïñsenn ! war nep tro / e nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienenn / e nep feson / e nep hent / a nep hent ! (Gregor) ; 3. Sonntag ausgeschlossen, nemet da Sul, nemet ar Sul, estreget da Sul, estreget ar Sul, war-bouez da Sul, war-bouez ar Sul ; 4. [preder.] Satz vom ausgeschlossenen Dritten, pennaenn an trede bezuster er-maez b., pennaenn an trede ezlakaet b. ; [preder., poelloniezh] Satz vom ausgeschlossenen Widerspruch, pennaenn an andislavor b.

Ausgeschlossene(r) ag.k. g./b. : dispelled g., forc'hed g., ezperzhied g., distaoladenn b. [liester distaolennou], ravaled g. ; die Ausgeschlossenen, an dispelliði ls., ar forc'hidi ls., an ezperzhidi ls., an distaoladennou ls., ar ravalid ls.

ausgeschmückt ag. : kinkl.

ausgeschnitten ag. : [dilhad.] dispak war ar bruched, digor war ar bruched, dislontret, diskloz war ar bruched ; ausgeschnittenes Kleid, dilhad dispak (digor, diskloz) war ar bruched g.

ausgeschrieben ag. : eine ausgeschriebene Handschrift haben, skrivañ brav, stummañ brav pep lizherenn.

ausgesetzt ag. : 1. arvaret da ; allem Wind und Wetter ausgesetzt, dindan ar seizh amzer, skoet gant ar seizh avel, e fri etre ar pevar avel, er pevar avel, etre ar pevar avel, e ti ar pevar avel, dispak d'an avelioù, durc'haet d'ar seizh avel, e-kreiz ar gas, digledour, diglet, a-youl avel, avelek, digletus-kenañ ; [fizik] dem Licht ausgesetzt, en ardizh ar goulouù ; 2. ausgesetztes Kind, kavadenn b. [liester kavadennou], kavad g. [liester kavadou], bugel dilezet g., bugel emzivat g., P. labous-garzh g. ; 3. [arc'hant., Yalc'h] ausgesetzte Notierung, feuriadur miret g.

Ausgesiebte(s) ag.k. n. : gwentadur g., lostadennou ls., boskon g.

ausgespannt ag. : [kezeg] distern.

ausgesprochen ag. : splann, anat ; ein ausgesprochener Fehltritt, ur falsvachadenn, mard eus unan b. - ur falsvachadenn, mard eus hini b.

Adv. : groñs, mik, rik, krak, krenn, kenañ, meurbet, mard eus unan, mard eus hini.

ausgestalten V.k.e. (gestaltete aus / hat ausgestaltet) : 1. terkañ, aveiñ, aozañ, kempenn, annezañ ; neu ausgestalten, adaveiñ, adterkañ ; 2. [skridoù] displegañ hiroc'h, reiñ tro d'e zisplegadennou.

ausgestorben ag. : 1. aet da get, marv ; dieser Menschenschlag ist ausgestorben, n'eus ket ken a dud e-gizse ; bei uns ist die Weberei ausgestorben, ar gwiaderez a zo marv en hor bro ; ausgestorbene Sprache, yezh aet da get b. ; 2. [dre skeud.] buhez ebet ennañ, marv, digavandenn, gwaremm, dizarempred ; die Stadt ist wie ausgestorben, didud eo kêr, buhez ebet e kêr, marv eo kêr.

ausgestoßen ag. : skarzhet kuit, lakaet er-maez, diberzh, esevet, ezlakaet, forc'het.

Ausgestoßene(r) ag.k. g./b. : kakouz g., distaoladenn b. [/iester distaolennoù], paria g., dispelled g., forced g., ezperzhied g., raveled g., reproved g. ; *die Ausgestoßenen*, ar gakouzed ls., ar gakouzen ls., an distaoladennoù ls., ar bariaed ls., an dispellidi ls., ar forc'hidi ls., an ezperzhidi ls., ar ravalid ls., ar reprouidi ls.

ausgesucht ag. : 1. eus ar gurunenn, eus ar vegenn, eus an dibab, dibabet pizh, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dreistdibab, dibab, a-zibab ; 2. *ausgesuchte Waren*, restadoù ls., marc'hadourezh a-eilrenk b., marc'hadourezh eilrenk b.

Adv. : dibab, -kenañ, -meurbet, -distailh, -kruel ; *ausgesucht höflich*, seven-meurbet.

ausgetreten ag. : *ausgetretener Weg*, hent toulet g., hent pilet g., hent kannet g., hent digor g., hent fraeet g., hent gwenn g. ; *ausgetrene Schuhe*, botoù tremen teuch'ls., botoù graet o reu ganto ls., gagnouù ls., botoù torkulet ls., botoù diseuliet ls., botoù aet da fall ls. ; [dre skeud.] *die ausgetretenen Pfade verlassen*, dilezel ar rollajoù kozh, dilezel hent ar c'hi.

ausgetrocknet ag. : peusec'h, disec'h, disec'het, aet da zisech', never, dizour, kras, hesk, krin, disaour, sec'h-koadesk, sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spouse, sec'h-tont, sec'h evel un tamm koad, skarnilek, sec'h evel stoub, disec'het-pizh, spelc'het, gay ; *ausgetrocknetes Flussbett*, arroudenn b., naoz dizour un dourredenn n. ; *der See ist ausgetrocknet*, aet eo al lenn da zisech' ; *die Erde ist ausgetrocknet*, o c'houlenn glav emañ an douar, itik eo an douar gant ar sec'hor, c'hoant glav en deus an douar, diwad eo an douar, an douar a zo erru diwad, glav a zo ezhomm, emañ an douar o c'houlenn dour, ezhomm a c'hlav a zo gant an douar, ur c'blebiadenn a rafe mil vad d'an douar, ur c'blebiadenn a rafe kant vad d'an douar, emañ an douar en engortoz a gaout glav, disaour eo an douar, krin eo an douar ; *ausgetrocknete Schweinsblase*, soroc'hell b. ; *vom Wind ausgetrocknete Lippen*, muzelloù suilhet gant ar gwent (gant avel) ls.

ausgewachsen ag. : 1. deuet d'e vent, en e vraz, en e vent ; *ausgewachsene Sardinen*, sardin bras str. ; [tud] *er ist jetzt ausgewachsen*, graet eo e lammgresk gantañ, deuet eo d'e vent bremañ, en e vent emañ bremañ, en e vraz emañ bremañ ; 2. [dre skeud.] echu, peurechu, eus ar penn, diouzh ar penn, mard eus unan, mard eus hini ; *das ist ja ein ausgewachsener Skandal !* bras eo gwelet seurt traou ! gwashat ! euzhusat ! mezh ar chas eo ! ur vezh ruz ! ur vezh ruz eo ! gant ar vezh ! mezh eo ! koustiañ ! ur mantr eo gwelet seurt traou ! ur vezh eo gwelet an dra-se ! ur vezh eo da welet !

ausgewählt ag. : eus ar gurunenn, eus ar vegenn, eus an dibab, dibabet pizh, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dreistdibab, dibab, a-zibab, mistr ; *ausgewählte Texte*, *ausgewählte Zitate*, arroudoù dibabet ls. ; [krl ha relij.] *viele sind berufen, aber wenig sind ausgewählt*, kalz a vez galvet, met nebeut a vez dibabet, rak e-leizh a zo galvet da vont d'ar baradoz ha nebeut a ya e-barzh.

ausgewandert ag. : divroet.

ausgewiesen ag. : 1. ampart, mailh, gouziek, gourdon ; 2. anat, touet, pomet, eus ar penn, diouzh ar penn, echu, peurechu, daonet.

ausgewogen ag. : 1. kempouezet, kempouez, pozet, poellek, kompez, diazezet, fur ; *wohl ausgewogener Geist*, spered kompez g., spered poellek g. ; *nicht ausgewogen*, digempouez, digempouezet ; 2. *ausgewogene Verteilung*, *ausgewogene Aufteilung*, dasparzh kempouez g. ; *ausgewogene Streuung*, strewadur kempouez g. ; *ausgewogene Ernährung*, magadurezh

kempouez b., magadur kempouezet mat g. ; 3. [dre skeud.] *eine ausgewogene Rede*, ur brezegenn voder b., ur brezegenn gerreich b., ur brezegenn fur b., ur brezegenn bozetz b., ur brezegenn pouezet mat pep ger enni b. ; *ausgewogene Worte*, kaoziouù pouezet ls.

Ausgewogenheit b. (-) : kempouezded b., kempouez g., kompezded spered b., hent etre re ha re nebeut g. ; *mentale Ausgewogenheit*, kempouez bred g.

ausgezeichnet ag./Adv. : pase mat, peurvrat, re vat, fiskal, turgn, turgn-kenañ, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, diouzh ar penn, eus ar penn, dreist, mat-dreist, mat-distailh, mat dreistkont, mat-eston, disheñvel, dispar, kabidan, beuz, disteñget, manifik, brav ha kempenn, a dalvoudegezh, dibab, ervat, forzh vat, a-dailh, a-zoare, a-feson, brav-ral, brav-bras, eus an dispar, eus an troc'h kentañ, tremen mat, evit ar gwellañ ; *ausgezeichnete Arbeit*, labour paket mat g. ; *ein ausgezeichnete Schwimmer*, un gwall neuñvier g. ; *dieser Apfelwein schmeckt ausgezeichnet*, ar sistr-mañ a zo hini mat, ar sistr-mañ a zo beuz, hemañ a zo sistr mat, hemañ a zo sistr blein, re vat eo ar sistr-mañ, sistr kabidan eo, manam sistr eo ; *dieser Braten schmeckt mir ausgezeichnet*, ar c'hig-rost-se a beg ouzh va genouù, kavout a ran mat-tre ar c'hig-rost-se, re vat eo ar c'hig-rost-se, ar rost-se a floura va c'halon, ar c'hig-rost-se a zo ul lipadenn, eus ar c'hentañ eo ar c'hig-rost-se, ar c'hig-rost-se a zo ur fest evidon, flouret e vez va stomog gant ar c'hig-rost-se ; *der ausgezeichnete Geschmack des Arabica-Kaffees*, gwellentez ar c'hafe arabika b., madelezh kruel ar c'hafe arabika b., vertuz kruel ar c'hafe arabika g./b. ; *sie kocht ausgezeichnet gut*, mat-distailh eo da geginañ, ur vestrez d'ober kegin eo, ur geginerez touet eo hi, honnezh a zo ur geginerez eus ar penn, honnezh a zo ur geginerez diouzh ar penn, pipi eo da geginañ, geginañ a ra dilastez, geginañ a ra dispar, dreist eo da geginañ, geginañ a ra ervat, hi a oar kempenn boued mat ; *er kann ausgezeichnet Witze erzählen*, dreist eo da gontañ tezennoù ; *er ist in Mathematik ganz ausgezeichnet*, dreist eo war tachenn ar jedoniezh ; *ausgezeichnet !* dreist ! dispar ! biskoazh gwell ! biskoazh bravoc'h tra ! brav ! gwellañ ! n'emañ ket ar sifern gant an drasse ! neuz en deus an dra-se ! ur marvaillh eo ! diouzh ar c'hentañ ! fiskal ! forzh vat ! setu ur meuz kaer ! me 'gav se kran !

ausgiebig ag. : ampletus, fonnus, fonnus, fonnus, kaougant, stank, druz, frontal, puilh, ampl, fetis, frank, kreñv, paot ; *eine ausgiebige Mahlzeit*, ur pred fetis g., ur pred fonnus g., ur pabor a bred g., ur bañvez g., un daol druz b., ur friko c'hagn b., boued kreñv g., kouignaoua g., farz da lein g., larjez g. ; *wenn Gäste kommen, dann bereite ich eine ausgiebigere Mahlzeit vor*, pa zeu tud du-mañ e vez reutoch va jeu, pa zeu tud du-mañ e vez muioch a larjez, pa zeu tud du-mañ e vez drusaet ar predou, pa zeu tud du-mañ e vez farz da lein.

Adv. : dizamant, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, a-dropiti, gwalc'h e galon, leizh e walch, a-builh, a-flec'henn, a-goñfont, fonnus, stank, paot, paot-mat, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, forzh pegement, na pegement, diouzh an druilih, a-druilhadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhoù, a-largentez, puilh, a-builh, a-leizh, e-leizh, helaezh, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, war an ampl, amplik, stank evel ar raden, da rastellat, da reketiñ, ken a findaon, ken na wic'h, diouzh sour, a-fonnus, fonnus, a-grugell, a-niver, a-yoc'h, gant largentez, P. d'ober teil, a-dorimell ; *sie bekamen ausgiebig zu essen*, boued kreñv a voe servijet dezho.

ausgießen V.k.e. (goss aus / hat ausgegossen) : 1. skuilhañ, fuilhañ, fennañ ; ein Glas ausgießen, skuilhañ (fuilhañ, fennañ) ur werennad ; Wasser in Strömen ausgießen, skuilhañ dour gant ar varazh vras, skuilhañ dour puilh-ha-puilh ; 2. [dre heñvel.] das Feuer ausgießen, beuziñ an tan, lazhañ an tan gant dour ; 3. [dre astenn.] die Risse in der Straßendecke mit Asphalt ausgießen, skuilhañ ter e faoutou ar straed ; eine Form ausgießen, leuniañ ur moull ; mit Lagermetall ausgießen, mit Gleitmetall ausgießen, mit Weißmetall ausgießen, reguliñ.

Ausgießen n. (-s) : skuiliñ g., skuilhadur g., skuilherezh g., skuilhadeg b. ; das Ausgießen mit Lagermetall, das Ausgießen mit Gleitmetall, das Ausgießen mit Weißmetall, ar reguliñ, ar reguladur g.

Ausgießer g. (-s,-) : 1. [listri kegin h.a.] flutenn b., gouzoug g., genoù g., chaflutenn b., bronn b., sutell b., sut g., beg g., brok g., brokenn b., gweuz b. ; 2. [boutailhou] stouv diskenn g.

Ausgleich g. (-s,-e) : 1. justadur g., kempouez g., adkempouez g., kempouezadur g., adkempouezadur g., kempouezidigezh b., kempouezerezh g., kempouezded b., digoll g., daskeitadur g., askevarzhadur g., assteudadur g., penntrok g., bilañs g. ; finanzieller Ausgleich, digoll en arc'hant g., dic'haou en arc'hant g. ; Ausgleich von Währungen, daskeitadur ar feuriou eskemm g., steudadur ar moneizioù g. ; Jahresausgleich, daskeitadur bloaz g., askevarzhadur bloaz g., assteudadur bloaz g. ; 2. zum Ausgleich unserer Rechnung, da beurechuiñ ar gont, evit peurrenkañ ar gont, evit peurreizhañ ar gont, evit restaladur ar gont ; Quittung über den Ausgleich aller Ansprüche, kuitañs peurreizhañ b. ; 3. treuzvarchadur g., treuzemglev g., kompezadur g., amziviz g., emglev g. ; zu einem Ausgleich kommen, en em glevet, en em gordañ, ober emglev, ober treuzvarc'had, treuzvarc'hata, skoulmañ un treuzemglev, skoulmañ un amziviz, heñvelaata o mennozhioù, dont d'en em glevet, erruout mat ; wegen allerei Meinungsverschiedenheiten konnte kein Ausgleich gefunden werden, diaesteriou (dizemglevioù) a bep seurt a skoilhas an amziviz ; 4. digoll g., dic'haou g., dic'haouenn b., dic'haouadur g., dic'haouadenn b. ; jemandem etwas als Ausgleich geben, reiñ ubd da zigoll d'u.b. ; 5. [sport] rampo g., razherez g. ; den Ausgleich erzielen, dont a-benn da rampoiñ, dont a-benn da ingalaat, mont rampo.

ausgleichbar ag. : kempouezadus.

Ausgleichbehälter g. (-s,-) : [tekn.] lestr deledañ g., lestr arlediñ g.

ausgleichen V.k.e. (glich aus / hat ausgeglichen) : 1. kempouezäñ, adkempouezäñ, ober kempouez da, bezañ pouezha-pouez gant, keidañ, digoll, dic'haouiñ [evit ub], difallañ, daspouezäñ, daskeitañ, balañsiñ, ingalañ, kementiñ ; die Preise ausgleichen, kempouezäñ ar priziou ; die Löhne ausgleichen, kempouezäñ ar goprøù ; seine Großzügigkeit gleicht seine Rauheit aus, e vrokusted a ra kempouez d'e rustoni ; das eine gleicht das andere aus, kempouez a zo etrezo, a-gempouez emaint an eil gant egile ; die Auswüchse der Natur werden durch die unablässige Arbeit des Menschen ausgeglichen, garvder an natur a vez kempouezet gant labour diehan an den ; eine negative Begleiterscheinung ausgleichen, parraat ouzh un diemsav ; 2. [kenw.] das Defizit ausgleichen, stouvañ an toull hag a zo er c'hef, lakaat par e gontoù, kempouezäñ an divigad ; den Fehlbetrag ausgleichen, kempouezäñ ar c'holl, kempouezäñ an divigad, barrañ an divigad ; eine Rechnung ausgleichen, paeañ un dle, paeañ ur fakturenn ; ein Konto ausgleichen, mentelañ (kempouezäñ) ur gont ; das Budget ausgleichen, skoulmañ an dispignoù.

V.em. sich ausgleichen (gleichen sich aus / haben sich (ak.) ausgeglichen) : en em gempouezäñ, en em gempouezäñ an eil egile ; unsere Verluste und Gewinne gleichen sich aus, koll-gounit omp.

Ausgleichen n. (-s) : kementadur g., kempouezerezh g., kempouezadur g., adkempouezadur g., kempouezäñ g., kevataladur g.

ausgleichend ag. : 1. ... kempouezäñ, kempouezus, kompezus, kempouezer ; 2. [temz spered] unvanus, a emglev.

Ausgleicher g. (-s,-) : [sport, kezeg] dilañser g.

Ausgleichgewicht n. (-e) : eneppouez g., kempouez g., aspouez g.

Ausgleichhebel g. (-s,-) : [tekn.] kempouezer g. [liester kempouezeroù].

Ausgleichsabgabe b. (-,n) : [arc'hant.] taos kempouezäñ g. ; Ausgleichsabgaben, arc'hant kempouezäñ g., pourvezadenn gempouezäñ b.

Ausgleichsabkommen n. (-s) : [arc'hant.] kempouezadur g.

Ausgleichsbetrag g. (-s,-beträge) : [arc'hant.] arc'hant kempouezäñ g., pourvezadenn gempouezäñ b., penntrok g.

Ausgleichsfonds g. (-) : [arc'hant.] font kempouezäñ g.

Ausgleichsgetriebe n. (-s) : [tekn.] rodaoueg tregemmel b., tregemmad g.

Ausgleichsgewicht n. (-e) : eneppouez g., kempouez g.

Ausgleichskasse b. (-,n) : [Bro-Suis] kef goprøù-tiegezh [KGT] g.

Ausgleichskegelrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod amheuliat b.

Ausgleichsmetropole b. (-,n) : meurgér gempouez b., penngêr gempouez b.

Ausgleichsrennen n. (-s,-) : redadeg kempouezet b. [gant lañs pe dilañs hervez barregezh ar sportour pe al loen].

Ausgleichssport g. (-s) : sport kempouezet g. [gant lañs pe dilañs hervez barregezh ar sportour pe al loen].

Ausgleichstor n. (-s,-e) / **Ausgleichstreffer** g. (-s,-) : [sport] pal rampoiñ g., pal ingalaat g.

Ausgleichströmung b. (-,en) : [moroniezh] ambreg g., kursenn b.

Ausgleichsverfahren n. (-s,-) : 1. reizhenn varnerezhel b. ; 2. [arc'hant.] kempouezadur g.

Ausgleichszahlung b. (-,en) : [arc'hant.] pourvezadenn gempouezäñ b., penntrok g.

Ausgleichszulage b. (-,n) : [arc'hant.] gopr dic'haou g.

Ausgleichung b. (-,en) : [kenwerzh] kempouezadur g., daskeitadur g.

Ausgleichvorrichtung b. (-,en) : kempouezer g. [liester kempouezeroù].

ausgleiten V.gw. (glitt aus / ist ausgeglitten) : diflipañ, riklañ, disruzañ, rampañ, dirampañ, lamprañ, tec'hel diwar an hent, rampañ diwar an hent, riklañ diwar an hent, ruzañ diwar an hent.

Ausgleiten n. (-s) : riklañ g., diflipañ g., rampañ g., dirampañ g., lamprañ g., risklañ g., ruzañ g., disac'hæt g., foerañ g., rikladenn b., rikladur g., rikladurezh b., ruz g., ruzadenn b., rampadenn b.

ausgliedern V.k.e. (hat ausgegliedert) : 1. lemel, dilemel, tennañ kuit, lakaat a-gostez ; dieses besonders heikle Problem wurde bei den Verhandlungen ausgegliedert, ar gudenn gwali skoemp-se a voe lakaet er-maez eus ar c'hendivizoù ; 2. dispartiañ, digrevrediñ, distrollañ, distagañ, ermaeziañ ; ein Gebiet aus einem Staatsverband ausgliedern, distagañ ur c'hornbro diouzh ur Stad.

ausglitschen V.gw. (ist ausgeglitscht) : diflipañ, riklañ, rampañ, dirampañ, lamprañ, tec'hel diwar an hent, rampañ diwar an hent, riklañ diwar an hent, ruzañ diwar an hent.

ausglühen V.gw. (ist ausgeglüht) : mervel, mougañ, migañ, dilugerniñ ; die Kerze *glüht aus*, deuet eo pare ar gouloù, peurzeviñ a ra ar gouloù, darev eo ar c'houlaouenn da echuiñ, emañ ar c'houlaouenn o vovel, emañ ar c'houlaouenn o soetiñ, emañ ar c'houlaouenn oc'h ober he zalaroù.

V.k.e. (hat ausgeglüht) : [tekn.] 1. [metal] disgwerañ ; 2. [dir] glaouzirañ.

Ausglühen n. (-s) : [tekn.] 1. [metal] disgweradur ar metal g., disgwerañ g. ; 2. [dir] glaouziradur g., glaouzirañ g.

ausgraben V.k.e. (gräbt aus / grub aus/ hat ausgegraben) : 1. ein Loch ausgraben, ober un toull en douar, poullañ un toull, toullañ (kleuzañ, kavañ, krouizañ) an douar ; 2. eine Leiche ausgraben, dizouarañ (diveziañ, dizinteriñ, toullañ war) korf un den marv ; einen Schatz ausgraben, dizouarañ un teñzor, tennañ un teñzor eus an douar ; 3. [louza.] displantañ, diblantañ ; 4. ein Tier aus seinem Bau ausgraben, divertimiñ ul loen, dizouarenniñ ul loen ; Jäger, der Tiere aus ihren Bauen ausgräbt, dizouarenner g. ; 5. [dre skeud.] eine alte Geschichte ausgraben, lakaat ar gaoz war un afer mil gozh, adlakaat un afer mil gozh war an doubier, degas en-dro un afer mil gozh war an daol, P. meskañ kozh kaoc'h, meskañ kozh teil ; 6. alte Schriften ausgraben, diskochañañ skridoù kozh.

Ausgraben n. (-s) : 1. kleuzadur g., kleuzerezh g., kleuzidigezh b., kavadur g., toulladur g., keviadur g., krouizadur g. ; 2. [louza.] displantadenn b., displantadur g., displantadeg b., displantañ g.

Ausgräber g. (-s,-) : henoniour g., hendraour g., hendraezour g., arkeologour g.

Ausgrabung b. (-,en) : 1. dizouaradur g., diveziadur g., dizouaridigezh b., dizouarañ g., diveziañ g. ; 2. Ausgrabungen, furchadennoù henoniezh ls., furchadurioù arkeologiezh ls.

ausgreifen V.gw. (griff aus / hat ausgegriffen) : 1. astenn e gammendou ; das Pferd greift aus, astenn a ra ar march e gammendou ; 2. [dre skeud.] na vezañ diwezh ebet d'e brezegenn, ober ur brezegenn keit hag ac'hanen d'al loar, na vezañ berr da gaozeal, mont pell diouzh e gazeg, mont pell diouzh ar gêr da wriat, bezañ pell diouzh ar gêr, aradennañ, na vezañ prenn ebet d'e latenn ; 3. [Bro-Austria] mont dezhi gant flouradoù hakr (gant atouchamantoù hakr, gant atouchamantoù lik, gannt atouchamantoù hudur, gant gwall atouchamantoù).

ausgreifend ag. : [dre skeud.] weit ausgreifende Pläne, raktresou a hed-diraez bras ls.

ausgrenzen V.k.e. (hat ausgegrenzt) : forc'hiñ, argas, lakaat a-gostez, lakaat er-maez, diarbenn ; jemanden ausgrenzen, lakaat u.b. en dizarempred, lakaat u.b. e Koraiz, lakaat u.b. er c'horn, disprizañ komz ouzh u.b. ; jemanden sozial ausgrenzen, ezperzhiañ u.b., dispellaat u.b., lakaat u.b. en dispell, lakaat dispell war u.b., arlezadeakaat u.b.

Ausgrenzung b. (-,en) : forc'h g., forc'hadur g., forc'hidigezh b., ezkaeladur g., ezlakadur g., argaserezh g., ostrakelezh b. ; soziale Ausgrenzung, dispellaat g., ezperzhiañ g., arlezadeakaat g.

ausgrübeln V.k.e. (hat ausgegrübelt) : [dre skeud.] marsoñjal.

Ausguck g. (-s,-e) : 1. [merdead.] gedour g., kasteller g. ; 2. [merdead.] kastell-gwern g., kastell-lestr g., kastell g. ; 3. [hemolch h.a.] gwere b. ; 4. Ausguck halten, sellet pizh en-dro d'an-unan, bezañ war-c'ched, klask gant an zaoulagad, gedal.

ausgucken V.k.e. ha V.gw. (hat ausgeguckt) : 1. [merdead.] bezañ war-c'ched, gedal ; 2. [dre heñvel.] sich (dat.) die Augen ausgucken, dispourbellañ (dislontrañ, divarc'hañ, astenn, dislonkañ, diskolpañ, difoupañ, diboupañ, disgwennañ) e zaoulagad, diskalfañ e zaoulagad, disloagal e zaoulagad, dispourbellañ, bezañ balc'h e lagad ; dort wirst du dir die Augen ausgucken, eno az po peadra da luc'hañ.

Ausguckposten g. (-s,-) : [merdead.] gedour g., kasteller g.

Ausguss g. (-es,-gütse) : 1. skuilherezh g. ; 2. [dre astenn.] dar b. ; 3. [listri kegin h.a.] flutenn b., gouzoug g., genoù g., chaflutenn b., bronn b., sutell b., sut g., beg g., brok g., brokenn b., gweuz b. ; 4. [tekn.] teuzredenn b.

Ausgusstülle b. (-,-n) : [listri kegin h.a.] flutenn b., gouzoug g., genoù g., chaflutenn b., bronn b., sutell b., sut g., beg g., brok g., brokenn b., gweuz b.

aushaben V.k.e. (hat aus / hatte aus / hat ausgehabt) : 1. etwas aushaben, bezañ tennet udb., bezañ diwisket udb.

2. etwas aushaben, bezañ echu udb gant an-unan.

V.gw. (hat aus / hatte aus / hat ausgehabt) : er hat aus, a) echu eo e gentel gantañ ; b) mont a ra kuit, mont a ra er-maez ; das Mädchen hat heute aus, hiziv emañ devezh dilabour (devezh vak) ar vatezh, plac'h a vale eo ar vatezh hiziv.

aushacken V.k.e. (hat ausgehackt) : diframmañ, tennañ ; eine Krähe hackt der anderen kein Auge aus, dalc'h mat ha me a gigno, an hanter eus ar c'roc'hen az po - pep hini a gar e bar, ar bleizi izez.

aushaken V.k.e. (hat ausgehakt) : 1. diglochedañ, distagañ, diskregiñ, diskourrañ ; 2. P. brizhañ, dizatiñ, bezañ o kinnig sodiñ, alfoiñ, mont dreist-penn ; bei ihm hakt es aus, hennezh a zo pitilh, hag a zo - hennezh a zo tremen sot - hennezh a zo pase sot - hennezh a zo sot-magn (sot-nay, sot-pitilh, sot-ran, sot-plaen) - hennezh a zo diot-magn - koll a ra mik e benn - mont a ra dreist-penn - mont a ra tok-tok - paket en deus anezho - e spered a droc'hoih - ar barr en deus kemeret anezhañ.

V.em. : **sich aushaken** (hat sich (ak.) ausgehakt) : mont kuit, en em zistagañ, diskregiñ, en em ziskrougañ ; etwas hat sich ausgehakt, udb a zo diskrog.

aushalsen V.k.e. (hat ausgehalst) : [tekn.] dic'houzougennañ.

aushalten V.k.e. (hält aus / hielt aus / hat ausgehalten) : 1. gouzañ, padout ouzh, padout gant, diwaskañ poan, reuziñ, bezañ gwasket, souten, hulmañ, dizeriñ, herzel gant, herzel ouzh, herzel o, derc'hel mat, anduriñ ; er musste bestialische Schmerzen aushalten, malet e oa gant ar c'hoaz, taget e oa gant ur boan ifern, kouezhañ a rae gloazioù kreñv warnañ, poaniañ a rae da grial, poan da grial en doa, diwaskañ a rae poanioù skrijus, gweañ a rae poanioù skrijus, reuziñ a rae poanioù ifern, reuziñ a rae poanioù disaour, reuziñ a rae poanioù grizias, reuziñ a rae poanioù dreist, gouzañ a rae poanioù kriz, diwaskañ a rae poanioù garv, gweañ a rae poanioù garv, diwaskañ a rae poanioù kalet, gweañ a rae poanioù kalet, gwasket da vat e oa, gwall galz a boan en doa bet ; die Schmerzen aushalten, herzel ouzh ar poanioù, gouzañ ar boan, bezañ kalet ouzh ar boan, bezañ ur galedenn a zen, bezañ start ouzh ar boan ; er kann viel aushalten, kalet eo ouzh ar boan, start eo ouzh ar boan, hennezh a zo ur galedenn a zen ; ich halte es nicht mehr aus, ne badan mui, n'on ket mui evit hulmañ, n'on ket mui evit gouzañ an dra-se, ne c'hallan mui diouti, n'on ket ken evit padout ouzh kement-se, n'on ket kap ken, n'on ket evit herzel, bemdez a zo allies ; ich halte diese Schmerzen nicht mehr aus, ne harzan ket mui gant ar boan, ne c'hallan mui padout gant ar boan, n'on ket mui evit padout gant ar boan, n'on ket evit herzel gant ar boan am eus ; keiner konnte diesen Gestank aushalten, den ne harze gant ar flaer-se, den ne bade gant ar flaer-se ; der Qualm war nicht auszuhalten, ne oa ket a bad gant ar moged ; die Kälte aushalten, harpañ ouzh ar riv, padout ouzh ar riv ; bei dieser Kälte wirst du es nicht aushalten können, ne c'halli ket padout dindan an amzer yen-se ; bei einer solchen Preissteigerung werden wir es nicht lange aushalten können, ne vo ket tu da badout ken gant ar c'her m'eo deuet an traou

da vezañ ; das hält kein Pferd aus ! gast a vuhez ! ; wir müssen es aushalten, ret eo reuzziñ, ret eo deomp hulmañ, bez' e rankomp hulmañ ; es ist nicht mehr auszuhalten, n'heller ket padout ken ; 2. [sonerez] den Ton aushalten, chom war un notenn, derc'hel d'un notenn ; 3. [dre astenn.] jemanden aushalten, bastañ da ezhommoù u.b., fonnañ da ezhommoù u.b., pourvezañ da ezhommoù u.b., gounit boued d'u.b., kaout u.b. war an dorzh ; 4. den Vergleich mit etwas / mit jemandem aushalten, c'hoari par-ouzh-par gant ubd/u.b. ; diese Pferde halten jeden Vergleich mit den besten Renntieren aus, emañ ar c'hezeg-se en dalvoudegezh d'ar re wellañ, redek a ra ar c'hezeg-se kenkoulz ha marc'h ebet, redek a ra ar c'hezeg-se kenkoulz ha forzh peseurt march', re-bar eo ar c'hezeg-se ouzh ar re wellañ, redek a ra ar c'hezeg-se koulz pe well ha forzh peseurt march', c'hoari a ra ar c'hezeg-se par-ouzh-par gant ar re wellañ ; er wusste wohl, dass er, was die Arbeitsleistung betraf, jeden Vergleich aushalten konnte, ne grene ket evit ober e lod dirak n'eus forzh peseurt den.

V.gw. (hält aus / hielt aus / hat ausgehalten) : kenderc'hel, derc'hel, padout, ober diouzh padout, derc'hel mat d'ar belost, derc'hel an taol ; noch lange aushalten, padout pell c'hoazh ; bei ihm ist es nicht auszuhalten, er ist nicht zum Aushalten, n'eus ket tu da badout outañ, ne'm eus ket va bev gantañ, ne'm eus ket va buhez gantañ, diaes-meurbet eo ober dioutañ, diaes spontus eo tremen dioutañ, n'on ket evit gweañ gantan.

aushandeln V.k.e. (hat ausgehandelt) : etwas aushandeln, marc'hata diwar-benn ubd., breutaat ubd, kevraouiñ diwar-benn ubd, kevraouiñ ubd, moaieniñ ubd ; eine Übereinkunft aushandeln, eine Vereinbarung aushandeln, kevraouiñ un emglev. **aushändigen** V.k.e. (hat ausgehändigt) : dereiñ, reiñ ; jemandem etwas persönlich aushändigen, reiñ ubd d'u.b. etre e zaouarn, reiñ ubd d'u.b. en e zaouarn ; eine Karte aushändigen, dereiñ ur gartenn, lakaat ur gartenn etre daouarn u.b. (Gregor).

Aushändigung b. (-,en) : deroadur g., dereiñ g., roidigezh b. **Aushang** g. (-s,-hänge) : skritell b., liketenn b., parchenn b.

aushängen¹ V.k.e. (hat ausgehängt) : 1. ledañ, displegañ, astenn, dispakañ, skritellañ, liketañ, lakaat a-wel, lakaat a-wel-kaer ; das Aufgebot aushängen, skrivañ an embannoù, ober an embannoù, kas an embannoù, embann ; 2. divarchañ, diskregiñ, diskourrañ ; ein Fenster aushängen, divarc'hañ ur prenestre, treuzvarc'hañ ur prenestre, divudurunañ ur prenestre, dibradañ ur prenestre.

V.k.e. sich aushängen (hat sich (ak.) ausgehängt) : [plegoù, dilhadou] steuziañ, mont kuit, divresañ, dijogañ, diroufennañ. **aushängen²** V.gw. (hing aus / hat ausgehangen) : 1. bezañ skritellet, bezañ liketet ; 2. [Bro-Suis] es hängt bei mir aus, es hängt mir aus, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, aet on dreist-penn gant an dra-se, me 'zo leun va c'hased gant an dra-se, me 'zo leun va rastell gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lér, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heuget, faezh on, darev on) gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heuget on gant kement-se, leizh va lér am eus diouzh an dra-se, leizh va lér am eus gant an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, me a zo lor gant an dra-se / brenn ! va revr gant an dra-se ! va gaol !

Aushängeschild n. (-es,-er) : 1. barr-ti g., skritell b., panelerezh kenwerzh g., asagn g., arouezenti b., arouezinti b. ; 2. [dre skeud.] asagn brudus g., arouezinti vrudus b., bleuñv (eus) str., boked g., bokedad g., begenn (eus) b., dibab (eus) g., diuz (eus) g., gwir flourdiliz (eus) str., flourdilizenn (eus) b., fleurenn b., perlezenn b., pep gwellañ g.

Aushängetafel b. (-,-n) : skritell b.

ausharren V.gw. (hat ausgeharrrt) : padout ouzh, diwaskañ poan, kenderc'hel gant ; in der Knechtschaft ausharren müssen, bezañ e nask, chom e nask, chom da chagañ er sujidigezh, chom da vichodiñ er sujidigezh.

aushärteten V.k.e. (hat ausgehärtet) : kalediñ, kaledenniñ, kaletaat ; eine Aluminiumlegierung aushärteten, kaletaat ur c'hendeuzad aluminium.

V.gw. (ist ausgehärtet) : mont kalet, mont start, kalediñ, kaledenniñ, kaletaat, dont da galediñ ; der Gips härtet aus, emañ ar plastr o kaletaat.

Aushärten n. (-s) : kaledadur g., kaletadur g., kaledigezh b.

aushauchen V.k.e. (hat ausgehaucht) : dic'hwezhañ, tennañ e huanad diwezhañ, rentañ e huanad diwezhañ, reiñ e huanad diwezhañ, leuskel e huanad diwezhañ, tennañ e huanadenn diwezhañ, rentañ e huanadenn diwezhañ, reiñ e huanadenn diwezhañ, leuskel e huanadenn diwezhañ, mervel ; seine Seele aushauchen, mont d'an Anaon, paeañ e zle d'an Ankoù, tremen, mont d'ar c'hoar, rentañ e vuhez, rentañ e galon, rentañ e ene da Zoue, rentañ e ene d'e Grouer, daskor e spered, daskor e ene, tennañ e huanad diwezhañ, rentañ e huanad diwezhañ, leuskel e huanad diwezhañ, reiñ e huanad diwezhañ, tennañ e huanadenn diwezhañ, rentañ e huanadenn diwezhañ, leuskel e huanadenn diwezhañ, reiñ e huanadenn diwezhañ ; sein Leben aushauchen, seinen Geist aushauchen, mervel, rentañ e spered, daskor e spered, tremen, finvezhañ.

aushauen V.k.e. (hieb aus / hat ausgehauen) : 1. kleuzañ, kleuziañ, divouedañ ; 2. [dre astenn., koadeg] didroc'hañ, rouesaat, tanavaat, distankaat ; 3. [mengleuz.] korvoiñ ; 4. [tekn.] kizellañ ; ein Standbild in Marmor aushauen, skultañ ar maen-marbr da sevel un delwenn, kizellañ un delwenn a vaen-marbr, kizellañ un delwenn varbr.

aushäusig ag. : er-maez eus ar gér ; er ist oft aushäusig, er-maez eus ar gér e vez peurliesañ, tremen a ra an hanter eus e amzer er-maez eus ar gér.

aushebeln V.k.e. (hat ausgehebelt) : 1. [gouren] jemanden aushebeln, diskar u.b. d'an douar, strinkañ u.b. en (war an) douar, stlepel u.b. d'an douar (d'an traoñ), reiñ douar d'u.b., tintañ u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e laz h'u.b., ledañ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b., leterniñ u.b., skeiñ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henouù, astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. ouzh an dorgenn, astenn u.b. war ar bratell, diskar (distroadañ, c'hweniañ, linkañ, douarañ, torgennañ, taouarc'hennañ, gwintañ, leurennañ, tumpañ, druilhañ) u.b., keinañ u.b., teuler u.b. en e c'hwen, diskar u.b. en e c'hwen, kas u.b. da rudellat, pradañ u.b., dibradañ u.b., astenn u.b. war e bevar ivin, ober d'u.b. astenn e bevar ivin, kas u.b. da vuzuliañ an douar, lakaat korf u.b. da vuzuliañ an douar, diskar u.b. hed-blad e gorf, kas u.b. da lipat pri, teuler u.b. d'an douar, drammañ u.b., pilat u.b., pilat u.b. d'an douar, dornañ u.b., kas u.b. d'ar baz, pennboelliñ u.b., pladañ u.b., [gouren e Breizh] kas u.b. da zeibriñ brenn ; 2. kas da get (da netra, war netra, da vann, da neuz, e skuih hag e ber), dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, peurgas, goullonderiñ.

ausheben V.k.e. (hob aus / hat ausgehoben) : 1. kemer, lemel ; etwas aus der Form ausheben, divoullañ ubd ; das Ausheben

aus der Form, an divoulladur g., an divoullañ g. ; **ein Nest ausheben**, kemer ar viou a zo en un neizh, dineizhañ un neizh ; **2.** [dre skeud.] **ein Verbrechernest ausheben**, herzel (prizonañ) ur vandennad laeron, dineizhañ un toull laeron ; **3.** [Bro-Suis, lu] rejimantiñ, enluañ, goustlañ, goustlaouiñ, engouestlañ, enrollañ, goprañ, gopraat, tuta, sevel, enfredañ ; **Soldaten ausheben**, sevel soudarded, enluañ soudarded, rejimantiñ, enrollañ soudarded, engouestlañ soudarded, tuta soudarded ; **4.** [dre heñvel.] kleuzañ, toullañ, kavañ, keviañ, krouiziñ, klaviñ ; *einen Graben ausheben*, toullañ ur foz (un douvez), kleuzañ (kleuziañ, krouiziñ) un douflez ; *einen zugeschütteten Graben wieder ausheben*, adtoullañ ur foz, adfoziañ ; *einen Graben tiefer ausheben*, donaat un douvez ; *ausgehobene Erde*, atredoù diwar labourioù keviañ ls. ; *aufgeschüttet oder ausgehoben*, e savenn pe e kavenn ; **5.** [tekn.] distrollañ, divontañ.

Ausheber g. (-s,-) : **1.** [lu] tutaea g. ; **2.** [labour-douar] diblanter g. ; **3.** [tekn.] distegner g. [*liester distegneriou*], diskrog g.

Aushebung b. (-,en) : **1.** kemeridigezh b. ; **2.** [lu] engouestl gl., engouestladur g., enrolladur g., enrollidigezh b., enroll g., tutadur g., tuta g. ; **3.** [Bro-Suis, lu] enluadeg b., rejimantiñ g.

Aushebungsoffizier g. (-s,-e) : [lu] pennenroller g., penndtaer g.

aushecken V.k.e. (hat ausgeheckt) : **1.** goriñ ; **2.** P. itrikañ, irienniñ, steuñviñ, steuñvenniñ, ijinañ, imbroudiñ, goriñ, kabalat, pourchas ; *einen Streich aushecken*, prientiñ un dro-gamm bennak en e benn, itrikañ un taol-gwidre bennak, pourchas un taol bennak, kempenn un dro-gamm, itrikañ un taol-ganas bennak, antellañ e aferiòù, goriñ e daol, kabalat un irienn bennak, nezañ ur gordenn bennak, gwiadiñ itrikoù, atizañ un irienn bennak, punañ un irienn bennak (ur steuenn bennak), irienniñ, kavailhañ, steuñviñ un irienn bennak, ijinañ un taol-gwidre bennak, penefiañ, lakaat an toaz e go ; *was haben sie sich wohl ausgeheckt ?* petra 'zo e gor ganto ?

ausheilbar ag. : [mezeg.] pareüs, pareadus.

ausheilen V.gw. (ist ausgeheilt) : dispegañ, pareañ, yac'haat ; *die Wunde heilt aus*, gwellaat (pareañ, teñvañ, kleizhennañ, kigañ, kizañ, kroc'heniñ, yac'haat) a ra ar gouli ; *die Wunde heilt nicht aus*, ar gouli a chom digor ; *die Entzündung der Wunde heilt aus*, didanailhañ a ra ar gouli, difuloriñ a ra ar gouli.

V.k.e. (hat ausgeheilt) : pareañ, peurbareañ, yac'haat ; *der Arzt heilt ihn aus*, ar mezeg a gas kuit ar c'hléñved diwar e dro, e yac'haat a ra ar mezeg, pareañ a ra ar mezeg anezhañ, e zijabliñ a ra ar mezeg ; *eine Wunde ausheilen*, peurbareañ ur gouli.

Ausheilung b. (-) : [mezeg.] **1.** pare g., peurbare g., diglañvadur g., pareidigezh b., pareafs b., yac'hidgezh b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellaeñ b., gwelladeg b. ; **2.** kleizhennerezh g., kigennerezh g., teñverezh g., krocheniñ g. ; **3.** pareidigezh b., kur b., mezegañ g., mezegadur g., louzaouerezh g., louzaouiñ g., prederiañ g., prederioù ls.

ausheizen V.k.e. (hat ausgeheizt) : [tekn.] stoufailhañ.

Ausheizen n. (-s) : [tekn.] stoufailhañ g.

aushelpen V.k.d (dat.) (hilft aus / half aus / hat ausgeholfen) : harpañ, skoazellañ, skoaziañ, sikour, eilañ, dougen dorn da, teurel dorn da, reiñ dorn da ; *jemandem mit Geld aushelpen*, astenn arch'ant d'u.b.

Ausheifer g. (-s,) : kefridiad g., komis g., eil g., eiler g., skoazeller g.

aushemmen V.k.e. (hat ausgehemmt) : [tekn.] diskoilhañ, disparlañ.

ausheulen V.gw. (hat ausgeheult) : ehanañ da ouelañ.

V.em. : **sich ausheulen** (hat sich (ak.) ausgeheult) : **1.** gouelañ gwalch e galon, gouelañ dourek ; **2.** kontañ e reuz, digeriñ

(diskargañ, disammañ) e galon glac'haret, dizoleñ e c'hlac'har, diskuliañ e boan-spered.

Aushilfe b. (-,n) : **1.** skoazell b. ; **2.** darbarer g., eiler g. ; **3.** etreadegerezh g. ; **4.** etreadegour g.

Aushilfskraft b. (-,kräfte) : etrekargiad g., labourer-etretant g., etreadegour g.

Aushilfspersonal n. (-s) : koskor etreadegat g., etreadegourien ls.

aushilfsweise Adv. : evel etreadegour.

aushobeln V.k.e. (hat ausgehobelt) : [tekn.] rabotañ, digoadañ, diwariañ, plaenaat, keizañ ; **ein Brett aushobeln**, keizañ ur plankenn, rabotañ ur plankenn.

aushöhlen V.k.e. (hat ausgehöhlt) : **1.** kleuzañ, kleuziañ, toullañ, divouedañ, kavañ, krouiziñ, poullañ, garanañ, keviañ, klaviñ, kloñañ, diraganiañ, dirañviñ, fourchellañ, foursellañ, ruzelleniñ, diskõnsañ ; *der Regen hat die Wege ausgehöhlt*, erru eo skarzhet ar gwenodinier gant ar glaveier, erru eo dirañvet ar gwenodinier gant ar glaveier, diraganiet eo an hentoù gant ar barradoù glav, foursellet eo an hentoù gant ar barradoù glav, toullet-didoulet eo ar gwenodennoù gant ar glaveier, kaniel eo an hentoù gant ar glaveier, foeltret eo an hentoù gant ar glaveier, diskõñset eo an hentoù gant ar glav-beuz, diskõñset eo an hentoù gant ar glav-stok ; *mit einem Löffel aushöhlen*, loaiata, divouedañ gant ul loa ; *Tomaten aushöhlen*, divouedañ botoù-koad, kleuzañ botoù-koad ; **2.** krignat, drastañ, ragnat, dinerzañ ; *das Fieber höhlt ihn aus*, an derzhien a laka anezhañ da zizeriañ, emañ o tisech'añ gant an derzhien.

Aushöhlen n. (-s) : **1.** kleuzadur g., kleuzerezh g., kleuzidigezh b., kavadur g., toulladur g., keviadur g., krouizadur g., divouedadur g., divouedañ g. ; **2.** [hentoù, douaroù] dirañvadur g., diraganiañ g., foursellañ g., fourchellañ g.

Aushöhlung b. (-,en) : **1.** kleuz g., kleuzenn b., kavenn b., riolen b., goulloenn b., toull-kleuz g., kleuzadenn b., kev g., mougev b., kavam g., groc'h g., skoasell b. ; *die Aushöhlung im Baum*, krouizenn ar gleuzenn b. ; **2.** [hentoù, douaroù] dirañvadur g., diraganiañ g., fourchellañ g., foursellañ g. ; *durch wetterbedingte Aushöhlung entstandene Rinne*, *durch wetterbedingte Aushöhlung entstandene Rille*, foursell b., fourchell b.

ausholen V.gw. (hat ausgeholt) : **1.** sevel e vrec'h ; *zum Schlag ausholen*, sevel e zorn evit skeiñ ; *mit weit ausholender Geste*, a-zorn-nij, gant ur jestr ampl ; *beim Mähen mit der Sense weit ausholen*, falch'hat a-dro-hir ; **2.** *zum Wurf ausholen*, kemer e lañs (kemer herr, kemer e randon, klaske e random, kemer e herr, kemer penn herr, kemer lañs, kemer tizh, kemer e dizh) a-raok bannañ ; **3.** [dre skeud.] *weit ausholen*, mont da glask amzer Noe, mont da glask traou hag o deus barv gwenn, mont pell diouzh e gazeg, komz eus traou hag a zo ken kozh hag an douar, bezañ pell diouzh ar gér, mont pell diouzh ar gér da wriat ; *zum Rundumschlag ausholen*, disac'hañ e gaoz.

V.k.e. : [dre skeud.] atersiñ, goulennata.

Ausholring g. (-s,-e) : [merdead.] kelc'h-gwern g. [*liester kic'h-gwern*].

aushorchen V.k.e. (hat ausgehorcht) : [dre skeud.] *jemanden aushorchen*, atersiñ u.b., goro u.b., diennañ u.b., dibluskañ u.b., diskantañ u.b., ober goulennoù forzh pegement ouzh u.b.

ausholzen V.k.e. (hat ausgeholzt) : **1.** *die Fichten ausholzen*, ober un tamm distankañ (un tamm tanavaat, un tamm rouesaat, un tamm distrijerezh) d'ar gwez-sapr ; **2.** digoadañ ; *ein Waldstück ausholzen*, digoadañ un dachenn, diskar ar gwez en ur goadeg, peurziskar ar gwez en ur goadeg.

Aushub g. (-s,-e) : 1. kleuzadur g., kleuzerezh g., kleuzidigezh b., kavadur g., toulladur g., keviadur g., krouizadur g. ; 2. atredou diwar labourioù keviañ ls.

aushülsen V.k.e. (hat ausgehülst) : diglorañ, dibluskañ, disac'hañ, diglosañ, dispenn, dilenn ; *Erbsen aushülsen*, dibluskañ (diglosañ, diglorañ, dispenn, dilenn, disac'hañ) pizbihan ; *ausgehülst*, disac'h.

Aushungerer g. (-s,-) : naonier g., naoneger g.

aushungern V.k.e. (hat ausgehungert) : marnaoniañ, marnaonañ, naoniañ, naonegañ, disvouedañ ; *eine Stadt aushungern*, naoniañ ur gér.

aushusten V.k.e. (hat ausgehustet) : teurel [kraost h. a.]

V.gw. (hat ausgehustet) : ehanañ da basaat.

V.em. : **sich aushusten** (hat sich (ak.) ausgehustet) : pasaat e walch'h.

ausjassen V.k.e. (hat ausgejasst) : [Bro-Suis] *etwas ausjassen*, marc'hata diwar-benn udb., breutaat udb, kevraouiñ diwar-benn udb, kevraouiñ udb, moaieniñ udb.

ausjäten V.k.e. : c'hwendnat, pechat, meskañ ; *ausgejätetes Unkraut*, c'hwendnadoù ls., c'hwendnadur g.

ausjohlen V.k.e. : *jemanden ausjohlen*, hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., huperiñ war-lerch u.b., ober an hu war u.b., ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu ouzh u.b., ober an hu hag an hop war u.b., ober an hu hag ar you war u.b., lakaat an hu hag an hop war u.b., lakaat an hu hag ar you war u.b., c'hwibanan ouzh ub, choual war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal ouzh u.b., dejanal gant u.b., dejanal u.b. ; *er wurde ausgejohlt*, sevel a reas an hu warnañ aberzh an holl, an hu hag an hop a zirollas warnañ, an hu hag ar you a zirollas warnañ.

Auskämmekamm g. (-s,-kämme) : diluzierez b., dirouestlerez b.

auskämmen V.k.e. (hat ausgekämmt) : 1. lemel gant ur grib ; *ausgekämmte Haare*, kribadurioù ls., difuilhadoù str. ; 2. diluziañ, dirouestlañ, diretiñ ; *jemandem das Haar auskämmen*, diluziañ e vlev d'u.b., diretiñ e vlev d'u.b.

auskämpfen V.k.e. (hat ausgekämpft) : [dre skeud.] *eine Sache auskämpfen*, skarat un arguz, skarat war ur gudenn bennak, reiñ lamm d'ur gudenn bennak, reiñ un disentez d'ur gudenn, diskoulmañ udb da vat.

V.gw. (hat ausgekämpft) : stourm betek penn.

auskehlen V.k.e. (hat ausgekehlt) : 1. garanañ ; 2. [kegin.] *Fische auskehlen*, dibab (difastañ, divouzellañ, difritañ, distripañ, disklipañ, goulloïñ, goulonderiñ) pesked.

Auskehlen n. (-s) : garanañ g.

Auskehlung b. (-,-en) : 1. garanañ g. ; 2. [dre heñvel., tisav.] garan b., garanadur g., kleuzenn b.

auskehren V.k.e. (hat ausgekehrt) : ober ur skub da, skubañ ; *das Haus auskehren*, reiñ un taol skub d'an ti, ober ur skub d'an ti ; *nur die Laufzonen im Haus auskehren*, na skubañ nemet gwenodenn ar c'hi.

Auskehren n. (-s) : skub g., skuberezh g.

auskeilen V.gw. (hat ausgekeilt) : 1. [douarouriezh] mont war strishaat, mont war serriñ, mont war voanaat ; *die Gesteinschicht keilt aus*, mont a ra ar gwiskad karregad war strishaat ; 2. [kezeg] rual, gwinkal, disgwinkal, talmañ, distalmañ, frinkal, teisal, distagañ ur winkadenn ; *nach jemandem auskeilen*, gwinkal ouzh u.b.

V.em. : **sich auskeilen** (hat sich (ak.) ausgekeilt) : [douarouriezh] mont war strishaat, mont war serriñ, mont war voanaat ; *der Gesteingang keilt sich aus*, mont a ra ar wazhennad war strishaat.

auskeimen V.gw. (ist ausgekeimt) : kellidañ, korzenniñ, broudañ, diwanañ, dont, dizouarañ, dideñviñ, joliñ, teñvañ,

divorfilañ, eginañ, sevel, reiñ kellid, labourat ; *der Samen ist ausgekeimt*, diwan eo an hadenn.

auskennen V.em. : **sich auskennen** (kannte sich aus / hat sich (ak.) ausgekannt) : gouzout diouzh, gouzout anezhi war, kaout anaoudegezh e, kaout anaoudegezh e-barzh, anavezout, bezañ gouziek eus, bezañ gouziek diouzh, bezañ gouziek da, bezañ anaoudeuk eus, bezañ anaoudeuk war, bezañ anaoudeuk war-dro ; *ich kenne mich hier nicht aus*, me n'anavezan ket an doareoù dre amañ, me n'anavezan ket kaer doare al lec'h amañ, n'anavezan ket an ardremez dre amañ, n'ouzon ket diouzh an ardremez dre amañ, n'anavezan ket an twardroioù dre amañ, n'em eus ket anaoudegezh en twardroioù dre amañ, n'on ket anaoudeuk eus an twardroioù dre amañ, n'on ket gouziek eus an twardroioù dre amañ ; *er kennt sich mit Waffen aus*, gouzout a ra mat diouzh an armou, gouzout a ra diouzh stok an armou, gouziek eo eus an armou, gouziek eo diouzh an armou, anaoudeuk eo eus an armou ; *er kennt sich im Segeln aus*, barregezh en deus war ar bageal dre lien ; *sich in etwas (dat.) gründlich auskennen*, bezañ anaoudeuk war-dro udb, bezañ anaoudeuk eus udb, bezañ reizh war udb, gouzout brav diouzh udb / bezañ en e grog (en e daol, en e blom) gant udb (Gregor), bezañ don war udb., bezañ kreñv war udb, bezañ arrouet (ur mailh) war udb, bezañ akuit-mat gant udb, bezañ barrek ouzh udb, kaout skiant udb, bezañ un tad den war udb, bezañ ur mestr d'ober udb, bezañ ifam war udb, bezañ doazh war udb, bezañ solut d'ober udb, bezañ gouziek d'ober udb, bezañ dreist d'ober udb, gouzout anezhi war udb ; *er kennt sich da aus*, hennezh a zo ur mestr d'ober, hennezh a zo ur mailh war an dra, anavezout a ra an treuz, hennezh a oar an dibenn eus an dra ; *du kennst dich da nicht besser aus als ich*, n'out ket maoutoc'h egardon ; *sich in etwas (dat.) ein bisschen auskennen*, damanavezout udb, kaout un tamm gouziadur eus udb, gouzout un dra pe dra diouzh udb, kaout un tamm anaoudegezh war udb. ; *sich in etwas (dat.) gar nicht auskennen*, na c'houzout ur c'hagnad war-dro udb. ; *er kennt sich in der Musik ein bisschen aus*, un tamm gouziadur eus ar sonerezh en deus, gouzout a ra un dra pe dra diouzh ar sonerezh, un tamm anaoudegezh war ar sonerezh en deus.

auskerben V.k.e. (hat ausgekerbt) : askañ, askennañ, kochañ, boulch'añ, diskolpat, ingochañ.

Auskerbung b. (-,-en) : ask g., askenn b., koch g., kran g., hosk g., boulc'h g., boulc'hadur g., skej g., skejadur g., skejadenn b., troc'h g., ingoch g.

auskernen V.k.e. (hat ausgekernt) : 1. [frouezh] divaenañ, diveinañ, diaskornañ, digrekañ, displusañ, disgruniñ ; 2. [legumaj] diglorañ, dibluskañ, diglosañ, disac'hañ, dispenn, dilenn ; 3. [mezeg.] tennañ, eznukleañ.

auskiesen V.k.e. (hat ausgekiesst) : dic'hrouanañ.

Auskiesung b. (-,-en) : dic'hrouanañ g.

auskippen V.k.e. (hat ausgekippt) : diskargañ, skarzhañ, karzhañ, bennañ.

auskitten V.k.e. : mastikañ, kalafetiñ.

ausklammern V.k.e. (hat ausgeklammert) : 1. ezlakaat, lakaat er-maez, ezkaelañ ; 2. [dre skeud.] lakaat a-gostez, skoeviñ, treiñ diwar, lammat dreist, mont hebiou ; 3. [mat.] dispakañ ; *ausgeklammerte Form*, stumm dispaket g. ; 4. [yezh.] lakaat etre krommelloù.

ausklamüsern V.k.e. (hat ausgeklamüsert) : ijinañ, imbroudiñ, itrikañ, iriennañ, steuñviñ, forjañ, drougijinañ, faltaziañ.

Ausklang g. (-s,-klänge) : 1. [sonerezh] a) notennoù diwezhañ ls., fatadur g. ; b.) koda g. [liester kodaoù] ; 2. [dre skeud.] dibenn g., diwezh g. ; *Ausklang des Festes*, diwezh ar gouel g., ar gouel o tennañ d'e fin g. (Gregor).

ausklappbar ag. : gwintabl, empakapl, ... a c'haller plegañ, pak-dispak, astenn-diastatt, war astenn, pleg-displeg, displegus, eilplegadus.

ausklappen V.k.e. (hat ausgeklappt) : gwintañ, empakañ, plegañ ; die Klinge eines Taschenmessers ausklappen, digeriñ ur gontell-bleg, dispakañ lavenn ur gontell-bleg ; ausgeklapptes Taschenmesser, kontell-bleg dispak b., kontell-bleg war zigor b.

Ausklarieren n. (-s) : [merdead.] furmeladoù lestrañ ls.

ausklatschen V.k.e. (hat ausgeklatscht) : brudañ, diskuliañ, gwerzhañ.

ausklauben V.k.e. (hat ausgeklaubt) : 1. didoueziañ gant poan gant e vizied ; 2. [dre skeud.] diskantañ, dibluskañ ervat, c'hwennat, sellet a-dailh ouzh, nizañ, diskejañ, disec'hañ ; Fehler ausklauben, diskantañ pizh un destenn / dibluskañ ervat ur pennad-skrid (Gregor), c'hwennat ar fazioù diouzh ur pennad-skrid, peurreizhañ ur pennad-skrid.

auskleben V.k.e. (hat ausgeklebt) : pegañ ; mit Tapeten auskleben, gwiskañ (goloñ) gant paper-moger.

auskleiden V.k.e. (hat ausgekleidet) : 1. jemanden auskleiden, diwiskañ u.b., dibourc'hañ u.b., noashaat u.b., dibrennañ war u.b., lemel e zilhad diwar e dro d'u.b., diwiskañ e zilhad d'u.b., tennañ e zilhad d'u.b. ; 2. [tekn.] gwiskañ, gwarnisañ.

V.em. : sich auskleiden (hat sich (ak.) ausgekleidet) : en em ziwskañ.

Auskleidezimmer n. (-s,-) / **Auskleideraum** g. (-s,-räume) : gwiskva g., gwisklec'h g.

Auskleidung b. (-) : [tekn.] gwiskañ g.

ausklingeln V.k.e. (hat ausgeklingelt) : kemenn gant ur c'hloc'hig.

V.gw. (ist ausgeklingelt / hat ausgeklingelt) : ehanañ da seniñ.

ausklingen V.gw. (klang aus / ist ausgeklungen / hat ausgeklungen) : 1. fatañ, ehanañ da seniñ, ehanañ da dregerniñ, mougañ, paouez ; 2. [dre skeud.] echuiñ.

ausklinken V.k.e. (hat ausgeklinkt) : 1. [fun] distagañ, leuskel da vont ; 2. [bombezennoù] dilaoskiñ, disteurel, teurel, doziñ ; 3. [tekn.] dizleizennañ, distegnañ.

V.em. **sich ausklinken** (hat sich (ak.) ausgeklinkt) : sich aus etwas ausklinken, diskregiñ diouzh ub, en em dennañ eus ub, tennañ e spilhenn (e gamm spilhenn, begig e spilhenn) eus ur c'hoari bennak.

Ausklinkvorrichtung b. (-,-en) : biz g., pluenn b., ki g., diskrog g., distegner g. [/iester distegneriou], distegnerez b. [/iester distegnereiou], dizleizennet g. [/iester dizleizeneriou].

ausklopfen V.k.e. (hat ausgeklopft) : 1. skeiñ gant, kannañ, lopañ, bazhata, dotuañ ; Teppiche ausklopfen, kannañ (lopañ, bazhata, diboul trennañ) pallenou ; Wäsche ausklopfen, kannañ an dilhad fank, lopañ an dilhad fank, bazhdilhata ; die Wäsche wird ausgeklopft, emañ an dilhad o kannañ ; 2. [dre skeud.] jemanden ausklopfen, frotañ kaer u.b., roustañ u.b., skrivellañ mat u.b., diboultrañ pizh dilhad u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lopañ gant u.b., torbilat u.b., trepanañ u.b., reiñ un trepan d'u.b., muntrañ u.b. a-daoiòù, sevel koad dreist u.b., ober bleud gant u.b., ober butun gant u.b., ober ur frigasenn ouzh u.b., frikañ u.b., mont rust (dre vil) d'u.b., mont rust (dibalamour) ouzh u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont rep ouzh u.b., mont feuls ouzh u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., ober ur rez d'u.b., divouzellañ u.b., strilhañ u.b., ober un hejañ d'u.b., hejañ start u.b., hejañ didruez u.b., dihorellañ u.b. penn-kil-ha-troad, strilhañ u.b. e-giz ur wezenn bilhou, ober ur strilh d'u.b. e-giz d'ur wezenn

bilhou, strilhañ u.b. evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer, lardañ e billig d'u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b.

Ausklopfer g. (-s,-) : loper g. [/iester loperiou], batuler g. [/iester batuleriou], kannerez b. [/iester kannereziou].

auskügeln V.k.e. (hat ausgekügelt) : 1. ijinañ, gwellaat, kloakaat ; 2. itrikañ, irienniñ, steuñviñ, steuñvenniñ ; 3. [tekn.] hefilaat.

V.em. : sich auskügeln (hat sich ausgekügelt) : sie klügelte sich (dat.) etwas Neues aus, itrikañ (irienniñ, steuñviñ, steuñvenniñ) a reas un taol nevez.

Anv-gwan verb **ausgekügelt** : hefil, tri mil gempennet, graet gant kalz a ijin.

Auskügelung b. (-,-en) : hefilaat g.

auskneifen V.gw. (kniff aus / ist ausgekniffen) : P. diskampañ, disvantañ kuit, troc'hañ kuit, diriñañ kuit, riñsañ, kantenniñ, terriñ e nask, jilgammañ, mont el lev, mont er gas, mont e chil, kerzhet e chil, trasañ e chil, en em dennañ, en em sachañ, sachañ e dreid, sachañ e skasou, sachañ e c'har, treiñ e gilhorou, sachañ ar c'hilhorou gant an-unan (e gilhorou gantañ h.a.), kas e gilhorou, tennañ e gilhou, sachañ e ivinou, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em ziskrapañ, rankout he c'hribat, kribat anezhi, kribat er-maez, skarzañ er-maez, skubañ er-maez, dillorañ an dachenn, riñsañ an dachenn, gouint a veg botez, c'hoari a veg troad, ober gardenn, gallout kaout hed e c'har, kemer hed e c'har, gallout kaout hed e votez, skubañ ar ouinell, mont d'e dreid, harpañ ar vanell, sachañ ar c'haravelloù gant an-unan [e grarovelloù gantañ, he c'haravelloù ganti h.a.], mont da redek ar c'had ; er ist ausgekniffen, kantennet eo, skubet en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, skaret en deus douar, kravet kuit eo, ranket en deus he c'hribat.

ausknippen V.k.e. (hat ausgeknipst) : [gouloù, kleuzer] lazhañ.

ausknobeln V.k.e. (hat ausgeknobelt) : 1. tennañ d'ar sort gant diñsoù, brokan en ur c'hoari diñsoù, bilhiñ ; 2. [dre astenn.] ijinañ, itrikañ, iriennañ, steuñviñ.

ausknöpfbar ag. : lem-laka, bouton-divouton, helam, lamadus. **auskochen** V.gw. (hat ausgekocht) : 1. bezañ o peurboazhañ, bezañ o'ch echuiñ da boazhañ ; 2. mont en tan ; 3. aezhenniñ en ur boazhañ.

V.k.e. (hat ausgekocht) : 1. Fleisch auskochen, poazhañ mat kig ; 2. [mezeg.] die Instrumente auskochen, ober ur berv d'ar binvijj evit dishadennañ anezho ; 3. ausgekocht, [dre skeud.] dre zindan, kildrouk, kuzh-ha-muz, kuzh-muz, souchet, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, gwidreüs, ganas, gaou, beskellek ; ein ausgekochter Schuft, ur fripon touet g., ur filouter daonet g., ur fripon eus ar penn g., ul lampon diouzh ar penn g. ; das ist ein ausgekochter Schuft, n'eus nemet kildro ennañ, un den a gant tro eo, gwidre an diaoul a zo en e gorf, n'eo ket onest e c'hoari, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue James, n'eo ket virjin e zaoulagad, ur skoachet a zen a zo anezhañ, ur c'holozennek a zen a zo anezhañ, ur c'hoachet a zen a zo anezhañ, ur c'huzhet a zen a zo anezhañ, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, koad a-dreuz a zo ennañ, un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, ur vilizenn a zo anezhañ, ur souchadenn a zo anezhañ, ur souchet a zen a zo anezhañ, c'hoari a ra e vleiz, c'hoari a ra e vitaouig, dre zindan eo, kildrouk eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, hennezh a zo ur yudaz, hennezh a zo ur gwasker, hennezh a zo ganas, troidellus eo, beskellek eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù.

auskommen V.gw. (kam aus / ist ausgekommen) : 1. dont a-benn, en em dennañ, en em bakañ, ober e dreuz, ober e

dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, en em gavout, P. pakañ an daou benn, sec'hañ an eil dorn gant egile, gwallc'hiñ an eil dorn gant egile, skoulmañ, skoulmañ ganti, skoulmañ an daou benn, lakaat an daou benn da skoulmañ, kaout a-walc'h evit ober e dreuz ; sie kommen ohne Dolmetscher aus, en em glevet a reont kuit a jubennourien ; mit wenig auskommen, mit wenigem auskommen, mit Wenigem auskommen, a) bevañ diwar nebeut, bevañ moan, tremen gant nebeut a dra ; b) bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, na vezañ druz (na vezañ hir, bezañ treut, bezañ tanav, bezañ berr) ar peuriñ gant an-unan, bevañ diwar bara ha dour ; c) ober kalz gant nebeut, bezañ gouest da dennañ un ibil eus brenn heskenn, tennañ talvoudegezh (splet, frouezh) eus an disterañ traoù ; mit seinem Lohn kommt er nicht aus, ne c'hounez ket e zour, ne c'hounez ket an douar, ne c'hall ket en em gavout gant e damm pae dister, n'eo ket e c'hopr a-walc'h d'e gundaiñ ; mit meinem Lohn komme ich eben aus, gant va gopr e c'hellan justik skoulmañ ganti, gant va gopr e c'hellan justik lakaat an daou benn da skoulmañ, gant va gopr e c'hellan justik en em gavout, amañ n'emañ ket ar vammenn, n'em eus ket da zioueriñ gant va gopr, va gopr a zo just a-walc'h da'm c'hundaiñ, gant va gopr e c'hellan justik pakañ an daou benn, gant va gopr em bez mil boan o skoulmañ an daou benn, gant va gopr em bez bec'h o skoulmañ ganti, gant va gopr em bez gwe o skoulmañ ganti, gant va gopr em bez bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, gant va gopr em bez bec'h o walch'iñ an eil dorn gant egile ; dürtig auskommen, gerade so auskommen, ruzañ anezhi, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berrek an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, na vezañ druz (na vezañ hir, bezañ tanav, bezañ berr) ar peuriñ gant an-unan, bezañ just an arc'hant gant an-unan, na gaout da zioueriñ, fritañ paourenteñ, fritañ mizer, fritañ mizer gant paourenteñ, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, bevañ divalav, bevañ treut, mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourenteñ ha mizer, morfontiñ, bevañ-bevaik, bevañ-bevaik-bevetez, bevañ truih, krakvevañ, bevata, darmvevañ, bitañ, lainañ, treuzvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourenteñ vras, kaout ur vuhez treut, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ anezhi, c'hoari gant glac'hariq, hersal mizer, hersal e vizer, stlejañ an diaoul dre e lost, chaokat mizer, ober ur bevañ bihan, mont d'ar jol vihan, justinañ, bezañ treut an traoù gant an unan, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, jastrañ gant an dienez, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout bec'h o lakaat an daou benn da skoulmañ, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walch'iñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourenteñ, na gaout nemet a-walc'h da vevañ disterik, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourenteñ an ezhommekañ), bevañ paour ha dibourvez, bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez du, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; ohne unsere Computer können wir nicht mehr auskommen, n'eur ket evit dioueriñ an urzhiataeroù ken, n'eur ket evit bezañ dizonet

diouzh an urzhiataeroù ken, n'eur ket evit bezañ forc'het a'n urzhiataeroù ken ; ohne Geld auskommen, ober (tremen, ober e dreuz) hep archant ; ohne Tabak auskommen müssen, yunañ a vutun, rankout dioueriñ butun, bezañ forc'het a'r butun ; ohne Hilfe kommen wir nicht aus, n'omp ket evit dioueriñ skoazell, dober hon eus a vont sikouret, sikour a rankomp da gaout ; nicht ohne seine Mutter auskommen können, na vezañ evit dioueriñ e vamm ; ich kann ohne sie auskommen, barrek on d'ober hepti ; sie können ohneeinander nicht auskommen, n'int ket evit en em zioueriñ ; 2. [dre skeud.] en em glevet, en em gordañ, en em ober, en em zresañ, en em bleustriñ, en em bakañ, en em gochañ, en em gavout par, en em ingalañ, asantiñ, en em dremen ; ich komme gut mit ihm aus, en em glevet a ran mat gantañ, en em glevet a ran brav gantañ, en em zresañ a ran gantañ, en em ober a ran outañ, en em ober a ran brav gantañ, asantiñ a ran gantañ, en em dremen a ran outañ, en em dremen a ran dioutañ, tremen a ran dioutañ, ober a ran dioutañ, ober a ran gantañ, mat e vezan gantañ ; miteinander auskommen, en em glevet, en em gordañ, en em ingalañ, en em renkañ, en em bakañ, en em zresañ, en em zibab, en em gompren, gouzañ an eil egile, en em c'houzañ, en em gochañ, en em ober, en em ober an eil diouzh egile, en em ober etrezo, toniañ, asantiñ an eil gant egile ; gut miteinander auskommen, en em glevet mat, en em glevet brav, en em ingalañ mat, en em bleustriñ, bezañ kalz a gevredigezh etrezo, en em gavout par, ober segal an eil gant egile, bezañ emglev en o zouez ; sie kommen prima miteinander aus, sie kommen bestens miteinander aus, en em ober a reont brav-ral ; mit ihm kommt man schwer aus, diaes eo kaout afer outañ, diaes eo ober dioutañ, diaes eo ober gantañ, hennezh a zo un den diaes ober outañ, hennezh a zo un den teuch en em ober outañ, hennezh a zo ur pezh diaes ; 5. [Bro-Aostria] diflipañ, achap, tec'hout ; aus dem Gefängnis auskommen, en em zivac'hañ, tec'hel diouzh ar vac'h, achap eus ar prizon, delammat eus an toull-bac'h, tec'hout eus an toull-bac'h ; 6. [Bro-Suis] bezañ diskuliet, dont da vezañ brudet, dont da vezañ anavezet.

Auskommen n. (-s) : korvoder g., gopr g., pae g., leve g. ; er hat sein Auskommen, n'en deus ket da glemm, gounit a ra peadra, e c'hopr a zo a-walc'h d'e gundaiñ, dont a ra a-benn da dennañ e gof er-maez a vizer, en em gavout a ra, a-walc'h en deus d'ober e dreuz, a-walc'h en deus evit ober e dreuz, a-walc'h en deus d'ober e dreuziad dre ar vuhez, a-walc'h en deus d'ober e dreuziad dre ar bed, dont a ra e voued gantañ madik a-walc'h, foenn a-walc'h en deus en e rastell, foenn a-walc'h en deus en e rastell evit debriñ ; er hat sein leidliches Auskommen, er hat ein erträgliches Auskommen, gounit a ra madik a-walc'h, kaer a-walc'h e vez paeet, gounit a ra peadra da vevañ madik a-walc'h ; er hat sein gutes Auskommen, koumanant mat en deus, gounit a ra ur gopr a-zoare, gopret mat eo, druz eo e stal, ur gounider bara eo, barrek eo, hennezh a zo foenn er rastell gantañ, gouest eo ; seine Kinder haben jetzt alle ihr gutes Auskommen, e vugale a zo holl hiziv er vad.

auskömmlich ag. : a-walc'h, trawalc'h.

auskoppeln V.k.e. (hat ausgekoppelt) : 1. [hemolc'h] diskoublañ, digoublañ, distrollañ, disparlañ ; Hunde auskoppeln, distrollañ chas ; 2. [tekñ.] dizenkrogañ, diantellat, dilugañ, digrevreañ.

auskörnen V.k.e. (hat ausgekörnt) : dishiliañ, dihililiañ, disgrueiniañ, rifiñ, dihadiñ, dirañvañ, diroñjiñ.

Auskörnen n. (-s) : dishilh g.

auskosten V.k.e. (hat ausgekostet) : 1. saouriñ, tañva, blazañ ; das Leben auskosten, ober e ran, saouriñ ouzh ar vuhez, c'hoari e roll, kemer ar vuhez diouzh an tu mat, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal koutik-koutik e

voulig, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, bezañ gwell diouzh e vuhez, ren ur vuhez distrafuilh, bevañ en (diouzh) e roll, bevañ didrabañ-kaer, bezañ ur paotr disoursi eus an-unan, bevañ kaer, kemer e lod a blijadur er vuhez, c'hoari anezhi, c'hoarigaerat, ober landigedon, P. profitañ eus ar vuhez ; *sein Glück auskosten*, profitañ eus e blijadur, lakaat e amzer da brofitañ eus e blijadur, kemer e blijadur ; **2. [dre skeud.] bis zur Neige auskosten**, evañ betek ar berad diwezhañ, evañ ar c'halirad c'hervet betek ar berad diwezhañ.

auskotzen V.k.e. ha V.gw. (hat ausgekotzt) : dislonkañ, bruilhiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ, lañsañ diwar e galon, resteuler, teuler diwar e galon, strinkañ diwar e galon, lañsañ, lañsañ diwar e galon, chetiñ.

V.em. : **sich auskotzen** (hat sich (ak.) ausgekotzt) : dislonkañ, bruilhiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ, lañsañ diwar e galon, resteuler, teuler diwar e galon, strinkañ diwar e galon, lañsañ, lañsañ diwar e galon, chetiñ.

auskragen V.gw. (hat ausgekragt) : [tisav.] korbelliñ, balirañ, balegiñ.

auskragend ag. : balirek, ... o valirañ, a-skary, balegek, baleget, war valeg, war valir, ... a valir, ... a valeg, korbellet ; *auskragender Bauteil*, korbelladur g., balegenn b., balir g.

Auskragung b. (-en) : korbelladur g., balir g., balegenn b.

auskramen V.k.e. (hat ausgekramt) : **1.** staliañ, dispakañ, displegañ ; *Waren auskramen*, staliañ (dispakañ, displegañ) marchadourezh ; **2. [dre skeud.]** ober digoroù gant, bragal gant, dougen randon gant ; *all seine Gelehrsamkeit auskramen*, fougéal (fougasiiñ, ourgouilhiiñ) gant e ouziegezh, ober fougéal gant e ouziegezh, dispakañ e ouziegezh, P. dispakañ e grampouezh, dougen randon gant e ouziegezh, bezañ stad en an-unan gant e ouziegezh, bezañ tro en an-unan gant e ouziegezh, en em bompadïñ eus e ouziegezh, debriñ mel gant e ouziegezh, ober digoroù kaer gant e ouziegezh, mont e gloar gant e ouziegezh, klask ton gant e ouziegezh, lorc'hañ gant e ouziegezh, en em lorc'hañ gant e ouziegezh, en em lorc'hañ diouzh e ouziegezh, lorc'henniñ gant e ouziegezh, kemer lorc'h gant e ouziegezh, kemer gloar gant e ouziegezh, kemer ourgouilh gant e ouziegezh, pompadïñ gant e ouziegezh, ober lorc'haj gant e ouziegezh, ober lorc'hajoù gant e ouziegezh, tennañ lorc'h gant e ouziegezh, fougéal gant e ouziegezh, en em fougéal gant e ouziegezh, ober pompad gant e ouziegezh (Gregor), en em vrabañsal eus e ouziegezh, bragal gant e ouziegezh, en em vugadiñ diwar-benn e ouziegezh, bezañ fier d'an-unan gant e ouziegezh ; **3. alte Einnerungen auskramen**, dibunañ eñvoradennou kozh ; **4. Geheimnisse auskramen**, diskuliañ kevrinou, diskleriañ kevrinou, gwerzhañ an tamm pistolenn, reiñ avel d'ar c'had, toullañ d'an douar, P. dispakañ e grampouezh.

auskratzen V.k.e. (hat ausgekratzt) : **1.** skrabañ, kravat, diskrabañ ; *das Tomatenfleisch auskratzen*, divouedañ an tomatez ; **2. jemandem die Augen auskratzen**, tennañ e zaoulagad eus e benn d'u.b., diframmañ e zaoulagad diouzh e benn d'u.b. ; **3. [mezeg.] karzhellañ, karzhañ, skarzhañ.**

Auskratzer g. (-s,-) : **1.** raker g. [liester rakeriou], raklerez b. [liester raklereziou], karzhprennig g. ; **2. [mezeg.] loa garzhañ b., karzhell b.**

auskriechen V.gw. (kroch aus / ist ausgekrochen) : **1.** ruzañ er-maez, en em stlejañ er-maez, skrampañ er-maez, mont a-stlej er-maez, mont a-ruz-korf er-maez, mont a-ruzoù er-maez, buzhugenniñ evit dont er-maez, mont a-ruz er-maez, en em arat er-maez ; **2. [laboused] diglorañ, diglosañ, dinodiñ, diflukañ, nodiñ.**

Auskriechen n. (-s) : [laboused] nodadur g.

auskriegen V.k.e. (hat ausgekriegt) : **1.** dont a-benn da ziwiškañ, dont a-benn da dennañ ; **2. dont a-benn da echuiñ, kas da benn, pengenniñ.**

auskristallisieren V.k.e. (kristallisierte aus / hat auskristallisiert) : strinkennañ.

V.gw. (kristallisierte aus / ist auskristallisiert) : **1.** strinkenniñ, mont da strinkenn, dilaviñ ; *das Salz kristallisiert aus*, dilaviñ a ra an holen ; **2. [sukr] Kantinaat.**

V.em. : **sich auskristallisieren** (kristallisierte sich aus / hat sich (ak.) auskristallisiert) : strinkennañ, mont da strinkenn.

auskugeln V.k.e. (hat ausgekugelt) : gweañ, distresañ, divoestañ, diazoñañ, divarc'hañ, diemprañ, divellañ, diflach, diglokiñ, dilec'hiañ, dioeñsiñ ; *jemandem die Schulter auskugeln*, diskaoziañ u.b.

V.em. : **sich auskugeln** (hat sich ausgekugelt) : [mezeg.] **sich (dat.) den Arm auskugeln**, gweañ (distresañ, divoestañ, diazoñañ, divarc'hañ, diflach, diemprañ, dilec'hiañ) e vrec'h, dilec'hiañ eskem e vrec'h, ober ur gwe d'e vrec'h ; **sich (dat.) das Knie auskugeln**, dilec'hiañ penn e c'hlin ; **sich (dat.) die Schulter auskugeln**, diskaoziañ, gweañ (distresañ, divoestañ, diazoñañ, divarc'hañ, diflach, dilec'hiañ, diemprañ) e skoaz ; *er hat sich die Schulter ausgekugelt*, diskaoziet eo.

Auskugelung b. (-en) : diempradur g., diaozadur g., disklozadur g., divelladur g., dioeñsadur g.

auskühlen V.k.e. (hat ausgekühlt) : skornañ, yenañ, gouyenaat, freskaat.

V.gw. (ist ausgekühlt) : **1.** anouediñ, dastum (pakañ, tapout) un taol yen, tapout ur c'horfad riv, tapout ur barr riv, dastum (pakañ, serriñ, tapout) anoued, dastum (pakañ, tapout) riv, tapout paourente, dont ur barr anoued en e c'houzoug, tapout arvez ; **2. yenañ, yenaat ; auskühlen lassen**, lezel da yenañ, leuskel da yenañ, lezel da deurel e dan.

Auskühlung b. (-) : **1.** taol yen g., riv g., korfad riv g., barr riv g., anoued g., anouedadur g., paourente b., arvez g., barr arvez g., iswrester g. ; *an Auskühlung sterben*, mervel gant ar riv, mervel gant ar iswrester ; **2. skornadur g., yenadur g.**

Auskultation b. (-en) : [mezeg.] selaouennerezh g., selaouennañ g., selaouennadenn b. ; *mittelbare Auskultation*, selaouennañ handizhek g. ; *unmittelbare Auskultation*, selaouennañ kentizhek g.

Auskultations- / auskultatorisch ag. : [mezeg.] ... selaouennañ, ... klevata, ... selaouennel.

auskultieren V.k.e. (auskultierte / hat auskultiert) : [mezeg.] selaouennañ, klevata.

auskundschaften V.k.e. (hat ausgekundschaftet) : **1.** spiañ, furchal, klask titourou diwar-benn ubd, klask disaouzan a-zivout ubd, klask disaouzan war divoud ubd, ober enklask diwar-benn ubd. ; **2. anavezadenniñ, anaoudaduriñ.**

Auskundschaften n. (-s) : **1. spierezh g. ; 2. anavezadenniñ g., anaoudaduriñ g.**

Auskundschafter g. (-s,-) : **1. spier g., kelaouer g., titourer g. ; 2. [lu] diaraoger g., gwastadour g., sklêrijenner g., anaouder g.**

Auskunft b. (-, Auskünte) : **1.** titour g., ditour g., diskleriadur g., kelaouadur g., stlenn g. ; **jemandem Auskunft über etwas erteilen**, reiñ anaoudegezh eus ubd d'u.b., reiñ d'u.b. ubd da c'houzout (da anavezout), kelaouiñ u.b. diwar-benn ubd, daveiñ ubd d'u.b., kemenn ubd d'u.b., ditourañ u.b. diwar-benn ubd, titouriñ u.b. diwar-benn ubd, reiñ liv d'u.b. eus ubd, reiñ disaouzan d'u.b. eus ubd, diskleriadennañ ubd d'u.b., kelenn u.b. a-zivout ubd ; *dies wird uns Auskunft über seine Herkunft geben*, en doare-se en em lakaimp war an tres evit gouzout a belech eo ; *jemanden um eine Auskunft bitten*, goulenn

titouroù diwar-benn udb ouzh u.b. ; *über etwas Auskünfte einholen*, mont da c'houlenn (da glask) titouroù diwar-benn udb, klask disaouzan a-zivout udb, ober enklask diwar-benn udb, dastum ditouroù diwar-benn udb, pennaouiñ titouroù (ditour, testenioù) diwar-benn udb, klask ditour diwar-benn udb, ditourañ udb, titouriñ udb, kelaoua diwar-benn udb, en em zaveiñ a-zivout udb, enklask / kemer kentel / lakaat poan da c'houszout udb (Gregor), mont da glask sklêrijenn diwar-benn udb ; *sie hat sich allerlei Auskünfte eingeholt*, graet eo ganti he fourvez a ditouroù ; *Auskünfte verschaffen*, kelennata ; *weitere Auskünfte*, titouroù ouzhpenn ls. ; *für weitere Auskünfte*, evit gouzout hiroc'h ; **2.** ditourva g.

Auskunftei b. (-,en) : ajañs titouriñ b., burev titouriñ g., ditourva g.

Auskunftsbeamte(r) ag.k. g. : gwazour e karg eus an titouriñ g.

Auskunftsbüro n. (-s,-s) : burev titouriñ g., servij titouriñ g., lec'h titouriñ g., ditourva g.

Auskunftsquelle b. (-,en) : tarzh titouroù g., mammenn ditouroù b.

Auskunftsschalter g. (-s,-) / **Auskunftsstelle** b. (-,n) : burev titouriñ g., servij titouriñ g., lec'h titouriñ g., ditourva g.

auskugeln V.k.e. (hat ausgeklungelt) : P. ijinañ, itrikañ, irenniañ, steuñvriñ.

auskuppeln V.k.e. (hat ausgekuppelt) : **1.** [tekñ.] dizenkrogañ, diantellat, diskoublañ, digendentañ, digevrediñ, distrollañ, P. dispegañ, distagañ ; *einen Gang auskuppeln*, dizenkrogañ un tizh, diantellat un tizh ; **2.** *Hunde auskuppeln*, distrollañ chas. V.gw. (hat ausgekuppelt) : [tekñ.] dizenkrogañ, diantellat.

Auskuppeln n. (-s) : [tekñ.] diantellat g.

auskurierbar ag. : [mezeg.] pareüs, pareadus.

auskurieren [mezeg.] V.k.e. (kurierte aus / hat auskuriert) : kas kuit, pareañ ; *seinen Schnupfen auskuriieren*, disiferniañ.

Auskurierung b. (-) : [mezeg.] **1.** pare g., diglañvadur g., pareidigezh b., pareañs b., yac'hidigezh b., gwelladenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellænn b., gwelladeg b. ; **2.** pareidigezh b., kur b., mezegañ g., mezegadur g., louzaouerezh g., louzaouiñ g., prederiañ g., prederiòù ls.

auslachen V.k.e. (hat ausgelacht) : *jemanden auslachen*, c'hoarzhin diwar-goust u.b., goapaat diwar-goust u.b., c'hoarzhin goap war (ag, ouzh, diouzh) u.b., kemer dihuegant u.b., kaout un taol c'hoarzhin diwar-goust u.b., c'hoarzhin goap d'u.b., ober an diod gant u.b., ober ar sod gant u.b., diodiñ u.b., sodiñ u.b., ober fent gant u.b., ober foëi d'u.b., godisal diwar-goust u.b., ober al lu gant u.b., c'hoari al lu gant u.b., drouck'hoapaat u.b., defoeiañ u.b., ober al lu eus u.b., dejanal ouzh u.b., dejanal gant u.b., dejanal u.b.

V.em. : **sich auslachen** (hat sich (ak.) ausgelacht) : *sich tüchtig auslachen*, bezañ aet ar bouch' war lein an ti gant an-unan, c'hoarzhin a-strak (evel roñseed, gwalch' e galon, leizh e javé, leizh e gorzenn, leizh e zent, leizh e c'henouù), c'hoarzhin a-greiz e galon, c'hoarzhin a galon vat, c'hoarzhin a-greiz-kalon, rampañ e c'henouù.

Auslad g. (-[e]s) : [Bro-Suis] diskarg g., diskargerezh g., diskargadur g.

ausladen V.k.e. (lädt aus / lud aus / hat ausgeladen) : **1.** diskargañ, digargañ, disammañ, diboullañ ; **2.** [merdead.] dilatrañ, dilestrañ, divagañ, difardañ ; **3.** [dre astenn.] digouviañ, diskouviañ.

V.gw. (lädt aus / lud aus / hat ausgeladen) : [tisav.] balirañ, balegiñ.

Ausladen n. (-s) : **1.** diskarg g., diskargerezh g., diskargadur g. ; **2.** [merdead.] dilatrañ g., dilestrañ g., dilestradur g.,

divagañ g., difardañ g. ; **3.** [dre astenn.] diskemenn g., digouviañ g.

ausladend ag. : **1.** [gwez] ... a skign pell e skourroù ; **2.** bras, balirek, balegek ; *ausladende Nase*, fri da blantañ kaol g., fri hinkin g., fri korloko g., fri patatez g., picher g., dorm brae g., fri koad g. ; **3.** ledan, tev, frank, ec'hon ; **4.** ampl ; *mit weit ausladender Geste*, a-zorn-nij, gant ur jestr ampl.

Ausladestelle b. (-,n) : kae-dilestrañ g., kae divagañ g.

Ausladung b. (-,en) : **1.** diskarg g., diskargerezh g., diskargadur g. ; **2.** [merdead.] dilatrañ g., dilestradur g., dilestradenn b., divagañ g., difardañ g. ; **3.** [dre astenn.] diskemenn g.

Auslage b. (-,n) : **1.** dispign g., koust g. ; *allgemeine Auslagen*, frejou dre vras ls. ; *sonstige Auslagen*, frejou a bep seurt ls. ; *die Auslagen decken*, die Auslagen zurückstatten, resteuler ar frejou (ar mizoù), daskoriñ ar mizoù, divizaouiñ u.b., difrejañ u.b., divizañ u.b. ; *jemandem seine Auslagen vergüten*, divizañ u.b., divizaouiñ u.b., difrejañ u.b. ; *Auslagen im Auftrag eines Kunden tätigen*, mizañ gant un arval ; **2.** staliad g., stalikerezh g. ; **3.** diskouez g., diskouezadur g. ; **4.** [sport, boks] emward g., gward g. ; *in Auslage gehen*, *in die Auslage gehen*, mont en emward, emwardañ.

Auslagegenehmigung b. (-,en) : gwir da staliañ g.

Auslagendiebstahl g. (-s,-diebstähle) : laerezh marchadourezh dispak g., laerezh er staliouù g., skraperezh marchadourezh dispak g.

auslagern V.k.e. (hat ausgelagert) : **1.** treuzlec'hiañ, treuzkas, diboullañ, divorañ ; **2.** [kenw.] divagazennañ, dic'hrgnoliañ, disanailhañ, digroniañ, distokañ.

Auslagerung b. (-,en) : **1.** treuzkasadur g., treuzkasadenn b., treuzlec'hiadur g. ; **2.** [kenw.] digroniañ g.

Ausland n. (-[e]s) : estrenvro b., pellvro b., arallvro b., broioù estren ls., diavaez bro g. ; *fürs Ausland bestimmt*, da gas d'ar broioù estren, da vezañ kaset d'ar broioù estren, da ezporzhiañ, da vezañ ezporzhiet, evit an estrenvro ; *im Ausland*, en estrenvro, er broioù estren, arallvro ; *ins Ausland ziehen*, mont d'an estrenvro, mont da vaez bro, mont da ziavaez-bro, mont da bellvró ; *fernes Ausland*, pellvro b. ; *im Ausland geboren*, ganet arallvro, ganet en estrenvro ; *im Ausland investieren*, postañ arc'hant arallvro (en estrenvro) ; *aus dem Ausland kommend*, deuet a-vaez-bro, a ziavaez bro, o tont a-vaez-bro, degaset a ziavaez bro ; *über die Grenze ins Ausland flüchten*, mont d'en em repuiñ en estrenvro, mont da repuiñ en estrenvro.

Ausländer g. (-s,-) : estren g. [*les estreniens*], estrañjour g., divroad g. [*les estreniens*], den a-vaez-bro g., ermaeziad g., [dre zismeg.] lustrugenn g. [*les estreniens*], distaoladenn b. [*les estreniens*] ; *die Ausländer assimilieren*, enteuziñ an estrenien ; *in einem Gastland ansässiger Ausländer*, annezour g. [*les estreniens*], estren annezour g. [*les estreniens* annezour] ; *für einen Ausländer spricht er gut Bretonisch*, daoust dezhañ bezañ un estrañjour e teu brav ar brezhoneg gantañ, evit un estrañjour e teu brav ar brezhoneg gantañ.

ausländerfeindlich ag. : estrengas, digar e-keñver an estrañjourien ; *ausländerfeindlich eingestellter Mensch*, estrengas aouriez b.

Ausländerfeindlichkeit b. (-) : estrengasoni b., estrengas aouriez b.

Ausländerwahlrecht n. (-s) : gwir da votiñ evit an estrañjourien g.

Ausländerwohnheim g. (-s,-e) : bod evit an estrañjourien g., oaled evit an estrañjourien b.

ausländisch ag. : arallvro, estren, estrel, a-vaez-bro, a ziavaez bro, diavaez-bro, estrañjour, divroad ; *ausländische*

Geldsorten, moneizioù estren ls. ; **ausländische Valuta**, moneiz estren g.

Auslandsanleihe b. (-,-n) : amprest digant broioù estren g., amprestadenn en estrenvro b., amprestadenn diavaez b.

Auslandsaufenthalt g. (-s,-e) : chomadenn en estrenvro b.

Auslandsdeutsche(r) ag.k. g./b. : Alaman a zo o chom en estrenvro g., Alamanez a zo o chom en estrenvro b.

Auslandsbeziehungen ls. : darempredou gant ar broioù estren ls., darempredou etrebroadel ls.

Auslandsgeschäft g. (-s,-e) : oberiadenn genwerzh gant broioù estren b.

Auslandskorrespondent g. (-en,-en) : doareaer en estrenvro g.

Auslandslieferung b. (-,-en) : [kenw.] 1. kasadenn d'an estrenvro b. ; 2. degasadenn o tont eus an estrenvro b.

Auslandsmarkt g. (-s,-märkte) : [kenw.] marc'had diavaez g., nevid diavaez g.

Auslandsparto n. (-s,-s) : mizoù kas evit ar broioù estren ls.

Auslandsreise b. (-,-n) : beaj d'an estrenvro b., beaj da vaez bro b., beaj en estrenvro b.

Auslandsschulden ls. / **Auslandsverschuldung** b. (-) : [arc'hant., polit.] dle diavaez g.

Auslandsschutzbrief g. (-s,-e) : [kirri-tan] kevrat kretaat evit an estrenvro b.

Auslandssemester n. (-s,-) : c'hwech'miziad studioù en estrenvro g.

Auslandsunternehmen (-s,-) : embregerezh diazezet en ur vro estren g., embregerezh arallviro g.

Auslandsverbindlichkeiten ls. : [arc'hant., polit.] dle diavaez g.

Auslandsverlagerung b. (-,-en) : [armerzh] treuzlec'hiañ d'an estrenvro g., treuzlec'hiadur d'an estrenvro g.

Auslandsvertreter g. (-s,-) : gwazour kenwerzh o labourat en estrenvro g.

Auslandsvertretung b. (-,-en) : 1. [pol.] legati g. ; 2. [kenw.] kontlec'h g., iskevredad en estrenvro g.

Auslandsware b. (-,-n) : [kenw.] marc'hadourezh arallviro b., marc'hadourezh a-vaez-bro b., marc'hadourezh diavaez-bro b.

Auslandszulage b. (-,-n) : digoll evit al labour en estrenvro g.

auslangen V.gw. (hat ausgelangt) : 1. astenn ; mit dem Arm auslangen, astenn e vrech' ; mit dem Arm zum Schlag auslangen, sevel e zorn evit skeiñ.

2. padout, bezañ a-walc'h, skoulmañ, tapout, spletin ; ich lange mit meinem Geld aus, gounit a ran peadra, tu 'zo din da skoulmañ ganti, tu 'zo din lakaat an daou benn da skoulmañ, trawalch' am eus evit bevañ, en em dennañ (en em bakañ) a ran e-keñver arc'hant, trawalch' am eus evit skoulmañ an daou benn ; mein Geld langt nicht aus, berr on gant an arc'hant, berr eo an archant ganin, re just eo an archant ganin, berr on war va c'hezeg, berr eo ar c'hrog ganin, staget berr on, re verr eo ar voujedenn ganin, skort eo an arc'hant ganin, emañ Fañch ar Berr ganin, teusk eo an traou ganin, berrek eo ganin, taget on gant ar verrentez arc'hant, berr eo an arc'hant ganin etre va daouarn, bec'h am bez o sec'hañ an eil dorn gant egile, bec'h am bez o walc'hiñ an eil dorn gant egile ; das Geld langt für einen Monat aus, a-walc'h a archant a zo evit padout ur miz, an archant-se a bado ur miz ouzhomp.

Auslass g.(-es, lässe) : difourk g., diskarzh g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g.

auslassen V.k.e. (lässt aus / ließ aus / hat ausgelassen) : 1. tremen hep, lezel a-gosteze, eseavañ ; sein Frühstück auslassen, mont war var e lein, tremen hep e lein ; eine Mahlzeit auslassen, mont war var ur pred, sachañ war an ibil berr, sachañ war an

ibil berraat, tremen hep ur pred, tremen dreist ur pred (Gregor) ; bei seinem Gebet das letzte Stück auslassen, darniñ e bedenoù ; [gwiad.] ausgelassene Masche, mankenn b. ; [labour-douar] beim Pflügen oder Säen ausgelassene Stelle, mank g., mankenn b. ; 2. [dre skeud.] an jemandem seinen Frust auslassen, an jemandem seinen Zorn auslassen, diskargañ e galonad kounnar war u.b., diskargañ (terriñ, pellezvannañ) e gounnar war u.b., terriñ e imor war u.b., distankañ e gounnar war u.b., terriñ e gaouad war u.b., delammat a-enep u.b., treiñ e imor fall war u.b., bezañ direizhet war u.b., ober sodadennoù war u.b., en em gounnariñ ouch u.b. ; seine schlechte Laune an etwas (dat.) auslassen, seine Galle an etwas (dat.) auslassen, uzañ e imor ouch udb, diskargañ e galonad kounnar war udb, diskargañ (terriñ) e gounnar war udb, treiñ e imor fall war udb, ober sodadennoù war udb, terriñ e gaouad war udb ; 3. [dre astenn.] disoñjal, tremen dreist ; ohne einen Einzigen auszulassen, hep ankounac'haat un unan, hep diskontañ nikun ; 4. [sonerezh] eine Note auslassen, tremen dreist un notenn ; 5. [kegin.] Fett auslassen, teužiñ druzoni, rouzañ druzoni ; 6. [skridoù] ein Kapitel auslassen, tremen dreist ur pennad, chom hep menegiñ (hep studiañ) ur pennad, lakaat ur pennad en ankounac'h, sigotañ ur pennad ; in seinem Bericht hat er absichtlich manches ausgelassen, damlavaroù a zo en e zanevell ; 7. [yezh.] goustaviñ ; 8. chom hep enaouiñ, leuskel dienaou ; 9. [keflusker] leuskel lazhet, leuskel sac'het, chom hep reiñ tro da ; 10. [dilhad] chom hep gwiskañ ; 11. [Bro-Austria] leuskel, lezel da vont, dieubiñ, reiñ e frankiz da ; 12. Luft aus etwas auslassen, dic'hwezañ udb. ; Luft aus einem Reifen auslassen, dic'hwezañ ur rod.

V.em. : **sich auslassen** (lässt sich aus / ließ sich aus / hat sich ausgelassen) : sich (ak.) über etwas auslassen, displegañ udb dre ar munud (diouzh ar munud), reiñ tro d'e gomzoù evit displegañ udb, ober tro gant e gaoz evit displegañ udb, tremen ur c'hraf bennak dre ar vurutell, reiñ forzh displegadurioù, diskouriñ diwar-benn udb., displegañ udb just-ha-just, astenn udb ; sich (ak.) lang und breit über ein Thema auslassen, sich (ak.) endlos über ein Thema auslassen, stambouchañ ur c'hraf bennak, chom ur biken (ur viken) gant ur c'hraf bennak.

Anv-gwan verb **ausgelassen** 1. birvidik, leun-barr a vuhez, bouih, diroll ; ausgelassener Tanz, dañs diroll g. ; die Kinder sind ausgelassen, diroll eo ar vugale, fraoñval a ra ar vugale, meskañ ha berviñ a ra ar vugale, ar vugale a ra ur riboul, turlutañ a ra ar vugale ; 2. seder ; ausgelassene Stimmung, sederoni b., sederidigezh b.

Auslasskanal g. (-s,-kanäle) : tuellen skarzh b.

Auslassung b. (-,-en) : 1. mank g., mankadenn b., ankounac'hadenn b., disoñjadenn b. ; Irrtümer und Auslassungen vorbehalten, Irrtum und Auslassung vorbehalten, nemet mank pe fazi ; 2. displegerez g., lavar g. ; 3. [yezh.] koazhadur g., goustav g., berrdro b., berrgomz b., arboell g.

Auslassungsfehler g. (-s,-) : mankadenn b., mank g., ankounac'hadenn b., disoñjadenn b.

Auslassungspunkte ls. : [yezh.] pikoù-arsav ls.

Auslassungszeichen n. (-s,-) : [yezh.] skrab g., virgulenn-grec'h b., soc'h g.

Auslassventil n. (-s,-e) : klaped distao g., klaped skarzhañ g., klaped karzhañ g., klaped diskas g., klaped diskarzh g., klaped spurjañ g., spurjer g. [liester spurjeriou], rañvell-goll b.

auslasten V.k.e. (hat ausgelastet) : korvoñ ar varregezh kenderc'hañ ; voll auslasten, a) lakaat da drein e barr e ampled ; b) beziñ gant al labour, debríñ gant al labour ; voll ausgelastet sein, kaout implij d'e eurioù, bezañ beuzet gant al labour, bezañ war vec'h, bezañ debret gant al labour, bezañ fouleñ gant al labour, bezañ foulmac'het gant al labour, kaout

labour spontus, bezañ e-kreiz ar bec'h, kaout bec'h labour, kaout labour dreistpenn, bezañ penndallet gant al labour, bezañ ampleret gant al labour, bezañ okupet-fin, bezañ foul war an-unan, bezañ mezv evel ar yer en eost, bezañ mac'homet gant al labour, bezañ leun a gefridi, kaout re garrad, bout herr labour war an-unan, bezañ never war an-unan, bezañ friket gant al labour, bezañ brevet gant al labour, bezañ prez labour gant an-unan, P. bezañ bec'h war e lasenn.

Auslastung b. (-,-en) : [tekn.] korvoerezh ar varregezh kenderc'hañ g., *volle Auslastung*, askorad uhelañ g., askorad e barr e ampled g.

Auslastungsplan g. (-s,-pläne) : raktres al labouriou korvoiñ g., steuñv labour g., steuñv korvoiñ g.

auslatschen V.k.e. (hat ausgelatscht) : *Schuhe auslatschen*, torkuliñ botoù, disœulianiañ botoù.

Auslauf g. (-s,-läufe) : 1. beradur g., never g., deveradur g., diskarg g., diruilhad g., dizour g.; 2. toull skarzh g., riboul g., genou g., dinaou g., toull an dizour g.; *Auslauf der Wasserrinne*, genou san an dour lous g., genou kan an dour lous g., toull skarzh an dour lous g., riboul an dour lous g.; 3. [merdead.] digaeadur g., loc'hañ g., diborzhiañ g.; *Auslaufeines Schiffes*, disparti ul lestr g., loc'hañ ul lestr g.; 4. plas g., lec'h g., lijor g.; *hier werden die Tiere genug Auslauf haben*, amañ e vo ec'hon d'al loened, en o ec'hon e vo al loened amañ, amañ e c'hallo al loened bale en o ec'hon, amañ e vo frank war al loened.

Auslaufbahn b. (-,-en) : [karr-nij] leuren ruilhal goude pradañ b., roudenn ruilhal goude pradañ b.

auslaufen V.gw. (läuft aus / lief aus / ist ausgelaufen) : 1. sortial, mont kuit ; *ein- und auslaufen*, mont ha dont, antreal ha sortial ; *das Schiff läuft aus*, emañ ar vag o kuitaat ar porzh, emañ ar vag o tiborzhañ, emañ al lestr o vont kuit, dizouarañ a ra al lestr a'r porzh, digaeañ a ra al lestr, mont a ra ar vag er-maez ; *das Schiff läuft wieder aus*, advorañ a ra al lestr.

2. berañ, diverañ, silhañ, dizourañ, koll ; *das Fass läuft aus*, koll (berañ) a ra ar varrikenn ; *der Teich läuft aus*, dic'hlanñañ (fotañ) a ra ar poull-dour ; *hier läuft uns das Wasser aus*, amañ emañ ar c'holl, dre amañ e silh an dour.

3. mont da get, echuiñ, chom a-sav ; *der Fluss läuft in der Wüste aus*, mont a ra ar stér da hesk (da zisec'h) e-barzh ar gouelec'h, mont a ra dour ar stér da netra (war netra, da goll, da vann, da beurgoll) er gouelec'h ; *spitz auslaufen*, echuiñ gant ur beg ; *die Maschine läuft aus*, ehanañ (paouez) a ra ar mekanik da dreñi.

4. [amzer] echuiñ, bezañ o tilostañ, dont d'e zibenn, dont d'e dermen, dibennañ, tennañ d'e ziwezh, bezañ tost echu, bezañ tost disoc'h, bezañ damdost echu, bezañ war an echu, bezañ war e bare, soetiñ ; *der Vertrag läuft aus*, emañ ar gevrat o tilostañ, ar gevrat a denn d'e dermen, soetiñ a ra ar gevrat, erru pare eo ar gevrat.

5. [dre astenn.] echuiñ, disoc'h ; *das läuft gut aus*, mat eo pep tra oc'h echuiñ mat ; *das läuft noch schlecht aus*, gwallfinvezhiñ a rajo an dra-se, droukfinvezhiñ a rajo an dra-se, gwall ziwezh (drouziwezh, gwallfinvezh) a vo gant an dra-se, un distag c'herv (ur gwall zistag) a zo da gaout gant an dra-se ; [polit.] *Abgeordneter mit auslaufendem Mandat*, kannad kimiader g.; *er möchte wissen, wie das Ganze für ihn auslaufen wird*, emañ e gouign e go.

V.k.e. (läuft aus // lief aus // hat/ist ausgelaufen) : *die Bahn auslaufen*, mont (redék) eus eil penn an hent-red d'egile.

V.em. **sich auslaufen** (läuft sich aus / lief sich aus / hat sich (ak.) ausgelaufen) : daoubenniñ, difretañ, difelpañ, dispac'hañ, kabalat, en em zrastañ, fistoulat, turmudañ, froudañ, turlutañ, fraoñval, meskañ ha berviñ, fourgasiñ, froudañ, punellat,

lavigañ, ober ur riboul, meskañ, merat, trabotellat, trapikellat, trevelliñ, firbouchal, diskrapañ, diskrañañ, en em zibilhonañ.

Auslaufen n. (-s) : 1. [merdead.] digaeadur g., digaeañ g., diborzhiañ g.; 2. silhadenn b., dizour g., fuadenn b.; *Auslaufen von Wasser*, fuadenn zour b.; 3. redadur g., redek g.

Ausläufer g. (-s,-) : 1. [douaroriezh] rakhenez g., pennroz g., skoazenn venez b., skoaz venez b., harpell venez b., kentrell b.; 2. [hinouriezh] *die Ausläufer eines Tiefdruckgebiets*, lost an izelvan g., an oabl lostat g.; *die Ausläufer eines Hochdruckgebiets*, lost an uhelvan g., an oabl lostat g.; 3. [louza.] stolon g. [lester stolonoù], kreskenn b., redenn b., rederez b., garenn-red b., korzenn-red b.; *die Pflanze ist dabei, Ausläufer zu entwickeln*, krog eo ar blantenn da redek ; *Ausläufer bilden*, *Ausläufer treiben*, *Ausläufer entwickeln*, redek ; *Ausläufer bildend*, *Ausläufer treibend*, stolonus, -red ; *Ausläufer treibende Erdbeerplantze*, sivienn-red b. [lester sivi-red]; 4. [Bro-Suis] paotr kefridi g., komis g., foet-fank g. [lester foeterien-fank], troterig g., kefridier g.

Ausläuferfront b. (-,-en) : [hinouriezh] talbenn lostat g.

Auslaufhahn g. (-s,-hähne) : [tekn.] kog diskarzh g., kog spurjañ g., kog distao g., kog skarzañ g., kog diskas g.

Auslaufmodell n. (-s,-e) : produ eus fin ar steudad g., kenderc'had eus fin ar steudad g.

Auslaufrohr n. (-s,-e) : [tekn.] tuellenn diskarzh b., tuellenn spurjañ b., tuellenn distao b., tuellenn skarzañ b., tuellenn diskas b.

Auslaufventil n. (-s,-e) : klaped distao g., klaped skarzañ g., klaped karzhañ g., klaped diskas g., klaped diskarzh g., klaped spurjañ g., spurjer g. [lester spurjerioù], rañvell-goll b.

auslaugen V.k.e. (hat ausgelaugt) : 1. sachañ, sunañ ; *den Erdboden auslaugen*, diwadañ an douar, disec'hañ an douar, skuizhañ an douar, koll an douar, disteraat an douar, treudañ an douar, treutaat an douar, sachañ war an douar, sunañ an douar, disasuniñ an douar, didrempañ an douar, didemzañ an douar, dizruzañ an douar, distrusaañ an douar, difrouezhusaat an douar ; *die Wurzeln der Kiefern haben den Erdboden ausgelaugt*, diwadet (disec'het) eo bet an douar gant gwirizioù ar pin ; *Kohl laugt den Boden aus*, ar c'haol a goll an douar, ar c'haol a zistera an douar, ar c'haol a zo skuizhañ d'an douar, ar c'haol ne vezont ket pell o tiwadañ an douar ; 2. [kimiezh] sildrouezhiñ ; *Salz auslaugen*, diveinelañ ; *ausgelaugte Asche*, koarad g., stloag g. ; *einen Kessel mit ausgelaugter Asche bestreichen*, koaradenniñ ur chaoduron ; 3. mac'homiñ, faezhañ, diviañ, skuizhañ, dinezhañ, breviñ, lazeriañ ; *die Arbeit hat ihn ausgelaugt*, kaset en deus e yec'hed da get gant al labour, torret ha brevet en deus e gorf gant al labour, uzet en deus e gorf gant al labour ; *diese Arbeit hatte ihn völlig ausgelaugt*, al labour-se en doa eñ lakaat war e laz.

Auslaugen n. (-s) / **Auslaugung** b. (-) : 1. [tekn., kimiezh] sildrouezhiñ g.; 2. [douaroriezh] *Auslaugung des Bodens*, echalañ g.

Auslaugkessel g. (-s,-) : bailh-kouez g., bod b., penton-kouez g., berverez b. [lester berverezioù], lisiverez b. [lester lisivereziou].

Auslaut g. (-s,-e) : [yezh.] soniad diwezhañ g.; *im Auslaut*, er fin, oc'h echuiñ ubd.

auslauten V.gw. (hat augelautet) : [yezh.] *auf etwas (ak.) auslauten*, echuiñ gant ubd.

ausläuten V.k.e. (hat ausgeläutet) : lakaat ar c'hléier da seniñ [levit kemenn ubd].

V.gw. (hat ausgeläutet / ist ausgeläutet) : echuiñ da seniñ.

Auslautverhärtung b. (-) : [yezh.] divouezhiadur g., divouezhiañ g.

ausleben V.k.e. (hat ausgelebt) : 1. peurziorren, gwerc'helaat, brunellat, degas da wir ; 2. dilasañ, diskargañ, pellezvannañ ; 3. gwalch'añ, terriñ.

V.em. : **sich ausleben** (hat sich (ak.) ausgelebt) : 1. ober e ran, saouriñ ouzh ar vuhez, c'hoari e roll, kemer ar vuhez diouzh an tu mat, tremen kempennik ha brav e damm buhez, bezañ gwell diouzh e vuhez, ren ur vuhez distrafuilh, bevañ en (diouzh) e roll, bezañ ur paotr disoursi eus an-unan, kemer e walch'añ a blijadur, en em walch'añ a blijadur ; 2. [dre skeud.] anadiñ, erzerc'h'añ, dont war wel, en em ziskouez ; *ihr Hass gegen ihren Vater hat sich noch nicht ausgelebt*, n'eo ket torret c'hoazh he c'hasoni ouzh he zad.

auslecken V.k.e. (hat ausgeleckt) : lipat ; *seinen Teller auslecken*, ober ul lip d'e asied.

ausleeren V.k.e. (hat ausgeleert) : 1. goulloïñ, goulonderiñ, lakaat goullo, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, riñsañ, diskargañ, spurjañ ; 2. [dre skeud.] *sein Herz ausleeren*, en em ziavaeziñ, diavaeziñ e boan, digeriñ (diskuliañ, dizoleiñ, diskargañ, disammañ, divarrañ) e galon.

V.em. : **sich ausleeren** (hat sich (ak.) ausgeleert) : 1. [mezeg.] ezwagrennañ e lin, ezverañ e lin, diskargañ lin, teurel lin brein, goriñ, gwiriñ, dislinañ, P. dizourañ ; 2. P. troazhigellat, skuilhañ ur banne dour, dizourañ, troazhañ, ober, staotañ, dizourañ e gig, troazhañ, ober ur staotadenn, teurel ur banne dour, cheñch dour war ar buzrug, frigat, ober e boul, ober ur poulladig, [merdead.] cheñch dour war ar pesked, cheñch dour war ar c'hranked.

Ausleerung b. (-,en) : 1. karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherez h., skarzh g., skarzherez h., skarzhadur g. ; 2. [post] sav-lizheroù g. ; 3. [mezeg.] deveradur g., argasadenn b., skarzhadur g., dourennadur g., diskarg g., diskargadur g., ezwagrennadur g., ezveradur g.

auslegbar ag. : disklériadus, dispiegadus, desteriadus, deveizadus.

Auslegearbeit b. (-,n) : mrelladur g.

auslegen V.k.e. (hat ausgelegt) : 1. staliañ, dispakañ, displegañ, lakaat, diskouezadegañ, lakaat a-wel, lakaat a-wel-kaer, lakaat war ziskouez, lakaat e diskouez ; *Waren auslegen*, staliañ (displegañ) marc'hadourezh ; *die ausgelegten Waren wieder einpacken*, distialiañ e varchadourezh.

2. [dre skeud.] displegañ, disklériañ, degompreñ, dezintent, desteriañ, deveizañ ; *ein Gesetz auslegen*, displegañ (disklériañ) ul lezenn ; *einen Text auslegen*, displegañ (disklériañ, plenaat) un destenn.

3. gwiskañ, goleiñ, marellañ, brizhellat, enskantañ, rikamaniñ, damaskinañ ; *mit Fliesen auslegen*, gwiskañ gant darou (gant mein plat), karrezañ, karrezennañ, karraozennañ, darañ, karrellañ ; *noch einmal mit Fliesen auslegen*, erneut mit Fliesen auslegen, wieder mit Fliesen auslegen, adkarellañ ; *mit Fliesen ausgelegt*, leuriet a garraozzennoù, karrellet ; etwas mit Teppichboden auslegen, moketenniñ ubd.

4. *Geld auslegen*, diyalc'h'añ, digefiañ, astenn arc'hant, reiñ arc'hant war zistaol, foñsañ arc'hant (Gregor).

5. [tekn.] krouïñ, koñseviñ, sevel, ober.

6. [kegin.] eine Form auslegen, foñsañ ur moull.

7. Kôder auslegen, paskañ, stlepel stronk (petiz) en dour, stronkiñ ; [dre skeud.] *jemandem einen Kôder auslegen*, antellañ un traped d'u.b., antellañ ur stign d'u.b.

Auslegen n. (-s) : 1. [kenw.] staliadur g., stalierezh g., dispiegerez h., dispakerez h. ; 2. dispieg g., addispleg g., dispiegadenn b., dispiegadur g., disklériadur g. ; 3. [tekn.] mrelladur g., enskantañ g., darañ g., damaskinañ g.

Auslegeordnung b. (-,en) : [Bro-Suis] 1. [lu] gwel g., gweladeg b., moustr g., gweloù ls. ; 2. roll g., listenn b., renabl g.

Ausleger g. (-s,-) : 1. displeger g., disklériger g. ; 2. sichenn b., korbell g. ; 3. [gavr-houarn] brec'h ar c'havr-houarn b., brec'henn ar c'havr-houarn b., gwalenn ar c'havr-houarn b. ; 4. [merdead.] kempouezer g., adwem b.

Auslegerbaum g. (-s,-bäume) : [merdead.] 1. gi g. [iester gioù] ; 2. [tounetaerez h., peskataerez h.] perchenn b.

Auslegergalgen g. (-s,-) : [merdead.] gi g. [iester gioù].

Auslegerbrücke b. (-,n) : pont baleget g., pont-skourr a-skarv g.

Auslegerrumpf g. (-s,-rämpfe) : [merdead.] neuenner g.

Auslegetisch g. (-es,-e) : [kenw.] taol dispakañ b.

Auslegung b. (-,en) : 1. [kenw.] staliadur g., dispiegerez h., dispakerez h. ; 2. dispieg g., addispleg g., dispiegadenn b., dispiegadur g., disklériadur g., devarnouriez h., degompreñadur g., dezintentadur g., deveizadur g., desteriadur g., lennadur g. ; *Textauslegung*, dispiegadenn destenn b., dispiegadur testenn g., plaenadur un destenn g. ; [relij.] *Bibelauslegung*, prezegenn santele b. ; 3. [tekn.] mrelladur g., enskantañ g., darañ g., damaskinañ g.

Auslegungssache b. (-,n) : afer a zesteriadur b., afer a zevezadur b., kistion a gompreñidigezh b.

ausleiden V.gw. (litt aus / hat ausgelitten) : 1. bezañ e boanioù oc'h echuiñ ; 2. [dre skeud.] er hat ausgelitten, echu eo gant e boanioù er bed-mañ, ar marv en deus lakaet diwezh d'e boanioù, an Ankoù en deus disammet anezhañ eus e boanioù.

ausleieren V.k.e. (hat ausgeleiert) : uzañ, teuc'hiañ, lakaat uz en ubd ; *ausgeleiertes Gewinde*, aegou dall g., aegou dallet g., aegou togn g.

V.em. : **sich ausleieren** (hat sich (ak.) ausgeleiert) : dont da vezañ laosk, dont trechouollo en dra-mañ-tra, dont laoskijenn en dra-mañ-tra, [koad] skarpiñ.

Anv-gwan verb **ausgeleiert** : poazh, uzet, teuc'h.

Ausleihbibliothek b. (-,en) : [Bro-Aostria] levraoueg prestañ b. [iester levraouegoù prestañ].

Ausleihe b. (-,n) : 1. prest g., prestadenn b. ; 2. draf ar prestadennou g., gwicedh ar prestadennou b.

ausleihen V.k.e. (lieh aus / hat ausgeliehen) : 1. prestañ, reiñ e feurm, reiñ war zistaol, reiñ e prest ; *Geld auf hohe Zinsen ausleihen*, prestañ arc'hant war gampi uhel, prestañ arc'hant gant uzurerez h (Gregor) ; *gegen Pfand ausleihen*, prestañ war oushtl, goulenn kredou a-raok prestañ arc'hant ; *kannst du mir bitte, dein Fahrrad ausleihen* ? ne ch'allfes ket prestañ da varc'h-houarn din ; 2. amprestañ, kemer e prest ; *sich bei jemandem etwas ausleihen*, goulenn ubd war brest digant u.b., amprestañ ubd digant u.b. ; *sich bei jemandem etwas wieder ausleihen*, adamprestañ ubd digant u.b.

Ausleicher g. (-s,-) : prester g., louacher g.

Ausleihung b. (-,en) : prest g., prestadenn b.

auslernen V.gw. (hat ausgelernt) : man hat nie ausgelernt, neb a oar a gavo desk, pep tra en deus e gentel.

V.k.e. (hat ausgelernt) : deskiñ betek penn ; er hat sein Handwerk ausgelernt, kaset en deus e stummadur war e vicher betek penn, echu eo e stummadur.

Auslese b. (-,n) : 1. dibaberez h., diuzerez h., diforc'hidigezh b. ; 2. [bev.] diuzouennañ g., diuzouennerez h. ; *die natürliche Auslese*, an diuzouennañ naturel g. ; *die künstliche Auslese*, ar gouennidbabadur g., an diuzouennerez kalvezel g., an diuzouennañ kalvezel g. ; 3. dreistdibab g., bleuñv g., diuz g., dibab g., boked g., bokedad g., bouedenn b., bouf g., begenn b., savadenn b., marc'hadourezh eus ar gurunenn (eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar

gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dreistdibab, a-zibab, dibab) b. ; **4.** [lenn.] *literarische Auslese*, dastumad skridoù g., teskad g., bokedad skridoù lennegel g. ; **5.** [gwin] anvadur orin kontrollet g. **auslesen** V.k.e. (liest aus / las aus / hat ausgelesen) : **1.** dastum, serriñ, sevel ; *Steine auslesen*, diveinañ, dastum mein ; **2.** [dre skeud.] diforc'h, diforc'hiñ, dilenn, didoueziañ, choaz, dibab, diuzañ, diuz, dispartiañ ; *sorgfältig auslesen*, digejañ (Gregor), dilenn (dibab, diuzañ, diuz, dispartiañ) ar pep gwellañ, ober un dibab da, ober dilenn da, c'hwendnat ; *Kartoffeln auslesen*, ober dilenn d'an avalou-douar, dilenn an avalou-douar, dibab avalou-douar, ober un dibab d'ar patatez.

Auslesen n. (-s) : [stlenn.] *Auslesen von Daten*, tennañ roadennoù g.

Ausleseprozess g. (-es,-e) : **1.** dibaberezh g., diforc'hidigezh b. ; **2.** [bev.] diouzouennañ g.

Ausleseverfahren n. (-s,-) : dibaberezh g., diforc'hidigezh b. **ausleuchten** V.k.e. (hat ausgeleuchtet) : **1.** sklêrijennañ, goulououiñ (*implij en tu gouzañ e brezhoneg nemetken*), sklaeriañ ; **2.** [dre skeud.] sklaeraat.

auslichten V.k.e. (hat ausgelichtet) : dizerc'hiñ, diskoultrañ, divarrañ, noashaat, rouesaat, tanavaat, distankaat, distankañ, gloevaat, distrujañ, fraostaat.

Auslieferer g. (-s,-) : kaser g., dezouger g., deroer g.

ausliefern V.k.e. (hat ausgeliefert) : **1.** *Waren ausliefern*, degas marc'hadourezh, dereiñ marc'hadourezh, dezougen marc'hadourezh ; **2.** droukreiñ, gwerzhañ, trubardiñ, flatrañ, diskuliañ, diskleriañ ; *jemanden dem Feind ausliefern*, lakaat u.b. etre douarn an enebour, dereiñ u.b. etre douarn an enebour, reiñ u.b. d'an enebour ; **3.** [gwir] *dem Gericht ausliefern*, lakaat etre daouam ar justis ; **4.** [gwir] *einen Gefangenen ausliefern*, dazbroañ ur prizonad ; **5.** *jemandem auf Gnade und Ungnade ausgeliefert sein*, bezañ e vuhez etre daouarn u.b., bezañ etre daouarn u.b. hag en e drugarez, bezañ dindan truez pe zidruez u.b., bezañ e trugarez u.b. (Gregor), bezañ e krog daouarn krabanek u.b. ; *den wütenden Fluten ausgeliefert sein*, bezañ taolet ha distaolet gant an tarzhioù mor dirollet eus an eil tu d'egile evel ur c'hoariell ; *das Wrack wurde dem Spiel der Wellen ausgeliefert*, goudé bezañ graet peñse gantañ e voe kaset-degaset al lestr a-youl mor hag avel (e voe taolet ha distaolet al lestr gant ar c'hoummoù evel ur c'hoariell).

Auslieferung b. (-,en) : **1.** deroadur g., degasadenn b., dezougerez g., dezougadur g. ; **2.** [dre skeud.] *Auslieferung eines Geheimnisses*, diskulliadur ur c'hevrin ; **3.** [gwir] *Auslieferung von Verbrechern*, dazbroadur torfedourien g.

Auslieferungsschein g. (-s,-e) : [kenw.] paperenn dereiñ b.

Auslieferungsvertrag g. (-s-verträge) : [gwir] kendivizad etrebroadel a-zivout an dazbroañ g.

ausliegen V.gw. (lag aus / hat ausgelegen) : bezañ displeget, bezañ dispak, bezañ staliet.

Auslieger g. (-s,-) : **1.** [merdead.] gward-aod g. ; **2.** displeger g. ; **3.** post-kroug g., sichenn b., korbell g. ; **4.** [gavr-houarn] brec'h ar c'havr-houarn b., brec'henn ar c'havr-houarn b., gwaleññ ar c'havr-houarn b. ; **5.** [bigi] kempouezer g., adwern b.

Ausliegerberg g. (-s,-e) : [douarouriezh] torgenn dest b., tosenn dest b

Auslinie b. (-,-n) : [sport] linenn wrimenn b., linenn gostez b.

auslochen V.k.e. (hat ausgelocht) : [tekn.] minaouediñ, bilhiñ.

auslöffen V.k.e. (hat ausgelöfft) : **1.** debriñ gant ul loa, debriñ a-loaiadoù, evañ a-loaiadoù ; **2.** [dre skeud.] *für jemanden die Suppe auslöffen müssen*, dougen an toaz d'ar forn evit unan all, pakañ evit unan all ; *er muss die Suppe (den Brei) auslöffen*,

paeañ a ra bremañ diwar-bouez e groc'hen (Gregor), dezhañ eo bremañ da zougen an toaz d'ar forn, en em gavout a ra gwazh eus kement-se, en em gavout a ra diaes eus kement-se ; *die sollen doch jetzt bitte die Suppe auslöffen*, ra vezò war o reuz, ra vezò kement-se evit o c'holl, dezho eo bremañ da voustrañ war o c'halon, dezho d'en em zibab bremañ, kac'het o deus en o zokoù ha ret eo dezho bremañ o lakaat war o fenoù, kaoz int ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warno, dezho eo bremañ da ziroestlañ o neud, gwazh a se evito, dre o faot eo ha n'o deus den da damall, pennkaoz int eus o maleur, pennkaoz int mard eo bremañ kouezhet ar bec'h warno, n'o deus nemet lakaat en o c'hichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warno.

ausloggen V.gw. (hat ausgeloggt) : [stlenn.] klozañ un dalc'h,

serriñ un dalc'h, digennaskañ, digevreañ.

V.em. : **sich ausloggen** (hat sich (ak.) ausgeloggt) : [stlenn.]

klozañ un dalc'h, serriñ un dalc'h, digevreañ.

auslöhen V.k.e. (hat ausgelöhnt) : **1.** paeañ ; **2.** [dre astenn.]

dic'hoprañ, difredañ, ezfredañ, digouviañ, digargañ, dizorniañ,

skarzhañ.

auslösbar ag. : **1.** [tan] ... a c'heller mougañ, ... a c'heller lazhañ, mougadus, lazhadus ; **2.** [siou fall, drougou] ... a c'heller diwriziennañ ; **3.** diverkadus ; *lösbarer Tintenfleck*, mastar liv-skriavañ diverkadus g. ; **4.** [deuoù] diverkus, ardalañ, ... a c'haller adprenañ, ... a c'haller adprenañ, ... a c'haller peurbaeañ, ... a c'haller lemel, ... a c'haller nullañ, ... a c'haller ardalañ.

auslöschen V.k.e. (hat ausgelöscht) : **1.** lazhañ, mougañ, distanañ, didanañ, esteuziñ ; *er löschte das Feuer aus*, mougañ a reas ar tan ; **2.** [dre skeud.] *ein Übel auslöschen*, diwriziennañ un droug bennak, diwriziennañ ha distrujañ un droug (Gregor), terriñ war un droug bennak, dibennañ ur si fall bennak, lemel ur pleg fall ; *das Almosen löscht die Sünden aus*, aluzen a walc'h ar pec'hedou ; **3.** *eine Schuld auslöschen*, renkañ un dle : **a**) peurbaeañ un dle ; **b**) diendleañ u.b., dizleañ u.b. ; **4.** diverkañ, difasañ, raskañ, teuziñ, [stlenn] dileiñ [pennrann dilo] ; *eine Datei auslöschen*, rasklañ ur restr, dileiñ ur restr, dilemel ur restr, distrujañ ur restr ; *er hat die Datei ausgelöscht*, diløet en deus ar restr.

Auslöschen n. (-s) / **Auslöschung** b. (-,en) : **1.** mougadur g., mougerez g., mougañ g., mougadenn b. ; **2.** steuziadur g., steuzidigezh b. ; **3.** diverkadur g., difasadur g., diverkañ g. ; **4.** [stlenn.] dileiñ g., dilead g., rasklañ g.

Auslösehebel g. (-s,-) : distegner g. [*liester distegneriou*], dizleizenner g. [*liester dizleizenneriou*], biz g., pluenn b., draenn b., ki g., diskrog g., distigner g. [*liester distigneriou*], distegnerez b. [*liester distignereziou*], spletenn b., delanker g. [*liester delankeriou*], delusker g. [*liester deluskeriou*], diasker g. [*liester diaskeriou*].

Auslösekopf g. (-s,-knöpfe) : meudikerez b. [*liester meudikereziou*], pluenn b., distigner g. [*liester distigneriou*].

auslösen V.k.e. (hat ausgelöst) : **1.** distrollañ, distrobañ, distrobellañ ; **2.** dasprenañ, akuitañ ; *Gefangene auslösen*, dasprenañ prizonidi ; **3.** *ein Pfand auslösen*, tennañ (dilasañ) ar pezh a oa bet roet e goustel / diouestañ ub (Gregor) ; **4.** [lu] *einen Angriff auslösen*, distagañ un argadenn ; *das Feuer auslösen*, distagañ tennou, tennañ ; **5.** [tekn.] distignañ, dizleizennañ, distegnañ, delankañ, diaskañ, deluskañ ; *einen Hebel auslösen*, distignat ul linier ; *die Öffnung des Fallschirms auslösen*, digeriñ e harz-lamm, distegnañ e harz-lamm ; *die Falle auslösen*, distignañ ar pej, distegnañ ar griped ; *einen Mechanismus auslösen*, delankañ ur wikefre ; *durch ein Signal auslösen*, delankañ gant un arhent ; *das Alarmsystem auslösen*, delankañ ar stignad arhentoù-diwall, delankañ ar reizhiad arhentoù-diwall b. ; **6.** [kenw.] diendleañ, dizleañ ; **7.**

[mezeg.] diemprañ, divellañ, dioeñsiñ ; **8. Knochen auslösen**, diaskornañ ; **9.** [dre skeud.] degas d'e heul, degas war e lerc'h, tennañ d'e heul, tennañ war e lerc'h, devoudañ, delankañ, deluskañ, reiñ al lusk da, reiñ ar brall da ; *eine Kettenreaktion auslösen*, delankañ un dazgwered ristennek ; *ein Gefühl auslösen*, degas ur santad d'e heul, lakaat ur santad da sevel e kalon u.b. ; *allgemeines Gelächter auslösen*, lakaat ur c'hoarzhadeg da darzañ, lakaat ur c'hoarzhadeg da zirollañ, lakaat an dud da c'hoarzhin a-zirroll, lakaat an dud da c'hoarzhin a-strak.

auslösen V.k.e. (hat ausgelost) : tennañ d'ar bilh, tennañ d'ar bilhed, tennañ d'ar bilhou, bilhiñ, teuler d'ar sort, tennañ d'ar sort, teuler bilhou àr ubd, tennañ ar bilhed, tennañ pizenn, tennañ ar vrochenn, ober an tennañ, ober an tenn, sevel an tenn ; *noch einmal auslösen*, adtennañ d'ar sort ; *die Anteile einer Erbschaft auslösen*, teuler kemblaç'h war al lodenoù ; *mit einem Messerwurf auslösen*, terchal.

auslösend ag. : diaskus ; *auslösender Faktor*, parenn diaskus b., delanker g. ; [mezeg.] *Brechreiz auslösend*, c'hwedus.

Auslöser g. (-s,-) : **1.** [tekn.] biz g., pluenn b., ki g., diskrog g., distegner g. [*liester distegneriou*], distegnerez b. [*liester distegnereziou*], dizelezzener g. [*liester dizelezzeneriou*], distigner g. [*liester distigneriou*], spletenn b., delanker g. [*liester delankeriou*], delusker g. [*liester deluskeriou*], diasker g. [*liester diaskeriou*], meudikerez b. [*liester meudikereziou*] ; **2.** [dre skeud.] abeg g., pennabeg g., pennkaoz g., orin g. ; **3.** [mezeg.] devouder g. [*liester devouderiou*].

Auslösezählrohr n. (-s,-e) ; [tekn.] konter Geiger g. [*liester konteriou* Geiger], muzulier Geiger g. [*liester muzulieroù* Geiger] ; *das Auslösezählrohr spielt verrückt*, pennfolliñ a ra ar muzulier Geiger.

Auslosung b. (-,-en) : tennerezh d'ar bilh g., tennerezh d'ar sort g. ; *Auslosung von Losen*, tennerezh ar prizioù da c'hounit g. ; *die Auslosung findet morgen statt*, an tennañ a vo graet warc'hoazh, an tenn a vo graet warc'hoazh, warc'hoazh e vo savet an tenn.

Auslösung b. (-,-en) : **1.** daspren g., dasprenadenn b., dasprenadur g., dieubidigezh b., distrob g., diluz g. ; **2.** [kenw.] diskarg g. ; **3.** [mezeg.] diempradur g., divelladur g., dioeñsadur g. ; **4.** [tekn.] distignadur g., distegn g. ; *impulsgesteuerte Auslösung*, distignadur dre skogou g.

ausloten V.k.e. (hat ausgelötet) : gourhedañ ar mor, sonveal, sontañ, muzuliañ gant ar plom.

Ausloten n. (-s) : gourhedañ g., sonveal g., sontañ g.

auslöten V.k.e. (hat ausgelötet) : [tekn.] disoudañ ;

V.em. : **sich auslöten** (hat sich (ak.) ausgelötet) : *sich von selbst auslöten*, disoudañ.

auslüften V.k.e. (hat ausgelüftet) : reiñ avel da, lakaat d'ober un aveladenn, lakaat da aveliñ, aveliñ, dilouedañ ; *Kleidungsstücke auslüften*, reiñ avel da zilhadoù 'zo, lakaat dilhad da aveliñ, lakaat dilhad d'ober un aveladenn, aveliñ dilhad, dilouedañ dilhad ; *Korn auslüften*, dilouedañ greun ; [dre skeud.] *seinen Kopf auslüften*, divogediñ e spered ; [dre fent] *sich auslüften*, aveliñ e benn, ober un aveladenn, freskaat e benn, distanañ, mont da zistanañ, mont en aer vrás, lonkañ avel, lonkañ ur banne avel, kemer an aer, kemer ul lonkad avel, cheñch avel d'e bilhou, kluaraat, kemer avel / mont en avel / ruflañ an aer fresh (an avel) / tennañ aer fresh gant e skevent (Gregor).

Auslug g. (-s,-e) : [lu, dispredet] post-evezhiañ g., post-ged g. **auslugen** V.gw. (hat ausgelugt) : gedal, spiañ, evezhiañ, bezañ e spi, bezañ war c'ched, bezañ war evezh.

ausmachen V.k.e. (hat ausgemacht) : **1.** tennañ ; *Kartoffeln ausmachen*, tennañ avaloù-douar, dizouarañ avaloù-douar ; *Kartoffeln beim Ausmachen beschädigen*, darnañ patatez,

darnañ avaloù-douar ; *Möhren ausmachen*, tennañ karotez ; *Nüsse ausmachen*, diglosañ kraoñ ; **2.** [dre heñivel.] *das Feuer ausmachen*, lazhañ (mougañ, distanañ, didanañ) an tan ; *das Licht ausmachen*, lazhañ (mouchañ, mougañ, steuziañ, steuziñ) ar gouloù ; *machen Sie bitte die Lichter aus*, bevor Sie das Haus verlassen, diwallit da lezel gouloù war ho lerc'h ! ; *ein brennendes Streichholz ausmachen*, c'hwetzhañ un alumetezenn ; **3.** kendivizout ; *einen Preis ausmachen*, en em glevet war ur priz, en em gordañ war ur priz, tonkañ ur priz ; *ein Treffen ausmachen*, divizout peur ha pelec'h en em welet, merkañ un deziad, deziañ un emwel, merkañ un arroud ; **4.** [dre skeud.] mont d'ober, bezañ [fdb] eus an dra-mañ-tra, bezañ anezho ; *im Ganzen macht das zehn Mark aus*, dek mark e vo en holl ; *diese zwei Zimmer machen die Wohnung aus*, an daou bezh-se (an div gambr-se) a ya d'ober ar ranndi ; *der Größenunterschied zwischen beiden macht nicht viel aus*, n'eus ket kalz a vent etre an daou zen-se ; *diese Kosten machen die Hälfte unserer Ausgaben aus*, ar mizoù-se a zo anezho an hanter eus hon dispignoù, ar mizoù-se a ya d'ober an hanter eus hon dispignoù ; *die Menge Mücken, die er pro Tag frisst, macht die Hälfte seines Körpergewichts aus*, debriñ a ra d'e zevezh e hanterbouez a c'hwibù ; *bei der Versammlung machten Jugendliche den größten Teil der Anwesenden aus*, en emvod e oa ar re yauank ar re niverusañ a-bell ; **5.** chalañ, nec'hiñ, trubuilhañ ; *Ihr Spott machte ihm nichts aus*, lezel a rae o goapaerezh da vont gant an avel, ne rae van ebet eus o goapaerezh, ober a rae fae war o goapaerezh, dichastre e oa diouzh o goapaerezh, ne oa ket merfetiet gant o goapaerezh ; *die Unbilden des Wetters machten ihm nichts aus*, ne'm em chale ket gant loustoni an amzer ; *die paar Minuten machen nichts aus*, n'omp ket war-bouez pemp munut ; *das machte ihm nicht viel aus*, ne oa ket gwall chalet gant an dra-se, ne oa ket gwall nec'het gant an dra-se ; *das macht nichts aus* ! nag evit se ! ne ra forzh ! ne vern ! heñivel eo ! ne lazh ket ! daoust da se ! ne denn ket da vraz ! n'eo ket kalz tra ! n'eo ket kalz a dra ! n'eo ket strikt ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! n'eo ket marv mil den ! ne'n em drubuilhit ket evit ken nebeut a dra ! n'emañ ket ar mor o ont war an douar ! ne denn ket da wall dra ! n'eus ket a ziaeñ ! n'eus ket a forzh ! n'eo ket grevus ! n'eo netra ! nebeut a dra n'eo ken ! dister dra n'eo ken ! gwall nebeut a dra eo ! re nebeut a dra eo ! avel traken ! n'eus droug ebet ! n'eus ket a zroug ! se ne ra mann ! se ne ra mann ebet ! n'omp ket war-bouez an dra-se ! an dra-se ne ra ket ! ne rit ket kalz a forzh ! ne rit ket paot a forzh ! forzh ebet ! ne rit forzh ebet ! ne rit ket a forzh ! ne rit ket forzh ! ne rit forzh a netra ! petra 'vern din ? pe vern din ? pe vern ouzhin ? pe laz din-me ? pe forzh a ran-me ? pe forzh a ra din ? pe forzh a zo din ? pe forzh din ? ha forzh a ra din ? ha forzh a zo din ? petra a ra se din ? petra eo an dra-se din ? pe kaz a ra din ? n'on ket chalet gant an dra-se, n'on ket darbaret gant an dra-se ! forzh a se ! ; *was macht das aus* ? pe laz ? / pe kaz a zo ? / pe vern ? / pe forzh a zo ? (Gregor), nag evit se ! petra 'vern an dra-se ? forzh a se ! ; *dann kam die Zeit, wo es ihnen nichts mehr ausmachte*, deuet e oant ha ne raent van ebet ken ; **6.** diguzhat, diskooachañ, dinoiñ, diournat, lec'hiañ, spislec'hiañ, diforc'hiañ, kavout ; *jemanden in der Menge ausmachen*, gwelet u.b. war-greiz tout an dud ; *ich habe einen Rechenfehler ausgemacht*, kavet em eus meskont.

Anv-gwan verb **ausgemacht** : **1.** tonket, termenet, divizet, merket ; *es ist ausgemacht*, tonkit aze ! roit din ho torn ma vo tonket ! darc'hau aze ! a-du ! asant on ! ali on ganeoc'h ! ; *das ist eine ausgemachte Sache*, graet eo ar gra ; **2.** touet, echu, peurechu, pomet, eus ar penn, diouzh ar penn, kaledet, aheurtet, a-dreist par, eus ar re washañ ; *ein ausgemachter Dummkopf*,

ul loukez echu g. ; *ein ausgemachter Schuft*, ul labous treut g., ul labous kailh g., ul labous kleiz g., ur stronk labous g., ur gwall labous g., un hailhevod g., ur jalod g., ul lavagnon g., ul louzaouenn fall b., un hailhevodeg g., un hailhoneg g., ur maraod g., ur peñsel fall g., ur pikouz fall g., ur gaster g., ur stronk g., ur standilhon g., un diaoul a baotr g., ul lakepod g., ur fall lakez g., un noazour g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., ur pezh fall a zen g., un den brein betek mel e eskern g., un dra milliget g., un toull visoù g., ur paotr lavis g., ul loen brein g., ul loen vil g., ul loen lous g., ul loen fall g., ul loen mut g., ur vosenn a zen b., ul lastezenn b., unan gwazh eget ar vosenn g., ur paotr e gont a fallagriezh ennañ g., un den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., ur paotr a zo kement si fall 'zo tout ennañ g., ur paotr n'eus netra a vat ennañ g., ur paotr gagn g., un higenn b., un higenn a baotr g., ur gwall higolenn b., ur sapre lampon g., ul lampon eus ar penn g., ul lampon diouzh ar penn g., ul loen gars g., ur c'hast b.

ausmahlen V.k.e. (mahlte aus / hat ausgemahlen) : malañ, burutellat, burutellañ, bleauta.

Ausmalhen n. (-s) : mal g., maladenn b., maladur g., maladeg b., munuderezh g., breverezh g., brevidigezh b., braeerezh g.

Ausmahlung b. (-,en) : mal g., maladenn b., maladeg b., arreval g.

Ausmahlungssatz g. (-es,-sätze) : feur bleutaat g.

ausmalen V.k.e. (hat ausgemalt) : 1. peurlivañ ; 2. enlivañ, livañ, livadenniñ ; 3. [Bro-Aostria] pentañ, gwisponat, livañ ; eine Wand ausmalen, pentañ ur voger, gwisponat ur voger, livañ ur voger ; 4. [dre skeud.] taolenniñ, taolennañ, deskriavañ, dezrevell ; jemandem etwas in den leuchtendsten Farben ausmalen, lakaat ubd da lugerniñ e spered u.b.

V.em. : **sich ausmalen** (hat sich ausgemalt) : sich (dat.) etwas ausmalen, faltaziañ (ijinañ, empentiñ, gwelet) ubd, soñjal gant an-unan, soñjal d'an-unan ; in seinen Träumen malte er sich aus, wie er sich anstellen würde, um seinen Plan durchzuführen, hunvreal a rae war ar feson da zont a-benn eus e daol.

ausmanövrieren V.k.e. (manövrierte aus, hat ausmanövriert) : skarzhañ, bannañ er-maez, dizorniañ, distroadañ.

ausmarchen V.k.e. (hat ausgemacht) : [Bro-Suis] bonnañ, bevennañ, termenañ, didermenañ.

Ausmarsch g. (-es, -märsche) : [lu] loc'hañ g., ermaezhiadeg b.

Ausmaß n. (-es,-e) : 1. muzul g., ment b., mentelez b., ec'honder g., ec'honded b., lijor g., braster g., astenn g., ampled g., amplder g., amplded b., heled g., lec'hed g. ; in großem Ausmaß, largik, a-vras, a-lark, sof-kont, gros, a-foziadou, dreistkont, a-dropiti, paot-mat, gras Doue, forzh pegement, na pegement, kement-ha-kement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, e-leizh, a-leizh, helaezh, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhoù, a-largentez, puilh, a-builih, a-fonn, fonnus, dizamant ; es ist kein Leichtes, ein Werk von solchem Ausmaß zu korrigieren, n'eo ket gwall aes reizhañ ul labour a-vent gant hemañ ; von kleinem Ausmaß, mentet dister ; von großem Ausmaß, a vent vras, bras e ampled, ec'hon, ledek ; wer kennt das Ausmaß Ihrer Liebe zu den Menschen ? piv a anavez ar braster, an donder hag al lec'hed eus ho karantez evit an dud ? ; keiner wird die Tiefe und das Ausmaß dieses Meeres messen, den ebet ne vuzilio an donded hag al lec'hed eus ar mor-se ; er kannte nicht einmal das Ausmaß seines Wohlstands, ne ouie ket ar pegement eus e zanvez, ne anaveze ket niver e zanvez ; ein Gebäude von kolossalen Ausmaßen, ur savadur ramzel g. ; das Ausmaß des Schadens, an hollad eus an distrujoù (eus ar

c'holloù, eus an droug graet) g., ampled ar freuz g. ; [mezeg., korf.] Aumaß der Gelenkbeweglichkeit, heled ar chenvelloù g. ; 2. pouez g., pouezusted b., pouezuster g., pouezelezh b., ampled g., amplder g., amplded b., heled g. ; internationale Ausmaße annehmen, etrebroadelañ, etrebroadelaat ; gewaltige Ausmaße annehmen, riesige Ausmaße annehmen, dont a vihan da vras-divuzul, dont da vezañ bras-divuzul ; das Ausmaß eines Fehlers, grevusted ur fazi b.

ausmauern V.k.e. (hat ausgemauert) : [tisav.] priata, mogeriañ, muriañ, mañsonat.

Ausmauerung b. (-,en) : mañsonerezh g., priata g., mogeriañ g.

ausmehren V.k.e. (hat ausgemehrt) : [Bro-Suis] votiñ dre sav-dorn, divizout dre sav-dorn.

ausmeißen V.k.e. (hat ausgemeißelt) : 1. kizellañ ; eine Inschrift ausmeißen, kizellañ un enskrivadur ; 2. divouedañ, kleuzañ, kleuziañ.

ausmergeln V.k.e. (hat ausgemergelt) : 1. dinerzhañ, lazeriañ, gwanaat, disliberiñ, toc'horïñ, uzañ, asikañ, bleaat, blinaat, blankaat, herniñ, toc'horïñ, sabatuiñ, semplaat ; 2. lakaat da zizeriañ, dishevelebiñ, gwanaat, dinerzhañ, fallaat, disteraat, faezhañ, krignat, drastañ, treutaat, kinviañ.

Anv-gwan verb **ausgemergelt** : kastiz, kastizet, kinviet, digiget, treut-bras, treut-gagn, treut-ki, treut-eskern, treut-kign, digiget, diskarn, distronek, distruj, karzhet, diflaket, treutoch eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut evel ar marv, treut-marv, treut evel ur c'hagn, treut evel ur vazh-klooud, treut-eskern, diskarn, distronek, karzhet e gorf, kaset, distruj, moan evel un drezenn, moan evel un delienn, tanav evel un delienn, n'eus mann outañ, n'eus netra ken dioutañ, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, n'eus nemet an askorn anezhañ, treut evel ur c'chant tachou, dizeriet, diviet, koazhet ; ein ausgemergeltes Gesicht, ur fas kinviet g./b., un dremm distroneket b., un dremm dilavet b., ur fas dicheret g./b.

ausmerzen V.k.e. (hat ausgemerzt) : 1. diouennañ, dinodiñ, dineriñ, distrujañ, peurlazhañ, riñsañ ; der Mensch wird niemals die Ratten ausmerzen können, ne c'hallor Morse kas da netra (kas da vann) gouenn ar razhed ; mögen alle Erdbewohner ausgemerzt werden, ra vezo karzhet an Douar diouzh kement den a zo war e c'horre ; 2. [dre skeud.] c'hwendnat ; die Druckfehler aus einem Buch ausmerzen, lemel an holl fazioù bizskrivañ (ar viou koukoug) diouzh ul levr, difaziañ ul levr, c'hwendnat ar viou koukoug diouzh ul levr, peurreishaat ul levr ; alle politischen Anspielungen aus einer Schrift ausmerzen, tennañ eus ur skrid kement a denn netraig d'ar politikerez ; diese Krankheit kann auch anders ausgemerzt werden, gallout a c'haller lazhañ ar c'hlenned-se e-giz-all c'hoazh ; die Pest ausmerzen, harluañ ar vosenn a-douez an dud, harluañ ar vosenn a-vetoù an dud.

Ausmerzung b. (-,en) : 1. diouennadur g., marvidigezh b., diouennañ g., peurlazhañ g. ; 2. lamedigezh b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherez g., skarzh g., skarzherez g., skarzhadur g., skarzhadeg b., rask g.

ausmessen V.k.e. (misst aus / maß aus / hat ausgemessen) : mentañ, muzuliañ, metrañ, gwalennata, rahouennañ, ober muzul, ober muzulioù, kemer muzul, kemer mentoù ubd, jaojañ.

Ausmessen n. (-s) / **Ausmessung** b. (-,en) : 1. muzuliadur g., mentadur g., metradur g., jaojadur g., teziñ g., tezadiñ g., tezadur g. ; 2. [merdead.] jaojadur g.

ausmisten V.k.e. (hat ausgemistet) : 1. skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, riñsañ, dideilañ, goulloïñ, digaoch'añ ; den Stall ausmisten, skarzhañ dindan ar saout, skarzhañ dindan al

loened, skarzhañ ar c'hraou, karzhañ ar c'hraou, riñsañ ar c'hraou, digaoch'añ ar c'hraou, disaotrañ ar c'hraou, goulloïñ ar c'hraou, skarzhañ ar staol, karzhañ ar staol, riñsañ ar staol ; ausgemistet, skarzh, riñset ; *den Stall mit der Kotkrücke (mit der Mistkrücke, mit dem Kotschieber) ausmisten*, skarzhañ ar c'hraou gant ur rozell, rozellat ar c'hraou ; 2. [dre skeud.] *den Augiässtall ausmisten*, ober ur skarzh da bep viloni (d'an disiplited spered), skarzhañ marchosioù Augias, ober karzhadenn e marchosioù Augias, karzhañ krevier Augias, peuriñsañ an dachenn, dilorañ an dachenn.

ausmultiplizieren V.k.e. (multiplizierte aus / hat ausmultipliziert) : [mat.] dispakañ, diorren ; *ausmultiplizierte Form*, stumm dispaket g.

ausmünzen V.k.e. (hat ausgemünzt) : 1. moneisaat, moneizañ ; 2. [dre skeud.] *etwas ausmünzen*, mataat eus ubd, en em vataat eus ubd, emvataat eus ubd, tennañ akuit eus ubd, kemer tro eus ubd, kemer e dro eus ubd, tennañ e vad eus ubd, kaout e vad eus ubd, tennañ vad eus ubd, ober e c'hounid eus ubd, ober e c'hounidegezh eus ubd, lakaat ubd da dalvezout, kerziñ ubd, kerzañ ubd, ampletiñ ubd, tennañ ampled eus ubd, profitañ eus ubd.

Ausmünzen n. (-s) : moneisadur g., monidigezh b.

ausmustern V.k.e. (hat ausgemustert) : 1. ensellet ; [kenw.] *Waren ausmustern*, digej ar varchadourezh, dibab marchadourezh, standilhonañ marc'hadourezh ; 2. disluañ, diluañ, pellaat, kas kuit diouzh an arme ; *einen Soldaten ausmustern*, disluañ ur soudard ; *ausgemusterter Soldat*, soudard dic'hopret g., soudard disluet g., dislued g. [iester disluid] ; 3. reputuiñ, reputiñ, reputañ, ravalin, lakaat a-stal-gostez ; *Material ausmustern*, reputuiñ dafar ; *ausgemusteretes Material*, dafar reputuet g. ; *ausgemusterte Pferde*, kezeg o deus graet o amzer ls. ; *ausgemusterte Kuh*, pratern b.

Ausmusterung b. (-en) : 1. dibab g., choaz g., diuz g., dilenn g., diuzerezh g., dibaberezh g., diforc'hidigezh b., digejadur g., didoueziadur g., standilhonerzh g. ; 2. [lu] disluañ g., disluduar b. **Ausnahme** b. (-n) : nemedenn b., direizhadenn b., direizhenn b., esparadenn b., direizhder g., dibarded b., dibarder g. ; *Ausnahme von der Regel*, ezreolenn b., ezreolder g., ezreol b., direolder g. ; *eine Ausnahme machen*, *eine Ausnahme von der Regel machen*, *eine Ausnahme von der Regel sein*, *eine Ausnahme von der Regel stellen*, direizhañ d'ar reolenn, bezañ direizh e-keñver ar reolenn, mont diwar ar reolenn, tremen dreist ar reolenn, tremen hebiou d'ar reolenn, bezañ un nemedenn eus an dra-mañ-tra, terriñ ar real, tremen ar real (Gregor) ; *mit Ausnahme von, o'ch eseavañ* (Gregor), nemet, panevet, estreget, estrevit, war-bouez, war-vete, war-vetek, betek ; *mit Ausnahme dreier älterer Herren*, war-bouez tri den erru war an oad ; *keine Regel ohne Ausnahme / die Ausnahme bestätigt die Regel*, e-keñver pep reolenn ez eus traouñ direizh, n'eus tra na gav un diforc'h bennak, nend eus real ker bras ma c'halfe skoueriañ pep tra (Gregor), an ezreol a gadarn ar real, kant maouez kant hiviz / nemet unan a veze dihiviz ; *eine Ausnahme zur Regel machen*, lakaat un nemedenn da reolenn ; *alle ohne Ausnahme*, a) kement hini a zo anezho, tout-razh, tout-pizh-razh, holl-razh, holl-razh-ribus, holl-pizh-razh, razh a-bezh, an holl gwitibunan, holl gwitibunan, an holl dud tout, an holl hep diskontañ nikun, an holl hep na vankas gour, an holl hep faot ebet, holl asambles, an holl hep digarez ebet ; b) an holl hep eseavañ nikun ; *alle ohne Ausnahme kamen, um sich diese Leute anzusehen*, ne oa hini ebet a

gement na vije ket bet o rentañ ur gwel d'an dud-se, deuet e oant holl gwitibunan da rentañ ur gwel d'an dud-se, deuet e oant razh a-bezh da rentañ ur gwel d'an dud-se ; *diese Regel gilt für alle ohne Ausnahme*, talvezout a ra ar reolenn-se evit an holl hep eseavañ nikun ; *bis auf wenige Ausnahmen, von wenigen Ausnahmen abgesehen*, dre-vras, peurliesañ ; [gwir] *kulturelle Ausnahme*, nemedenn sevenadurel b.

Ausnahmebehandlung b. (-en) : [stlenn.] distuañ g.

Ausnahmebestimmung b. (-en) : diarbenn eseved g., eseved b., dirojañs b., disdalc'h g., diviz disdalc'hus g.

Ausnahmeerscheinung b. (-en) : plegenn dreistordinal b., tra dreistordinal g., esparadenn b.

Ausnahmefall g. (-s,-fälle) : degouezh a-ziforç'h g., degouezh dibar g., degouezh dibarek g., nemedenn b., direizhadenn b., esparadenn b., direizhder g., eseved b., ezreolder g., darvoud nemedennek g., darvoud nemedel g.

Ausnahmegenehmigung b. (-en) : aotre dreistordinal g., dirojañs b., disdalc'h g.

Ausnahmegericht n. (-s,-e) : [gwir] lez-varn eseved g.

Ausnahmegerichtsbarkeit b. (-) : [gwir] barnerezh eseved g.

Ausnahmegesetz n. (-es,-e) : [gwir] lezenn eseved g.

Ausnahmeklausel b. (-n) : diviz disdalc'hus g.

Ausnahmepreis g. (-es,-e) : priz dibar g., priz dreistordinal g.

Ausnahmeregelung b. (-en) : reoladur dibarek g., reoladur eseved b., reoladur dreistordinal b., dirojañs b., disdalc'h g.

Ausnahmesituation b. (-en) : plegenn dreistordinal b., stad dreistordinal an traou b., stad-difrae b., stad a zifrae b., saviad dreistordinal g., plegenn nemedel b., plegenn nemedennek b. **Ausnahmezustand** g. (-s,-zustände) : stad eseved b., stad dreistordinal b., stad-difrae b., stad a zifrae b., stad-seziz b., stad a c'hronn b.

ausnahmslos ag/Adv. : *alle ausnahmslos*, b) an holl hep diforc'h nikun, holl-razh-ribus, an holl a-zifec'h, an holl a-zifec'h-kaer, an holl gwitibunan, kement hini a zo anezho, pizh an dud, tout-pizh-razh, an holl dud tout, an holl hep diskontañ nikun, an holl hep na vankas gour, an holl hep faot ebet, holl asambles, an holl hep digarez ebet ; b) an holl hep eseavañ nikun.

ausnahmsweise Adv. : ezreol, en un doare dreistordinal, en un doare direizh e-keñver ar reolenn, evit ur wech, en ur vont diwar ar reolenn evit ur wech.

ausnehmen V.k.e. (nimmt aus / nahm aus / hat ausgenommen) : 1. *ein Nest ausnehmen*, *Vögel ausnehmen*, *dineizhañ laboused*, *dineizhiañ laboused*, *difoupañ un neizh*, *difantañ un neizh*, *digrakañ un neizh*, *difoupañ ploged*, *difontañ un neizh*, *disteikiñ un neizh* ; 2. *einen Bienenstock ausnehmen*, *goulloïñ ur gestad wenan* ; *den Honig aus dem Wachs ausnehmen*, *tennañ ar mel eus ar folleñnoù-koar*, *mela*, *divelañ* ; 3. *Geflügel ausnehmen*, *divouzellañ* (skarzhañ, distripañ, difastañ) *laboused-porz* ; *ausgenommenes Huhn*, *penn-yr divouzellet* g., *penn-yr difastet* g. ; 4. *Fische ausnehmen*, *dibab* (difastañ, *divouzellañ*, *driftañ*, *distripañ*, *disklipañ*, *goulloïñ*, *goullonderiñ*, *dilenn*, *renkañ*, *kaeraat*) *pesked* ; 5. [dre skeud.] *jemanden ausnehmen*, *kignat u.b.*, *dienñañ u.b.*, *riañ u.b.* *diouzh e arc'hant*, *goro e arc'hant digant u.b.*, *rozellat arc'hant u.b.*, *diorbliñ u.b.*, *displuñvañ u.b.*, *noazhiñ u.b.* a bep tra, *gwallañ u.b.*, *gaouiañ u.b.*, *grevañ u.b.*, *c'hwendat u.b.*, *ober gaou ouzh u.b.*, *flipat u.b.*, *friponat u.b.*, *touzañ u.b.*, *debrïñ u.b.*, *diwadañ u.b.*, *goro u.b.* *betek ar gwad*, *ober yalc'h diwar-goust u.b.*, *ober godell diwar-goust u.b.*, *laerezh u.b.*, *peilhat u.b.*, *diskantañ* (disec'h'añ, *dibluskañ*, *skarzhañ*, *goulloïñ*) *e yalc'h d'u.b.*, *krignat u.b.*, *sunañ u.b.*, *sunañ e wenneien digant u.b.*, *bratellat u.b.*, *diarc'hantañ u.b.* ; *das Volk ausnehmen*, *bouc'halañ an dud*, *sunañ an dud* ; *die Steuerzahler ausnehmen*, *sunañ ar gevrozourien*, *sunañ*

an ardelladourien, gwadsunañ ar gevrozourien, gwadsunañ an ardelladourien ; **6.** [c'hoarioù arc'hant] *jemanden beim Spiel tüchtig ausnehmen*, peilhañ u.b., kignat u.b., skarzañ yalc'h u.b., krazañ u.b., sac'h-lutañ u.b., lutañ u.b., sklutañ u.b., stunañ u.b., stuntellañ u.b., silc'hañ u.b., ripañ u.b., supañ u.b., stradañ u.b., diboubañ u.b., c'hwennat u.b. ; *er wurde beim Spiel tüchtig ausgenommen*, c'hwennet e voe, ripet e voe, lutet e voe, sklutet e voe, sac'h-lutet e voe, diboubet e voe ; **7.** [dre hefivel.] *esevañ*, diskontañ, lakaat er-maez, lezel er-maez, lezel a-gostez, hezañ, hezek ; *etwas ausnehmen*, na zerc'hel kont eus udb, lezel udb a-gostez, lezel udb er-maez, lakaat udb er-maez, *esevañ* udb ; *jemanden ausnehmen*, na zerc'hel kont eus u.b., lezel u.b. a-gostez, lezel u.b. er-maez, lakaat u.b. er-maez, *esevañ* u.b., hezañ u.b., hezek u.b. ; *ohne jemanden auszunehmen*, hep *esevañ* nikun, hep hezek den, hep hezañ den ; *Anwesende ausgenommen*, war-bouez (estreget, estrevit) ar re a zo deuet, nemet ar re a zo amañ, oc'h *esevañ* ar re hag a zo deuet ; **8.** [dre skeud.] *das nimmt sich gut aus*, n'eo ket ur vezh da welet, brav eo da welet, neuz en deus an dra-se.

ausnehmend ag. : dreistordinal, dibar, espar, P. disheñvel.

Adv. : dreistordinal ; *ausnehmend schön*, koant, mard eus unan - koant, mard eus hini - koant-tre - brav-kenañ - kaer-distailh - kaer-eston - kaer-meurbet - koant-hardizh - koant-ifam - koant da lazhañ - brav-hardizh - brav-ifam - brav-kuel - brav-bras ; *ausnehmend gut*, pase mat, peurvrat, re vat, fiskal, diouzh ar c'hentañ, eus ar penn, diouzh ar penn, dreist, mat-dreist, mat dreistkont, mat-distailh, mat-eston, disheñvel, dispar, kabidan, beuz, brav ha kempenn, a dalvoudegezh, dibab, ervañ, disteñget, a-dailh, a-zoare, a-feson, anvenek, brav-bras, tremen mat.

ausnüchtern V.k.e. (hat ausgenüchtert) : divezviñ.

V.gw. (ist ausgenüchtert) : divezviñ, diabafin, divadaouiñ, divoritelliñ, divoemiñ, divalukiñ, digorfadiñ, kousket war e win, kousket en e win, kousket war re vras kofad, kousket goude (gant) re gofad gwin, uzañ e vanne, uzañ e vanneou, euvriñ e gofad, mougañ e win, tremen e win, koll e win, diazezañ e gorfad, dic'horin e doullad, distanañ.

V.em. : **sich ausnüchtern** (hat sich (ak.) ausgenüchtert) : divezviñ, diabafin, divadaouiñ, divoritelliñ, divoemiñ, divalukiñ, digorfadiñ, kousket war e win, kousket war re vras kofad, kousket goude (gant) re gofad gwin, uzañ e vanne, euvriñ e gofad, mougañ e win, tremen e win, koll e win, diazezañ e gorfad, dic'horin e doullad, distanañ.

Ausnüchterung b. (-) : divezviñ g., diabafin g., divoemiñ g., divadaouiñ, divalukiñ g., distanañ g.

Ausnüchterungszelle b. (-,n) : kell divezviñ b., kell diabafin b.

Ausnuten n. (-s) : garanañ g.

ausnutzbar ag. : gounezus, gounezadus, korvoadus.

ausnutzen / ausnützen V.k.e. (hat ausgenutzt / hat ausgenutzt) : **1.** *etwas ausnützen*, mataat eus udb, en em vataat eus udb, emvataat eus udb, tennañ akuit eus udb, kemer tro eus, kemer e dro eus udb, bezañ gwell eus udb, en em gavout gwell eus udb, en em gavout mat eus udb, tennañ e vad eus udb, kaout e vad eus udb, tennañ vad eus udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, kemer tro eus udb, kemer tro ag udb, kemer tro da udb, kemer tro eus udb evit ober udb, kemer e dro eus udb evit ober udb, lakaat udb da dalvezout, lakaat udb dindan gorvo, kerziñ udb, kerzañ udb, ampleteñ udb, tennañ ampled eus udb, profitañ eus udb ; *nutzen Sie die Gelegenheit aus, um mir einen Besuch abzustatten*, kemerit tro ac'hano evit dont da'm gwelet ; *eine Lage ausnützen*, malañ diouzh an dour, na vankout d'e grog, tennañ e vad eus un dro-vat, ober e vad eus ur blegenn, ober e c'hounid eus un dro-vat,

ober e c'hounidegezh eus un dro-vat, mataat eus un dro-vat, en em vataat eus un dro-vat, lakaat ar glizh da gouezhañ war e dachenn ; *er nützt die Gelegenheit aus*, ne vank ket d'e grog, kemer a ra e dro evit ober udb ; *er nutzte jede Gelegenheit aus, um sich weiterzubilden*, kemer a rae tro eus pep tra evit gwellaat e stummadur, kemer a rae e dro eus pep tra evit en em varrekaat ; **2.** *jemanden ausnützen*, gwaskañ (korvoiñ, mac'homañ, kignat) u.b., bevañ diwar-goust u.b., abuzziñ u.b., profitañ eus u.b. ; **3.** *etwas zu wenig ausnutzen*, isarverañ udb, isimplijout udb ; *alle Vorteile ausnützen*, ober an akuit gwellañ gant pep tra, bezañ mat pep tra d'an-unan, bezañ gouest da dennañ un ibil diouzh brenn-heskenn.

Ausnutzung b. (-,en) / **Ausnützung** b. (-,en) : implij g., tennerezh splet g., korvoerez g., korvoadur g.

auspacken V.k.e. (hat ausgepackt) : **1.** dibakediñ, dispakañ, dibakañ, dichronnañ, disac'hañ ; *seine Koffer auspacken*, dispenn e bak ; *Artikel aus ihren Kartons auspacken*, digartonañ traezou, digartoñsañ traezou ; **2.** [dre skeud.] disac'hañ e gaoz ; *die Wahrheit auspacken*, dispakañ (disac'hañ) ar wirionez, anzav ar wirionez, anzavout ar wirionez, anzav e wall, P. diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfed, dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn ; *tüchtig auspacken*, dont didroidell gant an-unan, dont krak-ha-berr gant an-unan, dont berr-ha-krenn gant an-unan, komz didortih, komz diflatr, bezañ diflatr en e gomzoù, komz diguzh, komz euen ha didroell, komz berr ha krenn, komz berr ha groñs, komz distag, na chom da chaokat e c'henou, komz didro, komz dispieg, na ober tro gant e gaoz, na reiñ tro d'e gomzoù, na reiñ tro d'e lavar, mont dezhi eeun-hag-eeun, mont dezhi rube-rubene, mont dezhi hep biez, kaout ur gomz krak.

V.gw. : **1.** dispakañ, disac'hañ, dizober ur pakad ; **2.** [dre skeud.] tintal, dispakañ (disac'hañ, distripañ) ar wirionez, anzav ar wirionez, anzavout ar wirionez, anzav e wall, P. disac'hañ e gaoz, diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfed, dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn ; *na los, pack aus ! disach' ta ! distrip 'ta ! laver da stal 'ta ! skop din ar pezh ac'h eus da skopañ ! dispak da grampouezh !*

Auspacken n. (-s) : dispak g., dispakadur g., dispakañ g., dibakediñ g., dibakañ g.

auspauken V.k.e. (hat ausgepaukt) : **1.** embann war ar groaz, embann (skignañ) d'ar seizh avel, embann a-gri-forzh, trompilhañ ; **2.** [dre astenn.] duvelliñ.

auspeilen V.k.e. (hat ausgepeilt) : gourhedañ ar mor, sonveal, sondañ.

Auspeilen n. (-s) : gourhedañ g., sonveal g., sondañ g.

auspeitschen V.k.e. (hat ausgepeitscht) : skourjezata, skourjezañ, foetañ, kelastrennañ, reiñ lêrenn [d'u.b.], P. reiñ al lêrenn [d'u.b.], reiñ kerc'h [d'ub] gant lêrenn e skourjez, reiñ ul laz skourjezadoù [d'u.b.], lêrennañ ; *mit einem Lederriemen auspeitschen*, lêrennañ ; *jemanden mit Brennnesseln auspeitschen*, reiñ ul laz linad d'u.b., linata u.b. ; *jemanden so heftig auspeitschen, dass die Haut aufplatzt und Blut spritzt*, tennañ correenn d'u.b.

Auspeitschen n. (-s) : foetadur g., foeterezh g., skourjezataerezh g., skourjezadur g.

Auspeitscher g. (-s,-) : skourjezataer g., skourjezer g., foeter g., foet-lost g.

auspfänden V.k.e. (hat ausgepfändet) : [gwir] sezisañ, lakaat seziz war, lakaat ar seziz war.

Auspfänder g. (-s,-) : [gwir] sezizer g., sezizour g.

Auspfändung b. (-,en) : [gwir] seziz b.

auspfifen V.k.e. (pfiff aus / hat ausgepfiffen) : *jemanden auspfifen*, c'hwibanat ouzh ub, hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b., lakaat an hu war u.b., choual war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal u.b., dejanal ouzh u.b., dejanal gant u.b., ober an hu war u.b., ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu ouzh u.b., ober an hu hag ar you war u.b., lakaat an hu hag an hop war u.b., ober hu hag hop war u.b. ; *er wurde ausgepfiffen*, sevel a reas an hu warnañ a-berzh an holl, an hu hag an hop a ziollas warnañ, an hu hag ar you a ziollas warnañ.

auspferchen V.k.e. (hat ausgepfert) : dibarkañ.

auspflanzen V.k.e. (hat ausgepflanzt) : displantañ, diblantañ, treuzplantañ, dibodañ.

Auspflanzung b. (-, -en) : displantadenn b., displantadur g., displantadeg b., displantañ g., treuzplantadenn b., treuzplantadur g., treuzplantadeg b.

auspflücken V.k.e. (hat ausgepflückt) : rouesaat (tanavaat, distankaat) ar froucezh [en ur wezenn].

auspichen V.k.e. (hat ausgepicht) : etwas auspichen, induiñ diabarzh udb gant peg du.

Auspizium n. (-s, Auspizien) : [Henamzer] diougan g., evndiouganerezh g. ; [dre astenn.] unter jemandes Auspizien, dindan gwarez u.b., dindan askell u.b.

ausplätten V.k.e. (hat ausgeplättet) : lavnennañ, follennañ.

ausplappern V.k.e. (hat ausgeplappert) / **ausplaudern** V.k.e. (hat ausgeplaudert) : brudañ, diskuliañ, divegiñ ; ein Geheimnis ausplaudern, ein Geheimnis verplaudern, diskuliañ ur c'hevrin, diskleriañ ur c'hevrin, gwerzhañ an tamm pistolenn, reiñ avel d'ar c'had, toullañ d'an douar, plantañ udb gant u.b., P. disgwintañ ur sekred ; sie plaudert alles aus, sioul eo evel ur sac'had minaouedoù, honnezh a zo evel ur minaoued en ur sac'h, ur beg toull a zo anezhi, ur sach'dizere a zo anezhi, honnezh a zo toull he zeod, n'eo ket evit derc'hel war he zeod, n'eo ket evit derc'hel war he latenn, n'eo ket evit he zeod, ne oar ket derc'hel war he zeod, ne oar ket derc'hel war he latenn, ur rastell doull (ur ridell-doull) a zo anezhi, ur genou ñ dibrenn he deus, honnezh n'he deus ket dorjoù war he holl doulloù, un teod bresk he deus, ur beg abred he deus ; plaudert das bloß nicht aus ! taolit evezh d'e riklañ da zen ebet ! ger da zen eus an dra-se ! ger da zen ! lakait an dra-se dindan ho potoù ! arabat gwerzhañ ar bistolenn ! grik war se ! ha peoc'h en toullse ! klozit an dra-se e-barzh ho rastelloù ! arabat reiñ avel d'ar c'had ! lakait evezh ne vo klevet roudoù ho teod diwar-benn kement-se ! tavit krenn war an dra-se ! n'it ket da enkantiñ an dra-se ! ; er hatte es nicht ausgeplaudert, n'en doa touillet da zen ; ich hatte versprochen, es nicht auszuplaudern, prometet em boa chom hep diskuliañ ger ; bei jemandem etwas ausplaudern, plantañ udb gant u.b.

ausplündern V.k.e. (hat ausgeplündert) : preizhatañ, preizhata, ober ar skrap e, ober ar peihl e, ober ar riñs war, ober ar riñs e, skrapañ, divorañ, gwastañ, glac'hariñ, peilhat, peliat, dibourc'hañ, riblañ, diannezañ, dizalbadiñ, enebouriñ, dic'hloanañ, riñsañ, touzañ, reuziañ ; etwas regel/recht ausplündern, ober skrap ha riñs en ul lec'h bennak, lakaat ul lec'h bennak e skrap, skrapañ ha diskrapañ kement tra'zoul en ul lec'h bennak, preizhatañ, preizhata, ober ar skrap, gwastañ, peliat, lakaat ul lec'h en arigrap, lakaat an arigrap war ul lec'h, ober ar beihl en ul lec'h bennak, lakaat ar beihl en ul lec'h bennak ; ein Haus ausplündern, diannezañ un ti, skrapañ kement a zo en un ti, skrapañ un ti, divorañ kement a zo en un ti, plaouiañ kement a zo en un ti, plaouiañ un ti, aloubiñ kement a zo en un ti, ober skrap en un ti, ober skrap ha riñs en un ti, lakaat un tiegezh

e skrap, ober ar riñs en un ti, ober riñs-ti ; sie werden Sie ausplündern, laeret e viot ganto, riblet e viot ganto.

Ausplündering b. (-, -en) : arigrap g., skrap a., preizhadeg b., preizhadenn b., preizherezh g., skrapadeg b., skraperez g., peihl b., peihadeg b., dibourc'herez g., freuz g., drast g., reuz g., dismantre g., distrui g., dizalbad g., dizalbaderezh g., gwastidigezh b.

auspolstern V.k.e. (hat ausgepolstert) : golc'hediñ, matarasenniñ, bourellañ.

Auspolsterung b. (-, -en) : bourelladur g., bourell b., diboubou ls.

ausposaunen V.k.e. (posaunte aus / hat ausposaunt) : embann war ar groaz, embann (skignañ) d'ar seizh avel, embann (skignañ) d'ar pevar avel, embann a-gri-forzh, trompilhañ, tabouliniañ.

auspowern V.k.e. (hat ausgepowert) : kas da baour, paouraat, kas war ar plaen, kas d'ar bern, teurel war an douar noazh, noazhiñ a bep tra, mac'homañ, gwaskañ, mac'hañ, sunañ, gwallañ, gaouiañ, grevañ, ober gaou ouzh, flipat, touzañ, debriñ, kignat, diwadañ, goro betek ar gwad.

V.em. **sich auspowern** (hat sich (ak.) ausgepowert) : re strivañ, reforsiañ, en em ziviañ, gwallgas e gorf, en em darzhañ, en em lazhañ, lazhañ e gorf, na zamantiñ d'e gorf, bezañ dizamant ouzh e gorf, bezañ re zizamant eus e boan, na gaout damant ebet d'e boan, bezañ ki ouzh e gorf, poaniañ evel an diaoul kamm, ober labour tri, dic'hastañ, plantañ e-barzh, lakaat re a gas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, loeniñ, loeniñ e gorf, lopañ, lardañ, bezañ re galet ha re zidruez ouzh e gorf, reiñ re a vec'h d'ar c'hanab, bouc'halañ, skrabañ, en em zrastañ, en em hersal da labourat, ruilhal ha merat re e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, c'hwezhañ e-barzh, difretañ, diskrapañ, diskrapañ, en em zibilhonañ, bezañ re zidruez ouzh an-unan (outañ e-unan h.a.).

ausprägen V.k.e. (hat ausgeprägt) : 1. merkañ, arouezennañ, doareañ ; 2. [dre astenn.] Münzen ausprägen, skeiñ moneiz, bazhañ moneiz, mintañ moneiz ; Silber ausprägen, moneizañ archant, kognañ archant ; 3. [dre skeud.] spisaat, fraeschaat, splannaat, kreskiñ, pouezañ war, lakaat anat.

Anv-gwan verb **ausgeprägt** : ausgeprägte Gesichtszüge, dremm trolinennet spis b., tailh spis an dremm (Gregor).

Ausprägung b. (-, -en) : 1. doare g., stumm g., tro b. ; 2. derez lemmer g.

auspressen V.k.e. (hat ausgepresst) : 1. gwaskañ, peurwaskañ, mac'hañ, moustrañ ; eine Orange auspressen, gwaskañ un orañjezenn evit kaout e chug, chugañ un orañjezenn, dichugañ un orañjezenn, deverañ un orañjezenn ; eine Frucht auspressen, gwaskañ ur froucezhenn evit kaout he dour, tennañ an dounenn eus ur froucezhenn (Gregor), deverañ ur froucezhenn, dichugañ ur froucezhenn ; Trauben auspressen, gwaskañ rezin, flastrañ rezin, lakaat rezin dindan ar waskell, moustrañ rezin ; die Maische auspressen, gwaskañ ar voudenn, gwaskañ an dorchenn ; den Apfelmaische-Kuchen auspressen, stardañ ar masad, gwaskañ ar vargenn ; 2. [dre skeud.] jemanden auspressen, kignat (mac'hañ, gwaskañ, diennañ, mac'homañ) u.b., goro archant digant u.b., sunañ u.b., gwadsunañ u.b., gwallañ u.b., gaouiañ u.b., grevañ u.b., ober gaou ouzh u.b., flipat u.b., friponat u.b., touzañ u.b., debriñ u.b., diwadañ u.b., goro u.b. betek ar gwad, ober yalch diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b., korvoiñ u.b. ; die Steuerzahler auspressen, sunañ ar gevrozourien, sunañ an ardelladourien, gwadsunañ ar gevrozourien, gwadsunañ an

ardelladourien ; das Volk ausspressen, bouchalañ an dud, sunañ an dud, gwadsunañ an dud.

Auspressung b. (-,-en) : 1. ezennerezh dre waskañ g., ezennadur dre waskañ g., gwask g., gwaskadenn b., gwaskadur g., gwaskerez g., gwaskadurezh b., mac'herez g. ; 2. [dre skeud.] korvoerez g., mac'homerez g., gwask g., gwaskerez g., gwadsunerez g.

ausproben V.k.e. (hat ausgeprobzt) / **ausprobieren** V.k.e. (probierte aus / hat ausprobiert) : esaeañ, esa, kantouenzañ, arnodiñ, tañva.

ausprügeln V.k.e. (hat ausgeprügelt) : *jemanden ausprügeln*, breviñ u.b., boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, breviñ u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., ober ur frigasenn ouzh u.b., frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saeed vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ un toufad d'u.b., reiñ e rapenn d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad druz (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saeed vazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geunedenn, kerc'h, kerc'h Spagn, segal, koad) d'u.b., reiñ ur fraead d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ Bourr d'u.b., diboul trennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e dannm lip d'u.b., draillhañ u.b. kig-hag-eskern, draillhañ e c'henou d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lopañ gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., maoutañ u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennou d'u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b., sevel (tennañ, tailhañ) correñ da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadou d'u.b., mont d'u.b. a gogoù berr, kannañ u.b. a-vat, kannañ u.b. a-griz-poazh, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., roustañ u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na luf / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzellin u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

Auspuff g. (-s,-e) : 1. diaezhennerez b. ; 2. karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherez g., skarzh g., skarzherez g., skarzhadur g., skarzañ g., diskarzh g. ; 3. pod skarzañ g., tuellenn skarzañ b., korzenn-diaezenñiñ b., korzenn an aezennoù devet b., P. korzenn ar moged b.

Auspuffgas n. (-es,-e) : aezennoù skarzhet ls., gaz diskarzh g., moged g.

Auspuffkrümmer g. (-s,-) : tuelleg-diaezenñiñ b., tuelleg skarzañ b., tuelleg an aezennoù devet b., tuelleg ar moged b.

Auspuffrohr n. (-s,-e) : tuellenn skarzañ b., korzenn-diaezenñiñ b., korzenn an aezennoù devet b., P. korzenn ar moged b.

Auspufftopf g. (-s,-töpfe) : pod skarzañ g., pod karzañ g., didrouzer g. [*liester didrouzeroù*], mouger-trouz g. [*liester mougeriou-trouz*], mouger g. [*liester mougeriou*].

auspulen V.k.e. (hat gepult) : [norzh Bro-Alamagn] dibluskañ, eskaoutiñ, diglorañ ; *Krabben auspulen*, dilenn kranted ;

Garnelen auspulen, dilenn chevr, dilenn chifretez, dibab chevr, dibab chifretez.

auspumpen V.k.e. (hat ausgepumpt) : 1. bangounellat, riboulat, goullonteriñ ; 2. [mezeg.] *den Magen auspumpen*, ober un tamm gwalc'hiñ d'ar bouzelloù, reiñ ur c'hrystal / strinkellat bouzelloù u.b. (Gregor) (*ar ger 'kristal' a ra Gregor a Rostren gantañ a zo deveret eus ar galleg 'clystère'*, latin : *clyster : gwalc'hiñ*) ; 2. [dre skeud.] er ist ausgepumpt, war e nerzh emañ, skuizh-divi eo, skuizh-marv eo, faezh eo betek skoulm e ene, faezh-mouch eo, yost eo, yostet eo, diviet eo, ban eo, divanet lip eo, aet eo d'an eurvar, paket en deus un taol-dinerzh, brev eo, brevet eo, divi eo, gell eo, divanet lip eo, torret ha brevet eo e gorf gant al labour, uzet eo e gorf gant al labour, labezet eo e gorf, torret eo gant al labour, brevet eo gant al labour.

auspunkten V.k.e. (hat ausgespuktet) : [sport] *jemanden auspunkten*, gounit war u.b. diouzh ar poentoù, trec'hiñ u.b. diouzh ar poentoù.

auspusten V.k.e. (hat ausgespustet) : 1. P. lazhañ dre c'hevezhañ ; die Kerze auspusten, c'hevezhañ e fri d'al lutig, mouschañ ar gouloù, divouchañ ar gouloù, divouchañ ar c'houlaouenn-goar, mouschañ ar c'houlaouenn-goar ; 3. goullonderiñ dre c'hevezhañ ; ein Ei auspusten, ober daou doullig e klorenn ur vi evit e zivouedañ dre c'hevezhañ e-barzh.

Ausputz g. (-es,-e) : kinkl g., kinkladur g., gwarnisadur g.

ausputzen V.k.e. (hat ausgeputzt) : 1. kinklañ ; den Christbaum ausputzen, kinklañ gwezenn Nedeleg ; 2. [dre heñvel.] kempenn, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, dilastezañ ; ein Fass ausputzen, riñsañ ur varrikenn ; 3. das Licht ausputzen, c'hevezhañ e fri d'al lutig, mouschañ ar gouloù, divouchañ ar gouloù, divouchañ ar c'houlaouenn-goar, mouschañ ar c'houlaouenn-goar ; 4. einen Baum ausputzen, diskoultrañ (diskourrañ, divazhañ, divarrañ, divleñchañ, divrankañ, krennañ, diorblñ, noashaat) ur wezenn ; 5. [dre skeud.] P. *jemanden ausputzen*, reiñ ur c'houez d'u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor), kannañ e gouez d'u.b., kannañ e roched d'u.b.

V.em. : **sich ausputzen** (hat sich (ak.) ausgeputzt) : en em c'hereiañ brav, en em fichañ, en em gempenn, mont war e begement, en em lakaat war e begement, mont en e c'hloria mundi, mont en e c'hloria sifoc'hell, en em stipañ, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em wiskañ en e faroañ, en em wiskañ en e gaerañ gre, en em lakaat en e vrap ; ausgeputzt, aveet, dreket, keitet, en e faroañ, gwisket en e gaerañ gre, gwisket en e faroañ, gwisket faro, en e c'hloria mundi, en e c'hloria sifoc'hell, greiet, ficheit kaer.

Ausputzen n. (-s) : [gwez] diskoultr g., diskoultrañ g., diskourrañ g., divarr g., divarrerez g., dic'harzherez g., diorblañ g., divrankañ g.

Ausputzer g. (-s,-) : [micherour] dic'harzher g., diorbler g., diskourrer g., diskoultrer g.

ausquartieren V.k.e. (quartierte aus / hat ausquartiert) : dilojañ, diannezañ.

ausquetschen V.k.e. (hat ausgequetscht) : 1. gwaskañ, ezwaskañ, peurwaskañ, mac'hañ, moustrañ, flastrañ, frigasañ, frikañ, chikañ, chikiñ, gourfouliñ, pladañ ; eine Frucht ausquetschen, gwaskañ ur frouezhenn evit kaout he dour, tennañ an dourenn eus ur frouezhenn (Gregor), deverañ ur frouezhenn, dichugañ ur frouezhenn ; Trauben ausquetschen, gwaskañ rezin, flastrañ rezin, lakaat rezin dindan ar waskell, moustrañ rezin ; 2. [dre skeud.] *jemanden ausquetschen*, atersiñ u.b., goro u.b., diennañ u.b., dibluskañ u.b., diskantañ u.b., ober goulennoù forzh pegement ouz u.b.

ausradieren V.k.e. (radierte aus / hat ausradiert) : 1. diverkañ, gomañ, rasklañ, raskañ, lemel ; 2. [dre skeud.] diskar rez an douar / lakaat rez ar sol (Gregor), skubañ diwar an douar, diskar a-benn-font, peurziskar, rezañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, gwastañ, glac'hariñ, disac'hañ, dic'hastañ, drastañ, freuzañ, peurzistrujañ ; ein Volk ausradieren, diouennañ ur bobl, diwiriennañ ha distrujañ ur bobl, lazhadegañ ur bobl ; diese Krankheit kann auch anders ausradiert werden, gallout a challer lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; die Pest ausradieren, harluañ ar vosenn a-douez an dud, harluañ ar vosenn a-vetoù an dud ; diese Stadt wurde ausradiert, skubet e voe ar gêr-se diwar an douar.

ausrangieren V.k.e. (rangierte aus / hat ausrangiert) : [Bro-Suis] teurel d'ar blotoù, skeiñ er blotoù, teurel war an teil, teuler d'ar bern, reputuiñ, reputiñ, reputañ, ravalin, lakaat a-stal-gostez ; alte, ausrangierte Klamotten, dibourc'h g.

ausrasieren V.k.e. (rasierte aus / hat ausrasiert) : troc'hañ, touzañ ; um die Ohren herum hatte er zwei breite ausrasierte Haarstreifen, divslevet mat e oa e benn a-us d'e zivskouarn. **ausrasten** V.gw. (ist ausgerastet) : 1. [tekn.] diskregiñ, mont kuit ; 2. [dre skeud.] P. brizhañ, dizatiñ, alfoiñ, ober e baotr fistoulk, c'hoari e baotr, bezañ troet en un tarv, mont e breskenn, follin, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont dreist-penn, mont dibenn, mont e belbi (e berlobi), ober un tamm diroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ diroll, bezañ dirollet, bezañ perchennet gant an diaoul, kas wamezi, ober jabadao, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, c'hoari e loen, ober ar seizh diaoul hag e benn, krial evel un egaret, magañ chlori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, ober un trouz an diaoul, ober un todion an diaoul, diaoulat, sabatiñ ; er rastet aus, koll a ra mik e benn, mont a ra dreist-penn, mont a ra dibenn, mont a ra tok-tok, paket en deus anezho, e spered a droc'hoilh, ar barr en deus kemeret anezhañ ; sobald er ihn sieht, rastet er aus, ar gweled anezhañ e laka da sodiñ.

V.dibers. (hat ausgerastet) : es rastet bei ihm aus, a) P. dirollañ a ra, emañ o vont e breskenn, follin a ra, pennsodiñ a ra, treiñ a ra da sot, diskiantiñ a ra, mont a ra dibenn, mont a ra e belbi (e berlobi), diboellañ a ra, pennfolliñ dall a ra, mont a ra dall ha mezv, koll a ra mik e benn, follan a ra, aet eo tok-tok, paket en deus anezho, aet eo gant ar c'hatar, kollet eo gantañ e skiant-vat, koll a ra e benn ; b) boud eo, e douet (en arvar, en amzivin, war var) emañ, chom a ra en entremar, dall eo e gazh, dall eo e saout.

V.em. **sich ausrasten** (hat sich (ak.) ausgerastet) : [Bro-Austria] diskuizañ, distegnañ e spered (Gregor), diderriñ, ober un tamm diskuizh, difaezañ, ober un diskuihadenn, ober un diskuizh, ober e ziskuizhou, ober ur pennadig diskuizañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, lakaat un higenn, repozin un tamm, kavout e repoz, kemer e repoz, kemer arsav, repozin, ober un ehan, ehanañ, diwaskañ e gorf, ober ur ruilh, adsevel e boueziou, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, soc'hañ, ober kein hir, difaezañ, ec'hoazañ, paouez, chom da baouez.

ausrauben V.k.e. (hat ausgeraubt) : 1. dibourc'hañ (u.b.), skrapañ e draou (digant u.b.), divorañ e draou (digant u.b.), c'hwiliañ (u.b.), riblañ (u.b.), dirannañ [u.b. eus ubd], dic'hloanañ (u.b.) ; sie werden Sie ausrauben, laeret e viot ganto, riblet e viot ganto ; 2. [mengleuz.] digoataat, lemel ar c'hoadaj.

ausrauchen V.k.e. (hat ausgeraucht) : butuniñ betek penn, peurvutuniñ, kas da ludu ; ich habe meine Pfeife ausgeraucht, aet eo va c'horniad e ludu, aet eo va c'horniad butun e ludu, aet eo va

c'hornedad e ludu, luduet em eus va c'horniad, luduet eo va c'horniad ganin.

V.gw. (hat ausgeraucht) : 1. butuniñ betek penn, peurvutuniñ ; 2. mont e ludu, peurzeviñ.

ausräuchern V.k.e. (hat ausgeräuchert) : mogedenniñ, mogediñ, mogidellañ ; die Mücken ausräuchern, mogediñ evit chaseal ar c'hribu.

Ausräucherung b. (-) : mogedennadur g., mogediñ g.

ausraufen V.k.e. (hat ausgerauft) : tennañ, diskolpañ, diskalfañ.

V.em. : **sich ausraufen** (hat sich ausgerauft) : sich (dat.) die Haare ausraufen, a) divleviñ e benn, tennañ kuchennadoù blev aziwar e benn, diraïsañ e vlev, sachañ blev eus e benn, diframmañ e vlev diwar e benn ; b) [dre skeud.] bezañ sachblev (sach-kreøñ, chabous, fich-blev, krog-blev, krogoù, bec'h, patati, butun, bekilh) etrezo, bezañ krog an eil e greouichenn egile, bezañ krog etrezo, bezañ chabous (c'hign-c'hagn, cholori, patati) ganto, bezañ kign ha frot etrezo, en em vlevata (Gregor), en em zigreñoñañ, en em gribañ, en em gannañ, en em lopañ, en em zornañ, en em zornata, en em grabanata, en em flumañ, en em frotañ, en em gribat, en em stagañ, en em vatañ, en em foetañ, en em c'hennañ, mont d'an taolioù, en em bilat, en em lardañ, en em lardañ evel kegi, en em beuriñ, en em beliat, en em beilhat, en em bouezañ, en em vazhata, en em frigasañ, en em dagañ, en em galkennañ, c'hoari ar vazh, en em begañ, en em gregiñ, mont dezhi a-grog-kolier, kregiñ an eil en egile.

ausräumen V.k.e. (hat ausgeräumt) : 1. goulloïñ, goullonderiñ, lakaat goullo, dileuniañ, skarzañ, karzhañ, ober karzhadenn, diskarzhañ, distaliañ, distaliñ, disternañ, disterniañ, distrobañ, distrobellañ, dilorañ, peurriñsañ, ober un taol riñs e, dijabliñ, ober un dijabl da ; das ganze Haus ausräumen, ober riñs-ti ; ein Zimmer ausräumen, diwarnisañ ur gambr, riñsañ ur gambr, ober ar riñs en ur gambr, diannezañ ur gambr / diveubliñ ur gambr (Gregor), tennañ an arrebeuri eus ur gambr, P. divorañ an arrebeuri eus ur gambr ; ausgeräumt, skarzh, riñset, distlabezet ; 2. distrewiñ : jemandes Bedenken ausräumen, distrewiñ nec'hañs u.b., kas disfiz u.b. da netra, kas disfiz u.b. war netra, goullonderiñ disfiz u.b., kas da vann disfiz u.b., skarzañ an disfiz (argas an diskred, kas an diskred) diwar spered u.b., dismantrañ diskred u.b., dispenn diskred u.b., lakaat aes spered u.b.

Ausräumung b. (-,en) : 1. karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherez g., skarzh g., diskarzh g., skarzherez g., diskarzherez g., skarzhadur g., diskarzhadur g., skarzhadenn b., diskarzhadenn b., distalaj g., peurriñs g., dijabl g. ; 2. [mezeg.] digitale Ausräumung, bizkarzhañ g.

ausraupen V.k.e. (hat ausgeraupt) : diviskoulañ.

ausrechnen V.k.e. (hat ausgerechnet) : jediñ, dejediñ, kontañ, mentañ.

V.em. : **sich ausrechnen** (hat sich (dat.) ausgerechnet) : 1. sich (dat.) etwas ausrechnen, bezañ war c'hortoz eus ubd, gedal ubd, gortoz ubd ; 2. sich (dat.) etwas ausrechnen, ijinañ ubd., prizañ ubd

Ausrechnung b. (-,en) : jed g., jedadenn b., jedadur g., kont b., konterezh g., dejedadur g.

ausrecken V.k.e. (hat ausgereckt) : astenn, ahediñ.

Ausrede b. (-,n) : remistenn b., risklenn b., kildroenn b., digarez g., falszigarez g., lank g., rezon b. ; faule Ausrede, fadenscheinige Ausrede, schlechte Ausrede, remistenn b., risklenn b., digarez ki g., digarez toll g., digarez kleuz g., digarez goullo g., digarez warbouez un neudenn vrein g., digarez teñval g., digarez ken teñval hag an noz g., fariennou ls., farielloù ls., kantikou seurezed ls., sigur g., falszigarez g., digarez didalvoud g., fall digarez g.,

digarezaj ls. ; sich (dat.) eine Ausrede ausdenken, eine Ausrede zurechtbasteln, sich (dat.) eine Ausrede zurechtmachen, tennañ un digarez ki (un digarez toull) eus e gelom, tennañ un digarez, fentañ un digarez, itrikañ un digarez ; etwas als Ausrede vorbringen, reiñ ubd da zigarez, digareziñ ubd ; seine schlechte Gesundheit als Ausrede anführen, digareziñ e nebeut a yec'ched, reiñ e nebeut a yec'ched da zigarez ; um eine Ausrede nicht verlegen sein, kavout atav mil digarez da dennañ, na vankout Morse digarez d'an-unan, kavout atav un digarez pe un all ; alle erdenklichen Ausreden werden vorgebracht, damit das Bretonische drauß vor der Tür bleibe, kant rezon gwiroc'h eget ar wirionez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prennañ an nor ouzh ar brezhoneg), kant digarez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prennañ an nor ouzh ar brezhoneg) ; die Migräne ist ja für jede Ausrede gut, ar boan-benn e vez lakaet traou war he c'hort 'vat ; da hilft keine Ausrede, n'eus ket da dortañ, n'eus ket da varc'hata, n'eus ket da gaeañ ; Ausreden suchen, klask troioù-pleg, klask troioù, klask troidelloù, klask digareziou, mont a gildroennou d'u.b. **ausreden** V.k.e. (hat ausgeredet) : 1. peurlavaret, peurechuiñ e gomzoù ; darf ich erst ausreden ? n'on ket echu a gomz c'hoazh ! ; 2. [dre astenn.] jemandem etwas ausreden, argas ur ratozh bennak diwar spered u.b., dizaliañ u.b. d'ober ubd., dibennadiñ u.b. a ober ubd.

V.gw. : komz betek penn, echuiñ e gomz.

V.em. : **sich ausreden** (hat sich ausgeredet) : 1. sich (ak.) mit jemandem ausreden, en em ingalañ (en em renkañ) gant u.b. ; 2. [dre skeud.] tennañ digareziou toull, mont a gildroennou d'u.b. ; sie redet sich (ak.) aus, mont a ra di war-bouez un neudenn vrein, en em dennañ (en em bakañ) a ra gant digareziou ki (gant digareziou toull ha gaouiat, gant remistennou, gant risklennoù, gant falszigareziou, gant digareziou didalvoud, gant digareziou goulou, gant kantikou seurezed, gant fall digareziou), emañ o klask troioù, emañ o klask troioù-pleg.

Ausreder g. (-s,-) : digarezour g., risklennour g.

ausreffen V.k.e. (hat ausgerefft) : [merdead.] leuskel ur riz.

ausreiben V.k.e. (rieb aus / hat ausgerieben) : 1. frotañ, rimiañ ; 2 [Bro-Aostria] barrskubañ, taravat, skrabañ, skuriañ ; gründlich ausreiben, digramennañ, P. digaoch'añ ; den Fußboden ausreiben, frotañ ar plañchod (al leurenn), spurañ ar plañchod (al leurenn), barrskubañ al leurenn.

V.em. : **sich ausreiben** (rieb sich aus / hat sich ausgerieben) ; sich (dat.) die Augen ausreiben, dibikouzañ e zaoulagad, frotañ e zaoulagad, rimiañ e valvennou.

ausreichen V.gw. (hat ausgereicht) : spirañ, bezañ a-walc'h, bezañ trawalc'h eus an dra-mañ-tra, bezañ peadra a-walc'h, bezañ pezh a gar, bastañ da, spletiñ ; mein Geld reicht aus, a-walc'h a archant am eus, barrek on gant an archant ; mein Geld reicht nicht aus, berr on gant an archant, berr eo an archant ganin, re just eo an archant ganin, berr on war va c'hezeg, berr eo ar chrog ganin, staget berr on, re verr eo ar voujedenn ganin, skort eo an archant ganin, berr eo an archant ganin etre va daouarn, emañ Fañch ar Berr ganin, teusk eo an traou ganin, berrek eo ganin, taget on gant ar verrentez archant, n'em eus ket a-walc'h na hanter eus an archant a zo ezhomm ; ihre Mittel reichten nicht aus, um ihren Sohn in die Schule zu schicken, n'o doa ket a aez da skoliañ o mab ; zum Spielen reicht diese Fläche aus, pezh a gar eo al leur-mañ evit c'hoari, pealec'h 'zo da c'hoari amañ, moaien 'zo da c'hoari amañ, ichou 'zo da c'hoari amañ, amañ ez eus frankiz a-walc'h da c'hoari, amañ ez eus isu a-walc'h da c'hoari ; das reicht schon aus, das reicht völlig aus, das reicht vollauf aus, kement-se a zo peadra a-walc'h ; das reicht für einen Prozess aus, danvez

ur prosez hon eus, peadra a zo da sevel ur prosez ; dieser Teig reicht für drei Torten aus, danvez teir zartezenn a zo en toasse ; das bisschen, was ich habe, reicht mir aus, bastañ a ra din an nebeud am eus, an nebeud am eus a zo a-walc'h evidon, kontant on gant va nebeudig ; was wir tun, reicht schlachtweg nicht aus, ne splet ket tamm ebet pezh a reomp ; ein Jahr würde nicht ausreichen, um eine solche Arbeit zu Ende zu führen, ne vele ket trawalc'h gant ur bloavez evit peurechuiñ un hevelep trevell (evit sevel un hevelep labour, evit peurgas un hevelep labour da benn, evit kunduiñ un hevelep labour da benn, evit ober ouzh un hevelep labour, evit ober diouzh un hevelep labour, evit erruout gant ur seurt labour), ne vele ket trawalc'h gant ur bloavez evit lakaat al labour-se klok ; ein Arbeitstag reicht schon aus, un devezhiad labour a vo a-walc'h ; da der Arbeitstag nicht ausreicht, muss er auch noch nachts arbeiten, lakaat a ra an noz da astenn an deiz, kemer a ra war an noz evit hiraat an deiz ; meine Tabakkorräte werden nicht bis Ende der Woche ausreichen, me ne bado ket va butun ouzhin betek fin ar sizhun ; bis Weihnachten wird es aureichen, se a bado ouzhomp ac'hann da Nedelec.

ausreichend ag. : 1. bastus, bastant, spirus, a-walc'h, trawalc'h, peadra, ar pezh a ranker, e gont a, kreñvoc'h eget justoch', muioc'h eget nebeutoc'h, na kalz na ken, na kalz na ket ; notwendige und ausreichende Bedingung, amveziad ret ha spirus g. ; ausreichend frankiert, an timbroù rekis warnañ, timbret evel ma'z eo dleet, timbret evel ma faot ; über ausreichende Geldmittel verfügen, bezañ gouest a-fet arc'hant, kaout e aez ; hier steht den Tieren ausreichend Platz zur Verfügung, amañ e vo ec'hon d'al loened, en o ec'hon e vo al loened amañ, amañ e c'hallo al loened bale en o ec'hon, amañ e vo frank war al loened, amañ ne vo ket gwasket al loened ; nicht ausreichend ermährt, maget fall, fall vaget, droukvaget, negezet, isvaget, bevet paour, bevet treut ; 2. [labour-skol] peuzvat, peuvadik.

ausreifen V.gw. : 1. krouiñ, dareviñ, azviñ, meuriñ, eogiñ, eostiñ, michodiñ ; die Sonne lässt die Früchte ausreifen, an heol a ra d'ar froucezh azviñ, gant an heol ne vo ket pell ar froucezh o tareviñ, gant an heol e tarev ar froucezh ; [mezeg.] das Geschwür reift aus, emañ ar gor o c'hoariñ, emañ ar gor o fumañ ; das Geschwür ist ausgereift, brein eo ar gor, fuloret eo ar gor, fumet eo ar gor, war-nes diskargañ emañ ar gor, prest eo ar gor da ziskargañ e lin, savet eo ar gor ; der Bronchialkatarrh ist ausgereift, erru eo brein ar waskenn ; [labour-douar] ausgereifter Mist, teil brein-mat (kozh, yen, poazh, dispeuret, ble, dismunié) g. ; 2. [dre skeud.] ein dichterisches Werk ausreifen lassen, leuskel amzer d'ur varzhoneg da zareviñ (da vezañ peuvrat).

ausreinigen V.k.e. (hat ausgereinigt) : naetaat, kempenn, dilastezañ, dilouzañ, difankañ, distlabezañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, propaat, purañ, puraat, glanaat, glanañ, difallañ, digousi, digousiañ, disaotrañ, distronekiñ, divastrouilhiñ, freskañ, yac'husaat, onestaat, riñsañ, spurjañ.

Ausreise b. (-,n) : treuzadenn an harzoù b., tremenidigezh an harzoù b., ermaeziadenn b.

Ausreiseantrag (-s,-anträge) : [istor, RDA] goulenn viza evit kuitaat ar vro g.

Ausreiseerlaubnis b. (-,se) / **Ausreisegenehmigung** b. (-,en) : [istor, RDA] aotre da guitaat ar vro g.

ausreisen V.gw. (ist ausgereist) : kuitaat ar vro, tremen an harzoù.

Ausreisevisum n. (-s,-visen) : [istor, RDA] viza evit kuitaat ar vro g., viza-kuitaat g.

Ausreisewillige(r) ag.k. g./b. : den hag a zo a-du da guitaat e vro g.

ausreißen V.gw. (riss aus / ist ausgerissen) : 1. tec'hel, tec'hout, delammat, sachañ ar skasou gant an-unan (e skasou gantañ

h.a.), achap, mont d'ar salud ; von zu Hause ausreißen, mont da redek dre laer, mont d'ober ur c'haloupadenn, mont da c'haloupat, ober un dec'hadenn, ober un achap, ober un achapadenn, ober un dichapadenn, mont kuit eus ar gér, mont el lev, mont da vreskenn ; 2. mont kuit, distagañ, dispegañ.

V.k.e. (riss aus / hat ausgerissen) : 1. tennañ, diskolpañ, diframmañ, diskalfañ, difreuañ, digrakañ, diblantañ, displantañ, diboullañ, dizouarañ, dichaosiñ ; die Stoppeln ausreißen, soulañ, skolpiñ ; Schiff ausreißen, diraosklañ ; Unkraut ausreißen, lazhañ al louzeier fall, lazhañ ar c'hagn, tennañ al louzoù, c'hwennat, digrakañ al louzeier fall, dilastezañ an douar, dilouzaouañ an douar, dizouarañ al louzoù fall, dichaosiñ al louzoù fall, diframmañ al louzoù fall diouzh an douar, dilouzaouiñ, lazhañ ar c'hagn ; Haare ausreißen, displantañ blev ; einer Krabbe die Beine ausreißen, dibaviañ ur c'hrank ; einer Wespe den Stachel ausreißen, diflemmañ ur wespedenn ; [dre skeud.] mit der Wurzel ausreißen, diwriziennañ, diframmañ, lemel, tennañ kuit, sachañ kuit, heskiñ, diwriziennañ ha distrujañ (Gregor) ; [Bibl hervez Luther] ärgert dich dein rechtes Auge, so reiß es aus, mard eo ho lagad dehou degouezh a bec'hed evidoc'h, tennit-hañ ; 2. [dre skeud.] Bäume ausreißen, ober traoū dispar.

V.em. : sich ausreißen (riss sich aus / hat sich ausgerissen) : sich (dat.) die Haare ausreißen, a) divleviñ e benn, tennañ kuchennadoù blev a-zwar e benn, sachañ blev eus e benn, diframmañ e vlev diwar e benn, diraïsañ e vlev ; b) [dre skeud.] bezañ sach-blev (sach-kreõñ, chabous, fich-blev, krog-blev, krogoù, bec'h, patati, butun, bekilh) etrezo, bezañ krog an eil e greouichenn egile, bezañ krog etrezo, bezañ chabous (c'hign-c'hagn, cholori, patati) ganto, bezañ kign ha frot etrezo, en em vlevata (Gregor), en em zigreoñañ, en em gribañ, en em gannañ, en em lopañ, en em zornañ, en em zornata, en em grabanata, en em flumañ, en em frotañ, en em gribat, en em stagañ, en em vatañ, en em foetañ, en em c'hennañ, mont d'an taolioù, en em bilat, en em lardañ, en em lardañ evel kegi, en em beuriñ, en em beliat, en em beilihat, en em bouzeañ, en em vazhata, en em frigasañ, en em dagañ, en em galkennaañ, c'hoari ar vazh, en em begañ, en em gregiñ, mont dezhi a-grog-kolier, kregiñ an eil en egile ; er hat sich (dat.) dafür die Beine ausgerissen, lakaet en doa kas war e gorf evit dont a-benn eus an dra-se, torret en doa e gein evit dont a-benn eus an dra-se, foeltret en deus bet e revr oc'h ober an dra-se, meret en doa e gorf evit dont a-benn eus an dra-se, dispac'hett en doa d'ober an dra-se, kabalet en doa d'ober an dra-se, difretet en doa d'ober an dra-se ; sie hat sich (dat.) dafür die Beine ausgerissen, avelet he doa he lostenn evit dont a-benn eus an dra-se, en em dorret he doa d'ober an dra-se, en em zivadezet he doa d'ober an dra-se ; er reißt sich (dat.) kein Bein aus, ne vo ket lazhet gant al labour, al labour hag eñ n'int ket ostizien gaer, ne ziskaro ket e gostez oc'h ober e labour, ne dorro ket e rañjenn oc'h ober e labour, n'eo ket gwall ruz war al labour, ne ra netra gant e gorf, ober a ra e zidalvez (e gorf didalvez), hennezh a erbed e revr, ne ra ket ur c'heuz eus e zaouarn, ne rafe ket ur siseurt, lakaat a ra e zaouarn an eil en egile, ne rafe ket ur c'hrogad, ne rafe ket ur c'hráf, ne ra ket ur fulenn war ar plaen, ne rafe ket an disterañ kraf, ober a ra e varv, ne ra taol ebet, hennezh a vez oc'h ober mann a-hed an deiz, ne ra glad, chom a ra da straniñ, emañ o kinviañ (o kozhañ) el leziregezh, emañ o lardañ diegi, ur paotr diskuiñ eo, n'emañ ket bale an eost gantañ, hennezh a zo ganet skuiñ, hennezh e pad pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh ne c'hwezo ket lec'h ma c'hwez ar broc'h, ober a ra aner ; er hat sich (dat.) wirklich kein Bein ausgerissen, n'eus ket c'hwezh ar foulet gant e labour, n'en deus ket diskaret e gostez

oc'h ober se, n'eo ket bet lazhet gant al labour oc'h ober se, n'en deus ket torret e rañjenn oc'h ober se ; er würde sich (dat.) für ihn ein Bein ausreißen, e groc'hen a rofe evitañ, n'ouzon ket betek pelec'h ez afe evitañ, pep tra a rafe evitañ, mont a rafe en tan evitañ, mont a rafe da vale war ar mor evitañ, en em zivadeziñ a rafe d'ober evitañ.

Ausreißen n. (-s) : 1. diframm g., diframmad g., diframmerezh g., diframmadur g., diskolp g., tennerez g., tennañ g., tennadeg b. ; Ausreißen junger Bäume, displantadur g., displantadeg b., displantañ g. ; 2. tec'h g., tec'hadeg b., tec'hadenn b., galoupadenn b., achapadenn b., dichapadenn b. ; 3. [sport] achapadenn b., achapadeg b.

Ausreißer g. (-s,-) : 1. achaper g., tec'her g., tec'had g. [liester tec'hidi], diankad g. [liester diankidi], paotr tec'hidik g. ; 2. dezertour g. ; 3. [sport] a) tenn c'hwitet g. ; b) achaper g. ; 4. tra dreistordinal g., esparadenn b.

Ausreißerei b. (-,en) : achapadenn b., achapadeg b., dichapadenn b., dichapadeg b., achap g., galoupadenn b., galoupadeg b., tec'hadenn b., tec'hadeg b.

Ausreißergruppe b. (-,n) : [sport] achapadeg b., strollad achaperien g.

Ausreißversuch g. (-s,-e) : [sport] taol-achap g. ; Ausreißversuch eines Einzelnen, achapadenn b. ; Ausreißversuch einer Gruppe, achapadeg b.

ausreiten V.gw. (ritt aus / ist ausgeritten) : 1. ober un droiad war varc'h ; 2. mont kuit war varc'h ; 3. [sport, merdead.] aspouezañ. V.k.e. (ritt aus / hat ausgeritten) : 1. ein Pferd ausreiten, kas ur march d'ober un dro-vale ; 2. [sport] ein Pferd voll ausreiten, mont a holl nerzh ur marc'h, mont a-zifronk-marc'h.

Ausreiten n. (-s) : [sport, merdead.] aspouez g.

ausreizen V.k.e. (hat ausgereizt) : 1. [kartou] ober ar gemennadenn uhelañ aotreet ; 2. [dre skeud.] ein Thema ausreizen, disec'hañ (diskantañ, dibluskañ, goro, diskejañ, diennañ) ur c'hráf bennak, alle Möglichkeiten ausreizen, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober e seizh gwellañ, ober e walch', klask e walch' en em ziluziañ anezhi, bale war ar mor, en em aketiñ e pep doare, ober e seizh posupl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e c'halloud, lakaat e holl spi, ober bec'h bras, ober gwellañ (gwellañ) ma c'haller, ober diouzh e wellañ-holl, ober e wir wellañ, ober eus e wellañ, lakaat an diaoul e pevar, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller

ausrenken V.k.e. (hat ausgerenkt) : gweañ, distresañ, divoestañ, diazoñañ, divellañ, dioeñsiñ, divarchañ, diemprañ, diglokedñ, diflach, dilec'hiañ ; jemandem die Schulter ausrenken, diskazioñañ u.b.

V.em. : **sich ausrenken** (hat sich ausgerenkt) : sich (dat.) den Arm ausrenken, gweañ (distresañ, divoestañ, divellañ, diazoñañ, divarc'hañ, diemprañ, diflach) e vrec'h, dilec'hiañ eskem e vrec'h, ober ur gwe d'e vrec'h ; sich (dat.) die Schulter ausrenken, diskazioñañ, gweañ (distresañ, divoestañ, diazoñañ, divarc'hañ, divellañ, diflach, diemprañ, dilec'hiañ) e skoaz ; er hat sich die Schulter ausgerenkt, diskazioziet eo ; das Kind hat sich den Kiefer ausgerenkt, ar bugel a zo divarc'het (diaozet) e c'henou, diahelet eo javed ar bugel, ar bugel en deus freget e c'henou ; sich (dat.) das Knie ausrenken, dilec'hiañ penn e c'hlín.

Ausrenkung b. (-,en) : diempradur g., diaozadur g., disklozadur g., divelladur g., dioeñsadur g.

ausrichten V.k.e. (hat ausgerichtet) : 1. steudañ, steudennañ, renkañ, eeunañ, linennañ, diblegañ, addresañ ; falsch ausrichten, disteudañ ; 2. [mengleuz.] ein Flöz ausrichten, dizoleiñ ur wazhennad ; 3. [moull.] linksbündig ausrichten, marzeakaat a-gleiz, steudañ a-gleiz ; rechtsbündig ausrichten, marzeakaat a-zehou,

steudañ a-zehou ; **4.** einen Gruß ausrichten, ober e c'hourch'hemennou d'u.b. a-berzh unan all ; **5.** [tek.n.] disgwarañ, disgwariañ, diwarañ, digammañ, diweañ, eeunañ, plaenaat ; **6.** prientiñ, aozañ ; **7.** ober ur gefridi, kas en-dro, seveniñ, kas da benn ; *einen Auftrag ausrichten*, seveniñ (ober) ur gefridi, kas ur gefridi en-dro, kas ur gefridi da benn, ober ouzh e gefridi, ober diouzh e gefridi, degouezhout da vat gant e gefridi, degouezhout ganti da vat ; *er hat seinen Auftrag ausgerichtet*, kaset en deus e gefridi da benn, sevenet en deus e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet eo e gefridi gantañ, par en em gav an traoù gantañ, graet en deus ouzh e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi, degouezhet eo ganti da vat ; *es gelang ihm nicht, seinen Auftrag auszurichten*, chom a reas berr gant e gefridi ; *man brauchte ihm nur zu sagen, was auszurichten war und schon war er unterwegs*, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag edo diouzhu war an hent ; *ich habe ihm ausrichten lassen, dass ich morgen komme*, roet em eus kefridi da zegemenn dezhañ e teuin warc'hoazh ; **8.** durc'haat, reterañ ; *neu ausrichten*, addurc'haat, adreterañ ; **9.** [dre skeud.] dont a-benn eus ; *er hat nicht viel ausgerichtet*, n'eo ket aet gwall bell ganti, n'eo ket deuet gwall vat gantañ, chomet eo da ruzañ anezhi ; *damit ist nichts ausgerichtet*, n'hon eus diverret tamm, kement-se ne gas ket al labour war-raok.

V.em. : **sich ausrichten** (hat sich (ak.) ausgerichtet) : *sich nach etwas ausrichten*, delc'her tost d'edb, heuliañ pizh ubd, mont diouzh ubd, ober diouzh ubd, kemer ubd da skouer, kemer skouer diouzh ubd, kemer skouer diwar ubd, tennañ skouer diouzh ubd, reizhañ e emzalch' diouzh ubd. ; *nach Osten ausgerichtetes Haus*, ti o skeiñ war ar sav-heol g., ti dihell d'ar sav-heol g., ti troet war-zu ar sav-heol g., ti troet ouzh ar sav-heol g., ti troet etrezek ar sav-heol g., ti troet ouzh ar sav-heol g., ti troet etrezek ar sav-heol g., ti durchaet ouzh ar sav-heol g., ti durchaet d'ar sav-heol g. ; *ein nach Süden ausgerichtetes Haus*, un ti e dalbenn tro ouzh ar c'hreisteiz g., un ti en aer vat g., un ti o skeiñ war ar c'hreisteiz g., un ti troet war-zu ar c'hreisteiz g., un ti troet etrezek ar c'hreisteiz g., un ti troet ouzh ar c'hreisteiz g., un ti troet d'an heol g., un ti dihell d'ar c'hreisteiz g., un ti dihell d'an heol g., un ti durchaet ouzh ar c'hreisteiz g., un ti durchaet d'ar c'hreisteiz g., un ti er c'hreisteiz g., un ti troet ouzh heol kreisteiz g. ; *nach Norden ausgerichtetes Haus*, ti e dalbenn tro ouzh an hantemoz g., ti dihell d'an norzh g., ti en aer enep g., ti troet ouzh an norzh g., ti durchaet ouzh an norzh g., ti durchaet d'an norzh g. ; *auf den Eigenbedarf ausgerichtete Landwirtschaft*, labour-douar bevidik g. ; *eine auf Stimmenfang ausgerichtete Politik*, ur politikerezh dilennelour g.

Ausrichter g. (-s,-) : prienter g., aozer g.

Ausrichtung b. (-,en) : **1.** aozadur g., oberiadur g., sevenidigezh b., sevenadenn b. ; **2.** treuzkasadur g., treuzkas g. ; **3.** durc'hadur g., tuadur g. ; *die redaktionelle Ausrichtung*, al linenn stor b. ; *politische Ausrichtung*, durc'hadur politikel g., tuadur politikel g. ; **4.** renkadur g., linennadur g., steudadur g. ; *in Ausrichtung mit etwas angebracht werden*, bezañ lakaet a-steud gant ubd, bezañ lakaet a-eeun gant ubd ; **5.** [optik] *schlechte Ausrichtung*, digreizañ g. ; **6.** [tek.n.] diwarañ g., diwariañ g., diwariadur g., diwaradur g.

ausringen V.gw. (rang aus / hat ausgerungen) : *er hat ausgerungen*, deuet eo ar marv da zisammañ anezhañ eus e boanioù, echu eo gant e boanioù, serret en deus e levr.

ausrinnen V.gw. (rann aus / ist ausgeronnen) : redek, berañ, deverañ, diruilih.

Ausritt g. (-s,-e) : baleadenn war varc'h b., pourmenadenn war varc'h b., tro-vale war varc'h b., marchekadenn b., tamm pourmen war varc'h g., tamm tro war varc'h g., kenkadenn war varc'h b. **ausroden** V.k.e. (hat ausgerodet) : difraostañ, difontañ, soulañ, freuzañ, digrakañ, digoadañ,igrannañ, diskodañ, digeriñ, distrouezhañ.

Ausrodung b. (-,en) : difraosterezh g., difraostadenn b., difraostadeg b., difraostadur g., difraostañ g., difontañ g., difontadeg b., distrouezhadeg b., diwriziennadur g., distrouezh g., distrouezhadur g., distrouezhañ g., diskodañ g.

ausrollen V.k.e. (hat ausgerollt) : **1.** dirollañ, dibunañ ; **2.** *den Teig ausrollen*, ledañ an toaz gant ar ruilhenn, astenn an toaz, ledañ an toaz, pladañ an toaz, rollañ an toaz ; *den Teig mit dem Nudelholz gleichmäßig ausrollen*, rollañ an toaz ; *ausgerollter Teig*, ledenn b.

V.gw. (ist ausgerollt) : echuiñ da rollañ, peurrollañ.

ausrotten V.k.e. (hat ausgerottet) : **1.** diouennañ, dinodiñ, lazhañ, diwriziennañ, diwriziennañ ha distrujañ, dineriñ, lazhadegañ, c'hwendnat, distrujañ, anulliñ, enulliñ, ezvoudañ, diframmañ, riñsañ ; *der Mensch wird niemals die Ratten ausrotten können*, ne c'haller ket kas da netra (kas da vann) gouenn ar razhed ; *eine Rasse ausrotten*, diouennañ ur seurtad loened, kas da get ur ouenn loened ; *mögen alle Erdbewohner ausgerottet werden*, ra vezo karzhet an Douar diouzh kement den a zo war e chorre ; **2.** [dre skeud.] *ein Laster ausrotten*, diouennañ un tech fall, diwriziennañ ha distrujañ ur pleg fall (Gregor), terriñ war ur si fall bennak, dibennañ ur si fall, didechiñ, heskiñ mammenn un tech fall, lemel ur pleg fall ; *diese Krankheit kann auch anders ausgerottet werden*, gallout a c'haller lazhañ ar c'leñved-se e-giz-all c'hoazh ; *die Pest ausrotten*, harluañ ar vosenn a-douez an dud, harluañ ar vosenn a-vetoù an dud ; *sie versuchen, die bretonische Sprache auszurotten*, klask a reont reñi lamm d'ar brezhoneg, klask a reont lazhañ ar brezhoneg.

Ausrotter g. (-s,-) : diouenner g., diwriziennner g.

Ausrottung b. (-,en) : distruj g., peurlazh g., lazhadeg b., diouennadur g., diouennañ g., ezvoudañ g., diwriziennañ g., marvidigezh b.

ausrücken V.gw. (ist ausgerückt) : mont kuit, kemer penn an hent, kemer e hent, mont en hent, mont el lev ; *bei Nacht und Nebel ausrücken*, ober koumanant-noz, mont kuit divalav, kas ar c'hazh gant an-unan, troc'hañ kuit didrouz-kaer ; *[lu] die Truppen rücken aus*, ar rejimantoù a ya kuit, ar rejimantoù a gemer penn an hent.

V.k.e. (hat ausgerückt) : [tek.n.] dizenkrogañ, diantellat, digliketiñ, dizleizhennañ, diskoublañ ; *Zahnräder ausrücken*, dizenkrogañ rodoù dentek, diantellat krañoennou.

Ausrückung b. (-,en) : **1.** disparti g., dilec'h g., ermaeziadenn b. ; **2.** [tek.n.] diantelladur g., dizenkrogañ g., digliketiñ g., distign g.

Ausruf g. (-s,-e) : **1.** estlammadenn b., estlammadell b. ; *Ausruf des Staunens*, estlammadenn a dalvez da zec'heriañ ar souezh b. ; **2.** bann g., embann g., embannidigezh b., enkant g., dougidigezh b., dougadur g., bonnadur g.

Ausrufeadjektiv n. (-s,-e) : [yezh.] anv-gwan estlammañ g., adanv estlammañ g.

Ausrufeadverb n. (-s,-ien) : [yezh.] adverb estlammañ g.

ausrufen V.k.e. (rief aus / hat ausgerufen) : **1.** estlammañ, sailhañ digant an-unan, dont trumm gant an-unan ; „heilige Maria!“ rief die Frau aus, „Gwerc'hez santell!“ a estlammañ ar vaouez ; **2.** embann, bannañ, diskleriañ, enkantiñ, bonañ ; *Zeitungen ausrufen*, embann kelaouennoù dre gér (Gregor), youchal kelaouennoù ; *öffentlich ausrufen*, embann, bannañ, enkantiñ ; *jemanden zum König ausrufen*, lakaat u.b. da roue, lakaat u.b. war an tron, diskleriañ roue u.b.

V.gw. (rief aus / hat ausgerufen) : youch'hal.

Ausrufepartikel b. (-,-n) : [yezh.] rannig estlammañ b.

Ausruber g. (-s,-) : 1. [istor] harod g. ; 2. hoper g., krier g. ; öffentlicher Ausruber, embanner g., enkanter g., bannour g., krier g., tabouliner g. ; Totenausruber, embanner an dud varv g.

Ausrufesatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn estlammañ b.

Ausrufezeichen n. (-s,-) : [yezh.] pik-estlammañ g., pik-estlamm g.

Ausrufpreis g. (-es,-e) : priz deroù g.

Ausrufung b. (-,-en) : 1. bann g., embann g., embannidigezh b., enkant g., dougidigezh b., dougadur g., bonnadur g. ; 2. estlammadenn b. ; 3. [yezh.] estlammadell b.

Ausrufungspartikel b. (-,-n) : [yezh.] rannig estlammañ b.

Ausrufungswort n. (-es,-wörter) : [yezh.] estlammadenn b., estlammadell b., rannig estlammiñ b., ger gervel g.

Ausrufungszeichen n. (-s,-) : [yezh.] pik-estlammiñ g., pik-estlamm g.

Ausrufzeichen n. (-s,-) : [Bro-Suis] pik-estlammiñ g., pik-estlamm g.

ausruhen V.k.e. (hat ausgeruht) : diskuizhañ ; seine Augen ausruhen und entspannen, diskuizhañ e zaoulagad.

V.gw. (hat ausgeruht) pe V.em. : **sich ausruhen** (hat sich (ak.) ausgeruht) : 1. diskuizhañ, distegnañ e spred (Gregor), diderriñ, ober un tamm diskuizh, difaezhañ, ober un diskuizhadenn, ober un diskuizh, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, lakaat un higenn, repozin un tamm, kavout e repoz, kemer e repoz, kemer arsav, repozin, ober un ehan, ehanañ, diwaskañ e gorf, ober ur ruilh, adsevel e bouezioù, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouzezañ, diblegañ e gein, digeinañ, soc'hañ, ober kein hir, difaezhañ, echoazañ, paouez, chom da baouez ; **sich zur Genüge ausruhen**, **sich gehörig ausruhen**, **sich gründlich ausruhen**, **sich ordentlich ausruhen**, diskuizhañ e begement, diskuizhañ e walch' ; **sich von den Strapazen ausruhen**, diskuizhañ eus e boanioù ; **sich im Stehen ausruhen**, ober un diskuizh merser ; **lass ihn erst mal auruhen !** laosk anezhañ da zianalañ un tammig ! laosk anezhañ da adnerhañ ! laosk anezhañ da zont e-barzh ! laosk anezhañ d'en em nerhañ en-dro ! laosk anezhañ da gemer nerzh en-dro ! ; 2. [labour-douar] bezañ war gozh, bezañ war e gozh, diskuizhañ, paouez, yenañ, kozañ ; **Felder als Weideland ausruhen lassen**, lezel parkeier da ziskuizhañ dindan peuriñ.

ausrupfen V.k.e. (hat ausgerupft) : 1. tennañ, diskolpañ, dirañsañ, sachañ ; **Haare ausrupfen**, divleviñ ; **Fedem ausrupfen**, dibluñañ, displuañ, displuennañ ; **Unkraut ausrupfen**, lazhañ al louzeier fall, tennañ al louzoù, c'hwendnat, dilouzaouañ an douar, dilastezañ an douar, dizouarañ al louzoù fall, dichaosiñ al louzoù fall, diframmañ al louzoù fall diouzh an douar, dilouzaouiñ, lazhañ ar c'hagn ; 2. [gwiad.] dibilpouzañ.

ausrüsten V.k.e. (hat ausgerüstet) : aveiñ, gwarnisañ, terkañ, greiañ, bastañ, binviañ, binviaoua, sterniañ, fardañ, harnezañ ; **neu ausrüsten**, adaveiñ, adterkañ, adc'hreiañ ; **unzureichend ausrüsten**, isaveiñ ; **übermäßig ausrüsten**, dreistaveiñ ; **ein Schiff ausrüsten**, fardañ ur vag (Gregor), paramantiñ ur vag, greiañ ul lestr, sterniañ ul lestr, terkañ ul lestr, akipañ ul lestr ; **ein Schiff erneut ausrüsten**, adc'hreiañ ul lestr, adparamantiñ ur vag, adsterniañ ul lestr, adterkañ ul lestr ; **ein Schiff zur Kaperei ausrüsten**, um den Engländern nachzustellen, armañ ul lestr e kurs evit redrek ar Saozon ; **einen Infanteristen ausrüsten**, harnezañ ur soudard war droad ; **ein Land mit Atomwaffen ausrüsten**, derc'haneakaat ur vro ; **mit Werkzeugen gut ausgerüstet**, binviet mat ; **mit Werkzeugen schlecht ausgerüstet**, binviet fall ; **unzureichend ausgerüstet**, isaveet.

Ausrüsten n. (-s) : 1. paramantadur g., paramantereñ g., sterniadur g. ; 2. aveadur g., aveerezh g., gwarnisadur g., terkerez g.

Ausrüster g. (-s,-) : gwarniser g., aveer g., aveaduour g.

Ausrüstung b. (-,-en) : 1. prestoù ls., reizhoù ls., rikoù ls., traolioù ls., binviachoù ls., aveadoù ls., stalikerez g., aveadur g., aveadurioù ls., [gwaschau] bernailh g. ; **Ausrüstung zum Bogenschießen**, reizhoù gwareañ ls. ; **die landwirtschaftliche Ausrüstung**, ar binviadur gounezel g., ar binvioù gounit douar ls., ar binvioù labour-douar ls., ar binvioù labourat douar ls. ; **Ausrüstungen für die Erdöllindustrie**, aveadurioù tireouel ls. ; **die elektronische Ausrüstung**, an aveadoù elektronek ls. ; [lu] harnez g., stalabard g., stalikerez g. ; **Ausrüstung eines Infanteristen**, harnez ur soudard war droad g., stalikerez ur soudard war droad g. ; **in feldmarschmäßiger Ausrüstung**, gwisket evit mont d'ar stourm, fardet gant e glavioù brezel, harnezet gant e glavioù brezel ; **eine komplette Cowboyausrüstung**, un dic'hizell gaouboi b. ; 2. fardaj g., paramant g., paramantadur g., paramantereñ g., sterniadur g. ; 3. aveadur g., aveerezh g., avead g., aveiñ g., gwarnisadur g., terkerez g. ; **übermäßige Ausrüstung**, dreistaveadur g. ; **mangelhafte Ausrüstung**, isaveadur g. ; 4. [tekñ.] **Ausrüstung eines Stoffes**, kempennnidigezh un entof b. (Gregor).

Ausrüstungsgegenstand g. (-s,-gegenstände) / **Ausrüstungsstück** n. (-es,-e) : pezh aveiñ g., aveadur g., avead g.

Ausrüstungszuschuss g. (-es,-schüsse) : skoaziad aveiñ b.

ausrutschen V.gw. (ist ausgerutscht) : 1. diflipañ, riklañ, risklañ, rampañ, dirampañ, lamprañ, lampraat, tec'hel diwar an hent ; **ausrutschen und ins Wasser fallen**, riklañ en dour ; **auf dem Tang ausrutschen**, rampañ war ar bezhin, riklañ war ar bezhin ; **ich war mit dem Fuß ausgerutscht**, me a oa rampet va zroad ; **jemandem rutscht etwas aus**, diflipañ a ra udb a-dre zaouam u.b., kouezhañ a ra udb digant u.b. ; **der Krug ist mir ausgerutscht**, ar piched a zo aet diganin, ar piched a zo kouezhet diganin, kouezhet eo ar piched eus va daouarn, kouezhet eo ar piched eus etre va daouam ; **bei Glatteis ausrutschen**, risklañ war ar riell ; 2. P. [dre skeud.] **sie ist ausgerutscht**, torret he deus he botez, faoutet he deus he botez, toulet he deus he botez, faotet he deus, faziet eo, manket eo, bet eo en aod a-raok ar Chandelour ; **ihm rutsch leicht die Hand aus**, n'eo ket evit e zorn, prim eo : an taol kerken (kenkent) hag ar gomz, emañ atav e zorn araozañ, mont a ra d'an dud evel ur c'hi d'ur paotr kozh, hennezh a zo buan da skeiñ, mont a ra diouzhtu d'an taoliou, dantañ a ra kent harzhal, taer eo e bav, techet eo da gregiñ mut en dud.

Ausrutschen n. (-s) : riklañ g., diflipañ g., rampañ g., dirampañ g., lamprañ g., risklañ g., ruzañ g., disac'hañ g., foerañ g., rikladenn b., rikladur g., rikladurezh b., ruz g., ruzadenn b., rampadenn b. ; **das könnte ein Ausrutschen der Kühe verursachen**, kement-se a c'hellfe lakaat ar saout da riklañ, kement-se a c'hellfe ober d'ar saout riklañ.

Ausrutscher g. (-s,-) : 1. chwitadenn b., fallaenn b. ; 2. fazienn b., fallvarch g., beiadur g.

Aussaat b. (-,-en) : **die Aussaat**, an hadañ g., an haderezh g., an here g., mare ar gounidoù g., koulz an hadañ g., poent an hadañ g., koulz an haderezh g., amzer an hadañ g., amzer an haderezh g., mare an haderezh g., mare an hadañ g., koulz an here g. ; **die Aussaat ist vorbei**, bet eo ar yar-here ; **heute ist die Aussaat zu Ende**, hiziv emañ ar yar-here.

aussäen V.k.e. (hat ausgesät) : hadañ ; **Samen aussäen**, hadañ greun, teuler had ; **Heu aus ausgesäten Wiesen**, foenn-tirienn g./str., foenn-melchon g./str.

aussacken V.k.e. (hat ausgesackt) : disac'hañ, tennañ eus ur sac'h.

Aussage b. (-,n) : 1. lavaròù ls., disklériadur g., diogeladur g., dazlavar g., lavared g., lavarenn b., lavar g., P. lâred g.; bei seiner Aussage *bleiben*, na zistreiñ war e desteni, na zistreiñ war e lavaròù, derch'el gant e lavar, derch'el d'e lavar; ich *bleibe bei meiner früheren Aussage*, me a zalch' hag a sin, ne zislavaran ket; [gwir] testadur g., testenabez b., testeni g., testadur g.; ihre Aussagen *stimmtten alle überein*, kellavar e oant holl; dies bestätigt Ihre Aussage, kement-se a zeu da stardañ ho lavar; Aussage eines Zeugen, testeni g., testadur g.; beeidigte Aussage, testeni war (dre) e le g.; wahrheitsgetreue Aussage, testeni gwir g.; falsche Aussage, Falschaussage, falstesteni g., testeni faos g., testeni gaou g.; eine falsche Aussage machen, falstesteniañ, testeniañ e gaou, dougen falstesteni; nach Aussagen der Zeugen, hervez danevell an testoù; seine Aussage widerrufen, en em zianzav, dont en-dro war e desteni, distreiñ war e desteni, P. dislonkañ e desteni, diskanañ (Gregor), dislavaret e desteni, en em zislavaret, distreiñ diwar e desteni; jede Aussage verweigern, na respont grik - chom dilavar a-grenn, serret ar genou gant an-unan - klozañ war an-unan ha chom war-dav - derch'el gant an-unan - na rannañ ger (grik) - na faoutañ ger - na zaouhanteriñ ur ger - na seniñ grik - na wikal (na zic'hwezhañ, na zihostal) ger - derch'el kloz war e soñjoù - ober ur skoulm war e deod - derch'el war e latenn - moustrañ war e soñjoù - na'ch komz - klozañ war e veg - prennañ kloz e c'henou - prennañ kloz e veg - tevel mik - chom mut - digomz - chom simudet - simudiñ - mudañ - ourzal; keine Aussage machend, simudek; die Zeugenaussagen widersprechen sich, an eil testeni a zilarvar egile; die Zeugenaussagen stimmen alle überein, kenglostañ a ra an holl destenioù, kordañ a ra an testenioù, mont a ra mat an holl destenioù an eil gant egile, a-vouezh emañ an testoù, an holl destoù a gan ar gousperoù war an hevelep ton, kellavar eo an holl destoù, an testenioù a zo holl an eil diouzh egile; eine einfache Aussage reicht nicht, ihre Wahrheit muss auch bewiesen werden, n'eo ket a-walc'h lavaret, dav eo prouiñ; 2. er ist äußerst vernünftig in seinen Aussagen, dalbezh e lavar traouù fur, dalbezh e komz gant furnez, dalbezh e komz fur, fur-meurbet e vez atav pezh a lavar; nach Aussage von, hervez, poz da, post da, liz da, gouez da, hervez lavar u.b., diwar lavarou u.b., da lavaras u.b., evel ma lavaras u.b., diouzh pezh a lavar u.b., diouzh klevet u.b.; nach Aussagen der Historiker, war anzav an istorourien, hervez testeni an istorourien; 3. [preder., mat., poelloniezh] erganad g., lavarenn b.; unentscheidbare Aussage, erganad anskaradus g.

Aussagekraft b. (-) : 1. nerzh prouiñ g., nerzh prouek g., pouez g., kantraded b., perzhegezh b.; 2. arouzegezh b., arouezded b., aroueziusted b., arouezusted b., steriergezh b.

aussagekräftig ag. : prouek, perzhek, kantrat.

aussagen V.k.e. (hat ausgesagt): diskleriañ, diogeliñ, lavaret; das sagt nichts darüber aus, ne ro ket muioc'h a sklerijenn deomp, kement-se ne zispleg netra.

V.gw. (hat ausgesagt): [gwir] vor Gericht aussagen, reiñ (dougen, rentañ) testeni dirak al lez-varn, testeniañ, testiñ; zu Gunsten von jemandem aussagen, testeniañ a-du gant u.b., difenn u.b. gant e desteni; gegen jemanden aussagen, testeniañ a-enep u.b., testeniañ enep u.b., kargañ war u.b.

aussägen V.k.e. (hat ausgesagt): troc'hañ gant un heskenn, heskennat.

Aussagenfunktion b. (-,en) : [mat.] kendaveenn lavarennel b.

Aussagenlogik b. (-) : [preder.] logik lavarennel g., reizhpouelloniezh lavarennel b.

Aussagenvariable b. (-,n) / ag.k. : [mat.] argemmenn erganadel b.

Aussagesatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn-diogeliñ b., lavarenn-diskleriañ b.; affirmativer Aussagesatz, nannnac'haden b., lavarenn gadarnaat g.

Aussageverweigerung b. (-,en) : nach dougen testeni g.

Aussagewort n. (-es,-wörter) : [yezh.] doareenn b.

Aussamung b. (-,en) : [iouza.] distrewiñ g.

Aussand g. (-[e]s,-sände) : [Bro-Suis] kas g., kasadenn b.

Aussatz g. (-es,-sätze) : lorgnez b., lovrentez b., lovrezeh g., lovrez b., lovradur g., lovroni b., lovmez b., kleñved Hansen g.; vom Aussatz befallen, lovret; vom Aussatz befallen werden, lovrañ, lovriñ; jemanden mit Aussatz anstecken, lovrañ u.b., lovriñ u.b.; vom Aussatz stark entstellt, lov-pezhell, lov brein; der Aussatz hatte sein ganzes Gesicht furchtbar entstellt, goloet e oa e zremm a-bezh gant ul lorgnez euzhus, e zremm goloet a lovnezh a oa euzhus da welet.

aussätzige ag. : lov, lovrek, lovret, loup, mezellek.

Aussätzige(r) ag.k. g./b. : lov g. [lester lovrien], lovrez b., lovreg g. [lester lovreien], lovegez b., kakouz g., kakouzez b., kakouzenn b., kakouzell b., mezell g., kouzin g., malord g.

aussaufen V.k.e. (säuft aus / soff aus / hat ausgesoffen) : peurevañ, peurlonkañ.

V.gw. (säuft aus / soff aus / hat ausgesoffen) : rinsañ e werenn, lonkañ e werenad en ul lamm (en ur c'hrogad, en ul lonkad, en un takad, stag-penn, a-stag-penn, en un taol-kont, hep distekiñ, en un analad, en un taol).

aussaugen V.k.e. (saugte aus / sog aus // hat ausgesaugt / hat ausgesogen) : 1. sunañ; den Erdboden aussaugen, diwadañ an douar, skuihañ an douar, disec'hañ an douar, peurgoll an douar, koll an douar, disteraat an douar, treutaat an douar, sachañ war an douar, sunañ an douar, didrempañ an douar, didemzañ an douar, disasuniñ an douar, krizañ an douar; die Wurzeln der Kiefern haben den Erdboden ausgesaugt, diwadet (disec'het) eo bet an douar gant gwrizioù ar pin; Kohl saugt den Boden aus, ar c'haol a goll an douar, ar c'haol a beurgoll an douar, ar c'haol a zistra an douar, ar c'haol a zo skuizhus d'an douar, ar c'haol ne vezont ket pell o tiwadañ an douar; diese Schmarotzerpflanzen saugen die Bäume aus, al loustoni arvevat-se a ziwas ar gwez; eine Wunde aussaugen, spinañ ur gouli; das Blut eines Tieres aussaugen, sunañ gwad ul loen, gwadsunañ ul loen; 2. [dre skeud.] jemanden aussaugen, jemanden aufs Blut aussaugen, goro u.b. betek ar gwad, kignat u.b., diennañ u.b., goro e arch'ant digant u.b., sunañ u.b., gwadsunañ u.b., gwallañ u.b., gaouiañ u.b., grevañ u.b., ober gaou ouzh u.b., flatip u.b., friponat u.b., touzañ u.b., debriñ u.b., diwadañ u.b., diorblíñ u.b., displuñañ u.b., noazhiñ u.b. a bep tra, ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerez u.b.; das Volk aussaugen, bouc'halañ an dud, sunañ an dud, gwadsunañ an dud; die Steuerzahler aussaugen, sunañ ar gevrozourien, sunañ an ardelladourien, gwadsunañ ar gevrozourien, gwadsunañ an ardelladourien.

Aussaugen n. (-s) : 1. sunerezh g., sun g., sunad g., sunadenn b.; 2. [dre skeud.] gwadsunerezh g., sunerezh g., korvoerez g., mac'homerez g., gwask g., gwaskerez g.

ausschaben V.k.e. (hat ausgeschabt) : 1. purañ, spurañ, skrabañ; 2. [mezeg.] karzhellañ, skarzhañ, karzhañ.

Ausschabung b. (-,en) : [mezeg.] karzhellañ g., skarzhidigezh b., karzhidigezh b.

ausschachten V.k.e. ha V.gw. (hat ausgeschachtet) : kleuzañ, kleuziañ, keviañ, kavañ, klazañ, krouiziñ, toullañ, poullañ.

Ausschachten n. (-s) / **Ausschachtung** b. (-,en) : kleuzadur g., kleuzidigezh b., kavadur g., toulladur g., keviadur g., keviañ g., krouizadur g.

Ausschachtungsarbeiten ls. : labourioù kleuziañ ls., labourioù keviañ ls.

ausschaffen V.k.e. (hat ausgeschafft) : [Bro-Suis] teuler ermaez eus ar vro, skarzhañ eus ar vro, argas diouzh ar vro, bannañ eus ar vro, ermaeziañ ; *einen Ausländer ausschaffen*, teuler (skarzhañ, argas) un estrañjour er-maez eus ar vro, bannañ un estrañjour eus ar vro, ermaeziañ un estrañjour.

Ausschaffung b. (-,en) : [Bro-Suis] argasadenn eus ar vro b., argasadenn diouzh ar vro b., ermaeziadur g.

Ausschaffungshaft b. (-) : [Bro-Suis] bac'hadenn da c'hortoz an argasadenn eus ar vro b., toullbac'hñ da c'hortoz an argasadenn diouzh ar vro g., azdalc'h da c'hortoz an argasadenn eus ar vro g.

Ausschaffungshaftgefängnis n. (-ses,-se) : [Bro-Suis] kreizenn azderc'hel melestradurel b.

ausschalen V.k.e. (hat ausgeschalt) : 1. digeriñ ; *Austern ausschalen*, digeriñ istr, digrogennañ istr ; 2. [tekn., tisav.] digoataat, dispeuriñ, dispeurennäñ, tennañ ar c'hoadañ.

Ausschalen n. (-s) : [tekn., tisav.] digoataat g., dispeuriñ g., dispeurennäñ g.

ausschälen V.k.e. (hat ausgeschält) : 1. diglosañ, diglorañ, dibluskañ, diskroc'henañ, peliat ; *Äpfel ausschälen*, dibluskañ avaloù, diskroc'henañ avaloù, peliat avaloù ; *Nüsse ausschälen*, dibluskañ krañ (Gregor) ; *Erbsen ausschälen*, dibluskañ (diglosañ, diglorañ, dispenn, dilenn, disachañ) piz-bihan ; *Krabben ausschälen*, dilenn kranked ; 2. [mezeg.] tennañ, eznukleañ .

ausschalten V.k.e. (hat ausgeschaltet) : 1. [tredan] disredañ, ezredañ ; *den Strom ausschalten*, lazhañ an tredan, troc'hañ an tredan, troc'hañ ar red tredan, digevreañ an tredañ ; *das Licht ausschalten*, lazhañ (steuziañ, steuziñ) ar gouloù ; *ausgeschaltete Lampen*, lampoù dienaou ls., lampoù didan ls. ; *den Computer ausschalten*, lazhañ an urzhiataer ; *das Radio ausschalten*, lazhañ ar skingomz ; *den Fernseher ausschalten*, lazhañ ar skinwel ; *den Stromkreis ausschalten*, troc'hañ ar red tredan, tol'chañ an amred ; 2. [kiri-tan] *einen Gang ausschalten*, dizenkrogañ un tizh, diantellat un tizh, cheñch tizh ; 3. lazhañ, herzel, distignañ ; *den Motor ausschalten*, lazhañ ar c'heflusker, ober d'ar c'heflusker sac'hañ, herzel ar c'heflusker ; 4. [tekn.] *die Kupplung ausschalten*, dizenkrogañ, diantellat ; 5. [dre skeud.] raskiñ, dilammat, kas kuit, lakaat er-maez, skarzhañ ; *einen Konkurrenten ausschalten*, diarbenn ur c'hevezer, distroadañ ur c'hevezer, kas ur c'hevezer d'an traoñ, skubañ ur c'hevezer, reiñ lamm d'ur c'hevezer, lakaat ur c'hevezer e-maez ar jeu, reiñ ar skar d'ur c'hevezer, kas ur c'hevezer kuit, kas ur c'hevezer diwar hent hag eus e c'houloù, kannañ ur c'hevezer, riñsañ e dreid d'ur c'hevezer, sevel e dreid d'ur c'hevezer, sevel dindan ur c'hevezer, kemer an tu kreñv war ur c'hevezer, sevel war varr, kemer e greñv war ur c'hevezer, kemer an hol war ur c'hevezer, tapout an tu war-chorre war ur c'hevezer, skubañ dindan botoù ur c'hevezer, troc'hañ a-raok d'ur c'hevezer, troc'hañ dindan ur c'hevezer, rouzañ ar bloneg d'ur c'hevezer, kaout an dizober eus ur c'hevezer, neptuiñ ur c'hevezer ; 6. [dre skeud.] *Schwierigkeiten ausschalten*, plaenaat diaesteriou, renkañ diaesteriou 'zo, kompezañ diaesteriou 'zo, dont a-benn eus diaesteriou 'zo, troc'hañ ar skoulm, skarat ur gudenn, reiñ un disentez da gudennou 'zo, reiñ lamm da ziaesteriou 'zo, frankaat gant diaesteriou 'zo.

Ausschalter g. (-s,-) : [tekn.] afell b., spanaer g., troc'h-amred g., disreder g., troc'her-tredan g., disjunter g., troc'h-red g.

Ausschaltung b. (-,en) : 1. [tredan] troc'h g., disjuntañ g., disjuntadur g. ; 2. [dre skeud.] *die Ausschaltung eines Ministers*, skarzherezh ur maodiern g., torridigezh ur maodiern eus e garg b., diskargadur ur ministr g.

Ausschank g. (-s,-schänke) : 1. ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., kafedi g., ti-evañ g., evlec'h g. ; 2. taol-gont b., kontouer g. ; 3. gwerzhidigezh diedou alkookeb.

Ausschankerlaubnis b. (-,se) / **Ausschankrecht** n. (-s,-e) : aotre derchel tavarn g.

Ausschankzelt n.(-es,-e) : kaborell b.

ausscharren V.k.e. (hat ausgescharrt) : 1. skrabañ, kravat, diskrabañ ; 2. [dispredet, skol-veur] *einen Dozenten ausscharren*, diskolpañ tammoù bihan gant ur c'helenner, ober trouz treid e-pad ur prantad kelenn evit diskouez e zisplijadur, strakal gant an treid evit ober al lu gant ur c'helenner.

ausschattieren V.k.e. (schattierte aus / hat ausschattiert) : skeudañ, stompañ, teñvaliñ.

Ausschau b. (-) : *nach jemandem Ausschau halten*, gortoz u.b., gedal u.b., spiañ u.b., evezhiañ u.b., bezañ e spi war u.b., bezañ war c'ched (war evezh) eus u.b. ; *für jemanden nach einer Braut Ausschau halten*, bazhvalaniñ evit u.b., jubenniñ evit u.b.

ausschauen V.gw. (hat ausgeschaut) : 1. *nach jemandem ausschauen*, klask u.b., spiañ u.b., evezhiañ u.b., bezañ e spi war u.b., bezañ war c'ched (war evezh) eus u.b., gedal u.b. ; *der Türmer schaut nach dem Schiff aus*, paotr an tour-tan a glask ar vag war ar mor ; 2. [Bro-Austria / su Bro-Alamagn] seblantout, hañvalout, diskouez bezañ, kaout doare da vezañ, kaout gobari da vezañ, kaout ar gobari da vezañ, bezañ doare war an-unan da vezañ, bezañ doare d'an-unan da, fesoniñ, bezañ treset, stummañ, stummañ da vezañ, bezañ a-stumm da vezañ, bezañ an neuz war an-unan da vezañ, kaout un neuz bennak, bezañ ... da welet ; *perfekt ausschauen*, bezañ neuziet diouzh ar gwellañ ; *sie schaute echt wütend aus*, un dremm fuloret a oa outi ; *schaut nicht gerade appetitlich aus*, rukunus a-walch eo da welet ; *er schaut gut aus*,bourrus eo an taol anezhañ, ruz eo e benn, dremmet mat eo, un dremm vat a zen a zo anezhañ, un dremm vat a zen eo, neuz vat a zo warnañ, neuz vat en deus, doare vat en deus, feson vat en deus, fesonet mat eo, brav eo e stumm, stummet mat (stummet brav) eo, stumm mat en deus, doare vat a zo warnañ, doareet mat eo, un den a arvez mat eo, arvez mat en deus, un den treset mat eo, un den a dres eo, un tres treset a zen eo, hennezh a zo askornet mat ha livet kaer, un diskouez kaer en deus ; *wie es ausschaut*, hervez pep doare, hervez kont, evit doare, e-doare, doare 'zo, diouzh ar mod, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, moarvat, emichañs, pechañs, diouzh doare, diouzh an doare, diouzh feson, a-hervez, hervez, hervez ar gwel, da welet, din da welet, bete gwelet, war a seblast, war a hañval, a-ziavaez, me 'laka, 'm eus aon, da grediñ ez eus e ..., kredapl, peadra 'zo da grediñ e ... ; *wer gesund issst, schaut gut aus*, diwar boued mat e teu neuz vat, yec'hed an den a glev ouzh e vagadurezh ; *er schaut gesund aus*, minet mat eo, hennezh a zo livet yac'h, liv ar yec'hed a zo warnañ, liv yac'h a zo warnañ, liv livrin a zo war e zivjod, liv kreñv a zo dezhañ, gobari en deus da vezañ yac'h, hennezh en deus ar gobari da vezañ yac'h, yac'h eo da welet, gwelet e vez warnañ ez eo yac'h, feson yac'h en deus, un neuz yac'h en deus, lintrañ a ra ar yec'hed war e dal, ruz eo e benn ; *sie schaut gar nicht krank aus*, n'he deus ket feson glañv, n'he deus ket doare da vezñañ klañv ; [neuz a-fet korf] *sie schaute gar nicht schlecht aus*, ne oa ket ur vlez anezhi ; [neuz a-fet yec'hed] *er schaut schlecht aus*, fall vinet eo, fall cheret eo, neuz fall a zo warnañ, neuz fall en deus, droukneuz a zo warnañ, droukneuz en deus, ul liv a zo war e c'henou, liv an diyac'h a zo warnañ, tres fall a zo warnañ, hennezh a zo livet fall, gwall-livet eo, min fall en deus, doareet fall eo, n'emañ ket en e liv, n'en deus ket feson yac'h, ur gwall zremm a zo gantañ, al liv peñiver a zo gantañ ; *er schaut müde aus*, tres ar skuizhder a weler war e zremm, neuz

ar skuizhder a zo war e zremm, liv ar skuizh a zo en e gerc'henn, liv ar skuizh a zo warnař, stumm skuizh a zo warnař, un neu skuizh en deus, un aer skuizh en deus, un aer skuizh a zo warnař, aer ar skuizhder a zo warnař, doare a zo dezhař da vezař skuizh, gwelet e vez warnař ez eo skuizh, skuizh eo diouzh e welet, dremmoù skuizh a zo dezhař, skuizh eo da welet, diskouez a ra bezař skuizh ; er schaut gelangweilt aus, diskouez a ra bezař enoeet ; er schaut freundlich aus, er schaut nett aus, neuz un den hegarat a zo gantař, diskouez a ra bezař hegarat, hegarat eo da welet, hegarat eo an dremm anezhař, dremm vat a zo gantař, un dremm vat a zen eo, un den a zremm vat eo, dremm un den mat a zo warnař, un dremm seder ha hegarat a zo gantař, hennezh en deus un aer vat, hennezh en deus un aer jentil, jentil eo diouzh e welet, neuz-dremm un den hegarat a zo warnař, doare un den hegarat a zo warnař da vezař, doare a zo dezhař da vezař un den hegarat, stummař a ra hegarat, stummař a ra da vezař hegarat ; er schaut sehr freundlich aus, hennezh en deus un aer vat e vec'h, dremmoù kuňv a zo dezhař ; er schaut unfreundlich aus, dremmet rust eo ; er schaut immer so verkniffen aus, tres c'hoant kac'hat a vez dalc'hmat war e zremm, atav e vez kloz e veg evel ur gokouzenn, ur fas-koad a zo anezhař, hennezh ne yelo ket c'hwibù en e veg, genoù treut dezhař dalc'hmat ; er ist nicht so dummm wie er ausschaut, n'eo ket ken sot ha m'en deus doare da vezař ; betrübt ausschauen, bekümmert ausschauen, bezař un aer nec'het war e benn, bezař du e benn, bezař du e zremm, bezař bec'h war e spered, bezař karget e vazh a spern, bezař nech'hag enkrež en e gerc'henn, bezař mantret e zremm, na vezař ken nemet feson ar boan-spered war an-unan, bezař feson ar boan-spered war an-unan, bezař neuz an enkrež war e zremm ; er schaute besorgt aus, P. ne oa ket tout e saout er gér ; warum schaut ihr so betrübt aus ? warum schaut ihr denn so bekümmert aus ? petra a laka du ho penn ? petra a ra deoch' bezař ken nec'het ? perak dremmoù ken doaniet ? ; er schaut stattlich aus, er schaut elegant aus, difediř a ra, un dalc'h mat a zo warnař, tres kaer a zo warnař, neuz kaer en deus, doare-vras en deus, stad a zo emnař, un den a stad eo, un den a droch'e, diskouez kaer en deus, dremmoù brav a zo dezhař, un den stummet brav eo, un den stummet mat eo, hennezh a zo un den askornet mat ha livet kaer ; das schaut nach nichts aus, n'en deus tres ebet, n'eus tres ebet gant an dra-se ; er schaut nach nichts aus, er schaut unansehnlich aus, n'eo ket stummet kaer da welet, n'en deus stumm ebet, stuziet fall eo, ur paourkaezh den eo da welet, un den a netra (un hanter den) eo war a seblant, n'eus ken nemet liv dister warnař, ar stumm a zo warnař da vezař ur paourkaezh tra dreut, liv an dienez a zo warnař, feson an dienez a zo warnař, pleg fall en deus, c'hwezh an dienez a zo gantař, dougen a ra un aer baour a-walch' ; er schaut ganz harmlos aus, liv divalis a zo warnař, un den divalis eo diouzh e welet, ar stumm a zo warnař da vezař ken dinoaz hag un oan, diouzh e welet n'eus ket a aon da gaout dirazař, diouzh e welet n'eus ket peadra da foerař dirazař, diouzh e welet e c'haller kaout fiziařs ennař ; er schaut jünger aus als er ist, n'emař ket ar stumm gantař da vezař ken kozh-se, ne ziskouez ket bezař en oad-se, da welet ne seblant ket bezař ken kozh-se, n'en deus ket doare da vezař ken kozh-se, n'eo ket ken yaouank ha m'en deus doare da vezař, diskouez a ra bezař yaouankoc'h eget ma'z eo e gwirionez ; er schaut recht jung aus, yaouank-flamm eo da welet ; er schaut todkrank aus, liv ar marv a zo en e gerc'henn, merket eo gant bizied an Ankou, liv an douar a zo en e gerc'henn, hennezh a zo hudur da welet ; er schaut danach aus, ar stumm zo warnař ; es schaut danach aus, stummař a ra da vezař ; P. wie der ausschaut ! neuziet divalav eo, hennezh a zo ur struj warnař, un den strujet fall eo, digempenn eo, fouteuilhek eo, disparbuilh eo,

ur strouilh a zo anezhař, chelgenn eo dezhař, distruij eo, diskramailh eo, difarle eo, nag un tres ! nag ur gwall zremm a zen ! ; die Sache schaut günstig aus, sin vat a zo gant an afer, treiř a ra an afer da vat, reze a zo gant an afer da echuiř mat, emař ar rod o treiř a-du ganeomp, emař ar voul ganeomp, ar voul a ruilh ganeomp ; ausschauen wie, bezař heñivel ouzh, bezař feson (stumm, neuz, doare, tres) udb gant an-unan/gant an dra-mař-tra, bezař stummet (fesonet) evel (e-giz), bezař treset da ; es schaut so aus, als wäre er tot, neuz ar marv a zo warnař, ne ra alamant ebet, ne ra esmae ebet, hañvalout a ra bezař marv, seblantout a ra bout marv, ne fiñ ket kennebeut ha pa vefe marv ; der Himmel schaut nicht gut aus, stummař fall a ra an amzer, fesonet fall eo an amzer, reze da fall 'zo ; das Wetter schaut schlecht aus, doareet fall eo an amzer, fesonet fall eo an amzer, stummet fall eo an amzer, emař o c'hořiř amzer fall, tres fall a zo war an amzer, a-stumm da vezař fall emař an amzer ; es schaut nach schönem Wetter aus, doareet brav eo an amzer, doareet mat eo an amzer ; es schaut nach Winter aus, goařv a zo ganti ; es schaut so aus, als ob der Regen noch lange dauern wolle, keal da badout a zo gant ar glav, reze a zo gant ar glav da badout ; es schaut nach Regen aus - es schaut so aus, als ob es regnen wolle, glav a zo war an amzer, glav a zo gant an amzer, kinnig a ra ar glav kouezhař, emař o vont d'ober glav, homař a zo glav ganti, amzer-chlav a zo, doareet fall eo an amzer, glav a zo enni, glav a zo ganti, gwelet e vez stumm ar glav war an amzer, gwelet e vez distrap ar glav war an amzer, un distrap glav a zo war an amzer, ne chomo ket divanne (divannac'h) an amzer, barraouiř a raio a-barzh nemeur, risklař a reomp kaout glav, kelou glav a zo gant (war) an amzer, feson c'hlav a zo gant (war) an amzer, fesoniř a ra d'ober glav, fesoniř fall a ra, n'eo ket stummet mat an amzer, sin glav a zo ganti, liv ar glav a zo ganti, gouenn c'hlav a zo, o ouennař reiř glav emař, troet eo an amzer war ar glav, fesonet fall eo an amzer, stummet fall eo an amzer, stummet ar glav a zo, a-stumm d'ober glav emař an amzer, stummet eo an amzer d'ar glav, stummet eo an amzer d'ober glav, stummet eo an amzer da c'leboriř, bout 'zo lusk da c'hlav, bez' ez eus lusk da c'hlav, lusk da c'hlav a zo war an amzer, luskař a ra ober glav, dourek eo an amzer, emař an amzer o nodiř reiř glav, reze da c'hlav a zo war an amzer, an amzer zo stummet diouzh ober glav, stummař a ra an amzer d'ar glav, stummař a ra an amzer da gaout glav, stummař a ra an amzer d'ober glav, feson an dour a zo ganti, feson an dour a zo war an amzer, sin (seblant) glav eo an dra-se, seblant glav a zo, seblant a c'hlav eo kement-se, diougan glav a zo en amzer (gant an amzer, war an amzer), emař an amzer o vont da chlavař, emař o tommař dour dimp, barradiř a ra, barraouiř a ra, homař a zo o varraouiř, emař o c'hořiř glav ; es schaut nach Schnee aus, bouederch a zo en amzer, glaverc'h a zo en amzer, emař o c'hořiř erc'h, erchus-bras eo an amzer, emař an amzer e toull an erc'h, liv an erc'h a zo war an amzer, erc'h a zo enni (ganti), gwelet e vez stumm an erc'h war an amzer, gwelet e vez distrap an erc'h war an amzer, risklař a reomp kaout erc'h, feson erc'h zo gant (war) an amzer, lusk d'an erc'h a zo gant an amzer, sin erc'h a zo ganti, liv an erc'h a zo ganti, gouenn erc'h a zo, o ouennař reiř erc'h emař, troet eo an amzer war an erc'h, stummet erc'h a zo ganti, stummet eo an amzer d'an erc'h, an amzer zo stummet diouzh ober erc'h, feson an erc'h a zo ganti, sin (seblant) erc'h eo an dra-se, seblant a erc'h eo kement-se, diougan erc'h a zo en amzer (gant an amzer, war an amzer), erc'h a vo, 'm eus aon ; es schaut nach Gewitter aus, luskař a ra kuruniř, emař an amzer o nodiř kuruniř, ameviř a ra an oabl, risklař a reomp kaout un arnevenn, amev a zo ganti, feson arnev a zo ganti, feson arnev a zo gant an amzer, feson arnev a zo war an amzer ; das schaut nach etwas aus, das schaut stark aus, das

schaut toll aus, das schaut spitze aus, das schaut nicht übel aus, brav eo da welet, n'eo ket ur vezh da welet, neuz en deus an dra-se, n'emañ ket ar sifern gant an dra-se, tres en deus an dra-se ; [tr-l] P. wie schaute aus ? ha mat ez a war an traou ? ha mat ez a ar bed ganit ? penaos emañ an traou (ar gont, kont, ar bed, ar jeu, an ton) ganeoc'h ? penaos emañ ho kont ? petra rit-hu ? penaos e rit-hu ? penaos ez a ar bed ? penaos ac'hanoç'h ? ha mat ar bed ganeoc'h ? mat emañ ar jeu ? mat ar jeu ? mat an traou ? c'hoari a ra ar jeu ? penaos an dro ganeoc'h ? c'hoari a ra ? c'hoari a ra an traou ?

ausschaufeln V.k.e. (hat ausgeschaufelt) : **1.** kleuzañ (kleuziañ, toullañ, krouiziñ) gant ur bal ; **2.** diatrediñ (skarzhañ, karzhañ) gant ur bal.

ausschäumen V.k.e. (hat ausgeschäumt) : gwarnisañ gant spouse, bourellañ gant spouse.

ausscheiden V.gw. (schied aus / ist ausgeschieden) : **1.** mont kuit, distagañ ; *aus dem Geschäft ausscheiden*, dont war e leve, dilezel an aferiou, kuitaat an aferiou, reiñ e zilez, reiñ e ziskarg ; **ein Beamter scheidet aus**, ur c'hangiad a zeu war e leve ; **2. [sport]** eine Mannschaft scheidet aus, skarzhet (skaret) ez eus bet ur skipailh eus ar genstrivadeg, roet ez eus bet lamm d'ur skipailh ; *aus dem Wettkampf ausscheiden*, rankout en em dennañ eus ar gevezadeg, bezañ skarzhet (skaret, rasket) eus ar gevezadeg ; *ausscheiden müssen*, bezañ rasket en troioù-dibab.

V.k.e. (schied aus / hat ausgeschieden) : **1.** dispartiañ, disrannañ, lemel, digevreañ, digevredieñ ; [kimiez] *ein Gas ausscheiden*, dileuskel un aezhenn ; **2.** ezverañ, ezvevennañ, ezwagrennañ, diverañ, diwagrennañ, diwagrenniñ, dourennaouiñ, borc'hañ, difflistrañ ; *Eiter ausscheiden*, teuler lin, diskargañ lin ; *Kuhfladen ausscheiden*, beuzelat ; *Kot ausscheiden*, kac'hat, difankañ, fankañ, foerat, ober àr e gorf, ober ; **3. [Bro-Suis]** mirout ; **4. [Bro-Suis]** pennaroueziañ, disheñvelout [diouzh], dishañvalout [diouzh], diforc'h [diouzh], diforc'hiñ [diouzh], dispartiañ [diouzh], digemmañ [diouzh], digejañ, didoueziañ, c'hwendnat.

Ausscheidung b. (-,en) : **1.** rask g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzhadur g., skarzerezh g. ; **2.** disparti g. ; **3. [sport]** tro skarzhañ b., tro-skarat b., tro c'hwendnat b., tro-dibab b. ; **4. [mezeg.]** ezveradur g., ezwragrennadur g., diveradur g., diskarg g., diskargadur g., diwragrennadur g., diwagrennerezh g., diflistr g., difflistrañ g. ; **5. [bevedouriez]** degorzañ g., dioulañ g. ; *Ausscheidung von Fäkalien*, difankadur g. ; *die Ausscheidung des Urins*, an dioulañ troazh g. ; *die Ausscheidung von Sebum*, *die Ausscheidung von Talg*, an degorzañ sebom g. ; **6.** dioulad g., fank g., kaoc'h g., failhañs g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b., stronk g., mon g., mours g., brenn str. ; *flüssige Ausscheidung*, **a)** staot g. ; **b)** foer b., foerell b. ; *die Exkremente und die flüssigen Ausscheidungen der Tiere*, an daou orin ls., an diouladoù ls.

Ausscheidungskampf g. (-es,-kämpfe) : [sport] tro skarzhañ b., tro-skarat b., tro c'hwendnat b., tro-dibab b.

Ausscheidungsorgan n. (-s,-e) : [korf.] karzhva g.

Ausscheidungsspiel n. (-s,-e) : [sport] match dispartiañ g., krogad dibab g., krogad skarat g., krogad skarzhañ g., abadenn skubañ b., tro-dibab b. ; *die Ausscheidungsspiele und das Finale*, an troioù-dibab hag an dro-serr.

Ausscheidungswettkampf g. (-es,-kämpfe) : [sport] tro skarzhañ b., tro-skarat b., tro c'hwendnat b., tro-dibab b.

Ausscheller g. (-s,-) : embanner g., enkanter g., bannour g., krier g., tabouliner g.

Ausschelle b. (-,n) : kroz g., krozadenn b., krozerezh g., gourdrouz g., gourdrouzerezh g.

ausschelten V.k.e. (schilt aus / schalt aus / hat ausgescholten) : **1.** skandalat, rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], kas da, teñsañ, chikanal, chikanañ, gourdrouz, gourdrouz gant [u.b.], gourdrouz war-lerc'h [u.b.], ober kroz da, ober brud da, gourmachiñ, reiñ ur skandaladenn [d'u.b.], pouilhañ, kanañ pouilh da, soroc'hal da ; **2. jemanden ausschelten**, langajal u.b., pec'hiñ war u.b., dichekal u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., kunujenniñ u.b., delazhiñ kunujennou war u.b., leuskel kunujennou ouzh u.b., argarzhiñ u.b., letaat u.b., lavaret traou d'u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., ober trouz d'u.b., langachiñ u.b., todioniñ war u.b., rendaeliñ u.b., karnajal war u.b., chikanal u.b., chikanañ u.b., huerniñ u.b., hujaotal u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre elpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krgnat fri u.b., soroc'hal d'u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b.

ausschenken V.gw. (hat ausgeschenkt) : **1.** ober an torn,

servijañ banneoù ; *jemandem ausschenken*, diskenn ur banne

d'u.b., teuler ur banne d'u.b., diskargañ ur banne d'u.b. ;

kostenlos ausgeschenktes Getränk, hini bouzar g., banne kuit

g., banne bouzar g. ; **2. [dre astenn.]** derc'hel tavarn, derc'hel

un ti-evañ ; *Getränke ausschenken*, gwerzhañ diedou.

ausscheren¹ V.k.e. (schor aus / hat ausgeschoren) : **1.** troc'hañ ; **2. [merdead.]** *ein Tau ausscheren*, spisañ ur fun.

ausscheren² V.gw. (ist ausgeschert) : **1.** cheñch hent, treiñ diwar e hent, diroudañ, diheñchañ ; **2. [karr-tan] a)** disteudiñ ; *aus einer Fahrspur ausscheren*, cheñch forzh, cheñch banell ; *ohne Vorwarnung aus einer Fahrspur ausscheren*, disteudiñ hep rakemmenn, disteudiñ hep kas kelou ; *nach links ausscheren*, diheñchañ a-gleiz ; **b)** livardiñ ; **3.** mont kuit, treiñ kein, pellaat.

Ausscheren n. (-) : **[karr-tan] a)** disteudiñ g. ; *Ausscheren ohne Vorwarnung*, disteudiñ hep rakemmenn g., disteudiñ hep kas kelou g. ; **b)** livardiñ g.

ausscheuern V.k.e. (hat ausgescheuert) : purañ, spurañ, onestaat.

ausschicken V.k.e. (hat ausgeschickt) : **1.** kas, daveiñ ; **2.** argas, kas kuit, kas er-maez, skarzhañ, diberzhiañ, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal.

ausschießen V.k.e. (schoss aus / hat ausgeschossen) : **1.** tennañ ; *Brot ausschießen*, diforniañ bara, tennañ bara eus ar forn ; *das Ausschießen*, an diforniañ g. ; **2.** distruj gant un tenn ; *ihm wurde ein Auge ausgeschossen*, un tenn a bochas (a darzhas) dezhañ ul lagad en e benn (Gregor) ; **3. [arm]** uzan dre forzh tennañ ; **4. [dre heñvel.]** *einen Preis ausschießen*, mont ur priz gant an-unan en un dennadeg, gounit ur priz en un dennadeg ;

5. digemmañ, didoueziañ, ravaliiñ, reputuiñ, reputiñ, reputañ ; *schlechte Ware ausschießen*, reputuiñ marc'hadourezh didalvoud ; **6. [moull.]** kenlakaat ; *die Seiten ausschießen*, kenlakaat ar pajennou ; *die Seiten erneut ausschießen*, adkenlakaat ar pajennou.

V.gw. (schoss aus / ist ausgeschossen) : [su Bro-Alamagn / Bro-Aostria] koll e liv, disliavañ.

Ausschießen n. (-s) : [moull.] kenlakadur g. ; *für das Ausschießen zuständiger Gestalter*, kenlakaer g.

ausschiffen V.k.e. (hat ausgeschifft) : dilestrañ, divagañ, douarañ.

Ausschiffung b. (-,en) : douarañ g., dilestrañ g., divagañ g.,

douaradur g., dilestradeg b., dilestradenn b., dilestradur g.,

diskenn g.

ausschildern V.k.e. (hat ausgeschildert) : panellañ, diskouez gant panelloù, heñchañ, balizennañ ; *ausgeschildert*, panellet, balizennet.

ausschimpfen V.k.e. (hat ausgeschimpft) : skandalat, kas da, rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], teñsañ, chikanal, chickanañ, gourdrouz, gourdrouz gant [u.b.], gourdrouz war-lerc'h [u.b.], ober brud da, hujaotal, pouilhañ, kanañ pouilh da, soroc'hal da, argarzhiñ, delazhiñ kunujennoù war, rendaeliñ ; *dein Vater wird dich ausschimpfen*, klevet a ri kroz gant da dad, klevet a ri ur guchenn gant da dad, pakañ a ri ur guchenn digant da dad, klevet a ri da jeu gant da dad, klevet a ri ur vuhez gant da dad, te 'po ur vuhez gant da dad, klevet a ri da santa maria gant da dad, gourdrouzet c'hwek e vi gant da dad, klevet a ri ar gousperou war an ton bras gant da dad, storlok a glevi gant da dad, soroc'h az po gant da dad, klevet a ri trouz gant da dad, trouz az po gant da dad, klevet a ri da begement gant da dad, tapout a ri da begement gant da dad, tapout a ri da draou gant da dad, klevet a ri traou gant da dad, klevet a ri da bater gant da dad, tapout a ri trouz gant da dad, tapout a ri kroz gant da dad, gourdrouzet e vi gant da dad ; *jemanden ausschimpfen*, langajal u.b., dichekal u.b., hopal war u.b., huchal war u.b., harzhal ouzh u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., kunujenniñ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., leuskel leoù spontus gant u.b., letaat u.b., lavaret traou d'u.b., kanañ salmennou d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., ober trouz d'u.b., langachiñ u.b., todioniñ war u.b., karnajal war u.b., chikanal u.b., chickanañ u.b., huerniñ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., rendaeliñ u.b., kriagnat fri u.b., hujaotal u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b.

ausschirren V.k.e. (hat ausgeschirrt) : disterniañ.

ausschlachten V.k.e. (hat ausgeschlachtet) : 1. [korfoù loened] distripañ, divouzellañ, difastañ, disklipañ, skarzhañ ; 2. dispenn, dibezhiañ, difloskiñ, disklosañ ; *einen Wagen ausschlachten*, dispenn ur c'harr ; 3. [dre skeud.] *alles für sich ausschlachten*, bezañ mat pep tra d'an-unan, tennañ e vad eus kement tra 'zo, ober e c'hounid eus pep tra, ober an akuit gwellañ gant pep tra, ober e c'hounidegezh eus pep tra, bezañ gouest da dennañ un ibil diouzh brenn-heskenn ; 4. [kelaouennou] *ein Ereignis ausschlachten*, disec'hañ (diskantañ, dibluskañ, goro, diskejañ, diennañ) un darvoud bennak.

ausschlacken V.k.e. (hat ausgeschlackt) : tennañ kuit ar c'haoc'h-houarn (ar skant-houarn, ar c'henn) diouzh, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, riñsañ, dibriañ, difankañ, puraat.

ausschlafen V.k.e. (schläft aus / schlief aus / hat ausgeschlafen) : [dre skeud.] *seinen Rausch ausschlafen*, kousket war e win, kousket en e win, kousket war re vras kofad, kousket goude (gant) re gofad gwin, uzañ e vanne, uzañ e vanneoù, euvriñ e gofad, mougañ e win, tremen e win, koll e win, diazezañ e gorfad, dic'horiñ e doulad.

V.gw. (schläft aus / schlief aus / hat ausgeschlafen) ha V.em : **sich ausschlafen** (schläft sich aus / schlief sich aus / hat sich (ak.) ausgeschlafen) 1. diskuzhañ ; *sich gründlich ausschlafen, sich ordentlich ausschlafen*, kousket e walc'h, kousket e begement, diskuzhañ e begement, diskuzhañ e walc'h ; 2. chom da sac'hañ en e wele, ober grallig en e wele, diveureiñ, chom da ziveureiñ, ober kousk-mintin, chom d'ober laou, ober laou, chom da vreinañ war e c'holc'hed, chom da flaeriañ, chom da vuzuliañ lin, chom da lipat an tomm, kousket hed ar mintinvezh, kousket betek pell an deiz / kousket betek uhel an deiz (Gregor), chom d'ober teil tomm en e wele, ober teil,

ober teil tomm, chom da vagañ ar c'hwen war e wele, sevel e mare vrap, sevel diwezhat, kemer ar c'hraz.

Anv-gwan verb **ausgeschlafen** : 1. diskuzh, kousket e walc'h gantañ, kousket e begement gantañ, dihun-mat ; *er ist noch nicht richtig ausgeschlafen*, n'eo ket digousket mat c'hoazh, mormor eo c'hoazh, hanter-gousket eo c'hoazh, etre kousked ha dihun emañ c'hoazh, pikouz a zo gant e zaoulagad ; 2. [dre skeud.] ijinus, ijinet-mat, gwidreüs, korvigellus, beskellek, fin, dibikouz ; *er ist ein ausgeschlafener Kerl*, n'eo ket ur paotr hualet, itrik en deus, ur spered ijinus a zen eo, un tamm paotr abil eo, ur paotr digleiz eo, n'eus nemet korvigell en e gorf, un den leun a ijin eo, un den a gant tro eo, hennezh a oar e ziluzioù, forzh kaer a zo e sach e graf gantañ bepred, hennezh a zo gouest da gavout ar poell e pep kudenn, n'eo ket moñs, n'eo ket mogn, n'eo ket mogn e zivrec'h, n'eo ket mañchek, hennezh a zo Fañch an itrikou, hennezh a zo digaot dezhañ, hennezh a zo divreihl dezhañ, hennezh a zo paotr an itrikou.

Ausschlag g. (-s,-schläge) : 1. luskelladur g., drivadenn b. ; [fizik]

Ausschlag der Magnethadel, drivadenn an nadoz warellek b., amdennad an nadoz warellek g. ; 2. [dre skeud.] *den Ausschlag geben*, ober al lañs, dispartiañ, bezañ skarus, bezañ krennus, bezañ gourfouezus ; 3. [mezeg.] dispuilh g., dispuilhad g., dispuilhadur g., burbu str., burbuennou ls., porbolennou ls., boutonoù ls., nozelenou ls., daroued str. ; *diskreter Ausschlag*, dispuilh arskarek g. ; *konfluerender Ausschlag*, dispuilh kendalc'hek g. ; *Auftreten des Ausschlags*, deroù an dispuilhañ g. ; *Blatterausschlag*, *Pockenausschlag*, dispuilh brec'h g., dispuilhad brec'h g., dispuilhadur brec'h g. ; *Ausschlag bekommen*, burbuenniñ, darouedenniñ, felonniñ ; *der Ausschlag bricht durch*, *der Ausschlag bricht aus*, dispuilhañ a ra ar burbu, burbuenniñ a ra ar c'horf, darouedenniñ a ra ar c'horf ; *vom Ausschlag befallen sein*, bezañ porbolennet e gorf, bezañ burbuennet e gorf ; *er ist vom Ausschlag befallen*, ur bern burbu a zo dispuilhet dezhañ ; *mit einem Hauausschlag verbundene Krankheit*, kleñved dispuilhat g. ; *mit einem Hauausschlag verbundenes Fieber*, terzhienn dispuilhat b. ; *Hauausschlag*, daroued-ruz str., darouedenn b., derederez b., felon g., dispuilh g., dispuilhad g., dispuilhadur g., eksantem g., ekzema g.

ausschlagartig ag. : [mezeg.] darouedennek, e doare ar burbu, a-zoare gant ar burbu, a-seurt gant ar burbu.

ausschlagen V.k.e. (schlägt aus / schlug aus / hat ausgeschlagen) : 1. terriñ ; *einen Zahn ausschlagen*, terriñ un dant ; *ein Ei ausschlagen*, terriñ ur vi ; *einem Fass den Boden ausschlagen*, didalañ ur varrikenn, dizeunat ur varrikenn, direvrañ ur varrikenn, distradañ ur varrikenn, difontañ un donell, distradañ un donell (Gregor) ; 2. *Wäsche ausschlagen*, kannañ an dilhad fank, lopañ an dilhad fank, kannañ ar c'houez, bazhdilhata ; *die Wäsche weiß ausschlagen*, kannañ gwenn ; 3. [dre skeud.] *das schlägt dem Fass den Boden aus !* aze emañ ar boch ! debret eo koan ! poazh eo ar soubenn ! echu an neizh kegin ! bremañ emaomp kempenn ganti ! en ur soubenn vrap emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! fresk emaomp bremañ ! setu ni paket propik ! diouzh ar c'hentañ ! setu aze kempennou deomp-ni 'vat ! el lagenn emaomp bremañ ha brav ! gounezet hon eus hon devezh ! tapet brav emaomp bremañ ! riñset omp ! sell aze ul luz dezhi ! brav emaomp ganti ! setu aze ur soubenn vrap ! un taol-kaer hoc'h eus graet aze ! c'hwi 'bar anezhi 'vat ! aet eo al loa dreist ar skudell ! gwasket on evel un torch-listri ! barr eo ar muzul ! / leun-chouk eo ar voesel (Gregor) ! re zo re ! kement-se a ya dreist ar yev (dreist an treuzou, dreist ar bord, dreist an arroudenn, dreist ar roudenn) ! kement-se a sko diwar re ! biskoazh kement all ! ; 4. [dre heñvel.] *mit Samt ausschlagen*, gwiskañ gant voulouz, voulouzañ ; *mit Pelz*

ausschlagen, doublaň gant ur foulinenn, feuraň ; *ein Zimmer schwarz ausschlagen*, stignaň ur gambr e du ; 5. [dre astenn.] diarbenn, nac'haň, nac'h, nakaň, refuziň, disteurel ; *eine Bitte ausschlagen*, na reiň e c'houlenn d'u.b., diarbenn goulenn u.b., nac'haň e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn d'u.b., refuziň u.b. ; *meinen Vorschlag, gemeinsam nach Spanien zu fahren, hat sie ausgeschlagen*, refuzet he deus ac'hanon da vont ganin da Vro-Spagn ; *eine Einladung ausschlagen*, dinac'h ur bedadenn, dinac'h ur gouviadenn, nac'h ur bedadenn, nac'h ur gouviadenn, disteurel ur gouviadenn.

V.gw. (schlägt aus // schlug aus // hat ausgeschlagen / ist ausgeschlagen) : 1. (hat) : *das Pferd schlägt aus*, rual (gwinkal, disgwinkal, talmaň, distalmaň, frinkal, teisal) a ra ar march'h, darc'haouiň (diskargaň) a ra ar marc'h un taol gwink, reiň a ra ar marc'h un taol gwink, reiň a ra ar marc'h un taol ru, distagaň a ra ar marc'h ur winkadenn, distagaň a ra ar marc'h un disgwinkadenn, distagaň a ra ar marc'h ur ruadenn ; *nach jemandem ausschlagen*, gwinkal ouzh u.b. ; *mehrmals ausschlagen*, gwinkal ha disgwinkal ; *ausschlagendes Pferd*, marc'h gwinker g., marc'h gwaller g., marc'h tik g. ; *einem Pferd das Ausschlagen abgewöhnen*, divoazaň ul loen eus ar gwinkal ; 2. (hat) : *das Herz hat ausgeschlagen*, paouezet he deus ar galon da dalmaň, serr eo ar galon ; 3. (hat/ist) : *die Waage schlägt aus*, laňs (gwalenn) ar bouezerez a fiňv (a ya war un tu) ; 4. [louza.] (hat/ist) : diwanaň, diwan, diflukaň, broustaň, bouilhasiň, lagadenniň, sapiň, broudaň, divroudaň, didefiň, joliň, korzenniň, teňvaň, nodiň, divisorilaň, eginaň, strujaň, poulzaň, diboulzaň, dont, sevel, labourat, dizouaraň, kelliдаň, reiň kelliid, brageziň, broňsaň, bosaň, digloraň, deliaň, deliaouiň ; *die Bäume schlagen aus*, digloraň a ra broňsoù war ar gwez, broňsoù a zo o tont (broust a ziglor) war ar gwez, bouilhasaň (broňsaň, broustaň, bosaň, lagadenniň) a ra ar gwez, deliaň a ra ar gwez, deliaouiň a ra ar gwez ; *unten stark ausschlagen*, bodenniň ; *unten stark ausschlagend*, bodellek ; 5. [dre skeud.] (ist) : *es schlägt zu meinem Vorteil aus*, emaň ar rod o treiň a-du ganin, emaň ar voul ganin, kement-se a ra va jeu, gwell on eus kement-se ; *er möchte wissen, wie das Ganze für ihn ausschlagen wird*, emaň e gouign e go ; 6. (ist) : *zum Guten ausschlagen*, treiň da vat ; *zum Schlechten ausschlagen*, treiň da fall.

Ausschlagen n. : 1. [kezeg] gwinkal g., gwinkadennoù ls., ruadennouls, teisadennouls, taolioù gwink ls., taolioù ru ls. ; *einem Pferd das Ausschlagen abgewöhnen*, divoazaň ul loen eus ar gwinkal ; 2. [louza.] deliaouiň g., deliaň g.

ausschlaggebend ag. : skarus, krennus, krenn, diskoulmus, diarvarus, gourfouezus, -dispartiaň, tu pe du ; *ausschlaggebende Stimme*, mouezh dispartiaň b. ; *ausschlaggebendes Argument*, arguzenn skarus b. ; *ausschlaggebendes Jahr*, bloaziad mudurun g.

Ausschlagung b. (-,en) : [gwir] dizalc'h g., dilez g., dilezidigezh b., dilezadur g., nac'h g., nac'hadenn b., dinach g., refuz g., refuzadenn b.

ausschlämnen V.k.e. (hat ausgeschlämmt) : difankaň, dilagennaň, riňsaň, karzhaň, ober karzhadenn, skarzhaň ; *einen Graben ausschlämnen*, riňsaň ur foz, karzhaň un douflez, skarzhaň un douflez, difankaň ur foz, dilagennaň ur foz.

ausschleifen V.k.e. (schliff aus / hat ausgeschliffen) : [tekn.] 1. breolimaň, teneraat ; 2. lemmaň ; 3. divouedaň ; 4. rimiaň.

ausschleudern V.k.e. (hat ausgeschleudert) : teurel, bannaň, stlepel, talmaň, distrinkaň, strinkaň, stropaň, delazhiň, skeiň, strapaň, torimellat, divsantaň, foeltraň, flistraň, foetaň, lansaň.

ausschließen V.k.e. (schloss aus / hat ausgeschlossen) : 1. forc'haň, esevaň, ezperzhiaň, diberzhaň, skarzhaň, touch kuit,

diskouviaň, ermaezhiaň, lakaat er-maez, ezkaelaň, ezkaelat, ruzaň kuit, lakaat a-gostez, ezlakaat, dispellaat, hepkaelaň, P. raskaň ; *jemanden von einem Recht ausschließen*, forc'haň u.b. eus ur gwir ; *jemanden von einem Amt ausschließen*, serriň ur garg ouzh u.b. ; *aus der Partei ausschließen*, skarzhaň eus ar strollad, diskarzhaň eus ar strollad ; *jemanden gesellschaftlich ausschließen*, ezperzhiaň u.b., dispellaat u.b., lakaat u.b. en dispell, lakaat dispell war u.b. ; *niemanden davon ausschließen*, na lezel den ebet e toull ar c'hae, esevaň nikun / espern den ebet (Gregor), na hezek den, na hezaň den, na lakaat den ebet a-gostez ; *ohne jedoch eine Panne ausschließen zu können*, hep gallout ezlakaat ur sac'hadenn evit kelo ; *körperliche Arbeit schließt geistige Arbeit nicht aus*, labour korf ne harz ket labour spered ; 2. prennaň an nor ouzh u.b. ; *er hat mich ausgeschlossen*, serret (prennet) en doa an nor ouzhin ; 3. boikotiň ; 4. [mat.] ezkaelaň.

V.em : **sich ausschließen** (schoss sich aus / hat sich (ak.) ausgeschlossen) : *sich gegenseitig ausschließen*, kendispellaat.

Anv-gwan verb **ausgeschlossen** 1. skarzhet kuit, lakaet er-maez, diberzhaň, esevet, ezlakaet, forc'het ; 2. [dre skeud.] es ist ausgeschlossen, dass ... , n'eus anv ebet e ... ; es ist nicht ausgeschlossen, dass ... , e c'hall bezaaň e ... ; es ist ausgeschlossen, dibosupl a-grenn eo ! n'eus ger a-se ! n'eus anv ebet a gement-se ! n'eus kistion eus se ! n'eus ket a barlant ober se ! ne c'hall ket bezaaň ! e nep giz ! e nep keñiver ! e keñiver ebet ! war nep feur ! e nep tu ! seurt-Doue ! e nep doare ! mallozhtouenn tamm ebet ! tamm tout ebet ! ket an disteraň ! naren ! nann 'vat ! nann avat ! nann da ! e giz ebet ! griñsem ! war nep tro / e nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienn / e nep feson / e nep hent / a nep hent ! (Gregor) ; 3. Sonntag ausgeschlossen, nemet da Sul, nemet ar Sul, estreget da Sul, estreget ar Sul, warbouez da Sul, war-bouez ar Sul ; 4. [preder.] Satz vom ausgeschlossenen Dritten, pennenn an trede bezuster er-maez b., pennaenn an trede ezlakaet b.

ausschließend ag. : 1. ... ezkaelat, dispellaus ; [preder.] ausschließende Disjunktion, ausschließende Kontravalenz, ausschließendes Oder, dazeilad ezkaelat g. ; nicht-ausschließende Disjunktion, dazeilad disglenat g., dazeilad enkaelat g. ; *sich ausschließend*, ankengallus ; 2. [gwir] digen ; ausschließende Bestimmung, diferadenn digen b.

ausschließlich ag. : digen, unkerz, evit unan hepmuiken, forc'hus, dispellaus ; *eine ausschließliche Gunst*, ur c'rad vat a dalv evit unan bennak nemetken b., ur c'rad vat divoutin (Gregor) b., ur c'rad vat miret strizh evit u.b. b., ur c'rad vat digen b. ; [gwir] ausschließliche Zuständigkeit, kembeli dispellaus b. ; [dre skeud.] ausschließliche Domäne, ausschließliches Reservat, P. peuriň prevez g.

Adv. : nemet, nemetken, hepmuiken, hepken, ent-digen, a-zigen ; *er ist ausschließlich auf seine Gesundheit bedacht*, hennezh a viton e yec'hed betek re.

Ausschließlichkeit b. (-) : forc'husted b., diforc'had g., digended b.

Ausschließlichkeitsklausel b. (-,n) : diviz a zigended g., diferadenn digen b.

Ausschließung b. (-,en) : 1. forc'herezh g., diforc'hidigezh b., forc'hidigezh b., forc'hadur g., forc'h g., ermaezhidigezh b., ezlakadur g., ezkaeladur g. ; 2. [mat.] ezkaeladur g.

Ausschließungsprinzip n. (-s) : [preder., Leibniz] digenlec'hiaduster g. ; 2. [fizik] pennenn an ezkaeladur b.

ausschlüpfen V.gw. (ist ausgeschlüpft) : 1. digloraň, diglosaň, dinodiň, diflukaň, nodiň ; *die Küken werden bald ausschlüpfen*, deuet eo poent nodadur al laboused bihan ; *die Küken sind ausgeschlüpft*, difluk eo ar poňsined, difluket eo ar poňsined,

digloret eo ar poñsined, digloset eo ar poñsined, (di)nodet eo ar poñsined ; **2.** en em silañ er-maez.

Ausschlüpfen n. (-s) : nodadur g., dinodadur g., difluk g.

ausschlürfen V.k.e. (hat ausgeschlürft) : plauiañ, lonkañ, plomañ, kloukañ, klukañ, lapañ, floupañ, rukañ ; *Ei ausschlürfen*, klukañ ur vi, lonkañ ur vi ; *seinen Kaffee ausschlürfen*, rukañ e gafe, evañ e gafe gant trouz.

Ausschluss g. (-es, Ausschlüsse) : **1.** argasidigezh b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzañ g., forc'h g., forc'herezh g., diforc'hidigezh b., forc'hidigezh b., forc'hadur g., ezlakadur g., ezkaeladur g. ; *Ausschluss aus einem Verein*, skarzhadur eus ur gevredigezh g., skarzhadenn b., skarzhadeg b., diskarzhadenn b., diskarzhadeg b. ; *gesellschaftlicher Ausschluss*, dispell g., ezperzhiadur g., ezperzhiañ g. ; *Parteiausschluss*, skarzhadenn b., diskarzhadenn b. ; *Ausschluss mehrerer Mitglieder*, skarzhadeg b., diskarzhadeg b. ; *gegenseitiger Ausschluss*, kendispell g. ; **2.** [gwir] *Ausschluss der Gütergemeinschaft*, disparti a vadoù g. (Gregor), disrann a vadoù g. ; **3.** unter *Ausschluss der Öffentlichkeit*, prennet an dorioù warnañ, an dorioù serret (Gregor), disforan ; **4.** [melestr.] *zeitweiliger Ausschluss vom Dienst*, torridigezh eus e garg evit ur pennad b., torridigezh berrbad eus e garg b., astal g. ; *zeitweiliger Ausschluss vom Schulbesuch*, diskoliadenn verrbad b. ; **5.** [sport] divarrekaat g., skarzhadur g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g. ; *Ausschluss und Sperre für die drei nächsten Treffen bekommen*, bezañ astalet evit an tri match a zeu ; **6.** raskadur g., raskañ g. ; *den Ausschluss bedingend*, zum Ausschluss führrend, raskus ; *zum Ausschluss führende Zensur*, notenn raskus b. ; **7.** [mat.] ezkaeladur g. ; **8.** [gwir] ezwiriadur g., hepkaeladur g., hepkaelañ g. ; **9.** [moull.] esaou g. [iester esaouioù].

Ausschmelzung b. (-,en) : [tekn.] teuz g., teuzerezh g., teuzidigezh b., digemmeskadur g.

ausschmiedbar ag. : [metal.] lavnennadus.

ausschmieden V.k.e. (hat ausgeschmiedet) : goveliañ, morzholiañ, lavnennañ, follennañ, pladañ.

Ausschmieden n. (-s) : [tekn.] lavnennerezh g., lavnenniñ g.

ausschmieren V.k.e. (hat ausgeschmiert) : [tekn.] lardañ, eouliñ, lindrenniñ (induiñ) gant lard, lindriñ gant lard, lenkraat.

ausschmücken V.k.e. (hat ausgeschmückt) : **1.** stipañ, kinklañ, kinkladuriñ, fichañ, afesonaiñ, divilaat, fardañ, bravaaat, bravikaat, koantaat, kaeraat, pinfañ, gwiskañ brav, kempenn, paramantiñ, mariklezañ, rikamaniñ, danvezañ ; *seine Rede ausschmücken*, reiñ tres (ton, tro) d'e brezegenn ; *eine Erzählung mit allerlei Details ausschmücken*, reiñ tro d'ur gontadenn ; **2.** [dre skeud.] *eine Nachricht ausschmücken*, propikat (falsañ, alaouriñ) ur chelou, ober un tamm kempenn d'ur chelou, alaouriñ an neudenn, reiñ tro d'ur gaoz, astenn kaoziou.

ausschmückend ag. : kaeraus, kinklus, kinkladurek, kinkladurel, ... kinklañ.

Ausschmückung b. (-,en) : kaeradur g., bravadur g., kinklad g., kinkladur g., kinklerezh g., kinkladurezh b., kinklañ g., ficherezh g., stiperezh g., brageriz g., aornadur g., fich g., kempennadur g., kinkl g., propikadur g.

ausschnappen V.gw. (hat ausgeschnappt) : diantellañ, distignañ, distegnañ.

ausschnauen V.gw. (hat ausgeschnauft) : tennañ e alan, ehanañ, diskuizhañ, ober un ehan, ober un tenn anal, kemer e anal, sachañ e anal, alamat, kaout e alan en-dro, ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh, un diskuizhig, un diskuizhadenn, un tamm diskrog), ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhouù, lakaat ur poz, kemer un tamm

ehan, lakaat un higenn, ober ur ruilh, adsevel e bouezioù, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kemer didorr, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziañ, kemer arsav, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, soc'hañ, ober kein hir, diwaskañ e gorf.

Auschneidebilder ls. : skeudennou didroc'het ls.

Ausschneidebogen g. (-s,-bögen) : follenn gant tresadennoù da zidroc'hañ b.

ausschneiden V.k.e. (schnitt aus / hat ausgeschnitten) : **1.** troc'hañ, didroc'hañ, skejañ ; zackig ausschneiden, dantelezañ, ober kammoù, drailhañ, troc'hañ ha didroc'hañ (Gregor) ; bogenartig ausschneiden, krouiziñ ; Bilder ausschneiden, didroc'hañ skeudennou ; **2.** dic'harzhañ ; einen Baum ausschneiden, krennañ (divleñchañ, divazhañ, divarrañ, diskoultrañ, diskourrañ, bouskalmiñ, diorblíñ, riñsañ, noashaat) ur wezenn ; **3.** [mezeg.] ezskejañ, dazbidañ, amnaziñ ; **4.** dic'houzougennañ, krouiziñ ; ausgeschnittenes Kleid, dilhad dispak (digor) war ar bruched ; **5.** [stenn.] ausschneiden und einfügen, troc'hañ-pegañ.

Ausschneiden n. (-s) / **Ausschneidung** b. (-,en) : **1.** [labour-douar] diskoultr g., bouskalmiñ g., diskoultrañ, diskourrañ g., divarr g., divarrerezh g., dic'harzherezh g., diorblañ g. ; **2.** [mezeg.] ezskejañ g., dazbidañ g., amnaziñ g.

Ausschnitt g. (-s,-e) : **1.** krouizadur g., troc'h g., troc'hadenn b., skej g., skejadur g., skejadenn b. ; **2.** Ausschnitt aus einem Buch, pennad tennet eus ul levr g., arroudenn tennet eus ul levr b. ; **3** zackiger Ausschnitt, drailh g., drailhadur g., drailhadenn b., kammoù ls. ; **4.** [kenw.] im Ausschnitt verkaufen, gwerzhañ a-hinda-hini, gwerzhañ hini-ha-hini, gwerzhañ dre ar munudoù, gwerzhañ dre an nebeud, gwerzhañ dre ar munud / gwerzhañ diouzh ar walenn / gwerzhañ diouzh ar pouez (Gregor) ; **5.** Zeitungsausschnitt, pennad-skrid didroc'het diouzh ur gelaouenn g. ; **6.** [dilhad.] digerc'henn g., askre dispak b./g., brennid dispak g., brennid dibrenn g., dilhad digor-mat war ar brennid g., P. dic'houzougadenn b. ; tiefer Ausschnitt, askre dispak b./g., brennid dispak g./b., brennid dibrenn g./b., dilhad digor-mat war ar brennid g., digerc'henn don g. ; Halsausschnitt, gouzougenn g., troc'houzoug g. ; ein Kleidungsstück mit einem Ausschnitt versehen, digerc'hennañ ur pezh dilhad.

ausschöpfen V.k.e. (hat ausgeschöpft) : **1.** puñsañ ; **2.** [merdead.] Wasser ausschöpfen, riboulat dour, karzhañ dour, dizourañ ar vag, skobañ ar vag, puñsañ ar vag ; **3.** kas da hesk, disec'hañ, heskiñ ; einen Brunnen ausschöpfen, kas (lakaat) ur puñs da hesk, disec'hañ ur puñs ; ein Fass ausschöpfen, disec'hañ ur varrikennad, riñsañ ur varrikenn, riñsañ ur varrikennad, heskiñ ur varrikennad, peuras ur varrikennad, skarzañ razh ur varrikenn ; **4.** [dre skeud.] alle Möglichkeiten ausschöpfen, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'haloud, ober kement a zo en e holl c'haloud, ober e seizh gwellañ, ober e walch', klask e walch' en em ziluziañ anezhi, bale war ar mor, en em aketiñ e pep doare, ober e seizh posupl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e c'haloud, lakaat e holl spi, ober bec'h bras, ober gwellañ (gwelliakañ) ma c'haller, ober diouzh e wellañ-holl, ober e wir wellañ, ober eus e wellañ, lakaat an diaoul e pevar, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller ; ein Thema ausschöpfen, plediñ gant (ouzh, war) kement kraf 'zo, disec'hañ danvez un diviz, diskejañ ur c'hraf bennak, disec'hañ ur c'hraf bennak, studiañ pizh ur c'hraf bennak, mont war don ur c'hraf bennak ; das Thema voll ausgeschöpft haben, bezañ e penn e sonenn.

Ausschöpfen n. (-) : puñserezh g.

ausschöpfend ag. : klok, spis, resis, pizh, dik.

ausschoten V.k.e. (hat ausgeschotet) : diglosaň, digloraň, dibluskaň.

ausschrägen V.k.e. (hat ausgeschrägt) : [tisav.] digeriň askizh, ober ur skizhadenn.

ausschrauben V.k.e. (hat ausgeschraubt) : distardaň, diviňsaň, diserjantaň.

ausschreiben V.k.e. (schrieb aus, hat ausgeschrieben) : 1. seinen Namen (voll) ausschreiben, lakaat e anv a-bezh dre skrid, skrivaň e anv a-bezh.

2. [dre heňvel.] treuzskrivaň, adskrivaň ; eine Rechnung ausschreiben, ober ur gont, sevel ur fakturenn.

3. embann ; eine Stelle ausschreiben, kinnig ur post-labour ; einen Wettbewerb ausschreiben, embann aozadur ur genstrivadeg.

Ausschreiber g. (-s,-) : adskriver g., eilskriver g., diskriver g.

Ausschreibung b. (-,en) : 1. skrivadur g., skridaozaň g. ; 2. [dre heňvel.] diskrivadur g., diskrivadenn b., eilskrid g., adskrid g. ; 3. [melestr.] Ausschreibung eines Wettbewerbs, embannadur kefidiel ur genstrivadeg g. ; 4. [armerzh] galv da ginnigoú g. ; Siemens® hat bei der Ausschreibung den Zuschlag erhalten, aet eo ar marc'had war zebarzh gant Siemens®, aet eo an debarzh gant Siemens® ; etwas durch öffentliche Ausschreibung verkaufen, gwerzhaň udb war zebarzh ; Verkauf im Wege der Ausschreibung, Verkauf durch Ausschreibung, gwerzh war zebarzh b. ; 5. [gwir] [gwir] engoz g. ; auf dem Wege der Ausschreibung, dre engoz ; Bewerber bei einer Ausschreibung, engozer g. ; sich bei einer Ausschreibung als Bewerber melden, bei einer Ausschreibung ein Angebot abgeben, bei einer Ausschreibung ein Angebot vorlegen, engoziň.

ausschreien V.k.e. (schrie aus / hat ausgeschrien) : Zeitungen ausschreien, embann kelaouennou ñ dre gér (Gregor), youc'hal kelaouennou ñ ; etwas ausschreien, reiň udb da c'houzout e pevar c'hom ar barrez, trompilhaň udb, brudaň udb.

Ausschreier g. (-s,-) : 1. [istor] harod g. ; 2. hoper g., krier g. ; öffentlicher Ausschreier, embanner g., enkanter g., bannour g., krier g.

ausschreiten V.k.e. (Schritt aus / hat ausgeschritten) : gwalemmaň, gwalennata, muzuliaň gant kammedou.

V.gw. (Schritt aus / ist ausgeschritten) : 1. gaoliata, astenn e gammelou, astenn e c'har ; munter ausschreiten, kräftig ausschreiten, mont a-gamm-kaer ; 2. skeiň diwar re, mont re bell ganti, mont amplik ganti, mont re lark ganti.

Ausschreitung b. (-,en) : Ausschreitungen, disolaňsou ls., stlabezennoù ls., gwalldaolioù ls., mestaolioù ls., gwalloberiou ls., taolioù križ ls., krizerioù ls., dragonerezh g., dragonaj g., taolioù-fall ls., ruilhou ñ ls., reuzioù fall ; Ausschreitungen begehen, ober gwalldaolioù, ober reuzioù fall, ober traou direizh, ober e renkou, drastaň ha gwallaň, preizhaň, preizhata, felladenniň, skeiň diwar re, degas (hadaň) freuz ha reuz, lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, seveniň taolioù križ, dragoniň ; die Soldaten hatten schlimme Ausschreitungen begangen, freuz ha reuz (reuzioù fall, krizerioù) a oa bet gant ar soudarded, dragonet o doa ar soudarded ; die Ausschreitungen der Engländer in Irland, gwalldaolioù ar Saozon en Iwerzhon ls., taolioù križ a-berzh ar Saozon en Iwerzhon ls., krizerioù ar Saozon en Iwerzhon ls., reuzioù fall ar Saozon en Iwerzhon ls., ruilhou ñ ar Saozon en Iwerzhon ls.

ausschrotten V.k.e. (hat ausgeschrotet) : [Bro-Aostria, dispredet] 1. ein Tier ausschrotten, dibežiaň (dispenn, didammaň, diskolpaň, karteliaň, karteriaň, karterennaň, pastellaň, dibastellaň, depailhaň) ul loen, dispenn ul loen kig hag eskern, ober depailh war ul loen ; 2. [dre astenn.] ein Ereignis ausschrotten, disec'haň (diskantaň, dibluskaň, goro, diskejaň, diennaň) un darvoud bennak.

ausschulen V.k.e. (hat ausgeschult) : diskoliaň.

Ausschulung b. (-,en) : diskoliaň g.

Ausschuss g. (-es, Ausschüsse) : 1. [lu] ermaeziadur ur vannadell g., bannerezh g. ; 2. kengor g., kengor strishaet g., kuzul g., poellgor g., bodad-labour g., kengefridiezh b., komision b., strollad-kefridi g. ; beratender Ausschuss, kuzul aliaň g., poellgor kuzuliaň g. ; geschäftsführender Ausschuss, kuzul meraň g., poellgor meraň g. ; ständiger Ausschuss, kengor pad g. ; paritätischer Ausschuss, bodadeg par-ha-par b., bodad kemparek g., kengor kemparek g. ; aus Vertretern beider Seiten zusammengesetzter Ausschuss, kengor daoubarzh g. ; außerparlamentarischer Ausschuss, kengor e-maez parlamatg. ; besonderer Ausschuss, kengor arbennik g. ; einen Untersuchungsausschuss ins Leben rufen, krouiň ur c'hengor enklask ; 3. [kenw.] repuaøjou ls., reputailhoù ls., ravaladouù ls., distaoladennoù ls., kollaj g., traou ravalet ls., pezhiou ravalet ls., marc'hadourezh taolet d'ar blotoù b., marc'hadourezh taolet d'ar bern b., marc'hadourezh lakaet a-stal-gostez b., marc'hadourezh reputuet b., marc'hadourezh ravalet b., distaoladur g., kozh varc'hadourezh b., amrefus g. / dilez g. (Gregor), dichoaz g. ; es ist viel Ausschuss dabei, kalz a goll a zo, kalz a zistaol a zo.

Ausschussbrett n. (-s,-er) : krustenn b. [liester krustennou, krust].

Ausschussholz n. (-es) : koad blod g.

Ausschussmitglied n. (-s,-er) : ezel ur c'hengor g., ezel ur c'huzul g., ezel ur poellgor g., ezel ur bodad-labour g.

Ausschusssitzung b. (-,en) : emvod ur c'hengor g., emvod ur c'huzul g., emvod ur poellgor g., emvod ur bodad-labour g.

Ausschussware b. (-,n) : repuaøjou ls., reputailhoù ls., kollag g., marc'hadourezh taolet d'ar blotoù b., marc'hadourezh taolet d'ar bern b., marc'hadourezh lakaet a-stal-gostez b., marc'hadourezh reputuet b., marc'hadourezh ravalet b., distaoladur g., kozh varc'hadourezh b., amrefus g. / dilez g. (Gregor).

ausschütteln V.k.e. (hat ausgeschüttelt) : hejaň, stroňsaň, strilhaň ; [dre skeud.] sein Herz ausschütteln, digeriň (diskuliaň, dizoleň, diskargaň, dileuniaň, disammaň, divarraň) e galon, dispakaň frank e galon, disac'haň, en em zisac'haň, en em zisammaň, lavaret e nec'haňs [d'u.b.], diskouez e ene en noazh.

ausschütten V.k.e. (hat ausgeschüttet) : 1. skuilhaň, fennaň, riňsaň, saotraň, feltraň ; einen Eimer ausschütten, skuilhaň (fennaň, riňsaň) ur c'helom ; Wasser in Strömen ausschütten, skuilhaň dour gant ar varazh vras, skuilhaň dour puilh-hapuill ; Asche ausschütten, feltraň ludu ; Korn ausschütten, feltraň greun ; 2. [archant.] eine Dividende ausschütten, dispartiaň ar ranndalioù, dispartiaň ar c'hampi gounezet diwar ar c'hevranou ; 3. [merdead.] ein Reff ausschütten, leuskel ur riz. ; 4. P. sein Herz ausschütten, digeriň (diskuliaň, dizoleň, disammaň, diskargaň, dileuniaň, dispakaň, divarraň, divec'hiaň) e galon, en em ziavaeziň, ziavaeziň e boan, dispakaň frank e galon, disac'haň, en em zisac'haň, en em zisammaň, lavaret e nec'haňs d'u.b., diskouez e ene en noazh, kontaň e aferioù, kontaň e zoareoù ; 5. das Kind mit dem Bad ausschütten, lakaat ar bank en tan dre ma vez kollet an alc'hwez, deviň ar gwinizh war un dro gant an dreog ; 6. [dre heňvel.] leuniaň, stankaň, kargaň, atrediň, peurgargaň, induiň.

V.em. : sich ausschütten (hat sich ausgeschüttet) : sich (ak.) vor Lachen ausschütten, bezaň puchet kement e c'hoarzhher, bezaň daoudortet o c'hoarzhin, bezaň daoudortet gant ar fent, bezaň daoubleget gant ar c'hoarzh, tortaň, daoudortaň da c'hoarzhin, tortaň gant ar c'hoarzh, hejaň gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin da greviň e vouzelloù, kaout ur bouzellaouad fars, rampaň e c'henou, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan.

Ausschüttung b. (-,en) : 1. [arc'chant.] Ausschüttung der Dividende, paeamant ar ranndalioù g. ; 2. plenaedenn b.,

savenn b., sav g., sav-douar g., chaoser g./b. ; **3.** skuilh g., skuilhadur g., skuilherezh g.

ausschwärmen V.gw. (ist ausgeschwärmt) : **1.** nijal kuit, teuler, teuler e hed, ober e hed, hedañ, hediñ, barriñ ; *die Bienen schwärmen aus*, teuler a ra ar gestennad, emañ an hed o nijal kuit, emañ ar gwenan oc'h ober (o teuler) o hed ; *als zweiter Schwarm ausschwärmen*, adtaoliñ ; *der Stock ist ein zweites Mal ausgeschwärmt*, adtaolet he deus ar gestennad ; *als dritter Schwarm ausschwärmen*, flac'hadiñ ; *der Stock ist ein drittes Mal ausgeschwärmt*, flac'hadet he deus ar gestennad ; **2.** [lu] dispakañ.

Ausschwärmen n. (-s) : **1.** barriñ g., hedañ, hediñ, an teuler hed g. ; *erstes Ausschwärmen*, kenthed g. ; *zweites Ausschwärmen*, tarvhed g., tarvhedad g. ; *drittes Ausschwärmen*, losthed g., flac'had b. ; *ein Ausschwärmen der Bienen im Mai bedeutet Glück und reiche Ernte*, un taol gwenan e Miz Mae a dalv buoc'h ha leue ; **2.** [lu] dispak g.

ausschwefeln V.k.e. (hat ausgeschwefelt) : soufrañ, sulfurañ ; *die Fässer ausschwefeln*, soufrañ an tonelloù, poulc'hañ an tonelloù, poulc'hennañ an tonelloù.

Ausschwefelung b. (-) : soufradur g., soufrañ g., sulfurañ g. **ausschweifen** V.k.e. (hat ausgeschweift) : [tekn.] **1.** kantourniñ, heskennat a-dro ; **2.** krouiziñ ; **3.** divouedañ.

V.gw. : **1.** bambochal, riboulat, ober ur bordead, furikat, ribodal, rouliñ, bezañ e godin, pitaouat, mont da vreskenn, pailhardiñ, reilhennat, rblañ, riotal, tourc'heta, c'hoari las, en em reiñ d'an direizh, en em reiñ d'an diroll, ren ur vuhez direol, ren ur vuhez direizh, c'hoari buhez fall, mont da heul an ebatoù, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, tremen e vuhez en direizh ar vrashañ, ober e bezh fall, bevañ en e roll, ren ur vuhez diroll ha didailh, punañ ur fall vuhez, bevañ en diroll, pitaouat, riboulat noz ; **2.** mont re lark ganti ; **3.** fablañ, rambreal, alfoiñ, alteriñ, trevariañ, berlobiañ, ambren, trelatañ, mont gant komzoù iskis, bezañ en alfo, raneal, treuzfaltaziañ, lezel e spered da vale, treiñ diwar ar gaoz, P. dibarkañ.

Anv-gwan verb **ausgeschweift** : krouizet, bolzennek, bolzek, teurennek.

ausschweifend ag. : **1.** diroll, direol, direizh, debordet, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, disolit, distrantell, ribot, dizurzh, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, foll, divergont, digempenn ; *ausschweifender Lebenswandel*, doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., gwallgundu b., gwallvuhez b., droukuhez b., lor vuhez b., buhez lor b., buhez diroll b., buhez diroll b., buhez direizh b., buhez direol b., buhez diboellet b., buhez digempenn b., buhez dizordren b., buhez diroll ha didailh b., diroll g., dirollerezh g., dirollamant g., disolited b., libertinaj g., divergontiz b., direizh g./b., bordelerez g., dizurzh g., gastaouerez g., gasterez g., oriadezh b., pailhardiezh b., reilhenn b., riboderez g., roulerez g., frankizoù boufon ls., doareoù re zieub ls., doareoù re libr ls., direolamant g., gadalerez g. ; *sie haben ihn zu Ausschweifungen verführt*, c'hwezhet o deus en e galon tan ar youloù fall, heget o deus anezhañ d'en em reiñ d'an direizh ha d'ar bambocherez, e gunduet o deus d'en em reiñ d'an direizh ha d'ar bambocherez ; *sich (ak.) Ausschweifungen hingeben*, en em reiñ d'an direizh, en em reiñ d'ar bambocherez, en em reiñ d'an holl zizurzhioù, en em reiñ d'an diroll, bevañ en diroll, ren ur vuhez direol, ren ur vuhez direizh, c'hoari buhez fall, lezel kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ d'an ebatoù dizurzh, ren ul lor vuhez, ren ur vuhez lor, mont da heul an ebatoù, redek an ebatoù, roulañ an ebat, roulat, roulat an ebatoù, roulat an ebat, redek war-lerc'h an ebatoù, tremen e vuhez en direizh ar vrashañ, punañ ur fall vuhez, pitaouat, ober e bezh fall, bevañ en e roll, bezañ egaret gant ar blijadurezh fall, ren (kas) ur vuhez diroll (diroll ha didailh, direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn, distres, distrantell, disuj), bezañ atav o kas warni, bezañ atav o riboulat noz, bezañ atav e godin, bezañ atav o furikat, bezañ ur riboder eus an-unan, bezañ ur rouler eus an-unan, bezañ ur bambocher eus an-unan, bezañ ur panteer eus an-unan, bezañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pailhardiñ, o reilhennat, o rblañ, o riotal, o ribodal, o tourc'heta, o roulañ, o vreskenn, o c'hoari las, o vambochal, o tirollañ), ober follenteziou, kas anezhi, c'hoari anezhi, ober anezhi, c'hoarigaerat, ober landigedon, fringal ; **3.** eriunell b., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhunvre b., treuzfaltazi b., emdouelladur g., sorc'hennerezh g., frenezi b., jaodre g., randon g.

ra en e roll, egaret eo gant ar blijadurezh fall, ren a ra (kas a ra) ur vuhez diroll (diroll ha didailh, direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn, distres, distrantell, disuj, disolit), atav e vez o kas warni, emañ atav o riboulat noz, hennez ar vez atav e godin, emañ atav o furikat, ur riboder a zo anezhañ, ur rouler a zo anezhañ, ur bambocher a zo anezhañ, ur panteer a zo anezhañ, emañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pailhardiñ, o reilhennat, o rblañ, o riotal, o ribodal, o pitaouat, o tourc'heta, o roulañ, o vreskenn, o c'hoari las, o vambochal, o tirollañ), ober a ra follenteziou, c'hoari a ra anezhi, fringal a ra ; *er ließ von seinem ausschweifenden Leben nicht ab*, en em zerc'hel a reas da vambochal ; *eine ausschweifende Fantasie*, ur faltazi dirollet b., ur faltazi a ya da vale bro b., ur faltazi diroll b. **2.** diziwezh, hir-spontus, luziet, disklaer, stambouc'het, stambouc'hus, ranezennek, gourfonneriat, flapus ; *sich (ak.) ausschweifend über etwas auslassen*, stambouc'hañ ubd., displegañ ubd dre ar munud (diouzh ar munud), displegañ ubd just-ha-just, reiñ tro d'e gomzoù evit displegañ ubd, ober tro gant e gaoz evit displegañ ubd, tremen ur c'hráf bennak dre ar vurutell, reiñ forzh displegaduriou, diskoursiñ diwar-benn ubd.

Ausschweifung b. (-,en) : **1.** [tekn.] kantourniñ g., heskennat a-dro g., krouizadur g., divouedadur g. ; **2.** doug divuzul da laouenaat ar galon g., valigantiz b., plijadurioù foll lies, plijadurioù diroll ls., direolamant g., follezh b., follentez b., reilhenn b., bambochal, bambocherez g. ; *Ausschweifungen*, diroll g., dirollouls, dirollerezh g., dirollamant g., divergontiz b., follenteziou ls., follezh b., bordelerez g., dizurzh g., ebatoù dizurzh ls., gastaouerez g., gasterez g., oriadezh b., pailhardiezh b., reilhenn b., riboderez g., roulerez g., frankizoù boufon ls., plijadurezhioù orgedus ls., rblerez g., lor vuhez b., buhez lor b., doareoù re zieub ls., doareoù re libr ls., direolamant g., gadalerez g. ; *sie haben ihn zu Ausschweifungen verführt*, c'hwezhet o deus en e galon tan ar youloù fall, heget o deus anezhañ d'en em reiñ d'an direizh ha d'ar bambocherez, e gunduet o deus d'en em reiñ d'an direizh ha d'ar bambocherez ; *sich (ak.) Ausschweifungen hingeben*, en em reiñ d'an direizh, en em reiñ d'ar bambocherez, en em reiñ d'an holl zizurzhioù, en em reiñ d'an diroll, bevañ en diroll, ren ur vuhez direol, ren ur vuhez direizh, c'hoari buhez fall, lezel kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ d'an ebatoù dizurzh, ren ul lor vuhez, ren ur vuhez lor, mont da heul an ebatoù, redek an ebatoù, roulañ an ebat, roulat, roulat an ebatoù, roulat an ebat, redek war-lerc'h an ebatoù, tremen e vuhez en direizh ar vrashañ, punañ ur fall vuhez, pitaouat, ober e bezh fall, bevañ en e roll, bezañ egaret gant ar blijadurezh fall, ren (kas) ur vuhez diroll (diroll ha didailh, direol, direizh, dirollet, direoliet, diboell, diboellet, digempenn, distres, distrantell, disuj), bezañ atav o kas warni, bezañ atav o riboulat noz, bezañ atav e godin, bezañ atav o furikat, bezañ ur riboder eus an-unan, bezañ ur rouler eus an-unan, bezañ ur bambocher eus an-unan, bezañ ur panteer eus an-unan, bezañ atav o serc'haouiñ (o serc'hiñ, oc'h orgediñ, o pailhardiñ, o reilhennat, o rblañ, o riotal, o ribodal, o tourc'heta, o roulañ, o vreskenn, o c'hoari las, o vambochal, o tirollañ), ober follenteziou, kas anezhi, c'hoari anezhi, ober anezhi, c'hoarigaerat, ober landigedon, fringal ; **3.** eriunell b., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhunvre b., treuzfaltazi b., emdouelladur g., sorc'hennerezh g., frenezi b., jaodre g., randon g.

ausschweigen V.em. : **sich ausschweigen** (schwieg sich aus /

hat sich (ak.) ausgeschwiegen) : tevel e c'henou ; *sich (ak.) über*

etwas (ak.) ausschweigen, tevel war ubd (Gregor), ober an tav war ubd, delc'her ubd en e c'henou.

ausschwemmen V.gw. ha V.k.e. (hat ausgeschwemmt) : 1. lemel, ezveraň, ezwagrennaň, gwalchiň ; Schnecken ausschwemmen lassen, Schnecken ausschwemmen, lakaat maligorned da zic'hlaouraň, lakaat melch'wed da deurel o c'hraňch, lakaat maligorned da deurel o glaour ; die Schnecken schwemmen aus, emaň ar maligorned o tic'hlaouraň ; 2. silaň.

Ausschwemmung b. (-,en) : [mezeg.] ezwagrennadur troazh g., ezveradur troazh g., troazhaň g., dioulaň troazh g.

ausschwenkbar ag. : [tekn.] 1. gwint-diwint, gwint, gwinteiz, gwinter, gwinteris, gwintus, war wint, gorre-gouziz, sav-disav ; 2. koublet, kenvellet, paoellus.

ausschwenken V.k.e. (hat ausgeschwenkt) : 1. riňsaň, disgwalc'hiaň, tremen en dour ; 2. lakaat da dreïn war e ahel, lakaat da dreïn war e baoell ; 3. gwintaň, gwintellaň.

V.gw. (ist ausgeschwenkt) : 1. [tekn.] gwintaň, paoellaň ; 2. [karbedou] disteudiň.

Ausschwenkung b. (-) : 1. [tekn.] gwintaň g., paoellaň g., paoellerez g. ; 2. [karbedou] disteudiň g. ; 3. riňsaň g., disgwalc'hiaň g.

ausschwitzten V.k.e. (hat ausgeschwitzt) : 1. kas kuit diwar c'hweziň ; die Wände schwitzen Feuchtigkeit aus, deveraň a ra ar glebor diouzh ar mogerioù ; 2. [mezeg.] treuznaoueziaň, naoueziaň ; 3. [kegin.] reiň un dizour da ; Mehl ausschwitzten, reiň un dizour d'ar bleud.

V.gw. (ist ausgeschwitzt) : 1. aus den Wänden schwitzt Salpeter aus, sevel a ra salpestr diwar ar mogerioù ; 2. [mezeg.] treuznaoueziaň, naoueziaň.

Ausschwitzten n. (-s) : 1. c'hwezadur g. ; 2. naoueziaň g., naouezadur g., treuznaoueziaň g., treuznaouezadur g.

Aussegnung b. (-,en) : [relij.] 1. die Aussegnung des Toten, ar sav-korf g. ; 2. die Aussegnung der Mutter nach dem Gebären, an ilizamant g., an iliziň g. ; die Aussegnung bekommen, bezaň ilizet.

aussehen V.gw. (sieht aus / sah aus / hat ausgesehen) : 1. gwelet ; von dieser Warte sieht man weit aus, eus ar were-maň e vez gwelet pell ; 2. klask ; der Türmer sieht nach dem Schiffe aus, paotr an tour-tan a glask ar vag war ar mor ; 3. [dre heňvel.] seblantout, haňvalout, diskouez bezaň, kaout doare da vezaň, kaout gobari da vezaň, kaout ar gobari da vezan, bezaň doare war an-unan da vezaň, bezaň doare d'an-unan da, fesoniiň, bezaň treset, stummaň, stummaň da vezan, bezaň a-stumm da vezan, bezaň an neuz war an-unan da vezan, kaout un neuz bennak, bezaň ... da welet ; perfekt ausssehen, bezaň neuziet diouzh ar gwellaň ; sie sah echt wütend aus, un dremm fuloret a oa outi ; das sieht nicht gerade appetitlich aus, rukunus a-walc'h eo da welet ; er sieht gut aus, bourrus eo an taol anezhaň, ruz eo e benn, dremmet mat eo, un dremm vat a zen a zo anezhaň, un dremm vat a zen eo, neuz vat a zo warnaň, neuz vat en deus, doare vat en deus, feson vat en deus, fesonet mat eo, brav eo e stumm, stummet mat (stummet brav) eo, stumm mat en deus, doare vat a zo warnaň, doareet mat eo, un den a arvez mat eo, arvez mat en deus, un den treset mat eo, un den a dres eo, un tres kaer a zen eo, hennezh a zo askornet mat ha livet kaer, un diskouez kaer en deus ; wie es aussieht, hervez pep doare, hervez kont, evit doare, e-doare, doare 'zo, diouzh ar mod, hervez ar mod, hervez an dailh, hervez doare, moarvat, emichaňs, pechaňs, diouzh doare, diouzh an doare, diouzh feson, a-hervez, hervez, hervez ar gwel, da welet, din da welet, bete gwelet, war a seblast, war a haňval, a-ziavaez, me 'laka, 'm eus aon, da grediň ez eus e ..., kredapl, peadra 'zo da grediň e ... ; wer gesund iss, sieht gut aus, diwar boued mat e teu neuz vat, yec'hed an den a glev ouzh e vagadurezh ; er sieht gesund aus, minet mat eo,

hennezh a zo livet yac'h, liv ar yec'hed a zo warnaň, liv yac'h a zo warnaň, liv livrin a zo war e zivjod, liv kreň a zo dezhaň, gobari en deus da vezaň yac'h, hennezh en deus ar gobari da vezaň yac'h, yac'h eo da welet, gwelet e vez warnaň ez eo yac'h, feson yac'h en deus, un neuz yac'h en deus, lintraň a ra ar yec'hed war e dal, ruz eo e benn ; sie sieht gar nicht krank aus, n'he deus ket feson glaňv, n'he deus ket doare da vezaň klaňv ; [neuz a-fet korf] sie sah gar nicht schlecht aus, ne oa ket ur vilez anezhi ; [neuz a-fet yec'hed] er sieht schlecht aus, fall vinet eo, fall cheret eo, neuz fall a zo warnaň, neuz fall en deus, droukneuz a zo warnaň, droukneuz en deus, ul liv a zo war e c'henou, liv an diyac'h a zo warnaň, tres fall a zo warnaň, hennezh a zo livet fall, gwall-livet eo, min fall en deus, doareet fall eo, n'emaň ket en e liv, n'en deus ket feson yac'h, ur gwall zremm a zo gantaň, al liv peňver a zo gantaň ; er sieht müde aus, tres ar skuizhder a weler war e zremm, neuz ar skuizhder a zo war e zremm, liv ar skuizh a zo en e gerc'henn, liv ar skuizh a zo warnaň, stumm skuizh a zo warnaň, un neuz skuizh en deus, un aer skuizh en deus, un aer skuizh a zo warnaň, aer ar skuizhder a zo warnaň, doare a zo dezhaň da vezaň skuizh, gwelet e vez warnaň ez eo skuizh, skuizh eo diouzh e welet, dremmoù skuizh a zo dezhaň, skuizh eo da welet, diskouez a ra bezaň skuizh ; er sieht gelangweilt aus, diskouez a ra bezaň enoeet ; er sieht freundlich aus, er sieht nett aus, neuz un den hegarat a zo gantaň, diskouez a ra bezaň hegarat, hegaret eo da welet, hegaret eo an dremm anezhaň, dremm vat a zo gantaň, un dremm vat a zen eo, un den a zremm vat eo, dremm un den mat a zo warnaň, un dremm seder ha hegaret a zo gantaň, hennezh en deus un aer vat, hennezh en deus un aer jentil, jentil eo diouzh e welet, neuz-dremm un den hegaret a zo warnaň, doare un den hegaret a zo warnaň da vezaň, doare a zo dezhaň da vezaň un den hegaret, stummaň a ra hegaret, stummaň a ra da vezaň hegaret ; er sieht sehr freundlich aus, hennezh en deus un aer vat e vec'h, dremmoù kuňv a zo dezhaň ; er sieht unfreundlich aus, dremmet rust eo ; du siehst mir ja schön aus ! sell e pe stuz emaout lakaet ! ; guckt, wie ich aussche ! gwelet e pe stuz emaon ! ; er sieht immer so verkniffen aus, tres c'hoant kac'hat a vez dalc'hmat war e zremm, atav e vez kloz e veg evel ur gokouzenn, ur fas-koad a zo anezhaň, hennezh ne yelo ket c'hwibl en e veg, genou treut dezhaň dalc'hmat ; er sieht elegant aus, er sieht stattlich aus, difediň a ra, un dalc'h mat a zo warnaň, tres kaer a zo warnaň, neuz kaer en deus, doare-vras en deus, stad a zo ennaň, un den a stad eo, un den a droc'h eo, diskouez kaer en deus, dremmoù brav a zo dezhaň, un den stummet brav eo, un den stummet mat eo, hennezh a zo un den askornet mat ha livet kaer ; er ist nicht so dumm wie er aussieht, n'eo ket ken sot ha m'en deus doare da vezan ; betrübt ausssehen, bekümmert ausssehen, bezaň un aer nec'het war e benn, bezaň du e benn, bezaň du e zremm, bezaň bec'h war e spered, bezaň karget e vazh a spern, bezaň nec'h hag enkrez en e gerc'henn, bezaň mantret e zremm, na vezan ken nemet feson ar boan-spered war an-unan, bezaň feson ar boan-spered war an-unan, bezaň neuz an enkrez war e zremm ; er sah besorgt aus, P. ne oa ket tout e saout er gér ; warum seht ihr so betrübt aus ? warum seht ihr denn so bekümmert aus ? petra a laka du ho penn ? petra a ra deoc'h bezaň ken nec'het ? perak dremmoù ken doanet ? ; das sieht nach nichts aus, n'en deus tres ebet, n'eus tres ebet gant an drase ; er sieht nach nichts aus, er sieht unansehnlich aus, n'eo ket stummet kaer da welet, n'en deus stumm ebet, stuziet fall eo, ur paourkaezh den eo da welet, un den a netra (un hanter den) eo war a seblast, n'eus ken nemet liv dister warnaň, ar stumm a zo warnaň da vezan ur paourkaezh tra dreut, liv an dienez a zo

warnañ, feson an dienez a zo warnañ, pleg fall en deus, c'hwezh an dienez a zo gantañ, dougen a ra un aer baour a-walch ; er sieht ganz harmlos aus, liv divalis a zo warnañ, un den divalis eo diouzh e welet, ar stumm a zo warnañ da vezañ ken dinoaz hag un oan, diouzh e welet n'eus ket a aon da gaout dirazañ, diouzh e welet n'eus ket peadra da foerañ dirazañ, diouzh e welet e c'haller kaout fiziañs ennañ ; er sieht jünger aus als er ist, n'emañ ket ar stumm gantañ da vezañ ken kozh-se, ne ziskouez ket bezañ en oad-se, da welet ne seblant ket bezañ ken kozh-se, n'en deus ket doare da vezañ ken kozh-se, n'eo ket ken yaouank ha m'en deus doare da vezañ, diskouez a ra bezañ yaouankoc'h eget ma'z eo e gwirionez ; er sieht recht jung aus, yaouank-flamm eo da welet ; er sieht todkrank aus, liv ar marv a zo en e gerchenn, merket eo gant bized an Ankoù, liv an douar a zo en e gerchenn, hennezh a zo hudur da welet ; er sieht danach aus, ar stumm zo warnañ ; es sieht danach aus, stummañ a ra da vezañ ; P. wie der aussieht ! neuziet divalav eo, hennezh a zo ur struj warnañ, un den strujet fall eo, digempenn eo, foutouilhek eo, disparbuilh eo, ur strouilh a zo anezhañ, chelgenn eo dezhañ, distruj eo, diskramailh eo, difarle eo, nag un tres ! nag ur gwall zremm a zen ! ; die Sache sieht günstig aus, sin vat a zo gant an afer, treiñ a ra an afer da vat, reze a zo gant an afer da echuiñ mat, emañ ar rod o treiñ a-du ganeomp, emañ ar voul ganeomp, ar voul a ruilh ganeomp ; ausssehen wie, bezañ heñvel ouzh, bezañ feson (stumm, neuz, doare, tres) udb gant an-unan/gant an dra-mañ-tra, bezañ stummet (fesonet) evel (e-giz), bezañ treset da ; es sieht so aus, als wäre er tot, neuz ar marv a zo warnañ, ne ra alamant ebet, ne ra esmae ebet, hañvalout a ra bezañ marv, seblantout a ra bout marv, ne fiñ ket kennebeut ha pa vefe marv ; der Himmel sieht nicht gut aus, stummañ fall a ra an amzer, fesonet fall eo an amzer, reze da fall 'zo ; das Wetter sieht schlecht aus, doareet fall eo an amzer, fesonet fall eo an amzer, stummet fall eo an amzer, emañ o c'hoñiñ amzer fall, tres fall a zo war an amzer, a-stumm da vezañ fall emañ an amzer ; es sieht nach schönem Wetter aus, doareet brav eo an amzer, doareet mat eo an amzer ; es sieht nach Winter aus, goañv a zo ganti ; es sieht so aus, als ob der Regen noch lange dauern wolle, keal da badout a zo gant ar glac, reze a zo gant ar glac da badout ; es sieht nach Regen aus - es sieht so aus, als ob es regnen wolle, glac a zo war an amzer, glac a zo gant an amzer, kinnig a ra ar glac kouezhañ, emañ o vont d'ober glac, homañ a zo glac ganti, amzer-c'hlav a zo, doareet fall eo an amzer, glac a zo enni, glac a zo ganti, gwelet e vez stumm ar glac war an amzer, gwelet e vez distrap ar glac war an amzer, un distrap glac a zo war an amzer, ne chomo ket divanne (divannac'h) an amzer, barraouiñ a raio a-barzh nemeur, risklañ a reomp kaout glac, keloù glac a zo gant (war) an amzer, feson c'hlav a zo gant (war) an amzer, fesoniñ a ra d'ober glac, fesoniñ fall a ra, n'eo ket stummet mat an amzer, sin glac a zo ganti, liv ar glac a zo ganti, gouenn c'hlav a zo, o ouennañ reiñ glac emañ, troet eo an amzer war ar glac, fesonet fall eo an amzer, stummet fall eo an amzer, stumm ar glac a zo, a-stumm d'ober glac emañ an amzer, stummet eo an amzer d'ar glac, stummet eo an amzer d'ober glac, stummet eo an amzer da c'hlavoriñ, bout 'zo lusk da c'hlav, bez' ez eus lusk da c'hlav, lusk da c'hlav a zo war an amzer, luskañ a ra ober glac, dourek eo an amzer, emañ an amzer o nodiñ reiñ glac, reze da c'hlav a zo war an amzer, an amzer zo stummet diouzh ober glac, stummañ a ra an amzer d'ar glac, stummañ a ra an amzer da gaout glac, stummañ a ra an amzer d'ober glac, feson an dour a zo ganti, feson an dour a zo war an amzer, sin (seblant) glac eo an dra-se, seblant glac a zo, seblant a c'hlav eo kement-se, diougan glac a zo en amzer (gant an amzer, war an amzer), emañ an amzer o vont da c'hlavañ,

emañ o tommañ dour dimp, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ, emañ o c'hoñiñ glac ; es sieht nach Schnee aus, bouederc'h a zo en amzer, glaverc'h a zo en amzer, emañ o c'hoñiñ erc'h, erc'hus-bras eo an amzer, emañ an amzer e toull an erc'h, liv an erc'h a zo war an amzer, erc'h a zo enni (ganti), gwelet e vez stumm an erc'h war an amzer, gwelet e vez distrap an erc'h war an amzer, risklañ a reomp kaout erc'h, feson erc'h zo gant (war) an amzer, lusk d'an erc'h a zo gant an amzer, sin erc'h a zo ganti, liv an erc'h a zo ganti, gouenn erc'h a zo, o ouennañ reiñ erc'h emañ, troet eo an amzer war an erc'h, stumm erc'h a zo ganti, stummet eo an amzer d'an erc'h, an amzer zo stummet diouzh ober erc'h, feson an erc'h a zo ganti, sin (seblant) erc'h eo an dra-se, seblant a erc'h eo kement-se, diougan erc'h a zo en (gant an, war an) amzer, erc'h a vo, 'm eus aon ; es sieht nach Gewitter aus, luskañ a ra kuruniñ, emañ an amzer o nodiñ kuruniñ, arneviñ a ra an oabl, risklañ a reomp kaout un arnevenn, arnev a zo ganti, feson arnev a zo ganti, feson arnev a zo gant an amzer, feson arnev a zo war an amzer ; das sieht nach etwas aus, das sieht stark aus, das sieht toll aus, das sieht spitze aus, das sieht nicht übel aus, brav eo da welet, n'eo ket ur vezh da welet, neuz en deus an dra-se, n'emañ ket ar sifern gant an dra-se, tres en deus an dra-se ; manche Menschen sind bloß dazu da, die Sache zahlenmäßig nach mehr ausssehen zu lassen, tud 'zo a ra niver ha netra ken ; damit es nach mehr aussieht, evit ober niver ; 4. P. alt ausssehen, a) bezañ gwall luziet en un afer bennak, bezañ gwall strobet en un afer bennak, bezañ e fagodenn ha kant gant an-unan, bezañ en em vountet en ur gudenn skoemp, bezañ kouezhet en ur gudenn lous, bezañ tapet en ur gaotigell, bezañ tapet en un afer divalav ; b) bezañ faezhet, bezañ trec'het, bezañ kannet, bezañ an tu koll gant an-unan, bezañ koll, bezañ koll gant an-unan.

V.em. : **sich ausssehen** (sieht sich aus / sah sich aus / hat sich (dat.) ausgesehen) : 1. gwelet betek penn, peurwelet ; 2. **sich (dat.) die Augen ausssehen**, skuizhañ e zaoulagad, dallañ mouilch'i, ober gau ouzh e zaoulagad.

Aussehen n. : doare g., arvez g., dalc'h g., aer g., aeridigezh b., min g., neuz b., neuz-dremm b., neuz-korf b., neuziad b., neuziadur g., stumm g., liv g., feson b., tres g., gwell g., gwelet g., diavaez g., diavaeziou Is., derc'h g., enebañs b., gobari g., tailh b., seblant g., spes g., spurmant g., taol g., aoz g./b., diskouez g., pok g. ; *ungesundes Aussehen*, liv an diyach' g., liv peñver g. ; *stattliches Aussehen*, doare-vras g., tres kaer g., feson vat b., stad b., troc'h g., diskouez kaer g. ; *sein stattliches Aussehen*, an neuz vat anezhañ b. ; *jemanden nach dem (bloßen) Aussehen beurteilen*, mont d'u.b. diouzh e welet, barn u.b. diouzh e welet (diouzh an diavaez anezhañ, diouzh e stumm, diouzh an neuz anezhañ, hervez an everiañs anezhañ), fiziout war an diavaez ; *seinem Aussehen nach zu urteilen*, ouzh e welet, diouzh e welet, diouzh e welout, diouzh e stumm, diouzh gwelet e stumm, diouzh an neuz anezhañ, hervez an everiañs anezhañ, diouzh ar gobari anezhañ ; *ein gutmütiges Aussehen*, un aer madek g., un aeridigezh a vadelez b. ; *trotz seines Aussehens*, daoust d'e everiañs ; *das Aussehen des Mondes lässt das bevorstehende Wetter erahnen*, doare al loar a ziskouez an amzer a vez da vezañ.

aussehend ag. : *gut aussehend*, doare vat gantañ, neuz vat gantañ, feson vat gantañ, doareet mat, brav an diavaez anezhañ, brav da welet, brav diwar c'horre, dremmet mat, livet kaer, un diskouez mat gantañ, stummet kaer da welet ; *ein gut aussehender Mann*, un den a droc'h g., un den brav e dreuz g., ur paotr lipet g., un tres kaer a zen g., un den a dres g., un den treset mat g., un den kaer an taol anezhañ g., un neuz vat a zen

b., ur stumm mat a zen g., un den stummet mat g., un arvez brav a zen g., un dremm gaer a zen b., un dremm vat a zen b., un den askornet mat ha livet kaer g., un diskouez kaer a zen g. ; *perfekt aussehend*, neuziet diouzh ar gwellañ ; *gesund aussehendes hübsches Mädchen*, bouilhez b., plac'h livet yac'h b. ; *nicht mehr frisch aussehend*, diflouret, difaganeit.

ausseigern V.k.e. (hat ausgeseigert) : [tekkn.] digemmeskañ.

Ausseigerung b. (-,en) : [tekkn.] digemmeskadur g.

ausseihen V.k.e. (hat ausgeseiht) : silañ.

aus sein (ist aus / war aus/ ist aus gewesen) : 1. bezañ echu ; 2. auf etwas aus sein, klask ubd, bezañ war c'ched ubd.

außen Adv. : er-maez, en diavaez, a-ziavaez, diavaez ; außen herumgehen, ober an dro dre an diavaez ; nach außen, war an diavaez, war ziavaez ; diese Tür öffnet sich nach außen, digeriñ a ra an nor-mañ war an diavaez ; von außen gesehen, gwelet a-ziavaez ; von außen betrachtet, gwelet eus an diavaez (en diavaez, diwar-c'horre, diwar-benn, a-ziar-c'horre, a-ziavaez) ; von außen her, dre ziavaez, diouzh an diavaez, eus an diavaez, a-ziavaez ; von innen nach außen, eus an diabarzh d'an diavaez ; ohne Hilfe von außen, diskozell, hep sikour ; nach außen hin, diwar-benn, diwar-c'horre, a-ziar-c'horre ; [predr., Descartes] von außen gekommene Ideen [ideæ adventitiæ], mennozhioù avaeziñ ls., mennozhioù skiantarzeutet ls.

Außens g. (-s,-) : [sport] askeller g. ; Linksaußen, askeller kleiz g. ; Rechtsaußen, askeller dehou g.

Außenabteilung b. (-,en) : [kenw.] eilstal b., adstal b., isstal b., iskevredad g., trev b.

Außenaltar g. (-s, Altäre) : [relij.] telt g.

Außenanlage b. (-,n) : terkadur diavaez g., aveadur diavaez g.

Außenansicht b. (-,en) : gwel a-ziavaez g., gweled a-ziavaez g.

Außenantenne b. (-,n) : stign diavaez g., rastell diavaez b.

Außenaufnahme b. (-,n) : skeudtapout en diavaez g., skeudtapout en ul loadur krai g.

Außenbahn b. (-,en) : [sport] 1. [sportva] roudenn diavaez b. ; 2. [poull-nezial] roudenn diavaez b., roudenn-dour diavaez b.

Außenballistik b. (-) : bannouriez diavaez b.

Außenbeleuchtung b. (-,en) : 1. gouleier diavaez ls. ; 2. [karrtan] gouleier ls.

Außenbezirk g. (-s,-e) : karter bannlev g., karter tro kér g.

Außenbordeinsatz g. (-es,-einsätze) : [sterdeiñ] ezlestrad g. ; einen Außenbordeinsatz unternehmen, ezlestrañ.

Außenbordmotor g. (-s,-en) : [merdead.] keflusker diavaez-bourzh g., keflusker ezbourzh g., keflusker lem-laka g., keflusker helam g., [istor] pouleñverez b.

Außenbordmotorboot n. (-s,-e) : [merdead.] kanod dre dan g., bag dre erlusk ezbourzh b.

aussenden V.k.e. (sendete aus / sandte aus // hat ausgesendet / hat ausgesandt) : 1. kas, daveiñ ; Boten aussenden, kas kannaded ; 2. (sendete aus / hat ausgesendet) : skignañ, skingas ; Funksignale aussenden, skingas skinarouezioù ; ein Radioprogramm aussenden, skignañ ur program skingomz, skignañ abadennoù ; 3. strinkañ ; die Sonne sendet ihre Strahlen aus, strinkañ a ra an heol e vannoù grizias, tarzhañ a ra an heol, saezhenniñ a ra an heol, o terriñ e c'houzoug emañ an heol, skeiñ a ra an heol a-blom ; 4. [fizik] ec'hodiñ ; Wellen aussenden, ec'hodiñ gwagennoù ; Strahlen aussenden, ec'hodiñ skinou.

Außendienst g. (-es,-e) : servij diavaez g., servij skignañ g., servij arvalien g., nerzh gwerzhañ g.

Außendienstmitarbeiter g. (-s,-) : beajour kenwerzh g., biziter g., difraeर g., derc'houezour kenwerzh g., P. chiner g., tiataer g.

Außendreiviertel g. (-s,-) / **Außendreiviertelspieler** g. (-s,-) : [sport] trichardour askell g.

Außendurchmesser g. (-s,-) : [mat.] treuzkiz diavaez g.

Außenelektronen ls. : [fizik] elektron tro an atom str., elektron amsav str.

Außefassade b. (-,n) : talbenn g., tal g., diaraog g., fasadenn b., tu diaraok g. ; die Außenfassade ist für das Erscheinungsbild eines Hauses maßgebend, an tu diaraok a zo pouezus-meurbet evit gwel un ti, an tu diaraok a zo pouezus-meurbet evit gwaled un ti.

Außenfilm g. (-s,-e) : film troet en diavaez g., film troet en un endro gwir g.

Außenfläche b. (-,n) : gorread diavaez g.

Außenhafen g. (-s,-häfen) : [merdead.] rakporzh g.

Außenhandel g. (-s) : kenwerzh diavaez g./b.

Außenhandelsüberschuss g. (-es,-schüsse) : reñver mentel ar c'henwerzh diavaez g.

Außenhaut b. (-,häute) : 1. [karr-nij] gwiskad diavaez g. ; 2. [merdead.] plankenoù diavaez ar c'hous'h ls., bordachenn b., bordaj g., bordajenn b.

Außenkaliber n. (-s,-) : gobari g.

Außenkelch g. (-s,-e) : [louza.] adkalir g.

Außenklüber g. (-s,-) : [merdead.] fok bihan g.

Außenkurve b. (-,n) : diavaez ur gammdro g.

Außenminister g. (-s,-) : ministr an Diavaez g.

Außenministerium n. (-s,-ministerien) : ministrerezh an Diavaez g., ministrerezh an Aferioù diavaez g.

Außenmittelspieler g. (-s,-) : [sport] hanterour askell g.

Außenmyzel n. (-s,-ien/-e) : [bev., louza.] mikeliom diavaez g.

Außenohr n. (-s,-en) : [korf.] skouarn diavaez b.

Außenpolitik b. (-) : politikerez estren g., politikerez diavaez g., an aferioù a-ziavaez-bro ls., an aferioù diavaez ls.

außenpolitisch ag. : war tachenn ar politikerez diavaez, ... a sell ouzh ar politikerez diavaez.

Außenquartier n. (-s,-e) : [Bro-Suis] karter bannlev g., karter tro kér g.

Außenschale b. (-,n) : [louza.] grüne Außenbeschale der Nuss, plusk glas ar c'hraoñ str.

Außenschielen n. (-s) : [mezeg.] loakrerezh ezwär g., ezwär lagadel b.

Außenseite b. (-,n) : 1. tu diavaez g., tu a-ziavaez ; 2. [tisav.] talbenn g., tal g., diaraog g., fasadenn b., araog an ti g., tal pennañ g. ; 3. [dilhad.] tu mat g., tu diavaez g.

Außenseiter g. (-s,-) : 1. [sport] sportour a eilrenk g., march a eilrenk g. ; 2. gesellschaftlicher Außenläufer, arlezad g. [lester arlezaded], oreliad g. [lester oreliid], disokialad g. [lester disokialidi], den hag a vev ez distag diouzh an dud all g., den dioutañ e-unan g., paotr en e bart e-unan g., distaoladenn b. [lester distaolennou], lankon g. ; er ist ein Außenläufer, bevañ a ra ez distag diouzh an dud all, mont a ra ez distag, chom a ra d'ober e lankon ; jemanden zum Außenläufer abstimmen, jemanden als Außenläufer abstimmen, ober un arlezad eus u.b.

Außenseiterrolle b. (-,n) : 1. [sport] roll a eilrenk g. ; 2. roll er marz g., roll a eilrenk g., roll arlezat g.

Außenseitertum n. (-s) : orelezh b., arlezadegezh b., arlezadezh b., oreliadegezh b.

Außenspiegel g. (-s,-) : kilseller diavaez g.

Außenstände ls. : antaledou ls., kredouriezou ls., dleou da enkefiañ ls., dilerc'h-dle g., restaloù ls.

Außenstehende(r) ag.k. g./b. : den er-maez eus ar jeu g., den diberzh g., diavaeziad g.

Außenstelle b. (-,n) : [kenw.] eilstal b., adstal b., isstal b., iskevredad g., trev b.

Außenstellung b. (-,en) : [lu] raklec'h g., rakpost g.

Außenstürmer g. (-s,-) : [sport] askeller g.
Außentasche b. (-,-n) : godell war-benn b.
Außentaster g. (-s,-) : [tekn.] kelc'hier mentañ g. [/ester kelc'hierou mentañ].
Außentür b. (-,-en) : dor diavaez b. ; *Außentür zum Dachboden, oued b.*
Außenverteidiger g. (-s,-) : [sport] drekour kostez g., difenner kostez g., adreger kostez g.
Außenverputzverkleidung b. (-,-en) : [tisav.] paramant g.
Außenwand b. (-,-wände) : 1. [savadur] moger diavaez b., tu paramant g. ; 2. [telenn] adtoenn b., lien diavaez g.
Außenwandverkleidung b. (-,-en) : [tisav.] paramant g.
Außenwanderung b. (-,-en) : divroadeg b., divroañ g., treutztiriañ diavaez g.
Außenwelt b. (-) : bed diavaez g. ; *eine Region mit der Außenwelt verbinden, disvac'hañ ur rannvro, dienezenniñ ur rannvro, digeriñ ur rannvro war ar bed ; diese Autobahn würde unsere Region mit der Außenwelt verbinden, ar gourhent-se a zigorfe hor rannvro war ar bed - ar gourhent-se a zienezennfe hor rannvro - un alc'hwez a zigorfe hor rannvro war ar bed e vefe ar gourhent-se ; sie haben keine Verbindung zur Außenwelt, n'o deus darempred ebet gant an diavaez ; von der Außenwelt abgekapselt leben, tec'hel diouzh an dud, bevañ en dizarempred, en em dennañ pell diouzh safar ar bed, chom pell diouzh safar ar bed, bevañ pell diouzh safar ar bed, kaout c'hoant chom e-unan-penn, kaout c'hoant chom e-unan-kaer, chom pell diouzh darempred an dud, chom en e gorn, simudiñ, chom distok diouzh an dud all, bezañ ul leue hanter dizonet eus an-unan, bevañ ez distag diouzh an dud all, mont ez distag, bevañ en e bart e-unan, ren e vuhez en e bart e-unan, bevañ en e zigenvex, bevañ en digenvex, ren ur vuhez digevannez, ren ur vuhez digavandenn, bezañ un den ennañ e-unan, bevañ en distro, bevañ digavandenn, bevañ outañ e-unan, chom en distro, bevañ evel ul lean en un tu bennak, bevañ pell diouzh ar bed / bevañ er-maez eus ar bed (Gregor) ; sich der Außenwelt (dat.) öffnen, a) treiñ e spered oush an traou a-ziavaez ; b) [polit.] digeriñ e vro war ar bed ; [den] sich von der Außenwelt abschließen, en em sparlañ er gér, en em serriñ er gér, en em glozañ er gér.*
Außenwerbung b. (-) : daranverezh diavaez g., bruderezh diavaez g.
Außenwerk n. (-s,-e) : [lu] rakvur b., rakdifenn g.
Außenwinkel g. (-s,-) : korn diavaez g.
Außenwirtschaft b. (-) : kenwerzh diavaez g./b.
Außenzelt n. (-es,-e) : [telenn] adtoenn b., lien diavaez g.
außer araog. + dat. (rouez : + gen.) : 1. en diavaez eus, er-maez eus, a-ziavaez da ; *außer Hause sein, na vezañ er gér, bezañ er-maez eus ar gér ; Madame ist außer Hause, n'emañ ket an itron er gér ; außer Hause essen, debriñ e kér ; außer Landes gehen, divroañ, disvroañ, divroadenniñ, ermaeziañ, kuitaat ar vro, mont kuit eus ar vro.*
2. [dre hefivel.] ein Werk außer Tätigkeit setzen, serriñ ul labouradeg ; *außer Gefecht setzen, a) ledañ [u.b.] oush torgenn, skeiñ [u.b.] oush torgenn, lakaat [u.b.] war e chenoù, astenn [u.b.] war ar bratell, astenn [u.b.] war an dachenn, astenn [u.b.] oush torgenn, astenn [u.b.] oush an dorgenn, reiñ lamm [d'u.b.], faezhañ [u.b.], daoubenniñ [u.b.], pilat [u.b.], trec'hiñ [u.b.], pladañ [ul lu], disparfoeltrañ [ul lu], kas [ul lu] e drougatred, flastrañ rac'h [ul lu] ; b) direnkañ [fdb], dizeeunañ [fdb], diwikefreañ [fdb], direizhañ [fdb], lakaat [fdb] e-maez arver ; eine Batterie außer Gefecht setzen, distruij ur stellad kanolioù, distruij un toullad kanolioù ; er wurde rasch außer Gefecht gesetzt, hennezh ne reas ket ur pleg, hennezh ne reas nemet ur moull ; außer Kurs setzen, terriñ talvoudegezh fdb, lemel diouzh red an arc'hant, lemel eus*

an amred, nullañ ; *Münzen außer Umlauf setzen, lemel pezhioù moneiz eus an amred ; außer Dienst, (a.D), war e leve, er-maez eus e garg, dilabour ; ein Schiff außer Dienst stellen, dibaramantiñ ul lestr, dibaramantiñ ur vag, dibaramantiñ ur vatimant, difardañ ul lestr, chom ur vag e kostez an aod ; das Schiff wurde außer Dienst gestellt, chomet e voe ar vag e kostez an aod, dibaramantet e voe ar vag ; die Maschine ist außer Betrieb, direnket eo ar mekanik, direizhet eo ar mekanik, aet eo ar mekanik er sac'h, e-maez arver emañ ar mekanik-se ; der Wagen ist außer Gebrauch, an oto-mañ a zo aet a-gostez (ne ya ket mui en-dro, a zo aet er sac'h, a zo e-maez arver).*
3. er-maez a, hep, dreist ; außer Sicht, außer Sichtweite, er-maez a wel, a-ziabell gweled, a-zisgwel ; *die Schiffe sind jetzt außer Sicht, ar bigi a zo aet diwar-wel, ar bigi a zo aet a-ziarwel, ar bigi a zo aet diouzh gwel, ar bigi a zo aet koll-gwel ; außer Gefahr, diwall, gwarez, salv, dizañjer, er-maez a zroug, barrek, sampar ; der Verletzte ist außer Gefahr, sampar eo ar gloaziad bremañ, barrek eo ar gloaziad bremañ, dizañjer emañ ar gloaziad bremañ, n'emañ ket ar gloaziad en argoll ken, bez emañ ar gloaziad er-maez a zañjer (er-maez a zroug) ; außer Atem, dianalet / dielc'het (Gregor), dianalet ha miget, berranalet, dialan, berranal gantañ, berr e anal, tenn e anal, berr warnañ, gant e anal o kinnig mankout, o tielc'hat, krog an diankadell ennañ, diflak, dihostet, dirouf, o tichelapañ, o tic'hwezhañ, o tiroufal, o trechwezhañ, o tihostal, o tiflakañ, kollet e anal gantañ, manket e anal dezhañ, berr war e gezeg ; außer Atem sein, berranalañ, dialaniñ, diflakañ ; sich außer Atem laufen, redek betek bezañ dialan / redek ken na goller an alan (Gregor), redek betek koll an alan, redek betek dianalañ, redek betek tapout an dirouf ; ich bin völlig außer Atem, me a zo bouc'h 'vat, va anal a c'hwit din, va anal a vank din, dianalet ha miget emaon ; außer Fassung, stouvet, mantrét, sebezet, saouzanet, abaf, divarc'het, skoelfet, alvaonet-holl, stonket gant ar strafuñih, kalmet ; außer Rand und Band geraten, mont e breskenn, follañ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi, mont e berlobi ; außer Rand und Band sein, ober un tamm diroll, garzhenniñ, ober e baotr fistoulk, c'hoari e baotr, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ diroll (dirollet, perc'hennet gant an diaoul), kas warnezi, diaoulat, ober jabadao, ober an diaoul hag e gem, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, krial evel un egaret, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, sabatiñ, bezañ ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat gant an-unan, ober un todion an diaoul, ober un trouz an diaoul ; außer sich sein, bezañ er-maez eus an-unan (anezhañ e-unan, anezhi hec'h-unan h.a.), bezañ aet er-maez eus an-unan (anezhañ e-unan, anezhi hec'h-unan h.a.), na vezañ mui mest war e imor, na vezañ mui mest d'e gorf, bezañ dic'hallaoud evit pouzezañ war e imor, bezañ fuloret naet, bezañ fuloret ruz, bezañ fuloret ran, bezañ fuloret mik, bezañ e gouez, bezañ e benn e gouez, bezañ berlobiet gant ar gounnar, bezañ diskiantet gant ar gounnar, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ war e varc'h, bezañ en imor santel, bout e gwalarn, gwalarniñ, fuc'hañ gant ar vuanegoz, fuc'hañ gant ar gounnar, bezañ e gerc'h o tommañ dezhañ, bezañ e gerc'h o krazañ dezhañ ; außer sich geraten, in Zorn geraten, in Wut geraten, vor Wut (vor Zorn) außer sich geraten, belbiañ, dibalediñ, mont e belbi, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, diboellañ gant e gounnar, diskiantañ, diskiantaat, breskenn, follañ, pennfolliñ, mont e benn e gin, sodiñ, mont er-maez eus e groc'hen, mont diwar e gement all, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e gouez (e fulor, e kounnar), mont e droug, mont e feuls,*

mont malis en an-unan, mont seizh mil malis don en e gorf, mont e volc'h diwar e lin, koll e bothouarn bihan, fachañ ruz, mont kounnar vras en an-unan, mont droug en an-unan, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, hejañ e gi, taeriñ gant ar fulor, mont e serch, loeniñ ruz, taeriñ ruz, kounnariñ ruz, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont ar revr war e chouk gant an-unan (*e revr war e chouk gantañ, he revr war he chouk ganti h.a.*), mont droug en e doull, mont droug en e revr, mont malis en e doull, mont malis en e revr, pignat en e wezenn uhelañ, sevel en e avelenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, fuloriñ, follañ, krugañ, brouzeañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, razailhat, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, mont dreist-penn, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, lammat dreist-penn, glazañ, en em c'hlazañ, mont e-barzh blev kriz, mont war e varc'h / divudurunañ / divarc'hañ (Gregor) ; *bei ihrem Anblick geriet er jedes Mal außer sich vor Wut*, mennout a rae mont e belbi pa wele anezhi, mont a rae diwar e dreid mar gwele anezhi, mont a rae diwar e dreid pa wele anezhi ; *er war außer sich vor Freude*, ne oa ket evit e levezel, al levezel a strinke dioutañ, dasseniñ a rae gant al levezel ; *ich bin außer mir vor Freude*, n'on ket evit va levezel, er-maez ac'hanon emaoñ gant al levezel, ouzhpenn laouen on, o nijal gant al levezel emaoñ, peuzfoll on gant ar joa, laouen on ken-ha-ken, laouen on mui-pegen-mui, ken laouen ha tra on, dirollet on gant al levezel, digor eo din, ne zoug ket mui an douar ac'hanon, war ar pevarzek-kant emaoñ, n'on ket evit va levezel, fest a zo ennon, em laouenañ emaoñ, kement a zo ennon a drid gant al levezel, trefuet-holl on gant al levezel, bleuniañ a ra va c'halon gant al levezel, santout a ran ar joa o redek dre va holl wazhied ; *die Leute waren außer sich vor Freude*, an dud a oa o nijal gant al levezel, peuzfoll e oa an dud gant ar joa, dirollet e oa an dud gant al levezel, barr e oa al levezel, ne oa ket an dud evit o levezel, an dud e strinke al levezel diouto ; *außer Reichweite*, er-maez a daol, er-maez a ziraez, na c'heller ket diraez, dreistdiraez, dreist diraez ; *etwas außer Acht lassen*, bezañ digas ouzh pdb, bezañ diseblant ouzh pdb (dirak pdb), na ober van eus pdb, lezel pdb a-gosteñ, lezel pdb war e revr, lakaat pdb en ankounac'h, na ober na man na mordo eus pdb, tremen dreist pdb, na ober forzh gant pdb, na zerchel kont eus pdb, na ober a fed eus pdb, dic'houzout pdb, diwelet pdb, sigotañ pdb ; *außer allem Zweifel*, außer Zweifel, hep mar na marteze, hep nep mar, hep ket mar, en un doare sur, hep ket a var, hep mar na digarez, a-dra-sur, a-dra-wir, hep mank, hep douetañ ebet, hep mar ebet, hep mar, hep lakaat mar, hep ket a var, kuit a var, n'eus douetañ ebet, hep kreataat ; *es steht außer Zweifel, dass ..., n'eus mar ebet e ..., n'eus arvar ebet e ..., n'eus na mar na marteze e ...*

4. nemet, estreget, estrevit, estr, estroc'h, war-bouez, war-vete, war-vetek, betek, e-skeud, en tu hont da, ouzhpenn, sepet ; außer mir wusste es keiner, den estregedon ne ouie ; wer sonst außer ihm ? ha piv ken nemetañ ? ha piv ken panevetañ ? ; außer ihm habe ich keinen Freund, n'em eus mignon ebet estregetañ (estrevitañ), va mignon nemetañ eo, n'em eus ken mignon nemetañ ; außer ihm habe ich noch einen Freund, ur mignon am eus c'hoazh estregetañ (estrevitañ, ouzhpenn dezhañ) ; keiner außer mir, den nemeton ; sie hat niemand außer mir, n'he deus kristen nemeton ; er wollte außer dem Geld auch noch Hilfe haben, e-skeud an arc'hant en doa c'hoant kaout sikour iveau, ouzhpenn an arc'hant en doa c'hoant kaout sikour iveau ; *die Bretagne ist vom Meer umgeben, außer von einer Seite*, Breizh a zo mor en he zro nemet ouzh un tu, mor a zo en-dro

da Vreizh nemet ouzh un tu ; [kenwerzh] jeden Tag geöffnet außer sonntags, digor bemdez war-bouez ar Sul.

5. stagell genurzhiañ : a-vihanoc'h ..., keneve ma ..., anez ..., nemet ..., anez ma..., nemet hag-eñ ... ; außer es ist etwas passiert, nemet un dra bennak a vefe erruet, nemet hag-eñ e vefe erruet un dra bennak, keneve ma vefe erruet un dra bennak ; außer es ist unbedingt erforderlich, außer im Notfall, anez un abeg bras bennak, anez ur red ar brasañ, nemet ret-holl e ve, nemet ur red ar brasañ a vefe ; er wird bestimmt kommen, außer er ist krank, sur e teuio, nemet klañv e vefe - sur e teuio, nemet hag-eñ e vefe klañv ; ich glaube dir nicht, außer du zeigst mir den Brief, ne gredan ket ac'hanout nemet diskouez a rafes din al lizher

außer dass stag. isurzh. : paneve ma, panevet ma, panevet e, keneve ma, nemet ma, nemet, nemet hag-eñ, salv ma, sepet ma, sepet e ; sie ist eine schöne Frau, außer dass sie zu groß ist, ur vaouez koantik eo panevet ma'z eo re vras (nemet ma'z eo re vras, keneve ma'z eo re vras, nemet hag-eñ ez eo re vras, nemet re vras eo, salv ma'z eo re vras) ; es gibt keinen Ausweg, außer dass wir ihn um Hilfe bitten, ne vo ket tu deomp diflipañ eus ar blegenn-mañ, nemet goulenn a rafemp digantañ dont da sikour ac'hanomp - n'eus diflip ebet evidomp, nemet goulenn a rafemp digantañ dont da sikour ac'hanomp ; er war geheilt, außer dass er in der Erregung manchmal stotterte, pare e oa, nemet besteodiñ a rae a-wechoù pa veze strafuñ ennañ ; die Eltern gestatten der Tochter viel, außer dass sie allein verreist, lezel a ra an tad hag ar vamm o merch d'ober he roll, nemet ne aotreont ket anezhi da vont da veajñ hi hec'h-unan ; er wird bestimmt kommen, außer dass er krank wäre, sur e teuio, nemet klañv e vefe - sur e teuio, nemet hag-eñ e vefe klañv.

plijus da welet, plijus an diavaez anezhañ, plijus diwar-c'horre (a-ziar-c'horre), neuz vat dezhañ, feson vat dezhañ, un diskouez kaer dezhañ ; *hinter seinem strengen Äußerem verbirgt sich ein gutmütiger Mensch*, e ziavaez taer a guzh un den madelezhus, e bluskenn rust a guzh un den madelezhus, n'eo ket ken drouk ha m'en deus doare da vezañ, taer eo da welout ha laosk da c'houzout, diskouez a ra bezañ droukoc'h eget ma'z eo e gwirionez ; *viel auf das Äußere geben*, lakaat an diavaezioù e penn-kont, reiñ fed d'an diavaezioù, plijout d'an-unan an diavaezioù kaer, ober stad vras eus an diavaezioù, barn an traou diouzh an diavaez anezho nemetken, fiziout war an diavaez, mont d'an traou diouzh o gweled nemetken, barn an traou diouzh o gweled nemetken, na sellet nemet ouzh an diavaez, na sellet ouzh ar goc'henn nemetken, na sellet nemet ar goc'henn, sellet ouzh an traou hervez an doare anezho, sellet ouzh an traou diouzh an everiañs anezho ; *jemanden nach seinem Äußeren beurteilen*, mont d'u.b. diouzh e welet, barn u.b. diouzh e welet (diouzh an diavaez, diouzh e stumm, diouzh an neuz anezhañ, hervez an everiañs anezhañ), fiziout war an diavaez, barn u.b. diouzh e ziavaez ; *man sollte die Leute nie nach ihrem Äußeren beurteilen*, arabat barn an dud diouzh o gweled, n'eo ket diouzh gweled an dud ez eo mont dezho, n'eo ket an dilhad a ra ar beleg, arabat barn manac'h diouzh e chupenn, n'eo ket an tog a ra an eskob ; *nach seinem Äußeren zu beurteilen müsste er wohl ein Krieger sein*, neuz a zo warnañ da vezañ brezelour ; *auf sein Äußeres bedacht sein, auf sein Äußeres halten*, bezañ bprep fichef brav ; *sie ist auf ihr Äußeres bedacht*, ur verc'h eo hag a zo stad enni, ur verc'h kran eo ; **2.** [polit.] an Diavaez g., an Aferiou diavaez ls. ; *Minister des Äußeren*, maodiern an Diavaez g., ministr an Aferiou diavaez g.

außerehelich ag. : e-maez dimeziñ, anpriedel ; *außereheliches Kind*, bugel anpriedel g., bugel avoultr g., [iester avoultred], bastard g. [iester bastarded, besterd], bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur march'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel bet diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaoladenn b. [iester distaoladennoù], mab-eigle g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g. ; *eine außereheliche Beziehung unterhalten*, kaout ur pried kleiz.

Außerehelichkeit b. (-) : [gwir] maberez anpriedel g.

außeretatismäßig ag. : ezkellidsteuñvel, ezkellidet.

außereuropäisch ag. : eus diavaez Europa, aralleeuropat.

außerfahrplanmässig ag. : *außerfahrplanmässiger Zug*, tren ouzhPenn g.

außergerichtlich ag. : a-gengrad, dre gaer, dindan siell brevez ; *außergerichtlicher Vertrag*, akta dindan siell brevez g.

außergesetzlich ag. : e-maez lezenn.

außergewöhnlich ag. : dreistordinal, dreistandur, dic'hiz, dis, digunvez, digustum, divoas, divoutin, diordinal, iskis, esper, disparailh, nemedennek, nemedel, marvailhus, moliac'hus, ezreol, ... n'eus ket nemeur eveltañ, ... evel ma ne weler ket nemeur, dibarek, loukes, pampes, P. disheñvel ; *etwas Außergewöhnliches*, un dra dis g., ur maout pemp pav g. ; *ein außergewöhnlicher Mensch*, un den ral g., un esper a zen g., un esparadenn a zen b. ; *außergewöhnliche Witterungsbedingungen*, amveziadoù hinad dreistordinal ls. ; *Akt außergewöhnlichen Mutes*, taol kadarn g. ; *außergewöhnliche Umstände*, degouezhioù dreistordinal ls., degouezhioù nemedel b., degouezhioù dibarek ls.

Adv. : dreistordinal, dreistnatur, ... dreist, ... ral ; *dieses Kind ist außergewöhnlich vernünftig*, ar bugel-se en deus ur preder

sebezu evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henou ; *außergewöhnlich freundlich*, hegarat dreistnatur, hegarat-espar ; *außergewöhnlich begabt*, donezonet dreist, donezonet kaer, ijinet mat, dreistdonezonet, dreistbarrek, dorbet dis.

außerhalb araog. + gen. : en diavaez eus, er-maez eus, e-maez, a-ziavaez da, diavaez ; *ich weile außerhalb*, n'emaon ket er gêr, aet on diouzh an ti, emaon diavaez an ti ; *außerhalb der Stadt*, en diavaez eus kér, er-maez eus kér, a-ziavaez da gêr, e-maez kér, er-maez a gêr (Gregor) ; *außerhalb des Landes*, en estrenvo, er-maez eus ar vro, a-ziavaez d'ar vor ; *außerhalb der zulässigen Maße*, e-maez gobari ; *außerhalb der Norm*, e-maez reol ; *die Arbeiten innerhalb und außerhalb des Hauses*, labourioù an ti ha labourioù ar maez ls. ; *außerhalb der Haupfgeschäftszeit*, d'an euriou dibrez ; *außerhalb der Saison*, digoulz, e-maez amzer ; *außerhalb der Saison pflanzen*, *außerhalb der Jahreszeit pflanzen*, plantañ en digoulz.

außerirdisch ag. : ezdouarat, ezdouar, ezvedel.

Außenirdische(r) ag.k. g./b. : ezdouarad g. [iester ezdouariz], ezdouaradez b.

Außenkraftsetzung b. (-, -en) : freuz g., freuzidigezh b., dispenn g., dispennerez g., torr g., torridgezh b., diwiriekadur g.

Außenkurssetzung b. (-, -en) : divoniañ g., divoneizañ g.

äußerlich ag. : diwar-benn, diwar-c'horre, a-ziar-c'horre, diavaez, a-ziavaez, diavaezel ; *äußerliche Ruhe*, peoch diwar-c'horre g., sioulder war a seblant g., sioulded diouzh an doareou b. ; *äußerlicher Eindruck*, santadur diwar-c'horre g. ; *die äußerliche Ähnlichkeit trägt*, se a zo ar pezh eo ar vesperenn d'ar berenn ; [dre skeud.] *äußerlicher Mensch*, spered diwar-c'horre a zen g. ; [mezeg.] *äußerliches Heilmittel*, louzoù da implijout war ziavaez ar c'horf g. ; [predet.] *äußerlicher Wert*, talvoud diavaezel g.

Adv. : diwar-benn, diwar-c'horre, a-ziar-c'horre, en diavaez, er-maez, a-ziavaez, da welet gwelet eus an diavaez (en diavaez, diwar-c'horre, diwar-benn, a-ziar-c'horre, a-ziavaez) ; *er ist nur äußerlich fromm*, devot eo hervez feson nemetken, devot eo diwar-benn nemetken, ar spes en devez da vezañ devot hepmuiken, devot eo da welet hepmuiken, devot eo diwar-c'horre, ur c'christen a zo anezhañ me 'ra goap, ur c'christen bihan boazh a zo anezhañ, ur c'christen tremenet dre ar ridell a zo anezhañ, ur brizhkristen (ur c'hakristen, ur c'hakdevod, ur c'christen bouk, ur c'christen yen klouar) a zo anezhañ (Gregor), ur c'christen fall a zo anezhañ e gwirionez.

Außenlichkeit b. (-, -en) : diavaez g., diavaester g., doare g., arvez g., diavaezded b. ; *sich nur an Außenlichkeiten halten*, barn an traou diouzh an diavaez anezho nemetken, mont d'an (barn an) traou diouzh o gwelet nemetken, reiñ fed d'an diavaezioù kaer, ober kalz a stad eus an diavaezioù, derc'hel kalz a stad eus an diavaezioù, lakaat an diavaezioù e penn-kont, ober stad vras eus an diavaezioù, na sellet nemet ar goc'henn, sellet ouzh an traou hervez an doare anezho, fiziout war an diavaez.

äußerln V.k.e. (hat geäußerlt) : [Bro-Aostria] *äußerln gehen*, *den Hund äußerln*, *seinen Hund äußerln führen*, ober un dro gant e gi, pourmen e gi, bale e gi, kas ar c'hi d'ober e dro, mont da bourmen e gi, mont da vale e gi, mont da gantron e gi.

äußern V.k.e. (hat geäußert) : **1.** reiñ ubd da c'houzout, mouezhiañ, ezteurel, eztaoliñ, reiñ da anaout, reiñ da glevet, lavariañ, diavaeziñ, dispakañ, dezgeriañ, dec'heriañ, erzerchañ, geriañ ; *einen Wunsch äußern*, reiñ ur c'hoant bennak da c'houzout, reiñ un het da c'houzout, goulenn ubd ; *die Leute äußerten den Wunsch, dorthin zu gehen*, an dud a c'houlennas mont di ; *seine Meinung äußern*, reiñ e vennozh da c'houzout (da

anaout), reiñ e veno da c'houzout (da anaout), lavaret e soñj, lavaret e santimant, distagañ e glapad, teuler e vennozh, reiñ e ali, dispakañ e vennozh, eztaoliñ e soñj ; *jeder hat seine Meinung geäußert*, pep hini a lavaras e vegad, pep hini a lavaras e damm, pep hini a lavaras e stal, pep hini a zistagas e glapad ; *als erster seine Meinung äußern*, kentkuzulañ ; ebenso wenig wie jeder kann er uns daran hindern, unsere Meinung zu äußern, ne c'hall ket mirout ouzhomp a zisplegañ hor soñj kennebeut ha den all ebet ; **2.** diskouez, eztaoliñ, diskouezata ; *seine Freude äußern*, diskouez e levezel, diavaeziñ e levezel, ezteuler e levezel, bezañ laouen ouzh an dud, ober jousted.

V.em. : **sich äußern** (hat sich (ak.) geäußert) : **1.** en em ziskouez ; *wodurch äußert sich (ak.) die Krankheit ?* dre beseurt merkoù en em ziskouez ar c'hleñved ? ; **2.** lavaret e soñj, komz, en em ziavaeziñ ; *sich (ak.) zu etwas äußern*, lavaret e soñj diwar-benn udb. ; er äußerte sich dahin gehend, er äußerte sich dahingehend, sevel a reas a-du gant an dra-se ; *sich abfällig über etwas äußern*, ober goap eus udb, ober fae eus (ouzh, war) udb ; *sich (ak.) für jemanden äußern*, mont a-du gant u.b., sevel a-du gant u.b., pouenzañ a-du gant u.b., sevel en tu (en un tu) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b., mont en un tu gant u.b. ; *sich (ak.) vorsichtig äußern*, *sich mit Bedacht äußern*, lakaat evezh en e gomzoù, dibab e c'herioù, teuler evezh war e gomzoù, pouenzañ mat e gomzoù, pouenzañ mat pep ger a-raok kaozeal, ober nav zro gant e deod en e c'henou a-raok komz, lakaat dalch'ha poell en e gomzoù, en em soñjal ervat a-raok lavaret udb, komz gant preder, ober gant komzoù sevenet pervezh, ober gant komzoù pouezet, ober gant komzoù mistr, komz goude bezañ soñjet mat er pezh a lavaror, ober daou soñj kent komz, komz dibab, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, sellet pizh ouzh e gomzoù ; *um mich triffig zu äußern*, evit ober gant ar ger dik, evit ober gant an termen kevazas, pa lavarin mat (ervat), erfin, kement ha komz resisoc'h (reishoc'h), kenkoulz ha komz resisoc'h (reishoc'h), betek komz resisoc'h (reishoc'h) ; *sich in seinem eigenen Namen äußern*, *sich als Privatperson äußern*, komz en e anv.

außerordentlich ag. : dreistordinal, amordinal, dreistreol, dreistandur, digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, espar, dishenvel, nemedennet, nemedel, marvailhus, dis, ezreol ; *außerordentliche Generalversammlung*, emvod meur dreistordinal g., bodadeg veur dreistordinal b., bodadenn veur dreistandur b. ; *außerordentliche Sitzung*, estez dreistordinal g., dalch' dreistordinal g. ; *[skol-veur] außerordentlicher Professor*, kelenner hep kevrat didermen g., eilkelenner g., kelenner skoazeller g., mestr prezeganner g.

Adv. : penn-da-benn, penn-dre-benn, penn-da-benn an neudenn, dispar, -kenañ, -meurbet, -spontus, -eston, -iskis, -dreist, -ral, dreistordinal, dreistnatur, kenañ-kenañ ; *außerordentlich schön*, brav-iskis, brav kenañ-kenañ, brav-dreist, brav-ral ; *dieses Kind ist außerordentlich vernünftig*, ar bugel-se en deus ur preder sebezus evit e oad, ar bugel-se en deus skiant ar pezh n'ec'h eus ket gwelet biskoazh, ar bugel-se n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ar bugel-se ne guzh ket al loar en e c'henou ; *außerordentlich freundlich*, hegarat dreistnatur, hegarat-espar ; *außerordentlich kostspielig*, rivinus, kerdaonet, ker-bras, ker-du, ker-spontus, ker-divalav, dreist da ger, ker dreist, ker-ruz, ruz, ker evel pebr da veurlarjez, an hanter re ger, direzon, er-maez a briz, er-maez, dibriz ; *das ist außerordentlich kostspielig*, koustañ a ra pikez, koustañ a ra un dirañson, ker-ruz eo, dreist da ger emañ, ker dreist eo, kerdu eo, ker-daonet eo, ker-divalav eo, ruz eo, an tan a zo war an dra-se, divezh eo ar priz anezhañ, direzon eo ar priz

anezhañ, ken ker ha pebr da veurlarjez eo, ur rivin eo, an hanter re ger eo, er-maez a briz emañ an dra-se, er-maez emañ an dra-se, dibriz eo an dra-se, un dirañson e koust an dra-se.

außerorts Adv. : *[araezioù treuzdougen boutin dreist-holl]* er-maez eus kér, en diavaez eus kér ; *von außenorts kommen*, dont a-ziavaez kér.

außerparlamentarisch ag. : e-maez parlament ; *außerparlamentarischer Ausschuss*, kengor e-maez parlament g. ; *außerparlamentarische Opposition*, emsav ar studierien e Miz Mae 1968 e Bro-Alamagn ar C'hornôg g., eneberezh e-maez parlament g.

außerplanmäßig ag. : **1.** ouzhpenn, er-maez raktun ; *[skol-veur] außerplanmäßiger Assistent*, arsoaziad g. [*lester arsoaziad*] ; **2.** [arc'hant] ezkellidel.

außerschulisch ag. : er-maez eus ar skol, en diavaez eus ar skol, diavaez ar skol, ledskolel, troskolel.

außersinnlich ag. : ezskiantennel, er-maez eus ar skiantou, dreistmerzadel ; *außersinnliche Wahrnehmung*, merzout ezskiantennel g.

Außersinnlichkeit b. (-) : ezskiantennelezh b., dreistmerzadelezh b.

äußerst ag. : pellañ, diwezhañ-holl, eizhañ ; *äußerste Frist*, termen diwezhañ g. ; *äußerster Termin*, termen diwezhañ g., deiziad diwezhañ g. ; *bis acht Uhr, äußerster Termin*, a-benn eizh eur, d'an diwezhañ ; *der äußerste Strand*, ar bannleviou pellañ diouzh kreiz-kér ls., ar c'herterioù tro kér ls. ; *das äußerste Dorf*, ar gériadenn bellañ ; *das äußerste Ende*, ar penn all tre g., ar penn pellañ g. ; *im äußersten Westen des Landes*, e kornôg pellañ ar vro ; *äußerste Linke*, tu kleiz pellañ g. ; *äußerste Grenze*, peurvenn b. ; *an den äußersten Grenzen der Erde*, e penn ar bed ; *[dre skeud.] ich bitte Sie um äußerste Diskretion*, taolit evezh da riklañ an dra-se da zen ebet ! ger da zen eus an dra-se ! ger da zen ! lakait an dra-se dindan ho potoù ! arabat gwerzañ ar bistolenn ! grik war se ! ha peoc'h en toull-se ! klozit an dra-se e-barzh ho rastelloù ! arabat reiñ avel d'ar c'had ! lakait evezh ne vo klevet roudou ho teod diwar-benn kement-se ! tavit krenn war an dra-se ! n'it ket da enkantiñ an dra-se ! gouleñn a ran ouzhoc'h tevel mik war an dra-se ; *im äußersten Falle, im äußersten Notfall*, d'ar gwashañ-holl / d'ar muiañ-holl / evit ar gwashañ / evit ar muiañ (Gregor), da ziwezhañ-holl, d'ar gwashañ tout, da rekour diwezhañ, gant ar stard, nemet ret-holl e ve, en un degouezh a rediezh vuiek ; *Fall äußerster Dringlichkeit*, red ar brasañ g., degouezh a rediezh vuiek g. ; *außer in Fällen äußerster Dringlichkeit*, nemet ret-holl e ve ; *bis zum Äußersten*, betek ar par pellañ ; *von äußerster Wichtigkeit*, hollbouezus, pouezus-kenañ, pouezus-meurbet, a bouez bras, a bouez kentañ, a denn da vraz, a zoug pouez bras, a dalv kalz, a gont kalz ; *jemanden zum Äußersten bringen*, dismantrañ spered u.b., lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. da flikañ, lakaat u.b. da fumañ, lakaat u.b. da vont e gouez, gouzeñañ u.b., lakaat u.b. da vont dreist-penn, ober d'u.b. koll e benn, lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, kas u.b. betek ar par pellañ, lakaat u.b. da bennsaoutiñ, lakaat u.b. da vont er-maez eus e groc'hen, lakaat u.b. da vont diwar e gement all ; *er geht immer bis zum Äußersten*, pa vez krog ne ziskrog ket ; *jemanden aufs Äußerste treiben*, mont dreist ar pal gant u.b., lakaat u.b. da bennsaoutiñ, lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, kas u.b. betek ar par pellañ ; *als äußerstes Mittel*, da rekour diwezhañ ; *die äußersten Mittel anwenden*, *[dre skeud.] bezañ mat pep tra d'an-unan*, mont dezhi a-daoł-dak, mont dezhi dizamant, mont dezhi hep damant ; *zum Äußersten kommen*, mont betek e benn gwashañ ; *es nicht (bis) zum Äußersten kommen lassen*, mirout ouzh gwashañ tra a c'halfé en

em gavout, na lezel an traoù da vont betek o fenn gwashañ ; auf das (aufs) Äußerste, diwar re, kalz re, divuzul, dreistpenn, hep kemm na ment, hep kemm na bevenn, hep moull ebet, dreist pep tra, dreist-muzul, dreist pep muzul, dreist kemm, dreist reizh, betek re ; aufs Äußerste gefasst sein, bezañ o c'hortoz ar gwashañ traoù da c'hoarvezout, bezañ e sell e c'hoarvezfe ar gwashañ traoù ; sein Äußerstes tun, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober bec'h bras, ober gwellañ (gwelliakañ) ma c'haller, ober e seizh gwellañ (e seizh posup), ober e c'halloud, lakaat e holl spi, ober e walch'h, klask e walch'h en em ziluziañ anezhi, bale war ar mor, en em aketiñ e pep doare, ober eus e wellañ, ober e wir wellañ, ober diouzh e wellañ-holl, lakaat an diaoul e pevar, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller ; in äußerster Not sein, bezañ en estrenvan, kaout estrenvan, estrenvaniñ, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankeniù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ e-kreiz ar gwashañ droukverzh, bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha ficheill, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoch'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket propik, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ en ur soubenn vrap, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, chom berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ tapet fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ en ur enkadenn vras, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedou, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ tapet en ur pleg berr, bezañ aet betek ar mouch, bezañ bec'h war e spered, bezañ karget e vazh a sperm ; P. das ist das äußerste der Gefühle, ne'z in ket pelloc'h eget ar c'hinnig-se.

Adv. : -groñs, penn-da-benn, penn-dre-benn, penn-da-benn an neudenn, iskis, spontus, eston, -terrupl, -diremed, -echu, kenañ-kenañ, -meurbet, -ral, ken ez eo, -dreist, ken ... ha tra ; äußerst groß, bras-iskis, bras-spontus, bras-dreist ; äußerst schlecht, fall-iskis, fall-put ; äußerst dringend, mallus-dreist ; das ist äußerst lächerlich, un dra lu eo mard eus unan, un dra lu eo mard eus hini ; sie ist äußerst schwach, meurbet eo fallez ; äußerst gravierend, grevus-meurbet ; äußerst selten, hollrouez, tremen rouez, ral bras, peuribaot ; eine äußerst gefährliche Krankheit, ur c'hléñved tu pe du g., ur c'hléñved grizias g., ur c'hléñved da zoujañ g. ; ein äußerst gefährlicher Feind, un enebour da zoujañ g. ; ich sage euch das nur äußerst ungern, diegi vras am eus o lavaret an dra-se deoc'h, meurbet a ziegi a zo ennon o lavaret an dra-se deoc'h ; äußerst grausam, kriz-groñs, kriz kenañ-kenañ, kriz-meurbet, meurbet kriz, kriz ken ez eo ; ein äußerst böses Beispiel, ein äußerst böses Exempel, ur skouer fall-iskis b. ; äußerst starke Schmerzen, ur boan iskis b., ar gwashañ poan b., ur boan araj b., bazhadoù ls., poanioù kriz-diremed ls., poanioù disaour ls., poanioù terrupl ls., poanioù grevus ls., poanioù divat ls., poanioù grizias ls., poanioù dreist ls., gloazioù kreñv ls., ur boan ifern b., un araj poan g., poanioù da grial ls., poanioù skrijus ls., poanioù garv ls., poanioù dreist-penn ls., poanioù kalet ls., poanioù kriz ls. ; an äußerst starken

Schmerzen leiden, bezañ bec'hiet a zrougoù, kaout gwall galz a boan, bezañ poazh gant ar boan, kaout droug braouac'h, reuziñ poanioù kriz-diremed, reuziñ ur boan araj, reuziñ poanioù terrupl, reuziñ poanioù grevus, reuziñ poanioù disaour, reuziñ poanioù grizias, reuziñ poanioù dreist, reuziñ poanioù divat, reuziñ poanioù divlas, reuziñ poanioù gardis, reuziñ poanioù kriz, bezañ taget gant ur boan ifern, bezañ taget gant un araj poan, poaniañ da grial, kaout poan da grial, diwaskañ poanioù skrijus, gouzañ poanioù kriz-diremed, gouzañ garv, diwaskañ poanioù araj, diwaskañ poanioù garv, diwaskañ poanioù dreistpenn, diwaskañ poanioù kalet, bezañ malet gant ar c'hlaoaz, bezañ poanioù kriz o hegäl ouzh an-unan, gweañ poanioù kriz, bezañ poanioù kriz oush e waskañ, bezañ gwasket da vat ; wir werden das Ganze äußerst diskret behandeln, miret e vo pep tra kuzh, ne vo ket a vrud eus se, ne vo toulet da zen eus hon afer, tavet e vo mik war an dra-se ; ein äußerst wirksames Arzneimittel, ul louzou mat-asur g. ; er geht äußerst vorsichtig vor, mont a ra dezhi gant evezh bras, mont a ra dezhi dre sil (a-silik, dre vrap, gant moder, dre voder, dre het, dre gaer, dre zouster, dre du, gant mil evezh, koutik-koutik, koul, koulik, war e zres, war e zresik, gant ar brasañ evezh, pizh ha kempenn), mont a ra dousik dezhi, mont a ra dous dezhi, gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, mont a ra bravik ganti, mont a ra dres dezhi ; äußerst sparsam leben, bevañ divisañ ma c'haller, dispign an nebeutañ ar gwellañ, justinañ, bitañ muiañ ma c'haller, mont d'ar jol vihan, tremen gant nebeut, ober e dreuz gant nebeut a dra, bezañ nebeut a dra a-walch'h d'an-unan da vevañ, en em vagañ gant nebeut a dra, tremen gant soubenn an tri zraig, tremen gant soubenn ar pouezioù horolaj, bevañ diwar nebeut a dra, bevañ gant pizhoni, bezañ pizh oush an-unan ; wenn wir äußerst sparsam leben, dann können wir ..., gant mont d'ar jol vihan e vo tu deomp ... ; äußerst wenig, gwall nebeut, gwall zister ar c'hementad anezho, kement ha bezañ, ken nebeut ha tra, ken nebeut ha mann, forzh nebeut, nebeut-tre ; zu Hause war das Kind äußerst brav, draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen, ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kêr - ar bugel-se a oa ur skouer a barfeted er gêr, un diaoul e kêr ; er ist äußerst vernünftig in seinen Aussagen, dalbezh e larvar traoù fur, dalbezh e komz gant furnez, dalbezh e komz fur, furmeurbet e vez atav pezh a larvar ; äußerst schlecht, fall-fin, fall-put, fall-daonet, fall-hoc'h, fall-du ; äußerst wichtig, hollbouezus, pouezus-kenañ, pouezus-meurbet, a bouez bras, a bouez kentañ, ... a denn da vraz, ... a zoug pouez bras, ... a dalv kalz, ... a gont kalz ; äußerst schwierig, äußerst schwer, diaes-ral, diaes-bras, diaes-tre, forzh ziaes ; die Aufzucht dieser Tiere ist äußerst schwierig, al loened-se a zo tener da sevel.

Äußerste(s) ag.k. n. : das Äußerste, was ich tun kann, muiañ ma c'hellan ober ; auf das (aufs) Äußerste, diwar re, kalz re, divuzul, dreistpenn, hep kemm na ment, hep kemm na bevenn, hep moull ebet, dreist pep tra, dreist-muzul, dreist pep muzul, dreist kemm, dreist reizh, betek re ; aufs Äußerste gefasst sein, bezañ o c'hortoz ar gwashañ traoù da c'hoarvezout, bezañ e sell e c'hoarvezfe ar gwashañ traoù ; sein Äußerstes tun, ober muiañ ma c'heller, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober bec'h bras, ober gwellañ (gwelliakañ) ma c'heller, ober e seizh gwellañ (e seizh posup), ober e c'halloud, lakaat e holl spi, ober e walch'h, klask e walch'h en em ziluziañ anezhi, bale war ar mor, en em aketiñ e pep doare, ober eus e wellañ, ober e wir wellañ, ober diouzh e wellañ-holl, lakaat an diaoul e pevar, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller ; bis

zum Äußersten, betek ar par pellañ ; *jemanden zum Äußersten bringen*, dismantrañ spered u.b., lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. da flikañ, lakaat u.b. da fumañ, lakaat u.b. da vont e gouez, gouezañ u.b., lakaat u.b. da vont dreist-penn, ober d'u.b. koll e benn, lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, kas u.b. betek ar par pellañ, lakaat u.b. da vont er-maez eus e groc'hen, lakaat u.b. da vont diwar e gement all ; *er geht immer bis zum Äußersten*, pa vez krog ne ziskrog ket ; *jemanden aufs Äußerste treiben*, mont dreist ar pal gant u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, kas u.b. betek ar par pellañ ; *zum Äußersten kommen*, mont betek e benn gwashañ ; *es nicht (bis) zum Äußersten kommen lassen*, *es nicht (bis) zum Äußersten eskalieren lassen*, mirout ouzh gwashañ tra a c'halfe en em gavout, na lezel an traouù da vont betek o fenn gwashañ.

außerstande Adv. : en dic'halloud, dic'houst, divarrek ; *außerstande sein, etwas zu tun*, na vezañ evit ober udb, na c'hallout ober udb, bezañ en dic'halloud d'ober udb, bezañ divarrek d'ober udb ; *jemanden außerstande setzen, der Gesellschaft zu schaden*, lakaat u.b. en dic'halloud da genderc'hel gant e walloberou, lakaat u.b. en dic'halloud da noazout d'ar gevredigezh, lakaat harz da walloberou u.b.

äußerstenfalls Adv. : gant ar stard, d'ar gwashañ-holl / d'ar muiañ-holl / evit ar gwashañ / evit ar muiañ (Gregor).

außertourlich ag. : [Bro-Aostría, su Bro-Alamagn] a-gesk, ouzhpenn.

Adv. : estroc'h eget kement-se, ouzhpenn-se, ouzhpenn da se, dre soulgresh, en tu-hont da se, en tu all da se, zo-mui-ken.

außertropisch ag. : eztrovanel.

Äußerung b. (-en) : 1. disklériadur g., lavar g., dispiegerezh g., bomm-lavar g., lavaren b., lavared g., komzenn b., prepoz g., distaoladenn b. ; *Äußerungen, komzoù distaget ls.* ; *dubiose Äußerungen, divizoù bieziz ls.* ; *zuweitgehende Äußerungen, komzoù lampr ls.* ; *vulgäre Äußerungen, komzoù brein ls.*, kaoziòù vil ls. ; *lizenziöse Äußerungen, komzoù kras ls.*, komzoù dibrenn ls., komzoù diskramailhs ls., komzoù dizolo ls., tourc'haj g., luc'haj g., luc'hajoù ls., loustajoù ls., diskramailherezh g. ; *leichtfertig in seinen Äußerungen sein, kaout ur gomz krak, bezañ krak en e gomzoù* ; 2. evezhiadenn b. ; *verletzende Äußerung, flemmad g., flipad g., freihad g., teodad g.* ; [polit., gwir] *staatsfeindliche Äußerung, felladenn dezevout b.* ; 3. *gutachtliche Äußerung, prizadur g., prizachadenn b., prizacherez g.* ; 4. raksin g., rakarouez b., kentarouez b., diougan g., seblant g., sin g., sinad g., ardamez g., arouezenn b., arouez b. ; 5. ermaeziadenn b., ermaeziadur g., eztaol g., erzerc'had g., erzerc'hadur g. ; 6. [yezh.] *dezgeriad g., dezgeriadur g., dezgeriañ g.*, lavarad g., lavaradur g., laviañ g. ; *performative Äußerung, digonadell b.*

außerweltlich ag. : ezedvel.

aussetzen V.k.e. (hat ausgesetzt) : 1. *ein Rettungsboot aussetzen, morañ ur vag saveteiñ.*

2. *ein Tier aussetzen, leuskel ul loen da vont en e frankiz, reiñ e frankiz en-dro d'ul loen, dilaoskiñ ul loen* ; *ein Kind aussetzen, dilezel ur bugel, kas ur bugel da gavad, degas ur bugel da gavad* ; *ausgesetztes Kind, kavadenn b.* [liester kavadennou], kavad g. [liester kavadoù], bugel dilezet g., bugel emzivat g., P. labousgarzh g.

3. *Fische in einem Teich aussetzen, lakaat pesked en ul lenn, neríñ ul lenn a besked, peskedusaat ul lenn* ; *Setzlinge in einem Teich aussetzen, munusañ ul lenn, peskedusaat ul lenn* ; *noch einmal Setzlinge in einem Teich aussetzen, advunusañ ul lenn, adpeskedusaat ul lenn* ; *das Aussetzen von Setzlingen, ar munusañ g., ar munusadur g., ar peskedusaat g., ar peskedusadur g.* ; *das erneute Aussetzen von Setzlingen, an*

advunusañ g., an advunusadur g., an adpeskedusaat g., an adpeskedusadur g.

4. lakaat dindan gwered udb ; *jemanden einer Gefahr (dat.) aussetzen, lakaat u.b. en dañjer, lakaat u.b. en arvar, lakaat u.b. dirak un dañjer bras, arvariñ u.b., pirlhañ u.b., lakaat u.b. en argoll* ; *etwas der Einwirkung des Feuers aussetzen, lakaat udb dindan gwered an tan* ; *etwas der Sonne aussetzen, heoliañ udb, heoliata udb, heolata udb* ; *etwas der Einwirkung der Sonne aussetzen, lakaat udb dindan gwered an heol* ; *jemanden einem Wechselbad aussetzen, reiñ pour ha triñchin d'u.b., reiñ triñchin d'u.b. war-lerc'h ar pour* ; *jemanden einer harten Prüfung aussetzen, lakaat kalet d'u.b.* ; *den Blicken aller ausgesetzt, a-wel d'an holl, a-wel da zaoulagad an dud.*

5. [dre heñvel.] *jemandem eine Rente aussetzen, leveañ u.b., pañsionioñ u.b., retrediñ u.b., lakaat ul leve d'u.b., lakaat ul leve bloaziek d'u.b.* ; *einen Preis aussetzen, kinnig ur garedon, reiñ ur priz, reiñ ur gopr.*

6. [dre astenn.] *deren, dereniñ, daleañ, goursezañ, ampellañ, diwezhataat, kas da belloc'h, astalañ* ; *die Zahlungen aussetzen, ehanañ da baeañ, chom a sav gant ar paeamantou, daleañ ar paeamantou* ; *eine Reise aussetzen, deren ur veaj, dereniñ ur veaj, daleañ ur veaj, goursezañ ur veaj* ; *eine Sitzung aussetzen, astalañ un dalch'* ; *eine Tournee aussetzen, ampellañ un droiad* ; *[gwir] goursezañ, ampellañ, astalañ* ; *die Vollstreckung des Urteils aussetzen, daleañ sevenidigezh ur vamadenn, dereniñ sevenidigezh ur setañs, goursezañ d'ur c'hastiz bennak, astalañ oberiadur ur setañs* ; *das Urteil zur Bewährung aussetzen, kondaoniñ u.b. gant goursez* ; *[Yalch'] ausgesetzte Notierung, feuriadur miret g.*

7. laesañ, legadiñ.

8. *an etwas (dat.) aussetzen, kavout abeg en udb., kavout si en udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, kavout da lavaret en (war, enep) udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, begonata a-zivout udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb* ; *an dir ist manches auzusetzen, war da gont ez eus ur bern traouù da lavaret* ; *es gibt mancherlei an diesem Werk auszusetzen, peadra a vefe da rebech d'an oberenn-se, abegoù a-walc'h a vefe kavet en oberenn-se* ; *du hast immer etwas auszusetzen, n'out mat nemet da gaoc'hañ ar stal - te ne deuz ket ar sukr ez kenoù - te a gav atav abeg e kement tra a zo tout - te a gav atav abeg e pep tra - te a gav atav da lavaret e pep tra - te a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - ne rez nemet dispenn da nesañ - klask a rez abeg bepred - n'ouzez nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gavez nemet rebechou d'ober - atav e kavez abeg e pep tra - te a gav atav tro da abegiñ - kavout a rez bepred drezzenn da stagañ ouzh pep tra - ne gavez netra vat - ne gavez nep tra vat - bepred e kavez da lavaret e kement bramm 'zo tout - te a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gavez e kement tra 'zo tout - klask a rez atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a rez da amzer o tispenn labour ar re all - tremen a rez da amzer o tivrudañ ar re all - ne gavez gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer da c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer da c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet da c'hrad - klask a rez kant si d'an holl - ne baouezek ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dit kaout gwell pe well - ne welez netra nemet a-dreuz - te a blij dit rezoniñ - ur spered rekin out - te 'zo ur penn tortis - ur penn-treuz out - ur spered kamm out - atav e vezez o figuzañ - atav e vezez o pismigañ - atav e vezez o pigosat - atav e vezez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo ac'h'anout - ur pismiger out - ur bagajer out - ur c'haç'her diaes a zo ac'h'anout - ur ripompi tagnous a zo ac'h'anout - ur chaoker-laou a zo ac'h'anout - ur flemmer out - un nagenner out - ur chikaner out*

- un noazour out ; *ich finde daran nichts auszusetzen*, ne'z an ket a-enep kement-se, ne gavan netra da damall en dra-se, n'eus diaezamant ebet, n'on ket dizali, n'em eus netra a-enep, ne zigaran ket an dra-se ; *er hat dauernd an mir etwas auszusetzen*, ne'm eus ket rank gantañ gant e flemmadoù, emañ atav war va chouk, klask a ra abeg bepred ennon, ne oar nemet chaokat pep labour graet ganin, ne gav nemet rebechoù d'ober din, atav e kav abeg e kement tra a ran, kavout a ra bepred prezenn da stagañ ouzh pezh a ran, bepred e kav da lavaret e kement tra a ran, eñ a gav da lavaret enep kement tra a ran, kant rebech ha kant all a gav d'ober din, klask a ra atav c'hwen em loeroù, tremen a ra e amzer o tispenn va labour, kas a ra e amzer o tispenn va labour, kas a ra e vuhez o chaokat pep labour graet ganin, klask a ra kant si din, ne baouez ket da abegiñ ouzhin, emañ atav a-istribilh ouzhin.

V.gw. (hat ausgesetzt) : 1. *mit der Arbeit aussetzen*, diskregiñ diouzh al labour, paouez da labourat ; *ein- und aussetzen*, spanaat ; *ein- und aussetzend*, spanaus, astalus, mareadek, a-vare, a-frapadoù, a-vareadoù, a-vomandoù, a-goulzadoù, bep eil mare ; 2. [mezeg.] *das Herz setzt aus*, c'hwitañ a ra ar galon, paouez a ra ar galon da dalmñañ, ar galon a chom mik ; 3. [tekn.] *der Motor setzt aus*, c'hwitañ a ra ar c'heflusker, ar c'heflusker ne ya ket mui en-dro, emañ ar c'heflusker o chom mik, sac'het eo ar c'heflusker, sach'añ a ra ar c'heflusker, chanañ a ra ar c'heflusker, arakiñ a ra ar c'heflusker, bouc'h eo ar c'heflusker, ur skoilh a zo gant ar c'heflusker, boudañ a ra ar c'heflusker, mouzañ a ra ar c'heflusker, aet eo ar c'heflusker da Gervouzhig, bourdiñ a ra ar c'heflusker, bourdet eo ar c'heflusker, houbet eo ar c'heflusker, gludet emañ ar c'heflusker, sac'het eo ar c'heflusker, ober a ra ar c'heflusker fas koad deomp ; 4. [c'hoari] *er setzt aus*, a) ehanañ a ra ; b) dilezel a ra e dro, leuskel a ra e dro da dremen.

V. dibers. (hat ausgesetzt) : P. 1. es setzt bei ihm aus, a) chom a ra boud, n'eus alaman ebet dezañ ; b) dirollañ a ra, mont a ra e breskenn, foliñ a ra, pennsodiñ a ra, treiñ a ra da sot, diskiantiñ a ra, mont a ra e belbi (e berlobi), belbiañ a ra, diboellañ a ra, pennfolliñ dall a ra, mont a ra dall ha mezv, koll a ra mik e benn, aet eo tok-tok, paket en deus anezho, mont a ra gant ar c'hatar, kollet eo gantañ e skiant-vat, koll a ra e benn ; c) emañ o vont er-maez eus e groc'hen, emañ o vont diwar e gement all, emañ o vont e gouez (e fulor, e kounnar), emañ o sevel war beg e dreid, emañ o vont diwar e dreid, emañ e volc'h o vont diwar e lin, emañ o koll e bothouarn bihan, dibalediñ a ra, fachañ a ra ruz, emañ kounnar vras o tont ennañ, emañ droug o tont ennañ, emañ o hejañ e gi, emañ o taeriñ gant ar fulor, emañ tro o tont en e voned, lakaat a ra e voned ruz, emañ o vont d'ober ur roñse bras, prest eo da lammat war ar marc'h glas, emañ o vont d'ober ur march bras, emañ e revr o vont war e chouk gantañ, pignat a ra en e wezenn uhelañ, sevel a ra en e avalenn, ober a ra ur folladenn, dispakañ a ra e gouunnar, fuloriñ a ra, follañ a ra, krugañ a ra, brouzezañ a ra, brizhañ a ra, distalmañ a ra, en em zistalmañ a ra, razailhat a ra, loariañ a ra, imoriñ a ra, taeriñ a ra, fumañ a ra, kounnariñ a ra, mont a ra dreist-penn, sevel a ra ar grug ennañ, sevel a ra ar grug dezañ, lammat a ra dreist-penn, glazañ a ra, en em c'hlazañ a ra, mont a ra e-barzh blev kriz, mont a ra war e varc'h / divudurunañ a ra / divarc'hañ a ra (Gregor) ; 2. jetzt setzt's aber aus ! re 'zo re ! aet on diwar re ! te 'vat a ya er-maez en dro-mañ ! war dri zroad emaout ! trevariañ a ra da skiant ! emaout o c'hoari gant da voned ! diskiantiñ a rez ! n'emañ ket mat da benn ! n'out ket mat gant da benn ! n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? ha deuet out sot ? aet out e belbi (e berlobi) ! paket ac'h eus

anezho ! aet out ganto ! loariañ a rez ! trelatet (alfoet, alteret) eo da spered ! goap a rez !

V.em. : **sich aussetzen** (hat sich ausgesetzt) : *sich (ak.) einer Gefahr (dat.) aussetzen*, kemer ur riskl, en em forsiñ, sachañ bec'h war e gein, sachañ ar c'harr war e gein, sachañ ar moc'h war e dreid, kas ar c'harr war e gein, sachañ ar c'havazh war e gein, tennañ ur riskl war an-unan, tennañ reuz war-an-unan, en em lakaat dindan vec'h ; *sich der Gefahr aussetzen*, abzustürzen, mont e gwall (war var, e-tailh) da gouezhañ, en em lakaat e-tailh da gouezhañ, bezañ risklet da gouezhañ ; *sich (ak.) der Kritik aussetzen*, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da bakañ brud fall, en em lakaat war var da vezañ lakaet dindan teod an dud, reiñ krog d'an teodoù fall, reiñ krog d'an abegadennoù, sachañ rebechoù war an-unan, sachañ chaok ha stran war an-unan, reiñ bazh d'e gannañ, reiñ abeg da rebechoù, bezañ risklet da dapout brud fall ; *sich der Sonne aussetzen*, mont en heol ; *sich (ak.) strafrechtlicher Verfolgung aussetzen*, bezañ dellezek a brosez, tennañ (sachañ, tennañ riskloù) ur prosez war an-unan, en em lakaat e-tailh (e riskl, a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ kaset dirak ar varn, en em lakaat e-tailh (e riskl, a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ poursuet dirak al lez-varn, bezañ risklet da vezañ poursuet dirak al lez-varn ; *sich (ak.) der Lächerlichkeit aussetzen*, en em lakaat war var da vezañ goapaet, ober diouzh bezañ goapaet, lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da c'hoari al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust (Gregor), servijout da vourd ; *sich Unannehmlichkeiten aussetzen*, sachañ bec'h war e gein, en em lakaat dindan vec'h, en em fourrañ e kudennoù, sachañ ar c'harr war e gein, sachañ ar moc'h war e dreid, kas ar c'harr war e gein sachañ ar c'havazh war e gein, sachañ tan war e gein, en em ziharpañ, ober e ziaezañ, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da bakañ bec'h, bezañ o tanzen trubuilhoù a-benn an amzer da zont, bezañ o hadañ danvez keuz, bezañ o hadañ greun keuz, bezañ o hadañ kerse, bezañ o hadañ keuz, bezañ o prenañ kerse, bezañ o prenañ keuz, bezañ o prenañ morched, bezañ o tanzen trubuilh, bezañ o tanzen trubuilhoù, tennañ reuz war an-unan ; *sich der Sonne aussetzen*, mont da heoliañ, mont dindan sked an heol.

Anv-gwan verb **ausgesetzt** 1. *allem Wind und Wetter ausgesetzt*, dindan ar seizh amzer, skoet gant ar seizh avel, etre ar pevar avel, dispak d'an avelioù, e-kreiz ar gas, digledour, diglet, digletus-kenañ ; *der Flut ausgesetzte Flussmündung*, aber b., kanol b. ; 2. *dem Spott ausgesetzt sein*, bezañ graet a bep seurt goapaerezh ouzh an-unan, gouzañ goapaerezh an dud, sachañ goap an holl war an-unan, bezañ tregaset dalchmat ; 3. *die Kartoffeln werden grün, wenn sie den Mondstrahlen ausgesetzt werden*, sklêrijenn al loar a laka an avaloù-douar da loariañ, pa bar al loar war an avaloù-douar e c'hlazont ; *die Kartoffeln werden grün, wenn sie nicht vollständig von Boden bedeckt sind und so den Sonnen- und Mondstrahlen ausgesetzt werden*, an heol hag al loar a c'hlazvez ar patatez pa ziskouezont o fri er-maez eus an douar, diwar levezon an heol hag al loar e c'hlaz an avaloù-douar pa ziskouezont o fri er-maez eus an douar ; 4. *ausgesetztes Kind*, kavadenn b. [liester kavadenoù], kavad g. [liester kavadou], bugel dilezet g., bugel emzivat g., P. labous-garzh g.

Aussetzen n. (-s) : *sellit ouzh Aussetzung*.

Aussetzer g. (-s,-) : P. diankou ls., diankadenn b. ; *ich habe einen Aussetzer*, kollet eo penn va neudenn ganin, chom a ran Bourdet, chom a ran Bourt, chom a ran boud, chom a ran bouc'h, troc'het

eo va speredenn din, troc'het eo neudenn va soñjou din, chom a ran koubet, chom a ran lug, chom a ran berr war va ger, kollet em eus poell va c'hudenn, kollet em eus poell va neudenn, kollet em eus penn va c'hudenn, aet on war voem, chalmet on.

Aussetzung b. (-,-en) : 1. Aussetzung von Truppen, dilestradeg soudarded b., dilestradur soudarded g., diletradenn soudarded b. ; 2. dilez g., dilezidigezh b. ; Aussetzung eines Kindes, dilezidigezh ur bugel b., kasidigezh ur bugel da gavad b., degaserezh ur bugel da gavad g. ; die Aussetzung von Kindern, an dilezel bugale g. ; 3. [pesked] das Aussetzen von Setzlingen, die Aussetzung von Jungfischen, ar munusañ g., ar munusadur g. ; 4. [dre heñvel.] Aussetzung einer Rente, kenaozadur ul leve g. ; 5. kinnig g. ; Aussetzung eines Preises, roidigezh ur priz b. (ur gopr, ur garedon) ; 6. [arc'hant.] Aussetzung von Kursnotierungen, feuriadur miret g. ; 7. [dre astenn.] Aussetzung der Arbeit, dilezadeg-labour b., diskrog-labour g. ; Aussetzung der Arbeiten, astal al labouriou g. ; 8. [tekn.] Aussetzung des Stromes, troc'h tredan g., troc'hadur tredan g., troc'hadenn dredan b. ; 9. Aussetzung des Motors, c'hwitadenn ar c'heflusker b., stroñsou ar c'heflusker ls. ; 10. [mezeg.] Aussetzung des Pulses, gwazienn veud dizingal b. / gwazienn veud o skeiñ a-roadennoù b. (Gregor), poulz dizingal g. ; 11. goursez g., diwezhataat g. ; 12. legad g., laes g. ; 13. pismigerezh g., pismigadenn b., abegadenn b. ; 14. zeitweiliges Aussetzen, zeitweilige Aussetzung, spanaenn b., span g., spanaat g. ; 15. [relij.] die Aussetzung der Reliquien, diskouezadur ar relegeier g.

Aussetzzeit b. (-) : [merdead.] mouilhiñ g. ; Aussetzzeit, Verbleib der Leine im Meer und Einholzeit, ar mouilhiñ hag ar gorren.

Aussicht b. (-,-en) : 1. gwel g., digor g., taolennad g., selladur g., gweled g., taol-lagad g. ; schöne Aussicht aufs Meer, gwel brav war ar mor g., digor brav war ar mor g., taol-lagad brav war ar mor g. ; eine schmale Aussicht zwischen Bäumen, un digor strizh etre ar gwez g. ; der Neubau versperrt die Aussicht, ar savadur nevez a stank (a zispenn) ar gwel ; eine herrliche Aussicht bot sich unseren Augen, ur gwel kaer-meurbet (ur gweled kaer-meurbet, un dremvro veurdezus, ur gwel eus ar c'haerañ, ur gwel eus an duduiañ, un daolenn gaer) en em lede dirazomp, pebezh taol-lagad kaer war ar vro en em lede dirazomp, un daolenn eus ar re gaerañ en em lede dirazomp ; die Augen labten sich an der herrlichen Aussicht, en em zudiañ a rae an daoulagad o sellet ouzh ur gweledva ken brav, bourrañ a rae an daoulagad o sellet ouzh ur gweledva ken kaer, flouret e veze an daoulagad gant ur gwel ken kaer, ar gwel eus ur c'hom-bro ken kaer a zudie an daoulagad ; 2. [dre skeud.] diawelad g., diarsell g., diougan g. ; Zukunftsäussichten, diaweladoù ls., diarselloù ls. ; Realitäten und Aussichten, beiridoù ha diaweladoù ; die Marktaussichten, diaweladoù an nevid ls. ; gute Aussichten haben, bezañ ar voul gant an-unan, bezañ ar rod o treiñ a-du gant an-unan, bezañ avel vat gant an-unan, bezañ avel a-du gant an-unan, bezañ war an hent mat, bezañ war an hent da zisoc'h ; keine Zukunftsäussichten bieten, kinnig un oabl bac'h, kinnig un dazont dic'hoanag ; etwas in Aussicht haben, bezañ e sell eus (ag) udb ; in Aussicht nehmen, kinnig ober udb, bezañ e sell da ober udb ; jemandem etwas in Aussicht stellen, reiñ esper d'u.b. da gaout udb (Gregor), ober d'u.b. esperout udb ; man hat uns einen Lohn in Aussicht gestellt, bez' hon eus bet keloù da gaout pae, kaoz a zo bet da gaout pae, keal a zo bet e vijemp paet ; seine Aussichten sind in den Brunnen gefallen, aet eo e ratozhioù kaer da gaoc'h-heiz, aet eo e ratozhioù kaer e lost ar c'had, aet eo e ratozhioù kaer e kas, troet eo e ratozhioù kaer e kas, kouezhet eo e ratozhioù kaer e kas, troet eo e ratozhioù kaer e gwelen, aet eo e ratozhioù kaer e gwelen, aet eo e ratozhioù

kaer er c'harzh, aet eo an tenn er c'bleuz, aet eo e zezev e puñs an avel, aet eo e zezev da stoupa ; [relij.] in der Aussicht auf das ewige Leben im Paradies Gottes, er gwel eus ar baradoz, er gwel a Zoue.

aussichtslos ag. : didalvoud, dic'hoanag, aner, diremed, hep achap, dispi, [sport, sturm] ... na c'heller ket gounit ; aussichtsloser Fall, kaz diremed g., pleg diremed g., afer diremed b. ; die Lage ist aussichtslos, n'eus mann d'ober, aze n'eus netra d'ober, aze n'eus micher ebet d'ober, er blotoù emaomp, n'eus doare ebet da wellaat an traoù, n'eus diskoulm ebet, n'eus diflip ebet evidomp, nend eus ket a achap, nend eus ket a achap dezho, n'hon eus diank ebet, n'hon eus na tu na lañs, en dic'haloud emaomp, emaomp koll ha peurgoll zoken ; die aussichtslose Lage der ärmeren Bevölkerungsschichten, oabl bac'h an dud paour g., dazont dic'hoanag an dud paour g. ; künstliche Lebensverlängerung in aussichtsloser Situation, arloup yac'hadel g.

Aussichtslosigkeit b. (-) : vended b., vender g., oabl bac'h g., dazont dic'hoanag g., dispi g., dizemper g., dizemperañs b., dizesper g., dic'hoanag g., pleg diremed g. ; zur Aussichtslosigkeit verurteilt, tonket da c'hwitañ.

Aussichtspunkt g. (-s,-e) : gwel kaer war ar vro tro-dro g., gwelva g., arvestlec'h g., arvestva g., sellva g.

aussichtsreich ag. : grataus, diougan keloù mat gantañ, war an hent mat, digor e zazont, war an hent da zisoc'h ; das aussichtsreichste Pferd beim Rennen, ar marc'h stummet ar gwellañ da c'houinit g., ar marc'h diarsell trec'h gantañ g.

Aussichtsturm g. (-s,-türme) : gwere b., arsellva g., arvestlec'h g., gwelva g., sellva g.

aussichtsvoll ag. : grataus, diougan keloù mat gantañ, war an hent mat, digor e zazont, war an hent da zisoc'h.

aussieben V.k.e. (hat ausgesiebt) : 1. kroueriañ, krouerat, silañ, tamouezat, burutellañ, bleutaat, gourneriañ, gournat, gourniñ, grellat, grelliñ, kroelardiñ, ridellat ; 2. [dre skeud.] ober un dibab da, ober dilenn da, kroueriañ, ridellat ; die Menschen, die reinwollen, werden streng ausgesiebt, ne vez aotreet mont e-barzh nemet dre doull an alc'hwez g.

aussiedeln V.k.e. (hat ausgesiedelt) : divroañ, kas kuit e vro.

Aussiedler g. (-,-) : 1. divroer g., divroad g. [lester divroïdi] ; 2. [dre flouravar] advroer g., advroad g. [lester advroïdi].

aussingen V.k.e. (sang aus / hat ausgesungen) : 1. kanañ betek fin ; 2. eine ausgesungene Stimme, ur vouezh distreset dre forzh kanañ b., ur vouezh distreset dre fin kanañ b., ur vouezh groihet dre zalc'h kanañ b. ; sie hat sich ausgesungen, gwelet (tapet) he deus ar bleiz, lonket he deus ur bleiz, groih eo deuet he mouezh dre zalc'h kanañ.

aussinnen V.k.e. (sann aus / hat ausgesonnen) : ijinañ, imbroudiñ, itrikañ, iriennañ, steuñviñ, forjañ.

aussitzen V.k.e. (saß aus / hat ausgesessen) : 1. uzañ [un azezenn] ; ausgesessener Stuhl, kador uzet b. ; 2. [dre skeud.] lezel [fdb] da c'hoiñ, chom war vete gwelet [disoc'h fdb], lezel an amzer da ober.

aussöhnen V.k.e. (hat ausgesöhnt) : jemanden mit jemandem aussöhnen, difachañ u.b. diouzh u.b. all, unvaniñ u.b. gant u.b. all, unaniñ u.b. gant u.b. all, adunvaniñ u.b. gant u.b. all, distennañ ar gordenn etre u.b. hag unan all, lakaat u.b. ervat gant unan all.

V.em. : **sich aussöhnen** (hat sich (ak.) ausgesöhnt) : 1. sich mit jemandem aussöhnen, lakaat diwezh d'an droukrañs etre an-unan hag unan all, peoc'haat ouzh u.b., bezañ emglev adarre (bezañ distennet ar gordenn) etre an-unan hag unan all, difachañ, divroc'hañ, en em unaniñ gant u.b. / en em

unvaniñ gant u.b. / ober e beoc'h gant u.b. / en em lakaat ervat gant u.b. (Gregor) ; sie haben sich wieder miteinander ausgesöhnt, difachet int, difach int, P. en em beñseliet int ; sich mit etwas aussöhnen, en em ober diouzh ubd, tremen diouzh ubd, en em ober gant ubd, degemer ubd, asantiñ d'ubd ; 2. difachañ, divroc'hañ, peoc'haat, unvaniñ en-dro, unaniñ endro, P. dont kaoc'h-foer.

Aussöhnung b. (-,-en) : adunvanidigezh b., adunvanadur g., unvanidigezh b., difachañ g., divroc'hañ g.

aussondern V.k.e. (hat abgesondert) : 1. diforc'h [diouzh], diforc'hiñ [diouzh], dispartiañ [diouzh], digemmañ [diouzh], disrannañ [diouzh], digevreañ, digevrediñ, digejañ, didoueziañ, lakaat a-gostez, dibab [ar re vat diouzh ar re fall], dilenn, ober dilenn da, c'hwennat ; 2. [kimiezh] ezverañ, ezwagrennañ, diverañ, diwagrennañ, diwagrenniñ, teuler, diskargañ, dourennaouiñ, borc'hañ.

Aussonderung b. (-,-en) : 1. digejadur g., disparti g., didoueziadur g., dibaberezh g., disrannadur g., disrann g., diforc'h g., diforc'had g., diforc'hidigezh b., forc'herezh g. ; *Aussonderung von Büchern*, digejadur levrioù g., disparti levrioù g., didoueziadur levrioù g. ; 2. [kimiezh] ezveradur g., ezwragrennadur g., diveradur g., deveradur g., diskarg g., diskargadur g., borc'hadur g., borc'hañ g., ezwagrennadur g., diwragrennadur g., diwagrennerez g.

aussorgen V.gw. (hat ausgesorgt) : lakaat arc'hant a-gostez evit e gozhni, lakaat arc'hant a-gostez (tuañ arc'hant, gorren arc'hant, arrelajiñ arc'hant, kostezañ arc'hant, gouarn arc'hant, restañ arc'hant, arboellañ arc'hant, kosteziañ arc'hant, espern arc'hant, sevel arc'hant, erbediñ arc'hant, ober boujedenn, ober yalc'h a-dreñv) e-sell ar gozhni, dastum arc'hant evit ar gozhni.

aussortieren V.k.e. (sortierte aus / hat aussortiert) : dibab pizh, dilenn, digejañ, didoueziañ, lakaat a-gostez, ober dilenn da, ober un dibab da, jaojañ, dispartiañ, c'hwennat, kroueriañ, ridellat ; *Kartoffeln aussortieren*, ober un dibab d'an avaloù-douar, ober dilenn d'an avaloù-douar, dibab avaloù-douar, dilenn avaloù-douar, dispartiañ avaloù-douar ; *die faulen Äpfel aussortieren*, divreinañ avaloù, lemel an avaloù brein diouzh ar re yac'h ; *die Besten aussortieren*, dibab ar re wellañ ; sorgfältig aussortiert, dibabet pizh.

Aussortieren n. (-s) : diforc'hidigezh b., dilenn g., dibab g., dibaberezh g., dibabidigezh b., rummañ g., didoueziadur g., didoueziañ g.

ausspähen V.gw. (hat ausgespährt) : nach jemandem ausspähen, gortoz u.b., gedal u.b., spiañ u.b., evezhiañ u.b., bezañ e spi war u.b., bezañ war c'ched (war evezh) eus u.b. ; nach Nahrung ausspähen, klask boued.

V.k.e. (hat ausgespährt) : jemanden ausspähen, spiañ ouch u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b.

Ausspann g. (-s,-e) : ostaleri b., post rederic hag eskemm kezeg g.

ausspannen V.k.e. (hat ausgespannt) : 1. displegañ, dispakañ, ledañ, gourledañ, displegañ ha reutaat, dispakañ ha stegnañ, displegañ ha reudiñ, displegañ ha sonnaat ; [labous h.a.] seine Flügel ausspannen, displegañ (digeriñ, dispakañ) e zivaskell ; 2. disterniañ ; ein Pferd ausspannen, disterniañ ur jav, disterniañ ul loen-kezeg diouzh ur c'harr ; 3. P. kemer, amprestañ ; 4. tenniañ ; 5. P. distreiñ u.b. diouzh unan all, truflañ, lakaat en tu diouzh an-unan, skrapañ, divorañ, disc'hwelañ ; er hat ihm seine Freundin ausgespannt, distroet en deus e vignonez dioutañ evit lakaat e grog warni, hennezh 'zo aet war e votou.

V.gw. (hat ausgespannt) : [dre skeud.] distegnañ e spered (Gregor), distennañ e spered, diderriñ, diskuižhañ, ober un tamm

diskuižh, ober ur pennadig diskuižhañ, ober un diskuižh, ober un diskuižhadenn, ober e ziskuižhou, ober un ehan, ehanañ, diwaskañ e gorf, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, lakaat un higenn, diblegañ e gein, digeinañ, soc'hañ, ober kein hir, lakaat e gorf da zibouzezañ, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, kemer arsav, ober ur gourvez, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur ruilh, adsevel e boueziou ; sie konnte endlich ausspannen, ne oa mui ret dezhi merat kement.

V.em. **sich ausspannen** (hat sich (ak.) ausgespannt) : distegnañ e spered (Gregor), distennañ e spered, diderriñ, diskuižhañ, ober un diskuižh, ober un diskuižhadenn, ober e ziskuižhou, ober un ehan, ehanañ, diwaskañ e gorf, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, lakaat un higenn, diblegañ e gein, digeinañ, soc'hañ, ober kein hir, lakaat e gorf da zibouzezañ, ober ur gourvez, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, kavout e repoz, kemer e repoz, repoziñ, ober ur ruilh, kemer arsav, adsevel e boueziou.

Ausspannen n. (-s) : [loened-tenñ] distern g.

Ausspannung b. (-,-en) : ehan g., diduell b., diduadenn b., diskuižh g., diskuižhadenn b.

aussparen V.k.e. (hat ausgespart) : 1. mirout diac'hub, derc'hel diac'hub ; einen Platz für jemanden aussparen, mirout ur plas evit u.b. ; 2. lezel e-maez, lezel a-gostez, lakaat a-gostez, ober hep, tremen hep, chom hep ; dieses besonders heikle Problem blieb bei den Verhandlungen ausgespart, ar gudenn gwall skoemp-se a voe lakaet er-maez eus ar c'hendivizoù.

Aussparung b. (-,-en) : 1. digor g., toull g. ; 3. plas diac'hub g.

ausspeien V.k.e. (spie aus / hat ausgespien) : disteurel, dislonkañ, bruilhiñ, c'hwedañ, lañsañ, lañsañ diwar e galon, reboursiñ, recheteñ, tufañ, skopañ, krañchat, sklabousat.

Ausspeien n. (-s) : 1. skopadur g., tuferez g., tufadur g. ; 2. dislonkakenn b., c'hwedadenn b., c'hwedenn b., dislonk g., distaol g., distaoladenn b.

ausspenden V.k.e. (hat ausgespendet) : [relij.] reiñ, skuilhañ ; seine Gnaden ausspenden, skuilhañ e c'hrasou.

Ausspender g. (-s,-) : [relij.] ingaler g., skuilher g. ; der Ausspender aller Gnaden, skuilher an holl c'hrasou g.

aussperren V.k.e. (hat ausgesperrt) : 1. jemanden aussperren, serriñ (prennañ) an nor ouch u.b. evit mirout outañ a zont tre ; 2. [dre astenn.] Arbeiter aussperren, kas micherouien d'ar gér, ezkelañ ar greanti ; 3. [dre skeud.] pellaat, lakaat a-gostez.

V.em. **sich aussperren** (hat sich (ak.) ausgesperrt) : prennañ an nor surentez war-lerc'h an-unan ha lezel an alc'hwezioù e-barzh an ti.

Aussperrung b. (-,-en) : ezkael g. ; die Aussperrung beschließen, divizout ezkelañ ar greanti.

ausspielen V.k.e. (hat ausgespielt) : 1. c'hoari ; eine Karte ausspielen, ein Blatt ausspielen, c'hoari ur gartenn, lakaat ur gartenn war an daol, darc'haouïñ ur gartenn ; er spielt die Herzkönigin aus, lakaat a ra an damez keur war an daol ; 2. lakaat er c'hoari, lakaat el lotiri, brokañ ; 3. [dre skeud.] er spielt den letzten Trumpf aus, emañ o c'hoari koll pe c'hounit, o c'hoari an taol tu pe du emañ, emañ en e sach diwezhañ.

V.gw. (hat ausgespielt) : 1. c'hoari da gentañ, digeriñ ar c'hoari, bezañ an dorm gant an-unan ; 2. c'hoari ur match ; 3. [dre skeud.] er hat ausgespielt, aet eo pellañ (an hirañ) ma c'hall mont, echu eo gantañ, lipet eo, dibunet eo e gudenn, P. kac'het eo ar gwellañ gantañ.

Anv-gwan verb **ausgespielt** uzet ; eine ausgespielte Platte, ur bladenn sonerezh uzet b.

Ausspielung b. (-,-en) : [c'hoari, lotiri] tennadenn b.

ausspinnen V.k.e. (spann aus / hat ausgesponnen) : 1. Fäden ausspinnen, neudenniñ ; 2. ijinañ, imbroudiñ, steuñviñ, forjañ ; eine Geschichte ausspinnen, ijinañ un istor.

ausspionieren V.k.e. (spionierte aus / hat ausspioniert) : jemanden ausspionieren, spiañ ouzh u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b.

Ausspionierer g. (-s,-) : konoc'her g., fri-furch g., fri savet g., c'hweshaer g., fri-c'hweshaer g., furcher g., firbouch g., firboucher g., c'hwiletaer g., c'hwilier g., furiker g., fuketer g., spered kurius a zen g.

ausspotten V.k.e. (hat ausgespottet) : ober al lu gant, c'hoari al lu gant, ober al lu eus, drouk'choapaat, defoeiañ, goapaat, dejanal ouzh, dejanal gant, dejanal.

Aussprache b. (-,-n) : 1. distagadur g., distag g., distagañ g., distilh g., distilhañ g., giz prezeg b. ; *entspannte Aussprache*, *komprimierte Aussprache*, distagadur laosk g. ; eine gute Aussprache haben, distilhañ mat, distilhañ fraezh, bezañ mat (reizh) e zistagadur, distagañ mat, distagañ mat e gomzoù, distagañ e c'herioù a-vad, dispegañ mat ur yezh, bezañ distagell, bezañ distag e c'her ; er hat eine deutliche Aussprache, hennezh a zo distag e c'her, distilhañ a ra mat, distilhañ a ra fraezh, komz a ra fraezh ; seine Aussprache ist sehr guttural, kroñañ a ra pa vez o komz, komz a ra kroñnenek ; eine schlechte Aussprache haben, chaokat, bezañ berr e deod, draihañ plouz ; eine fremdartige Aussprache haben, distagañ ar yezh gant ur pouezmouezh estren ; der Einfluss des Rundfunks auf die Aussprache, roll ar skingomz war emdro distagadur ar yezh g., delanvad ar skingomz war emdro distagadur ar yezh g. ; Prediger mit klarer Aussprache, sarmoner fraezh g. ; die Aussprache eines Buchstabens, distagadur ul lizherenn g. ; 2. [dre astenn.] diskleriadur g., diviz g. ; ich wünsche eine offene Aussprache mit Ihnen, c'hoant m'eus ho kwelet evit komz fraezh ganeoch' ; 3. [dre skeud.] eine feuchte Aussprache haben, skopigellat pa vezor o komz, sklabousat ; er hat eine feuchte Aussprache, skopigellat a ra pa vez o komz, sklabousat a ra pa vez o komz, ur flistrer a zo anezhañ, skop-skop eo pa vez o komz.

Ausspracheangabe b. (-,-n) : / **Aussprachebezeichnung** b. (-,-n) : treuzskrivadur soniadet g.

Aussprachewörterbuch n. (-s,-bücher) : geriadur distagadur g. aussprechbar ag. : distagadus, ... a c'heller distagañ.

aussprechen V.gw. (spricht aus / sprach aus / hat ausgesprochen) : 1. distilhañ, distagañ, disklipañ, divegiñ, distripañ, rannañ ; gut aussprechen, distilhañ mat, distagañ mat, disklipañ brav, disklipañ mat ; laut aussprechen, distagañ a vouezh uhel ; [yezh.] ausgeprochen werden, bezañ distaget, bezañ rannet ; 2. lavaret e soñj, dispegañ e vennozh ; er hatte noch nicht ausgesprochen, ne oa ket e gomz peurlavaret.

V.k.e. (spricht aus / sprach aus / hat ausgesprochen) : 1. distilhañ, distagañ, distrobañ, dispegañ, digejañ, distripañ, disklipañ, divegañ ; 2. mouezhiañ, ezteurel, eztaoliñ, diavaeziñ ; seine Meinung aussprechen, lavaret e soñj, dispegañ e vennozh, reiñ e vennozh da anaout, eztaoliñ e soñj ; sein Bedauern aussprechen, diskouez e geuz, keuziañ, lavaret e geuz ; ein Urteil aussprechen, dougen ur varnedigezh, dougen un devam, dougen ur setañs, dougen ur varnadenn, setañsiñ, embann ur varnadenn ; sein herzliches Beileid aussprechen, kinnig e c'hourc'hemennoù doujus a gengañv, kengañvaouiñ ; jemandem seine Ehrerbietung aussprechen, jemandem seine Hochachtung aussprechen, reiñ e zoujouñ d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b. ; die Leute sprachen den Wunsch aus, dorthin zu gehen, an dud a c'houlenas mont di ; etwas nicht zu Ende aussprechen, lavaret udb diwar hanter ; die Dinge klar und deutlich aussprechen, lakaat an traou war o rez -

lavaret an traou kras, naet ha distag - lavaret an traou fraezh ha distag - lavaret an traou ken diflatr ha tra - bezañ diflatr en e gomzoù - lavaret an traou en ur ger krenn - mont didro dezhi - mont didortih dezhi - mont didroidell dezhi - mont dezhi eeun-hag-eeun - lavaret an traou rube-rubene - kaout ur gomz krak - bezañ dichek en e gomzoù - mont war-eeun dezhi - mont berr - lavaret an traou hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar, hep biez) - lavaret an traou naet-ha-distag - lavaret an traou hep kaout nemeur a zamant - lavaret an traou hep divarc'hañ - na ober a c'henou bihan evit lavaret an traou - lavaret an traou hep tamm kildroenn ebet - lavaret an traou hep chaokat e c'henou (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask korniou-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret an traou didroidell (displeg, distlabez, distag, krak-ha-berr, krenn-ha-kras, krenn-ha-kraak, krak-ha-krenn, eeun ha didroell, diflatr, diguzh) - bezañ distlabez da lavaret an traou - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret an traou d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret an traou d'u.b. - komz her - lavaret an traou gant herder - na gaout treuzou ebet war e zor ; [gwir] eine Strafe aussprechen, dougen ur gosp, dougen ur c'hastiz, kondaoniñ d'ur c'hastiz bennak ; [relij.] die Exkommunikation aussprechen, eskumunugañ u.b., dougen an eskumunugenn ouzh u.b., teurel an eskumunugenn war u.b. V.em. : sich aussprechen (spricht sich aus / sprach sich aus / hat sich ausgesprochen) : 1. sich (ak.) für jemanden aussprechen, mont a-du gant u.b., sevel a-du gant u.b., pouenzañ a-du gant u.b., sevel en tu (en un tu) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b., mont en un tu gant u.b. ; er hat sich (ak.) für diese Lösung ausgesprochen, deuet eo a-du gant an diskoulm-se ; sich (ak.) gegen jemanden aussprechen, sevel a-enep d'u.b. ; 2. sich (ak.) leicht aussprechen, bezañ aes da distagañ ; 3. sich (ak.) mit jemandem aussprechen, komz fraezh gant u.b. ; 4. sich bei jemandem aussprechen, digeriñ (diskuliañ, dizoleñ, diskargañ, dileuniañ, disammañ, divarrañ) e galon d'u.b., dispakañ frank e galon d'u.b., lavaret e nec'hañs d'u.b., diskouez e ene en noazh d'u.b. ; 5. sich (ak.) ausprechen, tabutal an eil gant egile a-zivout un diemglev, breutaat, bezañ dael (arguz) etre an-unan hag unan all a-zivout udb.

Anv-gwan verb **ausgeprochen** : splann, anat ; ein ausgesprochener Fehlritt, ur falsvarcadenn, mard eus unan b. - ur falsvarcadenn, mard eus hini.

Adv. : groñs, mik, rik, krak, krenn, kenañ, meurbet, mard eus unan, mard eus hini.

ausspreizen V.k.e. (hat ausgespreizt) : rampañ, dispakañ, distennañ, stampañ ledan, digeriñ, distokañ, diskartañ, diskalfañ, skalfañ ; die Beine ausspreizen, stampañ ledan e zivesker, ober d'e zivesker rampañ, rampañ e zivesker, digeriñ e zivesker, divhariñ, skarañ e zivesker ; die Finger ausspreizen, diskalfañ e vizied, skalfañ e vizied.

aussprengen V.k.e. (hat ausgesprengt) : lakaat da darzhañ, freuzañ, terrïñ ; Wurzeln aussprengen, diframmañ gwrizennoù.

aussprüßen V.gw. (spross aus / ist ausgesprossen) : [louza.] kellidañ, korzenniñ, eginiañ, diwanañ, dont, dizouarañ, broudañ, bouilhasañ, broñsañ, broustañ, divisorilañ, eginañ, sevel, labourat ; die Saat ist ausgesprossen, diwan eo an had.

ausspringen V.gw. (sprang aus // ist ausgesprungen / hat ausgesprungen) : 1. (ist) : diantellañ, distignañ, distignat, distegnañ ; eine Feder springt aus, distignat a ra ur winterell ; 2. (ist) [tisav.] balirañ, balegiñ ; 3. (hat) : ehanañ da lammat.

ausspritzen V.k.e. (hat ausgespritzt) : strinkañ dour war, flistrañ dour war, skeiñ ur strinkadenn war, lakaat dour da zelammat gant.

V.gw. (hat ausgespritzt) : 1. strinkañ, flistrañ, plomañ, delammat, diflipañ, diflukañ, difukañ, disailhañ, strimpiñ ; 2. diskargañ, skopañ, strujañ, tufañ.

Ausspritzung b. (-,-en) : [mezeg.] krizal g., P. spurjañ dre dreñv g.

Ausspruch g. (-s,-sprüche) : 1. bomm-lavar g., evezhiadenn b., arroud g., arroudenn b. ; 2. barn g., barnedigez b., setañs b., devam b. ; *Ausspruch der Geschworenen*, barnedigez an doudi b., devam an douidi b.

aussprudeln V.gw. (ist ausgesprudelt) : strinkañ er-maez en ur virviñ, strinkañ er-maez en ur vouilhañ, strinkañ er-maez en ur vourbouilhañ, strinkañ er-maez en ur glogorennä, strinkañ er-maez en ur glogoriñ.

V.k.e. (hat ausgesprudelt) : 1. Wasser aussprudeln, strinkañ dour, teurel dour, strimpiñ dour ; 2. [dre skeud.] Worte aussprudeln, komz dilokez, komz jore-dijore, komz puilh, draillhañ e c'henou, draillhañ kaoziou evel ur vilin-baper, bezañ puilh e gaoz, bezañ e deod e-giz ur vilin avel, trabellat, treiñ (malañ) avel, pilprenn e c'henou, fistilhañ, raskañ, langajal, draillhañ langaj, glaourenniñ, glabousat, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diverglañ e deod, diroufennañ e deod, distagañ komzoù mesk-divesk.

aussprühen V.k.e. (hat ausgesprührt) : strinkañ, teuler, strimpiñ ; *Funken aussprühen*, fulenniñ, elfenniñ, teuler fulennoù, teuler elfennoù.

ausspucken V.k.e. (hat ausgespuckt) : 1. tufañ, skopañ, krañchat, sklabousat, recheteñ, resteurel [pennrann restaol-] ; spuck den Kirschkern aus, tuf da askorn kinez en-dro ; *den ganzen Dreck, der sich in deiner Kehle abgelagert hat, musst du ausspucken*, bez e rankez teuler er-maez tout an traou lous a zo e-barzh da c'houzoug ; *schleimige Auswürfe ausspucken*, strogeal g. ; 2. [dre skeud.] tufañ, dislonkañ, disteuler [pennrann distaol-], strinkañ ; *der Vulkan spuckt stoßweise Feuer und Flammen aus, an tanvenez a daol kaouadoù tan ha flam* ; 3. na los, spuck aus ! disach 'ta ! distrip 'ta ! larav da stal 'ta ! skop din ar pezh ac'h eus da skopañ ! dispak da grampouezh !

Ausspucken n. (-s) : skopadur g., tuferezh g., tufadur g., krañchadur g.

ausspülen V.k.e. (hat ausgespült) : 1. skaotañ, gwalc'hiñ ; das Geschirr ausspülen, skaotañ an traou (al listri), gwalc'hiñ an traou ; 2. riñsañ, diswalc'hiñ, riboulat, strabouilhat ; sich (dat.) den Mund ausspülen, riñsañ e c'henou ; die Gläser ausspülen, ober un tremen d'ar gwerennou, riñsañ ar gwerennou, ober un tamm riñs d'ar gwerennou ; *Schluck Schnaps zum Ausspülen der Tasse nach dem Kaffeeintrinken, banne riñs tas g., riñsadenn b.* ; 3. kignat ; das Ufer ausspülen, kignat ribl ar stêr ; 4. die Wurzeln ausspülen, lakaat ar gwiziennoù war-wel, disklosañ ur blantenn, dizoleñ gwizioù ur wezenn (Gregor).

ausspülend ag. : [mezeg.] digaledus, mat da skarzhañ ar bouzelloù, ... skarzh, ... spurj, ... sklis, ... kas d'an traon, laoskus.

Ausspülung b. (-,-en) : 1. skaot g., gwalc'hidigez b., gwalc'h g. ; 2. riñsañ g., diswalc'hiñ g. ; 3. kignerez g.

ausspüren V.k.e. (hat ausgespürt) : kavout, diskouchañ, diguzhañ, diguzhat, diboufañ, difoupañ, dizoleñ, dineizhañ, kavout an disaouzan eus, dinoñ, dioumat.

ausstaffieren V.k.e. (staffierte aus / hat ausstaffiert) : 1. gwiskañ, gitñañ, droukwiskañ, fagodenniñ, houston, greiañ, pakañ ; jemanden unmöglich ausstaffieren, droukwiskañ u.b.,

fagodenniñ u.b., gitñañ u.b., greiañ u.b., houston u.b. ; 2. aveiñ, terkañ, greiañ ; ausstaffiert, aveet, dreket, keitet, fañfarluchet.

V.em. : **sich ausstaffieren** (staffierte sich aus / hat sich (ak.) ausstaffiert) : en em c'hreiañ brav, mont en e c'hloria mundi, mont en e c'hloria sifoc'hell, en em fichañ en e vravañ, en em wiskañ en e granañ, en em lakaat e-grei, en em lakaat en e vrap, mont war e begement, en em lakaat war e begement, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em wiskañ en e faroañ, en em wiskañ en e gaerañ gre, en em binfañ, en em ginklañ, en em stipañ, en em fichañ kaer ; P. *sich unmöglich ausstaffieren, sich lächerlich ausstaffieren*, en em fagodenniñ (Gregor), en em houston, en em c'hitañ, bezañ dilhad mod netra gant an-unan, bezañ dilhad dibalamour gant an-unan, en em bakañ n'eus forzh penaos, en em bakañ forzh penaos, en em bakañ forzh peseurt mod, en em wiskañ evel ur forc'h, en em wiskañ dibalamour, en em wiskañ evel ur vaskaradenn, lakaat dilhad a ya d'an-unan evel gar ur c'hi en ur sac'h, goueliañ sant Meurlarjez ouzhpenn ur wech ar bloaz, en em zic'hizañ, bezañ ur farsite an doare m'eo gwisket an-unan, en em wiskañ n'eus forzh penaos, en em wiskañ forzh penaos, en em wiskañ forzh peseurt mod, bezañ ur meurlarjez eus an-unan, bezañ ur vaskaradenn eus an-unan, bezañ ur jak eus an-unan ; *er ist ganz unmöglich ausstaffiert, er ist lächerlich ausstaffiert*, greiet drol eo, houstet iskis eo, iskis eo an taol anezhañ, gwisket distres eo, gwisket dibalamour eo, dilhad mod netra a zo gantañ, dilhad dibalamour a zo gantañ, gwisket dotu eo, gwisket dilokez eo, ur paotr difurly (diharak, dijaoj, diskrelu, diskramailh) a zo anezhañ, ur farsite eo an doare m'eo gwisket henneh, gwisket eo evel ur forc'h, gwisket eo evel ur spontailh brini, gwisket eo n'eus forzh penaos, gwisket eo forzh penaos, gwisket eo forzh peseurt mod, ur meurlarjez a zo anezhañ, ur vaskaradenn a zo anezhañ, ur jak a zo anezhañ, ur moc'hailh a zo anezhañ, droukwisket eo gant dilhad mod netra ; *lächerlich ausstaffierte Frau, loukezenn b., stramm g.*

Ausstaffierung b. (-,-en) : [gwashaus] gitaj g., stignaj g., greiamant g., kourtaj g., grei g., moc'hailh g., droukwiskadur g.

Ausstand g. (-es,-stände) : 1. diskrog-labour g., harz-labour g. ; *in den Ausstand treten*, dilezel al labour, diskregiñ diouzh al labour, ober un diskrog-labour, paouez gant al labour ; 2. [kenw.] *Ausstände*, antaledou ls., dilerc'hioù die ls., kredouriezhoù ls., restaloù ls. ; *Ausstände einziehen*, adkavout an archant dleet, enkefiañ kredouriezhoù ; 3. [dre astenn.] *Ausstand geben*, reiñ un tamm amzer ouzhpenn (evit ober udb), askouezhañ un tamm amzer ouzhpenn (evit ober udb), astenn an termen d'ober udb, daleañ, reiñ termen d'u.b. ; 4. [Bro-Suis] *disparti* g., dilez g.

Ausständer g. (-s,-) : [louza., dispredet] baluenn b.

ausständig ag. : 1. ausständige Arbeiter, harzlabourerien ; 2. [kenw.] ausständige Zahlungen, paeamantoù dleet a-bell 'zo ls., paeamantoù dale ganto ls.

ausstanzen V.k.e. (hat ausgestanzt) : [metal.] stampiñ.

ausstatten V.k.e. (hat ausgestattet) : 1. aveiñ, bastañ, gwarnisañ, terkañ, binviañ, binviaoua, greiañ, kenstummañ, kenurzhiañ, staliañ, pourvezañ, sterniañ, gwiskañ brav, kinklañ ; neu ausstatten, adaveiñ, adterkañ ; unzureichend ausstatten, isaveiñ ; übermäßig ausstatten, dreistaveiñ ; ein Land mit Kerntechnik ausstatten, derc'haneakañ ur vro ; ein Zimmer ausstatten, aveiñ (meubliñ, kempenn, annezañ, arrebeuriañ, gloestrañ, greiañ, gwarnisañ) ur gambr ; ein Haus mit allem Komfort ausstatten, ein Haus mit allen Annehmlichkeiten ausstatten, aveiñ un ti gant an holl aezamantoù ; ein Haus mit allem Nötigen ausstatten, pourvezañ un ti eus kement a zo ret ;

eine Küche ausstatten, aveiñ ur gegin ; schlicht ausgestattet, kinklet dilorçh ; mit Rädern ausgestattet sein, bezañ rodek, bezañ rodellek ; mit Werkzeugen gut ausgestattet, binviet mat ; mit Werkzeugen schlecht ausgestattet, binviet fall ; mit imposanter Männlichkeit ausgestattet, gut ausgestattet, kastret mat, kastrek, iziliet a-zoare, kalloc'h, kellek ; er ist mit einem exzellenten Gedächtnis ausgestattet, hennezh a zo memoret dreist ; 2. die Tochter ausstatten, argourouiñ e verch', reiñ argourou d'e verc'h, sevel argourou d'e verch', reiñ udb d'e verc'h en argourou (Gregor) ; 3. ein Schiff ausstatten, fardañ ur vag (Gregor), paramantiñ ur vag, greiañ ur vag ; 4. jemanden mit Vollmacht ausstatten, reiñ prokul d'u.b. / reiñ kannadur (kemmenadurezh dreistordinal) d'u.b. (Gregor), reiñ galloud diharz d'u.b. ; jemanden mit Vollmachten ausstatten, engwiskañ galloudou d'u.b., galloudekaat u.b. ; mit allen Rechten ausgestattet, leunwir.

Ausstatten n. (-s) : terkadur g., aveadur g., aveiñ g., aveerezh g., binviadur g., gwarnisadur g., kenstummadur g., kenurzhiadur g., kenurzhierreh g., terkerezh g., stalierezh g.

Ausstatter g. (-s,-) : gwarniser g., aveer g., terker g., aveadour g.

Ausstattung b. (-,-en) : 1. terkadur g., aveadur g., avead g., binviadur g., gwarnisadur g., kenstummadur g., kenurzhiadur g., kenurzhierreh g., terkerezh g., stalierezh g. ; mangelhafte Ausstattung, isaveadur g. ; übermäßig Ausstattung, dreistaveadur g. ; 2. a) [ober] annezagur g., arrebeuriañ g., gloestrañ g., annezañ g. ; b) [traoù] annez ls., arrebeuri ls. ; 3. Ausstattung eines Schiffes, paramantadur ur vag g., paramanterezh ur vag g., paramantoù ur vag ls. ; 4. Ausstattung eines Buches, kenaozadur ul levr g., kenaozadenn ul levr b., diskouez ul levr g., arbarad ul levr g., peuraoz ul levr g. ; 5. vornehme Ausstattung, dilihadoù cheuch' ls., doare cheuch' d'en em wiskañ g., jolifted b., diskouez kaer g. ; 6. [c'hoariva] Ausstattung, leurginkladur g., loadur g. ; die Ausstattung aufbauen, plantañ al loadur ; 7. Oper in großer Ausstattung, abadenn c'hoarigan war an ton bras (war an ton uhelañ) b., opera war an ton bras (war an ton uhelañ) g. ; 8. [kenw.] arbarañ g., arbaradur g., arbarad g. ; 9. argourou ls., troñs g., troñsell b. ; 10. debarzhadur g. ; Mittelausstattung, debarzhadur kredadoù g.

Ausstattungsfilm g. (-s,-e) : film tonius g., film pompadus g.

ausstauben V.k.e. (hat ausgestaubt) / **ausstäuben** V.k.e. (hat ausgestäubt) : diboul trennañ, diboul trañ.

ausstechen V.k.e. (sticht aus / stach aus / hat ausgestochen) :

1. Rasensoden aussstechen, tennañ kuchennoù leton, troc'hāñ mouded glas, diskantañ an douar ; 2. Torf aussstechen, taouarc'ha, troc'hāñ moudennou taouarc'h (moudennou du, moudennou loch') gant an heskenn-brad ; 3. einen Apfel aussstechen, digrekañ un aval ; 4. jemandem die Augen aussstechen, broudañ e zaoulagad d'u.b., skarzhañ touolloù e zaou gantolor d'u.b., pochañ e zaoulagad (tarzhañ e zaoulagad, toullañ e zaoulagad, brochañ e zaoulagad) en e benn d'u.b. (Gregor) ; jemandem ein Auge aussstechen, bomiañ u.b., bornañ u.b., dilagadañ u.b., borizontal u.b. ; 5. Flaschen aussstechen, distouvañ boutailhoù ; 6. einen Konkurrenten aussstechen, diarbenn ur c'hevezet, distroadañ ur c'hevezet, didroadañ ur c'hevezet, kas ur c'hevezet d'an traoñ, skubañ ur c'hevezet, kas ur c'hevezet kuit, kas ur c'hevezet diwar hent hag eus e c'houloù, kannañ ur c'hevezet, riñsañ e dreid d'u'r c'hevezet, sevel e dreid d'u'r c'hevezet, sevel dindan ur c'hevezet, kemer an tu kreñv war ur c'hevezet, kemer e greñv war ur c'hevezet, kemer an hol war ur c'hevezet, kemer al levezon war ur c'hevezet, sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war ur c'hevezet, skubañ dindan botoù ur c'hevezet, troc'hāñ a-raok d'u.

c'hevezet, troc'hāñ dindan ur c'hevezet, rouzañ ar bloneg d'u'r c'hevezet, kaout an dizober eus ur c'hevezet, reiñ ar skar d'u'r c'hevezet, amsaviñ ur c'hevezet, reiñ lamm d'u'r c'hevezet, touzañ e varv d'u'r c'hevezet.

Ausstechform b. (-,-en) : didammer g. [lester didammeriou], didroc'her g. [lester didroc'heriou].

ausstecken V.k.e. (hat ausgesteckt) : 1. gwintañ, gwerniañ, lakaat a-wel, displegañ a-wel ; die Fahne ausstecken, gwintañ (gwerniañ) ar banniel ; 2. [dre heñvel.] plantañ, sankañ, gwarnisañ ; den Hut mit Federn ausstecken, lakaat plu ouzh e dog.

ausstehen V.gw. (stand aus / hat ausgestanden) : 1. bezañ staliet, bezañ displeget ; 2. kaout dale, bezañ gortozet ; seine Antwort steht noch aus, n'eus respont ebet eus e berzh c'hoazh, n'en deus ket respontet c'hoazh ; 3. [kenw.] ausstehend, ... n'eo ket bet paeet, ... a van da baeañ, antal, da baeañ, chomet da baeañ, manet da baeañ ; ausstehende Gelder, arc'hant da adkavout g., arc'hant da zont c'hoazh, dilerch'ioù die ls., dleoù da enkefiañ ls., kredouriezou ls., restaloù ls. ; ausstehende Schuld, die da enkefiañ g. ; ausstehende Zahlung, antaled g. [lester antaledou].

V.k.e. (stand aus / hat ausgestanden) : padout gant, gouzañv, hulmañ ; Höllenqualen ausstehen, gouzañv kant poan ha kant all, diwaskañ poanioù an ifern, bezañ taget gant ur boan ifern, dont reuziad d'an-unan, bezañ poazh gant ar boan, kaout droug braouac'h, reuziñ poanioù kriz-diremed, reuziñ ur boan araj, reuziñ poanioù terrapl, reuziñ poanioù disaour, reuziñ poanioù grizias, reuziñ poanioù dreist, reuziñ poanioù divat, kouezhañ gloazioù kreñv war an-unan, bezañ taget gant un araj poan, poaniañ da grial, kaout poan da grial, diwaskañ poanioù araj, diwaskañ poanioù skrijus, gouzañv poanioù kriz-diremed, diwaskañ poanioù garv, diwaskañ poanioù dreist-penn, diwaskañ poanioù kalet, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ bec'hiet a zrougoù, bezañ poanioù kriz o hegaz ouzh an-unan, gweañ poanioù kriz, bezañ gwasket da vat, bezañ klanv e-giz ur merzer, [dispredet] kaout paourenteze ; den Schmerz ausstehen, padout gant (herzel ouzh, gouzañv) ar boan ; üble Nachrede und Verleumdung konnte er nicht ausstehen, ne oa ket evit gouzañv an droukprezeg ; jemanden nicht ausstehen können, na badout ouzh u.b., na vezañ evit gouzañv u.b., na vezañ evit aveliñ u.b., na vezañ evit anduriñ u.b., na vezañ evit pakañ u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., na vezañ evit en em ahelañ gant u.b., na vezañ evit ahelañ gant u.b., bezañ u.b. kasaus-bras d'an-unan ; er kann mich nicht mehr ausstehen, droug en deus ouzhin, troet en deus e veno ouzhin, n'eo ket mui evit gouzañv ac'hanon, n'eo ket mui evit gwelet ac'hanon, ur malis en deus bremañ ouzhin, kemeret en deus kaz ouzhin, kemeret en deus heg ouzhin ; ich kann ihn nicht ausstehen, n'on ket kap da aveliñ hennezh, ober a ran faegaegaeg warnañ, n'on ket evit gweañ gantañ, n'on ket evit e chouzañv, n'on ket evit gouzañv anezhañ, n'on ket evit hulmañ anezhañ, n'on ket evit anduriñ anezhañ, hennezh a zo kasaus-bras din, n'on ket evit gwelet anezhañ, kreskiñ a ra em daoulagad ; dieses Gesprächsthema konnte sie nicht ausstehen, se oa ur gaoz heskin dezhzi ; sich nicht ausstehen können, na vezañ evit aveliñ an eil egile, na vezañ evit pakañ an eil egile, na vezañ evit en em bakañ, na c'hallout en em yeviñ, na vezañ evit en em c'houzañv, na vezañ evit en em ahelañ, na vezañ evit ahelañ an eil gant egile, bezañ e malis an eil ouzh egile, em gasaat, en em ereziñ, en em gjañ, bezañ ar vouch o karzhañ etrezo, bezañ bec'h bras etrezo, bezañ evel ki ha kazh, bezañ evel bleiz hag oan, en em ober evel an tan hag an dour, bevañ evel tan ha kler, bezañ an debr hag an dag etrezo, en em vresañ hag en em gignat, bezañ atav o krignat fri an eil egile, bezañ rouzet ar bloneg, en em glevet e-giz daou gi war ar memes

askorn, bezañ evel daou gi war an hevelep askorn ; sie können sich nicht ausstehen, n'int ket evit gweañ kevret ; die Pfaffen und er können sich nicht ausstehen, ar veleien hag eñ n'int ket ostizien gaer ; wir müssen es ausstehen, ret eo reuziñ, ret eo deomp hulmañ, bez' e rankomp hulmañ.

ausstehend ag. : ausstehende Gelder, arc'hant da adkavout g., arc'hant da zont c'hoazh, diler'hiou dle ls., kredouriezhou ls., restaloù ls.

aussteifen V.k.e. (hat ausgesteift) : 1. stañsoniñ, skorañ, harpañ, speurellañ ; 2. doublañ ; 3. kreñvaat, startaat.

Aussteifung b. (-,-en) : kreñvadur g., skoradur g., harperez g., pantilhonadur g., speurellañ g.

aussteigen V.gw. (stieg aus / ist ausgestiegen) : 1. diskenn, mont diwar ; alles aussteigen ! diskennit gwitibunan ! diskennit holl a-zifec'h ! diskennit holl ! ; aus dem Wagen aussteigen, diskenn eus ar c'harr ; aus dem Zug aussteigen, didreniañ, didreniñ, diskenn eus an tren ; vom Schiff aussteigen, dilestrañ, divagiñ, lakaat e dreid en douar, diskenn war an douar, diskenn en aod ; 2. dispegañ diouzh e garg, dispegañ, en em denniañ diouzh udb ; 3. [sport] diskregiñ, embann emdenn, P. dispegañ ; 4. [Bro-Austria] jemanden gut aussteigen lassen, diskouez tu mat u.b., lakaat tu mat u.b. anat war wel, lakaat splann tu mat u.b. e gwel, reiñ lufr d'u.b., reiñ sked d'u.b., brudañ u.b. ; jemanden schlecht aussteigen lassen, teurel skeud war u.b., teurel disheol war u.b., en em lakaat a-dreuz gouloù u.b., mont e gouloù u.b., souriñ war u.b., sevel dreist unan all, bountañ dreist unan all, kaout al lañs war u.b., kaout lañs war u.b., pakañ u.b., lañsañ war u.b., bezañ ur barr en tu all d'u.b., bezañ dreist d'u.b., bezañ trech d'u.b., talvezout war u.b., tremen u.b., paseal u.b., bezañ war hent u.b., bezañ a-dreuz hent (a-dreuz gouloù) u.b., bezañ ur skoileñ war hent u.b., bezañ e gouloù u.b., bezañ evel un draen e kig u.b.

Aussteigen n. (-s) : 1. diskenn g. ; 2. [merdead.] dilestrañ g., divagañ g., dilestradur g.

Aussteiger g. (-,-s) : 1. den a vev ez distag diouzh an dud all g., den dioutañ e-unan g., paot en e bart e-unan g., arlezad g. [/iester arlezaded, arlezidi], oreliad g. [/iester oreliidi], disokialad g. [/iester disokialidi], diskevredad g. [/iester diskevredaded], distaoladenn b. [/iester distaolennou] ; 2. [polit., gwir] keuziad g. / keuzied g. [/iester keuzidi], den en deus troet kein d'e strollad sponterien g. ; 3. den en deus dilezet ar stourm g., dispeger g.

aussteinen V.k.e. (hat ausgesteint) : 1. [frouezh] disgréuniñ, divaenañ, diaskornañ, displusañ ; 2. [tachenn-douar] diveinañ, lemel mein eus.

ausstellen V.k.e. (hat ausgestellt) : 1. kinnig, diskouez, diskouezadegañ, lakaat a-wel, lakaat a-wel-kaer, lakaat war ziskouez, lakaat e diskouez, gwereañ ; etwas für alle sichtbar ausstellen, lakaat udb war-wel d'an holl, lakaat udb a-wel d'an holl, lakaat udb a-wel-kaer d'an holl ; Bilder ausstellen, kinnig un diskouezadeg taolennoù ; ausgestellt werden, bezañ war ziskouez, bezañ o tiskouez ; im Museum werden schöne Exponate ausgestellt, traezoù brav a zo war ziskouez er mirdi, traezoù brav a zo o tiskouez er mirdi ; 2. Waren ausstellen, dispakañ marc'hadourezh, staliañ marc'hadourezh / dispelañ marc'hadourezh (Gregor) ; die ausgestellten Waren wieder einpacken, distaliañ e varc'hadourezh ; 3. [lu] Posten ausstellen, lakaat gwarded, lakaat gwardou, lakaat soudarded da eveshaat (da vesa, da ziwall, d'ober gward), staelañ gwarded, lakaat gedourien d'ober gward ; 4. [kenw.] sevel, skridennañ ; eine Rechnung ausstellen, sevel ur fakturenn, fakturenniñ ; eine zu hohe Rechnung für etwas ausstellen, dreistfakturrenniñ udb ; einen Scheck, einen Wechsel ausstellen, leuniañ ur chekenn, skridennañ ur chekenn, tennañ ur chekenn, leuniañ ul lizher-

tennañ, sevel ul lizher-tennañ ; jemandem einen Scheck ausstellen, einen Scheck auf jemanden ausstellen, tennañ ur chekenn e gourc'henn u.b., tennañ ur chekenn en anv u.b. ; einen Schuldbrief ausstellen, einen Schultschein ausstellen, ober merk ; einen Schuldbrief in Höhe von tausend Euro ausstellen, ober merk evit mil euro ; [melestr.] sevel, dereiñ ; eine Bescheinigung, ein Zeugnis ausstellen, sevel ur skridtesteni ; einen Pachtbrief auf jemandes Namen (ak.) ausstellen, ober lizher ouzh u.b. ; ein Visum ausstellen, sevel ur viza, dereiñ ur viza ; [gwir] eine Originalurkunde ausstellen, eskadenniñ un akta ; 5. [tekn.] lazhañ, troc'hañ, lakaat da sac'hañ, herzel.

Ausstellen n. (-s) : [kenw.] staliadur g., stalierezh g., dispiegerez g., dispakerez g., gwereañ g.

Aussteller g. (-,-s) : 1. diskouezer g. ; 2. stalier g. ; 3. saver g., siner g. ; Aussteller eines Wechsels, krouer g., tenner g. ; Scheckaussteller, tenner ar chekenn g. ; der Aussteller und der Bezogene, an tenner hag an tennadour g.

Ausstellfenster n. (-s,-) : 1. pe gwerennet gouserradus g. ; 2. [tekn., kirri] prenestr kostez bihan paoelius a zigor war an diavaez g.

Ausstellung b. (-,-en) : 1. diskouezadeg b., diskouez g. ; Ausstellung von Gemälden, diskouezadeg taolennoù b., diskouez taolennoù g. ; Dauerausstellung, diskouezadeg pad b. ; 2. foardiskouez b., saloñs g. ; 3. [kenw.] staliadur g., stalierezh g., dispiegerez g., dispakerez g., dispakadur g., dispakañ g. ; 4. diskouezadur g. ; 5. Ausstellung einer Rechnung, savidigezh ur fakturenn b. ; Ausstellung eines Wechsels, savidigezh ur fakturenn b. ; Ausstellung eines Schecks, tennadur ur chekenn g. ; 6. Ausstellung eines Visums, savidigezh ur viza b., deroadur ur viza g.

Ausstellungsdatum n. (-s,-daten) : deiziad savidigezh g.

Ausstellungsfäche b. (-,-n) : gorread diskouezadegañ g.

Ausstellungsgegenstand g. (-s,-stände) : traezenn kinniget en un diskouezadeg b., traezenn war ziskouez b., traezenn o tiskouez en un diskouezadeg b., pezh kinniget en un diskouezadeg g., pezh war ziskouez g., pezh o tiskouez g., pezh lakaet e diskouez g.

Ausstellungsgelände n. (-s,-) : tachenn an diskouezadegoù b., diskouezva g.

Ausstellungshalle b. (-,-n) : hall an diskouezadegoù g., sal-diskouezadegañ b., sal an diskouezadegoù b.

Ausstellungskurator g. (-s,-en) : komiser an diskouezadeg g.

Ausstellungsstand g. (-s,-stände) : diskouezlec'h g., stal-diskouezadegañ b.

Ausstellungsstück n. (-s,-e) : traezenn kinniget en un diskouezadeg b., traezenn o tiskouez en un diskouezadeg b., traezenn war ziskouez b., pezh kinniget en un diskouezadeg g., pezh war ziskouez g., pezh o tiskouez g., pezh lakaet e diskouez g.

Ausstellungstag g. (-s,-e) : 1. deiz an diskouezadeg g. ; 2. deiz savidigezh g., deiziad savidigezh g.

Ausstellungstier n. (-s,-e) : Ausstellungstier bei einem Landwirtschaftswettbewerb, loen prizioù g.

Ausstellungsware b. (-,-s) : marc'hadourezh da vezañ lakaet war ziskouez b.

ausstemmen V.k.e. (hat ausgestemmt) : [tekn.] Zapfenlöcher [aus einem Werkstück] ausstemmen, ingochiñ.

Aussterbeet g. (-s,-s) : auf den Aussterbeet setzen, na welet dazont ebet evit udb, lakaat udb e-touez an traoù o vont da get (an traoù o vont da goll, an traoù barnet a-walc'h da vont da get), bezañ udb kollet da vat evit an-unan, na welet doare da wellaat udb.

aussterben V.gw. (stirbt aus / starb aus / ist ausgestorben) : 1. mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont d'ar bern, mont da goll, mont da beurgoll, dizeriañ, mont war zizeriañ, mont da droadañ, mervel, mont diouti, mont er c'hostez, steuziañ, mont en disirit ; *die sind nicht alle ausgestorben, c'hoazh ez eus diouto ; dieser Menschenschlag ist ausgestorben, n'eus ket ken a dud e-giz-se ; bei uns ist die Weberei ausgestorben, ar gwiaderezh a zo marv en hor bro, ar gwiaderezh en hor bro a zo aet da droadañ ; wenn unsere Sprache ausstirbt, mar deu hor yezh da verval ; Bienen und Schmetterlinge sterben alle aus, a-benn nebeut ne vo mui na gwenanenn na balafenn Doue ebet ; die ausgestorbenen Arten, ar spesadoù aet da get ls. ; 2. die Stadt ist wie ausgestorben, didid eo kér, buhez ebet e kér, marv eo kér.*

Aussterben n. (-s) : steuziadur g. ; *im Aussterben begriffen, o vont da get, ... a ya da get, en arvar da verval, war an hent da verval, aet tost da netra, aet tost da vann, o vont da goll, o vont da beurgoll, o vont d'ar baz, o vont er c'hostez ; ein vom Aussterben bedrohter Beruf, ur vicher o vont d'ar baz b. ; vom Aussterben bedrohte Art, spesad war steuziañ g., spesad en arvar da vont da get da vat g., spesad en disherit g., spesad o vont da get g. ; Austerben einer Art, steuziadur ur spesad g. ; keine Fortpflanzung bedeutet Aussterben, ret eo genel pe venel.*

Aussteuer b. (-n) : 1. [madoù a bep seurt] argourou ls. ; *jemandem eine Aussteuer mitgeben, jemanden mit einer Aussteuer versehen, argourouiñ u.b., reiñ argourou d'u.b., sevel argourou d'u.b. ; etwas als Aussteuer mit in die Ehe bringen, degas ubd da argourou ; sie brachte eine ansehnliche Aussteuer mit in die Ehe, degas a reas un tamm mat a argourou pa zimezas, argouraouet mat e oa pa zimezas ; etwas als Aussteuer bekommen, kaout ubd en argourou ; damit eure Tochter unseren Sohn heiraten darf, muss eure Familie zehn Kühe als Aussteuer erbringen, evit ma c'halle ho merc'h dimeziñ d'hor mab, e rank ho tiegezh degas un argourou a zek buoc'h ; 2. [lienaj, dilhadoù], troñs g., troñsell b.*

aussteuern V.k.e. (hat ausgesteuert) : 1. argouraouiñ, reiñ argourou [d'u.b.], sevel argourou [d'u.b.] ; *jemanden mit etwas aussteuern, reiñ ubd d'u.b. en argourou (evit argourou) ; 2. [dre heñvel.] jemanden mit etwas aussteuern, aveñ u.b. gant ubd, fournisañ u.b. eus ubd (Gregor).*

Ausstich g. (-s,-e) : [Bro-Suis] 1. [sport] tro-dispartiañ b., tro-skarat b., c'hoari krennus g., match krennus g. ; 2. dreistdibab g., bleuñv g., diuz g., dibab g., boked g., bokedad g., bouedenn b., bouf g., begenn b., savadenn b., marc'hadourezh eus ar gurunenn (eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, kentañ troc'h, dreistdibab, dibab, a-zibab) b.

Ausstieg g. (-s,-e) : 1. diskenn g. ; 2. [karbedoù] dor ezkerzh b., mont er-maez beajourien g., ermaez g.

ausstöbern V.k.e. (hat ausgestöbert) : diguzhat, diskouchañ, dinezhañ, diboufañ, dinoiñ, diournat.

Ausstockung b. (-en) : difraosterezh g., diwriziennadur g.

ausstopfen V.k.e. (hat ausgestopft) : 1. choukañ, kargañ, bourellañ, kalafeltriñ, stoubañ ; 2. plouzañ ; *ausgestopfte Tiere, loened plouzet ls. ; Tiere ausstopfen, plouzañ krec'hin loened, kargañ krec'hin loened gant plouz ; einen Sessel mit Stroh ausstopfen, plouzañ un azezenn, koloañ un azezenn ; 3. [kegin.] farsañ.*

Ausstopfer g. (-s,-) : plouzer g.

Ausstopfung b. (-,en) : plouzadur g., plouzañ g.

Ausstoß g. (-es,-stöße) : 1. [barrikenn] lakinigezh war doull b. ; 2. tufadenn b., distaol g., dilaoskadenn b., strinkadur g., strinkañ g. ;

Dampfausstoß, tufadenn aezhenn b., tufadenn vurezh b., bouilh aezhenn g., bouilh burezh g., bomm aezhenn g., bomm burezh g., dilaoskadenn vurezh b., dilaoskadenn aezhenn b., flistr burezh g., flistrad burezh g., strink burezh g., strinkad burezh g., strinkadenn vurezh b., flistradenn vurezh b. ; 3. kenderc'hadur g., kenderc'had g. ; 4. [tekn.] distrink g. ; Ausstoß der Fertigprodukte, distrink ar pezhioù peuraozet g., distrink ar pezhioù oberiet g.

ausstoßen V.k.e. (stößt aus / stieß aus / hat ausgestoßen) : 1. argas, kas kuit, kas er-maez, ermaeziañ, skarzhañ, ezperzhiañ, lakaat er-maez, ezlakaat, forc'hiañ, ezkaelañ, ezkaelaat, diberzhiañ, dispellaat, touch kuit, diskouviañ, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, ruzañ kuit, reprouiñ ; *aus der Partei ausstoßen, skarzhañ eus ar strollad, diskarzhañ eus ar strollad, skarzhañ er-maez eus ar gostezenn politikel ; jemanden aus einem Land ausstoßen, skarzhañ u.b. er-maez eus ur vro, bannañ u.b. eus ur vro ; aus der Kirche ausstoßen, eskumununañ ; 2. einem Fass den Boden ausstoßen, didalañ ur varrikenn ; 3. disteurel [pennrann distaol-], dileuskel [pennrann dilaosk-], distrinkañ, strinkañ, bannañ, stlepel [pennrann stlap-], ec'hodiñ ; Feuer ausstoßen, tufañ (dislonkañ, disteuler) tan ; Rauch ausstoßen, mogediñ, divogediñ, dileuskel moged ; schwarzen Rauch ausstoßen, mogediñ du ; Rauchwolken ausstoßen, poufal, teuler kaouadoù moged, teuler bouilhou moged, leuskel bouilhadou moged, leuskel tufadennou moged, leuskel bommoù moged, leuskel flistradoù moged, leuskel strinkadennou moged ; 4. leuskel, lezel, distagañ ; einen Klagelaut ausstoßen, lezel ur glemmadenn, ober ur glemmadenn, lezel un taol klemm, lezel un taol damant ; tiefe Seufzer ausstoßen, schwere Seufzer ausstoßen, leuskel (tennañ, ober, teuler) huanadou hirvoudus, leuskel (tennañ, ober, teuler) huanadennoù hirvoudus, leuskel siwadenoù ; einen Schrei ausstoßen, leuskel ur gamm skiltr, ober ur griadenn, teuler ur c'hi, ober ur c'hi, leuskel un taol-kri, teurel un taol-kri, lezel ur griadenn, leuskel ur c'hi, leuskel ur youc'hadenn, lezel ur youc'hadenn, argadiñ ; sie stieß einen Schrei der Verwunderung aus, lezel a reas ur griadenn diwar hech' estlamm ; herzzerreißende Schreie ausstoßen, krial a-rann-galon ; [tud] gellende Schreie ausstoßen, schrille Schreie ausstoßen, rifal, skroeñjal ; das Schwein stieß ein Grunzen aus, ar pemoc'h a laoskas un oc'h, ar pemoc'h a laoskas un oc'hadenn ; 5. Drogungen ausstoßen, stlepel (dislonkañ, dic'henaouiñ, distagañ) gourdrouzou, gourdrouz ; 6. Verwünschungen aussstoßen, dic'henaouiñ mallozhioù, distagañ mallozhioù, foeltradiñ, kunujenniñ, droukpediñ, gwallbediñ, sulbediñ, karnajal, leuskel jarneou, dornañ kunujennou, mallozhioù, leuskel nondeoù, nondeal, jarneal, sakreal, tonerdeal, pec'hioñ ; der Betrunkene stößt Verwünschungen aus, emañ ar mezvier o kalkennañ, emañ ar mezvier o tict'henaouiñ tourchaj ; 7. einen Bewunderungspiff ausstoßen, leuskel ur c'hwitelladenn diwar e estlamm ; 8. die Kuh stößt ihren Fruchtkuchen aus, ar vuoc'h a ro he gwele, ar vuoc'h a ziskarzh he gwele, ar vuoc'h a daol he gwele, ar vuoc'h a ziskarzh he gwisk, ar vuoc'h a daol he gwisk ; 9. [lu] ein Torpedo ausstoßen, bannañ un dorpedenn (un darzherez) ; 10. jemandem die Augen aussstoßen, skarzhañ touolloù e zaou gantolor d'u.b., broudañ e zaoulagad d'u.b., skarzhañ touolloù e zaou gantolor d'u.b., pochañ e zaoulagad (tarzhañ e zaoulagad, toullañ e zaoulagad, brochañ e zaoulagad) en e benn d'u.b. (Gregor) ; 11. jemandem einen Zahn aussstoßen, terriñ un dant d'u.b. ; 12. das Herz saugt das Blut an und stößt es dann aus, ar galon a sun ar gwad ha diboullañ a ra anezhañ war-lerc'h, ar galon a sun ar gwad ha strinkañ a ra anezhañ war-lerc'h, ar galon a riboul hag a ziriboul ar gwad ; 13. produiñ, kenderc'hiñ, fardañ, oberiañ, oberiata.*

Ausstoßen n. (-s) : 1. distaolidigezh b. ; 2. argasadenn b., argasidigezh b., argasadeg b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherez g., skarzh g., skarzherez g., skarzhadur g., skarzhadeg b., forc'herez g., diforc'hidigezh b., forc'hadur g., forc'h g., reprouïñ g. ; 3. [fuc'helloù] bannerezh g.

Ausstoßer g. (-s,-) / **Ausstoßsteuerer** g. (-s,-) : [metal., micherour] difornier g. [iester difornieren].

Ausstoßung b. (-,-en) : 1. distaolidigezh b. ; 2. argasadenn b., argasidigezh b., argasadeg b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherez g., skarzh g., skarzherez g., skarzhadur g., skarzhadeg b., forc'herez g., diforc'hidigezh b., forc'hadur g., forc'h g., reprouïñ g. ; 3. [fuc'helloù] bannerezh g.

ausstrahlen V.k.e. (hat ausgestrahlt) : 1. [skingomz] skignaň, bannaň, skingas ; zweimal wöchentlich ausgestrahlt, divsizhuniek, ... a vez skignet div wech ar sizhun ; im Rundfunk ausstrahlen, skingas ; 2. skignaň, fennaň, dileuskel ; Wärme ausstrahlen, dileuskel gwrez, amstreiň gwrez, ec'hodiň gwrez ; einen Geruch ausstrahlen, sevel ur c'hwezh bennak diwar an dra-maň-tra, leuskel ur c'hwezh bennak, skignaň ur c'hwezh bennak, fennaň ur c'hwezh bennak, dont ur c'hwezh bennak diouzh an dra-maň-tra, teurel ur c'hwezh bennak, kas un aezhenn bennak, teurel un aezhenn bennak, gwentaň ur frond bennak ; der Atomkern spaltet sich und strahlt dabei Radioaktivität aus, digevanaň a ra an derc'han en ur leuskel skinadoù skinoberiek ; ihr Gesicht strahlte Zufriedenheit aus, seder e oa he dremm gant ar stad a oa enni ; sein Gesicht strahlt Freude aus, e zremm a lintr gant ar joa, lugemiň (steredenniň, birviň, luc'hafî, flammaň, skediň, splannaň) a ra e zaoulagad gant al levezenez, skediň a ra al levezenez en e zaoulagad, al levezenez a luc'h en e zaoulagad, leun a levezenez eo e zaoulagad, berviň a ra e zaoulagad gant ar stad a zo ennaň, lugerniň a ra e zaoulagad gant ar blijadur, al levezenez a bar war e dal, skediň a ra al levezenez war e zremm, e zremm a bar warni al levezenez, bleuniaň a ra e galon gant al levezenez ; 3. [fizik] ec'hodiň ; Wellen ausstrahlen, ec'hodiň gwagennoù ; 4. sklêrijennaň, goulauoiň (implij en tu gouzaň e brezhoneg nemetken), skaerian ; die Scheinwerfer strahlen die Bühne völlig aus, peurc'houlaouet e vez al leurenn gant al luc'hvannerioù, peurksklerijennet e vez al leurenn gant al luc'hvannerioù.

V.gw. (hat ausgestrahlt) : 1. [poan] saezhenniň ; der Schmerz strahlt aus, saezhenniň a ra ar boan ; 2. seine Freude strahlt auf die Umgebung aus, spegus eo al laouenidigezh a zeu dioutaň.

Ausstrahler g. (-s,-) : [fizik] ec'hoder g. [iester ec'hoderioù] ; Wellenausstrahler, ec'hoder gwagennoù g.

Ausstrahlung b. (-,-en) : 1. arwarzh g., karism g., sked g. ; 2. [skingomz] skingaserezh g., skingas g. ; 3. [fizik] skinaerez g., skinadur g., skinad g., skinaat g., amstreiň g. ; spektrale Ausstrahlung, gremsked skalfadel g. ; Ausstrahlung von Wellen, ec'hodiň gwagennoù g.

ausstrecken V.k.e. (hat ausgestreckt) : astenn, ledäň, hedaň, gourledaň, skignaň, gourhedaň, stiral, strewiň, dispakaň ; der Baum streckt seine Zweige weit aus, ar wezenn a skign (a strew) pell e skourrou, dispak-kaer eo korf ar wezenn ; die Schnecke streckt ihre Fühler aus, dispakaň e gerniel a ra ar maligorn, dispelaň e gerniel a ra ar maligorn ; die Arme ausstrecken, gourhedaň e zivrec'h, astenn e zivrec'h, digeriň e zivrec'h, dispelaň e zivrec'h ; etwas mit ausgestreckten Armen hochheben, sevel ubd a-benn brec'h, sevel ubd a-grog-brec'h, sevel ubd war-bouez e zivrec'h, dibradaň ubd a-grog-brec'h, houpaň ubd, choupaň ubd ; die Hand zum Betteln ausstrecken, astenn e zorn ; die Beine ausstrecken, eeunaň e zivesker, astenn e zivesker, dispelaň e zivesker ; ausgestreckte Hand, dorn astennet g., dorn sikourus g., dorn skoazellus g.

V.em. : **sich ausstrecken** (hat sich (ak.) ausgestreckt) : astenn e izili, en em astenn, divisorchediň, dic'houdraň, en em zic'houdraň.

Ausstreckung b. (-,-en) : emled g., emledadenn b., astenn g., emastenn g., astennidigezh b., astennadur g., emledigezh b., dispiegerezh g., dispiegidezh b.

ausstreichen V.k.e. (strich aus / hat ausgestrichen) : 1. lemel, diverkaň, barrennaň, raskaň, kroaziaň, razaň ; ein Wort ausstreichen, lemel ur ger gant un taol pluenn, diverkaň (barrennaň, raskaň, kroaziaň, razaň) ur ger ; die Falten ausstreichen, diverkaň ar plegou ; 2. [dre heñvel.] mit Fett ausstreichen, lindrenniň (induiň) gant druzoni, lindriň gant lard ; mit Farbe ausstreichen, lindrenniň (induiň) gant liv, lindriň gant liv ; den Teig auf der Crêpe-Platte ausstreichen, astenn ar bas er billig, ledaň ur grampouezhenn war ar billig ; mit Pech ausstreichen, induaň gant peg, braeaň, pegaň.

V.gw. (strich aus / hat ausgestrichen) : [mengleuz] dont a-rez, rezaň, dont a-resed, resediň ; eine Gesteinschicht streicht aus, ur wazhenn gailh a red a-rez gorre an douar ; an der Erdoberfläche ausstreichendes Gestein, sourn g., resed roc'hellek g.

Ausstreichung b. (-,-en) : 1. raskadur g. ; 2. lamedigezh b., lamidigezh b. ; 3. lintraj g. ; 4. lardadur g. ; 5. resediň g.

ausstreuen V.k.e. (hat ausgestreut) : 1. strewiň, stlabezaň, skignaň, feltraň, fennaň, foulhezaň, skuilhaň, distrewiň, fulihaň ; 2. Gedanken ausstreuen, skignaň (brudaň) mennozhioù, gwentaň komzoù en avel ; 3. Gerüchte ausstreuen, skignaň brudoù, lakaat brudoù da redek, gwentaň brudoù en avel, lakaat gedon da redek, leuskel gedon da redek, sevel voltennoù, skignaň brozennoù, brozennat, dozviň istorioù e-touez an dud, sevel brudoù, lezel brudoù faos da vont e-touez an dud.

Ausstreuung b. (-,-en) : 1. skign g., stlabez g., skignadur g., strewadur g., strewerezh g., skignerezh g., stlabezerezh g., fenn g., skuilh g., skuilhadur g., skuilherezh g., skuilhadeg b. ; 2. [dre skeud.] Ausstreuung von Gedanken, skignerezh (skignadur g., brudadur g.) mennozhioù g.

Ausstrich g. (-s,-e) : 1. livadenn b., gwiskadig g., lifrad g. ; 2. [douarouriez] resed g.

ausströmen V.gw. (ist ausgeströmt) : 1. redek diouzh an druilh, ruilhal, diruill, en em skignaň, deveraň ; 2. evodiň, sevel, diaezhaň ; 3. fuiň ; Gas strömt aus, fuiň a ra an aezhenn.

V.k.e. (hat ausgeströmt) : 1. disleukel, leuskel, teurel, fennaň, skuilhaň ; einen Geruch ausströmen, sevel ur c'hwezh bennak diwar an-dra-maň-tra, leuskel ur c'hwezh bennak, skuilhaň ur c'hwezh bennak, dont ur c'hwezh bennak diouzh an-dra-maň-tra, teurel ur c'hwezh bennak, reiň ur c'hwezh bennak, kas un aezhenn bennak, teurel un aezhenn bennak, gwentaň ur frond bennak ; einen angenehmen Geruch ausströmen, kaout c'hwezh vat, teuler c'hwezh vat, teuler frond, reiň c'hwezh vat, kas c'hwezh vat, gwentaň c'hwezh vat, dont c'hwezh vat diouzh an dra-maň-tra, bout a vouezh mat, bezaň frondus, kaout madelez, frondiň, frondiň milzin, frondiň c'hwek, porfumiň, kas un aezhenn vat, teuler un aezhenn vat ; diese Rosen strömen einen angenehmen Geruch aus, ar roz-se a frond c'hwek, ur c'hwezh c'hwek a sav diwar ar roz-se, c'hwezh vat a zo gant ar roz-se, ar roz-se a daol c'hwezh vat, frondus eo ar roz-se, ar roz-se o deus madelez, ar roz-se a zo a vouezh mat ; Gestank ausströmen, flaeriaň, teuler c'hwezh fall, teuler c'hwezh flaer, bezaň erru c'hwezh fall gant an dra-maň-tra, mouezhaň, mouezhaň d'ar fri, leuskel flaer war e lerc'h, disleuskel ur gwall vouezh, blazaň, fallvlazaň, gwallylazaň, kas un aezhenn fall, teuler un aezhenn flaerius, teuler ur fall vlaz ; die Sonne strömt Wärme aus, fennaň a ra an heol e dommder, skuilhaň

a ra an heol e dommder, an heol a skuilh gor ; 2. [dre skeud.] dieser Mensch strömt Kraft und Ruhe aus, hennezh a bar youl ha peoch war e dal.

Ausströmen n. (-s) : [gaz] fuadur aezhenn g.

Ausströmung b. (-,en) : 1. deveradur g., beradur g., dever g., diskarg g., diruilhad g.; 2. [fizik] fenn g., amstrewiñ g.; 3. [kimiezh] dilaoskadenn b., dilaosk g., evodadur g., evodad g., diaezhañ g.

ausstufen V.k.e. (hat ausgestuft) : dirummata.

Ausstülpung b. (-,en) : 1. [mezeg.] koeñvenn-vouzellou b., avelenn b. / toullgof g. / tarzh-kof g. (Gregor); 2. [bev.] ec'houinañ.

ausstützen V.k.e. (hat ausgestützt) : stañsoniñ, skorañ, speurellañ, harpañ.

aussuchen V.k.e. (hat ausgesucht) : choaz, dibab [ar re vat diouzh ar re fall], dilenn, diuzañ, diuz, difor'hiñ, ober un dibab da, ober dilenn da, digejañ, didoueziañ, c'hwendnat, dispartiañ, kroueriañ; er hat sich (dat.) das Beste ausgesucht, aet eo an dibab gantañ; sie hatten für sie die schönsten Kleider ausgesucht, dibabet o doa kaerañ a oa da lakaat dezhi; sorgfältig aussuchen, dibab pizh, didoueziañ pizh; ausgesuchte Ware, marc'hadourezh eus ar gurunenn (eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulch, kentañ troch, dreistdibab, dibab, a-zibab) b.; Kindchen, du hast dir ein zu großes Bündel ausgesucht, re vriad ac'h eus kemeret, pokiol - re vec'h e vo dit, pokiol.

austäfeln V.k.e. (hat ausgetäfelt) : plañchodiñ, plañcherisiñ, parkediñ, doublañ, lambruskañ, koadañ, koataat, koata.

austapezieren V.k.e. (tapezierte aus / hat austapeziert) : paperañ, pallennañ, stignañ.

austarieren V.k.e. (tarierte aus / hat austariert) : pouezañ pakadur udb, ober pouez marv udb, ober ar pouez marv, marvbouzeañ; die Waage austarieren, kempouezañ ar bouezerez.

Austausch g. (-es,-e) : eskemm g., keveskemm g., eskemmad g., eskemmadenn b., eskemmadeg b., eskemmerezh g., eskemmidigezh b., kevamsavadur g., kemm g., trok g., trokadenn b., trokadeg b., trokerezh g.; Gütertausch, redennou kenwerzh ls., trezhidell ar madoù b., amred ar madoù g., amredad ar madoù g.; direkter Austausch, eskemm dihanterat g.; indirekter Austausch, eskemm hanterat g.; verbaler Austausch, eskemmoù dre gomz ls.; gegenseitiger Austausch, keneskemm g.; einen fachübergreifenden Austausch ermöglichen, dispeurennañ an diskiblezhioù.

austauschbar ag. : keveskemmadus, eskemmadus, kevamsavadus, amsavadus, eskmamus, kemm-digemm, cheñch-dicheñch, lem-laka, helam, lamadus.

Austauschbarkeit b. (-) : keveskemmadusted b., eskemmusted b., eskemmuster g., kevamsavadusted b., amsavadusted b.

austauschen V.k.e. (hat ausgetauscht) : keveskemmañ, eskemmañ, kemmañ, trokañ, kevamsaviñ; die alten Maschinen gegen neuere austauschen, erlech'iañ ijinennoù arnevesoc'h ouzh ar re gozh, amsaviñ an ijinennoù kozh gant reoù arnevesoc'h; um eine Glühbirne austauschen, braucht man doch keine Ausbildung als Elektriker, evit cheñch ur glogorenn n'eo ket ret bezañ tredaner a vicher.

Austauschmotor g. (-s,-en) : keflusker a eil dorm g., keflusker eildom g.

Austauschpartner g. (-s,-) : kenskriver g., kenseurt g., eskemmer g., eskemmour g.

Austauschprofessor g. (-s,-en) : kengelenner-erlec'hiad g.

Austauschschüler g. (-s,-) : skoliad a gemer perzh en un eskemm etre skolioù g.

Austauschstoff g. (-s,-e) : danvez divankañ g., kendanvez g., meni g., erlech'iad g., ersatz g.

Austauschverhältnis n. (-ses,-se) : [armerzh.] reales Austauschverhältnis, termenoù an eskemm ls. [Terms of Trade].

austeilen V.k.e. (hat ausgeteilt) : 1. darnaouiñ, Iodañ, lodennañ, kenlodennañ, dasparzhañ, kevrennañ, ingalañ, rannañ, reiñ, ober an ingal; Geschenke austeilen, addasparzhan udb, adingalañ udb; 2. Schläge austeilen, reiñ taolioù a c'hoari gaer, dic'hastañ taolioù a-gleiz hag a-zehoù, sankañ gennou, skoata, lopata; Faustschläge austeilen, distagañ (skeiñ) tornadoù, findaoniñ tornadoù, difoeltrañ tornadoù, darc'haouiñ (dispegañ, disvantañ, plantañ, diskargañ) tornadoù, dic'hastañ tornadoù, sankañ gennou; 3. [relij.] seinen Segen austeilen, reiñ e vennozh, skuilhañ e vennozh, skuilhañ e c'hrasou; ein Sakrament austeilen, ministrañ ur sakramant, sakramantañ.

Austeiler g. (-s,-) : 1. damaouer g., ingaler g., lodenner g., pourchaser g.; 2. [relij.] Austeiler der Klosterstationen, pitañser g.

Austeilung b. (-,en) : 1. darnaouiñ g., ingaladur g., lodennadur g., lodennerezh g., kenlodennerezh g., dasparzh g., dasparzhidigezh b., roidigezh b., ingaladur g., ingalerezh g., ingalidigezh b., kevrennadur g.; 2. [relij.] Austeilung des Segens, binnigadur g.

Auster b. (-,-n) : [loen.] 1. [kerentiad] ostreideg g. [liester ostreideged]; 2. [spesadou] istr str., istrenn b.; reich an Auster, istrek; portugiesische Auster, istr Portugal str.; europäische Auster, istr boutin str., istr plat str., istr Bélon str.; besonders große europäische Auster (Pied-de-Cheval), houarn-march' g. [liester hem-kezeg]; pazifische Felsenauster, istr don str.; Perlauster, istr perlez str.; Saatauster, munus istr str.; Auster suchen, Auster sammeln, Auster ernnten, istrat; Auster dredgen, ravanelliñ istr, trechañ istr, dragiñ istr; Auster ausschalen, Auster öffnen, digeriñ istr, digrogennarñ istr.; Auster schlüfen, klukañ istr; ich esse für mein Leben gern Auster, n'eus netra a gement a c'hoarzh ouzhin evel an istr, pitouilh on war an istr, latous on gant an istr, her on war an istr, ruz on war an istr, taer on war an istr, sot on gant istr, tik on gant an istr, ur gwall zebrer istr a zo ac'h-anon, me a zo ur gwall baotr war an istr, me a zo ur bleiz istr, kreñv on war an istr, pitouilhat a ran pa vez istr, bourrañ a ran bras debriñ istr, pa vez tu din e skoan war an istr, ur c'hog bras am eus ouzh an istr, gwraç'h on da zebriñ istr, gwraç'h on gant an istr, me a zo paotr an istr, pa vez istr e pegan waro; 3. [kegin., dre fent] schwäbische Auster, maligorned ls.

Austerität b. (-) : strizhentez b., strizhded b., strizhder g., garventez b., ruster g.

Austeritätspolitik b. (-) / **Austerity-Politik** b. (-) : politikerezh diazezet war ar strizhentez armerzhel g., politikerezh diazezet war ar ruster armerzhel g.

Austernbank b. (-,bänke) : istreg b. [liester istregi].

Austernfarm b. (-,en) : istreg kloz b. [liester istregi kloz], park-istr g., parkad istr g., park istrerezh g.

Austernfischer g. (-s,-) : [loen.] morbig b. [liester morbiged], pig vor b. [liester piged-mor].

Austernfossilien ls. : fosiloù istr ls.; Tonerde mit reichem Vorkommen an Austernfossilien, pri henistrek g.

Austernhändler g. (-s,-) : marc'hadour istr g.

Austernindustrie b. (-) : istrerezh g.

Austernlaich g. (-s,-e) : [loen.] had istr str.

Austernlarve b. (-,n) : larvenn istr b.; Austernlarven, munus istr str., larved istr ls.

Austermesser n. (-s,-) kontell-istr b., kontell-gregin b.
Austermöffner g. (-s,-) : 1. [benveg] kontell-istr b., kontell-gregin b., digrogenner istr g. [/ester digrogenneriou istr] ; 2. [den, micher] digrogenner istr g. [/ester digrogennerien istr]
Austempark g. (-s,-e/s) : istreg kloz b. [/ester istregi kloz], park-istr g., parkad istr g., park istrerezh g.
Austernpilz g. (-es,-e) : [louza.] skouarnog g. [/ester skouarnoged, skouarnogou].
Austerschale b. (-,-n) : krogenn istr b., krogenn un istrenn b., klorenn istr b.
Austernseitling g. (-s,-e) : [louza.] skouarnog g. [/ester skouarnoged, skouarnogou].
Austernwasser n. (-s) : [kegin.] lenn an istrenn b., lenn b.
Austernzucht b. (-) : istrerezh g., sevel istr g., saverez istr g., magerez istr g., magañ istr g.
Austernzuchtanlage b. (-,-n) / **Austernzuchtbetrieb** g. (-s,-e) : istrerezh b., magerez istr b.
Austernzüchter g. (-s,-) : istraer g., istrer g., istrour g., saver-istr g., mager istr g., parker istr g.
Austernzüchterverband g. (-s,-verbände) : uniad an istrerien g., uniad istrerien g.
austesten V.k.e. (hat ausgetestet) : amprouiñ, prouata, prouadiñ, gwiriañ, esa, esaeañ.
austicken V.gw. rannadus (ist ausgetickt) : brizhañ, dizatiñ, alfoiñ, dirollañ, mont dreist-penn, breskenn, mont e breskenn, mont da vreskenn, bezañ troet en un tarv, follañ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont dibenn, mont e belbi (e berlobi), mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, diboellañ, pennfolliañ, mont dall ha mezv, koll mik e benn, mont e benn e gin, koll e benn, koll ar stor, koll e oremuz, koll e sterenn, koll ar Sterenn, koll e bod-houarn bihan, c'hoari e loa ; er tickt aus, koll a ra mik e benn, mont a ra dreist-penn, mont a ra tok-tok, mont a ra dibenn, paket en deus anezho, e spered a droc'hoilh, ar barr en deus kemeret anezhañ ; sobald er ihn sieht, tickt er aus, ar gweled anezhañ e laka da sodiñ.
austiefen V.k.e. (hat ausgetieft) : donaat, kleuzañ, kleuziañ, kavañ, keviañ, krouiziñ, klaviñ.
austilgen V.k.e. (hat ausgetilgt) : 1. diouennañ, dinodiñ, lazhañ, diwrizennañ ha distrujañ, dineriñ, lazhadegañ, c'hwendnat, lemel, anulliñ, enulliñ, ezvoudañ ; Schädlinge austilgen, diouennañ loened noazus, dinodiñ loened gwaster ; diese Krankheit kann auch anders ausgetilgt werden, gallout a challer lazhañ ar c'leñved-se e-giz-all c'hoazh ; eine Krankheit austilgen, troc'hañ ur c'leñved, lazhañ ur c'leñved, harluañ ur c'leñved a-douez an dud, harluañ ur c'leñved a-vetoù an dud, maoutañ ur c'leñved, diarbenn ur c'leñved ; die Pest austilgen, harluañ ar vosenn a-douez an dud, harluañ ar vosenn a-vetoù an dud ; mögen alle Erdbewohner ausgetilgt werden, ra vezo karzhet an Douar diouzh kement den a zo war e c'horre ; 2. [dre skeud.] eine Schuld austilgen, ardalañ un dle, peurbaeañ un dle, goleiñ arc'hant un dle, en em zieubiñ diouzh un dle, en em ziendleañ, diendleañ, en em lakaat kuit eus un dle, mougañ un dle ; 3. lemel, diverkañ, barrennañ, raskañ, razañ, kroaziañ.
Austigung b. (-) : 1. distrujadur g., distrujerezh g., distrujidigezh b., distrujadenn b., distruj g., diouennadur g., diwrizennadur g., ezvoudañ g. ; 2. [arc'hant.] diendleadur g., ardaladur g.
austillen V.gw. (ist ausgetillt) : [dispredet] P. brizhañ, broc'hañ, brouezañ, distalmañ, en em zistalmañ, razailhat, loariañ, imoriñ, glazañ, krugañ, taeriñ, dizatiñ, mont dreist-penn, alfoiñ, dirollañ, breskenn, bezañ troet en un tarv, mont e breskenn, mont da vreskenn, follañ, pennfolliañ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont dibenn, mont e belbi (e berlobi), mont tok-tok, pakañ anezho.

mont gant ar c'hatar, diboellañ, pennfolliañ dall, mont dall ha mezv, koll mik e benn, mont e benn e gin, bezañ o kinnig sodiñ, koll e benn, koll ar stor, koll e oremuz, koll e sterenn, koll ar Sterenn, koll e bod-houarn bihan, c'hoari e loa ; ausgetillt, direizhet (trelatet) e spered, aet ganto, aet divoued e benn, ur penn ki anezhañ, tot evel ur bailh, tot evel ur pod kouez, diot-nay, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, tapet war ar portolof, bet skoet gant ar morzhol, sot-permil, sot-nay, sot pitih, sot-magn, diot-magn, aet tok-tok, tok-tok, aet gant ar c'hatar, kollet gantañ e skiant-vat ; er ist völlig ausgetillt, kollet en deus mik e benn, aet eo dreist-penn, aet eo tok-tok, aet eo dibenn, paket en deus anezho, ar barr en deus kemeret anezhañ, emañ o peurfolliañ ; sobald er ihn sieht, tillt er aus, ar gweled anezhañ e laka da sodiñ.

austoben V.gw. (hat ausgetobt) : diskargañ e imor, diskargañ e gounnar, terriñ e gounnar.

V.k.e. (hat ausgetobt) : seinen Zom austoben, diskargañ e imor (e gounnar), terriñ e gounnar.

V.em. : **sich austoben** (hat sich (ak.) ausgetobt) : ebatal, ober joa, bragal, c'hwistañ, fringal, c'hoari e loa, c'hoari al loa, c'hoari e roll, ober e baotr fistoulik, chalvantian, c'hoari e baotr, ober un tamm diroll, ober e ran, ober e reuz paotr yaouank, lakaat kas war e gorf, breddiskargañ ; Jugend will sich austoben, evit dont da dud a-dra e tle ar re yaouank teuler o grom (Gregor) - evit dont da dud a-dra e tle ar re yaouank ebatal en o diviz da gentañ - a-raok dezho dont da dud a-dra e rank an dud yaouank ober un nebeud taolioù diroll - ar frouezh gwellañ, a-raok dareviñ, zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - gant kolo hag amzer e veüra ar mesper - an hailhoned eo a ra ar wazed - gant kolo, heol hag amzer, e teu bouk ar mesper ; sich mit jemandem im Bett austoben, c'hoari lapavan (filifala, lallig, piti, pitklou, pitouch, chiboud, c'hwit, kornigell, pipeloch, ruilhaig), c'hoari al legon, c'hoari daou, c'hoari koukoug, ribotat, ober chiboud.

austollen V.em. : **sich austollen** (hat sich (ak.) ausgetollt) : ebatal, ober joa, bragal, fringal, c'hoari e loa, c'hoari al loa, c'hoari e roll, ober e baotr fistoulik, chalvantian, c'hoari e baotr, ober un tamm diroll, ober e ran.

austönen V.gw. (hat ausgetönt / ist ausgetötet) : fatañ, ehanañ da seniñ, ehanañ da dregerniñ, mougañ, paouez.

austopfen V.k.e. (hat ausgetopft) : dibodañ.

Austopfen n. (-s) : dibodadur g., dibodañ g.

Austrag g. (-s, Austräge) 1. diskoulm g., renkadur g. ; zum Austrag bringen, renkañ (un afer), kompezañ an traou, heñvelaat, plaenaat ; 2. [sport] einen Wettkampf zum Austrag bringen, aozañ ur genstrivadeg.

austragen V.k.e. (trägt aus / trug aus / hat ausgetragen) : 1. Post austragen, dasparzañ al lizhiri ; 2. [kenw.] eine Summe austragen, tennañ archant diwar ur gont, lemel archant diwar ur gont ; 3. einen Streit austragen, kas ur rendael betek penn, peurgas un diemglev, skarat un arguz, skarat war un arguz bennak, diskoulmañ un arguz da vat ; 4. ein Duell austragen, duvelliñ, en em gannañ e duvell, tennañ d'an duvell, c'hoari an duvell ouzh u.b. ; 5. etwas auf internationaler Ebene austragen, etrebroadelañ udb, etrebroadelaat udb ; 6. [dre astenn.] ein Kind austragen, mont betek an termen (hep diforc'hañ) ; Tierarten, deren Nachkommen im Mutterleib ausgetragen werden, spesadoù douger ls. ; 7. [sport] einen Wettkampf austragen, aozañ ur genstrivadeg ; die Olympischen Sommerspiele 2012 wurden in London ausgetragen, e Londrez e voe dalc'het C'hoarioù Olimpek an hañv 2012 ; das Spiel wurde in Kiel ausgetragen, e Kiel eo bet c'hoariet ar match ; 8. lemel, diverkañ, barrennañ, raskañ, razañ, kroaziañ.

Anv-gwan verb **ausgetragen** : *ausgetragenes Kind*, bugel bet ganet d'an termen, bugel aet betek an termen g. ; *ausgetragene Kleider*, dilhadoù tremen teuch'ls., dilhadoù graet o reuz ganto ls. **Austräger** g. (-s,-) : 1. paotr-al-lizhiri g., dasparzher g., kemener g., kannad g. ; 2. douger g. dougennet g., portezer g., kaser g., degaser g. ; 3. [dre skeud., brudoù] siler g., pakajer g.

Austragung b. (-,en) : 1. dasparzh g., dasparzhidigezh b. ; 2. dougadur g., dougerezh g., doug g., portezañ g. ; 3. tennadenn arc'hant diwar ur gont g. ; 4. diskoulm g., renkadur g. ; 5. [sport] dibunadur g., dalc'h g. ; *als Ort für die Austragung der Olympischen Spiele ist Berlin vorgesehen*, e Berlin eo emañ ar c'hoarioù olimpek da vezañ.

Austragungsort g. (-es,-e) : [sport] lec'h ma vez dalc'het ar gevezadeg g.

Australien n. (-s) : Aostralia b. ; *Australien und Neuseeland liegen Europa auf der Erdkugel diametral gegenüber*, emañ Aostralia ha Zeland-Nevez en eilpennvan da Europa.

Australier (-s,-) : Aostralian g.

Australierin b. (-,nen) : Aostralianez b.

australisch ag. : australian, ... Aostralia, ... eus Aostralia.

Australopithecus g. (-) [ger-mell ebet en unander] : an australopitek g. ; *die Australopithecinen*, an australopiteked ls.

Australis b. (-) : *die Australis*, an ekorannved australazian b.

Australien n. (-s) : [istor] Aostrazia b.

austräumen V.gw. (hat ausgeträumt) : 1. kuitaat e hunvreou ; *hast du ausgeträumt und bist wach ?* dihun da vat out bremañ ? ; 2. *etwas ist ausgeträumt*, aet ez eus un hunvre bennak e puñs an avel, aet ez eus un hunvre bennak da stoupa, aet ez eus un hunvre bennak da netra, aet ez eus un hunvre bennak da gaoc'h-heiz, aet ez eus un hunvre bennak e lost ar c'had, aet ez eus un hunvre bennak e gwelien, aet ez eus un hunvre bennak e skuilh hag e ber.

austreiben V.k.e. (trieb aus / hat ausgetrieben) : 1. argas, kas kuit, skarzhañ, kas er-maez, ermaeziañ, touch kuit, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, ober ar riñs war ; *einen Keil austreiben*, dic'hennañ ; [istor] *die Juden wurden aus der Stadt ausgetrieben*, e kér e voe graet ar riñs war ar Yuzevien, bannet e voe ar Yuzevien er-maez eus kér ; 2. *das Vieh austreiben*, kas ar chatal da beuriñ (da vaez) ; 3. *Knospen austreiben*, bouilhasañ, diglorañ broñsou war ar blantenn-mañ-plantenn, broñsañ, bosañ ; 4. [dre skeud., relij.] *den Teufel austreiben*, argas an diaoul eus ur c'horf perch'henet gantañ, stoliañ an diaoul, stoliañ u.b. evit argas an diaoul eus e gorf, ender'hel an droukspered da zilezel ur c'horf perch'henet gantañ (Gregor) ; *den Teufel durch Beelzebub austreiben*, *den Teufel mit dem Beelzebub austreiben*, kas kuit an diaoulien dre Veelzebul, kouezhañ diwar ar billig en tan, kouezhañ eus ar billig en tan, mont eus ti al louam da di ar bleiz, kouezhañ eus an derzhenn domm en droug-sant, mont a zrouk da wazh (Gregor), eskemm ur marc'h born gant unan dall, dimeziñ an naon gant ar sec'ched, gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un ounner, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, mont eus ar melchon ruz d'ar brug, tec'hel diouzh trubuilh da gouezhañ e melre, bezañ sot evel Bille o redek en dour a-raok ar glav, mont war ur marc'h da Bariz ha distreiñ war un azen da Vreizh, diskar un iliz da sevel ur chapel, difoeltrañ an ti d'ober ur fom ; 5. [dre heñvel.] *divoaziañ* diouzh, dizonñañ diouzh, lemel, terriñ ; *ein Übel austreiben*, lakaat diwezh d'un droug bennak, argas (remediñ) un droug bennak, troc'hañ ur c'his fall, terriñ un tech fall, lemel ur pleg fall ; *ich werde dir schon die Lust austreiben*, dorthin zu gehen, me a zinodo ac'hanout alese ! me da zisodo da vont di ! me a zesko dit mont di c'hoazh ! me a lamo ar c'hoant da vont di diganit ! me a grenno da c'hoant dit da vont di ! ; *dem werde*

ich das Lachen schon noch austreiben, me a zesko dezhañ c'hoazhin c'hoazh ! me a zesko dezhañ dic'hoazhin ! m'e gaso da c'hoazhin c'hoazh ! me a grenno dezhañ ar c'hoant da c'hoazhin ! emañ o c'hoazhin c'hoazh, me a zihuno anezhañ ! bremaik e raio ur c'hoazh all ! bremaik e tic'hoazho ! me a zistago ar c'hoazhin dioutañ ! me a lamo e c'hoant c'hoazhin digantañ ! ; *euch werde ich das Schimpfen schon austreiben*, m'ho kasø da douïñ ! ; *jemandem seine Launen austreiben*, difroudennañ u.b., terriñ e froudenn d'u.b., diloariañ u.b., divoumounañ u.b., diwrac'hañ u.b., disodañ u.b. ; *jemandem die Neugierde austreiben*, kizañ e fri d'u.b. ; *jemandem den Hochmut austreiben*, dilorc'hañ u.b., difougeañ u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., diskar ourgouilh u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskar e gipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., krennañ e douchenn d'u.b., ober d'u.b., ameniñ, divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b. ; *etwas aus seinem Geist austreiben*, argas udb diwar e spered ; *etwas aus seinem Herzen austreiben*, faezhañ udb ag e galon ; *als ob Hass den Hass austreiben könnte* ! evel pa c'hellefe ar c'haz dihadiñ estreget kasoni ! ; 6. [tekn.] *darsankañ* ; 7. [bev., mezeg.] *ezvountañ* ; *den Fötus austreiben*, *ezvountañ* ar grouell.

V.gw. (trieb aus / hat ausgetrieben) : kellidañ, korzenniñ, eginañ, diwanañ, dont, dizouarañ, bouilhasañ, broñsañ, broustañ, broudañ, bosañ, sevel, labourat ; *die Saat hat ausgetrieben*, diwan eo an had.

austreibend ag. : [mezeg.] ... *ezvountañ*.

Austreibung b. (-,en) : 1. argasadenn b., argasidigezh b., argasadeg b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzhherezh g., skarzh g., skarzhadur g., skarzhadeg b., skarzhherezh g. ; *Austreibung aus dem Besitz*, argasadenn (argasidigezh) eus e vadou b., diberc'hennadur da-heul un disentez varnerez g. ; 2. [Bibl] *Austreibung aus dem Paradies*, argasidigezh eus ar baradoz b. ; 3. *Austreibung von bösen Geistern*, stoliadur g. ; 4. [bev., mezeg.] *ezvount b., ezvountad g., ezvountañ g.*

austrennen V.k.e. (hat ausgetrennt) : [gwiad.] *diwriat, disgwriat ; das Futter aus dem Mantel austrennen*, diwriat an doubleür, disgwriat an doubleür, dizoublañ ur vantell.

austreten V.gw. (tritt aus / trat aus / ist ausgetreten) : 1. [stêriou] dic'hlanneañ, distankañ, dileuniañ, dinaoziañ, diskargañ, mont a-zioc'h ar riz, dont er-maez eus e wele ; *der Fluss tritt aus*, dic'hlanneañ (distankañ, dileuniañ, dinaoziañ, diskargañ) a ra ar stêr, mont a ra ar stêr a-zioc'h ar riz, dont a ra ar stêr er-maez eus he gwele ; 2. *hier tritt das Wasser aus*, a) emañ emañ ar sav-dour, emañ emañ an adsav-dour, emañ e tistro an dour war-c'horre ; b) emañ emañ an dizour, emañ emañ an toull berous, emañ emañ ar fuadenn zour, emañ emañ ar silhadenn ; 3. *aus einem Verein austreten*, dilezel ur gevredigezh, treiñ kein d'ur gevredigezh, diemezelañ ; *aus einer Gewerkschaft austreten*, dic'hweluniañ ; 4. *aus dem Kloster ausgetretener Mönch*, divanac'h g., manac'h divanac'h et g., manac'h aet er-maez a vanac'h g. ; *ausgetretener Priester*, diveleg g., kloareg diveleget g. ; 5. [fizik] *der Strahl tritt aus*, eztreuiñ a ra ar skin ; 6. P. *austreten*, mont da blegañ (da buchañ, da zifankañ), mont war-vaez, mont a-gostezez, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, mont d'ober, mont da zozviñ ur vi hep pluskenn, mont da lakaat un tamm da yenañ, mont d'ober e aezamant, mont da harpañ ar c'bleuz, mont d'ober un dilas-bragez, ober un

dilas, ober un dilasenn, mont da dennañ e ibil [ibil koad ar vragez eveljust !], mont en distro, mont da stignañ e revr, mont d'ober un neizh, mont d'ober ur gac'hadenn, mont d'ober ur blegadenn, mont d'ar staol.

V.k.e. (tritt aus / trat aus / hat ausgetreten) : **1.** flastrañ, frikañ, bresañ, pladañ ; *ausgetretener Weg*, hent toullet g., hent digor g., hent fraeet g., hent gwenn g., hent pilet g., hent kannet g. ; **2.** Schuhe austreten, uzañ botoù, torkuliñ botoù, diseliañ botoù ; *ausgetretene Schuhe*, botoù tremen teuch'ls., botoù graet o reuz ganto ls., botoù aet da fall ls., botoù torkulet ls., botoù diseuliet ls., gagnou ls. ; **3.** Feuer austreten, mougañ an tan gant an treid, lazhañ an tan gant e dreid ; seine Zigarette austreten, lazhañ e sigaretten gant an troad ; **4.** [dre skeud.] er hat seine Kinderschuhe ausgetreten, aet eo er-maez a vugel, n'emañ ket mui oc'h uzañ e vragou kentañ, taolet en deus e c'hrrom (Gregor), n'eo ket ur bugel ken, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket ganet gant labousig dec'h.

austretend ag. : [fizik] eztreuat ; *austretender Strahl*, skin eztreuat g.

Austria n. (-s) : [any latin] Aostria b., Bro-Aostria b.

Austriaizmus g. (-, Austriaizmen) : [yehz.] aostrianegadur g.

astricksen V.k.e. (hat ausgetrickst) : P. jemanden astricksen, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ kelen (kañaled) da blomañ d'u.b., lakaat da graziañ, reiñ kelen (kañaled, poulc'hennou, siliou, lostou leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., finesiñ ouzh u.b., c'hoari al louarn gant u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, punañ, bouchiñ, tizhout, toazañ, bratellat, stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, flemmañ) u.b., klaviañ u.b., c'hwendnat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louaniñ u.b., kouilhoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujou e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henou, tremen lost al leue dre c'henou u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., strobinellañ u.b., touzañ e c'henou d'u.b.

Austrieb g. (-s) : difluk g., diwan g., dideñv g.

austrinken V.k.e. (trank aus / hat ausgetrunken) : **1.** evañ betek ar berad diwezhañ, touzañ (heskiñ, peurgas) e vanne, riñsañ (disec'hañ, heskiñ, peurlipat) e werenn, disec'hañ gwer, echuiñ e werennad, goulloïñ e werenn, goullonderiñ e werenn, skarzhañ e werenn, ober ar riñs war ubd ; *eine Flasche bis zur Hälfte austrinken, eine Flasche zur Hälfte austrinken, eine Flasche halb austrinken*, degas ur voutailhad d'an hanter ; *er hat seine Flasche im Nu ausgetrunken*, ne oa padet pennad ebet e voutailhad outañ, hennezh ne badas ket pell outañ skarzhañ e voutailh, hennezh a voe pront da skarzhañ e voutailh, hennezh a skarzhas pront e voutailhad, hennezh n'eo bet pennad ebet evit skarzhañ e voutailh ; **2.** auf einen Zug austrinken, evañ en ul lamm (en ur c'hogad, en ul lonkad, hep diskrog, en ul lonkadenn, stag-penn, a-stag-penn, en un taol-kont, hep distekiñ, en un analad, en ur redadenn, en un tenn, en un tennad, en ur sachad, en un takad, en un troc'h), ober un taol c'hwitell, klapañ e werennad, evañ kuit a zistokañ diouzh e werenn.

Austritt g. (-s,-e) : **1.** disparti g., ezkerzh g., ermaez g. ; **2.** emziskarg g./b., dilez g., diemezeladur g. ; *Austritt aus einer Gewerkschaft*, dic'hweluniañ g. ; **3.** [kimiezh] *Austritt von Gas*, dilaoskadenn aezhenn b., dilaosk aezhenn g. ; **4.** [gwir] rakuit g.

Austrittserklärung b. (-,en) : lizher emzilez g.

Austrittserlaubnis b. (-) : [relij.] *Austrittserlaubnis für einen Geistlichen*, egzead g.

Austrittsfläche b. (-,n) : [optik] tal eztreu g.

Austrittskanal g. (-s,-kanäle) : kan-foll g., kanol-skarzh b., kan-distrouilh g., distrouilh g.

Austrittspunkt g. (-s,-e) : [korf.] *Austrittspunkt einer Arterie*, poent nodiñ un dalmerenn g.

Austrittspupille b. (-,n) : [optik] mab eztreu g.

Austrittsschein g. (-s,-e) : [relij.] *Austrittsschein für einen Geistlichen*, egzead g.

Austrittsstelle g. (-s,-e) : andon g. ; *Wasseraustrittsstelle, Austrittsstelle einer Quelle*, andon ur vammenn b. ; *Austrittsstelle eines Strahlenbündels*, poent eztreuiñ g.

Austrittsventil n. (-s,-e) : klaped distaoł g., klaped skarzhañ g., klaped karzhañ g., klaped diskas g., klaped diskarzh g., klaped spurañ g.

austrocknen V.k.e. (hat ausgetrocknet) : **1.** sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, dizourañ, dizourennañ, gwazhiañ, disaniañ, krazañ, spelc'hañ, spelc'hiñ, skamilañ, kas da hesk, lakaat da hesk, heskaat, heskiñ, krinañ, tanailhañ, [avel] serinañ, [avel] skarinañ ; vom Wind ausgetrocknete Lippen, muzelloù suilhet gant ar gwent (gant an avel) ls. ; *einen Fluss austrocknen*, heskiñ ur stêr, disec'hañ ur stêr ; **2.** [mezeg., bev.] dourisvec'hiañ ; *austrocknende Substanz*, sechuzenn b.

V.gw. (ist ausgetrocknet) : **1.** disec'hañ, disec'haat, dizourañ, mont da zisec'h, mont da hesk, heskaat, heskiñ, krinañ, serinañ gant an avel ; *das Brot trocknet aus*, diazezañ a ra ar bara, disec'hañ a ra ar bara, disaouriñ a ra ar bara, karnañ a ra ar bara, krazañ a ra ar bara, ar bara a ya kras ; die Erde ist ausgetrocknet, o c'houlenn glav emañ an douar, itik eo an douar gant ar sec'hor, c'hoant glav en deus an douar, diwad eo an douar, an douar a zo erru diwad, glav a zo ezhomm, emañ an douar o c'houlenn dour, ezhomm a c'hlav a zo gant an douar, ur c'blebiadenn a rafe mil vad d'an douar, ur c'blebiadenn a rafe kant vad d'an douar, emañ an douar en engortoz a gaout glav, disaour eo an douar, krin eo an douar, hesk eo an douar ; *der See trocknet aus*, emañ al lenn o tiseç'hañ.

Austrocknen n. (-s) : **1.** dingleboradur g., dingleboriñ g., dizourennañ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'hadur g., hesk g., heskadur g. ; **2.** [mezeg., bev.] dourisvec'hiañ g.

austrocknend ag. : disec'hus, heskus, sec'hus, skarnilus, skarnil, spelc'h, spelc'hus ; [mezeg., bev.] *austrocknende Substanz*, sechuzenn b.

Austrocknung b. (-) : **1.** dingleboradur g., dingleboriñ g., dizourennañ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'hadur g., hesk g., heskadur g., heskidigezh b. ; **2.** [mezeg., bev.] dourisvechiañ g.

austrommeln V.k.e. (hat ausgetrommelt) : **1.** embann ouzh son an daboulin ; **2.** [dre skeud.] brudellat.

austrompeten V.k.e. (trompetete aus / hat austrompetet) : embann war ar groaz, embann (skignañ) d'ar seizh avel, embann (skignañ) d'ar pevar avel, trompilhañ, taboulinañ.

austropfen / austropfen V.gw. (ist ausgetropft / ist ausgetropft) : takenniñ, tapenniñ, beradiñ, beradañ.

austüfteln V.k.e. (hat ausgetüftelt) : **1.** stipañ, itrikañ, talfasat, bitellat, bitrakiñ, teusteukat, belbetat, teuteunat, trikarmadiñ ; **2.** itrikañ, iriennañ, steuñviñ ; **3.** jemandem eine ausgetüftelte Frage stellen, lakaat un tach d'u.b.

austuschen V.k.e. (hat ausgetuscht) : gwalc'hliavañ.

ausüben V.k.e. (hat ausgeübt) : **1.** einen Beruf ausüben, bezañ war (eus) ur vicher, seveniñ ur vicher, ober ur vicher, plediñ gant ur vicher, c'hoari ur vicher, pleustrñ ur vicher, pleustrñ war ur

vicher, labourat war ur vicher, embreger ul labour ; *seinen erlernten Beruf ausüben*, labourat war e vicher ; *sie hatte fast ihr ganzes Leben lang diesen Beruf ausgeübt*, tremenet he doa peuzvat he buhez oc'h ober ar vicher-se ; *er übt seinen Beruf nicht mehr aus*, n'emañ mui war ar vicher ; *sein Amt ausüben*, embreger e garg, seveniñ e garg, ober diouzh e garg ; *wegen Berufsverbot darf er dieses Amt nicht ausüben*, serret eo ar gargsse outañ ; *jemandem verbieten, ein Amt auszuüben*, serriñ ur garg ouzh u.b. ; *seine Religion ausüben*, ober e relijion ; *einen Sport ausüben*, ober ur sport ; *nicht jeder kann diesen Beruf so einfach ausüben*, ne zere ket ar vicher-se ouzh an holl kement-ha-kement ; *die Macht ausüben*, embreger ar galloud ; **2. Einfluss auf etwas (ak.) ausüben**, kaout (dougen) levezon war ubd, levezonañ ubd, delanvadiñ ubd ; **auf jemanden Einfluss ausüben**, kaout peg (krog, hoal, perzh, levezon) war u.b., kaout krog en u.b., levezonañ u.b., awenañ u.b., broudañ u.b. ; *einen geistigen Einfluss auf jemanden ausüben*, kaout krog war bred u.b. ; *das Meer übt einen Einfluss auf das Klima aus*, delanvadet e vez an hin gant ar mor ; **3. Reiz ausüben**, chalmiñ / boemañ (Gregor), bezañ plijus (bezañ un dudi) da welet ; **4. einen Druck auf jemanden ausüben**, aliañ start u.b., gwaskañ u.b., c'hoari (pouezañ, delc'her, dougen levezon) war u.b., lakaat bec'h war u.b., gwaskañ war dibab u.b. ; **5. an jemanden Rache ausüben**, tennañ veñjañs eus u.b. (Gregor), en em veñjiñ eus u.b., talvezout e wall (e zismegañs) d'u.b., kas ar freskad (an dorzh) da di u.b., lakaat u.b. da zich'aouiñ evit un dismagañs graet, kaout digoll eus un dismagañs ; **6. [polit.] ausübende Gewalt**, galloud seveniñ g., galloud erounit g., galloud oberiañ g., erounid g. ; **7. [gwir] ein Recht ausüben**, ober diouzh ur gwir, implijout ur gwir, arverañ ur gwir, dedalvezout ur gwir, lakaat ur gwir da dalvezout ; *sein Vorkaufsrecht ausüben*, implijout e wir kentprenañ, arvezañ e wir kentprenañ ; **8. ein Verbrechen ausüben**, seveniñ un torfed ; **9. [arc'hant] eine Option ausüben**, akuizitañ da vat, seveniñ al lizher-gwerzh, sevel un diuzad.

Ausüben n. (-s) / **Ausübung** b. (-) : sevenidigezh g., implij g., embreg g., embregerezh g., embregadur g., pleustrerezh g., pratik g., pleustr g. ; *Ausübung eines Berufs*, sevenidigezh ur vicher b., pleustr ur vicher g. ; *Ausübung des Arztberufes*, embreg mezegel g., pleustrerezh ar vezegiezh g. ; *jemandem die Ausübung eines Amtes verbieten*, serriñ ur garg ouzh u.b. ; **[gwir] Ausübung eines Rechtes**, implij eus ur gwir g., arver eus ur gwir g. ; **[melestr] in Ausübung seines Dienstes**, pa vez (pa oa) o seveniñ e garg, hag hennezh en e garg, en embreg e garg, en embregadur e garg, oc'h ober diouzh e garg, en e garg, e karg ; *in Ausübung seines Dienstes sein Leben lassen*, mervel e karg, mervel en embreg e garg, mervel en embregadur e garg, mervel oc'h ober diouzh e garg ; **[relij.] Ausübung des Glaubens**, pleustr relijiel g., pleustr ar relijion g., pleistrerezh relijiel g., pratik ar feiz g., akt a feiz g. (Gregor).

ausufern V.gw. (ist ausgeufert) : **1. [stériou]** dic'hlanñañ, dinaozañ, mont a-zioc'h ar riz, dont er-maez eus e wele ; **2. [dre skeud.] treiñ da fall, tennañ da fall, mont er-maez eus ar park, mont dreist-penn, mont re bell ganti, mont re lark ganti, mont dreist ar roudenn (dreist an arroudenn), mont dreist an treuzoù, mont dreist ar bord** ; **[dre skeud.] ausufernd, morgazhek, divoder, refiverek, dreistpenn, dreistmuzel**.

Ausufern n. (-s) : dinaoz g., dinaozañ g.

Ausverkauf g. (-s,-käufe) : **1. diofar b., pilwerzh b., dibennwerzh b., peurwerzh b., arc'hantadur g., taol balaenn g. ; im Ausverkauf, e pilwerzh** ; **2. [gwashaus] dilez g., dilezadenn b., dibennfreuz g.**

ausverkaufen V.k.e. (verkauft aus / hat ausverkauft) : diofarañ, ober ur skub d'ar varchadourezh, peurwerzhañ, gwerzhañ war zistaol, pilwerzhañ, lakaat e pilwerzh, gwerzhañ a-stok-varchad, arc'hantañ.

ausverkauft ag. : **1. die Ware ist ausverkauft**, n'eus ket mui eus an traezoù-se (eus ar varc'hadourezh-se), an traezoù-se n'eus ket ken anezho, ar varc'hadourezh-se n'eus ket ken anezho ; **2. [c'hoariva] das Stück ist ausverkauft**, leun-chouk eo ar sal-arvestiñ, leun-chez eo ar sal-arvestiñ, bourr-sank (bourr-stank) eo ar sal-arvestiñ, n'eus ket ken a vilhedoù evit ar pezh-c'hoari.

Ausvierung b. (-) : [tekn.] karrerezh g., karrezerezh g., karreadur g., karrezadur g.

auswachsen V.gw. (wächst aus / wuchs aus / ist ausgewachsen) : **1. dont d'e vent ; er ist fast ausgewachsen**, tost echu eo e gresk gantañ ; **er ist jetzt ausgewachsen**, en e vraz emañ bremañ, deuet eo d'e vent, en e vent emañ bremañ ; **ausgewachsener Jüngling**, krennard mat g., krennard deuet d'e vent g. ; **noch nicht ausgewachsene Schweine**, moc'h-krenn ls., krennarded ls., perc'hell ls. ; **beinahe ausgewachsene Schweine**, moc'h krenn-mat ls. ; **2. [labour-douar] das Getreide wächst aus**, deuet eo an ed da gellidañ diwar o gar ; **3. [dre skeud.] das ist ja zum Auswachsen**, koulz eo d'an den skeiñ e benn ouzh ar voger, amañ ez eus peadra d'an den da goll kalon, peadra a zo da goll kalon, peadra a zo da bennsaoutiñ.

V.em. : **sich auswachsen** (wächst sich aus / wuchs sich aus / hat sich (ak.) ausgewachsen) : **1. dont a vihan da vras, mont war gresk betek bezañ ubd bras** ; **diese Streitigkeiten wachsen sich noch zu einem Krieg aus**, da-heul ar rendaelou-se e teuio ur brezel, ar rendaelou-se a gaso d'ar brezel ; **2. sich zu Ähren auswachsen**, pennañ, diveuziñ, taïvouezennañ, evodiñ, pennaouiñ, diodañ / **disac'hañ** (Gregor) ; **der Weizen hat sich zu Ähren ausgewachsen**, disac'h (pennet, dihodet, evodet) eo ar gwinizh.

auswägen V.k.e. (wog aus / wägte aus // hat ausgewogen / hat ausgewägt) : pouezañ ha dibouezañ, pouezañ, pouezata, lakaat e kemm, keñiveriañ, hañvalout, studiañ pizh.

Auswahl b. (-en) : **1. dibab g. dibabadur g., dibaberezh g., choaz g., diuz g., diuzerezh g., dilenn g., savadenn b. ; eine Auswahl an Filmen, eine Auswahl von Filmen**, un dibab filmoù g. ; **eine Auswahl treffen**, dibab, divizout, diuz, diuzañ, choaz, ober un dibab (un diuz, un dilenn, e ziviz, ur choaz) ; **[kenw.] zur Auswahl**, war zibab, da zibab, da ziuañ, da choaz, diouzh ho tiviz ; **eine große (eine reiche) Auswahl vorlegen**, kinnig un dibab bras a varc'hadourezh, bezañ pourvezet mat ; **eine allzu umfangreiche Auswahl**, un dibab refiverek g. ; **literarische Auswahl**, dastum g., dastumad g., dastumadenn b., teskad g. ; **eine breite Auswahl an Vorspeisen**, un dibab bras a gentveuzioù g., kentveuzioù a bep seurt ls. ; **2. erste Auswahl**, dreistdibab g. bleuñv g., diuz g., dibab g., begenn b., boked g., bouf g., marc'hadourezh eus ar gurunenn (eus ar vegenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus an diuz, a'r gwellañ, eus ar gwellañ, a'r chaerañ, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boucl'h, kentañ troc'h, dreistdibab, dibab, a-zibab) b.

Auswahlaxiom n. (-s) : [mat.] aksiomenn an dibab b.

auswählen V.k.e. (hat ausgewählt) : **1. dibab, divizout, diuz, diuzañ, choaz, diforc'hiñ, dispartiañ, ober un dibab (un diuz, un dilenn, e ziviz, ur choaz), dibab [ar re vat diouzh ar re fall], barn, dilenn, kroueriañ, teurel e vrall war** ; **sorgfältig auswählen**, dibab pizh ; **ich würde ihn auswählen**, e zibab a rafen a-dreist pep hini ; **ein Element auswählen**, diuz un elfenn ; **2. [mat.] dibarzh** ; **3. [kr-I, Bibl] viele sind berufen, aber wenig sind ausgewählt**, kalz a vez galvet, met nebeut a vez dibabet, rak e-leizh a zo galvet da vont d'ar baradoz ha nebeut a ya e-barzh.

Auswähler g. (-s,-) : dibaber g.

Auswahlfragen ls. : goulennaoueg liesdibab b.

Auswahlknopf g. (-s,-knöpfe) : [stlenn.] padellig b.

Auswahlmannschaft b. (-,en) : [sport] dibabidi ls., skipailh dibabet g., [dre fent] an dibabadoù ls.

Auswahlmenü n. (-s,-s) : [stlenn.] barrenn al lañserioù b.

Auswahlprüfung b. (-,en) : kenstrivadeg b. ; *in den Schulen hat die Zeit der Auswahlprüfungen begonnen*, er skolioù emañ loc'het ar gouren evit ar c'henstrivadegoù.

Auswahlqualität b. (-,en) : begenn b., marc'hadourezh a-zibab b., dibab g., kentañ troc'h g., diuz g., dilenn g., dreistdibab g., bouf g.

Auswahlspieler g. (-s,-) : dibabad g. [*lester dibabidi, dre fent dibabadoù ls.*], c'hoarier dibabet g.

Auswahlverfahren n. (-s,-) : 1. [sport] tro skarzhañ b., tro c'hwendnat b., tro-skarat b. ; 2. kenstrivadeg b.

auswalken V.k.e. (hat ausgewalkt) : 1. kommañ ; 2. merat, mezañ, dorloïñ, ledañ gant ar ruilhenn ; *Teig auswalken*, ledañ toaz gant ar ruilhenn.

auswalzbar ag. : [metal.] lavnennadus.

auswalzen V.k.e. (hat ausgewalzt) : 1. [metal.] lavnennañ, follennañ, pladañ, stiral, dekachañ ; *Gold auswalzen*, dekachañ aour ; *Silber auswalzen*, dekachañ argant ; 2. [dre skeud.] etwas auswalzen, ober tro gant e gaoz, reiñ tro d'e gomzoù, astenn kaoziou, reiñ tro d'e larvar, mont dreist ar roudenn, mont dreist an treuzoù, mont dreist ar bord, lavaret amploc'h eget justoc'h, lakaat war ar barr, lakaat da grazañ.

Auswalzung b. (-,en) : [metal.] lavnennerezh g., lavnennañ g., follennañ g., pladañ g., stiral g., dekachañ g.

Auswanderer g. (-s,-) : divroer g., divroad g. [*lester divroidi*].

auswandern V.gw. (ist ausgewandert) : 1. divroañ, disvroañ, divroadenniñ, ermaeziañ, mont da vaez-bro, kuitaat ar vro ; 2. treuzannezañ.

Auswanderung b. (-,en) : 1. ermaeziadeg b., ermaeziadenn b., ermaeziadur g., divroadeg b., divroerezh g., divroañ g., divroadur g., divroadenn b. ; *Ein- und Auswanderungsbilanz*, bilanñ enbroañ-divroañ g. ; 2. treuzannezadur g.

auswärtig ag. : diavaez, a-ziavaez, a vaez bro ; [kenw.] *auswärtiger Handel*, kenwerzh diavaez g./b. ; [polit.] *die auswärtigen Angelegenheiten*, an Aferiouù diavaez ls., an Diavaez g., an Aferiouù a-ziavaez-bro ls. ; *auswärtiges Amt*, ministriù an Diavaez g. ; *Minister des Auswärtigen*, ministre (maodiern) an Diavaez (an Aferiouù diavaez) g. ; *auswärtige Politik*, politikerezh diavaez g. ; *auswärtiger Krieg*, brezel diavaez g. ; *auswärtiger Schüler*, „*diavaeziad g. [lester diavaezid]*“, skoliad n'emañ ket e familiñ o chom er gomun g., skoliad emañ e familiñ o chom en diavaez kér g. ; *auswärtige Provenienz*, avaezieted b.

auswärts Adv. : 1. er-maez, en diavaez ; [sport] *auswärts spielen*, c'hoari en diavaez ; 2. *auswärts essen*, debriñ e kér, debriñ en un ostaleri ; *auswärts schlafen*, kousket lec'h all ; 3. *auswärts wohnen*, bezañ o chom pell diouzh kreiz-kér, bezañ o chom er bannlev, bezañ o chom en diavaez kér ; 4. *die Füße auswärts setzen*, bezañ war ar charre, kerzhet war charre, bale war skuilh, kerzhet war skuilh, kerzhet an treid war vaez, kerzhet an treid gant an-unan war ziavaez, kerzhet gant begoù e dreid en diavaez, bezañ mors, ralegiñ war ar maez ; *auswärts gerichtete Füsse*, treid panez ls., treid war vaez ls., treid war ziavaez ls., treid lakez ls., P. treid war ziavaez evel re an darn vuiañ eus ar gemenerien ls.

Auswärtsdrehung b. (-,en) : [mezeg., lagad] fiñv ezrodañ g. ; *Auswärts- und Einwärtsdrehung*, fiñv ezrodañ hag enrodañ g. ; **auswärtsgewendet** ag. : [louza, loen.] diavaezek.

Auswärtsschielen n. (-s) : [mezeg.] loakrerezh ezwär g., ezwarded lagadel b.

Auswärtsspiel n. (-s,-e) : [sport] match en diavaez g.

auswaschen V.k.e. (wäscht aus / wusch aus / hat ausgewaschen) : 1. riñsañ, gwalc'hiñ, diwalc'hiñ, disgwalc'hiñ ; 2. *Wäsche auswaschen*, ober kouez, redek ar c'houez, ober lisiv, bugadiñ, ober ur vugadenn, ober bugadenn, kannañ ; 3. *Wolle auswaschen*, dizruañ gloan ; 4. *einen Fleck auswaschen*, lemlel ur saotr diwar ur pezh dilhad ; 5. dislivañ dre forzh gwalc'hiñ ; *ausgewaschenes Kleid*, pezh dilhad dislivet g. ; 6. *die Augen auswaschen*, soubouilhañ e zaoulagad ; 7. [douaroriezh] *das Ufer auswaschen*, kignat ar ribl, dispenn ar ribl ; 8. *diraganiañ*, diraganiñ, diragariat, dirañviñ, foursellañ ; *der Regen hat die Wege ausgewaschen*, erru eo skarzhet ar gwenodinier gant ar barradoù glav, erru eo dirañvet ar gwenodinier gant ar glaveier, diraganiet eo bet an hentoù gant ar barradoù glav, toulet-didoullet eo bet ar gwenodennou gant ar glaveier, kaniet eo bet an hentoù gant ar barradoù glav, foeltret eo bet an hentoù gant ar glaveier, diskofiset eo bet an hentoù gant ar glav-beuz, diskofiset eo bet an hentoù gant ar glav-stok ; 9. *Maniok auswaschen*, lakaat maniok da c'hlec'hiañ ha da eogiñ ; 10. [mezeg.] glanaat ; *eine Wunde auswaschen*, glanaat ur gouli.

auswaschend ag. : [douaroriezh] kignus.

Auswaschung b. (-,en) : 1. gwalc'h g., gwalc'herezh g., gwalc'hadurezh b., gwalc'hadur g., gwalc'hidigezh b., gwalc'hadenn b., gwalc'hadeg b., gwalc'hiñ g., bugaderezh g. riñsañ g., disgwalc'hiñ g. ; 2. kign g., kignerezh g., kignadur g., kignañchadur g. ; 3. [tekñ.] sildrouezhiñ g. ; 4. [douaroriezh] *Auswaschung des Bodens*, echalañ g.

auswechselbar ag. : keveskemmadus, eskemmadus, eskemmus, kevamsavadus, kemm-digemm, cheñch-dicheñch, lem-laka, erlech'iadus.

Auswechselbarkeit b. (-) : keveskemmadusted b., eskemmusted b., eskemmuster g., kevamsavadusted b., erlech'iadusted b.

auswechseln V.k.e. (hat ausgewechselt) : cheñch, keveskemmañ, eskemmañ, erlech'iáñ, kevamsaviñ ; *ein Rad auswechseln*, erlakaat ur rod, cheñch ur rod ; *die alten Maschinen gegen neuere auswechseln*, erlech'iáñ ijinennoù arnevesoc'h ouzh ar re gozh, amsaviñ an ijinennoù kozh gant reouù arnevesoc'h ; *seine Pferde gegen frische Relaispferde auswechseln*, cheñch kezeg.

Auswechselspieler g. (-s,-) : [sport] eilc'hoarier g.

Auswechselung b. (-,en) / **Auswechslung** b. (-,en) : keveskemm g., eskemm g., erlech'iadur g., kevamsavadur g.

Ausweg g. (-s,-e) : 1. diflip g., difourk g., isuenn b., toull distank g., diank g. ; 2. [dre skeud.] diskoulm g., disentez b., achap g., hent an dienkañ g., moaien b./g., diflip g., tro b. ; *als letzter Ausweg*, da rekour diwezhañ, da ziwezhañ ; *einen Ausweg suchen*, klask un toull-karr da dec'hel kuit, klask toull d'ober ubd., klask un disentez d'ur gudenn, klask tro, klask an dro d'en em dennañ, klask an dro d'en em bakañ ; *für Sie gibt es keinen Ausweg mehr*, nend eus ken a achap deoc'h, n'hoc'h eus diank ebet ken, n'eus moaien ebet mui evidoc'h, n'eus diflip ebet ken evidoc'h, n'hoc'h eus na tu na lañs ; *es gibt keinen Ausweg, außer dass wir ihn um Hilfe bitten*, ne vo ket tu deomp diflipañ eus ar bleenn-mañ, nemet goulen a rafemp digantañ dont da sikour ac'hancamp - n'eus diflip ebet evidomp, nemet goulen a rafemp digantañ dont da sikour ac'hancamp ; *einen Ausweg lässt sich immer finden*, n'eus park dall ebet, n'eus park born ebet ; *ich werde schon einen Ausweg finden*, kavout a rin ar penaoz, gwelet a rin petra ober, kavout a rin ar c'hraf, kavout a rin poell d'ar gudenn-se, kavout a rin ar remed d'ar gudenn-se,

kavout a rin ar stek da zont a-benn eus an dra-se, kavout a rin ur voaien da zont a-benn eus an dra-se, kavout a rin penn d'an dra-se, kavout a rin lank forzh penaos, kavout a rin va fleg da ziskoulmañ ar gudenn, gouzout a ouezin va diluzioù, kavout a rin ur voaien da zibunañ ar gudenn, disoc'hañ a rin bloc'hik ganti, kavet e vo ganin penaos ober diouti, kavet e vo ganin un tu bennak d'en em zibab, kavet e vo ganin doare pe zoare da zirouestlañ an neud, kavet e vo ganin doare pe zoare da ziluziañ ar gwiad, dont a ray ganin dre hent pe hent, dont a raio ganin dre hent pe hent, tennañ a rin va zaol e doare pe zoare.

ausweglos ag. : diremed, dic'hoanag, dispi, hep achap ebet ; sie sind in auswegloser Lage, gwall arvarus eo o doare, en avel d'o moue emaint, en un enkadenn emaint, en ur blegenn diremed emaint, chom a reont en diaskren, nend eus ket a achap dezho, n'o deus diank ebet ; die Lage ist ausweglos, n'eus mann d'ober, aze n'eus netra d'ober, aze n'eus micher ebet d'ober, er blotoù emaomp, n'hon eus na tu na lañs, n'eus doare ebet da wellaat an traoù, n'eus diskoulm ebet, n'eus diflip ebet evidomp, achap nend eus ket, en dic'halloud emaomp.

Ausweglosigkeit b. (-) : dispi g., dizesper g., dic'hoanag g., plegenn hep achap ebet b., plegenn hep diflip ebet b., plegenn diremed b.

Ausweiche b. (-n) : [hentoù-houarn] hent eiltuañ g.

ausweichen V.k.d (dat.) (wich aus / ist ausgewichen) : 1. einem Wagen ausweichen, treiñ diwar ur charr, tec'hel diwar ur c'harr, tec'hel diwar hent ur c'harr, diwall diwar hent ur c'harr, mirout a vezañ ruihet gant ur c'harr ; 2. einem Stoß ausweichen, einem Schlag ausweichen, diarbenn un taol, treiñ diwar un taol, mirout ouch un taol a dizhout an-unan, gwichañ un taol, en em ziwall diouzh un taol ; 3. dem Kampf ausweichen, tec'hout diouzh kement krogad 'zo, chom pell diouzh e enebour, na reiñ krog ebet d'e enebour ; 4. einer Frage ausweichen, tremen dreist ur goulenn, lakaat ur goulenn en ankounac'h, treiñ diwar ur goulenn, tremen hebiou ur goulenn, tremen dreist ur gudenn (Gregor), respont hebiou, ober an tav war ur c'hraf bennak, skoeviñ ur gudenn, sigotañ ur gudenn ; einer Schwierigkeit ausweichen, klask an dro diwar ur gudenn, tremen dreist ur gudenn (Gregor), tremen hebiou d'ur gudenn, treiñ diwar ur gudenn, treiñ diwar ar bech', lammat dreist ar sperm, lammat dreist an prez, lammat dreist ar charzh, sigotañ ur gudenn ; 5. einer Gefahr ausweichen, tec'hout diouzh un dañjer, en em ziwall diouzh un dañjer, diwall na gouezhfe ur bec'h bennak war e chouk, en em virout ouch un dañjer, dizarbenn un dañjer, pellaat diouzh ar billig pa vez o virviñ ; 6. auf etwas (ak.) ausweichen, ober gant udb e defot gwell.

V.gw. (wich aus / ist ausgewichen) : komz tanav, kaozeal tanav, beskellañ, bizeziñ, troidellañ, klask bizezoù, klask tro.

ausweichend ag. : 1. skoevus ; ausweichende Antwort, respont dispis (toull, displann, kudennek, amster, damskaer, forc'hellek, troidellus, hebiou, skoevus) g. ; 2. einen ausweichenden Blick haben, kaout ur sell barlenn.

adv. : ausweichend antworten, respont hebiou, bezañ dispis (forc'hellek) e respontoù, bezañ berr da respont, bezañ gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ d'u.b., klask tro, komz tanav ; er hat ausweichend geantwortet, chomet eo e respont en entremar, respontet en deus hebiou, skoevus e oa e respont ; hätte sie mir ausweichend geantwortet, wäre ich sofort zu ihren Eltern gegangen, n'he dije ket respontet mat din e vijen aet da gaout he zud diouzhu.

Ausweichflughafen g. (-s,-häfen) : aerporzh rekour g., aerporzh sikour g., aerporzh emdennad g., aerporzh distrobañ g.

Ausweichgeleise n. (-s,-) / **Ausweichgleis** n. (-es,-e) : [hentoù-houarn] hent eiltuañ g.

Ausweichklausel b. (-,n) : [gwir] diferadenn astalus b., diviz disdalc'hus g.

Ausweichmanöver n. (-s,-) : 1. [lu] embregadeg evit tremen hebiou b., maneur evit treiñ diwar an enebourien g., emdennadeg b. ; 2. [kirri] plötzliches Ausweichmanöver, lavig g. ; 3. [dre skeud.] diflip g., tec'h g., tec'hadenn b., lank g., remistenn b., emdennadenn b. ; stilistische Ausweichmanöver, diarbennoù prezeg ls.

Ausweichmöglichkeit b. (-,en) : achap g., hent an dienkañ g., moaien b./g., diflip g., tro b. ; uns steht keine Ausweichmöglichkeit offen, n'eus diflip ebet evidomp, n'eus ket a achap deomp, n'hon eus diank ebet ken, n'eus moaien ebet evidomp, n'eus ket a voaien da voaieniñ, n'hon eus na tu na lañs.

Ausweichschiene b. (-,n) : [hentoù-houarn] hent eiltuañ g.

Ausweichstelle b. (-,en) : 1. hent a-gostez g., lec'h emdennad g., goudorlec'h g. ; 2. [hentoù-houarn] hent eiltuañ g.

ausweiden V.k.e. (hat ausgeweidet) : diflugezañ, distripañ, divouzellañ, difastañ, disklipañ, didorañ, skarzañ.

Ausweiden n. (-s) : diflugezadur g., diflugezañ g., distripañ g., divouzellañ g., difastañ g., disklipañ g., didorañ g.

ausweinen V.gw. (hat ausgeweint) : echuiñ da leñvañ.

V.k.e. (hat ausgeweint) : etwas bei jemandem ausweinen, kontañ e drubuilhou d'u.b. en ur ouelañ dourek.

V.em. : **sich ausweinen** (hat sich ausgeweint) : sich (ak.) ausweinen, gouelañ a-walch-kalon ; sich (dat.) die Augen ausweinen, gouelañ a-walch-kalon, blejal evel ul leue, gouelañ evel ul leue, gouelañ dourek (druz, forzh, gwall'h e galon, a-nerzh e galon, leizh e galon, leun e galon, evel ur vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn, leizh e gof), skuilhañ daeroù puilh (stank, druz, c'hewr), skuilhañ ur mor a zaeroù, leñvañ evel ur glazard a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e walch', gouelañ e-leizh e varv, ober ur c'hofad garmiñ, garmiñ evel ur vadalen, sklankat, dont tev an dour eus e zaoulagad ; sie weinte sich (ak.) in meinen Armen aus, gouelañ ereas dourek ouzhin.

Ausweis g. (-es,-e) : kartenn-anv b., paper-tremen g., teulanaout g., kartenn bivelez b. ; den Ausweis vorzeigen, diskouez e baperiou (e lizher-tremen, e dremen-hent).

ausweisen V.k.e. (wies aus, hat ausgewiesen) : 1. argas, kas kuit, kas er-maez, divroañ, disvroat, forbanisañ, forbannañ, skarzañ, ermaeziañ, diavaeziñ, diberzhiañ, touch kuit, diskouviañ, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal, ober ar riñs war, ruzañ kuit ; [istor] die Juden wurden aus der Stadt ausgewiesen, e kêr e voe graet ar riñs war ar Yuzevien, bannet e voe ar Yuzhevien er-maez eus kêr ; aus dem Staatsgebiet ausweisen, eztiriañ ; jemanden aus dem Lande ausweisen, eztiriañ u.b., skarzañ u.b. er-maez eus ar vro, teuler u.b. er-maez eus ar vro, skarzañ u.b. eus ar vro, argas u.b. diouzh ar vro, forbannañ u.b., forbanisañ u.b., isilañ u.b., bannañ u.b. eus ar vro ; 2. [dre astenn.] diskouez, prouiñ, anataat, gwiriañ, splannaat.

V.em. : **sich ausweisen** (wies sich aus, hat sich (ak.) ausgewiesen) : 1. diskouez e gartenn-anv, diskouez un teulanaout ; sich nicht ausweisen können, bezañ dibaper ; 2. sich als ... ausweisen, diskouez bezañ ; 3. [Bro-Suis] sich über etwas (ak.) ausweisen, kantrezhañ udb gant teulioù.

Anv-gwan verb **ausgewiesen** : gwiriet, prouet gant teulioù, kantrezhet.

Ausweiskarte b. (-,n) : kartenn-anv b., paper-tremen g., teulanaout g.

Ausweiskontrolle b. (-,n) : kontroll paperioù g.

ausweislich araogenn + gen. : testenikaet gant [teulioù kantrezhañ], gwiriekaet gant.

Ausweispapier n. (-s,-e) : teul-anaout g., kartenn-anv b., kartenn bivelez h., paperiou pivelezh ls., paperiou ls., paperou ls. ; gefälschte Ausweispapiere, falspaperiou ls., paperiou faos ls. ; ordnungsgemäße Ausweispapiere, gültige Ausweispapiere, paperiou e reizh vat ls., paperiou reizh ls. ; keine Ausweispapiere bei sich haben, bezañ dibaper ; die Ausweispapiere visitieren, kontrollañ ar paseporzhoù, kontrollañ ar paperioù.

Ausweistasche b. (-,n) : doug-paperiou g. ; ich habe meine Ausweistasche wieder gefunden, aber ohne das Geld, das drin war, adkavet em eus va doug-paperiou, forc'het a'n arc'hant a oa e-barzh.

Ausweisung b. (-,en) : eztiriadur g., ermaezhidigezh b., argasadenn eus ar vro b., argasadenn diouzh ar vro b., skarzhadenn diouzh ar vro b., berz chom er vro g., divroañ g. **ausweiten** V.k.e. (hat ausgeweitet) : ledanaat, brasaat, astenn, ec'honaat, amplaat, dardennañ.

V.em. : **sich ausweiten** (hat sich (ak.) ausgeweitet) : 1. ledanaat, brasaat, mont war ledanaat, mont war vrashaat, mont war zigeriñ, en em astenn, emastenn, emledañ, en em ledañ, bezañ war emastenn, ec'honaat, dont a vihan da vrash, amplaat ; **sich international ausweiten**, etrebroadelañ, etrebroadelaat ; 2. distennañ, distignañ ; 3. treiñ da fall, gwashaat, mont war gresk.

Ausweitung b. (-,en) : 1. ledanadur g., frankadur g., astenn g., emastenn g., astennadur g., kresk g., emled g., amplaat g., ampladur g., amplidigezh b. ; 2. [mezeg.] usvoll g. ; **krankhafte Ausweitung der Bronchien**, usvoll ar bronkez g., bronkezusvoll g. ; 3. [amerzh.] **Ausweitung des Dienstleistungssektors**, tredeeladur g., tredeelaat g.

auswendig ag. : 1. diavaez ; die auswendige Seite, an tu diavaez g. ; 2. [louza., loen.] diavaezek.

Adv. : [dre skeud.] dindan eñvor, dre eñvor, dre 'n eñvor, a-zindan eñvor, dindan diviniour, a-temor, rez ; einen Wald auswendig kennen, gouzout an ardremez eus ur c'hood dindan eñvor, anavezout kement korn ha digorn hag a zo en ur c'hood (Gregor) ; etwas auswendig lernen, deskiñ ubd evel e Bater ; ein Gedicht auswendig lernen, deskiñ ur varzhoneg dre (der 'n) eñvor (dindan eñvor, a-zindan eñvor) ; er hatte seine Lektion auswendig gelernt, hennezh en doa desket e gentel betek ar bomm diwezhañ, peurzesket en doa e gentel ; auswendig können, gouzout dre (dre 'n) eñvor (dindan eñvor, a-zindan eñvor, dreist-penn-biz, dreist penn e viz, evel e Bater, a-temor, dindan diviniour), gouzout rez ; er kennt das ganze Lied auswendig, gouzout a ra ar son-se war he hed, gouzout a ra ar son-se betek ar bomm diwezhañ, gouzout a ra rez ar son-se ; den ganzen Text des Liedes kenne ich nicht auswendig, n'ouzon ket ar ganaouenn war he hed ; er lässt ihn zur Strafe ein Gedicht auswendig lernen, reiñ a ra ur varzhoneg da zeskiñ dezhañ evit pinijenn ; einen Menschen in- und auswendig kennen, gouzout mat diouzh u.b., anavezout mat u.b., anavezout u.b. evel p'en dije an-unan maget anezhañ, anavezout u.b. penn-kil-ha-troad, gouzout mad ha droug u.b., anavezout u.b. en daou du, kaout meiz mat ouzh u.b., gouzout an tu diouzh u.b., gouzout holl ribouloù u.b., gouzout diouzh holl ribouloù u.b., gouzout troidelloù u.b., gouzout brav diouzh u.b. (Gregor), bezañ debret ur minod holen gant u.b.

Auswendiglernen n. (-s) : deskiñ dindan eñvor g., deskiñ dre eñvor g., deskiñ dre 'n eñvor g., deskiñ a-zindan eñvor g.

auswerfen V.k.e. (wirft aus / warf aus / hat ausgeworfen) : 1. argas, kas kuit, kas er-maez, skarzhañ, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal ; 2. toullañ, kleuzañ, kleuziañ, keviañ, krouiziñ ; einen Graben auswerfen, toullañ ur foz, foziañ, kleuzañ un douflez, kleuziañ un douvez, fozzellat, touflañ, krouiziñ ur foz ; 3. disteurel

[pennrann distaoł], tufañ, dislonkañ, distrinkañ, strinkañ ; ausgeworfener Nasenschleim, ch'wezhadur g. [lester ch'wezhaduriø] ; Patronenhülsen auswerfen, disteurel klaouennouù tennoù ; 4. [merdead.] teuler [pennrann taol-], stlepel [pennrann stlep-] ; den Anker auswerfen, teuler an eor er mor ; ein Netz auswerfen, stlepel ur roued ; Netze auswerfen, mouilhañ rouedoù, lakaat rouedoù ; Köder auswerfen, paskañ, stlepel stronk (stlepel petiz) en dour, stronkiñ ; 5. [mezeg.] Blut auswerfen, teuler gwad, disteurel gwad ; 6. [arc'hant] jemandem eine Summe auswerfen, grataat (deverkañ, derannañ, reiñ) ur somm arc'hant d'u.b.

Auswerfen n. (-s) : [mezeg.] dislonkakenn b., c'hwedadenn b., c'hwedadenn b., dislonk g., distaoł g., distaoładenn b.

auswertbar ag. : korvoadus.

auswerten V.k.e. (hat ausgewertet) : 1. tennañ splet eus, lakaat da dalvezout, lakaat dindan gorvo, korvoiñ ; 2. dezvarn, dezzrannañ, dielfennañ, priziañ, dihaeziñ, dibluskañ ; einen Text auswerten, dihaeziñ un destenn, dibluskañ un destenn ; die Lage der Dinge schildern und auswerten, sevel ar poent, kavout ar poent, taolenniñ stad an traoù ha dielfennañ anezhi.

Auswertung b. (-,en) : 1. gounezerez g., korvoerez g. ; 2. dielfennadur g., dezzrann g., priziadur g., dihaeziñ g., deveizadur g.

auswetzen V.k.e. (hat ausgewetzt) : eine Scharfe auswetzen, a) [ster rik] lemel ur boulc'h en ul lavnenn dre livnañ ; b) [dre skeud.] dispenn un droug bennak, digoll (kempouzezañ, dispenn) an droug graet, dic'haouiñ evit an droug graet, difallañ (renkañ, digoll) udb.

auswickeln V.k.e. (hat ausgewickelt) : 1. dibakediñ, dibakañ, dispakañ, dic'hronnañ ; 2. ein Baby auswickeln, divailhuriñ ur vagadell.

auswiegen V.k.e. (wog aus / hat ausgewogen) : pouezañ pizh, pouezañ rik.

Anv-gwan verb **ausgewogen** 1. kempouezet, pozet, poellek, kompez, diazezet ; 2. ausgewogene Ernährung, magadur kempouezet mat g. ; 3. [dre skeud.] eine ausgewogene Rede, ur brezegenn voder (gerreizh, fur, pozet, pouezañ mat pep ger enni) b.

auswinden V.k.e. (wand aus / hat ausgewunden) : [Bro-Suis / su Bro-Alamagn] gweañ, gwaskañ, dizourañ.

auswintern V.k.e. (hat ausgewintert) : lakaat da dremen ar goañv, goañviñ.

V.gw. (ist ausgewintert) : bezañ gwastet gant ar riv.

auswirken V.k.e. (hat ausgewirkt) : 1. [kegin.] den Teig auswirken, merat (mezañ, dorloñ, embreger) an toaz / lakaat an toaz e go (Gregor) ; 2. [dre astenn] pourchas, pourvezañ, degas, darbariñ, bastañ ; jemandem eine Vergünstigung auswirken, toullañ evit u.b., ober evit u.b., darbariñ d'u.b.

V.em. : **sich auswirken** (hat sich (ak.) ausgewirkt) : gwerediñ, dianwerediñ, efediñ, devoudañ ur gwered ; sich auf etwas (ak.) auswirken, dazgwerediñ ouzh ubd, skogañ ubd, dianwerediñ war ubd, azlammat war ubd, kaout efed dre adlamm war ubd, teuler war ubd, kouezhañ dre adtaol war ubd, disteuler e efedoù war ubd, delanvadiñ ubd, levezonañ ubd, kaout ul levezon war ubd ; sich auf etwas (ak.) voll auswirken, efediñ a-zevri-bev war ubd, efediñ parfet war ubd, adlammat a-daol-dall war ubd ; sich auf etwas (ak.) stören auswirken, strafuilhañ ubd, trubuilhañ ubd ; es kann sich gut auswirken, efedoù mat a c'hell dont da-heul an dra-se, an dra-se a c'hell ober gwell, an dra-se a c'hell ober vad ; sich nachteilig auswirken, bezañ noazus, ober (degas) gaou ; das würde sich nachteilig auf die Qualität auswirken, ar berzhed a vele gwazh eus an dra-se ; sich tödlich auswirken, devoudañ ar marv ; die Choleraepidemie wirkt sich in diesem Land

verheerend aus, ar c'holera a wallstag er vro-se ; der Krieg wirkte sich verheerend aus, ar brezel a zegasas d'e heul gwalloū a-leizh.

Auswirkung b. (-,-en) : gwered g., dazgwered g., efed g., dilerch' g., heul g., heuliad g., delanvad g., dianwered g., skog g., azlamm g., dastaol g., askouezh g., askouezhadenn b. ; *negative Auswirkung, nachteilige Auswirkung, unerwünschte Auswirkung, schädliche Auswirkung, kammwered g., gwallefed g., droukheuliad g. ; die katastrophalen Auswirkungen der Dürre, gwered drastus ar sec'hor g., heuliadoù drastus ar sec'hor ls. ; wirtschaftliche Auswirkungen, askouezhadenoù armerzhel ls. ; politische Auswirkungen, askouezhadenoù politikel ls.*

Auswirkungskoeffizient g. (-en,-en) : gwezhiader an dastaoliñ g.

auswischbar ag. : ... a c'heller diverkañ.

auswischen V.k.e. (hat ausgewischt) : 1. diverkañ, disfasañ, spoueañ, torchañ ; 2. [dre skeud.] jemandem eins auswischen, ober an dall (ur gwall dro, un dro lous) d'u.b., c'hoari an dall (un dro lous, an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tennañ un dro-dall (un dro-bleg) d'u.b., c'hoari un taol gast d'u.b., c'hoari un taol fobiez d'u.b., c'hoari un taol kamm d'u.b., c'hoari un dro-gamm d'u.b., c'hoari un dreuflezenn d'u.b., tennañ un dreuflezenn d'u.b., ober un dreuflezenn d'u.b., straniñ d'u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., ober divalav gant u.b., ober divalav d'u.b., ober un divalaverezh d'u.b., ober un divalaventez d'u.b.

auswittern V.k.e. (hat ausgewittert) : 1. c'hwesha, klevet, ruflañ, musa, musat, fronal ; 2. ein Geheimnis auswittern, dizoleñ ur c'hevrin, diskochañañ ar voualc'h war he neizh, kouezhañ war ar pik, tapout ar c'had war he ched, dont a-benn da c'houzout ur c'hevrin, sikañ e viz en toull.

V.gw. (ist ausgewittert) : 1. bezañ gwastet gant an amzer, mont a-dammoù, bruzunañ, bezañ krignet ; 2. [mengleuz., kimiezh] ec'huziñ.

auswölbien V.k.e. (hat ausgewölbt) : bolzañ, krommañ.

auswringen V.k.e. (wrang aus / hat ausgewrungen) : dizourañ, gheskel, gwaskañ stegn, gwaskañ-diwaskañ, gweañ ha disgweañ, tortisañ, moustrañ ; *die Wäsche auswringen, tortisañ ar c'houez, gheskel al liñselioù, gwaskañ-diwaskañ al liñselioù, gweañ ha disgweañ ar c'houez, gwaskañ stegn al liñselioù, dizourañ ar c'houez, moustrañ ar c'houez ; ausgewrungene Wäsche, dilhad diwask ls. ; sich (dat.) das Haar auswringen, gwaskañ e vlev d'o dizourañ.*

Auswuchs g. (-es, Auswüchse) : 1. disneuz b., disleberded b., diforched b. ; 2. torzhell b., kreskenn b., tagos g., torosenn b., tort g., loupenn-gig b., yoc'henn b. ; 3. Auswüchse, dirollerezh g., dirollamant g., disolañsou ls., stabezennoù ls., gwalldaolioù ls., mestaoliou ls., gwalloberioù ls., taolioù kriz ls., krizderiou ls., diboellded b. ; *die Auswüchse der Natur werden durch die unablässige Arbeit des Menschen ausgeglichen, garvder an natur a vez kempouezet gant labour diehan an den ; 3. der Auswuchs einer krankhaften Fantasie, frouezh ur faltazi diroll ha klañv g.*

auswuchten V.k.e. (hat ausgewuchtet) : [tekñ.] kempouezañ.

Auswuchten n. (-s) : [tekñ.] kempouezañ g., kempouezerezh g., kempouezadur g.

auswuchtend ag. : [tekñ.] kempouezus.

Auswurf g. (-s, Auswürfe) : 1. skop g., skopad g., skopadenn b., skopitel b., tufadenn b., krañch g., krañchad g., krañchadenn b., kraostadenn b., kraostad g., kraost g., kroz g., dislon g., dislonkadur g., distao g., distaoladenn b., dislonkadenn b. ; *schleimiger Auswurf, flumm g., strog g., kraost g. ; schleimige*

Auswürfe spucken, strogeal ; Husten mit Auswurf von Schleim, paz brein g. ; nummulärer Auswurf, Auswurf von münzenartiger Form, skopad moneizek g. ; Auswurf mit rostartiger Färbung, skopad merglek g. ; 2. [douarouriezh] eruptiver Auswurf, dislonkadenn mein-teuz b., dislonkadenn lava b., distrinkadoù ls. ; 3. Auswurf der Gesellschaft, a) paourkaezh treul g., labaskenn b. [lester labaskened] ; b) stlabez ar bed-holl g., mezh an dud b., skubadur ar bed g., lastez str., gagnoū ls., livastred ls., lagailhoū ls., lorgnez str., truilhenned ls., hailhoned ls., hailhoneged ls., maraoded ls., peñselioù fall ls., standilhoned ls., noueañs b., ravalidi ls., reilhaj g., strailhaj g., ragoustaïlh g., gisti ls., torfedourien en o had ls., tud foei ls., breinaj g., gañsaj g., lignez b., tud didalvez ls. ; 4. [tekñ.] distrink g. ; Auswurf der Fertigprodukte, distrink ar pezhioù peuraozet g., distrink ar pezhioù oberiet g.

auswürfeln V.k.e. (hat ausgewürfelt) : tennañ d'ar sort gant diñsoū, brokañ en ur c'hoari diñsoū.

Auswurfmasse b. (-,-n) : diskargadur ur menez-tan g.

Auswurfprodukt n. (-s,-e) : [menez-tan] distrinkad g.

Auswurfschale b. (-,-n) : krañchouer g.

auswürgen V.k.e. (hat ausgewürgt) : 1. dislonkañ gant poan vras, bruiliñ gant poan vras, c'hwedañ gant poan vras, reboursiñ gant poan vras, rechetiñ gant poan vras, lañsañ diwar e galon gant poan vras, resteuler gant poan vras, teuler diwar e galon gant poan vras, strinkañ diwar e galon gant poan vras ; 2. [loen.] Nahrung für seine Jungen wieder auswürgen, dilonkañ boued, distreizhañ boued ; einen Speiballen auswürgen, ein Gewölle auswürgen, dilonkañ ur bouloudenn distao.

auszacken V.k.e. (hat ausgezackt) : 1. draillhañ, dantelezañ, krouiziñ, didroc'hñ ; ausgezackte Blätter, a) [louza.] delioù kanellek ls. ; b) [paper] follennoù dantelezezt ; 2. [lu, tisav.] kranellañ, tarzhellañ.

Auszackung b. (-,-en) : 1. diskolpadur g., draillhadenn b., draillhadur g., krouizadur g., dentadur g. ; 2. [tekñ.] kranellañ g., kranelladur g.

auszahlbar ag. : paëus, taladus.

auszahlen V.k.e. (hat ausgezahlt) : 1. peurbaeañ, peurdalañ, ezkefiañ ; jemandem seinen Lohn auszahlen, goprañ u.b., reiñ e c'hopr d'u.b., talañ e c'hopr d'u.b., paeañ e c'hopr d'u.b. ; jemandem seinen Lohn nicht auszahlen, derch'el e c'hopr ouch u.b., mirout e c'hopr ouch u.b., arboellañ e c'hopr d'u.b., arboellañ gopr u.b., nac'h ouch u.b. ar gopr a zo dezañ ; 2. die Angestellten auszahlen, reiñ o gopròù d'an implijidi, goprañ an implijidi, paeañ o c'houmanantoù d'an implijidi.

V.em. **sich auszahlen** (hat sich (ak.) ausgezahlt) : fonnañ, ampletiñ, bezañ emsav, bezañ emsavus, bezañ lañsus, diskouez spletoù ; Hartnäckigkeit zahlt sich aus im Leben, un nerzh eo bezañ pennek - gant pasianted hag hir amzer e vez graet meur a dra - ne gresk ket ar geot en ur sachañ warno - gant ar boan hag an amzer a-benn eus pep tra e teuer - dre bediñ ha dre aspediñ e vez graet ar gefridi - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yann ha buan-ha-buan e vez divragezet Mari-Jan - kammed-ha-kammed e reer tro ar bed.

auszählen V.k.e. (hat ausgezählt) : 1. kontañ, niveriñ, pegementiñ, jedadenniñ, diniveriñ ; die Stimmzettel auszählen, die Stimmen auszählen, kontañ ar mouezhioù, niveriñ ar mouezhioù, debarzh ar vouezhiadeg ; 2. [sport] einen Boxer auszählen, kontañ "out" ur bokser, kontañ an dek eilenn.

Auszahler g. (-,-) : paeer g., taler g.

Auszählung b. (-,-en) : niveradur g., diniveradur g., niveridigezh b., kont b., konterezh g.

Auszahlung b. (-,-en) : paeamant g., taladur g., ezkef g., ezkefiadur g. ; *telegraphische Auszahlung*, paeamant dre lizher-arc'hant g., taladur dre lizher-arc'hant g.

Auszahlungsabschnitt g. (-s,-e) : paperenn baeamant b., paperenn daladur b.

Auszahlungsanordnung b. (-,-en) : urzh-paeañ g., urzh-talañ g.

Auszahlungsschein g. (-s,-e) : kemenn paeamant g., kel taladur g.

auszahlen V.k.e. (hat ausgezahnt) : dantelezañ.

auszanken V.k.e. (hat ausgezankt) : skandalat, kas [d'u.b.], rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], teñsañ, gourdrouz, gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., hujaotal, ober brud da, soroc'hal da, delazhiñ kunujennoù war.

auszapfen V.k.e. (hat ausgezapft) : tennañ eus ar varrikenn.

auszehren V.k.e. (hat ausgezehrt) : lakaat da zizeriañ, dishevelebiñ, gwanaat, dinerzhañ, fallaat, disteraat, faezhañ, krignat, drastañ, treutaat.

V.em. : **sich auszehren** (hat sich (ak.) ausgezehrt) : dizeriañ, mont war zizeriañ, kastizañ, koll, gwanaat, dinerzhañ, fallaat, disteraat, faezhañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, langisañ.

Auszehrung b. (-) : 1. gwanadur g., gwanidigezh b., kastizadur g., treutadur g., langis b., krinderzhienn b., kleñved-sec'h g., amwad g., tizik g., fallezh b. ; *er ist an Auszehrung gestorben*, marvet eo gant al langis ; 2. koll danvez g., koll bouedenn g., koazhadur g.

auszeichnen V.k.e. (hat ausgezeichnet) : 1. merkañ, aroueziañ, diforc'h, tikedenniñ, skritellat ; *die Waren auszeichnen*, lakaat prizioù (liketañ ar prizioù) war an traezoù (war ar varc'hadourezh) ; *die Preise auszeichnen*, merkañ ar prizioù ; 2. medalennañ, goprañ gant enor, dereiñ ubd da ; *Mitarbeiter auszeichnen*, medalennañ kenlabourerien ; *mit einem Preis auszeichnen*, prizañ, reiñ ur priz da, dereiñ ur priz da ; *einen Schriftsteller mit einem Preis auszeichnen*, loreañ ur skrivagner. V.em. : **sich auszeichnen** (hat sich (ak.) ausgezeichnet) : bezañ dreist, dreistaat, en em vrudañ, difediñ, difediñ dreist ar re all ; *sich (ak.) durch gute Leistungen auszeichnen*, bezañ mat-dispar e zisoch'ou, en em zishervelaat dre e zisoc'hou mat, difediñ dre e zisoc'hou mat, dreistaat ; *er zeichnet sich in Mathematik aus*, dreist eo war tachenn ar jedoniezh.

Auszeichnung b. (-,-en) : 1 merk g., arouez b., tikedenn g., skritellig b. ; 2. tikedennerezh g. ; 3. medalenn a enor b., arouezenn enor b., merk a enor g., merk enorus g. ; 4. enor g., meneg g. ; *die Prüfung mit Auszeichnung bestehen*, bezañ degemeret gant ur meneg, tapout ur meneg en un arnodenn, ober berzh en e arnodenn gant gourc'hemenoù, tremen un arnodenn gant enor ; 5. [moull.] lizherennadur g.

Auszeit b. (-,-en) : [sport] ehanoù-c'hoari ls., astal-c'hoari g., pennad dic'hoari g.

ausziehbar ag.: 1. telesopek ; 2. astennus, astennadus, astenn ennañ, war astenn, war astenn-diastenn, rikl-dirikl, pak-dispak, gorre-gouziz, sav-disav, lem-laka, pleg-displeg ; *ausziehbarer Tisch*, taol war astenn b. ; *ausziehbares Sofa*, gwele-pleg g. ; 3. orjalus, orjalennus, orjalennadus, ... a c'heller stirañ, ... a c'heller neudennañ ; 4. ezennadus, ... a c'heller tennañ, ... a c'heller ezennañ.

ausziehen V.k.e. (zog aus / hat ausgezogen) : 1. tennañ, ermaeziañ, lemel [pennrann lam-], diwiskañ, filañ ; *den Mantel ausziehen*, tennañ e vantell diwar e dro, diwiskañ e vantell, lemel e vantell, filañ e vantell ; *seine Jacke ausziehen*, dichupennañ, tennañ e chupenn, lemel e chupenn, diwiskañ e chupenn, chetiñ

e chupenn, filañ e chupenn ; *seine Weste ausziehen*, tennañ e jiletenn war-c'horre ; *seine Strümpfe ausziehen*, diwiskañ e loeroù, tennañ e loeroù, lemel e loeroù, filañ e loeroù ; *die Schuhe ausziehen*, lemel e votoù eus e dreid, lemel e votoù, diarc'henañ e dreid, tennañ e votoù, diwiskañ e votoù, divotiñ, diarc'henañ / tennañ e leroù (Gregor), filañ e votoù ; *jemandem die Schuhe ausziehen*, divotiñ u.b., lemel e votoù eus e dreid u.b., lemel e votoù d'u.b., diarc'henañ u.b., diarc'henañ e dreid u.b., tennañ e votoù d'u.b., diwiskañ e votoù d'u.b. ; *seine Stiefel ausziehen*, tennañ e heuzoù, en em ziheuzañ, diwiskañ e heuzoù ; *jemandem die Stiefel ausziehen*, tennañ e heuzoù d'u.b., diheuzañ u.b. ; *jemanden ausziehen*, lemel dilhad u.b. diwar e dro, dibourc'hañ u.b., diwiskañ u.b. ; *seine Hose ausziehen*, divragaouiñ, divragezañ, dilavregañ, diwiskañ e vragoù ; *jemandem die Hose ausziehen*, divragezañ u.b., divragaouiñ u.b., dilavregañ u.b. ; *ausgezogen*, divisk, diwisket, dibourc'h, dizilhad, noazh, en noazh, dizolo, dibrenn ; *jemanden nackt ausziehen*, diwiskañ u.b. en noazh, noashaat u.b. ; [dre skeud.] *er hat seine Kinderschuhe ausgezogen*, aet eo er-maez a vugel, deuet eo er-maez a vugel, deuet eo us a vugel, n'emañ ket mui o'ch uzañ e vragoù kentañ, deuet eo da vezañ un den, taolet en deus e c'chrom (Gregor), n'eo ket ur bugel ken, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket ganet gant labousig dech' ; *den alten Adam ausziehen*, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazz d'e daboulin, cheñch bazz d'an daboulin, cheñch bazz war an daboulin, cheñch bazz en daboulin, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en anunan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), dilezel ar rollajoù kozh, cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor) ; *jemanden bis aufs Hemd ausziehen*, lakaat u.b. en noazh / dibourc'hañ u.b. / diwiskañ u.b. en noazh (Gregor), diorblíñ u.b., displuñvañ u.b. ; *jemanden beim Spiel bis aufs Hemd ausziehen*, peilhañ u.b., skarzhañ yalc'h u.b., krazañ u.b., sac'hletañ u.b., sklutañ u.b., stunañ u.b., stuntellañ u.b., didoubañ u.b., silchañ u.b. ; *die Uniform ausziehen*, kuitaat al lu, mont kuit (reiñ e zilez) eus an arme, dilezel ar arme ; 2. [dre heñvel.] ezennañ ; [kimiez] *einen Stoff ausziehen*, ezennañ un danvez, douhenniñ un danvezenn ; [labour-douar] *Rüben ausziehen*, tennañ beterabez ; 3. astenn ; *die Tischplatte ausziehen*, astenn an daol ; 4. *eine Zeichnung mit Tinte ausziehen*, adober linennou un dresadenn gant liv-skriavañ ; 5. [tekñ.] stirañ, stiral, neudennañ ; *Draht ausziehen*, stirañ orjal ; 6. *die Sonne zieht die Farben aus*, an heol a ra d'al livioù disliavañ, disliavañ a ra al livioù gant an heol ; 7. a) *jemandem die Kleidung ausziehen*, diwiskañ u.b., lemel e zilhad diwar e dro d'u.b., diwiskañ e zilhad d'u.b., diwiskañ u.b. eus e zilhad, tennañ e zilhad d'u.b., noashaat u.b., dibrennañ war u.b. ; b) [dre skeud.] P. *jemanden ausziehen*, dibourc'hañ u.b., lakaat u.b. war an noazh, lakaat u.b. a-blad, goro e arc'hant digant u.b., tennañ e arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., goro u.b. betek ar gwad, sunañ u.b., peilhat (kignat) u.b., diskantañ (disec'hañ, dibluskañ, skarzhañ, goulloïñ) e yalc'h d'u.b., krignat u.b., sunañ e wenneien digant u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., diorblíñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b.

V.k.d / V.gw. (zog aus / ist ausgezogen) : mont kuit, dilojañ ; *aus der Heimat ausziehen*, divroañ, kuitaat ar vro ; *aus der Wohnung ausziehen*, dilojañ, ober cheñch-ti ; *heimlich ausziehen*, ober koumanant-noz, mont kuit divalav, kas ar c'hazh gant an-unan, troc'hañ kuit didrouz-kaer ; *auf Abenteuer ausziehen*, mont da redek an avantur, mont da welet peseurt chañs a zeuio d'an-unan, mont war-lerc'h e chañs, mont da redek ar c'hwitell,

mont da redek e reuz, mont da ruilhal e voul, mont da glask e vad, mont da glask e chañs, mont en avantur Doue, mont gant e avel.

V.em. : **sich ausziehen** (zog sich aus / hat sich (ak.) ausgezogen) : en em ziwiškañ, en em ziwiškañ eus e zilhad, lemel e zilhad diwar e dro, ziwiškañ, ziwiškañ e zilhad, tennañ e zilhad, filañ e zilhad ; **sich nackt ausziehen**, mont en noazh, mont en e noazh, en em lakaat en noazh, en em lakaat en e noazh.

Ausziehen n. (-s) : tennadur g., tennerezh g., diwisk g., diwiškañ g. ; *das Ausziehen der Hose*, an divragezañ g., an divragaouï g., an dilavregañ g.

Auszieher g. (-s,-) : 1. tenner g. ; 2. difornier g.

Ausziehfeder b. (-,-n) : doug-pluenn linennañ g.

Ausziehleiter b. (-,-n) : skeul astenn-diastenn b., skeul-rikl b., skeul rikl-dirikl b.

Ausziehplatte b. (-,-n) : [taol] astenn taol g.

Ausziehrohr n. (-s,-e) : tuellenn deleskopek b., tuellenn astenn-diastenn b., tuellenn rikl-dirikl b.

Ausziehschacht g. (-s,-schächte) : [mengleuz.] poull aerañ g.

Ausziehtisch g. (-s,-e) : taol war astenn b.

Ausziehtusche b. (-,-n) : liv Sina g.

Ausziehwinde b. (-,-n) : [tekñ.] diformerez b., diformier g. [iester diformieroù].

auszieren V.k.e. (hat ausgeziert) : kinklañ, fichañ, stipañ.

auszischen V.k.e. (hat ausgezischt) : *jemanden auszischen*, c'hwibanan ouzh ub, hual (huataat, hudañ) u.b., hudañ war u.b., krial hu war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b., ober an hu war u.b., ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu ouzh u.b., ober an hu hag an hop war u.b., ober an hu hag ar you war u.b., lakaat an hu hag an hop war u.b., lakaat an hu war u.b., lakaat an hu hag ar you war u.b., choual war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal ouzh u.b., dejanal gant u.b., dejanal u.b.

auszoomen V.k.e. ha V.gw. (hat ausgezoomt) : zoumañ war-dreñv.

Auszubildende(r) ag.k. g./b. : stajiad g., stajiadez b., desker g., deskerez b., deskad g., deskadez b., deskard g., deskardez b., deskadour g., deskadourez b., paotr-micher g., plac'h-micher b., bugelez b., mous g.

auszucken V.gw. (ist ausgezuckt) : [Bro-Aostria] P. brizhañ, broc'hañ, brouzezañ, distalmañ, en em zistalmañ, razailhat, loariañ, imoriñ, glazañ, krugañ, taeniñ, dizatiñ, mont dreist-penn, alfoiñ, dirollañ, breskenn, bezañ troet en un tarv, mont e breskenn, mont da vreskenn, follíñ, peurfollíñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, diboellañ, pennfollíñ dall, mont dall ha mezy, koll mik e benn, mont e benn e gin, bezañ o kinnig sodiñ, koll e benn, koll ar stor, koll e oremuz, koll e sterenn, koll ar Sterenn, koll e bodhouarn bihan, c'hoari e loa ; *sobald er sie sieht, zuckt er aus*, ar gweled anezhi e laka da sodiñ.

Auszug g. (-s,-züge) : 1. arroud g., arroudenn b., arroudennad b., pennad g., pennadenn b., bomm g., tennad g. ; *Auszüge aus einem Buch*, arroudoù diwar ul levr, arroudennouù diwar ul levr, pennadoù tennet eus ul levr ; *ich habe nur Auszüge aus diesem Buch gelesen*, n'em eus lennet nemet laeradennoù eus al levr-se ;

2. danevell b., paper g., skrid-testeni g. ; *Auszug aus einem Konto*, stad ur gont b. ; 3. [gwir] *Auszug aus dem Strafregister*, skrid-testeni eus roll al lez-varn g. ; 4. ermaeziadeg b., ermaeziadenn b., ermaeziadur g., dijoadenn b., dijoadeg b., dijol g., dijorezh g., diannezadur g., diannezadenn b., diannezadeg b., divroadeg b., divroerezh g., divroadenn b. ; [istor, Bibl] *Auszug der Juden*, treutziriadur pobl Israel, divroadeg an Hebreiz (an Hebrzed, an Hebrewed, an Hebreweed) b., an Ermaeziadeg b. ; 5. *im Auszug*, e

berr gomzoù, berr-ha-berr, e berr-ha-berr ; *in Abzügen*, a-dammoù, a-bennadoù ; 6. [kimiez] douhennad g., ezenn g., tennad g., strilhadur g. ; 7. dibunadeg b., lidambroug g., lidkerzh g., proseson g. ; 8. astenn taol g.

Auszugsmehl n. (-s) : flourenn vleud b., bleud flour g. / flour g. (Gregor).

auszugsweise Adv. : 1. e berr gomzoù, berr-ha-berr, e berr-ha-berr ; 2. a-dammoù, a-bennadoù.

auszupfen V.k.e. (hat ausgezupft) : dibluañ, divleviñ ; *die Haare auszupfen*, divleviñ.

autark ag. / **autarkisch** ag. : klozamerzel, ... emvastañ, klozamerzhek ; *autark leben*, bevañ diwar e beadra, bevañ diwar e zanvez, bevañ e klozamerzh, pleustriñ an emvasterezh ; *autarkische Politik*, politikerez emwastañ g. ; *autarkes Leben*, buhez e klozamerzh b.

Autarkie b. (-,-n) : emvastañ g., emvasterezh g., ekonomiezh kloz b., klozamerzh g., emwalch'g.

Authentik b. (-,-en) : [istor] eilad testeniet kewir g., eilstkid kewir gant ar skrid orin g.

authentisch ag. : 1. gwir, gwirion, peurwirion, gwiriek, diles ; *authentische Abschrift*, eilstkid a glot gant ar skrid orin g., eilstkid gwiriekaet (testeniekaet) g., eilad testeniet kewir g., eilstkid kewir gant ar skrid orin g. ; *nicht authentisch*, andiles ; *authentische Bedingungen*, aozioù gwerc'hel ls. ; 2. [preder.] diles, gwirion ; 3. [sonerezh] *authentische Kadenz*, *authentischer Schluss*, kaskouezh rik g.

authentisieren V.k.e. (hat authentisiert) : dilesa, gwiriekaat.

Authentisierung b. (-,-en) : dilesadur g., gwiriekadur g.

Authentizität b. (-) : 1. dilested b., gwiriegezh b., gwirionder g., gwirionded b., peurwirionded b., peurwirionder g. ; 2. [preder.] dilested b., gwirionder g.

Autismus g. (-) : aotegezh b.

Autist g. (-en,-en) : aotek g. [iester aoteien].

autistisch ag. : aotek ; [bred.] *autistische Regression*, argizañ aotek g.

Auto n. (-s,-s) : 1. karr-dre-dan g. [iester kirri-dre-dan], karr-tan g. [iester kirri-tan], tangarr g. [iester tangirri], karr g. [iester kirri], oto g./b., gwetur b., gwetur-dre-dan b. ; *kraftvolles Auto*, *leistungsstarkes Auto*, karr kreñv g., karr galloudus g. ; *ein gut gefedertes Auto*, ur c'harr distroñs g. ; *umweltfreundliches Auto*, karr disaotr g. ; *ein handliches Auto*, ur c'harr-tan hevlein g. ; *ein Auto fahren*, *ein Auto lenken*, *ein Auto führen*, bleniañ (bleinañ) ur c'harr-tan ; *Auto mit Raupenantrieb*, karr-tan war raouier g., karr-biskouenn g. ; *ein amerikanisches Auto*, un amerikanenn b. ; *auseinanderfallendes Auto*, karr-tan dilerlinket g. ; *Auto eines Dauerparkers*, karr-brennig g. ; 2. [dre skeud.] *er guckt wie ein Auto*, souezhet eo evel un teuzer kloc'h (Gregor), ken bras eo e zaoulagad ha bramoù saout, ken bras eo e zaoulagad ha pentonioù, chom a ra da luchañ evel ar yer ouzh an erc'h, chom a ra war e gement all, chom a ra da vamañ evel ur genaoueg, troc'het eo bet e ch'witell dezhañ, kouezhet eo war e gement all, chom a ra genaoueg, chom a ra abaf, chom a ra abaf evel ur yañs displuñvet, chom a ra da sellet gant e c'henouù, mont a ra e genouù, chom a ra bamet, chom a ra en estlamm evel ur bouch' kavet gantañ ur c'henn hag ur prenn.

Autoabschleppwagen g. (-s,-) : disac'herez b. [iester disac'hereziou].

Autoanhänger g. (-s,-) : adkarr g.

Autoanruf g. (-s,-e) : taksilec'h g.

Autobahn b. (-,-en) : gourhent g. ; *diese Autobahn würde unsere Region mit der Außenwelt verbinden*, ar gourhent-se a zigorfe hor rannvro war ar bed - ar gourhent-se a zienezennfe hor rannvro - un alc'hwez a zigorfe hor rannvro war ar bed, e

vefe ar gourhent-se ; *gebührenpflichtige Autobahn*, gourhent dindan dreizhaj g., gourhent dindan gwir-treizh g. ; *iverspurige Autobahn*, gourhent peder forzh g. ; [Bro-Suis, houarnrouta] *rollende Autobahn*, gourhent ruilh g.
Autobahnabschnitt g. (-s,-e) : tamm gourhent g., pennad gourhent g.
Autobahnanschlussstelle b. (-,-n) : treuzforzher g.
Autobahnausfahrt b. (-,-en) : ezkerzh gourhent g., mont e-maez ar gourhent g., bretell mont e-maez b., hent-maez gourhent g., isuenn c'hourhent b.
Autobahnbenutzungsgebühr b. (-,-en) : taos gourhent g., treizhwir g., gwir-treizh g., treizhaj g.
Autocar g. (-s,-s) : [Bro-Suis] karr-boutin g. [*iester kirriboutin*], bus g., otobus g., kengarr g. [*iester kengirri*], oto-karr g. [*iester otoioù-karr*], otokarr g. [*iester otokirri*].
Autodecke b. (-,-n) : [dilhad.] plaid g., pallenn beaj g., pallenn beajiñ g.
Autobahndreieck n. (-s,-e) / **Autobahnkreuz** n. (-es,-e) : [gourhentoù] eskemmer g. [*iester eskemmerioù*], dihenter g. [*iester dihenterioù*], treuzforzher g. [*iester treuzforzherioù*].
Autobahngebühr b. (-,-en) : taos gourhent g., treizhwir g., gwir-treizh g., treizhaj g.
Autobahnkreuz n. (-es,-e) : [gourhentoù] eskemmer g. [*iester eskemmerioù*], dihenter g. [*iester dihenterioù*], treuzforzher g. [*iester treuzforzherioù*].
Autobahnnetz n. (-es,-e) : rouedad gourhentoù b.
Autobahnpickerl n. (-s,-/-n) : [Bro-Aostria] pegsun an taos gourhent g.
Autobahnrasstation b. (-,-en) : tavarn-preti gourhent b.
Autobahnring g. (-s,-e) : gourhent tro-kér g., gourhent trobarzh g.
Autobahnvignette b. (-,-n) : pegsun an taos gourhent g.
Autobahnzubringer g. (-s,-) : bretell c'hourhent b., hent-barzh gourhent g., forzh gougediañ ouzh ur gourhent b.
Autobatterie b. (-,-n) : batiri karr-tan g., pod-tredan g., daspugner g. [*iester daspugnerioù*].
Autobau g. (-[e]s,-e) : tangarrerezh g., karrtanerezh g.
Autobiografie b. (-,-n) : emvuhezskrid g., danevell vuhez b., emvuheziadur g.
autobiografisch ag. : emvuhezskridel, ... emvuhezskrid ; *autobiografische Erzählung*, danevell vuhez b.
Autobombe b. (-,-n) : karr-pej g., karr ur vombezenn ennañ g.
Autobombenattentat n. (-s,-e) : gwallao gant ur c'harr-pej g.
Autoboot n. (-s,-e) : bag-a-dan b.
Autobranche b. (-) : tangarrerezh g., karrtanerezh g.
Autobus g. (-ses,-se) : karr-boutin g. [*iester kirriboutin*], bus g., kengarr g. [*iester kengirri*], oto-karr g. [*iester otoioù-karr*], otokarr g. [*iester otokirri*], satos® g. [*iester satosioù®*].
Autobusdoppeldecker g. (-s,-) : karr-boutin un estaj dezhañ g., bus ur stel-karr dezhañ g.
Autobussammelstelle b. (-,-en) : pennlec'h g.
Autocar g. (-s,-s) : [Bro-Suis] karr-boutin g. [*iester kirriboutin*], bus g., otobus g., kengarr g. [*iester kengirri*], oto-karr g. [*iester otoioù-karr*], otokarr g. [*iester otokirri*].
autochthon ag. : henvroat, engenidik, orinadel, kentidik ; *die autochthonen Völker*, ar pobloù kentidik ls.
Autochthone ag.k. g./b. : henvroad g. [*iester henvroidez*], henvroiz], engenidig g. [*iester engenidienn*], henvroadez b., engenidigez b., kentidig g. [*iester kentidien*], kentidigez b.
Autodafé n. (-s,-s) : [istor] 1. aotodafe g. ; 2. [dre astenn.] devadeg b. [*iester devadegoù*].
Autodidakt g. (-en,-en) : emzeskad g. [*iester emzeskaded*], emzesker g.
autodidaktisch ag. : emzeskat ; *autodidaktisches Lernen*, emzeskiñ g.
 Adv. : evel emzeskad, drezañ e-unan, dre emzeskiñ.
Autodieb g. (-s,-e) : skraper kirri-tan g., laer kirri-tan g.
Autodiebstahl g. (-s,-diebstähle) : skraperezh kirri-tan g.
Autodrom n. (-s,-e) : 1. karrva g., redva kirri g. ; 2. [Bro-Aostria] roudenn kirri tos-tos b., manej tos-tos g., tos-tos g.
Autodroschke b. (-,-n) : taksi g.
Autoelektrik b. (-) : staliadur tredan en ur c'harr-tan g.
Autoerotik b. (-) : [bred.] aotoerotegezh b., enerotegezh b.
autoerotisch ag. : [bred.] aotoerotek, enerotek.
Autoersatzteile ls. : pezhioù eskemm ls.
Autofähre b. (-,-n) : karlestr g. [*iester karrlistri*], lestr-treizh g. [*iester listri-treizh*].
Autofahren 1. bleinañ kirri g. ; 2. beajiñ gant kirri g.
Autofahrer g. (-s,-) : karrtaner g., tangarrer g., bleiner-karr g. [*iester bleinerien-girri*].
Autofahrsschule b. (-,-n) : skol-vleinañ b.
Autofahrt b. (-,-en) : beaj gant ur c'harr-tan g. ; *eine kleine Autofahrt machen*, ober un droiadig gant e garr, ober un tamm tro gant e garr.
Autofokus g. (-,-se) : gwikefre unanstiañ b.
Autofokuskamera b. (-,-s) : 1. luc'hskeudennerez unanstiañ b. ; 2. kamera unanstiañ g., filmerez unanstiañ b.
autofrei ag. : kuit a girri-tan, kirri-tan ebet ennañ, difennet d'ar c'hirri-tan, berzet ouzh ar c'hirri-tan ; *autofreie Zone*, takad kuit a girri-tan g., takad kirri-tan ebet ennañ g., takad gouestlet d'an dud o vale war droad g., takad-bale g., karter-bale g., takad kerzhouren g. ; *autofreie Straße*, straed kerzhet b., straed kerzhouren b., straed vale b., straed war droad b.
Autofriedhof g. (-s,-höfe) : bered kirri b., bered ar c'hirri b., P. park ar c'hozh kirri peñse g.
Autoführerschein g. (-s,-e) : aotre-bleinañ g., [dre fent] madagaskar g.
autogam ag. : [bev.] emhiliaus, emsperius, aotogam ; *autogames Lebewesen*, aotogam g. [*iester aotogamed*].
Autogamie b. (-) : [bev.] emhiliadur g., emhiliañ g., aotogamiezh b.
Autogarage b. (-,-n) : karrdi g., lab-karr g.
Autogas n. (-es) : gaz tireoul liñvennet g., G.T.L. g.
autogen ag. : 1. [tekñ.] autogenek ; *autogen schweißen*, keveldeuziñ ; *autogenes Brennschneiden*, oksitroc'h g. ; 2. [mezeg.] unanien ; *autogenes Vakzin*, vaksin unanien g., unanvaksin g. ; *autogene Transplantation*, unanimboud g., imboud unanien g.
Autogenese b. (-) : [bev.] 1. ortogeniezh b., reizhengehent g. ; 2. ontogeniezh b., bouddedarzh g., unandarzh g.
Autogenschweißen n. (-s) : [tekñ.] keveldeuziñ g.
Autogenschweißer g. (-s,-) : [tekñ.] keveldeuzer g.
Autogenschweißung b. (-,-en) : [tekñ.] keveldeuziñ g.
Autogepäckträger g. (-s,-) : [karr-tan] garidell b.
Autogestion b. (-) : emvelestrerezh g., emvererezh g., emveradur g., emverañ g., emrenerezh g., emrended b., emreizherezh g., emrenadur g.
Autograf n. (-s,-e/-en) / **Autograph** n. (-s,-e/-en) : emzornskrid g.
autografisch ag. : 1. diazorn, emzornskridel ; 2. liesskrivet.
Autogramm n. (-s,-e) : sinadenn b.
Autogyro g. (-s,-s) : karr-nij-tro g., tronijerez b., c'hwelnijerez b.
Autohalle b. (-,-n) : ti-kirri g., hall kirri war ziskouez g., hall kirri o tiskouez g.

Autoheber g. (-s,-) : krog-krik g., krogell b., dibrader g., marc'h-karr g.

Autohersteller g. (-s,-) : 1. saver kirri g. ; 2. [dre astenn.] merk karr g.

Autohof g. (-s,-höfe) : gar kirri-samm b., parklec'h kirri-samm g., karrborzh g.

Autohupe b. (-,-n) : korn g.

Autoimmun- : [mezeg.] ... emwaredek, ... unanhangael.

Autoimmunkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved emwaredek g., kleñved unanhangael g.

Autoindustrie b. (-) : tangarrerezh g., kartranerezh g.

Autoinfektion b. (-,-en) : [mezeg.] unanbore g.

Autoinsasse g. (-n,-n) : beajer g., pasajour g., treizhad g. ; *die Autoinsassen*, tud ar c'harr ls., an dud a oa (a zo) er c'harr ls.

Autointoxikation b. (-,-en) : [mezeg.] embistriadur g., embistriañ g.

Autokappe b. (-,-n) : kalabousenn lêr b.

Autokarte b. (-,-n) : kartenn-hent b.

Autokatalyse b. (-,-n) : [kimiezh] aotokataliz b.

Autokennzeichen n. (-,-) : plakenn varilh b.

Autokino n. (-s,-s) : parklec'h sinema g.

Autoklav g. (-en,-en) : [tekn.] aotoklav g., kaoter-gloz b., kaoter aotoklav b.

autoklavieren V.k.e. (hat autoklaviert) : aotoklaviñ.

Autoklavierung b. (-,-en) : aotoklavadur g., aotoklaviñ g.

Autoknacker g. (-,-) : skraper kirri-tan g., laer kirri-tan g.

Autokoffer g. (-s,-) : mal b., koufr g.

Autokolonne b. (-,-n) : lostad gweturiou g., lostennad kirri b., steudad kirri b.

Autokorrelation b. (-,-en) : unangeflended b.

Autokralle b. (-,-n) : botez rod sparlañ b., „botez Denver“ b. ; *einen Wagen mit einer Autokralle blockieren*, botezañ ur c'harr, sparlañ rod ur c'harr gant ur votez, skoilhañ rod ur c'harr gant ur votez, skurziñ rod ur c'harr gant ur votez, heudañ rod ur c'harr gant ur votez.

Autokran g. (-s,-kräne) : karr-gavr g. [*liester kirri-gavr*], sammgarr-gavr g. [*liester sammgirri-gavr*], karr-samm-gavr g. [*liester kirri-samm-gavr*].

Autokrat g. (-en,-en) : unveliour g., groñsveliad g.

Autokratie b. (-,-n) : unveliez b., unveli b., groñsveli b.

autokratisch ag. : unveliek, groñsveliek.

Autokratismus g. (-) : unveliegezh b.

Autolenker g. (-s,-) : [Bro-Suis] karrtaner g., tangarrer g., bleiner-karr g. [*liester bleinerien-girri*].

autolog ag. : [mezeg.] unanien ; *autologe Transplantation*, unanimboud g., imboud unanien g.

Autolyse b. (-) : 1. [bev.] unanoloezañ g. ; 2. [mezeg.] emlazh g.

Automarder g. (-s,-) : 1. [loen., dre fent.] mart g. [*liester marted*] ; 2. [dre astenn.] P. skraper kirri-tan g., laer kirri-tan g.

Automarke b. (-,-n) : merk karr g.

Automat g. (-en,-en) : emgefread g. [*liester emgefreadou*], ingaler emgefrefre g. [*liester ingaleriou emgefrefre*], emfiñver g. [*liester emfiñverioù*], emlusker g. [*liester emluskerioù*], darbarer g. [*liester darbarerioù*] ; *Briefmarkenautomat*, darbarer timbroù g. ; *Musikautomat*, juke-box g. ; *Spielautomat*, mekanik c'hoarioù arc'hant g., c'hoarierez wenneien g. [*liester c'hoarierezoù gwenneien*], lonkerez wenneien b. [*liester lonkerezoù gwenneien*].

Automatenbüffet n. (-s,-s) : preti emservij gant ingaleriou boued emgefrefre g.

Automatendrehbank b. (-s,-bänke) : turgnataerez b.

Automatendrehen n. (-s) / **Automatendreherei** b. (-) : turgnataerez g., turgnata g.

Automatenknacker g. (-s,-) : skraper ingaleriou emgefrefre g.

Automatenrestaurant n. (-s,-s) : preti emservij gant ingaleriou boued emgefrefre g.

Automatik¹ b. (-) : 1. emgefrefre g., emfiñverezh g., roboteg b. ; *Informatik und Automatik im Bereich der industriellen Produktion*, kenderc'heg g., oberierezh stlenngevanek g. ; 2. boest an tizhouù emgefrefre b. ; 3. emzianteller g. [*liester emziantellerioù*].

Automatik² g. (-s,-s) : karr-tan emgefrefre g.

Automatiker g. (-s,-) : [Bro-Suis] emgefrefour g.

Automatikgetriebe n. (-s,-) : boest an tizhouù emgefrefre b.

Automatikgurt g. (-s,-e) / **Automatikgürtel** g. (-s,-) : [kirri-tan] gouriz pun-dibun g.

Automatikmonteur g. (-s,-e) : emgefrefour g.

Automation b. (-) : emgefren g., emgefrefakaat g., emluskerezh g.

automatisch ag. : 1. emgefrefre, emgefrefreek, emlusk, emfiñv, emfiñvus ; *automatische Steuerungsanlage*, stor emgefrefreek g., emstur g. ; *sich automatisch einstellen*, en em reoliñ diwar emlusk, en em reoliñ en un doare emgefrefreek, en em reoliñ hep emell an den ; *automatische Übersetzung*, treiñ emgefrefreek g., troidigezh ameilet dre urzhiataer b. ; *automatischer Ablauf*, *automatisches Arbeiten*, emgefrefeegezh b. ; 2. [bred., Freud] heulret ; *automatische Angst*, enkrez heulret g. ; 3. diarzoug ; *automatische Geste*, fiñv diarzoug g., jestr diarzoug g. ; 4. [lenn.] *automatisches Schreiben*, skrivañ diarzoug g.

automatisieren V.k.e./V.gw. (hat automatisiert) : emgefren, emgefrefakaat, robotekaat, diarzoukaat.

Automatisierung b. (-) : emgefren g., emgefrefakaat g., emluskerezh g., emfiñvadur g., robotekadur g., robotekaat g., diarzoukaat g.

Automatismus g. (-, Automatismen) 1. [tekn.] emgefrefre g., emgefrefeegezh b., emfiñverezh g., emlusk g. ; 2. [korf., ersav] diarzoug g.

Automechaniker g. (-s,-) : mekaniker g., karrdiour g., [dre fent] kargajistr g.

Automobil n. (-s,-e) : karr-dre-dan g., karr-tan g., tangarr g., oto b., P. [dre fent] aotroumobil g.

Automobilausstellung b. (-,-en) : diskouezadeg kirri-tan b., saloñs ar c'hirri-tan g.

Automobilbau g. (-s) / **Automobilbereich** g. (-s) / **Automobilbranche** b. (-) : tangarrerezh g., kartranerezh g.

Automobilclub g. (-s,-s) : klub karrtanerien g.

Automobilelektronik b. (-) : elektronegezh ar c'hirri-tan b.

Automobilist g. (-en,-en) : [Bro-Suis] karrtaner g., tangarrer g., bleiner-karr g. [*liester bleinerien-girri*].

Automobilgeschäft n. (-s) : tangarrerezh g., kartranerezh g.

Automobilklub g. (-s,-s) : klub karrtanerien g.

Automobilmarke b. (-,-n) : merk kirri g.

Automobilmarkt g. (-s) : marc'had ar c'hirri g.

Automobilpost b. (-) : [istor] kompagnunezh kirri-boutin linenn ar post b.

Automobilsalon g. (-s,-s) : saloñs ar c'hirri-tan g.

Automobilsektor g. (-s) / **Automobilwirtschaft** b. (-) : tangarrerezh g., kartranerezh g.

Automodell n. (-s,-e) : patrom karr g., doare karr g.

Automorphismus g. (-, Automorphismen) : [mat.] unandelvadur g., unandelviñ g.

autonom ag. : 1. emren, emrenek ; *teilweise autonom*, damemren ; *autonome Szene*, tu kleiz pellañ emren g. ; *autonom sein*, bezañ emren, ober e stal e-unan ; *autonomer*

Hafen, porzh emren g. ; *autonome Region*, rannvro emren b. ; **2.** [yezh] diged ; *autonome lexikalische Einheit*, unvez geriadurel diged b. ; *autonomes Präfix*, rakger diged g. ; *autonomes Suffix*, lostger diged g.
Autonome(r) ag.k. g./b. : [polit.] ezel eus an tu kleiz pellañ emren g.
Autonomie b. (-) : emrenerezh g., emren g., emrended b., emreizherezh g. ; *politische Autonomie*, emrenerezh politikel g. ; *finanzielle Autonomie*, emrended kelligel b. ; *die Autonomie der Bretagne*, emrenerezh Breizh g.
autonomisieren V.k.e. (hat autonomisiert) : [tekkn.] emrenekaat.
Autonomisierung b. (-) : [tekkn.] emrenekaat g.
Autonomismus g. (-) : emrenelouriez b.
Autonomist g. (-en,-en) : emrenelour g.
autonomistisch ag. : emrenelour ; *autonomistische Partei*, strollad emrenelour g.
autonym ag. : [logik, yezh.] aotonim, emheñvelson.
Autonym n. (-s,-e) : [logik, yezh.] aotonim g., emheñvelson g.
Autonymie b. (-) : [logik, yezh.] aotonimiezh b., emheñvelsoniezh b.
autonomisch ag. : [logik, yezh.] aotonimek, emheñvelsonel.
Autonummer b. (-n) : niverenn-anaout ar c'harr b., niverenn ar blakenn-varilh b.
Autopark g. (-s,e) : karbedeg b., parkad-kirri g.
Autophonie b. (-) : [mezeg.] dazvouezh b.
autophonisch ag. : [mezeg.] dazvouezhel.
Autopilot g. (-en,-en) : [kirri-nij] sturier emgefreak g. [/lester sturieroù emgefreak], stur emgefreak g.
autoplastisch ag. : [bred.] aotoplastek, ... emzelviñ.
Autopsie b. (-n) : korfskejadur g., korfskejerezh g., kelanskejadur g., kelanskejañ g., dispennadur-korf g. ; *eine Autopsie vornehmen, um die Todesursache festzustellen*, kelanskejañ evit savelañ abeg ar marv.
autopsieren V.k.e. (hat autopsiert) : [mezeg.] korfskejañ, skejata, kelanskejañ, diskejañ ; *autopsieren, um die Todesursache festzustellen*, kelanskejañ evit savelañ abeg ar marv.
autopsisch ag. : kelanskejel, ... ar c'helanskejañ.
Autor g.(-s,-en) : skrivagner g., aozar g., oberour g., oberer g., saver g. ; *Korrekturen des Autors, Korrekturen durch den Autor*, divankadurioù aozar ls., divankadurioù an aozar ls. ; *die Werke eines Autors herausgeben, embann oberennou ur skrivagner ; die Jugenderlebnisse des Autors haben in diesem Roman ihren Niederschlag gefunden, er romant-se e tannevell ar skrivagner chañsou e yaouankiz ; der Autor lässt seinen Roman in Berlin spielen, lec'hiet en deus ar skrivagner e romant e Berlin.*
Autoradio n. (-s,-s) : skingomzer karr g. [/lester skingomzeriou karr].
Autorahmen g. (-s,-) : kastell-karr g., kastell g.
Autoregulation b. (-en) : **1.** emreoliata g. ; **2.** [skiantou] homeostaz g., rezdalc'h g. ; **3.** [sturoniezh] emarouleviadur g., emarouleviañ g.
Autoreifen g. (-s,-) : bandenn-rod b. [/lester bandennoù-rod], golo-rod g., anro g., aezhanro g.
Autoreisezug g. (-s,-züge) : tren karr-kouskedenn g., tren houarnrouta g., tren hent-houarn-hent g.
Autorennbahn b. (-,en) : redva-kirri g., karrra g.
Autorennen n. (-s,-) : redadeg kirri b.
Autorenrecht n. (-s,-e) : [gwir] gwirioù miret strizh an oberour g.
Autoreparatur b. (-,en) : ratreañ kirri g., disac'herezh-kirri g., dreserezh kirri g.

Autoreparaturwerkstatt b. (-,stätten) : karrdi g., atalier ratreañ mekanikerezh g.
Autorisation b. (-,en) : aotre g., asant g., aotreadur g., koñje g.
autorisieren V.k.e. (hat autorisiert) : aotren, aotreañ ; *jemanden zu etwas autorisieren*, aotren ubd d'u.b., reiñ aotre d'u.b. d'ober ubd, reiñ an aotre d'u.b. d'ober ubd., reiñ koñje d'u.b. d'ober ubd, reiñ e asant d'u.b. d'ober ubd, reiñ asant d'u.b. d'ober ubd, lezel u.b. d'ober ubd.
Autorisierung b. (-,en) : aotre g., asant g., aotreadur g., koñje g. ; *vorherige Autorisierung*, kentaotre g.
autoritär ag. : beliek, taer, groñs, reut, aotrouniek, aotrounius, aotrouniezhus, krenn-ha-krak, krak-ha-krenn, mestronius, mac'hom, douget d'e benn e-unan, arloup, hanrenus ; *autoritäre Methode*, hentenn hanrenus b. ; *autoritäre Haltung*, emzalc'h aotrouniek g. ; *autoritärer Staat*, Stad aotrouniek b., Stad veliek b., Stad arloup b. ; *er ist ziemlich autoritär*, douget eo da c'hourc'henn, paotr a-walc'h eo, gwaz a-walc'h eo, hennezh a zo kreñv d'e benn, kiger a-walc'h eo, hennezh a zo ur c'hole, un den en ur pezh eo, hennezh a zo ur galon dir a zen, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo ; *sie ist ziemlich autoritär*, honnezh a zo kreñv d'he fenn, douget eo da c'hourc'henn, plac'h a-walc'h eo, ur gwall vaouez eo ; *autoritär regieren*, ober e renkou.
Autoritarismus g. (-) : aotrouniegezh b., aotrouniuster g., aotrouniusted b.
Autorität b. (-,en) : **1.** aotrouiezh b., beli b., mestroni b., mestroniezh b., perzh g., reizh b. ; *der Wille des Volkes bildet die Grundlage für die Autorität der öffentlichen Gewalt*, youl ar bobl eo diazez aotrouiezh ar veli gevredik (diazez an aotrouiezh foran) ; *Autorität, nicht Majorität* [Stahl, 1850], kentoc'h aotrouiezh eget youl ar muianiver ; *manche sind allergisch gegen jede Form von Autorität*, dam 'zo ne c'houennont ket bezañ mestroniet, dam 'zo ne c'houllont ket bezañ mestroniet, dam 'zo ne vezont ket evit padout ouzh pep stumm a aotrouiezh, lod 'zo a naç'h pep stumm a aotrouiezh, darn 'zo a c'houll en em ren hep sujidigezh na spar ebet ; *Autorität genießen, bezañ doujet* ; *sich Autorität verschaffen*, tennañ doujañs ouzh (war) an-unan, gounit doujañs an dud, dougen d'an doujañs ouzh an-unan ; *die Mönche stellten sich unter die geistliche Autorität eines Superiors*, en em lakaat a reas ar venec'h dindan reizh un tad ; *mit Genehmigung der kirchlichen Autoritäten*, aotreet gant pennadurezhioù an lliz ; **2.** den barrek g., mestr g., mailh g., tad den g., tarin g., tarinez b., beuf g. ; *als Autorität gelten*, tremen da vailh, bezañ un den a bouez war e dachenn, kaout pouez war e dachenn, bezañ ki war e dachenn, bezañ ur mailh war e dachenn, bezañ ur mestr d'ober war e dachenn, gouzout an dibenn eus an dra, bezañ un tad den war e dachenn ; **3.** brigezh b.
Autoritätsargument n. (-s,-e) : arguzenn ar vriegezh b.
autoritätsgläubig ag. : sentus evel un den skoelfet, sentus da vezañ displet.
Autoritätsgläubigkeit b. (-) : sentidigezh displet b.
Autoritätsmissbrauch g. (-es/-s,-missbräuche) : drougimplij eus e c'halloud g., drougimplij eus e aotrouiezh g., kammarver beli g., rec'halloud g.
Autorkorrekturen ls. : divankadurioù aozar ls., divankadurioù an aozar ls.
Autorschafft b. (-) : **1.** perzhded a oberour b. ; **2.** [dre astenn.] kevread an oberourien g.
Autosalon g. (-s,-s) : saloñs ar c'hirri-tan g.
Autoschalter g. (-s,-) : [bank] gwiced "drive-in" b.

- Autoschau** b. (-,-en) : diskouezadeg kirri-tan b., saloñs ar c'hirri-tan g.
- Autoschlange** b. (-,-n) : lostad kirri-tan g., lostennad kirri b., steudad kirri b.
- Autoschlosser** g. (-s,-) : mekaniker kirri g., karrdiour g., [dre fent] kargajistr g.
- Autoschlusslicht** n. (-es,-er) : goulouù a-dreñv g.
- Autoschneekette** b. (-,-n) : chadenn ouzh an erc'h b.
- Autoschuppen** g. (-s,-) : karrdi g., lab g., lab-karr g. [*liester labouù-kirri*], log-karr g. [*liester logoù-kirri*], skiber b., laborenn b.
- Autoschutzbef** g. (-s,-e) : kretadur disac'herezh ha skoazell g.
- Autoscooter** g. (-s,-) : roudenn kirri tos-tos b., manej tos-tos g., tos-tos g.
- Autoscooterchaise** b. (-,-n) : oto tos-tos b., karr tos-tos g., tos-tos g.
- Autositze** g. (-es,-e) : azezenn b. ; *die Autositze entstauben*, ober un tammo diboultrennañ da azezennoù an oto.
- Autoskooter** g. (-s,-) : manej tos-tos g., tos-tos g.
- Autoskooterchaise** b. (-,-n) : oto tos-tos b., karr tos-tos g., tos-tos g.
- Autoskopie** b. (-) : emdrezerch'añ g.
- Autosolismus** g. (-) : gweturiñ a-unan g.
- Autosom** n. (-s,-en) : [bev.] aotozom g.
autosomal ag. : [bev.] aotozomek.
- Autosomenzahl** b. (-,-en) : [bev.] delun aotozomek g.
- Autostopp** g. (-s,-s) : bizmeuta g. ; *per Autostopp fahren*, bizmeuta, c'hoari biz-meud, redek e revr, beajiñ dre samm.
autostoppen [anv-verb nemetken] : [Bro-Austria] bizmeuta, c'hoari biz-meud, redek e revr, beajiñ dre samm ; *mich hat einer beim Autostoppen mitgenommen*, kavet 'm eus samm.
- Autostopper** g. (-s,-) : c'hoarier biz-meud g., bizmeutaer g.
- Autostraße** b. (-,-n) : gourhent g.
- Autostrich** g. (-s,-e) : karter a louvigezh e-barzh kirri-tan g.
- Autostunde** b. (-,-n) : eurvezh hent gant ur c'harr-tan b., eurvezhiaid hent gant ur c'harr-tan b.
- Autosuggestion** b. (-,-en) : ematiz g., emvoueskinnig g., emc'houdreñ g.
- Autoteile** ls. : pezhioù karr-tan ls.
- Autotelefon** n. (-s,-e) : pellgomzer-skingaser staliet en ur c'harr-tan g.
- Autotomie** b. (-) : [loen., mezeg.] emambidañ g., aototomiezh b.
- autotomisch** ag. : [loen., mezeg.] emambidel, aototomek ; *einen Körperteil autotomisch abwerfen*, emambidañ.
- Autotransfusion** b. (-,-en) : [mezeg.] dasskuilhañ g.
- Autotransplantation** b. (-,-en) : [mezeg.] unanimboud g., imboud unanien g.
- autotroph** ag. : [bev.] kevandeñvek, aototrofek ; *autotrophes Lebewesen*, kevandeñveg g. [*liester kevandeñveged*], aototrofeg g. [*liester aototrofeged*].
- Autotrophie** b. (-) : [bev.] kevandeñvegezh b., aototrofegezh b., aototrofiez b.
- Autotypie** b. (-,-en) : emskriverezh g.
- Autounfall** g. (-s,-unfälle) : gwallzarvoud gant ur c'harr-tan g., gwallzarvoud karr-tan g. ; *er hat bei einem Autounfall sein Leben verloren*, *er kam bei einem Autounfall um*, kavet en deus e varv war an hent.
- Autovakzin** n. (-s,-e) : [mezeg.] vaksin unanien g., unanvaksin g.
- Autoventil** n. (-s,-e) : begel rod Schrader® g.
- Autoverkehr** g. (-s) : riboulerez g., tremenerez g., tremenir b., tremen-distremen g. ; *in meiner Straße herrscht immer reger Autoverkehr*, kalz darempred a vez atav gant ar c'hirri em straed.
- Autoverlad per Schiff** g. (-s) : [Bro-Suis / Bro-Austria] hent-lestr-hent g., lestrrouta g.
- Autoverladung per Schiff** b. (-) : hent-lestr-hent g., lestrrouta g.
- Autoverlad per Zug** g. (-s) [Bro-Suis / Bro-Austria] : hent-houarn-hent g., houarnrouta g.
- Autoverladung per Zug** b. (-) : hent-houarn-hent g., houarnrouta g.
- Autoverleih** g. (-s,-e) : ajañs kirri da feurmñ b., ajañs feurmñ kirri b., burev feurmñ kirri-tan g., ajañs louaj b.
- Autovermieter** g. (-s,-) : feurmour kirri-tan g., louajer kirri g.
- Autovermietung** b. (-,-en) : amsez kirri da feurmñ b., amsez feurmñ kirri b., burev feurmñ kirri-tan g., amsez louaj b.
- Autoversicherung** b. (-,-en) : kretadur karr g., asurañs karr b.
- Autoverwertungsbetrieb** g. (-s,-e) : draihadeg b., draiherezh kirri b. ; *Besitzer eines Autoverwertungsbetriebs*, draiher kirri g.
- Autowaschanlage** b. (-,-n) : porzh gwalc'hiñ kirri g., gwalc'herezh kirri-tan b.
- Autowäsche** b. (-,-n) : 1. gwalc'herezh kirri-tan g., gwalc'herezh ar c'harr-tan g. ; 2. porzh gwalc'hiñ kirri g., gwalc'herezh kirri-tan b.
- Autowerkstatt** b. (-,-stätten) : karrdi g., atalier ratreañ mekanikerez g.
- Autowrack** n. (-s,-e) : kozh karr-tan peñse g., [da-heul ur gwallzarvoud] karr-tan draihet g.
- Autozensur** b. (-) : 1. emgontrollerez g. ; *Autozensur betreiben*, *Autozensur üben*, emgrontrolliñ ; 2. [bred.] emgarez b. ; *Autozensur betreiben*, *Autozensur üben*, emgareziñ.
- Autozoom** n./g. (-s,-s) : zoom emgefrez g.
- Autozubehör** g./n. (-s) : reizhouù karr-tan ls., rikoù karr-tan ls.
- Autozug** g. (-s,-züge) : tren karr-kouskedenn g., tren hent-houarn-hent g., tren houarnrouta g.
- Autozugterminal** g./n. (-s,-s) : [treuzdougen] termenva houarnrouta g.
- Autozugverkehr** g. (-s) : [treuzdougen] houarnrouta g. ; *im Autozugverkehr*, dre houarnrouta ; *etwas im Autozugverkehr befördern*, houarnrouta ubd.
- autsch ! auweh ! auwei ! auweia !** estl. : aiaou ! aiou ! oei ! aou !
- Auvergnat** g. (-en,-en) : Arvernad g. [*liester Arverniz*].
- auvergnatisch** ag. : arvernat ; [yezh.] arvernek ; auvergnatische Sprache, arverneg g. ; [kegin.] auvergnatischer Eintopf, podad giz Arvern g.
- Auvergne** b. (-) : *die Auvergne*, Arvern b. ; *Bewohner der Auvergne*, Arvernad g. [*liester Arverniz*] ; *okzitanische Mundart der Auvergne*, arverneg g. ; *diese Mundartbetreffend*, arvernek ; *die Auvergne betreffend*, arvernat.
- auweh ! auwei ! auweia !** estl. : aiaou ! aiou ! oei ! aou !
- auxiliar** ag. : ad-, eil-, skor-, ... skoazell.
- Auxiliarverb** n. (-s,-en) : [yezh.] skorverb g., verb-skoazell g. ; Auxiliarverben dienen zur Bildung der zusammengesetzten Formen eines Verbs, talvezout a ra ar verboù-skoazell da zistilhañ (da zisplegañ) stummoù kevrennek ar verboù.
- Auxin** n. (-s,-e) : [iouza., bev.] aoksin g.
- Auxologie** b. (-) : kreskoniezh b.
- Aval** g. (-s,-e) : ergein g., kretadenn b. ; *per Aval*, kement-mañ o talvezout da ergein.

Avalgeber g. (-s,-) : ergeiner g.
avalieren V.k.e. (hat avaliert) : ergeinañ, mont da gred evit, mont da warant evit.
Avalprovision b. (-,-en) : pourvezad kretadennañ g.
Avance b. (-,-n) : *jemandem Avancen machen*, ober kinnigoù d'u.b., ober ur c'hog war u.b. ; sie hatte ihn bei seinen Avancen ermuntert, roet he doa ton d'e ardoù, kemeret he doa kraoñ digantañ.
Avancement n. (-s,-s) : uhelidigezh b., enraog g., enraokaat g., savidigezh b., avañs b.
avancieren V.gw. (ist avanciert) : uhelaat e karg, mont war well, bezañ anvet war well, krapañ, sevel e karg, pignat e karg, sevel e rez ; er ist zum Hauptmann avanciert, lakaet eo bet da gabiten, er rez a gabiten emañ bremañ.
Avantgarde b. (-,-n) : penn a-raok g.
Avantgardismus g. (-) : pennaraokaouriez b.
Avantgardist g. (-en,-en) : pennaraokaour g.
avantgardistisch ag. : pennaraokaour, ... penn a-raok, disheñvel-krenn diouzh kent, reveulzius.
Avatar g. (-s,-e) : [stlenn.] avatar g. [*lester avatarou*].
AvD [berradur evit : **Automobilclub von Deutschland**] kleub alaman ar garrtanerien g.
Ave n. (-/-s,-/-s) / **Ave-Maria** n. (-/-s,-/-s) : Ave b., Ave Maria b. ; ein Paternoster und ein Ave-Maria, ur bater hag un ave.
Aventurin g. (-s,-e) / **Aventurinquarz** g. (-es) : [maenoniezh] avanturin g.
Avenue b. (-,-n) : bali b., rabin b., paramailh g.
Avers¹ g. (-es,-e) : [Bro-Aostria] tu penn ur pezh-moneiz g., kroaz ur pezh-moneiz b., kroez b., talig ur pezh-moneiz g.
Avers² n. : [Bro-Suis, kériadenn] das Avers, Avers b.
Aversion b. (-,-en) : kas g., erez b., baleg g., onglenn b., glazentez b., digengarantez b., digarantez g./b., drouk'has b. [gegen, ouzh].
aviär ag. : ... an evned, evnel ; aviäre Influenza, grip an evned g. ; aviäre Abkunft, orin evnel g. ; [mezeg.] aviäre Wut, kounnar al logod-dall b.
Aviatik b. (-) : [Bro-Suis] njerezh g., aerlestrerezh g., aervageezech g.
Avionik b. (-) : avionik g.
Aviophobie b. (-) : [mezeg.] [aon da vont gant ur c'harr-nij] nijarur g. ; von Aviophobie Betroffener, nijarureg g. [*lester nijarureien*].
Avis g./n. (-/-es,-/-e) : kemenn g., kel g.
avisieren V.k.e. (hat avisiert) : kemenn, kelaouiñ, kas keloù da.
Aviso¹ g. (-s,-s) : [merdead.] lestr-avizer g., bag-kanoliañ b.
Aviso² n. (-s,-s) : [Bro-Aostria] kemenn g., kel g.
avitaminose b. (-) : [mezeg.] avitaminoz g.
avivieren V.k.e. (hat aviviert) : [liv, lufr] adsplannaat, splannaat, flammaat.
Avocado b. (-,-s) / **Avocato** b. (-,-s) : [louza.] 1. [frouezh] avoukez str. ; 2. [plant] avoukezenn b. [*lester avoukezenned, avoukezed*], gwez-avoukez str.
Avocadobirne b. (-,-n) / **Avocadofrucht** b. (-,-früchte) / **Avocatobirne** b. (-,-n) / **Avocatofrucht** b. (-,-früchte) : [louza.] avoukez str.
Avogadro g. : Avogadro g. ; [fizik] Avogadrosches Gesetz, Gesetz von Avogadro, Avogadrosches Prinzip, Satz von Avogadro, savelenn Avogadro b.
Avogadro-Konstante b. (-,-n) / ag.k. b. : [fizik] niver Avogadro g.
Avoué g. (-s,-s) : [gwir] advoue g. [*lester advoueed*].
Avranches n. : Avrañchez b.
Avulsion b. (-,-en) : [mezeg.] digewanañ g., P. diframmañ.
Avunkulat n. (-s) : eontrelezh b.

Axel g. (-s) : Absalom g.
axenisch ag. : [bev.] disgarvev.
Axerophthol n. (-s) : [bev.] retinol g.
axial ag. : ahelek, ahelel ; [mat.] *axiale Symmetrie*, kemparzhiñ diaskouer g., kemparzhiñ ahelel g.
Axialsymmetrie b. (-) : [mat.] kemparzhiñ diaskouer g., kemparzhiñ ahelel g.
axillar ag. : ... ar gazel, ... kazel ;
Axiologie b. (-) : [preder.] talvoudouriez b., aksiologiezh b.
axiologisch ag. : [preder.] talvoudouriel, aksiologek.
Axiom n. (-s,-e) : anataenn b., pennwirionez b., aksiomenn b. ; das Axiom der vollständigen Induktion, an Aksiomenn darren b. ; das dritte newtonsche Axiom, pennaeñ ar gwered hag an dazgwered b.
Axiomatik b. (-) : [mat.] aksiomatik g.
axiomatisch ag. : aksiomatek.
axiomatisieren V.k.e. (hat axiomatisiert) : [mat.] aksiomatekaat.
Axiomatisieren n. (-s) : [mat.] aksiomatekadur g., aksiomatekaat g.
Axis g. (-) : [korf.] mellenn ahel b. [*lester melloù ahel*].
Axon n. (-s,-e/-en) : [bev.] akson g.
Axon- : [bev.] ... aksonek.
Axonometrie b. (-) : [tisav.] ahelventouriez b., aksonometrieh b.
axonometrisch ag. : [tisav.] ahelventouriel, aksonometrek.
Axt b. (-, Äxe) : 1. bouc'hal b. [*lester bouc'halioù, bouc'hili*] ; *kleine Axt*, bouc'hal vihan b., bouc'halig b. ; *breitblättrige Axt*, bouc'hal digor b., bouc'hal ledan b. ; *engblättrige Axt*, bouc'hal voan b. ; *die Schneide einer Axt*, dremm ar vouc'hal b. ; *mit einer Axt bearbeiten*, bouc'halañ ; *Bearbeitung mit der Axt*, bouc'halañ g. ; *mit der Axt abvieren*, karreñañ gant ar vouc'hal ; *mit der Axt fällen*, bouc'haliañ ; *die Axt steckte fest im Holzklotz*, gennet e oa ar vouc'hal er pillos ; *Schlag mit der Axt*, *Hieb mit der Axt*, bouc'halad b. ; 2. [dre skeud.] *die Axt an die Wurzel legen*, troc'hañ ar c'hentañ droug, mont en arbenn d'an droug, terriñ war abeg an droug ; *sich benehmen wie die Axt im Walde*, bezañ kasaus-kenañ e zoare, bezañ atav ur reuz en an-unan, bezañ atav o trabasat, bezañ Kerdrubuilh (un tregaser) eus an-unan, bezañ ur fri-butun, bezañ dichek, bezañ digoll, bezañ diardoù, bezañ digomplimant, bezañ difoutre, bezañ dibalamour, bezañ ur Yann dibalamour eus an-unan ; *die Axt im Hause erspart den Zimmermann*, da bep hini d'en em drepanañ, da bep hini da zirouestlañ e neud, da bep hini da zibrouilhañ e lasenn, ar gwellañ kammed a ra ar bleiz eo an hini a ra e-unan, gwellañ ma oufe d'ober ar bleiz, eo mont e-unan war-lerc'h e breizh.
Axtschlag g. (-s,-schläge) : bouc'halad b.
Azalee b. (-,-n) : [louza.] gourvrug-roz g., brugig-roz g.
azellulär ag. : [bev.] ankelligel, ankelligek, ankellig.
azeotrop ag. : [kimiezh] aezotrop ; aezotropes Gemisch, meskad azeotrop g.
Azeotrop n. (-s,-e) : [kimiezh] meskad aezotrop g.
Azephalen ls. : [bev.] dibeneien ls.
Azetat n. (-s,-e) : [kimiezh] aketat g.
Azeton n. (-s) : [kimiezh] aketon g.
Azeton-Schnüffler g. (-,-) : rufler aketon g.
Azetyl n. (-s) : [kimiezh] aketil g.
Azetylen n. (-s) : [kimiezh] aketilen g.
Azetylen- : [kimiezh] ... aketilen, ... aketilenek.
Azetylenentwickler g. (-,-) : ganer aketilen g.
Azetylenlampe b. (-,-n) : lamp aketilen g./b.
azetylieren V.k.e. (hat azetyliert) : [kimiezh] aketilañ.
Azetylierung b. (-,-en) : [kimiezh] aketilañ g.
Azidämie b. (-) : [mezeg.] gwadtrenkegezh b.
Azidifikation b. (-) : trenkaat g., trenkekaat g.

Azidimetrie b. (-) : [kimiezh] trenkventerezh g.
Azidose b. (-) : [mezeg.] akidoz g.
Azimut n./g. (-s,-e) : azimut g., hanle g. ; das korrekte Azimut herstellen, das Azimut justieren, das Azimut einstellen, reizhañ an azimut.
azimutal ag. : azimutel, altazimutel ; azimutale Montierung, altazimut g.
Azimutbestimmung b. (-) : azimutañ g.
Azimutfehler g. (-s,-) : torgammad azimut g.
Azimutjustierung b. (-,en) / **Azimuteinstellung** b. (-,en) : ar reizhañ azimut g., an azimutañ g.
azinös ag. : [korf., mezeg.] hoginek.
Azinus g. (-,-Azini) : [korf.] hogin g.
Azofarbstoff g. (-s,-e) : [kimiezh] livuzenn azoek b.
azoisch ag. : 1. [endro, douaroriezh] anvil ; 2. [kimiezh] azoek.
Azoospermie b. (-) : [mezeg.] sperankellig g.
Azoren ls. : die Azoren, an inizi Azorez ls., an inizi Asorez ls., enezeg an Azorez b., enezeg an Asorez b.
Azoren-Wolfsmilch b. (-,en/-e) : [louza.] laezh-bleiz Azorez g.
Azot n. (-es) : [kimiezh] nitrogen g., azot g.
Azteke g. (-n,-n) : Aztek g. [Iester Azteked].
aztekisch ag. : 1. aztekat ; 2. [yezh.] aztekek.

Azubi g. (-s,-s) / b. (-,s) : [berradur evit : Auszubildende(r)] stajiad g., stajiadez b., desker g., deskerez b., deskad g., deskadez b., deskard g., deskardez b., deskadour g., deskadourez b., paotr-micher g., plac'h-vicher b., buglez b., mous g.
Azulen n. (-s,-e) : [kimiezh] azulen g.
Azur g. (-s) : ebr g. ; Azur des Meeres, pers g.
azurblau ag. : glas-oabl, glas-pers, pers, glas-mor, damc'hlaz ; azurblau färben, persaat.
Azurelster b. (-,n) : [loen.] pig c'hlaz b. [Iester piged glas].
Azurit g. (-s) : [maenoniezh] azurit g.
azurn ag. : glas-oabl, glas-pers, pers, glas-mor, damc'hlaz.
azygos ag. digemm : [korf.] ampar ; Vena azygos, gwazhienn ampar b.
azyklisch ag. : 1. [mezeg.] ankelchiadek ; 2. [kimiezh] digorvellek ; 3. [louza.., petalennou] lakaet war droellenn, lakaet a-droellenn ; 4. [mat.] ankorek.
Azymon n. (-/-s, Azima) : [relij.] bara-kan g.